

G V I L I E L M I   G E S E N I I

PHILOSOPHIAE ET THEOLOGIAE DOCTORIS, AVGUSTISSIMO HORVSSIAE REGI
A CONSILIIS IN SENATV SACRO, THEOLOGIAE IN ACADEM. FRIDERICIANA HALENSI CVM
VITEBERGENSI CONSOCIATA PROFESSORIS PVBL. ORD., ACADEMIARVM REGIAE HORVSSICAE
ET INSCRIPTIONVM LITTERARVMQVE HMANIORVM PARISIENSIS, SOCIETATVM ASIATICARVM
PARISIENSIS ET LONDINENSIS, SOCIETATIS PHILOSOPHICAE
CANTABRIGIENSIS SOCII

T   H   E   S   A   V   R   V   S

PHILOLOGICVS CRITICVS

LINGVAE HEBRAEAE ET CHALDAEAE

VETERIS TESTAMENTI.

TOMVS PRIMVS

C O N T I N E N S   L I T T E R A S

N — D.

EDITIO ALTERA SECUNDVM RADICES DIGESTA PRIORE GERMANICA
LONGE AVCTIOR ET EMENDATOR.

LIPSIAE 1835

SUMTIBVS TYPISQVE FR. CHR. GVIL. VOGELII.

~~223-88~~
~~315/92~~

fl.
L. M.
21
L. L.
P. P.

A V G V S T O. H E R M A N N O
N I E M E Y E R O

PERILLVSTRI. SVMME. REVERENDO
ACAD. FRIDERICIANAE. CANCELL.
THEOL. DOCTORI. ET. PROF. ORD.
COLLEGAE. ET. AMICO. INTEGERRIMO
VELVT. PARENTI. PIE. COLENDΟ
QVINQVAGINTA. ABHINC. ANNIS
PHILOSOPHIAE. DOCTORIS
HONORIBVS. RITE. ORNATO
FESTVM. HOC. GLORIOSE. REDINTEGRATVM
GRATVLATVRVS. HVNC. LIBRVM. D. D. D. AVCTOR
A. D. XIV. KAL. MAI. MDCCCXXVII.

N

N Aleph, prima alphabeti litera, ubi numeri nota est, unitatis numerum, binis vero punctis superne appictis (々) millenarium indicat.

Nomen hujus clementi, ut reliqua elementorum nomina phoenicia vel aramaeac originis, *borem* significat, i. q. hebr. בְּרֵךְ (ad formam בְּרֵךְ i. q. בְּרֵךְ, cf. *Baleth* pro בְּרֵךְ, *Lamed* i. q. לְמֵדְךָ), teste jam e veteribus scriptoribus Phntarcho, qui literam Aleph caeteris praeponi scribit, διὰ τοῦς Φοίνικας οὗτοι καλεῖσθαι βοῦν (quæst. sympos. I, §. 2). Designat nomen formam hujus literæ in alphabeto antiquissimo, quæ capitis bovinæ prima lineamenta exprimit et hodieque in scriptura phœnicia comparet, in qua præter alias haec formæ occurunt:

Vid. nummos Sidonios apud PELLERINUM (Recueil des medailles des peuples et des villes T. III. tab. 119) et F. P. BAYERUM (vind. numm. hebr. sam. p. 56). Paulus magis a primigenia literæ figura abhorret ea, quae est in nummis hebraicis Maccabaeorum F, X, et magis etiam, quæ comparet in inscriptione Carpenteractensi A, et in inscriptionibus palmyrenis A, A, unde effictum est Aleph scripturæ quadratae et Samaritanorum, enjus haec est figura in libris manuscriptis N, secus atque in libris impressis (A). Ex scriptura phœnicia petita est ea, quam Alpha habet in antiquissimis graecorum monumentis (v. MIONNET description des medailles, recueil des planches Tab. 31). Magnopere autem a vero aberrant, qui cum J. SIMONI (in introductione hist. in ling. hebr. p. 60) quadratam figuram antiquissimam censem, tamque a bovis signo, quod in zodiaco obvium est (X), repetunt; vel cum H. E. G. PAULO (Memorabilien VI, p. 118 sq.) נְנֵן proprio numerum milliarium notare, enique lineola perpendiculari cum duabus lineis transversis (†) designari, conjiciunt. Vix enim credibile est, cifras quas dicunt prius quam literas apud populos semiticos in uso fuisse.

In constituentibus vero elementorum nominibus figurisque, quod semel moneamus, literarum semiticarum inventor eam rationem secutus est, ut cuiusque elementi *nomen* ab ea litera inciperet, cui notanda inserviebat, ejus figura

autem candem rem, quanquam rudius, exprimeret. Similis est non solum alphabeti russici ratio, sed etiam hieroglyphorum phoneticorum a Champollione Gallo super sagacissime erutorum, in quibus v. c. figura manus, quæ aegyptiace *Tot* vocatur, T literam exprimit, fistula *Panis*, aegyptiace *Sebi*, literam Σ significat ect. Vide CHAMPOILLION le jeune Lettre à Mr. Dacier relative à l'alphabet des Hieroglyphes phonétiques. (Paris 1822) pag. 34 sq. *Ejusd*. Précis du système hieroglyphique, Paris 1824, tableau general, tab. A — K.

Quatenus consonantis officio fungitur Aleph, lenioris illud est *pronuntiationis*, quam reliquæ gutturales, et leni gutturis; vel potius pulmonis, habita efflormatur ad instar spiritus lenis Graecorum. Ab initio igitur vocum sono fere caret et in pronuntiando omittitur, ut in Gallorum vocibus *habit*, *homme*, in media vero vocabulisi usus ejus est in syllabis dispescendis, ut בְּשִׁיר jisch-al, non ji-schal. In nominibus propriis apud LXX interpres graece scriptis ו ubique omittitur, et nonuis vocalis hanc literam excipiens exprimitur, ut מְלָאָה מְלָאָה, תְּלִיאָה ḥelia, בְּרַאֲבָתְּ בְּרַאֲבָתְּ וְרֹבֶתְּ וְרֹבֶתְּ וְרֹבֶתְּ וְרֹבֶתְּ Quibusdam in vocibus hi interpretes videri possunt Aleph per spiritum asperum expressisse, ut in תְּלִיאָה ḥelia (ed. Complut.), sed hoc a varietate codicum pendet, et occurrit etiam in nominibus a Jod incipientibus, ut בְּרַאֲבָתְּ Haau; quare male statueres, spiritum asperum pro Aleph Hebraicorum positum esse. Aliis in nominibus porro ו initiale videri possit expressum esse per A vel E, ut בְּנֵי Aileū Jes. XV, 8, בְּנֵי Euonī, בְּנֵי Aviār, sed haec varietas pendet a diversa vocalium (..), ו, ו pronuntiatione, neque ullo modo tangit literam Aleph. De pronuntiacione literæ Eliph, ejusque mobilis s. hanzatae, variisque virtutis, quae in ea effervenda committuntur, subtiliter disputavit scriptor arabicus a SILV. DE SACY editus in Notices et Extraits de la Bibliothèque du Roi T. VIII. p. 355 seqq. cuius haec sunt verba: وَأَنْجَانَا الْمُهَمَّةُ وَخَرْجَانَا مَا أَوْلَ الْحَلْفَ مِنْ أَمْنَ مَا يَلِي الْمَصْدَرِ الرَّارِعُونَ est Hamza s. Elif hamzatum, quod effertur ab initio gutturis, ubi illud jungitur pectori. Proxime accedit pronuntiatio literæ Ain, unde in dialectis rusticis haec literæ permuntantur (v. NUWAIRIUS ap. REISKIUS in Annot. hist. ad Abulf. Annal. Muslem. T. II. p. 723).

Jam si permutationem ejus spectas, & transire solet tum in alias *literas guttariales*, tum in *literas quiescibilis* sono cognatas. Atque e *gutturalibus* quidem 1) saepissime commutatur cum **ئ**, tum in ipso linguae hebraeae sinit, tum in dialectis cognatis cum ea collatis. V. c. in *prima* sede radicis **קָנַ** et **קְנַ** quomodo? **קָנַ** copia, et **קְנַ** **Jer.** LII, 15; **קָנַ** viror, **בְּקָנַ** arista, cf. syr. **كَنْسَت** flos; **בְּקָנַ** n. prop. loci 1 Reg. XII, 18, sed **בְּקָנַ** 2 Paralip. X, 18; **קָנַ** evertit, arab. **كَنْفَكَ**; **קָרַ** maledixit, arab. **كَرَّ**; **קָהַ**, **קְהַ** forma articuli, arab. **كَهْ**; **קָ** nota interrogatio-
nis, arab. **كِ**; in *secunda* **קָנַ** et **קְנַ** pusillanimis, timidus
fuit, **קָנַ** et **קְנַ** aram. **קָנַ** defatigatus fuit. Plerumque
fieri soleat, ut Aramaei Aleph s. leniorem spiritum substi-
tuant, ubi Hebraeorum dialectus utinam asperiore i. e. litera
He, v. c. in literis characteristicis conjugationum **לְקָנַ**,
וְקָנַ pro hebr. **לְקָנַ**; **לְקָנַ**, **וְקָנַ** pro hebr. **לְקָנַ**,
codem fere modo, quo ionica dialectus spiritu leniutitur multo
in vocibus, in quibus Attici habent spiritum asperum;
sed saepè etiam pro hebreo **He** substituunt Aramaici,
huc consonantibus nonnunquam paucè promiscue utentes.
Exempla hujus permutationis e lingua arabica suppeditabitur
ALB. SCHULTENS (clavis dialector. pag. 191), Jo. JANS
(arab. Grammatik p. 24). — Aleph porro 2) transit in **ئ**, imprimis in dialecto aramaica, et in Hebraismo ad Aramaismum inclinante. Exemplo sunt: **كَنْ** et **كَنْ**
tristis fuit, **كَنْ** aram. **كَنْ** nevit, **كَنْ** chald. **كَنْ** dispo-
suit, **كَنْ** et **كَنْ** circumdare (cf. aethiop. **አቅርብ**: et
በቅርብ: circumire); **كَنْ** et **كَنْ** fortis fuit, **كَنْ** et **كَنْ**
pudor, **كَنْ** et **كَنْ** nuditavit et; in media radice **كَنْ**
et **كَنْ**, **كَنْ** polluit, **كَنْ** et **كَنْ** detestatus est, **كَنْ**
chald. et samar. etiam **كَنْ**, **كَنْ**, **كَنْ** defatigatus
est, **كَنْ** et **كَنْ** subito mortuus est; in fine **كَنْ**
chald. **كَنْ** ligurrit, bibit, **خَبَعَ** et **خَبَعَ** abscondit,
خَرَقَ subito, pro **خَرَقَ** a **خَرَقَ** temporis momentum. Fre-
quentissime Aramaicum dialectus pro hebreo **ئ** habet **ئ**,
v. c. **ئَرَم** aram. **ئَلَم** lignum, **ئَرَم** aram. **ئَرَم** scvit. Cf. ALB.
SCHULTENS I. c. pag. 192, 269. — Denique 3) Aleph, at
paucis in exemplis, permittatur cum **ئ**, fortioris soni
litera. Ex ipsa lingua hebræa unicus fortasse exemplum
habes in nomine proprio **خَرَقَ** 1 Paralip. VIII, 35, pro
quo **خَرَقَ** legitur IX, 41, paulo plura in lingua arabica,
velut in exemplis, permittatur cum **ئ**, fortioris soni
خَرَقَ et **خَرَقَ** Ilharren, Mesopotamiae urbs,
خَرَقَ i. q. **خَرَقَ** (conclavia) **خَرَقَ** i. q. **خَرَقَ** (conclavia)
usque, donec, **خَرَقَ** i. q. **خَرَقَ** incaceravit, **خَرَقَ** i. q.
خَرَقَ aravit, agricola fuit, **خَرَقَ**, **خَرَقَ** et **خَرَقَ**
coecruit (v. EICHORNIS præf. ad RICHARDSON Abhand-

lung über Sprache, Literatur und Gebräuche der
morgenl. Völker, e vers. germ. Federavii Lips. 1779. 8.
p. 30). Cf. quod pro hebr. **لَّا** **لَّا** **لَّا** cervus Aethiopes habent
لَّا: — Quam maxime familiaris est literae nostræ
cum reliquis gutturalibus permutatione in Samaritanorum
dialecto, quippe qui in pronunciando etiam aliis gutturali-
bus leniore huic nostræ sonum tribubant, in modum
Galilaeorum (cf. BUXFORT. Lex. chald. et talmud. s. v. **لَّا**.
WETSTENIUS ad Matth. XXVII, 67). Exempla ex ipsa
Samaritanorum dialecto ad Jo. MORINUS in opusce. sam.
pag. 51: „Ain loco Aleph passim usurpatur Exod. XXII,
„50 et XXIII, 19 **لَّا** mater pro **لَّا**, Num. XVIII, 3
„**لَّا** ad vasa pro **لَّا**, Gen. XXXVIII, 10, XLVIII,
„17. Num. XX, 15 **لَّا** foetuit, malus fuit pro **لَّا** seu
„**لَّا**, Exod. II, 23 **لَّا** **لَّا** multi, pro **لَّا**, Deut.
„VI, 20 **لَّا** interrogavit pro **لَّا**, Exod. XI, 2 **لَّا** **لَّا**
„mutuerunt pro **لَّا**, Gen. XXXVI, 23, XXXVIII,
„13, 24 pro **لَّا**, Exod. XII, 11 **لَّا** **لَّا** ciucti,
„ligati pro **لَّا**, אֲסִירִים. — Aleph pro **أَيْنَ** Gen. XXXI, 21
„**لَّا** legit pro **لَّا**, Gen. XXIX, 35, XXX, 7 **أَرْوَحَ**
„adhuc pro **أَرْوَحَ**.“ Eadem vero negligenter dicunt
dialecti samaritanæ consuetudo cernitur in permultis
Codicis Samaritanæ lectionibus, ut Gen. VIII, 4 **أَدْرِي**
pro **أَرْوَحَ**; XXVII, 3 **أَدْرِي** pro **أَرْوَحَ** et. Vide J. D.
MICHAELIS Bibl. orient. T. XXI. p. 178 sq. et Comment.
nostram de Pent. Sam. pag. 52. Addc quod Samari-
tanæ in carminib[us] alphabeticis pro Aleph, ubi literarum
ordo illud postulabat, promiscue fere alias literas guttu-
rales admiserunt. V. Carmina samaritanæ a nobis nuper
edita (Lipsiae 1821. 4.) impr. Proleg. §. 3. cf. Classical
Journal T. LVII, p. 35 sq. CELLARIUS in hor. sam. pag.
109. Multo etiam magis hæc in scribendo sive libertas sive
licentia regnat in Zabiorum dialecto aramaica, quæ literis **ئ**
et **ئ** fore promiscue utinam v. c. **ئَيْنَ** pro **أَيْنَ** est, **ئَيْنَ** pro
ئَيْنَ homo, in fine etiam saepissime **ئَيْنَ** scribit pro **ئَيْنَ** et
v. c. **ئَيْنَ** pro **ئَيْنَ**, **ئَيْنَ** ei, **ئَيْنَ** **ئَيْنَ** pro **ئَيْنَ** laudatus.
V. LORSBACH in Museum d. biblischen und orient. Litera-
tur, von ARNOLDI, LORSBACH und J. M. HARTMANN
(Marburg. 1807) 1, pag. 9, 10, 22. Codex Nasaraeus
ed. Norberg. T. I. præf. no. 2. HOFFMANN gramm. syr.
pag. 123, 124. Errare tamen, qui **ئ** et **ئ** apud Zabios
figura non differe docent, idem HOFFMANNUS l. c. recte
monit. In libris manuscriptis aethiopicis literarum
ئ et **ئ** longe frequentissima est permutatione.
E literis autem *quiescibilibus* Aleph permittatur
1) cum **ئ** (et Waw Arabum) in prima sede radicis. Cf.
ئَيْنَ gramiūctum, syr. **كَنْ** gramen; **كَنْ** unus, arab.
كَنْ et **كَنْ** unus, **كَنْ** **كَنْ** conjunctus fuit; **كَنْ** arab.
كَنْ et **كَنْ** conjunctus fuit; **كَنْ** arab.
كَنْ trutinavit; **كَنْ** syr. **كَنْ** didicit; **كَنْ** Jes.
XXX, 21 pro **كَنْ** ad dexteram se vertit; **كَنْ** arab.
كَنْ adjunxit; **كَنْ** Zach. XI, 13 i. q. **كَنْ** thesaurarius;
كَنْ desiderium, cf. **كَنْ** desideravit; **كَنْ** et

وقت tempus; **هَرَدْ** haereditas, Elnawab. ed. II. A. Schulte.
 164. hist. Tim. p. 260 coll. **وَرَدْ** haereditavit; **أَنْتَ** qui
 convenit, in sermone vulgari; **أَنْتَ** conj. III. frater
 fuit, in sermone vulgari; **وَاحِدْ** et **مُسَادِدْ** pulvinar,
 coll. hebr. **يَقْلَعْ** et **يَقْلَعْ**; hebr. **يُكَرِّبْ** ieterus vitium
 segetumque; **اسْمَرْ** et **يَسْمِرْ** captivus; **مَذَقْ** et **يَذَقْ** vastavit.
 Cf. SCHUTTESS clav. dialect. pag. 191. Rarius hoc fit
 2) in media radice v. c. **سَسْ** Ps. LII. 2 et **مَزَّ** 1 Sam.
 XXII. 18. 22, quae permutatio pendet a Syrorum pronun-
 tiatione, Olaph in medio duarum vocibus ad instar lite-
 ræ Jud effrentium, **كَوْجَمْ** kojem. (J. D. MICHAELIS
 gramm. syr. pag. 10. HORTMANSI gramm. syr. pag. 78.)
 Neque aliter in lingua aethiopica Alf Characteristicum
 Conj. IV. V. IX. et X., item Alf praeformativum
 primæ personæ futuri præfixa negandi particula **لَـ**:
 ubique convertitur in **پـ**: quia in pronunciatione ita sonat,
 ut **لَـپـلـپـ**: non combussit pro **لَـلـلـلـ**: (v.
 LUDOLFI gramm. aethiop. pag. 40). Sacissime vero &
 mobile, ubi vocale Zere post se habet, transit in Jud
 quiescens (apud Arabes tamen hanzatum), in sequiore
 petissimum Hebraismo, in Syriasm et Arabismo v. c. **مَـ**,
لَـ, **لَـ**, **لَـ** lupus, **رَبْ**, **رَبْ**, **رَبْ** (Job. XXXIX, 9. 10),

Ad *vocum hebraicarum conformatiōnēm* qnod attinet, notandum est 1) Hebraeos saepe & schwatum ab initio *vocum abiecere* per aphacresin, veluti *בְּנֵי יִשְׂרָאֵל* et *בְּנֵי נֹז*, in sequore potissimum Hebraismo, ut *דָּבָר* pro *דָּבָר* (Ezech. XXXIII, 30), *שָׁמֶן* pro *שָׁמֶן*, et praefixo articulo *הַ* pro *אֲסֻבָּרְמָה* captivi Eccles. IV, 14, *הַ* pro *הַ* *תְּרִיבָה* pro *תְּרִיבָה* 2 Paralip. XXII, 5, *הַ* *שְׁמַעְתָּה* pro *שְׁמַעְתָּה* Neh. III, 13. Frequentissima est eadem literac. Aleph aphacresis in lingua syriaca, chaldaica, et arabica vulgari. Et Syri

quidem partim Olaph scribunt, neque tamen pronuntiant, sed occultant, ut ~~لَدْنَى~~ el'yon *cognatus*, ~~لَدْنَى~~ homo, ~~لَدْنَى~~ ego, partim totum abiecunt, ut in ~~لَدْنَى~~ *لَدْنَى* homo, ~~لَدْنَى~~ hyssopus, ~~لَدْنَى~~ soror (v. HOFFMANNI gr. syr. p. 127, 129). E reliquis dialectis cf. ~~لَدْنَى~~ in Targ. Hieros. pro ~~لَدْنَى~~ dixit, ~~لَدْنَى~~ pro ~~لَدْنَى~~ deus (GOHL Lex. arab. p. 216), ~~بَوْ~~ Pro ~~بَوْ~~ pater, in statu constr. (v. DOMBAY grammat. mannu-arabica p. 14). E contrario

cf. exempla arabica *أَنْتَرِبُولُوسٌ* *cranium*, *تِرْبِلِيُّونٌ* *Tripolis*,
 مبارك pro امبارك يمين pro jusjurandum *benedictus*.
 — Cacterum in uno altero vocabulo dubitare potes,
 utrum pro radicali an prostheticō habeas & modo ob-
 vium, modo abjectum, velut in *نَخْدَقَةٍ* *nux*, *نَخْدَقَةٍ* *arab.* *فَدْنٌ*
 palatum.

Tandem monendi sunt tirones, & literis radicalibus praemissum aliquando etiam significare nomen verbale coniugationis. Ilphil v. e. אַלְפִּיר sacrificeum memoriae a גָּזָבְרָא, qua de re cf. gramm. Lehrgebäude pag. 499. Fuerunt quoque Grammatici, qui Aleph aliquando superlativi et intensionis notam esse censerent, ut Eliph in lingua arabica, coquere referrent exempla אַלְפִּיר, אַלְפִּירָא. Nos vero non dubitamus, Aleph in his quaque vocibus pro mera prosthesi esse habendum.

De variis, quas litera & subire solet, vicissitudinibus, quatenus e numero quiescibilium est, exposuimus in libro grammatico §. 40 – 42, nec ea h. l. repertore attinet. Cae- terum Aleph nostro, quod duplice, aspirationis et vocalis, officio fungebatur apud Ilebracos, simile est *H̄ia* veterum Gracorum, quod antiquissimis temporibus et postuendo apud Aeoles pro aspiratione erat, ut scriberent *TH̄I* pro *θ*, *III* pro *Φ*, *KH̄* pro *X*, *HH̄IAΙΟΣ* pro *ἥλιος*, inde usus literae II apud Latinos petitus est; prætereaque in vocabulam numero E longum denotabat. (Cf. FISCHERI Animadversa ad WELLERI gramm. gr. T. I. p. 147. MURETI var. lect. XVIII, 1).

שְׂבִיבָה radix Hebraicis inusitata, Chaldaicis in Pa.
שְׁבִיבָה *fructum protulit*, in primis de fructu primo et praecocce (Ios. IX, 10 Targ.); Syris **שְׁבִיבָה** *flores produxit*; Arabibus et Hebraicis, ut videtur, de *graminum viridiumque protrusione usurpata*, unde **אַבְנֵל** Plur. **אַבְנֵל** *gramina virentia, pecoris pabula*, quae Cor. LXXXV, 31 opponuntur **תְּמִימָה** *fructibus, tamquam hominum cibo.* Cf. JEHUDA BEN KARISCU in EICHORNII *Biblioth. der bibl. Literatur* III, pag. 964. In dialectis aramacis hujus radicis derivata de fructibus, floribus, aristis dicuntur, ut chald. **אַבְנֵל**, **אַבְנֵל** *fructus, pomum, זְבֻבָּה*, listula, pr. *calamus* (unde zab. **זְבֻבָּה** pro **זְבֻבָּה**, Melit. **לְבִיבָּה** pro **אַבְנֵל** listula, Vasallii Lex. p. 436, et Latinorum *ambubaja* i. e. *tibicina* Syra Hlr. Sat. I, 2, 1), syr. **لَبِلِ**, plur. **لَبِلِ** *fructus impr. molliores sine cortice, poma, syr. et zab. פְּלִבְנָה flos, sed פְּלִבְנָה* pro **פְּלִבְנָה** herba et **פְּלִבְנָה** *fructus vitis, sam. פְּלִבְנָה* et **פְּלִבְנָה** arista, coll. Amhar. **לְבֻבָּה** : *flos,*

בָּש m. *viror*, de herba, gramine. (Vide sub rad.). Job, VIII, 12 de junco: **בְּאַנְסֵךְ אֲדֹנִים** *ad hinc ille in virore suo est, adhuc viret.* Cant. VI, 11: **בְּאַנְסֵךְ אֲנָשִׁים** *virores vallis* i. e. gramina viridia in convalli. Vulg. *poma*, ex usu loquendi Chaldaeorum, suffragantibus nominis Hebrewacis.

בָּשָׁ chald. m. *fructus*, cum suff. **בָּשְׁנָה** pro **בָּשָׁן** (cum Dagesch fortis resoluto in Nun) Dan. IV, 9. 11. 18. Ita saepe in Targg. pro hebr. **בָּשָׁה**. Do cognato Syrorum et Zabiorum usu vide supra in rad.

אָבְרִים m. *spica, arista, hordeum*, Levit. II, 14. Exod. IX, 31: **אָבְרִים** pro **הַשְׁעִירָה** **אָבְרִים** **הַשְׁעִירָה** erat in *arista*, i. e. *aristis* *instructum erat*. (Cf. ad hanc ellipsis id quod statim sequitur: **לְבָבֵלֶן** **הַשְׁעִירָה** et *linum erat in folliculis*, et Cant. II, 13: **(בְּגִינְךָ)** **הַשְׁעִירִים** **(בְּגִינְךָ)** *vites sunt in floribus*). *linum* **הַרְשָׁת** **הַרְשָׁת** *mensis spicarum* Exod. XIII, 4. **XXIII, 15.** **XXXIV, 18.** Deut. XVI, 1, primus anni hebreaci mensis, apud sequiores **לְיִצְחָק** dictus (q. v.), a novilunio Aprilis (secundum Rabbinos, quos impugnat J. D. MICHAELIS in Comment. de mensibus Hebreorum ex ejusdem Commentat. Bremae 1769 p. 16 sequ., Martii) initium ducens, quo tempore spicae in Palæstina maturescunt. LXX. in loco Exod. XIII, 4 optimè transliterunt: **ἐν μητὶ τῶν ρέων** sc. **μαστόν** vel **γεννητάτον**. Vulg. — **νοραννον** frugum. Saad. **مَسْهِم** **مَسْهِم** **مَسْهِم** *mense spicae maturescentis*. Minus recte ad sensum Syr. ... **كَوَافِرْ** **كَوَافِرْ** **كَوَافِرْ** *mensis florum*, ita tamen ut sono alludat, et Arabes duo incidi ap. BOCHART. in Hieroz. I, p. 557: **مَنْسِىٰ** **الْجُرْعَةُ** **الْجُرْعَةُ** *florum*. Caeterum sunt, velut ANDR. MUELLERUS (gloss. sacr. p. 2), qui hebraicam hujus mensis nomen ab Aegyptiis, quibus undecimus mensis audit **ΕΠΙΦΙ** **ἐπιφί**, **ἐπηρί** (Phut. de Iside p. 372 apud Arabes **أَبِيب** teste MUELLERO I. c.), repetitum esse censcant, sono vocabuli ita inflexo, ut simil etymon in lingua hebreaca emerscrit; quae sententia vel ideo parum probanda est, quod mensis aegyptiacus Epiphii non Aprili, sed mensi potius Julio, respondet. VIDE FAURENIUS Menologium p. 22 — 27. JABLONSKII Opusse. ed. te Water T. I. p. 65 seq. De nomi. proprio **אָבְרִים** **אָבְרִים** s. v. **לְבָבֵלֶן** rad. **לְבָבֵלֶן**.

ବନ୍ଧନ nomen proprium eunuchi persici in aula Ahasveri. Esh. I, 10. Procul dubio etymon huius vocis in lingua persica quiaendem est, et significatio illa congruit cum **ବନ୍ଧନ**, **ବର୍ତ୍ତନ**, **ବର୍ତ୍ତନ**; ibid. I, 10. II, 21. VI, 12, et **Bagoas** (v. **BURTONI** *Aetiology* vet. linguae pers. pag. 22). Dubium tamen, utrum conferendum **ବନ୍ଧନ** *batsch* famulus, juvenis, an, quod praefero, **ବୁକ୍ତେ** *bukteh* fortunatus, vel **ପୁକ୍ତେ** *pukteh* coctus, i. e. versutus, callidus, Gulistan pag. 125, 170.

3) miser, infelix, perditus fuit. Part. 728 perditus miser, Job. XXIX, 13. XXXI, 19. Prov. XXXI, 6.

Apud Syros et Nasoraeos (qui etiam 20 scribunt)

¶, apud Samaritanos ΣΘΛ eodem sensu frequentatur.

Apud Arabes cum vi pereundi usurpatur vox cognata بَدْ

med. Je; radix آبی Conj. I. est *aufugit*, in primis *aufugit* fera in desertum, quae significatio finitima est usui Hebreorum, quem secundo loco exposuimus, coll. synonymo بع longius absuit et male perit (SCHULTENS ad Job. V, 4, pag. 132). Conj. V. *deserta* fuit terra, A percundo autem est nomen آبی *in fortunum et malum*

ingens, quod minus apte Dschauharius aliisque a notione perennitatis, quae est in conjugatione secunda, derivat. Apud Aethiopes ልብር፡ est *stultus* *suit*, *insanivit*, forsitan proprie *perit* *cor* s. *intellectus* *eius*, ita ut prope accedit ad usum specialiorem supra in locis Deut. XXXII, 28. Jer. IV, 9 observatum. Vide Lynoir. Lèx. aethiop. pag. 355. Comment. ad hist. aethiop. pag. 203. Lvn. de

Pi. 728 fat. 728¹) *perire fecit, perdidit*, et
quidem homines i. c. occidit, extirpavit (2 Reg. XIII, 7;
Esth. III, 9. IV, 7. Job. XII, 23. Ezech. XXVIII, 16), ita
iota c. vastavit Deut. XII, 2, idola idolomimica sacella
2 Reg. XIX, 18. Nume. XXXIII, 52. Ezech. VI, 3,
divitias i. c. dilapidavit Prov. XXIX, 3, cor alienus i. c.
in intellectum, pridentiam Eccles. VII, 7 (coll. Jer. IV, 9
rect ad rem Exod. XXIII, 8), nomen alienus Deut. XII,
3. Interdum additum 72 loci, ut sit extirpavit ex aliquo
oco Deut. XII, 3. Ps. Num. 11.

2) pro amissō habuit, verloren geben. Eccles. III, 6, ubi opponitur quaerendi actioni, τῷ οὐτε. (Locus parallelus est Ps. CXIX, 176).

3) oberrare fecit, dispersit, v. c. gregem Jer. XXIII, 1. — Ezech. XXVIII, 16 legitur **נָפַלְתָּה** pro **נָפַלְתָּן**, conf. similia exempla Lehrgeb. der hebr. Sprache pag. 378.

Hiph. **הִשְׁבַּתָּה** i. q. Pi. *perdidit, delevit, et quidem*
homines, populosve Deut. VII, 10. VIII, 20. IX, 3.
2 Reg. X, 19, interdum addita phrasi הַמְּרַב בְּ e medio
populo Lev. XXIII, 30, vel הַמְּרַב בְּ Deut. VII, 24,
coll. Num. XXIV, 19. Jerom. XLIX, 38; it. perdidit
terram i. e. vastavit Zeph. II, 5, spem i. e. spem ademit
Job. XIV, 19, nomen i. e. delevit, extinxit Deut. VII,
*24. — In 1. Fut. semel legitur **הִשְׁבַּתָּה** pro **אָבֶן** Jere-*
*XLVI, 8 coll. *Lehrgabe*, pag. 377.*

רְבָנָה fut. **רְבָנָג** chald. id., cum **לִפְנֵי** radix frequenter extirpatur Jerem. X, 11. In Targ. **רְבָנָג** perdidit, occidisse est. **רְבָנָג** VII, 26.

Aph. fut. חַבֵּד ^{הַבָּנָן}. II, 12. 18. 24. V B, 20.
lit., ut homines, bestie.

Hoph. (per Hebraismum, siquidem hacc species proprie a Chaldaismo aliena est) הַיְבֵד perditus est Dan. VII, 11.

תְּבִזָּה m. nom. partic. 1) *infelix, miser*, v. supra in rad. 2) *interitus* Num. XXIV, 20. 24. Nominis enim participialis nominumquam etiam ab abstracta referuntur cf. Lchrgeb, pag. 488. Aliis, ut ALE. SCHULTESSIO, Jo. SIMONI est Verbale conjugationis Poēl, quae tamen in hac radice non inveniuntur.

תְּבִזָּה f. (cum Zere impuro, cf. Deut. XXII, 3) 1) *res perdita, amissa* Exod. XXII, 8. Levit. V, 22. 23. Deut. XXII, 3. Syr. et zab. תְּבִזָּה, chald. אֲתֹרְבָּאָז, 2) *perditio, exitium*, et i. q. אֲתֹרְבָּאָז locus perditionis, do orco, Prov. XXVII, 20 in Chethibb. Keri habet תְּבִזָּה.

תְּבִזָּה m. 1) *perditio, exitium* Job. XXXI, 12. Syr. תְּבִזָּה, zab. תְּבִזָּה, תְּבִזָּה, תְּבִזָּה id. — 2) *locus perditionis*, i. q. *orcus* (coll. دار الشَّيْطَان et دار الجنَّة), ut fere syn. sit τοῦ ἡλίου. Jungitur cum ἡλίου Job. XXVI, 6. Prov. 1. c. תְּבִזָּה Ps. LXXXVIII, 12, תְּבִזָּה Job. XXVIII, 22. In N. T. οὐδεὶς διάβολος nomen est genii mali oreo praepositi, quod graece explicatur. Ιησοῦς οὐκέτι οὐδὲν οὐδὲν Apoc. IX, 11.

תְּבִזָּה m. Esth. IX, 5 et

תְּבִזָּה st. constr. תְּבִזָּה Esth. VIII, 6 m. *perditio, exitio*. Utrunque est Verbale primae conjugationis, ita quidem, ut prius proprie descendat a forma תְּבִזָּה, posteriori a forma תְּבִזָּה. Prius minimè pro Verbali piclico est habendum.

תְּבִזָּה fut. תְּבִזָּה 1) *voluit, propensus facilisque fuit*. Practer loca Jes. I, 19 et Job. XXXIX, 9 ubique cum negandi partia jungitur. Construunt c. inf., vel mundo Deut. II, 30. X, 10. XXV, 7. 2 Reg. XIII, 23. Jes. XXX, 9. XLII, 24, vel praemissio Lamed. Lev. XXVI, 21. Deut. J, 26. 2 Sam. XIII, 14, 16, ut Exod. X, 27: תְּבִזָּה תְּבִזָּה si noluit eos dimittere, Job. XXXIX, 9: תְּבִזָּה תְּבִזָּה au volet bubalus tibi servire? Cum accus. nominis legitur Prov. I, 25, et absolute Jes. I, 19: יְבִזָּה תְּבִזָּה si faciles vos praebetis et auditis, obtemp. Prov. I, 10. 1 Reg. XX, 8. Denique cum dat. 30. Saep. תְּבִזָּה facilem se praebuit alicui, morem gessit, egredit, quae radies uxonymo בְּעֵבֶד. 2) *desideravit, vatis* γεννήσας, γεννήσας. — imparet certe in nominibus deri-

Apud Arabes et Aethiopes rad. أَبِي, أَبُور: vim habet plane contraria nolendi, recusandi, rejiciendi (Cor. Sur. II, 32.282, it. Har.). At haec radicis vis forsitan recentior est in linguis semiticis et ex usu denum Hebraicorum, qui constructione huic verbi negativa delectantur, evata. Cf. quae de opposita significacione in una eademque radice obvia disputabimus infra sub rad. בְּרֵבָה. Propius ad usum loquendi biblicum accedit cogn. בְּרֵבָה contendit ad aliquid, unde בְּרֵבָה propositionum.

In Pract. Kal pro בְּרֵבָה semiel legitur אֲבִיבָה, cum Aleph redundant, more Arabum Jes. XXVIII, 12. Fut. pro בְּרֵבָה Prov. I, 10 est הַבְּרֵבָה.

תְּבִזָּה (pro בְּרֵבָה vide not. 1.) st. constr. אֲבִיבָה (ad modum formae segolatae a rad. בְּרֵבָה derivatae) c. Sull. levibus suff. אֲבִיבָה, אֲבִיבָה, cum suff. gravibus אֲבִיבָה, אֲבִיבָה, cum suff. 1 pers. בְּרֵבָה (a forma בְּרֵבָה), plur. אֲבִיבָה, cum suff. אֲבִיבָה, אֲבִיבָה, etc. (cf. not. 2), m. pater. Patris vero nomen honorificum Hebraici multifariam adhibent in cognationis, honoris et officii designatione. Ac primum quidem 1) de majoribus in genere usurpatum Gen. XXVIII, 13. 1 Reg. XV, 11: et Asa fecit, quae Deo placebant, quemadmodum Davides pater ejus (בְּרֵבָה). Jes. XLIII, 27: בְּרֵבָה pater tuus primus peccavit, quod de Adamo plurimi intelligent, inclusi tamen collectivum accipiunt, ut sententia sit: patres tui antiquissimi peccaverunt. LXX. οἱ πατέρες ἡμῶν πρώτοι. Trop. Gen. IV, 21: אֲבִיבָה בְּרֵבָה pater omnium qui citharam tibi amique tractant i. e. harum artium primus inventor. Etiam in N. T. et apud graecos scriptores profanos πατὴρ dicitur de inventore rei, deque eo, cuius exemplum alii sequuntur et vestigia preunt. Vid. SCULEUSFERI Lex. in N. T. s. v. πατὴρ, no. 8. 9. Virg. Georg. IV, 382. Lucret. III, 9. Plur. πατέρες, patres, majores Exod. XII, 3. Num. XIV, 18 etc. Pater dicitur

2) *de progenitore, creatore, et animantium et rerum inauimatarum*. Job. XXXVIII, 28: בְּרֵבָה שְׁמַעַן pluviae est pater? i. e. creator, cf. in altero hemistichio: בְּרֵבָה שְׁמַעַן אֱלֹהִים אֱלֹהִים iam vero tu Deus es pater (i. e. creator) nos ter, nos sunus argilla et tu fixisti nos. Reete Saad. מְשֻׁבֵּחַ creator noster. Deut. XXXII, 6: בְּרֵבָה אֲבִיבָה nonne ille pater tuus, qui creavit te? Abusaides bene خالق creator tuus. Jer. II, 27 de idololatria: רְבָבָה qui dicunt ligno, tu pater meus, et lapidi, tu generasti nos. Jer. III, 19. Malach. II, 10. (Ad Job. XXXIV, 36, vid. not. 3.). Apud Graecos Jupiter aliisque Dii πατέρων nomine compellabantur, Odys. IV, 541. Aeschyl. Sept. ante Theb. 120, quod ita explicat Diod. Sic. V, 72: πατέρα δὲ (ποιησούσθαι αὐτὸν) διὰ την φορτία καὶ τὴν εὐνουσ τῆς εἰς ἄπαντας, εἴς δὲ καὶ

τὸ δοκεῖν ὡς περ ἐργάζοντας τὸν γένονταν ἀνθρώποις.
Apud Persas *Mithras* καὶ ἔσοχι² hoc cognomine condecoratus est. Julian. Caes. p. 336. Spaulh. — Pater dicitur

3) de *altore*, coquus, qui parentis more beneficis de aliis bene meretur. Job. XXIX, 16: **מִתְּבָאֵל בֶּן־בָּאֵל** pater eram egenus. In Diw. Hudeilitarum extat, quod huc speciationem quadrat: **أَبُو الْأَسْبَافِ وَالْيَتَامَةِ لَا يَعْدُ أَبٌ** pater hospitum et pupillorum, quem nemo numeratur pater. Similiter Tchibriz ad Hamasan: **أَبُو فَلَّا** أَبُو الْأَسْبَافِ dicitur pater orphororum de eo, qui sovet eos, quantumvis frequenter adveniant.⁴ ALB. SCHULTENS ad l. l. Cl. 2 Cor. VI, 18: **εἰσημαὶ ἕπεται εἰς πατέρα**. Ios. IX, 5 Messias dicitur **πατήρ** pater semperius se populi. Eodem sensu Persac Cyrus vocavit patrem (v. Herodot. III, 89, et Procli locum apud CRETZERUM, *Symbolik und Mythologie* T.I. p. 724 ed. II), Romanii imperatores nos patres patriae, ac Sinenses regem nuncupant patrem magnum (nisi hoc est pro domino magno cf. no. 7 et 12 de servo 2 Reg. XVI, 7), coeli filium (BARROW *Reise nach China*, vers. gem. T.I. p. 3). Jes. XXII, 21 Eljakinus, praefectus palati Hierosolymitanus, dicitur pater incolarum Hierosolymae. Apud Arabes verbum denominativum **أَبِي** est patrem se praebuit, aluit, educavit. — Patris nomine

4) honorifice compellantur *sacerdotes* atque *prophetae*, etiam a regibus 2 Reg. VI, 21. XIII, 14, unde ibid. cap. VIII, 19 rex prophetae se filium nuncupat. Jud. XVII, 10: **אַבְנֵה בְּנֵי שֵׁם** sis mihi pater atque sacerdos. XVIII, 19. Uterque, et sacerdos et propheta, ita dicitur tanquam magister divina auctoritate instructus, qua de causa etiam prophetae aliquie scriptores divini filiorum filiarumque nomine compellant legentes. Vid. Prov. IV, 10. 20. V, 1. 10. VI, 1. 3. VII, 1. 24. Ps. XLV, 11. Eodem prorsus modo apud recentiores Judaeos atque Christianos et sacerdotibus et senioribus doctribus sacris patris nomen tribuitur (cf. Matth. XXIII, 9. Act. VII, 2), videlicet **אָבִי** i. e. **בָּבָשׂ** apud Judaeos (v. BENTORT. Lex. talmud. pag. 10. SCHOETGENS hor. hebr. et talmud. T. I. p. 745. CARREZOVI Apparat. ad antiq. s. cod. pag. 125. 140). Apud Aethiopes **አባ**: Abba dicitur de quovis viro docto etclaro (LUDOLI. Lex. aethiop. pag. 350. Comment. ad hist. aethiop. pag. 28); in veteri ecclesia *Abbas* dictus est monachorum eremitarum praefectus; in eadem *Papae* nomen usurpatum de episcopis, et imprimis de pontifico romano, unde nostratum *Pabst*, qui hodieque compellatur *santissimo padre*, *heiliger Vater*; *patres* ecclesiae appellati sunt clarissimi ecclesiae doctores, cf. denique in vita communi *Pater* de monachis, et *Pope* de Russiac sacerdotibus etc. Apud Persas *magi* et quicunque in mysteriis mithricis ad summum gradum pervenerant (Porphy. de abstin. IV, 16. HYDE de rel. vett. Persarum cap. XXX.) *Patres* salutabantur.

5) *Pater Regis* dicitur de summo regis consiliario et amico, quem *Wesirum* (ወሮም) hodie appellant

Orientales. Gen. XLV, 8 de Josepho: **בָּבָשׂ אֲבִי** **וְיִשְׂרָאֵל** constituit me patrem *Pharaonis* i. e. amicum, consiliarium eius. Ita Hamanus dicitur *דָּבָרְךָ* πατέρα Artaxerxis Hist. gr. XIII, 6, coll. XVI, 11, Lasthenes i Macab. XI, 32 a rege Demetrio *πατήρ* vocatur. In Barhebre. Chronicæ syr. pag. 219, lin. 15 aliquis ita compellatur: **كَمْلَهُ مَلَكُوكَمْلَهُ كَمْلَهُ** **كَمْلَهُ** **كَمْلَهُ** **كَمْلَهُ** et tu eris ei (Chalifae) pater et consiliarius et conductor. Cf. Eliaçions in vita Haronis pag. 112. Præc. easteris hue pertinet titulus turcicus *Atabek* i. e. pater princeps (neque vero pater principis, sec. v' HEREBELOT, DEGUIGNES, ADLERUM) i. e. princeps, qui alii principi patris loco est, amicus regis supremus, unde recte Alufeda (Annal. Muslem. T. III. pag. 226) **شَاهِنْدَهُ الْأَمْمَى**; idemque alibi simpliciter dicitur **شَاهِنْدَهُ**. Vide OCKLEY hist. Saracennarum pag. 533. FRÆHN in Ephemeridibus lit. Jenensiis *Ergänzungsb.* 1822 no. 53. Ita etiam **لَالَّا** *Lala* pater dicitur de Wesiro turceo (cf. BURGER Oriental Customs ad Gen. I. e.), et **اتَّبِيكَ** *Atalik* de Chano bocharico. Posterioris hoc vocabulum in lingua tatarica pr. est *paternitas, amor paternus*, et abstr. pro coner. positio is, qui Chano juveni pro patre est, ejus *gubernator regius*. Cf. **جَنْجَرْجَزْ** et **جَنْجَرْ**, porro v' HEREBELOT bibl. orientale v. *Atabek*, JABLONSKI Opuscc. ed. TE WATER T. I. p. 206. Patris nomen

6) adhibetur ad *intimam necessitudinem* metaphorice significandam. Job. XVII, 14: **קָרְבָּתָה אֲבִי קָרְבָּתָה** corruptioni (putredini) dixi, tu pater meus es, et quod sequitur: et mater sororque vermbus, et Ps. LXXXVIII, 19.

7) Apud Arabes et Aethiopes *patris* nomen saepè transfert ad *possessorum*, quemadmodum **ذُو**, et saepissime dicitur de eo, qui aliqua re pollet vel ea prædictus est. Ita **أَبُو: بَرِّي**: pater boris est i. q. **أَبُلْلَه: بَرِّي**: dominus boris, et apud Arabes **أَبُو أَشْمَاع** pater odoris i. q. arbor odorifera, balsamum; **أَبُو الْحَمْعَنِ** pater munitumculæ i. e. vulpes red. Vide praeter GOLIUM et CASTELLUM, Harari Consess. XIX. p. 189, ed. DE SAU ibique comment. p. 196, A. TH. HARTMANN Exches. II. ad Michiam, v. HAMMER (*Fundgruben des Orients* VI, 402. *Encyclop. von ERSCH und GRUBER* I, 210), v' HEREBELOT bibl. orient. p. 17, quibus haec exempla addere habet: **أَبُو جِرْجَز** pater audaciae i. e. leo; **أَبُو دَقَاب** pater vaticinii i. e. corvus; **أَبُو أَوْبَر** assultus i. e. dorcas; **أَبُو بَرِّص** pater Jobi i. e. camelus patients; **أَبُو جَرْجَس** pater lepræ i. e. lacerta. Atqui fuerunt, qui hunc loquendi usum in Hebraismo etiam agnoscerent, ministrum in phras. **פָּטָרִים־פָּטָרִים** *Pater aeternitatis* Jes. IX, 5 et interpretantur aeternus, quod tamen minus placet, quam interpretatio supra (no. 3) proposita. Haud raro tamen hic Arabismus in nominibus propriis cum **بَنْ** et **أَبِي**

compositis obvius est, ut in **עַבְרָן** pater roboris i. e. robustus; **עַבְרָן** pater pacis i. e. pacificus.

Not. 1. Rerum quidem nomen **אָבָה** inter derivata verbi **הָבַחַת**, cuius analogiam ita sequitur, ut esse videatur pro **אָבָה** (quemadmodum **הָבַחַת** pro **הָבַחַת**). Sed tantum abest, ut vulgare sententiam de *patre a volendo vel a benevolentia dicto probemus*, ut pro certo habemus, hoc nomen cum multis aliis primitivum esse (*Lehrgeb.* §. 118). *Patris matrisque vocabula in lingua hebraea et in multis aliis procul dubio simplicissimos infants balbutientis sonos labiales (b, p, m) continuit* (v. *Jes.* VIII, 4), quibus vocalis quadam vel ab initio vel in fine adjecta est. Vide pers. et tunc **אָבָה** coll. arab. **أَبْهَ** i. e. *παπάκειρ*, *grace. πα*, *ἀπτ*, *παπᾶ*, *πάπα*, *πάπας*, *πάπτας* (*VALKEN.* ad *Iherod.* 307), *ἀπτά*, *ἀπτός* (*Theocr.* XV, 14), ind. *πιτά*, *pid*, *Bap*, *Bava*, *Bappa*, sime. *fit*, lat. *atus*, *pappus* i. e. senex (*Vart. L. L. VI, 3*), *papa* de episcopis, hung. *apa*, cf. *WOLF* bibl. hebr. II, p. 1480. Eadem labialis p, quam infants balbutientes primam protrudentes solent, praeterea per onomatopoësin indicatur *esus* (*papare*, *pappare*, germ. *pappen*) et *locutio*, imprimis infants balbutientis (**בְּבָבָה** cf. **بِيَغَا** *papagajo* psittacus): *matris* vero nomen in plurimis linguis literam primariam habet m, velut **מֵשֶׁה**, **מֵאָהָה**, **מֵאָהָה** (*VALKEN.* l. c.) *Mama*, *Maman*, hebr. **מֵאָהָה**; germ. *Anne* (de nutrice, tanquam altera matre), ind. *amā*, *amba*, *mitā* sin. *mu* etc.

Cacterum hoc nomen, quod in lingua hebraea et arabica sequitur analogiam verborum **אָבָה**, apud Syros, Chaldaeos et Aethiopes formas habet ad analogiam **תָּוָה**, **תָּוָה** compositas, aliasque quibus **תָּוָה** mobile pro tercia radicali adjectum est, quae tamen non magis probant, hoc nomen vere derivandum esse a verbis **בְּבָבָה** vel **בְּבָבָה**. En recensum formarum praeципuarum in dialectis obviarum, quae ad usum biblium illustrandum facere possunt. Arab. **أَبْ** pro **بَّ** in st. constr. **أَبُو**, **أَبِي**, **أَبِي**, **أَبِي** pro casus termina-

tione, Plur. **أَبَّا** rarius **أَبَّات** **أَبَّات** (inserto He), verbum denom. **أَبَّ** *pater fuit*. Syr. et Chald. **אָבָה**, **אָבָה**, Plur. **אָבָהִים** et **אָבָהִים**, cum verbo denom. **אָבָה** *patrem fecit*, **אָבָהִים** *pater factus est*. Sam. **אָבָה** plur. **אָבָהִים**, aethiop. **አበ**: et **አበ**: *abba* (in commendatione honorifica doctorum), ante Suff. **አበ**: et **አበ**: (in accns.).

De Pluralis numeri terminazione feminea, quam male ita interpretatis est SCHULTENSIUS quasi ea derivaretur a singulari deperditio **הָבַחַת** *paternitas* et proprie notaret *paternitates*, *series patrum*, vide quae notavimus in gramm. *Lehrgeb.* pag. 530.

Not. 2. Pro vulgari status constructi forma **אָבִי** bis occurrit **אָבָה** Gen. XVII, 4. 5 in etymo nominis **אָבָה**

indicando, quod explicatur **אָבָה** **הָבַחַת**. Caeterum haec cadem forma in multis comparet nominibus propriis cum ea compositis, ut **אָבָהִים**, **אָבָהִים**, **אָבָהִים**, ejusque Patach in aliis adeo mutatur in Segol (ut in **יְהָבָה** pro **יְהָבָה**), ut **אָבָהִים**, **אָבָהִים**. Forma st. constructi Arabibus et Chaldaicis usitata **أَبُو**, **أَبِي** etiam in lingue hebraea comparet in nomine proprio **אָבָהִים** 1 Sam. XXV, 18 Chethibh.

Not. 3. Dubiae interpretationis est locus Job. XXXIV, 36: **אָבִי בְּבָבָה** Vulg. *pater mi, probetur Jobus usque ad finem.* Saad. ms. **فيما**, **عَنْ** **أَبِي بَابَةٍ** *غَلِيْتَكُنْ أَبِي بَابَةٍ* o domine mi! exploretur Jobus in aeternum. Uterque **אָבָהִים** habet pro compellatione Dei, coll. *Jerem.* III, 19. Hand male, sed sensu paululum languente. Sunt igitur, qui vertant: *solutus mea (est)*, *ut cet. et כְּבָבָה* deriveant a nomine **אָבָה** vel **בְּבָבָה** *solutus*, *desiderium* a rad. **בְּבָבָה**, praecunte Chald. qui transtulit: **אָבָהִים** *solo*, aliisque interpretibus Hebrei. Kimchi: **אָבָהִים** *volo* וּרְגִזִּי שִׁיבְחָנִי *אָבָהִים* *solutus mea et desiderium meum*, *ut exploretur Jobus.* Quanquam vix admittenda erit haec frequentissimi vocabuli non significatio, praestat tamen ita interpretari, quam **כְּבָבָה** accipere pro **אָבָהִים** *adducam*, ut sensu sit: *rem eo adducam, ut probetur Jobus*, quod placet ALB. et II. A. SCHULTENSIUS, vel pro **בְּבָבָה** quod interpretantur *vae!*, quanquam miseriae potius vim habere videtur. Vide infra. Duas interpretationes conjungit *Moses Gekatilja Ms.* **לוּ יִשְׁאַלְתִּי** *אָבָהִים* *vellet creator meus, ut exploreretur Jobus.* Si conjectura opus sit, praeceter ea fuerit commendanda, quam proposuit WILMETUS (ap. II. ALB. SCHULTENSIUM), ut legatur: **אָבָהִים** *בְּבָבָה*, a vulgari lectio parum ablutens, modo teneas **בְּ** et **בְּ** literas esse simillimas et figurae finales recentioris originis esse videri.

* * *

Sequuntur nomina propria cum **אָבָהִים**, **אָבָהִים**, **אָבָהִים** composita ordine alphabetico digesta:

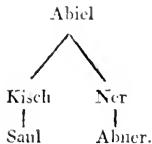
אָבָהִיל (pater hilaratis i. e. hilaris) 1 Sam. XXV, 18 Chethibh, pro vulgari **אָבָהִים**, quod habet Keri.

אָבָהִת f. mater Hiskiae 2 Reg. XVIII, 2, quae in loco parallelo 2 Chron. XXIX, 1 **אָבָהִת** dicuntur, quemadmodum etiam 2 Reg. in quibusdam libris comparet.

אָבָרִילְבָּהִן (pater roboris i. e. robustus, a rad. **פְּרָאַבְּלָהִין** praevaluit) m. unus ex heroibus Davidis 2 Sam. XXIII, 31, qui idem in loco parallelo **אָבָהִים** dicitur 1 Paralip. XI, 32.

אָבָרִילְבָּהִן m. (pater roboris i. e. robustus) 1) 1 Paralip. XI, 32, vid. **אָבָהִים** 2) avus Sauli regis 1 Sam. IX, 1, XIV, 51. In genealogia, quae extat 1 Paralip. VIII, 33. IX, 39 Ner Sauli avus fuisse dicitur, quem secundum

1 Sam. XIV, 51 potius patrum habuit. Hoc enim ejus stemma est:

אַבְּקָרִים m. (pater collectionis i. e. collector) Levita e familia Korachi Exod. VI, 24, qui idem 1 Paralip. VI, 8. 22. IX, 19 **אַבְּקָרִים** vocatur.

אַבְּגָלִיל (pater exultationis i. e. exultans, hilaris) nomen proprium idque, quod mireris, duarum mulierum, 1) uxoris Nabalis, post cuius mortem Davides eam in matrimonium duxit 1 Sam. XXV, 3. 14. Eadem contr.

אַבְּגָלִיל dicuntur (ut arab. **فَلِي** pro **فَلِي** quid?) comm. 32. et 2 Sam. III, 3 Chethibh. 2) nomen sororis Davidis 1 Paralip. II, 16, quae eadem **אַבְּגָלִיל** dicuntur 2 Sam. XVII, 25.

אַבְּגָדָה (pater judicis) m. phylarcha Benjaminitarum tempore exitus ex Aegypto. Num. I, 11. II, 22.

אַבְּגָדָה m. (pater scientiae i. e. sapiens) filius Midianis Gen. XXV, 4. 1 Paralip. I, 33, forsitan oppidi Midianitici nomen.

אַבְּגָדָה (pater Jehovae i. e. vir divinus, ut videtur, i. q. **אַבְּגָדָה**) A) nomen virorum: 1) filius Samuelis, natu secundus 1 Sam. VIII, 2. 1 Paralip. VI, 13. 2) Benjaminita quidam, 1 Paralip. VII, 8. 3) filius Jeroheami regis 1 Reg. XIV, 1. 4) sacerdos quidam e posteris Eleasaris, caput unius e viginti quatuor classibus a Davide constitutis 1 Paralip. XXIV, 10, ad quam postmodo pertinuit Zacharias, Joannis baptistae pater (Luc. I, 5). 5) sacerdos quidam Serubabelis coacus. Nhem. X, 8. XII, 4. 17. 6) i. q. **מֶלֶךְ יְהוָה**, rex Judae, v. infra. — B) nomen mulieris 1 Paralip. II, 24.

אַבְּגָדָה (pater Jeliovae, cf. **מֶלֶךְ יְהוָה**) nomen regis Iudee, filii et successoris Rehabeami 2 Paralip. XIII, 20. 21, qui etiam **מֶלֶךְ** 2 Paralip. XI, 22. XIII, 1, sed in libris Regum constanter **מֶלֶךְ** scribitur 1 Reg. XIV, 51. XV, 1. 7. 8, quae fortasse anterior nominis scriptura est, ita ut forma in Paralipomenis obvia antiquo scribendi vel legendi lapsu tribuenda sit.

De terminatione **מֶלֶךְ** et **מֶלֶךְ** in nominibus promiscue usurpata, vide s. v. **מֶלֶךְ**; **מֶלֶךְ** vero aliud etymou requirit et veri potest: pater maris i. e. vel dominus maris, vel rex maritimae studiosus.

אַבְּגָדָה (pater illius) m. filius Aharonis, igne ab altari egresso a Deo una cum fratre Nadabo interfectus, Exod. VI, 23. XXIV, 1. XXVIII, 1. Lev. X, 1. Num. III, 2. XXVI, 60.

אַבְּגָדָה (pater Iudaorum, pro **אַבְּגָדָה** m. vir Benjaminita, Benjamini nepos 1 Paralip. VIII, 3.

אַבְּגָדָה (forsitan corrupte pro **אַבְּגָדָה**, sec. Jo. SIMONEM: pater lucis, vel splendoris, a rad. **בָּהָר**, quam ponit candem vim habuisse atque **אַבְּגָדָה** nomen 1 uxoris Rehabeami, 2 Paralip. XI, 18, ubi quidam codd. legunt **אַבְּגָדָה**. Cf. **אַבְּגָדָה**, 2) viri e tribu Juda. 1 Paralip. II, 29.

אַבְּגָדָה (pater fortitudinis i. e. fortis) 1) Levita, Mosi coaevus. Num. III, 35. 2) vir Gadita 1 Paralip. V, 14. 3) pater Estherae. Esth. II, 15. IX, 29.

אַבְּגָדָה (pater bonitatis) vir Benjaminita 1 Paralip. VIII, 11.

אַבְּגָדָה (pater roris), mulier ex uxoribus Davidis 2 Sam. III, 4. 1 Paralip. III, 3. Cf. **אַבְּגָדָה**.

אַבְּגָדָה rex Judae, v. **אַבְּגָדָה**.

אַבְּגָדָה m. Gen. X, 28. 1 Paralip. I, 22. vir e posteris Joctani in Arabia, probabiliter pater (*Abi*) auctore gentis vestigium BOCHARTI sagacitas (Phaleg. II, 24) indagavit in loco Theophrasti (Hist. plant. IX, 4): γίνεται μὲν οὖν ὁ λέπαρος καὶ ἡ σωμία καὶ ἔτι τὸ κανάνουν ἐν τῇ τῶν Λαζάρου Κερδόνησῷ περὶ τε Σαβᾶ καὶ Αδρύνιτα καὶ Κιτίζαρα καὶ Μάλλα. Eodem contextu Eratosthenes apud Strabonem (XVI, p. 1112) et Dionysius Periegetes (v. 959) habent Minacos, *Μεναῖον*, populum circa Meccam hodiernam degentem, et fundamento suo non caret Bocharti *Mālā* pro antiquiore nomine Minacorum habentis conjectura, e permutatione literarum n et l. SCHNEIDERUS pro *Mālā* e duobus codd. edidit *Māqādīs*, cui confert possit *Mārād* i. *κόσμη* apud Ptolemaicum (VI, 7) in litore marii rubri. Præterea apud eundem Ptolemaicum *Mārītā* (forsitan pro *Mālātā*) memorantur in viciniis Minacorum, ut oritur suspicio pro *Mālā* apud Theophrastum legendum esse *Mānī*, quod egregie conveniret cum **מֶלֶךְ**, loco 3 milharibus distante ab urbe Mecca, vid. Abulfedae Arabia ed. Gagnier pag. 3. et 42.

אַבְּגָדָה (pater regis) 1) nomen complurium regum in terra Philistaeorum, ut regis Geraritici tempore Abrahami Gen. XX, 2 sequ. XXI, 22 sequ. et Isaaci Gen. B

XXVI, 1 sequ., item regis urbis Gath tempore Davidis Ps. XXXIV, 1 coll. 1 Sam. XXI, 10, ubi idem Achis (אַחִיס) vocatur. Commune fere illud horum regum nomen tituluse fuisse videtur, ut Pharae regum priscorum Aegypti, Caesar et Augustus imperatorum romanorum. Iam vero *Pater Regis* vel *Pater Rex* cognomen est, quod in stylo Orientis et amicis regis et ipsis regibus tribuitur. Praeter ea, quae notavimus s. v. אָבָה no. 5, huc pertinet titulus regum persicorum אָבָה vel אָבָה Padischach rex; praeterea LUDOLEUS (Lex actioth. pag. 350) notat: „Faustum Hebraeorum acclamationem regibus factam fuisse putant: אָבָרְתֵּן: אָבָה: ut nostrum vivat rex! referente Aethiopie meo,” unde vero minimo cum SIMONI (in Onomast. pag. 460) efficies, hodieque Aethiopes regem sumum appellare אָבָה: אָבָה nagasi, cum idem aliunde non constet. 2) filius Gideonis iudicis, Jud. VIII, 31 sq. IX, 1 sq. 2 Sam. XI, 21. 3) sacerdos Davidis, ut est in loco 1 Paralip. XVIII, 16, sed in loco parallelo 2 Sam. VIII, 17 legitur אָבָרְתֵּן, quod in Paralip. etiam exhibent 10 Codd. LXX. Vulg. Syr. Chald. Arabs. Sunt tamen contra in loco Sam. quidam codd. cum Syro et Chaldaco, qui nostram lectionem suppeditant.

אָבָרְתֵּן (pater nobilis vel nobilitatis) 1) filius Isai, frater Davidis 1 Sam. XVI, 8. XVII, 13. 2) filius Sauli, una cum patre interfectus 1 Sam. XXXI, 2. 1 Paralip. VIII, 33. 3) Levita quidam, Davidi coaevus 1 Sam. VII, 1. 1 Paralip. XIII, 7. 4) filius Abiuadabi, ex praefectis regis Salomonis 1 Reg. IV, 11.

אָבָרְתֵּן m. (pater amoenitatis vel gratiac) pater Baraci, herois et socii Debora prophetissae. Jud. IV, 6. V, 1.

אָבָרְתֵּן (pater lucis) dux militum Sauli 1 Sam. XIV, 50, alibi אָבָרְתֵּן q. v.

אָבָרְתֵּן v. אָבָרְתֵּן.

אָבָרְתֵּן (pater auxilii, nt germ. Adolfus ab *Atta* pater et *Hof* i. q. Hülfe, auxilium) 1) filius Gilcadi Jos. XVII, 2, et meton. de ejus posteris Jud. VI, 34. VIII, 2. Nomen patronymicum est אָבָרְתֵּן Abiesrita, Jud. VI, 11. 24. VIII, 32. Inde decursum est אָבָרְתֵּן Num. XXVI, 30 et nom. patron. אָבָרְתֵּן ibid. 2) unus ex heroibus Davidis 2 Sam. XXIII, 27. 1 Paral. XI, 28. XXVII, 12. 3) Manassita quidam 1 Paral. VII, 18.

אָבָרְתֵּן (pater altitudinis) 1) unus e conjuratis contra Mosei cum Koracho Num. XVI, 1. 12. XXVI, 9. 2) filius Hielis, mortuus cum pater ejus Hiel urbem Hierichuntis restituere pararet. 1 Reg. XVI, 34.

אָבָרְתֵּן (proprie: pater erroris, a אָבָה erravit) mulier Sunamitica, Davidis senectus concubina. 1 Reg. I, 3. II, 17.

אָבָרְתֵּן (pater salutis, pro אָבָה רְצָחָנָה) 1) vir Benjaminita, filius Belac 1 Paralip. VIII, 4. 2) Levita, filius Pinchasi ibid. VI, 4. 5. 50. Esra VII, 5.

אָבָרְתֵּן (pater muri) vir e posteris Iudee 1 Paral. II, 28. 29.

אָבָרְתֵּן (pater doni) Davidis sororis filius et ejusdem praefectus militum, Joabi frater 1 Sam. XXVI, 6 sequ. 2 Sam. II, 18. 24. III, 30. X, 14. XVI, 9. XVII, 2 sequ. XIX, 22. XX, 10. XXI, 17. XXIII, 18, aliquoties etiam אָבָרְתֵּן dictus 1 Sam. X, 10. 1 Paralip. II, 16.

אָבָרְתֵּן (pater pacis) 1 Reg. XV, 2 pater Maächae, uxor Rehabeaimi et matris regis Abiae, qui idem 2 Paral. XI, 20. 21 מִצְמָצָה אָבָרְתֵּן dicitur. Sed paulo post cap. XIII, 2 mater regis Abiae pro מִצְמָצָה בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, ex diversa, ut videtur, traditione vel quodam antiquorum librariorum errore.

אָבָרְתֵּן (pater abundantiae) filius Ahimelech, sacerdos a Saulo interficti, et, pari modo atque pater, interiori amicitia cum Davide conjunctus, fidus exiliis omniumque calamitatum socius, postea a rege ad (sumnum, ut videtur) sacerdotium evectus, a Salomone vero hoc munere prius propter consilium regiam dignitatem ad Adoniam deferendi 1 Sam. XXII, 20 seq. XXXII, 6. XXX, 7. 2 Sam. XV, 24 seq. XVII, 15. XIX, 11. XX, 25. 1 Reg. I, 7 sq. II, 22 seq. (cf. tamen IV, 4) 1 Paralip. XVI, 11. XXVIII, 34. Filium habuit avitus nominis hacredem, qui itidem pontificatus est 2 Sam. VIII, 17. Gracce scribitur אָבָרְתֵּן, atque ita Marc. II, 26, ubi respicitur ad locum 1 Sam. XXII, Aljathar vero per prolepsin אָבָרְתֵּן appellatur, quo munere postmodo denum fungi coepit.

אָבָרְתֵּן (pater lucis) dux militum regis Sauli, quem cum cognationis etiam vinculo conjunctus erat (vid. s. v. אָבָרְתֵּן), cuiusque filium Isboseth regem pronuntiavit postea tamen deseruit et ad Davidem defecit, quo facto mox a Joabo interfectus est. 2 Sam. II, 8 sequ. III. Aliquoties dicitur אָבָרְתֵּן (quod v.). LXX אָבָרְתֵּן.

אָבָרְתֵּן m. *Abrahamus*, populi iudeici anctor paterque. Nominis proprii significationem ipse pandit textus sacer Gen. XVII, 5, ubi explicatur אָבָרְתֵּן נֶזֶם pater multitudinis populorum s. multorum populorum, et idem hoc etymon e lingua arabica firmatur, in qua אָבָרְתֵּן (neque vero حَرَمْ, ut nonnulli scribunt) est numerus

copiosus (أَنْعَدَ الْتَّيْبَرِيُّ ..... كَنْغَرَابٌ secundum FIRSZABADIUM in Kamiso pag. 1631). Graece scribitur Ἀρβαδά, arabice ابراهيم. Hoc vero nomen Abrahamus

tum demum invenisse dicitur, cum foedus cum Deo
jungaret (Gen. XVII), ante hoc tempus בָּבֶל vocatus
i. e. pater altus. Cf. similes nominum mutationes
in Sara, Jacobo, Simone Petro alisque. Filius erat
Terachi et in Mesopotamia natus, qua relecta Cananacum
petuit, quam cum gregibus Nomadum more peragravit.
Vide de ejus historia Gen. XII—XXV, et cf. quae nomini-
mus in Encyclopaedia ab EASCHEO et GRUBERO edita s. v.
Abraham T. I. pag. 155. Scioris acvi de eo fabulas
atque commenta dabunt JOSEPHUS in Antiquit. I, 7. PHIL-
O de Abraham, T. III. pag. 229 sequ. Opp. Philonis, ed.
PEETTER. EISENMAYER entdecktes Judenthum T. I. pag.
490 sq. Cor. Sur. VI, 75 sq. XXI, 51 — 72. HOTTINGER
hist. orient. pag. 50. D'HERBLOT bibliothéque orientale
T. I. pag. 112 sq. Apud Nicolaum Damascenum (pag. 114.
ed. Orelli) et Justinus (XXXVI, 2) Abrahamus inter
reges Damascenos comparuit. Apud Arabes ei plerumque
tribuitur cognomen خليل amici Dei s. κατ' ἔσοπτρον
أَخْلِيلِ امْرِيَّةِ إِلَهٍ amici, conf. Jes. XLI, 8: ἀπέδεικνεν τὸν οὐρανόν, ut Jacob.
II, 23: καὶ Ἀβραὰμ φίλος θεού ἐξῆγη. — אַלְהֵי אֲבְרָהָם Deus Abrahami, saepe dicitur de Jehova, jam dudum ab
Abrahamo culto eique et propter eum Iudaicis omnibus
propitio. 2 Paralip. XXX, 6. Ps. XLVII, 10. —
הַמְּצֻבָּה בְּרוּךְ semen i. e. posteri Abrahami, honorifica est
Israelitarum compellatio, Jes. XLI, 8. Jer. XXXIII, 26.
Ps. CV, 6. conf. 3 Macc. VI, 3. Hebr. II, 16. Joh. VIII,
35. 37. Eodem sensu simpliciter dicitur מִתְּחִילָה Micha
VII, 20. Cf. similem nominum מִתְּחִילָה et מִתְּחִילָה usum.

אברהם וארם

אַבְנֵי אֶתְנָה v. אֶתְנָה.

אָבִישׁוֹת (pater pacis i. e. pacificus) 1) *Absalom*, Davidis filius natu tertius, seditione in patrem mota famosus. 2 Sam. III, 3. XIV, 25 seqn. cf. Jos. Archæol. VII, 9. Monumēntum, quod sibi vivis exrexisse dicitur. 2) **אֲבִישׁוֹת** (v. יְהֻנָּמָן) dictum, Josephi adhuc aetate (vide hunc l. e.) duorum ab Hierosolymis stadiorum intervallo extitisse dicitur. LXX. *Αβίσσωναλώνι*. 2) vide **אַבִּישׁוֹת**.

syllaba simplici, quod etiam locum habet in Suffixo יְ-
CHR. BENED. MICHAELIS (lum. syr. §. XIII.) explicare
conatus est ex Syriismo, in quo Jod finale inter pronomi-
tiandum vel proposito negligitur vel fortin tautummodo
exprimitur, ita ut בָּהֶן, אֲ- legantur abh, an: ex quo
quidem pronomiandi more, modo apud Hebreos obti-
nuerit, vocalis brevis recte explicari posset. Phar. פַּרְעֹה
(vide supra not. 2. ad hebr. בָּנָי) st. constr. תְּמִימָה, c. Suff.
תְּמִימָה Dan. II, 23, תְּמִימָה Esr. IV, 15. אֲתִתְבָּחֵן ibid.
V, 12. De litera ה inserta vide infra ad vocem בָּחֵן
disputanda.

parum probandum, spectavit MOSES GEKATILIA, interpres arabicus Ms., cuius hacc sunt verba: סִפְרֵי נָאָרֶב סְפִינְתִּים אֲשֶׁר אָמַר לְתִיסְבֵּר וְעוֹזָר coetus s. turbae, מִתְאֵרֶב אֲשֶׁר אָמַר interpretor 'א de coeta sc. praeparato s. congregato ad proficiscendum, a rad. עָזָב, i. e. de exercitu navis (Schiffsmannschaft).

Non audiendi sunt, quicunque vocabulum nostrum ad radicem נָאָרֶב referunt invita Grammatica; sive ex usu Chaldaeorum de pomis intelligent (Hieron. *naves poma portantes*. Chald. נָאָרֶב תְּלִבְתָּא נָאָרֶב naves fructibus onastuc. Cf. JUDA BEN KARISCH, in EICHHORN, *Bibliothek der bibl. Literatur* T. III, pag. 964) coll. נָאָרֶב fructus; sive, ex usu Arabum, de *fluctibus*, coll. נָאָרֶב aqua, et נָאָרֶב fluctus ingens, quas voces male a persico נָאָרֶב aqua derivandas conjicit GOLIUS (Lexic. pag. 2), quandoquidem in lingua etiam ethiopica comparent, in qua ልዕስ፡ ababi est fluctus, et አለቅ፡ ababi rai? ይሬቅ by Nilo usurpatur (LUDOLFI Lex. ethiop. pag. 353, 354). Sic inter veteres SAADIAS MS. نَسْنَنْيَا نَارِبِيَا naves in undis suis, et recentioribus CHARDINIUS, neque dissidet JACCHIUS, cui est nomen proprium fluvii. Reperiunt etiam in Babylonia, in qua libri Jobi auctorem vixisse multi contendunt, duo amnes, quibus נָאָרֶב est nomen (vide GOLIUS Lex. pag. 11), sed hos nostrum significasse parum credibile est. Regionis cuiusdam nomen esse volebat ABULWALID: נָאָרֶב עַדְיִי פִּיבֵּה אַנְיָה יְקֻוּן אַסְמָא לְוָא מִעְרֵף mihi verisimillimum, esse nomine regionis celebris et notae apud eos.

Non magis probandi sunt LUD. CAPPELLUS, qui ad radicem נָאָרֶב ornare recurrit (qua assumpta scribendum esset נָאָרֶב), et OEDMANNUS (*Term. Sammlungen aus der Naturkunde* T. III. p. 95 vers. germ.), qui naves utrius vertit, coll. נָאָרֶב uter, levesque rates intelligit pellibus hircinis inflatis impositos, quales in Tigride fluvio adhibiti sunt descripti Herodotus I, 194.

Denique haud negligendum est quod 44 libri mss. habent נָאָרֶב אַרְבָּה hand dubie effundendum, ut phrasis valeat naves inimicittae i. e. hostiles, praedatorias. Ita Syrus: נָאָרֶב נָאָרֶב נָאָרֶב נָאָרֶב naves multae hostium, quod recte verti Arabs: سفائن كثيرة العدو. Kimchius: וְשֶׁ שְׁבִירֵשׁ נָאָרֶב אַרְבָּה בְּנֵי אָרְבָּה, et est, qui interpretatur a rad. נָאָרֶב inimicitiae sensu, ut sint naves praedatorum. Docti, qui ita scripsere, librarum vulgariter etiam lectionem procul dubio נָאָרֶב legendam esse censerunt, neque male, si parallelismum aquilae in praedatorum irreniens totumque contextum spectas. Naves enim praedatoriae cacteris velociores esse debent. Neque improbable est, hanc geminam esse scripturam, quandoquidem נָאָרֶב et נָאָרֶב in codicibus difficulter dignoscuntur.

רָבָבָה paupertas, miseria, semel occurrit in loco Prov. XXIII, 29, ubi de homine violento: רָבָבָה אֲוֹרֵב רָבָבָה cui (accidit) rae! cui miseria, cui lites? Rarius hoc vocabulum, abstractum τὸν πόνον, formae λόγων, h. l. videtur adhibitum esse propter paronomasiā cum voce γένει. E veteribus LXX. θύρωσις tumultus, turbae, rectius Chald. נָאָרֶב miseria, afflictio, Syr. נָאָרֶב agitatio, molestia, nisi legendum נָאָרֶב miseria, aerumna, cum alibi Chaldaeus et Syrus in Proverbīis concinere soleant. Recte ABULWALID, cuius sententiam etiam laudat KIMENIUS, ad paupertatis et miseriae notionem illud retulit. — Alius est interjectio gementis et dolentis, ut נָאָרֶב in membro parallelo, eaque ὀρουατοποιητική, ut syr. נָאָרֶב rae tibi sec. CASTELLUM in Lex. syr. pag. 14. Ita e veteribus KIMENIUS et Gr. Venet. τίνι αἱ, τίνι φεῦ. J. D. MICHAELI (in Suppl. pag. 6) est vomitus, a rad. נָאָרֶב fastidivit, נָאָרֶב fastidium, nausea.

רָבָבָה m. 1) *egenus, pauper*, ab egendo, cf. sub rad. no. 2. (Syr. נָאָרֶב) pauper, miser. Vix hue pertinet, quod quidam conferunt נָאָרֶב fastiditus, despctus, ab נָאָרֶב noluit, fastidivit. Exod. XXIII, 11. Deut. XV, 4. 7. 9. 11. Ps. CXXXII, 15. נָאָרֶב filii egeni poët. pro egenis. Ps. LXNII, 4. Cf. נָאָרֶב 2) *oppressus, miser* Ps. IX, 19. CVII, 41. CXIII, 7, unde saepe adduntur synonyma נָאָרֶב et נָאָרֶב, ut Ps. XI, 18: נָאָרֶב נָאָרֶב et ego (sum) afflictus et miser. LXX, 6. LXXXVI, 1. CXIX, 22. Speciatim, pariter ac נָאָרֶב, a) dicitur de eo, qui miser est et ab hominibus oppressus, sed plus Dei cultor (v. loca Psalmorum), inde Amos II, 6 idem, qui altere hemistichio נָאָרֶב, altero קָרְבָּא vocatur; b) de tota gente miseriis succumbente, quamquam pia erga Deum, ut Jes. XLII, 17 de Israelitis in exilio versantibus, coll. XXV, 4 (et XXVI, 6). Eodem sensu, si quid video, notissima Ebionitarum secta in antiqua ecclesia hoc nomine sibi tribuit, videlicet τὸν πτωχόν, ὁν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (Matth. V, 3).

אַבְנִיָּה f. *proprie: appetitus, concupiscentia, cibi et Veneris, deinde capparis, quae et appetitum provocare et Veneris concupiscentiam incitare dicitur. Neque tamen, quia nos vesci solemus, floris gemma, sed ipsa bacca fructisque fructus intelligendus est, de quo Plutarch. Sympos. VI, qu. 2: πολλοὶ τῶν ἀποσίων καππάρων γενῶνται, ταχέως ἀναλαβον καὶ παρεπιθάρτο τὴν ὄρεξιν. Plin. hist. Nat. XIII, 23. XX, 15. URSINA arbor. bibl.: Estar capparis condimenti loco, quod fortiter suscitet appetitiam cibi, instiget quoque ad venerem. BELONIUS capparis sciem piperis iuxta mordax esse perhabet, in Observatt. II, 60. His praemonitis lucet locus*

Eccles. XII, 5, ubi in descriptione senectutis decrepitate
praeter alia legitur: **רְבָרַת הַקְּרִירָה** et irrita erit capparis,
i. e. vix amplius non habebit capparis, neque in ebi
desiderio movendo, neque in Veneris concupiscentia pro-
vocanda. *Capparis* hoc respectu forsitan proverbiuum
abicerat, nude repetendum est, quod apud Talmudus magi-
stros ei *impudentia* tribuitur, quemadmodum cani inter
animalia (BUXTORI. Lex. talmud. pag. 1592, 1920), haud
aliter atque *sinapis sclerata*. Plato dicitur in Pseudolo-
III, 2, 28. Testes huius significatioonis habemus in veteri
scriptis LXX., Vulg., Syr. et Arabem, et praeterea usum
loquendi Talmudistarum, apud quos **הַקְּרִירָה** in genere sunt
minuti arborum fructus, ut lauri, olivae, corni,
myrti et similium, et specialiter *capparis fructis*, qui
alibi **חֲדֵךְ** et **חֲדֵךְ** dicitur, *baccæ*, ut in *Gemara Babyl.*
Berachoth fol. 36, A. *Maaseroth* cap. i fin. BUXTORI.
pag. 2098. De capparis autem baccis in veteri Hebraismo
proprie et antonomastice usurpatum esse videtur, idque
vere factum esse, et etymon et veterum interpretum
consensus mili persuadet. Nomen **הַקְּרִירָה**, quanquam omnino
simile non extat, analogie tamen convenienter formatum
est a nomine **בְּגַדְעָה**, **בְּגַדְעָה** (ut **רְבָרַת**, **הַקְּרִירָה**), coll. **רְבָרַת**,
הַקְּרִירָה (*Lehrgeb.* pag. 508); et recta via inde derivatum
Pluralis **הַקְּרִירָה** in Talmude obvius, ut **בְּגַדְעָה** a **רְבָרַת**;
הַקְּרִירָה a **רְבָרַת**, **בְּגַדְעָה** ab **רְבָרַת** (*Lehrgeb.* pag. 562),
quæ analogia latuit O. *Celsium* in *Hierobot.* I. pag. 213,
et que præter necessitatem scrupulum iniecit. Possimne
nonnulli vocem ex **בְּגַדְעָה** et **וְגַדְעָה** compositum esse arbitrii
sumt, ut sit desiderium *violentiae s. oppressionis* i. e.
coitus.

Caeterum Chaldaeus ipsum concubitum intelligit, his
verbis usus: אֲדֹנָאֵל בְּנֵי תְּרִבְעָה prohibebet a concubitu;
aliisque membrum virile, de quibus refert KIMCHIUS:
sunt qui ita interpretentur אֲדֹנָאֵל בְּנֵי כּוֹת עַל שִׁיטָּה
periphrasis membra concubitus. Melius alii appetitum
in genere, et cibi et venere, ut Cr. Venet. πάσχει ή σύνεις,
ABULWALID: حَسْلُ الْأَرْجُلِ cessabit concupiscentia,
R. PARCHON: חַנְמָן, quanquam contextus postulare videtur
nomen rei ex regno vel animali vel vegetabili. — Praeterea
haec notanda sunt veterum παρεργάτεμνα. KIMCHIUS ani-
mam intelligit, tanquam voluntatis sedem, et codeni sensu
ABEN ESRA חַנְמָן esse putat pro חַנְמָן i. q. חַנְמָן, unde
intelligendus est Hieronymus, si quidem verit: *spiritus*
fortitudo. — Symmachus, qui transtulit ἡ ἐπίνοια sc.
ζόην i.e. vita misera et laboriosa (vix enim sollicitanda fure-
rit lectio), et Syr. qui praeter eapparit etiam dat *inopiam*
(**حَمَدَةً**) hanc notionem ab adjektivo חַנְמָן repeti-
cunt. Cf. de h. l. CELSTUS in Hierobot. I, 209—215 et
WINZERTS in Progr. ad locum Koheleth XI, 9—XII, 7.
no. 2. p. XIV.

PEN radix inusitata et dubia, cuius unicum vestigium exiat in nomine.

בְּתַח v. s. rad. אֲבָשִׁיחַ

in Kal imusit, in Hlithpa. **אַתָּה** **לְגֹיּוּ** Jes.
IX, 17, ubi de incendio: **בְּאַתָּה** **כִּי** **עֲזֹת** **חֵן** *ut convolvantur elatione fumi* i. e. ut in fumum, qui denso volumine in aëre se extollit, abeant, *dafs es in Rauchschülen aufwalle* (*das Dickeht*). Recte monet A.B., SCHULTENSUS (in Lex. hebr. spec. pag. 13), **בְּאַתָּה** ejusdem esse potestatis emm **חָזֶה**, **בְּאַתָּה** *implexum, convolutum esse* (cf. supra pag. 3 A), candemque sententiam et vett. praeicit Vulg. *convolvetur superbia fumi*. **سِر.** **تَكَبُّعْ** *implectuntur s. irretiuntur*. Saad. (ita legendum est pro يَتَكَبُّعْ, quod edidit PAULUS) *condensatur*, *qua voce utitur etiam ABULWALID*; neque ab hac sententia alieni sunt JARCHIUS et R. PAREHOS, quorum alter confert radicem cognatum i. q. **חָזֶה**, alter interpretationem: *הַהְרָבֵן בְּלֹא יָבוֹר כְּפֻנְן הַכְּבָדָה et convolvuntur* (cf. Jud. VII, 3) *q. d. ascendunt et descendunt sicut sumus fornacis.* — Alii conferunt Syriacum **أَصْلَفَ**
i. e. sec. BAR BAHULEM i. q. **طَلْجَنْ** et **سَعَدَهْ** *superbe incessit, cf. بَكْدَهْ gallus, ab incessu superbo.* ABULWALID: *مَعْنَى الشَّمُورِ وَالسَّنْعَا* significatio ejus est incessus superbus et celer. Hoc tamen sensu verba ad Ephraimitas referenda essent, parum accommodate ad contextum. Non magis placet A. TH. HARTMANNI conjectura (*Linguist. Einleit.* in das A. T. pag. 76), **בְּאַתָּה** dici pro **בְּאַתָּה**, quod in Mischna (T. IV. p. 412, cd. Surenh.) legitur pro *pulvere seco conspersit*, et h. l. verti possit in *pulverem abiit*. Sed minus apte hoc de columnis fumi dicere tur.

I. **לָבַז** fut. **לָבַזֵּה**, 1) *luxit* Amos VIII, 8. Joël I,
9 cet. Constr. c. **לְבַזְתִּים** Hos. X, 5. Job, XIV, 22: **לְבַזְתִּים**
לְבַזְתִּים et *anima ejus propter se luget* i. e. suam ipsius
sortem luget in inferno. — Ies. III, 26: **לְבַזְתִּים** **לְבַזְתִּים**
ejulant et lugent portae ejus i. e. ejulant et lugent in
portis ejus. Dicitur partim de luctus signis externis,
partim de ejuntione lugentis (v. sub **לְבַזְתִּים**). Conjugatio prima
in sermone poëtico, Hithpaél codem sensu in pedestri
frequentatur.

2) Metaphorice dicitur de rebus inanimatis, velut regionibus, agris, segetibus, quae vastatae, perditaes sunt, sicut vicissim eadem res, ubi florent, *ridere* dicuntur poetis. Amos I, 2: **בְּדִבְרֵינוּ אֶתְנָאָה וְבְּגַעֲגֹלָה** lugent pascua pastorum, tristeum aspectum praebent. Jes. XXIV, 4, 7: **בְּבָשָׂר הַיְרָשָׁה** luget mustum (i. e. Ingent uvae), *langueat* vitis. XXXIII, 9. Jer. IV, 28. XII, 4. XXIII, 10. Joel I, 10. Hos. IV, 3.

Hilphi lugere fecit Ezech. XXXI, 15, *de rebus inanimatis* Thren. II, 8.

Hithpa. i. q. Kal, non ferme nisi in sermone pedestri. 2 Sam. XIV, 2. Num. XIV, 39. Exod. XXXIII, 4.

Jes. LXVI, 10. c. c. 2 Gen. XXXVII, 34. 2 Sam. XIII, 37. XIX, 2. et 28 1 Sam. XV, 35. XVI, 1.

Apud Syr. et Nasor. est **لُجْنَة** et **لُجْنَى** *luxit* cum derivatis, apud Samaritanos **لُجْنَة** *lugens*, apud Arabes **لُجْنَة** et **لُجْنَى** *luxit, deflexit mortuum*, sed raro, ut videtur, veniens. Multo frequentius est sub hac radicie **لُجْنَة** collect. feui. *cameli*, unde apud Hebr. **أَنْجِنَة** (q. vide), secundum SCHULTENSIA M a notione marcescendi, quae in hac radice primaria sit; nisi potius a pascuis *cameli* ita dicti sunt. Vide no. II.

II. **جَنِيدٌ** arab. et **أَبْلَمْ** graminis humore rigatus est, longum evasit gramen, ut potuerit depasci a canellis, unde **جَنِيدٌ** humidus, it. foenum recens, conf. syr. **جَنِيدٌ**, **جَنِيدٌ** et **جَنِيدٌ** gramen, alga: quae significations cunctae repetitae videntur a *rigando*, quam vim habet cognatum **جَنِيدٌ**, **جَنِيدٌ**.

לְגָנָס adj. *lugens*, ab לְבָגָס no. I. Gen. XXXVII, 35. Est. VI, 12. Jes. LVII, 18. Thren. I, 4: תַּחֲנוֹן אֶל־לְבָגָס *viae Zionem versus lugent.* Zere in hoc vocabulo est impurum, unde in stat. constr. לְבָגָס Ps. XXXV, 14 et in Plur. לְבָגָס Jes. LXI, 3. Samaritani autem et Arabes in ultima syllaba habent Jod plenum, לְבָגָס (quod eliam in Pent. Hebreo-Samar. Gen. I. c. comparet), et אַבְגָּס *tristis, it asceta, monachus, ut videtur, potissimum apud Syros arabice loquentes. Cf. s. v. בְּגָס.*

אֵבֶל בֵּית מְעָכָה i. e. *Abel Beth Maachas* i. e. sita prope *Beth Maacham* (ut in *Dan Cae-*

sareæ, i. e. prope Caesaream), ut discernatur ab aliis oppidis cognominibus, ita dicta a vicinitate urbis אַבְלָהָה תִּרְבֵּת (2 Sam. XX, 14). 2 Sam. XX, 15. 1 Reg. XV, 20. 2 Reg. XV, 29, semel אַבְלָהָה dicta (2 Paralip. XVI, 4, coll. 1 Reg. XV, 20, nisi in Paralipomenis ita legitur antiquorum librariorum culpa), et simpliciter אַבְלָה 2 Sam. XX, 14. 18. 19, quo loco אַבְלָה אַבְלָה urbs et mater i. e. metropolis in Israële appellatur. Ex adjecto אַבְלָה colligitur, hanc urbem ab oriente Jordani fluminis in radicibus Antilibani sitam fuisse. Eusebius in Onomast. tria recentest oppida Abela nomine. De tertia eorum sic illi: καὶ τοῖτη τις ἀνὴρ Ἀβελὸς τῆς Φοινίκης μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Ιαϊράδος. Nostrum vero Danu, et quod sponte sequitur, Panedi vicinam fuisse, e loco 1 Reg. XV, 20 appetet. Cum RELANDO (Palast. p. 519) certe cam in Galilaea quaerente facere non possumus, cf. HARENBERG in Miscell. Novis Lips. T. IV. pag. 470. JOSEPHUS (Ant. VII, 10) Ἀβελαμέα appellatur urbs munita et μητρόπολις Ιεραπήτων.

אַבְלָה הַחֲמִימָה (pratum acaciarum) Num. XXXIII, 49 locus in campis Moabi situs, idem, ni fallor, qui ibid. XXV, 1, et Micha VI, 5 אַבְלָה appellatur. Josephus (Antiqu. IV, 7. V, 1. §. 1) ejus meminuit sub nomine *Abiles* (Ἄβιλη) enimque sexaginta stadiis a Jordane abesse scribit. Alibi idem jungit Ἀβίλα, Ιουλάδα καὶ Βηρωάθ, tanquam urbes vicinas (bell. jud. V, 3), et EUSEBIUS (s. v. Σταγεῖρ): παράκειται τῷ ὕψῳ φορῳ. Σταγεῖρ ibi corrupte scribitur pro Σταγεῖρ (v. Ἀβελαυρεῖρ) et Σατεῖρ (HIERON. Sattin). Iunius nostrae Abiles meminuit etiam Stephanus Byz. Ἀβίλη, πόλις ἐπὶ τῷ Ιορδάνῃ ποταμῷ.

אַבְלָה בְּרִים (pratum vinearum) oppidulum Ammonitarum, Jud. XI, 33. EUSEBIUS s. v. Ἀβελαυτελῶν . . . ἡ ἔστιν εἰς εἴς τὴν κώνην ἀπετελούσας Ἀβέλ, ἀπὸ σ (sed HIERON. in septimo lapide) στηείων Φιλαδέλφιας. Neutra harum urbium haberi potest pro *Abila* illa, cuius ruinas etiamnum existant sub antiquo nomine אַבְלָה ab oriente Gadarorum ad flumen Scheriat Manadra, a SEETZENIO (VON ZACH monat. Correspondenz XVIII, 354. 420. 422) et BURKHARDTO (Reisen in Syrien p. 425) memoratae. Hanc enim discrete ab illis distinguit Eusebius dicens: καὶ ἀλλή πόλις ἐπίσημος Ἀβέλιον οὐρανοφόρος καλοψητήν, δεστῶσα Γαλαῖον σημεῖον ὑπὲρ πούς απατολῆς. Vide RELAND pag. 525. Alia ejusdem nominis est Abila Lysaniac vel ad Libanum, Damascum inter et Heliopolin sita, ejus ruinas nuper detectis Banksius Anglus. Vide RELAND pag. 527.

אַבְלָה מִחְוֶרֶת (pratum saltationis) urbs patria Eli-sac prophætæ, non procul a Bethsan s. Scythopol. Jud. VII, 22. 1 Reg. IV, 12. XIX, 16. EUSEBIUS: Ἀβελμαελαι (HIERON. Abelmaula) . . . κώνην τὴν ἔστιν ἐν τῷ Αἰλῆ, Σκυθοπόλεως διεστῶσα σημεῖον τῇ . . . τὴν καλεῖ-

ται Βηθμαελή. ἔστι δὲ καὶ Ἀβελ Ῥέα (HIERON. Abelmea) καπιώπιον ἀπό τέλεως πόλεως εἰς Σκυθόπολην.

אַבְלָה בְּצָרִוָּה (pratum Aegyptiorum) nomen areæ, ad Jordanicu sitæ Gen. I, 11, cuius nomen I. e. ita explicatur, ut appareat, scriptore sacrum vocem sine punctis legisse, et אַבְלָה בְּצָרִוָּה (luctus Aegyptiorum) pronuntiassæ.

אַבְלָה m. c. Suff. אַבְלָה luctus Jes. LX, 20, imprimis propter mortuam et in ipsa sepultura Gen. XXVII, 11. אַבְלָה luctus propter inuenientem (filium) i. e. acerbissimum Amos VIII, 10. Jerem. VI, 26. Micha I, 8: נָגָף אַבְלָה luctum (instituo) instar struthionum, quæ ejulari solent in deserto. נָגָף אַבְלָה luctum alicui instituit. Gen. I, 10.

* * *

אַבְלִיל 1 Paralip. XXVII, 30 nomen proprium hominis ismaélitici, qui camelis Davidis praefectus erat. Habet autem hoc nomen significationem *praefecti camelerorum*, ut arab. قَبْلَى et أَبِيلَى ab قَبْلَى camelii. Forma אַבְלִיל est pro לְבָלָא, sicut קַנְעָן pro קַנְעָן Ps. XVI, 5, et קַרְבָּן pro קַרְבָּן Jes. XXIX, 14, quæ forma participialis etiam in denominativis obvia est, ut קַרְבָּן a קַרְבָּן. Pro appellativo et officio nomine illud habet SCHODERUS (in Hieroz. I, 42), sed invito contextu.

אַבְלָה v. s. rad. תְּבַל.

אַבְלָה v. s. rad. לְבָל.

אַבְלָה c. Suff. אַבְלָה, בְּאַבְלָה constr. בְּאַבְלָה comm. (plerumque f. neque aliter in loco Job. XXVIII, 2, de quo vide no. 3; attamen masc. 1 Sam. XVII, 40; גַּדְלָה laeves lapidum i. e. lapides laeves) 1) *lapis*, ejusunque generis, sive rufus sit sive politus, sive maximus sive minimus moduli et molis. Num. XXXV, 17. Job. XXXVIII, 6. Jes. XIV, 19 et. Collective de lapidibus Gen. XI, 3. Plur. de vasis lapideis Exod. VII, 19. Metaphorice de summo animi stupore, 1 Sam. XXV, 37 de Nabale: גַּדְלָה דָּבָר נָגָן et factus est *lapis*, riguit instar lapidis, er stand da, wie versteinert. (In carmine quodam sam. legitur de impiis tempore resurrectionis: קַלְבָּלָה לְבָלָה לְבָלָה נָבָלָה וְלְבָלָה et omnes adstabunt ut silices). 2) cor lapidum dicitur de corde duro Ezech. XI, 19. XXXVI, 26, sed etiam de animo audace, intrepido Job. XL, 16. Speciatiim est:

2) *lapis pretiosus, gemma*, ut ^{לְבָבֶת} et ^{שְׁנִיר} Exod. XXVIII, 9 sequ., XXXV, 27. Jes. LIV, 13. Prov. XXVI, 8. quo sensu interdum additur ^{לְבָבֶת} Jes. LIV, 12, ^{שְׁנִיר} Prov. XVII, 8. ^{לְבָבֶת} ^{שְׁנִיר} *lapis pretiosus* dicitur de lapidibus nobilioribus ad aedificandum, quale est marmor in Reg. VII, 9. 10. it. de gemmis Ezech. XXVIII, 13.

3) *lapis aerosus*, *Erzstein*, Job, XXVIII, 2: **לְשָׁבֵן**
תְּשַׁבֵּן **תְּשַׁבֵּן** et *lapidem* fundunt in *aes*, und Stein gießt
man zu *Erz*. (**תְּשַׁבֵּן** est 3 int. a rad. **שָׁבֵן** impersonaliter
 posita, minime part. pass. a rad. **שָׁבֵן**). Arabice dicitur
 in Dual. **كَلْبَنْ** uterque *lapis* de auro argento quo.

4) *rupes*, i. q. רָכֶת. Metaphor. Gen. XLIX, 24: רָכֶת הַבְּנִים הַמִּזְבֵּחַ pastor, *rupes Israëlis* i. e. Jeliova. (Al- malec: custodiens lapidem Israëlis s. Jacobi, coll. Gen. XXVIII, 15, 20, 21).

5) *lapis grandinis*, grando, plene גָּדוֹלָה Jes. XXX, 30, פְּנִים אֲגַדֵּת Ezchil. XIII, 11. 13. XXXVIII, 22, sed etiam similiiter תְּהֻבָּה יְמִינָה de grandini majore Jos. X, 11. (Persice dicitur سَنْكَدْشَه, lapilli, grando, neque alter in lingua euridica *sengktsch*, vel *sengbaran* i. e. pluvia lapidum, notante WANLI in *Altes und Neues Torder- und Mittelasien* pag. 895. Idem tropus est apud Syros in locutione لَبَدَ كَلَّا lapides grandinis BARHEBR. Chron. Syr. pag. 334. Similiter Arabes pro grandine habent bac-
cam nubis, حَبَّ الْعَيْمَانَ, v. GOLIUS v. بَرَد).

lapis laevis. Haud male enim Jo. SIRONIS confort chald. ظلٌ splenduit, arab. transpos. زَلْخَ Conj. II. laevigavit, حَلَّ plamini, laevigatum fuit.

E linguis cognatis vocem nostram habent syriaca, sed rarius (אַתְּ בָּנִי i Petr. II, 7, אַתְּ בָּנִי lapis horarium, horologium), chaldaica (vid. infra), samaritana עֲזָבָן, frequentissime aethiopica (አለት፡ ebn lapis, it. gemma, unde አለ፡ in lapidem conversus est, LUDOLFI Lex. aethiop. pag. 354). Syri ejus loco ntuntur voce ظَرْبَانْ, Arabes ظَرْبَانْ.

בְּנֵי st. emphat. **בְּנֵי** ehald. id. Dan. II, 34. 35.

אַבְנָה 2 Reg. V, 12 Cheth. nomen fluminis 'prope Damascum', in Keri **אַבְנָהָאֲנָה** dicti (v. hanc vocem). Quod in textu est, hand dubie ortum est e vulgaris literarum labialium **ב** et **בּ** permutatione.

לְבָנָן i. q. בָּנָן, sed nomini in dual. אַבְנִים pr. duo lapides, lapidum par, hinc 1) rota siguli. Jerem. XVIII, 3 de figulo: בְּנֵי בָּנָה קְשָׁה וְקָשָׁה et ecce ille conficiebat opus super rotam siglinam. Vulg. rotam. Chald. Syr. אֲבָנָה, מַרְמָה rota siguli (conf. currus, plaustra). Unde hoc nomen traxerit rota siglina apud Hebreos, non nostris, sed testis oculati, qualis fuit ABI LWALID, verbis accipiunt lectores. Ita illa in Lex. ms. ♀♂ אַלְתָּנָן יִתְּרֹד בְּיַהְוָה שְׂרָפָנִי הַחַרְבָּן וְעַל רַחֲיָן من خشب أحدايا أكبر وهي المسفل والآخر أصغر وهي العليا وإنما قيل لياما אַבְנִים وان لم يكينا من حجر تشبيهها بالحاجز المتقدمة من الحجارة وليس هذه آلة فخرى بلDNA عذرا بد في آلة فخاري الشوت لا أنا قد رأيتها في بلادنا عذرا عند بعض صانع اهل المشرق الذين عندنا instrumentum est duplex, super quo figulus vertere solet rasa testacea. Duobus constat rotis (instar molae manuariae) lignis: altera major est eaque inferior, altera minor eaque superior. I'ocatur autem instrumentum בְּנֵי בָּנָה i. e. lapidum par, quanquam lapideum non est [cf. supra בָּנָן no. 6], propter similitudinem molae manuariae, quae lapideos esse solet. Hoc vero instrumentum apud figulos hujus nostrae regions (i. e. Mauritaniae) non reperies, sed figurorum est orientalium. Ego tamen in hac ipsa regione hujusmodi instrumentum vidi apud unum ex episcopibus orientalibus hic turarum degentibus. Brevius hanc ex ABI LWALIDE repetit KIMCHIUS, addens vernaculum בְּנֵי בָּנָה i. e. hispanicum sillae i. e. sella. Sed non de sella figuli agitur, quam etiam recentiores intelligent etymologia et contextu quantumvis repugnauitibus, sed de rota.

2) *labrum lapideum*, in quo recens nati lavari solent. Exod. I, 16: *cum parentibus Hebreis opem feretis וְרַאֲהֵנֶם עַל הַמִּבְנָה et videbitis super labro, si filius est, tum interficiatis eum, si filia, vivat.* Videntur ejusmodi labra molis manuariis rotisque figiliis similia fuisse, duobusque constitisse lapidibus, quorum inferior excavatus, superior pro operculo erat. Auctore THEVENETIO (Itin. II, p. 98) Persarum reges infantes masculos, quos ipsorum cognatae parvunt, ne adulti forsitan ipsis insidias struant, in labris lapideis, in quibus recens nati lavari solent, necari iubent.

Alii *sellam mulieris parturientis* intelligent, et hunc locum cum Jer. I, c. ita conciliant, ut illuc sellam figuli, hic mulieris parturientis intelligent. Ita Targum utrumque: **אַרְבָּה**, quam vocem *sellam parturientis* valere, e Targumista 2 Sam. XXII, 5 hunc leventur. Apparet. Gr. Venet. ἐπὶ ταῖς καθέδραις. Saad, et Arabs Erp. منبر suggestus, in Saadiac tamen codice Oxom. شرفة locus, ubi mulier parit. KIMCHI et JARCHI: **הַיְדָה הַשְׁעָרָה בְּנֵזֶב**. Sed 1) vix probabile est, in ista antiquissimi temporis simplicitate peculiares sellas parturientium in usu fuisse, quamquam non ignoramus, existuisse tales apud Graecos. Suidas: **λογάτιστοι**, οἵς πρός τὸ τεκνόν οὐκε γυναῖκες αἱ γυναῖκες. Artemidor. V, 7, 1. 2) **טְמִבְנָה**, ut supra monimus, non *sellam*, sed *rotam* figuli notat. 3) Minime malices in texto dicuntur comparuisse super *obnaim*, sed pueri *puebla*que recens nati, quod *labro* convenit neque vero sellae parturientis.

Incepit ABULWALID, JOS. KIMCHI et PARCHON & prostheticum esse censem et **בְּנֵזֶב** interpretantur *locum* *filiorum* i. e. uterum, ac simile etymon captarunt nonnulli recentiores, ut HASSIUS, EICHORNIVS, dualem nostrum derivantes a sing. **הַשְׁעָרָה** a rad. **שָׁעָרָה**, coll. **אַבְנִיתָה**, „*structura, res exstructa*“ et **מִבְנָה** *stratum cinnatum*, quod humi sternitur ad considendum, ut sit sedilis genus in usum parturientium. Sed nomina formae **הַשְׁעָרָה**, **טְמִבְנָה**, ignorat linguac hebraec analogia: ne addam, **אַבְנִיתָה** esse Pluralem a sing. **בְּנֵזֶב**. Haud felicius J. D. MICHAELIS (in Suppl. pag. 9) nomini significacionem temporis tribuit, collatis arabicis nominibus **أَوْان**, **أَوْان** et **أَخْنَان** (quae tamen diversae prorsus originis sunt,

ابْنَى pro **أَبْنَى**, **أَبْنَى** et **أَبْنَى**) et hebreo **וְרַאֲהֵנֶם** Prov. XXV, 11, quod de tempore opportuno multi interpretantur. Transfert ille **וְרַאֲהֵנֶם** **בְּtempore** (sc. partus), **bey eintretender Geburt.** — LXX. Vulg. Syr. sensum expresserunt, non verba: **ὅταν μηδὲν τὸ τίκτειν, et partus tempus advenerit,** **καὶ τότε** cum in genua procombunt (ad pariendum, vide sub **וְרַאֲהֵנֶם**).

טְמִבְנָה, vide **טְמִבְנָה**.

טְמִבְנָה, vide sub **טְמִבְנָה** pag. 10.

אָבִיב *cibavit*, impr. largius usque ad saginationem. *saginavit* pecus. Part. pass. **אָבִיב** *saginatus*, de bovi Prov. XV, 17. (Theod. στρενώς), de anseribus ¹ Reg. V, 3. Vocabuli notionem bene illustrat locus *Mishnah tr. Sabbath. c. XXIV, §. 3.* (T. II. p. 75. ed. Suréh.): **וְאַתָּה דְּרַשְׁתָּה לְכַדְּבָרֶךָ וְאַתָּה כַּלְשָׂתָן** (*die Sabbati*) *camelum, neque cibum guttari ingerunt, sed gustandum praebent*, i. e. pabulum largius non praebent, neque jumentis invitatis ingerunt. E dialecto arabica male conferunt quidam **أَبْس** *subingavit*, subiecit sibi, cui (practer usum loquendi) valde premeundi vim tribuunt, et inde inferiendi significatum derivant. Magis propinquum fuerit **أَبْشَق** *collegit, congregavit*, sec. FIRUZABADITEM i. q. **جَمِيع**, unde **أَبْشَق** qui cibum potumque comportat ad symbolam, quanquam et hoc remotius est, vel **أَبْشَق** potu intumuit, cf. **أَبْشَق** cameli saturi, satiati.

אָבִיב m. (ex Syriismo pro **אָבִיב**) unde st. constr. **אָבִיב** Jes. I, 3 Plur. **אָבִיבים** *locus, ubi saginatur pecus, stabiliun Job. XXXIX, 12 (19),* in quo asservatur quoque pabulum (*Futterstall*) Prov. XIV, 4. Eadem vis locum habere potest Jes. I, 3, ubi tamen LXX. Vulg. *praeseppe* redundit, quod non minus et aptum est ad contextum et e vi radicus derivari potest. Existant enim plura in linguis semiticis vocabula, quae utramque, stabuli et *praesepis*, significationem communem habent, ut **أَبْشَق**, **أَبْشَق**, **أَبْشَق** (quo h. l. nuntiatur Syr. et Chald.); **أَبْشَق** et **مُدَرِّج** *praeseppe* it. locus in quo jumentorum pabulum reponitur; et *مَعْلَف*, quod habent Saad. et Abulwalides. Pro *praesepi* pugnat etiam locus *Gemarae Babyl. Nedar.* fol. 42 verso: **אַתָּה בְּנֵי צִיּוֹן** **כִּי** **אַתָּה** **הַהְבִּיא** **לְכַדְּבָרֶךָ** *locus cibi pecoris.* Sine ulla causa nonnulli certissima haec significatio relicta **אָבִיב** volunt *aream* esse, ab **أَبْس** *calcavarit*, quae tamen radicis vis ficta est, neque linguae usu probata.

מִאָבִיב m. *repositorym pabuli, horreum.* Plur. Jer. L, 26. LXX. *αποθήκη.*

אָבִיבְלֹת vide sub rad. **בְּנֵזֶב**.

אָבֵן rad. inusit. Arab. أَبْنَى promptus, agilis fuit, chald. אָבֵן stannum.

אָבֶן nom. prop. urbis in tribu Isaschar (Jos. XIX, 20), fortasse a stanno sic dictae.

אָבְנֵן n. prop. iudicis Israëlitarum. Jud. XII, 8. 10. Chaldaicis אָבְנֵן est labor, molestia, vide BUXTORF. Lex. chald.

אָבֵן m. *pulvis*, spec. tenuis et subtilis, qualis per leves auras facile dispersgitur Jes. V, 24, qualcumque equi inter currentem suscitant Ezech. XXVI, 10. *Pulvis podium Dei* poët. de nubibus, super quas Deus ambulat Nah. I, 3. — Jes. XXIX, 4. Deut. XXVIII, 24. (Chaldaicis, Syris et Samaritanis אָבֵן, אָבֵן, פְּנַח idem valet; eorum vero conatus, qui hanc significationem a verbo אָבֵן abdidit repeterunt, longius petiti sunt et contorti).

אָבֵן vel אָבֵן st. constr. אָבֵן id., unde אָבֵן רְכָב pulvis institoris h. c. aromaticus. Cant. III, 6. Ab his nominibus derivatur

אָבֵן verbum denom. in Niph. *pulvere se invicem conspergere*, quod sit inter luctandum, inde *luctari*. Gen. XXXII, 25. 26. Vocabulum paulo rarius a scriptore adhibitum videtur, ut alludatur ad nomen fluvii בָּנָה, quasi אָבֵן luctatio. Cf. sub אָבֵן et Lehrgeb. pag. 374. Sie apud Græcos a σόνις est κονίσθιαι, συγκονισθαι luctari, a πάλη pulvis tenuissimus, παλαῖειν, συμπαλαῖειν (cf. ERNSTII opuse phil. crit. pag. 172); apud Chaldaeos וְתַחֲבָדָה luctatio in pulvere, et שְׁמַנָּה a פְּנַח pulvis (quo vocabulo etiam in nostro loco utitur Samar.

אָבֵן); et apud Arabes لَفْعَ جَاجِنَة عَلَيْهِ congregavit pulverem contra eum i. e. incurrit in eum (ALE. SCHUTENS ad Hariri Cons. I, pag. 19), itemque لَدْجَاجِنَة sedavit pulverem suum i. e. impetum suum remisit (ibid. pag. 30). — Radici arabicae אָבֵן torqueendi notionem tribunt Etymologi, unde non minus ἀνάλογος derivaretur luctatio, modo certius de ista significacione constaret.

אָבֵן radix inusit. *fortis, robustus fuit*, ut colligitur e derivatis אָבֵר, אָבֵן; spec. de vi et ἐρεψίᾳ, qua quis in altum nivit, *Schwingkraft*, unde בְּרֵבָן, בְּרֵבָן penna, cf. Hiph. — In dialectis cognatis haec notio non comparet, præterquam in lingua talmud. ubi

אָבֵר est munivit Erubhin fol. 53. A. et obfirmavit Sanhedr. fol. 109. B. אָבֵר vere, profecto, prefato, turres, munitioes. Faccasant vero conjecturae etymologicae, qualis est SCHREIDII in observatt. etym. ab אָבֵר pupugit ect. HEZELEIUS (in Lex. hebr. literam נ exhibente pag. 10) confert חִבָּר carnosus, pinguis fuit, unde est quadril. חִבָּר pinguis, robustus it. *taurus*, quemadmodum יְחִיבָּר. SIMONIS in Lex. ed. 2. in subdium vocat ex literarum transpositione אָבֵר constringit, firmavit Conj. IV. praevaluuit, Conj. V. durus fuit, quod non omnino displicet, siquidem ligandi verba saepe referuntur ad robur et firmitatem. V. sub rad. שְׁרֵב. Hiph. חִבָּר volando in altum emittit, sich kräftig empor schwingen. Job. XXXIX, 26: תְּחִיבָּר קְדֻשָּׁךְ tuane sapientia in altum assurgit accipiter? schwingt sich durch deinen Verstand der Habicht empor? Ita KIMCHI, AREN ESRA, R. LEVI BEN GERSON, egregie ad contextum. Vulg. vero: *plumescit*; male, cum אָבֵר non pluma sit, sed penia fortis. SAAD et MOSES GEKATILIA miss. מְבָשֵׂר alis instruxit, a פְּנַח, plumis alisque aptavit sagittam. Sic JOSEPHUS KIMCHI Jer. LI, 11 interpretatur alis instruite sagittas, propter חִבָּר. Chald. אָבֵן volat, vel alas nacta est avis. Vide BOCHARTI Hieroz. II, 269.

אָבֵר m. *fortis, validus*, nomini in hac phrasim: אָבֵר גְּבָר fortis s. heros Jacobi Gen. XLIX, 24. Jes. XLIX, 26. Ps. CXXXII, 2. 5, et אָבֵן אָבֵר? Jes. I, 24 de Deo.

אָבֵר m. 1) *fortis, validus*, dicitur de hominibus, plerumque subst. ut *heros*, Thren. I, 15. Jer. XLVI, 15. Ind. V, 22. Jes. X, 13, ubi Chethib legendum אָבֵר sicut heros, Keri אָבֵר fortiter. בְּבֵבָן qui valido animo sunt Ps. LXVI, 6. In stylo autem poetico אָבֵר etiam *nat* ξεσογίν dicitur a) de *tauro*. Ps. XXII, 13: אָבֵר בְּבֵבָן fortis i. e. tamri Batanaeae L, 13; et metaph. de *principibus* Ps. LXVIII, 31: שְׁדָה אָבֵר בְּבֵבָן turba taurorum (i. e. principum) cum virtutis populus (i. e. cum vulgo). b) de *equo*, nomini apud Jeremiam, VIII, 16. XLVII, 3. L, 11. (Cf. de epithetis poetis Lehrgeb. §. 165, 2). — 2) *potens, nobilis, princeps*. Job. XXIV, 22. XXXIV, 20. סְדָה אָבֵר cibus nobilium s. *principum* i. e. cibus delicatus, exquisitus, de Manna Ps. LXXVIII, 25, cf. לְבָד Ind. V, 25. (LXX. ὑπέρ τοῦ ἄρχοντος, cf. Sap. XVI, 20, neque alter Chaldaicus, quasi Manna angelorum fuerit Ambrosia, nunc de coelis demissa). אָבֵר בְּבֵבָן princeps pastorum 1 Sam. XXI, 8. 3) אָבֵר contumax, *perricax*, obfirmati animi homo. Jes. XLVI, 12.

אָבֵר m. 1) *penna major, durior et crassior, Schwingfeder*, a fortitudine dicta et ἐρεψίᾳ

(*Schwingkraft*), quae notio est in radice. Dicitur de pennis aquilae Jes. XL, 31, columbae Ps. LV, 7, ac distinguitur tum ab ala ipsa (גַּבְעָה) tum a plumis (הַצְּבָתָה). Ezech. XVII, 3. (Syr. et chald. אֲרָבָת, נִשְׁלָה) ala, porro ap. Rabbinos רַבְעָה membrum, אֲרָבָת os, ossis, itidem a fortitudine, ut נִשְׁלָה. Rabb. נִשְׁבָּת alas, avis. Apud Nasoracos נִשְׁלָה sec. NORBERG. est ulna, Cod. Nasor. T. I. p. 220 lln. 3. Sed malo: ala, volutus. In lingua acthiop. consonant לְבָנָה: membrum, permutato נֵת et גַּבְעָה).

בריה נא f. id. Dicitar de pennis struthionis Job. XXXIX, 16 (al. 13), columbae Ps. LXVIII, 14, et metaphor. Dei Deut. XXXII, 11. Ps. XCII, 4.

v. s. אָבִרְהָם pag. 10.

* **בְּרֵבָבָן.** Vox haec perdubia, de qua LUTHERUS: was Abrech heisse, lassen wir die Zancker suchen bisz an den iangsten Tag, legitur Gen. XLl. 43, ubi ita de Josepho, Aegypti praefecto: et Pharaoo vehi fecit eum in curru suo secundario, et clamarunt ante eum בְּרֵבָבָן. Si hebraea esset haec vox, hand dubie a rad. בְּרֵבָבָן derivanda esset, neque tamen cum BUXORTIO (thes. grammatic. pag. 134) habenda pro Imperativo Hiphil pro בְּרֵבָבָן (sic enim dicendum fuerit in Plurali בְּרֵבָבָן vel בְּרֵבָבָן), vel cum AEEN ESRA pro i. fut. ejusdem conjugationis faciunt, ut genua fleetatis, invito Hebraeorum stilo; sed pro Inf. absol. Hiphil h. l. Imperativi vices sustinente, coll. בְּרֵבָבָן pro בְּרֵבָבָן Jer. XXV, 3. Ita e vett. Vulg. clamante praecone, ut omnes coram eo genu flecterent. Aqu. ap. Hieron. et clamavit in conspectu ejus ad geniculationem, apud Origenem: γονυτείρ. Gr. Venet. γονυτείρ. Arabs Erpen. fleetite genua, neque aliter ABUWALIDES, et LUTHERUS in prima Bibliorum editione: das mit die Knie beugen soll. Longius enim ab analogia recidunt RATEBANDIUS (diss. sub praes. SCHULTENS, et. defens. pag. 304), cui est superlativus more Arabum per & præfixum formatius, benedictissimus, quae tamen sententia etiam SAADIAT plausuisse videtur, vertenti: نَخْرِيفَ elegans, bonus, venustus; et HOTTINGERUS (in smegnate orient. pag. 131), qui consert celestus arabicus بَاكَ, quod tamen non est populi jubilantis, sed bellicum, quo ad virtutem milites excitantur (v. GOLIUS s. h. v.).

egyptiaca, quae sub hac forma hebraizante delitescat, variae sunt virorum doctorum conjecturae, veri specie non destitutae. Ac PRAETERITIUS quidem in DUBIIS vexatis, Opp. T. I. pag. 94, conjicit **ΑΙΡΕΚ** a themate coplico **ΡΕΚ** inclinare et **ΑΙ** nota tertiae Praeteriti, sensu optativi: *inclinat se quisque, man neige sich* [vide Versionem copiticam Joh. VIII, 8, in qua pro κάνω κύριος est **ΑΙΡΕΚ ΧΑΙΨ** *inclinat caput suum*]: la CROZET et JARLONSKIUS (Opusc. ed. te WATER T. I. pag. 4, 5) **ΔΙΒΕ-ΡΕΚ** *incline contra* (sc. Josephum); R. FORSTERUS (de byso antiquorum p. 111) **ΣΑ-ΠΗΡ-ΦΗΣ** *Habrechek a rege cinctus sive vestitus: omnium felicissime autem me judice Ies. Ross. s. (in Etymologiji aegyptiacis pag. 1) **ΑΙΙΡΕΚ** vel **ΑΙΡΕΚ** *aberek, inclinare caput, simul monens in vocibus compositis etiam apud Aegyptios nomen interdum verbo praeponi, ut apud Graecos et Latinos.**

E veterum interpretamentis denique notandum est, quod dant *Onk.*, *Targ.*, *Hieros.*, *Hieron.*, *Persa* (*LUTHERUS* in altera editione): *pater regis*, coll. XI, 8, ex hebreo אָבִי pater et chalda. קָרְבָּן, אֲבָדָן rex, quod tamen ipsum latinae potius originis esse videtur. Eadem sententia Syro etiam placuisse videtur, qui verba אָבָדָן liberius reddit: פָּתַחַת אָבָדָן pater et praefectus est. — E contextu procul dubio, neque felicititer, conjectantes LXX et Samarit. reddunt אָבָדָן, אָבָדָן praeco.

فِرَق rad. *imisit*. Arab. **فِرَق** fugit, aufugit. Inde est

828 n. propri. viri, non nisi 2 Sam. XXIII, 11 obvimm.

ATS rad. inusit. Arab. **ATS** arsit, flagravit ignis.

Inde est

Agag vel **Agag** nom. propri. regis Amalecitarum a Saulo devicti captique et a Samuele caesi, 1 Sam. XV, 8, 9, 20, 32, 33, quod fortasse respicitur Num. XXIV, 7, nisi Agagi nomen Amalecitarum regibus fere communice fuisse dicas, ut Abimelechi nomen Philistaeorum regibus. Cf. **Agag**. JOANNIS DAVIDIS MICHAELIS in loco Numerorum de Ogyre rege somniantis inanem conjecturam vide in eius Supplem., ad Lexx., hebr. pag. 12, 13.

אֲגָגִים nom. gentile, ab Agago oriundus, de Hamano, Esth. III, 1. 10. VIII, 3. 5. Judaci ex Agagi Amalecitar prosapia ortum esse Hamanum opinantur, et inde insitum

ejus, quo Judaeos persequebatur, odium repetunt, praeciente iam JOSEPHO (Ant. XI, 6. §. 5), cui vocatur *רֹדֶרֶז לִמְעַלְתֵּרֶת*: quod utrum ex ipsis scriptoribus mente dictum sit, in medio relinquimus. Quod vero idem Iammanus apud LXX interpres Esth. IX, 24 et in additamentis gracis ad hunc librum XVI, 10. 14 *Μακεδῶν* dicitur, id minime pro interpretatione patronymici hebrei habendum est, sed pro mutatione arbitraria, ex odio Judacorum adversus Graecos et nominatum Macedones coorta, cuius generis haud pauca in Versione alexandrina deprehenduntur. Cf. Jes. IX, 12, et comment. nostrum in hunc librum I, 61.

נָא rad. inusit. quae *ligandi* potestatem habuisse videtur (Chald. נָא ligavit, colligavit, נָאָה vinclum, fumis, נָאָה manipulus). Atque haec dupli modo transferitur 1) ad *compingendi*, *firmandi*, *firmiter conjungendi* vim, unde مُوجَدْ compactus, *firmatus*, spec. *aedi-*
scium firmiter compactum, إِجَادْ *opus forniciatum*,
fornix firmae compaginis, *Schwibbogen*, *Gewölbe*. Cf. نَاجَن no. 4; 2) ad vim *roboris* et *fortitudinis*, ut
saepe verba *ligandi*, cf. بَلَقَ Arab. مُوجَدْ corroboratus,
robustus. Eandem vim in lingua arabica habet cognatum
كَنْدَ constrinxit, *compegit*, *firmavit*, كَيْدْ firmus,
compactus. Cf. etiam נָאָה.

אֲנָא f. 1) *nodus*, *vinculum*. Jes. LVIII, 6: אֲנָאָה
מִצְרַי *vincula iugi*. — 2) *fasciculus*, ut *hyssopi* Exod.
XII, 22. — 3) *manipulus* s. *turma hominum*. 2 Sam.
II, 25. Cf. نَاجَن no. 6, arab. عَصَبَةْ *vinculum* et *caterva*
hominum, حَزْنَ agmen hominum a rad. حَزْنَ constrin-
xit; pers. بَنَدْ *bend* *vinculum*, *fasciculus*, hominum
cohors, cf. etiam in script. arab. v. c. vit. Tim. I, p. 451
ed. Manger; germ. *Band*. — 4) *opus forniciatum*,
Gewölbe, *Wölbung*. Vide in rad. Verba *ligandi* in hunc
modum transferunt ad extrudi et aedicandi notio-
nem: cf. بَلَقَ Nchem. III, 38; بلَقَ ligatio it. *firma*
structura, SCHUETZ. Opp. min. pag. 104; gr. ἕντος *nodus*
it. *opus forniciatum*, eoli *fornix*; et quod notante Jo.
SIMONI Malabaricus incolis domum *ligare* dicitur pro aedi-
ficare. Relat. Malabar. contin. 38. pag. 285. Ita Amos
IV, 6, ubi coelum poetice *fornix* (נָאָה) dicitur super
terram fundatus.

---

* **נָאָה** m. *nux*. Saepe ita in Mischna, *Maaseroth* 1
§. 2. Schebitz 7 §. 3. Schabbath 6 §. 7. 9 §. 5. 17 §. 2.
Peah 1 §. 5. In lingua arabica est جوز (minime
ut notat CALASIUS in Concordant. hebraicis, qui quidem
et alibi voces arabicas exhibit mere ficticias) i.e. *nux* gene-
ratim. ut جوز رمسي *nux* graeca i. e. juglans, جوز
جوز *nux* mystica cet. Malt. *geuz* (VASSALLI p. 216).
Syr. حَوْز pers. حَوْز, armen. պաղպաղ engua
id. Et ARVILLADJI quidem apud CELSIUM (Hicrobot. T. I.
p. 28) persicae originis esse hoc vocabulum contendit, cum
arabice *nux* dicatur خَسْفَ; cui sententiae et nos subscri-
bere non dubitamus, quia etymo semitico illud omnino
carcit. Vox autem persica a Cantici Cantiorum sermone
aliena videri non potest. In lingua hebreaca Aleph prostheticum
accessit. Vide pag. 3. Scilicet occurrit Cant. VI, 11:
וְאַגְּזָה תְּחַזֵּלָה, LXX εἰς κῆπον καρπάς i.e. in hortum nucis
s. amygdalae (v. BIEL et SCHLEUSNER, s. h. v. Aethiop.
ַכְּלָפָה: i. e. amygdalae. LUDOLFI Lex. aethiop. p. 396).
Subfragatur Gr. Venet. Vulg. in *hortum nucum*. Syr. et
Arab. vocem retinet. — In alia omnia abeunt EDM.
CASTELLUS, qui hortum putationis i. e. pitatum reddit
(a נָאָה), et ALB. SCHULTENSIUS, cui est *hortus reclinatio-*
nis vel *recubitionis*, ab أَجْزَى „decubitus corporis in latus
contorti“. Ilis certe verisimilior est BOYSENII conjectura
arab. أَجْاصَ *pruna*, *pruna nigra* s. *damascena* confe-
rentis, quanquam non est, cur ab interpretatione supra
proposita recedamus. Cf. OL. CELSIUS Hicrobot. T. I.
pag. 28 sequ., qui de nuee juglande in specie intelligit.

אֲגָל radix desperita. Arab. أَجْلَى conclusit, con-
tinuit. Couj. II. congregavit, collegit in unum locum,
nt aquam, أَجْلَى collecta in unum locum (aqua), مَاجِلْ
et كَلْمَنْ *stagnum*, *piscina*. Inde

אֲגָל m. in plur. constr. Job, XXXVIII, 28:
אֲגָלָה *receptacula* (coelestia) *roris*, cf. أَجْلَى شَرْقَ
vers. 22. Fingit poeta quasi stagna lacusque, ex quibus ror
destillet. LXX. in textu vulgaris: βάθος δρόσου i. e.
glebas roris, parum apte. Legi βάθος i. e. jactus, stillas.
Ms. Alex. vero συροχάς και βάθος δρόσου, ubi duo
interpretamenta conjuncta habes, et prius quidem cum
notitia sententia conveniens. Etenim συροχή est i. q.
συγκλεισμός. Cf. in rad. Confirmat eandem sententiam
id quod sequitur nomine proprium נָאָה. Eadem placuit
R. PARCHONI et ELIAE LEVITAE quanquam etymo-
nixis. Ita ille: אֲגָל כָּמוֹ וַיָּשֶׂם בְּאַגְּוֹת
אֲגָל כָּמוֹ כִּי מִלְאָה יְמִינָה בְּאַגְּוֹת

בְּחַדְּרוֹתָן וְזֶה *Alvei pleni aquarum, ut sit i. q.* **תְּלִיאָגָג**
Exod. XXII, 6 ex permutatione Nun et Lamed. *Stil-*
las tamen dant vett. interpres reliqui omnes. Vulg.
stillaes roris. Chald. אֲלֵי בָּקָרְךָ, neque aliter Syr.,
Kimentiæ cet. *SAAD, ms. نَلْ أَنْوَرْ i. e. occasus siderum*
I. sidera, constellations roris i. e. sidera, ex quibus
rorem praesagiant.

בְּנֵי נָגָן (duo stagna) *Ies. XV, 8* nom. prop. vici moabitum. LXX. Αγαλέιν. Ms. Alex. Αγαλέιν. Ευστρατίος in locis hebr. Αγάλλειν καὶ τὸν ἐπίσην Αγαλέιν κωνόπηρος Νότος Αρεοπαλαιός, διεστώσα σημεῖος ἡ. Vix dubitari potest, quoniam idem sit hoc oppidum, quod *Agrallae* (*Αγαλλα*) nomine recenset Josephus in serie duodecim urbium ab Alexandro rege Arabibus creptarum (*Ant. jud. XIV, 2*).

DIN rad. *inuisitata*, cuius notiones tamen e derivatis et e linguae arabicae analogia bene restitui possunt. Et istae quidem hoc modo se invicem excipere videntur.

1) *arsit*, *furbit* (ignis, dies), nt arab. **أَرْجَمُ**, unde est **أَرْجَمَةً** no. 1. ahenum fervens. 2) ut arab. **أَرْجَمٌ tepida** fuit aqua, et inde corrupta, mutata et alterata fuit aqua. Unde **سَنْجَن** stagnum, et **سَنْجَن** no. 2. 3. arundo stagni. 3) ut arab. **أَرْجَمٌ nauseam peperit** (aqua foetida); *it. nauseavit, abhorruit, coll. chald. سَنْجَن contristatus fuit. Radices cognatae sunt a) أَرْجَنْ et أَرْجَنْ alterata, corrupta fuit, foetida aqua; b) دِجْمَةٌ fervidus fuit dies; it. abhorruit, ingratam babuit rem; it. dolorem concepit ex aliqua re; c) سَنْجَن tristis fuit, a. v.*

בְּנֵי in. plur. בְּנֵי Exod. VIII, 1 in st. constr.
tautem VII, 19. Jes. XIV, 23 1) stagnum, palus,
Jes. XXXV, 7. XLII, 15. Saepius בְּנֵי קַרְמֶל, קַרְמֶל
Jes. XIV, 23. XLI, 18. Ps. CVII, 35. CXIV, 18. Spec.
de aestuariorum (Lachen, Pfützen), quae in Nili litoribus post inundationem oriuntur, Exod. VII, 19. VIII, 1.
Arab. حَلْسٌ et حَلْسٌ palus, arundinetum, it. lustrum
Iconis. Motanabbi ap. REISKIUM ad Abulf. Syriam ed.
KOEHLER pag. 209. v. 21. Syt. בָּקָדֶשׁ stagnum, lacuna.
2) palus arundine obita, arundinetum Jer. LI, 32:
אֲתָה־הַמִּזְבֵּחַ וְאַתָּה־הַעֲמִידֵךְ וְאַתָּה־
Неque enim placet DE WETTUS: dafs sie die Seen
ausgebrannt mit Feuer, quod fieri posse non credidicimus.
Bene KIMCHIUS: כִּי הַבָּא הַגָּדוֹל בְּן הַרְחֹת אֶת־
רוֹד שָׂאוֹן מִינְזָם רֹד הַמִּזְבֵּחַ בְּנֵי בְּדִידָהוּתָה וְרוֹד וְרוֹד
קִרְשֹׁוֹן בְּנֵי בְּנֵי מִקְרָבִים וְרוֹד אֶת־
רוֹד שָׂאוֹן קְרָב שְׁקָרְבָּן

בָּבְשָׂרִים אֲגָם omnem arundinem majorem ad flumina
igne cremarunt, ne cohiverentur ab intrando in
urbes. R. Jona munimenta interpretatur, collato
arabico ^{وَجْه} Neque male ita R. Jona. Significationes
enim ita coherent, ut ^{وَجْه} Plur. ^{وَجْه} ^{وَجْه} sit: arun-
dinetum, lustrum leonis, asylum, refugii locus, it. ^{وَجْه} munimentum.

תְּשִׁיבָה m. adj. tristis. Cf. s. rad. no. 3. Plur. st. constr. Jes. XIX, 10: **תְּשִׁיבָתֵךְ** tristes animo. Cf. **תְּשִׁיבָה** Job. XXX, 25. (Arab. **تَسْهِيْل** et **تَسْهِيْل** acer animo).

نَجْدٌ radix deperdita. Arab. أَجْنَبْ est I) alterata fuit aqua, v. supra s. v. نَجْدٌ. II) i. q. وجْنَ contundit (cf. hebr. נַגְדָּה) impr. pannos, ut fullones et lotores facere solent ad expurgandas sordes, unde مِنْجَنْ tudes s. lignum, quo fullones contundunt vestes inter lavandum (Mudsch-mel ellogha ap. Gol.), et أَنْجَانَةُ, أَيْجَانَةُ, أَجَانَةُ labrum, λουρτζό. Huic respondet

מְלָבֵם in. *labrum, pelvis.* (Syr. **לִבְרָה** hydria, Joh. II, 6, 7 in utraque Versione, apud Zabios de cratera vini, Cod. Nasar. III, p. 178, lin. 12). Cant. VII, 3: **מְלָבֵם עַל-בָּרוּךְ עַל-בָּרוּךְ** *umbilicus tuus* (i.e. venter tuus, v. s. v. **בָּרוּךְ**) est instar *labri rotundi*. Plur. **מְלָבָּתִים** de vasis, quibus sanguis victimarum excipiebatur Exod. XXIV, 6, de *pelvibus* in pariete suspendendis Jes. XXII, 24.

אֲנָשִׁים v. s. rad. **אֲנָשָׁה**.

תְּנִינָה fut. רַבֵּגָן 1) collegit, congregavit (messem)
 Prov. VI. 8. X. 5. Deut. XXVIII. 39. Radices cognatae
 sunt רַבָּגָן no. 2 et chald. رَبَّنْ, de quibus infra. Consonant
 graecum ἀρέγων. In aliis dialectis est 2) significatio quae-
 stus lucrigere (a concordando) et 3) mercedis conductio-
 nisque, cuius vestigium forsitan etiam in lingua hebraica
 sub v. רַבָּגָן exstat. Cf. ad no. 2. תְּלִיןָה quæstum fecit,
 lucratus est, impr. mercaturam exercendo, תְּלִיןָה quæ-
 stus, rabbin. תְּלִיןָה lucrum; ad no. 3. تَرْجِمَة mercedem dedit, mer-
 cede condonxit; رَبَّنْ, تَرْجِمَة id., أَجْرٌ, تَرْجِمَة
 merces, praemium.

לְבָבָם N. propr. viri cuiusdam sapientis, filii Iakob (יַעֲקֹב), cui Proverbiorum cap. XXX in inscriptione eiusdem capituli tribuitur. In nominis etymologiam minime argitandum est, quoniam dictum ab Iacob ab Hebreis. **JUDA BEN KARISU** (in EICHHORN. *Biblioth.* III, p. 965), R. **SATOMO BEN MELECH** et **HIERONYMUS** collectorem vertunt, et nomen symbolicum Salomonis esse volunt, alibi נֶבֶת dicti, quod nomen itidem collectorem interpretantur. Sed minime Salomonem indicari, vel ex adjecto לְבָבָם
לְבָבָם hinc clarius est. Apud **CASTELLUM** in Lex. syr. **לְבָבָם** redditum e BAR BAHLUL: *qui sapientiae studio se applicat*; sed si ex aliis similibus exemplis judicium ferendum est, BAR BAHLUL haec minime ex usu loquendi Syrorum hausta memoriae prodit, sed ex etymologia

quadam nominis nostri biblici in scholis doctorum Syrorum tradita, quarum multae conjecturis nituntur certoque fundamento prorsus destituuntur.

אֲנָגָן f. 1 Sam. II, 36: **אֲנָגָן־רַבָּה** *nummulus argenteus, a colligendo dictus, videlicet talis, qualis a pauperibus mendicisque colligi solet, ut lat. *stips* in phrasí *stipem colligere*. Egregie convenit aethiop. **አፋር፡** *alād moneta, numisma, imprimis moneta parva, dimidiūm uniae, ab አፋር፡ collegit, et ipsissimum nostrum agar, quod Melitenses usurpant de eleemosyna pauperibus data.* VASSALLI Lex. melit. pag. 3. LXX. ὅβολος Vulg. *nummulus*, neque alter Hebreici, qui tamen **רַבָּה** conferunt, a rad. **רַבֵּץ**. Recentiores quidem ex usu arabico *mercedem, mercedulanam*, sed certa vocis in lingua hebreaca significatio verborum *nexui accommodatio*.*

נָגְרַטְלָה m. vox composita, non nisi Esra I, 9 obvia,
 ubi: **תְּהִלָּתְךָ אֲדֹנָךְ**, הַבָּה יְמִינְךָ אֲדֹנָךְ paterae argenteae,
 paterae aureae. LXX. **ψυχήσεις**. Esra apocr. **στορθεία**.
 Vulg. phialae. Syr. **פְּתַחְתָּא**. De etymo e lingua hebraea
 aquinquentes, audiamus primum ABEN ESRAM cuius haec
 sunt verba (quae negligenter, neque ad finem usque legit
 J. D. MICHAELIS in Supplement, pag. 17): **אֲגַרְתָּא לְזֶבֶחֶת שֵׁבֶת אֲגַרְתָּא** וְפִרְוָרְשׁוֹ בְּגַרְוָתָה שֵׁבֶת
אֲגַרְתָּא et **אֲגַרְתָּא** sunt crateres, et interpretatio ejus
 talis est in Talmude Hierosolymitano: Quare vocantur
אֲגַרְתָּא? quoniam in iis colligitur sanguis agni. Vocem
 igitur compositam censet Talmud Hieros. e rad. **בָּאָגָן** et
בָּאָגָן agnus, quamquam parum commode dixeris **אֲגַרְתָּא**
 colligere pro sanguinem agni colligere. Modo semitica
 est vox, praepacet Jo. SIMONIS et J. D. MICHAELIS sen-
 tentia, quibus altera pars compositi est vel **בָּאָגָן** arab.
بَلْ, sanguis; vel, ne extra linguae hebraeae fines deflectatur,
בָּאָגָן, **בָּאָגָן** ros, temis pluvia, ut proprie sint **vascula**
 aquae pluriali colligendae destinata, postea vero vas-
 cula ejusdem generis (cf. **בָּאָגָן**). Repugnat quidem
 utriusque hinc ratione puncta vocalia, siquidem **אֲגַרְתָּא**
 vel **בָּאָגָן** expectaveris, haec tamen exigu sunt momenti
 in vocabulo **אֲגַרְתָּא** **לְגַוְרָתָה**, cuius verum etymon latere
 potuit Grammaticos, vocalium auctores.

Fuerunt, qui e græca lingua illud repeterent, ut sit i. q. **χαρταλλος**, **χαρτας**; cum Aleph prostheticō, quae vox in aliarum etiam linguarum semicircum cīvitatem recepta est, ut rabbin. קָרְבָּן, arab. قَرْبَنْ, syr.

Ιατρός, actiop. Φεραντός: *kartalos*; sed haec vox *sportam*, *canistrum* notat, non pelvum pateramve. Praeterea in sermone hebreaco nullum graecae vocis certum vestigium extat: quanquam hujus generis plura in Chaldaismo biblico deprehenduntur.

Persicam esse vocem, per se veri specie non caret. Parum tamen placent originationes haec tenus propositae, ut PFEIFFERI (in Dubiis vexatis, Opp. pag. 422!) ab =>

(immo آخر *achär*) labrum (sed quid ظهير؟); HOTTINGERI (smegn, orient, pag. 78) ab آخر *äckhar*, آخر *äckher* prma, ut sit *thuribulum*; et WAUU (Magazin für alte, besonders morgenländische Literatur II, pag. 102.

103) ab **أجعَار** *agár* *salgama* et **تالي** *tali* *pera*, *orbis*, *patera*.
Haberet *pateras*, in quibus *salgama* recondere solent:
Teller mit Eingemachtem, quae vix placuerint in contexta laudato.

אֲגַרְוֹת v. sub rad. **גָּרֹת**.

De etymo *persico* circumspicientes viri eruditii varias in medium protulerunt conjecturas. Ac LORSCHNITS quidem (in STAEDLIN, *Beträgen zur Philosophie und Geschichte der Religion und Sittenlehre* T. V. pag. 20) confert انگاره engare, scriptum quid, a verbo انگاریدن engariden pingere et probabiliter i. q. γούραν in genere, scribere, ut حرفان sit i. q. حرف scriptum quodcumque, in specie epistola: eaque ratio ceteris praeferenda. Alii, ut graece ἄγαρος explicarent, contulerunt vel اغاییدن agaliden instigare, urgere aliquem, ad fugam cogere, ut RELANDUS l. c.; vel مجرك megrek angariatio (CASTELLUS in Lex. pers. s. h. v.), Nun et Mem permutatis; vel cum JAHNIO (*Bibl. Archäologie* II., 2., 272) خندچر khendscher pugio, quo tabellarii regii apud Persas nisi esse dicuntur, quod tamen vel propter

אֶנְרָא f. chald. *epistola*, Esra IV, 8, st. emphat.
אֶנְרָא *ibid.* IV, 11, V, 6.

וְאֵל vide sub rad. וְאֵל.

ארות vide s. **ארן**.

לְאַבָּדָן n. propr. filii Ismaëlis Gen. XXV, 13.
ralip. I, 29. Arabice **بَدْنٌ** est miraculum, idque in
Arabis nomine explicando recto adhibebimus, hinc:
culum Dei.

תַּשְׁ rad. inusit. Arab. **تَسْ** i. q. **تَعْلَمُ** supervenit
infortium, unde **تَسْ** infortium, sed **تَسْ** robur, poten-
tia, vigor. Primaria radicis notio esse videtur in vehe-
mentia et duricie, unde etiam **تَسْ** robur it. calamitas,
infortium. Hinc sunt:

תַּנְ n. propr. viri Idumaci i Reg. XI, 17, qui ibid. eom. 14 **תַּנְתָּ** vocatur.

178 n. proprie praefecti urbis Casiphiae, tempore Esrae. Esra VIII, 17. Potest tamen nomen persicæ originis esse.

. 178 n. proprie, viri, qui sub Zorobabel Hierosolyma rediit Esra II, 59, qui idem in loco parallelo Neh. VII, 61 178 scribitur.

IN rad. inusit. Ejus analogiam sequitur

תְּנִשָּׁה chald. adv. temporis: *tunc*, i. q. hebr. **תְּ**, Dan. II, 15. 17. 19. 25. 48. III, 24. Esra IV, 9. 23 etc. Proprie nomen est temporis significatio (v. sub **תְּנִשָּׁה**), unde cum **בְּ** praefixo dicitur **תְּנִשָּׁה בְּ** illo tempore, **בְּ** *damaliger Zeit*. Dan. III, 3. 13. 19. 21. 26. 30. Esra IV, 24. **תְּנִשָּׁה בְּ** i. q. **תְּ** *inde ab (illo) tempore* Esra V, 16. Forma chaldaica **תְּנִשָּׁה** vel ita explicanda est, ut dicta sit pro hebr. **תְּנִשָּׁה**, in quo Jod radicale est (formae **תְּנִשָּׁה**) cum Nun paragogico; vel **תְּנִשָּׁה** est pluralis a sing. **תְּנִשָּׁה** (ut **סָנָה** plur. **סָנָה**) et *tempora* notat.

חַנְמָן n. propr. persicum filii Hainani. Esth. IX, 8.
Fortassis in eo latet nomen persicum חַנְמָן *del cor*, aut חַנְמָן *dal aquila.*

רָבַע *rubuit*, it. *rufus*, *fuscus* fuit (v. derivata).
 (Arab.) **أَدْمَ** et **أَدْمَ** *fuscus evasit* l. *fuit*, **أَكْمَ** *fuscus*,
أَكْمَةَ color *fuscus* in homine i. q. **سُمْرَ**. Chald.
רָבַע *rubuit*. Aethiop. **Ἄρπω**: *rubuit*, unde **Ἄρπω**:
ruber, **Ἄρπω**: *rufus*; it. *pelcher*, *formosus* fuit (a
rubinede, ut in lingua ruthenica *krasüü*, *ruber* et *pul-cher*) **Ἄρπω**: *jucundus*, *suavis*. Vide LUDOLFI Lex.
 ed. 2. pag. 377). In Kal reperitur in uno loco Thren.
 IV, 7. ubi de principibus Israëlis: *principes eorum splen-
 debant prae nive, candebant prae lacte, נְגַדֵּת רָבַעַת* *rubuit corpus eorum prae coraliis*. Candor et
rubedo pertinent ad descriptionem pulchritudinis, unde
 erant, quicunque etiam verbum **רָבַעַת** in hoc loco de
candore lucido intelligunt, ut BOCHARTUS (Hieroz. II, pag.
 688) et LUDOLFUS (Comment. ad hist. aethiop. p. 206);
quamquam Romani purpureum colorem de *candore nsur-
 pant* (Hor. Od. IV, 1, 10. J. H. Voss ad Virg. Georg.
 pag. 750). Vix autem illi in hanc sententiam delati essent,
*misi paulo cupidius id egissent, ni vocи **מִרְגָּרֶת** margarita-
 rum significatum vindicarent. Vide s. h. v.*

Py. Part. בַּדָּשׁ *rubefactus*, rubro colore infectus, de pellibus Exod. XXV, 5. XXXV, 7. 23 cet., et de elyptis Nah. II, 4.

Hiph. *intrans.*, ut *Kal.*, *rubuit*, de colore coccineo
Jes. I, 18. Alia etiam vocabula colorum in conjugatione
Hiph. vim intransitivam retineunt, cf. **רָדַבְתָּ**.

Hithpa. rutilavit (vinum in poculo) Prov. XXIII,

ΕΤΝ m. i) *homo*. De etymo vide infra not. 1.
Neque status constructi, neque pluralis numeri formam

admittit hoc vocabulum, sed in utraque specie manet invariatio. In stat. constr. esse videtur Prov. VI, 12: **אָנֹכִי חֲדַבְתִּי כִּי** homo nequam, quanquam per ellipsis ita dici potest pro **אָנֹכִי כִּי**. Sacripissime autem collect. notat homines, genus humanum Gen. I, 26, 27, VI, 1. Ps. LXVIII, 19. LXXXI, 11. Job, XX, 29. **כִּי** omnes homines Job. XXXI, 33. XXXVII, 7 et. Atque hoc referenda est peculiaris locutio, in qua **אָנֹכִי** adjectivis ut genitivi postponitur, velut **אָנֹכִי כִּי** pauperes hominum l. inter homines i. o. homines pauperes Jes. XXIX, 19; **אָנֹכִי כִּי** sacrificaturi inter homines i. e. homines, qui sacrificaturi sunt, quicunque sacrificaturi sunt (minime: qui immolaturi sunt homines) Ilos. XIII, 2; **אָנֹכִי** stultus inter homines pro homine stulto Prov. XV, 20. XXI, 20, **אָנֹכִי כִּי** onager hominum i. e. homo onagri instar ferus Gen. XVI, 12, cf. Micha V, 4. Job. XV, 7. Eadem phrasis legitur intercedente **בָּעֵד**, ut **בָּעֵד** brutorum **אָנֹכִי** Prov. XXIII, 28, et in lingua arabica, cf. *Lekhrgeb.* pag. 678, adde **بِيَمِيمِ الْأَنْعَامِ** *brutum pecorum* i. e. *pecora*

Cor. IX, 109. — Spec. טָבַע legitur a) de *aliis* *reliquis hominibus*, ubi opponuntur iis, de quibus nunc actum fuerat. Jer. XXXII, 20: *miracula patrasti בְּרִית מְאֹדֶם* in *ישראל et in reliquis hominibus*. Jud. XVI, 7: *tum ero בְּנֵי נָצָר* sicut unus e *reliquis hominibus*, wie ein anderer Mensch. XVIII, 28. Ps. LXXXII, 5 (opp. hostes feros). Jes. XLIII, 4. Prinde b) *de hominibus e vulgo*, ubi opponuntur melioris indolis viri. Sic in phrasi בְּגָדָם (vulgarium) *hominum more, nach der gewöhnlichen, gemeinen Menschen Weise* Job. XXXI, 33 (ubi male quidam, praeceps Chaldaean: sicut Adamus). Hos. VI, 7. Ps. LXXXII, 7. Interdum adeo malorum hominum adjungit habet notionem. Ps. CXXIV, 2, cf. טְבָע. Non minus dicunt c) *de vulgo, hominibusque de plebe*, ubi opponuntur שָׁמָרִiri (nobiliores) Jes. II, 9, V, 15, vel רְמָרָה Ps. LXXXII, 7, cf. Jes. XXIX, 21. In Plurali ita opponuntur שָׁמָרִים וְשָׁמָרִין Ps. XLIX, 3. Prov. VIII, 4. Cf. infra no. 5. R. SALOMO BEN MELECH ad Ps. I, 4: בְּנֵי אָדָם הַמְּבֹרֵךְ הַמְּבֹרֵךְ בְּנֵי אָדָם dicitur de vulgo, bene isch de magnatibus. De simili discrimine, quod Graecis est inter ἄριστον et ἄριδα, et Latinis inter hominem et virum vid. PETITI Miscell. Obs. III, c. 25. BYNAEUS de morte Jesu Christi, II, 384. MATTRIAE grecch. Grammatica pag. 595. Neque alter Syri sibi in juxcie opponunt **[לְ]** hominem.

et **vīrum**, cf. Jes. V, 15, et in lingua nostra germanica *Mensch* saepe contentum aliquid habetur, *Manus* autem in honoris significatione. Sunt quidem exempla sat multa, in quibus vocabula **בָּשָׂר** וְמַלְאָךְ tantquam synonyma in paralleloismo poetico junguntur, ut Job. XXXV, 8. Jes. XXXI, 8. LII, 14. Mich. V, 6. Ps. LXII, 10. 2 Reg. VII, 10, neque tamen propterea omne hoc, quod observavimus, discrimen in dubium vocandum est, quod fecit de *WETTIG* ad Ps. IV, 3. Semel d) diciture de mancipiis alicuius, ut

weg Num. XVI, 32. c) — de militibus, *Kriegsmannschaft*. Jes. XXII, 6. Vide sub γράμμα no. 1, lit. h.

3) *aliquis*. Levit. I, 2. Cum part. negandi *nemo* Job. XXXII, 24. Cf. § 28 no. 4.

4) Nomen proprium est a) hominis protoplasti Gen. II, 7 sequ. III. IV. Proprie quidem haec vox etiam his in locis est appellativa et propterea articulo instructa (כְּאָדָם enim est homo καὶ ἔσογή, quoniam unicus erat in suo genere): attamen nominis proprii naturam quodammodo induit, ut בָּבֶן dominus, בָּבֶן dominus καὶ ἔσογή, i. e. Baal; בָּבֶן adversarius, בָּבֶן Satan, qui καὶ ἔσογή est hominum adversarius. *Langeb.*, pag. 653, 654. Propterea a vero non abgerant veteres interpres, qui ut nomen proprium illud retinuerunt, ut LXX., *Abraham*, Vulg. *Adam*, et sic Syr. Chald. Saad, et Samaritani vero pro more suo Pseudocriticos egerunt, siquidem ubique in his capitibus בָּבֶן rescribendum esse censuerunt, vide II. 7. 25. III. 8. 20. Ipse Adamus etiam hoc nominis retinet, sed uxor eius primum בָּבֶן dicta καὶ ἔσογή, postea mutato nomine Heva (חֵוָה) appellatur. Caeterum et I. 26. 27 et V. 2 בָּבֶן, prorsus appellative de utroque homine legitur. In mythis quoque indicis primus generis humani progenitor *Adimo* dictus fuisse dicitur, ex Ezur Vedam referente *Corrodiu* (*Beiträge zum vorausstigen Denken in der Religion* XVIII. p. 19): quod utrum casu factum sit, an propter nescium quandam historicum, in medio refutimus. Rabbinorum, Moslemorum recentiorumque Christianorum, imprimi haereticorum de Adamo fabulas vide Gem. Sanhedrin fol. 58, a. b. Chagiga fol. 12, a. *Eisenmenger entdecktes Judenthum* I. 48. 49. 365. 380. II. 47. Cor. Sur. II. 30—39. VII. 11—26. ed. Marrac. cf. Ersek und Greber's *Encyclopädie Art. Adam* T. I. p. 358 sequ. — b) בָּבֶן est nom. prop. urbis ad Jordanem hanc procul a Zarthanis sitae. Jos. III. 16. Talmud Hierosol. Sota fol. 21, col. 1: אַבְנָר ר' יְהוָה אֲדֹם קָרְבָּה יִשְׁרָאֵל. *Dicit R. Jochanan Adam est civitas, et Zarthan est civitas, distanteque a se invicem XII millia batus.* Utrum in orientali, an in occidentali Jordaniis litora, disputant Topographi. Vide *Lichtveldt* Opp. T. II, p. 233.

5) בָּנָן יִצְחָק cum Art. בָּנָן יִצְחָק, filius hominis potest dici-
tus de homine, Num. XXIII, 19, Ps. VIII, 5, LXXXI, 18, CXLVI, 3, Job, XVI, 21, XXV, 6, XXV, 8, Jes. LVI, 2, Jer. XLIX, 18, L, 45, et sapientissime apud Ezechielen, ubi propheta a Deo compellatur: בָּנָן יִצְחָק filii hominis i. e. mortaliss! Ezech. II, 1, 3, III, 1, 3, 4, 10, IV, 16, VIII, 5, 6, 8, XI, 2, XII, 3, XIII, 1, XIV, 11, 19, 21, 33. Frequentius etiam est Plur. בָּנִים יִצְחָק poet. pro בָּנִים homines, Deut. XXXXII, 8, Ps. XI, 4, XII, 2, 9, XIV, 2, XXI, 11 ect. et cum Art. בָּנָן יִצְחָק 1 Sam. XXXVI, 1 Reg. VIII, 39, Ps. CXLV, 12, Eccles. I, 13, II, 3, 8.

III. 10. 18. 21. VIII. 11 sequi. Atque ex his, quae dedimus, exemplis abunde apparet, falsam esse observationem SIMONIS Lexico ex ed. EICHORNII pag. 31 propositam. ۱۷۸ ۱۷ in priore Hebraismo contentum dici de homine ex mare et femina progenito, in Hebraismo demum sepiore et chaldaizante de homine simpliciter. De usu vocis ۱۷ in circumscriptionibus vide infra s. h. v. no. i. c. Caeterum in hac quoque locutione sermo Hebraeorum poetis usum loquendi Aramaeorum imitatur, apud quos ۱۷۸ *filius hominis* tam consueta est hominis designatio, ut candem de primo etiam homine, patrem non habente, ponant. ۱ Cor. XV, 45: ۱۷۸ *مَنْ كُلُّهُ عَدُوٌ لِّي*. Cf. infra chald. ۱۷۸ مَرْدَن et pers. ۱۷۸ *مردم* *zade filius hominis* i. e. homo. Exstat quidem apud Arabes etiam اَنْ اَنْ (Meid, Har.) Plur. بَنْجَانْ (cf. Melitensium *bnydem homo*, unde formatur fem. *bnydema mulier*); et apud Persas آنْ اَنْ férsend adam Gulist, pag. 221. 242, sed videntur ista ex Hebraismo demum petita, ita ut locutio transferenda sit: *filius Adami*, non *hominius*, ut apud Zabios ۱۷۸ بَنْتَ. Etenim آنْ اَنْ *بَنْتَ* in his linguis ubique est nomen proprium protoplasti, et *homo* alius vocibus notatur: ۱۷۸ مَرْدَن *merd.* Tnerunt, qui etiam in Hebraismo ۱۷۸ *filios Adami* transserunt (ut Ven. Augsti in Versione Ecclesiastis), et ad articulum provocarent. Sed artienhus, sive ponatur, sive omittatur, in hac disputatione nihil ad rem: pender hoc a generaliori canone de articulo in notionibus compositis, Lehrgeb. §. 168, 3. ۱۷۸ ۱۷ est *Menschensohn*, ۱۷۸ ۱۷ *der Menschensohn*, et in vocandi casu: *Menschensohn!*

gonia mosaica multo antiquior esse. E contrario vero illa vocum *Adam* et *Adama* necessitudo huic de homine e terra oriundo traditioni occasionem praebuisse, vel certe ea confirmasse videtur, quemadmodum sapissime harum traditionum auctores ad clymon provocant.

Not. 2. Synonyma sunt: in ipsa lingua hebr. poët. שָׁבֵן, chald. et syr. שָׁבֵן, מִשְׁבֵּן, vel מִשְׁבֵּן, sam. מִשְׁבֵּן, arab. شَبَّانٌ, aethiop. በለኩ፡ sabe, e quo-rum numero plura itidem plurali grammatico carent, ut שָׁבֵן, ሊሁኩ፡ homo et homines. Sic apud Aethiopes etiam አንድነት፡ anest femina et feminae; Φλάρος፡ τένων et τέντα. אָם, אֲמָת non hominem appellative, sed *Adamam* notare, supra observavimus.

רְבָּעָה adj. f. הַרְבָּעָה plur. רְבָּעִים (formae לְתָבָּעָה, תְּלָבָּעָה, quae in coloribus notandis frequens est, *Lehrgeb.* §. 120, no. 21) ruber, rufus, dicitur de ueste sanguinis conspersa Jes. LXIII, 2, de genis adolescentium rubicundis Cant. V, 10, de equo fusco Zach. I, 8. VI, 2, de vacca rufa Num. XIX, 2, de lentiū elixarum rubidine Gen. XXV, 30. Substantive *ruberum* i. e. rubedo. Jes. I. e.: קָרְבָּעָה דָּם אֶתְּרָבָּעָה quare rubedo uesti tua? i. e. quare rubet uestis tua?

רְבָּעִים v. תְּלָבָּעִים

רְבָּעָה (formae בְּתָבָּעָה, appell. rubor, rubedo) n. propr. i) *Edomus*, Isaaci filius, Jacobi frater geminus uati major, nomen habens vel a rubinede capilli, ad quam respicitur Gen. XXV, 25, vel, quod vult sacer scriptor Gen. XXV, 30, a rubinede lentiū, quas in deliciis habebat: sapientis dictus *Esau* (זָקָן). *Edomi* nomen frequentius adhibetur 2) ad notandos Edomi posteros i. e. *Edomitaram* s. Idumaeorum gentem (Num. XX, 14 sq. etc.) et regionem (2 Sam. VIII, 14 etc.). De gente plenius dicitur בְּתָבָּעָה Ps. CXXXVII, 7 et poët. בְּתָבָּעָה filia Edomi (vide תְּרֵבָּה Thren. IV, 21, 22; de regione בְּתָבָּעָה בְּתָבָּעָה Gen. XXVII, 16, 21, 31. Num. XXXIII, 37. בְּתָבָּעָה Amos 1, 6, et בְּתָבָּעָה Gen. XXXII, 3 (4). Jud. V, 4. LXX. tum *Idomaias* reddiderunt, tum retinuerunt *Edom*. Si nude ponitur, masculini generis est, ubi populum notat, ut Num. XX, 20, feminini generis, ubi terram Jer. XLIX, 17. בְּרָבָּעָה desertus Idumaeae 2 Reg. III, 8 est magnum illud desertum, quod a Petra, Idumaeorum metropoli, ad Hebronem usque porrigitur (cf. Jes. XVI, 1 et Comment. nostr. I, p. 510). Edomitarum autem regio fractum illum montanum inter mare mortuum et maris rubri simum aclarante occupabat, postea Gebalene, *Tεβαληνή*, hodie جبل Dschebal dictum. Vide EUSEB. et HIERON. v. *Idoumaea*. REYLANDI Palæstina p. 66 – 73. BURKHARDT itin. Syriac pag. 671. Civitates eius primariae erant

שָׁבֵן (hodie Wady Musa), אַדְמָא et בְּרָבָּעָה: ex illi antem tempore hacc gens imperii sui fines valde promovit, ita ut Bostram Arabiae (הַרְבָּעָה) metropolim haberet (Jes. XXXIV, 1), adeoque Ausifidem (עַזְיף) in Arabia deserta Babylonem versus (Thren. IV, 21), nec non Dedan et Themān (Ezech. XXV, 13) tencret. Sapientiae laudo eam inclinaruisse, ut vicinos Arabes, ex Obad. 8. intelligitur. Vide s. his voce. De historia et sedibus huic gentis v. C. B. MICHAELIS de antiquissima Idumaeorum historia. HALAE 1753. 4. CELLAR. Geogr. ant. II, 680. WINER Realwörterbuch T. I. pag. 183. et Comment. nostrum in Jesaiam T. I. pag. 904 seqq. Nomen gentile est

רְבָּעָה Edomita, Idumaeus. Deut. XXIII, 8. 1 Sam. XXI, 8. Fem. אַדְמָא plur. אַדְמָא (mulieres). 1 Reg. XI, 1.

רְבָּעָה m. Exod. XXVIII, 17. XXXIX, 10. Ezech. XXVIII, 13 gemma quadam rubicunda. LXX. Vulg. סִירְבָּוֹת Sardus, de quo Theophrast. de lapidibus (§. 30): τοῦ γὰρ Σαρδίου τὸ μὲν διαφανὲς ἐρυθρότερον δὲ καλεῖται θύρην, τὸ δὲ διαφανὲς μὲν μελάντερον δὲ καὶ ἄσπερ. Ille Carniolus, hic Sardius recentiorum esse videtur. Plin. XXXVII, cap. 7. Orpheo (de lapidibus XVI, 5) αἰματόεστι σάρδια dicuntur. Syr. קְרָבָּאָם, Chald. uterque קְרָבָּאָם, Sam. قَرْبَانٌ, a rad. قَرْبَنَ rubuit. Gr. Venet. ἀρθραῖς i. e. carbunculus, rubinus orientalis, quem etiam exprimit Persa, et SAAD. يَاقُوتْ يَاقُوتْ يَاقُوتْ يَاقُوتْ rubra i. e. rubinus, cf. Teifasch. de gemmis pag. 79 – 91. Arabs Erpen. simpliciter رُبْرُوبْ rubra. ABAREANEL: حَارَاجَانَ حَارَاجَانَ granata. Cf. BRAUN de vest. sacerdot. pag. 497 sq.

רְבָּעָה f. plur. f. אַדְמָיִתָּה adj. subruber, röthlich. Exstat Levit. XIII, 19 sq. XIV, 37 de inaculis leprosorum, que describuntur תְּבָּעָה, albac subruber, ut apud recentiores medicos, v. c. SCHILLINGICUM de lepra pag. 7. rubrae maculae in pallidum vergentes. Adiectiva colorum formae בְּתָבָּעָה, ut בְּתָבָּעָה, intentionem notare, monent KLEINTUS h. vi. et e recentioribus BOCHARTUS Hieroz. II, p. 619. STORRIUS, SIMONIS alii. Sed hac forma potius deminutionem et extenuationem qualitatis significari, ut recte vidit ABEN ESRA (ad Ps. XLV, 3), tum ex ipsorum adiectivorum modo laudatorum usu, tum ex dialectorum analogia colligitur. Etiam Rabbini ita formantur nomina deminutiva, ut בְּתָבָּעָה cepa, בְּתָבָּעָה cepula, et apud Aethiopis adiectiva deminutiva, qualia Latini praemissa particula sub exprimunt, ut סְבָּעָה subdolis, ልጋጥጥ: subalbus, a ልጥጥ: albus, ልጋጥጥ: subcandidus. LUDOLFI. gramm. aethiop. ed. 2. pag. 97. Neque in arabica lingua intensiva esse huic formae nomina, ex exemplis a LETTIO (ad cant. Debora) pag. 42) congestis, facile colligitur.

הַמְּדֻבָּר (fem. formae segolatae טָנָן) n. propri. urbis, quae cum Sodoma, Gomorrah et diabus aliis igne Dei cremata in mari mortuo submersa esse dicitur Gen. X, 19. XIV, 2. 8. Deut. XXIX, 22. Hos. XI, 8.

הַמְּדֻבָּר f. 1) *humus, terra, fortasse a terrae colore rubro, fusco et subnigro.* V. טָנָן not. 1. Ab טָנָן hoc nomen ita differre videtur, ut proprie sit terrae materia, terrae clementum, unde Gen. II, 19: *תָּהֲבֵת תְּחִזְקֵת הָאָרֶץ וְתָהֲבֵת תְּחִזְקֵת הַמְּדֻבָּר et formavit Jehovah Deus e terra omnia animalia agri.* Exod. XX, 21: *הַמְּדֻבָּר כְּבָשׂוֹן altare e terra congestum.* Unde dicitur de pulvere terrae, quo luctus aut ieiunii tempore caput conserpebant 1 Sam. IV, 12. 2 Sam. XXV, 32. Neh. IX, 1, alibi טָנָן — 2) *terra, quae colitur, ager.* Gen. IV, 2. XI, VII, 19. 22. 23. Joel 1, 10. Ps. CV, 35. אַגְּרָה טָנָן amans agrum i. e. agriculturam. 2 Paralip. XXVI, 10. De proventu agri Jes. I, 7. — 3) *terra, regio.* Gen. XXVIII, 15. Jes. XV, 9. חַמְּדָה terra Iehoyae i. e. Canaan. Jes. XIV, 2, cf. טָנָן Hos. IX, 3. נְאָרָה טָנָן terra Israëlis Ezech. VII, 2. In plur. חַמְּדָה terrae, regiones, semel Ps. XLIX, 12. — 4) *orbis terrarum.* Gen. IV, 11. VI, 1. VII, 4. — 5) *urbis tribus Naphtali.* Jos. XIX, 36.

הַמְּדֻבָּר (pr. humanus) n. propri. oppidi in tribu Naphtali. Jos. XIX, 35. Quidam sequentem vocem adentes nomen integrum urbis scripserunt קָרְבָּן־טָנָן, sed in Talmude Hierosol. Megilla fol. 70, col. 1, utrumque diversum, atque *Adam* urbec postea דָּבָר dictam, *Hannekeb* vero צָרָה fuisse docet. Et cum his faciunt LXX, qui Αράνε καὶ Ναφτώ uti duarum urbiū nomina scribunt.

הַמְּדֻבָּר et **הַמְּדֻבָּרִי** adj. (formae טָנָן, קָרְבָּן) rufus, i. e. rufis capillis, rothaarig, de Esavo Gen. XXV, 25, et de Davide 1 Sam. XVI, 12. XVII, 42, qui ita describitur: אַרְגָּרְתָּן רָעֵשׂ רָעֵשׂ rufus, pulchrus oculis et formosus. Solent autem rufis capillis homines et pilosi esse, ut Esavus, et pulchris oculis praediti. De rufis capillis, non de facie vel ente rubicunda, id intelligunt iam vett. interpr. LXX. πυρόδακος. Vulg. rufus. Auctor est NIENTHURS (*Reise T. I.* pag. 303. *Beschreibung von Arabien* pag. 69), etiamnum in Arabia senes interdum barbam irruflare, qui mos jam Hieronymi tempore memoratur (epist. 7 ad Laet.).

הַמְּדֻבָּרִי n. propri. nobilis cuiusdam Persac. Esth. I, 14.

סָנָן (pro טָנָן, formae קָרְבָּן cum Kamez puro, ut in טָנָן) m. st. constr. טָנָן cum Suff. קָרְבָּן, טָנָן (Gen. IX, 5) sanguis. (Arab. سَنْ, raro سَنْ, syr. سَنْ, ethiop. የሮ፡ samarit. אַתְּ. Ad hanc vero radicem id vocabulum retulisti.

mus cum BOCHARTO in Geogr. s. II, p. 852 et J. D. MICHAEL in Supplenum, p. 417 propter etym. concinitatem, praesertim cum literae Aleph adhuc superstitis plura vestigia existent, ut in formis talmud. טָנָן, טָנָן, אַתְּ אַתְּ i. q. טָנָן sanguis, sam. مَرْتَلَة, et phoen. Edom, טָנָן teste AUGUSTINO ad Ps. CXXVII, 7: quanquam e contrario non negamus, illud Aleph posse prostheticum esse, ut in טָנָן [a טָנָן] *hor-tus* et טָנָן, טָנָן, atque in lingua arabica esse verbum pro كَوْسَهْ sanguinem emisit. H. vulneravit, quod pro radice habere possit. Videtur tamen hoc verbum potius denominativum esse et derivari a טָנָן, tanquam primitivo, quare Syri etiam derivata eius habent verborum טָנָן analogiam imitantia, ut حَمَدَتْمَة sanguinolentus. Cf. טָנָן, טָנָן. Talia autem derivata radicem remotiorem טָנָן rubuit, minime excludunt. Cum radice hebreaca טָנָן nulla prorsus nostri vocabuli est cognitum. Notari possumus haec locutiones: טָנָן עֲכָרָה (carneum) edit una cum sanguine 1 Sam. XIV, 32. Ezech. XXXIII, 25, et טָנָן עֲכָרָה (contra legem mosaicam Lev. XIX, 26. Deut. XII, 23). טָנָן טָנָן sanguis innocens, unde גָּדוֹלָה טָנָן fudit sanguinem innocentem 2 Reg. XXI, 16. Ps. CXLV, 38. Idem dicitur de ipso homine innocente Ps. XCIV, 21: גָּדוֹלָה טָנָן וְסָנָן et sanguinem innocentem damnant. Eodem sensu scriptum est גָּדוֹלָה טָנָן sanguis innocentem Dent. XIX, 10. 13. XXVII, 25. Jer. XIX, 4. XXII, 17. Per metaphoram usurpatum 1) de vino, quod est טָנָן טָנָן קָרְבָּן טָנָן sanguis nivarium. Gen. XLIX, 11. Deut. XXXII, 14, cf. aiua τῆς στασιαλῆς apud poetas grecos (IUSTINUS, ad II. II, 636) et 1 Maccab. VI, 34. Sir. XXXIX, 26, et simplex aiua Apoc. XIV, 20. 2) caedes, culpa ex effuso sanguine contracta. Gen. XXVII, 26. Levit. XVII, 4: אַתְּ טָנָן טָנָן tanquam reatus sanguinis imputabatur huic viro. Num. XXXV, 27: טָנָן טָנָן non fit reus caedis. Deut. XVII, 8: טָנָן טָנָן inter caedem et caedem. 3) sanguis effusus, caedes, mors. Levit. XIX, 16: טָנָן טָנָן ne surgas pro caede proximi tui.

Plur. טָנָן טָנָן sanguis i. q. sing. Jes. IX, 4. אַתְּ קָרְבָּן vir sanguinolentus Ps. V, 7. XXVI, 9. LV, 24. LIX, 3. 2) culpa profusa sanguinis. Exod. XXII, 1: אַתְּ קָרְבָּן טָנָן reus non est, et cum part. טָנָן Deut. XIX, 10. Ezech. XXII, 2. XXIV, 6. 9. אַתְּ קָרְבָּן culpa ob sanguinem ab ipsa profusum ei incumbit Levit. XX, 9. Ezech. XVIII, 13, cf. Levit. XX, 11 sq. — Sunt, qui קָרְבָּן de reatu culpaque qualicunque interpretantur in loco Ps. LI, 16, provocantes ad Jes. IV, 4, sed in utroque loco significatio vulgaris eaque certior retinenda est.

—
טָנָן m. Plur. טָנָן, constr. טָנָן 1) basis columnae, stylobates Cant. V, 15, imprimis de basibus columnarum asseruntur, e quibus tabernaculum sanctum in deserto
D 2

exstribebatur. Exod. XXVI, 19 seqn. XXVII, 10 sq. XXXVI, 38. Quantum ex locis citatis colligi potest, haec bases laminae crant argenteae, in medio perforatae. Singulis vero asseribus binae bases ita aptatae erant, ut duo asseris cardines (הַזָּפֶן Zapfen) foraminibus baseos inserti essent, atque efficerent, ut asseres starent erecti. Columnis una tantum basis hinc in modum subjuncta erat. 2) fundamentum aedium. Job. XXXVIII, 6. Significatio certa, etymon valde incertum est, et verbum חֲזֵז in nulla dialecto cognata extat, praeterquam quod Part. قَنْدَلَى in Kannuso pag. 1716 annotatur pro قَنْدَلَى curtus manibus pedibusque. Sed nihil hoc ad radicem hebraeam. Fortasse cognata est radix عَدْن fixus mansit in aliquo loco, unde قَنْدَلَى mansio firma; neque tamen his conjecturis etymologicis quicquam tribuendum arbitramur.

אָדָר dominus v. s. rad. קָרְנָה.

אָדָר v. sub קָרְנָה.

אָדָר radix in Kal innisitata. Vis ciui primaria esse videtur in *amplitudine* (cf. אָדָר, רָתָרָה), quae ad magnitudinem et magnificientiam transfertur. In lingua arabica in hac radice et in quibusdam cognatis est *tumoris* notio, quae sec. ALB. SCHULTENS ad magnificientiam gloriamque translatam est eodem flexu, quo graecum κένθος est ἀερὸς τοῦ κείου, et ὄγκονθια est inflatum it. superbum esse, sich aufblähn. Vide אָדָר hernia laboravit (fortasse pr.

تُمْتَعْنَى tumuit); אָדָר inflatus, tumens (venter), حَدَر Conj. I et V, infunxit, tumore allicit. In lingua hebraea tamen nomini amplitudinis notio valet.

Niph. magnificatus est. Part. Exod. XV, 11 et 6: *dextra tua, o Deus, magnifica*ta est (i. e. illustris redditu) robore. Jod in אָדָר est paragogicum. Praeterea in textu Sam. Gen. XXVII, 10 legitur in benedictione Esavi: *דָּרָה הַשָּׁמֶן כִּי-אָדָר* et *siet*, quando potens factus fueris, ut recte interpres Samaritanus קְלָבָתָן. מְפֻלָּל. Habuit is אָדָר pro sif. Niph. legitime אָדָר, et recte quidem. Praestat etiam haec lectio samaritana alii euidam quam expressisse videtur Alex. εὐν οὐδὲν τοῦτο τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ιησοῦ, neque tamen propterea Hebrorum scripturae (דָּרָה נְרִירָה) praefervenda est.

Hiph. magnificum, illustrem reddidit. Jes. XLII, 21.

אָדָרִים (fors. duo principes, אָדָר i. q. אָדָר) nom. prop. urbis in tribu Judae 2 Paralip. XI, 9, quac ibi recensetur cum Marescha, Ziph et Lachis. Videtur eadem esse atque אָדָמָה, quam Josephus cum Marissa coniunctam collocat in Idumaea i. e. parte australiore tribus

Judee. Archaeol. XIII, 9. §. 1, 15. §. 14. cf. VIII, 10 §. 1. Egregie convenit hic oppidi situs loco i Mac. XIII, 30, ubi tantum abest, ut cum WERNSDORETO scribendum sit אָדָמָה, ut etiam in loco parallelo JOSEPHI (XIII, 6. §. 4) restituendum sit אָדָמָה cum Hudsonio et Spanheimio.

אָדָר m. 1) *amplus, magnus, magnificus*, de fluctibus maris Exod. XV, 10. Ps. XCIII, 4, de cedro arbore Ezech. XVII, 23, de nave magna Jes. XXXIX, 21. — 2) *potens*, de regibus Ps. CXLXVI, 18, populus Ezech. XXXII, 18, de Diis 1 Sam. IV, 8. Jes. X, 34: בְּכָל־הָרָה אָדָר בָּרוּךְ בָּרוּךְ בָּרוּךְ בָּרוּךְ mons Libanus cadit per Potentem, manus potensis ejusdam i. e. Dei. Bene KIMCHI: — 3) *principes, dux*. Jud. V, 13. Nah. II, 6. III, 18. Jer. XXX, 21. Neh. III, 5: אָדָרִים viri principes inter eos, proceres eorum. X, 30. 2 Paralip. XXIII, 20. כְּפָרִים אָדָרִים patera principum i. e. pretiosa, magnifica (cf. Ps. LXXVIII, 25) Judd. V, 25. כְּפָרִים אָדָרִים duces gregis i. e. pastores Jer. XXV, 34 sq. Male LXX et Syrus *arietes*. Hos tamen scutus J. D. MICHAELIS longam commentatorum exegeticorum seriem excoigitavit, quae ex hoc uno errore eum fonte profluxerunt, has videlicet significaciones: אָדָר et רְתַתְּרָה אָדָר pulcherrima erat ira eorum, vel secundum alios, maxima erat strenuitas eorum. Vide Repertorium f. bibl. und orient. Lit. XVI, p. 163. Comment. nostr. de Pent. Sam. p. 60. — 5) *nobilis, virtutibus illustris*. Dicitur Ps. XVI, 3 de piis, qui iidem in membro parallelo sancti dicuntur. Sancti, qui in terra sunt, בְּכָל־הָרָה אָדָר et nobiles, omnes deliciae meae in his i. e. his unice delectori. אָדָר est status constructus pro absoluto positus (Ps. LXIV, 19). Aliorum sententias maximum partem parum concinnes larga manu M. ROSENMEULLERUS ad h. l. qui tamen cum DE WETTIO in ed. 2. hanc meanum isto de loco sententiam adoptavit.

Not. Apud Zach. XI, 2 verba: אָדָרִים שְׂדָרוּnam potentes perdit sunt, mili suspecta sunt. Destruunt enim totius commatis parallelismum, qui sine iis ita decurreret:

הַרְלָא בְּקָרְבָּן
כִּי בְּקָרְבָּן אָדָר
הַרְלָא בְּקָרְבָּן אָדָר
כִּי בְּקָרְבָּן אָדָר

et sapiunt glossema excogitatum a nonnemine, qui quid essent cedri et silva inaccessa declaratus erat.

אָדָר Jos. XV, 3 nomen loci in consuuiis Idumaeac, alibi אָדָר אָדָר (villa ducis) dicti, q. v.

תְּרִינָה mensis anni Hebraeorum duodecimus, a novilunio mensis Martii ad novilunium Aprilis (vel sec. Rabbinos a novilunio Februario ad novilunium Martii) Esth. III, 7, 13. VIII, 12. IX, 1, 15. 17. 19. 21. et in contextu chaldaico Esr. VI, 15. Gracce ἡβαῖος

1 Macc. VII, 43. Syr. תְּרִינָה, arab. תְּרִינָה, et תְּרִינָה mensis Syromacedonum sextus, que et Arabes utuntur, ubi anni solaris rationem habent. V. GORIUS in Lex. et in not. ad Alferg. p. 17. 34. — CASTELLUS et J. D. MICHAELIS (gramm. arab. p. 25 sq. Supplenum, p. 25. nota) negant nomen huic mensis recte scribi תְּרִינָה, et ea scriptio nomen mensis persici non indicari opinantur.

Sed male illi: in Kannuso enim forma תְּרִינָה quidem omitterit, sed sub תְּרִינָה legitur: תְּשַׁנְתֵּר הַסְּדֵס מִן תְּרִינָה mensis sextus Gracorum. Etymon incertum. Etenim J. D. MICHAELIS conjectura, proprie esse mensem arietis, quod maximum ejus partem sol in ariete sit, initio inepto ejusdem commento, quo גַּרְגָּל arietem esso statuit. Cf. ad תְּרִינָה no. 3. Aliis, ut HYDIO de rel. vett. Persarum p. 63, vox est persica, quo posito mensis nomen habere potuit ab תְּרִינָה, quod ignem denotat et Deum.

תְּרִינָה m. pr. amplitudo, inde 1) *pallium amplum*. Micha II, 8, i. q. תְּרִינָה. 2) *magnificentia*, nunc Zach. XI, 13: תְּרִינָה תְּרִינָה magnificentia pretii, pretium magnificentium, quae verba ironice dicta sunt.

תְּרִינָה 1) pr. fem. adjectivi רַחֲמָה amplas (coll. טְבֻלָּה fem. טְבֻלָּה) Ezech. XVII, 8: בְּצָבֵן אַרְכָּת vitis ampla, frondosa. Cf. רַחֲמָה no. 1. 2) *pallium*, ab amplitudine dictum. I. Reg. XIX, 13. 19. 2 Reg. II, 13. 14. Jon. III, 6. נְגַזְּבָה תְּרִינָה pallium babylonicum Jos. VII, 21, i. e. picturis variegatum, vel intextas habens variis coloribus hominum bestiarumque figuram. De hac arte Babylonis propria cf. Plin. VIII, c. 48. HEEREN's Ideen über Politik, Verkehr und Handel der vorchristen Fölker der alten Welt I, p. 810 sq. FISCHERI prolus. de verss. gracis V. T. pag. 87 sq. תְּרִינָה pallium pilosum i. e. pelliccum, vestis pellicea, פְּלֵץ Gen. XXV, 25. Zach. XIII, 4. Non bis in locis, sed alibi (1 Reg. XIX, 13. 19. 2 Reg. II, 8. 13. 14) LXX. dederunt αὐλοτόρι int. δογάρ i. e. ovina pellem pro simplici תְּרִינָה et recte forsitan, cum vestes pelliceas gestarent prophetae (Zach. XIII, 4). Attamen non pellem, sed pallium proprie notat vocabulum, et expoldendus hoc nomine J. D. MICHAELIS, qui תְּרִינָה pellem arietinam pr. notare communiscitur, quanquam consenserit videtur JAHNUS (Bibl. Archäol. I, 2 §. 146. pag. 95). V. צְבִיר no. 4. — 3) *magnificentia*. Zach. XI, 3.

תְּרִינָה chald. area, v. s. תְּרִינָה.

תְּרִינָה chald. plur. m. indices principes, pri- marii, Oberrichter Dan. III, u. 3, comp. ex תְּרִינָה magnificientia, et תְּרִינָה judges, cf. תְּרִינָה. Male ali cogitant de sacerdotibus ignis, a persico תְּרִינָה ignis

תְּרִינָה (contr. ex תְּרִינָה magnificentia regis, תְּרִינָה posito pro תְּרִינָה, cf. fornem תְּרִינָה) 1) idolum Sipporenorum, et Mesopotamia in Samarium deductorum, in eius honorum filios ex mare solabant 2 Reg. XVI, 31. Si imaginum idolum Anammelech, תְּרִינָה. Etymo, quod dedimus, satis convenerit sententia, quam propositus JEHEU (hist. crit. des cultes, IV, pag. 653), Adrammelech solem, Anammelech lunam reprecentare; sed potuit regis magnifici nomen alius etiam diis tribui. Unum certum videatur, haec etiam numina, ut omnia reliqua ab Assyriis Babylonisque culta, corpora coelestia fuisse. Cf. commentat. nostr. Ueber die Astrologie und das Religions-system der Chaldaer, in Comment. über den Jesaias, T. II, p. 327 sq. Quod olim probavimus, BELANDI etymon (de vet. ling. pers. §. 9) ab תְּרִינָה vel תְּרִינָה ignis, id nunc displicet, siquidem praeter necessitatem vocem libridam nobis obtrudit. Rabbini equi mulique figuram habuisse hoc idolum sonniant. Alias recentiorum coniecturas magnam partem temerarias dabunt J. G. LITTE de idolo Adrammelech, in Bibl. Bremeri nova fasc. I, no. 2, pag. 41 sq. J. D. MICHAELIS in Supplenum, cui est sol in signo arietis, et SELDEN de Diis Syris II, 9. — 2) filius Sanheribi, regis Assyriac, parricida. Jes. XXXVII, 38. 2 Reg. XIX, 37. Idem nomen gerit cum nomine Assyriorum patrio, et notandum data hac occasione mos veterum populorum, imprimis orientalium, boni omnis causa vel ipsa deorum patriorum nomina sibi imponendi, vel certe in nomina propria recipiendi. Cf. nomina cum תְּרִינָה תְּרִינָה composita, et quae iberius exposuntur in Comment. über den Jesaias T. I, pag. 281, 282.

* **תְּרִינָה** chald. adv. Esr. VII, 23. Vulg. diligenter. LXX. Syr. Arab. omittunt. KIRKINUS יְהוָה תְּרִינָה, Etias LEVITA: תְּרִינָה וְתְּרִינָה i. e. festinante, prouite. Vix dubitandum, quin persicum sit vocabulum, quemadmodum duo similia נְגַזְּבָה וְתְּרִינָה, et inserere placet, quae de eo interrogatus ad me scripsit Ven. KOSEGARTEN: „Vocatio bulnum chaldaicum תְּרִינָה est fortasse persicum „Aleph prostheticum atque Aleph paragogico auctum, quod „autrumque multis vocabulis adjungunt Chaldaei. [Cf. אַחֲתְּרִינָה]“ Vocabulum enim illud persicum valet: „recte, vere, probe; de qua re auctor glossarii Burhani kat] haec exponit: درست بضم أول وفتحي وسكون ثالث وفتحي تقييص شدسته وخالق يشد وبفتح حجاج خوانند...“ در در وسیم در ونکه را نیز کویند و معنی صحت درست درستشی م عست“ i. e. درست cum dhammatis prima et secunda, qui coventibus vero tertia et ultima, est

„contrarium fracti et falsi, quod Arabes vocant حُكْمٌ...
„deinde illo vocabulo etiam aurum et argentum, et
„aurum tractum liquidumque significant. Denique
„valet sanitatem bonamque valetudinem. Quodsi non
„nisi litteras respiciamus, magis quam درست cum chal-
„daico دَرْسَتْ congruere videtur vocabulum درْسَنْ
„درْسَنْ, quod CASTELLUS interpretatur: manus conser-
„tas habens cum aliquo in pugna. Interpretari fortasse
„fleet: intentus in rem, adgrediens ad rem; est enim
„participium verbi compositi درْسَنْ inicere, infigere,
„atque dicunt: درْسَنْ درْ مانع inicere alieni.
„BOHLENIUS (Symb. ad interpretationem s. cod. p. 21)
„درْسَنْ esse censet درْ in recto; cuius sententiae
„non nimis tribuo, propterea quod Persis usitatum non
„puto dicere: in recto, in vero, درْ رأسَتْ درْ درستْ;
„dicunt enim, ut Latini, recte, vere, رأسَتْ رأسَتْ درستْ,
„nulla adjuncta praepositione, nisi forte adsit nomi-
„substantivum. Vocabulum رأسَتْ vero nomen substan-
„tivum non est, sed aut adjективum, aut adverbium.“
MOSERUS (in Lex. hebr.) suspicabatur, id gracium esse
ἀδράσιον i. q. ἀδράσιος pr. non festinanter, hinc diligenter.
Sed vere, ut ex usu Gracorum hoc probari posse:
ἀδράσιος enim (α δράσω fugio) est potius: qui non
fugit, et pass. non effugi potest, inevitabilis. E linguis
semiticis conferri possit radix chald. et sam. צְרָנָה, צְרָנָה
accinct se, festiuavit, unde צְרָנָה festinanter, con-
festim, canque derivationem KIMCHIUS (v. supra)
spectasse videtur. Infelix est lo. SIMONIS coniectura, com-
positum esse vocem ex צְרָנָה magnum, valde, et imisit.
אַתְּנָה cito, a rad. צְרָנָה cito effugit vel elapsus est DAN.
II. 5. 8.

* אַדְרָכָה בְּרוּנָס, בְּרָכָהוּ

דרכן אדרש v. s.

דָּבָרְךָ אֶדְרֶץ v. 5.

תְּרִיבָה i. q. **תְּרִיבֵּת** *tritrvavit*, in uno loco, sed dubio
 XXVIII, 28: **תְּרִיבָה** **תְּרִיבָה** *triturando triturat illud.*
 est **תְּרִיבָה** sumi pro infinitivo novae radicis **תְּרִיבָה** candem
 habentis ac **תְּרִיבָה** (v. s. 8), cf. **תְּרִיבָה** **תְּרִיבָה** *Zeph. I, 2,*
תְּרִיבָה *Jer. VIII, 13,* **תְּרִיבָה** **תְּרִיבָה** *ibid. XLVIII, 9,* ubi
 Infinitivus absolutus futuro adiectus ab alio sed
 nato verbo petitus esse videtur. Sed ut dicamus, quod
 est, unum tantum horum exemplorum, *Jer. XLVIII, 9,*
 unum est: in reliquis **תְּרִיבָה** et **תְּרִיבָה** cum Hebrewris possunt
 Infinitivi formis rarioribus haberi pro **תְּרִיבָה** et **תְּרִיבָה**.
 Aleph prostheticum, propriis **תְּרִיבָה**, **תְּרִיבָה**, cuiusmodi

formae in nominibus verbalibus plures occurunt, ut
רָזְבָּא, **אַרְוָן** (a ḥo), **קְסָבָא**. Radix **צָעָא** igitur in incertis ponenda.

et (hoc imprimis in Pausa) fut.

et **הָבַת**, 1 pers. בְּנֵי Prov. VIII, 17 et **הָבַת** Hos. XIV, 5. Mafach. I, 2 inf. בְּנֵי Eccles. III, 8 et **הָבַת** (vide s. h. voce) 1) *amavit* (*ἀγαπᾶται*, quod sono etiam quodammodo convenit), e. c. acc. Gen. XXXVII, 3, 4. Deut. IV, 37 ect. rariss. cum בְּ Levit. XIX, 18, 34, et cum בְּ Eccles. V, 9. Usus patr. de amore in Deum, parentes, liberos, amicos, amasiam, omnes homines, de amore virtutum et virtiorum ect. 1 Sam. XX, 17: **אֶחָדָה** **עֲמָבָד** *amabat eum, ut animam suam.* Part. בְּנֵי *amicus* isque diligens et dilectus, familiaris, diversus a בְּנֵי socio. Prov. XVIII, 24. Esth. V, 10, 14. Jes. XLI, 8: **אֶחָדָה** **רֹעֵי** *semen Abrahami amici mei.* Idem Abrahamus Arabibus vocatur **خَلِيلُهُ**, et Moses apud Samaritanos **אֶחָדָה**. **אֶחָדָה** *amicus Dei.* — 2) *delectatus* est aliqua re, e. c. gerundio verbi. Hos. XII, 8: **בְּנֵי קָשְׁזָבָה** *oppressione delectatur.* Jes. LXI, 10. Jer. XIV, 10. — 3) *optavit, cupivit.* Ps. XL, 17: **קָשְׁזָבָה** *optantes auxilium tuum.* LXX, 5. Cl. 2 Tim. IV, 8: *τότες ἡγεμονόστι τὴν ἐπίδημον Ἰησοῦν Χριστοῦ desiderantibus redditum Jesu Christi.* Sequitur נִי Ps. CXVI, 1: **כִּי יִשְׁפַּעַת** **רֹוחֵךְ** **אֶת-** **הָבַת** **גָּדוֹלָה** *valde cupio, ut Deus exaudiat vocem meam.* Cf. arab. **حَبَّتْ** *amavit, it. voluit, cupivit, seqn.* ان. **حَبَّتْ** *amavit it. optavit aliquid facere, sequi. لَوْ* et ان. Cor. II, 90, 103. 268. III, 28; aethiop. **አፋችለ**: *amavit, sequi. ልጊመ:* maluit.

Niph. part. בַּרְאֵל amandus, amabilis. 2 Sam. I, 23.

Pi. part. בָּבֶן 1) *amicus* Zach. XIII, 6. 2) *amatus*, imprimis qui amoribus dishonestis et meretriciis dedicatus est, *moechus*, Ezech. XVI, 33 sq. XXIII, 5 sq. Hos. II, 5 sq. Jerem. XXII, 20. 22. Thren. I, 19. Ubique metaph. de idololatria. Cf. s. v. *בָּבֶן*.

Not. 1. Haec radix Hebraeorum dialecto peculiaris est. Occurrit ca quidem, ut iam notavit CASTELLUS, in Samaritanorū liturgiis, sed ibi, ut multa alia, ex lingua hebræa mutuo desunta est. Synonyma frequentissima sunt, in dial. aramaicis סְרָרָה, نَسْمَلْ, in arabica حَبَّ (cf. בְּשָׁבָךְ) et حَبَّةٌ (cf. בְּשָׁבָךְ): in ethiop. ቅዢ፡፡ — ALB. SCHULTENSIUS (ad Prov. I, 22. VIII, 17) originem ponit in spirando, adspirando, anhe-lando, quam notionem habet cognatum حَبَّ flavit ventus, libidine actus fuit admissarius. Quod si probas (nee ego repugnaverim), הַכְּבָד et حَبَّ eiusdem sunt originis.

Not. 2. De loco Hos. IV, 18 in quo forsitan latet Coni. Ketaltal verbi nostri v. sub rad. רַהֲבָה.

נָאשָׁה m. singul. inusitat. Plur. נָאשִׁים 1) *amores*, spec. in honesti, *amours*, *amourettes*, *Liebschaften*. In Plur. usurpatur, ut illa recentiorum linguarum vocabula, quandoquidem amor castus et coniugalium unius est, in honestus et illicitus vero vagus et oberrans. Legitur Hos. VIII, 9, et tropice quidem de amicitia et sociitate cum gentibus exteris iuncta (cf. הַזְבֵּן Jes. XXIII, 17). 2) *deliciae*, *suavitas* Prov. V, 19: נָאשִׁים נָאשָׁה *cerva deliciarum* i. e. suavisima, dulcissima, vox hominis mulier blandientis.

נָאשָׁה m. sing. inusitat. Plur. נָאשִׁים נָאשָׁה amores, maxime in honestu, meretricii Prov. VII, 18.

נָאשָׁה f. 1) Inf. fem. gen. verbī נָאשָׁה. Cum Lamed praefixo יְסָד, 6: נָאשָׁה ad amandum nomen Jehovae. Dent. X, 15. XI, 13. 22. Jos. XXII, 5. XXIII, 11. Cum נָאשָׁה Reg. X, 9: נָאשָׁה תְּרִיכָתָה רְגָדָתָה נָאשָׁה pro amore Jehovae in Israëlem. 1 Sam. XX, 17. Eodem sensu praefixo נָאשָׁה Hos. III, 1, et נָאשָׁה Deut. VII, 8: נָאשָׁה הָנָהָה propter quod Jehova diligit vos. Res tamen eodem credit, si נָאשָׁה in his locis nomen verbale esse dicis cum easi verbi sui constructum (v. Lehrgeb. §. 688). — 2) *amor*, in specie de amore venero Cant. II, 4. V, 9. VIII, 6. 7. 2 Sam. I, 26. Dei erga homines Hos. III, 1, amicorum inter se 1 Sam. XVIII, 3 ect. Opponitur נָאשָׁה odium Ps. CIX, 4. 5. Eccles. IX, 1. — 3) *amor*, *deliciae*, in concreto dicitur de *amicis* Cant. II, 7. III, 5. VII, 4. Cf. *amores* Cic. Phil. VI, 5. Attic. XVI, 6 extr. Plaut. Poen. I, 1, 79. Tibull. I, 2, 4, *meae deliciae* Plant. I. c. I, 2, 152. — In difficilioribus locis est Cant. III, 10, ubi in descriptione leeticae Salomonis verba ita se habent: מִמְּלֹאת־יָדֶךָ נָאשָׁה הוּא כָּבוֹד וְכָבוֹד כָּבוֹד נָאשָׁה et medium eius stratum exornatum erat pro dilecta et filii Hierosolymorum, i. e. dilectissima carum. Ita Fr. BEVERUS in nota ad h. l.; neque necesse est cum eo rescribas נָאשָׁה, qua forma nunquam de amaria usurpatur. Per tandem ellipsis particulae Lamed interpretari possit: exornatum dilectissimum filiarum Jerusalem, sed illud praeferendum: nisi נָאשָׁה h. l. adverbialiter accipendum est, et vertendum: et medium eius exornatum suaviter I. pulchre a filiis Hierosolymorum. Al. ut HERDERUS, medium eius stratum amore „die Mitte gepolstert mit Liebe für die Töchter Jerusalems“; sed נָאשָׁה ita accipi nequit. LXX. ἔριξεν τὸν λαθαρτόν, ἄχατην (domum amoris) ἀπὸ θυματέου Τεροναλήν. Non male: idque ita transtulit Arabs: وَنَاصِبَةٌ مُرْمَعٌ بِجَوَاعِيْهِ وَنَاصِبَةٌ مُرْمَعٌ بِجَوَاعِيْهِ i. e. et medium eius gemmis distinctum, idque faciem amore filiarum Jerusalem. Vero enim, ut recte interpres latini in Polyglottis: ob anorem erga filias Jerusalem.

נָאשָׁה radix inusitata, cuiusque in dialectis quoque nonnisi incerta extant vestigia. CASTELLUS offert samaritanum נָאשָׁה Num. XXVI, 30. Atque portionem verbit enim MORISO in loci laudati interpretatione latina coll. aethiop. נָאשָׁה pars, portio, sed vicer, ut recte. Et enim vocabulum aethiop. est i. q. נָאשָׁה pr. manus, samaritanum נָאשָׁה vero ibi legitur pro hebreo נָאשָׁה prehensus, captus, et vix dubitandum, quin idem exprimere voluerit interpres samaritanus, pariter atque Onk. qui habet: נָאשָׁה, qui prehensus est. Eiusdem capitulis comm. 27, quod CASTELLUS neglexit, legitur נָאשָׁה. נָאשָׁה pr. prehendentes s. capessentes bellum pro נָאשָׁה נָאשָׁה et נָאשָׁה. Cant. III, 8. Videtur igitur נָאשָׁה idem notare, quod נָאשָׁה, et נָאשָׁה. Apud Aethiopes etiam נָאשָׁה: נָאשָׁה ex literarum communicatione frequentissima dicitur pro נָאשָׁה. i. e. dies prima, dies solis, cf. נָאשָׁה et נָאשָׁה. Derivata haec sunt

נָאשָׁה (forsa i. q. נָאשָׁה unitio, per Syriasmum pro נָאשָׁה) m. 1) nomen iudicis Hebraeorum Jud. III, 15 sq. IV, 1. LXX. Αἴσθ. Vulg. Aod. Syr. et Arabic per Resch אַיָּשׁ, أَيْشُور. 2) homo benjaminiticus, filius Bilhami, qui Benjamini nepos fuerat. 1 Paralip. VII, 10. Occurrit postea Eludius quidam, נָאשָׁה per Chet scriptus cap. VIII, 6. qui fortasse idem est.

נָאשָׁה m. nomen proprium filii Simeonis. Gen. XLVI. 10. LXX. Vulg. Αἴσθ, Aod, vide supra.

נָאשָׁה interieatio dolentis a sono facta, ah! ehew! conf. arab. إَسْتَهْ, إَسْتَهْ, إَسْتَهْ, إَسْتَهْ, unde radices אַיָּשׁ et אַיָּשׁ pro אַיָּשׁ doluit, moeruit, ut nostrum ach, ächzen, aethiop. נָאשָׁה: quae est exclamatio dolentis et gemitus, sam. נָאשָׁה. vid. Anecdota nostra Orientalia p. 64. Ubique lere imigitur: נָאשָׁה אָדָם נָאשָׁה ah! domine Jehova, Jos. VII, 7. Jud. VI, 22. Jérém. I, 6. IV, 10. XIV, 15. XXXII, 17. Ezech. IV, 14. IX, 8. XI, 13. XXI, 5, vel נָאשָׁה נָאשָׁה 2 Reg. VI, 5. 15. Nuda legitur 2 Reg. III, 10, et cum dativo Joël I, 15: מִזְבֵּחַ נָאשָׁה ehew dici. Jude decursum est נָאשָׁה q. v.

נָאשָׁה chald. nomen fluminis Esra VIII, 21. 31 et regionis conterminae Vers. 15, in qua Esras populum in patriam redditum congregabat. Putant cruditi, נָאשָׁה esse Adiabenam, sic dictam ab Adiaya fluvio (Ammian. Marcell. XXIII, 6). Estaque Arabiae deserta viturum exlibusque in Assyria degentibus obviam iturum ad septentrionales oras se convertisse: eni opiniois veritatem in medio relinquimus, de fluvio Ahava nol certi efficientes. Cf. infra נָאשָׁה.

אָזֶן Pos. XIII, 10. Hoc vocabulum, quod alibi (XIII, 7, 14. Ezech. XI, 16) est i. lat. apoc. a rad. **אָזַן**, i. e. idem est, quod **אָזֵן**, **אָזֶן ubi?** pro trajectio[n]em litterarum, nisi forte **אָזֶן** incundum est, quod fluxit e v. 7, 14. et reponendum **אָזֶן**. Conf. tamen chald. **אָזְרָאָן ubi?** Buxtorf. Lex. chald. pag. 605. Ita, flagitante contextu, LXX. Vulg. Chald. Syr. ex Hebreis ABULWALID, R. TANCHUM, et recentioribus Ed. POCOCKE (not. miscell. ad Portam Mosis pag. 69. Comment. ad h. l.), DRUSUS, ROSENmuellerus. Verte: **אָזֶן כִּי בְּדַעַת אָזֶן ubi tandem rex tuus?** et arcu[m] imige vocabula **אָזֶן כִּי בְּדַעַת ubi tandem?** ut alibi innguntur **אָזֶן כִּי בְּדַעַת**. Vide s. **אָזֶן**, LXX. et ABULWALID praeferit hunc locum etiam comm. i. **אָזֶן** reddunt **טֹהֶן**; illosque sequitur Paulus i. Cor. XV, 53. Hoc quidem loco prima persona futuri contextu[m] bene convenit. Nentiquam vero probandi, qui commatis etiam decimi sensum ita contorquent, ut **אָזֶן** vulgariter vim habeat, quod faciunt KIMCHIUS et MOSERUS (in Lex. hebr.).

J.

Nomade migrante, tentor fixo figura Gen. XIII, 12, mox promovente. Ibid. comm. 18: **בָּרְכָה** LXX, **ἀναπο-**
ρίσας Ιησοῦ. Vulg. *moveens tabernaculum suum*. Idem
notat, quod alibi **בָּרְכָה**. Contextus samaritanus impressus
pro eo dat **בָּרְכָה** (**בָּרְכָה**) glossam satis incium, que tamen
sentientiam magis idoneam praebat, quam trium codi. sam.
lectio **בָּרְכָה** (**בָּרְכָה**) et duorum aliorum **בָּרְכָה** (**בָּרְכָה**) coepit.

Pi. fut. **בָּנָה** contr. **בָּנֵן** i. q. Kal, tentorium fixit
Ies. XIII, 20, cf. **בָּנֵן** pro **בָּנָה**.

Hiph, vide sub § 78 no. II.

II

Verba **ss** et **sw** hand raro permutantur (vide pag. 3), et nonnunquam etiam verba **ss** et **sw**.

Hiph. fut. Job. XXV, 5: **הַנְּקָדֵת בְּלֹא כִּירְבָּהּ** ecce vel lunam, neque habeat splendet i. e. pura, mundâ est ex mente Dei. Parall. **בְּלֹא כִּירְבָּהּ nec** בְּלֹא כִּירְבָּהּ mundâ sunt in oculis ciui. Hieron. eccl. luna citam non splendet. LXX. ὅτι ἀπαράστατα. Chald. **הַנְּקָדֵת בְּלֹא**. Most. GEKATILLA Ms. يَعْلَمُ بِالْمُكَوَّنِ. Eandem sententiam bene offert lectio cod. KENNICOTT. 249. **הַנְּקָדֵת**. Sunt etiam, quâ pro Syriano habeant pro **הַנְּקָדֵת** coll. **אֲמָתָּה** pro **כְּלָבִיד**, ut ALFINGER in fund. Ling. hebr. p. 172, vel **הַנְּקָדֵת** plene scriptum existimat pro **הַנְּקָדֵת**, ut **הַנְּקָדֵת** Ps. XIX, 15 pro **כְּלָבִיד**. Vide KIMCHI Lex. s.v. **הַנְּקָדֵת**. Alio interpretantur ex consueta verbi **הַנְּקָדֵת** significacione: *intuere etiam lunam, ne in ea quidem tinctiorum fugit habitat.* i. e. ne haec quidem satis mundâ est, ut in ea habitare possit. SAAD. ms. **لَا يَدْخُلُ إِلَيْهَا** ibi non divertit in incessu suo (Deus). Sed habitudi diversitatem sensus ab iniuis loci contextu alienorū est.

c. Suff. אֶתְלָחָה, אֲתָלָחָה otolecha, Plur. אֲתָלִים (per

מְלֵבֶשׁ nomen meretricis, quo utitur Ezechiel vates ad indicandam Samariam Izech. XXIII, 4 sq. Proprietat: tentorium suum (habet illa) i. e. proprium suum habet tabernaculum s. templum, non Dei iussu constrictum. **מְלֵבֶשׁ** scriptio est pro **מְלֵבֶשׁ** omisso Mappik, cf. *Lehrgeb.* pag. 68. V. **מְלֵבֶשׁ**.

טְנִינָה (tentorium patris, **טְנִינָה** cum Iod compaginis, ut in **טְנִינָה** pro **טְנִינָה**) nomen proprium artificis, quo Moses in extenso tabernaculo conventus utebatur Exod. XXXI, 6. XXXV, 34.

אַנְשֵׁי־בָּבֶל nomen mulieris mercetriciae, quac apud Ezechiel cap. XXIII, 4 sq. symbolum est regni iudaici idololatriae dedit, ut **אֲנָשָׁן** regi samariticū. Proprie nota: **אַנְשֵׁלָה** tentorium *meum in ea*, quod in hoc regno templum Dei et sacerdotium crat.

אַהֲרֹן (tentorium excelsi) nom. proprium nomen Esavi Gen. XXXVI, 2. 14, quae tribui idumaeae cognomini (comm. 14) nomen dedisse videtur. Cf. de ḥārūn, Iliphasi pellice, ibid. comm. 12 et 40.

* **אַלְמָנָה** Num. XXIV, 6. Prov. VII, 17 et **אַלְמָנָה** Ps. XLV, 9. Cant. IV, 13. genus arboris indicare odoriferæ, Gracieς *ἀγάλλοχος*, sequioribus *ἐνταλάνθρωπος* quoque dictæ, Arabibus *أَلْمَانْجُونِي* vel *أَلْمَانْجُونِي*, recentioribus lignum aloës, item lignum paradisi (Belgij *Paradys-hout* e fábula quadam Orientalium, quac hanc arborem in Paradise crevise communisicitur) et *lignum aquilae* (v. infra). Audianus primum Diōscoridem, qui ita de agallocho lib. I, cap. 21: *ἀγάλλοχος ξύλον ἐστὶ φερόμενος ἐκ τῆς Ινδίας καὶ Ἀραβίας ἐπικός θυῖνον ξύλον, ἐπιτιμένος, εὐώδες, παροστήτον τῷ γενετει μετὰ πάσης πικρας, λόινον ἔχον δεσμώδη καὶ ἴποκλιτον . . . . θυνταῖς δὲ ἀπὸ Κιβανῶν.* Concinunt fere Arabes, quibus fructus dicitur *عُنْزَة*, v. Avicenna pag. 152. 163. 231. Geogr. Nubiens. pag. 72. BAKUT in *Notices et Extraits de la biblioth. du Roi*. T. II. p. 397. ARELFEDA in *Büschings Magazin* IV, p. 277. Inter recentiores rei herbariae peritos duo esse constat agallochi genera, alterum vernum et praestantissimum, alterum adulterinum vel certe vulgare et secundarium, Prius illud in Cochinchina, in regno Siamensi et Sinensi nascitur, nunquam exportatur, et in ipsa India tantæ est raritatis, ut aequo anni pondere redimatur. Ligni frusta resinosa, subnigra, gravia, et velut a vernibus perforata *Calambac* dicuntur, arbor ipsa Siamensibus Kissina, Japanensis Kaworiki i. e. arbor odorifer, Siensibus *Sūk - hiang*. Aroma arboris oriri demum dicitur, ubi senescit, et ex morbo, quo particulae oleosæ stagnant et in resinam crassescunt in interiore arboris trunco. Vide descriptionem eius cum icono apud RUMPHIUM in Herbario Amboinensi T. II. pag. 29—40, cf. KAEMPFERI Amoenit. exot. pag. 903, et IO. DE LOUREIRO flora cochinchinensis ed. Willdenow T. I. pag. 327, cui *Alocyylum agallochum* dicuntur. Arborem is perlibet magnum esse, truncis ramisque erectis altissimis, foliis lanceolatis, cortice cannabino. Alterum genus, Agallochum officinarum a. secundarium, *Garo* dictum in India orientali, lignum est arboris in Moluccis etiam crescentis, *Excoecaria Agallocha* a Linneo dictæ a succo eius excoecante, unde *Blend-hout*, *Blendbaum*. Vide eam copiose descriptam ap. RUMPH. I. c. pag. 237—40. LINNÉ'S *Pflanzensystem nach Houttuyn* (Norimb. 1777) T. II. pag. 422—29. DE LAMARK in *Encyclopédie méthodique* T. I. pag. 47—49. Arbor, foliis pyro similis, amentis aristis insignis, succum habet lacteum, qui in arbore senescente in resinam pingue et odoratam crassescit. Truncus arboris, isque valde nodosus, gibberosus, excavatus, foraminumque plenus, ut coralii fore speciem præ se ferat, in Museo britannico existat, ubi cum ante hoc fere triennium oculis usurpavi. Tres eius species distinguunt Paul. a Barthol. in Vyacarana p. 205: „unum commune, valde odorum et magni pretiū *aghil*, nigrum, quod *káraghil* vel

kalagaru appellatur; tertium, olens florem, Lusitani, *mogarim* dictum, quod proprie *mangalyam* l. *malligandhiyal* nuncupatur.“

Nomen arboris hebraicum aequæ ac græcum repetitum est a nomine eius domestico *aghil*, *agaru*, *haloha* (Vael. a BARTHOL. I. c.), ita quidem ut et Græci et Hebrewi illud ad lingue suæ ingenitum et etymologiam accommodaverint; quasi esset a rad. *חָלָה*, vel ab *אֲגָלָה* et *אֶת*. Lusitan. qui inter Europacos primi Indiani adserunt, *aghil* ob soni similitudinem *aquila lignum* vocitarunt, unde etiamnum *bois d'aigle*, *Adlerholz*. Praeter scriptores supra nominatos videatur CRESIUS in *Hierobot.* T. I. pag. 155—170. SATMAS. *Exercitatt.* Plin. T. II. pag. 1054. homonym. *hyles iatricae* pag. 7. MICHAELIS in *Supplenum*. pag. 32. WAHL'S *Ostindien* T. II. pag. 772. *Fundgruben d. Orients* T. V. pag. 372. BONDI *Or-Esther* pag. 13. Novam de **אַלְמָנָה** conjecturam camque adiacore, immixtum illud esse i. q. حَلَّلْ vel حَلَّلْ (quod more Aegyptiorum pronuntiatu *hahula*) *cardamomum* Avic. Opp. Arab. T. I. p. 163. 243. 275, proposuit SILV. DE SAXY ad *Abdollahi* descr. *Aegypti* pag. 320.

אַהֲרֹן radix in Biblii non obvia. Syr. **أَهَرُون** libidinosus, lascivus. Inde derivari' videtur nomen proprium

אַהֲרֹן *Aharon*, frater Mosis natu maior (Exod. VI, 20. VII, 7), filius Amrami Levitæ et matris Jochbed, Mose eloquentiæ (Exod. IV, 14. VII, 1 sequ.), artium magicarum non imperitus (ibid. VII, 11 sequ., 19 sequ. VIII, 1 sequ.), a superstitionibus Aegyptiorum non immunis (Exod. XXXII), a Mose fratre tamen summus sacerdos cooptatus (Exod. XXIX. Levit. VIII). Mortuus est anno post exitum ex Aegypto quadragesimo in monte Hor, ibique sepultus (Num. XX, 28. XXXIII, 38) et hodieque in hoc monte, qui ab eo **جَبَلْ أَهَارُون**, vocatur, sepulchrum eius ostenditur. Cf. BURKHARDT Travels in Syria and the Holy Land pag. 430. vers. germe pag. 716. Rabbinorum de eodem fabulas colligit LISENMAYER (*entdecktes Judenthum*, I, p. 342. 855. 864). — **אַהֲרֹן** *יְהוָה בָּתְחָנָן* Ps. CXV, 10. 12. CXVII, 3 *domus Aharonis* dicitur pro sacerdotibus, ipse *Aharon* autem Ps. CXXXIII, 2 de quovis summo sacerdote. Graece hoc nomen scribitur *Ἄχαρὼν*, Arabicæ **احْرَن**.

בְּנֵי conj. 1) *vel*, aut. Exod. V, 3: *בְּנֵי קָרְבָּן* *אֶת* *בְּנֵי גָּלְדִּיו*. Dent. XIII, 2: *בְּנֵי גָּזָה* *אֶת* *בְּנֵי signum* *על portuum*. Gen. XXXI, 43. XLIV, 8. 19. Exod. IV, 11. XXI, 18. 28. 32. 33. 37 et ita sexcenties, etiam in locis Job. XXII, 11. Malach. II, 17, in quibus explicandis haeserunt quidam interpretes. (Respondet arab.

מְלִיטָא, יְרֵא; syr. ὅτι rel, et in comparationibus quam Matth. XIX, 24, aethiop. አዥ፡ Eorum conatus, qui particulam nostram ad radicem trilateram ተናኝ revocant, ut TYMPH ad NOLDII concord. p. 3, cui እኔ የዥ rel est a የዥendo, vel Belgarum quorundam, quibus pp. est flexio, inflexio, in medio relinquenda. Prior tamen ille ingeniosior est. Aliquoties est i. q. aut potius, quin immo, quin potius 1 Sam. XXIX, 5: וְאַתָּה תְּשִׁבְתָּ בְּבָבֶל qui tecum fuit iam dies aut potius annos. Ita ልዕስ ማናቸው ጥሩ qui mecum fuit iam dies aut potius annos. Ita ልዕስ ማናቸው ጥሩ apud Arabes, quod ideo explicant بَلْ، حَتَّى، imprimis sequ. فَ pr. vel etiam. IIAR. Concess. V. p. 174. lin. 1. ed. SCHULT.

2) si forte, פָּרָעָה. 1 Sam. XX, 10: quis indicabit mihi, הַמְּלָאֵךְ אֲבֹתֵךְ וְאַתָּה וְאַתָּה si forte duri quid tibi responderit pater tuus? LXX. פָּרָעָה. Vulg. si forte. (ABUWALID: תִּקְוֹן לְשֻׁנְתִּי כְּמַעַן אַם ut particula מִן. Arabes etiam וְאַתָּה saepe interpretantur אַתָּה).
Hue etiam pertinet Gen. XXIV, 55: maneat nobiscum puella וְאַתָּה בְּצָבָא aliquot dies (i. aliquid tempus), si forte decem (fuerint), i. forte decem, einzige Zeit, etwa zehn Tage. LXXX. egregie: ἡγέρας οὐαὶ δέκα. Vulg. dies saltem decem. (Ad rem cf. Tob. VIII, 8. IX, 4. X, 7 et de variis lectionibus et interpretationibus huius loci circa necessitatem vexati, Comment. nostr. de Pent. Samaritan. pag. 31).

3) si vero, Exod. XXI, 36: אַתָּה יְהֹוָה שְׁרָצָתְךָ הַזֹּאת si vero notum est, boven petulcum esse. LXX. οὐαὶ δέ. Vulg. sin autem. 2 Sam. XVIII, 13. Alibi pro eo dicitur בְּאַתָּה Lev. XIII, 16. 24.

4) vel si, sive (cf. no. 1.). Lev. IV, 23. Hinc ubi geminativa, disjunctiva: sive, sive, es sey denn das, oder. Levit. V, 1: וְאַתָּה אַתָּה sive sicut, sive novit. Exod. XXI, 31.

5) nisi forte, quae particulis vis fluxit ex ea, quam primo loco possumus. Jes. XXVII, 5: totam ego comburam וְאַתָּה nisi forte prehenderit asylum meum I. aut prehendat asylum memini. Construitur cum Futuro subiunctivo. Ita Arabes וְאַתָּה sequente Futuro nasbato explicant וְאַתָּה, et moment elliptice illud dictum esse pro וְאַתָּה. Germanice respondet: oder es sey, das (unde etiam subiunctivus requiritur). Vide DE SACY gramm. arabe I, §. 884. IES DORED comm. 105 ed. SCHULTE: non desinet gratiarum actio mea וְאַתָּה non يَعْنَدُونَ مَرْفَعَ أَمْتَانًا nisi forte (aut) impediverit me vicissitudo fati. IIAR. VI, pag. 218. ed. SCHULTE. Cor. II, 22.

6) au forte, utrum forte. Levit. XXVI, 41: וְאַתָּה au forte tunc deprimitur cor eorum.

Ezech. XXI, 15 (al. 10). ABUWALID ibi explicat וְאַתָּה quomodo?

Not. Exclamandi vim (ut syr. ὅτι) parum feliciter particulae nostrae vindicatum it LUD. DE DIEU ad Job. XXII, 11, laudatis locis 2 Sam. XVIII, 13. Jes. XXVII, 5. Ezech. XXI, 15. Malach. II, 17, in quibus omnibus vulgaris significaciones retinendas. Imo syriacum ὅτι ex gracia dum lingua in syriacam immigrasse videtur.

אוֹבָב נָבָב vel נָבָבָה rad. inuisit. Arab. أَوْبَبْ نَبَبْ pro أَوْبَبْ

est 1) i. q. رَجَعْ reversus est, it. resipiuit, unde resipiens, ad Deum se convertens (cf. بَوْزَقْ s. rad. بَوْزَقْ); 2) occidit(sol); 3) noctu venit, maxime aquae petendae ergo. Coni. V. VIII. id., أَيَّابْ aquarius. In lingua hebraea inde derivatur

אוֹבָבָה Plur. אֲוֹבָבָה masc. (de sexu Pluralis v. Job. XXXII, 19) 1) uter, ab aquando dictus (v. rad. no. 3). De vni utribus Job. I. c. אֲוֹבָבָה אֲוֹבָבָה sicut utres novi, (qui) diffinduntur. Utres novi dicuntur pro utribus novo vino plenis. Contulimus olim cum ALB. SCHUL-

TENSIO ad h. l. arabicum أَيَّابْ de quo GOLIUS pag. 196: „i. q. أَوْبَبْ uter, is, Cam.“ neque aliter GIGGIUS et CASTELLUS, quanquam ille أَيَّابْ scribit, hic أَيَّابْ. Sed veram lectionem dat FIRUZABADIUS impressus pag. 46: أَيَّابْ i. q. أَيَّابْ أَيَّابْ formae كَشْن aquarium notat, s. eum, qui aquam petit; quo ex libro ubi emendaveris lexica arabica, in sumum abibit vocabulum hic conferriri solitum. Significatio nihilominus (quicquid dicat I. D. MICHAELIS in Suppl. p. 38) certa videtur, tum ex etymo supra indicato, tum e contextu, tum e vett. quorundam auctoritate. Alex. ὁ ἐπερ φωτηρὸς γαλήνεως (Ὕπερηφάνης velut follis aerarii disruptus, male quidem ad contextum, sed follis, quod instrumentum utri simile est, significatio interpreti nota finisse debet. KIMENIUS נְזָרְתָּן Reliqui lageras dant. Hieron. lagunculae. Chald. حَنَّنَةَ سَادَةَ قَوْافِنَ pythones (v. no. 2). Cf. etiam nomen geogr. בָּבָבָה.

2) ῥερῷονται s. ῥενῷονται i. e. hariolus incantationum et carminum magicorum vi manes evocans, ut de rebus futuris aut dubiis responsa darent. Ad hoc enim divinandi genus pertinuisse vocabulum nostrum ex historia mulieris Endoritiae 1 Sam. XXVIII, 7 et e locis Jes. VIII, 19. XXIX, 4 perspicuum est. Vide Deut. XVIII, 11. 2 Reg. XXI, 6. 2 Paralip. XXXIII, 6. Plur. בָּבָבָה Lev. XIX, 31. XX, 6. 1 Sam. XXVIII, 3. 9. Jes. VIII, 19. XXIX, 3. Singulatum אַתָּה notat a) pythonem s. daemone-

nem fatidicum, quo instructi esse credebantur hi homines, aut qui in iis latere dicebatur. Lev. XX, 27: בְּאַתְּ וְאֶת־בְּנֵי־בָּהֶם אֲתָּה כִּי־vir aut mulier, quando sis inest python, 1 Sam. XXVIII, 8: בְּאַתְּ וְאֶת־בְּנֵי־בָּהֶם divina mihi per spiritum fatidicum, unde talis praestigiatrix dicitur בְּאַתְּ וְאֶת־בְּנֵי־בָּהֶם mulier, in qua est daemon fatidicus 1 Sam. XXVIII, 7, 8. Masculinum בְּנֵי apud Talmudicos occurrit. b) ipsum mortuum evocatum. Jes. XXIX, 4: בְּנֵי קָרְבָּן וְאֶת־בְּנֵי קָרְבָּן et erit vox tua, sicut mortui e terra ascendentis, scil. gemibunda, strident, ῥητορ, tenuis, coll. Jes. VIII, 19 ibique nota nostra. Hom. II, ψ., 101. Od. ψ., 4 sq. Virg. Aen. III, 39. Claudian. in Rufin. I, 126. Browneus, ad Tibull. I, 2, 17. Rascen ad Gen. Sanhedr. fol. LXV, 2: בְּנֵי קָרְבָּן וְאֶת־בְּנֵי בְּנֵי קָרְבָּן et cerum vox manium exilis est, quia vita sunt orbata.

Talmudistae et Rabbini בְּנֵי recte explicant i. e. πάνθον. R. BRECHAT in Biur Tora fol. 208: אַתָּה בְּנֵי קָרְבָּן וְאֶת־בְּנֵי הַבָּהָר וְאֶת־בְּנֵי הַבָּהָר Obh species magorum est, et python vocatur, mortuunque elicit. Gen. Sanhedr. fol. 6 verso: Tradunt Magistris, Baal Ob ex brachis et axillis corum loqui, nam (mortuus) surgens sedet sub axillis eius et loquitur. Alia testimonia v. ap. SELDEN, de DL syris I, e. 2. SURESHUS in Mischna T. IV, p. 243. Πύθων vero I. πιεύμα πάνθος Gracis dicebatur δαυάνοντος μανικών his praestigiatoribus inesse creditum. V. Act. XVI, 16 et SCHLEUSNERUS ad h. l. LXX. interpres ubique fere אַתָּה reddunt ἔγγαστριμόθους, ventriloquos et recte quidem, quoniam ventriloqui apud veteres plerunque hac intus loquendi arte ad praestigias abutebantur, et homines credulos inducebant ad credendum, vel intus daunonem loqui, vel vocem mortui e terra ascendentes audiri. Atque ut ne minimum quidem dubium supererset, astuti homines populum decebant, magum videre quidem manus a se evocatos, sed nihil audiire, illum vero, in eni gratiam anima reducatur, audiare quidem, sed nihil videre. Et Saulo hoc accedit (1 Sam. XXVIII), et disertis verbis ita docent Hebraeorum magistri (v. DAV. MILLIUS diss. de בְּנֵי et אַתָּה ad quale dividandi genus referendum sit? in dissertat. selectis no. XII, et in UGOLINI thesauro T. XII no. 5. I. TIEGEN in Commentariis societ. scient. Vlissingensis T. I. p. 546—584. Leonis Allati synt. de Engastrimytho, in Criticis sacris, tractatt. bibl. Vol. I. p. 531. VAN DALE de idolatria p. 649. FESSEL. Advers. s. T. I. lib. 5. e. 8). Quemadmodum apud Gracos (Aeliphr. epist. II, 4), ita apud Hebraeos, maxime mulieres hac arte infames erant. Vide 1 Sam. XXVIII, et cf. ABEN ESSA ad Lev. XX, 24: גְּזָאת הַאֲיָצִינִית בְּדַיְנֵשִׁים יוֹתֶר.

Qui vero factum, ut uter et ventriloquus Hebraicis eodem vocabulo exprimantur? Non absurde respondebis, quod incantator daunonem fatidico obsessus quasi uter, vas et vagina huius pythonis esse videbatur. Utramque certe vocis significationem arte cohacaret, vel inde patet, quod in utraque est idem genus eademque pluralis numeri forma. Notabat igitur proprie hominem spiritu fatidico praeditum, deinde ipsum spiritum. Alter MILLIUS l. c. et IO. SIMONIS, qui

בְּנֵי a redundi notione, quae in verbo primaria est, proprie umbram redunt, le reverant, notare et בְּנֵי harioles progra בְּנֵי dictos esse sumunt, quemadmodum in nominibus propriis v. c. בְּנֵי dicitur pro בְּנֵי. Quicquid eligas, etymon hebreum retinendum erit, neque opus est ut cum JABLONSKIO (Opuscul. ed. 11. WATER T. I. p. 180. 181) ad linguam aegyptiacam confugas, in qua אָמֵן est sacerdos; quanquam harioli et sacerdotes haud raro eodem vocabulo notantur (cf. בְּנֵי, בְּנֵי).

תְּבִנָּה (utres) N. propri. stationis Israëlitarum in deserto (Num. XXI, 10. XXXIII, 43), in terra fere Edomitarum haud procul a Moabitide querendae.

תְּבִנָּה et **תְּבִנָּה** radix inasitata, in qua tres radices latent significationis diversae, quae tamen formas inter se committant. 1) בְּנֵי i. q. בְּנֵי pro בְּנֵי incurvavit, inflexit, gravavit, gravitate pressit, unde בְּנֵי gravis, molestus, בְּנֵי omus, pondus, בְּנֵי infornitia, mala, qui bus aliquis premitur. Inde Hebraicis est יְמִיד.

II) בְּנֵי i. q. בְּנֵי pro בְּנֵי validus, robustus fuit Conj. II. corroboravit, invit, Cor. II, 81. 251. III, 11. V, 109. VIII, 26. 61. IX, 40. בְּנֵי et בְּנֵי robur, vis, potentia. Cor. LI, 47. Cf. Teblebi ap. SCHULT. ad Job. pag. 446, qui haie radici etiam notiones vicini בְּנֵי tribuit. Unde Hebraicis בְּנֵי. בְּנֵי.

III) בְּנֵי i. q. aethiop. Ἄρρεψι: et hebr. יְמִיד pr. cingere, circuire, vertere se, unde בְּנֵי, תְּבִנָּה. Cf. DE DIEU ad Gen. XXI, 11.

תְּבִנָּה m. Gen. II, 6 (ubi 2 codd. KENNICOTT. c. KIMMELIO et ABEN ESSA בְּנֵי) Job. XXXVI, 27 (ubi 50 codd. cum magistris judd. plene scribunt) exhalatio s. vapor terrae, unde nubes oriuntur, ita dictus, quoniam terram veli instar circumdat et tuctur. Ille certe etymon commendat lingua arabica, in qua בְּנֵי a rad. בְּנֵי med. Je (v. supra בְּנֵי no. II) est quicquid rem aliquam tinctur et firmat, ut minuimentum, cortex, velum, it. aër terram circumdans, atmosphaera (בְּנֵי sec. Kamusum p. 541). De vaporibus cuiuscunq; generis בְּנֵי usurpatur in Targ. Job. III, 5. Prov. XXIII, 33. — Ac locis Genesios satius expeditus est, apud Jobum vero reddi: postquam sursum traxit aquae guttas, בְּנֵי נְזָקָן, בְּנֵי גָּמְלָד (guttulae) pluviam ex vapore eius se. oriundam. causam efficiensem indicat. Vaporis significationem recte tueruntur magistri

doctiores. SAAD, in utroque loco ^טאַבָּא, neque aliter ABUL-WALID (v. supra), Arabs ERPEX, Jos. KIMCHI, qui ita ad locum Jobi: ^{וְאֵת} בְּנֵי־בְּנֵי־חֶרְמָן בְּנֵי־בְּנֵי־הַלְּזָן כִּי־אָרֶץ בְּבָבְרִי הַחֲשִׁיבָה בְּנוֹ בְּבָבְרִי בְּבָבְרִי בְּבָבְרִי בְּבָבְרִי בְּבָבְרִי בְּבָבְרִי. Minus bene *nubem* dant LXX in Jobo et Chald. in utroque loco, it. Samarit. Gr. Venet, et peius etiam fontem redditum LXX in Genesi: πηγή, Aqu. ἐπιφέρυνός scatebrae, vel sec. alios codd. ἐπιβλύνομός id. Syr. Vulg. cet.

רְזֵרֶבֶת אֲזָרְבָּדָה pl. (gen. incerti) pp. versiones, conversiones (v. rad. no. III), unde causae. Conf. חַדְבָּה conversionis, *Wendung*, *Schickung Gottes*, et سَبِيلَهُ causa, a rad. חַדְבָּה verit, convertit; حَدْبَهُ ratio, modus, causa, a حَلَّهُ verit se; germ. um pro wegen; et fors. حَلَّهُ propter, a حَلَّهُ. Usurpatione vocabulum nonnisi in phrasim propter causam, i.e. *propter causam* i.c. *propter Gen. XXI, 11. 25. XXVI, 32. Exod. XVIII, 8. Num. XII, 1. XIII, 24. Judd. VI, 7. et cum Suffixis חַלְבָּה אֲזָרְבָּה וְאַזְרְבָּה ut *causa ipsa* Jos. XIV, 6. *אֲזָרְבָּה חַלְבָּה has ipsas ob causas quod, gerade deshalb weil* Jer. III, 8. De hoc vocabuli חַלְבָּה usi v. infra sub l. v. et Lehrgeb. p. 626.*

Quod in edit. nostris legitur 2 Sam. XIII, 16 אָזְדוֹת נָאָזֵן, id e duabus lectionibus conflatum est, altera אָזְדוֹת נָאָזֵן quanu pauciores habent codd., altera אָזְדוֹת נָאָזֵן, quae in multis libris legitur apud KENNICOTT. et DE ROSSION. Saepius non legitur.

m. 1) subst. *robur*, *vehementia*, a rad. גָּרַב
no. 2. Décit VI, 5: *et amabis Iehoram*, *decum tuum*,
toto corde, *toto animo* אֶת־כְּבֵדְךָ וְעַל־כָּל־*robore* s.
vehementia i. e. *vehementissime* s. omni virium conten-
tione. LXX. ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως σου. Vulg. ex tota
fortitudine tua. 2 Reg. XXIII, 25. cf. Luc. X, 27, ubi
hacc formula ita se habet: ἀπαγέλεις οὐγοῖς τὸν Θεόν σου
— ἐξ ὅλης τῆς λογίας σου. Jes. XLVII, 9: קָרְבָּן תִּזְבֹּחַ
אֶת־בָּקָרְךָ cum valido robore l. cum ingente si praestigiarium
tuarum i. e. non obstante praestigiarum tuarum vi. Inuge
אֲנָשָׁךְ וְאֶת־בָּקָרְךָ visis roboris i. e. magna vis. Job. XXXV, 15:
אֲנָשָׁךְ וְאֶת־בָּקָרְךָ non curat seclus *vehementiae* i. e. *vehe-
mēns*, *magnūm*. Inde דְּבָרָא נָתָר cum *vehementia* *vehe-
mentiae* i. e. *vehementissime* Gén. XVII, 2. 6. 20. Ezech.
IX, 9. b) נָתָר דְּבָרָא usque ad *vehementiam*, i. e. *vehement-
issime*, valde, maiorem in modum. Gen. XXVII, 33:
וְאֶת־בָּקָרְךָ וְאֶת־בָּקָרְךָ et territus est Isaacus ter-
rōre valde magno. 3 Reg. I, 4. Dan. VIII, 8. Interdan-

est i. q. *prorsus*, omnino Ps. CXIX, 8: בְּלֹא כִּי תַּקְבִּין גָּדֵלךְ ne derelinquas me prorsus: it, *nimiris*, *nimum in modum*, *allzusehr*. Jes. LXIV, 8: בְּלֹא כִּי תַּקְבִּין גָּדֵלךְ יְהוָה בְּרַכְתֶּךְ ne effervescas, Domine, *nimum in modum*. Syrus interpres h. l. transfert בְּלֹא כִּי תַּקְבִּין גָּדֵלךְ valde in perpetuum (in qua tamen lectione duo interpretationa coniuncta esse videntur) et Ps. I. c. בְּלֹא כִּי תַּקְבִּין in perpetuum; neque tamen opus est, ut cum CASTELLO haec particula nostrae vim tribuas, quanquam etiam בְּלֹא כִּי utrumque significat. c) בְּלֹא כִּי i. q. בְּלֹא כִּי 2 Par. XVI, 14, in sequiore Hebreismo, in quo particulariter בְּרַכְתֶּךְ saepius excipit בְּ, ut in בְּרַכְתֶּךְ 2 Par. XXXVI, 16, בְּרַכְתֶּךְ 2 Par. XVII, 12, בְּרַכְתֶּךְ 2 Par. XXVI, 15.

2) adv. *rehementer*, *valde*, *admodum*. Proprie est substantivum in accusativo, qui Semitis casus est adverbialis. Vide Lehrgeb. pag. 685. (Cf. arab. حَدَّدَ valde, a حَدَّ labor, studiuu, qua voce SAADIAS in loco Deut. VI, 5 apte expressit hebraicum אָמָרָה; et حَدَّ valde, a حَدَّ validitas). Gen. IV, 5. VII, 18. XIII, 13. XIX, 3 ect. ect. Saepe adiectivis aliquis adverbios additur ad ea intendenda, אָמָרָה טוֹבָה bonum Gen. I, 31, אָמָרָה טוֹבָה valde pulchra Gen. XII, 14, אָמָרָה טוֹבָה valde multum Gen. XV, 1. Emphaseos ergo gemitatur אָמָרָה אָמָרָה Gen. VII, 19. Num. XIV, 7. 1 Reg. VII, 47. 2 Reg. X, 1. — Ps. XLVI, 2: אָמָרָה אָמָרָה בְּאָרוֹת בְּרַכְתֶּךְ auxilium in angustiis repertus est valide i. e. auxilium validum. cf. XXXI, 12. 1 Sam. XX, 19: אָמָרָה בְּרַכְתֶּךְ descendere rehementer i. e. descendere festimus, ut recte Vulgatus.

I. פָּאָתָּה radix in Kal inusitata. Primariam eius notionem praecepit Alb. SCHULTENSIO ad Prov. XXXI, 4 ponimus in *flectendo*, *inflectendo* (coll. פָּאָתָּה), unde 1) *deversatus est*, *hospitatus est*, *habitavit* i. q. arab. أَوَّى Conj. I. II. *deversatus est*, recepit se commorandi ergo, مَرْسِي mansio, cf. in lingua hebreorum derivatum يَهُ, it. يَهُ et يَهُ. 2) animo propenso fuit, *cupivit*, *appetivit*. Vide Pi. Hithpa. et ad seriem notionum cf. צְפָנָה. Cognatae radices sunt בְּהָבָשׂ cupivit, et arab. حَوْتَيْ expetivit, cupivit, etsi haec notio potius a ruendo ducta sit. Syri et Arabes sub his radicalibus hos habent significatus cognatos: حَوْتَيْ propensus fuit, teneriore affectu commotus, syr. أَفَتَأْتَ coniunxit, concordem fecit, أَفَلَمْ benevolus fuit Matth. V, 25, unde consensus, concordiae et. notiones derivatae sunt.

Pi. בְּהָבָשׂ expetivit, desideravit. Prov. XXI, 10: בְּהָבָשׂ animus improbi desiderat malum.

Ita semper construuntur cum בְּהָבָשׂ subjecti Deut. XII, 20. XIV, 26. Job. XXIII, 13. XXXIII, 20. 1 Sam. II, 16. 2 Sam. III, 21. 1 Reg. XI, 37. Micha VII, 1, exceptis exemplis Ps. CXXXII, 13. v.4. Vides ex his, quomodo construendus sit locus Jes. XXVI, 9: בְּהָבָשׂ אֲנִי תְּהִזְבֵּחַ animus meus i. e. ego desidero te noctu, minime cum KIMCHIO et VITRINGA ita ut si pro בְּהָבָשׂ in animo meo desidero te. Neque aliter in membro parallelo: רְהִזְבֵּחַ ubi הָרַגְתָּךְ itidem est pro בְּהָבָשׂ. Cf. בְּהָבָשׂ pro ego sequ. 1 pers. Gen. XI, 4, 32.

Hithpa. בְּהָבָשׂ fat, apoc. אֲמָרָה (Prov. XXIII, 3. 6. XXV, 11) i. q. Pi. sed proprie *cupivit*, *desideravit* sibi (cf. de hac coniugationis Hithpa. significazione Lehrgeb. §. 71, 3. d.). Construuntur absol. 1 Paralip. XI, 17. Prov. XIII, 4, c. acc. Deut. V, 18. Jerem. XVII, 16. Amos V, 18. Eccles. VI, 2. Ps. XLV, 12, cum dat. Prov. XXIII, 3. 6. XXIV, 1. בְּהָבָשׂ בְּהָבָשׂ pr. *cupivit* cupidum i. e. flagravit cupidine, cepit cum *cupido*. Num. XI, 4. Ps. CVI, 14. Prov. XXI, 26. A Pieli ita difserit Hithpael, ut hoc nunquam, illud semper iungatur substantivo בְּהָבָשׂ.

Not. 1. Fuerunt, qui hinc etiam referrent verba Num. XXXIV, 10: בְּבָשָׂרְךָ וְבָשָׂרְתָּהּ et interpretantur: et *domi*ciliū ponite vobis, v. sub rad. no. 1. Neque male. Posset enim Coniugatio Hithpael significare: habitate fecit se ipsum i. e. domiciliū posuit. Sed aliam interpretationem flagitant loca parallela V. 7. 8. Quamobrem vide infra sub בְּבָשָׂרְךָ no. III. disputata.

Not. 2. Coniugationem Niphal huius verbi Judaeorum Grammatici, ut KIMCHIES, agnoscunt in formis בְּהָבָשׂ desiderabilis i. e. pulcher, decorus fuit Ps. XCIII, 5. Plur. contr. אָמָרָה. Part. בְּהָבָשׂ fem. בְּהָבָשׂ pulcher, pulchra. Neque analogiae repugnat hæc ratio, ell. בְּהָבָשׂ res desiderabilis i. e. meunda, pulchra, בְּהָבָשׂ desiderabilis, pretiosus, nec non forma quaedam verborum נָאָתָּה, quorum & quiescit in Kamez, נָאָתָּה Num. XI, 25, נָאָתָּה pro בְּהָבָשׂ, נָאָתָּה Job. XXXII, 11. Nos tamen malumus cum SIMONI al. has formas referre ad thema בְּהָבָשׂ, cique pulchritudinis et decoris vim tribuere, quam habent cognata themata בְּהָבָשׂ et בְּבָשָׂרְךָ.

נָאָתָּה vox dubia, quam interpretes quidam recentiores. nt C. B. MICHAELIS, A. SCHUTENSIO adoptarunt in loco Prov. XXXI, 4, ubi ita legitur secundum Chethibh: בְּהָבָשׂ אֲנִי תְּהִזְבֵּחַ, sec. Keri cum 2° codi. בְּהָבָשׂ et principes (sc. non deceat dicere): ubi temetum? Conf. נָאָתָּה 2. Consonas, quae in textu sunt, legunt נָאָתָּה vertentesque desiderium, libido, statuentes nomen esse formae נָאָתָּה, נָאָתָּה, נָאָתָּה, נָאָתָּה, idque masculinum, cui respondet femininum בְּהָבָשׂ. Malum tamen, cum sequatur Gevitius, pronuntiare נָאָתָּה, ut נָאָתָּה constr. נָאָתָּה. Plura de h. l. vide s. נָאָתָּה not. 2.

נָאָתָּה f. 1) desiderium, libido. Dicitur de desiderio cib. Deut. XII, 15: בְּהָבָשׂ אֲנִי תְּהִזְבֵּחַ pro omni animae tuae libidine macerabis et edes, nach Her-

zens Gelüst, nach *Herzens Lust*. V. 20, 21. XVIII, 6, de libidine venere Jerem. II, 24. 2) *lubitus*. 1 Sam. XXIII, 20: **לִבְדֵּךְ וְלֹא־לְכָלֶךְ** omnia pro libitu tuo. — Ubique inquit enim **לְכָלֶךְ** praepter Hos. X, 10: **לְאַנְגָּרִי וְאַנְגָּרֶם** pro desiderio meo castigabo eos.

לְאַנְגָּרִי (desiderium, vel habitatio i. q. אַנְגָּרִי, quod contractum ex אַנְגָּרִי) 1) N. pr. regis Midianitarum Num. XXXI, 8. Jos. XIII, 21. 2) In Cod. Sam. Gen. XVI, 8 pro אַנְגָּרִי nota interrogations.

לְאַנְגָּרִי contr. pro גְּאַנְגָּרִי (ut יְהִי pro רְאַנְגָּרִי et arab. גְּאַנְגָּרִי adustio, רְגִינְטִי rigatio, גְּרִינְטִי vestitus, גְּרִינְטִי desertum, גְּרִינְטִי expectatio, גְּרִינְטִי pinguedo a radd. גְּרִינְטִי, גְּרִינְטִי, קְרִינְטִי, cf. *Lehrgeb.* p. 510) m. (in uno loco Jes. XXIII, 2 e. c. fem., ubi tamen scriptor vel is qui puncta apposuit, de urbe נְגָרָה cogitasse videtur) Plur. גְּאַנְגָּרִים, semel גְּאַנְגָּרִים Ezech. XXVI, 18 1) pr. terra habitabilis, terra habitata (a rad. גְּרִינְטִי no. 1 habitavit), quatenus opponitur aquae, mari flaviisque Jes. XLII, 15: **שְׁמָרְיוֹתָיו** flumina vertam in terras habitabiles (cf. ad sententiam XLII, 19. L, 2: **מְקֻרְבָּה שְׂמָרְיוֹתָיו**). Inde est 2) terra maritima, sive littoralis est in continente, sive insula; sicut indicum *Dsib*, quod et litus notat et insulam. Ac de ora maris legitur Jes. XX, 6: **וְיָבֹא בְּהַבְּדִיל הַבָּהֲרָת** habitator s. coll. habitatores huius orae (sc. Asdonitiae s. Philitaeac). XXIII, 2, 6: אַנְגָּרִים הַבָּהֲרָת habitatores orae (sc. Tyriac). Ezech. XXVII, 7: **שְׁמָרְיוֹתָיו** גְּרִינְטִי orae Eliae i. e. Peloponnesi s. Graeciae. Specie de insula Jcr. XLVII, 4: **אַנְגָּרִים** insula Caphtor i. e. Creta. גְּאַנְגָּרִים insulae Chittacorum Ezech. XXVII, 6. Jcr. II, 10. cf. Esth. X, 1, ubi גְּאַנְגָּרִים אַנְגָּרִים oppomuntur terrae i. e. continent. Saepissime Plurals in universum usurpat de regionibus maritimis et transmarinis (Jcr. XXV, 22 per epexegesin הַיְמָן בְּבָבְרַת הַיְמָן), et proinde longissime remotis Jes. XXIV, 15. XL, 15. XLII, 1, 5. XLII, 4, 10, 12. XLIX, 1. LI, 5. LX, 18. LX, 9. LXVI, 19 (קְרִינְטִים), magnis multisque Jes. XL, 15. Ps. XCIV, 1. Præceterius vero Hebrei (recte notante VITRINGA ad Jes. XI, 11 et COCCIO in Lex. hebri.) hoc nomine designant terras maritimis mari mediterraneo adiacentes, quandoquidem has præcipue navigando adire solebant Phoenices. Ps. LXXII, 10: **יְהִי אַנְגָּרִים בְּבָבְרַת** reges Tartessi et (aliarum) regionum maritimorum. Dan. XI, 18: **יְהִי אַנְגָּרִים בְּבָבְרַת** et dirigit faciem suam versus regiones transmarinas. Significatur Antiochi Magni expeditio contra Asiam minorem, in qua Romanis poenas dabat. Ezech. XXVI, 15, 18. XXVII, 3, 35. XXXIX, 6. Magis definite haec regiones vocantur גְּאַנְגָּרִים Jes. XI, 11. et גְּאַנְגָּרִים insulae gentium s. gentilium Gen. X, 5. Zeph. II, 11. Apud Ezechiel XXVII, 15 tamen de Indiae potius Archipelago cogitandum.

Veteres interpres, quos excusset I. D. MICHAELIS in

Spicileg. T. I. p. 132, magno consensu *insulæ* vertunt, adeo huins significatio tenax est Vulgatus, ut Jcr. XLVII, 4 adeo *Cappadociae insulam* nobis offerat. Neque aliter interpres postmodo in lucem editi, ut SAADIAS in Jesia, Gr. Venet. Gen. X, 5. Pauci rectius, ut Samaritanus Gen. I. c. מִנְפָּתָח, quod non cum CASTELLO insulae vertendum, sed portus (coll. chald. מִנְפָּתָח portus); Chaldaeus Ezech. XXVII, 6. 7 קְרִינְטָה provinciae, XXVI, 15. 18 אַנְגָּרָה suburbia (Tyri), Est. X, 1 אַנְגָּרָה עַמְּגָעָה s. provinciae maris. Sed nimis angusti simbus vocabuli potestatem sic maxima veterum interpretum parte circumscribi, recte monuit I. D. MICHAELIS, qui l. e. p. 132 — 142 ubi in eo disputavit, neque audiendus H. RELANDUS (Palaest. p. 1050), qui oram maritimam unquam haec voce significari negat. Idem tamen MICHAELIS hic in contraria partem peccavit, siquidem vocabulo nostro nonnisi in duobus locis Est. X, 1. et Dan. XI, 18 *insulae* vim tribuit, canque sequiora Hebraismo propriam esse ponit, omnibus reliquis generaliorem *terrae s. regionis* notionem assignans. Veram sententiam dudum dixerat KIMCHI: צִין בְּלֶם הַמְּהוֹרָה שְׁנָה אֲרָה וּבְנֵי קְרִינְטָה אֲרָה בְּנֵי רְגָבָה נְהָר אֲרָה וּבְנֵי קְרִינְטָה אֲרָה כִּי רְגָבָה i. e. in omnibus his locis intelligendae sunt regiones fluvio vel mari cinctae. Sed ita etiam rocantrates tales, quae fluvio marine non cinctae sunt, ut in loco Jes. XI, 6. — Aliud אַנְגָּרִי v. sub no. II.

לְאַנְגָּרִים (insula palmae) N. pr. filii Aharonis natu minimi, qui dimidiæ Aharonitarum parti nomen dedit. Exod. VI, 23. XXVIII, 1. XXXVIII, 21. Levit. X, 6. 12, 16. Num. III, 2, 4. IV, 28. 33. XXVI, 60. 1 Paral. V, 29. XXIV, 1 sq. Esra VIII, 2.

לְאַנְגָּרִים v. sub אַנְגָּרִי.

לְאַנְגָּרִים in. desiderium. Plur. Ps. CXL, 9: **לְאַנְגָּרִים וְרַבְיִי וְזָהָב** בְּלֶשׁ וּרְבִי וְזָהָב בְּשָׁהָר רְבָה.

לְאַנְגָּרִים f. 1) desiderium, votum it, quod quis desiderat, optat. Dicitur de desiderio honesto pioqne Ps. X, 17: **לְאַנְגָּרִים** desiderium miserorum exaudiens, XXI, 3. Prov. X, 24. Jes. XXVI, 8, de impio Ps. CXII, 10. — 2) in malam partem: cupiditas, libido, Lust, *Gelüst*, it. illud, ad quod quis libidini fertur. Ps. X, 3. Num. XI, 4: **לְאַנְגָּרִים** cepit eos libido (carnis), sie wurdei lusteri. Ps. LXXVIII, 29: **לְאַנְגָּרִים** quod conciperant, dedit illis (Deus). V, 30. תְּאַנְגָּרִים sepulta libido Num. XI, 34, 35. XXXIII, 16. 17. — 3) deliciae, quandoquidem ea desideramus, quibus delectamur, cf. בְּבָבְרַת, Job. XXXIII, 20: **לְאַנְגָּרִים** cibus deliciorum i.e. delicatus. Gen. III, 6: et vidi mulier, arborem bonam esse ad comedendum יְהִי אַנְגָּרִים et delicias esse oculis, i.e. aspectu iuvendam, amoenam. — 4) deus. Gen. XLIX, 26: **לְאַנְגָּרִים** decus collum aeternorum. Prov. XIX, 22:

הַדְּבָרִים הַדְּבָרִים הַדְּבָרִים *deus hominis positum est in humanitate sua.*

II. פָּנָא rad. Hebraicis inusitata, *ululavit, clamavit, lamentatus est*, ut arab. عَوْيَى latravit, ululavit canis, lupus canisve aureus, unde עֲלָעֵת ululator i. e. canis. Sed Arabes hanc radicem scripsisse etiam עֲוֵי filius ululationis i. e. canis aureus, intelligitur. Caeterum haec radix est ex onomatopoëticis, v. עֲזָז, עֲזָז. Derivata sunt:

פָּנָא (ab פָּנָא, ut פָּנָא a פָּנָא) 1) subst. *lamentatio*. Prov. XXIII, 29: בָּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְנוּ אֲלֹתָהּ cui lamentatio, cui miseria? — 2) interj. a) dolentis, ad similitudinem soni conformata: *Vae!* Construir plenunque cum dat. ut פָּנָא וְאֵת vae nobis! 1 Sam. IV, 8. פָּנָא וְאֵת vae ritae ipsorum Jes. III, 9. VI, 5. XXIV, 16. Jer. IV, 13. 31. VI, 4. X, 19. XV, 10. XLV, 3. XLVIII, 46 ect., raro cum Accus. Ezech. XXIV, 6, 8. et absolute Num. XXIV, 23. Semel repetitur פָּנָא וְאֵת Ezech. XVI, 23. Apud Jeremiam interdum additur וְאֵת, ut Thren. V, 16: פָּנָא וְאֵת, quod est dolentis simulque deprecantis. Jerem. IV, 31. XLV, 3. Rarius est b) comminativa et impetrativa Num. XXI, 29. Jerem. XIII, 27. Cognatum est וְאֵת. ABULWALIDES confert arabicum וְאֵת (ap. Gol. פָּנָא) cheu!

פָּנָא i. q. פָּנָא. Ps. CXXX, 5: פָּנָא-פָּנָא וְאֵת vae militi! He in fine additum pro He paragogico habent Grammatici, ut KIMMELTUS, sed potest etiam pro terminazione feminina haberi, quia וְאֵת proprio nomen est, vel certe nominis naturam induit in loco Prov. XXIII, 29. Ex accentu, quo vocabulum propter sequens Makkeph caret, hoc diuidicari nequit.

פָּנָא contr. pro פָּנָא (cf. supra פָּנָא insula) pr. *ululatus, clamor.* Hinc abstr. pro coner. *ululator.* Ita vocatur animal rapax in Syria et Palaestina frequens, medium fere tenens inter vulpis lupique naturam, Arabibus ابن آوى

Plur. يَنَاتُ آوى s. *filius, filiae ululationis dictum, nobis plerumque persico vocabulo شَحَّال Schakal, ture. حَقْلُ آنَسِيَانُ لِبَنْ آنَسِيَانُ* Nomen hebraicum et arabicum invenit a clamore nocturno, qui infantis vagitui similis est. DAMIRI ap. BOCHARTUM in Hieroz. T. I. p. 843: لا يَعُوي لَلَّيْلَةِ وَذَكَرَ اذَا أَسْتَدْعَشَ وَيَقِي وَجْهَهُ وَيَبْهَأهُ يَشْبَهُ non ululat nisi noctu, potissimum cum tristis est, et solus manet. *Eius ululatus infantium vagitui similis est.* In V. T. legitur nomini in Plur. פָּנָא et ABULWALIDES singularem eius ponit פָּנָא, qua in re utrum aliquem

linguae usum, an conjecturam scieunt sit, ignoramus. Aliud eiusdem bestiae nomen hebraicum est פָּנָא, pluraque habet Arabia, ut دَلَلْ عَوْشَ عَوْشَ دَلَلْ, عَوْشَ دَلَلْ. Gracius ea probabiliter sub thois (θωάς) nomine comprehendebatur, vid. Arist. hist. anim. IX, 44. Plin. II. N. VIII, 31. — LXX hebraicum פָּנָא ap. Jes. bis redditum δρακονιάς, unde Arabs غَلَّال Ghallat i. e. spectra deserti, de qua orientalium superstitione v. Comment. nostrum ad utrumque Jesaiæ locum. Chald. et KIMMELTUS גַּלְלָא feles. Verum iam ante BOCHARTUM vidit ABULWALIDES, quippe qui bestiam ibn awi vulpi similem in Mauritania etiam degentem interpretatur. De cane aurco universim v. BOCHARTI Hieroz. l. c. A. C. GULDENSTADT in Novis Commentariis Acad. scientiarum Petropolitanæ T. XX, p. 419 sq. ibique bestiae imaginem in tab. XI, quae repedita est in OEDMANNI verm. Sammlungen II, 18 sq. — 2) interj. i. q. וְאֵת vae! Constr. c. dat. Eccles. X, 16: פָּנָא פָּנָא וְאֵת Vae tibi terra! et ibid. IV, 10, ubi pleraque editi, inuncti exhibent: פָּנָא פָּנָא וְאֵת, qui solus est. Sed 23 codd. apud KENSICOTTUM et non paucae editt. (v. DE ROSSITUM) duobus id verbis scribunt.

פָּנָא f. (pro פָּנָא, ut arab. פָּנָא inclinatio, pro قَوْيَةَ فَنَاءِ ab עֲזָז, et saepe in masc. פָּנָא mansio, פָּנָא assatura, ضَمَّنَةَ فَنَاءِ, ضَمَّنَةَ شَوْيَى pr. *clamor*, hinc 1) avis quadam clamosa, e genere immundarum et rapacium Lev. XI, 14. Deut. XIV, 13, cui insignis oculorum acies tribuitur Job. XXVIII, 7. E vett. LXX et Vulg. modo *vulturem*, modo *milvum* redditum, Pseudojon. *vulturem nigrum*, Gr. Venet. κόκοιν graculum, KIMMELTUS picam, SAAD, et ABULWALID *buboneum* masculum.

Vides, nonnullos ex his ita temerarios suis in conjecturis suis, ut ne contextum quidem reputarent. Hoc certum videtur, avem in accipitrum genere esse quaecludam, nec improbabilis est BOCHARTI opinio (Hieroz. II, p. 193 sq.), eam esse accipitris speciem, quam يَوْرَس Arabes, Veteres aescalonem, recentiores *smirle*, *emeraldion* vocant. Hace enim, ut Hebraeorum פָּנָא, nomen habet a clamore sibi proprio, arabice وَلَدْ dicto, cuiusque oenli perspicaces et acuti ab Arabum etiam poëtis landantur. Fortasse tamen nomen hebraicum latius ad omne accipitrum l. *falconum* genus patchat, unde Lev. et Deut. I. l. e. et additum פָּנָא. — 2) N. pr. a) viri e posteris Isavi Gen. XXXVI, 24. 1 Par. I, 40. b) viri Saulo coaevi, cuius filia regi pro pellice erat. 2 Sam. III, 7. XXI, 8.

III. פָּנָא. Denique themati nostro vindicanda videtur *signandi, designandi, describendi* vis, quae est in פָּנָא et פָּנָא (cf. בָּנָא, בָּנָא conceperit). Manifesta est haec significatio tum in nomine פָּנָא (pro פָּנָא)

signum, tum in loco Num. XXXIV, 10: כְּבֵם הַמִּזְרָחָמִים designabitis vobis (sines), qui lucem foeneratur et Verss. 7, 8, ubi eodem contextu in Futuro legitur כְּכֹל אֶת הַמִּזְרָחָה. Ultramque formam eodem modo explicandam esse, videbunt iam LXX. et Syr., qui in tribus illis locis: *מְזִרְעָמָת* i. e. determinabitis, limitabitis, et hac significatione, quae in derivato מְזִרְעָמָת validum habet praesidium, admissa et omnium librorum lectionem, et analogiam grammaticam relinquimus intactam, quod fieri non potest ab iis, qui ultramque formam, מִזְרָחָה et מִזְרָחָה, ad candem radicem revocant. Et MICHAELIS quidem atque Vaterus ultramque ad radicem מִזְרָחָה revocat *habituandi* sensu (vide sub no. 1), qua sententia assumta מִזְרָחָה legendum esset. Si radicum מִזְרָחָה in utraque forma agnoscit, variae exegitari possint rationes. Ubi textum mutare religio non est, legi possit מִזְרָחָה; ubi est, solis punctis immutatis מִזְרָחָה haberit possit pro Hiphil verbi quadrilateri מִזְרָחָה, ad analogiam מִזְרָחָה, מִזְרָחָה, idque nobis olim placuit (cf. I). Sed ab omnibus istis conjecturis melius abstinebimus in veterum interpretatione supra proposita acquiescentes: multoque etiam minus probabimus Rabbinorum rationem, qui nomini מִזְרָחָה in loco Gen. XLIX, 26 finium s. termini vim tribuant, et inde verbum מִזְרָחָה determinavit conformatum esse statum.

מִזְרָחָה (pro מִזְרָחָה, ad analogiam מִזְרָחָה, cf. מִזְרָחָה s. מִזְרָחָה signum pro מִזְרָחָה ab מִזְרָחָה) (مَرْجِعٌ) Plur. מִזְרָחָות comm. (cf. de sing. Gen. IX, 12. Exod. IV, 8. de plur. Exod. IV, 9. Jos. XXIV, 17) signum. (Chald. מִזְרָחָה, syr. مَرْجِعٌ) Plur. مَرْجِعُوا Zab. مَرْجِعٍ id., unde in eadem dialecto adj. مَرْجِعٌ admirabilis). Cum מִזְרָחָה in hoc vocabulo manifesto sit terminatio feminea, proprie illud ubique cum feminino construendum et מִזְרָחָה in plurali abiciendum fuisset, sed non uno in vocabulo origo et cymon in obliuionem abierunt et litera quaedam proprie servilis postea per abusum pro radicali habita est. Vide quae concessimus ad vocem מִזְרָחָה, rad. מִזְרָחָה. Exod. XII, 13. Jos. II, 12 et. Gen. I, 14: מִזְרָחָה נְבוּכָה מִזְרָחָה et erunt (lumen coeli) in signa et tempora i. e. per ev. διά δύο signa temporum. Est 1) signum militare, et spec. singularum tribuum, diversum illud a מִזְרָחָה vexillo, quod ternarium erat. Num. II, 2 sq. Cf. מִזְרָחָה de signis militaribus apud BARUCHER. in Chron. syr. p. 418. — 2) signum, quod conservandae alicuius rei memoriae inservit. Exod. XIII, 9, 16. Deut. VI, 8. Jos. IV, 6. Jes. XIX, 20, unde מִזְרָחָה signum foedoris (Deum inter et homines), de iride Gen. IX, 13, 17, de circumcisione Gen. XVII, 11, de Sabbatho Exod. XXXI, 13, 17. Ezech. XX, 12, 20. Cf. מִזְרָחָה Ille de institutiis Judaeorum sacris Ps. LXXXIV, 9: מִזְרָחָה אֲלֵיכָה יְהוָה signa nostra non videmus i. e. foedis nostri signa, sacrificia, solemnitates (Al. signa milita-

ria). Cf. V. 4. (Arab. مَكْتَبَتْ dicitur de libris sacris Cor. II, 39 al. 37, ubi Gelaladdin سَقَّافَة It. monumentum. Jes. LV, 13: תְּהִרְאֵנִי אֶת שְׁמֵךְ וְתִּתְהִרְאֵנִי Eritque hoc Domino in gloriam et in monumentum aeternum nunquam delendum. it. signum monitorium, Warungszeichen. Ezech. XIV, 8. Num. XVII, 3, 25. Deut. XXVIII, 46. — 3) documentum s. argumentum, Kennzeichen, Beweis, ut Cic. invent. I, 34: quae signa sunt omnia i. e. quae arguento sunt, ad Hierenn. IV, 1: atque hoc . . . satis erit signi, quod . . . gr. σημεῖον γὰρ, τεκμήριον γένεται (quod signo est quod), arab. دليل signa it. indicia, argumenta. Job. XXI, 29: agite! interrogate transeuntes מִזְרָחָה וְאֶת מִזְרָחָה et argumenta eorum agnoscitis i. e. et exemplis argumentisque manifestis vobis, quae dixi, probabunt. De signo divinae, qua quis gaudet, auctoritatis Judd. VI, 17. Specialiter apud Prophetas usurpatum de peculiari quadam vaticinandi fornia, nimirum de signo s. documento, ex quo cognoscatur, rem aliquam a propheta predictam vel promissam eventum suum habituram esse. Solet enim in V. T. vel numen ipsum vel prophetae eiusdem interpres et interlocutio, editio vaticinio nonnumquam aliis cuiusdam rei predicationem addere una cum illo vaticinio vel ante illud eventum habituram, eo consilio ut ex hiis eventu prioris etiam vaticinii fides cognosci possit. Vide loca Exod. III, 12. Deut. XIII, 2. 3. 1 Sam. II, 27—34. X, 7—9. 2 Reg. XIX, 29. XX, 8. 9. Jes. VII, 11—14. XXXVIII, 7, 22. Jerem. XLIV, 29, 30, in N. T. Marc. XIII, 4. Luc. I, 18. II, 12, et quae disputavimus ad Jes. VII, 10, 11, coll. etiam gr. τέκμηρος II, 6, 526. σηματα II, β, 353. Nescio an huc etiam pertineat Gen. IV, 15: וְתִשְׁמַשׁ תְּהִרְאֵנִי אֶת מִזְרָחָה וְתִהְרֵא בְּמִזְרָחָה et dedit Jehovah Caino signum, neminem, qui forte in eum incidet, eum interficieturum esse i. e. signo quodam dato ei promisit, voto incolumentis (V, 15) cum damnatum iri. Quale fuerit signum in tanta lumen historiae, quae uberiorum monumentorum epitomen continere videtur, brevitate non indicatur. Sed malumus ita locum intelligere, quam cum plerisque de signo, quo Deus Caïmum notaverit aut insigniverit (v. PFEIFFERI Dubia vexata pag. 44). Quem sensum si exprimere voluisse scriptor sacer, scripsisset מִזְרָחָה. E contrario vide sumus signa et portenta in Israele a Jehovah exercitum i. e. per nomina nobis divinitus imposita, quae cuncta boni omnis sunt (מִזְרָחָה salus Dei, מִזְרָחָה Deus nobiscum VII, 14. VIII, 8, Schlear Jaschchibl VII, 3), Deus nos ipsos rerum futurarum imagines fecit, futuramque salutem significavit. Cf. XX, 3. Ezech. IV, 3: מִזְרָחָה יְהוָה signum hoc sit domui Israël i. e. significant haec, quae domui Israël eventura sunt — 5) portentum v. c. in celo Jer. X, 2, et imprimitis portentum, prodigium, miraculum, a Deo vel legis

cius editum, quod divinac potentiae *signum* est et argumentum, i. q. οὐρανός, τέρας, cui saepissime inngitur. Deut. IV, 34. VI, 22. VII, 19. XXIX, 2. XXXIV, 11. Exod. IV, 8. 9. 17 sq. Num. XIV, 11. Ps. LXXXVI, 17. Neh. IX, 10. Jos. XXIV, 17. Jerem. XXXII, 20. 21. De miraculo edendo Hebrei dicunt σημεῖον οὐρανός. Num. XIV, 22, vel σῶμα Ps. LXXVIII, 43. CV, 27. Cf. arab. ظرف signum it. miraculum Cor. XIX, 21.

תְּמִימָה chald. Plur. תְּמִימָה st. emphat. אֲמִימָה m. (Dan. III, 33.) i. q. hebr. תְּמִימָה signum, portentum. Dan. III, 32. 33. VI, 28. In paraphrasibus chaldaeis exstat etiam plur. fem. תְּמִימָה et תְּמִימָה, more Syrorum.

תְּמַמָּה rad. incerta fort. i. q. arab. تمّ bullivit, ferbuit it. accedit ignem, incitavit, instigavit, unde تمّ anser (a gressuum velocitate). Ille

תְּמִימָה N. pr. viri Neh. III, 25. Appellative *anserinus* i. e. gressu agilis et saltatorius (cf. تمّ et تمّ Gol. p. 184) aut i. q. צָרֵר, צָרֵר fortis, robustus. תְּמִימָה terminatio est Adiectivorum chaldaica, hebraicæ — respondens, cf. Lehrgeb. pag. 516 et Nomina propria ap. SIMONEM in Onomast. 551 sq., quanquam hic temere hinc vocabulorum exitum ex amixa syllaba תְּמִימָה, quae idem sit quod תְּמִימָה, תְּמִימָה, ortum esse statuit.

תְּמִימָה c. Waw mobili, rad. inusitata significacione conveniens cum cognata radice תְּמִימָה, תְּמִימָה Niph. תְּמִימָה stultus fuit, et omnino diversa me iudice ab תְּמִימָה et תְּמִימָה (Waw et Jod quiescentibus) praefuit, fortis fuit: quanquam etiam huius radicis pauca quadam derivata Waw sum movere videntur (Vide תְּמִימָה et תְּמִימָה no. 3). Ety-

mologi tamen utriusque radicis vim primariam ponunt in crassitie et spissitudine, quae partim ad robur, partim ad ingenium pingue crassitudine referatur (v. A. L. SCHULTENS, ad Job. V, 3. I. W. SCHROEDER ad Ps. X, 7. p. 146. E. V. SCHEID, schediast. philol. p. 1—24). Et sanc alia crassitatis vocabula ad stuporem referuntur (v. תְּמִימָה, תְּמִימָה), modo haec ipsa crassitudinis notio in radice תְּמִימָה probari possit. Provocant illi quidem ad תְּמִימָה crassuit (liquor), sed haec vocabulvis est a redeundo, retrocedendo, quare usurpatur etiam de aqua, quae coquendo exhalando ad dimidiam tertiam partem redit, et de carne, quae extenuatur et deficit: neque certius crassitudinis notionem probabis

e verbis vicinis תְּמִימָה, תְּמִימָה carnosas clunes habuit, vel غَلَبَ VIII. pinguis fuit. Multo rectius contuleris rad. تَمَّ perversus, impius fuit, وَ وَ inter se permutatis.

אֲוֹרֶל Plur. אֲוֹרֶל m. 1) *stultus*. Ponitur vel adiective אֲוֹרֶל אֲוֹרֶל Prov. XXIX, 9. Hos. IX, 7, vel, quod saepius fit, substantive, Job. V, 2. Jes. XIX, 11. XXXV, 8. Prov. VII, 22. X, 14. XI, 29. XIV, 3. XV, 5. XX, 3. XXVII, 3. Opponitur prudenti (חָכָם) Prov. XII, 16, et sapienti (חָכָם) X, 14. אֲוֹרֶל אֲוֹרֶל *stultus laborium*, magotus inceptus. Prov. X, 8. 10. — Interdum 2) *impotatus* notionem adiunctam habet Job. V, 3, quod tamen rarius fit in nostro vocabulo, multo frequentius in syn. تَمَّ.

אֲוֹרֶלְיָה id, cum exitu adiectivis proprio, ita discernendum ab אֲוֹרֶל, ut hoc plerunque substantivum sit, illud veri nominis adiectivum, cf. Thor et thöricht. Zach. XI, 15: רֹאשֵׁה אֲוֹרֶלְיָה *pastor stultus*.

* **אֲוֹרֶלְיָה בָּבֶלְתָּךְ** N. pr. regis Babyloniae, qui Judacorum regem Joachin a Nebucadnezar diu in carcere detentum tandem dimisit, 2 Reg. XXV, 27. Jer. LII, 31. Nebucadnezaris cum filium fuisse, complures habemus auctores. Berossus ap. Jos. c. Apion. I, §. 20: ἦν δὲ βασιλεὺς κύριος ἔργου τὸν πάντας ἀνθρώπους ἐξείλαμψανχος. οὗτος προστιν τὸν πρωταρχὸν ἀνθρώπους καὶ ἀσελγος, ἐπιβολεύθεις ἐπὶ τοῦ ἕγκεφαλος ἔργον αὐτοῦ Νερυγλωσσούς ἀναγέθη, βασιλέας ἐγή δίο. Megasthenes ap. Euseb. præp. evang. IX, 11: ὁ δὲ οὐ (sc. Nebucadnezar) πατέρας Εὐδαμούρογος ἐδιαστίλενε. τὸν δὲ κηδεστικῆς ἀποτελετας Νερυγλωσσός λέπτη πάθη λαζαστούμασκον. Alio in loco JOSEPHUS (Antiqu. jud. X, 11 §. 2), nescia quo errore, octodecim annorum regnum ei tribuit, Alex. Polyhist. ap. Euseb. (chron. armén. I, p. 45) duodecim. Quomodo scribatur nomen a Beroso et Megasthene, modo vidimus. Apud JOSPEHUM I. e. legitur Αἰδαμούρασος, apud SYNCELLUM in Chronogr. pag. 226. Ιαϊκός Μεροδάχ, in Canon. eccles. Εβραϊκός Μεροδάχ ἐτη ε, apud PROLLM. in Canone Ιαϊκόνιον οὐδαος, ἐτη β. Cf. BAUMGARTEN Sammlung von Erläuterungen zur allgem. Weltgeschichte. T. III, pag. 278. Quod ad significacionem nominis attinet, ظرف (q. v.) nomen est idoli babylonici: ظرف hebraicæ *stultum* notat, sed pro certo haberri potest aliud assyriæ persicæve originis nomen sub eo latere, quod ad lingue suac similitudinem detorserunt Judæi, fortasse in eo sibi placentes, ut irrisiois causa oppressorum suorum regem *stultum* (cultorem) Merodachi vocarent. Inepta ciusmodi ludiaria quoniam plane propria sint Judæorum ingenio, milii magis credibile est, Judæos hoc vulgare vocis etymon spectasse, quam (quod J. SIMONIS placet, coll. arab. ظرف primus, princeps) ظرف de principe intellexisse.

תְּלִבָּה f. 1) *stultitia* (proprie: *stultum*, a masc. desperditio נָזֵן i. q. נָזֵן, formae נָזֵן, quae vitiis denotandis adhibetur). Saepissime in Proverbii, ut V, 23. XII, 25. XIII, 16. XIV, 17. 18. 29. XV, 2. 14. 21. XVI, 22. XVIII, 13. XIX, 3. XXII, 15 ect. 2) *impicias, peccatum*. Ps. XXXVIII, 6. LXIX, 6.

Not. E locis impiditoribus est Prov. XIV, 24: **תְּלִבָּה** אֲלֵיכֶם בְּבָבְרָה תְּלִבָּה, *divitiae hominibus sapientibus pro corona sunt, sed stultitia stultorum est manet stultitia*. Quid quangam qualecumque sensu praebat, ita tamen langui sententia, neque parallelismo congruit, qui vocabulum requirit *coronae* (*הַמִּגְדָּל*) oppositione, ut dudum interpres de alia interpretatione cogitaverint. Inter hos SCHULTENSIS (in Comment. ad h. l.) נָזֵן in priore hemistichio *opulentiam* interpretatur, proprie *crassitatem*, et melius (cum conjectura etymologica hoc nitatur, v. sub rad.) idem in *Ainadversus principatum*, coll. נָזֵן principium, primae partes. Etenim lusisse videtur scriptor in dupli eiusdem vocabuli נָזֵן significacione, et haud contempnenda est sententia: *principatus s. magni honores stultorum stultitia sunt i. e. fons actionum stultarum*. Vel ita redde, vel cum Chaldaeo: חַדְרָה הַרְחָבָה שְׁמָךְ (unicum) *decus stultorum est stultitia corum*. נָזֵן in h. l. igitur proprie pertinet ad rad. נָזֵן.

—
נָזֵן et נָזֵן rad. Hebraicis inusitata. 1) *praecessit, anterior, primus fuit*, ut arab. نَزِيْلُ, unde نَازِيْلَةُ, *primus* *praecesse, regere, administrare*. Hinc derivata نَازَةُ. Plur. אָנוֹלָה, מָנוֹלָה, אָנוֹלָה, אָנוֹלָה, סָנוֹלָה, וָנוֹלָה, et נָזֵן Prov. XIV, 24. De significione *erassitudinis*, quam nonnulli primariam esse statuunt, vidimus s. נָזֵן q. v.
2) *fortis, potens fuit*. Hinc נָזֵן robustus, robur Deus, נָזֵן corpus a robore dictum, נָזֵן, נָזֵן, נָזֵן arbor robusta, et cum Iod mobili נָזֵן, נָזֵן robur, auxilium.

Utraque significatio cognata est, et aliquoties in codem nomine derivato locum habet, ut in נָזֵן et נָזֵן primores, potentes.

לְבָשָׂה m. 1) Plur. נָזֵן 2 Reg. XXIV, 15 in Chethib: קְרָתָה נָזֵן primores, optimates terrae. Keri cum multis eodd. קְרָתָה נָזֵן, quae forma est vulgaris. V. נָזֵן.
2) *corpus*, a robore dictum, v. rad. נָזֵן no. 2, ut נָזֵן. Arab. نَازِيْلُ, نَازِيْلُ i. q. صَفَّرَةُ corpus. KAMES p. 1392. Got. Lex. p. 187. Ps. LXXIII, 4: οὐρανὸς καὶ πίγνειος εἶ τοπος ἡμών. Chald. סָנוֹלָה וָנוֹלָה, pingue et forte est cor eorum, ubi dubium quia voce translitterat Chaldaeus hebraicum נָזֵן, utrum נָזֵן, an

נָזֵן. ABEN ESRA: robur eorum. AL pinguis est populus i. e. familia eorum, coll. נָזֵן i. c. נָזֵן, et ad rem Job. XXI, 8. 21. ABULWALID: *firmi sunt ut templum* (בְּבָבְרָה), coll. Ps. CXLIV, 12.

אָלֶף adv. 1) *fortasse*, Gen. XVIII, 24. 28. 29. Particula est bene sperantis Gen. XVI, 2. 2 Reg. XIX, 4. Amos V, 15, dubitantis vel metuentes Gen. XXIV, 5. XXVII, 12 et Job. I, 5, illudentis Jes. XLVII, 12. — 2) *si forte*. Hos. VIII, 7: *culmus farinam non proferet* נָזֵן זְרַעַם נָזֵן *si forte tulerit, hostes devorabunt eam*. — 3) *nisi forte*. Num. XXII, 33: נָזֵן נָזֵן נָזֵן nisi declinasset a facie mea, illico te interficerem; eam vero (asinam) conservassem. Ita flagitante contextu LXX. et ap. ABEN ESRA: נָזֵן, codem sensu Syr. Onk. Saad, coll. נָזֵן interrogativo, quod est anno? et nonne? נָזֵן si et nisi. (De etymo si quaeris, hauc particulam proprie notare dixerim: *primum, praecacteris se, credibili, hinc probabilitate, fortasse, nisi composita est ex נָזֵן et נָזֵן = נָזֵן pr. nisi forte no. 3. Terminatio נָזֵן in aliis etiam adverbial obvia est, Lehrgeb. p. 625. Arabicē dicitur حَلَّ, حَلَّ fortasse).*

* **אָלֶף** m. *Eulaeus*, annis Susianae, Susorum regiam praeterfluen. Dan. VIII, 2. Plin. II. N. VI, 27 s. 31: *Susian ab Elymaide distinatur annis Eulaeus, ortus in Medis, modicique spatio caniculo conditus, hac rursus exortus et per Mesabaten lapsus circuit arcem Susorum ac Diana templum augustissimum illis gentibus, et ipse in magna ceremonia. Si quidem reges non ex alio bibunt et ob il in longinqua portant*. Arrianus (expedit. Alex. M. VII, 7) narrat, Alexandrum ex India reducem, quoniam Susa pervenisset, eum delecta manu per Eulaeum in mare navigasse, et inde ad Tigridis ostia pervenisse: navium vero alteram partem per alveum, quo Eulaens et Tigris coniuncti essent, in Tigrim devectam esse. Alii e veteribus, ut Herodotus (V, 49) et Strabo (XV, p. 1059), fluvium Susorum urbem praeterfluentem Choaspes vocant, et tam parum sibi constat usus loquendi in Susianae annibus designandis, ut hodieque disputent Geographi, utrum pro uno eodemque fluvio habendi sint Eulaeus et Choaspes, an pro diversis. Vide WAHLII Asiam I, p. 736 — 40, qui nomen נָזֵן e veteri Persarum dialecto Pehlwi dicta interpretatur Av halach i. e. aqua pura, limpida, eximia; cf. D'ANVILLE Illuphrate et le Tigre p. 141. 142. Hodie fluvius Susorum ruderibus vicinus vocatur Kerah s. Kara-Sou. Vide J. M. KINNEIR geographical memoir of the persian Empire, London 1813. pag. 99, ibique mappam geogr. KER PORTER travels in Georgia, Persia ect. T. II. p. 412. ibique tab. geogr. In Versione syriaca libri Judith I, 6 נָזֵן ponitur pro Hydaspe. Sed cave hinc colligas, ista nomina fluviorum sibi invicem accurate respondere, siquidem

Versio syriaca huius libri in transferendis nominibus propriis magna utitur licentia.

אֲוָל pr. *pars anterior, prior* (a rad. אָוָל no. 1, cum syllaba servili אָוְלָה) 1) subst. constr. בְּאָוָל (cum Kamez impuro) 1 Reg. VII, 6. 7. interdum בְּאָוָל 1 Reg. VII, 21. Ezech. XL, 40 (sed non in omnibus libris, et invito etymo) Plur. בְּאָוָלִים Ezech. XL, 15 *vestibulum, porticus, Vorhalle, Halle*. Bene Symm. πρόσθιον (Ezech. XL, 7. 9. 22). Talis porticus, eaque columnata (בְּאָוָלִים בְּאָוָלִים) erat in regia Salomonis 1 Reg. VII, 6. et ibidem alia, in qua rex populum indicare solebat (Vers. 7). *Kar' ḥəqōph* ita dictum est *vestibulum templi* (οὐ πύραυλος) ab orientali eius parte viginis ulnarum longitudine et decem ulnarum latitudine exstructum, eius et regione erat altare holocaustorum (1 Reg. VI, 3. 2 Par. III, 4. VIII, 12. XXIX, 7) etiam תְּמִימָה בְּאָוָל dictum ibid. XV, 8. XXIX, 17 (quod male quidam de toto templo intelligent, praeceutibus LXX interpretibus, qui tribus in locis וְאַתָּה reddiderunt 2 Paralip. XV, 8. XXIX, 7, 17, ne non אֶתְבָּלָדֵה et קִמְנָיו). Inde בְּאָוָל בְּאָוָל *inter vestibulum et altare*, qui locus sacrosanctus fuisse videtur Joel II, 17. Ezech. VIII, 16. Quae futuri huius vestibuli altitudo, in eiusdem descriptione 1 Reg. VI, 3 in medio relinquitur, ita ut simplicissimum videri possit, ei candem, quam templum habuit, altitudinem tribuerit, praescritum eum etiam templi Herodiani vestibulum altitudine aequabat, non superabat, ipsum templum. Idque revera verisimillimum est, quamquam in loco parallelo 2 Par. III, 4 centum viginis ulnarum altitudo etiā tribuitur, quasi turris more caput sustulerit. Aliiquid vitii in his numeris latere, vel auctorem Paralipomenon plura secula post dirutum Salomonis templum degentem errasse, argumentis ex architectura veterum petitis demonstrare conatus est Avc. HIRT (*der Tempel Salomo's. Berlin 1819. 4.*), qui XX ulnas pro CXX substitutas esse conicit. Plurimas diversis templi atris porticus tribuit Ezech. I. l. c. in sua, quam mente concepit, futuri templi delineatione. — In lingua coptica

אֲלָאָל sec. KIRCHERI scal. M. pag. 216 est *porticus* (cf. JABLONSKI Opusc. T. I. p. 85), sed nescio an haec glossa et coptica Ezechielis Versione petita sit, cuius auctor vocem Αἴλη̄ alex. interpretis retinuerat, proinde hebreas sit, non aegyptiaca.

2) adv. pr. *a parte antica*, hinc a) *ex adverso et trop. particula adversativa*, eaque polo fortior, *verum, verum enim vero, οὐ μή δὲ ἀλλά*. Job. II, 5. V, 8. XIII, 3, in aliis omnibus locis בְּאָוָל Gen. XLVIII, 19. Exod. IX, 16. Num. XIV, 21. 1 Sam. XX, 3. XXV, 34. 1 Reg. XX, 23. Micha III, 8. Job. I, 11. XI, 5. XII, 7. XXXIII, 1, semel בְּאָוָל Job. XVII, 10 (in quibusdam certe libris), quod LXX interpretis in locis non paneis adposito vertunt οὐ μή δέ ἀλλά XVII, 10. b) adv. adseverandi, *profecto, revera*, KIMCHI (qui hanc significacionem solam in hac particula agnoscit) בְּאָוָל. Job. XIII, 4. XIV, 18, et fortasse Ps. LVIII, 2 si pro בְּאָוָל legis בְּאָוָל

(cf. de h. l. sub v. בְּאָוָל). Non paucae existant particulac, in quibus affirmandi vis cum adversativa coniuncta est, ut בְּאָוָל, הָא, בְּאָוָל, זֶה, lat. *verum, vero, certe*: in haec nostra adseverativa adeo primaria esse possit et ex etymo ipso profecta, ubi reddis: *cumprimis, τίπερ ἀρχή, vor Allen* (coll. בְּאָוָל). Praeterea c) hinc adverbio nonnulli interpretes tribuant significacionem *olim*, eamque inveniunt in loco Gen. XXVIII, 19: בְּאָוָל שָׁמָן et in similium Iadd. XVIII, 29: בְּאָוָל שָׁמָן שָׁמָן בְּאָוָל. Intelligis, ex etymo etiam hanc particularac vnde derivari posse, neque opus erat cum WANTU (*Jagazin für alle Literatur* I, 99) legere בְּאָוָל: sed in locis citatis *olim* est בְּאָוָל, neque ferendus esset pleonasmus hanc notionem iterans, particularum adversativam vero omittens, quanquam *Ιελαντός* (Palaest. p. 876) provocat ad illud Terentianum (Eunuch. II, 2, 15): *olim isti fuit generi quondam quaestus apud sanctum prius*, in quo re vera pleonasmus non est. Verte igitur: *erat autem Ius* (Laisch) *nomen illius urbis a principio*. (Ridiculus est gracorum interpretum error, qui בְּאָוָל in utroque loco pro parte nominis proprii accipientes Οὐλακίους et Οὐλακαῖς [lege Οὐλακαῖς] translarentur, fortasse prius illud de vestibulo anygdalarum intelligentes. E syriacis fortasse confundendum בְּאָוָל forsitan, verum, utinam Cast., et chald. et samaritanis בְּאָוָל, בְּאָוָל; verum, veritatem).

3) N. pr. a) hominis e tribu Manassis, qui patriarchae erat princeps, 1 Paralip. VIII, 16. b) viri Benjaminitae 1 Paralip. VIII, 39. 4o.

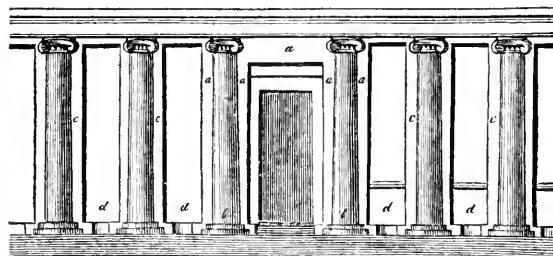
אֲרָבָה f. principatus I. decus Prov. XIV, 24, cf. supra sub בְּאָוָל not.

אֲרָבָה m. constr. בְּאָוָל, Plur. בְּאָוָל 1) *aries*, a prae- cundo dictus (v. rad. בְּאָוָל no. 1) eeu *dux gregis*, sec. alios robore sc. frontis et cornuum (v. בְּאָוָל no. 2). Gen. XXII, 13. Exod. XXIX, 15 sq. Num. VIII, 15 sq. ect. cat.

2) architecturæ vocabulatum, in quo definiendo interpretibus tantum non omnibus, milieque olim (ed. I) ipsi, quod ingenue fassus sum, aqua haesit, quanquam iam inter veteres quidam ad veritatem prope accesserunt. Contextu locorum iterumque ponderato, totaque templi descriptione cum aegyptiaca artis (ad cuius exemplar Hebreos et Phoenices maximam partem sese composuisse pro certo habebo) monumentis collata, nunc certum videtur, בְּאָוָל notare pr. *crepidinum portae*, s. marginem prominentem, qui portam superne et ab utraque parte cingit, plerunque columnis (παραστάσισ) utrinque, superne zophoro, infra crepidine ornatum, die *verzierte Einfassung der Thür mit Säulenposten, Fries und Sockel*; deinde in plur. *crepidines*, seu partes in fronte aciditie prominentes, columnis palmisve plerunque ornatas, quibus lacunaria s. intercolumnia intericta erant. Utique res eodem nomine designatur, quoniam haec crepidines crepidini

portae accurate respondere solent. Vide monumentorum aegyptiacorum delineacionem apud WIEBEKINGIUM (*bürgel. Baukunde* Tab. XIII. no. III.), imprimis palatum

Sesostridis (ibid. no. XIX), et sepulcrum Osymandyae (no. I). Ne diu quaerendo otium consumat lector, appicta rudi imagine mentem nostram aperiemus.

Litterae *aa* crepidinem portae indicant נִירָא καὶ ἔξοχην dictam, *bb* postes exornatos (*παραστάτες*), *cc* reliquas crepidines נְלָמִים, *dd* intercolumnia, in quibus saepe fenestrae. Agite iam ipsos locos perennramus. 1 Reg. VI, 31: *ab introitu ad tyti sevit valvas et ligno olaestri נַחֲרָא בְּשֶׁבֶת crepido cum postibus erat quinta pars i.e. quintam parietis partem occupabat.* (Cf. comm. 33). נְלָמִים pro *תְּאֵן*, cf. Lehrgeb. pag. 658. (Alias expositiones vide ap. JARCHIUM, KIMCHIJUM, JUTIJUM et TREMELLIJUM. Ac JARCHIUS postes intelligit quinque laterum). Ezech. XL, 3: מִזְבֵּחַ אֱנוֹן תְּהִרְאֵת לְאָיו וְגַדְעָן תְּבַרְבָּן et mensus est crepidinem portae duarum ulnarum, ipsamque portam sex ulnarum. Alia exempla, in quibus נִירָא ad portam pertinet, sunt Ezech. XL, 9: et mensus est vestibulum portae octo ulnarum אַבְנָתָה et crepidines eius (sc. portae) duarum ulnarum. V. 21, 24, 26, 29, 33, 36, 37. 48: מִזְבֵּחַ אֱנוֹן תְּהִרְאֵת לְאָיו וְגַדְעָן תְּבַרְבָּן et mensus est crepidinem (portae) vestibuli quinque ulnarum utrinque. 49: קָהָל תְּמִימָן תְּמִימָן וְתְּמִימָן et columnae erant super crepidines, ab utraque parte. De crepidinibus in tota pariete continuis intelligendi sunt loci, qui sequuntur. Ezech. XL, 1: et duxit me in sanctuarium (navem) templi et mensus est crepidines sex ulnas latas ab utroque latere. Intelligendi sunt hervorstehende *Wandfelder*. XL, 14: מִזְבֵּחַ אֱנוֹן תְּהִרְאֵת לְאָיו וְגַדְעָן et fecit crepidines (in pariete continuis) sexaginta ulnarum, תְּהִרְאֵת לְאָיו וְגַדְעָן בְּבָבָה בְּבָבָה usque ad crepidinem portae vestibuli circum circa. Forsitan legendum תְּהִרְאֵת לְאָיו, idque minus acerata est dictum pro תְּהִרְאֵת בְּבָבָה. V. 10, 16: מִזְבֵּחַ אֱנוֹן תְּהִרְאֵת לְאָיו וְגַדְעָן et fenestrae clausae erant thalamis et crepidinibus eorum. Fenestrae inter crepidines potius, quam in crepidinibus sunt cogitandae. V. 33: מִזְבֵּחַ אֱנוֹן תְּהִרְאֵת בְּבָבָה et cellula cum porta erat pone crepidines portae. Erant autem palmis exornatae crepidines V. 26, 31, 34, 37.

Percensis ita cunctis, in quibus נִירָא occurrit, locis, veteres audiamus interpres. Ac LXX. Chald. Syr. vocem hebracam retinere, quos inter Chaldaeus certe linguac suac usum sequi potuit. Etenim Jes. VI, 4 pro *תְּבַרְבָּן* in Targ. legitur נְלָמִים סְמִינָה נְלָמִים. E reliquis 1) Superliminare dant Aqu. Symm. Theod. Ezech. XL, 21: *tū ἑπέρθηγα* 2) Postes KIMENIUS (κίμενα), it. Aqu. Ezech. XL, 24. XL, 3 (coll. XL, 9): στήθημα τῆς πύλης i. e. fulcrum portae. 3) Columnas easque rotundas inuise intelligit JARCHIUS ad 1 Reg. l. c. et Ezech. XL, 9, suffragantibus STERNIUS (in Sciographia templi Hieros. Lips. 1694. p. 70) et ROSENmuELLERO, cf. Ezech. XL, 49. 4) Columnae quoddam ornamentum, spec. epistylis s. capitulum, intelligit Aquila Ezech. XL, 14 reddens κρίσιμα q. d. arictium opus: de columnarum corinthiarum vel similium voluta, cornibus arictis involutis simili, haud dubie cogitans. Temere cuim vocabulum sollicitavit SEMLERUS: siquidem Graccis etiam κρίσις dicitur capitulo corinthiaco pars, quae Romanis voluta (Vitruv. III, 3. VII, 3), nobis die Schnecke vocatur. Eadem probabiliter erat ABULWALIDIS sententia, qui 1 Reg. l. c. reddit *circulus parallelus recurvus*. 5) Fenestras, مَقْنُطرَةٌ مَحْتَبَّةٌ cirkulus parallelus recurrus. 6) Frontes, مَفَاقِعٌ, das ABULWALIDES in locis Ezechielis. 6) Frontes, frontes HIERONYMUS, quod cum nostra sententia facile conciliari potest, modo de prominentiis in fronte aedificii cogitas; neque male LUTHERUS Vulgatum in hac voce secutus: Erker. Omnis, ni fallor, paluan praeripuit 7) SYMM. qui Ezech. XL, 3 (coll. XL, 9. 24): τὸ περὶ τὴν θύραν. Neque alter explicandum, quod idem habet XL, 16 περιστάσεις i. e. circumferentiae (portae), Umgebung der Thür, adde vers. 14, ubi nescio an pro παραστάσις itidem reponendum sit περιστάσεις. — Nulla ferme est in his interpretationibus, cui non aliiquid veri insit, et quae ad hunc alterumve locum applicari non possit, nulla vero, quae ad omnes locos possit: idemque eadit in quasdam recentiorum coniecturas, quanquam non absconsas. Ac COCCUS quidem projecturas intelligit parietis in imo prominentes (Lambris dixeris gallice),

J. D. MICHAELIS (in Supplenum. p. 70) *frontispicium triangulare super portam postibus impositum*, uni loco 1 Reg. VI, 31 quodammodo conveniens; SIMONIS *superluminare*, BUXTORIUS *limen*, CASTALIO et DATIUS *appendices*, hi certe plane invito contextu.

De etymo denique si circumspicimus, JARCHIUS enim aliis Hebraeorum magistris *columnas postes* ita dictas esse censet a similitudine *arborum magnarum* (כְּנֵרֶת), quod non omnino displicet. J. D. MICHAELIS l. c. confert arabicum أَلْجَلْ lignum, quo aliquid fulcitur et sustinetur (cf. AQU. στριφέα), vel significationem repeti vult a rad. أَلْجَلْ anterior fuit (v. أَلْجَلْ et لِبْنَة no. I), quod et frontispicio convenit et crepidini (*Vorsprung* dicas germanice). Vel haec posterior ratio amplectenda est, ut sit *projectura in margine portae et in fronte aedie*, vel praecunne Aquila (v. supra) statuendum est, لِبْنَة proprio notaro *capitulum columnae* a voluta cornibus arictinis simili dictum, deinde ad totum postem columnamque, denique ad eam parietis partem, quae columnis ornata et subiecta est, translatum esse. Epistyla autem voluta ornata minime apud solos Graecos sed in aegyptiacae etiam artis monumentis obvia Aegyptiorum potius quam Graecorum inventum esse, probabile est. Vide porticum templi Edifiticii, Descr. de l'Egypte, Antiquités Vol. IV, 55. 56. WIEBECKING l. c. pag. 186. et Tab. V. no. 27. Cf. infra סְבִיבָה.

אַיִלָּה (formae נְפָרָה a rad. נְפָרָה no. 1.) Plur. נְפָרָה *cervus*, a cereritate, ut videtur, dictus, quia cursu animalia *praevertit*, vel a cornuum robore, ut aethiop. **אַרְפָּה**: *cervus*, a rad. **אַרְפָּה**: fortis fuit, nisi hanc vocem potius ex hebreaca et arabica oriundam esse censes, & in π mutato. Deut. XII, 15. XIV, 5. XV, 22. Cant. II, 9. 17. VIII, 13. Thren. I, 6. Jes. XXXV, 6. Ubique est masc. generis, praepter Ps. XLII, 2, ubi verbo femino inungitur. Vocabulum ibi vel est generis communis, sicut Graecorum ἔλαφος et ἡ ἔλαφος, ita ut נְפָרָה fem. etiam de *cervo* mare usurpetur, vel est gen. epicomi, et נְפָרָה cum fem. constructum est, i. q. נְפָרָה *cervus*. LXXX. constanter ἔλαφος reddunt, Vulg. *cervum*. Interpretes orientales, qui ipsum textum hebreacum expresserunt, vocabulum retinunt, utpote suis etiam linguis familiare. Chald. נְפָרָה, נְפָרָה, Syr. ئَيْلَ، f. ئَيْلَ (in cod. Nasar. id.), Arabes أَيْلَ، أَيْلَ، et hoc quidem vocabulo arabico prophetarum et Cantici interpres arabicus expressit graccum ἔλαφος; Jes. I. c. Cant. I. l. c. e., quemadmodum etiam pro gracco οὐ ἔλαφος Ps. I. c. aethiopicus interpres dedit: **אַרְפָּה**: Intelligis ex his, נְפָרָה, أَيْلَ, **אַרְפָּה**: *cervum* vere notare, neque vero gazellarum quandam

speciem, quemadmodum suspicatus est ROSENMEELLERUS ad BOCHARTI Hieroz. T. II. p. 233. Verum quidem est, nomen أَيْلَ in Loemani altera fabula explicari خَرَال gazellam, a WAHLDE, Motenabbi scholiasta (v. SCHEIDII schediasm. philol. p. 16) اَشْتَدَّ الْوَحْشَةَ capram sylvestrem, et similiter a FIRUZABADIO p. 392, eius haec sunt verba: أَيْلَ كَهْنَبٌ وَخَلْبٌ وَسَيْدٌ اَنْوَلْ أَيْلَ et أَيْلَ sunt i. q. دَعْلَةٌ رُّوْلَةٌ أَيْلَ rupicapra, caprea. Sed hi auctores nihil dant nisi qualitercumque descriptionem, non definitionem per vocabulum *synonymum*, parumque accurati sunt, ut e magna corum inconstancia colligi potest. Neque recte observatur, cervum e terra sancta exulari, cum monente Seetzeni in monte Libano cervi damaque reperiuntur. Accedit quod Gazellarum genera alio nomine indicantur, nimurum نَمَرٌ. Minime tamen repugnat, si quis ad *capream* quoque vocabulum nostrum patuisse dixerit, quanquam vide s. نَمَرٌ. Hinc est

אַלְגָּה Gen. XLIX, 21 constr. נְמָרָה Prov. V, 19. Jer. XIV, 5 Plur. נְמָרָה, constr. תְּמָרָה (Cant. II, 7. III, 5) fem. *cerva*, et fortasse *caprea* femina. Job. XXXIX, 1. Notatur a pulchritudine et gracilitate formae (cf. נְמָרָה, נְמָרָה), unde femina pulchra compellat נְמָרָה נְמָרָה *cervae dilectorum* Prov. I. c. (cf. Ibn Dorcid vers. 1. Jones de poësi asiat. p. 90), et Gen. XLIX, 21: נְמָרָה נְמָרָה נְמָרָה Naphtali est *cerva procura s. gracilis*, quod ad pulchritudinem referendum est. Alex. οἰκεῖος αἰενεῖον *arbor diffusa*, legit enim נְמָרָה נְמָרָה. Alibi celeritas cervae commendatur 2 Sam. XXII, 34. Ps. XVIII, 34. Hab. III, 19: נְמָרָה נְמָרָה נְמָרָה efficit pedes meos tanquam cervarum (pedes). Cum vero nulla causa sit, cur poëta cervas hic dederit, non cervos, nomen femininum fortasse ἐπανοίως positum est de cervis masculis (cf. נְמָרָה Ps. XLII, 2).

Crus interpretum est inscriptio Psalmi XXII: נְמָרָה נְמָרָה super *cervam aurorae*. Ut nostram statim de h. l. sententiam dicamus (de aliorum opinionebus postea acturi), נְמָרָה נְמָרָה nobis est nomen alius cuiusdam carminis, ad eum modis hos Psalminus decantandus sit, quam sententiam ex parte praeiverunt ABEN ESRRA ad h. l., BOCHARTUS (Hieroz. I. p. 888. T. II. p. 247 ed. Lips.), EICHHORNUS (pref. ad Jonesium de poësi asiat. p. XXXII), ROSENMEELLERUS et DE WETTUS ad h. l. Occurrere nobis in inscriptionibus Psalmorum nomina aliorum carminum, ad quorum numeros Psalminus accommodatus sit, ex inscriptione Psalmorum LVII, LVIII, LIX, LXXXV נְמָרָה נְמָרָה pro נְמָרָה נְמָרָה i. e. ad modos carminis, cuius initium est: ne perdas, collata syriacorum poëtarum consuetudine (v. ASSEMANI bibl. orient. T. I. p. 80), manifestum: atque particula נְמָרָה in hac re Syris Hebraisque sollemniss est (v. נְמָרָה). Atqui formula נְמָרָה נְמָרָה minime necessario habenda est pro *initio* cuiusdam carminis, ciusdemque

amatorii, quod vult ABEN ESRA coll. Prov. V, 19 (quoniam conferri potest initium carminis Ibn Dorcidi: *שְׁפֵנֶת o' doreas!*); sed Carmen illud ex consuetudine Orientaliūm hoc nomini nocturni esse potest a dictione *הַצְהָרָה הַצְהָרָה* in aliquapiam eius parte obvia, pariter atque Carmen Davidis 2 Sam. I *הַצְהָרָה arcus dicitur ab areo in eo commemorat.* (V. nos ad Jes. XXII, 1). Præterea si quaeris, quid tandem fuerit *הַצְהָרָה אֲגַדָּה cerva aurorae*, cogitare posses *cervam* proprie sic dictam, quippe quam manu potissimum veniantur venatores (Luth. *Hüdin, die am Morgen gejagt wird*), nisi meliore rationem suaderent Arabum poëtae cum usu loquendi Talmudico colati. Etenim *cerva aurorae* dictio est poetica de sole matutino primos radios spargente, quem Arabes *غُرَبَة* doreadem vocant radios ex usu linguae cum cornibus comparantes (cf. hebr. *רַקֵּעַ* et arab. *غُرَبَة* de cornibus et radiis). Apud Harrarim Cons. V. p. 162 ed. SCHULTENS.

(p. 50. ed. DE SACY) est: *لَمْ يَكُنْ فَرَّانْ أَغْرِيَنْ* postquam sparsit se cornu dorcadis i. e. sparserunt se radii solis orientis, et alibi dicitur *عَنْفَ عَنْفَ* *عَنْسَنْ* *سِرْنَتَانْ* *مَوْعِدْ* mihi nasus dorcadis i. e. adfulsit mihi sol exoriens. Vide AIE, SCHULTENS, et SILV. DE SACY ad Harrar. I. c. Et hic quidem phrasim ita illustrat: *أَنْيَ شَاعِرْ قَرْنَنْ أَشْمَسْ مَوْعِدْ* *وَابْقَلْ* *إِذَا شَاعِرْ* *حَاجِبِيَا* *وَأَوْلَى* *مَا يَبْدُو مِنْنَا يَقْدِلْ ذَرْ الْقَرْنَنْ وَابْقَلْ إِذَا شَاعِرْ* i. e. *prominet cornu solis i. e. supercilium s. radius eius. Quod primum prodit in solis ortu dicitur sparsio cornu, ortus vero vocatur, ubi vel minima pars eius conspicitur.* Cf. Cons. 32. p. 356: *شَبَورْ أَغْرِيَنْ*

et II. A. SCHULTENS ad Meidan. Prov. p. 59. Eundem loquendi usum e vetere lingua superstitionibus habes in Talmide Hicron. tr. Berachoth (fol. 2, col. 3. lin. 30. ed. Cracov.): *אָמַר ר' דִּין חַנִּינָה* (forte *חַנִּינָה*) *Dixit R. Chanina, inde a cerva aurorae* (i. e. a prima radiorum apparitione) *usque ad plagae orientalis colustrationem homo quatuor milliaria ire potest.* Et paulo ulterius (lin. 35 sq.): *אָמַר יוֹסֵי ב' ר' בָּנֵן הַדָּא* *אַיִלְוָן* *אַדְבָּרָא דְשַׁהָרָה* *כִּי* *הַיָּה זְבִינָן* *דְהַיָּה* *כִּי* *דְּרוֹבָן* *כִּי* *דְּקָרְבָּן* *כִּי* *מְרוֹנָה* *וְנִזְהָרָה.* *דְּבָנָן* *הַיָּה* *דְּקָרְבָּן* *כִּי* *דְּבָקָן* *בְּנֵי* *שְׂעִירָה* *הַוּ* *וְנִזְהָרָה* *בְּהַדָּא* *בְּקִינָה* *אַרְבָּה* *רְבָּא* *וּר' שְׂעִירָה* *בְּנֵי* *הַבְּהָבָן* *בְּהַדָּא* *בְּקִינָה* *אַרְבָּה* *בְּקִינָה* *שְׂבָקָה* *וְרָאוּ* *אַיִלָּה* *אַדְבָּרָה* *אַדְבָּרָה* *אַדְבָּרָה* .. *כֵּד* *הַיָּה* *אַגְּזָלָה* *קְרִיבָה* *קְרִיבָה* *בְּלֹא* *נְהָרָה* *הַיָּה* *רְבָּה* *וְתָהָבָה* *Dixit R. Jose, filius R. Bunī de cerva aurorae: errat, quicunque dicit, hanc Luciferum esse: illa enim (Luciferum) modo præcedit, modo sequitur. Sed quid illa? Dicuntur ita duo radii solis, qui in plaga orientali exoriantur et lucent. Forte R. Chajja Rabba et Simeon ben Chalaphtha simul iter facientes in valle Arbelis circa auroram ibi viderunt cervam aurorae, quae lucem suam spargeret. Dixit R.*

Chajja .... talis futura est redemptio Israëlis. Ab initio gradatim procedit, at quo magis procedet, eo magis angebetur. Talmudicum השָׁהָרָה אַיִלָּה vel שְׁהָרָה ad anussin respondet nostro הַצְהָרָה (Jod enim geminatum Talmudicis Jod mobile indicat). Utrumque autem re vera coram aurorae transferendum esse, neque vero cum J. E. FABRO (ad Harrari Observatt. T. II. p. 172) secundum etymon *principium aurorae* (a rad. נְצָרָה, נְצָרָה no. 1, coll. arab. نَصَارَةٌ principium): et frequentior usus formae נְצָרָה de cerva, et sueta Arabum metaphora in voce نَصَارَةٌ docent.

Superest, ut aliorum interpretationes breviter recenscamus. Ac multi נְצָרָה (coll. נְצָרָה) de auxilio expoununt. LXX. ἐπέρι οὐδὲ ἀντίληψεως οὐδὲ ἑωθητικός, pro auxilio matutino i. e. mox s. brevi consequendo, quasi hic sit Psalmi scopus. Symm. ἐπέρι οὐδὲ βοηθείας οὐδὲ θεραπείας, neque aliter Chald. et inter recentiores PATRUS. Alii, nt THEOD. HASAEUS in Bibl. Bremensi class. 1. fasc. 2., instrumentum musicum intelligent, spec. tibiam et cervinus ossibus: ali denique *stellam matutinam*, ut quidam apud KIMCHIUM et in l. l. Talmidis.

אַיִלּוֹן (*cervinus, cervinum*) N. pr. loci a cervorum copia dicti, ut נְצָרָה, נְצָרָה a vitulorum, himmlorumque copia, cf. Græcorum Elaphusa, Elaphite, Elaphonnesus, nostr. Hirschian, Hirschberg, Hirschfeldij Itamnucipatur 1) urbs Levitarum in tribu Dan. Jos. X, 12. XIX, 42. XXI, 24. Judd. I, 35. 1 Sam. XIV, 31. 1 Paral. VII (VI), 96. IX (VIII), 13. 2 Paralip. XI, 10. XXVIII, 18. E duobus postremis Paralipomenon locis apparet, ad regnum Judæa postmodno cam pertinuisse: neque de alia urbe cognomine cogitandum est. Sitia enim erat in finibus Judæa. EUSEBIUS in Onomast. duplex oppidum distinguit: *Αἰλών*, φάραγξ καθ' οὐδὲ γέρα τῆς σελήνης εὐξαμένου Τησεῦ ἔργου κύριος. ἔστιν οὖν Αἴλων κυλανεύνη ξενίατολῶν Ληθῆς σημεῖος τροφή διεσπασμός. Παράκειται δὲ αὐτῷ Γαβαὶ καὶ Ραμαὶ, πόλις Σωτῆ, et statim post: Αἴλων, πόλις κύλιου δίκαιον, Λευτίας ἀποφορέμην κύριος δέ οὖν Αἴλων περὶ Νικόπολιν, ευηγέρτη RELANDUS (Palaest. p. 553). Sed recte monet BONFRERIUS ad Euseb. l. c., nullam aliam in illa regione accipiendam esse huius nominis urbem, quam daniticam, quae ab austro Bethelis sita erat. 2) urbs Sebulonitarum. Judd. XII, 12.

אָוָל *fortitudo, robur* (a rad. אָוָל no. 2), fortasse *auxilium*. Ps. LXXXVIII, 5: *אָוָל אָוָל* LXX. *ῳδόθωπος ἀποθέητος.* Vulg. *sicut homo sine adiutorio.* Syr. *ମୁହଁ ପାଦ୍ମ କମ୍ପନ୍ତା କମ୍ପନ୍ତା*, beneficio linguae hebraeum vocabulum retinens. *ମୁହଁ* vero etiam a FERRARIO (Nomencel. syr. p. 21) *auxilium* redditur. *Robur* transcriunt Chald. (ଗୁରୁ), KIMCHIUS (ଗୁରୁ). Idem est

אַיִלּוֹן f. Ps. XXII, 20: *אַיִלּוֹן גָּדוֹתִי הוֹשֵׁתִי הוֹשֵׁתִי הוֹשֵׁתִי* robur meum! ad auxilium meum festina! Vulg.

βοήθεια, auxilium. Syr. **اَنْكِنْدِلْ** quod noli vertere: Deus mi, sed **اَنْكِنْدِلْ** auxilium meum, coll. Ps. LXXXVIII, 5. Chald. vero **غَرْجُورْتُو** fortitudo mea.

לְגִיל m. 1) *fortis, potens* (a rad. **לָגַל** no. 2). Est vel nomen abstractum (**לְגִיל** pro **לְגִילָה** vel **לְגִילָה**, formae segregatae), ut **רָגִיל**, **שָׁגִיל**, pro concreto usurpatum, vel pr. concretum et participiale, ut **רָגִיל** pro **רָגִיל** 2 Chron. II, 6. Non nisi in Plurali legitur. Exod. XV, 15. Ezech. XVII, 13. 2 Reg. XXIV, 15 in Keri, ubi Chethib **לְמִגְלָה**. Cf. **לְגִיל** no. 1.

2) *arbor robusta*, spec. *quercus et terebinthus*, a
firmitate et robore ita dicta, saepius נֶגֶב et נֶגְדָּה ubi vide.
In Sing. semel legitur Gen. XIV, 6 in Nom. pr. בֵּין נֶגֶב וְנֶגְדָּה
LXX. τερεβίνθος ῥή; φαρά, quibuscum Syrus consentit.
Sed Aqu. Symm. Theod. *querum* reddunt, Onk. Sam.
Hieron. uterque Arabi et *κίμητος πλατύτημος*, quemad-
modum etiam נֶגֶב saepe interpretantur. Plur. בְּנֶגֶב et
בְּנֶגְדָּה Jes. I, 29. LVII, 5. LXI, 3 (quibus in locis totidem
fere libri plenam habent scriptioinem, quot defectivam).
C. Suff. בְּנֶגֶב Ezech. XXXI, 14 (ubi ferme omnes eodd.
defective scribunt). Cacterum quereta in locis Jes. I, 29.
LVII, 5 tanquam idolatriae sedes memorantur: Jes.
LXI, 3 Messiani regni cives נֶגֶב נֶגְדָּה salutantur *querē s.*
terebinthi fortunatae, prosperae, propter horum arbo-
rum robur et longevitatem.

גִּילָאֵן (sed in eodd. samarit. et multis hebreis גִּילָאֵן, vel גִּילְאָן) pr. *arbores altae et robustae* (cf. תַּנֶּאָן) N. pr. stationis Israëlitarum in deserto, ciusque secundae a mari rubro, cum duodecim fontibus et septuaginta palmis. Exod. XXV, 27. XVI, 1. Num. XXXIII, 9. Cum παραγ. ταῦτα οὐδὲν Exod. XV, 27 et Num. l. c. Respondet vallis *Girondel* vel *Garendel* (غَرْنَدِل) multis fontibus irrigua ob *palmarum* umbram amoena, a quibus locus nomen hebreum inventissime videtur. Cf. sub תַּנֶּאָן et תַּנֶּאָן dicta. De valle vid. BREIDENBACHIIUS, SHAW (v. 314 p. 272, vers. germ.), POCKE (I, p. 234, 235, vers. germ.), NIEBUHR (*Beschreib.* von Arabien p. 403. *Reisebeschreib.* I, p. 228), FORSKÅL (in Flora aegypt. arab. p. 82) et BURCKHARDT (p. 779 vers. germ.).

אִילוֹן (pr. *robur*, *querens* i. q. נְצָנָג) Nom. pr. 1) oppidi Damitarum Jos. XIX, 43. 1 Reg. IV, 9. 2) viri Chittaci, qui sacer Esavi fuit Gen. XXVI, 34. XXXVI, 2-3) filii Sebulonis Gen. XLVII, 14. 4) iudicis Israelitarii Judd. XII, 11. LXX. *Ailōn*, *Eilōn*. — A no. 3. derivatur Patronymicum נְצָנָג Num. XXVI, 26.

אִילוֹת (*arbores, arboretum, fortasse palmetum*)
v. sub **תַּחַת**) 1 Reg. IX, 26. 2 Reg. XVI, 6. 2 Paralip.
VIII, 17. XXVI, 2 et **אִילָה** (pro **תַּחַת** *Lehrgeb.*
p. 467, idem coll. pro **תַּחַת**) Deut. II, 8. 2 Reg. XIV,

22. XVI, 6 (bis) *Eloth, Elath*, Nom. pr. urbis idemacae ad sinum orientalem maris rubri sitae, qui ab ea sinus Aclanites nuncupatur. Devictis Idumaeis (2 Sam. VIII, 11) Davides eam possedit, postea Salomon, cuius classis inde Ophiram petiti i Reg. IX, 26. Quam cum postea recuperarent Idumaei, Usas eam imperio iudeo iterum adscivit 2 Reg. XIV, 22. Rezimus vero, Syrorum rex, denno Judaeis eripiuit 2 Reg. XVI, 6, nec postea Judaci ea potiti sunt. Apud LXX scribitur *אֶלְתָּה*, semel *אֵלָהָר*. Deut. I, c. 2, a Josepho *Elahar* Antiqu. VIII, 2 et *Hilkith Antiqu.* IX, 12. Ac in scriptione *אֵלָהָר*, *אֵלָהָר* hand dubia latet forma hebreaca et chaldaea פְּתַחְיָה, פְּתַחְיָה arboreum lucumque notans, aque ac פְּתַחְיָה et פְּתַחְיָה Consimilis forma Gracis innotuit, ut *אֵלָהָר* et *Elara* Straboni XVI, 2, §. 30. et 1, §. 4, *Llara* Ptolomei, 27^a Strabonii Stephano Byzantino (s. h. v.), *Aelana* Plinio (VI, 32 s. 38, ubi videlicet Hardiuinus). *אֵלָהָר* postea nuncupata est, et Palæstinae tributa tributa. Epiphanius haec. 66: ὁ μὲν εἰς ἄγοστον ἐπὶ τὴν Αἴλανα, ἣ τὸ ἐπί της θείᾳ γραφή Αἴλων. Oppidum fuit florentissimum, cum cathedra Episcopi christiani, unde in actis concilio frequentius eius mentio est. V. Philostorgii hist. eccl., III, 6. Procop. de bello pers. I, 19. Theodoret. quaest. 44 ad i Regg. RELANDI Palæstina p. 217, 551 sq. LE QUIEN Oriens christ. T. III. p. 758. Arabum scriptoribus أَلْيَاهُه dicitur, et describitur ut parva urbs sine satidis ad mare Kolumm, v. Abulfedae Arabia ed. GAGN. p. 32. Vit. Saladin p. 31, 32, et ind. geogr. s. v. Aila. Eborisio (Clim. III, p. 1) promontorium urbis dicitur كَلْبَةَ الْمَرْكَبِ أَلْيَاهَ أَلَدَ، Recentiiorum primus E. Rüppellius Francofurture impere (ann. 1822) Aclana veteris nudera adiicit, capite hodie Gelena (i. e. Aelana, ap. Niebuhrum deser. Ar. 400 Hâle, tab. Pent. *Haila*) appellari tradit. Castellum vicinum cum urbe recentiore, quam *palmatum* (cf. Artemidorus ap. Strabonem XVI. p. 776 Casaub.) obumbrat, *אֵלָהָר* كَلْبَةَ vocatur. Vide v. ZACH correspondence astron. VII, 464. De silva urbi vicina hacc leguntur ap. arabicum interpretem i Reg. IX, 26: et *Salomo naves exstruxit* كَلْبَةَ in sylva *Hâl*, prope urbem *Elath*.

אַרְלָם, nonnisi in Plar. obvium אַרְלָם, קְרִבֵּת אַרְלָם Ezech. XL, 16. 21. 22 (bis), 24. 25. 26. 29. 30. 31. 33 (bis). 34. 36. architecturæ vocabulum, definitu difficile, cognatum tamen voci אַרְלָם no. 2, de qua paulo superiorius disputatum est. Plerique interpres אַרְלָם idem esse volunt, quod אַרְלָם vestibulum, praecepsitum LXX. Vulg. et Chald., qui apud Ezechiel utrumque isdem vocabulis reddunt, minime Aliyah, vestibulum, אַרְלָם. At בְּנֵי אַרְלָם vestibulum Ezech. XL, 7. 8. 9. 39. 40 manifeste distinguitur ab בְּנֵי אַרְלָם. In his fenestræ erant comm. 16. 29; haec aedificium circum circa cingebant, erant ante gradus portæ com. 22. 26, plerumque iunguntur crepidibus (בְּנֵי אַרְלָם). Vcl sumi porticus syxistæ; vel sec. R. Menahem pacne i. q. אַרְלָם, a quo derivatur, ornamenta quadam, forsitan proiectuæ cymatii. Gesimse. Et vett. interpretibus præter modo nominatos.

אֲלֹעַ m. st. emphat. אֵלֶּה chald. *arbor.* Dan. IV,
7. 8 sq. In Targg. sapissime pro אֵלֶּה Syr. אַלְעָה. Proficiscitur ab hebreo אֲלֹעַ quercus it. *arbor* quae-
libet maior.

אילת v. אילת

הַר m. 1) propr. part. verbi **לִבָּא** vel **לִבְאָן** no. 2. *fortis, robustus, heros, cf. לִבְאָן* no. 1. In Sing. Ezech. XXXI, 11: **בֵּין הַרְבָּאָן** *heros inter gentes*, de Nebucadrezae. LXX. *Aggor έθνων*. (Multi codd. **לִבְרָם**, et nominatio ita libri Babylonicu, v. DE ROSSI et NORZI ad h. l.). Jes. IX, 5: **לִבְרָם הַרְבָּאָן** *heros fortis* (quomodo recte ininxerunt accentus) de Messia, ibid. X, 21 de Deo. (In loco c. IX, 5 e vett. interpret. quicunque Christiani sunt, ut Hieron. uterque Syrus, Arabs, **הָרְבָּאָן Deum** transferunt, ad tuendam divinam Christi naturam; qui Judaei sunt, vel iudaizantes *fortem*, ut Aqu. Symm. Theod. Saadias. Cf. Comment. nostrum ad h. l. Ex nostra sententia uterque, Messias et Deus, hic *heros fortis* appellatur, ut Deus alibi **הָרְבָּאָן Ps. XXIV, 8** Deut. X, 17. Alii Messiam regem h. l. Deum vocari volunt, quasi *Divum*, per adulatioem ap. orientales frequentem, quod minus placet). Huius finitima est locutio in Plur. Ezech. XXXII, 21: **לִבְרָירִים הַרְבָּאָן** (23 codd. **לִבְרָאָן**) pr. *fortes inter heroes*, i. e. heroes fortissimi, sive *Lehrgeb.* p. 678. Vulg. *potentissimi robustissimi*, Job. XLII, 17 **לִבְרָאָן**, ubi multi libri mss. et editi *לִבְרָאָן*.

2) *robur, potestas, pr. robustum, ut sit neutrum praecedentis.* Ita in phrasī **בָּנָה בְּנֵי אָדָם** est in potestate manus meae. Gen. XXXI, 29: **בְּנֵי אָדָם בְּנֵי שָׂמֶן** LXX. **לֹא־זָקֵן יִשְׁאָל וְעַל־תְּלֵבָה** Vulg. valet manus mea, neque alter Chald. Syr. Saad. Prov. III, 27. Michae II, 1, et negative Deut. XXVIII, 32: **בְּנֵי אָדָם נִיחַל** est in potestate manus tue i. e. nihil vales. Nemech. V, 5. Lamed in hac phrasī statim s. conditionem indicat, ut in **בְּנֵי אָדָם in morbo** i. e. agrotus Jes. I, 5, **בְּנֵי in solitudine** i. e. solus: vel potest etiam **בְּנֵי pro nominativo haberet et construi:** est in potestate manus mea i. e. potens est, valet. Naturam huius locutionis plane non perspectant habent, qui **בְּנֵי h. l.** Deum reddunt, totamque phrasin: est pro Deo manus eius, coll. Job. XII. 6. Hab. I, 11 et Virg. Aeu. X, 773: **Dextra mihi Deus est,** quae loca inter se quidem cognata sunt, a nostro vero prouersis aliena. V. s. **בְּנֵי.** Contra SIR. SCHMIDUM, quem postea secuti sunt CUR. B. et J. D. MICHAELIS, EICHORNII aliique, recte de diversitate phrasorum monuit ALE. SCHULTENS, ad Job. XII, 6. Atque idem in Animadversis, ad Job. XVI, 21, assentiente STORRI (de analogia et synt. ling. hebr. p. 289) **בְּנֵי** dictum esse existimat pro **בְּנֵי** per pleonasmum pro **אָדָם**, ita ut **בְּנֵי נְבָנָה** sit i. q. **בְּנֵי.** Provocat ille ad usum Hebracorum in **בְּנֵי** pro **בְּנֵי**, et Arabum in **בְּנֵי** pro **אָדָם**

Cor. III, 152, مِنْ pro من Cor. XXVI, 41, لغْيٌ pro قُلْ LIV, 24. At in omnibus istis exemplis arabicis (quod negligere non debebat Vir magnus) legitur adverbium قُلْ utique, non قُلْ: deest igitur certior analogia pro قُلْ, quare a vulgaribus punctis recedere religio est.

3) *Deus*. Ad accuratius illustrandam synonymiam nominum Dei hebreorum, ut נָהָר, נָהָרָה, נָהָרָתָה, de usu huius vocabuli haec notamus. a) In oratione pedestri de *Deo xar* ἔξοχην nusquam pacie nude legitur, quemadmodum נָהָרָתָה, sed prope ubique cum attributo quodam, sive adiectivo hoc contingatur, sive sequente genitivo. נָהָרָתָה Gen. XIV, 20, 22, נָהָרָתָה Gen. XVII, 1, XXXVII, 11, XLVIII, 3, נָהָרָתָה Exod. XX, 6, XXXIV, 14, רְאֵתָה Deus vivus Jos. III, 10, תְּהִלָּתָה נָהָרָתָה Deus misericors et benignus Exod. XXXIV, 6. Deut. IV, 31, נָהָרָתָה נָהָרָתָה Deus magnus et venerans Deut. VII, 21, Nehem. I, 5, IX, 32, נָהָרָתָה Deus aeternus Gen. XXI, 33, יְהוָה נָהָרָתָה Deus omniscius 1 Sam. II, 3, רְאֵתָה נָהָרָתָה Deus visionis Gen. XVI, 13; vel adiunctio alio divino nomine, נָהָרָתָה נָהָרָתָה Gen. XXXIII, 2, אֶבְרָהָם נָהָרָתָה Gen. XLVI, 3; אַבְרָהָם נָהָרָתָה Num. XVI, 22, אַבְרָהָם נָהָרָתָה Jos. XXII, 22. Ps. I, 1, quo in loco (quicquid sibi voluerint accentuum conditoris) recte transfertur *Jehova*, Deus Deorum coll. Dan. XI, 36 נָהָרָתָה; vel addito genitivo loci vel hominis, cuius numen tutelare Deus est, נָהָרָתָה Deus Jacobi (tutelaris) Ps. XLIV, 8, נָהָרָתָה Gen. XXXI, 13 Deus Bethelis (cf. XXXV, 6). b) Multo frequentius est vocabulum in oratione poetica, ibique etiam nude sexentes usurpatum. Num. XXXIII, 8, 19, 22, XXIV, 4, 8 (in vaticinis Bileamini) Deut. XXXVII, 12, 18, Job. V, 8, VIII, 5, 13, 20, IX, 2, XII, 6, XIII, 3, XV, 4, 13, 25, XVI, 11, XVIII, 21, XIX, 22, XX, 15, XXII, 13, XXV, 4, XXVII, 2, 9, 11, 13, XXXI, 14, 23, XXXII, 13, XXXIII, 4, 14, 29, XXXIV, 12, 23, 31, XXXV, 15, XXXVI, 5, 22, 26, XXXVII, 5, 10, 14, XXXVIII, 41, XL, 9, 14, Ps. V, 5, X, 11, 12, XVI, 1, XVII, 6, XIX, 2, XLIII, 4, Jes. XIV, 14, XL, 18 et in aliis multis Psalmorum, Jesiaec reliquorumque librorum poeticon locis, nonnquam cum art. נָהָרָתָה Ps. XVIII, 31, 33, 48, LXVII, 21, Job. VIII, 3. c) In Psalmis saepce cum Suffixo prima personae נָהָרָתָה Deus mi! Ps. XVIII, 3, XXXII, 2, 11, LXIII, 2, LXVIII, 25, LXIX, 27, CI, 25, CXL, 7. Cum reliquis Suffixis nunquam legitur, et pro deus tuus, suis ect. dicitur נָהָרָתָה, נָהָרָתָה. d) Generale est Deorum nomen, et de idolis etiam usurpatum, tum nude Jes. XLIV, 10, 15, XLV, 20, XLVI, 6, LVII, 5, ubi contextus, quo de nomine agatur, docet, tum adiectio epitheto, ut נָהָרָתָה deus aliis Exod. XXXIV, 14, רְאֵתָה deus peregrinus Ps. LXXXI, 10, בְּרֹאֵתָה נָהָרָתָה deus terrae exteræ Deut. XXXII, 12, Mal. II, 11, בְּרֹאֵתָה deus foederis Jud. IX, 46 ille illi, qui IX, 4, VIII, 32 בְּרֹאֵתָה appellatur. Talis Deus vero ex mente Hebreorum proprie erat נָהָרָתָה qui nomine quidem, non re Deus est Deut. XXXII, 21. Cf. יְהֹוָה נָהָרָתָה A, 1. — *Dei esse* dicuntur, quaecunque in suo genere eximia, praestantia sunt, quandoquidem egregia quaque ad

deos ipsos auctores referre solebant prisci homines; hinc וְעַד־פָּסָקָה Ps. LXXX, 11 cedri Dei i. e. altissimae, a Deo quasi plantatae (cf. וְעַד־פָּסָקָה Ps. CIV, 16, וְעַד־פָּסָקָה Gen. XIII, 10). וְעַד־מִתְּנִים montes Dei Ps. XXXVI, 7. Cf. similes locutiones s. בְּמִתְּנִים (et *תְּנִינָה*, et ap. Homerum οὐδεὶς δύτη, δύτη λακεδαιμόνων, θεούς Ἀχιλλέως, διούς Οδυσσέους).

Plur. וְעַדְגָּה 1) heroes, fortes v. sing. no. 1. 2) *dii* significatu ampliore, de Jehova cum gentilium diis. Exod. XV, 11: תְּנִינָה אֲנָשִׁים כְּבָשָׂמִים יְהוָה quis tibi similis inter deos, Jehova? LXX. lv θεοίς. (Cf. Exod. XVIII, 11. Ps. LXXXVI, 1, ubi וְעַדְגָּה legitur codem contextu). Alii, praeceunte Sam. angelos intelligunt, qs. superos et numina coeli, coll. Ps. LXXXIX, 7, at haec significatio tum in hoc vocabulo, tum in plurali וְעַדְגָּה valde dubia est (v. וְעַדְגָּה litt. A. no. 2). Dan. XI, 36: וְעַדְגָּה־יְהוָה deorum i. e. summus deus i. q. וְעַדְגָּה־יְהוָה Jos. X, 17. — וְעַדְגָּה־בָּנִים Ps. XXIX, 1. I. XXXIX, 7 i. q. וְעַדְגָּה־בָּנִים filii deorum poet. pro filiis Dei i. e. angl. Vide sub וְעַדְגָּה, rad. וְעַדְגָּה. De usu huius Pluralis apud Phoenices v. Not. 1.

Not. 1. Habent vocabulum paene omnes linguae cognatae, attamen primitus Hebraicis Phoenicibusque proprium fuisse, et ab his deum ad alios transisse videtur. Atque apud Phoenices El vel Hspeciale Saturni erat cognomen. Sanctiathan ap. Enseb. praeç. evang. I, 10: Ιλος, τὸν καὶ Κρότον. Hieron. epist. 136: Phoenicibus Il, qui Hebrews El. Damasc. ap. Photium cod. 212: Φοίνιξ καὶ Σίγον τὸν Κρότον Ἡλ καὶ Βολάθιον ἐπονούσαντε. In Plurali vero de omnibus diis usurpatum fuisse arguit nomen proprium Abdellimus i. q. וְעַדְגָּה־בָּדָר servus s. cultor deorum. Lexica arabica habent أَلِيلٌ, أَلِيلٌ et أَلِيلٌ tanquam Dei nomina (Kamüs p. 1391, 1393), sed magis hebraicæ sunt hac voces, quam arabicæ, et in linguae usu vix obviae. Apud Syros פָּאֵל præter Jes. XIV, 13 ibi tantum ponitur, ubi hebraea vox retinenda videbatur, ut Ps. XXII, 20. Matth. XXVII, 46. Marc. XV, 46. Samaritanus לְאֵל saepe retinet, alibi פָּאֵל reddit. Apud Zabios פָּאֵל see. NORBERGUM (Lexid. p. 9) est Solis nomen, sed in hanc etiam dialectum ex hebreæ receptum est, ut Adunai. Inter veteres SAADIAS (in Pentat. Jes. et Jobo) constanter transfert פָּאֵל potens, eumque sequitur ABUSAIDES.

Not. 2. Etymon vocis וְעַדְגָּה a nobis supra propositum et usq. loquendi Hebraeorum (v. sub no. 1. 2) et aliarum dialectorum plene scribentium orthographia probabiliter firmatur. In nominibus propriis vero haec forma, quæ analogiam verborum וְעַדְגָּה sequitur, raro (v. וְעַדְגָּה) et ferme nonnisi in fine nominum propriorum adhibetur, ut וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה (q. v.); ab initio nominum compositorum multo frequenter sunt formæ ad analogiam וְעַדְגָּה compositæ, וְעַדְגָּה st. constr. וְעַדְגָּה, et וְעַדְגָּה, ut וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה. Fuerunt propterea, qui וְעַדְגָּה ad rad. וְעַדְגָּה revocarent, ut pr. sit θεος φοιος, iuramenti praeses

et tutor, ab וְעַדְגָּה miravit; alii, ut J. D. MICHAELIS, pr. bonum et beneficium notare opinati sunt coll. וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה beneficentia, beneficium, it. germ. Gott pers. וְעַדְגָּה quod vulgo bonum significare volunt; alii denique, ut SEMIOTICUS (in scholastico philol. p. 1 sq.), hoc nomen e trium radicum וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה et וְעַדְגָּה (coll. וְעַדְגָּה) significationibus proficisse voluerunt. Sed tertia accedit forma, quæ ultimam radicalem habet He mobile, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, neque desunt alia nomina, quorum variae diversaque formæ variarum radicum analogiam sequuntur: « contrario est illud nominibus irregularibus, praesertim primitivis, fere proprium (v. וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה et Lehrgeb. p. 601 sq.).

Atqui ut dicam quod sentio, nostrum etiam vocabulum, utpote haud dubie antiquissimum, his quac dixi primitivis adnumerandum videtur, et variae illæ radices biliteræ, quarum syllaba communis est וְעַדְגָּה, quarumque analogiam sequuntur Dei nomina, significaciones habent a minime notione repetitas. Sie וְעַדְגָּה iuravit pr. est per Deum aliquid affirmavit, et verba וְעַדְגָּה (Dennm) coluit, וְעַדְגָּה terrorem concepit, potius ab וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה dicta videntur, quam contra Dei nomen ab his verbis. Verba וְעַדְגָּה mobile, et quiescentes inter se nonnunquam cognata esse monsunt PEOCKE in not. ad. Port. Mosis p. 49. SIMONIS Onom. p. 508: et magis etiam eo nostra illustratur sententia, quod ab aliis etiam primitivis monosyllabis formantur utrinque generis verba denominativa, ut ab וְעַדְגָּה pater וְעַדְגָּה et וְעַדְגָּה patrem esse; a וְעַדְגָּה, le aqua וְעַדְגָּה et וְעַדְגָּה aquatus est; a וְעַדְגָּה nomen וְעַדְגָּה et וְעַדְגָּה nominavit. Ac He mobile nonnunquam biliteris subhungi in flexione, e pluribus וְעַדְגָּה, וְעַדְגָּה aliasque (v. sub וְעַדְגָּה) manifestum est.

Quod ad nostrum וְעַדְגָּה attinet, potest illud, quanquam proprie primitivum, etymo radicis וְעַדְגָּה quodammodo aptatum et accommodatum esse, ita ut Hebraicis in vocabulo illo roboris et lortitudinis notio obversaretur (sicut וְעַדְגָּה vir, quanquam primitivum, tamen vicuum videtur arabico وَرْبَرَبَ robur); potest etiam roboris et herois significatio in voce וְעַדְגָּה a divini demum notione, ἀπὸ τοῦ θεοῦ, fluxisse. Quis in tanta harum rerum obscuritate certam sententiam dixerit? Nobiscum vero sentit J. D. MICHAELIS in Supplenum. p. 80—82. 87. 88. Plura vide sub וְעַדְגָּה et וְעַדְגָּה.

Cacterius semel adoptatam rationem constanter secuti sub hac radice ea tantum notamus nomina propria, in quibus וְעַדְגָּה analogiam verborum וְעַדְגָּה sequitur, reliqua radici וְעַדְגָּה reservamus. Ad illud genus referenda sunt haec duo:

אַלְפָא et **הַנְּאָרֶב** (Jehova est Dens meus) LXX *Hλίας* (Complut. aliisque cod. *Hλίας*, ut in patribus graccis plerumque, propterea quod existimarent illud formatum ex gracco ἡλίᾳ, v. Chrysost. hom. de ascens. Eliae) *Elias*, 1) nom. proprium prophetae celeberrimi, prophetarum in regno Israhil sub Ahabo praefecti et antesignani, Isabellae impiae regis uxori infestus et ab ea una cum aliis Dei prophetis graviter vexatus, miraculis quam plurimis famosus, tandem ad superos evectus (2 Reg. II, 6 sq. cf. tamen 2 Paralip. XXXI, 12), ante Messiac adventum redditus (Malach. III, 23. cf. Luc. I, 17. Matth. XVII, 12). Vid. de historia eius 1 Reg. XVII—XIX. 2 Reg. I. II. et de recentioribus huius diuidicande conatibus EICHMANN. *Biblioth.* T. IV, p. 209 sq. WINTER bibl. *Reahwörterb.* T. I, p. 193. Patronum de eo traditiones et elogia v. in Pseudopiphiani vit. prophetarum p. 20. ed. Zehner. SUICERI thes. eccl. T. I, p. 1317. Mentio eius in Alcorano quoque iniicitur Sur. XXXVII, 123—130 ed. Mazarie. ubi **أَلْهَلُ** scribitur, multasque de eo fabidas habent Moslemi cacterique Orientales, velut de anima eius per noctem psychos in postea St. Georgio tradita, unde utrique commune nomen **أَلْهَلُ**. V. d'HERBELOT s. v. *Hla* II, 814. vers. germ. BUREKHARDTILIN. in Syr. p. 173 ibique not. nostr. — 2) vir Benjaminita 1 Paral. XXVI, 7. — 3) duo sacerdotum filii acetate Esrae, alter Harimi filius Esr. X, 21, alter Elamit ib. conim. 26, uxores peregrinas dimittere coacti.

אַלְלָה (a Deo sc. datus qs. Theodoretus) N. pr. viri Num. III, 24.

הַלְּבָן f. i. q. **חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה** *arbor quadam robusta*, sec. CELSIUM (Hierob. T. I, p. 34 sq.) et J. D. MICHAELM (in Suppliment. p. 72) *terebinthus* (*Pistacia terebinthus Linn.*), arbor in Iudea crescentis, magna, semper virens et in paucis longaeva. Gen. XXXV, 4. Ind. VI, 11. 19. 1 Sam. XVII, 2. 19. XXI, 10. 2 Sam. XVIII, 9. 10. 14. 1 Reg. XIII, 14. 1 Paralip. X, 12. Jes. I, 30. VI, 13. Hos. IV, 13. Vid. Dioscorid. I, 91. Plin. XVI, 21: *Folia non decidunt abiecti, larici, pinastro, tuniperi, cedro, terebintho* etc. (Cf. tamen Bellonii Observatt. I, 44, et ad Jes. I, 30). Joseph. bell. jud. IV, 9 §. 7: **δεινότατος δὲ ἀπὸ σταδίων εἰς τοῦ μάστον τερέβινθος μέγιστη,** καὶ φασὶ τὸ δένδρον ἄπο τῆς καίνου μέρος τὸν διαιρέσιν, cf. Fisch. demonstr. evang. V, 9. Hieron. in locis hebraicis, v. Hebron. — Copiose de hac arbore disputavit CELSUS l. c., voces **חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה** et **חַדְשָׁה** Jos. XXIV, 26, diversas illas ab **חַדְשָׁה** (*quercus notante*), *terebinthum* significare probaturus. Qui quamquam non improbabilia dixit, nimis cupide tamen (quod recte monet LOWTH. ad Jes. I, 29) *terebinthum* causam egit et quae pro contraria sententia dici possunt debentur retinuit, ita ut omnem causam h. l. breviter redintegrale necesse sit. **As primū** quidem linguae cognatae nihil offerunt praeter aramaicum **חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה** (**חַדְשָׁה**), quod *arborem* generatim notat, et

חַדְשָׁה, quod 2 Sam. XVIII, 9. 10. 14 pro hebr. **חַדְשָׁה** legitur, quodque *ramum* reddit FERRARIUS (Nomencel. syr. pag. 22), melius *truncum* GABRIEL SIONITAS. De clymo deinde si *qaeris*, et *qaercus* et *terebinthus* potere a *robore* dici, et magis etiam *qaerens*, cuius durissimum genus Romanis etiam *robur* dicitur. Porro vett. Verss. multis quidem in locis *terebinthum* habent, sed in pluribus etiam *quericum*. At haec ante omnia accuratius uberiorisque, quam CELSIUS fecit, excutionae, et primariae a secundariis, itemque variae formae **חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה** ect. a se invicem distinguendae sunt. De **חַדְשָׁה** Gen. XLIV, 6, quod *terebinthum* et *quericum* reddunt, v. supra. Pro Plur. **חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה** Jes. I, 29. LXI, 3. Ezech. XXXI, 14 nemio fere veterum *arbores* habet, sed Jes. I, 29. LVII, 5 plerique *idola* reddit, LXI, 3 *fortes, principes*. Unus Chaldaeus I, 29 rectissime **חַדְשָׁה** **חַדְשָׁה** *arbores ad idololatriam pertinentes*. — Forma **חַדְשָׁה** *terebinthus* redditur Gen. XXXV, 4 a LXX. Vulg. Chald. Syr. Saad. (**חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה**; **طِلْمَة**); Ind. VI, 11. 19 a Chald. Syr.; 1 Sam. XVII, 2. 19. XXI, 9 a Vulg. Syr. Chald. et LXX sce. Ms. Alex. V, 19; 1 Reg. XIII, 14 a Vulg. Chald. Syr.; 1 Paralip. X, 12 a Chald. Syr.; Ezech. VI, 13 a Syro; Hos. IV, 13 ab Aqu. (si vera est lectio) Vulg. Syr. et Chaldaeo. *Quercus* eadem transfertur ab Aqu. Symm. Theod. ubiunque vel cunctorum vel minus alterius glossae existant; propterea Iudd. l. c. a LXX. Vulg.; 1 Sam. XVII, 19 a LXX cod. Rom.; 2 Sam. XVIII, 9. 10. 14 a LXX. Vulg.; 1 Reg. XIII, 14 a LXX; 1 Paral. l. c. a LXX. Vulg.; Ezech. a LXX. cod. Alex. Vulg. *Rarus arborem* interpretantur (ut aram. **חַדְשָׁה**), nimurum 2 Sam. XVIII, 9. 10. 14 *oi ἄλλοι* et Arabs, Ezech. VI, 13 LXX. cod. Rom., Hos. I. c. LX. Theod. Eodem referatur *στίλχος* Gen. XLIX, 21 pro **חַדְשָׁה**, apud Alex. *Mēliār fraxinum* dat Gr. Ven. Gen. XXXV, 14, ibidem Sam. **חַדְשָׁה**. i. e. silva densa. — **חַדְשָׁה** insquam *terebinthum* redditur, nisi Ind. IV, 11 a Syro. Contra *quericum* magna constantia habent Gen. XII, 16. XIII, 18. XIV, 13. XVIII, 1 (**חַדְשָׁה** **חַדְשָׁה**) LXX. (coll. Jos. I, 10. §. 4). Gr. Venet. Syr. (**خَدْشَه**); Deut. XI, 30 LXX. Venet. Syr. Chald.: Iudd. IV, 11: LXX. Aqu. Symm. Theod.; ib. IX, 6. LXX. Vulg. Symm. Syr.; ibid. IX, 37 Aqu. Vulg. Syr. Totidem in locis *vallēm*, *planitīem*, *pratūm* dant Ouk. Jonath. Sam. **חַדְשָׁה**, **חַדְשָׁה** Vulg. *vallis, convallis, campestria*, Saad. et Arabs Erpen. **صَفَر**, **جَرَب**. Aq. semel *πεδίον*. *οἱ γ' ἄλλοι* Dent. XI, 3. R. Parchon: **חַדְשָׁה**. — **חַדְשָׁה** Jos. XXIV, 26 *terebinthum* vertunt LXX. Syr., *quericum* Arabs, **חַדְשָׁה** Chaldaeus. — **חַדְשָׁה** denique magna constantia veteres *quericum* reddit, excepto loco Cen. XXXV, 8, ubi Onk. Saad. *planitīem*, Syr. *terebinthum*. — Quod sponte ex his intelligitur, consonas **חַדְשָׁה** plurimis in locis *terebinthum* reddi, **חַדְשָׁה** ubique *quericum* (plane enim nauci est *planitīem*): id eximie etiam confirmatur duobus locis Jes. VI, 13. Hos. IV, 13, in quibus **חַדְשָׁה** et **חַדְשָׁה** simul leguntur et a vett. interpretat. **חַדְשָׁה**

nimi ferme consensu, ita ut diximus, transferuntur. Jes. l.c. סִירְבֵּרְתִּינְסָה LXX. Vulg. Chald. Syr. Saad. *sicut terebinthus et sicut quercus.* (A. S. Theod. ὡς δρῦς καὶ βάθαρος). Apud Hoscam vel Aquila *terebinthum* habet pro פְּרָשָׁה. (LXX. Theod. δέιδωρ. Symm. πλάκαρος). — Certissimum *dénique* argumentum duci possit a natura et topographia locorum, in quibus secundum V. T. scriptores arbores *Ela* et *Elon*, secundum recentiorum testimonia terebinthi quercusve crescunt, siquidem arbores terebinthorum quercumque more longaevae multa per secula (terebinthus ad decimum usque) in solo natali non plane intereunt, nova arbore semper revirescente. Ac sunt sane ex hoc genere, quae pro terebintho pugnant, quamvis haec arbor hodie in Palaestina quercu longe infrequenter sit et nimirum videri possit, terebinthum saepius quam quercum memorari. Prope Hebronam ad אַרְבָּעָה צָהָב habitavit Abraham Gen. XIII. 18. XIV. 12. XVIII. 1. atque ibi Josephi ahdine tempore antiquissima erat terebinthus (Jos. bell. jud. IV. 9 §. 7): quanquam idem alibi patriarcham habuisse narrat περὶ τῆς Μεγάρης καλούμενης δοῦλος Archael. I. 10 §. 4; i Sam. X. 2. 3 proxime a sepulcro Rachele memoratur קְרֵבֶת צָהָב, et hoc ipso in loco Hieronymi tempore celebris terebinthus erat, ad quam annus mercatus (Hieron. ad Jerem. XXXI. 15), ibidemque seculo XVII. eiusdem generis arbor a St. Maria dicta (Troilo itin. p. 382); i Sam. XVII. 2. 19. XXI. 10 פְּרָשָׁה recentioribus vallis terebinthi dicitur (Dapper. descr. Palaestinae p. 431. 432). *Contre* פְּרָשָׁה *querucus* esse ex certissimum, quod Batanaeac saltus hodie quercibus constant. — Atqui his omnibus inter se collatis haec fore colligi possit videntur: 1) Ubi accuratius distinguuntur haec arbores, פְּרָשָׁה *terebinthum* nota, פְּרָשָׁה *quericum* (Hos. IV. 13. Jes. VI. 13'), פְּרָשָׁה *idem querum*, et quamvis arborem maiorem, *sicut δρῦς*, et פְּרָשָׁה, ita ut distinctio non a vocalibus pendaat, ut voluit Crispius, sed a terminacione, quae in פְּרָשָׁה et פְּרָשָׁה fortasse proprie augmentativa est; 2) ipsum vero veteris linguae usum non ubique certo et accurate definitum fuisse, et has, quas diximus, formas, nec non פְּרָשָׁה, פְּרָשָׁה, פְּרָשָׁה nomina quoniam universe et promiscent de *qualibet arbore maiore* usurpatas esse. Etenim a' eadem arbor, quae Jos. XIX. 33 est פְּרָשָׁה, loco parallelo Jud. IV. 11 appellatur פְּרָשָׁה: et, ne hoc in loco res a solis punctis pendere videatur, arbor schematica, quae פְּרָשָׁה dicitur Gen. XXXV. 5, פְּרָשָׁה vocatur Jud. IX. 6 et פְּרָשָׁה Jos. XXIV. 26. b) Idem si fallor efficiut et mira vell. Versionum adeoque unius ciudemque Versionis v. c. alexandrinae inconstancia. Eadem collincat ε) aram. פְּרָשָׁה, פְּרָשָׁה de quavis arbore (maiore) usurpatum, atque usus vocis in nominibus propriis locorum פְּרָשָׁה et פְּרָשָׁה (v. supra), quandoquidem neuter locus terebinthos quercens habet, uterque palmis abundat. d) Talis vero linguae veteris fluctuatio mira videri non potest, quandoquidem alibi etiam eadem animalium plantarumque vocabula modo generalioris modo specialioris usus sunt. Ita δρῦς et *querucus* est et *arbor maior* in universum; *robur* *querci* durissima species et quilibet truncaus

durus atque robustus (v. Gesn. et Forell. s. his voce); δρῦς *gallina* et axis quacennus; פְּרָשָׁה *passer* et avis qualibet minor; פְּרָשָׁה *impicra* et ibex ect. — Propter longaevitatem ad designanda loca apud historicos usurpatur terebinthi Gen. XXXV. 5. Judg. VI. 11. 19. 1 Paral. X. 12. פְּרָשָׁה צָהָב vallis terebinthi, in qua Davides victoriam de Goliath reportavit. i Sam. XVII. 2. 19. XXI. 10.

Plur. פְּרָשָׁה, quem hinc retuli in priore editione, ad sing. fem. referri commode non potest, siquidem is Hebrew. XXXI. 14 c. masc. construuntur. Vide igitur s. פְּרָשָׁה.

רְדָבָה m. Plur. פְּרָשָׁה *querucus*. Vid. s. v. פְּרָשָׁה ubi-
rin disputata. Singulac hiunc genus arboris in topogra-
phia Palaestinae nonnumquam memorantur, ut פְּרָשָׁה צָהָב Judd. IX. 6. פְּרָשָׁה צָהָב *querucus incantatorum* (Zauberiche, Zauberbäume) IX. 3. קְרֵבֶת צָהָב i Sam. X. 3 prope sepulcrum Rahelae, et in plurali פְּרָשָׁה צָהָב Gen. XIII. 18. XIV. 13. XVIII. 1. קְרֵבֶת צָהָב Deut. XI. 30.

רְדָבָה vel **רְדָבָה** rad. *imisit*, diuarum significationum, quarum altera linie radici י' propria, altera a radice cognata רְדָבָה mutuo desumpta est.

1) רְדָבָה vel **רְדָבָה** est: *valuit vi et opibus*, unde רְדָבָה robur, vires, it. opes. Arabes sub rad. י' pro רְדָבָה habent notionem cognatam: commode, placide vixit (quod faciunt beatiores), גְּדָלָה commoditas, quies, cf. רְדָבָה no. 5. Quietis vero notio saepius ad res secundas transferunt, v. פְּרָשָׁה, פְּרָשָׁה. Vicina radix est רְדָבָה, גְּדָלָה, unde רְדָבָה opes, q. v.

2) רְדָבָה q. רְדָבָה a) *canus, nihil fuit*, unde רְדָבָה vanitas, רְדָבָה nihil, non, b) *debilis, lassus, defatigatus fuit*, ut arab. גְּדָלָה med. Je. גְּדָלָה lassitudine, molestia, רְדָבָה vanitas, labor, בְּרָאָבָה labores. Vide similem significationum seriem sub פְּרָשָׁה et פְּרָשָׁה.

רְדָבָה m. c. Suff. פְּרָשָׁה, פְּרָשָׁה Jer. IV. 14. Ps. XCIV. 23. Phor. פְּרָשָׁה Prov. XI. 27) 1) *vanitas, inanitas*, it. inane et vanum. Jes. XL. 29 (parall. פְּרָשָׁה). Zach. X. 2, spec. de vanitate idolorum omniumque rerum ad idolatriam pertinentium (cf. פְּרָשָׁה, פְּרָשָׁה) i Sam. XV. 23. Hos. X. 8. XII. 12. adeoque de ipsis idolis. Jes. LXVI. 5: פְּרָשָׁה qui handat (i. e. adorat) *idolum*. Hinc apud Hoscam arbus פְּרָשָׁה (i. e. dominus Dei) tanquam idolis dedita per contemptum vocatur פְּרָשָׁה domus idolorum IV. 15. V. 8. X. 5. cf. Amos V. 5. — 2) *mendacium et quicquid falsum est*, mendax et fraudulentum. *Falschheit*. Ps. XXXVI. 9. גְּדָלָה labium fallax s. mendax. Prov. XVII. 4, cf. Jes. LVIII. 9. — Inde 3) *improbitas, iniqüitas, peccatum, scelus*. Veritas enim (פְּרָשָׁה) ab Hebreis refertur ad probitatem et integratatem, mendacium ad improbitatem et scelus.

Num. XXIII, 21. Job. XXXVI, 10, 21. Ps. XLI, 7. XCIV, 23. CXIX, 133. Jes. I, 13: **הַרְחֵבָן וְהַרְחֵבָן אֶל** (ferre) non possum scelus et festum, festa in mediis populi seculis celebrata. **וְהַרְחֵבָן** indicia iniqua Jes. X, 1. **וְהַרְחֵבָן** homines improbi Job. XXXIV, 36. **וְהַרְחֵבָן** facientes scelus, scelesti Ps. V, 6. VI, 9. XIV, 4. Job. XXXI, 3. XXXIV, 8, 22 cet. **וְהַרְחֵבָן** machinari scelus Ps. XXXVI, 5. Micha. II, 1. **וְהַרְחֵבָן** rebelles scelesti Ps. LIX, 6. In Plur. **מִרְחָבָן** Prov. XI, 7 probabilitate pro **וְהַרְחֵבָן** sec. LXX. Syr. Arab. Chald. — 4) *labor, molestia, acrunna, res adversae* (cf. rad. no. 2, b). Job. V, 6. Jer. IV, 15. Ps. LV, 4: **וְהַרְחֵבָן הַרְחֵבָן movent super me acrunnam.** Ita saepe in locutione proverbiali arare (Job. IV, 8) et metere (Prov. XXII, 8), *gignere* (Jes. LXIX, 4) et *parere molestiam acrunnam*, pro: candeo alii parare et consequi ipsum. (Male in his locis pro **וְהַרְחֵבָן** legere **וְהַרְחֵבָן**, quod sensu prouersus depravaret). Gen. XXV, 18: **אֲנָשָׁה-זָבֵד filius doloris mei, mein Schmerzenskind.** **בְּנֵי panis doloris** h. e. lugentium cibus, qui immundus erat Hos. IX, 4 coll. Deut. XXVI, 14: **וְהַרְחֵבָן וְהַרְחֵבָן נֹז non comedet ex eo in dolore meo** i. e. in lacu. Hab. III, 7: **וְהַרְחֵבָן sub acrunna i. e. acrunna, angustis pressus.** — 5) N. pr. a) vallis eiusdem amoenas duobus milliaribus germanicas ab urbe Damasco versus dissitae, hodie *Un* dictae. Ita J. D. MICHAELIS (in not. ad Amos I, 5) ex ore Josephi Abassi, qui vallem haud quidem viderat, sed Damasci fuerat, et proverbium de ea proficerbat: *faustrine in valle Un* i. e. in loco amoeni. Non reale haec observatio adhuc habetur loco Amos I, 5, ubi **וְהַרְחֵבָן** una cum Damasco et Eden tanquam Syriae regio memoratur. Quanquam molestum est, testimonium Josephi illius omnino solitarium esse et a nemine confirmatione, fatidcum tamen, regionem illam ad orientem Damasci parum exploratam esse (v. tamen BURCKHARDT itin. Syr. append. IV.). Si vera dixit homo, vallis **וְהַרְחֵבָן** dicta videtur a commoditate vitae (צְבָתָן). Si falsa ille, **וְהַרְחֵבָן** verti debet *vallis vanitatis* et de valle Damascene intelligi. Vallem inter Libanum utrumque intelligunt CUR. B. MICHAELIS et ROSENVELLERUS. b) i. q. **וְהַרְחֵבָן** Heliopolis. Ezech. XXX, 17. Qui paneta appinxit, aut urbem *On* ignoravit, aut data opera ita scripsit, ut urbis ethnicae nomen alludat ad vanitatem et idololatria vocabulum (cf. no. 1). Quare in punctis nil mutandum et **וְהַרְחֵבָן** in nullo codice a se repertum esse discrete testatur DE ROSSI. LXX. *Hλιούπολις*.

* Not. Cum **וְהַרְחֵבָן**, ubi Suffixa habet in fine, forma sua prorsus congruat cum nomine **וְהַרְחֵבָן**, eius significatio est longe diversissima, monendi sunt tirones, ut recte utrumque distinguant. Nonnumquam tamen ultra que derivatio admitti potest, ut Job. XX, 10 **וְהַרְחֵבָן** vel *iniquitas eius* i. e. opes inique partae vel *opes eius* (ab **וְהַרְחֵבָן**).

וְהַרְחֵבָן (pro **וְהַרְחֵבָן**) 1) *robur, vires.* Job. XVIII, 7. 12. XI, 16. Hos. XII, 9, spec. de robore virili et vi genitali, unde **וְהַרְחֵבָן** *primitiae roboris* Gen.

XLIX, 3. Dent. XXI, 17, cf. Ps. CV, 36, et **וְהַרְחֵבָן** Ps. LXXVIII, 51 poët. de filio primogenito. Plur. **אַנְגָּלִים** vires. Jes. XI, 26. 29. — 2) *opes, Vermögen* (cf. **וְהַרְחֵבָן**). Hos. XII, 9. Job. XX, 10. — 3) N. pr. *viri* et posteris Rubeni Num. XVI, 1, ubi tamen (coll. Gen. XLVI, 9. Exod. VI, 17. et Num. XXVI, 5 — 9) lectio suspecta est, cf. KOEHLER in Etym. Repert. II, p. 251.

* **וְהַרְחֵבָן** Gen. XLI, 50 et **וְהַרְחֵבָן** XLVI, 20 (quoniam codd. in utroque loco variant circa scripturam plenam vel defectivam) N. pr. *domesticum urbis antiquae aegyptiacae*, Ezech. XXX, 17 **וְהַרְחֵבָן** scriptum (v. h. v. no. 5, b), ab Hebreis etiam significatio translata **שְׂעִירָה בְּרִיר** appellatum Jer. XLIII, 13, a Gracis *Heliopolis*, ab Arabibus **عن شمس** i. e. Ions solis (v. Edrisi Africa p. 379. Abulf. Aeg. p. 34). In libris coptis constanter appellatur **וְהַרְחֵבָן** (v. Exod. I, 11. Ezech. I, 6. Gen. I, e.), ita quidem ut semel disertis verbis adiiciatur, hanc solis urbem esse (Exod. I, e.); atque *On* in veteri lingua *lucem*, impr. *solem* significasse, vix dubium est. Cyrillus ad Hos. p. 145: *"Ων δέ ἐστι κατ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος.* E lingua aegyptiaca recentiore recte conferunt **ΟΝΕΙΩ**, ΟΣΩΙ, ΟΣΩΙΩ *lumen* (la Croze Lex. p. 71. 189). Ac LXX. interpres, in rebus aegyptiacis testes fide digni, non solum Gen. I, e. reddunt *Ηλίων πόλην*, sed etiam Exod. I, 11 (ubi nihil tale in textu hebreo) habent *"Ων η ἐστι Ηλιούπολις,* Jerem. XLIII, 13 (al. L, 13): *τὸν στόλον Ηλιούπολεως, τοῦ ἐν Ων.* Sita fuit urbs in orientali Nili litore paucis a Memphis milliaribus septentrionem versus, cultu templa quoque *Solis* (Diod. I, 85. Herod. II, 59. Strabo XVII, 1 §. 27. p. 805), obeliscis ex parte horique superstibus (Jerem. I, e.), sacerdotum denique sapientia doctrinaque nobilis (Gen. I, e. Herod. II, 3). Veteris urbis vestigia, in quibus obeliscus et Sphinx magna, etiamnum vocantur, recentiori vicus adiacens *Matarie.* Cf. praeferat POCOCKIUM, NIRNBERGII al. Description de l'Egypte, Antiquités Vol. V, pl. 26. 27. et CHAMPOUILLON IEgypte II, p. 36.

וְהַרְחֵבָן (robur eius, vel fort. pro **וְהַרְחֵבָן** robustus, a, um) N. pr. *urbis Benjaminitarum tribus milliaribus distantis a Lydda.* Esra II, 33. Nehem. VII, 37. XI, 35. 1 Paralip. VIII, 12, cum valle cognomine Nehem. VI, 2. Cf. RELANDI Palæst. p. 912.

וְהַרְחֵבָן (robur eorum) N. pr. 1) *viri ex Horitis,* Gen. XXXVI, 23. 1 Paral. I, 40. 2) *ex posteris Judaei* 1 Paral. II, 26.

וְהַרְחֵבָן (robur carum) N. pr. *Onanus, Judae filius,* a eius crimen Gen. XXXVIII, 9 narrato recentiores Onaniam dixerunt Gen. XLVI, 12. Num. XXVI, 19. LX. *Aīrār.*

תְּבִשָּׁה 2 Paralip. VIII, 18 Chethibh pro **תְּבִשָּׁה** v. s. **תְּבִשָּׁה**, rad. **תְּבִשָּׁה**.

תְּבִשָּׁה v. sub **תְּבִשָּׁה**.

תְּבִשָּׁה m. pl. *labores, molestiae* (v. **תְּבִשָּׁה** no. 2, litt. b). Ezech. XXIV, 12: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *laboribus fatigat me* (olla). Vulg. multo labore sudatum est.

תְּבִשָּׁה v. s. **תְּבִשָּׁה**.

תְּבִשָּׁה v. s. **תְּבִשָּׁה**.

תְּבִשָּׁה 1) *angustus, aretus fuit*. Jos. XVII, 15: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *quandoquidem nimis aretus tibi est mons Ephraim*. Ita Vulg. Syr. Chald. Arabs: **تَعْلِيْكَ** *Ephraim* i. e. tibi propinquus, vicinus est. — 2) *ursit, fortius institit* alicui. Exod. V, 13 (ubi Sam. cod. c. e. 2). — 3) *ursit se ipsum, festinavit*. Jos. X, 13. Prov. XIX, 2. XXI, 2. XXVIII, 20. XXIX, 20. Dicitur de festinatione in loquendo (XXIX, 20), in cuncto (XIX, 2) rel. Sequ. 72 est: *retro festinavit, subtraxit se* Jer. XVII, 16: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *pro رَجُلِهِ* *non subtraxi me, ne pastor* (i. e. propheta) *sterner, tēque sequerer*. Gloriatur Jermias, se Jonas exemplum secutum non esse. (Radd. cognatae sunt chald. **تَبَشَّه** ursit, presist, Sam. **تَبَشَّه**, v. infra **תְּבִשָּׁה**, et cum Am. **תְּבִשָּׁה**, **תְּבִשָּׁה**. Quae hoc re-tulit Schenckius in observatt. etymol. **تَبَشَّه** *ivit ut rediit*, **تَبَشَّه** *recessit*. V. congregati sunt, confluxerunt, citra rationem longius recessita sunt).

Hiph. i. q. Kal no. 2. *ursit, institit*, c. e. gerundio verbi Jes. XXII, 4, cum **תְּ** personae Gen. XLN, 15.

תְּבִשָּׁה *lucere, illucescere, lucidum fieri*. Gen. XLIV, 3: **תְּבִשָּׁה** **אָזֶן** **תְּבִשָּׁה** *mane illuxit*. De oculis hominis languidi nunc animam recipienti. 1 Sam. XIV, 27, 29. Imp. אָזֶן Jes. LX, 1: *illucesce, illuminare* (*Hierosolyma*) i. e. ad lucem redi, quae tenebris obvoluta facias. Imper. אָזֶן illuxit 1 Sam. XXIX, 10.

Niph. אָזֶן: fut. אָזֶן i. q. Kal 2 Sam. II, 32. Job. XXXIII, 30: **תְּבִשָּׁה** (pro **תְּבִשָּׁה**) *ut illustretur* i. e. ut lumen vitamque recipiat. Part. אָזֶן *lustrans, gloriosus*. Ps. LXVI, 5.

Hiph. אָזֶן fut. אָזֶן apoc. **תְּבִשָּׁה** 1) *il-lustravit, collustravit*, *lucidum reddidit*, c. e. acc. Ps. LXXXVII, 19: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *תְּבִשָּׁה* *collustrabant fulgura*

orbem terrarum. XVIII, 29. Job. XI, 21: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *post se lucidam* (i. e. spumantem) *relinquit semicircum* (in aqua crocodilus). Ps. XCIV, 1. CV, 39. Spec. a) **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *collustravit* s. lucidos redditid oculos alienus (qui tenebris obvoluti erant) i. e. ad vitam quasi revocavit eum (coll. 1 Sam. XIV, 27. Jes. LX, 1) Ps. XIII, 4, hinc *refecit, recreavit* (cf. **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה**) Ps. XIX, 9. Ezra IX, 8. Prov. XXIX, 13. Cf. Sir. XXXI, 17. **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *naqilōn bōtīlōn bōtīlōn* b). **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *illustravit*, lucidam redditid faciem aliquid i. e. exhilaravit, quoniam hilaritas oculis vultuque lucidis se prodit. Eccles. VIII, 1. **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *sapientia hominis illustrat faciem eius*. **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** faciem suam illustravit, de Dei vultu hilari et propitio dicitur Ps. LXXX, 4. 8. 20, c. e. **תְּבִשָּׁה** pers. Num. VI, 25. **תְּבִשָּׁה** XXXI, 17. Dan. IX, 17. **תְּבִשָּׁה** CXIX, 135. **תְּבִשָּׁה** (CXXVIII, 27, 58 (78) Ps. LVII, 2. Cf. **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** s. v. אָזֶן litt. g. — 2) *luxit, lucem praebevit* (*luchten, scheinen*), absol. Gen. I, 15. Exod. XXV, 37. Ezech. XI, III, 2. Ps. CXXXIX, 12, cum dat. Exod. XIII, 21. Neh. IX, 12. 19. Jes. LX, 19. — 5) *illuminauit* i. e. sapientia imbut. Ps. CXIX, 130. **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *illuminal prudens fatuos*. (Apud Arabes **تَبَشَّه** *illuminaans epith. est Aleorani, Sur. XXII, 8. Samariaitanus **تَبَشَّه** *illuminatione dicitur pro revelatione*. v. Aneid. Oricut. I, 50. 51. **أَبْلَدَن** dynast. pag. 217: *حَلَّ أَعْلَمَ مَعْذَبَةَ الْجَنِيِّ* erudit sunt lumina tenebrarum. — 4) *accendit* Malach. I, 10. Jes. XXVII, 11. (CE. **תְּבִשָּׁה** et mox dialectos).*

Carent haec radice *lucendi* significatio Syri et Arabes, rara est apud Chaldaeos. Derivata exstant apud Zabios, ut **لَبَسَ** **لَبَسَ** lucidus, lucida. Habent tamen Arabes **لَبَسَ** **لَبَسَ** *inflammavit vit*. Tim. I, 39⁸ (qua forma carent Golius et Castellus); **لَبَسَ** **لَبَسَ** *vestus solis ignisve* Har. I, 31 Schult. Schol. ad Hamas. p. 515. Ibn Doreid. p. 113. Cf. etiam **لَبَسَ** et **لَبَسَ** flagravit, accendit, **لَبَسَ** ignis. Reliquae dialecti edhibent *lucendi* sensu **لَبَسَ**, **لَبَسَ** q. v.

תְּבִשָּׁה m. (semel sem. Job. XXXVI, 32, vide not. 1) *lux*. Gen. I, 3 — 5. Exod. X, 23. Job. III, 9. XII, 25. XVII, 12. XXIV, 15. XXVI, 10. XXXVIII, 19. 24 (quo in loco, ut Gen. I, 3, lux cogitata est tanquam peculiaris materia a sole non profunda) XLI, 10. Jes. XXX, 26. opp. tenebris (**תְּבִשָּׁה**). Quonodo differat a **תְּבִשָּׁה**, intelliges coll. Gen. I, 3 et II, 16. Ezech. XXII, 8, quare non nisi semel legitur Phar. **تَبَشَّه** **تَبَشَّه** **تَبَشَّه** Ps. CXXXVI, 7. Amos VIII, 9: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *die claro, am hellen lichten Tage*. Parall. **بَرَقَ** **بَرَقَ** **بَرَقَ**. Spec. est a) *lux matutina, diurna*, opp. tenebris nocturnis. Judd. XVI, 2. בְּאָזֶן **תְּבִשָּׁה** *usque ad lucem matutinam*. 1 Sam. XIV, 36. XXV, 34. 36. 2 Sam. XVII, 22. 2 Reg. VII, 9. Nehem. VIII, 3: **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** **תְּבִשָּׁה** *a prima luce ad*

meridicem. Job. XXIV, 14. b) *lux solis et ipse sol.* Job. XXXI, 26. XXXVII, 21. Hab. III, 4. Unde **אָרֶן** *in sole, splendente sole.* Jes. XVIII, 4. (Cf. *quóz de sole* Od. 7, 335, et aegypt. **ϢϢ**, vide s. v. **ןְּאָגָן**). c) *lux fulguris, fulgor.* Job. XXXVI, 32: **בְּקַבֵּחַ** *lux lucem fulguris legit super manus i. e. manus legit fulgure, rubent fulgure manus.* XXXVII, 3: *dirigit הַלְּכָדָהוֹת* **אָרֶן** *lux eius (fulgoris) ad oras terrae.* Comm. 11: **לְנִזְׁנָן אָרֶן** *dispergit nubem fulguris sui.* Comm. 15: **בְּקַבֵּחַ** *cum splendore facit fulgor nubis suae.* d) *lux vitae, opp. mortis tenebris.* Job. III, 16, 20, plenus **אָרֶן** Job. XXXIII, 30. Ps. LVII, 14. e) *Lux imaginem præbet felicitatis, quemadmodum tenebrae infornitii.* Saepce ita, *in proprio lucis significatus retinacuntur.* Job. XVIII, 5: **הַלְּכָדָה** **אָרֶן** *lux obsecurat in tentorio eius.* XXII, 28. Jes. IX, 1: *populas ambulans in tenebris videbit lucem magnam* (*do felicitate aevi messiani, et de ipso Messia.*) I.VIII, 8. 10. Alibi simpliciter de *fortuna* Job. XXX, 26. Ps. XCVII, 11. Apud Jesaiam (X, 17) *Jehova appellatur הַלְּכָדָה אָרֶן lux Israëlis,* i. e. qui felicitatem Israeli præbet. Cf. **הַלְּכָדָה** et **אָרֶן** hit. b) Apud Persas quoque **خُلُوق**, *claritas fortunam, بَشَّرَتْ* *tenebrae infornitiam notant.* Pendnanech 61. Sacy. f) *Lux doctrinam notat, secundum illud Proverb. VI, 23: בְּאָרֶן תְּהִנְמֵד רַבָּה nam luminaris instar est (Dei) mandatum, et lex instar lucis.* Hinc intelligis Jes. II, 5: **הַלְּכָדָה בְּאָרֶן** *ambulemus in luce Jehovae* i. e. in via lucida legis a Deo præscripta. Cf. comm. 3. des. XLIX, 6: **בְּאָרֶן** *חַדְרָה faciam te lucem gentium* i. e. doctorem. XLII, 6. LI, 4. Cf. **סָאָבֶן**

Zohier v. 51: **نَّالِي الرَّسُولِ لَسِيفِ يَسْتَهْضِفُ** *sane Apostolus est gladius a quo lumen petitur,* Schol. **بِيَادِي الْمُكَفَّلِ** *qui dirigit eum ad veritatem.* g) **אָרֶן lux s. nitor faciei i. q. hilaritas.** Job. XXIX, 24 cf. ad illustrandam imaginem Ps. CIV, 15. Apud Græcos similis est translatio in **γένος** nitor et hilaritas, **γέρων** niteo et gandeo, **φαῦλος** nitidus it. serenus, hilaris. Dicitur de rege Prov. XVI, 15: **לְנִזְׁנָן אָרֶן** quando nitet regis *sultus* i. e. quando serenus atque comis est. De Deo Ps. IV, 7. XLIII, 3. XLIV, 4. Semel omittimus **לְנִזְׁנָן** XXXVI, 10: **לְנִזְׁנָן tu si niles, videbinus lucem** i. e. felicitatem. Ludit Psaltes in diuibus metaphoris, cf. hit. c. — Cum Suss. 3 pers. dicitur **אָרֶן** *חַדְרָה* Job. XXV, 3. Plur. **אָרֶן** semel legitur Ps. CXXXVI, 7 (v. supra).

Not. 1. **אָרֶן**, plerunque masculinum, semel cum femino construitur Job. XXXVI, 32, ubi *Suffixum in* **לְנִזְׁנָן** *refertur ad גָּבָר,* neque opus est, ut cum compluribus codi. et editi. (v. de Rossi ad h. l.) legas **לְנִזְׁנָן**. Vocabula enim *lucem ignemque notantia* c. feminino construi amant, *Lehrgeb.* 546.

Not. 2. Voc. *אָרֶן pluviae vim tribuant* Chald. et interpres hebrei in loco Job. XXXVII, 11, eni addunt nonnulli XXXVI, 32 et Jes. XVIII, 4. Juda b. K., post-

quam *lucis* significationem exposuit: ولا ينسب إلى **כְּכָה אָרֶן** الذي تفسيره غيث المطر ومنه صام **כְּחַדְרָה** كثافتها على أثر المطر ومتناه **בְּרִיךְ יְהִי עָלָיו** أوردو مدحه *vero non referendum* **הַלְּכָדָה in loco Job. XXXVI, 32 ubi** *nubem pluviae notat, neque aliter Jes. XVIII, 4 ubi vertendum:* quemadmodum reddit serenitas post pluviam, et similiter Job. XXXVII, 11 **אָרֶן** *est pluvia eius.* Cf. Saadias Jes. l. c. At Job. XXXVII, 11 **לְנִזְׁנָן אָרֶן** non potest non de nube *fulguris explicari,* coll. **אָרֶן** comm. 13, neque aliter intelligendum est **הַלְּכָדָה** XXXVI, 22. (Vide supra litt. c.). In Kamuso (454

Calc.) est: **אָרֶן אֲשָׁמָל** ومن السحاب مورعاً ad Job. l. c. *vertit **sepentrio** est, et de nubibus usurpatum fluxus corum, sed malo, معه esse motionem, fluctuationem, pr. aestum corum, quo posito ne Arabes quidem huic significacioni fictae operam ferent.*

Not. 3. Amos VIII, 8 **אָרֶן** contr. est pro **בְּצִיאָה**, q. v.

Not. 4. 1) q. **הַלְּכָדָה lux et regio lucis.** Vide Plur. **רְגָבָן.** 2) *ignis, flamma,* cf. **הַלְּכָדָה no. 4.** Jes. XXXI, 9. XLIV, 16. L, 11: **שָׂאָר flamma ignis.** In sermone prophetarum symbolico imaginem præbet *pestis et famis,* v. Ezech. V, 2 coll. 12. (Syr. **סָלִים** patronum, B. B. apud Castellum. Apud Zabios **וְלִיל Ur** est daemon caliginis praefactus, regi lucis oppositus, v. Norb. Onomast. p. 11). — 3) N. prop. viri i Paral. XI, 35.

Plur. **רְגָבָן** 1) pr. lices s. *doctrinae, revelationes,* vel (si pluralis est excellentiac) *revelatio,* de sorte Hebreorum sacra Num. XXVII, 21, 1 Sam. XXVIII, 6, plerunque plenus **רְגָבָן** **הַלְּכָדָה revelatio et veritas** (*revelatio vera*) Exod. XXVII, 30. Levit. VIII, 8. Ezra II, 63. Nehem. VII, 65. semel **הַלְּכָדָה** Deut. XXXXII, 8. LXX. egregie: **δίλωσι καὶ ἀληθεία.** Vulg. *doctrina et veritas.* Rel. gracci in Hexaplis: φωτισμοὶ καὶ τελεότητες. Luth. *Licht und Recht.* Gestatae fuisse sacras has sortes, quas solus pontifex maximus in gravioris momenti causis consulere solebat, *in vel super pectorali cius, appareret et loco in hac re classico* Exod. XXVIII, 30: **לְנִזְׁנָן** **בְּמִזְבֵּחַ** **בְּאָרֶן** **בְּבְרִיךְ יְהִי עָלָיו** **לְנִזְׁנָן** *quales vero fuerint, et quomodo carum opere Dei oraculum consuluerit sacerdos maximus, iam Philonis et Josephii tempore incertum erat, quandoquidem iam ducentis ante Josephum annis cessaverat oraculum (Archaeol. III, 8 §. 9).* Fortasse etiam haec sortes inde ab omni aevo ad disciplinam arcani pertinuerant. Josephus l. c. in ipsis duodecim gemmis, quae exteriorem pectoralis partem ornabant, carmineque splendore fuisse Urim et Tummim opinatur: *dia γῆς τῶν δώδεκα λέθων, οὐδὲ κατὰ στέγρον ὁ αὐχεῖνες ἐπεγγαμένους τῷ ἔσσοσήν (ζεῦ) φορεῖ, τίκνην μέλλονται πολεμεῖν προεμήνυεν ὁ Θεός.* τοσαύτη γὰρ ἀπήστραπτεν ἀπ' αὐτῶν αὐλήν μοίπω τῆς στρατιᾶς κεκυρώθη, ὡς τῷ απλίκῃ παττι γράμμον εἴπει τὸ παρεῖται τῷ

Θεον εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν. .... ἐπιστούσιο μὲν οὖν τε ἡσάη-
ης καὶ διὰ σαρδόνυξ τοῦ λάμπετος ἔστι διακοπός προίεγον
ἡ τάνιρη ἐν συνθέται τὴν γραφὴν, τοῦ Θεοῦ διαχειρῶντος
ἐπὶ τῇ παρθένει τῷ νόμῳ, quam sententiam amplexi
sunt e recentioribus SCHROEDERIS (de Urim et Thummim, Marb.
1774. 4.), JO. BRAUNIUS (vest. sacerdot. p. 595
sq.) aliisque, imperio BELLFRWANNE (Die Urim und
Thummim, die ältesten Gemmen, Berlin 1821), qui
Urim et Thummim invita umanimi vett. auctoritate trans-
fert *lumina et perfectiones* i.e. (gemmas) *perfecte lu-
centes*, die Hellglänzenden, Brillanten. Josephus Favre
videtur LXX Exod. I. c. vertentes ἐπὶ τὸ λόγον. Sed
gemmas pectoralis ab his sortibus diversas fuisse, mani-
festo arguit locus Exodi laudatus cum comm. 17. collatus,
neque opus est, portentosas Rabbinorum fabulas refutare,
qui oraculum ita a Deo datum esse commenti sunt, ut e
literis, quae geminis insculptae erant (Exod. i.e. Vers. 21),
per miraculum emicarent eae, quibus responsum conti-
nebatur. V. Surenhusius Mischna II. 251. SCHICKARDUS
de iure regio Hebraeorum cap. I. Verosimiliora dat PHILO
(vit. Mosis III. Opp. II. 152. Mag.): τὸ δὲ λόγον τερά-
γων διλογίον κατεπενθέτο (בְּאַבְדָּלָה בְּאַבְדָּלָה Exod. I.c.),
וְנִשְׁׁוֹרֵי בְּאַבְדָּלָה, וְנִשְׁׁוֹרֵי אַבְדָּלָה וְנִשְׁׁוֹרֵי δְּלָבָן וְנִשְׁׁוֹרֵי
אַבְדָּלָה, cuius auctoritate secuti Urim et Thummim
duas imagunculas (עֲמָלָקָת) fuisse censussum inter dupli-
cem pectoralis pannum insertas, quarum altera doctrinam
divinitus patet factam s. *revelationem* (בְּרָכָה), altera *veri-
tatem* (בְּאַתְּ) repreäsentaret συμβολοῦς. Hebrei autem
hoc in more symbolico imitati esse videtur Aegyptios,
apud quos index supremis sapphirinam *veritatis imagi-
nem* e collo suspensam gestabat (Aelian. var. hist. XIV. 34.
Diod. Sic. I. 48. 75). Cf. יְמָן. Atque Hebreos antiquiores
a virtutibus viribusque symbolice et per imaginem exhibe-
bendis minime abhorruisse, id praeter Cherubos docent Teph-
aphim, quos tamen ab Urim et Thummim non diversas
fuisse temere existinmarunt LUD. DE DIEU (ad Gen. XXXI.
19) et SPENCER'S (de legg. Hebr. ritualibus p. 932 sq.).
Præter auctores iam passim laudatos v. J. D. MICHAELIS
mos. Rechi I. p. 257. VI. p. 162. CARPOV. Apparat. antiq.
p. 75 sq., nec non quae collecta et landata sunt in
UGOLINI thes. s. T. XII. no. 7. 10. et in FABRICII bibliogr.
antiqu. p. 502.

2) **רָבָּן** Jes. XXIV. 15 legitur de plaga quadam
coeli, opp. insulis mariis in occidente. Secundum etymon in-
tellige *plagas lucidas*, sole collustratas i.e. orientales, coll.
homericō πρὸς ἥστη τὴν γέλων τε (Il. u'. 239. Od. i. 26.
v'. 240). Neque aliter videtur intelligentum talmud.
אַבְדָּלָה, quamquam de occidente illud intelligent plurimi
glossographi (v. Aruch h. v.). Apud Arabes حَرْبَرْ (v. lo-
cum Kamusi s. v. حَرْبَرْ not. 2) atqne حَرْبَرْ, حَرْبَرْ est *septen-
trio*: nec refragabor, si quis hoc confulerit, quandoquidem in tali nexus insta oppositio non desideratur (cf. Ps.
CVII. 3. Jes. XLIX. 12. Deut. XXXIII. 23. Amos VIII.
12). Rabbini *specus* interpretantur coll. حَرْبَرْ (vide

DE ROSSI ut et Comment. nostr. ad h.l.), prorsus renitente
contextu. Neque magis probanda sunt quae apud SIMO-
SEM ed. III. proponuntur: *inter ignes* i.e. in templo inter
ignes altaris, candlesti aurei et Urim summi sacerdotis,
nisi potius sit nomen gentis *Urri*, in his Ur incolae et per
synedochen Chaldaei s. Babylonii, vel *regiones exilii*, ab
τῇ propulsio, abactio, ut J. D. MICHAELIS coniectat.¹²

רָבָּן, plenus ars רָבָּן Ur Chaldaeorum Gen. XI.
28. 31. XV. 7. Nchmi. IX. 8, N. pr. urbis patriae Abra-
hami. De situ eius audimus primum Eusebium, cuis
verba ex Alexandro Polyhistore servavit Eusebius de
præc. evang. IX. 17: Εὐτόλεμος — δεκάτη δὲ γενεὴ φρεάτη
ἐν πόλει τῆς Βαθύκοιν Καμαρίνη, ἦν των λέγουν ποτα
Οὐρήν, επικαὶ δὲ μεθεομενόντης Χαλδαῖον πόλιν,
ἐν τρικαλανίᾳ γενέθαι Αράβων γενεῖ. Non contemenda
esset haec traditio, quanquam Eusebium scriptor est non
ubique locuplet, modo de Camarina eiusque situ aliunde
nobis constaret: et hoc saltem veri inesse videtur loco
(hacten ipse Eusebium fontes suos fortasse male intel-
lexerit) כְּרָבָּן רָבָּן proprie *urbem Chaldaeorum* notare, id
quod infra vindicatur sumus. Certiora de situ dubit
Ammianus Marcellinus (XXV. 8 al. 26), qui redi-
tum romani exercitus sub Joviano post mortem Juliani de-
scribens castella persici *Ur* mentionem facit, Nesibin
inter et Tigri siti (ap. d'ANVILLEM 60°, 12° long.,
36°, 4° latit.), quod Abrahami locum natalem fuisse ideo
est verisimile, quia Ura in Palaestinam profecturi facile et
absque longiore circuitu Carras transire poterant, id quod
Abrahami familiam fecisse legitimus Gen. XI. 31. Hanc igitur
sententiam a BOCHARI (Phaleg. I. 10. II. 6) proposita-
rum scuti recentiorum plurimi, ut CELLARIUS (geogr.
ant. II. p. 729. 737. 760), J. D. MICHAELIS (spicil. II. 101),
SCHLÖTERUS, alii. *Urae Plini* (V. 21 §. 21) vix
ratio habenda erat tum propter situm tum propter lectio-
nem suspectam. *Suram* enim legit HARDUINUS, LXX.
appellative dant γέρας τῶν Λαϊδαίων (unde Michaelis
male efficit ὄμαρ), neque aliter ABULWALIDES, qui de
regione humili et depressa Mesopotamiae illud interpreta-
tur. Melius sane hi, quam SYAD. PSEUDOJON. JARET,
qui *ignem Chaldaeorum* redentes ridiculas ex hoc
etymo fabulas elicerent (v. quac laudavimus s.v. כְּרָבָּן,
p. 11): sed verum etymon in linguis semiticis omnino
quaerendum non erit. In lingua sanscritana vero *Ur*
(eui fortasse cognatum est עָרָה etymo semiticum carens)
urbem, oppidum, patriam valet, idque hinc nominis adhi-
bere possumus, modo memoris sumus, Chaldaeorum
linguam primigeniam cum assyria, et proinde cum per-
sica et indica cognitam fuisse. Atque sic recte se habent
πόλις τῶν Λαϊδαίων, quam supra ex Empolemo protul-
imus. Præter auctores landatos cf. CURIST. WAGNER de
Ur Chaldaeorum, in thes. theol. philol. (vet.) T. 1.
p. 193 sq.

רָבָּן f. i. q. רָבָּן lux Ps. CXXXIX. 12, metaph.
de felicitate Esth. VIII. 16.

Plur. מְלֹאָה viridia eaque esu idonea, olera 2 Reg. IV, 39 pr. lucida, splendentia. (*Splendor* enim ad virorem et flores transferuntur. Cf. צִדְקָה, צַדְקָה, תְּחִזְקָה, et in dialectis נָצְחָה mienit, splenduit, hebr. floruit; חֲנִכָּה splenduit, it. arab. floruit; نَسْرَه germinavit; حَبَّه, حَبَّه, حَبَّه splenduit, it. arab. floruit; نَسْرَه acth. حَلَقَه: splenduit, arab. it. floruit; نَار splenduit, it. floruit, نَار hinc et flores. Cf. SALMAS, ad Solin. p. 141. SCHULT. Orig. p. 320. Ad nostram rad. prae ceteris conferendum est cognatum حَلَقَه, quomodoenque illud efferes, quod Gen. I, 12, 13 legitur pro حَلَقَه). Specialius *Syrus* et *Arabs* veterum تَكَوْهُ i. e. malvam, quac pauperiorum cibis erat, licet etiam in beatiorum mensis comparceret (Arist. Plut. II, 5. Ovid. Fast. IV, 697. Cic. epist. ad fam. VII, 26. Hor. Od. I, 31). Talmudici reddunt גְּדִירָה (v. Ben Melech ad l. l. Maini, ad Maaseroth IV §. 5. Schebith IX §. 1) i. e. brassica eruca, brassica eruca Linn., رُوشَه, ital. ruchetta, germ. Rauke, v. Dioscorid. II, 170. Schneider, ad Colum. II, 3, 29. Hor. Sat. II, 8, 51, et cf. in universum CELSII Illicor. I, p. 459. Difficilior est locus Jes. XXVI, 19, ubi de scie resurrectionis בֵּין אֶת רֹוחַת פְּלָקָה אֶת רֹוחַת פְּלָקָה nam ros plantarum est ros tuus i. e. recreabit ros Dei surrectos instar roris plantas recreant (cf. Sir. XI, VI, 14. XLIX, 12 aliasque imagines a plantis ad mortuorum resurrectionem translatas Joh. XII, 24. 1 Cor. XV, 35 - 38. 42 - 44). Al. rorem lucis i. e. vitae, vel rorem vivificantem interpretantur, quod codem fere reddit. Cf. Comment. ad l. l. aliamque de hoc ve. sententiam s. rad. הַרְאָה.

אָרָה plur. אָרָה stabula pro אָרָה, v. sub אָרָה.

אָרָה (lux mea) N. prop. virorum 1) pater Bezalelis artificis Exod. XXXI, 2. 1 Paralip. II, 20. 2) pater Geberi, praefecti Salomonis 1 Reg. IV, 19. 3) Levita, Esrae acqualis. Esr. X, 24.

אָרָה (lux Dei) N. prop. 1) Levita e familia Kehathitarum 1 Paralip. VI, 9. XV, 5. 11. — Ibid. VI, 1, codem contextu legitur אָרָה. 2) sacerdos Rehabeami, 2 Paralip. XIII, 2, sed cf. אָרָה בְּשִׁבְעָה pag. 10. Tanguam archangeli nomen in S. S. non legitur.

אָרָה (lux Jehovae) N. pr. virorum, 1) Chittaeus quidam, Bathseba maritus, a Davide perfide interfectus. 2 Sam. XI, 3 sequ. 2) sacerdos, tempore Ahasi et Jesaiao Jes. VIII, 2. 2 Reg. XVI, 10 sq. 3) sacerdos Israe coaevus, Esr. VIII, 33. Nehem. III, 4. 21. VIII, 4.

אָרָה (lux Jehovae) N. pr. prophetae Jeremias coaevi, iussu Jojakimi regis interfecti Jerem. XXVI, 20 sq.

אָרָה (lucibit) N. pr. viri, unde אָרָה nomen oppidi, v. s. אָרָה.

מְלֹאָה plur. בְּאָרִים Ezech. XXXII, 8 et אָהָרָה Gen. I, 14 - 16 m. 1) lumen. Ps. XC, 8: שְׁמַעְנָה בְּאָרָה abscondita nostra peccata (ponis) ante lumen rutilans tui. LXXIV, 16: שְׁמַעְנָה בְּאָרָה parasti lumen solenque, בְּאָרָה lumen oculorum Prov. XV, 30 i. e. oculi incidi, hilares, cf. אָהָרָה 1, a. De coeli luminibus, sole et luna Gen. I, 14 sq., eaque Ezech. XXXII, 8 בְּאָרָה lumina lucida appellantur. (Arab. مَعَابِدَةَ اللَّامَادَاتِ بَلَادَاتِ بَلَאדָתָה lampades, de stellis Sur. LXVII, 5. SCHULT. ad Ispah. p. 11. בְּאָרָה candelabrum (in tentorio sancto) Num. IV, 9. 16. 2) candelabrum. Exod. XXV, 6. XXVII, 20. XXXV, 14.

מְאֹרָה f. in uno loco Jes. XI, 8 foramen viperae. Proprie tale foramen esse videtur, per quod lux illabitur in cavernam, *Lichenloch*. Parall. Vulg. caverna. Syr. مَهْوَنْه. AbULWALID: هي جحرة وحفرة التي يأوي إليها ولذلك تسمى بالحفرة latibulum est et foramen eius (viperae), in qua habitat, idemque vocabulum habent Arabes pro caverna vel foramine. Ignorant quidem Lexica arabica vocem مَهْوَنْه, et ne illi quidem, quod cavernam interpretatur BOCHARTS in Illicoz. T. II, p. 404 (Dschanharium fortasse securis, non quem laudat Giggejum, in quo nihil eiusmodi est) in Canisso edito legitur, nolumus tamen propterea ABULWALIDI auctoritatem in lingua patria derogare. Ni si placet etymon supra propositum, sumi potest حَلَقَه esse i. q. حَلَقَه vel حَلَقَه مَغَارَة caverna. (Cf. sub §.) — Chald. Saad, Kimchins, Aben Ezra lumina i. e. oculos lucidos viperarum intelligent, et contortius etiam J. D. MICHAELIS lumina pro tentaculis cerastae dici opinatur, quae bestiae pro luminibus sint (Suppl. 52).

שְׁמַעְנָה Hithpa. שְׁמַעְנָה, v. sub שְׁמַעְנָה. Aliud radicum vestigium est in nomine שְׁמַעְנָה fort. Jehovah donavit, ab שְׁמַעְנָה arab. شَمَعَ donavit.

שְׁמַעְנָה sive שְׁמַעְנָה rad. in Kal innisitatis.

Niph. fut. שְׁמַעְנָה, 1 pl. שְׁמַעְנָה, 3 plur. שְׁמַעְנָה consensit, morem gessit, obsecutus est alicui 2 Reg. XII, 9, cum dat. pers. Gen. XXXIV, 15. 22. 23. Targ. שְׁמַעְנָה, ut alibi pro שְׁמַעְנָה KIMCHI: קִנְנָה הַהְרָזָה sive קִנְנָה rad. in Kal innisitatis. Arabes hanc vim habent sub شَمَعَ أَنْتَ هَرَبْتَ venit. Conj. III. شَمَعَ, pro quo vulgus دَعَى, quodque hebreus esset حَيْثَمَ زَهَرَ Zohier v. 38. Har. 38, 424. 39, 433 Sacy. E tertia haec specie nova radix שְׁמַעְנָה orta esse videtur, nisi mutatis punctis pro شְׁמַעְנָה, שְׁמַעְנָה legere placet שְׁמַעְנָה, שְׁמַעְנָה, quae forma ad Poel rad. هَرَبْتَ referri possunt.

ADELWALIDES quoque radicem **תְּהִלָּה** non admisit. — In loco 2 Reg. XII, 9 vulgaris significatus *morem gessit* egregie aptus est, neque opus, ut cum Eichhornio aliam radicem arecessas, nimirum **תְּהִלָּה** lite *vicit*, convicit aliquem, unde Niphah eset: *convictus est*. Rege enim iubente subiectorum est morem gerere iussis, et si non convicti sint.

תְּהִלָּה signum, v. sub rad. **תְּהִלָּה**.

תְּהִלָּה chald. signum, v. ibid.

תְּהִלָּה cum Suff. תְּהִלָּה, תְּהִלָּה, nota accus. v. **תְּהִלָּה** no. 1.

תְּהִלָּה tunc, v. sub **תְּהִלָּה**.

תְּהִלָּה vel תְּהִלָּה chald. *accendit, succedit*. Part. pass. **תְּהִלָּה** (ex Syriismo pro **תְּהִלָּה**) *accensus* Dan. III, 22, Inf. **תְּהִלָּה** pro **תְּהִלָּה**, **תְּהִלָּה** III, 19, c. Suff. **תְּהִלָּה** ibid. In Targ. Jonath. **תְּהִלָּה** legitur praeterea Jes. XLIV, 15 pro **תְּהִלָּה**, Hos. VII, 4 pro **תְּהִלָּה**. Arabes habent radicem huic finitima **تَهْلِي** ferbuit, commovit, instigavit, it. ignem accendit, i. q. **تَهْلِي** Kamüs p. 695.

תְּהִלָּה rad. iamsitata. Apud Arabes **تَهْلِي** est fluxit aqua. Conj. V. divisorunt inter se, **أَرْبَعَةٌ** corpore brevis, pumilio, **تَهْلِي** non ruminavit camelus: quae quomodo inter se cohacrent, viderint alii. Unum moncus, quippe ad nostrum propositum pertinens. Nimirum **تَهْلِي** *Giggejus* transfert intonsus, hirsutus fuit, coll. **أَرْبَعَةٌ** hirsutus, et **تَهْلِي** med. Kscr. pilosus, hirsutus fuit, procul dubio in Kamusi codice legens **هُنْجَنْ**; sed in Kamuso impresso, in eius usua multi codd. collati sunt, atque in Golii codice legebatur **هُنْجَنْ**, quod praferendum, quoniam vox esse dicitur camello propria. Verba sunt: **أَرْبَعَةٌ** **كَفْحَةٌ** **أَدَلِيلٌ** **كَفْحَةٌ** neque erat cur Golius sibi suoque codici diffideret, praesertim cum abunde nota sit *Giggejus* negligentia. Hacc vero propterea disputavimus, ne **תְּהִלָּה**

hyssopum L. *origanum*, plantam non pilosam, a *pilositate* dictam esse in posterum existentem Hierobotanici nodumque in scirpo quaerant. Fortasse conferendum **תְּהִלָּה** IV. herbas protulit campus.

תְּהִלָּה (fort. pumilio) N. pr. viri i Paralip. XI, 37. BOHLENIES (symb. p. 26) confit pers. **اسپ** *equus*, sed persicum etymon in nomine hominis ex Davidis actate ferri vix poterit.

תְּהִלָּה (per Syriasmum pro **תְּהִלָּה**) *hyssopum* veterum, quo inebantur Hebrei in Istrinationibus sacris Exod. XII, 22. Levit. XIV, 4, 6. 49. 51. 52. Num. XIX, 6. 18. Ps. LI, 9. E muro proveniens tanguum arborum fruticumque minimus cedar opponitur i Reg. V, 13 (ad. IV, 33). De cauli eius intelligendum *וְעַמְוֹתָךְ* Joh. XIX, 29. LXX. Vulg. ubique *וְעַמְוֹתָךְ*. Chald. **תְּהִלָּה**. Syr. **تَهْلِي**, excepto loco i Reg., ubi **تَهْلِي** i. e. *laetior*, plantae parietariae species. Apud Arabes pro *hyssopo* est **تَهْلِي**, eaque voce utuntur interpretes, ubi in Gracis est *וְעַמְוֹתָךְ*, Ps. I, 9. Hebr. IX, 19 (alia forma **تَهْلِي** et **تَهْلِي** est ap. Castellum p. 1016); sed pro **תְּהִלָּה** in Pentateuchia Saadias habet **عَنْزَر** *origanum*, de quo postea. Aethiopicus interpres pro gracie *וְעַמְוֹתָךְ* Ps. I, c. dat **חַמְרָה**: idemque pro mentha, *קְדֻשָּׁה* Matth. XXIII, 23. — *Hyssopum* Gracorum descripere Dioscorid. III, 30, et Bodaeus a STAPEL ad Theophr. hist. plant. p. 727, ac de variis *hyssopi* hebreici generibus plantisque cum eo communitari solitis disputarunt Talmudici Tract. Sabbath. 14. fol. 109. b. 16, fol. 128. a. Cholui cap. 5. fol. 62. b. Succi i fol. 13. a. Negain cap. ult. sect. 6. Ex his vero appetet, Hebreos Graciosoque *hyssopi* nomine non nostratum tantum *hyssopum officinale*, sed similes etiam plantas aromaticas comprehendisse. Imprimis autem veteres Hebrei hoc nomine designasse videntur *origanum*, *Arabum vel عَنْزَر*, enius varia genera (*Origanum indicum*, *Origanum cretense*) in Palæstina et circa montem Sinam frequentissima sunt, atque ita praeter *Saadiam* hebreicam **תְּהִלָּה** interpretantur Moses Maimonides, ADELWALIDES, KIMICHUS, BARTENORA. Tanchum Hieros. Ms. **אוֹבֵד אֶסְתְּרָה** **וְעַמְוֹתָךְ** Esob nomen est *origani* et *Kornith*, i. e. *stoechadis*, quae est species *origani*. De **תְּהִלָּה** *satureta* L. *lavendula* v. loca talmudica, de *stoechade* i. e. *lavendula* Diosc. III, 31. Plin. XXVIII, 31. De hac planta aromatica, nostratum *Dosten*, *Wohlgemuth*, praeter *Hasselquistum*, PROSPERUM ALPINUM et BURKHARDTUM (*Reise nach Syrien*, vers. gerin. p. 913. 1079), andianus Jo. VESLINGIUM in Observatt. ad Pr. Alpinum de plant. Aegypti p. 32, qui iconem quoque apposuit: „Adolescit haec eximia planta magnitudine *pedali*, caulis rectis satisque firmis (cf. i Reg. l. c. Joh. l. c.), cuius folia amaraci habitudine tenella, mollique velut lauagine respersa tactui blandiuntur ....

Flosculos producit quamplurimos, niveo candore lactescentes, qui per extrema canium inter numerosa foliorum capitula prominent." Cf. BOCHART. Illicroz I, 587 — 593. CELSIUS I, 407 sqq. J. E. FABER, in *Leipz. Analekten* T. I. p. 1 sqq., SALMAS, homonymy hyles iatrica cap. 19.

st. emphaticus. Aliis 3 fem. pract. pro ~~enī~~ vel nomen
fem. robur, firmitas.

תִּנְ rad. *inusit.*⁵ Eius analogiam sequitur

vel נָא ut germ. *da*, *so*. Job. IX, 31. Prov. II, 5. Ps. CXIX, 92. — 3) tunc pro *ideo*, *propterea*. Ps. XLII, 8. Jerem. XXII, 15.

נָא, raro נָא נָא Jer. XLIV, 18 (arab. مَنْدَمْ, مَنْدَمْ) et contr. מַדֵּם ex نָא (من نـا) 1) adverb. *a tempore* maxime *inde a longo tempore*, von *Altors her.* Prov. VIII, 22. Ps. CXLI, 2, hinc *olim*, *antea*, 2 Sam. XV, 34. Jes. XVI, 13. XLIV, 8. XLV, 21. XLVIII, 3, 5, 7. Parall. נָא נָא. 2) Praep. et Conj. *ex (aliquo) tempore*, *des-lors*, seit, e. e. subst. Ruth, II, 7: נָא נָא נָא ex tempore matutino et usque adhuc. Ps. LXXXVI, 8: נָא נָא נָא נָא quis stabit coram te ex tempore irae tuae? i. e. ex quo semel exarsit ira tua. Egregie Chald. קָרְבָּא שְׁמַרְתָּא נָא נָא. Bene etiam LXX: αὐτὸς ἦν ὅρκος σου. Cum Infinutivo Exod. IV, 10: αὐτὸς ἦν εἰς τὸν λόγον σου. Cum verbo finito, pr. pro στάσῃ αὐτῷ vel γε πέπλος Exod. V, 23: οὗτος ἦν καὶ ἤρχετο αὐτῷ ex quo veni ad Pharaonem. Gen. XXXIX, 5.

Not. Sunt, qui coll. arab. נָא *fragorem strepitumque edidit*, *vehementius commovit* aliud statuant nomen נָא, quod analogiam verborum נָא sequatur, et proprie *fervorem*, *aestum* notet; quo referunt. Ps. LXNVII, 8: “ab aucto irae tuae.” Iudg. V, 8: “ירְבָּעָה נָא” (cum) *vehementia bellatum est ad portas*.¹ Job. III, 13: “לֹא נָא” (dolor bulliens conquiesceret mihi).² V. SCHULT. ad Job. I. c. LERTE ad Judd. I. c. J. J. SCHULTENS in Diss. Lugdd. II, 118, quos sequuntur recentiores quidam, quamquam nihil fere esse potest illa horum locorum interpretatione incommodius, ne dicam insulsius.

נָא (formae נָא) i. q. נָא *tunc*, et ante apodosin ut germ. *da*, *so*. Ps. CXXIV, 3, 4, 5. Conferri potest arabica forma נָא. Sequoris Hebraismi esse videtur, et simile est chald. נָא.

I. נָא fat. נָא (unde נָא Jer. II, 36) et cum dat. prominis pleonastico, ut alia verba cumdi, נָא נָא Prov. XX, 14 1) *abiit*, *discessit* Prov. I. c. Jer. II, 36. 2) *defecit*, de aqua deficiente vel exarescente Job. XIV, 11, de cibo deficiente in vasis (c. c. נָא, cf. נָא) 1 Sam. IX, 7, de viribus deficientibus Deut. XXXII, 36 (abi נָא est per Chaldaicum pro נָא).

In dialectis Aranais נָא, נָא, נָא abeundi et proficisciendi vi frequentatur, apud Syros etiam c. dat. pleon. נָא נָא abi, ut gall. *na* *en* Gen. IX, 1. Matth. XVI, 23. Arabes eius loco habent radicem vicinam

נָא pro נָא dimovit, et fut. A. abiit loco, defecit, desisti, cessavit. Sub consonis נָא conferri potest נָא aeternitas, vita aeterna, cf. נָא et נָא aeternitas. Denique cognatum est عَلِيٌ servavit, dimovit, et intrans. deservit. Com. III. discussit, recessit. Conjecturas etymologicas ab A. SCHULTR. ad Prov. XX, 11 et Scenr. in observat. etym. propositas suis auctoribus relinquimus.

נָא chald. 1) *ivit, profectus est* Esr. IV, 23. V, 8, 15. Dan. II, 17, 21. VI, 20. 2) *abiit* Dan. VI, 19. Imperat. נָא pro נָא per Syriaeum. Esr. V, 15.

נָא m. abitus, discussus, v. s. נָא no. 7, litt. a.

נָא Nevit, texuit i. q. aramaicum נָא (in Targg. pro נָא), נָא et arab. عَلِيٌ, נָא et נָא inter se permutatis. Sub Aleph Talmudici habent נָא נָא textor, נָא rete, et Syri نَّا نَّا rete.

P. part. נָא נָא textum. Ezech. XXVII, 19. (Vett. inter p. pro nomine proprio id habuere. LXX. § 29. Vulg. Et Mozel. Aqu. et Syr. de Izal, pro נָא נָא, approbatrice MICHAELI in Spicileg. II, 164 sq.).

נָא m. urbs vel regio Arabum Joctanidarum (Gen. X, 27), postea Sanaa (صنعاء) dicta, quae est regni Jemenitici metropolis. Kamus pag. 1388 s. rad. נָא: كَسْحَابِ اَسْمَ صَنْعَاءَ الْيَمَنِ او بَلْهَنَاهَا i. e. nomen

Sanaae jemeniticae aut conditoris eius. Dschanharium regem Huijaritarum عَلِيٌ i. e. ab Asalo oriuandum vel Usalem nominat. Addit. testimonia docti Muhammadani ex India ap. NIEBUHRUM (deser. Arabiae p. 291), et ABRAHAMI ZACUTH apud Bochartum (Phaleg, II, 21). Etiandum sculo post Christum sexto nomen antiquum vixit, quemadmodum intelligimus ex Joannis. episcopi Syri, verbis, qui *أَذْلَالُ* i. e. Uzalios in Arabicis felicis populis memoret (ASSEMANT. bibl. orient. T. I. p. 360). Descriptionem urbis, quam Alfeldus ponit sub gradu latitudinis 14°, 30', Niebuhrius *أَذْلَالُ* et mathematius sub 15°, 22', dedeunt EDRISI Clim. I. p. 6, BAKRI in Notices et Extraits II, 403. ABRILIDA in tab. Arabiae p. 42. GAGA, NIEBUHR et I. c. itin. I, 418—423, SEETZEN (*Monath. Corresp.* XXVII, 235). Nostra demum memoria Sanaa pro dolor! Seetzenio, qui ab eius Imamo veneno interfectus est, fatalis facta est. In cod. Sam. pro נָא legitur נָא. Auzaram Ptolemaei et Ausaritas Strabonis et Plini (XII. c. 16) nequaquam cum Usala nostra comparando esse recte monuit MANNERUS (VI, p. 88): et minus etiam

huc referendum est **וְאַתָּה** in libris Zabiorum (v. Norb. Onomast. 3).

I. **אֲנָשָׁן** rad. in Kal inusitata (vid. tamen N. propr. **אֲנָשָׁה**). Arab. **أَنْسَانٌ** significaciones habet denominativas ab **أَنْسَانٍ** auris, **aures praebuit**, **auscultavit**, **ἐνοίκειν**, **obsecutus est**, it. accepit, cognovit Cor. 2, 279. Conij. II. IV. certiore locutus. Si apud Hebraeos

Hiph. **יָנַחַת ἐνοίκειν**, i. q. **חָנַשׁ** sed in sermone sublimiore **1) auscultavit**. Ponitur vel nunc Deut. XXXII, 1. Iudd. V, 3, vel cum accus. ut sit **auribus percepit** Gen. IV, 23. Job. XXXIII, 1, vel est i. q. **aures advertit** et constr. c. **בְּ** Job. XXXIV, 2, 16. Exod. XV, 26. Ps. LIV, 4. **לְאֵלֶּךְ** Ps. LXXVII, 2. Jes. LI, 4, 22 Prov. XVII, 4, **בְּ** Num. XXIII, 18. Job. XXXII, 18, 2) **exaudivit**, de Doce Ps. V, 2, XVII, 1. XXXIX, 13, 3) **obedivit**, **obsecutus est** Neh. IX, 30. 2 Paral. XXIV, 19. Exod. XV, 26. — Aleph huius verbi interdum quiescit et abiicitur, ut in Part. **לְאֵלֶּךְ** Prov. XVII, 4 pro **לְאֵלֶּךְ** vel et i. fut. **לְאֵלֶּךְ** pro **לְאֵלֶּךְ** Job. XXX, 11.

II. **אֲנָשָׁה** i. q. **דְּנָה** **ponderavit**, unde **מְבָרָקָה** bilances.

Pi. **אֲנָשָׁה** metaph. **ponderavit**, **perpendit**. Eccles. XII, 9. Sequitur synonymum **רַקְבָּה**. Rabbini. **אֲנָשָׁה** ponderari, probari (in mathesi), idque nostro loco recte adhuc Abulvalides et Kimchius, quandoquidem usus loquendi Ecclesiastae ad Rabbinismum proclivis est. Et ille quidem ita: **אֲנָשָׁה רַקְבָּה** **لِمُور وَعَدْنَا** **وَاسْتَقْسِاعًا**. **وَيَحْتَ** i. e. **אֲנָשָׁה Kohel. XII, 9 valet i. q. ponderavit res et comparavit eas diligentia usus, it, disparavit de iis et probe eas perpendit.** — Alij, ut Aquila, Gr. Venet. Syr. Chald. **אֲנָשָׁה** reddunt **auscultavit**, **עֲרָבָה**, ut rabbini. **אֲנָשָׁה** et arab. **أَنْسَانٌ**. EICHENHORNUS (*Eineheit, in das 1. T. §. 658*): legit, pr. recitari sibi iussit, citra linguae usum.

III. **אֲנָשָׁה** i. q. chald. **אֲנָשָׁה** (Jes. XXXIII, 4 Targ.) **armavit**, conf. **כָּבֵד** med. Je ornavit, vel potius aram. **אֲנָשָׁה**, **כָּבֵד** **armavit**, unde **אֲנָשָׁה** et **כָּבֵד** **arma**, **אֲנָשָׁה**, **כָּבֵד** cultus, i. e. arma. Hinc

אֲנָשָׁה m. **supplex**. Deut. XXIII, 14: **בְּנֵי קְרֵבָה תְּהִלֵּתְךָ** **et palam habeas in supplectile tua**, ubi 29 codd. Kemnickt, et 27 Rossiani in Plur. legunt **בְּנֵי קְרֵבָה**, quidam **בְּנֵי קְרֵבָה**. (Male LXX. Vulg. **ἐπὶ τῆς ζώρης σου, in balteo**, legentes **בְּנֵי קְרֵבָה**, neque erat, cur hoc commendaret DRIESSEN in Diss. Lugdd. p. 1076). In Plur. **בְּנֵי קְרֵבָה** essent

utensilia, vasa, instrumenta, singularis vero collective accipiendus et propter difficultatem, ni fallor, praferendum est. Cf. **גְּזִיגְזִיג** arma. Arma autem, vasa, reliquaque utensilia sapientis codem vocabulo denotantur, cf. hebr. **טְבִיכָּה**, et quae ibi adnotavimus.

אֲנָשָׁה dual. (qui etiam pro plurali est) **אֲנָשִׁין**, constr. **אֲנָשִׁין** f. **auris** v. **אֲנָשִׁין** no. I (Arab. **أَنْسَانٌ**, **أَنْسَانٌ**, aeth. **אֲנָשִׁין**: Chald. **אֲנָשִׁין**, **אֲנָשִׁין**, contr. **אֲנָשָׁה**, Syr. **أَنْسَانٌ**, **أَنْسَانٌ**, Zab. **אֲנָשִׁין**) Exod. XXIX, 20. Levit. VIII, 23. XIV, 14. 1 Sam. XX, 2. XXII, 8 ect. ect. Formulas cum hac voce compositas exposuitinus sub verbis **הָנַחַת**, **הָנַחַת** **Hiph.** **הָנַחַת** **locutus est ante aures alie-** **cuus** i.e. coram aliquo et eo audiente Gen. XX, 8. XXIII, 16. XLIV, 18. Exod. X, 2. Jos. XX, 4. Jud. XVII, 2. Proinde Jes. V, 9: **בְּנֵי קְרֵבָה** **ante aures meas** (dixit) **Jehova**. Cf. XXII, 14. **בְּנֵי קְרֵבָה** **שָׁמָם** in auribus aliecius reponere, pro auribus percipiendum et in mente reponendum aliqui tradere Exod. XVII, 14. (Ita sapientis aurum tribuitur, quod menti competit, ut Job. XII, 11: **en auras explorat verba, ut palatum cibum**. XXXIV, 3. Prov. XVIII, 13). **בְּנֵי קְרֵבָה** auribus suis audivit, emphaticae Ps. XLIV, 2. Job. XXVIII, 22.

אֲנָשִׁין (fors. auritus) N. pr. viri, filii Gadi patriarchae Num. XXVI, 16. Sed eadem serie Gen. XLVI, 16 legitur **אֲנָשִׁין**.

אֲנָשִׁין (quem Jehova exaudit) N. pr. viri Neh. X, 10.

אֲנָשָׁה **שְׂפָתָה** (auris, vel potius angulus Scheéreæ, coll. aethiop. **אֲנָשִׁין**: et **אֲנָשִׁין**: angulus, extremitas rei) vicus, vel aula dicta a Scheéreæ, Ephraimi filia 1 Paral. VII, 24.

אֲנָשָׁה תָּבוֹר N. pr. urbis in tribu Naphtali Jos. XIX, 34, propriæ aures i. e. fastigia vel vertices Taboris. Cf. aethiop. **אֲנָשָׁה** de fastigio templi Luc. IV, 9. **אֲנָשָׁה** plurale habet formam, non dualem, propter usum ad res inanimatas translatum. V. Lehrgeb. 539.

אֲנָשָׁה יְהוָה (quem Jehova exaudiet) Nom. propr. 1) Rechabitarum ciuisdam Jerem. XXXV, 3. 2) viri principis tempore Ezechielis, Ezech. XI, 1.

אֲנָשָׁה יְהוָה (id.) 1) vir e proceribus Jadae tempore Jeremiac, filius Ma'achati 2 Reg. XXV, 23, qui Jerem. XI, 8 **אֲנָשָׁה**, ibid. XLII, 1 **אֲנָשָׁה** scribitur. 2) alias Ezechielis coaevus, filius Schaphan Ezech. VIII, 11.

מְאֹנִים (ab **אָנָה** no. II) dual. **bilanx**, **libra**, **tru-** **tina**. Arab. **مَبِين**, Zab. **מְבִינָה** id. Jes. XL, 12. 15.

Job, VI, 2. Ps. LXII, 10: **בְּכָלְבִּדְלָמִים בְּלִגְוֹתִים ita ut ascendant in bilance, propter levitatem.** — **כַּדְבֵּר יְצָרָה libra iusta, aequa Levit. XIX, 36. Job. XXXI, 6. Ezech. XLV, 10,** cui opponitur **כַּדְבֵּר בְּרִכְבָּה libra fallax Prov. XI, 1. XX, 23.** Differat a **כַּדְבֵּר**, quod vide.

בְּאַזְרָן chald. id. Dan. V, 27.

אזכרים sub rad. זכרים v.

אָזֶן fut. Jer. I, 17 cum Suff. **בְּאֹזֶן** Job.

XXX, 18 *cinxit it. cinctus est*, *cinxit se*. Arab. **جَعَلَ** validus, robustus fuit, sed nescio an itidem pr. sit cinctus fuit. Verba cuim ligandi referuntur ad robur, vid. **שְׁמַרְתָּ** Conj. II. *cinxit*, induit tegumentum corporis. Conj. III. *roboravit*, adiuvit Cor. XLVIII, 29. Cf. **רִזֵּק**. Vicina radix est **רִזֶּק** ligavit cf. Job. XII, 18, synonyma **רַבָּא**. Dicitur 1) de veste, qua quis cingitur, c. accus. pers. Job. XXX, 18. 2) c. acc. membris cingendi Job. XXXVIII, 3: **צִבְעָדָךְ אַתָּה אֶלְעָדָךְ** *cinge lumbos tuos*. XI, 7. Jer. I, 17, et 3) c. accus. cinguli vestitve, qua quis cingitur 2 Reg. I, 8; **נָגַף אֶת־אֶתְכֶם** *accinetus cingulo*, et trop. 1 Sam. II, 4: **גָּדוֹלָה בְּרוּבָה** *cincti sunt*. Cf. **שְׁבַע** et alia verba induendi.

Niph. part. נִמְרָא accinctus Ps. LXV, 7.
Pi. cinctit, cum duobus accusativis, altero personae, altero ciunguli. Ps. XVIII, 33, 40: תִּקְרַבְתִּי כִּי
cinctisti me robe ad bellum. XXX, 12: תִּקְרַבְתִּי כִּי
cinctisti I. circumdedisti me gaudio. Jes. L, 11: קָרְבָּנָה וְקָרְבָּן cincti i. e. armati telis ardentibus. De constructione huius generis verborum cum duobus accus., cf. Lehrgeb. §. 219, 1.

Hithpa. accinxit i. e. armavit se, bellum paravit
Ies. VIII. 9. cum accus. Ps. XCIII. 1 (robore). Hinc

נֶגֶל (per Syriasmum pro אַגְלָה) *cingulum, subligaculum* Jerem. XIII, 2 sq. 2 Reg. I, 8. Ezech. XXIII, 16. Jes. XI, 5, veluti militis Jes. V, 27, captivi Job. XII, 18. Vulg. in h. l. *funis.* (Arab. ^{نَسْجَل}_{نَسْجَل} *subligaculum*) interius, quo velantur femora et pudenda, it. nudi corporis tegumentum).

אֶזְרֹעַ brachium, v. s. **עָזָר**.

אזרה *indigena*, v. s. **זָרָה**.

III) **חָזֵק** I) interj. v. sub **חָזֵק**. II) *olla*, v. ibid.
III) *frater*, v. s. **חָזֵק**.

אתה v. sub. **אתם**

אַחֲבָן Ahabus, v. sub **מֵ** frater, rad. **מְבָנָה**.

תְּנִס rad. in Kal inusitata, eius vices explet **תְּנִסָּה**,
تَنْسِي, unitus, coniunctus fuit.

6) מִתְאַלֵּיתָה ellipt. pro מִתְאַלֵּיתָהּ una vice, semel 2 Reg. VI, 10. Ps. LXII, 12. Job. XL, 5. Cf. Syr. יְמִתְאַלֵּיתָה 2 Reg.

IV, 15, plenius קָדֵשׁ מְלֹא, chald. סְמִינָה, et plenius סְמִינָה Exod. XXX, 10 Onk. et Pseudojon., 2 Reg. IV, 35.

γ) מְשֻׁבָּח a) i. q. מְשֻׁבָּח sub no. 6. *semel*, Num!X, 4.
 Job. XXXIII, 14. b) i. q. syr. מְשֻׁבָּח una, ut מְשֻׁבָּח
 Jerem. X, 8. c) subito l. prorsus, *auf einmal*. Prov.
 XXVIII, 18. Vulg. *semel*.

8) **אָנֹתֶת אֲנֹתֶת**, Jes. XXVII, 12 unus post alterum, singulatim, sic **אַתְּתָה אַתְּתָה** Eccles. VII, 27.

Plur. **טְרִיכָה** 1) *iidem*, Gen. XI, 1. V. sing. no. 1, litt. a. Cf. Cic. pro Flacco 26: *unis moribus et nunquam mutatis legibus vivere*, i. e. *iidem*. Terent. Eun. II, 3, 75. 2) *in unum coniuncti, uniti*, Ezech. XXXVII, 17: **טְרִיכָה בְּלֵבָדִים** *eruntque (duo ligata) in unum coniuncta,* 3) *singuli, pauci, nostrat, cingi, cincelie*, Gen. XXVII, 44; XXIX, 20, Dan. XI, 20.

Not. 77° nomen est formae dagessandae pro דְּגָשָׁן, 78°, Patach mutato in Segol propter sequentem gutturaliterem kamezatum. In statu constructo est 79° (pro דְּגָשָׁן): in posteriore enim syllaba Kamez corripitur in Patach; in priore Patach primitivum redit, neque coripi potest propter sequens Dagesch forte implicitum. Malo haec forma status constructi a Simoni aliquis accipitur pro forma segolata, ut 79° st. constr. 80°: repugnat enim accentus, qui in ultima est. Cacterum brevior haec forma praepter statum constructum etiam obvia est ante יְהָיָה Levit. XIII, 2. Num. XVI, 15. Dent. XXV, 5, ante וְיִהְיֶה in undecim Gen. XXXII, 23. Deut. I, 2, et passim alibi Gen. XLVIII, 22. 2 Sam. XVII, 22. Zach. XI, 7.

Fem. 79° dictum est pro דְּגָשָׁת, cl. יְהָיָת contr. 80°.

תְּוִינָה (par Syrismum pro **וְתוֹנָה**, pr. coniunctio) N. pr. filii Benjamini i Paral. VIII, 6, qui vero in loco parallelo Gen. XLVI, 21 **וְתָנָה** vocatur.

אחדה acnigma, v. **תורה**, rad. **חד**.

תְּלִי i. q. **תְּלִאָה**, forma chaldaizante Ezech. XXXIII, 30.

מְלָאֵךְ m. אַלְכָהּ f. chald. i. q. מְלָאֵךְ (abiepto s per
ephacresiu, ut in arabico شَفَرْتَ) unus, a, um.
Dan. VI, 3. VII, 5. Usurparūt a) sapce pro articulo in-
definito, ut Dan. II, 31: הַלְכָהּ statua quaedam, ein
Bild. VI, 18. Esr. IV, 8. Cf. מְלָאֵךְ no. 1, litt. b.
b) Femininum מְלָאֵךְ inservit exprimendo ordinali, maximo
in numerandis annis (v. מְלָאֵךְ no. 3), ut שְׁנִינָהּ מְלָאֵךְ
primus annus Cyri, pr. das Jahr Eins des Cyrus. Esr. V,
13. VI, 3. Dan. VII, 1. c) מְלָאֵךְ numeralibus praepositum
multiplicativum s proportionale circumseribit. Dan. VII, 19:
זֶה לְכָהּ שְׁנִינָהּ בְּשָׂבֻעָהּ septuplum supra quod est. Frequentatuer

hic idiotsimus paucis mutatis etiam Targumistis, Rabbiniis atque Syris. Cf. Onk. Exod. XXII. 22. **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** duplum rependat, pr. pro uno duos. Ezech. IV, 5, 2 Sam. XXII, 6. **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** Jonathan reddit, **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**, male ad sensum (nisi reponis cum Abarbenele **אֲדֹנָיו**), sed apto ad idiotsimum. Prova. VI, 31. **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** pro hebreo. **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**. Raschi ad Exod. XX, 6: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** quinginties plus, ad XXXIV, 7 **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** Vers. hebr. Dan. I. e. **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**. Syr. **بْنَ إِسْرَائِيلَ** septuplum Gen. IV, 15. Jes. XXX, 26. — d) **בְּנֵה** Dan. II, 35 i. q. hebr. **בְּנֵה** **sicut unus** i. e. simul, una. Cf. Syr. **بَنِي**, it. **بَنِي** cum Olaph prostheticum Bar-hebr. 165 lin. 2. inf., apud Zabios (v. Norberg. Lex. p. 1, ubi **بَنِي** legendum pro **بَنِي**), et Sam. **בְּנֵי** Deut. XXXIII, 5.

¶ rad. insitata, Arab. **ش** frater et amicus
fuit III. fraternitatem et amicitiam coluit, it, convenit,
idoneus, dignus fuit. V. fratrem amicunque cepit, et se
praebeuit ect. Aethiop. **ጥና ቅዱስ**: pro fratre habuit, fra-
ter l. agnatus factus est. Chald. **ሰነድ** coniunxit, consuit,
Talmud. **שׁוֹרֶן** sutura. Sed hæc omnia secundaria sunt
et denominativa, a *fratris* notione petita, quanquam
SCHLETTENSIUS ad Job. I, 4 **ያኔ** *fratrum* potius *a colle-
gando connectendoglo* dictum esse voluit. Analogiam
huius verbi, in plurimis certe formis, sequitur apud
Hebreos

בָּנִי st. constr. בָּנֵי cum Suff. בָּנָי (1 pers.) יְהִיא,
בָּנִים, בָּנָה, cum Suff. gravibus בָּנָה, בָּנָה, Plur.
absol. בָּנָה (cum Dagesch forti implicito), et cum Suff.
gravibus בָּנָה, בָּנָה etc. (vid. Not. i.) *frater* בָּנָה
בָּנָה Japheti frater natu maximus Gen. X, 21. בָּנָה
frater vester natu minimus Gen. XLII, 15. Emphaticice
nonnumquam dicitur de fratribus germanis et uterini
ut Gen. XLIV, 20 de Josepho et Benjamino, et XLIX, 5;
בָּנָה Simeon et Levi (veri nominis) *fratres*
sunt i. e. non solum fratres interini et eadem matre editi,
sed etiam incingo tales. Alibi etiam de fratribus non ger-
manis, ut eodem patre editi, sed diversi matribus Gen.
XLII, 15. XLIII, 3; Judd. XI, 3, vel eadem et matre,
sed diversi patribus Judd. IX, 19. Ubi tamen consanguinei-
tatis ratio accuratius explicanda est, additur בָּנָה, vel
בָּנָה ut Gen. XLIII, 29. — *Fratris vero nomen apud*
Hebreos late patet, et variis modis transliteratur. Est enim
1) *cognatus* et *consanguineus* quicunque, *Fitter.*
Gen. XIV, 16: בָּנֵי לְוִתָּם *fratrem suum*,
pr. e fratre nepotem. XIII, 9: בָּנֵי שָׂרֵם בָּנָה *fratres*
i. e. consanguinei sumus. XXIV, 48. XXIX, 12, 15.
2 Reg. XI, 13 est. — 2) *contrubilis*, 2 Sam. XIX, 12.
Lev. X, 4. Num. VII, 26. XVI, 10. Netham, III, 1.

3) *popularis*. Exod. II, 11. XIV, 18. Deut. XV, 2, coll. comm. 3. Iud. XIV, 3. Dicitur adeo de populis cognatis v. c. de Canaani i. e. Hamilis et Semitis Gen. IX, 25, de Ismaelis et Isaaci posteris Gen. XVI, 12. XXV, 18, de Edomitis et Hebreis ibid. XXVII, 29. 37. Num. XX, 14. Amos I, 11. Obad. 10, 12. — 4) *socius*, de populis consociatis Amos I, 9, vel eiusdem numeris sociis, *collegis* Nchem. III, 1. V, 10, 14, adeoque de *amicis* quibuscumque Job. VI, 15, et fortasse etiam XIX, 13, ibi tamen *cognati* potius intelligi videtur, propter פְּרַטִּים, quod in altero hemisticchio est. Hinc הַיְהֵי אֶחָד יְהָוָה! frater mi! frater mei est blande alloquens impr. amicum vel populares 2 Sam. I, 26. XIX, 13. XX, 9. 1 Reg. IX, 13. Gen. XIX, 7. Arabibus אֶחָד vocatur quicunque fraterno amore nobiscum coniunctus est, amicus, socius, idemque in plurali distinguunt אֶחָדִים fratres, qui amicitia, et אֶחָדָה, qui sanguine tales sunt (cf. angl. *brethren* et *brothers*) unde قَدِيمُ اخْدُونْ gen. fratum i. e. nobis foedere imeta (Hamas. p. 316), et prov. أَخْدُونْ أَخْدُونْ أَخْدُونْ أَخْدُونْ أَخْدُونْ fratres amore nobis immuti propiores sunt fratribus uterini. Apud Beduinos אֶחָתִים soror vocatur *Abedon* vicus, qui tributo annuo soluto in Beduinorum societatem et tutelam se dedit, v. BUREKHARD Travels in Syria p. 470. — 5) i. q. 27 *quisvis alius homo*, sola humani generis societate nobiscum coniunctus Gen. IX, 5. Lev. XIX, 17. Jes. LXVI, 20. Formula גַּם־אֶחָד vir et frater eius Ezech. IV, 17 et גַּם־אֶחָד vir sicut frater eius Levit. VII, 10 idem valet quod ad unum omnes. — שָׁאֵל et נָאֵל: alter, alter. Gen. XIII, 11: וְשָׁאֵל תְּרַבֵּבְךָ וְנָאֵל תְּרַבֵּבְךָ et separantur se unus ab altero. XXVI, 31. XXXI, 49. Exod. X, 23. XI, 2. XVI, 15: וְנָאֵל אֲשֶׁר־בְּצָרְבָּרְךָ et dixerunt quisque fratri suo i. e. sibi invicem. XXII, 13. XXXIII, 11. Lev. XXV, 14. Num. XIV, 4. Jer. XXIII, 35. XXV, 26. 2 Reg. VII, 10. Nchem. IV, 19 et. Eadem locutione usurpatur de rebus inanimatis sibi similibus, ubi masculi generis sunt (cf. חַדְקָן). Exod. XXV, 20: וְאֶחָד פְּתַחְתָּיו וְאֶחָד et facies eorum (Cherubim) conversae erant unaquaque ad alteram, gegeneinander. XXXVII, 9. Joël II, 8: וְנָאֵל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד neque trudunt se invicem (cicadas). Cf. not. 2. Syri de re simili vel gemina frequentant לְאֶחָד מִסְמָךְ socius, socia, pro ratione generis. Matth. XII, 13: extendit manum suam et restituta est מִסְמָךְ sicut socia sua, gr. ὡς ἡ ἀδελφή Dan. VII, 20. 1 Cor. XIV, 7. Sir. XXVII, 2. Pesch. Assem. Bibl. or. II, 93. Rabbini de vocabulis אֶחָד, אֶחָדָה, אֶחָדָה et facies eorum (Cherubim) conversae erant unaquaque ad alteram, gegeneinander. XXXVII, 9. Schaeff. ad Greg. Corinth. p. 569), atque Latini paria fratres appellant Ovi. Trist. I, 1, 107. Plin. II. N. V, 2. Apud Plaut. Poen. I, 3, 9 manus sinistra dextrae soror appellatur. Sic etiam apud poetas hebraeos 6) fratribus nomen similitudinem quandam exprimit. Job. XXX, 29: בְּנֵי יִהְיֵה נָאֵל frater canum ferorum factus sum i. e.

instar canis feri mihi est ululandum. Prov. XVIII, 9. Figuræ huius elegantissimæ exempla passim apud Arabes obvia dedit H. A. SCHULTENS ad Elhawabig. p. 154.

Not. 1. Vocabulum פָּנָא, quod pariter atque נָאֵל, נָאֵל et similia primitivum esse censemus, magna ex parte diximus sequitur analogiam verborum נָאֵל, et nominis נָאֵל. Aliae tamen formae ad analogiam verborum נָאֵל composite sunt, ut plur. absol. פְּנָאֵל (c. Dag. f. implicito, pro נָאֵל), et c. Suff. levibus הַנָּאֵל, נָאֵל ect., cuius formæ aliud vestigium est in Nom. propr. נָאֵל v. נָאֵל no. II. Duplex ista formandi ratio apud Arabes etiam comparat, quanquam haecce posterior rara est. Vulgares formæ sunt נָאֵל constr. אֶחָדָה, אֶחָדָה, Dual. אֶחָדָה, אֶחָדָה, Plur. אֶחָדָה, אֶחָדָה, אֶחָדָה; sed in singulari reperitur quoque נָאֵל. Aethiopes habent נָאֵל: contr. נָאֵל: st. constr. נָאֵל: c. suff. נָאֵל: frater it. agnatus; Chaldaei נָאֵל, נָאֵל c. suff. נָאֵל, קָדְמָא Plur. נָאֵל, Syri מִלְאָה, c. suff. טְמָאָה, Plur. מִלְאָה. Samarit. פָּנָא st. constr. פָּנָא Gen. X, 21, quanquam eius loco etiam alia frequentant synonyima, ut פְּנָאֵל Gen. XIV, 12, פְּנָאֵל XXII, 23. — Status constructi נָאֵל (ut נָאֵל) et נָאֵל vestigia comparent in nominibus propriis בְּנָאֵל (frater patris) et בְּנָאֵל.

Not. 2. Ad significationem no. 5 plenimque referunt locum difficiliter Ezech. XVIII, 10: וְאֶחָד תְּהִגֵּן נָאֵל si fecerit socium (i. e. aliquod) ex facinoribus illis. Si genuina fuerit loci scriptura, malum נָאֵל pro remotione sermonis obiecto habere, et transferre: si fecerit fratri unum ex illis. Itenim נָאֵל c. e. acc. pers. Jerem. XXXIII, 9. XLII, 16. Ezech. XXIII, 25, et נָאֵל saepe inventum per pleonasmum pro נָאֵל. Vide Levit. IV, 2: נָאֵל תְּרַבֵּבְךָ וְנָאֵל תְּרַבֵּבְךָ, V, 13: וְאֶחָד תְּהִגֵּן נָאֵל, ex quibus locis Ezechielis profectio videtur. Targ. גַּם־אֶחָד בְּצָרְבָּרְךָ נָאֵל. At collatis his, quos Iandavimus, Leviticis locis, non potest non suspicari, vocabulum נָאֵל omnino spurium esse ortumque et vitio librariorum, qui אהָרָן scripturus pinxit literas נָאֵל posteaque errorum animadvertisens easdem punctis notavit, a sequentibus librarioris neglectis. De perenni hocce vitiorum fonte monuimus ad Jes. XVI, 17. XXIII, 13 cf. Aeneid. orient. I, 68. Abest quoque נָאֵל a LXX. Syr. et Vulg. — Omnino abdicandum, quod Rabbinorum plurimis placet, נָאֵל decurtatum esse ex נָאֵל.

פָּנָא chald. id. Plur. cum Aff. נָאֵל Esr. VII, 18 per Hebraismum, pro נָאֵל.

Nomina propria cum חָנָן, חָנָן, חָנָן composita hanc sunt:

חָנָן (patrulus, ut syr. חָנָן, chald. חָנָן in Targ. pro hebr. חָנָן) *Ahabus* 1) rex Israëlis, Isabellis impiae maritus, vir luxurians, idolatriæ deditus, in bello contra Syros gesto interfectus 1 Reg. XVI, 28 — XII, 10, LXX. Ἀχαβός. Vulg. Achab. 2) propheta quidam falsus, Jeremiæ aequalis Jer. XXIX, 21, V, 22 חָנָן dictus.

חָנָן v. בְּשַׁתָּס no 2.

חָנָן m. (frater prudentis, aut pro חָנָן fraternus) vir e tribu Iudeæ oriundus, 1 Paralip. II, 29.

חָנָן nepos Iudei 1 Paral. IV, 2. Pr. frater aquæ i. e. aut ad aquam degens, aut fortasse cordis aquosi, pusilanius, חָנָן. חָנָן est i. q. חָנָן, Singularis vetus a חָנָן.

חָנָן (frater) Nom. pr. 1) Gaditae, filii Abdielis 1 Chron. V, 15. 2) Aseritae, filii Schemer 1 Chron. VII, 34. חָנָן h. l. est status absoluti forma, ut חָנָן supra p. 8.

חָנָן Nom. proprie. (nescio an idem significet quod חָנָן, 2 et 2 permutatis) vir e numero herorum Davidis 2 Sam. XXIII, 33. 1 Paralip. XI, 35.

חָנָן (pro חָנָן frater Jehovae, i. e. amicus Dei, a Deo dilectus vel Deum assidue colens. Ut semel illustretur hoc idioma sequentibus etiam nominis nominiis explicandis adhibendum, adscribo SCHULTENSI verba ad Iar. III, p. 147: „*Frater paupertatis* quid adherat ex Arabismo docet Teblebins ad Cons. 5 in quo est اخو سفار in quo est اخو المحبوب vel status absoluti forma, ubi ait: *العرب تقول اخو كذا* مى: يلزمر ذئب اعقل سفارة غيتوشون اخو الحرب اى ملاجر Arabes dicunt fratrem rei illum qui in actione aliqua assidius: sic fratrem belli vocant, qui creber est in eo. In Cons. 13 اخو المحبوب *frater suspicioris* est multum suspiciosus vel vanis opinioribus indulgens. Et اخو ابنت frater tristitiae ibid. In Hamasa اخو اخنا *frater molitiae vel submissionis.*“ 1) sacerdos tempore Sauli, filius Achitibi, Achimelech frater, v. חָנָן no. 1. 2) Benjamini nepos, 1 Paralip. VIII, 7, vers. 4 חָנָן dictus, quæ scriptura magis gemina videtur. Vide s. חָנָן. 3) heros Davidis ibid. XI, 36. 4) scriba Salomonis 1 Reg. IV, 2. 5) Levita, thesauri templi praefectus 1 Paralip. XXVI, 20. 6) filius Jerahmeleis Judæi 1 Paralip. II, 25. J. II. MICHAELIS ad h. l. pro mulierib[us] habet hoc nomen, sed cf. C. B. MICHAELIS diss. nomina quaedam propria personalia cod. s. ex virilibus in mulierib[us] et ex mulierib[us] in virilia versa suo restituens sexu. Halae 1754, §. 4. 7) pater Baësae regis 1 Reg. XV, 27. 33. 8) praefectus populi tempore Nhemiac, Nehem. X, 27. 9) propheta

Silente degens Jerobeam tempore 1 Reg. XI, 29. XII, 15, qui idem חָנָן vocatur ibid. XIV, 6. 18. 2 Paral. X, 15.

חָנָן (pro חָנָן frater Iudeorum, cf. חָנָן) phylarcha Ascritarum Num. XXXIV, 27.

חָנָן (i. q. חָנָן) fraternus, consanguineus 1) filius Abinadabi 2 Sam. VI, 3, 4. 1 Paral. XIII, 7. 2) filius Beriae, Benjaminita 1 Paral. VIII, 14. 3) filius Jegielis et Maæchae, Benjaminita 1 Paral. VIII, 31. IX, 37.

חָנָן (pro חָנָן frater coniunctionis) vir Benjaminita, filius Gerac. 1 Paral. VIII, 7.

חָנָן (frater bonitatis s. benignitatis i. e. benignus) 1) filius Pinhasi, Eli nepos 1 Sam. XIV, 3. XXII, 9. — 2) Levita, Amarjae filius, pater Zadoki, sacerdos Davidici 2 Sam. VIII, 17. 1 Paral. V, 33. — 3) it. Levita, Amarjae filius, Zadoki pater, post Salomonis actum degens 1 Paral. V, 37. Neh. XI, 11. Namque more receptionis erat apud veteres acce ut recentiores Hebreos, patrum avorumque nomina nepotibus etiam imponere, unde eadem nominum series nonnumquam bis reperitur in stemmatibus. Eundem fere morem in Trisia orientali atque in Dania obtinere, fando accepimus.

חָנָן (pro חָנָן frater nati) pater Josaphati, regii tempore Davidis et Salomonis cancellarii 2 Sam. VIII, 16. XX, 24. 1 Reg. IV, 2. Idem fortasse alium filium habuit Baenam, qui in praefectis Salomonis erat 1 Reg. IV, 12.

חָנָן (frater mortis) Levita quidam 1 Paral. VI, 10 (25), in locis parallelis חָנָן appellatus, q. v.

חָנָן (frater i. e. amicus regis) 1) sacerdos, Nobae degens, filius Achitibi (1 Sam. XXII, 9), cum Davide interior amicitia innetus, ideoque a Saulo interfectus (1 Sam. XXI, 1—9. XXII, 9, sequ. Ps. LII, 2), pater Abijatheri (v. חָנָן) 1 Sam. XXIII, 6. XXX, 7. Ab eo diversus est 2) Achimelech, Abijatheri filius, Achimelech supra memorati nepos, unus e duobus summis sacerdotibus tempore Davidis 2 Sam. VIII, 17. 1 Paral. XXIV, 3. 6. 31, cf. XVIII, 16. — 3) Hethita quidam, Davidis socius 1 Sam. XXVI, 6. LXX. Ἀχιμέλεχ.

חָנָן (frater domi, a חָנָן pars, domum) 1) unus ex Enacitis Num. XIII, 22. Jos. XV, 11. Iudd. I, 10. 2) Levita et ianitor, Hierosolymis post exilium degens 1 Paralip. IX, 17. LXX. Ἀχεμέλαρ.

חָנָן (frater irae i. e. iracundus, coll. معن) iram concepit de aliqua re 1) pater Achinoame, Sauli

regis soec 1 Sam. XIV, 50. 2) Zadoki, qui tempore Davidis cum Achimclecio summo sacerdotio fungebatur, filius 2 Sam. XV, 27, 36. XVII, 17, 20. XVIII, 19 sq. 1 Par. V, 34.35. VI, 38. Fortasse ab hoc non diversus est Achimaqua, quem Salomo provinciae Naphtaliticac praefecit 1 Reg. IV, 15.

מְנַסֵּה (fratermus, syr. **ମନ୍ତ୍ସାର**) Manassita, Semidae
filius i Paral. VII, 19.

אַחֲרִינָה (frater liberalis I. nobilis), filius Iddonis,
unus ex praefectis Salomonis. 1 Reg. IV. 14.

אֶחָמָזִי (frater gratiae) nomen muliebre 1) filiao Achimaazi, uxoris Sauli 1 Sam. XIV, 50. LXX. *Ἄγρυούμ,* 2) mulieris Jesrecliteae, a Davide in matrimonium ductae, cui Amnonem filium peperit 1 Sam. XXV, 43. XXVII, 3. XXX, 5. 2 Sam. II, 2. III, 2. LXX. *Ἄγριαν.*

דָּנִיתָ אֶחָדֵי סְמִיךָ (frater fuleri l.auxilii i. e. auxilium ferens) Danita, pater Oholiabi, opificis Mosis coaevi Exod. XXXI, 6. XXXV, 34.

אַנְחִילִיטָרֵז (frater auxili i. e. auxiliator) 1) phylarcha
Danitiorum tempore Mosis Num. I, 12. II, 25. VII, 66. 71.
X, 25. 2) vir Benjaminita, Davidis socius 1 Paral. XII, 3.
LXX. **אַנְחֶלֶתֶרְזּוֹ**.

בָּנֵי נְזִיר (frater surgentis l. hostis) filius Schaphani, vir nobilis tempore Josiae et Jojakimi, regum Judac (2 Reg. XXII, 12, 14. 2 Paral. XXXIV, 20. Jerem. XXVI, 24), Gedaljac, quem Chaldaeui Judacae praefecerunt, pater 2 Reg. XXV, 22. Jer. XXXIX, 14. XL, 5 sq. XII, 1 sq. XLIII, 6.

אֲחִירָם (frater alti) filius Benjamini Num. XXVI,
38. Hinc Patron. ibid. Cf. אחר et אַהֲרֹן.

אַחֲרֵי (frater mali) phylarcha Naphtalitarum tempore Mosis Num. I, 15. II, 29. VII, 78. 83. X, 27.

אַחִי שָׁהָר (frater aurorae i. e. fortasse i. q. נְזָהָר Jes. XIV, 12 lucifer) vir Benjaminita i Paralip. VII, 10.

אַחֲרִישׁ (frater cantoris, i. pro fratre recti s. iustitiae) palatio Salomonis praefectus i Reg. IV, 6.

לְבָנָה דָבֵל (frater insulsitatis i. e. insolens, i. impic-tatis i. e. impius) vir, qui Davidi regi a consiliis fuerat, sed cum Absalone contra regem coniurabat. Qui eum consilia ciuius salutaria despicret, de sua iuuenisque causa desperans mortem sibi adscivit. 2 Sam. XV, 12 sq. XVI, 15 sq. XVII. 1 Paralip. XXVII, 33. 34.

רָגְדָה f. *fraternitas, consortium.* Zach. XI, 14. Apud Rabb. id., cf. *denom. inde formatum רָגְדָה*: fraternitatem coluit. Arab. **أَخْرَجَ** *fraternitas, amicitia fraterna, مُؤْمِنَةٌ* *fraternitatis et amicitiae nexus.* Syr. et Zab. **أَبْرَدَ** id.

אַחֲרָה et **אַחֲרִית** v. sub rad. **חָרָה**

תָּהָא f. (pro **תְּהַאֲ** a. mast. **תָּהָאָ** i. q. **תְּהַאֲ** et **תְּהַאֲ** frater) st. constr. **תָּהָאָ**, cum Suff. **תְּהַאֲ**, **תָּהָאָ**, sed Num. VI, 7, **תָּהָאָ** (4 codd. Erford. **תָּהָאָ**, quae ultraquam scriptura parum probanda est), in Plur. nomini **cum Suffixis** **תְּהַאֲ** Jos. II, 13 Keri, **תָּהָאָ** Ezech. XVI, 52, **תָּהָאָ** Job. XLII, 11, cf. I, 4, 1 Par. II, 16 (a sing. deperditio **תָּהָאָ**, qui est a masculino **תָּהָאָ**), et **תָּהָאָ** Ezech. XVI, 55, 61, et 51 Keri, **תָּהָאָ** Hos. III, 3 **תָּהָאָ** Jos. II, 13 Chethibl (a sing. deperditio **תָּהָאָ**) *soror*. Chald. **תָּהָאָ**, Plur. **תָּהָאָ**. Syr. **لَمْسُ** (per Aphæresin pro **لَمْسُ**). Plur. **لَمْسُ**. Zab. **لَمْسُ**. Sam. **أَهَّا** (**تَهَّا**). It. in lingua phoenicia **تَهَّا** et vitiose **تَهَّا** (vide nummum Sidonii apud F. P. BAYER ad Sallust. p. 339 aliosque, cf. FROEHLICH hist. reg. Syriac tab. VII, no. 15). Arab. **أَخْتَ**, Plur. **أَخْتَاتِ**. Aeth. **Ἄλτη**: *elt*, Plur. **Ἄλτη**: *ahat*. Proprie dicitur de sorore germana, iisdem parentibus orta Gen. IV, 22. XXV, 20. Lev. XVIII, 12 et, neque minus tamen de sorore **δυσπαρίᾳ** codem ex patre, sed diversa matre, orta Gen. XX, 12. 2 Sam. XIII, 2. 5. 6, 11, atque de sorore **διομορφίᾳ** s. uterina, cadem ex matre, sed diverso patre orta. Vide Levit. XVIII, 9: **נָדְרָה אֶל ... בְּתֵ אֶבְרִיךְ אֶל בְּתֵ אֶבְרִיךְ נָדְרָה** nuditatem sororis tuae, sive filia patris tui *sive filia matris tuae sit*, ... ne retegas. V. 11: **בְּתֵ אֶבְרִיךְ אֶל נָדְרָה אֶבְרִיךְ אֶל נָדְרָה** nuditatem filiae novercae tuae, a pare tuo genitiae (*Cetenim soror tua est*), ne retegas. XX, 17. Deut. XXVII, 22. — *Soror* vero Hebreis praeterea vocatur 1) *cognata*, *consanguinea* quaevis Job. XLII, 11 (al. 15). Gen. XXIV, 59, ubi mater cum fratre ad Rebecceam: **תָּהָאָ** tu soror nostra (es). Proprie in h. l. zeugmatis genus est, quoadquidem matri etiam verba, quae nonnisi filii erant, tribuntur. Similiter **תָּהָאָ** est *sponsa* (*ratione habita sponsi* et *nurus* (*ratione parentum eius*)), atque Gen. XXXIV, 17 fratres, patris quasi nomine loquentes dicunt: **תָּהָאָ** *filia nostra*. Exempla a Simoni aliquis laudata Gen. XII, 13. 19. XX, 2. 5. 12. XXVI, 7. 9 huc non pertinent, et **תָּהָאָ** ibi de *sorore* simpliciter intelligi debet. 2) Blande ita compellatur *sponsa* Cant. IV, 9 sq. Similiter **أَخْتَ** apud Arabes recentiores et *soror* de amica Tibull. III, 1, 26. Martial. II, 4. 3. XII, 20. — 3) Trop. *sorores* dicuntur nubes Ezech. XVI, 46. XXIII, 31 gentesque cognatae Jeremi. III, 7. 8. In numero Sidonii supra citato ita lego:

* **ળ** (Milēl) vox aegyptiaca *gramen palustre*, *ulvam iuncumque notans, et quicquid in palude virens nascitur.* Gen. XLII, 2, 18. Job. VIII, 11. (Alex. βούτροπος. Aqu. Symm. ἰλος). Non in hebreum solum, sed etiam in graecum Alexandrinorum idioma receptum est vocabulum, ibique ἄζη et ὄχει scribitur. Vide Vers. alex. Gen. XLII, 2, 18 pro hebr. מִלֵּל, Jes. XIX, 7, ubi pri
אַזְרָאֵל שְׁרִירָה יְלִילָה legitur τὸ ἄζη τὸ χλωρὸν πᾶν τῷ κίκλῳ τοῦ ποταμοῦ, præterea Siracidae Aegyptio degentem XL, 16 et Theodotion. Job. I. c. Hesych. ἄζη, πόσ (vulgo male legitur Ἀγροτοῦ) ἦ χ' αὐτῷ χλωρῷ, cf. interpr. ad h. l. et HODIUS de bibl. text. origg. pag. 118. Aegyptiacam vocabuli originem dudum significavit Hieronymus, cuius haec sunt verba in Comment. ad Jes. I. c.: „pro iuncto papyrum transtulerunt LXX, de quo charta fit, addentes de suo *Achi*, *viride*, quod in Hebreo non habetur. Quoniamque ab cruditis quaererem, quid hic sermo significaret, audivi ab Aegyptiis hoc nomine lingua eorum *quicquid in palude virens nascitur* appellari.“ Retinuit vocabulum sua in lingua domesticâ interpres copticius Gen. I. c. pro græco ἄζη scribens Ιω — ἄζης (in eodd. Bodlej. Ιωάζης), quod indicio est, vocem Aegypto vere deberi: alioquin enim interpres, Graecum ut alibi secutus, extulisset ἄξει. Cf. præterea Num. XI, 5, ubi pro gr. τὰ πόσα in aegyptiaco est Ιωάζη, quod parum differt ab *Achi*, et in dial. thebano ἄξε, vid. DE ROSSI Etym. aegypt. p. 24. JABLONSKI Opuscul. ed. te Water T. I. p. 45. T. II. p. 160. Aegyptiacae igitur linguae hanc vocem vindicarunt BOCHARTES (Hieros. I, p. 404), HODIUS, LA CROZE, MICHAELIS (Suppl. 55, 56) aliique: alii tamen ut CELSIUS (II, 310—46) et ALB. SCHULTENS ad Job. I. c. arabicam ei originem vindicare studuerunt coll. ḫ̄ṣṣ̄ laqueus, quo iumentum in campo desertore alligatur, it. locus in quo ita alligatus est

پاسندي ergo, et Phar. اخني i. e. sec. Dsebanarium اخني res pascales (l. observandae), a rad. اسيب تریع coinnuit, sicut *iuncus* ductus est a inngendo, et gr. αγνιτος *iuncus* est et *funes*, quia iuncus vicem praestat funium, Cf. etiam chald. ענץ alva Gen. XL, 2. ענץ id, in Talm. Hier. Berach. c. 6. fol. 10 recto: בְּהַרְבָּה֙ אֲגַדֵּת date ulvam bubus, quamquam cadem vox de salice etiam explicatur in Glossis ad Schabb, fol. 20 recto. Sed illam ex Aegypto derivationem præferendam esse, et ex supra dictis et inde verisimile fit, quod arabici interpretes insquam illo vocabulo tangunt harmonico nisi sunt, neque ubi hebreica legitor, neque nbi gracie. Vox autem chaldaica et talmudica ex Hebreorum demum usu desumpta est.

רָגַע inf. et imp. **רָגָא**, fut. **רָגַה**, rarius **רָגַח**

1 Reg. VI, 10. Eecl. VII, 18, arab. ﺍخْتَارُ, actiop. **Ἄγαρ**: chald. et sam. תְּחִזֵּק, THX, syr. اَغْرِي 1) prehendit, apprehendit. Construitur a) c. accus. Ps. LVIII, 1: בָּאַתְּנֵת הַלְּבָנָן קָמָה prehendit cum Philistaei. Job. XXXI, 16: וְעַל־עֲדֹת אֶת־עֲדֹת prehenderunt me dies afflictionis. Jes. V, 29. Judd. XII, 2. b) 2 Sam. II, 21. 1 Paral. XIII, 9. Jer. XIII, 21. Ps. CXIX, 53. b) c. e. ئَخْتَارُ بْ وَالْأَخْتَارُ بْ et alia verba prehendendi, ئَنْجَوْهُ, اَسْكَبُ. Exod. IV, 4: وَأَخْتَارَ بْ وَأَخْتَارَ بْ et prehende caadamus. Job. XXXVIII, 13 de aurora: בְּכָל־יְמֵינֵךְ תָּחִזֵּק ut apprehendat octupet oras terrae. Deut. XXXII, 41. Judd. XVI, 3. XX, 6. Job. XVIII, 9. Eecl. II, 3. VII, 18. Dicunt Hebrei: timor s. terror prehendit aliquem, ut Jes. XXXIII, 14: בְּכָל־יְמֵינֵךְ תָּחִזֵּק prehendit terror impios. Jerem. XLIX, 24. Exod. XV, 14, 15. Ps. XLVIII, 7: verum etiam et contrario Job. XVIII, 20: בְּכָל־יְמֵינֵךְ תָּחִזֵּק priores (i. e. maiores) apprehendunt horrorem, pro: horror prehendit eos XXI, 6. Jes. XIII, 8. In cædente sententiam legitur בְּכָל־יְמֵינֵךְ Jer. XLIX, 24. De simili phrasi timorem tulit v. Aeneid. orient. I, 60. Cf. no. 7. — 2) cepit, v. c. venando Cant. II, 15, piscando (Niph. Eecl. IX, 12). — 3) tenuit, c. e. accus. 2 Par. XXV, 5: בְּכָל־יְמֵינֵךְ tenens lanceam scutumque, et cum 2 Gen. XXV, 26. Metaphor. Job. XVII, 9: בְּכָל־יְמֵינֵךְ tenet iustus viam suam i. e. strenue eam persequitur. XXIII, 11: בְּכָל־יְמֵינֵךְ gressum eius tenuit pes meus i. e. vestigis eius strenue inhaesi (cf. no. 4). Respondet gr. γαντεῖσθαι Apoc. II, 25, III, 11. Part. pass. בְּכָל־יְמֵינֵךְ non est prehensus, sed active tenens. Cant. III, 8: בְּכָל־יְמֵינֵךְ tenentes gladium, LXX, κατέχοντες τοξίαν. Vulg. tenentes gladios. De hoc participiiorum passivorum apud Hebreos, Arabes, Syrosque nisu deponitili v. Lehrgeb. pag. 309. 10 et quos ibi laudavimus, adde HOTTENTANNI gramm. syr. §. 57. 1. Maxime vero hic nus in hoc ipso verbo observandus est. اَسْمَاءُ شَالَةٍ اَسْمَاءُ شَالَةٍ et tenens, unde اَسْمَاءُ شَالَةٍ et tenens, unde

omnia tenens l. habens, παντοχώριμος, Aethiop. ልብር
chis captus et act. tenens, ut ልብር፡ በየቻ፡ tenens
gladium (v. plura in Lindolf. Lex. p. 359).

4) *coniunxit*, et in Pass. *coniunctus fuit*, *adhaesit*. Rem enim, quaecum coniuncti summis, unius adhaerentius, eam tenere videtur, atque res limiter coniuncta se ipsae invicem teneunt et sustineunt, quare verba tenui capendiique sapissime ad adhaerendi iungendique vim transferuntur. Cf. hebr. **תְּחִזֵּן**, **תְּחִזֵּן**, gr. ἐγωντας teneo, penredo ab aliqua re, part. **ἐγωερός** pendens ab aliqua re, cum a coniunctus, aptus rei, **ἀγέρω** teneo, prehendo, capio, unde lat. *haereo*; Syr. **ܟୁହୁ** fortis fuit, chald. **ܟୁହ** prehendit, cepit, possedit, **ܟୁହୁ** cohaesit sibi invicem.

Niph. נִפְחַד fut. נִפְחָד 1) pass. signif. 2. Eccles. IX, 12. — 2) pass. signif. 3. Gen. XXII, 13. — 3) pass. signif. 8. possessorem se fecit aliquis rei, occupavit rem Gen. XXXIV, 10. XLVII, 27. Jos. XXII, 9. 19.

Pi. clausit, ut Kal no. 6. Job. XXVI, 9; פְּרַזֵּחַ בָּנִים
אֲבָבָן *claudens (nubibus obvelans) faciem solis sui.* Alii
locum interpretantur adscita ea significatione, quae in Kal
est no. 4, 5.

Isthph. pass. Conj. I. signif. 4. *coniunctus*, *coagmensus* fuit. 2 Paralip. IX, 18.

אָחָז (possidens, possessor) N. pr. 1) *Ahasi*, regis Iudeæ, Jesaiae aequalis, qui imperii iudaici fasces tenuit ab anno 775 ad annum 759 ante Chr. natum. Homo erat inveniens, idololatriæ deditus parumque validus, qui se saepe civitatem Assyriorum arbitrio tradebat, 2 Reg. XVI, 1 sq. 2 Paralip. XXVIII, 16 sq. Jes. VII, 1 sq. XXXVIII, 8. LXX. *Ἄχαζ*. Vulg. Achaz. Cf. Erzen et GRUBER Encyclopædia T. II. h. v. — 2) Benjaminitæ eiusdem 1 Paral. VIII, 35. IX, 42.

רֹשֶׁת *r. possessio* (v. verbum no. 8), impr. de possessione terrarum agrorumque. (Chald. **חַזְקָה**, **חַזְקָה**, syr. **مُّسَمِّدٌ** possesso, imperium, potestas). Levit. XXVII, 24: **עַתָּה הַצֵּדֶק תִּשְׁאַל** cui est possessio terrae, qui cum terra possidet. Vers. 16, 21, 22. Num. XXVII, 7. XXXII, 5, 22, 29, 32. Deut. XXXIII, 49. **כָּרְבָּר** **חַזְקָה** possessio sepulcri i. e. sepulcrum familiae cuiusdam proprium Gen. XXXIII, 4, 9, 20. XLIX, 30, 1, 13. **תְּמִימָה** **תְּמִימָה** terra possessonis eorum, quam possident Gen. XXXVI, 45 et.

נְדָבָן N., pr. viri post exilium degentis Nehem. XI, 13, quod tanum in loco parallelo i Paral. IX, 12 קְרַבָּן scribitur. Mire enim in nomine propriis huius commatis variat scriptura.

אַחֲשָׁיָהּ et **בְּנֵי אַחֲשָׁיָהּ** (quem Jehova sustinet) N. pr.
1) Achasjae, regis israélitici, filii Ahabi et Isabellae, ad

exemplum parentum ethnici moribus dedit. Postquam per biennium (89° — 89⁵ a. Chr.) regnauerat, e suggestu palati delapsus, mortuus est. 1 Reg. XXII, 10, 2 Reg. I, 2, 2 Paral. XX, 35, LXX. Ὀζοζίας, Vulg. *Ochozias*. — 2) *Achiasae*, filii Joram, regis Iudea. Post unius anni imperium, clade accepta viuenteribusque confectus mortuus est. 2 Reg. VIII, 21, IX, 16, 2 Paralip. XXII, 1. Ibid. Vers. 6 pro eo legitur ἀπέθεται, librariorum sine dubio culpa; veram lectionem ἀπέθεται servarunt 12 codd., LXX, Syr. Vulg. Arabs. Alibi 2 Paral. XLI, 17 pro ἀπέθεται scribunt ἀπέθεται, quod magis ferendum, quandoquidem certe communis est utrinque nominis etymon. Sed in hoc etiam loco LXX, Syr. Chald. Arabs et cod. Kenn. no. 332 vulgare regis nomen retinunt. Vide ERSSEN und GREBER *Encyclopädie* T. II, v. Abasia.

בִּתְנָ (possessio cornu) n. propr. viri e posteris
Iudea, i^o Paral. IV, 6.

פָּתָח (possessio, cum terminacione **הַ-** pro **הַ-** in nomin. propr. haud infremente, cf. **פָּרָשָׁה**, **פָּרָשָׁה**) n. pr. homini philistaci, qui regis Abimelechhi amicus erat. Gen. XXVI, 26.

¶¶ interiectione sono factitia, eaque dolentis et
gemitus. Ezech. VI, 11. XXI, 20. Cf. **¶¶**. De **¶¶**
vide suo loco.

¶ f. *olla magna*, in qua ignis albatur in hiberna regis diaeta Jer. XXXVI, 22, 23, cuius generis ollis ^{تُكَبِّرُ} stannur vulgo tendit dictis nostrae etiam actatis Orientales caminorum loco utuntur. De significatione rad. paula

superius disputatum est, et προς proprię ardorem ardorisse locum significat. Arabibus ² *est olla sec. Camusum.*

Pariter atque reliqua vocabula *ignem* significantia cum formam constitutur, *Lichgob.* 516, not. LXX, ἔργα πυρός, Vulg. *aracula*, Syr. et Chald. *ignis*, R. JOSA ap. KIRCHIUM: *הַמִּזְבֵּחַ וְעַל־פָּנָיו רֶപְלִיתָם*, R. PARCHON, *הַמִּזְבֵּחַ וְעַל־פָּנָיו רֶפְלִיתָם* et *אֲשֶׁר־בְּמִזְבֵּחַ תְּמִימָה כְּבָשָׂר אֲשֶׁר־בְּמִזְבֵּחַ תְּמִימָה כְּבָשָׂר*. *Epos*, *vas annuum instar altaris*, *l. vas lignum*, *enī imponunt ligna tempore hiemis apud beatiores homines*. De recentiorum Orientalem olla calicifatoria in Tauria, Aegypto, Persia usitissima v. *DELLA VALLE Reise-beschreibung*, vers. germ. T. II. p. 8. *NIEBUHR Italien* p. 56 et tab. I. *Reise* T. II. p. 391. *CHARDIN Voyage* T. III. p. 107 sq. Urci haec formam habet solitque in foramine, quod in medio conclavi est, reponit. Extincto igne ollae scabelli maioris genii anlaeo tectum imponitur, et quicunque caliciferi cipiunt, terrae insidentes pedes crura adeoque ventrem anlaeo illo tenent.

¶¶¶¶¶ N. pr., Benjamini nepos 1 Paral. VIII, i., ita tamen ut in loco parallelo Vers. 7. sine illa scripturae varietate exestet **¶¶¶¶¶**. Patronymum est **¶¶¶¶¶** 2 Sam. XXIII, 9, 28, 1 Paralip. M¹, 12, 29, **¶¶¶¶¶**.

دَسْ rad. inusitata, quae tamen eandem fore vim
habuisse videtur ac **دَسَّ**, **دَسَّ**, **دَسَّ** dulcis, gratas
fuit, placuit. Inde

לְהַלֵּךְ Ps. CXIX, 5 et **לְמִתְּחַנֵּן** 2 Reg. V, 3 particula optandi: *utinam!* Proprie, ut videtur: *vota, desideria mea, preces meae* (sunt, ut) et coll. **לְמִתְּחַנֵּן**, chadd. **לְמִתְּחַנֵּן**, syr. **לְמִתְּחַנֵּן**. Ps. I, c: **לְמִתְּחַנֵּן** *utinam stabiluntur viae meae*, LINX, ὁγελον. KIMCHI: **לְמִתְּחַנֵּן** *בָּרוּךְ יְהוָה* (בָּרוּךְ יְהוָה). RAB. PARCHON: **לְמִתְּחַנֵּן** *בָּרוּךְ יְהוָה* (בָּרוּךְ יְהוָה).

fauctas et voluntas mea ut custodiam statuta tua.
ABEN ESRA: חַפְצִי וּרְצָוִתִי מֵאֲתָרוֹתִי 2 Reg. l.c.: אֶחָדִי אֶגְזִי
בְּאֶתְנָה עַתְּדָלָה utinam dominus meus (esset) apud prophetam. LXX. ὄψελον. Chald. Syr. טְבִיעָה, quasi sensu sit: beatus dominus meus, ubi iheritad prophetam. — Kimchius
alique particulani nostram ducunt a rad. הַנְּחָה, unde
נְחָקָת (ad formam נְחָה) in Plur. constructo נְחָקָת, quod
istidem foreendum est.

שְׁנָה N. pr. viri aut feminae a Scheschano prognatae. 1 Paral. II, 31 cf. XI, 41. Vide HILLER. in Onom. s. pag. 736.

אֶשְׁרַתָּן Esr. VI, 2 *Egbatana*, gr. Εγβάτανα, apud antiquiorēς Ἐγβάταρα (v. SCHUETZ ad Aeschyl. Pers. 16), Mediae veteris metropolis et regia, a Deoje in ienī colla condita, areis regiae moeniumque admirabilī splendore insignis. V. Herod. I, 98. Diod. 2, 13, 17, 110. Polyb. X, 24. Themist. Orat. 26 p. 319 coll. Judith 1, 2 sq. In etymo nominis indicando valde dissentient cruditi. Et ILGENIUS quidem (ad Tob. p. 159) semiticanu vocabulo originem tribuens אֶשְׁרַתָּן idem esse statuit quod אֲשֵׁרָה, אֲשֵׁר arx, munimentum, quae ratio naturae loci apprimis accommodata est, validumque praesidium habet in eo quod alia eiusdem nominis (*Egbatanion*) urbs in Palaestina prope Carinching sita (Herod. 3, 6i. Plin. V, 19) hebraic אֲשֵׁר seribitur Jos. XIX, 35 (v. MICHAEIIS Suppl. s. v. אֲשֵׁרָה): neque negari potest, in veteris Mediae Persiacae linguis alia quoque aramaicæ originis vocabula irrepississe (v. אֲשֵׁרָה, אֲשֵׁרָה et BONLENNI symb. p. 9). Alii, qui persicum flagitant etymon, cum Ηύρδιο (de rel. vett. Pers. 541 sq.) conseruent اَبَادَان abadan locus cultus et incolis refertus, cum اَنْ اَبَادَان k epenthethico, vel dominus, magius, quod quidem posterius vix fermentum esse censco, quandoquidem sec. Meninskium اَنْ اَمْهِل aliud est atque turcicum اَغا Aga, planeque explodenda aliae quaedam e lingua persica derivationes apud BOCHAR-TUM (Phaleg. III, 14) et Io. SIMONEM (Onom. V. T. 579). Mibi non improbabilis videtur ILGENII ratio, qua probata graecæ etiam formac originem facile intelliges. Ilace cuim a forma productiore نَسْكَنْتَنْ نَسْكَنْتَنْ propagnaculum petta videtur, cum Aleph prosthetic, et *m* mutato in *b*.

Quod dudum suspicatus est Gorius (ad Alferg. pag. 220), Egbatana ibi sita fuisse, ubi postea Hamadan (همدان، همدان), Parthorum metropolis (v. SCHUETZ. ind. geogr. v. Hamadan), id iam confirmarunt recentiores huius regionis exploratores (KINNELL memoir of the persian Empire pag. 125). MORIER second Journey through Persia p. 267, et praecipue KER PORTER Travels T. II. p. 101, cf. HORECK veteris Mediae et Persiae monumenta p. 144—155) corrumque confutarunt sententiam, quia Egbatana veterum quaerebant, ubi nunc Tebriz, vel Tauriz, تبریز.

E veteribus nomisi Esras apoer. (VI, 22), Josephus (Arch. XI, 4 §. 6) et Vulgatus chald. אַנְפָרָס of Egba-nis intelligent. Rabbini, geographiac ignari cum iugurissimis, id plenarumque appellative interpretantur *vas*, *cistam* b. l. *promtuarium epistoliarum scriptorumque regiorum*, ell. בְּגִתְּתֵה גִּתְּתֵה Gen. XXI, 14. 19 et chald. אֲנִירָבָּאָרָךְ arca Esth. I, 4 Targ., cui adde pers. خَمْتَ وَ خَمْتَ *vas* fistile duabus ansis praeditum, magno et ampio ventre (CASTELLI Heptagl. 243 et 3960). At contextus plane restitutus.

בָּנִים N. prop. viri, 2° Sam. XXIII, 34. Etymon latet. Vix enim satisficerit id quod propositum SIMONIS in Onomast. pag. 551 בָּנִים אֶחָד בְּרֵאשִׁית pro בְּרֵאשִׁית, confusio ad dominum, in quo וְיַהֲיֵה pro יְהֹוָה dici sine ratione idonea sumitur.

רָמַס *remansit, moratus, cunetatus est.* In Kal. semel exstat, 1 fut. **רָמַסְנִי** Gen. XXXII, 5. (Arab. **رَمَسْنَى** Conj. II. distulit, tardavit, it. remansit. Conj. III. postposuit, distulit. Conj. V. pass., it. act. i. q. Conj. II. Athiop. **רָמַסְנִי** id. Chald. Pa. **רָמַסְנִי**, Syr. Aphel et Schaphel **רָמַסְנִי** et **רָמַסְנֵה** id.).

Hiph. formari videtur a רְהִיר, q. v.

אֲלֵיָהּ (formae dagessandae) f. **תְּרַבָּתָהּ** Gen. XXVI, 21. 22. Exod. XXI, 10. Plur. **אֲלֹרִים**, **תְּרַבָּתָהּ** (a sing. *deperditio* **תְּרַבָּתָהּ** cum *Kamez puro*) i) adj. *alius*, *alia*, *aliud*. Gen. IV, 25. VIII, 10. 12. XXIX, 19. XXX, 23. XXXVII, 8. XLIII, 14. 22. Exod. XX, 3 et saepissime. (Arab. **أَخْرِيٌّ**, Plur. **أَخْرَيْنِ** id, quanquam, ubi *alius* designandus est, saepius vocabulo **غَيْرُ** uti solent. Quod non nulli contulerunt, arabicum **أَخْرِيٌّ**, id sono congruit, non significacione. Est enim i. q. **תְּרַבָּתָהּ** posterior, postremus.

Syr. סְמִינָה sem. סְמִינָה Plur. סְמִינָה Chald. סְמִינָה alias, alia, alii). Semel etiam סְמִינָה *diu aliis*, de idolis Deut. VI, 14. VII, 4. VIII, 19. XI, 16. 28. XIII, 3. 7. 14. Jer. I, 17. VII, 18. XVI, 13. XIX, 4. 13. XXII, 9. XXV, 6. XXXII, 29 et sexcenties. Sing. collect. pro Plur. Job. VIII, 19. Jes. XLII, 8: קָרְבָּן אֶלְךָ וְגֹלוּגָם *miam alii (Deo) non relinquam.* XI/XIII, 11. Semel, ut videatur, adverbialiter: *aliorsum.* Ps. XVI, 4: קָרְבָּן רַבָּה (רַבָּה) *qui aliorsum festinant se.* a vero deo ad idola (Stron Observatt. p. 454).

2) N. proprie. viri e tribu Benjamin. 1 Paral. VII, 12.

בְּשָׁמָן pr. pars postica (v. Plur.). Hinc 1) Adv. idque a^ל loci, *a tergo*, *pone*. Gen. XXII, 13: בְּשָׁמָן כָּתַב יְהוָה וְאֶת בְּשָׁמָן כָּתַב יְהוָה et ecce aries post *tergum cornibus fructiceto implicitus.* Vulg. *post tergum.* (Mii h. I. ut alibi adverbium temporis esse censem. Saad. עֲדָה postea. Jarchi: אֶחָד שָׁמָן לְכַדְּבָּקָר וְדָבָר postquam angelus ei dixerat, ne immittas manum. Alii praepositionem, ut Aben Esra: אֶחָד(w) אֶחָד postquam detentus fuerat. Multi tamen e vett., ut 42 libri MSS. indicae cum duobus impressis, libri sam. omnes, LXXX. Onk. Jon. Syr. Sam. scribunt *בְּשָׁמָן* aries unus i. e. quidam, quam lectionem defendit BOCHART. Hieroz. I, p. 512. cf. Comment. nostram de Pent. sam. p. 63.) — b) adv. temporis, *postea*, *tum.* Gen. X, 18. XVII, 5. XXIV, 55. XXX, 21. XXXVIII, 30. Exod. V, 1. Levit. XIV, 8. 19. XXII, 7. Num. XIX, 7. Ps. LXVIII, 26. Job. XVIII, 2 rel.

2) Praep. a^ל loci, *pone*. Cant. II, 9: אֶחָד בְּהַנְּזָבֵד *pone parietem nostram.* Jes. LVII, 8. Exod. XI, 5. III, 1: אֶחָד בְּהַנְּזָבֵד *pone desertum* i. e. ab occidente deserti (v. s. v. אֶחָד no. 2). Indd. XVIII, 12. It. post. אֶחָד בְּהַנְּזָבֵד *secutus est aliquem.* Gen. XXXVII, 17. Job. XXXI, 7. — אֶחָד praegn. pr. a post. Ps. LXXVIII, 71: בְּשָׁמָן כָּתַב יְהוָה אֶחָד *a post lactantes duxit cum i. e. cum qui pecudes secutus erat, duxit.* Jes. LIX, 13. — b) de tempore, *post.* Gen. IX, 28. X, 1. XI, 10 et saepissime. בְּשָׁמָן כָּתַב יְהוָה *post has res i. e. postea, transunci formula.* Gen. XV, 1. XXII, 1. XXXIX, 7. XI, 1. 1 Reg. XVII, 17. XXI, 1. Esth. II, 1. III, 1. Sequentie Inf. *postquam.* Num. VI, 19. Jer. XL, 1. — c) pr. *post sic i. e. postquam ita, ut dictum est, res evenerant i. e. postea.* Lev. XIV, 36. Dent. XXI, 13. 1 Sam. X, 5. Frequentius est בְּשָׁמָן v. infra. אֶחָד post hoc 2 Paralip. XXXII, 9.

3) Conj. אֶחָד postquam (saepius אֶחָד) Ezech. XI, 1 et omisso אֶחָד (v. Lehrgeb. 636) Lev. XIV, 43. Job. XLII, 7 et NIX, 26: אֶת יְהָנָם שְׂמֵחָה quo in loco vexatissimo ita struimus verba בְּשָׁמָן (רַבָּה וְאֶת יְהָנָם postquam destruxerunt hanic cunctum meum i. e. quando destruetum erit corpus meum. — Not. Pro אֶחָד, ubi praepositionis coniunctionisque loco est, longe frequentius in Plurali dicitur אֶחָד, de quo statim, coequ constanter utuntur, ubiqueque Suffixa affigenda sunt. Minime tamen negligendae sint quaedam in usu loquendi diversitates, de quibus statim dicetur.

Plur. אֶחָד, non nisi in Constr. אֶחָד c. Suff. אֶחָד, אֶחָד, אֶחָד, אֶחָד, אֶחָד, אֶחָד, etc. i) subst. *partes posticae.* 2 Sam. II, 23: אֶחָד בְּתַחַת postica parte hastae.

2) Praep. a^ל loci, *pone*, v. c. *pone vicum Iud.* XVIII, 12. Nehem. III, 16. etebius post, praeferunt ubi respondetur ad interrogationem *quorum?* germe hinter (jdm.) her. Lex. XXVI, 53: בְּשָׁמָן אֶחָד בְּתַחַת הַקְּרָבָה וְאֶת גָּלְדִּים הַכְּרָבָה evaginabo post vos gladium, stricto gladio vos persecuturus sum. 1 Sam. XIV, 37: אֶחָד בְּתַחַת הַקְּרָבָה descendamne Philistacos persecuturas? 2 Reg. XIX, 21: אֶחָד בְּתַחַת הַקְּרָבָה post te l. a tergo tuo capit quassat Iudeam Jerusalem, hinter dir her. Exod. XXXIII, 8. Ruth II, 3. Joel II, 3. Hinc a) inquit verbis eundis, in valente sequi. V. sub בְּשָׁמָן, בְּשָׁמָן, אֶת בְּשָׁמָן. Frequentantur locutiones בְּשָׁמָן de cultu veri dei Deut. XIII, 5, בְּשָׁמָן cave ne illaquearis, uoce, ut eos sequearis, induci te patiaris. β) verbis persequuntur, per pleonasmum, v. בְּשָׁמָן, בְּשָׁמָן, בְּשָׁמָן. הַנְּזָבֵד est partes aliquius secutus est Exod. XXIII, 2. 2 Sam. II, 10. 1 Reg. XVI, 21. Cf. 1 Reg. I, 7: בְּשָׁמָן אֶחָד et auxiliati sunt Adoniae, cuius partes sequabantur. — Paulo difficultior est locus Prov. XXVIII, 23: אֶחָד בְּתַחַת בְּרֵבָה re-darguen homines me(i. e. praecepia mea) seculus gratiam inveniel. Aben Esra: אֶחָד בְּתַחַת בְּרֵבָה. Saad. בְּשָׁמָן אֶחָד בְּתַחַת. (Vulg. Luth. אֶחָד postea, tandem redunt, quod ferri possit, si בְּשָׁמָן ad verbum ad formam בְּשָׁמָן esse posneris, quanquam בְּשָׁמָן in viginti reliquis locis hanc vim non admittit. Renuntiatur etiam accentus). b) Praep. temporis, *post.* Gen. XVI, 13. XVII, 8. Num. III, 23. Sequentie infinitivo, *postquam.* Gen. V, 4: בְּשָׁמָן שָׁמָן postquam genuerat Sethum. Vers. 7. 1C. 13. 16. 19. 22. 26. 30. XI, 11. 13. 15. 17. XIII, 14. XIV, 17. XVIII, 12. I, 11. Num. XXX, 16. Deut. I, 4. Jer. XXIV, 1. et sexcenties.

3) Ubi Conj. *postquam* exprimenda est, plenarique dicuntur אֶחָד בְּשָׁמָן. Deut. XXIV, 4. Jos. IX, 16. XXIII, 1. XXIV, 20. Indd. XI, 36. 2 Sam. XIX, 31; rarius בְּשָׁמָן omittuntur Levit. XXV, 48. Semel בְּשָׁמָן Jos. II, 7. (Apud Syros respondet בְּשָׁמָן, ap. Chald. בְּשָׁמָן, apud Arabes מְעַד).

4) בְּשָׁמָן pr. *postquam res ita evenerant,* i. e. *postea.* Gen. XV, 14. XXIII, 19. XXV, 26. XXXII, 21. XLII, 31. XLV, 15. Exod. XI, 1. 8. XXXIV, 32. Jes. I, 26. Job. III, 1. rel. Cf. syr. בְּשָׁמָן et בְּשָׁמָן. Addito בְּשָׁמָן inde rursus fit Coniunctio et i. q. אֶחָד postquam pro *postquam.* Gen. VI, 4: אֶחָד בְּשָׁמָן et etiam postquam venient filii Dei ect. Onk. בְּשָׁמָן יְהָנָם בְּשָׁמָן אֶת יְהָנָם et etiam postquam venient.

Repugnant quidem

accentus, qui בְּרִיָּה sciungunt ab יְהֹוָה, sed interpreta-
tio modo proposita validum habet praesidium in alio
exemplo 2 Sam. XXIV, 10, ubi בְּרִיָּה est pro יְהֹוָה
posteaquam, postquam, per ellipsis vocis יְהֹוָה (*Lechir-
geb.* pag. 636). — In sequiore Hebraismo dictum etiam
תְּהִלָּה positiæ Job, XLII, 16. Esra IX, 10, coll.
chald. יְהֹוָה Dan. II, 29, 45; יְהֹוָה Exod. XXXIV,
3, Pseudoion., et arab. يَهُوَه.

Compontitur **אֶל** cum aliis praepositionibus 1) **בְּאֶל**, semel **בְּאֶל** **אֲלֵי** 1 Par. XVII, 7 pr. *a post*, *ne* (*sit amplius*) *post* (*aliquid*), *hiunter* (*etwas*) *weg*. Usurpatrum maxime, ubi *cum*, quem ante secula eramus, relinquiimus, alias eiusdem partes iam amplexi, iungiturque variis vocabulis *eundi*. Num. XIV, 43: **וְיָרַחַתְּנָהּ** **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** **reversi** *estis a sequendo Deum* i. e. cultum cunctis dereliquistis Deut. VII, 1. 2 Sam. XX, 2. 2 Reg. XVII, 21. Ezech. XIV, 11. Hos. I, 2. — Gen. XIX, 26 verba: **וְבְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** **אֲשֶׁר** **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** *proprie valent: et resexit uxor eius (Lothi) a tergo eius* i. e. **אֲלֹתָהּ** *post se*, coll. Vers. 17. **אֲלֹתָהּ** *אֲלֹתָהּ*. Uxor enim virum secuta et nec respicere nec dextrorum sum vel sinistrorum spectare iussa, terga mariti oculis pedibusque sequi debebat (**בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ**). Atqui jussu morem non gerens a tergo eius oculos dellexit ac retro spectavit. Bene Chald. **אֲלֹתָהּ**. Syr. **אֲלֹתָהּ** **אֲלֹתָהּ**. Liberius LXXX. *eis τὰ ὀπίσω*. Vulg. *post se*. Temere recentiores quidam **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** h. l. simpliciter pro **אֶל** positum esse volunt, quo admisso **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** expectaveris. Neque vero negamus, in aliis exemplis **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** simpliciter valere *post, a tergo*, ut Syr. **אֲלֹתָהּ** **אֲלֹתָהּ** simpliciter valere *post, a tergo*, ut Chald. **אֲלֹתָהּ**, arab. **بَعْدَ مَا**, **مِنْ بَعْدِ أُنْ**, **مِنْ بَعْدِ أُنْ**. Ita usurpatum de loco Jos. VIII, 2: **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ a tergo eius**. Exod. XIV, 19. Jerem. IX, 21. 1 Reg. X, 19: *de tempore Eccles. X, 14.* Apud Nehem. IV, 7 *pro eo est* **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** **בְּבִנְתָּהּ** *pone murum.* Cf. **בְּתִמְתָּהּ** et simpl. **בְּתִמְתָּהּ** *sequi.* Genit. **בְּבִנְתָּהּ** *cet.* Hinc etiam **בְּאֶלְעָזֶרְנָהּ** *postea* 2 Sam. III, 28. XV, 1. 2 Par. XXXII, 23.

2) אַל-צְבָרֶר post, c. Accus. ad tergum, ubi interrogatum fuerat quo? vel quorsum? 2 Reg. IX, 18: נִכְנֵס אַל-צְבָרֶר redi post me. 2 Sam. V, 23. Zach. VI, 6.

3) אֶלְעָזֶר Ezech. XLI, 15 i. q. אֶלְעָזֶר. Ad singularem hanic particularum coniunctionem cf. אֶלְעָזֶר ibid. XL, 15.

הַדָּחֶשׁ m. 1) *pars posterior, postica.* Arab. **حَدْرَشׁ** id. Inde a) **הַדָּחֶשׁ a tergo**, opp. **בְּגִזְעֵן** 2 Sam. X, 3. Arab. **حَدْرَشׁ**. b) **הַדָּחֶשׁ retrosum**. Ps. CXIV, 3. 5.

Jerem. VII, 2 i. c) **הַנְּאָזֵן** id. Prov. XXIX, 11: *omnem
iram suam expromit stultus הַנְּאָזֵן הַרְאָזֵן* sed
sapiens retrorsum compescit eam. Irani stulti qm. retror-
sum agit, ut ad se redeat, cf. **חַשְׁבָּן** reddit ira, pro-
deservuit. d) **הַרְאָזֵן** in Accus. adverb. arab. **חַשְׁבָּן** a tergo,
opp. **בְּצִדְקָה** Ezech. II, 10: *cique (volumini) in-*

scriptum erat זֶה וְאַחֲרֵי a fronte et a tergo. 1 Paral. XIX, 10. Ps. CXXXIX, 5. It. retrosum. Gen. XLIX, 17: *רָבָבָה בְּגִבְעָה et cecidit eques retrorsum.* Jer. XXV, 6. Ita saepè per pleonasmum post verba redeundū Ps. IV, 4, LVI, 1. Thren. I, 8, *retrogrediē Threni.* I, 13, II, 3, *recedendi* 2 Sam. I, 22. Ps. XXXV, 4, XL, 15, XLIV, 19, CXXIX, 5. Jes. I, 4 ect. *fugandi* Ps. LXXXVIII, 66, *cavspitandi* Jes. XXVIII, 13, et id genus alia. — Plur. *partes posteriores*, ex. c. *tabernacula* Exod. XXVI, 12, *bonum aenecorium in templo* 1 Reg. VII, 25. 2 Par. IV, 4, *hominum* Ezech. VIII, 16 et per anthropomorphisatum Dei Exod. XXXIX, 23: *אַתָּה אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה תִּשְׁאַל וְאַתָּה תִּשְׁאַל* et videbis mca terga. Odiponitur פְּנֵים pars anterior, antica.

2) pars *occidentalis*. Job. XXIII, 7. 8. Opp. קָדֵם et פָּנִים pars anterior, andic.
oriens. Ies. IX, 11: אַמְּדָה בְּמִזְרָחִים וְבְמִזְרָחִים et Philistaei ab occidente. (LXX. ἡρὶς ἡλίου δύσην). Chald. et Syr. מִזְרָחֶם. Potest tamen h. l. retineri a tergo). Semel monemus, Orientales in designandis coeli plagis faciem ad orientem convertere, ita ut a tergo sit occidens, a dextra austera, a sinistra septentrio. Kinnehius: לְפִי שְׁמַדְבִּים הָם כִּי בַּיִת הָאָדָם אֶל כִּי תְּרוֹת הַשְּׁמֶן וְעַל סְדָר דֵת נִקְרָאוּ דָרוֹב וְגַיִן וְבָזָן שְׁמַאֲלָה וְעַד בְּסִיר ventus posterior i. e. occidentalis, de oriente קָדֵם, de septentrione קָדְרָה, de australi plage קָרְנוֹן, arab. قَرْنَى, de septentrionali קָשְׁבָּה, arab. قَسْبَّة. Vid. C. B. MICHAELIS diss. de locorum differentia ratione anticae, posticae, dextrae, sinistrae, Halae 1735. 4. recusa in Musco Duisburgensi I, 1, 93 sq. et in Port Syllage Comment. V, 80 sq. §. 8. Landeni rationem sequuntur Indi, solem orientem adorantes, quibus oriens vocatur *Pura* vel *Purra* i. e. pars anterior, occidens *Apara* et *Taschima* i. e. pars posterior, austera *Dacschina* i. e. pars dextra, septentrio *Vama* i. e. pars laeva (v. WILFORD, in Asiatic Researches VIII, 275. ed. Lond.); Mogoli (v. SCHMIDT *Forschungen üb. d. Mongolen* p. 56 sq.); adeoque Hiberni, apud quos *oirtheair* est pars antica et orientalis, *jar* pars postica et occidentalis, *deas* dextera et meridionalis, *tuath* polus articus a *thuaidh*, manus laeva. (V. *Essay on the antiquity of the Irish language*, Dublin 1772. 8.) Aevidentur etiam augures romani, qui dextras partes ad meridiem, laevas ad septentrionem esse dicebant (Liv. I, 18), secus atque Gracci, quibus dextra pars ad ortum spectabat, hac in re Orientalium quandam disciplinam secuti esse.

3) *tempus posterum, futurum.* רַחֲנָן in posterum.
Jes. XL, 23. XLII, 23.

אַחֲרֶי chald. i. q. hebr. *post*, unde Dan. II, 29, 45. Vide **אַחֲרָה** hebr. no. 4. fin. Cum Sull. **אַחֲרָה** Dan. VII, 24. Auctor libri Danielis hanc vocem ex Hebraismo retinuit. In purore enim Chaldaismo dicendum erat.

אַחֲרָה fem. **אַחֲרִיתָה** (ab **אַחֲרָה** cum terminatione adiectivorum **תְּ**) 1) *posterior*, opp. *priori*, *superiori* (**אֶלְקָנָה**), sive *ratione ordinis* Exod. IV, 8. Deut. XXIV, 3. Ruth III, 10, sive *ratione loci* Gen. XXXIII, 2, unde

pro occidentali (v. רְגֵד no. 2). הַמִּזְרָחָה mare posteriorius i.e. occidentale, mediterraneum (cui opp. מִזְרָחָה orientale i.e. mortuum) Deut. XI, 24; XXIV, 2; Joel II, 20; Zach. XIV, 8. — 2) posterus (vel si mavis poster), postera, posterior. הַמִּזְרָחָה גָּדוֹלָה etas futura Ps. XLVIII, 14; LXVIII, 4, 6; CH, 19. הַמִּזְרָחָה גָּדוֹלָה tempus posteriorum Prov. XXXI, 25; Jes. LXIX, 8. הַמִּזְרָחָה גָּדוֹלָה Jes. VIII, 25 (IX, 1) id. Plur. הַמִּזְרָחָה posteri Job. XVIII, 20; Jes. XI, 4; Eccles. IV, 16. — 3) postremus, ultimus, novissimus. Nehem. VIII, 18; Jes. XLIV, 6; גָּדוֹלָה רְאשָׁנָה ego et alii Aramae. ego (Deus) primus sum idemque postremus; XLVII, 12. 2 Sam. XIX, 12, 13; Job. XIX, 25: הַמִּזְרָחָה קָוָם כְּבָדָל, et postremus in pulvere stabit (vindex mens) i.e. postremo, tandem in terra comparebit Deus vindicta. 1 Par. XXIX, 29: הַמִּזְרָחָה כְּבָדָל res gestae Davidis regis primiae et postremiae s. priores et posteriores. 2 Paral. XII, 15; XVI, 11; XX, 34; XXV, 26; XXVI, 22; XXVII, 26; XXV, 27. — (Apud Syros respondet מִזְרָחָה et מִזְרָחָה postremus, apud Arabes מִזְרָחָה, it. مَسْتَخِرَةً, unde Plur. مَسْتَخِرَاتٍ posteriori).

Feni. מִזְרָחָה adv. postremum. Dan. XI, 29: ut primum ita etiam postremum. It. מִזְרָחָה Deut. XIII, 16; XVII, 7. 1 Sam. XXIX, 2. 2 Sam. II, 26. 1 Reg. XVII, 13; Dan. VIII, 3; et מִזְרָחָה Num. II, 31; Eccles. I, 11 in fine, postremo. Syr. لَمْ يَمْلُمْكُمْ إِنْ كُمْ مُّدْعَىْ إِنْ كُمْ مُّدْعَىْ id.

חַדְרָאָה (pro תְּהִרְחָה post fratrem) N. pr. filii Benjamini natu tertii. 1 Paral. VIII, 1.

חַדְרָאָה (pone pomocrium sc. natus) N. pr. viri e tribu Iuda. 1 Paral. IV, 8.

חַדְרִיָּה chald. adj. *alias*, vel potius *alia*. Iungitur enim femininis *חַדְרִיָּה* regnum, *חַדְרִיָּה* bestia, *חַדְרִיָּה* comm. Dan. II, 39; VII, 5, 6, 8, 20. Tunc, feminini generis nota, abiectum est per Apocopen, ut *חַדְרִיָּה* pro *חַדְרָאָה* exercitus, *חַדְרִיָּה* pro *רַבִּיה* lucrum. In Targg. est *חַדְרָאָה* alias, et per apharesin *חַדְרָאָה* Deut. XXVIII, 32 Pseudojon. *חַדְרָאָה* alia Gen. XXVI, 21, 22.

חַדְרָאָה chald. Dan. IV, 5: אַתָּה רְגֵד vel. sec. Keri רְגֵד אַתָּה ut usque ad postremum i.e. postremo, tandem, ut *אַתָּה* *אַתָּה*, ut saepe particulae in Chaldaismo, unde male int. hebr. Ch. Quae sit ratio syllabae *חַדְרָאָה* vel *חַדְרָה*, in quam exiit vocabulum, subobscurum. Similiter cum pro antiqua Pluralis nota habere videtur, coll. *חַדְרָאָה*, *חַדְרָה* (i. q. *חַדְרָה*), *חַדְרָה*, *חַדְרָה*, *חַדְרָה* (adde dualem Syrorum in *חַדְרָה*), ut *חַדְרָאָה* pr. valcat *subsecutiones*; malo tamen *חַדְרָה* pro terminacione adiectiva habere, ut *חַדְרָה*, *חַדְרָה*, coll. syr. *חַדְרָה* in *חַדְרָאָה*. In Targg. hanc forma non exstat.

אֶחָדָה f. (opp. אֶתְנָהָה) 1) pars postrema, extrema, finis. Ps. CXXXIX, 9: בְּצָרְבָּהָה ad extremum (remotissimum) mare, — 2) tempus extremum, finis Deut. VIII, 19: בְּצָרְבָּהָה in fine irae i.e. indicij divini. Vt. 23; XII, 8. It. extrema sors aliquis Job. VIII, 7; XII, 12; Jerem. I, 19; Prov. V, 11. It. eventus, exitus. Prov. V, 4: גָּדוֹלָה אֶחָדָה וְכָלְבָּהָה et exitus eius (multo usq. adulterio) est amarus i.e. ultima sors cornu, quos seduxit. XXIII, 32. קָוָם שְׂמָךְ אֶחָדָה et exitus eius (vini) instar serpentes moriet i.e. quando vinum ebrietatemque sequuntur. XIV, 12, 13; XVI, 23; XXIX, 21. Nonnunquam זְאָה עַזְבָּה de eventu felice. (Syr. לְפָנָה finis, exitus, maxime felix). Prov. XXIII, 18; XXIV, 14; Jerem. XXIX, 14; Ps. LXXVII, 37; — 3) tempus postremum, futurum. Jes. XLVI, 10. Frequentissima in vaticinis, maxime messianis, est locutio בְּצָרְבָּהָה diebus futuris. Gen. XLIX, 1; Num. XXIV, 14; Jes. III, 9; Jerem. XXX, 23; XLVIII, 47; XLIX, 1; Ezech. XXXVIII, 8. — 4) posterius, posteri. Ps. CIX, 13; Jerem. XXXI, 17; Dan. XI, 4; Amos IV, 2; IX, 1.

אֶחָדָה fem. chald. i. q. hebr. no. 3. Dan. II, 28: אֶחָדָה diebus futuris. De temporibus Messiae agitur, quare etiam verti potest in fine dierum. Ex Hebraismo potita est phrasis, Chaldaici enim germani *חַדְרָאָה*, quod in Targg. rarissimum est (Prov. XXV, 8, 9), reddunt *חַדְרָה*.

חַדְרָה chald. m. *alias*. Dan. II, 11, 41; III, 29; V, 17; VII, 21. Cf. sub *חַדְרָאָה*. In Targg. est *חַדְרָה*, *חַדְרָה*, *חַדְרָה*, in dial. Hieros. *חַדְרָה*, unde Sam. *חַדְרָה*, חַדְרָה et periphrasis.

חַדְרָה (formae *חַדְרָה*) adv. retrosum Gen. IX, 23; 1 Sam. IV, 18; 1 Reg. XVIII, 37; 2 Reg. XX, 10, 11; Jes. XXXVIII, 8. Pr. est fem. adiectivis inusitatim *חַדְרָה*. I. potius *חַדְרָה*. Adiectiva cum in *חַדְרָה* ita moventur, ut in feminino adscendant *חַדְרָה*, *חַדְרָה* cf. *חַדְרָה* Plur. fem. *חַדְרָה* cf. *חַדְרָה* quidam, quaedam, et *Lehrgeb.* p. 516, not. Num servile est dagessatum, ut in *חַדְרָה* vel *חַדְרָה*, *חַדְרָה*.

* **אֶחָדָה** m. pl. Esr. VIII, 36; Esth. III, 12; VIII, 9; IX, 3; satrapae, provinciarum maiorum praefecti

Atqui biblium noinem קְרָדְשָׁהָן veterum Persarum *Satrapam* esse, nos quoque pro certo habemus: וְהָן vero minime videtur vocabulum peculiare et praescium, sed Hebrei sonum formae zeduciae vel phleieviae *Khschattrap* accurate expressuri litterae Scholia praefixerunt וְ cum Aleph prostheticō, cuius rei similia exempla habes שְׁרָדְשָׁהָן et גְּרָדְשָׁהָן. Atque durioris illius, quam positimus, formae praeceptor analogiam duo vestigia extant. Primum est in etymo, quod cum *Bouleus* in litteris ad nos datis quaerimus in sacerdanicō *Khschattrapati* ordinis bellici dominus, alterum in forma gracia apud *Theocomopim ἔσαρπης*, que hebraicæ accurate respondet, et itidem litteram prostheticam adsumit. Pro duris litteris *khsch* Gracci posuerunt §, ut in *Wœrocksche, Waracksche Araxes* (*Ansoeiri* in *Mémoires de l'Académie des inscript.*

XXXI, pag. 367), *Kschersche Xerxes*, recentiores Persae a durioribus sonis alienissimi pro *ksch* et *tsch* س و ت و cf. zend. *khschetrā*, postea *schetrao* rex; *Tošān* zend. reotschen pers. وشنها lucida, *Khschēto* lucidus, شش; *khschēf* nox شش; *khschouesch* sex, شش. Ita *Kschatrap* ستراب, *Satrapes*, *Arexes* hodie Arās. Hebraeos duriorem illum sonum *ksch* expressisse شه, alio praeterea exemplo docemur, nimirum שָׁׁבְּתָׁהָרָא pro *Art-kschetro*. Vide s. h. v. Quod ad syllabam شه attinet, quam habes etiam in *בִּרְכָּתָהָרָא*, haec aramaeac est originis, in qua dialecto ea magnopere frequentatur (cf. אַגְּבָתָא, Agbatana), nisi forte est nota Pluralis linguae persiae veteris et recentioris a Chaldaicis Hebreisque veram eius vim ignorantibus servata, simili vitio, quam quo nostrates dicunt *l'Alcoran*, der *Alcoven*. Aliud etymon, ac supra propositum, dedi *ANQETUL DU PERRON* (*Mémoires de l'acad. des inscript.* XXXI, Zend-Avesta Kleukeri II, p. 82) *Satrapum* ducens pehlevico *Satterpae* i. e. coelum stellarum fixarum, quod coelo solis ac planetarum inferius esse putatur, regunque vicarios ita dici observans, ut opponantur regibus, qui *Korschidpa* i. e. coelum solis, idque superioris, appellantur. — LXX. σατράπης, in lib. Esth. σατραπῆς, Theod. Dan. שָׁׁבָּתָּא. Vulg. *satrapae*, raro *principes*. Syr. Esr. شَّبَّاتْ, Esth. Dan. شَّبَّاتْ.

אֲדֹשֶׁר-בָּנִים chald. m. plur. i. q. hebr. prae*c.*
Dan. III, 2. 3. 27. VI, 2. 3. 4. 7. 8.

* **אַחֲשָׁרוֹשׁ** Achashwerosch, Xerxis nomen in V. T. Esra IV, 6 (v. not.). Esth. I, 1. 10. 16. 17. 19. II, 1. 12. 16. 21. III, 1. 6. 7. 8. 12. VII, 5. VIII, 1. 7. 16. IX, 20. 30. X, 1. 3, quod praeterea patri Darii Medi i. e. Astyagi tribuitur Dan. IX, 1. Quod ad nominis etymon attinet, plurimi illud compositum putant ex שְׁנָה

آخر (v. sub **بَرْشَانَ**) et alio vocabulo *principem* notante. Ac Jo. SIMONIS confert **بَرْشَانٌ** *baruschan* *princeps, nobilis* (Onom. V. T. p. 58o), Jo. JAHN (*Einführung in das J. T.* 299) *zendentum Feretschao* qui multum facit, fortasse qui magna patrat (*Zendavesta ed. Kleuker III*, p. 313) et alibi verosimilis *pellecicum Zwaresch heros* (*Archäologie II*, p. 171), *ILGENIUS* (ad Tob. p. 130) *persium* **أَرْسَنْ** *ärasten ornare*, ita ut **רַשָׁתָן** (**שְׁפָתָן**) (Esth. X, 1 Chethibh, quam formam est genuinam et primitivam esse censet, coll. syr. **مَهْدَفٌ**, arab. **مَهْدِيٌّ** (**مَهْدِيَّ**)).

sit gloria ornatus. Similem ipse olim secutus sum ratione-
num (*Hall. Encyclopädie* s. v. *Abasverus*) cum *LUDOV.*
de DIEU (ad *Esth.* I, 1), *WAHLIO* (*Mitgazin f. alte
bes. orient. Literatur* I, 105), *BOULENIO*, *ROSENTHELLERO*
aliquisne. Et enim **אַבְשָׁרִים** persice **אַחֲשָׁרִים** scriptum

fuisse censem, ab **אַחֲרָנָה** cum syllaba **וְאַחֲרָנָה** **war**, quae ubi nominibus abstractis affligitur ea reddit concreta possessio remque indicat v. e. **חַנּוּרָה** animal habens, **בְּגִזְעָרָה** nomen habens, celeber, et terminazione **שׁ esch** in vocabulis bibliis et Persia oriundi frequentiore, ut in **שְׁמַרְתָּה**, **שְׁמַרְתָּה**, **שְׁמַרְתָּה**, cf. Herodot. I, 139.

At mutanda fuit sententia, postquam vera et geminata nominis *Xerxes* orthographia e tenebris emersit. Etenim in inscriptionibus Persopolitaniis ap. NIENBURG, II, pl. 24 g, hoc nomen indagavit GROTEFENDI nostri sagacitas (v. HEEREN'S *Ideen* I, 2 tab. IV) ministrum ita scriptum

quae litterarum explicatio mirifice confirmatur alio quodam monumento persico - aegyptiaco in Parisensi volumen antiquariorum collectione assertato, quod descripsérunt ST. MARTIN (Journal asiatique III, p. 85 sq.) et CHAMPOILLIONI JUJU (Précis du système hiéroglyphique, Tableau général tab. 7. p. 24, ubi tamen inscriptio persica lithographiā hanc dubio errore inverso ordine exhibita est). Incipit enim haec inscriptio vasculi alabastri, pariter atque illa persepolitana, a nomine *Xerxis* ter litteris cuniculoribus (persice, medice et assyriac), semel hieroglyphis phoneticis scripto, ita quidem ut inscriptio persica (quam Martinus paulo alter atque GROTEFENDI explicat *Khschearseha*) prorsus concinat cum persepolitanā. Inscriptionem medicam MARTINIUS legit *Ahasverus*, assyriacam *Khscheschersch* (quod hanc dubie a dialectorum varietate repetendum est), aegyptiaca vero, quae hacc est

secundum litterarum valorem satis concordat cum persica, videlicet sec. CHAMPOILLIONEM legenda **خَلِيلَةَ إِنْدَرَ** **سَهْلَانْيَشَ**. Nimirm *loti caulis* significat literam **خ** s. **ن**, **arboretum**, quod secundum sextu[m] locum occupat, literam **س**, **duae pennae** literam **ه** et **ز**, **avicula**, quae tertio et septimo loco est, literam **أ**, **leo cubans** literas **ذ** et **ڻ**. V. CHAMPOILLION I. c. Alphabet harmonique tab. A. D. I. Tae vero, de quarundam litterarum valore disputari posse (re vera enim eximie placet novissima conjectura Grotfendii legentis KH. SCH. W. E. R. SCH. E, ita ut tertia litera paululum dubia non aspirationem solum valeat, sed interdum etiam litterarum **ه** **اء** et **ڻ** vices

explicat, id quod egregie illustratur nomine *Darheusch* hebr. **דְּרֵשׁ** scripto), in universum nemo facile negabit, nominis persici in monumento persepolitano interpretationem GROTEFENDIO debitam, novo hoc Parisiensi invento egregie confirmari et a dubitationibus vindicari.

Est igitur Hebracorum **שְׁמַרְתָּה** nihil aliud atque veterum Persarum *Khsch-wersche* cum Alephi prostheticō, et syllabae **שְׁמַרְתָּה** eadem est ratio, quam paulo superioris in vocabulo **שְׁמַרְתָּה** vidimus. Quandoquidem vero tercia vocis littera (**h** vel **j** et **w**) admodum lenis erat pronuntiationis, ea omissa Hebrei etiam scribere poterant **שְׁמַרְתָּה** (Esth. X, i Chethibh), Syri et Arabes **شَمَرَتَه** (v. supra). Gracci pro *Khsch* veterum Persarum **ش** substituerunt **شְׁ** **غַ** **שְׁ** scribabant.

Quod ad *clymon* vocis zendicas attinet, id commode in medio relinquere poterimus: milii tamen probabile, *Khschwersche* vel *Khschhersche* dictum esse pro pleniore *Khschher-khschichoh* i. e. **شَهْرَ شَهْرَ** *leo rex*. Reete cuius RILLENDUS (dissert. II, p. 260): „Amant reges orientales, reges bellicos *leones* dicere. Ita **شَهْرَ** i. e. *leo* dictus fuit imperator tertius decimus ex dynastia Seldschukidarum et alii. Nuperus rex nobilissimae insulae Selan appellabatur **شَهْرَ** *Radscha Singa* i. e. *Rex Leo* Singalacis et Malacis, quod ipsum Xerxes exprimit.“ Cf. sub **شَهْرَ** rad. **شَهْرَ**. Fuerunt quoque, ut RICHARDSONIS in Lex. pers., qui **شَهْرَ** *a خسرو* (*Kosroës*) derivatum existimarent, neque utrinque nominis congruentiam negamus; videtur tamen **شَهْرَ** potius ab antiquo illo nomine derivari, quam contra. LXX. **Ἄσσουνθος**, sed in lib. Esth. **Ἄστραξενθης**, Vulg. *Assuerus*.

Not. *Ahasverus*, de quo Esr. IV, 6, propter temporum rationes Cambyses esse debet (v. J. D. MICHAELIS ad h. l.), et qui cum excipit, *Artachschasta* Pseudo-Sinrides: quo posito consequitur, utrumque hoc nomen tanquam titulum honoris et epitheton praeter Xerxem et Artaxerxem Graecorum alios etiam regibus tributum esse: nisi locus iste depravatus aut ab ipso scriptore in regum serie erratum est. *Ahasverus* autem, Estherae uxor, cuius incepit et seclerat gesta liber ab ista regina nominatus erat, quis fuerit disquisitum interpretes omnes ferre Mediae Persiae reges a Cyaxare I. usque ad Artaxerxem Longimanum in subsidium vocarunt, ut *Astyagem* (PRIEDEAUX), *Cyaxarem II* (MARSAM), Cambysesem (KOHLREIFF chronol. s. P. II. c. 13), Darius Hystaspis s. (USSERII Annal. ad a. 4193. CALMET dictionn.), Artaxerxem Longimanum (MITRAELIS in not. ad Esth. I, 1), quae postrema sententia LXX interpretum et JOSEPHI (Archaeol. XI, 6) autoritate commendatur. Praeante tamen SCALIGERO (de emendat. temp. lib. VI) longe plurimorum in Xerxem inclinavit animus (v. PFEIFFERI dubia vexata p. 483. L. J. C. JESTI über den König *Ahasverus im B. Esther*, in EICHORNII Repertorio T. XV, et in auctoris sylloge: *Neue Abhandlungen über wichtige Gegenstände der theolog. Gelehrsamkeit* I, p. 38 sq. JAHN introd. in V. T. rel.), eaque sententia tum nominis

congruentia commendatur, tam eo quod Xerxis ingenium, quale ab Herodoto adumbratur, cum Alhasveri, hominis non magis crudelis quam stulti imbecillique, moribus prorsus concordat.

* אֲחַשְׁרָת vel אֲחַשְׁרָת i. q. praece. Esth. X, 1 Chethibh. Vide paulo superioris dicta.

* אֲחַשְׁרִי N. pr. viri ex posteris Iudeae 1 Paral. IV, 6, persicæ, ut videtur, originis, ni fallor *mulio*. Vide sequens vocabulum.

* אֲחַשְׁרָתְּנִים Esth. VIII, 10 *mulio*. Additur per epexesim אֲחַשְׁרָתְּנִים *sili equarum*. Plurisque composita videtur vox ex pers. אֲחַשְׁרָתְּנִים et אֲסֵטָרְנִים *mulius*, adiecto אֲשֶׁר, ut in בְּמִזְבְּחָה אֲשֶׁרְנִים (cf. אַסְטְּרָה in Vers. pers. Gen. XXXVI, 24 pro hebr. יְרִיבָה), ut sint *mulii praestantes*: LORENTZIUS (*Archiv für morgenländische Literatur* II, p. 262) ex pers. אֲשֶׁר *Aga* i. e. cursus publicus, *Post, messagerie*, et אֲסֵטָרְנִים, ita sint *mulii regii*, cursui publico adhibiti. Prius illud praeferreri (et olim re vera practulii), nisi obstante de אֲחַשְׁרָתְּנִים superioris dicta. Coniicito igitur ex antecedentium vocabulorum analogia, pro שְׂתִּים veteres Persas dixisse *schatar* vel *khschatar*, canique ob causam Hebreos litterae sibilanti præclivissim *ה* cum Aleph prostheticæ. LXX. Vulg. Syr. omittunt. *Mulos* interpretatur ABEN ESSA, *camelos magnos autem R. SALOMO*, quantumvis repugnantibus verbis. Contulit is, vel quicunque ei hanc sententiam præcivit, persicum אֲשֶׁתְּנִים *üscitur* camelus. Targ. prius pro *הַרְבַּת* האשחרנים אֲשֶׁתְּנִים *רְבָּנִים* habet *רְבָּנִים*, sed cum BOCHARTO (*Hieroz.* I, p. 237) ex altero rescribendum est אֲשֶׁתְּנִים *רְבָּנִים* *רְבָּנִים* *רְבָּנִים* *רְבָּנִים*. Volunt fuisse nudos, non cataphractos et phaleratos, ut expeditius currenter. Vide BOCHARTUM l. c.

תְּמִימָן una, v. תְּמִימָה.

תְּמִימָן rad. inusit. Arab. أَمْيَمَنْ firmavit, stabilivit, sec. Kamsum. Unde

תְּמִימָן m. *rhamnus*, a firmitate radicum dictus. Indd. IX, 14, 15. Ps. LVIII, 10. תְּמִימָן *area rhamni*, n. pr. loci transjordanensis Gen. L, 10, 11. Arab. أَمْيَمَنْ id., ita tamen ut usitatus sit synonymum *عُوسِج*. Loem. fab. 22. Syr. תְּמִימָן Vers. syr. I. l. c. e. Chald. Plur. תְּמִימָן ap. Onk. Gen. III, 18 ubi *כִּזְבָּן* *כִּזְבָּן* *כִּזְבָּן* pro hebr. תְּמִימָן *תְּמִימָן* *תְּמִימָן*. Pseudo-Jonath. תְּמִימָן, atque sic Jonath. Hos. X, 8, cf.

ap. Nasoracos: כּוֹבָא וְאַתְּמָמָן (STAEUDIN's *Beytr.* V, p. 16). Punicam quoque fuisse vocem intelligimus ex auctario Dioscoridis, nibi glossator: *Pīquos, Ἀρρούτ, Αὐαδίν* (דְּתָמָן). Omnia vero haec herbarum vocabula, quac africana mincipiat iste glossator, punica id vero est semitica esse ostendit BOCHARTUS geogr. sacrae II, lib. II, c. 15. Cacterum de rhamno vide CELSIUM in Hierobot. T. I. p. 199—209, eiusque iconem apud Prosp. Alpinum de plantis Aegypti pag. 21.

תְּמִימָן rad. inusitata. Apud Arabes أَمْيَمَنْ fut. I. est:

lenem sonum edidit, et usurpatur de *stridore sellae camelinae* hand satis adstrictæ, de sono gemebundo camelii præ lassitudine onerisque gravitate (Har. IV, 44. Schult.), de *murmure ventris inanis et famelici ect.* gr. τριχέων, nostr. *knarren, knurren, أَكْنَرَنْ* et أَكْنَنْ it. *أَكْنَنْ* sonus est modo descriptus. Hinc apud Hebreos 1) *murmuravit* v. تְּמִימָן no. 1; 2) *murmuravit rivos, leniter fluxit* (v. Jes. VIII, 6); 3) *leniter incessit et egit*. Translatum est vocabulum a sono ad fluxum, a fluxu ad incessum, cf. *לְבָבָם*.

תְּמִימָן subst. m. 1) *murmur*, gemitus et abstr. pro concreto *murmurans* i. e. الرَّغْبَاعِيَّاتِ, ventiloquins (v. sub تְּמִימָן), murmur vocis artificiosæ manum vocem imitari solitus. Plur. *תְּמִימָן* Jes. XIX, 3, non sine acerba horum præstigiorum credulaque plebis irrisione die *Knurrer*. ABULWALIDES: ما يبعد عندي أن يكون مجانس لقونة العرب للسموت الالبيط كل صوت يشبه صوت البرحل الجديد على معنى وهو ما كان في ناره كيدل والمعنى أنهم اصحاب الواب واصيف الابل اثنينيما *mihi probable est, hanc vocem cognitam esse arabicae, quae varios sonos notat similes stridori, quem sella camelina nostra edere solet, ita ut* *تְּמִימָן* coll. Jes. XXIX, 4 necromantiae peritos transtulerim; *النبيط* vero de camelo usurpatum murmur gemutum eius significat. — 2) *murmur (rivi)*, *fluxus leuis*. Jes. VIII, 6: *בְּנֵי תְּמִימָן אֲגַתְּנִים* aquæ Silvae euntis cum levi murmure i. e. lente, leniter. — 3) *leuis incessus, unde تְּמִימָן, تְּמִימָן, تְּמִימָן* adv. *leniter, lente, sensim pedetentimque*; velut de leni lentoque incessu lugentis 1 Reg. XXI, 27, gregis Gen. XXXIII, 14: *וְתַּמִּימָן אֲגַתְּנִים* egoque incendam secundum lenitatem *l. commoditatem meam* i. e. consumat, nach meiner Gemälichkeit, *allgemeach* 2 Sam. XVIII, 5: *וְתַּמִּימָן* *leniter* (*agitare*) *mihi cum puer!* Job. XV, 11: *תְּמִימָן* *תְּמִימָן* *תְּמִימָן* et verbum (nostrum) *mitte ad te*. Adverbium h. l. adiectivi vices sustinet, ut saepè. Cacterum plurius interpres ante SCHUTENSIMUM, excepto Jarchio, *תְּמִימָן* h. l. verbum esse opinati sunt, quod aequivalat verbo *תְּמִימָן* abscondere, tegere, renitente sententia.

אַתְּ־יָדֵיכָךְ], *sec. Bar Seruschwui* eae sunt fenestrae, quae non recta penetrant (murmur), sed clausae sunt ab una parte oblique. *Vocalur talis* ^{أَنْتَ} *fenestra solidata*, et ^{مُوَرِّجَةٌ} *constricta, clausa.* [Videntur tamen haec verba potius ad sequentem interpretationem pertinere]. ^{אַתְּ־יָדֵיכָךְ} *sec. alios est (fenestra), quae non moveatur (i. pro libitu aperitur et clauditur), iam dicunt solidam,* *quae nunquam patet.*

2) *clausit, obturavit, labia* Prov. XVII, 28, *arem* Prov. XXI, 13. *Jes.* XXIII, 15. *Ad posterius cf. arab.* (sono etiam vicinum) **وَسَرِقَ** *obturavit, it. fut. A. obsurdum,* itemque, quod proverbio dicitur: **أَنْفُسُهُمْ يَعْرِفُونَ** *operari* *ei aarem i.e. ei obsequi nolo, Golius e Camuso p. 56.* Obiter notamus, plur. *claudendi* verba in syllabam *tam* *et sam* exire, ut hebr. **בְּנִירָה**, **בְּנִירָה**, **בְּנִירָה** et arab. **بَنِيرَةٍ**, **بَنِيرَةٍ**.

Hiph., i. q. Kal no. 2, obturavit (aurem). Ps. LVIII, 5.

لَجَّ rad. inuisit. fortasse *ligavit*. Praeter nomen
لَجَّ conferri potest arab. **لَجَّ** funes tentorii. **CASTELLUS**
 praeterea in Lex. Heptag. habet ethiop. **لَجَّ**: laudato
 Marc. XIV, 14, ubi vero neque huius radice neque ligatio-
 nis ullum vestigium est, quare valde suspectum est hoc
 verbum, quippe a Ludolio etiam plane praeternissum.

שְׂנִיא (per Syriastum pro **שָׁנָה**) *silva.* Prov. VII, 16: **שְׁנִיא בְּנֵי אֶgypt** stragulae e filis Aegypti. In Targg. **שְׁנִיא** est *fanus*, et invenitur pro hebr. **שְׁנִיא** et **שְׁנִיא** Jos. II, 15. Num. IV, 32, 1 Reg. XX, 32. Esth. I, 6 rel. Apud Hebreos vicina significatio filii usitata fuisse videtur. *Pila* vero Aegypti sunt fila linea l. bombycinia et byssina summae subtletatis, qualia in Aegypto neabantur (v. Jes. LXIX, 9. Ezech. XXVII, 7. Barhebr. pag. 218), *ägyptisches Garn*, non minus nobilis tata apud veteres, quam apud nos fere tercera fila (*türkisches Garn*). KIMCHI, Gr. Venet. aliquie *funiculum* retinunt, funesque volunt ad latus lecti dependentes, vel talid quid, minus apte ad contextum. R. PARCHON: **גַּרְנִין שְׁנִיא** *cingulum in Aegypto contextum.* — Post ALE. SCHLETERIUM nulli conferunt gr. **θύριον**, **θύριον** (vestis linteus) idque vel ex voce hebraica, vel utrumque, graecum et hebraicum, vocabulum ex Aegypto repetunt. Ex his FORSTERUS id vocabulum aegyptiace scriptum existimat (de byso antiquorum p. 75) **אַתְּלִי** — **שְׁנִיא** *stamen lini.* At quicquid de graco vocabulo statuis, semitico nostro explicando illud vix adhibuimus. LEBOLI in Comment. ad hist. aethiop. p. 204 *suffitum tentat ex aethiop.* **שְׁנִיא**: thus, suffitum, coll. V, 17. Inklicias:

Aegyptus enim suffitu nobilitata non fuit, ne dicamus, contextum prorsus reniti.

TEN *Fut. רְצִיץ clausit, conclusit.* Legitur in uno loco Ps. LXIX, 16. Arab. **رَأَى** vicinas habet significations, circumdedit, sepsit, circumstetit, it, obligavit, ut nervo sagittam. *Conj. V. complicatus, flexus et incurvatus fuit.*

רַצֵּן (clausus, ligatus) N. pr. 1) viri e numero praefectorum, qui sub Zorobabele ex exilio revertabantur, Esr. II, 16. Nchem. VII, 21, X, 18. 2) alius eiusdem, e numero ianitorum, Esr. II, 42. Neh. VII, 45.

constr. יְהִי 1) adv. interrogandi, *ubi?* Nounis
cum Suffixis (sed vide Not. 2) הַנְּאֵן *abi tu?* Gen. III, 9,
תְּנָא *abi ille?* Exod. II, 20. 2 Reg. XIX, 13. Micha VII,
10. Job. XIV, 10. XX, 7. בְּנֵי *abi illi?* Jes. XIX, 12.
Nah. III, 17. Alibi semper cum Ille parag. הַנְּאֵן. (Apud
Arabes أَيْهُ est pronomen interrogativum *quis?* quod Fem.
et Pluralem admittit, أَيْهُنَّ *qui nam?* أَيْهُنَّ *quina m,*
quaenam? et sequente genitivo construitur, ut أَيْهُنَّ رَجُلٌ *qui nam vir?* أَيْهُنَّ حَيٌّ *qui nam tempore,* أَيْهُنَّ *quis nam
vestrum?* Idem valet aethiop. **Ἄρτος**: Apud CASTELLUM
est etiam syr. أَيْهُنَّ *quaec,* illa, sed incertae auctoritatis.
Cf. يَنْهَى.

2) יָהּ est nota interrogationis, quae adverbii et pronominis praemissa iiii vim interrogativam tribuit, quemadmodum יְהִי relativa. Cf. germ. *wovon?* pro *von welchem?* Hunc in modum componitur a) בַּתְּ יָהּ quis? sed ubique cum respectu ad locum i Reg. XIII, 12: בַּתְּ הַרְבֵּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל quanam via abiit? (Vel: *ubi vias? quor-*

sum viae? Vide ad **בָּהֵד** sub litt. b.). Eadem structura est 2 Reg. III, 8, 2 Paral. XVIII, 23, Job. XXXVIII, 24, et sine interrogatoria Jer. VI, 16. Eccles. XI, 6: **כִּי אֲנִי יְמַלֵּךְ אֶת־הָבָקָר** (seminis gramum) *efflorescet*, in quo uno exemplo haec particula ad locum non referuntur. Alibi est *ubi?* (a **הָנֶה** hie) Job. XXVIII, 12. Esth. VII, 5. Ies. L, 1. LXVI, 1, 1 Sam. IX, 18, et *quorsum?* 1 Reg. XXII, 24. Aliquoties invenimus scribunt **הָנֶה אֲנִי**, v. infra. — b) **בָּהֵד unde?** (a **בָּהֵד** inde). Gen. XVI, 8, 1 Sam. XXX, 13, 2 Sam. I, 13. Job. II, 2. Jon. I, 8: **אֲנִי בָּהֵד ex quoniam populo es?** 2 Sam. NV, 2: **אֲנִי בָּהֵד ex quoniam urbe es?** (Pr. *unde nam populi?* ² *undemnam urbis?* at Plaut. *unde gentium?* Odyss. I, 170: *πόθεν εἰς ἀρδοῦσαν;* **בָּהֵד** et **בָּיִר** in his locis sunt genitivi pendentes a nominativo **הָנֶה**, ut vel **כָּסֵף** nominis **בָּיִר** femineo intelligitur). — c) **אֲנִי בָּהֵד cur?** *quare?* (a **הָנֶה** propterea) Jer. V, 7.

Not. 1. נִמְלָא in omnibus exemplis sub no. 2. propositis pr. est st. constr. ab נִמְלָא, et illustrari potest ex usu Arabum sub no. 1. monstrato. — Aliis quibusdam particulis נִמְלָא arctius ingutur, ut in unum vocabulum coalescent, קַנְמִלָּא, אַבְמִלָּא, בַּמְלִיכָה, אַמְלִיכָה, נִמְלָא. Eadem ratione haec particula intutur Syri in אַמְלָא quomodo? (a אַמְלָא, קַנְמִלָּא ita), מִלְמָא אַמְלָא unde? (a מִלְמָא, קַנְמִלָּא), אַמְלָא quis, qualis? לְאַמְלָא id., Chaldae in אַמְלָא quinam? quodnam? ubi? (i. q. מִלְמָא), אַמְלָא quacunq? אַמְלָא unde? אַמְלָא quomodo? (a קַנְמִלָּא ita), אַמְלָא quando? אַמְלָא unde? (ubi notandum est, in duobus ultimiis exemplis נִמְלָא particulis per se interrogativis praemitti plenonastice vel maioris emphaseos ergo), Samaritani in אַמְלָא abi? v. Anecdott. orient. I, 28, Aethiopes in אַמְלָא ubi? quomodo? nce non אַמְלָא: ubi?

Not. 2. In loco Prov. XXXI, 4 זְרַבּוֹת אָזֶן, quod in Keri est, multi per Apocopen interpretantur זְרַבּוֹת אָזֶן. קִרְמֵץ שְׁבָר et principes non (debet) temetum. **KIMCHI**: הַלְּבָרָא נְשָׁמָן וְנְשָׁמָן אֲזֶן שְׁבָר. Quanquam autem Apocope litteras Nun exemplis non caret, h. i. potest vulgaris significatio retinari, et verius: et principum (non est, dicere), ubi temetum? quo posito tamen non dissimilandum, ut hoc uno exemplo extare pro **אֲזֶה ubi?** et sine Sufffixis. **KIMCHI**: וַיַּחַנֵּן לְפָרְשָׁו בְּנוֹ אֵיה ..... וְפָרְשָׁו אֶל־גְּדוּלָה. שְׁבָרָא אֲזֶה שְׁבָר קִרְמֵץ.

Not. 3. Scorsum et tanquam primitivam tractavimus hanc particulam, cum lubrica sint de his vocabulis pericula etymologica. Non absone tamen multorum derivatio ab **חַדְשָׁה** desideravit, cum sit **desiderandi** quaerendi que particula, aut ab **חַדְשָׁה** **habitavit**, **חַדְשָׁה** **habitatio**, siquidem est particula de loco quaerentis. Ad eam commen-dandum provocare possit ad formam **חוֹדֵשׁ**, quae invenitur in Cod. sam. Gen. XVI, 8 pro **חַדְשָׁה**.

טוֹנָה ubi? i. q. יְהִי, וְהַיְתָה cum He paragogico ut in תְּנוֹתָה. Gen. XIX, 5. 2 Sam. XVI, 3. Jerem. II, 8. Job. XVII, 15. Mal. II, 17. Zach. I, 5 rel. et citra interrogatio-

nem Job. XV, 23: בְּזַר הָגֶלֶת אֵין vagus errat quaerens panem, ubi (sit), l. (interrogans) ubi?

אֲיַל ubi? pro **אֲיַל** iunctum reperitur in codd. bene multis et quibusd. Editt. Job. XXXVIII, 19. 24. Eccles. XI, 6. 1 Reg. XIII, 12 (v. Kennicott. ad h. h. l.l.). Qui ita scripsere librari exemplum Chaldaeorum secuti sunt in **אֲיַל**. Cacterum utrum separatis, parum refert, quandoquidem veteres in sribendo vocabula tam arte iuncta interpongendo nunquam sciungere solebant.

אֲיַל (pro **אֲיַל**, quod statim sequitur) quomodo? Gen. XXXIX, 9. XLIV, 8. 54. Exod. VI, 12. 50. Jos. IX, 7. 1 Sam. XVI, 2. Jes. XX, 6. XLVIII, 11. Saepe est negantis Exod. VI, 12: וְאֵלֹהֶיךָ קָרְבָּן אֵל quomodo auscultabit mihi Pharaō? wie solle Pharaō mich hören? 2 Sam. XII, 18. 2 Reg. X, 4, admirantis et deplorantis Jes. XIV, 4: וְאֵלֶּה תִּשְׁאַל אֵל (heu! ohe!) quomodo cessat exactor! Ps. LXIII, 19. Eccles. II, 16: וְאֵל כִּי תְּחַבֵּב מִזְמָרָתְךָ וְאֵל יְהוָה תְּחַבֵּב et eheu! moritur sapientia cum stulto, denique expostulantis Iudd. XVI, 15. 2 Sam. I, 14. Sine interrogatione Ruth III, 18. 2 Reg. XVII, 28. (Chald. **אֲיַל**, pro quo sapius in Targg. קָרְבָּן, syr. **أَيْلَ**, plenunque citra interrogacionem. In utraque dialecto inde formantur nomina et verba, ut **אֲיַל** qualitas, **אֲיַלְהָ** rabbi, qualificari, **אֲיַלְהָ** qualitas). Cf. קָרְבָּן.

אֲיַלְהָ (ex **אֲיַל** et **הָבָה** i. q. **הָבָה** ita, hic) 1) quomodo? Deut. I, 12. XVIII, 21. XXXII, 30. 2 Reg. VI, 15 rel., sed minus usitatum, quam **אֲיַל**, quod Critici Samaritani propterea in Deuteronomii I, 1. c. reponendum censuerunt. Saepe est admirantis et dolentis Thren. I, 1: הָבָה אֲיַל בְּבָבָל אֲיַל, etiam quam solitaria sedet urbs etc. Jes. I, 21. Citra interrogationem Deut. XII, 30. Iudd. XX, 3. — 2) ubi? praeter interrogationem Cant. I, 7. (Chald. **אֲיַלְהָ**, syr. **أَيْلَهُ** ubinam? Syr. **أَيْلَهُ** ubi? **أَيْلَهُ** quomodo? et sine interrogatione **أَيْلَهُ**, **أَيْلَهُ**, **أَيْلَهُ**).

אֲיַלְהָ ubi, sine interrogatione 2 Reg. VI, 13. Incerta tamen est lectio, et in Keri est **אֲיַלְהָ**, ad quod pertinere potest Cholem in textu conspicuum, ita ut scriptura textus legatur **אֲיַלְהָ**. Hoc ipsum tamen **אֲיַלְהָ** est pro **אֲיַלְהָ**. Nonnulli codd. habent **אֲיַלְהָ**, quod non minus fereendum; ali **אֲיַלְהָ**, **אֲיַלְהָ**, quod hinc loco omnino ineptum est.

אֲיַלְהָ (Milch) quomodo? ex **אֲיַל** et **הָבָה** ita (q. v.). Nomini bis in sequiore Hebraismo Cant. V, 3. Esth. VIII, 6.

אֲיַלְהָ i. q. **אֲיַלְהָ** ubi? cum Nun parag. ut in **אֲיַלְהָ**, **אֲיַלְהָ**, Lehrgeb. §. 35, 3. Arab. **أَيْلَهُ** ubi? **أَيْلَهُ** ubinamque, syr. **أَيْلَهُ** quis? qualis? In V. T. legitur tantum hac compo-

sitione: **אֲיַלְהָ** unde? Gen. XXIX, 4. XLII, 7. Num. XI, 13. Jos. IX, 8. Iudd. XVII, 9. XIX, 17. 2 Reg. V, 25. VI, 27. XX, 14. Jes. XXXIX, 3. Jon. I, 8. Nah. III, 7. Job. XXVIII, 12. 20. Bis sine interrogatione Jos. II, 4. Ps. CXI, 1. Arab. **أَيْلَهُ** unde? Talmud. **אֲיַלְהָ**. Ex **אֲיַלְהָ** contrahitur **אֲיַלְהָ** v. intra.

Not. Monendi sunt tirones, ne cum nostro confundant **אֲיַלְהָ**, quod compositum est ex **אֲיַל** nihil et **הָבָה**, quale est Jer. XXX, 7. Jes. XL, 24.

אֲיַלְהָ 1 Sam. XXI, 9 v. s. rad. **אֲיַלְהָ**.

אֲיַלְהָ (ex **אֲיַל** et **הָבָה** hic, sic) 2) ubi? ubinam? Gen. XXXVII, 16. Ruth II, 19. 1 Sam. XIX, 22. 2 Sam. IX, 4. Jes. XLIX, 21. Jerem. III, 2. Job. IV, 7. XXXVIII, 4. Sine interrogatione Jer. XXVI, 19. 2) quomodo? Iudd. VIII, 18: וְאֵלֶּה תִּשְׁאַל אֵל quales (suerunt) vires? Respondetur: **אֲיַלְהָ** ut tu, ita illi. Male Jonath. LXX. ubi? Nam nec quacritur de loco, nec de loco respondetur, sed de forma. (Aethiop. **አለ**: quomodo, quanto, it. quantus, a, um, v. Ludolf Lex. p. 382).

Not. Probe distinguenda est haec particula ab alia, quae sono convenit, scriptura vero et significatio ab ea differt maiorem in modum, nimirum **אֲיַלְהָ**, **אֲיַלְהָ**, nonnumquam in Ms. **אֲיַלְהָ** prorsus, ita, de qua infra s. rad. **אֲיַלְהָ**: atque satis recte utramque distinxerunt V. T. editores, quanquam veteres iam librarii et Grammatici (v. Jarchi ad Gen. XXVII, 33 et Abudwalid h. v.) in iis confundendis videlicet peccarunt, unde non mirandum est, recensiones etiam Philologos, ut BUXTORFICUM, SCHULTENSIS (ad Job. IV, 7), SIMONEM in eiusdem errorem incidisse, de quo vitando tirones etiam atque etiam sunt admonendii. Ut iis, quae de librariis modo diximus, fidem faciamus, varietatem lectionis in hoc vocabulo brevi in conspectu ponere placet. Ac Gen. I, c. 7 codd. pro **אֲיַלְהָ** habent **אֲיַלְהָ** et **אֲיַלְהָ**: 1 Sam. I, c. **אֲיַלְהָ** 1 cod.; 2 Sam. **אֲיַלְהָ** 2 codd.; Jes. **אֲיַלְהָ** 10 codd., **אֲיַלְהָ** 3. **אֲיַלְהָ** 6, Jer. III, **אֲיַלְהָ** 5 codd., ibid. XXVII. **אֲיַלְהָ** 3, Job. XXVIII. **אֲיַלְהָ** 3, **אֲיַלְהָ** 1, et contrario pro **אֲיַלְהָ**, **אֲיַלְהָ** prorsus, ita Job. XVII, 11. **אֲיַלְהָ** 14 codd., **אֲיַלְהָ** 16 codd., **אֲיַלְהָ** 6 codd.; Job. XIX, 23 **הָבָה** tres, Jes. XIX, 12 novem, Prov. VI, 3 quinque rel. Rectius vett. interpres ut Alex. Vulg. orationis seriem scenti utramque particulam ferme ubique recte dignoverunt. Bis **אֲיַלְהָ** pro **אֲיַלְהָ** in multis adeo libros impressos irrepit (Iudd. IX, 38. Prov. VI, 3).

אֲיַלְהָ adv. negandi, sed rarioris usus apud Hebreos. Semel ita extat, ut adiectivo praedictum hunc vim negativam tribuat, quo madmodum lat. in et Alpha privativum. Job. XXII, 30: **אֲיַלְהָ** non innocens i. e. noxius. Praeterea in nom. pr. **אֲיַלְהָ** (inglorius) 1 Sam. IV, 21. Magis frequenter haec particula apud Rabbinos, praesertim cum adiectivis, **אֲיַלְהָ** non possible, **אֲיַלְהָ** non necessarium, **אֲיַלְהָ** tu non potes, et magis etiam apud Aethio-

pes, quibus **Δι**: est particula inseparabilis, quae verbis, nominibus, adverbii et praefixa his vim negandi tribuit, v. e. **ΔΗΜΟΣ**: non semper, vel potius semper non i. e. nunquam, **ΔΙΔΥΜΟΣ**: incredulitas, ab **ΔΙΑΦΟΡΑ**: fides. Ad Jobi locum illustrandum egregie faciunt haec **LUDOLFI** in gramm. acthiop. p. 157: „Et quod in hac lingua speciale est, etiam nominibus vitiiorum ad significandas virtutes praemittitur; ut **ΔΗΜΟΣ**: q. d. infornicatio i. e. castitas, pudicitia 2 Pet. I, 6 [pro ἐρωτείᾳ], **ΔΙΑΤΥΠΩΣ**: q. d. insuperbia i. e. modestia vel ut Christiani scriptores loqui amant, humilitas, superbie opposita. Ene. 32. Sept. 1. 2.“ Atqui de origine huius particulae quaerentibus nobis duplex offertur ratio. Altera est, ut per apocopen sit pro τοις, coll. γάρ 1 Sam. XXI, 9 nonne? (quod tamen ipsam dubia originis est). **ΚΙΜΨΗ**: כי יברך בנו יבָא בחריק כמי ואן יש זה ההה ידר Sed haud dubio praeferaenda est altera, αἴ πρ. esse interrogandi particulam i. q. αἴ ubi, quae in negativam transierit, quum de eo, quod non comparet, queri soleat, ubi sit? Hinc proprie ubi gloria? i. e. inglorius. **LUDOLFI** comment. ad hist. acthiop. 203. Cf. **הַנָּא**, ω quid? it. non; **מֵאָן**? it. non; **רַבְּנִין**? it. num? an? it. si i. q. **מֵאָן**. Vide BUXTORI, col. 68. 69.

• ululatus, vac! v. פָּרָס no. II. p. 59.

¹⁸ terra maritima, v. פְּנָז no. I. p. 38.

אוֹרְכָבֶד (inglorins, v. paulo superius אֵל) N. pr. filii Pinhasi i Sam. IV, 21. XIV, 3.

אִוְזָבֵל (non-habitatio, fortasse cui nemo conuenit, illibata, pudica, aut insula habitationis) Isabella, N. proprie mulieris famosae, quae ex Ethbaele Tyri regi prognata, Ahabi uxori, Samariae regina facta, ibi idolatria, flagitiis et dira Dei prophetarum persecutione inflamis facta est, postea iustas facinorum poenas dedit. 1 Reg. XVI, 31. XVIII, 4 sq. XIX, 1, 2. XXI, 5 sq. 2 Reg. IX, 7 sq. LXX. Ἰεζαβέλ, atque sic Act. II, 20 de muliere flagitiosa. Vulg. Jezabel.

אַיִלּוֹן pro אַבְיָזֵר pag. 10. A.

איַתְמָר v. pag. 38.

¶ 1. q. ¶ 28, ex quo contractum est (ut **נָרְאָה** contr.
נָרְאָה **בְּמִזְבֵּחַ** contr. ¶ 27 Lehrgeb. §. 125, 1. litt. a. b.
 Chald. et Sam. ¶ 28 id. ¶ 28 ad ubi? ad quem locum?
 Dicitur etiam ¶ 28, adv. interrogandi 1) de loco *ubi?*
 Hinc ¶ 28 *unde?* 2 Reg. V, 25 Chethubh. (Chald. ¶ 28
 ¶ 28 id. et apud Talmud, **בְּמִזְבֵּחַ בְּמִזְבֵּחַ** *unde nobis?*)
 2) de loco et tempore, *quo?* 1 Sam. X, 14; *quando?* ¶ 28

usque quando? quamdiu? Job. VIII, 2. Sam. **ל**. תַּדְבֵּר
pro hebr. **תִּדְבֹּר** Exod. XVI, 28. Num. XIV, 11.

Cum He parag. locali: **אָזְהָה** (Mildēl) 1) quo? quorsum? Geu. XVI, 8: **אֵין גַּתָּה אָזְהָה קֶרֶב**, unde **בְּכִירָה אָזְהָה**, et quorsum ibis? Jes. X, 8: **אָזְהָה בְּכִירָה בְּכִירָה** constr. praeponens pro: quorsum (transportabiles et ubi) **relinquenter** tis divitias vestras? Gen. XXXII, 18. XXXVII, 30. Iudd. NIX, 17. 2 Reg. VI, 6. 2 Sam. II, 1. Jer. XV, 2. Zach. II, 6. V, 10. Deut. I, 28. Ps. CXXXIX, 7 (ubi quidam codd. nonnullaque editt. vitiouse **הָנָן**). Sine interrogatione Jos. II, 5. Nchem. II, 16. Ezech. XXI, 21. 2) ubi? Ruth II, 19: **u b i s p i c a s l e g i s t i h o d i e** **הָנָן** et ubi egisti i. e. commoratus es? (LXXN. ποῦ; Vulg. ubi? Syr. Arab. id.) — 3) **הָנָן הָנָן** hue et illue, hue aut illue. 1 Reg. II, 36. 42. 2 Reg. V, 25. 4) **אָזְהָה** **דְּרָךְ** ubique de tempore: quoque, quandiu? Ps. XIII, 2: **הָנָן דְּרָךְ** **הָנָן** **דְּרָךְ** **הָנָן** quandiu, o Deus, relinques me pro�is? Exod. XVI, 28. Num. XIV, 11. Jos. XVIII, 3. Jer. XLVI, 6. Hab. I, 2. Ps. LXII, 4. Job. XIX, 2. XVIII, 2: **דְּרָךְ** **הָנָן** **דְּרָךְ** **הָנָן** quandiu (usque dum) finem imponetis verbis?

בָּנָן *adversatus est alicui, inimico et hostiliter*
persecutus est aliquem, c. e. acc. Verbum nominis semel
 legitur Exod. XXIII, 22 (cf. 1 Sam. XVIII, 29). Sed
 longe frequentissimi usus est Part. nominascens **בָּנָן adver-**
sarius, inimicus, hostis. Usurpatio de inimico, quo-
 cum privata odio habemus, Ps. III, 8. VI, 11. IX, 4. XIII,
 3. 5. XLII, 12. Exod. XXIII, 4. Job. XXVII, 7 ect., et
 de hoste, qui publice et in bello nos oppugnat. Ps. XLV, 6.
 CX, 1. CXVII, 5. Ies. IX, 11 ect. Saeppe in Sing. collect.
 de hostibus Ps. IX, 7. 1 Reg. VIII, 46. Thren. II, 4. **בְּנֵי נָגָרָן** hostes Iehovae, dictum tum de impia veras religio-
 nis inter Israëlitas adversariis Ps. XXXXII, 20. XCII, 10,
 tum de hostibus barbaris Ps. LXXXIII, 3. LXXXIX, 11.
 52. Fem. **בָּנָית inimica** collect. de inimico, hostibus
 (Dei) Mich. VII, 8. 10. Cf. *Lehrgeb.* p. 477.

E lingua arab. conferri potest **أَرْبَعَةٌ** iratus fuit (sed pr. ni illor, adversatus aversatus, est, est enim eadem radix **أَكْوَبٌ** reversus est), cum accus. **أَنْفُسُهُمْ** reiecit cum Deus, et in formula imprecandi et **أَكْبَرُكُمْ** reiecat te (Deus). De linguarum cognatarum usu si quae-
ris, synonymum est **عَدُوٌّ** hostis, syr. et chald. **أَخْرَبَرْتُكُمْ**, **أَخْرَبَكُمْ**, **أَخْرَبْتُكُمْ**, et in ipsa lingua hebr. eiusdem vel vicinae significationis. **שְׁרֵבָה**, **שְׁרֵבָה**, **שְׁרֵבָה**, **שְׁרֵבָה**.

אָבִה (pro אֲבֵה, ut אַבְתָה pro אֲבָתָה) f. *inimicitia, hostilis animus* Gen. III, 15. Num. XXXV, 21, 22. אָבֶה *et inimicitia aeterna* Ezech. XXV, 15. XXXV, 5. *Præterea non legitur.*

אָנָס N. pr. *Iobus*, Arab. Ausita, vir divitissim non magis quam pietate et virtute conspicuus, a Deo suadente Satana omnis generis calamitatis tentatus, postea in integrum restitutus. Job, I, 1 sq. II, 7. 10. 11. III, 1. VI, 1. IX, 1. XII, 1. XVI, 1. XIX, 1. XXI, 1. XXIII, 1. XXVII, 1. XXVIII, 1. XXIX, 1. XXXI, 10. XXXII, 1-4. XXXIII, 1-31. XXXIV, 5. 7. 35. 36. XXXV, 16. XXXVI, 14. XXXVII, 1. XLII, 7 sq. Ezech. XIV, 14. 20. LXN^o. *Iob*, atque sic Jacob, V, 11. Vulg. *Iob*. Syr. **أَنَسٌ**.

Arab. **أَبُو جِبَر**. Nomen (enīs forma Hebrewismum redolēt) pr. valet *hostiliter tractatum* (ab **בְּשָׂרֶב**), ad formam **גַּדְעָן**, quae interdum vim passivam habet, ut in **גַּדְעָן** natus. Hominiem intellige (a Satana) *hostiliter tractatum*, qualēm fuisse Jobum, integrum, quod de eo agit, carmen didacticum docet. Tale vero nominis etymon ponentes, quod historiae et calamitatibus eius congruat, minime hoc nobis volumus. Jobum propterea personam esse commentiam et ab auctore carminis conflictam, a qua sententia sumus alienissimi, antiquioreum carmini traditionem subesse existinantes; sed potius Jobus hoc nomen fatis suis mirè conveniens post illud insigne vitae discrēptione nactus esse, quemadmodum simile quiddam in nominibus Sauli (**שָׁאֵל** est *postulatus* se, a populo), Davidis (**דָּוִיד** dilectus) et Salomonis (**שְׁלֹמֹךְ** paciens) evenisse videtur. Atque revera enim ante nomen gessisse, memoriae prodit additamentum apocryphi, ad Vers. Alex. προταπήνει δὲ αὐτῷ ὄρος **Ιωβίς** [בְּשָׂרֶב Gen. XXXVII, 33]: quanquam his recentioris acvi traditionibus non multum fidei tribuarim. In Alcorano (Sur. 38, 40—44) eius historia mythis et traditionibus adulterata tangitur, ac mentio eius in haec verba desinit: **نَعَمْ أَعْدَدْتَ لِي أَبُوبَرْ** euge scrum, quippe

erat resipiscens, quibus verbis KROMAYERUS, J. D. MICHAELIS (ad Lowth. de sacra poesi p. 683. Supplem. p. 39.) conrumpit sequaces vero nominis etymo alludi putarunt, et 2558 interpretari maluerunt *serio resipiscētum*. Quibus caye adsentiaris, cum eadem formula aliis etiam resipiscētibus, qui in hoc capite recensentur, addibetur, ut Davidi vers. 16, Salomonii vers. 29. *E* veterum Iudaeorum Christianorumque traditione Jobnum eundem fuisse ac Jobabum, Esavi nepotem, Idumaeac regem Gen. XXXVI, 33, supra monimus (v. quae ad Apocryphum illud commentatus est J. D. MICHAELIS, *Linkeit in das A. T.* T. I. pag. 16 sq.); hoc autem fundamento intinuntur quaeconque Arabes aliquique Orientales de eius historia commenti sunt (v. *H*EREBELOT s. v. Ajub).

רַיְשָׁה v. s. rad. **רַזְשָׁה** p. 36.

⁷⁸ ibid. p. 35.

פָּנָס v. s. פָּנָס p. 39.

טַבָּע ubi? vide s. ۲۸, ۳۸ p. ۷۸.

תְּשִׁיבָה, תְּשִׁיבָה, תְּשִׁיבָה

אַיִל et cuncta eius derivata, v. sub rad. **אַיָּשׁ**.

תַּס rad. inusit. Chald. et Talmud. **תַּסְתַּחַת** terruit.

Quae de origine vocis et de linguae arabicae, quam statumit, convenientia commenti sunt A. SCHULT. ad PROV. XX, 2 et SIMONIS in Lex., apud ipsos relegat, qui volet.

טַנְס adj. f. **טָנְסָה** *terribilis, formidabilis*, de populo Chaldaeorum Hab. I. 7., de puella vi pulchritudinis victrice Cant. VI. 4. 10. Cf. Anaer. II. 12. 13.

אֲרָמִים m. pl. 1) *terrores*, ut **אַרְמָה** Ps. LXXXVIII,
16. 2) *idola*, a terrore dicta, quem incitunt cultoribus.
Jerem. L, 38. Cf. **אַרְמָה** s. **אַרְמָה**. 3) *Emai* N. prop.
populi, qui ante Moabitas terram ipsorum incoluisse dicte-
tur. Gen. XIV, 5. Deut. II, 11. Praeterea in cod. Sam.
Gen. XXXVI, 24 pro **אֲרָם** legitur **אַרְמָה**, Vers.
Sam. **אַרְמָה**. See, etymon: *terribiles, formidabiles*,
unde Targ. **אַרְמָה**, Saad. (ex emend. Rosenmüller)
אַרְמָה timendi.

TS ad. innisit. i. q. 18 no. 2. *vanus*, *nihili fuit,*
defecit.

לְנָ st. constr. **לְנָ** pr. subst. *defectus, vacuitas, nihilum* Jes. XL, 23: **הַבָּשָׂר גִּזְבָּן לְזָבֵן** qui *principes redigit ad nihilum.* Hinc *ij* adv. *nihil.* Saepe ita, ut I.

verbum substantivum involvat 1 Reg. VIII, 9: אִין־בְּרֹאָרֶת־בְּאַבְּרָהָם; בְּלֹא־תְּהִת־נִילֵּה praeferat in area praeter duas tabulas lapideaes. Ps. XLIX, 7. Exod. XXII, 2: אִין־בְּרֹאָרֶת־בְּאַבְּרָהָם si nihil est ei, si nihil habet. VIII, 6: אִין־בְּרֹאָרֶת־בְּאַבְּרָהָם nihil (est) sicut Jehovah deus noster.

2) non, ita tamen ut paene ubique (cf. lit. b) simul exprimat verbum substantivum: non est, non erat, non sunt, non erant cet. ideoque sit i. q. שָׁנָא, arab. نَيْسَنْ, aram. לְאָתָה, תְּאָתָה, אֲתָה, et, si linguae usum spectas, non etymon, actiop. לְאָתָה: v. LUDOLFI Lex. pag. 329. Num. XIV, 42: סְמַךְ בְּרֹאָרֶת בְּרֹאָרֶת quia non est Jehovah inter vos. Iudg. XXI, 25: in diebus illis גַּם־בְּרֹאָרֶת בְּרֹאָרֶת non erat rex in Israele. Gen. XXXVII, 29: בָּרוּךְ יְהוָה אֲנָה וְיָהָרֶב non fuit Josephus in cista. Ps. X, 4. Exod. XII, 30. Levit. XIII, 31. Num. XIX, 2. Ecel. I, 11. II, 16. IX, 10. In quibus formulis affirmative dicitur שָׁנָא, in iisdem accidente negatione adhibetur גַּם, ut שָׁנָא גַּם־אָתָה est in potestate mea Gen. XXXI, 29 et שָׁנָא גַּם־אָתָה non est in potestate nostra Nch. V, 5. Praeterea qualis sit huius adverbii usus, ex his fere observationibus accer- ratius intelliges: a) ubiquecum pronomen aliquod perso- male sententiae subiectum constituit, istud pronomen ad- verbio nostro suffici debet, ut גַּם־אָתָה ego non (sum, fui, ero) Exod. V, 10. Deut. I, 42. IV, 22. קָרָא tu non (es, fuisti, eris) Gen. XX, 7. XLIII, 5. Exod. VIII, 17. Ecelles. XI, 5. 6. קָרָא fem. ut non Ezech. XXVII, 56. גַּם־אָתָה Gen. XXXI, 2. 5. קָרָא Lev. XI, 26. XIII, 21. 26. קָרָא Deut. I, 32. IV, 12. 2 Reg. XII, 8. אָתָה Thren. V, 7. Ecelles. IV, 17. IX, 5, et cum forma plurali (qs. ab נְאָתָה) Ps. LXIX, 14. LXXIII, 5. — b) Cum verbum substantivum ex linguae usu in haec uegandi particuli lateat, ea paene ubivis participio imigitur, Dan. VIII, 5: ecce hircus ab occidente veniebat super faciem terrae גַּם־בְּנֵי אָנָה et non tangebat ter- ram, i. q. גַּם־אָתָה. Esth. III, 8: שָׁבֵט פְּשָׁלֵב גַּם־אָתָה קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן קָרְבָּן regis non obtemperant i. q. גַּם־אָתָה VII, 4. Esr. III, 13. Ecelles. VIII, 7: שָׁבֵט גַּם־אָתָה nescit ille. IX, 5. XI, 5. Malach. 2, 2. (Ita praeccipit in sequiore Hebraismo). Exod. V, 16: בְּנֵי קָרְבָּן קָרְבָּן stramen non datur, i. q. גַּם־אָתָה. Saepè ita circumscrribitur nemo, nullus Jos. VI, 1: גַּם־אָתָה גַּם־אָתָה neque (erat) egrediens, neque (erat) ingrediens i. e. nemo egrediebatur, et nemo ingrediebatur. Lev. XXVI, 6: cubabitus גַּם־בְּרֹאָרֶת et nemo terribilis. Jes. V, 29: rapiet גַּם־אָתָה et nemo auxiliabitur. Gen. XLII, 8. 15. 24. 39. Deut. XXII, 27. 1 Sam. XI, 3. Jes. I, 31. XVII, 2. XXII, 22. XLII, 26. XLVI, 9. I, 2. LI, 13. Ps. VII, 3. XVIII, 42. XXII, 12 cet. cet. Raris- simè nec citra solocessimum imigitur verbo finito, Jeremi. XXXVIII, 5: דָּבַר יְהוָה בְּאַבְּרָהָם et nemo non valet rex quicquam contra vos. (Sec. accentus inter- pretandum: non est rex, qui valeat quicquam contra vos). Job. XXXV, 15: יְהִי קָרְבָּן כִּי אִין־בְּרֹאָרֶת sed nunc, cum non animadvertiscat ira eius. Exod. III, 2; atque adeo particulae שָׁנָא Ps. CXXXV, 17: שָׁנָא־בְּרֹאָרֶת רְוִיתָה.

non est spiritus in ore eorum. Reliqua, quae DANZIUS interpr. hebr. chald. p. 184 contra Kimchim s. v. אִין dis- putans dedit, exempla huc non pertinent. Idem vero solo- cismus in Arabismo sequiore obvius est, in quo legitur pro لا, ut saepissime in Abusaidae translatione Pentateuchi samaritano-arabica (cf. Ev. infant. cap. 2 et Anecdott. orientt. I, 17); ac frequens in Aramaismo, ut לְאָתָה non erat Barhebr. p. 416, לְאָתָה pro לא Gen. VI, 3. — c) חַדְּשָׁה mihi non est, dicitur pro non habeo, non habuit. Levit. XI, 10. 1 Sam. I, 2, ut arab. قَدْرَكَ. Sequentे gerundio saepe valet non licet, sicut אוּבָה לְאָתָה pro אוּבָה لְאָתָה, et arab. قَدْرَكَ est mihi, pro licet mihi Cor. IV, 94. X, 100, etiam per ellipsis verbi substantivi v. c. לְאָתָה licet tibi interficerere. Esth. IV, 2: אִין־בְּנֵי אָתָה non licet intrare. VIII, 8. Ruth IV, 4: קָרְבָּן אִין־בְּנֵי nemini praeter te licet redimere. Eccles. III, 14. 2 Paral. V, 11. XXXV, 15. Ps. XL, 6: קָרְבָּן אִין־בְּנֵי non licet quicquam tibi comparare. קָרְבָּן h. l. est pro קָרְבָּן. Rabbini frequentatur phrasis non licet dicere. — d) Varis inigitur vocabulis: שָׁנָא nemo (est, erat) Gen. XXXI, 50. Exod. II, 12. בְּנֵי אָתָה Exod. V, 11 et בְּנֵי אָתָה I Reg. XVIII, 43 nihil quicquam (est, erat). אִין nihil prorsus (est, erat) Eccles. I, 9: אִין־בְּנֵי אָתָה בְּנֵי בְּנֵי קָרְבָּן i. e. nihil prorsus est sub sole, quod novum sit (neque vero nihil est, quod prorsus novum sit). Num. XI, 6. 2 Sam. XII, 3. Prov. XIII, 7.

3) Quemadmodum שָׁנָא saepe valet adest, praesto est, ita גַּם non adest, non praesto est, vel non praesto sunt, erat, erant cet. il n'y a pas, il n'y avoit pas. Num. XXI, 5: בְּנֵי יְהוָה גַּם־בְּנֵי panis praesto est, neque aqua. 1 Sam. IX, 4: et poragrabant ter- ram Schaalaim גַּם־בְּנֵי et non aderant (asinae). X, 14: et sidimus גַּם־בְּנֵי eas non adesse. 1 Reg. XVIII, 10: אִין־בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי et diverunt: non adest. Gen. II, 5: גַּם־בְּנֵי et homines non exstabant. Num. XX, 5. Cum Sull. גַּם־בְּנֵי non amplius ille adest Gen. XXXVIII, 30: בְּנֵי גַּם־בְּנֵי puer non adest. Maxime frequentatur de homine, qui subito evanuit et conspectu hominum, sive mortuus est, sive alio quoenam modo e surorū conspectu subductus. Ita Gen. V, 24 de aquariorū Henochi: אִין־בְּנֵי בְּנֵי, cf. Livium de morte Romuli (I, 16): nec deinde in terris Romulus fuit. 1 Reg. XX, 40: גַּם־בְּנֵי אִהְרֹן ecce evanuerit ille. Gen. XLII, 36: גַּם־בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי Josephus et Simeon non amplius sunt (illum mortuum putabat pater XXXVII, 34, hic in carcere detine- batur). XLII, 15: גַּם־בְּנֵי בְּנֵי unus evanuit. Incertum relinquit phrasis, utrum mortuus sit, an alio quoenam modo evanuerit. De morte usurpatur phrasis simili- lima II, β', 61: Οὐ γὰρ ἔτι οἱρῆσος μεγάλητος νίκες ἡγεῖται, οὐδὲ ὥστε τοιούτους ἔπειτα, θάρε δὲ καὶ θόρος Μέλετος.

4) Praep. sine, absque, pro גַּם־בְּנֵי. Cf. no. 5. lit. a. Exod. XXI, 11: בְּנֵי אָתָה sine argento. Joël I, 6:

רְגֵדֶת (gens) *valida et absque numero*. Deut. XXXII, 4. Thren. V, i. Ps. LXXXVIII, 5.

5) Cum Praefixis: a) רְגֵדֶת pr. in defectu, vel pro הַרְגֵדֶת *et ipso eius*, a) quando non extat, i. cum nondum extaret. Prov. VIII, 24: רְגֵדֶת גַּעַם non-dum (essent) *fluctus* i. e. ante fluctus, cf. רְגֵדֶת. Ple-
rumque i. q. sine, אֲנָזֶת. Ezech. XXVIII, 11: אֲנָזֶת sine muro. Prov. VI, 23. XI, 14. XV, 22. XXVI, 20. XXIX, 18. — b) רְגֵדֶת propinquum, paene Ps. LXXXIII, 2, pr. fere nihil, line: nihil absuit, quin. CT. קְרֵבֶת parum absuit, quin — i. e. propinquum. — c) רְגֵדֶת a) pro הַרְגֵדֶת *ei cui non* (est) Jes. XI, 29, *ei cui nihil* (est) Nhem. VIII, 10. 2 Chron. XIV, 10. β) pro הַרְגֵדֶת ita ut non (esset) Esr. IX, 14. 2 Paral. XIV, 12. XX, 25. XXI, 18. 1 Paral. XXII, 4: רְגֵדֶת גַּעַם ita ut non esset numerus, absque numero. — d) רְגֵדֶת a) ita ut non, pro הַרְגֵדֶת pr. ne non sit (ita ut duplex huius formulae insit negatio, quae tamen neque affirmat, neque emphasis addit negatione), v. Lehrgeb. §. 224, not. 2). Jes. V, 9: אֲנָזֶת ita ut non sit habitator. VI, 11. Jer. IV, 7. VII, 32. XIX, 11. XXXVI, 9. XXXII, 43. Seqn. Malach. II, 13. It. eo quod non (est) Jes. I, 2. β) i. q. אֲנָזֶת pleonastico (ut רְגֵדֶת pro הַרְגֵדֶת) nemo. Jer. X, 6, 7: קְרֵבֶת גַּעַם nemo (est) sicut tu. XXX, 7.

Not. אֲנָזֶת, nominis status absolutus, nominis in fine ennumerationum, אֲנָזֶת ubique ita usurpatum, ut ad sequentia pertineat. Posterioris structurae exempla sat multa dedimus, prioris haec habeas: Gen. XXX, 1: גַּעַם בָּנָי si non (est), Num. XX, 5: גַּעַם בָּנָי aqua non adest. Cf. sub no. 3.

אֲנָזֶת i. q. גַּעַם, גַּעַם sed interrogative pro גַּעַם. Semel legitur 1 Sam. XXI, 9. Kimchi: נְגַעַם. LXX. ει; Syr. et Arabs invito sensu لَعْنَهُ، بَيْسَنْ.

אֲנָזֶת vel אֲנָזֶת radix inusitata et incerta, sec. C.B. MICHAELLEM i. q. קְרֵבֶת circumdedit, circuivit, unde hic derivat

אֲנָזֶת et קְרֵבֶת (Exod. XVI, 36. Levit. V, 11. VI, 13 ubi tamen variant codd.) st. constr. קְרֵבֶת f. 1) *modius*, nomen mensuræ, fortasse a rotunditate dictum (cf. רְגֵדֶת), nisi potius aegyptiacæ originis est, et pr. *mensuram* nota. Cf. no. 2. Tantum continebat in aridis, quantum *batus* in liquidis (Ezech. XLV, 10), minime tria *sata* (הַרְגֵדֶת) vel decem. Exod. XVI, 36: קְרֵבֶת מִשְׁמָרָה יְהִירָה, ibique LXX. ἡ δὲ γοῦνος ἡ δέσατος τῶν γεων μέτρων ἦν. Ita etiam Jes. V, 10 pro קְרֵבֶת LXX habent τρία μέτρα, μέτρον autem alibi ponunt pro קְרֵבֶת. Neque alter Rabbini, qui Epham tria sata contineat tradidit, atque Targumista, qui l. c. pro קְרֵבֶת habet גַּעַם קְרֵבֶת, cf. Matth. XIII, 33. Decem Epham constabat mensura קְרֵבֶת (Ezech. I, c.) sive קְרֵבֶת, corus autem auctore Josepho (Archaeol. XV, 9 §. 2) decem continebat mediummos atticos. Ex quibus efficitur, Epham Josephi certe tempore continuuisse unam *međimnos* i. e. sex modios romanos sive 96 sextarios, קְרֵבֶת modii Berolinensis, circiter 2600 digitos cubicos mensu-

rae Parisiensis. Cf. EISENSCHMID de Pond. et Mensuris pag. 88. Satis congruunt ista cum locis quibusdam, e quibus de quantitate mensuræ qualemque indicium ferre licet, ut Zach. V, 6 sq. ubi mulier in tali mensura sedens in ea tota latuisse dicitur; Ruth II, 17, ubi Rutha unius fere Ephae aristas collegisse dominum secum portasse dicitur; et Exod. XVI, 16. 18. 32 sq. unde discimus, Gomer s. decimam Ephae partem quotidianum fere hominis cibum fuisse. Neque repugnat Iudd. VI, 19, ubi liba ex modio farinae confecta unum hospiti offluerunt (honoris enim causa hospitibus nobilioribus magna ciborum vis apponebatur), multo etiam minus Ruth III, 15, ubi parum exploratum est, quae mensura in verbis בְּרֵבֶת אֲנָזֶת supplenda sit. Sex enim hordei Ephas vix et ne vix quidem ex agro domum ferre potuisse Rutha. — Ponitur 2) generativum de mensura frumenti et aridorum. Deut. XXV, 14: *ne sit in domo tua* קְרֵבֶת קְרֵבֶת *duplex modius* (alter iustus, alter iusto minor et impius). Prov. XX, 10. Amos VIII, 5. Ezech. XI, V, 10. Mich. VII, 10. — LXX, ubi certa mensura exprimenda est, reddunt ὀλῖται Ruth II, 17. οἴηι, ὀἴηι Num. XXVIII, 5. Iudd. VI, 19. 1 Sam. I, 24. XXVII, 17, ὀἴηι, ὀἴηι Num. V, 15. Lev. V, 11. VI, 20 (vide tamen var. lect.), idque vocabulum retinuit interpres coptus in Pent. I. l. c. e. scribens וְאַנְזֶת, unde colligere licet ὀἴηι vocem esse aegyptiacam ab interprete alexandrinò gracea civitate donatam, fortasse ab αἴπη, αἴπη *numerare, computare*, cf. ΗΠΙ mensura, mensura pro graco στάτιον Exod. V, 8. 11. 14. 18, ubi Vulg. *mensuram* habet. Hesychius: Οἴηι μέτρον τηρεγαδίουν λιγύατον, cf. intpp. ap. Albertinum T. II. col. 755. Praeterea, cum certo etymo e linguis semiticis hebraicæ vocabulum carcat, non contentanda est JABLONSKI (Panth. Aegypt. II, p. 229) conjectura, huius etiam origines in Aegypto quaerendas et קְרֵבֶת esse i. q. ΗΠΙ mensura, quo aūmiso generalior hic significatus primarius, specialior modi significatio secundaria esset, ut in קְרֵבֶת, לְקְרֵבֶת, נְקְרֵבֶת. Absurdum est aliud quoddam etymon ab arab. قَرَبَ med. Waw et Je *noxam passus est*, qs. modius ita dictus sit tanquam corruptela et defractioni obnoxius.

אֲנָזֶת ubi? quomodo? v. sub גַּעַם, יְהִירָה.

אֲנָזֶת Iudd. IX, 38. Prov. VI, 3 in quibusdam editt. pro קְרֵבֶת particula emphatica, v. s. rad. קְרֵבֶת, ibique notam, cf. pag. 79 B.

אֲנָזֶת verbum Hebreis innitatum, præter speciem Hithpael, quae vim suam habet ab אֲנָזֶת vir derivatam, quo in nomine (neque vero in verbo) nescio an radix quærenda sit. Vicinum tamen videtur Arabum سَوْلَى i. q. سَوْلَى

vis, robur, violentia (SCHULTENS ad Job. I, 1), cf. **רָבָּה** vir a **רָבָּה** fortem esse, aethiop. **תְּחִלָּה**: vir a **תְּחִלָּה**: vim adhibuit, vi usus est, arab. **بَاسٌ** strenuous, audax, validus fuit, **فَسَادٌ** fortitudo, velenitudo, neque non lat. **vix** probabilitate **ri** et **viribus** dictus.

non lat. vir probabilius a vi et various dictis.
Hithpal, שְׁלֹמָה (sicut *הַרְחָבָה* נֶצֶף) *virum se gessit, praestitil, ut ipse* οὐτε οὐτε (Jos. I, 6. 9. LXX. 1 Cor. XVI, 13) *sich ermannen, to man himself*: Jes. XLVI, 8: שְׁלֹמָה *viros vos praestate* i. e. sapientes, constantes estote, abutite pueriles idololatrias rugas. Cf. טָהָרָה no, 1, lit. d. Targ. שְׁלֹמָה *fortes vos praestate*. Kimchi: estote viri, neque sicut pecudes, quae neque sapint neque intelligent. Luth. scyd Männer. *Confrmandi* vma haec species habet in Talmude, v. Buxtorf. col. 243. (Male alii שְׁלֹמָה ducent ab צְדָקָה). Saad, apud A. E.: גִּדְעָן. Jos. Kimchi: inflammatim i. e. confundimini, erubescite. Hieron.: confundamini. — Saad in vers. arab. *لَمْ يَأْتِ* desistere).

שָׁרֵךְ c. Suff. שָׁרֵךְ, שָׁרֵךְ, שָׁרֵךְ, in Plur. nonnisi tor obvio (Ps. CXLI, 4. Prov. VIII, 4. Jes. LIII, 3) שִׁירֵךְ, in eius locum linguae usus substitut שִׁירֵךְ (a sing. desperito שְׁרֵךְ), st. constr. שִׁירֵךְ, c. Suff. שִׁירֵךְ, שִׁירֵךְ, et periphrasticum שִׁירֵךְ (cf. no. 6).

1) *vir*. Spec. a) opp. feminac *mas*, *masculus*, Gen. IV, 1: **וְהַנָּאָתָה שָׁמֶן** *nacta sum virum cum Deo i. e. prolem masculum.* 1 Sam. I, 11: **וְהַעֲלֵת** *semen virorum*, itidem de prole mascula. Adeo de brutis Gen. VII, 2: **וְהַצֹּאָתָה שָׁמֶן** (bis) ubi cod. Sam. **בָּרָבָר**, sicut in locis parallelis 1, 27. VI, 19. Ita lat. *vir de bestiis*, Virg. Ecl. 7, 7: *vir gregis ipse caper*. Theocrat. 8, 49: *οὐ τρίτης, τὰν λευκὸν ἄρεος*. — b) *maritus*, opp. *coniugi*, Ruth I, 11: **וְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרָיִם** *qui vobis sunt mariti.* Plurimere enim genit. coniugis. Gen. III, 6: **בְּמִצְרָיִם** *et dedit (Eva) etiam viro suo* XXIX, 32, 34. XXX, 15, 18, 19. Num. V, 19, 20. Iudg. XIV, 15. Ruth II, 11, 2 Sam. XIV, 5, 7. 2 Reg. IV, 1, 26. Hos. II, 4. 9. Cum Sufflxis **וְהַצֹּאָתָה** *viri* i. e. mariti nostri Jer. XLIV, 19, **וְהַצֹּאָתָה** *viri* i. e. mariti carum Ezech. XVI, 45. **וְהַצֹּאָתָה** *maritus sinu eius adiacens*. Dent. XXVIII, 56. Ita Graecis *ἀνδρός* II, 19, 291. Od. 24, 156, Romanus viii Hor. sat. 1, 2, 127. — Cf. Eser. X, 1: **וְהַצֹּאָתָה** *viri* *et mulieres et pueri*. Jer. XL, 7. — c) Opp. semi est nomen *virilis activis*. 1 Sam. II, 33: *omnis soboles donus tuae* **וְהַצֹּאָתָה** *morietur aetate virili*, Cf. Vers. 32: *non erit sexus in domo tua*. — Non nunquam d) *virilem animum*, *viri virtutem et constantiam* designat (cf. verbum in Hippiath). 1 Sam. IV, 9: **וְיִשְׂרָאֵל** *strengos vos gerile et estote viri* 1 Reg. II, 2. Cf. Hom. Il, 5, 529: *ἄρερες ἔστε φίλοι*. 1 Sam. XXVI, 15: **וְהַצֹּאָתָה בְּכַפֵּר** *וְהַצֹּאָתָה* *nonne vir tu, et quis instar tui in Israël?* (Ita Arabes in laudebus aliquiebus **وَهُوَ حِلْ** *hic est veri nominis vir*). y. Schol. ad Lebib. Moall. v. ult.). Est e) *homo*, opp.

numini. Job. IX, 32: אָרַי שְׂעִיר בְּנֵי יְהוָה non homo (Deus), sicut ego, cui respondeant. XII, 10. Jes. XXXI, 8: שְׁאֵל בְּנֵי חֶרְבָּה gladio non humano i. e. divino. Maxime in Plur. שְׁאֵל homines, mortales. Gen. XXXII, 29: בְּנֵי אֲנֹשֶׁן אֲנֹשֶׁן יְמִינְךָ רִירָה שְׁגַנְתָּי cum diis et cum mortalibus. I Sam. II, 26. Jes. VII, 13. XXIX, 13. Job. IV, 15. XXXIII, 15. 16. 27. XXXVI, 24. XXXVII, 24. Jes. II, 11. 17. Iudd. IX, 9. 13. (Ap. Πομ. ἀδόξει saepissime de hominibus, cf. παιτῶν ἀδόξων τε θεῶν τε, Λός ὑγέλος ήδὲ καὶ ἀδόξων, II, 1, 334. 403, saepius in Plurali, rarius in Singulare, v. Herv. ad Viger. p. 722). Rarius ita ut bestiis opponatur. Exod. XI, 7: בְּנֵי שָׂעִיר בְּנֵי tam homo quam bestia. Gen. XLIX, 6, vel similiplie Joh. XXXVIII, 26: שְׁאֵל בְּנֵי terra mortalibus vacua. Eodem pertinet 2 Sam. VII, 14: castigabo eum בְּנֵי שְׁאֵל virga hominum i. e. moderate, non quemadmodum bruta castigare solemus, cf. Hos. XI, 4. — F) Per appositionem inquit alius substantivis, ut וְאַבְרָהָם enuchs Jer. XXXVIII, 7, בְּנֵי שְׂרִיר sacerdos Lev. XXI, 9, וְאַבְרָהָם propheta Iudd. VI, 8 (cf. gr. βουλύζος αὐτῷ, ἀπὸ βουλεύειν), בְּנֵי שְׂרִיר viri (qui) fratres (sunt) Gen. XIII, 8 (cf. ἀδόξεις ἀδέλφοι Act. I, 16. II, 29), בְּנֵי שְׂרִיר peccatores Num. XXXII, 14; vel adiectivis Gen. XXXIX, 2: בְּנֵי שְׂרִיר et (Josephus) erat vir prosperc agens i. e. prospere egit (omnia). XXVII, 11; impr. gentilithis, בְּנֵי שְׂרִיר Hebrews Gen. XXXIX, 14, בְּנֵי שְׂרִיר Midianitae Gen. XXXVII, 28, בְּנֵי שְׂרִיר אֲנֹשֶׁן Jer. XVI, 22, בְּנֵי שְׂרִיר וְאַבְרָהָם Jer. XLIII, 9. Cf. graecum ἀδέσποτος, ἀδόξεις Ταραχήται Act. I, 11. III, 12. V, 35. XVII, 22 in compellatione potissimum honorifica. Hunc ita modum etiam nominibus propriis praemittitur honorifico Num. XII, 3: בְּנֵי שְׂרִיר בְּנֵי שְׂרִיר atque vir iste (summus) Moses admodum mitis ingenii erat. Esth. IX, 4: בְּנֵי שְׂרִיר Iudd. XVII, 5: בְּנֵי שְׂרִיר קָרְבָּן, קָרְבָּן קָרְבָּן, 1 Reg. XI, 28: בְּנֵי שְׂרִיר בְּנֵי שְׂרִיר Dan. IX, 21: בְּנֵי שְׂרִיר בְּנֵי שְׂרִיר. — g) Seqq. genitivo urbis terrae populiique *incolam civitatem* cinsi notat. בְּנֵי שְׂרִיר Israëlia Num. XXV, 8, Plur. בְּנֵי שְׂרִיר 1 Sam. VII, 11. XI, 15. XXXI, 1, 2 Sam. II, 17. XV, 6; בְּנֵי שְׂרִיר 2 Sam. XIX, 42, 1 Reg. I, 19; בְּנֵי שְׂרִיר Iudd. IX, 5; בְּנֵי שְׂרִיר Gen. XIX, 4, בְּנֵי שְׂרִיר Iudd. XII, 5 (Syn. est בְּנֵי שְׂרִיר), it, בְּנֵי שְׂרִיר Gen. XXIV, 13. XXXIV, 20. Bent. XXI, 21. XXII, 21. Ind. VI, 27 sq. בְּנֵי שְׂרִיר Gen. XXVI, 7. XXXVIII, 21. Huc maxime significatio sing. וְאַבְרָהָם collective ponitur, ut בְּנֵי שְׂרִיר pro בְּנֵי שְׂרִיר Jos. IX, 6. 7. X, 24. Iudd. VII, 8. VIII, 22. XX, 17 sq. 1 Sam. XVII, 19. 25. 1 Paralip. X, 1. 7. 2 Paralip. V, 3. Constr. c. sing. verbis Iudd. VII, 23. XX, 22. 30. 41, et promiscue cum plurali Iudd. VIII, 22. XX, 33. 36. 42. 1 Sam. XIV, 22. 1 Paralip. X, 7; neque alter אֲנֹשֶׁן cum sing. et plur. Iudd. VII, 24. VIII, 1, בְּנֵי שְׂרִיר 2 Reg. XXXIII, 2. 2 Paralip. XIII, 15. XX, 27. XXXIV, 30. Jes. V, 3. 7. Jer. IV, 3. XI, 2. XVIII, 11. XXXV, 13. Praeterea וְאַבְרָהָם rarius est collectivum, ut in בְּנֵי שְׂרִיר 1 Sam. XXXI, 12. 1 Paralip. X, 12. Cf. lit. I. — h) Seqq. genitivo regis, ducis, praefecti militaris, domini ect. *viri*

alicuius sunt *comites*, *sectatores*, *milites* eius et quicunque cum stipare eique ad manus esse solent, *germ.* dixeris: *scine Leute.* Sic קָרְבָּן de comitibus et sectatoribus Davidis 1 Sam. XXII, 3. 12. XXIV, 5. 8. XXVIII, 1, שָׁלֹמֶן de regis domesticis antlicisque 1 Reg. X, 8 (sequitur: servi eius), וְעַדְתִּים שְׁלֹמֶן Prov. XXV, 1 do viris (doctis) in aula Hiskiae, Tortasse de amicis eius; שְׁלֹמֶן de militibus Abneri 2 Sam. II, 51, de militibus praefecto cuidam subditis Num. XXV, 5. 2 Reg. XI, 9. Jer. XL, 7 sq. cf. Gen. XXIV, 59. Semel fortasse de cognatis et necessariis dictur, ut syr. حَنْفَتْ كَلْمَنْتْ de parentibus et cognatis, pro γονεῖς Lnc. II, 41, προσγένεται ibid. 44, coll. Marc. V, 19 et Lyc. De Diez ad 2 Tim. III, 2 (Crit. sacrae p. 52), videt. Ezech. XXIX, 17, עֲבָדָה מִשְׁרֵץ est cibus, quem cognati et necessarii Ingenuis mittere solebant. Targ. תְּמִימָנָה תְּמִימָנָה (v. Hieron. ad h. l.). — i) אֱלֹהִים אֱלֹהִים vir Dei, vir divinus, i. e. amicus s. familiaris Dei (cf. גָּדוֹלָה גָּדוֹלָה) dicitur de prophetis 1 Sam. II, 27. IX, 6. 1 Reg. XII, 22. XIII, 1—31. XX, 28. 2 Reg. I, 9 sq. IV, 9—40. V, 8. 14. 15. VI, 6 sq. 2 Paral. XXV, 9 sq. et singulatum quidem de Mose Deut. XXXIII, 1. Jos. XIV, 6. 1 Paralip. XXIII, 14. 2 Par. XXXX, 16. Est. III, 2, de Davide 2 Par. VIII, 14. Nehem. XII, 24; it de angelis tanquam Dei legatis Indd. XIII, 6. 8. (Apud Persas مُوْهِدُ مُوْهِدُ de Su- fisi aliisque viris piis usurpat, v. DE SACY ad Pend. Namch. T. II, p. 512). — k) Seq. genitivo, qui attributum, virtutem etc. designat, cum notat, qui *tali attributo praeditus est*, solcuteque Hebreici hunc in modum Adiectiva circumloqui coramque defectum resarcire (cf. פָּנָג no. 7, פָּנָג). נָאָר פָּנָג homo formae i. e. formosus 1 Sam. XVI, 18, שְׁמָךְ פָּנָג canus Deut. XXXII, 25, אַיִלְלָם sanguinolentus Ps. V, 7, אַיִלְלָם cordati cet. Vide reliqua exempla s. v. פָּנָג.

XI, 7, 2 Sam. XIX, 15. Esr. III, 1. Neh. VIII, 1. Cf. Judith I, 11: ὡς ἀνὴρ λοος. Ald. εἰς, et VI, 3: ὡς ἀνθρωπός εἴη. Vid. דָבָר s. v. טַבָּה no. 5. — p) Ubi inigitur numeralibus post numeros infra denarium ponitur סְמִינֵי, ut בְּשִׂבְעֵה Gen. XVIII, 2, בְּשִׁבְעֵה XLVII, 2, cf. Exod. II, 13. Num. XI, 26. Iudg. VI, 27; intra denarium et vicenarium plerumque שְׁנֵי, ut שְׁנֵי נָסָר Num. I, 44, nonnumquam שְׁנָת Dent. I, 25. Jos. IV, 2, supra vicenarium ubique שְׁנֵי 1 Sam. XIV, 14. XXII, 2, 18. XXIII, 13. XXIV, 3 et cetera.

2) Sequitur autem *et* *alter*, *alter*. (Vide *חט* no. 5. et *ענ* no. 3.) Unum hic addimus, in cod. Samarit. sapientia *שׁוֹרֶשׁ* sequitur, *בְּנֵי דָחַן*, *דָחַן*, et pro *שׁוֹרֶשׁ* ponit *בְּנֵי דָחַן*, *דָחַן*, *הַמִּתְחָרֵךְ*, *הַמִּתְחָרֵךְ*. Vide Comment. de Pent. Samarit. pag. 35. Apud Jes. III, 5 *שׁוֹרֶשׁ* bis ponitur: *exagilitate populus* *שׁוֹרֶשׁ*.

3) *aliquis*, in § 78 no. 3. Gen. XIII, 16. Exod. XVI, 29. Cant. VIII, 7. *Saepius iteratur* חָנָן חָנָן Exod. XXXVI, 4. Lev. XV, 2. XVII, 3. 8. 10. 13. XVIII, 6. XXII, 18. Numb. V, 12. IX, 10. (Ita syr. *אֲדֹם*) pro *תְּשִׁבְעָה*
Matth. XVI, 27, ita etiam, ut aliis substantivis subin-
gatur v. c. *אֲדֹם* לְזָהָר Judas quidam, Barhebr. p. 424
lin. 19, *אֲדֹם* comes quidam, atque adeo cum
femininis *אֲדֹמָה* *אֲדֹמָה* regna quaedam. It. *אֲדֹם* :
aliquis, v. Lindoli; p. 243).

4) **quisque, quilibet.** אִישׁ בָּנָה quilibet nostrum Gen. XXIII, 6. 1 Reg. XX, 20; אֲשֶׁר בָּנָה et necarunt quilibet virum suum. Gen. XXXIV, 25. XL, 5. XI, 11. XII, 25. 35. XLII, 21. XLIV, 1. Jos. VI, 20. 2 Reg. XIV, 12. XVIII, 21. אֲשֶׁר בָּנָה id. Exod. XXXV, 21 sq. Num. IV, 19. 39. et אֲשֶׁר אֲשֶׁר אֲשֶׁר Ps. LXXXVII, 5. Esth. I, 8 (Mögliches). Semel pariter atque הַזְהָר ali substantivo praemittitur. Gen. XV, 10. Et posuit alteram singularem (animalium) pariem ex a lasso alterius. אֲשֶׁר־בָּנָה et responderit sequenti וְאַתָּה. Sauilem usum paulo superius (no. 3) et lingua syriaca observamus. Bene Saad.

نَّ شَدَرْ قِبَلَةَ مَحْجُوبٍ. — Pro dativo *enique* dicitur
וְשָׁבֵךְ Gen. XLV, 22, **וְשָׁבֵךְ** Zach. X, 1 et, ubi dativi
 nota iam praecessit, cadem non repetita **וְשָׁבֵךְ** Gen. XII,
 12, Num. XXVI, 51, 1 Sam. XXXX, 22. Cf. Ind. XVI,
 29: **וְשָׁבֵךְ** — **וְשָׁבֵךְ** — **וְשָׁבֵךְ** pro **וְשָׁבֵךְ** **וְשָׁבֵךְ**. (Chald.
שָׁבֵךְ et syr. **شَدَرْ** id. Gen. XL, 5. XLI, 11, Syr. quoque
أَيْفَ أَيْفَ pro *Erosos* Matth. XVI, 27, Aethiop.
የሱስ፡ የሱስ፡ pro *πάτερ*).

5) Adhibetur constructioni impersonali pro *germ. man*, gall. *on.*, angl. *one* vel *a Man* (*Man says*, *Men say*, if a *Man* may ask *You*). 1 Sam. IX, 9: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַרְתָּם לְאַחֲרֵיכֶם, 1. diechatur.

6) שָׁנְךָרֶב *filii viri* Plur. est periphrasticus pro *viri* simpliciter, sicut שָׁנְךָ, v. שָׁנְךָ, no. 5. Ps. IV, 3. Interdum ponitur *ἐργατικός* de viris nobilibus, op. פָּרָשָׁה Ps. XLIX, 3. Prov. VIII, 4, v. שָׁנְךָ, no. 1, lit. c. Eadem emphasis etiam in loco Ps. IV, 3 inesse statuerunt Kimchius et Lutherus (*Liebe Herren*, in Gloss. grecos Hansen).

Not. A forma שָׁא praepter speciem שְׂאָהָה ducitur גַּתְנָה et שְׂאָה pro שְׂאָה (mulier): reliqua vocis derivate dicuntur a forma obsoleta שְׂאָה vir (cf. שְׂאָה), ut Plur. שְׂאָהָה, Fem. שְׂאָה pro שְׂאָה. Radices שָׁא et שָׁא antiquitus cognatae fuisse et inter se coahusse videntur (שָׁא fortasse pro שְׁאָה cf. Lehrgeb. p. 145), quemadmodum saepissime verba 'שׁ' et 'שׁ' inter se permutantur. In aliis dialectis radicis שׁ unum superest vestigium in لِيَسَانٌ pro اِنْشَانٍ, اِنْشَانٍ homo: reliquae formae sunt ab شَيْءَه, شَيْءَه اِنْشَانٍ ita tamen, ut hominis (non viri) significatio praevaleat. Vide شَيْءَه homo, اِنْشَانٍ شَيْءَه homines, اِنْشَانٍ شَيْءَه genus huminum Cor. LI. 56. LV. 39. VI. 112. 178, aethiop. ስንጻ፡ pl. ስንጻ፡ vir, ስንጻ፡ femina; hebr. שְׁאָה aram. שְׁאָה, حَمَّا, حَمَّا homo, et quae mox notabuntur s. v. شَيْءَه not. 2. Secundariae autem sunt, si quid video, significaciones verborum اِنْشَانٍ familiariter usus est, assuerit. IL IV. familiarem reddidit (in quo primaria est notio *humanitatis*, quam nobis paramus conuentione hominum, opp. immunitati et feritati naturae); اِنْشَانٍ mollis, Conj. II. blandus fuit, pr. feminam egit. Sunt quidem, qui e contrario hominem vel ab infirma et aegra conditione (cf. hebr. שְׁאָה), vel a debilitate (انْشَانٍ), vel a societatis studio (ab اِنْشَانٍ) dictum volunt (cf. HORTING, smegm. orient. p. 123): sed haec facile nobis persuadebimmo, has, quas diuinissim, notiones prius, quam homo, vir, in linguis semiticis peculiari radice designatas esse, etsi summum quicunque in his rebus iudicium sequi facile patiamur. In lingua sanscritanica est ischa vir, dominus, ischi, ischanī mulier).

Si linguae usum spectas, synonyma sunt chald. et sam. **רַגְגָּה**, **רַבְבָּה**, syr. **ରିକ୍ତା** (cf. **רַבָּא** in sermone Hebreorum poëtico), arab. **رَجْلٌ** pr. et originis *pedes*, *itish* (cf. supra no. 1, lit. 1), aethiop. **ሰନ୍ଧି**: pr. *fortis* (v. in rad.), raro **କିମ୍ବା**:

שָׁאַל N. pr. filii Sauli, qui, postquam patre fratribusque interfectis undecim tribibus praefuerat per biennium, a sicaris interfectus est. 2 Sam. II. III. IV. In stemmate Paralipomenon (1 Chron. VIII, 33. IX, 39) Sauli filius natu minimus (coll. 1 Sam. XXXI, 2) vocatur **שְׁאַלְמָן**, quae alia est ciudem nominis propriâ forma.

Etenim שָׁאַל contractum est in שָׁאַל, et נְגַעֲלָה posatum pro
תְּבַשֵּׂת idolum, cf. יְרַבְּעַל וְנִרְבְּשָׂת.

נַּעֲשֵׂה כָּבֵד (vir gloriae, gloriatus) N. pr. Manassiteae
1 Par. VII, 18.

אָרְשֹׁן (demin. ab אָרֶן) m. 1) *homunculus*, et sequi. חֲנַנָּה homunculus oculi i. e. *pupilla*, in qua tamquam in speculo hominis imaguncularum conspicimus. Dent. XXXII, 10: וְגַם־בְּאֶשְׁר־בָּנָיו יִשְׂרָאֵל כָּסְטוֹדֵיכְבָּת *eum* (Israëlem) ut *pupillam oculi sui*. Prov. VII, 2: וְרוֹתָה בְּאֶשְׁר־בָּנָיו כָּסְטוֹדֵל (custodi) *legem meam*, ut *pupillam oculorum tuorum*. Plenius est Ps. XVII, 8: וְאֶשְׁר־בָּנָי כָּבֵד כָּבֵד *custodias me*, ut *pupillam filiam oculi*, et omisso *אֶשְׁר־בָּנָי* simpliciter קָרְבָּן ת' Tlren. II, 18. Eandem lepidissimam imaginem frequentant plurimae linguae actate et ingenio longe diversissimae. Et Arabes quidem hac significazione habent اَنْسَلُونْ بِنْتُ اَعْيَنْ اَنْسَلُونْ اَعْيَنْ homo oculi, بُوْبُو puer in oculo, بُوْبُو pr. in-fans, puellus (a بَابَة, παππάς), Syri مُرَدْ كَمْدَنْ, Chaldae اَنْدَرْ, اَنْدَرْ (cf. hebr. צָבֵד Zach. II, 12) i. e. puer oculi (v. sub rad. בָּבָד); Aethiopæ كَاهْ: عَبْرَى: Ps. XVI, 9 et LUDOLR. pag. 242; Copti የእለስዎች ንዑስቃል puella oculi; Persae مردهک homunculus, مرده چشم مردم dscheschm et چشم merdāmi dscheschm, homo oculi, merdāmēgi dscheschm homunculus oculi it. كَاهْ homo, puer, infans; Graeci κόρη, κορίσσων, κορασίδων; Romani pupa, pupula, pupilla; Hispani la niña del ojo; Lusitanii amenino do olho, neque satisfaciunt, quac ILGENIUS (ad Tob. III, 17) contra hanc analogiam disputavit. — Verum vidit Kitthius: קָרְבָּתְּנָה שְׂרָאוֹת בָּה צְדָרָה אַיִשׁ וּכְחָמָה אַזְרָה אַזְרָה קְהֻטָּן־בָּרְךָ. תְּשִׁיחָרָה נְרָאִית בֵּין קְהֻטָּן Quenadmodum in V. T., ita etiam in aliis linguis *pupilla* proverbialiter usupatur de re percara, pretiosa et diligenter custodienda. Sir. XVII, 22 και χριτερισθωτον οις κορησ αντιροπεις (quam hoc ex hebreo translatum); Arab. عَوْنَعْ عَنْدَى ille milii pupilla carior est, عَوْنَعْ عَيْنِي pupilla est seculi sui, سَوَادْ pupilla oculi, de longe carissimo (Tim. II, 776. Mang.), cf. الكَيْتَانَانْ duo pretiosissima, de oculis (Tim. I, 138. Har. Cons. 7. ab init.), cf. WILKEN clrest pers. p. 167. BUXTORF. Lex. talmud. يَهْرَبْ Catull. 81: si quid carius est oculus.

illa est in pupilla gloriae i. e. sec. Grammaticos ^{تہجی} in medio gloriae. Vide Schmidii spec. Dschauharii pag. 8. In posteriore loco sec. Keri legitur ^{تہجی} ^{تہجی} ^{تہجی} ^{تہجی} in tenebris noctis (v. ۷۸۸).

אַיִלְתִּי i. q. **אַיִלָּה** N. pr. patris Davidis, [eum Aleph prostheticō, 1 Paral. II, 13.

הַשְׁמָא (pro **הַשְׁמָא**, fem. **וְשִׁמָּא**), st. constr., **הַשְׁמָא** (fem. **וְשִׁמָּא** pro **הַשְׁמָא**, cf. not. 1), c. **וְשִׁמָּא**, **וְשִׁמָּא** etc., semel **וְשִׁמָּא** Ps. CXVIII, 3. Plur. semel **וְשִׁמָּא** Ezech. XXIII, 4; in cod. Sam. aliquoties **וְשִׁמָּא** **וְשִׁמָּא** **וְשִׁמָּא** (v. Comment. de Pent. sam. P. 4°) praecepit ubique **וְשִׁמָּא** (pro **הַשְׁמָא** per aphoresim, a sing. **וְשִׁמָּא**) st. constr., c. **וְשִׁמָּא**, **וְשִׁמָּא** etc.

1) *femina*, *mulier*, omnis actatis et conditionis, sive
nupta est, sive non est. Cant. I, 8: **בְּרִיתָהּ o pulcher-
rima mulierum!** V, 9. VI, 1. Gen. XXXI, 35: **שָׂמֵחַ בְּרִיתָהּ**
וְעַל־ via mulierum mihi i. e. quae mulieribus accidunt, ex-
perior, menstruata sum 2 Sam. I, 26: **אֲתָהֶם בְּרִיתָהּ וְעַל־**
מִשְׁׁמֵךְ amor tuus mihi carior amore mulierum. Job,
XLII, 15. De mulieribus impunitis Gen. XXIV, 5. Jes.
IV, 1. Spec. est a) nomen *sexus*, adeoque de animali-
bus usurpatur. Gen. VII, 2, ut lat. *femina*, gall. *femelle*,
gr. γυνὴ ap. Aristotelem. Vide **שָׁנָה** no. 1, a. — b) *uxor*,
coniux, opp. *marito*. Gen. XXIV, 3, 4. XXV, 1. XXVI,
34. XXVIII, 1. XXXIV, 4 sq. Exod. XXI, 4 ect. **שָׁנָה**
וְעַדְתָּה *uxor* Abramii Gen. XI, 29, **בְּקָרְבָּהּ** **שָׁנָה** XLVI, 20.
Exod. XXI, 3: **אֲתָהֶם בְּרִיתָהּ וְעַל־** **שָׁנָה** **סִי** *uxoris maritus est.*
Ezech. XVIII, 6, 11. **בְּרִיתָהּ** *uxor sinui*
tuo adiacens i. e. carissima Deut. XIII, 7. **בְּרִיתָהּ**
uxor patrii tui i. e. novitrix tua Lev. XVIII, 11. XX, 11.
Deut. XXIX, 1. XXVII, 20. (Cf. i Cor. V, 1, arab.
أَمْرُكَنْدَلْ لَوْمَنْ). Abulf. in COCKE spec. hist.

Arabum ed. WHITE p. 467, svt. ﴿אֶת־לְזָבֵד﴾). Creberimae sunt formulae: **סְנַתְּךָ** **סְנַתְּךָ** **sunxit sibi** (femina) **pro uxore** Gen. IV, 19. VI, 2. XII, 19. XXI, 21. XXV, 20. **הַשְׁנִית** **הַשְׁנִית** **facta est uxor eius** Gen. XX, 12. XXIV, 67. Dent. XXI, 11. XXII, 19. Ruth IV, 13. 2 Sam. XI, 27. it. **בְּנַתְּךָ** **בְּנַתְּךָ** **1 Sam.** XVIII, 17. Usurpatur etiam de pellice et concubina Gen. XXX, 4: **et dedit ei** (Sara) **Bilham ancillam suam** **לְזָבֵד** **in coniugem.** (Cf. comm. 9. et **ყავაზები** de pellicibus II, 24, 497.) It. de sposa Gen. XXIX, 21. — e) Quemadmodum vir laudatur a virtute, constantia et animo intrepido, ita mulier per convicuum dicitur de **viro** **იმბელი**, **თუმცი**, **კოსტი** **ინი** **ილი თემპე** **Aegyptii** erunt iustar mulierum, trepidabant et contrahiscent eis, His, 12; Jer. LI, 30. Nah. III, 13. (Cf. hom. **ყავაზები**, ovis, ტ' **ყავაზი**, Virg. Aen. 9, 617: **o vere Phrygia;** neque enim **Phryges.** Herod. VIII, 88. Jos. Archacol. XIV, 16 §. 2). Alibi significatur certe huius sexus debilitas et ad peccata proelivitudo unde Job XIV, 1. XV, 14.

XXV, 4: **הַנְּגָן muliere natus adimam habet notio-**
nem indolis debilioris et in peccata proclivis omnibus
hominiibus innatae. Cf. ad rem Gen. III, 6 sq. Quam
 parum honorifice Hebrei de mulierum dignitate indicate-
 rint, vel ex loco Eccl. VII, 28 intelligitur (v. s. v. **דָּבָר**
 no. 2), cf. comm. 26: **הַנְּגָן תֵּשֶׁת וְבָרֵךְ אֲנָזֵן et**
invenit, quod morte amarius est, mulierem. Cf. Talmud.
 ap. Buxtorf. p. 140. — d) Per appositionem iungitur
 variis nominibus, ut **הַנְּגָן meretrix** Jos. II, 1, **הַנְּגָן**
שְׁמַלֵּךְ pellex Indd. XIIX, 1, **הַנְּגָן אִם** 1 Reg. VII,
 14. XI, 26. XVII, 9, **הַנְּגָן** & Indd. IV, 4, **טָבְעָן**
 Lev. XXIV, 10, **הַנְּגָן** & Exod. II, 7. — e) Sequi-
 Genitivo, proprietatem aliudque attributum continent, —
 feminam indicat tali **attributo praeditam.** **הַנְּגָן**
 mulier honesta III, 11, **הַנְּגָן** mulier suavis, venusta
 Prov. XI, 16. **הַנְּגָן** mulier litigiosa XXVII, 15,
 mulier stulta IX, 13, **הַנְּגָן** & scortatrix Ios.
 I, 2, **הַנְּגָן** & in inventu ducta Prova. V, 18.

2) Sequ. מורה vel שורה: *altura, altera* (v. sub his v. v.).

3) *unaquaque*, *quaelibet*. Exod. III, 22. Amos IV, 3.

Not. i. Forma regis in vulgari linguae usu ponitur quidem in regimine, proprie tamen status absoluti forma est, atque ita inventur 1 Sam. XXVIII, 7. Deut. XXI, 11. Ps. LVIII, 9. De formis segolatis in statu regimini frequentius saepe admonuimus, v. Lehrgeb. §. 133, 2, 140, not. 5.

Not. 3. In loco Gen. II, 23 significatur nominis **πύρι** derivatio ab **πύρι**, quae quamquam non satis accurate scriptori sacro notata digna videbatur. Ac sane si **vulgarem** linguae usum spectas, in nulla alia lingua semita **μύλη** a **τι** είσιν nomine derivator. **πυρηνεαν** Ara-

bes habent קָדֵם a מְגֻרָּה, et Aethiopes besith a beesi (ut *vira a vir*, *Mannin a Mann*) cf. ind. *nari* mulier, *a nara vir*. Cod. Sam. hoc magis etiam significaturus scripsit קָדֵם קָדֵם קָדֵם קָדֵם.

אַיִלְתָּן chald. i. q. hebr. קָדֵם est, ex quo ortum est. Arabes habent أَيْلَسْ cum Eliph prostheticō (unde **لَيْسَ** pro أَيْلَسْ لَا), sed in paucis, nt videtur, formulisi, v. c. شَافِعٌ مِّنْ حَيْثُ أَيْلَسْ وَلَيْسْ non sit. نَبِيْسْ (Kam. v. يُبِيسْ), Syri cum Nasoracis אַיִלְתָּן (cum Suffl. plur.), Targg. אַיִלְתָּן, Sam. אַיִלְתָּן, אַיִלְתָּן et אַיִלְתָּן, Talmud. אַיִלְתָּן. Chaldaismo biblico peculiaris est forma יְרֻאָה cum paragoge יְרֻאָה, ut in יְרֻאָה, יְרֻאָה, Dan. V, 11: הַקְּרָבָה בְּיְרֻאָה אֲיִלְתָּן est vir (quidam) in regno tuo. II, 28: אַיִלְתָּן אַיִלְתָּן אֲיִלְתָּן est Deus in coelis. II, 30. III, 25. Cum negat. קָדֵם קָדֵם Dan. II, 10. II, 29. IV, 32 (unde in refl. linguis cognatis contrahitur קָדֵם, קָדֵם, v. sub hebr. קָדֵם no. 2). Sequentia Plur. III, 12. Ut variae verbi substantivi personae exprimantur, sufficiuntur pronomina (ut in יְרֻאָה, קָדֵם), maximam partem pluralis (qs. esset nomen pluralis): קָדֵם illi est Dan. II, 11; אַיִלְתָּן III, 18, קָדֵם tu es II, 26; קָדֵם vos estis III, 14. Atque haec formae cum participio constructae verbum finitum circumscribunt. Dan. III, 18: גָּדוֹלָה אַיִלְתָּן אַיִלְתָּן numen non colimus nos. Ubi absolute legitur, plerisque vertendum est existit, extat, ita a. Dan. II, 10. II, 31. III, 29. IV, 32. קָדֵם est alicui, habet. Esr. IV, 16.

אַיִלְתָּן N. pr. viri 1 Paral. XI, 31, qui in loco parallello 2 Sam. XXIII, 29 scribitur קָדֵם, v. s. rad. קָדֵם. Cf. Lchrgeb. §. 37, 3. Not. 1.

אַיִלְתָּן N. pr. (est, existit Deus pro קָדֵם, ant pro קָדֵם mecum [est] Deus). Prov. XXX, 1. Ithiel et Uchiel liberi vel discipuli Aguri fuisse videntur, quibus sententias suas inscripsit.

קָדֵם 1) adverbium restringendi, *non nisi, tantummodo*. Exod. X, 17: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם non nisi nunc. Levit. XI, 21: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם non nisi hoc comedetis. Ps. XXXVII, 8: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם noli exacerbari, non nisi ad maleficendum (fit hoc), h. c. ira facile facinoris causa fit. Prov. XIV, 23: *inania verba* בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם non nisi ad egestatem (duncunt). XI, 24. XXI, 5. Job. XIV, 22. Jos. XLV, 24. Ps. LXVIII, 7. Num. I, 49. Gen. VII, 23 ect. ect. Spec. usurpatum a) ante adiectiva, ubi non nisi, nil nisi est i. q. *prorsus, omnino*. Deut. XVI, 15: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם אַיִלְתָּן et sis non nisi laetus i. c.

nil agas, nisi lactari. Jes. XVI, 7: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם prorsus contriti. XIX, 11. Deut. XXVIII, 29. Ps. LXXIII, 1. LXXXV, 10. b) ante substantivā: *nil nisi*, quod saepē adiectivis *solus, merus, totus* reddi potest, germ. *lauter*, angl. merely. Ps. CXXXIX, 11: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם nil nisi tenebrae i. e. merae tenebrae. Ps. XXXIX, 12: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם nil nisi vanitas, mera vanitas. LXII, 10. XXIII, 6: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם נְבָרֶכֶת, Jes. LXIII, 8: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם Gen. XXIX, 14. Jer. XVI, 19. XII, 1. Hos. XII, 12. c) ante adverbia: *non nisi* i. q. *prorsus*. Ps. LXXIII, 13: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם omnino frustra. 1 Sam. XXV, 21. d) ante verba Job. XIX, 13: בְּכָלְכָלְךָ et noti mei prorsus a me alienati sunt. Iud. XX, 39: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם prorsus fusus est. Jer. II, 35. Job. XXIII, 6: an suo robore discepserat tecum? אַלְכָלְכָלְךָ בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם minime, nihil (facet) ille, quem animatum adverte ad me, i. e. me audire. e) in formulis optandi, ubi, quae optimus, ad unum aliquod peculiare restringimus, *tantummodo* i. q. *saltem, certe*. 1 Paralip. XXII, 12: אַלְכָלְכָלְךָ בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם praebeat tibi Dominus tantum sapientiam et prudentiam — tum prospere ages. Zeph. III, 7: אַלְכָלְכָלְךָ בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם hoc unum tibi impero, ut me timeas et non delebitur te. Job. XIII, 15. Iud. XI, 15. Hos. IV, 4. Jon. II, 4. Neque aliter cum imperativi Gen. XXIII, 13. 1 Sam. XVIII, 17. Jer. XXVIII, 7. 2 Reg. V, 7: אַלְכָלְכָלְךָ בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם germ. gebet nur Acht und seht, wie er Gelegenheit sich sucht. 1) Paulo difficilioris eorum locorum est ratio, ubi קָדֵם legitur ante temporis notationes, ut Exod. XII, 15: בְּכָלְכָלְךָ שָׁאָר בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם שָׁאָר בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם Sed, ni fallor, *prorsus primo dic est ipso die primo, primo statim die, nur gleich am ersten Tage*, even the first day. Levit. XXIII, 27 (cf. Num. XXIX, 7 ubi est 1 pro קָדֵם).

2) est excipientis: *modo, solummodo, sed*. Gen. XX, 12: etiam re vera soror mea est, filia patris mei, קָדֵם modo non (μορογονί) filia matris meae. Levit. XI, 4. Numb. XXVI, 55. Deut. XVIII, 20. Jos. III, 4. 2 Sam. III, 13. Jer. XXVI, 15. Ps. XLIX, 16.

3) *tantum quod pro modo, vitandum, commodum*. Gen. XXVII, 30: אַלְכָלְכָלְךָ בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם tantum quod exierat Jacobus ..... cum Esavus frater eius intraret. Iud. VII, 19. Cf. Cic. ad fam. VIII, 23: tantum quod ex Arpinali veneram, cum mihi a te literae redditae sint. Vellej. 2, 117.

4) non aliter ac i. e. *prefecto, sine dubio, certe*. Gen. XLIV, 28: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם sine dubio ditaceratus est. Iud. III, 24: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם sine dubio pedes ille suos legit i. e. alium exonerat. 1 Reg. XXII, 32: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם profecto hic (pr. non aliis atque hic) est rex Israhelis. (In loco parallelo 2 Paral. XVIII, 31 קָדֵם omittitur). 2 Reg. XXIV, 3: בְּכָלְכָלְךָ קָדֵם לְכָלְכָלְךָ non aliter atque Deus iussit accidit Judaeis, prorsus ita iubente Deo. Ps. LVIII, 12. LXVIII, 22. Job. XVI, 7. XXXIII, 8. XXXV, 15. Hos. XII, 9. Semel tu pr. non aliorum atque. Jes. XIV, 13—15: tu dixeras in corde tuo, coelum ascendam .... בְּכָלְכָלְךָ non aliorum atque (imo) in inferos

detruderis. Hinc ab initio sermonis fortiter affirmat, ut age, agite! vece! ja! wohtan! Job, XVIII, 21: זְבָב הַבְּבָבָה כִּי! tales erunt habitationes impiorum i. e. talia evenerunt habitationibus impiorum. Jer. X, 19. Exod. XXXI, 13. — זְבָב יְסָדָה Jos. XXII, 19 est et omnino si i. e. eti maxime.

Not. 1. In variis significationibus, quas perperam vulgo huius particulae tribuerunt, est etiam, praeterea, quae (quoniam primariae vocis notioni ferme opposita est) variis locis adhibetur, in quibus tamen, modo contextus diligenter perpendatur, vulgaris restringendi potestas retineri debet. Num. XXXI, 23 (v. Chald.). 2 Reg. XXII, 35. Jes. XXXIV, 14 (v. not. 2). Unus locus Gen. IX, 5, in quo plerique interpres hanc, quam diximus, vim particulae agnoscunt, paulo uberior tractandus videtur. Atque is quidem ita se habet: 3. Quodcumque se motilitat et vivum est, vobis cibo erit.... 4. זְבָב הַבְּבָבָה זְבָבָה זְבָבָה tantummodo carnem cum anima sua, id est sanguinem, non comedetis. 5. זְבָבָה זְבָבָה זְבָבָה זְבָבָה vulgo: nam etiam vestrum sanguinem, videlicet animas vestras, repetam et. LX. קְרֵב יְהוָה Vulg. sanguinem enim. Sed recte Chald. Syr. Sam. restringendi potestem refinet: זְבָבָה, לְבָבָה, קְרֵבָה, qua servata vertendum est: et non nisi vestrum sanguinem i. e. sanguinem humannum ad conservandum vitam vestram vindicabo, cf. ad זְבָבָה זְבָבָה Deut. IV, 15. 16. Jos. XXIII, 11. Sententia, caque contextui aptissima, haec erit: animalium interficiendorum et comedendorum copia vobis facta esto, ea lege, ut a sanguine abstineatis, et non nisi hominum caedes vindicabatur propter vitae securitatem, non animalium caedes.

Not. 2. Poni amat haec particula ab initio enuntiationis, eti restringendi vis non ad proximum, sed ad sequens quoddam vocabulum totam enuntiationem pertineat. Jes. XXXIV, 14: תְּבִלְתָּלֶךְ קְרֵבָה קְרֵבָה non nisi spectra ibi habitant, neque vero: non nisi ibi spectra habitant. Vers. 15: וְרוֹתֵה בְּבָבָה קְרֵבָה non nisi vultures ibi congregantur. Gen. XXVI, 9. Eadem ratio est particulae synonymae קְרֵב. Ps. XXXII, 6: בְּבָבָה קְרֵבָה קְרֵבָה אֲלֵיכֶם בְּבָבָה, ubi arctius iungendum קְרֵבָה et transcedendum: inundatio aquarum magnarum cum (pium) solum non assequetur. Jes. XXVIII, 19: קְרֵבָה קְרֵבָה propter terram vel famam audire terrori est.

forti in Resch resoluto, cf. קְרֵבָה, קְרֵבָה et sub lit. ק), cui explicando BOCHARTUS (Phaleg IV, 17) adhuc Adyphorus fluvium urbi Sittaces vicinum (Aelian de anim. 16, 12), hunc fluvium ab ubi nomen nactum esse, Archadumque vetus Sittaces nomen fuisse coniiciens. Syrus per Resch legit קְרֵבָה, quod Ephraemus Syrus cumque secundus Barhebraeus interpretatur קְרֵבָה i. e. Nisibin urbem, neque aliter Targ. Hieros. Pseudojon. et Hieronymus, quoniam hic Achad retinet, quod habent etiam Sam. Onk. Vulg. Arabs uterque, et Persa. Suffragatur J. D. MICHAELIS (Spielberg, geogr. T. I. p. 226). Gr. Venet. Αχαδης, vitioso sine dubio. In re tam incerta hand dispositus Clerici conjectura, intelligendam esse urbem Σιτταδη, quam Ptolemaeus paulo infra Nimm collocat, antequam in Tigriderm influat Lycus fluvius. „Observat ipse Bochartus (Canaan 1, 35), eosdem esse populos apud Dionysium Satricanos et Atricanos, apud Strabonem Saradiacos et Ardiacos, apud Ptolemaeum Selgovas et Elgovas: aliaque similia.“ Clericus ad l. c.

זְבָב fut. זְבָבָה, in Pausa זְבָבָה, semel זְבָבָה יְהוָה (Ezech. XLII, 5) 1) edit, comedit. (Arab. زَبَبَ, syr. et chald. زَبَبَ, sam. Հապան id.). Constr. e. Accus., raro cum זְבָב Thren. IV, 5; cum זְבָב Exod. XII, 13—45. Lev. XXII, 11. Iudd. XIII, 16 et זְבָב Lev. VII, 21. XXV, 22. Dent. XXVI, 14. Num. XV, 19. Job. XXXI, 17. Eccles. V, 18. VI, 2, ubi exprimendum est: comedit de aliquo re. Usurpat non solum, idque sexcenties, de hominibus, sed etiam de bestiis Jes. XI, 7. Gen. XXXVII, 20. 33. 1 Reg. XIII, 28. Hos. II, 14. Ezech. XXXIX, 17, unde זְבָב Iudd. XIV, 14 comedens in aenigmate Sionsis est leo (cf. arab. زَبَبَ inter epitheta leonis), de avibus rapacibus Jerem. XV, 3. Gen. XL, 19, insectis Exod. X, 5. Joel I, 4. II, 25. Job. XIII, 28. זְבָב זְבָב pulverem comedit, de serpente dicitur Gen. III, 14; non quod vescaatur solo pulvere (quoniam v. Nieand. Theriac. 372. Sil. Ital. XVII, 419), sed quia in pulvere habitat (cf. Jes. LXV, 25. Micha VII, 17. Ps. CII, 10). Caeterum has observes loquendi formulae: a) Edere terram, agrum, vitem, dicitur pro fructum eius comedere. Gen. III, 17: נְאָכֵל אֶת־בָּבָבָה cum labore comedes eam (terram) i. e. fructum eius. Jes. I, 7. XXXVI, 16 (cf. XXXVII, 30). — b) Sacrificia comedere dicuntur idola locatione a lectisterniis petita. Dent. XXXII, 33. Ezech. XVI, 20. Jer. III, 24. — c) זְבָב זְבָב est cibum sumsis 1 Reg. XXI, 7. Ps. CII, 5, et cum זְבָב, cibum non sumsis, ieiunavit 1 Sam. XXVIII, 20. XXX, 12. Eze. X, 6. 1 Reg. XIII, 16. XXI, 4, illud impr. pransit, coenavit, epulatus est Gen. XXXI, 54. XLIII, 16. Jerem. XII, 1. LII, 33. 2 Sam. IX, 7, cf. φαγεῖν ἄρτον Luc. XIV, 1.

זְבָב rad. inusit. i. q. זְבָב et arab. زَبَبَ ligarit, unde

زَبَبَ (ligatura i. e. munitio, cf. pers. شیر بند schahri bend ligatura urbis i. e. moenia; see. Jo. SIMON. Onomast. p. 276 vinculum sc. gentium dominatarum, cf. זְבָב Gen. X, 10 Acaad, Babylonie vel Mesopotamiae urbs a Nimrode condita. LXX. Ἀγγάδ (Dagesch

לִמְעֵד עֲלֵי לְאַלְפֵי לְחֶבֶר Loem. fab. 5. Vit. Salad. 44. b. לִמְעֵד עֲלֵי Barhebr. p. 31. lin. 4. 5. ASSEM. bibl. orient. I, 46. III, 506. כְּנַזְבֵּן convictor meus Ps. XLI, 10. Non-nunquam מְבֹשֵׁל et כְּנַזְבֵּן simpliciter est vixit. Amos VII, 12: aufuge in terram Judae מְבֹשֵׁל שְׂמַחַת ibique comedere panem i. e. et ibi vitam dege. Eccl. V, 16: מְבֹשֵׁל אֲלָמָּה כְּנַזְבֵּן omnem vitam in tenebris degit.

(In Cod. Nasoraco עֲלֵי sapce est vixit. T. I. pag. 50:

לִמְעֵד עֲלֵי vivere mille annos, p. 52. Cf. Lnc. XIV, 15: μανίσος, ὃς φέρεις ἄγος ἐν τῇ βασικοῖς τοῦ Θεοῦ. — d) כְּנַזְבֵּן dicitur de epulis sacrificatibus in templo institutis Deut. XII, 7. 18. XIV, 23. Exod. XVIII, 12. Ezech. XLIV, 3. 1 Paralip. XXIX, 22, cf. 2 Paralip. XXX, 22. Ps. XXII, 27. — e) comedit carnem alicuius Ps. XXVII, 2 de hostibus saevis et ferociibus, sanguinem alicuius sicutientibus (cf. Job. XIX, 22 et lit. g). Alii, ut A. SCHULTESS, J. D. MICHAELIS, ex uso loquendi Aramaicorum, hanc phrasin de calumniis expouint (v. בְּנֵי), remittente contextu. — Aliud est f) carnem suam comedere Eccl. IV, 5 de stolido, qui curis, morore et invidia conficitur. Cf. II, 6, 202: ὁ θυμὸς κατέδωρ, Plaut. Trucul. 2, 7, 36: quis nam illuc homo est, qui ipsus se comedet, tristis, oculis malis. Arab. talis vocatur نَفْسَهُ أَدْلَى مُعْصِيَةِ إِنْسَانٍ exesor sui ipsius,

اتque dicunt manus comedere, digitos mordere, عَنْ الْأَنْدَامِ (Har. II, 106 Schult. Cor. III, 115. XXV, 29, vit. Tim. II, 490 Mang.), Persis dorsum manus comedere (de Sacry ad Pendanach II, p. 213). Proprie eadem phrasis legitur Jes. XLIX, 26. — g) בְּנֵי, מְבֹשֵׁל comedere, devorare populum, pauperes dicuntur de viris principibus opes populi absumentibus, cum divexantibus et exaluantibus, cf. אֲלָמָה. Ps. XIV, 4: מְבֹשֵׁל כְּנַזְבֵּן קְרַבְתָּן qui comedunt populum meum, quasi panem comedant. Prov. XXXX, 14. Hab. III, 15. Cf. مَبْشِل, arab. استهلاك devoravit infirmiores, opes eorum absunxit, كَفَرْتُ tyranus exhan-

riens subditos, δημοφόνος βασιλεύς (Il. 1, 231), SCHULT. ad Job. XX, 21: nec non Indorum bluetē vorat, edit, manducat it, gubernat. Idem est carnem populi comedere Micha III, 13. Alibi comedere, devorare est i. e. caede belloque absunire. De populo Ilos. VII, 7: תְּהִלָּה כְּנַזְבֵּן devorant indices suos i. e. interficiunt. Jes. I, 12: Syria ab oriente, Philistaei ab occidente כְּנַזְבֵּן גְּרָזְבֵּן תְּהִלָּה corabant Israelam pleno ore, i. e. absument. Deut. VII, 16: יְהִי־כְּנַזְבֵּן תְּהִלָּה וְלִזְבְּחָה וְלִזְבְּחָה וְלִזְבְּחָה et vorabis omnes gentes. Jer. X, 25. XXX, 16. I, 7, 17. I, 34. Cf. Judith. V, 24: ἔσσονται εἰς καυνθόσου πάντας οἵτις στρατός οὐν. — h) sermones comedere est avide recipere, gracie φαγεῖν γῆματα, dicta devorare (Plaut. Asin. 3, 3, 59). Jer. XV, 16: מְבֹשֵׁל כְּנַזְבֵּן וְלִזְבְּחָה verba tua (ad me) perlata sunt et comedti cui i. e. avide ea devoravi, tota mea feci. Plaut. Aulul. 3, 6, 1: nimium libenter edi sermonem tuum. Arabes פְּלִזְבְּחָה devorandum

dedit adhibent pro ἐμβύειν, imbucere, maxime de eo quod divinitus hominibus revelatum (v. II. A. SCHULTESS ad Elhawabig. p. 112. A. SENUL. ad Prov. XVIII, 8, adde Abulf. Ann. T. II. p. 236, Annotatt. hist. pag. 707)

et bibendi imaginem similiter transferunt, v. شَبَّبَ bibit

Conj. IV. bibendum dedit, imbuit, شَبَّبَ imbutus fuit,

intellexit (cf. Carm. samarit. IV, 16). Ilinc explicanda visio de volumine prophetac ad devorandum tradito Ezech. II, 8. II, 1 sq. Apoc. X, 9, 10, et comparatio legis Christicte cum pane comedendo (vide Joh. VI, 32 sq. ibique Wetsten., Sir. XXIV, 19, 20, Carm. Samarit. III, 15. IV, 12 ibique notam nostram).

2) voravit, absumpsit, saepe de inanimatis, velut de igne, cui etiam lingua (לְבָשָׁה) tribuitur Nam. XVI, 35. XXI, 28. XXVI, 10. Job. I, 16. XV, 34. XXII, 20. Ps. LXXVIII, 63. LXIX, 7. Jes. V, 24. X, 17. Ezech. XV, 4. Joel II, 3, 5. Amos I, 4 sq. Nah. III, 13, cum ז Zach. XI, 1 (cf. פָּרָה Cor. III, 179, et Meidanii proverbium

no. 15: لَمْ مِنْ أَنْتَ لَيْ اغْرِيَتِي ignis edax Virg. Aen. 2, 758 coll. 4, 66, πάριας πῦρ ἐσθίει. II, 23, 182); de gladio, cui propterea os tribuitur (v. حَدَّا 2 Sam. II, 26. XVIII, 8. Dent. XXXII, 42. Jer. II, 30. XLVI, 10, 14 (cf. حَدَّا, حَدَّا et SCHULT. Exc. ex Hamasa p. 353), de fane et peste Ezech. VII, 15, de morbo mortifero Job. XVIII, 13, de ira Dei Exod. XV, 7, de execratione Jes. XXIV, 6, de calore et frigore Gen. XXXI, 40, de nimio studio et desiderio Ps. LXIX, 10. — Num. XIII, 32 terra Canaan appellatur חַדְבָּה שְׂמַחַת רַקְבָּה terra absumentis incolas suos i. e. coll. Ezech. XXVI, 13 et Levit. XXVI, 38 terra in qua incolae absuntur, vel acriis insalubritate peste fameque vel caede ab hostibus illata. Tempori enim locoque tribui solent, quae aliquo tempore vel in aliquo loco sunt (v. Comment. ad Jes. III, 22. VIII, 23).

3) fructus est aliqua re, ut bono, fortuna (e. c. ε) Job. XXI, 25, fructibus bonarum maledicente actionim Ilos. X, 13. Jes. III, 10, amplexibus veneris Prov. XXX, 20 (cf. IX, 17, et rесci voluptatibus Cie. fin. 5, 20). Sic Pers. خُورَدَن khordan edere saepe est experiri, pati, ut غَمْ خُورَدَن khordan enram experiri, عَذَابَ خُورَدَن tormenta pati, et syr. لَعْنَدَن, زَعْنَدَن indicium subire, Math. VI, 34. Joh. III, 18 (unde explicandum 1 Cor. XI, 29: κρίνεται ἐσθίει, vid. Gravii annot. pers. in Joh. I. c.): et apud Arabes gustare dicuntur pro grata vel ingrata experiri. Vide شَعَرَ Ibn Doreid 137. Exc. ex Hamasa p. 428, it. ذَاقَ gustare, et syr. لَعْنَدَن, زَعْنَدَن دَارَدَن, cf. Cor. sur. IV, 54. III, 182. 186. Quibus persensis inde sit acuminarium cum cibo insulto comparatio ap. Job. VI, 7 sq., simul dilucidum erit.

4) fortasse gustarit, de gustandi sensu Deut. IV, 28.

5) diminuit, detraxit. Ezech. XLII, 5: cellae superiores breviores erant קְרַבְתָּן קְרַבְתָּן nam tigna s. columnae detrahebant inde, i. e. partem carum occupa-

bant. נִמְנַדֵּת pro נִמְנָדָה, ut in 6 codd. legitur. Cf. נִמְנָדָה
abscidit, commedit, et intrans. defecit, diminutus est.
Kinch non male interpretatur נִמְנָדָה occupabant, absumebant.

Niph. נְשָׁבֵת fut. נְשָׁבֵן *comedi* Exod. XII, 46. XIII, 3. 7. XXIX, 34. Levit. VI, 9 sq. VII, 6. XIX, 6. 7. 23. rel. it. *comedi posse*, esu idoneum esse. Gen. VI, 21. Levit. XI, 47. Job. VI, 6. Jerem. XXIV, 2 sq. Metaph. igne absumi Zach. IX, 4.

Pt. בְּשָׁךְ i. q. Kal, ut arab. ^{كَلْ} *esitavit, absunxit,* Job. XX, 26: ^{בְּשָׁךְ} *תִּזְבַּחַת* (*lege teachlehu*) *consumit um-ignis*, pro ^{בְּשָׁךְ} *תִּזְבַּחַת*. Dagesch forte extrusum compensatio vocali longa Kamez. Nonnulli tamen codd. praebent ^{בְּשָׁחַת}. Cf. *Lehrgeb.* §. 72, not. 2, pag. 251. Praestat vero haec solvendae formae ratio alii eundam olim a me propositaes (*Lehrgeb.* p. 170. 522), ut sit Hiphil pro ^{בְּשָׁחַת}, *תִּזְבַּחַת*, *תִּזְבַּחַת*, coll. ^{בְּשָׁחַת} Prov. I, 22 pro ^{בְּשָׁחַת}.

Kimchius male hanc formam Coniugationi Poël vindicat, et litteras appellat *te' ochlehu*, ita ut Kamez sit Kamm-chatuph ortum e Cholem. Sed Cholem characteristicum huius coniugationis, quippe invariabile, coripi non potest. Vide quoque disputativus *Lehrgeb.* p. 251.

Py. consumi, igne Nch. II, 3. 13. Nah. I, 10. Exod. III, 2, gladio Jes. I, 20: קָרְבַּתְּ הָרָבָבָה gladio absumemini. De constructione vide *Lehrgeb.* p. 821.

Hiph. הִפְתַּחֲנָה, חִפְתַּחֲנָה (Exod. XVI, 32), cum Waw conversivo Pract. הִפְתַּחֲנָה (Jes. XLIX, 26, cf. LVIII, 14; Jer. XIX, 9), fut. הִפְתַּחֲנָה, semel 1 pers. אָזַבְתָּ (Hos. XI, 4), ubi nonnulli הִזְבַּחַת pro substantivo habent, i. q. הִזְבַּחַת, inf. הִזְבַּחַת pro אָזַבְתָּ (Ezech. XXI, 33) 1) comedendum dedit, cibavit c. e. duobus accus., altero personae, altero rei. Exod. XVI, 32. Num. XI, 18. Deut. VIII, 16. Ps. LVIII, 6. Jes. XLIX, 26. Jerem. XIX, 9. Ezech. XVI, 19 ect., c. עֵדֶן cibi Ps. LXXXI, 17. Jes. LVIII, 14; et comedendam tibi tradam haec- ditatem Jacobi i. e. can. tibi tradam, ut proventu eius Iuvaris. (Vide Kal no. 1, litt. a.) 2) intrans. voravit, de gladio Ezech. XXI, 33.

לְקַבֵּשׁ fut. **לְקַבֵּשׁ** i. q. hebr. *comedit, voravit*, de bruis Dan. IV, 30. VII, 5. 7. 19. 23. In Targg. sexcentis. **לְקַבֵּשׁ** *frusta alicuius comedit* metaph. *calumniatus est, accusatur enim* Dan. III, 8. VI, 25. Ita in Targg. **לְקַבֵּשׁ** **לְקַבֵּשׁ** pro hebr. **לְקַבֵּשׁ**. **לְקַבֵּשׁ** Ezech. XXII, 9. Prov. XI, 13. XX, 19. Eccles. X, 11. Levit. XIX, 16. Ps. XV, 3 et Berach. fol. 58, 1. Gem. Babyl. Syr. **لَكْبِشَ** **لَكْبِشَ** pro gr. *διαβάλλω* Luc. XVI, 1, unde part.

أَكْلَنْ لِحَمَّةٍ فَلَمَّا
diabolus; Arab. carnem ali-
cuins comedere Sur. XI, IX, 12. Locm. fab. 30 fin.
Meidan. Prov. 8. Elhawabig no. 146, 173. ed. H. A.
Schult., A. Schult. ad Job. p. 479, itemque simpliciter
أَكْلَنْ لِحَمَّةٍ فَلَمَّا
susurronem egit et inimicilias excitavit,

obtrectatio clandestina, atque simili metaphora قدرت مخفیة terbravit erus alienius i. e. famam eius faciens Meidan. no. 131, aethiop. የወል: arrosit, ut panem dentibus it, infeste indicavit, cf. lat. *rodere de obtrectato-ribus et maleficis*. Hor. sat. 1, 1, 81. Veram formulacionem diudum recte intellexit ABEN ESSA, cum qui clausi alterius famam lacerat, instar eius esse monens, qui carnem eius arrodit: ac sane non erat, cur alias rationes in- gredentur interpres, ex parte plane ἀποσθετίσαντες. Ac Rabbinorum plurimi reddunt: *proclamavit calu- mniām*, ab حَدَّبَ حَدَّبَ ل. q. حَدَّبَ وَ حَدَّبَ quod calumniam reddunt (coll. طهري momordit, طهري convictionis); similiiter SRONTHIUS (Observat. pag. 4): *edit calumniam* i. e. ei operante dedit ad explicantem animi invidi desideria, coll. طهري

syr. حَدَّبَ حَدَّبَ invidiam devorare pro, invidiam pasci, invidum esse (Mich. chrestom. syr. p. 85), quem loquendi usum Hebrei habent sub حَدَّبَ SCHLEUTENSIO (Origg. hebr. p. 202) formula pr. est: *crustalam comedit* i. e. parasitum, sycophantam egit,

נְאָזֶן c. Suff. נְאָזֶן, נְאָזֶן, נְאָזֶן (Gen. XI.VII, 21)
 m. 1) n. act. edere, vorare, Exod. XII, 4: נְאָזֶן שְׂעִיר
 quisque prout edit. XVI, 16, 18, 21. Job. XX, 21: נְאָזֶן
 נְאָזֶן רַרְאָזֶן nihil residui relictum a voratione eius.
 Potest tamen נְאָזֶן his in locis esse ab infinitivo נְאָזֶן,
 2) cibus Ps. LXXXVIII, 30, CIV, 22, 28, CVII, 18. Job.
 XII, 11 ect., maxime a frumentum, fruges Gen. XLII,
 35 sq. XLII, 7 sq. XLIII, 2 sq. XLIV, 1. Deut. II, 5, 23.
 XXIII, 20. Iob. III, 16. (Arab. نَافِعٌ victus, quo vita
 sustentatur, aethiop. ማኅል፡ frumentum, fruges, panis)
 b) præda, esca (brutorum) Job. IX, 26. XXXIX, 3, 32.

כִּבְשׁוֹן f. *cibus*. **כִּבְשׁוֹן** **כִּבְשׁוֹן** cibo esse Gen. I, 29. VI, 21. IX, 3. Ezech. XXI, 32, et **כִּבְשׁוֹן** **כִּבְשׁוֹן** cibo dare Gen. I, 30. Exod. XVI, 19. Ezech. XV, 4. 6. XXIX, 5. XXXV, 12. XXXIX, 4 et. Dicitur de pabulo ferarum Jer. XII, 9. Ezech. XXXIV, 5. 8. (Deut. XXXI, 17 in Cod. Sam.). ignis Ezech. XV, 4. 6. XXI, 37.

אָבֶל (formae אָבֶל, nisi est i.q. אָבֶל possum) N.pr. hominis Prov. XXX, 1. Vide אָבֶל p. 88 A.

אֲכִילָה f. *cibus, esus.* 1 Reg. XIX, 8, fortasse
coena *una*, ut arab. **أَكْل**.

מַאֲכָלָה pl. מַאֲכָלָה f. *cultor*, quo in comedendo ntimur; hinc de quovis cultro Iudd. XIX, 29. Prov. XXX, 14, v. c. cultro mactatorio Gen. XXII, 6. 10. Arab. مَيْكَلٌ cochlear Kam. p. 1390.

מַאֲכָלָה f. *cibus*, *pabulum* (*ignis*) Jes. IX, 4. 18.

מַבְּנָה f. *cibus* i. q. מַאֲכָלָה, pro מַאֲכָלָה, verbale Pielicium. 1 Reg. V, 25.

מַבְּנָה v. s. מַבְּנָה.

מַבְּנָה 1) *onus, sarcinas imposuit.* Arab. مَفَّأَنْ II. constrinxit, ligavit clittellas. IV. clittellas imposuit (asino), مَكَنْ clittellae asini, muli, Abulph. hist. dyn. p. 481, chald. مَفَّأَنْ ephippium. In verbo haec significatio non exstat, sed in nomine مَفَّأَنْ: a quo fluxit vis secundaria

2) *sollicitarit, ad opus impulit, ut syr.* מַבְּנָה Prov. VI, 7 Pesch., cum וְ Assem. bibl. orient. I. p. 147. A., Ethpe. מַבְּנָה diligens fuit (Cast. in Append.), מַעֲמָקָה diligens, sedulus Barlaebr. pag. 608. In V. T. nomisi Prov. XVI, 26: מַבְּנָה קָרְבָּן יְהִי רַב nam impellit eum os suum i. e. fames eum ad laborem incitat. Vulg. compulit. LXX. οἰκούμενα. Quod constructio cum מַבְּנָה, id est primaria *opus imponendi* significatio explicandum. KIMCHI vicinum esse censem hebraicum מַבְּנָה presit. R. Parchon e contextu conjectans מַבְּנָה נִזְבְּנָה facit ei causam, incitat.

מַבְּנָה m. *onus*, et metaph. *gravitas, auctoritas, ut כָּבוֹד*. Job. XXXIII, 7: מַבְּנָה קָרְבָּן et onus meum (i. e. auctoritas mea) תְּבִיאֵנָה et onus meum erit. Chald. مَفَّأَنْ. Syr. مَبَوْتَسْ clittellae meae (sic enim hand dubie reddendum coll. מַבְּנָה, non oppositio vel sollicitudo, diligentia. Arabs مَفَّأَنْ impetus meus). Saad. ms. غَمْدِي odium meum. LXX. ἡ γῆσι μονή, neque alter KIMCHIUS, מַבְּנָה i. q. מַבְּנָה in loco parallelo XIII, 21 esse adnotans. Prior tanica ratio praeferenda.

מַבְּנָה radix inusit. i. q. arab. مَفَّأَنْ Conj. V. *fodit, maxime terram* (unde مَفَّأَنْ, مَفَّأَنْ fovea, fossa), vicina radicibus حَرَب, بَرَر, كَوَر, بَرَجَنْ.

מַבְּנָה m. *fossor, agricola.* Jer. LI, 23. Amos V, 16. Plur. מַבְּנָה, c. Sult. מַבְּנָה (cum Kamez impuro) 2 Par. XXVI, 10. Jer. XIV, 4. XXXI, 24. Joel I, 11. Jes. LXI, 5. (Chald. id. Syr. et Zab. لَبَّا 2 Tim. II, 6, Cod. Nasor. II, 60. 64. Arab. مَفَّأَنْ).

מַבְּנָה rad. inusit. fortasse i. e. syr. لَبَّا iratus est, unde لَبَّا ira, aut aethiop. لَبَّا honoravit.

מַבְּנָה Achis, N. pr. regis Philistacorum in urbe Gath, tempore Davidis et Salomonis. 1 Sam. XXI, 10 sq. XXVII, 2 sq. XXVIII, 1. 2. XXIX, 1 sq. 1 Reg. II, 39. 40. LXX. Αχων, al. Αχηις, Ληγις.

מַבְּנָה Arabum articulus i. q. hebr. מַבְּנָה, nonnullis etiam vocibus hebraicis in V. T. praefixus, quae vel arabicae originis sunt (مَبَوْتَسْ, مَبَوْتَسْ) aut esse videntur (مَبَوْتَسْ), vel certe, quamquam exoticae, e lingua arabica in hebream transierunt (مَبَوْتَسْ). Cf. etiam مَبَوْتَسْ, مَبَوْتَسْ. Quamquam in aliis vocibus haec, quam dixi, cius syll. ba praefixa origo certior est, in aliis incertior: tamen non audiendi videntur, qui Arabum articulam in ullo V. T. vocabulo servatum esse negant, vid. CELESTIUS in Hierob. I, 173 et contra MICHAELIS Supplenum, p. 87. SALMASIUS de hyle iatrice p. 120. Ut enim tacem innumera linguae hispanicae et Iustinianae atque adeo non paucæ gallicæ, germanicaeque linguarum originis arabicae vocabula, in quibus Arabum articulus reficitur (Algebra مَبَوْتَسْ, Azimuth مَبَوْتَسْ, Alkali مَلْقَى, Alkoba, germ. Alkoven, مَبَوْتَسْ ect. ect.), syriaca quoque lingua in nonnullis vocabulis hunc articulum retinuit, quorum alia arabicae originis aut ab Arabibus petita, alia domestica sunt, ut مَكَنْ convolvulus Turbith, cf. arab. قُبَّصْ cucurbita, convolvulus; مَهَارَلْ et مَهَارَلْ (fortasse legendum مَهَارَلْ, مَهَارَلْ i. q. طَرْبَلْ, طَرْبَلْ); مَهَارَلْ valetudinaris, ab طَرْبَلْ; مَهَارَلْ lega s. mixtura argenti et aurii, a طَرْبَلْ: et contra in lingua arabica et syriaca quaedam Hebraeorum articuli vestigia comparent, nimirum in pronominibus طَرْبَلْ, طَرْبَلْ, طَرْبَلْ i. q. طَرْبَلْ. In hunc consummum retulerim voces, quae sequuntur:

מַבְּנָה m. Ezech. XIII, 11. 13. XXXVIII, 22 i. q. مَبَوْتَسْ glacies, κρύσταλλος (Job. XXVIII, 18), unde مَبَوْتَسْ lapides glaciei i. e. grando. Vocabulum for-

tasse magis arabicum, quam hebraeum, fuit. Kamüs p. 742: **أنجليس** *congelatum.* Rabbini satis ingatorie interpretantur: **אַנְגָּלִים דְּרוֹתָה אֲלֵי בָּשָׁר** lapides crystallo similes, ita ut **אַנְגָּלִים** si praepositio, *Pareau* (de vest. immortalit. in libro Jobi p. 323) primam syllabam e lingua aegyptiaca repetit, in qua **אַנְגָּלִים** est calculus, lapis, it. grando Exod. IX, 19, atque vocem hibridam esse statuit: cui explicationi, ctsi doctae, analogia tamen destitutae calculus adiudice dubitamus.

אַלְמָנָה m. plur. 2 Paral. II, 7. IX, 10. 11 et litteris transpositis 1 Reg. X, 11. 12 *lignorum pretiosorum genus*, tempore Salomonis ex Ophira una cum auro et gemmis mari adiectum, templi regiaeque ornamenti itemque musicis instrumentis adlibitum, secundum 2 Paral. II, 7 in Libano etiam nascens (sed v. infra). Plerique Rabbini, quos inter R. TANAHUM, *coralia* intelligent, atque ita singularis **אַלְמָנָה** usurpatum in Talmude (Mischna Kelim 13 §. 6. ibique Maimonides et Bartenorae): sed haec ligna (**אַלְמָנָה**) non sunt, et e mari rubro ac mediterraneo deminum ad Indos deportabantur (Plin. II. N. 32, 2); licet, modo antiquis sit iste Talmudistinus usus loquendi, lignum illud pretiosum a similitudine coraliorum dictum esse possit, q. d. lignum coraliorum, *Korallenholz*. Probabiliora est Kimchius, cui est arab. **أَلْمَنَة** i. c. *lignum tintorium rubrum* in India et Nigraria nascens (Abulfadli et Edrisi ap. Celsium l. c.), idem quod Europaci בָּרְזִילְיָה lignum brasilium nuncupant, quod nomen (nisi forte apud Kimchius et Maimonidem per glossam intrusum est) Brasilia detecta non potest non vetustius esse. A Kimchius prope absunt recensiones plerique, qui praeunte Celsio (Hierobot. I, p. 171 sq.) *lignum Santalinum* intelligent (arab. **رسول**, sanskr. *rakta tschandan*, *Pterocarpus santalinus* Linn.), in regno Sincensi atque in Archipelago indicio proveniens, colore rubrum, odoratum, ex quo hodieque in India utensilia pretiosiora conficerent solent (cf. BECKMANN'S *Häaarenkunde* T. II. fasc. I. p. 112 sq. Wahl Ostindien II, p. 803. Taber *Archäologie* p. 374), eaque sententia reliquis praestat. Vix certe audiendus fuerit WAHLIUS, qui *Jambolifera* Linn., arborum indican., sanser. *dschamba* dictam, significari suspicatur (l. c. p. 204 sq. 791 sq.), quae ob fructum quidem dulcedinem laudatur, nequam ob lignorum utilitatem et pulchritudinem in pretio est. Quod 2 Paral. II, 7 legitur, ligna Alginum in Libano quoque provenisse, in tanta, quanta alibi celebratur, ligni raritate parum est probabile, atque auctor Paralipomenon perpetran fortasse haec ligna a Phoenixibus advichi solita in horum regione domestica esse opinatus est. Tribuit quidem Abulfadli ap. Celsium l. c. p. 182 lignum santalinum etiam Syriae regionibus, sed plane contradictum recentiores, ita ut res in dubiis habeantur sit. Nil certi dant Versiones antiquae. LXX, in Regg. *πελεκητα* dolata, al. *πελεκητα*, in Chron. *πεικηνα*. Melius Vulg. *thyina*, ab

arbore odorifera *θύρων*, *θύμη*, de qua vide Od. 5, 50 Theophr. h. pl. 5, 5. Vofsius ad Georg. 2, 126. Syr in Regg. *لِبَنَة* ni fallor, *opus ligneum* et in Chron. *لِبَنَة* *buxus*. Arabs *لَبَنَة*, de quo ligni genere v. ad Jes. XLII, 19. ABUTWALIDES cedi genus intelligit propter 2 Par. II, 8. V. CLESIUS L. c. Jo. CAR. BIEL de lignis ex Libano petitis, in Museo Haganio Cl. IV, p. 1 sq. (quipinos intelligit), cf. Symb. Hagan. Cl. I, fasc. 2, p. 35 sq. Bibl. BREM. II, fasc. 3, p. 193.

אַל-גּוֹעַ Prov. XXX, 31 i. q. arab. **populus**.
 Inter quatuor, quae pulchre incedant, ultimum est: **רַבְגָּתָן rex, quemcum populus** i. e. populo suo stipatus, in media populi corona incedens. Vid. POCOCKI ad spec. hist. Arabum 207. White. CASTELLUS s. h. v. Tale quid intellexisse videantur iam LXX interpres: **δημογερῶν ἡ Φίει**, quamquam hi fortasse pro licentia sua verba struxerint quasi scriptum esset **רַבְגָּתָן מִקְדָּשׁ stans (locutus) ad populum suum**, vel stans coram populo suo. Ita certe Chald. **סְמִלְתָּן חֲדֵתָן**, Syr. **مَكْلُوكْنَ حَدَّتْنَ**.
 — Hebreis **רַבְגָּתָן** composition est ex **רַבְגָּתָן** particula negandi, et **מִקְדָּשׁ** surgere (cf. **מִקְדָּשׁ־תַּחַת Prov. XII, 28**), haec sententia: **rex, contra quem surgi** i. e. cui resisti nequit.

Similiter Vulg. *neq; est rex*, qui resistat ei, idemque significat, quod in 4 codd. Kemeticottianis et 14 de Rossianis disiuncte legitur בָּנֵי בְּנָה. Sed parum aptum hoc ad contextuum.

— 11 —

נֹא *ne, non, v. s. rad.* נָא.

אַל, -אַלְיָהּ, אַלְיָהּ Praep. *ad*, *versus v. sub* תִּזְבַּח, no. III.

לְאֵ *Deus*, v. sub rad. **לְאָ** p. 48.

HN pronomen demonstrativum plurale intriusque generis, *hi*, *hae*, *haec*, eni singularis, si linguae usum non etymon spectum est. Quanquam accedente paroge adoptatur Dagesch forte in littera Lamed, tamen de radice HN vix cogitandum fuerit, et videtur potius hoc vocabulum ut sono ita significacione articulo HN JI cognatum esse. Haec forma nuda nonnisi novies legitur 1 Par. XX, 8 et c. art. HN Gen. XIX, 8. 25. XXVI, 3. 4. Levit. XVIII, 27. Deut. IV, 42. VII, 22. XIX, 11 quibus in locis praeter 1 Par. I. e. omnibus Cod. Sam. substituit vulgare formam HN, vel perspicuitatis causa, vel ne confundreter cum HN (Deus). In omnibus reliquis V. T. locis legitur.

נָאָה plur. comm. *hi*, *hae*, *haec*, arab. أَوْيَةٌ (أَوْيَةٌ), Cor. 58, 4 fem. קְلַתִּי (quibus in singulare respondet ذَيْ), acthiop. ስለ፡ *hi*, ስለ፡ *hae*, ስለ፡ *hi*, ipsi, cf. relat. ስለ፡ *qui*, quae (in sing. ች), rabbin. נָאָה, aram. נָאָה (v. infra). Exempla tritissimi vocabulii non allego; quae extant, *omnia enumeravit NOLDIUS* (Concord. part. p. 49sq.). Refertur tam ad consequentia, ut Gen. II, 4: וְאֵרֶבֶת הַמִּזְבֵּחַ תֹּהֵן הָאָה
hae sunt origines (haec est historia) coeli et terrae, VI, 9. XI, 10. XXXVI, 10. XXXVII, 2. Exod. VI, 14 cet., quam ad antecedentia Gen. IX, 19. X, 20. 29. 31-32. XIV, 3. XXII, 23. XXV, 4. 16. XXXV, 26. XXXVI, 5. Postponitur plerumque nominis suo, ut
הַמִּזְבֵּחַ Gen. XV, 1: et ubi praemittitur est ellipsis verbis substantivis (v. exempla laudata): nonnumquam tamen usurpat *דְּמַשְׁקָעָה* Ps. LXXXIII, 12: הַמִּזְבֵּחַ בְּצִבְעָה
en seculos illos! Distributive inventitur *הַמִּזְבֵּחַ* Jos. VIII, 22. 2 Sam. II, 13. Sunt, qui singulariter illud usurpari affirmant per *מִזְבֵּחַ* landatis locis Ezech. XLVI, 24. Esr. I, 9. 1 Paralip. IV, 3. XI, 11. 2 Paralip. III, 3. at in enemis hisce exemplis *הַמִּזְבֵּחַ* refertur ad pluralia vel collectiva, modo antecedentia, modo consequentia. Praepositiones *בְּ*, *בִּ*, *בְּ* praefiguntur cum Schwa, cum

Kamez vero in Pausa, vel certe in fine enuntiationis (הַמֵּאֶז) 1 Sam. XVI, 10. הַמֵּאֶז Jes. LXVI, 8. הַמֵּאֶז 1 Reg. XXII, 17), et ubi involvitur articulus (2 Reg. XXXV, 17. Num. XXVIII, 24).

לְנָ chald. id. sec. Keri Esr. V, 15.

חַתִּיבָה chald. id. Jer. X, 11 et Esr. V, 15 Chethibh.

נִזְנָן chald. id. Dan. III, 44. VI, 3. VII, 17, it. נִזְנָן VI, 7, et saepissime in Targg. — Syr. **נִזְנָן** et **נִזְנָס**, Sam. **נִזְנָס**. Terminatio paragogica נִזְנָן, נִזְנָס exstat etiam in pronominibus נִזְנָן, נִזְנָס, נִזְנָס, נִזְנָס pro hebr. נִזְנָן, נִזְנָס.

ቃለ chald. id. Dan. III, 12. 13. 21. 22. 23. 27.
VI, 6. 12. 16. 25. Esr. IV, 21. V, 9. VI, 8. Ubique post-
ponitur nomini. Syllaba paragogica ቃ, ቅ, quam habes
etiam in singularibus ቃ, ቅ, proprie Suffixum esse
videtur, quale Arabes etiam pronominibus ploenasticè
addere solent, ut in اَنْكَهْ, اَنْكَهْ, ille, pr. hic tibi, كَهْ illa,
اَنْكَمْ, اَنْكَمْ, hic vobis, تَكْمِلْمَةْ hoc vobis (ALB. SCHULTENS,
ad Iamas. p. 334), cuiusque propria vis postmodo periret.
Apud Aethiopes respondet ከዕስ፡ et ከዕስ፡ illi,
illae.

תְּקִין verbum Hebraicis inusitatum, arab. **تَّكِينٌ** et

^{كَفَرَ} coluit, adoravit i. q. عبد, unde ^{اللَّهُ} et ^{النَّبِيُّ} cultus, adoratio, et ^{كَفَرَ} stupuit, pavore correptus est,

unde Dei nomen קָדוֹשׁ, קָדֵשׁ ductum esse volunt, ita ut
proprie sit *numen calendum* (لَنْ مَالِكُ) quia colitur sec.
Dschauharium vel *numen tremendum*, metum terro-
remque mortalibus incutieus (v. קְדֻשָּׁה, מִנְיָנָה, בְּקָרְבָּן, syr.
لَمَكَّة). Sed utraque et *colendi* et *pavendi* notio
a potestate numinis, quae nomini imest, potius ducta
videtur, et קָדוֹשׁ, קָדֵשׁ, קָדָשׁ antiquissimis
potius et primitivis lingue vocabulis adnumeranda
sunt. Vide sub קָדָשׁ rad. קָדַשׁ not. 2. Priorem illam a
colendo derivationem confirmaturus LUD. DE DIEV (ad
Exod. VII, 1) provocavit ad analogiam linguas ethiopi-
cas, in qua Δέος: Deus sit ab Ḳόπη: λαργεύειν,
οὔρεσθαι Iuc. I, 74. Matth. IV, 10. XV, 9; sed hoc
ipsius exemplum contraria potius sententiam commundat,

Et enim a rad. **ΩΛΗ**: *regnavit* est **ΩΛΗ**: *imperator*, ac
ΔΩΛΗ: *Deus* (pr. *rector*, *governator*), et ab hoc de-
 num nomine **ΔΩΛΗ**: *coluit* (*Denn*), **ΔΩΛΗ**:
religio, *pietas* in *Deum*, *cultus divinus*.

הַלְלוּ אֱלֹהִים (plene scriptum, cum Praef. et Suff. defective **הַלְלוּ אֱלֹהִים** Dan. XI, 38, **הַלְלוּ אֱלֹהִים** Hab. I, 11) m. **deus.** (Arab. **لَهُمْ**, **لَهُمْ** Cor. 5, 116. 7, 135, cum Art. **لَهُ** de Deo vero, unde **لَهُ** divinus, theologus, **لَهُ** et **لَهُ** **لَهُ**

divinitas; syr. et zab. **אֱלֹהִים** deus, **אֱלֹהָה** dea, **אֱלֹהִים** in numerum deorum retulit, divinum redditum, **אֱלֹהִים** divinus, chald. **אֱלֹהִים** id. unde **אֱלֹהִים** divinus, **אֱלֹהִים** divinitas, sam. **אֱלֹהִים** dens **אֱלֹהִים**. **אֱלֹהִים** divinitas). Ad imitationem Aramaismi forma singularis usus est nominis in sermone poetico et in sequiore Hebraismo, isque sexies tantum et quinquagies, Pluralis maiestaticus **אֱלֹהִים** vero ultra bis milles legitur. Utinam singulari
1) deo quoconque. Dan. XI, 37: **רַבְנָה אֵלֶיךָ כָּל־עַמּוֹד**, neque nullum deum curabit. 39: **רַבְנָה אֵלֶיךָ** dens peregrinus. 38: **שְׁמָךְ אֱלֹהִים** **אֱלֹהִים** deus arcum. 2 Chron. XXXII, 15, Neh. IX, 17. Sequitur genitivus eius, qui tale numer

adorat. **אֱלֹהֵי יַחְוּדָה** *deus Jacobi* i. e. Jchova Ps. CXIV, 7. Huc referenda est dictio proverbialis Hab. I, 11 de homine protero: **כִּי כַּה** *go cui robur suum pro nomine est* i. e. qui contento quivis nomine manu robustae ensique confidit. Cf. Job. XII, 6: **בָּרוּךְ אֱלֹהֵי קָרְבָּן** *qui deum in manu gerit.* Arma intelliguntur. Cf. Virg. Aen. 6, 773 ubi Mezentius, divum contentor (v. 648), ita loquens inducit: *Dextra, mihi deus, et telum, quod missile libro, Nunc adsint. Stat. Theb. III, 605: virtus mihi numer et ensis, quem teneo.* IX, 515: *ades o mihi dextera tantum Tu praeceps bellis et inevitabilis nimen Te voco, te solam superiorum contentor adoro.* Nomina quanta autem idolis hoc dei nomen recte tribui negatur Ps. XVIII, 32: **מִשְׁפָּט יְהוָה וְתִבְרָגָן** *qui quis est deus, praeter Jehovam.* Ies. XIV, 8. Deut. XXXII, 12. Cf. **מִתְּהֻנָּה** A. 1.

2) plerumque de *[summo et vero Deo] zur* ἐσόπη,
pro πλευρᾷ, s. l. Deut. XXII, 15. Ps. L, 22. CXXXIX,
19. Hab. III, 3. Nehem. IX, 17, et in libro Jobi, qua-
tenus rhythmus in continetur, quadriges III, 4. 23. IV, 9.
V, 17. VI, 4 rel. Const. c. Adj. in Sing. (Deut. I. c.) et
in Plur. Job. XXXXV, 6. — Plurali

אל-הָרִים (ubique defective scripto, e. praefixis contr.
בְּאֶלְהָרִים, בְּאֶלְהָרִים) Hebrei utuntur

A) pluraliter, 1) de diis s. numinibus in universum, veris falsisve. אֱלֹהִים אֱלֹהִים dii Aegyptiorum Exod. XII, 12, קָדְשֵׁם קָדְשֵׁם dii Damascenorum 2 Par. XXXVIII, 23, אֱלֹהִים אֱלֹהִים dii Amoritarum Jos. XXIV, 15. Iudd. VI, 10, cf. Exod. XXXIV, 15. Lev. XIX, 4. Deut. VI,

16. VII, 16. 25. XII, 3. XIII, 7. Ind. II, 12. X, 6. 1 Reg. XI, 5. 31. 33. XVII, 31. XXIII, 33. 34. 2 Reg. XVIII, 34. 35. XIX, 23; וְנִזְמָן di peregrini Gen. XXXV, 2. 4. Deut. XXIX, 18. XXXI, 15. Iudd. X, 10. 14. Jos. XXIV, 20; אֲלֹהִים הַקְרָבָה נְגָדִים ali dii v. נְחָתָה נְגָדִים novi dii, quos super deum eum coepit inuidi. V, 8. Deut. XXXII, 17. De Teraphim Gen. XXXI, 30. Interdum et vulgari populorum usi Jehovah et idola sub hoc communi nomine comprehenduntur Ps. LXXXVI, 8: אֱלֹהִים אֱלֹהִים אֱלֹהִים אֱלֹהִים Domine! Exod. XVIII, 11: אֱלֹהִים כָּל־עַמּוֹד יְהוָה Jehovah maior est omnibus deis. XXII, 19: תְּבִרֵךְ תְּבִרֵךְ qui dicit immolarevit, nisi uni Jehovah, sacraut percat, et Jehovah nomini principatus quidam tribuitur, unde hic אֱלֹהִים אֱלֹהִים Deus deorum Jos. X, 17. Ps. CXXXVI, 20 inveniatur et סְדָה אֱלֹהִים Ps. I, 2 (ubi spreta accentuum anterioritate ita iungere malo, quam per appositionem vertere: El, Elohim). Alibi vero idolis divinum nomen plane abudiuntur et nisi Jehovah tribuitur, 2 Reg. XIX, 18: בְּכָל־עַמּוֹד הָתָה בְּיַם נֶצֶחָה גָּדוֹלָה אֱלֹהִים illi enim nequaquam dui sunt, sed munium humanum opus. Jes. XLIV, 6: בְּכָל־עַמּוֹד בְּכָל־עַמּוֹד praepter me non est deus. XLV, 5. 14. 21. XLVI, 9. Idola adeo vocantur אֱלֹהִים 2 Chron. XIII, 9. Jer. V, 7, et conqueruntur aliquoties sacri scriptores, ubi de Jehovah idolorum more loquuntur gentiles 2 Paralip. XXIX, 19: loquebantur de nomine Hicrosylomorum quasi de reliquo populorum idolis, et 13 sq. Ita ex. gr. 1 Reg. XX, 25: et servi regis Syriae dicebant: אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל־עַמּוֹד numina montana sunt numina eorum (Hibraeorum), propterea nobis praevaluerunt. — אֱלֹהִים dii s. numina sec. multis eosque antiquissimos interpretes dicuntur.

2) *angeli* (cf. סְרִים נָגָל), tanquam *coeli numina*, *superi*, alibi בָּנֵי אֱלֹהִים dicti. Vide sub נָגָל, rad. נָגַד. Nullus tamen existat locus, in quo haec significatio vel necessaria vel prae cacteris apta sit. Ps. LXIXII, 1: עֲבָדָתְךָ יְהוָה בְּבָרֶךְ אֱלֹהִים נָמֵן בְּבָרֶךְ אֱלֹהִים Deus surgit in concione divina, in medio deorum indicatus. Syrus, quem sequuntur et recitationibus de WETHEIS, BLEEKIUS (in ROSENMEULLER A. *Repertoriu[m] I.* p. 85 sq.) al., אֱלֹהִים נָמֵן, angelos interpretatur, sed coll. comm. 2 et 6 reges terrar. dei filii intelligendi videntur (cf. no. 3). Comm. 6 Deus hos ita alloquitur: מִתְּבָרְכָתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִתְּבָרְכָתְךָ יְהוָה דָנֵל (Chald. angel) eos et filii illissimi eos omnes. 8. sed sicut reliqui homines morientini, sicut principes cadentis. Ps. XCVII, 7: וְאַתָּה תְּבָרְכֵנִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים נָמֵן, cuncta numina. LXX. Vulg. Syr. angel[i] eius, sed contextus de idolis cogitare nos inbet, unde Chald. omnes idololatriae. Ps. CXXXVIII, 1: כְּבָרְכֵנִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁאוֹל וְאַנְגָּלוֹן ὄγκελον ψαλῶσι. Vulg. in conspectu angelorum psallam tibi. (Syr. נְבָרְכֵנִי אֱלֹהֵינוּ). At inde non nihil aliud esse videtur atque נָמֵן אֱלֹהִים נָמֵן, quae est formula solennis pro in conspectu arcæ foederis, vel ante tentorium sacrum, postea in

templo Exod. XVI, 33. Lev. XXIII, 40. 2 Sam. VI, 14. Jos. XXIV, 1. Iudg. XXI, 2. 1 Par. XIII, 8, 11, idque flagitiat contextus (cf. vers. 2). *Ne vero mireris, מירך נא* adhiberi in ipsis Dei compellatione pro ~~זבוב~~, memorem te esse inbeo, haec verba continuere formulan quandam, propterea non mutandam, cf. Gen. XIX, 24: ~~זבוב~~ ~~בזבוב~~ .... ~~בזבוב~~.

Non raro etiam veteres recentioresque interpretes, ut
מֶלֶךְ, de angelis intelligenter, theologieis potius quam
exegeticis argumentis permotu esse videntur. Sic Ps. VIII,
6 ubi de homine dicitur: מִתְהַנֵּן בָּבָשָׂר יְסַפֵּר תְּחִזֵּק יְמִינְךָ יְמִינְךָ fecisti
ut parum abesset a nomine Alex, transluit ἡγαῖος
αὐτὸν βασιν καὶ ποιοῦ ἀγέλους, Chald. בְּגַם תְּרִזֵּב אֲגַרְבָּת
אֲגַרְבָּת, procul dubio ne hominem statuerent ιδεόν, et quod facile consequebatur, Deum ιδεύθων. Eadem
est ratio loci Gen. III, 5: מִתְהַנֵּן בָּבָשָׂר ubi Sam. Saad.
Abusaides, Arabs Erp. angelos habent (cf. Sam. Gen.
V, 1), et I, 26, 27, ex quo Samaritanii enim ABEN-ESRA
hominem ad angelorum, non ad Dei, similitudinem crea-
tum esse probant. Vide Aeneas orient. I, 102, et qui
inter recentiores candem sententiam adoptavit, II. A.
SCHOTTIVM in Opibse, II, 55 sq. Hand feliciss inter recentes
HERDERUS et BAUERUS (*Hebr. Mythologie* T. I.
p. 91) מִתְהַנֵּן in tribus primis Genesio capitulo reddunt
, die Elohim' s[ic!] [recte]tiam eorum: „die Eloah's[ic!]“,
, die Elohim' קָדוֹשׁ יְהוָה, Jehovah (deus) Elohorum (sit venia verbo):
ita ut polytheismum redolent haec narrations. Unicus
enim horum capitum locus, qui plures videri possit Superos
postulare, est Gen. III, 22: וְיָצַא כָּבֵד כָּבֵד הַנֶּה
ece, homo factus est sicut unus nostrum. LXX וְיָצַא
כָּבֵד כָּבֵד הַנֶּה.

et εἷς εἰς ἡμῶν. Vulg. *quasi unus ex nobis*. Syr. ام ده
كُوْنْدَهْ. Saad. كَوْنَادْ مَنْ. At nescio an pronomine plu-
rali כָּלֵב nostrum simpliciter significetur *Jehova cum filiis*
Dei (Gen. VI, 1).

3) אֲלֹהִים אֱלֹהִים nomimnquam sunt reges, alibi אֲלֹהִים אֱלֹהִים. Ita certe Ps. LXXXII, 1, 6, quem locum modo (sub no. 2) tractavimus. (Persis خدا khoda Deus est prae-terea Dominus, princeps خداوند khodawend dominus, multae auctoritatis princeps, rex).

4) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל sec. vett. interpp. sunt *indictus* s. *magistratus*. Exod. XXI, 6 de servo ad mortem usque servituro: אֶת־בָּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בָּנֵי־עֲמָלֵךְ Onk. et *adducet eum dominus eius ad iudices* (אַיִלְלָה), cf. J. D. MICHAELIS, qui ad exemplum Aegyptiorum reges magistratusque divino honore afficiuntur provocat (Diод. 1, 90). Exod. XXII, 7. 8: בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל (Onk. אַיִלְלָה) Joseph. Arch. 4, 8 §. 38 ex usu sui aevi: ἐν τοῖς ἑταῖροι κοραν. Cod. Sa. סְנָאֵל. Cf. Targ. Ps. CXXXVIII, 1. Verum recte ARABINEL observavit, indices et magistratus nusquam vocari אַיִלְלָה, nisi respectu loci iudicij; quod ibi Deut. indicia exerceant, cod. Deut. XIX, 17: *sistant se duos viri, quibus lis est*, נְצָרָה הוּא בְּפִרְשָׁת הַתְּבִ�וָּת כְּרָמָם coram

Jehovā, coram sacerdotibus et iudicibus. Etenim indicia in loco sacro habeantur, et **יְהוָה** est ipse Deus, qui illis præcesset putabatur. Beue LXX. Exod. XXI, 6: **πρός τὸ κυριεῖον τὸν Θεοῦ.** — **יְהוָה** usurpat

B) *singulariter*, de uno deo. Pluralis ille est pluralis maiestatis s. excellentiae, quemadmodum in aliis vocabulis *deus dominus* significantibus נָשָׂרְבָּם, נָשָׂרְבָּם rel. v. gramm. Lehrgeb. p. 663. 664, quem linguae canonem evertere frustra nuper conatus est H. A. EWALDUS in libro mox excitando pag. 32 — 34. Fuerunt et vett. Theologis, qui sanctam triadem hoc plurali significari vellet (v. GLASSIUS gramm. sacra, can. 15. DANZI diss. de pluralitate personarum divinarum p. 4 sq. MICHAELIS Supplenum, ad Lexx. hebr. p. 88), sed hos abunde confutat mia observatio, מִתְחַדֵּשׁ etiam de idolis diei. Magis placebat CLERICI, HERDERI abhorrumque sententia (v. CLERICUS ad Gen. I, 1. XI, 5. HERDER *Geist der hebr. Poesie* T. I. p. 48, quibus dudum praeconierat Judaci quidam, v. Cosri ed. Buxtorf. p. 256), Hebrewros πληθυντας de Deo a Palaestinis idola colentibus didicisse logui, ac polytheismo demum prolligato pluralem numerum in sensu maiestatis et dignitatis abiisse: sunt adeo phrases quaedam mox proferenda, quae originem suam polytheisticam etiamnun redolent: at malumus ad explicandum pluralem in grammatica illa ratione acquiescere, quandoquidem pluralis iste a) etiam de uno *ido* frequentat (cf. mox no. 1 — 3); b) in aliis etiam vocabulis *domini* usus venit, ubi similis causa exigitari non potest; adeoque c) in lingua persica existat, in qua نَبِرْدَان i. e. *deus, dominus* pluraliter effervuntur.

Atqui nomen plurale אֱלֹהִים more pluralis excellentiae construitur e. verbo (Gen. I, 1. 3 sq.) et adiectivo singulari, ut נָבָתְּתָם Deus vivus 2 Reg. XIX, 4. 16, אֱלֹהִים קָדוֹשׁ Ps. VII, 10, אֱלֹהִים קָדוֹשׁ Ps. LVII, 3. LXXVIII, 56; et cum plurali: אֱלֹהִים יְהוָה Deus vivus Deut. V, 23. בָּרוּךְ דָּנֶה דָּנֶה Deus sanctus¹ Jos. XXIV, 19 cf. 1 Sam. XVII, 26. 36. Jer. X, 10. XXIII, 36: at eum verbo plurali, ut videtur, nonnisi in certis quibusdam formulis, fortasse e polytheismo servatis, in quibus יְהוָה etiam plurilater transferre et Superos intelligere possit. Gen. XX, 13: אֱלֹהִים יְהוָה oberrare me iussit Deus (q. d. dii me oberrare iusserunt). XXXXV, 7: אֱלֹהִים יְהוָה ibi enim Deus revelavit se mihi. (Onk. angelii revelaverunt se, cf. sub A, 2, sed Mas. קָדוֹשׁ). Exod. XXII, 8. XXXII, 4. 8. 2 Sam. VII, 23: הַכֵּן שָׁאַל נָאָזְנָה וְיָדָם ad quem (populum) sibi vindicandam Deus processit. 2 Reg. XIX, 2: אֱלֹהִים יְהוָה וְיְהוָה ita faciat mihi Deus (faciant mihi dii) et ita addat. Ps. LVIII, 12: אֱלֹהִים קָדוֹשׁים שְׁאָזְנָה exstat Deus, qui in terris indicat. Polytheismi vestigia in his locis ipsi sequioris actatis scriptores Hebrei reprehendunt, et ubicunque unum vel alterum eorum in usum suum convertunt, istud offendiculum studiose devitaramt. Sic pro בָּרוּךְ דָּנֶה הַכֵּן 2 Sam. I, c. in Paralipomenis (lib. I, XVII, 121) legitur אֱלֹהִים קָדוֹשׁ, pro בָּרוּךְ דָּנֶה, pro בָּרוּךְ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ Exod.

XXXII, 4, 8 apud Nehemiam (IX, 18) תְּמִימָן וְ; et eodem consilio concinuator Samaritanus, monothelismi acerrimus vindicta, in quatuor Pentateuchi locis (Gen. XX, 13, XXXI, 53, XXXV, 2, Exod. XXII, 8) singularem verbi substituit. V. Comment. de Pent. Sam. p. 58. Hebrei interpres his in locis Deum cum angelis intelligentes interpretatione secundum subra (A, 2) existimant.

Ut iam linguae usum in hoc vocabulo exponamus, **בָּתָרְאָן** est 1) vocabulum generale et latissime patens, **נוֹמִינָאָן** quinquevate potestatem habens. Deut. XXXII, 39: **וְאֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ** non est deus *praeter me*, Ps. VIII, 1 de atheo: **וְאֵלֶיךָ יְהוָה** non est deus i. e. neque J. hova existit, neque aliud quocunque nomen. X, 4. I. III, 2. Usurpatum igitur, ubi divina natura humanae opponitur, Ezech. XXVIII, 2: *quia tantus est animi tui fastus, ut te deum (einen Gott) esse divis*, V. 6. Zach. XII, 8. Ps. VIII, 6: *scisisti ut parum abeset (homo) a deo,* Conf. de I. I. supra sub A, 2 disputata. Data opera Psalteris h. l. posuit generalius de natura divina vocabulum **בָּתָרְאָן**, V, 2, 10. **תְּחַנֵּן**. — Sacrisimè

2) legitur de *idolo*, gentilium deo. Exod. XXXII, 1: **אֱלֹהִים נָאָתֶה בְּבֵן הָאֱלֹהִים** fac nobis deum i. e. idolum. XXXIII, 32, 1 Sam. V, 7: **אֱלֹהִים נָאָתֶה בְּבֵן הָאֱלֹהִים דָגָון**, deus aster. XVII, 43, 2 Reg. I, 2: **אֱלֹהִים נָאָתֶה בְּבֵן בָּעֵל-שָׁבָע** Baal-*Sebab*, deus *Eccritonitarum*. Comm. 3, 6, 16. Jes. XXXVII, 38, Dan. I, 2, XI, 32. Adeo de dea s. idolo femino, siquidem Hebrei peculiari forma feminae carent, 1 Reg. XI, 5: *Astarte, numen Sidoniorum.* (Arabes et Rabbini *ido-lam* contemnit forma femini ei fertur **אֱלֹהִים נָאָתֶה** pl. **אֱלֹהִים נָאָתָּה**).

3) *Deus alienius* est deus, quem aliquis colit, quem deum domesticum, ἐπιγόνον, tutelarem habet. Jon. 4, 5: *unusquisque deum suum invocabat.* Ruth 1, 16: *populatus tuus sit populus meus, deus tuus sit deus meus.* Gen. XVII, 7, 8. XXVIII, 21 et cetera. Cf. nos. 2. — *Israelitarum* igitur deus est *Jehova*, sexcenties propterea dictus אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל Exod. V, 1. Ps. XLII, 11; קָדוֹם יְהוָה Ps. XX, 2. XLVI, 8. LXXV, 10. LXXXI, 2; קָדוֹם יְהוָה Ps. XLVII, 10. אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 1 Reg. XVIII, 36, et iunctum עַד יְהוָה Ps. XVIII, 29. קָדוֹם יְהוָה in Deuteronomio ultra ducenties, קָדוֹם יְהוָה in Levit. XVIII, XIX. — Hostibus Israeli victo illudentibus tribuitur quaestio: בָּהֲרֵב הָעָם אֵתֶן תְּבוּנָה ubi est deus vester? Deut. XXXII, 37. Joel II, 17. Ps. LXIX, 16. — Ps. XXXII, 12: קָדוֹם יְהוָה כָּל הָעָם o filicem populum, cuius deus est *Jehova!*

4) Rarius istiusmodi genitivus continet id cui deus praest, vel id quod creavit, quemadmodum *Mars* dicitur *deus bellorum*, ex. gr. גָּדוֹלָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל Gen. XXIV, 3, אֱלֹהִים כָּבֵד Neh. I, 4. נָתַן כָּבֵד הַמִּלְחָמָה deus exercituum coelestium Amos III, 13, et כָּבֵד כָּבֵד (fortassis pro אֲלֹהִים כָּבֵד נָתַן) Ps. LXXXV, 5, 8, 15, 20, אֲלֹהִים כָּבֵד נָתַן כָּבֵד נָתַן Numb. XVI, 22, XXVII, 16, vel dei pro-

priates et attributa: **דֵּין אָמֵן** *dies veritatis* Jes. LXV, 16; **דֵּין אַתְּמוֹת** *dies aeternitatis* Dant. XXXIII, 27. Non raro denique sequuntur duo gentiliter alter qualitas, alter personae (no. 5), id **דֵּין אֲמָנוֹת** *deus auctoritas mens prius*, institutio mea Ps. IV, 9; **דֵּין אַלְפָרָם** *dies auctoritatis misericordiae* Ps. XLIII, 17; **דֵּין נִירָא**, **דֵּין נִירָה** Ps. LIX, 18; **דֵּין שְׁבָטָים** Ps. LXXXII, 9; **דֵּין עֲנָנוֹת** CIN. 1.

Sed idem valet **בְּנֵי נָהָר** sine articulo (Jos. II, 15), quo sexcenties tum in pedestri sermone, tum in rhythmito, nullo paene discrimine intutur pro **בְּנֵי נָהָר**, ita quidem, ut utrum nomen adhibitum sit, vel a natura formularium et quadam linguae usu, vel a singularium scriptorum arbitrio, usu et consuetudine pendere solet. In Formulis, quae nonnisi cum **בְּנֵי נָהָר** leguntur, sunt **בְּנֵי נָהָר** vir **דָּמִינָה**, et **בְּנֵי נָהָר** filii Dei, que vel in polytheismo servatae sunt, vel in quibus generalior nominis notio aptior esse videbatur (cf. **בְּנֵי נָהָר**, **בְּנֵי נָהָר**, in quibus solemnis est usus vocis **בְּנֵי**, in modis aliis utrumque nonnisi usus est plane promiscuus, ut **בְּנֵי כָּלְבָה** et **בְּנֵי אַחֲרֵיה** Dan. IX, 11, **בְּנֵי כָּלְבָה** et **בְּנֵי אַחֲרֵיה** Gen. I, 2, XII, 58, Exod. XXXI, 3, XXXV, 34, Num. XXIV, 2, et **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** et **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** Chrys. Israe, **בְּנֵי כָּלְבָה** et **בְּנֵי אַחֲרֵיה** Job, I, 1, 8, **בְּנֵי קָרְבָּן** et **בְּנֵי קָרְבָּן** Gen. XXIII, 2 (*ein Engel Gottes*). Quod ad diversorum V.T. scriptorum consuetudinem attinet, pro consilio nostro habe notasse sufficiat: a) in sermone historico, nominatum libro nomine Josue, Iude, Sam. Regis. In eum tantum est usus nominis **בְּנֵי נָהָר**, unde repetendum est, quod Joli scriptor in prologo pedestri-sermone scripto Deum plerunque **בְּנֵי נָהָר** inveniatur, in ipso carmine 28, 29. Praeteren-usus vocis **בְּנֵי נָהָר** regnat in Proverbii Salomonis. Contra b) in argenteis actatis scriptoribus, ut Ecclesiaste, Jona, Daniilis libro, ita celebratur **בְּנֵי נָהָר**, **בְּנֵי נָהָר**, et alterum Dei nomen ab his libris fere absit, it quod nesciu- an sequioris actatis superstitioni, cui sanctius illud nomen promuntiare religio erat, tribuebundum sit (cf. sub **בְּנֵי נָהָר**). c) In Psalmis horum nominum haec est ratio, ut in Ps. I—XLI Deus paene semper (ducenties fere et quinquagies) **בְּנֵי נָהָר** dicitur, rarissime **בְּנֵי נָהָר** III, 5, 9, 11, VII, 11, 12, XXV, 2a (in appendice addicione psalmi alphabeticis), XXXVI, 2, et sic non nisi peculiai causa, ut VIII, 6, IX, 18, X, 4, 15, XIV, 1, 2; neque aliter in psalmis gra-

dnum (CXX-CXXXIV), in quibus מֶלֶךְ קָדוֹם absolute positum (etenim קָדוֹם קָדוֹם CXXII, 9, CXIII, 2 huc non pertinet) nunquam legitur, קָדוֹם quinque et quadraginta. Contra in Psalmis XLII-LXXX, praesertim in Asaphi et Korachitarum carminibus, ita praevalit usus vocabuli מֶלֶךְ קָדוֹם eiusque absolute positi, ut hoc fere centies et septuagies, קָדוֹם vix trices legatur, adeoque pro tri-tissima pharsi אֵל קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם non sine tantologia seribut מֶלֶךְ קָדוֹם XLIII, 4, אֵל קָדוֹם קָדוֹם XLV, 8 (ubi male מֶלֶךְ קָדוֹם pro vocativo habent) L, 7, מֶלֶךְ קָדוֹם קָדוֹם LXVII, 7, מֶלֶךְ קָדוֹם קָדוֹם LN VIII, 9, קָדוֹם קָדוֹם LN VIII, 9, קָדוֹם קָדוֹם LN VIII, 9, et quidam P̄saltae vel certe horum carminum concinnotatores Jechovae nomen studiose devitasse videntur. — d) In Genesos singulis ferme capitibus utramque nomen ita variat, ut isto indicio Criticorum sagacitas hunc librum e duobus antiquioribus diversas indolis monumentis, in quorum uno nomen dei esset קָדוֹם, in altero מֶלֶךְ קָדוֹם, conflatum esse indagaverit (vide ETENHORS Einleit. in das A. T. T. III. §. 407 sequ. ed. IV. de WETTE Einleitung §. 170); cui hypothesis nos quoque subseribimus, ita tamen ut in quibusdam formulis solemus, ut קָדוֹם קָדוֹם VI, 2, prins quoque monumentum nomine Elohim usum esse observemus. Copiose et diligenter, sed argutius nonnunquam quam verius, et hypothesisnae nimis inscribens nullaque ferme librorum poeticon et propheticorum ratione habita, de usu nominum Dei bibliorum super egit H. A. EWALDUS (*die Composition der Genesis*, 1823, pag. 17 sq.).

Dei esse dicitur in S. S. quicquid nuptate praestans-tissimum in suo genere priscis hominibus specialiter a Deo profectum, missum creatumne videbatur, vel divinae angustamque speciem prae se ferbat (τὸ Θεός). Sie מֶלֶךְ קָדוֹם mous *Dei* Ps. LXVIII, 16 de monte Basan, cf. קָדוֹם קָדוֹם XXXVI, 7 (sed alio flexi Exod. III, 1 de monte Horieb tanquam Dei domicilio); מֶלֶךְ קָדוֹם ritus *Dei* I. collect. rivi *Dei* Ps. LXV, 10 de rivis Dei beneficio aqua repletis (cf. קָדוֹם fluvius *Dei* apud Arabes de pluvia, v. A. SCHULTEIN in animadvers. ad h. l., eniis formulae comparatio vero non ita urgenda est, ut וְעַז itidem de pluvia intelligas); מֶלֶךְ קָדוֹם terror a Deo subito immissus, terrorem panicum dixeris Gen. XXXV, 5; 1 Sam. XIV, 15 (cf. קָדוֹם קָדוֹם Job. VI, 4), מֶלֶךְ קָדוֹם lactationes divinae i. e. divina vi adiutae, vel arduae. Cf. קָדוֹם קָדוֹם Ps. LXXX, 11, קָדוֹם קָדוֹם CIV, 16, מֶלֶךְ קָדוֹם de fuligine ect.

מֶלֶךְ קָדוֹם a Deo aliquoties (simili sensu, quo Genitivus ille Substantivis) Adiectivis additur ad significandum, tale attributum ab ipso Deo profectum esse, vel tale esse quale nomini a Deo proficiendi possit. Sic Jon. III, 3. Ninive appellatur: מֶלֶךְ קָדוֹם בָּרֶץ pr. urbs divinitus magna i. e. singulari numinis beneficio, et, quod hebraec formulae exacte respondet, Moses puer Act. VII, 20: ἀστέος τῷ Θεῷ 2 Cor. X, 4. Egregie hunc usum illustrat formula Arabum קָדוֹם pr. a Deo, divinitus! ege-

gie!, ubi laudent aliquem vel admirantur, ex. gr. אֵל בָּבֶן divinitus (ita) pater tuus Har. Cons. IV p. 38 ed. de Sacy, cf. Abulf. Ann. III, 140, impr. sequente לְאֵל בָּבֶן ubertas, copiac, divitiae, ut Har. 34 p. 361:

a Deo copiae tuae. Schol. وَقِيلَ خَيْرٌ وَقِيلَ مَعْنَى مِنْ أَلَّا كُتُبَةً مَا غَيْرَهُ مِنْ الْخَيْرِ dicitur in laudem alicuius divinitus ubertas eius! nimur eruditio, vel etiam bonorum, propriè significare dicitur a Deo venit abundantia bonorum qua es pollet. Cf. Dschauharium et Meidanium ap. Reiskiū ad Abulf. Ann. II, 420, et eidem librum I, 36. II, 410, nec non de Sacy chrest. arab. I, 34. Aliis, ut BOCHARTO (geogr. s. p. 258, 284) מֶלֶךְ קָדוֹם est coram Deo i. e. ex ipsis Dei iudicio, qui res ex veritate aestimat, coll. קָדוֹם קָדוֹם Gen. X, 9. At hand dubius praestat, Lamed in hac formula, quemadmodum saepe aliis, de causa interpretari. Germ. dixeris: göttlichgroß, göttlich-schön.

De formulis קָדוֹם קָדוֹם אֲלֹהִים אֲלֹהִים קָדוֹם קָדוֹם v. sub קָדוֹם, קָדוֹם, סָבָט, aliusque vocibus, a quibus illae ordinantur.

7) קָדוֹם dicitur de specie divina (Götter-, Geister-gestalt) 1 Sam. XXVIII, 13, ubi incantatrix ad Saulum: קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם speciem divinam video e terra surgentem. Samuelis manus illa significat, unde hic: קָדוֹם qualis est forma eius? LXX. Vulg. Syr. deos redditum in Plurali, Chald. angelum Dei. Rectius in singulari, propter id quod sequitur.

Not. 1. Sunt interpres, qui קָדוֹם etiam singulariter de uno rege usurpari et idem esse dicant quod provocantes illi quidem ad divinos paene honores, quibus reges suos prosequuntur Orientales (v. Diod. I, 90. 95. III, 3. 5. Brisson, de reg. Persarum principatu pag. 8), divinique, quibus illos ornare solent, attributa, velut Autochonus Deus Epiphanes et. (cf. DE SACY Mémoires sur diverses antiqu. de la Perse p. 35, 36, 41). At primarius, quem laudent, locis Ps. XLV, 7, hoc minime probat. Vertunt illi: קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם solium tuum, o Deus (i. e. o rex divine) stabis in aeternum, sed vix dubitandum est, quin קָדוֹם קָדוֹם, solenne Dei nomen in psalmis korachiticis, idem sit, quod sexcenties aliis, et construendum sit per ellipsis: קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם קָדוֹם solium tuum erit solium divinum (i. e. a Deo munatum et fortunatum), secundum tritissimum linguae canonem Lehrgeb. §. 253, 6. Multo etiam minus hue pertinet comm. 8. קָדוֹם קָדוֹם, quod redditum: o Deus! deus tuus, sed rectius: Deus, deus tuus. Cf. no. 6 lit. c. — Comm. 7 quidem vett. etiam interpres קָדוֹם in vocabulo exponunt, sed ad ipsum Deum hinc referunt.

Not. 2. Quidam vett. interpres, ut Saadias in Pentatecho (sec. codicem in Polyglottis exscriptum, neque vero sec. Constantinopolitanum) et Jesaia (VI, 2, 5), Versio

Chaldaeo-samaritana, et Abusaides, sui temporis suaeque
sectae dogmaticas rationes scuti, ubi Deus ipse et ne-
mine interveniente cum hominibus egisse usque apparuisse
dicitur in codice sacro, pro בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל (et בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל) ange-
lum Dei substitutum (cf. A, no. 2), praecantibus iam
paraphrasibus chaldaicis, quae ministerio Verbi dixerat
(בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל) uti solent. Vide exempla in Eteniobus
Lindit, in das. I. T. ed. IV., T. II. p. 248, 255, 272, 333.
In textum adeo hebreo-samaritanum nonnumquam pro
Deo irrepsit angelus Dei Num. XNI, 20, XNII, 4, 5,
16. Fluxit autem haec in vertendo licentia e recentiorum
Iudacorum et Samaritanorum de Dei dignitate et sublimi-
tate purioribus notionibus, et nequaquam Samaritanorum
theologiae propria est, quemadmodum post Jo. Mosenem
(ad Gen. V.) statuit Eteniobius I.c. p. 249. Cf. Saadian
Ies. I. c.

תָּהֲנָה chald. (cum praef. **תְּהַנֵּה**) Dan. II, 19, cum Suffl. contr. ut **תְּהַנֵּה** Dan. VI, 21, **תְּהַנֵּה נָשָׁה** III, 28) *deus*, qui-
cunque sit. Dan. III, 28: **תְּהַנֵּה נָשָׁה תְּהַנֵּה אֱלֹהִים נָשָׁה** גֶּזֶן
ne adorarem alium deum, praeter suum. VI, 8, 13.
תְּהַנֵּה alias deus Dan. III, 29. — Cum genit. eius,
qui aliquod numen colit. **תְּהַנֵּה תְּהַנֵּה** Esra V, 1, VI, 14.
תְּהַנֵּה מִנְאָה Dan. II, 23, et cum Suffl. **תְּהַנֵּה** *dens mens*
Dan. VI, 23 et. It. cum genitivo eius, cui numen praecepit,
ut **תְּהַנֵּה** *deus coeli* Dan. II, 18, 37. Esra V, 11 et. **תְּהַנֵּה** **תְּהַנֵּה** *deus deorum* i. e. summus *dens* (Jehova).
Dan. II, 42.

Stat. emphat. **שְׁמֵן** Deus **עוֹלָה**, deus summus et unicus, pro **יְהוָה**, quod nomen in Chaldaismo Danielis et Israe non extat, Dan. II, 20. III, 52. VI, 21. **שְׁמֵן** **תְּמִימָה** de templo Isra V, 2 sq. VI, 3 sq. **שְׁמֵן** **תְּמִימָה** deus summus Dan. III, 26.

Plur. **נְתָנָן** st. emphat. **נְתָנוּן** dñi, ubique pluraliter
Dan. II, 11. 47. V, 4. 11. 23. **בֵּן אֱלֹהִים** *situs deorum,*
coequitum nuns. Dan. III, 25.

I. תְּזִבָּח

IV. V. 'pr. per Deum affirmavit, denom. a primitivo
Ex v. pag. 49. (Alii, ut A. SCHULTESS ad Prov.
III, 25 primariam huius verbi potestatem ponunt in ad-
stringendo obstringendoque, coll. arab. ፳, et particula ፲፻,

¶, cf. infra πέντε no. III). Vide Hiph. — E conj. Kal hu
referunt Hos. IV, 2: οὐδὲ πάρα iurare et mentiri i. e.
peierare (cf. Barhebr. 405. **υπόκειται**, juravit et men-
tientis est i. e., peieravit). Sed melius πέντε de exescratione
aliorum explicatur, cf. Ps. LIX, 13 et no. 2, LXX. **τριστι**.
— 2) **exescratus est**, pr. immine invicato exitium alieni
imprecatus est (cf. Job. XXII, 30) Iudg. XVII, 2,
Hos. IV, 2, — **αἰωνίτης, lamentans est**, quod cum

exsecrationibus et invocatione numinis coniunctum esse solet
(nostr. *götterbarmen*). Joel I, 8. Syr. et zab. p^r id. cf. 2² 28
et 2² 22.

Hipp. iurare fecit aliquem, iuraturando adstrinxit eum, c. C. acut., 1 Reg. VIII, 30; 2 Paral. VI, 22. Put. apoc. οὐτοὶ πρὸ τῶν θεῶν, τίτανοι, 1 Sam. XIV, 24. Nonnulli eodd. et editiones male οὐτοὶ, q. s. esset a οὐτοῖς.

↳ (c. Zere puro) v. **↳**

נָקֵנָה enim Kamez impuro, e. Suff. נָקֵנָה Gen. XXIV, 41, נָקֵנָה Deut. XXXIX, 11 Plur. constr. נָקֵנָה Deut. XXXIX, 21 (pro נָקְנָה, idque pro נָקְנָה, נָקְנָה, נָקְנָה, v. Lehrgeb. pag. 509) arab. نَكِنْ, نَكِنْ, نَكِنْ.

1) *iuris iurandum*, *iuramentum*, ut in lingua arabica (v. Iba Doreid v. 16, Harir 18, p. 14 de Saey), Gen. XXIV, 14; *תָּנַךְ iuris iurandum mihi praescitum*, *תָּנַךְ נָאכָה ingredi* in iuramentum i. e. iurecurando se obstringere Neh. X, 30, et in Hiph. *תָּנַךְ בָּרֵךְ obstringere aliquem iurecurando* Ezech. XVII, 15. Ex hac analogia expedicendum est locu-
i Reg. VIII, 31: *si quis in alterum deliquerit נָאכָה תָּנַךְ נָאכָה isque iuramentum ei detulerit נָאכָה נָאכָה נָאכָה* hoc vero ingreditur iuramentum *coram altari tuo* et c. *נָאכָה h. l.* constr. c. accus. *Alius נָאכָה ibi est pro-*
נָאכָה iurans, sed illud utique praescerendum est.

2) *fœdus iuramentis confirmatum*, Gen. XXVI, 28.
Deut. XXIX, 11, 13. Ezech. XVI, 59. (Arab. ^ج ius*u*-
randum fœdus).

יְהוָה וְפָאֻלֹּוּס

⁵ 287 f. *exstiratio* Thren. III. 65.

¶ (enm Zere piro) et ¶ formae sunt insolentiores *deum* significantes (cf. ¶ not. 2, pag. 49) et nonnisi in nominibus propriis personarum et locorum obviae, quorum haec est enumeratio.

תְּהִלָּה (quem Deus amat) n. pr. Israelitae in deserto, qui divino spiritu ductus vaticinari coepit Num. XI, 26, 27. Cf. תְּהִלָּה.

נְאָתָה (quem *Deus vocavit*, ab נָאָתָה et נְאָתָה = עַמָּךְ) filius Midiani. Gen. XXV, 4. 1 Par. I, 33.

נְאָתָה (quem *Deus donavit*) 1) iunus e ianitoribus templi 1 Par. XXVI, 7. 2) vir Gadita, Davidis comes, ibid. XII, 12.

נְאָתָה (quem *Deus donavit*) heros Davidis, qui Goliathum interfecisse dicitur 2 Sam. XXI, 19; נְאָתָה הַנְּאָתָה אֶת־אֶתְנָתָה אֶת־אֶתְנָתָה et *interfecit Elchanan, filius Jairi - Originis, Bethlehemita Goliathum Gathitam*. Quoniamque haec conciliabis cum iis, quae 1 Sam. cap. XVII de Davide, Goliathi interfector, dicta sunt, sive diversas traditiones, sive duos Goliathos statuendo (quamquam illud magis placet), auctor *Paralipomenon* (1, 20, 5) haec male intellecta conjectando in alium sensum detorsit scribens: נְאָתָה אֶת־אֶתְנָתָה נְאָתָה El-hanan, filius Jairi, interfecit Lachmi, fratrem Goliathi Gathitae. Ignorans enim, quid sibi velit נְאָתָה הַנְּאָתָה, et hunc locum cum 1 Sam. XVII conciliaturus, Lachnum nobis dedit, Goliathi fratrem, personam, nisi emnia nos fallunt, prorsus fictimam. Cf. GRAMBERG *Versuch über die Chronik* p. 63. Id utrum ex *Paralipomenon* loco proficiamus, vocabulum נְאָתָה ap. Sam. probabiliter adulterinum esse, et ex fine coinnatis in textum irrepsisse. 2 Sam. XXIII, 21 in indice herorum Davidis recensetur El-hanan Bethlehemita filius Dodo, qui, ubique latet mendum, ab illo non diversus fuisse videtur.

נוֹרָאָתָה (*Deus patris aut, cui Deus pater*) 1) filius Helionis, phylarcha Sebulonitarum Num. I, 9. II, 7. — 2) Rubenita, pater Dathan et Abiram contra Moysen coniuratorum Num. XVI, 1. 12. XXVI, 8. — 3) frater Davidis natu maior 1 Sam. XVI, 6. XVII, 13. 28. — 4) Levita, Davidis acquisitus 1 Par. XVI, 4. cf. VI, 27.

נוֹרָאָתָה (*cui Deus robur*) 1) nomen duorum herorum Davidis 1 Par. XI, 46. 17. XII, 11. — 2) phylarcha Manassitarum 1 Par. V, 24. — 3) phylarcha Benjaminitarum 1 Paral. VIII, 20. — 4) aliis eiusdem nominis, ibid. 22. — 5) Levita Davidis 1 Par. V, 9. 11. — 6) Levita, tempore Hiskiae 2 Par. XXXI, 13.

Not. Nomen *Eliel* cum aliis quibusdam, ut נְאָתָה, נְאָתָה, נְאָתָה, a nominalis ita expheat, ut ipsius numinis attributa confinat (*deus roboris, Jehova deus, deus patris, Jehova pater*), quod quidem ex Aegyptiorum, deorum nomina boni omnis causa privatis quoque hominibus tribuentur (v. Champollion *précis du Système hiéroglyphique* p. 109), adeoque Christianorum Sanctorum nomina aleptantium analogia quodammodo illustrari possit; at simplicior videtur ea, quam Jo. SIMONIS ingressus est, ratio, ut hae nomina per ellipsis Relativi ex-

plicantur: (cui) *Deus robur*, (cui) *Jehova deus* (est), (cui) *Deus pater*, (cui) *Jehova pater*.

נוֹרָאָתָה filius Hemanis 1 Par. XXV, 4, contr. נְאָתָה Propter accentum in penultima SIMONIS (Onomast. V. T. p. 71) reddendum existimat: *lamentatio*, ut sit pro נְאָתָה cum He paragogico, ab נְאָתָה = נְאָתָה Malim spretis accentibus: *Deus venit*.

נוֹרָאָתָה (quem *Deus amat*) phylarcha Benjaminitarum Num. XXXIV, 21. Cod. Sam. תְּתַלָּא.

נוֹרָאָתָה (quem *Deus curat*) 1) filius Davidis 2 Sam. V, 16, qui 1 Par. XI^{IV}, 7 נְאָתָה (quem *Baal curat*). — 2) pater Resonis Syri 1 Reg. XI, 23. — 3) miles Josaphati 2 Chron. XVII, 17.

נוֹרָאָתָה (*cui Deus est Ille*) 1) ianitor templi 1 Par. XXVI, 7. 2) frater Davidis 1 Par. XXVII, 18. 3) v. נְאָתָה no. 1.

נוֹרָאָתָה (*eni Deus est Ille*) 1) filius Barachelis, Busita, Iobi amicus et in disputando adversarius numero quartus. Job. XXXII—XXXV. Nonnunquam scribitur נְאָתָה XXXII, 4. XXXV, 1. — 2) avus Samuelis 1 Sam. I, 1. — 3) chiliarcha Manassitarum 1 Par. XII, 20.

נוֹרָאָתָה et נְאָתָה v. sub v. נְאָתָה.

נוֹרָאָתָה (*quem Deus abscondit i.e. salvum praestat in periculis*) heros Davidis 2 Sam. XXIII, 32. 1 Par. XI, 33.

נוֹרָאָתָה (*qui Deus repensio s. praemium est, a حرف Conj. III. par rependit, Conj. IV. bonum vel malum rependit*) Salomonis regis minister 1 Reg. IV, 3.

נוֹרָאָתָה (*cui Deus est rex*) sacer Ruthae, Ruth 1, 2. II, 1. IV, 3. 9.

נוֹרָאָתָה (*quem Deus addidit sc. parentibus, nomen filii natu minoris*) 1) phylarcha Gaditarum Num. I, 14. II, 14. V, 24. 17. X, 20. — 2) princeps Gersonitarum ibid. III, 21.

נוֹרָאָתָה (*cui Deus auxilium est l. praestat*) 1) serenus Abrahami Damascenus Gen. XV, 2. Muhamedanorum de eo fabulas v. in *u'HERELOT bibl. orient.* p. 291 v. Damaski. — 2) filius Mosis et Zipporae Exod. XXVII, 4 (ubi ratio nominis redditur his verbis: נְאָתָה נְאָתָה) 1 Par. XXVII, 15. XXVI, 25. — 3) Benjamini nepos 1 Par. VII, 8. — 4) princeps Rubenitarum,

ib. XVII, 16. — 5) sacerdos tempore Davidis ibid. XV, 21. — 6) propheta tempore Josaphati 2 Par. XX, 3. — 7) viri quidam Esrae aequales, a) Esr. VIII, 16. X, 18; b) X, 23; c) X, 31.

בְּנֵי בְּנֵי אָבִיךָ (ad *Deum oculi mei* sc. diriguntur, nisi est forma contractior pro *בְּנֵי בְּנֵי אָבִיךָ*) vir Benjaminita 1 Par. VIII, 20.

בְּנֵי בְּנֵי (per hypallagen *Dei populus* i. q. בְּנֵי אָבִיךָ cf. no. 1) 1) pater Bathseae 2 Sam. XI, 3, qui i Par. III, 5 בְּנֵי בְּנֵי vocatur (codem sensu). — 2) filius Achitopheli 2 Sam. XXIII, 34.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus robur* est, cf. בְּנֵי Gen. XLIX, 24, sec. SIMONEN cui *Deus exultatio* coll. 2 Sam. VI, 16, sec. J. D. MICHAELIS in Supplenum, p. 87 cui *Deus aurum* est, coll. Iob. XXII, 25) 1) filius Esayi Gen. XXXVI, 4, 10, 11, 12, 15, 16. 1 Par. I, 35. 2) amicus Iobi Iob. II, 11, IV, 1, XV, 1. XXII, 1. XLII, 7. 9. LXX. *Eλεφάσις*.

בְּנֵי בְּנֵי (quem *Deus iudicat*, a בְּנֵי) miles Davidis 1 Par. XI, 35.

בְּנֵי בְּנֵי בָּנָה (quem *Deus distinguit* i. e. eximium praestet, pro בְּנֵי בְּנֵי בָּנָה) Levita Davidis aequalis 1 Par. XV, 18, 21.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus salus* est) 1) filius Davidis 1 Par. III, 6. XIV, 7, בְּנֵי בְּנֵי quoque dictus XIV, 5. — 2) heros Davidis 2 Sam. XXIII, 5. — 3) Benjaminita 1 Par. VIII, 39. — 4) duo viri, Esrae aequales Esra VIII, 13. X, 33.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus rupes* est) phylarcha Rubenitum Num. I, 5. II, 10. VII, 30. X, 18.

בְּנֵי בְּנֵי (quem *Deus abscondit* i. e. protegit) 1) princeps familiae Kahathitarum Num. III, 30. 2 Par. XXIX, 13, qui alia forma scribitur בְּנֵי בְּנֵי Exod. VI, 22. Levit. X, 4. — 2) princeps Sebulonitarum Num. XXXIV, 25.

בְּנֵי בְּנֵי m. heros Davidis. 2 Sam. XXIII, 25. Etymon latet. Jo. SIMONI (Onomast. p. 490) est: Dei congregatio, contr. pro בְּנֵי בְּנֵי a σπέρμα chald. congregavit; fortasse etiam pro בְּנֵי בְּנֵי (quem) Deus purificavit, i. e. purum, innocentem promulavit.

בְּנֵי בְּנֵי (quem *Deus constituit*) 1) palatio regio tempore Hiskiae praefectus 2 Reg. XVIII, 18. 26. 37. XIX, 2. Jes. XXII, 20. XXXVI, 3. 11. 22. XXXVII, 2. — 2) Josiae regis filius, a Nechone, Aegypti rege, regio imperio ornatus, ita tamen ut nomen eius in בְּנֵי mutaretur 2 Reg. XXIII, 34, unde accuratius definien-

dum, quod legitur i Par. III, 15. — 3) sacerdos tempore Esrae et Nehemiae, Nehem. XII, 41. Inde est gracium *לְחֹזֶקְעָם* Matth. I, 13. Luc. III, 30.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus est sacramentum*, quae per Deum innat i. e. Dei cultu ix, cf. Ies. XIX, 18 et quae ibi annotavimus, Amos VIII, 1). Zeph. I, 5) nomen mulieris, uxoris Aharonis. Exod. VI, 23. LXX *Ελασαρέτ*, ut Luc. I, 7.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus salus* est q. d. Sosithens, pro בְּנֵי בְּנֵי, cf. בְּנֵי בְּנֵי, בְּנֵי בְּנֵי) filius Davidis 2 Sam. V, 15. 1 Par. XIV, 5, qui i Par. III, 8 בְּנֵי בְּנֵי vocatur, vel scriptorius vel librariorum vitio.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus rependit* i. quem *Deus restituit*) 1) vir e posteris Davidis 1 Par. II, 21. — 2) sacerdos, uni e viginti quatuor sacerdotum classibus praefectus i Par. XXIV, 12. Esr. X, 6. Neh. XIII, 4. — 3) sacerdos maximus tempore Nehemiae, Neh. III, 1. 20. XII, 10. — 4) alii nonnulli eiusdem temporis viri. Esra X, 24. 27. 36.

בְּנֵי בְּנֵי (quem *Deus exaudit*) 1) filius Davidis 2 Sam. V, 16. 1 Par. III, 8. — 2) filius Ammihud, princeps Ebraimitarum Num. I, 10. II, 18. 1 Par. VII, 26. — 3) avus Ismaelis, Gedaljae interactoris 2 Reg. XXV, 25. Jer. XLII, 1, cf. XXXVI, 12. 20. — 4) vir e posteris Judae i Chron. II, 41. — 5) sacerdos tempore Josaphati 2 Par. XVII, 8.

בְּנֵי בְּנֵי (cui *Deus salus* est, pro בְּנֵי בְּנֵי vel בְּנֵי בְּנֵי) Elisa, filius Saphat, propheta, Eliac discipulus, comes et successor, quam plurimis miraculis famosus, in regno decem tribuum nono ante Chr. seculo Abasja, Joram, Jehu et Joaso regnabitis florens. 1 Reg. XIX, 16 sq. 2 Reg. I—XIII. LXX. *Ἐλασαέ* M. Alex. *Ἐλασαέ*, in N. T. *Ἐλασσαός* Luc. IV, 27.

בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי (quem *Deus iudicat* cf. בְּנֵי בְּנֵי) vir contra Athaljam coniuratus 2 Par. XXIII, 1.

אַלְמִינָה v. בְּנֵי בְּנֵי.

בְּנֵי בְּנֵי (cuius amoenitas s. gaudium *Deus est*) miles Davidis 1 Par. XI, 16.

בְּנֵי בְּנֵי (quem *Deus dedit*, cf. בְּנֵי, *Theodorus, Alcodatus*) 1) avus regis Joachin 2 Reg. XXIV, 8, fortasse idem, de quo agitur Jerem. XXVI, 22. XXVII, 12. 25. — 2) Levitae nonnulli tempore Esrae, Esra VIII, 16.

בְּנֵי (quem *Deus laudat*, ab בְּנֵי cf. Job. XXIX, 11 et μαντρωσι Lyc. IV, 22; aut per apocopen pro בְּנֵי בְּנֵי v. p. v.) vir Ephraimita 1 Par. VII, 21.

אַלְלָלָה (quem *Deus induit* i. e. replevit, cf. פָּנָה Job. XXIX, 14) vir Ephraimita 1 Par. VII, 20.

אַלְלָלָה, in aliis codj. פָּנָה (pr. *Deus laudes meae*, i. e. Deo sacrae sunt laudes meae) comes Davidis 1 Par. XII, 5.

אַלְלָלָה (enī *Deus auxiliatur*) 1) Aharonis filius natu tertius patrisque in summo sacerdotio successor, pater Pinhasi. Exod. VI, 23, 25. XXVIII, 1. Levit. X, 6 sq. Num. III, 2, 4, 32. XVII, 2, 4. XIX, 3. XX, 25 sq. XVI, 1 sq. XXXI, 6 sq. XXXII, 2, 28. XXXIV, 17. Dent. X, 6. Jos. XIV, 1. 1 Paralip. VI, 35. — 2) heros Davidis 2 Sam. XXIII, 9. 1 Par. XI, 12. — 3) filius Abinadab, custos arcae Iudeorum 1 Sam. VII, 1. — 4) Levita Davidis acqualis 1 Par. XXIII, 21. XXIV, 28. — 5) sacerdos actate Esra Esra VIII, 35, cl. Neh. XII, 42. — 6) alius eiusdem actatis vir Iesr. X, 25. LXX. Ελσίαρος. Multos alios eiusdem nominis homines ex Apocryphis et Josepho recessunt CALMET (bibl. Hörterbuch s. v. Eleazar). Ex Ελσίαρος postmodo contractum est nomen Αλεξανδρός (cf. TULLERI miscell. I, 10).

אַלְלָלָה et **אַלְלָלָה** (quo *Deus ascendit*) oppidum tribus Ruben (Num. XXXII, 3, 37) tempore Jesaiæ a Moabitis habitatum (Jes. XV, 4. XVI, 9. Jerom. XLVIII, 34). LXX. Ελευθή. Eusebius s. v.: καὶ οὐδέπου εἰς ἐτοῖς τὴν κύριην μεριστὴν οὐ πλεῖστον ὅμιλον ἔνθες ἀπέχοντο τῆς Ἑρακλείας. Etiamnum eodem in loco existant ruinae *el Aal* (אל) dictæ in vertice collis, unde late patet amoenissimus prospectus. V. BURCKHARDT itin. Syriæ p. 623 Vers. gerim. Qumm Arabiae propinquum sit oppidum, suspicari etiam possit, נָבֵן esse Arabum articolum. Vide supra sub נָבֵן p. 92 B.

אַלְלָלָה (quem *Deus fecit* s. creavit Job. XXXV, 9) 1) vir e tribu Iudei 1 Par. II, 39. 2) vir e familia Sauli ib. VIII, 37. IX, 43. 3) filius Saphani Jer. XXIX, 3.

אַלְלָלָה v. פָּנָה no. 1.

אַלְלָלָה (cui *Deus praemium est*, cf. נָבֵן, הַלְלָה de Praemio) vir e posteris Benjamini 1 Par. VIII, 11. 12. 18.

אַלְלָלָה v. פָּנָה no. 1

אַלְלָלָה (quem *Deus comparavit*) 1) filius Korachi Exod. VI, 21. 1 Par. VI, 8. 2) pater Samuelis 1 Sam. I, 1 sq. II, 11, 20. 1 Par. VI, 12, 19. 3) Ahasi regis amicus 2 Par. XXVIII, 7. 4) miles Davidis 1 Par. XII, 6. 5) Compilares Levitae, de quibus v. 1 Par. VI, 8. 10. 11. 20. 21. XV, 23.

אַלְלָלָה Jos. XV, 30. XIX, 4, i. q. נָבֵן 1 Par. IV, 29 oppidum tribus Iudei, postea Simeonis concessum. Secundum aliorum id genus nominum etymon apte interpretatus fuerit: (cuins) *genus s. posteritas a Deo*, cui Deus posteros largitur est. At aliam rationem ingressus est ΠΑΜΑΚΚΕΙΟΝ (in diatribe de monum. aliquot puniciis p. 11 sq.) נָבֵן et נָבָן (pro נָבֵן) Phoenicum Poenorumque numinibus, generationis præscides, fuisse conjectans, nostrisque oppidi omen ab illius numinis cultu derivans: que de re alibi disputaturi sumus nostram de lapidibus Lugdunensibus sententiam proposituram.

אַלְלָלָה et **אַלְלָלָה** (enī *Deus timor s. obiectum timoris coll. arab.* قَنْدِيلٌ tinnit) civitas Levitarum in tribu Dan Jos. XIX, 44. XXI, 23.

אַלְלָלָה (enī *Deus fundamentum est*) urbs tribus Iudei, Jos. XV, 59.

אַלְלָלָה i. q. arab. قَنْدِيلٌ carnosas clunes habuit vir, magnam adiposamque caudam aries, unde قَنْدِيلٌ, قَنْدِيلٌ de viro carnosis clunibus et de aricie crassa adiposaque cauda praedicto, fem. قَنْدِيلٌ de eiusdem generis muliere et ove usurpatur. Inde

אַלְלָלָה i. q. قَنْدِيلٌ cauda ovilla vel arietina, eaque crassa et adiposa, qualis in Orientis ovibus spectare est: „quarum minima, ut ait GOLIUS testis oculatus (pag. 146), *X* vel *XII* libras nostrates pendunt: nonnullas etiam *XL* libras pondere excedunt. Las autem minutatim concisas liquant: et adipem in usus servant; vel ad condendum in primis frumentaceum cibum, vel etiam, ut in Persia et aliibi, ad conficienda candolas. قَنْدِيلٌ est micerator huiusmodi adipum. Cf. Herod. 3, 113. Diod. 2, 51. Aristot. hist. anim. 8, 28. Aelian. de anim. 3, 3. Leo Africanus 9, 38. RUSSEL natural history of Aleppo p. 51, aliquid, quos laudat Bochartus in Hieroz. P. I. p. 491 sq. ROSENMEYER ad Exod. XXIX, 22 et altes und neues Morgenland II, 118. Fuerunt iam apud veteres, et hodieque sunt opiniones, qui eiusmodi ovibus plostelle aptent hisque caudam imponant, ne, cum humum verrit, laceretur et corrumpatur. V. Mischna Sabb. cap. 5. ibique Gem. cum glossis it. LUDOLF hist. aethiop. I, 10, qui huius generis currus delincitationem dedit. In V. T. exstat Exod. XXIX, 22. Levit. VII, 3. VIII, 25. IX, 19 et III, 9: תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה caudam integrum prope spinam dorsi removat, ex quo loco vera vocabuli vis abunde appetit. E veteribus Chald. Syr. Sam. Saad. vocem retinet (אַלְלָלָה, אַלְלָלָה), Vulg. caudam reddit, Gr. Venet. κέρκος, κέρκη, LXX semel (Exod. I. c.) κέρκος, alibi δοφές

clunes, neque negandum, apud Arabes ﺔَيْنِيَّةَ etiam hanc vim habere. Kamüs: ... ﻋَجِيبٌ وَّمَا رَدَ أَعْجَبٌ ... *notat etiam nates, vel quicquid operit nates carnis aut pinguedinis*, unde *DENUO HABITUS* ﺔَيْنِيَّةَ tribuit etiam equo, asino, mulo, homini, et de sura tibiae, nec non de musculo pollicis usum pari tradit. *Sed eauda vel propter usum talmudicum* (v. Mischnam l. c.) praeferaenda est.

III. מַעֲנָה

rad. inusit. ad eius analogiam formatur sequens praepositio מַעֲנָה, מַעֲנָה.

Sunt, qui hinc radici coniungendi et adstringendi vim tribuant, coll. מַעֲנָה propinquus, contiguus fuit, adhaesit rei, respexit, spectavit ad eam, et מַעֲנָה adiunxit se alicui, ac iurandi etiam potestatem ab adstringendo et devincendo repeatant, velut MERCURUS, ALB. SCHUTENSIIUS (ad Prov. III, 25) al. Ac prius non displicet (coll. מַעֲנָה מַעֲנָה), sed minus placet posterius, cum iurandi via de Dei notione dueta videatur (v. no. I).

לֵבֶן (ferme ubique sequente Makkeph) raro et poët. in Plur. constr. מַעֲנָה (Iob. III, 22. V, 26. XV, 22. XXIX, 19) arab. لَبَّى c. Suff. plur. מַעֲנָה, מַעֲנָה, מַעֲנָה, מַעֲנָה, مַעֲנָה, מַעֲנָה, מַעֲנָה, מַעֲנָה, מַעֲנָה semel מַעֲנָה Ezech. XXXI, 14 (quaquam multi codd. מַעֲנָה) poët. מַעֲנָה (Ps. II, 5), מַעֲנָה, pr. nomen, motionem, directionem ad locum it. coniunctionem indicans; eius vis nominalis autem perit (cf. Lehrgeb. 629, et de Sincensis praepositionibus, quae pacie omnes et nomina sunt et verba REMUSAT gramm. chinoise §. 85. 180. 181) quodque in praepositionem abiit, eius variæ significations ad duo potissimum genera revocari possunt.

A) In universum designat motionem vel certe directionem et conversionem ad locum, sive cum assequaris, attingas vel adeo ingrediaris sive non, sive corporis motu, sive loquendo, spectando, audiendo, adeoque cogitando hoc fiat. Latine reddideris: *ad*, *versus*, *adversus*, *erga*, *in*, germanice: *zu*, *gen*, *nach* (*Cetwas*) *hin*, gracie *εἰς*, *ἐπί* c. genit. et dat. Ad prius hoc genus haec fere pertinent significaciones:

1) *ad*. Iungitur verbis cumdi (מַעֲנָה, מַעֲנָה, מַעֲנָה Gen. VIII, 9, מַעֲנָה 2 Reg. I, 15, מַעֲנָה Deut. XVII, 8, מַעֲנָה Gen. XIX, 6, מַעֲנָה Gen. XXIV, 29, מַעֲנָה Esth. I, 22, מַעֲנָה Exod. XIV, 20, מַעֲנָה, מַעֲנָה etc.) spectandi, intuendi (מַעֲנָה Gen. IV, 4, 5, מַעֲנָה Exod. III, 6), se convertendi (Jes. XXXVIII, 2), audiendi, animunque advertendi (מַעֲנָה 1 Reg. XII, 15, מַעֲנָה 2 Sam. XI, 16, מַעֲנָה Neh. IX, 34), loquendi et alloquendi (מַעֲנָה Exod. XIX, 9, מַעֲנָה ibid., מַעֲנָה Num. XXXVI, 13, מַעֲנָה Lev. XII, 2, מַעֲנָה Jos. X, 24, cf. מַעֲנָה מַעֲנָה consilia communicauit cum Jer. XLIX, 20) desiderandi (Thren. IV, 17, cf. Ps. CXIX, 20. Gen. IV, 7), confidendi (מַעֲנָה Prov. III, 5), adsuefaciendi (מַעֲנָה Jer. X, 2). Nonnumquam praegnans est constructio, ut in מַעֲנָה מַעֲנָה scortatus est (accedendo) ad

scorta vel idola Num. XXV, 1. Ezech. XVI, 29: מַעֲנָה oraculum petiti (cumdo s. convertendo se) *ad* idola Jes. VIII, 19. Ita 2 Sam. XVIII, 27: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה *ad bonum nuntium* (*cifferendum*) venit. Levit. XIV, 50: et mactabit avem unam ad (מַעֲנָה) vas i. e. ita ut sanguis stillet in vas. — Opposita est particula מַעֲנָה, unde מַעֲנָה – מַעֲנָה *ab* – *ad*, ex. gr. מַעֲנָה – מַעֲנָה מַעֲנָה *a fine ad finem* Exod. XXVI, 28, מַעֲנָה – מַעֲנָה *ab extremo ad extremum* Isra. IX, 11, metaph. מַעֲנָה – מַעֲנָה מַעֲנָה Jer. IX, 23; de tempore מַעֲנָה מַעֲנָה *a tempore ad tempus*, praestituto tempore 1 Par. IX, 25, מַעֲנָה מַעֲנָה *quotidie* Num. XXX, 15. Ita Arabes מַעֲנָה sapissime de tempore usurpant, unde מַעֲנָה et מַעֲנָה usque dum. — 2) Saepe מַעֲנָה in lingua latina et germanica simplice *dandi casu* exprimitur, quamquam in aliis linguis, ut gallica et anglica, eadem quae in exemplis modo lanatis particula (gall. à, angl. to) adhibetur. Ita post verba *dandi* (Exod. XXV, 16, 21. Deut. IX, 10), vendendi (Jod. IV, 8), *revelandi* (1 Sam. II, 27), proponendi (Job. V, 8). Loden pertinet Gen. XII, 15: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה et laudabant eam Pharaoni. Jes. XIV, 10: מַעֲנָה מַעֲנָה nobis similis factus es. Gen. XV, 1: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה obiigit Jehovah oraculum Abrahamo. Cf. מַעֲנָה מַעֲנָה evenire, accidere alicui (Indd. IX, 57. Jer. XI, 25). Magis usitata est haec significatio in particula מַעֲנָה, quae ex nostra decurtata est. — 3) *versus*. Exod. XXV, 20: מַעֲנָה מַעֲנָה versus operculum sint i. e. specient *Jacies eorum* (Cheruborum). Ecol. I, 6: מַעֲנָה מַעֲנָה coelum versus Dan. XII, 7. Cf. no. 12. — 4) *adversus*, contra (εἰς, προς). Gen. IV, 8: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה et surrexit Cain contra Abel fratrem suum. Jos. III, 8: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה lingua et facta eorum erant adversus Iacob. Il. 4. Jos. X, 6. Iudd. XII, 5. XX, 50. Job. XV, 25, 26. Unde cum verbo pugnandi Hos. XII, 5. Impr. hinc pertinet locutio מַעֲנָה מַעֲנָה εcce ego sun contra vos (Targ. ecce ego mitto iram mi'am contra vos) Ezech. XIII, 8. XI, 8. XXXIV, 10. Jer. LI, 14, 25. Nah. II, 14 (raro in bona partem Ezech. XXXVI, 9). Num. XXXII, 14: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה aestus irae Jehovahe contra Israelitas. — In bonam partem מַעֲנָה 5) erga. 2 Paralip. XVI, 9: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה cor eorum integrum erga cum. 2 Sam. III, 8. Cf. Ezech. XXXVI, 9. Ps. CXIX, 20. Exod. XIV, 5. — 6) usque ad. מַעֲנָה מַעֲנָה usque ad coelos Jer. LI, 9. מַעֲנָה מַעֲנָה usque ad os eius Job. XI, 23. Metaph. Hos. IX, 1: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה usque laeteris, Israel, usque ad exultationem. Job. III, 22. — 7) in gr. ἐις (germ. in etwas hinein, angl. into). Deut. XXIII, 25: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה in vas tuum non immittito (uvas). Exod. XXV, 16. מַעֲנָה מַעֲנָה in arcam Gen. VIII, 9. מַעֲנָה מַעֲנָה in terram Deut. XI, 29, מַעֲנָה in summum Jer. XXXII, 18. מַעֲנָה מַעֲנָה in mare Jon. 1, 5. Loden pertinet Num. IV, 10: מַעֲנָה מַעֲנָה מַעֲנָה .... מַעֲנָה מַעֲנָה et dent illud (candelabrum) ... in tegmen pellicium i. e. involvant illud tegminii. Cf. comm. 12. — 8) inter

femineum, Syr. מְשֻׁאֵת haeresis, quandoquidem idolatria et haeresis saepe iisdem vocabulis designatur in linguis orient., cf. מְשֻׁאֵת) Lev. XIX, 4. XXVI, 1. Jes. II, 8. 18. X, 10. XIX, 3. Ezech. XXX, 13. Hab. II, 18. Ps. XCIVII, 7. בְּבָבָלָן, בְּבָבָלָן idola argentea, aurea eius Jes. II, 20. XXXI, 7. Concr. idolorum vanitas, idololatria Jer. XIV, 14.

לְלִילָה interj. dolentisvae, legitur bis sequente נ Job. X, 15. Michae VII, 1. Cf. sub. rad. no. II. Terminatio נ, quaecunque eius origo est, in pluribus etiam adverbii et interiectionibus reperitur (v. Lehrgeb. p. 625).

קֶרְבָּלָה (ni fallor, quercus regis ab נ q. נְרָבָה et נְרָבָה, al. euulatio regis) oppidum Ascritarum Jos. XIX, 26.

מְלָאָה in Kal inusit. 1) ligavit, cf. Pi. et מְלָאָה. (Arab. مَلَأَ doloribus cruciatus est, doluit; quae potest a ligando fluxit, cf. נְבָדָה. A dolendo est, quod habent Syri sub אַלְמָאָה iratus, ira commotus fuit. Verba enim ligandi referuntur ad robur, v. נְגָה, נְפָרָה).

2) ligatus fuit sc. lingua (qua significazione fortasse scribendum מְלָאָה) i.e. obmutuit, tacuit. V. Niph. et derivata מְלָאָה, מְלָאָה, גְּמַלָּה. Muto vel silenti lingua (θεραπεία γέλωστης Mare. VII, 35) qs. ligata est, unde ligandi verba ad obmutescendi et silendi vim referuntur. Pers. بَسْطَى sebān besten lingnam ligare est obmutescere, arab. حَبْسَتَنْ ligatio est i. q. silentium, haesitatio sermonis, عَقَدَ ligatum it. sermone impeditum esse, cf. gr. φυσισθαι, et syr. مَلَكَتْ obmutuit pr. obstrictus est Assem. bibl. or. T. III. P. I. p. 80.

3) solitarius, relictus, viduus fuit. Solitarius enim silet, socio quoque confabuletur carens, unde יְקַמֵּן mutus fuit, abstinuit a loquela it. a comingio, cælebs fuit. Cf. etiam Prov. XXXI, 8, ubi מְלָאָה mutus de homine misero et derelicto. Derivata sunt נְמָאָה, תְּמָאָה, נְמָאָה, נְמָאָה.

N. 1) obmutuit. Ps. XXXI, 19. XXXIX, 3. 10. Jes. LIII, 7. Ezech. III, 26. Dan. X, 15. 2) siluit. Ezech. XXIV, 27. XXVII, 22.

Pi. colligavit Gen. XXXVII, 7.

מְלָאָה m. amissio vocis, silentium. Ps. LVIII, 2: מְלָאָה quale verba reddiderim: num revera silentiam iustitiae proloquimini? i. e. num re vera iustitia, quae tamdu siuit et obmutuisse videtur, utimini in decreatis

vestris? Silentium iustitiae est institutio, quae obmutuit, et in locutione iustitiam mutam proloqui est אַלְמִנָּה. Al. an re vera obmutescens iustitiae? i. e. obmutuit iustitia? proloquimini can! Si conjectura opus sit, מְלָאָה olim promulgatum fuisse putaverim מְלָאָה (LXX. ἄρα, Vulg. utique), idque variam scripturam fuisse pro מְלָאָה, quae in textum irreperitur: nisi forte מְלָאָה vera est scriptura, quam utpote difficiliorem librariorum quidam interpretaturus adscriptis מְלָאָה. Uno altero extruso sententia intellectu facililime haec erit: an revera iustitiam proloquimini? Cf. de מְלָאָה pag. 43. Ps. LVI, 1: אַלְמִנָּה אַלְמִנָּה נְבָדָה i. e. recte observante Aben Esra: ad (modos carminis, cui inscribitur) columba muta peregrinorum, qua locutione Israëlitarum populum in exilio degentem designari non dubium est, ut recte viderunt Alex. et Chald., cf. רָה Ps. LXXIV, 19.

מְלָאָה adj. mutus v. rad. no. 2. (cf. de hac forma Lehrgeb. p. 490 no. 8) Exod. IV, 11. Jes. XXXV, 6. Ps. XXXVIII, 14. Prov. XXXI, 8. Pl. מְלָאָה Jes. LVI, 10. Hab. II, 18.

מְלָאָה v. מְלָאָה, rad. מְלָאָה.

מְלָאָה, v. sub מְלָאָה, pag. 93.

מְלָאָה v. sub מְלָאָה, pag. 93.

מְלָאָה f. manipulus frugum, merges. Gen. XXXVII, 7. Plur. מְלָאָה ibid. et מְלָאָה Ps. CXXVI, 6.

מְלָאָה m. adj. viduus, derelictus. Jer. LI, 5: נְמָאָה ... נְמָאָה ... נְמָאָה ... נְמָאָה ... nam non derelictus est Israhel ... a deo suo.

מְלָאָה m. (in multis codd. מְלָאָה) viduitas, metaphor. de civitate rege suo orbata. Jes. XLVII, 9. Cf. מְלָאָה, et Virg. Aen. 8, 571: viduasset civibus urbem.

מְלָאָה f. vidua. Arab. et aram. ex permutatione literarum semivocalium לְמִלְאָה viduus, caelobs, לְמִלְאָה vidua, unde denom. מְלָאָה (male enim Grammatici ab hoc verbo nomen illud ductum volunt) Conj. I. IV. vidua facta est; aram. מְלָאָה, מְלָאָה, אַלְמִנָּה viduus, vidua, אַלְמִנָּה viduavit. Gen. XXXVIII, 11. Exod. XXII, 21. Levit. XXI, 14. XXII, 13. Num. XXX, 10. ect. Per appositionem מְלָאָה אַלְמִנָּה mulier vidua 1 Reg. VII, 14. XI, 26. XVIII, 9. 10. Saepe inungit orphano (טַבָּא) Exod. I. e. Deut. X, 18. XXXVII, 19. vel peregrino P's. XCIV, 6. Metaph. vidua dicitur civitas rege orba Jes. XLVII, 8 (cf. comm. 9. LIV, 1. 4. 5 sq. Thren. I, 1. Bar. IV, 12. Apoc. XIV, 7).

Not. סָבָא Jes. XIII, 22 (parall. סָבָא חִזְקִיָּה) simpliciter videtur esse i. q. אַתְּ־סָבָא (quod exstat in uno codice) *palatia eius*, ut reddit Sýr. Chald. Vulg. Abulwalides. Cf. sub lit. נָ. Alii, ut KIMENIUS, KOCHERUS ad h. l. *vidua* notionem refinent, et *palatia* intelligunt *desolata*, quod minus lusorium videtur. Longius etiam petita est observatio LUD. DE DITU ad h. l. qui syr. חִזְקִיָּה de *arce* it, de *terra* *sterili* et *non* *seminata* usurpari monet, quamcum forte comparetur *vidua* aethiop. אַבְרָהָם dicta, *Palatia* intelligi quoque possunt Ezech. XIX, 7.

אַלְמָנוֹת f. *viduitas*. (Aram. אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת). Gen. XXXVIII, 14, 19. 2 Sam. XX, 3. Plur. אַלְמָנוֹת metaph. de civitate Jes. LIV, 4.

אַלְמָנוֹת m. *quidam*, δέσποινα pr. qui *reticetur*, cuius nomen dissimilatur. Ubique praemittitur אַלְמָנוֹת q. v. Fertasse conferendum אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת ullus, quisquam, aliquis, permutatis נָ וְ et נָ.

אַלְמָנוֹת v. סָבָא, סָבָא pag. 94.

אַלְמָנוֹת Gen. XIV, 1, q nomen regionis, ut videtur, in vicinia Babyloniae et Elymaidis (legitur enim inter אַלְמָנוֹת et אַלְמָנוֹת) quaerendae, cacterum admodum incertae, de qua nihil nisi conjecturas habent vett. intpp. Onk. LXX. et Sam. nomen hebreorum retinunt. Vulg. *Pontus* (cf. אַלְמָנוֹת תְּבוּנָה Targ. Pseudoj. pro אַלְמָנוֹת XI, 3. XIV, 1, ubi vix de Asiae minoris regione cogitari potest). Syr. אַלְמָנוֹת vel, ut in edit. nova Londonensi, אַלְמָנוֹת? quod quid sit, non assequor. Targ. Hieros. רַבְנָת (Jes. XXXVII, 12), quod idem interpres cum Pseudojon. habet pro אַלְמָנוֹת Gen. X, 12. Saad. سَرْبَان fortasse *Syria*. Persiae vel Assyriae quandam provinciam arguit contra nomen assyriaco - babylonicum regis פָּרָגָן cf. Dan. II, 14. Arjochum, tanquam *El-lassar* regem, exhibet Lutherus etiam Judith I, 6. sed vitiōse et veteram nomine praeconūte. Vallem *El-lassar* nuper in vicinia maris mortui iuvenescit sibi visus est Legh itinerator anglus (v. MACMICHAEL Journey p. 215, 255): at egregie falsus est vir sermonis arabici hand dubie imperitus; istius enim vallis nomen est el-*Asqa* (אַסְקָה) v. BUREKHARDT p. 6-4. 6-5 et quae ibi adnotavimus p. 1066.

אַלְמָנוֹת v. pag. 102.

אַלְמָנוֹת vel אַלְמָנוֹת fut. אַלְמָנוֹת (Prov. XXII, 25) i. q. arab.

אַלְמָנוֹת) *assuevit*, *consuevit*, *assuetus fuit*, unde אַלְמָנוֹת et אַלְמָנוֹת *familiaris*, *socius*, *consuetudine inunctus*, hebr.

אַלְמָנוֹת no. 1; 2) *mansu factus fuit*, de brutis, cf. אַלְמָנוֹת no. 1, אַלְמָנוֹת no. 2; 3) *dedicit*, ab adseculiendo, cf. אַלְמָנוֹת Arab. Conj. IV. Apud Syros, Chaldaeos, Sam. אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת id., apud Nasoracos אַלְמָנוֹת, אַלְמָנוֹת (v. NORBERG Lexid. p. 112).

In V. T. in uno loco Prov. XXII, 25; 4) *copulavit*, *sociavit*. Arab. Conj. I. III. IV. unde אַלְמָנוֹת mille, familia. Cf. AIN SCHULTENS, Animadverss. ad Prov. II, 17, qui scribit significacionem bene digessit.

אַלְמָנוֹת, ut syr. אַלְמָנוֹת, e. duonus accus. altero pers. altero rei Job. XV, 5. XXXIII, 33, cum uno, qui ad personam referunt Job. XXXVI, 11. II. l. Part. אַלְמָנוֹת edocens nos more Aramaeorum contractum est e אַלְמָנוֹת, cf. אַלְמָנוֹת Matth. IV, 23. Luc. IV, 15, sem. אַלְמָנוֹת Matth. XIV, 8, אַלְמָנוֹת doctor Marc. X, 17, אַלְמָנוֹת doctrina Tit. 2, 7 Pesch. it. Chald. et Sam. אַלְמָנוֹת Deut. IV, 1.

אַלְמָנוֹת (denom. ab אַלְמָנוֹת) *millia fecit* vel *protulit*, *produxit*. Ps. CXLIV, 13: תְּהִלָּתָךְ אַלְמָנוֹת, quae recte Targ. *ores nostrae pariant millia*. Alex. πολύτονα. Vulg. *uberes foecu*. (Arab. אַלְמָנוֹת mille fecit).

אַלְמָנוֹת adj. m. 1) *familiaris*, *socius*, *amicus* (v. rad. no. 1). Prov. XVI, 28. XVII, 9. Micha VII, 5. Ps. LV, 14. תְּהִלָּתָךְ אַלְמָנוֹת amicus iuventutis dicitur maritus Jer. III, 4. Prov. II, 17 (cf. אַלְמָנוֹת codem sensu Jer. III, 20. Hos. III, 1, et apud Arabes אַלְמָנוֹת socius it. coniux). —

2) *mansu factus*, *cicuratus*. Jer. XI, 19: אַלְמָנוֹת אַלְמָנוֹת et ego crām īsiār ovis mansu factus, quae ad mactandum dicitur. Arabibus, observante BOCHARTO (Hieroz. T. I. p. 572 ed. Lips.), شَاهِ الْوَفْد dicitur de ove ita cicurata, ut lingat vestes educatoris sui. Non multum differunt A. SCHULTENS (ad Prov. II, 17 et in Animadverss. ad h. l.) et J. D. MICHAELIS, qui agnum assuefactum s. familiarem reddere malunt, quales agnōs ad delectationem familias intriebant Hebraei (2 Sam. XII, 3).

— 3) *bos* i. q. אַלְמָנוֹת no. 1, ita dictus tanquam mansu factus et ingo adsuetus. Sexūs est *masculini epiconi*, ita ut sub genere masculino etiam de bove femina usurpetur. Ps. CXLIV, 14: בְּנֵי־בְּנָתָךְ אַלְמָנוֹת boves nostrae sint gravidae. — 4) *dux familiæ* vel *tribus*, φύλαρχος, φύλαρχης, imprimis de phylarchis Idumaeorum Gen. XXXVI, 15 sq. 1 Par. I, 51 sq., raro Judaeorum Zach. IX, 7. XII, 5, 6, it. generatim de dueibus Jer. XIII, 21: אַלְמָנוֹת tu docuisti eos (Chaldaeo-אַלְמָנוֹת).

dacos) *contra te duces esse et in caput tibi* i. e. tua ipsius culpa Chaldaeos nunc hostes habes. ALB. SCHULTENS in animadversus. **رَجُلٌ** h. l. ironice de amicis interpretari mavult, quod minus placet. BOCHARTO (Canaan p. 742) est denomi. ab **رَجُلٌ** et pr. **يُلِّيغُوز**, cui sententiae catenus adstipulamur, ut a nominis **رَجُلٌ**, sed familiac significatione, ultim derivenimus. ALB. SCHULT. (animadverss. ad Proev. II, 17) *dominus* l. *dux* potius a *societate* dictus videtur. „Arabice docti norunt, nihil apud Arabes esse frequentius quam صاحب *quod socium designat, de hero, domino, praefecto,* rege etiam et imperatore usurpare. صاحب *[أغْنَم]* *socius gregis* est dominus [cius], aliebū [vit. Tim. I. p. 600, lin. 10. ed. Manger.] صاحب *[أبْلَد]* *socius urbi* est *praefectus*, صاحب *مصر* *socius regionis* est *rex*. Potem ex arcta societate, quae praefecto cum subditis intercedit. .... Atque sic apparet, **رَجُلٌ** utramque significacionem recipere potuisse.“ Similis est ratio LUD. DE DIEU ad Ps. LV, 14, non BOCHARTUM sequitur.

בָּשָׂר 1) *bos* gen. *comm.* *quemadmodum βοῦς et bos,* germ. *Rind.* Legitur nomine in Plur. **בָּשָׂרִים** Ps. VIII, 8. Prov. XIV, 4; Jes. LXX, 24. De bove *femina* Dent. VH, 13: **בָּשָׂרְתָּךְ יֹכֵט bōm turarum.** XXVIII, 4, 18, 51. Singulariter habes in nomine primi elementi **Aleph,** **אַלְפָה** (v. *mag.* 1). De cetero dividimus sub **בָּשָׂרִים** no. 1.

2) *mille*. (Arab. ملیٰ, unde Melit. *elf*, syr. 千). id.; sed ethiop. ኈፋፌ፡ *myriada* designat. Pr. fortasse est *numerorum coniunctio maiorque societas* v. rad. no. 4, et cf. arab. عَشْرَهُ *decem*, عَشْرَةُ *Conj.* III. *societatem inivit*, *Conj.* VI. *cōsueverunt invicem*). Nomina numerata plerumque sequuntur numerale, et nomilla quidem, quae saepè numeris inanguntur, in singulari, ut שָׁאֵל Iudd. XV, 16, נִמְלָא Num. XXXVIII, 4, נִכְמָה Iih. 13, יְמִינָה Jes. VII, 23, קַנְעָן Num. XI, 21, 1 Sam. IV, 10, alia in plurali, ut מִשְׁרָךְ נִמְלָא 2 Sam. X, 18, Rcg. X, 26, מִשְׁרָךְ Deut. I, 11, מִרְאֵךְ 2 Chron. XXX, 24, alia promiscue, ut נְבָקֵץ 1 Paral. XIX, 6 et רְמָרָקֵץ XXIX, 7. Rarius et nonnisi in sequiore Hebraismo nomen praeedit in plurali ex Syriasmlo, נְגָזָן שְׁמָרָקֵץ 1 Par. XXIX, 21, XXII, 14, 2 Par. I, 6, Esra I, 9, 10. Cf. *Lehrgeb.* p. 695, 697, 699. Diversa est ratio locutionis נְגָזָן נְגָזָן *mille* (sic!) *argenti*, de qua v. *Lehrgeb.* p. 700. Haud raro *mille* ponitur pro numero rotundo, eoque maiore Job, IX, 3, XXXII, 23, Ps. LXXXIV, 11, XC, 4, CV, 8, Jes. XXIX, 17, LXI, 22, Ps. L, 10: *bestiae נְגָזָן הַרְחָקָה in montibus millionis*, bene Luther. *wo sie bey Tauseinden gehen*. — Dualis מְגַדְּלָן duo *millia* praeedit nomen numeratum, quod vel in singulari est Iudd. XX, 45, vel in plurali Jes. XXXVI, 8: in sequiore tamen Hebraismo secundum etiam locum occupat 1 Par. V, 21. — Plur. בְּמִילָה usurpat praecedentibus aliis numeralibus anteriori ad denarium, בְּמִילָה תְּשִׁלְשָׁל Exod. XXXVIII, 26, בְּמִילָה תְּרִיבָה Iudd. I, 4, IV, 14, et in statu constr. תְּשִׁלְשָׁל וְתְּרִיבָה Exod. XXXII, 28. Si maiores praecedantur,

רְאֵן sequitur in singulari, cf. Lehrgeb. pag. 697. De numero rotundo longe maximo dicitur אַרְבָּעִים **מֵאוֹת** **מֵilio** **arietum** Mich. VI, 7, אַלְפִים **מֵilio** **myriads** i. e. mille myriades Gen. XXIV, 60.

3) *familia* i. q. **הַקְהָלָה**, quarum plures unam *tribum* (תָּבִיב, **הַצָּבָא**) constituebant. (Hac significatio vel a communi societatis notione repetita est, vel a numero milleario, quandoquidem millesimae fere capita singulæ familiae comprehendebant, cf. **וְעֶשֶׂר**, **וְעֲשֵׂר** *familia*, *tribus* a numero denario **מֵשֶׁנֶּה**. Solent enim orientales populos et exercitus per decurias, centurias et chiliades disponere. Cf. etiam **בְּנֵי** agmien pec. decen hominum). Iude. VI, 15. 1 Sam. X, 19. XXIII, 23. **לְאַרְכָּתָה** Num. I, 16. X, 4. Jos. XXII, 21. 30. Unaquaque familia sedem suam primariam et quasi praefecturam in oppido maiore habuisse videtur, unde Micha V, 1 de urbe Bethlehem: **יוֹחָנָן בֶּן-זְבּוּבָה** **מִינָּרְבָּה** **מִן-הַמִּלְחָמָה** minor, quam ut praefecturis *Judaæ annuerat*, nosiss.

4) oppidum tribus Benjamin Jos. XVIII, 28.

נְבָשָׂר chald. Dan. V, 1 et per Hebraismum נְבָשָׂר VII,
10 i. q. hebr. no. 2. *mille.* Plur. נְבָשָׂר VII, 10 Chethibh
per Hebraismum, sed Keri habet נְבָשָׂר.

נְשָׁן in Kal inusit. Syr. Pe. et Pa. ursit,
coëgit, vim fecit, arctus, angustus, Nasoraeis id.
Sam. (צ tet נ permutatis) angustus, oppressor (Carm. Sam. V. 7). In V. T. nomini in
Pi. in uno loco Indr. XVI, 16 et molestie
ursit eum, pro , vid. Lehrgeb. p. 77.

אָלֶשׁ rad. inusitata, eius analogiam sequuntur
hac nomina propria:

שְׁאֵלָה statio Israëlitarum in deserto monti Sinai vicino. Num. XXXIII, 13. In Talmude **שְׁאֵלָה** appellative sunt *turiae*, et cinsdem nominis memoratur urbs et desertum, cuius situs tamen non definitur. V. BUXTORE, Lex. chald. b. rad. In alia omnia abit **CALMETUS** (Lex. bibl. v. *Alas*), duo diversissima loca, *Elusam* (**אֶלְעָם**) in deserto Schur, et *Alusam* prope Nicopolium (v. Euseb. v. Ajalon) cum nostro confundens.

* **שְׁלָגָה** natio Japhetitarum, stirpis iavanitidæ (i. e. græccæ) Gen. X, 4 (ubi cod. Sam. **שְׁלָגָה**). 1 Par. I, 7, et cuius regionibus maritimis (**תַּרְמָגָלָה** יְמָן) purpurea rabra et erucideæ (**תִּזְבְּחָה** תִּזְבְּחָה) Tyrum advehcebantur Ezech. XXVII, 7. Et vett. Pseudojon. in

Genesi, Syrus Ezechielis et et alia eius Paralipomenon interpres (v. BECKII not. ad h. l.) *Hellas* reddunt, quod placet etiam J. D. MICHAELI (Spicileg. I, p. 79; Iosephus *Aeoles*, Targ. Ezech. *Italian*, Saad, *مَيْتَبِعُ* i. e. Mopsuestian Ciliciae. BOCHARTUS (Phaleg III, 4) Peloponnesum intelligit, cuius vetustissima et amplissima regio est *Elis*. Huius nomen toti peninsulae apud Hebraeos tributum esse veri specie non caret (cf. *τὰ ιωνες de Graecis*), et haud scio ad idem significare voluerit concinator Samaritanus *ωνάς* scribens, quamquam probari nequit, Elida prae ceteris Graeciae provinciis Phoeniciis immotuisse. Sive Bochartum sequeris, sive Michaelen, id saltem tenendum est, *πενταλίχια Graeciae esse terras maritimis*, quarum ambitum et fines ipsi Hebrei probabiliter parum cognitos habebant. Purpuram non in Laconica colum, sed etiam in sinu corinthiaco et in quibusdam mariis Aegei insulis reportari possunt, BOCHARTUS I. c. abunde probavit. De *insulis purpurariis* extra fretum gaditanum nuper cogitavat Jo. SENTULESS (Paradies p. 211 sq.), illisam Mosis vetus Carthaginis nomen fuisse coniunctionis, sine probabilitate.

11. 5. (Arab. **سَيْفٌ** — **سَيْفٍ** sive, sive). — 6) Rariss.
est quod, quia, ut arab. **سَيْفٌ**, Gen. XLVII, 18: **בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל**
וְעַמּוֹד- **תְּמִימָה** quia transiit omne argenteum — ad
dominum meum. Jes. LIII, 10: **וְעַמּוֹד-** **בְּמִזְבֵּחַ** quia
animam suam pro piaculo obtulit. (De feminino **סִירָה**

Comment. nostr. ad h. l.). Cf. Exod. I, 16. Gen. XXXI, 52. — 7) Est negantis, maxime in formulis iuris iurandi. 2 Sam. XI, 11: וְהִנֵּה אֶת־הַבְּרִכָּה אֲשֶׁר־אָמַת־לְךָ הָר per vitam tuam non ego faciam hanc rem. 1 Sam. XIV, 45. 2 Sam. XIX, 14. XX, 20. Ps. XCIV, 11. CXIX, 3. 1 Reg. I, 51. Neque minus in obtestandi formula. Caut. II, 7: adiuro vos, וְהִנֵּה תְּצַוְּרָה אֲתָּה־הַחֲרִיר וְאָמַת־לְךָ נֹלֶט excitat, nolite suscitare dilectam. III, 5. Neh. XIII, 25. Ubique tamen in his locutionibus latet significatio primaria *st.*, per ellipsis formulæ iurandi, qualis existat 1 Sam. III, 17: כִּי־אָמַת־לְךָ הָרָה וְהַזְּרִיר בְּהִנֵּה ita faciat tibi Deus et ita addat (i.e. omne malorum genitum in te cumulet), *st. occultatus* est. cf. XXIV, 7. 2 Sam. III, 35. Ubi geminata **אָמַת** — **אָמַת** non = neque. 2 Reg. III, 14. Jes. LXII, 8. Nehem. XIII, 25. Raro negat *etiam* iurandum, Jes. XXII, 14. LXII, 8. Iud. V, 8. Prov. XXVII, 21 (parall. 82) 2 Reg. III, 14, cf. 83, quod itidem negat per ellipsis formulæ iurandi, cf. Cor. IV, 117. 175. VI, 50. 57. X, 67. 73. XXI, 109. 111. Ibn Dordi v. 69. SCHULTE, exc. ex Hamasa p. 388. 389 ibique Tauriz. Intigitur etiam aliis negandi particulis, ut **אָמַת** **אָמַת** non *vidimus*. Plenior phrasis est **פָּעַלְתִּי אָמַת** فعلت *per Deum non feci*. (V. DE SACY gramm. arabica I, §. 855). Syris **אָמַת** i. q. **אָמַת** est non, neque. Vide infra **אָמַת** et **אָמַת**.

B) Adverbium interrogandi: 1) i. q. **אָנָה** interrogativum: *num?* *an?*, qua significatio Arabes habent **أَنْ**. Jes. XXIX, 16: בְּאָמַת־לְךָ הַבְּרִכָּה — **אָמַת** *num sicut argilla* *figulus reputabitur?* Longe frequentius usupatur in interrogative disiunctiva, ubi praecessit **אָנָה**: *utrum — an;* *-ne — an,* arab. **أَنْ** — **إِنْ**. Jos. V, 13: בְּאָמַת־לְךָ הַבְּרִכָּה esne nobiscum, *an cum hostibus nostris?* 1 Reg. XXII, 15: בְּאָמַת־לְךָ ... קָרְבָּן ibimusne — *an non?* Num. XI, 12. XIII, 20. 2 Sam. XVII, 6. Jes. LXVI, 8. 9. In questione bis geminata habes **אָמַת** — **אָמַת** Indd. XI, 25. Idem est **אָמַת** — **הָנָה** (*ei* — *et tu*). Gen. XVII, 17: *utrum centenario (proles) nascetur, an Sarra nonage-naria pariet?* quamquam vis copulae in hac locutione non omnino perit, neque integra est disiunctiva ratio. Sed integra est in hoc Iobi, XI, 8. 9: .... בְּאָמַת־לְךָ הַבְּרִכָּה **אָמַת** *destruens forte causam meam iustum, an est tibi brachium tanquam Dei?* i.e. poteris argumentis te iustum inquit iniustum demonstrare, *an forte vi memet opprimere?* Eadem est ratio loci XXIX, 16, in quo **אָמַת** — **אָמַת** pari modo sibi invicem respondent, cf. XXI, 6: בְּאָמַת־לְךָ הַבְּרִכָּה *אָמַת* *אָמַת* *estne cum homine mihi sermo, an quare non impalentius age-rem?* Egregie LXX. i. διεί τι; **אָמַת** germanice reddideris: oder weshalb, vel quam aliam forte ob causam? — 2) in interrogative obliqua et post verba interrogandi, explorandi, dubitandi (2 Reg. I, 2): *an, num* (germ. *ob*, angl. *if*, *whether*). Cant. VII, 13: *videamus, הַבְּרִכָּה אָמַת*

*num effloruit ritis, et disiunctive **אָמַת** — **אָנָה** Gen. XXVII, 21. Num. XIII, 20. (Ita si pro *'num* ap. Liv. XXIX, 50: *quaesisse, si evasisset*). — 3) pari modo atque **אָנָה** interrogativum in quaestione affirmativa *pro nomine? ecce!* ut *videsne, videtisne* Cic. Sen. 10. Acad. 2, 18 *pro nomine videtus?* (Vide Lehrgeb. p. 835. KIMCHIUS si sacrisse interpretatur **אָמַת**, adeoque ab **אָמַת** decursum esse censem, cf. syr. **אָנָה numquid? nomine?** et arab. **أَنْتَ عُلِيقَة, إِنْ**. *Dc — ne pro nomine?* v. Hesusing, ad Cie. Of. 3, 17). Hos. XI, 12: בְּאָמַת־לְךָ אָנָה — **אָנָה** *Donne* (i. *ecce*) *Gileaditis iniquitatis plena est.* **אָנָה** est i. q. **אָנָה** in altero hemistichio. Syr. omittit particulam. Iob. XVII, 15: בְּאָמַת־לְךָ שְׂאָלָה *ecce! excepto circum donum meum.* V, 16. IX, 5. Nonnunquam codem significatu praecedit **אָנָה**. Jer. XXXI, 20: בְּאָמַת־לְךָ שְׂאָלָה *הַבְּנָן הַזֶּה שֶׁאָמַת אָמַת nonne filius carus mihi Ephraim, nonne puer deliciarum?* Chald. recte **אָנָה**, Syris utramque particulam omittit. Prov. III, 34 (LXX. Vulg. Chald. omittunt **אָנָה**). In aliis locis, quae huc retulit NOLDIUS (concordant. partie, pag. 66), velut Gen. XLVII, 18. Ps. CXXXIX, 19, hic significatus vel plane non, vel saltem haud necessario (Iob. XXXIX, 13 al. 16) adhibendus est, cf. tamen Vindicias pag. 408. De necessitate quadam inter **אָנָה**, **אָנָה, si et הָנָה** *ecce!* vide sub **הָנָה** et *prae-cipue 2 Par. VII, 13. — 4)* in interrogative obliqua: *an non?* Esth. IV, 14.*

Componitur cum aliis particulis sive separabilibus, sive inseparabilibus, ut 1) **אָמַת** pr. *anne?* sed legitur nonnisi in interrogativis affirmativis (nt **אָנָה** B, 3) *pro nomine?* Num. XVII, 28 **אָמַת** **אָמַת** *nonne consumetur expirando?* i.e. nomine ad innum omnes expirabimus? (Chald. Syr. Saad. *ecce*. LXX. Vulg. simpliciter interrogative reddunt. Sam. **אָמַת** *an verum quod?* Sed illud praeferrendum, cf. Vers. 27). Iob. VI, 13: **אָמַת** *בְּאָמַת־לְךָ nonne ita? mihi non superest auxilium.* Hier. Syr. *ecce. — 2) אָמַת* v. **אָמַת** — 3) **אָמַת** a) *si non, nisi* Gen. XXIV, 8. Ps. VII, 13. *an non* Gen. XVIII, 21. *nonne?* Jes. X, 9, quae intelliguntur ex partibus. b) Quemadmodum **אָמַת** post inrandi formulæ negat (vide A, 7), ita **אָמַת** — **אָמַת** fortiter affirmat et asseverat Num. XIV, 28. Jos. XIV, 9. Jes. XIV, 24. Ezech. XVII, 19, etiam in obtestationibus sine iurando Num. XIV, 35. Iob. I, 11. II, 5. NVI, 2. XXII, 20. XXV, 25. XXXI, 56. Jes. V, 9. Jer. XXII, 6. 1 Reg. XX, 23 et. — c) Aliquando est affirmans post negationem i. q. **אָמַת** **אָמַת** *sed, sondern.* Gen. XXIV, 3: *non dabis uxorem filio meo et filiabus Cananitarum . . . . 38: אָמַת בְּתִיהָ אָמַת בְּתִיהָ אָמַת sed familiam patris mei adibis et.* Ita explicta Ps. CXXXI, 1. 2 et Ezech. III, 6.

מַתָּבֵל i. q. מַתָּבֵל *multitudo populi.* Jer. LII, 15.

מַתָּבֵל N. pr. v. sub מַתָּבֵל rad. מַתָּבֵל no. 2.

IL. מַתָּבֵל f. c. Suff. מַתָּבֵל, מַתָּבֵל Plur. מַתָּבֵלים

Gen. XXXI, 33. 2 Sam. VI, 22, constr. et cum Suff. מַתָּבֵל, מַתָּבֵלים 2 Sam. VI, 20. Iob. XIX, 15 (vide not.) *ancilla, serva.* (Arab. مَاتِلَةُ Plur. مَاتِلَاتٌ, مَاتِلَاتٍ, مَاتِلَاتٍ, مَاتِلَاتٍ)

syr. مَاتِلَةُ plur. مَاتِلَاتٌ, chald. مَاتِلَةُ, rarius مَاتِلَةُ et c. Suff. مَاتِلَةُ Iob. XXXI, 13 Targ., plur. مَاتِلَاتٌ, sam. مַתָּבֵל, aethiop. מַתָּבֵל plur. מַתָּבֵלים id. cf. ex reliquis phoenicis nom. pr. מַתָּבֵל *ancilla Astartes* inscr. Cit. 2 s. Oxon. lin. 5). Gen. XXI, 10. Deut. XII, 12 eet. In colloquio cum nobilioribus et cum rege mulieres pro primae personae pronominis substitutum מַתָּבֵל *ancilla tua* (cf. מַתָּבֵל, מַתָּבֵל) 1 Sam. XXV, 24 sq. 2 Sam. XIV, 15, 17. 1 Reg. I, 13. 17. III, 20, neque alter ubi Deum alloquitur 1 Sam. I, 11. מַתָּבֵל מַתָּבֵל *filii ancillarum* pro servo Ps. LXXXVI, 16. CXVI, 16 (parall. מַתָּבֵל), etiam in pedestri sermone Exod. XXIII, 12. *Ancillae Ninives* Nah. II, 8 nescio an simpliciter *mulieres eius, alibi filiae urbis* vocatae.

Not. 1. Fuerunt, qui vocabulum nostrum referrent ad rad. מַתָּבֵל, מַתָּבֵל *initio pacto addixit*, et singularem מַתָּבֵל e pleniore forma מַתָּבֵלים, quae in Chaldaismo aliquoties comparat, contractam esse existimarent. At pro certo habendum est, illud non insertum esse et additicum, more Syrorum, qui substantivis primitivis et monosyllabis in plurali formando hanc litteram annexunt, v. مَاتِلَةُ pater, مَاتِلَةُ; مَاتِلَةُ mater, plur. مَاتِلَاتٌ, arab. مَاتِلَاتٌ, rabb. מַתָּבֵלים; مَاتِلَةُ soecr. مَاتِلَاتٌ; مَاتِلَةُ manus, مَاتِلَاتٌ; مَاتِلَةُ nomen, مَاتِلَةُ; مَاتِلَةُ peccatum, مَاتِلَاتٌ, rarius etiam bisyllabis, ut مَاتِلَةُ pl. مַתָּבֵלים granaria Iob. I, 26 Targ. In cunctis hisce exemplis de radice מַתָּבֵל ne cogitari possit: quanquam in quibusdam ex plurali illo diductiore nova singularis numeri forma derivata est, ut مَاتِلَةُ peccatum, et chald. מַתָּבֵלים. Quemadmodum Syri littera م, ita Arabes litteris Waw et Je hoc modo inserendis delectantur. V. s. v. مَاتِلَةُ not. 1. et *Lehrgeb.* p. 530. Recte ABELWALIDES: عَسَى مُتَقْوِيَّاً لَّهُ مُرَدَّةً هَذِهِ عَلَمَ الْعَبْدَ فَوْتَةً أَبْتَأَتْ *probabiliter He est additicum, ut secundum doctores Arabum in voce أَبْتَأَتْ matres.* — Habent Arabes etiam verbum مَاتِلَةُ mobilis, مَاتِلَةُ *ancilla fuit, servit,* unde vero substantivum nostrum non magis repetendum est, quam ab م. E contrario hocce verbum manifesto a nomine derivatum est, non vice versa.

Not. 2. Quotiescumque Pluralis אֲמְבָדָה in Pequeñetecho extat, toties concinnator samaritanus manum emendatricem ei admovit, Gen. XX, 18. Deut. XX, 12 scribens אֲמְבָדָה, Gen. XXXI, 33 תְּמִידָה. Formam, utpote a norma grammaticae alienam, suspectam habuisse videtur.

לְגַדְעָן vel לְגַדְעָן *languit, flaccidus fuit.* (Affine est לְגַדְעָן luxit. Apud Arabes أَجْدَعَ cognatam habet sperandi

potestatem: qui enim spe et desiderio conficiuntur, languent et tabescunt. Cf. لَغَدَ pallidus fuit it, desideravit, et لَغَدَ. SCHENKUS in observatt. etym. luuius, ut plerorumque verborum originem querat in *tensione*, quae quam angustatoria sint, non est quod demonstremus). In Kal nonnisi semel. Part. pass. Ezech. XVI, 30: لَغَدَكَ حَرَقَتْ بَرَدَةً quam languidum i. e. libidine aegrum est cor tuum.

Pyl. لَغَدَ 1) *languit* pr. de plantis Jes. XXIV, 7. Joel I, 12, de agris et montibus Jes. XVI, 8. Nah. I, 4, de homine aegroto Ps. VI, 3, ubi لَغَدَ est pro لَغَدَ, cf. Lehrgeb. p. 316. — 2) *tristis fuit*, Jes. XIX, 8. Hos. IV, 3. 1 Sam. II, 5, tristem aspectum praebuit, de terra vastata Jes. XXIV, 4. XXXIII, 9. Jer. XIV, 2, de moeinibus dirutis Thren. II, 8. LXX, vertunt لَغَدَرَةً, لَغَدَرَى εἴη, ἐλέτω, πενθέω. Saepissime inquitur verbo لَغَدَ. Legitur nomini in sermone poetico. Sed pedestris sermonis est

لَغَدَةُ m. *languidus, debilis* Neh. III, 34. Vocabula luuius formae syriaca dabit ACRELLI in otiosis syr. p. 33.

לְמַתָּבֵל verbum Hebraic innit. Arab. *pracivit exemplo suo, docuit, imprimis sacra*, med. Kesr. mater fuit (denom. ab מַתָּבֵל) it. *propinquus fuit.* A prima illa significatio est أَمْتَسْ antistes sacrorum, a tertia أَمْتَنْ populus.

Atque hic *propinquitatis* significatus diversae originis, et radici نَعْنَى affinis esse videtur. Huius verbi analogiam sequitur

مַתָּבֵל st. constr. מַתָּבֵל c. Suff. מַתָּבֵל pl. מַתָּבֵלים f. mater. (Arab. مَاتِلَةُ et مَاتِلَةُ, aeth. مَاتِلَةُ melit. omni, aram. مَاتِلَةُ, مَاتِلَةُ, مَاتِلَةُ id.). מַתָּבֵל מַתָּבֵל pater et mater de utroque parente, cui designando commune nomen non habent Hebraic. (Arabes أَبْتَأَنْ uterque pater, et أَمْتَنْ utraque mater). Ind. XIV, 17. Ps. XXVII, 10. Esth. II, 7. Ezech. XXII, 7 eet. — مַתָּבֵל מַתָּבֵל frater meus uterinus Gen. XLIII, 28. Iudd. VIII, 19 (coll. Exod. XVIII, 19) et

poët. **fratres** **mei** **universe** Gen. XXVII, 29. Ps. L, 20. LXIX, 9. Cant. I, 6. Cl. Cor. Sur, 7, 150 ubi
Aharon Moscen alloquitur: **أَمْ إِنْ** **o** **sēli** **matri**. — In
vita communi et ubi maiore accuratione epus non erat,
etiam **novera** dicta est mater Gen. XXXVII, 10 (coll.
XXXV, 16 sq.), quae accuratius vocanda erat **אֶת** **הַשְׁמָה**.
Matri vero nomen latius patet et usurpatum etiam **1)** de
avia 1 Reg. XV, 10, et universim de parente procrea-
trice Gen. III, 20: **רֵדֶת** **בְּמֹתָה**. — **2)** metaph. de ea,
quae beneficis de aliis meretur. Indd. V, 7: **מִצְרָיִם** **לְעֵדָה** **אֲמָתָה** ... donec surgerem ego ... **mater in Israel**.
Cl. בְּ ho. 3. Potest tamen mater h. l. alio quoque flexu de
femina principe intelligi, coll. arab. **أَنْفَعُ** **أَمْ** **praefectus**

populi. — 3) adhibetur *interiori* eidam necessitudini designandae, Iob. XVII, 14 (cf. בָּהֵב no. 6). — 4) Per τροποποιηταν gens aliqua dicitur *mater* Ies. L, 1. Jer. I, 12. Ezech. XIX, 2, ubi iudaici interpretes recte universum populum, alii Davidis familiam aut Hierosolymam intelligent. Hos. IV, 5; et *exscindam matrem tuam* i. e. universum populum. Chald. מִתְּבַּרְבָּרֶבֶל Hier. coll. Matth. XXIII, 37: „Mater vocatur populi frequentia et omnis turba nationis hebreacae ad quam loquitur; filii autem vel singuli e populo vel per oppida villasque dispersi.“ Cl. פָּרָבָבָל filii populi mei i. e. populares mei, et s. v. בָּרָבָבָל. — 5) *mater* viae est *birium*, pr. lōns et caput viarum (alibi בָּרָבָבָל) Ezech. XXI, 26. Arab. بَرْبَرْ بَرْبَرْ est radix, principium rei, أَمْ لَكْرَسْ بَرْبَرْ بَرْبَرْ vertex qs. bivium capitisi, sed أَمْ لَكْرَيْفْ بَرْبَرْ بَرْبَرْ est via regia. — 6) i. q. בָּרָבָבָל

metropolis, urbs insignis et primaria, quanquam non capitalis. 2 Sam. XX, 19: **בָּבֶן עַמּוֹת יְהוָה** *urbs et mater in Israël.* Ita in immensi phoenicis Laodiceas (لَادِيْجَة أَمَّا مَنْ) v. Comment. ad. Jes. I, p. 755, Tyri (تَرْيَةً دَهْرَدَةً) i. e. Tyri metropoleos Sidoniorum l. c. pag. 755) et Sidonis (سِدُونَةً أَمَّا مَنْ) mater regionis, v. supra p. 66); apud Arabes (أَمَّا مَنْ) v. c. *Bagdad metropolis mundi* (SCHULT. ind. geograph. v. Bagdad), *mater urbium de Mecca Cor.* VI, 92. XXVIII, 59. XLII, 5. Bar. 5, p. 128 ed. Schult., pl. *المُبَوِّثاتِ metropoles* vit. Tim. I p. 256, cf. Abull. Syria p. 80 de Caesarea: *كَنْتَ مِنْ مُبَوِّثَاتِ الْمَدِينَةِ مَنْ مِنْ مُبَوِّثَاتِ الْمَدِينَةِ erat ex matribus civitatum;* Melit. om̄ *الْمَدِينَةِ مَنْ مِنْ مُبَوِّثَاتِ الْمَدِينَةِ* metropolis regionis; Nasor. ١٥٣ Norberg. Lexid. p. 127, (*nisī hoc potius est plebeium mata oppidum*). Ita *μητρός* de metropoli Callim. fr. 112, et *μητέρα* Ilior. 3, 7. 18 Ammian. 17, 15. — 7) Metaph. mater dicitur de terra, omnium hominum matre. Job. I, 20: *nudus egressus sum ex gremio matris meae, et nudus eodem reversurus sum.*

Etymologicae eorum, qui matrem a precedendo

vel adeo a *tensione* dictam volunt, nngae legi possunt apud SCENIDIUM in observatt. etym. et alios, de quibus singulatim referre taedet. Vocabulum primitivum esse, supra monimus s. v. **母** not. i (p. 8, A). Exemplis ibi laudatis addi possunt aegypt. **母** mater, gr. **μητη**.

in *Journal des Savans* 1822 p. 501, cum commentatorio Gosselinii ibid. pag. 745), regia vero Babyloniorum et fortasse Persarum ulna uno palmo (aut quatuor digitis latis) vulgarem excedebat. Herod. I, 178: ὁ δὲ βασιλέως πόλεων τοῦ μεγίστου εἶαι τάχεος μέσορ τριῶν δισκεύθων, cf. Lucian Catapl. 16. Hanc maiorem et regiam ulnam Hebrei in exilio adoptasse videtur, eoque referendum locus Ezech. XL, 5: כָּלֵב שְׂמֹךְ תְּבַשֵּׂעַ וְאֶת, i. e. sex ulnae secundum ulnum, quae palmo maior est, quam vulgaris. XLIII, 13 (cf. 2 Par. III, 3, ubi diserta imitatae mensuræ inicitur menio et Ezech. XII, 8, it. quae notavimus s. v. ִתְּבַשֵּׂעַ). Septem palmis constat Nilometri mensura, in ulna vero acyptiaca modo memorata utraque ratio notata est. Continet cahim digitos 28 i. e. 7 palmos, ita tamen ut quatuor ultimi peculiari modo notati addititi sint et aliud mensuræ genus manifesto designent. Totius ulnae longitudine est om̄, 520 mensuræ gallicæ recentioris, i. e. unius pedis, septem digitorum et 10, 58 linearum mensuræ rhemanae. Sex etiam palmis constat Romanorum cubitus (Vitruv. 3, 1), idemque de iudaico Rabbini certe asserunt (v. Maimonides et Bartenor ad Mischna Massch. cap. 1), quos inter tamen ii nequaquam audiendi, qui præter legitimam sex palmorum ulnam vulgarem quinque palmorum extitisse coniunctum somniante, non probant (v. Carpzon, apparatus, ad antiqu. s. cod. p. 676). — Josephus (Archæol. VI, 9 §. 1), ad quem provocat JAHNS I, e., de longitudine ulnae nihil habet, sed, ut hyperbole de Goliatello sex ulnas longæ mitiget, pro arbitrio quatuor ulnas substituit. Arabum antiquiorum cubitum 32 digitorum fuisse, recentiorum non nisi 24 esse tradit Abudil in Prolegomeni operis geographici (cf. KOEULER prolegg. ad Abudil. Syriam fol. 3). — Metaph. Jerem. LI, 15: קָרְבָּן תְּבַשֵּׂעַ נִזְבֵּחַ נְזֵבָה, venit finis tuus, mensura rapinae tuae i. e. tempus, quo Deus nefando quaestui tuo modum et mensuram posuit. Deus etiam Carpzovium I. e.

3 i. q. ۲۲ no. 6 *metropolis*. 2 Sam. VIII, 1: כָּלְבָה יְהוָה בְּגִתְּרָה גִּתְּרָה et sunxit Davidus frenum metropoleos a manu Philistacorum i. e. metropolin Philistacorum sibi subiecti. Proverbialis est locutio, cui simillimantur Arabes: *tradidit capistrum suum alieci* i. e. arbitrio eius se permisit. Schult. ad Iob. XXX, 11: „Har. Cons. IV [p. 24 Schult. p. 36 de Sacy]: أَنْتَ لَمْ تَرَدْ لِي مُهَاجِرًا لَّا تَرْكَنْتَ فِيمَنْ يَخْرُجُ فِيمَنْ“ non tradidit capistrum meum ei, qui clientelam meam prodit. Illyst. Tamerl. p. 243 [ed. Gol. II, 228 Mang]: ..... فَبَعْضِينَ زَمَانِهَا eorum (regionum) capistrum retinente, et pag. 122: سَمَّ لَأَيْدِي لَوْلَا زَمَانَهَا non tradidit Ydgoro capistrum suum i. e. obedientiam et reverentiam ei praestare noluit.“ Adde has locutiones: tradere alieci capistrum funis sui vit. Tim. I, 50, et رَبَّةَ اسْتَفْعَةَ ingredi in funem obedientiae ibid. I, p. 92. In loco parallello 1 Chron. XVIII, 1 pro ۲۲۲ ۲۲۲ legitur ۲۲۲ ۲۲۲ (urbs) *Gath et oppida circumiacentia*. Etenim auctor Paralipomenon more suo locum difficultem emenda-

turus vel explicaturus aut pro *metropoli* dedit *Gath*, quae in urbibus Philistæacis primaria erat, reliqua de suo addens, aut ex voce ۲۲۲ alter fortasse scripta clivit ۲۲۲. Alias id genus matationes arbitrarias vide *Geschichte der hebr. Sprache* p. 44. Vulg. *frenum tributi*. Et recentioribus alii *frenum brachii* reddunt (cf. ۲۲۲ no. 1), locumque de tota Philistaea subiecta interpretantur: at sicnum non brachio alligatur, sed ori immittitur. Magis placuerit DANZII ۲۲۲ legenti conjectura (in Diss. ad Gen. 1, 26): quamquam non est quod vulgarem scripturam sollicitemus. Varia interpretum in utroque quem tractavimus loco inter se conciliaendo frusta laborantium conaenâ v. in *Classi philol. sacra* ed. Dathe p. 783.

4) *fundamentum*. Jes. VI, 4: יְמִינְתְּבָדֵד תְּבַשֵּׂעַ funda-
menta liminum. Cf. ۲۲۲, ۲۲۲ radices, principia, talmud. ۲۲۲ ۲۲۲ basis lapidum molarium. Bene Saad. et Abuwlades: ۲۲۲ i. e. lateres s. lapides quadrati. Intelligitur enim fundamentum e lapidibus structum. Male LXV. Vulg. *superclinaria*.

5) N. pr. collis in via quac Gibeonem dicit 2 Sam. II, 4.

۲۲۲ I. ۲۲۲ plur. ۲۲۲ f. chald. *ulna*, *cubitus*. Dan. III, 1. Esra VI, 3. Ita in Targg. Exod. XXV, 10. Ezech. XL, 5. — Syr. ۲۲۲, ۲۲۲, plur. ۲۲۲ Joh. XXI, 8 Pesch. id.

۲۲۲ f. *populus*, arab. ۲۲۲ populus, præcipue unius instituti, legis et religionis, aram. ۲۲۲, ۲۲۲ id. Cf. rad. no. 3. Legitur tantum in plur. ۲۲۲ Gen. XXV, 16. Num. XXV, 15, et ۲۲۲ Ps. CXVII, 1. Syr. ۲۲۲.

۲۲۲ chald. f. id. Dan. III, 29. Plur. ۲۲۲ emphat. ۲۲۲ Dan. III, 4, 7, V, 19, VII, 14. Esr. IV, 10.

I. ۲۲۲ 1) pr. *fulcivit, sustentavit*. Hinc ۲۲۲ columnæ, ۲۲۲ structor, opifex ab *erigendo* et *struendo* dictus, et in verbo *brachio sustentavit* s. *gestavit* parvulum, *forit* et *curavit* eum. Propriam potestatem habes Num. XI, 12: ۲۲۲ אֲתָּה תְּמִימָן תְּמִימָן ۲۲۲ qui in coccino gestati sunt (cf. Niph. no. 1). Hinc ۲۲۲ *mabaya-yōs* puellum gestans et curans Num. I. e. Jes. XLIX, 25, it. *tutor* et *altor* Esth. II, 7, 2 Reg. X, 1, 5 (cf. ۲۲۲ sustentavit et *aluit*), Iem. ۲۲۲ *nutrix*, *educatrix* Ruth IV, 16, 2 Sam. IV, 4, unde BOCHARIUS (Hieroz. I, 630) *Anamthea* est nutrix pro Amanthea. (In lingua arabica hic significatus est sub rad. affini ۲۲۲ med. *Waw sustentavit, aluit* suos i. q. hebr. ۲۲۲, ۲۲۲).

2) intrans. med. E. *faltus est* hinc *firmus*, *incon-*
cussus fuit, talisque, quo tuto aliquis *inniti* possit,
metaph. *fidus fuit*. Part. pass. סִמְרֵדָה *fideli*, πιστοί, pr.
fulti. Ps. XII, 2, XXXI, 24. Cf. קָרְבָּא Jes. XXVI, 3.
 Vim propriam habent Arabes in أَمْوَانِ camelorum firma, non
 cæspitans Taraph. 12, translatam in أَمْنٍ *firmus*, *fidus*,
 constans, أَمْنٌ *fidus* fuit; أَمْنٌ est: *nixus et confusus est*
 super aliquo e. c. على أَمْنٍ *fidem habuit*, *securus fuit*,
 actiop. حَسَدٌ: *fidem habuit*, *credidit it*, *affirmavit*
 (verum esse dixit), quas notiones Hebræi conjugatione
 Hiphil exprimunt. Eadem significacionis series est in
 rad. قَدَّ med. O. *firmus*, *stabilis*, *constans fuit*, med. A.
fretus est, *fidem habuit*, Conj. III. *locutus imit* (cf. סְמִלָּה).

Niph. 1) *sulciri*, *brachiis gestari* parvulorum in-
 star. Jes. LX, 4. Cf. Kal no. 1. — 2) *fundatus*, *firmus*,
stabilis fuit, v. e. de domo. 1 Sam. II, 35: בְּתַת־
 אֶדְעָה *adicabico ei domum stabilem* i. e. dabo ei poste-
 ritatem duraturam et perennem. XXV, 28. 2 Sam. VII,
 16. 1 Reg. XI, 38; de loco *firmo*, in quo haecrat clavus
 Jes. XXII, 23, 25; de conditione *firmus et stabili*. VII, 9:
 סְמִלָּה *si fidem non habebitis*, *stabiles non eritis* i. e. in terra vestra non manebitis in
 exilium ducendi. Juda ben Karisch: أَنْ لَمْ تُؤْمِنُو وَتَنْدَعُو
 شَانِكُمْ نِسْيَانِكُمْ نَمْ تَنْهَىُ
 nisi *fidem habetis*, non quieti s. securi
 eritis. — 3) diu duratus, perennis fuit, de poste-
 ritate (vide no. 2), de aqua perenni (cui opponitur מִזְרָחָה
 aqua fallax q. v.) Jes. XXXIII, 16. Jer. XV, 18, de mori-
 bis dinturnis Deut. XXVIII, 59, de foedere duraturo Ps.
 LXXXIX, 29, cf. 38. Jes. LV, 3: בְּתַת־הַקְדִּשׁוּ
 beneficia Davidis (i. e. Davidi promissa) *duratura*. (Syr.
 ἀπελέων) perseverans, perpetuus, (ἀπελέων) perpetuitas,
 aternitas, (ἀπελέων) ingiter, semper). — 4) metaph.
fidus, *fidelis*, certus fuit, talis cui *inniti* possit, de
 servo 1 Sam. XXII, 14. Num. XII, 7 (cf. Aenecll, orient.
 I, p. 49), nuntio Prov. XXV, 13, teste Jer. XLII, 5.
 Jes. VIII, 2, sacerdote 1 Sam. II, 35, propheta III, 20,
 de Deo promissorum memore et foedera servante Deut.
 VII, 9. Jes. XLIX, 7. Hos. XII, 1. — Ps. LXXVIII, 8:
 וְהַיְיָ אֶת־סְמִלָּה אֶת־סְמִלָּה Deo non *fidus erat animus eius*
 (cf. סְמִלָּה סְמִלָּה). Neh. IX, 8. Ps. LXXVIII,
 37: וְהַיְיָ אֶת־סְמִלָּה *fidi non erant foederi eius*. In
 eandem sententiam absol. סְמִלָּה *urbis (Deo) fidia* Jes. I, 21, 26. Ps. CI, 6. Part. סְמִלָּה *probos*, *integer*,
candidus. Prov. XI, 13: חֲנִינָה *qui animi integrum est*,
 gerim. der es *ehrlich meint*. XXVII, 6: בְּתַת־סְמִלָּה
 proba sunt vulnera amici i. e. ex animi candore profecta,
ehrlich-gutgemeint. Vulneris autem significantur cor-
 reptiones severiores. It spectatae sapientiae homo. Job.
 XII, 20: *arifit labium* סְמִלָּה *sapientissimis* pr. ii,

quorum verbis nemo non fidem habet, cf. 1 Sam. III, 20.
 — 5) *verum*, *certum esse* Hos. V, 9, de verbo Dei Ps.
 XIX, 8. CXI, 7; *verum inveniri*, *compleri*, *confirmari*
 Gen. XI, II, 20. 1 Reg. VIII, 26: קָרְבָּא אֶת־סְמִלָּה *impleantur*
verba tua i. e. *promissa tua*. 1 Par. XVII, 23. 2 Par. I, 9,
 VI, 17.

Hiph. קָרְבָּא pr. *pro firmo habuit*, hinc 1) *innixus*
 est rei l. re. Jes. XXVIII, 16 de lapide: קָרְבָּא אֶת־סְמִלָּה
 cui qui *innititur* non *aufugiet*. — 2) *pro fido et tuto*
habuit, *fidem habuit* alii, *confusus est*. Semel e. c.
 e. inf. Jud. XI, 20: קָרְבָּא אֶת־סְמִלָּה כִּי־
 pro tuto non *habebat* Sihon, Israelēm *trahire* i. e.
 non ita confidebat Israëlitis, ut transitum iis concederet;
 alibi semper cum סְמִלָּה (ut arab. بَعْدَ c. fidem habuit,
 impr. Deo). Job, IV, 18: קָרְבָּא אֶת־סְמִלָּה כִּי־
 ecce servis suis *fidem non habet*. XV, 15. XXXIX, 12, 15. Ps.
 LXXXVIII, 22, 32. CXIX, 66. 1 Sam. XXVII, 12. קָרְבָּא
 Deo *fidem habuit* Gen. XV, 6. Exod. XIV, 31. Jon. III, 5; הַיְיָ אֶת־סְמִלָּה vita snac non fisis est i. e. vita
 timuit Dent. XXVIII, 66. Job. XXIV, 22. — 3) *credi-*
dit, *absol.* Jes. VIII, 9, plerumque cum סְמִלָּה pers. et rei Gen.
 XLV, 26. Exod. IV, 1, 8, 9. Prov. XIV, 15. Ps. CVI, 21.
 Jes. LIII, 1. Jer. XL, 14. 1 Reg. X, 7 cet. vel sequ. יְהִי
 Exod. IV, 5. Job. IX, 16; it. cum inf., ubi verbum ad
 sperandi potestatem prope accedit Job. XV, 22: קָרְבָּא אֶת־סְמִלָּה
 non credit (sperat), se e tenebris (terribi-
 bus) erasnur. Ps. XXVII, 13. — 4) *fortasse* intrans.
 ut saepe Hiphil in sermone poetico, *constitit firmus*. Job.
 XXIX, 24 de equo bellatore: שָׁׂרֵךְ יְהִי קָלָה
 non consistit firmus, ubi tubae vox se. audita est. Virg.
 Georg. 3, 83: si qua somni procul arma dedere Stare
 loco nescit. Ita Bochartus (Hieroz. I, p. 349), coll.
 aram. גְּרָהָה, מְסֻמְדָּה i. q. סְמִלָּה *stabilis*, *firmus* Dent.
 XXVIII, 59 Targ. 1 Sam. II, 35 Pesch. E vulgari lin-
 guæ usu, quem sequuntur Kimeni et AREN Esra, inter-
 pretandum esset: ita exoptat pugnam, ut vix credat suis
 que auribus confidat præ gaudio, ubi tandem auditur
 classicum, cf. similia loca IX, 16. XXIX, 24. Ps. CXXVI,
 1. Gen. XLV, 26.

Not. Pro formis futuri حَسَدَةٌ Exod. IV, 1, 5, 8.
 9 (bis). XIV, 31. XIV, 9. Num. XIV, 11. קָרְבָּא Dent.
 XXVIII, 66 et part. סְמִלָּה Dent. I, 52 Cod. Sam. sin-
 gulari constantia defectivam dat scripturam حَسَدَةٌ, حَسَدָה,
 quam in re nescio an non aliud consilium secutus
 sit, quam ut has formas ad suæ dialecti normam revocaret.

II. سَمَلٌ Hiph. حَسَدَةٌ i. q. حَسَدָה *dextrorsum se*
convertit, وَ et يَ inter se permundatis (pag. 2, B) Jes.
 XXX, 21.

III. سَمَلٌ chald. in Pe. inusit. Aph. حَسَدָה (in Targg. حَسَدָה)
confusus est e. c. סְמִלָּה Dan. VI, 24, ut syr. صَفَرَةٌ.
 Retinuit lingua aramaea صَفَرَةٌ characteristicum Hebraeorum
 pro صَفَرَةٌ, ne Aleph his positum colligeret. Part. pass. حَسَدَةٌ

fidus, fidelis, certus, de viro Dan. VI, 5., de interpretatione II, 45. Syr. et Sam. ^{فَدِيْسُ} ^{فَدِيْسُ} id., ad eoque arab. (e Syriasm) ^{فَدِيْسُ} ^{فَدِيْسُ} testis fidus.

I. ὡρέα m. 1) *opifex, architecta* i. q. ὡρέα, in loco impedito Frox. VIII, 30 de sapientia hypostatica: ἡράκλειον, ὥρας εἰγε (Deo) adoram (in mundo creando) *opifex*. Vocabulum, alterius sexus formam procul dubio non admittens, ἐπωροῦσ ποσίτου est de sapientiae hypostasi, ut της Gen. XXIII, 4 sq. de femina mortua, et angl. *a servant, a teacher, a friend* etiam de ancilla, magistra, amica. Ita Plin. II, 1: *Artifex omnium naturae*. Cie. in Orat. 48: *cousuetudo artifex suavitatis*. Quint. II, 15: *rhetorica persuadendi opifex*. LXX, ἀρχούσθεα.

Vulg. *cuncta componens*. Syr. **لِكَلَّا**. Alii ut NOLDIUS (ad Concord. part. p. 1884) et C. B. MICHAELIS ad h. l. *filium s. aluumnum* intelligunt (ab ٧٣٨ no. ١), quae sententia aliquam quidem commendationem habet a reliquis huius nominis imaginibus: at ne dicamus, *parvuli* in sinu gestati imaginem ab hiis loci, qui est de sapientiae numero διποτογραφη coll. Sir. I. LXIV, contextu alieniorum esse, a) ٧٣٩ = ٧٣٨, ٧٣٨ formaec est activae, non passivae, et b) vocabulum *artificem*, ἀρχιτέκτονα notans cur feminina forma caret, facile intelligi (caret eadem lingua aramaea), cur *aluumni*, *parvuli* vocabulum, non item. — 2) N. propr. a) regis Iudee, filii Manassis, patrii Josiae de quo vide 2 Reg. XXI, 18 — 26. 1 Paral. III, 14. 2 Par. XXVIII, 20 sq. Jer. 1, 2. XXV, 3. Matth. I, 10. b) prefecti urbis sub Abobo, 1 Reg. XXII, 26. 2 Par. XVIII, 25. c) viri Nhemiacae aequalis Nhem, VII, 59, qui Esr. II, 57 ٧٣٨ scribitur, sive librariorum culpa hoc factum est, sive ٧٣٨ decursum est ex ٧٣٩ i. q. ٧٣٨.

* II. Ηέν N. pr. numinis Aegyptiorum supremi ab Aethiopibus et Libybus etiam assidue culti, quod *Iuniora* vocant et cum Iove comparant Gracci et Romani. Herod. 2, 42: *Ιηνοῦρι Αἰγυπτίαι καλέουσι τὸν Διόν*. Diod. 1, 13. Plut. de Iside et Osir. p. 354. *Solis* emblemata fuisse Ammonis numen, Macrobius tradit (I, 21), ciusque rei fidem faciunt inscriptions aegyptiacae, in quibus præter simplex numinis nomen legitur quoque *Amon - Re i. e. Amon - Sol* (v. infra). Cum imago numinis saepe caput habeat arietinum (v. infra), *Solis* illud verni in signa arietis ingredientis emblemata fuisse coniiciat Jarłowski (Panth. aegypt. I, p. 166 sqq.), cuius sententia probabilitatem in medio relinquimus aequie ac Neoplatonicorum hypothesis Ammonem lumen aeternum et absconditum sumnumque mundi *opifex* (*δημοσύγχρονος*) esse affirmantium (Enseb. præc. evang. XI, 7, Iamblichus de myst. VIII, 3, Eustath. in Dion. Perieg. 212): qua in sententia nescio an etymon hebreum (*רֹאשׁ אֲמִיסָךְ* opifex) animo corum obversatum sit.

Quae vera fuerit nominis in lingua aegyptiaca significatio, admodum incertum est. Eustathius (l. c.) secundum aliis id patrem valere tradidit, secundum alios *pastorem* (cf. ἈΛΩΨ pascere it, pastor Ps. XXII, 1. ΧΙΑΠΗ, 14. LXXX, 1 Vers. copt.); Hescaetus Abderita ap. Plut. l. c. observat, apud Aegyptios παροχλητηρια ειναι την φορητην (est enim ἈΛΩΨ et ἈΛΩΨΙΑΝη i. q. δεδηρε Matth. XI, 28. XIX, 21 Vers. copt.). Quae cum parum concinna sint, inter recentiores JABLONSKIES l. c. aliud etymon excoigitavit, ut sit pro ἈΛΩΨ - ΟΕΨI *ducem educens*, cui vero, utpro orthographiae aegyptiacae (v. paulo post) minus congruenti, praefiero illud quod propositum CHAMPOLLION (l'Egypte sous les Pharaons I, p. 217, 218), ut sit i. q. ἈΛΩΨI *gloria, celitudo*, si fides Lex. ms. copto-arabico, quamquam ipse postea (Panthéon Egyptien Paris 1823, no. 1) mutata sententia Manethonem (ap. Plut. l. c.) scutus *Anon occultum et absconditum notare contendit.*

Quibus litteris hoc nomen scriptum fuerit ab Aegyptiis antiquis, nunc constat ex inscriptionibus non paucis, quae charactere hieratico et hieroglyphico phoeniceto in monumentis comparentur. Vide CHAMPOLLION *Precis de la syst. hiérog. Tableau général*, tab. 2 no. 3, 40, tab. no. 153 sq. tab. 17 no. 354 sq. *Pantéon* no. 1, 2. Ac in hieroglyphico quidem scribendi genera seribitur

vcl

i. e. ~~AMON~~ Amon vel ~~AMON-RE~~ AMON-RE Amon-Sol; in scriptura hieratica:

Vc

plerumque ita, ut divinitatis signum addatur, cf. de domo-
tica inser. Rosett. lin. 2. et KOSEGARTEN in Ephemerid.
Hal. 1825 p. 159. Idem nomen præterea comparat
in permitti hominum aegyptiorum nominibus propriis, ut
Amenothes, *Anonrasonther*, *Psenamunis*, *Amoronytius*
(v. Young Account on hieroglyphical literature p. 121).
Imaginem numinis in monumentis aegyptiacis habes vel
specie humana et invenili facie throno insidente, vel
cum capite arietis, vel cum universo arietis corpore (v.
CHAMPOLL. Panthónio, 1. t. sq.). Epitheta, quibus idem
numen in titulis aegyptiacis ornatur, sunt *dominus regio-*
nun mundi, *summus dominus*, *rex deorum*: præterea
nomen eius saepe obvium est in epithetis Pharaonum, qualia
sunt *filius Amonis*, *probatus ab Amons*, *dilectus
ab Amone* etc. Templo splendidissima habebat in urbe
R. R.

Meroes, in Oasi libyea, sed propriam quasi sedem Thebis,
quae urbs propterea *No-amon* dicta est. Vide sub & 2.
Ipsum nomen semel in V. T. memoratur Jer. XLVI, 25.

אֹמֶרֶת multitud i. q. הַכְּבָדָה v. sub rad. הַכְּבָדָה.

אַנְגָּלִים (per Syriasmum pro אַנְגָּלָה) m. *fides* Dent. XXXII, 20. Plur. אַנְגָּלִים pr. *fidelitates* Ps. XXXI, 24; Jes. XXVI, 2. *Hinc* אַנְגָּלִים פָּרָא vir fidus, *fidelis* Prov. XX, 6, וְנִתְּנֵת fidus XIV, 5, וְנִרְאֵת XIII, 17 numerius fidelis. Alibi אַנְגָּלִים est Part. pass. Kal ab אַנְגָּלָה.

רְמִיתָה f. 1) *firmitas*. Exod. XVII, 12: **רְמִיתָה כְּנֵזֶב** erantque manus eius (Mosis) *firmae* (pr. *firmitas*, cf. *Lehrgeb.* §. 190) **שְׁמַעֲנָה בְּדַבֵּר** usque *ad occasum solis*. In altum sublatice fulciturque a duobus viris. —

2) *securitas* (Arab. *سُكُونٌ* securitas, *سَعِيرٌ* id, *سَعِيرٌ* secu-
rum, intumque praestitit). Ies. XXXVII, 6: *תְּמִימָה תְּמִימָה*
וְעַד et erit securitas temporum tuorum, i. e. tempora tua
secura erunt. — 3) *fides*, qua quis promissa praestat et
exequitur. Tribuitur hominibus Ps. XXXVII, 3. Hab.
II, 4. Prov. XII, 17. Jer. V, 3 (cl. Vers. 2). VII, 28,
regi Messiae Ies. XI, 5, Deo Deut. XXXII, 4. Ps.
XXXVI, 6. XL, 11. LXXXIX, 2. CXIX, 90. CXLIII, 1.
Ies. XXV, 1: *תְּמִימָה ... תְּמִימָה* praestitisti
פָּلֶם et *כְּרִתִּים*. Positimus, *תְּמִימָה* pendere ab
פָּלֶם (coll. Prov. XI, 22): sed possunt quoque adverbialiter
posita esse pro *cum fide et veritate*. Plur. *תְּמִימָה*
Prov. XXVIII, 20: *תְּמִימָה שָׁבֵךְ vir probus, fidelis.*

גָּבֵן m. *opifex, artifex, faber*, de moniliū artifice
Cant. VII, 2. Proprie valet *architectum* (cf. גָּבֵן no. 1,
גָּבֵן no. I, 1), unde ad eūiusenque generis opifices trans-
latum est. Syr. **אֲמַנְתָּאֵל** faber, artifex, **אֲמַנְתָּאֵל** opifi-
cium, Nasor id. chald. גָּבֵן in Targ. pro hebr. אֲמַנְתָּאֵל,
אֲמַנְתָּאֵל, cf. Mischna Bab. kania 9, 3, אֲמַנְתָּאֵל opificum.
Omnes in prima syllaba habent *u*, quare nescio an genuina
sit scriptura גָּבֵן *omman*, quam in eodd. suis legerunt
Kimchius et Jude ben Karisch.

סְמִינָה 1) adj. verbale: *sirmus*, metaph. *fidus* (arab. **سِمِينَ**, syr. **قَنْدَمٌ** *sirmus*, *fidus*). Apoc. III, 4: **τάδε** λέγει δὲ Απόλυτος δὲ μάρτυς δὲ πιστός καὶ ἀηδονίστης. Hinc neutr. *fidum*, *fides*. Jes. LXV, 16: **יְהוָה נָשָׁרֶךָ** *deus, cui fides habenda est.* — 2) adv. *certo*, *prefecto*. (*Aethiop. ክፍና*: *prefecto*, *certo*). Pominatur ab initio orationis, etsi raro in V. T. Jer. XXVIII, 6 (frequentius in N. T., v. Lexx.), it in fine, praesertim hymnum et precatiōnum, ubi geminari solet **የቃድ የቃድ** Ps. XLII, 14. LXXXII, 19. LXXXIX, 53. Proprius autem huius particularū locus est, ubi alter alterius dicta confirmat votisque vel predictiōnibus eius eventum adprecatur: *fiat, ita sit.* LXX bene: **የሱዎት**. 1 Reg. I, 36. Jer. XI, 5. Hinc, ubi in iurisandri, iocderis vel imprecatiōnis verbū praecevit sacerdos, hoc vocabulo pronuntiato singuli eius dicta confirmingat et iureurandō sc̄ obstringunt. Num. V, 22. Deut. XXVII, 15 sq. Neh. V, 13. VIII, 6. 1 Par. XVI, 36. cf. Ps. CVI, 48.

眞 m. *sides, veritas*, Jes. XXV, 1.

תְּמִימָה f. pr. fulciers, hinc *columna, postis.* Plur. **תְּמִימָה** 2 Reg. XVIII, 16. LXX. ἐστηριζεία. Targ. et

Syr. טְרִיבָה, לְבָשָׁה trahes. Falso Vulg. ex contextu: *laminæ auri.*

תְּהִלָּה f. 1) *educatio, tutela, cura* (cf. פְּנַי no. 1) Esth. II, 20. 2) *veritas, sed nomini adv. re vera, vere* Jos. VII, 20. Gen. XX, 12 (quo loco Cod. sam. dat vulgare תְּהִלָּה).

תְּהִלָּה (fides, fidelis) N. pr. *Amon*. Ita vocati sunt 1) filius Dayidis primogenitus, a fratre Absalone, cuius sororem iuteriam vitaverat, interfectus. 2 Sam. III, 2. XIII, 1—39. Semel קָרְבָּן appellatur, q. v. — 2) filius Simeonis 1 Chron. IV, 20.

תְּהִלָּה adv. (ab תְּהִלָּה eum terminatione adverbiorum בְּ־) *re vera, vere, profecto* Job. IX, 2. XIX, 4. 5. XXXIV, 12. XXXVI, 4. Ies. XXXVII, 18. Bis sequitur וְ, quasi integrum sententiam contineret adverbium, *verum (est) quod* Job. XII, 2. Ruth 3, 12, cf. יְהָוָה Ps. CXXVIII, 4.

תְּהִלָּה id. Gen. XVIII, 13, alibi semper cum בְּ interrogativo בְּתִלְבֵּשָׁה Num. XXII, 37. 1 Reg. VIII, 27. 2 Par. VI, 18. Ps. LVIII, 2.

תְּהִלָּה pro תְּהִלָּה f. emm Suff. תְּהִלָּה, תְּהִלָּה 1) *firmitas, stabilitas, perennitas*. Ies. XXXIX, 8: תְּהִלָּה pax et firmitas i.e. Pax firma et stabilis. Jer. XXXIII, 6, cf. XIV, 13: תְּהִלָּה אֲמֵת. Amat vocabulum תְּהִלָּה alii nungi per ἐν διὰ δυοῦ. Cf. no. 3. — 2) *securitas*. Jos. II, 12: תְּהִלָּה signum securitatis i.e. securum l. certum. — 3) *fides*, qua quis sibi constat, promissa servat et excusat (Treatise and Claupe). Tribuitur populo Ies. I, IX, 15, regi Ps. XLV, 5, Deo Ps. XXX, 10. LXXI, 22. XCII, 4. Ies. XXXVIII, 18. 19. LXI, 8. Saepissime immitigatur תְּהִלָּה Ps. XXV, 10. XI, 11. LVII, 4. 11. CVIII, 5. CXXXVIII, 2 i. q. per ἐν διὰ δυοῦ intelligendum est de Dei in pios populumque summi favore constante et perenni. At eandem propter fidem Deus dicitur sua de malis puniendis promissa servare. Ps. LIV, 7: תְּהִלָּה תְּהִלָּה secundum fidem tuam extirpa eos. Nehem. IX, 33: תְּהִלָּה fecisti quae praedixeras i.e. quae nobis ministras fueras. Hinc Deus dicitur תְּהִלָּה deus fides s. fidelis Ps. XXXI, 6. Eodem referenda est frequentissima locutio de hominibus usurpata תְּהִלָּה תְּהִלָּה i.e. per ἐν διὰ δυοῦ benevolentia fida sincera sibique constans, et תְּהִלָּה תְּהִלָּה benevolentia sinceram alieni praestare Gen. XXIV, 49. XI, VII, 29. Jos. II, 14. 2 Sam. II, 6. XV, 20, nec non Esth. IX, 50: תְּהִלָּה תְּהִלָּה verba amicitiæ fidae s. sincereæ. Cf. no. 6. — Saepè est 4) *probitas, integritas animi*. Exod. XVIII, 21: תְּהִלָּה תְּהִלָּה homines probi, a quaestu alieni. Neh. VII, 2. Ind. IX, 16. 19. 2 Par. XXXI, 20. Ezech. XVIII, 9. Opp. תְּהִלָּה Prov. VIII, 7. — 5) Ubi tribuitur iudicii vel iudicio est

i.q. *instituta, integritas*, et saepè immitigatur verbis תְּהִלָּה, תְּהִלָּה. Ps. XIX, 10: תְּהִלָּה אֱמֶת תְּהִלָּה חֶסֶד תְּהִלָּה *intincta da sunt integra, cunctaque iusta sunt*. Jos. XVI, 5. Prov. XXIX, 14. Ezech. XVIII, 8. Zach. VII, 9. — 6) Opp. simulationi est *sinceritas*, præcipue cultus Dei sincerus, non simulatus. Jos. XXIV, 14: *colite eum גָּדוֹלָה גָּדוֹלָה בְּנֵי אָנָּנוּ animo sincero et integro*, 1 Sam. XII, 24. 1 Reg. II, 4. Ies. X, 20. XXXVIII, 3. XLIII, 1. 2 Par. XXXI, 20. XXXII, 1. Additur sapientia תְּהִלָּה תְּהִלָּה, תְּהִלָּה Zach. VIII, 3: תְּהִלָּה עָרָב urbs (Deo) fida et sincera. — 2 Par. XXXII, 1: תְּהִלָּה אֲמֵת תְּהִלָּה post haec animo integro et sincero (ab הִשְׁקָה gesta). Significantur eius de restituто cultu divino merita cap. XXXI exposita. — 7) *veritas* opp. mendacio Gen. XLII, 16. Dent. XXII, 20. 2 Sam. VII, 28. 1 Reg. X, 6. XXII, 16. Ps. XV, 2. II, 8 ect. תְּהִלָּה vera via Gen. XXIV, 18. תְּהִלָּה verba (quae) *veritas* (sunt) i.e. verba vera Prov. XXII, 21. תְּהִלָּה תְּהִלָּה testis veras Prov. XIV, 25. Jer. XLII, 5. Saepè tribuitur verbo Dei Ps. CXIX, 142. 151. 160. Malach. II, 6, vaticinii Jer. XXVI, 15: תְּהִלָּה תְּהִלָּה cum veritate misit me Jehovah ad vos i.e. veritatem vobis allaturnus. Jes. XLII, 3 di seruo Dei: תְּהִלָּה אֲמֵת תְּהִלָּה cum veritate preferet quod rectum est i.e. docebit veram religionem. Jer. XXVIII, 9. Dan. X, 1. XI, 2. Hinc תְּהִלָּה veritas Dei saepè pro vera eius doctrina et religione Ps. XXV, 5. XXVI, 3. LXXXVI, 11. Dan. IX, 13. Ipse dicitur תְּהִלָּה תְּהִלָּה 2 Par. XV, 3 et hoc Jer. X, 10.

תְּהִלָּה (verax, ab תְּהִלָּה et terminatione בְּ־ i. q. בְּ־) N. pr. patris Jonae prophætæ 2 Reg. XIV, 25. Jen. I, 1. Arabes תְּהִלָּה, quod mutant in تְּהִלָּה, nomen matris prophætæ existmant, quam opinionem a Judæis accepunt (vid. Hieron. præf. ad Jon.). Horring. hist. orient. p. 114 sq.

תְּהִלָּה (i. q. chald. קָרְבָּן fides) N. pr. quod gerit 1) vir sapiens Salomonæ antiquior, de quo 1 Reg. IV, 31 (V, 11): *et sapientior erat (Salomo) cunctis hominibus, quam Ethan Israhita (אֶתְהָן) et Heman et Calcol et Darda, filii Machol.* Praeter Ethanum etiam Hemannus cognominatur קָרְבָּן Ps. LXXXVIII, 1, et 1 Par. II, 6 in genealogia Iudeæ Serahlo (סֵרָהּ) hi tribuntur filii: Smri, Ethan, Heman, Calcol, Darda (1. Darda). His inter se collatis Ethanus et Hemannus videtur Serahli filii (קָרְבָּן pro קָרְבָּן I. קָרְבָּן), Iudeæ nepotes fuisse. — At diversus est 2) *Hemamus* Levita, filius Jocilis e familia Kehalitharim, praefectus cantorum Davidis 1 Par. VI, 18, quanquam idem immitigatur Ethanu, sed *Cisajae* filio 1 Par. XV, 17. 19. Ibidem immitigatur Asapho, alibi etiam Jeduthum XVI, 41. 42. XXV, 1. 2 Par. XXIX, 14. XXXV, 15, iisque omnes regnante adhuc Salomone superstites fueré 2 Par. V, 12. Nequaquam igitur audiendi videntur, quicunque Hemannum Etiahitam et Hemamam Levitam eundem hominem esse volunt, ut BERTHOLDUS (Introd. in V. et N. T. p. 1974), quanquam Psalmum

LXXXVIII ad tantae antiquitatis poëtam hanc recte referri facile damus.

אַלְכֶר m. N. pr. enmehi in aula Abasveri i. e. Nerxi. Esth. I, 10. Hanc dubie semiticæ originis est hoc vocabulum, ut multa alia in dialectos persicas recepta, et *spadonem* notat, cf. **سَادَة** fidelis it. spade.

—
אַלְכֶר fut. **שְׁמַרְנָה** *sírmus, alacer, fortis* fuit. Primaria radicis potestas in conjugationibus et nominibus derivatis magis quam in Kal conspicuæ cernitur in firmitate et alacritate *pedum, fest, rüstig, rasch auf den Füßen* etc. (cf. **שְׁמַרְנָה** no. 1, **שְׁמַרְנָה** Reg. XII, 18, **שְׁמַרְנָה** equus *alacer* Zach. VI, 3, et usum arabicum): dein transferri amat ad alacritatem animi et strenuitatem, atque opponitur animo remiso (cf. **שְׁמַרְנָה, שְׁמַרְנָה**). In Kal simpliciter legitur 2 Par. XIII, 18, seq. **שְׁמַרְנָה** pro *prævaluit* alicui Gen. XXV, 25. Ps. XVIII, 18. CXLII, 7. Creberrime in formula, quam usurpant animalium aliquis erecturi et confirmaturi **שְׁמַרְנָה sis fortis et alacer s. strenuus** i. e. animo forti et imperterriti Deut. XXXI, 7. 23. Jos. I, 6 — 18. 1 Par. XXII, 13. XXVIII, 20. Plur. Deut. XXXI, 6. Jos. X, 25. (Abest radix a reliquis dialectis, praeter nasoracam, in qua **أَلْكَر** robur legitur Cod. Nas. I, 200 lin. 5. Primariam tamen notionem habet lingua arabica sub **أَبْصَنْ** *alacer*, agilis fuit, potissimum de equo, unde **أَبْصَنْ** equus *alacer*, et magis etiam sub **أَبْصَنْ** *ligavit pedem* camel. Ligandi enim vocabula ad robur transfruntur coll. **שְׁמַרְנָה** et quae ibi laudantur: vicinas autem radices esse **أَبْصَنْ** et **أَبْصَنْ** i. e. **أَبْصَنْ** et **أَبْصَنْ** i. e. **أَبْصَنْ** illa alacritatis notio est vel eo patet, quod etiam sub **أَبْصَنْ** illa alacritatis notio est in **أَبْصَنْ** equus *alacer*, **أَبْصَنْ** equus *sudans*. Cf. Rhenferdii Opp. pag. 619 sq.)

Pi. شَمَرَنَة 1) *firmarit*, pr. pedes inflexis poplitibus labantes. Job. IV, 4: **שְׁמַרְנָה קְרָבָה בְּרָבָרָה**, *genua labantia firmasti* i. e. animalum fractum alloquo tuo firmasti. Jes. XXXV, 3. Hinc *firmarit*, *alacerum reddidit animalium*. Deut. III, 28. Job. XVI, 5. — 2) *roboravit*, *corroboravit*, *förtiorum reddidit*. Jes. XL, 10. Ps. LXXXIX, 22. 2 Par. XI, 17. Prov. XXXI, 17: **שְׁמַרְנָה** *roboretur brachia sua* i. e. brachia robusta labori adlibet. XXIV, 5: *vir intelligens* **שְׁמַרְנָה** *corroboret vim suam* i. e. robustus et validus est, ut bene Vulg. Amos II, 14. — 3) *firmarit*, ubi transferunt ad aedificationem, est i. q. *restauravit*, *restituit*, refecit i. q. **שְׁמַרְנָה** 2 Par. XXIV, 13. it. statuit, condidit. Prov. VIII, 28: **שְׁמַרְנָה** *cum firmaret coelum in alto* i. e. cum bramamentum conderet. — 4) **שְׁמַרְנָה** *obfirmavit cor* Deut. II, 30. XV, 7. 2 Par. XXXVI, 13. — 5) *constituit*, *delegit sibi*, cum Dativo commodi. Ps. LXXX, 18: **שְׁמַרְנָה** (**שְׁמַרְנָה**) *constituit hominem* (Israëlem), *quoniam*

tibi delegisti, cf. comm. 26. Jes. XLIV, 14: **שְׁמַרְנָה** *et deligit sibi inter arbores silvae*.

חִימָה, intrins. fortem esse, nomini translate. Ps. XXVI, 14: **שְׁמַרְנָה** *אַלְכֶרֶת* **שְׁמַרְנָה** *sírmus sis et animo fortis*. XXXI, 25.

חִימָה. 1) *alacer fuit*, cum gerundio i. e. alaceriter aliqd fecit 1 Reg. XII, 18. 2 Par. X, 18. 2) *corroboravit se de coniuratis* 2 Par. XIII, 7 (cf. 2 Sam. XV, 12). 3) *obfirmavit se* i. e. animo obfirmato fuit, in proposito persistit Ruth. I, 18. Cf. **קְרָבָה** et chald. **שְׁמַרְנָה**.

שְׁמַרְנָה m. adj. *firmus, fortis* 2 Sam. XV, 12 Job. IX, 19. Jes. XXVIII, 2. Nonnumquam plenis **שְׁמַרְנָה** Nah. II, 2. Job. IX, 4. Jes. XL, 26 (tibi nonnullis est subst.). **שְׁמַרְנָה** qui animo fortis est Amos II, 16.

שְׁמַרְנָה (fortis) N. pr. *Amozus*, Jesaiæ prophetæ pater. Jes. I, 1. II, 1. XIII, 1. XX, 2. 2 Reg. XIX, 2. 20. XX, 1. Nugae sunt Indacorum ex communi etymo petittæ, quæ leguntur Megilla fol. 10 col. 12: *dicit R. Levi: est nobis traditio a maioribus nostris, Amozum et Amazoniam regem (שְׁמַרְנָה) fratres Juïsse.* LXX nomen scribunt *Amoç*, perinde atque Amosi prophetæ (שְׁמַרְנָה) nomen, unde fluxit patrum graceorum, utrumque virum confundentium, error singularis.

שְׁמַרְנָה pl. **שְׁמַרְנָה** (formæ **שְׁמַרְנָה**, **שְׁמַרְנָה**) *alacer* de equis. Zach. VI, 3: *et curru quarto iunvili erant equi* **שְׁמַרְנָה** *more grandinis variegati alaves*. Legitur quoque comm. 7, ubi vero contextus flagitat **שְׁמַרְנָה rubri**, ut reddit Syrus interpres. Respondet arab. **شَبِيلٌ وَسِيلٌ** et **شَبِيلٌ وَسِيلٌ** i. e. **شَبِيلٌ وَسِيلٌ** *velox, alacer, de equo* (Kamus p. 857) it. sec. Kamus p. 892

שְׁמַרְנָה *velocissimi cursus*. Hinc recte Aqu. **zap-رزول**. Vulg. *fortes*, et plane non audiendi sunt, qui e contextu conjecturam facientes verbum de colore interpretantur. LXX. *ψαροί* i. e. sturni coloris, sturni more variegati, ita ut cinereus color punctis nigro scintibus distinctus sit, cf. ἡπτάς ψαρός Arist. Nub. 1221, quod male quidam *ψαρός* interpretantur. Chald. **שְׁמַרְנָה** cinerei coloris, et quidam apud Kimchium: **שְׁמַרְנָה**. Satis bene haec congruerent præcedenti **שְׁמַרְנָה**, nisi obstaret etymon (frustra enim Lichthornius arcossit arab. **عَصْنِي** levider splenduit fulmen, *wetterleuchten*): sed omnino inconcinnum est, quod præcent ABULWALIDES, KIMCHIUS et BOCHARUS (Hieroz. I, p. 111): *rubri*, **שְׁמַרְנָה** pro **שְׁמַרְנָה**.

שְׁמַרְנָה m. *robur* Job. XVII, 9.

שְׁמַרְנָה m. *robur, praestidium* i. q. **שְׁמַרְנָה** Zach. XII, 5: *dicenti principes Judæ*: **שְׁמַרְנָה** *רֹבֶבֶת* .. **שְׁמַרְנָה** *robur nathi* i. e. nobis (et) *incolis Hierosolymæ in Iudea* — *deo ipsorum*. Ita vulgarem scripturam

interpretantur, parum concinme. Tu meo periendo reponere cum duobus eodd. יְהָוָה (pro יְהָוָה inscripta continua) et verte; *praesidium est habitatoribus Hierosolymae apud Iehovam etc.* Chald. *inventa est salus habitatoribus.* Reliqui legerunt יְהָוָה.

רָבֵשׁ (robustus, ab רָבֶשׁ = רָבֶשׁ c. terminatione —) N. pr. 1) viri in stemmate Levitatum 1 Par. VI, 34. 2) viri in catalogo familiarum Nehen. XI, 12.

רָבִיָּה (quem Iehova roboret) N. pr. *Amazias.* Ita vocatus est 1) filius Joasi, Uiae pater, mons regni Iudaici rex 2 Reg. XII, 22. XI, V, 1 sq. 2 Par. XXV, 1 sq. XXVI, 1, 4. Promiscue scribitur רָבִיָּה 2 Reg. XIV, 1, 9, 11. LXX. *Iuosephus.* Vulg. *Amias.* 2) sacerdos vituli Bethleensis Amos infestus Amos VII, 10 sq. 3) vir in stemmate Simeonitarum 1 Par. IV, 34. 1) alias e tribu Levi, ib. VI, 30.

כָל־צְבָאֵי־דָקָה plur. Job. XXXVI, 19: כָל־צְבָאֵי־דָקָה omnes vites roboris h. l. de opibus, ut קָרְבָּן.

אַלְמָנָה alloquere Irañica, et *אַלְמָנָה*, XVIII, 2. XXII, 2, 10. XXV, 2. XXVII, 2. Num. V, 12. VI, 2. XV, 2, 18. XXXII, 34. XXXV, 10. v. 1 Exod. VI, 10: **אַלְמָנָה** וְלֹא־תַּעֲשֵׂה. *Jehova auctor est Hosen dicendo i. e. his verbis, ita XIII, 1. XIV, 1. XXV, 1.* Ubique sequitur oratio *et cetera.* Omnis **אַלְמָנָה** brevius dicitur וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *אַלְמָנָה* *et cetera* Iehova Mosi: *extende etc.* Genundum וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *cohererim* praeterea ponitur post verba multitudine 1 Reg. II, 5q. quo et perficit multiorum missio 1 Reg. V, 16, 22), *inbendi* (Ruth II, 15), clamandi (1 Sam. V, 10), *inrudi* 1 Reg. II, 23) et ubique reddi debet: *his verbis, ita* dividendo.

LXX. **λέγων, λέγοντες.** Arab. **لَقَرِبَ**. Nonnumquam **אַלְמָנָה**

et post ipsum verbum **אַלְמָנָה** pleonastice repetuntur. Gen. XXI, 29: **אַלְמָנָה** וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *dixit mihi haec verba.* Jos. I, 12. Gen. XXII, 7: **אַלְמָנָה** וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *אַלְמָנָה* וְלֹא־תַּעֲשֵׂה, quo in loco **אַלְמָנָה** apte repetitum est, ne collidenter **אַלְמָנָה** et **אַלְמָנָה**. — Constr. praeterea o. accus. ex. gr. Job. V, 2: **אַלְמָנָה** וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *etiamque ita* *vital Deus,* *dicant.* XIV, 17: **אַלְמָנָה** וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *et dicas illis hoc verbum.* Gen. XLIV, 16: **אַלְמָנָה** *quid dicemus?* XII, 5: **אַלְמָנָה** *secundum id quod diraverat Josephus.* XXII, 3: *ad locum* **אַלְמָנָה** *quem ei dixerat* i. e. indicaverat Deus. Ezech. XIII, 7. Jerem. XXII, 38. Hic, quem diximus, accusativo latet etiam in particula *et ita*, in solemni formula eorum, qui alias verba referunt: **אַלְמָנָה** *et ita dixit cir.* 1 Sam. IX, 9. Gen. XXXII, 5. XLIV, 9, praesertim prophetarum, ubi verba divinitus patelacta proferunt, ut **אַלְמָנָה** sexcenties apud Jesaiam et Jeremiah. **אַלְמָנָה** apud Ezechielem, **אַלְמָנָה** *et ita* apud Zachariam. Raro sequitur *et* Job. XXXVI, 10: *ubi* **אַלְמָנָה** *valet hortari.* — Paucis in exemplis, iisque incertis et non nisi sepius Hebraismi, **אַלְמָנָה** absolute ponit videtur pro **אַלְמָנָה** loquitur *et scelerate pro אַלְמָנָה* (sed proprie est: *et dicunt i. e. commemorant.* vide infra, nisi scribendum cum LXX. Theod. **אַלְמָנָה** continuaces sint in tc). 2 Par. II, 10: **אַלְמָנָה** וְלֹא־תַּעֲשֵׂה *יְהָוָה* *et locutus est Huramus per litteras et misit eas Salomon.* Sequuntur ipsissima verba. At vera *et misit Salomon* parenthesi includendum est, et **אַלְמָנָה** ad verba epistolae referendum. 2 Par. XXXII, 21: *aggratulabatur Hosias et Deum invocabat וְלֹא־תַּעֲשֵׂה* *et hoc* (Deus) *eu alloverte est* *cuique prodigium dedit.* Cf. Dan. VII, 16. Jerem. IV, 5. At potes etiam interpretari: *et hic et promisit se.* id quod precatus fuerat, er sagit (Ces) *ihm zu.* Hinc in modum post verba dicendi, indicandi sapienti numero omittitur obiectum *id.* Gen. IX, 22: **אַלְמָנָה** *אַלְמָנָה* *id que nuntiavit duobus fratribus suis.* Vide Lehrgeb. p. 531. Etiam post **אַלְמָנָה** Exod. XIX, 25: *et descendit Hosen ad populum* **אַלְמָנָה** *isque dixit illud intellige Dei mandatum commun.* 24); *et in loco vexatissimo Gen. IV, 8.* **אַלְמָנָה** *אַלְמָנָה* *אַלְמָנָה* *et dixit Kainus* (*sc. id quod Deus cum eo locutus fuerat*

comm. 7.) *Abeli fratri suo: cum vero forte una in agro essent, surrexit contra fratrem et interfecit eum.* Modo sanus est locus, neque exciderunt Kaini verba (Sam. et LXV. inservit **הַשְׁמָן** **נִכְזֵב**: διέλθωνεν εἰς τὸ πέδιον), sententia esse potest, Kainum Dei verbis commotum ad se rediisse, abieciens invidiam et cum ipso fratre Dei verba communicasse: postea vero, cum forte soli essent in agro, occulta odia denuo recruduisse et in eadem erupisse. Ita fere Hieronymus, Aben Esra, de Rossi ad b. l., et tandem sententiam suadet *Pisca* i. e. *interpretatio maior* in antiquioribus codicibus. Aliorum de hoc loco sententias collegimus et dijudicavimus in Comment. de Pent. Sam. §. 1-7 p. 62. 63. — Levit. XX, 2 pro **רְצָבָן** recte et ad normam posito Cod. Sam. male substituit **רְצָבָן**.

I. *cui* aliquid dicitar, ponitur medianitibus partien-
lis ^{et} Gen. III, 16, XIII, 14. Exod. XXIV, 1, 14 et. *cet.* et ^{et}
Gen. III, 17, XX, 5, 16. Sed utraque hac particula,
quamquam rarius, indicatur etiam ille, *de quo dicunt*, et
separatum quidem ^{et} 2 Reg. XIX, 32, Jer. XXII, 18,
XXVII, 19 (ubi sequuntur ^{et} 2), XXIX, 16 (cf. ^{et} A, 11),
^{et} Gen. XX, 13: ^{וְיִרְאֶה} die *de me*. Ps. III, 3, LXXI,
I. ludd, IX, 54. Idem in accus. ponitur Gen. XLIII, 27:
pater vester senex ^{מִצְרָיִם} ^{וְעַזְבָּן} *quem dixisti* i. e. quem
commemorasti, comm. 29. Num. XIV, 31, Deut. I, 39,
1 Sam. XXIV, 5, 2 Sam. VI, 22. Ps. CXXXIX, 20, Jer.
III, 16. Thren. IV, 20, ^{בְּזָבֵב} est dicere contra aliquem
2 Par. XXXII, 17, Ezech. XXXV, 12, Jer. XXVII, 19.

Denique observandum est a) **חַזֵּק**, transferri scimel etiam ad animalium vocem Job. XXXIX, 15 de equo:
חַזֵּק dicit evax! i.e. hinunt et gestit. Docte BOCHAR-
 it's (in Hieroz. I, 150) conculit Vers. aethiop. Jac. III, 3,
 ubi dicitur, equis frena inneci **חַזֵּק**: **חַזֵּק**: **בְּלֹעִים**:
 ut oho dicant nobis i.e. ut parcent nobis, **תָּמִסְתָּה** τὸ πεί-
 θεσθαι αὐτοὺς **חַזֵּק**. **חַזֵּק**: est particula assentientis, ut
חַזֵּק gestis. — b) *dicere alieni* hoc vel illud, est
 i. q. cum ita *vocare, appellare*. Jes. VIII, 12. Part. pass.
חַזֵּק ita *dictus, vocatus*. Miche II, 7. Cf. Niph. no. 2.
 c) *Dicere* est nonnumquam i. q. *hortari* Job. XXXVI, 10,
 promittere 2 Par. XXXII, 24. *indicare, nuntiare* Exod.
 XIX, 25, *commemorare* ect. id quod nullo negotio et con-
 textu diuidatur

2) **רְכַבָּה** secum dixit i. e. cogitavit Gen. XVII, 17. Ps. X, 6. 11. XIV, 1. Jes. XLVII, 8. Zeph. II, 15 (arab. **فَلَمْ يَقُلْ فِي قَلْبِهِ**, **فَلَمْ يَقُلْ فِي قَسْمَةِ**), nec non **בְּבֵדֶךְ** Hos. VII, 2 (ubi pauci eodd. habent בְּ). Saepius autem codem significavit omnibus **רְכַבָּה**, et **רְכַבָּה** simpliciter est **cogitatio**, **opinatio** est, **putatio**, **voluntatis**. (Homines inculti iisque alacris ingenii, non aliter ac pueri, quaecumque cogitant quae-
cum menti eorum obversantur, proloqui solent, quare inter-
cogitationum et loquendantium saepe non multum discriminis-
est, et utrumque codem verbo exprimi potest. Cf. **רְכַבָּה**,
բְּ, arab. **كَلْ** inclit. **كَلْ** putavit, potissimum in interrogati-
onibus; græcum **αγνί** apud Nonnorum et Tragicos.

Quosdam maris pacifici populos pro cogitando dicere in ventre loqui, narrabat FORSTERUS, olim noster). Ponitur ita, ut sequantur, quae quis cogitavit. Gen. XXVI, 9; 1 Sam. XX, 3; Gen. XLIV, 28; קָרְבָּן שָׁרֵךְ קָאַנְעָרֶךְ evenique a fratre discepitum censeo; praeterea e gerundio Exod. II, 14; קָרְבָּן קָאַנְעָרֶךְ num me interficere cogitis? LXXX. μὴ ἀνέλαι τις σὺ δέλεις; 2 Sam. XXXI, 16 (LXX. διεροτό). 1 Reg. V, 5 (19): קָרְבָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל en domum aedificare cogito. VIII, 12; 2 Par. I, 18; XXVIII, 10; XXXII, 1. Cum accus. 1 Sam. XX, 4; קָרְבָּן הַמְּתַחֲרֵר קָדְשָׁךְ quid vult s. cupid animus tuus. (LXX. τί επιθυμεῖ οὐ πώλη σου). Absol. Ps. IV, 5: אַבְרָהָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל meditamini in animo vestro super cubit vestro.

3) *iussit*, ut arab. **יִסַּעַת** *iussit*, mandavit, praecepit. In V. T. praecepit in argenteae actatis sermone. Construitur vel cum gerundio Esth. I, 17: **וְיִצְרָאֶלְךָ תְּבִרְכָּה וְיִשְׁאַלְךָ תְּבִרְכָּה** adduci iussit *Hastis reginam*. IV, 13. IX, 14. 1 Par. XXI, 17, vel cum Waw sequente verbo finito Nhem. XIII, 9: **וְיִמְבְּרֹכָה וְיִפְרֹכָה** *iussi et purificabant* i. e. me ibiente purificabant. 2 Par. XXIV, 8: **וְיִצְרָאֶלְךָ תְּבִרְכָּה וְיִשְׁאַלְךָ תְּבִרְכָּה** regis iussu fecerunt aream. XXI, 7. Ps. CV, 31. 34. Jon. II, 11. Job. IX, 7. Et hac quidem phrasis nonnunquam celeritas confecti mandati significatur, nt Ps. XXXIII, 9: **וְיִגְבְּרֵל גַּדְעֹן** (In Chaldaismo habes priorem constructionem Iam. II, 16. III, 13. 19. 20, posteriorem V, 29. Eadem delectantur Syri, Samaritanis, Arabes, ex. gr. Barhebr. p. 215: **صَفَرْ** **كَلِيلَةٍ ... مَدْعُومٍ حَمْكَمَه** *iussit Ilhakem Chalifa ... et diruta est.* 221, lin. 2. 216, 1. 8: **كَفَى** **بَدْرَهْ كَفَى** *permisit Christianis ut addiscarent.* Carm. Sam. 1, 18: **וְיִתְהַלֵּל מִשְׁמָרָה וְיִתְהַלֵּל** *iussit* (Deus) Mosen et dedit i. e. ibiente Deo Mosse dedit. Bohadd. vit. Salad. c. 29: **تَقْدِيم الْأَنْسَار تَغْيِيرهِ** *imperavit exercitibus, hique eum subsecuti sunt*, c. 68: **وَمَرْ** **خَبِيتَةِ** *iussit et collocabatur tenterior eius.* Abulph. hist. dyn. p. 5. Similis constructio est Joh. XVIII, 16: **وَكَانَ يَوْمَ الْمَسْكُونِ يَوْمَ الْمَلَائِكَةِ** .... **وَالْأَنْتَ لِي** *Thymogor,* **وَالْأَنْتَ لِي** *tor Hētēgor* dixit ostiaria illaque cum introduxit. Alibi enim accus. rei (ut lat. inibere legem, fœdus) 2 Par. XXIX, 24: **וְיִתְהַלֵּל קָרְבָּן אֱלֹהִים וְיִתְהַלֵּל קָרְבָּן** *nam pro toto Israele rex iussiter hoc holocaustum sc. instituit.* 1 Reg. XI, 18: **וְיִצְרָאֶלְךָ תְּבִרְכָּה וְיִשְׁאַלְךָ תְּבִרְכָּה** victimum ei iussit sc. praebrei. Job. XXII, 29: **וְיִצְרָאֶלְךָ תְּבִרְכָּה וְיִשְׁאַלְךָ תְּבִרְכָּה** ubi humiliavit se, iubes elationem (qui locus vulgo contorte explicatur). C. dat. pers. 2 Sam. XVI, 11: **וְיִצְרָאֶלְךָ תְּבִרְכָּה** nam iussiter cum Ichova.

4) dicere pro laudare Ps. XL, 11, praedicare Jes. III, 10.

Niph. נִיחָר fut. נִיחָר et נִיחָר, semel *Milel* ante monosyllabum נִיחָר Jes. IV, 3 i) dicitur Jer. VII, 32. XVI, 14, cum נִיחָר et נִיחָר pers. Num. XXXIII, 23, Ezech.

XIII, 12. Ellipt. Dan. VIII, 26: *visionē רְאֵתֶךָ quaē tibi dicta est i.e. patēfacta. Ponitur quoque רְאֵתֶךָ ut lat. dicunt, dicunt, ubi laudatur proverbium Gen. X, 9. XXII, 11 vel scriptoris locus Num. XI, 14. — 2) רְאֵתֶךָ dicitur alius (hoc vel illud) i.e. (iū) vocatur, appellatur, Jes. IV, 3: רְאֵתֶךָ שָׁנְתָךְ sanctus vocabitur i.e. ex idiomate Jesiae; sanctus erit, sancti nomine dignus erit. NIX, 18. I, XI, 6. I, XII, 4. Hos. II, 1. Cf. Kal no. 1, b.*

Hiphil. הַמְּדִיכֵר dicere fecit. Simplicissima haec significatio adhibenda est loco vexato Dent. XXVI, 17: יְמִיכֵרְתְּךָ tu hodie dicere s. spondere fecisti Dominum, sc̄ deum tibi futurum, teque in viis eius ambulatarum eccl. i.e. Jehova hoc tibi spondidit hodie te probante foderis conditiones. Vers. 18: יְמִיכֵרְתְּךָ וְיְמִיכֵרְתְּךָ et Jehova te spondere fecit, hodie te populum pecularem ei futurum ... 19: sequac cunctis gentibus te superioriem redditum esse i.e. tu contra spondisti approbante Jehova conditiones. Sententia est: vos vobis spondistis invicem, et alter alterius conditiones accepit ratasque habuit. Ut plane lucet locus a pannis intellectus, id modo tenendum est, in intrae sponsione contineri tum promissum spondentis tum conditiones foederis, ita quidem ut in primita sponsione, quae Dei est, praecedat promissum Dei, sequantur conditiones ab hominibus servandae, in altera, quae populi est, praecedat sponsio populi, sequatur (Vers. 18) fides a Deo data. In utraque sponsione praeterita mutata subiectum, quandoquidem נְמִינָתְךָ ad Deum refertur, נְמִינָתְךָ ad Israhel, נְמִינָתְךָ ad populum, נְמִינָתְךָ iterum ad Deum, eniū rei alia exempla habet Jes. XXXVII, 36. 2 Sam. IX, 13. Ex Judaeis ita fore Aben Esra, R. Juda Levita. Alii multi, ut ABEWLALIDES, KIMCHI, GLASSIUS (philol. s. ed. Dathé p. 258) רְאֵתֶךָ interpretantur extulit (coll. פְּנִירָה) parum apte ad contextum. Lud. de Diez ex usu linguae ethiopicae: scire fecit, docuit, professus est, sed cf. Ludolf. comm. ad hist. aeth. p. 204. Vett. interpres sensum utinam reddunt, LXX. εἴλος, εἴλαος. Vulg. elegisti, elegit. Syr. dixisti, dixit qd. Hiphil h. l. sit i. q. Kal. Nos in explicatione supra proposita acquiescendum putamus.

Hithpa. הַמְּלִיכֵר semel legitur Ps. XCIV, 4: וְרָאֵתֶךָ מְלִיכֵרְתְּךָ (parall. תְּקֵנָתְךָ) effundit se cuncti malefici. Si a loquendo ductus esset huius coniungionis significatus, reddere possis alta loquuntur: at malo ad ipsam altitudinis notionem eum referre (vide Kal no. 1), unde bene KIMCHI: AREB ESRA: וְרָאֵתֶךָ, ARAB ESRA: וְרָאֵתֶךָ, SCHULTENSO in Animadvers., et SCHLEIDIO ad cant. Hiskiac p. 169. 170 est i. q. arab. מְלִיכֵר dominus fuit, cf. מְלִיכֵרְתְּךָ.

*רְאֵתֶךָ chald. 3 fem. *אֲבָרָהָם* pro *הַרְאֵתֶךָ* Dan. V, 10 fat. inf. *אֲבָרָהָם* et *הַרְאֵתֶךָ* Esra V, 11, part. *רְאֵתֶךָ* i. q. hebr. 1) *dixit*, e. dat. pers. Dan. II, 25, e. accus. rei VII, 1. Ponitur etiam de eo, quod quis per litteras dicit Dan. VII, 1, 2, unde explicandum illud λέγετο Luc. I, 63 viro muto*

scribenti tributum. Exempla ex Syriaco dedit AGRESTIS in otio syriacis p. 27, dedimusque nos in Diar. Class. Lond. no. 51, p. 210. Saepissime pleonastice praemittitur הַרְאֵתֶךָ rex exorsus est et dixit Dan. II, 26. VI, 13 et. Plurali הַרְאֵתֶךָ decentes, dicunt circumserbitur Passivum dicitur, dictum esto. Dan. III, 4: שְׂמֹחָה עַל־עַמּוֹן nobis dictum esto, populi. Theod. λέγεται. LX. παραρρέλλεται. Syr. linguae suae beneficio retinere potuit רְאֵתֶךָ. IV, 28. De hac linguae proprietate cf. Lehrgab. p. 798. — 2) *iussit, mandavit*, v. exempla sub Kal no. 3. — Talmudico litteram רְאֵתֶךָ a fine resecant, qua de re vide infra sub נְמִינָתְךָ.

אַבְרָהָם m. caput, cacumen arboris. Jes. XVII, 6. 9. Ita omnes Verss. et interpp. veteres, quos exq. ipsius in Comment. ad h. l. De etymo vide in rad. no. 1. Arab. أَبْرَاهَمَ princeps, dux, cf. عَنْقَةَ cacumen arboris et dux, pr. capit, summitas. Quod olim contulimus (ed. I.), אַבְרָהָם, פְּרָנָס frons, frondes, nunc minus aptum videtur, quandoquidem hic significatus profiscitur ab לְבָנָה lana, quae Hebraic est אַבְרָהָם. Vide tamen בְּנָה ibique Bocharti sententiam.

אַבְרָהָם semel in var. lect. Cod. Sam. Deut. XXXIII, 9 pro hebr. הַרְאֵתֶךָ. Linguae samaritanæ usum sicutus est concinnator, in qua פְּנִירָה legitur pro הַרְאֵתֶךָ Gen. IV, 23 Vers. Sam. Est etiam in Rabbinismo הַרְאֵתֶךָ edictum, sententia.

רְאֵתֶךָ in sing. nonnisi e. Suff. אַבְרָהָם Job. XX, 29 Plur. אַבְרָהָם constr. הַרְאֵתֶךָ (pro sing. absol. est רְאֵתֶךָ) 1) verbum, sermo i. q. רְאֵתֶךָ, sed nonnisi in sermone poetico, excepto Jos. XIV, 27 (qui liber, pariter atque Deuteronomium, vocabula poetica immiscent). אַבְרָהָם Numb. XXIV, 4, 16 Ps. CVII, 11; אַבְרָהָם Prov. XXII, 21, נְמִינָתְךָ Prov. XXIX, 27, נְמִינָתְךָ XV, 26; יְמִינָתְךָ, אַבְרָהָם Ps. XIX, 15. Prov. VI, 2 cut. Puto difficilior est locus Gen. XLIX, 21: Naphtali est נְמִינָתְךָ cerva procerā, רְאֵתֶךָ edens verba pulchra s. decora, iuvenia. Reforci possunt haec verba ad poëtias ex hac tribo orituros, vel ad poëticam quandam Naphtalitarum indolem, quanquam aliunde nobis non cogitant. (Cf. נְמִינָתְךָ sapientia de sermone poetico et poëtia sacra usurpatum). Si quis obiciat, cervae male tribui verba, is cogitet, נְמִינָתְךָ ad Naphtalim referri, non ad נְמִינָתְךָ cervam. (Syrus et Pseudoj. utramque imaginem intelligent, de nuntio celeri et lausta quaevis mutant). Ouk. passive interpretatur: quem laudabunt cuique benedicent. LX. οἱ ἑρεβοὶ ἀνεπόρως ἐπιδοῦσι; εἰ τῷ γενίκατι ἀλλοῖς arbor diffusa proferens in fructibus dicorem, pronuntiantes נְמִינָתְךָ et נְמִינָתְךָ, quod probatur Bocharto (Hieroz. I, p. 895) abisque,

neque a contextu alienum est. Ut cervae imago in altero quoque hemistichio retineri queat, VRIEMOET in Observat. Miscell. I, 15 §. 8 רַבְנָן pro רַבְנָן possum existimat, et agnos s. pullos cervinos intelligit, v. chald. רַבְנָן; quod probaremus, si legeretur רַבְנָן, repudianus autem, cum רַבְנָן ad ipsum Naphtalin necessario referendum sit.

2) *iussum, mandatum*. Iob. XX, 29: רַבְנָן וְתַבְנָן
sors a Deo ei demandata, imposita. Cf. רַבְנָן no. 3.

אֲגָבָרָה plur. רַבְנָן i. q. אָמֵר, נִירָא, idque, pariter atque illa vocabula, nonnisi poët. *verbum, sermo, potissimum de verbo Dei* Ps. XVIII, 31. CXIX, 38. 50. 103. 140 ect., et de poësi sacra Gen. IV, 23. Deut. XXXII, 2. Ps. XVII, 6. Jes. XXVIII, 23.

אֲגָבָרָה f. id. Thren. II, 17.

אֲגָבָן plur. רַבְנָן m. chald. *agnus* Esr. VI, 9. 17. VII, 17. In Targg. אֲגָבָן, אֲגָבָן pro hebr. צָבֵב, שְׁבֵב. Syr. אֲגָבָן, sam. צָבֵב id. Zab. אֲמַתְּבָן aries zodiaci. Arab. أَجْنَبُونُ agnus, agna. Radix probabiliter est أَجْنَبُ Conj. I. IV. multum fecit, أَجْنَبُ multus evasit, inde pr. soholes gregis: saltem longius petuum videtur BOCHARTI (Hieroz. I, p. 422) etymon a *lana* رَبَنَ, chald. رَبَنَ, coll. رَبَنَ ora vestis Ps. CXXVIII, 2. Nulla enim vox a رَبَنَ, أَجْنَبُ derivata habet x, et رַבְנָן rectius explicatur de capite l. ora vestis, coll. רַבְנָן.

אֲגָבָן (sermo, cf. רַבְנָן) N. pr. *Immer* 1) pater Paschuius sacerdotis et familiae sacerdotalis ab eo cognominatus Jer. XX, 1, cf. Esr. II, 37. 38. Neh. VII, 40. 41. Esr. X, 20. 22. it. Neh. III, 29. XI, 13. 1 Par. IX, 12. XXIV, 14. 2) alius vir Esr. II, 59. Neh. VII, 61.

אֲגָבָן i. q. רַבְנָן cuius formas adoptat in Plur. 1) *verbum, sermo*, sed nonnisi poët. Ps. XIX, 4. 2) Specialiter *carmen, hymnus* (ἔπος) Ps. XIX, 3; epinicium Ps. LXVIII, 12; אֲגָבָן דָּוִינָס Dominus dat epinicium i. e. victorianum. Hab. III, 9. 3) *promissio Dei*. Ps. LXVII, 9. 4) *res, aliquid*, sicut בְּרָךְ, Job. XXII, 28.

אֲגָבָן (ex probabili conjectura Jo. SIMONIS pr. *moranus*, a derperdito רַבְנָן elatio, mons, vide sub רַבְנָן no. 1) *Anorita*, et ubique cum artie. אֲגָבָן collect. *Anoritae*, (LXX Ανωρίται), una e gentibus Cananaeis ante Hebreos Palaestinam incertibus, carmine, ut videtur, maxima et potentissima, eius nomen nonnunquam latissime patet et a omnibus Cananaeis translatur Gen. XV, 16. XLVIII, 22 (cf. XXIV, 2). Amos II, 9. 10. Dent. I, 20. Pars eorum habitat in fructu montano, quem postea tribus Iudea occupavit, circa Hebronem et Hierosolymam

ubique quinque regibus (Jos. X, 5) parebat Gen. XIV, 7. 13. Num. XIII, 29, cf. Iudd. I, 34. 36. 1 Sam. VII, 14. 2 Sam. XXI, 2. Alia pars trans Jordane regiones tenebat ad septentrionem Armonis (Num. XXI, 13, cf. Jos. Archæol. IV, 5.) usque ad Jabocum (Num. XXI, 24); adeoque ultra hunc Iuvium (Num. XXXII, 39), duobus regibus subiecta, quorum alter Iesboni, alter Basano s. Batanae imperitabat (Deut. IV, 47. Jos. II, 10. XXIV, 12). BOCHART (Phaleg IV, 36) primac eorum sedes eis Jordane fuisse videtur, ex quibus postea trajecto Jordane Moabitidis et Ammonitidis partem expugnaverunt; sed haec incerta sunt. Cf. J. D. MICHAELIS Spicileg. II, 19.

אָמְרֶל (eloquens, ab רַבְנָן c. termin. וְ—) N. pr. 1) viri in indice familiarum 1 Par. IX, 4. 2) alius eiusdem Nhem. III, 2.

אֲמֹרָה (formæ מְרֻמָּה, fortasse *eloquens*, syr. مُّهَمَّةٌ) N. pr. filii Eliphasi Edomitae Gen. XXXVI, 11. 1 Paral. I, 36.

אֲמֹרָה (quem dixit i. e. promisit *Jehova*, Theophrastini dixerint Graci et Romani) N. pr. LXX. *Maggia*, *Maggias*! Ita appellatur 1) summus sacerdos e posteris Aharonis, filius Merarothi 1 Par. V, 33 (al. VI, 7). VI, 37 (al. 52). 2) alius idem munus sustinens tempore Josaphati 1 Par. V, 37 (al. VI, 11). Esr. VII, 3, cf. רַבְנָן no. 1. 3) sacerdos Esrae coævus Neh. X, 4. XII, 2. 13. 4) vir ex plebe eiusdem temporis Esr. X, 42. 5) vir in stemmate Iudee Neh. XI, 4. 6) e maioribus Zephaniac, Zeph. I, 1. 7) v. רַבְנָן no. 2.

אֲמֹרָה (id.). Hoc nomen gerunt 1) idem summus sacerdos de quo paulo ante s. רַבְנָן no. 2. 2 Par. XIX, 11. 2) Levita ex posteris Mosis 1 Par. XXIV, 23, qui etiam רַבְנָן XXIII, 19. 3) Levita Hiskiae coævus 2 Paral. XXVI, 15.

כְּנַעֲנָן, quod probabiliter est pro קְנַעֲנָן, v. sub סְ.

אֲגָבָן m. *edictum, mandatum, sequioris Hebraismi vocabulum*. Esth. I, 15. II, 20. IX, 32. Chald. אֲגָבָן, אֲגָבָן, syr. كَنَعَنْ, verbum, edictum, syr. كَنَعَنْ, sam. קְנַעֲנָן.

* * *

אֲגָבָן N. pr. regis Sinearis i. e. Babyloniae, tempore Abrahami. Gen. XIV, 1. 9. LXX. *Maggias*. Syr. مُّهَمَّةٌ. Etymon nominis, in lingua assyriaca haud dubio quaerendum, pandat, qui possit.

טְבִיבָּה 1) nox præterita et alv., nocte *præterita* Gen. XIX, 34; XXI, 29, 42; it. *heri* i. q. הַיּוֹם 2 Reg. IX, 26. Hesterni dici, cūisque naturalis non civilis, posteriore partem notat i. e. vesperam noctemque hesternam, nūde ad vesperam et noctem quācumque transferuntur, quemadmodum vocabula crastinum diem significantia ad tempus matutinum referri solent. Hesterni enim dici finem memoria tenere, crastini intimum animo informare solemus. Vide Arab. ئەرەي heri, ئەن دىس hesternus, هەستەن hesternus it. vespertinus vit. Tim. II, p. 428, cf.

الْمَسَاءُ vespere fecit, vespertinus fuit, et الْمَوْرِخَةُ dies hesternus, præcipue proxima eius pars, vespera et nox præterita; et de crastino die hebr. מָנוֹת幔ָת eteras, ut germ. Morgen; gr. αὐγὴ ab αὐγῇ aëris matutinis; arab. مَنَى mane apud Kahirenses pro مَنَى eras, مَدْعُونَ tempus matutinum, مَهْرَبَةَ crastini dies, مَهْرَبَةَ eras, pers. بَمَدَّهَ bamgah mane et eras. Recte Kimchi: شَبَّابَةَ شَبَّابَةَ هَذِهِ الْمَوْرِخَةُ nox, quae præterit, appellatur صَفَّرَةَ صَفَّرَةَ Chald. et Syr. nonnunquam reddiderunt: نَهَارَةَ نَهَارَةَ vesperi. Hinc

2) nox, tenebrae generatio. Iob. XXXX, 3: fugiunt **טְבִיבָּה וְנֵשֶׁבֶת שְׁמַרְתָּה**, in noctem s. tenebrae vastae vastitatis. Recte Chald. quem inter recentiores sequuntur VATABUS, DAVSUS, MENGERUS: אֲשֻׁרְכָּה תְּנִשְׁבָּה (terra) tenebrosa sicut vespera, JARCHI, R. LEVI et auctar. ad Kimchii Lex.: מְדֻבָּה. Deseruum enim invium egregie nocti tenebris compare solent Orientales. Vide Jerem. II, 6: terra sicca et tenebrosa de deserto, comm. 31 (cf. طَهْرَةَ) et Jes. XLII, 16; it. دَيَاجِي دَشَتْ tenebrae deserti vit. Tim. I p. 418. Similiter significatum ante oculos habuit Hieron. vertens: *squalentes calamitate et miseria.* Reliquae explicaciones minus placent, ut Jo. SIMONIS (Onomast. V. T. 258) cui طَهْرَةَ est i. q. طَهْرَةَ desertum; J. D. MICHAELIS (Suppl.), qui confert syr. أَصْنَعَةَ ager, ripa (quae vero vox nullo auctoris syriaca loco nititur, et a cunctis, quos Omonii et Parisii inspexi, Bar Alii et Barbahlui codd. abest); ROSENMULLERI denique, qui locum reddit: *heri desolationis* i. e. loca pridem desolata, cui obstat, quod أَمْسَى, diserte observantibus Aramaicis, de tempore proxime non iam luctum præterito usurpatur.

Caeterum suspicari possit, طَهْرَةَ أَمْسَى non esse a radice deperdita طَهْرَةَ, eius certa vestigia non exstant, sed a طَهْرَةَ لَمَسَاءَ vesperi fuit, et formam esse apocopatam pro طَهْرَةَ (ut طَهْرَةَ pro طَهْرَةَ), نَهَارَةَ, نَهَارَةَ c. Aleph prostheticum. Eodem fere inclinat J. D. Michaelis, cui vero est

pr. 1 fut. Hiph. Hac origine assumpta *resperae* significatus primarius esset, *hesterni diei* secundarius.

טְבִיבָּה, טְבִיבָּה v. s. rad. طَهْرَةَ.

جَنْبِي? contr. ex طَهْرَةَ, v. s. جَنْبِي p. 80.

جَنْبِي i. q. جَنْبِي Heliopolis, v. s. جَنْبِي p. 52.

جَاهَ chald. ego, v. sub جَاهَ no. III.

جَاهَ (cum gemino accentu, ut alia Composita, quare proimum dūna, non onna) interj. precantis, collata ex طَهْرَةَ et جَاهَ pr. ah queso! Sequitur Imperativus Gen. I, 17; Ps. CXVIII, 25, vel Int. apoc. i. e. Optativus Neh. I, 5, alibi absolute construitur, praescritum in confessionibus Exod. XXXII, 31; Dan. IX, 4. Pro eo scribitur quoque طَهْرَةَ 2 Reg. XX, 3; Jes. XXVIII, 3; Jon. I, 14; IV, 2; Ps. CXVI, 4, 16. Dagesch forte utrum compensativum sit, an euphoniacum (*Lehrgeb.* §. 19, 2, 42, 3), non definio.

I. طَهْرَةَ i. q. طَهْرَةَ luxit, planxit. Plur. طَهْرَةَ Jes. III, 26; XIX, 8. J. B. KARSEN interpretatur: طَهْرَةَ, addens طَهْرَةَ أَسْمَاعَينَ i. e. doctorum collegia (*interpretantur*) moerorem. Temere J. D. MICHAELIS (in Suppl.) hanc radicem eliminaturus legit طَهْرَةَ; extant enim duo eius derivata:

طَهْرَةَ f. moeror, luctus Jes. XXIX, 2, et

طَهْرَةَ f. id. ibid. et Thren. II, 5. Conferri potest syr. طَهْرَةَ luctus, moeror Prov. XIV, 13 Pesch., at طَهْرَةَ أَكْيَةَ moestitia^a in SIMONIS Lex. ed. Etienne, p. 150 ficticium est, quod ne quis fallatur annotamus. أَكْيَةَ sunt rasa. — Eodem pertinet compositum

طَهْرَةَ (moeror populi) N. pr. viri 1 Par. VII, 19.

II. طَهْرَةَ in Kal. iunxit. Arab. طَهْرَةَ tempstivus fuit, ad terminum summum advenit res Cor. 57, 15, hinc maturus fuit (fructus), ferbuit aqua calefacta Cor. 55, 14, طَهْرَةَ tempus idoneum, طَهْرَةَ. Cf. vicinum آن pro طَهْرَةَ tempstivus, opportunus fuit, tempstive accedit, طَهْرَةَ tempus, tempestas, occasio. Conj. IV. retinuit, progra-

stinavit, coercent (pr. fecit, ut aliquis sibi tempus concedat). Conj. V. X. moram, patientiam adhibuit (pr. tempus sibi concessit). His finitimus est usus loquendi Hebraeorum, qui de loco magis, quam de tempore vocabulum usurpare videntur (facessant enim Etymologorum et temporis et luctus notionem, quae est sub no. I, a ferrando derivantium coniecturac): appropinquavit, obviavim venit, fortasse adhuc. Inde

Pi. obvenire, accidere fecit. Exod. XXI, 13 de homicida: *sed qui non consulto egit* זָרַד אֲלֹהִים וְאֶת־*Deusque illud obvenire fecit manui eius* ect.

*Py. ἐνὶ obvenire factus est i. e. obvenit, obtigit
(von Gott zugeschickt erhalten). Prov. XII, 21: ἐξ
τοῦ θεοῦ ἀπέστη ἡμῖν non obtigit in isto ullum malum pr.
divinitatis ei non immittitur. Ps. XCII, 10.*

Hithpa. occasionem quaeſivit alicui nocendi, c. c.
2 Reg. V, 7. (cf. *תִּשְׁבַּח*).

نَافِرٌ, *comin. navis* s. *potius coll. classis.* (Arab.)
نَافِرَاتٍ plur. *et آنْيَةً* *أوْنَى* *ras*, *pec. aquarium, urna, amphora.*

Ita dictum est *vas* vel a retinendo et continendo [vide *الخ* Conj. IV], vel ab aqua in eo calcefactio et coquenda, quemadmodum *olla* est a coquendo, quanquam postea eadem vox ad alia receptacula, adeoque ad *corbes*, referatur. Praeterea *navigium* nomina interduum a vasibus petitam sunt, cf. gr. *ρυαδός* miretra, *βατυράκον*, *ἀλεύριον* etc., *ρυάζως* navis Herod. III, 156, ubi male *WESSELING* ad semiticam originem configuit: arab. *الخ* ² *alycare* it. *navis*

maior; ^{وَ}**بَرْجَةٌ** navis magna bellica, et ^{وَ}**بَرْجٌ** vas in quo lac agitatur butyri eliciendi ergo ex more Orientalium consueto, et praeceteris hebri. ^{وَ}**بَرْجَةٌ** *vasa papyracea* Jes. XXXVIII, 2 de naviculis, ubi Saad, nostra voce usus (أنا من بردى). 1 Reg. IX, 26, 27. X, 11 (ubi immixtum verbo masc.) comm. 22. Jes. XXXIII, 21 (in utroque loco e. fem.). In omnibus his locis collectivum esse videtur cui respondeat nomen unitatis **بَرْجَةٌ**, ad analogiam nominum vicis et singularitatis apud Arabes, ut **بَرْجَةٌ** unus straminis culmus, **بَرْجَةٌ** stramen, **بَرْجَةٌ** columba una, **بَرْجَةٌ** columbarum genus (LE SACY gramm. arabica I §. 577), unde etiam Plurali caret. Auctor Paralipomenon more suo interpretem agens his pro eo pharalem **بَرْجَةٌ** posuit (v. 1 Reg. IX, 26 coll. 2 Par. VIII 18; 1 Reg. X, 22 coll. 2 Par. IX, 21). Vulg. constanter *classis. Syr. naives.*

² Par. IX, 21. Ps. XLVIII, 8. Jes. II, 16. אֶלְעָזֵר אֶלְעָזֵר nautae ¹ Reg. IX, 27.

אָזְבַּד c. Waw matre lectionis redundantia id. 2 Par. VIII, 18 in Chethibh, et Cod. Sam. Deut. XXVIII, 68. Qui ita scripsere, librarii de vocali O indicando iusto magis solliciti fuerunt.

¶[¶] præp. *apud*, pro ¶[¶] appropinquatio, v. infra
suo ordine.

רָגַב f. pr. *occursus venereus, coitus* (cf. **רָאֵב** Pi. *obvium fecit*, quac significatio ad congressum maris cum feminam transfert, *רָאֵב* et arab. *رَأَبَ* init feminam). Jer. II, 24 de onagras libidinibus: **רָגַבְתָּה נִזְנְתָּה** *quis coitum eius impedit?* N. G. SCHROEDER (*Observat. ad origine hebrei p. 10*) coll. **רָגַב** de aqua fervente aestum libidinosum intelligit, non minus apte ad contextum et clymon, si quidem aqua fervens transferri solet ad salacitatem (v. **רָאֵב**).

בְּאָמֵן (pro **בְּאָמֵן**, ut **בְּאָמֵן** pro **בְּאָמֵן**) occasio
Iudd. XIV, 4: שְׁלֹמֹה־בֶּן־בְּאָמֵן occasionem ille quaerit.
Eadem sententia 2 Reg. V, 7 exprimitur verbo **בְּאָמֵן**.

III. Huius radicis analogiam sequuntur denique pronomina personalia primae personae:

אָנָּן Dan. II, 8. Esr. VI, 12. VII, 21 et frequentius
תְּאֵלִי chald. comm. *ego*. Dan. II, 23. III, 25. IV, 1, 4. 6.
 15 sq. Pariter ac reliqua pronomina personalia separata,
 plerumque nominativum designat, sed casus etiam obliquos,
 ubi bi praecesserunt, ut Dan. VII, 15: **אֲנֹהֶרֶת** *spiritus
 meus, meus* (inquam). Esr. VII, 21. Vide *Lehrgeb.*
 p. 728. In linguis cognatis congruunt syr. **אָנָּה**, Sam.
אָנָּה, **אָנָּה** (quamvis hi etiam Hebraeorum more
מְלִיכָּה, **מְלִיכָּה** scribant), arab. **أَنْهَى**, aethiop. **አንዱ**
 amhar. **እናዱ**; melit. *jñn, jña, jnae*, it. *jñn, jña, jnae*.
 In dial. Hieros. abiepto **א** dicitur **אָנָּה**.

נָסָן, nos i. q. **נָסָא** in uno loco Jer. XLII, 6 Che-thibb. Derivatur insolentior hae forma (quae tamen in Rabbiniismo est, v. c. **נָסָא** **נָסָא** nos dicimus) ab **נָסָה**, ut **נָסָה** ab **נָסָא**, et ex ea decurta sunt Suffixa **נָסָה**, **נָסָא**, **נָסָא**, quare in antiquo Hebraismo non potest non extitisse. In Keri et in multis coed. ac libris impressis legitur quidem **vulgare נָסָא**, at non dubito, quin **נָסָא** genuinum sit. Conf. alias formas, quae candem analogiam sequuntur, sub **נָסָה**.

בָּנִי, cum accentu distinctivo, etsi minore, **בָּנִי** (Gen. XXXI, 52, hinc perpetuo in formula **בָּנִי בָּנִי**) comm. ego. Pleonastice iungitur primae personae verbis, potissimum in argumentac. actatis libris, ut **בָּנִי בָּנִי** Eccles. II, 1.

11. 12. 15. 18. 20. III. 17. IV. 1. 2. 4. 7. VII. 25. VIII. 15. et praemissio pronomine lob. V. 3. XIX. 25. cf. *Lehrgeb.* p. 801. Plerumque est nominativus, etsi etiam in casibus obliquis reddi debet, ubi tales praecesserunt, ut in Dat. Zach. VII. 5: יְהֹוָה אֱלֹהִים num ieuastis mihi? in Accus. Gen. XXVII. 31: בְּנֵי אֶחָדָךְ benedicbas mihi, etiam mihi (quoniam latine Dativio redditur), in Ablat. I Sam. XXV. 24. Vid. *Lehrgeb.* p. 727. Saepè ponitur pro verbo substantivo *ego sum*, Gen. XV. 7: יְהֹוָה יְהֹוָה ego sum Jehovah. XXIV. 24. Jes. VI. 5 et. Singula exempla Buxtorfium suppliciter recensuit NOLDIUS in conc. part. p. 71. — Jo. SIMONIS Iunius et alterius personae pronominis radicem quaerit in verbo פָּנָס. וְ adfuit, praesens fuit (v. supra), ut פָּנָס pr. sit praesentia, praesens (פָּנָס ut loquitur Rabbini): cuius opinione probabilitatem in medio relinquimus.

פָּנָס in Kal inuisit. Niph. פָּנָס gemuit, suspicuit. (Chald. פָּנָסָר, syr. et zab. פָּנָסָר, sam. פָּנָסָר eliso Aleph id. Arab. פָּנָס vehementer anhelavit, spiritus duxit. Verba autem affectuum amant in conjugationibus passivis ponit. Cf. פָּנָס, בְּלַבְלָתָה, פָּנָסָה pr. lugentem, iratum se praeceperit, et exempla aeth. in Ludolf. gramm. p. 34 no. 2. Caeterum hacten radix onomatopoëtici quid habet, cf. פָּנָס, פָּנָס, פָּנָס, פָּנָס, arab. فَنَسَ it. فَخَنَسَ, quae omnia gemendi, lugendique vim habent). Tribuitur plerumque hominibus Thren. I. 4. 8. 11. 21. Jes. XXIV. 7. Exod. II. 23, quoniam etiam peculi Joel I. 18. Constr. e. פָּנָס (Izech. XXII. 12) et פָּנָס (Exod. I. e.) rei, propter quam geminus.

פָּנָס cum Sufi. פָּנָס f. gemitus, suspirium. (Chald. פָּנָסָר, פָּנָסָר, אֲנָפָה, syr. zab. פָּנָסָר plur. פָּנָסָר). Ps. VI. 7. XXXI. 11. CH. 64. Job. III. 24. XXIII. 2. Jes. XXXV. 10. LI. 11. XXI. 2: אֲנָפָה־אֲנָפָה omnis gemitus proper eam (Babylonem). Plurimi iisque acutissimis libri ins. et impr. habent He mappikatum: praetereaque פָּנָס Suffixum esse, non meram paragogen, ostendit accentus in ultima. Plur. e. Sufi. פָּנָס Thren. I. 22.

* * *

פָּנָס pron. pers. 1 pers. plur. nos, cum acc. distinct. maiore פָּנָס Gen. XIII. 8. XIX. 4. XI. II. 31 et. (Vide exempla in NOLDIUS concord. p. 90 sq.). Originem si spectas, simplicissime dixeris, פָּנָס pr. pluralem esse formam פָּנָס, sicut פָּנָס formatum est ab פָּנָס. Litterao N et U in linguis semiticis saepè plur. si formando inseruiunt (cf. פָּנָס, פָּנָס, תְּנָפָשָׁת, arab. فَنْ in nomine

et in verbo), et כְּ וְ et הְ alibi quoque inter se permuntantur (v. פָּנָס). Jo. SIMONIS est pro פָּנָס nos qui coram sumus, M. NORBERTUS (diss. de pronomine p. 5) pro פָּנָס = פָּנָס ego, ego, vel inserto הְ coniunctionis nota a chald. פָּנָס fibula, חֲלָד connexuit¹, quae, utpote magistraria, retulisse sufficit. In stemma variarum, quibus hoc pronomen in linguis semiticis exprimitur, formarum, modo diductorum, modo contractiorum! Analogiam hebrei חֲלָד, פָּנָס, פָּנָס sequuntur chald. פָּנָס, פָּנָס, in Targg. פָּנָס, sam. פָּנָס, arab. فَنْ, acthiop. פָּנָס, manut. et melit. חֲלָד ahlna, ahlnae, syr. خَلَد, nasor. خَلَد, خَلَد; analogiam vero simplicioris פָּנָס, פָּנָס: chald. hieros. פָּנָס et פָּנָס, sam. פָּנָס, syr. فَنْ in compositionibus, anhar. פָּנָס. Adde aegypt. ΚΙΩΝ nos, נָנוֹ nobis.

פָּנָס id. at raro, et nomini his in locis Gen. XI. II. 11. Exod. XVI. 7. 8. Num. XXXII. 32 (ubi cod. Sam. constanter substitut vulgare נָנוֹ). 2 Sam. XVII. 12. Thren. III. 42.

פָּנָס chald. id. Dan. III. 16. 17. Esr. V. 11, semel פָּנָס Esr. IV. 16.

פָּנָס rad. inuisit. פָּנָס crassus, molestus, tardus fuit, schwerfällig seyn, probab. pr. plumbus fuit, a nomine

פָּנָס m. plumbum, i. q. שְׂמָךְ. (Arab. فَنْ sec. Kimchium quoque فَنْ plumbum sive nigrum sive album i. e. Zinn, quod quidem posterius vulgo sed minus accurate stannum appellant, cf. SCHNEIDER Lex. gr. v. κασσίτερος. Syr. فَنْ id., unde حَمْدَن plumbum album, Zinn Barhebr. 181. Acthiop. transp. פָּנָס: et פָּנָס: pro gr. κασσίτερος Zach. IV. 10 et spec. de perpendiculari stanno s. plumbio Act. XVII. 28 Vers. aetbiop., adeoque armen. անակ. anak stannum). — In V. T. semel exstat pro perpendiculari s. libella plumbea (cf. فَنْ plumbum nigrum et album it. libella; μολεβδίς perpendicularium a μίλινθός plumbum; it. פָּנָס aeth. modo laudatum). Amos VII. 7: Dominus stabat super פָּנָס murum perpendiculari i. e. ad amussin constructum (perpendicularem dixeris) manu tenens perpendicularium (פָּנָס). Con. 8. .... dixit Dominus: ecce perpendicularum admovebo populo meo Israël i. e. omnia destruam, quasi ad normam et libellam. (Cf. Jes. XXXIV. 11. 2 Reg. XXI. 13). Temere LXX et Symm. Syr. adamantem reddit (fort. coll. פָּנָס onyx), it. Hieron. trullam

lementarii. Rectius Aqu. *yāwāṣiq* q. d. *stannatio*, *Verzinnung* (Jacobs Anthol. p. 84), Chald., qui ad sensum redditum *īlāk iudicium*. *TANCHUMI* Hier. haec est glossa: ר' יונה שרה בפי היבנה אמר קדרור והוא פ' אמר רבנן ומניין בירור אמר אנק' הו גלצברר אמר יוכן פ' אמר היליט אמר אגד' R. Jona interpretatur Am. VII, 7. قدري (tale vocabulum, ni fallor, sibi voluit Tanch.) *regula*, *mensura* i. e. *arab.* אנק' *et in verbis* אנק' *בירור* *est perpendicularium filo appensum*, *quo examinatur acidiscum*, *ne curvum evadat.* JUDA B. KARISCH: על היבנה אמר אנק' וגו' *ונגדים* (Ms. י████ל ל████ד *אנקדרי* (אַנְקָדֵר) *מן קִדְמָה*) (Ms. פ' *אנק' כהה*) super murum plumbi i. e. *perpendiculi*. Ita dici solet de fato: *fatum מנאכה* i. e. *appensum*. Ignorat hoc vocabulum Firuzbadius, at nihilio seculis J. B. K., ipse Arabs, testis locuples habendum erit. Bene Kimchi: פרושׁ ברכות ... וזררשו הינה בזורה בקנו מידה במצחלה הבשפת. Cf. Bocharti Canaan I, 39. Temere et quasi nihil de hoc vocabulo constaret, ei *fundae* significacionem tribuit STAEDLINIUS in novis Symb. ad intp. proph. p. 249.

רְבָבָה (Milra et enm Métheg in antepeultima) Gen. VII, 4. XV, 1. XVI, 5. 8 cef., cum accent. dist. **רְבָבָה** (Mélib) Gen. III, 10. IV, 9. XV, 14. XXIV, 24 cef. plenior forma pro **רְבָבָה** ego, aequo frequens atque illa et nullo discrimine posita. Vide exempla ap. NOLDIUM in Concord. partic. p. 85. **סִמוֹנִי** et NORBERGII, quibus **רְבָבָה** est pro **רְבָבָה** I. **רְבָבָה** ego coram I. ego hic, non multos habent adstipulantes: nobis observasse sufficiat, **Caph** illud additum in altera etiam persona (**רְבָבָה**, **רְבָבָה** pro **רְבָבָה**, **רְבָבָה**) oftm comparuisse, eiusque vestigia superesse in Suffixis **תְּ**, **תְּתְ**, **תְּתַתְּ** atque in Afformativis Aethiopum (**רְבָבָה**: **רְבָבָה**), nec non Samaritanorum et Melitensium (Aneccott. orient. I p. 43). Idem Caph comparet in lingua phoenicia (**רְבָבָה** lege **רְבָבָה** Inscr. Oxon. lin. 1) atque adeo aegyptiaca, cuius pronomina personalia semiticis cognata sunt (**אֲנֹה** Sahid. **אֲנֵה** it. **אֲנִי**). In Cod. Sam. aliquoties, ut Gen. XIV, 23. Dent. XXXVII, 39, pro **רְבָבָה** legitur **רְבָבָה**, sed non constanter, nedum consulto.

לְנֵ in Kal innisit. Chald. **לְנֵ** moeruit, tristis fuit, bœxit, **לְנֵ**, **לְנֵ**, **לְנֵ** moeror, luctus, &c. Judæos de luctu interno, sicut **לְבָקֵ** de luctu externo, Mischna Sanhedr. 6 §. 6, cf. de Dieu ad Num. XI, 1; arab. **لَنْ** gemuit, **لَنْ**, **لَنْ** multum gemens vir, **لَنْ** de gemitu captivorum, Ispahi. p. 19, quao forma abest a Golii Lexico: cf. **لَنْ** gemuit, slevit, it. **לְנֵ**, **לְנֵ**, **לְנֵ**.

Hithpo. הִתְהַפֵּךְ pr. tristem, moestumque se gessit (cf.

qnae sub ፲፭፭ dicta sunt) hinc *conquestus*, *quiritatus* est Thren. III, 39, adiuncta impietatis notioe Num. XI, 1.

JUDA B. K.: يَنْتَقِي Conj. V, quae in Lexicis arabicis haec significatio non annotatur.

אַתָּה chald. pron. pers. 3 plur. masc. i. q. **אַתְּ**, hebr. **אַתִּי** *isti* Dau. II, 44, fem. **אַתָּה eae**, *istae* VII, 17. Cf. in Targg. Eccl. X, 8. Zach. IV, 5, in quibus habes etiam masc. **אַתָּה** fem. **אַתָּה**, nec non sing. inde formatum **אַתָּה**, **אַתָּה is, ipse.**

אָסַף coegit, si adegit, vim intulit. Esth. I, 8:
וְנֵם אָסַף nemo sim inferebat hospitibus, ut biberent.
 (Longe frequentissima est radix in Targg. pro hebr. **בְּשִׁיר**,
בְּשִׁיר, **בְּשִׁיר**, et apud Rabbinos violandi opprimendique po-
 testate. Syr. Ethpa. **בְּשִׁיר** coactus est Barhebr. p. 463,
 Pa. **אָסַף** pro **ἐκβιάζομαι** Sap. XIV, 19) J. B. K. لا مکه
וְנֵם nemo quenquam invitum adigebat eique
 sim inferebat.

בְּלֹא chald. id. Dan. IV, 6: **אָנָּה-אֲנָה** **לְךָ** nullum mysterium tibi negotium facessit. Vers. hebr. **בְּלֹא** **אֲנָה**. **עַל-** **ךָ** **אֲנָה**. **בְּלֹא** **אֲנָה**.

רָאַתְּךָ fut. **רָאַתְּךָ** *spiravit*, it. *spiritum e naribus efflavit*, in Verbo nonnisi translate *iratus fuit* (cf. **רָאַתְּךָ** et **רָאַתְּךָ** de ira Iob, IV, 9. Ies. XXV, 4, **רָאַתְּךָ** Ps. X, 5). Constr. vel absol. Ps. II, 12. LX, 3. LXXIX, 5, vel cum **בְּ** obiecti Jes. XII, 1. 1 Reg. VIII, 46. Ps. LXXXV, 6. I&r. IX, 14. Legitur nonnisi in sublimiore et poetico dicendi genere, in pedestri oratione frequentatur.

Hishpa, pr. *iratum se praebuit*, hinc i. q. Kal, e. c. 2, Deut. I, 37. IV, 21. IX, 8. 20. 1 Reg. XI, 9, 2 Reg. XVIII, 18. (Quae Arabes habent sub **أَنْفُس**, omnia secundaria sunt et in nisi significatione ducta). Hinc

נָס (pro **נָסָה**) c. Suff. **נָסָה**, **נָסָה** m. pr. spiramen-tum, membrum, quo spiramus, hinc 1) *nasus*. (Arab. **نَفَّ**, aethl. **نَفِقْ**: id., sed **نَفِقْ**: os, itidem a spi-rando dictum). Dicitur de *naso hominum* Num. XI, 20. Ies. III, 21. Ezech. XXIII, 25. Prov. XXX, 35. Ps. CXV, 6, et animalium Iob. XL, 24. Prov. XI, 22. Cant. VII, 5: *nasus tuus (est) ut turris Libani, quae Damascum spectat.* (Cf. arab. **نَفَّ** عنين et **نَفَّ** عرين, de promontorii et ingsi montium vit. Tim. I, p. 52 ibique Manger.). **נָסָה** altitude nasi, de fastu (v. infra sub

תְּבַדֵּל). הַתְּבַדֵּל efflatio spiritus per narcs, quemadmodum corum, qui ira perciti sunt, Schauben Job, IV, 9. Hinc 2) *ira*, quae amboledo se prodit. (Cf. Theocr. I, 18: και οἱ ἀεὶ δυνατὰ χολὴ ποιεῖ τὸν κάθητον ibique Casaub. Martial. 6, 64: fumantem nasci cīci tentaveris ursi. Alibi habes imaginem nisi rugosi, quae hic minus pertinet, v. Pers. V, 91). הַרְאֵת Prov. XXII, 24 et הַרְאֵת XXIX, 22 iraenodus. Saepissime de *ira Dei* Dent. XXXII, 22, Zeph. II, 2, 5 cet. etiam ita ut primaria significatio habeatur, Dent. XXIX, 19: הַרְאֵת הַרְאֵת fumabat *ira* (pr. natus) *Dei* (Sam., ut anthropopathismum dicitur הַרְאֵת הַרְאֵת). Jes. LXV, 5, proinde ellipt. de *ira Dei*. Job. XXXVI, 13: הַרְאֵת יְהוָה תְּרֻמֵּת וְתִּזְרֹעֶת (v. בָּשָׁר). De ira ellervescente plenimque dicitur הַרְאֵת exarsit *ira* (v. תְּרֻמֵּת), rarius הַרְאֵת Ps. LXXVIII, 31. Prov. XV, 1, de eadem defervescente הַרְאֵת reddit *ira* (v. בָּשָׁר). Nisi significacionem ubique urget SCHULTESS, de defect. l. hebr. §. 210 sqq.

Dual. פָּנָס st. constr. et c. Suffl. פָּנָס, פָּנָס pr. 1) duo spiramina s. spiramenta i. e. narcs. Gen. II, 7, VII, 22, Thren. IV, 20: הַרְאֵת הַרְאֵת נָשָׂא רַבָּה spiritus narium nostrarum i. e. vita, lux nostra *Uncus Iehovae*. At sensu diverso Exod. XV, 8: הַרְאֵת הַרְאֵת spiritu l. flatu narium tuarum coacervatae sunt aquae. — 2) *ira*, pariter atque in singulari, potissimum in locutionibus הַרְאֵת פָּנָס tardus ad iram i. e. patiens, *מַעֲנוֹתָיוֹת* (v. הַרְאֵת) et פָּנָס praeceps ad iram (v. הַרְאֵת). Dan. XI, 20: *inercitetur* הַרְאֵת אֲלֹתָם נָשָׂא שְׁנָה sed neque irā i. e. ab irato, aut vehementiore impetu ὥσπερ, neque bello, int. sed insidiis. — 3) *facies*, *vultus* per synecd. partis pro toto, ut alibi حَوْلَةٌ, حَوْلَةٌ (Syr. حَوْلَةٌ, i. q. بَرْيَةٌ, pers. بَرِيَّةٌ bini nasus it. facies). Gen. III, 19. Creberriime in phrasib: *חַטָּאת דְּמָם* et *פְּרוֹתָרִי* se vultu ad terram demisso XLII, 6. Neh. VIII, 6, it. אֲרָבָה קָרְבָּן 1 Sam. XXIV, 9, 2 Par. XX, 18. Semel נָשָׂא i. q. קָרְבָּן ante 1 Sam. XXV, 23. — 4) *Duae personae*, qs. dualis a sing. הַרְאֵת significatio *faciei* et *personae*. Ac personae significatum Syri habent sub حَوْلَةٍ, ut Hebraei sub بَرْيَةٍ, Gracci sub πρόσωπον. Ita interpretandus locus vexatus 1 Sam. I, 5: *Hanane dedit* بَرْيَةٌ حَوْلَةٌ portionem unam duarum personarum i. e. dupliceum. Recete Syrus: بَرْيَةٌ حَوْلَةٌ مدّاً مدّاً حَوْلَةٌ portionem unam dupliceum, et Arabs: تَنْبِيبَةٌ وَأَنْتَ حَعْدٌ عَلَى مَمْأَنْتَى أَرْبَيْكَ duplo maiorem his, quas dederat reliquis. Solvant enim Hebrai cibi oblati copia amore et observantiam significare, cf. Gen. XI, III, 3t. Docte Tassev. Hier. ad h. l. اَعْدَمْ اُنِي سَبَهْ وَحَدْ يَقْدَرْ سَفِينْ وَيَقْدَلْ اَنَهْ بَعْدِي اَخْحَابَاتْ مَثْلَذْ لَذْ تَسَاهْ فَهِذَهْ وَقْيَلْ اَنَهْ رَغْفَينْ اُنِي جَعْلَهْ لَهَا الشَّاهْ وَالْمَدْ بَيْنْ خَفْفَينْ وَعَذَّا خَعْفَهْ جَدَّا

duplo maiorem his, quas dederat reliquis. Solvant enim Hebrai cibi oblati copia amore et observantiam significare, cf. Gen. XI, III, 3t. Docte Tassev. Hier. ad h. l. اَعْدَمْ اُنِي سَبَهْ وَحَدْ يَقْدَرْ سَفِينْ وَيَقْدَلْ اَنَهْ بَعْدِي اَخْحَابَاتْ مَثْلَذْ لَذْ تَسَاهْ فَهِذَهْ وَقْيَلْ اَنَهْ رَغْفَينْ اُنِي جَعْلَهْ لَهَا الشَّاهْ وَالْمَدْ بَيْنْ خَفْفَينْ وَعَذَّا خَعْفَهْ جَدَّا

notat duos orbes panis, quibus interposuerit carnem et obsonia, ac Hanane obtulerit, sed hoc parum validum et longius petatum. Alteram illam opinionem sequitur etiam JUDA n. K. מְחַנֵּה לְחַנְנָה וְמְבַנֵּה p̄ae amore, ut honoraret eam, capte ita accipienda est qs. פָּנָס eset pro יְהָוָה כָּבֵד. Tale quid spectavit etiam Kimchi reddens הַרְאֵת הַרְאֵת portio honorata (immo honorans), cf. SCHULTESS de defect. ling. hebr. §. 253. Ad tertiam vero illam interpretationem Tauchumno memoratam quod attinet ea commendatur arabico nasus panis i. e. sec. Kam. 1133 صَرْعَةٌ frustum (ni fallor panis recentis frustum primum et delicatus), neque temere reficienda est. — 5) N. pr. viri in stemmate Iudea 1 Par. II, 30, 31, ps. Naso.

פָּנָס chald. plur. tantummodo e. Suffl. נָשָׂא Dan. II, 46. Ill. 19 facies i. e. פָּנָס no. 3. In Targg. saepius dicitur contr. פָּנָס.

רַבְעָנָה f. nomen avis parae, quae in indice animalium Levit. XI, 19. Deut. XIV, 17 est inter eiconiam et נָשָׂא. Enique plures tribuntur species (רַבְעָנָה). LXX. γαργαλεῖος, avis in hiaticis (χαράδρας) amandum et ad ripas degens, at bene monente Bocharto (II, p. 335 sqq.) fortasse hi legunt פָּנָס (coll. hebr. פָּנָס ripa v. Aruch h. v.). Ipse Bochartus avem iracundam reddit cum Hebraicis, et inteligit avem حَوْلَةٍ i. e. aquilae genus, itidem ab iracundia dictum (حَوْلَةٍ iratus fuit). Inter aves pronas ad iram est etiam *psittacus*, quem intelligent duo Arabes: بَعْدَ, بَعْجَة. Atque hanc Arabum interpretationem Syri, Graecarum litterarum parum accurate periti, ad gracuum γαργαλεῖος translulerunt, avemque هَمَدْتَهْ تَهْ ita describunt, ut psittacum album non possis non agnoscerre (Physiol. syr. ed. Tychsen c. 15). Reliquorum interpr. versiones dicam an conjectrae haec sunt: Sam. حَارِنَ حَارِنَ hirundo. Arabes duo miss. اَعْقَابْ aquilae genus. Onk. حَسْنَ, Targ. Hier. حَرَبَةَ اَسْبَابَةَ (quae non magis quam vox hebraea lucent). Hier. vultur niger.

I. פָּנָס fut. פָּנָס ingemuit, suspiravit it. de ~~רַבְעָנָה~~ doloribus extorta, stöhnen, i. q. פָּנָס sed fortasse paulo fortius, de vulneratis et moribundis dicitur Jer. I, 1, 52. Ezech. XXVI, 15. Nostro vocabulo fortius etiam est פָּנָס (Chald. id. Syr. اَنْتَ suspiravit ex angustia, اَنْتَ gemitus, suspirium).

Niph. id. (cf. de usu huius coniugationis sub פָּנָס). Ezech. IX, 4. XXIV, 17: בְּדַקְנָה ingemisse taens, ne quis suspiria audiat. Ita Symm. in SII. Vulg. Chald.

קָנָא st. constr. **קָנָא** f. 1) *gemitus* Mal. II, 13 ut captivorum Ps. LXXIX, 11. Cl. 21, miserorum XII, 6. 2) Levit. XI, 30 reptilium genus, e lacertarum genere. Syr. **كَنَّا** stellio (v. Prov. XXX, 28), Sam. **كَنَّا** i. q. **كَنَّا**, Saad. et Arabs Erp. **الورك** et **المرک** id. Nomen habere videtur a voce **gemebunda** et **ciuiatui simili**, quam edunt nonnullae lacertae, quanobrem **رَجْبَة** **كَنَّا** Esth. I, 2 in Targ. sec. recensentur inter diversa, quae coram Salomonem propriam vocem edidisse dicuntur, animalia. Arabes habent peculiare verbum **صَفَعَتْ** de voce lacertae **دَرْكَلْ**. LXX. Vulg. *murem araneum* reddunt. Vide BOCHARTI Hieroz. I, 1068 sq.

II. Rad. **קָנָה** nonnunquam mutuata videtur vim cognati **קָנֵחַ**, **عنق**, quod est denom. ab **عنق** *collum*: longo, pulchro, gracili collo praeditus fuit, hinc **عنان** *capella*, a gracili collo. Ab hoc nomine ducitur hebraicum

حَرَقَ (pro **حَرَقَ**, **حَرَقَ**) Dent. XIV, 5 *caprea, capreas*, ex **حَرَقَ**, **حَرَقَ** i. e. **عنان** vel talmud. **حَرَقَ**, **حَرَقَ** *hircus, caper*, cum terminatione **ة**, quae idem valet quod **هـ**, quemadmodum *caprea* et *capreola* est a *capro* et *capra*. Atque haec terminatio **ة** (it. **هـ**) in Appellativis rarissime vel nonnunquam obvia in Nominalibus propriis (quae nimis negligere solent Grammatici) non infrequens est, cf. **حَرَقَ** *arenosus* (ab **حَرَقَ** arena), **حَرَقَ** *regio sycomoris* *ferax*, **حَرَقَ** et **حَرَقَ** *turmis frequens*, adde **حَرَقَ**, **حَرَقَ**, **حَرَقَ** et **حَرَقَ** et quae de his nominis disputavit Jo. Simonis in Onomast. p. 352 sq., qui eo nomini taxandus est, quod augmentativa n. facit hanc terminacionem, cum potius derivativa sit. Vide BOCHARTI Hieroz. I, p. 900 sq., cui contradicit Rosenmüller in nota, Bochartiam illam interpretationem analogiae repugnare opinatus, quae non scripsisset V. D., si (quandoquidem Bochartus paucis iisque incertis defunctus erat exemplis) corrum, quae Jo. Simonis collegarat, memnor fuisset. Caeterum cogitare etiam possit, cervum a voce rudente (v. Bocharti Hieroz. I, 883) dictum esse, quanquam illud praefero. Syr. Chaldaici et Arabes reddunt *ibicem*, Kiuchi *hircum silvestrem*.

I. שָׁנָא *aeger, male affectus fuit.* (Cf. **שָׁנָה**, syr. **شَنَاء** id.). Legitur tantum in Part. pass. **שָׁנָא** f. **שָׁנָא** *aeger, male affectus*. Usurpat de plaga aut vulnero aegris, aegre sanabilibus Jerem. XV, 18. Mich. I, 9. Job. XXXIV, 6, de dolore Jes. XVII, 11. Jer. XXX, 15, de animi inbole Jer. XXVII, 9, de die calamitoso Jer. XVII, 16. Cf. **שָׁנָה** cod. sensu.

Niph graviter aegrotavit 2 Sam. XII, 15.

II. Huius radicis analogiam sequuntur haud pauca nomina *hominem*, et spec. *virum, mulierem* notantia, ut sing. desperitus **שָׁנָה**, unde **שָׁנָה viri**, **שָׁנָה mulieres**, **שָׁנָה mulier**, quae supra tractavimus s. rad. vicina **שָׁנָה**. Ibidem (**שָׁנָה** not. 1. et **שָׁנָה** not. 1.) de ctymo sententiam diximus. II. l. pertractandum superest

שָׁנָה m. 1) *homo* i. q. **שָׁנָה**, sed nonnisi in sermone sublimiore et poetico. Raro usurpat singulariter Ps. LV, 14. Job. V, 17, plerunque coll. de toto genere humano, impr. ubi numini illud opponitur Job. VII, 17. IX, 2. X, 4. 5. XV, 14. XXV, 4. Ps. VIII, 5 ect. Idem est **שָׁנָה** Ps. CXLIV, 3 (cf. VIII, 5). Spec. est a) *multitudo, culgus, homines vulgares* Ps. LXIII, 5. Cf. **שָׁנָה** no. 1, b. Hinc Jes. VIII, 1: **אֲשֶׁר־בְּשָׁנָה** *stile vulgari* i. e. vulgaribus, non artificiosis, litterarum figuris, ab illiterato quoque nullo negotio legendis, cf. Hab. II, 2. Chald. *scriptura perspicua*. Saad. *stile vulgari*. Ita Arabes يَسْنَى فِي الْمَرْسَأَ يَسْنَى فِي غَيْرِ مَنْعَةٍ sine illa arte, cf. **λαθρός ἀνθρώπους** *vulgaris* Apoc. XIII, 18, **μέγος ἀνθρώπου** XXI, 17, nec non decantatissimum illud **κατὰ ἀνθρώπου λέγειν** Gal. III, 15, **ἀνθρώπινον λέγειν** Rom. VI, 19. In Cod. Nasor. **لَهُد** nonnunquam est pro *hominis* et *vulgo*, opp. *regibus* (Norberg. Lexid. p. 9), et syr. **لَهُد** de multitudine plebis Act. XVII, 13 Pesch. Cf. nostri ling. hebr. hist. p. 148. — b) *homines mali* Ps. IX, 20. LXVI, 12, cf. **שָׁנָה** l. e., it. *peccatores κατὰ ἀνθρώπου* 1 Cor. III, 3.

2) *Enosus*, filius Sethi, Adami nepos. Gen. IV, 26. V, 6. 9. 1 Par. I, 1, cf. Luc. III, 38. Muhammedanorum de hoc patriarcha fabulas dabit d'Herbelot in bibl. orient. s. *Anosch*, Nasoraeorum, quibus **أنوش** *Anusch* est e sanctissimis coeli geniis, commenta NORBERG. in Lexid. C. N. p. 18.

Plur. **שָׁנָה** (סָנָה) aliquoties legitur in Cod. Sam. pro vulg. **שָׁנָה**, Gen. XVIII, 16. XLIX, 10. 16. Secutus est diasecuasta samaritanus loquendi usum aramaicum, in quo habes **שָׁנָה** Gen. XIX, 5. 16. **שָׁנָה**, **שָׁנָה**, **שָׁנָה**.

שָׁנָה chald. id. Dan. II, 10. VI, 8. 13 et collect. *homines* IV, 29-30. **שָׁנָה** i. q. **שָׁנָה** *filius hominis* i. e. homo. Dan. VII, 13: *ecce cum nubibus coeli venit* **שָׁנָה** *species filii hominis*. (Significatur rex imperii terrarum quiuti i. e. messiani. Quatuor priora caue genitum imperii bestias cornutis et sanguinolentis adumbrata fuerant, imperium messianum humana specie. Caeterum ex hoc Danielis loco fluxit ea Messiae appellatio, quae servatoris nostri temporibus omnium usitatissima erat, nimurum *fili hominis*, pariter ac **שָׁנָה** ex Ps. II, 2, **שָׁנָה** ex Jerem. XXIII, 5. Certa eius vestigia præter N. T.

reperiuntur in libro Henochi apocrypho, circa J. Chr. nati tempora, superstite tamen Herode M., scripto. Vide cap. 16 Ms. Bodlej. et Vers. angl. a LAURENCEO Oxonii 1821 editioe). Pl. מְרֻאָה מְרַאָה Dan. II, 38. V, 21.

Phr. מְרֻאָה (more hebreo) Dan. IV, 14.

—————

מְרֻאָה chald. pron. 2. pers. m. *tu*. Dan. II, 29. 31. 37. 38. III, 10. V, 13. 18. 22. 23. VI, 17. 21. in Chethibh. Forma est hebraizans Chaldaismo biblico propria pro vulgari מְרֹאָה. מְרֹאָה gen. comm., camque ob causam non agnita a Masorethis, qui He redundare significatur ubique substituunt Keri מְרֹאָה.

מְרֹאָה plur. praecedentis; מְרֹאָה m. Dan. II, 8. In Targg. id. et מְרֹאָה, syr. مَرْأَةٌ. מְרֹאָה tanquam pluralis notam creberimne habes in nominibus arabicis.

מְרֹאָה m. *tu*, pro מְרֻאָה. (In linguis cognatis Nun modo comparet, modo occultatur. Arab. أَنْتَ, f. أَنْتَ in diall. vulgg. comm. أَنْتَ {تنعی}, أَنْتَ melit. *ynt*, *ynti*; aethiop. አንተ፡ f. አንተ፡; amhar. አንተ፡ f. አንተ፡ syr. أَنْتَ f. أَنْتَ, sam. אַנְתָּא, אַנְתָּא f. תַּאֲנָא, masor. מְרֹאָה et מְרֹאָה, cf. aegypt. ḥθw, fem. ḥth. Cum accent distinet scribitur מְרֹאָה (Milēl) Gen. III, 11. IV, 11. XXVII, 32 ect. sine מְרֹאָה quinque מְרֹאָה 1 Sam. XXIV, 19. Ps. VI, 4 et ter in Chethibh Eccles. VII, 22. Iob. I, 10. Nehem. IX, 6. Exempla, quac in V. T. existant, omnia collegit NOLIUS p. 106 sq. — E vulgari forma מְרֹאָה, מְרֹאָה decernata sunt Affixa verbii (מְרֹאָה, מְרֹאָה), sed præter eam antiquitus aliam extitisse מְרֹאָה (Plur. מְרֹאָה, מְרֹאָה) ad analogiam primæ personæ מְרֹאָה, supra monimus (v. מְרֹאָה). Atque ita prope in singulis personis duplicitis illius formæ cum מְרֹאָה et מְרֹאָה non dubia habemus vestigia. In prima antiquissimis temporibus præter מְרֹאָה, מְרֹאָה non potest non extitisse מְרֹאָה, unde מְרֹאָה et aethiop. አንተ፡ milie; de altera iam dictum est, sed adeo in tertia persona lingua aethiopica habet የአንተ፡ የአንተ፡ (ex አንተ, አንተ) adiecto Tau, et in casibus obliquis የአንተ፡ የአንተ፡ illi, የአንተ፡ የአንተ፡ illum, illam, Phr. מְרֹאָה (מְרֹאָה, מְרֹאָה cum Tau) s. የአንተ፡ ect. Quid? quod in ipsis lingua hebraea litteræ מְרֹאָה in tertia persona comparentis fortasse reliquias habemus in futuri formis מְרֹאָה et מְרֹאָה, de quibus explicandi paene desperarunt Grammatici. In casu obliqui ponitur pro *tui*, *tuis* 1 Reg. XXI, 19, te Prov. XXII, 19, v. Lehrgeb. p. 727.

מְרֹאָה, c. acc. dist. מְרֹאָה tu f. Gen. XII, 13. XXIV, 23 sequi. Aliquoties immixtus masculinis, ut arab. قَوْمٌ in dial. vulg. Dent. V, 24. Ezech. XXVIII, 11, cf. Lehrgeb. p. 752. Rarior forma, caue syrizans est

מְרֹאָה tu f. quod septem in lexis (1 Reg. XIV, 2. 2. Reg. IV, 16. 25. VIII, 1. Ind. XVII, 2. 3. IV, 30. Ezech. XXXVI, 13) extat in Chethibh. Masoretharum crisi dicam an לְמִזְרָחָה ubique sublatu scriptis מְרֹאָה, sed atti genninam esse formant hebraicam, suadet arabicum أَنْتَ, أَنْتَ. Praeterea eadem forma legitur in cod. Sam Gen. XII, 13. XXIV, 47, ad imitationem samaritanæ dialecti.

מְרֹאָה v. mox מְרֹאָה.

מְרֹאָה, neque aliter in panza מְרֹאָה 2 pers. pl. eos m., raro et parum emendate pro fem. Ezech. XIII, 20. (Dicitur ab מְרֹאָה cum Mem, multitudinis nota. Arab. مَرْأَةٌ, aeth. מְרֹאָה; Aram. מְרֹאָה, v. supra).

מְרֹאָה eos f. legitur semel Ezech. XXXIV, 31, ubi ali codd. מְרֹאָה. Cum He parag. scribitur מְרֹאָה Gen. XXXI, 6. Ezech. XIII, 11. XXXIV, 17, et ib. XIII, 20 מְרֹאָה, saltem in nonnullis MSS. et Edd., ad analogiam formarum מְרֹאָה, حُنْ, أَنْسَنْ, idque propter hanc ipsam analogiam praeferrendum videtur. In cod. Sam. Gen. XXXI, 6 habes בְּמְרֹאָה (ל. מְרֹאָה) per Samaritanismum (cf. ibid. Vers. sam.) Nun acque ac Mem esse multitudinis notam, colligitur et terminibus nominum מְרֹאָה, מְרֹאָה, מְרֹאָה, nec non מְרֹאָה et מְרֹאָה in futuris verborum.

—————

מְרֹאָה rad. inusit. i. q. arab. أَنْتَ (et εις permutatis, v. sub εις) lacus est, percepit noxam, damnum et incommodum Cor. III, 19 et trans. laesit. Conj. IV. molestia et damno afficit Cor. VI, 31. Hinc أَنْتَ, أَنْتَ, أَنْتَ noxa, detrimentum Cor. II, 191. III, 107. 183. Hamas. 498. Har. I, p. 40 Schult. Fortasse cognatum est aram. מְרֹאָה מְרֹאָה medicatus est, nimirum (more radicum אַנְדָּה, v. sub אַנְדָּה) laesione restituit, cf. أَنْتَ aegrotavit III. medicatus est.

מְרֹאָה N. pr. (*laedens vel*, quod præfero, *medicus*), quo appellatus est 1) rex Judæ, Abiani filius, Rehabeini nepos, vir pius, idololatriæ infestus, post XLJ annorum imperium mortuus anno a. Chr. n. 914. 1 Reg. XV, 9—24. 1 Par. III, 10. X, 16. 2 Par. XIV — XVI. Matth. I, 7. 8 LXX. 2 Mose. 2) Levita quidam 1 Par. IX, 16.

נְסָא m. *noxa, damnum*, quo quis afficitur Gen. XLII, 4. 38. XLIV, 29. Exod. XXI, 22. 23.

נְסָא v. rad. קָבָא.

מִסָּא rad. inns. i. q. aram. צָבָא, קָבָא (צ et ק permutatis) coacervavit, reposuit, unde מִסָּא et מִסָּאֵת communatus, coacervatio, נְסָא granaria, horreae Joel I, 17 Targ. (ubi Aruch legit נְסָאַת).

מִסָּאָה plur. *horrea* Deut. XXVIII, 8. Prov. III, 10, quae in oriente subterranea esse solent hodieque *Matumrath* مطمرات dicuntur (Elnawab, no. 19. Golii Lex. arab. h. v. Harmar Beob. II, 459 sq. ibique Faber). In Codd. Sam. Deut. 1. c. pro מִסָּאָה scribitur מִסָּאָה (ךְנְסָאָה) *horreum tuum* a singular. מִסָּאָה. Interpres tamen samaritanus vulgarem lectionem expressit, vertens נְסָאָה. Fortasse etiam Samaritanorum librariis, qui נְסָאָה scribebant, obversabatur aliud vocabuli etymon (quod nostratum quoque nonnullis placuit) a טָהָר, aram. טָהָר, arab. طَهَّر reposuit, quo posito נְסָאָה esset pro טָהָר, טָהָר.

רָקָדָה rad. inns. aram. recondidit, v. טָהָר.

רָקָדָה N. pr. *viri* Esr. II, 50. Appellative est vel *horreum* vel *rubus* i. q. chald. נְסָאָה, hebr. נְסָאָה.

* **אַסְנָאָפָר** (in aliis codd. אַסְנָאָפָר, atque sic LXX. Ασσεναράφ, Vulg. Assenaphar) Esr. IV, 10 nomen regis, vel potius satrapae Assyriorum, qui colonias in Palastinam duxisse dicitur. Aliqui, ut J. II. MICHAELIS, Esarn-haddoneum intelligent coll. vers. 2, plerique Judacorum Sanheribum: at veri dissimilimum est, hos reges duobus nominibus appellatos esse. בְּרַאֲגָרְנָאָת fortasse solemnis erat Satraparum titulus.

* **כְּוֹפָרָה** N. pr. filiae Potipherae, sacerdotis Heliopolitani, quam in matrimonium duxit Josephus Gen. XLII, 45. XLVI, 20. LXX, quorum est aliquid in nominibus aegyptiis auctoritas, scribunt אַסְנָאָפָר, Ms. Alex. אַסְנָאָפָר. Quod ad etymon attinet, JARLONSKIUS (Opuscc. II, 209. Panth. Aegypt. I, 56) in syllaba *Nef* agnoscit deam Neith (Νείδη Plat. Tim. 474 Steph.) s. Nit (Νίτη Eratosth.), nonenque nostrum aegyptiacae scribi coniicit כְּוֹפָרָה-Assche-neit, quod אַסְנָאָפָר Minervae cultrix coni-

mode reddatur, cf. alia nomina propria, in quibus eiusdem numinis nomen latet, ut נִירְתָּא Herod. III, 1 (i. e. quam Neitha dedit). *Psammenitus* (a Neitha eruditus), *Pateneit* Procl. in Tim. 31 (qui Neithae est). Facilius fortasse scripscris אַסְ-נְיָהָת quae Neithae est, ab אַסְ (ea est), ut *Asisi* אַסְ-חִכְּה (Champollion Précis, Tab. gen. p. 25) quae *Isidi* (devota) est. Idem nomen ab Aegyptis etiam ad Aethiopes transiisse videtur, quibus itidem אַסְ-לִקְּתָּה: est nomen mulieris (Lud. Lex. p. 317).

רָקָדָה imp. נְסָאָה, הַרְקָדָה Num. XI, 16, plur. נְסָאָה

Ps. I, 5. Joel I, 14, fin. נְסָאָה, in Plur. et c. Suff. נְסָאָה, נְסָאָה, הַרְקָדָה, rarius וְ quiescente vel abiecto נְסָאָה, נְסָאָה, נְסָאָה 1 Sam. XV, 6. 2 Sam. VI, 1. Ps. CIV, 29. Mich. IV, 6 1) collegit, ut fruges Exod. XXIII, 10. Jes. XVII, 5, spicas Ruth II, 7, pecuniam 2 Reg. XXII, 4, it congregavit homines, populum, populos etc. Exod. III, 16. XI, 27. Num. XXI, 16. 2 Sam. XII, 28. Zeph. III, 8 et. Constr. c. acc., praeterea nominumnam cum נְסָאָה hominis vel loci, ad quem quis congregatur vel colligitur Gen. XLII, 17: בְּרַעֲמָה-נְסָאָה נְסָאָה et congregavit eos in carcere. Ezech. XXIV, 4, 1 Sam. XIV, 52: נְסָאָה et congregavit eum ad se. Gen. VI, 21. Jos. II, 18; cum נְסָאָה 2 Reg. XXII, 20: בְּרַעֲמָה נְסָאָה ecce ego congregabo te ad patres tuos (cf. de hac locutione Niph. no. 1). — Hinc 2) recipit apud se, maxime in hospitium et tutelam. Deut. XXII, 2. Jos. XX, 4: בְּרַעֲמָה הַזְּבָדָה et recipient eum ad se in oppidum. 2 Sam. XI, 27. Ps. XXVII, 10. בְּרַעֲמָה בְּרַעֲמָה 2 Reg. V, 3 sq. recipit aliquem a lepra i. e. medicatus est homini leproso, quo fact in reliquo hominum consortium, a quo seclusus fuerat, denuо recipiebatur. — 3) collegit ad se, contraxit. Gen. XLIX, 33: בְּרַעֲמָה גָּרְנָאָה נְסָאָה contraxit pedes suos in lectum. 1 Sam. XIV, 19: בְּרַעֲמָה נְסָאָה retrahit manum tuam i. e. desistit ab incepto. Joel II, 10: stellae תְּהִלָּה נְסָאָה contra-hunt splendorem suum, quem antea sparsaret i. e. non amplius splendent. Hinc 4) abstulit, impr. id quod aliquis antea dederat. (Cf. שָׁבֵן collegit et abstulit). Ps. CIV, 29: בְּרַעֲמָה נְסָאָה aufera spiritum eorum et expirant. Job. XXXIV, 14. Gen. XXX, 23: בְּרַעֲמָה נְסָאָה abstulit Deus ignominiam meam. Jes. IV, 1. X, 14. Ps. XXVI, 9. LXXXV, 4. — 5) sustulit e medio, interfecit. Iud. XVIII, 25: ne invadant te נְסָאָה שְׁבָרָה נְסָאָה tollasque s. perdas et tuam et domus tuae vitam. 1 Sam. XV, 6: בְּרַעֲמָה נְסָאָה ne tollam te cum illo. Ezech. XXXIV, 29: בְּרַעֲמָה נְסָאָה fame sublati i. e. imperfect. Jer. VIII, 13. Zeph. I, 2. Cf. rad. קָבָד, קָבָס. — 6) agmen clausit Jes. LVIII, 8. Qui enim agmen claudit, continet colligitque dispersos. Cf. Pi. no. 3. Niph. 1) collectus, congregatus est Iud. II, 10. VI, 33. XVI, 23. Gen. XXIX, 2 (3). 1 Sam. XXVII, 1.

Constr. e. נָבָת Lev. XXVI, 25. 2 Par. XII, 5, נָבָת 2 Par. XXX, 3, נָבָת 2 Sam. XVII, 11. Amos III, 9 loci, ad quem congregantur, quanquam נָבָת in hac phrasē frequenter valit contra Gen. XXXIV, 5o. Ps. XXXV, 15. 2 Sam. XVII, 11. Micha IV, 11. Zach. XII, 3. Peculiaris locutio est נָבָת נָבָת Gen. XLIX, 29. גָּדוֹלָה נָבָת Gen. XXV, 8. XXXV, 29. XLIX, 33. Num. XXVII, 13. XXXI, 2. Deut. XXXII, 5o. אֶלְעָזָר יְהוָה יְהוָה Iud. II, 10 congregatus est ad populum suum, 'ad patres suos, et simpliciter נָבָת Num. XX, 26, alibi גָּדוֹלָה נָבָת נָבָת Gen. XV, 15 ingressus est ad patres suos, de introitu in orum, ubi Hebrei maiores suos iam congregatos esse credebant. Distinguitur ista ad patres s. ad populum congregatum a morte (quac tam praecedit), quam a sepultura. Gen. XXV, 8: גָּדוֹלָה נָבָת נָבָת ... גָּדוֹלָה נָבָת נָבָת גָּדוֹלָה נָבָת גָּדוֹלָה נָבָת: XXXV, 29. 2 Reg. XXII, 26: congregabo te ad patres tuos גָּדוֹלָה נָבָת גָּדוֹלָה נָבָת et congregaberis in sepulera tua. (Arab. حَلْقَة مُسْلِمَة adiungere aliquem maioribus suis s. ad patres mittere dicitur pro occidere vit. Tim. I, 242 Mang. it. حَشْرَقَة congregatus it.

mortuus est vit. Tim. II, 5-2. Abulph. dyn. 165, quanquam haec passiva etiam reddi possunt: ablatus est. Cf. Kal no. 5). Alia ratio est locorum, in quibus נָבָת est collegit cadavera in pugna interfectorum ad sepulturam, ne ferarum epulac fierent. Jer. VIII, 2: רְבָבָת נָבָת נָבָת נָבָת negre colligentur neque sepelientur. XXV, 33. Ezech. XXIX, 5. Iob. XXVII, 19. — De loco Num. XI, 25, ubi cod. Sam. habet נָבָת נָבָת (נָבָת נָבָת) et non congregati sunt, vide quae notavimus in Comment. de Pent. Sam. p. 41. — 2) receptus est (cf. Kal no. 2) de leproso Num. XII, 14 i. e. sanatus est. Reflex. recipit se (in vaginalim), de gladio Jerem. XLVII, 6. — 3) ablatus est, evanuit, periret. Jes. XVI, 10: נִירְבָּה הַגְּדֹלָה נָבָת ablatum est gaudium et exsultatio. Jer. XLVIII, 33, de luna evanescens Jes. LX, 20, de animalibus percunibis Ps. CIV, 22. Hos. IV, 3.

Pi. 1) i. q. Kal no. 1. collegit fringes, manipulos Jes. LXII, 9. Jer. IV, 21. — 2) i. q. Kal no. 2. receptus in hospitium Iud. XIX, 15. 18. — 3) i. q. Kal. no. 6. agmen clausit Num. X, 25. Jos. VI, 9. 15. Jes. LII, 12.

Pu. collectus est, de populis, de'praedae ect. Jes. XXIV, 22. XXXIII, 4. Hos. X, 10. Zach. XIV, 14.

Hiph. Ad hanc coniungationem nonnulli referunt formas נָבָתָה, נָבָתָן, quas nos supra primam coniunctionem tribuere maluimus. Forma נָבָתָה Exod. V, 7 est propter נָבָת a rad. נָבָת, et similiter Cod. Sam. Levit. XIX, 25 habet נָבָתָה pro נָבָתָן.

Hithp. congregatus est Deut. XXXIII, 5.

נָבָת N. pr. *Asaphus* (collector). Ita appellatur 1) Levita quidam, Barachiae filius (1 Par. VI, 24. XV, 17), cantorum Davidicorum praefectus sacrae musicæ moderator (ib. XVI, 4, 5), quem tanquam poëtam prophetamque celebravit senior actas (2 Paral. XXIX, 30.

Neh. XII, 46), cui duodecim psalteria carmina in coramdem inscriptiōnibus tribuantur (v. Ps. I. LXIXII—LXXXIIH), cuiusque posteri (נָבָת נָבָת) Esra et Nehemiae adhuc temporibus poësi cantuique sacræ operæ dicisse dicuntur (1 Par. XXV, 1. 2 Par. XX, 14. XXIX, 15. Esr. II, 11. III, 10. Neh. VII, 44. XI, 22). Vel apud

Arabes *Isaphus Salomonis* (عَصَفُ سَلَمُونِي) in proverbium abiit de viro sapientissimo. Elwahabig pag. 4. — 2) pater Joachi, qui Iliskiae regi a commentariis erat. 2 Reg. XVIII, 18. Jes. XXXVI, 3. — 3) silvarum regiarum praefectus sub Artaxerxe Neh. II, 8.

נָבָתָן m. collectio s. messis pomorum. Exod. XXIII, 10. XXXIV, 22, ad analogiam nominum similium שִׁירָה, שִׁירָה, שִׁירָה, שִׁירָה.

נָבָתָן m. Plur. constr. נָבָתָן Micha VII, 1 collectio, messis, maxime pomorum Mich. I. c. Jes. XXXII, 10. Transfertur ad locutas messem quasi facientes Jes. XXXIII, 4.

נָבָתָן f. congregatio. Jes. XXIV, 22 pleonastice: נָבָתָן congregantur congregatione s. congregando i. e. una.

נָבָתָן (formae נָבָתָן) tantum in Plur. מִזְבְּחָתָן collectio-nes i. e. promtuaria. 1 Par. XXVI, 15: הַנָּבָתָן תְּמִימָה et omisso בָּרָה. Vers. 17 cella quadam in atrio templi exteriore versus austrum. מִזְבְּחָתָן נָבָתָן promtuaria portarum Neh. XII, 25.

נָבָתָן f. non nisi in Plur. מִזְבְּחָתָן congregations, maxime virorum doctorum et sapientium de rebus divinis disputantium, quales apud Judaeos, praesertim senioris aevi, nonnunquam cum synagogis coniunctas existuisse complura docent loca Talmudica (v. Lightfoot hor. hebr. in Evang. ed. Carpz. p. 70. 71. 248—254) כְּרוּבִּים נָבָתָן congregations Dei Ps. LXXIV, 8, quod de re simili interpretandum videtur. Hinc Eccles. XII, 11: מִזְבְּחָתָן בְּנֵי נָבָתָן domini i. e. socii congregationum, coll. parallel. מִזְבְּחָתָן verba Sapientum sunt sicut stimuli, et sicut clavi alte infixi (verba) Doctorum (ad sapientiac studium) congregatorum. Aliis, ut Altingio (Opp. 252), Doctores ita mincipari videntur, quod plures discipulos docendo colligant et congregent ad corpus qs. academicum, vel tanquam pandectarum sacrarum antores, id quod Schindlero placet in Pentaglotto. Idem, certe Altingius, posterris hemisticchium ita struunt: sicut clavi alte infixi a magistris collectionum. Languidius hoc, neque satis concinnum: sed minus etiam placent Lud. de Dieu et

Vitrina (syn. vet. 376), quibus תְּוֹצִיאָה שְׁלֵמָה est epitheton clavorum, videlicet domini coagmentationum i. e. quibus res coningere et coagmentare solemus. V. J. Chr. E. Heinii diss. de magistris Hebraeorum, quos vocant collectionem. Lips. 1748. Wokenii diss. de magistris collectionum ad Eccles. XII, 11.

תְּוֹצִיאָה m. adj. *collectus, a, um*, idque vi formae diminutivum, unde contentum usurpatur de *turba miscella ex variis hominum generibus collecta*, quae Israëlitis se adiunxerat. (Rabb. קָבָא est puer expositicus, qui ex platea in dominum recipitur). Cum Art. dicitur קָבָא נָהָר Num. XI, 4, Aleph quiescente. De eadem re Exod. XII, 38 usurpatur רְבָבָה. Quod ad formam attinet, תְּוֹצִיאָה est ex adiectivis diminutivis, ut מְדֻבָּדָה subrubet, sed formae passivae (id quod significat Kibbuz in ultima), qd. diminutivum ab קָבָא, ut מְדֻבָּדָה ab אָדָם, רְחַרְחַשׁ a. דְּרַרְרַת, רְכַבְּרַת a. בְּרַבְּרַת, בְּרַבְּרַת a. בְּרַבְּרַת. De vera id genus adiectivorum indeole v. supra s. v. מְדֻבָּדָה.

* * *

* **תְּוֹצִיאָה** (Mild.) adv. in contextu Esrae chaldaeo (V, 8. VI, 8. 12. 13. VII, 17. 21. 26) obvium, quod LXX (apte ad contextum) reddunt: ἐπωδίον, ἐπιμελῶς, ἐπίσιμον. Vulg. studiose, diligenter, Vers. hebr. בְּצִהְרָא festinanter, neque alter Baal Ariech, Elias in Methurgeman, Sal. b. Melech ad Esr. I, 1. De origine vocabuli in lingua persica quaerenda minime dubito (cf. אָזְרָרָה, מְדֻבָּדָה), quoniam de etymo et significatione eius non satis constat. Ven. KOSEGARTEN in litteris ad nos datis cum CASTELLO conferitisperī vel اسپری quod valit *integre, perfecte*, unde derivatum est verbum *siperiden* finire, absolvere rem. Burhani

Kati: بو دزن حکمی یعنی آخر و تمام و انتها و بسم سپیدن و تمام شدن و پیشتر، سپیده باشد و معنی پایان، سپیدن و قدرتمند و میتواند میتواند و معنی پایانی i. e. quod *issem quibus جکری* munitur vocalibus valet extremum, perfectum, terminum et ad finem pervenire atque perfici et finitum, significat quoque rem vastatam et deletam. Idem addit.: „Bohleinus „(symb. p. 21) אָזְרָרָה esse censem אֶזְרָרָה ez fernan ex sapientia, quod mihi minus probabile est. Vocabulum فرنان in lexico Meuniskiani ed. 2. interpretati sunt *vilem, ignobilem*, non item *sapientiam* (quomodo Castellus e Golii glossario persico), neque in glossario Burhani Kati illud vocabulum reperitur.⁴

* **תְּוֹצִיאָה** N. pr. persicum filii Hamani. Esth. IX, 7. Ad etymon conferri potest سپهی *espe equus iuvencus*, zend. aspo, aspalai equus, et (quod Bohleinio placet p. 21) سپهی *sipahi* vir militaris, eques it. sanskr. asp. dux.

Terminatio אָה in nominibus persicæ originis frequens (אָזְרָרָה, אָזְרָרָה, בְּזָרָה, אָתָרָה, אָתָרָה, הָרָשָׁתָה) fortasse e lingua aramaica adscita est.

תְּבָאָה fut. רְבָאָה et רְבָאָה c. Suff. אָסְרָה, בְּזָרָה, אָתָרָה, הָרָשָׁתָה וְזָרָה

1) *ligavit, alligavit*. (Chald. רְבָאָה, syr. et zab. מְלִי, arab. مَلِي, aethiop. አስረ፡ et አስረ፡ id. — Sam. תְּבָאָה incantavit, fascinavit. Verba enim ligandi ad fascinum referuntur, v. בְּרַבְּרַת. Vicina radix est רְאִין einxit, quem significatum Syri itidem s. rad. מְלִי comprehendunt). Ex. gr. iumentum Gen. XLIX, 11. 2 Reg. VII, 10, hostiam Ps. CXVIII, 27, gladium femori Neh. IV, 12; it. ligavit aliquem fimbias Tzech. III, 25. Iudd. XVI, 5 sq. — Hinc 2) *vinxit* Gen. XLII, 24, nominatum compeditibus Ps. CXLIX, 8. Jer. XL, 1. 2 Reg. XXV, 7. Job. XXXVI, 8 (cf. Vers. 13). Part. רְבָאָה vincut Ps. CXLVI, 7. (Aethiop. አስረ፡). Metaph. de homine amore mulieris vincto captoque Cantic. VII, 6 (cf. Eccles. VII, 26). Per eandem metaphoram in aegyptiacæ artis monumentis Athor s. Venus Aegyptiorum vincula manu gerens conspicitur, et vincula in scriptura hieroglyphica amorem designant (Young discoveries on hieroglyphical literature p. 158). — 3) *captivum fecit, in custodia tenuit*, quoniam non vincunt. 2 Reg. XVII, 4. XXIII, 33. Part. רְבָאָה captivus Gcn. XL, 3. 5. Jes. XLIX, 9. LXI, 1. Part. רְבָאָה רְבָאָה domus captivorum i. e. career Indd. XVI, 21. 25, contr. רְבָאָה רְבָאָה Eccles. IV, 14. Cf. infra s. رَبَّرَةَ أَسْرَهُ (Arab. رَبَّرَةَ أَسْرَهُ captivum fecit, in bello cepit, اسرَهُ captivitas, اسْرَهُ et يَسْرَهُ captivus, syr. مَلِي id, unde

تَسْهِلَ captivitas, Barhebr. 401. 402. 404. 406. 577. Eodem modo شَكَلَ ligavit Syris et Arabibus est in custodia tenuit, in carcerem coniecit, v. سَهَلَ Barhebr. 217,

جَسَرَ (carcer.) — 4) *alligavit s. tunxit currui iumenta*. 1 Sam. VI, 7: תְּוֹצִיאָה תְּבָאָה וְתְּבָאָה et iungatis vacas plaustr. V. 10. Jer. XLVI, 4, vel a. acc. vehiculi: iunxit currum Gen. XLVI, 29, et absol. 1 Reg. XVIII, 44: כָּרְבָּה iunge (currum equis) et descendere. — 5) *alligavit s. nexuit pugnam* i. e. adorando incipit Germanice simili metaphora dixeris den Streit anfâdeln, mit jemandem anbinden. 1 Reg. XX, 14. 2 Par. XIII, 3. — 6) *תְּבָאָה* ligavit obligationem s. interdictum super se i. e. religione quadam se obstinatam que suscepto abstinentiam ab usu alienius rei alias licita promisit. Num. XXX, 3. sq. v. c. comm. 10: כָּרְבָּה תְּבָאָה quacunque religione se obstinixerit .... ea data esto. Differat et רְבָאָה, quod est voto suscepto se aliquid facturum vel praestitutum promisit. (Chald. רְבָאָה est prohibuit, vetuit, Tahaudicis נְמִינָה prohibited,

vetum, syr. ܐܻܻܻܰ ܻܻܻ ligavit et solvit it. prolibuit et permisit, cf. Lorsbachii Promuntarium I, 220 et Matth. XVI, 19. Eodem modo alia ligandi solvendique verba transferuntur, v. c. hebreo ܻܻܻ ܻܻܻ respondet

ܻܻܻ interdixit, vetuit, ܻܻܻ est: selvit it, permisit.

Niph. 1) *ligari*, *vinciri* Iudd. XVI, 6. 13. 2) *in custodia teneri* Gen. XLII, 16. 19.

Pu. bello captus, captivus factus est. Jes. XXII, 3.

רַכְבָּא verbale pass. *captivus*. Ps. LXXII, 11. CH, 21. Plur. פְּרַכְּבָּאָה Job. III, 18. Ps. LXVIII, 7. CVII, 10; לְרַכְּבָּאָה אֶלְעָזָר אֶלְעָזָר captivi misere ferro omisi. Zach. IX, 12: קְרַכְּבָּאָה כְּרַכְּבָּאָה captivi spei i. e. liberationem sperantes. *Captivi aliciui* sunt tam illi, quos quis captivos fecit et in carcere detinet (Gen. XXXIX, 20. Jes. XIV, 17), quam captivi ad populum vel terram eius pertinentes (Zach. IX, 11. Thren. III, 34). A participio רַכְבָּאָה hoc nomen verbale interdum ita distinguatur, ut illud vis participialis tenacior sit. Gen. XXXIX, 20: בְּרַכְּבָּאָה תְּקַנְּתָה בְּרַכְּבָּאָה רַכְבָּאָה ubi captivi regi in custodia tenebantur. Recte enim Chethibah כְּרַכְּבָּאָה, non כְּרַכְּבָּאָה (Syr. ܐܻܻܻܻ, arab. ܻܻܻܻ id.).

רַכְבָּא m. 1) id. Jes. X, 4. XXIV, 22. XLII, 7. In Plur. ubique legitur רַכְבָּאָה. 2) N. pr. a) filii Korach Levitae Exod. VI, 24. 1 Par. VI, 7. b) filii Abjasaph Levitae 1 Par. VI, 8. 22.

רַכְבָּא et **רַכְבָּא** m. pr. obligatio, prohibitio, hinc *coutum abstinentiae*, Num. XXX, 3 sq. Vide sub rad. no. 6. In statu absoluto ubique legitur רַכְבָּא, at cum Suff. קְרַכְּבָּאָה, Plur. פְּרַכְּבָּאָה XXX, 6. 8. 15. (In Versione syr. horum locorum promiscue legitur ܻܻܻܻ et ܻܻܻܻ).

רַכְבָּא chald. *interdictum* Dan. VI, 8 sq.

אֲסָרֵת הַדּוֹן v. infra.

רַכְבָּא (per Syriasmum pro רַכְבָּא) m. *vinculum*. Plur. פְּרַכְּבָּאָה Iudd. XV, 14. Eccles. VII, 26 (27). בְּרַכְּבָּאָה domus vincula i. e. carcere Jer. XXVII, 15. Huc referri potest etiam חַדְבָּאָה בְּרַכְּבָּאָה Iudd. XVI, 21. 25 et בְּרַכְּבָּאָה בְּרַכְּבָּאָה Eccles. IV, 14 et reddit: *domus vincularum*, at ratio supra proposita (s. rad. no. 3) commendatur saltem analogia linguae syriacae, in qua frequentatur ܻܻܻܻ ܻܻܻ Matth. V, 25. Joh. III, 24. (Syr. ܻܻܻܻ, ܻܻܻܻ *vinculum*, it. *captivitas*).

רַכְבָּא chald. id. Dan. IV, 12. Est. VII, 26.

רַכְבָּא (contr. pro *בְּרַכְּבָּאָה*) f. *vinculum*. Semel legitur. Ezech. 20, 37: בְּרַכְּבָּאָה בְּרַכְּבָּאָה *vinculum foederis* (Deum inter et Israhelitas).

כִּוְרָס (pro כִּוְרָס), nonnisi in Plur. צְבָרָיִם Jes. XXVIII, 22. LH, 2. Ps. CXVI, 16, fom. צְבָרָה Ps. II, 3. Job. XXXIX, 5. Jer. V, 5. XXVII, 2 *vincula*, spec. de vineulis ingi, et saepe metaphorice (Jes. et Jer. l. c.). (Syr. ܻܻܻܻ id. Jes. LVIII, 6 it. fasciculus. Acth. אֲגָוָסִים: et אֲגָוָסִים: *vinculum*, *ligamentum*).

נוֹסֵר Dent. X, 6 et בְּנוֹסְרוֹת Num. XXXIII, 30 (vincula) N. pr. stationis Israhelitarum in deserto, de cuius situ acutus non constat.

* **אֲסָרֵת הַדּוֹן**, n. pr. regis Assyria, qui, postquam inde ab anno 711 a. Chr. Babyloniae provincias cum regis honoribus prefectus fuerat, anno 696 patri in Assyria imperio successit (2 Reg. XIX, 37. Jes. XXXVII, 38. Tob. I, 21. Berossus in Euseb. Chron. armeni. ed. Anchor p. 42, 13, cf. Comm. nostrum ad Jes. l. c. et XXXIX, 1). Colonias ab eo in Samariam dactas memorat liber Esrae (IV, 2). Praeterea sunt, velut Kalinskius (Vaticinia Nah. et Chabaenae, Vratisl. 1748 p. 75 sq.) et VOLNEY (Recherches sur l'histoire ancienne II, p. 127, 142 sq.), qui Esarhaddonem V. T. et Sardanapalum Ctesiae, hominem propter vitam mollitatem mortemque regem fuisse sustineant. Quam questionem historican dijudicare cum huic loci non sit, num monimus, in nominum diversitate non tantum esse difficultatem, quandoquidem *Esarhaddon*, *Asordan* et *Sardan* satis concordant (v. infra): *palus* autem potest videri epitheton נָשָׁב *sublimis*, *excelsus*. Quanta enim Gracorum sit in nominibus orientalibus pronuntiandis scribendisque licentia dicam an negligenti, huius ipsius nominis varia scriptura ostendit. Ac LXN quidem 2 Reg. et Jes. dant Σαρδάς (atque ita Berossus l. c.) Εστράθαδα; Tob. l. c. Σαρεφόρος. Cod. Alex. Σαρεφόν, Compl. Σαρεφόρος (Ital. Archelonassar, Syr. Sarchedonos, adiecta syllaba *sar*) fors. legendum Σαρεφόδωρ; in Ptol. canone (si modo is idem est atque noster, v. Comment. ad Jes. I, p. 1002) Σαρεφόδης.

De etymo cogitanti pro *Asordan* Alexandrii et Berosi (cf. *Sardan-pal*) facile se offert persicum ܻܻܻܻ *سَرْدَان* *Sardana*, quod etiam *Sardona* legi potest, i. e. *princeps sapiens*: sed explicatu longe difficultior est orthographia nominis hebreac, quam nihilominus greca certiore magisque geminam habere non dubito. Ac prior pars רַכְבָּא, quam habes etiam in רַכְבָּאָה, *אֲסָרֵת* et similiter in רַכְבָּאָה probabiliter est ܻܻܻܻ *azer* ignis apud Persas religioso cultus, zend. *atheresch*, *athresh*: sed valde incerta est posterior, nisi placet conferre ܻܻܻܻ *dominus*, *rex* (hinc rex ignis i. e. ignem colens): etenim خَادِم khaddam, servus, quod facile alieni in mentem venerit, utpote arabicae originis, conferri nequit.

* **רָבָתָן** N. pr. persicuum virginis iudaeae, antea **Hadassa** (הַדְּסָא Esth. II, 7) dictae, institutum, quum Aliasveri s. Xerxias uxor et Persarum regina facta esset. Sexcenties legitur in libro biblico nomen eius gerente, praeteracta musquam, neque in libris sacris, neque apud scriptores profanos. Etymon recte pandit Targumista secundus ad Esth. II, 7: **בְּכֶבֶשׂ כְּבֶשֶׂת כְּבֶשֶׂת אֶשְׁתְּרֵאלִיתָה וְאֶתְרֵאלִיתָה** vocatum est nomen eius *Esther a nomine stellae Veneris, graece ἀστρίον*, in eo tantum errans, quod *ἀστέρα* etiam apud Graccos specie de Veneris stella usurpari credit. Haud dubie est vox persica **سَجَنْتَارِه**, stella, it. fortuna, felicitas, zend. *stara*, sanskr. *tara*, unde in linguis occidentalibus *ἀστρις aster, Stern, angl. star.* De Veneris stella (quae etiam Syris *خَاتَمَة* καὶ *خَاتَمَة* vocatur) **خَاتَمَة** stella femina, v. Ephr. Syr. II, 457, 458) vocabulum usurpatu a Syris (v. Bar Balhūd ms., et a Zabiis, qui itidem cum Aleph prostheticō scribunt **خَاتَمَ** Cod. Nas. I, 54. 96. Plur. **خَاتَمَات** stellae it. daemons stellarae I, 186. 188. Idem nomen persicum agnoscimus in hebreo **חַצְבָּנָה**, de quo suo loco. Veneris autem, itemque boniac Fortunae (v. sub **חַצְבָּנָה**, **חַצְבָּנָה**) nomen satis aptum erat puerilae, quae regi in deliciis esse coepit. Contra ceterum ab Hillero (in Onomast.) propositionem ab **آش** myrtus et **قرن** recens (coll. Esth. II, 7) ideo ferri non poterit, quod **آش** vocabulum est arabicum, non persicum, arabicac antem linguae in veteri Persismo nulla vestigia exstant. Caeterum cl. nomina persica **زَرَه**, **شَرَه**, **بَرَه**, **بَرَه** **بَرَه** **بَرَه**

2 Sam. XX, 14. Ps. XCIII, 1. CVIII, 2. Job. XXXII, 10.
 17. XXXVII, 11. Eccles. II, 9. Jes. XXXIII, 2 cest.
 Emphaticae praepositum pronominibus, ut Deut. II, 11:
^{הַנְּתָנָה אֶל־מִצְרָיִם} *Rephaitae, etiam hi pro etiam Rephaitae.* Praeterea a) saepe dicitur ^{הַנְּתָנָה} atque etiam Lev. XXVI, 40. Deut. XV, 17. Neh. II, 18. Ps. LXVIII, 19. 1 Par. VIII, 32. IX, 38, semel adeo ^{הַנְּתָנָה} (ut lat. *etiam quoque* Ter. Lucret.) Lev. XXVI, 44: ^{הַנְּתָנָה} .... ^{הַנְּתָנָה} .... ^{הַנְּתָנָה}
הַנְּתָנָה adeoque ne sic quidem eos spernam. b) Aliquoties id bis terrecipitur, ut et, et, vel cum negatione nec, nec et primo iam verbo praemittitur. Jes. XL, 24: ^{וְגַם} ^{עֲדָנָה} שְׁרֵב־בָּבָשׂ ^{הַנְּתָנָה} יְרוּשָׁלָם ^{הַנְּתָנָה} ^{הַנְּתָנָה} neque *plantantur*, neque *seminantur* neque *radices agit truncus eorum in terra.* XLI, 26. — c) Ubi iungitur adverbii interrogativis, ^{הַנְּתָנָה} praemitti solet, ^{הַנְּתָנָה} an etiam? Gen. XVIII, 13. 24 (cf. arab. ^{لَا} an non? cur non? Matth. VI, 6 ex ^{لَا} فَ et ^{لَا} it. ^{فَلَمْ} an non?), ^{הַנְּתָנָה} postponi Job. XXXVI, 29: ^{מֵאַת} ^{בְּנֵי} ^{הַנְּתָנָה} num etiam intelligit cest.

2) Saepe dicitur poët. et cum emphasi pro vulgari et
(item, nec non), cf. arab. ق. Cant. I, 16: ecce tu
pulcher es, dilecte mi, יְמִינֵךְ נֶאֱנָה nec non suavis. Iob.
XIV, 3: יְמִינֵךְ נֶאֱנָה וְהַלְכָה et hunc (talem, tan-
miserum et acerumosum) intueris? Jes. XLVIII, 12, 13:
et ego postremus, et manus mea fundavit terram.
XXXVI, 8. XXXIII, 2. XLII, 10. XLVIII, 12. Ps. XVI, 6.
XVIII, 40. LXV, 14. Deut. XXXIII, 3. 20.

3) Pariter atque **בָּזֶה** nonnunquam inice emphasi inser-
vit: *utique, profecto, germ. ja!* (Cf. lat. *etiam, ubi
opp. non*). Iob. XXXVII, 1; XXXIV, 12: **אֵין־מִזְרָחַ**
imo vero, ja fürwahr. XV, 4: **וְהִרְאֵתָ** תְּפִירָה
*imo irritum facis timorem (Dei), du zerstörst ja die
Gottesfurcht.* Ps. CXIX, 3. Ita post interrogandi particu-
lam, Am. II, 11: **אֵין־מִזְרָחַ יְמִינָה** גָּדוֹלָה *itane est,
filii Israëlis?* eique respondet **בָּזֶה** Iob. XL, 8. XXXIV,
16 (quo in loco Schulhensis male **בָּזֶה** *iram* reddidit,
facile ille quidem refutandus e loco parallelo XL, 8): nec
non ante pronomen iteratum Prov. XXII, 19: **הַנְּצִחּוֹן**
doceo te, immo te, de quo idiomatic v. Lehrgeb.
§. 191, 1, et cf. **בָּזֶה** no. 3.

4) per ellipsis particulæ interrogativae i. q. מִי אָמַר etiam si, Iob. XIX, 4: מִי־אָמַר־בְּנֵי־הָרָקָעַ etiamsi vers erravi. (Talmudice in hanc sententiam dicitur בְּנֵי־הָרָקָעַ etiamsi praeterea, syr. קָרְבָּן et contr. קָרְבָּן). It. livel, quum, (de doch), Ps. XLIV, 9, 10: Deum laudamus quotidie נְבָרֶךְ יְהוָה קָרְבָּן quamquam nos reprobas et ignorantia afflitis. LVIII, 3, LXVIII, 17.

5) pro **נָאַת** *nendum* v. statim postea no. 2, ubi est
pro quanto magis, si.

¶ chald. *etiam* Dan. VI, 23.

תְּנַ fut. **שָׁאַלְתִּי**, *accinxit, amicivit.* Legitur non nisi spec. de humerali summi sacerdotis **בְּגָד** dicto. Exod. XXIX, 5: *induas Aharonem tunica .... Iphodo, pectorali et eisdem **בְּקִרְבָּן** et adstringas ei* (humerale) *cingulo suo.* Lev. VIII, 7 plenius et plectonasticæ: **בְּקִרְבָּן** **בְּבוֹ** **בְּבִרְכָּה**. (In linguis cognatis hæc significatio non reperitur).

חַדְסָה f. 1) nom. act. verbi praecedentis: *amictus*, *adstrictio* (Ephodi). Exod. XXVIII, 8: חַדְסָה אֲמִיכָה עַל־קְרֵבָה cingulum *adstrictio* eius (quo adstringit *humerale*), quod super illud, Onk. rectissime: חַדְסָה.

נְתַחֲצֵךְ וְנִצְבָּהּ. Non satis accurate Syr. Sam. Saad, et e recentioribus BRAUNIUS (vest. sacerd. 411, 412) **נְתַחֲצֵךְ** statunt idem esse quod **תְּצַדֵּקָה**; multoque etiam minus probandi Clericus et DATHIUS, qui **תְּצַדֵּקָה** posteriore humeralis partem esse volunt, — 2) **אַמְּתִיכָה** (**aureus**) **s. obductio** statuae Jes. XXX, 22 i. q. **תְּצַדֵּקָה**. Solebant enim idolorum imagines et ligno vel opere fictili confici laminisque aureis argenteis foras obduci (**περγάμου, περγάμηρα**, cp. Jerem. VI, 34).

רְשֵׁאָן (per Syriasmum pro **רְשֵׁאָן**), neque aliter in st. constr. (1 Sam. II, 18) 1) Ephodum s. *humeralē*, vestimentum quoddam summi sacerdotis, super tunica et pallio (**לְבִזָּעַת**, **רְשֵׁאָן**, **לְבִזָּעַת**) Exod. XXVIII, 31. XXIX, 5) gestatum, manicis carens, sub axillis scissim duabusque plagiis constant, quarum anterior pectus ventremque, posterior tergum tegebatur, quaeque in humero libubus aureis gemitatis nexae inde ad dimidiā nates dependentes, cingulo (**רְשֵׁאָן**, **לְבִזָּעַת**) corpori adstringebantur. Exod. XXVIII, 30. xxix, 5sq. Lev. VIII, 7. LXX. ἐπωμίς, quod vestimenti genus græcanicum eiusdem, quam descripsimus, formae erat (v. C. Aug. Boettiger de raptu Cassandrae p. 60). Joseph. Ant. III, 7 §. 5; ἐπὶ δὲ τοταριῶν τρίτον εἰδεῖται τὸν λεπρόνος ἐφόδιον, ἐλληνικὴ ὁ ἀπόστολος προσονόμαιος γένεται γαρ τοῦτον τὸ τρίτον: ἡμετερίς ἐπὶ βάθος πτυχιῶν ἐξ τε ψωμάτων πατρούσιν καὶ γριπῶν σπιγγεποικιλίου, ἀπεπτίκυτον τοῦ στέγου τὸ μέσον καταδύεται (videl. ut pectorale ei loco imponeretur), γερσός ἥσκητος καὶ τῷ πατρὶ σχήματι χιτὼν εἴρα πετομένος, in quo tamen hoc falsum, quod manicæ ei tribuantur. Aqu. ap. Hier. ἐπίβαμι et ἐπέδυμα. Vulg. *super-humeralē*. Syr. **لَبَزَعَة**, quod ex hebreâ voce factum est. V. Braun de vest. sacerd. Hebr. p. 463 sq. ibique imaginem p. 478. Quod ad materiam attinet, summi pontificis humeralē una cum cingulo ex auro, purpura, coquio byssosque a polymitato artificiose contextum erat (Exod. XXVIII, 6); vulgare contra e linteо (**לְבִזָּעַת**) factum gestabant reliqui sacerdotes (1 Sam. XXII, 18), nec non Davides sacra choream ducens (2 Sam. VI, 14. 1 Par. XV, 27) atque Samuel, summi sacerdotis puer (1 Sam. II, 18. 28). *Humeralē* tamen καὶ ἔσοργην summi sacerdotis insigne fuisse videtur (1 Sam. XIV, 3), coque (vel potius pectorale eidem affixo) utabantur oraculum a Deo nesciunt (1 Sam. XXIII, 6. o. XXVIII, 7).

pectato (Vid. XIII, 6. 9. & XX, 7).
2) *statua, simulacrum (idoli), probabiliter ita dictum ab amictu aureo argenteo (v. הַמְלָאָקָה no. 2).* Ita sine controversia in loco Iud. VIII, 27, ubi Gideonem et mille septingentis auri scilicet simulacrum fecisse narratur, quanquam unus Arab verum vidit reddens ^{וְ} ~~וְ~~ *imaginem: neque alter Iudd. XVII, 5. XVIII, 14. 17. 18. 20 (ubi imaginatur קָרְבָּן בְּצָבָא, quae cuncta ad idolatriam pertinent) et Hos. III, 4, ubi קָרְבָּן תְּרֵיבָם ad cultum illegitimum referre nullus dubito.*

3) N. pr. viri Num. XXXIV, 23.

תְּנִזֵּן, imp. **תְּנִזֵּן** (pro **תְּנִזֵּן**) Exod. XVI, 23, fut.
תְּנִזֵּן XII, 39, semel **תְּנִזֵּן** abieicto et 1 Sam. XXVIII, 24.
 1) **coxit**, spec. panem placentam in forno. Gen. XIX,
 5. Lev. XXVI, 26. Ies. XLIV, 15. 19. Ezech. XLVI, 20.
 Constr. c. duobus accusativis, altero materiae, altero eius
 quod ex ea paratur. Lev. XXIV, 5: *sume farinam
 וְתַּמֵּן שֶׁבֶר שָׂבֵר קְרֵבָה וְתַּמֵּן et coque ex ea duodecim
 placentas*, cf. *Lehrgeb.* §. 219. Part. **תְּנִזֵּן** pistor Gen.
 XI, 1. Hos. VII, 4. 6. **תְּנִזֵּן** בָּרְכָּר princeps pistorum,
 Aegyptiorum regis aulicus (Gen. XL, 2 sq.), quae digni-
 tias etiam apud Mogolos est. Barlaeus. 516: **تَنِيزِن**

بَكَا إِمِيرٌ مُّقْدَسٌ دُكَنٌ؟ Baka Emir, qui princeps pistorum erat. Sed idem ille exercitui praeerat. Plur. fem. מִקְדָּשׁ 1 Sam. VIII, 13. (Chald. et syr. מִקְדָּשׁ, מִקְדָּשׁ id. מִקְדָּשׁ, מִקְדָּשׁ, מִקְדָּשׁ pistor. Arabes huius significatio[n]is certum quoddam vestigium habent s. rad. دُكَن [cf. pag. 2 B] in nomine مِكْدَنْ fornax lateraria, locus in camino, qui para-

tur coquendo pani, operculum tornacis).
 2) *maturus, complectus et integer fuit* (germ. *gar seyn*). Hunc significatum habes in vicina rad. arab. ^{جَارِ} *integer, complectus fuit.* II. prorsus totumque dedit vel persolvit (*ganz und gar bezahlen*), ^{وَجْه} *integer, complectus,* ^{وَجْه} *plene et prorsus, ganz und gar.* V. deriv. ^{جَارِ} *جَارِيٌّ.*

"*Niph. cecutus est* Lev. VI, 10. VII, 9. Plur. נִפְחָדִים XXIII, 17.

hoc igitur facito, mi fili. Job. XI, 23: quis tandem dabit? i. e. o utinam!

N. 1. Pro **רְאֵבָן** et **נְאֵבָן** passim in Codd. frequentatur **רְאֵבָן** et **נְאֵבָן**, quae plenior scriptura Prov. VI, 3 et Iudg. IX, 38 adeo in impressis passim comparat, sed meo periculo eliminanda, utpote grammaticis rationibus vocisque origini (quam nunc cum maximine pauidimus) contraria, et hanc dubie ex inveterata illa nostras particulas cum **רְאֵבָן** confusione coorta, de qua vide pag. 79. Aliud etymon, sed paucis locis convenientius, proposuit **PAREAU** (de vestig. immortalit. in libro Iobi p. 158), **רְאֵבָן** reddens **quaeso** a **רְאֵבָן affatus est.**

תְּנַשֵּׁן m. *coctura, quod coctum est* Lev. II, 4.

כְּתַבִּים (nonn. Codd. **כְּתָבִים**) (**הוֹדֵנִיטָט**) (**cocturae**, ab **הַקְּרָבָה**, **וְשִׁבְעִים**, **וְשִׁבְעִים**) (ad formam **חֲזָקָה**, **חֲזָקָה**) eum Num formativo in fine, ut in **חֲזָקָה**, a **חֲזָקָה**. Legitur in uno loco vexatissimo Lev. VI, 14 (21), ubi de ferto (**הַקְּרָבָה**): *in sartagine cum oleo pareatur, frixum offeres illud קְרָבָה בְּשִׂמְחָה כְּתַבִּים coctiones ferti in frusta communis i. e. coctum more ferti in frusta communis, e vulgari idiomate Lehrgeb. 810. Respicitur locus II, 5. 6 ubi de ferto: קְרָבָה לְחַדֶּשׁ קְרָבָה sine fermento sit, in frusto illud communias, cf. etiam de ferto coquendo II, 4. VII, 9. LXX. sec. Vat. et Complut. ἐλιξίαν θυσίαν ἐκ ψλαστάτων. Reddunt *convoluta*, quo posito legendum ἐλιξία: sed vide sitne latini elixa, 11 Codd. ap. Holmesium ἐλιξία i. e. fracta, contusa, idque praeferunt recentiores, quamquam et II, 14 videri potest irrepissime. Eandem sententiam praebeant Pseudojon. Targ. Hieros. Saad. Syr., e vicino קְרָבָה probabilitate coniecturant facientes, rectius Gr. Venet. **κλεψύδρωπata coctilia**. Vulg. *calidam eam offret*. Onk. Linguae suae beneficio vocabulum hebraeum refinet. Veram vocabuli derivationem, a recentioribus frustra relictam et impugnatam, dant Kimchius et Jarchius. Ex quibus h[ab]ita: אֲפֻרְיוֹת אֲבִירָה הַרְבָּה אַחֲרָה חַלְבָּתָה אַיִתָּה בְּהַנְּיר וְחַזְרָה coctum multis coctionibus, post fricione-rem coquebat sacerdos in furno, dein iterum frigebat in sartagine. Is placenta biscoctae (*Biscuit, Zwieback*) genus fuisse ponit, idque e plurali collegisse videatur, hand dubie tamen aliter explicando. Ridicule praeterea Talmudistae teste Abulvalide **הַבְּרִיבָה** explicant per אֲפֻרְיוֹת coquatur crudum (es werde halbgar gebacken): sed radicem melius illi constituerunt, quam recentiores nonnulli, quibus est a rad. אֲפֻרְיוֹת enim communandi vim tribuunt, eum nihil aliud sit atque diminuit, vel adeo a ḥeb, quod vocabulum est nihil.*

TEN rad. inusit. vel spuria, cuius analogiam sequitur

נְגָן N. pr. regionis auriferæ, quod bis legitur
Jerem. X. 9. Dan. X. 5, eodemque contextu, quo alibi

א. זעיר. Sitne ipsa Ophira, an alia terra anni dives, dubiant interpres; verisimilimum tamen prius, ita quidem ut *Uphas* sit sequioris aevi vitaque communis corruptio (litterarum ר et ת, ו et צ inter se permutatarum exempla vide sub 2) pro אַגְּרָיל, cum allusione ad זה aurum purum, et בְּרִזְבָּן (1 Reg. X, 18) aurum depurgatum. E vett. Ophiram reddiderunt ap. Jerem. Alex. in Hexapli. syr. in margine, Theod., Syrus, Chaldaeus, itemque Syrus in loco 1 Reg. X, 18, ubi pro בְּרִזְבָּן dat גַּתְּשׁוֹן מְכֻטָּה חֲסֵךְ. Accepit is pro בְּרִזְבָּן, assentiente J. D. MICHAELI in Supplenum, p. 46, quae tamen contractio grammaticis rationibus repugnare videtur.

תְּמָנָה it. rad. unusit. et incerta. Ab ea derivare potes

תְּמָנָה N. pr. viri e maioribus Sauli 1 Sam. IX, 1. Vel est formae לְמָנָה ab תְּמָנָה i. q. תְּמָנָה, תְּמָנָה, quo posito redi potest *refocillatus*, *recreatus*, idque praefero, vel est pp. 1 fut. Hiph. a תְּמָנָה: adflato.

תְּמָנָה chald. תְּמָנָה, arab. اَنْكَهُ, radix in veteri casto- que Hebraismo non obvia, et nomini a Criticis Samaritanis intrusa loco Gen. XIX, 29, ubi Cod. Sam. legit תְּמָנָה (תְּמָנָה) pro hebreo תְּמָנָה.

תְּמָנָה rad. Hebraicis unusitata. De arabico اَنْكَهُ cum falsissima quaque legantur in Castelli et Giggeii Lexicis instoque brevior sit GOLIUS, ipsa Firuzabadii verba (p. 1389) prae caeteris adscribere placet: أَغْلَى كَسْرَتَ وَتَنَقَّرَ وَعَلَمَ أَغْلَى غَابَ وَكَبِيرٌ أَبْنَى أَسْكَنَخَانَ مَّةَ فَوَقَةٍ وَانْفِسِيلُجِي أَغْلَى كَجِيمَلَ وَأَغْلَى سَبِيْنَةَ أَنْلَهَ وَأَغْلَى حَمِيلَ وَكَفَحَ تَشَحَّدَ وَالْمَرْتَبَعَ دَحَبَ لَبَنَهَا وَكَعْنَمَ الْمَعْبِعَ وَتَفَلَّ أَغْلَى تَنَبَّرَ i. e. أَغْلَى fat. I et O, et أَغْلَى fut. A, inf. أَغْلَى i. q. غَابَ latuit, abscondit se, foetus camelus unius anni et quod excurrit, foetus camelinus ablactatus, Plur. أَغْلَى usurpatum de leaena gravida, et أَغْلֵל est gravida. fut. A praeterea valet exiti e loco, it. de matre foctum lactentem habente: evanuit lac eius, موْقَلْ مُوقَلْ est debilis,

sed Pract. Conj. V. (per antiphrasin) *magnus*, *fortis factus est*, et Conj. II. *multiplicavit*. His addit e Schan- hario מְפֻלָּה i. q. מְפֻלָּה imbecillus, ingenii expers, et collata rad. vicina אַגְּרָיל significaciones ita digerere poteris: 1) *exitit, abiit*. Dan. II, 5 ed. Ron. res אַגְּרָיל oblitus sum, 2) *abscondit se, occidit stella, sol, defecit luna* (Cor. 6, 76. Har. 5, 106 Sch. 15, p. 115 Sacy, vit. Tim. 1, 4-2 Mang. et) it. *defecit lac (verschwinden)*, 3) *deficit* (*Chinschwinden, schwinden*), *tener, infirmus* fuit, de foetu ablactato, de matre gravida, de mentis imbecillitate, et ap. Hebreos et Aramaeos de ove, plantaque serotinis.

In lingua hebraea duo existant significatus, ex illis facile derivandi 1) *obscurus, caliginosus* fuit, ab occasu solis (v. תְּמָנָה, תְּמָנָה, תְּמָנָה); 2) *tener, serotinus* fuit, de plantis, v. תְּמָנָה, cf. תְּמָנָה.

תְּמָנָה m. *obscurus, caliginosus*, de die Amos V, 20.

תְּמָנָה f. *caligo*, caue densa et crassa. Exod. X, 22: תְּמָנָה־תְּמָנָה et facta est caligo crassa. Cf. תְּמָנָה Meridici opponitur Jes. LVI, 10. Intigitur synonymis Prov. VII, 9, תְּמָנָה Joel II, 2. Zeph. I, 15 et. Saepi imaginem praebet misericordie Jes. VIII, 22: תְּמָנָה תְּמָנָה et in caliginem propelletur, coll. Deut. XXVIII, 29. Jer. XXIII, 12. Prov. 4, 19. Plur. תְּמָנָה teatrae Jes. LXIX, 9.

תְּמָנָה adj. *serotinus*, de frungibus. (Pr. est tener, infirmior, tardus in crescendo. Cf. תְּמָנָה debilis, de ove Gen. XXX, 42, quod Syr. Chald. Arab. Erp. reddunt *serotinus*. In Targg. et in Talmude תְּמָנָה sunt serotina, et opponuntur praeccibus תְּמָנָה Eccles. XI, 2 Targ. Sic תְּמָנָה oves serotina et imbecilliories, quae Martio proveniunt, אַגְּרָיל primores et validiores, quae Februario nascentur, v. Buxtorf. p. 185. Sec. Kimchiuni תְּמָנָה est annus, in quo minime praeccos nascentur fruges. Ipsum legitur Mischiu, Schebiith 6 §. 4 opp. prae-maturo, בְּנָרֶב. Syr. אַגְּרָיל serotina Cast.) Exod. IX, 32: neque vero contusa sunt triticum et spelta תְּמָנָה quia serotina sunt. Sam. תְּמָנָה. FORSKAL (in Flor. aegypt. p. 43): hordeum cum mense Februario maturatur, triticum ad suum Martii persistit, cf. Plin. XVII, 7. LXX. ψῆπα. Vulg. *serotina*. Syr. كَمْكَمَة. Chald. اَنْكَهَنَة, adeoque Saad. in Polygl. (أَنْكَهَنَة) more suo vocabulum hebraicum retinuit, quanquam dubito num arabice *serotinum* notet. Intellexit, ni fallor, Saadias (in terra) *latentia, deppressa*, Ita J. b. K. אַגְּרָיל תְּמָנָה אַגְּרָיל repertur etiam in Arabismo, valetque latentia, et Kimchi: תְּמָנָה חֲסֵךְ חֲסֵךְ יְזִתְּרָה הַתְּמָנָה חֲסֵךְ.

וַיִּפְרִירֵישׁוּ זָהָהָרָה וְתָמָרָה. Ipsum etymon bene expressit Sam. פְּתַחֲנָהָרָה *tenera*.

לְבָנָן m. *caligo*, maxime *spissa*, vocabulum poeticon. Iob. III, 6: לְבָנָן הַתְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה nox ista, occupet eam caligo spissa, i. e. lunae stellarumque lumine caret, cf. עֲנָקָן no. 3. X, 22. XXVIII, 3: לְבָנָן אֶלְבָנָן lapis caliginis et tenebrarum i. e. altissime in terris abditus. XXX, 26. Ps. XI, 2. XCI, 6. Metaph. *miseria, infornatum* Iob. XXIII, 17.

לְבָנָן m. *caligo* Jos. XXIV, 7.

לְבָנָה, tantum Jer. II, 31, ubi Jchova: *num desertum fui Israeli*, לְבָנָה אֶלְבָנָה. Quod ad Criticam et Grammaticam attinet, hoc nomen scribitur cum duobus accentibus, adeoque dividimur in nonnullis codi., quo id compositum esse significatur (ex לְבָנָה Jos. XXIV, 7 et לְבָנָן, לְבָנָן caligo Dei s. summa caligo). ut Cant. VIII, 6. Ita Kimchius, Fessulus (Adv. s. p. 45) aliisque. Aliis quidem terminatio לְבָנָה est formativa atque Jod more quadrilitterorum adiectum, ut בְּשָׂמֶח = שָׂמֶח ect. coll. chald. לְבָנָה, לְבָנָן, לְבָנָן (v. diss. Lugd. p. 762), sed minus placet haec ratio, utpote simili nomini לְבָנָה non adhibenda. De significatu si quacrinus, לְבָנָה reddi potest vel *caligo Dei*, vel *sterilitas*, in qua tarda ercent fruges. Utrunque et deserto convenit et serici orationis, si quidem sententia est: nun frustra coli me iussi, instar deserti terraque sterilis et ingratae? Ac prius commendatur eiusdem capituli commun. 6, ubi desertum invium vocatur לְבָנָה עֲרָבָה (cf. פְּתַחֲנָה): posterius contextu non minus aptum dant Aqu. Symm. (in Hexapl. syr.). Hieron. *terra serotina*, cf. לְבָנָה. (LXX. Chald. Syr. ex conjectura: γῆ καρποτούειν· ἀπόκρητος γένος, οὐδὲν τάξις). Prius tamen praeferendum videtur, tum propter certum usum vocabuli לְבָנָה Jos. XXIV, 7, tunc quia cum nomine Dei compositum videtur vocabulum, quod nonnisi hoc significatu adoptato accipi potest. Itenim *caligo Dei* potest simpliciter esse *caligo spissa, tenebrae tremenda: sterilitas Dei* inepta foret.

—————
לְבָנָן rad. inuisit., quae *vertendi* significatum habuisse videtur, pariter atque לְבָנָן. Hinc

לְבָנָן constr. לְבָנָן, לְבָנָן Plur. אַוְפִּינָּם, אַוְפִּינָּת, אַוְפִּינָּת Plur. 1) *rota currus, plaustrum* cest. Exod. XIV, 25. Ies. XXVIII, 27. 1 Reg. VII, 32. Nah. III, 2. Prov. XX, 26: *ventilat improbus rex sapiens* אַוְפִּינָּם אַוְפִּינָּת et *vertit rotam* (tribulorum) *super eos* i. e. conuleat et comminuit eos, cf. פְּתַחֲנָה. Sellae curulis, in qua Ezechieli ap-

parbat Deus (Cap. I. X.), rotae ita comparatae crant, תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה אַלְגָּה תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה I, 16 *ut una rota alteri inserta esset*, quo factum est, ut curru non circumacto moveri possent ad quatuor coeli plaga (comm. 17).

לְבָנָה tempus, a vertendo solvendoque dictum, cf. נְזָהָר actas a נְזָהָר circuivit, תְּאַרְתָּה tempus a תְּאַרְתָּה in orbem ivit, תְּאַרְתָּה תְּאַרְתָּה circunitus, periodus, חָלָן tempus praesens, a חָלָן. Similiter ἐναυτός, annus, ita dictus est, quoniam in orbem it (unde diminutivum *annulus*), et universe temporis vocabula vel a circunendo, vel a transiendo (v. נְזָהָר נְזָהָר a rad. נְזָהָר) petita sunt. Legitur nonnisi in Plur. e. סְעִיר Prov. XXV, 11: *ponis aureis in patinis argenteis simile est* נְזָהָר נְזָהָר נְזָהָר *verbum prolatum in temporibus suis* i. e. tempore opportuno, cf. XV, 23: תְּבַדֵּל נְזָהָר נְזָהָר apud, quae pr. est loci particula h. I. ad tempus transfert, ita ut exacte respondeat germ. *bey Zeiten*, cf. arab. على أقْبَابِ ذَيْكَنْ super tempus eius Schol. ad Har. p. 195 de Saey. De forma נְזָהָר pro נְזָהָר v. Lehrgeb. p. 575. Ita et vett. Symm. εἰ καρφῷ αὐτῶν. Vulg. *in tempore suo*, neque aliter Abulwalides, recte collato arabico أَنْتَنْ tempus (cf. Firuzabad. p. 1134 et Castellum s. أَنْ), it. *Golum s.* (أَنْ), quod ducendum existimo ab أَنْ (non أَنْ), coll. فَانْ med. Je *venit et نَبِعَ tempus, hora*. — Alii, ut J. E. Faber (ad Harmari Observ. I, 326), conferunt talmud. נְזָהָר modus et ratio (ni fallor pr. τρόπος, iterum a solvendo) i. q. יְמִין, et arab. أَفْسُون, فَانْ, فَانْ أَفْسُون species, modus et ratio, maxime orationis, et redditum: *verbum prolatum ratione sua* i. e. iusto modo, auf die rechte Art. Possit etiam cum Kimchio et Gr. Venet. (וְנְזָהָר, וְנְזָהָר וְנְזָהָר וְנְזָהָר) נְזָהָר de rota interpretari, ut *super rotis suis* sit locutio proverbialis *celeritatem responsi indicans, pariter atque*

—————
بِاسْتِكَةَ cum loro suo dicitur pro totus, universus et
לְבָנָה على عجل, حَلَّال Har. III, 164 Schult. vit. Tim. I, 484 Mang. *in rota* (properandi enim significatus secundarius est) est cito, spec. de responso paratisimo (Barhebr. 38 de Aristotele: *ubi interrogabatur, non statim* حَلَّال respondebat, sed post aliquod tempus). Magis tamen placet temporis significatus supra expositus. — LXX et Syr. omittunt, Ald. tamen habet

c. Aqu. et Thiod. ἐπὶ ἀρμόζονσιν αὐτῷ, q.s. γεγένεσις esset i. q. γεγένεσις (cf. γεγένεσις VIII, 30 LXX ἀρμόζονσα). Targ. incepit פְּרָאַרְתָּה diffus.

ডেন cessavit, esse desiit, defecit, de pecunia
deficiente Gen. XLVII, 15, 16, de tyramo, qui regnare
et saevire desiit Jes. XVI, 4. XXIX, 20, de Dei gratia
cessante Ps. LXXVII, 9. Vicina radix est **ডেন**, synonyma
ডেন. Conjecturas etymologicas parum probabiles v. ep.
Schult. ad Proy. XXVI, 20.

סְנָה m. pr. *cessatio*. Hinc A) subst. *finis, extremitas*. Legitur 1) in Plur. constr. **סְנָהֶתֶן** *fines terrae* poët. de ultimis terrarum oris, alibi **סְנָהַתְמָתָן** Ps. II, 8, XXII, 28. LXXII, 8. XCVIII, 3. Jes. XI, 22, LH, 10 et i. q. **סְנָהָתָר** *patrius* Hom. **סְנָהָתָרְךָ** Thuc. I, 22, 10 et **סְנָהָתָרְךָ** Abulolae ap. Abulf. Ann. III, 164, **סְנָהָתָרְךָ**: *fines sc. terrae* Ludolf. hist. Aeth. 144 cf. Comment. nostrum ad Jes. V, 26. 2) in Dual. **סְנָהָתְמָתָן** de extremitatibus i. e. *plantis pedum*. Ezech. XLVII, 3: **סְנָהָתְמָתָן** *scilicet aquae plantarum* i. e. non profundae, quae non nisi plantas pedum rigant. Ita Abulwalides, coll. **סְנָהָתְמָתָן** (*manus et pes*) a **סְנָהָתְמָתָן** i. q. **סְנָהָתְמָתָן**. V. **סְנָהָתְמָתָן**. Non nullum diversi sunt Chald. Syr. Vulg. qui **סְנָהָתְמָתָן talos** reddunt.

B) adv. 1) negandi, a) *non amplius* (pr. *cessatio*) i. q. *עד לא נס*. Jes. V, 8: *וְאַתָּה תִּשְׁאַל מֵהֶם כִּי־אָתָּה עַד־זֹהַר נָשָׂא לְעֵינֶךָ* *num adhuc tecum (aliquis) est et dicet: non (nemo) amplius.* Deut. XXXII, 36: *בְּצִיר וְצִוֵּה עֲמָלֵךְ וְצִוֵּה et quod non amplius superest clausum et relictum.* 2 Reg. XIV, 26. Jes. XXIX, 12, it. *praeterea non* Jes. XLV, 6. XLV, 9: *בְּצִיר וְצִוֵּה וְצִוֵּה et non est praeterea deus, et nemo sicut ego* (ubi *בְּצִיר וְצִוֵּה* i. q. *בְּצִיר*). Eodem modo stridentis locus XLV, 14: *בְּצִיר וְצִוֵּה וְצִוֵּה nemo est praeterea, non (est) praeterea deus.* (Cf. not.). Semel additur *בְּצִיר וְצִוֵּה* Sam. IX, 3: *בְּצִיר שְׁמַעְתָּה וְצִוֵּה אֶת־נָשָׂא לְעֵינֶךָ nonne adhuc superstes est vir ex domo Sauli?* *בְּצִיר* pr. in *cessatione* i. e. ubi cessat, deficit. Prov. XXVI, 20: *בְּצִיר וְצִוֵּה ubi ligna non amplius suspetunt, exstinguitur ignis.* — b) simpliciter non. Jes. LIV, 15: *בְּצִיר i. q. בְּצִיר sine lob.* VII, 6. Dan. VIII, 25. Prov. XIV, 28. — c) *nihil, nihilum, quod nihilisti est.* Jes. XLII, 12, 29 (parall. *בְּצִיר*, *חַדְחָה*). *בְּצִיר* id. q. d. de *nihilio* XL, 17 (cf. NLI, 24, ubi pro *בְּצִיר* *legendum* *בְּצִיר*, v. mox dicenda). *בְּצִיר* propter *nihilum* i. e. *sine causa* Jes. LII, 4 (Kimchi: *בְּצִיר בְּצִיר בְּצִיר*). — 2) adv. *restringendi* (quas vis negationi cognata est): *tantum, non nisi.* Num. XXII, 35 (cf. comm. 20, ubi *בְּצִיר* in codem contextu). XXXIII, 13. Hinc *בְּצִיר tantum quod 2 Sam. XII, 14, simpliciter pro communione tamen, verum tamen Num. XIII, 28. Deut. XV, 4. Iude. IV, 9. Am. IX, 8.*

Not. Sunt, qui particulam nostram etiam *praeter* valere dicant, et proxacent ad locum supra expositum

Jes. XLV, 14. Rectius certe transtuleris: *sine, pro ΣΕΝΤ,* ut γράπεις *pro ΣΕΝΤ*, sed ratio supra proposita magis placet. Ptol. difficilior est formula Jes. XLVI, 8, 10 et Zeph. II, 15 obvia, ubi de Babylone et Hierosolyma fastuosis: *quae dicit in corde suo γράπεις ΣΕΝΤ*; LXX. Vulg. Syr. Chald. Kimchi: *et non est praepter me amplius* (quid): satis apte ad contextum. At si γράπεις reddis *praepter me* (ut γράπεις, γράπεις), ubi tandem altera negatio *non est*, quam ē contextus supplere cum Vitrina ad Jes. I. c. est. Diodio p. 96 temerarius videtur? Vel reddre cum Lud. de Dido: *ego et nonnisi ego praeter ea i. nemo praeter ea: vel, quod nunc praecluderim, cum J. II. Micah 1,11: ego et nemo praeter ea*, ut γράπεις si i. q. ΣΕΝ του enim Jod paragogico (non Sulfixo), ut γράπεις, γράπεις. Obici quidem possit, Jod paragogicum nonnisi nominis constructio adiici, sed re vera sequitur genitivus, modo vertis: γράπεις γράπεις *sine continuatione, ohne etwas Hinterst.* Audires, *2 Sam. IX, 3.*

בְּנֵי דָחָר (see Sim. cessatio caedis i. e. asylum, **בְּנֵי נִמְשָׁה** pro **בְּנֵי נִמְשָׁה**: vel cessatio, defectus hominum, **בְּנֵי נִמְשָׁה** pro **בְּנֵי נִמְשָׁה**) n. pr. loci in tribu Juda i Sam. XVII, 1, in loco parallel. i Par. XI, 13 **בְּנֵי נִמְשָׁה**, quod idem valet, v. **בְּנֵי דָחָר** litt. A. 2.

וְנַחֲשָׁן *vipera v. s.* **וְנַחֲשָׁן**

¶ i. q. **circundedit**, sed non nisi poët. c. e.
acc. Ps. XVIII, 5. CXVI, 3. 2 Sam. XXII, 5. Jon. II, 5,
c. e. Ps. XL, 13. „Significatum consensui antiquorum
interpretum [et contextui] credo, reliqui linguis Orient-
alis ignotum.“ J. D. Michaëlis. Quid vero si huc refe-
ras arab. **فَيَنْتَهِ** tempus, quod a **circumeundo** dictum ess-
e potest? V. **TER.** Formae in fleetendo non contrahuntur,

פָּנָס in Kal imms. 1) *tenuit, continuat*, i. q. **פָּנָס**,
ENHED; v. פָּנָס no. 1, et Hithpa. 2) *fortis, validus, fuit*.

אפר - אפק

v. ፳፻፭ no. 5. Nam *tenendi* impr. firmiter *tenendi* significatio saepe transfertur ad *robur*. Vide s. ፳፻፭. Metaphoricus verbi usus est apud Arabes, quibus َكَفْ is excelluit (pr. multum *valuit*) in liberalitate, eloquentia, eruditione aliisque virtutibus, َكَفْ excellens, praestans.

V. Kamus ap. Seltz. ad Job. 320.

PESS (robur, arx, urbs munita) N. pr. *Aphcea*
1) urbs in tribu Asseritica Jos. XIII, 4. XIX, 30, quae
cum spelunca Sidoniorum, terra Bybli, Libano et Baal-
gad componitur, etiam **PAZ** dicta Iudd. I, 31. Vix alia
esse potest atque *Aphcea* Eusebii (vit. Const. 3, 55) et
Sozomeni (XI, 5), Libani urbs, Veneris templo famosa,
eius ruinae ctiamnum *Afka* dictae Byblum inter et Heliop-
olin (Baaleb) sitae sunt, v. Burckhardt itin. p. 70. 493,
vers. germ. „Obvertit quidem Relandus [Palaest. p. 572],
ultra fines Israëlitarum nimisque ad septentrionem sitan-
tuisse; sed id inde, quod nimis angustos facit Israëlitarum
fines, multam partem Libani et valium ad eum complexos.
Vide ius Mos. §. 25, quanquam ipse Iosue locus sufficit
errori geographorum consueto refellendō.“ Michaëlis in
Suppl. — Diversa videtur 2) *Aphcea*, in cuius vicinia
Benhadad ab Israëlitis fusus est i Reg. XX, 26 sq., cui
respondet Eusebii *Aphcea* ab oriente maris galilæi incta
Iippum sita (Onom. v. **Αφέα**), scriptoribus etiam arabi-
cicis **أَفْيَقْ** et **فَيْقَ** dicta (Schult. ind. v. Phycum), mon-
tium angustiis nobilis, et hodieque a Scetzenio et Burck-
hardtio sub antiquo nomine (p. 438. 539 ed. germ.) me-
morata. Denique 3) in tribu Issaschar prope Jesréleum sita
fuisse videtur *Aphcea*, nonnullis cum Philistacis pugnis
nobilitata i Sam. IV, 1. XXIX, 1 cf. XXVIII, 4. Vel
hace, vel sub no. 1. commemorata Canaanitarum sūt urbs
regia (Jos. XII, 18).

מִצְבֵּחַ (munitio) N. pr. urbis in montanis Iudee Iose. XV, 53.

אֲפִים vel **קְרָבִים**, ubique in st. constr. קְרָבִים, קְרָבֵם m.
 1.) *alveus fluxii, a continuendo dictus (v. פֶּגַן no. 1).* Jes. VIII, 7. Ezech. XXXII, 6, it. fundus maris 2 Sam. XXII, 16. 2.) *rivus, torrens* Ps. XLII, 2, CXXVII, 4. Joel 1, 20. Cant. V, 12. חַדְרִים **אֲפִים** torrens convallium lob. VI, 15; hinc 3) ipsa *vallis*, maxime torrente irrigua, i. q. **לְהַבֵּב**, arab. وَدْيَى. Ezech. VI, 3, XXXIV, 13. XXXV, 8. XXXVI, 4, 6. 4) *canalis*, lob. XL, 18:

תַּחַת־בְּנֵי canales aenei. — 5) fortis, robustus v. rad. no. 2. Iob. XLII, 7: בְּנֵי־גִּבְעָן robusti clypeorum i. e. clypei (crocodili) robusti. XII, 21: זָנוֹם fortium solitus. Par. בְּרַבֶּרֶת. Coniecit J. D. Michaelis in Supplemum., ubique legendum esse קְרַבְתִּים egressiones s. fontes aquae, eiusque opinionem tenere at satis verecunde propositam alii fidenter repeterunt, hand memores, et grammaticas rationes (nomina enim formae לְבָשָׁת ignorat Hebraismus) et longe plurimorum locorum contextum (v. maxime no. 3. 4) eidem aperte repugnare. Prolixus de hac voce agit BEUSS ad Kennicott not. crit. ad Ps. XLII. XLIII. XLVIII. (Lips. 1772. 8) p. 165 sq.

פְּנָיִם N. pr. v. **פְּנַיִם** no. 1.

רְדָן rad. iunxit. Arabicum **غَلَقَ** est i. q. **غَلَقَ** vchel-
enter bollivit et ferbuit olla, agilis fuit, eucurrit, assi-
vit (v. Schroeder de vest. p. 95), unde nomnulli repe-
sent *cineris* significationem, quae est sub **רְאֵץ**, nimirum
levitatem, vel ita ut pr. sit favilla, ab aestuando dicta
est haec remotiora sunt, nobisque probabilius est, **רְאֵץ**
cincim esse radici **רְבַע** (probabiliter *contexit* i. q. **غَفَرَ**),
unde **רְבַע** (cf. p. 2), et **רְבַע** pariter atque illud pr. *pul-
arem terraqueum significare, sicut lat. *cinis* est a *xovic*,*
aluvia, cinis, lixivium (cf. etiam **אֲגַז** pro **רְבַע**); nisi
eiuscum Jo. SIMONI in Onomast. p. 187 statuere, **רְבַע**
esse i. q. **הַרְבֵּת** fertilis fuit, unde **רְבַע** *cinis* a fertilitate,
רְבַע (*fertilis* **אֶפְרַת** (*fructus geminus*), cui senten-
tiae facvent loca Gen. XLII, 52. Ilos. XIII, 15 et arab. **وَفَرِ**
ondavit, multus fuit.

כִּנִּיס m. *cinis* i. q. נָשַׁר Num. XIX, 9. 10. 2 Sam. XIII, 19. LXX. σποδός. Usus eius praeceps fuit in luctu. Lugentes cuim cinere solebant conspergi (Jer. VI, 26. Thren. III, 16), saocco induiti in cinere considere (Job. II, 8. Jon. III, 6), quo pertinent locutiones Ps. CL, 10: *cinerem sicut panem comedī* i. e. cinere totus repletus fui (cf. similes hyperbolæ *lacrymas*, *pulverem comedere*). Jes. LXI, 3: **בְּמִזְבֵּחַ** אֶת־**פָּרָה** **בְּמִזְבֵּחַ** אֶת־**כָּבֵד** **בְּמִזְבֵּחַ** אֶת־**עֲזֹבֶל** contextit se *sacco et cinere* cf. IV, 3. Jes. LVIII, 5. Dan. IX, 3. — Paronomasticae iunguntur **בְּמִזְבֵּחַ** *pulvis et cinis* Job. XXX, 19. XLII, 6, semel ad indicandam naturam humanae fragilitatem Gen. XVIII, 27. Metaphorice *cinis* dicitur de re levii et fallacie. Job. XIII, 12: **בְּמִזְבֵּחַ** לְשֻׁבֶּת *sententiae cinerariae* i. e. inanes et fallaces. (Cf. Schultens floril. pag. 166. Cor. XIV, 21: *opera infidelium sicut cinis, quem agitat ventus*). Jes. XLIV, 20: **בְּמִזְבֵּחַ** *sectatur cinerem* sc. a vento agitatum i. q. alibi *sectatur ventum*, cf. **בְּמִזְבֵּחַ**.

תְּגִזָּה m. *tegumentum capitinis*, fascia frontem tegens
pro **תְּגִזָּה**, v. rad. 1 Reg. XX, 38.41. LXX. *tēkazáw* fascia.

Chaldaeus, Abulwalides et Juda b. Karisch linguae suae beneficio codem sere vocabulo intumtar. Ille צְבָרָה i. e. velum linteum impr. capiti obtengendo (cf. talmud.

pileus Buxtorf. p. 1642), hi צְבָרָה i. e. pileus, galea 1 Sam. XVII, 6. 1 Cor. XI, 4 (cf. מְגֻרָה pileolus, qui galcae subditur, mollior). Idem vocabulum habent Syri, צְבָרָה cedaris, amictus sacerdotis magni et episcoporum, Bar Bahl. ap. Cast., a rad. מְגַדֵּל Etthap. indutus est. Aliis, ut Kinchio, Schroeder (de vest. p. 114) נָצַר transposito dictum est pro נָצֵר ornamentum capitis.

אֲפְרִים (forsan *terra duplex* s. *geminā* dual. ab נָצַר, vel sec. Sim. *fructus geminus*, cf. Gen. XLI, 52. Hos. XIII, 15) N. pr. 1) *Ephraim*, Josephi, Aegyptiorum summi praefecti, et Asenethas filius natu minor (Gen. XLI, 52), ab avo Jacobo tamē adoptatus et ita quidem ut fratri maiorī anteponetur (Gen. XLVIII, 13 sq.), anchor tribus ephraimiticæ (מִקְרָבָן נָצֵר Numb. X, 22. XXVI, 35 cett. מִקְרָבָן נָצֵר Jos. XXI, 5, et similipter מִקְרָבָן Jos. XVI, 10. Jes. IX, 20. Ps. LX, 9. LXXXN, 3), cuius fines in media sere terra sancta describuntur Jos. XVI, 5 sq. In hac regione erat הַר אֲפְרִים s. *regio montana Ephraimi*, emplures montes, ut Garizim, Ebal, Schomron ect. comprehendens Jos. XIX, 50. XX, 7. XXI, 21. Iudd. II, 9. III, 27. IV, 5. X, 1. XVII, 1 cett. Diversa est *silva Ephraimi* (מִקְרָבָן נָצֵר 2 Sam. XVIII, 6), ex serie orationis sine dubio (quidquid dicit Hamelsveldius in geogr. bibl. I, 28) trans Jordaniem quaerenda (cf. XVII, 24—29), probabiliter a clade Ephraimitarum Iudd. XII, 1—6 dicta. מִקְרָבָן נָצֵר (Hierosolymæ) porta ephraimitica i. e. Ephraimum ducens 2 Reg. XIV, 13. Neh. VIII, 16. 2 Sam. XIII, 23: מִקְרָבָן נָצֵר apud Ephraimitas i. e. in terminis tribus ephraimiticæ (ubi minime opus est huius nominis oppidum fingere). Ephraimitae, Judaeis ab omni acco infesti, postquam cum novem tribibus a Davidis omnes defecerant, novoque Israëlis s. Samariae regno primos reges dederant (v. Comment. ad Jes. XI, 13), Ephraimi nomen 2) transit ad universum Israëlis regnum populum, impr. in libris prophetarum. Jes. IX, 8. XVII, 3. XXVIII, 3. Hos. IV, 17. V, 3 sq. IX, 3 sq. Jes. VII, 2: סְרִי conserderunt מִקְרָבָן נָצֵר in finibus Ephraimitarum (quo in loco quidam interpp. male de urbe Ephraim Joh. XI, 54 memorata cogitarunt, v. Comm. ad h. I.). Ubi Ephraimitarum *terra* significatur, iungitur feminino Hos. V, 9. Cf. תְּהִרְתָּא no. 2.

אֲפְרִים Gen. XLVIII, 7 (ubi cod. Sam. תְּהִרְתָּא), et cerebrius cum He parag.

אֲפְרִים Gen. XXXV, 16. 19. Ruth IV, 11 (*Terra, regio* vel sec. Simonem *fertilitas*) 1) N. pr. oppidi in tribu Iudea, alibi Bethlehem dicti (Gen. XLVIII, 7), pleniū *Bethlehem Ephrata* (Michae V, 1). — 2) i. q.

אֲפְרִים Ps. CXXII, 6. Cf. תְּהִרְתָּא no. 2. — 3) uxor Calbei altera i. Par. II, 19. 50. IV, 4, de qua nomen accepit viens תְּהִרְתָּא אֲפְרִים ibid. II, 24 mariti et uxoris nominibus in nomen coalescentibus. Sunt, qui id idem esse putent, quod *Bethlehem Ephrata*, quod neque affirmare possum, neque negare. Ab no. 1 et 2 ducitur gentile

אֲפְרִים m. 1) *Ephrataeus* s. *Bethlehemitæ* 1 Sam. XVII, 12. Plur. תְּהִרְתָּא Ruth I, 2. 2) *Ephraimita* Indd. XII, 5. 1 Sam. I, 1. 1 Reg. XI, 26.

אֲנָצֵר, אֲנָצֵר (Gen. X, 29) et **אֲנָצֵר** (1 Reg. X, 11), quae triplex scriptura in codd. ferme promiscue inventur (modo semiticum est vocabulum, *regio fertilis* 1. *opulenta*, formae בְּנֵבֶן, גְּזִיבָה) N. pr. *Ophira*, Arabum Joctanidarum regio famosissima, quam Salomonis nautae Phoenicibus imeti ex sinu Aelanitico portibus proficientes petere, et tricennio quovis absoluto, *aurum*, *gemmas* et *lignum santalinum* (1 Reg. IX, 28. X, 11. 2 Par. VIII, 18. IX, 10) teste 1 Reg. X, 22 (ubi Ophira itidem intelligenda est, eti. nominatum non commemorata) etiam *argentum*, *ebur*, *simias* et *pavones* inde reportare solebant. Praecipue vero *auro* abundasse *Ophiram*, ex eo colligitur quod *aurum ophiriticum* ubique in V. T. frequentatur tanquam *praestantissimum* et *purissimum* auri genus (auri enim a reliquis, quibus admixtum reperitur in fodiinis, metallis vi ignis separandi artem Hebrei non callebant) Iob. XXVIII, 16. Ps. XLV, 10. XIII, 12. 1 Par. XXIX, 4, semel adeo אֲנוֹנָס meton. legitur pro *auro ophirito* (Iob. XXII, 24), ut saepe locus pro merce famosa inde repetita, cf. תְּהִרְתָּא, et apud nostras *Damas*, *Manchester*, *Madras*. (Eundem loquendi usum apud Syros etiam invenisse sibi visus erat Brunius in Barhebr. Chiron. p. 10, sed חַמְסָה ibi *Ophiram*, Arabem Joctanitam notat, v. BERNSTEIN ad Barbebr. p. 20).

De *situ Ophirae* in diversissimas sententias alicerunt interpres, ex parte valde ridiculas, ut eorum, qui Arneniam, Iberiam, Phrygiam, adeoque, si dis placet, Peruviam (מִקְרָבָן q. v.) in Salomonis *Ophira* latere somniantur (v. Vatablus ad 1 Reg. I, 6. Bellermann Handb. d. bibl. Litt. IV p. 415 sq.). Recentiorum interpratum et geographorum optimi quique inter tres saltēm regiones ambigunt, *Indiaem*, *Arabiacem* quandam regionem, et *Sofalam* Nigrifacie. Postrema haec opinio parum probabilis est, *India* vero et *Arabia* argumentis tam gravibus commendari possunt, ut in tanta luitus rei ambiguitate certainam sententiam dicere non ausim, malinque in argumentis aqua lance ponderandis acquiescere. Unum praemonito, nullam esse causam idoneam, quac enī Bocharto (Phaleg II, 27, cf. Michaelis Specil. II, 185) duplicitem *Ophiram*, alteram arabicam, alteram indicam statuere iubeat.

In *India* igitur quaerendam esse *Ophiram*, quac e veteribus Josephi (Arch. VIII, 6 §. 4, cf. Hesych. v. Σούρης), et recentioribus Vitrinæ (Geogr. s. p. 114 sq.)

VAREII (de Ophira, in Critt. s. VI p. 459 sq.), **LIPENII**, **RELANDI** (diss. miscell. I, 4) al. est sententia, his fere probari solet argumentis. Ac *primum* quidem Indiac regiones meribus supra memoratis abundant, pluresque ex illis, ut eburi, lignum santalimum, in sola India reperiuntur; simiarum adeo pavoninque vocabula hebraea cum vocabulis indicis orae malabaricae prorsus congrunt et ab iis hand dubie profecta sunt (v. אָרֶבֶת, יְמִינָה). Deinde haec sententia initut auctoritate LXX interpretum, qui pro **גַּתְנָה** ubique (excepto uno loco Gen. X, 29, in quo est **וְעֵגֶל**) posuerunt **סֻוְּפִיר**, **סֻוְּפִירִי**, **סֻוְּפִירִי**, **סֻוְּפִירִי**, **סֻוְּפִירִי** ect. Etenim **COUPP** testibus veteribus Lexicographis coptis Indiae est nomen copiticum (v. A. Kircheri lex. copt. p. 210. Champollion's Egypte I, p. 68), quicquid indicabis de etymo eius copitico, quod propositum **WAHLIUS** (*Ostindien* II, p. 200), ut sit *via terrae maritima*, vel *terra portae*: tribusque in locis ubi Alex. habet **סֻוְּפִיר**, arabicus interpres redditum **الْهَنْدَ** India i Reg. IX, 28. X, 11. Ies. XIII, 12. Inveniuntur denique locus in India, ex cuius nomine et Ophira et Sophira commode explicari possint, nimirum **סֻוְּפִירָה**, Arriani **Οὐράνη** (v. Geogr. min. I p. 30), in Chersoneso exteriori sita, ubi nunc celebre Coae emporium, Ptolemaeo, Ammiano et Abulfedae memorata. Atque hic quidem, quem minus accurate descripsit et transluit J. D. Michaelis (l. c. p. 201) ita se habet in cod. Dresdeni: **וְלִינְדָן סְפָנָה כְּמָה תְּרִזְגֵּג סְפָנָתָה قְּלִיל האֲדָרִיסִי سְוָחָרָה מִדְיָנִית** **عَبِيرَة كَثِيرَة اُنْسَاكِين وَلِيَا تَجَارَاتٍ وَمَرَافِقٍ وَعِصْرَةٍ مِنْ فَرِصِ الْجَزَر اُتَنْدَى وَبِيَا مَعَايِدٍ وَمَغَاصٍ لَّوْلُو وَبِيَنَا وَبِيَنَا مدینة متداول خمس مراحل** **India quoque Sofalam habet, pariter atque Nigritia.** Edrisi Sofaram ait urbem esse incolis dominibus abundantem, in qua mercatus et aquae receptacula. Emporium est ex emporiis maris Indici, in quo piscatus et vada margaritarum. Abest ab urbe Sindan quinque dierum itinere. Videtur igitur Uphara vel Suphara nomen domesticum fuisse, quod in Sofalam (סְפָנָה tractus littoralis) detorquebant Arabes. Malumus certe hanc urbem cum Ophira S. S. comparare, quam hue referre, quod tradit Corv. et BRUS (*Voyage en Perse et aux Indes* II, p. 361) de insula Ophira, e regione Chersonesi ulterioris sita, navigantibus insula rubra dicta. Hinc enim insulae auriferae Ophirae nomen a recentioribus denum initium esse videtur: quod idem accedit Sumatrae monti aurifero, aliisque Malacae vicino (v. GUIL. MARSDEN *History of Sumatra* p. 2. *Recherches asiatiques* I, p. 366 ibique *Langlis*); falliturque MACDONALDUS, qui Ophir in lingua malaica aurum montem significare comminiscitur. — Qui contra Indiam disputant, hi praecepit a longinquitate itineris veterumque nautarum oras legentium imperita argumenta putunt. Homines vero, qui Arabiac orientalis sinusque persici oras adire poterant, quidni ipsas Indiac oras vicinas adiissent, ubi merecet, quas petebant, preciosas in ipsa carum patria nemine interveniente coemere poterant?

Indiac causam egimus. Videamus etiam, quae pro *Arabia* pugnant, quae plurim etiam inter recentiores suffragia tulit, ut **MICHAELIS** (spicil. II, p. 184 sq.), **GOSSELINII** (*Recherches sur la géographic des Anciens II*, 118), **VINCENTII** (ad *Nearchum* II, 237. 404. 412), **BREDOVII** (*hist. Unters.* II, 253), **TH. CR. TYCHSENII** (*Comment. Soc. Gott. XVI*, 150), **U. H. SEETZENII** (*Zach Correspond.* 19, 331 sq.), **VOLNEYI**, **NEBUHIRII** al. quantum hi in regione accuratius definita non consentiantur. Ac *primum* Ophira Gen. X, 29 recensetur in medio aliarum regionum joctaniticarum, quae, quatenus nobis cognitae sunt, in Arabia meridionali querendae sunt omnes, nominatim Sabacam inter et Chavilam, utramque ambi divitein (v. אָרֶבֶת וְתַגְיָה). Quanquam negari non potest, Ophiram etsi remotiore in et India sitam potuisse in isto populorum stemmate ad Joctanitarum colonias referri, possuntque Indiac patroni provocare ad exemplum Tarcessi, quae comm. 5 est in Gracieae coloniis, nec non ad Babylonis tanquam Cuschacorum coloniae comm. 7 sq. Deinde e meribus quidem supra memoratis nonnisi quædam, gemmæ videlicet et simiae, in Arabia reperiuntur, eademque hodie auro prorsus caret. At quasdam certe Arabiae regiones olim auro, eoque nativo et **אָרֶבֶת**, abundasse testantur et V. T. scriptores (Num. XXXI, 22. 50. Iudd. VIII, 24. 26. Ps. LXII, 15) et Diodorus (II, 50. III, 44. 47 cf. s. v. אָרֶבֶת), Agatharchides (ap. Phot. cod. 250), Artemidorus (ap. Strabon. XVI, 4 §. 22), Plinius (VI, 28. 32), quibus fides non temere deroganda est: possunt enim fidines exhaustae esse prorsusque neglectae, ut in Hispania, possunt etiam defecisse auri natiivi globuli in arena olim reperti. In S. S. Sabaci impensis et Chavilaci (Gen. II, 11) anno abundasse dicuntur: horum in medio autem *Ophira* comparet Gen. X, 29 et apud Strabonem l. c. Sabaci regioni auriferae confines esse dicuntur. Reliquae merces ex India advectae esse poterant. Denique Ophiram tanquam Arabiac insulam discrete memorat Eupolemus (ap. Euseb. praep. evang. IX, 30) his verbis: **καὶ πέντε (sc. Davidem, cui hic scriptor Salomonis navigationes perperam tribuit) μεταλλεύσις εἰς τὴν Οὐραῖην (leg. Οὐραῖην vel Οὐρίην), ἥσον κειμένη ἐν τῇ ἔρηθρῃ θαλάσσῃ, μεταλλα γενοιαι· καὶ τὸ γενοῖο ἔπειθεν μετακοινοῦ τοὺς με αἰλευτὰς εἰς τὴν Ιουδaeaν,** hodieque exstat locus *el Ophir* in terra Omanorum duobus milliaribus ab urbe Sohar mediterranea versus. Primariis his argumentis addi possint secundaria, nimirum etymon arabicum supra propositum, et quod Indiac nomen **خَمْرَة** ad Arabiam etiam felicem transcripsi solet, qua observatione alterum pro India argumentum infringere possit.

Ut enim est (non possumus enim totam exhaustire disputationem), multo maiore illi veritatis specie gaudent, quam qui *orientalem Africæ partem*, videbilec *Nigritätam*, *Sofalamque Arabum* (hodie Zanguebar, Mozambique, ubi regio aurifera Fura) intelligunt, id quod post GROTIUM et HERCUTUM faciunt d'Anville (*Mémoires de l'acad. XXX*, 83 sq.), BAUER (iith. I, 479 vers. germ.), SCHULTNESS (Paradies p. 86. 296. 309 sq.) aliquic. Etenim

concentui nominum *Sophir* et *Sophala*, quem urgent nonnulli, nihil prorsus dandum est, isque totus perit, modo Sofalam litteris arabicis scribis (سُفَلَام). Hoc enim nomen a nautis arabicis regioni datum respondet hebreo מִצְבֵּחַ i. e. regio depressa, litus maris. Praeterea illius regionis aurifodinae 200 paene leucas hispanicas a mari absunt, gemmisque prorsus caret ista regio. V. plura argumenta a natura locorum petita apud *SALTUM*, qui ipse eam regionem adiit (*Voyage to Abyssinia* p. 102), *VINCENT* l. c. p. 352, J. D. MICHAELM ET TYSCHENIUM l. c. — Aliud *Ophirae* nomen videtur אָפִיר q. v., cf. *תְּרֵבֶה*.

אֲשֶׁר־ *Iectica v. rad.* **מְרַחֵה**.

Persia v. s. אֶעָרְסָכִיָּה, אֶעָרְסָכִיא, אֶעָרְסָכִיא

فَنِ rad. paululum dubia, ad quam referunt arab.

^۵ داعية وعجب calamitas et i. e. sec. Kannusum p. 173 افتن res mira l. portentum. Suspicio quidem, ☉ in hoc vocabulo proprio ad radicem non pertinuisse, quoniam افتن ^۶

idem est quod **קַלְמָתָא** *calamitas, pernicies, noxa ab*
noxam passus est.: at non diffiteor posse id postea in lit-
 teram radicalēm abiisse (cf. **רוֹתָא** et s. rad. **קַלְמָתָא**). Hinc

בְּצִדְקָה c. Suff. פֹּזֶה קַבְּדָה (Ezech. XII, 11) Plur. בְּצִדְקָה m. (pro בְּצִדְקָה, ut נִזְרָע pro נִצְרָע) i. q. צִדְקָה, in plerisque certo significatioibus, *signum*, *argumentum* (ap. Rabbinos demonstratio, probatio evidens) 1) *signum*, *argumentum*, *documentum*, vclut divini patrocinii Ps. LXXI, 7: בְּצִדְקָה קַרְבָּלָרִים signo s. *documento sum multis*, *divinac in punitiendis improbus iustitiae Deut.* XXVIII, 46: בְּצִדְקָה גַּדְעָן וְאֶתְנָה בְּצִדְקָה et (hae dirae) erunt in te signo et exemplo .... quoniam non colueritis eet. Maxime de signo a propheta edito, quod rei praedictae vel promissae fidem faciat (v. צִדְקָה no. 3. p. 40) 1 Reg. XIII, 3. 5. 2 Par. XXXII, 24. 31. Deut. XIII, 2. 3. — 2) i. q. צִדְקָה no. 4. *signum* s. *imago*, *typus rei futurae*. Jes. VIII, 18. XX, 3. Ezech. XII, 6. 11. XXIV, 24. 27. Zach. III, 8: הַצִּדְקָה יְמִינָה אֲשֶׁר בַּי hi enim rerum futurarum imagines sunt. Cf. STAELMEN nov. symb. ad interpr. proph. p. 123 sq. — 3) *prodigium*, *portentum*, *miraculum*, tanquam divinac auctoritatis signum et documentum a Deo vel Dei legato editum i. q. צִדְקָה no. 5. Exod. IV, 21. VII, 3. 9. XI, 9. Ps. LXXVIII, 43. CV, 5. 27. Sacissimum inunguntur קַבְּדָה קַבְּדָה signa et miracula Ps. CXIX, 9. Deut. IV, 34. VII, 19. XXVII, 8. XXXIX, 2. XXXIV, 11. Jer. XXXII, 21 et solemniter for-

mula est נָהָר וְמִזְרָקָם edidit signa et miracula Deut. VI, 22. Neh. IX, 10 it. cum verbo נָשָׁא Jer. XXXII, 20.

* בְּחִדָּשׁ vox chaldaea, quae semel legitur Esra IV, 13: חַדֵּשׁ וְבָלֶבֶת מִתְּרָא, cf. vers. 15, 22, ubi מִתְּרָא omittunt in eodem contextu. Omittunt id etiam conum. 13 LXX. Vulg. Syr., et Esr. apocr. II, 19. Ex orationis serie coniunctis Aben Ezra interpretatur הַיְמָנָה impensae, R. Sal. צָבֵן tributum, Vers. hebr. הוֹצֵן statutum. E recentioribus Cœcero videtur græcum τὸ ἀπότομον οὐ καὶ ἀποτούμενον i. e. legum severitas, forsitan imperium, tyrannus (cf. Rom. XI, 22; 2 Cor. XIII, 10); alius i. q. ἀποτομέσθος i. e. ταραχή, vel ἀπόθρυμα i. q. ἀπόθρυμα quale vocabula num græca sint, velimenter dubito. Nobis videtur particula esse, eaque persicata originis (sieht אֲפָרָה, אֲפָרָה), quao valcat in fine, tandem, cf. pahlavicium *Aydum* finis, *Aydum* ultimus (Zend-Avesta Anquidelli II, 436, 484), et persicatum *فَدَم* finis, tandem apud Castellum, quanquam hoc vocabulum abest a Lexico BURHANI KATI et a Meninskio. Apposite BOHLENIES (symb. p. 21). „Effit ante *Mim* et *Nun* tanquam o profert ut *امدن* *ومدن*, apud Thaludicos *تَرْبَقَنْ*, *لَخَّتْنَمْ*, *Baldon*, superior domus pars.⁴ Adde *جَرْبَرَنْ*.

כְּנָס rad. *incerta*, fortasse i. q. **הַנָּסֶה** unde **הַנָּסֶה**
decus, ornamentum. Arab. **احْبَاب** midas fuit (campus).
Lebid. 39.

גָּדִי N. pr. 1) filius Gadi Gen. XLVI, 16 qui etiam **בְּלָאֵה** q. v. 2) filius Belae 1 Par. VII, 7, qui etiam **אַבְרָהָם** appellatur (VIII, 3).

דִּגְתָּס digitus, v. **דִּבְתָּשׁ**

תְּסִין rad. *incerta*, cuius unicum vestigium existat ad. V. 13, ubi cod. Sam. pro **תְּסִין** *urgentes* exhibit **תְּסִין** (**תְּסִין**) i. e. participium a rad. **תָּסִין** vel **תְּסִין** i. q. **תְּסִין**, **תְּסִין** syr. *oppressit*, sam. *rapuit*, *spoliavit*, i. q. **תְּסִין**, **תְּסִין**. Litterae scilicet in hac rad. aliud habemus vestigium in chald. et sam. **תְּסִין** *mactra*.

אָנְלָל 1) pr. i. q. *وصل* *iunxit*, *copulavit*. Inde
אָנְלָל *iunctura*, נִצְחָן et לִבְנָה no. 1. *latus*, *minimorum locus*
coniunctus et vicinus, it. arab. أَنْلَلْ *radix*, ut quae arbo-
rem telluri juncti, أَنْلَلْ *altas radices* exit pr. sicut reuter

iunctus est telluri, אֲבִיבֵל qui altas radices egit et metaph. vetere et nobili stirpe oriundus (cf. הַגָּר).

2) denom. ab נָסָע: *seposuit, subtraxit, abstulit* pr. ad latus posuit (Kimchi: נָסָעַת הַדָּבָר), cl. נָסָע nisi significatus vicinus est radici נָסָע. Num. XI, 17: נָסָעַת הַדָּבָר וְאָפָרָם aliud de spiritu. Cod. Sam. rarius hoc verbum interpretatur dat נָסָעַת הַדָּבָר (lege נָסָעַת הַדָּבָר), quod idem valet (cf. Gen. XXXI, 9, 16, 2 Sam. XX, 6). Eccles. II, 10: *quaegue appetebant oculi vobis נָסָעַת הַדָּבָר is noui detraxi*, denegavi. Kimchi: נָסָעַת. Seq. נָסָע reservavit alieni. Gen. XXVII, 36 (cf. נָסָעַת הַדָּבָר et נָסָעַת הַדָּבָר). Sam. ut supra נָסָעַת.

Niph. contractus fuit. Legitur Ezech. XLII, 6 de parte aedificii contractiore, opp. eminentioribus.

Hiph. fut. נָסָעַת (pro נָסָעַת) i. q. Kal no. 2. Num. XI, 25. Sam. נָסָעַת (נָסָעַת).

נָסָע N. pr. 1) viri e tribu Benjamin 1 Par. VIII, 37, IX, 43, in Pausa נָסָע VIII, 38, IX, 44. (Appell. i. q. נָסָע nobilis). 2) loci in vicinia Hierosolymorum, in Pausa itidem נָסָע Zech. XIV, 5. (Appell. latus vel radix montis i. q. אַסְלָה). Sunt, qui נָסָע h. l. appellative accipient, pro ipsa *montis radice* (cl. אַסְלָה), quo posito saltem legendum erat נָסָע in Pausa pro נָסָע.

אַסְלָה m. 1) *latus i. q. נָסָע.* Jes. XI, 9: נָסָע הַאֲרָה i. q. חַרְמִי הַתְּבִשָּׁה latera i. e. lines, extrema terrae. Parall. עַמְּלָה הַתְּבִשָּׁה. Male Michaelis: *ima terrae.* — 2) i. q. arab. אַסְלָה pr. *radicatus*, qui altas radices egit in terra, hinc metaph. *antiqua nobilitaque stirpe oriundus, nobilis.* Exod. XXIV, 11. Cf. אַסְלָה nobilitas et existimatio firma et immota (pr. radix موصى) nobilem reddidit, et plura ap. Pocock. ad Togr. I et rad. no. 2.

אַנְצִיל m. *iunctura* (v. rad. no. 1), hinc נָסָעַת Jer. XXXVIII, 12, nec Ezech. XIII, 18 et סְדָם נָסָעַת Jer. XXXVIII, 12, nec non simpl. נָסָעַת Ezech. XLI, 8 a) *iunctura manus* i. e. articuli (*Knöchel*), quibus digiti manui iunguntur. Ita Jer. I, 6. flagitante ferme contextu, et Ezech. XI, 8: נָסָעַת כְּבָרוֹת שְׂשָׂנָה sex ulnae usque ad articulos i. e. ex carum genere, quae ad articulos usque pertinent. Cf. נָסָעַת b) *cubiti*, poscente orationis serie in loco Ezech. XIII, 18, quanquam non negamus, parvus accurate hos manus iuncturas appellari. LXX. ὑπὸν γειόσ. Vulg. cubitus manus. Syr. linguae suae beneficio פֻּסְלָה (a נָסָעַת i. q. موصى), quod de cubitis legitur Sir. IX, 10, eamque scripturam veriorem censeo, quam פֻּסְלָה ap. Ephraem. Syr. et

Ferrarium, id quod etymo idoneo prorsus careret. Omnino repudiandi, qui נָסָע axillam esse existimant.

נָסָע c. Suff. נָסָע m. 1) *latus i. q. נָסָע* no. 1. 1 Sam. XX, 41: נָסָע הַמִּזְבֵּחַ a parte meridionali. נָסָע הַמִּזְבֵּחַ 'e a latere alienus 1 Reg. III, 20, 20, it. iuxta aliquem Ezch. XL, 7. — Longe frequentius 2) adv. ad latus, *iuxta*. Gen. XII, 3. Lev. I, 16. VI, 3. X, 12. 1 Sam. V, 2. XX, 19 et cet. V. nomini geogr. נָסָע הַמִּזְבֵּחַ.

נָסָע (quem Jehova reservavit 1. nobilitavit) N. pr. viri 2 Par. XXXIV, 8.

נָסָע rad. incerta. Arab. أَسْلَمَ iratus fuit. Inde

נָסָע N. pr. 1) filii Isai 1 Par. II, 15. 2) filii Jerahmeel ex tribu Judae ibid. II, 25.

נָסָע recondidit, reposuit, coacervavit in thesano. (Arab. أَسْلَمَ inclusit, coeruit, cui vicinum أَسْلَمَ et chaild. נָסָע i. q. hebr.) 2 Reg. XX, 17. Jes. XXXIX, 6. Amos. III, 10.

Niph. pass. Jes. XXIII, 18.

Hiph. fecit, ut aliquis reconditer in thesano i. e. thesano praeposuit aliquem. Nchem. XIII, 13: נָסָעַת הַמִּזְבֵּחַ et thesauris praefecit. Hinc

נָסָע constr. נָסָע Plur. המְאַסְלָה constr. m. 1) *thesaurus, promtuarium, collectio et accrhus rerum in futuros usus collectarum* (Syr. بِرْجُول, Sam. עַמְּלָה id.). Dicitur de promtuario frugum, cibi commiscatusque (*Magasin*) 2 Par. XI, 11. Joel 1, 17. Neh. XIII, 13. Mal. III, 10, viii 1 Par. XXVII, 25, 27, imprimis auri argenti aliarumque rerum pretiosarum, nude de thesauro regis 1 Reg. XIV, 26. XV, 18. 2 Par. XII, 9. XXV, 24, templi Hierosolymitani 1 Reg. VII, 51. 2 Reg. XII, 19. XXIV, 13, templi Babylonici Dan. I, 2. נָסָע הַמִּזְבֵּחַ thesaurus s. fiscus aedificando templo Esr. II, 69. אַסְלָה הַמִּזְבֵּחַ nivis, grandinis coelestis promtaria Iob. XXXVIII, 22. Absol. de magnis divitiis Jes. II, 7. XXX, 6. Prov. XV, 16. XXI, 6. נָסָע הַמִּזְבֵּחַ divitiae inique partae Prov. X, 2. Micha VI, 10. נָסָע הַמִּזְבֵּחַ divitiae absconditae Jes. XLV, 3. 2) i. q. נָסָע הַמִּזְבֵּחַ (Neh. X, 39) Deut. XXVIII, 12. XXXII, 34. Jer. L, 25. Ezech. XXVIII, 4.

נָסָע (thesaurus) N. pr. viri, filii Seir. Gen. XXXVI, 21. 30.

אַנְ v. r. אַנְ.

אַנְ v. r. אַנְ.

אַנְ אַנְ אַנְ v. r. אַנְ.

אַנְ fut. אַנְ 1) pr. *nexuit, plexit, texuit*,

unde אַנְ rete, opus reticulatum. (Arab. أَنْ constrinxit nodum, H. adstinxit firmavitque nodum, Conj. V. pass. أَنْ nodus. Syr. مُكْتَدِّيُّ iuncus, a ligando). —

2) *insidiatus est*. (Arab. أَنْ callidus, astutus fuit Conj. III. callide [pr. perplexe] egit, circumvenire studuit, أَنْ calliditas, أَنْ callidus. Verba enim nectendi, texendi, it. contorquendi, nendi, suendique ad dolos et insidiis referri solent, et opponi rectae apertaque agendi rationi. Cf. لَبَّى, بَرَّى, arab. نَسَّى texuit, plexit it. adornavit orationem, dolum, v. c. vit. Tim. I, 84 Mang. *texuit digitis dolis retia*; حَسَّى texuit metaphor. dolos Har. 5, 172 Schult.; aeth. Φεθλός irretivit, nodis constrainxit, metaph. dolo usus, insidiatus est Exod. XXII, 8, gr. δόλος, μῆτρα ῥάγισμα, κυνέα, δόλος γύρτης, nocte insidiatus, sceleri, siue dolos, geran. *Trag spinneu, ansettehi*). Constr. c. אַנְ Ps. LIX, 4. Prov. XXIV, 15. Jos. VIII, 4, ex. gr. אַנְ Prov. I, 11, c. acc. Prov. XII, 6, c. אַנְ Iudd. IX, 31. Alibi absol. ponitur pro *speculator est ex insidiis* Iudd. IX, 32. XXI, 20, de adultero et muliere meretricia Job. XXXI, 9. Prov. VII, 12, sequi. gerundio Prov. I. c. Ps. X, 9. Part. אַנְ אַנְ insidiator, sapce collect. *insidiatores*, manus militum in insidiis posita. Jos. VIII, 14, 19, 21. Iudd. XX, 33 sq., hinc c. c. Plur. I. c. comm. 37: אַנְ אַנְ אַנְ אַנְ אַנְ אַנְ insidiatores properabant.

- *Pt.* i. q. Kal, c. c. אַנְ 2 Par. XX, 22, absol. Iudd. IX, 25.

Hiph. insidiias posuit. Fut. אַנְ pro אַנְ 1 Sam. XV, 5.

אַנְ (insidiae) N. pr. oppidi in montanis Iudea. Jos. XIV, 52. Ille probabiliter est Gentil. אַנְ 2 Sam. XXIII, 35.

אַנְ m. 1) *insidiae*, de feris Job. XXXVIII, 40, 2) locus insidiarum, *lustrum* ferarum ib. XXXVII, 8. Conferri potest arab. أَنْ lustrum ferarum, latibulum muris, scorpiorum.

אַנְ c. Suff. אַנְ m. *insidiae*. Jer. IX, 7: אַנְקָרְבָּה וְעַמְּקָרְבָּה et in pectore ei struit insidias. Cf. Syr. λοσφόν ponere insidias Barhebr. p. 420.

בִּיה אַנְ אַנְ אַנְ בְּאַל

בִּיה אַנְ אַנְ v. אַנְ

אַנְ f. i. q. אַנְ. Plur. אַנְבָּה constr. אַנְבָּה (sing. Dagesch) nonnisi Jes. LXV, 11: אַנְבָּה הַשְׁפֵּרְבָּה אַנְבָּהוּ אַנְבָּהוּ humiliabit ille (Deus) superbiā eius (Moabi) cum insidiis manū eius i. e. quas manus eius struxerunt. Apposite *insidiach* l. tribuantur manibus, quibus struuntur et quasi nectuntur (cf. rad. no. 1). Plura de hoc loco a paucis recte intellecto v. in Comment. nostro. Satis bene Saadias: دَيْمَعَ اعْدَادَهُ كَثْلَةً اَنْدَعَهُ وَيَقْعُدُ اَنْدَعَهُ et deprimit maiestas eius insidiis manū eorum.

אַנְ f. pr. *opus plexum s. reticulatum, cancelli, clathri*, scimel in sing. (Ilos. XIII, 3), alibi constanter in Pl. אַנְ אַנְ) *fenestra* (utpote cancellis, non vitro elusa) Eccles. XII, 3. Cf. אַנְ אַנְ cancelli, fenestra. 2) *columbarium*, itidem *clathris* clausum Jes. LX, 8, et eandem ob causam 3) *fumarium* Ilos. XIII, 3. Cf. J. II. Vols ad Virg. Georg. II, 242. 4) אַנְ אַנְ אַנְתָּה *catarrhae coeli*, quae aperientur, dum pluit. Gen. VII, 11. VIII, 2. 2 Reg. VII, 19. Jes. XXIV, 18. Mal. III, 10. LXX. καταβόσσεται. Onk. עַנְנָה fenestrae. Similem figuram habent Persae, Gulist. p. 103: در غایی آسمان بور زیست پست portae coeli versus terram erant clausae i. e. pluvia non eadebat. 5) אַנְ אַנְ N. pr. loci, probabiliter in tribu Iudei siti 1 Reg. IV, 10.

אַנְ mn. *insidiae*, hinc a) *locus insidiarum* Jos. VIII, 9; Iudd. IX, 35. Ps. X, 8. b) *insidiatores* 2 Par. XIII, 13.

בִּיה אַנְ locusta v. rad. בְּכָר.

בִּיה אַנְ quattuor v. rad. בְּכָר.

אַנְ fut. אַנְ (Jes. LIX, 5), אַנְ (Iudd. XVI, 13) radix linguae hebreacae peculiaris 1) *plexit* Iudd. I. c. 2) *texuit*, ex. gr. de aranea (nude sunt qui *aqiqayn* dictam putent ab hebr. אַנְ) Jes. LIX, 5. Part. אַנְ texens Jes. LXIX, 9 et subst. textor Exod. XXXVIII, 32. Jes. XXXVIII, 12. סְגִירָה אַנְ inguin textorum 1 Sam. XVII, 7.

אָרְגָּן m. 1) *plexum, textura* Iudd. XVI, 14. 2) *radius textorius*, lob. VII, 6: הַרְגָּן קָרְבָּן שָׁנָה dies mei velociores sunt radio textoris (cf. IX, 25). Ita Chald. et Kimchi, eniis verba sunt: הַיָּה אָוֹת הַכְּלִי שָׁבוֹן significat instrumentum in quo fulum tramae.

אָרְגָּן v. s. rad. שָׁבֵן.

אָרְגָּנָה chald. *purpura*, v. hebr. אָרְגָּנָה rad. שָׁבֵן.

אָרְגָּנָה cista v. rad. שָׁבֵן.

אָרְגָּנָה *purpura* v. rad. שָׁבֵן.

—————

אָרְגָּן rad. incerta. Chald. אָרְגָּן fungus, boletus.

Eius analogiam sequuntur:

אָרְגָּן n. pr., filius Belae, Benjamini nepos Num. XXVI, 4o. Alio in stemmate Gen. XLVI, 21 idem inter Benjamini filios recensetur, et 1 Par. VIII, 3 pro eo scribitur רָגָן. Nom. gent. est רָגָן Num. l. c.

אָרְדָּה (forsan i. q. רָגָן onager) n. pr. viri e filiis Gadi Num. XXVI, 17, unde gentil. רָגוֹן Gen. XLVI, 16.

אָרְדָּה n. pr. filii Calebi. 1 Par. II, 18.

אָרְדָּה N. pr. persicium noni e filiis Hamani. Esth. IX, 9. Respondet nomen Ἀριδαῖος, Aridaeus i. e. fortis. Etenim in vetere Persisimo art et ard fortitudinis et magnitudinis potestatem habebat, qua de re v. s. v. אָרְדָּה.

אָרְדוֹנָה (id.) Hamani filius natu sextus. Esth. IX, 8.

—————

אָרְדָּה 1) carpsit, decerpit, iolia Cant. V, 1, uvas de vite, c. accus. Ps. LXXX, 13: ut decerpant de ea, quicunque transeunt. (Respondet aeth. Αἴρεις decerpit, excerpit ex terra, collegit ex gr. fringes, herbas Matth. XIII, 28. 3o pro συλλέγω, et vicinum אָלָזֶה messuit Matth. VI, 26, אָלָזֶה: messis. SCENIDIO est pr. aestuavit ut אָרְיִי [cf. אָרְגָּן], deinde cum ardore edendi depavit, coll. שְׂבָב. Modo opus est, hic usum loquendi Hebraeorum cum arabico conciliare, malim contra flagrandi significatum a *pascendo* derivare). — 2) carpendo depavit more pecudum. Hinc אָרְגָּן praesepi, אָרְיִי leo pr. carpus, discerpus, fortasse

הַרְגָּן lepus pr. carpus gramina. Alia etiam animalium nomina a carpendo dicta sunt, ut נָקָר, שְׂמָר, חַזְוָן, נָשָׁר, arab. خَرْفَنْ carpus. خَرْفَنْ, arab. agnus a carpit.

אָרְנוֹת (fortasse i. q. אָרְיִי leo) N. pr. viri Asseritae 1 Par. VII, 38.

אָרְנוֹת et **אָרְנוֹת** m. Iprobabiliter i. q. אָרְנוֹת leo Dei, heros, a forma derperita aqr. i. q. אָרְנוֹת (ut נָקָר et נָקָר pater, נָקָר et נָקָר non. Cf. N. pr. אָרְנוֹת). Hinc a) נָקָר (hero orinundus) Areli, Gadi filius. Gen. XLVI, 16. Num. XXVI, 17. Cod. Sam. in utroque loco רָגוֹן. Nomi. patronym. itidem est נָקָר (pro נָקָר) Num. l. c. — b) vox difficilis נָקָר Jes. XXXIII, 7 heros l. collective (ut נָקָר 2 Sam. XXIII, 20) heroes eorum se. Israëlis, qua interpretatione posita nihil mutandum est praeter Dagesch et littera Lamed eliminandum נָקָר (Saad. נָקָר nobiles eorum). Vulgaris ista punctorum ratio hand dubio ab alia profecta est interpretatione, apud veteres interpres recepta, qui נָקָר contractum esse statuerunt ex נָקָר אָרְנוֹת, נָקָר אָרְנוֹת aut נָקָר אָרְנוֹת, ut נָקָר ex נָקָר נָקָר Symm. Theod. נָקָר תְּשִׁיעָה וְרוֹסָה Aqu. ὄραθίσουμι αὐτοῖς Targ. נָקָר נָקָר (lege נָקָר נָקָר: quamquam illud iam ante oculos habuit Syr. reddens נָקָר נָקָר). Quacum contextui parum congrua sint, vocabulum aliis punitis appellandum est, nimirum נָקָר heroes eorum, vel נָקָר אָרְנוֹת, נָקָר אָרְנוֹת heroes (coll. XXIX, 1 et 8 codd., in quibus plene נָקָר scribitur) et intelligendi Judacorum duces ac proceres ad Sanheribum missi.

אָרְנוֹת et **אָרְנוֹת** (formae נָקָר), Plur. absol. נָקָר (per Syriaeum pro אָרְנוֹת, sicut נָקָר pro נָקָר) 2 Par. XXXII, 28, constr. נָקָר 1 Reg. IV, 26 (V, 6) et יְרוּם אָרְנוֹת 2 Par. IX, 25 f. 1) praesepi, unde pabulum carpunt iumenta in stabulo, ipsunque stabulum 2 Par. XXXII, 28. Usurparum 2) de certo quodam equorum numero, qui eidem praesepi s. in eadem stabuli mansione alligati uni curru iungi solebant (cugum, Paar, Gespann), nescio an duobus (tot enim curribus iungi solebant), 1 Reg. l. c. et habebat Salomo אָרְנוֹת נָקָר אָרְנוֹת quadraginta milia iuga equorum pro curribus suis, et duodecim millia iuga equorum equestrium. אָרְנוֹת in re equestri idem valebat, quod נָקָר in bovili. Vulg. quadraginta millia praesepia equorum curritum, et duodecim millia equestrium. Syr. Chald. et. Arabs idem vocabulum retinuerunt, נָקָר, אָרְנוֹת, אָרְיִי. 2 Par. IX, 25. (אָרְנוֹת) stabulum, locus ubi continetur iumentum, אָרְיִי, אָרְנוֹת pl. נָקָר praesepi, locus ubi pabulum præbetur iumentis, mansio iumenti, stabulum, paxillus cui alli-

gantur iumenta, hinc, quod secundarium est, **אַרְצִי** et **אַרְצֵי** in stabulo alligavit iumentum, et iunxit ad idem praeseppe iumentum iumento. Syr. **מִתְּבָנָה**, chald. **אַרְצָה**, **אַרְצָן** praeseppe, stabulum, in Targg. pro **חֲזָבָן**). Transpositum est **רְבָרָה** 2 Par. XXXII, 18.

רֶנֶן c. (m. 1 Sam. VI, 8. f. 2 Par. VIII, 11) *area*,
cista, in quam colliguntur res asservandae. (Ahab.
רְנָקָה et **רְנָקָה** *area lignea*, maxime feralis, v. Taraphac
 Meall. 12, ubi Schol. interpretatur **רְנָקָה** sandapilam.
 Chald. **רְנָקָה**, neque non **אַגְּרָא** *cista pecuniaria*, Iuchas.
 fol. 82, 1, et **אַגְּרָא** aqueductus, rivus, piscina. Syr.
מִנְחָה *area*. Ad rad. **רְנָקָה** hoc vocabulum referri nequit
 cum HOTTINGERO in sm. orient. p. 124. A. SCHULT. in
 clavis dial. p. 208). Usus patrum de area pecuniaria 2 Reg.
 XII, 10. 11, de area ferali, in qua conditum Josephi
 cadaver reponebatur Gen. L, 26, alibi semper et creber-
 rime de farca sacra, in qua duae tabulæ legum repositæ
 erant. Plenius ex vocatur **הַרְנָקָה** *area legis* Exod.
 XXV, 22, XXVI, 33 ect. **הַרְנָקָה** *area* Deut. X, 8.
 XXXI, 9. 25, **אַרְנָקָה** *area* Jos. III, 6. IV, 9, **אַרְנָקָה**
 1 Sam. V, 3. 4. VI, 8 sq. **אַרְנָקָה** *area* 2 Sam. VI,
 2 sq. XV, 24 sq. Semel forma constr. est pro absoluta:
אַרְנָקָה 2 Reg. XII, 10.

אָנָן Plur. אֲנָנוּם 1 Reg. X, 20, alibi תְּהִלָּתָן m.
 (1 Reg. X, 19. 2 Par. IX, 18. 19. Zeph. III, 3) leo, ita
 dictus, quia praedam discerpit et dilaniat, neque audiendi
 sunt, quibus אָנָן dictus videtur pro אָנָן a videndo, quia
 leo sit animal acutissime videns, vel ab אָנָן aestuvit
 ira, quod animal sit saevum et iracundum, quanquam hoc
 magis ferri potest, quam illud. Num. XXIV, 9. 1 Sam.
 XVII, 34 sq. 2 Sam. XXIII, 20. Prov. XXII, 13. XXVI,
 13. Amos II, 12 ect. Generale est leonis nomen, et de
 cuiusvis actatis leone usurpatum (v. Pzech. I, 10. X, 14)
 נְבָרֵךְ leo iuvenis ludd. XIV, 5, נְבָרֵךְ catulus
 leonum Jer. LI, 38. Imaginem præbat tum fortitudinis
 Num. XXIII, 24, tum saevitatis et crudelitatis Prov.
 XXVIII, 15. Usurpatum etiam de leonibus artefactis
 1 Reg. VII, 36. X, 19. 2 Par. IX, 18. 19. V. Bocharti
 Hieroz. I, 715 sq. (Syr. לְבָבָן), chald. אַנְבָּרָן leo, אַנְבָּרָן,
 אַנְבָּרָן leacna, quod vel ex Hesychio discas: Λιονθός ἡ
 λέαινα, ἥπτο Σύρων. Zab. לְבָבָן leo, לְבָבָן leacna.
 Transiit etiam in alias linguas, ut Berberorum, quibus
 leo dicitur *Arier* notante J. b. Karisch, et in armenicam,
 in qua idem vocatur *արիւծած* *arriudz*.

אָגְרִים i. q. אָגְרֵי (cum אָגְרֵי parag. ut in **בְּשֶׁבֶר** et **בְּשֶׁבֶר**, **בְּנֵי** et **בְּנֵי**, **בְּשָׂר** et **בְּשָׂר**, v. *Lehrgeb.* 51°) et frequentius

etiam, sed nonnisi in sing., *leo*, Gen. XLIX, 9. Deut. XXXIII, 22. Iudd. XIV, 8. Ps. VII, 3. X, 9. XVII, 12. ect. Figurare dicuntur de hoste potente sive quoque Ies. XV, 9. Jer. IV, 7. Ps. XXII, 22, de homine feroce Job. IV, 10. (Similiter Arabes *leonem* لَوْنَهُ de milite fortis frequentant, v. Tim. I, 604. II, 192. 358 Mang. et *leonis* (لَهِيْنَر) vel *siri leonini* (سَيِّدَ الْمَلَائِكَةِ) epitheton heroibus tribuant. v. Kamus' v. لَوْنَهُ Persis شَبَرْ مَوْدَعْ *leo homo* dicitur fortissimus quisque, v. Jones Works VI, 149. Schultens ad Iace, ex Ispan, p. 3, unde reges in deliciis habebant nomina, ut *Xerxes*, *Kschwarsche* i. e. شَهْرَ شَاهْ *leo rex*, *Artaxerxes*, اَرْتَشَرْ *leo fortis* v. شَاهْ-خَانْ-خَانْ, وَهَرَقْ-هَرَقْ(هَرَقْ); Melitensisibus *anbas* est *leo it.* vir fortis; apud Turcas nomen اَسْلَانْ *leo praeator* alios famosissimo Ali Pascha Janinensis tributum est). Jes. XXI, 8: אָרְתָּרְסָה וְיֹכַרְתָּה וְיֹכַרְתָּה и vocavit tanquam *leo*. Cf. Apoc. X, 3, 5.

XL. פְּנִירָה chald. id. Dan. VII, 4. Plur. פְּנִירָה Dan.

2) Paulo difficulter est locus Ezech. XLIII, 15, 16,
ubi *altare holocaustorum*, vel certe *focu*s eius semel**
בְּאַרְבָּה (mon^o Dei), et bis secundum Chethibb **בְּאַרְבָּה**
(בְּאַרְבָּת), sec. Keri **בְּאַרְבָּה** appellatur, eis. comm. 13. 18.
Significationis enim satis perspicua et indubitatea (Chald.
בְּאַרְבָּת) haud facile ratio redditur. Si genuina vocabuli
formis esset **בְּאַרְבָּת**, cum HILLERO (Onomast. p. 8) hoc
pariter atque **בְּאַרְבָּה** *montem Dei* interpretari possit, quan-
doquidem summum hocce altare imitabatur quasi montes
sanctos, in quibus sacrificia Diis gratissima; si Masore-
tharum lectio **בְּאַרְבָּה** vera et antiqua, leo *Dei* exponi pos-
sit cum Bocharto (Hieroz. T. II. p. 7 Lips.) de altari
sacrificiorum quasi helluone. Sed neutrum satis placet,
et videtur id vocabulum ab Ariele Jcs. XXIX, 1. 2 pror-
sus diversum *focu*s Dei** significare, coll. § 3 *focu*s**,

caminus, accensio ignis cinsque ardor, ab עָרֵי adusta fuit olla, עָרֵי aestuavit, et vicina radice עָרֵי accedit ignem, unde עָרֵי ignis; neque necesse est cum J. D. MICHAELI reponas נִירְאָתָן (lux Dei, immo potius נִירְאָתָן ignis Dei), quanquam radices עָרֵי, עָרֵי et גָּרָה hac significatione coguatae sunt.

3) N. pr. viri, Esr. VIII, 16.

עָרְיוֹן N. pr. assyriaco - chaldaicum 1) regis terrae Ellasar Gen. XIV, 1, 9, cf. Judith I, 6: Εἰρίων ὁ βασιλεὺς Τελυμαῖον. 2) praefecti satellitum in aula babylonica Dan. II, 14. Jo. SIMONIS (Onom. p. 567) interpretatur leo magnus ab hebreo et aramaco עָרְיוֹן, et terminatio assyriaco - persica עָרְבָּה aquila magna: neque negari potest, multa vocabula semiticæ in linguam pehlevicam recepta esse: id vero nobis non persuasit, terminacionem עָרְבָּה augmentativam esse, cum עָרְבָּה in recentiore Persismo potius diminutivum sit (מְרוּדָה homunculus). Malim itaque cum BOULENIO conferre syllabam עָרְבָּה, in qua in nonnulla adiectiva exunt (פָּרָנָאָק splendidus, קְדָאָק bellicosissimus, פָּרָנָאָק Pharmaces, angustus), qua in subsidium vocata עָרְבָּה reddi possit leoninus, עָרְבָּה aquilinus.

עָרְיוֹן N. pr. persicum filii Hamani. Esth. IX, 9. Compositum esse videtur ex עָרְבָּה leo, vocabulo in Persisnum recepto, et סָאָסָא similiſ, unde *leoni similis*.

עָרְבָּה olera (v. sub עָרְבָּה) ad hanc radicem referunt MOSERUS et SCHEIDUS, tanquam a carpendo dicta, nec inepit: quanquam formae activae עָרְבָּה (part. fem.) via passiva tribuenda est. Hac ratione probata, nescio an rectius ad aethiop. ላፃፃ referatur.

עָרְבָּה v. עָרְבָּה.

עָרְבָּה rad. inusit. (sed vide Part. pass.). Arab. عَرَبَ contraxit, collegit firmavitque se, de serpente, de manu avari, de digitis frigore contractis, de serpente in latibulum se recipiente ect. v. עָרְבָּה (cf. عَرَبَ contractus in se fuit). Nom. agentis est عَرَبَ et عَرَبَ colligens et contrahens, firmus, stabilis, עָרְבָּה firmas radices habens arbor (Kam. p. 695 et Gol. s. h. v.). Inde (post A. SCHULTENS.) multi ducunt Part. pass. עָרְבָּה constrictus, firmatus. Ezech. XXVII, 24: illi institores tui . . . בְּרֻוִים בְּרֻגְגִים בְּרַכְבָּשִׂים וְאֲרוֹנִים תְּהִלְלִים et cum cistis vestium pretiosarum, quae sumulis adstrictæ erant et firmatae, veniebant in foræ tua. Sed vett. interpretes tantum

non omnes אָרְבָּה transferunt cedrinas (ab עָרְבָּה, formas וְאָרְבָּה aeneas, Lehrgeb. 512.), hisque nos quoque accedere non dubitamus. Prorsus certe explodunt Hebrei, qui בְּרַכְבָּשִׂים i. q. בְּרַכְבָּשִׂים monilia esse opinantur.

עָרְבָּה Plur. עָרְבָּה m. cedrus, a firmitate radicum dicta, quae arboribus e pinorum genere propria est (Theophr. hist. plant. 2, 7). Intelligitur cedrus conifera (Pinus Cedrus Linn.), arbor admodum procea (Jes. II, 13. XXXVII, 24. Amos II, 9) et patula (Ezech. XXXI, 3), in Libano olim frequentissima (Ps. XXIX, 5. XCII, 13. CIV, 16. Jes. XIV, 8) hodie ad exiguum numerum redacta (v. OEDMANN Sammlungen II, 211. Ritter's Erdkunde II, 446. al. quos laudavimus ad Jes. XXXVII, 24), cuius lignum odoratum, evode et putredini minus obnoxium (Hieron. ad Ilos. XIV, 8) templo palatisque regiū Hierosolymitanis aliisque aedificiis elegantissimum extrudens exornandisque (2 Sam. V, 11. VII, 2. 1 Reg. VI, 9 sq. VII, 2 sq. Est. III, 7. Jes. IX, 9, cf. Theophr. l. c. V, 8. Plin. XVI, 40 s. 79), tabulationibus maxime et laquearibus (Jer. XXII, 14. 15), malis etiam navium (Ezech. XXVII, 5) statuisse (Jes. XLIV, 13) adhuc habebatur. Hinc de tabulatione cedrina 1 Reg. VI, 18 (cf. עָרְבָּה). — Metaph. cedri transferunt ad viros principes et potentes Zach. XI, 1. 2. Jes. II, 13. — Plane congruunt linguae cognatae. Arab. عَرَبَ rarius عَرَبَ candem arborem designat (unde arabici interpretes constantes ita pro gr. κέδρος, κέδρῳ Ps. XXIX, 5. CXLVIII, 9. Cant. I, 17. VIII, 9. Ezech. XVII, 3. 22, עָרְבָּה) Jes. XLI, 19. Ezech. XVI, 22) et etiamnum apud Libanii incolas in usa est (Niebuhr's Arabian p. 149), quanquam idem nomen latius ad alia quaedam pini adeoque inniperi genera patet (v. ABUFAIDLI ap. CELSIUS l. c. Kamis l. c. Golium h. v. Höst Beschr. v. Marocco p. 308), aethiop. አርብ: non solum in Vers. aeth. existat pro κέδρος Ps. I. c. Cant. I, 17, sed hodiisque in Abyssinia de cedro baccifera ibi crescente frequentatum (Bruciū itin. III, p. 312 ed. Gott.), et observante Ludolfo p. 344 de quavis arbore procerâ dicitur (cf. עָרְבָּה, עָרְבָּה): conspirat inclit arznu (pers. عَرْنَز), aram עָרְבָּה, עָרְבָּה. Non igitur erat, cur magno crudelitatis apparatu עָרְבָּה cedarum esse negaret pinumque intelligere iubet CELSIUS in Hierob. I, 106 sq., merito is refutatus et explosus a JAC. TREWIO (in historia cedrorum Libani, Norimb. 1757. 4, et Apologia et Mantissa observationis de cedro Libani 1767, quae recusae sunt in Nov. Act. Acad. Nat. curiosorum T. I. II).

עָרְבָּה f. tabulatum cedrinum. Zeph. II, 14: בְּ אָרְזָה עָרְבָּה quod bene Chald. tabulatum destruxerunt. LXX κέδρος, quod reddidit Arabs codem vocabulo עָרְבָּה. Syr. עָרְבָּה radix eius (fortasse עָרְבָּה cedrus eius). Femininum vim habet collectivam, ut in עָרְבָּה ligna, Lehrgeb.

p. 477. Temere J. E. Fauer (in dissert. ad Zeph. I. c. Gottingae 1769) **נִצְחָן lynxem** esse suspicatus est, coll. arab. § 5).

ברון (probabiliter i. q. מְאָרֶן, arab. ^{جَنَاح} *refugium, asylum*) N. pr. oppidi in septentrionali Palæstinae parte nonumisi Iudd. V, 23 obvii. Hieron. (*in Onomast.*) est autem nunc *vicus Merrus nomine in duodecimo miliario urbis Sebaste iuxta Dothaim*. Sed ob situm locorum vix milii persuadeo, hinc a yate indicatum esse posse. Canaanitis enim post pugnam ad torrentem Kischon septentrionem versus fugientium erat (cf. IV, 2).

תַּדְבֵּשׁ 1) *incessit, ivit* Iob. XXXIV, 8. (Chald. **תַּדְבֵּשׁ** id. Iudd. XVI, 9. Rabbin. **תַּדְבֵּשׁ** et **הַהֲבָה**: hospitatus est, quod est secundarium ab **תַּדְבֵּשׁ** viatore ductum. Quod ap. Ferr. exstat p. 747 „**רִכְבֵּשׁ**“ „recessit, distavit (sic!) et distare fecit“ et inde recepit **CASTELLUS**, id valde incertum est, quoniam p. 41 eadem significations leguntur sub **רִכְבֵּשׁ**, ex quo illud corruptum esse potest). Part. **תַּדְבֵּשׁ** *viator* Iudd. XIX, 17. 2 Sam. XII, 4. Jercm. XIV, 8. Plur. Jer. IX, 1. Fem. **תַּדְבְּרָשׁ** collect. (v. *Lehrgeb.* 477) *agmen s. caterva viatorum*, maxime institorum, *Caravane, avořida* Gen. XXXVII, 25. Jes. XXI, 13. Vide **תַּדְבֵּשׁ**, **תַּדְבְּרָשׁ**.

II) *definivit*, statuit i. q. **حَدَّدَ**, unde **حَدَّدَنَّ** i. q. **حَدَّدَ** statutum. Respondet arab. **تَرْكِي** quo tamen nomini de *tempore definiendo* et designando utinatur: unde **أَرْكَحَ** tempus designatum, aera, epocha, **تَرْكِي** tempore notavit epistolam, **مُوْرَخ** chronologus, **مُوْرَخ** chronicon, annales.

מְרַגָּן (fort. **מְרַגָּה** *migrans, proficisciens*) N. pr.
1) *viri Scrubabeli aequalis* Esr. II, 5. Nch. VII, 10.
2) *Asseritae, filii Ulla* 1 Par. VII, 3q.

חַדְרָא f. *cibi commensatusque portio aliquā definita*, quotidie vel certo tempore appendenda (ab **חַדְרָא** no. II) Jer. XI, 5. LII, 34. 2 Reg. XXV, 30; unde generatim cibi portio Prov. XV, 17. Nonnulli *vitiaticum* reddiderunt invito plurimorum locorum contextu: sed **חַדְרָא** et **חַדְרָא** a diversis duci radicibus, iam J. b. K. diserte monuit.

אָרְחוֹת אֲרְחוֹת plur. hom. constr. cum Suff. יְמִינֵי, אַמְתֵּן, אַמְתֵּן, quorum loco passim in libris MSS. et impressis אַמְתֵּן, אַמְתֵּן, אַמְתֵּן (v. not.) commun. (masc. Prov. II, 13. cf. Job VI, 18, 19 fem. Prov. XV, 19) 1) via, semita 1 q. קַרְבָּה, sed nomini in sermone oratione

quare in plurimis locis, ubi libri editi (quorum insignis in hoc vocabulo est scripturae varietas et inconstans, cf. lob. XXXIII, 11. Prov. III, 6. IX, 15. XXII, 25. Jes. III, 12. Mich. IV, 2) legunt per Kamec-chatuph, nonnulli codd. habent Cholem, et vice versa (v. J. H. MICHAELIS ad lob. XIII, 27. Ps. XXV, 4), id quod multo magis in oculos incurrit, si de punctis accuratis dispergere voluerimus Codicium persecutores.

- רַבָּת** 1) *caterva viatorum*, v. sub rad. no. I.
2) ut vulgo volunt, *via* v. **הַרְבָּת** not.

אֶתְרָאֵן fem. Plur. c. Suff. הַכְּהָדָרָאֵן, כְּהָדָרָאֵן chald. i. q. hebr. *viae* metaph. *consilia Dei* Dan. IV, 34 (cf. ὁδοὶ *κειρῶν* Act. XIII, 10), *res*, *vicissitudines* aliquius Dan. V, 23.

¶ et ¶ 1) trans. longum fecit, extendit, protendit. Habent activam significationem Chaldaei (1 Reg. VIII, 8), Syri sub نُسْخَى et Samaritani (Deut. V, 30), nec non Arabes in نُسْخَى enmetatus est, tardavit in negotio i. q. تَخْرُجٌ. Quod ad Hebreos attinet, suspicor hos sub forma קָרְאַת metendi aptandique significatum habuisse, unde קָרְאַת fascia longa, quae vulneri obligatur et adaptatur, et chald. קָרְאַת aptus. Metiri autem et rem rei adaptare solemus mensuram extendendo, modo רְאַבֵּד extendit impr. mensuram, mensus est, קָרְאַת mensura, longitudi.

longimo.
2) med. E. fut. אָרַגֵּן Plur. אָרַגְבָּה intrans, *longus fuit*. (Syr. Arab. Sam. id. Aph. אָרַגִּה, אָרַגְבָּה prolongavit). Ezech. XXXI, 5. Gen. XXVI, 8: וַיַּעֲשֶׂה יְהוָה אָרַגְבָּה נָתָן accidit cum diu ibi vixisset. Ezech. XII, 22.

Hiph. נָרַק 1) *longum fecit, prolongavit.* Ps. CXXIX, 3. Jes. LIV, 2, *veluti linguan, qui gestus est illudcentium Ies. LVII, 4. נָרַק* *prolongavit dies vitae, diu vixit, longaevus fuit.* Deut. IV, 26. 40, V, 30. XVII, 20. XXII, 7. Jos. XXIV, 31. Prov. XXVIII, 16. Jes. LIII, 10. 1 Reg. III, 14. Iudd. II, 7: *וְנִירְאֵת נָרַקְנָה* *qui post Josuam superstites fuerunt.* Etiam omisso *בְּנֵי נָרַק* Prov. XXVIII, 2. Eccles. VII, 15: *עֲדָל* *נָרַקְנָה* *improbus diu vivit in malitia sua.* VIII, 12 (el. *كَوْلَانٌ* pr. *longitude*, *dein vita duratio*). — 2) *intrans. longus fuit.* 1 Reg. VIII, 8, *maxime de tempore: נָרַקְנָה* *longaevus fuit Exod. XX, 12. Deut. V, 16. VI, 2. XXV, 15. — 3) tardavit, distulit. Cf. arab. *نَرَقٌ* sub Kal. *Sic in formula נָרַקְנָה* *נָרַקְנָה* *Iob. VI, 11 et נָרַקְנָה* *Jes. XLVIII, 9. Prov. XIX, 11 distulit iram, patiens fuit et *μακρόθυμος*. Cf. *נָרַקְנָה* s. *נָרַקְנָה*. — 4) *moratus, commoratus est* Num. IX, 19. 22.**

בְּרַאֲגָלָה chald. i. q. hebr. Part. קִרְאָגָלָה *aptus, convenientis* (v. קִרְאָגָל no. 1). Talmud. קִרְאָגָל paravit, aptavit Schabb. XXXIII, 2, קִרְאָגָל aptus Succa XLIV, 2. Arab. قَرْأَجْلَى aptissimus, dignissimus. Esr. IV, 14: *videre detrimentum regis* אֶלְעָזָר קִרְאָגָל אֵלָיו nobis non convenit, indignum indicamus. LXX. οὐκ εἰσερχομένοις ἡμῖν. Vers. hebr. לֹא בְּכָל־עַד. R. Sal. קִרְאָגָל. Male nonnulli et rectoribus contextum non reputantes prolongandum s. tardandum.

לְגָרָגָג, nonnisi in regime^{ne} **לְגָרָגָג** (cf. *Lehrgeb.* §. 133,
 2) adj. 1) *longus*. Ezech. XVII, 3: **לְגָרָגָג** *longis*
pennis praedita (*aquila*). 2) *tardus*, in formulis **לְגָרָגָג**
 Eccles. VII, 8 et **לְגָרָגָג** *tardus ad iram, ma^gnest*
תִּשְׁעַזְעָז, patiens, de hominibus Prover. XV, 18. XVI, 32,
 excribus de Deo Exod. XXXIV, 6. Num. XIV, 18. Ps.
 LXXXVI, 15. CXLV, 8. Jon. IV, 2 ect. (Respondet
 syr. **لَمْوِيْنِ** *لَمْوِيْنِ* patiens, **لَمْوِيْنِ** *لَمْوِيْنِ*, 20me *بَرْ*
 patientia, sam. **لَمْوِيْنِ** *لَمْوِيْنِ* • **רַמְחָנָה**, chald. **רַמְחָנָה**,
 acthiop. **لَمْفِهْ**: **رَمْلَهْ**: arab. *ذُرْ أَنْسُولْ* *longus* i.e.
 longanimus Cor. XL, 3. Cf. Rad. in Hiph.). Semel **לְגָרָגָג**
 est *nu* **מְאֹנְגָּזָה** patientia Jer. XV, 15. Opp.
לְגָרָגָג.

לְגָדֵל f. **אַרְכָּה** adj. *longus*, de spatio Job. XI, 9, de tempore 2 Sam. III, 1.

לְבָנָה chald. fem. *longitudo, perennitas*, de tempore Dani. IV, 24. VII, 12.

אַרְבָּה et אַרְבָּה (in nonnullis libris aliquoties, sed invita Masora **הַרְבָּה**,) v. J. II. MICHNAELIS ad Jer. XXX, 17 l. 1) *fascia*, quam *sanando vulneri applicare* solet medicus (v. rad. no. 1). בְּקִרְבָּה קִרְבָּה applicatur fascia alieui i. e. sanatur vulnus eius Jer. VIII, 22. Neh. IV, 7 (1). 2 Par. XXIV, 13, et in Iiph. קִרְבָּה קִרְבָּה applicavit fasciam alieui s. sanavit vulnus eius Jer. XXX, 17. XXXIII, 6. Hac vero formula ubique metaphoricus intentum de restituenda republica Jer. I. c. de moenibus resarcientis 2 Par. Neh. I. l. c. c. Hinc 2) *sanatio*, *salus*. Jcs. LVIII, 8: פָּנָצֵת תְּהֻנָּה וְקִרְבָּה salus tua cito germinabit. Usum secundarium habent etiam Arabes, quibus קִרְבָּה est detumnum vulnus et mitigato dolore sanari coepit sec. Dschauh., קִרְבָּה sanatio vulneris. Veram autem huius locutionis virtutem plane neglexerunt recentiores, quibus קִרְבָּה est vel *sanatio*, quae lente tardeque fieri solet (Schult. ad Prov. XXVIII, 2), vel *cicatrix* a vulnere entis longius producta (Mich. in Supplenum.), vel *prolongatio* sc. *vitaes* (Simonis Lex.).

גַּנְ N. pr. urbis Babylonicae ad Nimrodi imperium pertinens Gen. X, 10. Et vett. intpp. Pseudoj. et Targ.

Iliceros, Illicron, et Ephraemus. *Syrus Edessam* Mesopotamiae intelligent, quorum auctoritatem non satis caute sequitur J. D. Michaëlis in Spicileg. I, 220 sq. Etenim nescio an veriorum sententiam ante eum dixerint *Salmas*, ad Sol. p. 1194. BOCHARTES in Phaleg IV, 16 aliisque, nimirum *Erech* esse *Arecaem* s. *Areccam* urbem in Babyloniac et Susianae confiniis sitam, de qua Annian. Marcell. 23, 21: *Hus tractibus Susiani iunguntur, apud quos non multa sunt oppida. Inter alia tamen eminet Susa sapere dominicum regum et Arsiana et Sele et Aracha*, quamque Ptolemaeus (VI, 3) Susianae urbis annumerat et in Tigridis ripa sub ge. longit. 80° , 10° latit. 32° , 40° ponit. Eiusdem mentio latet fortasse in campis *Arectaets* vel, ut volebat Scaliger, *Areccaeis Tibulli* 4, 1, 142, et in *Ardeccaea* (أَرْدَقَاءُ) Herodoti, 1, 185 (coll. VI, 119), qua de re tamen accuriatorem disputationem horum scriptorum interpretibus relinquimus. Cf. עֲרֵדָה. Eiusdem nominis urbem habes in Palæstina (v. עֲרֵדָה) et prope Tadmor (תָּדְמָרָה) Schult. ind. geogr. v. Sachna.

אַרְבָּא N. gent., incola urbis vel regionis קָרְבָּא, in finibus tribus Ephraim (Jos. XVI, 2) querendae, a cognomine Babyloniac oppido diversae Jos. l. c. 2 Sam. XV, 32, XVI, 16.

אַרְבָּא chald. Plur. אַרְבָּאִים nom. gent. ab קָרְבָּא Gen. X, 10 *-b'reenses* (scil. J. D. Michaëlem *Edessam*) Esr. IV, 9. Waw ante terminacionem וְ insertum videtur, ut alibi nonnumquam apud Aramaicos ante terminacionem pluralem, ut קָרְבָּא plur. קָרְבָּאִים, קָרְבָּאִים plur. קָרְבָּאִים, nisi forte conferenda sunt gentilitia Aethiopum in awi excentia.

אַרְבָּא c. Suff. אַרְבָּא m. *longitude* Gen. VI, 15. Exod. XXVI, 2 sq. XXVII, 1 sq. Ezech. XL, 7 sq. et saepissime קָרְבָּא longeuitas Ps. XXI, 5. XCII, 16. Prov. III, 2, 16. סְבָבָא quādūm vivō Ps. XXIII, 6. קָרְבָּא patientia Prov. XXV, 15. Cf. rad. in Hiph. et קָרְבָּא.

אַרְבָּא chald. *genu* v. rad. בָּבָא.

אַרְבָּא radix incerta, probabiliter i. q. רֵם *altus* fuit, cf. קָרְבָּא intumuit, extulit se, et nomen קָרְבָּא.

אַרְבָּא st. constr. קָרְבָּא N. pr. 1) *Aramaea*, *Aramaei* s. *Syria*, *Syri*, c. c. verbo masc. sing. 2 Sam. X, 13. 15. 18. 1 Reg. XX, 26, plurali 2 Sam. X, 17. 19. 1 Reg. XX, 20, rarius c. sing. fem. Jes. VII, 2. Ezech. XXVII, 16. 2 Sam. X, 11 (quae structura l. l. c. c. a terra ad incolas translatā est). Secundum stemma mosaicum Syri ad Ara-

mum referuntur, Semi filium (Gen. X, 22. 23), i. e. populi semiticis annumerantur, neque hinc contradicit alias Genesios locū (XXII, 21), de quo infra (no. 2). Nomen hebraicum tamen regionem magis quam virum denotare videtur, licet etymon incertum sit: possit enim *terram altam* s. *montanam* reddere, qualis est Syria maritima et proprie dicta, vel *desertam* (coll. קָרְבָּא et קָרְבָּא terra desolata, nisi hoc est a gr. ἡρμός), si forte a platiore et mediterranea eius parte hoc nomen prolectum fuerit. Græcis etiam antiquum et domesticum hoc Syriæ nomen non prorsus ignotum fuit. Mentionem eius habens apud Homerum (Il. 2, 783: εἰν' Ἀράβωντς). Hesiod. Theog. 301, Pind. fr. V, 3^{pr}. 17 Heyne, ad quac loca ita commentator Strabo XIII, 4 §. 6 (p. 627 Casaub.): οἱ δέ τοις Στρατοῖς Ἀράβωντς δύονται, οὐς τὸν Αραμαῖον λέγονται καὶ XVI, 4 §. 27 (p. 785 Casaub.): λέγε δὲ καὶ τοὺς Ἀράβους ὡς ποιηταὶ οὗς φησιν Ἡσσωδίους δέχονται δεῖν, την τόπον τοια τῆς Συρίας ή τῆς Κιλικίας η ἄλλης τοιοῦ γῆς: ἀλλ' τὴν Σεβανίαν αὐτῆς. Ιουναῖοι γένοι εἰν αὐτῇ. Τόπῳ δοις Ἐλλήνες Αραμαῖον έπάλουν ή Ἀράβους. Aramaeas tamen nomen latinum patet, quam Syriæ, et Mesopotamiam quoque complectetur, quanquam Plinius (V, 13 §. 12) et Mela (I, 11) Syriae eundem adeoque etiam maiorem ambitum tribuant (cf. *Mesopotamia Syriae* Gen. XXVIII, 6 LXX), nimirum Assyriam quoque sub ea comprehendunt. Fuerunt etiam inter recentiores (J. D. Michaëlis comment. soc. Gotting. XVI, p. 99 sq. Spicileg. II, 119. Wahl's *Asien* I, 303 sq. Jahn's *Archaeol.* I, 1, 50), qui Aramaeae V. T. fines ultra Tigridem extenderent, et partim ad scriptores quosdam Syros (Assenm. I, 353. 354 cf. Michaëlis ad Castell. v. קָרְבָּא), quibus לְבָבָא est Assyriæ pars, partim ad loca quaedam biblica (Jes. IX, 11. Jer. XXXV, 11) minus recte intellecta provocantes eam Aramaeae partem, quae ultra Tigridem sita sit, *Aram Beth-Rēchob* 2 Sam. X, 6 vocari existimarent (coll. קָרְבָּא בֶּתְרֶכֹּב Gen. X, 1): sed (quod ipse MICHAELIS postea intellexit, Suppl. p. 127) invito usi linguae hebraeae, in qua קָרְבָּא et קָרְבָּא diserte discernuntur (Gen. X, 22), et circa necessitatem. Ubi simpliciter ponitur קָרְבָּא, plurimum intelligitur Syria occidentalis s. proprie dicta Iudd. III, 10, 1 Reg. X, 29. XI, 25. XV, 18, 2 Reg. V, 1 sq. imprimis Damascena Jes. VII, 1. 8. Amos I, 5, accuratius קָרְבָּא בָּבָא vocata 2 Sam. VIII, 5. 1 Par. XVIII, 5; ubi Mesopotamia intelligenda est, dici solet קָרְבָּא בָּבָא Syria intermaris Gen. XXIV, 10. Deut. XXIII, 5. Iudd. III, 8. Ps. LX, 2 (coll. 2 Sam. X, 16: אַרְבָּא בָּבָא קָרְבָּא planities Syriae Gen. XXV, 20. XXVIII, 2. 5. 6. 7. XXXI, 18. XXXIII, 18. XXXV, 9. 26. XLVI, 15 et ellipt. יְהִי XLVIII, 7, raro simpliciter קָרְבָּא Num. XXIII, 7, si accurati descrip. præcessit (cf. קָרְבָּא). Syriae occidentalis (non Mesopotamia, ut vulgo volunt) præter Damascum tem. Lore Davidis alia quædam regna inveniuntur אַרְבָּא בָּבָא (v. אַרְבָּא בָּבָא בָּבָא), קָרְבָּא בָּבָא (v. קָרְבָּא בָּבָא), קָרְבָּא al. quea tamen posthæ Damasci regibus parebant (1 Reg. XX, 1).

ארמי - ארכן

E vett. interpp. Targumistae retinunt סְרָגֵן, Alex. et Vulg. sere ubique Σύρος, Syriam reddunt, Saad. aliquoties Armenian Gen. x. 22. XXXI, 20. Jes. VII, 5. IX, 11, vel nominius similitudine deceptus, vel traditionem quandam de caucasia Syrorum origine secutus (Amos IX, 7). Singularis vero est Syrus interpres (modo is unus idemque est in toto V. T.) qui raro retinet סְרָגֵן (Num. XXIII, 7. Ies. VII, 1. 8. Hos. XII, 13. Amos I, 5), plerumque et mira constanter in libris historicis (Iudd. X, 6. 2 Sam. VIII, 6. 12. XV, 8. 1 Reg. X, 29. XI, 25. XV, 18. XX, 1. 2 Reg. V, 1 sq. 2 Par. I, 17. XVI, 7 ect. Ezech. XVI, 57. XXVII, 16. Jer. XXXV, 11) pro eo habet סְרָגֵן Idumeam, quam scripturam etiam nova editione Londinensis perpetuo tuetur. Tam arbitrariae mutationis in causam alibi inquisitum, id modo monemus, non causam neque librariorum culpa, sed consitulo ita factum esse (cf. 2 Sam. VIII, 6), præterea nomen סְרָגֵן apud recentiores Syros ita inusitatum fuisse, ut adeo de significatione eius dubitarent. BAR BAHLUL: بَرْ بَاهْلُلْ بَرْ بَاهْلُلْ بَرْ بَاهْلُلْ

21), qui non Syriae universae (ut volunt LXX interpp.), sed parvæ tantum eius regioni nomen suum imposuisse videtur. Bene monet GOLIUS p. 78, buc fortasse pertinere arab. حَرَانٌ i. e. sec. Kami, pater Adi it. mons et aqua in
حَدَامٍ, quæ est in finibus Syriae regio. Suspicari ceterum possit *Aram* de urbe Haran κατ' ἔξοχην usurpatum esse (v. studia Bar Bahl.).

3) Aramus Asserita, filius Schemer 1 Par. VII, 34.

אַרְמָנָה N. gent. *Aramacus*, is quo occidentalis 2 Reg., V., 20 et orientalis s. Mesopotamiae incola Gen. XXV, 20, XXVIII, 5, XXXI, 20, 24, Deut. XXVI, 5. Fem. **אַרְמָנָה** Plur. **אַרְמָנִים** 2 Reg. VIII, 29 et per Aphae-resin **אַרְמָנִים** 2 Par. XXII, 5.

אֶרְכָּתִי id. sed nonnisi in fem. vel neutro אֶרְכָּתִים adv.
linguâ aramaicâ, aramaice Dan. II, 4. Esr. IV, 7.

אַרְמָנִי m. *arr., palatium*, probabiliter ab altitude dictum (v. rad.). *Jes. XXV, 2. XXXII, 14. Prov. XVIII, 19.* אַרְמָנוֹן בֵּית הַדָּמָן 1 *Reg. XVI, 18. 2 Reg. XV, 25* est *ax domus regiae*, pars cuius interior eaque altissima et munissima. *LXX. 1 Reg. sig. ἄργος οἴκων* 2 *Reg. εἰσιτορία* (fortasse ἐπὶ ἀρρόφοις) οἴκου i. e. in adyto, arce cf. ἄργος in Vers. gr. anon. pro ἡρῷ ἀρχῇ *ark*. *Iudd. IX, 49. Vulg. turris. Syr. et Arabs 2 Reg. ئَرْمَنْهَمْ خَسْرَتْ turris. Alii aedem intelligent, ut Syr. 1 Reg., vel *conclavis* interius. Chald. ئَرْكَرَأْنْ, Arabs 1 Reg. نَجْلِسْ consessus,*

Plur. constr. שְׁבָרִים (a sing. *deperdito* שְׁבָר) c.
Suff. שְׁבָרִים palatia Jer. XVII, 27. XLIX,
27. Amos. I, 4. 12. II, 2. 5. III, 9. 11. VI, 8. Ps.
XLVIII, 4. CXII, 7. Jos. XXIII, 13. XXXIV, 13 etc.

אֶרְמַנִּי (qs. Palatium) N. pr. filii Sauli 2 Sam.
XXI, 8.

لَّبَّ rad. inusit. Arab. **لَّبَّ** *agilis, alacer fuit* (fortasse etiam *gracilis*), unde **لَّبَّ** *capra silvestris*, et fortasse **لَّبَّ**.

גְּזָה (*capra silvestris*) N. pr. viri ex Horitis Gen. XXXVII, 28. 1 Par. I, 42.

אַרְזָה (in nonnullis codd. אַרְזָן) m. 1) nomen arboris, ab idolorum fabris plantatae, ut e ligno eius idola sculpta, probabiliter *pini species*, a gracilitate dicta (v. rad.) Jes. XLV, 14. Talmud. Babyl. Para fol. 96, 1: אַרְזָה אֲרַזּוֹת אֲרִזּוֹת, ad quem locum R. Tanchum annotat: חַוּנוֹעַ מִן אַלְרַז עַלְיָוֵיל וְמִנְהָה סְמִיכָה תְּשִׁירֵי. *cedri vel pini est species alta et pre- cera, unde malus narium vocatur נֶגֶב שָׂלָג נָגָר*. Ita LXX. *nurus*. Vulg. *pinus*. Chald. אֲרַזּוֹת quod idem valet, unde *aradus* אֲרָדָה *שְׁזִקְתָּה resina pini dicitur pro electro* (Boch. Hieroz. II, 869). Rabbini ep. Kimchium *אַשְׁנָוּרָה* pinus. Aliter Saad. سَنْدَلْبَانٌ quercus ilicisve species in Palæstina frequens (v. Burckhardtii itin. p. 489). *Pini cedrique* varias species tum constrictis navibus tum idolis materialium præbniisse satis constat (v. Vofs ad Virg. Ge. II, 443). *E recentioribus sunt qui ornum intelligent propter soni similitudinem, et plures etiam qui post-*

Celsium (Hierob. I, 192) conferant arab. **أَرْضٌ** i. e. sec. Abulfadilium Arabiae Petracae arbor spinosa, baccas amaras gallis similes forens, in qua *Capparis spinosa* Linn. agnoscit Sprengelius (Hist. rei herb. I, 14). Flacourtiæ sepiarian Roxb. Linkius (Schrader Journal f. Botanik IV, 152). Sed hæc arbor neque proceritate, neque ligni utilitate commendatur, quare in veterum intpp. auctoritate acquiescere malumus. — 2) N. pr. viri i Par. II, 25.

أَرْضٌ area, v. sub rad. **أَرْدَنْ**.

أَرْبَوْنَ v. **أَرْبَوْنَ**.

أَرْجَلْ (agilis) N. pr. viri i Par. III, 21.

أَرْجَلْ (id.)⁶ N. pr. hominis (sed non regis, ut habet SIMONIS in Onomast. p. 323) Jebusæ, in cuius area Salomo templum extruxit. i Par. XXI, 15. 2 Par. III, 1. LXX. *Ophra* (v. 2 Sam. XXIV, 16). Cf. **أَرْجَلْ**.

أَرْجَلْ (agilis, celer, nisi **أَرْجَلْ** est pro **أَرْجَلْ** frenatus, strepitus i. e. rivus strepens) N. pr. torrentis (**أَرْجَلْ**) cum valle cognomine, ab oriente in lacum asphaltitem se exonerans, ita ut septentrionale Moabitum, australiæ Amoritarum terminum constitueret Num. XXI, 13 sq. XXII, 36. Dent. II, 24. 36. III, 8 sq. IV, 48. Jos. XII, 1. 2. Iude. XI, 13 sq. 2 Reg. X, 33. Jes. XVI, 2. Jer. XLVIII, 20. Cf. Epiphani. adv. haeres. II, pag. 461. **Abusaines** in Pent. recte **مُوجِّب** *Mudscheb*: id enim recentius est eius torrentis altis rupibus cincti nomen, Abulfedæ etiam cognitum (tab. Syriæ p. 91) et ab editoribus temere sollicitatum. V. SEETZEN in v. ZACH *Correspondenz* XVIII, 432. BURCKHARDT itin. Syriæ Vers. germ. p. 633, et quæ notavimus ad Jes. XVI, 2.

أَرْجَلْ 2 Sam. XXIV, 20 seqn. N. pr. hominis Jebusæ, quod ibid. comm. 16 Chethibh **أَرْجَلْ**, comm. 18 Chethibh **أَرْجَلْ** scribitur, in Paralipp. **أَرْجَلْ** LXX. *Ophra*. Vulg. *Arenia*, Josepho (Antiqu. Ali, 13 §. 4) *Ogôrus*. Forma **أَرْجَلْ** appellative explicari potest *ritulus*, ut Syr. **مُؤْلِي**, reliquæ ex hac deum corruptæ esse videntur.

أَرْجَلْ f. epicoen. *lepus*, animal immundum et Judæis prohibitum Levit. XI, 6. Dent. XIV, 7. Arab. **أَرْتَب** (Forskållo p. IV عَنْبَرْ), syr. **أَرْتَب** id., neque alter vett. Vers. V. Boch. Hieroz. I, 99¹ sq., qui hoc quadrigitternum ab **أَرْجَلْ** carpsit, decepsit, et **بَيْنَ** proventus compositum esse satis probabiliter statuit.

أَرْجَلْ v. sub rad. **أَرْدَنْ**.

أَرْدَنْ chald. st. emphat. **أَرْدَنْ** 1) *terra* i. q. hebr. **أَرْدَنْ**, **أَرْدَنْ** et **أَرْدَنْ** commutatis (v. sub 2). Dan. II, 35. 39. III, 31. VI, 26. IV, 8. 12. 17. Esr. V, 11. Jer. X, 11. 2) *inferius* et adv. *infra*. Dan. II, 39: *post te surget aliud regnum* **أَرْدَنْ أَرْدَنْ** *tua inferiorius*, vel sec. Kerî **أَرْدَنْ أَرْدَنْ** adverb. *infra* te. Cf. chald. **أَرْدَنْ**, **أَرْدَنْ** *inferior* it. **أَرْدَنْ** **أَرْدَنْ** pro **أَرْدَنْ** *infra*, ab ina parte, et arab. quod Firuzab. (p. 892 Calc.) interpretatur: **أَسْفَلْ قَوْيَنْ** **أَسْفَلْ قَوْيَنْ** *inferior pars pedum in animalibus*, et *quidquid humile est*. Inde

أَرْجَلْ f. *infima* (pars), *fundus* (foveæ) Dan. VI, 25. Cf. 1 Reg. VI, 15 Targ.

أَرْجَلْ N. pr. viri i Par. VIII, 35, quod **أَرْجَلْ** scribitur Ex. 41, cf. sub lit. & p. 2.

أَرْجَلْ rad. inn. Arab. **أَرْجَلْ** terminum posuit, **أَرْجَلْ** terminus, limes, **أَرْجَلْ**: paries, murus.

* **أَرْجَلْ** Gen. X, 22. 24. XI, 10—13 N. proprie filii Sem natu tertii, cuius nepos Heber, abnepos Joctan. Cum Arpachisadus in mediis alijs regionum populorumque nominibus compareat, huius etiam viri nonen populum regionem vix simul designasse videtur, neque improbabilis est BOCHARTI conjectura (Phaleg II, 4), hanc *Arrapachitidem esse*, Assyriae regionem, Armeniae vicinam (Ptolem. VI, 1). Quac. Assyriae regio cum Chaldaeorum patria fuisse videatur (v. quac. disputavimus ad Jes. XXIII, 13), hand male coniectarunt viri docti, **أَرْجَلْ** proprio fines

Chaldaeorum notare (ab **أَرْجَلْ**, **أَرْجَلْ** terminus, et **أَرْجَلْ** i. q. **أَرْجَلْ**). Mirific certe huic conjecturæ favet Josephus (Antiq. I, 6 §. 4): *λαγησάντις δὲ τοὺς ἑνὸς Χαλδαιός καλούμενος λαγησαῖταις ὄνοματεσ, ἀρχαὶ αὐτῶν.* V. Michaelis spicileg. II, 73 sq. SCHLÖZER in *Repert. f. bibl. Lit.* VIII, 137. — In libro Judith (I, 1) Arpachadi nomen Medorum cuidam regi tribuitur.

أَرْجَلْ v. sub rad. **أَرْجَلْ**.

أَرْجَلْ comm. (at rariss masc. velut Gen. XIII, 16, imprimis ubi terra ponitur pro incolis) Jes. IX, 18. XVIII, 2. XXVI, 18. LXVI, 8 cf. *Lehrgeb.* 469) e. Sall. **أَرْجَلْ**, cum He locali **أَرْجَلْ** *terra*, arab. **أَرْجَلْ**, chald. et syr. **أَرْجَلْ**, **أَرْجَلْ**, nec non **أَرْجَلْ**. Spec. 1) *orbis terrarum*, opp.

eclo. גַּם־הַאֲרָצָה Gen. I, 1. II, 1. 4, 'et sine Art. גַּם־הַאֲרָצָה Gen. XIV, 19. 22. Ps. LXIX, 35. CXV, 15. CXXI, 2. CXXIV, 8 et גַּם־הַאֲרָצָה Gen. II, 4 coelum et terra, de universo mundo. גַּם־הַאֲרָצָה reges terrae Ps. II, 2. גַּם־הַאֲרָצָה reges terrae, termini terrae, v. צְבָא, cf. חַדְרִים וְחַדְרִים גַּם־הַאֲרָצָה orbis, quem vivi incolimus Ies. XXXVIII, 11. LIII, 8. Ps. XXVII, 13. CXLI, 6, opporeo, utpote *terrae caliginis et tenebrarum* (Iob. X, 21). Syncd. pro incolis terrae. גַּם־הַאֲרָצָה omnes homines (*calle Welt*) Gen. IX, 19. XI, 1. XIX, 31. 1 Reg. X, 24 (in loco parall. 2 Par. IX, 25: *reges terrae*). — 2) *terra continuens*, opp. mari. Gen. I, 28. — 3) *terra, regio*, Exod. III, 8: צָבֵד וְכָבֵד גַּם־הַאֲרָצָה terra melle et lacte affluens. XIII, 5. Jes. XXVI, 17: תְּמִימָה וְתִירְמָה גַּם־הַאֲרָצָה terra frumenta et vineis abundans. בְּרוּת וְבְּרוּת גַּם־הַאֲרָצָה Gen. XXI, 32, 22. תְּמִימָה וְתִירְמָה גַּם־הַאֲרָצָה Ruth I, 7; 22. צְבָא גַּם־הַאֲרָצָה Jos. XIII, 25, 1. גַּם־הַאֲרָצָה, יְשָׁעָה etc. Sequ. genit. hominis terra aliquius non solum est terra, quae aliqui pareret et subdita est, ut *terra Sihonis* Neh. IX, 22 cf. Gen. XX, 15. Iudd. XI, 13. 1 Reg. X, 6, aut consecrata (Jer. II, 7. XVI, 18. Ezech. XXXVII, 5); sed etiam ea, in qua quis habitat Deut. XIX, 2. 10. XXXVII, 12. Jes. XXIII, 10, vel natus est, *patria eius* Gen. XXIV, 4. XXX, 25. Num. X, 9. Jes. VIII, 9. XIII, 14. Jer. I, 16. Jon. I, 8. Cf. γῆ τοῦ Αἴτη Act. VII, 3 et *populus meus pro populo*, enīs civis sum, *urbis mea* i.e. *urbis patria*, *viri s. homines mei* i.e. cognati s. vv. סְבִבָּה שְׂבִבָּה, שְׂבִיבָה terra, regio postulante contextu non raro est *Palæstina zat' ḥayyār*, Joël I, 2, ut in formula גַּם־הַאֲרָצָה, צָבֵד Ps. XXXVII, 9. 11. 22. 29. XLIV, 4. Prov. II, 21. X, 50, cf. Ps. XXXVII, 3. Jes. XVI, 1, non minus tamen sic ferente orationis scie idein de aliis terris usurpatur, ut de Aegypto Exod. I, 7. 10. III, 8. VIII, 20 rel. Perperam a nonnullis amotari video, גַּם־הַאֲרָצָה plerimque terram s. terrarum orbem, גַּם־הַאֲרָצָה terram sanctam zat' ḥayyār esse, quod disserunt nonquam observatur: quamquam nonnullis in locis ut Ps. II, 2 dubitari potest, utrum orbis intelligendus sit an Palæstina. Saepè vero *terra s. regio* ponitur pro *incolis eius* (vide quae supra de sexu nominis observavimus). Jes. XXIII, 13: בְּנֵי־גַּם־הַאֲרָצָה en terra Chaldaeorum pro: *populus Chaldaeorum*. Iudd. XVIII, 30: גַּם־הַאֲרָצָה נְזָרְיוֹם usque ad emigrationem populi (sed v. s. חַדְרִים). Jes. XXXVII, 18 (coll. 2 Reg. XIX, 17). Jes. LXII, 4. LXVI, 8. Zeph. II, 5. Cf. infra Plur. גַּם־הַאֲרָצָה. — 4) *ager* (notstratum *eia Stück Land*). Gen. XXIII, 15: קְרָבָה אֲרָצָה גַּם־הַאֲרָצָה *ager quadringeritorum argenti siclorum*. Exod. XXIII, 10: per sex annos *agrum tuum conseras*. Sequ. gentil. urbis vel montis *ager* i.e. *territorium eius*. גַּם־הַאֲרָצָה Iob. VIII, 1. — 5) *humus, solum terrae*. Cum He locali גַּם־הַאֲרָצָה (Milel) *humus*, in frequentissima formula גַּם־הַאֲרָצָה Gen. XXXIII, 5. XXXVII, 10. XXXVIII, 9. XLII, 6. Hinc poët. *reptilia terrae* i. q. בְּרַכְתָּה גַּם־הַאֲרָצָה alloquere terram i. e. *reptilia*

terrac, parall. *pisces maris*, coll. Gen. IX, 2. 1 Reg. V, 13. (Arab. حَمْلَةٌ humili, inferius, v. sub גַּם־הַאֲרָצָה; أَرْضٌ humili, depressus fuit. Ad Iob. I. c. cf. etiam arab. أَرْضٌ humili, verniculus ligna excedens, de quo Golius p. 71: „lumen esse volunt quidam أَرْضٌ humili terrae, cuius in Corano est mentio, et hinc illi inditum nomen, Dem.“). — 6) *terrae elementum, partes terreae, scoriae (metalli)*. Ps. XII, 7: *argentum purgatum in officina גַּם־הַאֲרָצָה a partibus terrae i. e. scoriis*.

Plur. גַּם־הַאֲרָצָה *terrae, regiones* Gen. XXVI, 3. 4. Levit. XXVI, 36. 39. גַּם־הַאֲרָצָה omnes regiones s. provinciae Israhel. 1 Par. XIII, 2. 2 Par. XI, 23. גַּם־הַאֲרָצָה *terrae saepe, praesertim in sequiore Hebraismo, zat' ḥayyār* ponitur de terris gentilium (cf. גַּם־הַאֲרָצָה v. e. גַּם־הַאֲרָצָה populi terrarum (profanarum) 2 Par. XIII, 9. XVII, 10. Est. IX, 1. 2. 11. Neh. IX, 30. X, 29. גַּם־הַאֲרָצָה regna regionum (ethnicum) 1 Par. XXIX, 30. 2 Par. XII, 8. XVII, 10. XXXII, 13: גַּם־הַאֲרָצָה numquid potuerunt dii reliquorum terrae popularum? Origines quasi et inenarrabili huic loquendi consuetudini habes in his Ezechielis locis, V, 6. XI, 17. XII, 15. XX, 23. XXII, 15. XX, 32. XXII, 4.

Not. Ille paragogicum in גַּם־הַאֲרָצָה (Milel) plerumque est Ille locale, at nonnquam etiam Ille paragogicum poeticum, et גַּם־הַאֲרָצָה non diversum ab גַּם־הַאֲרָצָה Iob. XXXIV, 13. XXXVII, 12. Jes. VIII, 23. Quominus pro feminini forma illud habeas, prohibet accentus in penultima positus (Lehrgeb. §. 127, 1).

גַּם־הַאֲרָצָה N. pr. *viri*, qui Sinrii regis palatio praefectus erat. 1 Reg. XVI, 9.

גַּם־הַאֲרָצָה st. emphat. גַּם־הַאֲרָצָה chald. i. q. גַּם־הַאֲרָצָה *terra*, littera ג in duriorem p. mutata, Jer. X, 11 et crebrius in Targg. et in cod. Nasaraco.

גַּם־הַאֲרָצָה fut. גַּם־הַאֲרָצָה, imp. אָגָרָה Iudd. V, 23 et גַּם־הַאֲרָצָה Num. XXII, 6 *exsecratus est*, sec. A. Schult. et Scheidum pr. abegit, propulit, coll. arab. גַּם־הַאֲרָצָה *propulsio, abactio*, cui conjecturae vero non multum est tribendum: radici enim hebraeae respondet potius גַּם־הַאֲרָצָה abhorruit, detestatus fuit. Constr. e. acc. Num. XXII, 6. XXIII, 7. Malach. II, 2. Iudd. I. c. Iob. III, 7: וְמַה גַּם־הַאֲרָצָה qui dies exsecrantur. Significatur praestigiorum genus, qui imprecationibus suis efficeri posse credebantur, ut alii dies fausti, alii infasti essent et mercede ad hoc conducebantur. Gen. III, 14: בְּרַכְתָּה גַּם־הַאֲרָצָה diris derota esto ab omni bestia i. e. omnes quadrupedes tanquam bestiam nefandam

dirisque devotam te defugiant (cf. **v. 7** et **v. 10** et sub **v. 7**)
Deut. XXVII, 15 sq. XXVIII, 16 sq.

Niph. pass. Part. נְהָשָׁה Malach, III, 9;

Pi. אָרֶב part. צְאַרְבָּה 1) i. q. Kal.

2) execrationem et qui hanc insequitur interitum efficit s. peperit. Num. V, 22: בְּמִזְבֵּחַ תָּשּׁׂוּ נְתַנְּתֶנְתֶּן aquae, quae potae uxori adulterae et perimac interitum sunt.

Hoph. fut. ־ַיְלָה pass. Num. XXII, 6.

הברא**ה** אָרְבִּי

בָּרָה f. constr. בָּרָה exsecratio, dirae, Deut. XXVIII, 20. Prov. III, 33: בְּרוֹתָה וְרוֹתָה בְּרוֹתָה dirae Jehovahe incumbunt domui seculis. Malach. II, 2. Plur. Prov. XXVIII, 27.

* **ԱՐԵ** nomen regionis in media fere Armenia Araxem inter lacusque Wan et Ormia sitae (2 Reg. XIX, 57. Jes. XXVII, 38), etiamnam ab Armenis Ararat (**Արարատ**) dictae, in eius montanis (**Արես**, Sam. V^{II} 33) area Noachi substitut (Gen. VIII, 4); nonnumquam ampliore significatu de tota Armenia (**Արարակ** Jer. LI, 27). Regionis, non montis, proprium nomen esse statuit etiam Moses Chorencensis in comp. geogr. univ. p. 46. 52, ubi etymon nominis repetit ab պարսի

արայի *Araji arat* i. e. *Araji* (*Armeniae regis antiquissimi, quem Semiramis acqualē faciunt*) *macula*, quod verumne sit an falsum, non definitus, quanquam armenica nominis origo certissima est, v. Schröder in thes. Ling. arm. p. 55. *Mōsis Chorenensis hist. armén.* ed. Whiston p. 289. 308. 358. 361. E vett. interpp. *Armeniam redditum in Gen. et 2 Regg. Aqu. Symm. Theod. Vulg.* ap. *Jes. Alex. et Hieron.* in comment., ap. *Theodoretus*; interpretes vero orientales paucē constanter **గործառնութեան**, **օբակ**, **օբակա** i. e. montes *Gordyeni* s. *Gordyene*.

dyaci. Unus Samaritanus, Arabum fabulas secentis, **ԱՐԴՅՈՎԻ** i. e. سرندیب Ceylan. Illi egrege inter se conciliant, modo menineris, montes Gordiacos (de quibus v. Cellarii notit. orb. ant. II, 382) ad Armeniam pertinere. Hinc Berossus ap. Jos. Arch. I, 3 §. 6: λέγεται δὲ καὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ Λαμένᾳ πόρῳ τῷ οὐετι τῶν Κορδιάτων ἐπιμέρος τι εἶναι, etibid. Nicol. Damascenus: ἔστιν πλευτὴν Μινιάδα (v. ۷۲) μέρα ώρος κατὰ τὴν Ιούνιαν. Β. γε (navigium), Joach. Schroederius coniicit Μίνιας v. inflra) λεγόμενον εἰς δὲ τολμῶν σωμαγόντας ἐπὶ τοῦ καταλιπούντος λογοτοχοῦ περισσοῦσιν, καὶ τινὰ ἐπὶ λάρυγκος ὄργανον εἰς τὴν ακροφειαν ὀξεῖται, καὶ τὸ κείμενα τῶν ἔπων ἐπὶ ποκή σωθῆται. Γένοιο δὲ ἀνάστος, ὃν τινα καὶ Μοῦσοὺς ἀεργανταν διανθίσαντας τονοθέτεις. Cf. ad Gen. praeterea Abyd, et Melchon ap. Euseb. IX, 12, 19, at Jos. Berossum ap. Jos. Arch. X, 2, qui in iisdem historiis *Armeniam* memorant. Hodie Armeni Ararat nomen κατέχουν tri-bumunt monti praecelso, septem paene milliaribus germanicatis ab austro (non ab oriente, ut apud Chardjinum) urbis Erivan-

trans fluvium Araxen sito, aeternis nivibus tecto, quem
præterea Armeni *Macus*, Persæ *Kuhî Nach* i. e. mon-
umentum Noachi nuncupant. V. WANG *Ziten* p. 518. 806 sq.
MORIER second Journey p. 312. KER PORTER Travels
Vol. I. p. 178 sq. Altam traditionem sequuntur Moslemi,
quibus mons Noachi est Cor. XI, 46 in provincia
Kurdestani. e. Assyria veterum v. N'HERBETOT et Coss.

τις rad. inusit., unde *τίτας λεγού*

לְבָרָךְ f. Ps. XXI, 3: **לְבָרָךְ תִּתְבֹּאֵךְ** (parallel. **לְבָרָךְ** **desiderium labiorum eius.** LXX. **δέησις τῶν γε-
λεών αὐτοῦ.** Vulg. **voluntas labiorum eius.** Syr.
تَمْرِيدٌ **تَمْرِيدٌ** **praeparatio labiorum eius** i. e. **preces**

(v. Dathe ad Psalt. Syr. X, 17). Cf. arab. **جَعْلَة** concupivit, avidus fuit impr. cibi et de permutatione radd, **جَعْلَة** et **جَعْلَة** p. 2. Hebreici interpres conferunt **גְּזַעֲלָה** i. e. potestas, parum apte ad contextum, e quo uno conjectram faciens Chald. reddit **גְּזַעֲלָה** declaratio. Recentiorum nonnulli conferunt **גְּזַעֲלָה** domini, sed hoc vocabulum Hebreici scribunt **גְּזַעֲנָה**, v. sub hac rad.

VII, 7 et **אַגְּדָתָהָרָא** IV, 7 nomen proprium nonnullorum Persiae regum, a Gracis *Agrægëtis* scriptum, ab Armenis *Արտաշիր*, a recentioribus Persis *اردشیر*, *ارتشیر*, ab Antiquioribus in inscriptionibus Nakschi Rustam apud Niebuhriam (itit. T. II. tab. 27)

No. 1. 22222222

No. 2. 2222 8332

U 2

i. e. (interprete *Silv. de Sacy in Mémoires sur diverses antiquités de la Perse p. 100*) Ἀρταχσάτρα *Artachschetr Artachschatra*, unde r et s permisit litterisque transpositis ortum est *Artachscharta* et hebraicum *Artachschast*, *Artachschastra*.

Quod ad etymon huius nominis attinet, Herodotus (VI, 98) Ἀρτάξης tradit idem esse quod μέγας ἀργός, qua quidem in re gravissimi scriptoris auctoritatem panis confirmare placet. Ac primum quidem syllabam *Art*, recentioribus Ἀρτ, fortitudinis potestatem habuisse alia quoque habemus testimonia. Iesych. Αρταῖοι, οἱ ἄρωτες, παιδὶ Ηέρωις. Ibid. Αρίας, μέγας ταῦλαυπός, cf. Alberti I, 552 et Herod. VII, 61. Steph. Byzant. de urbibus p. 173: Ἀρταῖοι δὲ Ηέρωις, μέσης οἱ Ἑλλήστοις πάντωσιν αὐτούσιοις ἀρθρωτοῖς ἄρωτες καλοῦσι. Repertur haec significatio in multis praescritum antiquioris aevi nominibus propriis v. c. Αρταβίης (Ἀρτεβίς murus fortis), Αρταβίης (Ἄρτεβις gladius fortis), *Artaphernes*, *Artabanus* al. (v. indd. ad Herod. Arrianum, Ctesiam), conf. et recentiori lingua ارداپل (Ardaibul), *Ardibeschel* al. In hodierno linguae usu اردا (Arda) habet *iracundiae*, *violentiae* et *irae* potestatem (وَقْبَمْ وَفَتْقَمْ sec. Borhani Katī), quae a fortitudinis notione non magis abest quam sacerdanicum et malaicum *arta* ارت, حُرَّا *opes*, *divitiae*, *thesaurus* (v. Paul. a Barthol. Viacarana p. 188), coll. vec.

אָשָׁר et אָשָׁר. Altera nominis pars ex veteris linguae usu *regem* designat, ut Zendicum *khschetro*, *scheatra*, sanskr. *khschetra*, *khschetrien* (Viacarana, ibid.), unde sensim obortae formae recentiores caeque molliores *scheher*, *schir*, *schar*, *schach* (v. St. Martin, Journal asiatique 1823, p. 78, et cf. supra sub אָשָׁר אָשָׁר dicta): neque tamen taxandus videtur pater historiae *magnum bellatorium* reddens. Eam enim ipsam vocabuli indopersie *khschetra*, *khschetria* veram et primariam significationem fuisse, ostendit sacerdanicum *khschatra* ordo militum s. bellatorum. V. supra s. אָשָׁר אָשָׁר.

Duo, secundum alias tres, huius nominis reges memorantur in V. T. 1) Antecessor Darii (*Hystaspis*), qui Judacos, ne in templo exstrundo pergerent, votabat (Esr. IV, 7, 8, 23 coll. 24). Non potest non *Pseudo-Smerdes* is fuisse, quem Artaxerxes nomen (etsi a Gracis non memoratum) cum regio imperio adoptasse suscipio. Etenim si hinc Artaxerxem I. s. Longimanum et Darium, quo regnante templum postea absolutum est, Darium Nothum fuisse dixeris, id quod J. C. SCALICERO placuit (de emendat. temp. lib. VI), a temporum rationibus aberrabis, quandoquidem Scrubabel et Josua templi exstructi tempore superstites fuisse dienuntur (v. Zach. III, 1 sq. IV, 3 sq. Hagg. I, 1 sq. II, 1 sq. 20 sq.), quod sub Dario Nothe (424 - 404 a. Chr.) fieri non potuit. — Haud dubie diversus est 2) isto *Artaxerxes*, cuius septimo anno Esras coloniam suam in Palæstinam duxit Esr. VII, 14, 7, 11, 12, 21. VIII, 1, Esr. apocr. VIII, 1. Non dubitans Artaxerxem I s. Longimanum intelligo, neque vero

duce Josepho Antiqu. XI, 5 §. 1 Xerxem, eniū nomen biblicum est אָשָׁר אָשָׁר. Josephi enim, qui etiam Nehemiam Xerxis acqüalem facit ciusque regno XXXV annos tribuit, plane nulla est in hac historiae parte auctoritas (v. J. D. Michaelis ad Nehem. II, 2): neque magis valet aliud pro Xerxe argumentum, quo in libro Esrae cum *vix* praepermitti potuisse censem. Vide quae contra JANNUM (Einleit. in das A. T. II, 1. p. 276) aliosque recte disputavit BERTHOLDUS (Einleit. III, 989 - 91) coll. J. D. Mich. ad Esr. VIII, 1. — Idem Longimanus est 3) *Artaxerxes*, a cuius anno vigesimo ad trigesimum secundum Nehemias Judacae praeerat, Neh. II, 1, V, 14. XIII, 6. Josephus (Arch. XI, 5) iterum Xerxem intellegit: alii dubitanti, situe Artaxerxes Microm intellendus (v. Michaelis I. e.). Namque hoc assumto narratio de Jojada summi sacerdotis filio, propterea quod cum Sanballate affinitate iunctus erat, Hierosolymis pulso (Neh. XIII, 28, 29) cum simili Josephi relatione (Arch. XI, 8) conciliari possit (v. אָשָׁר אָשָׁר). Sed obstant aliae rationes. Nimurum Neh. VIII, 9, X, 2 Esras et Nehemias simul Hierosolymis fuisse dicuntur (insi forte Nehemiae mentionem ibi interpolatam putas), quod fieri vix potuit, si Esras anno CCCCLX, Nehemias anno CCCLXXXIV a. Chr. Hierosolymo venisset: praeferca pontificum successio uni Longimano favet, siquidem Nehemiae tempore hoc munere fungebatur Eljaschib, Josuac Cyri coaevi nepos, (Neh. III, 1. XII, 10, 11. XIII, 4, 7), postea ad Alexandrum usque tres, Jojada, Jonathan et Jaddua, Alexandri acqualis. Cf. BERTHOLDUS I. c. p. 1004.

—————
תְּבִנָה rad. inuisit. probabilitate i. q. אָשָׁר ligavit.
Hinc

אָשָׁר אָשָׁר (quem Deus obligavit sc. voto) N. viri e tribu Judae, 1 Par. IV, 16.

—————
תְּבִנָה (votum Dei) filius Gilcadi Num. XXVI, 31, Jos. XVII, 2. 1 Par. VII, 14. Patron. est אָשָׁר אָשָׁר Num. 1. c. Cod. Sam. אָשָׁר אָשָׁר.

—————
תְּבִנָה c. Suff. אָשָׁר Job. XVIII, 5, אָשָׁר Jes. L, 11 com. (sed raro masc. Job. XX, 26. Ps. CIV, 4. Jer. XLVIII, 45 cf. locum parallelum Num. XXI, 28 et de sexu vocabulorum ignem significantium Lehrgeb. 516 not.) ignis. אָשָׁר אָשָׁר igne cremavit, fort. pr. absorpsit (v. אָשָׁר אָשָׁר, הַלְשׁוֹן, שְׁמַעַת ignem admovere rei, incendium excitare, v. sub his verbis. Num. XXXI, 23: רְבָנָה אָשָׁר אָשָׁר quidquid ignem fert, nimurum metallam, vasa aenca. Scimil de igne in fontibus latente vel de igniario Gen. XXII, 6, 7. — Spec. 1) ignis Dei, ignis de coelo delabens saepe dicitur de fulguribus. 1 Reg. XVIII, 38: אָשָׁר אָשָׁר אָשָׁר אָשָׁר וְאָשָׁר אָשָׁר et de-

edit ignis Jehovahe de coelo et comedit holocaustum cum lignis. 2 Reg. I, 10. 12. 14. Job, I, 16. 2 Par. VII, 1, cf. Exod. IX, 23. Ps. CV, 32. CXLVIII, 8 et pers.

אַשְׁשָׁנָם ignis coeli i. e. fulgor. Ex opinionibus Hebreorum, imprimis quales in Pantateuchio adumbrantur, ipsum summum munus *igne magno et comedente*, quod in deserto Sinaitico sub rubi flagrantis (Exod. III, 2 sq.) et columnae igneae (פָּתָח נֶגֶד) specie comparnerat, circumdatum erat et quasi velatum, ita ut e medio eius audiarentur verba divina (Exod. XIX, 19. XXIV, 17. Deut. IV, 15. 33. 36. V, 4). Ex hoc igneo Dei velamine (הַמִּזְבֵּחַ) nonnunquam ignes profluisse et modo accenso sacrificio singulare divini favoris (Lev. IX, 24), modo interfictis impiis irae institueque ultricis documentum edidisse legimus. Lev. X, 2: וְהַנִּזְבְּךָ פָּתָח נֶגֶד וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה et egressus est ignis a facie Dei et comedit eos. Num. XVI, 35: וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה. Vers. 3. Gen. XI, 24. Ps. L, 3: לְכֹל אֶת־יְהוָה שָׁמָן: NCVII, 3. Sacrificia in altari nonnisi sacro hoc igne cremari debebant: *ignem profanum* (הַמִּזְבֵּחַ) in altare delatum morte lucubrae sacerdotes (Lev. X, 1. Num. III, 4. XVII, 2. XXVI, 61). — 2) Alibi ignis figurate dicitur de *Dei ira et furore*. Virg. Aen. II, 575: *exarsere ignes animo, subit ira, cadentem Ulcisci patriam*. Deut. XXXII, 22: וְהַנִּזְבְּךָ שָׁמָן יְהוָה וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה ignis exarsit in *ira mea*. Jer. XV, 14. XVII, 4; Jer. IV, 4: וְהַנִּזְבְּךָ שָׁמָן וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה ne prorumpat sicut ignis furor meus. XVI, 12. Thren. II, 4. Nah. I, 6; וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה ignis irae mae Ezech. XXII, 21. 31. XXXVIII, 19, 20; וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה XXXVI, 5. Zeph. I, 18; Deut. IV, 24: *Jehova deus tuus tuus נֶבֶל תְּהִלָּתְךָ נֶבֶל תְּהִלָּתְךָ* est ignis comedens, deus aemulus i. e. sui cultus propaginator acci- mens. IX, 3. cf. Ps. XVIII, 9. LXXXIX, 5. LXXXIX, 47. 3) Simili figura ignis apud homines etiam transferatur ad internum animi ardorem. Jer. XX, 9. mecum cogitabam: non memorabo illud (verbum Dei), nec loquar ultra eius nomine, וְהַנִּזְבְּךָ שָׁמָן וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה sed erat in corde meo sicut ignis ardens conclusus in ossibus meis. Ps. XXXIX, 3, 4: obmutui silentio . . . . . sed incaluit cor meum intra me, וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה in aestu meo exarsit ignis. 4) Transferunt ad *bella*, ita ut igne consumi sit i. q. bello confici, absumi. Num. XXI, 28: *ignis procedet ex Hesbone . . . ut comedat urbem Moab*, audaci figura pro: bello in Amoritis coerto peribit etiam Moabitum regio. Jerem. XI, VIII, 45. Judd. IX, 15. 20. Jes. X, 16. XXVI, 11. Ps. XXI, 10. LXXVIII, 63. Zach. XI, 1. Nah. III, 15. וְאַתָּה accendit ignem, metaph. pro bello tumultu excitavit. Jes. L, 11. Eadem figura Arabum poëtis quam familiarissima est, velut in his locutionibus: وَعَنْ نَارٍ لِّلْحَرَبِ شְׁבַّ أَنْجَرַבْ accendit ignem ad bellum Cor. V, 69; شَتَّتْ أَنْجَرַبْ accen- dit bellum et intrans. شَتَّتْ أَنْجَرַبْ ardet bellum (v. van Waenen in disserit. Lugd. p. 794 et Abulf. Ann. III, 320); شَتَّتْ ignis mortis, pro bello Ibn Dorcid 87 Scheid.;

صلی ذر الحرب ignis procliorum Har. XXI, 210 de Sacy; terrori igne belli, de strēnno milite (Schult. ad Hamas. 329, ad Menken. I, p. 53), معسر الحرب rutabulum bellii i. e. concitor eius est. cf. Zohairi Moall. 30, Schult. ad Ham. 381. 455 (t e scriptt. Syr. Barhebr. 333. — Ignis et incendio 5) Hebrew quodvis exitium designant, tum hominum, tum rerum, Job. XV, 34. XX, 26. XXII, 20. XXXI, 12. Jes. I, 30. XXX, 30. XXXIII, 11. 14. XLVII, 14. Thren. II, 5. Ille transit per ignem et aquam proverbio dicitur pro: summa quaevi pericula subiit. Ps. LXVI, 12. Jes. XLIII, 2. — 6) *Solis fervor* Joel I, 19. 20. II, 3. 5. — 7) *splendor* (cf. סָלָל) v. c. armorum Nah. II, 5. וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה ignei splendoris gemmæ Ezech. XXVIII, 14. 16, cf. Stat. Theb. II, 276: *arcano florentes igne smaragdi*, Martial. XIV, 109 *scythici ignes pro smaragdis scythicis*.

Not. E populis cognatis Chaldaici et Nasoraci habent שָׁמָן emphat. שָׁמָן ignis, febris, Syri שָׁמָן vel שָׁמָן febris (v. Schaaf.), Aethiopes שָׁמָן: gen. comm. *ignis*; Arabes et Syri contra pro *igne* frequentant شָׁמָן. In radice vocis hebreacæ indaganda frustra allaborarunt Etymologi. Fac enim, comparandum esse arabicum شָׁמָן ignis et שָׁמָן pro שָׁמָן positum esse, huius tamen ipsius verum etymon latet. Nos primitivis illud annume- rare non dubitamus.

שָׁמָן chald. st. emphat. שָׁמָן id. Dan. VII, 11.

שָׁמָן sem. i. q. שָׁמָן, ut in lingua chald. v. not. ad שָׁמָן. Jer. VI, 29 Chethibhl: שָׁמָן נֶגֶד ab igne eorum plumbum sc. absuntur. Masorethae, formam femininam non agnoscentes, legere inebit שָׁמָן שָׁמָן igne ab- sumitur, parique modo hæc verba accepere LXX. Vulg. Syrus contra id quod in textu est vertendo expressit.

שָׁמָן constr. שָׁמָן plur. constr. שָׁמָן m. *sacrificium*, dictum ab igne, quo crematur, q. d. *ignis sacri pabulum*, Deo *cremandum* (cum paragego הַמִּזְבֵּחַ, cf. שָׁמָן, הַמִּזְבֵּחַ). Complectunt hæc vox omnia sacrificiorum genera, adcoque semel de sacrificiis non *cremandis* o- currit (Levit. XXIV, 7. 9). Creberrima est in nonnullis formulis-ritualibus, ut שָׁמָן שָׁמָן שָׁמָן *sacrificium grati odoris Domino* Lev. I, 9. 13. 17. II, 2. 9. III, 5. XXIII, 18. Num. XV, 10. 13. 14. XXVIII, 24, vel שָׁמָן שָׁמָן שָׁמָן Exod. XXIX, 41. Lev. VIII, 21. 28. Num. XXVIII, 6. XXIX, 6, et ellipt. שָׁמָן שָׁמָן *sacrificium Domino* (gratium) Lev. II, 16. Exod. XXIX, 18. 25. Plerumque c. verbo שָׁמְרָה adoravit sacrificium Domino Exod. XXX, 20. Lev. II, 11. III, 5. it. שָׁמְרָה XXIII, 8. 25. 27. 36. 37. Plur. שָׁמָן sacrificia Domino oblatæ Lev. II, 3. 10.

VII, 35. ect. שְׁאַלְמָנָה בְּשָׁאָה יְדָאָה sacrificia Israëlitarum i Sam. II, 28. שְׁבָאָה בְּשָׁאָה sacrificia adipum i. e. adipes crenandae Lev. X, 15.

שָׁא i. q. שָׁא est, sunt arab. شَاءُ, chald. אֲרֹתָא, quae ferinae co facilius oriri poterant ex hebr. שָׁא vel שָׁא quia hoc Syrorum more isch شָׁא promuntari poterat. Bis legitur in V. T. 2 Sam. XIV, 19: שְׁבָאָה שָׁא שָׁא שְׁבָאָה non est (non licet) dextrorum vel sinistrorum discendere ect. Multi codd. et vett. editi. شָׁא, sed Masora annotat יְדָאָה כִּי צְרִיךְ ita (defective) scribi debet. Mich. VI, 10: שְׁבָאָה אֶזְרָחָה שָׁא שָׁא nonne adhuc in domo impii thesauri impie parti? Iterum 49 Codd. exhibent שְׁבָאָה, quam scripturam Masora eadem, qua supra, observatione reprobant: Cod. K. 20 شָׁא, per interpretationum. — Verbi substantivi notionem præter linguis semiticis sub his litteris habent etiam Indi in radice as (unde asmi sum, esti est) cf. Zend. aste, ashti est, pers. است, است, lat. esse, est.

שְׁבָאָה rad. inusit. fortasse i. q. שְׁבַּט misnuit, it. reprehendit, vituperavit.

שְׁלָאָה (pro شَلَّأَةَ, ut nonnulli codd. samarit. et judd. scribunt, reprehensio Dei, quamquam hoc nomen minus boni omnis fuerit) N. pr. lili Benjamini Gen. XLVI, 21. 1 Par. VIII, 1. Inde patron. شَلَّأَةَ (in codd. sam. شَلَّأَةَ) Num. XXVI, 38.

שְׁלָאָה (reprehensio, aut rubicundus coll. شَلَّأَةَ) N. viri Horitae Gen. XXXVI, 26.

שְׁלָאָה N. pr. filii Sauli, v. شَلَّאָה שְׁאָה p. 86.

שְׁלָאָה rad. inusit. i. q. chald. et syr. شَلَّאָה شְׁלָאָה fudit, effudit.

שְׁלָאָה m. effusio, locus, quo quid effunditur. Num. XXI, 15: מִן־הַהַר־שְׁלָאָה effusio torrentium, loca humiliora, quo torrentes e montibus seruntur.

שְׁלָאָה f. id. effusio (torrentium), locus humiliior in radice montium. Jos. X, 40. XII, 8. מִן־הַהַר־שְׁלָאָה radices Pisgæ (montis) Deut. III, 17. IV, 49. Jos. XII, 2. 3. Cf. شَلَّأَةَ radix montis collisivo vit. Salad. p. 102. 152 Schult. a شَلَّأَةَ effudit it. شَلَّأَةَ effudit, effusus, de-

clivis fuit, V. declivi cursu fluxit de monte, VII. declivis fuit terra, صَبَبْ solum declive.

שְׁלָאָה N. pr. Asdod, Azotus v. s. شَلَّأَةَ.

שְׁלָאָה rad. inusit. i. q. arab. شَلَّأَةَ 1) pro شَلَّأَةَ subcivit i. q. شְׁלָאָה; 2) metaph. medicatus est, solatus est. Ipsius quidem verbi vestigium reperisse sibi visus est J. D. Michaelis (Suppl. 151) in col. Sam. scriptura شَلَّأَةَ Gen. III, 13, quam interpretatur شَلَّأَةَ solatus est me. At illae litteræ شَلَّأَةَ potius efferendae sensu non differunt a vulgari lectione شَلَّأَةَ, quam etiam expressit int. sam. شَلَّأَةَ jeffellit me, illusus mihi. شَلَّأَةَ forma est ad analogiam linguae sam. conformata, pariter ac reliquo codd. scriptura شَلَّأَةَ, شَلَّأَةَ.

שְׁלָאָה fulcimentum, columnæ. Plur. c. Suff. קְרָנוּשָׁאָה Jer. I, 15 Keri. LXX. קְרָנוּשָׁאָה utriusque. Reclus Vulg. Syr. Chald. Aqu. ap. S. II. fundamenta eius. Cf. arab. شَلَّأَةَ columnæ, fulcimentum, pr. part. fem. fulciens, ad eniū normam fortasse شَلَّأَةَ aschjoteha appellandum, a forma participi ab شَلَّأَةَ fem. شَلَّأَةَ. In Chethibl scribitur شَلَّأَةَ (شَلَّأَةَ) ab شَلَّأَةَ forma passiva pro activa posita. Cf. etiam شَلَّأَةَ et شَلَّأَةَ columen.

שְׁלָאָה (quem Jehova fulcivit, vel cui medicatus, quem solatus est) Josias N. pr. viri, qui tempore Scrubelis thesauris praefectus erat. Zach. VI, 10.

שְׁלָאָה (id.) Josias, Amoni filius, rex Judæ, abrogato quovis cultu illegitimo, restituotque Dei cultu de re sacra bene meritus, in procilio ad Megiddonitem cum Nechone, Aegypti rege, commissio post XXXI annorum imperium interfectus a. 611 a. Chr. 1 Reg. XIII, 2. 2 Reg. XXII, XXIII, 2 Par. XXXIV. XXXV. Jerem. I, 2. 3. XXXV, 1. XXXVI, 1 ect. cf. Sir. XLIX, 1. 4. Matth. I, 10. 11. Gr. Ιωσας.

שְׁלָאָה m. testiculus Levit. XXI, 20. Syr. شَلَّأَةَ et ethiop. شَلَّأَةَ: id., atque hoc ipso ad verum etymon ducimur. شَلَّأَةَ enim proprie ponitur pro شَلَّأَةَ a rad. شَلَّأَةَ, ut شَلَّأَةَ, شَلَّأَةَ a شَلَّאָה. Radix شَلَّאָה: valet: indicavit, detulit, accusavit. Hen. IX, 3 ms. Paris.

הַצְבֵּא: indicium, accusatio, **הַצְבֵּא**, index, qui rem prodit, cf. arab. شَكْرَى pro شَكْرَى detulit, accusavit. Nostrum vocabulum igitur valet *testem, testiculum*, plane ut apud Latinos, neque erat, eur de hac origine dubitaret Lichthornius ad Sim. Lex.

הַצְבֵּא racemus, uva, v. **תְּבִשֵּׁה**.

הַצְבֵּא nomen regionis gentisque in Asia boreali, a Cimmeris (צְבָא) oriundae Gen. X., 5, in Armeniae vicinia (Jer. LI, 27) quaerendae, nisi forte huius ipsius provinciae fuit. Vett. interpp. aut nomen hebraicum retinuerunt, aut varie conjectarunt. Saad. in Gen. **خَلْقُ الْمَلَائِكَةِ**, Arabs ap. Jerem. (Alexandrinam Versionem nunc quidem explicaturus) **خَرْبَيْنَ** maris Caspii accolae (v. Gol. p. 704), Targ. Jon. ibid. **כְּנִירָה** i. e. Adiabene, Assyriae provincia i. q. **مَدْعَوَةٌ**. Josephus (Arch. I, 6 §. 1): **Խամազ**, inquit, **Խամազով ջախսն**, or **Ի՞ր Պրիւն** (Jos. Medus coni. **Պրիւն** i. q. **Պատօն** Rhaetii) Ի՞ր Ռայ **Էլլերով չակօրրա**, sed quem cūmaxime populum is significare voluerit, ignoramus, quamquam *Rhegiam, Rhagias, Rhageas et similia nomina olcerat vetus Asiae topographia*, v. indd. ad Ptolemaicum. Quod recentiores Judaei Aschkenasum *Germaniae* nomen esse communisentur, id codem faciunt iure, quo **תְּבִשֵּׁה** Galliam et **דְּבָרָא** Hispaniam interpretantur, sūntque eiusmodi nūgæ miræ eorum in rebus geographicis **Ճազուց** tribundæ. Bochartus (Phaleg, III, 9) Phrygiæ minorem et Bithyniam intelligit, ubi sinus Ascanius, Ascanius Iucus et amnis, Ascania regio rel. sed sola' nominum similitudine haec quæstiones non solvuntur. Unum monocles, nomen si-millimæ formæ **תְּבִשֵּׁה** homini chaldaeo tribui (v. infra), eiusque etymon in assyriæ linguarum stirpe quaerendum esse videri.

תְּבִשֵּׁה v. **תְּבִשֵּׁה**.

תְּבִשֵּׁה rad. innisit. Arab. **أَنْتَلْ** et **أَنْتَلْ** i. q. **أَنْتَلْ** **altas** firmasque radices egit, **أَنْتَلْ** radix, origo, stirps. Hinc (cf. **תְּבִשֵּׁה**)

תְּבִשֵּׁה (sec. Kimchium **תְּבִשֵּׁה**, cum sex punctis, quod cum arabica forma magis congruit) i. q. arab. **أَنْتَلْ** *tamariscus, myrica* (*Tamarix orientalis* Linn.). 1 Sam. XXII, 6: **תְּבִשֵּׁה** **תְּבִשֵּׁה** sub tamarisco arbore. XXXI, 13 (in loco parallelo 1 Par. X, 12 **תְּבִשֵּׁה** **תְּבִשֵּׁה** sub terebintho aut arbore generati). Deinde fortasse quaelibet *arbor maior*

(ut **תְּבִשֵּׁה**, **תְּבִשֵּׁה** v. sub rad. **תְּבִשֵּׁה**) et collect. *arbores, arborum* Gen. XXI, 33 (cf. arab. **أَنْتَلْ** tamariscus et collect. tamarisci, sed **תְּבִשֵּׁה** tamaricens una it samarit. **תְּבִשֵּׁה**, **תְּבִשֵּׁה**, quod pro hebr. **תְּבִשֵּׁה** quater in Pent. positum *lucum* significare videtur) quanquam tamarisci significatio retineri potest. Diligentissimam descriptionem arboris **أَنْتَلْ** (Cor. XXXIV, 14, 15. Hamas. 499. Lebid. 15) dedit J. I. FABER in *Eiusd. et Reiskii Opuscula med. ex monum. Arubam* p. 137, unde haec excupo: „Est arbor pulera, recta, excelsa, ad oleac, saepius querens, magnitudinem præcipue supra Aegyptum excrescens, atque auctore Zemachshario aculeata. Folia fert viridia, vulgaris tamarisci foliis proxima, sed longiora et teniora, apparentque multa capillamenta, qualia in aliisq; equisatis visuntur, ramis appensa, semper virentia. Fructus fert panos, virides, mucum magnitudine, duros, lignosos, absque nucleo, gallis natura proximos . . . nomine *Kismaseg* . . . Crescit quidem in locis humidis prope flumina, sed maxime in aridis et sabulosis, ubi nulla alia reperitur arbor [Gen. I, 12]. Abundissime frequentat Aegyptum, Mesopotamiam, Euphratim, Syriam, Arabiam desertam ac Petracam rel.“ Adde Ker Porter *Travels* II, 311, ubi huius nominis arborem antiquissimam, totius regionis unicam, in veteris Babylonis ruderibus crescentem describit. E vett. Versionibus nulla *tamariscum* expressit. *Arboretum, nemus* (Aqua. δέρδρον, δέρδρων), Gr. Venet. (ἀράς), Vulg. (*nemus*), et in Gen. Sam. Pseudojon, et Ilieros; *plantam, arborem* Symm. ubique (*φυτεία, ο τόπος*) Onk. Cyrus, duo Arabes in Genes.; *quercum* (*τρύγος*) Theod. 1 Sam. XXXI; *amygdalum* Syr. et Arabs ap. Sam.; incepit *պարս*, *արվան* Alex. ubique, cūtus sequax Joseph. Antiqu. VI, 14 §. 8. 12 §. 4. Verissimam tamen sententiam dudum dixit Abu'lvalides, cuius haec sunt verba: كن اتل و هو شجرة تشبه التففا و ربما كان احادي من الاشجار و ربما كان اسماً عننا لأشجار كل فيكون في عدا لوجه محبتهن تقول العرب عن اخر جل اذا اخذت صبغة او دارا تأكله خلان اي اخذت اصل إيمال اتل اتل كل شئ عن عدم اصلة i. e. **תְּבִשֵּׁה** est i. q. *arbor myricæ similis*. Modo autem hanc arboris speciem valet, modo generalius est arboris nomen. Hoc autem respectu vicina est *Arabum locutio*, ubi de homine

qui latifundium domumve acquisivit, dicunt **תְּבִשֵּׁה** i. e. *radices egit* [er bewurzelt sich], s. *acquisivit radicem opum*. Ita **תְּבִשֵּׁה** in universum est i. q. **أَنْتَلْ** radix, origo. Cf. Kamisum p. 1387 qui ferme eadem iisdem verbis, it. Gol. s. h. v. Ac vocabulum nostrum certe apud senioris aevi Judaeos generaliorem arboris usum habuisse, præter locum *Paralipomenon*, qui antiquissimæ fere glossæ auctoritatem habet, suadet locus *talmudicus Beza*, fol. 27, 1,

in quo *magni sapientes* רְבָרְבִּי שְׁמַשׁ appellantur. Quod ntrum loco Genesios adhibendum sit, in medio relinquor. Parum bona fringit dat CELSIUS (Hierob. I, 535 sq.), qui tamarsci significatum temere negans, arboris potestatem unicam esse censem, recte propriea notatus a J. D. MICHAELLE (Suppl. 134).

כְּפָנָן (Levit. V, 19. Num. V, 7) et **כְּפָנָן** (Levit. IV, 13. V, 2. 3. 4. 17) fut. **כְּפָנָן** 1) *deliquit, culpam contraxit.* (Arab. أَكْتُمُ id., أَنْسَمُ causat. *reum iudicavit*) Deus, peccatum imputavit, אֲקֵם, אֲנַסֵּם reus, et אֲקֵםculpa, muleta, piaculum, cf. acthiop. **לְמֹשֶׁפֶת:** culpa, **לְמֹשֶׁפֶת:** malefecit, permutoit ו et ו, nec non fortasse **לְמֹשֶׁפֶת:** deliquit, peceavit, **לְמֹשֶׁפֶת:** peccator, ו et ו permutatis literisque transpositis, nisi hoc est pro שְׁמַשׁ, it. sam. **מְשֻׁאָה** delictum. Origo quaerenda videotur in negligentia praescirtim incessus, unde אֲנַסֵּם camelus tardigradus, caespitans et lassus. Cf. אַטְבָּה, הַמְּשֻׁאָה. Proprie igitur valet culpam negligentia magis quam dolo contractam, quomodo *culpae* vocabulo ICti pro segnitia et negligentia saep utuntur doloque opponunt. In lingua acthiop. **לְמֹשֶׁפֶת:** habet etiam *foeditatis et deformitatis* significatum opp. pulchritudini, quem tamen primarium esse non putaverim). Levit. IV, 13. 22. 27. V, 2. 3. 4. 17. Jer. L, 7. Ezech. XXXV, 12. Hos. IV, 15. Hab. I, 11. Is, in quem quis delinquit, c. e. נְמֻנָה, V, 7: נְמֻנָה וְמְשֻׁאָה et, cui deliquit. Lev. V, 19. 2 Par. XIX, 10; res, qua culpa contracta est c. נְמֻנָה Lev. V, 5 et נְמֻנָה Hos. XIII, 1. Ezech. XXII, 4. Sunt interpres, qui שְׁמַשׁ nonnullis in locis reddant: *reum se agnoverit.* Hos. V, 15: רְבָרְבִּי שְׁמַשׁ רְבָרְבִּי שְׁמַשׁ Chald. שְׁמַשׁ רְבָרְבִּי donce agnoscant se peccasse. Zach. XI, 5: quarum possessores occidunt eos שְׁמַשׁ אֲנַסֵּם Chald. שְׁמַשׁ אֲנַסֵּם dicentes, nobis non incumbit peccatum. Levit. IV, 22, 23: si quis princeps peccaverit per errorem . . . . culpam is contraxit. Ubi vero (וְ) peccatum eius ei innotuerit etc. שְׁמַשׁ h. l. idem est quod שְׁמַשׁ V, 1. 17. — 2) culpam sustinuit, culpae poenas dedit. Ps. XXXIV, 22. 23. Jes. XXIV, 6. Jer. II, 3. Hos. X, 2. XIV, 1. Prov. XXX, 10, alde Hos. V, 15. Zach. XI, 5, de quibus sub no. 1. — 3) i. q. שְׁמַשׁ et שְׁמַשׁ periret, vastatus est, de altaris Ezech. VI, 6, cf.

Syr. حَمْدَلَة desertum. — LXX redditum πλησιελέων, ἡμαρτάνω, ter ἀπανίσουσι Prov. l. c. Hos. V, 15. X, 2.

Niph. poenas dedit, inde periret, de gregibus Joel I, 18. LXX. ἡτανσθῆσαν. Hieron. disperierunt.

Hiph. fecit, ut poenas daret. Ps. V, 11.

כְּפָנָן c. Suff. נְמֻנָה plur. c. Suff. נְמֻנָה 1) culpa, quam quis contraxit Gen. XXVI, 10. Jer. III, 5. Ps. LXVIII, 22. — 2) id, quo (surrepto) quis culpam contraxit Num. V, 7-8. — 3) sacrificium pro delicto, LXX πλημέλεια 1 Sam. VI, 3 sq. 2 Reg. XII, 17. Jes. LIII, 10. Ezech. XL, 39. XLII, 13. XLIV, 29. XLVI, 20. In lege mosaiica diligenter distinguuntur haec sacrificia pro delicto (בְּמִזְבֵּחַ) a sacrificiis pro peccato (בְּמִזְבֵּחַ). Utriusque non solum diversae erant ceremoniae (v. de sacrificio כְּפָנָן dicto Levit. V, 1—26, al. 1—19 et VI, 1—7. VII, 1—7, de sacrificio תְּמִימָה IV, 1—35. VI, 17—23 al. 24—30), sed in uno eodemque sacro utrumque hostiarum genus nonnumquam coniungebatur, ut Levit. XIV, 10 sq. Num. VI, 12 sq., cf. Levit. V, 7—10, ubi ad *delictum* (כְּפָנָן) expiandum duas hostiae offeruntur, altera ritu sacrificiorum pro peccato, altera holocaustum ritu. Minime igitur audiendus est Jo. CLERICUS ad Levit. V, 6, qui utrumque hoe hostiarum genus non re, sed nomine tantum diversum fuisse solebat. Diligenter præterea a legislatore enumeratae sunt singulae, quae hoc illove sacrificandi ritu expianda sint, culpæ (de sacrificiis pro delicto v. Lev. V. XIV, 12. 24. XIX, 20—22. Num. VI, 11. 12); quamquam quid inter utriusque generis culpam intersit, frusta lucusque quae sit est et omnis ista differentia ex merito legislatoris arbitrio perpendisse videtur. Temere certe J. D. MICHAELIS (Suppl. p. 718) בְּמִזְבֵּחַ pro peccatis omissionis, תְּמִימָה pro peccatis commissiōis oblatia esse statuit, ex uno loco Lev. V, 17—19 (quem in hypotheseos gratiam deleto נְמֻנָה immutare sustinuit) facile confutandus: neque magis satisfaciunt Josephus (Antiqu. III, 9 §. 3) et Philo (de victimis II, p. 247 Mang.), qui שְׁמַשׁ ab illo oblatum censerent, qui peccati sui conscientia criminis admissum confessus fuerit, licet ab alio non potuisse redargui et convinci (Levit. IV, 23. 28. V, 3. 4 et 24 LXXX). Etenim in illustrationibus quoque תְּמִימָה offerenda erat (Levit. XIV, 12. 24. Num. VI, 11 sq.), ne dicam, hanc observationem panis tantum delictis a Mose enumeratis consentaneam esse. Unum observari poterit, sacrificium תְּמִימָה dictum in gravioribus maxime delictis, שְׁמַשׁ in levioribus locum habuisse, cf. quae supra de origine disputavimus. Varias hypotheses v. ap. ROSENMEUERUM ad Levit. V, 6. BUDEUM in hist. eccl. I, 176 sq. CARPOV. antiqu. s. cod. p. 707 sq. DE WETTE de morte J. Chr. expiatio p. 14.

כְּפָנָן m. adj. verbale 1) *reus, qui culpam contraxit.* Gen. XLII, 21. 2 Sam. XIV, 13: נְמֻנָה רְבָרְבִּי

תְּהִקְבֵּר תְּהִקְבֵּר *dum rex ita loquitur, se reum profiteretur.* 2) *sacrificium pro delicto offerens.* Isr. X, 10.

חַמְּפָאָן f. 1) pr. Inf. verbi **מְפָאָן**, ut **הַמְּפָאָן**, **גְּמָפָאָן**. Lev. V, 26 (VI, 7): **אֲבָדָה חַמְּפָאָן** רְאֵף כְּבָשׂ *quacunque in re deliquerit.* IV, 3: *si sacerdos unctus peccaverit* **חַמְּפָאָן** *ita ut populus culpam contrahat.* — 2) *culpa, delictum.* 1 Par. XXI, 3. 2 Par. XXIV, 18. XXVIII, 13: **מְפָאָן** תְּהִקְבֵּר *ut culpan apud Iehovam contrahamus.* Isr. IX, 6. 15. X, 10. Amos VIII, 14: **נְרָאֵף חַמְּפָאָן** culpa Samariae pro idolis eius. Plur. **מְפָאָנִים** 2 Par. XXVIII, 10. Ps. LXIX, 6. — 3) *oblatio hostiae pro delicto.* Levit. V, 24 (VI, 5): **יְמִינָה מְפָאָן** *die sacrificii oblati.* Cf. **מְפָאָן** no. 2 et **חַמְּפָאָן**.

חַמְּרָאָן 2 Reg. XVII, 30 mimum domesticum **חַמְּתָאָן**, ignota originis. Talmudici modo **חַרְכִּי** *calvi* (Sanhedr. c. 7), modo *agni* speciem cui tribuunt (Talmud. Hieros. ibid.), cui traditioni non omnem fidem derogaverim, Assyriorum et Babyloniorum idola fortasse Aegyptiorum more sub animalium sacrorum figura et emblematis culta esse reputantur. **חַרְכִּי**, cumque calvum et alatum, inter animalia Assyriorum sacra, mimum ipsum vicaria, conspicere nihil videor in monumento Babylonicum a Millinius (Monumenta inedita I, tab. 8, 9) edito, quod repetit Lichtenstein in palaeogr. ass. pers. p. 111. Nugatorum est, quod habet A. Esra (praf. ad lib. Esth.), Samaritanos initio Pentateuchie pro **חַרְכִּי** אֶרְאָב scribere ברָא אֶרְאָב: confudit enim is **אֶרְאָב** cum **אֶרְאָב** i. q. **שְׁמָה** nomen (Dei), quo nonnunquam, neque tamen l. c., in Vers. sam. utuntur pro **חַרְכִּי**. Nihil certiores sunt quaedam recentiorum conjecturac etymo semiticu nixae, ut HILLERI (Onomast. s. 609), cui est *sol coll. חַרְכִּי leo*, et LETTII (bibl. Brem. nov. I, 54 sq.), qui confert arab. **حَرْكَم** nomen vallis s. fluminis in inferno: ea quoque, quam ipse proposui (Comment. ad Jes. II, 348), errore nititur Kleukeri, Zendavestas germanici interpretis. Jovis enim stella in Bundechesch non *Achuma* appellatur, sed *An-houma* (T. II. p. 356. ed. Paris.)

חַמְּרָאָן v. rad. **חַמְּרָאָן**.

חַמְּרָאָן v. rad. **חַמְּרָאָן**.

חַמְּרָאָן rad. inusit. fortasse I) *durus, validus fuit,* chald. **חַמְּרָאָן**, **חַמְּרָאָן** durus, fortis coll. **חַמְּרָאָן**, arab. **أَشْبَع** durus, validus, **أَشْبَعَانِي** durities. Vide **חַמְּרָאָן**. II) *obscurus, caliginosus fuit* v. **חַמְּרָאָן**.

חַמְּרָאָן (fortis, valida) n. pr. dnorum oppidorum tribus Iudee Jos. XV, 33. 43.

חַמְּרָאָן m. nonnisi scimel, Prov. XX, 20 Keri: **חַמְּרָאָן** (Cheth. **חַמְּרָאָן** **חַמְּרָאָן**), quam scripturam eodem vocabulo chaldaice inflexo expressit Targ. **חַמְּרָאָן** **חַמְּרָאָן**. Et Masoretha et Targumista, si quid video, *migrediu[m] tenebrarum significati* cratur erant, cf. Beresch. rabba 33, ubi **חַמְּרָאָן** de tenebris (v. Arach s.h. v.) et Zab. **חַמְּרָאָן** tenebrae Cod. Nas. II, 312, quae significatio illustrari potest ex vicino **חַמְּרָאָן** sumavit. Utuntur quidem Targumistae voc. **חַמְּרָאָן** (Levit. XV, 26 Pseudojon.) et **חַמְּרָאָן** etiam pro **חַמְּרָאָן**, **חַמְּרָאָן** tempus (v. Buxt.), quae significatio hunc loco non minus apta fieri: sed nescio an haec, utpote etymologicis rationibus substituta, ex huius denum loci interpretatione fluxerit.

חַמְּרָאָן v. sub rad. **חַמְּרָאָן**.

חַמְּרָאָן v. **חַמְּרָאָן**.

חַמְּרָאָן rad. inusit. et incertae significationis. Syr.

חַמְּרָאָן incantavit (v. **חַמְּרָאָן**). Jo. Simonis primariam eius potestatem ponit in tegendo, occultando et reconiendo, unde fluxerit syr. incantavit pr. occultis artibus usus est, coll. **חַמְּרָאָן** et **חַמְּרָאָן**, praeterea **חַמְּרָאָן** pharetra a reconendo dicta.

חַמְּרָאָן hebr. et chald. *incantator, magus* Dan. II, 10. Plur. hebr. **חַמְּרָאָנִים** ibid. I, 20. II, 2, chald. **חַמְּרָאָנִים** emphat. **חַמְּרָאָנִים** (a Sing. desperdit **חַמְּרָאָן**) Dan. II, 27. IV, 4. V, 7. 11. 15. LXX. Theod. pluriusque μάγος. Vulg. *magus*. Venet. *ἀστρονόμος*, Vers. hebr. **חַמְּרָאָן**, Abulfadil et Kimchi: *astronomi*, A. Esr. **חַמְּרָאָן** *medici*. Syrus linguae suae beneficio vocabulum retinet, cf. **חַמְּרָאָן** Dent. XVIII, 11 pro hebr. **חַמְּרָאָן** *fascinavit, חַמְּרָאָן* *incantator* Barhebr. 491, **חַמְּרָאָן** *incantatio* Ephr. Syr. II, 383. Bar Bahlul syr. **חַמְּרָאָן** de ciusmodi incantatoribus explicat, qui carminibus magicis serpentis scorpiisque et latibris evocent, hominibusque ex talium bestiarum mortu laborantibus medicamina parent.

חַמְּרָאָן c. Suff. **חַמְּרָאָן** f. *pharetra, fort. a reconendo dicta* (v. rad.) Jes. XXII, 6. XLIX, 2. Jer. V, 16. Ps. CXXVII, 5. Job. XXXIX, 23. **חַמְּרָאָן** **חַמְּרָאָן** *fili* *pharetræ eius* i. e. sagittæ, cf. *الغَصَّانَاتُ الْغَصَّانَاتُ* *filiae vaginæ* de gladiis Ispah. p. 13. Thren. III, 13.

* נָבָתָן N. pr. eunuchi principis in aula Nebuchadnezaris Dan. 1, 3. Etymon latet, simillimam formam habes in נָבָתָן.

נָבָתָן v. sub rad. נָבָתָן.

נָבָתָן Pl. נָבָתָן sterquilinium v. sub rad. נָבָתָן.

נָבָתָן vel נָבָתָן (cf. N. pr. נָבָתָן) 1) pr. *rectus*
fuit i. q. נָבָתָן impr. de via recta, quanquam etiam de statu erecto (cf. נָבָתָן, נָבָתָן et נָבָתָן), unde nata est significatio *finitatis et roboris* apud Talmudicos. — 2) *recta incessit* (v. Pi.) et universim *incessit*. Prov. IX, 6; נָבָתָן נָבָתָן et *incedite in via prudentiae*. — 3) *successum habuit, prosperavit, felix fuit* (v. Pi. n. 3).

Cf. נָבָתָן rectus fuit et i. q. נָבָתָן felix fuit, נָבָתָן rectus et prosper fuit.

Pi. נָבָתָן 1) *recta duxit*, Prov. XXIII, 19. Jes. I, 17; נָבָתָן נָבָתָן *ducite in rectam virtutis viam oppressorem* (iisi coll. Pu. no. 2 cum vett. intpp. vertendum, נָבָתָן נָבָתָן וְלֹא שׁוּבֵר). Vulg. *subvenite oppresso pr. beatum redditte oppressum*, et generatim *duxit* Jes. III, 12; נָבָתָן נָבָתָן qui te ducunt, seducunt te. IX, 15. 2) intrans. ut Kal: *incessit* Prov. IV, 14. 3) *felicem praedicavit* Gen. XXX, 13. Ps. LXXXII, 17. Prov. XXXI, 28. Cant. VI, 9. Iob. XXIX, 11. Malach. III, 12, 15.

Pu. נָבָתָן et נָבָתָן 1) *ductus est* Jes. IX, 15. 2) *felix redditus est* Ps. XLI, 3. Prov. III, 18.

נָבָתָן (felix, beatus cf. Gen. XXX, 13) N. pr. 1) filius Jacobi et Silpae pellitus (Gen. XXX, 13. XXXV, 26), auctor tribus cognominis (Num. I, 40, 41. XXVI, 14—47), cuius fines in septentrionali terrae sanctae ora describuntur Jos. XLIX, 24—31. In oppidis fertilissimae huius regionis (Gen. XLIX, 20. Deut. XXXIII, 24) recensentur etiam Tyrus et Sidon, quae vero nunquam in potestatem Hebraeorum cesserunt. LXX. Λοτόν. — 2) nomen oppidi ab oriente Sichemi (Jos. XVII, 7), sec. Euzebiūm (v. Λατός) et itin. Hieros. non longe a via, quae Scythopolin tendit.

נָבָתָן raro נָבָתָן Mich. V, 13. Dent. VII, 5, plur. נָבָתָן et נָבָתָן Judd. III, 7. 2 Par. XXXIII, 3. 1. pr. *fortuna*, spec. *dea Fortuna* i. e. secundum Phoenicum Aramaorumque mythologiam *Astarte*, s. *stella Feneris*, alibi נָבָתָן dicta (v. s. his voce, it. Comment. notarium ad Jos. LV, 11 et T. II, p. 537 sq.), Baalis, ut videtur, socia et coniux, *ciusque simulacrum*, in plur. *simulacra Astartes* et fort. universum *idolorum simulacra*

, certae saltem speciei (cf. *Equis Græcerum*). *Luci significatio*, quae e Vulgata et Lutheri Versione recentiorum Lexica et Commentarios invasit, plurimorum locorum contextu plane incepta et aliquoties tantum non absurdia est. Quam ut proorsus eliminemus nostramque de h. v. sententiam lectori, quoad eius fieri potest, persuadeamus, eunctos V. T. locos ad quaedam genera revocata sub examen vocare placet, quo facto veteres etiam interpres paulo diligenter excutiens. 1) Paene ubique iungitur aliis vocabulis *idola*, *idolorumque statuas* designantibus, veluti נָבָתָן, נָבָתָן, נָבָתָן, נָבָתָן, Deut. VII, 5. XII, 3. Jes. XVII, 8. XXVII, 9. 2 Regg. XVIII, 4. 2 Par. XXXI, 1. XXXIII, 19. XXXIV, 3 rel. 2) *Ascherac ponendae statuendaque adhibentur verba נָבָתָן* 1 Reg. XIV, 15. XV, 13. XVI, 33. 2 Reg. XVII, 16. XXI, 3. נָבָתָן 2 Reg. XVII, 10. נָבָתָן 1 Reg. XIV, 23. נָבָתָן 2 Par. XXXIII, 19, eidem iam positaе נָבָתָן 2 Reg. XIII, 6, quae vocabula cuncta de huic plantando usupari non poterant. In uno loco Deut. XVI, 21, ex quo omnis iste error fluxisse videtur, legitur: נָבָתָן נָבָתָן נָבָתָן נָבָתָן, is tamen minime c. intpp. antiquis reddendis est: ne plantes tibi lucum cuiuscunque ligni iuxta altare Jehovahe, sed flagitantibus locis parallelis, ne erigas tibi simulacrum ex quounque ligno rel. coll. נָבָתָן Dan. XI, 45. 3) De Aschera diruenda et confringenda sacri scriptores utuntur verbis נָבָתָן 2 Par. XXXIV, 4, נָבָתָן ib. XIV, 2. XXXI, 1, נָבָתָן Exod. XXXIV, 13. 2 Reg. XVIII, 4. XXIII, 14. נָבָתָן 2 Par. XXXIV, 7, נָבָתָן, נָבָתָן ib. XVII, 6. XIX, 3, quae vocabula sunt in cili minandis idolatria instrumentis propria: semel ita legitur נָבָתָן Mich. V, 13, quod evellendi quidem, sed etiam diruendi potestem habeat. Alibi 4) *Ascheram* s. simulacrum Ascheræ (נָבָתָן נָבָתָן) in ipso templo erigi (2 Reg. XXI, 7), ex templo ciuii et extra Hierosolyma cremari et eommuni legimus (ib. XXIII, 6). Eadem et ligno facta altaria Baalis imponunt (Indd. VI, 25, 26, 28, 30). — Cunctis quidem, quos modo reecsumimus, locis generaliori *statuas idolive* significatio adhiberi poterat, quam ex etymo quoque (נָבָתָן) cuius *statuam* notare possit ab *erigendo* dictam, cf. נָבָתָן et vett. intpp. (v. infra) firmaveris, sed acceditum 5) alia, ex quibus specialiorem *Astartes* significationem colligas. Etenim 1 Reg. XV, 13. 2 Par. XV, 16 *Ascherae* (נָבָתָן) s. *in honorem eius simulacrum* conficerut (cf. 2 Reg. XXIII, 7) et non paucis in locis Aschera non aliter iungitur idolo masculo Baal, atque alibi Astoreth (Judd. II, 13. X, 6. 1 Sam. VII, 4. XII, 10). 1 Reg. XVIII, 19: נָבָתָן נָבָתָן . . . נָבָתָן. 2 Reg. XXIII, 4: נָבָתָן נָבָתָן נָבָתָן נָבָתָן et coluerunt Baalis et *Astartes* *simulacra*, cf. locum sunnilimum II, 13, ubi: נָבָתָן נָבָתָן נָבָתָן. Cf. 2 Reg. XVII, 16. XXI, 3. 2 Par. XXXIII, 3. Judd. VI, 25.

E vett. intpp. a) *Astartem* dant LXX. 2 Par. XV, 16. XXIV, 18, Aqu. Symm. Vulg. Judd. III, 7. 2 Reg. XVII, 10, præterea Syrus, qui Indd. III, 7. VI, 25 sq.

redit **لِعْنَة**. *Lucum* quidem reddidit hoc vocabulum Castellus in Lex. Syr. et eandem vim habere videtur in

Cod. Nasar. I, 22 lin. 1, sed **لِعْنَة** idem esse quod **كَرَبَّة** et **كَرَبَّة** sole claris fit ex Ephraemo III, 216, coll. cod. Nasar. I, 51, 96, 186, 188. A Bar Bahulolo redditur **كَنْمَى**, **كَنْمَى**, **كَنْمَى** *idolum fimincum, stella Ieneris, Asī* (i. e. idolum veterum Arabum), et ab arabico interprete libri Iudicium (VI, 26), qui Syrum alibi iuvenando expressit: **كَنْمَى** **كَنْمَى** **كَنْمَى**. Vide etiam Procop. infl. litt. d. Recentiores huius sententiae patronos habes VITRINAM ad Jes. XVII, 8, CASTELLUM col. 293^a, VAS YPERIS in Bibl. Hag. Cl. IV p. 120. LETTE in bibl. Bremerensi nova Cl. I p. 58. Aliud nomen, nimirum *Priapum* dat Vulg. 1 Reg. XV, 13. 2 Par. XV, 16. Phares etiam e veteribus generatim b) *statuum columnamque ligneam, idolum reddunt*. Syr. plerunque **لِعْنَة** nomen, idolum, aliquoties **لِعْنَة** 2 Par. XV, 16. XXIV, 18, **لِعْنَة** (**لِعْنَة**) 2 Par. XIV, 3: Saadias et Abulwaliides Plur. سُوَارِيَّة *columnae*: Arabs in libris historicis (quem ab Alex. pendere perperam vulgo existimant) quod adoratur 2 Reg. XXI, 7, **كَنْمَى** ib. XVII, 10. 16. Plur. سُوَارِيَّة 2 Reg. XVIII, 4. XXIII, 4. 6. 7. Suffragant e recentioribus SPENCER de legg. Hebr. ritual. II, 27 p. 506. SELDEN de Dis Syriae II, 2 p. 232. KORPI ad Jes. XVII, 8. c) *Arborem* habet Alex. bis (δέρμα) Jes. XVII, 8. XXVII, 9;

Syrus Dent. XVI, 21. Mich. V, 13 (**لِعْنَة**) et Arabs Erpen in Pent. (سُوَارِيَّة) probabiliter etiam Sam, modo **لِعْنَة** est i. q. **لِعْنَة** *arbor, lucus*. Kimchi: *omne lignum, quod colitur*. d) *Lucum* denique Vulg. paene ubique, item Alex., qui sexies et triices **لِعْنَة** reddit **أَكْنَاء**, neque alter of **يَ** Jes. XXVII, 9, Vers. Ven. in Exod. et Dent. **أَكْنَاء** *περιβολαῖς* habet Aqu. (nisi Symmachii potius est haec glossa) 2 Reg. XVII, 16, et *περιβόλων* Symm. ib. XXIII, 4, 7; **أَكْنَاء** et *αἰσθάναι* Aqu. l. l. c. Cacterum minime exploratum videtur, Alexandrinus isto vocabulo *nemus lucumque*, neque potius *arborem idolumque ligneum* designasse (coll. **لِعْنَة**): codem enim vocabulo exprimit **لِعْنَة** 1 Sam. VIII, 3, XII, 10, **لِعْنَة** Jer. XXV, 18, Sym. Theod. **بِرْدَة** (**لِعْنَة**?), et in Procopii Scholiis ad 1 Sam. VII, 1 **وَلَا أَكْنَاء** *أَسْرَاقَة* explicantur **وَلَا أَكْنَاء** *أَسْرَاقَة* *أَرْدَانَة*. Ipsam vocem latitudine *nemera*, si quid video, retinuit Syrus 2 Par. XXXI,

i. XXXIII, 3. XXXIV, 3 rediens **لِعْنَة**, quanquam Arabsid transtulit **لِعْنَة** *pardos*. Quod in Targg. est **لِعْنَة**, **لِعْنَة** nil probat, et nequam legitur, nisi in textu hebreo est **لِعْنَة**.

לִבְנָה (Mild) N. pr. cantoris et Levitae 1 Par. XXV, 2, quod comum. 14 **לִבְנָה** scribitur. Utraque

forma explicari potest: *erectus ad Deum* (v. **רָאשָׁה** no. 1).

אֲשֹׁר vel **אֲשֹׁר** (quoniam Hos. XIII, 7 hic non pertinet, ubi reddendum est: *speculabor, a רָאשָׁה*), nomini c. סְעִירָה Plur. סְעִירָה I. (Ps. XLIV, 19, 1) *gressus* Prov. XIV, 15. Metaph. *gressus* dicuntur Dei vestigia sequi (Iob. XXIII, 11. Ps. XVII, 5) et contra vacillare (Ps. XXXVII, 31), lapsare (Ps. LXIII, 2), a via declinare (Ps. XLIV, 19. Iob. XXIII, 7), quae omnia ad virtutis et religionis studium pertinent. Cf. **אֲשֶׁר** — 2) i. q. **אֲשֶׁר** *cedri genus*. Ezech. XXVII, 6: **אֲשֶׁר** **כֵּדְרָה** **כֵּדְרָה** **כֵּדְרָה** **כֵּדְרָה** *transtra tua fecerunt ex obore, flacciderorum i.e. cedro inclusio* (cf. *inclusum buxo...ebur* Virg. Aen. X, 137). Kimchi: **הַצְּדָקָה בְּאַשְׁרָה עַזְּרָה** **בְּאַשְׁרָה עַזְּרָה** **בְּאַשְׁרָה עַזְּרָה** **בְּאַשְׁרָה** *ebore obducti*, cf. Bocharti Phaleg. III, 5, qui in eandem sententiam legit **בְּאַשְׁרָה** SIMONIS coll. arab. **أَشْرَقَة** *striae reddit filia striarum, striatum quid*, idque eboris epitheton esse censet: quod admitti non potest, quia hoc posito ebura haberemus ex Chittaeorum insulis (i. e. ex Cypro insulisque vicinis) adiectum.

אֲשֶׁר i. q. **אֲשֶׁר** gressus, constr. c. fem. Iob. XXXI, 7:

אֲשֶׁר, raro **אֲשֶׁר** (1 Par. V, 6) c. He locali **אֲשֶׁר** (Gen. XXV, 18) *Assyria* (Hos. IX, 3. X, 6. Zach. X, 10, plenus **אֲשֶׁר** **אֲשֶׁר** Jes. VII, 18) et *Assyri* (constr. c. masc. Jes. XIX, 23. XXIII, 13. XXX, 31. XXXI, 8. Hos. XIV, 4). Origio huius populi refertur ad Assurum, Semini filium natu secundum (Gen. X, 22), qui e Babylonia egressus in Assyriam transiisse ibique Ninive, Rechoboth-Ir, Calach et Resen condidisse dicitur (v. l. c. comm. 10—12, nisi haec ad Nimrodum referenda sunt, cf. Boch. Canaan IV, 12 et contra Michaelis spicileg. I, 205). *Assyriæ* autem nomine non uno modo intutur Hebrei. 1) *Assyria* ista *cetus et propria* easdem fere regiones comprehendit videtur, quas *Assyriæ* propriae tribuit Ptolemaeus (VI, 1), nimirum quae ab oriente Tigridis Armenia inter, Susianam et Medianam sitae sunt, nominatum Arrapachitis, Adiabenam, Arbelitan, Calachen, Apolloniat, Sittacenen, nisi forte angustissimo significatu una Adiabene intelligenda est, de qua Plinius V, 12: *Adiabene, Assyria ante dicta*. Ammian. XXXIII, 20. E reliquo enim provinciis Arrapachitis (**אֲשֶׁר**) et Calachene (**אֲשֶׁר**) peculiaribus nominibus designantur: in Adiabene autem, nobilissima *Assyriæ* parte, Ninive sita erat, eaque **שָׂעִירָה** *Assyria* (Dio Cass. LXVIII, 28), *Morḡāb* (Strabo XVI init.) dicta est, cuius nominis vestigium habemus etiam in urbe antiquissima (**كَشْفَة**) fort. eadem quae Ninive, ut *مَصْر* de Memphis et Cahira prope Mosul ad Tigridem sita, Abulfedac tempore iam diruta (v. Abulf. Mesopot. in Paulus N. Report. III, X 2

— 2, ubi اکور ex anctoritate codd. legendum **پرو**).
— 2) Plerumque **رسان** de imperio assyriaco usurpatur, quod Babyloniam etiam et Mesopotamiam comprehendebat (Jes. X., 9, 10 et quae adnotavimus ad XXXIX, 1, 2 Par. XXXIII, 11), et ad Euphratum usque patebat (Jes. VII, 20), qui propterea imperii assyriaci imaginem praebet (Jes. VIII, 7). Eodem modo Assyriae nomen Babyloniam complectetur apud Herodotum (I, 102, 106 ibique Schwigh. 178, 185, 192, 193), Strabonem (XIV init.), Arriannum (exped. Alex. VII, 7, §. 6), Annianum (XXIII, 20), Tzetzem (chiliad. 452), et scriptura vulgaris chaldaica a Talmudistis **הַרְמָנָה בְּקָרְבָּן** vocatur. Semel adeo in V. T. provinciae trans Tigridem sitae nulla ratio habita esse videtur, siquidem Tigris ab oriente Assyrian practerribilis (**הַרְמָנָה**) dicitur (Gen. II, 14). V. infra Saad. — Assyriaci regni **cives** vocantur **רַשְׁתָּן נֶגֶד** Ezech. XVI, 28. XXIII, 7, rex **רַשְׁתָּן נֶגֶד** 2 Reg. XV – XX et sexcenties. — 3) Everso Assyriac imperio **رسان** nonnumquam usurpat de terris, in quibus illud imperium olim floruerat, novisque quae in eius locum cesserant imperii (quemadmodum exercitus imperio germanico et foedere rhemano constituto patria nostra Germania vocari non desit), videl. a) de **Babylonia** 2 Reg. XXIII, 29. Jcr. II, 18 (cf. Jes. VIII, 8). Thren. V, 6. (Zach. X, 11?) it. Judith I, 5, II, 1. V, 1 ect. ubi Nebucadnezar Assyriac rex appellatur, neque tamen Num. XXIV, 22, 23, ubi **vetus** Assyriac regnum intelligi nunc persuasum est (v. Ephem. litt. Hal. 1815, no. 25). b) de **Persia** Esr. VI, 22, ubi Darius vocatur **رسان**. Scriptores romani Assyriam nomine etiam de Syria abutuntur (v. Boch. Phaleg II, 3. Relandi Palaest. 1012, 1013): quem abusum Orientales ignorant. — E vett. interpret. **Syr.** plerumque reddit **هَمَّة، هَمَّل** (cf. اکور), **Sam.** Gen. X, 11 **لَكْسَانْدَر**, quod natum videtur ex **Asurestan** (v. Wahl Aisen I, 625), II, 11 **بَزْجَن** fort. Sophene, Armeniae provincia, quam Tigris aluit. Saad. modo **سَرْجَر** Mesopotamia, modo **مُوصَل** Mosul. Syriacum **هَمَّة** B. Bahlul interpretratur dince Bar Schruschwoi: **نَوْصَل** **مُوسَل** **سَرْجَر** **پارثی** et **اترائی** arab. **موسَل**.

אַשְׁרִי Plur. **אֲשֶׁרִים** N. pr. gentis arabicæ. Gen. XXV, 3. 2 Sam. II, 9 (ubi male chald. **דָבֵית אַשְׁרִי** Asaretac, Vulg. Gessuri).

פְּלִיכָּת *m. felicitas.* Legitur nonnisi in Plur. constr. אֲשֶׁר פְּלִיכָּת, ibique vim interiectionis induit, velut **הַאֲשֶׁר** pr. o felicitas viri i. e. o **felicem virum!** Ps. I, 1. II, 12, XXXII, 1. 2. XXXIII, 12. XXXIV, 9. XI, 1. 5. LXI, 2. Iob, V, 17. Prov. III, 13. VIII, 31. 33. Jes. XXX, 18 ect. Per ellipsis Relativi intelligendus locus Ps. LXV, 5: **אֲשֶׁר felix** is, quem *deligis*, cf. CXLVI, 5. Cum Aff. **הַאֲשֶׁר o te felicem!** Deut. XXXIII, 29. Ps. CXXXVII, 2. **אֲשֶׁר אַתָּה קָרְבָּן** (pro **קָרְבָּן**) Eccles. X, 17, 20. Prov. XIV, 21. XVI, 20, et **הַתְּבִנָּה** (pro **תְּבִנָּה**,

שְׁרֵךְ id. Cum Aff. **בָּקָרְךְּ** *cum felicitate mea* Gen. XXX, 13.

מָרָעַת chald. *murus*, ab *erectione dictus vel a firmitate*, (v. rad. no. 1) Esr. V, 3, ubi ita reddunt Vulg. Syr. Vers. hebr., male LXX. *զօրութիւն*. Eadem formam habet hebraicum **מְרָאָה**, eaque ex analogia linguae aesthiopicae illustranda est; quac non p̄anca nomina habet in *na* exentia, tum Verbalia passiva (ut nostrum nomen) v. c. **תְּעוּבָת** direptio (passiva), tum Denominativa v. c. **בְּתִילָה** virginitas.

אֲרָבָה m. pr. *erectio* (v. rad. no. 1), *procéritas*, hinc *arbor procerā*, spec. *cedri species* in Libano crescens Jes. XLI, 19. LX, 13. Vulg. et Chald. *buxus*, melius Syrus, Saad. et Hebraci: **شَرْبِين**, **مَدْنَوْنَة**, i. c. *cedri species*, Scherbin dicta, conorum parvitate ramisque in altum tendentibus agnoscenda. Cf. Niebuhrii Arabia p. 149. Forma nominis similis est *Insinitivo Conj.* V. *Arabum* **نقْتَلَ**.

אֲתָּה A) Pron. relat. utriusque generis et numeri, *qui*, *quae*, *quod*, et Plur. *qui*, *quae*, *quae*. In se-
quore Hebraismo et Rabinismo utuntur forma decimata
אֲתָּה, in reliquis linguis cognatis Relativum formas habet e
demonstrativo **אַתְּ** ortas, nimirum **أَنْتَ**, **أَنْتِ**, **أَنْتُ**, arab.
أَنْتَ, unde recentiores corrumperunt *elī* et *hi*, in quo Articul-
lus vim relativam insert cf. de Sacy gramm. I §. 788, 793,
acthiop. **አ፡** qui, coll. **ዘ፡** hic. Obscuriora sunt acthiop.
አ፡ qui, quae (fortasse arab. مَتَّاع), et amhar. **የ፡**
ja, cui tamen vicinum est nasoracum **ን**, pro quo *Aer-bergius* in libro Adami tenere ubique substituit **፡**. Apud
Hebraeos etiam **ך** olim vim relativum habuisse videtur.
Modo in itali vocabulo de etymo quaerendum est, **אֲתָּה** pr-
rectum valuisse coniecerim ab **אֲתָּה** no. 1, deinde recte,
ita i. q. אֲתָּה et germ. so, idque in antiquiore lingua in pro-
nomen relativum abiisse. Cf. **אֲתָּה** ita, et relativum **אֲתָּה**,
et contra germ. *so* i. e. propr. relat. fem. *Simonis*
relationem *ita exprimi censem*, quod ad sequentia *recte*
teundat. Tsepegi in diss. *Lugd.* p. 171 relationis notionem
ducit a signo et vestigio, coll. **אֲתָּה** et **אֲתָּה** vestigium, si-

gnum, hinc **على** **أي** **post.** De usu huius Relativi copiosius expositum in Syntaxi, ex qua pauca delibare placet:
 1) Ante Relativum saepem omittunt pronomen *is*, *ea*, *id* v. c. Num. XXII, 6: **וְאֵת** **שֶׁבַע** *et* *is cui mala impetrari*. Ruth. II, 2. Exod. IV, 12. Jos. II, 10. Idem pronomen supplendum est, ubique praepositiones Relativo praediliguntur: **וְאֵת** *ei*, qui Gen. XLIII, 16, *iis*, qui XLVII, 24, **וְאֵת** **הָנָזֶן** *eum*, qui, *id quod*, **וְאֵת** *ab iis qui* Jes. XLVII, 13. Nonnunquam pronomen illud omnium refertur ad locum, ut **וְאֵת** **הַלְּבָד** *eo*, *ubi* Exod. XXXIX, 34, **וְאֵת** *ubi* pr. *eo quo* Ruth I, 17. Lehrgeb. §. 198. 2) Saepem **שֶׁבַע** merum est relationis signum, quod substantivis, adverbis ac pronominibus vim relativam tribuit, *velut* **שֶׁבַע** **הַתְּהִזֵּה** *quem agrum* XLIX, 30, **שֶׁבַע** **הַתְּהִזֵּה** *ubi* (**בְּהַתְּהִזֵּה** *ibi*), **שֶׁבַע** **שֶׁבַע** *unde* (**בְּשֶׁבַע** *inde*), **שֶׁבַע** **שֶׁבַע** *cui* (**בְּשֶׁבַע** *ei*) ect. cf. Lehrgeb. p. 743. 3) **שֶׁבַע** inservit Genitivo circumseribendo (ut *talmud*, **לְ**), imprimis ubi pluribus Genitivi ab uno nomine recte pendent, et in sequiore Hebraismo, ut 1 Sam. XXI, 8: **בְּשֶׁבַע** **הַרְחִים** *princeps pastorum Sauli*. Cant. I, 1: **בְּשֶׁבַע** **הַרְחִים** *canticum cantoricum Sulmonis*. Vid. Lehrgeb. p. 672, 673. 4) In sequiore Hebraismo **שֶׁבַע** nonnunquam redundant, ut aram, **שֶׁ**, **v. e.** Esth. I, 12: **בְּשֶׁבַע** **בְּגַד** **שֶׁבַע** **הַרְחִים**, cf. comm. 13, ubi **שֶׁ** omittitur. Cf. 2 Sam. IX, 8. Vide infra **v. v.**

B) Abiit in coniunctionem, pariter atque hebr. **ז**, aram. **ז**, **ז**, **ז**, aeth. **H**: melit. **li**, **elli** gr. **οὐ**, lat. **quod**, nostr. **dass**, **so** (quod posterius vocabulum in veteri lingua vini relativi habuit v. e. ap. Uphil. **sa**, **so**, **thata** qui, quae, quod). Variae eius significations, quas paene cunctas codem ordine digerendas habet etiam **ז**, sunt: 1)

Dent. I, 51: בְּשַׁר אֶשְׁר בְּדָבָר אֶשְׁר in *deserto*, ibi vidisti. Cf. Barhebr. 534 lin. 18, et Carm. sam. III, 2. c) Post adverbia. 2 Sam. XIV, 15: וְאֶת־בְּנֵי אֶשְׁר אֲמַתְּתָה קָרְבָּן germ. und nun, so bin ich gekommen, (Chald. וְאֶת־). — 9) Praemittitur oratione rectae, pariter atque in no. 8, 17, וְאֶת. 1 Sam. XV, 19: הַנָּה לְקֹדֶשׁ בְּשַׁר אֶשְׁר quare non obtemperasti iussui dicens? 20. Respondit Samuelus Sanueli: וְאֶת כָּל־בְּנֵי אֶשְׁר Vulg. immo audiui vocem Domini. Dathic: utique ego morem gessi Jovae. Fortiter affirmantis, adeoque oratione intendentes esse videtur, et exstant alii etiam loci, in quibus 10) gradationi inservire videtur: *adeo, immo, pro pleniori רְשָׁאָת* 12 *adeo ut, וְאֶת, sogar.* Ille significatio, quam vindicare studuit Iud. de Dieu ad 2 Sam. II, 8, reprobavit vero Coccoeius in Lex., a primaria particulae potestate nequaquam aliena (cf. no. 2), nonnullis certe locis haud incepit adhibetur. Iob V, 5: וְאֶת־בְּנֵי אֶשְׁר immo suam ipsius messem comedebant famelici. Pavall. וְאֶת־בְּנֵי אֶשְׁר. Non posteris tantum (comm. 4), sed ipsi imminebat perniciem. IX, 15: וְאֶת־בְּנֵי אֶשְׁר וְאֶת adeo si innocens essem, ci non responderem. XIX, 27: וְאֶת אֶת־בְּנֵי אֶשְׁר immo videbo eum, so werde ich ihn denn sehen! Ps. VIII, 2: וְאֶת־בְּנֵי אֶשְׁר הַבְּנָה תְּהִיר וְאֶת immo in caelis stabilias gloriam tuam. X, 6: secum dicit (impius) hand unquam lababo רְשָׁאָת neque in perniciem incidam. Facile quidem largimur, וְאֶת in singulis istis locis aliter explicari posse, atque in plerisque ita, ut sententiis connectendis inserviat (cf. Jes. XIX, 25. Carm. Sam. I, 4. II, 4) v. e. Iob. IX, 15: (ego) qui, quamvis innocens, non responderem et cetera. Quin vero וְאֶת particula nostrae plane gemina saepè fortiter afflaret ea que sententia adoptata sententiārum vis manifeste augeatur, in rationem supra propositam inclinamus. — 11) Praepositionibus postpositum has in coniunctiones convertit, velut וְאֶת postquam, וְאֶת דְּעַיְשָׁה dum, וְאֶת בְּדָבָר postquam quod (Esth. IV, 11), וְאֶת בְּדָבָר co consilio ut, וְאֶת בְּנֵי אֶת־בְּנֵי, וְאֶת־בְּנֵי, וְאֶת־בְּנֵי, וְאֶת־בְּנֵי, וְאֶת־בְּנֵי eo quod Cf. Lehrgeb. p. 636 et Hoffmann ad Deut. XXXIII, 10. Adde exempla aethiopica. עֲלֵיתָה propter, sequ. H quia, וְאֶת cum, sequ. H quum. Semel רְשָׁאָת praeponitur, וְאֶת וְאֶת Iob. XXXIV, 27 i. q. וְאֶת וְאֶת et וְאֶת propterea quod, quia. (Syr. וְאֶת).

Not. Sunt, velut Kimchius, Glassius (phil. s. ed. Dathic p. 511), qui וְאֶת nonnunquam idem valere censem quod וְcopulativum. Sed nihil probant exempla, ad quae provocant. Eccles. V, 17: וְאֶת־בְּנֵי אֶת־בְּנֵי וְאֶת־בְּנֵי, ubi Kimchi, Syr. et Chald. interpretantur וְנָסָב. Malim: ecce quod bonum expertus sum, quod iucundum, ut edas, bibas et cetera. Hos. XII, 9: וְאֶת־בְּנֵי אֶת־בְּנֵי, sec. Kimchium i. q. וְאֶת־בְּנֵי malum culpa peccati, ita ut רְשָׁאָת genitivi vices expleat, ut syr. וְאֶת.

Componitur enim Praefixis: 1) וְאֶת ibi, ubicunque Ruth. I, 17. Jud. V, 27. XVII, 9; respondet וְאֶת ibi Job. XXXIX, 30. Plenius dicitur וְאֶת וְאֶת Gen. XXI, 17, et וְאֶת וְאֶת סָמְכָה 2 Sam. XV, 21. Idem significatus retineri potest 1 Sam. XXIII, 13. 2 Reg. VIII, 1, ubi vulgo reddunt: quo, quocunque pro *הַבְּנָה* וְאֶת. 2) eo quod, quia i. q. syr. וְאֶת Gen. XXXIX, 9. 23. 3) וְאֶת propter, ubi praepositionis naturam induit. Jon. I, 8. Contractus dicitur וְאֶת ib. I, 7, 12. Utrumque respondet syriaco וְאֶת propter. — II) וְאֶת וְאֶת sub וְאֶת. — III) וְאֶת co quod Jes. XLIII, 4.

שְׁפָט rad. misitata. Arab. أَسْنَى Conj. II. *fundavit, stravit, iacto fundamento stabilivit*, cf. וְאֶת fulcivit, et قَوَّى calcavit, conculeavit, subegit. (שְׁפָטָה v. sub rad. יָשַׁא p. 84.)

שְׁפָטָה fundamental (arab. أَسْنَى, أَسْنَى, أَسْنَى, أَسْنَى, أَسْنَى), nonnisi in Plur. שְׁפָטָה de *ruinis* aedificatio- rum, quia dominibus dirutis fundamenta tantum remanent. (cf. וְאֶת Jes. LVIII, 12 fundamenta pro *ruinis*). Jes. XVI, 7: וְאֶת־בְּנֵי קִרְיָה־וְאֶת־בְּנֵי שְׁפָטָה propter *ruinas* urbis Kir - Iahareset gemitis, ut recte Syrus, Kimchi, Jarchi. In loco parallelo Jerem. XLVIII, 31 legitur, וְאֶת־בְּנֵי קִרְיָה־וְאֶת־בְּנֵי שְׁפָטָה propter viros Kir - Iahares gemitur, quare sunt, ut Chaldaeus, qui וְאֶת ap. Jesaiam quoque viros interpretantur. Sed non est, quod huius generis locis parallelis ubiqui candem sententiam inesse putemus. Solent enim senioris actatis scriptores, ubi cuncte antiquiorum verba in rem suam convertunt, non interpres tantum agere, sed etiam emendatores, et verborum difficiliorum ac fortasse obsoletorum in locum alio faciliora pro arbitrio substituere. Vide Gesch. d. hebr. Spr. p. 37 sq. et Comment. nostr. ad Jes. I. c.

שְׁפָטָה f. 2 Sam. VI, 19. 1 Par. XVI, 3 Plur. שְׁפָטָה Hos. III, 1 et וְאֶת שְׁפָטָה Cant. II, 5 liba, spec. qualia ex uvis passis in certaine quandam formam constipatis parare solebant (רְבָבָה וְאֶת שְׁפָטָה Hos. I. c.). Commemorantur tanquam eupadiæ, quibus ab itinere lassi et languentes reficiebantur (Sam. Chron. Cant. I. l. c. c.), quaque in sacrificiis idolorum offerri solebant (Hos. I. c.). Diferunt et שְׁפָטָה i. e. uvis passis sed liborum in formam compressis. Origo querenda videtur in constipando (v. rad. et cf. וְאֶת placentia a וְאֶת stabilivit, et וְאֶת וְאֶת וְאֶת stravit): neque vero in igne (צַדְקָה), ut sint placentae igne coctae. Praeterea contextum hebraicum vocabulum habes ap. Pseudojon. Exod. XVI, 31, ubi וְאֶת שְׁפָטָה est pro hebr. שְׁפָטָה, et Mischna Nedarim 6 §. 10, ubi מִשְׁפָטָה cibum

valet e lentibus confectionem, hand dubie placentas e lentiam coctarum reliquias factas. Veterum etiam interpretatum plurimi placentam expresserunt. LXX. Hos. πιγαντα μετα σπαγδος, 1 Par. ἄρωγις placenta mellita, quod vocabulum etiam reponendum pro ἄρωγις 2 Sam. Aqu. Symm., Cant. ἐρ μίσος (lege ἐρ μύσος, μύσος enim est μέλιττης πεπενισσος Athen. XIV. 1), 2 Sam. λόρος ἀπὸ τριγάρου. Vulg. Sam. et Par. simila oleo frixa, Hos. vinaceae uarum (llores Cant. praeceunte Aqu. et Symm.). Syr. Hos. لَبَّا لَبَّا: liba mellita ex uvis passis, Cant. لَبَّا لَبَّا cupediae, Sam. et Par. لَبَّا لَبَّا, quod quid valeat, non constat. — Chaldaeus tamen, Gr. Venet. in Cant. (ἐρ βίσος), Arabs 2 Sam. (لَبَّا لَبَّا), nec non recentiores Judacorum interpretes vini *lagenam* s. *sextarium* interpretantur, pravum etymon a لَبَّا لَبَّا seculi (Targ. Par. נְבָרֶתֶת נְבָרֶתֶת נְבָרֶתֶת נְבָרֶתֶת pars una de sex partibus Hinc vini), et in eandem sententiam hae voce abundantur in Gem. Babyl. Baba Bathra fol. 141, 1, quod Judacorum commentarij recte reprobavit J. D. Michaelis in Suppli p. 141.

¶ *ignis* ad hanc rad. non pertinet, v. pag. 156.

בָּנָה nonnisi in Plur. **בָּנִים** chald. *fundamenta* Esr. IV, 12. V, 16. Arab. **بَنِي**.

תְּשִׁבָּה mulier, v. rad. **שִׁבָּה** p. 87.

לְאַפְתָּן N. pr. oppidi, v. rad. **לְאַפְתָּן**.

אַשְׁרָנֹר chald. rebellio, v. r. שְׁרָנָה.

נָשִׁים (uxorius, muliebris, ab נָשָׁה) N. pr. viri in stemmate Iudae 1 Par. IV, 11. 12.

אֶתְרָבָה, אֶתְרָבָה N. geogr. v. rad. אֶתְרָבָה.

תְּנַשֵּׁ chald. signum, v. rad. **תְּנַשֵּׁ** p. 41.

פָּנָס, פָּנָס *tu*, v. rad. פָּנָס p. 129.

I. מִזְבֵּחַ A) c. Suff. מִזְבֵּחַ 1 Sam. XIII, 20 (6 codd. יתירא) Plur. מִזְבְּחֹתָה ibid. com. 21 (2 codd. יתירא), et מִזְבְּחֹתָה Jes. II, 4. Mich. IV, 3. Jocel. IV, 10 *instrumentum quoddam agriculturae inserviens, idque secans et nonnumquama encundum* (1 Sam. XIII l.c.), satis magno veterum interpretum consensu (v. Syr. Chald. ubique, Fulg. Jes. Mich. Saad. Jes.) *vomer aratri vel atrarum ipsum* (LXX. Jes. Joel. Mich. Fulg. Jocel.), cui unum obstat, quod ap. Sam. imigitur בְּרִכְתָּה et כְּרִכְתָּה: Hebraeorum interpres et Sym-

macho ap. Sam. *tigo*. In etymo definiendo magnopere laborarunt interpres. Sunt, qui conferant **תִּזְבֵּחַ** supplex domestica, quod ve. vero *potiusque facultatem generatim designat*. V. sub no. H. Nobis probabile, nostrum **תָּזַבֵּחַ** ab origine idem esse vocabulum, quod **תְּגִינִּית** (*Civitatis iuxta*, idque a rad. **תִּזְבַּחַ** ducendum (**תְּגִינִּית** pro **תִּזְבַּחַ**, ut **תְּבִנָּה** pro **תִּזְבַּחַ** a **תִּזְבַּחַ**) proprio idem valere quod **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַת** *vas*, *line instrumentum*, quemadmodum **תִּזְבַּחַ**, quo de vasibus, instrumentis et armis intulit, et spec. quidem *temerem vel ligem*. Generaliore vocabulo **תְּגִינִּית** utitur Alex. 1 Sam. XIII, talia autem ad speciales significativa sacerdotissime transferri, non est quod moncamus (cf. **תְּגִינִּית**, cf. ipsum **תִּזְבַּחַ**), neque obstat scriptura **תְּגִינִּית** ap. Sam. et nonnullorum codicium **תְּגִינִּית**. Hac enim nihil aliud probat, quam ipsos Hebraeorum Grammaticos de origine dubitasse, praeceptum quin etiam n. pr. **תְּגִינִּית** pro **תִּזְבַּחַ** plene scribatur.

B) sequi. Makk. **תִּזְבַּחַ** c. Sull. **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַ**, ravius et in libris potissimum **תִּזְבַּחַ** vel **תִּזְבַּחַ**, Regnum, Jeremiæc et Ezechielis **תִּזְבַּחַ** vel **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַ**, **תִּזְבַּחַ** Jos. XIV, 12, 1 Reg. XXII, 7, 8, 24, 2 Reg. I, 15, III, 12, 26, Jerem. X, 5, XII, 1, XIX, 10, XX, 11, XXXIII, 9, XXXV, 2, Ezech. XIV, 4, XXVII, 26 it. Lev. XV, 18, 24, 2 Sam. XXIV, 24, Jes. LIX, 21 ect. (ita ut non differat ab **תָּזַבֵּחַ** no. II, et cum ex confusum esse videatur) pr. Subst. *propinquitatem et viciniam designans*, probabiliter pro **תִּזְבַּחַ** a rad. **תִּזְבַּחַ** appropinquavit, formæ **תִּזְבַּחַ**, et vulgaris linguae usu Praep.

סְאָדֵן, Chald. סַאֲדֵן, Saad, من عند, quasi **מִזְרָחָה**, Sam. sit pro **מִזְרָחָה**, cf. no. 7, qua tamen ellipsi opus non est, multoque etiam minus conjectura **Verschurii** in diss. Lugd. p. 862, cui **מִזְרָחָה** h. l. est **donum ab אלה** dedit; cf. Gen. XI, 28, בְּנֵי־בְּנֵי־אֱלֹהִים, Sam. XIV, 45), Jer. I, 8, XV, 20; de praesentia Jes. XXX, 8. Dicitur etiam: loqui *cum* aliquo **אֶת־אֱלֹהִים** 1 Reg. VIII, 15. **אֶת־הַמְּלָאָכִים** ambulavit cum Deo Gen. V, 24; q. vitam degit Deo placentem. — Quemadmodum latine dicitur **bellum gerere cum aliquo ita etiam hebraice** **מִצְרָעָה** 3) usurpatum pro *contra*, ubi agitur de bello, lute, pugna, 1 Par. XXV, 5; et iterum **bellum fuit** **מִצְרָעָה** cum Philistaeis, Num. XX, 13. Prov. XXXIII, 11. Gen. XIV, 9; **אֶת־מִצְרָעָה** **מִצְרָעָה** **אֶת־מִצְרָעָה** quatuor reges bellum gercebant *cum* quinque regibus, Jer. XXXVII, 5; **בְּרוּךְ תְּהִלָּתְךָ יְהוָה** **בְּרוּךְ תְּהִלָּתְךָ יְהוָה** nam rex nihil valet *contra* vos (ubi etiam reddi potest: *apud* vos *et* vobis, non rege, imperio fasces tenentibus, cf. no. 1, b). — Tanquam particula loci nomininquam valet 4) *versus* i. q. **מִצְרָעָה** et **מִזְרָחָה** e. Acc. 2 Sam. XV, 23. Ps. LXVII, 2: **מִצְרָעָה** **אֶת־מִצְרָעָה** i. q. **מִזְרָחָה** Ps. IV, 7 et metaph. *erga* Ruth II, 20. 2 Sam. XVI, 17. Zach. VII, 9. — Raro 5) de loco ipso, *in quo* aliquid fit, 1 Sam. VII, 16; et *iudicabat* **יְהוָה** **בְּמִצְרָעָה** **בְּמִזְרָחָה** **בְּמִצְרָעָה** **בְּמִזְרָחָה** in omnibus istis locis (quamvis reddi possit: iuxta omnia ista loca. Sic Debora non in urbe, sed in agro ad palman sedens ius dicebat Jud. IV, 5). 1 Reg. IX, 25: **אֶת־אָשָׁר** **מִצְרָעָה** et **מִזְרָחָה** et *adolebat* in eo (altari), quod *ante Dominum erat*. Kimchi **מִזְרָחָה**. — Ad primam et alteram significacionem prope accedit 6) *praeter* (cf. **מִזְרָחָה** **תָּרִיא** praeter ista) Exod. I, 14. 1 Reg. XI, 1. 25. — 7) Ellipt. pro **מִזְרָחָה** Gen. XLIX, 25, ubi praeescet **לְ**. Lud. de Dieu (Crit. s. p. 71) codem referit Gen. IV, 1. Mich. III, 8.

et impetu, sponte, propria auctoritate, alibi **حَدَّثَ** Hos.
VIII, 4, syr. **حَدَّثَ** et **حَدَّفَ**, arab. **منْعَنِي** melit. *mynni*, sam. **ପ୍ରାଣୀ**, **ପ୍ରାଣୀଷ୍ୱା**. Vide quae uberior
disputavimus ad Jes. I. c. et Anecdott. orient. I p. 66. His
addo Talmud. **רָגְבָּרְבָּרְ** sponte sua Gen. XLII, 13 Pseudo-
תְּמִימָנָה se ipsa Esth. VI, 1 Targ. 2 (contr. pro
תְּמִימָנָה) v. Buxtorf Lex. chald. p. 1198, et syr. **ତୀମିନ୍ଦ**
suopte ingenio Assem. bibl. II, p. 207. B.

בָּאָלֶה Baale vivens i. e. Baale favente et auxilium praestante cf. בָּאָלֶה p. 88 fort. pro בָּאָלֶה N. pr. regis Sidoniorum, patris Isabellae 1 Reg. XVII, 31. Idem rex בָּאָלֶה (בָּאָלֶה quicunq; Baal) vocatur a Menandro Ephesio ap. Joseph. Arch. VII, 13 §. 1. 2 et Tyriorum Sidoniorumque rex (cf. v. בָּאָלֶה), alibi בָּאָלֶה. C. Apion, I, 18: τούτον (Phlegethon) ἀπέιδεν Ζεύς βασιλεὺς, ὁ τῆς Αστράψιης ἴερεύς εἰσι; δο; βασιλεύοντας ἐπη τιμωνταδίον, ἔβασεν ἐπή ἐξαριστών. Alius eiusdem nominiis rex Nebucadreza Tyrum obsidebit prius fasces tenet (Jos. Arch. X, 11 §. 1. c. Apion. I §. 21).

רְגָנָן (ab **תְּנִסֵּת** *instrumentum, vicinia et terminatione* —) N. pr. 1) *viri Cathitae, praefecti militum Davidis* 2 Sam. XV, 19. 22. XVIII, 2. 2) *Benjaminitae v. אַגְּרָנָה* p. 88.

אתמול heri v. sub.

II. **תְּנִי** seqn. Makk. **תְּנִי** c. Suff. **תְּנִי**, **תְּנִי**, in Pausa
תְּנִי semel **תְּנִי** Exod. XXIX, 35, **תְּנִי**, **תְּנִי**, **תְּנִי**,
תְּנִי raro **תְּנִי** Jos. XXIII, 15, **תְּנִי**, **תְּנִי**, **תְּנִי**,
Exod. XXXV, 26, rarius **תְּנִי** Gen. XXXII, 1,
תְּנִי Ezech. XXIII, 45, **תְּנִי** ib. Vers. 47 (ita quidem
ut **תְּנִי**, **תְּנִי**, **תְּנִי** ect. non minus frequenter *plene* scri-
bantur).

אֵלֹהִים בְּשִׁירָה אַתָּה ne displiceat tibi haec res.

Propria huius particulae vis videtur *is*, *ipse*, i. q. נָתַן, וְנִזְבֵּחַ videtur locutio periphrastica instar gracci τὸν οὐγῆς pro ἡ οὐρή, quae pro Aversativo definito, nonnunquam etiam pro Nominitivo invalidit ei similem periphrasim נִזְבְּחַת בְּרֵכֶת i Sam. X, 2 q. d. וְנִזְבְּחַת οὐρὴ et gr. ψηφιαὶ τῶν θυσίων Αἴτιον, Nub. 2 (Not. 1). Primaria illa potestas servata est in Rabbinismo et Syriasmō, Dan. III, 6. Vers. hebr.: וְנִזְבְּחַת אֲלֹהִים כִּי is, qui non decumbit et adorat, בְּאַתְּמָה יְהִים eodem die, eadem hora pro הַזְבֵּחַ בְּזִבְחַת תְּמִימָה תְּמִימָה (Tob., hebr. ed. Münster, III, 4, 9; IV, 1), Talmud, Berach. 3, 1, Peah 6, 4, Demai 2, 5, Jethamoth 16, 2. Adde ex ipso V. T. (modo integra est lectio) Ezech. XLVII, 17, 18, 19, eaque exempla, in quibus נִזְבְּחַת, נִזְבְּחַת valent se ipsum, se ipsos et reflexive explicanda sunt. Ezech. XXXIX, 2: vae pastoribus Israelici נִזְבְּחַת רֵצֶף qui se ipsos pascunt, nonne oves pascere oportet? Comm. 8, 10. Jer. VII, 19 (cf. Not. 2). A Rabbinis (v. Aben Esra ad Gen. I, 1, Exod. X, 8) propterca explicatur נִזְבְּחַת os, corpus, dein *ipse* (cf. בְּרֵכֶת) et eadem est potestas vocabuli syriaci نَزِبَت, quod Bar Ali explicat بَذَاتِ النَّشْي وَنَفْسَهُ وَخَصْمَهُ (v. Cast. Lex. ed. Mich. p. 389. et Hollingeri κτίσις ἐξαμένος p. 23), unde نَمْذَقَتْ قُوَّتْلَمْ ap. Asscm. bibl. orient. III p. 77 de hominibus privati sui commodi studiosis.

Quod ad etymon attinet, sunt qui **ة** referunt ad rad. arab. **أَتَّ**, unde **أَتَّ** opes, supplex domestica, facultas (Cor. XVI, 82. XIX, 75. Jes. VIII, 4 Saad.), radix vero **أَتَّ** magis congruit cum hebreo **אָתָּה**, ne dicam, formam **ة** ex hoc etymo explicari non posse. Si utique opns, de huiusmodi vocabuli etymo anquirere, **ة** et origine et usu videtur congruere cum arab. **أَتَّ**, quod non accusativo tantum, sed etiam Nominativo praefigitur, ut **أَتَّيْتُ** صرب **أَتَّا** verberavit te, recipr. **أَتَّيْتُ** صرب **أَتَّا** verberavi me ipsum, et **أَتَّا** ego, et **أَتَّا** nos (v. Gol. p. 195). Quemadmodum enim **أَتَّ** est pro **أَتَّ** formae **أَتَّ** et idem fere quod **أَتَّ** pro **أَتَّ** signum, dein i. q. **أَتَّ** شخص, **أَتَّ** corpus, persona, ita **ة** esse videtur pro **ة** et idem quod **ة** (pro **ة**) signum, deinde **corpus**, **substantia**, **ipse** i. q. **ة**. Arabicum **ة** = **ة** ab Arabum Lexicographis, ut vidimus, iisdem vocabulis declaratur, quibus syriacum **لِ** = **ة** declari supra observavimus. — *Verschuirius* in diss. Lugdd. p. 862 **ة** nonnunquam **donum** (ab **ة** Gen. XLIX, 25. 2 Reg. XXIII, 35), adeoque **tensionem** (Zach. VII, 7).

VIII, 17. *Jer. XXXVIII, 16*), notare contendit, cuius rei fides sit penes auctorem.

Not. 2. Ridicule Iudei quidam veteres hoc etiam referebant Deut. XXXIV, 6: וְאַתָּה בֹּרֶךְ et sepelivit (Moses) se ipsum. Caeterum iam circa J. Chr. actatem huius particulae vera notio Iudeacorum ingenia exercuit. In Talmud. Kiddushin f. 57 perhibetur Simon Asmonaeus, et iuxta alios Nehemias Asmonaeus interpretatus vocem וְאַתָּה, ubiqueque locorum occurreret, et Clagiga fol. 12 A. dicitur Nahum Gamsu, praeceptor Akibae, XXII annorum vigilis cuncte V. T. loca, in quibus inveniuntur, sigillata explicasse.

Not. 3. In locis impeditioribus est 2 Sam. XIX, 32: *Barsillacus . . . transiit Jordanem cum rege הַיְהּ אֶת־אָמֵן* pro *ברְּגָדָן* i. e. ut *eum* comitaretur (eique, ubi opus, adeset et opem ferret) in traiiciendo amne. Verbis *הַיְהּ אֶת־אָמֵן* designatur alveus Jordani, et *תְּנִשְׁאָר* notat Accusativum loci spatiive post verbum eundi. V. Lehrgeb., p. 685. Lud. de Dieu ad h. l. interpretatur: *ut dimitteret eum ab in Jordane* (*תְּנִשְׁאָר* pro *תְּנִשְׁאָר*) i. e. inde a ripa Jordani, neque ulterius proscenetur.

א'

NEW for XXL as (old pluses omitted) 1.

et **אָמַר** Jes. XXI, 12 (ubi phares contra **מִצְרַיִם**) plur.
אָמַר Jer. III, 22 (pro **מִצְרַיִם**, quod 7 codd. habent) fut.
הָרַבֵּן Job. XXXVII, 22. Prov. I, 27 Plur. **הָרַבְּנָה** Deut. XVI, 22, contr. et def. **הָרַבְּנָה** Mich. IV, 8, **הָרַבְּנָה** Deut. XXXIII, 21 et **הָרַבְּנָה** (pro **הָרַבְּנָה**) Jes. XLII, 25, imp.
הָרַבְּנָה (pro **מִצְרַיִם**) Jes. XXI, 12. LVI, 9, 12 (quae formae
paenae cunctae "Aramaismum initantur") 9) venti i. g. **נְאָמֵן**

In linguis cognatis ሰንኑ, ፲፭, ፩፻፪, ፩፻፻፻ vulgaria et
tritissima sunt verba significativa veniendi et intrandi
(acthiop. አጥቃ፡ intravit, cf. חָזַק), ab Hebreis idem
nomini poët. usurpatum. Vide exempla landata. Constr.
e. ይ (Jer. III, 22) et ጥ (Mich. IV, 8) personae, ad quam
quis venit. Jer. I. c.: የኞችን venimus ad te (Deum), tibi
cultum praestitiri. Part. plur. fem. ተኞችንናን res venturae
i. e. futurae Jes. XLII, 23. XLIV, 7. XLV, 11. Arab.
ሆ pro የኞችን futurus Cor. XV, 85, f. የኞችን qnq futu-

Y

rum est. — 2) *evenit* alicui, *supervenit*, accidit alicui (malum) Job. III, 25, i. q. תְּנִינָהּ c. acc. Vide חָדָשׁ. — 3) i. q. וְיַהְיֶה *irit*, *transit*. Job. XVI, 22: רְאֵתְךָ בְּבָבָל וְיַהְיֶה וְיַהְיֶה Vulg. ecce enim breves anni *transiunt*. Alter A. Schultensius: „Arabismus est protritus sub verbo וְיַהְיֶה venerunt ei tot anni pro tot annos vivendo implevit, quo adhibito statuenda esset ellipsis pro וְיַהְיֶה. Sed ilud praefero.

Hiph. *attulit* i. q. וְיַהְיֶה Pract. plur. הָרְאָה (pro וְיַהְיֶה) Jes. XXI, 14 (3 codd. יְהִיָּה), et eadem forma pro Imp. Jer. XII, 9.

הָרְאָה chald. Dan. VII, 22, inf. אָמֵן Dan. III, 2, i. q. Hebr. *venit*, c. c. הָיָה pers. ad quam venimus. Esr. IV, 12. V, 3.

Aph. הָרְאָה inf. חָדָשׁ (per Hebraismum pro וְיַהְיֶה ut est in Targg.) 1) *adduxit* Dan. VI, 17. 25. 2) *attulit* ib. V, 3. 23. Syr. טָמֵא. *Hoph.* ex Hebraismo adscitum, sed anomalum הָרְאָה 3 fem. הָרְאָה Dan. VI, 18 plur. וְיַהְיֶה III, 13 *adductus, allatus est.* (In Targg. utuntur passivo Ithpe.)

וְיַהְיֶה m. pro יְהִי *introitus* Ezech. XL, 15 Keri. Chethibh habet וְיַהְיָה i. e. וְיַהְיָה, quod pro derivato Fnturi haberis possit (v. Lehrgeb. §. 121 no. 38). Nominali codd. וְיַהְיָה (וְיַהְיָה formae גַּם).

וְיַהְיָה tu v. pag. 129.

וְיַהְיָה vos, v. pag. 129.

* וְיַהְיָה Exod. XIII, 20. Num. XXXIII, 6 nomen loci in limibus Aegypti et deserti aegyptiaci (הַבָּדָד), a quo vicina pars deserti usque ad Maran idem nomen sorbita est Num. XXXIII, 8. LXX. Οὐρανοὶ Jablonskis (opusc. II, 157) vult aegyptiacum esse וְיַהְיָה i. e. terminus maris, assentiente Forstero (in epist. ad J. D. Michaelis p. 31): idque etymon probatius quam aliud quoddam a rad. semitica וְיַהְיָה solitarius fuit, ^{separata} solidus, a IL E. G. Paulo propositione (Sammel. v. Reisen V, p. 370). Niebuhrius Ethiamnum putat eo loco situm suisce, quo hodie est وَدْ Adschrid castellum, duobus miliariibus ab urbe Sues distans (Arabien p. 408): at hic locus non potest non Arabicæ propior suisce. Israëlitæ enim die exitus tertio urbem Pi-halhiroth petitiuri rediisse dicuntur.

וְיַהְיָה heri, v. rad. חָדָשׁ.

וְיַהְיָה rad. innus. Arab. وَيَأْتِي i. q. וְיַהְיֶה contracto breviue passu incessit. Conj. IV. stetit, constitut cf. וְיַהְיָה cunctatus est, וְיַהְיָה ignavia, segnities. Unde

וְיַהְיָה f. *asina*, a segnitie dicta. (Arab. أَسِنَة asina et onagri semella, raro أَسِنَة abusaid Gen. XLIX, 11 cf. exempla sub סְעִיר Aram. אַסְנָא, מְסֻדָּר id.) Num. XXII, 23 sq. סְעִיר *silium asinae suae* i. e. asinum sumum. Gen. XLIX, 11. Plur. סְעִירָה Gen. XII, 16. XXXII, 16. 1 Sam. IX, 3 sq. item lob. I, 3. XLII, 12, ex quibus locis Gatackerus (Advers. Miscell. p. 310) temere colligit, וְיַהְיָה etiam de asinis usurpari. Greges enim femellis constare solent.

וְיַהְיָה chald. fornax, v. rad. חָדָשׁ.

וְיַהְיָה et וְיַהְיָה perennis v. rad. חָדָשׁ.

וְיַהְיָה, וְיַהְיָה donum spec. meretricium v. rad. חָדָשׁ.

וְיַהְיָה ibid.

וְיַהְיָה i. q. וְיַהְיָה per Samaritanismum Gen. XLIX, 11 in cod. Sam. בֶּן אִישָׁה *filius asinae suae*, quoniam Chald. Sam. בֶּן שִׁיבָּה *fili roboris* (cf. וְיַהְיָה rad. חָדָשׁ). Nominibus formae קַרְבָּל delectari Samaritanos observavimus in Comment. de Pent. Sam. p. 54. Bene Abusaides בֶּן וְיַהְיָה.

וְיַהְיָה vos, v. pag. 129.

וְיַהְיָה rad. innit. fortasse i. q. חָדָשׁ pulchra fuit res, vel i. q. דָּקָס firmus, stabilis fuit Conj. II. fīravit, stabilivit.

וְיַהְיָה i. q. וְיַהְיָה Ezech. XLII, 15 Chethibh.

וְיַהְיָה m. Ezech. XLII, 15 (Keri) 16. XLII, 3. 5 genas quoddam columnarum (v. impr. XLII, 5 coll. Vers. 6) LXX. Vulg. Cap. 42: περιστύλων, *porticum* redditum, Syr. Cap. 41: וְיַהְיָה i. e. lorica, septum (Geländer) cf. Deut. XXII, 8. Chald. XLII, 15 וְיַהְיָה anguli s. columnae angularis, V. 16 וְיַהְיָה, XLII, 3: וְיַהְיָה angulus, V. 5. וְיַהְיָה tigna, nisi legendum וְיַהְיָה. Kimchius certo refert, a Jonathane reddi וְיַהְיָה.

תְּקַנֵּן c. Suff. **אֲקָרֶרֶת** m. chald. 1) *locus* Dan. II, 55. Esr. V, 15. VI, 5. 7. (In Targg. creberrime, syr. et sam. תְּקַנֵּן, אֲקָרֶרֶת id.). 2) **תְּקַנֵּן loco**, quo Esr. VI, 3 per Pleonasmum Aramaeis valde insitatum, syr. 2 קָרְבָּלָה Matth. VI, 19. Joh. III, 8. IV, 20, et in sequiore Hebraismo קָרְבָּלָה (v. קָרְבָּלָה). 2) fort. *restigium* i. q. arab. قَرْبَلَةُ, قَرْبَلَةُ, aethiop. ልዕሚያ; (et קָרְבָּלָה incessit et קָרְבָּלָה gressus). Inde **תְּקַנֵּן** pro **תְּקַנֵּן** Dan. VII, 6. 7 post i. q. عَلَى أَمْ في in vestigio, cum Alf. קָרְבָּלָה Dan. II, 39. Syr. et Sam. קָרְבָּלָה, קָרְבָּלָה post.

אֲקָרֶרֶת (loca, regiones) N. pr. loci ab Austro Pa-

laestinae. Num. XXI, 1: תְּקַנֵּן קָרְבָּלָה in via quae Atharimum dicit. Ita LXX. Saad. Articulo minitum est hoc nomen proprium, quia appellativa potestatis ratio habita est, v. Lehrgeb. 626. Malc. Onk. Syr. Vulg. in via exploratorum, qs. אֲקָרֶרֶת sit i. q. קָרְבָּלָה. Eadem vocabula confunduntur a Criticis saharitanis Num. XIV, 6, ubi pro exploratores posuerunt קָרְבָּלָה. J. D. Michaelis Num. XXI appellative reddere maynt: in via ad (haec) loca, sed contextus tantum non flagitat Nomen proprium.

וְאַתְּ N. pr. Levitae 1 Par. VI, 6, pro quo Vers. 26 צְדָקָה. Cum ipsa scriptura incerta sit, in etymo non magnopere laborandum videtur. Conferri tamen potest צְדָקָה = צְדָקָה tetedit arcum.

Beth (בֵּית) altera alphabeti littera, ubi numeri nota est, i. q. *duo*. Nomen hebreum contractum est ex בֵּית domus, tentorium, huiusque similitudinem antiquissima huius litterae figura (quacunque illa fuit) imitata esse videtur. Hodie figuram tentorio similem habet in alphabeto aethiopico, de cuius antiquitate et origine semitica disputavimus in Encyclopaedia gerim. s. vv. Aethiopische, Amharische Sprache.

Quod ad permutationem eius attinet, ב transit in alias litteras labiales, nominatim 1) *Phe*, ut בְּזֵבֶר et בְּזֵבֶר dispersit, בְּזֵבֶר ut בְּזֵבֶר sicut, בְּזֵבֶר aram. בְּזֵבֶר, בְּזֵבֶר ferrum. בְּזֵבֶר et בְּזֵבֶר debilis fuit, בְּזֵבֶר sam. בְּזֵבֶר indicavit et cetera; 2) raro in *Haw*, בְּזֵבֶר, בְּזֵבֶר magnus: idque adeo quiescens, ut בְּזֵבֶר - בְּזֵבֶר pro בְּזֵבֶר - בְּזֵבֶר, cf. Samaritanos, qui saepissime Waw Hebræorum vertunt in Beth, ut בְּזֵבֶר, בְּזֵבֶר indicavit, בְּזֵבֶר, בְּזֵבֶר column, בְּזֵבֶר amplius fuit, בְּזֵבֶר לְאַפְּלָמָלָל angulus, et e linguis occidentalibus βόσσων, vescor, βόσσων vado; 3) in *Jtem*, quae litterae apud Orientales sono admodum vicinæ sunt, ut ab initio verborum בְּזֵבֶר et בְּזֵבֶר pinguis, בְּזֵבֶר et בְּזֵבֶר idolum Babyloniorum, בְּזֵבֶר חַטֵּף explora-

ravit, בְּזֵבֶר, בְּזֵבֶר seenit; in medio בְּזֵבֶר tempus, בְּזֵבֶר putavit vitem, בְּזֵבֶר et בְּזֵבֶר N. pr. fluvii, בְּזֵבֶר מִסְתְּרִים colchicum auctumnale; in fine בְּזֵבֶר i. q. בְּזֵבֶר scriptum, carmen. Plura exempla extant in lingua arabica, ubi saepè بَزَّا efferrunt pro بَزَّا Mecca. بَزَّا pro بَزَّا Bagdad, بَزَّا et بَزَّا liberaliter dedit (Schult. ind. geogr. v. Mecca, aliaque exempla ap. Schult. in clav. dial.

p. 194 et Schroederum de vest. mulierum p. 24. 25), adeoque græca et latina, ut βλέπων pro μετέπειτα (a μέτει μελ); βλέπων pro μόλις, μόλις co., μόλις (βλέπων) formica, sciamnum, scabellum, marmor gall. *marbre* et. Similiter pro hebreo ב interpres Alexandrinus saepè ponit μ, ut πολέμη Αἰγαίου 2 Par. XXI, 10, et Λευκά Jos. XXI, 13, πολέμη Ιαύρεια, pro ב dagessato habes μβ in ιερούλιον (ap. Sanchuni).

בָּ, nonnunquam ante monosyllaba ב (v. Lehrgeb. 628), c. Suff. בָּ, בָּהָ (hoc in Pausa et gen. fem.); בָּהָ, בָּהָ; בָּהָהָ, בָּהָהָ et בָּהָהָ, בָּהָהָ praepos. inseparabilis (v. not.), caque πολυσημοτάτη, omnibus linguis semiticis communis (arab. ב, raro etiam ב sec. Kam.;

aeth. ב, raro ב, in formula בְּP penes me est; בְּ, בְּ, cuius varia significaciones, licet continuis numeris insiguitas ad tria genera revocare visum est, quae a Rabbini בְּהַבְּלִי Beth vasculi, בְּהַדְּבִּיק Beth vascularum, בְּהַנְּחִילִי Beth coniunctionis et viciniae, בְּהַשְׁוֹר Beth auxili vocari solent.

A) Ad *primum* genus has referimus significaciones, quae partim commorationem in loco (no. 1–3), partim motionem et introitum in locum (no. 4–6) designant:

1) *in*, c. Ablat. (gr. ἐν, arab. ب) et (ב) pr. de loco v. e.

בְּזֵבֶר in focea, בְּזֵבֶר in olla, בְּזֵבֶר in urbe, בְּזֵבֶר in terra s. provincia, בְּזֵבֶר בְּזֵבֶר in volume libri (Ps. XL, 8), בְּזֵבֶר בְּזֵבֶר in pugna (2 Sam. XIX, 4), בְּזֵבֶר in domo (Gen. XXXIX, 11), it. בְּזֵבֶר, בְּזֵבֶר in medio; בְּזֵבֶר in hoc (lo-

2) *inter* (i. q. *in*, ubi refertur ad multitudinem). Jos. II, 6. Thren. I, 3; *habitat הַמִּזְבֵּחַ וְהַתְּרוֹתָה* *inter gentes*. 2 Reg. XVIII, 5: *בְּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְהַתְּרוֹתָה* *inter omnes reges Judeae*. Iudg. V, 8. XIV, 3. Isr. I, 3. 2 Sam. XV, 31: *Achitophel בֶּן-צִדְקוֹן שָׁרִירִים בְּבֵין* *est inter coniuratos cum Absalom*. Jer. VI, 18: *בְּבֵין שָׂרִירֵי הָאָהָרָן* *queae inter eos se faciam*. Job. XV, 10. Ita a) post Adiectiva, saep in superlativo reddenda. Cantic. I, 8: *בְּבֵין כָּל-הָעָם* *pulchra pulcherrima* (*pulcherrima*) *inter feminas*. Thren. I, 1: *בְּבֵין נְשָׁוֹת* *maxima inter gentes*. Jos. XIV, 15. Mich. V, 1. Prov. XXX, 30, cf. Luc. I, 28. 42. b) Plurali praefixum singularium circumscrimit. Ps. CXVIII, 7: *בְּבֵין תְּרוֹתָה Je-ho-vah* *est in adiutoribus meis*. LIV, 6. XCIN, 6. Judd. XI, 55. 1 Reg. II, 7, cf. lat. in magnis viris non est habendus Cie., *et non poterit etiam Europ.* c) Significat partem ex totu numero extinam, ut alibi *בְּבֵין* Ps. CXXIX, 16: *dies mei praefuerint erant, בְּבֵין גָּדוֹלָה וְלִטְמָה* *cum nondum unus inter eos* (ex iis) *existaret*. Exod. XIV, 28. Lev. XXVI, 36. Deut. I, 35. 1 Sam. XI, 11: *non reliqui sunt duo בְּבֵין ex iis*. Eodem fort. referendum Jes. XXXVIII, 16: *בְּבֵין נְשָׁוֹת* (pro *בְּבֵין*) *quisque eorum pro* *בְּבֵין* Inde d) nonnullis verbis coniunctum haec nominis ad partem praedicti referri declarat, ut *הַבָּבֶן* c. ace. percussit hostes, *בְּהַבָּבֶן* percussit (multos) inter hostes, stragem hostibus intulit 2 Sam. XXIII, 10, *בְּהַבָּבֶן* 2 Par. XXVIII, 6. Ps. LXXXVIII, 31, *בְּהַבָּבֶן* Jes. IX, 17. Job. VII, 13: *בְּהַבָּבֶן שְׁנָיו אֲפָר בְּבֵין שְׁנָיו* portabit mocroriam partem lectus meus. XX, 20. Num. XI, 17. Cf. *בְּבֵין* in aedificando occupatum essc, an etwas bauen

Zach. VI, 15, זְמַנֵּי, אֶת־בָּשָׂר comedit, bibit (partem eius), davon trinken. Prov. IX, 5. Diversa est ratio exemplorum no. 10, a.

3) *intrā*, ubi refertur ad fines, quibus aliquid circumscrībitur. **תְּרוּמָה** *intrā portas tuas* Exod. XX, 10. Deut. XXVI, 2. *Saepe de tempore Jes.* XVI, 14: **בְּשָׁנָה** **שְׁתִים** *intrā tres annos*, *in drey Jahren*. Dan. XI, 20. Ecc. XI, 1. Exod. II, 23. Ubi terminum statuimus, intra quem aliquid faciendum est vel eventurum, plerunque finem usi cogitare solenissimū, quare etiam de tempore iam absoluto ponitur. Num. XXVIII, 26.

4) in, e. Accus. (*εἰς*, angl. *into*) i. q. **בַּיִת**, cf. no. 1. Gen. XXXI, 33: *ingressus est בְּבֵית הַמֶּלֶךְ* *in territorium Jacobi*, et sic saepissimum post verba *cum* et *in*greendi, impr. **בְּ** Gen. XIX, 8. Deut. XXIII, 2. 3. 4. 2 Reg. IX, 31 sq., Jer. XII, 7: *ad loca delicias animae meas בְּבָנָן רְבָבָה* *in manum iniuriorum eius.*

5) *inter c. Accus.* (cf. no. 2). Deut. IV, 27: *et Je-hova disperget eos בֵּין inter populos.* 1 Reg. XI, 2.

שְׁתַּי־גָּז בְּנֵי־שְׁבִעָה peragra omnes tribus Israhilis: Deut XV, 17: accipe subalam קְנֻזָּה בְּנֵי־חֶת et perfora auron eius. Iudg. VI, 35.

B) Alterum genus cas complectitur significacionum species, quae cum *propinquitatem* et *viciniam* (no. 7—9), *tum directionem* et *motum versus locum* (no. 10, 11) designant, partimque propriæ sunt (no. 7—11), partim translatæ (no. 12—17).

7) ad, apud, iuxta (cf. no. 10). נִזְבֵּן ad fontem
 1 Sam. XXIX, 1. נַרְבָּה לְחֹדֶב ad Chaboram fluvium Ez.
 X, 15 (cf. ἐν ποταμῷ ad fluvium), נִרְבֵּן ad parietem
 1 Reg. V, 15 (IV, 33), נִמְצֵב am Himmel Prov. XXXX,
 19. תְּנִצְבֵּן הַאֲנָשִׁים centies ad ulnam i. e. centum ulnae, v.
 נִצְבֵּן p. 110. Cf. lat. in pro gerim an, ut Virg. Ge. II,
 390: pinguisque in veribus torrebinus extra columnis,
 gall. avoir ses souliers dans les pieds. (Aethiop. ዘዢ፡
 apud me est, habeo, cf. hebr. נָא, בָּא)

8) in pro super (cf. no. 11). בְּרֵךְ in monte Horob
1 Reg. VIII, 9. בְּרֵךְ super tentorio conventus Nim.
XIV, 10. בְּרֵךְ in vestigiis, pr. ita ut pedibus insistas,
auf den Fersen.

⁹⁾ coram, ante. Gen. XXIII, 18. בְּבֵית־אָבִיו שַׁעַר עֲדָה
coram omnibus portauit urbis ingredientibus (gr. ἐν
πασὶν οὐδ., 2, 194. 16, 378). Plenius נֶגֶב, נֶגֶב,
נֶגֶב, gr. ἐν ὀρθούλῳ; II, 2, 587, in oculis Qunt, 9, 4.

10) i. q. נִזְבֵּן *ad.*, *versus* de motione et directione ad locum personamque, ut רָקֶב נַעֲמָן minutus ad paritem. Inde post verba et nomina ademundi (בְּנַעֲמָן Prov. XVIII, 10, בְּנַעֲמָן Hos. XII, 7, בְּנַעֲמָן Prov. XXX, 19, cf. בְּנַעֲמָן, נִזְבֵּן, בְּנַעֲמָן interrogatum *adit*), advocandi invitandique (1 Sam. XVI, 3), adtingendi (בְּנַעֲמָן), adhacendi (בְּנַעֲמָן), adlungeundi (בְּנַעֲמָן), adprehendendi (בְּנַעֲמָן), adorandi (בְּנַעֲמָן), invocaundi (בְּנַעֲמָן), inclinationis et affectus (בְּנַעֲמָן, בְּנַעֲמָן, בְּנַעֲמָן, arab.

(حسن ب) *adde* בְּ רַבָּא *incepavit*, בְּ רַבָּא *illitus est*, quae
 cunda latine cum particulis *ad et in* componiuntur. Sine
 vepro Gen. XI, 4: *turrem*, בְּרַבָּא אֲנָשִׁים *eius caput*
celum attingat. Deut. IX, 1. Ille vero particulae
 unus latissime patet. Spec. a) post verba videndi, audiendi,
 officiandi his voluptatis, qua hoc vel illud oculis, au-
 ribus naribus percipiunt, notionem adiungit. Quae enim
 placent sensibus blandiuntur, ad ea oculos, aures ect.
 dirigimus, hisque immoramus, quemadmodum contra a
 tristi aspectu oculos avertimus (Gen. XXI, 16). Ita בְּ רַבָּא,
 בְּ רַבָּא adspexit eum volupate. בְּ רַבָּא audiendo delæctatus
 est, cf. בְּ רַבָּא, בְּ רַבָּא, it. בְּ רַבָּא, בְּ רַבָּא. — b) Cum בְּ
 hoc significatu sit *transcendi* particula, facile intelliges,
 qui factum sit, ut nonnullis verbis candem vim transiti-
 vant causativam tribuat, quac alibi coniugatione Hiphî-
 exprimitur. Sie בְּ רַבָּא = הַשְׁבֵּעַ servitatem imposuit;
 בְּ רַבָּא mutuum accepit, בְּ רַבָּא mutuum dedit (Arab.
 celer fuit, sequ. בְּ celerem reddidit. Ilarethi Moall. 9
 ibique Schol. Sus. با اَنْتَدِعِي vocant Arabum Grammatici.)
 — c) In iuramentis praeponitur personae veloci, *per quam*
 i. e. *ad quam conversi iuramus*, Gen. XXI, 23. XXII,
 16. Jos. II, 12. Cant. II, 7, vel diris devovimus 1 Sam.
 XVII, 45 (cf. arab. أَنْتَ لِي per Deum). — d) Praeponitur
 singulis speciebus, quae sub generaliore quodam vocabulo
 comprehenduntur. Gen. VII, 21: et *peribant cuncta*
animalia גַּדְעָן וְבָשָׂרֶת וְבָתָה וְבָתָה וְבָתָה
 quae *ad aves* pertinabant, et *quae ad pecus et ad bestias et ad reptilia*. VIII, 17. IX, 2. 10. Hos. IV, 3. Germ. dixeris:
 an Vich, an Vögeln u. s. w.

11) in i. q. super c. acc. (cf. no. 8). 1 Reg. II, 44: *ברְאַתָּה* super capit tuum, *vertit Deus malitiam tuam*; Levit. XX, 9: *וְנִצְבֵּה sanguis eius* veniat super eum. Ita post verba *וְנִצְבֵּה*, *וְנִתְחַזֵּק*, *וְנִכְלַל* calcavit, immixus (confusus) est, respexit super.

12) *in pro contra, adversus*. Gen. XVI, 12: **עֲדֹת**
בְּבָבֵבֶן manus eius *contra omnes*, et manus
omnium contra eum. 2 Sam. XXIV, 17. Ita post verba
pugnandi (בְּבָבָבִן), *peccandi* (בְּאַשְׁרָה), *irascendi* (בְּבָבָבָה),
בְּבָבָה Deut. III, 26, cf. Ps. LXVIII, 31. Lev. XVII, 10), *perfidie agendi* (בְּבָבָבָה, בְּבָבָה, בְּבָבָה, בְּבָבָה, בְּבָבָה, arab. بَبَابَه) etc. Inde **בְּבָבָה** *mentitus* est alieui, *me-
 udacio* *sefellit* *eum* (2 Reg. IV, 16), et **בְּבָבָה** *בְּבָבָה* *pr-*
negavit *in detrimentum proximi sui* *de aliqua re* i.e. *abne-
 gavit aliquam rem v. c. depositum*. Lev. V, 21. Hos. VII,
 14: **בְּבָבָה** *desecrunt* *perfidie agentes contra me.*

13) Metaph. iuxta, secundum i. q. 2. Gen. I, 26: *וְיַעֲשֵׂה אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר תִּבְחַדֵּל ad imaginem nostram, secundum similitudinem nostram*. Vers. 27. Cf. V, 1. 3: *et Adamus generavit filium וְיַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר בְּזִקְנָתְךָ*. (Pro greco καὶ εἰώνα ἡμετέραν καὶ καὶ εὐόλων Athiops deicit Οὐλέας: Φούλης τις: et ita saepe οὐ: pro καὶν Act. XXII, 12, XXIII, 3. 1 Cor. X, 18. Lind. Gramm. p. 159). Ger. XXI, 12: *iuxta Isaacum וְיַעֲשֵׂה vocabitur tibi post-*

ritas, **רִתָּה** ad modum, morem Amos IV, 10. Jes. X, 24. 26. **רִתָּה** **בְּעֵד** **בְּעֵד** ad s. iuxta consilium improborum Ps. I, 1. **רִתָּה** **בְּעֵד** **בְּעֵד** ad mandatum. (Arab. **بِسْمِ دُرَوْنَ** secundum incessum catervae viatorum). Inde

14) *sicut*, more i. q. ε. 16b, XXXIV, 36: *propter responsa* בְּאַתָּה more *improborum data* (LXX, ὡς περ οἱ ἀπόρες 2 Codd. ε). XXXVI, 14 (Targ. *sicut scorsa*). XXXVII, 10 (nonnulli codi. ε). Jes. XLIV, 19, 22: *sicut in gramine* (LXX, ὡς, Codd. et Editt. ε). XLVIII, 10: **חֲזִירָה קְרֵבָה** Hieron. *quasi argentum*. Saad. كمثل الخصبة. Ps. XXXVII, 20. XXXIX, 7. CH, 4. Zach. X, 5. (Codd. et Targ. ε) Hos. X, 15. (Ita arab. يُمْسِي فِي أَنْبَرِ نَسَا v. c. *imcedimt vulgi*. Schult. Opp. min. p. 71) Impr. hue referendae sunt formulae יְהֹוָה יְהֹוָה dies sicut dies (einen Tag wie den andern), quotidie, שְׁנָתָה שְׁנָתָה quavis mense 1 Par. XXVII, 1, שְׁנָתָה שְׁנָתָה quotannis Lev. XXV, 53, שְׁנָתָה שְׁנָתָה (v. 52), שְׁנָתָה שְׁנָתָה aequis partibus Exod. XXX, 34.

15) *pro*, de pretio, praeocio et permutatione (quae significatio pendet e locali, cl. lat. *loco*, et *pro* pro ante, germ. *anstatt*, et *für* in antiquiore lingua pro *vor* et *vera* sive). Gen. XXIX, 18: *serviam tibi septem annos pro Rahela רחלְהָ*. Vers. 20, 27. Jes. VII, 23: *mille sítæ רַבְתָּה mille siclorum premium aequantes*. Ecl. IV, 9. Thren. I, 11. 2 Sam. XXIV, 24. Hos. XII, 13. Cant. VIII, 7, 11. Ps. XV, 5: *הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂת בְּכָנָן שְׁנָאָת* pecuniam suam non dat pro *seru*. Déut. XIX, 21: *בְּנֵי־עֲבָדָלָת וְבָנֵי־בְּנֵי־בָּנָה* vita pro vita, oculus pro oculo (cf. Cor. V, 49). Inde *רַבְתָּה* cum vita periculo 2 Sam. XXIII, 17, cf. Jos. XXXII, 11. *בְּנֵי־בָּנָה* pro *persicatate, necessitate, (Sae-*possumus ita Arabes *ب* particula de pretio utinam).

16) Est recipientis ad aliquid, ratione habentis ei:
 a) quod attinet ad 1 Reg. V, 22 (acthiop. **ወጥናቸው**: quod attinet ad Lud. gr. p. 159). — b) propter. Gen. XVIII, 28: **የሚጠበቅ የሚችለ ቅዱስ እንደሚችለ** propter quinque illos. Exod. X, 12, 2 Reg. XIV, 6. Jon. I, 14. **የሚችለ** quare? **የሚችለ** eo quod, b) (id) quod, **የሚችለ**, **የሚችለ** ob rem, ob causam, propter. Arab. **ع** propter, v. c. **accusavit cum** **بِلَمْ** propter
 rimen cf. Cor. LXXXI, 9, 17 propterea quod, acthiop.

¶ propter Joh. IV, 41. ὅτι τοῦτο id, ὅτι eo quod
aud. gr. 133). — c) *de*, post verba gaudendi ($\pi\tau\tau\tau$, $\Sigma\tau\tau$,
 $\Sigma\tau\tau\tau$), audiendi ($\pi\tau\tau\tau$ lob. XXVI, 14), sciendi (Jer. XXXVIII,
14), impr. loquendi, ut $\tau\tau\tau\tau$ locutus est de aliquo, maxi-
me (quae est mortalium *qikavθροπία*) scens et male: $\tau\tau\tau\tau$
status est de aliquo, maxime contra eum, in fraudem et
criterium eius.

17) Nonnumquam, acque ac ^{et}, Dativo exprimendum idetur. Eccl. II, 21: בְּנֵי־בָּנָה מִן־בָּנָה nonne bo-
um est homini, ut edat ect. Cf. VIII, 15, ubi מִבָּנָה
odem contextu. (Arab. لا خلقناك ^{بـ}الحق non crea-
tus es, nisi ad verum Cor., ubi interpn. ^{نـ}الحق).

C) Tertium genus, pariter atque alterum, a viciniac notione proficiuntur, et hos comprehendit significatus:

18) *cum* אֶת *de societate*. Num. XX, 20: בְּבָבֵב *cum populo multo*. Ies. VIII, 16: גַּם־בְּבָבֵב *cum cultoribus meis* i. e. adhibitis cultoribus meis. 1 Reg. X, 2. Jer. XII, 15. XI, 19: בְּבָבֵב־זָר *arbor cum fructu suo* (cf. arab. *edi panem* بَسْمَهُ *cum dactylis*). Saepè de eo, quod manu gerimus, Gen. XXXII, 11: *cum scipione meo* (הַלְּבָבָנָן) *transiit hunc Jordanem*. Exod. VIII, 1. 13. Jes. VII, 24. Ind. XI, 34. Izech. XXXIX, 27. Inde סִינָה, נָגָן, בְּבָבֵב, סָבָבָן, arab. بَلْيَفِيرْ, sinec. Vide infra litt. d. c. b) *de auxilio*. Ps. XVIII, 30: בְּבָבֵב־תְּכַעַם *adoriebar turmas*. LX, 14. Jes. XXVI, 15. Ps. XLIV, 10: בְּבָבֵב־אַתָּה תְּהִלָּתָךְ אֲלֹהִים *non prostricseris in bellum cum exercituibus nostris*. c) Substantivis attributa, maxime virtutes et vicia, significantibus praemissim ad verbis circumscribendis inservit, ut חֲנֻקָּה *cum festinatione*, festinantes Exod. XII, 10, בְּבָבָבָן *cum integratitate*, integre, בְּבָבָבָן *prudenter*, בְּבָבָבָן *vere*, בְּבָבָבָן *valde*, בְּבָבָבָן *intelligenter*, בְּבָבָבָן *tranquille*, בְּבָבָבָן *malitiose* Ps. LXXXIII, 8, שְׁפָרָת *eum felicitate mea* i. e. feliciter Gen. XXX, 13. Ps. XXIX, 4: קָוָה קָוָה *vix vox Dei est cum robre* i. e. robore praedita. (Ita Persae سَلَخْتَنْ)
بِاحْتَرَامٍ *principes cum veneracione* i. e. venerandi, quos honore afficiunt.)

Ad *Beth societatis* præterea referenda duo haec idiomata: d) Verbis *eundi* postpositum, qui *tafferendi* vim tribuit, ut **בְּאֵלֶּה** venire cum aliqua re i. e. eam adferre, **בְּאַתָּה**, obviam venit cum i. e. obviam tulit, v. **בְּגַדְתָּךְ**, et arab. ذَعْبَ بَ ابii cum i. e. abstulit Cor. XLIII, 40, it. **ظَلَفَ**, **ذَلِيلَ**, **سَارَ**, **أَتَى**, **جَاءَ** ef. de Sacy gramm. arab. I, 355. e) Quemadmodum dicitur *cum multis* (**בְּרַבָּה**) *veniunt contra me* (Ps. LV, 19), et *cum paucis relieti estis* (Deut. XXVIII, 62) i. e. pauci vestrum relieti sunt, in quibus non facile habebitis, ita etiam dicitur Num. XIII, 23: *portabant eam* (*uvam*) *in recte* **בְּצִדְקָה** *cum duobus* (zu zwey, selbst zweyten), ubi duo tantum portabant (Vulg. *duo viri*), et fortasse *cliam lob.* XXIII, 13: **בְּנַחֲדָרָה** **בְּנַחֲדָרָה** pr. *Ille* (Deus) *cum uno est* (i. e. neminem habet sicutum), *et quis repellet eum?*

19) Usurparur de *instrumento*, ubi latine *Ablativo* utimur (arab. بـا اسْتَعْنَى بـا), ut **כְּרָבֵב** gladio Jos. X., 11, **כְּרָבֵב** pedibus Ezech. XXXIV., 18, lapidare lapidibus (כְּרָבֵב) 2 Sam. XVI., 13, clamare gutture (גַּרְגָּלִים) Jes. LVIII., 1; de *intercessore* (lat. per) ut **כְּנָזֶב** per Mosen, כְּנָזֶב per manum Mosis (arab. بـالْمَنْصُور); it. de *causa effidente* v. c. deficere famic (כְּרָבֵב) Thren. II., 19, igne (כְּרָבֵב) cremare Lev. VIII., 32, iussus est a Deo (גַּרְגָּלִים) Num. XXXVI., 2, **כְּרָבֵב** בְּרִיתָה נְאֹזֶבֶת per Deum, per Basilem vaticinatus est i. e. Deo, Baale inspirante.

20) cum pro licet, ut germ. *bey alle dem*, lat. *in summa bonorum civium copia* (pro licet tanta sit b.e. copia), alibi *ib.* ~~est-est~~ cum omnibus istis i. e. his non ob-

stantibus, nihil minus. Jes. IX, 11. 16. 20. I, 4. XLVII, 9. Iob. I, 22. (Persic dicunt حملة).
 Num. XIV, 11: **אַתָּה תִּתְּבֹּאֵן בְּכָל־בָּנֶיךָ** non obstante bus omniis signis, quae editi Deut. I, 32. Ps. XLVI, 3. LXXXVIII, 32. LXXX, 5. (Cf. arab. ﻋَلَى لِيَتْ, quamvis Cor. IX, 25.) Vicina est formula אַתָּה תִּתְּבֹּאֵן hoc concessio i. c. ea lege et conditione Gen. XXXIV, 22. 1 Sam. XI, 2.

21) Separatim pertractare placet Arabum et Hebreorum incertae originis idioma de *Beth essentiae* (بَلْتَرِيادَةِ). Atque Arabes quidem istud بَلْ (بالـ) praeponeant praedicto, maxime ubi participio vel adjectivo ille continetur, coquere negativo مَا لِللهِ بِغَيْرِهِ (ما الله بغيره). Deus non est negligens Cor. II, 79, cf. II, 7. 140. XI, 99. LVIII, 11), interrogativo (عَلَى رِبِّ الْمُجَاهِدِ), v. librum centum regentium ap. Hackmann, Praecid. s. p. 74), positivo (Sur. XLVI, 33). Rarum praeponitur substantivo (Ham. ap. Schult. ad Prov. III, 26), nunquam subiecto. Provoacant quidem ad (لَذَا يَرْجِلُ) (Luc. V, 12. Act. III, 2. v. Tim. I,

66), sed ψ ibi pendere ab ζ , vel eo efficitur, quod in

cadem structura ponitur حَلَّ, et locutio ﷺ (Cor. IV, 7. 47. 58) non reddenda est *sufficit Deus in directorem*, sed *sufficit in Deo (an Gott)* habere *directorem*. Confredendum igitur Beth essentiae Aramaicū Accusativus post verbum substantivum posito, et explicandum est *tanquam* germ. *als gall.* en *com honnête homme*, pr. Deus minime se gerit tanquam negligens et. Quanta antem sit Accusativi et Ablativi (praemisso ؤ) necessitudo, impr. ubi conditio quadam describitur et adverbiascent nomina, nomen nescit. Cf. exempla no. 18, e., quae cuncta etiam in Accus. poni possunt (Nold. p. 163). Aliam lnius idiomatis explicandi rationem oīm ingressum sum *Lehrgeb.* p. 834, aliam tentavit Schnitl. l. e., cuius intima rei qualitatibus notat et emphaticum est.

Eadem vero longe plurimorum in V. T. exemplorum est ratio, potestque hic ^{et} particulæ usus ab usi ciuii comparatio (no. 11) repeti. Exod. VI, 3: *apparui Abrahamo tanquam deus omnipotens.* Ies. XL, 10: *בְּעָרֵךְ אֶלְכָּה אֱלֹהִים שָׁעַר בְּבָקָר* *ecce Dominus veniet tanquam robustus.* Exod. XXXII, 22: *novisti populum* *הָאָמָן* *quod malus est* (Vulg. *pronous ad malum*). Eccles. VII, 14: *רוּת טוֹבָה תְּהִנֵּה בְּטוֹב die lacto sis laetus.* Prov. III, 26: *רְחִיבָה תְּהִנֵּה בְּרוּךְ יְהוָה* *Iehova erit spes tua.* Ps. LXVIII, 5: *בְּנֵי nomen eius est Jah* (Jon. *שָׁעַר* *תְּהִנֵּה*). Etiam LXX. Syr. Vulg. omittunt ^{et}, cf. Ies. XLVII, 4; XLVIII, 2). Ies. XXVI, 4: *בְּנֵי תְּהִנֵּה* *בְּנֵי nam Jah* (i. e. aeternus, sibi constans) *est Iehova.* Multa alia exempla, quae huc referuntur a Storrio (Observatt. p. 451 sq.), Noldio (p. 157) aliisque, nominatio omnia, quae supra (no. 18, c) recensuitis, ad hoc idioma non pertinent, et alter explicantur sunt. Ita Hos. XIII, 9: *בְּנֵי בָּזָדָךְ* *שָׁחַרְתָּךְ* (Vulg.

22) Sequente Infinitivo circumserbit Gerundium, ut
בְּשָׁפֵט in ridendo Prov. XIV, 13, et vulgo coniunctioni-
bus exprimitur, nominativus a) **dum** (in dem cf. no. 1. de
tempore usurpatum) Num. XXXV, 19: **בְּשָׁפֵט** **dum in-**
currit in eum, Prov. XXX, 32. Cant. V, 6. Esth. II, 8.
b) **quum**, postquam (cf. no. 3. de tempore absoluto) sequi-
Plusquamperf., ubi Infinitivus vim Praeteriti habet. Gen.
XXXIII, 18; **בְּשָׁפֵט** **quum venisset ex Mesopo-**
potamia, II, 4. Exod. III, 12. Jos. V, 4. Jes. XX, 1.
Iob. XLII, 10. e) **eo quod** (cf. no. 16). **בְּשָׁפֵט** **eo quod**
relicuerunt. 2 Par. XXVIII, 6. XXVI, 7. d) **si**, **etsi**,
licet (cf. no. 20). Ps. XLVI, 3: **בְּהַיִר** **etsi trans-**
formaretur terra. Jes. I, 15.

بیت عبا، بیت تمار، بیت حرون pro باعلبا، بیتمار
 (v. not. ad Burckhardt itin. Syr. I, 491); 3) eiusdem vero scripturae et promuntiationis contractioris in ipso V. T. exemplum habes in **הַרְמָנָה** pro **הַרְמָנָה בְּהַדּוֹם** Astartes, cf. *Bebeten* et *Bigabar* ap. Euseb. et Hieron. pro Beth Beten, Bethgabar; 4) similem rationem habent Persae, qui promiscue utuntur formis separatis **אֶת in, בְּ cum et inseparabilis כְּ ba, be.**

D in Chaldaismo easdem ferme significaciones habet, quas in Hebraismo, ut no. 1, *in coelo*, *in somnio* Dan. II, 19, 28, *n me II, 3o, in vasibus bibere* Dan. V, 2, no. 4. dari *in manum*, no. 19 *ope manuum* II, 34 etc.

כִּי vox precantis, v. sub rad. **כִּי**.

בְּמַלֵּךְ i. q. בְּ v. sub בְּ

בָּנָא in Kal inusit. Arab. **بَنَى** *fodit*, spec. pūtēum, foveam. Cf. **בָּנָה**, **בָּנָר**, **בָּנָה**. Radix vicina est **בָּנָה**.

Pi. 1) *incluspsit* litteras lapidi, c. e. בָּז Deut. XXVIII, 8. Hab. II, 2. Verba enim iodiendi referuntur ad scriptiōnem, cf. *זְבַקֵּר*, *eingraben*, *graver*. 2) *explicavit*, *declaravit*, pr. eruit sententiam, erutamque exposuit. Deut. I, 5. (Sic apud Rabbinos usitatissemnum, v. c. *בְּזִבְחָר* expositum, *בְּזִבְחָר* expostio, Zab, et Sam. Num. V, 18, sq. id. Fortasse conferendum etiam arab.

בָּאָרֶת pl. **תְּהִרְבַּעַת** st. constr. **תְּהִרְבַּעַת** (Gen. XIV, 10) f. 1) *putus ad aquam e venis terrae colligendam effossus* (arab. بَرْبَرٌ, syr. ܒܲܪܲܲܲ, ܲܲܲܲ id.) Gen. XXIV, 11. 20.

XXVI, 19. 20. 21. Num. XX, 17. 2 Sam. XVII, 18 eet. saepe plenius נָרְבָּן Gen. XXI, 19, נָרְבָּן Gen. XXVI, 19. Distinguitor a fonte (נִזְקָע) in terrae superficie vel in rupe fluente: potest tamen puteus (נָרְבָּן) etiam fons (נִזְקָע) vocari v. Gen. XVI, 7 coll. 14. XXIV, 11. 13. 16. De puteis bituminis Gen. XIV, 10. 2) *fœcia* Ps. LV, 24. LXIX, 16. 3) N. pr. stationis Israëlitum in finibus Moabitidis Num. XXI, 16—18. Probabiliter idem locus est, qui Jes. XV, 8 plenius vocatur נָרְבָּן נִזְקָע puteus herorum, siquidem Num. I. c. putei a principibus effossi mentio fit. 4) oppidum Palæstinac, in quo habitavit Abimelech fratrem fugientium Iud. IX, 21. Eusebius: Βερά . . . ἀπέξει ἡ κώμη Ἐλευθεροπόλεως σημείους ἦ, ἐν τοῖς βορείοις. Observat præterea Maundrellus (p. 87) esse oppidum Beer nuncipatum, quattuor circiter liorun spatio ab Hierosolymis remotum in via versus Neapolim: quod tamen num idem sit, dubito. Evidenter docum esse cum נָרְבָּן תַּלְמָז Jos. XLIX, 8 statutum *Masius* ad h. l. aliique.

no. 3. פאר אל'יה

בָּאֵר לְחִי רַאֲי *Puteus vitae visionis* i. e. ubi post Dei visionem in hilo minus vita servata est, cf. Iud. VI, 22 sq.) nomen putei in finibus australibus Palaestinæ. Gen. XVI, 14; XXIV, 62, XXV, 11. Etymon supra indicatum ab ipso sacro scriptore proponitur Gen. XVI, 14: spretis vocalibus putei nomen fuisse conieceris **בָּאֵר לְחִי רַאֲי** *putus maxillæ* i. e. rupis (Iud. XV, 19) vel regionis (cf. ^{كَلْمَة} *maxilla*, regio v. Tim. I, 230) speciosæ.

סְבָבֶת (*Puteus iurisiurandi* sec. Gen. XXI, 31. XXVI, 33; ubi **סְבָבֶת** accipitur pro **סְבָבֶת** LXX. *πόλεα ὁρμητοῦ*, sed vide infra: urbs antiqua Palastinæ (Gen. c. it. XXII, 19. XXIX, 10. XLVI, 1. 5), quæ tribui Judea (Jos. XV, 28. 1 Reg. XIX, 3), posteaque Simeonitis cessit (Jos. XIX, 2), illegitimo cultu famosa (Amos. V, 5. VIII, 14), post exilium etiamum memorata (Nehem. XI, 27. 30). In australibus ea terræ finibus sita (2 Sam. XXIV, 7), inde, si termini terræ sanctæ describendi sunt: **סְבָבֶת-דְּרֵן** Iudea, XX, 1. 1 Sam. III, 20. 2 Sam. III, 10. XVIII, 11. XXIV, 15. 1 Reg. V, 5 (IV, 25) et 2 Par. XXX, 5, si fines regni Iudeæ: **סְבָבֶת-דְּרֵן** 2 Reg. XXXIII, 8, vel **סְבָבֶת-דְּרֵן** 2 Par. XIX, 4. Hieronymi tempore superstes erat, v. Quæst. ad Gen. XVII, 30 et onomast. h. v. est usque hodie vicus grandis in vicinio e Chebron milieum vergens ad austrum, in quo et Romanorum præsidium positum est (cf. Relandii Palastina p. 481. 620), et etiamum Seetennius ibi quinque septentrum puteos **Sza-béa** dictos cum valle cognomine reperiri tradit (v. Zach Correspondenz XVII, 141).

אַפְתָּה (puteus, fons) N. pr. viri Ascheritae 1 Par. VII., 37.

בָּרֶה (id.) princeps Rubenitarum i Par. V, 6.

גָּרְאַבָּה (putci) n. pr. oppidi Gibeonitarum (Jos. IX, 17), postea Beniaminitarum (Jos. XVIII, 25, 2 Sam. IV, 2), post exilium etiamtum superstitis et habitati (Esr. II, 25. Neh. VII, 29), de eniis situ ita Eusebius: καὶ ἐστιν ἡών πλειστὸν Σιλίας, κατιώντων ἐπὶ Νεαπόλειν ἀπὸ ζημιῶν. Pro Νεαπόλειν Hieron. dat *Neapolin*, sed illud praefereendum esse docet Relandus p. 618. Nom. gent. est **גָּרְאַבָּה** 2 Sam. IV, 2. XXIII, 37, et contr. **גָּרְבָּה** 1 Par. XI, 39. Cf. infra גָּרְבָּה.

בָּאֲרֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (putei Iakanitarum) n. pr. stationis Isaelitarum in deserto Deut. X, 6, in loco parallelo Num. XXXIII, 31 ellipt. **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**.

בָּנָרִי (q. d. *fontanus*) N. pr. 1) *patris Ioseae*, Ios. 1, 1. 2) *viri Chittaci*, cuius filiam duxit Esavus. Gen. XXVI, 34.

רְאֵז 'per Syriasmum pro רְאֵז) i. q. רְאֵז, quae forma usitator est, *cisterna* 2 Sam. XXIII, 15. 16. 20 in Chethibh, ubi Keri et auctor Paralip. lib. 1, XI, 17. 18. 22 רְאֵז, cfr. hist. ling. hebr. p. 40. not. 46. Plur. בְּאָרוֹת Jer. II, 13.

בָּרֶךְ (per Syriasmum pro בָּרֶךְ, יִשְׁאַלְךְ, arab. بُرْجَةٌ) m. 1) *fovea*. Exod. XXI, 33. 1 Sam. XIII, 6. Ps. VII, 16. בָּרֶךְ *fovea interitus* Ps. XL, 3. —

Spec. 2) *cisterna*, in qua aqua pluvialis colligitur et servatur. Gen. XXXVII, 20 sq. Lev. XI, 36. Jes. XXXVI, 16. בְּקָרֶת־בָּרֶהֶת cisternas lapidi inclusae Deut. VI, 11. Cisternis aqua parentibus uti solebant pro carcerebus (Zach. IX, 11. Jerem. XXXVIII, 6 sq.), inde 3) i. q. career Jes. XXIV, 22, plenius בָּרֶהֶת Exod. XII, 29. Jerem. XXXVII, 16. — 4) *sepulcrum* (cf. syr. סְפֻלָּרְמָן fovea, sepulcrum). Frequens est locutio בָּרֶהֶת qui descendunt in sepulcrum i. e. mortui. Ps. XXVIII, 1, XXX, 4. LXXXVIII, 5. CXLIII, 7. Jes. XXXVIII, 18. Ezech. XXVI, 20. XXXI, 14. XXXII, 18 sq. Prov. I, 12. בָּרֶהֶת descendens in lapides sepulcri Jes. XIV, 19 in sepulcris lapideis (i. e. nobilioribus) sepeliendi. בָּרֶהֶת usque ad sepulcrum Prov. XXVIII, 17. בָּרֶהֶת recessus sepulcri i. e. inum sepulcrum Jes. XIV, 15.

בָּור הַסְּרָה (cisterna declinationis i. e. ad quam a via deflectunt) n. pr. loci 2 Sam. III, 26. *Baqā'ah* (i. e. domus declinationis) dicitur Josepho (Arch. VII, 1 §. 5) et codem antiquo viginti stadiis ab Hesron distat.

בָּרוֹר i. q. **בָּאָרֶךְ** *puteus* Jer. VI, 7 Keri. In Chethibh
est **בָּרוֹר**.

בָּרִי (i. q. בְּאַרְיֵה v. supra) N. pr. viri Ascheritae 1 Par. VII, 36.

ברותה Ezech. XLVII, 16 et **ברותי** 2 Sam. VIII, 8 (putci, putci mei, cf. **רָאַרְתָּ**) n. pr. oppidi aere divitis, quod olim Iladescero, Zobac regi, parvulari (2 Sam. l. e.), ab Ezechiele l. e. in boreali Palaestinæ termino ponitur. Sunt, velut J. D. Michaelis in Supplum. 232, quâ Berytum (arab. **بَرِّوْت**) Phoeniciae urbem maritimam intelligunt, sed ex Ezechielis loco, hanc urbem non maritimum (v. comm. 15), sed potius Ihamathæ vicinam fuisse colliguntur. In loco parallelo i. Par. XVIII, 8 habes nomen **נִזְׁבֵּן**, nobis non magis cognitum, fortasse tamen pro recentiore eiusdem urbis nomine habendum. Cf. Haase de regno Davidis et Salom. p. 261 et Rosenm. bibl. Alterthumskuir. II, 292.

עֵנֶב fut. שָׁבַע 1) male oluit, foetuit Exod. VII,
 18. 21. VIII, 10. XVI, 20. Jes. I., 2. Cf. פְּנַזְבָּן 2)
 i. q. chald. *malus*, *malae indolis fuit*, v. פְּנַזְבָּן, מִלְשָׁבָבָן,
 פְּנַזְבָּן, et Ihiph. no. 3. (Syr. **אֲמַתְּפָר** dispicuit, **אֲמַתְּפָר**
 malefecit, **לְמַתְּפָר** malus, **לְמַתְּפָרָה** malitia, sam. **מַתְּפָר** et
מַתְּפָרָה malus fuit, arab. **بَيْسَر** miser [in male] fuit, **بَيْسَر**

olendi potestas ab Orientalibus, ut emmictae naris hominibus, saepius transfertur ad malum indolem, pariter atque bonus odor ad bonitatem et inceditatem, cf. טָהָר bene

oluit et לְאַמֵּת incundus fuit, טָהָר bonus fuit et טָהָר bene oluit, male oluit, حَسْنٌ حَسْنٌ malevolentia, odium, pers.

نَفْرِيَّةِ دُنْدُنْ foetere et ingratum esse, شَعْنَدِيَّةِ دُنْدُنْ foetere et malum esse, فَنَدْ foetidus, malae indolis. Cacterum male olendi significatum in hac rad. etiam Arabismo perperam tribuunt Schult. ad Har. IV, 50 et qui cum sequuntur).

Niph. foetidus et metaph. inquisivus, odiosus factus est, invidiam subiit, c. e. זָרַת (זָרַת) pers. i Sam. XIII, 4. 2 Sam. X, 6. XVI, 21. Vide ad Kal. n. 2. Praeterea observandum, odorem saepe ad famam transfigri, ut apud nostrates *être en bonne, en mauvaise odeur*, v. Tim. I, 142. II, 1000 Mang. Eluawabig no. 127. Jones de poësi asiatico. 134. 135 Lips., حَسْنَةِ حَسْنَةِ bonus odor, bona fama.

Hiph. 1) foetidum reddidit Eccles. X, 1 et metaph. in odium et invidiam vocavit c. זָרַת pers. Gen. XXXIV, 50. Plenius Exod. V, 21: רְבָנָה־הַתְּשִׁבְעָה־שְׂעִירָה foetidum fecisti odorem nostrum i. e. in invidiam vocasti nos. 2) intrans. foetidum Exod. XVI, 24. Ps. XXXVIII, 6, metaph. odiosus fuit c. זָרַת i Sam. XXVII, 12. 3) male egit, ut syr. حَسْنَةِ. Prov. XIII, 5: sermones falsos odit iustus זָרַת impius male et turpiter agit (mendacia efficiendo). Ha secundum scripturam receptam. Confer tamen Proverbiorum loca s. rad. טָהָר Hiph. no. 3. laudata, et vide sitne scribendum טָהָר turpiter agit. Utraque radix forma et significatio vicina a libriis h. l. confusa esse videtur.

Hithp. i. q. Niph. c. e. זָרַת i Par. XIX, 6. (in loco parall. 2 Sam. X, 6. Niph. sq. זָרַת).

טָהָר chald. malus fuit, seqn. זָרַת displicuit i. q. עֲזָבָה זָרַת Dan. VI, 15, cf. Gen. XXI, 11 Targ. Ipsa radix sexcenties in Targos. pro hebr. טָהָר. V. supra no. 2.

טָהָר (Biosch) m. foetor Amos IV, 10, c. Suff. עֲזָבָה, טָהָר Joel II, 20. Jes. XXXIV, 3.

טָהָר non nisi in Plar. Jes. V, 2. 4 utrae malae, acidae et immaturae, labruscae, in recte Hieron. Jarchi lambrusques. Kimchi: טָהָר אֶת־בְּרִיתָם, Saad. רְשִׁים עֲזָבָה. Eundem usum habemus in Mischma Maaseroth 1 §. 2, ubi pro טָהָר legendum esse טָהָר ex Tanchumni Hieros. glossa ms. colligitur. Überius de hoc vocabulo disputavimus in Comment. ad Jes. I, p. 230. II, 364, et ferme receptam apud recentiores sententiam, ex qua aconitum, napellum intelligent, mero Ol. Celsii (Hierobot. II, p. 199) errore nisi, ostendimus.

טָהָר chald. adj. malus, malignus, de civitate Esr. IV, 12.

טָהָר f. herba mala, inutilis (minime napellus sec. Celsium l. c.) Job. XXXI, 40. Vett. interpp. et Abulwalides spinas redditunt.

טָהָר chald. post v. rad. טָהָר.

טָהָר v. rad. טָהָר.

טָהָר v. rad. טָהָר.

טָהָר N. pr. viri principis cum Scrubabele ex exilio reducitur Esr. II, 11. VIII, 11. X, 28. Neh. VII, 16. Etymon, in lingua persica fortasse querendum, incertum est. Pehlevice bab patrem notat, cf. טָהָר.

* טָהָר vocabulum persicum cibum designans (לְאַתָּה, arab. طَهَّى scriptum), in composito טָהָר (q. v.) obvium, præterea Ezech. XXV, 7 Chethibh: טָהָר אֶת־קָרְבָּן dabo te cibum populi, Abulwalid et Kimchi: טָהָר, canique et scripturam et interpretationem commendat Tsepregi in diss. Lugdd. I, 142. Nobis, quod in textu legitur, non magis genuinum videtur, quam quod infra XLVII, 13 scribitur טָהָר pro טָהָר (hic), et collatis similibus formulis Jer. XV, 13. XVII, 3 maxime Ezech. XXVI, 5. XXXIV, 28 nihil dubitamus, cum versionibus antiquis et Masorethis rependum esse טָהָר in praedam, quod non pauci codd. in textu habeant.

טָהָר fut. טָהָר, semel טָהָר (Mal. II, 10) pr. exit (unde טָהָר stragula, vestis), inde 1) teete, frauduleenter, perfide egit. (Verba tegendi, abscondendi saepe referuntur ad fraudem et perfidiam, quandoquidem teete et ex oriente agunt perfidi. Sic לְטָהָר texit, vestivit it. dissimulavit, sem. טָהָר fraudavit c. e. זָרַת Exod. XI, 8; טָהָר, قَعَدَ texit, abscondidit se, unde טָהָר, it. defraudavit; cf. טָהָר, טָהָר et خَتَلَ, دَجَلَ feffellit, decepit, يَخْتَلَ tegmen, latibulum, حَمْدَنَ III. texit, feffellit, sicut fecit et. Potinut absol. 1 Sam. XIV, 33. Job. VI, 15. saepius seqn. זָרַת pers. (cf. זָרַת no. 12) perfide egit adversus aliquem, perfide deseruit eum Iudd. IX, 23. Thren. I, 2, nominat amicum Thren. l. c., coniugem Malach. II, 14—16. Exod. XXI, 8, Deum Jer. III, 20, V, 11. XII, 6. Hos. V, 7. VI, 7. Raro c. e. זָרַת Jer. III, 20: תְּהִרְתָּה אֶת־טָהָר deficit mulier a coniuge suo, et c. acc. Ps. LXXIII, 15: בְּנֵי־בְּנָתָה יְהוָה כֹּאכְלָה family filiorum tuorum perfide desercrent. Part. טָהָר, טָהָר, quid perfide a Deo defecerant, impii (לְאַתָּה, ποράσθαι). Prov. II, 22. XI, 3. 6. XIII, 2. 15. XXI, 18. XXII, 12. XXIII, 28. XXV, 19. Ps. XXV, 3. LXIX, 6. Jer. IX, 1. Hab. I, 13, cf. II, 5: בְּנֵי־בְּנָתָה vinum (i. e. vinosus) impie agit. 2) oppressit, affixit, rapuit, i. q. טָהָר, טָהָר, c. e. זָרַת.

Jes. XXI, 2: רָפַע שְׁרָבָן בָּרָבָן בָּרָבָן raptor rapit et vastator vastat. XXIV, 16: רָפַע שְׁרָבָן וְרָבָן שְׁרָבָן raptore rapiunt et rapinam rapunt raptiores. XXXIII, 1. Jonah, bene סְמִינָה, alibi in Targg. (Ps. XXV, 3. Prov. II, 22. XI, 2, 6.) וְשָׁבֵת. Cocebus in Lex. et Louwth ad l. l. c. e. rapicendi vini censem denominativam esse a רָפַע, pr. ueste spoliavit. Sed a primaria radicis potestate haec facilius derivatur.

רָפַע (cum Kamez impuro, ut aram. רָפַעֲנָה, גָּמְלָה, arab. رَفِاعَةُ, v. C. B. Mich. lumina syr. §. 30. Lehrgeb. 488) הַרְפָּאָה adj. perfidus Jer. III, 7. 10.

רָפַע in Pausa רָפַע Ezech. XVIII, 16, c. Suff. רָפַעֲנָה (q. a. רָפַעֲנָה) idque praepter normam cum Daleth raphiatto Phar. רָפַעֲנָה, רָפַעֲנָה, semel רָפַעֲנָה Ps. XLV, 9 m. (semel פְּנִים. Lev. VI, 20, sed m. in cod. Sam.) 1) stragula, pannus, quo aliquid involvitur Num. IV, 6—15, de stragulis lecti 1 Sam. XIX, 13. 1 Reg. I, 1. (Arab. رَفِاعَةُ animali arabici genus stratiatum, tapetum). — 2) vestis Gen. XXXIX, 12. 13. 15. XLII, 42 cest. impr. pretiosa 1 Reg. XXII, 10. 2 Par. XVIII, 9. LXN. iudicator, iudicatrix. — 3) perfidia Jer. XII, 1. — 4) rapina Jes. XXIV, 16.

רָפַעֲנָה pl. fem. perfidiae Zeph. III, 4, ad formam רָפַעֲנָה, cf. Lehrgeb. §. 120, 4.

רָפַעֲנָה vel **רָפַעֲנָה** rad. spuria, quam nonnulli interpres idem valere censem quodبغא iniustus fuit, superbe, insolenter se gessit. Pocoockium hi sequuntur, qui (ad port. Mosis p. 140) רָפַעֲנָה Hab. I, 5 ab Alex. Syroque

interprete (coll. Act. XIII, 41) **zaiaφοριτατ**, **לְמַתָּה** transferri animadvertere, novum vocabulum וְשָׁבֵת effinxit, cique **transgressoris** significatum tribuit. Sed arab. **بغא** respondet radice hebraeac **רָפַעֲנָה**, neque exstant nomina formae **רָפַעֲנָה** a verbis **רָפַעֲנָה** derivata, prorsus fictum est „**بغא** iniustus fuit; superbe, insolenter se gessit“, quod in medium proleffit Eichhornius ad Sim. Lex. p. 265. Nec sane opus erat his artificiis. Satis enim certum, Alex. interprete pro **בָּגָה** vel legisse vel conieciisse **רָפַעֲנָה**. Non aliud vocabulum alibi expressit græco **zaiaφοριτης** (Hab. II, 5. Zeph. III, 4), quemadmodum pro **רָפַעֲנָה** ter ponitur **zaiaφορι** (Prov. XIII, 15. Hos. VI, 7. Hab. I, 13).

רָבָן n. pr. viri principis cum Serubabele ex exilio reducis. Ios. II, 2. 14. VIII, 14. Neh. VII, 7. 19. IX, 17. Sec. etymon fort. agricola, hortulanus, a chald. **רָבָן** ager, campus, **רָבָן** agricola, **רָבָן** hortus, quod adeo in Persisimum transiit, **bagh** hortus.

* **רָחָבָה** n. pr. enunciati in aula Xerxis. Esth. I, 10, cf. אֶרְחָבָה.

* **רָחָבָה** id. ibid. II, 21, et פְּרָחָבָה VI, 2.

רָחָבָה 1) pr. *finxit, effinxit*, de figulo, quam primariam potestatem servavit Zabiorum dialectus in יְהוָה, unde לְרָחָבָה res figlina (v. Norberg. Lexid. p. 15). 2) *exegit, commentus est* 1. Pieg. XII, 33 (bene LXX ἐπέλασα). Neh. VI, 8, utrobius sequi. וְשָׁבֵת. Aben Esra et R. Sal. interpretantur רָחָבָה Part. c. Suff. מְרַבָּה per Syriae etiam pro **רָחָבָה** Neh. I, c. (Arab. رَحْبَةُ incepit, exorsus est. IV. novum quid protulit, primus fecit et exegit Cor. LXXXV, 13. Dschauli. Scheid. p. 9, cf. بَعْدُ I. IV. id. it. commentus est, finxit Har. II, 78. III, 154. V, 172 Sch. syr. רָחָבָה 2 Pet. II, 3 pro **אַלְאָסֹתָה לְמַיְהָא**, rabbin. אַלְאָסֹת mendax et hebr. רָחָב no. II.

I. **רָחָבָה** *separavit se, solitarius fuit*. Arab. سَبَقَ separavit, disiunxit. II. dispersit, dissipavit. IV. in partes distribuit. VIII. separatum aggressus est rem. X. sola usus fuit re, eam solam delegit, singularis fuit in ea, c. c. c. et غ. v. Cast. h. v. Part. רָחָבָה *solitarius*. Ps. CI, 8. Hos. VIII, 9: ﴿לְרָחָבָה כְּרָמָה וְנָגָרָה onager solitarius sibi vivens (einsam für sich). Jes. XIV, 31: צְנַחֲרֵב בְּדַבְּרֵבָה non erit separatus (vel dispersus) in agminibus eius i. c. omnes conferto agniente incedunt.

II. **רָחָבָה** i. q. **רָחָבָה** *commentus, mentitus est*, cf. etiam يَنْهَايَهُ IV. modum excessit, maxime in sermone, v. Schult. ad Iob. XI, 3. Cf. רָחָב no. II.

III. **רָחָבָה** m. 1) *separatio, res separata, pars a rad.* no. I. (Arab. سَبَقَ et سَبَقَ sors, portio). Exod. XXX, 34: **רָחָבָה** pars sicut pars i. e. acquis portionibus (cf. סְנָה no. 1), ut recte LXX. Vulg. Targg. et Arals interquer. (Aben Esra et Abarbenel: *singula aromata seorsum*, atque ita haec formula utuntur in Talm. Schbach. 2.) Vide infra Plan. In Sing. **רָחָבָה ad partem, in separatione abit in particulam, et valet 1) adv. separatum, seorsum, gall. à part.** Exod. XXVI, 9: *quinque aulaca separatum* (**רָחָבָה**) et sex *aulaca separatum* (**רָחָבָה**). XXXVI, 16. Iud. VII, 5. Zach. XII, 12. 13. 14. Sæpe hoc significato additur suffixum personae. Gen. XXI, 28: **אֶת־אֶבְרָהָם אֶת־שָׁבֵת בְּנֵי**

סְלֵמָה collocabat autem abrahamus septem agnos separatum. Vers. 29. XXX, 40. XXXII, 12. XLIII, 52 cet. (Arab. ﻢَنْسَأَةٌ separatio, sigillatio, unde in processu, ut singuli singulos adoriantur, exclamatur ﻋَلَى فُوَسْهِ ابْنَادِكَادِنْ). Frequentius etiam 2) דָבָר eum Sull. est i. q. *solus, a, um.* Gen. II, 18: דָבָרַ בְּאֶתְנָהָרִים בְּבָבָן־אָנָה non est bonus, hominem esse solum pr. in solitudine sua. דָבָרַ אֲגֹרָה ego solus Num. XI, 14. דָבָרַ תְּרָפָת Exod. XVIII, 14. דָבָרַ בְּבָבָן Gen. XXII, 25. בְּמִזְבֵּחַ הַמִּזְבֵּחַ sacerdotes soli Gen. XLIV, 20. XLVII, 26. בְּבָבָן הַמִּזְבֵּחַ ambo illi soli 1 Reg. XI, 29. Etiam post casus obliquos, ut Dat. דָבָרַ בְּבָבָן tibi soli Ps. LI, 6. Acc. דָבָרַ בְּבָבָן cum soluim 2 Sam. XX, 21; Genitivum Ps. LXVI, 16: דָבָרַ בְּבָבָן pr. iustitia tua, tui solus i. e. tua solius iustitia. LXXXIII, 19: דָבָרַ בְּבָבָן בְּבָבָן nomen tui, tui solius. Eodem modo ferme in omnibus linguis cognatis adiectivum *solus* circumseribunt, arab. دَوْحَدَتْ وَحْدَتْ tu solus, دَوْحَدَتْ ille solus, aethiop. ብዕለም ego solus, hand dubie pro ብዕለም in solitudine mea, quod Ludolfum non vidisse miror, ብዕለም tu solus cet., chald. دَوْحَدَتْ syr. دَوْحَدَتْ إِنْ ego solus (itidem pro دَوْحَدَتْ a rad. דָבָרַ abiecto ፩, ut in אֶתְנָהָרִים, אֶתְנָהָרִים), corruptius etiam apud Samaritanos מְתָאָרָה ego solus, raro plenius מְתָאָרָה, מְתָאָרָה Castelli Heptagl. col. 1882, 1902, 1913, — 3) adv. restringendi: *solum, tantum*, in sequore Hebraismo Eccles. VII, 29. Jes. XXVI, 13. (Ita saepissime דָבָרַ, תְּאָרָה pro hebr. בְּבָבָן, בְּבָבָן, בְּבָבָן). — 4) sequ. דָבָרַ abit in Praeponis, praeter Exod. XII, 37: *praeter parvulos*. Num. XXIX, 39. Jos. XVII, 5, semel sequ. בְּבָבָן Esr. I, 6. Idem valit דָבָרַ Gen. XXVI, 1. Num. XVII, 13. Deut. XXVIII, 69, c. Sull. בְּבָבָן praeter cum Dent. IV, 55. בְּבָבָן praeter (id) quod Nunn. VI, 21. 1 Reg. X, 13.

Plur. בְּבָבָן 1) *partes, membra corporis*, de hominibus et bestiis. Job. XVIII, 15. XLI, 4. — 2) *rami* arboris Ezech. XXVII, 6. XIX, 14. Similiter זְמָה et *membra* tribuntur arboribus (Anthol. gr. p. 292). Cerdia ad Virg. Ge. II, 19) et plura alia vocabula ab animalium natura transferuntur ad plantas et contra, v. sub בְּבָבָן. 3) *vectes*, impr. ad portandum arcum Iudeeris Exod. XXV, 15 sq. XXVII, 6. 7. XXVIII, 5 sq. Num. IV, 6 sq. cet. (Arab. دَوْحَدَاتْ, syr. دَوْحَدَاتْ chald. דָבָרַ trabs torcularis, torcular. Castell. col. 274, 75). Job. XVII, 16: בְּבָבָן rectes orei, cf. בְּבָבָן Jes. XXXVIII, 10. (Argutat Schmurrinus dissent. 252 obverteret, בְּבָבָן nomini vectes ad portandum designare, non vectes pertinet claudendae. Hic enim etiam Hos. XI, 6 intelligendi sunt, sicut ultraque res latine quoque eodem vocabulo declaratur. Is. vero,

quem ipse commendat, significatus *solitudines orei* a Phaleri prius alienus est). Metaph. Hos. XI, 6: *irruit gladius in urbes eius (Israëlis)*, בְּבָבָן וְכָתָה et consumit rectes eius, i. e. principes, inuidae civitati invigilantes, alibi clipes dictos (IV, 18). Chald. בְּבָבָן. Alii rectes portas proprie dictos intelligunt.

II) Plur. בְּבָבָן (rad. no. II, 1) *commenta, mendacia, magnifica verba* Job. XI, 3. Jes. XVI, 6. Jer. XLVIII, 36. 2) i. q. בְּבָבָן עֲזָבָן mendaces, de hiatibus et pseudoproprietate. Jes. XLIV, 25. Jerem. I, 36.

III) *linticum*, idque album et temnissimum, quo constabant vestes sacerdotum Exod. XXVIII, 42. XXXIX, 28. Lev. VI, 3. XVI, 4, aliorumque sacerdotali munere fungentium 1 Sam. II, 18. 2 Sam. VI, 14. 1 Par. XV, 27. Ipsi angeli vestibus linteis, tanquam sacris, induiti credebantur Ezech. IX, 2 sq. Dan. V, 5. XII, 6, cf. Joh. XX, 12. Act. I, 20. Plur. בְּבָבָן vestes linteae Ezech. et Dan. I. I. e. I. LX in Pent. ubique לִינְגָן, לִינְגָן, semel בְּבָבָן 1 Par. I. e. Linigeros huius etiam Braehmannus et Aegyptiorum sacerdotes, satis constat, et Ezech. XLIV, 17 sacra vestimenta ex לִינְגָן i. e. lino facta memorantur. Aben Ezra: בְּבָבָן בְּבָבָן בְּבָבָן Schesch idem est quod bad, species quadam lini, in sola Aegypto nascens, tenuis et alba, quae non tingitur. Eadem est Talmudistarum sententia (v. Braun de vest. sac. p. 101), qui dicit dictum esse volunt, quod seorsum surget e terra, nec duo culmi ex uno seminis grano nascantur. Quod quamquam non admodum placet, aliud etymon in promptu non est, nisi linteum a singulis filis ita dictum existimabis. Arabes habent בְּבָבָן byssus.

בְּבָבָן m. *separatio* i. q. דָבָר no. I. Usurpat nominis adverbialiter 1) בְּבָבָן in Accus. *seorsum* Lev. XIII, 16, *solitarie*, quod flatine pterumque adiectivo *solus, a, um* exprimitur. Jes. XXVII, 10: בְּבָבָן בְּבָבָן urbs multa stat sola i. e. derelicta. Thren. I, 1. III, 28. Dent. XXXII, 12: בְּבָבָן בְּבָבָן Ichora solus ducbat cum. XXXIII, 28. Jer. XXV, 17. XLIX, 31. 2) בְּבָבָן *solitarie pro solus, a, um.* Num. XXIII, 9. Ps. IV, 9. Mich. VII, 14.

בְּבָבָן (separatio, pars) n. pr. *Babdad*, pater Hadadi, regis Iudaicorum. Gen. XXXVI, 55. 1 Par. I, 46.

בְּבָבָן in Kal inuit. Vicina est rad. בְּבָבָן *separavit, discrevit.* Arabicum بَبَدَلَ mutandi permutandi que potestatem habet ab Hebraismo alienissimam neque audiendis *tarivillius*, qui in pec. dissertat, de hac rad. (quae in Sylloge dissentit. ab J. D. Michaeli editarum sexa est) enita V. T. exempla ad hanc significacionem Arabicæ propriam revocare conatus est, adsentiente Dimitroffio (in Lex. hebr.).

Hiph. 1) *separavit, disiunxit.* Levit. I, 17: *seindat eam (avem) in alis, בְּדַלְתָּה neque vero disiungat i. e. dissecet, divellat.* V, 8. Spec. a) *separavit duo loca velo, pariete, muro.* Exod. XXVI, 33. Ezech. XLII, 20. Cf. Gen. I, 6: בְּדַלְתָּה בֵּין מִים וּבֵין קֶרֶב וְכֹל מִים יְהוָה וְכֹל מִים et separat firmamentum aquas ab aquis i. e. coelestes a terrestribus. b) *separavit res ante permixtas, velut metallia in fodiinis (v. בְּדַלְתָּה), lucem et tenebras (utpote antea in rudi indigestaque rerum mole inter se confusas)* Gen. I, 4: *et separavit Deus lucem et tenebras.* (Minus bene vulgo: distinxit Deus inter lucem et tenebras). Referuntur c) ad personas antea amico coniunctas. Jes. LIX, 2: *peccata vestra separant vos a deo vestro.* — 2) *Transfertur ad animam et valet discribit, distinxit res diversas.* Lev. X, 9: *vinum et temetum ne bibatis . . . בְּדַלְתָּה וְבֵין הַלְּבָנָה וְבֵין הַלְּבָנָה ut discernere possitis sacram et profanum.* XI, 47. XX, 25. Ezech. XXII, 26. XLII, 20. In utraque hac significacione (no. 1, 2) sequitur נִזְבֵּן Gen. I, 4, 7. Exod. XXVI, 33. Lev. X, 10. XI, 47. — נִזְבֵּן Jes. LIX, 2, נִזְבֵּן Gen. I, 6. Ezech. XXII, 26. XLII, 20. (Cf. arab. بَدْلَلْ يَعْلَمُ divisit, et بَدْلَلْ يَتَّقِنُ continuavit sequi). — 3) *sciunxit a reliquis, selegit ex iis, in bonam partem.* Num. VIII, 14: בְּדַלְתָּה וְכֹל אֲלֹהִים וְאֶתְנָה וְאֶתְנָה וְכֹל גְּוּגָם וְכֹל גְּוּגָם et sciungas *Levit as reliquis Israëlitis.* XVI, 9. Lev. XX, 24. 26. Esr. VIII, 24. Non-nunquam praeterea additur בְּדַלְתָּה rei, cui aliquid destinamus. 1 Reg. VIII, 53, etiam omisso בְּדַלְתָּה Dent. IV, 41: בְּדַלְתָּה וְכֹל תְּנַשֵּׁא . . . tunc Moses selegit tres urbes . . . in quas configeret homicida. X, 8. 1 Par. XXV, 1. Absolute ponitur Dent. XIX, 7. Ezech. XXXIX, 14. — 4) *seclusit, segregavit, in malam partem v. e. peregrinos turbanque miscellans a populo, sequi.* נִזְבֵּן Nch. XIII, 3. et נִזְבֵּן Jes. LXI, 3. Additur בְּדַלְתָּה Dent. XXIX, 20, ut saepc locutionibus mediis. Cf. etiam Levit. XX, 25: בְּדַלְתָּה וְכֹל בְּדַלְתָּה וְכֹל בְּדַלְתָּה quae segregari vobis, ut impura censeantur.

Niph. 1) pass. Hiph. no. 3, *seiunctus est, seiunxit se, velut a populi profanis, sequi.* Esr. VI, 21. IX, 1. X, 11. Neh. IX, 2. X, 29. it. *selectus est* Esr. X, 16, sequi. בְּדַלְתָּה aliiquid negotium 1 Par. XXIII, 13. 2) pass. Hiph. no. 4, *seclusus est,* Esr. X, 8. 3) *discessit et loco.* Num. XVI, 21: בְּדַלְתָּה וְכֹל בְּדַלְתָּה discedite ab hoc coetu (V, 24. בְּדַלְתָּה, V, 26. בְּדַלְתָּה), sequi. נִזְבֵּן discessit in partes aliquius, partes aliquius sequi coepit 1 Par. XII, 8.

בְּדַלְתָּה m. semel legitur Amos III, 12 de ovo: בְּדַלְתָּה particula auris.

בְּדַלְתָּה m. 1) *stannum* i. e. *plumbum nigrum, quod in fodiinis inventitur argento mixtum, et vi ignis ab eo separatur, nostratum Werk.* Plin. II. N. XXIV, 16: *Plumbi nigri origo duplex est. Aut enim sua provenit vena, nec quicquam aliud ex se parit: aut cum argento nascitur, mixtisque venis conflatur. Eius qui primus fluit in fornacibus liquor, stannum appellatur.*

Ibid. cap. 17. XXXIII, 9; cf. Beckmann ad Arist. de mirab. auscult. p. 102. Eiusd. Geschichte der Erfundungen IV, 3, Schneider Lex. gr. v. καυτεροց. Jcs. I, 25: בְּדַלְתָּה בְּדַלְתָּה removebo omnia stanna tua i. e. spuriis et impuras metalli partes. Parall. בְּדַלְתָּה scorias tuas. — 2) *plumbum album, nostratum Zinn.* Num. XXXI, 22. Ezech. XXII, 18. 20. XXVII, 12.

בְּדַלְתָּה f. pl. *separationes, loca separata.* Jos. XVI, 9; בְּדַלְתָּה בְּדַלְתָּה et urbes, quae separationem destinatae sunt Ephraimitis. Si sanie sunt vocales, בְּדַלְתָּה et בְּדַלְתָּה appositione iunctae sunt, probabiliter vero legendum בְּדַלְתָּה vel בְּדַלְתָּה ut sit part. Hophal.

בְּדַלְתָּה m. *merz quaedam preciosa, Gen. II, 12 aurum inter et gemmas commixmata in Chavila (i. e. regione ad mare persicum, et fortasse Iudia) nascens, Maniam arabicam specie referens (Num. XI, 7), quae posterior granis squamulique candidis constans pruinac alibi comparatur (v. Exod. XVI, 14 ibique LXX. Num. I. e. ibique Syrum interpretem, cf. J. E. Fabri hist. Maniae q. 24. 29), auctore tamen Burckhardtio (item in Syriam p. 954 vers. germ.) coloris est sublilli (quem alii Maniae persicae tribunt). E vett. intpp. βδέλλιον, bdellium intelligent Aqu. Symm. Theod. Vulg. Josephus (Archael. III, 1 §. 6), assentientibus et recentioribus Salmasio (homonym. hyles iatr. p. 181 sq.), Celsio (Hierob. I, 324 sq.), Clerico ad Gen. I. c. al. Lacrima haec est arboris, subalbida, resinosa, pellicula, ad thuris colorem vergens, quae fracta cerci appetat coloris, granis thuris, sed crassioribus. Plin. H. N. XII, 9 s. 19: vicina est Bactriana, in qua bdellium est nominatissimum. Arbor nigra est, magnitudine oleae, folio roboris, fructu caprifici naturae. Gummi alii brochou appellant, alii malacham, alii maldacon . . . Esse autem debet translucidum, simile cerea, odoratum et quem fricatur, pingue, gustu amarum citra acorem. In sacris vino perfusum odoratus. Nascitur et in Arabia, Indiaque et Media ac Babylone . . . Bactriano nitor siecus, multique candidi unguis. Similia de Bdella dat Isidor. Orig. XVII, 8, qui tamen addit: ex India sordida est et nigra et maiori gleba. Uterque profect ex Dioscoride (I, 71 al. 80), ex quo haec addimus: βδέλλιον, οἱ δὲ μιδέλλιον, οἱ δὲ βολχόν (βολχόν ex conj. Salmasii ad Solin. p. 809) καλῶνται . . . φέρεται δὲ ἄπο τῆς Πέρσης, ξηροί, οὐτιώδει, ὑποτέλειον, δειτερεύον τῇ δυνάμει. Cf. praeterea Avic. p. 206 et Kämpfer. anocnit p. 668, qui bdellium (مَقْلَب) vulgare e palmarum specie, مَوْدَى dicta (Borasso flabelliformi L.), provenire testantur. Atqui huius de ve. nostro sententiae patroni provocant ad concensum nominem בְּדַלְתָּה μιδέλλιον, βολχόν (quod tamen conjectural est), βδέλλια, βδέλλιον, qui sane aliquid momenti habet in aromatis orientalibus vocabulo, qualia a Gracis Romanisque servari solent (v. hist. ling. hebr. p. 66): additque etymon Jo. Simonis, בְּדַלְתָּה e duobus synonymis خَبَقَ et قَلْبَن pinguis fuit (cf. supra Plin.) conflatum esse coniiciens. E contrario bdellium non*

tum eximium est naturae domum, ut aurum inter gemmas memorari utque ab eius proventu regio Chavilac magnopere laudari potuisset. Hanc igitur ob causam hand adeo spernenda est Judaeorum (ut Saad., Ar. Erp., Gr. Venet. Abulwadi. Kimchii et al.) opinio, a Bocharto (Hieroz. II, 6*i*—83, III, 592 Lips.) docte exornata, *margaritas* intelligendas esse, quarum magnam vim in sinus persici littoribus et in India explicantur, quibusque mannae granula non inepte comparari poterant. Dedit et etymon Bochartus, quadril. בְּרַקָּה a rad. בְּרַק (addita in fine littera gutturali, v. Lehrgeb., 863) *margaritam selectam et eximiam, unionem valere observans, coll. arab.* فَيْدَهُ *unio, a rad. بَرَقْخَ,* quae idem valet quod בְּרַקָּה. — Gemmae lapidisque pretiosi genus vel can ob causam intelligi non potest, quod in Genesi בְּרַקָּה di serete praeponitur vocabulo sequenti בְּרַקָּה, non nostro. Male igitur LXX in Gen. וְתֹאכֵל i. e. *rubinus*, et in Num. וְרֹאשֵׁת הַלְּבָדָה, it. Hebrei ap. Abulw. qui בְּרַקָּה i. e. *crystallum* reddunt, adstipulante Relando (de situ paradisi §. 12): et peius etiam recentiorum nominali (ut Wahlius in deser. Asiae p. 856, et Hartmannus de muliere hebraica III, 96), qui *berylum*, modo viridem modo aurei coloris gemmam, intelligunt. Provocant illi ad Onkel. qui in Num. illud reddat אֲבָדָה, et ad Sam. intp. qui ibid. scribat בְּרַקָּה: sed nihil tale in Polyglottis, ubi Onk. אֲבָדָה, Sam. אֲבָדָה. Ipse contextus Samaritanus, cui scripturam בְּרַקָּה Berooka tribuit Wahlius, tunc vulgare אֲבָדָה (i cod. אֲבָדָה). Ille ipso vero nomine Samaritanos gemmam indicasse, ex eo apparet, quod אֲבָדָה Exod. XXVIII, 20 in altero Vers. codice exstat pro hebr. בְּרַקָּה. — Plane denique repudiandi, qui in utroque Pentateuchi loco duas res diversas intelligi opinantur, ut J. D. Michaëlis in Suppl. p. 152, qui idem de veterum interpretationibus minus accurate retulit. — Onk. in utroque loco retinet אֲבָדָה, אֲבָדָה, Pseudojon. אֲבָדָה, Syrus אֲבָדָה, quam scripturam etiam nova edit. Lond. tunc. Vocabulum obscurum אֲבָדָה, quo intp. Sam. usus est in Genesi, Winerus bene interpretatur *gossypium*, chald. אֲבָדָה.

qs. בְּרַקָּה sit in (tribu) *Dan* vel i. q. בְּרַקָּה *Danita*, cam que sententiam inter recentiores sequitur etiam Jo. Simonis, qui בְּרַקָּה i. e. *magni corporis vir* Simonis epitheton fuisse statuit. V. Cleric. ad h. l.

בְּרַקָּה

1) *fudit, rimas egit* (cf. בְּרַקָּה, et quae ibi adnotavimus, neque vero בְּרַקָּה ab Eichhornio collatum, quod arabicum non est). V. בְּרַקָּה. 2) denom. a בְּרַקָּה *rimas reparavit*, instauravit ruinas aedificavit. 2 Par. XXXIV, 10: בְּרַקָּה יְהוָה בְּרַקָּה Vulg. ut instaurarent templum et infra quaeque sarcirent. LXX. ἐπιστρέψασαι καὶ κατεύχουσαν τὸν ναόν. Syr. מְפֻטָּה et מְפֻטָּה id. 2 Reg. XII, 7. XXII, 5 ibique Ephr. Usitatio etiam est Aramaic translata scrutandi investigandique significatio (pr. *rimatus* est), quam Cocecius Ioco laud. adlibet, sed invito contextu. Peius etiam Rabbini *rimas* aedium ab inspicio dictas esse volunt.

בְּרַקָּה c. Suff. בְּרַקָּה in *fissura, rima*, quod *ruinosum* est in aedificio (2 Reg. XII, 6 sq.), in nave Ezech. XXVII, 9. 27. Vulgaris formula est: בְּרַקָּה נִזְנִית, בְּרַקָּה instauravit quod *ruinosum* est 2 Reg. Ezech. I. c. (Nasor. מְפֻטָּה *rima, fissura*).

בְּרַקָּה. N. pr. centurionis regis Jehu. 2 Reg. IX, 25. (Arab. بَرْكَة dispersus est).

בְּרַקָּה

chald. Pa. בְּרַקָּה *dispersit* Dan. IV, 11. In Targg. saepissime pro hebr. בְּרַקָּה, בְּרַקָּה, בְּרַקָּה. Syr. בְּרַקָּה, sam. בְּרַקָּה id.

בְּרַקָּה

rad. *inuisit*, quae pr. *puritatis* vim habuisse videtur. Haec apud Arabes partim translata est ad *nitorrem* et *ornatum*, unde בְּרַקָּה nitor, candnit, venustus fuit, בְּרַקָּה nitor, partim ad *inanitatis* notionem unde בְּרַקָּה vacua et inanis fuit domus, suppellectile caruit, Conj. IV. vacuum redditum domum tentoriumque, evacuavit vas, vacuum reliquit equum, בְּרַקָּה pro *vacuus* domus *vacua* et *inanis*, cf.

Syr. בְּרַקָּה vacuitas, בְּרַקָּה id. Eadem significationum seriem habes in בְּרַקָּה purus fuit Ni. evanescutus, desertus fuit, neque ad antiphrasin confugiendum est. Cacterum

בְּרַקָּה rad. innit. et dubia. Arab. بَرْكَة corpus (cf. بَرْكَة) et بَرْكَة magno crassoque corpore fuit.

בְּרַקָּה N. pr. 1) viri Manassitec 1 Par. VII, 17. 2) iudicis Israëlitarum, si vera lectio 1 Sam. XII, 11. Quum liber iudicium huius nominis heros ignorat, iam e vett. interpp. LXX. Syr. Arabs pro Bedano dederunt Baracum (בְּרַקָּה Iudd. IV, 9), et nobis quoque non improbable, hanc veram esse scripturam, quanquam Baracum accuratius ante Gideonem memorandus fuisset. Chald. *Simsonem* reddit,

hace puritatis, candoris et nitoris vis pluribus radd. a syllaba בָּה ordinentibus communis est, v. בָּרָאָה, בָּרָאָה.

בָּנָה m. (pro בָּנָה, formae segolatae) *vacuitas, inanitas* et coner. res vacua et inanis. Ter paronomastice iungitur ve. בָּנָה, de Iudaea vastata et incolis vacua Jer. IV, 23, de terra recens creata Gen. I, 2 (Onk. bone נַחֲלָה, Sam. נַחֲלָה, Syr. תִּמְמָה תַּאֲלָה), et Jes. XXXIV, 11, de quo loco v. בָּנָה no. 6.

בָּנָה rad. innisit., fort. i. q. arab. בָּנָת mentitus est.

בָּנָה Esth. I, 6 marmoris species, ex qua pavimenta siebant. LXX. Vulg. σμαραγδίτης smaragdites. Arab. بَلْسَات sec. Kamiüs. p. 176 لَجْرَنْ lapidis genus notum. Cum ve. arabicum pr. mendacium notet, suspicor, hunc lapidem ita vocari tanquam marmor adulterinum, quod veri marmoris speciem mentiatur. Aliis nomen a gravitate ductum videtur, coll. بَلْسَات gravis, molestus fuit.

Abulwalides reddit بَلْسَات marmor album, et بَلْسَات lapidis marmori similis, enius usus est in pavimentis. Cf. J. E. Faber Archeologic d. Hebraeer p. 379.

בָּנָה vel בָּנָה in Kal. inusit. probab. trepidavit, vel trans. terruit, cf. transp. בָּנָה et aethiop. **בָּנָה**: terrorem ineuissit, נָזֵב et רָא permutatis. Vicinum est arab. بَلْسَات exsecratus est (v. LXX Jes. LXV, 23) pr. diris terruit, increpavit, cf. בָּנָה, בָּנָה, בָּנָה.

Niph. 1) *tripeditavit*. Tribuntur ossibus Ps. VI, 3, manibus Izechel. VII, 27, translate animo Ps. VI, 4. Inde 2) *percusus est*, terrore, pavore, timore, impr. proper calamitatem, quae vel ingruit, vel iamiam accidit. Exod. XV, 15. 1 Sam. XXVII, 21. 2 Sam. IV, 1. Ps. XLVIII, 6. XC, 7. Ezech. XXVI, 18. Sequitur בָּנָה Gen. XI, V, 3. Job. XXIII, 15. Ecles. VIII, 3. Involvit animi desponsionem Job. IV, 5: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה nunc tangit te, et percusus es? i. e. animum despondebis? — Jes. XXI, 3: אָגָּז בָּנָה ita percusus sum, ut non videam. Job. XXI, 3: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה ubi memini, horrore percussor. — 3) *triplide fugit*. Iudd. XX, 11. — 4) *festinat* ad aliquid, sequit. Prov. XXVIII, 22: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה festinat ad divitias vir invidiosus i. e. ansie piti divitias. (Cf. בָּנָה, בָּנָה et XX, 21). — 5) *subito periret*. Ps. CIV, 29: obvelas faciem tuam בָּנָה subitoque periret (creature) cf. בָּנָה no. 2. Part. Iem. בָּנָה subst. *exitum subitum*, cf. בָּנָה. Zeph. I, 18: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה festinat ad divitias vir invidiosus i. e. ansie piti divitias.

lamitatem, immo subitum exitum parat (Dens) *incolis terrae*. Al. calamitatem canique valde festinatam est.

Pi. 1) *terrore percudit*, perterreficit Ps. II, 5. LXXXIII, 16. Dan. XI, 44. 2 Par. XXXII, 18. Job. XXII, 10, inde fecit, ut animum desponderet, (parall. בָּנָה). Esth. IV, 4 Keri: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה et id agebant, ut animum desponderent (Israelitas) in aedificando, desisterent ab opere. — 2) *acceleravit* Esth. II, 9. Inde 3) sequi. Gerundio i. q. בָּנָה festinavit aliquid facere Ecles. V, 1. VII, 9.

Pi. *acceleratus est*. Prov. XX, 21 Keri: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה opes acceleratae i. e. nimis ansie et festinanter comparatae. Inde בָּנָה celer Esth. VIII, 14.

Ithp. 1) i. q. Pi. no. 1. Job. XXIII, 16. 2) i. q. Pi. no. 2 Esth. VI, 14. 3) *deturbavit* aliquem i. loco. 2 Par. XXVI, 20.

בָּנָה chald. in Pe. inusit.

Ithp. Inf. בָּנָה subst. *festinatio, celeritas*, et cum prael. בְּ adv. *celeriter* Dan. II, 25. III, 24. VI, 20. (Sam. בָּנָה pertinatus est).

Pa. terruit Dan. IV, 2. 16. VII, 15. *Ithpa.* pass. V, 9. Saepc ita in Targ.

בָּנָה f. 1) *terror* Lev. XXVI, 16. Phur. Jer. XV, 8. 2) *exitum repentinum* Jes. LXV, 23. (LXX. צָרָגָה, ex usu loquendi Arabum, quibus يَقُولُ ما يَقُولُ يَقُولُ what is imprecatus est). Ps. LXVIII, 33.

בָּנָה f. chald. *festinatio* Esth. IV, 23, cf. Jes. LII, 12. Ecl. IV, 12 Targ.

בָּנָה rad. inusit. Arab. بَنَاهٌ IV. clausit. X. mutus fuit, obmutuit (cf. בָּנָה et infra בָּנָה), أَبْنَاهُ (melit. ybhem) mutus, barbarus. Aethiop. Πύρος id.

בָּנָה constr. בָּנָה כְּסֵף c. Sull. בָּנָה, בָּנָה (qs. a Phur. בָּנָה, constr. בָּנָה f. *bestia* (ita dicta, quia loqua caret, nisi verbi significatio secundaria est), case quadrupes, maior et terrestris (v. tamen infra Plur. no. 2 et arab. بَنَاهٌ see Firuz.

كَذَّابَتْ لِرِيْفَ قَارِيْمَ *omnis quadrupes, etiam in aqua degens*. Opp. aves et reptilia. Gen. VI, 7. 20. VII, 2. 8. 23. VIII, 20. Exod. IX, 25. Lev. XI, 2. Prov. XXX, 30: בָּנָה כְּבָרָה leo est heros inter quadrupedes. Spec. vallet 1) *quadrupedes domesticas, pecus*, idque collect., ut haec vox latina. Opp. בָּנָה Gen. I, 24, בָּנָה II, 20. III, 14, בָּנָה Gen. VII, 14. 21. Lev. XXV, 7. animalia agrestia, feræ. Complectitur בָּנָה pecus ovillum et caprimum et בָּנָה pecus bovinum, ut liquet ex Gen. XLVII, 18, ubi הַבָּנָה הַבָּנָה est i. q. comm. 17: בָּנָה וְדָרֶךְ נָנוֹתָה festinat ad divitias vir invidiosus i. e. ansie piti divitias, et Levit. I, 2: si quis Domino

sacrificium oblatus est, וְנַעֲמַד תְּבִרְכֵת כְּלֹת הַמְּלֵאָה וְנַעֲמַד בְּכָל־עַמּוֹד וְנַעֲמַד בְּכָל־עַמּוֹד וְנַעֲמַד בְּכָל־עַמּוֹד וְנַעֲמַד בְּכָל־עַמּוֹד et pecore offerat illud, vel bovino vel ovillo. Specialior etiam usus est 2), ubi sola iumenta significat, ut asinos, camelos, et excludunt ovium bovinum greges (בְּנֵי־בָּקָר) Gen. XXXIV, 23. XXXVI, 6. Num. XXXII, 26. 2 Reg. III, 17. Cf. Ies. XXX, 6. XLVI, 1. (Micht. nahal tel bhejjem caleramenta equorum Vass. p. 531) 3) poët. etiam de quadrupedibus agrestibus et feris usurpatum. Ita in Plur. בְּנֵי־בָּקָר Deut. XXIX, 24. Hab. II, 17, maxime sequi. Genit. יְמִינֵי־בָּקָר Deut. XVIII, 26. Jes. XVIII, 6. Jerem. VII, 33. XV, 3. XVI, 4. XIX, 6, בְּנֵי־בָּקָר 1 Sam. XVII, 41. Joel I, 20. III, 22. Ps. VIII, 8. בְּנֵי Mich. V, 7. — 4) Sacre opp. homines, בְּנֵי־בָּקָר בְּנֵי־בָּקָר Exod. XI, 7. XII, 12. בְּנֵי־בָּקָר Ezech. XIV, 13 sq. XXIX, 8, cuius generis exempla tamen maximum partem ad mo. 1. referenda sunt. Nonnumquam pecus memorator propter stuporem (Iob. XVIII, 3. Ps. XLIX, 13. LXVIII, 22). Semel animus (בְּנֵי) et sors quaedam futura ei tribui videtur Ecles. III, 19. 21.

Plur. בְּנֵי (1) quadrupedes, v. supra; (2) Plur. magist. (propterea sequi, sing. masc.) quadrupes magna, ingens, quo nomine Iob. XI, 15 insignitur hippopotamus. Hunc enim l. c. et sq. describi, non elephantum, ut volebant Drusius, Crotius, Schultensius, J. D. Michaelis ad h. l. Schoderus in Hieroz. spec. I, p. 2 sq., nobis persuasum est cum Bocharto (Hieroz. II, p. 754 sq.), Ludolfo (hist. acthiop. I, 11), Shatvio (ibm. vers. germ. p. 36-) aliiisque multis, hanc fere per argumenta: a) *Aqualicum* non terreste animal esse Behemoth, id ex universo consilio et ratione dñorum Dei sermonum (cap. 38 sq.) colligi potest, siquidem animalibus terrestribus avibusque in priore oratione absolutis nonnisi aquaticae naturae monstrata posteriori relicta erant; b) bestiae nostrae descriptio nem excepit *crocodili* admirabili, in quam altera oratio exit. Atqui crocodilus et hippopotamus, utpote Aegypti Acthiopiacae miracula, constanter et certatum ita imaginatur a veteribus scriptoribus, v. Herod. II, 69—71. Diod. I, 35. Plin. H. N. XXVIII, 8; c) *Amphibium* describitur, necessario consequatur e ratione, qua commata 15. 20—22 et 23. 24 sibi opponuntur. Sententia enim est: idem hoc animal — mirandumne id est? — quod reliquorum terrestrium more gramine vescitur et in montibus degit arboribus obumbratim, idem hoc fluvii voraginibus non terretur, in iisque habitat, licet piscium ad instar haud facile fuerit capendum. d) *Cauda* mentio com. 17 non quadrat in elephantum, et ridiculi sunt, qui proboscideum designari putant. e) Probabiliter sub vocabulo בְּנֵי־בָּקָר latet vox aegyptiaca, hippopotamum designans, paululum inflexa, ut semitica videatur (v. בְּנֵי). Etiamin מִצְרַיִם־בְּנֵי־בָּקָר bovem aquaticum nota, quo nomine (bomarino) etiam Itali hippopotamum insigniunt (v. Jablonskij Opusce, ed. te Water I, 52). — Nilil bouae frugis dant veteres. LXX. θρύα. Chald. בְּנֵי־בָּקָר. Syr. et Vulg. retinunt voc. hebraicum. Saad. ms. بَنْدُونْ رَحِيْوَرَسْ.

תְּבִרְכֵת rad. innit. probabiliter i. q. בְּנֵי. 2 Conj. IV. clausit, texit.

תְּבִרְכֵת m. pollex sive manus sive pedis, prout sequitur תְּבִרְכֵת Exod. XXIX, 20. Lev. VIII, 23 sq. XIV, 14. 25. 28. Plur. constr. בְּנֵי־בָּקָר Iudd. I, 6. 7, a sing. deperditο בְּנֵי־בָּקָר, quem Cod. Sam. constanter exhibet pro נַעֲמַד. Arab. بَنْدُونْ (Mem et Nun permutatis), quod respondet formae בְּנֵי־בָּקָר, et in lingua vulgaris בְּנֵי (Ar. Erp. Exod. I, c. et J. b. K.), quod respondet formae בְּנֵי, inclit. behem et behen; si quid video, a claudendo ductum, quia pollex manus claudit. Fortasse idem ve. latet in phoen. Ηγεμαντίων (בְּנֵי־בָּקָר) a Gracis ita in illevo, ut אַתָּה תְּבִרְכֵת digitus crassus, Syr. בְּנֵי pollices (a brevitate dicti, quam proprietatem apud veteres etiam pollex pedum habebat, ut in calaveribus Aegyptiorum conditis certi potest) v. Mich. ad Cast. p. 437. Aqu. in Exod. אַתָּה בְּנֵי־בָּקָר (alibi ap. Gracces ἀττίσιος), LXX ubique τὸν ἄρρενα τῆς γένους, τοῦ ποδός, quod in Schol. gr. ed. Rom. Exod. I, c. τὸν λατιδακτυλὸν explicatur, quare non erat, quod de locutionis graecae protestare dubaret J. D. Michaelis in Supplenn. p. 152. Cf. praeterea ἀργοβατέων in digitis pedum incedo. Male Vulg. Iudd. summitates, et Chald. ibid. talos redditum — Jo. Simonis conicit, בְּנֵי pr. esse i. q. בְּנֵי distinxit, et pollicem dictum esse a distando; id vero non cadit in pollicem pedum, nec congruit cum arabico بَنْدُونْ.

תְּבִרְכֵת (pollex) n. pr. filii Ruben, de quo nomen sortitum est בְּנֵי־בָּקָר locus in finibus tribuum Iudee et Benjamin. Jos. XV, 6. XVIII, 17.

תְּבִרְכֵת rad. innit. Syr. בְּנֵי albus fuit spec. leprā Ass. III, 2, 2. בְּנֵי־בָּקָר splendidens (de armis 2 Macc. V, 3) cf. Cod. Nasor. III, 308: בְּנֵי־בָּקָר בְּנֵי־בָּקָר Chald. בְּנֵי־בָּקָר splendidus fuit, בְּנֵי־בָּקָר splendidus.

תְּבִרְכֵת m. vitiligo alba, morbus entis in Oriente haud raro occurrens, maculis albis sed pallidis (הַרְבָּה־בְּנֵי־בָּקָר) constans, leprac simili, sed innocua, neque contagiosa, neque hereditaria, sulphuri cedens, ac sponte etiam evanescens. (Arab. بَنْقَف id. Avic. I, 263. II, 161. Niebuhr. Arabia p. 135. 137, et praef. p. 44. Hendler hist. leprac occidental. p. 42 sq. 211. Eodem ve. de licheni, ut plantarum genere nuntur v. c. بَنْقَف lichen lapidis, Steinflechte Dioscorid. Idem vult syr. בְּנֵי־בָּקָר, quod ap. Cast. male redditur distinctus albo et nigro. In glossam Barbahluli: بَنْقَف أَبْنَانْ بَنْقَف أَبْنَانْ

שְׁבָרְתָּם חַמֵּס מֵצֶן אֶמְרָתָם
וְתִמְדָּם לְוַתְּנֵחַ וְעַוְתְּבֵק וְתִבְּרָאָס (וְתִבְּקֵכְאָס) (1 Ms. א' 19)
i. e. Αραράκη i. q. Bahak. Sergius scribit Αραράκη, et
Bar Seruschwoi id ita dictum censem, quia splendeat
sic ut ignis et lux. Reddit illud וְתִמְדָּם וְתִמְדָּם
notat et lepram album [1 Ms. vitiliginem album]. Sam.
Αράκη, Αράκη de quavis macula alba in cute apparente
usurpant pro hebr. שְׁבָרְתָּם LXX optime ἀλέφων. Hoc enim
vocabulum speciale est et technicum (cf. Cels. de med.
5, 28 §. 19). Generalius usurpatο λευκή (λευκή),
unde Iesych. ἀλέφως, λευκή τις ἐν τῷ σώματι. — Not.
In cod. Sam. pro שְׁבָרְתָּם legitur Αράκη, quae forma etiam in
Vers. sam. exstet comm. 2, 23. Inspecto Castello col. 321
forsitan contuleris aethiop. Αράκη, quod ibi redditur
claritas, splendor, sed cave id facias: hoc enim ve. valet
valde, impense, et pertinet ad rad. Αράκη: v. Ludolf. Lex.
p. 40.

שְׁבָרְתָּם rad. inusit. Arab. بَرْتَلْتَلْتَ luxit, splenduit, sed
plerumque translate eminuit. Aethiop. transp. Αράκη:
fulsit, splenduit, Αράκη: lumen, Αράκη: luminare, um-
de quadril. arab. بَرْتَلْتَنْ luculenter evicit. In Cod. Nas.
שְׁבָרְתָּם חַמֵּס gloriatus est, iactavit se. Syr. שְׁבָרְתָּם
gloriosum se reddidit.

שְׁבָרְתָּם plur. שְׁבָרְתָּם f. macula in cute, maxime al-
ba, quae ubi reliqua cute depressior est, crinemque al-
bum habet, orientis leprae symptoma (Lev. XIII, 2—4,
18—23, 24—28), si minus, immoxia est, sive cicatrix sit,
sive ex unctione orta, sive vitiligo commun. 38, 39. Male
enim Jahnius (Archacol. 1 §. 215) nostrum etiam שְׁבָרְתָּם
speciale certi cuiusdam morbi, nimurum λευκῆς Hippo-
crotales, nomen esse voluit. *Album* maculam id proprie
significare, ex etymo colligi potest. Additur tamen ad-
iectivum coloris, ut comm. 4: הַוְתָּם שְׁבָרְתָּם מֵצֶן
macula alba est, comm. 19: שְׁבָרְתָּם שְׁבָרְתָּם maculae
coloris albi pallidi. Differit שְׁבָרְתָּם speciale nomine morbi
maculis subalbis constans. Syrus tamen pro nostro ve.
ubique שְׁבָרְתָּם (v. Bar Bahlūl), Sam. Ράκη, Ράκη.
Onk. retinuit שְׁבָרְתָּם. Bene LXX. ῥιλαγύις, ῥιλαγύμα
pr. candor eminus splendens, dein sec. Iesych. ἀργή λέ-
πων. Etiam ab Arabisno non alienum fuisse hoc ve.,
doct. J. b. K. his verbis: شَبَرَةٌ حُو لُون اَنْبَار اَلْبِيَنْ
respondet arab. شَبَرَةٌ q. e. species macularum albarum.
Ignorant tamen Lexica, neque Saadias illo usus est. Spec-
iale est, quod adnotat Firuzabad. p. 470: اَنْبَار ... لَبْب:

inguolum equi et macula alba (die
Bläse) in eo, non, quod inde elicet Giggeius: nota alba
in fronte equi.

בְּהִיר adj. m. splendidus, de sole Job. XXXVII, 21.

נִיר pract. נִיר (semel נִיר Milēl pro נִיר 1 Sam.
XXV, 8), imp. נִיר, נִיר, bis נִיר (Milēl) 1 Sam. XX, 21.
1 Reg. XIII, 7, inf. semel נִיר Milēl 1 Reg. XIV,
12 fut. נִיר, נִיר, semel נִיר 1 Reg. XII, 12 Chethibh,
cum He parag. et Sull. aliquoties irregulariter נִיר נִיר Deut.
XXXIII, 16 נִיר נִיר Job. XXII, 21, Kerî נִיר נִיר
1 Sam. XXV, 3rd (Lehrgeb. 464)

1) intrare, ingredi (Aethiop. Αράκη: id. Arab.
أَنْجَرَ reversus est, it. divertit in hospitium, مَسْكَنْ mansio, hospitium. Intrandi significavit Arabes frequen-
tant دَخْلَنْ, Syri et Chaldaei دَخْلَنْ, لَكَنْ). LXX. εἰσπο-
ρεύεσθαι, εἰσγεγοθαι. Opp. نَجَّرَ Jos. VI, 1, 1 Reg. XV,
17. Locus, quem quis ingreditur, ut domus, urbs, terra,
navis, e. c. 3 Gen. XIX, 8. Deut. XXIII, 25, 26. 1 Sam.
IX, 5. 2 Reg. IX, 31 (cf. litt. c), ٢٧ Gen. VI, 18,
VII, 1. XIX, 3, ٤ Isth. VI, 4, cum Ille parag. Gen.
XII, 11, 14, et simpliciter e. acc. Ps. C, 4. Thren. I, 10,
quare participium verbi constr. etiam e. Genit. Gen. XXIII,
10, 18: אַנְגָּרְתָּם intrantes portam urbis eius. Prov.
II, 19. Personam, ad quam ingredieris, plerumque prae-
cedit נִיר Gen. VI, 20, VII, 13, ubi praecedit נִיר, proprie
valat ingredi in (corpus). Ezech. II, 2: בְּרֹאָבָה בְּרֹאָבָה
animus me ingrediebatur i. e. milii redit (cf. μέρος ἀνθρώπου
ἐξεργάτα. II, 17, 157). 2 Reg. XVIII, 21: בְּנִיר גִּזְבָּן
intrat manum ciuius canna conquassata eamque transfigit
(cf. intrare ursum i. e. transfigere Martial. ep. VII, 26,
XIV, 30). Peculiares locutiones haec sunt: a) נִיר נִיר
ingredi ad feminam honeste dicitur de coitu
Gen. VI, 4. XVI, 2. XXX, 3. XXXVIII, 8. Deut.
XXII, 13. 2 Sam. XVI, 21. Ps. LI, 2, rarius
נִיר נִיר Gen. XIX, 31. Dent. XXV, 5 ubi Cod. Sam. ٢٨.
 Cf. infra Syr. (Arab. بَرْتَلْتَلْتَ id. et بَرْتَلْتَلْتَ pro بَرْتَلْتَلْتَ coi-
tus, بَرْتَلْتَلْتَ sequ. ب Cor. IV, 27 et اَسْيَى, Saad. coi-
vit, اَنْتَى e. acc. Cor. II, 222 id. etiam de turpi concebitu
Cor. XXVII, 56. XXIX, 28, اَشْيَنْ coitus. Aethiop.

Οφָה: id. Hen. ms. 7, it. Αράκη: irit, c. acc. coivit
eum femina. Syr. لَكَنْ id. Barhebr. 421). — b) in-
gredi in domum sponsi novice mariti, de sposa Jos. XV,
18. Iudd. I, 14, sequ. لَكَنْ Dan. XI, 6. Cf. Hiph. I, b.,
c) بَرْتَلْتَلْتَ بَرْتَلْتَلْتَ intrare in iudicium cum aliquo i. e. in
iudicium aliquem Jes. III, 14. Job. XXII, 4. Ps. CXLIII,
2. Cf. Hiph. I, c. — d) נִיר נִיר egredi et ingredi,

seqnendi formula, universam vitae agendique rationem describens. 1 Sam. XXIX, 6: **הַנְּצָרָתִים** וּבְאֶחָד קָרְבָּן omnis vite tuae ratio, cum mecum essem in castris, Deut. XXVIII, 6. Ps. CXI, 8. Jes. XXVII, 28, ubi additur **הַשְׁמֵךְ**, (Arabes similiter usurpant **غَدَا وَلَمْ** mane exiit et vespera rediit v. c. **لَا تُرْكِي مِنْ أَيْمَانِهِ مَعْلَمًا وَلَا مَوْسِى**) similis fuit patri in universa vita ratione, Schult. ad Har. 1, 7). *Egredi et ingredi ante populum* est i. q. populum in bellum ducere, de duce et imperatore Num. XXVII, 17, 1 Sam. XXVII, 16, 2 Par. I, 10: codem significatu omittunt **הַנְּצָרָתִים** Jos. XIV, 11, 1 Reg. III, 7, cf. Deut. XXXI, 2 (de Mose). Alia ratio est locutionis *ingredi et egredi* (ubi praeceedit ingressus) Jer. XXXVII, 4: **גַּם־בְּבָרֶכֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ** Jeremias libere versabatur in medio populi. Sequa, in custodiis datus non est. Cf. Hiph. I, 1, d. — e) **בְּאֶחָד** consuetudinem inire cum aliquo (*sich einlassen mit jdm.*) Jos. XXIII, 7, 12: **בְּבָרֶכֶת** חֲמָתָה אֶת si familiariter invicem intimi. De Israëlis et gentibus agitur. (Cf. Jes. XIX, 25 et arab. **وَلِلَّبِيلِ** familiariter uti coepit, immiscent se peregrinis, **وَلِلَّبِيلِ** proselytus, qui peregrini se immiscent). Hinc **בְּאֶחָד** et cum aec. **בְּבָרֶכֶת** ingredi insurandum (v. **בְּבָרֶכֶת**). **תְּרַבֵּבָה** foodus (v. **תְּרַבֵּבָה**) cf. Virg. Aen. 4, 539: *huc in foedera veni*, et in Iaphi. Ezech. XX, 37. Sic etiam **בְּאֶחָד** כּוֹן arcani consilii conscientiam esse Gen. XLIX, 6. (Syr. **لَا تִּפְתַּח** ingressus

est iuramentum, aeth. **ὈΦῆλης**: οἱ ingressus est religio-
nem i. e. amplexus est). — f) *ingredi munus (in ein
Amt eintreten, es antreten)* 1 Par. XXVII, 1. Opp. 887,
2 Reg. XI, 9: **בְּמִזְבֵּחַ קָרְבָּן** qui ministerium
*ingrediebantur die sabbati et qui eodem tam perfuncti
erant.* **בְּמִזְבֵּחַ** acc. temporis propriæ adverbialiter et
absolute positus transit in Accusativum a verbo cumi pen-
dente. (V. de Sacy gr. arabic 11, §. 188. *Lehrgeb.* 685,
not. 3, et cf. idem idiomam apud Latinos, Plin. II, N. 23, 1: si
statim bina studia ambuletur). — g) *ingredi* i. e. admitti
in ecclesiam Dei, c. 2, Deut. XXIII, 2 sq. cf. Ps. LXIX,
2ε: *ne intrent in salutem tuam* i. e. salutis tuae participes
non sicut. — h) **בְּמִזְבֵּחַ בְּמִזְבֵּחַ** *incidere in lites* Prov. XVIII,
6, בְּמִזְבֵּחַ בְּמִזְבֵּחַ *in culpam caedis* 1 Sam. XXV, 26, 33. —
i) **בְּמִזְבֵּחַ** *actate proiectus* est Gen. XXIV, 1. Jos.
XIII, 1. XXIII, 2 et part. *actate proiectus* Gen. XVII,
11. LXX. προθετήσας ἡμέραν. Syr. **לְמִזְבֵּחַ**. Idem
Syriasmus **בְּמִזְבֵּחַ** נֶאֱמָנָה praeante Syro interprete restituendis
videtur 1 Sam. XVII, 12, ubi nunc legitur **בְּמִזְבֵּחַ נֶאֱמָנָה**.
— Sequuntur formulae, in quibus ingressio tribuitur
inanimatis: k) *ingredi* (in thalamum Ps. XIX, 6), de sole,
i. q. *occidere* (minime quod forte expectaveris, venire
i. e. oriri). LXX. δύει. Gen. XV, 12, 17. XXVII, 11 ect.
Opp. 887 de ortu solis. — l) *ingredi, invehi* in horrea,
de proventu anno Lev. XXV, 22, inde *redire*, de pro-
venientibus et redditibus 1 Reg. X, 14. 2 Par. IX, 13. Cf.
Opp. 887 expensa, erogata est pecunia (Arab.
تَنْهِيَةٌ). Opp. 887 expensa, erogata est pecunia (Arab.
تَنْهِيَةٌ).

מִזְחָל rediit, provenit). — m) בַּזְבֵּן ignem sustinere, vi ignis non perire Num. XXXI, 23, 24.

2) *venire*, LXX, ἔρχομαι, ἔρχομαι, παραγίνομαι. Opp. Gen. XVI, 8: אָמַר יְהוָה אֱלֹהִים וְאֵת הַזֶּה תְּבִרְכֵנִי וְאֵת הַזֶּה תְּשִׁיבֵנִי unde *enies et quo tendis?* Eccl. V, 15: בְּרוּךְ הוּא שֶׁבְּרוּךְ הוּא quem-admodum *venit*, ita abit. I, 4, VI, 4. Homo locutus, ad quem venis, ponitur praevio לְגַת Gen. XXXVII, 23. Iudg. III, 20. XIX, 22, לְגַת Exod. XVIII, 23. 2 Sam. XV, 4, לְגַת 2 Sam. XVI, 5, לְגַת 1 Sam. IX, 12, 2 Par. XXVIII, 9. Jes. XLIX, 18, לְגַת in Aecus. emm He parag. XIX, 23. XXIV, 32 et sine eo XLV, 25, hinc in Genuitivo, si verbum in Participio est, Thren. I, 4: בְּרוּךְ הוּא *venientes ad festum*. Locutus, unde quis venit, ponitur praevio לְגַת Gen. XVI, 8. Saepissimum usurpatur de rebus inanimatis, ut de vento Job. XXXVII, 9. XII, 8, mari XXXVIII, 11, de genitu Ill, 21, vastatione V, 21. Jes. XXX, 13, misericordia Pro. VI, 15, maxime de tempore Jer. VII, 32: תְּהִלָּה אֲמַרְתִּי בְּרוּךְ הוּא *ecce dies venturi sunt*. Ez. VII, 12, Ps. CH, 14 ect. Hinc אֲמַרְתִּי temporibus futuris Jes. XXVII, 6 (cf. פָּתָח). Spec. a) nonnunquam est in mundum *venire*, nasci. Eccl. I, 4, V, 15, Ps. LXLI, 18: בְּרוּךְ הוּא *omni venturo* i. e. nascituro. b) בְּרוּךְ הוּא *venire* cum aliquo re i. e. eam afferre, offerre, v. c. no. 18. 1 Reg. XIII, 1. Eccl. V, 2: בְּרוּךְ הוּא *qui nam somnium nobis offert multas res videt, inanes, mugas*. Sententia est: somni et somniantium stultorumque est *to patologeir*: sapientem decent panca verba, sed considerata. Ps. LXIX, 16: בְּרוּךְ הוּא *כִּי-בְּרוּךְ הוּא venian cum fascinoribus Domini* i. e. ea recensere, laudabo (Parall. בְּרוּךְ). Bene ita Lud. de Dieu, et linguae rationibus accommodatus, quam alii: *intrabo* (templum, quae ellipsis non sequitur ex loco XLII, 3) *cum laudibus Domini*. Cf. potius בְּרוּךְ pro recenseri litt. g. (Arab. اُنْتَ بِهِ لَدُنْهُ)

attlit, dedit, donavit, ^{وَفِي} munus). — c) נָצַר ^{נָצַר} donee
venis ludd. III, 5, 1 Par. V, 9 et ellipt. נָצַר Num.
XIII, 21, XXXIV, 8; Ez. XLVII, 15, 20, XLVIII, 1 dici-
tur pro usque ad, in descriptionibꝫ geographicis. In
candem sententiam frequentat ^{נָצַר} Gen. XIX, 22,
ludd. VI, 4, XI, 33, 1 Sam. XVII, 52, ^{נָצַר}, ^{נָצַר}
Gen. X, 19, 50, XIII, 10, XXV, 18, 1 Sam. XV, 7, et
sequ. ^{נָצַר} 1 Reg. VIII, 65, 2 Reg. XIV, 25, Amos
VI, 14. — d) sequ. ^{נָצַר} pervenire ad (locum) Exod.
XXII, 8, Dent. I, 51, Jes. XXXVII, 3 et metaph. perve-
nire ad aliquem i. e. cum acquire, ci parem esse 2 Sam.
XXXIII, 19, 1 Par. XI, 21, sequ. ^{נָצַר} 2 Sam. XXIII, 23.

اقبالitas, res **اقبالis**. Iste pervenienti significatus saepe locum habet in inanimatis, etiam c. accus. Jer. XXXII, 24: **הַשְׁעָרָה בְּאֶזְרָחָה** aggeres pervenerunt ad urbem, c. ٢٨ Gen. XLIII, 23. Num. XXXII, 19. Sic de munitio rumore, qui ad aures aliquius pervenit, sequitur. Gen. XVIII, 21. Exod. III, 9, ٧-٩ 1 Reg. II, 28, ٣٣ Est. IX, 11. Alia ratio est loci Gen. VI, 13: **finis omnis**

carnis נִזְבֵּן נַד mihi placuit i. e. a me constitutus est. —
 e) supervenire alicui, invadere aliquem, maxime ex
 inopinato (LXX. ἐποικουμενος). Dicitur de hoste Gen.
 XXXIV, 27. 1 Sam. XII, 12, vastatore Iob. XV, 21. Jes.
 XLI, 25. Ps. XXXV, 8, gladio Ezech. XXXII, 11, it.
 de calamitate Iob. XX, 22, egestate Prov. XXVIII, 22,
 aliisque malis, quae praepter exspectationem nobis acci-
 dunt. Prov. X, 24: גָּדוֹלָה קָרְבָּה רְגָבָה גָּדוֹלָה
 quaeunque timet scelestus, ei accidit. XI, 27. Ps. XLIV, 18. In
 sermone pedestri constr. plerumque c. 2 Gen. 1 Sam. II. cc.
 2 Sam. XIX, 8. Iob. II, 11, et נַא Gen. XXXII, 8, in
 poëtico c. accus. (vide exempla supra landata) et יְהִי Iob.
 III, 25. Jes. XLVII, 9. Jer. XLVI, 22. XLIX, 9. Obad. 5.
 Rara hoc locutione utinatur de re bona et exoptata sequi.
 נַעֲזֶל Jos. XXXII, 15. Deut. XXVIII, 2, sequ. acc. lob.
 XXII, 21. Ps. CXIX, 41. 77. (Arab. لَمْ يَأْتِهِ اَنْتَ
 supervenit, invasit aliquem, accedit alicui, seqn. لَمْ يَأْتِهِ
 destruxit v. Schult. ad Ispah. p. 8. Cor. 16, 28, اَنْتَ
 mors, acerunna. Aeth. ΟΡΩΝ: venit, accedit alieni.
 Veniendi et pervenienti verbis ita utinatur etiam Syri,
 Chaldaei et Graeci, videl. לְמַעַן, אֲנָזֵן coll. נִזְבֵּן, וְאֵת,
 וְאֵתוֹ, וְאֵתְוָא, וְאֵתְוָא). — f) *venire* i. q. *venire, impleri,*
compleri, de desiderio Prov. XIII, 12, precibus lob. VI,
 8, maxime de vaticiniis 1 Sam. IX, 6. Deut. XIII, 3,
 XVIII, 22. Indd. XIII, 12. Jes. XLII, 9. Jer. XVII, 15,
 XXVIII, 9, it. de signo a propheta edito 1 Sam. X, 7
 (v. p. 40 B). Opp. נִזְבֵּן, בְּאֵת. (Aeth. ΟΡΩΝ: venit,
 evenit vaticinium). Absol. Ecel. XI, 8: בְּאֵת נִזְבֵּן
 quaeunque evenient finit, cana sunt. — g) גָּדוֹלָה קָרְבָּה
 adduci i. e. recenseri nominatio, 1 Par. IV, 38 (*mit
 Namen auf oder angeführt werden*). Cf. Iob. III, 6. —
 h) provenire, de lacrymis Ezech. XXXIV, 16 cf. Joh.
 XI, 33 Pesch.

3) Rarum valet *ire* (LXX. πορεύομαι, ἀπέσχομαι) i. q. נָהַר. Gen. XXXVII, 30: אֵלֶּה הַתְּהִזֵּה אֲנָה quo eam? quo me vertam? Ion. I, 3: invenit navem בְּאַבְּגָדָה תְּרֵשֶׁת שְׂמָחָה quae Tартессум itura erat. Jes. XXII, 15: אֵלֶּה נָהַר קְרֵב הַבָּבֶן age! rade ad istum regis amicum, Gen. XXIV, 62. Num. XXXII, 6. Indd. XIX, 3. Jes. VII, 24. Sequ. Dat. pleon. נָהַר 1 Sam. XXII, 5. Spec. a) metaph. vitam degit i. q. נָהַר, נָהַרְתָּה. Ps. XI, 8: תְּהִזֵּה נָהַר קְרֵב כָּרְבָּהָר בְּגָדְבָּהָר ecce incedamus vivam, (sicut) in volume libro i. e. legis mihi praescriptum est. — b) sequ. נָהַר et נָהַר vivere cum aliquo i. e. consuetudinem cum eo habere Ps. XXVI, 4. Prov. XXII, 24. — c) בָּוֹרְהַרְתָּה אֲבָנְתָּה *ire ad patres suos* Gen. XV, 15 coll. Ps. XLIX, 20 i. q. אֲבָנְתָּה אֲבָנְתָּה congregari ad patres suos, intrare in orem (v. נָהַר Niph. no. 1). Lowth (de sacra poesi p. 76 Lips.) hanc locutionem intelligit de sepultura in sepulcris maiorum, sepultricæ vero i. e. præterea incertio lit.

Hiph. הַבְאָהִרְיָה c. Suff. et 2 pers. הַבְוֹאֶצְבֵּן c. Suff. הַבְאָהָרִים Ps. LXVI, 11, הַבְאָהָרִים Ez. XXIII, 22, sed longe frequentius הַבְאָהָרִים, הַבְאָהָרִים Plur.

Ley. XXIII, 10 et קָרְבָּן בְּבִירָא 1 Sam. XVI, 17 Imp. אַבְּנָה 1 Sam. XX, 40, הַבִּירָא Gen. XXVII, 7, inf. אַבְּנָה, semel הַבִּירָא Ruth III, 15, gerund. בְּבִירָא, bis בְּבִירָא Jerem. XXXIX, 7, 2 Par. XXXI, 10, fut. וְבִירָא, וְבִירָא 1 pers. bis abieco נָשָׁא 1 Reg. XXI, 29. Mich. I, 15 causat. conj. Kal, ferme in omnibus significationibus 1) introdixit, induxit, et de inanimatis intalit, immisit. Spec. a) introdixit, v. c. in domum Gen. XLIII, 17. Cant. I, 4. II, 4, arem Ps. LXVI, 11, navem Gen. VI, 19, terram Exod. VI, 8. XIII, 5. XXIII, 20 ect. LXX. εἰσήγαγεν. Semel traxit intro. Gen. XIX, 10: אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל εἰσήγαγεν. LXX. εἰσεποιήσατο. — b) uxorem duxit. Iudd. XII, 9: τριγinta filias ἦλιον τὴν οἰκίαν της δύσις filii suis i. e. filii suis uxores dedit (v. Kal 1, b). — c) שָׁמֵךְ בְּבִירָא in iis vocare aliquem Job. XIV, 3. Ecel. XI, 9 (v. Kal 1, c). — d) אֶבְּרָא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל eduxit et reduxit populum i. e. in bellum et in bello, de rege aliquo due militari Num. XXVII, 17, 1 Par. XI, 2. Cf. Kal 1, d et infra Hiph. 3, b. — e) ingredi i. e. occidere tassit solem Amos VIII, 9 (v. Kal 1, k). — De inanimatis f) invexit proventum in horrea 2 Sam. IX, 10. Hagg. I, 6 (v. Kal 1, l). — g) tulit intro, intulit (LXX. εἰσέγειω). Gen. XXVII, 10, 11. Levit. IV, 5, 16 ect. 2 Par. XXVIII, 27: שָׁמֵךְ בְּבִירָא בְּבִירָא neque tamen intule-
runt eum sepulcris regum Israëlis. (Cf. פְּרַעַת Conj. II. sepulcro intulit, Iamas. 484). — h) inseruit, immisit, ut munus in sinu Exod. IV, 7, vectes in annulos Exod. XXV, 14. XXVI, 11, tela in renes Thren. III, 13, metallum in ignem, ut exploretur Zach. XIII, 9 (cf. Kal 1, m)
2) adduxit, pr. de animatis, sequ. לָא, לְ ad aliquem Gen. II, 19, 22. XLIII, 9, XLIV, 32. Lev. I, 5 sq. V, 6 sq. Prov. XXIII, 12: בְּבִירָא נָסֹכְךָ adducere cor tuum ad disciplinam. LXX. ἔγω, προσέρχομαι. It. venirre insit, advocarit, admisit Esth. V, 10, 12. VI, 5. Transfertur ad res inanimatas, et valet a) i. q. attulit (1XX. φέγω) Gen. XXVII, 10. XXX, 14. XXXI, 39. XXXIII, 11, 2 Par. IX, 10. Gen. XXXVII, 11: שָׁמֵךְ בְּבִירָא אֶבְּרָא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל et malos rumores de iis fratribus deforberat ad patrem (germ. er frag dem Vater Gerüchte zu). Jes. XVI, 3: שָׁמֵךְ בְּבִירָא affer consilium. — b) impr. obtulit (LXX. προσέργεω), ut munus 1 Sam. IX, 7. XXV, 27. 2 Reg. V, 20, sacrificium Gen. IV, 4. Jes. XLIII, 23. — c) לְבִירָא adduxit super aliquem malum s. perniciosum quid (LXX. ἔτιγω), ut diluvium Gen. VI, 17, gladium Ezech. VI, 3, plaga Exod. XI, 1, calamitatem Jerem. IV, 6. V, 15. VI, 19. XI, 11 ect., peccatum culpamque Gen. XX, 9. XXVI, 10. Exod. XXXII, 21, ef. lob. XXXIV, 28. Jes. LXVII, 4. Rarius constr. c) Jer. XV, 8, et נָשָׁא XXXII, 42. De re bona Gen. XVIII, 19. Jer. XXXII, 42. (Cf. Kal 2, e). — d) evenire insit, eventum dedit verbis, consilio, vaticinio Jes. XXXVII, 26. XLVI, 11. Jer. XXXIX, 16. (Cf. Kal 2, f).

3) *duxit, abduxit, secum tulit* 2 Par. XXXVI, 7.
Dan. I, 2. (LXX. ἀποφέω). Praeterea a) simpliciter
tulit i. q. n. w. Job. XII, 6: *qui deum in manu fert*

s. gerit (v. קָרְבָּא p. 95 A). Ps. LXXIV, 5: בְּנֵי אֱלֹהִים . . . sicut qui sursum tollit . . . secures, instar lignatoris. — b) reduxit (cf. arab. رَجَعَ reversus est, IV. reduxit). Deut. XXXIII, 7: exaudi, Jehovah, vocem Iudea regnante; et reducas eum ad populum suum. Ita enim reddendum, sive Judam ab bella egressum cogitabis cum Onk. Saad. (coll. Kad 2, d), sive in exilio versantem. — c) abstulit aliquid i. e. reportavit, adeptus est, sibi conciliavit, cf. arab. يَأْتِي بِالْمُوْلَى بِالْمُوْلَى بِالْمُوْلَى ut reportavit iram Dei. Ps. XC, 12: כַּאֲنָשֶׁן כַּאֲנָשֶׁן ut adipiscamur cor sapiens.

Hoph. הַפּוֹה fem. more chald. הַבְּאָתָה Gen. XXXIII, 11 pl. constr. הַבְּאָתָה part. הַבְּאָתָה 1) pass. Hiph. no. 1. introductus est Gen. XLIII, 18. Ps. XLV, 15, illatus est Lev. X, 18. 2 Reg. XII, 10 sqq., insertus, immensus est Exod. XXVII, 7. — 2) pass. Hiph. no. 2. adductus est Lev. XIII, 2, 9. XIV, 2, allatus est Gen. XXXIII, 11.

תְּנוּסָה (pro תְּנוּסָה, quod exhibent 18 codd. Kennic.) *introitus*. Ezech. VIII, 5.

תְּנוּסָה plur. constr. בְּנֵי אֱלֹהִים Ezech. XXVI, 10. XLIII, 11, XLVII, 3 m. 1) ingressus. Ezech. XXVI, 10: quando intrant בְּנֵי אֱלֹהִים צִדְקָתָה quemadmodum intra-re solent in urbem expugnatam. XXXIII, 31. Cf. de hoc idiomate Lehrgb. 810. — 2) *introitus*, *aditus* i. e. porta urbis Iudd. I, 24. 25, regiae 2 Reg. XI, 16. 2 Par. XXIII, 15, templi Jerem. XXXVIII, 14, adeoque maris Ezech. XVII, 3. בְּנֵי אֱלֹהִים in *aditu portarum* i. e. ad portas Prov. VIII, 3. — 3) בְּנֵי אֱלֹהִים occasus solis Ps. CIV, 19, idque pro occidente. בְּנֵי אֱלֹהִים שָׁמֶן שָׁמֶן a sole oriente ad occidentem. Ps. L, 1. CXIII, 3. Mal. I, 11. In Acc. occidentem versus Jps. I, 4. CXIII, 4.

תְּנוּסָה i. q. בְּנֵי אֱלֹהִים (qs. a תְּנוּסָה), bis. Formatum est vocabulum contra analogiam ad similitudinem oppositi אֱלֹהִים (cf. s. v. קָרְבָּא), cui iungitur Ezech. XLIII, 11. 2 Sam. III, 25 Keri. Est 1) *ingressus* 2 Sam. I. c. (cf. אֱלֹהִים 1, d). 2) *aditus* templi Ezech. I, 4. CXIII, 3.

תְּנוּסָה f. 1) *proventus* (cf. rad. 1, 1. Hiph. 1, f. Arab. تَنَسَّى, chald. نَسَّى, syr. مَنَسَّى Barhebr. 423), videl. agri 2 Reg. VIII, 6. Jes. XXX, 23, terrae Jos. V, 12, arcæ Num. XVIII, 30, torcularis ibid. vineac Deut. XXII, 9. Jer. II, 3: Israel sanctus erat Jehovah רַאשְׁתָּה primitiae proventus eius. *Fructus proventus* (Ps. CVII, 37) i. e. fructus proveniens. — 2) *quaestus, lucrum*. Jes. XXIII, 3: תְּנוּסָה נָאָר קָצֵר messis Nili erat proventus quaestus eius (Tyrî) i. e. frumento Aegyptiorum dividendo quaestum faciebant Tyri. Luditur in duplice ve. significacione. Eccl. V, 9: amans divi-tias תְּנוּסָה נָאָר se. נִיל inde luci habet. תְּנוּסָה נָאָר quaestus improbi, bona ab improbo parta Prov. X, 16. XV, 6, cf. Job. XXXI, 12. תְּנוּסָה קָבֵדquaestus ex

sapientia redundans Prov. III, 14. VIII, 19. — 3) *Metaph. proventus labiorum* i. e. fructus sermonum Prov. XVIII, 20.

בְּרִיבָה Quac ad hanc rad. vulgo referunt, בְּרִיבָה et בְּרִיבָה, vide s. rad. בְּרִיבָה.

בְּרִיָּה N. pr. Levitae Nehemiae coaevi Neh. III, 18. Modo semiticum est, conferri possit בְּרִיָּה בְּרִיָּה stultus i. q. בְּרִיבָה, fortasse vero persicae est originis i. q. בְּרִיבָה q. v.

בְּרִיבָה fut. i. q. בְּרִיבָה (quod paulo frequentius est) contemnere, despicere c. c. acc. Prov. I, 7, sapientia cum בְּרִיבָה Prov. XI, 12. XIII, 13. XIV, 21. XXIII, 9. Cant. VIII, 1, 7. Prov. VI, 30: בְּרִיבָה בְּרִיבָה נָאָר non despiciunt furem i. e. non impunis dimittitur fur, cf. XXX, 17. — Zach. IV, 10: בְּרִיבָה in 3 pract. legitur pro בְּרִיבָה, qs. a בְּרִיבָה.

בְּרִיבָה m. 1) *contemptus*. Job. XII, 5. XXXI, 34. Ps. XXXI, 19. CXIX, 3 ect. בְּרִיבָה contemptus Gen. XXXVIII, 23. Prov. XII, 8. בְּרִיבָה elludere contemptum super aliquem i. e. summo contemptu exponere Job. XII, 21. Ps. CVII, 40. — 2) N. pr. a) filius Nahori natu secundus, frater Uzzi Gen. XXII, 21, it. populus et regio Arabiae desertae Jer. XXV, 23. 24. Nom. gent. est בְּרִיבָה lob. XXXII, 2. b) vir Gadita 1 Par. V, 14.

בְּרִזְבָּה f. *contemptus*, inde qui contemtui est, sunt, nonmissi Neh. III, 36.

בְּרִזְבָּה (Buzo orinodus cf. בְּרִיבָה no. 2, a) N. pr. *Buzi*, pater Ezechichis prophetæ et sacerdotis Ezech. I, 3.

בְּרִזְבָּה in Kal inusit. Arab. بَرْزَبَة med. Waw *confu-sum turbatumque* fuit negotio, VII. turbatae mentis fuc- runt homines, cf. بَرْزَبَة implicuit se malo.

Niph. בְּרִזְבָּה Part. plur. בְּרִזְבָּה (Exod. XIV, 3) *per-turbatus est* Esth. III, 15, oberravit cum perturbatione Joel I, 18. Exod. I. c.

בְּרִזְבָּה f. *perturbatio, confusio* Jes. XXII, 5. Mich. VII, 4.

v. rad. בְּרִזְבָּה

בְּרִזְבָּה rad. inusit, cuius analogiam sequitur nomen

בְּרִזְבָּה (c. Kamez impuro), plur. בְּרִזְבָּה constr. id. et Deut. XXVII, 13. Jes. LVIII, 14. Mich. I, 3 Chethibh, sed in Keri בְּרִזְבָּה et ita in textu Job. IX, 8. Jes. XIV, 14. A a 2

Amos IV, 13, ubi tamen *in monte* in codd. (vide not. 3) c. Suss. סְבִיבָה, קַרְבָּלָה, מִזְרָחָה etc. 1) *locus excelsus, editus*, generale vc. montes elevosque comprehendens. (In linguis cognatis non inventur, ut suspicari possit, id assyrio-persicæ originis esse, coll. pers. פָּתָן *bam* summum rei, tunc domus, adeoque gr. βουνός locus excelsus, altare, tumulus). 2 Sam. I, 19: *decus Israëlis* קָרְבָּלָה, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *in montibus tuis confossum est*. Vers. 25. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *montes silvis tecti*. Jer. XXVI, 18. Mich. III, 12. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *montes aeterni Ezech.* XXXVI, 2 (cl. 2). בְּנֵי יִשְׂרָאֵל *montes ad Arnonem* Num. XXI, 28.

2) *arc.*, *castellum* in monte exstructum (cf. קָרְבָּלָה, quod montem valet et arcem, it. lat. *arc.*, germ. *Burg*). Ps. XVIII, 31: גַּם־בְּרוּתִים־בְּרֹכֶת־בְּרֹכֶת *in arcibus meis constituit me* i. e. tunc me præsedit. Hab. III, 19 (ubi קָרְבָּלָה assentus est pro קָרְבָּלָה). Qui *arcus regionis* tenet, is omnem regionem occupavit, utique possidet vitor, unde locutio poëtica: קָרְבָּלָה־בְּרֹכֶת *incessit super arces terrae* Amos IV, 13. Mich. I, 3. Deut. XXXIII, 29, et translate *بَلْ* Job. IX, 8 *super arces maris*, de Dioz. XIV, 14 *super arces nubium*, de Deo summo mundi rectore, it. קָרְבָּלָה־בְּרֹכֶת Deut. XXXII, 13. Jes. LVIII, 1: *in che uissit* (Israëlem) *in arcibus regionis* i. e. sumnum securumque regionis dominium ei concessit. (Ita Arabes de victore جَهَنَّمُ اَسْدِلَانِ اَنْدَلَانِ اَنْدَلَانِ مُحَمَّدٌ صاحبُ الْجَبَلِ الشَّامِيْعِ). مُحَمَّدٌ صاحبُ الْجَبَلِ الشَّامِيْعِ

I, 224, cf. Hamas. p. 469 Schult. A vera huius locutionis virtute longe aberravit Bochart. Hieroz. I, 4, 4, equitationem Deut. et Jes. I, 1. e. e. de vita lauta explicans. Caeterum ad Job. IX, 8 cf. خوارب اَنْ *gibbi mari* i. e. fluctus Tebleb. ad Ibar. 1, 2, et ad Jes. XIV, 14 جَهَنَّمُ فِي السَّمَاوَاتِ *montes in coelo, de nubibus*.

3) In montibus collibusque veteres Hebreaci, pariter atque plurimi antiquitatis populi (de Meabitis v. Jes. XV, 2. XVI, 12. Jer. XLVIII, 35, de Persis Herod. I, 131, de Graecis Xenoph. Memor. 3, 8 §. 10) de veteribus Germanis, Aethiopibus al. Comment. ad Jes. LXV, 7, et T. 2, p. 316. Creuzer Symb. 1, 159), sacra putabant diis acceptissima. Propterea tum idolis, tum ipso Deo (1 Sam. IX, 12 sq. 1 Par. XIII, 29 sq. 1 Reg. III, 4. 2 Reg. XII, 2. 4. Jes. XXXVI, 7) ibi sacrificia instituere, *sacella vel delubra* (תְּמִזְבֵּחַ 1 Reg. XIII, 32. 2 Reg. XVII, 29) cum sacerdotibus, sacerorum adiunctoris (טְהֻרָתָ כְּבָשָׂעִיר 1 Reg. XII, 32. 2 Reg. XVII, 32) exstrucere solebant, eiusque veteris religionis adeo tenaces erant non tantum decem tribus (v. loca modo landata), sed etiam Judaci, ut adeo post templum a Salomonem conditum et non obstante lege Deut. XII (modo haec antiqua est) in montibus Hierosolymæ vicinis huiusmodi sacella exstrucere ibique sacra facere non desinarent, regesque legis mosaicæ caeterum observantissimi usque ad Josiam illegitimi huius cultus abrogationem vel a populo vel a se ipsius non impetrarent (רְבָבָתָ הַמִּזְבֵּחַ 2 Reg. XII, 4. XIV, 4. XV, 4. 35, cf. 2 Par. XX, 33. XX, 17. 2 Reg. XXIII, 8. 9. 19. Ezech. VI, 3. XX, 29.

Lev. XXVI, 30). Ipsum Salomonem in eiusmodi sacellis sacris operatum esse legimus 1 Reg. III, 2. 3 cf. XI, 7.

4) Sacissime idem valet quod קָרְבָּלָה *sacellum* (Deo idolisve) *in monte exstructum* (cf. no. 2), quale exstruitur (1 Reg. XI, 7. XIV, 23. 2 Reg. XVII, 9. XXI, 3), communitur, crematur (2 Reg. XXIII, 15: *etiam altare illud et sacellum* [תְּמִזְבֵּחַ] *diruit, cremavitque sacellum et communit in pulvrem*): adeoque transfertur ad delubrum quodlibet v. c. in valle Hinnom Jer. VII, 31, in urbibus Judæi 2 Reg. XVII, 9. (Cf. aethiop. የዕለቅ mons it. coenobium, pr. in monte exstructum, dcinde quodvis aliud. Lud. hist. aethiop. 3, 3 §. 27, et germ. *Hag* pr. lucus, dein ecclesia, templum ibi aedificatum). Ab altaris discrete distinguuntur קָרְבָּלָה 2 Reg. XXIII, 15. Probabiliter haec sacella maximam partem non acdum instar muris constabant, sed tentoria sancta erant, pariter atque tentorium conuenientia, et ligno exstructa et aulae ornata (cf. 2 Reg. XXIII, 7. Amos V, 26), cuius genitrix sacella etiam Poenos veteresque Slavos habuisse constat (Diod. 20, 25. Mone in Creuzer Symbol. 5, 176), unde intelligis, eur Ezech. XVI, 16 *sacella et vestibus consuē dicantur* (תְּמִזְבֵּחַ).

5) Rara, sed nihilominus satis certa, videtur *tumuli sepulralis* significatio, quam etiam habet gr. βαυούς. Ezech. XI, III, 7: *non profanabunt in posterum filii Israelis nomen meum sanctum, ipsi et reges eorum, scortatione et cadaveribus regum* (pro *תְּמִזְבֵּחַ*) *in tumulis* s. *sepulcris corum*. Comit. 8 intelligere iubet sepulcra regum templo minis vicina. Sunt quidem nonnulli codd. (v. de Rossi Schol. crit.), qui קָרְבָּלָה scribant, idque expressit Targ. קָרְבָּלָה *in morte eorum*: verum languente sententia. Contra haec significatio praesidium habere videtur in loco Jes. LIII, 9: *אַתָּה־קָרְבָּלָה־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל* ubi quidem secundum haec puncta reddendum: *et dedit apud impios sepulcrum eius, et apud divitem in mortibus eius*, sed 3 Codd. Ross. habent *tumulos eius*, quod parallelismo eximie congruit. Vt. intpp. quidem omnes hoc vc. de morte explicant, et cum panctis vulgaribus faciunt, sed haec ipsa ab interpretatione recepta pendent.

Not. 1. Observatu dignum est, vc. nostrum in generaliore *montis locutio editi*, etiam *arcis* significazione (No. 1. 2) nemisi poëticæ usurpari, in speciali *montis sacri delubrum* potestate in sermone vulgari frequentari, unde fortasse colligas, id antiquissimis linguae in polytheismo adolescentis vocabulis anumerandum esse.

Not. 2. LXX. in libris hist. plerumque reddunt τὰ ἔγραμμα, τὰ ὑψη, in Propheti βαυού, in Pent. σιγάλαι (Lev. XXVI, 30. Num. XXI, 28. XXII, 41. XXXIII, 52), sed Deut. XXXIII, 29: οὐδὲ τὸν τούρπατον αἰτῶν ἐπιβῆσσον, ubi interpres locutione proverbiali uititur apud Arabes de victore superbo inistassima: *incessit super colla hominum* v. Schult. ad Job. V, 10. Comment. nostr. ad Jes. LI, 23 et Jos. X, 24). Vulg. *excelsa, fana*. Syr. in exemplis no. 3 et 4. propositis plerumque ~~ταῦτα~~ et

לְמַתָּقָה *altaria*, idque adeo 2 Reg. XXIII, 15 (ubi בְּמֹתָקָה reddidit).

Not. 3. Forma Pluralis constructi בְּמֹתָקָה, in qua duplex est Pluralis numeri signum, sui simile exemplum habet in בְּמַשְׁאָר 1 Sam. XXVI, 12 cf. Lehrgeb. 511. Masorethae autem hanc formam non agnoscisse videntur et pro ea substituerunt בְּמֹתָקָה. Hanc multi appellant *banavite*: sed quoniam in nostro exemplo, utpote impurum et immutabile, corripi possit in Chateph-Kamez, equidem non video, pluralis enim בְּמַשְׁאָר, ad quem provocant, non est a בְּמֹתָקָה, sed a fem. בְּמַשְׁאָר. Rectius igitur alii בְּמַשְׁאָר efferrunt *bom'tha* et singularem statuunt בְּמַשְׁאָר (formae בְּמַשְׁאָר), ita ut בְּמַשְׁאָר in Plurali servatum sit coll. בְּמַשְׁאָר, וְמַתָּקָה (Lehrgeb. 528), et בְּמַשְׁאָר (formae בְּמַשְׁאָר) dictum pro בְּמַשְׁאָר. Evidenter sputra haec Masorethae crisi ubique בְּמַשְׁאָר et בְּמַשְׁאָר legendum esse suspicor.

בְּמַרְכָּה (excelsa, sacella) Num. XXI, 19 et plenius בְּמַרְכָּה (sacella Baalis) XXII, 11. Jos. XIII, 17. N. pr. loci in limibus Moabitum, prope Arnonem fluminum, a sacellis in monte exstructis nomen habens. Sunt, qui codem referant Jes. XV, 2, sed ibi appellative reddendum.

—
בְּמַרְכָּה c. derivatis v. בְּמַרְכָּה.

בְּמִינָה (prudentia) N. pr. *viri in stemmate Iudea* 1 Par. II, 25.

—
בְּמִינָה v. בְּמִינָה rad. בְּמִינָה.

בְּמִינָה fat. בְּמִינָה conculeare, veluti rem neglectam et despectam Prov. XXVII, 7: *qui satur est, mel pedibus conculeat* (v. בְּמִינָה, בְּמִינָה), it. *pedibus communire, hostes i.e. penitus subigere*, cf. בְּמִינָה. Jes. XIV, 25. LXIII, 6. Ps. XI, IV, 6. LX, 14. Part. בְּמִינָה Zach. X, 5: *et erunt instar herorum, qui hostes proculeant in bello sicut* (ז pro ז) *latum platearum.*

Pil. בְּמִינָה *pedibus calcavit locum terram sanctam* Jer. XII, 10. Jes. LXIII, 18. Adiumentum habet polluendi profanandique potestatem, cf. καταπατεῖν τὸ αγίασμα i. q. βίβλοιν 1 Macc. III, 45. 51. IV, 60. Apoc. XI, 2 de gentibus: τὴν πόλην τὴν ἡγίαν πατήσουσι. Cf. בְּמִינָה.

Hoph. part. בְּמִינָה conculcatum (de cadavere) Jes. XIV, 19.

Huthpal בְּמִינָה (non reflex, sed pass.) ad conculcadum projectus est, de filia recente nata Ezech. XVI, 6. 22: *הַיְוֵת בְּמִינָה כְּבָתָה הַבָּהֲרָה ad conculcadum projecta eras cum sanguine tuo.* Cf. בְּמִינָה. Scheidius in diss. Lugd. 973 interpretatur *humectatam, se volvantem, coll. sum* humectavit et miseruit, impr. polentam, et Vers. Alex. *περιουσίην.* Sed illud praferre et sententia iubet, et usus radicis hebraeae.

בְּמֹתָקָה (loens conculeatus, ut area, formae בְּמַשְׁאָר, quia derivatio saltem probabilior videtur quam a rad. deredita בְּמֹתָקָה, בְּמַשְׁאָר i. q. בְּמַשְׁאָר siccus fuit) *Jebus*, Hierosolymorum priscum nomen, Canaanitarum tempore usitatum Indd. XIX, 10. 11. 1 Par. XI, 4. Nom. gent. est. בְּמַשְׁאָר, בְּמַשְׁאָר Jebusacus et collect. *J bus aci*, gens canaanaca, quae illam urbem cum montibus viciniis (Num. XIII, 20. Jos. XI, 3) incolebat, a Davide denum devicta (2 Sam. V, 6 sq. cf. Indd. I, 21. III, 5), non prouersa expulsa, a Salomonis praestandis angariis vexata (1 Reg. IX, 20), Esrae adhuc actae superstes (Esr. IX, 1). In genitivo canaanacum indice plerunque postremum locum occupat (Gen. XV, 20. Jos. III, 10) et Hebitus proxime excipit (Exod. III, 8. 17. XXIII, 23. LXXIII, 2. XXXIV, 11. Deut. VII, 1. XX, 17. Jos. IV, 1. XII, 8. XXIV, 11. 1 Reg. IX, 20). Idem nomen gentilis, aliquoties de ipsa urbe ponitur (pro בְּמַשְׁאָר Indd. XIX, 11) Jos. XV, 8. NVIII, 16 impr. 28, etiam poet. de Hierosolymis Zach. IX, 7, ut בְּמַשְׁאָר de Chaldaea. Cf. ethiam Gen. XV, 19. 20, ubi *Jebusati, Amorite* ect. pro regionibus eorum ponuntur.

בְּמַרְכָּה f. conculeatio. Jes. XVIII, 2, 7: בְּמַרְכָּה populus robustissimus et omnia conculeans. Aethiopis intelliguntur, cf. Comment. ad h.l. XXII, 5: בְּמַרְכָּה dies commotionis et conculationis et perturbationis i. e. dies publicae calamitatis, quo omnia inter se permixta hostibus praebebuntur conculcanda.

—
בְּמַרְכָּה f. conculeatio, interitus. 2 Par. XXII, 7.

—
בְּמִינָה rad. inuisit., quae cum viciniis בְּמַשְׁאָר, בְּמַרְכָּה et בְּמַשְׁאָר exsilendi potestatem habet, varie postea, tum ad aquam seaturientem et ebullientem, tum ad uulca propulslantia pustulasque in eute orientes translatas. V. chab. בְּמִינָה exsilii, exsultavit (prae gaudio), נִבְּזָה ebullivit Ps. XI, V, 2 Targ. בְּמִינָה id. Jes. LXIV, 2 (hebr. בְּמִינָה), בְּמִינָה bulla aquae, בְּמִינָה tumor, uleus, pustula Talm.; syr. בְּמִינָה pustulae B. B., בְּמִינָה gurges aquarum, בְּמִינָה gurgites Ferr. 791, arab. بَرْمَة med. Waw et Je et בְּמִינָה effervuit sanguis, בְּמִינָה intumuit sanguine sordidus uetus. בְּמִינָה putex plenus, seaturigo, cf. בְּמִינָה, נִבְּזָה seaturivit, it. בְּמִינָה seaturivit, בְּמִינָה gurgites aquae. Inde

בְּמַלְכָה f. pl. (cum Aleph prostheticis) pustulae Exod. IX, 9. 10. Targ. בְּמַלְכָה. LXII. A. S. בְּמַלְכָה. Vulg. vesicæ.

בּוֹזֶן rad. inusit. congruens cum arab. بَاصِن med. Je superavit albedine II. album fecit. IX. et XI. albi coloris fuit, unde أَلْبُسْ albus, candidus, cf. etiam باصِن med. Waw sincero et nitido colore fuit. Inde

בּוֹזֶן m. *bysus et pannus byssinus* i. e. bombycinus, isque candidus, subtilissimus et pretiosissimus, quo vestiebant reges (1 Par. XXV, 27), sacerdotes (2 Par. V, 12), et beatissimi quicque (Esth. I, 7. VIII, 15). Vocabulum est originis aramaeac, et spec. propterea de hyso Syrorum usurpatum (Iz. XXVII, 16), quae distingui videtur ab Aegyptiorum hyso wāṣṭa dicta (ibid. comm. 7): alibi non differt a wāṣṭa et pro eo frequentatur in scioptore Hebraismo 1 Par. IV, 21.

2 Par. III, 14 coll. Exod. XXVI, 31. (Sic syr. بَزْنَةٌ in V. et N. T. pro hebr. בּוֹזֶן et gr. βύσσος, et chald. בּוֹזֶן in Targg. pro בּוֹזֶן Gen. XL, 42, et בּוֹזֶן Jes. XLII, 3.

XLIII, 17. Arabes hac significatio habent بَزْنَةٌ bysus. Vests Hebraeorum byssinas *candidas* fuisse, tum ex etymo certo colligi potest (cf. بَزْنَةٌ), tum ex Apoc. XIX, 8, 14 (ἐνδεδυμένους βύσσονας λευκόν καθαρόν), ubi vestis byssina candida et splendida innocentiam sanctorum significat. Nibilominus non temere reiciunt Pausanias (5, 5), qui byssum Hebraeorum flavana esse tradit (ἡ δὲ βύσσος ἡ ἐν τῇ Ιλλείᾳ λεπτότητος μὲν εὐεξα σὺν ἀποδιτι τῆς Ἐργαίαι, ἔστι δὲ οὐκ ὄνος ἵναθή): gossypium enim flavum tum in Guinea et India (Gossypium religiosum), tum in hodierna Graecia nascitur: pannis vero byssinis candor haud dubie arte conciliabatur, pariter atque lino apud nos. V. J. R. Forster de hyso antiquorum liber singularis. Lond. 1776. Celsii Hierob. 2, 167 sq. J. H. Vols ad Virg. Ge. 2, 120 (qui vestes etiam byssinas flavae fuisse suspicatur, cf. Celsius p. 177). J. F. Faber ad Ilarmari observatt. 2, 382 sq. (qui spec. Gossypium herbaceum intelligit in Syria frequens, diversum a gossypio arboreo, cuius nomen بَزْنَةٌ fuisse suspicatur).

בּוֹזֶן f. *orum*, ab albedine dictum, arab. بَزْنَةٌ, syr. بَزْنَةٌ. In Sing. non legitur. Plur. בּוֹזֶנִים c. adj. fem. بּוֹזֶנִיתָה orva derelicta Jes. X, 14. Legitur de ovis aviculariæ Deut. XXII, 6, struthionis Job. XXXIX, 14, viperae Jes. LIX, 5.

בּוֹזֶן i. q. בּוֹזֶן *evacuarit*. (Melit. buk cavum quid, canna, arundo, bauwak excavavit, excavavit).

בּוֹזֶן f. *vacuitas, evacuatio* i. e. *vastatio, depopulatio* (cf. בּוֹזֶן). Semel legitur Nah. II, 11: בּוֹזֶן וְבּוֹזֶן de vastatione maxima, ut בּוֹזֶן וְבּוֹזֶן בּוֹזֶן s. radd. בּוֹזֶן, בּוֹזֶן. Cf. בּוֹזֶן comm. 3. Michaelis (Suppl. 161), confert בּוֹזֶן contigit alieni malum [Hamas. 354],

unde בּוֹזֶן calamitas: verum evacuandi significatio satis certa est ex syn. בּוֹזֶן, cui et h.l. iungitur, et in loco parallelo Jes. XXIV, 1.

תְּבֻזָּה בּוֹזֶן id. ibid. v. בּוֹזֶן.

בּוֹזֶן i. q. בּוֹזֶן *exploravi*, semel legitur Eccles. IX, 1, ubi Inf. בּוֹזֶן ad explorandum (cf. III, 18 בּוֹזֶן). Possit quidem forma בּוֹזֶן anomala videri pro בּוֹזֶן a בּוֹזֶן (cf. Lehrgeb. 369), sed etiam Arabes utrumque verbum hoc significato frequentant, בּוֹזֶן pro בּאַזֶּן et בּאַזֶּן pro בּוֹזֶן.

בּוֹזֶן sovea v. rad. בּאַזֶּן.

בּוֹזֶן i. q. בּוֹזֶן v. rad. בּוֹזֶן.

בּוֹזֶן pract. שְׂבָעָה, part. plur. שְׂבָעָה fin. בּוֹזֶן (pro שְׂבָעָה; ut chald. שְׂבָעָה, שְׂבָעָה, Lehrgeb. 403) 1) era-bescere, pudere, pudore affici. (Respondet syr. chald. שְׂבָעָה, שְׂבָעָה, sam. شَبَاعٌ. شَبَاعٌ, it. arab. بَيْتَ شَبَاعٍ et بَيْتَ شَبَاعٍ attonitus, mente turbatus fuit, obstupuit, obmutuit. Sur. 2, 260, بَيْتَ stupor. Vide vicinum شَبَاعٌ no. II.).

Esr. VIII, 22: שְׂבָעָה יְהוָה שְׂבָעָה pudore me petere. IX, 6. Semel c. verbo fin. Job. XIX, 3: נְאַזְבָּה שְׂבָעָה נְאַזְבָּה sinude me obtunditis. Sequitur נְאַזְבָּה rei, cuius nos pudet Ezech. XXXVI, 32 (coll. XLIII, 10, 11). Erubescere solet, cui ecclendum est alio: unde tribuitur soli, qui splendore superatur Jes. XXIV, 23 (cf. XXX, 26). 2) pudesceri, spe et expectatione excidere, quod cum pudore et rubore coniunctum est. Jer. XIV, 5: Primores eorum aquatum mittunt tenuiores . . . hi vero aquam non inventant, redent rasis inanibus בּוֹזֶן ob spem delusam pudefacti caput operiant. Job. VI, 20. Tribuitur hostibus, iniiciis et impisi post irrotos conatus in fugam conversis Ps. VI, 11. XXV, 5. XXXI, 18. XXXV, 4. LXX, 3. LXII, 13, idololatria spe in idolis posita delusis Jes. XLII, 17. XLV, 16, prophetis falsis Mich. III, 7, hominibus inexpectata calamitate oppressis Jer. IX, 16, 19. XV, 9. XX, 11. I, 12. Ps. XXXVII, 19, agricolae spe messis destituto Jer. XIV, 4 cf. Jes. XIX, 9 et שְׂבָעָה. Contrario pudefactum iri dicuntur, quicunque fiduciam in Deo posuerunt. Ps. XXII, 6: בּוֹזֶן אֲלֹהִים שְׂבָעָה tibi sidebant, neque erubuerunt i. e. neque spes eos fecellit. XXV, 2. 3. XXXI, 2. 18. LXXI, 1. Jer. XVII, 18. (Syr. שְׂבָעָה pudor dicitur de conatu inani Barhebr. 66. 73. 123. 342, שְׂבָעָה pudefactus, de eo qui re infecta ab aliquo conatu desistit ib. 65. 420, cf. Mayer p. 168). Sequi. נְאַזְבָּה rei, quae spem fecellit. Jerem. II, 36: בּוֹזֶן בּוֹזֶן בּוֹזֶן etiam

Aegyptus spem tuam falle, sicut fecellit Assyria. XII, 13. XLVIII, 13. Jes. I, 29. XX, 5. Hos. IV, 19. X, 6: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** pudeſſet propter consilium suum sc. irritum futurum. — Ps. LXIX, 7: **בַּקְרָבֶן** ne pudeſſant per me sperantes in te sc. ubi me, piūm Dei cultorem, ab eo derelictum videbunt. — 3) Transferatur ad animum quocunque modo laborantem, perturbatum, confusum (cf. arab. بَرْتَقَات). Jer. XLIX, 25. Sic impr. in formula זְהֹבָה. Indd. III, 25: *exspectabant* זְהֹבָה usque dum animo perturbarentur, 2 Reg. II, 17: *precibus fatigabant* eum Elisacum זְהֹבָה usque dum perturbaretur, απορος heret. Bene de Wette: *bis or verlegen ward.* VIII, 11: *vultu immoto adspiciebat* eum (Hasaelem Eli-saeus) בְּזְהֹבָה usque dum perturbaretur. Chald. ubique זְהֹבָה. Cf. Muntinghe in Diss. Lugd. 1155 sq. — 4) Semel dici videtur de re, quae aliorum spem in se positam fallit (cf. בְּזְהֹבָה). Hos. XIII, 15: **בְּקָרְבָּן** pudeſſat fons eius (cf. Jer. XIV, 3) i. e. exarescat. Par. בְּזְהֹבָה. Probabiliter vero בְּזְהֹבָה h. l. idem valet quod שְׁמָנִים, nisi cum 18 codd. Kenn. legendum est שְׁמָנִים (שְׁמָנִים), cf. שְׁמָנִים no. II. — Vocabulum est sermoni poētico familiare, in pedestri raro (v. no. 1, 3), in Peintacheno immquan obvium. Ingentium saepe synonymis שְׁמָנִים, שְׁמָנִים Jes. XLV, 16, קָרְבָּן Jes. XXIII, 4, בְּזְהֹבָה Ps. VI, 11, opp. בְּזְהֹבָה Jes. LXV, 13. LXVI, 5. LXX: **ωσχείσθαι**, Vulg. pudeſſeri, confundi.

Pil. פְּנַתְּצָה cunctatus est, sequ. gerundio Exod. XXXII, 1. Iudd. V, 28. Pr. moratis est expectationem alienum, pudefecit expectantem (cf. וְנִזְבֵּחַ Iudd. III, 25), frustra expectare sivit. J. D. Michaelis (Suppl. 164) moram mavult a stupore dictam sive a quiete, coll. פְּנַתְּצָה quod pro quiete occurrat ap. Assem. b. or. 1, 260. Hoc vero vocabulum perquam incertae auctoritatis est, videantque eruditii situe l. c. scribendum פְּנַתְּצָה quies, tranquillitas.

Hiph. הִפְרִישׁ 2 pers. הַפְרִישׁוּ 1) *pudescit aliquem, impr. propter irritos conatus.* Hinc de Deo: conatus irritos fieri iussit. Ps. XIV, 6. XLIV, 8. CXIX, 31. 116: **בָּזֵבֶץ קְרֹבֶץ אֲלָמָן** ne spe excidere me sinas. — 2) *ignominia afficit.* Prov. XXIX, 15: **בְּרִיתְמָה בְּרִיתְמָה** puer sibi relietus ignominiam parit matri sua. — 3) *intrans. pudenda fecit, turpiter fecit* (cf. בְּרִיתְמָה, הַרְחָקָה).

בְּרִישׁ turpis, inhonestus, nequam. Prov. X, 5: **בְּרִישׁ** colligit aestate intelligens, sterit mēssis tempore homo nequam. Ut h. I. ita XIV, 35. XVII, 2 opponitur **בְּרִיאָה**. Nequitia cum stultitia quoque complectetur, ut alibi stultitia vocabula (לְזִבְחָה, לְזִבְחָתָה) ad nequitiam referuntur. Fem. **בְּרִיאָה** Prov. XII, 4, opp. **בְּרִיאָה**. Semel additur syn. בְּרִיאָה, 26, unde colligitor, hinc usum participii **Hiphil** vere a pudoris significacione proficiunt, neque a vicina radice **בְּרִיאָה**, **בְּרִיאָה**, **בְּרִיאָה**, repetitum esse. Vide tamen **בְּרִיאָה** Hiph. no. 3.

Not. Aliam formam coniugationis Hiphil, הַבָּשׂה, habes sub rad. בָּשָׂר.

Hithpal⁷ erubuit, pruduit cum Gen. II, 25. Pedestris sermonis fuisse videtur, cf. ad בְּשָׂרַתִּי, בְּשָׂרַתִּי.

בָּשָׁה f. *pudor*. Ps. LXXXIX, 45. Ezech. VII, 18.
Obad. 10. Mich. VII, 10.

בְּשִׁנָּה f. id. Hos. X, 6. De nominibus in **בְּ**, **בְּ** excutib^{is} v. **בְּשִׁנָּה** rad. **בְּשַׁר**.

בְּשִׁת cum Suff. בְּשִׁתָּה, בְּשִׁתָּה f. 1) pudor, rubor.

Sacra additur בְּרֵבָד Jer. VII, 19. Dan. IX, 7, 8. Ps. XLIV, 16. Esr. IX, 7, 2 Par. XXXII, 21. בְּרֵבָד, בְּרֵבָד inducere pudorem, pudore contegi lob. VIII, 22. Ps. XXXV, 26. CIX, 29. Dicitur etiam בְּרֵבָד Jes. XLII, 17. — 2) *ignominia*, *conditio viles et ignominiosa*. Jes. LIV, 4. LXXI, 7. Hab. II, 10: וְהַנִּזְבֵּחַ בְּשֵׁת אֶחָד constis tuis ignominiam parasti domui tuae. Mich. 7, 11: בְּגַדְתָּה כְּבָדָה in nuditate et ignominia. (Alii mundus pudendus, qs. בְּגַדְתָּה idem sit quod בְּגַדְתָּה). Jer. XX, 18. Syn. בְּגַדְתָּה, בְּגַדְתָּה. 3) *idolum*, ita dictum, quia spuma cultorum fallit, eosque pudore et ignominia afficit (cf. Jes. XLII, 17. XLIV, 9-11. XLV, 16). Male aliud idolum ita dictum volunt, quia mutum sit (v. بְּגַט), vel idolum *obscenum* intelligent (ut Zornius in bibl. antiqu. exeget p. 732), vel denique peregrina vocabula arecessunt, ut pers. בְּגַט poschit patronus, protector, בְּגַט pot idolum (v. Wahl Magazin 2, 105). Caeterum cf. nomina propria בְּגַדְתָּה, בְּגַדְתָּה.

מְבָשֵׂר m. pl. *pudenda*, de pudendis viri Dent. XXV, 11. (Ita chald. מְבָשֵׂר בָּהֶן locus pudoris i. e. et 2 Sam. X, 4. Num. XXV, 8, acth. **מְבָשֵׂר**: a rad. **מְבָשֵׂר**: i. q. **מְבָשֵׂר** arab. سَبَقَ a شَرْبَلَه no. II. i. q. **מְבָשֵׂר**, ture. **مَدْبُوب** *ebed feri verecundiac locus*). Cod. Sam-nagis verecunde ponit **שְׁבַשֵּׂר**.

לְבָנָה chald. *pernoctavit* Dan. VI, 19. In Targg.
saepc pro **לְבָנָה**. Syr. **לְבָנָה** id. et: commoratus est, mansit,
לְבָנָה diversorium, hospitium, sam. Aph. **ΛΙΤΩΝ**,
arab. **لَبَنَة** med. Je, aethiop. **ለብተ**: et contr. **ለብተ**:
pernoctavit, permanxit, melit. *bejet* (بيت) habitavit,
incoluit, nidificavit (de ave).

בֵּית syr. [אַתְּ], aethiop. עֲדָה: domus edipnia 2 Sam. VII, 2. בֵּית הָנָס filius domus Gen. XV, 3. Eeccl. II, 7 et נָסָה Gen. XVII, 12. 27. Jer. II, 14 est verna, servus in domo natus, eamque ob causam certioris fiduci, LXX. οἰκοτέρης, opp. servo aero coemto נָסָה קָרְבָּה. (Samaritanus Moses vocatur בר בִּיהְיָה ser-vus Dei familiaris Carm. sam. I, 12, molit, *dajjar* est ser-vus familiaris, a *dār* domus). נָסָה שָׁרָף apud pri-vatos homines est οἰκοτόρος, dispensator, servus rei familiari reliquaque servis praefectus Gen. XLIII, 16. XLIV, 1 cf. XXXIX, 4. (Syr. נָסָה et uno verbo נָסָה, cf. Gen. XXIV, 2), sed v. infra no. 3. בֵּית הָנָס domus luteae Job. IV, 19 appellantur corpora humana, utpote fragilia et caduea (cf. 2 Cor. V, 1 ibique intpp.). בֵּית הָנָס בֵּית הָנָס בֵּית הָנָס בֵּית הָנָס בֵּית הָנָס varia sunt careeris nomina, v. sub his vec. הָנָס armamentarium Jes. XXXIX, 2. בֵּית אַמְּבָדָה domus aerarium, thesauri Dan. I, 2. Demus Dei semet de universo mundo Ps. XXXVI, 9. — In Accens. eoque constr. בֵּית saepe pro נָסָה in domo alienus Gen. XXIV, 25. XXXVIII, 11. Num. XXXV, 11, alibi in domum alienus; נָסָה domum Gen. XXIV, 32. 2 Sam. XIII, 7.

Gen. xxi. 32; 2 Sam. xxii. 7.
 2) *tentorium* (Arab. بَيْت خَادِمٍ idem valent).
 Gen. xxvii. 15. XXXIII. 17. De tentoriis Astartae
 sacris 2 Reg. XXIII. 7, cf. בְּמִזְבֵּחַ no. 3. 4. (Hebrei in-
 terpretes non male יְרֻמָּה aulaea). בֵּית הַמִּזְבֵּחַ no. 3.
 de tabernaculo foederis Exod. XXIII. 19. Jos. VI. 24.
 Iudd. VIII. 31. 1 Sam. I. 7. 24. III. 15. 2 Sam. XII. 20.
 Ps. V. 8. Eadem pertinent מִזְבֵּחַ בְּמִזְבֵּחַ no. 3.

3) *domus regia*, *palatium*, *arc*, plenius *הַבָּיִת* בֵּית
2 Sam. XI, 2. 9. 1 Reg. IX, 1. 10. XIV, 26. XV,
18, et *הַבָּיִת* בֵּית Esth. I, 9, *sur* *לְכֹסֶת* *הַבָּיִת*,
unde *הַבָּיִת* בֵּית *פָּרָאצְטָה* praefectus palatii, amicorum regio-
rum manus, cui clavis arcis regiae demandata erat (Jes.
XXII, 22), quique universae rei familiari regis praecrat
(nostratum fecerat *maréchal du palais*, *Hofmarschall*,
Turcarum *Bostandschi Baschi*, quod munus saltem re,
quangum non nomine congruit. Persarum *Nasir*) 1 Reg.
IV, 6. XVIII, 3. 2 Reg. X, 5. XV, 5. XIX, 2. Jes.
XXII, 15. XXXVI, 3 (cf. Dan. II, 49), in sequiore
Hebraismo *מִזְבֵּחַ בָּיִת* Esth. I, 8 (v. no. 1.), cf. Gen. XLV,
8. *רוּחַ בָּיִת* regia Davidis Jes. XXII, 22. *בָּיִת* *הַבָּיִת* *arc*
Pharaonis Gen. XII, 15. (In Auglia et Dania arcis regiae
sur *לְכֹסֶת* *domus* vocantur, ut *Carltonhouse*, *Bucking-
hamhouse*, *Axelthous* de arec Hauniensi, opp. Axelstad
de Hauniæ urbe). *הַדְּבָרִים* *בָּיִת* coeleste Dei palatium (ex
opinione Jacobi) Gen. XXVIII, 17.

4) *Domus dei* i. q. *aedes, templum.* Usurpatum de templo idolorum (rabbi **הַדָּת בְּבִירָה**) Jes. XXXVII, 38, XLIV, 13. Iudd. IX, 27. XVII, 5, v. c. **גָּדוֹלָה** 1 Sam. V, 2, p. XXXI, 10, **בְּנֵי תְּהִרָּה** 2 Reg. X, 25 sq. (cf. no. 2.), et de templo Jehovae Hierosolymitanu**מִזְבֵּחַ יְהוָה**, **מִזְבֵּחַ** etc. dicto 1 Reg. VI, 5. 37. VII, 12. Jes. LXVI, 1 et sexcenties (cf. no. 2). Ita citatu**מִזְבֵּחַ זָכָרְיָה** Zach. VII, 2 (coll.

comm. 3). (Arab. بَيْتُ اللَّهِ et بَيْتُ الْبَيْتِ Cor. 2, 119 de templo Meccano; aeth. θέτης: de aede sacra). Usurpatur

5) *de parte domus, conelavi, ooco.* בִּיהֵב נְצָחָה הַיּוֹנָן cocnaeluum, conclave potorium Esth. VII, 8 (cf. Dan. V, 10). בִּיהֵב גּוֹמֶן exuacconitis, אֲלֵי Esth. II, 3, 9, 13.

14. (Ita gr. *oīkos* Od. 1, 356 cl. 362. 19, 514 et ap. Alex. pro hebr. *τεχνή* Jer. XXXV, 4. 10, it. *δόμος*, *δόμα*;

aeth. **ᚠᛏ**: conclave, cubiculum, melit. *dár* domus it. *occus*, atrium, *Saal*; arab. **بَيْتُ الْمَلِكِ** inferior pars domus, *Hausflur* — Domus vocatur.

Hausflur). — Domus vocatus
G) I manus annularis. Ins. XIV. 18.

6) *sepulcrum*, maxime sumptuosiss. Jes. XIV, 18: *sumptuose sepulcrum regum honoris iacent* קְבָרָם וְיָדָם כִּי-

eneti gentium reges cum honore iacent בְּהָרֶוּ שִׁנְגָּלִים in sepulcris suis. (Cf. *יְהֹוָה Jes. XXII, 16.* Arab. *أَبْيَات* in Kamuso praeter alia explicatur *أَقْبَر* sepulcrum,

praetereaque Arabes منوں et متوفی domicilium de sepulcro usurpant, v. Schult. ad Iob. III, 14 et in Animadvers. ad Jes. XXII, 16). Plenius idem vocatur בֵּית הַנְּזָרֶת.

domus aeterna Eccl. XII, 5. (Ita in inser. altera phoen. melit. lin. 1. i. e. **הַדְּרָכָה עַל־בְּקָרֶב** בְּזִקְרָבְנָה *conclusa domus aeternae est sepulchrum*, cf. *domus aeterna* in ad Jes. XXII, 10). Itemas idem vocatum **בְּזִקְרָבְנָה** in

clare domus aeterna est sepulcrum, et *domus aeterna* in
inscrip. sepulcris ap. Gruter. p. 790, 903, 913, et quod
Diod. 1, 51. Aegyptio hominum vivorum domicili dever-

7) *habitaculum, mansio, locus* cuiuscumque generis,

a) hominum, Iob. XVII, 13: בָּקָר שָׂאֵל immo exspecto orcum, domum meam, cf. XXX, 23. (Ita Arabes de orco دار الْأَخْلَاء domus aeterna Cor. 41, 28,

بَيْتُ الْأَدْمَنْ domus generis humani, Schult. ad L. c. gr. Αἴδων δόμος). — b) bestiarum. Iob. XXXIX, 6: cui (quæ) desertum dedi locum a maxime. Pa-

(onagro) desertum dedit domum s. mansionem. Ps. LXXXIV, 4: *passer quoque insenit domum*. CIV, 17 (cf. Virg. Ge. 2, 209: *antiquasque domos avium*, gr.

σίκος, δόμος de bestiarum mansionibus, melit. **bejtas** lustrum ferarum, nidus avium, formicarum, latibulum ennielorum eet.). Sie בֵּית עֲרָנֶה *domus araneae* Iob.

VIII, 14 de texto eius, arab. Cor. 29, 40, بيت العنبوث. Elhawab. no. 190; domus tineaee Iob. XXVII, 18 — c) recentaculum locus spatium permittit.

XXVII, 18. — c) receptaculum, locus, spatium rerum
inanimatorum. נִזְרָקָה olfactio Jes. III, 20. בְּחֵטֶב,
בְּגַם receptacula vectum Exod. XXV, 29.

XXXVI, 34. XXXVII, 14. XXXVIII, 5. (LXX. *וְחִזֵּעַי*, quod Aethiops reddit *אֶתְבָּת*: Lud. 249. 591). 1 Reg. XXVIII, 32: *לְכַדֵּעַת שְׁמֹמֶן וְרַבָּה בְּרוּם* *ad spatium*

XVIII, 32: *fecitque fossam* בָּנָה בְּעֵקֶב *ad spatium*
duorum satorum seminis. אַבְקִיטָם locus lapidosus (*in*
terra) Job. VIII, 17. Nehem. II, 3: בְּתִירָה חֲשֵׁרָה בְּתִירָה
אַבְקִיטָם *arks in aqua sepulcra patrum meorum.* בְּצֻבָּה

רַבָּה urbs, in qua sepulcra patrum mororum. Ezech. XL, 9: וְאֵת נָשָׁה אֲשֶׁר בֵּיתה בֵּית spatiū conclavium templi lateraliū. (Saepissime ita apud Aramaeos et Rabbinos, ut בֵּית הַבִּזְבֹּן בֵּית הַכְּלָי calceus, בֵּית הַמִּזְבֵּחַ chirothea, בֵּית הַמִּזְבֵּחַ stibii vasculum, בֵּית חִזְבָּן thuribulum,

olivetum ect. cf. Lexx., impr. Buxtorf. 302. Arab. سَتْ لِجْرَمْ capsula gemmarum, aethiop. ቤታ፡ ሂያፋ፡ dominus gladii i. e. vagina) Prov. VIII, 2: בְּרִיתָה, syr. مَوْعِدَةً صَدَقَةً locis, ubi phares vide concurrunt, bivium triviumque, (LXX. Vulg. Chald. redditum in medio viae, ut צַדֵּקָה sit inter. v. no. 8.) בְּרִיתָה, v. sub 12.

8) *interior pars*, quod *intus*, *intra est* (Opp. *extra*, *foras*). **תִּנְחַזֵּק** Exod. XXVIII, 26, **תִּנְחַזֵּק** Gen. VI, 14, Exod. XXV, 11, XXVII, 2 et **תִּנְחַזֵּק** 1 Reg. VI, 15 *intus*, *intrinsecus* (LXX *εσωτερός*). Opp. **וְיָדֶה**, **וְרֹגֶב**, Ezech. I, 27, **וְתִּנְחַזֵּק** 1 Reg. VI, 16, **וְתִּנְחַזֵּק** Num. XXVIII, 7 *infra* (*spatium quoddam*). **וְנִנְחַזֵּק** intra, e. accus. 2 Reg. XI, 15. Cf. **וְנִנְחַזֵּק** no. 15. (Ab hoc significante ducitur chald. **שָׁבֵן** *in*, unde supra derivavimus **שָׁבֵן** praeфиксum Hebreorum).

10) ex familia alicuius oriundi, nepotes, posteri, genus et prosapia eius, sapissime i. q. בָּנִים, vel potius בָּנִי. Gen. XVIII, 19: *hunc enim scio mandatarum filios suis familiaritatem post ipsum* i. e. nepotibus posterioribus. 1 Par. X, 6. Ita בָּנִים i. q. בָּנִי Exod. II, 1, בָּנִים בְּנֵי Jos. XVII, 17, XVIII, 5, בָּנִים בְּנֵי Lev. XVII, 3, 8, XXII, 18, בָּנִים בְּנֵי 1 Reg. XII, 21 et sexcenties. Ies. VIII, 11: בָּנִים בְּנֵי utraque gens Israëlitica videlicet Iuda et Israhel. (Exodus cap. 10). Ita etiam בָּנִים gens davidica 1 Sam. XX, 16, 1 Reg. XII, 16, 20, 26, XIII, 2, Ies. VII, 2, 13 (οἱ οὐρανοὶ ἀπέστησαν τὰς γῆς τὰς αἰγάλεις Ps. CXVIII, 3). De universis populis v. c. בָּנִים filii Thogarma i. e. Armeni Ezech. XXVII, 14, (Sam. בָּנִים de universo genere humano Carm. sam. 1, 19). Pariter atque בָּנִים translate usurpatur, ut בָּנִים in q. בְּנֵי קָרְבָּן adversarii, hostes mei 2 Par. XXIV, 21, בָּנִים gentes contumax Ezech. II, 5 et saepe, cf. Hab. III, 13, בָּנִים בְּנֵי Ies. XXVI, 2, et contra בָּנִים filii, familia Dei i. q. Israel Num. XII, 7 Jer. XII, 7. Hos. VIII, 1, IX, 8, 15, ut וַיֹּאמֶר יְהוָה in Tim. III, 15. Hebr. III, 6. In aliis quibusdam formulis figura domus servata est. Ruth IV, 11 de Lea et Rahab: אֶת בָּנִים אֲדִיכְיָאָרְתָּן dedit eisdem dominum Israëlis i. e. gentes israëliticam condiderunt. בָּנִים בְּנֵי dominum adedicavit aliqui, pro problem, subolem ei dedit, de leviro (i. q. בָּנִים בְּנֵי) Dent. XXV, 9, de Deo 1 Sam. II, 35, XXV, 28, 2 Sam. VIII, 27, Reg. XI, 58. Idem valit בָּנִים בְּנֵי 2 Sam. VIII, 11, 1 Reg. II, 24 (cf. infra no. 19).

11) בָּבֶן 'פְּרַט' *domus paterna* Gen.XXIV, 23, *dein: familia paterna* XXXI, 30. XLVI, 31: *dixit Josephus fratribus suis patrisque familiæ.* In censibus Hebreo-

rum singulae tribus (תְּבָנָה, טוֹרֶה) dividabantur in familias (תְּמִזְבֵּחַ), familiis in domos paternas, וְתִּבְרָגָן (LNIN, וְתִּבְרָגָן). Hac enim significatio in Plur. pro **אָתָּה** frequentius מִצְבָּחָה, quae Pluralis formam ratio in nominibus compositis apud Syros usitator est v. c. **לְכָלָקָה** inimici, v. Hoffmann, gramm. syr. p. 254. Num. 1, 2: numerate filios Israelis בְּנֵי יִשְׂרָאֵל secundum familias suas domosque paternas. 18, 20, 22, 24, 26 sq. II, 2 sp. Domibus paternis praecoram בְּנֵי יִשְׂרָאֵל Exod. VI, 14, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּבָנָה תְּמִזְבֵּחַ 1 Par. V, 21, plerunque per ellipsis תְּמִזְבֵּחַ 1 Par., VIII, 6, XXVI, 32. Num. XXXI, 26; Jos. XIV, 1, vel תְּמִזְבֵּחַ 1 Par. XXIX, 6, בְּנֵי קָרְבָּן 2 Par. V, 2 principes dominum, patriarche LNIN, non raro תְּמִזְבֵּחַ. Per candem ellipsis Syri **לְכָלָקָה** (patriarcha).

12) *Domus* praeterea transferitur ad *res*, *opes*, quae in ea conservantur, totamque rem familiarem. Esth. VIII, 1; **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**, LXX, *άνθρωποι τοῦ οἴκου*, cf. comm. 2, 7. Gen. XX, 2: **בְּנֵי-עַמּוֹת** **בְּנֵי-חַיִל** et possessor opum mearum est *Damascenus L'üsar* (v. sub **פְּנָזֶן**). Exod. I, 21: **בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל** et *paravit illis Deus opes*, cf. Prov. XIV, 1, XIV, 3, 29. (Ita gr. *οίστα* Mt. XII, 29, XXIII, 11, *οίστα* Od. 2, 237, 4, 318, 7, 311. Valcken. ad Herod. 7, 224. (Arab. **بَنِي فِيمَا** domum altam exstruxit alieni, pro nobilium cum reddidit, v. Schult. ad Job. XV, 28).

Saepissime **urbis** praemittitur nominibus geographicis **urbium** et **vicorum**, modo necessario, modo ita ut etiam omitti queat (vide litt. e. h. i. l. n. y. z. cc. ee. kk. pp.), ercrebimur, ut videtur, in senioris actatis scriptoribus, (vide e. h. l. cc.). (Ita **كفر** apud Syros, ubi etiam nominibus regionum praepositorum, v. Asseman. 3. 2, 730 et Mich. Suppl. pag. 174, et **مدين** apud Arabes v. e. **عاصي**, quod nonnumquam decretatur in **كفر**, maxime apud Nestorianos v. Asseman. I. c., in **كفر**, **جبل**, **جبل حبيب** pro **جبل عاصي**, **جبل عاصي** pro **جبل حبيب**, vide supra not. ad **كفر** pag. 175. Adde Bebenet, Besineth, Begabar ap. Reland. l. vv.). In plerisque exemplis **urbis** reddendum **habituatio**, **mansi**, **locus** v. c. 1722 **urbis** **habituatio** quietis (cf. supra no. 7), et respondet **germ.** **hausen in Nordhausen**, **Mühhausen**: alibi urbs ab aere temploque nomen inveni-se videtur, ut **Stadt**, **kirche**. **Kirche** **in Burg**, **in Stadt**, **in Kirche**. Et plenam nominum ita compositionum eminicationem:

a) בְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ (domini peccati, aut commoditatis, coll. arab. בְּנֵי־מִזְבֵּחַ) oppidum tribus Benjamin, prope Ai ab oriente urbis Bethel (Jos. VII, 2), ab occidente oppidi Michmas (1 Sam. XIII, 5 et ill. XIV, 23), cum deserto cognomine in orientalibus eiusdem tribus limibus sito (Jos. XVIII, 12). Talmudici Gen. Hieros. Ab. sara 43, 3 hoc oppidum confuderunt cum turba vicina Beth-el (de qua litt. b),

quae aliquoties a prophetis per contemptum vocatur בְּיתָה אֵן (v. נֶאֱן p. 51), sed Eusebius et Hieron. (v. בְּיתָה עֲבָדִית) utramque recte distinxerunt.

b) בְּיתָה תְּהֵבָה (domus Dei), urbs antiquissima et regia (Jos. XII, 16) Cananæorum, olim et Josuae adhuc temporibus וְיַחַד dicta (Jos. XVIII, 13 et cf. נֶאֱן), quanquam semel (XVI, 2) a scriptore accenatus loquente utrumque nomen distinguuntur, ita nimurum, ut Bethel montem sacrum sacrariæ locum, Lus ipsam urbem designet. In septentrionali parte tribus Benjamin (Jos. I, 1. e. c. et XVIII, 22) duodecimo ab Hierosolymis lapide (v. Euseb. v. בְּתַהְתָּה), ca sita erat in monte (1 Sam. XIII, 2. Jos. XVI, 1, unde Bethel ascenditur Gen. XXXV, 1. Iudd. I, 22, 1 Sam. X, 3. Hos. IV, 15), qui montanus Ephraim accensetur (Iudd. IV, 5). In sacro hoc monte tabernaculum foederis sedem haberat (Iudd. XX, 18. 26. 27. XXI, 2, 1 Sam. X, 3), et, postquam Ephraimitis cesserat, Jeroboamus ibi vitulorum cultum instituit (1 Reg. XII, 28 sq.) a Josia deum abrogatum (2 Reg. XXIII, 15). Cf. v. נֶאֱן בְּיתָה et נֶאֱן. Ab his sanctuariori hæc urbs domus Dei nomen facile sortiri potuit: existat tamen de huius nominis origine aliac, eaque variae et discrepantes, traditiones Gen. XXVIII, 10 sq. XXXV, 1 sq. 9 sq., quas diuidicavit de Wette Kritik d. israel. Geschichte I, 124. Nom. gent. est בְּתַהְתָּה 1 Reg. XVI, 34.

c) בְּיתָה חֲמֻטָה (domus radicis firmæ i. e. sedis fixæ, oppidum radicis firmæ i. e. sedis fixæ, oppidum Judæac, vel (quod vult Ephraim) ad h. l.) Samariae, nomini Mich. I, 11 commemoratum, cuius etymo modo indicato alluditur his verbis: בְּתַהְתָּה חֲמֻטָה חֲמֻטָה luctus Beth-Esel eobis aufert domicilium eius (ibi ponendum) i. e. propter luctum publicum sedem figere non potest in hac urbe, licet ipsa a sede fixa nomen habeat. Videant eruditæ, sitne haec locum difficulter interpretandi ratio praeflerenda his, quas ingressi sunt J. H. MICHAELIS, JUSTI alioque, ex quibus ille reddit domus viciniae et voci בְּתַהְתָּה umbra alludi suspicatur, hic domus deversorius, quod utique aptissimum esset, modo probare possit, וְיַחַד resperi venit etiam divertendi vim habuissit.

d) בְּתַהְתָּה בְּיתָה (domus insidiarum Dei), urbs, in qua Salmanassar post pugnam ibi commissam sacuisse dicitur Hos. X, 14. Intelligenda videntur אֶבְרָיָה Galilæorum (1 Mace. IX, 2), inter Sepphorin et Tiberiada (Jos. Arch. 12, 11 §. 1, 14, 15 §. 4, de vita sua §. 60) 9 milliaribus a Legeone (Euseb. h. v.) sita, apud Talmudicos aliquoties sub forma בְּתַהְתָּה commemorata (Lightfoot Opp. 2, 23.). Pococke ad Hos. I, e.); et significari videtur prior illa Salmanassaris invasio (2 Reg. XVII, 3). Existat etiam urbs cognominis Assyria, Darii clade nobilitata (v. Cellar. not. orb. ant. 2, 770. Schult. ind. geogr. v. Arbela), quam vero, utpote in assyriaci imperii sinu sitam, paulo ante Hoseæ tempora ab illo rege expugnatam esse minus probabile est.

e) בְּתַהְתָּה בְּתַהְתָּה Jos. XIII, 17, alibi בְּתַהְתָּה Num. XXXII, 38 (ubi cod. Sam. יְהוּנָה) 1 Par. V, 8. Ezech.

XXV, 9 et בְּתַהְתָּה (locus habitationis) Jer. XLVIII, 23 oppidum tribui Ruben assignatum, quod vero mox in Moabitarum potestatem cessit. Ruinas eius ab austro Hierosolimæ commemorant Setzenius et Burkhardtus (itin. in Syr. p. 624. vers. germ.), ab illo Maein, ab hoc Myān appellatas. Alia urbs cognominis Tiberiadi vicina erat (v. Lightfoot Opp. 2, 226). Idem nomen videtur נֶאֱן (pro נֶאֱן Num. XXXII, 3).

f) בְּתַהְתָּה (urbs creationis meæ) oppidum Simeonitarum i Par. IV, 31. Nescio tamen an corruptum sit hoc nomen ex בְּתַהְתָּה (mansio laetiarum), quod existat in loco parallelo Jos. XIX, 6. ell. בְּתַהְתָּה XV, 32.

g) בְּתַהְתָּה בְּתַהְתָּה Iudd. VII, 24 locus ad Jordanelm, prob. pro בְּתַהְתָּה (domus transitus), cf. בְּתַהְתָּה quod Joh. I, 28 in eodd. multis exstat et ab Origene receptum est. Reland. 626. 32.

h) בְּתַהְתָּה (domus septi) oppidum tribus Judææ 1 Par. II, 51 i. q. בְּתַהְתָּה, בְּתַהְתָּה, quae vide. s. נֶאֱן.

i) בְּתַהְתָּה בְּתַהְתָּה (domus retributionis) oppidum Moabitæ Jer. XLVIII, 23.

Jer. XLVIII, 22 et בְּתַהְתָּה Num. XXXIII, 46 (duae caricae, aut ell. לְבָקָד duac calamitates, duac bucellæ) oppidum Moabitæ. Hieron. v. Jassa: et usque hodie ostenditur inter Medabam et Deblatai.

m) בְּתַהְתָּה a) oppidum tribus Judææ Jos. XV, 41. β) aliud in tribu Ascher Jos. XIX, 27, utrumque, ut videtur, ita dictum ab aede Dagonis. Prins idem videtur quod Caphardon, vicus teste Eusebii Jamnia inter et Diospolis situs: בְּתַהְתָּה antem 1 Mace. X, 83 de aede Dagonis Asdoditica interpretandum videtur.

n) Jos. XIII, 27 nms Gaditarum, quæ Num. XXXII, 36 בְּתַהְתָּה scribitur. Hieron. Betharam, civitas tribus Gad iuxta Jordanelm, quæ a Syris dicitur Bethramtha et ab Herode in honorem Augusti Liviae cognominata est. Ita in Gem. Hieros. Schœbiith fol. 58, 4 explicatur בְּתַהְתָּה nihil aliud esse videtur ac forma syriensis pro בְּתַהְתָּה (quod fortasse compositum putaverunt ex בְּתַהְתָּה exclam. et הַart.), quinnum בְּתַהְתָּה potius adjective montanum (ab בְּתַהְתָּה et syllabis בְּתַהְתָּה et הַart.) significare videatur. Josephus Ant. 18, 2 §. 1: בְּתַהְתָּה ἀρθρόν δέ, πόλις ἡνὶ καὶ αὐτῷ, τείχει περιβάσιον, Ιουλίανα απὸ τοῦ ἀντοκάστορος ἀγορεύει τῆς γητακός, candemque alibi Ioliada appellat (ib. 18, 4 §. 6. 20, 8 §. 4); sed Liviadis nomen idem non ignorat (ib. 14, 1 §. 4 ubi Arabiac oppidis illud annumerat) et utrumque permutatur, ut alibi Iuliæ et Liviæ nomina. De situ eius v. quae disputavit Cellar. notit. II, 652.

o) בְּתַהְתָּה בְּתַהְתָּה (domus perdicis) oppidum tribus Benjamin in limite eius australi, atque in confiniis Judææ situm Jos. XV, 6. XVIII, 19. 21. Hieron. v. Area Atad memorat vicum Bethagla tribus milliaribus ab Hierichunte, duobus a Jordane dissitum, quem pro nostro habemus

en Relando (p. 633). Quae Hieronymus habet s. v. Bethagla, huc non pertinent.

ג) בְּתַחַת הַגִּזָּה (domus gratiae) oppidum, quoad ex adiunctis urbibus colligitur, tribus Iudea vel Dan i Reg. IV, 9.

ה) בֵּית הַרְמָן (locus cavitatis, fortasse viae cavae et angustiae, v. infra) duo oppida tribus Ephraim, quorum alterum, superius dictum (נֶרְמָן m. ut congruat sexui vocis נֶרְמָן) Levitique datum in septentrionali eius tribus parte (Jos. XVI, 5. XXI, 22), alterum inferius (הַרְמָן) in limite Benjaminitarum situm erat (Jos. XVI, 3. XVIII, 13). Utramque condidisse dicitur Scherer, Ephraimi filia i Par. VII, 21, inferius (i Reg. IX, 17, sec. 2 Par. VIII, 5 in trinum) vel restituuisse vel minuisse (נֶרְמָן) Salomo, Bis (Jos. X, 10. 11. 2 Par. XXV, 13) Beth-horon צָרָעֵת memoratur, et ap. Josuani certe oppidum inferius intelligendum. Hunc vicinus erat desensus angustissimus (הַרְמָן בְּצָרָעֵת Jos. I, e., cf. Lightfoot Opp. 2, 184, מְנוּבָסִים, מְנוּבָסִים בְּאַתָּה וְבְּאַתָּה i Macc. III, 16, 21), multis exercituum cladibus nobilitatis (Jos. Macc. I, I, e. e. Jos. bell. jud. 2, 19): idque ipsum ubique in libris Macabaeorum et apud Josephum intelligendum est (v. Reland 633). Eusebi utrique oppido eundem situm assignantis errorem (v. Bethorom) dudum taxarunt Bonfrerius ad Euseb. et Clericus ad Jos. X, 10. XVI, 5. Bene omnia se habent in mappis Londiniensibus no. 13.

ד) בְּרַכָּה (domus desertorum) oppidum tribus Ruben ad Jordaneum non longe a mari salso (Num. XXXIII, 49. Jos. XII, 3. XIII, 20), quod postea Moabites cessit Ezech. XXV, 9. Eusebius v. בְּרַכָּה וְבְּרַכָּה id confundit cum נֶרְמָן q. v.

ה) בְּרַכָּה (domus agnorum, aut pasuum) i Sam. VII, 11 fort. praesidium Philistacorum in finibus tribus Iudea. Josephus (Ant. 6, 2 §. 2) μέχοι Κονγαίων, sed cod. Vat. Βεθρημόν, Samb. Βεθρημόν.

ו) בְּרַכָּה (domus vinearum, v. supra litt. f.) oppidum Iudea, teste Hieronymo ad Jer. I. e. in monte inter Hierosolyma et Thicoam. Vallis Beth-kerem aliquoties memoratur in Talmude (v. Lightfoot Opp. 2, 210).

ז) בְּרַכָּה v. supra litt. f.

ח) בְּרַכָּה v. בְּרַכָּה rad. בְּרַכָּה.

ט) בְּרַכָּה (domus panis) m. (Mich. V, 1) a) oppidum tribus Iudea (v. Jos. XV, 60 LXX), plenus בְּרַכָּה dictum Ind. XVII, 7. 9. XIX, 1. 2. 18. Ruth I, 1. 2. i Sam. XVII, 12, item בְּרַכָּה מִתְּבָרָק Mich. V, 1. Ephrata enim (v. p. 141) non solum antiquius eius oppidi nomen fuit (v. Gen. XXXV, 19: בְּרַכָּה הַתְּהִרְמָן XLVIII, 7), sed regionem etiam circumiacentem designasse videtur. Eusebius: Επραθά, χώρα Βεθλέεμ τῆς παλαιᾶς Δαβὶδ. Sedes erat gentis davidicae (v. Ruth I, e. i Sam. XVII, 12) nostrique Servytus incunabula vidit, quam ob causam בְּרַכָּה, sex circiter milliaribus anglis ac Hierosolymis distans, hodieque celebratur et sanctuarioris abundat (v. Maundrelli, Pocockii, Clarkii aliorumque itineraria et Reland. p. 642). Nom. gent. est בְּרַכָּה 1 Sam. XVI, 1. 18. XVII, 58. 2 Sam. XXI, 19 (de

quo loco v. supra p. 100 v. נֶרְמָן). β) oppidum Scholomitarum Jos. XIX, 15.

ח) בְּרַכָּה v. בְּרַכָּה rad. בְּרַכָּה.

ט) בְּרַכָּה v. litt. e.

י) בְּרַכָּה (domus Maachae) oppidum in radicibus Hermonis 2 Sam. XX, 14, cf. בְּרַכָּה et בְּרַכָּה גְּדוּלָה p. 14. 15.

יא) בְּרַכָּה (domus remotionis) locus, fort. villa ad torrentem Kedron 2 Sam. XV, 17.

יב) בְּרַכָּה (domus currum) oppidum Simeonitarum Jos. XIX, 5. 1 Par. IV, 31.

יכ) בְּרַכָּה (domus aquae limpidae et salubris, cf. בְּרַכָּה talis aqua, בְּרַכָּה IV, tales aquam invenit) Num. XXXII, 36. Jos. XIII, 27, et בְּרַכָּה Num. XXXII, 3 oppidum tribus Gad, in Talmude (i in Targ. Hieros. Num. I, e. בְּרַכָּה dictum, Ηγεθαράς tempore Eusebii, qui 5 milliaribus illud a Liviade septentrionem versus collocat. Ruinas eius etiam Nimirin dietas, rivo cognomini in Jordanem se exoneranti vicinas memorant Sectenius et Burckhardtus (item Syriac 661). Aquae, quae eppido nomen dñe, vocantur בְּרַכָּה Jcs. XV, 6. Jer. XLVIII, 34 (Nahr Nimirin Seetz).

יד) בְּרַכָּה (domus amoena) urbs, caque regia Syriae in monte Libano sita (Amos I, 5), Græcis Ιαύαδεως dicta (Steph. Byz. h. v. Ptolem. 5, 15). Christianorum aevi sedes archiepiscopi facta est, Gabriel Sionita atque Amira de litteris syriacis meritissimi ibi lucem viderunt, et etiam annum vicus Eden ab itineratoribus memoratur (v. le Quien Or. christ. 3, 92. Amira gr. chald. p. 59. la Roque voyage p. 195 al.).

טו) בְּרַכָּה (domus amoena) urbs, caque regia Syriae in monte Libano sita (Amos I, 5), Græcis Ιαύαδεως dicta (Steph. Byz. h. v. Ptolem. 5, 15). Christianorum aevi sedes archiepiscopi facta est, Gabriel Sionita atque Amira de litteris syriacis meritissimi ibi lucem viderunt, et etiam annum vicus Eden ab itineratoribus memoratur (v. le Quien Or. christ. 3, 92. Amira gr. chald. p. 59. la Roque voyage p. 195 al.).

טו) בְּרַכָּה (domus responsionis, fort. echus) oppidum tribus Iudea Jos. XV, 59.

הה) בְּרַכָּה (id) oppidum Naphtalitarum. Jos. XIX, 38. Iudd. I, 33. Eusebius: Βιθαρανά, φιλιξ Νεφατέλε. και ἐστι κύριον Βατανία ἀπὸ τέ σημειον Καυσογίας (Dioceascani i. e. Sephorin intelligere videtur), ἐν διέγερα εἰραι λοιπα ιδουσα. κεται δὲ και λατηγιον Ιαδαι.

הו) בְּרַכָּה (sec. Simon, domus ligationis pastorum i. e. ubi pastores oves ad tonsuram ligare solebant, malim sere: domus praedii pastorum, ell. פְּגָעָה pagus, praedium) locus prope Samariam 2 Reg. X, 12 et omisso בְּרַכָּה V, 14. Eusebius: Βατανία... κύριον λαζένιον της Ιεραπόλεως σημειον τέ, ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ. היל) בְּרַכָּה (id) oppidum in confinis tribuum Iudea et Benjamini Jos. XV, 22, semel omisso בְּרַכָּה Jos. XVIII, 18.

הו) בְּרַכָּה (domus evasionis) opp. in australi parte tribus Iudea Jos. XV, 27. Neh. XI, 26.

המ) בְּרַכָּה שְׁמָרָה (templum [Baal] Peoris, v. בְּרַכָּה)

urbis Moabitarum, Rubenitis assignata, cultu Baalpeoris famosa Deut. III, 29. XXIV, 6. Jos. XIII, 20. Teste Eusebio e regione Hierichuntis 6 mil. supra Liviademi sita erat.

ןַעֲמָדְנָה (d. dispersionis) opp. tribus Issaschar
Jos. XI, 12.

oo) רַבָּה רַבִּית (domus rupis) urbs in montanis Iudea, teste Eusebio in vicesimo lapide ab Aelia ciuitibus Hebreorum (quod enim 2 Macc. XI, 5 quinque tantum stadiis ab Hierosolymis abluisse dicitur, errore militur) Jos. XV, 58, Neh. III, 16, 1 Par. II, 45, a Rehabcamo munita 2 Par. XI, 7, et magis etiam a Macabaeis (1 Macc. XIV, 33), qui Idumaeas hoc munimentum opponabant (1 Macc. IV, 64, 2 Macc. XIII, 19). Si cui mirum videatur, can locis laudatis in finibus Idumaeae poni et semel adeo Idumaeae urbem vocari, et perpendat, Idumaeas fines illis temporibus valde promotos in centrum ferme Iudeacae penetrasse. Cf. Beland, p. 650.

pp. בֵּית הַבָּה (domus s. regio platicae) Indd. XVIII,
28. 2 Sam. X, 6, alibi **רְחוֹב** (nisi forte *Beth Rechob*
regionem denotat, *Rechob urbem*), urbs Asceritarum asyli
iure gaudens in limibus Palæstinae borealis (Nunn. XIII,
21) ibique in convallibus Libani sita haud procul a fonti-
bus Jordanis Jos. XIX, 28. 3o. XXI, 31. Ind. 4, 31).
Syriae pars vicina appellatur **בֵּית הַבָּה** רְחוֹב 2 Sam. X, 6
בֵּית הַבָּה רְחוֹב ib. comm. 8. Anutor Paralipomenon quidem
(1 Par. XIX, 6) pro eo dat **בֵּית הַבָּה** רְחוֹב huic vero voca-
bulo obscurioris interpretatione non plus fidei tribuendum
est, quam eiusdem generis apud hunc scriptorum multis.

rr. בֵּית הַסְּנָה (domus acaciae) oppidum ad Jordaniem inter Bethsan et Abel-mecholam situm Iud. VII, 22.

ss) טהרה (donum l. templum solis) a urbs Levi-
tanum (Jos. XI, 16. i Par. VI, 44), in limitibus
tribuum Iudea et Dan ac Philistaeum (Jos. XV, 10.
1 Sam. VI, 12 sq. 2 Par. XXVIII, 18), magna et incolis-

frequens (t. Sam. VI, 19 cf. tamen Vers. syr. et arab.)
1 Reg. IV, 9. 2 Reg. XIV, 11. Constr. c. plur. 1 Sam.
VI, 13, quia cives urbis intelligendi sunt. Nom. gent.

בָּרַת הַמִּזְבֵּחַ ibid, comm. 14. 18. Eusebius oppidum ponit in decimo lapide ab Eleutheropoli in via, quac Nicopolin ducit. Fortasse idem est בָּרַת הַרְזֵץ, quod Jos. XIX, 41 Levitis tribuitur. β) urbs Naphtalitarum Jos. XIX, 38. Iudd. I, 33. γ) urbs tribus Issaschar Jos. XIX, 22. δ) i.q. חֶלְפִּים Heliopoli Aegypti Jer. XLIII, 15, cf. p. 52.

In uno nomine בִּרְהָה decursum est in § (vide p. 175 et 193 B.).

uu) פְּשָׁתָרָה (pro **בֵּית אַסְטָרֶת** domus Astartes) oppidum Lexitarum in tribu Manassim, trans Jordanem situm Jos. XXI, 27, in loco parallelo 1 Par. VI, 56 קְשָׁתָרָה (Astartae) dictum.

בֵּיתן m. constr. **בֵּיתן** *palatum* Esth. I, 5. VII, 7. 8.

נָבֵן rad. **נָבַא** **נִגְמֹנֶת** prob. i. q. **נָבֵן** (cf. **אָנָבֵן** et
currere, **נָבֵן** i. q. **וּבָן** locutus est) *diripiuit*. Jes.
XVIII, 2: *populus fortis et concuclans* אָנָבֵן חֲרִים *cuius regionem flumina diripiunt*, *egregia meta-
phora*, q. d. dilacerant, disrumpunt, direptam secum
auferunt. Significatur interior Aethiopia fluminum copia
et rapiditate insignis. Cf. **חָרֵץ** Iudd. V, 21. Ita Aqu.
Symm. Theod. Chald. Saad. Abulvalid. suffragantibus
4 codd., qui **נָבֵן** scribunt. HARTMANNUS (*lingu. Einleit.*
p. 78) **נָבֵן** idem esse suspicatur, quod chald. **נָבֵן** i. e.
fidi, prorupit (de fontibus), in Targg. pro hebr. **נָבֵן**. Plura
vide in Comment. ad h. l.

בָּזֵבֶן i. q. בָּזֵבֶן *sprevit, contempsit, vilipendit.*

(Chald. **רְאֵת**, syr. et zab. **לִמְסָד** id. Primaria potestas videtur *pedibus concilcavit*, et **רְאֵת**, si quid video, idem proprio valebat quod **רְאֵת**, quod ipsius ad contentum referuntur, cf. Prov. XXVII, 7. Ita **רְאֵת** et **לִמְסָד** alternam etiam in **רְאֵת** et **לִמְסָד**. Vicinæ radices arab. sunt **أَعْصَمْ** Conj.

I. II. contemsi, קָרְבָּה despectus, invisum habuit, v. Scheid, spec. Dschaniarii p. 12, 14, et קָרְבָּה extulit se superbius, subiugavit, dominatus est, quae cuncta sunt a conciliando, cf. 777). Constr. plerumque e. Accus. Num. XV, 31. Ps. XXII, 25. CH, 13. Ezech. XXVII, 16, 19 ect., rarius cuncte 2 Sam. VI, 16. 1 Par. XV, 29 et קָרְבָּה Neh. II, 19 (cf. chald. קָרְבָּה Prov. XIII, 13 Targ. et קָרְבָּה, quo Targmista nostrum radicem plenimque interpretantur). Opo. קָרְבָּה 1 Sam. II, 30. Prov. XIX, 16: קָרְבָּה qui vilipendit (i.e. negligit) suam vivendi rationem. Est. III, 6: קָרְבָּה יְמִינֵךְ et parum ei erat, manum adiuvare. Ps. LXVIII, 20: sicut somnium evanescit separe disensu קָרְבָּה בְּשַׁבְּתָךְ יְמִינֵךְ ita, Domine, suscitando intios umbras eorum vilipendes i. e. vanas eorum opes umbras somnioque similes dissipabis. Cf. de Wette ad h. l.

Niph. part. קָרְבָּה: contentus Jes. LIII, 3. Ps. XV, 4. Dan. XI, 21. Mal. I, 7. 12. II, 9.

• Jiph. i. q. Kal Est. I, 17 (syr. حَسْبَنْتُ id.)

קָרְבָּה adj. verbale formae intransitiae (et passivae) contentus. Jes. XLIX, 7: קָרְבָּה contentus ab hominibus. Parall. קָרְבָּה. Idem est קָרְבָּה Ps. XX, 7, cf. Jer. XLIX, 15. Recet Aben Ezra: קָרְבָּה קָרְבָּה. Kimelio קָרְבָּה est Infinitivus nominans, coll. קָרְבָּה Prov. XVI, 16.

קָרְבָּה m. nom. abstr. contentus Est. I, 18. Cf. talmud. קָרְבָּה Sota fol. 8, 1.

קָרְבָּה (contemptus Jehovae) N. oppidi in meridionali tribus Iudee parte. Jos. XV, 28.

קָרְבָּה 1 Sam. XV, 9 contentum, vile i. q. קָרְבָּה LXX. ἐπικαύετον. Vulg. vile. Monstrum hoc vocabuli simili exemplo caret, et e diaboli lectionibus קָרְבָּה et קָרְבָּה conflatum videtur (cf. Lchrgeb, 462, 63). Schröderius quidem (instit. ling. hebr. 95) aliquie Belgiae Philologi (v. diss. Lugd. 1592) in eo inventisse sibi videntur vestigium coningationis Jliphel: sed hoc Grammaticorum commentum nmo initiar exemplo مَسْكُونْيَةً pauperesse (אֲסֻקָּן), coque aliter explicando (v. 1552). E codd. nulla enotatur scripturac varietas.

קָרְבָּה pl. קָרְבָּה Deut. II, 35, semel קָרְבָּה (cod. Sam. קָרְבָּה), inf. קָרְבָּה, fut. קָרְבָּה diripiuit, praedam egit, praedatus est, spoliarit. (Arab. قَرَبَ Conj. I. VIII. id. Hamm. 422. Abulf. Ann. I, 378. 384. قَرَبَ et قَرَبَ arma, Caab b. Z. 50; aram. קָרְבָּה, rarius קָרְבָּה, קָרְבָּה fut. קָרְבָּה, קָרְבָּה, קָרְבָּה praeda. Primaria potestas esse

videtur in dispersendo, cf. vicinas radd. קָרְבָּה, קָרְבָּה, קָרְבָּה. Inde chald. קָרְבָּה dilapidavit, dissipavit, a quo vulgo dicitur קָרְבָּה domum largiri, sed vide sub h. v.). Constr. a) absol. Num. XXXI, 53: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה militis praedas egerant, singuli sibi i. Sam. XIV, 36: קָרְבָּה קָרְבָּה praedam agamus inter eos. b) e. accus. praedae: praedatus est aliquid, rapuit, raptumque asportavit. Deut. II, 35: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה tantummodo pecus praedati sumus nobis. Gen. XXIV, 29. Num. XXXI, 9. Deut. III, 7. Jos. VIII, 27. XI, 14. Ps. CX, 11. Ezech. XXVI, 12. קָרְבָּה rapuit praedam Jes. X, 6. XXXIII, 23. Num. XXXI, 52, קָרְבָּה קָרְבָּה id. 2 Par. XXVIII, 8. e) spoliatio urbem, homines, regionem. Gen. XXIV, 27: קָרְבָּה קָרְבָּה et spoliaverunt urbem. Ezech. XXXIX, 10: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה spoliabunt, qui ipsos spoliarunt. 2 Reg. VII, 16. 2 Par. XIV, 13. Jes. XLII, 22.

Niph. קָרְבָּה pl. קָרְבָּה inf. et fut. קָרְבָּה, קָרְבָּה spoliatus est, pass. Kal. litt. e. Amos III, 11. Jes. XXIV, 3.

Pu. id. Jer. I, 37.

קָרְבָּה c. Suff. קָרְבָּה Ezech. XXIX, 19 m. praeda. Usurparum de hominibus bestisque bello abductis (alibi קָרְבָּה, קָרְבָּה), item de opibus ab hoste direptis. Num. XIV, 3: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה (ut) mulieres et parvuli nostri in praedam abducantur. Jer. XV, 13. XLIX, 32. קָרְבָּה v. supra. Crebellinae sunt formulae קָרְבָּה in praedam fieri, abduci Num. XIV, 31. Deut. I, 39. Jes. XLII, 22, nonnumquam addito Dativio Ezech. XXVI, 5. XXXIV, 28, קָרְבָּה in praedam dare Jer. XVII, 3. Ezech. XXV, 7 Keil, cf. supra v. 12.

קָרְבָּה id., sed nomisi in sequiore Hebraismo (coll. aram. קָרְבָּה, קָרְבָּה) 2 Par. XIV, 13. XXVIII, 14. Esr. IX, 7. Neh. III, 36. Est. IX, 10 sq. Dan. XI, 24. 33. Sacpe iungitar Synonymis קָרְבָּה et קָרְבָּה.

קָרְבָּה n. pr. emblema in aula Xerxis. Est. I, 10. Si aramaicum esset ve., valeret praedam (קָרְבָּה), sed melius eum Boulenio habebis pro persico سپه bestia ligatus sc. membro, i. q. spado.

קָרְבָּה rad. inusit. quae spargendi vim habebat, eamque varie translata. Syr. et talmud. קָרְבָּה est: sparsit, dispersit (v. Kimchi et Buxtorf. h. v.). Arab. قَرَبَ in Kamiso (p. 1249 Cale.) explicatur 1) spuit i. q. قَسْفَةٌ; 2) seminavit i. q. قَرَبَ; et 3) ortus est sol), pr. radios sparsit. In hac radiandi coruscandique potestate vicinum videtur radice קָרְבָּה (de קָרְבָּה et קָרְבָּה inter se permutatis v. 7): unde עֲנָזֶה Leybūm.

בָּנֵב m. Ezech. I, 14 i. q. בָּנֵב *fulgur, fulgetrum.* Ita omnes Verss. vett., it. Abnulvalides et Kimchius, quorum posterior spargendi significationem primariam ponit (ישין כבשׂ כבשׂ).

בָּנֵב (fulgor, vel agmus, coll. בָּנֵב) n. pr. urbis, cui imperabat Adoni-besek Ind. I, 4 sq. i Sam. XI, 8. Eusebius: καὶ τὸν εἰσιν καμάδον Βεζέν, πλησίον ἀλληλῶν, Νέας πόλεως ἀπέρουσα σημεῖον ἢ ταυτότον ἐπὶ Σκυθόπολις. Hebraeorum nomimuli i Sam. l. e. appellative interpretantur, cf. Boch. Hieroz. I, 424.

בָּנֵב sparsit, dispersit, dissipavit i. q. בָּנֵב. Dan. XI, 24. (Arab. بَزْرٌ Conj. II. seminavit, sed frequentius est בָּנֵב seminavit Conj. II. dispersit Cor. 17, 28. 29, בָּנֵב semen. Talmudici habent בָּנֵב sparsit, et אֲרָנֵב semen, et Nasoraci בָּנֵב fruges, בָּנֵב semen, granum, quantum magis frequentant בָּנֵב q. v.).

Pi. dispersit, in Jugam coniecit (hostes) Ps. LXVIII, 31.

בָּנֵב I) i. q. בָּנֵב fastidivit (syr. בָּנֵב nau-
seans, stomachi fastidio laborans, Ferr. p. 784). Seq.
בָּנֵב, particula Zach. XI, 8: יְהִי בָּנֵב בְּנֵב anima eorum
fastidiverat me. Chald. בָּנֵב בְּנֵב fastidiverat cultum
meum. Abulv. בָּנֵב בְּנֵב i. e. nau-
scavit et fastidivit.

II) i. q. arab. أَبْنَى avarus fuit Cor. 3, 175, unde أَبْنَى
avaritia, أَبْنَى avarus. Inde Pu. Prov. XX, 21 in Che-
thibh: أَبْنَى بَنَى بَنَى opes avaritia partae. Vide Schult.
anniadvy. ad h. l. Vett. Versiores Keri בָּנֵב בָּנֵב vertendo
expresserunt.

בָּנֵב fut. בָּנֵב 1) exploravit, examinavit, maxime
metalla, quorum bonitas puritasque igne probatur (ut syn.
בָּנֵב Jer. IX, 6. Zach. XIII, 9. Ps. LXVI, 10, unde
metaph. Iob. XXIII, 10: אָבֶן בָּנֵב בָּנֵב examines me,
instar auri prodibo, et neglecta primaria potestate Iob.
XII, 11: בָּנֵב בָּנֵב בָּנֵב en! auris examines verba.
XXXIV, 3. Sacopissime usurpatu a) de Deo hominum
pectora explorante. Ps. VII, 10: תְּמִימָה בָּנֵבcorda
renescere examines. XVII, 3. Jer. XI, 20. XII, 3.
XVII, 10. Prov. XVII, 3. Ps. LXXXI, 8, impr. calamiti-
tates iis immittendo Iob. VII, 18. b) de hominibus Deum
tentantibus (i. q. בָּנֵב) i. e. incredulis, de vi et potentia
cuius dissidentibus Mal. III, 10. 15. Ps. XCIV, 9.

2) speculator est i. q. בָּנֵב, unde בָּנֵב, בָּנֵב specula.
(Chald. בָּנֵב, syr. בָּנֵב examinavit. Arates hoc significatu
habent בָּנֵב Conj. I. VIII., Har. 2, 95, 6, 2 Schult.
בָּנֵב res, qua tentamus, calamitas. Cf. בָּנֵב p. 171. Eadem
radix etiam terendi et atterendi potestatem habet, quac pri-
maria esse videtur, ita ut exploratio dicta sit i terendo,
vel ad coticulum vel inter digitos. Ita בָּנֵב trivit, attrivit,
et exploravit; בָּנֵב chalid, trivit, zab, examinavit. Cf.
Schult. ad Har. I. c. et Iob. VII, 18. Lorsbach *Museum
L. orientale. Literatur* 1, 31).

Niph. exploratus, probatus est. Gen. XLII, 15. 16.
Iob. XXXIV, 56.

Pu. בָּנֵב id. Ezech. XXI, 18: כִּי בְּחֹן tam probatio
facta est, cf. Schmurrerus ad h. l. LXX. (i. δεδηλωμένη.
Symm. Hexapl. aliique בָּנֵב pro nomine accipiunt: proba-
tio se. facta est.

בָּנֵב m. specula (v. rad. no. 2) Jes. XXXII, 14:
בָּנֵב collis (Ophel) et specula in eo. Intelligi vide-
tur turris in colle Ophel exstructa, de qua Nehem. III,
26. 27.

בָּנֵב Jes. XXIII, 13 Cheth. v. בָּנֵב.

בָּנֵב m. adj. verbale i. q. בָּנֵב (*Lehrgeb.* §. 120,
no. 3) explorer (metallorum) Jer. VI, 27. LXX
δοκιμαστής. Ilieron. probator. Syr. בָּנֵב.

בָּנֵב (e. Dag. forti implicito) m. specula, turris
urbis obsidenda exstructa. Jes. XXIII, 13 Keri. Targ.
בָּנֵב. Kimchi: בָּנֵב. Jarchi: בָּנֵב i. e. gall.
pourpris.

בָּנֵב m. probatio. Jes. XXVIII, 16: אָבֶן בָּנֵב lapis
probatus i. e. lirmitatis exploratae, ut aedificio tuto sub-
sterni possit. Male Schult. ad Har. 2, 95 lapidem Lydium
intelligit.

בָּנֵב fut. בָּנֵב 1) elegit, de legit. (Chald. בָּנֵב,
sam. בָּנֵב id. Respondet arab. בָּנֵב VIII. selegit milio-
res, delectum habuit, meliorem cepit rci partem, בָּנֵב,
בָּנֵב res selecta, quod eligitur. De syr. בָּנֵב v. ad
no. 3). Iob. IX, 14. XV, 5. XXIX, 25. Saepe e. dat.
commodi נָבֵב elegit sibi. Gen. XIII, 11: בָּנֵב
בָּנֵב et elegit sibi Lot omnem planitiem
Jordanis. Exod. XVII, 9: שָׁמַעַנְאָה בָּנֵב elige nobis
viro. Jos. XXIV, 15. 2 Sam. XXIV, 12. 1 Reg. XVIII, 25.
Id, quod eligitur, ponitur in Accus. (v. exempla
laudata), et erubens etiam praevio בָּנֵב. Deut. VII, 6: בָּנֵב
ut sis ect. XIV, 2. XVIII, 5. XXI, 5. Num. LXVI, 5.
XXVII, 20. 3 Sam. X, 24. XVI, 8. 9 ect., semel sequi. בָּנֵב

Iob. XXXVI, 21: **בַּיִת עֲצֹת הַקָּרֵךְ בְּגַעַג** *hoc enim se, scelus elegisti prae miseria i. e. praelustisti miseriae.* Similiter c. e. **בְּגַעַג** praefrendi potestate Ps. LXXXIV, 11. — Part. **בָּהָר** pl. constr. בָּהָר הַיּוֹם 1 Sam. XXVI, 2. 2 Sam. X, 9. a) *delectus, electus.* Indd. XX, 15: **בְּגַעַג אֶת־אַחֲרָיו** *septingenti viri delecti,* 2 Sam. VI, 1; **בְּגַעַג אֶת־אַלְמָנָה** *omnis delectos inter Israëlitias.* Indd. XIV, 7. 1 Sam. XXIV, 3. b) *praestans, eximus, formosus.* Cant. V, 15: *figura eius Libano similis,* בָּהָר אֶת־אַלְמָנָה *praestans est i.e. formosus, procerus instar cedro-*

rum. Cf. etiam 1 Sam. IX, 2 et arab. بَهْرَانْ بَهْرَانْ procerus.

2) *dilexit aliquem, delectatus est aliqua re* (utrumque a deligendo), concupivit. Constr. c. acc. Gen. VI, 2: *et duxerunt mulieres, בָּהָר כָּלְבָן אֶת־בָּהָר ex omnibus, quiibus delectabantur, quascumque diligebant.* Ies. I, 29. 2 Sam. XV, 15: **בְּגַעַג אֶת־בָּהָר וְבְּגַעַג** *secundum omne quod placebit domino meo.* Prov. I, 29. III, 31; sequ. בָּהָר Jes. XIV, 1: *miserabitur Jehova Jacobi* בְּגַעַג אֶת־בָּהָר *et in posterum etiam diligit Israhel.* Zach. I, 17. III, 2; et בָּהָר 1 Sam. XX, 50 ubi tamen complures eodd. dant vulgare בָּהָר. Semel in constructione praequantu[m] accedit בָּהָר pers. 2 Sam. XIX, 39: **בְּגַעַג אֶת־בָּהָר בְּגַעַג** *כִּי־אֶת־בָּהָר הַבָּהָר בְּגַעַג* *quæcumque cupies mihi que (ad faciendum) impones, faciam tibi.*

3) *examinavit, exploravit,* quod facere solemus, ante quam eligimus. (Cf. syr. بَهْرَانْ et chald. בָּהָר i. q. hebr. בָּהָר, et lat. probare, quo de re exploranda et adprobanda intutus). Jes. XLVIII, 10: **בְּגַעַג אֶת־בָּהָר** *exploravi te in fornace misericordie* (cf. בָּהָר no. 1. Syr. et Chald. verbum hebreum retinuit, Saad. بَهْرَانْ ut probem te. In uno cod. per interpretamentum בָּהָר. Job. XXXIV, 4: **בְּגַעַג אֶת־בָּהָר** *quod rectum sit, agite examinemus.* Parall. בְּגַעַג. Huc pertinet etiam locus vexatisimus 2 Par. XXXIV, 6 Chethibh, ubi de Josia, Palaestinam ab idololatriis sacris purgante: *et in urbibus Manassis, Ephraimi, Simonis et Naphthalis בְּגַעַג בְּגַעַג diligenter exploravit et inquisivit domus eorum (idololatram vel sacerdotum, comm. 6) circumquaque.* 7. Et destruxit altaria et Astartes simulacra etc. בָּהָר h. l. idem valet quod בָּהָר cf. Ps. XVII, 3, ubi iunguntur בָּהָר וְבָהָר: *diligenter inquisivit maxime animadvertisit punitiendique consilio.* Habentus Chaldaismum huius libri usui eximie accommodatum, et sententia non est, regem domus etiam idololatraru[m] diruisse, sed instrumenta tantum cultus prohibiti. Varii varie locum tentarunt. CAPPELLUS in Crit. s. III, 5 s. 4 בָּהָר explicat *incendit el.* בָּהָר, sed hoc valet sufficit, adolevit (pr. odores fecit) non generatione incendit. Idem conicit בָּהָר castavit, et similiter Mestingh in diss. Lugd. p. 890 suspicatur בָּהָר h. l. idem esse quod בָּהָר coll. בָּהָר fudit, laccravit, quod utrumque longius petitum, neque opus est, cum Iubigantio scribere בָּהָר, quanquam haec reliquias coniecturis praefendera fuerit).

Niph. 1) *eligendus* i. e. *praestans* *suit.* Jerem. VIII, 3: **בְּגַעַג בְּגַעַג** *praestat mors vitae.* Part.

בְּהָר *praestans.* בְּהָר **בְּהָר** *argentum praestans* Prov. X, 20. VIII, 10. 19. Sequ. בְּהָר *praestantior.* Prov. XVI, 16: **בְּהָר בְּהָר בְּהָר** *prudentia pruditionis esse, praestantius est argento.* XXII, 1. 2) Sequ. בְּהָר *eligi ab aliquo, placere aliqui.* Prov. XXI, 3: **בְּהָר magis placet Jehovae, quam sacrificia.**

Pu. *electus est,* nomini Eccles. IX, 4 Chethibh: בְּהָר quis enim est, qui electus sit i. e. moriendi sorte exemptus. Keri בְּהָר, quod minus aptum est.

בְּהָר plur. **בְּהָרִים** (formae בְּהָרִים c. Dag. fortis impl., ut distinguitur a בְּהָרִים) m. *iuvenis*, dictus a praestantia formae (v. supra part. בְּהָר no. 2): nisi forte hanc significacionem repetitam putas a verbo vicino בְּהָר no. 3, unde arab. بَهْرَانْ virgin. Indd. XIV, 10. 1 Sam. VIII, 16.

*Iuvenem nota[m] maturae aetatis, sed eaclibet Ruth. III, 10. Jes. LXII, 5, quare sapientissime iunguntur בְּהָרִים Deut. XXXII, 25: **בְּהָרִים בְּהָרִים בְּהָרִים** Ezech. IX, 6. Ps. CXLVIII, 11. Thren. I, 18. II, 21 ect. Spec. *iuvenes* dicuntur de pube bellica, Jes. IX, 16. XXXI, 8. Jer. XVIII, 21. XLIX, 26. LI, 3. Am. IV, 10. Ps. LXXVIII, 31. 63. 2 Reg. VIII, 12. (Cf. בְּהָרִים et בְּהָרִים).*

בְּהָרִים (vicius *iuvenum*) oppidulum Benjaminitarum 2 Sam. III, 16. XVI, 5. XVII, 18. XIX, 17. 1 Reg. II, 8. Teste Josepho (Arch. 7, 9 §. 7) hic vicus haud longe ab Hierosolymis aberauit. Io. Simonis (Onomast. 376) inde derivat Nom. gent. בְּהָרִים 1 Par. XI, 33, quod litteris transpositis scribiru[m] בְּהָרִים 2 Sam. XXIII, 31, nec sine veri specie.

בְּהָרִים (formae בְּהָרִים) m. pl. Num. XI, 28 et Eccles. XI, 9. XII, 1 *iuventus.*

בְּהָר m. adj. verb. *electus, ἐλεκτός.* Non nisi in formula בְּהָר דָּבָר נִזְמָן a Deo electus, de Saulo rege 2 Sam. XXI, 6, de Mose Ps. CVI, 25, de populo Israelitico Jes. XLIII, 20. XLV, 4 (parall. בְּהָרִים), de piis prophetis que Jes. XLII, 1 (see alios de Messia). Plur. de p[ro]ps. Jes. LXV, 9. 15. 22. Ps. CV, 43. Par. בְּהָרִים בְּהָרִים 2 Sam. V, 15. 1 Par. III, 6. XIV, 5.

בְּהָר (fort. ellipt. quem *diligit Dens*) n. pr. filii Davidis 2 Sam. V, 15. 1 Par. III, 6. XIV, 5.

בְּהָר m. 1) *electio, hinc lectissimum, praestantisimum, optimum* quodque. Non nisi in st. constr. בְּהָר Gen. XXIII, 6: **בְּהָר בְּהָר בְּהָר** *in optimo sepulcrorum nostrorum.* Exod. XV, 4: **בְּהָר בְּהָר בְּהָר** *lectissimum tribunorum eius.* Jes. XXII, 7: **בְּהָר בְּהָר בְּהָר** *lectissimae valles tuae.* XXXVII, 24: **בְּהָר בְּהָר בְּהָר** *lectissimae abies eius.* Jer. XXII, 7. Ezech. XXIII, 7. XXIV, 4. XXXI, 16: **בְּהָר בְּהָר בְּהָר** *lectissimum et optimum Libani,* i. e. arbores cuius pulcherrimae. (Genitivus בְּהָר h. l. pendet a duabus Nominalibus, quorum etiam prior in st. constr. est). Inverso ordine legitur Dan. XI, 15: בְּהָר

populus eius leetissimus. — 2) n. pr. herois Davidis 1 Par. XI, 38.

בָּחָר בָּחָר m. id. 2 Reg. XIX, 23: *selectae abieces eius, et inverso ordine III, 19: בָּחָר בָּחָר omnis urbs selecta.*

בָּחָר et בָּחָר pronuntiavit (v. talmud.), spec. temere, non considerate, effutivit. Part. Prov. XII, 18: *בָּחָר בָּחָר* ut *posita inconsiderate loquens est instar gladii fodiens.*

Pi. id. Levit. V, 4: *כִּי תַּשְׁבֵּן בַּעֲדָה בְּשֶׁקְרִים si quis iuravit effutiendo labiius i. e. temere et inconsiderate.* Ps. CVI, 33: *גַּם כִּי תַּשְׁבֵּן et inconsiderate loquebatur* (Moses, coll. Num. XX, 10 sq.). Quod utroque loco additur (freq. נְקֻפָּה, augst. vini huic locationis, v. נְקֻפָּה). (Frequentant v. Talmudici impr. de incurando tenerario שְׁבָרְבָּר dieo, praeferaque Rabbini de qualibet pronuntiatione, ut singularum litterarum, vocum ect. Ignorant hanc rad. Arabes et male Michælis confert שְׁבָרְבָּר tardus fuit, qs. incognititia dicta sit a tarditate et mora: ab hac eni rectius lente cogitateque agendi potestatem derivaveris. Cognata rad. est אַרְבָּה, syr. ئَرْبَه effutivit, deliravit.

בָּחָר m. verba temere et inconsiderate pronuntiata Num. XXX, 7. 9.

I. בָּחָר fut. בָּחַר inf. בָּחָר a. Suff. בָּחָר Jer. XLVIII, 7 (qs. a חָמֵץ) 1) *confusus est alieni, spem et fiduciam in aliquo collocavit.* (Chald. et sam. id. sed raro. Arab. بَخْرَى prostravit resupinum, conicit in faciem, unde hebr. בָּחָר fort. pr. conicit in aliquem curas suas, s. conicus est in cum, cf. בָּחַר Ps. XXII, 9). Constr. plerumque sequ. בָּ Prov. XI, 28: *בָּחָר בָּחָר qui divitiis suis confidit.* Ps. XXVIII, 7: *בָּחָר בָּחָר כִּי (Deo) confidit animus meus.* Ps. XIII, 6. XXV, 2. XXVI, 1. Jer. XXIX, 18. Zeph. II, 2 sq.; præterea seqn. בָּ 2 Reg. XVIII, 20. 24. Ezech. XXLIII, 13. Iud. II, 18, et בָּ Ps. IV, 6. XXXI, 7. Iud. XX, 36. 2 Reg. XVIII, 22. Nonnumquam accedit Dativus plcon. Jer. VII, 4: *בָּחָר in verbis mendacibus.* Comm. 8. 2 Reg. XVIII, 21. (cf. Jes. XXXVI, 6, ubi בָּחָר omittitur). Jes. XXXVI, 9. Raro absol. ponitur Iob. VI, 20. Ubi ita legitur, plerumque valet 2) *securus fuit, nihil sibi timuit.* Iud. XVIII, 7. 10. 27. Jer. XI, 5. Iob. XI, 23: *בָּחָר בָּחָר בָּחָר nihil timet, et si Jordanes ad os eius erumpat.* Prov. XI, 15: *בָּחָר בָּחָר qui odit sponsiones, securus vivit, hinc non est timendum.* Opp. בָּחָר. Nonnumquam a) in bonam partem dicitur de securitate piorum, quae oritur ex spe in Deo collocata. Jes. XII, 2: *ecce*

Jehova auxilium meum אֱלֹהִים נָא בְּחָר propterea securus sum et siue timore. Prov. XXVIII, 1. Iob. XI, 18. b) in malam partem: de hominibus, qui omnem spem et fiduciam in rebus mundanis ponentes Deum poenascue divinas non metunt, Jes. XXXIX, 9: *הַחֲזָקָה נָא בָּחָר filiae i. e. mulieres securae. Parall. נָא בָּחָר, נָא בָּחָר, נָא בָּחָר.* — Part. בָּחָר confusus, cum significatione activa. Jes. XXVI, 3: *בָּחָר nam tibi confisus est.* Ps. CXII, 7. De Participi pass. signif. activa v. Lehrgeb. 309.

Hiph. fut. apoc. בָּחָר 1) *confidere iussit, ad confidendum persuasit,* seqn. בָּחָר et בָּחָר Jes. XXXVI, 15: *בָּחָר בָּחָר ue persuadebat robis Hiskias, ut Jehovae filiatis.* 2 Reg. XVIII, 30. Jerem. XXVIII, 15. XXIX, 31. 2) *absol. securum fecit.* Ps. XXII, 10: *בָּחָר בָּחָר securus me fecisti ad matris meae ubera i. e. te curam assiduum gerente tutus et securus ex uberibus matris pependerit.*

II. בָּחָר transp. i. q. בָּחָר חָמֵץ coxit, mortuauit, unde בָּחָר אָנָּא.

בָּחָר m. 1) *fiducia, et adv. fidenter, confidenti animo* Gen. XXIV, 25. 2) *securitas* Jes. XXXII, 17. Alibi semper בָּחָר et בָּחָר et adv. *secure* a) sine periculo et metu, *tuto.* Sie in formula cereberrima, *בָּחָר בָּחָר בָּחָר* habitavit tuto Deut. XII, 10. XXXIII, 28. 1 Sam. XII, 11. Prov. 1, 33, it. בָּחָר בָּחָר, בָּחָר Levit. XXV, 18. 19. XXVI, 5. Deut. XXXIII, 12. 1 Reg. V, 5. Jer. XXIII, 6. Ezech. XXVIII, 26. XXIX, 28. XXXVIII, 8. cf. Prov. 9: *בָּחָר בָּחָר בָּחָר integræ vivens tuto rivot.* b) sine metu, *secure.* Mich. II, 8: *vestibus spoliant בָּחָר בָּחָר secure transuentes.* Ezech. XXX, 9: *ut terreat Achicias secure degentes.* Iud. XVIII, 7. Nonnumquam de nimis seculo, incauto Iud. VIII, 11: *בָּחָר בָּחָר בָּחָר et exercitus securus erat.* Jer. XLIX, 31, vel rebus secundis nimis confidente Jes. XLVII, 8. — 3) N. pr. oppidi Syriæ aere divitis, in sinibus Hadadeseris siti 2 Sam. VIII, 8, quod in loco parallelo 1 Par. XVIII, 8 *בָּחָר* scribitur. Utra scriptio gentina sit, definiti nequit; cum aliud eius oppidi vestigium non extet. De situ quodammodo indicari potest e vicino בָּחָר q. v. (rad. בָּחָר). Male HASAEUS (reg. Dav. et Salom. p. 263) et FABER ad Harm. observatt. 2, p. 210 Tapsacum (תָּפְסָה) ad Euphratem intelligent.

f. *fiducia* Jes. XXX, 15.

m. *fiducia* Jes. XXXVI, 4, *spes* Eccles. IX, 4.

f. pl. *lob. XII, 6 pr. securitates i. e. tranquillitas secura.* Male Michael in Suppl. valles, coll. arab. بَخَار.

בְּנֵי בָּנָל pl. Num. XI, 5 (13 codd. iudic. סַמְרִית בְּנֵי בָּנָל, 4 samarit. סַמְרִית בְּנֵי בָּנָל) *melones*, fructus in Aegypto etiam minime celebrati, plerunque virides, sapore dulces. Distinguuntur a cucumeribus (כָּעֵדֶל) et melopeonibus (Mischn. Terumoth 8, §. 6. Measer, 1, §. 4). Arab. بَنْجَانَةَ collect. بَنْجَانَةَ Abdoll. p. 52, 54. Rhaz. de var. 56. Abulf. Ann. 2, 63, unde hispan. *budicas* (iam a Kimchio opportune laudatum) et gall. *pastèques* it. transp. بَنْجَانَةَ et بَنْجَانَةَ Kam. In etymo definiendo frusta desundunt Grammatici: nobis non dubium, primariam formam esse בְּנֵי בָּנָל, eamque a בְּנֵי coxit, maturum derivandam esse, ut syn. gr. πέπτων ἢ πέπτων coquo. De melonum variis generibus, maxime indico et aegyptiaco v. Ol. C. IUSTUS de melonibus Aegyptiis Lugd. Bat. 1726. Eiusd. Hierobot. 1, 356 sq. SALMASII homon. *yles iatricae* c. 35. Forskali Flora p. 167. Hasselquist ilin. p. 528 sq.

בְּנֵי בָּנָל constr. בְּנֵי בָּנָל cum suff. בְּנֵי בָּנָל (c. Dag. 5 implicito pro בְּנֵי בָּנָל) et בְּנֵי בָּנָל, בְּנֵי בָּנָל Prov. XXI, 22. Jer. XLVIII, 13, 1) *fiducia, spes certa et firma*. Prov. XXV, 19: בְּנֵי בָּנָל spes in perfido collucata. XXII, 19. Transfertur ad personam vel rem, in qua fiduciam ponimus. Ps. XI, 5: בְּנֵי בָּנָל יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה felicem virum, qui Deum fecit fiduciam suam i. e. qui in Deo spem firmam collocat. LXV, 6. LXVI, 5. Iob. VIII, 14. XXXI, 24. Jer. XVII, 7. Plur. Jer. II, 37. — 2) *securitas*. Iob. XVIII, 14: בְּנֵי בָּנָל יְהוָה יְהוָה יְהוָה evelletur et tentorio eius securitas eius i. e. ipse nimium securus. Al. בְּנֵי בָּנָל per appositionem iungunt praecedenti בְּנֵי בָּנָל et reddunt: evelletur et tentorio eius, securitate eius i. e. et tentorio seculo eius. Plur. Jcs. XXXII, 18.

—
בְּנֵי cessavit, feriatus est; requievit a labore Eccles. XII, 3. (Cf. infra chald. Syr. וְנָא cessavit, Ethip. vacavit rei, בְּנֵי בָּנָל otium, feriae, zab. et sam. id. Arab. בְּנֵי et aethiop. **וְנָא**: inanis, vanus fuit, rarius: cessavit Schult. Mon. vett. Arab. p. 63, unde בְּנֵי otiosus, incrs., melit, *batal* vacare, inanem esse, *btala* feriae, dies festus).

בְּנֵי בָּנָל chald. id. Esr. IV, 24. In Targg. saepe pro hebr. בְּנֵי.

Pa. cessare iussit, inhibuit, impedivit Esr. IV, 21. 23. V, 5. VI, 8.

—
בְּנֵי rad. unusit.; cuius primaria vis fuisse videtur *vacuum*, *inanem*, *cavum esse* i. q. بَنْلَى, unde بَنْلَى,

בְּנֵי venter, cf. greaca οὐεῖν, οὐεῖν, οὐεῖν itidem ab inanitate dicta. Significatio, quibus hoc verbum in linguis cognatis celebratur, omnes a *ventre* et *intimo rei* ductae et propriece secundaria sunt, ut בְּנֵי concepit, genuit, בְּנֵי percussit in ventre, intimus fuit. Conj. VIII. peperit.

בְּנֵי I. (Ps. XLIV, 26. Prov. XIII, 25, cf. arab. بَنْلَى, quod eiusdem sexus est, adeoque בְּנֵי occurrit c. fem. constructum, v. hist. Josephi lign. 16, cf. de Sacy gramm. II, pag. 261) c. Sull. בְּנֵי 1) *venter*. (De etymo vide rad. Praeter arabicum בְּנֵי cf. etiam melit, *botan*, *boton* venter, uterius, foetus, it. corpus, maxime cadaver, et aeth. Πορός: cadaver, impr. humannum). Dicitur de ventre exteriore, tum hominum Cant. VII, 3, tum bestiarum Iob. XI, 16: plerunque vero de interiori, tum quatenus cibo repletus Prov. XIII, 25. XVIII, 20. Iob. XX, 20. Ezech. XI, 5. Ezech. III, 3, tum quatenus foetus illi concipiatur et formatur. Hinc 2) *uterus*. Gen. XXX, 23, 24. בְּנֵי בָּנָל Iud. XIII, 5, 7. בְּנֵי uter Jes. XLIV, 3, בְּנֵי uter Jes. XLVIII, 8. XLIX, 1. Ps. LVIII, 4 et plenus בְּנֵי בָּנָל Ps. XXII, 10. Iud. XVI, 17 inde ab utero, et hyperbol. pro a teneris Iob. XXXI, 18 בְּנֵי בָּנָל בְּנֵי בָּנָל et a teneris et (viduae) ducem me præbut. בְּנֵי בָּנָל soboles, proles Gen. XXX, 2. Deut. VII, 13. XXVII, 4, 11, 18, 33. Ps. CXXXII, 11. Jes. XIII, 18. Mich. VI, 7, ubique de prole iam nata, non de foetu (nisi eo referre placet Jes. I, c.), etiam sequit. genit. patris (Mich. I, c.). De uno filio dicitur בְּנֵי בָּנָל filius uteri mei Prov. XXXI, 2, בְּנֵי בָּנָל filius uteri eius Jes. XLIX, 15, ubi suffixum refertur ad matrem; sed Iob. III, 10 בְּנֵי uter meus est uterus matris meae, in quo mater me gestavit, et בְּנֵי בָּנָל Iob. NIX, 17 non intelligendi videtur Iob filii (hi cum petierant I, 19 cf. XXIX, 5), sed prob. fratres uterini, in eodem utero a matre gestati (cf. Ps. LXIX, 9). LXIX. וְנָא pokhakimor pro. Al. nepotes intelligent. (Arab. بְּנֵי de foetu et sobole iam nata).

3) *intima pars rei* i. q. בְּנֵי. (Arab. בְּנֵי medium et intimum rei, opp. בְּנֵי internum, בְּנֵי interiore partem ingressus est). בְּנֵי בָּנָל intimum orci Jon. II, 3. Impr. de imo pectori hominis. Iob. XV, 35: בְּנֵי בָּנָל pectus eorum parat fraudem. Prov. XXII, 18: בְּנֵי בָּנָל הַיְהָ שְׂרָבָה עַבְדָּל ubi sercas ea (verba sapientum) in pectori tuo. Iob. XXXII, 18: בְּנֵי בָּנָל רֹאשֵׁךְ שְׂרָבָה urgeat me pectoris mal impetus, cf. XV, 2. בְּנֵי בָּנָל ina pectoris penetralia Prov. XVIII, 8. XX, 27, 30. XXVI, 22. Hab. III, 16: בְּנֵי בָּנָל et contremuerunt intima mea. Cf. zoëlia Sir. I, 21. Iob. VII, 38.

4) *protuberantia columnarum* ventri similis. 1 Reg. VII, 20.

5) n. pr. oppidi Ascheritarum (fort. vallis, i. q. ^{بَنِي}_{κοιλάς}) Jos. XIX, 25. Eusebius: *Batrai*, τρυλης Βατρίον, και εγνικεται κοινη Βεζειέρ (בְּצֵר יָם cf. p. 175 A) από ορδόν σημείου Πτολεμαΐδος εἰς ἡρακλήν.

pl. Gen. XLIII, 11 *pistacia*, nucum oblongum
garum species, inneulum habentium subviridem saporis
gratissimi. Nomen habere possunt a forma ab una parte
plana, ab altera *ventriosa*. Proveniunt ex arbore tere-
binthio simillimina (*Pistacia vera* Linn.), quae in Syria
frequens nascitur (Plin. II. N. 15, 10. Dioscor. I. 17).
Sing. **שְׂנִיר** legitur etiam Mischn. Scheibith 7 §.5, ubi Bar-
tenorae glossa est **תְּרֵבֶת**. Reliquae linguae cognatae hoc
ve. ignorant, sed **תְּרֵבֶת**, **אַתְּרֵבֶת**, **תְּרֵבֶת**, **תְּרֵבֶת**
(*Pistacia terebinthus* Linn.) v. Avie. ap. Cast. et fort.
etiam nonnunquam pistaciam comprehendebant, a Graecis
quoque passim cum illa confusam (Theophr. hist. pl. 4, 5).
Hoc ipso vocabulo certe usi sunt Onk. Syr. Saad., neque
credibile est, eos terebinthi fructus intellexisse ciciri simi-
les et eis parum idoneos. Recte Sam. **תְּרֵבֶת**,
Arabs Erp. et Abusaides **مسنف** i. q. **مسنف**, LXX.
Vulg. **τερέβινθος**, terebinthum reddunt. V. BOCHARTI
Geogr. s. 2, 1, 10. Celsii Hierob. 1, 24 sq. cl. Mich.
Suppl. p. 171. De forma huies ve. anomala cf. *Lehrgeb.*
§. 153, not. 17.

גָּדִיטָרָה (pistaciæ) n. pr. oppidi Gaditarum Jos. XIII, 26.

בָּעֵת v. rad. **בָּעַת**.

Pract. **בָּזֶבֶת** Ps. CXXXIX, 2 et **בְּנֵי** Dan. X, 1,
 Dan. IX, 2, inf. imp. **בָּזֶבֶת**, fut. **בָּזֶבֶת**, apoc. et
 conv. **בָּזֶבֶת**, **בָּזֶבֶת** (v. Not. ad Hiph.) pr. i. q. arab.
בָּזֶבֶת med. Je, *distitit, segregata et distincta fuit res a*
re (cf. **בָּזֶבֶת**, **בָּזֶבֶת**), unde metaph. Conj. I. V. X. *facile*
discernenda, distincta, manifesta fuit res, Conj. X.
etiam: manifestum habuit, scivit, cognovit, cf. acthiop.
בָּזֶבֶת: perspicuus, clarus fuit it. intellexit, melit, *bejjen*
distinctus, discrēvit. Videlicet nimirum et intelligendi signi-
ficatio saepius repeti solet a discernendi potestate, cf.
 1 Reg. III, 9 it. *zyion, cerno, germ, merken coll. Marke,*
discriminavit, scivit, נִזְבַּח dissecuit et بصר vidit,
בָּזֶבֶת vidit et **בָּזֶבֶת** fidit, **בָּזֶבֶת** discrevit, prudens, sagax
 fuit. Hebrei in verbo ipso nomini has significaciones agnou-
 scunt: 1) *animadverte* oculis i. q. *videre*. Constr.
 e. acc. Prov. VII, 7: **בְּזֶבֶת בְּזֶבֶת בְּזֶבֶת בְּזֶבֶת** *animad-
 verti inter filios adolescentulum stultum*, e. 2 Neh. XIII,
 7, ½ lob. IV, 11. XXIII, 8. b) *auribus* i. q. *audire*,
auribus percipere. Job. XXIII, 5. Prov. XXIX, 19: **בְּזֶבֶת**

בְּנֵי עָזָן audit enim (*servus verba*), neque tamen curat ea, e) tactu i. q. *sentire*. Metaph. de rebus inanimatis. Ps. LVIII, 10: אַתָּה בְּצִירָם גְּדוֹלָה אֲנָתָךְ *antequam ollae vestrae spinas* (i. e. ardorem ex spinis successis) *persuscident*.

2) Alibi significatur consilium et propositum quod-dam, animam adverit ad aliquid, attendit. Constr. c. Acc. Dan. X, 1: **רְבָבָה־תִּנְחַזֵּן** *animum advertit ad effatum.* Ps. V, 2. XCIV, 7. Deut. XXXII, 7. Prov. XXIII, 1; c. **א** (quod sequiori Hebraismo propinum esse videtur, v. supra no. 1). Esr. VIII, 15: **בְּכָל־יִשְׂרָאֵל** *animum advertit ad populum et ad sacerdotes.* Dan. IX, 2. 23; c. **בָּ** Ps. XXVIII, 5, **בָּ** LXXIII, 17. Iob. XIV, 21. Deut. XXXII, 29. Jes. XXXII, 4, **בְּ** Dan. XI, 30, 37. absol. Ps. XCIV, 7.

3) intellexit. Dan. XII, 8: שָׁמַע אֶל-מִזְבֵּחַ וְשָׁמַעַת audiri quidem, sed non intellexi. Ies. VI, 9. Sequi. יְהֹוָה in 1 Sam. III, 8: שָׁמַע בְּרִית יְהֹוָה וְשָׁמַעַת et intellexit Eli, Jehovah fuisse, qui puerum vocaret. 2 Sam. XIII, 19. Jes. XLIII, 10.

4) *comportum habitui, scivit, norit*, c. acc. Ps. XIX, 13; *רְבָבָה תִּשְׁאַלְתָּה errata sua quis norit?* Job. XXXVIII, 20. Prov. II, 5, 9, sequ. ⁵ Ps. CXXXIX, 2: *בְּבָבָה תִּשְׁאַלְתָּה novisti cogitationes meas et longinquum
פְּנֵיךְ תִּשְׁאַלְתָּה scire, quid ius sit.* Job. XXXII, 9. Prov. XXVIII, 5, ⁶ *תִּשְׁאַלְתָּה Prov. XXIX, 7 (cf. פְּנֵיךְ תִּשְׁאַלְתָּה).*

5) *absol. sapere, prudentem esse.* Iob. XLII, 3: *לֹא־יָבַדְתִּי locutus sum, nec sapiebam i. e. insipiens.* XVIII, 2: *sapiatis, postea loquamini.* Hos. IV, 14. Ps. XLIX, 21. Part. pl. *סָפִיכֶת* sapientes, prudentes Jer. XLIX, 7.

Niph. נִזְבֵּן i. pers. *בָּבִנְתָּה* (*Jes. X., 13*) *intelligens*, *prudens* *fuit* *des* l. c. Part. adj. *בָּבִנְתָּה* *intelligens* (*LXX plerumque οὐσιάσας*), *reverit* *peritus*. *Sacripicione imputig
voci סִבְבַּה* *Gen. XLII., 53. 39*; *Deut. I., 13. IV., 6*; *Jes. V., 21*, opp. *stultitiae* *vocabulis* *Prov. X., 13. XIV., 33. XV., 14* ect. *רָבֶּה* *בָּבִנְתָּה* *sermonis* *peritus*, *eloquens* i. *Sam. XVI., 18*. *שָׁמַרְתָּה* *בָּבִנְתָּה* *artium magiearum* *peritus* *Jes. III., 3.*

Hiph. הִפְרָא inf. הַבְּרִיא imp. הַבְּרִיא fut. הַבְּרִיא (v. not.) part. נְבֵיא significaciones habet partim sibi proprias et causativas (no. 1-3), partim intrinsicas et cum prima coni. communis (nos. 4-6) 1) causat. Kal no. 3. *declaravit, explicavit*. Dan. VIII, 16: הַבְּרִיא הַנְּבֵיא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ explica huic visionem. Comm. 27: הַבְּרִיא וְאֶת־נְמוּנָה et nemo explicabat Neh. VIII, 8: שָׁרָק הַבְּרִיא וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ et explicabant scripturam inter legendum. 2) causat. signif. 4. *docuit, instruxit*, e. c. acc. pers. Neh. VIII, 9: תְּבִרְכֵנִים אֶת־הַמִּזְבֵּחַ docentes populum. Ps. CXIX, 34, 73, 130. Jes. XL, 14, accedente etiam acc. rei Ps. CXIX, 27: בְּרִיא יְהוָה קָרְבָּן קָרְבָּן siam praeceptorum tuorum doce me. Prov. VIII, 5. Alibi e. acc. rei et dat. pers. Job. VI, 24. Dan. XI, 33, et e. acc. pers. et dat. rei Neh. VIII, 7. Etiam de iis, quae divinitus patet hunc hominibus Dan. X, 14. — 3) causat. sign. 5. *intelligenter reddidit* Job.

XXXII. 8. — 4) i. q. Kal no. 1, *percepit*, *volut rumor* rem Jes. XXVIII, 19. — 5) i. q. Kal no. 2, *animum adverbit ad aliquid*, e. c. גְּזִים Dan. IX, 25; N. 11. Neh. VIII, 12, גְּזִים Ps. XXVIII, 15; et absol. Dan. VIII, 5, 17: גְּזִים קַרְבָּן אֶתְּנָאֵל attende, *fili hominis*, N. 12, — 6) i. q. Kal no. 3, *discrevit*, *intellexit*. 1 Reg. III, 9: גְּזִים קַרְבָּן בְּרַכָּה ut discernat inter bonum et malum. — 7) i. q. Kal no. 4, *scivit*, *novit*. Job. XXVIII, 25: גְּזִים קַרְבָּן בְּרַכָּה Deus norit viam eius. Mich. IV, 12, גְּזִים קַרְבָּן בְּרַכָּה Daniel peritus erat variis generis visionibus somniiorumque. 2 Par. XXVI, 5, XXXIV, 12, e. acc. Dan. VIII, 25: גְּזִים קַרְבָּן הַדְּבָרִים malarum artium peritus. Prov. I, 6. Absol. Jes. XXIX, 16, impr. de litterarum sacramentorum peritia 1 Par. XXVII, 32. Est. VIII, 16, — 8) i. q. Kal no. 5, *sapuit*. Jes. LVII, 1. Part. גְּזִים Prov. VIII, 9; XVII, 10, 24; XXVII, 7, 11.

Not. In locis no. 4—6 laudatis ubique existant Practit. Infl. Impf. et Participia, quae sola ad hanc coniunctionem tuta referri possunt. Formas futuri גְּזִים, גְּזִים et primae coniung. amnumcravimus, et nonnulla tantum exempla reperiuntur, quae vim causativam habeant (Jes. XXVIII, 9; NL. 14; Job. XXVIII, 8).

Hithpal. גְּזִים (v. 1) i. q. Kal no. 1, *percepit*, impr. suribus. Job. XXVI, 14: גְּזִים קַרְבָּן בְּרַכָּה גְּזִים tonitru roboris eius quis percepit? Jes. I, 15. — 2) *animum adverbit*, *attendit*, *contemplatus est*. (Syr. גְּזִים, chald. גְּזִים, גְּזִים considerabit, intellexit). Constr. absol. Jer. II, 16; IX, 16; Job. XI, 11: videot Deus peccatum גְּזִים et si animum non attendat; e. acc. Job. XXXVII, 14; תְּמִימָה תְּמִימָה גְּזִים contemplare miracula Dei. Ps. CXIX, 95; e. g. 1 Reg. III, 21; Jes. XIV, 16; גְּזִים Job. XXXI, 1: תְּמִימָה תְּמִימָה גְּזִים ear oculos conti ccerem in virgines? Ps. XXXVII, 10; גְּזִים Job. XXXII, 12; XXXVIII, 18; גְּזִים Jer. XXX, 24; Job. XXX, 20: גְּזִים adsto, neque animum advertis ad me. (Nengandi particula e priore hemistichio repetenda est). Non nunquam obiectum omittitur. Jes. I, 3: גְּזִים וְגַם populus meus non attenuit dominum suum. Job. XXIII, 15. — 3) *sapuit* Ps. CXIX, 100, 104.

גְּזִים pr. i. q. arab. גְּזִים et גְּזִים *intervallam*, *spacium interiectum* (v. Dual.). Legitur nominis in statu constr. et sequ. Suffixis (v. not.) ubique abit in Praepos. 1) *inter* (arab. גְּזִים, aeth. οὐπρὶς; οὐπρὶς: *inter*, *pro in* intervallo), גְּזִים גְּזִים *inter fratres* Prov. VI, 19. גְּזִים *inter fratres* inter fratres Job. XXXX, 7. Spec. a) גְּזִים גְּזִים *inter oculos* dicitur pro fronte (v. גְּזִים); גְּזִים גְּזִים *de pudendis* (v. *intura גְּזִים*); גְּזִים גְּזִים *de summa mulieris* Hos. II, 4, גְּזִים גְּזִים *forte*, *de toto corpore anteriore*. Zach. XIII, 6: *quid plagae illae* גְּזִים גְּזִים *inter manus tuas*, i. e. in corpore tuo, maxime in lacie. Sie גְּזִים et arab. גְּזִים גְּזִים valet i. q. גְּזִים (v. גְּזִים). Jarchi: *intra brachia tua* i. e. in humeris. Al. *in manibus*. — b) *Ubi duae res personae vigillatim memorantur, quas inter aliquid inventur*

(Gen. XVI, 11), fit (Job. II, 17) *aut locum habet* (v. c. bellum Jes. II, 9, *pax locisque Gen. IX, 16*), *quaque vel separantur vel distinguuntur* (v. גְּזִים) et diuiduntur (Deut. XVII, 8; Ezech. XXXIV, 17), *hac praepositio pleniusque repetitur*: גְּזִים — גְּזִים Gen. XXVII, 28; Exod. XI, 7; Jos. XXII, 25 et. paulo rarius גְּזִים (vide not.) Gen. I, 7; Lev. XX, 25; Deut. XVII, 8; Ezech. XXXIV, 17; semel גְּזִים — גְּזִים Jes. LX, 2, גְּזִים — גְּזִים Joel. II, 17. — c) *Complura verba videndi, intelligendi, docendi sequuntur גְּזִים גְּזִים* vel גְּזִים גְּזִים significant: *videre*, *intelligere*, *docere*, *quid inter sit et inter*. Mal. III, 18: גְּזִים גְּזִים רְאֵתְךָ גְּזִים גְּזִים *vidibilitas*, *quid inter sit et inter istum et impium*, cf. גְּזִים גְּזִים 2 Sam. XIX, 36; Jon. IV, 11, גְּזִים גְּזִים 1 Reg. III, 9, גְּזִים גְּזִים *הַדְּבָרִים* Ezech. XLIV, 23 (cf. arab. حَدَبَ). Not. Primaria et nominativa in multis particulis potest maxime conspiena est in consecutione גְּזִים גְּזִים, siquidem גְּזִים גְּזִים pr. valet: *intervalum aquarum usque ad aquas*, deinde: *quod interiectum est inter aquas et aquas*.

2) *intra*. Job. XXIV, 11: גְּזִים קַרְבָּן intra muros eorum. Prov. XXVII, 15: גְּזִים קַרְבָּן גְּזִים intra plateas i. q. in plateis, cf. Zach. XIII, 6, de quo loco supra ad I. a. *De tempore Neh. V, 18: intra decem dies* (arab. يَعْشُونَ فِي مَنَاطِقٍ مُّتَفَقَّةٍ) interea dum). Nonnunquam.

3) גְּזִים et גְּזִים sive, 2 Par. XIV, 10: גְּזִים גְּזִים רְאֵתְךָ גְּזִים גְּזִים *tibi perinde est*, *sive fortis optinatis*, *sive debili*. Pr. apud te. Deus, in opitulando nullum dicrimen est inter Fortem et debilem. Originem huius loquendi rationis intelligit etiam ex Levit. XXVII, 12: *et aestimabit eam* (pseudo) *sacerdos* גְּזִים טוֹב גְּזִים *sive bona est*, *sive mala* pr. diuidiendo inter bonam et malam. LXX τίτι καλή, τίτι οὐκαρή. 2 Sam. XIX, 36. (Ita ap. Rabbinos גְּזִים גְּזִים, sive, sive, tam, quam. Bust. 297, et arab. גְּזִים גְּזִים partim, partim v. Tim. I, 612).

Not. Cum Sull. haec forma usitatissima sunt: גְּזִים, גְּזִים, גְּזִים, reliqua derivantur a plur. גְּזִים גְּזִים גְּזִים (v. Gen. I, 6; Deut. XVII, 8; Pseudojon., zab. גְּזִים גְּזִים, syr. גְּזִים, velut גְּזִים גְּזִים (semel גְּזִים Jos. XXII, 25), גְּזִים גְּזִים, גְּזִים nominiſt. Jos. III, 4; VIII, 11. Cum Sull. i et 3 pers. plur. dicitur etiam גְּזִים גְּזִים Gen. XXVI, 28; Ind. XI, 10, et גְּזִים גְּזִים Gen. XLIII, 23; 2 Sam. XXI, 7 a plur. fem. גְּזִים, qui semel sine Alii exstat Ezech. X, 7 (cf. chald. גְּזִים saepe in Targ. Provv. et rabbin. גְּזִים, syr. גְּזִים, aeth. οὐπρὶς; οὐπρὶς: melit. βεγνῆ).

Componitur e. aliis praepositis. a) גְּזִים גְּזִים *inter* e. acc. Ezech. XXXI, 10, 14, et גְּזִים גְּזִים X, 2. — b) גְּזִים גְּזִים *usque inter* Ezech. XIX, 11. — c) גְּזִים גְּזִים (arab. גְּזִים Cor. 54, 25) pr. ex eo quod *inter*, *ex spatio inter* duas res intericto, *e medio*, vel accuratius germ. zwischen (etwas) weg, zwischen horrer, gall. d'entre. Zach. VI, 1: *duo currus exentes* גְּזִים גְּזִים *e medio duorum montium*. Ps. CIV, 12: *eduti vocem* גְּזִים גְּזִים

e mediis frondibus. Ezech. XXXVII, 21. Numb. VII, 89. XVII, 2. Zach. IX, 7. Jer. XLVIII, 45: בְּנֵי חַדָּה בְּנֵי ellipt. pro e medio regno Sionis. בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי verecunde diciuntur pro e vulva, ex utero matris. Deut. XXVIII, 57: secundinæ, בְּנֵי בְּנֵי הַתְּהִרְתָּה quae prodierant ex utero eius (cf. II, 19, 110: וְשֶׁאָתָּה אֶתְּנָהָרָתְּנָה כְּלֹמְדָתְּנָה), et translate pro a semine, stirpe, sobole eius. Gen. XLIX, 10: non recedet . . . sceptrum בְּנֵי בְּנֵי a sobole eius. Idem valet quod גְּדוּלָה בְּנֵי בְּנֵי, לְבָנָה בְּנֵי. LXX. Ex rāb μηρόν αὐτοῦ (cf. XLVI, 26). Oink. בְּנֵי בְּנֵי. Pseudojon. בְּנֵי בְּנֵי. (Alii, sceptrum hastamve ducis inter pedes eius quiescere observantes, גְּדוּלָה בְּנֵי nihil aliud esse volunt atque גְּדוּלָה. Atque Ernestius quidem in Opuse phil. crit. p. 153 sq. in hanc sententiam confort locutionem graccam ex ποδῶν ἀπέγεισθαι, εἰ τῶν ποδῶν ἀπορθεῖσθαι, et lat. abducere legatorum pedibus Cie. pro Deiot. I, §. 2; sed huius non plane cadem est ratio, quandoquidem εἰ ποδῶν a pedibus ubique significat, rem personam alteri impedimento, εἰ ποδῶν tunc fuisse. Cod. Sam. dat גְּדוּלָה בְּנֵי a mediis rexillis i.e. turmis eius, quam sententiam etiam vulgar scriptura eliceris, modo גְּדוּלָה derivabis a גְּדוּלָה pedes, miles. Et recentioribus cf. Fessellii ady. s. 2, 6. Michachis, Legionis, Roscum, ad h. b.). Ubi duae res memorantur, et quarum medio aliquid exit, repetitur גְּדוּלָה — בְּנֵי. 2 Reg. XVI, 14, cf. Ezech. XI, VII, 18: et terminus orientalis egreditur בְּנֵי בְּנֵי גְּדוּלָה בְּנֵי inter, intra i. q. הַיּוֹת Ezech. X, 2, 6, 7. בְּנֵי בְּנֵי Jes. XLIV, 4 est pro בְּנֵי v. 5. no. 14.

Dual. בְּנֵי spatum inter duas acies medium (cf. בְּנֵי μεταίχημα Eurip. Phoen. 1285 (ubi Schol. ὁ τόπος ὁ μεταίχημα πολεύοντος, ἔμθα ἡ τὸ μεταίχημα), unde גְּדוּלָה שָׁרָך 1 Sam. XVII, 4, 23 intercessor, μετάρης de Goliath, certamine singulari litem direxerit. LXN, ἄνθρωποι διετάρατοι, neque aliter Syr. Arabs. Vulg. ridiculus: spuritus, cuius rei rationem reddere frustra conatur Grotius. Reete Aqu. ὁ μεσόλογος, et ipse Alex. comm. 25 Cod. Vat. ὁ μεσόλογος, quae scriptura restitunda pro vulgaris αεσόντος, μεσόντος (vid. varietatem lectionis ap. Holmeseum). Cf. FISCHER de verss. gr. V. T. p. 59 sq. — (Chald. dual. בְּנֵי בְּנֵי interim, pr. intervallum inter duo tempora).

בְּנֵי chald. inter. Dan. VII, 5. C. Suff. בְּנֵי בְּנֵי Dan. VII, 8 Chethibh.

בִּין f. 1) intellectus. Jes. XXXIII, 19: populus linguae peregrinae בִּין גְּדוּלָה quam non intelligis. De intellectu visionis Dan. VIII, 15. IX, 22. X, 1. — 2) intelligentia (*Einsicht, Verstand*). Iungitur syn. בִּין Prov. XXI, 30. 1 Reg. VII, 14, בִּין Prov. II, 6, בִּין Job. XII, 13, et tribuitum tum hominibus, tum Deo creatori Prov. III, 19. Ps. CXLVI, 5. Jes. XL, 28. Jer. X, 12. בִּין אֲשֶׁר in vir intelligens Prov. XV, 21. XVII, 27. Nonnumquam in Plur. ut nostr. *Einsichten*. Ps. LXXXVIII, 72. Jes. XL, 14. בִּין Prov. XI, 12, בִּין בְּנֵי בְּנֵי חַדָּה XXVIII, 16. Fortissimi sermones intelligentes Ps. X, IX, 4. Job. XXXII, 11: אֲזַנְתָּם תְּבִנְתָּם animum attendi ad sermones vestros intelligentes (iisi h. l. conferendum arab. قَدْرَةُ argumentum, demonstratio, declaratio, facundia). Spec. 2) est artium peritia Exod. XXXVI, 1. Cf. בִּין no. 3.

gentia spec. pro artium peritia, de artibus indicandi facultate, *Kennerschaft*). 1 Par. XIII, 32: בִּין קָצְבָּה temporis rationum periti (cf. Esth. I, 13).

בִּין f. chald. id. Dan. II, 21. (In Targg. נְגִידָה, it. נְגִידָה, אַדְנִירָה, syr. ئَنْجِيدَه).

בִּין (intelligens, prudens) N. pr. duorum regum canaaniticorum urbis Hazor, quorum alter a Josua fuisse est (Jos. XI, 1 sq.), alter post viginti annorum imperium in Israelites a Debora cum Baraco perdomitus (Iud. IV, 2 sq. Ps. LXXXIII, 10).

בִּין pl. בִּינִים 2 Par. XXXV, 3 Chethibh. Redundat intelligentias i. e. intelligentes, sed linguae usus flatgit id quod in margine legitur: בִּינִים.

בִּין m. intelligentia i. q. בִּבְנָה. Hos. XIII, 2: fecerunt idola בִּבְנָה pro intelligentia sua i. e. pro libitu suo. Vett. intpp. ad sui similitudinem, qs. בִּבְנָה sit i. q. בִּבְנָה, idque etiam Kimchi placet.

בִּין f. 1) i. q. בִּגְדָּה no. 2 intelligentia (*Einsicht, Verstand*). Iungitur syn. בִּבְנָה Prov. XXI, 30. 1 Reg. VII, 14, בִּגְדָּה Prov. II, 6, בִּבְנָה Job. XII, 13, et tribuitum tum hominibus, tum Deo creatori Prov. III, 19. Ps. CXLVI, 5. Jes. XL, 28. Jer. X, 12. בִּגְדָּה in vir intelligens Prov. XV, 21. XVII, 27. Nonnumquam in Plur. ut nostr. *Einsichten*. Ps. LXXXVIII, 72. Jes. XL, 14. בִּגְדָּה Prov. XI, 12, בִּגְדָּה בְּנֵי בְּנֵי חַדָּה XXVIII, 16. Fortissimi sermones intelligentes Ps. X, IX, 4. Job. XXXII, 11: אֲזַנְתָּם תְּבִנְתָּם animum attendi ad sermones vestros intelligentes (iisi h. l. conferendum arab. قَدْرَةُ argumentum, demonstratio, declaratio, facundia). Spec. 2) est artium peritia Exod. XXXVI, 1. Cf. בִּגְדָּה no. 3.

בִּין (fort. בִּבְנָה) Job. XXVI, 12 Chethibh i. q. בִּבְנָה in Keri. Nescio tamen an illa scriptura, utpote grammaticis rationibus minus conveniens, vitiosa sit, tex-tuque restituendum quod nunc in margine legitur.

בִּין orum v. בִּבְנָה.

בִּין v. rad. בִּרְכָּה p. 176.

בִּירה f. sequioris Hebraismi vox 1) arx, castellum, regia. (Vide infra chald. et syr. Modo semiticum est vocabulum, ortum esse potest ex בִּירָה fortis, munita, vel, quod alii placet, בִּירָה, a rad. aeth. מְלָא: sedit, unde מְלָא: solium, tribunal, et مְלָא: solium, tribunal, metropolis, qs. sedes regia. Fortasse tamen persicæ illud originis est, cf. pers. بَارُو baru arx, murus, castellum,

sanser, *bura*, *buri*, *pur* id. et graecum *βίρης*; ap. Alex., Josephum, aliasque V. T. græcos interpres, quid posteriori tamen Hieron, ad Ps. XLV, 10 et Schol. ad Alex. Ps. CXXI, 7 ab hebreo et syro *חַרְבָּה*, *חַרְבָּה* derivant. V. Lxx, ad LXN, intpp. et Steph. thes. Ling. gr. 1, 2 p. 212 Lond.). Creberimne dicitur *חַרְבָּה* *סְעִירָה* *Susan regia*, neque tantum de arce regia, Memnonia dicta (Herod. 5, 53) Neh. I, 1. Esth. I, 2. II, 3. VIII, 15. Dan. VIII, 2, sed etiam de tota m̄be adiacente Esth. I, 5. II, 5. VIII, 14. IX, 6. 11. 12 (cf. Esr. VI, 2), quæ alibi acerrimus *חַרְבָּה* vocatur (Esth. III, 15. VIII, 15). Ubi de Hierosolymis agitur, intelliguntur *ax templi* (Neh. II, 8: *חַרְבָּה* *מִתְּבֵנָה* *חַרְבָּה*, cf. VII, 2: *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *חַרְבָּה*), in septentrionali eius parte, ac teste quidem Josepho (Arch. 15, 11 §. 4) ab Hasmonaeis extracta, postea ab Herode magis etiam munita et *ax Antonia* dicta. Antiquiores tamen eius origines fuisse, e Nhemiae I, I. c. c. recte colligitur. — 2) *templum*, de templo Hierosolymitano 1 Par. XXIX, 1. 19.

חַרְבָּה chald. f. emphat. *חַרְבָּה* id. *arx, regia*, Esr. VI, 2 de Egbatanis. (Syr. *חַרְבָּה*).

חַרְבָּה f. bis in Plur. *חַרְבָּה* *арces, castella*. 2 Par. XVII, 12. XXVII, 4. Cf. de natura huius terminations *Lehrgeb.* 516 not. In Targg. *חַרְבָּה*, *חַרְבָּה*, *חַרְבָּה* saepe pro hebreo *חַרְבָּה* palatia.

חַרְבָּה rad. inuisit. i. q. *חַרְבָּה* *flevit, lacrimavit*. Arab. *خَرْبَة* *parum lactis dedit camela, pr. roravit, guttatum fudit lac*. Vide Scheld. spec. Dschauhar. p. 29.

חַרְבָּה 1) *fletus, ploratio*, arab. *خَرْبَة*. *חַרְבָּה* *vallis fletus* s. ciulationis, *Jammerthal*, n. pr. vallis in Palæstina quamcumque ob rationem ita vocatae, cùsque probabiliter tristis et sterilis. (LXX *καλὸς τὸν κλαυθμῶνος*. Vulg. vallis lacrimarum. Targ. vallis Gehennæ sc. ubi flent et dentibus frendunt). Itymo eius alluditur Ps. LXXXIV, 7: *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *transcurrentes vallem ciulationis* *hanc fontibus irriganam reddunt peregrinatores sacri, et similes huius generis allusiones*

Micha cap. 1. Eiusdem nominis vallem, *وَادِي اَبْنَتْ* *vallis fletus* dictam, in vicinia montis Sinai, memorat Burckhardtus (itin. Syriæ p. 767 ed. germ.). Nonnulli interpres *vallem fletus* de quavis valle luctuosa intelligent: sed certam quandam vallem significari, et *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* nominis proprii naturam induisse, arguit articularis nominis recto praefixus (*Lehrgeb.* §. 166, 3 a). Contra statuere possit, vallem nostram (aque ad Sinaicam illam) proprie ab arboribus *Baca* dictis nomen habuisse, et nihilominus h. l. primariae *fleti* significationi allusum esse (v. no. 2), quasi germanice dixeris: *und zögen sie durch die Threnenweiden, sie verbreiteten Freude und Segeen darin*.

2) Plur. *חַרְבָּה* 2 Sam. V, 23. 24. 1 Par. XIV, 13. 15, *arbor* quadam à *lacrimando* dicta. Vix dubium est, auctore Celsius (Hierob. 1, 535—510) arborem intelligi *חַרְבָּה* dictam, balsamiferac similem, fructu tamen maiore et rotundiore foliisque longioribus dignoscendam, ex quibus resectis *lacrima alba*, calida et acris distillat, quanque pariter atque balsamiferam, non prope Meccam tantum, sed etiam in Judaea antiquitus provenisse, probable est. Aqu. ap. Sam. et LXX in Par., Vulg. utrobique *pyros* redundit. Hebrei interpres *imiperos*, Targg. *arbores* in universum. Sed illud praestat.

חַרְבָּה fut. *חַרְבָּה* convers. *חַרְבָּה* *flevit*. (Ita in omnibus linguis dialectisque cognatis, ut chald. syr. sam. nasor. arab. acthiop. melit.). Usurpat tam de pnero vagiente Exod. II, 6, quam de viro lacrimas fundente Gen. XLIII, 3. 2 Sam. XIX, 2, saepissime de populo in publicis calamitatibus lamentante Num. XI, 10. XXV, 6. 2 Sam. XV, 23. Jes. XXX, 19, spec. de poenitentibus, supplicibus et publico luctu Esr. X, 1. Zach. VII, 3 (coll. 5). Iudd. XX, 26. Constr. c. ace. et valet *flefuit*, *luxit* aliquem, maxime mortuum. Gen. XXIII, 2. XXXVII, 35. L, 3. Lev. X, 6. Deut. XXI, 13, it. sequ. *חַרְבָּה* personæ vel rei, quam deploramus, lugentes Thren. I, 16. Iudd. XI, 37: *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *deplorabo acetatem meam virginem* sc. tam mature devovendam; sequ. § 2 2 Sam. I, 24. Ezech. XXVII, 31 et § Jer. XXII, 10. Job. XXX, 25. — *חַרְבָּה* sequ. *חַרְבָּה* praeterea valet: lamentatus est *adversus aliquem, lamentando adiit* cum Num. XI, 13. Iudd. XIV, 16; et *flevit super aliquo* i. e. in amplexu eius, lacrimis cum rigans. Gen. XLV, 15: *osculatus est fratres suos* *חַרְבָּה* *חַרְבָּה* *et lacrimis eos rigarit*. L, 1.

Pi. *flefuit*, *luxit* mortuum Jer. XXXI, 15. Ezech. VIII, 14.

חַרְבָּה m. *fletus* Esr. X, 1.

חַרְבָּה in Pausa, e. Suff. *חַרְבָּה* m. 1) id. (Syr. *חַרְבָּה*) Gen. XLV, 2. Jes. XV, 3. XXII, 4 ect. Spec. de luctu Deut. XXXIV, 8. *חַרְבָּה* *בְּבִדְרוֹן* ciulationem magnum edidit 2 Sam. XIII, 36. Jes. XXXVIII, 3. *חַרְבָּה* *בְּבִידְרוֹן* *lacrimatio aquæ in metallifodinis* Job. XXVIII, 11. Ita *flore pro rorare, stillare* ap. Lucret. I, 350, *διάφενος lacrima* de guttis, quæ ex plantis emanant (cf. *חַרְבָּה*). Cf. *חַרְבָּה* et *חַרְבָּה* putens flens i. e. rorans, *tenui aqua* praeditus (Schult. ad h. l.).

חַרְבָּה (flentes) n. pr. loci prope Gilgal. Iudd. II, 1. 5.

חַרְבָּה f. *fletus, luctus*. Gen. XXXV, 8: *אֶל-חַרְבָּה* *אֶל-חַרְבָּה* *luctus*. Cod. Sam. *אֶל-חַרְבָּה*, cf. L, 4.

בְּכִיה f. id. Gen. L, 4.

rad. in Kal insusit pr. *maturus*, *tempestivus*
fruit, *mature* et *tempestive* aliquid fecit, ita quidem ut
 reliquos praeverteret, *primus* *fruit*, *venit*, fecit aliquid.
 Refertur 1) ad diem, inde **בְּקָרֶב** mane surrexit, mane ali-
 quid fecit, med. E. properavit, **בְּקָרֶב** et **בְּקָרֶב** matutinum
 tempus, **בְּקָרֶב** **בְּקָרֶב** mane, cf. vicinum **בְּקָרֶב**; 2) ad annum
 eiusque proventuum: **בְּקָרֶב** primitiae, **בְּקָרֶב** lieus prac-
 cox, **בְּקָרֶב** f. **בְּקָרֶב** palua praecox, omnis fructus praecox,
בְּקָרֶב fructus praecox (v. Iiar. p. 8 de Sacy), **בְּקָרֶב** et
בְּקָרֶב prima pluvia, syr. **בְּקָרֶב** proventum acceleravit
 arbor, **בְּקָרֶב** VIII. primos fructus accepit et dedit. 3) ad
 tempus vitae, maxime partum, **בְּקָרֶב** primogenitus,
בְּקָרֶב et **בְּקָרֶב** virgo, femina primipara, **בְּקָרֶב** camelus
 invicens.

Pi. 1) *fructus praecoces tulit arbor.* Ezech. XLVII,
12, cf. Kal no. 2. 2) *primogenitum fecit, primogeniturae
ius dedit alicui.* Deut. XXI, 16.

Pu. natu maximus, primogenitus fuit Lev. XXVII, 26.

Hiph. part. נִבְרֵה *primipara*. Jer. IV, 31.

רְכָב *camelus invencus*, isque tamen clitellis ferendis idoneus (cf. שַׁר et צַבָּל). Plur. constr. בְּכָרִי Jes. LX, 6.

Respondet arab. ^{بَعْضُ} *camelus iuvenis*, quod Grammatici idem valere observant, quod ^{كَوْكَيْنَ} adolescens in homine. Vide Firuzab., Damirium et Abnabidam ap. Bochart. Hieroz. t. p. 82 sq. Adde Schol. ad Caab ben Zohier 32, et Suschium ad Amru Moall. 19, ubi verba, quibus Arabes varias camelorum actates significant, comparantur cum verbis, quibus hominum actates designantur. De camelo iam elictillario, sed ob actatis viacem veloce frenique impa-

Esræ est sententia). Minus accurate Vulg. *dromedarii*, Chald. ܪܼܻܻܻ id. coll. arab. ݢܻܻܻܻ camelns albus et præstans. Non enim species, sed actas camelii significatur.

בָּרֶךְ (appell. i. q. בָּרֶךְ camelus iuvencus, vel iuvenis coll. בָּרֶךְvirgo) n. pr. 1) filii Ephraimi Num. XXVI, 55. Nom. gent. est בָּרֶךְ ibid. 2) filii Benjamini. Gen. XLVI, 21. 1 Par. VII, 6.

بَرْهَة f. *camela invena*, eaque coitus appetens
Jer. II, 23. V. بَرْهَةٌ Jud. b. K. interpretatur: كَبُرَةٌ حَمِيمَةٌ
وَعِيْدَةٌ فَحِيلَةٌ مِنْ النَّوْفِ
Nam intelligunt.

בָּנָרִי (*iuvenilis* vel *virgineus*, cf. ^{אַנְגָּלָה} *virgo*) n. pr. Benjaminiitae cuiusdam 2 Sam. XX, 1.

בָּכֹר, nonnisi in Plur. בָּכְרוּת primitiae fructuum frugumque, primi fructus ex agro arboribusque suscepti. Num. XIII, 20: בָּכְרֵי נֶגֶד יְמִינֵיכֶם tempus erat uarum primum maturescutum. (Cod. Sam. v. בָּכְרָה no. 1). Maxime de primitis Deo ostendit Levit. II, 14. XXIII, 17. Nehem. X, 36. Nonnumquam additur אֲשֶׁר בָּכְרָה Exod. XXIII, 19: רַא שֵׁנְיָה בָּכְרָה primitias fructuum, qui primum maturerant, offere in aede Domini. XXXIV, 26. Ezech. XLIV, 30. בָּכְרָה panis e frugum primitis coccis. Lev. XXIII, 20. 2 Reg. IV, 42. יוֹם הַבָּכְרָה dies primitariani, de festo pentecostes Num. XXVIII, 26, cf. Exod. XXIII, 16. XXXIV, 22. (McLit. bekir primaie uvae, syr. בָּקָר praecox).

בָּכְרָה f. *sicus praecox*, et propterea in delicis habita Mich. VII, 1. Hos. IX, 10. Jes. XXVIII, 4. Solent enim nonnumquam favente solo solisque calore siccus iam circa solstitium aestivum maturessere, cum vulgo messis carum mensie denum Augusto sit. (In Mauritania hodie يَابْرُوْبْ يَابْرُوْبْ bûkr teste Horst. Beschr. v. Marokos 304, 8; boccoré teste SHAW in Travels p. 144. 342. I, 293 Vers. gall., hispan. *Albacora*).

בְּבוֹרָה id. Plur. הַנִּזְבְּדָה בְּבוֹרָה Jer. XXIV, 2.

fratrum (ברְּנֵי בָּנָה primogenitus inter filios tuos Exod. XXII, 28. XXXIV, 20), quam patris, ut ברְּנֵי בָּנָה primogenitus Israelis Num. I, 20. Opp. ברְּנֵי בָּנָה natu minimus Gen. XLIII, 33. Dent. XXXIII, 17 in landibus Josephit: וְלֹא בְּנֵי בָּנָה quod ad primogenitum bovis eius attinet, huic gloria (cf. בְּנֵי בָּנָה Deut. XV, 19. XVIII, 17). Intelligendus est Josua e tribu Ephraimi oriumdus. Exod. IV, 22: בְּנֵי בָּנָה filius meus natu maximus est Israël i. e. prae ceteris carus. — Cum filius natu maximus variis modis reliquis anteficeretur (v. בְּנֵי בָּנָה no. 2), בְּנֵי בָּנָה 2) metaph. dicitur de qualibet re in uno genere praecipua et primaria. Ita Job. XVIII, 13: בְּנֵי בָּנָה mortis filius primogenitus i. e. recte observante R. Levi: בְּנֵי בָּנָה maximus inter morbos letiferos. Morbus enim ex Hebraismo apte filius mortis poterat vocari, tanquam precursor eius et satelles, ut apud Arabes בְּנֵי בָּנָה filiae fati s. mortis non de sagittis tantum dicitur, sed etiam de febribus mortiferis: morbus autem atrocissimus ligurare primogenitus fratrum appellatur. (Alii mortem horrendam interpretantur, qs. בְּנֵי בָּנָה dictum sit pro בְּנֵי בָּנָה: Grotius patredinem intelligit, ut quae mortem proxime subsequatur). Jes. XIV, 30: בְּנֵי בָּנָה primogeniti tenuum i. e. pauperum, pauperium q. d. praecipui inter filios pauperum i. e. inter pauperes (cf. בְּנֵי בָּנָה). Vide LXX et Targ. Sine metaphora interpretari possit: primogeniti miserae huius aetatis, v. Comment. ad h. l. — In fem. de filia natu maxima celebratur בְּנֵי בָּנָה q. v.

ברְּנֵה, בָּנָה f. 1) adj. *primogenita, primogenitum.* Plur. *primi partus proles*, de hominibus Neh. X, 57, de foetu bestiarum Gen. IV, 4. Deut. XII, 6. 17. XIV, 23. — 2) *primogenitura.* Gen. XLIII, 33. Opp. בְּנֵי בָּנָה. בְּנֵה, בְּנֵה ius primogeniturae s. natu maximorum. Deut. XXI, 17. De codem ellipt. dicitur Gen. XXV, 31. 34. XXVII, 36. (Syr. בְּנֵי בָּנָה id.).

ברְּנֵה (primi partus proles, formae בְּנֵה, בְּנֵה) n. pr. viri ē maioribus Sauli. 1 Sam. IX, 1.

ברְּנֵה i. q. בְּנֵה Gen. XLIII, 33 cod. Sam. Forma est ad Samaritanismum dellectens, v. בְּנֵה no. 1. Hinc

ברְּנֵה adj. fenn. *primogenita* Gen. XIX, 51. XXIX, 26. 1 Sam. XIV, 19. Respondet masc. בְּנֵה, v. arab. بَنْوَة f. بَنْوَة palma praecox, fructus quilibet praecox.

ברְּנוֹן (sec. Simon. i. q. בְּנֵה primogenitus est illa) n. pr. viri ex posteris Sauli 1 Par. VIII, 38. IX, 44.

ברְּלֵל chald. cor v. rad. בְּלֵל.

ברְּלֵל Belus v. rad. בְּלֵל.

ברְּלֵל chald. v. בְּלֵל.

ברְּלֵל v. rad. בְּלֵל.

ברְּלֵל in Kal inusit. arab. بل ليل nituit, fuit aurora.

V. risit, hilaris fuit, a vultu nitido, Har. 5 p. 106 Schult. de Sacy ad Har. VII, p. 71. بل نور وجه vultu hilaris, v. Schult. Origg. hebr. lib. 1. cap. 1, ubi etiam Rabbinorum veterumque interpretatione de hac radice sententiae, eaque valde ambiguae, examinantur.

Hiph. 1) effulgere s. subito oriri iussit. Amos V, 9: בְּלֵל צָהָב בְּלֵל צָהָב effulgere s. subito oriri iubens *vastationem super potentes* i. e. subito iis immittens. Metaphora petita est ab aurora subito et velociter se dilundente, cf. Joel II, 2. (Aqui Hieron. διάδωρος, qui subridet, ex iusti loquendi Arabum et fortasse etiam Hebraeorum. Chald. et Kimchi: corroborans *vastatorem in robustum*, hanc enim corroborandi potestatem radici nostrae tribunt Rabbini, conjectura ex exemplis no. 2 ducta. Coccojns, Hottingerus al. adhibent arab. بلغ Conj. IV. pervenire iussit, adduxit, sed hoc respondeat hebreo בְּלֵל). — 2) intrans. exhilaratus est. Ps. XXXIX, 14: בְּלֵל רַגְלֵי קָרְבָּן בְּלֵל vultum tuum iratum averti a me, ut exhilarer i. e. recreem me. Bene LX. האז מות, הַנְּאַמְּנָת. Abulw. خف عَيْ حَتَّى أَنْقُرَى قَلِيلًا. teva me, ut corroborer paulisper. Job. IX, 27. X, 20.

ברְּלֵל (ortus aurorae, exhilaratio) n. pr. sacerdotis cum Scribabele ex exilio reducis Neh. XII, 5. 18. 1 Par. XXIV, 14, quod Neh. X, 9 בְּלֵל scribitur.

ברְּלֵל f. exhilaratio, recreatio a dolore. Jer. VIII, 18 FORMA huius nominis, exemplo plane simili carens et propterea a libraria sollicitata (v. lect. variet.) proprie denominativa est a part. Hiph. בְּלֵל, ut ab הרבל. Cf. Lehrgeb. p. 514, ubi hoc exemplum addi potest.

ברְּלֵל rad. innisit. Arab. بل ليل substitut, firmiter haesit in loco suo, pugnauit pro eo.

ברְּלֵל n. pr. *Bildadus*, Suchactus, Jobi amicus et in disputando adversarius secundus. Job. II, 11. VIII, 1. XVIII, 1. XXV, 1. Appellative sec. Ilgenium (de natura Jobi ect. p. 216) strenuus propagulator, qui de loco cedere non vult.

ברְּלֵל rad. in Kal inusit., cui vicina est בְּלֵל (cf. בְּלֵל et בְּלֵל). Probabiliter ea *trepidandi et timiditatis* potestatem habebat, a qua haud procul abest arab. بل ليل

imbecillus, verecundus (pr. timidus), stultus fuit, אֶבֶל ^{אֶבֶל}
insipiens, socios. (Cf. אֲחָת et קָהָת).

Pt. בְּלֵבָב part. plur. בְּלֵבָבִים terruit, absterruit, animalium alicuius percutit frigidaque Ies. IV, 4 Chethibh. In Keri est בְּלֵבָב, quod idem valet, v. בְּלֵבָב. (Syr. بَلْبَدْ quadril. terrut, بَلْبَدْ stupor, ecstasis, zabid. v. Norberg. Lexid. p. 19, melit. *belleh* obstupefecit, animalium confudit, *t'bellah* obstupefuit, cf. etiam aeth. οὐλή: *velox*).

בְּלֵבָב f. in Sing. semel Ies. XVII, 14, saepius in Plur. בְּלֵבָב constr. בְּלֵבָב 1) *terror, terrores*. Iob. XVIII, 11. XXIV, 17. XXVII, 20. XVIII, 14: בְּלֵבָבִים בְּלֵבָבִים persecutur eum instar regis s. ducis bellum terroris. 1) h. l. comparationi inservit, ut XXXIX, 16 (19), cf. XV, 24: בְּלֵבָבִים בְּלֵבָבִים קָרְבָּהָה, et XXVII, 20: בְּלֵבָבִים כְּבָנָתָה מִזְמָרָתָה. Male vulgo see. Chald. deduces eum s. deducetur ad regem terrorum (בְּלֵבָבִים נְסָעָתָה) i. e. inferni regem, cuius personae antem in Hebraismo certa vestigia desunt. — 2) *subita perniciens* cf. בְּלֵבָב no. 2. Ps. LXIII, 19: בְּלֵבָבִים בְּלֵבָבִים subita pernicie persecuntur, Ezech. XXVI, 21: בְּלֵבָבִים בְּלֵבָבִים תְּהִרְתָּהָה. LXX. ἀπολέλειν σε δύσω, καὶ οὐκ ὑπάρχει εἰ. Vulg. in nihilum redigam te. XXVII, 36. XXVIII, 19. In sing. Ies. XVII, 14.

בְּלֵבָב (fort. verecundia, imbecillitas v. בְּלֵבָב in Kal) n. pr. f. 1) serva Rahelis, Jacobi pellex, ex qua Damnum et Naphthali suscepit Gen. XXX, 3 sq. XXXV, 22. 2) oppidum Simeonitarum 1 Paralip. IV, 29, alibi בְּלֵבָב scriptum (Jos. XIX, 3), nec non בְּלֵבָב, v. Relandi Palaeast. p. 609.

בְּלֵבָב (fort. verecundus) n. pr. 1) viri ex posteris Seiri Gen. XXXVI, 27. 1 Par. I, 42. 2) viri in stemmate Benjaminitarum 1 Par. VII, 10.

בְּלֵבָב fut. בְּלֵבָב 1) usu et vetustate attritus est, de vestibus calceisquis Jos. IX, 13. Neh. IX, 21, et in constructione praeagnante בְּלֵבָב attrita et dilacerata a me decidit (vestis) Deut. VIII, 4. XXIX, 4. (Arab. بلل) pr. trivit, inde exploravit, tentavit, quod sit inter digitos vel ad lapidem Lydium terendo, cf. בְּלֵבָב, med. Kesr.usu attrita est, veteravit vestis. Conj. II. attrivit. Syr. בְּלֵבָב, chald. بلب, sam. בְּלֵבָב i. q. hebr.). V. בְּלֵבָב, בְּלֵבָב. Transfertur ad terram ecclesie vestis veterascentis ad instar perituros Ies. L, 9. Li, 6. Ps. Cl, 27.

2) de hominibus usurpatum marciit, absunitus, confessus est, ut morbo, senio, curis. Iob. XIII, 28: אֲגַדְּתָה בְּלֵבָב et hic (δειπνώσ) pro ego) instar putredinis

(vel carici) marcit. Gen. XVIII, 12 de Sara: אֲחָרָיו בְּלֵבָב postquam senio confecta sum. Ps. XXXII, 3: בְּלֵבָב קָצֵב marcebant s. contabescabant ossa mea. (Cf. פְּלִי curavit, pr. curis attritus, confessus est, פְּלִי curis confessus, פְּלִי, פְּלִי, פְּלִי curat, consumens vit. Tim. 2, 508 Mang. consument ossa sc. putredine v. poët. ap. J. W. Schroeder ad Ps. X p. 72. Aeth. ΠΑΡ: scenuit, consenuit, ΠΑΡ: vetus, vetustus).

3) ad nihilum redactus est, unde בְּלֵבָב, פְּלִי, פְּלִי nihil, non.

Pl. 1) attrivit, deinde absunits, consumsits. Thren. III, 4: בְּלֵבָב attrivit carnem eumque meani. Ps. XLIX, 15. Jes. LXV, 22: בְּלֵבָב רֹאשֵׁת וּבְלֵבָב opus manuum suarum consumunt electi mei i. e. labore partis ipsi fruenter. Refertur ad tempus, ut lat. tempus terere, vitam terere, τρίβειν βίον. Iob. XXI, 13: בְּלֵבָב בְּלֵבָב בְּלֵבָב consumunt, traducent (Complexus codd. بلب بلب بلب consumunt, ad finem perdunt, ut contra Job. XXXVI, 11 pr. بلب بلب بلب libri mss. et editi dant بلب. Cf. etiam variet. lect. Ies. X, 25). — 2) afflixit, vexavit 1 Par. XVII, 9. (Arab. بلب Cor. 68, 17. IV. Exod. V, 22. Num. XI, 11 Saad. pro hebr. עַלְבָב, VIII. in calamitatatem incidit Cor. 2, 118. 4, 5, פְּלִי et פְּלִי aeronuma, afflictio, calamitas). Cf. chald. بلب.

בְּלֵבָב i. q. hebr. et saepe in Targg. Pa. attrivit pro afflxit, vexavit Dan. VII, 25. Cf. hebr. Pi. no. 2.

בְּלֵבָב 1) nihilum, nihil (v. Kal no. 3). Ps. XVII, 3:explora me אֲגַדְּתָה בְּלֵבָב nihil mali invenies. Al. non inventies sc. mali quidquam. — 2) non i. q. بلب, sed poët. Imaginatur pract. Ps. XI, 11. XXI, 3 et futuro Ps. X, 4. 6. XLIX, 13. Prov. X, 30. Jes. XXVI, 14 ect. — 3) nondum pro vix Jes. XL, 24 (cf. 2 Reg. XX, 4). — 4) ne i. q. بلب, sed tantum in sermone poët. Scqn. fut. Ps. X, 18. LXVIII, 44. XCIII, 1. Jes. XIV, 21 ect.

בלב chald. m. cor Dan. VI, 15: תְּהִרְתָּהָה בְּלֵבָב proposuit sibi, scravare Danielem. In Targg. hoc ve. non inventur, sed Syri frequentant بلب cor, animus, mens, Arabes بلب. Et hoc quidem dictum est pro بلب a Conj.

III. curare, 'cura, hinc animus, qui curis agitatur. De Sacy ad Har. 9, p. 81: البال عن الذي يبال به أي بهم له والبالي القلب أيضًا. Vide rad. no. 2.

בְּלֵבָב (comp. ex بلب et بلب prosthetic) 1) pr. adv. negandi simulque affirmandi contrarium: immo, immo

vero. (Arab. **وَرَى** *quān immo* Cor. 2, 110, 11, 29, 75, 5).
1 Reg. I, 43: *immo vero Salomonem Davides regem creavit*, minime lactum nuntium alfero, sed contra id quod noluius evenit. Est itam asseverantis post dubia alienius Gen. XVII, 19: *immo vero Sara uxor tua pariet tibi filium* i.e. nihil tibi est dubitandum, certo enim, quod dixi, eventum habebit; et in vulgari lingua usu afflantis ab initio sermonis: *profecto, certo* Gen. XI, 11, 21, 2 Sam. XIV, 5, 2 Reg. IV, 14. LXX. *rāi*. Chald. **وَسِعْدَةٌ**. (Arab. **وَرَى** *immo vero* Cor. 2, 75, de Sacy gramm. p. 378).

2) in seqniore Hebraismo adversative: *sed*, *at vero*
2 Par. I, 4. LXIX, 3. LXXXIII, 17. Dan. X, 7. 21. Esr.
X, 13. LXIX. *אֲלֹת* *שָׁבֵךְ*. Cf. *שָׁבֵךְ*, *שָׁבֵךְ*, *שָׁבֵךְ*,
in quibus itidem asseverandi et adversandi vis coniuncta
est. (Arab. *سَدْ* sed Cor. 2, 82).

נִזְבֵּן, adj. f. **נִזְבֵּן** *usu et vestitudo attritus, de vestibus, sacris, utribus calcis* Jos. IN. 4, 5. Translate de muliere moeccha: **נִזְבֵּן נִזְבֵּן** *adulterii detrita, effixa* Ezech. XXVII. 43.

רְבָבֵד chald. tributi quaedam species, prob. in res consumendas imposita, nostr. *Consumtionssteuer*. Accise Esr. IV, 15. 20. VII, 24. Ininguitur voce. רְבָבֵד vestigial, et רְבָבֵד fort. tributum ex dominibus fundisque (*Grandsteuer*). Rabbini et Vers. hebr. *exactionem capitum* intelligent, רְבָבֵד רְבָבֵד.

אֲלָלֶב non nisi in plur. constr. **אֲלָלֶבֶת** Jer. XXXVIII,
12 et contr. **אֲלָלֶבֶת** ibid. comm. 11. *vestitum detritarum
panni laceri.* Syr. **לְקַדֵּס**, chald. **נְזִזָּה** id. ibid. Talmud.
אֲלָלֶבֶת *vestis detrita.* J. b. K. **לְקַדֵּסָה.**

۱) subst. *consumtio*, *interitus*. Jes. XXXVIII, ۱۷ (cf. arab. **بُلْجَى** *consumtio*, *abolitio vit.* Tim. 2, 508 Mang.).

2) adv. negandi i. q. **82.** Ingitur verbis et nominibus. Gen. XXII, 20. 2 Sam. I, 21. Hos. VII, 8. VIII, 7. Jes. XIV, 6. XXXII, 19. Job. XL, 18. Ps. LXIX, 4.

3) pro **רְבָבָה** sine, non nisi in sermone poet. Iob, VIII,
11; **רְבָבָה** sine aquis. XXIV, 10. XXII, 59. XXVII,
9. XXXIV, 6. Ps. LIX, 5. Arcte inguit sequenti nomine,
pa. eiter atque **רְבָבָה** Iob. XXX, 8: **רְבָבָה** **רְבָבָה** **סִלְוִינָה** nomine
pa. eiter atque **רְבָבָה** i. e. homini in honesti, infamis,

Cum Praep. a) נִזְבֵּן i. q. נִזְבֵּן sine. נִזְבֵּן נִזְבֵּן imprudenter Deut. IV, 12. נִזְבֵּן, 4. Jos. XX, 5. (Vers. Sam. נִזְבֵּן). Inopinato Job. XXXV, 16. XXXVI, 12. Cf. נִזְבֵּן no. 2.

b) יְמִינֵּי id. Job, XXXVIII, 41: יְמִינָה - יְמִינֵּי sine cibo. XLI, 25. Jes. V, 14.

(cf. יְהוָה prepter). Sequ. insin. Dent. IX, 28: יְהוָה יְהוָה quia non poterat Jehovah. Jes. V, 13: יְהוָה יְהוָה quia non sapit.

Seqn. participio *quia nemo*. Thren. I, 4: *viae Sionis lugent*, בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ *quia nemo venit ad festum*. Nonnunquam pleon. בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ 2 Reg. I, 3: בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ *an eo quod non sit deus in Israele?* Vers. 6, 16 Exod. XIV, 11. (Syr.) فَلَمْ يَكُنْ إِلَهٌ مُّنْهَدٌ إِلَّا مَا كَانَ إِلَهٌ لِّلْعَالَمِينَ *eo quod non est 2 Reg. I, c., sine Schaf. Lex. Sam. §233 id.). β) ita ut non. Job. XVIII, 15: בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ *habitatio (terror) in tentorio eius, ita ut non amplius eius sit i. e. terror occupat tentorium eius, et impinguus inde devovet.* Deut. XXVIII, 55. Seqn. part. ita ut nemo. בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ ita ut nemo habebit. Jer. II, 15. IX, 10, 11, cf. Ezech. XIV, 15. Zeph. III, 6. Job. IV, 20. Seqn. בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ (stet Conimmo) et pleon. §§ Eccl. III, 11: בְּבָשָׂר קַדְשֶׁךָ נִכְנָא לְבָשָׂר קַדְשֶׁךָ *ne inviaiat homo.* Cf. syr. فَلَمْ يَكُنْ إِلَهٌ مُّنْهَدٌ إِلَّا مَا كَانَ إِلَهٌ لِّلْعَالَمِينَ 2 Reg. I, 3 Pesch. γ) sine idque pro *quia non est* (cf. litt. α) Job. XXIV, 7-8. Hos. IV, 6. Ezech. XXXVII, 5, et *cum non sit, ubi non est* Job. VI, 6. XXIII, 19.*

d) נְאָזֶן וְעַזְבֵּן dum non est, quandomus Ps. LXXII,
7. Mal. III. 10. et effundam robis benedictionem נְאָזֶן
וְעַזְבֵּן usque dum mili non satis suppetit s. quandom habebos,
quod effundam i. e. semper, quandomquidem Beo immor-
bendi copia deicit. Cf. נְאָזֶן וְעַזְבֵּן.

e) *quod non*, sequ. Pract. Gen. XXXI, 20.

בְּלִזְבָּחַ comp. ex **בְּלִזְבָּחַ** et **בְּלִזְבָּחַ** i. q. **בְּלִזְבָּחַ** non **נִזְבָּחַ** **nihil.** Job. XXVI, 7. Ita certe LXX. Vulg. Syr. Chald. neque andiendi videntur interpp. hebrei. qui **בְּלִזְבָּחַ** frenum, fibulam interpretantur, rad. **בְּלִזְבָּחַ**.

לְבָנֵי (comp. ex **לֹא** non, sine et **לְבָנָה** commodum, utilitas, coll. **לְבָנָה** utilis fuit, et arab. **وَعْدٌ** i. q.

nobilis, princeps; neque vero auctore Fischero
in proflusso de vers. gr. p. 93 a נָבִל et נָבֵל ingenuo, qs. ingi-
impunitia, contumacia) pr. *inutilitas, ignobilitas*: quod
inutilis, nullus frugis est (cf. arab. غَيْرٌ مُّنْفِعٌ inutilis,
nullius frugis, vilis). Hamas 500 Schmidt, vñt. Tim. 2, 11(6).
Inde 1) *nequitia, citoletas*. נְקַוְתָּה שָׁמֶן homo nequam
1 Sam. XXV, 25. NXXN, 22. 2 Sam. XX, 1. Prov. XVI,
27. נְקַוְתָּה שָׁמֶן Prov. VI, 12. Cf. נְקַוְתָּה שָׁמֶן 1 Sam. XXV,
17. id. Phil. saepet נְקַוְתָּה שָׁמֶן 1 Sam. II, 12. X, 27.
et נְקַוְתָּה שָׁמֶן נְקַוְתָּה שָׁמֶן Deut. XIII, 11. Iudd.
XIX, 22. NXX, 15. 1 Reg. XXI, 16. 18. נְקַוְתָּה שָׁמֶן mulier
nequam 1 Sam. 1, 16. נְקַוְתָּה שָׁמֶן testis improbus Prov.
XIX, 28. נְקַוְתָּה שָׁמֶן res abiecta, tumpis Ps. XLII, 9. CI,
3, cf. Deut. XV, 9: נְקַוְתָּה שָׁמֶן נְקַדְתָּה שָׁמֶן, ne obo-
riatur in animo tuo cogitatio iniuria. E vett. Versus, LXX
plerumque reddunt παράνομος, λογιός, semel λασθίς Indr.
XX, 13, abstr. λαθόματα, δομάτα, ἀποστασία. Aqu. ἀπο-
στασία, ἀποστάτας. Targ. אֲנָשִׁים רָבֶּה, אֲנָשִׁים, syr. بَشَرٌ,
Saad, קָרְבָּן impius.

2) *pernicious, exitium.* Nah. I, 11: **בְּעֵבֶד** וְעַמִּים qui
B. d.

*perniciem meditabatur. Ps. XVIII, 5: וְיַעֲשֵׂה תְּבִלָּתָךְ וְיַעֲשֵׂה
torrentes exitii perterrebant me. Metaphora a Iusti-
bus petita sacris scriptoribus satis familiaris. (LXX
reddunt γένεσις ὥρας, hostesque impios torrentium
instar irruentes intelligent. E recentioribus J. D. Michaë-
lis ad Lowthum de sacra poësi p. 201, cinque sequaces
לְבָנָה h. l. *infernum* interpretataur, qs. minime altum, et
oreo ad exemplum Graecorum et Aegyptiorum torrentes
tribui putant: aliisque, ut AMMON in *Paulus Memorabilien*
4, 200 sq., Tartari adeo principem in hoc ve. inventire
sibi visi sunt. Sed neutrum vel necessarium est vel ex usa
linguae probari potest).*

3) Ellipt. pro **בָּנָה בְּנָה** *homo nequam* (v. no. 1)
2 Sam. XXIII, 6. Job. XXXIV, 18, *vastator, exitium*
parans (v. no. 2). Nah. II, 1.

Not. E tertia hac significatione vulgo explicant *daboli* nomen *Bēliaq*, 2 Cor. VI, 15 et præterea in patribus apostolicis, libris Sibyllinis et Psuedepigraphis V. T. cerebrime obvium, quasi idem valeat, quod *η ποτηρός*. Et potes sane *Bēliaq* qualicunque modo ex *Bēliaq* corruptam esse. Syrorum tamen Lexicographi *Belial airis seminum* (v. Ephes. II, 2 ibique intpp.) interpretantur. Bera cerum apponere luet, partim ut inde corrigatur.

CASTELLUS, qui **حکماء** daemonem *sylvaticum* reddit, partim ut expendant N. T. interpretes, sitne haec ratio vulgari acquirapanda. Bar Bahātūl: **حکماء** ḥakmātūl غول ۱۰ مهدنہ خون هی کے **حکماء** شیخان **حکماء** غول ۱۰ مهدنہ خون هی کے **حکماء** (حکماء) (L. **حکماء**) **حکماء** i. e. **بَنِي سَاتَانٍ** sec. nonnullos daemon, at. daemonissa. Sergius observat, Satanam ita vocari quia dominus aëris sit et veniat ex aere. Alii interpretantur: dominus aëris. In alio Lexico anon. Oxon. hoc nomen diserte scribitur **حکماء** et explicatur **غول** **دايمون**. Castellus haec minus diligenter legens, nomen ex snopce ingenio interpretatus est, qs. compositum sit ex **حکماء** و **دايمون**. In V. T. **حکماء** nunquam de Satana usurpari, num satis constat inter interpretes (ef. Michaëlis Suppl. p. 1119).

בְּלֹעֵד id. Ubique praef. בְּלֹעֵד: 1) *sine*. Jes. XXXVI, 10: *num sine Deo* i. e. Deo invito nec ammende *ascendi in hanc terram?* Jer. XLIV, 19. Cf. בְּלֹעֵד no. 2. — 2) *praetor*. Ps. XVIII, 32: *quis est deus, praetor Jehovah?* Num. V, 20. Jos. XXII, 19. Jes. XLIII, 11. XLIV, 6, 8. XLV, 21.

בָּלְעֵם (comp. ex בָּלַע et בָּלַע non-*populus*, fort. i. q. *peregrinus*, sec. Jo. Simon. בָּלְעֵם *absorptio populi*) n. pr.
(1) Bileam pseudopropheta, quem ex Mesopotamia arcetissimum Moabitarum, ut diras Israëli imprecaretur, conduce-
 rant. Num. XXII—XXIV. Deut. XXIII, 5. 6. Jos. XIII,
 22. XXIV, 9. Mich. VI, 5. LXX. *Balaam*. Rabbinorum
 et Muhammadanorum de eo fabulas v. in Fabricii cod.
 apoen. V. T. 1, 807 sq. d'Herbelot, bibl. orient. v. *Balaam*.
(2) oppidi tribus Manasse, trans Jordaniem siti i Par.
 VI, 55; aliis בָּלְעֵם (בָּלַע תַּחֲנֵן) dicti Jos. XVII, 11. Iudd.
 I, 27. 2 Reg. IX, 27.

בְּלַת vel **בְּלָתָה** nomen inusit. (formae **תְּלַתָּה** a **תְּלַתָּה**, **תְּלַתָּה** a **תְּלַתָּה**, *Lchr. 567*) pr. *nihilum, redactio ad nihilum* i. q. **לֹא**, **չְלֹא**, neque cum aliis derivandum a rad. **בְּלַת** resectus, separatus fait, recessit. Inde cum Jod paragogico, status constructi indice,

בְּלֹא 1) adv. negandi i. q. נִלְאָה 1 Sam. XX, 26.

2) Praep. pro רְגַדֵּב (אָנָּבָן) sine' Jes. XIV, 6, pree-
ter (ubi antecessit negatio) Gen. XXI, 26. Exod. XXII,
19. Num. XI, 6. XXNII, 12. Cum Sull. רְגַדֵּב praepter me
Hos. XIII, 4. רְגַדֵּב praepter to 1 Sam. II, 2.

3) Conj: pro רְגֵדָה praeerquam quod. Dan XI, 8 : et finem faciet iniurias eius dux quidam קָרְבָּן רְגֵדָה i. e. nomine praeerquam quod iniurias ei reddet i. e. non sedum par pari referet, sed etiam semel iniurias eius finem imponet. Jes. X, 4: בְּתַחַת בָּרוּךְ הַקָּה אֲסִיר הַגּוֹיִם praeterquam quod inter vinculos incident incurvati, in medio intersectorum trucidabuntur i. e. non solum captivi abducuntur, sed etiam bello peribunt; nisi quod Gen. XLIII, 3: faciem meam non videbitis מִצְחָצָר אֶת־בָּבֶל nisi quod frater vester robiscum sit. Plenius dicitur אֶת־בָּבֶל nisi quod Amos III, 3, 4, et simpl. nisi Iud. VII, 14, Gen. XLVII, 18.

Componitur cum praecessit, a) יְהִי־שָׁבֵךְ sequ. Inf. pr. quod non. Iud. VIII, 1: *quare hoc fecisti nobis*, יְהִי־שָׁבֵךְ quod non vocasti nos. Utuntur autem Hebrei hac particula ubiquecum Gerundium (שָׁבֵךְ) negative exprimendum est (שָׁבֵךְ נֹאֶשֶׁךְ). Latine reddi potest ita ut non (quoniamus) Ixod. VIII, 25, IX, 17, Deut. XVI, 12.

20. Indd. II, 23, ex. gr. post verba resistendi Jer. XVI, 12, obliviscendi Deut. VIII, 11, impediendi Num. IX, 7, XXXII, 9. 1 Reg. XV, 17. 2 Reg. XXIII, 10. Ezech. XIII, 22; ne Gen. XXXVIII, 9. Exod. XX, 17; et Accensativo enim Infinitivo, veluti post verba iubendi Gen. III, 11, Lev. XVIII, 30. 2 Reg. XVII, 15, consentiendi 2 Reg. XII, 9. Semel pleon. exstat בְּלֵהָבֶד 2 Reg. XXIII, 10, et ter בְּלֵהָבֶד seqn. verbo finito pro בְּלֵהָבֶד Jerem. XXIII, 14. בְּלֵהָבֶד ita ut non (quo minus) redeant. XXVII, 18. Ezech. XIII, 3: eae prophetis, qui sectantur phantasias suas אֲרַא בְּלֵהָבֶד et ita ut nihil videant, licet nihil videant a Deo ipsis oblatum.

b) בְּלֵהָבֶד quod non, quia non, sequi. Inf. Num. XIV, 16, nomine verbali Ezech. XVI, 28: בְּלֵהָבֶד יְהִי כֵּן eo quod non satiaris.

c) בְּלֵהָבֶד usque dum non, donec non, sequi. Pract. Num. XXI, 35: בְּלֵהָבֶד דְּבָרָה נְאָרָה בְּלֵהָבֶד donec neminem relinquatur superstitem. Vide candem formulam Deut. III, 5. Jos. VIII, 22. N, 53. 2 Reg. X, 11; it, quamdui Job. XIV, 12: בְּלֵהָבֶד וְלֹא בְּלֵהָבֶד quamdui coeli existent (i. e. in aeternum), non expurgescuntur. Cf. supra בְּלֵהָבֶד.

בְּלֵהָבֶד v. בְּלֵהָבֶד.

תְּמִימָנָה f. consumtio (*Aufreibung*), internecio Jes. X, 25; cf. בְּלֵהָבֶד no. 1. Nonnulli coll. et edit. exhibent בְּלֵהָבֶד, quod e vulgari quidem linguae usu *finem, perfectionem* nota, sed etiam *consumptionis* vim habere possit, quippe quae celebratur in Pi. בְּלֵהָבֶד. Vulgaris tamen scriptura, quam tuerunt etiam Vulg. Saad. Targ., praeferenda est. Cf. lectionis varietatem ad Job. XXI, 13. XXXVI, 11.

בְּלֵהָבֶד (Gen. XI, 9) 1 pers. בְּלֵהָבֶד (Ps. XCII, 11) 1) *perfudit*. (Arab. بَلَى rigavit, alluso humore madefecit, mclit. bell id., cf. בְּלֵהָבֶד minuit, וּבְלֵהָבֶד effudit se aqua, et cum Phe chald. בְּלֵהָבֶד, בְּלֵהָבֶד conspersit, maxime sanguine, inquinavit, cruentavit et בְּלֵהָבֶד). Part. pass. בְּלֵהָבֶד oleo perfusus, de oblationibus Levit. II, 4. 5. VII, 10. 12. 14. Num. VII, 13. 19. 25. 31. 37. 45. VIII, 8. XXVIII, 5 sq. et. (LXX. περγανίνεις, ἀπεστολεῖν εἰς ἔκαστον i. e. oleo permixtus et subactus, cf. no. 2. Sed vide Ps. XCII, 11. Recte Vulg. *oleo conspersus*, Syr. بَلَى, Chald. בְּלֵהָבֶד, Sam. בְּלֵהָבֶד, Saad. مُلْتَسِطٌ, quae idem valent). Intrans. *perfusus* est. Ps. XCII, 11: בְּלֵהָבֶד בְּלֵהָבֶד oleo recente perfusus sum. Ex derivatis v. בְּלֵהָבֶד et בְּלֵהָבֶד.

2) *confudit* (gr. σύρωμα). maxime sermonem. Gen. XI, 7: בְּלֵהָבֶד בְּלֵהָבֶד וְלֹא, descendamus et confundamus ibi labium i. e. sermonem eorum, quod protinus explicatur: ne alter alterum intelligat. בְּלֵהָבֶד

pro בְּלֵהָבֶד, vid. Lehrgeb. p. 372. Vers. 9. Cf. בְּלֵהָבֶד. (Syr. ﻂـ ﻂـ see Bar Bahl. i. q. شـ شـ commisicut, confudit, ﻂـ ﻂـ i. q. ﺁـ ﺁـ confusus, ﻂـ ﻂـ i. q. شـ شـ, ﺁـ ﺁـ permisio, confusio, cf. Cod. Nasor. I, 192 it. concubitus, מְלֵא, ﻂـ ﻂـ confusio. Arab. بَلَى confusus fuit, de sermone, it. agitavit [v. de Sacy ad Har. p. 81. 82], تَبَاهَلَ الْأَنْسَعِي confusio lugnarium Abull. Ann. I, 66. Kamis p. 1191. Conj. II. ballubutiv Ayic. Melit. balbal temere locutus est, pittaci instar pr. confuse, quod nemo intelligat, ballbil loquacitas, it. ballbel agitatio, ventilavit).

3) *maculavit, inquinavit* (cf. בְּלֵהָבֶד, ﻂـ ﻂـ ad Kal memorata). Ita in derivatis בְּלֵהָבֶד, ubi plura dedimus. (Cf. בְּלֵהָבֶד miserit et maculavit).

4) *denom. a בְּלֵהָבֶד farraginum, pabulum praebuit inumentis*. Ind. NIX, 21: בְּלֵהָבֶד בְּלֵהָבֶד Vulg. et pabulum asinius praebuit. Ita etiam Syr. et Arabs, sed male LXX: καὶ τότε ἐποίησε τοὺς ὄντας. (Sie al. arab. حَمْبَقْشَنْ حَمْبَقْشَنْ foenum dicitur verbum حَمْبَقْشَنْ foenum praebuit equo).

Hithpo. *immissit se*, sequi. בְּלֵהָבֶד בְּלֵהָבֶד Ephraim immisit se gentibus i. e. cum illis consuecit, foedera cum illis ingit (cf. comm. 11).

Not. Vocabulum בְּלֵהָבֶד Jes. LXIV, 5 (modo sanas sunt vocales) formam habet a בְּלֵהָבֶד, sed significacionem a בְּלֵהָבֶד. Valet enim: *marciannas, flaccidi sumus*. Kimchius בְּלֵהָבֶד dictum esse vult pro בְּלֵהָבֶד (Niph.). Nobis illud (בְּלֵהָבֶד) in textu rependendum videtur.

בְּלֵהָבֶד (confusio, v. infra) c. He parag. בְּלֵהָבֶד (Miki) 2 Reg. XX, 12. XXIV, 15 f. Babylon, antiquissima et celebrissima Babylonia metropolis, sub gr. lat. 52°, 33' forma quadrata in utraque Euphratis ripa extorta, admirabilis moxiam lateriorum proceritate et crassitudine, arcis regiae splendore, imprimis autem turre Beli lat. per orbem celebrata nobilis (v. Herod. I, 1-8. 183. Diod. 2, 7 sq. Strabo 16, 1 §. 6), cuius ruinae non contemnenda etiam in vicinia urbis Helleae (בְּלֵהָבֶד) supersunt, recentiori denum memoria doctins et accuratis descriptis (v. J. C. Rich Memoir on the ruins of Babylon, ed. 3. London 1818. Frederick in Bombay-Transactions Vol. I. no. 9, Ker Porter Travels T. 2, p. 283-107) et illustrata (Heeren histor. Werke T. 11, 155 sq. Rosemüller bibl. Alterthumskunde 2, 7 sq. cf. etiam Encycl. germ. v. Babylon). Antiquissimi temporibus ad imperium Nimrodi ea permisso dicitur (Gen. X, 10): florente imperio assyriaco Babyloniae provinciae erat metropolis, cuius praefecti s. saprapae (בְּלֵהָבֶד 2 Par. XXXII, 51) regis honoribus ornati diutius assyriacae erant (v. 2 Reg. XVII, 24. XX, 12 sq. 2 Par. XXXII, 11. Mich. IV, 10 et quae disputavimus ad Jes. X, 8 et XXXIX, D d 2

1), mox vero Assyriæ iugo excuso et Ninive eversa Asiae principatum sibi ipsis vindicabant.

Nomen hebreum נֶבֶל unsurpatur 1) de ipsa urbe, Jes. XIII, 19. XXI, 9. XLVIII, 20 ect. Incolae vocantur נְבָלִים Ezech. XXIII, 15. 17 et distinguuntur a Chaldaicis, totius provinciae incolis ibid. comm. 23: נְבָלִים וְנְבָלָת Babylonii omnesque Chaldaici. Cf. נֶבֶל. — 2) de Babylonia provincia (i. q. נֶבֶלְתָּה), et imperio Babylonico. Ps. CXXXVII, 1: נֶבֶלְתָּה שָׁמֶן ad fluminam Babyloniam, ibi sedebamus. נֶבֶלְתָּה rex Babyloniam, de Nebucadnezare 2 Reg. XXIV, 1 et sexentes, Evilmerodacho 2 Reg. XXV, 27. — 3) Postquam everso hoc regno imperium ad Persarum reges transierat, etiam hi reges Babyloniac vocantur, ut Cyrus Esr. V, 13, Artaxerxes Neh. XIII, 6. Cf. נֶבֶל no. 3.

Etymon huius nominis Gen. XI, 9 propositum נֶבֶל, ut נֶבֶל sit i. q. נֶבֶל confusio, lingua hebraica et syriaca rationibus plane accommodatum est. In utraque enim lingua, sed longe frequentius in syriaca, derivata verborum נֶבֶל formae סְכָב alteram litteram abiecam vocali longa compensant. Vide נֶבֶל pro נֶבֶל a טו, נֶבֶל, נֶבֶל cranium a נֶבֶל, סְכָב יְמִינָה, פְּגַז cymbala a נֶבֶל cf. Lehrgeb. 134 et 869. Nominatum a verbo נֶבֶל Syri ducunt נֶבֶל confusio sermonis, balbutio, cf. rad. no. 2. Aliud etymon significant Steph. Byz. et Etym. M. v. Βαθυλόν, urbis nomen a Belo conditore derivantes, idque Eichhornius (*Biblioth. d. bibl. Litt.* 3, 1001) ita declarat, ut נֶבֶל ex נֶבֶל בְּלֵל porta i. e. aula Beli contractum esse suspectur. Cum arabice بَلِيل scribatur (Cor. 2, 66, Abulfeda ap. Rosem. l. c. 2, 60), et بَلَى in nominibus urbiis idem significet quod نֶבֶل (v. not. ad 2 p. 175 et גְּרִיא p. 193), possit etiam domum Beli interpretari.

רְבָּל in contextu chald. id. f. (Dan. IV, 27) a) de urbe Dan. II, 12. IV, 26. 27. b) de Babylonia provincia נֶבֶל Dan. II, 49. III, 1.

רְבָּלְיָה chald. Plur. emphat נֶבֶלְיָה Babylonii, Babylonis urbis (non Babyloniac provinciarum) incolae Esr. IV, 9. Cf. Ezech. XXIII, 23.

רְבָּלְיָה m. pr. mixtum, spec. *farrago*, *pabulum* ex pluribus frugum generibus, ut farre, hordeo, vicia, aliisque leguminibus constans (cf. Varro de R. R. 1, 31. Plin. 18, 15 s. 41. Colum. 2, 11), quea enqua inter se permixta sercebantur. Iob. VI, 5. XXIV, 6. Grande intelligenda esse, ex Jes. XXX, 24 colligitur. (Respondet syr. נֶבֶל quod Ferrar. p. 499 reddit ervum, Novar. 129 حَلْبَة foenum gracuum. Uterque pabulum intelligit, sed nescio an rectius farraginem reddidisset). Male nonnulli, ut J. E. Faber (ad Harrar. 1, 410) pabulum interpretantur *recens* et *viride*, coll. נֶבֶל graminis et virentis pabuli humor, pr. quod *madefactum* est. Hoc enim vc. non

plantarum succum (ut putat Faber), sed roris guttas graminei adhacrescentes denotat, v. Har. Cons. 15, 145 Sacy (ubi dubito an נֶבֶל legendum sit pro נֶבֶל, propter homoeoteleton נֶבֶל), cf. ibid. p. 415.

שְׁבָלָל (a conj. syrizante Schaphel, formae נֶבֶל שְׁבָלָל) m. limax, maxime nudus, ab humiditate et humectando dictus (v. rad. no. 1), ut gr. λειμας a λειβω, unde etiam λειβης, λειμων, λιμην. Legitur semel in V. T. Ps. LVIII, 9, ubi de impiis: *contabescant illi . . . .* כְּמוֹ שְׁבָלָל נֶבֶל sicut limax, qui liquefaciendo s. *contabescendo* abit i. e. qui saliva emissa viam humectans, quo longius procedit, eo magis se dissolvit, tandem contabescit et moritur. Recte Chaldaeus: נֶבֶל תְּרֵבָל אֲרָבָל sicut vermis limax, qui humectat viam suam, et Schol. ad Gen. Moed katon 1 fol. 6 B: כְּלֹטֶר שְׁרֵצָתָה חַחַן מִנְרִיחָקָר רְרוּתָה וּמִתָּהָרָתָה נֶבֶל כְּרָבָל ex testa eius salivam exire ex ipso defluentem, donec contabescat et moriatur. Est hyperbole in hac locutione (neque enim re vera illud inquam eveniet), sed eandem multoque maiorem habes in tritissima phrasи **שְׁבָלָל** et in multis aliis (v. נֶבֶל no. 5). Limaeis significatu ve. nostrum praeterea legitur Gen. Sabb. 8 fol. 77 b. תְּרֵבָל שְׁבָלָל בְּבָלָל erexit limacem tumoribus sc. sanandis; solebant enim limaces tumoribus, maxime hydropticis, imponere veterum medici, et רְרֵר שְׁבָלָל de humore limacis alibi in Talmude legi, ex Tanch. Hieros. glossa intelligo. Vide quae docte disputavit Bochartus in Hieroz. 2, 646, quibus consentiunt etiam Abulwalides et Tanchum. Nihil bona frugis dant vett. Verss., nimurum ceram LXX. Theod. Syr., *fetum secundinum* Symm., *vermum* Aqu. Hieron.

רְבָּלָה (formae נֶבֶל a סְכָב, cf. מְבָר a סְכָב et Lehrgeb. 502, 503) m. *inquinatio*, *contaminatio* foeda, nefanda. Levit. XVIII, 23 post legem de Sodomia: וְנֶבֶל foeda haec est contaminatio. Ibid. XX, 12 de incestu cum nuru commiso: וְשָׁבָלָה foedum scelus commiserunt. LXX. μυσαρόν. Syr. نَجْنُونَ, نَجْنُونَ. Chald. retinet نَجْنُونَ, quo vc. Jon. etiam nfitur Jes. X, 25. De inquinandi maculandique significatu iam monimus in rad. no. 4. Is tamen latini patet, et maxime de coitu turpi celebratur. Ita נֶבֶל profanavit, de incestu dictum Gen. XLIX, 4 Jon., נֶבֶל de concubitu turpi Cod. Nasor. 2, 60, بَلَى improbus (potius: profanus) fuit, adulterium commisit, بَلَى improbus (profanus), بَلَى res communis iuris, unde جَنْلَى cuiusvis arbitrio permissum. Cf. نَجْنُونَ, حَلْبَة وَبَلَى profanum. Male J. D. Michaëlis (Suppl. 2362) נֶבֶל ducit ab arab. قَلْعَة aegrum reddidit, monte privavit amor, et interpretatur amoris insaniam. Illa enim radix arabica

turpiditatis notione, quam flagitat contextus, prorsus caret, et vulgaris derivatio (quod latuit Michaëlem) analogiae grammaticae, ut vidimus, prorsus congruit.

לְבָבֶל vel (sec. 20 codd.) בָּבֶל (formae רַבָּבָת, تَقْبِيل) pr. *conspersus, maculatus* (v. rad. no. 2), aut *humectatus* (v. rad. no. 1). De vitio oculi legitur Levit. XXI, 20: וְלֹא יְבָבֵל. Vulg. *albuginem habens in oculo*. Vers. gr. in Ιεραχ. *λέπωνα* (cf. Tob. II, 9; III, 17; VI, 8 ubi pro græco λεπώνα intp. hebr. posuit *לְבָבֶל*). Venet. *λελεικόμενος* (l. *λελεικομένος*) ἐν ὄμμασιν αὐτοῦ.

Saad. ^{وَدْ} punctum candidum in nigro oculi. Arabs
Exp. ^{بِهَذِهِنَا امْكَانٌ} كتيب في عيادة Syr. حَسْنَةٌ يُكَوِّنُ فِي سُوَادِ الْحَدَقَةِ قَنْوَنًا أَزْوَادًا
Abulwalid: ^{عَوْيَانُ} הבָנָן ^{בֵּין} הַיְדָקָה אֲתָה הַסִּירָה וְכֵן בְּשָׁהָרָה
In Genara (Bechoroth fol. 31) : explicatur: *album quod iridem transit et intrat in pupillam.* Hi omnes conspersione s. maculas oculi intel-
ligunt. Ab humectando autem vc. nostrum derivarunt
Gr. anom. reddens ἐπίχωτις, et tres Chaldaici: ^{וְחַדְשָׁהָרָה} תְּמִימָה, ^{וְחַדְשָׁהָרָה} תְּמִימָה, i. e. limax b. l. translate *lippitudo oculi*
coeciale instar salivantis, quac posterior ratio commendatur analogia nominis ^{וְחַדְשָׁהָרָה} תְּמִימָה, ^{וְחַדְשָׁהָרָה} תְּמִימָה limax. — LXX.
πτηλούς τοὺς δὲ θαλαῖτος ἀπαλεπράτους oculis, quod cum
lippitudo coniunctum est.

כְּלָמָד constrinxit, clausit spec. os fumenti capistro. Ps. XXXII, 9: *ne sitis instar equorum et mulorum . . . .* **בְּנֵי אַמְּרִים** qui freno et capistro constringendi coércenti sunt. (Syr. **אַמְּרָתָן** clausit capistro Ferr. Ethpe. clausum est os aliquius, obmutuit Barhebr. p. 319, cf. **אַמְּרָתָן**. **אַמְּרָתָן** capistrum, nasor. **אַמְּרָתָן** constrictus, contortus, Chald. **בְּזֵבֶב** mutus, balbutiens Jes. XXXII, 4. XXXV, 6 Targ. Fortasse conferendum etiam arab. **أَمْرَة** vinculum, compes).

בְּלִימָה quod huc refertur a nonnullis, v. supra p. 209.

בָּלֵס denom. a **בָּלֵס**, **וְאַלִּי:** ficens (in lingua aeth. etiam sycomorus Ps. LXXVIII vel LXXVII, 47) *ficos* (et *sycomorus*) *coluit*, *collegit* vel *comedit*, cf. συκάζειν et ἀποσυκάζειν ficus colligere et edere, ἐγράζειν et ὀλυμ-θίζειν caprificare, θριάμβην et ἀποθριάμβην sycorum folia colligere. Amos VII, 14: **וְיָמִינֶשׁ בָּלֵס**, quod docte Alex. κύπειον συκάμινον. Vulg. *sellicans sycamina*. Vellatio enim ad sycaminorum culturam pertinet. Theophr. hist. pl. 4, 2: **πέτειν** οὐ διάταξις ἀν διπλωμοθή. ἀλλ ἔχοντας οὐδέποτε ἐπικτίζονται ἀν διπλωμοθή τετραπτά

πέτεια. Plin. II. N. 13, 7 & 14. Ita Bochartus in Hieros. I, 384 sq. Ludolf. Comment. ad hist. acth. p. 201. Waruckros in Recept. 11, 258. Altero interpretes hebrei, ut Abulw. Kimchius, R. Tanchum, qui duas explicandi rationes proponunt. Una est, ut εἴη sit i. q. οὐδὲν quae-sivit, perscrutatus est, et οὐδὲν τίς συντάσθη συe-moros (Aqui. εἴγενον συντάσθη), ficos ibi quaesturum.

باقش جمیرا ای نافن الجمير يهيد اون نه بقر و جمير و هو ييش درف
 علي جمير excutiens sycomoros. Sententia
 enim est, *et fuisse boves et sycomoros cunque dens-
 sisse folia sycomororum et pubulum praebuisse bovi-
 bus suis.* Altera est, ut *ذَكَرْتُ* sit i. q. talmud. *ذَكَرْتُ* misquit,
 quam ita explicat R. Tanch. يخلط درج جمير مع انتين او غيره نسبته المقم
 miscat folia sycomori cum stramine
 aut alia huius generis re, ut pubulum praebat bovi-
 bus. Sed folia sycomori armentorum pubulum fuisse,
 aliunde non constat. E vett. Symm. γαρ ουκ ουκαιρούς,
 pedamentis fulcens sycomorus (fort. ωφισσος incidentis).
 Chald. sycomorus habens. Syr. sycomorus collitus.

בְּלֹעַ fat. **בְּלֹעַת** a) *deglutivit, devoravit.* (Arab. بَلْعَةٌ et quadril. id. بَلْعَةٌ عَلَامَةٌ et يَلْعَمُ helluo, vorax, inclit. بَلْعَةٌ

Similiter Persae dicunt **آخوار absorptio saliva de morsa**. Cf. Pi. no. 1.

2) Metaph. a) pro *absumisit*, *perdidit*, ita tamen ut vorandi figura servata sit. Ita rapax dicitur *opus aliorum devorare* Job, XX, 18 (cf. devoratam pecuniam evomere Cœ. Pis. 37), rex vixor populos deglutiisse et evomere instar draconis (Jer. LI, 34). Prov. I, 12: *devorabimus eos, sicut oreus viventes i. e. absumentes, interliciemus eos*. Ps. CXXIV, 5: *nisi Jehovah nobiscum fuisset, viros nos devorassent*. Cf. בְּנֵי no. 1, g. — b) Tribuitur inanimatis, ut voragini terra Num. XVI, 30 sq. XXVI, 10. Deut. XI, 6. Ps. CVI, 17, maris Ps. LXIX, 16. cf. Exod. XV, 12. (Arab. بَلْعَةٌ et مَيْلَعَ foramen profundius, vorago, melit. belly^a a vorago, gurges).

Niph. pass. Pi. no. 2. *perditus est* Hos. VIII, 8. Specialiter utuntur de ebris. Jes. XXVIII, 7: בְּנֵי בְּנֵי perdi sunt vino i. e. vino oppressi, fracti, victi. Cf. בְּנֵי, בְּנֵי, בְּנֵי. Syrus linguae suae beneficio retinuit بَلْعَةً، Arabes in eadem pharsi utuntur verbo بلع، videlicet بلع من آتنيك، بَلْعَةً، Arabes in eadem pharsi utuntur verbo بلع، videlicet بلع من آتنيك.

Pi. 1) i. q. Kal. *deglutivit*. Semel ellipt. Num. IV, 20: שְׂדֵה־תַּחַת־תְּהִלָּה אֲבָהָה נֶגֶעْ neque veniant ad viderunt sanctum, dum deglutitur se. saliva i. e. ne umidum quidem temporis momentum. Cf. quae modo observavimus ad Kal no. 1. Egregie LXX. ἔστινα. (Simillimum ellipsis habent Syri, qui ὑπέρ τοῦ κατεύθυντος cōplosionem palpebrarum dicunt pro tempore momento, ut nos Augenblick Ephr. Opp. i, 9, item ellipt. 阿根廷語 Barlaehr. 221 lin. 1. cf. Job. XXVII, 19). Onk. Syr. Saad, צְבָבָה redditum: *dum abscondunt (sanctum)*. Sed abscondeo significatio sine idonea ratione sumitur. Metaph. בְּנֵי בְּנֵי devoravit scelus i. e. totum se replevit sceleribus Prov. XIX, 28 (cf. בְּנֵי Job. XV, 16).

2) *perdidit* i. q. בְּנֵי, בְּנֵי, בְּנֵי. Referatur ad homines populosque et valet a) *miserum reddidit*, pessundedit, exūtum ei paravit, Job. II, 3. X, 8. Jes. XLIX, 19. Hab. I, 13; b) *delevit*, extirpavit, et medio sustulit. Ps. XXI, 10. XXXV, 25. Sequ. בְּנֵי Job. VIII, 18: בְּנֵי בְּנֵי מֵאָז ubi extirpatus erit et loco suo impius sub arboris figura descriptus. Referunt etiam e) ad regiones et idem est quod *rastavit*. 2 Sam. XX, 19. 20. Thren. II, 8: בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי manum non remittit a rastando. Denique d) ad varias res, ut perdidit i. e. dilapidavit opes Prov. XXI, 20; perdidit i. e. irritum fecit consilium Jes. XIX, 3, cf. Ps. LV, 10; viam alienum i. e. effecit, ut in exūtum rueret Jes. III, 12 (cf. Ps. I, 6). Jes. XXV, 7: בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי הַלֹּוּת הַלֹּוּת הַלֹּוּת et removabit in illo monte velum obvelans omnes populos i. e. omnis tristitia intabitur in lacrimam. Vers. 3: בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי toller mortem in perpetuum. Eccl. X, 12. (Eodem modo transferunt chalda. בְּנֵי deglutiuit, et gr. κατανίω 2 Cor. II, 7. V, 4).

Pi. pass. Pi. no. 2: *perditus est, periit*. Jes. IX, 15. Job. XXXVII, 20. Sequ. בְּנֵי Sam. XVII, 16: בְּנֵי אַרְנוֹן ne pereat rex et omnis populus, quem secum habet. Pr. no exūtum paretur regi cet. et Hithpa. id. de sapientia Ps. CVII, 27.

בְּלֵבָב m. c. Suff. בְּלֵבָב 1) *devoratio, res devorata* Jer. LI, 44. — 2) *exūtum* Ps. LII, 6. — 3) N. pr. urbis in littore australi mari mortui, etiam בְּלֵבָב (parva) dictae, in imagine illius regionis excidio deprecante Loto servatae. Gen. XXIV, 2. 8. XIX, 20 sq. Hieron. ad Jes. XV: «appellatur Bala, i. e. absorptia tradentibus Hebreis, quod tertio terrae motu prostrata sit.» Eusebius v. *Bala* testatur, eam sibi tempore habitatam iuisse et praesidio militum Romanorum minitum. 4) N. pr. nomiullorum virorum a) regis Edomitarum Gen. XXXVI, 32. 1 Par. I, 43. b) Illii Benjamini Gen. XLVI, 21. c) viri in stemmate Rubenitarum 1 Par. V, 8. — 5) *vacuum, inanem*.

בְּלֵבָב nom. gent. a בְּלֵבָב no. 4, b. Num. XXVI, 38, בְּלֵבָב v. sub rad. בְּלֵבָב. ——————

בְּלֵבָב vacuum, inanem, desertum reddidit. Immititur synonymo בְּלֵבָב. Jes. XXIV, 1: cœc Jehova בְּלֵבָב יְהוָה יְהוָה vacuum reddidit terram et inanem. LXX. ἔρημοι αὐτήρ. Jarchi: בְּלֵבָב. Syr. aperit eam. Primariam hanc aperiendi vim offert Arabismus, in quo observante iam Jos. Kimchij بَلَقَ I. IV. est aperuit: lugēnce vero aperīo et effusio transfertur ad inanitatem, hæc ad vastationis notionem (cf. sym. בְּלֵבָב, בְּלֵבָב, בְּלֵבָב), quam Arabes habent in forma بَلَقَ desertum, solitudo, et in quadril. (cf. بَلَقَ و دَرَقَ et درع fugit) inculta et inhabitata fuit regiō, بَلَقَ terra vacua et inhabitata, v. Schult. ad Har. Cons. 5, p. 110. Syri primariam inanitatis notionem ad paupertatem et miseriā reluterunt, quam designant vocē بَلَقَ (Ferr. p. 783). De Jes. loco paulo plura in Comment.

Pi. part. f. בְּלֵבָבָה vacua i. e. deserta facta Nah. II, 11. ——————

בְּלֵבָב (inanis, vacuus) n. pr. regis Moabitarum, Moses acquisitis Num. XXII, 2 sq. Jos. XXIV, 9. Iudd. XI, 25. Mich. VI, 5. ——————

בְּלֵבָב rad. inusit. Chald. quæsivit, perquisivit.

בְּלֵבָב n. pr. viri principis cum Scrubabele ex exilio reducis. Est. II, 2. Neh. VII, 7.

בְּלַת אֲנָזֵר v. rad. בְּלַת.

בְּלַת rad. spuria, undo nonnulli derivarunt בְּלַת
q. v. sub rad. בְּלַת.

בְּלַת n. pr. v. בְּלַת.

בְּלַת v. בְּלַת.

בְּלַת inf. absol. בְּלַת, constr. בְּלַת, cum Suff. בְּלַת

Jos. XXII, 16, semel irregulariter בְּלַת pro בְּלַת (v. Lehrgeb. 463), fut. בְּלַת, cum Waw conv. בְּלַת et sexies בְּלַת. 1) *aedificari, extraxit, veluti domini, templum, urbem, moenia, monumenta* Ez. IV, 2, *altare* Gen. VIII, 20, *sacella* Jer. VII, 31, *tabulata navis* Ez. XXVII, 5; *semel, ut videtur, de aedium fundatione* 1 Reg. VI, 1, *utи възь въ лоу параллоло* 2 Par. III, 1 *non male declaratur* בְּלַת. (Arab. بَلَة, syr. chald. uasor. et sam. בְּלַת, אֲלַת, בְּלַת id. Soli Aethiopes hoc significatu aliis verbis utuntur, בְּלַת: בְּלַת). Materia, ex qua aliquid extrahitur, ponitur plerunque in Acc. 1 Reg. XVIII, 32: בְּלַת יְהוָה וְבְלַת יְהוָה et extraxit hos lapides in aram i. e. ex illis extraxit aram. (Cf. Lehrgeb. p. 813). Exod. XX, 22. Deut. XXVII, 6. 1 Reg. XV, 22. Ies. IX, 9. Ez. XXVII, 5, rarum praevio 2 1 Reg. XV, 22 fin. Constr. praefera a) e. accus. loci, qui aedificantegit et complevit (gern. etwas bauen). 1 Reg. XVI, 24: אֶת־בְּלַת וְבְלַת et aedificis complevit hunc montem i. e. urbem in eo condidit, eius urbi nomen dedit a possessore montis. VI, 15: בְּלַת כְּבָדָה בְּלַת כְּבָדָה parietes domus intus texti tabulis cedrinis. b) e. acc. pers. et valet: dominum alicui aedificavit i. e. sedem stabilem ei dedit, et translate res eius prosperas esse insit (cf. בְּלַת no. 12). Jer. XXIV, 6: eos reducam in hanc terram וְבְלַת בְּלַת שְׁמָרָה וְבְלַת שְׁמָרָה eosque extraham neque diriam, plantabo neque eveliam i. e. sedem fixam iis concedam et res eorum prosperas esse iubabo. XXXI, 4. XXXIII, 7. XLII, 10. Ps. XXVIII, 5. — Jer. I, 10: ecce praefeci te hodie populis וְבְלַת וְבְלַת .. וְבְלַת וְבְלַת ad amolendum et crelendum .. ad aedificandum et plantandum i. e. ut populis vel excidium vel instauracionem annuncias. Prophetae enim id facere dientur, quod futurum praecuniant. (Arab. بَلَة e. acc. pers. beneficis et favore prosecutus est aliquem). c) seq. בְּלַת pro: in aedificanda aliqua re occupatum esse, an etwas bauen. Nch. IV, 4, 11. Zach. VI, 15. Cf. בְּלַת, d) seq. בְּלַת pro: obstruxit. Thren. III, 5: בְּלַת obstruxit me (Deus) i. e. viam undique praeculsi, ut egredi nequeam, cf. בְּלַת comm. 7, 9, et בְּלַת Iob. III, 25.

2) restituit, instauravit (domum urbemque vastatam). Amos IX, 14: בְּלַת יְהוָה וְבְלַת יְהוָה restituant ursas castatas. Ps. CXIIII, 3: בְּלַת יְהוָה וְבְלַת יְהוָה o Hierosolyma ma-

restituta! CXLVI, 2. Jos. VI, 26. 1 Reg. XVI, 34. 2 Reg. XIV, 22. Cf. בְּלַת הַכְּרָבִות s. v. בְּלַת. (De syr. סְלִין v. Chron. Edess. ad annum 660). Nonnumquam urbem extrahere et restituere ad moenia potissimum referri videtur, pro munire. 1 Reg. XV, 17. 2 Par. XI, 6 sq.

3) Interdum translate finxit, struxit, statuit, stabilivit. Gen. II, 22: בְּלַת ... אֶת־חַדְרָיו אֶת־חַדְרָיו בְּלַת רֹהֶת אֶת־חַדְרָיו בְּלַת struxit Jehova Deus e costa — mulierem. Ps. LXXXIX, 5: אֶת־בְּלַת וְבְלַת solium tuum stabiliam in aeternum, cf. comm. 3: בְּלַת רֹהֶת in aeternum stabilitas est benignitas tua.

4) בְּלַת domum alieni aedificavit idem valet quod prolem et sobolem ei dedit (v. בְּלַת no. 10, et Niph. no. 3). Dominus enim ex solenni Orientis metaphora ad familiam liberosque transferunt, et qui liberis procreandis operam dat, is dominum aedificare dicitur. Inde בְּלַת filius dictus est ab aedificando i. e. procreando, et apud Arabes עלי Conj. I et VIII vereunde dicitur de sposo ad sponsam coniungente ingrediente, בְּלַת (extruens) de sposo. Lepide hanc metaphoram persecutus est poeta comicus (Plant. Mostell. 1, 2, 37): nunc etiam solo dicere, ut homines aedificare similes arbitremini. Primum dum parentes fabri liberum sunt, et fundamentum substruant liberorum, extollunt, parant sedulo in firmitudinem ... sibique aut materiae ne pareunt cet.

Niph. 1) pass. Kal no. 1. aedificatus est Num. XIII, 22. Deut. XIII, 17, e. acc. materiae 1 Reg. VI, 7. Homines aedificari dicuntur, ubi sede stabili rebusque prosperis augentur. (Vide Kal no. 1, b). Jer. XII, 16: בְּלַת Mal. III, 15. Iob. XXII, 23. De alia metaphora v. no. 3. — 2) pass. Kal no. 2. instauratus est Jes. XLIV, 28. Iob. XII, 14. — 3) Aedificari dicitur mulier, si dominus eius aedificatur (cf. Kal 1, b) i. e. si sobole augentur (v. Kal no. 4). Gen. XVI, 2: בְּלַת בְּלַת fortasse aedificabor per illam i. e. huius ancillae ope liberos habebbo, signum hera ancillae suae liberos ex marito ipsa permittente susceptos suos habere solebat. Beue Saad. أَبْنَى مِنْهَا. Arabs Erp. ad verbum: أَبْنَى يُبَشِّرُ بِيَتِهِ مِنْهَا.

XXX, 3.

בְּלַת c. Suff. בְּלַת Lsr. V, 11 gerund. בְּלַת בְּלַת Lsr. V, 2, 17, בְּלַת בְּלַת V, 9, בְּלַת בְּלַת V, 3, 13 i. q. hebr. aedificavit. Nonnumquam de urbe iam extructa: aedificatio auxil et magis ornavit. Dan. IV, 27: haec est Babylon illa magna, quam aedificari, ut esset sedes regni.

Itupe. pass. Esr. IV, 13, 21. Constr. c. acc. materiae Esr. V, 8: בְּלַת בְּלַת אֲבָנָה בְּלַת idque (templum) extrahit lapidibus magnis.

בְּלַת (pro בְּלַת) st. constr. בְּלַת (cum Praefixis בְּלַת, בְּלַת et aliquoties praefera Gen. XVII, 17. Est. II, 5. Neb. VI, 18 sine Makeph) raro בְּלַת (Prov. XXX, 1. Deut. XXV, 2. Jon. IV, 10 et ubique sequitur n. pr. בְּלַת).

semel נְבָנָה Gen. XLIX, 22 (cf. tamen no. 14), נְבָנָה (sicut etiam aliud huius formae vestigium in u. pr. נְבָנָה) ibid. comim. 11, et נְבָנָה Num. XXIV, 3, 15 (quae utraque forma segolata est), Plur. נְבָנִים (qs. a sing. נְבָנָה) constr. נְבָנִים.

1) *filius*. De etymo v. rad. no. 4. (Arab. بن, et, ubi duobus nominibus propriis interiectum est, abiecto Elif, ut arogen procreavit, ita tamen ut Pluralis נְבָנִים, נְבָנִים, ad Hebraismum propius accedit. Aethiopes hac significatio utuntur vc. ΦΩΡΟΣ: In cod. Nasar. habes denom. נְבָנִים liberos procreavit). *Filius matris* dicitur pro fratre uterino (v. נְבָנִים), in Plur. *filiis matris* (v. ibid.) et *filiis patris* (Gen. XLIX, 8 cf. Amru Moall. 70) poët. pro fratribus. In acerbissimis conviciis est, si quis parentum *vilium improborum filius* vocatur (v. Sam. XX, 30; *o filii matris perversae et contumacis!* Tob. XXX, 8: *filii impii et insaniis*. Jes. LVI, 3, cf. quac ibi ex usu Arabum observavimus in Comment. Adde Rosenm. Morgenland ad 1 Sam. l. c.): quemadmodum contra *filium nobilium* vel *sapientum* vocari, sonni honoris est significatio (v. Eccles. X, 17. Jes. XIX, 11. Ps. LXXII, 1 et quae disputavimus ad Jes. l. c. Adde Carn. Sam. V, 6). Vides, quanta surrit Hebraeorum erga parentes pietas, quantique fecerint magorum nobilitatem: unde etiam repetendum est, quod viri in aliqua dignitate constituti sed ignobilis genere orti, continent omisso proprio nomine *patris* istius *ignobilis filii* appellantur, ut Davides *filius Isai*, Saulus *filius Kischis*. V. 1 Sam. X, 11. XX, 27. 30. 31. XXII, 7. 8. Jes. VII, 4. 5. 6. 9. VIII, 6 et notam nostram ad VII, 4. — Poëticus sermonis est, si *filius Graecorum* dr. pro Graecis Joël IV, 6 sicut hom. νίκη Ιάγων, *filius Aethiopum* Amos IX, 7 pro Aethiopibus, cf. Ἀθηναῖος, *filius* Jes. II, 6 de peregrinis, γένεται τοῦ πανπεριβόλου Ps. LXXXII, 4 et gr. διεστήνων παῖδες II, q. 151. Ubique autem haec locutione similis patris filii que conditio significatur.

2) Plur. נְבָנִים nonnunquam utriusque generis *liberos* complectitur Gen. III, 16. XXI, 7. XXX, 1. XXXI, 17. XXXII, 12. Deut. IV, 10. Jes. XLIX, 15. LXVII, 8 (unde LXX saepe: τέκνα, παιδία), quanquam crebrius plene dicitur נְבָנִים Gen. V, 4. 7. 10. 13. XI, 1 sq. In sing. communis generis vestigium habes in רַבֵּנָה (rectius רַבְּנָה) *filius masculus* Jer. XX, 15, cf. νίκης αὐτῆς Apoc. XI, 5.

3) *puer, iuvenis, παῖς*. Cant. II, 3: בְּנֵי תְּמִימֹן בְּנֵי יְהוָה ita *dilectus meus inter iuvenes*. Prov. X, 5: בְּנֵי תְּמִימֹן, בְּנֵי נְבָנִים prudentes, *viles* pro homine prudente, *vili*, ratione habita parentum l. praeceptorum (v. no. 7).

4) *nepos*. Gen. XXIX, 5 Labanus vocatur רַבְּנָה, i.e. nepos Nahori: patrem enim habuit Bethuel. Sic Esr. V, 1 Zacharias propheta vocatur רַבְּנָה, cum tamen

Iddonem avum haberet (Zach. I, 1). (Ita saepe in numeris eufisicis נְבָנִים de nepotibus et posteris legitur, v. Castiglione Monete eufisiche del Museo di Milano p. 36). Plur. Gen. XXXII, 1 (XXXI, 55). XXXI, 28, quanquam plerumque, et ubi maior est sermonis accuratio, *nepotes* dicuntur נְבָנִים. Exod. XXXIV, 7: *punit patrum peccatum* נְבָנִים וְעֲדָתָם נְבָנִים וְעֲדָתָם in *filiis et nepotibus, pronepotibus et abnepotibus*. Prov. XIII, 22. XVII, 6. Deut. VI, 2. Jer. XXVII, 7.

5) Plur. נְבָנִים saeppissime: *posteri, progenies* (cf. in Sing. νίκη Matth. I, 1. 20). Hinc נְבָנִים Israelitae, נְבָנִים Judaei, Levitae, נְבָנִים Ammonitae, נְבָנִים Iethitae, נְבָנִים שְׂרָפִים Ismaelitae, et sic in plurimi populorum tribuunque nominibus, quatenus illa a quadam gentis auctore, eti nomina quaque facta (v. c. נְבָנִים Gen. X, 21), derivantur. (Ita apud Arabes נְבָנִים, בְּנֵי קָרְבָּן, בְּנֵי קָרְבָּן, quanquam apud hos filiorum nomen non solius gentis auctori, sed etiam duci vel nunc vel olim celebri praeponitur, v. Volnej itin. Syriac. I, p. 306, quod utrum etiam in Hebreacos cadat, in medio relinquo). Eodem sensu dicitur נְבָנִים קָרְבָּן קָרְבָּן (v. נְבָנִים no. 10), item אֶרְאָשׁוֹת נְבָנִים קָרְבָּן, שְׂמָחָה אֶרְאָשׁוֹת, vel קָרְבָּן אֶרְאָשׁוֹת, שְׂמָחָה, minquam נְבָנִים קָרְבָּן. Nomen filii

6) tribuitur *subiecto*, regi dominoque qs. patri obsequium praestanti. 2 Reg. XVI, 7: misitque Ahasus legatos ad Tiglat-Pileserum, Assyriæ regem, qui dicebant: נְבָנִים קָרְבָּן in me servum filium tuum. Cf. נְבָנִים no. 7. de domino. Hinc metaph. *filius mortis* est morti destinatus et qs. in dominium traditus. 1 Sam. XX, 31. 2 Sam. XII, 5. Ps. LXXIX, 11. CII, 21; *filius plagarum* i. q. plagis damnatus. Deut. XXV, 2 (LXX, non satis apte ἄποιος πληγῶν). Cf. νίκης γεννήτρι Mt. XXIII, 15, τῆς ἀπολείας Joh. XVII, 12. *Filius* vocatur

7) *alumnus*, qui filii instar educatur Exod. II, 10, cf. Act. VII, 21, et *discipulus*, quatenus doctores parentum cultu et observantia prosequi patrisque nomine ornare solebant (v. נְבָנִים no. 4. adde 1 Sam. X, 12. 1 Cor. IV, 15). Hinc אֶרְאָשׁוֹת נְבָנִים prophetarum pro *discipulis prophetarum* ipsorumque prophetarum collegiis. 1 Reg. XX, 35. 2 Reg. II, 3. 5. 7. IV, 38 ect. cf. Amos VII, 14. (Sic ap. Persas *filiī magorum* de magorum discipulis, v. Hyde de rel. vett. Persarum p. 372, et gr. λατρὸν νίκηον, εργάσων νίκηον, παῖδες ουσιών, φιλοσόφων pro λαργοῖ, ουσιών εἰτ., quibus locutionibus cunctis tamen significatur, in his disciplinis filium plerumque patrem doctorem habuisse, easque certis ordinibus propriis fuisse. Cacterum filii nomen pro *discipulo* frequentius etiam N. T. scriptores, Syri, Arabes, Aethiopes, Sinæ, v. τέκνον Tim. I, 2. 18. Philem. 10, νίκηοι τοῦ ποτηγοῦ Mt. XIII, 38, syr. מְמַתֵּס ;^ו hacrescos cuiusdam assecla, ut נְבָנִים filii i.e. asseclæ Bardesanis Ephr. 2, p. 557 B. 490 E.; arab. نَبِيَّنَةَ, *discipulus* Ibn Zeid. p. 3 et نَبِيَّنَةَ مَيْلَانَ نَسْمَحَ de genere Messiae, pro homine Christiano v. Paulus Sammlung v. Reisen 7, 49; ΦΩΡΟΣ: de eiusdem religionis et sectæ sodalibus, Ludolf

p. 414, cf. 501, *Sin. fū-tseū patris filius i. e. doctoris discipulus, vir doctus et simpl. tseū id., item foē-giā domus i. e. familia, secta Foistarum, i-giā domus i. e. familia medicinae, medici). Eodem pertinet, quod in Proverbii poëta didacticus lectorem *filiū* compellare solet (v. בָּנָה no. 4).*

8) *xar' ḥṣorūn de regis filio*, regni herede Jes. IX, 5, cf. בָּנָה-תִּבְרֵג Ps. LXIIH, 1, et quodammodo ḥ vīd̄ de filio Dei usurpatum Joh. VIII, 35.

9) Sequ. genit. loci notat *hominem in eo natum*, qs. eius loci *aluminum*, velut *filiū Zionis*, *Zionite Ps. CXLIX, 2*, *filiū Babylonis Ez. XXIII, 15, 17, Memphis Jer. II, 16*, *Assyria Ez. XVI, 28*, *Orientis i. e. Arabes* (v. בָּנָה), *Aradi Ez. XXVII, 11*, *filiū provinciae Esr. II, 1*, *filiū terrae exteræ Gen. XVII, 12*, *filiū domus* i. e. *verna* (v. בָּנָה), *filiū uteri ex eodem intero prognatus* (v. בָּנָה). (Syr. חַנְכָּת Tyrii, חַנְכָּת populares mei Barhebr. 404. Cf. Volneji itin. I. 1.). Quae enim in loco et tempore sunt, ipsi loco et tempori tribui solent (v. Jes. III, 26, VIII, 23, XIV, 9. Thren. I, 4. Iob. III, 3. Prov. XXVII, 1), et regiones urbes qs. matres singulorum civium cogitantur (v. בָּנָה), quemadmodum populi patres, unde etiam dr. בָּנָה *filiū populi mei* i. e. *populares mei* (v. בָּנָה) et בָּנָה *de plebe* Jer. XVII, 19. XXV, 23. — De brutis usurpatur Deut. XXXII, 14: *arietes, filii Basan*. Transfertur etiam ad res, quae in aliquo loco continentur, veluti *filiū pharetrac* de sagittis Thren. III, 13, *filiū areæ meæ* pro populo frumenti instar in area misere conculeato Jes. XXI, 10.

10) Sequ. genit. *temporis* personam remire designat vel *eo tempore natam* ortamque, vel huius temporis *aluminum* i. e. quae hoc temporis spatiū transsegit. Sic *filius senectutis eius* i. e. in senectute eius genitus Gen. XXXVII, 3, *filius inventus* a patre invene genitus Ps. CXXVII, 4, *filius orbitatis* matre orba i. e. in exilio nati Jes. XLIX, 20; *filius quingentorum annorum*, quingentos annos natus Gen. V, 32, *filius nonaginta annorum* Gen. XVII, 1 ect. (arab. بْنَ خَمْسَةِ عَشَرِ سِنًا filius quindicim sc. annorum, بُنْتَ ثَانِيَّنِي octoginta annos nata Ibn Doreid 231, syr. بَنْدَقَهُ بَنْدَقَهُ Barhebr. p. 231), *agnus נֶעֱמָן anniculus* Exod. XII, 5. Lev. XXIII, 12. Num. VII, 15. Jon. IV, 10 de rincino: בָּנָה נֶעֱמָן-תִּבְרֵג, qui una nocte ortus, una nocte perit. (Cf. syr. בָּנָה; cf. codem die, pr. eiusdem dicti spatio Dent. XXIV, 15. Prov. XII, 16 Pesch., לְבָנָה מִבָּנָה eadem hora, statim). — *Filius aurorae* poët. dr. lucifer qs. aurora prognatus Jes. XIV, 12.

11) Sequ. genitivo virtutem, vitium, vitaeve conditionem significante hominem notat illius virtutis vitiue qs. aluminum, iis imbutum, vel in tali conditione adulatum, velut בָּנָה-תִּבְרֵג *filius roboris*, *heros*, *bellator* (v. בָּנָה), בָּנָה-תִּבְרֵג *filius nequitiae*, *homo nequam*, בָּנָה-תִּבְרֵג id.

לְבָנָה filii superbiae poët. de feris, בָּנָה-תִּבְרֵג i. q. בָּנָה miser Prov. XXXI, 5, *filius possessionis* i. e. possessor, heres Gen. XV, 2, *filius sponsonis* i. e. obrides 2 Reg. XIV, 14 cf. *vīos τῆς ἀπαθείας* Ephes. II, 2, *τέκνα ὑπαρκοῖς*; 1 Petr. I, 14. — In aliis huius genitis locutionibus signatis et poëticis, quae in aliis etiam linguis cognatis frequentantur (v. Gol. v. צָדִיל, Castellus et Buxtorf. v. בָּנָה, Jones de poësi asiatico p. 128 sq.), *filius alienius rei* vocatur, qui ei simili est, veluti *filiū fulgoris* de avibus fulgoris aenulis Iob. V, 7; vel ex ea pendet, veluti *filiū arcus de sagittis* Iob. XI, 20 (cf. Schulte ad h. l.), *filiū ursae coelestis* de tribus stellis in cauda eius (pr. feretri coelestis pedissequis, v. בָּנָה); vel quacunque necessitudine cum ea coniunctus est, ut *filiū olei* oleo delibutus, metu Zach. IV, 14, *filius olei s. pinguedinis*, pinguis, fertilis ect. Cf. בָּנָה no. 7, בָּנָה, בָּנָה.

12) *Filiū Dei* nomen varie accipitur in V. T. Tribuitur a) *angelis*, qui Gen. VI, 2 sq. Iob. I, 6, II, 1, בָּנָה בָּנָה בָּנָה, ibid. XXXVIII, 7 omisso art. poët. בָּנָה בָּנָה Ps. XXIX, 1. LXXXIX, 7 אֲנָשִׁים בָּנָה vocantur, sive tanquam Dei milites et pedissequiri (v. בָּנָה), sive, quod praefero, propter maiorem divinæ naturæ similitudinem, quanquam corpus illis tribuitur Gen. I. e. (LXX. in Gen. et Iob. ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, quanquam in Gen. multi codd. ad verbum *vīol*). Cf. Josephi Archaelog. 1, 4 §. 1. Philo de Gigantibus T. 1. p. 262 ed. Mang. Chald. Iob. יְהֹוָה בָּנָה agmina angelorum. In Genesi contra Onk. Symm. Saad. Arabs. Erp. Sam. reddunt *filiū magnatum*, cf. pag. 96 A, et e recentioribus alii pios Sethi posteros intelligent, alii denique, ut Igenius, Caini posteros propter artium inventionem gloriantibus; quae omnia ad anthropomorphismum vitandum excogitata, neque tamen contextui usque biblico congrua sunt). — b) *regibus* (neque Hebreis tantum, sed etiam exteris Ps. LXXXIX, 28), utpote Dei in terra vicarii, divino spiritu edictis et adiutis (1 Sam. X, 6, 9. XI, 6. XVI, 13, 14. Jes. XI, 1, 2), proptereaque a Graecorum quoque poëtis ἀστυρεῖς βασικῆς dictis, quanquam ex antiquissimis Graecorum regibus non pauci genus suum re vera a Iove ducabant (v. Ilgen. de notione tituli filii Dei, in Paulus Memorabilien 7 p. 119 sq. §. 3). Ps. II, 7: Deus dixit mihi: tu filius meus, ego hodie te genui i. e. regem constitui (cf. Jer. II, 27). LXXXII, 6: ego pronuntio: dii vos (o reges!), et filii Altissimi vos omnes. 7. Sed aequo ac vulgo moremini ect. Ps. LXXXIX, 28 Deus de Davide: et primogenitum eum faciam, summum inter reges terræ. 2 Sam. VII, 14. (Apud Sinas etiam imperator Iān-tseū i. e. coeli filius appellatur). *Dei filii* vocantur denique e) homines Deum tanquam patrem pie colentes, et filiorum instar dilecti (Ps. LXXXIII, 15. Prov. XIV, 26), a quibus propterea maior quamdam sanctitas expectatur (Deut. XIV, 1). In hanc sententiam tribuitur Israëlitis, quanquam filii interdum ingratiss (Jes. I, 2. XXX, 1, 9. XI, III, 6. Hos. II, 1. Jer. III, 14, 19), et Israel in Sing. *Dei filius* vocatur Hos. XI, 1. Ps. LXXX, 16), isque primogenitus et dilectus (Exod. IV, E e

22. 23), quo eodem nomine etiam Ephraim compellatur (Jer. XXXI, 20). — Filii nomen Hebraci usurpant

13) de *fetu bestiarum*, ut קָרְבָּן־לְבָנָן vitulus, filius bonum Lev. IX, 2, אַנְזָבָן filius ovium, agni Ps. CXIV, 4, תְּהִזָּבָן filius asinae eius i. q. נִירָב Gen. XLIX, 19, muli חֲרִיבָן filii equarum Esth. VIII, 10, filii columbae i. e. pulli columbini Levit. XII, 6, filii corvi Ps. CXLVII, 9, filii aquilae Prov. XXX, 17 cest. Apud Syros לְבָנָה filia adeo de ovis usurpatur Luc. XI, 12.

Plur. Dcut. XXII, 6. Ies. X, 14. LIX, 5 Pesch. et in lingua arabica vulgari ova gallinæ دُبَلَانِيَّةٌ لَّدْجَاجٌ filii gallinæ vocantur (Dombay gramin. mauro-arab. p. 59), quem loquendi usum adhibere possis *filii struthionis* Job. XXXIX, 16 (coll. comm. 14); videntur tamen filii i. e. pulli struthionis comm. 16 distinguunt ab ovis comm. 14.

14) Arboris *filius* poët. dici videtur pro *sureculo*, *propagine* (cf. קָרְבָּן, קָרְבָּן et quac ibi landavinius), quanquam haec significatio non prorsus certa est et indubitate. Unum exemplum, idque altero certius, est Gen. XLIX, 22: בָּנֶן־פְּרַתָּה גָּזָבָן *filius* (arboris) *fructiferæ est Josephus*, *filius fructiferæ iuxta fontem* i. e. surculis lacte succrescens. בָּנֶן (fortasse rectius promuntiandum גָּזָבָן) enim videtur in statu constructo ponii, et פְּרַתָּה idem valet quod פְּרַתָּה Jes. XVII, 6 *fructifera se. arbor.* Alii בָּנֶן reddunt: (arboris) *filius fructifer*, ut Saad. et Abusaides: עַמְשָׁן ramus fructifer, et observant בָּנֶן hac significatio cum feminino construi, quod ab usu eius ad rem inanimem translato videri possit repetendum. Sed videant eruditii, fuisse dicendum בָּנֶן filia fructifera. Alii denique, nec male, *filium* (ovis) *fructilis* reddunt, et tam Iphraimi, quam Rachelæ nominibus alludi existimant, quo probato *surculi* significatio plane locum non haberet. Alterum exemplum est Ps. LXXX, 16, ubi Kiniehius aliquip בָּנֶן ramum interpretantur, sed Israhel. Dei *filium* (no. 12, litt. c) potius intelligendum esse, arguit comm. 18.

15) N. pr. Levitac 1 Par. XV, 18.

בָּנָה־מַיִּם (filius doloris mei) n. pr. Benjamino a matre impositum Gen. XXXV, 18.

בָּנָה־חַדְדָּה (filius s. cultor *Hadadi* s. *Adodi*, summi Syrorum numinis, teste Macrobi, Saturnal. I, 23 *Solis*, teste Philone Byblio ap. Euseb. præp. evang. 10, 38 et Plinio 37, 11 regis Deorum, cf. בָּנָה־חַדְדָּה) n. pr. trium regnum Syriae Damascenæ, quorum prius bellum gessit cum Baæsa, Samariæ rege, 1 Reg. XX, 20 sq. et 2 Par. XVI, 2 sq. narratum: alter, Alhaba acqualis, Samaria bis oppugnata aliisque bellis vario Marte gestis patre famosior factus est (1 Reg. XX, 1 sq. 2 Reg. VI, 24 sq. VII, 7): tertius, Hasæalis filius, rebus infeliciter gestis provincias a maiori bus partas amisis omnes (2 Reg. XIII). *Palatia Benhadadi* i. e. Damascena Jer. XLIX, 27. Amos I, 4.

בָּנָה־חַרְרָל (fortis, bellator) n. pr. praefecti regis Josaphat 2 Par. XVII, 7.

בָּנָה־חַנְנָה (filius benigni cf. בָּנָה no. 1) n. pr. viri ex tribu Judeæ 1 Par. IV, 20.

בָּנָה־וּמִרְיָה (filius dexteræ i. e. felicitatis, v. infra נִירָב) N. pr. quod gerunt 1) vir Benjaminita 1 Par. VII, 10, 2) vir Esrae acqualis Esr. X, 32. Neh. III, 23. Ubi Benjaminius patriarcha intelligitur, hoc ve. semper (excepto uno exemplo 1 Sam. IX, 1 Chethibh) iunctum scribitur, v. נִירָב.

בָּנָה־וּמִרְיָה n. pr. Benjaminita v. נִירָב.

בָּנָה (aedificium) N. pr. post exilium frequens 1) viri, cuius familia Serubabelēm sequebatur Neh. VII, 15, 2) vir Esra, II, 10, ubi pro eo בָּנָה scribitur. 2) duorum virorum e plebe Esrae acqualium, Esr. X, 30. 38. 3) viri Levitae Esr. VIII, 33. 4) filii Henadad, Levitae, Nechiae acqualis Neh. III, 24. X, 10. XII, 8.

בָּנָה filiae, v. בָּנָה.

בָּנָה־בָּרָק (vicus filiorum Berak l. fulgoris) N. pr. oppidi tribus Dan. Jos. XIX, 45. Euseb. *Baqaxai*, φυλῆς Βάρακ, εἰς τὴν περὶ τὸν Ιεζουστον. τὸν κώμη Βαρόβα (Hieron. Barcca).

בָּנָה ב' בָּנִי וְעַמְּךָ v. בָּנָה.

בָּנָה (aedificatus) n. pr. 1) vir Gadita, ex heroibus Davidis 2 Sam. XXIII, 36. 2) Levita, filius Schemer 1 Par. VI, 31. 3) pater Iunri, Perezita Judacus 1 Par. IX, 4 Keri. 5) alius Levita, filius Hasabjae, pater Rechumi, Nechiae acqualis Neh. III, 17. IX, 4. 5. X, 14. XI, 22. 5) בָּנָה no. 1. 6) nonnulli abhī Esrae acquales Esr. X, 29. 31. 38. Neh. VIII, 7. X, 15.

בָּנָה n. pr. (aedificatus, verbale Pualicum) duorum Levitarum Neh. LX, 4. X, 16. Ab his diversus est בָּנָה Neh. XI, 15.

בָּנָה n. pr. (quem *Jehova aedificavit* i. e. cui stabilem sèdem dedit, quem fortunavit, v. rad. no. 1, b), quod gerit 1) vir Simeonita 1 Par. IV, 36. 2) Levita ex posteris Asaphi 2 Par. XX, 14. 3) nonnulli Esrae acquales Esr. X, 25. 30. 35. 43. 4) alii, etiam בָּנָה dicti, v. sequens nomen no. 3. 5.

בָּנָה n. pr. (i. q. בָּנָה), quod gerunt 1) sacerdos Davidicæ actatis 1 Par. XV, 24. XVI, 5. 2) pater Jojadae, amici regi Davidis 1 Par. XXVII, 31. 3) filius Jojadae, praefectus prætorii Davidis 2 Sam. VIII, 18. XXIII, 20. 22. 1 Par. XXVII, 5, etiam בָּנָה dictus 2 Sam. XX, 23. 4) Levita Davidis coævus 1 Par. XV, 18. 20. XVI, 5. 5) heros Davidis 2 Sam. XXIII, 30, etiam בָּנָה dictus 1 Par. XL, 31. XXVII, 14. 6) Levita Hiskiae coævus 2 Par. XXXI, 13. 7) pater Pelatjae Ez. XI, 1. 13.

בָּנִית f. *aedificium* Ez. XLI, 13. (Arab. بَنِيَةٌ). Cf. בָּנָה.

בָּנִיָּה (filius dexteræ i. e. felicitatis q. d. Felix v. Gen. XXXV, 18. coll. سُلْطَانٌ felicitas, يَامِنٌ felix, fortu-

natus; aliis filius roboris, aliis, ut Aben Esrae, Clerico, quod minus etiam ferendum, *filius dierum* i. e. senectutis, per Chaldaicūm pro بَنِيَّةٍ, quod quidem interpretamentū Cod. Sam. ubique in textum recepit, v. Comment. nostr. de Pent. Sam. p. 52) n. pr. *Benjamini* patriarchae, filii Jacobi natu minimi et Rahelae, que filio enīo animam efflavit. Auctor factus est tribus cognomina (בְּנֵי יַעֲקֹב Num. I, 56, בְּנֵי יְהוָה Jos. XXI, 4, 17 et simpl. בְּנֵי יְהוָה in Ind. XX, 59, 10, cuius regio (ארַבָּה יְהוָה Jer. I, 1. XVII, 26. XXXII, 8) in media fere terra cisjordanensi sita describitur Jos. XVIII, 21 sq. Bellica quaedam huius tribus inodoles significatur Gen. XLIX, 27, de fertilitate regionis v. Jos. Archæol. V, 1 §. 22. Decem tribibus a familia Davidis descendentibus, soli Benjaminitae cum Judæis Judæ regnum constituebant. בְּנֵי יְהוָה est porta Hierosolymorum in septentrionali moeniorum parte (Jer. XXXVI, 13. XXXVIII, 7. Zach. XIV, 10) prob. eadem que alibi *porta Ephraim* dicitur (p. 141 A., cf. Faber's Archæologic p. 533). LXX. *Beriaqîr*. Cacterum hoc ve., ubincum patriarcham designat, iunctum scribitur (v. בְּנֵי יְהוָה); divisiōnē vero scribunt Nomi gent. בְּנֵי יְהוָה (cf. Lehrgeb. 515) 1 Sam. IX, 21. Ps. VII, 1 *Benjaminita*, c. Art. בְּנֵי יְהוָה (ut בְּנֵי יְהוָה) Indd. III, 15. 2 Sam. XVI, 11. XIX, 17. 1 Reg. II, 8, Plur. בְּנֵי יְהוָה Indd. XIX, 16. 1 Sam. XXII, 7. Ellipt. dicitur בְּנֵי יְהוָה pro בְּנֵי יְהוָה 1 Sam. IX, 1. 2 Sam. XX, 9. Est. II, 5 et גְּדוּלָה 1 Sam. IX, 4 (ut arab. بَنْجَى).

Beccensis pro Abubecrita, ab (ابو بكر). LXX. fere ubique (cf. tamen 1 Sam. XX, 7 Vat. Ind. XIX, 16) hume idiotismum, ut videtur, ignorantes: *viol Tyrii*; Vulg. *fili Jemini*, unde Luth. *Söhne Jemini*, sed veram interpretationem dudum viderunt Targ. et Syrus cum Arabe.

בָּנִים m. 1) *aedificium* Ez. XLI, 12. 2) *murus* Ez. XL, 5; בָּנָה see. Jarchium בָּנָה עַזְבָּן *crastinatio muri* s. *substructionis*. (Syr. بَنِيَّةً *aedificium*, arab. بَنِيَّةً id. Cor. 16, 28. IIar. 4 p. 48 Schult. et murus, *fundamentum* i. q. حَيْثُ).

בָּנִית chald. i. q. hebr. no. 1. Esr. V, 4.

בָּנִית / *filius noster*, a forma segolata בָּנָה Gen. XLIX, 11) N. pr. Levitac Neh. X, 14.

בָּת (contr. ex בָּנָה pro בָּנִית cf. Lehrgeb. 569, 570) constr. plerumque בָּנָה c. Sufi. בָּנָה (a בָּנָה) Plur. בָּנִות contr. בָּנִית (qs. a sing. בָּנָה cf. יִם בָּנִי) 1) *filia*. (Arab.

بَنْتُ, plur. بَنَاتٌ; syr. بَنِيَّةُ plur. بَنَاتُ, chald. בָּנָה et

אֲנָרָבָּה constr. בָּנָה c. Sulf. אֲנָרָבָּה, Plur. בָּנָה. Achthiopes

בָּנִים: frequentant in una locutione metaph. בָּנִים: סְפָרִים: i. e. بَنَاتٌ تعین pupilla, alibi filiam designant ve.

וָלִיטָה) בָּנָה *filiæ hominum*, mulieres humanae opp. filiis Dei Gen. VI, 2. i. Cant. VII, 2: בָּנִים o *filius* (patris) *nobilis*; blanda compellatio puellæ (v. יָמָן no. 1. Ipsa regina compellatur פָּגָה Ps. XLV, 11, cuinis rei causam alibi exposuimus (v. יָמָן no. 3). — 2) *puer*, *adolescentula*, mulier (cf. יָמָן no. 3). Gen. XXX, 13. Cant. II, 2. VI, 9. Indd. XII, 9. Jes. XXXII, 9. LXX, bis μητή. (Ita gr. θυγάριον, aeth. וָלִיטָה gall. fille). Poët. בָּנָה פָּגָה *filia mulierum* pro puella, invenientia Dan. XI, 17. — 3) *neptis*, ex progenie aliena oriunda. Sic בָּנָה פָּגָה mulieres Hebraæ Indd. XI, 10. 2 Sam. I, 24. בָּנָה פָּגָה mulieres impr. puellæ Canaaniticæ Gen. XXVIII, 8, בָּנָה בָּנָה Gen. XXVII, 46, בָּנָה בָּנָה Num. XXV, 1, et cum nomine populi: בָּנָה בָּנָה בָּנָה 2 Sam. I, 20, בָּנָה בָּנָה Gen. XXIV, 3, בָּנָה בָּנָה populiæ meæ Ez. XIII, 17. Non aliter accipendūm intelligent (v. infra no. 8), et בָּנָה בָּנָה Ps. XLVIII, 12, ubi itidem oppida Judæa interpretantur. Oppida enim minora urbē circumiacentia *urbis*, non *regionis* filiae appellantur. In verbis Psalmæ *filiæ Judeæ* i. e. mulieres Judæas opponuntur *Zion* i. e. *filiis Zion*, viris Zionis, et utrinque ex lege parallelismi designat Zionis reliquaeneque Judæas utrinque sexus incolas. Cf. Jes. IV, 4, ubi in canem sententiam inquitur *Hierosolyma* i. e. *filiis Hierosolymorum* et *filiæ Zionis* pro euntes et utrinque sexus incolis. — 4) *alumna*, *filia adoptiva* Esth. II, 7, 15. — 5) *discipula*, *cultrix* Malach. II, 11: בָּנָה בָּנָה *cultrix dei peregrinæ*. — 6) Sequ. genit. loci, impr. mibis, regionis nota feminam ibi natam et degentem, spec. inveniens actatis, ut בָּנָה בָּנָה Cant. I, 5. II, 7. III, 5. V, 8, 16, θεραρέγες Τερωνίαθ' Luc. XXIII, 28, בָּנָה Jes. III, 16. 17. IV, 1. Cant. III, 11, בָּנָה בָּנָה Thren. III, 51, בָּנָה בָּנָה Gen. XXIXIV, 1. E singulari autem linguae Hebraæ et Syriæ idiomate בָּנָה pariter atque alia feminina (v. Lehrgeb. 477), a poetis collective usurpatum pro בָּנָה *filiis* (cf. בָּנָה בָּנָה Mich. IV, 14 pro בָּנָה בָּנָה 2 Par. XXV, 13) et *filia urbis* aut *regionis* aut *populi* poët. dicitur pro *incolis civibusque eius*. Ita בָּנָה pro בָּנָה Tyrii Ps. XLV, 13, בָּנָה בָּנָה Jes. X, 32 Ker. XVI, 1. בָּנָה בָּנָה Thren. IV, 22, בָּנָה בָּנָה Jer. XLVI, 11. 19. 24, בָּנָה בָּנָה Jes. XXIII, 16, בָּנָה בָּנָה populiæ meæ Jes. XXII, 4. Jer. IV, 11. IX, 13. i. q. בָּנָה בָּנָה popularis meæ Jes. XXII, 4. Jer. IV, 11. IX, 13. (Non aliter apud Syros חֶסֶת כְּלַדְתָּה filia Abrahami Ephr. 2, 123, *filia Jacobi* ib. 3, 216 dr. pro filiis A. et J. i. e. Hebraicis, *filia Hebraeorum* et *Syrorum* i. e. gentilium 3. 224; et apud Arabes, v. c. تَغْلِفَةُ ابْنَاءِ مَلِيلَةِ Taglebitæ, *filia* i. e. *fili Wajel*. Amru Meall. p. 2

Kosog.). Hinc orta προσωποποίηται Hebraeorum poëtis familiarissima, qua civium universitatem sub figura mulieris exhibent (Jes. XXIII, 12 sq. XLVII, 1 sq. LIV, 1 sq. Thren. I, 1 sq. cf. vit. Tim. I, p. 230 Mang.) *filiamque* terae *virginem* nuncipant, velut *בָּתְּ-צִדְקָה* i. e. *virgo filia Sidonis* (status constructus enim ibi est pro appositione) Jes. XXIII, 12, *בָּתְּ-צִדְקָה* 'ב' ib. XLVII, 1, *בָּתְּ-צִדְקָה* 'ב' Thren. I, 15, *בָּתְּ-צִדְקָה* 'ב' Jer. XLVI, 11, *בָּתְּ-צִדְקָה* 'ב' Jer. XIV, 17. Cacterum cum populorum nomina saepe transferantur ad regiones et contra (*Lehrg.* p. 469), locutio nostra cives proprie designans a poëtis etiam de urbe et regione ipsa usurpatur. Ita *בָּתְּ-צִדְקָה* de ipsa urbe Jes. I, 8. X, 32. Thren. II, 18, *בָּתְּ-צִדְקָה* Ps. CXXXVII, 8, adeoque dicitur *בָּתְּ-צִדְקָה* *וְהַבָּתָרִי* *habitatris* i. e. habitatores, cives *filiæ Babylonis* i. e. ipsius urbis Zach. II, 11. Jer. XLVI, 19. XLVIII, 18. — 7) Sequ. genit. temporis valet feminam, quae hanc actatent transcegit, *בָּתְּ-צִדְקָה* nonaginta annos non Gen. XVII, 17. Cf. יְהֹוָה no. 10. — 8) Figurate *filia* alieūs rei vocatur quodcumque ex ea pendet, ad eam pertinet, vel eā imbutum est. Cf. יְהֹוָה no. 11. Sic *filiae urbis* vocantur vici minores in ditione urbis siti et ex ea pendentes, v. c. *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* Ekron et vicini circumiacentes Jos. XV, 45 cf. Num. XXI, 25. 32. XXXII, 42. Jos. XVII, 11. Iudea XI, 26. 1 Par. VII, 28. 29. VIII, 12. XVIII, 1. 2 Par. XII, 19. Neh. XI, 25 sq. Ez. XXVI, 6. *בָּתְּ-צִדְקָה* filia oculi i. e. pupilla (v. *אַשְׁרָאָג*). *בָּתְּ-צִדְקָה* (*ebius*) filia ecedrorum i. e. cedro inclusum Ez. XXVII, 6. *בָּתְּ-צִדְקָה* filiae cantus i. e. cantatrices, al. oscines Eccles. XII, 4. *בָּתְּ-צִדְקָה* mulier nequam 1 Sam. I, 16. — 9) Ad *bru-tos* transfertur in una locutione *בָּתְּ-צִדְקָה*, *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* filia struthionis feminae, de struthione (v. *תְּמִימָה*). Cf. יְהֹוָה no. 13. — 10) *Ramus arboris* intelligent in uno exemplo Gen. XLIX, 22: *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* *filiæ* i. e. rami arboris fructiferæ (*רָפָךְ* cf. יְהֹוָה no. 14) *ascendunt super murum* sc. luxuriantes. De enallage numeri v. *Lehrgeb.* 714. Saad. *عَرْجَى* *radices* fort. rami. Nescio tamen, sitne potius cum Ilgenio ad h. l. legendum *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* *בָּתְּ-צִדְקָה* *filiæ ascensionis* i. e. forae, montium incolae (coll. arab. *بَنَاتِ مَعْدَةٍ* *in insidiis* eubant (*liegen auf der Lauer*).

בַּתְּ-דָרוּבִים (*filia multorum*) videtur portae Iesbo-nitiae n. pr. esse Cant. VII, 5.

בַּתְּ-צִדְקָה (*filia iniurierandi*, *בָּתְּ-צִדְקָה* pro *בָּתְּ-צִדְקָה* cl. Gen. XXVI, 33. 34, vel filia septem sc. annorum, septenaria, cf. יְהֹוָה no. 10) n. pr. uxoris Uriac, quae a Davide vitiata, postea occiso marito in matrimonium ducta est eique Salomonem filium peperit. 2 Sam. XI. XII. 1 Reg. I, 15 sq.

בַּתְּ-שֻׁנְבָּה i. q. *בָּתְּ-צִדְקָה* Beth in Waw mutato 1 Par. III, 5.

בַּתְּ-בָתִים (filia i. e. cultrix Jehovae) n. pr. feminae 1 Par. IV, 18.

בְּנָה (quam *aedificari iussit se. Deus*) *Jabne*, nrbs Philistacis ab Usia crepta, Joppae vicina 2 Par. XXVI, 6, cf. Jos. XV, 46, ubi mentio eius fit in optimis codd. gracieis, *לְעָרָא*, *לְעָרָא*, *לְעָרָא* scribentibus. Corrupta enim Cod. Vat. scriptura *לְעָרָא*. Saepius commemoratur in libris Apocryphis, apud scriptores profanos patresque ecclesiae, ibique dicitur *לְעָרָא*, *לְעָרָא* 1 Macc. IV, 15. V, 58. 2 Macc. XII, 8. Strabo 16, 2. Steph. Byz. h. v. cf. Reland. 822), in Talmude proper academiam ibi evversis Hierosolymis ortam (Lightfoot Opp. 2, 181), et apud Arabes, quibus *بَنَاء* scribitur (vit. Salad. p. 72. 109. 202), quod nomen etiamnum vico in antiqui oppidi loco sito inhaeret.

בְּנָאֵל (quam *aedificari iussit Deus*) 1) nomen oppidi tribus Judae Jos. XV, 11 et 2) alias cognominis in finibus Naphtali Jos. XIX, 33.

בְּנִיה (quem *Jehova aedificabit* i. e. fortunabit) n. pr. *וְיַהְיָה* Benjaminitae 1 Par. IX, 8.

בְּנִינָה (id) n. pr. alias viri ex eadem tribu, ibid.

בְּנִבְנָה n. pr. *aedificium* Ez. XL, 2.

בְּנִי (*aedificatus*) 2 Sam. XXIII, 27 n. pr. herois Davidis, prob. vitiōse scriptum pro *בְּנִי* q. v.

בְּנִיה f. 1) *structura*, *aedificandi modus*. Ps. CXLIV, 12: *sicut columnæ angulares pulchre elaboratae* *בְּנִיה* more palatiōrum, cf. *בְּנִיה* no. 2. — 2) *exemplar*, *typus* (Modell), *ad cuius normam aliquid aedificatur*. Exod. XXV, 9. 40. 2 Reg. XVI, 10. 1 Par. XXVIII, 11. 12. 19. — 3) *imago*, *simulacrum* rei Deut. IV, 16. 18. Ez. VIII, 10. Ps. CVI, 20. Jes. XLIV, 15. Jos. XXII, 28. it. *species*. Ez. VIII, 3: *בְּנִי* *בְּנִיה* et extendit quod manus speciem habebat, *etwas, wie eine Hand*. X, 8. Cf. *אַחֲרֵךְ*, *בְּנִיה*.

בְּנִי rad. inuisit. in linguis semiticis, cui texendi vel constringendi vim ex conjectura tribuit Eichhornius ad Sim. Lex. coll. arab. *بَنِي* sec. Kam. p. 928 i. q. *בְּנִי* textor, de cuius origine autem nihil certius constat.

בְּנָם (pro *בְּנִי* c. Aleph prostheth.) c. Suff. *בְּנָם*, Pl. *בְּנָמִים* m. *baltēus* vel *eingulm*, quale gestabant a) sacerdotes, impr. sacerdos maximus, plerunque variegatum (Exod. XXVIII, 4. XXXIX, 29), uno expiationis die linteum (Lev. XVI, 4); 2) prefectus palati Jes. XXII, 21. Josephus (Arch. 3, 7 §. 2) in descri-

ptione tunicae sacerdotalis ita: ὦ ἐπιδίνωντα καὶ σιη-
σθεῖς, ὄλιγος τῆς μαρτύρης ὑπεράντιος τῷ δόντι πεμψάγο-
τες, πλατεῖαν μὲν ὡς τὸ τέσσαρας δικυκλοῦς, δικύκλους
δὲ ἕπασσην ὥστε λεπτρίδα δοκεῖν ὅπερας . . . καὶ
λαζανῖα τῷρις ἔχει τὴν ἀλέσεων κατὰ στροφῶν καὶ περικλι-
θοῦντα πάκιν δέσται, καὶ κένυται μὲν πολλῇ μέρει καὶ
τῷρις σφραγῶν, ἣν δὲ μηδέν ὁ λεπτεὺς ἐνεργεῖ· πρὸς γένος
εὐτρέπειαν οὗτος ἔχει τοὺς ὄφων καλῶν. Τινα δὲ στον-
δαῖσαν πιεῖ τὰς θυσίας δέη καὶ διακοτεῖν, ὅπως μὴ κινο-
μένης ἐμποδίζεται πρὸς τὸ λέγον, ἀπαραλλάξενος ἐπὶ τὸ
λαόν ἀμφορεῖται. Μωσῆς μὲν οὖν Ιεραρχὸς αὐτὴν ἐκά-
λεντει· ἱερεῖς δέ, παρὰ Βαρθολομαίων μεμαθηκότες, ἐμίαν
αὐτὴν καλοῦσσεν [quo eodem vc. גְּבַרְתָּה, לְמַשֵּׁט, חַלְפְּלָחָה]
utuntur Onk. Syr. Sam.]. Origo vc. hebrei, ut aliorum
non paucorum, e lingua persica repetenda videtur, in qua
ပုန် band (germ. Band, sanskr. bendha) vinculum
quodcumque, spec. quoque cingulum notat (Cast. Lex.
pers. 111); nec dubitandum, quin ex eodem fonte mana-
verit tamen. אֲנָזִים, הַרְבָּאָה cingulum.

סְבִּבָּה chald. iratus, indignatus est Dan. II, 12, cf.
Esth. II, 21. IV, 17 Targ. it. part. סְבִּבָּה indignabundus
Prov. XXV, 23, et סְבִּבָּה ibid. XVI, 10.

שְׁבִּבָּה rad. inus, in linguis semiticis, cuius vestigium
tamen supercresse videtur in n. pr. viri Benjaminitae

שְׁבִּירָה (sec. Jo. Simonis i. q. טְבִּירָה scaturigo) 1 Par.
IX, 43 et טְבִּירָה ibid. VIII, 37.

שְׁבִּרְבָּה n. pr. v. rad. שְׁבִּי

שְׁבִּרְבָּה n. pr. viri iudaci cum Serubabele ex exilio redu-
cis Est. II, 49. Neh. VII, 52. Bohlenius (symb. p. 26)
confert simile nomen שְׁבִּרְבָּה et ad utrumque pers.
שְׁבִּרְבָּה falco, gladius, lucidus.

שְׁבִּרְבָּה rad. falso a nonnullis adoptata. v. שְׁבִּי Hithp.

שְׁבִּרְבָּה rad. Hebreis inusit. Arab. سَبَبْتَ intempestive
aliquid fecit, spec. inicit admirans camelam ante libi-
dinem, nudavit vulnus nondum sanatum, ita austrius
contraxit vultum, quod posterius secundarium videtur et
denom. a سَبَّ dactyli immaturi, iam adulti. Ita enim
vultum contrahunt (machen ein sauer Gesicht), qui
immaturos fructus gustarunt. Inde

שְׁבִּרְבָּה c. Suff. שְׁבִּרְבָּה Job. XV, 33, et

שְׁבִּבָּה m. collect. uvae immaturae et acidae. Jes.
XVIII, 5. Jer. XXXI, 29. Ez. XVIII, 2. Differt a
שְׁבִּבָּה labruscis, q. v. LXX. δύμαξ. Legitur שְׁבִּבָּה etiam
Mischn. Schebiith 4 §. 8. Gittin 3 §. 8. (Chald. שְׁבִּבָּה
Job. l. e. Targ. Syr. שְׁבִּבָּה uvae acidae Job. Jer. Ez. I. I.
c. c. et Prov. X, 26 pro hebr. שְׁבִּבָּה. Singularem שְׁבִּבָּה
exhibit Ferrar. p. 88).

שְׁבִּבָּה rad. Hebreis inusit. Arab. سَبَبْتَ distinet, ab-
fuit IV. removit. Aethiop. pr. aliis, diversus fuit, hinc
Praet. A. trans. סְבִּבָּה: immutavit, commutavit, טְבִּבָּה: aliis factus est, טְבִּלָּה: et טְבִּלָּה: aliis, alienus. Apud
Hebreos notasse videtur: extra aliquam rem (opp. intra
rem), in vicinia eius, iuxta eam fuit. Hinc

שְׁבִּבָּה et **שְׁבִּבָּה** (cf. no. 2.) c. Suff. שְׁבִּבָּה et (citra
analogiam) שְׁבִּבָּה Ps. CXXXIX, 11, שְׁבִּבָּה, שְׁבִּבָּה in Pensa-
הַשְׁבִּבָּה, שְׁבִּבָּה, שְׁבִּבָּה et semel שְׁבִּבָּה Amos IX, 10 (ubi
tamen multi codd. defective scribunt), שְׁבִּבָּה, שְׁבִּבָּה pr.
Subst. sed ex linguae usu Praet. viciniam quamcumque
designans 1) iuxta, prope. 1 Sam. IV, 18: שְׁבִּבָּה דֶּרֶב שְׁבִּבָּה
iuxta latus portae, et metaph. propter (cf. no. no. 11).
Prov. VI, 26: שְׁבִּבָּה בְּעֵבֶד בְּעֵבֶד דְּגַדְעָה שְׁבִּבָּה propter
meretricem (venit) ad frustum panis. R. Levi: שְׁבִּבָּה.
Alii sententia non diversa: per meretricem. — 2) pone,
post (Arab. بَعْد, بَعْد post, de tempore). Gen. VII, 16:
בְּעֵבֶד שְׁבִּבָּה et clausit Jehovah post eum. Indd. III,
22. IX, 3. I. Jes. XXVI, 20. Amos. IX, 10: שְׁבִּבָּה אֲזֵן
non appropinquabit nobis et inva-
det nos a tergo calamitas. 2 Sam. XX, 21: שְׁבִּבָּה
prob. pro השְׁבִּבָּה שְׁבִּבָּה inde a tergo muri. שְׁבִּבָּה idem
valet quod שְׁבִּבָּה (ut שְׁבִּבָּה i. q. שְׁבִּבָּה) pone, post. Cant.
IV, 1: oculi tuī instar columbarium oculis שְׁבִּבָּה
pone velum tuum, comm. 3. VI, 7. — 3) circa. Ps.
CXXXIX, 11: שְׁבִּבָּה נֹחַ nox est lumen circa
me. Job. I, 10. III, 23. Thren. III, 7: שְׁבִּבָּה obstruxit
viam circa me, ut cregidi nequeam. Intigitur hac signifi-
catione a) verbis claudendi, veluti כְּבִּבָּה clasist
aliquid (pr. circumclusit) 1 Sam. I, 6, שְׁבִּבָּה Gen.
XX, 18, שְׁבִּבָּה sigillo clausit Job. IX, 7, cf. Job. II, 6,
b) verbo protegendi, שְׁבִּבָּה שְׁבִּבָּה pr. munivit circa aliquem,
munimento circumdedit Ps. III, 4. Zach. XII, 8. —
4) inter duas res, maxime de transitu i. q. per. Joel. II,
8. 2 Reg. I, 2. שְׁבִּבָּה שְׁבִּבָּה per fenestram, cum verbo
veniendi Joel II, 9, prospiciendi Gen. XXVI, 8. Indd. V,
28. — Metaph. 5) pro (a commutandi potestate, v.
aethiop.) 1 Sam. VII, 9. 2 Sam. XX, 21, v. e. deprecatus
est (v. שְׁבִּבָּה), expiavit (v. שְׁבִּבָּה), oraculum conulvit
(Jer. XXI, 2. Jes. VIII, 19), iudicem corruptit (Job. VI,
22) pro aliquo. Jer. XI, 11: שְׁבִּבָּה שְׁבִּבָּה pro calamitate
corum se avertenda. (Præferenda tamen videtur 23 Codd.
et vett. Verss. scriptura שְׁבִּבָּה שְׁבִּבָּה cf. II, 28. XI, 12.).

רַקְעָה בְּגָדָה commutari in aliquam rem Ies. XXXII, 14.
Iob. II, 4: שָׁוֹר בְּגָדָה כַּרְעָה *cute pro cuto* (v. יְמָר).

תְּמִימָה fut. בְּגָדָה pl. cum Nun parag. הַבְּגָדִים Jes. XXI, 12 imp. תְּמִימָה ibid. 1) pr. *tumefecit, tumentem et ebullientem fecit aquam*. Ies. LXIV, 1: עֲמָם הַבְּגָדָה sicut ignis aquam efficit ebullientem. (Respondet arab. بَعْدَ de vulnere intumescente, chald. אֶבְשָׂעָה ebullivit, אֶבְשָׂעָה Prov. XXI, 4 Targ. De vicinis radd. בְּגָדָה ect., quae cunctae tumendi ebullienti viae varie translatam habent, v. s. حَسَبُ). A tumore et fervore Arabes dicunt metaphorico exorbitandi, modumque transgrediendi (Cor. 42, 26. 49, 9), præterea cum fervore quadam cupidi appetendique potestatem (Cor. 55, 20. 6, 16; 7, 43. Conj. VIII. Cor. 24, 33, حَسَبُ res expedita, desiderata, cf. حَسَبُ, quod nonnulli dicunt a simpl. حَسَبُ), atque ita apud Hebreacos: 2) *quaesivit, petiit, interrogavit.* (Aram. حَسَبُ, حَسَبُ). De hominibus prophetam consulentibus Ies. XXI, 12 (bis).

Niph. 1) pass. Kal no. 1. *tumefactus est, tumultus, propterque prominuit.* Ies. XXX, 13: בְּגָדָה צָלָל בְּגָדָה ut pars fissa muri ruinam parans, prominens in alto muro. 2) pass. Kal no. 2. *quaesitus, perquisitus est Obad. 6.*

תְּמִימָה Dan. II, 16. 49 fut. אֶבְשָׂעָה, inf. אֶבְשָׂעָה chald. 1) *quaesivit, e. acc.* (in Targg. saepè pro hebr. תְּמִימָה) Dan. II, 15. VI, 5. 2) *rogavit, petiit* ab aliquo, seqn. תְּמִימָה Dan. II, 16. 23. 49, תְּמִימָה VI, 12 et תְּמִימָה תְּמִימָה II, 18. (Sic in Targg. pro תְּמִימָה). עֲמָם אֶבְשָׂעָה petit petitionem. Dan. VI, 8, תְּמִימָה עֲמָם preceptionem suam fecit, ibid. comm. 14.

תְּמִימָה f. chald. *petitio, precatio* Dan. VI. 8. 14.

תְּמִימָה in *preces, precatio*. Iob. XXX, 24: תְּמִימָה sane nil valent preces, ubi Deus manum extendit. Etenim קְרַב in voce תְּמִימָה radicie esse censimus cum R. Levi, Roschmühl. al., alterumque hemisticithium, in quo nostro תְּמִימָה respondet תְּמִימָה, interpretatur: *neque in exitio eius* (i. e. ab eo sc. Deo immisso) *iis clavos* sc. quidquam prodest: quamquam sunt, qui תְּמִימָה servile esse existimantes reddant: *modo in tumulum ne extendat manum suam, vel modo in hanc ruinam* (Iobi corpus intelligent) *manum suam ne immittat*.

תְּמִימָה (pro anteced. תְּמִימָה, ut תְּמִימָה pro תְּמִימָה, syr. تَمِيمٌ pro تَمِيمٌ cito 2 Sam. XVII, 21 Pesh., chald. אֶבְשָׂעָה pro אֶבְשָׂעָה onus, sam. מְלָאָה pro מְלָאָה omnis, מְלָאָה pro מְלָאָה lacrimae Carn. sam. 3, 4) *precatio, rogatio*, ex linguae usu in Accus. particula obsecrandi, vel potius veniam petendi, ubique sequ.

תְּמִימָה, אֶבְשָׂעָה, pr. *cum petitione, rogatione & rogando, petendo sc. te adeo, te adimus q.d. pace tua, nostr. bitte!* mit Erlaubniſs. Gen. XLIV, 18: בְּרַבְעָה וְבְּזָבְעָה בְּזָבְעָה obsecro, domine, liceat seruo tuo, uno verbo loquilo alloqui. Exod. IV, 10. 13. Num. XII, 11. Jos. VII, 8. Iudd. VI, 13. 15. XIII, 8. 1 Sam. I, 26. 1 Reg. III, 17. 26, etiam ubi plures loquuntur Gen. XLIII, 20: בְּרַבְעָה וְבְּזָבְעָה וְבְּזָבְעָה et dixerunt: obsecramus, domine, descendimus cet. E vett. intpp. LXX. in Pent. egregie δύοι et δέσμευθα (Gen. XLIII, 20), Vulg. obsecro, oramus. Syr. תְּמִימָה בְּלָא מְלָא peto abs te, in

Plur. תְּמִימָה Gen. XLIII, 20, ciusque vestigia premens Arabs in libris historicis תְּמִימָה תְּמִימָה rogo te. Sed magis etiam locutio hebraea illustratur interpretationibus utriusque Targumistae תְּמִימָה, Samaritanus תְּמִימָה, semel תְּמִימָה Numb. XII, 11, Syri תְּמִימָה Iud. XIII, 8 et Arabis Erpeniani תְּמִימָה (cum quo facit etiam Josuae interpres c. VII, 8) *cum rogatione, rogando, quac cunctae hebraeo בְּרַבְעָה ad amissum respondent et etymon a nobis propositum mirifice confirmant.* Non male etiam R. Salomo b. Melech: לשְׁנָה בְּרַבְעָה אֶבְשָׂעָה תְּמִימָה est vox precantis et rogantis, cui respondet in lingua aramaea (talmudica) בְּרַבְעָה. Hoc enim ipsum, quod fere respondet hebraeo אֶבְשָׂעָה, ex אֶבְשָׂעָה ortum videtur (v. Buxtorf. Lex. 294). — Plurimi, quibus praeteriuntur LXX in libris historicis, Aquil. Theod. Exod. IV, 13 et Gr. Venet. בְּרַבְעָה, εἰς ἐπέ reddeunt, בְּרַבְעָה ex Praefixo בְּ et Suffixo יְ — compositione esse existimant et ellipsis varie explent. Aben Esra: in me sc. statuas quidquid velis, vel coll. 1 Sam. XXV, 24 בְּרַבְעָה in me sit poena iniquitatis; Jahnius (introd. in V. T. T. 1. p. 287): *per me sc. obsecro te, collato Arabum usu, qui per se ipsos, per amicos (בְּרַבְעָה, בְּרַבְעָה) iurare solent* (cf. 2 no. 10, c); alii, quod minus displicet, plenam locutionem existimant בְּרַבְעָה vel. quod reliquias præstat, בְּרַבְעָה. Cunetis autem his conjecturis obstat, quod hac precantri particula etiam plures loquentes utuntur (Gen. XLIII, 20). Ex iis, qui בְּרַבְעָה ad nomen verbunme revocant, memoratu digni Koerberus (in Lex. part.) et Jo. Simonis, qui בְּרַבְעָה dictum putant pro בְּרַבְעָה, בְּרַבְעָה adfer i. e. admittit, concede, collato precantri formula בְּרַבְעָה אללה נָצָק, quam Castellus laudat e Giggeo (1, 410). At 1) aphaeresis litterae בְּ in Hiphil a Grammatica sine exemplo statuitur (*Lehrgeb.* 409); 2) locutio arabica, quac accurritus laudanda lauis set בְּרַבְעָה et אללה נָצָק salvum te faciat Deus, incertæ originis est, modo autem ad radicem בְּ pertinet, prævalet mansione firma te donec Deus. Tuerunt denique, qui conferunt admirandi particulam a Judæis hodiernis et in nonnullis Germaniae provinciis frequentatam: mein! Sed haec dicta videtur pro mein Gott! et cum nostra non multum habet similitudinis.

בָּעֵז rad. innisit. Arab. بَعْزَ alaccer, agilis fuit.

בָּשָׁר (alacritas) N. pr. *Boas*. Ita vocatur 1) vir Bethlehemita, Ruthus proponitus et postea maritus. Ruth 1, sqq. 1 Par. II, 11. LXX *Boos* et ita Matth. I, 5. 2) una e duabus columnis ante Salomonis templum constitutis vel ab architecti, vel, si forte *אֲנָדְרָה* fuit, a datoris nomine ita appellata. 1 Reg. VII, 21. 2 Par. III.

בָּשַׁת fut. **בָּשַׁת** 1) *calcavit, conculcasit.* (Chald.

Pe. et Pa. id. יְמִינָה calcatio, syr. מַכְלֵת conculatio, saltatio). Metaph. contempsit, neglexit (cf. Prov. XXVII, 7 et quac notavimus ad hoc). 1 Sam. II, 29: הַנְּבָאֵת בְּזָהָר אֲשֶׁר נִגְּנָה quare neglexisti sacrificia et ferta mea, quae institui? LXX. ἐπιθέλεις i. e. despiciens. Paulo diversa ratione Vulg. quare calce abiecitist victimam meam et munera mea? ad quam sententiam cf. Num. XIV, 9 Jon: וְאַתָּה תְּשַׂעֲרֵנִי אֶל־עַד אֲנֹכִי קָבַד contra praecepta Dei ne recalcitrabis pro hebr. רְדָבָה et talmud. בַּהֲרָה recalceirabat contra eum i. e. neglexit eum, Erubhin fol. 54, 1. — 2) calcitravit, recalceiravit, pr. de imento fasciente et refractario, dein translate de hominum erga Deum contumacia. (Chald. id. Deut. XXXII, 15. Hos. IV, 16 Targ. בְּעִזָּתְךָ כְּרָה vacca recalceirans. Talm. Babyl. Mez. fol. 80, 1, cf. syn. בְּעִזָּתְךָ calcavit Pa. calcitravit. Syr. قَلْكَلَ Pe. et Pa. Deut. I. c. et gr. λαντίζειν Act. IX, 5. XXVI, 14.) Deut. I. c. בְּעִזָּתְךָ כְּרָה pinguefactus Israhel recalceirabat. Conf. similes imagines a fumento refractario petitas Jes. X, 27. Hos. IV, 16.

בָּנָה fut. **בָּנָה** 1) *dominatus est, possedit* (cf.

אֶתְהִיאָב. Aethiop. **מַעֲלָה**: multum possedit, dives fuit.
מַעֲלָה: dives, **מִנְחָה**: divitiae.) Jes. XXVI, 13:
דְּמַנְחָה מִבְּרֹכָה יְהִי־בְּרָכָה domini praeter te possederunt nos,
sequ. בְּרָכָה יְהִי־בְּרָכָה 1 Par. IV, 22, sec. nonnullos sequ. בְּרָכָה יְהִי־בְּרָכָה Jer. III, 14.
XXXI, 32, sed vide no. 3.

2) *uxorem duxit* cf. ﻭَدَأْ de marito Gen. XVIII, 12 et ملک dominatus est, it. uxorem duxit. (Arab. بَعَلْ, syr. حَسْدَى id.) Deut. XXI, 13. XXIV, 1. Mal. II, 11. Jes. LXII, 5 (ubi vide Comment. nostrum). Part. act. בָּנְצַרְתָּ in Plur. maiest. maritus tuus Jes. LIV, 5. Part. הנְצִירָה Jes. LIV, 1 et נְצִירָה נְצִירָה nupta, quae viro nupsit Gen. XX, 3. Deut. XXII, 22. Metab. de terra orba, nunc incolis denuo repleta Jes. LXII, 4.

egoque eos reiicerem. Tavet orationis series, maxime in posteriore exemplo, favetque vett. interpretum autoritas cum usu Arabum. LXX cap. XXXI: καὶ γοῦν περιέπει
 ὁτῶν (cf. Hebr. VII, 9). Syrus ۵۵۰ مَكْلَمَةً اَنْ-
 egoque reieci eos. Abulw. ۲۲ بِيَمِنْ بَاهْرَى
 وضفت بِعْنَى ..... مُجَانِسٌ لَفَظٌ أَعْنَى الَّذِى حُوَ بَعْدَ
 اِلْرَجُلِ بِاهْرَى اِنْ- i. e. verba Jer. XXXI,
 32 reddenda: fastidivit res eorum et reieci eos. ....
 Cognatam locutionem habent Arabes, nimirum بَعْدَ
 اِلْرَجُلِ بِاهْرَى taeduit virum negotii sui. Cf. Jos. Kim-
 chitum aliasque in docta de h. l. disputatione ap. Pocock.
 ad port. Mosis p. 5 - 10. Kamüs p. 1397: كَمْبَعَ
 بَعْوَنَةٍ صَارَ بَعْدَ كَاسْتَبْعَلَ وَعَلَيْهِ أَنَّ ..... وَبَعْدَ بَاهْرَى
 بَعْوَنَةٍ كَمْبَحَ دَحْشَ وَفَرِيمَ
 valet maritum fieri, et ita Conj. X, sequ. على noluit,
 fastidivit [Schult. ad Prov. p. 474 أَنَّ potitus est rei, in
 campe superbius se gessit] ..... med. E fut. A sequ.
 perculsus fuit, timuit, et fastidivit. Fatendum quidem, etiam cap. XXXI (nam de cap. III. res certa est)
 vulgarem significacionem a Dav. Kimchio et J. D. Michaelae
 defensum ferri posse, modo interpretaris cum tamen
 (بَعْنَى) dominus eorum esset, et verborum dominii cum
 بَعْنَى constructionem mil difficultatis habere (v. ۲ no. 11); sed
 sententia dura est, et, quod apud me plurimum valet, fasti-
 diendi significatio a primaria verbi nostri potestate non ita
 aliena est, nt in ea admittenda adeo difficilem te praebeas.
 Sunt enim alia etiam verba, in quibus subingandi, emi-
 nendi, dominandi vis ad deorsum spectandi, despi-
 ciendi, contemnendi significacionem translate est (v.

بِ اَسْبَعٍ subiugavit, sequ. بِ despexit; آتَى pro اَعْتَدَ eminuit.
 Conj. II despexit; آتَى subegit it. repulit, contempsit;
 V. altus fuit, Conj. I. pone se contempsit): neque opus est
 cum Abulwalide hanc fastidiendi potestatem a vicino بِ اَنْتَ
 Zach. XI, 8 vel cum Michaelie (Suppl. 193) بِ اَغْلَى scognis,
 tardus fuit repetrere. Multo minus etiam cum Cappello (Crit.
 s. p. 61) pro اَنْتَ repones اَنْتَ renudiavi.

Niph. uxorem fieri Prov. XXX, 23, metaph. de terra antea viduata Jes. LXII, 4.

לְבָבָם c. Suff. לְבָבָם, לְבָבָם Plur. לְבָבָם, constr. לְבָבָם,
c. Suff. 3 sing. לְבָבָם Exod. XXI, 29. 34. 36. XXII, 10—
14. Prov. I, 19. III, 27. XVI, 22. XVII, 8. Eccles. V, 12.
VIII, 8. Jes. I, 3, לְבָבָם Iob. XXXI, 39. Eccles. V, 12.
VII, 12 munquam non singulariter (ut לְבָבָם dominus eius,
cf. Lehrgeb. 663), sed c. Suff. 3 Plur. לְבָבָם Esth. I, 17. 20
pluraliter 1) *dominus, possessor.* (De forma contracta
לְבָבָם v. infra. Aram. لَبَّبَ, لَبَّبَ id. Arab. بَعْلُ domi-
nus, sed obscurante Dschauharjo nonius in Arabia feli-

2) *maritus* (arab. syr. chald. id. cf. **ساحتة** ancilla, **coniux**). Exod. XXI, 22. 2 Sam. XI, 26. Prov. XII, 4. XXXI, 11. 23. 28. Esth. I, 17. 20. **מִשְׁנָה בַּתְּרוֹת** uxorum habens Exod. XXI, 3. **בַּתְּרוֹת** **מִשְׁנָה** *maritus*, cui juveni nupsit coniux Joel I, 8; **κοινώπιος πότερος** II, 5, 414. Od. 11, 429.

4) *Dominus* s. possessor rei saepe vocatur, qui ea praeditus est et pollet, solentque Hebrei hunc in modum Adiectiva circumloqui (v. טָרַח no. 1, k. בְּנֵי no. 7, cf. arab. ذُو مَحْلِفٍ, syr. مَحْلِفٌ), veluti אֶלְעָזָר מִתְּבָרְכָה קָרְבָּן, scilicet فَالْمُتَبَرِّقُ إِلَيْهِ الْمُنَزَّلُ (v. طَرَقَ no. 20 (cf. Alexander bicornis), طَرَقَ بَلْعَلُ alatus, poët. de volucere Eccles. X, 20 (cf. أَوْلَوْ أَجْنَاحَةً Cor. 35, 1), שָׁמָר בְּנֵי שָׁמָר tribula duplicit acieci Jes. XLII, 15, צְדָקָה sagittarii Gen. XLIX, 19, צְדָקָה somniator, qui somnia habet Gen. XXXVII, 19, בְּרָכָה qui causas forenses habet Exod. XXIV, 14, cf. Jes. 1, 8, domini foderis, iuris iurando mei, foedere mecum coniuncti Gen. XIV, 13, Nch. VI, 18, צְדָקָה dominus linguae, incantator Ecl. X, 11, צְדָקָה avidus Prov. XXIII, 2 et XXIX, 22. — Prov. XVI, 22: יְמִינָה קָרְבָּן fons felicitatis est prudentia dominio suu i.e. huic qui ea praeditus est I, 19. XVII, 8.

Eccles. VIII, 8 : **אָתָה־בְּצִדְקַת רֶשֶׁת** scelus non servat dominum suum i. e. scelustum. VII, 12. Prov. III, 27: **אָתָה־בְּצִדְקַת טָבוֹת** ne cohibeas beneficium a domino eius, ab eo, cui debetur, ad quem pertinet i. e. ab egoen.

5) בָּאֵל c. Praef. בָּאֵל, בָּאֵל Baal i. e. *Dominus* *xar*, אֱלֹהִים vocatur idolum Phoenicium, maxime Tyro-
rum, domesticum atque primarium, etiam ab Hebracis,
imprimis Samariae, una cum Astarte (v. שָׁרֶת, אַשְׁרָת) magna cum religione cultum. Iud. VI, 25 sq.
2 Reg. X, 18 sq. Inde בָּאֵל tempulum Baalis
1 Reg. XVI, 32, 2 Reg. X, 21. בָּאֵל אֱלֹהִים prophetas
Baalis 1 Reg. XVIII, 22, 25, בָּאֵל כָּרְבָּעַת cultores Baalis
2 Reg. X, 19, 22, בָּאֵל אֲשָׁר reliquiae cultus Baalis Zeph.
I, 4, בָּאֵל בָּאֵל per Baalem iurare Jer. XII, 16. Plur.
בָּאֵלים statuae Baalis, sicut אֲשָׁרָת, אֲשָׁרָת statuae
Astarte, Iud. II, 11. III, 7. VIII, 33. X, 10, i Sam. VII,
4. XII, 10 cet. Huius muninis a Phoenicibus et Poenis
studiosi culti praeceps alios testes habemus nomina propriis
luminum Phoenicum, ut בָּאֵל אָגָּה (q. v.), Abibal (אֲבִיבָּאָל),
Jeromalbas (יְרָמָלָבָּס), et Poenorum, veluti Hannibal
(in inscript. בָּאֵל gratia Baalis). Hasdrubal (חַסְדָּרְבָּל
auxilium Baalis), Muthumballes (מְתֻחְמָבָּלָס via Baalis) cet.
Apud Babylonios idem numen more aramaeo בָּאֵל Belus
dicebatur (v. infra) pro בָּאֵל, apud Palmyrenos pro varie-
tate pronuntiationis בָּאֵל = בָּאֵל in n. pr. דָּבָּר יְהָוָה יְהָוָה
Inser. IV, בָּאֵל = בָּאֵל in n. pr. בָּאֵל Inser. X, בָּאֵל
Inser. III, בָּאֵל ibid. lin. 5, בָּאֵל cet. adeoque בָּאֵל
pro בָּאֵל (v. n. pr. בָּאֵל אָגָּה אָגָּה), Inser. Palmyr. rom.
Philos. Transact. T. 48 tab. 30, 1, בָּאֵל (ad al.). Apud
ipso Tyrios plenum eius nomen fuisse videtur בָּאֵל תְּרֵבָּה
רֵז (Inscr. Melit. bilingu. in Philos. Transact. T. 48 pl.
lin. 1) Malkereth (i. e. rex urbis, pro קָרְבָּה) (בָּאֵל)
dominus Tyri: a Gracis propter nescio quam emble-
matum similitudinem idem constanter (v. inser. lan-
datam) Hercules, Herculeus Tyrius vocatur. Vid. quae
de cultu eius uberior exposuitius in Encyclopaedia germ.
T. VIII. p. 397 sq. s. v. *Baal, Bel, Belus.* Cum Phoeni-
cum, Babyloniorum, plurimorumque Asiae occidentalis
populorum numina sidera fuisse satis constet, hoc etiam
Tyriorum tutelare numen in siderum, maxime planetarum,
numero quarundam esse, consentiunt omnes, multique
sub Baalis Belique nomine ipsum Solem cultum esse pro-
certo habent. Sed non hunc (qui proprio suo nomine
בָּאֵל, nominumque etiam בָּאֵל, בָּאֵל, בָּאֵל, בָּאֵל, בָּאֵל
vocatur. Inscr. Palmyr. II), sed Jovem stellam, int-
pote Fortune praesidem et datorem, hoc nomine intel-
ligi, alibi compluribus argumentis demonstrare conati
sumus (v. Comment. ad Jes. T. II p. 335 sq. et uberior
in Encyclop. I. I. pag. 398 sq.), neque invenimus, qui
ea refellerit. Provocatum quidem imper (in Ephemerid.
Heidelberg. 1826 p. 453) ad verba 2 Reg. XXIII, 5: מְלָאָה
בָּאֵל כָּרְבָּעַת בָּאֵל כָּרְבָּעַת, quibus Baalem Sollemque h. l.
per appositionem iunctos idem numen esse efficiatur: sed
haec ipsa verba contrariae potius sententiae favere viden-
tur. Neque magis valet, quod numen tanta cum religione
cultum non posse non summum coeli sidus fuisse opponunt.
Minime enim ex eo, quod Baal nonnullarum civitatum

nunquam tutelare et primarium erat, necessario consequitur, cum in universo hoc fabularum systemate deum primarium fuisse. Nonne apud ipsos Christianos haud paucis in locis Sanctorum tutelarum cultus tanquam fuit et immundicus, ut paene oblitterata videatur Dei triumphi memoria? — Ceterum Baal singulis quibusdam civitatibus eius cultui deditis certis epithetis et attributis ornabatur, qualia sunt: a) בָּאֵל הַפְּדוֹנֵר foederum praeses et tutor, a Schemitis cultus Ind. VIII, 33, IX, 4 cf. 46 q.d. Ζεύς ὄραος, vel Deus fidius: facessat enim Bocharti (geogr. s. col. 775) deum Beryti interpretantis παρεργάτην. b) בָּאֵל הַמִּזְבֵּחַ a Philistaeis Ercronensis cultus, tanquam muscarum averruncus, aquae ac Ζεύς Ἀπόμονος Elecnum (Pausan. 5, 14 §. 2), et Myiagrus deus Romanorum (Solin. Polyhist. c. 1. cf. Salmas. Exercit. Plin. p. 12 sq.) 2 Reg. I, 2, cf. Clearius ad l. l. c) בָּאֵל הַמִּזְבֵּחַ Moabitum, v. בָּאֵל.

6) Quatenus נְצָרָה possessorem rei notat, transfertur etiam ad *locum*, qui aliquid habet i. e. in quo aliquid est et invenitur, et idem valet quod נְצָרָה no. 7. Hac significatio usurpat in nominibus propriis urbium, in quibus etiam nonnunquam communatur cum נְצָרָה (litt. i. k.): male enim nonnulli omnes urbes a נְצָרָה ordientes a Baalis cultu ita dictas esse statuant. Ille pertinent

a) נְצָרָה 1 Par. IV, 33, quae urbs eadem creditor ac נְצָרָה (putum habens) in confiniis Simeonitarum Jos. XI, 8. Fortasse etiam non diversa est נְצָרָה no. 2, b.

b) נְצָרָה (locus Gadi i. e. dei Fortune, a cultu huius numinis dictus) oppidum in valle Libani et speciatim quidem in radicibus Hermonis situm, in confiniis terrae Cananaeae septentrionalibus (Jos. XI, 17. XII, 7), in australibus autem montis Libani (Jos. XIII, 5): neque tamen cis Jordanem, at forte collegeris ex Jos. XII, 7, siquidem verba נְצָרָה נְצָרָה ibi ad universum terrae expugnatae ambitum, non ad huius urbis situm, referuntur. Ex his autem abunde apparet, urbem נְצָרָה minime ibi quacri posse, ubi nunc notissima ruinas urbis Baalbec (בעליך) s. Heliopolis veterum, quae Irenii est sententia (diss. de Baal-Hamon et Baalgad in eiusd. dissertatt. philol. theor. Ilagae 1719 editio no. 15) a J. D. Michaëlis (Supplenum. p. 196), Rosenmüller (bill. Alterthumskunde 2, p. 280) aliisque adprobata: sed potius circa fontes et ad ortum Jordanis, ut recte observant Clearius ad Jos. XI, 17 et Bonfrerius ad Euseb. onomast. v. Baalgad. Cf. Reland. p. 610. Baal-bee enim s. Heliopolis in septentrionali parte montanorum Libani sita est, quoque et ultra Damascum Josuae arma penetrasse nec memoriae proditur, nec probable est, cum maxima pars Libani expugnanda fuisset. Contra idem locum designari videtur, qui נְצָרָה נְצָרָה 1 Par. V, 23, נְצָרָה נְצָרָה Iudd. III, 3 vocatur, sive Iudd. l. e. montem ipsum ita dictum concebis, sive, quod practulerim, montis partem ab urbe vicina ita cognominatam (mons Baal Hermonis). — Quod Michaëlis l. e. coniicit, apud arabicum Josue interpretem XII, 7 pro بَعْلِيْكَ legendum esse, بَعْلِيْكَ, errore inititur, quandoquidem ibi scribitur بَعْلِيْكَ pro بَعْلِيْدَ.

c) נְצָרָה נְצָרָה (locus multitudinis i. e. hominibus frequens, nisi maius cum Mich. Suppl. p. 201 aliosque idem esse quod נְצָרָה נְצָרָה Jovi Ammoni sacr.) oppidum, in eius vicinia Salomo vincere habebat Cant. VIII, 11. Irenius (in dissert. land.), quem sequitur Michaëlis (Suppl. p. 202), hoc alterum quoddam Baalbecae (v. נְצָרָה) nomen esse volebat: argumentum tamen parum validis usus. Contra e verbis Judith VIII, 3 (ἐν τῷ ἀρχῷ τῷ ἀνακένοντος τοῦ θαύματος Βεβλωπόροι, Alex. Βαβλωπόροι) collegis, Baal Hamon in ipsa terra sancta, et specie, quidem in Samaria quaerendam esse.

d) נְצָרָה נְצָרָה (villam habens) oppidum vicinse iuxta tribum Ephraim (כְּנָסָרָה עַזָּה Euseb. ἐρουέντη Εὐραία) 2 Sam. XIII, 23, fortasse i. q. נְצָרָה Neh. XI, 33 in tribu Benjamin. In quibusdam mappis male ea in ipsa tribu Ephraimitica collocatur.

e) נְצָרָה נְצָרָה v. נְצָרָה.

f) נְצָרָה נְצָרָה (locus habitationis) v. נְצָרָה p. 194.

g) נְצָרָה נְצָרָה (locus stragium) locus viensve in vicinia vallis Rephaim, ubi a Davide caesi sunt Philistaci 2 Sam. V, 20. 1 Par. XIV, 11. Cf. Jes. XXVIII, 21, ubi mons Perazim memoratur.

h) נְצָרָה נְצָרָה oppidum Aegypti in vicinia maris rubri Exod. XIV, 2, 9. Num. XXXIII, 7. Quod ad etymon attinet, reddere *locus Typhonis* vel *Typhoni sacer*, quale nomen situi huins urbis in locis incolunt Nilum inter et mare rubrum, quae Typhonis s. cacodaemonis Aegyptiorum sedes putabantur, egregie congruit. Vide quae disputavit CREUZER in Commentatu. Herodoteis 1, §. 22. Symbol. 1, 317 sq. FORSTER in Epp. ad Mich. p. 28. Atque hic quidem Baal Zephon candens censem urbem fuisse, quae Graecis *Hieroopolis*, in qua Typhon secundum fabulas Aegyptiorum fulmine percussus fertur, suffragante Μενελάῳ (Suppl. 206): milii tamen situs locorum non satis convenire videatur. De Rabbinorum fabulis v. Carpzov. apparatus antiqui. p. 496. Schiden. de Dis Syris 1, 3.

i) נְצָרָה נְצָרָה 2 Reg. IV, 42 nomen oppidi, probabiliter in regione נְצָרָה siti, montanis Ephraim vicina (1 Sam. IX, 4). LXX scribunt Cod. Rom. *Βαιθαρά* (quod corruptum ex נְצָרָה נְצָרָה), Eusebius *Βαιθαράθ* (Hieron. Bethsalisa), hac addita obscuratione: ἐν ἡρόεσσι ἀπὸ σημείων τέ τοῖς πρόσοις βοῶντας ἐν τῇ Θαυματικῇ.

k) נְצָרָה נְצָרָה (locus palmarum), locus, ubi Israëlitae pinguerunt contra Benjaminitas. Iud. XX, 33. Eusebius: *Βαιθαρά*, πλησίον Ιεραία ... καὶ καλέσται εν τοῖς τόποις εἰς έπι Βαιθαρά (Hier. Bethamar).

l) נְצָרָה נְצָרָה (cives Judæi) 2 Sam. VI, 2 nomen urbis, quae alibi נְצָרָה (civitas) et Kirjath-Jearim vocatur, cf. 1 Par. XIII, 6, v. נְצָרָה no. 2, a.

m) N. pr. duorum virorum, alterius in stemmate Ruben 1 Par. V, 5, alterius ex maioribus Sauli ib. VIII, 30. IX, 36.

בְּנֵי בָּל (dominus benigni s. benigitatis) N. pr. 1) regis Idumaeorum Gen. XXXVI, 38. 1 Par. I, 49. 2) praefecti regii tempore Davidis 1 Par. XXVII, 28.

בְּנֵי בָּל chald. i. q. hebr. בְּנֵי dominus. De בְּנֵי בָּל v. בְּנֵי. Ex hac forma contrahitur בְּנֵי, de quo paulo inferius.

בְּנֵי f. 1) domina. בְּנֵת הַבָּתִים 1 Reg. XVII, 17. Metaph. aliqua re praedita, pollens, אֶחָד אֲמֹת בְּנֵי dacmoni fatidicum habens (v. בְּנֵי), בְּנֵת בְּנֵי praelestigatrix Nah. III, 4.

2) collect. civitas i. q. בְּנֵי cives (v. בְּנֵי no. 3), sicut בְּנֵת filia no. 6 pro בְּנֵי. Sic interpretor inscriptionem nonnullorum nummorum Gaditanorum בְּנֵי בְּנֵי civitas Gadi, pro qua in aliis legitur בְּנֵי בְּנֵי civitas Gadi, vel pro qua in aliis legitur בְּנֵי בְּנֵי (formae בְּנֵי) civitas Gadi. Ita intelligendum etiam N. pr. duarum urbium, quarum altera a) in septentrionali parte tribus Iudea sita (Jos. XV, 9. 1 Par. XIII, 6) etiam בְּנֵי בְּנֵי (cives Iudea, v. בְּנֵי no. 6, 1), בְּנֵי בְּנֵי (q. v.) et בְּנֵי בְּנֵי dieta est et monti Baala (Jos. XV, 11) in eadem regione, sed mari propriis sito nomine dedisse videtur; b) altera in eiusdem tribus regione australi sita erat Jos. XV, 29, et eadem videtur, quae alibi בְּנֵי Jos. XIX, 3 et בְּנֵי 1 Par. IV, 29 dicta Simeonitis tribuitur. Cf. etiam בְּנֵי no. 6, a.

בְּנֵי בְּנֵי (civitates, v. בְּנֵי no. 2) N. pr. oppidi in tribus Iudea parte meridionali Jos. XV, 24, diversi a בְּנֵי comm. g. 29. Huc referunt etiam בְּנֵי 1 Reg. IV, 16, sed בְּנֵי ibi potius Praefixum videtur, cf. eiusd. cap. comm. g.

בְּנֵי בְּנֵי (quem Dominus novit curatque, cf. עֲדָנָה) N. pr. filii Davidis 1 Par. XIV, 7, qui 2 Sam. V, 16 עֲדָנָה (Dens novit) vocatur.

בְּנֵי בְּנֵי (qui Jehova imperat) N. pr. unius ex heroibus Davidis 1 Par. XII, 5.

בְּנֵי בְּנֵי (civitas i. q. בְּנֵי no. 2, ad formam בְּנֵי, oppidum tribus Dan Jos. XIX, 41, a Salomone renovatum vel munitum 1 Reg. IX, 18. 2 Par. VIII, 6. Hoc enim a Salomone renovatum idem esse, quod illud Damiticum, tum ex urbibus 1 Reg. et 2 Par. ante illud memoratis colligitur, tum a Josepho discrete agnoscatur Archacol. 8, 6 §. 1, ubi urbem Baalēth (al. Baalīth) a Salomone conditam Gazarae Philistacorum vicinam esse tradit. Quem Josephi locum, quanquam a se latitudinem, si totum legisset J. D. Michaëlis, vix et ne vix quidem Baalbecae s. Heliopoli sua hoc quoque tertium nomen affinxisset (Supplem. p. 199). Cf. בְּנֵי בְּנֵי, בְּנֵי בְּנֵי. Non multum enim momenti habet, quod 1 Reg. l. c. Baalathem excipit Tadmor in deserto, et minus etiam, quod hodierni Orientales Heliopolin a Salomone exstruxerant esse tradunt.

בְּנֵי בְּנֵי v. בְּנֵי no. 6, a.

בְּל (contr. ex בְּנֵי i. q. בְּנֵי, cf. בְּנֵי s. rad. בְּנֵי) Belus, nomen domesticum idque primarium Babyloniorum, in celeberrima turri Babylonica, cuius ruinae מִזְרָח dictae etiam supersunt, cultum. Jes. XLVI, 1. Jer. I, 2. II, 44, cf. Apocr. בְּלָה נָאָל אֶגְּמָנָה inscriptum, alibi libro Danielis annexum. Scriptores græci romani que (Diod. Sic. 2, 8. 9. Plin. 37, 10. Cie. de nat. deor. 2, 16, ubi India de Assyria s. Babylonia interpretanda est) cum love cum comparant, neque tamen pater Deorum intelligendus est, quem ignorant Orientales, sed, quæ est peculiaris theologiae Babylonicae et stellarum cultu unice pendentes indoles, stella Joris (Cie. de nat. deor. 2, 20), quam tanquam agathodaemonem, omnis fortunæ et felicitatis auctorem et vindicem ab Arabibus propterea intelligendus est, quem ignorabant Orientales, sed, quæ est stellarum cultu prosequentur Semitæ. Cf. בְּלָה, בְּלָה et quæ laudavimus v. בְּנֵי no. 5. Hodieque apud Nasoracos haec stella וְלָה vocatur (v. Norberg. Lex. p. 28. 29). Assidui huius cultus præter alios testes halimus nomina propria hominum Babyloniorum cum Beli nomine compositorum, veluti Belesys, Belibus et quæ statim sequuntur.

בְּלָסָזָר (contr. ex בְּנֵי בְּנֵי s. more hebræo emuntiatum גָּדוֹלָה cui Belus dominus est, Beli cultor) N. pr. patris regis Merodach-Balandan. 2 Reg. XX, 12.

בְּלָסָזָר (Beli princeps i. e. princeps, cui Belus facet, cf. בְּרָשָׁת, בְּנֵי; comp. ex בְּלָה, tscha quæ terminatio vocabuli addita in lingua Zendica nota genitivi est, et zar = sar princeps) Beltsazar, nomen assyriobabylonicum Danieli in Nebucadrezares aula datum, Dan. I, 7. II, 26. IV, 5. 6. 15. 16. X, 1.

בְּלָסָזָר Dan. V, 1. 2. 9. 22. 29. 30. VIII, 1 et VII, 1. Belsazar, nomen ultimi Chaldaeorum regis, ab Herodoto (1, 188) Αὐβύντος, a Beroso (ap. Jos. c. Apion. 1, 20) Ναζάρηνδος (quæ forma magis genuina videtur, cf. בְּלָה) dicti. Ab Alex. ac Theod. et hoc nomen et antecedens efficiuntur Balsazar, atque ita quoque Bar. I, 11. 12.

בְּנֵי בְּנֵי v. s. rad. בְּנֵי.

בְּנֵי rad. in linguis semiticis innitus, a qua derivari videntur duo sequentia nomina propria; nisi ca forte explicata sunt: in afflictione I. bimilitate sc. natus pro בְּנֵי.

בְּנֵי 1) praefectus Salomonis 1 Reg. IV, 12. 2) alius eodem minere functus comm. 16. 3) pater Zadoki, Nehemiae coaevi. Neh. III, 4.

- נָצְרָב** 1) praefectus militum Sauli 2 Sam. IV, 2.
 2) pater Helebi, herois Davidici 2 Sam. XXIII, 29. 1 Par.
 XI, 30. 3) praefectus populi tempore Scrubabelis Esr.
 II, Neh. VII, 7, X, 28.

¹ בֵּית בְּלֵן כִּימָנָה v. p. 196, litt. c.

רָכַב fut. **רָכַבְתִּי** i) pr. *absumvit, depavit*, v. Pi. Hiph. no. 1 et **רָכַבְתִּי** pecus, a depascendo dictum. (Syr. **רָכַב** racemavit, spicilegium fecit, **רָכַבְתִּי** spicilegium).

2) Spec. igne consuntis (cf. קְרַבָּה no. 2), *combussit*, (Chald. קְרַבָּה arsit Pa, accedit. שָׁאֵר, בִּשְׁעֵר tæda, sam. קְרַבָּה id.) Ps. LXXXIII, 15: וְנִזְבַּח כְּרַבָּה sic ut ignis silvam comburit, plerumque sequit. Et Tob. I, 16: ignis Dei de cœlo decidit וְנִזְבַּח כְּרַבָּה et absunxit gregem et pueros. Num. XI, 3. Ps. CXL, 18. Jes. XLII, 25. Jer. XLIV, 6. Thren. II, 3, it accedit Jes. XXX, 33. Alibi est intrinsum et notat a) igne absuntis est. Exod. III, 5: וְנִזְבַּח כְּרַבָּה וְלֹא יָבֹא quare igne non absuntur rubus. Jes. I, 31. IX, 17. Ind. XV, 14. b) arsit. Exod. III, 2: et ecce rubus ardebat igne. De igne ardente (non gliscente, vel in fonte latente, cf. Gen. XXII, 6) Jer. XX, 9, pice ardente Jes. XXXIV, 9, carbonibus Ez. I, 15, de facie Jes. LXII, 1, monte ardente Deut. IV, 11. V, 20, translate de ira, maxime Dei Jes. XXX, 27. Ps. LXXXIX, 5. LXXXIX, 17. Jer. IV, 4. VII, 20. XXI, 12. Ps. XXXIX, 4: וְלֹא יָבֹא וְלֹא in meditatione mea exarsit ignis i. e. ira. (Arab. بَعْرَة, non بَعْرَى. quod habent Collins et Castellus, in Kamusso p. 465 explicatur كَبَقَةُ الْأَنْفُسُ ira, de Deo summo). c) accusens est. Hos. VII, 4: sicut furnus accensus a pistore. Alibi neutr. exarxit, Ps. LXVIII, 9: וְלֹא יָבֹא וְלֹא יָבֹא carbone exardescerant ab eo i. e. carbones ardentes procedebant et vicinia eius. Metaph. de ira exardescere Ps. II, 12: וְלֹא יָבֹא וְלֹא nam brevi exardescet ira eius. Esth. I, 12.

3) denom. a **בָּרוּךְ brutus** fuit. Jer. X, 8. Part. homines **bruti** Ps. XCIV, 8, seruies Ez. XXI, 36.

Niph. brutus factus est. Jer. X. 14. 21. II. 17. Jes. XIX. 11; נְבָרֵךְ נְבָרֵךְ brutum factum est consilium. (Syr. ﻢَرْسَلٌ) Ierus factus est, ferociit, stulte fecit B. B., ﻢَرْسَلٌ ferus, efferratus 2 Tim. III, 3, ﻢَرْسَلٌ immaturus.

Pi. בָּרַךְ inf. בָּרַךְ c. Suff. בָּרַךְ 2 Par. IV, 20, fut.
בָּרַךְ 1) depavit agrum, vineam Jes. III, 14. V, 5, sequ.
 2 Exod. XXII, 4 (5). — 2) i. q. Kal no. 2. accedit,
 velut ignem Exod. XXXV, 5. Jer. VII, 18. Iz. XVI, 4,
 lignum Lev. VI, 5 (10), lacernas 2 Par. IV, 20. XIII,
 11, tela ardentia Jes. I, 11, it. cremavit, combustit,
 veluti lignum Neh. X, 35. Jes. XLIV, 15: בָּרַךְ
 erit i. e. inserviet (lignum) hominibus ad combu-

rendum. XL, 16: **וְבָנָיו אֶין גַּם בָּאָרֶץ et Libanus non sufficeret combustioni** i. e. non satis ligni suppeditaret ad sacrificia. ۲۷۸ **בְּעֵד ignem admovit rei Ez. XXIX, 9, 10. — ۳) sustulit, removit, exterminavit.** 1 Reg. XII, 17: **et reliquias seortorum בְּעֵד גַּם-הַדְּבָרִים removit e terra.** Deut. XXVI, 13, 14. 2 Sam. IV, 11. 2 Reg. XXIII, 24. 2 Par. XIX, 3. Formula solemnis Deuteronomii, ubique inebetur supplicium, haec est: **בְּעֵד גַּם-הַדְּבָרִים tolles hoc scelus e medio vestro** Deut. XIII, 6. XVII, 7. XIX, 19. XXI, 21. XXII, 21, 21. XXIV, 7, vel **בְּעֵד גַּם-הַדְּבָרִים XVII, 12. XXII, 22,** cf. Ind. M. X. 13. (De locutionibus synonymis Exodi, Levitici (Numerorum, veluti **בְּעֵד קָרְבָּן** etc. v. rad. **בְּעֵד**). Jes. VI, 13: *etsi sexta pars remanabit in terra בְּעֵד קָרְבָּן* haec iterum exterminabitur. Num. XXIV, 22: **בְּעֵד קָרְבָּן exterminabantur Kenitae.** Je. IV, 4: **ubi abuerit Deus sordes filiarum Zionis ... בְּעֵד קָרְבָּן spiritu indicii et spiritu exterminandi** i. e. indicando et impios exterminando spiritu suo & vi sua divina. Conste. *Etiam sequuntur* **בְּעֵד**, quatenus exterminans et expellens aliquem enim sequitur a tergo et persecuitur. 1 Reg. XIV, 10: **בְּעֵד כָּל-הָעָם שְׁמַרְתָּ לְפָנֵינוּ וְעַד יְמֵינוּ וְעַד וְעַד exterminebam domum Jacobam, quemadmo-** dum cieciunt sterescere. XXI, 21.

Pg. accensus est de fornace Jov. XXXVI. 22.

Hiph. 1) *deparit* i. q. Pi. no. 1 Exod. XXII, 4 (5).
— 2) i. q. Pi. no. 2. *accendit* Exod. XXII, 5 (6). *il-*
combussit, *cremavit* c. acc. Ez. V, 2. Iudg. XV, 5.
Additur עֲשֵׂה 2 Par. XXVIII, 3, 7^{תְּמִימָה} Nah. II, 14.
— 3) *שָׁמַר* ignem admodum alicui rei Iudg. XV, 5 init.
— 5) i. q. Pi. no. 3. *removit*, *exterminavit*, *sequ.* עֲשֵׂה
1 Reg. XVI, 3.

רַבָּה m. pr. stupiditas, sed ubique coner. *st. pidus*, *brutus* instar pecoris, de hominibus Ps. XLIX, 11. LXXXII, 22. XCII, 7. Prov. XII, 1. XXX, 2. Cf. rad. no. 3. et Nigl.

שְׁלֵטָה (stulta) N. pr. mulieris 1 Par. VIII, 8, quod
comm. o scribitur שְׁלֵטָה, yitlo magnifico, sed aggre sanando.

בָּאַרְתָּה f. *incendium*, spec. frugum in agro Exod. XXII, 5. Cf. rad. no. 2.

בָּנָה (fax, lampas, ut in lingua chald.) N. pr.
1) patris **בְּנָאִי** Num. XXII, 5. XIV, 3. XXXI, 8.
Deut. XXIII, 5. Jos. XIII, 22. XXIV, 9. Mich. VI, 5.
LXX. **Βασίλειος**, **Βασιλεύς**. Quod idem nomen 2 Petr. II, 15
Bossoōscribitur, id ex antiquo quodam errore vel corruptela
in vulgus recepta explicandum (cf. γέννησις LXX. Ναρή,
ἡγέτης Αιθωκότη), vel, quod C. B. Michaeli placet
(de paronomasia s. §. 30) et permutatione litterarum ε et
Σ: minime cum Schleusnerio sub h. v. et nescio quo more
Graceorum. 2) patris **בְּלָאֵה**, regis **Ιδουμαϊκούν** Gen.
XXXVII, 32. 1 Par. I, 45.

בְּגָרֶב m. *pecus*, a depascendo dictum (v. rad. no. 1. Cf. בְּגָרֶב no. 2). Usurpat in Singulare collective, sicut lat. *pecus*, *pecoris*, de omnis generis pecundibus. Exod. XXII, 4. Num. XX, 4. 8. 11. Ps. LXXXVIII, 48, spec. de iumentis Gen. XLV, 17. (Chald. id. ibid. Syr. בְּגָרֶב pro hebr. בְּגָרֶב Gen. I, 24. Ps. I, 10, et gr. στρίψῃ Act. XXIII, 24. 1 Cor. XV, 39. Utpote collectiva haec vox sec. Amiram p. 95 terminatio quidem Singularia imitatur, semper tamen duobus punctis, pluralis numeri nota, numita est. Arab. بَعْجَرْبُور spee. de camelis, asinis, aliquisque iumentis onerariis usurpatur Cor. 12, 65, et secus atque in lingua hebraea et syra Plur. admittit. Aeth. ΑΠΛΥΣΒΟΣ: bos adulitus et arator, ΑΠΛΥΣΒΩΝ: ὑποσέντων, iumentum.)

בְּגָרֶבֶת (incendium) n. pr. loci in deserto Sinaitico Nunn. XI, 3. Deut. IX, 22.

בְּגָרֶבֶת v. rad. בְּגָרֶב.

בְּגָרֶבֶת rad. inusit. Chald. et Sam. בְּגָרֶב, מַדְבֵּשׁ i. q. בְּגָרֶב malus fuit, displicuit.

בְּגָרֶבֶת N. pr. *Baësa*, filius Abiae, praefectus militum Nadabi, filii Jerobeam, Israëlitarum regis, qui postea interfecto rege suo imperium capessivit, et per 24 annos administravit. 1 Reg. XV, 16 sq. XVI, 2 Par. XVI, 1 sq. Jer. XLI, 9.

בְּגָרֶבֶת vel **בְּגָרֶבֶת** rad. in Kal inusit. Syr. בְּגָרֶב

timuit, horruuit, formidavit, בְּגָרֶבֶת timor, horror.

Pi. בְּגָרֶבֶת fut. בְּגָרֶבֶת 1) *terruit, perterruit*, nouissim in sermone poetico. Ps. XVIII, 5: בְּגָרֶבֶת נִתְּבָא תְּמִימָה torrentes pernicie terrebant me. Iob. III, 5. VI, 4. VII, 11. IX, 31. XIII, 11. 21. XV, 24. XVIII, 11. XXXIII, 7. Jes. XXI, 4. — 2) *sabito invasit aliquem*. 1 Sam. XVI, 14: בְּגָרֶבֶת אֲמָת רֹאשׁ רְבָבָה subito invasit cum spiritus malus a Deo missus, comm. 15. (Arab. بَغَتْ de improviso accidit, supervenit, e. aee. HI. inopinantem adortus est, opprescit, בְּגָתֵת et בְּגָתֵת res inopinata et subito accidens Cor. VI, 31. VIII, 93. 186, בְּגָתֵת subito).

Niph. *territus, perterritus est* Dan. VIII, 17, sequ. בְּגָרֶבֶת 1 Par. XXI, 30. Est. VII, 6.

בְּגָרֶבֶת f. *terror* Jer. VIII, 15. XIV, 19.

בְּגָרֶבֶת m. pl. *terrores*, Ps. LXXXVIII, 17. בְּגָרֶבֶת terrores a Deo immissi Iob. VI, 4.

בְּגָרֶב (probab. i. q. בְּגָרֶב q. v.) N. pr. viri Esr. II, 12. Neh. VII, 23. X, 19.

בְּגָרֶב rad. inusit. Arab. بَغَرَبْدَن mudavit, spec. detrahendo corticem, aeth. ΤΟΡΧΑ: flagellis laccratus qs. decorticatus est, cf. hebr. בְּגָרֶב. Inde

בְּגָרֶב nonnisi pl. בְּגָרֶבֶת *cepaes*. Num. XI, 5. LXX. κρόμμια. Non raro ita in Talmude, v. Buxtorf 337, cf. אַנְגָּלָה Talm. Hieros. Jom tobh cap. 4 init. Syr. בְּגָרֶב, aeth. ΟΛΔΑ: id. Num. I.e., arab. بَغَرَبْدَن de variis bulborum generibus, v. Avic. ap. Castell. col. 408. Meidan. prov. no. 3761. 4514. 5009, mclit. basal id. *rūs basilia* caput mundum, cepac simile. Cf. quadrilit. בְּגָרֶבֶת, et Celsii Hierob. 2, 83 sq.

בְּגָרֶבֶת N. pr. v. בְּגָרֶב rad. בְּגָרֶב.

בְּגָרֶבֶת (mudatio) n. pr. viri Esr. II, 52, quod Neh. VII, 54 scribitur בְּגָרֶבֶת.

בְּגָרֶבֶת fut. בְּגָרֶבֶת 1) *scidit, discidit, fregit, comminuit, vulneravit*. (Chald. בְּגָרֶבֶת scidit, dividit, ut panem, בְּגָרֶבֶת frustum, syr. בְּגָרֶבֶת fregit, arab. بَصَحْبَعْ secuit, ut venam, diffidit, amputavit, בְּגָרֶבֶת pars, frustum Meidan. Schult. p. 10, בְּגָרֶבֶת gladius resceans. Cf. radd. huic finitimas בְּגָרֶבֶת vulneravit et בְּגָרֶבֶת scidit, diffidit, dilaceravit). Amos IX, 1: *percute columnarum capitula* בְּגָרֶבֶת וְבְגָרֶבֶת et communie eos ut frusta decidant in caput omnium illorum. בְּגָרֶבֶת pro בְּגָרֶבֶת. Intram. vulneratus est. Jocel II, 8 de locustis: *ruunt per medios eiusq; strictos בְּגָרֶבֶת* אֲלֵה neque vulnerantur. Bene Abulw. et R. Tanchum (LXX. o. μη συντελεσθωσι cl. Pi. no. 3).

2) *diripuit, rapuit*. Proprie de hostibus diripiendibus Hab. II, 9: בְּגָרֶבֶת רְבָבָה עֲבָדָה rae rapienti rapinam, perniciosa domui suae. Ps. X, 3. Iob. XXVII, 8: *quacunam spes est impio בְּגָרֶבֶת ubi rapnit, si Deus extrahet vel postulat animam eius?* (Ita certe Chald. Syr. Hieron. Schultens in Comment. Rosenm. Alii, ut ipse Schultens in Origg. p. 221 coll. Pi. no. 1. si Deus rescat vitæ filium). Deinde formula בְּגָרֶבֶת rapinam rapuit transfertur ad privatos homines iniqui lucri studiosos, aliquos expoliantes. Part. בְּגָרֶבֶת Prov. I, 19. XV, 27. Ier. VI, 13. VIII, 10. Inf. Ez. XXII, 27. Cf. בְּגָרֶבֶת et quae observat A. Schult. Opp. min. p. 61: „*Spoliari [immo spoliare] styllo Arabum est lucrari, divitias reportare. Sic*

خُنْمٌ est *praedari*, spoliare; id in Abulph. hist. Dyn. est *lucrum*, divitias acquirere honesto modo. Ita inquit p. 431: لَتَّهَارَ وَحَلَقُوا إِبْرَاهِيمَ وَغَدَ أَعْدَادُهُ لَيْلَى مَا مَنَعَ سَلَيْنَ غَنَمِينَ *mercatores*, qui ad nos venerant, remissimus in patriam incolumes et *praedam reportantes* i. e. *lucrum*, divitias. Sie خُنْمٌ *praeda* saepè de lucro aut divitias usurpatur, et خُنْمٌ est omne id quod potitur aliquis, ما تَنْفَعُ بِهِ مَنْ لَكَ خَبْرٌ وَمَنْ يَلْتَمِسْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ خُنْمٌ *potitus fueris ex aliena possessione*, quaeque antea non habueris. Eundem usum in verbo خُنْمٌ observare est, quod in genere per خُنْمٌ *potiri* exponitur, et خُنْمٌ *spolia* per خُنْمٌ *lucrum et acciētūs VIII.* est *potiri*.“ (Ad hanc significacionem conferri quidem potest arab. بَعْضٌ per Zad scriptum *collegit*, *comportavit*: nihilominus duae radices بَعْضٌ et بَعْضٌ hand dubie inter se cognatae sunt, et diripiendi significatus pendet e discindendi et diffingendi potestate. Ita explicandum arab. بَعْضٌ per Zad, omnes, universi ab abscondendo, et contra lucri significatio in بَعْضٌ

III. in sortem lucro exponentiam aliquid constituit, بَعْضٌ pars opum, quae mercaturae impenditur lucroque exponitur. Cacterunt haec significaciones cunctæ secundariæ sunt, cum lingua hebraica magis primariae habeat et primigenias).

Pi. حَلَقَةٌ fut. حَلَقَةٌ 1) rescenit. Jes. XXXVIII, 12: حَلَقَةٌ a peniculamento abscondit me (Deus). Metaphora petita est a textore, qui telum absolutam a peniculamento abscondit, et transferit ad Deum vitæ filium abscondentem. Brevius Job, VI, 9: *utinam sublata manu me abscondiceret.* 2) i. q. Kal no. 2. diripuit, frandavit aliquem Ez. XXII, 12. — 3) perfecit, absolvit v. e. templum Zach. IV, 9. Dicitur quoque de Deo, qui opus suum i. e. iudicia impiorumque supplicia exequitur Jes. X, 12, promissum implet Thren. II, 17. LXX. اَنْتَ اَنْتَ Thren. l. e. Jer. VI, 13. Ez. XXII, 12, 13 et alibi. (Arab. بَعْضٌ omnes usque ad finem).

حَلَقَةٌ in Pausa حَلَقَةٌ, e. Suffl. حَلَقَةٌ m. 1) rapina, *praeda* (v. rad. no. 2), pr. de hostibus Ind. V, 19: حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ nihil argenti iis in praedam cessit. R. Tanchum (in Schmurreri dissert. p. 74) *frustum argenti* intelligit, coll. بَعْضٌ, حَلَقَةٌ, sed vulgaris *praedæ* significatio et certior est et contextui accommodatior. De *praeda* Babylonis Jer. LI, 13, Zionis vietricis Mich. IV, 13. Transfertur ad regum optimatumque populum spoliantium rapinas Jer. XXII, 17. Ez. XXII, 13, et inde 2) ad quodcumque *lucrum intimum*, sive largitionibus (1 Sam. VIII, 3. Jes. XXXIII, 15), sive aliis fraudibus (Jes. LVII, 17) partum. Exod. XVIII, 21: حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ viri fidèles, *lucru intimi inimici*. Prov. LXVIII, 16. Vide حَلَقَةٌ. Notat adeo 3) *lucrum quodvis* (v. حَلَقَةٌ no. 2 ibi que A. Schult. observationem) Jes. I, 11. Ez. XXXIII,

31. حَلَقَةٌ — حَلَقَةٌ *quid inde lucri?* Gen. XXXVII, 26. Job. XXII, 3. Ps. XXXX, 10.

بَعْضٌ rad. inusit. Arab. بَعْضٌ paulatim fluxit et emanavit aqua, Meidan. Prov. ed. H. A. Schult. p. 136. بَعْضٌ بَعْضٌ بَعْضٌ بَعْضٌ بَعْضٌ aqua pauca et exilis. Hinc

بَعْضٌ m. coenum, lutum. Jer. XXXVIII, 22: حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ in lutum demersi sunt pedes tui, locutio proverbalis pro calamitatibus immersus es.

بَعْضٌ f. palus. Job. VIII, 11. XI, 21. Plur. e. Suffl. حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ ex scriptura parum emendata Ez. XLVII, 11 pro بَعْضٌ. (In Targ. id. ibid. Talmud. حَلَقَةٌ massæ luteæ).

بَعْضٌ N. pr. rupis prope Gibeam 1 Sam. XIV, 4. Appellativa significatio videtur *splendens*, a بَعْضٌ splenduit, micuit.

بَعْضٌ intumuit, hinc de pede discalceato *callo obductus est*. Deut. VIII, 4: *restes restrae non attritae* حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ nec pes tuus callo obductus per hos quadraginta annos. Neh. IX, 21. Optime LXX in Deut. حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ i. e. callo obducti sunt. Hesych. حَلَقَةٌ حَلَقَةٌ, ἐπαρατίθη. Reliqui e contextu conjecturam facientes vel reddunt: *attriti, subtriti sunt*, ut Vulg., Alex. ap. Neh. (θεῦσάγησα), et Vers. sam. (τύρπταν, quod Castells col. 286 quidem ex consuta vocabuli hebrei significacione reddit: *intumuerunt*; sed rectius fissi sunt, coll. chald. حَلَقَةٌ), vel nudati, *discalceati sunt*, ut Onk. Syr. interque Arabs. *Intumescendi significatum*, quem recentiorum plerique adoptarunt, ex antiquioribus huic radici tributus Jarchius, et inde *massan farinaceum* (حَلَقَةٌ) derivat, ntpote fermentando intumescit. Tavet huic conjecturæ etymologicæ arab. بَعْضٌ (v. حَلَقَةٌ) vicis urbis elatior: neque tamen dissimilandum, حَلَقَةٌ de massa dictum esse nondum fermentata (v. infra). Blane diversa est Kimchii ratio, qui verba laudata interpretatur: *pes tuus luto conspersus non est* idque a *massæ farinaceæ* notione ducit: sententia non contentenda, modo *conspersandi* notionem ipsi radici tribuisse (coll. syr. بَعْضٌ conspersit, et arab. بَعْضٌ, بَعْضٌ spuit), et ab ea denum *massæ s. farinæ aqua mixtae significatum* duxisset. Similiter Gr. Venet. οὐ τοῦ σοῦ σον οὐ περιφέρει.

بَعْضٌ m. *massa farinacea* (vel ab intumescendo, vel a conserpendo dicta, v. rad.), ex qua panes Exed. XII, 31. 39) aut placentæ parandæ (2 Sam. XIII, 8. Jer. VII, 18), aqua mixta et subacta, sed nondum fermentata

(Exod. I. c. Hos. VII, 4). LXX. σταῖς i. e. farina aqua mixta et subacta.

לְוַקֵּד (vicus elatiōr, arab. **لَكْبَرٌ**) n. pr. urbis in planicie tribus Iudea Jos. XV, 39. 2 Reg. XXII, 1. Josepho (Archacol. 10, 4 §. 1) vocatur **לְוַקֵּד** al. **לְוַקֵּדִי**.

נִקְרֵת 1) *abscidit, amputavit.* (Chald. נַקְרֵת et sam. נַקְרֵת diminuit, aliquoties in Targg. pro hebr. נַקְרֵת Syr. Pa. diminuit. Ethpa. diminutus est. Pe. defecit, נַקְרֵת diminutus, parvus, humilius. Arab. *faz* secundariam habet videndi, perspicudi et intelligendi vim, quae a findeando et discernendo dueta est, v. 72 p. 202). Plenarique refertur ad iuvias et vindemias et valet *vindemiavit* iuvias e. aec. Lev. XXV, 5, 11, vineam Deut. XLIX, 21. Iudd. IX, 27. Part. נַקְרֵת *vinitor* Jer. VI, 9. Plur. נַקְרֵת *vinitores* metaph. de hostibus cladem parantibus. Jer. XLIX, 9. Obad. 5 (cf. Apoc. XIV, 18, et arab. قُتُوفُ فِي نَكْرَةٍ) vindemias mortuum v. Tim. I, 250. Mang.), qui alibi etiam messoribus et lignatoribus comparantur (Jes. X, 34. XVII, 5. Joel IV, 13. Apoc. XIV, 15, 16). Cf. נַקְרֵת. Metaph. Ps. LXXXVI, 13: בָּאָדָר רְנֵה נַקְרֵת *obscindit* q. d. frangit superbum principum.

2) **cohībūt**, **arcīt** (v. Niph. et **רָחַם**), **inacces-**
sum fecit, cf. **רָחַם** prohibuit, arcuit, **רָחַם** inaccessus fuit.
 Ita Part. pass. **רָחַם** *inaccessus*, de moenibus altissimis
 Deut. XXVIII, 52. Jes. II, 15. Jer. XV, 20. Ez. XXI, 25,
 de iusta inaccessa Zach. XI, 2 Keri, de urbibus minitissi-
 misim Num. XIII, 28. Dent. III, 5. Jos. XIV, 12. 2 Sam.
 XX, 6. J. et XXV, 2. XXVII, 10. 2 Reg. XVIII, 13.
 XXIX, 25 ect. Deut. I, 28: **בְּמִינְחָה וְבְצִבְרָה** קָרְבָּן נֶתֶן וְבִזְרָה
urbis magnae et ad coelum u-que minitac. Metaph. Jer.
 XXXIII, 3: **בְּמִינְחָה וְבְצִבְרָה** magna et intel-
 lectu ardua, quae non noveras. Cf. Pi. et e derivatis
רָחַם, **רָחַם**, **רָחַם**.

3) *exedit*, de metallis, v. מְבָבֶה.

Pi. carat. Kal no. 2. inaccessum reddidit munimentum Ior. LII, 53, it. simpliciter munivit, murum resarcivit J. s. XXII, 10.

תְּנֵדֶב m. 1) *vindemia, v. rad. no. 1.* LXX. τούπτησε.
Lev. XXVI, 5. Jes. XXIV, 13. XXXII, 10. Jer. XLVIII,
52. Mich. VII, 1. Proverbialiter Iudei, VIII, 2: *nonne
racematio Ephraim potior est vindemia Abiesciris?*
i.e. nonne id quod vos Ephraimitae in persequenda Victoria
mea praestitistis praestantius est ipsa mea Victoria. Abiesciri
enim e Gidomis, cuius haec sunt verba, maioribus fuit.
De vindemiae cum clade comparatione vide rad. no. 1.

2) *adj.* *inaccessus*, *altus* i. q. **אָזֶב** v. rad. no. 2. *Zach.* XI, 2 Cheth.

בְּצִיר Job. XXXVI, 19 i. q. בְּצִיר, q. v.

כְּבֶד m. 1) *auri argentique metallum*, idque rude, quale ex Iodinis exciditur effoditurque, ab excidendo vel frangendo (Ps. LXXVI, 13) dictum, ut arab. ^{جَرْ} aurum argentumve nativum, antequam ignem malicieum exper-
tum sit, ^{جَرْ} talis auri particula, a ^{جَرْ} q. ^{جَرْ} II. fre-
git, VIII. rescutus, abruptus est, cf. germ. *brechen*, quac
vox est metallurgorum de metallis excidientibus propriis. Job.
XXII, 24: **כְּבֶד** שָׁבֵת בְּגַדְרֵי *in pulvrem conice pretiosa metallia*. Parall. aurum Ophiri. Plur. Comm. 25:
כְּבֶד וְכָל אֲמִינְפָּטָה כְּבֶדְךָ *et omnipotens tibi erit instar metallorum*. Parall. שָׁבֵת בְּגַדְרֵי. Adde **כְּבֶד** in Pausa ^{אַגְּדָה} Job.
XXXVII, 19, quod idem valet. Optimam hanc vocabuli
obscuri explicationem a Kimchi aliisque neglectam du-
dum proposito Abulw., cuius haec sunt verbaz:
שְׁתִּי בְּגַדְרֵי אֲנִיבָרְתִּי אַתְּ הַדְּבָרְךָ לֹא
כְּבֶדְךָ עַבְדָּתְךָ לֹא כְּבֶדְךָ לֹא
וְלֹא תִּשְׂמַחְתִּי בְּנֵי תְּהֻבָּתְךָ לֹא כְּבֶדְךָ לֹא
בְּסַעְנֵיהֶן אַיִשָּׁא עַל אַגְּמָנָתְךָ כְּבֶדְךָ לֹא
וְלֹא תִּשְׂמַחְתִּי בְּנֵי תְּהֻבָּתְךָ כְּבֶדְךָ לֹא
i. e. **כְּבֶד** Job. XXII, 24 *idem valet*
quod ^{قَدْ} i. e. *aurum et argentum*. Arabes autem hoc

rc. ista metalla designauit antequam (igne malleo) subacta sunt. Ponunt idem de gemmis, quae ex fodina prodierunt et artem nondum expertae sunt. Pluralis exstat Comm. 25. Similiter A. Schult. ad h. l. aurum argenteum glebaam explicat. Plurique interpres conjecturis indulgent utcumque ex orationis serie ducti. Kimiehins aurum interpretatur; Michaëlis (Suppl. p. 208) aurum spectatissimum (a بصر, cui metalla spectandi i. e. explorandi vim tribuit el. Jer. VI, 27, LXX), malum certe inaccessum i. c. pretiosum coll. حبّ; Syr. et Aben Esra: argentum, quod ita nuper explicitum Umbritius ad Job. l. c., ut proprie valeat metallum micans, a بصر vidit, blicken, blinken. Sed micandi significatus ab hac radice plane alienus est, et videndi vis non a micando, sed a discernendo ducta est.

2) N. pr. (*minimuntum* l. *metallum*) a) oppidi Levitarum in planicie tribus Ruben, quod asylum nunc gaudet. Deut. IV, 43. Jos. XX, 8. XXI, 36. IXX. *Bosor*. Vulg. *Bosor*. Eusebius h. v. id cum Bostra Arabiae i. c. *הר בוסר* confluit. Si Geromae fides (Maccotis fol. 9, 2), e regione Hebron sita erat. b) viri Ascitiae i Par. VII, 37.

בָּצָר f. 1) *septum, ovile*, a coercendo dictum, v. rad. no. 2, cf. אֲלַכְתָּא a ḥeb. Chald. אֲלַכְתָּא septum, conclave. Mich. II, 12: בָּצָרְךָ נִסְעֵלְךָ *sicut gressus in ovili.* Parall. בָּצָר Vulg. *ovile.* Chald. אֲלַכְתָּה *septum.* (LXX. Syr. אֲלַכְתָּה, *in afflictione, pro הַרְבָּה.*) Bochartus (Hieroz. I, p. 554) *gregem Bozrae reddit, utpote urbis*

gregibus abundantis (Jes. XXXIV, 6), sed illad praeferre iubet membrorum parallismus. — 2) locus munitus i. q. בָּצָר, inde N. pr. Bozrae, urbis primariae Idumaeorum Jes. XXXIV, 6. LXIII, 1. Jer. XLIX, 13. 22. Amos I, 12 cf. Gen. XXXVI, 33. Quoniam vix dubium sit, hanc eandem esse atque בָּאֹתֶגֶר, Bostram Arabiae Romanorum, Arabumque بَصْرَى, Aurantidis metropolim (v. Abulf. Syria ed. Köhl. p. 99 et addit.), observatu dignum, eam non in antiqua et propria Idumaeorum regione, quae Petram s. Selam metropolim habebat, sed in Aurantide sitam fuisse, quoque Idumaeos imperii sui fines promovisse probabile est (cf. Thren. IV, 21). Semel (Jer. XLVIII, 24) בָּצָר Moabit tribuitur, aliamque propterea urbem cognominem in ditione Moabitarum statuunt Boehartus (Hieroz. l. c.) et Relandus (p. 66): quod tame minus necessarium existimo, quin idem oppidum modo in Moabitarum, modo in Idumaeorum potestate fuisse possit. Teste Eusebio ab Adrais 21 milliaribus Romanis absuit, quod cum hodiernae Bozrae situ bene congruit. De historia eius tempore Romanorum veterumque Christianorum v. Relandus l. c. et Comment. nostr. ad Jes. XXXIV, 7, de situ et ruderibus eius Burekhardtii itin. p. 364—388 ed. germ. et von Richter Wallfahrten im Morgenlande p. 181.

בָּצָר m. *locus munitus, munimentum*. Zach. IX, 12.

בָּצָרָה f. *cohibitio sc. pluviae, siccitas* Jer. XVII, 8, cf. בָּצָר Dent. XI, 17. LXX. ὁροσύνη. Plur. בָּצָרָות (cf. Lehrgeb. p. 600) Jer. XIV, 1. Male autem huc referuntur בָּצָרָה Ps. IX, 10. X, 1, cuius וְ servile est. (Chald. בָּצָרָה, aperte, expugnavit urbem). — 2) Стена, ворота, въезд в город.

בָּצָרִים Plur. בָּצָרִים, semel מִבְּשָׂרָה וְ בָּצָרִים (Dan. XI, 15) m. 1) *munimentum, munitio*. Jes. XXV, 12: בָּצָרִים כַּי תְּמִימָה הַכְּבָדָה בָּצָרִים alta munitio moenium tuorun, it. pro urbe munita. Jes. XVII, 3: בָּצָרִים נִמְנְחָה בָּצָרִים cessabit munitio in Ephraim i. e. Samaria. Amos V, 9. Hab. I, 10. בָּצָרִים יְמִינֵךְ יְמִינֵךְ Jos. XIX, 29 et בָּצָרִים יְמִינֵךְ יְמִינֵךְ 2 Sam. XXIV, 7, munitio Tyri dicuntur de Palacijo (v. ad Jes. XXIII, 7). Plur. *munitio, urbes munitae* i. q. בָּצָרִים, sed frequentius in libris poetis Num. XIII, 19. Jer. XLVIII, 18. Thren. II, 2. 5. Hos. X, 14. Mich. V, 10. Nah. III, 12. 14 ect. בָּצָרִים בָּצָרִים Dan. XI, 39 munitio firma, quod alii de templis munitis intelligent. Eodem significatu frequentius בָּצָרִים יְמִינֵךְ יְמִינֵךְ urbs munita 1 Sam. VI, 18. 2 Reg. III, 19. X, 2. Ps. CVIII, 11. Phr. Num. XXXII, 36. Jos. XIX, 35. Jer. IV, 5. VIII, 14. XXXIV, 7 ect. Semel utrumque vocabulum in Plur. ponitur, בָּצָרִים בָּצָרִים Jer. VI, 17, et semel nomini posteriori ut *תְּהִתְּבָּצָרָה* (v. בָּצָר no. 11, p. 193) Dan. XI, 15: *תְּהִתְּבָּצָרָה בָּצָרִים et capit urbes munitas*. Vulg. *urbes munitissimas*. Ita etiam Theod. et Syr. favente historia Antiochi Magni, de quo h. l. agitur, v. Hieron. — Metaph. Jer. VI, 27: בָּצָר exploratore te posui in populo meo

et *munimentum* i. e. ab hostium violentia tulum, cf. I, 18. quo loco inspecco intelliges, quam inania sint Criticorum ve. בָּצָר sollicitantium conamini.

2) N. pr. principis Idumaeorum. Gen. XXXVI, 42.

בָּצָר fut. בָּצָר inf. c. Sull. בָּצָר (a בָּצָר) Amos I, 13. 2 Par. XXXII, 1. 1) *fudit, diffudit, dissecurit*, ut mare (de Deo) Exod. XIV, 16. Ps. LXXVIII, 13. Jes. LXIII, 12. Nch. IX, 11. ligna Ecol. X, 9, ventres multorum gravidarum ad futum extirpandum Amos I, 13, dissecuit i. e. vulniravit humerum Ez. XXIX, 7. Ps. CXII, 7: בָּצָרְתָּ אֶרְזָה בָּצָרְתָּ וְבָצָרְתָּ אֶרְזָה בָּצָרְתָּ sicut arans et findens ligna in terra, ita ossa nostra dispersa sunt, i. e. instar globarum et ligni fragminum. Chald. Syr. utrumque Verbum, בָּצָר, בָּצָר, ad arationem referunt, aliut utrumque ad lignorum fissiouem. (Chald. גְּרָזָה id. sed raro. Syri haben **בָּצָר** scissus est, Pa. rupit, unde **בָּצָר** i. q. בָּצָר planities; Arabes unicum huas significacionis vestigium in **بَطَرَ**, i. q. בָּצָר. Sed בָּצָר II. est: secut in partes). — 2) Urbem *findere s. aperire sibi* dicitur, qui eam expugnat. 2 Par. XXXII, 1: בָּצָרְתָּ אֶרְזָה בָּצָרְתָּ וְבָצָרְתָּ easque urbes expugnare cogitabat. XXI, 17. (Arab. بَطَرَ aperuit, expugnavit urbem). — 3) Generatum est *fudit et aperuit* rem clausam, ut quod inclusum era, liberetur et *prorumperet*. Jes. XLVIII, 21: *fudit rupem, manarunt aquae*. Iudd. XV, 19. Hinc constr. adeo c. ac. rei prodeuntis. Ps. LXXXIV, 15: בָּצָרְתָּ אֶרְזָה בָּצָרְתָּ prorumperet iubes fontes et torrentes. Cf. Niph., Pi. no. 3 et graces locutiones בָּצָרְתָּ אֶרְזָה lacrimas prorumpere iubet, בָּצָרְתָּ אֶרְזָה regio emittit fontes, v. Passow. Lex. v. בָּצָר ut litt. c. — Spec. 4) ova *finderet* dicitur avis, ubi his incubans pullos excludit. Jes. XXXIV, 15 de serpente: בָּצָרְתָּ אֶרְזָה בָּצָרְתָּ וְבָצָרְתָּ ova parit, *findit*, pullosque exclusus foret. Poiesit בָּצָרְתָּ etiam ad pullos, non ad ova referri, et verti: pullos excludit, cf. Niph. Jes. LX, 5. — 5) Sequ. בָּצָרְתָּ irrupt in aliquid. 2 Sam. XXIII, 16: בָּצָרְתָּ קָרְבָּלָה בָּצָרְתָּ תְּפִלְתָּה בָּצָרְתָּ et *irrupterunt tres isti heroes in estra Philistaeorum*, i. Par. XI, 18.

Niph. 1) pass. Kal no. 1. *fissus est, fudit et aperuit se, de terra* Num. XVI, 31. Zach. XIV, 6, it. *ruptus, disruptus est de utribus novis lob. XXXVI, 19, de nube XXVI, 8, de hominibus e rupe praecipitatis et disruptis 2 Par. XXV, 12.* — 2) pass. Kal no. 2 *aperiri i. c. expugnari, de mre 2 Reg. XXV, 4. Jer. I, 7. Ez. XXX, 16.* — 3) pass. Kal no. 3 *aperiri, de fontibus Gen. VII, 11. Sed transfertur etiam ad aquam prorumpentem. Jes. XXXV, 6: בָּצָרְתָּ אֶרְזָה בָּצָרְתָּ וְבָצָרְתָּ כי nam aperiuntur s. prorumpunt aquae in deserto. Prov. III, 20, et ad lucem Jes. LVIII, 8: אֲזַבְּתָּ בָּצָרְתָּ אֶרְזָה tunc prodibit instar aurorae lux tua. Cf. syn. בָּצָר, שָׁבֵךְ, غلور, in quibus findendi vis translatata est ad rem prorumpentem, ut dentem, florem, adde no. 4. Imprimis*

autem aurora apud Arabes *findere* dicitur i. e. prorumperere, oriri, حَفَقَ اتْبَعَجَ fudit aurora i. e. orta est, صَبَرَتْ.

الصَّدَعِ aurora findens i. e. oriens, eademque poët. شَفَقٌ, شَفَقٌ et شَفَقٌ vocatur, quae ve. cuncta *fissionem* notant. Cf. ad rad. ፲፻፲. — 4) pass. Kal no. 4 *excludi*, ex ovo *prodire*, de fetu *viperac* Jes. LIX, 5. — 5) Qummi res valide concusse hindunt et deluiscent, hyperbolice usurpatur de terra concussa et contremiscente. 1 Reg. I, 40: שָׁבֵךְ תִּשְׁבַּחַת וְתִּכְלַבְּנָה et concussa est s. contremisit, frequentia *terra clamoribus* corum, die *Ere drôhnte*. Habent etiam Syri et Melitenses in verbo ፲፻፲ et *sakka* strependi et tonandi vim, unde ፲፻፲ fragor, sed eius diversa est ratio: dicitur cuim proprie de crepitu et strepitu, qui rumpendo sit (*krachen, platzten*).

Pi. ፲፻፲ lat. ፲፻፲, ፲፻፲ 1) i. q. Kal no. 1. *fudit*, ut ligna Gen. XXII, 3; 1 Sam. VI, 14, ripem Ps. LXXVIII, 15, *diffidit*, dissecent ventrum gravidarum 2 Reg. VIII, 12, XV, 16. — 2) *discerpsit*, *dilaceravit*, more ferarum i. q. ፲፻፲. Hos. XIII, 8. 2 Reg. II, 24. — 3) i. q. Kal no. 3. *aperuit*, *prorumpere iussit* vivos e rupe Iob. XXVIII, 10, torrentes Hab. III, 9, ventum Ez. XIII, 11, 13. — 4) i. q. Kal no. 4. *ovis incubuit* et *pullos exclusit*. Jes. LIX, 5.

Pn. ፲፻፲ 1) *findi*, *fissum esse*, de utribus Jos. IX, 4, *diffundi*, de ventre gravidæ Hos. XIV, 1. — 2) i. q. Niph. no. 2. *expugnari*, de urbe Ez. XXVI, 10.

Hiph. 1) i. q. Kal no. 2. *aperuit sibi urbem* i. e. eam expugnauit. Jes. VII, 6: *oppugnemus eam* אֶת־עַמְּקֹם־עַמְּקֹם *et amque aperiamus nobis*. — 2) Segn. ፲፻፲ *perrupit ad aliquem* cf. Kal no. 5. 2 Reg. III, 26: *secum cepit septingentos viros gladiis armatos*, מִלְּאָה קָרְבָּה תְּמִימָה ut *perrumperent penetrare usque ad regem Edomiti*.

Hoph. ፲፻፲ pass. Hiph. no. 1. Jer. XXXIX, 2.

Hithpa. *findi*, *diffindi*, de utribus Jos. IX, 13, de vallis Mich. I, 4.

שְׁפָקָה m. pars dimidia, a findendo dicta (cf. شَفَقَ). شَفَقٌ dimidium, res bifariam fissa, a شَفَقَ fudit), nonnisi spec. dimidius *siclus*. Gen. XXIV, 22. Exod. XXXVIII, 26. LXX. διφαγία, siclus enim saepe redditur διφαγίων.

תְּמִימָה pl. תְּמִימָה f. *vallis* (q. d. montium fissio et separatio) opp. montibus Deut. VIII, 7. XI, 11. Ps. CIV, 8, collibus Jes. XL, 18, locis salcrosis et montanis Jes. XI, 4. Saepius autem *platies*, *campus late patens* (LXX. πεδίον) v. e. is, in quo Babylon sita erat Gen. XI, 2, cf. Ez. III, 23. XXXVII, 1, 2. תְּמִימָה תְּמִימָה vallis Libani, de plantis ad radices Hermonis et Antilibani atque ortum Jordanis Jos. XI, 17. XII, 7, neque vero de valle Libanum inter et Antilibanum, Coelestria Strabonis, Ard el Bekâa (أَرْدُ الْبَكَّاء) (terra convallium) Arabum (Abul-fedac Syria ed. Köhler p. 20. 155. Burckhardtii itin. p. 79.

80. ed. germ.), ut volebat Ikenensis (dissertatt. p. 237). Quae vallis si modo commemorata est in S. S., significatur fortasse nomine תְּמִימָה Amos 1, 5 (cf. ፲፻፲ p. 52). Aliac regiones ab utribus vicinis appellatae sunt, ut תְּמִימָה 2 Par. XXXV, 22. Zach. XII, 11, וְאַתָּה בְּ נְחִילָה VI, 2, בְּ דָעֵת XXXIV, 3, תְּמִימָה בְּ Jos. XI, 8. (Chald. תְּמִימָה, תְּמִימָה id. syr. تَمِيمَة, arab. تَمِيمَة, وَسَقَى وَسَقَى Cor. 28, 30. Plur. عَمَّيْمَة, melit. bokky'a valis, regio, campus).

תְּמִימָה chald. id. Dan. III, 1.

תְּמִימָה m. tantum in Plor. תְּמִימָה *sissuræ, rimæ*, domus ruinosa Amos VI, 11, urbis Jes. XXXII, 9.

תְּמִימָה 1) effudit, evacuavit pr. vas, v. תְּמִימָה.

(Arab. يَنْفِقُ act. يَنْفِقُ onomatopoët. dicitur de sono lagena effusæ, ut pers. غَلْغَلْ gulgal, it. de aqua fervente et ebulliente Meidan. 519. Ibn Hedschâs ap. Gol. ad Alferg. p. 38. idemque valet cognatum بَعْيَدْ et بَعْيَدْ. Latinus patet huius radicis nusus apud Melitenses, apud quos *bakkak* et *bakkak* est: ebulliit aqua, posterius etiam murmuravit v. c. columba, cf. lat. *bombus*, *bekbek* potavit, *bekbîk* bibax, *bokka* bulla aquæ, *bakbîka*, *bekbîka* lagena. Aethiop. ΠΦΦ: IV. aperuit). Translate a) *populatus est, incolis nudavit terram* Jes. XXIV, 1, *spoliavit, extirpavit incolas*. Nah. II, 3: שְׁמַרְתָּ בְּנֵי נָמָרָה *nam spoliatorum spoliarunt eos*. Targ. תְּמִימָה תְּמִימָה Jer. XIX, 7: תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה תְּמִימָה evanuabo s. effundam consilium Judæi i. e. cum consiliis inopem reddam. Cf. Niph. Jes. XIX, 3. — 2) intrans. *effundi*, late *fundi*, de arbore patula. Hos. X, 1: תְּמִימָה רִיתָה late *fusa*, patula. LXX. ἄρπελος εὐηληματοῦ. Vulg. frondosa. Minus apte Symm. ἄλματοῦ i. e. silvescens (cf. Virg. Ge. 2, 370: ramos compesce *fluentes*). Arab. شَفَقْ dicitur de muliere secunda, quac multam prolem peperit, it. de coelo, multum pluviae fundente.

אַיִלָּה inf. תְּמִימָה fat. תְּמִימָה 1) pass. Kal no. 1, a. Jes. XXIV, 3. 2) pass. no. 1, b. Jes. XIX, 3: רִתָּה תְּמִימָה effundet spiritus i. e. ingenium *Aggypti e medio eius* i. e. ingenio, prudenter plane orbabitur. תְּמִימָה dicitur pro תְּמִימָה Lehrgeb. 372.

Po. תְּמִימָה i. q. Kal 1, a, *populatus est* Jer. LI, 2.

תְּמִימָה m. 1) *lagena*, ita dicta a sono, quam edit inter evanandum (v. rad.). 1 Reg. XIV, 3. Jer. XIX, 1. 10. (Syr. لَمِيمَةٌ et gr. βόμβυλος, βομβύλη itidem a sono dicta sunt. Cf. supra melit. *bakkîka*). 2) N. pr. viri Esr. II, 51. Neh. VII, 53.

בְּרֵבָד (effusio i. e. populatio Jchovae) N. pr. viri
Levitae Neh. XI, 17. XII, 9. 25.

¶ 2 (exinanitio i. e. vastatio mea) N. pr. 1) phylarchae Danitarum. Num. XXXIV, 22. 2) viii Levitae 1 Par. V, 31. VI, 36. Est. VII, 4.

וְיִתְבַּשֵּׂסֶן (exinanitio i. e. vastatio a *Jehova* immissa)
N. pr. Levitae, filii Ileman. 1 Par. XXV, 4. 13.

பெ (sec. Jo. Simon. Onomast. p. 315 effusio, per Chaldaismum pro பெ, derivat. Iut. Kal: quanquam hunc nominis ita alluditur, qs. dictum sit pro பெ, v. பெ) *Jabbok*, nomen torrentis transiordaniæ monti Gilœd vicini (Gen. XXXII, 23), in septentrionali Ammonitarum termino (Num. XXI, 24. Dent. III, 16 cf. Relandum p. 104) in Jordaneum se exonerantis. Vide præter loca laudata Deut. 3:7. Jos. XII, 2. Iudd. XI, 13. 22. In cod. Sami. Gen. et Deut. l. l. c. e. cum Art. legitur பெ. Josepho *Ioβάκος* vocatur a chald. பெ^{க்கு} Gen. XXXII, 2. Cant. IV, 2 Targ. Euseb. *Ταβόν* (*λέγε Ιαβόν*) . . . δέ οὐταν் Ἰαύν, τοντέντι Φιλάθ. λαγίας καὶ Τηρωναὶ κατεργάσσετο σφαγήσσεται τῷ *Ιορδάνῃ*. Hodie hic torrens medius fere inter maria galilacum et mortuum *Serka* dicitur (செ செர்கா) et regionum Moerad et el-Belka terminus est. V. *Seetzen* in v. Zach monat. Correspondenz XVIII p. 428. *Burekhardt* itin. p. 598 ed. germ. ibique notaui nostram, in qua Pocockii aliorumque hinc torrentem cum Hieromiacce (Arabum يَمْوَك) confundentium errorum refellimus.

בְּגַדֵּר (fort. i. q. בְּגַדֵּה vastatio montis, sec. alias a rad. בְּגַדֵּה, inquisitiv ad formam בְּגַדִּים, Ps. XLV, 3) N. pr. Levitae 1 Par. IX, 15.

بَقْرٌ in Kal. in usit. pr. i. q. arab. *fudit*, *ape-ruit*. Findendi autem aperiendique notio in hac radice bene observante Jo. Simoni relata est 1) ad *arationem* (cf. **רָתַת**, **רָתַת**, **רָתַת**, arab. **فَاعِل**), unde **רָתַת** armentum q.s. aramentum, boves. 2) ad *eruptionem* et *ortum lucis* v. **רָתַת** Kal et Niph. no. 3. „Sic Arab. **مُصَدِّق** fudit, Conj. VIII illuxit, splenduit, **بَرِيل** fudit Conj. VIII aperuit se, erupit, شَقْ fidit, it. prodiit, eruptit, شَقْ fidit, it. germinavit, افْسَدَ fidit, apparuit, شَرِقْ fidit, it. ortus fuit, et **خَمْسَعْ** spec. de eruptione et emicatione aurorae dicuntur, cum alias habent sensum findendi.“ Simonis Arc. form. p. 296. Inde **רָתַת** lux oriens, mane. Occurrat forsitan aliquis, **וְ** **רָתַת** adoptasse significacionem cognatae radicis **רָתַת** q.v., sed nihil impedit, quoniam etiam huic findendi et primum prorumpendi vim tanquam primariam tribuas, a qua priuogeniturae et primitudinum signi-

R^vavit, ^{וְ} seidit, exploravit, et germ. grübeln, ergrübeln.
P^rרָבֶּד idem fere quod רַבֵּז 1) diligenter inspexit, animum advertit ad aliquid, sequit^z. Levit. XIII, 36, ^{וְ}רַבֵּז (el. z. 1, b) XXVII, 53. Sequit^z eum voluptate adspexit (el. z. 10, a). Ps. XXVII, 4: רָבֶּד רָבֶּד ut delecte adspicu palati eius. Parall. רָבֶּד רָבֶּד.
2) providit, curae habuit e. acc. Ez. XXXIV, 11, 12. Cl. רָבֶּד. 3) animo contemplatus est, circumspectus, cogitavit. 2 Reg. XVI, 15 (19): quod autem ad aeneum altare attinet רָבֶּד רָבֶּד de eo ulterius circumspiciat s. mecum delberabo. Vulg. paratum erit ad voluntatem meam. Prov. XX, 25: periculorum est homini, effutre vota רָבֶּד רָבֶּד et post vota nancupata domum reputare, utrumq; iis persolvendis par sis. 4) animadver-
tit in aliquem, punivit eum, cf. רָבֶּד.

נְפָזֵן chald. *Pc.* inusit.

Pa. רְקִבָּה Plur. *רְקִבּוֹת* fut. *רְקִבּוֹת* inf. *רְקִבּוֹת* *quaesitor*, *inquisitivus*, *investigatur* Esr. IV, 15, 19, VI, 1, sequ. 72 Esr. VII, 14. In Targ. saepius pro *רְקָבָה*.

Ithpa. pass. Esr. V, 17.

2) collect. boves, boum gregem, armenta notat. LXX.
βόες, βουκόλια. (Arab. بَقَرٌ id., est enim obseruantibus Grammaticis جنس بقع على نذر والاشتىء nomen generis cadens in marem et femellam, et differt a nomine unitatis بقر, quod idem est atque hebcr. בָּשׂ bos unus. Syr. حَمْرَة armentum, pr. de bovibus, sed ampliore significatu etiam de aliis gregibus, v. c. pororum Lue. VIII. 32, similiter chald. חַזְבֵּן armenta בערנָה יְהוָה bone Ies. VII. 25. Cf. הַזְבֵּן).
בָּשָׂר armenta et (ovium caprarumque) greges. Gen. XII. 16. XIII. 5. XX. 14. נֶבֶלֶת Num. XXII. 40. Lev. III. 1: si offert ex armentis (הַבָּשָׂר) sive mar- rem, sive femellam. Deut. XXXII. 14: מִצְמַתְּךָ lac bovinum. 2 Sam. XVII. 29: casei bovinii. Intusgit a) numer- alibus et opponit uoci בָּשָׂר unum bovem significanti (cf.

נֶפֶל et נֶאֱזֶן, it. arab. نَعْلَى ovis et غنم oves, جمل camelus, نَبِلٌ cameli). Exod. XXI, 37 (XXII, 1): *si quis suratur bovem unum* (רַבֵּשׁ) . . . . . *הַבְּנִיתָה בְּהַרְבָּה* quinque boves reddit pro uno. Num. VII, 3: *וְעַד-עֲשֵׂר* decem boves pingues. b) verbis et adiectivis pluribus 2 Sam. VI, 6: *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* ferociabant boves. 1 Reg. V, 3, coque feminino, si boves feminae, vaccae intelligentur. Job. I, 14: *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* boves feminae arabant. Gen. XXVIII, 13: *וְעַד-עֲשֵׂר* et ores bovesque lactantes mecum habeo. Ubique aditas sexusque bovin accusativi definienda sunt, alii vocabulis intuntur. Hebrei, ut נְבָשָׁה; נְבָשָׁה; בָּרָבָר, his vero addere solent: *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* filius bovin, ut *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* vitulus, filius boum i.e. vitulus bovinus. Lev. IX, 2, *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* invencit Exod. XXIX, 1. Lev. IV, 3, 14. Num. XXIX, 2, 8 ect., cf. נְבָשָׁה Jes. VII, 21 et simil. *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* Gen. XVIII, 7, 8 de vitulo. Ita in Plur. 1 Sam. XIV, 32: *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* et ores et boves et vituli. Jer. XXXI, 12: *רַבְּרַבְתִּי נָמָן* agni et vituli. De bubus arte factis 1 Reg. VII, 29, 2 Par. IV, 3. Ille dicitur denom.

בָּקָר pr. *bubalus* (ut syr. et chald. בָּקָר), sed ampliore significatu etiam de *opillione*. Amos VII, 14 coll. I, 1 et infra s. v. **רַבְּרַבְתִּי**. Aequo late patere usum syriaci בָּקָר paudo superius observavimus. Syr. בָּקָר pastor. Vulg. *armentarius*, quod etiam de pastore pecuario accipi potest (Virg. Ge. 3, 34). LXX. αἴπόλος.

בָּקָר plar. *principes* 1) mane, *prima lux*, *tempus matutinum*, dictum ab ortu lucis, v. rad. no. 2. (Arab. بَكَرَ matutinus, cf. rad. بَكَرَ no. 1). بَكَرَ a vespera ad primam lucem Exod. XXVII, 21. **רַבְּרַבְתִּי** ad lucem, *מִסְרָבָה* ib. XIV, 27. Iudd. XXI, 26. **רַבְּרַבְתִּי** lux matutina 2 Sam. XXIII, 4. בָּקָר nubes matutinae Hos. VI, 4. XIII, 3. In Accus. adv. mane (ut arab. بَكَرَ) Ps. V, 4 ibique in posteriore hemistichio. Frequentius est **רַבְּרַבְתִּי** mane Gen. XIX, 27. XX, 8. XXI, 14. XXII, 5 ect., et in sermone poët. **רַבְּרַבְתִּי** Ps. XXX, 6. LX, 17. Jer. XXI, 12. Amos IV, 4. **רַבְּרַבְתִּי** singulis matutinis Exod. XVI, 21. XXX, 7. XXXVI, 3. Levit. VI, 5. 1 Par. XXIII, 30. Jes. XXVII, 19. Ez. XLVI, 13—15. Zeph. III, 5. nonnunquam etiam, ubi latine *quotidie*, *in dies* dixeris. 2 Sam. XIII, 4: *רַבְּרַבְתִּי קָרְבָּנָה בְּהַרְבָּה* quare tu ita macriscis in dies, fili regis? Propria tamen significatio non omnino perit, siquidem Ammon post quaenam noctem insomnem amico suo magis emacuisse videbatur. Jes. I, 4. Idem valet **רַבְּרַבְתִּי** 1 Par. IX, 27, *רַבְּרַבְתִּי* Ps. LXXXIII, 14. Cf. 8. Jes. XXXIII, 2,

Thren. III, 23, *רַבְּרַבְתִּי* Job. VII, 18. — **בָּקָר** alibi etiam dr. pro ad lucem usque Deut. XVI, 4. Ps. CXXX, 6 i. q. **צְדָרְבָּנָה** — Metaph. Job. XI, 17: (*uncus*) *tenebris obrutus* *הַקְּרֹבָה* *sicut mane eris* i. e. prospera lux tibi surget.

2) Spec. *erastina lux*. Exod. XXIX, 34. Lev. XIX, 13. XXII, 30. Num. IX, 12. Iudd. VI, 31: **לֹא** **אַשְׁר** **בָּקָר** **בְּקָרָה** **קָרְבָּנָה** qui causam eius egerit, morietur ante lucem *erastinam*. Egregie Vulg. antequam lux erastina veniat. LXX. ἔως πρωΐ Targ. spatiū ei dabitur usque ad auroram. Syr. **لِيَقُولُ** **كَمْ** **كَمْ** **كَمْ** ante auroram sc. erastinam, quod Arabs reddit ad diem erastinum. Male Clericus et qui cum sequuntur: hoc ipso mane. Cf. 2 Reg. X, 8. Prov. VII, 18.

3) *dies erastinus* i. q. **בָּקָר** (cf. quae observavimus ad ve. **בָּקָר** p. 123, no. 1) et adv. *eras*. Exod. XVI, 7. Num. XVI, 5 (coll. comm. 16). Idem valet **רַבְּרַבְתִּי** 1 Sam. XIX, 2.

4) **רַבְּרַבְתִּי** in Accus. adv. *mox* (pr. erastina luce, aut tempestive, mature, ut gr. πρωΐ mane, mox) Ps. V, 4 (in hemistichio priore). XC, 14. CXLIII, 8, **רַבְּרַבְתִּי** Ps. XLIX, 5.

הַבְּנִיתָה (cum Kamez impuro, pr. Inf. aram. in Paēl) f. *cura* Ez. XXXIV, 12, cf. rad. Pi. no. 2.

תְּבִרְבָּה f. *animadversio*, *punitio*, *castigatio* v. rad. Pi. no. 4. Lev. XIX, 20: **תְּבִרְבָּה** *punitio fiat*, locum habeat. Male Saadias, Aben Esra, Kimelius, quorum auctoritatem sequitur Bochartus (Hieroz. T. I. p. 281), id pro denominativo ve. **תְּבִרְבָּה** habentes explicant **תְּבִרְבָּה** *flagellatio, quia fit nervo bovino*. LXX. ἐπισκοπή. Saad. *castigata sit*.

תְּבִרְבָּה rad. in Kal innuit.

1) **שְׂעִיר** 1) *quaesivit*. (Carent radice his litteris scripta Syri et Arabes. Respondent tamen nasor. **שְׂעִיר** *quaesivit*, arab. شَعِيرَتْ, chald. شَعِيرَتْ inquisivit, scrutatus est, et primariam vim habent Syri in **שְׂעִירָה** circumvixit, circumdedidit, **שְׂעִירָה** attractatio, cf. **שְׂעִירָה**. Quaerendi enim significatus a circumendo et palpando ductus videtur). Construitur absol. 2 Reg. II, 17, c. Acc. pers. et rei Gen. XXXVII, 15. 16. 1 Sam. X, 14. Cant. III, 1. 2. V, 6. Neh. XII, 27. Jes. XLII, 17 ect.; sequ. בָּי. Job. X, 6: **שְׂעִירָה** ut de peccato meo quaeras s. in peccatum meum curiositus inquiras; et gerundio, ubi tamen locutio elliptica est Gen. XLIII, 30: **שְׂעִירָה** **שְׂעִירָה** *quaerebas* locum flendi, quaerebat, ubi fleret. Opp. **שְׂעִירָה** Cant. I. c. Eccles. III, 6. Additur nonnunquam Dativus commodi בָּי 1 Sam. XXVIII, 7. Thren. I, 19, quo adiecto etiam delendi vim habet (sich etwas aussuchen) 1 Sam. XIII, 14.

2) *appetit, sectans est, captavit*, v. c. *sacerdotium*. Num. XVI, 10, mendacia Ps. IV, 5, *seditionem* Prov. XVII, 11, *institiam* Zeph. II, 3, *amorem* Prov. XVII, 9, *salutem* Iz. VII, 25. Raro sequitur Prov. XVIII, 1. Imprimatur formulae: a) 'בְּצִדְקָה וְצַדְקָה' *vita alienus insidiatus est* Exod. IV, 19. 1 Sam. XX, 1, XXII, 23, XXIII, 15, 2 Sam. IV, 8, XVI, 11, Ps. LIV, 5, LXV, 16, Jer. XLIV, 30, XXXVIII, 16 et. Additur *מֵצֶבֶת* in *periculum* Ps. LXIII, 10. Semel in bonam partem: operam dedit *vita alienus servandae* Prov. XXIX, 10 (cf. *בְּצִדְקָה וְצַדְקָה* Ps. CXLII, 5). b) 'בְּמַעַן צַדְקָה malum, interitum alienius sectatus est', intendit Nam. XXXV, 23, 1 Sam. XXIV, 10, Ps. LXI, 13, 24. Esth. IX, 2, *צַדְקָה* 38 *מַעַן id.* 1 Sam. XXV, 26. Opp. 'בְּמַעַן צַדְקָה' Noh. II, 10, Ps. CXII, 9. c) Sequitur Gerundio: *aliquid facere studuit*, v. c. 1 Sam. XXIX, 2: *בְּמַעַן צַדְקָה בְּמַעַן צַדְקָה Saulus pater meus te occidere studiet*. Exod. II, 15, IV, 24. Sic studuit ferire 1 Sam. XIX, 10, transire XIV, 4, inventare Ecel. XII, 10 cf. 1 Sam. XIX, 2, XXIII, 10. 1 Reg. XI, 22. Est. VI, 2. Semel poët. omisso: 'בְּמַעַן צַדְקָה

וְיְהוָה כֹּרֶד אַיִלְבֵּן et si Jehovah poenas repetat ab hostibus Davidis. Jos. XXII, 23: וְיְהוָה הָאֵלֹה יְהוָה poenas repetat.

5) interrogavit, quæsirit ex aliquo, sicut. 7^a Dan. 1, 20.

Pu. quaesitus est Ez. XXVI, 21. Jer. L, 20. Esth. II, 23.

תְּפִלָּה (cum Kamez impuro) *petitio*. Isthi. V, 3. 7.
8. IX, 12. Istr. VII, 6.

אָנָה fut. **אָנַחֲתָה** 1) pr. *ecclidit, secuit, secando*, *efflxit.* v. Pi., in qua coniugatione saepius priuaria significatio servata est, *Lahrgeb.* 212. (Congrat arab. **أَنْجَلَتْ** fut I, inf. **أَنْجَلَةٌ** praeccidit, praescuit, asciavit polivitque, veluti sagittam, arenum, calatum, unguem, **أَنْجَلَةُ** ascia, dolabra, scalpellum, **أَنْجَلَةٌ** pars decidea ligni asciata. V. Schult. ad *Hamas.* p. 384. ad *Harir.* 6, p. 221. 225. Scheid. in diss. *Lingd.* p. 972, cf. hebr. **אָנָה**). A fingendo (v. Pi. no. 2) ea pendet significatio, quae sola in Kyl nista est, ministrum.

2) *creavit, produxit* cf. **خَلَقَ** *laxigavit, polvit, deinceps*
fixxit, produxit, creavit, il. germ. schafen, danc. "læbe," quod
eiusdem stirpis est atque schaben, belg. schae en asciare, v.
Aedelung, Lex. 3, 1712. (Arab. **خَلَقَ** id. **خَلَقَ** *creator Sur.*
 2, 51, **خَلَقَ** *res creata* Abulf. Ann. 1, 16. *Dschauhar. spec.*
 ed. Schleid. p. 14. *Syr. chald. et sam.* **خَلَقَ**, **خَلَقَ** *אָרַקְלֵל*
אָרַקְלֵל, **אָרַקְלֵל**, **אָרַקְלֵל** *creatura*, **אָרַקְלֵל**, **אָרַקְלֵל**, **אָרַקְלֵל**, *creator*. *Cum tantum hoc verbo de creatione corli et terrae*
Gen. 1, 1. Jes. XL, 26. XLV, 18. sicutum terra I. s. XLVII,
 28, venti Amos IV, 13, hominum Gen. I, 27. V. I, 2.
 VI, 7. Deut. IV, 32. Jes. XLV, 12. Ps. LXXXIX, 43.
 Mal. II, 10, spec. Israhil Jes. XLIII, 1, 15, bestiarum
 Gen. I, 21, lucis et tenebrarum Ies. XLV, 7 et cetera. Addere
 haec exempla. Ps. LI, 12: **בָּרָא אֶת־הָרָאָה בְּעַמְדָן** *cor-*
mundum crea in me, Deus! Jes. XLV, 7: **בָּרָא אֶת־הָרָאָה**
qui fecit salutem, et erat malum. Ier. XXXXI,
 22: **בָּרָא אֶת־הָרָאָה בְּעַמְדָן** *Dominus creavit noscum quidam*
in terra, mordet tuclar viram (cf. Num. LXVI, 30). Cum
 dubio accusati. Jes. LXV, 18: **בָּרָא אֶת־הָרָאָה בְּעַמְדָן**
 ecce *H. rosolyma faciam exultationem in exulta-*
bunda, IV. 5. XLVIII, 7. בָּרָא אֶת־הָרָאָה (in Plur. maiest. sed

sec. multos codd. קָרְבָּן) creator tuus Eccles. XII, 1. Insguit verbis קָרְבָּן Jes. XLIII, 7. XLV, 18, et קָרְבָּן Jes. XLII, 20. XLV, 7, 12, utpote synonymum et eum posteriore non raro permutat. Gen. I, 26: קָרְבָּן אֵת קָרְבָּן אֶת־הָאֱלֹהִים אֲחֵר־הָאֱלֹהִים. Comm. 27: אַת־הָאֱלֹהִים אֲחֵר־הָאֱלֹהִים II, 4. Usque tamen discrimin quoddam inter et קָרְבָּן vel e verbis Gen. II, 3: קָרְבָּן אֲתָּה שְׁרֵךְ recte colligas. Haec enim verba, quae multis interpres, etiam Hebraeos (v. Mercerum) vexarunt, recte explicuit L. de Dien ad li. I. collatis locutionibus קָרְבָּן קָרְבָּן ect. minime produxit faciendo i.e. fecit novi quiddam producendo. Cf. Jer. XXXI, 22 et קָרְבָּן. LXN. modo ποιέω reddunt, modo κατίζω.

Not. In trita illa interpretum et Theologorum disputatione de creatione ex nihilo, a nonnullis ad nostrum etiam vocabulum provocatum est, quasi vel ex etymo et propria significacione eius colligi possit, non creationem ex nihilo, sed aeternae materiae conformatioem in primo Genesios capite doceri. Sed ex modis dictis abunde apparebit, huius verbi usum in Kal a significacione primaria prouersus diversum esse, idque magis de nova rei productione (v. Gen. II, 3), quam de conformatione et elaboratione materiae usurpatum esse. Primo autem Genesios committit primam mundi eiusque rudis et indigesti creationem ex nihilo, reliqua primi capituli parte molis recens creatae elaboracionem et dispositionem exponi, id rerum in tota haec sectione nexus satis perspicue docet. Ita etiam Rabbinii (Aben Esra ad Gen. I, 1: *plerique statuant יְשָׁמָחָן בְּבָרְכָה* *שֶׁבֶר־אֵת* *creationem esse productionem rei ex nihilo*), et N. T. scriptores Hebr. XI, 3. Rom. IV, 17, coll. 2 Macc. VII, 28, quoniam contra libri sapientiae scriptor (XI, 17) graeca dogmata secutus aeternam materiam statuit. Vide de hac quaestione Mos. Maini. in More Nebochim 3, 13. Mosheim. diss. de creatione mundi ex nihilo Cudworthii Syst. subiuncta p. 950 sq. Beausobre hist. de Manichée et du Manichéisme T. 2. lib. 5. cap. 4.

3) genuit, unde nomen בָּנִי filius, v. Niph. no. 2. Ita chald. אֲגָרֵן genitus est Job. III, 3 Targ. pro hebr. בָּנָן. J. D. Michaeli (Suppl. 214) haec totius verbi primaria vis esse videtur.

4) comedit, saginavit se, a secundo dictum, v. בָּנָן no. 2. Inde in Hiph. saginavit, adj. אֲגָרֵן pinguis. Huic significatu finitima radices sunt בָּנָן cibo repletus est,

בָּנָן pinguis fuit, وَرِيَّ pinguis, adiposus cf. de permutatione litterarum בָּנָן et بָּנָן p. 171; item מְרַגֵּן, אֲגָרֵן bene prosevit cibis, אֲגָרֵן i. q. אֲגָרֵן saginatus, pinguis. Chald. אֲגָרֵן saginavit.

Niph. 1) *creari*, de mando et hominibus Gen. II, 4. V. 2. Ps. CXLVIII, 5, *fieri* (i. q. קָרְבָּן) de miraculis Exod. XXXIV, 10, de rebus recens gestis Jes. XLVIII, 7. — 2) pass. Kal no. 3. *nasci*. Ez. XXI, 35 (30): *תְּהִיאֵן בָּנָן in loco, quo natus es.* XXVIII, 15: *לְהִיאֵן die, quo natus es.* Ps. CIV, 30: *תְּהִיאֵן בָּנָן mittis spiritum tuum et renascuntur.* Ps. CII, 19.

Pi. אֲגָרֵן 1) *cedidit* a) gladio. Ez. XXIII, 47: *et populus eas lapidibus obruat* קָרְבָּן וְרָא אַוְתָּה וְרָא אַוְתָּה et caedat eas gladiis suis. LXX. κατέκειρτονσιν. Vulg. confodiuntur. Chald. בְּזִבְנָן Bene Kimchi. נִזְבְּנָן יְבָרְהָה אַגְּרָבָן b) silvam securi. Jos. XVII, 15: *si populus tibi multus est, ascende in silvam* סִבְנָה וְבָרָאתָה ibique succide tibi spatia, ut bene Vulg. Comm. 18: *sed mons tibi cedat gladius regis Babylonici* .... Vulg. transibis ad montem et succides tibi. E vett. interpretibus alii mundandi significatum expresserunt a verbo cognato בָּנָן repetitum (LXX. ἐκκαθάρισον, ἐκκαθαριεῖσθαι), alii eligendi coll. בָּנָן.

1 Sam. XVII, 8 (Syr. קָרְבָּן קָרְבָּן Kimchi: נִזְבְּנָן בְּרָה וּבְחִירָה), alii denique parandi vim adoptarunt a בָּנָן (Chald. בְּנָן אֲגָרֵן ibi parabis tibi locum). — 2) *inxit*, *effixit* i. q. אֲגָרֵן Ez. XXI, 24 (19): *sac tibi i. e. in tabula fingo et exara* (coll. IV, 1, 2) *dias vias, quibus venire possit gladius regis Babylonici* .... אֲגָרֵן בְּנָן אֲגָרֵן בְּנָן et locum effinge, in bivio urbis finge eum. (Syr. et Chald. ut ap. Jos. eligendi et parandi vim expresserunt, neque aliter LXX. cod. Alex. γέγονται έπιμάσσονται et Symm. Hex. διατάσσεται. Vulg. capiet conjecturam, coniicit).

Hiph. causat. Kal no. 4 *pinguem fecit, saginavit.*
1 Sam. II, 29.

בָּנָן m. cum Suff. בָּנִי filius, a gignendo dictus (v. rad. no. 3). Vocabulum in lingua chaldaea usitatissimum apud Hebraeos sermoni poëtico proprium. Bis legitur Prov. XXXI, 2: בָּנִי בְּנָה בְּנָה בְּנָה בְּנָה quid, mi fili, quid, mi fili uterine, votis meis expetite! Ps. II, 12: בָּנִי קָשָׁר osculate filium sc. Jehovah i. e. regem. Cf. comm. 7, et quao obscuravimus s. v. בָּנָן no. 12. Adde quod apud Iudos etiam *Suta filius* (sc. deorum) de rego dicitur teste Paul. a Barthol. in Vjacer. 301. Ita e vett. Syr. בָּנִי, Aben Esra, neque alter e recensionibus Aug. Pfeifferus in dubiis vexatis p. 557, Doederlein, de Wette al., quibus nos accedere non dubitamus. Alii, ut Kimchi, Ilgenius (de notione tituli filii Dei §. 5), Rossmm., בָּנִי n. l. puri electique significazione accipiunt (v. בָּנִי s. rad. בָּנָן), regemque electi (יהוָה בָּנָן) purive nomine salutari volunt, idemque etymon sequuntur Aqu. Symm., licet adverbialiter reddant ἐκλεκτός, καθαρός. Parum apte LXX. δοξασθε παιδίας, Vulg. apprehendite disciplinam, Targ. אֲגָרֵן בְּנָן, quod Kochleerus (in Repert. 3 p. 10. 11) bene illustravit coll. arab. بْنَ obedientia, pietas impr. erga Deum.

בָּנָן m. chald. cum Suff. בָּנִי Dan. V, 22. Phr. בָּנָן (ad analogiam linguae hebraeac cf. בָּנָן no. 1. p. 216) constr. בָּנָן cum Suff. בָּנִי בָּנִי 1) *filius* Dan. V, 22. VI, 25. Esr. V, 2. VI, 10. VII, 23. — 2) *nepos* Esr. V, 1.

cf. 12. no. 4. — 3) Plur. *posteri*, unde שְׁרַבְּנִים Israe-
litae Esr. VI, 16. — 4) Metaph. שְׁרַבְּן *fili exilio*
i. e. in exilio degentes, v. שְׁרַבְּנִים. *Filius sexaginta duo-
rum annorum*, tot annos natus Dan. VI, 1. — 5) שְׁרַבְּן־
שְׁרַבְּן *filius deorum* i. q. deorum immortalium unus Dan. III, 25.
Opp. שְׁמָךְ *filius hominis*, mortali natus Dan. VII, 13
(cf. s. v. שְׁמָךְ p. 128). Plur. שְׁרַבְּנִים *fili hominum* s.
hominum, mortales Dan. II, 38. נְבָנִים p. 21. Cf. שְׁרַבְּן־
פְּנִים p. 25. Ex chald. שְׁרַבְּן *bar* et syr. شَرْبَنْ *ortum est ve-*
arab. شَرْبَنْ *et plerunque coll. genus*

humanum, quod etiam contrahitur in شَرْبَنْ, شَرْبَنْ, شَرْبَنْ,
maxime in formula من اى بِرَسَانْ شَوْ شَرْبَنْ, من اى بِرَسَانْ شَوْ
est? quae eadem enuntiatur معين اى بِرَسَانْ شَوْ *Cf. Goliu-*
col. 255, 265, qui tamen veram contractioris huius ve-
originem haud vidisse videtur.

שְׁרַבְּן adj. f. شَرْبَنْ *pinguis* v. rad. no. 4. (Talmud.
et Sam. קָרְבָּן id. et apud Talmud, etiam samus, in-
teger, fortis, שְׁרַבְּן *sanitas* pinguedo, sanitas). Dicitur
de hominibus Iudei. III, 17. Dan. I, 15, corpore humano
Ps. LXXXIII, 4, de vaccis Gen. XII, 2. 4. 18. 20., aristis
ib. comm. 5. 7 (pinguedo enim frumento quoque tribuitur,
v. שְׁמָךְ), cibo Hab. I, 16. Gen. שְׁרַבְּן *coll. pecus pin-*
gue Zach. XI, 16. Iz. XXXIV, 3. LXIX saepè reddunt
שְׁלָקְנֹתֶזֶת, cf. שְׁרַבְּן et שְׁרַבְּן no. 3.

שְׁרַבְּן f. res creata, a Deo producta, spec. nova,
inaudita. Num. XVI, 30 de insolita Korachitarum poena:
תְּנִזֵּן אֶת־שְׁרַבְּן תְּנִזֵּן תְּנִזֵּן אֶת־שְׁרַבְּן
quid fecerit Jehovah, et terra aperuerit os suum ....
tunc cognoscetis eum. Vulg. si autem rem novam fecerit
dominus. Cf. Jer. XXXI, 22, quo loco cum nostro col-
lato facile carabis J. D. Michaëlis שְׁרַבְּן (a שְׁמָךְ incepit,
novum quid exegitavit) legentis conjectura (Suppl. p.
149). Cod. Sam. קָרְבָּן, quae forma Aramaismum sapit,
conf. chald. שְׁרַבְּן et שְׁרַבְּן creatio, et קָרְבָּן hoc ipso
loco in Vers. sam.

שְׁרַבְּן (quem Jehovah creavit) N. pr. viri in stem-
mate Benjaminitarum 1 Par. VIII, 21.

שְׁרַבְּן v. שְׁרַבְּן p. 194.

* * *

שְׁרַבְּן v. שְׁרַבְּן

שְׁרַבְּן pr. sparsit, ut aram. שְׁרַבְּן, שְׁרַבְּן, hinc
sparsit grandinem, grandinavit. Semel legitur Jes.
XXXII, 19. (Aeth. οὐλρός; syr. شَرْبَنْ grando. Arab. شَرْبَنْ
friguit, grandinavit, شَرْبَنْ frigus, شَرْبَنْ grando Cor. 24, 43,

Melit. bard frigus, شَرْبَنْ frigidus. Frigoris autem signifi-
ficatio secundaria et a grandine duxa esse videtur).

שְׁרַבְּן m. grando. Exod. IX, 18 sq. X, 5 sq. Ps.
XVIII, 15. 14. LXXVIII, 17. 18. CV, 52. CXLVIII, 8.
Hagg. II, 17. שְׁרַבְּן *imber* s. tempestas cum grandine
Jes. XXVIII, 2. שְׁרַבְּן *lapides* grandinis, de ipsa
grandine, v. שְׁמָךְ. שְׁרַבְּן *coelestis* grandinis re-
ceptacula Iob. XXXVIII, 22. Aliquoties adhibetur in de-
scriptione pecuarum divinitus immissarum Jes. XXVIII,
17. XXX, 30. XXXII, 19.

شְׁרַבְּן (grando) N. pr. 1) loci in deserto Schur Gen.
XVI, 14 cf. Vers. 7. Onk. שְׁרַבְּן, quo eodem comm. 7
pro שְׁרַבְּן utitur. Syr. شَرْبَنْ Saad. (ل. شَرْبَنْ). 2) viri
Ephraimitae 1 Par. VII, 20.

שְׁרַבְּן pl. شְׁרַבְּנִים adj. maculosis maxime albis sparsus,
maculosus, de lircis Gen. XXXI, 10. 12 (i. q. שְׁרַבְּן
XXX, 35. 39), de equis Zach. VI, 3. 6. „Sic Lat. sparsas
albo pelles dixit Virg. Ecl. 2, 11, spargere coloribus Aen. 7,
191, maculis spargere Tac. Germ. 17 §. 4, et gr. πάνωσι,
διαπάνωσι præter spargendi significationem etiam varie-
gandi sensum habet, unde γονόπτωσι auro sparsus i. e.
variegatus.“ Simonis. LXX in Gen. קָרְבָּן, ap. Zach.
πάνωσις. Differat a שְׁרַבְּן, cui iungitur Gen. l. c., quodque
minora puncta designat. (Arab. شَرْبَنْ et شَرْبَنْ vestis varie-
gata, versicolor qs. grandinata ita locustæ Har. 4 p. 46
Schult. In Kamuso p. 343 explicatur شَرْبَنْ مَكْتَنْ vestis
variegata, et شَرْبَنْ redditur nigro et
albo variegatus. Speciatim de pecudibus usurpant transpos-
sum شَرْبَنْ Conj. II. nigro alboque colore distincta fuit ovis
V. in ibribus distinctum fuit coelum (pr. maculosum fuit)
IX. XI. pulvereo colore fuit pullus struthionis, שְׁרַבְּן nigra
rubrisque punctis conspersa capra. Cf. Bocharti
Hieroz. I, 110. 479. Syr. شَرْبَنْ versicolor Gen. l. c. et
1 Reg. XXII, 10 de vestibus regiis, sic. Lexicographos
spec. albo et rubro distinctus, شَرْبَنْ pardus a maculis
dictus, alibi شَرْبَنْ, شَرْبَنْ, ita ut vix dubites, quin etiam
gracuum et latimum πάνωσι, pardus ex hoc fonte fluxerit.
Vid. Ferrar. p. 510. 795).

שְׁרַבְּן fat. شَرْبَنْ 1) i. q. vicinum שְׁרַבְּן eccebat, secutus,
cf. arab. شَرْبَنْ ult. Waw praescutit, præcedit, et שְׁרַבְּן
no. 1. Inde שְׁרַבְּן foedus, ab hostiis dissectis dictum.
2) comedit i. q. שְׁרַבְּן no. 4, a secundo dictum, ut شְׁרַבְּן

no. 3, adde נִבְשֵׁר concidit carnem, it. comedit, voravit חַסֵּם celeriter secuit, et voravit, amputavit, mandueavit, שָׂרֵט deglutivit cf. سَرْدَنْيَى acutus gladius, חַסֵּם securi occidit, comedit, فَوْسُ secuit, mandit frenum equus. Ter legitur 2 Sam. XII, 17. XIII, 6. 10. בְּרָהָה בְּרָהָה l. c. XII, 17 idem est quod בְּרָהָה אֲנָא v. בְּרָהָה no. 1, c. — 3) elegit, quae significatio itidem a secando separandoque pendet et usitatio est in verbo cognato בְּרָהָה (v. no. 3). 1 Sam. XVII, 8: בְּרָהָה בְּרָהָה eligite eis virum. (Contulimus olim וְלֹא ult. Waw, cui distinguishing et separandi vim tribuit ad Giggeum provocans Castellus col. 432: apud illum vero p. 244 recte scribitur מְרָחָה separatus, divinis fuit a re, vel accuratius: liber, immunis fuit ab ea. Vid. Dschalh. spec. ed. Scheid. p. 14).

Pi. inf. בְּרָהָה i. q. Kal no. 2. Thren. IV, 10.

Hiph. comedendum dedit, cansat. Kal no. 2. sequ. duobus accus. 2 Sam. III, 35. XIII, 5.

ברות f. *cibus*. Ps. LXIX, 22.

ברוי f. *Brave* adj. 1) pinguis i. q. בְּרָהָה, cf. rad. no. 2. Tz. XXIV, 20: בְּרָהָה כְּבָרְזֶה ovis pinguis, cf. comm. 3. Caeterum, quim eiusmodi forma segolata in adiectivo valde suspecta sit, placet J. D. Michaelis בְּרָהָה (a בְּרָהָה i. q. בְּרָהָה, ut בְּרָהָה, בְּרָהָה) scribentis conjectura (Suppl. 217). 3 eodd. Kennic. exhibent בְּרָהָה. — 2) In verbis Job. XXVII, 11: בְּרָהָה בְּרָהָה hand pauci interpres, ut Clericus, Flottingerus, Rosenm. duece Chaldaeo et Rabbinis בְּרָהָה interpretantur puritatem, spec. coeli serenitatem (Targ. אַבְרָהָה, quod de coelo sereno ponitur Prov. XVI, 15. LXIII, 13), totumque dictum vertunt: etiam serenitas dissipit nubem. Puritatis enim notionem non solum Hebrei habent in rad. cognata

ברוי, sed etiam Arabes in عَرَبَه purus, liber, immunis fuit: magis tamen placet alia illorum verborum interpretatione infra (v. בְּרָהָה) proponenda, qua בְּרָהָה ex בְּרָהָה et יְהָה compositeum esse sumitur.

ברוי v. בְּרָהָה rad. בְּרָהָה.

ברורה f. (Plur. בְּרָהָה apud Talmudicos). 1) *foedus*, dictum a secando (v. rad. no. 1), siquili in solennioribus foederibus sanciendis per hostias dissecatas transire solebant (v. rad. בְּרָהָה). Dicitur de foedere inter populos incho. Jos. IX, 6 sq. Iud. II, 2 et sexentes, inter priatos et amicos v. c. Davilem et Jonathancem 1 Sam. XVIII, 3. XXII, 18, de foedere matrimonii, unde בְּרָהָה בְּרָהָה mulier foedere tecum iuncta Mal. II, 14. Metaph. adio de foedere cum inauimatis, Job. V, 28: בְּרָהָה nam cum lapidibus campi foedas

habebis i. e. lapides arva tua non obtegent et sterilia reddent (cf. 2 Reg. III, 19. Jes. V, 2, it. Jes. XXVIII, 15), בְּרָהָה Gen. XIV, 13 et בְּרָהָה אֲנָא Obad. 7 foedere cum aliquo iuncti. בְּרָהָה princeps foedare iunctus Dan. XI, 22. בְּרָהָה אֲנָא ludd. IX, 46 i. q. בְּרָהָה comm. 4 deus foederis (v. בְּרָהָה no. 5, a). בְּרָהָה foedus fraternum Amos 1, 9. בְּרָהָה foedus pacis et salutis Ez. XXXIV, 25. XXXVII, 26. Jes. LIV, 10. De foedere constitudo et sanciendo utuntur veribus בְּרָהָה (ubi uberioris de hac formula cingimus), בְּרָהָה Gen. XVII, 2. Num. XXV, 12, בְּרָהָה 2 Sam. XXIII, 5, בְּרָהָה 2 Par. XV, 12, בְּרָהָה Deut. XXIX, 11, de codeni servando בְּרָהָה LXXVIII, 10, בְּרָהָה ib. comm. 37, de violatione eius בְּרָהָה Jes. XXIV, 5, בְּרָהָה Ps. LXXXIX, 50, בְּרָהָה Dan. XI, 30, בְּרָהָה Ps. XLIV, 18, בְּרָהָה Jos. VII, 15, de abolitione בְּרָהָה Jes. XVIII, 18. *Ioud. aluvius* est foedatus cum aliquo sancitum. Lev. XXVI, 45: בְּרָהָה foedus cum maioribus sanctum. Deut. IV, 31: בְּרָהָה foedus cum patribus tuis, it. בְּרָהָה foedus cum Iehova iunctum Deut. IV, 23. XXIII, 24 etc. semel cum diobus genitibus Lev. XXVI, 42; בְּרָהָה אֲנָא memor ero foederis mei cum Jacobo, Isaaco, Abrahamo initi. Spec. et cereberrime usurparunt de foedere pactio Deum inter et Abrahamum iuncto (Gen. XV. XVII), in cuius memoriam et testimonium circumcisio instituta est (Gen. XVII, 10 sq.), postea a Moysi confirmata (Exod. XXIV, 7. 8. XXIV, 27. Deut. V, 2), post exilium intercedentibus propheta (Jes. XLII, 6. XLIX, 8) et Messia (Mal. III, 1) renovata et emendanda (cf. Jer. XXXI, 35): quo foedere Iehova populo stabilem atque perpetuum terrae sanctae possessionem (Gen. XV, 18 — 21. XVII, 19) eum potentia et gloria altis gentibus longe superiori politius erat (Deut. XXVI, 17 sq. cf. quae observavimus ad rad. בְּרָהָה Hiph.), populis invicem Iehovae, se eum solam reveritutem et legem eius religiose servatrum esse sponderat. *Sanguis* victimarum, quo sparsus foedus sanciebatur, vocatur בְּרָהָה cf. Exod. XXIV, 8. Zech. IX, 11, unde Matth. XXVI, 28 sanguis Iesu Christi, quo novum foedus sancitum est, וְיַהְיֵה קָוָה יְהָה מְשֻׁתְּחֵץ cf. Marc. XIV, 24. Hebr. XIII, 20, terra autem populo ex foedere promissa et data appellatur בְּרָהָה Ez. XXX, 5 (v. LXIX. Hieron. cf. γῆ ἡ οὐρανὸς ἐπαγελαστὴ Hebr. X, 9), ipseque populus בְּרָהָה (populus) sancti foederis Dan. XI, 20. 30. בְּרָהָה אֲנָא nuncius, מְשֻׁתְּחֵץ (noui) foederis i. e. Messias. Mal. III, 1.

2) Alibi saep est conditio luniis foederis, nimirum a) promissio Dei Jes. LIX, 21, et saepius b) *praecepta* Dei ab Israele servanda i. e. lex divina i. q. תְּמִימָה. Hinc ista הַבְּרָהָה tabulae legis Deut. IX, 9. 15. אֲנָא בְּרָהָה et אֲנָא arca in qua lex s. tabulae legis servabantur (v. אֲנָא). בְּרָהָה verba legis Jer. XI, 2 — 8. XXXIV, 18. Exod. XXXIV, 28: בְּרָהָה בְּרָהָה praecepta legis, decem praecepta. בְּרָהָה liber legis. de decem praeceptis aliquo legi-

bus antiquissimis Exod. XXIV, 7, de universa legum collectione regnante Josia reporta 2 Reg. XXIII, 2, 21, 2 Par. XXXIV, 30. — Exod. XXVI, 16: *observabant Israēl itae sabbatum . . . . .* בְּרוֹת שׁוֹמֶן tamquam legem aeternam. Num. XVIII, 19: *omnis donaria Israhitarum tibi assigno . . . . אַתָּה שָׁפֵעַ בְּרוֹת שִׁלְמָה in statutum aeternum, foedus salis aeternūm hoc sit i. e. lex sanctissima (v. הַזְכָּרָה).* Michaëlis: Lex de salario. בְּרוֹת שִׁלְמָה lex Levitum Mal. II, 8. Jungitur saepe vec. קָה, קָהָה Num. I, e. Ps. XXV, 10.

3) Aliquoties ellipt. i. q. בְּרוֹת שִׁלְמָה nuncius, praeco, interpres et μεστής novi foederis, s. novae legis et reliquias, de seruo Dei Jes. XLII, 6. XLIX, 8. cf. Mal. II, 8. Parall. בְּרוֹת נָמָת.

4) i. q. בְּרוֹת signum foederis, de circumcisione. Gen. XVII, 10: בְּרוֹת תְּמִימָה, comm. 13: בְּרוֹת קָרְבָּן, plenus comm. 11: בְּרוֹת קָרְבָּן וּבְרוֹת קָרְבָּן (Duo foedera i. e. signa foederis, alterum sabbati; alterum circumcisionis, agnoscant Samaritani coll. Exod. XXXI, 16. Vide Aneodd. Orient. 1, p. 16).

בְּרוֹת rad. inusit. Chald. et Talmud. fixit, transfixit, transfodit, אַגְּרָה foramen, vulnus pungendo inflictum.

בְּרוֹת (foramina, vulnera) 1 Par. VII, 31 Chethibh, vel בְּרוֹת (sem. בְּרוֹת i. q. בְּרוֹת fort, vulnerata s. perforata i. q. בְּרוֹת, cf. נְגָרָה foramina pudendorum) n. pr. probabiliter mulieris.

בְּרוֹת m. *ferrum*, a transfigendo et pungendo diatum, בְּ in fine ad quadrilitterum formandum adiecto, cf. נְגָרָה a בְּרוֹת, קָרְבָּן, v. Lehrgeb. p. 865 litt. β. (Chald. בְּרוֹת et נְגָרָה, Sam. לְגָרָה, quod enim in Polyglottis legitur לְגָרָה Deut. XIX, 5 et לְגָרָה Gen. IV, 22 librariorum operarumque vitiis nisi videtur, syr. מִלְּגָרָה). Gen. IV, 22. Ez. XXVII, 12, 19 cet. בְּרוֹת fornax ferro liquido, translate de servitate aegyptiaci Deut. IV, 20. נְגָרָה curus ferri i. e. ferro muniti Jos. XVII, 16, 18. Iudd. I, 19. IV, 3, 13. De coelo clauso terra sterili futura Deut. XXVIII, 23: *cruntque coeli tui supra te aes* (i. e. pluviam nunquam demittent) *et terra infra te ferrum* (plantas non emitte). Lev. XXVI, 19. Saepe adhibetur ad duritiam et firmitatem adumbrandi, veluti נְגָרָה sceptrum ferreum, figurate pro imperio duro Ps. II, 9, נְגָרָה נְגָרָה ingum ferreum i. e. durum, haud facile frangendum Deut. XXVIII, 48, בְּרוֹת בְּרוֹת vestes ferrei i. e. firmissimi Jes. XLV, 2. Ps. CVII, 16 cf. Deut. XXXIII, 25. Jes. XLVIII, 4: *instrumentum ferreum* Deut. XXVII, 5. Jos.

VIII, 31. 2 Reg. VI, 5. Jcs. X, 34, telum ferreum Job. XII, 19, plene נְגָרָה Num. XXXV, 16. 1 Reg. VI, 7. — 3) vinculum ferreum Ps. CV, 18. CVII, 10, plene נְגָרָה CXLIX, 8.

בְּרוֹת (ferreus, nisi conferre mavis talmud. נְגָרָה bulbus, נְגָרָה principes) N. pr. 1) viri Gileaditae, hospitio et liberalitate erga Davidem exularem nobilis 2 Sam. XVII, 27. XIX, 32 — 3. 1 Reg. II, 7. — 2) alius viri cognominis Esr. II, 61. Neh. VII, 63.

בְּרוֹת sat. 1) בְּרוֹת, pertransit. Exod. XXXVI, 33: *et fecit secundum medianum בְּרוֹת בְּרוֹת בְּרוֹת בְּרוֹת* qui transiret per medium asseres ab uno extremo ad alterum. Cf. Hiph. no. 1. et בְּרוֹת vecis, repagulum. Inde 2) fugit, ausfugit, resp. germ. durchgehn, elabi, evadere. (Arab. خَرَجَ recessit, discisit e loco suo, abiit in terram incultam, entweichen, נְגָרָה nox hesterna a practereundo dicta, נְגָרָה dorcas, a fugiendo cf. Cant. VIII, 14). Construitur absol. Gen. XXXI, 22, 27. 1 Sam. XIX, 18. 2 Sam. XIII, 37. 58, cum acc. loci, quo fugis 1 Sam. XXVII, 4, 1 Reg. XI, 40 it. praevio נְגָרָה Neh. XIII, 10, נְגָרָה Num. XXIV, 11, cum נְגָרָה loci, ex quo fugis 1 Sam. XX, 1, 2 Sam. XIX, 10. Is, quem l. coram quo aliquis fugit, constr. plerumque cum נְגָרָה Gen. XVI, 8. XXXV, 1, 7. 1 Reg. II, 7. 2 Par. X, 2, נְגָרָה Jon. I, 3, נְגָרָה Jes. XLVIII, 20. Job. XX, 24, it. נְגָרָה (e manu i. e. potestate eius) Job. XXVII, 22, נְגָרָה (pr. e vicinia) 1 Reg. XI, 23. בְּרוֹת בְּרוֹת dr. de fugiente, qui alium fugientem sequitur 1 Sam. XXII, 20. Non differt a בְּרוֹת fugere, cui jungitur per pleonasmum Iudd. IX, 21: *הַרְאָבָד נְגָרָה בְּרוֹת נְגָרָה*, differt autem a בְּרוֹת elabi. 1 Sam. XIX, 12: בְּרוֹת נְגָרָה נְגָרָה abiit, ausfugit et clapsus est. Imperativo nonnumquam additur Dativus commodi: בְּרוֹת germ. mache dich fort, rette dich, Gen. XXVII, 45. Num. XXIV, 11. Amos VII, 12 conf. gall. se fuir. Transfertur etiam ad tempus fugax. Job. IX, 25. XIV, 2.

Not. Fugiendi significatio Michaëli (Suppl. 219) uni loco Exod. XIV, 5 incepta videtur, eique explicando adhibet arab. נְגָרָה obrerit sinistrum latus, unde etiam fugiendi potestatem derivat (coll. terga vertere: comode tamen populus, quem post triduum redditum speraverat Pharaon, qui contra Arabiam ingredi parabat, dici poterat ausfugisse: nequo opus est durissima illa interpretatione.

Hiph. 1) i. q. Kal no. 1. Exod. XXVI, 28. 2) in Ingam coniecit, sugarit 1 Par. VIII, 13. XII, 15. Job. XLII, 20, it. expulit, abegit Neh. XIII, 28: בְּרוֹת נְגָרָה eumque a me abegi, utpote mihi molestum e civitate

בְּרָהָה - בְּרָה

ieci. Prov. XIX, 26: בְּבִירָה אֲבֵל מִצְרַיִם qui vim insert
patri matremque expellit se, e domo.

בָּרֶךְ Jes. XXVII, 1. Iob. XXVI, 13 (ubi tamen multi eodd. בָּרוֹחַ) Plur. בָּרְכִּים Jes. XLIII, 14 (pro **בָּרֶךְ**, formae **בָּרֶךְ**) 1) qui in fugam se dedit, *fugitivus* Jes. XLIII, 14 it. *fugax*, epitheton serpentis tuni proprii Jes. XXVII, 1, tum coecitatis Iob. l. c. LXX. ap. Jes. ὅτις φεύγων, ap. Iob. δράκων ἀποστάτης, ibique Syrus **כָּרֵךְ**: **לְסָמֵךְ** serpens qui fugit. Alii interpres (coll. **בָּרֶךְ** repagulum) serpentem rectum s. protensum reddunt (Vulg. serpens vectis). Aqu. ap. Jes. ὅτις πυλόδος. Symm. ὅτις τυρκελίων, crocodilum fortasse intelligentes; sed serpentem hexosum contextus in utroque loco requirit.

Non magis placent *serpens infaustus* coll. arab. 77
obvertit latus corporis sinistrum a dextra transiens ad sinistrum,
de dorcade et ave, quod mali augurii erat (Schult.
in animadvers. ad h. l.), et ap. Iob. *serpens sinister* i.e.
borialis (Mich. Suppl. 219), quae posterior interpretatio
Iesaiac verbis plane inepta est, neque ex verbo illo arabi-
lico recte colligitur. — 2) N. pr. viri 1 Par. III, 22,

ברִיחַת Plur. **ברִיחִים** m. 1) *lignum transversum, rectis*, quo ab uno latero ad alterum per annulos traeacto singuli in tentorio sacro asseres coniungantur. Dictum est a transcende, ut lat. *transnum*, qs. *transibrum*, v. Fest. h. v. Exod. XXVI, 26 sq. XXXV, 11. XXXVI, 31 sq. XXXIX, 33. XL, 18. Num. III, 36. IV, 31. — 2) *repagulum, vectis* portae claudendae Ind. XVI, 3. Nch. III, 3 sq. ect. Memorantur partim lignea Nah. III, 13, partim aenea 1 Reg. IV, 13 et ferrea Ps. CVII, 16 et Jes. XLV, 2. Saepè inngurgit בְּרִיחַת נָגָב *repagulum* et forces Ez. XXXVIII, 11. Iob. XXXVIII, 10, et בְּרִיחַת נָגָב Deut. III, 5. 1 Sam. XXIII, 7. 2 Par. VIII, 3, etiam metaph. Iob. I. c. (mari) *dedi repagula et fores.* *Terrae repagula* sunt vectes portae, qua in penetralia terrae i. e. in orcum descendimus i. q. בְּרִיחַת נָגָב Iob. XVII, 16. Ita Jon. II, 7: בְּרִיחַת terraee repagula pone me sunt. — 3) Metaph. *vectis* dici potest pro *principe*, quatenus tuendae civitati operam dat (v. בְּרִיחַת Illos. XI, 6 et supra p. 179). Jes. XV, 5: בְּרִיחַת נָגָב *principes eius fugient Zoarum usque.* Hieron. eiuscmodi. Nescio tamen an iusto durior sit ellipsis verbi fugiendi, praesertim quam fugae autea nulla mentio sit:quare cum Chald. Saad. Kimchi בְּרִיחַת fugitivos reddere malim, sive בְּרִיחַת scribere placet, sive בְּרִיחַת derivare a נָגָב cum Kamcz puro (formatio נָגָב).

מְבָרָה m. pr. *suga*, deinde concr. *jugitus*.
Plur. Ez. XVII, 21.

בְּגַנְעָה fut. **בְּגַנְעָה** 1) *in genua procubuit.* (Arab. **بِرْكَ**)
id. de eamclo Schult. iiii. Joct. p. 124. elephanto p. 20.

homine p. 128. vit. Tim. 2, p. 908 Mang. Aeth. **גַּעַל**: genua flexit, **גַּעֲלָתְּנִים**: in genua procubuit, de femina pariente Lud. Lex. 234 et hist. aeth. 1, 14 §. 38, melit: *byrek* procubuit in genua, genu flexit, ut feminae inter salutandum, canicūlūt onerceptur, gallinae in coitu, hinc *berrek* coivit volucris. Syr. **غَرَبَ** et chald. **غَرَبَ**: id. v. infra. **גַּמֵּשׁ** gemiflexio. Ap. Talmud. transfertur adeo ad plantas, nimirum vitem, cuius propagines deorsum flexi et q̄. genūflectentes in terram deprimitur et teguntur, ut radices agant. Talis propago vocatur **בָּרְכָּה**, vitem ita propago **בָּרְכָּה**. Cf. *τὸν Ἡρ.* 3, 89, lat. *geniculum*. Bis ita legitur de hominibus deinceps invocaturis. 2 Par. VI, 13 de Salomonē **בָּרְכָּה** et **בָּרְכָּה** *et procubuit in genu sua*. (Cf. Dan. VI, 11). Ps. XCIV, 6: *venite .... בָּרְכָּה*; *בָּרְכָּה* ut in genu proculbamus coram *יהוָה*, *creatore nostro*. Hunc Iijph. et **קָרְבָּן** genu. Idem fere valet quod **קָרְבָּן**, cui inigitur Ps. l. c. — 2) *Deum invocavi, fausta appetatus est, benedixit* (quo latinitatis ecclesiasticae ve. in hac radice tractanda etiam nobis uti licet). Longe frequentissimae sunt haec significaciones in Pi., in Kal frequentatior tantum Part. pass. **קָרְבָּן laudatus, benedictus** (LXX. *εὐλογημένος, εὐλογητός*), de cuius usu una cum Piél agetur; formae enim **קָרְבָּן** (inf. absol. pro **קָרְבָּן**, formae **אָמַרְבָּן**, **רָבְּבָן**) Jos. XXIV, 10, 10. **קָרְבָּן** Gen. XXVII, 6. 1 Sam. XIII, 10. 2 Sam. VIII, 10. 1 Par. XVIII, 10 rectius ad Piél referuntur, licet a nonnullis editoribus pasim Metheg omissum sit. De significationum serie v. infra notam.

Niph. reflex. i. q. *Hithpa. benedixit sibi.* Gen. XII, 3, XVIII, 18, XXVIII, 14. Vide *Hithpa*.

Pi. בָּרַךְ inf. et imp. *בָּרַךְ*, fut. *בָּרַךְ*, c. Waw con-
vers. *בָּרַךְ*, cum acc. dist. *בָּרַךְ* 1) *Denum invocavit,*
laudavit, celebravit, veneratus est, quod fit genibus
flexis, v. 2 Par. VI, 13. Ps. XCIV, 6. Dan. VI, 11 ect.
(Arab. بَرَّ conj. V. laudavit. VI. venerabundo animo
laudatus est Deus Cor. 23, 14. Melit. byrek laudavit, Denum
invocavit). Constr. sequi. accus. (*ut γονωπετεύ τινα*
Matth. XVII, 14 *προ παγακαλεῖν, ἵετεντιν*), raro prea-
tio *בְּ* 1 Par. XXIX, 20. — Ps. XVI, 7: *אָזֶן אָזֶן אָזֶן אָזֶן אָזֶן*
הָנָה לְעָדָה laudabo Jehovah, qui consuluit mihi
CIV, 1: *בָּרַךְ בָּרַךְ בָּרַךְ אָתָה יְהוָה lauda, anima mea, Jehovah.*
XXVI, 12. XXXIV, 2. LXIII, 5. LXVI, 8. CIII,
1. 2. CIV, 35. Iudd. V, 2. Deut. VIII, 10. Part. pass.
הָנָה בָּרַךְ אָזֶן בָּרַךְ laudatus sit Jehovah, Deus Exod.
XVIII, 10. 1 Sam. XXV, 32. 39. 2 Sam. XVIII, 28.
1 Reg. I, 48. VIII, 15. Ps. XXVII, 6. XXXI, 22. XII,
14. LXVI, 20. LXXII, 18. LXXXIX, 53 ect. Iob. II,
9: *אָזֶן אָזֶן אָזֶן lauda Deum et more i.e. quantum-
vis Deum laudabis et celebrabis, tamen tibi mox morien-
dum est, vana igitur tua erga Deum pietas. Verba sunt
mulinier impia. De hoc diuini Imperativorum usu v. Jes.
VIII, 9. (Al. exsecrare Deum et morere, coll. בָּרַךְ no. 5.*
Svr. سُرْكَبْ لِمْبُونْ مِنْ سَادَةِ مِنْ. Gekatilia ms.

سبَّ الَّلَّهُ وَالْمَلَكَتِ exseccare Deum, quamvis tibi moriendum sit. Al. valedicas Deo, cf. no. 5). Plenius dicitur קָדֵשׁ קָדֵשׁ invokeavit nomen Jehovae Ps. XCVI, 2, C, 4, CXLV, 1. Neh. IX, 5, et קָדֵשׁ קָדֵשׁ (ut וְ קָדֵשׁ קָדֵשׁ, אֲדֹנָךְ) Deut. X, 8. XXI, 5. i Paralip. XXIII, 13. Semel de invocatione idolorum Jes. LXVI, 3: עַזְּקָדְשָׁךְ invocat idola, adeoque de propria laude Ps. XLIX, 19: קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ יְהוָה כִּי תִּסְתַּבְּחֶנְךָ et si vivit, se laudat i. e. gloriat, se magnum predicat.

2) *fausta aliqui adprecatus est munime invocato* (כָּבֵד Ps. CXXIX, 8; 1 Par. XVI, 2), *benedixit aliqui* (Arab. بَرَكَ), Conj. III. maxime sequi, عَلَى, aeth. Οὐαὶ: id. קָדֵשׁ: et קָדֵשׁ: benedictus. Syr. مَبْرُوكٌ. Gen. XXVII, 27: Et benedixit ei (Jacob) Isaacus et dixit . . . . 28: praebeat tibi Deus rorume coeli et fertiliissima terrae. Num. VI, 23: ita benedicetis Israëlitis, dicendo: 24. benedic tibi Deus et custodiat te. 25: splendeat tibi facies eius, et propitiis sit tibi et. Ps. CXXIX, 8: קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ fausta robis adpreciamur per Dei numen. Dicitur de piis votis et precibus, quas pronuntiat concipiique parentis moribundus Gen. XXVII, 4, 7, 10. XLVIII, 9, sacerdos pro populo Lev. IX, 22, 23. Num. VI, 23. 1 Sam. II, 20. 2 Par. LXXX, 27, propheta Num. XXIII, 11. XXIV, 1. Deut. XXXIII, 1, Salomo templum inauguratorus 1 Reg. VIII, 14, 55, populus pro populo Deut. XXVII, 12 (sequi, Neh. XI, 2), ministri pro rege eiusque successore 1 Reg. I, 47 et. 1 Exod. XII, 32 Pharao ad Israëlitas sacrorum peragendorum veniam petentes: ite נְאַזְעֵל וְאַמְּרֵב et mihi quoque fausta adprecamini. Transfertur post ad iniquitata. Job. XXXI, 20: nisi benedixerunt mihi humili eius videlicet nudi, a me vestiti. Semel dr. de consecratione sacrificii 1 Sam. IX, 13. קָדֵשׁ קָדֵשׁ bona vota concepit Deut. XXXIII, 1. Gen. XXVII, 41. Opp. קָדֵשׁ קָדֵשׁ maledixit, infusa adprecatus est Prov. XXX, 11, אֲנָזֵן Gen. XII, 5.

3) *benedixit, bene precatus est* Deus homini aliisque rebus creatis. (Arab. بَرَكَ benedixit Deus homini, prosperavit cum Cor. 17, 1, sequi. 32, 71, ق 21, 71, ق 133, على 37, 113). Dicitur de Deo bene precati formulaum prominentia Gen. I, 22, 28. IX, 1, saepius autem de eventu divini favoris, pro prosperavit, fortunari. Gen. XI, 2: קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ benedicam tibi magnumque faciam nomen tuum. Comm. 3. XVII, 16. XXII, 17. XXIV, 1. XXX, 27. Deut. I, 11. 2 Sam. VI, 12. Ps. V, 13. XXVI, 12. Jes. XIX, 25. Job. XLII, 12 et. Constr. e. duobus accus., altero personae, altero beneficii, quo quis a munere ornatur Deut. XII, 7. XV, 14, alibi sequi. e rei Gen. XXIV, 1. Ps. XXIX, 11. Ubi homines alieni bene precantur, celebratur formula: קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ benedictus sis a Jehova 1 Sam. XV, 13. קָדֵשׁ קָדֵשׁ Ruth II, 20, cf. קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ Gen. XIV, 19, קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ Tudit. XVII, 2 (arab. كَوْنَتْ كَوْنَتْ كَوْنَتْ). Ita saepius in gratiis agendis (1 Sam. XXIII, 21).

21. XXVI, 25. 2 Sam. II, 5), in salutando (1 Sam. XV, 13. Ruth III, 10), etiam omisso קָדֵשׁ (1 Sam. XXV, 35. XXVI, 25 cf. Deut. VII, 11. XXVIII, 3 sq. XXXIII, 24). קָדֵשׁ קָדֵשׁ benedictus a Deo Gen. XXIV, 31. XXVI, 29. Num. XXIV, 9. — Deus dicitur etiam benedicere rebus inanimatis, ut feliciter cedant, fuitque incrementa capiant. Exod. XXIII, 25. Job. I, 10. Ps. LXV, 11. CXXXII, 15. Prov. III, 33. Gen. II, 3: אֱלֹהִים קָדֵשׁ קָדֵשׁ et benedixit Deus diem septimum, cumquæ sanctum pronuntiavit, ubi posteriori verbo prius bene explicatur.

4) *salutaris aliquem, quatenus hoc sit salutem adprecando* (1 Sam. XV, 13, cf. τιγίρην ὑπᾶρ, اسلام حلبي: ; nonnumquam enim salutatio sola interrogatio de salute alterius conficitur (كَوْنَتْ كَوْنَتْ كَوْنَتْ, v. كَوْنَتْ). Prov. XXVII, 14: הַלְּכֵד בְּבָרְכָה קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ qui salutat alterum mane alta voce, is malodixisse putandus est, nihil enim fidendum homini, qui falsam amicitiam specie prae se fert. 2 Reg. IV, 29: si quem inuenis, 'צְרֵב' קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ נְאַזְעֵל וְאַמְּרֵב נְאַזְעֵל et noli cum salutare, et si salutat te, noli et responderi. 1 Sam. XXV, 14 (coll. comm. 6). 1 Par. XVI, 43. Dicitur de advenciente Gen. XLVII, 7. 2 Sam. VI, 20, de discidente et valedicente Gen. XLVII, 10. 1 Reg. VIII, 66, item de praescitibus, qui salvare iubent adventementem 1 Sam. XIII, 10, et discidentem bonis votis prosequuntur Gen. XXIV, 60. Jos. XXII, 6. 7. 2 Sam. XIII, 25. XIX, 40. (Syr. مَبْرُوكٌ id. Assem. bibl. orient. T. 1, 44 lin. 16).

5) Accipitur etiam in malam partem et valet *exsecratus est* i. e. munime invocato exsuum alieni imprecatus est, cf. Job. XXXI, 30. (Est hoc verbum e vocabulis mediis, et plane respondet arab. بَرَقْشَرْ quod et benedixi et exsecrandi vim habet, v. Ibu Beithar ap. Hotting. in smegni. orient. p. 73. Sic عَلَى Conj. VIII. supplicavit et male precatus est, melit. בְּרֵךְ i. e. בְּרֵךְ benedixit et maledixit, diris devovit, exsecratus est, Vassalli p. 49. 89. 463 it. *salla* i. e. شَرَقْ bene precatus et exsecratus est ibid. p. 591. Aeth. Οὐαὶ: benedixit et maledixit, teste Gregorio ap. Ludolf. p. 255. Adde verbum germ. *fluchen* precari, quod plane eiusdem originis est atque hebr. בְּרֵךְ et pr. plicationem, supplicationem notat, sich schmägen und biegen, apud antiquiores *plegen*, in diall. *flöjen*, fornicare non adiudicatum mutata abit in *fluchen*, *flöken*, exsecrari). Proprie refertur ad homines, transfertur tamen ad maledicta verbaque impia in Deum coniecta. 1 Reg. XXI, 10: קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ exsecratus es Deum regemque Chalda. אֲנָזֵן. Syr. مَبْرُوكٌ conviciatus est. Ps. X, 3: קָדֵשׁ קָדֵשׁ rapax maledicit et illudit Deo. Job. I, 5: ne forte peccaverint filii mei קָדֵשׁ קָדֵשׁ אֲנָזֵן. Vulg. et maledixerint Deo in cordibus suis. Targ. מְבָרְקָנִי וְמְבָרְקָנִי. Syr. نَسْأَلُ مَنْ يَعْصِي. Comm. 11. II, 5.

Nominales codem referre verba II, 9 supra (no. 1) observavimus. Alii, ut Schultensius ad Job. l. c., quibus excedenti potestas in hoc ve. non satis certa videbatur, a valedicendo (v. no. 4) derivant abnegandi viu, canique his exemplis adhibent, coll. gr. *χαίρεται οὖν*, *χαίρεται ωό-*
την τινα. Sed illud praeferre iubent et verba I Reg. XXI, 20, et linguarum a nobis comparatarum analogia. — LXX nunquam non reddunt εὐλογούσι.

*Pn. בָּרַךְ part. בָּרַךְ י) pass. Pn. no. 1. laudatus est Deus. Iob, 1:21: **בָּרַךְ יְהוָה** laudatus sit nomen Dei. Ps. CXIII, 2. — 2) pass. Pn. no. 3. benedictus i. e. prosperatus est a Deo, sequ. עַל־רֵי. Deut. XXXIII, 13: **בָּרַךְ יְהוָה אֶת־עֲמֹדֵן** a Jehovah prospereata sit terra eius munerioribus coeli et. Cf. עַל־בָּרַךְ i. e. Praepositioni עַל vero h. l. cadem vis inest, quae alibi post verba copiae (Exod. XVI, 32). Ps. XXXVII, 22. Sine diserta muninis mentione lidd. V, 24. Ps. CXII, 2. 4. 2 Sam. VII, 29. Prov. XX, 21. XXII, 9.*

Hiph. בְּרַכָּה causat, Kal no. 1. *genua flectere iussit* camelos, ut quiescerent et biberent Gen. XXIV, 11. (Arab. بَرْقَةٌ) id. Schult. ad Hamaṣ, p. 436. Conj. VIII. in pectus procubuit camelus, aeth. בְּרַכָּה: syr. بَرْقَةٌ i. q. hebr. Gen. i.e.). Vide בְּרַכָּה, it. בְּרַכָּה אֶלְעָזֶר p. 19.

Plerique, quos olim secuti sumus, hanc formulam cum LXX. Chald. (cf. Gal. III, 8) passive interpretantur: et prosperabuntur omnes terrae gentes per eum, per posteros eius, siquidem ab illis ad veram Dei notitiam et cultum adducentur. Vide Jahn Archaiol. II, §. 263 not. Sed reliquo exemplorum, in quibus קָרְבָּן קָרְבָּן legitim, analogia priori sententiae favere videtur.

Not. In variis huius verbi significationibus digerendis in variis sententiis aliebunt interpretes. Ae Io. Buxtorfius quidem, Jo. Simonis al. a genitfectendo docunt salutandi et valdecdendi vim, hiuc per meton. bene precandi, quod in salutando fieri solet. J. D. Michaëlis contra (Suppl. p. 223) „Piel ḥn̄, inquit, suspicor proprie esse *in genua procumbere iussit* significatrum quo benedicendi, omnibus communem linguis orientalibus, inde accepisse, quod in solenniore benedictione genua flecteret is, cui benedicebatur. Translatum deinde ad omnes omnino benedictiones.“ At neque is, ad quem provocat Michaëlis, benedicendi ritus usquam memoratur in V. T. (cf. Gen. XXVII, 26 sq. 38 sq. XLVIII, 12), neque hoc pacto reliquae significationes (no. 1. 4. 5) expedi possunt. Ut veram sententiam, quam supra proposuisse mihi videor, tibi persuadeas, id modo tenendum est, hominem beneficentem et exsecrarentem nunquam non sive fausta sive infanta ab Deo expetere et imprecarri, quod ubi solenniore ritu sit, aequac ac Dei laudatio (no. 1), cum genitflexione et adoratione coniunctum est. Illud tantum improprius dictum est, quod etiam Deo benedicentem tribuitur (no. 3).

בָּרוּךְ chald. 1) i. q. hebr. no. 1. *in genua procidit*, ad cultum Deo praestandum. Part. Dan. VI, 11: בָּרוּךְ קָרְבָּן, et. 2 Par. VI, 13 et Matth. XVII, 14. XXVII, 29 Pesch. 2) *benedixit*. Part. pass. בָּרוּךְ i. q. hebr. קָדֵשׁ דָּרְכָּיו Dan. III, 28.

Pa. קָרֵב (pro vulgari קָרְבָּה, in Targg. בְּרִירָה, בְּרִירָה) laudavit, veneratus est Deum, sequ. בְּ Dan. II, 19. IV, 31. Part. pass. קָרְבָּה i. q. בְּקָרְבָּה Dan. II, 20.

רְקֵבָה *genu.* In Sing. semel legitur Jes. XLV, 23.
 (Syr. **רְקַבָּה**, **רְקַבָּה**, acth. **רְקַבָּה**: id. Chald. **רְקַבָּה**,
 sed frequentius transp. **רְקַבָּה-רְקַבָּה**, melit. *r'kobba*).

Dual. בְּרִיּוֹת constr. *בְּרִיָּה genua*, non solim de duobus, sed adeo de omnibus. *בְּרִקְעָנִים* cuncta genua Ez. VII, 17. XXI, 12. *בְּרִיּוֹת* aquae ad genua pertinetentes Ez. XLVII, 4. *Vacillare* dicuntur *genua* hominis infirmi, laugundi Ps. CIX, 24. Jes. XXXV, 3, cunque qui animum despondit Job. IV, 4. *In genibus* (*בְּגַדְעָן*) recipiunt pueri recens nata a parentibus alitoribusve Gen. XXX, 3. I, 23. lob. III, 12, ibidem pueri foventur a parentibus Jes. LXVI, 12. *בְּרִיּוֹת צָל* in genua procedit, v. 22.

אָלֵיכֶם chald. id. Dan. VI, 11, alibi **אָלְכַתֶּךְ** v. rad.

ברכה semel **ברכה** Gen. XXVII, 38 constr. **ברחת**, plur. **ברכות** constr. **ברחתה** I. 4) *benedictio, adprecatio boni.* Legitur de benedictione patris moribundi Gen. XXVII, 12 sq. XXXIII, 11, miseri Job. XXIX, 13, in pios legis observatores pronuntiata Deut. XI, 26 sq. **ברחת** **ירח** faustae preces hominum proborum Prov. XI, 11. Opp. **ברחת** Gen. Dent. I. l. c. c. (Syr. **ברחת** id.).

3) Abstr. pro concr. de homine Dei beneficio eximie fortunato et felice, Gen. XII, 2: **בָּרוּךְ יְהוָה**, Ps. XXI, 7: **בָּרוּךְ יְהוָה אֶת־בְּנֵי־חַדְשָׁה**, *cum fortunatissimum reddit in aeternum.* Collect., Zach. VIII, 15: **בָּרוּךְ יְהוָה.**

4) *munus, donum*, quo favorem bonamque voluntatem significamus (cf. no. 2), quodque additis bonis votis offerre solemus. Gen. XXXIII, 11. Iudd. I, 1. 1 Sam. XXV, 27. XXX, 26. 2 Reg. V, 15. **הַנְּדָבָה שְׁפִיעָה** anima munifica i. e. homo munificus. Prov. XI, 25. (Syr. **ମୁନିଶିପ** id. v. Michaëlis ad Castell. Lex. et in Suppl. Acth. **ମୁନିଶିପ**: medio aevio *benedictio*, maxime de munericibus a pontificibus ad reges missis, quae benedictiōnibus etiam prosequi solebant. V. du Cange Lex. med. et eis. latinitatis II, 1110).

5) i. q. בְּרֵבָבָה pax. 2 Reg. XVIII, 31: אֶת־אֶת־בְּרֵבָבָה
facite mecum pacem. Jes. XXXVI, 16. Bene Chald.
בְּרֵבָבָה. Saad. i. 12.

6) N. pr. a) vallis in deserto prope Tekoam 2 Par. XX, 26. b) viri ex heroibus Davidis 1 Par. XII, 3.

constr. **בָּרְבָּה** f. *stagnum, piscina, pr. talis,*
ad quam camelii potatum procumbunt, v. **בָּרְבָּה**. (Arab.
بَرْبَرَةُ) crater fontis et simile aquae receptaculum, maxime
stagnantis. Abdoll. 135, 137. Nieb. deser. Arab. p. 156.
Hispan. *alberca*). 2 Sam. II, 15, IV, 12. 1 Reg. XXII, 38.
Cant. VII, 5. Pleon. **בָּרְבָּה** Nah. II, 9. Eccles. II, 6.
Duae eiusmodi piscinæ erant ab occidente Hierosolymo-
rum, ex *stagnantibus* fontis Siloe aquis ortae. Altera
fonti ad radices Sionis effluentia propior, *piscina superior*
(**בָּרְבָּה** 2 Reg. XXVIII, 17. Jes. VII, 3, XXXVI,
2), *piscina cœtus* (**בָּרְבָּה** des. XXII, 11), *piscina*
Siloe (**בָּרְבָּה** Neh. III, 15), et *piscina regis* vel
Salomonis (**בָּרְבָּה** Neh. II, 14). *זָולַעֲמָרִיתָה* *Zoko-
lūmōrah* Jos. bell. jud. 5, 1 §. 2) dicebatur, utpote hortos
regios irrigans (Neh. III, 15); altera *inferior* dicta
(**בָּרְבָּה** Jes. XXII, 9) rigandæ inferiori urbi desti-
nata erat. IXX. *זָגִירָה*, *זָולַעֲמָרִיתָה*, quod posterius ara-
bieus prophetarum interpres vicissim reddit **بَرْبَرَةُ**.

בָּרוּךְ (benedictus) N. pr. *Baruchus*, quod gessit Iohannes, comes et amanensis Jeremiae prophetae, cui Iohannes nominis liber apocryphus tribuitur. Jer. XXXII, 12-16, XXXVI, 4sq. XLIII, 3-6. XI^a, 1, 2. 2) filius Sabai, Nehemiae aequalis Neh. III, 20; X, 7, 3) eiusque coaevus, filius Chol-Hose, Neh. XI, 5.

בָּרָכָהֵל (eui benedixit Deus, נִזְבֵּן fort. pro بارک, al. codd. נִזְבְּרֵך) N. pr. Barachel, pater Elihu. Job. XXXII, 2. 6.

בָּרוּךְ יְהוָה (enī benedicit Jehora, pro **בָּרוּךְ יְהוָה**, vel, enī benedixit Jehova, pro **בָּרוּךְ יְהוָה**) N. pr. *Barachias*, LXX *Bagazias*, quod gessit 1) filius Serubabelis 1 Par. III, 20. 2) filius Assac, Levita ib. IX, 16. XV, 23. 3) vir Iudaeus, Neh. III, 1. 30. VI, 18. 4) cf. **בָּרוּךְ יְהוָה** no. 1.

בָּרָכְיָה (id.) N. pr. *Barachias*. His litteris scriptum hoc nomen proprium tribuitur 1 patri Zachariae prophetae Zach., I, 7, comm. 1, tamen **בָּרָכָה**. 2) patri Asaphi. 1 Par. VI, 24. XV, 1-7. 3) viro principi Ephraimitarum tempore Ahasi 2 Par. XXVIII, 12.

תְּנַשֵּׁא v. pag. 19.

וְבָרַךְ יְהֹוָה (enī benedictēt Jehōva) N. pr. patris
Zachariae, viri pīi, Jesaiæ aequalis Jes. VIII, 2. Cf.
בָּרוּךְ.

تَرْكِي rad. IIbracis innit. Arab. **تَرْكِي** II. torquendo
vertit, ut fusum in nendo, IV. contorsit in unum (fila),
metaph. **تَرْكِي** fatum contortum vit. Tim. 1, 416, it.
firmavit, stabilivit negotium (verba enim torquendi et ligandi
تَرْكِي 2)

ad firmatatem referuntur, v. חַדְדָה, בְּרִיאָה), ^{g. 5} מִבְּרִיאָם fucus, ^{g. 6} מִבְּרִיאָם fucus, ^{g. 6} funiculus contortus bicolor, ^{g. 6} מִבְּרִיאָם filum versicolor, et duobus diversi coloris filis contortum, et vestis ex eiusmodi filis, vel ex eiusmodi stamine et subtigmine contexta. Ex his plane perspicuum est, quid sint

תְּבִרְבָּר chald. adv. 1) affirmandi ut בְּאַנְסֵן, בְּאַנְסֵן (cf. بَرْمَ firmavit, stabilivit): *profecto, sane.* (Sic in Targg. pro בְּאַנְסֵן Ps. LVIII, 2. Iob. IX, 2. Syr. לְכִסְתֵּר profecto, sane, sam. לְכִסְתֵּר id. Gen. III, 2.) — In quatuor exemplis ap. Dan. et Esrae 2) ponitur adversative: *at, verum,* Dan. II, 28. IV, 12. V, 17. Esr. V, 13. Cf. לְכִסְתֵּר no. 2. (Sic in Targg. pro בְּאַנְסֵן, בְּאַנְסֵן Gen. VII, 23. Iob. XXXIII, 1, syr. לְכִסְתֵּר, sam. לְכִסְתֵּר Gen. XXIII, 13 et לְכִסְתֵּר IX, 4. XXVII, 30 ect.).

ברְנֵי N. pr., tantum in nomine deserti גָּדָרֶת, quod Jo. Simonis compositum censet ex רְבִנָה desertum et vagatio, a גָּדָרֶת. V. שְׁרַבְנֵי.

בָּרְעַת *rad.* *inuisit.* *Arab.* ^{عَجَّ} *excelluit.* *Conj.* *V.*
ultra donavit, ^{تَمْعِيجٌ} *domum spontaneum,* *munus,* ^{نَبْرِعاً}
sponte.

ברן (domum) n. pr. regis Sodomae Gen. XIV, 2.

ברועה (donum, aut: in malo, v. ad no. 1) N. pr.
 1) filii Ephraimi. 1 Par. VII, 23: *et vocavit nomen eius
 Beria,* בְּרִיאָה קָרַב שֶׁנֶּה כִּי quia tanquam manus obti-
 gerat domum eius. Ita certe Michaëlis Suppl. 224, sed
 rectius, nt videtur, quia calamitas obtigerat domum eius,
 נְגַדֵּל pro נְגַדֵּל cum Beth, quod dicunt essentiac (pag. 175
 A), coll. comm. 22, 23. LXX. ἐτι ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν
 οἷσι που. Vulg. eo quod in malis dominus eius ortus esset.
 — 2) filius Asperi Gen. XLVI, 17. 1 Par. VII, 30. —
 3) phylactera Benjaminitarum 1 Par. VIII, 13. — 4) Le-
 vita, filius Simei 1 Par. XXIII, 10.

ברועי patron, a no. 2. Num. XXVI, 44.

ט ברכות sec. Mich. donum, v. 1.

בָּרְקַת imp. בָּרְקָה *fulguravit*, de Deo. In verbo semel legitur Ps. CXLIV, 6. (Arab. بَرْقٌ, melit. *berrak* id et fulsít, syr. بَرْقٌ id. Aeth. ΒΑΡΚΩΦ: fulsít, ΒΑΡΚΩΦ: fulminavit, et praemissō ΒΑΡΚΩΦ quadril. ΒΑΡΚΩΦ: fulsít ignis, pellucida fuit).

ברָק m. 1) *fulgor*. (Syr. arab. حُلْفَرٌ id. Habent etiam Chaldaici et Samaritani). Dan. X, 6. Collect. fulgura Ps. CXLIV, 6. 2 Sam. XXII, 15. Ez. I, 13. Plur. ברָקִים Job. XXXVIII, 35. Ps. XVIII, 15. LXXVII, 19. XCVII, 4. CXXXV, 7. Exod. XIX, 16. Nah. II, 5. Jer. X, 13. LI, 16. In sing. saepè transfertur ad fulgorem gladii. Ez. XXI, 15: תְּבַרֵּךְ קָרְבָּן תְּבַרֵּךְ עַל *sub-sweat*, *acutitur*. Comm. 33: תְּבַרֵּךְ קָרְבָּן תְּבַרֵּךְ קָרְבָּן תְּבַרֵּךְ קָרְבָּן *ad mactationem acutitur*, *ad vorandum*, *ut fulget*. Comm. 20. Dent. XXXII, 41: הַרְבֵּי קָרְבָּן *fulgor gladii* met i. e. gladius meus cornutans. Nah. III, 3. Hab. III, 11. Dilutius Zach. IX, 14, cf. Ilamas. p. 430. Hinc 2) *poct* ipse gladius cornutans. Job. XX, 25. (Arab. بَرْقٌ fulsít gladius, et بَارِقٌ fulgurans, fulgens i. e. gladius vit. Tim.

I, 594). — 3) N. pr. ducis Israëlitarum, qui instigante et invante Debora celebrente de Canaanitis victoriam reportavit. Iudd. IV, 6 sq. V, 1. 12. 15. Cf. 722. Dictus est fulmen, quod etiam Romani de strenuis ducibus frequentant (Cic. pro Balb. 15), ut apud Poenos Hamilcar Barcas (872).

ברק, vide בז ברכ, p. 218.

בְּרִית f. Exod. XXVIII, 17 et **קָרְבָּן** (*Lehrgeb.* p. 467) Ez. XXVIII, 13 gemmae species, a fulgendo dicta. Targ. Hieros. et Jon. retinunt **אֲמַרְכָּבָן**, Onk. **קָרְבָּן**, LXX vero, Vigl. et Josephus *snarugib* reddunt, idque prolixius vindicat I BRAUNUS de vest. sacerdoti. p. 517 sq., qui etiam gr. *μάργυρος* a vc. nostro hebreo derivatum censem.

בְּגַדְיוֹת m. plur. i. q. בְּגַדְיוֹת *tribulae* s. instrumenta, quibus in triturando uti solent, facta ex tabula lignea erassore infra ferro vel lapidibus *pyritis*, quibus Palaestina abundat, munita et asperata, ut comminuantur frumenta. Dicendum videtur hoc nomine a deperdito **תְּגַרְבָּה** fulgurans, quod *pyrites* notasse suspicor (*coll. 5* **תְּגַרְבָּה** terra lapidosa Taraph. 1., fortasse pr. *pyritis* abundans, qualis est magna Palaestinae et Arabiae pars, v. Legh in Mac-Michael Travels p. 202), unde **תְּגַרְבָּה** *tribula* *pyritis* munita, Plur. **תְּגַרְבָּהִים**. Bis legitur Indd. VIII. 7. 16. LXX. *Βαροκτόνη*, sed nonnulli codd. e. Symm. *τριβόλων* i. e. spinas, itemque *tribulæ* s. triturandi instrumenta, quae a spinarum similitudine dicta sunt (cf. LXX. 2 Sam. XII. 31), Vulg. *tribuli*, Syr. **תְּגַרְבָּהִים** *spinacæ*.

quod Arabs reddit حَسْنَةً, vocabulo iterum ambiguo, si quidem et spinam significat, et tribulam, ut colligo ex verbo حَسْنَةَ pabulum minutum et concisum edit inumentum. —

Qui נִמְנַדֵּב h.l. *spinæ* interpretantur, tribularum mentionem omitti vel in verbo צִדְעָה (comm. 7) latere censem, sed ex etymo ista significatio probari nequit, nisi forte *tribulam* apud Hebreos a *tribulæ* similitudine dictum putabis, quod minus probabile. Quae enim arte facta sunt, saepissime mutuantur nomina rerum a natura progenitarum, raro contra.

בְּרָקָה n. pr. viri Esr. II, 53. Neh. VII, 55. Quadril. بِرْكَةٌ est: coloribus pinnæ.

בְּרָקָה præf. בְּרָקָה Ez. XX, 38 inf. cum Suff. בְּרָקָה (ad formam נִזְבֵּחַ a נִזְבֵּחַ) radix similis significacionis, atque נִמְנַדֵּב, נִמְנַדֵּב, 1) *separavit*, *seiuavit*. Ez. I, 6. בְּרָקָה נִמְנַדֵּב *separabo a vobis contumaces*. (Arab. بَرْقُ Conj. VIII. stetit separatus a sociis suis, v. Kamîs p. 460).

2) *selegit*, *elegit* (cf. בְּרָקָה no. 3). Part. pass. *selectus*, *electus*. LXX. ἐξελέσθη. 1 Par. IX, 22: בְּרָקָה וְאֶת כָּל־עֲמָדָה omnes electi, ut ianitores essent. VII, 40. XVI, 41. (Cf. בְּרָקָה בְּרָקָה). Neh. V, 18: בְּרָקָה וְאֶת כָּל־עֲמָדָה sex oves selectae.

3) *separavit et removit impura*, *purgavit* a) sagittam ad acrugine, *polivit*, *cuspidavit*, *acuit* eam. Ies. XLIX, 2: בְּרָקָה נִזְבֵּחַ sagitta polita et acuta. Vide Ithp. (Arab. پریا praescutum), cuspidavit telum, v. Scheid, in Diss. Lugdd. p. 972. b) Transfertur ad sermones moresque pueros et integros. Part. pass. Zeph. III, 9: שְׁבָה שְׁבָה labium purum. Adv. Job. XXXIII, 3: בְּרָקָה נִזְבֵּחַ et, quod scio, *labia mea pure* i. e. vere, insuffic (Cohne Falsch) eloquentur. Ps. XIX, 9: תְּהִרְבָּה נִזְבֵּחַ mandatum Jehovae est purum i. e. verax, iustum. Cf.

Niph. Pi. Iithp. (Arab. بَرْقُ med. E iustus, verax fuit, velut in iureiurando, pium se gessit Cor. 6o, 8, بَرْقُ verax, iustus, pius erga parentes, liberos, Deum Cor. 19, 14. 52, 27. Iar. 26, p. 272 Sacy. بَرْقُ pietas, iustitia, innocentia. Similem notionem habes in بَرْقُ liber, immunis, innoxius fuit, بَرْقُ innoxius, immunis, cf. sam. بَرْقُ

Ithpe. purum se exhibuit, بَرْقُ purus; melit. *barra* liberum, immunem reddidit, exceptit. Syr. بَرْقُ purus, mundus, simplex, بَرْقُ puritas. Aeth. ΠΛΑΤΩΝ: argentum, a purgando dictum).

4) *exploravit*, *indagavit*, quod fit discernendo, cf. בְּרָקָה no. 3. Eccl. III, 18: ego mecum cogito de filiis

hominum בְּרָקָה דֱּאַבְּהִים גַּרְאָה בְּרָקָה בְּרָקָה Deus explorat eos et videt, quod brutis similes sunt. בְּרָקָה et et אַיְלָה acipi possunt pro fuit. בְּרָקָה et תְּאַגְּרָה; potest etiam suppleri e comm. 17: *iudicabilis Deus explorando eos est*. Respondet Inf. בְּרָקָה Eccl. IX, 1, v. בְּרָקָה. (Arab. بَرْقُ) scrutatus est veritatem Deut. XIII, 14 Saad, quamquam hoc a veritatis studio ductum est. It. بَرْقُ med. Waw, exploravit, ut admissarius canuelam, num focta sit. VIII. experimento cognovit.

5) *inanis fuit*, v. בְּרָקָה adj. no. 3, chald. بَرْقُ.

Niph. בְּרָקָה reflex. *purgavit* se, ad munus aliquod sacrum obemundum. Jes. LII, 11. Part. בְּרָקָה *purus* i. e. integer, pius. Ps. XVIII, 27. 2 Sam. XXII, 27.

Pi. *purgavit*. Dan. XI, 35: et ex piis nonnulli peribunt, בְּרָקָה חַבְּרָה ut explorentur et purgentur.

Hiph. *purgavit* sagittam i. e. acut. Jer. I, 11 (vide Kal no. 3, a), fragmentum in area Jer. IV, 11.

Hithp. *purgavit* se sc. a sordibus idololatriæ et peccati, emundavit se Dan. XII, 10 (cf. XI, 35.) — 2) *veracem, piam, benignum* se gessit, de Deo, vide ad Kal no. 3, b, et addc. بَرْقُ med. E accepit, gratam habuit peregrinationem sanctam. Ps. XVIII, 27: בְּרָקָה תְּהִרְבָּה erga prium pium te geris. De forma בְּרָקָה v. ind. analyt.

בְּרָקָה f. בְּרָקָה adj. 1) *electus, dilectus*. Cant. VI, 9: בְּרָקָה מִתְּהִרְבָּה matri suae dilectissima, matris deliciae. Parall. בְּרָקָה unica. — 2) *purus*. In lardibus puellæ Cant. VI, 10: *pulchra, instar lunæ* בְּרָקָה pura nitida instar solis. Metaph. de moribus. בְּרָקָה qui puri cordis est. Ps. XIV, 4. LXXIII, 1. Vide Kal no. 3, b. — 3) *inanis*, de horrore Prov. XIV, 4. (Aethiop. ΠΛΑΤΩΝ: spoliavit, pr. exinanivit, cf. بَرْقُ Niph.).

בְּרָקָה Amos V, 11. VIII, 6. Ps. LXXII, 16, alibi **בְּרָקָה** subst. m. 1) *frumentum*, pr. *purgatum* a palea (cf. Jer. IV, 11), quale in horre asservatur et venditur Gen. XLI, 35. 49. XLII, 3. 25. XLV, 23. Prov. XI, 26. Joel II, 24. Jer. XXII, 28, semel de frugibus arva ornatis Ps. LXV, 14 (Arab. بَرْقُ triticum, v. Niebuhrii Arabia p. 295, quo tamen Saad. utitur pro hebry. בְּרָקָה Gen. XLII, 11). — 2) *campus, rus*. Semel in libris hebreis Job. XXXIX, 4, saepius in capitibus chaldaeis. Vide quae protinus sequuntur.

בְּרָקָה chald. ubique emphat. בְּרָקָה m. *campus, rus*, *bestiae campi* Dan. II, 38. IV, 18. 22. 29. אַרְבָּה bestia campi Gen. IV, 18. אַרְבָּה graminis campi IV, 20. Ita in Targ. Jon. pro בְּרָקָה Gen. IV, 8, arab. بَرْقُ, سَبَقُ campus, desertum, syr. بَرْقُ id. Dueta videtur haec significatio ab inanitate (v.

rad. no. 5), siquidem rns designatur liberum, apertum et tum arboribus tunc pagis vacuum.

בר m. 1) *puritas*. Plerumque additur בְּרַת 2 Sam. XXII, 21. Ps. XVIII, 21. 25, vel בְּרַת Job. IX, 30. XXII, 30 et manuum puritas figurate innocentiam designat. Semel רְבָשׂ simpl. eadem sententia dr. 2 Sam. XXII, 25. — 2) quod purgandi vim habet, lixivium, sal lixivii i. q. בְּרַת, q. v. Job. IX, 30: בְּרַת et si lixivio purgarem manus meas. Sale enim lixivii veteres adfuso inter lavandum oleo pro sapone utebantur. Idem sal alcalium vel chrysocollam (utrumque uno verbo comprehendunt Orientales, vid. Lexx. s. v. v.) בְּורָךְ, בְּוֹרֶךְ, Kimchi בְּרַת Borax, Salmus. homon. hyles iatricae p. 222. 223) praeterea metallurgi adhibebant fundendis metallis, ut cito liqueficerent. Jes. 1, 25: בְּרַת אֲזָרְבָּרְגָּרְדָּק בְּרַת eliquabo tanquam chrysocollam scorias tuas. Cf. J. D. Michaëlis de nitro Hebraeorum §. 3. 4. Chald. בְּרַת, Kimchi בְּרַת interpretatur: נִתְמַכֵּן בְּרַת בְּרַת מִצְרָיִם בְּרַת. Hinc

ברה f. pr. *res purgatoria*, *res purgandi vim habens* (אֲזָרְבָּרְגָּרְדָּק בְּרַת), *smegma spec. sal lixivii*, maxime vegetable (minicale enim בְּרַת vocatur), e cineribus nonnullarum plantarum salsuginosorum et saponariarum (arab. أَنْقَصَرِينَ، اسْلَانَ، اسْتَنَ، قَلِيلٌ, Salsola Kali, Anabasis L. al.) factum, quo interdum in paniculos constipato et asluso olco pro sapone utebantur. Vide בְּרַת no. 2. Jer. II, 22: *etsi lavas te nitro* (הַהְרָתָה) בְּרַת בְּרַת multumque smegmatis adhibes. Eodem utebantur in purgandis metallis. Malach. III, 2: *crit iustar ignis aurifabri et smegmatis fullonum*. Cf. vers. 3. Hodie optimi huic generis cineres in provincia Haauran s. Auranitide conficiuntur (v. Gol. v. ٣٢, Burkhardt itin. Syriac p. 608). Uherius de his plantis, corum usq; variisque nominibus disputarunt Bochartus Hieroz. II, p. 43 sq. Celsus Hierob. I, 419 sq. Chr. B. Michaëlis epist. ad Tr. Hollmannum de Herba Borata. Halae 1728. 4. J. D. Michaëlis in Comment. de nitro Hebraeorum in Commentarii Soc. Gott. per annos 1758—62 oblatis (Brenae 1765. 4.) no. 7. cf. eiusd. Suppl. p. 229. J. Beckmann Beyträge zur Geschichte der Erfindungen IV, p. 10 sq. Rauwolffus itin. p. 34.

ברברות aves, quae saginatae (סְגִינָתִים) Salomonis incusae apponabantur, 1 Reg. V, 3 (IV, 23. LXX, ἐκεκριθεῖσαι εἰκεκριθεῖσαι). Aves intelligent Chald. Syr. (eum Arabic) Vulg. Kimchius gallos saginatos s. capones. Malo anseres, qui saginati apud veteres in deliciais habebantur, dictos a pennarum plumarumque puritate et candore (v. בְּרַת no. 3). Suspicio autem, idem hoc nomen in linguis cognatis (tiam cygnum comprehendisse. Reperitur enim in Vers. sam. מִלְמָדָת (pr. anserinus) Lev. XI, 17 pro hebreo מִלְמָתָה inter aves impuras, et syr.

לִזְוָס ap. Castell. redditur „albo colore flos, it. diversi-color (?), variantem habens cantum . . . al. cygnus.“ Copiose de hoc nomine egit Bochart. in Hieroz. II, 127—135, quā animalia lectissima universim intelligit. *Animalia campestria* (a chald. בְּרַת) interpretatur Michaëlis (Suppl. 226), sed hæc non saginantur.

ברשׂ rad. imsit, quam idem valuisse suspicor quod arab. nimirum secuit, incidit (cf. בְּרַת, בְּרַת, בְּרַת, بُرْت), unde Arabes habent بُرْت securis, it. saccharum (بُرْت), unde durum securi discidendum, بُرْت بُرْت i. q. قَطْعَةٌ incisio, بُرْت بُرْت ingenium acre et penetrans. Kamüs p. 184. 185.

ברושׂ plur. בְּרַזְבָּן m. 1) *cupressus*, arbor procula (Jes. LV, 13) et fructifera (Ios. XIV, 9), una cum cedro cui sapissime iungitur, summum Libam decus (Jes. XIV, 8. XXXVII, 24. LX, 13. Zach. XI, 2 coll. comm. 1), ciconis nidum praebens (Ps. CIV, 17), cuīs lignum, aequo ac cedrinum, templi Hierosolymitanum tabulationibus (1 Reg. V, 22. 24. VI, 15. 34. 2 Par. II, 7. III, 5), navium tabulatis (Ez. XXVII, 5), item hastis (Nah. II, 4) et instrumentis musicis inde conficiendis (2 Sam. VI, 5) adhibebatur, semel per Syriasmum בְּרַזְבָּן dicta (Cant. I, 17). *Cupressum* intelligere et res ipsa iubet, et veterum interprætorum, quamquam hoc nomen fortasse alias quoque similis arbores e pinorum genere comprehendebat. Cupressi enim lignum putredini et carci minime obnoxium, in templis, palatiis et navibus exornandi tanti faciebant veteres, ut unū cedro posthaberetur (Theophr. hist. pl. V, 8. Virg. Ge. II, 413. Plin. II. N. XIII, 8 g. Athen. V, p. 207. Casaub.): codenique Salomonem in templo exornando una cum cedro usum esse, tradunt Josephus aliisque scriptores (Archacol. VIII, 2 § 7. Tupal. et Alex. Polyhist. ap. Euseb. præp. IX, 30). Etsi vett. intpp. sibi non satis content, nec ubique satis certae sint interpretationes, plurimi tamen *cupressum* reddiderunt. Sunt autem illi paullo accrufatis, quani a Celsio (Hierob. I, p. 74) factum, excutiendi. a) Non multum lucis praebent, qui וְ in בְּ mutato ve. hebreum retinuerunt, ut Syr. reddens בְּרַזְבָּן 2 Sam. VI, 5 (ubi Arabs بَرْجَنَةَ asscr.). Jes. XIV, 8. LV, 13. LX, 13. Saad. ap. Jes. בְּרַזְבָּן, et Targg. בְּרַזְבָּן 2 Par. II, 8. III, 5, בְּרַזְבָּן Ps. CIV, 17, et בְּרַזְבָּן 1 Reg. I, 1. c. e. Jes. XLII, 19. LX, 15. Ez. Ios. Probabile tamen, *cupressum* intelligi, fortasse et *cupressum* creticum s. herbam Sabinae comprehendendi. Inventur enim בְּרַזְבָּן 2 Par. XXV, 18 pro syr. مَدْمُونَةَ et hebr. בְּרַזְבָּן rubus, ibique male a Castello col. 451 redditar *abies*, cf. Plin. I, 13, 17 s. 59: petunt igitur in Elymaeo arborem bratum (ita MSS., non bramat, coll. פְּגָעָה), *cupresso fusae similem*, exalbidis ramis, iucundi odoris accensam ect. b) *Cupressum* habent LXV 2 Reg. XIX, 23. Ies. XXXVII, 24. XLII, 19. LV, 13. LX, 13. Cant. I.

1°, quod ubique ab Arabe redditur شَبَرْتُ, ex quo Scherbinum cypressum notasse intelligimus. Hoc codem ve. شَبَرْتُ autem pro شَبَرْتُ usitatur Syrus interpres 2 Reg. Ps. Zach. I. l. e. c., quod in libris Regum ab Arabe redditur شَبَرْتُ cypressus. c) Pinum (πεύκη, πεύκος, πίνος) dant LXX. 1 Reg. Ez. XXXI, 8, et alicubi Syrus reddens شَبَرْتُ 2 Par. II, 8. III, 5, شَبَرْتُ Hos. XIV, 9 (illud certe 1 Par. I. e. ab Arabe redditur شَبَرْتُ πινός); d) cedarum LXX. Ez. XXVII, 5. 2 Par. III, 5, iudem alibi c) iuniperum 2 Par. II, 8. IIos. I. e. et Syr. شَبَرْتُ Ez. XXVII, 5. XXXI, 8, f) abietem denique Vulg. ubique. Harum tamen arborum nulla, praeter cypressum, V. T. locis supra citatis accommodata est. Cf. Faber Archaeologie p. 570. Sprengel Gesch. d. Pflanzenkunde I, p. 22. — Quod ad etymon attinet, cypressum شَبَرْتُ et شَبَرْتُ dictam suspicor ab assiribus tabulisque inde cacciis, quam caedendi vim radici شَبَرْتָ, يَوْتَ supra tribuendam putavimus. Chaldaei hoc nomen شَبَرْتָ, in plurali شَبَرَاتٍ, differentes, litteram ה in eo pro servili habuerunt, qua sententia adoptata برور, برور, يَوْتَ ad radicem شَبَرْتُ, quae itidem caedendi secundum vim habet, revocanda sinit. Cum haec arbor in Syria et monte Libano domesticata sit, haud improbable fuerit, nomen eius in lingua aramaica ortum 120°, شَبَرْتָ pl. شَبَرَاتٍ re vera a radice شَبَرْتָ ductum esse, postea vero, cum in linguam hebreacum recipetur, litteram ה pro harum dialectorum mutua ratione in sibilantem ש, servilem in radicalem, abiisse. Originem aramaicam manifesto prodit arab. يَوْتَ, in quo status adeo emphaticus servatus est, et 2 Sam. VI, 5 syriacum 120° ab Arabe interprete redditur النَّبِيَّةُ يَوْتَ asseres, ramentum (a يَوْتَ). Notat

2) quod et ligno cypresino factum est, a) lancea Nah. II, 4, cf. gr. φέλα (fraxinus), Ἰάτη Hesiod. sc. Ille, 188 (pinus) de lanceis fraxinæ et pincis, abies of hasta abiegnæ Aen. XI, 667, شَبَرْتָ fraxium et hasta fraxinea Schult. ad mon. Arab. p. 22. b) instrumentum musicum. 2 Sam. VI, 5: Davides autem omnesque Israëlitæ cecinerunt شَبَرْتָ varii generis instrumentis cypresinis. Quum tamen instrumenta, quae deinceps recentur, minime omnia lignea esse possint, nescio an cum Dathio ex loco parallelo 1 Par. XIII, 8 corrigendum sit שְׁבָרִת omnibus viribus et cum canticis.

שְׁבָרִת (i. q. شَبَرْتُ vir longus, crassus) N. pr. regis Gomorrhæ. Gen. XIV, 2.

شَبَرْتָ rad. inusit., quae secandi, caedendi vim habuisse videtur, v. شَبָرִת. Inde derivari potest

ברות Phor. בְּרֹהִית m. *cypressus* i. q. شَبָرִת, forma ad Aramaïsum proclivi Cant. I, 17, nisi hoc voc. ad rad. ברה revocare mavis. Vide quae uberioris disputaminus s. v. ברור no. 1.

שְׁבָרִת rad. inusit. Chald. شَبَرْتُ, syr. شَبَرْتُ suavis, incundus, hilaris fuit, Pa. شَبَرْتُ delectavit, Ethpa. lactatus est, شَبَرْتُ suavis, mitis ect. Rarior apud hos est *suavolendi* potestas (لَهْمَة Aph. bene oluit, chald. شَبَرْتُ, بَرَقَ aromatibus conditiv), quae sola in huins radicis derivatis apud Illebraeos reperitur. Cl. شَبَرْتُ.

שְׁבָרִת vel شَبَرْتُ (cum Kamez impuro) m. *balsamum, planta balsamifera*, in Judæac hortis olim (Jos. Arch. XIIV, 4 §. 1. XV, 4 §. 2. Tac. hist. V, 6. Plin. II. N. XII, 25 s. 51) frequens et etiamnum Tiberiade culta (vide Bureckhardt itin. Syriac p. 562. 63 et 1057 ed. germ.). Semel legitur Cant. V, 1: שְׁבָרִת בְּרֹהִית שְׁבָרִת שְׁבָרִת decerpsti myrrham meam cum balsamo meo. (Arab. شَبَرْتُ frutex odoratus, qui formam arboris balsamiferæ refert, prope Meccam crescens Gol. e. Dschauh. v. poët. ap. Schult. ad Prov. 222. Reiske ad Taraph. p. 76 et ad Abulf. 3, 220. Inserto Lam inde formatum est quadril. بلسم Imp. Joct. p. 58 et بلسان arbor balsamifera Abdoll. p. 13.)

שְׁבָרִת Exod. XXX, 23 et شَبَرْتُ m. 1) *odor suavis*, maxime quem aromata spargunt. (Aram. شَبَرْتُ, שְׁבָרִת aroma, unguentum, شَبَرْتُ aromatarius.) Jes. III, 24: שְׁבָרִת pro snavi odore aromatum et unguentorum erit foetor ulcerum et vulnerum. שְׁבָרִת שְׁבָרִת: cinnamonum odoratum Exod. I. e. شَبَرْتָ-הַנְּאָזֶן canna odorata. Cant. IV, 16 de horto aromatibus abundante: شَبָرִת שְׁבָרִת diffutile odores eius. — 2) aroma 1 Reg. X, 10. 2 Par. IX, 9. Exod. XXXV, 28. Ez. XXVII, 22: شְׁבָרִת שְׁבָרִת aromate praestantissimo. plur. شְׁבָרִת aromata. Exod. XXV, 6. XXXV, 8. XXX, 23. 1 Reg. X, 2. 10. 25. 2 Reg. XN, 15. 2 Par. IX, 1. 9. 24. Jes. XXXIX, 2. Est. II, 12. Cant. IV, 10. شְׁבָרִת שְׁבָרִת comm. 14. شְׁבָרִת שְׁבָרִת montes aromati foræc VIII, 14. 1 Paral. IX, 30: شְׁבָרִת שְׁבָרִת שְׁבָרִת parantes unguenta ex aromatibus. — 3) fort. i. q. شְׁבָרִת spec. frutex balsamum ferens. Cant. V, 13. VI, 2: شְׁבָרִת שְׁבָרִת arœlæ balsami.

שְׁבָרִת (suave oleum) *Basemath*, u. pr. muliebre. Ita appellatur 1) Esavi uxor altera, Elonis Chittai filia Gen. XXVI, 34, tercia erat شَبَرْتָ, Ismaëlis filia, soror Nebajothi XXVIII, 9. In stemmate autem Esavitarum Gen. XXXVI horum nominum alia est ratio, sive traditionis diversitat, sive librariis id tribues. Etenim Elonis filia vocatur Ada (אֲדָה) comu. 2, *Basmathæ* autem

Ismā'īl pater tribuitar Comm. 3. 4. 13, quae inter se conciliaturus Cod. Sam. cap. 56 pro מִזְמָרֶת seribit הַזְמָרֶת. LXX. Βιβλεύμαθ. Alex. Μαζεμάθ. — 2) filia Salomonis 1 Reg. IV, 15.

בְּשַׁבֵּן (incundus, suave olens) N. pr. viri 1 Par. VII, 2.

בָּנָה (odor suavis) N. pr. 1) filii Ismaëlis Gen. XXV, 13. 2) filii Simeonis 1 Par. IV, 25, cf. Schultessii de hoc nomine conjecturam (*Paradies* p. 76).

rad. in Kal ihmisi. Arab. **بَشْر** lactus, hilarius
fuit, maxime nuncio lacto accepto, med. A. et Conj. II
lacto muntio exhilaravit c. acc. p. et **بِ** rei, **بَشْرِيَّة** rei lac-
tae annuntiatio, mclit. *basschar*, *b'schára* id. Primaria
tamen radicis potestas in *pulchritudine* esse videtur, unde
بَشَّار: pulcher, formosus, de hominibus et brutis, **بَشَّار**
pulchritudo, elegantia formae, siquidem facies lactitia et
hilarietas pulchrior sit (v. **بَشَّار** bonus, pulcher, *lactus*),
ut contra tetrici et stomachanties facies deformantur. A
pulchritudine certe derivari potest **بَشَّر**, **بَشَّرَة** cutis homi-
nis externa et **بَشَّر** caro, in qua cernitur hominis pulchri-
tudo.

Pi. בְּרֵךְ sut בְּרַכְתָּךְ 1) laeto nuntio exhilaravit aliquem, laetum nuncium altulit, nuncavat (lacta) alieui, e. acc. pers. 2 Sam. XVIII, 19: בְּרַכְתָּךְ אֶת־יְהוָה בְּפִזְבָּחָתְךָ בְּפִזְבָּחָתְךָ pace vestra ego curram regique nunciabio, Iehovam eum liberasse ab hostibus eius. Ps. LXVIII, 12: בְּרַכְתָּךְ בְּרַכְתָּךְ (muliices) victoriani nunciantes exercitui magno. 1 Sam. XXXI, 9; 1 Par. X, 9; Jes. XL, 9; LXI, 1; Jer. XX, 15. Absol. 2 Sam. IV, 10: תְּבַרְכֵנִי lactum nuncium se attulisse putabat, 1, 20: תְּבַרְכֵנִי בְּרַכְתָּךְ בְּרַכְתָּךְ תְּבַרְכֵנִי nolite hacc annunciare in plateis Acalousis. Part. בְּרַכְתָּךְ rei lacte nuncius Jes. XL, 9; XLI, 27; LII, 7; Nah. II, 1. Frequen- tatur hoc verbum praecepisse de nuncio pacis Jes. LII, 7, victoriae 1 Sam. XXXI, 9. Ps. LXVIII, 12, hostium delectorum Nah. II, 1. Sequitur etiam Accusativus rei nunciatae. 1 Par. XVI, 23: תְּבַרְכֵנִי אֶת־יְהוָה בְּרַכְתָּךְ nunciate quotidie salutem eius. Jes. LX, 6: תְּבַרְכֵנִי אֶת־יְהוָה בְּרַכְתָּךְ laudes Jehovae nunciabunt. Ps. XL, 10: (De- usu Arabum vide ad Kal. Syri litteris transpositis; סָמַד id.)

— 2) Rarius dicitur de quovis nuntio 2 Sam. XVIII, 20, 26, adeoque ingratu 1 Sam. IV, 17, quare bis plene dicitur בְּרַכְתָּךְ 1 Reg. I, 42; Jes. LII, 7. (Ita etiam ap. Arabes, velut Cor. 45, 8; 51, 28). LXX ubique redditum συναγέτω, — λατουνα, secundū περιγελλειν Jes. XLII, 27.

Hithpa. lactum nuntium accepit. 2 Sam. XVIII, 31.
Arab. Coni. I. med. E et Coni. IV. VIII. X).

שְׂמֵל semel in Plur. בָּרִיאַתְּ Prov. XIV, 30 m. 1) caro.
 De etymo v. rad. (Syr. לְבָשׁ, zab, נְחַטָּה et נְחַטָּה id.,
 chald. אֲדֹנָה et אֲדֹנָה; arab. شَرْبَهُ et شَرْبَهُ entem extero-
 rem denotat et metaph. genus humanum, quae significatio
 a carne ducta est, vulgo pro carne frequentant ^{שְׂמֵל}).
 Dicitur a) de carne corporis vivi, tum hominum, tum
 bestiarum. בָּרִיאַתְּ carne pinguis Gen. XLII, 2, קְרַבְתְּ
 carne maccr XLII, 19, cf. Job. XXXIII, 21. 25.
 בָּרִיאַתְּ caro viva Lev. XIII, 15. 16. בָּרִיאַתְּ cor car-
 neum i. e. molle, facilius flecentem, opp. cordi lapideo.
 Iz. XI, 19. XXXVII, 26. בָּרִיאַתְּ שֶׁר entis et caro Job.
 X, 11, בָּרִיאַתְּ שֶׁר cutis carnis, carni inhaerens Lev. XIII,
 3. 38. 43. Semel pro ipsa cute accipi videtur (cf. arab.
 شَرْبَهُ), Ps. CII, 6 in describenda macie maxima: בָּרִיאַתְּ
 cohaeret os meuum cuti meae. Kimchi: בָּרִיאַתְּ
 שְׂמֵל. (Arabes idem sere exprimunt verbo شَعِيبَ i. e. in-
 haesit vaginac gladius, et cohaesit cutis carni prae macie,
 quod etiam شَعِيبَ dr.). Alii carnis significatum reti-
 nent redduntque: caro quasi soluta ex ossibus pendet; sed
 invito usi verbi קְרַבְתְּ. b) de carne pendum, quae come-
 ditur. Exod. XVI, 12. Lev. VII, 19. Num. XI, 4. 13.
 Comedere carnem et bibere rituum epulantium est Ies.
 XXII, 13 cf. Prov. XXXII, 20, coque abstinent ieiunian-
 tes Dan. X, 3. Prius illud etiam gladio tribuitur Deut.
 XXXII, 42. Job. XXXI, 31 in laude hospitalitatis: בָּרִיאַתְּ
 שְׂמֵל ubi est, qui carne eius (i. e. dapi-
 bus eius) salutis non sit?

3) caro saepe dicitur de cunctis animalibus. - בָּשָׂר cuncta animalia Gen. VI, 13. 17. 19. VII, 15. 16. 21. VIII, 17. IX, 11 sq. Levit. XVII, 14 sq. Num. XVIII, 15, spec. omnes homines, universum genus humanum Gen. VI, 12. Ps. LXV, 3. CXLV, 21. Jes.

XL, 5. 6. XLIX, 26. LXVI, 23. Joel III, 1. Ez. XXI, 4. 9. 10. Sacissime opponitur naminii vique diuinae (בְּשָׁן אֲלֹהִים רַבָּה) et adiunctam habet debilitatis et fragilitatis notionem. Gen. VI, 3: non in aeternum immobilebit spiritus meus hominibus propter peccatum eorum, בְּשָׁן caro santo, mortales et uerstidios. Iob. X, 4: בְּשָׁן רַבָּה num oculi mortales tibi? i.e. habetes, non perspicaces. Jes. XXXI, 3: Αἰγυπτίοις homines sunt, non dii, וְאֵלֶּה שְׁבָרֶת כְּבָשָׂר וְאֵלֶּה qui eorum carnei, non vi divina praediti. Ps. LVI, 5. LXXVIII, 39. Jer. XVII, 5, cf. 2 Cor. X, 4. (In N. T. ita ὡντες καὶ αὐτα opp. naminii spirituique divino Mt. XVI, 17. Gal. I, 16, neque aliter οἵτινες ήσσοι in cod. Nasaraco 1, p. 14.

Apud Arabes سَبُّور saepe de genere humano, opp. angelis, unde أبو البشر de Adamo Cor. 61, 6. 74, 25. Har. 4, p. 62 Schult.).

4) בְּשָׁבֶר os meum et caro mea frequentatur de homine consanguineo, sanguine nobiscum coniuncto. Gen. XXIX, 14. Iudg. IX, 2. 2 Sam. V, 1. XIX, 13. 14, cf. Gen. II, 23, ubi Adamus de Eva: בְּשָׁבֶר בְּשָׁבֶר have tandem os de ossibus meis et caro de carne mea. Dr. etiam simpl. בְּשָׁבֶר. Gen. XXXVII, 27: אֵת אֲדֹנָיו שָׁבֶר יְהוָה, de quovis alio homine, qs. fratre nostro. Jes. LVIII, 7. (Arabes habent شَجَرَة consanguineus, شَجَرَة consanguinitas, utrumque a

شَجَرَة caro, Sinae ngò-ssín, ngò-gán, ngò-féi carum, icur meum, pulmones mei, dicunt de filiis). Cf. קָרָב. — Denique

5) caro vereunde dr. pro pudendis viri, plenius בְּשָׁבֶר caro munita (Exod. XXVIII, 42). Gen. XVII, 11 sq. Lev. XV, 2. 3. 7. 19. Ez. XVI, 26. XXIII, 20. XLIV, 7. 9. Critici Samaritani codem euphemismo nisi sunt pro בְּשָׁבֶר Deut. XXV, 11. Cf. talmud. בְּשָׁבֶר et gr. σῶμα de pudendis.

בְּשָׁבֶר, ubique c. art. בְּשָׁבֶר n. pr. torrentis (non vallis, ut recentiores quidam volebant, LXX. γειών/λόν) prope Gazam in mare mediterraneum se exonerantibus, 1 Sam. XXX, 9. 10. 21. In mappis biblicis Londiniensibus, in quibus hic rivus *Oa di Gaza* vocatur, adnotatum video, alveum eius prope mare triginta circiter ulnas latum esse. Quod ad appellativum eius significatum attinet, בְּשָׁבֶר reddi possit *fausti nuncius* rivus, praestabat tamen coll. V. frigidus fuit, et בְּשָׁבֶר aqua frigida, rivum aquae frigidae interpretari.

בְּשָׂרָה et בְּשָׂרָה f. 1) lactus nuncius 2 Sam. XVIII, 22. 25, scilicet additur בְּשָׂרָה comm. 27. 2) lacti nuncii præmium, et gr. εὐαγγέλιον. 2 Sam. IV, 10. LXX. εὐαγγέλιον, εὐαγγέλιο.

בְּשָׁבֶר coctus est 1) igne, Ez. XXIV, 5: בְּשָׁבֶר coquantur ossa eius in illa (olla). 2) solis ardore, i. c. maturuit messis. Joel IV, 13 al. III, 18. (Syr. בְּשָׁבֶר, chald. בְּשָׁבֶר, aeth. ΒΙΛΑ: coctus est, maturuit, v. Gen. XL, 20 Pesch. Jes. XVII, 3 Vers. aeth. בְּשָׁבֶר matutitas, quae vox abest a Lexx. syris, Uphr. Syr. T. II, p. 59 Γ. et racemos matuscens p. 101. Eodem modo coquendi et matuscendi vim in aliis verbis coniunctam habes, ut in arab. نَسْخَة, unde transp. بَكْتَبَنْتَنْ بَكْتَبَنْ pepones, chald. بَكْتَبَنْ, pers. بَكْتَنْ وَبَكْتَنْ bukhten et pakhten, quod vicinum est gerin. backen, gr. πάντω, πάσσω, lat. coquitor uva, vindemia Varr. R. R. 1, 54. Virg. Ge. 2, 522. Mart. 10, 62: tostamente forvens Itius coquit messem, nostr. die *Traube kocht*).

Pi. causat. Kal no. 1 coxit, impr. carnem Exod. XVI, 23. XXIX, 31. Num. XI, 8. Deut. XVI, 7 ect. Exod. XXIII, 19: בְּשָׁבֶר בְּשָׁבֶר נְאָזֶן ne coquas hoedum in laete matris eius. Thren. IV, 10: manus multierum misericordium coixerunt natos suos. Etiam de aliis cibis et cereulis, quae coquendo parantur 2 Reg. IV, 38. VI, 29. Part. בְּשָׁבֶר coquens. Ez. XLVI, 24. — Pa. pass. Pi. Exod. XII, 9. Lev. VI, 21. 1 Sam. II, 15.

Hiph. i. q. Kal no. 2. maturuit, de usi. Gen. XI, 10.

בְּשָׁבֶר m. Exod. XII, 9 et בְּשָׁבֶר 1. Num. VI, 19 coctum, coctile.

בְּשָׁבֶר pr. Part. Pi. foci vel culinae. Ez. XLVI, 23. LXX. μάρτυρεια. Vulg. culinae.

בְּשָׁבֶר n. pr. v. rad. בְּשָׁבֶר.

בְּשָׁבֶר rad. Hebraic unusit. Arab. بَشَابَر solum planum et molle, arena mollis, unde كَبَيْرَة triticum optimum, a solo molli, nisi potius basanicum intelligentum est.

בְּשָׁבֶר in pedestri oratione ubique et nonnumquam etiam poet. (Deut. XXIX, 22. Jer. I, 19. XXII, 20) eum Art. בְּשָׁבֶר n. pr. Basanitis, regionis transjordanensis pars septentrionalis, montibus Hermonis (1 Par. V, 23) a septentrione, Jabboco et montanis Giladi ab austro inclusa, ab oriente Salchani usque patens (Deut. III, 10. 15. Jos. XIII, 4. XIII, 11. 12. 30. XVII, 1. 5), Ogo, Amoritarum regi, ab Israëlitis crepta et cum parte Giladitidis dimidiæ tribui Manassis data (Num. XXI, 33. XXXII, 33. Deut. I, 4. III, 1), queretis (Jes. II, 13. Ez. XXVII, 6. Zach. XI, 2), pascuis opimis pecundumque ubertate (unde aristes, tauri, vaccae Basanitis proverbio fere celebrantur Deut. XXXII, 14. Ps. XXII, 13. Amos IV, 1. Ez. XXXIX, 18) nobilissima, sed feris etiam inf-

stata (Deut. XXXIII, 22). Nomen habet a soli mollitie et pinguedine (v. rad.), quoniam australis eius pars Jordani vicina, hodie جبل عجلون dicta, montana est (v. Ps. LXVIII, 16, 17, quo loco fortasse ipse Hermon intellegendus), antiquumque nomen huic regioni non solum apud Arabum geographos tribuitur (رسنخ ابوفل ابوفل Syria ed. Köhler p. 97 cum addit. et Ibn al Wardi ibid. p. 170, male cuius نجاشي ap. Colium Bethania redditur), sed hodie regio inhaeret, quae teste Seetzenio (in mappa geogr. in Zach Corresp. 1810. mens. Decemb. cf. T. XVIII p. 353) et Burckhardtio (p. 419) *el Bothin, Bottein* vocatur. Censem quidem Burckhardtus l. c., id nomen hodiernum provinciae datum esse a familia quadam cognomine hodie ibi conspicua, sed videtur potius e confrario haec familia a regione nominata esse, cum singularis ista nominum congruentia vix casui tribui possit. Ab intpp. orientalibus hoc nomen varie effertur; Targg. נַחֲלָה, raro נַחֲלָה Ps. LXVIII, 16, Syr. نَهْرٌ, semel male نَهْرٌ (i. e. نَهْرٌ سَيْطَنْ سَيْطَنْ), Samar. נַחֲלָה, Saad. Abusaides et Josuae intp. bene نَهْرٌ سَيْطَنْ LXX *Eusáy* et *Eusáyáris*, ap. Josephum et Ptolem. *Eusáyáris*. Aliquoties (1 Par. V, 16, 23) urbem notare videtur, eamque in australi parte regionis cognominis sitam.

בְּשָׁנָה v. rad. שָׁנָה p. 191. Parum feliciter Michaëlis (Suppl. p. 233) sacrum s. vestem lugubrem reddit coll. arab. شَنَّى saecus ex grossiore lino: saccis enim linteis pro ueste lugubri non utebantur. Vulgarem interpretationem vel membrorum parallelismus satis tuerit, nec ea sollicitari debet.

בְּשָׁנָה (complanata et mollis, qs. Part. Niph.) n. pr. urbis in tribu Iudea Jos. XV, 62.

בְּשָׁנָה semel legitum in Po. Amos V, 11: שָׁנָה בְּשָׁנָה quia conculcatis tenuem. Verisimilimum enim, שָׁנָה idem esse atque שָׁנָה conculeavit, a rad. שָׁנָה, וְ וְ et שָׁנָה inter se permutatis (v. litteram שָׁנָה), nisi forte reponendum שָׁנָה שָׁנָה i. g. שָׁנָה שָׁנָה. Saltem et contextu et usui particulae שָׁנָה nihil aptius. Aliis שָׁנָה est quadril. mixtum ex שָׁנָה et שָׁנָה, unde reddunt: pauperem ignominie affectum conculeavit: sed his artificis opus non erat. LXX. Syr. ex serie orationis coniectantes καιενονθυλιετης, φιλασθητης colaphis caeditis, Targ. Ilieron. diripiabatis, legebant enim שָׁנָה שָׁנָה (cum 10 codd. Kennic.), idque שָׁנָה שָׁנָה efferebant. Sed particulae שָׁנָה hoe minus corvenit. Eichhornius (introd. in V. T. I, §. 84 et ad Sim. Lex.) שָׁנָה non male ex libertate quadam orthographica scriptum existimat pro שָׁנָה, huic vero perperam diripiendi significatum tribuit, cum שָׁנָה illud confundens. Alias coniecturas dabit Mich. in Supplim.

בְּשָׁנָה rad. falso adoptata, unde nomnulli derivant שָׁנָה Pil. verbi שָׁנָה, q. v.

בְּשָׁנָה v. שָׁנָה.

בָּתָה filia, v. rad. שָׁנָה p. 219.

בָּתָה mensura, v. rad. שָׁנָה.

בָּתָה Plur. dominus, v. rad. שָׁנָה p. 191 B.

בָּתָה n. pr. 1) viri (i. q. בָּתָה vir Dei). Ita vocatur pater Labani et Rebeccae, filius Nahori. Gen. XXII, 22, 23. XLIV, 15, 24, 47, 50, XXV, 20. XXVIII, 2, 5. — 2) loci (sec. C. B. Michaël, commemoratio Dei, a בָּתָה i. q. בָּתָה), videlicet oppidi Simeonitarum i. Par. IV, 50, quod Jos. XIX, 4 contr. בָּתָה scribitur. Jos. XV, 30 in eadem ubi scribitur de eius mira depravatione v. Re landi Palæstina p. 152, 153) exstat בָּתָה.

בָּתָה thema perperam positum a Michaële in Suppl. (p. 238), ut inde explicaret בָּתָה Gen. XV, 10, quod ibi, non alter atque ubique, in medio vertendum est. Arab. בָּתָה est secuit.

בָּתָה rad. Hebraicis inusit. Arab. بَتَّ separavit, segregavit, unde بَتَّ surculus palmae, qui a matre avelli potest et scorsum plantari.

בָּתָה f. 1) *virgo*, eaque illibata, ita dicta ut pote a virorum consortio separata et seclusa. Arab. بَتَّ virgo pura, religiosa, Vestalis, بَتَّ مُبَرِّأ spec. de virginie Maria et sancta Fatima. Syr. بَتَّ virgo, it. sec. Bar Bahl. vir virginitatem professus, abstiens a rebus mundanis, v. Mich. Chrest. syr. p. 20 et Comment. ad Jes. T. 1. p. 299, cf. aeth. Βατηλία: virgo, adolescentulus castus. Syr. בָּתָה vitiavit virginem). Gen. XXIV, 16: בָּתָה בָּתָה ... בָּתָה et puella .... virgo erat, nec vir eam tetigerat. 2 Sam. XIII, 2, 18. בָּתָה בָּתָה puella virgo i. e. illibata. Deut. XXII, 23, 28. Iudd. XIX, 24. XXI, 12, 1 Reg. I, 2. בָּתָה בָּתָה virgo Israëlitica. Deut. XXII, 19. Saepe iunguntur בָּתָה בָּתָה iuvensis et virgo, v. בָּתָה. Aha exempla sunt Exod. XXII, 16. Est. II, 3. Iob. XXXI, 1 ect. — Dr. etiam 2) de muliere recens impata, Joël I, 8, ut lat. virgo Virg. Iel. 6, 47. Aen. I, 493, puella Georg. 4, 458, et arab. بَتَّ virgo, de Ajoscha Abulf. Ann. I, 3-4). LXX μέντρη, alibi constanter παρθένος, semel ἡγεμόνη Est. II, 3. — 3) Per παρθενοποιίαν Hebraicis familiarem, qua civitates sub

figura mulierum exhibentur, haec etiam *virgines* dicuntur, v. exempla s. v. בְּתָה laudata p. 220 A. Omissa הַבְּתָה etiam simpl. dicitur בְּתָה *virgo Israelitae* de populo Israelitico Jer. XVIII, 15. XXII, 4, 21. Amos V, 2. Recte Chald. בְּתָה אֲנָשָׁת coetus *Israëlis*. Rationem huius nominis redditurus Hieron. ad Amos I, c. „Virgo autem appellatur populus Israhel, non quia in virginitatis permanescit puritate, sed quia quondam instar virginis Deo sit copulata“; recte iam refutata a Drusio in Observ. XVI, 5.

בְּתָוִלֵּת m. plur. 1) *virginitas*. Levit. XXI, 13: וְאֶת־בְּתָה אֲנָשָׁת אֲנָשָׁת et uxorem virginem ducat. Iudd. XI, 57. Ez. XXIII, 3: בְּתָה בְּתָה mammæ virginæ earum. Comm. 3. — 2) *signa virginitatis* (cf. בְּתָה no. 4 de signo foederis), minimus stragulae inter primæ noctis amplexus hymenis scissi sanguine inquinatae. Deut. XXII, 14 sq. Cf. Leo Afric. p. 325. Niebuhrj. deser. Arabie p. 35—39. Arvieux itin. T. III. p. 257, 260. Michaëlis *mosaïches Rache* T. II. §. 92.

בְּתָמֵל in Kal inuisit. Semel in Pi. Ez. XVI, 40: קְרֹבֵת תְּמֵלֵת et caedent te gladiis suis. LXX. καταστρέψονται σε. Vulg. trucidabunt te. Targ. בְּתָמֵל dissecabunt te, quo cum Michaëlis in Suppl. διεγρυπάς supplicium intelligit (cf. Dan. II, 5). (Arab. بَكَّنْ diffidit, secuit, amputavit, vit. Tim. II, 500, سَبَقَتْ gladius secans Iama, p. 400, Conj. II præcedit aures Cor. 4, 118, acth. أَتَّمَّ: rupit).

בְּתָמֵל dissecuit, velut hostias maectatas. Semel legitur Gen. XV, 10, et ibid. in Pi. (Arab. بَكَّ resecuit et abrupit, بَرَّ gladius secans vit. Tim. I, 212. II, 194. Ispah. p. 11. 21. Idem valet بَكَّ, cf. بَكَّ fidit, diffidit).

בְּתָמֵל chald. post, pro בְּתָה, v. בְּתָה p. 171.

בְּתָמֵל in Pausa ḥār Cant. II, 17 c. Suff. בְּתָה. Plor. constr. בְּתָה m. 1) pars dissecta hostiarum Gen. XV, 10 (de quo loco v. בְּתָה no. 4. p. 85. Codd. Sam. quidam בְּתָה). Jer. XXXIV, 18, 19. — 2) *dissectio*, de regione montibus et vallibus dissecta (v. בְּתָה), fragosa et praerupta. Cant. l. c. בְּתָה בְּתָה בְּתָה LXX. ἐπὶ ὅρῃ κοιλουμένῳ i. e. montes vallibus disseccos. Cf. בְּתָה. Olim reddidimus: *montes separationis*, i. e. qui amantes a se invicem

separant, sed illud nunc magis placet, quandoquidem Alex. interpretis auctoritas confirmatur usi neminiſ גְּתָה בְּתָה 2 Sam. II, 29.

בְּתָהָן m. regio montibus vallibusque *dissecta*, vel vallis montes *dissecans*, צוֹנָה, Bergschlucht, ut בְּתָהָן a גְּתָה. 2 Sam. II, 29: בְּתָהָן בְּתָהָן בְּתָהָן et peragrata tova vale reverunt Machanaim. (LXX. τὴν παραγριόντας. Vulg. male' Bethorion, qd. legisset בְּתָהָן). Alii, ut Clericus, Bethron eius regionis n. pr. fuisse censent; id vero parum refert, quum etiam nomen proprium non possit non a natura loci petutum esse. Regio autem in Jordanis ripa orientali ibi valde montosa est.

בְּתָהָת rad. inuisit. Arab. بَكَّ i. q. قَطْعَ Conj. I et IV secuit, resecuit, alrupit, شَقَّ res abrupta, confecta, quae non iterum fit, شَقَّ et شَقَّ prorsus, omnino, Tim. p. 235 Gol. Hebraicis notata videtur 1) definitiv i. e. mensus est, unde בְּתָה mensura; 2) abscedit rem, *finem imposuit rei*, prorsus vastavit i. q. בְּתָה, unde בְּתָה, בְּתָה.

בְּתָהָת plur. בְּתָהָת comm. (m. Ez. XLV, 10. f. Jes. V, 10) *mensura* (vid. rad. no. 2) fluidorum, ut vini et olei, tantum continens, quantum בְּתָהָת in aridis: *amphoram* latine dixiris. Decim batli efficiant Chomerum (ברָתָה v. Ez. XLV, 11, 14), decima batli pars בְּתָהָת dicebatur. 1 Reg. VII, 26. 58. 2 Par. II, 9. IV, 5. Ez. XLV, 10 sq. Jes. I. e. Jos. Archael. VIII, 2 §. 9: δὲ βίδος δύναται χωρίσαι ξεῖστας ἑρδανήσαρτα δύο. Tantum continent etiam amphora attica s. μετρήσις Joh. II, 6, quo ve, hebraicum ab Alex. interprete redditur 2 Par. IV, 5. Male alibi redidunt γῆσις (1 Reg. I, c.) i. e. congiis, tantum 6 sextarios continens, κοτυλὴ Ez. XLV, 11, γοτνξ ib. 10. 11.

בְּתָהָת chald. id. Plur. בְּתָהָת Esr. VII, 22.

בְּתָהָת f. *rastatio* (v. rad. no. 2). Jes. VII, 19: בְּתָהָת valles rastatae, desertæ. Saad. אֶדְתָּה אֶדְתָּה valles deserti. Kimchi: בְּתָהָת. Comicere etiam possit, vertendrum esse *valles praeruptas* (cf. בְּתָה abscessus, praeruptus, praecipps, et צְבָעָה וְצְבָעָה): sed illud praestat. Non aliter legendum videtur pro vocabulo עַמְּתָה λεγομένῳ.

בְּתָהָת f. Jes. V, 6., ubi de vinea: בְּתָהָת גְּתָה וְתָהָת q. d. בְּתָהָת, germ. ich will ihm das Garauß machen. Vulg. ponam eam desertam, neque aliter Saad. Abulw. Kimchi. Grammatici enim in hac forma, quae in utroque loco iisdem vocalibus minendienda erat, sibi non satis constiterunt,

Gimel (גִּמֶּל), tertia alphabeti littera, ubi numeri nota est, i. q. *tres*. Nomen eius forma tantum diversum videtur a *בָּמָלֵב* *camelus*, eiusque figura in monumentis Phoeniciis (א, ב), in nummis Maccabaeorum, et in alphabeto actioplio (ג) camelii collum utenique referre videtur. Graci hanc litteram a Phoenicibus acepit capite ad dexteram converso pinxerunt Γ.

Pronuntiationem eius candem finisse, quam habet *T*, et *G* Latinorum et Germanorum, nemo dubitat: sed non minus certum est, etiam arabicum litteras nostras respondens olim non aliter esse prolatum, quemadmodum etiamnum in Aegypto et in lingua aethiopica sine sibilo effertur (vid. Herbin developpemens pag. 7. Ludolf pag. 634): statim enim videbimus, *Arabum* aquae ac Hebreorum, cum litteris palatinis, adeoque gutturali *خ*, neque vero cum sibilantibus, commutari. Hodierna litterae *ق* pronuntiatione non magis antiqua et genuina videtur quam Maroceanorum et nomullarum tribuum nomadicarum (v. Burckhardtii itin. Syriac p. 64), qui *ق* molliter sicut *g*, *ك* ut *tsch* (كتب *tschelb*) enuntiant; et (ut adposito menebat Volneyus in litteris ad nos datis) rusticorum Galliarum, qui *tschetschun* effervent pro *quelqu'un*, ut contra Picardi *ken* pro *chien*.

Rarius transit 2) in *gutturales*, nominatum a) 2,

maxime **غَرَبَةً** arab. **غَرِيْ** Conj. II. IV excitavit initia
micitias, **غَمْتَ** sovea cf. **غَمْتَ** terra depressa, **غَمْسَ**
demersit, submersit, **غَمْسَ**, **غَمْسَ**, **غَمْسَ** saturavit, **غَمْسَ** i. q.
جَادِفٌ med. Je liquefieri, adde ex lingua arabica
عَادِفٌ remex, **عَادِفٌ** mensurae genus, **عَادِفٌ** et **عَادِفٌ**

غُرْغَرٌ et جَرْجَرٌ et غَلْمَةٌ clamor, et دَغْنٌ nubilosus fuit, جَلْبَةٌ et غَلْبَةٌ murmuravit, quare non erat, quod de hac permutatione admittenda dubitaret Michaëlis in Suppl. p. 242. Propter similem barum litterarum pronuntiationem Rabbini quoque arabica seribentes litterā utuntur pro ظَعَنْدَ, eadem cum apice ظَعَنْدَ pro ظَعَنْدَ, et Arabs Irp. multa verba proprie ظَعَنْدَ habentia scribit per ظَعَنْدَ et contra, ut جَوْهَى pro ظَعَنْدَ erravit et. Nonnumquam etiam b) in ظَعَنْدَ, ut حَرَقْدَانْ, حَرَقْدَانْ pullus avium, حَرَقْدَانْ formax cf. حَرَقْدَانْ flagravit, حَرَقْدَانْ, حَرَقْدَانْ frustum, segmentum panis, حَسْكَى cascii, حَمْلَى camelus cf. حَلَّى portavit.

fut. **הַנְּזָקֵן** radix cum omnibus derivatis orationi poeticae propria 1) *extulit se, crevit*, de aqua sur-
genti Ez. XLVII, 5, de planta acrecente Iob. VIII, 11.
— Iob. X, 16: **הַצְּרִיךְ בְּלֹא אֶתְּנָא** et si extolleret se
(caput meum), *sicut leo venarisi me.* Alii, ut Aben
Ezra, Merecens, Roseum, **הַנְּזָקֵן** referunt ad afflictionem
(**הַנְּזָקֵן** comm. 15) et redditum: *et crescit se. afflictio.* Aben
Ezra **בְּלֹא אֶתְּנָא.** 2) Metaph. *elatus, magnificus fuit,* de Deo.
Exod. XV, 1.21. In derivatis præterea refertur ad *deucus*
(**וְנָזְקֵן** no. 1) et ad *superbiā fastidumque* **וְנָזְקֵן** et
נְזָקֵן no. 3. (In lingua syriaca haec radix, ut multa verba
Hebræorum poetica, frequentissima est. Pa. **נְזָקֵן** decora-
vit, magnificum fecit. Ethp. iactavit se, **נְזָקֵן**, **נְזָקֵן**
decoris, magnificus, superbus. Cognata radix est **הַנְּזָקֵן**. Adinomum
incerta huius radicis et significationis vestigia
exstant in Arabismo. Quod enim radici **جَنِي** tumendi
notionem vindicare conatus est J. W. Schroederius ad Ps.
X, p. 19, in eo non multos adsentientes habebit: magis
ferendum fuerit, quod Schult. ad Iob. p. 222 sq. et Lette
in diss. Lugd. p. 676 conferunt **خَبِي** crexit in altum, unde
خَبِي vexillum).

8. adj. pro ~~ταν~~ m. *superbus*, *fastuosus*. Jes. XVI,
6. (Syr. ~~ταν~~, ~~ταν~~ *decorus*, *superbus*, f. ~~ταν~~).

לָאֵלֶת adj. 1) *elatus, altus.* Jes. II, 12: **לְאֵלֶת כָּל־בָּנָה** super omne, quod elatum et altum est. Job. XL,

11. 12: **וְאַפְתָּגֵת** בְּלֹא כִּירְבֶּת **רָאשָׁה**, *aspice omne altum, et deprime illud.*

2) *superbus, fastuosus* Jer. XLVIII, 29. Plur. ΣΩΡΑ
superbi, saepe aliuncta impiciatio notio, quemadmodum
alibi mansuetu et animus demissus pietatem comprehen-
dit (v. γε). Ps. XCIV, 2. CXL, 6. Prov. XV, 25.
XVI, 19. BENE LXX in Ps. ὑπεργίασοι, in Prov.
ὑβρισται.

תְּאֵג f. *superbia, fastus* Prov. VIII, 13.

בָּרוֹן constr. בָּרוֹן, semel plur. בָּרוֹנִים Ez. XVI, 56
 1) decus, splendor. Jes. IV, 2: *illo die . . . fructus terreæ erit וְאַתָּה תִּמְדֹר בְּעֵדוֹתֶךָ בְּעֵדוֹתֶךָ* decori et ornamento reliquias Israëlis. LX, 15: *faciam te כִּי־בָּרוֹן עֲצָמָתֶךָ* decus perpetuum. XIV, 11: *descendit in orcum splendor tuus.* XIII, 19: *בָּרוֹן כָּבֵד splendidum decus Chaldaeorum,* de Babylonie mrb. Ez. VII, 11. XXXII, 12. Ps. XLVII, 5: *בָּרוֹן נָכָס decus Jacobi* i. e. terra sancta it. numen ipsum Amos VIII, 7. בָּרוֹן decus Jordanis poët. dicitur de ripa eius viridi et umbrosa salicibus, tamariscis et cannae pulchre vestita, ubi leones inter arundines latitabant, Jer. XII, 5. XLIX, 19. L, 44. Zach. XI, 3, cf. Hieron. ad Zach. I. c. Relandi Palaeastina p. 274. Thevenotii itin. p. 263. J. E. Faber (ad Hahnari Observatt. II p. 140) aliisque vallem Jordanis interpretantur, coll. בָּרוֹן, pl. בָּרוֹנִים, sed explicacionem supra propositam unice veram esse, arguit Zach. XI, 3, ubi in altero hemistichio pro בָּרוֹן legitur בָּרוֹן. Cf. Schnurrer ad Jer. XII, 5.

2) *splendor*, *maiestas Dei* Exod. XV, 7. Jes. II, 10. 19. 21. XXIV, 14: מִזְבֵּחַ יְהוָה maiestatem Dei cum iubilo celebrant. Iob. XXXVII, 4: קָרְבָּן וְעֹלָה vox sublimis eius, tonitru. XL, 10: תְּמִימָה וְתְּמִימָה orante, queso, splendore et magnificientia. Mich. V, 5.

3) i. q. סָבִרְנָה no. 3. *superbia, fastus*. Prov. XVI, 18: סָבִרְנָה לְפָנֶיךָ רַעֲנָה בְּשָׁרֶב נָאָה super-
ruinam antecedit fastus.

bia vestra proterva Lev. XXVI, 19. Ez. XXX, 6. 18. XXXIII, 28 cf. VII, 21. XXIV, 21. ~~בְּשָׂרֶב יְמִינָה~~ fastus
Jacobi Amos VI, 8. Nah. II, 3. (V. eadem verba in aliam
sententiam accepta no. 1). Prov. VIII, 13. Job. XXXV, 12.
Jes. XIII, 11. XVI, 6. XXIII, 9. Jer. XIII, 9. Ps. LIX,
13. Tributum etiam fluctibus Job. XXXVIII, 11. Cf.
~~דְּבָרָם~~

רָגְבָן st. constr. **רָגַב** Ps. LXXXIX, 10. Jes. XXVI,
10 (plena enim forma foret **רָגַב**, transp. pro **רָגְבָן**,
רָגְבָת, v. quae notavimus ad subst. **רָגַב**, et cf. syr.
رَجَبَة (deens, superbia) f. 1) *elatio, res elata*. Jes.
IX, 17: **رَجَبَة** *columna sumi.* — 2) *decus, splen-
dor*. Jes. XXVIII, 1, 3: **רָגְבָת** *corona splendida.*
Impr. maiestas, magnificientia Dei. Jes. XXVI, 10. Ps.
XCIII, 1. Concr. Jes. XII, 5: **רָגְבָת** *nam splen-
dida patravit.* — 3) *superbia, fastus.* Tributur homi-
niibus Ps. XVII, 10, mari LXXXIX, 10 (cf. Job.
XXXVIII, 11).

נִירָא (pro נִירָא splendor Dei) n. pr. viri e numero exploratorum terrae sanctae Num. XIII, 15.

רָגְבָּן adj. *superbus, fastuosus* Ps. CXXIII, 4
Chethibh, quod quin his vocalibus munendum sit, vix
dubium est. Scriptura marginalis בָּגְבָּן, quae cum
Kimchi explicanda est: *superbi inter oppressores* i. e.
oppressores superbi, illi minime acquiparanda est.

נְאִירָה *valles* v. rad. נָאַר

תְּלִיל f. contr. pro **תְּלִילָה** 1) *elatio*. Iob. XXII, 29; **תְּלִילָה** יְהֻנֵּה רַבָּה תְּלִילָה יְהֻנֵּה ubi submisse agant homines, iubes elevationem i. e. modestos, mansuetos homines attollis. Ita nimurum interpretanda censco haec verba, quae vulgo vertuntur: *quam humiliatae fuerint vias tuae* (comm. 28), *dices, elatio*, i. e. mox senties conditionem tuam ex una factam opiniam. — 2) *superbia, fastus*. Jer. XIII, 17, cum notione impunitatis et sceleris Iob. XXXIII, 17.

חָרְבָּה chald. *superbia* Dan. IV, 34, cf. חָרְבָּה, חָרְבָּה Ez. XXVIII, 13. Jes. XIII, 17 Targ. Alibi in Targ. frequentatur חָרְבָּה superbia, ab Adj. חָרְבָּה superbus.

I. **נָא** fut. **נָא** 1) redemit a) agrigi fundumque venditum, quod et venditori et consanguineo proximo licet. Lev. XXV, 25. Ruth IV, 4. 6. b) rem Deo consecratam vel sacerdotibus debitan, velut decimam Lev. XXVII, 13. 15. 19. 20. 31. c) servum Lev. XXV, 48. 49. Part. **נָא** redemptor (agri) Lev. XXV, 26. Creberimur deo homines et spec. Israëlem redimente, velut ex servitu Aegypti Exod. VI, 6. XV, 13. Ps. LXXIV, 2. LXXVII, 16, ex exilio Babylonico Jes. XLIII, 1. XLVII, 24. XLVIII, 20. XLIX, 7. LII, 9. LIX, 20. LXIII, 9.

ect. e manu hostium Ps. CVII, 2, ex quounque periculo Gen. XLVIII, 16. Constr. absol. et sequ. 72 Gen. I. c. Ps. LXXII, 14. CHI, 4, נְאָלֶג Ps. CVI, 10. CVII, 2. Jer. XXXI, 11. Hinc frequentissimae sunt locutiones: נְאָלֶג, נְאָלֶג יְהִי קָדוֹשׁ קָדְשָׁךְ וְשָׁרָאָלֶג, נְאָלֶג תְּהִנֵּתְךָ נְאָלֶג XI, 14; cf. XLIII, 14. XLIV, 24. XLVIII, 17. XLIX, 26. LI, 5. LX, 16. — Part. pass. נְאָלֶג, נְאָלֶג a Deo redempti Jes. XXXV, 9. LI, 10. LXII, 12. Ps. CVII, 2. Thren. III, 58: נְאָלֶג redime vitam meam qs. e manu mortis, i. e. serva can. Cf. Ps. CII, 4. Iob. XIX, 25: רְאָלֶג נְאָלֶג ego scio, quod redemptor meus vivit. Deus ipse me ex his calamitatibus vindicabit. — Iob. III, 5 in diris, quas vir infelix dici natali impetratur: נְאָלֶג רְאָלֶג הַתְּהִנֵּת tenebrae et caligo eum sibi vindicent i. e. recuperent, denou occident. Sententia est: tenebrae illuc quae olim coelum terraque temerant (Gen. I, 2), postea luci imperii sui partem cesserant, nunc antiquo iure huicerte certe dici dominum sibi vindicent, enique caligine obvolvunt. Bene Symm. ἀποταίσαστο αὐτήν. Theod. ἀγνωτεύεσσίστο αὐτήν. LXX. ἐκλάθοι αὐτήν. Reliqui intpp. ut Targ. Aqu. Hieron., quos recentiorum plerique sequuntur, nosque ipsi olim secuti sumus, reddunt coll. נְאָלֶג no. II inquinat, contaminat. Illud vero et magis placet et certius videtur, quum נְאָלֶג = נְאָלֶג in Kal non legatur, et significatione potius intransitivam habuisse videatur. — LXX. φέω, λευκώω.

2) sanguinem repetit i. e. vindicavit, caedis factae poenas ab aliquo repetit. Legitur nomini in Part. נְאָלֶג viindex sanguinis. Num. XXXV, 19 sq. Dent. XIX, 6. 12. Jos. XX, 3. 2 Sam. XIV, 11, et omisso 27 Num. XXXV, 12. Vide de viindex sanguinis Nicoburri Arabia p. 32 sq. Michaelis mos. Recht II, 9. 34 et Hollmannum in Encyclopaed. germ. T. XI v. Blutrache.

3) Quandoquidem et redimendi ius (no. 1. a. e) et caedis vindicandae officium (no. 2) proximi consanguiniorum erat, נְאָלֶג consanguineum, propinquum denotat. Num. V, 8. Lev. XXV, 25: נְאָלֶג בָּרוּךְ נְאָלֶג qui ei genero proximus est. Ruth IV, 12: נְאָלֶג בָּרוּךְ נְאָלֶג. Cum art. נְאָלֶג proximus consanguineus Ruth IV, 1. 6. 8 cf. III, 9. 12. Qui hunc proxime excipit, vocatus נְאָלֶג Ruth II, 20: אַתָּה נְאָלֶג שָׂרֵךְ גָּזֶב nobis cognatus est hic vir, post Coelum proximus est, cf. IV, 4, ubi Boas Goëli: קָרְבָּן נְאָלֶג. (Ad hunc sumum praeposit. נְאָלֶג cf. syr. وَالْمَلِكُ الْمُنْدَسُ التُّرْسُ, a وَالْمَلِكُ الْهُرِيُّ). Plur. נְאָלֶג cognati 1 Reg. XVI, 11. (Ita hebreo נְאָלֶג i. e. consanguineus respondet arab. نَبْعَدَ viindex sanguinis, et نَبْعَدَ tum amicum nota et propinquum Cor. 3, 27, tum tatem et viindice sanguinis Cor. 2, 10. 27, 50, in quibus vec. autem significacionum ordo a propinquitate proficitur). LXX, in exemplis no. 2. 3: ἀγνωτεύων, ἀγνωτεύεις, semel οὐγγρεύεις 1 Reg. XVI, 11.

4) Siquidem ex lege mosaica genere proximi præterea erat, viri sine liberis defuncti viudam ducere (v. נְאָלֶג).

נְאָלֶג, verbum נְאָלֶג etiam ad hoc propriitatis ius et officium translitter. ibique est denomi. a נְאָלֶג. Vide Ruth III, 13, ubi Boas: נְאָלֶג נְאָלֶג טָבֵב נְאָלֶג קָדְשָׁךְ אֲנָכִי si propinquitas ius te ducere vult, duca; sed si non vult, ego te ducam. Cf. Tob. III, 17.

Niph. pass. Kal no. 1. redimi a) de iugo fundoque Lev. XXV, 30. b) de rebus consecratis et aacerdoti debitis Lev. XXVII, 20. 27. 28. 33, c) de serva Lev. XXV, 54. Reflex. se ipsum redimere ib. comm. 4c.

Carent haec radice, saltem lae vel simili significacione, linguae cognatae, praeter samaritanam, in qua index sanguinis vocatur נְאָלֶג i. e. נְאָלֶג, quae forma apud Samaritanos participialis est et activa (Cellar. gramm. sam. p. 87), minime vero, ut voletabat Michaëlis (Suppl. p. 243) passiva, ut נְאָלֶג (quod falso pronuntiabat נְאָלֶג) valeat vindicatus s. pollutus. Ut nihilominus significaciones eius cum reliquo linguarum uso et verbo נְאָלֶג no. II. concilientur, varias, easque nugatorias conjecturas excoegerint Etymologi. Ac MICHAELIS quidem l. c. נְאָלֶג suspicatur idem esse quod passivum נְאָלֶג, נְאָלֶג pollutus (v. no. II), quia caede commissa sanguine cognati ante sumtam vindictam polluti et infames habiti sint: sed minime huius conjecturae per se non admodum probabilis adminiculum (sam. נְאָלֶג) quam validum sit, nunc cummaxime vidimus. Magis etiam arbitraria STORRIUS (Observat. ad anal. et synt. ling. hebr. p. 42) נְאָלֶג statuit idem valere quod נְאָלֶג obicit, oberravit, hinc de eadem nomadum caterva fuit, nunc vixit, propinquitate imbutus fuit (e quibus significacionibus nomini prima locum habet): nec meliora dant Schult. ad Iob. III, 5. Wahlius in Promtaar. suo II, p. 106. Paulus ad Ies. XI, 14.

II. נְאָלֶג, sequioris Hebraismi verbum, in Kal inuisit. pollutus, impurus fuit i. q. chald. נְאָלֶג (unde נְאָלֶג sordes Jes. IV, 4 Targ.), lithe. נְאָלֶג pollutus est, impr. peccatis Jes. I, 6. Part. נְאָלֶג pro נְאָלֶג i. q. נְאָלֶג VI, 5. XXVIII, 8 Targ. Cf. hebr. נְאָלֶג fastidivit. Ei contextu hebreo ad hunc significatum referunt Iob. III, 5, sed vide נְאָלֶג no. I, 1 fin.

Pi. נְאָלֶג pollutus, inquinavit. Mal. I, 7: נְאָלֶג תְּהִנֵּתְךָ נְאָלֶג qua re pollutum te i. e. altare tuum?

Pi. 1) pollutus est. Part. נְאָלֶג pollutus, impurus de cibo Mal. I, 7. 12. 2) impurus declarat i. e. a sacro ministerio remotus est sacerdos. Esr. II, 62: נְאָלֶג נְאָלֶג נְאָלֶג remoti sunt a sacerdotio. Neh. VII, 64. (Hanc vim habet Syrorum נְאָלֶג abiecit, reiecit, Ettha. נְאָלֶג scinnetus, abiectus, reiectus est. Cf. נְאָלֶג Hipp.).

Niph. נְאָלֶג Zeph. III, 1 et נְאָלֶג Jes. LIX, 3. Thren. IV, 14 (quae forma Passivo Conj. VII. Arabum נְאָלֶג similis est) pollutus, inquinatus est, ut sanguine Jes. Thren. I. l. c. e. c. peccatis Zeph. I, c.

Hiph. inquinavit, ut vestem sanguine Jes. LXIII, 3. Forma נְאָלֶג pro נְאָלֶג Syrianum imitatur.

Hithpa. polluit se, cibis immundis Dan. I, 8. Inde
הַלְלוּ Plur. constr. הַלְלוּ *inquinationes*, Neh. XIII, 29.

רְדֵמֹתָנָה m. pl. (ad formam **רְדֵמָה**, **רְדֵמָה**, **רְדֵמָה**)
redemtiones, *redentio*. Jes. LXIII, 4: הַלְלוּ כִּי *annus redemptio meae* i. e. quo populum meum redimam. Ita LXX. Vulg. Syr. Vulgo: *annus redemptorum meorum*.

רְדֵמָה f. 1) *redemtio*, ut agri fundique venditi Lev. XXV, 24; Ruth IV, 6. Inde a) *ius redemptio*, plenius *redemptionis* Jer. XXXII, 7 et 8 (v. הַלְלוּ i. q. **רְדֵמָה** **רְדֵמָה**) Lev. XXV, 29: הַלְלוּ כִּי *spatiū habeat redimenti ius*. Comm. 31, 48. הַלְלוּ כִּי *ius redimenti in perpetuum* Lev. XXV, 32. b) sequi. Genit. *ager fundisque ab aliquo propinquatis iure redemandus*. Ruth IV, 6: הַלְלוּ כִּי *redime tu, quod ego redimere debebam*. c) *pratum redemptio nis*. Lev. XXV, 26, 51, 52. — 2) *cognatio*, *propinquitas* (v. rad. I, 3). Iz. XI, 15: הַלְלוּ כִּי *propinquus qui tui*. — *Liberatio* significatur hoc nomine legitur in sielis Simconis anni primi, quorum haec est inscriptio: הַלְלוּ כִּי *anno primo liberationis Israëlis*, et in nummis anni quarti: הַלְלוּ כִּי *anno primo regni Davidis*, v. F. P. BAYER de nummis hebraco-samaritanis p. 171.

רְדֵמָה (quem redimet Dens) n. pr. 1) *unius ex exploratoribus terrae sanctae* Num. XIII, 7. 2) *viri in stemmate Davidis* 1 Par. III, 22. 3) *unius ex heroibus Davidis* 2 Sam. XXIII, 36.

—
רְדֵמָה rad. Hebraicis inusitata, respondens arab. جَبَّا. Waw et Je congregavit spec. aquam in aquarium, it. collegit tributum, حَرَجَ IV. congregavit, collegit, حَجَّى aquarium magnum Cor. 34, 13, حَجَّى, حَجَّى aqua in aquarium collecta, melit. *gybja* cisterna, cf. aethiop. ገብያ: abiit, rediit, unde ቅብያ: congregatus est, conveniunt inter se, collectus est (de tributo), አብያቁባብ: collegit, ቅብያ: congregatus, ቅብያ: congregatio, syndus; syr. حَرَجَ et chald. אַבְזָה colligit, tributum exigit, حَرَجَ collectio 1 Cor. XVI, 2. Hinc

רְדֵמָה m. 1) *vas aquarium, cisterna*. Jes. XXX, 14. Vulg. *fovea*. Syr. حَرَجَ. Targ. حَرَجَ aquae fessa. — 2) *palus, piscina*. Ez. XLVII, 11. Vulg. *palustria*. Targ. גְּדוּלָה.

—
רְדֵמָה radix Hebraicis inusit. Quoad ex derivatis colligitur, 1) *curvatus est instar gibbi*, dorsi, fornici,

unde סָגַב gibbus, dorsum, umbo etc. (Chald. אֲגַבָּה collis Ps. LXVIII, 16, סָגַב tributum exigit, nostr. *Steuerne r erheben*, zab. סָגַב incurvatus est, more gibbi,

opp. statui recto et extenso, סָגַב, סָגַב, סָגַב de dorso testudinis, superficie aquae, cf. *רְמֵת עֲלֵהוֹתֶשׁ*. Similiter potestatem Arabes et Syri habent in verbo cavo, ut حَرَجَ et مَجْبُوب Kamüs p. 60 umbo, elypens, حَرَجَ conceameratio, حَجَب simus, ut indusii vestitus Har. 1, 32 Schult. Cor. 27, 12. Taraph. 48, 51. Praeterea verba huic limitata sunt حَرَجَ, حَرَجَ dorsum, حَرَجَ corpus, حَرَجَ curvavit, incurvavit).

2) *secuit, fudit* i. q. حَرَجَ et حَرَجَ. (Arab. حَجَب seenit, exsecuit, cf. حَرَجَ med. Waw et Je id. Conj. VIII. puteum fudit). Unde chald. סָגַב puteus.

— 3) *res in gibbi arcuus figura* incurvata, 1) *dorsum animalium* Ez. X, 12, et hominum Ps. CXIX, 3: حَرَجَ حَرَجَ ... حَرَجَ ... حَرَجَ irruit in eum ... densis clypeorum dorsis. Metaphora petita est a militibus qui scutis arte et testudinis more junctis impetu facere solent. „In proverbium abivit formula قَلْبَ الْمَجْنَعِ obvertit ei dorsum clypei pro contumacissimum se gessit adversarium. Extat in Hamasa, ubi Tauriz. ad verba poëtae quam amicus me sinistris impedit suspicionibus, oberto ei dorsum clypei hanc dedit حَدَّا مثل وَمِلَهُ اَنْ اَمْتَلَلْ يَكُونُ ضَبْرْ مَجْنَعَ اَنْ اَعْدَى يَهُوَهُ اَنْ اَعْدَى يَهُوَهُ est adagium, cuius origo ex eo, quod pugnator dorsum clypei hostibus obvertat: dein usurpat etiamsi nullus adsit clypus. Hinc pulchre Abu'lphar. hist. dyn. 395. الدُّخْرُ قَلْبُ نَهْرِ الْمَجْنَعِ ... دَنْيَا فُرْتُونَا fortuna ei dorsum clypei obvertit. Adde Har. Cons. 23 [p. 23 de Saey] de Fortuna sive vita mundana كَمْ مُرْدِعٍ بَغْوَانِ حَتَّى بَدَأَ مُتَرَدِّدًا قَلَّتْ لَهُ ظِلُّهُ مُرْدِعٍ بَغْوَانِ حَتَّى بَدَأَ مُتَرَدِّدًا قَلَّتْ لَهُ ظِلُّهُ Quot inflatos eius pallacia, ita ut in Deum rebellarent: obverso exceptit dorso clypei: itisque cultros adegit! [ad verbum: Quot elati vanitibus eius se fortunae, donec apparent rebelleret illa ei obvertit dorsum clypei et in eum inserit lastarum cuspides].“

Schult. ad Job. I, c. Cl. Cons. 40, 45 i Saey et Hamas. Schult. p. 582. — Hinc 3) *propugnaculum*, *arx*. Job. XIII, 12: حَرَجَ حَرَجَ حَرَجَ arcs luteae arcs vestrae. Intel liguntur argumenta debilita et infirma, quibus adversarii se defendant (cf. Jes. XLI, 21). Ita arab. ضَبْرْ dorsum pro propugnaculo. Hist. Tim. p. 14 Gol. (43 Mang.): منكون

נָבָעַ ut sis nobis dorsum i. e. propugnaculum et refugium. Har. Cons. 9 p. 85 Sacy: **נָבָעַ** ut corroboretur dorsum eius in litigando i. e. validum praesidium habeat. — 4) *domus fornicatea*, *fornix* spec. de lupanari, cella camerata, in qua meretrices prostatabant, ut lat. *fornix* Juvén. 3, 156, 11, 171. Hor. sat. 1, 2, 30. Ez. XVI, 24, 31. 39. LXX. οἰκημα πορνικόν, πορνεῖον. Quum in ruderibus veterum adificiorum Aegypti et Persepolos domum concameratarum certa vestigia desiderentur, fuerunt, qui etiam Hebraeos tales habuissent negarentur (Goguet de origg. legg. ect. T. III, p. 65. Jalmii Arch. 1, 2 p. 208): sed Babylonis certe forniciibus usos esse, testis est Strabo (XVI p. 758. Casaub.), casque Hebraicis non ignotas fuisse, tunc ex nostro vocabulo tum ex syntaxis eorumque etymo colligi potest. — 5) *orbis*, curvatura rotarum. Plur. **נָבָעַ** 1 Reg. VII, 33, 17; Ez. I, 18. — 6) *supercilium* qs. arcus oculi. Plur. **נָבָעַ** Lev. XIV, 9. Arab. **نَبَاعٌ** sec. Kamüs p. 52 i. e. **الْجَنِينُ** os oculum circumduunt, in cuius superiori parte supercilia nascuntur. — 7) *dorsum* i. e. superficies *altaris*. Ez. XLIII, 13. LXX. τὸν ὑψος τοῦ θυσιαστήρου. Ita gr. *νῶτος* de superficie maris, terrae ect. Idem valet **נָבָעַ** 2 a Exod. XXX, 3. XXXVII, 26, nt dubitate possit, sicut ita legendum. De dorso tamen s. superficie plana suggestus lapidibus strati legitur γυρθαθά i. e. **נָבָעַ** ap. Joh. XI, 13, quod Schleusnerus etiam in recentissima Lexici editione derivat a „**נָבָעַ** elevari, excelsum esse,” quod verbum ignorant linguae semiticæ.

נָבָעַ chald. i. q. hebr. *dorsum*, Plur. *dorsa* pro sing. ut gr. *τὰ ράτα*, it. de lateribus (ut syr. **لَاتِسْ** latus). Dorsi enim significatio, ut gr. *νῶτος*, arab. **نَبَاعٌ** et hebr. **נָבָעַ** facies, ad quamlibet superficiem translatæ est. Dan. VII, 6 Chethibh: eaque bestia *quattuor alas habebat* **נָבָעַ** **נָבָעַ** **נָבָעַ** **נָבָעַ** *super dorso eius*. Keri **נָבָעַ**. LXX. ἐπάνω αὐτῆς. Theod. ἐπεγέρα αὐτῆς. Vulg. super sc. In Targg. **נָבָעַ** **נָבָעַ** **נָבָעַ** *super dorsum*, *dorsa* (cf. *τὰ ράτα*) i. e. *superficie* præpositionis loco utuntur pro *super*, *supra* (**נָבָעַ**), it. **נָבָעַ** pro **בְּ**, **נָבָעַ** *apud* (**נָבָעַ**), ap. Rabbinos pro *super*, *de*, et in Versione syriaca **נָבָעַ** est *super*, *apud*, *prope* coll. **לָטֵס** latus. Quum hoc ve. *apud* Syros litteram Nun habeat, et arabico **نَبَاعٌ** **نَبَاعٌ** manifeste respondeat, illud olim ad radicem **נָבָעַ** referebam. Videtur tamen Nun potius ex littera geminata ortum esse, ita ut **נָבָעַ** radix secundaria sit.

נָבָעַ 2 Reg. XXV, 12 Chethibh, v. rad. **נָבָעַ**.

נָבָעַ assers, cisternæ v. rad. **נָבָעַ**.

נָבָעַ locustæ v. rad. **נָבָעַ**.

נָבָעַ chald. st. emphat. **נָבָעַ** *fovea*, de fovea in Persiae metropoli, in qua rex leones alebat Dan. VI, 8 sq. Cf. Bertoldus ad comm. 8. In Targg. legitur pro hebr. **נָבָעַ** Gen. XXXVII, 29. Prov. V, 15. Syr. **لَوْدَ**, **لَوْدَ**, zab. **لَوْدَ**, sam. **لَوْدَ**, **لَوْدَ** id, it. carcer Barhebr. 178, arab. **فَوْقَةٌ**, **فَوْقَةٌ** cisterna Cor. 12, 10. Tim. 1 p. 158 idemque valet **جَوْهَرٌ**. Ath. **فَوْقَةٌ**: *fovca*, *lustrum leonis*, *sepulcrum*.

נָבָעַ et **נָבָעַ** (fovea, cisterna) n. pr. loci aliunde non cogniti, ad quem Davides proelium cum Philistacis commisit. 2 Sam. XXI, 18, 19. In loco parallelo 1 Par. XX, 4 pro eo legitur **נָבָעַ** (quod oppidum saepius obvium est), adeoque Alex. interpres scriptura mutata duo oppida notiora exhibuit, comm. 18 *Tēθ* (i. e. **נָבָעַ**), comm. 19 *Nāb̄* (**נָבָעַ**).

נָבָעַ (i. q. syr. **لَوْدَ** tributi exactor) n. pr. viri Neh. XI, 8.

נָבָעַ (ex imisit. **נָבָעַ** i. q. chald. **נָבָעַ** collis et terminatione augmentativa **נָבָעַ**) n. pr. urbis Philistaeorum in regione tribus Dan. Jos. XIX, 44. XXI, 23. 1 Reg. XV, 27. Ab Euseb. h. v. vocatur *Γαβαθών* τοῦ *λιλογύλων*.

נָבָעַ rad. Hebraicis inusit. i. q. arab. **جَانِبٌ** *egressus* *suit et terra*, ut serpens e latibulo, inde **جَانِبٌ** pro **جَانِبٌ** locustæ, ita dictæ quod natae præcipunt ex terra cf. acth. **נָבָעַ**: locusta maxima, a **נָבָעַ** emersit ex aqua, cf. Plin. XI, 29 s. 35: *hac parvunt, in terram demissio spinacæ caude, ova condensa autumni tempore. Ea durant hieme sub terra. Subsequente anno exitu veris emitunt parvas . . . . siccæ vere maior proventus.* Arist. hist. anim. V, 28 et Bocharti Hieroz. II p. 443. Inde in V. T.

נָבָעַ (pro **נָבָעַ**) locusta. Plur. **נָבָעַ** Jes. XXXIII, 4. LXX. **אֲנָגִידָא**.

נָבָעַ Nah. III, 17 id. Plur. (aut Collect.) **נָבָעַ** et **נָבָעַ** (pro **נָבָעַ** Lehrgeb. p. 523) Amos VII, 1. Nah. III, 17: **נָבָעַ** **נָבָעַ** **נָבָעַ** locusta locstarum, de magna carum copia. Chald. **נָבָעַ** Exod. XIV, 10 pro **נָבָעַ**, it. **נָבָעַ**, **נָבָעַ** et in Plur. **נָבָעַ** Ps. CV, 34. Et posteriore hoc exemplo colligere possit, hebr. **נָבָעַ** potius pro singulare collectivo habendum esse, et **נָבָעַ** radicale esse coll. **נָבָעַ** pro **גָּנָבָעַ**, neque repugnabo, si quis hoc practulerit: ap. Nah. tamen **נָבָעַ** ita innguntur, ut alibi Singulare et Pluralis, neque tanta est linguae chaldaeæ auctoritas. Michaclis (Suppl. 219) locusta intelligit, ubi primo e terra præcipunt, invitis verbis Nah. I. e. ac repugnante vett. intpp. Lingnarumque cognatarum auctoritate. LXX. **אֲנָגִידָא**.

23 asscr., v. 23.

גְּבִים u. pr. v.

בְּנֵי 3 pract. f. semel נָתַן pro הַבָּקָר Ez. XXXI, 5, inf. נָתַן, semel נָתַן Zeph. III, 11, fut. נָתַן, 3 plur. fem. irregularis. נָתַן נָתַן Ez. XVI, 50 1) *altius fuit*, de arbore Iacob. XIX, 11. XXXI, 5, 10, de eodis Ps. CIII, 11, de nibibus Iob. XXXXV, 5, de viro procreo 1 Sam. X, 23 (cf. Jes. LV, 9): נָתַן נָתַן et Saulius eminbat super omnem populam. — 2) *elatus*, *exaltatus* ad maiorem dignitatem gloriae gradum sublatus est. Jes. III, 13, de servo Dei: *ecce prosperabit servus meus, נָתַן רֹוחׁ extollebitur, sublimis erit et valde elatus.* V, 16; Iob. XXXVII, 7. — 3) נָתַן נָתַן a) in bonam partem: *animam samsit*, 2 Par. XVII, 6; נָתַן נָתַן et *animum samsit in viis Domini*. b) in malam partem: *extulit se eis ad fastum et superbiām, superbus fuit*. Ps. CXIXI, 1; נָתַן נָתַן haud superbum est cor meum. Prov. XVIII, 12. 2 Par. XXVI, 16. XXXII, 25. Ez. XXVIII, 2, 17. Hinc ad ipsum hominem transfertur et valet 4) *superbus, fastuosus fuit*. Jes. III, 16; נָתַן נָתַן יְהוָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל quia fastuosae sunt filiae Zionis. Jer. XIII, 15. Ez. XVI, 50. Zeph. III, 11.

Hiph. **עָמַד** 1) *altum fecit, exaltavit* 2 Par. XXXIII, 14. Ez. XVII, 24. XXI, 31. Prov. XVII, 19; **עָמַד** qui *altiorem facit portam suam* Jer. XLIX, 16; **עָמַד** בְּגִתְּרֵבֶת *etsi nūdū exalat instar aquila* i.e. arcis tuas in summis rupibus extrinis, cf. Obad. 4, ubi omittitur **עָמַד** ex proximo hemistichio repetendum. — 2) *Ubi sequuntur alia verba in infinitivo vel gerundio posita, adverbio exprimendo inservit* (cf. **עָמַד**, **עָמַד**). Ps. CXIII, 5: **עָמַד** **עָמַד** **עָמַד** qui *alte sedet*. Job. V, 7: **עָמַד** **עָמַד** **עָמַד** *alte volant.* Omissa **עָמַד** id. Job. XXXIX, 27 (30). **עָמַד** **עָמַד** **עָמַד** *numquid te ibiente alte volat aquila?* Cum verbo finito Jes. VII, 11,

Reperitur hæc radix altitudinis significata in sola lingua chaldaea, sed raro; Arabes habent جَبَّةٌ frons, أَجْبَهْ^{جَبَّةٌ}^{أَجْبَهْ} alta fronte præditus et جَبَّا IV. i. q. eminuit, nobis fuit. Admodum vicinum tamen sam. עַלְיָם altus fuit, chald. עַלְיָם statura longus, hebr. עַלְיָם altac frontis vir (v. litt. עַלְיָם): et praeterca alti etatique potestas est in verbis עַלְיָם, עַלְיָם, עַלְיָם.

מִבְטָח, **מִבְטָחָה** Ps. CXVIII, 6 (quamquam Codd. fluctuant) adj. constr. **מִבְטָח** 1 Sam. XVI, 7 (cf. **מִבְטָחָה**) **מִבְטָח** 1) *altus*, de arbore Ez. XVII, 24, *turri* Jes. II, 15, *monte* Gen. VII, 19, *Jes. XXXX, 25*, *XI*, 9, *LVII*, 7, *colle* 1 Reg. XIV, 23, *porta* Jer. LI, 58, *moe-*

תְּבִשָּׁה m. c. Suff. תְּבִשָּׁה; 1) *altitudo*, arborum, aedificiorum ect. Ez. I, 18. XL, 42. 1 Sam. XVII, 4. 2 Par. III, 4. Amos II, 9. Job. XXII, 12: תְּבִשָּׁה תְּבִשָּׁה נְאֵלֶּה nonne Deus in excelsis cœli? Plur. constr. Job. XI, 8: תְּבִשָּׁה תְּבִשָּׁה תְּבִשָּׁה excelsa cœli sunt ista divinæ sapientia penetralia, quid füveres? — 2) *majestas*, *magnificencia* Job. XL, 10. — 3) *superbia*, *fastus* Jer. XI, 13, 29, plenus תְּבִשָּׁה 2 Paralip. XXVI, 16, תְּבִשָּׁה Prov. XVI, 18, וְתְּבִשָּׁה Ps. X, 4. Haec posterior locutio in Arabismo usitatissima est, et haec pauca sunt verba, quibus *nasum elatum et superbiam*, nonnumquam etiam in bonam partem *nobilitatem* significant. Huius generis sunt أَنْفُسْ أَنْفُسْ et أَنْفُسْ أَنْفُسْ nasi i.e. superbus fuit, Abulph. dyn. 76, قَشْاعِشْ أَنْفُسْ superbia hist. Tim. 48. Har. Cons. VI, 184 Schultens مَجْدٌ أَنْفُسْ gloria superba Ispah.; idem est رَبْعَةْ بَانَقْ teste Dschauharjo i. q. خَرْصُمْ Conj. III *nasum extulit prae superbia et ira* Har. 40, p. 457 Sacy, ذَخْرَانْ

גְּבוֹהָה f. *superbia* Jes. II, 11; 17.

גָּדְבֵּתָה (quae exaltabitur, verbale fut. Hoph. fem. cf. **גָּדֵבָה**, **גָּדֵבָה**, et in fem. **גָּדֵבָה**) n. pr. oppidi in tribu Gad. Num. XXXII, 35. Iudg. VIII, 11.

רְבָּי rad. inusit. sed admodum vicina praecedenti

אֲלֹת, *altus fuit*, spec. de statura et fronte, cf. chald. **אַלְתָּה**, nimis altae statutae homo Lev. XXI, 20 Targ. Hieros. opp. nano s. pumillioni, sam. **אֶלְתָּה** *altus fuit*, quod adeo in Pentateuchum Hebraco-Sam. irrepit Gen. VII, 19.

Deut. III, 5. XXVIII, 52 pro hebr. גָּבֵל (v. Comment. de Pent. sam. p. 55), arab. جَبَلٌ alta fronde praeditus, جَبَلٌ frons.

גָּבֵל m. adj. qui frontem habet nimis altam (nomina enim fornacae גָּבֵל vitium corporis indicant), anteriore capitris parte calvus, recalvus. Lev. XIII, 41. LXX. ἀραγάκαρος. Syr. ve. hebraicum retinens גָּבֵל. Differt a גָּבֵל i. e. occipite calvus.

תְּמִימָה f. calvithum sincipitis Lev. XIII, 42, 43. Transfertur ad locum calvum et depilem in exteriore et adversa vestium paenitentia parte Lev. XIII, 55. Opp. גָּבֵל calvithum occipitis et aversae paenitioris partis. De locustarum calvithio (גָּבֵל) v. Boch. Hieroz. II, 456.

גָּבֵל fut. גָּבֵל 1) terminavit, de ipso termino. Jos. XVIII, 20: גָּבֵל־אֹתוֹ וְגָבֵל־גָּבֵל et Jordanes terminabit eum.

2) determinavit c. acc. finium. Deut. XIX, 14: ne transferas terminos vicini tui רְאֵת תְּמִימָה תְּמִימָה quo determinarunt maiores.

3) Sequi. גָּבֵל adiacuit terrae, ei conterminus fuit. Zach. IX, 2: גָּבֵל־חַמָּת וְגָבֵל et etiam Hamathum, quae ei (Damasco) contermina est. Ita etiam Cod. Sam. Num. XXXIV, 6 גָּבֵל הַמִּזְרָח וְגָבֵל et LXX ή θάλασσα ή μεγάλη οὖσα, pro hebr. גָּבֵל גָּבֵל גָּבֵל. Cf. Comment. de Pent. sam. p. 42. — Terminandi significatio hanc radicem ignorant linguae cognatae; namque Syrorum et Arabum גָּבֵל, גָּבֵל valet fixxit, formavit, creavit cf. جَبَل elegans fuit. Omnes tamen significations, si quid video, optime inter se cohaerent. Primariam vim fuisse suspicor contorsit, plexuit velut funem, unde גָּבֵל IV. difficilis fuit sermo poëtae (pr. perplexus), גָּבֵל turba hominum, Bande (v. גָּבֵל no. 3), cf. גָּבֵל torsit, גָּבֵל funis, restis, גָּבֵל, גָּבֵל ligavit, vinxit, חַמְלָן funis, restis, גָּבֵל, „ornamenti genus BB.“ prob. opus tortile. A contorquentio dictum arbitror non solum גָּבֵל et גָּבֵל opus tortile, sed etiam גָּבֵל pr. funis, quo determinantur et mensurantur termini, dein terminus ipse, et ab hoc denum nomine derivo verbum גָּבֵל determinavit, et arab. גָּבֵל mons, siquidem montes cum flaviis nativos quasi regionum terminos constituant, cf. ὄφος et ὄφος, arab. عَلَى signum limitis it. mons. Sur. 42, 31. Schol. ad Har. II p. 54 Schult. it. finis dictus a June (v. Gesn. Thes.), angl. boundary terminus pr. filum. Vide גָּבֵל. Plectendi et necendi significatio praeterea vicinum est talmud. גָּבֵל misicut (v.

LXX. Exod. XXVIII, 14), subegit massam, et syr. arab. formavit (e luto), fixxit, v. supra.

Hiph. terminavit, terminis sepivit. Exod. XIX, 23: גָּבֵל הַמִּזְרָח terminis cinge montem. Comm. 12: גָּבֵל et terminos constitue populo.

גָּבֵל (i. q. جَبَل) mons cl. Strabon. I. c., sec. Jo. Simon. terminus cf. Jos. I. c.) n. pr. urbis Phoenicum, Tripolitana et Berytum non procul a mari in excelso loco sitae (Strab. XVI p. 755 Casaub. κατασταθεὶς δὲ ἐπὶ ὑψηλῷ τοῦδε προὸν ἀποθέει τὴν Θυλάρτην, cultu Adonis nobilis (v. Strabo I. c.), civibus habitatae rei nauciae (Ez. XXVII, 9) et architecturae peritis (1 Reg. V, 32). A Graecis ea Βύβλος (cf. βλέπασσον, γλέπασσον; γλύκων, βλήγων) vocatur (v. Strab. Ptol. Steph. Byz.), raro Βίβλος (Zosim. I, 58. Ez. I. c. LXX.), ab Arabibus hodieque جَبَل et dimin. جَبَلٌ, جَبَلٌ i. e. parvus mons. V. Schult.

ind. geogr. v. Sjibla, Ilubeila, Abulf. Syria p. 94 Köhler, et e recentiori le Quien Oriens christ. III, 91, 92. Pococke itin. II, 28 ed. germ. Burckhardt itin. Syriae I, 296 Vers. germ. v. Richter Wallfahrten p. 118. Nomen gentile est גָּבֵל Plur. גָּבְלִים 1 Reg. V, 32. גָּבְלִים ΧΑΡΑΚΗ regio Bybli Jos. XIII, 5 memoratur in ultimis terrae sanctae finibus, quae tamen iniquam hanc regionem complexa est. Caeterum non confundenda haec urbs cum alia cognomine prope Laodiccam, τὰ Γαρζαλα Strabo XVI p. 516, arab. itidem جَبَل dicta.

גָּבֵל m. (montatum) Gebalene, n. pr. regionis montanae ab Idumaeis habitatae, a mari mortuo meridiem versus ad Petram usque patetius. Tractus magis australis Petram inter et sinum Acanitanum κατ' ἔσοχτην ἡράτην (hodie جَبَل أَشْرَق) vocatur, ampliore tamen significatu hoc ve. alibi etiam Gebalene, omnesque Idumaeae montes complectuntur. Semel legitur in V. T. Ps. LXXXIII, 8. Sed idem nomen habes a) in Targ. Iliegos, ubi אֶבְלָה Deut. XXXIII, 2 pro hebr. גָּבֵל, et in Vers. sam., ubi אֶבְלָה pro גָּבֵל Gen. XXXIII, 14, 16. XXXVI, 8. 9; b) apud Arabum Geographos (v. Michaëlis Supplenn. p. 251) et hodiernos eius regionis incolas (vid. Burckhardt. itin. p. 674. 688 et quae ibi adnotavimus), quibus جَبَل Dschebel tractum montanum mare mortuum inter et Wady Musam designat, ita quidem ut شَرْق, sicut diximus, modo distinguatur a Dschebala, modo eam complectatur; c) apud Graecos, quibus ea regio Γαρζαλητης (Jos. Arch. II, 1. §. 2. III, 2. §. 1), et saepius etiam Γαρζαλης Γαρζال (Steph. Byz.), Γεβالهاتي, Γافزالهاتي (Lusob.), eiusque incolae Γافزالهاتا (Jos. Arch. IX, 9. §. 1) et Γεبزالهات (Steph.) vocantur, ita quidem ut his nominibus potissimum de regione Petrae vicina utantur (v. Reland, Palast. p. 82—84). Eodem denique pertinet d) Syria Sobal Judith III, 1 Vulg., cf. Guil. Tyrius in Actis Dei per Francos p. 781. 812. 834. Non igitur id nomen pro scito venditare et scriptorem libri Judith propterea ignorantiae arguire debebat Eichhornius in introd. in libr. apocr. p. 305.

נָבוֹל c. Suff. **נָבוֹלְךָ**, **נָבוֹלְךָהּ** Plur. **נָבוֹלִים** m. 1) *terminus, limes, agri et regionis, v. scie obvium.* Deut. XIX, 14: **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** *ne transferas terminum vicini tui.* XXVII, 17. Prov. XXII, 28. Iudg. XI, 18: *nam Arnon est terminus Moabitarum.* **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** *terminus occidentalis Num. XXXIV, 3, 6.* *De termino mari Ps. CLV, 9.* *De formula נָבוֹלְךָ Num. XXXIV, 6.* Deut. III, 16, 17 ect. v. infra s. *Waw copulativo.* — 2) *spatium finibus suis circumscriptum, fines, Gebiet.* Gen. X, 19: **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** *fines Canaanitarum.* **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** *totius ambitus Aegypti.* Exod. X, 14, 19. **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** 1 Sam. XI, 3, 7. **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** Num. XXI, 24, 3. **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** Jos. XIII, 23, 1. **נָבוֹלְךָהּ וְנָבוֹלְךָ** Jos. XIII, 5 ect. ect. Plur. **fines, territoria.** Jer. XV, 13. XVII, 3. Jes. LX, 18. 2 Reg. XV, 16. XVIII, 8. Iz. XXVII, 4: *in medio mari sunt fines tui (Tyri).* — 3) *margo (altaris).* Ez. XLIII, 13, 17. LXX hebraicum **נָבוֹלְךָ** quater redditum **וְגַם**, qs. idem sit quod **גַּבֵּן** Iudg. II, 9. 1 Reg. X, 2. Ps. LXXXVII, 59. Ez. XI, 10, 11.

נָבוֹלְהָ f. *terminus, margo.* Jes. XXVIII, 25: *et far in margine eius (agri).* Phor. **נָבוֹלְהָ** termini, limites, velut agri Iob. XXIV, 2, regionum Num. XXXIV, 2, 12. Jos. XVIII, 20. XIX, 49. Ps. LXXIV, 17, populorum Deut. XXXII, 8. Jes. X, 13.

נָבוֹלְלָה f. *opus tortile, instar funis plexum et tortum,* v. *quae disputavimus ad Kal. Exod. XXVIII, 22: et facies pectoralis* **נָבוֹלְלָה** *חֲמָת הַתְּפִלָּה תְּפִלָּה תְּפִלָּה* *catenulas tortiles, opere plexili, ex auro puro.* Bene LXX. **κροσσοίς συνπεπλεύσαντο.** XXXIX, 15. *De eadem re XXVIII, 14: et duas catenulas ex auro puro* **נָבוֹלְלָה** *תְּפִלָּה תְּפִלָּה* *tortiles cas facias, opere plexili.* LXX. **καταμετρήσαντα ἐν ἀρθεαί** (*quod non hariolantis esse dixerim c. Michaële in Suppl. p. 250, sed verum etymon non ignorantis, quanquam ἐν ἀρθεαί redundant*). Intelligendae, si quid video, catenulae ex aurii filis ductilibus in funis formant plexae, *schnuren-förmige Kettchen, Goldschnur,* et **כְּבָהּ** *id accuratus declarat per ἐπειζηγαρ.* — Praeter LXX vett. intpp. ex contextu itaque coniecturam facientes a) veritatem: *aequaliter determinatae i. e. eiusdem longitudinis.* Chald. **נָבוֹלְלָה** *definitae.* Saad. **معتَدِلَاتٍ** Ar. Erp. **سُوْبَاتٍ** *aequalares.* Sed *aequalitas* in hac rad. nullum vestigium. — 2) Syr. Sam. *gemellae, fort. coll. נָבוֹלְלָה* duplicavit. E recentioribus Mich. *catenas grossiores* interpretatur coll. **נָבוֹלְלָה** *corpore crassus grossusque, alii catenulas in margine infixas, alii elegantes, alii alter.* Sed catenarum fabricam hoc ve. describi, series orationis docet. Bene Abuwladies: **وَجِئْز ... دِيْكُون اَنْقَرْبِي شَرْهُو نَعْصَهْ بَلْهَةْ** *fortasse etiam explicandum qs. scriptum esset נָבוֹלְלָה* *وَجِئْز*.

נָבוֹלְלָה opus plexile, tortile, v. **נָבוֹלְלָה.**

נָבוֹלְךָ

rad. Hebreis inusitata. Proprie notasse videatur *collegit se, contraxit se,* idem fere quod **אֶסְרַת**. Id 1) dictum de corpore incurvato et gibberoso, opp. statura longae et erectae (v. **נָבוֹלְךָ**) it. de monte gibberoso (v. **נָבוֹלְךָ**), de superculo arcus instar curvato (syr. et chald. **וְגַם**); dein 2) translatum ad corpus horrore percussum sequē contrahens (*zusammenfahren*). Arab. **جَنِين** et **جَنِين** timidus, pusillanimis fuit, act. terruit, **جَنِين** pusillanimis, timidus; dicitur 3) de lacte, quod coit et coagulatur (nostr. die *Milch führt zusammen, die Milch erschrickt, pro die Milch gerinnt*), unde **لَاقِن** lac coagulatum, caseus.

נָבוֹלְךָהּ m. adj. *gibbosus.* Lev. XXI, 20, v. rad. no. 1. Ita recte LXX. Vulg. Syr. Sam. Arabs uterque. Targ. Hieros. depilis in superculo (a **נָבוֹלְךָ** superculum).

נָבוֹלְךָהּ f. *lac coagulatum, caseus.* Job. X, 10. Cf. rad. no. 3. Arab. **جَنِين** IV. coagulavit lac. V. coagulatum fuit, **جَنِين** melit. **גּוּבָן** caseus, **جَنِين** caseos vendens; aethl. **נָבוֹלְךָהּ**: caseus, chald. **נָבוֹלְךָהּ** caseum fecit, **נָבוֹלְךָהּ** casens, sam. **גּוּבָן** Gen. XVIII, 8 pro hebr. **נָבוֹלְךָהּ**, syr. **نَوْلَقْ** coagulatum est lac Ps. CXIX, 70, **نَوْلَقْ** (non **نَوْلَقْ**, ut ap. Castell. ed. Mich. p. 131) plur. **نَوْلَقْ** casens Ferr. p. 97. Novar. p. 198.

נָבוֹלְלָה m. plur. *cacumina* qs. **גּוּבָן** *montis.* Ps. LXVIII, 16: **נָבוֹלְלָהּ בְּהַרְבָּנָסָן** mons gibborum, *Basanis mons,* et comm. 17 per appositionem **נָבוֹלְלָהּ בְּהַרְבָּנָסָן** *montes, qui cacumina sunt i. e. cacuminibus abundant.* (Cf. talmud. **נָבוֹלְלָהּ** vertex, cacumen, syr. **حَمْدَل** cacumini montis, supercilium, arab. **نَوْلَقْ** terra aspera et scabrosa (pr. gibberosa), coometerium (a tumulis sepulcribus ita dictum). Non male Symm. **οὐραὶ ὑπερθλάτων** Hieron. mons excelsus, sed accuratus Aqu. **οὐραὶ ὄγκουοις** i. e. montes clivosi (non supercilioi, nt volebat Mich. in Suppl. 256) cf. **οὐραὶ** Strabo VIII, p. 582 Casaub., **οὐραὶ** Herod. 5, 92. LXX. **οὐραὶ τετραφέντοι** (coll. **נָבוֹלְלָהּ** caseus), fortasse *nive* ea casco conspersus, cf. **οὐραὶ** Athen. 5, 393 Schweigh., vel *glacie rigens*, si forte Hermon intelligendus sit.

נָבוֹלְלָה

verbum in linguis semiticis inuit., et forma et significatione verbis **נָבוֹלְךָ**, **נָבוֹלְךָהּ** (v. not. ad **נָבוֹלְךָ**) finitum, cuius propria vis, quoad ex derivatis colligitur, erat *instar gibbi montis elatus est* (conf. arab. **جَنِين** gibbosus fuit), ita quidem ut modo altitudinis, modo formae

rotundae vis magis conspicua sit. Non probabilia dixerunt A. Schult. ad Prov. XXII, 23, qui huic radici *in rotundam formam complicandi vim tribuit*, et Jo. Simonis in Lex., qui *tegendi operiendique* (v. נְבָנִי) potestatem primariae fuisse censem.

נְבָנִי (collis i. q. נְבָנִי) n. pr. urbis Levitarum in tribu Benjamin (Jos. XVIII, 24. XXI, 17. 1 Par. VI, 45), uno fere millario geographicō a Hierosolymis horcam versus distantis, Josiac certe tempore in septentrionalibus imperii Iudaici finibus sitae (2 Reg. XXII, 8. Zachi XIV, 10, sed cf. Jes. X, 29). Plenius ea נְבָנִי vocatur 1 Par. XX, 10. 1 Sam. XIII, 16. 1 Reg. XV, 22. Practer loca laudata etiam memoratur 2 Sam. V, 25 (ubi in loco parallelo 1 Par. XIV, 16 נְבָנִי) 1 Par. VIII, 6. 2 Par. XVI, 6. Neh. VII, 30. XI, 31. XII, 29. LXX. *Naaph*, nomina quam etiam appellative βούρας 1 Reg. XV, 22.

נְבָנִי (collis) n. pr. viri in stemmate Iudea 1 Par. II, 49, non urbis tribus Iudea, quod vult Simonis in Onom. p. 163.

נְבָנִי Plur. נְבָנִים f. 1) *collis*. 2 Sam. II, 25. Jes. XXX, 25. XL, 12. XLI, 15. Cant. II, 8 cet. נְבָנִים colles antiqui, a mundo inde condito idem atque hodie Gen. XLIX, 26. Dent. XXIX, 15. Iacob. III, 6, cf. Iob. XV, 7: נְבָנִים יְמִינֵךְ num ante colles natus es? Prov. VIII, 25. תְּרוּמָה תְּרוּמָה collis Dei, Zion Ez. XXXIV, 26 cf. Jes. XXXI, 4. In collibus tunc Deo, tum imprimis idolis sacra facere solabant Hebrei (2 Reg. XVI, 4. Jes. LXV, 7. Hos. IV, 13, cf. נְבָנִים no. 3. 4. p. 188) a prophetis propter sexentes obiurgati (cf. formulam נְבָנִים נְבָנִים 1 Reg. XIV, 23. 2 Reg. XVII, 10. Jer. II, 20, רַבָּת נְבָנִים נְבָנִים Ez. VI, 13. XX, 28. XXXIV, 6): qua re observata intelliges verba Jer. III, 23: רַבָּת נְבָנִים נְבָנִים רַבָּת נְבָנִים ex collibus opes, vanas ex montibus i. e. frustra exspectatur rerum afflentia ab idolis. Non pauca Palastinæ colles nominibus propriis insigniti erant, תְּרוּמָה (collis iulæ I. metropolis), רַבָּת נְבָנִים (collis Ieprosi I. Garebi), נְבָנִים, נְבָנִים, de quibus v. suis locis. In aliis quibusdam nomin. propriis collis nomen translatum est

2) ad *oppidum in colle situm* (cf. *dunum* in antiquis Germaniae, Galliae et Brittaniae urbibus in lingua celtica *collum significans*, veluti Angustodunum, Caesodunum, Lugdunum etc.). In hanc censum venient a) נְבָנִים נְבָנִים 1 Sam. XIII, 2. 15. XIV, 16. 2 Sam. XXI, 6 et נְבָנִים נְבָנִים 2 Sam. XXIII, 29 *Gibea Benjaminitaram*, etiam נְבָנִים נְבָנִים 1 Sam. XI, 4. XV, 31. Jos. X, 29, נְבָנִים נְבָנִים 1 Sam. X, 5 cf. 10, κατ' ξεσχήμην ταῦτα Hos. V, 8. IX, 9. X, 9 et sine articulo נְבָנִים 1 Sam. X, 26 cet. oppidum tribus Benjamin, in quo Saulus natus erat et postea rex habitabat (1 Sam. X, 10. 26. XXIII, 19. XXVI, 1), atroce civium flagitio infame (Iudd. XIX, 12 sq. XX, 4 sq. Hos. IX, 9. X, 9), cacterum, pariter atque Bethel, antiquis Palastinæ sanctuaris amunieratum (כְּרָנוֹת נְבָנִים 1 Sam. X, 5 cf. 2 Sam. XXI, 6) et

propterea etiam a propheticarum colonia habitatum. Gebae (גְּבָא) vicinum erat, et teste Josepho viginti (Arch. V, 2 §. 8) aut triginta (de bello ind. VI, 2 §. 1) stadiis ab Hierosolymis aferat septentrionem versus. Hieronymi tempore usque ad fundamentum diruta erat (ad Zeph. cap. I. et epitaph. Paulae). N. gent. est נְבָנִים 1 Par. XII, 3. — b) נְבָנִים נְבָנִים (collis Pinchasi) in montanis Ephraimis Jos. XXIV, 33. Non collum tantum, sed etiam vicum fuisse testatur Eusebius v. *Γαβαθάς*: .... καὶ εἰς ἐπὶ τὴν Γαβαθὰ κώμην, ὡς ἀπὸ τῆς συνοίκου Λιένεθεροπόλεως, ἔνθα καὶ τὸ μητρώον Ιεζουσόν επιδεῖντα τοῦ προφήτου· ἣν δὲ φαλῆρον *Berauein*. Quae quidem ultima verba si ad Habacucum referuntur, non opus est cum Clerico ad Jos. l. c. reponas ἣν δὲ καὶ φαλῆρον *Berauein*. Cf. נְבָנִים oppidum tribus Iudea Jos. XV, 57. — 1 Sam. VII, 1. 2 Sam. VI, 3. 4 appellativa collis in urbe vel prope urbem Kirjath-jearim intelligendus videtur.

נְבָנִי (collis) oppidum tribus Iudea. Jos. XVIII, 28. „Eusebius v. *Γαβαθῶν* incminet Gabathæ vici contra orientalem plagam Daronæ, qui idem est ac hic.“ Reland. p. 810.

נְבָנִי (*ad collum pertinens* i. e. in colle exterritum vel augmentum, ut בְּנֵי שָׁמֶן: *collis magnus* cf. 1 Reg. III, 4: בְּנֵי הַיּוֹדֵה הַגְּבָרִים) *Gibeon*, urbs magna Levitarum (Jos. X, 2. XI, 19, quibus locis non obstat 2 Sam. XXI, 2 ubi Gibonitæ כִּיְהָרָגְּבָנִים vocantur: Amoritarum enim nomen generalius est et Levitas complectitur), vicinorum quarundam metropolis et quasi regia (Jos. IX, 17), quam civibus post celebre strategma in deditione acceptis (Jos. IX) viciniisque regibus debellatis (Jos. X, cf. Jes. XXVIII, 21) Josua tribui Benjamin assignabat (Jos. XVIII, 25. XXI, 17). Distinguenda est ab urbibus vicinis Geba (גְּבָא) et Gibea (גִּיבְאָה) et a septentrionali utriusque parte sita ab Hierosolymis L stadiis aferat (Jos. bell. ind. II, 19, §. 1, id enim intervallum rectius quam XL stadiorum, ut Arch. VII, 11 §. 7). Acque ac Gibea, collis Gibonitis in locis Palastinæ sanctus erat, ibique David et Salomon regnabitibus et ante templum conditum tabernaculum fuisse regemque Salomonem sacris operatum legimus (1 Reg. III, 4. 5. IX, 2. 1 Par. XVI, 39. XXI, 29. 2 Par. I, 3. 13). In vicinia memorantur aquæ magnæ (Jer. XL, 12, cf. 2 Sam. II, 13) et desertum Gibonitis (2 Sam. II, 21). Auctor Paraipomenon hanc urbem cum vicina Geba confundisse videtur (v. 1 Par. XIV, 16 cf. 2 Sam. V, 25). Ab Alex. et Josepho *Γαβαθῶν* et *Γαβᾶ* vocatur. Pocockius et Maundrellus in illis regionibus memorant vicinum *Geb*, *Geeb* dictum in colle situm, quem aut Gibonitis, aut Gibea, aut Gebæ veteris locum occupare probabile est (v. Hamelsveld. geogr. bibl. III, p. 264). Nom. gent. est נְבָנִים, quod non de urbis tantum, sed etiam de totius reipublicæ civibus usurpatum. 2 Sam. XXI, 1 sq. 1 Par. XII, 4.

נְבָנִים m. 1) *calix*, *scyphus* a forma rotunda dictus (v. rad.) Gen. XLIV, 2 sq. (LXX. κύδος) it. *crater*

vinū Jer. XXXV, 5, distinguitur enim a **מִזְבֵּחַ** i. e. cyathis, quibus vinum e craterē hanitur. 2) **כָּלִישׁ פְּרוּם**. Memoratur in ornamentis candelabri sacri. Exod. XXV, 31 sq.

XXXVII, 17. 19. Cf. arab. **كَلِيشَة** calix florium, hebr. **מִזְבֵּחַ**, calix, scyphus. Itām pers. **كَلِيشَة** et arab. **كَلِيشَة** utrumque notat, calicem florium et potatorium.

לְבָנֶה quadrilitt. m. calix, corolla florum (Blüthenknospe), comp. ex צַדֵּק calix, et מִזְבֵּחַ gerumen, flos, nisi בְּ in fine additionem est et sine significatu. Semel legitur de ligno Exod. IX. 31: nam triticum erat in aristā קְרֵבֶת(2) קְרֵבֶת et linum cum florum corollis.

Præterea frequentatur in Mischna de florum corollis in summis hyssopi caulinis in spicæ fore speciem provenientibus (v. supra p. 57 B. fin. et p. 58 A.). Præcipua quacdam exempla cum glossis adscribere placet, quippe quæ usum biblicum mirifice illustrant, ex quibusque apparabit, vulgarem Kinhchii et Buxtorfii *culturum* explicauit sententiam a vero alienam esse. Para e. 11 §. 7 ubi de aqua Iustratoria hyssopi caule spargenda agitur: *non spargendam est, inquit, הַרְבָּה רְבָתָה בְּרִיאָה nec si semen capsulae adsunt .....* אֵלֹא הַרְבָּה גְּבֻנָּה שְׁלֵמָה וְרַמִּיָּה autem sunt florum corollæ s. spicæ, quæ nondam perfectæ sunt. Bart. בְּרִיאָה הַרְבָּה קְרִיבָה בְּרִיאָה שְׁלֵמָה וְרַמִּיָּה Cib'ol: *huius vocatur flos nondum apertus, dum adhuc involutus est marsupio.* Ibid. §. 9: בְּרִיאָה אֲזִיר תְּשֵׁבָה קְרִיבָה בְּרִיאָה שְׁלֵמָה וְרַמִּיָּה præceptum de hyssopo est, ut tres adhibeantur caules, in quibus tres florum spicæ. Ibid. c. 12, §. 2: *immergetur גְּבֻנָּה לְכַדְּבָּרֶךְ* licet extremitates spicæ sint. Tanch. Ilios, in Morschid ad h. l. *النَّسَوَار قَبْلَ أَنْ يَفْتَحَ الْأَذْرَار بِتَعْبِيْسِ الْأَنْتَدَات بِالْمُنْوَارِ* قبل افتتاح الازوار بتغبيس انتدات بالمنوار. *flos, antequam aperitur globulus,* dum occultatur germin, ante apertivem vocatur Gib'ol, memorantur etiam §. 3 cf. Gem. Joma fol. 14 A. Quintum locum addit Tanch. l. c. בְּרִיאָה גְּבֻנָּה בְּרִיאָה אֲזִיר *כְּפָתָח* (صف احادي) pr. quæ in spicæ formam concreverunt.

florem suum. Targ. Hieros. בְּקָרְבָּהּ הַתְּמִימָה לְצֵאת הַלְּינָם וְאֶת־צֵאת הַלְּינָם erat cum foliis et evolvebat floris suos. Pseudoj. גְּזַרְמָן דְּבָרָה אֲמֹרָה quod minime reddendum: linum faciebat culmos; sed protrudunt calices (cf. ad ἄπαντας λεγον. נְגַדֵּל syr. פְּנַחַד cedaris, et נְגַדֵּל gossypium, a globulis dictum; idem notasse videtur quod חַדְבָּהּ, פְּנַחַד calix floris). Saad. et Arabs Erp. מְשֻׁלָּךְ (non مشلق) i. e. *flores habens*, ut colligo ex talmud. פְּנַחַד flores dactylorum, palmac florentes. Sam. פְּנַחַד (i. e. פְּנַחַד part. act. a פְּנַחַד), neque vero sec. Mich. a פְּנַחַד adulteratus est) *florens, vivens.* — *Seminis capsulis intelligunt LXX. σπερματίζειν.* In incertis sunt Vulg. et *cum linum iam foliiculis germinant*, germinandi enim verbum magis convenit florim, quam seminis foliiculis, et Syr., siquidem nonnisi hoc scimus, פְּנַחַד esse ve. de lino usitatim, sed minime quae huius plantae pars notetur (v. Mich. ad Cast. h. v.). Seminis autem nomiculi Ixod. I. e. vel cam ob causam intelligi non possunt, quod quo tempore hordeum spicas protrudit i. e. in Aegypto exente Januario et iniente Februario, linum floret, numine nodos habet maturos vel maturescentes.

מִנְדָּבֶת f. *mitra* sacerdotum gregariorum, a rotunditate ita dicta. (Cf. מַגְדָּל et מַגְדָּל cassis, galca, לְבָשָׁה
pileus, عَصْنَى caput obtexit, Φατِحή: mitra sacerdotum et monachorum. Cognatum est מַגְדָּל calix, cui similis est forma, sicut hodieque species pilci appellatur מַגְדָּל a צְבָא seria
vini sine pedamento). Exod. XXVIII, 40. XXIX, 9. XXXIX, 28. Ley. VIII, 13. Differt a מַגְדָּל pilo summi sacerdotis, quod nomen tamen Iosephus (*Archaeol.* 3, 7 §. 3) etiam vulgarium sacerdotum mitrac tribuit. Describitur ut mitra rotunda, non fastigiata (*πιλός ἄνορος*), e fascia linea in orbem replicata et consuta in corona fornicata ornata.

בְּנֵי et **בְּנֵי** 2 Sam. I, 23 fut. **valuit**, *in-*
valuit, *praevaluit*. (Primariam potestatem habent Ara-
 bcs in **جَهَنَّمَ** Conj. I. VII. VIII. religavit rem fractam, con-
 solidavit, unde **جَهَنَّمَ** Algebra pr. *reductio* partium ad
 integrum. Ligandi autem vis refertur ad robur et poten-
 tiā, unde **جَهَنَّمَ** fortis, corroboratus fuit, syr. **جَهَنَّمَ**,
جَهَنَّمَ fortē se praestitit. Apud Aethiopes **جَهَنَّمَ**:
 laboravit, fecit, quod a vi et robore derivatum vide-
 tur. Cognata radix est **جَهَنَّمَ** (دَبَر). Constr. absol. de
 hoste praevaleente et invalescente Jer. IX, 2, Thren. I, 16,
 Exod. XVII, 11, cf. 1 Sam. II, 9, de aquis invalescentibus
 Gen. VII, 18, 19, 20, 24, de opibus Iob. XXI, 7, de

gratia divina Ps. CIII, 11. CXVII, 2. Sequ. קָרְבָּן praevaluit aliqui, fortior fuit aliquo 2 Sam. I, 23. Ps. LXV, 4; it sequ. קָרְבָּן Gen. XLIX, 26 et קָרְבָּן pr. fortissimus fuit inter 1 Par. V, 2.

Pi. fortēm, robustum fecit. Zach. X, 6. 12. Ecol. X, 10: קָרְבָּן חַדְרָה vires intendit.

Hiph. i) fortēm, firmum fecit. Dan. IX, 27: קָרְבָּן foedus firmum init cum multis. 2) intrais. Ps. XII, 5: קָרְבָּן lingua nostra praevalens, cf. ad rem Jes. XXVIII, 15.

Hithpa. 1) fortēm se praebuit (syr. حَفَّتُ), sequ. קָרְבָּן, Jes. XLII, 13. 2) superbiit, furore, הִשְׁמַרְתָּנִי Job. XXXVI, 9, sequ. קָרְבָּן contra aliquem. ib. XV, 25. Arab. קָרְבָּן et קָרְבָּן superbus, contumax in Deum fuit, קָרְבָּן superbus, جَهَنْجِير superbus, contumax, v. Schult. ad Job. XXXVI, 9 in Opp. min. p. 75.

גָּבָר plur. **גָּבָרִים** (enm Suss. usquam invenitur) m. 1) *vir*, a robo dictus, i. q. שָׁמֶן, ve. exceptis paucis exemplis (Deut. XXII, 5. 1 Par. XXIV, 4. XXV, 12 cf. קָרְבָּן) nonnisi in libris poët. obvium, in lingua aramaica (גָּבָר, גָּבָרִים, גָּבָרִת) longe usitatissimum. Ps. XXXIV, 9: קָרְבָּן חַדְרָה o beatum virum, qui ad eum configilit. LII, 9. XCIV, 12 ect. קָרְבָּן, קָרְבָּן virilis Jos. VII, 14. 17. 1 Par. XXIII, 3. Spec. a) opp. feminae est nomen sexus i. q. mas, masculus. Deut. XXII, 5. Jer. XXX, 6. XXXI, 22. XLIII, 6. XLIV, 20. Prov. XXX, 19, adeoque de prole masculi recentis nata dr. Job. III, 2: nos, quae dixit, קָרְבָּן conceputus est masculus. Cf. פָּנָא 1, a. (Apud Rabbinos ita κατ' ἐσογίν vocatur gallus). — b) Opp. comungi est maritus. Prov. VI, 34. — Nonnunquam c) *viri* fortitudinem designat. Jes. XXII, 17: ecce Jehova proticiet te רְבָרְבָּן iactu virili i. e. valido, vehementissimo. Job. XXXVIII, 3: accinge, ut vir, lumbos tuos. XL, 7. Ps. LXXXVIII, 5: קָרְבָּן sicut vir, qui fortis esse debebat, sine robore. Cf. פָּנָא 1, d. — d) homo opp. mulier, cf. פָּנָא 1, c. Job. IV, 17. X, 5. XIV, 10. 14. XVI, 21. XXII, 2. XXIII, 17. 29. XXXIV, 9. Prov. XX, 24. ps. XXXVII, 23. Thren. III, 35. 39. Job. XXXIV, 7: קָרְבָּן qui mortalis, sicut Iobus, qui bibat scelus, instar aquae? LXX non raro ἀνθρώπος. — e) miles (cf. פָּנָא 1, 1). Iudd. V, 30, cf. Jer. XL, 16: קָרְבָּן טָהָרָה.

2) i. q. פָּנָא no. 4. quilibet, quisvis. Joel II, 8: גָּבָר quibus in tramite suo pergit. Thren. III, 39 (in hemist. altero).

3) N. pr. praefectus Salomonis 1 Reg. IV, 19 cf. 13.

גָּבָר i. q. קָרְבָּן vir, forma ad Chaldaismum inflexa Ps. XVIII, 26. In loco parallello 2 Sam. XXII, 26 est קָרְבָּן.

גָּבָר chald. id. vir. Dan. II, 25. V, 11. Plur. קָרְבָּן, (qs. a קָרְבָּן) viri Dan. III, 8 sq. VI, 6 sq. ect.

In Targg. et apud Syros frequentatur Plur. קָרְבָּן, apud Nasor. etiam in Sing. est קָרְבָּן.

גָּבָר chald. i. q. קָרְבָּן plur. constr. קָרְבָּן m. heros, miles. Dan. III, 20. — Legitur praeterca Esr. II, 20 tanquam oppidi nomen, sed vitiosc, ut videtur, pro קָרְבָּן coll. Neh. VII, 25.

גָּבָר adj. 1) *fortis, validus, strenuus.* Refertur a) ad fortitudinem venatoris Gen. X, 9: קָרְבָּן venator strenuus; b) plerunque ad virtutem bellicacm, inde adj. strenuus, subst. vir strenuus, heros. 2 Sam. XVII, 10: scit enim universus Israëlis populus heros esse patrem tuum. Ps. XXXIII, 16. XLV, 4 ect. בָּנֵי גָּבָר rex strenuus (Alexander M.) Dan. XI, 3. בָּנֵי גָּבָר heros strenuus Jes. IX, 5. X, 21 cf. Ez. XXXII, 11. Ps. XIX, 6 de sole: קָרְבָּן אֲלֹהִים ut heros instar persecutaur viam suam. Gen. VI, 4: קָרְבָּן אֲלֹהִים קָרְבָּן ut sunt heroes illi in antiquo orbe famosi. 2 Sam. XXIII, 8. Prov. XXXX, 30: קָרְבָּן leo est heros inter bestias. Dicitur deinde in universum de bellatore. Ps. LXXXVIII, 65. Jes. XIII, 3 ect. בָּנֵי גָּבָר Jer. LI, 30, קָרְבָּן חַדְרָה sagittaria militis Ps. CXX, 4. CXXVII, 4, קָרְבָּן חַדְרָה gladiis militis Zacl. IX, 13. Plenus dicunt bellator strenuus Iudd. VI, 12. XI, 1. 1 Sam. IX, 1. 2 Reg. V, 1. 1 Par. XII, 28. 2 Par. XIII, 3. XVII, 16. 15. plur. בָּנֵי גָּבָר קָרְבָּן 1 Par. VII, 5. 11. 40. (De alia eiusdem locutionis significatione v. litt. c. d). Transfertur ad Deum in pugna victorem. Ps. XXIV, 8: קָרְבָּן גָּבָר קָרְבָּן Jehova est fortis et heros, Jehova est heros in bello. CXXIV, 8. Deut. X, 17: קָרְבָּן גָּבָר קָרְבָּן Deus magnus, strenuus et timendus. Jer. XXXII, 18. Neh. IX, 32. קָרְבָּן גָּבָר קָרְבָּן vae his, qui heroes sunt in vino bibendo, qui strenuus in miscendo temeto. Cf. quae observavimus ad Jes. XXVIII, 1, et arab. קָרְבָּן fortissimus comp-

potatorum Har. 22, p. 220 Sacy. Refertur c) ad strenuitatem in negotiis peragendis. קָרְבָּן vir strenuus (חַärtiger Mann) 1 Reg. XI, 28. Neh. XI, 14, d) ad opes, quibus aliquis pollet. קָרְבָּן opibus pollens (vermögend). Ruth II, 1. 1 Sam. IX, 1. 2 Reg. XV, 20. e) ad potentiam, et potens imperium in alios. Gen. X, 8 de Nimrodo: הַיְהֵא גָּבָר קָרְבָּן hic coepit esse potens in terra. (Al. gigas, tyrannus, no. 3). 1 Par. I, 10. Ps. CXII, 2. קָרְבָּן גָּבָר principes regis potentes. Esr. VII, 28. Inde

2) *dux, praefectus militaris.* Jes. III, 2: קָרְבָּן praefectus militum et miles, cf. Ez. XXXIX, 20. Ita etiam intelligendi videntur, qui vocantur קָרְבָּן 2 Sam. XXIII, 8. 1 Reg. I, 8. 1 Par. XI, 26. XXIX, 24. Generum de praefecto 1 Par. IX, 26: קָרְבָּן קָרְבָּן principes praefecti portitorum. Rare est

5) in malam partem, *superbus*, *tyrannus* Ps. LII, 3,
sic ut arab. ^{٦٢} Cor. II, 6, 19, 33, 50, 44. — LXX
reddunt *ἰσχυρός*, *διατύχης*, *μαγνήτης*, *πολεμωτής*, sed
sexies decies ex e. Gen. VI, 4. X, 8, 9. Ps. XIX, 6. Jes.
III, 2 ect. etiam *γίγαντες*, ex usu syro ve. ^{٦٣}

טוֹבָה תְּבִרֵתָה בְּרוּךְ f. 1) *robur*. Eccl. IX, 16: טְבוֹת הַכְּבָדָה sapientia praestat robore. X, 17: o beatam terram .... cuius principes iusto tempore edunt, בְּרוּךְ בְּרוּךְ אֲדֹנָיו ad robur i. e. ad corpus roborandum, non ad potundum. Plur. Ps. XC, 10: vivimus septuaginta annos, בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ אֲדֹנָיו et si robore valimus, octoginta. De Leviathane Job. XI, 4. Spec. 2) *fortitudo*, *virtus bellicia*. בְּרוּךְ אֲדֹנָיו vir fortis Iudd. VIII, 21. Jes. XXXVI, 5: בְּרוּךְ אֲדֹנָיו בְּרוּךְ אֲדֹנָיו consilium et virtus ad bellum gerendum. Cf. XI, 2, XXVII, 6. Jer. IX, 22. Tribuitur etiam equo lob. XXXIX, 19: בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ tune equo dediti virtutem? Ps. CXLVII, 10, soli heroi simili (Ps. XIX, 6) Iudd. V, 31, semel transfertur ad animum fortem et intrepidum prophetae populi peccata castigantis Mich. III, 8. Nonnumquam *fortitudo* in coner. notat a) *fortia facta* 1 Reg. XV, 23: et reliquae res ab Asa gesta בְּרוּךְ אֲדֹנָיו בְּרוּךְ בְּרוּךְ et *fortia facta eius et quacumque fecit* est. XVI, 27. XXII, 46. 2 Reg. X, 34. XIV, 15, 28. XX, 20. b) i. q. בְּרוּךְ viri fortes, heroes. Jes. III, 25. — 3) potentialit populi Ies. XXX, 15. Jer. SLIX, 35, impr. autem Dei Ps. XXI, 14. LIV, 3. LXVI, 7. LXXI, 18. LXXXIX, 14. Jes. XXXIII, 13. Jer. XVI, 21. 1 Par. XXIX, 11, 12. 2 Par. XX, 6. Job. XII, 13: בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ. Plur. בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ *fortia facta, facinora, miracula Dei*. Deut. III, 24. Ps. CVI, 2. CXLV, 4. 12. Cl., 2, neque aliter LXXI, 16, ubi nonnulli laudes redditum (cf. אֲדֹן p. 185 B). Job. XXVI, 14: haec sunt tenuis susurrus verbi, quod de eo audivimus בְּרוּךְ בְּרוּךְ בְּרוּךְ tonitra miraculorum eius quis unquam percipiet? i. e. quis omnia Dei opera unquam intelliget animoque comprehendet. (Syr. Λόγος in N. T. sacre pro διάνεστι, regna Act. II, 19, 22, 43. IV, 30. VII, 36 ect.) — 4) *victoria* Exod. XXXII, 18 cf. verbum cap. XVII, 11. — LXX. τίχις, δυνατεῖς, δύραζ.

בָּרוּךְ emphat. בָּרוּךְ *potentia Dei* Dan. II, 20.

גָּבִיר m. *dominus*, a potentia dictus. Bis legitur Gen. XXVII, 29. 57.

קִדְרָה f. *domina*, ubique de *regina* i. q. **קִדְרָה**
a) regis uxore 1 Reg. XI, 19. 2 Reg. X, 13. Jer. XIII, 18.
XXII, 2; b) regis matre 1 Reg. XV, 13: **קִדְרָה** et removit eam a dignitate reginæ. 2 Par. XV, 16.

גְּבָרָה f. Suff. **גְּבָרָה** (a masc. **גְּבָרָה**, pro **גְּבָרָה**) **domina**, opp. **ancillæ** Gen. XVI, 4. 8. 9. 2 Reg. V, 3. Ps. CXXIII, 2. Prov. XXX, 23. Jes. XXIV, 2. **גְּבָרָה** **גְּבָרָה** regum domina Ies. XLVII, 5. 7.

גָּבְרִילָאֵל (vir Dei pro **יְהוָה** cum Iod compaginis, ut in **תְּנַשְּׁאָרֶל**, **גָּבְרִילָאֵל**) *Gabriel*, summorum angelorum nuntius, quo secundum seruum Judacorum doctrinam Deus tanquam revelationis suae munio et interprete uitat Dan. VIII, 16. IX, 21 cf. Iac. 1, 19. Mohammedani eum spiritum sanctum et Muhammedum doctorem fuisse putant. Vide Cor. II, 91. Gagnier ad Abull. Vit. Muhamm., p. 15. d'Herbelot bibl. orient. p. 365.

וְבָשֵׂר rad. *inuisit*, quae idem valuisse videtur atque **جَبَسْ** et **جَمَسْ** *congelavit*, *concrevit* frigore, unde **جَمَشْ** *congelatum*, *glacies*, v. pag. 92 B. 93 A.

Huius finitimum facerit chadd. **וְבָשֵׂר** congregavit Prov. VI, 8 Targ., quod tamen non satis certae autoritatis est. Inde

שְׁבִיבָה pr. *glacies* (v. **שְׁבִיבָה**), dein translate de *crystallo*, glaciis simili et re vera pro glacie habito (Plin. II. N. 57, 2), quemadmodum etiam gr. *ρεύματος* et glaciem denotat et *crystallum* vitrumque, et acth. **לְבָזֶן**:
אַלְפָה: *lapis grandinis* dr. pro *crystallo*. Lud. Lex. 354. Semel legitur Job. XXVIII, 18. Claud. *לְבָזֶן*, quod idem videtur quod arab. **بَلْوَة** non tantum *beryllos*, sed etiam *crystalla* notans. Iudeus quidam Mascatenus apud Niebulirium (deser. Arabiae, praef. p. XLII) gemman quadrantam viridem intelligere solebat, meram coniecturam scens, probabiliora tamen dicens Abutvalide et R. Parchone, qui vestem pretiosam et polyminatum reddunt.

מִזְבֵּחַ (congregans) n. pr. loci, sec. alios hominis
Exr. II. 39.

Etymon latet. Derivavit quidem Eichhornius a ^{scilicet} ex-pandit, sed haec radix spuria est et errori debetur Golii atque Castelli, ^{scilicet} scribentium pro ^{scilicet} expandit, quod ex Kamiso (p. 269 Calc. coll. p. 223) recte recuperat Giggeus I, 597 et cetero Willmetus. Quoniam omnium radicum, ad quas hoc nomen revocari potuisset, veluti 222, 222, 222, 222, milla significacionem habeat ei utecum que congruam, Jo. Simonis configubat ad ^{scilicet} altitudem, sed hoc persicæ originis ve. conferri nequit. Equidem suspicor, 222 idem fere valuisse, quod 222, ^{scilicet}, unde ^{scilicet} planities, plana superficies rei, cf. ^{scilicet} tectum a ^{scilicet} ex-pandit. Exempla huius permutationis decimus supra p. 252.

chald. v. *infra* נְדָר.

נְדָרֶת fut. נְדָרֶת 1) *ursit, vehementius instituit (eindringen auf jem.)* i. q. נְדָרָה. Semel ita legitur Ps. XCIV, 21: נְדָרֵךְ נְדָרֵךְ נְגַדְּלָה, insistunt rituae iusti i. e. irruunt contra eum. 53 codd. Kemmocott defective scribunt נְדָרֶת. Inde derivatur נְדָרָה, cf. Hithpo. no. 1. (Arabes inde duxerunt significatum studii valde intensi et sedulitatis in גְּדָרָה Fnt. l. et O nervos intendit, נְדָרֶת studium intensem).

2) *incidit, secuit* qs. cultro penetravit in aliquam rem, cf. nostr. *eindrängen, eindringen*, v. Hithpo. no. 2. (Arab. نَدَرَ putavit vitem, resecuit vestem textor, it. نَدَرَ seenit, fregit, abrupit, cf. نَدَرَ). A secundo et desinendo descendit

3) *sortis et fortunae significatio* (cf. נְדָרֶת no. 2), unde hebr. נְדָרֶת, נְדָרָה fortuna.

Hithpo. 1) pr. *condensare, coactare se, sich zusammendrängen* i. e. magna copia in unum locum confluere. Jer. V, 7: וְנִזְבְּחַת הַבָּתָרָה וְבָתָרָה et in lupanari confluunt. Jarchi: וְנִזְבְּחַת הַבָּתָרָה turnatim se congregant. 2 codd. Rossiani רְגִדְעָל, quod idem valet. Micha IV, 14: וְנִזְבְּחַת הַבָּתָרָה congregata te, filia turmae! sc. propter obsidionem instantem. — 2) *incidit se, incisiones sibi fecit* in ente, quod fiebat in luctu. Jer. XVI, 6. XI, 5. XLVII, 5, vel ad corpus quaqueunque per causam castigandum. Deut. XIV, 1. 1 Reg. XVIII, 28.

נְדָרֶת chald. *cecidit, succidit* arborem. Imp. נְדָרֶת Dan. II, 11. 20. Cf. hebr. no. 2.

נְדָרֶת m. 1) *fortuna* i. q. נְדָרֶת no. 2, cf. rad. no. 3. (Arab. نَدَرَ id. نَدَرٌ fortunatus, it. magnus, pinguis, dives fuit, نَدَرٌ fortunatus. Syr. نَدَرٌ fortuna, Ephr.

Syr. III, p. 216, نَدَرٌ لَّا مُكَلَّفٌ fortuna adversa Barhebr. p. 576. نَدَرٌ fortunatus, prosper, نَادِيٌّ (prosperitas) Gen. XXX, 11 Chethibh: נְדָרֶת LXX. εἰν τίχην. Vulg. felicitate se, hoc mihi accidit, vel (si votum est) accidat, Deus bene vertat. Jon. אֲנָזֵן sidus faustum. Keri: נְדָרֶת, quod vertendo expresserunt Onk. Syr. — Male Sam. יְמִינָה agmen, turma, i. q. נְדָרֶת.

2) *Gadus* n. pr. (a) filii Jacobi et Silpae pellicis, a bona fortuna nomen habentis (Gen. XXX, 11), quanquam Gen. XLIX, 19 alii eius significati alluditur. Auctor erat tribus cognominis, cuius fines in montanis Gilead (Deut. III, 12. 16), Manassitas inter et Rubenitas, describuntur Jos. XIII, 24—28, et Num. XXXII, 31. 35. 36. Ez. XLVIII, 27. 28, et R. Palmer Bible Atlas no. 7. Tota regio vocatur נְדָרֶת 1 Sam. XIII, 7, incolae נְדָרֶת Num. XXXII, 1 sq. Jos. XXII, 11 sq. cct. נְדָרֶת Jos. XX, 8, נְדָרֶת collect Gadiae Deut. III, 12. 16. IV, 43.

Jos. XXII, 1, 9 ect. et simpl. נְדָרֶת Dent. XXVII, 13. נְדָרֶת Dibon Gaditarum Num. XXXII, 45. 46. נְדָרֶת torculus Gaditarum i. e. Jabboens (minime Amon) 2 Sam. XXIV, 5. — b) prophetae florentis tempore Davidis 1 Sam. XXII, 5. 2 Sam. XXIV, 11 sq. 1 Par. XXI, 9 sq.

נְדָרֶת m. 1) *coriandrum*. Bis memoratur נְדָרֶת semen coriandri, quod globuli modo rotundum est, piparis magnitudine et subalbicans, cuique l. c. Manna comparatur. Exod. XVI, 31. Num. XI, 7. LXX. Venet. Vulg. κορίαρος, κοριάρος, coriandrum, Onk. אַנְגָּלָה, intpp. orientales reliqui נְדָרֶת, נְדָרֶת, קְרִזְבָּה, quod coriandri nomen etiam in Mischna obvium est (Demai 1 §. 1. Clain 1 §. 2): excepto uno interprete Chald. sam. et, qui hunc sequitur, graeco-sam. qui Αἴγυπτος οὐράνιας decorticatum, οὐράνια reddunt. Sed coriandrum intelligendum esse, suadet etiam usus Poenici Diocorides (3, 64): Αἴγυπτοι οὐράνιοι, Αἴγαιοι (i. e. Poeni) Ιαϊδ. Etymon latet: haud tamen improbabile, coriandri grana ita dicta esse utpote dissecta, striata et linceis distincta.

2) i. q. נְדָרֶת no. 1. *fortuna*, spec. *Fortunae numen a Babylonis et Judacis apud hos exultantibus cultum, alibi Baal dictum* (v. נְדָרֶת, נְדָרֶת), i. e. Jovis sidus in toto Oriente pro fortunae auctoritate habitum (אָסְעָד לְאָסְעָד bona fortuna maior). Tum in turri Babylonica, tum a Judacis appositis Iectisterniis celebatur Jes. LXV, 11. In altero hemistichio memoratur נְדָרֶת prob. Veneris sidus, in Oriente bona fortuna minor dictum, v. s. hoc ve. Uerius de his religionibus disputavimus aliorumque de his numinibus sententias diuidieavimus in Comment. ad Jes. T. II. p. 283 sq. 355 sq. Adde פְּלִיְתָה templum Fortunae, memoratum in Act. Martyr. Orient. ed. Assem. T. II. p. 124. Utraque fortuna, maior et minor (non secunda et adversa) a Syro interpretre Ies. l. c. in Plurali פְּלִיְתָה vocatur. Bene LXX Τίχην. Vulg. Fortuna. Juda b. K. מְלֹאת sidus sc. bonum. Cf. נְדָרֶת p. 225 A.

נְדָרֶת, unde נְדָרֶת רָה (caverna Gidgadi, cod. Sam. נְדָרֶת) Num. XXXII, 32 n. pr. stationis Israëlitarum in deserto Sinaïtico, hand procul ab Eziongeber sitae, quae Deut. X, 7 נְדָרֶת vocatur. Quadril. נְדָרֶת habent soli Aethiopes in פְּלִיְתָה pulsavit, נְדָרֶת tonuit, פְּלִיְתָה: tonitru.

נְדָרֶת v. *infra* נְדָרֶת.

נְדָרֶת Plur. נְדָרֶת, et semel נְדָרֶת (no. 2 a) m. 1) *turma, agmen militum*, pr. agmen condensatum (v. נְדָרֶת Hithpo. 1), vel, quod malum, turma urgens, hostibus instans (v. נְדָרֶת no. 1), quo posito נְדָרֶת non vim passivam habet, sed simpliciter abstractum est (formæ נְדָרֶת, נְדָרֶת, נְדָרֶת) pro concreto positum. Possit etiam turma *incisio* dicta esse, a figura, ut lat. *acies*. Aliis

b) *agri i. c. sulcus* Ps. LXV, 11.

¹) patron. a ^{נָתָן} *Gadita*, v. ^{נָתָן} no. 2, a. —
2) n. pr. patris Menahemi, regis Israëlis 2 Reg. XV, 14.
Appell. fortunatus.

נְטוּלָה (fortunatus, a נָטָל, נָטַל, cum נָטָל formativo) n. pr.
siri Nunu XIII, 1.

בְּרִיאָה (fortuna Dei i. e. a Deo profecta) n. pr. viri
Num. XIII, 19.

מִגְדָּ{o}ל Zach. XII, 11, alibi מִגְדָּאֵל (fort. locus turmarum) Megiddo, m̄bs Cananacorum regia Jos. XII, 21, Manassitis habitat, quamquam in finibus Issaschar sita. XVI, 11, Iudd. I, 2⁷ et 1 Reg. IV, 12, 2⁷ Par. VII, 29, a Salomonē munita 1 Reg. IX, 15. In campo vicino מִגְדָּאֵל 2 Par. XXXV, 22, מִגְדָּאֵל Zach. I, c.) pugnis valde idonea (Iudd. V, 19, 2 Reg. IX, 2⁷) Josias a Pharaone fuisse perire 2 Reg. XXIII, 29, 30, 2 Par. XXXV, 22, מִגְדָּאֵל aquae Megiddonis Iudd. V, 19, i. e. rivus Kischon, hinc ubi vicinus, minime sec. Michaelmann (Suppl. p. 359) aliquos palus Cendevia Plinii (V, 19). Vide quae contra hanc sententiam disputata sunt in Hollmann comment. ad Iudd. I, c. LXX et Joseph. Mag. δόλον, Μαγδόλων.

רְבָבָה vel רְבָבָה nomini in plur. constr. רְבָבָה ripae Euphratis Jes. VIII, 7, Jordanis Jos. III, 15, IV, 18, ita dictae, quia ab aquis avelluntur et diripiuntur. Vide רְבָבָה, רְבָבָה et רְבָבָה litus a רְבָבָה detrivit, ablit, קַלְמָה ripa a جَلْمَة rescenit (unde etiam حَدَّه hoedus), cf. אֲשֶׁר, אֲשֶׁר ab עַרְבָּא frango, αἰγαλός ab ἄγριαν τῆν ὕδατος, ἄγριαν, οὐχίαν a ἄγριαν. (Chald. נְתָרָה paries, maceria, it. ripa, qs. maceria maris. In dial. basor. לְבָבָה litus, بَحْرَانَه littora maris. Arab. لِبَابَه littus, itidem a rescendo dictum).

جَدْعَةٌ m. *hoedus*, a pabulo avellendo et carpendo
dictus, ut جَدْعَةٌ *hoedus* a جَذْعٍ resecuit, totondit, et lat. *capra*
hoedus, grex a جَاهَمَ resecuit, totondit, et lat. *capra*
sec. Varro cum qs. *carpa* a carpendo. Vide plura s. rad. حَرَقَ
no. 1. (Arab. جَدْعَى *hoedus*, fem. مجَدِيَّة *capella* Lev.
IV, 28 Ar. Erp., sed جَدْعَةٌ est capreac catulus, aram.
حَرَقَ, هَرَقَ *hoedus*). Gen. XXXVIII, 23. Exod. XXIII,
19. Dent. XIV, 21. Jud. XIV, 6. Jes. XI, 6, alibi plenius
جَهَنَّمَ *hoedus caprins* Gen. XXXVIII, 17, 20. Iudd.
VI, 19. XIII, 15, 19. XV, 1. 1 Sam. XVI, 20, probabili-
ter quia id ve. etiam de similibus bestiarum hoedulis
usupari poterat. Cf. حَيْثَرَةٌ, حَيْرَةٌ, et arab. حَدَّافَةٌ.
Plur. حَرَقَاتٌ 1 Sam. X, 3, حَرَقَاتٌ حَرَقَاتٌ Gen. XXVII, 9, 16.
Cf. Boch. Hieroz. I, 631 sq. V. etiam n. pr. حَرَقَاتٌ حَرَقَاتٌ.

בְּדִירָה vel **בְּדִירָה** littus. Plur. **בְּדִירָה** vel **בְּדִירָה**

f. *capella* (in sing. Mischna Menach. 13 §. 7).
Plur. **הַמִּלְחָמָה** Cant. I, 8.

et **كَبِيرٌ** (Iob. XXXI, 18) fat. **كَبِيرٌ** 1) *adole-*
vit, crevit, magnus factus est. (Primaria huius rad,
significatio est contorquenli colligandique, ut in arab,
جَدَلْ *torsit, plexuit finem, chald. **كَبِيرٌ**, syr. **كَبِيرٌ**, plexunit,*
*unde hebr. **כָּבֵד** fili contorta. Hac partim translatata est*
*ad luctam, unde **جَدَلْ** litigavit, altercatus est, pr. luctatus*
*est, **جَدَّلْ** lucta, litigatio, aeth. **جَرَأَ** luctatus est, con-*تَعَدَّ*
*tendit, studuit, partim ad *robur et vim*, ut alia verba ligan-*تَعَدَّ*
*di et torquendi **جَدَلْ**, **جَدَّلْ**, **جَدَّرْ**, **جَدَرْ**, unde **جَدَلْ** *robur**
*Schol. ad Amrukk. V. 56 Lett. **جَادِلْ** adolescens robustior,
*adultior camelii pullus, quae posterior vis ad linguae hebraeae
*sum proxime accedit Schult. de defect. §. 202 sq. Cate-*****

XXI, 8: נְבָרֵךְ וְנִזְבְּחֶנְדָּה et crevit puer et ablactatus est. XXXVIII, 14: sidébat enim, נְבָרֵךְ בַּיִת adolescentis Selam, seque ei in matrimonium datam non esse. XXV, 27. Exod. II, 10. 11. Iudd. XIII, 24. 1 Reg. XII, 8, 10. Ez. XVI, 7. De cornu Dau. VIII, 10. Iob. XXXI, 18: נְבָרֵךְ אָדֹלֶת mihi orphanus sicut patri i. e. apud me, me educate. Suffixum pro dativo habendum est, v. Lehrgeb. p. 729. — 2) magnus fuit. De hominibus usurpatum ubique refertur ad opes et potentiam. Gen. XXVI, 13 de Isaeo: magis magisque crescebat usque dum valde Magnus fætus est i. e. opulentissimus. XXIV, 35. XLVIII, 19: attamen frater eius natu minor eo maior i. e. potentior erit. XIII, 40: solo tantum te maior ero, una regia dignitate te antecellam. 2 Sam. V, 10. 1 Reg. X, 23. Jer. V, 27. Ecel. II, 9. De Dei potentia 2 Sam. VII, 22. Ps. CIV, 1. Praeterea tributur variis rebus, ut clamor Gen. XIX, 13, luctu Zach. XII, 11, dolori Iob. II, 13, culpac Esr. IX, 6, peccato Thren. IV, 6, operibus Dei Ps. XCII, 6, robori divino Num. XIV, 17. — 3) magni fætus est. 1 Sam. XXVI, 24: נְבָרֵךְ תְּהִלָּה יְמִינְךָ מְגֻדָּלָה quicquidmodum ego tuam hodie ritum magni feci i. e. conservavi, ita Jehovah meae ritue parcer. Eadem commun. 21 leguntur adhuc verbo נְבָרֵךְ, cf. etiam Ecel. IX, 13. It. laudibus celebratus est. Ps. XXXV, 27: הַלְלוּ לְהִלְלָה laudatus sit Jehovah. XI, 17. LXX, 5. 2 Sam. VIII, 26: נְבָרֵךְ יְהוָה יְהוָה יְהוָה celebretur nomen tuum in eternum.

Pi. נְבָרֵךְ, in fine enunciationis נְבָרֵךְ (Jos. IV, 14. Est. III, 1 cf. Jes. XLIX, 21, Lehrgeb. §. 93 not. 1) 1) fecit curavitque, ut aliquid crescere et magnum fecerit. Itaque alius, promisit capillum Num. VI, 5, eduxit plantas, arbores, de pluvia Jes. XLIV, 14. Ez. XXXI, 4. Jon. IV, 10 (cf. aram. נְבָרֵךְ pro hebri. נְבָרֵךְ), educavit liberos 2 Reg. X, 6. Dan. I, 5. Jes. XLIX, 21, LI, 18. Iungitur synonymo נְבָרֵךְ Ps. Jes. I, 2. XXIII, 4. — 2) magnus i. e. opulent et potenter fecit, opibus et potentia auxit. Jos. III, 7. IV, 14. Est. III, 1. V, 15. X, 2. 1 Par. XXIX, 25. Gen. XII, 2: נְבָרֵךְ magnum faciam nomen tuum. — 3) magni fecit. Jób. VII, 17: quid est homo נְבָרֵךְ יְהוָה quod enim tanti facis? Hinc laudavit, celebravit Ps. LXIX, 31, sequ. XXXIV, 4. (Syn. נְבָרֵךְ laudavit, invocavit Deum).

Pu. pass. Pi. no. 1. educatus est. Part. Ps. CXLIV, 12.

Hiph. 1) magnum fecit. Gen. XIX, 19. Jes. IX, 2. XXVIII, 29. Amos VIII, 5. Ps. XVIII, 51. Ecel. I, 16. נְבָרֵךְ praecclare egit, magna facinora patravit, de Deo Ps. CXXVI, 2, 3. Joel II, 21, et omisso נְבָרֵךְ 1 Sam. XII, 24: videte נְבָרֵךְ אֲשֶׁר נְבָרֵךְ וְאֲשֶׁר נְבָרֵךְ quia praeclare vobiscum egit, cf. נְבָרֵךְ, נְבָרֵךְ, et de cadem formula infra no. 3. Alius gerundini ellipsis habens 1 Sam. XX, 41: flебat uterque נְבָרֵךְ se. נְבָרֵךְ donec Davidis vehementissime ploraret. — 2) altum fecit, hinc sustulit (cf. נְבָרֵךְ). Ps. XLII, 10: נְבָרֵךְ tollit contra me calcem, ut me feriat. — 3) נְבָרֵךְ

Obad. 12, נְבָרֵךְ Ez. XXXV, 13 fastuose, insolenter locutus est, נְבָרֵךְ עַל שָׂמֶן fastuose egit Joël II, 20, et simpl. נְבָרֵךְ id. Thren. I, 9. Zeph. II, 8. Dan. VIII, 4, 8, 11, 25; seqn. נְבָרֵךְ contra aliquem Ps. XXXV, 26. XXXVIII, 17. LV, 13. Iob. XIX, 5. Jer. XLVIII, 26. 42. Zeph. II, 10. (Ita et alibi magnitudo referatur ad fastum et magnifica verba, cf. נְבָרֵךְ Hithpa. it נְבָרֵךְ et נְבָרֵךְ magnus fuit V. extulit se, superbivit).

Hithpa. 1) magnum, praeclarum se praebuit i. q. נְבָרֵךְ Hiph. no. 1. Ez. XXXVIII, 23. 2) fastuose egit, cf. Hiph. no. 3, sequ. נְבָרֵךְ Jes. X, 15. Dan. XI, 36. 37.

נְבָרֵךְ m. 1) part. vel adj. verbale crescens, adolescentis. 1 Sam. II, 26: et Samuel puer נְבָרֵךְ magis magisque adolescebat. Gen. XXVI, 13. 2) Par. XVII, 12. 2) magnus. Ez. XVI, 26: שְׁבָרֵךְ bene vasati.

נְבָרֵךְ tantum in Plur. נְבָרֵךְ m. fila intorta, opus tortile, v. rad. no. 1. (Chald. נְבָרֵךְ filum, sumis, אֲנָבָרְךְ perplexitas, syr. נְבָרֵךְ cincimii plexi, zab. id. נְבָרֵךְ corolla, arab. نَبْرِيَنْ habena e loris plexa Amrulk. 36

(al. 35) ibique Schol., idemque notare videtur נְבָרֵךְ Barhebr. 401, ubi Brunsius vertit ligaculum femoralium). Usupatr. 1) de peniculamentis (נְבָרֵךְ) ex lege in oris vestium faciendis. Deut. XXII, 12. 2) de corollis penitibus (Festos) in capitulis columnarum. 1 Reg. VII, 17: קְרַבְתָּ לְהַלְלָה corollae instar catenarum penitibus.

נְבָרֵךְ, raro defect. נְבָרֵךְ Gen. I, 16, constr. נְבָרֵךְ, ter in Keri - נְבָרֵךְ Ps. CXLV, 8. Nah. I, 3. Prov. XI, 19. Plur. נְבָרֵךְ, נְבָרֵךְ 1) magnus, cerebrimi usus v. Opp. נְבָרֵךְ parvus. Gen. XI, 11. 1 Sam. V, 9. Dicitur de magnitudine molis et ambitus, velut נְבָרֵךְ fluvius magnus, ex Euphrate Gen. XV, 18, נְבָרֵךְ mare magnus i. e. mediterraneum Num. XXXIV, 6; de numero et multitudine, ut נְבָרֵךְ populus magnus Gen. XII, 2; de vehementia, v. e. de magno gaudio Nch. VIII, 12, luctu acerbo Gen. L, 10, de timore Jon. I, 10, de alta voce Gen. XXXIX, 14. Dent. V, 19 cf. מְגֻדָּל gravis; de gravitate rei, ut נְבָרֵךְ res gravis, quae aliquis momenti est Gen. XXXIX, 9. Ecel. IX, 13. 1 Sam. XX, 2. XXII, 15. ect. ect. Joël II, 11: נְבָרֵךְ gravis est ille Jehovah dies et admodum terribilis. Quia re aliquis magnus sit s. excellat, nonnumquam addito genitivo exprimitur, נְבָרֵךְ לְהַלְלָה magnae consilio Jer. XXXII, 19, נְבָרֵךְ לְהַלְלָה magnae benignitatis Ps. CXLV, 8, נְבָרֵךְ robre magnus Nah. I, 3. — Gen. XXIX, 7: יְהוָה adhuc magnus i. e. multus est dies, cf. gall. il fait encore grand jour, germ. es ist noch hoch am Tage. LXX. ἐν ἐστὶν ἡμέρα πολλὴ. Subst. נְבָרֵךְ magnitudo brachii tui. Exod. XV, 16. Plur. נְבָרֵךְ magna

facinora, praeclare facta, maxime de Dei miraculis Iob. V, 9. IX, 10. XXXVII, 5. Ps. CXL, 21 cf. 2 Reg. VIII, 4. — 2) *natu maior, maximus*. Gen. X, 21: בָּנֵי יַהֲעֹז Japheti frater natu maximus. XXVII, 1: בָּנֵי בָּנָל filius vius natu maximus. Comm. 15. 42. XLIV, 12. 1 Sam. XVII, 15. 1 Reg. II, 22. Ez. XVI, 46. 61. XXIII, 4. — 3) *magnus potentia, nobilitate, auctoritate, opibus, potens, nobilis*. Exod. XI, 3: עַמְּקָם אֶתְנָרָה וְאֶתְנָרָה Moses magnae auctoritatis erat in Aegypto. 2 Reg. V, 1: בָּנֵי יְהָוָה שָׁמָר vir, qui multum valebat apud dominum suum. Lev. NIX, 15. 2 Sam. XIX, 33. 2 Reg. IV, 8. Iob, I, 3. Est. I, 20. IX, 4. בָּנָר rex potens Ecol. IX, 14, de Deo Ps. XLVII, 3, cum Art. בָּנָר הַמִּצְרָיִם zar' ḥosq' de rege Assyriae 2 Reg. XVIII, 19. 28 (v. קָרְבָּן). בָּנָר sacerdos magnus i.e. summus Iag. I, 1. 12. 14. Zach. III, 1. 8. Plur. בָּנָר proceres, optimates Prov. XVIII, 16. XXV, 6. בָּנָר Jon. III, 7. בָּנָר 2 Reg. X, 6. 11 proceros regis, urbis. Nah. III, 10. Par. XVII, 8. LXX. δύνατος, μεγαλεία Jon. Nah. εἰνεῖσις Iob. — 4) *superbus*, cf. Hlthpa. no. 2. Ps. XII, 4: בָּנָל בְּרִתְתָּךְ lingua loquens superba i.e. magniloqua, impia (cf. Dan. VII, 8. 11. 20. XI, 36. Apoc. XIII, 5, et gr. μέγα εἰπεῖν Od. 16, 243. 22, 288, μεγάλα εἰπεῖν Lobeck ad Soph. Aj. 334).

נָבָל, נְבוֹלָה (discrepant autem libri in Dagesch sive ponendo sive omittendo, v. J. II. Michaelis not. crit. ad 2 Sam. VII, 23. 1 Par. XVII, 19) et בָּנָל f. sequioris maxime Hebraismi ve. 1) *pr. magnitudo*, sed ubique coner. magna Dei facinora 2 Sam. VII, 23. 1 Par. XVII, 19: בָּנָל הַגְּדוֹלָה אֲתָא בָּנָל tu haec eximia fecisti. Saepius igitur בָּנָל 2 Sam. I, c. 1 Par. XXVII, 21. Ps. CXLV, 6. Plur. בָּנָל eximia, magna facinora 1 Par. XXVII, 19. 21 et Ps. CXLV, 6 Chethibh. — 2) *magnificentia, maiestas Dei* Ps. CXLV, 3. 1 Par. XXIX, 11, regis Esth. I, 4. Ps. LXXXI, 21, viri ex optimatibus Esth. X, 2. VI, 3: בָּנָל כְּרוּבָרְךָ בָּנָל quid praemii honoris consecutus est Mardonieus?

נָבָל c. Suff. בָּנָל, semel בָּנָל Ps. CL, 2 1) *magnitudo*, veluti arboris Ez. XXXI, 2, manus i. e. potentiae Ps. LXXXIX, 11, gratiae Num. XIV, 19. — 2) *magnificentia, maiestas*, velut regis Ez. XXXI, 2. 18, Dei Deut. III, 24. V, 21. IX, 26. XI, 2. XXXII, 3: בָּנָל מִזְרָחָ date gloriaem deo nostro. — 3) בָּנָל superbia, insolentia Jes. IX, 8. X, 12.

נְבוֹלָה (fort. *nimiris magnus*, *nimiris magnae staturae, gigas* ad formam adiectivorum, quae corporis virtus exprimit, ut בָּנָל, בָּנָר etc.) n. pr. duorum virorum e colonia Serubabelis, quorum alter memoratur Esr. II, 47. Neh. VII, 49, alter Isr. II, 56. Neh. VII, 58.

נְבוֹלָה (quem Jehova educavit vel roboravit, v. ad rad. no. 1) Gedalias, nom. propr. 1) filii Ahikam, quem Nebucadnezar deletis Hierosolymis Judaeac praecepit,

Judae autem mox trucidarunt 2 Reg. XXV, 22 sq. Jer. XI, 5 sq. XLII, 1 sq. XLIII, 6. Scribitur etiam בָּנָל בָּנָל 2 Reg. XXV, 22. Jer. XXXIX, 14. — 2) filii Josue, Israel acquisitis Isr. X, 18. — 3) avi Sophoniae prophetae. Zeph. I, 1.

נְבוֹלָה (id.) n. pr. 1) filii Paschur, ex optimatibus Jeremiæ aequalibus Jer. XXXVIII, 1. 2) filii Jeduthun 1 Par. XXV, 3. 9. 3) v. בָּנָל בָּנָל no. 1.

נְבוֹלָה n. pr. filii Heman 1 Par. XXV, 1. 29. Appell. magnum faciam fort auxilium eius, cf. רַבְבָּנָה בָּנָל quod nostrum nomen excipit l. e. comm. 4.

נְבוֹלָה (i. q. בָּנָל בָּנָל) n. pr. sacerdotis l. prophetæ Jer. XXXV, 4.

נְבוֹלָה plur. בָּנָל et בָּנָל m. 1) *turris*, ab altitudine dicta v. rad. Kal no. 1 impr. Dan. VIII, 10. (Arab. بَنَل) 2) *magnum* fort auxilium eius, cf. רַבְבָּנָה בָּנָל syr. بَنَل. Usurpant maxime de turribus urbium munitorum et castellorum Iudd. VIII, 9. IX, 46 sq. 2 Par. XIV, 6. XXVI, 9. 10. Jes. XXXIII, 18. Ez. XXVII, 11. Ps. XLVIII, 13, et de ipsis castellis 1 Par. XXVII, 25. Prov. XVII, 10: בָּנָל בָּנָל et בָּנָל castellum munitum est nomen Dei. Ps. LXI, 4. Alibi de turribus speculatoriis 2 Reg. IX, 17. XVII, 9. XVIII, 8, de specula vinearum ut gr. πύρος Jes. V, 2 cl. Mt. XXI, 33, de Beli templo Babylonico in formam turris aedificato Gen. XI, 4. In moenibus Hierosolymitanis nominatiu memoratur turris Hananel (הַנָּאֵל q. v.), turris Meah (מְאֵה) et turris fornacis Neh. III, 11. XII, 38, de quibus cf. Bachiene geogr. II, 1 p. 183 sq. Faber Archæologie p. 291. Ubi fuitur turris Davidis? Cant. IV, 4, quant nonnulli candem putant atque turrem Libani VII, 5, non liquet. Metaph. turres dicuntur homines potentes et superbi Jes. XXX, 25. II, 15. — 2) *altum suggestum* Neh. VIII, 4. LXX. βῆμα. Vulg. gradus. Eadem res significari videtur, quae IX, 4 בָּנָל dicitur. — 3) *lorica, cancelli*, quibus alligantur plantae balsamiferæ. Cant. V, 13. — 4) In nonnullis nominibus propriis est oppidum ture munitum. In hunc censem veniunt:

a) בָּנָל (turris Dei) urbs munita tribus Naphatali Jos. XIII, 38. Vix dubium est, quin eadem sit, quae in N. T. Μαγδαλή vocatur Mt. XV, 29, et in Talmude tanquam Rabbinorum sedes memoratur (Lightfoot Opp. II, 226 sq.). Iiusdem tanquam urbis munitione mentio est apud Josephinem de vita sua §. 24, ubi tamen Flavereanus dedit Γαλαλία. Hodieque in maris galilæi littore occidentali prope Tiberiadem exstat vicus נָבָל dictus cum antiquæ turris ruderibus. V. Burckhardtii itin. p. 320, ed. germ. 559, ibique notam nostram, in qua Lightfoot hoc oppidum in regione transjordanensi collocantis opinionem refelliimus, Seetzen in Zach Corresp. XVIII, p. 519, Buckingham al.

b) בָּנָל (turris Gadi s. fortunæ) oppidum tribus Judea Jos. XV, 37.

c) **צָרְנַת גְּרִגֵּס** (*turris gregis*) vicus in vicinia Bethlehem Gen. XXXV, 21, unde Mich. IV, 8 pro Bethlehem et figurate pro stirpe regia Davidis.

מַגְדֹּל מִגְדָּל n. pr. oppidi Aegypti inferioris Jer. XLIV, i. XLVI, 14, eiusque in septentrionalibus totius Aegypti finibus siti, unde fines Aegypti ita describuntur: מַגְדֹּל נֶגֶד Ez. XXIX, 10. XXX, 6. LXX. *Maydūl*. Eiusdem mentionem initit Herodotus (2, 159): καὶ Σέγονα περὶ δὲ Νεκώς συμβάλλον ἐν Μαγδύλῳ ἐπίκαιος, et itum. Anton. p. 171 duodecim illud milliaribus a Pelusio abesse traditur. Ruinarum ibi nullum vestigium comparat, eaque cum magna parte littoris sub mari sepultae esse videntur, ubi moe sinus *Rds el Moyeh*. Aliam eiusdem nominis urbem mari rubro admodum vicinam multi, ut Niebuhrius (deser. Arabiae p. 409), intelligunt Exod. XIV, 2. Num. XXXIII, 7 ubi tertia Israëlitarum statio ita describitur: וְיָצָא תְּמִימָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּנֵי יִצְחָק וּמִבְּנֵי יִצְחָק וְיָצָא תְּמִימָה מִבְּנֵי יִצְחָק וְיָצָא תְּמִימָה מִבְּנֵי יִצְחָק וְיָצָא תְּמִימָה מִבְּנֵי יִצְחָק Num. I. c. 1. בְּנֵי יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק בְּנֵי יִצְחָק: at omnibus, mi fallor sibi constabunt, si Israëlitarum stationem ab oriente urbis Pihalhiroth positam fuisse statimus, ita ut Magdolum (urbem quamvis remotiorum at satie celebrem) spectaret. Coptice hoc nomen scribitur مَجْدُولَة, hodieque duo existant oppida Aegypti inferioris مشتهرة dicta, quorum unum in insula Mycophori, quae vero, utpote ipsa incerta, ad geographiam biblicam illustrandam non multum faciunt (Champ. Egypte II, 69, 79). Si hebreaca originis est vox (quae sententia ferri potest, si vocabulum aegyptiacum translatum esse ponimus, cf. פְּנַז no. 2), turrem valet, si aegyptiacae, reddi potest copia collum **مَجْدُولَة**, obser- vante J. R. Forster Epist. p. 29.

fat. **נִכְתַּב** cecidit, succidit, amputavit. (Arab. **جَعَلَ** amputavit manus, nasum, aures. II. succidit statuam Deut. VII, 5 pro hebr. **נִכְתַּב**. **أَجْعَدَ** mutilatus. Vicina est radix **נִכְתָּה**, **جَعَلَ** et **جَرَحَ**). Usurpatur de caedendis arboribus (Jes. IX, 9) et transfertur, servata tamen figura, ad hominum caudem. Jes. X, 33. Iud. XXI, 6: **אֶת־הַיּוֹם** **נִכְתֵּב** **כִּי־כָאֶת־בָּשָׂר** cecidimus hodie unam Israëli stirpem. Scindit barba higientium absissa Jes. XV, 2: **בְּבָשָׂר־בְּבָשָׂר** omnis barba amputata s. mutilata. In loco parallelo Jer. XLVIII, 37 legitur **נִכְתָּה tonsa**, idque in octoginta ferme libris manu scriptis et impressis etiam ap. Jes. legitim: sed **נִכְתָּה**, quod receperunt Hocgothius, Keunicottus, Jahnii al. et LXV tuncunt cum Saadia (**نَاجِدُونَ**), **أَجْدَادُونَ** et res ipsa praeferre iubet. Barba enim amputatio s. mutilatio lugentium habitui eximie accommodata est: Jeremiah vero pro more suo pro vocabulo minus usitato aliud substituit in hac re proprium. Vide quae uberioris disputavimus in Comment. ad h. l. cf. *Gesch. d. hebr. Sprache* p. 37 et supra v. 272 p. 166 B.

Pu. caesa est arbor Jes. IX, 10.

בְּשִׁלְמָה (succisio) n. pr. loci in tribu Benjamin, vel certe in vicinia eius iud. XX, 45. LXX. Vat. Ιεδὼν, in aliis vitiōse Γαλαῖδ.

כָּדְעֹן (sec. Sim. i. q. 212 candel, stolo, sec. Castell. I. 493, quod praefero, successor i. e. miles fortis cf. Jes. 33) **Gideon**, n. pr. filii Joas, iudicis Israëlitarum, qui pulum et servitute Midianitarum vindicabat. Iudd. VI, sq. VII. VIII. A Baalis cultu a se extirpato etiam 253 dictus est, q. v. LXX **Τεθέων**, atque ita Hebr. I. 32.

בְּנֵי בְּנַיִם (id. formae בְּנֵי־בְּנַיִם) n. pr. *viri Benjaminitae* Num. I, 11; II, 22.

جَذْنٌ rad. in Kal iunxit. Arab. pr. i. q. جَذْنٌ ressecuit, amputavit (cf. supra ad **جَذْنٍ**). Dein translate *probrose dictis proscidit*, ut **جَذْنٌ** et **جَذْنٌ** convicia pronuntiavit, maxime in Deum, **كُفْرٌ** et **كُفْرٌ** blasphemia, **كُفْرٌ** blasphemus. Ita

*Pi. פִּתְּרָן convictus est a) homines (v. בַּיִזְבְּדָה), maxime b) Deum, 2 Reg. XIX, 6. 22. Ies. XXXVII, 6. 23. Ps. XLIV, 17. Non verbi tantum id fieri potest, sed etiam re, quandoque timore et consilio peccando Deo legique divinae illudimus. Num. XV, 30: *qui vero sciens malum fecerit נָתַת־תְּרוֹת is Iehovae illisit.* Ez. XXV, 17: *וְעַד אֲזֶבֶת כְּבָשָׂם שְׁדֵךְ נָתַת־תְּרוֹת* etiam hoc resiliuntur maiores vestri.*

נְדוּפִים m. plur. Jes. XLIII, 28. Zeph. II, 8 et
נְדוּבָה Jes. LI, 7 *convicia.*

גְּנוּפָה f. id. Ez. V, 15.

מִרְעָם murum struxit. (Arab. رَبْرَقْ Conj. I. II. IV.

id., vide de hoc significatu a Gollio omisso Kamüs p. 481. lin. 2, 3). Part. מִרְעָם fabri murarii 2 Reg. XII, 13. מִרְעָם rimas aedifici obstruxit s. sarevit. Amos IX, 11. Jes. LXVIII, 12. Saepe figurate aֶלְעָם רַבָּת muro circumducto munivit, tunc praestitif aliquem Ez. XIII, 5 cf. XXII, 30. Vide etiam בְּבִקָּע Dent. XXVII, 10. b) רַבָּת אֶלְעָם obstruxit viam alieni, ut egredi non posset Thren. III, 7. Job. XIX, 8: רַבָּת אֶלְעָם viam mean obstruxit. Thren. III, 9. Hos. II, 8.

מִרְעָם comm. (m. Ez. XLII, 7 f. Ps. LXII, 4) 1) *murus* Ez. XIII, 5. XXII, 30. Mich. VII, 11, *maceria* vineae Num. XXII, 21. Ecl. X, 8. Jes. V, 5. 2) *locus* muro munitus Esr. IX, 9. (Arab. جَدَارٌ, جَدَارٌ paries, murus جَدَارِيَّ locus muro cinctus. Apud Phoenices רַבָּת locus muro munitus erat n. pr. Gadum, nobilis Hispaniae urbis. Cf. s. v. תְּמִימָה p. 226 et Bocharti Canaan p. 673).

מִרְעָם 1) i. q. גְּרֹר murus, maceria. Bis legitor in st. constr. (cf. Lehrgeb. p. 565) Prov. XXIV, 31. Ez. XLII, 10. — 2) n. pr. urbis regiae Canaanaeorum Jos. XII, 13, quae fortasse cadent est atque הַרְמָה.

מִרְעָם f. constr. הַרְמָה Ez. XLII, 12 plur. constr. הַרְמָה, semel c. Suff. הַרְמָה Ps. LXXXIX, 41 (cum Zere impuro ell. جَدَارِيَّ) 1) *murus* urbis Ps. l. e., frequentius *maceria* vineae Jer. XLIX, 3. Nah. III, 17, et i. q. arab. جَدَارِيَّ *caula* s. *mandra* ovium i. e. stabulum in agris extrestructum superne apertum, muris undique cinctum, plene גְּנִזָּה רַבָּת Num. XXXII, 16. 24. 36. 1 Sam. XXIV, 4. Zeph. II, 6. Ad rem cf. Hom. Od. 9, 185 de caula Polyphemii: περὶ δὲ αὐλὴν Τυφλὸν δέδιμπτο κατωρχέσσοις λίθουι. Dillert a sepe vita (הַרְמָה) Jes. V, 5. — 2) *locus muro munitus*, inde c. Art. מִרְעָם n. pr. oppidi in planicie tribus Judae Jos. XV, 36 fort. eiusdem, quod alibi נִירָה. N. gent. est הַרְמָה 1 Par. XII, 4.

מִרְרָה (caulae) Jos. XV, 41 et c. Art. מִרְרָה 2 Par. XXVIII, 18 itidem n. pr. oppidi in tribu Judae.

מִרְרָה (duae caulae, cf. סְלָמָה, solebant enim caulae bipartitae esse, propter diversam ovium actatem) n. pr. oppidi in planicie tribus Judae Jos. XV, 36.

מִרְרָה n. gent. a בֵּיתָה־גְּרָר vel a רַבָּת q. v. 1 Par. XXVII, 28.

גְּנִזָּה (i. q. جَدَارٌ paries, murus) n. pr. 1) oppidi in montanis Iudea. Jos. XV, 58. 2) viri Benjaminitae i Par. VIII, 31. IX, 37.

מִרְעָם rad. innosit. Chald. מִרְעָם coacervavit, cumulavit, cumulum addidit mensurae. Indo

מִרְעָם m. 1) *acerus* mergitur in agro. Exod. XXII, 5. Iudd. XV, 5. Job. V, 26. (Syr. chald. حَمْرَة, سَعْدَة id. ibid. In lingua arabica hoc ve. minus usitatum fuisse videtur, et fort. Mauritanis pecidare. Eo utitur Arabs Erpenii ponens جَدَارِيَّ Plur. أَجَدَادِس pro hebr. Exod. XXII, 5, جَدَارِيَّ Gen. XXXI, 46. Exod. VIII, 10. Num. XI, 32, in Kamuso p. 834 nomini una tribuitur significatio بَيْلَلَة i. e. tribus, congregatio hominum. Magis usitatum erat كَدَسْ accumulavit, unde كَدَسْ et كَدَسْ Iob. et Iudd. l. e. pro syr. حَمْرَة, illudque posterius de accervo lapidum vit. Tim. II, 206 Mang. كَدَسْ، كَدَسْ، كَدَسْ de accervo nivis).

2) *tumulus sepulcralis* Job. XXI, 32. (Hanc significationem frequentant Arabes sub forma حَمْرَة sepulcrum Marc. XV, 46 pro gr. μυρητόν Plur. أَجَدَادِس sepulcrum Cor. 36, 51, vit. Tim. II, 508 Mang., اجتذبَت paravit sibi sepulcrum).

מִרְעָם pr. repulit, removit spec. ligaturam vulneris. Hos. V, 13: מִרְעָם נִזְבֵּחַ נִזְבֵּחַ nec depellet a vobis (Judaic) ligaturam (rex Assyriæ) i. e. vobis non debilitur. In altero hemistichio: כְּבָשָׂה אֲלֹהִים נִזְבֵּחַ LXX. οὐ μὴ διαπάντως ἐξ ἑνῶν ὀδέρηται. Hier. non solvere poterit a robis vinculum. Chald. neque quiescere faciet a vobis dolorem. Syr. non sanabit (نمذخت) a vobis dolorem vestrum. (Syri habent vim intransitivam מִרְעָם recessit, fugit, sedatus est. Aph. requievit, liberavit. Ethip. liberatus est. מִרְעָם חִילָּה fuga, exhilaratio, quies, Arabes מִרְעָם repulit, حَمْرَة II. recessit, abstinuit, aesthiop. מִרְעָם: retinuit, prohibuit). — Qui ligaturam vulneris removet, is vulneri medicatus est, quare non male Hebrei מִרְעָם explicuerunt אֲלֹהִים. Ille

מִרְעָם f. remotio ligaturae i. e. sanatio vulneris. Prov. XVII, 22: מִרְעָם יְתִיבֵּב בְּבָשָׂר cor luetum felicem dat sanationem, animus tristis exsiccat ossa.

LXX. εἰσεκτείν ποιεῖ, cf. XVI, 24. Chald. Syr. *bonum facit corpus* (הַנְּדָבָה הַזְּעִירָה כָּלֵינְרָה) et *חֲדִיבָה* חֲדִיבָה קְרָבָה קְרָבָה כְּשָׁהָרָה וְיָהָה זֶה בְּשָׁמָת וְנָהָרָה וְנָהָרָה קְרָבָה קְרָבָה יְהָרָה יְהָרָה וְרָרָבָה בְּנָהָרָה וְרָרָבָה. Abulv. *vulnus reddit*, quod cum etymo vix conciliaveris: possit enim vulnus commode ab obligando dici, hand facile a ligatura remota. Reddit ille: *בְּנָהָרָה בְּנָהָרָה bonum facit* i. e. sanat *vulnus*. Similiter Jud. b. K. cap. 3, in quo verba hebraica recensit arabicis congrua: *בְּנָהָרָה אֲסָבָה אֲסָבָה* *בְּנָהָרָה אֲסָבָה bonum facit* i. e. sanat *vulnus*. — Michælis (Suppl. 272), cui iam praeiverat R. Parchon, *בְּנָהָרָה* censet idem esse quod *בְּנָהָרָה*

a rad. *בְּנָהָרָה*, nimurum *facies*, et interpretatur: *cor lactum bonum facit vulnū* i. e. hilarem, sanguine rubentem, sanitatis indicem. Sed parallelismo non congruit haec sententia præterea tantologia sua molesta: *cor lactum facit vulnū*: ne dicam *בְּנָהָרָה* non faciem notare ut *בְּנָהָרָה*, sed *latus, plaga*. Jarehi *בְּנָהָרָה* revocat ad rad. *בְּנָהָרָה* et interpretatur *בְּנָהָרָה* splendor, quod minus etiam placet.

נְאָל. Semel legitur Ez. XLVII, 13: *בְּנָהָרָה*, sed vitiōse scriptum pro *בְּנָהָרָה*. Respondet enim comm. 15: *בְּנָהָרָה*, cf. etiam Jos. XVIII, 19. *בְּנָהָרָה* unanimiter expresserunt LXX. Vulg. Chald., idque legitur in 10 codd. Kemie, et 4 de Rossianis, modo in texu, modo in margine, modo prima manu. Unus ex veteribus Syrus legit *בְּנָהָרָה* idque *בְּנָהָרָה* vertit, qs. idem sit quod *בְּנָהָרָה*, candemque interpretationem offert 4 codd. scriptura *בְּנָהָרָה*, duorum *בְּנָהָרָה*, trium *בְּנָהָרָה*, duorum *בְּנָהָרָה*. Statim etiam Rabbini *בְּנָהָרָה* ibi dici pro *בְּנָהָרָה*, *בְּנָהָרָה*, candemque scripturam retinens Mich. reddidit *plaga, latus coll.* *בְּנָהָרָה* latus, plaga (coll. Prov. XVII, 22): nos tamen nulli, dubitamus, quin mendum sit.

נְאָל. *בְּנָהָרָה inclinavit se, procubuit, procidit.* 2 Reg. IV, 34.35 de Eliis puerum mortuum resuscitato: *בְּנָהָרָה et inclinavit se super illum.* 1 Reg. XVIII, 42: *בְּנָהָרָה et humili procidit.* Ilane significationem, quam pacie flagitat orationis series, in priore maxime loco, veteresque interpres (exceptis Chald. et Arabe 2 Reg., ubi *בְּנָהָרָה*, *בְּנָהָרָה* defatigavit se) unanimes experserunt, Syri habent sub litteris *בְּנָהָרָה* maxime in Ethpe, (quo verbo etiam Syrus interpres utrobius usus est) unde *בְּנָהָרָה* inclinatus, procumbens; Chaldaei et Nasoraci (Norberg. Lexid. p. 28) cum *בְּנָהָרָה*, *בְּנָהָרָה*, quo illi utuntur in Targg. pro *בְּנָהָרָה* et *בְּנָהָרָה* utiturque interpres 1 Reg. I. e., hi saepe adorandi verbo *בְּנָהָרָה* praemittunt (v. c.

T. II. p. 50: *תְּקִוָּתָה מִתְּקִוָּתָה* procumbens cum adorabo. 1, 216: *מִתְּקִוָּתָה תְּקִוָּתָה* inclinans se et procumbens spiritus); Samaritani denique in Gen. XXIV, 61 pro *בְּנָהָרָה* procidit, descendit. Litterarum *בְּנָהָרָה* et *בְּנָהָרָה* inter se permutteratum exempla vide s. litt. Non, nam in gutturalibus apud Aramaeos permutteratis nemo haeredit. — In lingua arab. ipsum *بَنْجَار* valet *clamavit*, quod contextui repugnantem obtutus Michælis in Suppl.: sine illa enim idœa anctoritate Schindlerus in Pentagl. et Calasius in Concord. hebr. dant *أَنْجَر* incubuit, incurvatus est, *مَكْبُوْل* incurvatus. Ignorant certe hunc significatum et Dschauharius et Firuzabadius. Si quis linguae arabicae usum flagitet, is cum Mosero conferat *جَحْل* (vicinum chaldaco *בְּנָהָרָה*) Iunni prostravit aliquem, neque alicun fuit aucth. *תְּקִוָּתָה*: sedulo intentus fuit rei, pr. incubuit in rem.

נְאָל. *בְּנָהָרָה* tergum, chald. medium, v. rad. *בְּנָהָרָה* no. I.

נְאָל. *בְּנָהָרָה* tergum, medium v. ibid.

נְאָל. *בְּנָהָרָה* chald. medium ibid.

נְאָל. *בְּנָהָרָה* rad. semel tantum obvia idem fere valens quod *בְּנָהָרָה* no. 2. Quoad ex derivatis colligitur, 1) i. q. *جَابَ* med. Waw et Je: *סָלַט, סָלַטְתִּי*, unde *בְּנָהָרָה* asser. — Inde 2) *סָלַטְתִּי* *puteum*, ut arab. Conj. VIII. Vide *בְּנָהָרָה* no. 2. — 3) i. q. *בְּנָהָרָה aravīt*, agrum secut aratro. Inde 2 Reg. XXV, 12 in Clithibî *כְּבָרָה*, *כְּבָרָה* in Kerî. Litterae *בְּנָהָרָה* etiam esferri possint *בְּנָהָרָה* et coll. *בְּנָהָרָה* reddi *exactores a בְּנָהָרָה* collegit tributum, sed iunguntur *בְּנָהָרָה* vinidores.

נְאָל. 1) asser a secundo dictus. Plur. *בְּנָהָרָה* 1 Reg. VI, 9. Syr. *בְּנָהָרָה* id. — 2) *puteus*. Plur. *בְּנָהָרָה* Jer. XIV, 3.

נְאָל. et *בְּנָהָרָה* locusta v. *בְּנָהָרָה*.

נְאָל. *בְּנָהָרָה* Gog, n. pr. 1) principis terrae Magog (*צָרָג* Ez. XXXVIII, 2. 3. 14. 16. 18. XXXIX, 1. 11, item Rossorum, Moschorum et Tibarenorum, quem cum ingente vi copiarum et auxiliari Persarum, Aethiopum, Cimiciorum et Armeniorum exercitu (Ez. XXXVIII, 5. 6) ex extremis septentrionalibus (XXXVIII, 15. XXXIX, 2) post exilium (XXXVIII, 8. 12) terram sanctam invaserunt, ibi vero peritrum esse vaticinatur Ezechielis capp. XXXVIII et XXXIX. Vide *בְּנָהָרָה*. Aliter Apoc. XX, 8 *לֹא* pariter atque Magog videtur regionis, non principis, nomen esse, ut apud Arabes *جَهَنَّمَ*. — 2) viri Rubenitae 1 Par. V, 4. — 3) In cod. Sam. *בְּנָהָרָה* legitur etiam

Num. XXIV, 7 pro مان. LXX. Πογύ. Voluit enim coniunctio nomen in vulgus notum pro illo rariore substituere. — De etymo barbari huins nominis frustra aquiras. J. D. Michaëlis conicicbat (Spicil. geogr. p. 35) *Gog* idem esse quod خاک *Kak*, quod de Tatariae principibus frequentant: naigis huc pertinuerit, quod refert Reineggii (descri. Caucas. T. II. p. 79), in mediis fere Caucas montibus habitare populum Thiniut dictum, qui montes suos *Gef* et *Ghog* (vocabulum in lingua Ossorum montem notans), altissimos autem maximeque borecales *Moghesh* vel *Maghosh* (ماگوش) appellant.

גָּגָג *Magog* n. pr. filii Japhet natu secundi, fratris Gomeri i. c. Cimmeriorum Gen. X, 2, item regionis populi cognominis magni et potentissimi (Ez. XXXVIII, 2, XXXIX, 6) in extremis boreas recessibus habitantibus (XXXVIII, 15. XXXIX, 2), Gogo rege imperante aliquando terram sanctam invasurum magnaque clade accepta redituri (v. Ez. XXXVIII. XXXIX). Vix dubium est, quin eae fere gentes intelligantur, quas Graeci sub Scythurorum nomine comprehendebant (v. Jos. Arch. I, 6 §. 1. Hieron. ad Iz. XXXVIII, 2), quarumque ingens contra Aegyptum expeditio Ezechielis tempore suscepta (Hierod. I, 103—106) hinc prophetae talis vaticinia ansam præbuisse videtur. Nonnulli propter nominis aliquam similitudinem speciationem Massagetas intelligi volunt.

Apud Arabum Geographos et historicos haud raro
memoratur populus ياجونج و ماجونج dictus, quem modo
ab oriente maris Caspii, modo in Sinarum vicinia, adco-
quae in ipsa Sinarum regione ponunt (v. Assimini
bibl. orient. T. III. P. II. pag. 16. 17. 20. Edrisi
et Ibn el Wardi ap. Klaprothium in asiat. Magazin I,
p. 138 et Hylandrum in specimen operis cosmographici
Ibn el -Vardi Part. 20—22, Londini Gothorum 1803. 4.
Abulf. in Büschings Magazin IV p. 25. d'Herbelot biblioth.
orient. s. voc. *Jagiouge* et *Magiouge*), et hodieque
nisi caucasi mare Caspium inter pontumque Luxum
a Persia contra barbarorum incursiones extrecti ruderis

سَدْجَوْجَ وَمَاجِرَجَ vocantur (v. Bayerus de muro cau-
casio, in Actis Acad. Scientiar. Petropol. T. I. Ker Porter Travels II, 520. Ritters Erdkunde II, 834 sq.). Varia
Arabum de hoc populo ab Alexandre muro acneo incluso,
hoc perrupto autem paulo ante iudicium extremum terram
vastaturo et a Jesu vincendo cet. commenta dabunt Cor.
18, 94 fl. 21, 96, cf. d'Herbelot l. c. Knös chrest. syr.
p. 66 sq. — De etymo, coequo valde obscuru supra (v.
25) pauca observavimus, quibus addendum, etiam impe-
rium Sinicum apud Arabes simili modo
وَجَاجِنَ حَاجَاجَ vocari (v. Tim. T. 1, 580 Mang.): nec a veri specie alienum,
syllabam *Mu* idem valere quod sanskr. *mah*, *maha*
magnum. Praeter auctores laudatos cf. Bocharti Pbaleg.
III, 13. Michaelis Suppl. p. 141. Rosenmüller bibl.
Allerthumskunde I, 240 sq. et ad Ez. XXXVIII, 1.

פָּרָא. i. q. ۷۷۵ no. ۱. institut alicui, ursit, invasit
cum, Gen. XLIX, 19: בְּדִין מִלְחָמָה וְהַיָּם בְּבָבֶל
Gado instant turmae, isque instat extremo earum
agmini. Hab. III, 16.

גָּדֵל

I. **לְבָנָה** et **לְבָנָה** rad. *immitata*, quoad ex derivatis colligitur, eiusdem sere potestatis atque **לְבָנָה** *elatus fuit instar dorsi gibbive*. Derivata enim, quae partim analogiam verborum **לְבָנָה**, partim verborum **לְבָנָה** sequuntur (**לְבָנָה**; **לְבָנָה** pro **לְבָנָה**, **לְבָנָה**, **לְבָנָה**) tum *dorsi* (v. **לְבָנָה**), tum *entrus* significatum habent, qui quidem posterior ad *medium* **לְבָנָה** *transfertur* (cf. **בְּנֵי** *venter*, *medium*, *internum*, **בְּנֵי** *internus*).

II. ﴿٢﴾ et ﴿٣﴾ radd. itidem insitatae,
 quae *confluendi* vim habuisse videntur ab aqua ad homi-
 nes translatae, unde ﴿٤﴾ *populus* pr. *confluxus hominum*,
 ﴿٥﴾ ﴿٦﴾ *vallis* ab aqua ibi *confidente dicta*. Vicina sunt
 arab. *جوى* *sequa* بٰ et *Conj.* IV. ad aquam convocabat
 camelos, *جوى* *vallis*, *regio plana*, *جوى* *aqua foetens* pr.
 stagnans, it. *جَاءَ* *venit*, *جَمِيعًا* *camelos* congregavit ad
 aquam, *جيزة*, *جيزة* *contr.* *جيزة* *locus*, ubi aqua confluat,
vallis, *regio depressa*.

¶ cum Suff. מ. m. *dorsum*. Occurrit in una locutione קדשׁ מ. קדשׁ מ. coniecit post tergum summ i. e. neglexit, contemnit, vult Deum 1 Reg. XIV, 9. Ez. XXIII, 35, legem divinam Neh. IX, 26. In tandem sententiam dr. נרנברג Ps. L, 17 et מ. קדשׁ מ. Jes. XXXVIII, 17 de peccatis a Deo neglectis i. e. oblivioni traditis. (Tandem locutionem frequentiam Arabes, apud quos dicitur نبذ و را ضم، حعل بنثويون post tergum coniecit Cor. 2, 95. 3, 184. Ilar. 40 p. 123, 50 p. 200 Causs. et similiter جعل دير اندن post aurem coniecit Meidan. prov. 973. Har. 40 p. 444 de Sacy. Adde طبويي res post tergum coniecta Scheidii diss. ad cant. Hisk. p. 224 sq.).

חַלְדָּה chald. constr. in et cum Aleph1 parag. סִינָה c. Suff. מְדִינָה m. medium, v. rad. no. I. (Syr. אֲמֵדָה id., אֲמִינָה et אֲמִינָה intus, intrinseca, פְּנִים interior, arab. حَوْنَى interior pars domus, حَوْنَى intus, opp. بَيْنَ, جَوْنَى جُونَى (internus). Inde a) פְּנִים, אֲמִינָה i. q. חַלְדָּה in medio et simpl. in נְסִינָה in igne Dan. III, 25. IV, 7. VII, 15.

בְּרִית בְּרִית בְּרִית in ea Esr IV, 15. Ibid. VI, 2; **בְּרִית** בְּרִית **בְּרִית** ita in eo (volumine) *scriptus erat commentarius*, V, 7. Saepe ita in Targg. ut Gen. XLII, 48. Levit. XI, 33 ect. b) **אַזָּן** in medium et simpl. *cum acc.* Dan. III, 6. 11. 15. (Sam. קָלָל in etiam cum ablat.). c) **גַּזְעָן** et medio Dan. III, 26.

בָּעֵד (pro בָּאֵד, ad formam בָּאֵד pro בָּאֵד) st. constr. נִזְבַּח c. Suff. בָּאֵד, בָּאֵד m. 1) dorsum. Prov. X, 13: וְנִזְבַּח בָּאֵד סְתִילָה et virga decet dorso stulti. XIX, 29. XXVI, 3. Jes. L, 6. Li, 23. נִזְבַּח חֲרֵב Jes. XXXVIII, 17, v. ad 13. — 2) medium. Job. XXX, 5: שְׁמַנְיָה, נִזְבַּח־עַל־מְדִינָה hominum pelluntur.

בְּנֵי q. בָּנִים stat. constr. nominis בָּנִים, q. ו.

נֶגֶד f. *corpus*. Job. XX, 25. De נָגֵד a נֶגֶד derivative v. hanc rad. p. 253.

כֶּבֶשׂ f. 1) *corpus* (pr. *venter*, nt syr. **לִוְעָקָב**, nou
לִוְעָקָב, ut vitiōse impressum est in Cast. Lex. syr. ed.
 Mich. Cf. germ. *Leib*). Ez. I, 11. 23. Dan. X, 6. Gen.
 XLVII, 18: *nihil restat . . .* בְּצֵאת־אֹהֶן וְבְצֵאת־
quam corpus nostrum et ager noster. Neh. IX, 37:
בְּצֵאת־אֹהֶן וְבְצֵאת־בָּבֶל וְבְצֵאת־ בְּצֵאת־
corporibus nostris imperant et pecori nostro. — 2) *corpus mortuum, cadaver,*
tum hominum 1 Sam. XXXI, 10. 12. Ps. CX, 6. Nah.
 III, 3, *tum bestiarum* Iudd. XIV, 8. 9.

גָּדוֹל (אֲנָשָׁה, sicut et ab הָנָהּ) cum Suff. 1 pers. semel
et Zeph. II, 9 Plur. בָּנָה, constr. בָּנָה, aliquoties in Che-
thibb בָּנָה Ps. LXXIX, 10. Gen. XXV, 23 m. 1) popu-
lus, pr. hominum confluxus, a rad. בָּנָה no. II. Hand-
enim probabile etymon a Jo. Simoni propositum a جَمِيعٌ
retinuit, continuuit, textit, coll. arab. جَمِيعٌ turba numer-
osa a גָּדוֹל textit, جَمِيعٌ ingens multitudo item a tegendo.
Vocabulum est generale et tum de gentibus in universum
usurpatum, tum de Israhelit. Ex posteriori hoc genere
(de quo dubitate video nonnullos interpres, ut de Wet-
stein ad Ps. II, 1) haec habecas exempla. Jes. I, 4: דְּרוּ־בְּנֵי־
עַמּוֹת rae populo peccatori. Gen. XXXV, 11: בְּנֵי־
עַמּוֹת populus, immo multi populi egredien-
tur ex te. XII, 2: בְּנֵי־עַמּוֹת אֶצְבָּעָה faciam te populum
magnum. Jos. X, 13: בְּנֵי־עַמּוֹת־עִזּוֹת donc populus
vindictam coperit ab hostibus suis. III, 17, IV, 1. Jes. IX,
2. XVI, 2. Ps. XXXIII, 12: בְּנֵי־עַמּוֹת שְׁרֵץ־
ו beatum populum, qui Jehovah dicunt dominum. In
altero hemistichio est בְּנֵי־ Deut. XXXII, 28. Jes. XLIX,
7: וְנָאַתְּ בְּנֵי־ quem abominatur populus. Plur. בְּנֵי־
multi populi Gen. XVI, 4, בְּנֵי־ duo populi XXV,
23, בְּנֵי־populi magni et fortis Deut. IX,
1. — Gen. XX, 8: בְּנֵי־numquid etiam
iustos homines occidis? In Plur. בְּנֵי populi spec. dici-
tur de (reliquis) gentibus praeter Israhelit (cf. מִלְּאָמָר no. 1, impr. Jer. XXXII, 20, it. אַרְצָה p. 154 B).

Neh. V, 8: *nos redeminus fratres nostros Iudeos* קָרְבָּנִים qui venditi fuerant gentibus exteris, saepe adimicata notione hostium et barbarorum Ps. II, 1. 8, IX, 16, 16, 20, 21. X, 16. LIX, 6, 9. LXXXIX, 6. 10. CVI, 47 (cf. **רַזְקָה**) ect., vel profanorum, a vera religione alienorum i. e. gentilium (v. infra) Jer. XXXI, 10. Ez. XXIII, 30. XXX, 11. Ps. CXXXXV, 15 ect. בְּגָתָן, **גָתָן**, circulus gentilium i. e. Galilae gentium Jes. VIII, 23. בְּגָתָן, גָתָן insulae gentilium (cf. **אַיִל**) Gen. X, 5: intelliguntur populi ad mare mediterraneum habitantes. Collect. יְהֵא pro **גָתָן** Jes. XIV, 32. Nonnumquam opponitur עַמְּךָ, קָרְבָּנִים, quo de Israële libertius utuntur. Jes. XLIII, 6: בְּגָתָן, **גָתָן**, faciam te aetorem foederis cum populo, lucem i. e. doctorem gentium, cf. comm. 1. XLIX, 6. Dent. XXVI, 18: *Deus te spondere fecit, te populum ei peculialem futurum* (תָּמָם בָּבָשׂ) 19. (et promisit) se cunctis gentibus superiori te facturum esse (בְּגָתָן). Cf. de h. l. vexato s. v. אַיִל 121 A. XXXII, 43: בְּגָתָן orate, gentes, populo eius i. e. felicem eum praedicate. Inde rarissime inventum sequ. Genit. et cum Suff. בְּגָתָן, בְּגָתָן, בְּגָתָן, בְּגָתָן (Zeph. II, 9): creberimus בְּגָתָן, בְּגָתָן, בְּגָתָן. LXX satis constanter בְּגָתָן reddunt λαός, γὰς ἔθνος. Vulg. gens, unde etiam in N. T. τὰ ἔθνη opponuntur ἡ λαὸς θεοῦ Ιούδαιοι Luc. II, 32, et ἔθνος gentilis hominum nota a vera religione alienum (apud Iudeos recentiores etiam singulariter γάρ, γέγονα de gentilibus et Christianis): decies tantum pro γάρ dederant λαός, partim ubi Iudaicis populus intelliguntur Jos. III, 17. IV, 1. Jes. IX, 2. XXVI, 2, partim, ubi reliquae gentes Ez. XX, 41. XXXVI, 15. Contra etiam ἔθνος de gente iudaica legitur Act. X, 22. Luc. VII, 5.

2) Poët transfertur ad animalium greges et agmina. Joël I, 6 de locustis: **רַבָּה־עֵזֶר־בְּנֵי־בָּנָה** ascendit populus contra terram meum, fortis neque numerandus. Zeph. II, 14: **וְכֹל־בָּהֲרָה־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** omnes bestiae gregis i. e. gregales. Cf. סַבְּרָה Prov. XXX, 25, 26, gr. ἔντεια ψηφῶν, γεγάνων, πυλών, μελισσῶν, χοίρων Hom. Il. 2, 87. 458, 469. Od. 14, 73, lat. apium populi Colum. 9, 13, equorum gentes Virg. Ge. 4, 430, arab. سَبَرَة, v. Boch. Hieroz. II, 468.

3) Aliquoties בָּנִים gentiles ad nominis proprii natu-
ram proxime accedit. Jos. XII, 23: בְּנֵי־בָּנִים קַנְעָן rex
Geutilium ad Gilgalam. Videntur ibi, quemadmodum in
Galilaea, postea gentiles concessisse inter Hebreos, καὶ
Ἐσχάρη hoc nomine appellati, idque nomen a scriptore huic
tempori tribui, quo omnes Palæstinæ incolae gentiles erant.
Plane incertum, ubi quaerendi sint בָּנִים Gen. XIV, 1
commemorata cum Kedorleomeris bellum contra Sodomam
gerentes. Clericus Galilæae gentem intelligit (coll. בְּנֵי־
בָּנִים Jes. VIII, 23), quæ Kedorlaomeris parentis in officio
manuscrip. cippe ex foedere auxilium tulerit, qua sententia
adoptata anachronismus statuendus est, quandoquidem gen-
tiles in Galilaea habitantes vix poterant hoc nomine appelle-
lari, priusquam Hebrei ibi concederant. Collato Gen.
X, 5 possit occidentis populos intelligere. Symm. βασιλεὺς

Σκυθῶν vertens, **επειδὴ** legisse videtur. Non male anonymous intp. **βασιλεὺς Ηλαιούχιος.**

בְּנֵי עַמּוֹת *vallis* v. rad. שָׁמֶן.

vavit, it. *clausit* portam (pr. fecit, ut aliquid intus sit et delitescat). Syr. ~~ε~~ *piscatus* est (pr. pisces reti clausit). Ethpa. *occlusus*, *obseratus* est.

Hiph. clausit valvas. Neh. VII, 3. Ita etiam in Mischna, Sabin 3, 1 et in Kal, Moëd Katon 3, 1, **נָסַע** operculum, **נְסָעֵת** clausio est.

הַבָּשָׂר f. *corpus, cadaver*, a cavitate dictum i Par. X., 12, pro **בָּשָׂר** in loco parallelo i Sam. XXII, 12. Arab. **جَوْفٌ** *cavum, venter*, **جِنْدِيَّةٌ** *cadaver, unde ex usu secundario* **جَانِقٌ** med. Je foulit cadaver. Rabbin. **בָּשָׂר** *corpus, persona, גִּזְבָּר corporalis.*

וַיֵּלֶךְ 1) *transiit* i. q. arab. **וַיֵּלֶךְ** med. Waw, sam. **וַיָּלֶךְ** et **וַיָּלֶךְ** *transiit*, prae*teriit*, aeth. **וַיִּמְגַרֵּבְתִּי**: migravit, castra movit (unde **וַיִּמְגַרֵּבְתִּי**: emigratio, Aethiopia quod emigrationis terra), syr. **וַיֵּלֶךְ** *transiit*, defecit, consumutus est. Ps. XC, 10: **וְהַבָּנָה שִׁירָה** *nam transit cito* vita humana *et avolamus.* Bene Chald. **וַיֵּלֶךְ** *transiunt* anni. LXX **επιλαθε**, Vulg. *supervenit*. Syr. **וַיֵּלֶךְ**, satis recte, si vim verbi spectamus, quanquam a vera verbo-ram sententia hi interpres longe aberrarunt. Hebrewi interpres ex mera conjectura verbo **וַיֵּלֶךְ** tribuunt vim excisionis (**הַדְרָבָד**). — 2) *causat*, *transportavit*, *transiexit*. Num. XI, 31: *ventus exitit a Iehova וְהַבָּנָה שִׁירָה* *et transiexit columnices a mari.* LXX **εξετάζει**, Vulg. *detulit*. Optime Sam. eodem verbo usus. **וְהַבָּנָה שִׁירָה**. Male Hebrewi interpres vertunt *avulsit a mari*, quod sit i. q. **וְהַבָּנָה**. De voce **וְהַבָּנָה** Ps. LXXXI, 6 v. **וְהַבָּנָה**.

גַּרְחֵן *prorumpere* v. **גַּרְחָה**.

בָּרוּךְ exultare v. בָּרוּךְ

רָנֵן rad. innis. Syr. **رَنْنَنْنَ**, **رَنْنَنْنَ**, **رَنْنَنْنَ** color,
chald. **رَنْنَنْنَ** colore tinxit. Inde

גָּמְרִי (*coloribus pictus*) n. prop. 1) filii Naphtali Gen. XLVI, 24. 1 Par. VII, 13, unde patron. eiusdem formae (pro **גָּמְרִי**) Num. XXVI, 48. 2) viri Gaditae 1 Par. V, 15.

¶ i. q. arab. pr. deflectere a via, ut hinc divertere ad aliquem Schult. ad Har. IV, 15, et deinde in vulgari linguae hebreac usu 1) commorari alii cubi tanquam peregrinum et hospitem, peregrinari. Dicitur de singulis hominibus Gen. XII, 10, XIX, 9, XX, 1. Iudd. XVII, 7. XIX, 1, 16. Ruth 1, 1. Jes. XXIII, 7, et de universis gentibus, ut Israëlitis in Aegypto peregrinibus Exod. VI, 4. Ps. CV, 23, cf. Jer. XLII, 15, 17. 22. XLIII, 2, 5 ect. in exilio babylonico degentibus Esr. 1, 4. Poët de brutis. Jes. XI, 6: commoratur lupus apud agnum. Sequitur terrae, in qua quis hospes commoratur Cen. XXI, 23. XXVI, 3. XLVII, 4. Lev. XX, 2. Jes. XVI, 4. Hospiti, apud quem commorarum, praemittitur Gen. XXXII, 5, Exod. XII, 48. Lev. XIX, 35. Poët constri etiam c. accus. populū locutus, in quo vel apud quem commorarum. Ps. CXX, 5: בְּדָרְבֵּי יִשְׂרָאֵל מִן־מִזְרָחֵךְ et mihi! quod apud Moschos habito. Iud. V, 17: קַנְעָן וְגִרְגָּשׁ et quare Danus ad naves habitat? i.e. otiosus sedet in littore maris, navigationibus reique maritime intentus, de publica salute vero parum sollicitus. (LXX καὶ Δαν εἰς τὸ παρούσελπότος; Vulg. et Dan vacabat navibus, neque alterius Kinnechius, Luth., Lettius. J.D. Michaëlis et Schmurrerus vero: cur verbabatur naves? ex signif. 3. Sed prius vel parallelismo verborum et commendatur). Iob. XIX, 15: בְּדָרְבֵּךְ qui in domo mea versantur. Intellige servos potissimum, in altero cum hemistichii ancillae. Hieron. iniquilini dominus mae-

Alex. γέιτορες ex usu Arabum et Aethiopum, quibus جَارٌ،
לְכָה: est vicinus, mecum cohabitans, حَدَّرْ، **תְּגִזְזֵה**:
 vicinus fuit, cf. **לְכָה**. Exod. III, 22: בַּקְרָה iniqui-
 tina vel see Vulg. hospita ius. LXX σταύρωσις. Vicinam
 intelligent Saad. (جارب بتنا) سَجَادَة (بيته) et Cod. Sam. cum Vers. sam. (בַּקְרָה בַּיִתָּה, cf.
 vicinus Exod. XII, 4, chald. נְגִירָה, נְגִירָה, נְגִירָה id.). Jes.
 XXXIII, 14: בְּמִזְבֵּחַ תְּמִימָה תְּמִימָה בְּמִזְבֵּחַ תְּמִימָה
 equis nostrum committere apud ignem edentem, quis
 cohabitet focis aeternis? Vox est peccatorum in via

جَفَّ in Kal inusit. Arab. **جَفَّ** eavus fuit. V. id.
et in medio alicuius rei fuit delituitque. Coni. II. exca-

stragium a Jehova in Assyrios immissarum (comm. 12. 13) sibi metuentium. Peculiaris locutio est גָּרְגָּרָה commorari in tentorio Jehovae i. e. frequentem adcesso in templo. Dei qs. hospitem esse, et, quod cum eo coniunctum est, eius tutela et patrocino uti. Ps. XV, 1. LXI, 5 cf. XXXIX, 13. Etiam c. acc. Ps. V, 5: גָּרְגָּרָה לא nou habitat tecum malus. Parall. non favet Deus iniipienti. (Arab. جَرْجَرْ). Conj. III commoratus est in templo religionis ergo, Reiske ad Abulf. Ann. III, p. 320. Cor. 33, 60, it. in clientelan recipit, quia hospitis est, tueri peregrinum, Schult. ad Iob. p. 471. Lette ad Cant. Deb. p. 615, גָּרְגָּרָה hospes s. eliens Dei, epith. Zamachscharii Grammatici ob diuturnam in urbe sancta commorationem. Abulf. 1. c. III, 418). — Part. גָּרְגָּרָה quod distinguitur a nomine verbali גָּרְגָּרָה peregrinus, unde dicitur Lev. XVI, 12: גָּרְגָּרָה peregrinus habitans in medio vestro. XVIII, 26. XIX, 54. — In impeditoribus locis est Iob. XXVIII, 4, ubi in descriptione metalli fodina legitur: גָּרְגָּרָה בְּשֵׁבֶת. Non male Rosem. R. Levin secutus: rumpū homo candlem ex eo, ubi habitat i. e. inde a superficie terrae hominumque sede canales deorsum agit, aditumque sibi ad terrae penetralia parat, גָּרְגָּרָה ellip. pro גָּרְגָּרָה בְּשֵׁבֶת. Verbum גָּרְגָּרָה dici posse de homine in terra qs. peregrinante, satis certum est (v. גָּרְגָּרָה et גָּרְגָּרָה); maior difficultas fuerit in ve. גָּרְגָּרָה de puto s. canali metallico deorsum acto usurpato. Propterea aliis magis placet interpretari: prorumpit torrens a latere peregrini pro ab eo ubi peregrinatur se, fossor, ita ut intelligantur aquae e cuniculis subterraneis subito iuxta fossorem in terrae penetralibus peregrinante crumpentes specusque metallicos inundantes. Schult. in Opp. min. p. 499 et Michaelis in Suppl. גָּרְגָּרָה h. l. nomen esse volunt i. פְּרַדְּגָּרָה radix montis a rad. גָּרְגָּרָה, verbaque poëtae redundant: rumpunt alveum de pede montis. Sed hac significatio adoptata otiatur part. גָּרְגָּרָה, nec satis apte dixiris הַגָּרְגָּרָה, pro גָּרְגָּרָה שְׁמָשָׁה.

2) congregari. Ps. LVI, 7: גָּרְגָּרָה congregantur et dilitescunt i. e. gregatum in insidiis dilitescunt. Symm. συγκρίπτω λαθάρη. Chald. גָּרְגָּרָה Hieron. congregantur. Sequ. גָּרְגָּרָה et גָּרְגָּרָה contra aliquem. LXIX, 4: גָּרְגָּרָה גָּרְגָּרָה congregantur contra me fortis. Chald. גָּרְגָּרָה Jes. LIV, 13: גָּרְגָּרָה אֲקִים אֲקִים גָּרְגָּרָה אֲקִים גָּרְגָּרָה si quis congregatur, minime a me hoc insum est, qui contra te congregatur, ad te deficiet. Targ. ut supra גָּרְגָּרָה, גָּרְגָּרָה, אֲקִים אֲקִים. In Hithpal. Hos. VII, 14. Semel, ut videtur, transitive Ps. CXL, 3: גָּרְגָּרָה congregant bella, quamquam etiam reddi possit: congregant se ad bella. Chald. גָּרְגָּרָה concitant bella, qs. legisset גָּרְגָּרָה (a גָּרְגָּרָה), neque hoc alienum fuerit, cf. גָּרְגָּרָה גָּרְגָּרָה Dan. XI, 25. Caeterum hunc congregandi significatum quem paulo cupidius disputans eliminatum vult Michaelis in Suppl. 286, non solum flagitat locorum laudatorum contextus, sed 1) eundem expressebunt e vett. intpp. Chaldaeus, praeter l. l. c. etiam Jer.

VI, 25. XX, 3. 10. Thren. II, 22, Aqu. Ps. XXXI, 14 ubi reddit סְנוּזָבְרָתִי, it. Symm. Ps. LVI, 7. Kimchi: מִן אָסְרָה וּכְרִיזָה; 2) congregandi, conveniendi vis re vera pendet ab habitando et cohabitando, et alibi quoque interque significatus eodem verbo exprimitur, v. c. גָּרְגָּרָה habitavit, commoratus est i. q. גָּרְגָּרָה. Conj. V. congregatus est, in unum locum convenit; 3) candem vim habes in verbis huic finitimus גָּרְגָּרָה et גָּרְגָּרָה; 4) ipsum גָּרְגָּרָה Conj. IV valet reposuit in promtuaris, unde גָּרְגָּרָה promtuarium, horreum. Ipse Michaëlis cunctis locis landatis non satis apte adhibet arab. גָּרְגָּרָה עַל iniuste egit contra aliquem, verum hand dubie vidit Rosem. ad Ps. LVI, 7.

3) timere, ut vicinum גָּרְגָּרָה et גָּרְגָּרָה. Pendet hic significatus e deflectendo: timidus enim pavidusque alteri de via deedit et ab ea deflectit (geht ihm aus dem Wege, tritt zurück). Homini vel rei, quam timemus, praemittitur גָּרְגָּרָה Iob. XLII, 17, et גָּרְגָּרָה Nam. XXII, 3. Deut. I, 17. IX, 19. XVIII, 22. 1 Sam. XVIII, 15, semel in accus. ponitur Deut. XXXII, 27, sec. nonnullos etiam Iud. V, 17. Is. cui timemus, ponitur praevio גָּרְגָּרָה Hos. X, 5: גָּרְגָּרָה נְגַדְּרָה שְׂבִירָה בְּתִ-אָנָּה גָּרְגָּרָה virtus Beth-Aven timenter Samariee incolae. Iob. XIX, 29: גָּרְגָּרָה תְּמִימָה גָּרְגָּרָה timete vobis a gladio. De timore s. reverentia Dei Ps. XXII, 24. XXXIII, 8.

Hithpal. גָּרְגָּרָה 1) i. q. Kal no. 1 commoratus est, sequ. גָּרְגָּרָה apud aliquem i Reg. XVII, 20. 2) i. q. Kal no. 2. congregari se. Hos. VII, 14: גָּרְגָּרָה גָּרְגָּרָה propter frumentum et mustum congregantur, a me deficiunt. Intelligi possunt supplicationes in honorem idolorum ad impetrandam agrorum facilitatem institutae. Chald. גָּרְגָּרָה הוֹדָה. Syr. ex signific. no. 3. de frumento et vino solliciti sunt (عَمَلَهُمْ مُكْفِلُهُمْ). Pauci quidam eodd. יהָדִידָה, LXX ταπείνωτο, quod praefert Michaëlis de congregandi significatu, ut diximus, dubitamus. — גָּרְגָּרָה Jer. XXX, 23 vide s. rad. גָּרְגָּרָה. In lingua arabica deflectendi et exorbitanti notio primaria ad vitam mores potissimum translata est, ut valeat defclinari a recto, iniustus, impius fuit, גָּרְגָּרָה iniustitia, impictas, tyrannis: in lingua syriaca et sam. ad fidem coniugi debitam, unde גָּרְגָּרָה, גָּרְגָּרָה adulterium commisit, mocotatus est, גָּרְגָּרָה, גָּרְגָּרָה adulter.

גָּרְגָּרָה f. גָּרְגָּרָה inquilinus, v. rad. no. 1.

גָּרְגָּרָה m. peregrinus, hospes, alienigena, homo extra patriam degens. Gen. XV, 13: גָּרְגָּרָה בְּאֶזְרָה בְּאֶזְרָה גָּרְגָּרָה peregrini erunt posteri tui in terra aliena. Exod. II, 22. XVIII, 3. XXII, 20. XXIII, 9. Lev. XIX, 34 ect. Sæpe inquit syn. גָּרְגָּרָה advena, accolæ (quæ vce. ita differe comicit Mich. in Iure mos. II, §. 38 ut גָּרְגָּרָה vocetur, qui non sit agri proprii possessor, גָּרְגָּרָה,

qui domo propria carcat) Gen. XXIII, 4. Lev. XXV, 35. 47; opponitur חַדֵּשׁ indigena Exod. XII, 19. Lev. XXIV, 16. 22. Num. IX, 14. XV, 30. Jos. VIII, 33 et 58 popularis Deut. XXIV, 14. Multis autem locis Israëlitiae admonentur, ne peregrinos, vias, orphanes aliosque derelictos opprimant, ut contra illas opem auxiliinquo ferant Exod. XXII, 20. XXIII, 9. Deut. XXIV, 17. XXVII, 19. Jer. VII, 6. Zach. VII, 10 eet. cf. Ps. CXLVI, 9. — Jes. V, 17 רְבִזָּה videtur pastores nomadesque peregrini cum gregibus in terra oberrantes, quales olim Hebrei fuerant in terra Cananæa, et Rechabitæ erant Jeremias tempore. — Quemadmodum vita humana peregrinationis (פְּרֶגְלָה Gen. XLVII, 9) comparatur, ita singuli homines post peregrini vocantur in hac terra. Ps. XXXIX, 13: וְאַתָּה בְּצָבָא כִּי נָמֵן peregrinus ego tecum i. e. in terra tua. 1 Par. XXIX, 15. — Cum Sull. פְּרֶגְלָה peregrinus, hospes tuus, eius i. e. in patria (non in domo) tua, eius degens. Exod. XX, 10. Deut. V, 14. XXIV, 14. XXXI, 12. LXX πορνός, πάροικος, bis γεωπόνος (chald. אֲגָרְתָּן) Exod. XII, 19. Jes. XIV, 1, semel ξένος Job. XXXI, 32. In linguis cognatis præter γειτνία conferatur פְּרֶגְלָה, פְּרֶגְלָה advena, proselytus, פְּרֶגְלָה, פְּרֶגְלָה, פְּרֶגְלָה advena, proselytus fuit.

נָרְגִּישׁ i. q. רְגִזָּה Semel legitur 2 Par. II, 16.

נָרְגִּירָה f. hospitium, ubi peregrini divertunt. Jer. XLI, 17.

נָרְגִּישׁ i. q. רְגִזָּה catulus leonis. Plur. נָרְגִּישׁ אַרְגִּירָה Jer. LI, 38, רְגִזָּה Nah. II, 13.

נָרְגִּשׁ plur. נָרְגִּישׁ m. 1) catulus, ita dictus sec. Bochartum (Hieroz. I, 714), quia catuli circa matrem congregantur (v. rad. no. 2), rectius fortasse sec. Michælem, quia adhuc in eis et sub tutela matris sunt. Dicitur spec. a) de catulo leonis Ez. XIX, 2. 3. 5. גַּרְגָּלָה Gen. XLIX, 9. Deut. XXXIII, 22. Nah. II, 12, plur. גַּרְגָּלָה גַּרְגָּלָה Jer. LI, 38. Intelligitur catulus matris adhuc ubera sugens, et distinguuntur a רְגִזָּה i. e. leone invene, qui a lacte depulsus sibiem victimam quacriter incipit, v. Ez. et Nah. I. l. c. e. Interdum figurate de heroe invene Gen. Deut. I. c. Semel b) de catulo canis feri (פְּרֶגְלָה) Thron. IV, 3. (Hebrei recentiores רְגִזָּה etiam de catulo ursino et canino usurpant, Arabes جَرْجُونْ, جَرْجُونْ de catulo iconino et canino, v. Bochartum l. c. Melit. geru catulus, syr. بَالِسْ, بَالِسْ, بَالِسْ). — 2) רְגִזָּה-גַּרְגָּלָה ascensus catuli s. catulorum, n. pr. loci prope Jibeam. 2 Reg. IX, 27.

נָרְגִּישׁ בָּאֵל (hospitium Baalis) n. pr. oppidi in Arabia, prob. a Baalis templo ita dicti 2 Par. XXVI, 7.

נָרְגִּישׁ (hospitium, derivatum futuri) n. pr. oppidi tribus Judæi Jos. XV, 21.

נָרְגִּישׁ m. timor, formido. Jes. XXXI, 9. Jer. XX, 4. Alibi semper in hac locutione: בְּבִירָה נָרְגִּישׁ formido undiquaque. Jer. VI, 25. XX, 3. io. XLVI, 5. XLIX, 29. Ps. XXXI, 14. Plur. נָרְגִּישׁ (cf. Lehrgab. p. 161, not. 2, 563, not. 5) Thren. II, 22.

נָרְגִּישׁ m. 1) peregrinatio. Ubique in Plur. נָרְגִּישׁ. Gen. XVII, 8: וְיָצַא תְּמִימָן עַד הָרָה וְלֹא תָּבִיא נָשָׁה hospes es. XXVIII, 4. XXXVI, 7. XXXVII, 1. Exod. VI, 4. Aliquoties de vita humana, quatenus homo peregrini et hospiti instar brevius in ea conimoratur, quam optet. Gen. XLVII, 9 Jacobus Pharaoni: anni peregrinationis meae sunt centum et triginta, pauci et molesti fuerunt dies vitae meae. Ps. CXIX, 54: וְלֹא תְּבִיא בְּבִירָה in loco peregrinationis meae i. e. in his terris. Ubique haec metaphora (cf. Ps. XXXIX, 13. 1 Par. XXIX, 15) ad vitæ brevitatem refertur, nunquam ad id quod homo propriæ melioris mundi civis in his terris nonnisi peregrinus sit et hospes. — 2) habitaculum. Ps. LV, 16. Job. XVIII, 19.

נָרְגִּישׁ f. i. q. רְגִזָּה timor. Prov. X, 24: וְלֹא תְּבִיא בְּבִירָה רְגִזָּה quodcumque timet impius.

נָרְגִּירָה f. 1) granarium, horreum frumenti. a congregando colligendoque dictum, v. rad. no. 2, et גַּרְגָּלָה. — 2) timor, deinde obiectum timoris, malum, calamitas. Plur. Jes. LXVI, 4: וְלֹא תְּבִיא בְּבִירָה רְגִזָּה quaecunque timent, iis inmittam. Ps. XXXIV, 5.

נָרְגִּירָה, semel legitur in Plur. Joël I, 17: וְלֹא תְּבִיא בְּבִירָה רְגִזָּה desolata sunt horrea, granaria destructa. Vix dubium, quin idem sit quod גַּרְגָּלָה, et קְרַבְתָּ sequi. Dag. euphonico proprio praemissum videtur ad locum indicandum (horrei, granarii locus) sicut קְרַבְתָּ קְרַבְתָּ קְרַבְתָּ קְרַבְתָּ, ita tamen, ut קְרַבְתָּ vi sua propria amissa non differat ab קְרַבְתָּ. R. Tanchum: حق حمّد أن يكون مخيمًا على ميدان آخر فما يقرب من مخيمه Pluralis eius (sc. גַּרְגָּלָה) esse debebat Meguroth, sed ad Mim formativum additum insuper aliud, sic ortum Manguroth. Minime forendum, quod volunt Jos. Kimchi et Abarbanel, קְרַבְתָּ dictum esse pro קְרַבְתָּ praefixo, et vertendum destructa (quædam) ex granariis, vel destruncta sunt horrea propter timorem se hostium. Neque magis placet Michælis p. 287 גַּרְגָּלָה et גַּרְגָּלָה derivans a גַּרְגָּלָה vendidit, ut proprie sint granaria dardaniorum frumentum vendentium: hoc enim verbum speciale est de pullo in matris utero emto venditatoque. Vide etiam Pocockium ad h. l.

נָרְגִּישׁ, נָרְגִּישׁ glæba terræ, pulveris. Semel in ת. Job. VII, 5 Keri רְגִזָּה גַּרְגָּלָה, Chethibh M in 2

נָתָן vestiunt i. e. tegunt corpus meum vermes et glebae terrae. Hoc posterius autem referendum ad cineritium negoti entem, asperum insuper et quasi squamosum, cui terra glebae inspersae esse videbantur. Alex. βούλαξ τῆς Vulg. sordes pulveris. Targ. דְּבָרָתָן עֲמַדְעָתָן i. e. gleba pulveris, ut habet Hieronymus. Talmudistae codem ve. utuntur de gleba massaque glebas simili Mischau. Tchob. 3 §. 2: תְּזֵבֶת שְׂמַחַת זְבוּרָה שְׂמַחַת מְאַרְצָה בְּרוּרָה וְגַשְׁתָּה הַפְּרָסָה גַּשְׁתָּה הַגְּבִיבָה gleba terrae purae et gleba agri immundi, gleba terrae purae et gleba ex terra gentium. In Gemara נָתָן אֶת גַּם de pulvere ipso. Schabb. fol. 15, 2 quinque: גַּדְעֹן אֲגַדְּשָׁתָן dammatus ad pulverem i. e. ut comburatur in cinere. Laudat præterea Buxtorf, pluralim in his verbis Gemarae נָתָן גַּדְעֹן נָתָן fecit nos glebas, glebas, eundemque habes in alio loco a Kimchi laudato נָתָן קְרָבָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, in quo est etiam forma נָתָן, ut in Chethibh. Abulwalides se olim ceten pulveris (דְּשָׁאַת אַתְּרָבָּה) reddidisse observat, mune vero collatis exemplis talmudicis se corum sententiam præferre, qui ipsum pulvarem intelligent. R. Tanchum interpretatur קְשֻׁתָּה תְּרָבָּה מְלָאַדָּה עֲכַדְתָּה עַל בְּعֵן מְתַבְּדָה.

נָתָן gleba pulveris, quae concrevit cum alia, cum ea cohaeret et exsiccata est. Aben Esrae etiam probabile, speciem pulveris intelligi (נָתָן נָתָן) et duo synonyma coniungi, ut in נָתָן נָתָן Dan. XI, 2. A pulvri significata satis certo et indubitate existat præterea denominatio lucutus est pro pulvrem lucutando excitavit (v. נָתָן) ap. Talmud. (v. Buxt.) et in Vers. Sam. Gen. XXXII, 25 26. וְיַעֲמִידָה יְהוָה pro hebr. נָתָן. Quoniam de usu loquendi luisus ve. satis constet, de etymo non anxius quaerendum videtur. Haud commendanda tamen Jo. Simonis conjectura, שְׁנִים et שְׁנָה dictum esse pro שְׁנָה, שְׁנָה a rad. קְשֻׁתָּה impurus, spureus fuit, unde נָתָן קְשֻׁתָּה.

sordes, qua voce nostrum شَرْدَن ap. Iobum exprimit Vulgatus. Plane non audiendus est Schult. ad Iob. l. c., qui coll. شَرْدَن aestuavit, effebuit, aestuationem palveres offert.

נָתָן thesaurarius, v. rad. נָתָן.

נָתָן pr. secuit, ut vicinum נָתָן, spec. 1) lapidem eccecidit, cædendo effinxit, unde נָתָן. (Syr. نَتَّانَ) amputavit, totondit, quod postea refertur ad sterilitatem, نָתָן serræ, نَاتِنَةٌ falsa dentata. Talmud. נָתָן totondit). — 2) metaph. tribuit, pensavit, quod a cædendo et secando ductum est, plane ut τιμίας απόνειρα. Maxime, ut syn. לְנָתָן, de beneficiis in aliquem collatis. Ps. LXIX, 6: וְנָתָן כְּבָרָה אֶת־בְּנֵי־בָּנָה ab utero matris tu beneficiis me affectisti. TXXX σκεπαστής. Vulg. protector. Syr. fiducia mea. Targ. contra cum Rabbini נָתָן כְּבָרָה

derivantibus idque, ut Num. XI, 31, transitive accipientibus: נָתָן educens me, coll. נָתָן Ps. XXII, 10 a נָתָן. Vide Schult. animadvv. ad h. l. (Arab. نَفَرَ retribuit, pensavit, نَفَرَ retributio, poena, praemium, cf. نَفَرَ distribuit, partitus fuit, unde نَفَرَ pars. In lingua aeth. hoc verbum ad dominium refertur, plane ut gr. ταπίας de duce et domino etiam dicitur. A verbo ampli. ΤΗΛΑ: dominatus est apud eos derivatur longe eruberrimus ΤΗΛΑ: dominus. Apud Arabes نَفَرَ frequentius etiam valet sufficit, quod Mich. adhibet verbis Psalmi LXXI, eaque reddit: tu mihi sufficiens fuisti.

נָתָן pr. caesio, caesura lapidum. Unde נָתָן נָתָן 1 Reg. V, 31. 1 Par. XXII, 2; Ez. XL, 42 et simpl. נָתָן lapides caesi, ni fallor, maxime quadrati. Jes. IX, 9: נָתָן lapides caeos extruemas i. e. domos ex lapidis caesis, cf. Amos V, 11. 1 Reg. VI, 36: שְׁנָה טְבָרָה שְׁנָה שְׁנָה three ordinis lapidum caesorum. VII, 9. 11. 12. Exod. XX, 22. Thren. III, 9.

נָתָן (formæ נָתָן, נָתָן, fort. lapicidina) n. pr. loci aliunde non cogniti, a quo ducitur gentil. נָתָן 1 Par. XI, 34 ut נָתָן נָתָן, נָתָן שְׁנָה שְׁנָה.

נָתָן (v. rad. נָתָן, ut נָתָן a נָתָן, fort. lapicidina) Gozan, Gauzanitis, regio Mesopotamiae Assyriæ parens (2 Reg. XIX, 12. Jes. XXXVII, 12), ad Chaboram flumen (2 Reg. XVI, 6. XVIII, 11. 1 Par. V, 26) sita, in quam decem tribuum pars a Salmanassare deportata est. Verba enim 2 Reg. XVII, 6: eosque habitare iussit נָתָן נָתָן נָתָן נָתָן נָתָן in Chalcidide et ad Chaboram, Gauzanitis fluvium, et in urbibus Mediae, optime illustrantur Mesopotamiae descriptio apud Ptolemaeum (V, 18), qui regionem Chaborac et Saocoræ fluminibus interiacentem Fauzarii appellat, ita ut Chaboras 2 Reg. l. c. apertissime Gauzanitis fluvius vocetur. Ita die que haec provincia Kauschan vocatur. 1 Par. l. c. quidem, ubi verba ita se habent: נָתָן נָתָן נָתָן Chaboras a fluvio Gauzanitis interiecto verbo נָתָן separatus est, et ab eo differre videtur: sed nihil dubito, quin hoc negligentia rerumque geographicarum imperitiae tribendum sit, quarum haud pauca in hoc scriptore vestigia reperiuntur: minime h. l. scens atque in libro Regum, Chaboram, Mediae montem, et Gauzaniam, urbem mari caspio vicinam (Ptolem. 6, 2) intellexerim, quo inclinat Roseum. (bibl. Alterthumsk. I, 296), cf. Ker Porter Travels (1, p. 267), ubi illuvium Gosan eundem esse coniicitur, qui hodie Kissil-Osan, vocatur. Bochartum (Phaleg III, 14), qui utrobiisque hanc, quam dixi, Gauzaniam intelligit, recte refellit Clearius ad 2 Reg. l. c. Cf. Mich. Suppl. p. 279.

נָתָן inf. נָתָן Gen. XXXI, 19. 1 Sam. XXV, 2 et נָתָן Gen. XXXVIII, 13 fut. נָתָן totondit. (Syr. et Chald.

לְאַתָּה, וְאַתָּה, Arab. ^{وَجْه} id.). Refertur a) ad tonsuram ovinum. Gen. XXXI, 19. XXXVIII, 13. Deut. XV, 19. Part. Plur. בְּמִזְבֵּחַ ovinum tonsores Jes. LIII, 7. 1 Sam. XXV, 7: וְיִתְבָּשֶׂל בְּמִזְבֵּחַ accepi, te tonsores conduxisse. Erat autem ovinum tonsura, utpote messis pecuariorum, cum amicorum convivis publicaque lactitia coniuncta, 2 Sam. XIII, 23. 24. Gen. XXXVIII, 12. Usurpatur b) de tondendis capillis, quod in luctu fieri solebat. Iob. I, 20. Jer. VII, 29. Mich. I, 16. c) de foeno secando (v. וְאַתָּה no. 2).

Arab. ^{וְאַתָּה} scenuit, messuit fruges. Quorundam Rabbini-
rum, qui huie verbo vellendi notionem tribuant praeceunte Chald. Jer. VII, 29, opinionem docte redarguerunt Bochar-
tus in Hieroz. I, p. 480 sq. Schult. ad Iob. I, 20, cf. Mich.
in Suppl. h. v. LXN ubique **וְאַתָּה**. — מְנֻמָּן Num. XI,
31 vide s. rad. מְנֻמָּן.

Niph. וְאַתָּה plur. מְנֻמָּן **tonderi**, de hostibus i. e. eaudi, exscindi. Nah. I, 12. Cf. eandem metaphoram Jes. VII, 20. Multi codd. מְנֻמָּן, 4 Erfordd. מְנֻמָּן (a מְנֻמָּן) transierunt, quod etiam Chaldaeus vertendo expressit, cf. Ps. XC, 10 et syr. וְאַתָּה transiit, consumptus est, defecit. Aph. con-
sumit, extinxit.

וְאַתָּה m. Plur. constr. מְנֻמָּן 1) *lana ovina detonsa, vellus*. Deut. XVIII, 4: מְנֻמָּן בְּמִזְבֵּחַ primitiae velleris ovinum tuarum. Iob. XXXII, 20. Cf. מְנֻמָּן — 2) *pratum detonsum*. Ps. LXII, 6. Amos VII, 1: מְנֻמָּן מְנֻמָּן **soe-nescia regis**. Significari videntur primitiae locum, quas fortasse exigebant Israëlitarum reges.

וְאַתָּה f. i. q. וְאַתָּה no. 1. *vellus* Iudd. VI, 39. 40. plenus
comm. 37. Arab. وَجْه ^{وَجْه} vellus, unius ovis lana
detonsa.

וְאַתָּה (tonsur) n. pr. 1) filii Caleb 1 Par. II, 46.
2) filii Charan, nepotes Caleb. ibid.

I. וְאַתָּה fut. מְנֻמָּן 1) pr. *detraxit*, ut eutem de carne, Mich. III, 2: מְנֻמָּן בְּמִזְבֵּחַ qui eutem iis detrahunt i. e. eos misere vexant (cf. arab. وَجْه laesum vulneratum quo-
fuit inumentum, ita ut os prodeat, *geschunden seyn*). Inde
2) *rapuit, abripuit*, ut syr. transp. מְנֻמָּן, nasor. וְאַתָּה
Cod. Nasar. I, 38 a) vi aperta 2 Sam. XXIII, 21: מְנֻמָּן
rapuit hastam e manu Legi pli. 1 Par. XI, 23. Iob. XXIV, 9: מְנֻמָּן rapunt de
matris ubere orphantum. LXX γραπταις οφειλος από μαστοι. Gen. XXXI, 31: מְנֻמָּן תְּהִרְאֵנָה timebam, ne mihi eriperet filias tuas. Deut. XXVIII, 31. De rapto amplexum Iudd. XXI, 23. Im-
proprius Iob. XXIV, 19: מְנֻמָּן תְּהִרְאֵנָה sicca
ciccas et calor rapiunt aquas nivis i. e. absorbent,

bibunt. Saepius etiam usurpatur b) de eo, qui aliena bona qualcumque iniuria ad se rapit, *sibi vindicat Can sich reißen*. Iob. XX, 19: מְנֻמָּן תְּהִרְאֵנָה domos sibi vindicavit, quas non extruxerat. Sic de gregibus XXIV, 2. Mal. I, 13, agris Mich. II, 2, puteis Gen. XXI, 25. Frequentatus maxime de hebreo, qui temniorum bona tum vi illata tum dolo sibi vindicat Lev. V, 23. Jer. XXI, 12. XXII, 5. Ez. XVIII, 12. 16. 18. XXII, 29. Ps. LXIX, 5: מְנֻמָּן תְּהִרְאֵנָה sibi vindicavit, quod alteri competit Jes. X, 2 coll. Iacob. V, 7.

3) e. acc. pers. *diripiunt, spoliavir aliquem* a) proprie Iudd. IX, 25. Ps. XXXV, 10, b) fraude et iniuria i. q. מְנֻמָּן Lev. XIII, 13. Prov. XXII, 22. XXVIII, 24. Part. pass. מְנֻמָּן Deut. XXVIII, 29.

Aph. pass. *raptas, abruptus est, de somno* Prov. IV, 16.

II. מְנֻמָּן rad. inusit. i. q. arab. جَرْبَل pipivit, de columba. In Kamuso p. 1413 جَرْبَل explicatur صَوْتُ الْجَمَل vox columbae. Inde مَنْمَان, جَوْزِي.

מְנֻמָּן m. *ropina et coner bona cum si et iniuria parta*. Lev. V, 21. Ps. LXII, 11. Jes. LXI, 8. מְנֻמָּן Ez. XXII, 29. Sequ. Genit. bis legitur forma

מְנֻמָּן (cf. Lehrgeb. p. 565) id. Ez. XVIII, 18: מְנֻמָּן *fratri ereptam*. Eccl. V, 7.

מְנֻמָּן constr. מְנֻמָּן (Jes. III, 14) id. מְנֻמָּן מְנֻמָּן ad se rapnit bona aliena Ez. XVIII, 7. 12. 16. Lev. V, 23: מְנֻמָּן אֶת־מְנֻמָּן et reddit iniuste parta. Ez. XXXIII, 15. מְנֻמָּן bona pauperibus crepta Jes. III, 14.

מְנֻמָּן m. *pullus columbinus* Gen. XV, 9, *aquilinus*. Deut. XXXII, 11, uterque a pipiendo dictus (v. rad. no. II). Arab. وَجْه pullus columbae aliarumque eius generis avium (v. Dam ap. Boch. in Hieroz. II p. 7), syr. transp. מְנֻמָּן Barhebr. p. 242, cf. etiam arab. رَجْل columbam emisit, et مَنْمَان az-زَّاجِل, لِزَاجِل columba missilis Kamus p. 1461 (nisi hoc est a proiiciendi significatu in rad. وَجْه). Poeni columbam dixerit gozol, unde peristoreon teste Apudejo (herbar. 65) Punice azirgozol (הצִיר גְּזֹזֶל).

מְנֻמָּן rad. inusit. pr. *resecuit, amputavit*, ut arab. مَنْمَان جَذَم (unde دشمسа, abscissio syllabae), cf. גְּזֹזֶל: succedit, excidit, pro gr. ξυρόπτειν Mt. III, 10. VII, 19. Luc. III, 9. XIII, 7, 9; מְנֻמָּן talmud. praccidit, amputavit ramos. In linguae hebraeae usu id translatum

ad depascendi et devorandi significatum, ut vicinum בְּנָה, (cf. בְּנָה no. 3), unde

בְּנָה m. locustae species, a depascendo dicta, sicut בְּנָה Joël I, 4, II, 25. Amos IV, 9. Targ. reddit נַחֲנָה locusta repens et impennis (v. Buxt. p. 661). Syr. מִלְמָדָה, quod Syrorum Lexicographi (v. Hyde ad Perit-sol itin. mundi p. 125) explicant locustam impennem, מִלְמָדָה, cuius etymon tamen idem videtur atque ve. hebrei, nimurum a carpendo et vescendo (cf. בְּנָה), coll. סְמִילָה: discerpit, מִשְׁתַּחַט peccinavit, a carpendo utrumque. Bruchus autem s. locusta recens nata et impennis verbis Joël I, 4 eximie convenit, quandoquidem בְּנָה ibi inter locustas vastatrixes primum locum occupat. LXX καύμην, Vulg. eruca, quod descendunt Hasacis in Bibl. Brem. 7, fasc. 5 et Mich. in Suppl., refellit Oedmannus (*verm. Sammlungen*) II, 6 p. 116. Tychsen (in Comm. de locustis p. 88) gryllum cristatum Linn. interpretatur ex autoritate Abrahami Japhe. Judaci cuiusdam Saphotensis. V. Boch. Hieroz. II, 413 ibique Rosenm.

בְּנָה (devorans) n. pr. viri Esr. II, 48. Neh. VII, 51.

בְּנָה rad. inusit. i. q. בְּנָה no. 1. cecidit arborem. Cf. Conj. II succidit statuum Deut. VII, 5 Saad. pro hebr. בְּנָה, et جَعَلْ I. II. amputavit, VIII. cecidit ligna de arbore. Inde

בְּנָה m. c. Suff. בְּנָה trunkus arboris caesae Iob. XIV, 8; dein quilibet arboris truncus Jes. XI, 1, adeoque arboris recens plantatae et primas radices agentis. Jes. XL, 21. Cf. etiam Mischn. Baba bathra 5 §. 4: חַזְקָתָה שֶׁבֶן הַשְׁרָשָׂת שֶׁבֶן הַקְּרָקָת (arboris), ad ipsum pertinet, et quod e radicibus, ad possessorem agri. Arab. جَدْع trunkus palmae. Cor. 19, 23. 20, 74 (68), Kamus p. 1001, syr. بَنْكَه trunkus, is tamen gracilis: legitur enim Jer. XLVIII, 17 pro hebr. בְּנָה. Aqu. Symm. Theod. Jes. XI, 20, minus accurate LXX Jes. XI, 1. XL, 24 (65).

בְּנָה fut. בְּנָה (v. no. 3) et בְּנָה (no. 4) 1) secuit, secundo dividit, ut infantem gladio 1 Reg. III, 25. 26, mare Ps. CXXXVI, 15: בְּנָה כְּסִיף מִזְרָחָה qui mare algosum in partes secuit. (Arab. جَزَر rescut palmam, maectavit, لَانِيَّ lanius. Syr. بَنْكَه abscedit, circumcidit. Quod Michaëlis in Suppl. 291 observat ad Ps. I, c., جَزَر secundum aqua decrescente et de refluxu usurpari, ad illum locum certe non pertinet). — 2) cecidit ligna 2 Reg. VI, 4.

בְּנָה — בְּנָה

Vide בְּנָה et בְּנָה securis a vicino בְּנָה. — 3) comedit, vorasit, a secundo, v. אָרָב no. 4 et quae observavimus ad בְּנָה no. 2. Sic Fut. O. Jes. IX, 19: וְנִזְרַעֲלֵל בְּנָה vorat dextrorum et esurit, comedit sinistrorum, nec satiatur. Voratione autem h. l. belli caedes indicatur (cf. בְּנָה). Arabes hunc significatum frequentant in radice vicina جَزَر, de qua Kamüs p. 699 جَزَر أَنْدَلْ أَنْدَلْ وَحِيَا وَقْتَلْ وَنَخْسَ وَقْتَنْ وَالْجَرْوُزُ الْأَكْوَلْ i. e. c. تَسْرِيعُ الْأَكْلِ وَكَذَا الْأَشْيَاءِ وَهَذَا جَزَر كَلْمَة valet comedit cibum celeriter, interfecit, mactavit, se-cuit, inde جَرْوُز vorax, celeriter edens, etiam de femina, et hoc significatu etiam in verbo med. O., adde جَرْأَنْ bene comedens Maruph. et جَرْأَنْ vorax, de canilla et gladio, et cf. sam. גַּרְזִים locustas a vorando dictas: existant praeterea vestigia eius etiam s. جَزَر, ut جَزَر caro ferarum esca, جَزَر quod comeditur. — 4) decrevit, constituit, fut. A. Iob. XXII, 28. Saepe ita جَزَر et بְּנָה apud Chaldaeos, Syros, Nasoracos, cf. בְּנָה. Verba enini caedendi et secandi referri solent ad decisionem et decretum iudicis, v. c. جَزَر secuit, decrevit, قَضَى abscidit, amputavit it. indicavit, conclusit Barhebr. 84. Assem. Bibl. II, 72, constituit, decrevit Exod. XXI, 22. Dan. VI, 12, حَصَنْ secuit, desinivit, sancivit. — 5) in-trans. defecit. Iab. III, 17: נִזְרַעֲלֵל בְּנָה deficit in caulis pecus. LXX. ξελιπτε πρόβατο. (Arab. جَزَر spec. de aqua decrescente).

Niph. 1) pass. no. 4 decretum esse Esth. II, 1. — 2) segregari, securi, excludi. 2 Par. XXVI, 21: בְּנָה nam exclusus est a domo Dei. Jes. LIII, 8: בְּנָה exclusus est a terra viventium, cf. Iob. XVIII, 14 Targ. Ps. LXXXVIII, 6 de mortuis: בְּנָה huique exclusi sunt manu tua i. e. praesidio tuo. Cf. بְּנָה — 3) absuntus est, periit. Thren. III, 51. Cum dat. pleonast. Ez. XXXVII, 11: בְּנָה בְּנָה perditum sumus. (Arab. جَزَر sec. Kamüs i. q. عَلَاقَ cala-mitas, interitus).

בְּנָה chald. 1) i. q. hebr. no. 1. secuit, abscidit, v. Ithpe. — 2) i. q. hebr. no. 4, decrevit, statuit a) de indice Ruth I, 1. III, 18. Ecel. VIII, 4 Targ. Cf. בְּנָה; b) de facto. Part. plur. בְּנָה pr. decernentes, deficientes, inde Chaldaeorum Astrologi, qui e siderum in hora natali dispositione variis computandi et hariloandi artibus (numeris Babyloniorum Istor. Carm. I, 11, 2) singulorum hominum fatum definiebant. Dan. II, 27. IV, 4. V, 7. 11. Bene Gr. Venet. ἀνοτέστρωτο, minus docte LXX. Theod. γαστροπόι. Symm. θύμα. Cf. chald. אָרָב decretum, apud Rabb. de decreto divino, fato, vi siderum in corpus humanum, בְּנָה ars apotelesmatica, de qua cf. Comment.

ad Jes. T. II, p. 349. Alii *haruspices* intelligent a sectis victimarum exitis dictos (cf. Ez. XXI, 26), ali *augures*, qui coelum lituo in snas regiones dividant (בָּנְחַנִּים Jes. XLVII, 13); sed illud praestat.

Ithpe, abscissus est, 3 pract. fem. הַמְּקֻרָבָה Dan. II, 45 et more hebraico *הַמְּקֻרָבָה* comm. 34.

רַגְנָה 1) appell. nomini in plur. **רַגְנָה segmenta** hostiarum Gen. XV, 17, *partes* maris discessi Ps. CXLXVI, 13. — 2) **Geser**, n. pr. *urbis* quondam regiae Cananitum (Jos. X, 33. XII, 12), in occidentali Ephraimitarum termino sitae (Jos. XVI, 3) Levitisque assignatae (*ibid.* XXI, 21. 1 Par. VI, 52. VII, 28), quāquam veteres incolae non fuerant expulsi (Jos. XVI, 10. Iudei I, 29). Ab Aegyptiis vastata, a Salomonē vero restituta est (1 Reg. IX, 15 — 17). 2 Sam. V, 25, 1 Par. XIV, 16. XX, 4 (ubi in loco parallelo 2 Sam. XXI, 18 legitur זֵן). **LXX** Ταῦση et Euseb. h. v. *Taūsa* . . . καὶ τὸν χαλεπτὸν Γαζῆνα καὶ Νικοπόλεων ἀπέργουσα σημεῖος δὲ ἐρ βοσπόροι. 1 Macc. VII, 45 eadem vocatur *Taūsa*, et XIV, 34. 2 Macc. X, 32 *Taūsa*, apud Josephum (Arch. XIII, 6 §. 7), ἡ *Taūsa*, apud Strabonem XVI, p. 559 Casanib. ἡ *Iudaea* (v. Casauboni notam p. 232), cf. Steph. Byz. v. *Taūsa* ibique introp.

dr. de terra sicca, aspera, quam arena tegit vel de planicie. Adde syr. **لُبْرَق** sterilis, et observa, alia quoque synonyma verbi **لُبِّقَ** resescandi vim habentia ad sterilitatem referri, veluti **لُبْرَق** amputavit, totondit, part. pass. orbus, sterilis, **لُبْرَق** arida, aqua carens. Michaëlis (Suppl. 292), cui ignota fuit sterilitatis in hac radice notio, *insulam deserti qs. oasis* intelligi

coll. arab. حَلْبَرْجَةٌ insula. Potest autem l. c. pro adj. fem. haberi (a masc. حَلْبَرْجَةٌ), aut pro nomine abstracto in Genitivo positio: quanquam prius praestat.

גְּנָהָרָה constr. **גְּנָהָרָה** chald. f. *decretum, sententia Dei, angelorum Dan.* IV, 14. 21. *Saepius in Targg. Cf. rad. no. 4 et syr. **גְּנָהָרָה**, quod idem valet.*

גָּנוֹן f. 1) *forma, figura hominis*, a secundo et
formando dicta, cf. בְּבֵקָה וּבְבֶקָה, et gall. *taille*. Thren.
IV, 7: *rubet corpus prae coralitis* קַפְרָה מִרְאֵת *instar*
sapphirii splendebat forma eorum i. e. *corpus*, caro-
corum. Syr. قُلْمَدَنْهُ Chald. גְּזַנְזַנְהָן. Respon-
det arab. ^{جَسْمٌ} ^{وَعَدْلٌ} ^{وَشَرْبَانٌ}, quod in Kamiso declaratur
المجسم وعدهل شربان, *corpus*, *pectus hominis aut medium*
cius.

2) pars sanctuarii Hierosolymitani, quoad ex verbis parum perspicuis Ez. XL, 12—15. XLII, 1. 10. 13 colligi potest, arca septemvige in septentrionali templi parte, centum ulnas longum latumque cum peculiari aedificio (בְּנֵי־בָּנָן), cellis (בְּנֵי־בָּנָן) a latere cinctum. LXX τὸν αὐτοῦ περιβόλον. Aqu. ed. I cum Symm. separatum.

גֶּרֶז 1 Sam. XXVII, 8 Keri (Chethlbh גֶּרֶז) n. pr. populi à Davide apud Philistacos commorante nra cum Gesuritis et Amalecitis debellatis. Mihi probabile, haec marginali scripture incolas urbis Gzzer (גֶּזֶר) significari, qui Cananaei originis erant (Jos. XVI, 10. Iudea, I, 29). De scriptura textus גֶּרֶז infra agetur. Ilanc tuctur Vulg. *Gerzi*, illam LXX *Tεσσιτι*, *Tεσσετι*, vitiōse Syr. Arab. **جَرْزِي**, **جَرْزِيل**.

גִּתְעֹן n. pr., v. יָצַר rad.

جَنَاحٌ rad. innit. fortasse eiusdem potestatis atque
arab. حَمْ (b et z inter se permutatis) accedit ignem,
med. Damum. flagravit, unde حَمِيمٌ ignis ingens et vehe-

menter ardens, Gehenna Cor. 37, 95. 56, 94. 57, 18 cet., nisi forte hoc ve. ipsum est hebr. גַּתְהָן, arab. جَهَنَّمْ Cor. 32, 13. 89, 24 liberius inflexum, et radix illa secundaria et denominativa. Inde

גַּתְהָן f. (Jes. XLVII, 14) c. Suff. גַּתְהָן 2 Sam. XIV, 7, Plur. גַּתְהָן, גַּתְהָן (fem. Ez. I, 13, ubi eum vett. intpp. iungenda sunt verba בְּתֵרֶבֶת pruna, carbo ardens (div. a בְּתֵרֶבֶת carbo nigra Prov. XXVI, 21). Iob. XLII, 13. Prov. VI, 28. Jes. XLIV, 19. Ez. XXIV, 11. Plenus dicitur וְאֵלֶּה pruna Lev. XVI, 12. Ez. X, 2, וְאֵלֶּה pruna וְאֵלֶּה I, 13. Observandae nonnullae metaphorae et locutiones proverbiales. Dicunt a) prunas pro fulguribus. 2 Sam. XXII, 9: וְאֵלֶּה רֹאשׁ בְּתֵרֶבֶת prunae exardescabant ab eo i. e. fulgura carbonum instar flagrantia procedebant ab eo. Comm. 13. Ps. XVIII, 9, 13. 14. Ille de poenis a Deo immittendis Ps. CXL, 11: excutiantur in eos prunae i. e. fulgura. — b) Prunae in capite proverbialiter dicuntur de re admodum molesta, quae acerbissimis doloribus tormentisque aliquem afficit. Prov. XXV, 21: si esurierit inimicus tuus, ciba cum, si sitiens est, praebet potum. 22: וְאֵלֶּה בְּתֵרֶבֶת prunae enim coacervabis in caput eius, i. e. gravissimis cum curis obrues eumque animi sui inimici tibi que infensi pudebit, in quam sententiam his verbis etiam usus est Paulus Rom. XII, 20. Similiter Arabes prunas cordis, ignem hepatis figurare dicunt de curis ardentibus, deque animo aestuante et padore suffuso (Har. V in fine: abuit et adiuxit مَلَىٰ وَرَجَعَ لَهُيَّ وَرَجَعَ لَهُيَّ et reliquit cordi meo prunas

tamariscinas i. e. curas diuturnas. Tamarisci enim prunae ignem dia servant. Cf. vit. Tim. I, p. 294. 96 ibique Mang.) it. prunias manu recipere de negotio valde molesto ib. II, 952, et inter prunas et panes furni de conditione molesta et periculosa Meidan. Prov. no. 478. His autem Iectis non admodum haeresis in verbis Ps. CXX, 4, ubi lingua fallax et mendax tum sagittis acutis comparatur, tum prunis genitiae (בְּתֵרֶבֶת). Significantur enim acerbissimi dolores et omnis generis molestiae, incommoda et pericula, quibus homines mendaces alios exponent. — c) pruna, quae una superest ad ignem servandum proverbio dicuntur de unica spe gentis interiturae. 2 Sam. XIV, 7: וְאֵלֶּה בְּתֵרֶבֶת ut extinguenter prunam meam i. e. spem unicam generis. Ita gr. οὐδὲν τοῦ σπέρματος γενεᾶς ad paucos redacta, v. c. de his, qui diluvio crepti erant Lucian. Tim. §. 3.

גַּתְהָן rad. inusit. arab. جَهَنَّمْ flagravit (v. גַּתְהָן), unde

גַּתְהָן n. pr. filii Nahor Gen. XXII, 24. Jo. Simonis interpretatur جَهَنَّمْ oculos flagrantes habens.

גַּתְהָן rad. inusit. Chald. גַּתְהָן inclinavit, incurvavit se, syr. גַּתְהָן, sam. גַּתְהָן (v. ad rad. גַּתְהָן). Inde

גַּתְהָן m. *repter reptilium* Lev. XI, 42, serpentum Gen. III, 14, ab incurvando dictus, cf. germ. Bauch, bücken. Simonis hoc ve. dicit a talm. גַּתְהָן inclinavit se, arab. جَهَنَّمْ II. id., ita ut Nun in sine servile sit, sed hoc radicale esse mihi persuadent nonnulla quadrilittera et composita, ut جَهَنَّمْ vir crassus, ventrosus, جَهَنَّمْ amplo ventro pumilio, جَهَنَّمْ I et III. magnus fuit venter infantis Castell. p. 534. 535. Commenticium est, quod Schulzius dat ad Cocceii Lex., arab. جَهَنَّمْ venter.

גַּתְהָן rad. inusit. Arab. جَهَنَّمْ abscondit se, جَهَنَّمْ latibulum. Inde

גַּתְהָן (latibulum) n. pr. viri Esr. II, 47. Neh. VII, 49.

גַּתְהָן rad. inusit. confluxit aqua, cf. גַּתְהָן no. II.

גַּתְהָן, semel נִזְבָּן Zach. XIV, 4 et נִזְבָּן Jes. XL, 4, abieciō Aleph נִזְבָּן Jos. VIII, 11. Mich. I, 6. Dent. XXXIV, 6 constr. נִזְבָּן et נִזְבָּן, Plur. proprie גַּתְהָן 2 Reg. II, 16. Ez. VI, 3 Chethibili, quod his vocalibus appellandum est, sed saepius litteris transpositis גַּתְהָן Ez. VII, 15. XXXII, 5. XXXVI, 4, 6 (cf. formam arab. جَهَنَّمْ), cum Suff.

גַּתְהָן ib. XXXV, 8 comm. (in. Zach. XIV, 5, f. ibid. comm. 4) vallis, ab aqua ibi confluenta dicta. 1 Sam. XVII, 3. 52. Dent. III, 29. IV, 46 cet. בְּתֵרֶבֶת נִזְבָּן vallis pinguis, fertilis Jes. XXVIII, 1. 4. גַּתְהָן שְׁפֵת porta vallis, una ex portis Hierosolymorum in occidentali mochini parte 2 Par. XXVI, 9. Neh. II, 13. 15. III, 13. LXX plerunque reddunt φάγας, quinque ράνη, quater κολκί. Dissert a גַּתְהָן, quod vallem notat torrente irriguam, item a גַּתְהָן et קַדְשָׁן, quibus campi et planties maiores indicantur (v. Rolandi Palaest. 348 sq.), et propterea certis quibusdam vallibus constanter tribuitur, quemadmodum aliae גַּתְהָן, גַּתְהָן, קַדְשָׁן nuncupantur. Hoc nostrum nomen gerunt a) גַּתְהָן, גַּתְהָן Jer. VII, 32. XIX, 2. 6. 2 Par. XXVIII, 3. Jos. XV, 8. XVIII, 16 it. בְּנֵי גַּתְהָן 2 Reg. XXIII, 10 Chethibili, בְּנֵי גַּתְהָן Neh. XI, 30. Jos. XV, 8 (vallis filii Hinnom, filiorum Hinnom et simpl. Hinnom) ab austo et oriente Hierosolymorum, per quam tendet ad terminus australis Benjaminitarum, borealis Iudaeorum (Jos. XV, 8. XVIII, 16), sacrificii humanis Moloch oblati famosum (2 Reg. Jer. I, 1. c. e.), etiam גַּתְהָן dictum et κατ' ἔξοχην οὐρανόν Jer. II, 23. LXX ἐν πολυνυδρίῳ i. e. in loco sepulchrorum, talis enim erat vallis Hinnom. Abrogatis his sacris hoirendis nomen huius

vallis varie contractum et inflexum (chald. סְבִּירָה, gr. in N. T. γέρενα, arab. سَبِيرَة) de inferno eiusque cruciatibus usurpari coepit, de mea qui-tem sententia, tanquam primaria idolatriæ i. e. malorum daemonum sedes. — b) גִּתְּהָן (נִתְּהָן) et c. Art. סְבִּירָה גִּתְּהָן (Cavallis fabricationum) 1 Par. IV, 14. Neh. XI, 35 vallis, probabiliter cum vicino, colonia cognomine in finibus Iudeacæ a Joabo quodam (סְבִּירָה וְגִתְּהָן) condita. — c) גִּתְּהָן גִּתְּהָן גִּתְּהָן (Cavallis, quoniam aperit Deus) in septentrionalibus Scholomitanis liniibus Jos. XIX, 14, 27. — d) סְבִּירָה פַּתַּח Ps. LX, 2, 2 Sam. VIII, 13. 1 Par. XVIII, 12, et cum Art. סְבִּירָה גִּתְּהָן 2 Reg. XIV, 7. 2 Par. XXV, 11. סְבִּירָה salis mari mortuo vicina, pugnis cum Idumaeis commissis nobilis. — e) גִּתְּהָן גִּתְּהָן vallis transcurrentis Ez. XXXIX, 15 (ab oriente maris galilæi (v. introp. hebr. ad h. l.) — f) סְבִּירָה גִּתְּהָן גִּתְּהָן vallis hyacinthorum in tribu Benjamin 1 Sam. XII, 18, cum oppido cognomine Neh. XI, 34. — g) גִּתְּהָן גִּתְּהָן vallis Sephata (cf. סְבִּירָה pr. specula Iudd. I, 17) in planicie tribus Iudeæ, 2 Par. XIV, 9. — h) סְבִּירָה c. Art. סְבִּירָה (vallis) locus in Pisga monte, et regione Beth Peor in terra Moabitana, Israëlitarum statio Num. XXXI, 20. Deut. III, 29. IV, 16. Offenderunt nomnuli interpres in mentione "vallis in monte sitæ", sed quidni planties intelligi potest summo montis ingo subiecta, edior tamen campis in radicibus eius sit? — De גִּתְּהָן גִּתְּהָן valle visionis Jes. XXXII, 1 v. s. גִּתְּהָן.

גִּתְּהָן (vallis visionis) et גִּתְּהָן Gehasi, n. pr. famuli Elisaci prophetæ, 2 Reg. IV, 11 sq. V, 20 sq. VIII, 4, 5. LXX Τιεζ. Vulg. Giez.

גִּתְּהָן rad. inusit. probabiliter i. q. arab. سَبَّهُ vinculis constrinxit (v. litt. 2, 1, b), unde سَبَّهُ compes, vinculum, lorum Abulf. Ann. III, 512. Hamas. Schult. p. 346, سَبَّهُ lorum, habena. Inde

גִּתְּהָן m. 1) filum, lorum. Jes. XLVIII, 4 de duræ cervicis populo: סְבִּירָה בְּרֵךְ גִּתְּהָן filum ferruum s. bacillus ferrus est cervix tua. — 2) nervus, tendo cf. pers. سَبَّهُ vinculum, nervus. (Chald. סְבִּירָה, syr. طَرْدَن id. Talmud. טְרֵד, syr. طَرْدَن nervos dissecuit, amputavit i. q. טְרֵד Barhebr. 220. Gen. XXXII, 33. Plur. Ez. XXVII, 8. Job. X, 11. XL, 17. Caeterum גִּתְּהָן possit etiam dictum esse pro טְרֵד a rad. טְרֵד ligavit, vel pro טְרֵד a rad. טְרֵד duxit, traxit, unde filum: magis tamen placet, peculiarem radicem טְרֵד statuere.

גִּתְּהָן et גִּתְּהָן (Mich. IV, 10) fut. גִּתְּהָן c. Waw conv. טְרֵד 1) prorupit, erupit, de flumine e fontibus erumpente Iob. XL, 23, de infante ex utero prodeunte

ib. XXXVIII, 8, de milite ad pugnam prorumpente Ez. XXXII, 9. (Syr. טְרֵד erupt aqua, infans ex utero Iob. XXLVIII, 8. Ephr. T. I. p. 63, miles ad pugnam Barhebr. 333. Chaldaic, impr. prorupit ad pugnam, v. Buxtorf. v. טְרֵד. Syr. et nasor. טְרֵד terræ motus, strepitus ingens. Arab. طَرْدَن med. Waw, abruptus fluxus terræ partem, aethiop. ቅዢዢ፡ apparuit aurora, pr. prorupit).

2) trans. fecit, ut prorumperet, prodiret infans, produxit eum ex utero Ps. XXII, 10: בְּרֵךְ גִּתְּהָן גִּתְּהָן ut enim produxisti me ex utero. גִּתְּהָן est rarius Participi forma, cf. Lehrgeb. 402. De matre: parturivit, peperit. Mich. IV, 10: בְּרֵךְ גִּתְּהָן גִּתְּהָן contremisce, parturi, filia Zionis.

Hiph. intrans. prorupit ex insidiis. Part. טְרֵד Iudd. XX, 2.

גִּתְּהָן vel טְרֵד chald. Aph. prorupit ventus, q. ad pugnam. Dan. VII, 2. V. supra ad rad. no. 1.

גִּתְּהָן (eruptio sc. fontis) n. pr. loci prope Gibonem. 2 Sam. II, 24.

גִּתְּהָן pr. flavius, dictus ab erumpendo e fontibus coll. Iob. XL, 23. Congruit arab. طَرْدَن i. e. Pyramus, Ciliciae flavius (Abulf. Ann. II, 44), et طَرْدَن, quod de Oxo Arabes usurpant (v. Jakutus ap. Golium) et Persæ de aliis quoque fluvii, ut طَرْدَن Ganges (v. Rolandus de paradise §. 17. Michaelis Suppl. p. 297 cf. Champollion l'Egypte I, 137, qui Ιωπεων in codice etiam copto legit pro Dschilûn s. Oxo). Hebraicæ est n. pr. 1) fontis cum rivo et piscinis prope Hierosolyma, alibi טְרֵד dicti. 1 Reg. I, 33, 38 (ubi Chald. טְרֵד). 2 Chron. XXXII, 30. XXXIII, 14. Cf. Lightfoot Opp. T. I. p. 189. — 2) scougli et quatuor paradisi fluvii, nimis rura eius, qui terram טְרֵד (Aethiopian) ambire dicitur Gen. II, 13. Sunt, qui Arabum in voce طَرْدَن usum seculi, Oxum intelligent, et טְרֵד h. l. alia prorsus quam vulgari significacione accipi censemant (v. Michaelis Suppl. Wahls Asien p. 85°), sed parum probabiliter, praesertim cum Arabum usus nequaquam in hoc uno flumine subsistat lateque pateat. Nilum contra intelligi, constans est veterum sententia. Ac LXX quidem interpres Jer. II, 18 pro טְרֵד (i. e. Nilo) ponunt Γέρων, et Siracides XXIV, 27 Γέρων fluvium Nilo certe membrorum parallelismo imigit: δο ἐξαιρών μη φῶς (hebraice hand dubie טְרֵד pro טְרֵד ut Amos VIII, 8 i. e. sicut Nilus) παιδεῖται, νῆσος Γέρων ἐν ἡμέραις τρυγητοῦ. Josephus Arch. I, 1, §. 3: Γέρων δέ, διὸ τῆς Αἰγύπτου οὐεών, δηλοῖ τὸν δὲ ιῆτος αιωνίοντος αιωνιόθεον (cf. aeth. prorupit aurora), οὐ δέ Νεῖλον Εὐλετές πονηροεῖσθαι: eademque concors est Patrum sententia, quibus Muhammedani etiam assen-

tintur, Nilum in fluvii Paradisi recensentes (v. Sumani in *Fundgruben d. Orients* I, 304). V. loca corum lundata ap. Bonfrerium ad Gen. I. c. imprimis Epiphanius, ancor. cap. 57 et Theophilus ad Autolyc. II, 24: *Geon, ambiens omnem terram Aethiopiam, quem in Aegypto apparere dicunt nomine Nili.* Ex huius igitur sententia (quae aliquid in loco Siracidae praesidium habet) *Gihon* Nilum, ut ita dicam, Nubiae et Aethiopiae notaret, diversum a *Jeor*, Nilo Aegypti. Similiter Schultheissius (*Paradies* p. 70), qui *Gihonem* S. S. Astaborans s. Tacazzem, Nili aethiopici brachium orientale esse affirmat: eni sententiae et ego calculum addicio, ita tamen ut alia etiam Nili brachia comprehendam, quandoquidem medium Nili brachium, Astapus, Abawi, Balar et Azrak et *καὶ ἔσοχήν* Nilus dictum, verissime dici potest Aethiopiam ambire. Haec autem de Nilo aethiopico sententia probata corum simul dubitationibus occurremus, qui Nilum in S. S. aliis vocabulis compluribus (גִּיל, גִּילָה) appellari clamaverint. V. Ritter *Erdkunde* I, p. 516 sq. Abba Gregorius ap. Ludolfum in hist. aethiop. I, 8 no. 31: *Ratio cursus Nili instar circuli est. Ambit enim Goiamam, ita tamen ut non perveniat rursus ad fontem suum, pergens versus Sennar.* Quod vero *Gilton* s. *Nilus Aethiopiae* cum *Pischone* (i. e. Indo) ex eodem fonte profluere dicitur Gen. I. c., id a veterum etiam Graecorum opinionibus non abhorret. Ariano auctore (*Exped. Alex.* M. VI, 1 §. 3) Alexander magnus in Indo flumine crocodilis videns, fabasque in Accesini vicini littore *ἰδούεις ἐξευηγέραι τοῦ Νείλου τις ὄντας, ὃς τὸν Νείλον ἐπένθει πολὺν ἐπ' Ἰνδῶν ἀποστοτα, καὶ δὲ ἐρίγουν πολλῆς τῇσι ὑέστα, καὶ ταῖς ἀπολλύσται τῷ Ἰνδῷ τὸ ὄρον* similisque circa Euphratem opinio ap. Pausan. II s. Corinth. c. 5: *καὶ δὴ καὶ αὐτὸν ἐπει τὸν Νείλον λόγος Εὐδοκίην ὄντα εἰς ἔλος ἀφανίζειν ταῖς αὐθίσι ἀνάτοις ἡπει Ἀἴθιοπας Νείλον γίνεσθαι.*

Quod apud Aethiopos Nilus vocatur **Γεον**: *Geon* et **Χρή**: *Gewōn* (v. Ludolf. hist. aethiop. I, 8 no. 9. Comment. ad h. l. et Lex. p. 514) id monente Ludolfo e LXX interpretibus et Bibliorum interpretatione fluxit: et eadem observatio cadit in usum linguae copticae, si fides est Marcelli, de quo Champollion (*l'Egypte* I, p. 137): M. Marcell (Decade égyptienne III, p. 116) dit avoir lu **Ιωκεων** dans un vocabulaire copte, comme nom du Nil. Nous ne l'avons rencontré nulle part dans cette acceptation.⁴

Not. E vett. intpp. Sam. dedit: *Askopē* (Ἄσκοψ), *ambiens terram Copen* (Ἄπεντας), quod utrumque in India quaerendum videtur (v. צְבֵא). Fortasse litteris paululum immutatis Accesinus vel Choaspes cogitandus est.

—
גִּיל, raro גִּילָה vel גִּילָה (Prov. XXIII, 24 Chethibh) fut. גִּילָה, apoc. גִּילָה pr. *in orbem ivit* (v. nomen גִּילָה), ut arab. جَلْجَلْ med. Waw saltarit (cf. גִּילָה et גִּילָה), inde 1) *exultavit prae gaudio, laetus est*, ubique in ser-

mone poetico. Iob. III, 22: גִּילָה תַּחֲנֹתָה יְמִינֶךָ gaudentes ad exultationem usque. (In dial. Nasor. נַעֲלֵת exilivit). Jes. XLIX, 13. LXV, 18. Joel II, 21. Zach. IX, 9 oct. Intuitur synonymis גִּילָה, גִּילָה, Jes. XLIX, 13 Persona vel res, de qua gaudemus, ponitur praevio גִּילָה Ps. IX, 15: דְּבָרָתְךָ בְּגִילָה גָּaudēto de salute tua. Ps. XIIII, 6. XXI, 2. XXXI, 8. CXLIX, 2. Jes. XXXY, 9. LXV, 19. LXVI, 10. Prov. XXIV, 17. Cant. I, 4, et גִּילָה Zeph. III, 17. גִּילָה בְּגִילָה lactari Deo i. e. delectari munine praescritim propter beneficia ab ipso collata, auxilium praestitum cet. Jes. XXIX, 19. XLII, 16. Joel II, 23. Hab. III, 18. Zach. X, 7. Ps. XXXV, 9. LXXXIX, 17. — Gaudium vero et exultatio nonnumquam tribuitur animae (צְבֵא, צְבֵא) Ps. XVI, 9. Jes. LXI, 10, ossibus (Ps. LI, 10), adeoque rebus inanimatis Ps. XCVI, 11. Jes. XXXV, 1. 1 Par. XVI, 31.

2) *trepidare*, quod fit exultatione et palpitatione cordis (v. Iob. XXXVII, 1. Ps. XXIX, 6, cf. radd. גִּילָה et גִּילָה; arab. جَلْجَلْ i. q. خَرْجٌ timor, quae significatio a גִּילָה med. Waw petitia videtur, et גִּילָה timuit, pr. palpitated cor Cor. 22, 36; gr. δρεπται καρδια κρύψῃ Aeschyl. Choeph. 161. 1022, η καρδια πάλλει, πάλλει φρόφ Seidl. ad Eurip. Electr. 433, πηδηται της καρδιας Plat. v. Casaub. ad Athen. XV, 11; lat. cor saltit Plaut. Contra δρεπ de animo prae gaudio contremiscere Jes. LX, 5. Jer. XXXIII, 9. V. Storr. Observatt. ad anal. et synt. 'p. 33'. Ps. II, 11: דְּבָרָתְךָ בְּגִילָה trepidate cum pavore. Servata significatio usitatissima no. 1 transfigri possit cum LXX (ἀγαλλιάσθε αὐτῷ ἐπ τῷδε): exultate cum pavore, ita ut significetur simulatum illud gaudium amorgue simulatus, quo populi victi vietorem prosequuntur (v. rad. שְׁבַח); sed ironia, quae ab huiusmodi locutione vix absferit, huius carminis gravitati non satis convenire videtur. Hos. X, 5: nam luget propter eum (vitulum) populus גִּילָה et sacerdotes ei trepide timent. Nonnulli, ut Abulwahab h. rad., Bathus ad Glassii philol. s. p. 899, Martini ad Jes. LIII, p. 29 sq., verbum גִּילָה de quavis animi commotione, sive ex laetitia, sive ex dolore orta, insuper consuet, et Hos. I. c. de dolore interpretantur. Sed satis certa timoris potestas contextui optime congruit, adeoque in primo illius communis hemistichio legitur syn. גִּילָה timent.

גִּיל v. גִּילָה.

גִּיל m. 1) pr. orbis, inde aetas, aevum, et meton. homines coaevi i. q. γερά, cf. גִּילָה Dan. I, 10: נַעֲלֵת אֲדֹלָמָה אֲדֹלָמָה adolescents vestrae aetatis. Theod. παιδίου τὰ οὐράκια ὑπόν. Vulg. adolescentes coaevi vestri. Syr. قَوْمٌ مُّكَلَّبٌ. — Arab. جَلْجَلْ sec. Kam. hominum agmen, sed ap. Saad. et in arabica N. T. Versione, ubi editores جَلْجَلْ scribunt, pro γερά, γερά Gen. XV, 16. Jes. LIII, 8. Mt. XXIII, 36. Luc. XI, 50, et plane ut ap.

مع اهل عصرك cum hominibus
 quod Schol. interpretatur cum اهل عصرك eum axi tui, adde VI, 190 Schult. (54 Sacy) et Abulpharag.
 dyn. p. 2 سبب انجيل mores, vita seculi. Sam. 27:2
 et 27:1 itidem in Vers. sam. pro hebr. זר (v. Cast.), cf.
 etiam aeth. **אַלְמָא**: proles, soboles, nisi forte radix קָרְבָּה
 congruit cum hebr. קָרְבָּה. Apud Talmud. בָּבָה 27:2 dicitur
 homo eadem hora et codem sidere mecum natus Baba
 Mezia fol. 27, B. Nedarin fol. 39, B. ibique in glossis ex-
 plieatur בָּבָה filius planetae mei. Sed hic etiam usus a
 temporis significacione proficisciatur, et non satis accen-
 tuius Kimchius huic vocabulo propterea *similitudinis* notionem
 tribuit. Ita ille in lib. rad. בָּבָה קָרְבָּה
 רבינו יונה בָּבָה רָאשׁ וּבָבָה שֵׁבֶת רָאשׁ בָּבָה
 רבינו יונה בָּבָה רָאשׁ וּבָבָה שֵׁבֶת דִּיבָּה בָּבָה,
 nec aliter Gr. Venet. κατά τὴν ὀμοιότητα
 Melius Abnulw. الذين ناقنتم و ماتلتم لى قتلى
 آنوجل يسمى في الشندن بن زيد شهادته شهاده بن زيد
 وفي انتلعمون بن زيد شهادته وايضاً وهي بن زيد بن زيد
 qui vestri coaevi et aequales sunt, nimirum aequalis
 alicuius in Mischna vocatur ut (Baba Mezia
 l. c.) nota prae reperitur in aequali eius, et in Talmude:
 socius eius a principio, et alibi ista verba
 כָּבֵד גָּבֵל.

2) exultatio Ilos. IX, 1, plenimque iungitur תְּהִלָּה Jes. XVI, 10. Jer. XLVIII, 33. Joel I, 16. Ps. XLV, 16, יְהִלָּה שָׁשֶׁר Ps. XLIII, 4.

בָּרְקָה b. l. q. בָּרְקָה no. 2 *exultatio*. Ps. LXV, 13. Jes. XXXV, 2: בָּרְקָה וְרִזְקָה exultatio et iubilum. Status constr. בָּרְקָה b. l. ponitur pro absolito.

جَرْ rad. innisit. Arabicum significatum habuisse, Schultens in (Cl. diall. p. 342) statuit, coll. **جَرْ** aestus pectoris ex ira, fame, siti. Ille duci potest.

גִּיר chald. emphat. נִיר id. Dan. V, 5. Cf. Jes. XXVII, 9. Am. II, 1 Targ.

גַּרְגָּר *peregrinus* v. rad. גַּרְגָּר.

સુધી વિ. પત્રા.

גָּנְזִים v. גָּנְזִים

נָבָר *rad.* i.

aeth. حامٌ: hamus, sed vicina rad. جلسٌ est *rasit*, *abrasit*, cf. حاجمٌ *totondit* lanam. Inde hebr.

תְּנַסֵּר m. *tonser*. Ez. V, 1: תְּנַסֵּר הַמִּזְבֵּחַ cultor *ton-*
sorum, novacula. (Syr. **תְּנַסֵּר** novacula 2 Sam. XX,
8 pro hebr. תְּנַסֵּר, chaldb. **תְּנַסֵּר** id. v.

עַבְדָּת v. rad. **עַבְדָּה**.

جَلَدٌ rad. innit. Apud Arabes **جَلَدٌ** complures significaciones habet a **جَلَدٍ** cutis, pellis derivatas, ut percussit in eute, flagellavit (*Cledern*), excoriavit etc. Pellis tamen significatus fortasse a duritate dictus, cf. **جَلَدٌ** durus fuit.

נְצָר vel נְצָר e. Suff. נְצָר *cutis hominis* Iob. XVI,
15. Arab. نَصَر de cete hominum Cor. 39, 24, pecu-
dum 16, 82, camelii Caab b. Zohair 19, syr. نَصَر Bar-
hebr. 253.

רְדוֹת fut. **רָדוֹת** c. Waw convers. **רָדוֹת** pr. *remoto*
velo nudavit. (Arab. **رَدَّ** pr. *nituit*, inde **رَدَّ** vestis
 nitida, trans. nitere fecit, polivit, ut gladium vit. Tim.
 353 Gol., detersit moerorem ibid. 202, cf. hebr. **רָדוֹת**
 pass. *nudus fuit velo remoto*, nt de sponsa ibid. p. 191,
 trans. I. VIII. *nudavit, retexit.* Schol. ad Ibar. 2, 26, cf
 22. 4, 34 de Sacy. Aeth. opp. **ταπείνωσις**: obvelavit, **ταπείνωσις**:
 velum. Cf. praeter Lexx. Scheid. ad Cant. Ilisk. p. 64.
 65, Schroeder de vest. mulierum 294. 306. 307). Inde
 in linguae hebraeae nsm.

2) emigravit, in exilium ductus est (arab. مُجْرَىٰ et مُخْرَجٌ, syr. مُخْرَجٌ Thren. I, 3 id.; arab. Coni. IV et syr.

in captivitatem duxit, מִלְאָקֵח exul) pr. nudavit terram incolis (cf. מִלְאָקֵח nudavit, exxit, evanuavit v. e. marsupium Har. 3, 162 Schult. it. homines sedibus suis expulit v. Tim. II, 4; it. 2 Reg. XXI, 13, aliaque verba, in quibus evacuatio et puritas ad depopulationem referuntur, ut קָרְבָּן, קָרְבָּן, קָרְבָּן Niph. v. Schult. ad Har. 2, 61. Opp. min. p. 253), ideo de terra dictum fudd. XVIII, 30: מְלֹאת יְמֵינוּ תְּהִלָּתְךָ וְעַד עֲדָתְךָ מְלֹאת יְמֵינוּ תְּהִלָּתְךָ usque ad nudationem terrae i. e. ad emigrationem s. exilium incolarum. Thren. I, 3: מְלֹאת יְמֵינוּ תְּהִלָּתְךָ מְלֹאת יְמֵינוּ תְּהִלָּתְךָ nudata est Judea (ita enim transferre iubet sexus femininus). In vulgari linguae usu alibi de hominibus et populis dr. emigrantibus vel potius in exilium abductis Ez. XII, 3, XXXIX, 23. Mich. I, 16. Am. I, 5. VI, 7 ect. 2 Reg. XVII, 23: הַרְאֵת שָׁמֶן וְאַתָּה מְלֹאת יְמֵינוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה et abducti sunt Israelitae et patria sua in Assyriam. XXV, 14. XXV, 21. Jes. V, 15. Raro de emigratione spontanea 2 Sam. XV, 19: mane apud regem, nam peregrinus es, וְעַתָּה תְּהִלָּתְךָ וְעַתָּה וְעַתָּה vel etiam migrat (rursus) in patriam tuam. Transferunt denique ad res inianimas 1 Sam. IV, 21, 22: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה migravit evanuit honor ex Israile. Jes. XXIV, 11: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה migravit gaudium terrae. Hos. X, 5. Iob. XX, 28. Prov. XXVII, 25: וְעַתָּה וְעַתָּה evanescit gramen (vetus).

Niph. 1) reiectus, nudatus est (pass. Pi.). 2 Sam. VI, 20. Jes. XLVII, 3: וְעַתָּה וְעַתָּה retegentur verenda tua. Ez. XVI, 36. XXIII, 29. XIII, 14: וְעַתָּה וְעַתָּה retegentur fundamentum eius (muri) i. e. prorsus diructur, cf. קָרְבָּן Ps. XVIII, 16. Referunt etiam ad velut remotum Jer. XIII, 22: וְעַתָּה וְעַתָּה retegentur simbriae tue.

2) reuelatus est a) palam, manifestus est, dr. de rebus, quae ante latuerunt, v. c. de peccatis oculi- tis Jes. XLIX, 9. Ez. XVI, 57. XXI, 29. Ios. VII, 1. Prov. XXVI, 26. b) ostendit se, apparuit, de hominibus i. Sam. XIV, 8: eve! transibimus ad eos וְעַתָּה וְעַתָּה nosque ipsos ostendamus. Vers. 11, de Deo hominibus apparente i. q. וְעַתָּה (sequ. וְעַתָּה) Gen. XXXV, 7: וְעַתָּה וְעַתָּה בְּאֵלֶּה ibi enim Deus ei apparuerat. i. Sam. II, 27. II, 21, de virtutibus et beneficiis divinis se manifestantibus. Jes. LXI, 1: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה nam mox veniet auxilium meum, manifestabit se salus mea. XI, 5. Sensu paulo diverso sequ. וְעַתָּה (cf. جَلِيل LIII, 1: وَعَادَ لَهُمْ وَعَادَ لَهُمْ وَعَادَ لَهُםْ cui manifestata est potentia Dei? i. e. quis de ea sibi persuasum habebat. c) nuntiatus est, sequ. וְעַתָּה וְעַתָּה Jes. XXIII, 1: וְעַתָּה וְעַתָּה בְּרוּם וְעַתָּה e terra Chittaeorum nuntiatum est illis, maxime de verbo Dei i. Sam. III, 7. Dan. X, 1.

3) pass. Hiph. deportatus est, migravit poët. de teu- torio Jes. XXVIII, 12.

Pi. וְעַתָּה fut. וְעַתָּה apoc. וְעַתָּה i. q. Kal, ita tamen, ut proprius praevaleat significatus, 1) retexit, nudavit. (Arab. جَلِيل Conj. I id.) Ruth III, 4, 7: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה et retexit pedes eius. Ez. XVI, 37. Mich. I, 6: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה et

fundamenta eius nudabo i. e. totam diruam. Jes. XXVI, 21: terra reteget caedes eius, quas antea recondidatur. Sequitur etiam accusativus vel retecti. Jes. XLVII, 2: וְעַתָּה וְעַתָּה retege velum tuum. Nah. III, 5: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה retegam simbrias tuas usque faciem tibi operiam. Iob. XLII, 5. Jes. XXII, 8. Intrans. retexit se, retexit sibi verenda. Jes. LVII, 8. Spec. a) וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה retexit verenda mulieris i. e. rem habuit cum ea, locutio solennis in lege de matrimoniis prohibitis. Lev. XVIII, 8: וְעַתָּה וְעַתָּה אַתָּה תְּהִלָּתְךָ וְעַתָּה וְעַתָּה verenda novercae tuae ne retegas, הא וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה verenda patris tui sunt. V, 9 sq. XX, 17 sq. Ios. II, 11. E verbis autem Lev. XVIII, 8 simul intelligitur, quare retexit verenda viri dicatur pro: rem habuit cum uxore eius. Lev. XX, 11, 20, 21. Ez. XXII, 10. In eadem sententiam dr. וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה retexit stragulan viri Deut. XXIII, 1. XXVII, 20. — b) וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה retexit (Deus) oculos allicitus spec. ut videret, quae mortalibus oculis occulta sunt. Num. XXII, 31: et retexit Jehovah oculos Bileami, viditque angelum Jehovah in via stantem. Ps. CXIX, 18. Inde וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה apertis oculis (vir), de propheta. Num. XXIV, 4, 16.

(2) metaph. revealavit rem occultam Iob. XX, 27. Jer. XLIX, 10, alieni causam suam Jer. XI, 20. XX, 12, prodidit arcuum Prov. XI, 13. XXV, 9, hominem fugitivum Jes. XVI, 3, aperuit s. manifestavit Deus hominibus virtutes suas, beneficia sua. Ps. XCIVIII, 2: in con- spectu gentium aperit iustitiam suam. Jer. XXXIII, 6: וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה aperiam illis abundantiam salutis. — Bis construitur cum וְעַתָּה rci, quae revelatur. Thren. II, 14: prophetae lui falsa vaticinata sunt וְעַתָּה וְעַתָּה nec retexerunt peccatum tuum, sicut facere debebant. IV, 22: animadvertis in peccatum vestrum, Idumei, וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה וְעַתָּה reteget peccata vestra. Est ellipsis in hae locutione, et suppl. in priore exemplo וְעַתָּה וְעַתָּה non retexerunt tegumentum, quod peccatum tuum obliuat, cf. de hoc וְעַתָּה particulae usu, quo vesti designandae inservit Iob. XXIV, 9: וְעַתָּה וְעַתָּה (רְשָׁא) וְעַתָּה vestem miseri pro pignore auferunt.

Tu. retectus est. Nab. II, 8 de Nineve: וְעַתָּה retegitur ignominiose. Lud. de Dient: abducitur in captivitatem, quae tamen significatio in Piel, ex quo pendet Pual, non reperitur.

Hiph. וְעַתָּה 2 Reg. XXIV, 14, et וְעַתָּה 2 Reg. XVII, 11. XXV, 11 ect. 2 pers. וְעַתָּה ib. XVII, 26 1 pers. וְעַתָּה Jer. XXIX, 4, 7, 14 fut. apoc. וְעַתָּה pro וְעַתָּה causat. Kal no. 2, deportavit, in exilium abduxit (arab. جَلِيل Conj. IV) Jer. XXIX, 1. XXXIX, 9. LII, 15 sq. Esr. II, 1 ect. ect.

Hoph. וְעַתָּה 3 fem. וְעַתָּה pro וְעַתָּה Jer. XIII, 19 part. pl. וְעַתָּה Jer. XL, 1 deportatus est 1 Par. IX, 1. Esth. II, 6.

Hithpa. fut. apoc. וְעַתָּה 1) retexit, nudavit se Gen. IX, 21. 2) reuelavit se cor aliquius Prov. XVIII, 2.

וְעַתָּה et וְעַתָּה chalda. revelavit abscondita, de Deo Dan. II, 22, 28, 29. Pract. pass. וְעַתָּה Dan. II, 19 et וְעַתָּה

Vers. 30. (In Targg.) Pe. retexit, revelavit, it. migravit. Pa. revelavit. Syr. et sam. פְּלַשֵּׁת, פְּלַשֵּׁת revelavit. Pa. id, פְּלַשֵּׁת manifestus, apertus).

Aph. (more hebraeo) פְּלַשֵּׁת i. q. hebr. Hiph. *in exilium abduxerit* Esr. IV, 10. V, 12. In Targg. id.

תְּבִזָּה Jos. XXI, 27 Keri i. q. תְּבִזָּה q. v.

תְּבִזָּה, somel תְּבִזָּה Obad. 20 (cum Kamez impuro) f. 1) deportatio, exilium, 2 Reg. XXV, 27; Jer. LII, 31; Ez. I, 2, XXXIII, 21: anno duodecimo . . . תְּבִזָּה (pro תְּבִזָּה) exilio nostri, — 2) collect, deportatio, exulus. תְּבִזָּה תְּבִזָּה exiles Judae Jer. XXIX, 5. XXVIII, 4. XXIX, 22; NL, 1. תְּבִזָּה Jes. XX, 4. תְּבִזָּה Amos 1, 6. 9 v. תְּבִזָּה תְּבִזָּה de Israele in exilio vivente Jes. XLV, 13. (Arab. تَبْزِيز deportatio, exilium). LXX ἀποικία, μετοικεσία, αἰγαλοσία.

תְּבִזָּה st. emphat. תְּבִזָּה f. chald. exilium. תְּבִזָּה יְהֻדָּה exiles Dan. II, 25. V, 13. VI, 14. Esr. VI, 16. In Targg. scaepius. Syr. פְּלַשֵּׁת id.

תְּבִזָּה (formatio ruficollis, tenuis, exilium) Gilo, n. pr. urbis in montibus Iudee Jos. XV, 51. 2 Sam. XV, 12. Nomen gentil. est תְּבִזָּה 2 Sam. I. c. a forma תְּבִזָּה, ut נֶמֶל אֲנָשָׁה a nomen.

תְּבִזָּה (formatio ruficollis, tenuis, exilium) m. tabula e ligno, lapide, aut metallo facta, cui aliquid inscribatur, i. q. תְּבִזָּה, a detergendo et poliendo dicta (v. sub rad.) Jes. VIII, 1. Syrus interpres retinuit מְטַבֵּזָה, vel potius מְטַבֵּזָה, ut habet Ferrar. Nomencl. p. 108. Bene Targ. תְּבִזָּה et Saad. صَفَحَة lamina ferrea, asser. (Ap. Talmudicos תְּבִזָּה est margo, spatiuum chartae in librorum lateribus scriptura vacuum).

Plur. תְּבִזָּה Jes. III, 23 specula, pr. tabulae s. laminae ex metallo polito factae, quales erant specula a milieribus Hebreis (Ex. XXXVIII, 8. Iob. XXXVII, 18) more apud alios etiam antiquitatis populos recepto (v. Comment. nostrum ad Jes. I. c.) circumgestata, plerunque rotunda et mambrino munita. Ita Chald. Vulg. Kimchi in Comment., Abarbenel, Jarchi. Contra LXX (διαφανῆ Λικονικά, cf. Hesych. Λικονικῶς γιώρ, λεπτή ἐσθία) et Kimchius in Lex. restes intelligunt pellucidas, idque Schroederus (de vestitu null. hebr. p. 311. 312) vindicat coll. arab. جَلْوَة nitor, dein vestis nitida, splendida, holoserica, neque negari potest, ve. nostrum Jes. I. c. alia excipere vestimentorum maiorum nomina. Certior tamen (coll. Jes. VIII, 1) est speculorum significatio, ab isto loco minime aliena, praesertim cum loculi s. marsupia a milieribus similiter circumgestata proxime praecedant.

תְּבִזָּה f. 1) pr. part. Benoni fem. collect, usus patrum exulus, exulum turbas (cf. sing. תְּבִזָּה exul 2 Sam. XV, 19. Amos, VI, 7) Esr. I, 11. IV, 6. X, 7. Jer. XXVIII, 6. XXIX, 1. 4. 20. Ez. I, 1. III, 11. 15. XI, 21. 25 ect. etiam de iis, qui iam in patriam redierant Esr. X, 8: תְּבִזָּה תְּבִזָּה concio exulum. (Arab. كَلْيَة et كَلْيَة exiles). —

2) abstr. exilium, migratio. 1 Par. V, 22: תְּבִזָּה-רֹעֶה usque ad exilium. תְּבִזָּה sarcinae migratoriae Ez. XII, 7. תְּבִזָּה תְּבִזָּה Jer. XLIX, 3. Am. I, 13. et XLIX, תְּבִזָּה Jer. XXIX, 16. XLVIII, 7 ect. in exilium migravit. תְּבִזָּה תְּבִזָּה ex exilio redire Esr. VI, 21. תְּבִזָּה תְּבִזָּה exiles, etiam ii, qui redierant e captivitate Esr. IV, 1. VI, 19. VIII, 55. X, 7. 16.

תְּבִזָּה (exilium) n.pr. urbis Basanitarum, postea Manasitarum, asyli iure gaudentis, Levitis in possessionem datae Deut. IV, 13. Jos. XX, 8. XXI, 27 (nisi Keri תְּבִזָּה). 1 Par. VI, 56. Eusebius: Γαλαթ, οἱ Γαλάθ . . . ταὶ τὸν Ιαυ-λῶν παλαιτεῖα κόπα μεριστὸν ἐν τῇ Καρανᾶ (reponit Bara-nā). οὐαὶντι δὲ τῷ κοινῷ ταὶ ἡ περιφορα. Josephus tum urbis meminit, quam Γαλαթ vocat bell. ind. 1, 4 §. 4, 8, tum regionis adiacentis, Γαλατίας, Arch. 8, 2 §. 3. 13, 15 §. 4. bell. ind. 3, 3 §. 1. 5. 2, 20 §. 6. 4, 1 §. 1, de vita sua §. 37, quam ab ortu Jordanis et maris galilaei ponit, alibi tamen sub Batanaceae nomine comprehendit. Vide quoq[ue] disputavil Relandus Palaest. pag. 199. 317. 318. Eadem vero regionem hodieque Dscholdān, Dschaulān vocari, testes sunt Burcharditus (itin. Syriae p. 440. ed. germ.) et Seetzenius (Zach Correspond. XVIII p. 346). —

תְּבִזָּה (exilium, exnl, cum terminatione תְּבִזָּה pro תְּבִזָּה, ut in תְּבִזָּה, תְּבִזָּה; sec. Jo. Simon. magnus, crassus, significatione petita ab arab. جَلْوَة magnum fuit) Goliath, gigas ex gente Philistacorum, in certamine singulari a Davide (1 Sam. XVII, 4. 23. XXI, 10. XXII, 10. Sir. XLVII, 5), secundum aliud quoddam historiac testimonium (2 Sam. XXI, 19), quod male cum illo conciliavit auctor Paralipomenon (1 Par. XX, 5, cf. תְּבִזָּה p. 100), ab Elechanio interfectus. Apud Arabes vocatur جَلْوَة Cor. 2, 250, d'Herbelot v. Gialat.

תְּבִזָּה (qs. patron. a תְּבִזָּה verbali futuri Ieph. in exilium ductus) n. pr. viri Num. XXXIV, 22.

תְּבִזָּה in Kal inusit. Arab. جَلْوَة calvus fuit in sinecipite, جَلْوَة calvus, sec. Giggeum 1, 720 etiam جَلْوَة rasit caput. In Kamiso typis exscripto pag. 270 legitur quidem حَاجَة حَاجَة رَأْسَ حَاجَة, sed nescio an vitiosum sit, et legendum جَلْوَة.

תְּבִזָּה rasit caput Num. VI, 9. Dent. XXI, 10. 2 Sam. XIV, 26. Ez. XLIV, 20, cf. Lev. XIII, 33, viam 1 Par.

Pu. rassus est, de capillo Iudd. XVI, 17. 22, de barba Jer. XLl, 5.

Hithpo. 1) *rasit se* Lev. XIII, 33; 2) *abrasit sibi* (cf. Lehrgeb. p. 248 litt. d.) e. acc. Num. VI, 19: **הַמְבָרֵךְ** **הַמְבָרֵךְ** postquam *sibi abrasit consecratam caesariem.*

Niph. Νίφη pl. Νίφαι *lit.* Νίφη 1) *volvi*, de fluctibus aquae Am. V, 2*i.* 2) *convolvi*, de caelo instar libri convolvendo Jes. XXXIV, 4.

Pilp. בְּבָא i. q. Kal no. 1. *volvit, devolvit* Jer. LI, 25: *דְּבָוֵלַת־תְּבָאֵלָה* *devolvam te de rupibus. Hith-pulp.* בְּבָאֵלָה *devolvit se hostis irremens. Job. XXX, 14.*

Hiph. Int. 322 volvit, devolvit lapidem. Gen. XXIX, 19.

XXVII, 10.
حَلَّ m. 1) *stercus*, a forma rotunda dictum, i. q. **حَلَّ**, v. rad. no. 1. 1 Reg. XIV, 10. Arab. **حَلَّ** *stercus* animalium rotundum, ut camelorum, ovium, unde **حَلَّ** et **أَجْنِبَنْ** *collegit stereus* pec. *camelinum ad cremandum.* Chald. **حَلَّ**, **حَلَّ**, **حَلَّ**, talmud. **حَلَّ** id.

3) n. pr. duorum virorum (fort. gravis, dignus, ut
أَجَلٌ) a) 1 Par. IX, 15. b) ibid. comm. 16. Neh. XI, 17.

לְבָשׂ m. chald. pr. *volutio*, dein *gravitas*, *magnitudo* (v. rad. no. 1. 3) Esr. V, 8, VI, 4: לְבָשׂ תַּזְבִּיחַ *lapides magni*, *graves*, qui volvuntur, non feruntur. Intellige lapides quadratos, vel quoscunque maioris molis lapides, coll. etiam لَبْدَل et جَلْمِيل *rudis, grossus*. Germanice per iocum magnae molis librum, *volutandum* magis quam pro nostri aevi more in marsupio portatilem, einen *Wälzer* vocamus. Apud Talmudicos לְבָשׂ omisso נֶכֶן of lapide magno usurpatum (Buxt. p. 433), נֶכֶן vasa lapidea notat et לְבָשׂ est lapis scipulorum operiens, hand dubie a volvendo dictus coll. Mt. XXVIII, 2. Lue. XXIV, 2. Hebraeorum interpretes *marmor* interpretantur, et sic Vercs. hebr. I, c. טָבֵל *תְּבָשָׂת*, quod non probro. LXX Λίθοι ἀκλεκτοί, et Esr. apocr. VI, 9: λίθοι συνοι πολύτελες, quae significatio fortasse a verbo λύπη polivit petitia est.

מִ. i. q. סְרֵךְ no. 1. *stercus hominum*. In Sing. semel Iob. XX, 7: שְׂרֵךְ וְשָׁבֵב see Chald. et Vulg. recte: *sicut stercus suum in aeternum parabit*, cf. de hac comparatione ignominiosum interitum significante 1 Reg. XIV, 10, quare non erat, quod ad alias interpretationes configerentur interpretes, ab usu linguae alienas, qualis est Dathii סְרֵךְ reddentis: in ipso splendore suo, coll. נֶלֶת honos, et Michaëlis: *ut stipula*, coll. פַּלְתִּיל stipula, quod posterius vel propter Suffixum ferri non potest. Cf. etiam Schult. in Animadvers. et contra in Comment. ad b. 1.

Plur. בְּשָׂרֶב stereora pr. globuli stercoris Zeph. I, 17, spec. humani Ez. IV, 12: בְּשָׂרֶב תְּמִימָה globuli stercoris humani. V, 15: בְּשָׂרֶב תְּמִימָה.

נְחַלָּר (fort. *stercorarius*) n. pr. *viri Neh.* XII, 36.

לְגַדֵּל 1) adj. *solubilis*, *versatilis*. 1 Reg. VI, 34: *duae valvae ianuae prioris versatiles erant sc. in cardinibus*. Cf. Ez. XLII, 24 in eiusdem rei descriptione: *תְּמִימָה תְּמִימָה*; — 2) subst. *annulus*. Esth. I, 6. Cant. V, 14: *בְּנֵי נְזִיר בְּנֵי נְזִיר יְמִינְךָ יְמִינְךָ הַמֶּלֶךְ תְּמִימָה תְּמִימָה*. *manus eius sicut annuli aurei, ornati gemmis Tarlessiis*. Nimirum digiti manus incurvatae annuli figuram referunt, unguis autem coloribus tinteti cum gemmis comparantur (cf. Ilar. Cons. II, p. 108 Schult., ubi unguis puellae beryllis assimilantur). Syr. *בְּנֵי נְזִיר* (malum tamen *בְּנֵי* circuli). Hand eleganter *cylindros aureos* interpretatur Michaëlis ad Lowth de sacra poësi p. 637 ed. Lips. — 3) *circulus*, *regio* i. q. *רְגֵב*. Spec. *בְּנֵי נְזִיר* Jes. VIII, 23 *circulus gentium*, et *צָאָר סֹבֵב* Jos. XXIX, 7; XXI, 32. 1 Par. VI, 61, *בְּנֵי נְזִיר* (cum He parag.). 2 Reg. XV, 20, *בְּנֵי נְזִיר* 1 Reg. IX, 11 vocata.

tur regio cum viginti urbibus, et si minoribus, in tribu Naphtitarum, circa urbem Kedesch (ter enim occunit **תְּהִלָּה וְרַבָּה**, cf. **Kabîs** in **Tahâlât** i Macc. II, 63), a gentilibus, Phoenicibus numerum vicinus, habitata. LXX **Tahâlât**, quo nomine N. T. temporibus septentrionalis Palæstinae citerior provinçia Phœniciam inter et Samariam appellatæ v. Rehahn p. 181 sq.

גָּלְגָּלֵל f. i. q. גָּלְגָּלֵל no. 3. *circulus, regio*. גָּלְגָּלֵל
regions Philistaeorum Jos. XIII, 2, גָּלְגָּלֵל
regions Iudeorum Joch IV, 4, *Iadabala Phloiotow* 1 Macc. V, 15.
גָּלְגָּלֵל i. q. גָּלְגָּלֵל circulus, ripa Jordani, et
Ghor. Jos. XIII, 16, 11. Eadem fere regio significari
videtur Ez. XLVII, 8, ubi fons ille sacrus infra templum
securitatis in *circulum orientalem* (גָּלְגָּלֵל LXIX
et תִּזְבַּחַת פָּהֲלָאָא). Symm. μετόπον. Aqu. Θύρας, dein
in desertum, et inde in mare mortuum descendisse dicuntur.
Contra גָּלְגָּלֵל Jos. XVI, 17 est n. pr. loci in australibus
Benjaminitum limitibus, quod in loco gemino XV, 7
vocatur.

m. plur. *idola* Lev. XXVI, 30. Deut. XXIX,
 16 eet. in variis formulis, ut בָּזְבִּזְבָּזֶן idola sequi 1 Reg. XXI, 26, בָּזְבִּזְבָּזֶן idola colere 2 Reg. XVII, 12. XXI, 22, בָּזְבִּזְבָּזֶן oculos coniicere in idola Ez. XVIII, 12. Est autem hoc nomen hand dubium proborum idolisque propter contentum inditum. Iungitur enim sacrissimum aliis nominibus ab idolorum contentoribus excoigitatis, ut בָּזְבִּזְבָּזֶן Deut. XXIX, 17, 2 Reg. XXI, 21. XXIII, 24. Ez. XX, 7. 8. 31, וְבָזְבִּזְבָּזֶן VIII, 10, בָּזְבִּזְבָּזֶן XVI, 36, בָּזְבִּזְבָּזֶן XXX, 13, et maxime frequentatur in locutionibus, quibus idolorum cultus castigatur, ut בָּזְבִּזְבָּזֶן polluit se cultis idolis, Ez. XX, 7. 18. 31. XXII, 4. XXIII, 7. 30. XXXVII, 23, וְבָזְבִּזְבָּזֶן XXII, 3, בָּזְבִּזְבָּזֶן purgavit ab idolorum sordibus XXXVI, 25, בָּזְבִּזְבָּזֶן VI, 9, בָּזְבִּזְבָּזֶן XXIII, 37 scortatus est cum idolis, בָּזְבִּזְבָּזֶן peccata cum idolis commissa XXIII, 49. Haud male igitur Hebraeorum interpres בָּזְבִּזְבָּזֶן pr. *sordidos*, *impuros*, *stercoreos* valere observant, et re vera in convieciis a Judacis senioribus in idola corumque cultores coniectis est etiam בָּזְבִּזְבָּזֶן stercus, stercorarium (Hieros. Berachoth fol. 12 B. Lightfoot Opp. II, 322), unde *Bēzəzōth* probabiliter dominus stercoris i. e. idolorum, s. daemomum. Recentiorum nonnulli, ut Jahnius (Bibl. Archael. III, p. 481) בָּזְבִּזְבָּזֶן *truncos*, *caudices* interpretantur, a volvendo dictos per irrisiōnem; malim certe *lapides*, *saxa*, *s. deos lepidos*, quandoquidem בָּזְבִּזְבָּזֶן de volvendis lapidibus frequentatur, et בָּזְבִּזְבָּזֶן lapidem maiorem notat. E vett. intpp. Syrus generali utitur ve. בָּזְבִּזְבָּזֶן, Chald. et Alex. intpp. talibus certe, quibus idolorum vanitas exprimitur, בָּזְבִּזְבָּזֶן, *espūtēma*, *diavōma*, *erθvēma*.

נָלְגָה plur. נָלְגִּים m. 1) *acervus lapidum*. Gen. XXXI, 46 sq. Job. VIII, 17 (parall. נָלְגִּים בָּרַת). Plerumque additur נָלְגִּים Jos. VII, 26. 2 Sam. XVIII, 17. Ios. XII, 12: נָלְגִּים נָלְגִּים נָלְגִּים areae eorum multae sicut lapidum acerri in agri salcis. (LXX ὡς γέλωνες. Vulg. quasi testudines, ex linguae syriacae usi, in qua נָלְגָה testudinem notat. Vide intp. Syr. hoc ipso loco). Saepe de ruinis. In Sing. Jes. XXV, 2. Plur. Jer. IX, 10: נָלְגִּים נָלְגִּים נָלְגִּים et convertunt Hierosolymam in ruinam. LI, 37. Jes. XXXVII, 26. 2 Reg. XIX, 25. Job. XV, 28. — 2) *scaturigo, ab aquis se volventibus dicta, v. Niph. no. 2. (cf. angl. well und germ. wallen, walzen). Cant. IV, 12: נָלְגִּים נָלְגִּים scaturigo, ad quam aditus pessulis clausus est. — 3) Plur. *fluctus maris*. Job. XXXVIII, 11. Ies. LI, 15. Jer. V, 22. LI, 42. Ez. XXVI, 3. Zach. XI, 11, plenus נָלְגִּים Ies. XLVIII, 18. Ps. CVII, 25. נָלְגִּים Ps. LXV, 8. CVII, 29, it. נָלְגִּים Jon. II, 3. Metaph. Ps. XLII, 8: נָלְגִּים נָלְגִּים נָלְגִּים omnes undae fluctus que tui me inundarunt. e. omnis generis calamitatus me obrusti. (Syr. נָלְגִּים fluctus, unda, vallis, torrens). — 4) Plur. נָלְגִּים (acervi l. scaturigines) n. pr. oppidi in vicinia Hierosolymorum boream versus siti 1 Sam. XXXV, 44. Ies. X, 30, ubi נָלְגִּים poët. dicitur pro נָלְגִּים (v. נָלְגִּים p. 219, no. 6). E Jessiae loco praeterea colligas, ad tribum Benjamin illud pertinuisse, reperitur tamen Iacob ap. Alex. intp. Jos. XV, 6.*

נָלְגָה (sec. Simon. i. q. נָלְגָה נָלְגִּים scaturigo emanatio-
nis) *Gilboa*, n. pr. montis vel regionis montanæ in tribu Isaschar, ubi Saulus a Philistæis caesus et interfectus est. 1 Sam. XXVIII, 4. XXXI, 1. 8. 2 Sam. I, 6. 21. XXI, 12. 1 Par. X, 1. 8. Ex etymo illo non improbabili colli-
gas, pr. nomen fontis vel vici iuxta fontem fluisse, a quo mons vicinus denominatus sit. Ensebius in Onomast. *Iερούε* (Ιερεύον) οὐδὲ Ιλλορίων (quod non falsum est, siquidem regionem Scythopoleos cum ipsa hac urbe Sauli tempore Philistæis paruisse recte colligitur ex 1 Sam. XXXI, 10), Σκυθοτόλως ἀπέργια σημεῖον εἰ. ἐν οἷς καὶ κώνης καλεῖ-
ται Πελβοῦς. De fonte, quem Tubanium vocant, ad radices illius montis scaturiente v. Guil. Tyrus ap. Reland. p. 863. In Palmerii mappis biblicis hunc montem hodie-
que *Dschebel Gilbo* vocari amotatur.

נָלְגָה c. Suff. נָלְגֵה m. Zach. IV, 2 i. q. נָלְגֵה n. 2.

נָלְגָה f. 1) *scaturigo* i. q. נָלְגִּים no. 2. Plur. Jos. XV, 19. Iudd. I, 15. — 2) *leythus*, *lenticula* a rotunditate dicta. De lecytho candelabri sacri Zach. IV, 5, cf. comm. 2, ubi in mase. נָלְגָה. Ecel. XII, 6 in describenda senectute et morte: נָלְגָה נָלְגָה נָלְגָה נָלְגָה נָלְגָה נָלְגָה antequam rumpatur *funiculus argenteus*, et conteratur *tampas aureas*. Similitudo petra est a lampade et materia fragili facta, sed deaurata, et funiculo argenteo (h. c. scrico cum filis argenteis) pendente, et abruptio fili mortem significat. — 3) *globus*, *globulus* in columnarum capi-

tulo. 1 Reg. VII, 41: *duae columnae דָּבָרֶת-דָּבָרֶת et duo globuli capitulorum in summis columnis*. V. 42. 2 Par. IV, 13. Ibid. Vers. 12 codem contextu legitur נָלְגָה, quod minus accuratum, quandoquidem globulus capituli partem, campique maximam, constituebat. Huius formæ capitula in aedificiis antiquis aegyptiacis v. in Wiebeking *bürgerl. Baukunst, Kupferb. tab. XIII*, fig. 1. 6. 13. 27. Non male LXX Ecel. XII, 6 ἀνθίμοις (Hesych. ἀνθέμοις, . . . γονιαῖς τις ἔλευσθεῖς ἐν τοῖς κώνοις), quod ut etiam Ex. XXXVIII in multis codd. pro ἀνθίμα legitur, 2 Par. I. c. βλάσεις. Syr. Chald. נָלְגָה, נָלְגָה pelvis (coll. no. 2).

נָלְגָה m. res volubilis, quae cito et continuo volvitur, 1) *rota*, currus Ies. V, 28. Ez. X, 2. 6, putei ad aquam hanicendam Ecel. XII, 6. Per ἐν δύο δυνά Ez. XXIII, 24: נָלְגָה נָלְגָה et XXVI, 10: נָלְגָה נָלְגָה currus cum rotis. Plur. נָלְגִּים Ies. V, 28. Jer. XLVII, 3. (Syr. נָלְגָה rota, נָלְגִּים נָלְגִּים hastrum). — 2) *turbo*, syr. נָלְגָה Ps. LXXXVII, 19: נָלְגָה נָלְגָה קָוָן נָלְגָה tonitru tui audita est in turbine. Ez. X, 15; et rotæ dictæ sunt me audiente נָלְגָה turbo. — 3) *stipula, palea, festuca*, quae turbine agitantur. Huius comparantur hostes cito et penitus delendi. Ps. LXXXIII, 14: נָלְגָה נָלְגָה mi Deus! fac eos iustar festucae, quam turbo abripit. Ies. XVII, 13: נָלְגָה נָלְגָה נָלְגָה sicut palea in turbine. (Syr. נָלְגָה, נָלְגִּים festucae, pulvis aliaque res similes vento circumactæ, chald. نَلْجَة, arab. نَلْجَة).

נָלְגָה chald. *rota*. Plur. c. Suff. נָלְגִּים Dan. VII, 9.

נָלְגָה m. 1) i. q. נָלְגִּים no. 1. *rota*, plaustelli punici Ies. XXVIII, 28.

2) Cum art. נָלְגָה (c. Ille locali נָלְגָה Jos. X, 6. 15) *Gilgal* n. pr. oppidi Iliciunctem inter et Jordaneum siti (teste Josepho L stadiis ab Jordane, X ab Iliciuncte, Arch. V, 1 §. 4), ubi Josua populum circumcidendum curavit paschatisque festum diu intermissum deinde instituit (Jos. IV, 19. 20. V, 10. IX, 6. X, 6 sq. XIV, 6. XV, 7), non solum famosa idolatriæ sedes (Iudd. III, 19. Ios. IV, 15. IX, 15. XII, 12. Am. IV, 4. V, 5, cf. Reland. p. 782), sed etiam legitimis sacrificiis aliisque sacris ibi ante templum conditum peractis celebratum (1 Sam. X, 8. XI, 14. 15. XIII, 4—9. XV, 21. 33: נָלְגָה נָלְגָה נָלְגָה), a prophetarum etiam colonia habitatum (2 Rég. IV, 38). Cf. de eiusmodi locis sanctis s. v. נָלְגָה, נָלְגִּים. Semel plenus נָלְגָה נָלְגָה Nch. XII, 29, gr. Γιλγαλα i Macc. IX, 2. Quod ad etymon attinet, orbem, circum reddere possit (quo enim irre Jos. Arch. V, 1 §. 11 οὐενθήσον reddit, vix dixeris), sed Jos. V, 9 hic locis ita appellatus esse dicitur, quod Josua populum circumcidendo Aegypti opprobrium ab eo amolitus sit.

Eusebius: *Γάλακτα . . . δείνηται ὁ τόπος ἡρμος, ὃς ἱερὸς θρησκευμένος καὶ ἀλλοι δὲ ἔκειται Γάλακτα τὴν περὶ Βαθύλ (qua posteriori conjectura facile carmen, quum Galgala, Jericho et Bethel urbes satis vicinae sint i Sam. VII, 16, 2 Reg. II, 2). Deinde Jos. XII, 23 commemorato paucis egiunt v. סְבָא no. 3 pag. 272, quibus addendum, fortasse cum Alex. interprete ibi בְּנֵי legendū esse (וְיֵצְאֵת גָּלָלָה). Alind eiusdem nominis oppidum nec h. l. agnoscimus, nec Dent. XI, 30, ubi montes Ibal et Garizim et regione Gilgal (גִּלְגָּל) siti dicuntur. Id enim minime falso, modo בְּנֵי non de vicinia intelligis, sed *et regione, in conspectu reddis.* Lightfoot (Opp. II, p. 233) et h. l. et Jos. XII, 23 Galilacam interpretatur, qs. בְּנֵי sit i. q. בְּנֵי, alii in subsidium vocant, quae habet Eusebius: *Γάλακτα, καὶ ταύτη εἰλεῖ Τιγροῦς. ἐπι τὸ δὲ καὶ τὸν κώνην Γαλακτᾶς λεγομένη, Μινιάνων* (i. e. prope Joppen) *οὐσὶ σημεῖον εἰς τὸν βοστίους.* Neutrūm vero vel necessarium, vel locorum contextui satis aptum.*

בְּנֵי c. Suff. בְּנֵי. Plur. c. Suff. בְּנָהָנָה f. cranium a figura globo similis dictum. Iudd. IX, 53, 2 Reg. IX, 35, 1 Par. X, 10. Utuntur autem hoc ve., ubi singuli populi cuīnsdam homines civesque numerantur et lat. *caput* dixeris, germ. *Kopf.* Ex. XVI, 16: בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל תְּבִשְׁבֹּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבָר Gomerum singulis capitibus pro numero hominum. XXXVIII, 26. Num. III, 47, 1, 2: בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל כָּל-הָעָם omnes masculos secundum capita sua i. e. viritum. Comm. 18, 20, 22, 1 Par. XXIII, 3, 24. Cf. סְגָר Iudd. V, 30. Apud Rabbinos בְּנֵי נָסָר frequentantur de censu singulorum capitum. (Syr. בְּנָהָנָה id. abiceto Lamed primae syllabae, arab. بَنْجَانَةُ, ubi alterum Lamed abiectum, ut similiter in voce chaldaea פְּלָגָה Mt. XXVII, 53. Crebrius est بَنْجَانَةُ וְכֵן וְכֵן permuntatis).

בְּנֵי F. *volumen, liber, codex* more veterum *convolutus.* Ier. XXXVI, 2 sq. Ez. II, 9, III, 1—3. Zach. V, 1, 2. Ps. XL, 8: בְּנֵי נָסָר volumen libri καὶ ἔξογον de libro legis. LXX. Jerom. γαρίτης, γαρίτος, Ps. et Ez. l. c. κεφαλή, quod Suidas εἰληνα interpretatur, Zach. l. c. δρέπανον, legerunt enim בְּנֵי. (Syr. بَنْجَانَةُ, arab. بَنْجَانَةُ id. spec. in quo aliquid reconditionis argumenti scriptum est. Videtur a Chaldaicis acceptum et de libris saeris potissimum frequentatum esse. Apud Rabbinos בְּנֵי quinque volumina spee. dicuntur hi quinque V. T. libelli, Cant. Ruth, Thren. Ecclesiast. Esther).

בְּנֵי chald. id. Esr. VI, 2. LXX κεφαλή.

בְּנֵי convolvit, complicuit. Semel legitur 2 Reg. II, 8: בְּנֵי אֲנָשָׁה אֲתָה־עֲזָרוֹן וְגַלְעָד וְגַלְעָד אֲתָה־עֲזָרוֹן

et sumisit Elias pallium suum, eoque convoluto percussit aquam. LXX εἰλῆσε. Vulg. involvit. Chald. צָבֵר. Syr. צָבֵר. Unus Arabs, alibi Syriaca transcrens, nunc liberius et arbitrarie: sumisit Elias fasciam capitis sui et solvit eam. Convolvendi autem significatus, quem temere sollicitavit Mich. in Supplenum, utpote in lingua arabica et syriaca non existantem [arabice حَلَّمَ valet secutus, Syr. إِتْهَلَكَ percussus est], tum ex contextu, tum ex derivatis plane manifestus est. Ad veterum interpp. auctoritatē accedunt etiam Judacorum magistri. Kimchi: בְּנֵי et solvit eam.

בְּנֵי m. *pallium, a convolvento dictum.* Ezech. XXVII, 24 in vestibus ex Assyria et Mesopotamia (non ex Arabia, ut vult Michaelis) adiectis sunt בְּנֵי hyacinthina pallia hyacinthina. Vidig. involucra. Aqu. Symm. εἰλῆμα. Syr. בְּנֵי vestes. Chald. צָבֵר i. e. quoniam omoenique scriptura emendanda fuerit, recte observante Kimchi gazae. Ipse Kimchius: שְׁמַנְיָה שְׁמַנְיָה massam meam in formem i. e. me quam massa informis in utero matris laterem viderunt oculi tui. Bene Alex. et Aqu. αὐτούς μου. Symm. ἀνθρώποι με. Hieron. *informe meum.* Frequentatur ve. in Talmude de quacunque re rudi nondum elaborata et perfecta v. c. רְבָבָה בְּנֵי נָסָר massae vasorum fusilium Chezlin 12 §. 6, בְּנֵי נָסָר massae vasorum ligneorum, Kimchi ad Ps. l. e., de acibus nondum perforatis Schabb. fol. 52, B, de alica, farina et massa panis nondum subacta §v. Epiphanius in Palæstina natus, haec §. 5: ὅτῳ γὰρ αἰταέγουσσιν γολυη ἵπποις εἰναι (δέ Λιβυαῖς); ὅπερ ἐγων reveras γίνοντος οἱ σεμιδάσεως κύνοις, διθερ τὸ μέδετον εἰς ἄγον τινελθόντι καὶ φραγθεῖται, quo loco in stac hypothesis gratianus abusus est Michaelis l. e.], et transfertur ad hominem iudicem, opp. sapienti Pirke Abot 5 §. 7. Etiam apud rabies huius significationis vestigium reperias, nimirum קְלָמָה, quod Golius Dschauharium secutus interpretatur *corpus excoriatae et exenteratae ovis absque capite et pedibus,* pr. igitur truncum.

— * — * —

בְּנֵי rad. quadrillitt. inusit., de qua

בְּנֵי adj. durus. (Arab. جَامِدٌ, مَجْمُودٌ, جَامِدَةٌ durus, de saxo vit. Tim. 209 Gol. II, p. 108 Mlang. O o

Amrolk. Moall. 54 Lett. 51 Hengstb. it. de viro, de quo etiam جَلْدٌ dicitur, جَلْدٌ terra dura et lapidosa, v. Kamiis p. 352. Conflatum est hoe quadrilitterum sec. Schult. ad Job. III, 7 ex جَمْدٌ concrevit, congelatus fuit fit durus, duro animo fuit, unde جَمْدٌ locus durus et altus], et جَلْدٌ durus, robustus fuit vir, unde جَلْدٌ robur, durities, terra dura, cf. etiam syr. جَلْدٌ terra dura et lapidosa). In poëtico Hebraeorum sermone autem durus 1) dr. de misero, afflito, spec. fame presso. (Cf. נִפְחָד Niph., it. نَكُورٌ durus, difficilis, miser fuit, קָדוֹם durum fuit solim, unde قَدْمٌ infortium, مَكْمَى famelius, mendicus, دَمْتَنْ petra, cf. سَمَّةٌ afflilio; pers. شَدَّ durus, afflictus, it. radd. قَسْيٌ, شَدَّ, شَطَّ, شَدَّ, et Schlut. ad Job, XV, 15. Nos duritum fato tribuumus, ein hartes Schicksal, non homini a tali fato oppresso. Job. XXX, 3: תְּנַדֵּר בְּזֶבֶחַ בְּבָהָר inopia et fame afflictus. — 2) de muliere sterili et orba, derelicta, metaphora a solo duro, lapidoso et sterili ad homines translata, cf. قَسْيٌ durus, it. annus sterilis. Jes. XLIX, 21 ecclesia viduata ita loquens inducitur: quis hos mihi genuit, قَوْمٌ quem orba sim et sterilis? LXX χρήσις. Vulg. solitaria. Magis translate Job. III, 7: תְּנַדֵּר בְּבָהָר nox illa sit sterilis. In altero hemisticcio: ne intret eam iubilus se. de puero nato. Interpretari etiam licet: nox illa sit infusa. (LXX ὁδόνη. Symm. ἔρθλητος reiecta. Syr. مَكْبَرَةٌ orba). XV, 34: רְדֵבָה כְּבָדָה nam coetus impii erit sterilis, orbus, derelictus. (In Gemara scribitur, in maritimis uribus vocatam fuisse monstratam mulierem הַדְּבָרִים solidarium. . . Sota c. 7 fin. Beresch. rabba sect. 79 fol. 89, 1. Buxt. Lex. Talmud).

tur alieni moris contentor, בְּכָל־תְּבוּשָׂה sapien-
tissimis quibusque exacerbatur, nihil tam sapiens est et
egregium, quin illud animo exacerbato et fastidioso
oppugnat. Targg. in omnibus tribus locis: immiscuit se,
v. Buxt. p. 1889. Pro exacerbandi significatu Castellus
excitat Gem. Sanhedr. 1 §. 3, ubi tamen ve. nostrum non
inveni.

— ● —
جَلْدٌ rad. quadril. innit. Arab. جَلْدٌ duritiae significatum habet ad varias res translatum. جَاعِدٌ durus, de terra dura, de camelo parvo, de muliere vetula, جَاعِدٌ camelus fortis, جَلْدٌ Conj. I. IV. extendit areum (pr. fortum fecit). Inde

גָּדְלַת (durus) n. pr. 1) nom nullorum virorum, a) filii Machir, nepotis Manassis. Num. XXVI, 29. 30. XXVII, 1. XXXVI, 1. Jos. XVII, 1. 3. 1 Par. II, 21. 23. VII, 14. 17. b) patris Jephetae iudicis. Jud. XI, 1. 2. Fuit is ex posteris Gileadi, siquidem in eadem familia eadem nomina saepe reputantur. c) filii Michaëlis Gaditae 1 Par. V, 14. 2) c. Art. (qui saltem in oratione pedestri raro omittitur) Gilead, Palastinæ regio transiordanensis. Proprie regionem montanam designat in australi fluminis Jabok ripa (גָּדְלַת הַר Geu. XXXI, 21—48. Ind. VII, 3. Caut. IV, 1. VI, 5), cum urbe cognomine (Ilos. VI, 8 coll. Iudd. XII, 7 LXX et Euseb. v. Τακάσιος, quae tamen eadem videtur atque alibi גָּדְלַת חַנְכָה, v. Hieron. ad Hos. l. c.): ubi hodieque duo montes גָּדְלַת גָּדְלַת cum urbinum cognominum ruinis reperiuntur (v. Seetzenii mappam geogr. et Burchardti itin. II, p. 599). Transfertur nomen Gileaditis (גָּדְלַת הַר אַגָּר) deinde ad integrum illum tractum montanum Arnonem inter et Batanaeum, a Gaditis, Rubenitis et Manassis habitatum (odie انْبَلَاق وَ اَنْبَلَاق) Num. XXXII, 26. 29. 39. Deut. III, 12—16. Jos. XII, 2. 5. XIII, 11. 25. 31. XII, 9 sq. Am. I, 3. 13. Usupatur propterea pro tribibus Gad et Ruben Ps. LX, 9. CVIII, 9, pro tribu Gad (Iud. V, 17 et 16), quanquam etiam גָּדְלַת הַר אַגָּר iunguntur 1 Sam. XIII, 7. Usus enim loquendi in cimisod nominibus sibi non constat. Sic Jaëser semel sub Gileadite comprehenditur (1 Par. XXVI, 31), alibi excluditur (Num. XXXII, 1): et contra Bananitis ubique excluditur (Deut. I. c. Jos. XIII, 10. 11. 30. 31. XVII, 1. Mich. VII, 14), semel tamen Gileaditis ad radices usque Hermonis patuisse dicitur (Deut. XXXIV, 1: גָּדְלַת גָּדְלַת הַר אַגָּר). In urbibus huius regionis maxime memorantur גָּדְלַת חַנְכָה, Deut. IV, 43, גָּדְלַת שָׁבֵן, Iud. XXI, 8 et גָּדְלַת צָרֵר 1 Par. XXVI, 31. Integra autem regio lactis paschis abundabat et opobalsamo nobilis erat Gen. XXXVII, 26. Jer. VIII, 22. XLVI, 11. L, 19. Zach. X, 10. Incolae eius vocantur גָּדְלַת עֲזֵזָה Iudd. XII, 4. 5 et simpl. גָּדְלַת comm. 5. — Minus accurate ambitus eius regionis describunt Eusebius et Hieron. s. v. Galaad, in errorem rapti verbis Jer. XXII, 6 male intellectis. — Quod ad originem nominis attinet,

— ● —
جَلْجَلٌ rad. in Kal inusit. Arab. جَلْجَلٌ undavit dentes, spee. in rixa, dein convicia iactavit, maxime obseona. Conj. III. rixatus est c. aliquo, maxime in alea, compotatione aut in hereditate dividenda. Syr. گَلْجَلْ (x et z pro more permutatis) Pa. rinxit dentes. Ethpe. rietu dentes undante distentus est, گَلْجَلْ (x et z pro more permutatis) rictus labiorum, das Zahnefletschen. V. Schult. ad Prov. XVII, 14, de defect. ling. hebr. p. 72. Vindic. p. 143. In V. T.

Hithpael. گَلْجَلْ ter legitur de lite et homine litigante, ubi exacerbantur, irritantur. Prov. XVII, 14: گَلْجَلْ آنکه priusquam exacerbatur lis, desiste. XX, 3: honori est viro, desistere a lite, گَلْجَلْ آنکه omnis stultus exacerbatur. XVIII, 1: suum arbitrium sequi-

id Gen. XXXI, 47 ita declaratur, quasi **טְבִילָה** sit i. q. **collis testimonii**. Quum autem de traditionum etymologiarum fide non sine causa dubitatum sit, malum **טְבִילָה** appellative montem *durum* i. e. asperum, lapidosum interpretari, quod magis etiam placet, quam de Wettii conjectura (*Kritik d. isr. Gesch.*, I, p. 151), hanc regionem a Gildeo, filio Machir, nomen summum nactum esse, siquidem hic cum fratribus canis primus expugnaverit et a Mose impetraverit (Num. XXXII, 40. Jos. XIII, 21). — A Saadia Pentateuchi interprete, **טְבִילָה** plerunque redditur **גַּרְשֵׁן** i. e. Gerasene, circulus Gerasae urbis, de qua v. notam nostr. ad Burekh, itin. I. c.

— — —
טְבִילָה sedit, consedit, discubuit i. q. arab. **جَلْسَنْ**.

Cant. IV, 1: *capilli tui sunt ut gregis caprarum, **טְבִילָה** que discumbunt in monte Gilead*. VI, 5. **טְבִילָה** particula h. l. valet ad, ut in **טְבִילָה** a latere pro ad latus, cf. *a dextra, a sinistra parte*. Veteres recentioresque interpres hac simplicissima interpretatione relicta in alia omnia abierunt. Ac 1) *Bochartus* in Hieroz. I, 626 sqq. coll. arab. **جَلْسَنْ** Conj. II. ascendit et chald. **אֲמִישָׁבָן** **טְבִילָה** collis, eminentia (v. Targ. ad hunc ipsum locum) reddit *ascendunt*. LXX. VI, 5 Compl. *אֶלְתֹּוּאָו*. Hieron. ascenderunt. Syrus **טְבִילָה**. Sententia non admodum diversa est, caue interpretatio reliquis praestat: durus tamen *ascendunt a monte*, quam *discumbunt* (qs. pendent) *a monte*. 2) Alb. Schult. in *Animadverss.* ad h. l. R. Jonam ap. Kimch. secutus coll. arab. **غَلَسْ** sub auroram accessit ad aquam, potandi vel aquandu ergo, reddit *aquatum eund*. Ipse tamen R. Jonas, quod neglexit Kimchius, denique supra a nobis propositam comprobat, his verbis: **رَجَأَ دَرِيْ مَعْدَنْ** جلسست بِجِيرْ. 3) LXX *ἀπειληθῆσαν*. et VI, 5: *ἀπετάχασ*. Aben Ezra: **אָז הַיְנָה** שֶׁבֶת קָרְבָּא וְרָא אֶת הַגְּדֹלָה. Alii denique ex Rabbinis 4) coll. **טְבִילָה** recalvoster, redunt *depilantur, deglabrantur* inter dumeta et spinas montis. Ita Luth. *beschoren seyn*. Magis ferendum fuerit, si active reddidissent: *detondent* i. e. pabulum carpunt cf. Virg. Ecl. 10, 7: *dum tenera attendunt simac* virgulta capellae.

— — —
טְבִילָה in Kal inusit. *sorpsit, hausit, bibit*. Congruit talmud. **טְבִילָה** (v. Buxt. Lex. adde Hieros. Schleihüth c. 2 fin.), chald. **טְבִילָה** Job. XXXIX, 30 (33), **טְבִילָה** haustus. Vajikra Rabba s. 22, et transp. **טְבִילָה** Cholim fol. 111 A. Pl. **טְבִילָה** id, sed transfertur ad equum cursu celerrimo terram hauirente. Job. XXXIX, 24: **טְבִילָה בְּבָשָׂר** **טְבִילָה** cum motione et fremitu hauirit terram, i. e. secum quasi abripi. Symm. *ος καραπίων*. Hieron. *sorbet terram*. Kimchi: **טְבִילָה קָלִיתָה וְכָהִירָה יִשְׁתַּחַת** R. Levi: **טְבִילָה שְׁרִידָה כְּאַיִלָּה** פְּנִימָה גַּת הַדָּרֶךְ. Eandem metaphoram frequentant Arabes in verbo **טְבִילָה** hausit, unde **טְבִילָה**, **جَلْسَنْ** ramus abscissus, truncus. A caendo et amputando ductum a) **טְבִילָה** ramus, baculus, dein *ulna*, idem b) translatum ad bellatores fortis, hostes arborum instar *cædentes* (cf. Jes. X, 33. 34. XXXII, 19). Syr. **طَبَلَة** audax fuit miles, fortiter institit, **طَبَلَة**, **طَبَلَة** audacia, rigiditas,

طَبَلَة equus deglutit terram i. e. celerrime currit, et **طَبَلَة**, **تَبَلَّبَة** equus deglutiens i. e. equus velox. „Gjauharius **طَبَلَة** سَبَقَنْ“ equus haustor est omnes alias praeverrens, qui terram hauirat aut deglutiat quasi. In Hamasa pulchre قَوْمٌ أَذْهَبَتْ بَعْضَهُمْ نَفْرَانَ فَنَعْمَلُوا لِلْجَنَدِ الْأَلْبَامِيَّينْ قوم اذ هب بعضهم نفران فنعملوا ل الجناد الالماميين“ procedunt in equis generosissimis haustoribus.“ Schult. ad l. c. Vide praeterea Bocharti de h. l. disputationem Hieroz. I, pag. 143 — 148.

*Hipp. sorbendum s. bibendum dedit. Gen. XXIV, 17: **טְבִילָה** da mihi sorbendum, cf. **טְבִילָה** comm. 43. Cod. Sam. abiceto & more aramaeo **טְבִילָה**.*

טְבִילָה m. *iuncus palustris*, spec. *papyrus nilotica*, ita dicta, quia humorem sorbet et bibit (bibula papyrus Lucan. Pharsal. 4, 136). Job. VIII, 11. Jes. XXXV, 7. Utibantur ea Aegypti ad vestes, calceos, corbes, varii generis vasa, praescritim navigia. (Lucan. I. c. *conseritur bibula *Hemphitis cymba papyro**. Plin. 15, 11 s. 22: ex ipso quidem papyro navigia texunt. 7, 56 s. 57: etiam nunc (naves) in britannico oceano vitiles corio circumstante sunt: in Nilo ex papyro et scirpo et arundine, cf. 6, 22 s. 24, et plura in Comment. nostro ad Jes. XVIII, 2). Jes. XVIII, 2: **טְבִילָה** *navigia papyracea*, in Nilo usitata, levia et celerrimi cursus. Ex. II, 3: **טְבִילָה** *arcula s. navigiolum ex papyro*. De papyro v. Theophr. hist. pl. 4, 9. Plin. I. c. Celsi Hierob. II, 157 — 152. Prosper Alp. de plantis Aegypti c. 36.

— — —
טְבִילָה rad. inusit., cuius veram vim haud scio an nemo veterum recentiorumque Philologorum perspectam habuit. Primaria significatio, si quid video, est *amputatis, absedit, cecidit* frondes, arbores. (Aeth. **טְבִילָה**: scidit, putavit, amputavit, **טְבִילָה**: putatio Cant. II, 12, **טְבִילָה**: segmentum). Eadem significatio, quanquam a Golio omissa, in Arabismo quoque exstat. Kuniis p. 353: **طَبَلَة** i. e. **طَبَلَة** *فَتَعَدْ وَسِيْكْ جَمْدَهْ سَارِمْ*. Ea magis etiam usitata est in radd. transpositis **طَبَلَة**, **طَبَلَة** amputavit, truncavit, arab. **جَذْنَ**, unde **طَبَلَة**, **جَذْنَ** ramus abscissus, truncus. A caendo et amputando ductum a) **طَبَلَة** ramus, baculus, dein *ulna*, idem b) translatum ad bellatores fortis, hostes arborum instar *cædentes* (cf. Jes. X, 33. 34. XXXII, 19). Syr. **طَبَلَة** audax fuit miles, fortiter institit, **طَبَلَة**, **طَبَلَة** audacia, rigiditas,

جَدُّونَ audax, arab. جَدُّونَ duro et immitti animo fuit.
Hinc ἄρτις λεγόν., quod mire exercuit interpretes,

מְבָרֵךְ m. pr. *baculus*, ab amputando dictus. (Iloc significato Chaldaeis usurpat quadril. בִּירְגַּרְבָּא baculus, fastis, Buxtorf. p. 1095, et Nasoraci נְמַתְּמָעָא baculus Cod. Nas. I, 186. III, 6, trunus I, 190, male enim Norbergii ibi spinam dorsi reddidit, cf. etiam acth. **נְלִפְרָן**: stirps, trunus, cippus captivorum, nostre Stock). A baculo dicta est *uthia*, ut nostri insitores in series vendendis *Stab* pro diuorni cubitorum mensura frequentant. Sic Iud. III, 16: *et Ehud gerezeb gladium . . . דְּבָרָן*
כְּרָרָן unius ulnae longitudine. Syr. **שְׁמַדְרָן**, quod Arabs explicat عَلْهَ الْعَلْهُ ulna, Targ. codem vocabulo paululum productio usus אֲלִיבָרָן. Hoc autem *ulnam* notare plane certum ex usu Syrorum, apud quos **לְמַתְּמָעָה** (sic enim haud dubie legendum pro **לְמַתְּמָעָה** Terr. p. 706, et magis etiam corrupto **לְמַתְּמָה** Cast. Lex. syr. 172) *ulham* notat teste Ferrario, adde Bar Bahlihi verba: **דְּרָעָם** **וְרִיבְרָאָם** **אֶלְעָבָעָם** **וְרִיבְרָאָם** i. e. נְגַרְבִּיְתָה *valet cubitum brachii*, אֲלִיבָרָן *ulnam*. — Meram coniecturam sequenti LXV spithamea redditum, Abulw. شَبَرْ سپithama, Aqu. Symm. γρίθος πιλασπιαῖος. Intp. incertus δοκεῖ, Vulg. *palma manus*.

רָבִין rad. inusit. Arab. ^{رسان}رَبِّيْن, rabbin. **סְכֹוּמָן** sycomorus.

לְבָנִים (loens sycomoris ferax) n. pr. oppidi tribus
Iudea, quod semel commemoratur 2 Par. XXVIII, 18.

לִבְנֵי fat. נָתַן 1) *tribuit, praestitit* alicui (*bonum vel malum*). Constr. c. duobus accus., altero pers., altero rci (ut gr. εἰναι, κακῶς προάγειν αὐτόν). 1 Sam. XXIV, 18: הַרְשָׁמָה דְּבָרֶיךָ בְּעֵזֶב אֲגֹרֶב תְּבִנֵּתְךָ תְּהִלָּתְךָ tu mihi benefecisti, quia ego tibi malum inferiorem. Gen. LI, 15: omnia mala gradus tuorum sunt quae ei intulimus. Comm. 17. Prov. III, 30. XXXI, 12. Jes. LXIII, 7. Cum ḥ. pers. Jes. III, 9: הַבְּרוּ כִּי-תְּבִנֵּתְךָ sibi ipsis mala inferant, calamitates parant. Ps. CXXXVII, 8: הַנְּתַנְתָּנָה קָרְבָּנָה קָרְבָּנָה, id quod nobis intulisti. Absol. in bonam partem accipiatur pro: beneficis affectit aliquem. Cum accus. Prov. XI, 17: שְׂעִיר נָתַן sibi ipsi benefici. LXX τὴν ψυχὴν αὐτὸν ἀπαθόν μοιει. Sequ. δὲ Ps. XIII, 6. CXVI, 7. (LXX εὐεγέρτες) CXIX, 17. CXLI, 8.

2) retribuit, rependit alieni bonum malumve. Can Acc. Ps. XVIII, 11: יְהוָה יְרַפֵּא מִלְּמֹדָד repedit mihi Jehova pro iustitia mea. VII, 5. 2 Sam. XIX, 37. Sequ. יְהוָה יְרַפֵּא מִלְּמֹדָד pers. 2 Par. XX, 11. Ps. CII, 10. Joel IV, 4, et § Deut. XXXII, 6: וְיְהוָה יְרַפֵּא מִלְּמֹדָד (nisi aliter divisisi vocibus, יְהוָה יְרַפֵּא, etiam h. l. accusativus personae est).

3) *ablactavit* infantem 1 Sam. I, 22. 23. 24. Hos. I, 8, additis verbis אָלַקְתָּה Jes. XXVIII, 9. Part. pass. בָּלַקְתָּה puer recens ablactatus Jes. XI, 8. Ps. CXXXI, 2. Ad ulteriorum educationem referri videtur 1 Reg. XI, 20 (LXX ἀπέθεσεν).

4) maturavit Num. XVII, 23: et ecce germinabat baculus *Sharonis* .... בְּשַׂרְכָּרִים et naturabat amygdala. Intrans. maturavit. Ios. XVIII, 5: בְּסַרְכָּלִים omphacues murescentes.

Niph. pass. no. 3. *ablectatus est* Gen. XXI, 8.
Sam. I, 22.

Ad etymon paulo obscuris illustrandum A. Schult. (ad Prov. III, 30. clav. dialect. p. 200 et in ep. II ad Menken. p. 38) confert arab. **حمل**, quod pr. valet opernit fomentis ad ciendum calorem, specie **حمل النبض** fovit immaturas uvas (Jes. XVIII, 5), et **حمل العنب** fovit uvas, alias aliis insternando, ut maturescant. **حمل الديم** fovit pellem, ut pretrescat, quod coriarii facere solent. **فوندي** et **calefaciendi** notio translata esse possit a) ad fructus maturandos b) ad puerum ablactatum c) ad beneficia, quae in aliquem congerimus, quibusque cum quasi foventur: nec a veri specie alienum, tale ve. postea per abusum etiam in malam partem usurpatum esse (v. **רְבָבָה**). Ne hinc conjecturae etymologicae nimis tribuisse videar, supra in usu loquendi constitudo acquievic, fateor tamen, me in Schulensi rationem suculare. **Tribuendi** et **retribuendi** signi-

sicutum in aliis etiam verbis coniunctum habes, ut in ^ق med. Je, v. Tebr. et Sebult. ad Hamas. p. 320. (p. 10 Freyt.)

גָּמְלֵל plur. **גָּמְלִים** comm. *camelus*, animal illud in toto oriente (praeter Palæstinam in Arabia Ind. VII, 12, VIII, 21, 26. Jer. XLIX, 29, Aegypto Ex. IX, 3, Syria 2 Reg. VIII, 9) creberrimum et desertorum incolis plane necessarium, tunum hominibus (Gen. XXIV, 10, 64. XXXI, 17. 1 Sam. XXX, 17, cf. **רַזֶּה**) tum sarcinis portandis (Jes. XXX, 6. Gen. XXXVII, 25) aptissimum, neque in bello inutille (1 Sam. XXX, 17. Jes. XXI, 7 ibique intpp.), pilis etiam (Mt. III, 4. Marc. I, 6, carne et lacte (Iudd. V, 25 coll. Schnurreri dissert. p. 83) commendabile, quo patriarcharum opes magnam partem constabant (Iob. I, 3. XLII, 21). Vulgo iungitur masculino (Gen. XXXVII, 25. 1 Reg. X, 2), femino nomine ubi *camela* (*η καμηλος*) significanda est Gen. XXXII, 16. In inventis auctae peculiares nomine **רַבְבָּה** vocatur, species quadam cursus celeritate insignis **רַבְבָּה**, q. v. Plura dabunt Bochart. Hieroz. I, 73 sq. Schiöderi Hieroz. I, p. 32. — (Reperitur ve. in omnibus linguis semiticis, arab.

جَمْلَةً, aeth. **γαμήλα**: syr. **مَلِعَةً** etc., et praetera non solum in graeca et latina, **καμῆλος**, **camelus**, ex quibus postea in occidentis linguis transit, sed etiam in ægyptiaca **خَامُولَةً** et **بَامُولَةً**, et sanscritanica sub forma **kraméla** et **kramélaka**, v. Schlegel ind. Biblioth. I, 2 p. 240, quanquam in hac rarius, usitatius enim **ushtra**, **اشتر**. Valde incertum antem, in quamq[ue] linguarum stirpe origo quaerenda sit. Bochartus l. c. aliquie **خَامَلَةً** ducunt a **خَامَلَ** retribuit, quod camelus animal sit **μηρόπικας**, iniuriarum memor: magis probabile facit, **خَامَلَةً** adoptasse vim cognati verbi **خَامَلَ** portavit (v. litt. 2), unde **خَامَلَةً** cameli pilen-

tum gestantes, ⁵² *camelus onerarius*: fortasse tamen radix potius in *Indiae* dialectis quaerenda, nec dispiet Schlegelii a radice *kram* gradior, derivantis sententia).

אָבְלָטָטָה (ablatatus) n. pr. sacerdotis 1 Par. XXIV, 17. De **בְּנֵי-עַמִּים** v. p. 194, ubi corrigere *domus ablatati* pro *domus retributionis*.

מְלֹאת m. 1) *actio, opus, bene aut male factum, plenius* בָּרֶךְ בָּרֶךְ *Iudd. IX, 16. Prov. XII, 14. Jes. III, 11, in bonam partem beneficium Ps. CIII, 2.* Nota phrases: a) בְּנֵי בְּנֵי rependit alienum actiones s. opera ipsius Ps. XXVIII, 4; בְּנֵי בְּנֵי rependa iis opera ipsorum. Prov. XII, 14. Thren. III, 64, sequ. בְּנֵי Ps. XCIV, 2, שָׁרֵך Obad. 15, Joël IV, 4 fin. et 7. Diversa est ratio verborum 2 Par. XXXII, 25: בְּנֵי בְּנֵי אֲנָשִׁים אֲנָשִׁים, sed non secundum beneficia, quibus Deus eum alceferat, rependi Hiskias. b) בְּנֵי בְּנֵי id. Ps. CXXXVII, 8. Prov. XIX, 17. Jes. LXVI, 6. Jer. II, 6, sequ. בְּנֵי Joël IV, 4 imit. c) בְּנֵי בְּנֵי הַבָּשָׂר id. Iudd. IX, 16, et omisso ב Jes. III, 11. — 2) *retributio*. Jes. XXXV, 4: בְּנֵי אֲנָשִׁים בְּנֵי retributio Dc.

הַמְּנֻנָּה f. 1) i. q. בְּנֵי no. 1. Plur. Jes. LIX, 18.
2) i. q. בְּנֵי no. 2. 2 Sam. XIX, 37. Jer. LI, 56: בְּנֵי
הַמְּנֻנָּה deus retribuens est Jehovah.

נְבָנִי (qui camelos possidet, l. camelo insidet) n. pr. viri Damitae Num. XIII, 12.

גַּם־לְאֵלֹהִים (retributio Dei, cf. Jes. XXXV, 4) *Gameliel*, n. pr. viri Manasitae Num. I, 10, II, 20. VII, 55. 59. Cod. Sam. ter לְאֵלֹהִים. LXX *Ephraim*.

הַגְּמֹלֶת הַבָּנִים בְּרוּךְ הוּא benefitia Dei Ps. CXVI, 12.

جَمِيعٌ rad. *inusit.* Arab. **جَمِيعٌ** multus fuit, abundavit, plena et impleta fuit mensura, trans. explevit mensuram, ei cumulum adiecit, **جَمِيعٌ** cumulus frumenti mensurae superflatus, **جَمِيعٌ** et **جَمِيعٌ** turba, coctus, multum, velut **جَمِيعٌ** copiac abundantissimae vit. Tim. I, pag. 460, **أَجْمَعُونَ** **أَنْغَافِيرُ** turba hominum promiscua, ibid. I, 400. Inde

בָּז pr. subst. *adiectionis*, *cumulus*, in linguae usu
ubique part. accessionem s. adiectionem indicans, ut
syn. בָּז (quod apud poetas frequentius) 1) *etiam*. Gen.
III, 6: בָּז אֶת-בְּרֵיתךְ וְדָדִית *et dedit etiam marito suo*. 22.
VII, 3. XIX, 21. 35. XXX, 15. XXXV, 17 et ceterum.
Vocabulo, ad quod refertur, plerunque praemittitur,
nonnunquam tamen a) ab initio enuntiationis ponitur,
etsi non ad vocabulum proximum, sed ad aliud quad-
dam in medio aut fine eius refertur. Prov. XIX, 2: בָּז
בָּז נַעֲמָה בָּז בָּז *sine intelligentia etiam studium*
nihil valet. XX, 11: בָּז בָּז בָּז בָּז *etiam*
inveniens ex operibus suis cognoscitur. Gen. XVI, 13:
בָּז בָּז בָּז בָּז *numquid hic video* i. e. vivo
etiam post visionem sc. Dic-i, i. e. Deo conspectu? Num hinc
loci Deus mortalibus conspicendum se praebet sine vita
coram periculo? Iob. VII, 11. Ps. LXXI, 22. Idem supra (p.
89 A) observavimus de particulis בָּז et בָּז. — b) Ubi ad
pronomen personale refertur, hoc maiorum emphaseos causa
saepiter iteratur, et בָּז posteriori praemittitur. Gen. XX,
5: בָּז בָּז בָּז בָּז *et etiam ipsa dixit*. Tale pro-
nomen, ubi in casu obliquo est, primum ponitur forma
suffixa, deinde forma separata, qua de re vide Lehrgeb.
191. Sic in Genitivo Prov. XXII, 15: *mi fili, quando-*
sapit cor tuum בָּז בָּז בָּז gaudet etiam neum
cor. 2 Sam. XVII, 5: בָּז בָּז בָּז *et etiam suo ore*. 1 Reg.
XXI, 19. Cum Acc. Gen. XXVII, 34: בָּז בָּז בָּז
benedic etiam mihi. Cf. Gen. IV, 26. X, 21.
c) Simili modo, ubi בָּז refertur ad verbum aliquod cum
emphasi efferrendum, ponitur inter verbum finitum et in-
finitum absolutum. Gen. XLVI, 4: *descendam tecum in*
Aegyptum בָּז בָּז בָּז et etiam ascendam

tecum. XXXI, 15: אַכְלֵלָה בְּבָשָׂר et *etiam consumisit*. 1 Sam. I, 6. d) Interponitur substantivo et adjektivo. Gen. XX, 4: וְאַתָּה כֹּהֵן בְּבָשָׂר *num etiam iustos homines occidisti?* In sermone poetico מִמְּנָה saepe dicitur pro simplete (cf. dan. og pr. germ. auch, sed in linguae usu et) Joel I, 12: תְּבִרְכֵר רָמָלָס *punica et palma cum malo.* Ind. V, 4. Thren. IV, 15. Iob. XXIV, 19. XXX, 8. Neque aliter מִמְּנָה et etiam, quod etiam in pedestri oratione ponitur pro copula cum emphasi quadam prolativa. Gen. XLIII, 28: וְאַתָּה תְּבִרְכֵר מִמְּנָה, et. V, 27: תְּבִרְכֵר מִמְּנָה וְאַתָּה תְּבִרְכֵר מִמְּנָה. Ies. XXXX, 5: תְּבִרְכֵר מִמְּנָה כִּי et — et — tam, quam Gen. XXIV, 25. XLIII, 8. Ex. XII, 31. Iudd. VIII, 22, et praevia negandi particula nec, nec Ex. IV, 10. V, 15. Num. XXIII, 1. 1 Sam. XXVIII, 6. Idem est מִמְּנָה — Gen. XXIV, 44. 1 Sam. II, 26. Nonnumquam מִמְּנָה reddi potest quemadmodum, ita. Jer. LI, 12.

2) Non raro etiam idem valet quod adeo. Prov. XIV, 20: שָׁמַעַת אֲבָדָה בְּבָשָׂר et adeo familiari suo invisis est pauper. XVII, 26. Ecel. X, 20. Ps. LXXXIV, 4. Joel III, 2. Praevia negandi particula nequidem. Ps. XIV, 3: וְאַתָּה נְמוּנָה כִּי nemo bene agit, nemo, ne unus quidem. LIII, 4. 2 Sam. XVII, 12. 13: רְשָׁאָתָךְ כִּי nemo bene agit, nemo, ne unus quidem ibi inveniatur.

3) Saepe unice emphasi inservit et reddi potest utique, profecto, ino, frequentius tamen in aliis linguis omittitur, et nihil aliud docet, quam proximum vocabulum cum emphasi proferendum esse. Iob. XVIII, 5: בְּבָשָׂר עִיר וְאַתָּה וְאַתָּה utique lux improborum extinguitur. 1 Sam. XXIV, 12: אַתָּה אַתָּה ride, ino ride, siehe, siehe doch! Posterior imperativus priore fortior est, et vehementius invitat ad videndum. Gen. XXIX, 30: et rem habebat etiam cum Rahela, וְאַתָּה בְּבָשָׂר וְאַתָּה et amabat Rahelam magis quam Leam (LXX. Vulg. Saad.) recte omnittim. Male redderes: amabat etiam Rahelam, nam hanc solam amabat, Leam odio habens. Vets. 31). Iob. II, 10: ... וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה et bonum accipimus a Deo, nonne etiam malum suscipimus? XIII, 16: וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה hoc mihi saluti erit, quod non impius in eius conspectum venit i.e. quod ego, in eius conspectum veniens, non impius sum. Maxime a) numeralibus preponitur cum emphasi. Nominativus גָּדוֹל מִמְּנָה valet alle beyde, uterque. Gen. XXVII, 45: וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה quare erber utroque vestrum uno die? Prov. XVII, 15: תְּבִרְכֵר מִמְּנָה detestatur Jehova utrumque. XX, 10. 13. 1 Sam. IV, 17; et מִמְּנָה ad unum omnes, alle miteinander, vel totum, si fortius opponitur partibus. 2 Sam. XI, 31: וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה ino totum sumat. Iudd. IX, 49. Ecel. VII, 21. Ps. XXXV, 3. b) תְּבִרְכֵר pr. nunc, iam dein age, germ. nun, nun gut, wohlan. Gen. XI, 14, 10: אַתָּה תְּבִרְכֵר כְּבָר בְּרִיכָתֶךָ agite, ita sit, quod divisti, fiat. Germ. nun gut (wohlan), wie

ihr gesagt, so sey es. 1 Sam. XII, 16. Joel II, 12. Iob. XVI, 19. Paulo alter in loco difficulti 1 Reg. XIV, 14: Deus sibi excitat regem, qui exscindet domum Jero-beami... בְּבָשָׂר כְּבָר נֶהֱנָה et quid nunc? Interrogatio negationem sententiac infert: et tunc nihil ultra supercrit, was ist dann noch? pro dann ist's aus damit, dann ist es am Ende.

• 3) בְּבָשָׂר etiamsi, sequ. Futureo Jes. I, 15. Ilos. VIII, 10. IX, 16. Ps. XXIII, 4, et omisso בְּבָשָׂר Jes. XLIX, 15: בְּבָשָׂר אֲנָשִׁים מִמְּנָה etiam si illae obli-viscerentur, ego te non obliviscar. Ps. XCIV, 9. Ecel. III, 11. Neh. VI, 1. Mal. III, 15. Idem est בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר pro Ecel. IV, 14. VIII, 12 (ut בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר pro בְּבָשָׂר).

4) advers. tamen, sed, maxime sequ. negandi particula. Ps. CXXIX, 2. Ecel. IV, 16. Ez. XVI, 28. Affirmandi particulas saepe adversative usurpari et contra, saepius observavimus, v. בְּבָשָׂר בְּבָשָׂר.

f. *turba, coetus, copia*, ut arab. بَعْضٌ et بَعْضٌ, v. rad. Semel legitur Hab. I, 9 de Chaldaic invadentibus: קְרִיבָתָה בְּבָשָׂר turba facierum ipsorum i.e. facies ingentis illius turbæ prona spectacul, ihrer Gesichter Schaar ist vorwärts gerichtet. Ex interpretibus vero proximus videtur Iud. de Dieu, qui reddit: pleraque facies eorum orientem versus spectant; sed non orientem, sed austrum versus spectabant Chaldaici Palastinam occupantes, et turbam facierum frigide interpretatur plerasque facies. Vett. intpp. plerie e contextu conicisse videuntur. Symm. ἡ πρόσωψις τοῦ προσώπου αὐτῶν. Alex. ἀνθεσιγότας προσώπωτος αὐτῶν. Syr. aspectus vultuum eorum. Desiderii significatu voce הַבְּשָׂר utitur Kimchi ad Ps. XXVII, 8, isque coll. arab. جَمْعُ بَعْضٍ appetit, prope fuit institutio res, defendi possit, sed prius illud haud dubie praferendum, quum congruat eum illo radicis בְּבָשָׂר usu, qui etiam in particula בְּבָשָׂר conspicuus est Schult. ad Floil. sent. p. 174 מִמְּנָה a puto aqua abundante et inexhausto ad equum roboris inexhausti transferri doct, et inde vc. nostro inexhausti impetus significatum tribuit.

—
בְּבָשָׂר rad. inusit. Chald. בְּבָשָׂר fudit Ps. VII, 16, syr. قَمْبَلْجَى fossus est. Inde

—
בְּבָשָׂר (verbale Pual. pro בְּבָשָׂר) foreax. Ecel. X, 8. Chald. אַבְּשָׂר et אַבְּשָׂר, syr. قَمْبَلْجَى id. cf. arab. غَفْنَتْ terra depressa, humiliis, et غَمْسَنْ demersit, submersit.

—
בְּבָשָׂר fut. בְּבָשָׂר 1) persecit, absolvit. Ps. LVII, 3: invoke Deum בְּבָשָׂר qui perseciet pro me, i.e. causam meam agit. Sic Ps. CXXXVIII, 8 sequ. בְּבָשָׂר. 2) intrans. desit, defecit. Ps. VII, 10: אַבְּשָׂר אַבְּשָׂר utinam

desinat malitia improborum. XII, 2: בְּ שֶׁבֶר הַכִּיר nam deficitur più. LXXVII, 9. (In diall. aramaicis haec radix utroque significative frequentissima est, ita tamen ut vis transitiva in Pa. usitatio sit. Derivata sunt **perfici**, **perficiens**, **perfectus**, **perfecte**, penitus. Exempli v. in Lexx. et Hartmann lingv. Einl. p. 210).

נִבְרֵא chald. id. Part. pass. **נִבְרָא** *perfectus, absolutus* in arte vel doctrina. Esr. VII, 12.

Gomer, n. pr. 1) populi Japheto oriundi (Gen. X., 2), a quo Togarma s. Armeni descendisse dicuntur (Gen. XI., 5), quodque in exercitu Magogitarum una cum Togarma commemoratur (Ex. XXXVIII, 6). Probabilitate intelligendi *Cimmerii* (*Κιμμέριοι*) Chersonesum Tauricam eum regionibus vicinis ad Tanais et Istri ostia habitantes, incursionibus in Asiam minorem sexto ante Christum seculo factis famosi (Herod. i, 6. 15. 16. 103. 4, 1. 11. 12. Strabo I, p. 20. 61. VII, p. 309. XI, p. 49⁴ Casaub. Cf. Th. S. Bayeri Comment. de Cimmeriorum in Commentarij Acad. Scientiar. Petrop. T. II et in eius Opusculo, Halac 1770 p. 126). Apud Arabes huius regionis populi litteris traicitis vocantur **جمر**, unde hodieque **Krim** pro Chersoneso Taurica, et بحر آندره mare Cimmerium de ponto euxino, v. Abulf. ap. Schult. in ind. geogr. ad vit. Salad. s. v. Rumacorum promontorium. Iosephus (Arch. I, 6 §. 1) Galatas interpretatur: τὸν δὲ ὑπὸ Ελλήνων Ταύρους καλούμενόν, Γόραρτος δὲ λεγομένον, Γόραρδος εἴπειος, *Cimbri* probabilitate significans, et fortasse etiam *Kymr*, celtice tribus nomen antiquum, quod etiam recentiores nonnulli (Hesse Entdeckungen T. I, p. 8) idem esse voluerunt quod **Հայ** et **Կիմբեա**. Plane infelicitate in hoc vc. explicando versatus est Bochartus (Phaleg. III, 8), qui ex etymo semiticō (**Հայ** consumit, spec. igne, **Կիմբեա** carbo) Phrygiā, maxime κατακεκαιμένη, intelligi colligit. Schultessinus (*Paradies* p. 176) confert Chomeros, populos ad Oxum, Wahlius (deser. Asiæc I, p. 274) armenos, **գամիր** *gimir*, quod Cappadociam notat.

2) uxoris Illosee prophetae, mulieris meretriciae.
Hos. I. 3. Appell. carbo, coll. $\gamma\alpha\tau\alpha$ carbo, $\gamma\alpha\tau\alpha$ carbones,
acc. Hieron. consummata se. in libidinibus.

גַּבְרִיה (quem *Jehova perfecit*, fort. cuius causam egit coll. Ps. LVII, 3. CXXXVIII, 8) n. pr. viiri, quem Zedekias legatum ad Nebucadnezarem mittebat Jer. XXIX, 3.

גְּמַרְיוֹן (id.) scriba ex optimatibus tempore Jcre-miae. Jer. XXXVI, 10—12.

בָּרַע fut. בָּרַע 1) *furatus est, furto abstulit, surripuit.* (Syr. et chald. בָּרַע, بَرَعَ id. Videtur autem

hoe verbum denominativum esse a جنْبُ latu\$, et pr. valere *ad latus ponere*, nostr. auf die Seite bringen, hinc clam removere, auferre. Arab. جنْبٌ multas habet significaciones a notione lateris ductas, ut fregit latus, duxit a latere, e latere laboravit, حَنَّتْ contraxit latus).

Niph. furto ablatus est Ex. XXII. 11.

Pi. 1) i. q. Kal 1. Ior. XXIII, 30. 2) i. q. Kal no. 2.
2 Sam. XV, 6: **וְאַתָּה תִּשְׁלַח אֶת־בָּנָךְ יִשְׂרָאֵל** et
fessillett Abrahonus his artibus Israëlitas. Alter LXX
ιδούτως τὸν Ιασταλῶν τὴν καρδίαν et. Clericus: *sibi
furtim conciliabat animos Israëlitarum*, sed praestat
hanc formulam eadem significacione accipere, quam habet
in Kal.

Pu. i. q. Niph. Gen. XL, 15. Ex. XXII, 6. Inf. absol. בְּנֵי Gen. I, c. Metaph. Job. IV, 12: בְּנֵי רָבָר נֶאֱמַן furtum s. clam ad me delatum est oraculum. „Sic Lu-
cian in Amor. p. 884 εἰλεπομένη λαλίας ἢ γνωστοις
coniuxit: et p. 899 ὑπεταλμένη τῷ ίδῃ φυνῇ τόπῳ τὸ
ὅρθεν ἔκλεπτεν.“ Schulte, ad h. l.

Hithpa. furtim egit, sequ. Gerundio. 2 Sam. XIX, 4: וְיָמֵינוּ תִּשְׁאַל בְּבֹאָה תְּחִזֵּק בְּאֶשְׁר בְּבֹאָה הַמְּלֵךְ et populus illo die furtim ingrediebatur in urbem: quemadmodum furtim intrant,

quos pudet, quia fugerunt in pugna. (Syr. ٢٧
subduxit sc Gen. XXXI, 27, idem est סְדִיבָרֶת הַמְּלֵאָה
Hist. Susannae I, 14: מִשְׁעָנָה מִשְׁעָנָה סְדִיבָרֶת הַמְּלֵאָה
subduxerunt se alter ab altero, sie stahlen sich von einan-
der weg. Sine سَدِيبَرَه Sir. XXVI, 13: filiae impudicæ
multos da custodes, nam non quiescit, لَمْ يَسْكُنْ إِلَّا
donec furtim ad furtâ evaserit).

גִּנְבָּה f. *furto ablatum* Ex. XXII, 3. Cum Suff. **גִּנְבַּת** *furto ab eo ablatum* Vers. 2.

גָּנְבָּה (furtum) n. pr. *Genubath*, filius Hadadi et Tachipenes 1 Reg. XI, 20.

rad. **אָשְׁׂנִיד** *uisit.* Chald. **אָשְׁׂנִיד** *abscondidit, in thesau-*
reposit, syr. אָשְׁׂנִיד *absconditus, reconditus, Ethpe.*
אָשְׁׂנִיד *est. Arab. جَنَّرْ* *occultavit, collegit.*
 Aethl. **אָשְׁׂנִיד**: *involut, maxime cadaver linctis, dein sepe-*
livit. Vicinia radd. sunt אָשְׁׂנִיד, קַנְסָה, שְׁנָרָה; et
*litteris transpositis (transpositio enim maxime, in sibilanti-
 bus usitata) a) אָשְׁׂנִיד, unde אָשְׁׂנִיד thesaurus, b) גַּזְבָּן, unde*
גַּזְבָּן prontuaria; c) גַּזְבָּן, בְּזֵבֶן asservavit, גַּזְבָּן nostr.
Magazin.

גָּנְגָרִים constr. גָּנְגָרִים m. plur. 1) *thesauri* Esth. III, 9. IV, 7. *Sequitur Hebreismi vox pro vulgari גָּנְגָן.* — 2) *cistae*, in quibus merces pretiosiores reconduntur, ut ad mercatusmittantur. Ez. XXVII, 24.

תְּלִי chald. id. nonnisi in plur. תְּלִיאָהָהָה thesauri, gazae. Esr. VII, 20. נַגְזָה הַמְּבָרֵךְ gazophylacium Esr. V, 17. VI, 1. Transiit hoc ve. etiam in lingua persicam (תְּלִיאָהָהָה) et armenicam (գանձ) v. c. pro תְּלִיאָהָהָה Job. XXXVIII, 22. Ez. XXXVII, 6, θραυνός Mt. II, 11. XII, 35): minime tamen dubito, quin proprie scitimem sit, neque persicum, ut vult Lorsbach (*Archiv* II, 273), vel armenicum (Schroeder de lingua arm. p. 56); vidimus enim, illam radicem in linguis semiticis latissime regnare. Aramici habent etiam formam contradictionis נַגְזָה (in Talmude, lege נַגְזָה), נַגְזָה et נַגְזָה Barhebr. p. 425, quae itidem in veterem Persicam transierat, et maxime pecuniam regiam ex tributis et vectigalibus congestam designabat. Hesych. ἡγεμονία περιπολίς Ηέσυχος βασικοῖς, η̄ οἱ εἰ τῶν πολ-λῶν γερμανῶν γάροι. Curt. 3, 13 §. 5; ante solis ortum pecuniam regiam, gazam Persae vocant, eum pretiosissi-

mis rerum offerri iubet. Reland dissert. miscell. VIII. p. 184. Burton *Aeiyara* veteris linguae persicæ p. 39. Congruit etiam sanskr. *coscha* thesaurus.

גָזּוֹפְלָצִיָּה plur. בָּרְכָּתָן *gazophylacia templi*. Semel legitur in 1 Par. XXVIII, 11. Terminatio formativa עַל, עַל in aliis quoque vocibus chaldaicis, ut עַלְמָן, עַלְמָן, obvia est, v. Lehrgeb. p. 516.

tribūnum, et radicem ☼ inserto Nun secundariam esse coniecit; quod tamen minus probabile ob ea, quae paulo superioris (s. זְבַדָּה et זְבַדָּה) disputata sunt. In Vers. hebr. Dan. l. e. legitur זְבַדָּה, pro quo haud dubie rependum זְבַדָּה, cum iste interpres horum nunciem nomina alibi constanter retinere solet.

جَنَّ pr. *texit*, *obtexit*. (Arab. **جَنَّ** *sequi*, على, **جَنَّ** عليه انتليل *texit* ut saepe in verbis tegendi, *id. v. c.* **جَنَّ** *texit* cum nox Cor. 6, 76. Syr. **جَنَّ** *obtexit*, obumbravit Luc. I, 35. Act. X, 44. XI, 15, seqn. **جَنَّ** Iob, I, 10. II, 23. Cf. **جَنَّ**, **كَسَّ**). Translate *protexit*, ubique de Deo homines protegente, *c. e.* **جَنَّ** 2 Reg. XX, 6: **جَنَّ** *הַנְּגָןִים* *בְּבֵית־יְהוָה* **جَنَّ** *et protegant hauc urbem*. Jes. XXXVII, 35. XXXVIII, 6. Semel sequ. **جَنَّ** 2 Reg. XIX, 34.

Hiph. fut. **جَنَّ** i. q. Kal. Jes. XXXI, 5, seqn. **جَنَّ** Zach. IX, 15, **جَنَّ** (v. **جَنَّ** no. 3) ib. XII, 8 cf. Ps.

et de horto floribus herbisque aromaticis consito usurpatum (Cant. IV, 16. VI, 2). נֶגְדָּתְנִיל hortus regius 2 Reg. XXV, 4. Jer. XXXIX, 1. לְהַרְחֵב domus horti 2 Reg. IX, 27. נֶגְדָּתְנִיל hortus in regione (mythica) Eden a Deo plantatus Gen. III, 21. Ez. XXXVI, 25. Job I, 3. qui etiam נֶגְדָּתְנִיל dr. Ez. XXVIII, 13. XXXI, 8. 9 et נֶגְדָּתְנִיל Gen. XIII, 10. Jes. LI, 3. Hortus clausus Cant. IV, 12 figurate dicitur de muliere casta, cf. de hac figura A. Driessen in Diss. Lugd. p. 1109. In aliis linguis cognatis נֶגְדָּתְנִיל, נֶגְדָּתְנִיל, נֶגְדָּתְנִיל, נֶגְדָּתְנִיל idem notant. In Hebraismo forma

נֶגְדָּתְנִיל f. idem valet, sed non nisi in poët. sermone usitata est. Jes. I, 30. LXI, 11. Plur. נֶגְדָּתְנִיל Jes. I, 29. LXV, 3. LXVII, 17. Jer. XXIX, 5. 27. Am. IV, 9. IX, 14. Num. XXIV, 6. Ap. Jes. I, 1. c. horti s. arborata commemorantur tanquam idolatriae sedes.

נֶגְדָּתְנִיל f. id., sed non nisi in sequiore Hebraismo et in Chaldaismo. Esth. I, 5. VII, 7. 8. Cant. VI, 11. Iob. VIII, 16.

נֶגְדָּתְנִיל (i. q. נֶגְדָּתְנִיל, נֶגְדָּתְנִיל hortus) n. pr. viri 1 Reg. XVI, 21. 22.

נֶגְדָּתְנִיל (hortus magnus) n. pr. viri Neh. X, 7. XII, 16, quod (vitiōse) XII, 4. קְרַבְתִּי scribitur.

נֶגְדָּתְנִיל (eum Kamez impuro, probabiliter pro forma chaldaizante נֶגְדָּתְנִיל, sed more radicum 1 gutt., cf. נֶגְדָּתְנִיל) c. Suff. נֶגְדָּתְנִיל, plur. נֶגְדָּתְנִיל constr. נֶגְדָּתְנִיל comm. (fem. 1 Reg. X, 17. 2 Par. IX, 16) *clypeus*, a protegendo dictus, (Arab. مَجْنِي et مَجْنِي clypus v. c. Abulph. Dyn. 163,

id. id. נֶגְדָּתְנִיל armatura, elypens maior. Syr. מְגַנֵּם clypus). Iudd. V, 8. 2 Sam. I, 21. XXII, 31. 36. 2 Reg. XIX, 32 ect. Ex 1 Reg. X, 16. 17. 2 Par. IX, 16 colligi potest, נֶגְדָּתְנִיל ita distinguedunt esse a syn. נֶגְדָּתְנִיל, ut illud minoris molis et ambitus sit, hoc majoris. Etenim non nisi dimidium auri deaurando clypeo (נֶגְדָּתְנִיל) impendebatur eius quod deaurando scuto (נֶגְדָּתְנִיל) insumbant. — נֶגְדָּתְנִיל vir clypeo armatus, de latrone armato Prov. VI, 11. XXIV, 34. Metaph. a) saepce de Deo protectore. Gen. XV, 1: אֶת־נֶגְדָּתְנִיל ego clypeus i. e. protector tuus ero. Deut. XXXIII, 29. Ps. III, 4: בְּנֵי־נֶגְדָּתְנִיל tu, Jehova, clypeus circa me. XVIII, 5. 31. LIX, 12. LXIX, 12. CXLIV, 2. — Ps. VII, 11: אֶת־נֶגְדָּתְנִיל clypeus meus est penes Jehoram i. e. Deus tenet qs. clypeum meum, clypeo me protegit. Cf. Ps. LXXXIX, 19. b) שְׁרַבְתִּי clypei terrae poët. de principibus, incolas vi armorum protégentibus. Ps. XLVII, 10. Ilos. IV, 18. Cf. שְׁרַבְתִּי vectes Ilos. X, 6.

נֶגְדָּתְנִיל f. tegumentum. Semel legitar Thren. III, 65: תְּמִימָה תְּמִימָה da iis tegumentum cordis, בְּאַתְּנִיל

exsecratio tua veniat super illos. Dictio haec figurata accommodate ad linguam semiticam indolem varie exponi potest. a) Schult. in Opp. min. pag. 310. 311. Erdmann in animadv. ad h. l. aliisque *obdurationem interpretantur, quandoquidem tegumentum oculis, auribus, cordibus impositum apud Arabes et in N. T. (καλυψα ἐπὶ τῷ καρδίᾳ 2 Cor. III, 15) profligatissimum impiorum pervicaciam ostendat. Cor. XVII, 48: וְجַעֲלָתָא עַל־פְּלוּבִים אַתְּנִיל et imposuimus cordibus eorum tegumenta, cf. VI, 25. XLI, 4 et similem locutionem: obsignare cor VII, 98. 99. IX, 88. 94. X, 75. XIX, 59. XI, 37. XLII, 23. XLV, 22 ect. Hostibus suis hanc obdurationem impetravat propheta, ut ista pervicacia in perniciem ruant. Pracivit hanc interpretationem iam Kimchius: אַפְּצָר שִׁיחָה וְהַשְׁׁמָן הַאֲתָּשָׁן וְפִרְשָׁוֹת כְּסֵף נֶגְדָּתְנִיל. Idem vero b) aliam subiungit a patre acceptam, linguae rationibus non minus accommodatam. פְּרַבְתִּי הַלְּבָב וְרוּצָה הוּא בְּעַדְתִּי הַבְּרִית וְאַנְגָּזָה אַלְמָלָקְתִּי פְּרַבְתִּי הַלְּבָב וְרוּצָה הוּא בְּעַדְתִּי הַבְּרִית וְאַנְגָּזָה אַלְמָלָקְתִּי חַשְׁבָּתְנִיל clypeus interpretatur de morbo letiero, qui arabice حَشَبَتْنَاهُ اَنْقَلَبَتْنَاهُ vocatur. Est autem deliquium animi, impr. quale mortem praecedit (cf. Cor. 33, 19), ita dictum ab oculis et mente caligine tectis et obvolutis, quam translationem habes etiam in radd. hebraicis נֶגְדָּתְנִיל et נֶגְדָּתְנִיל. Alii denique, ut Chr. B. Michaëlis, c) coll. arab. نَجْدَةٌ insania, furor et حَنْجَنْسٌ insanus fuit, *insaniam cordis* interpretantur, quod placuerit, nisi suspicio esset, hanc significationem a nomine حَنْجَنْس genius, daemon, idque a *Genio* Latinorum repetitum esse. Posit quidem insaniam etiam a corde operto et caligine obvoluta vocata esse, certam tamen analogiam desidero.*

נֶגְדָּתְנִיל v. נֶגְדָּתְנִיל

נֶגְדָּתְנִיל mugiit bos, rad. onomatopoëtica. Talmud. id.

Syr. et zab. לְגַדְתִּי clamavit, vociferatus est i. q. נֶגְדָּתְנִיל, cui respondet gr. γοιων. Fortasse etiam germ. Kuh, angl. cow, pers. كَوَافِر vocabula sunt ab hoc sono facta.

נֶגְדָּתְנִיל (mngiens, sec. Sim. pro נֶגְדָּתְנִיל fatigatio) n. pr. loci proprie Hierosolyma. Jer. XXXI, 59. Targ. בְּרִיבְתִּי piscina rituli.

נֶגְדָּתְנִיל fastidivit, cum fastidio abiectit, respuit. (Chald. pollitus, impurus fuit, v. נֶגְדָּתְנִיל no. II, unde notio fastidiū derivari potest, nimurum pro impuro, sorrido habuit, cf. נֶגְדָּתְנִיל. Arab. جَعَلْ vulgatissimum est vc. ponendi significatu, syr. نَجْدَةٌ est depositus, commendavit, quod num a reliendo et abiicendo dictum sit, in Pp

medio relinqu). Frequentissima est formula שָׁדֵךְ הַתְּמִימָה וְאַיִלְעָמָד anima mea fastidit aliquem vel aliquid, siquidem fastidium, pariter atque appetitus, animae tribui solet, Lev. XXVI, 11, 15, 30, 43, cum et obiecti Jer. XIV, 19, et sine et Lev. XXVI, 44, Ez. XVI, 45.

Niph. abieictus est. 2 Sam. I, 21: קָרְבָּן בְּגָבוֹרְתִּים ibi enim abieictus est clypeus herorum, ut bene Vulg. LXX παρονθισθείη. E significatio chaldae verti possit: pollutus inquinatus est clypeus, utpote in turpi fuga abieictus, sed vulgaris et certus abiiciendi significatus magis placet.

Hiph. i. q. Kal. Iob. XXI, 10: שְׁרֵדוּ בְּבָרֵךְ וְאַתָּה בְּבָרְךָ bos i. e. vacca eius concepit nec respuit sc. tauri semen, i. e. abortum non patitur. Vulg. bos corum concepit, et non abortivit. Aqu. οὐκέ εἰσβαλε. Symm. οὐκέ εἰσεγωσε. LXX οὐκέ φωτόνθησε. Cf. infra sub נֶגֶל disputanda.

נֶגֶל (fastidium) n. pr. viri Iud. IX, 26, 28, 30.

נֶגֶל fastidium. Ez. XVI, 5: קָרְבָּן תְּמִימָה cum fastidio animae tuae i. e. ita ut te ipsam fastidives, i. q. קָרְבָּן; non, ut alii volunt, cum fastidio vitae tuae. Fastidium enim, ut vidimus, animae tribuitur, et קָרְבָּן ad subiectum, non ad praedictum refertur.

נֶגֶל fut. נֶגֶן increpauit, obiurgavit aliquem, ut pater filium Gen. XXXVII, 10: וְאַתָּה כִּי נֶגֶן et increpauit cum pater eius. Ruth II, 16. Jer. XXIX, 27. Constr. e. acc. et נֶגֶן id. Aeth. ΚΑΖ: elan-

mavit Marc. IX, 26, XXV, 27. Affine est arab. جَارِيَّةَ يَنْجِيَّتْ, alta voce rogavit, supplicavit cum gemitu et placitu Cor. 23, 66). Saepe dr. de Deo, hostes suos increpante Jes. XVII, 13. LIV, 9. Ps. IX, 6. LXVIII, 31. CXIX, 21, maxime ut eos compescat et absterreat a conitibus impiorum Zach. III, 2: דְּבָרָךְ רָחָם בְּנֵי אָדָם Domini increpet te, Satana! i. e. cohicibat, coercerat te. Malach. III, 11: לְכַדְּבָּקְתָּה כְּבָדָקְתָּה coercede robis (in vestrum commodum) conestorem i. e. animalia voracia et noxia. II, 3: וְהַנְּגָן אֲתָּה כְּבָדָקְתָּה ecce increpabo robis semen, i. e. vetabo semini, ne in horrea vestra intreret, denegabo vobis messem vestram. (Etiam apud

Arabes حَمْدَنَةَ increpauit dr. pro compescenit v. e. dolorem Ibu Dordid 133, et aram. נֶגֶן e. acc. rei et נֶגֶן personae denegavit aliqui, ut ap. Malachi. Cf. Carm. Sam. II, 16). Refertur etiam ad mare, quod a Deo increpatum exarescit. Ps. CVI, 9: וְנֶגֶן בְּנֵי-סִינָה et נֶגֶן mare algosum et exaruit. Nah. I, 4.

נֶגֶר increpatio, obiurgatio, maxime liberorum a parentibus. Prov. XIII, 1: הַרְגֵּזְתָּה תְּבַשְּׂרָךְ וְאַתָּה וְאַתָּה et irrigor non curat obiurgationem. XVII, 10, stultorum a sapientibus Eccl. VII, 5, militum ab hostibus Jes. XXX, 17. Usurpatur deinde de Deo hostes increpante, iisque exitium

parante Ps. LXXXVI, 7. LXXX, 7, mare compescente, ut exarescat Ps. CIV, 7. Jes. L, 2.

נֶגֶר f. increpatio, maledictio Dei, hominibus exitialis Deut. XXVIII, 20.

נֶגֶל pr. seruit, quassavit, germ. stossen. (Syr.

נֶגֶל sec. Ferr. cornu petuit, stossen). Deinde in coniugationibus passivis concensus, commotus est, pr. hin- und hergestosfen werden. Et simile ita in Kal Ps. XVIII, 8: עַמְּדָה בְּשָׁמְדָה concussa est et contremuit terra. In loco parallelo 2 Sam. XXII, 8 legitur Hithpa, in quo haec significatio erchrer est, scriptor tamen prima coniugatione intransitive usus esse videtur propter paronomasi verborum שְׁמַנִּים הַמְּשֻׁבְּצָה.

Pu. شَرَقَ id. Iob. XXXIV, 20: بَلْجَبَرِيَّةَ commouentur i. e. vacillant populi et percutuntur.

Hithpa. commotus est, de terra Ps. XVIII, 8 et 2 Sam. XXII, 8 fin., de fluctibus Jer. V, 22. XLVI, 7, 8.

Hithpo. vacillavit, titubaret ebrios. Jer. XXV, 16.

נֶגֶן (concessio, terrae motus) mons in montanis Ephraim, in cuius septentrionali parte sepultus est Josua. XXXIV, 30. Iudd. II, 9. Indo شَرَقَ شَرَقَ valles Gaas, illi monti subiectae. 2 Sam. XXIII, 30. 1 Par. XI, 30.

נֶגֶן corpus, v. נֶגֶן.

נֶגֶן chald. ala, v. נֶגֶן.

נֶגֶן rad. immisit. et dubia. Arab. جَعْفَةَ afficit, diriter tractavit. Inde fort.

נֶגֶן n. pr. viri Neh. X, 21, qui idem putatur atque شَرَقَ (interpretari possit: dure tractans coctum, شَرَقَ ab شَرَقَ congregavit).

נֶגֶן rad. imusitata, quam idem fere valuisse suspicor quod نَجْنَنَ curvus, inflexus fuit. Inde apud Arabes جَفْنَنْ cilium, palpebrae (cf. حَسْدَنْ supercilium) it. palmes, Weinrebe (ab inflectendo dictus). Usurpatur quidem وَجْنَنْ et جَفْنَنْ a Saadia aliquoties (Gen. XL, 9. XLIX,

11) pro hebr. נֶגֶן, pro more huius interpretis, vocabula hebreis consona arcessendi, sed proprie palmitem notare, testis est Firuzab. p. 1733, qui explicat أَصْلُ الْكَوْمَ جَفْنَنْ explicat أَصْلُ الْكَوْمَ جَفْنَنْ. اَوْ قَبَانَةٌ اَوْ صَرْبٌ مِنْ الْعَنْبَرْ أَوْ قَبَانَةٌ اَوْ صَرْبٌ مِنْ الْعَنْبَرْ A significatione curvi et inflexi est etiam scutella, paropsis, et جَفْنَنْ II. IV.

multum coivit, cf. lat. incurvavit. Significatio putandi, amputandi, quam hinc radici tribuit Simonis, ut item a putando ducat, minime sequitur ex hac Lexicographorum glossa: „**جَنْقَلٌ** ingulavit canclam, et carnem comedendam dedi in parepside”, haec enim significatio secundaria est et a parepside dueta, q. d. *aufschässeln*. Olim in Lex. min. conieci, radicem ፲፻፻, ut apud Samaritanos (Gen. XL, 56) esuriendi et sitiendi vim habuisse, et idem valuisse atque ፲፻፻, quod Ez. XVI, 7 de sifentibus vitis radicibus ponitur; sed illud nunc praefero. Inde

جَنْقَلٌ c. Suff. ፲፻፻ plur. **جَنْقَلَاتٍ** comm. (sed masc. rarius Hos. X, 1. 2 Reg. IV, 39) *palmes*, et planta palmites habens, maxime *vitis*, quae tamen, ubi maiore accurateione opus videbatur, ut in legibus, ፲፻፻ ፲፻፻ vocatur Num. VI, 4. Iudd. XIII, 11, raro de aliis plantis similibus, ut ፲፻፻ ፲፻፻ 2 Reg. IV, 39 *palmes agrestis*, in quo euuenieres agrestes crescent. (Cf. quae supra de arab. **جَنْقَلٌ** observavimus. Syr. ፲፻፻, chald. ፲፻፻, **جَنْقَلٌ** vitis, sed in Plur. **جَنْقَلَاتٍ** etiam labruscae vitesque agrestes). Creberrime dein simpl. *viten* denotat Gen. XL, 9. Jes. VII, 23. XXIV, 7. XXXII, 12. Iudd. IX, 13 sp. *Sedere sub vite sua et siccus sua* Mich. IV, 4. 1 Reg. V, 5 et comedere de *vite sua* 2 Reg. XVIII, 31. Jes. XXXVI, 16 formidae sunt felicem et tranquillam civium conditionem depingentes. *Vitis generosa* figurate designat generosiorum hominum indolem Jcr. II, 21 (cf. Jes. V, 2), et contra *vitis peregrina*, *vitis Sodomica* (Jer. l.c. Deut. XXXII, 32) indolem ignobilem et degenerem. Quod ad posterius attinet, pessimum quoddam vitium genus in vicinia maris mortui provenisse videtur, quemadmodum etiam poma Sodomita, cinere intus repleta a scriptoribus celebrantur (Jos. bell. iud. IV, 8 §. 4. Hasselquist. itin. p. 560, cf. Sap. 10, 7). In universum autem Hebraeorum poetae *vitem* allegorice de populo Israëlitico frequentant Ps. LXXX, 9. Ez. XIX, 10. Hos. X, 1 cf. Jes. V, 2 sq.

— · · · —
جَنْدِلٌ rad. inuisit., quae idem notasse videtur quod radix affinis ፲፻፻ incurvatus est, more gibbi. Inde

جَنْدِلٌ m. 1) *dorsum* i. q. ፲፻፻. Semel legitur metaph. Prov. IX, 3: **جَنْدِلٌ عَلَى دُرْجَاتٍ** *super dorsa excelsorum urbium* i. e. in excelsis urbium partibus. ፲፻፻-፲፻፻ h. l. vix differt a chald. ፲፻፻-፲፻፻ *super*, de quo vide p. 256 A. (In Vérs. Sam. ፲፻፻, lege ፲፻፻ vel ፲፻፻, gibbosum notat). — 2) *corpus* (cf. ፲፻፻, ፲፻፻). Ex. XXI, 3: **جَنْدِلٌ مَوْلَى** **جَنْدِلٌ** si cum solo corpore suo i. e. caelebs, sine uxore et liberis *venit*, ita *excitat*. Cf. Vers. 4. LXIX **مَوْلَى**. Cod. Sam. ፲፻፻, qua forma can hand dubie inculcare volebat interpretationem, et si minime probandam, quana a Kimchi quoque commemoratam Vulg. expressit: *cum vestimentis suis*, ut ፲፻፻ sit ex usu aramaeo i. q. ፲፻፻ ora vestis.

جَنْدِلٌ chald. *ala*. Plur. ፲፻፻ Dan. VII, 4, 6, et saepe in Targg. pro hebr. ፲፻፻. Syr. ፲፻፻, zab. ፲፻፻, ፲፻፻ *ala*, brachium, hebr. ፲፻፻ id. *Dorsi* significatio, quam habet ve. in lingua hebraea, ad quamlibet superficiem et nominatum *latus* translata esse videtur (v. ፲፻፻ p. 256 A), a latere autem *fluxit alae* significatio. In ultraque, lateris et alae, significatione inventiuntur etiam formae med. Num. chald. ፲፻፻, sam. ፲፻፻, sic enim *Iegidum* Gen. I, 21 pro ፲፻፻, ubi codex habet ፲፻፻, arab. **جَنْقَلٌ** ad latus declinavit), haec tamen formae (quibus fortasse etiam ፲፻፻ *ala* amummerari potest) secundariae esse videntur, ita ut Num ex Dagesch forti resoluto ortum sit.

جَنْقَلٌ vel **جَنْدِلٌ**, nonnisi in Plur. ፲፻፻ Ez. XII, 14. XVII, 21. XXXVIII, 6. 9. 22. XXXIX, 4 pr. *alae sc. exercitus*, *Heeresflügel*, et poët. de ipsis copiis, a quibus discernuntur populi (XXXIX, 4). Respondet chald. ፲፻፻ plur. **جَنْقَلَاتٍ** Cant. V, 11 Targ. i. q. ፲፻፻ cum Aleph prosthetic. *Alae*, uti Latinis (Cic. Off. 2, 13. Liv. 51, 21. Lipsini de milit. rom. 2, 7) et nostris, ita Semitis dienuntur turmae, maxime equestres, quae lateribus acie adiici solebant, eoque magis ad rem accommodata est hæc translatio, cum ipsum ፲፻፻, ut vidimus, proprie *latus* denotet. Sic apud Arabes est **جَنْدِلٌ** *الجَنْدِلُ* *ala equitatus* lüst. Tim. II, 22 Mangu, cf. I, 322. II, 614, Motanabbi in de Sacy chrest. arab. I, 343. coll. scholio arab. T. III. p. 119; in Cod. Nasor. I, 82: **جَنْدِلٌ** **جَنْدِلٌ** *الجَنْدِلُ* *ala et cohors alarum*, cf. I, 32 lim. 19; in lingua hebraea ፲፻፻ de *toto exercitu* Jes. VIII, 8. XVIII, 1; in chaldaea ፲፻፻ Num. XXIX, 24 *alae* de copiis militaribus Targ. Jonath. Non igitur erat, quod Eichhornius sub h. v. observaret, „nec vestigium vel leviter expressum extare, ex quo pataret, quae Latinis *cornuta* sunt, et Orientalibus *alas* dicta esse.“ Verum viderunt e vett. Vulg. (*Cagmina*), Chald. (جَنْقَلَاتٍ *exercitus*), Symmach. ap. Syr. Hexapl. (جَنْقَلَاتٍ *alae*), Abulw. et Kimchius, qui fidum recte ad Jes. VIII, 8 provocarunt. — *Brachii* significatio, quam sub ፲፻፻ habent Rabbini, quanque Mich. in Suppl. ad exercitum translata esse vult, nostræ cognata est, si quidem brachium est hominibus, quod ala avibus (cf. ፲፻፻, ፲፻፻) et brachium utique ad exercitum transfertur (vide s. ፲፻፻); attamen *alae* significatio et certior est et magis analogia. Minus etiam probabilis A. Schult. conjectura, in Lex. hebr. spec. qui *milites loricatorios* s. equites cataphractarios intellegit, coll. جَنْقَلٌ congregavit II. cataphracta operuit (equum); جَنْقَلٌ agmen, caterva hominum, cataphracta equi, itemque chald. ፲፻፻ clausit, conclusit, **جَنْقَلٌ** *cataphracta* peribolo, lorica cinctum.

גָּרְבָּה rad. imm., quae eandem vim habuisse videtur, atque **גָּרְבָּה** et **גָּרְבָּה**, nimurum *texit, obduxit*. Comphura certe vee. a rad. **גָּרְבָּה** ducta, etiam per a scribuntur, ut **גָּרְבָּה** et **גָּרְבָּה**, syr. et nasor. **גָּרְבָּה** invocatum palmae, et contra hebr. **גָּרְבָּה**, arab. **كَبُرَتْ** sulphur. Sie ἀπατε λεγόμενον.

גָּרְבָּה Gen. VI, 12 pr. *piceam* i. q. **גָּרְבָּה** notasse suspicor, et **גָּרְבָּה** cum Ursino, Jo. Simonii al. interpretor: **arboreas piceas, resinosas**, quales sunt pinus, abietes, cypressi, cedri aliaeque huius generis arbores fabricandis navibus adhibebat. V. **גָּרְבָּה**. E vett. intpp. Targg. et Gr. Venet. *cedrum reddunt*, gr. anon. *buxum* (**εἶνι πλάσιον πεξίσιον**), Syr. **لِعْنَهُ luiperum**, uterque Arabs شمشار, Sam. **سَمَّسَ** (cf. arab. سَمَّسَ), quae posteriora vee. tamen incertae significationis sunt. Certum quoddam arborum genus designari, non dubium est: male igitur LXX **ξύλα τερηγύρων**, Cod. Vat. **λαρπτα**, Vulg. ligna laevigata. Melius Hier. bituminata. E recentioribus Bochartus (*Phaleg* I, 4) et Celsius (*Hierob.* I, 328) **גָּרְבָּה** *cupressum* esse volunt, ad soni etiam similitudinem provocantes.

גָּרְבָּה f. *sulphur*. Ductum est hoc ve. a proxime praecedente, et fortasse pr. *piceam*, *resinam* notat petiatam ab arboribus **גָּרְבָּה** (terminatio enim **גָּרְבָּה** originem ex aliqua re indicat), postea ad alias materias ardentes, etiam fossiles, translatum est. (Syr. **فَمَدْعَثٌ** et **لَمَدْعَثٌ** v. Schaafer Lex. syr. et de Dieu Gramm. harm. p. 19, arab. **كَبُرَتْ** unde novum verbum **كَبُرَتْ** sulphure illevit, chald. **كَبُرَتْ**, **كَبُرَتْ**, **كَبُرَتْ** (sc. id.) Gen. XIX, 24. Dent. XXIX, 23. Ies. XXX, 33. XXXIV, 9. Job. XVIII, 15. **נִירְבָּה** Ps. XI, 6. Ez. XXXVIII, 22.

גָּדֵד inquinilus, vicinus, v. rad. **גָּדֵד** no. 1. Sec. non nullos etiam: pes montis, v. ibid.

גָּדֵד peregrinus, v. rad. **גָּדֵד**.

גָּדֵד calx, v. rad. **גָּדֵד**.

גָּדֵד catulus, v. ibid.

גָּדֵד rad. inuisit. Arab. **جَبَبَ** scabiosus fuit, **جَبَبَ** scabies, **جَبَبَ** et **جَبَبَ**, scabiosus, v. Avic. ap. Castell., cf. syr. **جَبَبَ** leprosus factus est, **جَبَبَ** lepra, **جَبَبَ** syr. et zab. leprosus. Primaria significatio in scabendo et radendo esse videtur (ut nostr. *Kräfte, kratzen*; scabies a scabendo), quam notionem plures prae se ferunt radi-

ces' a **גָּדֵד** ordientes et radendi sonum quodammodo imitantates. V. **גָּדֵד**, **גָּדֵד**, **גָּדֵד**, cf. **גָּרְבָּה** et **גָּרְבָּה**. Inde

בָּרְבָּה m. *scabies*, fort. scabici quoddam genus malum. Lev. XXI, 20. XXII, 22. LXX **ψύχους ἄγρια**. Vulg. scabies iugis. Targg. Syr. Saad. vc. hebraicum retinent.

בָּרְבָּה (scabiosus) n. pr. 1) unius ex tribunis militum Davidis 2 Sam. XXIII, 38. 1 Par. XI, 40. 2) collis in vicinia Hierosolymorum (**בָּרְבָּה תַּחַת**) Jer. XXXI, 39, collis leprosorum, probabiliter ita dictus, quia leprosi ex urbe expulsi ibi habitabant. De alio quodam huius nominis colle v. Lightfoot Opp. II, 190.

בָּרְבָּה quadril. inuisit. Chald. **אֲרַבְּבָה**, **אֲרַבְּבָה**, **אֲרַבְּבָה** argilla, gleba, syr. **لَمَدْعَثٌ** (quod a Lexicographis explicatur **الطبخ**), arab. **جَرِيْسَ** coquum nigrum. Inde

גִּירְגָּזָעֵס (in solo argillaceo habitans) *Girgasaeus*, coll. *Girgasaei*, populus Cananiticus, de cuius sedibus ex ipso V. T. non constat Gen. X, 16. XV, 21. Jos. XXIV, 11. LXX. cum Josepho Ant. 1, 6 §. 2 *Γέργεσαῖς*. Eusebius in Onom. cum trans Jordanem habuisse tradit. *Τερεσσέας ἐπέκεινα τοῦ Ἱερολέοντος πασακεύμενή πόλις τῷ Γαλαάδῳ*, ἦν ἔλαβε φυλὴ *Μαασθῆ* αὐτὴ δὲ λέγεται εἰσαὶ ἡ *Γέργεσας πόλις ἐπίσημος τῆς Λορθίας τινὲς δὲ αὐτὴν εἴναι τὴν Γαδάρας φύοις*, cui posteriori sententiac idem alibi (s. v. *Τέρεσσα*) calculum addicere videtur, neque alter Procop. *Cazarus* in Comment. ad Gen. l. c. *Gergesaei insederant Gadarae et Gergesae finitimam regionem et solitudinem, quae praetenditur stagno Tiberiadis*. Ihius nominis oppidum in vicinia maris galilaei agnoscit etiam Origenes (Opp. T. IV, p. 140) ad Matth. VIII, 28, ubi pro *Γαδαρηνῶν* (quod equidem verum existimo v. not. ad Burekli. Itin. Syriae pag. 558), alii codices *Γέργεσην*, alii *Τέρεσσην*: *ἄλλα Γέργεσα, οὐκοῦν, ἀφ' οὗ οἱ Γέργεσηνοί, πόλις ἄρασα, περὶ τὴν τινὰ καλουμένην Τίβεριαδὸς λιμνὴν, περὶ τὴν κηφαλὴν παρασείσιος τῇ λίμνῃ*, *ἀφ' οὗ δεῖκνυται τοὺς γοΐσιους ἐπὶ τῷ δαμόσιον καταβεβλησθαί*. Mili probabile, *Τέρεσσην* esse generale et antiquum nomen incolarum totius regionis i. q. **גִּירְגָּזָעֵס**, urbis *Cerasae* (چراش) nomen autem extruso a ex hoc coortum esse.

בָּלְבָה rad. in Kal. inuisit. Chald. syr. arab. **בָּלְבָה**, **بָּלְבָה** scabit, scalpsit, rasit, unde locusta, ita dicta, quia arbores abradit et decorticat.

Hithpa. scalpsit se (testa) ad pruritum sedandum. Job. II, 8.

I. **-rad.** in Kal inus. Arab. **غَرِيزٌ** valde iratus
 fuit, irae nimis indulxit. Conj. IV. instigavit, v. c. canem
 Har. II. 62. 68 Schult., excitavit inimicitias Cor. 5. 17.
 53. 60. Ham. Schult. p. 410, adde Dschauh. ap. Schult. ad
 Prov. p. 419. 420 et J. W. Schroeder in Observatt. ad Ps.
X p. 18. Aram. **רָגַז**, **רָגַזְתִּי** irritavit, incitavit ad litigan-
 dum, **רָגַזְתָּ** irritatus, litigiosus fuit, **רָגַזָּה**
 irritatio, cf. etiam **רָגַזְתִּי** incitavit, provocavit. In lin-
 gua arab. practerea cognata videtur rad. **رَجَزْ** I. V. VIII.
 animosus, audax (fort. asper) fuit, Conj. VIII etiam irri-
 tavit, sequ. ب, unde **رجُوزٌ** audax, راجرا ad iram proelivis,
رجُوزٌ andacia. Primariam significationem Schult. l. c. ponit
 in agglutinando, unde pr. mordicus adhaesit canis, malum
 in animi *asperitate* et *ansteritate*, quac ad morositatem et
 iram translata sit, nostr. *kratzig* de homine aspero, mo-
 roso, ad iram et lites proelivi. Hanc enim vim plurimas
 radd. a syllaba **رج** incipientes prae se ferre supra vidimus
 (v. ۲۶۵). Sic Syri in una radice habent **رَجَزْ** scabies (a
 scabendo) et **رَجَزْ** irritavit (pr. asperum, iratum, litigio-
 giosum fecit).

Pi. רָהַ excitat item. Ter sequitur נִזְנֵן. Prov. XV, 18: חֲרָבָה אֶת־בָּהָרָה וְאֶת־שָׁבֵת iracundus excitat item. XXVIII, 25. XXIX, 22.

*Hitherto, pr. se ipsum excitavit ad iram, ad item, ad pugnam, inde c. irritatus, ira percitus est. Prov. XXVIII, 4: בְּבָבְרַיְלָה תְּשִׁבְכְּרִי legis observantes irati sunt contra eos. Dan. XI, 10 init. — 2) bellum iniit c. aliquo. Sequ. ב. Deut. H, 5. 19: בְּבָבְרַיְלָה תְּשִׁבְכְּרִי ne bellum cum iis geras. Comm. 9 et 24 insuper additurn
תְּשִׁבְכְּרִי. בְּבָבְרַיְלָה bellum init cum Jehova Jer. L, 24. 2 Reg. XIV, 10: בְּבָבְרַיְלָה תְּשִׁבְכְּרִי quare laecessat ad pugnam provocatis infirmatum? Absol. Dan. XI, 10:
בְּבָבְרַיְלָה תְּשִׁבְכְּרִי bellum geret penetrabit usque ad arcem eius. Vers. 25: בְּבָבְרַיְלָה excitatibus se surget ad pugnam. (Syr. Ethpe, irritatus est, it bellum init, pugnat, v. Mich. Supplenum, Barhebr. p. 219).*

II. גָּרָגֵץ i. q. **גָּרָגֵץ** no. 1, 4 gargarizavit, nisi forte
utraque radix ab *asperitate* proficiatur, cf. Ps. LXIX. 4,
ubi guttur raucum memoratur, et quae diximus ad no. I.
Inde.

גָּרְנוֹן constr. **גָּרְנוֹן** m. *guttur, fances.* Memoratur
1) tanquam instrumentum loquacae. Ps. CXLIX, 6: **הַמִּזְבֵּחַ אֶת־לְaudes Dei sunt in gutture in ore eorum,**
CXV, 7. V, 10: **קְרָב קְרָב קְרָב** seculorum apertum est
guttur eorum. Significantur sermones blandi alis homini-
bus seputeri patentis instar extima parantes. Jes. LVIII, 1:
קְרָב קְרָב clama guttare i. e. plena voce, pleno ore.
Qui enim voce submissa loquuntur, labios tantum et ante-

riore clausi oris parte utuntur (1 Sam. I, 13), qui alta voce clamant, hi ore aperito e gutture et pectora verba propulsant. Memoratur b) guttur raucum et sibilans Jer. II, 25. Ps. LXIX, 4. Contentum c) guttur dicitur de extremitate collo, ut lat. *guttur*, *gula*. Jes. III, 16: תְּבַשֵּׁר גָּתָר gutture in altum erecto. Ez. XVI, 11.

תִּנְגַּרְתָּ f. *lis*, *litigatio*. In Targg. saepe pro hebr. רִיב, רִיבָּן, cf. syr. *لِيْلِس* *lis*, *contentio*, et *لِتِيجُوس* *litigious*. Ps. XXXIX, 11: *לְבָנֵי אָנָה נִצְחָנָה בָּרֶךְ* *sub litibus manus tuae consumor*. Intelliguntur verbera, plagae Dei punientis. Deus enim homines puniens eum in litigare dicitur (v. *רִיב*, *תִּנְגַּרְתָּ*). Quod peculiarem radicem *רִיבָּן* statuit Buxtorf in Lex. Talmud. p. 2564, minime probandum, neque certa *baculi* significatio, quae ve. nostro ibi tribuitur: locis enim laudatis legendum *בָּאָכָל* *baculus*, scipio, sceptrum.

פָּרָז rad. in Kal inusit. i. q. בְּגַזֵּר (q. v.), arab. جَزَرْ *secuit, resecuit, segregavit, it. comedit, voravit, unde sam.* ἈΓΓΑΛΙΙ *Iocasta.*

Niph. i. q. נִפְחָד Niph. no. 2. Ps. XXXI, 23: נִפְחָד excisus s. exclusus sum e conspectu tuo; cf. נִפְחָד Ps. LXXXVIII, 6. 14 codd. etiam Ps. XXXI scribunt נִפְחָד.

גִּרְזֵין (ad formam **קָרֶב**) vel **גִּרְזֵי** (in terra deserta
habitans, cf. arab. **جَرْزِي** terra sterilis, herba carent, v.
sab ve. **גִּרְזֵה** p. 279 A) *Gerizaeus*, vel *Girzaeus*, n. pr.
populi in vicinia Philistiae a Davide debellati, 1 Sam.
XXVII, 8 Chethibh, cum in margine sit **גִּרְזֵה** (v. 279 B).
Pariter atque *Anatoliceas*, quibuscum hic populus una com-
memoratur, *deserticola cananæas* originis fuisse videtur,
cuius aliud quoddam vestigium reperisse *nihil* videor in
nomine montis *Garizim*, de quo profinus.

גָּרִיזִים, ubique **הַר גָּרִיזִים** *mons Garizim*, mons in montanis tribus Ephraim, e regione montis Ebal situs, in quo benedictio in legis observatores promulgata (Deut XI, 29. XXVII, 12. Jos. VIII, 33), post exilium templum a Samaritanis, domestici cultus sedes futura, exstructum est (Jos. Arch. XI, 7 §. 2, 8, §. 2, 4, 6). In codice Samaritano (qui iunctim **הַר גָּרִיזִים** scribere solet) praeterea huius montis nomen legitur Deut. XXVII, 4 pro hebr. **תְּבֵן**, et in duabus pericopis post Ex. XX, 17 et Deut. V, 21 insertis, ubi autem tantum non certum est, genuinam scripturam a Samaritanis adulteratam esse, ut novo cultui domestico colorem quaererent et auctoritatem. Quum enim ea Palacitiae loca prae caeteris sancta haberentur, in quibus iam Patriarcharum Mosisque tempore sacra facta esse memoria proditum erat, contextum ita adulterantes id spectabant, ut in suo monte, non in Ebal vicino, altare a Mose exstructum crederetur. Vide quae Iandavimus in Comment. de Pent. Sam. p. 61. Quod ad

originem huius nominis attinet, הַר גְּרוֹזִים, ut putem proprio montem Gerizacorum notare (v. גְּרוֹזִים), ab illius genti colonia quadam, quae ibi forte conserderit, pariter atque Amalceitae, Gerizaci vicini, alii in eadem tribu monti nomine (גְּרוֹזִים) Iudd. XII, 15) dederunt. Codicis Sam. scriptura possit etiam mons locustarum verti, a sam. גְּרוֹזִים locusta Num. XIII, 34. V. Reland. de monte Garizim in Dissertatt. miscell. P. I. no. 5.

גְּרוֹזִים m. *securis*, a secundo dicta, instrumentum lignarii Deut. XIX, 5. XX, 19. Jes. X, 15, lapidarii 1 Reg. VI, 7. Syllaba גְּרוֹזִים in fine adiecta quadrilittero formando inservit, cf. Lehrgeb. p. 864. Vocabula cognata sunt קְרָזָה (zab. קְרָזָה) securis, it. قُصْرَنْ, كُثْرَنْ, קְרָזָה, كُثْرَه, كُثْرَنْ, كُثْرَه, كُثْرَنْ, quae formae omnes securum notant, qua arbores caeduntur, quibusque prope accedit hebr. קְרָזָה q. v.

לְבָדָה rad. Hebracis inuisit. Arab. لَبَدَ lapidosus fuit Kam. p. 1412, quod ductum est a nomine لَبَدَ lapides, unde etiam لَبَدَ locus lapidosus.

לְבָדָה dubiae auctoritatis ve., quod legitur Propt. XIX, 19 Chethibbi: לְבָדָה בְּדָה, pro quo in Keri multis que codd. לְבָדָה בְּדָה qui magnae iracundiae est, valde iracundus. Priori scripturam, tanquam exquisitionem et doctorem, praferunt A. Schult. aliisque, nostrumque ve. linguae hebraecas vindicare student. Ac Schultensius reddidit: *asperum* (pr. scroposum) *iracundiae*. „Inde, inquit, scroposus pro aspero et iracundo. Pro eo et squarrosum in veteri lingua, unde Lucil. Varonum et rupicunum squarrosa incondita rostra. Apud Arabes, pectus glarosum, glareis obsumis [velutin] indicasset, quo ve. glaream notante in hac re utantur Arabes] est morosum, iracundum, facilime exasperatum.“ Addi possunt, quae supra (s. rad. לְבָדָה) observavimus de radicibus a בְּדָה ordinetibus scabriti et asperitatem notantibus: tamen mihi non plane persuasi, לְבָדָה hoc significatu linguae hebraecae thesauro vindicandum esse, et scriptura marginalis, quam tuentur etiam vett. intpp. (Theod. μεγαλοθυμος. Vulg. impaticiens), eti facilius et, ut volunt, dilutio fortasse pro vera habenda est. Cf. quae vulgari Criticorum canoni de scriptura difficultiore praferenda nuper opositus Olshansken (Emendationes ub. das A. T. p. 15). Adiectivum לְבָדָה substantivo לְבָדָה inunctum habes etiam Dan. XI, 44: לְבָדָה לְבָדָה, 2 Reg. XXII, 13. 2 Par. XXXIV, 21: לְבָדָה לְבָדָה, cf. Jer. XXXVI, 7. Zach. VIII, 2.

לְבָדָה plur. לְבָדָה et לְבָדָה m. 1) *sors*, pr. lapillus, calculus, quo in sortiendo uti solebant, cf. gr. ἀπόστριψις. Lev. XVI, 8 sq. 1 Par. XXIV, 7. 31. XXV, 8. XXVI, 13 etc. De sorte iaciendo utantur verbis לְבָדָה Jos. XVIII, 6. 7. Joel IV, 3. Obad. 11, לְבָדָה Jos. XVIII, 8 sq.

Ps. XXII, 19. Jes. XXXIV, 17. Esth. III, 7. Neh. X, 35, לְבָדָה Prov. XVI, 33, לְבָדָה לְבָדָה sors iacta Jonam designavit. Ez. XXIV, 7: *educa eam membratim* לְבָדָה לְבָדָה נֶאֱמָן nou facietur sors super eam i. e. et omnes sine discrimine et delectu pereant. De sorte aliqui ex concussa hydria exente dictum צְלָה גְּרוֹזִים Lev. VI, 9. Jos. XIX, 10, et צְלָה גְּרוֹזִים Num. XXXIII, 51. Jos. XIX, 1 sq. Res, de qua sortes consulabantur, c. c. צְלָה Ps. XXII, 19. Joel IV, 3. Obad. 11. Sortibus autem uti solebant in dividenda hereditate Jos. XV. XVII. XIX, praeda Ps. XXII, 19. Joel IV, 3. Nah. III, 10, in iudicio sacro ad inveniendos reos Jos. VII, 14. Jon. I, 7, in deligendis hominibus ad munus aliquod suspiciendum Num. XVII, 1 sq. — 2) quod sorte aliqui obtigit, maxime pars hereditatis, terra, quae hereditate aliqui obtigit. Iudd. I, 3: אֲנָשִׁים אֲנָשִׁים ascende mecum in terram sorte acceptam. Jes. LVII, 6. Ps. CXXV, 3. Metaph. de sorte hominibus divinitus concessa. Ps. XVI, 5: גְּרוֹזִים גְּרוֹזִים tu sustentas sortem meam. Dan. XII, 13: גְּרוֹזִים גְּרוֹזִים et surges, ut sortis tuae (in regno messianico) particeps fias, cf. Apoc. XX, 6: מַעֲזָה וְאַתָּה מַעֲזָה ēr iñānūtāsā. Jes. XVII, 14. Jer. XIII, 25.

לְבָדָה pr. *rescucit*, ut syr. **יְחִי**, et arab. حَمْ جَمْ rescucit, totondit, cepit, abstulit, quae significatio crebrior est in حَمْ rescucit, mactavit. In V. T. somel legitur sequ. dat. pro: *repositus, asservavit*. Zeph. III, 3: **לְבָדָה** נִהְיָה in nihil renounit in diem crastinum. Optime ita LXX οὐδὲ ὑπελεποτο. Vulg. non relinquebant ad mane. Syr. مَكْفَدَةً. Chald. מִזְרָבֵן. Alia etiam verba, quibus primaria vis est secandi, dividendi, cum בְּנִכְתָּבָה constructa, transferuntur ad reservandi et recordandi notionem, ut בְּנִכְתָּבָה Deut. XXIX, 20, בְּנִכְתָּבָה Gen. XXVII, 36, addo حَمْ Cor. 11, 87, quae observatio fugisse videtur Michaelem, qui (Suppl. 355) de optima illa vett. interpretum explicatione: „quaenam quonodo duce philologia ex γέρων εἰλί φειται, viderint alii.“ E recutioribus nonnulli, Jarchium secuti, לְבָדָה idem quod Pi. لَبَدَ valere existimantes, reddunt non exossant manus i. e. tantas sunt voracitatis, ut vespere carnes cum ossibus devorent, et mane ne ossa quidem rodenda habeant. Frigide, si quid video, et contorte.

לְבָדָה (denom. a לְבָדָה) ossa derositi. Num. XXIV, 8: comedit gentes, hostes suos, לְבָדָה לְבָדָה et ossa eorum derodit. Hinc translate Ez. XXIII, 34: ebibes et exsuges illud (poculum) לְבָדָה לְבָדָה et testes eius roles i. e. lambes, ne guttam quidem vini in illo reliicta. Theod. (vel Symm. sec. Syr. Hex.) και τὰ δοτρακα αὐτοῦ κατατρώσεις. (Chald. לְבָדָה id. Ps. XXVII, 2. Targ.).

לְבָדָה m. 1) *os* i. q. مَعْذِلَة, sed rarius et nonnisi поэт Prov. XVII, 22. XXV, 15. Plur. lob. XL, 18. (Syr.

chald. zab. נָרְבָּה, נָרְבָּה, sam. נָרְבָּה id. Arab. نَارْبَه corpus. Unde ossis et corporis significatio ducta sit, non satis liquet. In lingua chald. נָרְבָּה Prov. VIII, 28 dicitur pro נָרְבָּה firmavit, roboravit, et in eo originem quaevis erim, nisi forte nomen primitivum esse mavis. Fortasse etiam cognatum corpus (corpus).

2) *corpus*, ut apud Arabes. Gen. XLIX, 14: הַנְּזִיר בֶּן אֲסִינָה magni et validi *corporis* i. e. validus, robustus.

Vulg. asinus fortis. (Ita etiam Arabes נָרְבָּה *corpus* in laude iumenti ponere observat Schult. in Opp. p. 132, ut فُرس equus magni corporis, حِمْرَة asinus validus: idemque peculiari adiectivo حِمْرَة magno corpe praeditus exprimitur, cf. جَسْمِي magno corpore praeditus, a corpus. Vide etiam רַבְּתָה). — 3) *substantia rei*, res ipsa, ut טְבַשׁ os, ipse, et nostrum נָרְבָּה apud Chaldaeos et Samaritanos. Utiam Sinæ habent schin et gung corpus, it. ipse. 2 Reg. IX, 13: et singuli sumebant vestes suas eique substernebant נָרְבָּה super gradus ipsos. Kimchi in lib. rad. מְרַבֵּה. Indicari videatur, quantopere festinarum regium honorem Jehu exhibere. Non expectabant, donec in plateas venissent, sed antequam a loco sublimi descendissent ad ipsos gradus vestes suas ipsi substernebant. Possit etiam ipsos gradus nudos gradus interpretari. In comment. Kimchius explicat נָרְבָּה ad gradum supremum, satis apte ad contextum, quod tamen vix e verbis extorseris. Melius cum Lund. de Dieu exposneris: super aliquo ex gradibus, coll. נָרְבָּה i. q. نَفْعَنْسُ et نَقْسَمْ sectio, pars, quae signifi-

catio ad rem unam e multis transfertur, ut in معنיהם unus eorum. Non absurde etiam coniceris, singulos scalac gradus quasi ossa costasve scalae dictos esse.

נָרְבָּה chald. os. Dan. VI, 25.

נָרְבָּה (lege רַבְּתָה) i. q. arab. حِمْرَة magno corpore praeditus. Legitur in Cod. Sam. Gen. XLIX, 14 pro hebr. טְבַשׁ, de quo paulo superioris egimus. Ab ipso interprete Chald. Sam. non intellectum redditur נָרְבָּה (asinus peregrinorum) (רַבְּתָה).

נָרְבָּה (osseus) n. pr. viri 1 Par. IV, 19.

נָרְבָּה rad. inusit. Arab. حِمْرَة laevigavit, detersit. Indo

נָרְבָּה c. Suff. נָרְבָּה, cum He parag. נָרְבָּה Mich. IV, 12. Plur. נָרְבָּה Joel II, 24, constr. נָרְבָּה Hos. IX, 1 m. *area*, pr. locus exaequatus, complanatus. (Arab. نَارْبَه, نَجْدَه, نَجْدَه sec. Kam. p. 1532 i. q. نَجْدَه area). Dicitur a) de area ante portas urbium, alibi נָרְבָּה dicta, 1 Reg. XXII, 10; 2 Par. XVIII, 9. b) maxime de area, in qua fruges triturantur. Ruth III, 2 sq. Iud. VI, 37 cet. נָרְבָּה preventus areæ i. e. fruges. Num. XVIII, 30. Jes. XXI, 10: נָרְבָּה fili areae meæ i. e. o gens patriæ, quo nunc concubata et fracta es, ut fruges in area solent. Parallel. נָרְבָּה tritura meæ. Cf. de illa metaphora Mich. IV, 12, 13. Jer. L, 33. LXX non male, quanquam dilute: οἱ κατασκευαῖς τοι οἱ ὀδηρόντες. Minus apte aliæ haec verba ad Babylonios referunt, haec sententia: vos in area mea periritis. Metaph. de ipso frumento. Job. XXXIX, 12. Nominae areæ vel planities peculiaribus nominis propriis designantur, ut a) נָרְבָּה area rhamni, trans Jordaneum. Gen. L, 10. b) נָרְבָּה 2 Sam. VI, 6, quæ eadem נָרְבָּה vocatur 3 Par. XIII, 9 prope Kirjath-Jearim. c) נָרְבָּה pro Hicrosolyma, v. נָרְבָּה.

נָרְבָּה comminutus, contusus fuit. (Syr. et chald.

نَارْبَه, نَارْبَه comminutus. Arab. حِمْرَش contudit, maxime in partes grossiores. In lingua syr. id. practerea transferatur ad extermimum, in chaldaea ad litterarum studium, quod posterius a terendo repetitum est, cf. (رس). Ps. CXIX, 20: נָרְבָּה vocatur 3 Par. XIII, 9 prope Kirjath-Jearim.

Hiph. comminuit, confregit. Thren. III, 16: נָרְבָּה נָרְבָּה comminuit glarca dentes meos, figurate pro conditione longe molestissima et infelicissima.

נָרְבָּה (pro נָרְבָּה) c. Suff. נָרְבָּה comminutum, contusum. Levit. II, 14, 16.

נָרְבָּה fut. נָרְבָּה 1) resecuit, totondit barbam Jer. XLVIII, 37 et sec. nomullos libros Jes. XV, 2, v. ad נָרְבָּה (Syr. נָרְבָּה id. Barhebr. 79. 515, et Bar Bahl. in Comment. nostro ad Jes. I. e., ubi imprudentem J. D. Michaëlis conjecturam in Suppl. et ad Jer. I. e. propositam, pro נָרְבָּה ubique נָרְבָּה legendum esse, refellisse nobis videmur). — 2) detraxit, seqn. נָרְבָּה. Job. XXXVI, 7: נָרְבָּה non detrahit oculos suos a iusto, cf. Ez. V, 11: נָרְבָּה etiam ego detraham se. נָרְבָּה (quod paulo post sequitur) oculum inuenit. Jer. XXVI, 2: נָרְבָּה nec quidquam inde detrahes. Sæpe נָרְבָּה valet: detraxit aliquid de aliqua re, ita quidem, ut accusativus partis detractæ omittatur, cf. opp. נָרְבָּה no. 2. Deut. IV, 2: נָרְבָּה עַל הַקְרָבָה נָרְבָּה .... נָרְבָּה nihil

addetis ad verbum . . . et nihil inde detrahitis. XIII,
 1. Ex. V, 8. 19. Eccl. III, 14: *אֵין נִהְיָה בְּלֹא כָּלָל*
בְּלֹא נִהְיָה אֶלָּא כָּלָל nihil iis addi potest, nihil inde detrahi. Hinc
 3) e. acc. diminuit, pr. detraxit aliquid de —. Ex XXI,
 10. Iza XVI, 27. Iob. XV, 4: *אַל תִּגְרַב שְׂדָה* et
 diminuis infringis pietatem erga Deum — 4) sequi
 attraxit i. e. asseveravit, reconcidit sibi, für sich
 behalten, cf. סְבָבָה. Iob. XV, 8: *num auscultasti in con-*
sessu Dei *הַדְּבָרִים* *אֲנָשָׁן* omnemque sapientiam at-
 traxisti. Cognitus est Árabum usus, apud quos عَنْ
 est sorpist, deglutiit. Hoc adhibito A. Schult. num
 sonscisti, hancisti ad te sapientiam? Cf. Pi.

Pi. i. q. Kal no. 4. attraxit. Iob. XXXVI, 27: פִּיְתַּחֲנֵן וְבָשְׂרֵךְ יְמִינֵךְ וְבָשְׂרֵךְ יְמִינֵךְ postquam attraxit sursum traxit (Deus) gutta aquae.

מִגְרַעַת f. plur. *imminutiones, contractiones muri, Absätze*, i Reg. VI, 6.

רָפַע *rapuit, abripuit, everrit, abstulit.* (Est onomatopoëtici quiddam in hac radice, tun in litteris גָּרְבָּה, quae radendi, scabendi notionem inferunt, v. ad rad. רָבֵד. tum in syllaba גָּר cf. *rapo*, *raffen*. Necte igitur J. D. Michaëlis pro ~~der~~ *everrendi* significione diurom *everrendi* ⁱⁿ substitutam voluit, quam vel littera canina subindicest, esti nonnunquam diurom mollioremque significaturum in una radice coniunctam reperiamus, v. גָּרְבָּה no. 5. **أَرْبَدْ** جُرْفٌ Conj. I est averrit, abstulit, ut lutum pala. Conj. II. abstulit, asportavit, ut fluvius partem ripae, v. دَسْجَلْ Dschaul. ap. Lett. ad Iudd. l. c., جُرْفٌ، جُرْفٌ littus aquae fluxu exesum Cor. 9, 110. Harir. ٤, p. 58 Schult., مَحْجُونَةٌ ^{وَمَحْجُونَةٌ} pala lignea. Aeth. **ئَرْقَى**: verriculum, sagenda. Chald. et Talmud. verrit, syr. **ئَرْقَى** saepe de aqua res obvias asportante, unde in Pesch. pro **ئَرْقَى** v. Cast., alibi generatio: abstulit, secum abripuit Barhebrei 118, 333). Semel legitur in V. T. Iudd. V, 21: **כִּסּוֹן שְׁנִינָה קְרָבָה** *Kison riuus abripuit eos.* LXX. ἐξέργεισεν. Vulg. traxit cadera- vera eorum. Syr. et Arabs Pocockii linguae suaem beneficio verbum hebreum reculerunt.

אָגָרְגָּה (pro **אָגָרְגָּה** cum Aleph prosthethico) in, *pugnus*, a corripiendo dictus. Bis legitur Ex. XXI, 18. Jes. LVIII, 4. *Pugnum utrobique interpretantur LXX.* Vulg. et codem significatu vox a Rabbini usurpatum. Quod tamen Cala-
sins laudat in Concordantiis p. 1102, **בְּגַעֲנָה** *pugnus*, id
alii, quam huius scriptoris fide non digni, auctoritate caret.

תְּרַחֵל *traxit, rapuit.* Habet hacc etiam radix, pariter atque **בָּרֶךְ**, **בָּרֶךְ**, **בָּרֶךְ**, **בָּרֶךְ**, onomatopoëticum quiddam et maxime frequentatur, si tractio raptiove cum sono quodam aspero (qui littera canina indicatur) coniuncta est, ut in verrendo, serram duendio, gargarizando. Cognata est radix **בָּרֶךְ**, quae similem motum significat, ita tamen ut mollior littera ב molliorem volvendi vim inferat. Cf. no. 5.

(Arab. **تَرَحَّلَ** traxit, trahendo duxit, raptavit, verrit. Vide Schult ad Prov. p. 256. Cor. 7, 150. Conj. VIII. id. Melit. *garr* traxit, transtulit, protraxit. Syr. **تَرَحَّلَ** et **تَرَحَّلَ** id.). Spec. est 1) *rapuit*. Hab. I, 15: **וְגֹרְרוֹתָה בְּקָרְבָּן** et **רָפִית** eos in sagenam suam. Prov. XXI, 7: **שָׁדֵךְ** vastatio impiorum ipsos abripit, v. Hithpo. — 2) *serram duxit, serra dissegit*. Vide Poal et deriv.

תַּרְמֵן serra. — (Syri et Arabes hoc significatu frequentant תַּרְמֵן et תַּרְמֵן). 3) ruminavit, cibum per guttur sursum traxit et deinceps manducavit. (Arab. גְּרָרָה Conj. IV et VIII. Syr. גְּרָרָה id. גְּרָרָה ruminatio). Ita Put. A. גְּרָרָה Lev. XI, 7 in Pausa pro גְּרָרָה, גְּרָרָה, forma more chaldaeo inflexa, ut גְּרָרָה pro גְּרָרָה, et, si exemplum fut. A. desideras, גְּרָרָה Ps. CH, 28 pro גְּרָרָה, Lehrgeb. §. 103, not. 6 et maxime 14. Posit illud גְּרָרָה etiam pro fut. Niphil haberet, cum Syri et Arabes ruminatio signifikatum in coniungitionibus passivis, Ethipe. et Conj. VIII, habeant, illud tamen praestat. Cod. Sami, ut formam activam accuratius designet, dat גְּרָרָה, quod est crescendum גְּרָרָה — 4) gargarizavit, sonos raucos in gutture prodixit. (Arab. גְּגָרְגָּרָה cum murmure ingurgitavit, sorpsit, גְּגָרְגָּרָה sonos raucos in gutture edidit, tum voce, tum liquore, nostr. schnarchen, schnarren, schlürfen, gurgeln, aeth. גְּגָרְגָּרָה: murmuravit, talmud. גְּגָרָה gutture sorpsit Mischna Para 9 §. 5. Addre gr. γαργαρίζω, ital. gargarizzare, gall. gargariser, gurgel. Inde גְּגָרְגָּרָה guttur, cf. גְּגָרָה sub rad. גְּגָרָה. — 5) i. q. vc. mollitus גְּגָרָה volvit; v. supra ab initio huius radicis observata, (Vestigia huins significativa in omnibus ferme linguis cognatis exstant. Ac recentiores quidem Hebrei גְּרָרָה usurpant pro גְּגָרָה accervus lapidum, Mischna Schebiith 3, 7, גְּגָרָה et גְּגָרָה Schabb. 6 §. 5 ed. Venet. et Amst. de grano; Syri habent גְּגָרָה plastrum pro גְּגָרָה a גְּגָרָה; Nasoraci גְּגָרָה rota pro גְּגָרָה; Aethiopes גְּגָרְגָּרָה: voluntat se, imprimis vehementius, ut homo daemonicus obsessus; Melitenses garr convolvit, involvit, glomeravit filium). Inde גְּגָרָה et גְּגָרָה bacca, arab. גְּגָרָה faba, a volvendo et forma rotunda, ut גְּגָרָה cranium.

Niph. dubiae auctoritatis coniugatio, v. Kal no. 3.

Psal. serr'd dissuctus est. Part. plur. fem. גְּרָרָה 1 Reg. VII, 9.

Hithpo. i. q. Kal no. 1. Jer. XXX, 23: גְּרָרָה גְּרָרָה כָּרֶב אֲגִינָה בְּרָבָרָה abripiens.

גְּרָרָה a nonnullis Job. XXVIII, 4 pes montis exponitur, ut arab. גְּרָרָה radix montis (v. tamen Kam. p. 481, lin. 16)

fortasse pr. syrma eius, a גְּרָרָה. Sed vulgaris vc. גְּרָרָה potestas in illo quoque exemplo retineri potest, v. rad. גְּרָרָה p. 274 A.

גְּרָרָה (gramum, v. גְּרָרָה no. 2) n. pr. 1) filii Benjamin Gen. XLVI, 21. 2) patris Ehudi iudicis. Iudd. III, 15. 3) filii Echudi, nepotis Benjamin 1 Par. VIII, 2. 4) duorum filiorum Belac cognominatum 1 Par. VIII, 5. 5) patris Simei 2 Sam. XVI, 5.

גְּרָרָה f. 1) ruminatio, cibis quem ruminando eximo

retrahit iumentum, v. rad. num. 3. (Arab. גְּרָרָה, chald. גְּרָרָה id.). De quadrupede ruminante dr. גְּרָרָה Lev. XI, 3 sq. Dent. XIV, 6, 7 et גְּרָרָה Lev. XI, 7. — 2) granum, faba, a volvendo et forma rotunda dicta i. q. גְּרָרָה, v. rad. no. 5. Usurpat deinde de pondere et numero Hebracorum minimo, ricesima sieli parte. Exod. XXI, 13. Lev. XXVII, 25. Num. III, 47. XVIII, 16. Ez. XLV, 12. Atqui valde probabile, Hebreos, pariter atque Gracces et Romanos (v. Gesen. Thes. v. silqua, ceratrum), in hac re silique s. ceratii fabis granis usus esse, quorum octodecim drachmae atticas aequalabant (v. Rhenan de pond. Vers. 10), quemadmodum hodieque in officinis piperis et hordei grana pro minimo pondere (granum dicto) utuntur. Optime igitur e vett. intp. Arabs Erp. גְּרָרָה i. e. pr. granum, bacca, dein pondus Arubum minimum, et Saad. גְּרָרָה i. e. minimum pondus Persarum, pr. si quid video, granulum, pro גְּרָרָה, a גְּרָרָה granum, cf. etiam arab. גְּרָרָה, quod proprium silquam, dein parvum nummum eiusdem serie ponderis denotat (v. de Sacy ad Makrizi de re monet. p. 151). Aethiopes hodieque pro minimo nummo annulis ex cornu bubali (גְּרָרָה) factis utuntur, quales vilis conditionis homines in police gestant, idque vc. postea de obolo usurpatum est (Luc. XII, 59. LV, 9. Vers. acth.). LXX. Vulg. ὄβολος, obolus (quorum VI drachmam atticam efficiebant). Chald. גְּרָרָה (quod pr. lapillum notat). Syr. פְּלִטָּה (pr. momentum, dein minimum pondus).

גְּרָרָה (sec. Jo. Simon, peregrinatio, hospitium, qs. a גְּרָרָה cf. Gen. XX, 1: גְּרָרָה גְּרָרָה; fort. etiam hydriac, arab. גְּרָרָה Gerar, n. pr. urbis quandam regiae Philistaco-

rum, patriarcharum tempore Abimelechi regi parentis, in australibus fore Palaestinæ finibus prope Beersabam, sed in mediterraneis, sitam. Gen. X, 19. XXI, 1. XXVI, 1. 20. 2 Par. XIV, 12. 13. In vicinia erat vallis Gerar (גְּרָרָה גְּרָרָה) Gen. XXVI, 17. Teste Hieron. (in Onom. Gerar distabat ab Eleutheropoli 25 mill. versus meridiem, Theodoreus vero ad 2 Par. I, c.): περι την κατοικειν Ελευθεροπολιν Ηεραπολιν σακιον αγχοτον παρθενισται, quod fortasse haud satis accurate dictum. Torrentis prope Gerara meniuit Sozom. hist. eccl. VI, 32. IX, 17. Versio Sam. plerunque pro Gerar substituit גְּרָרָה Ascalonem, Saad. גְּרָרָה i. e. Illasam, iterque oppidum nostro vicinum, minime unum idemque. Plura dabit Reclandus p. 804.

גְּרָרָה pl. גְּרָרָה m. bacca, de bacca olivarum, a forma rotunda et volvibili dicta, v. rad. no. 5. et גְּרָרָה no. 2. Jes. XVII, 6. In Targg. et Mischna גְּרָרָה et גְּרָרָה dr. de granis tritici, uvarum, salis, unde novum verbum dicitur גְּרָרָה grana singula collegit, it. grana concepit, גְּרָרָה a Juda b. Karisch recte col-

Q q

latum, siccus, caricae Mischna Peah 8 §. 5. Domini 5 §. 5. Terumoth 11 §. 4. Arab. جَوْجِرْهُ faba, ap. Saad.

Jes. 1. c. etiam de oliva. Syr. لَعْنَةٌ pro لَعْنَةٌ, vina-
cea, acinorum nuclei, ex quo ortum esse gr. γίγαντος
dubitari nequit. Aliam ve. נַעֲמָה a cortice *detracto* deri-
vationem proponit Mich. in Suppl.).

גָּרְגָּוָה pl. fem. pr. *guttur, fauces*, germ. *Gurgel*, i. q. גָּרְגָּוָה, ubique tamen de collo exteriore. Prov. 1, 9. III, 3. 22. VI, 21. Cf. רְגָגָה no. 4. Plurali autem Hebrei alibi quoque intutur in corporis humani membris designandis, cf. בְּרָבָדָה, אֶרְאָרָה, chald. גָּרְגָּוָה, et gr. τὰ ρύμα, τὰ στέρνα. (Sing. *garuga* *guttur* occurrit in Mischna Cholim 2, 4. 3, 3. In linguis cognatis modo abieco priore Resch dicitur גָּרְגָּוָה. Plur. Rom. III, 13, modo posteriore eliso chald. גָּרְגָּוָה pro גָּרְגָּרָה, quod et ipsum in usu est, syr. et zab. גָּרְגָּוָה, gulosis, unde novum quadril. formatum videtur גָּרְגָּוָה gulosis fuit, zab. גָּרְגָּוָה *guttur*, nisi in his רְגָגָה et וְ permutata sunt. Arabes practerea habent גָּרְגָּוָה in gluvies, Aethiopes גָּרְגָּוָה: *guttur*, cuius saltem duae litterae priores onomatopoeticas sunt).

גָּרְגָּוָה f. *serra*. Ea usi dicuntur a) lapidarii, in lapidibus secundis 1 Reg. VII, 9; b) Israëlitae imperante Davide in captiis crudeliter dissecandis 2 Sam. XII, 31. 1 Par. XX, 3. Plur. גָּרְגָּוָה 1 Par. 4. e.

גָּרְגָּוָה *contusum* v. rad. **גָּרְגָּוָה**.

גָּרְגָּוָה pr. *pepoplit, rapuit*. (Chald. id. sed raro. Syr. גָּרְגָּוָה *traxit, raptavit*, v. no. 3. Cf. ad radd. גָּרְגָּוָה). In Kal spec. 1) *expulit*, velut populos ex terra Ex. XXXIV, 11. Sed hoc significatu longe usitatus est Piel. De iniammatiis Jes. LVII, 20: *impii sunt sicut mare impulsum, quod quiescere nequit* צְבָאֵת יְהוָה כְּבָאֵת כָּלָגָן *eniusque aquae lutum coenunquam cieulant*. — 2) *abegit, repudiavit uxorem*. Part. pass. הַגְּרָגָה (*uxor*) *repudiata*. Lev. XXI, 7. 14. XXII, 13. Num. XXX, 10. Ez. XLIV, 22. — 3) *diripuit, spoliavit*. Ez. XXXVI, 5: גָּרְגָּוָה תְּמִימָה נְזָבֵת ut eam (terram) diriperent praedae causa. גָּרְגָּוָה h. I. est infinitivus formae aramaeae, (Syr. גָּרְגָּוָה *indus, vacuus, pec. inopia annonae laborans*). In dirivatis praeterea valet 4) *propulit, protrahit fructum*, v. גָּרְגָּוָה, et 5) *pastum egit pecus*, v. גָּרְגָּוָה. Pl. גָּרְגָּוָה fat. גָּרְגָּוָה c. Waw convers. גָּרְגָּוָה i. q. Kal no. 1 *expulit, abegit* c. acc. pers. Gen. III, 24. Prov. XXII, 10, et גָּרְגָּוָה loci, ex quo aliquis pellitur Ex. XI, 1. Iudd. XI, 7. 2 Par. XX, 11 ect. גָּרְגָּוָה *expulit ante-*

aliquem, v. c. Deus gentes ante Israëlitas, ut hi in illo-
rum sedes succederent Ex. XXIII, 29. 31. Iudd. II, 3. VI,
9. Jos. XXIV, 12 ect. Refertur ad singulos homines Gen.
IV, 14. XXI, 10, et ad integras populos, v. Ex. I. I. c. e.

גָּרְגָּוָה expulsus est Ex. XII, 39. Job. XXXX, 5.

Niph. 1) pass. Kal et Pi. no. 1 *expulsus est*. Ion. II, 4. — 2) pass. Kal no. 2 *abreptus est*. Am. VIII, 8: הַגְּרָגָה אֶגְיָגָת. *Aegyptus*. Absol. de mari vehementer impulsu et commoto. Jes. LVII, 20. (Vicinam significacionem Hebrei et Ara-
bes habent in rad. transposita שְׁגָגָה, رَجَاجَة, ♀ v.).

גָּרְגָּוָה m. pr. quod propellitur, protruditur, hinc *proventus*. Deut. XXXIII, 14: גָּרְגָּוָה *proventus mensium*, id quod singuli menses ex terra promovent, producent. Cod. Saam. dat פְּגָגָה. מְשָׁאָגָה (גָּרְגָּוָה protrusa, ut magis congruat verbis parallelis עַלְמָתָה בְּגָגָה. Sed illud magis poëticæ dictum, nam *mensum lunarium* (tales enim sunt גָּרְגָּוָה) *proventus a luna procreati cogitantur*.

גָּרְגָּוָה f. *expulsio* spec. civium ex possessione sua. Ez. XLV, 9, cf. Mich. II, 9. Nimis generaliter LXX καταδιωκεσθαι. Male autem Kimchius tributa, Michaëlis servitudinem iuris pascendi (cf. שְׁגָגָה) intelligent.

גָּרְגָּוָה (expulsio i. q. גָּרְגָּוָה, cf. קְרָזָה et קְרָזָה sa-
lus) n. pr. 1) filii Mosis et Zipporae. Ex. II, 22. XVIII,
3. In priore loco etymo huius nominis ita alluditur, ut
apparet, scriptorum sacrum illud accepisse pro גָּרְגָּוָה i. q.
בְּנֵי גָּרְגָּוָה *peregrinus ibi* (coll. arab. قَبْلَهُ وَقَبْلَهُ = سَلَى), unde
factum, quod LXX hoc etymon magis etiam declaratur Ιησοῦα posuere. — 2) filii Levi 1 Par. VI, 1, qui alibi גָּרְגָּוָה appellatur, q. v. — 3) patris Jonathani sacerdotis Iudd. XVIII, 30. — 4) filii Pinchas, viri principis Esrae coacvii. Esr. VIII, 2.

גָּרְגָּוָה (expulsio) n. pr. *Gerson*, filius Levi, anstor leviticæ Gersonitarum gentis (גָּרְגָּוָה) Gen. XLVI,
11. Ex. VI, 16. Num. III, 17 — 21. IV, 22. 27. VII, 7. Cf. בְּנֵי גָּרְגָּוָה no. 2. Inde Patron. גָּרְגָּוָה *Gersonita*, et ple-
riamque collect. *Gersonitae*. Num. III, 23. XXVI, 57.
1 Par. XXIII, 7. XXIX, 8 ect.

גָּרְגָּוָה plur. *בְּנֵי גָּרְגָּוָה*, semel הַ Ez. XXVII, 28 m.
1) inf. aram. Kal, v. rad. Kal no. 3. — 2) pr. locus, quo
propellitur pecus ad pascendum, *pascuum*. גָּרְגָּוָה *pascua Saronis* 1 Par. V, 16. Ez. XLVIII, 15: גָּרְגָּוָה *tum habitationi, tum pecori pascendo*. Spec-
dicitur pecus de arcis circa urbes Levitarn pascendo pecori
destinatis Num. XXXV, 2 sq. Jos. XIV, 4. XXI, 21 sq.
1 Par. VI, 40. 2 Par. XI, 14. Lev. XXV, 34: שְׂהָר גָּרְגָּוָה
אֶגְיָגָת *ager pascui circa urbes eorum non ven-
datur*. 2 Par. XXXI, 19. Levitarn urbes propter
vocantur גָּרְגָּוָה, 1 Par. XIII, 2. De magnitudine

horum agrorum vide quae ad diversa Pentateuchi loca concilianda disputaverunt Rosenm. in Exc. 2. ad Num. et Vaternis ad Num. XXV, 2. — 3) *arca* qualibet urbem vel aedificium circumdans. Sie de area circa templum Ez. XLV, 2, circa urbem sanctam ib. XLVIII, 17, circa Tyrus Ez. XXVII, 28: *propter claramorem nautarum thorum* תְּהִלָּתְךָ שְׁמַךְ, *contremiscunt agri* (carbis). (Chald. נְגַדֵּךְ suburbia; Syr. quae circa te sunt). Pluralis תְּהִלָּתְךָ hoc uno loco obviis propriis est a sing. נְגַדֵּךְ (nt נְגַדָּה), plur. נְגַדָּתָה, non a נְגַדָּתָה (quod vult Simonis), cuius formae vocabula non existant, sed iungitur verbo masculinio, eaque re imitatur nomen singulare. — LXX in Paral. optime περιπολος quod circa urbem est, alibi πορσατειον, περιπολοιον suburbium, domus suburbana. Vulg. suburbana.

ପୁଣି rad. inusit., quae *pluendi* significatum habuisse
videtur.

Hiph, pluere iussit (nisi hoc est denominatio a $\Sigma\pi\tau\alpha$) JER. XIV, 22.

בָּשָׁר plur. **בָּשָׁרִים** constr. **בְּשָׁרָם** m. 1) *pluvia vehementior, imber.* Vocabulum generalius de pluvia est **בָּשָׁר**, nostrum vehementiorum significat. Hinc Zach. X, 1 **בָּשָׁרְךָ** pluvia imbris opp. simplici **בָּשָׁרְךָ**, et Iob. XXXVIII, 6 de pluvia vehementius cadente: **תַּהֲרֵךְ בָּשָׁרְךָ בָּשָׁרְךָ וְבָשָׁרְךָ**. Idem appareat ex epithetis ut **בָּשָׁרְךָ בָּשָׁרְךָ** 1 Reg. XVIII, 45, **בָּשָׁרְךָ בָּשָׁרְךָ** Ez. XIII, 11, 13. XXXVIII, 22, et ex eo, quod de imbris diluvium praecedentibus (Gen. VI, 2. VII, 2), item de pluvia hiberna, quae vehementissima est in Oriente, nostrum vel usurpatum (Cant. II, 11). Alii sane non differt a **בָּשָׁרְךָ**, et quamlibet pluviam notat. 1 Reg. XVII, 7. Ecel. XI, 5. Jcr. V, 24. XIV, 4. Joel II, 23 cet. — 2) n. pr. viri Neh. II, 19. VI, 1, 2, quod VI, 6 **בָּשָׁרְךָ** (Rabb. natura corpora) scribitur.

בָּשָׂר c. Sufl. **בָּשָׂרֶת** m. i.q. **בָּשָׂר imber.** Ez. XXII, 24.

כְּפָא nonnisi e. Suff. **מִתְבָּא**, **מִתְבָּא** m. chald. *corpus*. Dan. III. 27. 28. IV. 30. V. 21. VII. 11. (In Targg. **מִתְבָּא**, ap. Rabbinos **מִתְבָּא** *sacrisissime de corpore, unde* **מִתְבָּא** *natura corpora, מִתְבָּא* *corporis.* Syr. **مَوْلَى**, **مَوْلَى**, arab. **جَسْمٌ**, **جَسْمٌ** id. Variae **جَسْمٌ**

verbi significaciones, ut magno corpore fuit, a nominis potestate demum ductae sunt. Fortasse conferendum **כְּבָשׂ**, **בְּ**, **חַמֵּן**, **חַמֵּם**, **os**, **corpus**, et **جلام** **caro**, litteris **בְּ** et **נִ**, et **נִ** et **בְּ** inter se permutatis.

IX, 26. Quum huius regionis nomen a Gracorum geographis minquam comminoretur, de situ eius in diversas sententias abierunt interpres et veteris geographiae scrutatores. Nobis satis exploratum videtur, Gosenitidem appellatam esse inferioris Aegypti regionem ab oriente brachii Pelusiaci Heliopolin inter et Heroopolitani sinus finem sitam. Ac talis quidem situs 1) non paucis Generationibus et Exodi locis haud obscurae significatur. *Primum* quidem ex Ex. XIII, 17. et Par. VII, 21 collatur, Gosenitidem attigisse Philistaciam, et certe magis vicinam fuisse, quam alia Aegypti regions. *Dende* Josephus patrem Jacobum post adiuvatum in Gosenitidem salutatus *ascendisse* dicitur (Gen. XLV, 29), quod ubique de itinere ex humiliore Nili littore in Palaestinam faciendo usurpatum. *Tan* Gosenitum non potest non Aegypti regiae, quae auctore Josepho illo tempore Memphis, scilicet alias coll. Ps. LXVIII, 12 Tanis erat, vicina fuisse (Gen. XLV, 10). *Porro* Israëlitae ex Raames, quam Gosenitidi metropolim et in centro media sitam fuisse probabile est (v. Ἀξανδρία), triduo, vel si mavis, biduo (v. Ἀξανδρία τε) ad sinum arabicum pervenient. *Dentique* urbes ab Israëlitis Pharaone imperante aedificatae, ut Raames, Pithom (Ex. 1, 11), in illo, quem diximus, terrae tractu reperuntur (v. Ἀξανδρία, πόλεις). — His accedit 2) haud paucorum vett. interpretum auctoritas. Ac *Alexandrinus* quidem, in rebus aegyptiacis fide dignissimus, Gen. XLV, 10 reddit Πόλις Αγέρτας, hoc genitivo adiecto situm eius in orientali Nili littore manifesto significans: Arabiae enim nomine apud Geographos saepè censetur Aegypti et Aethiopiacis pars sinum arabicum inter et Nilum, et specialiter qui lem in ea, quam Gosenitidi supra assignavimus, regione erat sic dictus νομός Αγέρτας (Ptolemy, Geogr. VI, 8. Ptolem. V, 9.). Alibi (Gen. XLVI, 28) pro τέσσαρες ponit καθ' Ἡσίοντος, εἰς τὴν Παιεστήν, ex quo colligas, tum Heliopolin Gosenitidi accensu solitam, tum totam regionem etiam a metropoli Raames s. Παιεστήν appellatam esse. Ceterum apud eundem interpretem pro τέσσαρες ponitur Ποταμός Τεγέα, quantum formarum maxime posterior cum forma Aegyptiorum domestica conspirasse videtur, propterea etiam a copiose interprete servata est (ΙΧΕΣΕΑ, ΤΕΓΕΑ, v. la Croze Lex. p. 165, in editione Pentateuchi Wilkinsiana constanter ΙΧΕΣΕΑ). Ex *Josepho* id certe colligi posset, cum Heliopolin Gosenitidi accusuisse (Arch. II, 7 §. 6), quam sententiam fortasse ex Vers. Alex. Ex. I, 11 habuit. Magni autem in hac re momenti est *Saudias*, ipse Aegyptius Tijumensis, qui (pariter atque Abusides) ubique reddit Λαζαρά. Id enim nomen a Michaelae ignoratum arem cum regione vicina in provincia aegyptiaca Scharkie, in qua tunc circulus Tarabia (i. e. Ταράθας νομὸς Ptolemai), notare post Silv. de Saey (Mem. sur la version arabe des livres de Moïse p. 71) ex Makrizi potissimum docuit Quatremère Mémoires sur l'Egypte, I, p. 61. Neque magnopere differt ipsius Makrizi, gravissim scriptoris, sententia, qui Gosenitidem regionem circa Belbeisam fuisse censet.

(Quatremère l. c. p. 53). — Regionem Pelusio vicinam (גְּדוֹלָה וְעַדְיָה) redditum Pseudoj. et Targ. Illicros., Fostat (sic enim legendum pro **כְּלֵבֶת**) interpretatur Bar Bahul. — E recentioribus sententiam modo propositam doce percurrent est Mich. in Suppl. et in not. ad Abulf. Aegypt. no. 248. 266, contra pro regione Heliopolitana pugnant *Cellarius* (not. orb. ant. II, b, p. 51), J. M. Haes (regni Davidici et Salomi. descr. p. 173 sqq.) et Shaw (Itin. p. 265), pro praefectura Saïtica Bryant (*Observations upon the plagues inflicted upon the Egyptians. London 1794*), pro Heraclotica i. e. terra Fijim in Aegypto media Jablonski in VIII dissertatt. de terra Gosen, quo repetitac sunt in eius Opuscc. ed. te Water II, p. 73-224, sententia vel hanc ob causam manifesto falsa, quod Gosenitidem ultra Nilum summovet, quem tamen egradientes ex Aegypto Israëlitas supererasse nusquam legimus. Cf. Michaëlis Suppl. p. 379. — Nomini aegyptiaci etymon explicare conati sunt Jablonskius l. c. et Wahlius (descr. Asiae I, 348), ille ex **καὶ - χώλ** regio roboris (s. Herculis), hic **καὶ - χώρ** terra vallis, quod posterius a forma optica **ΜΕΓΕΧΩ** iusto longius abest.

2) m̄bs eum regiōne vicina in montanis tribus Iudae.
Ios. X. 41; XI. 16; XV. 51.

רָנֵסֶת rad. inusit. Syr. **רָנֵסֶת** blande denulsit.

בְּנֵי־בָּנָה (blandities) n. pr. viri Neh. XI, 21.

נְשָׁר rad. inusit., quac prob. idem valebat quod **נְשָׁרֶךְ**
rectus fuit, inde **אַרְשָׁדָה**, **נְשָׁרָה**, et chald. **אַרְשָׁחָה**, arab.
نَسْرَه, **نَسْرَه** trabs domus, it. pons, quem posteriorem
significatum habet etiam chald. **אַרְשָׁחָה**, syr. **نَسْرَه**, unde
denom. **نَسْرَه**, **نَسْرَه** pontem struxit, dein audax fuit, si-
quidem pontem struere, maxime in bello et ubi flumen
rapidum est, viri audaciis est et strenui. Alii forte contra
audacie significatum primarium, pontis struendi scen-
darium esse statuerint, qua in re suam quisque sententiam
sequatur. Inde

גָּסְרָה (pons) *Gesura*, n. pr. regionis in Syria (2 Sam. XV, 8), cuius regis filiam Davides in matrimonio habuit, et in quam Absalomus, regis Gesurae nepos, confugit 2 Sam. III, 3. XIII, 37. 1 Par. III, 2. E verbis 1 Par. II, 23 colligas, *Gesuram* in vicinia Gilætiditis quareundam esse, et Gesuram non diversos esse a **גָּזְרָה**, de quibus statim s. v. **גָּזְרָה** agetur. Duce J. D. Michaelis,

qui oppidum ad aliquem Orontis pontem intelligendum censebat, olim conieci (in additam. ad Lex. hebr. minus ed. 2.) Gesuram ibi sitam fuisse, ubi nunc oppidum munitum *Dschir Schogr* (جحر شغر) ad Orontem, id tamen a finibus Palastinae nimis remotum videtur.

נְשָׁוֶרֶת *Gesuraeus*, n. gent. 1) populi ad radices Hermonis, prope Maacham, a septentrione Batanaeae et Argob provinciae degentis, finibus quidem terrae sanctae inclusi, ita tamen, ut Hebreorum imperio non parceret. Deut. III, 14. Jos. XII, 5. XIII, 13. 1 Par. II, 23. Cf. גַּם־בְּשֵׂבֶב. Hodieque in illa regione est pons جسر بنى يعقوب *pons filiorum Jacobi*. — 2) populi in vicinia Philistaeae. Jos. XIII, 2. 1 Sam. XXVII, 8. Qnum rari in illa regione sint rivi ideoque pontes, Michalchis accolas rivus Aegypti (אֲגַפְּתִים) intelligendos esse suspicatur. Sed quidni hae gens hoc *Pontinorum* nomen etiam ab aliis, quas forte antea tenerunt, sedibus, accepisse possit? Praeterea etiam prope Gazam est rivus Besor (ברסור).

جَسَّ in Kal. iunxit. Arab. جَسَّ et جَلَسْ Cor. XVII, 5, acth. גַּלְסֵה: chald. ְגַּלְסָה, sam. ְגַּלְסָה, syr. ְגַּלְסָה et ְגַּלְסָה Ephr. 1, 293, zab. ְגַּלְסָה et ְגַּלְסָה palpat-
vit, palpando inquisivit, ut arteriarum pulsus, dein gene-
ratim exploravit, ְגַּלְסָהexplorator, zab. ְגַּלְסָה explo-
ratio. Synonymum est ְגַּלְסָה et videtur palpandi notio
posteriori syllabae, quam intraque radix communem habet,
fortasse sonum utcunque imitanti inhacssisse. In Cod. Nasar.
I, 134. II, 14 iungitur ְגַּלְסָה ְגַּלְסָה.
Pi. palpat, palpando quaesivit, e. acc. Semel
1. ceteris. I. 134. II. 14.

תְּגִילָה torcular, it. n. pr. Gath, v. rad. **תְּגִילָה**

גַּתְתִּי v. ibid

גָּתִים ibid.

רָקַד rad. inusit. Syr. **רָקַדְתִּי** facx. Inde

גָּרְגָּרָה n. pr. regionis Aramacorum, Gen. X, 23 commemoratae. Ne vestigium quidem huius nominis reperi potuit Bochartus (Phaleg II, 10), Clericus confert Cartharam, oppidum ad Tigrim situm. E vett. Josephus (Arch. I, 6 §. 4) inde derivat Bactrianos (fortasse alicubi legens גָּרְגָּרָה, et בַּ pro radicali habens), Saad. reddit مَرْجَرَةً; i. e. sec. Kam. p. 1254 populus barbarus, qui ab initio Islamismi provinciam Mosul in Mesopotamia habitat.

Daleth (דָלֶת), tertia alphabeti littera, si numeri nota est, quattuor significans. Nomen eius haud dubie *portam* denotat, cuius formam, quamquam imperfectam, eius litterae figura in scriptura quadrata utemque refert. Figura eius in alphabeto phoenicie (q. 4) a portae similitudine longe absit: ab hac posteriore tamen ductum est Delta antiquorum Graecorum (Δ). De pronuntiatione eius non est quod h. l. agamus, quod vero ad permutationem eius cum aliis elementis attinet, 1) saepissime transit in ٤ et ٣ Arabum, quod posterior in nonnullis Arabiae dialectis sicut d' pronuntiat. Sie ab initio radicis, דָלֶת et דָלַת exxit, בְּלֵת et בְּלַת in rotundam formiam coegerit, בְּלֵת et בְּלַת extinxit, בְּלֵת et בְּלַת acentus fuit, in medio eius בְּלֵת, et בְּלַת succidit, cf. בְּלֵת totundit, בְּלֵת, בְּלַת, جَذْع id. بَلَدَ vovit, جَذْفَت et جَذْفَت reseruit, amputavit. In linguis aramaicis ٣ Arabum et ٢ Hebreorum, quatenus huic respondet, ferme ubique transit in ד (v. ٧). Rarius ד permutatur cum ٣ Arabum, ut עֲלֵי جَذْع et عֲלֵي succidit, דְרָבָן جَزْع securis. — Non nunquam commutatur etiam cum dentalibus durioribus בְּ וְ et בְּ, ut בְּלֵת, aram. بَلَدَ, بَلَدَ calumnia, بَلَدَ, بَلَدَ separavit, بَلَدَ fidit, cf. بَلَدَ eccedit, diffidit, بَلَدَ, بَلَدَ venter, cf. بَلَدَ corpus, cadaver, et قَالَ tenebriscos fuit, سَدِعَ et سَدِعَ texit eet. De ד et ב inter se permutatione v. sub vc. מִתְּנָה p. 58 A.

מִתְּנָה chald. i. q. hebr. מִתְּנָה, מִתְּנָה (cui respondet in Targg.) pron. pers. fem. *haec*, *hoc*. Dan. IV, 27, VII, 3. 8. V, 6: *genua eius* מִתְּנָה מִתְּנָה *percutiunt se invicem* i.e. collidebantur. (In Targg. dr. praemissio בְּ, בְּלֵת, بَلَدَ, syr. بَلَسَ, sam. בְּלֵת Deut. XXXI, 12. XXXII, 46. XXXIII, 1, nasor. بَلَسَ).

מִתְּנָה inf. בְּלֵת pr. liquefactus est. LXX τικνεσθαι Deut. XXVIII, 65, ἐπτήγω Lev. XXVI, 16. (Congruunt radd. בְּלֵת, בְּלַת et בְּלָת, it. syr. بَلَسَ liquefactus, solitus est, arab. بَلَسَ med. Waw, liquefactus est II. et IV. liquefecit, v. exempla ap. Cast. 668, it. contabuit caro aegroti, et remotius etiam בְּלֵב laboravit, coque lassus fuit). Hinc 1) in verbo *languit*, *contabuit*, fame, siti, miseria. Jer. XXXI, 12: יְעַד כָּתָה בְּלֵת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ non contabescent in posterum. Tribuitur oculo et animae (cf. בְּלֵב, בְּלָבָן). Ps. LXXXVIII, 10: יְמִינֵינוּ בְּלֵב אֱלֹהֵינוּ מִתְּנָה contabescit prae miseria. Jer. XXXI, 25:

מִתְּנָה בְּלֵב omnem animam, quae contabuit, implebo i. e. satabo. Itenim fames et siti animae (בְּלָב) tribui solent, inde בְּלֵב צְבָא, תְּאַמְּנָה צְבָא, בְּלֵב צְבָא. — 2) Refertur ad timorem, ut alia huius significationis verba (v. בְּלֵב no. 2), inde

מִתְּנָה f. timor, pavor Iob. XL, 14. Bene Syr. مَهْمَّةً. (Arab. مَهْمَّةً). liquefecit corda i. e. terruit Deut. I, 28, يَرْكَبُ terruit, pass. territus est).

מִתְּנָה m. constr. מִתְּנָה seqn. מִתְּנָה tabes, qua quis conficitur et enecatur. Deut. XXVIII, 65.

מִתְּנָה fut. מִתְּנָה sollicitus fuit, ansie timuit. (Linguæ cognatae haec radice carent. Primariam significationem Schroederus in Observatt. ad orig. hebr. p. 104 ponit in motu mari agitat cf. Jer. XLIX, 23 et gr. φόβος, φόβιτω). Constr. absol. Jer. XVII, 8, e. acce. Jes. LVII, 11: מִתְּנָה quem times? Jer. XXXVIII, 19, sequ. מִתְּנָה XLII, 16. Is, cui timemus, ponitur praevio מִתְּנָה Sam. IX, 5, X, 2, id, propter quod aliquis timet, praevio מִתְּנָה Ps. XXXVIII, 19: מִתְּנָה מִתְּנָה מִתְּנָה sollicitus sum propter peccatum meum.

מִתְּנָה piscis, v. rad. בְּלֵת.

מִתְּנָה (sollicitus) Dörfg., n. pr. viri Idumaci ex Sauli comitibus, Davidi valde infesti. 1 Sam. XXI, 8. XXII, 9. Ps. LII, 2. — 1 Sam. XXII, 18. 22 in Chethibh legitur מִתְּנָה, quae scriptura Syriae formae מִתְּנָה appellationem exprimit (v. pag. 3 B.).

מִתְּנָה f. 1) sollicitudo Prov. XII, 25. Opp. gaudium. — 2) metus Jos. XXII, 24. Ez. IV, 16. XII, 18. 19. Tribuitur mari agitato Jer. XLIX, 23 (vide ad rad.).

מִתְּנָה fut. מִתְּנָה apoc. מִתְּנָה (Ps. XVIII, 11) volat, spec. de celere volatu avium rapacium Deut. XXVIII, 49 (ubi cod. Sam. מִתְּנָה, מִתְּנָה conspicitur) Jer. XLIX, 40. XLIX, 22, hinc de Deo Ps. XVIII, 11: מִתְּנָה מִתְּנָה volabat super alis venti. In loco parallelō 2 Sam. XXII legitur מִתְּנָה conspicitur, quae scriptura admodum ieuna a librariis rarius istud verbum ignorantibus profecta videtur. De forma מִתְּנָה 2 Reg. XVII, 21 v. sub rad. מִתְּנָה.

מִתְּנָה f. avis quaedam rapax, a celeri volatu dicta, Lev. XI, 14. Idem vc. cum Cod. Sami reponendum videtur in loco parallelo Deut. XIV, 13 (cf. variet. lectionis

ad Ps. XVIII, 11. Dent. XXVIII, 49). LXX. utrobique γυνά vulturem interpretantur, Vulg. in Levit. milium, Saad. حَلَّا quod itidem vulturem notat, et Bocharto ex vc. hebreo praemisso וְ (cf. נַעֲמָן) ortum videtur. Onk. Syr. Sam. vc. referunt varie inflexum: נַעֲמָן, נַעֲמָן, נַעֲמָן. Cf. Boch. Hieroz. II, 191. Oedmann *virm. Sämml.* III, p. 79 sq.

נַעֲנָה rad. inusit. et dubia. Arab. **ذَلِيلٌ** et **ذَلِيلٌ** iente et clanculum incessit, ut insidiantes.

סְבָלִיטָרָה n. pr. oppidi Sebulonitarum Jos. XIX, 15.
Io. Simonis (Onomast. p. 420) id ex Syrismo dictum cen-
set pro **סְבָלִיטָה** (quam) Deus extollat, Bochartus autem
(Phaleg p. 373) ad composita id refert, qs. dictum sit pro
סְבָלִיטָה locus Deae sive nomine Iddalium, de Cypri oppido.
Prima praetextum, nisi potius nota *inuidias*.

הוֹר. v. דָאַד

سَعِيْتَ rad. inusit. Arab. سَعَى quievit: in Kamuso saltem (Dschauharius enim hac sign. caret) explicatur سَعِيْتَ.

كَيْم شَابِكْ تَعْوِنْ اَنَّمَ حُوكْ
sicut dies iuventutis tuae sunt *dies senectutis tuae*. Sed senectus haud bene vitae opponitur, neque
 يَحْبَز commode de iuventute acceperis. Caeterum senectutis notio etiam coll. verbo vicino دَبَّ (reptitavit, more
 sensis) probari possit, unde proverbio dicitur من شَبَّ لَيْلَ دَبَّ
 a iuventute ad senectutem. E recentioribus e) Hottinger-
 rus (sm. orient. p. 138) coll. arab. حَدَّ abundavit opibus
 verba nostra ita accipit: *sicut dies tui ita divitiae tuae se- crescent*. Sed دَبَّ potius est *reptitavit*, vic. radici دَبَّ،

de animalibus, v. c. locustis, formicis i. q. hebr. **נַפְשׁ**, et ad abundantiam et opes nomisi per metaphoram transferuntur (Kam. p. 187⁴). *Quietis* significatus, cuius nos calendarum adieciimus, confirmatur tamen alio quodam luuis radicus vestigio in n. pr. **אַגָּוֹת**, quod optime *aquas quietis* i. e. placidas (nec roboris, nec siccitatis) reddidit. Cod. Sam. cum Vers. pro **נַפְשׁ** dat **אַגָּוֹת**, quod *magnitudo tua* redendum videtur, ita ut **מִתְּבָרָה** sit i. q. **אַגָּוֹת**. Sententia esset: *sicut dies tui multi, ita magnificientia tua magna sit.*

pii eius, v. Abulf. Ann. IV, p. 412 ibique Reiskinn coll.
pag. 706. Schult. ad Har. I p. 20. et ad Prov. XXV, 10.

Inde et دیوب دیوب obtreccator et hebr. حقد calumnia.
— 3) Transfertur ad fluida lente fluentia, cf. حقد no. 5.

¶ et ¶ plur. ursus, a lento incessu dictus, non, ut Bocharto placet (Hieroz. 1, 806), quod animal sit pilosum, coll. ပုဂ္ဂိုလ် parvus pilosus habuit in facie, hanc enim radicis significatio ab ursore deinde petita videtur. (Arab. ٩، ١٠ ursus، ١١، ١٢ ursa, aeth. گوره syr. گوره comm. ursus et ursa Apoc. XIII, 2, chalda. ܐܻܻܲܰܲ id. Aliud huius radicis derivatum گوره apud Arabes valet bestiam quamlibet, quae super terra incedit, spec. iumentum). 1 Sam. XVII, 34, 36, 37. Ies. XI, 7; LIX, 11. Ubi sexus nulla ratio habetur, constr. c. masc., ut گوره گوره Prov. XXVIII, 15. گوره گوره Thren. III, 10, ubi ursa significatio.

ficatur, semel more communium feminino iungitur, סְבִּנָּה duae ursae 2 Reg. II, 24, alibi more epicoenorum itidem masculinum adsciscit, unde בְּנָתָה בְּנָה ursa orbata catulis, hinc ferociissima. 2 Sam. XVII, 8. Prov. XVII, 12. Hos. XIII, 8.

בְּנָה chald. id. Dan. VII, 5.

בְּנָתָה f. *infamia, calumnia, obtrectatio.* Ubique in malam partem, quanquam raris additur בְּנָתָה Gen. XXXVIII, 2. Num. XIV, 37. Quater dicitur בְּנָתָה intamiam sparsit Prov. X, 18, sequ. בְּנָה de aliqua re Num. XIV, 36, it. sequ. genit. Num. XIV, 3, XIV, 37. Isto autem genitivo partim, ut his in exemplis, significatur is, cui infamia inferitur, adde Gen. XXXVIII, 2. Prov. XXV, 10: בְּנָתָה אֲלֵיכֶם וְאַתָּה וְאַתָּה et non *infamia tua non recedat;* partim hi, qui infamiam spargunt Ps. XXVI, 14: בְּנָתָה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה nam multorum audio calumniam. Jer. XX, 10. (Congruit chald. בְּנָתָה infamia, et syr. בְּנָתָה, בְּנָתָה rumor, fama, בְּנָתָה famam sparsit, divulgavit).

בְּנָתָה rad. inusit., probabiliter idem notans quod aram. בְּנָה fluxit, cf. talmud. et rabb. בְּנָה affluere fecit, apportavit (quoniam exemplum a Buxt. laudatum non satis certae auctoritatis est). Inde

בְּנָתָה 2 Reg. VI, 25 Keri *stercus columbarum*, pro Chethibhi בְּנָתָה. Vix dubium est, Masorethas hoc ve. tanquam honestius et verecundius posuisse pro antiqua illa scriptura, quac ipsi isto obscoenior videtur. Atqui prior compositi nostri pars (בְּנָה) *fluxum significare*, dein per euphemismum ad *stercus* translatum esse videtur, cf. γεῖνα γυστρούς, διάλικου, alvi prolluvium. Plura de h. l. vide sub rad. בְּנָה.

בְּנָתָה chald. *sacrificavit.* q. hebr. בְּנָה, cui respondent in Targg. Part. בְּנָתָה Esr. VI, 3.

בְּנָתָה plur. בְּנָתָה m. *sacrificium* i. q. hebr. בְּנָה. Esr. VI, 3.

בְּנָתָה emphat. בְּנָתָה m. *locus, in quo sacrificatur, altare.* Esr. VII, 17.

בְּנָתָה rad. inusit., quam idem fore notasse suspicor, quod בְּנָה adhaesit, censat. coniunxit. Inde ductum videtur

בְּנָתָה (pr. Verbale Niph.) chald. *strues, series lapidum, a coniungendo dicta, fort. paries, maceria.* Esr. VI, 4: בְּנָתָה דְּרָכָה תְּמָרָה בְּנָתָה גְּדֹלָה בְּנָתָה tres strues lapidum magnorum et una ligni novi, aut tres parietes ect. LXX θόρυβος i. e. lapidum ordines, cf. tal-

mud. סְבִּנָּה de ordine lapidum i. q. בְּנָתָה (v. Buxt. p. 552). Vulg. *ordines.* Veis. hebr. בְּנָה quod tum de ordine lapidum, tum de pariete usurpatur (Ez. XLVI, 23). In Targg. בְּנָתָה plerunque lapidum ordinem notat (Hagg. II, 15. Zach. IV, 10), sed ponitur etiam pro בְּנָה, ubi parietem notat (Ez. I. c.). In Talmude tum de mia lapidum serie occurrit (vide impr. Maim. ad Kelim 20, 5), tum de pariete Gem. Babyl. Bechorot fol. 16) cf. Lex. Arach II, v. 10. Simonis Nun in hoc ve. radicale, בְּנָה autem servile esse volebat, pro nostra tamen derivatione pugnat forma Gem. Succa cap. 2, init.

בְּנָתָה rad. inusit. v. q. arab. بَنْيَة in rotundiorem formam coegerit rem, ut بَرْكَة cellam. In usu fuisse videtur haec radix etiam de globulis stercoris (cf. בְּנָה), unde بَنْيَة sterens, it. بَنْيَة globulus stercoris. chald. בְּנָה, בְּנָה, syr. بَنْيَة, arab. بَنْيَة stercus, quae cuncta a rotunda forma dicta videntur. Vide rad. בְּנָה. Inde

בְּנָתָה f. *sicuum aridarum massa in placente vel maioris vel minoris formam coacta, a rotunditate dicta (non a marcescendo et flaccescendo, quod nonnullis placet coll. arab. בְּנָה marciunt planta) gr. παλάθη quod ex hebreo vel potius syriaco בְּנָתָה abiecit et initiali ortum videtur, παλάθης enim Σφυρᾶς discrete meminit Atheneus XI p. 500 Casaub. Legitur 1 Sam. XXX, 12, plenus בְּנָתָה בְּנָתָה 2 Reg. XX, 7, Jes. XXXVIII, 21. Plur. בְּנָתָה 1 Sam. XXXI, 18, 1 Par. XII, 40. (Chald. בְּנָתָה, אַתְּנָתָה, syr. בְּנָתָה, plur. בְּנָתָה id.). Maimon. ad Terumoth 4 §. 8: *Moris est conficerre palithas sicuum ad formam panis rotundi, quae vocantur בְּנָתָה: solent eas etiam conficerre in formam quadratam et vocantur בְּנָתָה, quia sunt eius formae, qua conficiunt lateres.* „Adlit ibidem Bartonicensis, confectas fuisse pro libitu maiores vel minores. Immo maximas saepe factas, ut in measus plures una sufficerit, tradit idem Ob. de Bart. ad Schabb. 16 §. 3. בְּנָתָה dicitur Schebiith 1 §. 2. 3. 4, nbi vid. Maim. et Bart. Et ex Gem. Taanith fol. 28, 1 discas, massas illas sicuum orbiculatas ita concinnatas, ut sicut primum in mortorio contundenter pistillo, et deinde formarentur in orbes. Maim. ad Terumoth 2 §. 1 *orbis palathae sicuum est maioris panis instar, uti rota molae, quem conficiunt ex sciebus siccis.* Et R. Obad. ad Schabb. 17, 2: *Orbes illi sicuum crassi sunt et dari, ut opus sit securi ad eos scindendos.* Nempe cum indurisset massa, portiones inde pro re nata, absindebant, instar panis comedendas.“ Cels. Illicrob. II, 378, adde Faber ad Hieron. observatt. I, p. 389 sq. LXX παλάθη, de qua Hieron. ad Ez. 6: „massa sicuum et pinguum caricarum, quas in morem laterum figurant, ut diu illaesae permaneant, calcant et compingunt.“ Eiusmodi palatharum placatae etiam ἀγροι vocabantur (Long. Past. III, p. 86).*

singulae fucus aridae *loquidex*, *coccina*, *cottana*, *caricae* (Plin. XIII s. 10. Martial. XIII, 28).

קְבָד n. pr. loci, quod memoratur Ez. VI, 14 tanquam in septentrionalibus terrae sanctae limibus situm: *תְּבִלָּה בְּדַבְּרֵבָד אֶלְגָּרְבָּהָד* a *deserto* (arabico) *Diblatam usque*. Intelligent vel *Diblatam*, Moabitum oppidum (v. תְּבִלָּה בְּדַבְּרֵבָד p. 194 B) Iuic contextui plane inceptum, vel *Diblat* Antiochiam aut certe Daphneum, Antiochiae subburbum esse communis inceptum (v. Schol. gr. ad Jer. LII, 9 et Cast. v. קְבָד, qui ex Ephraemo proscicit). Quod si verum esset, minus etiam illi loco *אֶלְגָּרְבָּהָד* posset, cum Antiochia in septentrionalibus *אֶרְמָה* Syriæ limibus sita sit. Non dubitans cum *אֶלְגָּרְבָּהָד* (Supplenn. p. 2229) repono *תְּבִלָּה* et *Kiblath* intelligo prope boreales Palastinae fines sitar. Nec nova haec opinio. Hieronymus ad h. l. *אֶלְגָּרְבָּהָד* putant, eundem esse locum, de quo in Jerepn. [XXXIX, 5] scriptum est, adduxerunt cum ad regem Babylonis in Reblatha. Potest et ob vicinam similitudinem Daleth et Res, Hebraicarum literarum, quae parvo apice distinguuntur, vel Deblatha *v. Reblatha appellari*. Idem vitium ab Alex. interprete Jer. XXXIX, 5. LII, 10. 2 Par. XXXVI, 2. 2 Reg. XXIII, 33 admissum, in quibus singulis locis nonnulli codd., modo pluribus, modo pauciores exhibent *אֶלְגָּרְבָּהָד*, item a Syro Jcr. I.e. qui dedit קְבָד, quam formam vitiosam emendare, non ex conjectura parum docta explicare debebant harum Versionum veteres interpretes.

קְבָד (dnae palathæ) n. pr. socii Hosæae prophetæ. Hos. I, 3.

v. קְבָד, קְבָד p. 194 B.

קְבָד (1 Reg. XI, 2) et **קְבָד** (2 Reg. III, 3. Prov. XVIII, 24), 3 fem. et plur. in Pausa קְבָד Job. XIX, 20. XXIX, 10. קְבָד XL, 15, fut. קְבָד, inf. קְבָד Deut. XI, 22. XXX, 20. 1) *adhaesit*, *cohaesit*. LXX κολλώθαι, προσκολλάσθαι. (Syr. *קְבָד* id. Pa. *compegit*, *coaptavit*. Arab. *كَبَقَ* *adhaesit* firmiter, *ceu visco*. II. visco iunxit, cepit eo avem, *كَبَقَ* viscens. Radices affines sunt *كَبَقَ* appactus fuit rei, *كَبَقَ* viscus, et *كَبَقَ* affixus

fuit loco, negotio, aeth. **תְּבִלָּה**: *adhaesit*. Dicitur absolute Job. XII, 15: *אֲקָדָה שְׁבָדָה* tori carnis eius cohaerent, et sequi particulis קְבָד, קְבָד. Jer. XIII, 11. 2 Sam. XXIII, 10. 2 Par. III, 12. Ps. CII, 6. Formula *adhaeret lingua palato tum de ore secco dicitur et sitiente Thren. IV, 4. Ps. XXII, 16, tum de obmutescere Ps. CXXXVII, 6. Job. XXIX, 10 (cf. Hiph. Ez. III, 26). Manu aliquius *adhaerere* dicitur, quod furo ablatum est Deut. XIII, 18. Job. XXXI, 7. — Ps. XLIV, 26: *קְבָד**

humi adhaeret venter noster i. e. proni iaceamus in pulvere. CXIX, 25. Adbarendi significatus spec. refertur a) ad *societatem*, sequ. קְבָד et קְבָד Ruth II, 8: et sequ. קְבָד. (Apud Samaritanos inde פְּנִימָה adhaere ancillis meis. Comm. 21 et sequ. קְבָד. Comm. 23. (Apud Samaritanos inde פְּנִימָה socius, adiutor). b) ad *singularem* rei hominis amorem, studium admodum propensum. Ita *adhaerere* dicimus Deo Deut. X, 20. XI, 22. XIII, 5. XXX, 20. Jos. XXII, 8, regi 2 Sam. XX, 2, legi divinae Ps. CXIX, 31, peccatis 2 Reg. III, 3, amico Prov. XVIII, 24, uxori et amicæ Gen. II, 24. XXXIV, 3, et. 1 Reg. XI, 2. Hoc significatu translato *convenit* etiam sequ. קְבָד pr. *adhaesit* et sequens est aliquem. Ps. LXIII, 9: *קְבָד קְבָד קְבָד* tibi adhaeret teque sequitur anima mea. Jer. XLII, 16. — De morbo, qui alieni adhaeret Deut. XXVIII, 60. 2 Reg. V, 27.

2) *assecutus* est aliquem, i. q. קְבָד, קְבָד, *accidit* ei. (Cf. arab. وَصَلَ iunxit, it. pervenit ad locum, gall. joindre quelqu'un; لُحْفَة cohaesit, *assecutus* est aliquem, contigit alieni; لُحْفَة, **ΛΔΦ**: *adhaesit*, coniunctus fuit, **ΤΔΦ**: proxime accessit ad locum, **ΪΔΦ**: accedere inessit; syr. *קְבָד* *adhaesit*, *secutus* est; lat. *hacerre* in terga hostium Liv. I, 14, in tergis Tac. hist. 4, 19. Curt. 4, 15.). Constr. sequ. Acc. et *יְקַרְבָּה*. Gen. XIX, 19: *לְקַרְבָּהּ נְאַסְּקָעֵת מֵכַלְמִיתָה*. Ita de fame Jer. XLII, 16.

Pu. conglomeratus est, cohaesit, absol. Job. XXXVIII, 38. XLII, 9.

Hiph. *הַקְבִּיד*, fut. plur. *קְבִּידָה* et *קְבִּידָה* (1 Sam. XIV, 22. XXXI, 2. 1 Par. X, 2) 1) causat. Kal no. 1. *fecit*, ut *adhaeret*, *aggelutinavit*, *adhaerit*, sequ. קְבָד et קְבָד Ez. III, 26. XXIX, 4. Metaph. Jer. XIII, 11: *sic ut cingulus adhaeret lumbis viri* *וְקָרְבָּהּ* *לְקַרְבָּהּ* *וְקַרְבָּהּ* ita mihi adiunxeram dominum Israëlis. — 2) *persecutus est*, sequ. acc. Ind. XVIII, 22. Sam. I, 6, et plur. Ind. XX, 45. 1 Sam. XIV, 22. XXXI, 2. — 3) i. q. Kal no. 2. *assecutus est*, sequ. acc. Gen. XXXI, 23. Jud. XX, 42. It. causal. *fecit*, ut *assequeretur*, *assequi* iussit. Sequ. קְבָד et Deut. XXVIII, 21: *לְקַרְבָּהּ לְקַרְבָּהּ* faciet Jehovah, ut pestis te *assequatur* i. e. cam tibi inmittet.

Hoph. i. q. Kal et Pual, *aggelutinatus est*, *adhaesit* lingua palato. Ps. XXII, 16.

קְבָד plur. *קְבָדָה* part. *adharens*, *cohaerens* Deut. IV, 4.

קְבָד chald. i. q. hebr. *cohaesit*. sequ. קְבָד cum aliqua re. Dan. II, 43.

קְבָד m. 1) *ferruminatio metalli*. Jes. XLII, 7. — 2) Plur. *קְבָדָה* *commissurae thoracis* 1 Reg. XXII, 34. 2 Par. XVIII, 33: *vulneravit regem Israëlis* *בֵּין הַקְבָּדִים* *בֵּין* *inter commissuras et thoracem*. Clericus commissuras intelligit, quibus ferreus thorax coniungatur cum pendentibus laminis, quibus venter tegitur, quae

pers Gallis vocetur *le défaut de la cuirasse*, quia ibi desinat thorax. Syr. simpliciter: **רְכָבֶת** (quod sit etiam post **רְכָבֶת** 1 Sam. XX, 21), ut Gen. XLII, 17: **רְכָבֶת פַּרְשָׁת** et locutus est Pharaon ad Josephum (dicendo): *in somnio meo cest.* Ex. XXXII, 7: **רְכָבֶת נָגָף** וְנִגְבָּר אֵלֶיךָ et dixit Jehovah Mosi: *surge cest.* 1 Reg. XXI, 5. 6. 2 Reg. I, 7. 9. Ps. CXVI, 10. Jes. LII, 6. Jer. XLII, 19. Ez. XI, 4. Dan. II, 4, ex quibus exemplis siundum apparet, minime, ut observat Eichhornius (ad Sim. Lex.), solos libros Regum et Ezechielem ab illo linguae usi recedere. Germanice in his exemplis reddi potest sprechen, quod et loquendi et dicendi vim habet. Ponitur a) absolute. Iob. XXIX, 2: **רְכָבֶת לְבָדָק** loquitur lingua mea in ore meo. XI, 5: **רְכָבֶת עַמְּךָ** utinam Deus loquatur. I, 16. 17. II, 10. VII, 11. IX, 35. X, 1 cest. cest. b) e. acc. rei, quam quis proloquitur. Ex. VI, 29: **רְכָבֶת לְעֹלָה** loquere ad Pharaonem, quacunque ad te loquor. Posit eodem contextu **רְכָבֶת** sequi, accens. adhiberi, sed loquendi ve. h. l. verba liberius et cum quadam eloquentia facienda significat (quamobrem etiam respondetur: en labii non circuncisus sum, cf. infra litt. a), quam contra **רְכָבֶת** semper ad certa quadam verba referatur. Gen. XXI, 2: tempore **רְכָבֶת אֲנָשָׁה** quod prolocutus erat (dixerat) Deus. XLIV, 16: **רְכָבֶת הַדָּבָר** הַדָּבָר quid dicamus domino meo, quid loquamur? Num. XXIII, 17: **רְכָבֶת נָמָן** nemo erat, qui verbum loqueretur ad cum. Gen. XIII, 4. XXI, 2. XXVII, 19. Jes. VIII, 50. Jer. I, 17. Dan. X, 11. Jon. III, 2. Crebra sunt locutiones **רְכָבֶת** iustitiam loqui i. e. in ore habere s. iuste loqui Jes. XLV, 19, **רְכָבֶת פָּסָחָה** Ps. XV, 2, **רְכָבֶת שְׁמָמָה** Jes. XXXIII, 15, **רְכָבֶת יְהוָה** Jes. LIX, 3. Ps. CI, 7, **רְכָבֶת קָדוֹשָׁה** Dan. XI, 27, **רְכָבֶת יְהוָה** Jes. XXXII, 6, **רְכָבֶת יְהוָה** Jes. LIX, 4, **רְכָבֶת יְהוָה** Iob. XIII, 6 cest. Dicitur etiam **רְכָבֶת** lingua Canaanaeam locutus est Jes. XIX, 18. Haud raro, sicut post **רְכָבֶת**, omissum obiectum id. Jes. XXI, 17: **רְכָבֶת נָמָן** Jehovah id locutus est. XXII, 25. XXV, 8.

Pi. **רְכָב** (ut **רְכָבֶת**, **רְכָבֶת**), nonnisi in Pausa **רְכָב** 1) locutus est, cereberrimi usus ve. Disserit ab **רְכָבֶת** dixit, quod quidem posterius ea quae dicta sunt post se requirit, (v. **רְכָב** no. 1. p. 119 A. B.) ut arab. **كَلْمَة** locutus est a قَالَ dixit; aram. **لَفْلَفَ**, **لَفْلَفَ** locutus est ab لَفْلَفَ, **رَكْبَة** dixit; eth. **לְזָהָבָה**: locutus est a **לְזָהָבָה**: dixit, gr. λαλέω a γραπτόν, λέγω, nostr. reden a sagen. Raro enim etiam **רְכָבֶת**, ac semel etiam Inf. **רְכָבֶת** Ps. LI, 6.

Pi. **רְכָב** (ut **רְכָבֶת**, **רְכָבֶת**), nonnisi in Pausa **רְכָב** 1) locutus est, cereberrimi usus ve. Disserit ab **רְכָבֶת** dixit, quod quidem posterius ea quae dicta sunt post se requirit, (v. **רְכָב** no. 1. p. 119 A. B.) ut arab. **كَلْمَة** locutus est a قَالَ dixit; aram. **لَفْلَفَ**, **لَفْلَفَ** locutus est ab لَفْلَفَ, **رَكْبَة** dixit; eth. **لְזָהָבָה**: locutus est a **لְزָהָבָה**: dixit, gr. λαλέω a γραπτόν, λέγω, nostr. reden a sagen. Raro enim etiam **רְכָבֶת**

ita ponitur, ut ea quae dicta referuntur sequantur protinus et mente supplendum sit **רְכָבֶת** (quod sit etiam post **רְכָבֶת** 1 Sam. XX, 21), ut Gen. XLII, 17: **רְכָבֶת פַּרְשָׁת** וְנִגְבָּר אֵלֶיךָ et locutus est Pharaon ad Josephum (dicendo): *in somnio meo cest.* Ex. XXXII, 7: **רְכָבֶת נָגָף** וְנִגְבָּר אֵלֶיךָ dixit Jehovah Mosi: *surge cest.* 1 Reg. XXI, 5. 6. 2 Reg. I, 7. 9. Ps. CXVI, 10. Jes. LII, 6. Jer. XLII, 19. Ez. XI, 4. Dan. II, 4, ex quibus exemplis siundum apparet, minime, ut observat Eichhornius (ad Sim. Lex.), solos libros Regum et Ezechielem ab illo linguae usi recedere. Germanice in his exemplis reddi potest sprechen, quod et loquendi et dicendi vim habet. Ponitur a) absolute. Iob. XXIX, 2: **רְכָבֶת לְבָדָק** loquitur lingua mea in ore meo. XI, 5: **רְכָבֶת עַמְּךָ** utinam Deus loquatur. I, 16. 17. II, 10. VII, 11. IX, 35. X, 1 cest. cest. b) e. acc. rei, quam quis proloquitur. Ex. VI, 29: **רְכָבֶת לְעֹלָה** loquere ad Pharaonem, quacunque ad te loquor. Posit eodem contextu **רְכָבֶת** sequi, accens. adhiberi, sed loquendi ve. h. l. verba liberius et cum quadam eloquentia facienda significat (quamobrem etiam respondetur: en labii non circuncisus sum, cf. infra litt. a), quam contra **רְכָבֶת** semper ad certa quadam verba referatur. Gen. XXI, 2: tempore **רְכָבֶת אֲנָשָׁה** quod prolocutus erat (dixerat) Deus. XLIV, 16: **רְכָבֶת הַדָּבָר** הַדָּבָר quid dicamus domino meo, quid loquamur? Num. XXIII, 17: **רְכָבֶת נָמָן** nemo erat, qui verbum loqueretur ad cum. Gen. XIII, 4. XXI, 2. XXVII, 19. Jes. VIII, 50. Jer. I, 17. Dan. X, 11. Jon. III, 2. Crebra sunt locutiones **רְכָבֶת** iustitiam loqui i. e. in ore habere s. iuste loqui Jes. XLV, 19, **רְכָבֶת פָּסָחָה** Ps. XV, 2, **רְכָבֶת שְׁמָמָה** Jes. XXXIII, 15, **רְכָבֶת יְהוָה** Jes. LIX, 3. Ps. CI, 7, **רְכָבֶת קָדוֹשָׁה** Dan. XI, 27, **רְכָבֶת יְהוָה** Jes. XXXII, 6, **רְכָבֶת יְהוָה** Jes. LIX, 4, **רְכָבֶת יְהוָה** Iob. XIII, 6 cest. Dicitur etiam **רְכָבֶת** lingua Canaanaeam locutus est Jes. XIX, 18. Haud raro, sicut post **רְכָבֶת**, omissum obiectum id. Jes. XXI, 17: **רְכָבֶת נָמָן** Jehovah id locutus est. XXII, 25. XXV, 8.

Is., ad quem verba facimus quemque alloquinmur, ponitur plerumque praevio **רְכָב** Gen. VIII, 15. IX, 14. XVI, 13. Ps. II, 5. Iob. XIII, 3 cest. rarius **רְכָב** Jer. VI, 10. XLII, 19, **רְכָב** Ps. LXXXIX, 20. Ioud. XIV, 7 (cf. infra litt. β z), **רְכָב** Ex. VI, 12, **רְכָבֶת** (v. 13). Sequent **רְכָב** Gen. XXXI, 29. Dent. V, 4 et **רְכָב** (ז) Gen. XXXV, 13—15. XLII, 9. XLII, 30 idem valit quod **collocutus est cum aliquo**. Semel legitur e. acc. in loco vexato Num. XXVI, 4: **רְכָבֶת נָשָׂא ... רְכָבֶת נָשָׂא** ... et **alloctutus est eos** Moses in campis tristibus Moabi .... dicendo: post quae verba integra oratio omissa videtur. Jahnius (in Bengeli theol. Arithiv II, 593) et Maurerius ad h. l. reddendum putant: *duxit eos in campis tristibus Moabi vel et coegerit s. dispositus eos in campis tristibus Moabi* vel et **alloctutus est eos** in campis tristibus Moabi .... sed obstat **רְכָבֶת**, quod ipsum delendum existimat Maurerius. בְּרַכְתָּם pr. etiam

est *allocutus est*, sed spec. *usurpatur* aa) de nomine vel angelo cum mortalibus colloquente iisque aliquid divinitus patofaciens. Zach. I, 9: יְהִי־בָּרֶךְ־אֵלֶיךָ־מַלְכֵנוּ־אֵלֶיךָ־אֵלֶיךָ־אֵלֶיךָ angelus, qui *mecum loquebatur*. Comm. 14. II, 2. IV, 1. 4 sq. Ilab. II, 1: יְהִי־בָּרֶךְ־אֵלֶיךָ־מַלְכֵנוּ־אֵלֶיךָ־אֵלֶיךָ *speculabas ad videndum*, quid mihi *patefacturus eset*. Jer. XXXI, 20. Nunn. XII, 6. 8. bb) de alloquo puellac ad coningium, cf. *infra litt.* z. Semel suffixo pronomine legitur Gen. XXXVII, 4: אֲלֹתָהּ־בְּרוּךְ־בְּרוּךְ *neque comites cum alloqui sustinabant*, cf. *לְזַעַר תִּרְאֵן* ii dicere aliqui aliquid.

Hominis contra vel rei, de quibus loquuntur, prae-mittitur itidem אָלֹתָהּ *et loquere de iis*. 1 Sam. XIX, 3: אָלֹתָהּ אָלֹתָהּ ego vero de te cum patre meo colloquar. Deut. XI, 10. Ps. CXIX, 46 (coll. comm. 23), et לְזַעַר 1 Reg. II, 19, maxime ubi Deus aliquid de aliquo promittias dicitur, sive promisso sive minus illud continetur (v. *infra litt.* γ). Sequitur etiam accusativus eius, de quo agitur Ruth IV, 1: דָבָר־הַנְּאָלָת־בָּרֶךְ אָלֹתָהּ *eccce transiit consanguineus ille*, de quo Boas locutus erat. Gen. XXIII, 16. Deut. IX, 28. Ez. XXXIX, 8. Ps. CXLV, 11.

Contra aliquem loqui apud Hebreos est בְּרַכְתָּה יְהִי־בָּרֶךְ Ps. CIX, 20. Hos. VII, 13. Jer. VI, 10. XXIX, 32. Deut. XIII, 3, et בְּרַכְתָּה יְהִי־בָּרֶךְ (v. בְּרַכְתָּה no. 12) Num. XXI, 7: בְּרַכְתָּה יְהִי־בָּרֶךְ *nam locuti sumus contra Jechovam et contra te*. Comm. 5. XII, 8. 1ob. XIX, 18: אָלֹתָהּ בְּרַכְתָּה וְבְרַכְתָּה *surgenti milii conviciantur*. Ps. L, 20. LXXXVIII, 19. Vide Niph. — בְּרַכְתָּה (practer alloqui, loqui de aliquo, et contra aliquem) valet etiam loqui *per* aliquem i. q. בְּרַכְתָּה Num. XII, 2. 2 Sam. XXIII, 2. 1 Reg. XXII, 28.

Practerea hassec notamus dicendi rationes: בְּרַכְתָּה a) embat. est *locutus est discrete*. Ex. IV, 14: יְהִי־בָּרֶךְ *scio, cum discrete loqui*, eloquentem esse. Jer. I, 6. Ez. III, 18. — β) addixit, *promisit*, sequi. gerundio. Deut. XIX, 8: *totam terram תְּבַקֵּחַ quam daturum sc promisit maioribus tuis*. I, 14. Jon. III, 8, it. sequi. acc. rei promissae et dat. pers. Deut. VI, 13: בְּרַכְתָּה *addixit terram et cetera quandoquidem Jechova tibi* addixit terram etc., etiam sine acc. XII, 20. Gen. 24, 7. — γ) *pronuntiavit* aliquid de aliquo, maxime de Deo *promissa minasve in homines pronuntiante*, sequitur לְזַעַר pers. Jes. XXXVII, 22: בְּרַכְתָּה אָלֹתָהּ *hoc est verbum, quod Deus pronuntiavit in (contra) eum*. Gen. XVIII, 19: *ut Jechova in Abramum conferre possit immittam in hanc terram*. Jer. XXV, 13: *immittam in hanc terram* בְּרַכְתָּה *quaecunque ei minatus sum*. XXVI, 2. XLII, 19. 1 Reg. II, 4. Dan. IX, 12. Inde לְזַעַר טְבָר *fausta alieni promisit* (Deus) Num. X, 29. 1 Sam. XXV, 30. Jer. XVIII, 20. XXXII, 42. בְּרַכְתָּה *infusa* pronuntiavit in eum i. e. decrevit cique amniuitavit. 1 Reg. XXII, 23. Jer. XI, 17. XIX, 15. XXVI, 19. It. sequi.

בְּרַכְתָּה pro בְּרַכְתָּה Jer. XXXVI, 31. Paulo alia ratio est loci Esth. VII, 9: בְּרַכְתָּה אָלֹתָהּ שֶׁר טְבָר בְּרַכְתָּה מְלֹךְ מִצְרָיִם *Mardochaeus*, qui in communiti regis locutus erat i. e. denuntiatione sua (VI, 2) de rege bene meritus erat. — δ) *iussit*, mandavit, sequi. נְאָזֶן Ex. I, 7: *quare non fecistis*, שְׁרַב בְּרַכְתָּה *quicquidmodum vos iussit rex Aegypti*. XXXI, 12. Jos. IV, 8. 12. V, 14. XI, 23. Iob. XLII, 9. LXX. προστάσων, συντάσσων, ἐντίλλομαι. — ε) בְּרַכְתָּה *blande, benigne allocutus est aliquem*, praeципie eius consolandi gratia. (Ita apud Graecos παρακαλεσθειν, παρακαλεσθαι alloqui valet et consolari, παρακαλεσθαι consolation, ap. Romanos *alloqui* saepe est consolari Sen. Troad. 623, *alloquium*, *allocutio* i. q. solatium Tac. Ann. 4, 8. Suet. Tib. 23, cf. syr. בְּרַכְתָּה pro παρακαλεσθαι Joh. XI, 19 et בְּרַכְתָּה מְלֹאת pro παρακαλεσθαι Philipp. II, 1, qua quidem in locutione בְּרַכְתָּה dictum est pro וְסָלָת; aeth. בְּרַכְתָּה: allocutus et solatus est). Gen. XXXIV, 3. L, 21. Iudd. XIX, 3. Ruth II, 13. 2 Sam. XIX, 8. 2 Par. XXX, 22. XXXII, 6. Jes. XL, 2. Hos. II, 16. — ζ) בְּרַכְתָּה אָלֹתָהּ et בְּרַכְתָּה et בְּרַכְתָּה est secum loqui. 1 Sam. I, 13: תְּבַקֵּחַ בְּרַכְתָּה יְהִי־בָּרֶךְ et Hanna secum loquebatur. Gen. XXIV, 45. Idem est בְּרַכְתָּה Eccl. II, 15, et בְּרַכְתָּה I, 16, cf. Ps. XV, 2: בְּרַכְתָּה בְּרַכְתָּה אָלֹתָהּ *qui probum si, sincerum logitum in corde suo* i. q. qui probe, sincere cogitat, wer aufrichtig denkt, adde XLI, 7: בְּרַכְתָּה אָלֹתָהּ *fraudem meditatur animus eius*. — η) בְּרַכְתָּה טוֹבוֹת אָלֹתָהּ בְּרַכְתָּה Jer. XII, 6 et בְּרַכְתָּה 2 Reg. XXV, 28 benigne, comiter aliquem allocutus est, cum eo collocutus est; idem est בְּרַכְתָּה בְּרַכְתָּה Ps. XXVIII, 3, et בְּרַכְתָּה Jer. IX, 7. Sed בְּרַכְתָּה בְּרַכְתָּה salutem polliciens est alicui (Deus) Ps. LXXXV, 9, בְּרַכְתָּה CXXII, 8 et בְּרַכְתָּה בְּרַכְתָּה Esth. X, 3 salutem adprecatus est alicui. Sincere proposi בְּרַכְתָּה est pacem sententiam dicere de aliquo, damnare aliquem, it. litigare cum aliquo, v. בְּרַכְתָּה. — θ) *dicere carmen* i. e. canere, fundere carmen. Iudd. V, 12: age, Debora, יְהִי־בָּרֶךְ *cane carmen*. (Cf. arab. قَلْلَةٌ *cocinet*, carmen condidit, pers. بَرَقَ *sponsus*, sponsa, coniux, حَابِلَبَ *sponsus*, sponsa, coniux, حَلِيلَبَ *expeditio coniubii*, coniubium. — ι) בְּרַכְתָּה hos. X, 4 et בְּרַכְתָּה Jes. LVIII, 13. *verba*

mendacia, dolosa *locutus est, verba dedit.* Chald. ntrobiique נְבָרֵת verba iniusta locutus est. Jes. I. c. LXX addunt ἐπὶ ὁργῆ, et eodem contextu comm. 9 legitur נְבָרֶת. Plenius haec formula effertur Jer. XXIX, 23: נְבָרֶת כִּי־נְבָרֶת שָׁפֵךְ.

2) *insidiatus est, excitum paravit.* (Arab. نَبَرْ Conj. II. dolos struxit, necem molitus est, Abulph. dyn. 264. 295. Schult. Opp. min. 121. Conj. III. adversus est, inimicitias gessit. Cf. Kal no. 4 et Pi. litt. λ). Gen. XXXIV, 13: *et responderunt filii Jacobi Sichemo et Hamoro, patri eius, dolose ναῦται ἀπέστελλον et machinas struxerunt, quia violaverat Dinam, sororem eorum.* Vulg. saevientes ob stuprum sororis. Al. ex vulgari verbi significatione: *et locuti sunt se, ita, nimisrum dolose.* Sed satis certa est insidiatus significatio in verbis 2 Par. XXII, 10: *et surrexit Athalja נְבָרֶת וְנְבָרֶת et pernicione paravit universae regiae stirpi.* LXX. ἀνώκεστ. Vulg. *interfecit.* In loco parallelo 2 Reg. XI, 1 pro נְבָרֶת est נְבָרֶת. Eadem adhibere potes verbis Ps. CXXVII, 5: *non pudentiae נְבָרֶת אֲגַבָּת נְבָרֶת יְסָד perdent hostes suos in porta.* Vulgo reddunt Chaldaeo: *non pudent, ubi loquentur i. e. discipiabant cum inticis in foro, sed contextus non auxilium in foro, sed in bello gerendo cogitare inebet.* Cf. Glassi Philol. s. ed. Dathe p. 255, 256, ubi tamet nota editoris, qui hunc perdendi significatum in dubium vocaturus in loco Paralip. scripturam sollicitat, minime adstipulari possumus. De descendit significatu, quem nonnulli adoptant Num. XXVI, 2. v. supra.

Pu. pass. Bis legitur Ps. LXXXVII, 3: נְבָרֶת נְבָרֶת gloria a Deo promuntata sunt de te i. e. promissa, decreta sunt. (Cf. Pi. litt. γ). Cant. 8, 8: נְבָרֶת נְבָרֶת quo die eam alloquenter i. e. coniugem sibi expertent. (Cf. Pi. litt. ζ).

Niph. נְבָרֶת colloqui inter se Mal. III, 16, sequ. נְבָרֶת Ez. XXXIII, 30. Ps. CXIX, 23 et נְבָרֶת Mal. III, 13 contra aliquem.

Hiph. egit, cogit, in potestatem redigit, cf. Kal no. 2. Ps. XVIII, 48: נְבָרֶת נְבָרֶת et cogit populos sub meam potestatem. XLVII, 4. Imago a grege pecudum petita videtur, germ. dixeris: zu Paaren treiben. In loco parallelo 2 Sam. legitur נְבָרֶת (quod minus probandum), et in alio similis Ps. CLXIV, 2 נְבָרֶת. Targ. נְבָרֶת confringit, coll. נְבָרֶת no. 2.

Hithpa. nomini Part. נְבָרֶת pro נְבָרֶת 1) pass. was gesprochen wird, quod aliquis loquitur. Ita cum Jarchio interpretor locum vexatum Deut. XXXIII, 3: נְבָרֶת accipit (Israël) quae tu prolocutus es (dein Gesprochenes), i. e. verba, praecepta tua. Ex interpretatione plerisque interpretibus recepta נְבָרֶת compositum est ex נְבָרֶת particula partitive accipienda (v. נְבָרֶת no. 1) et verbali Pihelico נְבָרֶת verba (coll. נְבָרֶת Jer. V, 13), Alex. ἀδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ. Vulg. accipient de doctrina illius; sed illud longe simplicius, nec sane opus

est coniectura Vateri, qui alias vocalibus subiectis legebatur נְבָרֶת (Jehova) suscipit gubernationem tuam, a novo vocabulo נְבָרֶת, cui gubernationis potestatem tribuebat vir doctus. — 2) recipr. colloquens, dein loquens i. q. Pi. sq. acc. rei 2 Sam. XIV, 13, sq. נְבָרֶת pers. Num. VII, 89. Ez. II, 2. XI. III, 6.

נְבָרֶת estr. נְבָרֶת, c. Suff. נְבָרֶת, pl. נְבָרִים estr. m. 2) *verbum* (LXX. νέος, μένεια), idque proprium, velut 2 Reg. XVIII, 36: נְבָרֶת אֲתָנוֹ נְבָרֶת ne verbum quidem ei responderunt. Iob. II, 13. Jos. XXI, 45: נְבָרֶת אֲתָה נְבָרֶת ne unum quidem verbum . . . cecidit i. e. eventu suo caruit. XXIII, 14. 1 Reg. VIII, 56, cf. XI, 15. Passim *verbum* (unum verbum) modeste dicitur pro paucis verbis, sermone brevi. Gen. XLIV, 18: נְבָרֶת עֲלֵיכֶם נְבָרֶת. Iob. IV, 2. 1 Reg. II, 11: נְבָרֶת אֲתָה נְבָרֶת 2 Reg. IX, 3. Ind. III, 19 (quoniam haec tria exempla etiam ad mandati potestatem referri possunt, v. litt. b). Prov. XXV, 11: *verbum dictum suo tempore.* XV, 23. Saepius etiam collect. pro verbis, sermone. Iob. XV, 3: נְבָרֶת נְבָרֶת נְבָרֶת נְבָרֶת verbi disceptare non prodest. סְמָנָה sermo pulcher, elegans, de carmine Ps. XLV, 2. נְבָרֶת נְבָרֶת sermonis peritus, eloquens 1 Sam. XVI, 18. In plur. נְבָרֶת vel proprio dicitur de verbis singulis s. vocabulis (nostr. Wörter) Gen. XI, 1: נְבָרֶת נְבָרֶת נְבָרֶת נְבָרֶת eadem verba i. e. eadem lingua, dialectus; vel; et ita vulgo, de verbis inter se connexis (Worte) i. e. de sermone. Gen. XXIX, 13: בְּלִת־הַנְּבָרֶת omnia verba ista. XXXIV, 18. Ex. IV, 18. XVIII, 19. XIX, 7. 8. XX, 1. XXIV, 3 et. נְבָרֶת נְבָרֶת vir facundus Exod. IV, 10. XXIV, 14. Emphaticae *verba* opponuntur factis in formula נְבָרֶת v. rad. PI.

Spec. נְבָרֶת (verba, sermo) est a) i. q. *promissum*, in formula נְבָרֶת promissum praestitit 1 Reg. II, 4. VIII, 20, adde Ps. XXXIII, 4. LVI, 5. CXIX, 28. 49 (cf. ἔπος II, 8, 14, 44, τελεῖν ἔπος, μῆθον, nostr. sein Wort geben, halten, brechen). — b) *mandatum*. Prov. XXVI, 6: נְבָרֶת נְבָרֶת mittens verba i. e. mandata per stulum. Oppr. נְבָרֶת נְבָרֶת referre verba i. e. responsum (Antwort zurückbringen). 1 Sam. XVII, 29: הַנְּבָרֶת אֲלֵהֶה nowne mandatum erat? (Luther: ist mir's nicht befohlen?) Jes. VIII, 10: נְבָרֶת נְבָרֶת edite mandata (quotquot vultis)! De mandato Mosis Jos. I, 13, regis (נְבָרֶת) 1 Sam. XXI, 9. Esth. I, 13. 19. II, 8. IV, 3. Dicit 1 Sam. XV, 23. 2 Sam. XII, 9. 1 Reg. XII, 21. Dan. IX, 23. Inde נְבָרֶת נְבָרֶת decem praecelta (mosaica), δέξιάλογος Ex. XXXIV, 28. 1 Par. XXVI, 32. 2 Par. XXIX, 15. — c) *effatum numinis*, max. a prophetis fatefactum, sive adhortationem continet et mandatum, sive, quod frequentius, *vaticinium, oraculum*. Jes. IX, 7: נְבָרֶת נְבָרֶת אֲנָשָׁה נְבָרֶת. Iob. IV, 12: נְבָרֶת furtim ad me delatum est oraculum. Jes. XVI, 13. XXXVII, 22. XXXVIII, 7. Crebrius plene: נְבָרֶת, max. in formulis: נְבָרֶת 2 Reg. VII, 1. נְבָרֶת

XX, 17. Jes. I, 10, נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה verbum Iehovae pervenit ad (prophetam) 1 Reg. XIII, 20. XVI, 1. XVII, 2. 8. XXI, 17. 28. Jer. I, 4. 11. 13. II, 1. XIII, 3. 8. XVI, 1. XVIII, 5. XXIV, 4. XXXIII, 1. 19. 23. XXXIV, 12. XXXV, 12. XXXVII, 6. XLII, 7 ect. Ez. III, 15. VI, 1. VII, 1. XI, 13. XII, 1. Jon. I, 1 et sexcenties, raro sq. נָאַתְּ 1 Par. XXII, 8; הַנָּאָתָּה בְּרֵבֶר אֲשֶׁר בְּרֵבֶר יְהִי שְׂמֵחָה Jes. II, 1, et נָאַתְּ בְּרֵבֶר אֲשֶׁר בְּרֵבֶר חַדְּשָׁה Jes. V, 14. VII, 1. XVIII, 1. XXI, 20. XXX, 1. XXXIV, 1. XL, 1. In sing. etiam collect. de pluribus vaticiniis Mich. I, 1: וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה verbum Iehovae, quod patfactum est Michac, quae inscriptio refertur ad omnia eius vaticinia. Hos. I, 1. Zeph. I, 1. — Plur. a) de verbis (oraculo) Dei. Jer. XXXIX, 16: הַנָּאָתָּה בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה cece ad exitum perducant verba mea i. e. vaticinium meum de hac urbe, cf. Ez. XII, 28: נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה non amplius differunt omnia verba mea i. e. mox exitum habebunt. Vers. 23: appropinquat . . . וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר verbum omnis visionis i. e. mox exitum habebit. β) de verbis (sermonibus) sapientum, Eccl. I, 1: וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר קְדוּשָׁתְּךָ Prov. IV, 20. XXX, 1. XXXI, 1. γ) prophetae. Jer. I, 1. Amos I, 1. — d) consilium, sententia aliquo proposito (Vorschlag) 2 Sam. XVI, 6. Cf. 1 Reg. I, 7: וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר יְהִי רֹאשׁ (consilia sua comunicabunt cum Joabo) — ε rumor, nuntius 1 Reg. X, 6.

2) id de quo sermo est, inde res, res gesta, negotium (quonodo Arabes usurpant σέργονται επί τόπῳ, Aramaici נָאַתְּ, לְאַתְּ, סְרִגְגָּה, אַתְּ, אַתְּ, Persae سخن, Gracci οὐσία, φύσις, adeoque λόγος v. Polyb. 8, 14. Dionys. Antiqu. 2, 10, et quae laudant Ptochenius de linguae N. T. puritate §. 54, Passovius in Lex. gr. h. v. litt. A no. 11. Adde vec. germanica Sacha a verbo sager, et Ding, quod primitus sermonem significabat, v. Adelungium h. v.). LXX saepe redditum: πρᾶγμα. Eccl. VII, 8: τὸν πρᾶγμαν μεῖζον εἶναι τοῦτον τὸν πρᾶγμαν melior est finis rei, quam initium eius. Levit. IV, 13. 1 Sam. XX, 2: וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה res magni aut parvi momenti, cf. XXII, 26. XXV, 36. 2 Sam. III, 13: וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה una tantum rem peto. — hoc modo, ita. נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה haec res, hoc Gen. XX, 10. XXI, 11. 26. Ex. I, 18. IX, 26. נָאַתְּ בְּרֵבֶר omnes haec res, haec omnia Gen. XX, 8. נָאַתְּ בְּרֵבֶר Gen. XVIII, 25. XXII, 20. XLIV, 7 et נָאַתְּ בְּרֵבֶר XXIV, 28. XXXIX, 17. 19. hoc modo, ita. נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַפְּרִים נָאַתְּ בְּרֵבֶר his ita gestis, quo factio Gen. XV, 1. XXII, 1. XXXIX, 7. — Sq. genit. נָאַתְּ בְּרֵבֶר res abominanda (facinus abominandum) Jer. XLIV, 4, נָאַתְּ בְּרֵבֶר Iud. XIX, 24, max. וְיַדְּךָ res quotidiana i. e. quotidiam, in formulis נָאַתְּ בְּרֵבֶר quotidianum, die suo i. e. singulis diebus, in singulos dies Ex. V, 13. 19. XVI, 4. Lev. XXIII, 37. 1 Reg. VIII,

59. 2 Reg. XXV, 30. Esr. III, 4. XI, 23. XII, 47, it. וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר יְמִין בְּרֵבֶר Comm. 14. XXXI, 16. 1 Chr. XVI, 37, et נָאַתְּ בְּרֵבֶר quotannis 2 Chr. IX, 24. Passim in plur. fere redundant, ut gr. γοῖνα (Arist. Nob. 1, 1). 1 Sam. X, 2: שְׁאַלְתָּהָי אֶת־בְּרֵבֶר אֲשֶׁר dederat pater tuus asinas, pr. negotium circa asinas, die Angelegenheit, die Geschichte mit den Eselinen. Ps. LXV, 4: בְּרֵבֶר קְטוּתָה בְּרֵבֶר pccata superant me. CV, 27. CXLV, 5. Jer. V, 28. Sed non audiendi sunt, qui hue referunt etiam 2 Chr. XIX, 6, quod pertinet ad litt. a. Speciatim est:

a) res gesta, factum Esth. I, 17. נָאַתְּ בְּרֵבֶר סָכִיפָּה 2 Chr. XI, 30. Saepius in pl. נָאַתְּ בְּרֵבֶר 2 Reg. XVII, 11, et sq. genit. נָאַתְּ בְּרֵבֶר res gestae Salomonis 1 Reg. V, 7, נָאַתְּ בְּרֵבֶר res gestae Jarobeam I, 41 cf. XIV, 19. XV, 7. XVI, 14 et saepe. נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה res gestae 1 Sam. XI, 18. נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה acta diurna s. commentarii de rebus gestis 1 Chr. XXVII, 24. Esth. VI, 1. נָאַתְּ בְּרֵבֶר הַנָּאָתָּה liber rerum a regibus Israëliticis gestarum (quonodo inscriptum erat libro deperdito) 2 Reg. XIII, 8. 12. XV, 15. 21. 31. 36. XVI, 19. XX, 20. XXI, 17 ect. (Arabi interpres, ubi Syriaca vertendo exprimit, ridicule: سُفْر بَنِي إِسْرَائِيلَ، v. Roeligeri comment. de Vers. arabica p. 55. 56). נָאַתְּ בְּרֵבֶר res gestae regum Israëliticis (itidem titulus libri deperditus) 2 Chr. XXXIII, 18.

b) negotium. Num. XVIII, 7: כָּל־בְּרֵבֶר omne negotium altaris. Jud. XVIII, 7. 18: וְיַדְּךָ בְּרֵבֶר אֲזִזָּתְּךָ בְּרֵבֶר nec quidquam rei s. negotii tis erat cum aliis hominibus (quem locum plane dilucidum contorte tractat Verschuirius in diss. Lugdd. p. 865).

c) causa, sensu forensi (plene טקסט שפט) 2 Chr. XIX, 6). Ex. XVIII, 16: כִּי יְהִי הַנָּאָתָּה בְּרֵבֶר si causam habent. Comm. 22. XXII, 8. נָאַתְּ בְּרֵבֶר cognoscere causam Esr. X, 16. נָאַתְּ בְּרֵבֶר ratam fecit causam Ruth IV, 7 (cf. נָאַתְּ בְּרֵבֶר קְדוּשָׁתְּךָ rata est causa Deut. XIX, 15). Plur. נָאַתְּ id. (ut apud nos 1Ct: in Sachen des Caju gegen Titius) 2 Sam. XV, 3. (Comm. 2, codem contextu רְבִירִי) נָאַתְּ causam suam agere, defendere Jos. XX, 4. 2 Sam. XIX, 30. נָאַתְּ בְּרֵבֶר qui causas habet Exod. XXIV, 14.

d) ratio, modulus (Verhältniss, Beschaffenheit einer Sach). 1 Reg. IX, 15: כִּי הַנָּאָתָּה haec est ratio operae servae, so verhält es sich mit der Frohn, pr. hoc dicendum est de opera serva. Iob. XLI, 4: non tacbo . . . quae sit ratio roboris eius. Deut. XV, 2. XLIX, 4. Cf. נָאַתְּ no. 1.

e) aliquid, quidquam. Gen. XVIII, 14: בְּרֵבֶר בְּרֵבֶר num quidquam Deo nimis est difficile? Ind. XVIII, 7: נָאַתְּ בְּרֵבֶר non erat qui laedet quidquam (neque hominem, neque bestiam) in terra. נָאַתְּ בְּרֵבֶר explicatio

i. e. ratio ullius rei Ecol. VIII, 1. Addita negandi particula (quae ubique praecedit verbum) *non* = *quidquam, nihil*. Gen. XIX, 8, 22. Deut. II, 7. XXIII, 26.
 1 Sam. XV, 4. XXII, 15. 2 Reg. XX, 13. **נִילֵּה** **נִילָּה** nihil est i. e. parva res est, quam puto Num. XX, 19, sed 1 Sam. XX, 21 nihil est, quod timeas. — **כְּבָרַת** omnis res Num. XXXI, 23. — Cum adiect. **כְּבָרַת** aliquid boni 1 Reg. XIV, 13. **כְּבָרַת** aliquid mali 2 Reg. IV, 41 (praeceps **כְּבָרַת** mali Ecol. VIII, 5). **כְּבָרַת** aliquid impuri Lev. V, 2. **כְּבָרַת-כְּבָרַת** nulla res mala, quidquam mali. Deut. XVII, 1. In Genit. postpos. **כְּבָרַת** aliquid foedi Deut. XXIII, 15, XXIV, 1. Plur. **כְּבָרַתִּים** **כְּבָרַתִּים** res bona i. e. aliquid boni 2 Chr. XII, 12. XIX, 3, it. in Genit. **כְּבָרַתִּים** **כְּבָרַתִּים** res flagitiosae, flagitosum quid Deut. XXII, 14.

3) causa s. ratio (Ursache). Jos. V, 4: *hac est causa* (**הַזֶּה**), *propter quam* *Josua circumcidit universum populum.* Hinc **הַזֶּה** **גַּם** Gen. XII, 17, XX, 11, XLII, 18 (et sexentes) et **הַזֶּה** **בְּ** Deut. IV, 21, Jer. VII, 22, XIV, 1, Ps. VII, 1 *propter.* **שָׁמֵן** **הַזֶּה** **לִכְיָד** sq. verbo, *propterea quod* Deut. XXII, 24; XXIII, 5, 2 Sam. XIII, 22.

דָּבֵר i. q. **דָּבֵר**, **דָּבֵר** pascuum, in n. pr. **דָּבֵר**.
דָּבֵר m. 1) **exitium**, **mors**, i. q. arab. **دَبَرْ** et **دَبَرْ** **دَبَرْ** 14: (v. rad. no. 4, et Pi. no. 2). Plur. Ilos. XIII, 14: **הַדָּבָרִים** ubi exitia tua, o mors? i. e. nullum erit exitium mortis, nihil valebit mors. Paulus 1 Cor. XV, 55 hunc locum reddens: **נוֹתֶן** **אוֹת**, **חֲרָאָת**, **זְמִינָה**; recte observante **Drusio** pro **דָּבֵר** legisse videtur. **דָּבֵר** (דָּבֵרְךָ) stimulus tuus. 2) **pestis** (LXX quinque et trigesim **גָּרָרָטָס**, semel adeo pro **דָּבֵר**) Jes. IX, 8, ter **קָוָעָס** Jer. XXVII, 6. XXVIII, 8. XXXII, 21), saepe cum art. **דָּבֵר** Jer. XXI, 7. XXIV, 10. XXIX, 2. **דָּבֵר** Ex. IX, 3 (LXX. **גָּרָרָטָס μύγας**), **דָּבֵר** Jer. XXI, 6 pestis gravis, multos devorans. **דָּבֵר** Ez. XIV, 18. XXVII, 3. **דָּבֵר** 2 Sam. XXIV, 13, 1 Chr. XI, 14 immittere pestem alieni terrae. **דָּבֵר** **דָּבֵר** pertinere (terram) pesti Ex. V, 16.

בְּרֵבֶד i. q. **בְּרֵבֶד** *verbum*, sed forma Pihelica eaque intensiva q. d. *Verbūm* magnum et potens, de verbo Dei. *Jer. V. 13: בְּרֵבֶד אֱלֹהִים וְבְרֵבֶד אֱלֹהִים et verbum Dei non erat in iis (prophetis), ubi construi non potest: et qui (.1 pro relativo) loqueretur spiritus divinum non erat in iis.* Sed, quod hinc etiam referunt, *Hos. I. 2: תְּחַנֵּן בְּרֵבֶד יְהוָה reddendum: initium eius quod locutus est Jehova.* In utroque loco facile careri correctione **בְּרֵבֶד**, **בְּרֵבֶד**, quam commendat J. D. Michaëlis (Suppl. p. 398), vix monitus opus est.

רְבָּעַת, forma Pihelica, quam statim Deut. XXXIII, 3, sed vide verbum in Hithpa.

רְבָּעֵת m. 1) *pascuum*, quo pecus agitur, v. rad.
no. 2. Arab. ^{رَبْعَةٌ}, syr. ^{رَبْعَةٌ}, ^{رَبْعَةٌ} arvum. Jes. V, 17:

בְּבָדֵךְ *sicut in pascuo suo i. e. consueto (de ellipsi part. ε, quam statuunt, v. Gramm. hebr. §. 116, not.).* 2) **כָּנָעַם** ovium, itidem ab agendo dicta. Mich. II, 12: **בְּבָדֵךְ הַכְּבָרָה** *et instar gregis in cuncta sua strepuit prae multitudine.* LXX, ἐν πλευρᾷ τοῦ πόντου. Vulg. *quasi gregem in ovi.* Metheg h. l. nequaquam Kamez longum arguit, sed adiectum est etiam brevi in penultima ante pausam, cf. **בְּבָדֵךְ** Num. XXIV, 7, **בְּבָדֵךְ** Ez. XI, 43, **בְּבָדֵךְ** 1 Sam. XIII, 21; et non est quod cum Chr. B. Michaélia (Ium. syr. §. 30) **בְּבָדֵךְ** ad novam formam revoces.

לְבָרָה vel הַבָּרָה, non nisi in pl. דִּבְרֹת f. *rates*, ut quae per mare aguntur, v. rad. no. 2. 1 Reg. V, 23 (9). LXX. σχεδια.

הַבְּרָכָה f. i. q. בְּרָכָה, sed in sequiore maxime Hebraismo i) *ratio*, *modus* v. בְּרָכָה no. 2, litt. d. Ps. CX, 4: *tu es sacerdos in aeternum בְּרָכָה־מֶלֶךְ־בָּרוּךְ־תִּהְעַצֵּם* בְּרָכָה secundum rationem Melchisedeci i. e. eodem modo quo M., qui rex erat et sacerdos. — 2) est iudicium paragogicum nominis constructo ammexum. Bene ad sensum LXX. צָדֵק תִּשְׁאַל מ. i. e. secundum ordinem s. locum gradumque Melchisedeci, nostr. nach der (bürglerlichen, amtlichen) Stellung und dem Range des Melchizedek, ita ut gradu et honore pars sis Melchisedecio (minime enim τάξεως significatus repetendus est ab arab. دَبْرُهُ يَوْمَهُ successor), et in eandem sententiam Hebr. VII, 15 κατὰ τὴν δομούτητα. Syr. סְלָמָה in similitudine. — 2) *causa*, sensu forensi i. q. בְּרָכָה no. 2, e. Iob. V, 8: בְּרָכָה־מִשְׁפָּט־תְּחִזְקָה Deo expono causam meam. — 3) *causa*, *ratio* i. q. בְּרָכָה no. 3. Inde בְּרָכָה propter Eccl. III, 18, VIII, 2, פְּרָנָה בְּרָכָה לְכָל־יְהוָה ideo ut; ibid. VII, 14. Vide chalda.

הַבְּרָה chald. i. q. hebr. no. 3. *causa*. זֶה דְּבָרָה idem ut Dan. II, 30. זֶה דְּבָרָה Dan. IV, 11 (alibi tamen nonnulli codi. זֶה) id. pr. nsque eo ut, cf. זֶה-דְּבָרָה Comm. 22.

לְבָרִי (fort. cloquens, a **לְבָרָה** = **לְבָרָה**) n. pr. viri Danitac Lev. XXIV, 11.

מָתְהֵג Jos. XXI, 28, c. art. **מָתְהֵג** XIX, 21,
sed i Ch. 6, 57 **מָתְהֵג** vulgo sine Motheg, adeoque **מָתְהֵג**
in cod. Erf. 4. (i. q. **מָתְהֵג** caula, pascuum) n. pr. oppidi
tribus Issachar, in confiniis Zebulonitarum et Issacharita-
rum, a Levitis habitat. Bene Eusebius: **Λαβόνιος**, γνῶντις
Ιασόνιον, πόλις **Αιώνιας** ἀρχαιοτέρη, probe distinguens
Λαβόνιον vilibus Judacorum in monte Tabor, probabiliter
Dabury, **Tubury** Maundrellii (itin. p. 311), Buckinghami,
Burckhardtii (itin. Syriac p. 579 ed. germ.) in V. T.
non commemorata, quam enim Dobroth confidisse
videtur Relandus (Palaeast. p. 737) et Roscmüllerus
(Alterthumskunde II, 2 p. 92).

דְּבוּרָה f. 1) *apis*, et coll. *apes* Jes. VII, 18, pl. **בְּרִיתָה** Deut. I, 4 i. Ind. XIV, 18. Ps. CXVIII, 12. Origo haud dubie est in *exagendo* (v. rad. no. 2), unde arab. **دَبَرٌ** (hebr. **דְּבָרָה**) examen apum, vesparum, q.s. *exagimen* (ut agmen pro agimen, itidem ab agendo): unde natum nomini unitatis **דְּבָרָה**. Congruunt syr. **شَهْدَةٌ** apis, vespa, chald. **دَبَرَةٌ** et **دَبَرَةٌ** apis et **دَبَرَةٌ** vespa, nasor. **نَسَدَةٌ**, arab. **نَسَدَةٌ** et **نَسَدَةٌ** vespa, erabro Avic. Plur. **زَكَّيَّةُ**

Hamasa p. 323 ed. Freytag, **أَرْضٌ مُّنْبَرَةٌ** terra vespis abundans.

2) n. pr. muliebre (cf. gr. et lat. *Mήλισσα*, Melissa, et germ. Emma i. e. *Emme*, *Tomme apis*), quod grecibus a) matrona Rebecca Gen. XXXV, 8; b) uxor Lapidotum, prophetissa et poëtria, quae populum Israëliticum iudicabat cique in bello praeerat. Ind. IV, 4—V, 31.

דְּבָרָה m. 1) *adytum* templi Salomonici, neque non tabernaculi Mosaici (Ps. XXVIII, 2), s. pars intima, in quam nemini, praterquam summo sacerdoti, ingredi licet, alibi **בְּשֵׁבֶת הַשְׁכָּןָה** dictum, 1 Reg. VI, 5. 19—22. VIII, 6. 8. 2 Cbron. III, 16. IV, 20. V, 7. 9. Vulgo plerique a loquendo i. e. ab oracula ibi editis dictum putabant, unde Aqu. Symm. 1 Reg. et Ps. I, 1. c. reddit *χρηματοτύπων*, Hieron. *λαβήτων*, idemque cum Vulg. *oraculum*; sed veram originem haud dubie monstrarunt Io. *Simonis* in Arcano formarum p. 113. et Car. *Ikenius* in dissertatt. philol. theol. P. I, p. 214 sqq., bene observantes, **דְּבָרָה** pr. *partem posticam* notare a radicis significatione no. 3 (ubi vide plura). Minus explorata mihi videntur, quae *Ikenius* l. c. practerea disputat adyto occidentem versus positio et cum Kebala (קְבָּלָה) Arabum comparando, illudque falsissimum, quod

Raschius (ad 1 Reg. VI, 19) et Gussetius volebant, nonnunquam etiam murum, qui Sanctum a Sancto Sanctorum separabat, hoc nomine insigniri. (In templis christianis Aethiopiae **ΡΩΣΙ**: vel **ΡΩΣΙ**: est ea aedium sacrarum pars, quam Chorum dicere consueverunt nostri v. Lindolfi hist. aethiop. III c. 6. §. 20 et Comment. p. 366. Lingua aramaea hoc vc. caret, nam **מְשֻׁבָּת**: Barhebr. 191 lin. 13, quod Arabum Kebalam esse volebat Lorsachius in Archivo litt. orient. I, p. 241, mendum esse mihi persuasum, pro **מְשֻׁבָּת qui in latere**. Etiam in Barbahului codice Oxon. est **מְשֻׁבָּת**, sed ex verbis sequentibus statim appetit, itidem rescribendum esse **מְשֻׁבָּת**).

2) n. pr. a) urbis Cananaeorum regiae (Jos. XII, 13), quae postea tribui Jndae assignata et in termino eius septentrionali (Jos. XV, 7), in regione montana

sita erat (Jos. XI, 21; XV, 49), a sacerdotibus habitata (XXI, 14), antea **קְרִירָה־דְּבָרָה** (Jos. XV, 15. Ind. I, 11) et **בְּנֹתָה** appellata (Jos. XV, 49). Scribitur etiam **בְּנֹתָה** Jos. X, 39. Quod ad ctymon nominis attinet, tradunt doctores Hebraei (Aboda sara Gem. cap. 2, Kimchi ad Jos. XV, 15 cf. Relandi dissertatt. misc. II, p. 285) **דְּבָרָה** Persis idem esse quod Hebraeis **דְּבָרָה** (hodie scribant nota, **دَفْتَرَةُ** librum), et oppidum nostrum, quod priscorum patrum quasi archivum et tabellarium fuerit, recentius nomen ferme *synonymum* a Persis nactum esse. Sed quid rei cum Persis in illa antiquitatis parte? Acquiescentium potius in significacione *loci posticii* s. penitralis. — b) oppidi in terminis meridionalibus Gaditarum Jos. XIII, 26. Euschius: *Ἄστείο* (Hieron. Dabor), *Ἐντός τὸν Ἰορδάνην, πάλις τῶν Ἀσθενάδων*. — c) regis Egemonis Jos. X, 3.

דְּבָרָה c. He locali **מִקְרָבָה** Ex. IV, 27. Lev. XVI, 10. 21, estr. **דְּבָרָה**, c. He locali **פִּרְגָּרָה** Jos. XVIII, 12. 1 Reg. XIX, 15 in. 1) *pascuum*, regio vasta, incedunt, maxime gregibus pascentis apta (a rad. **דְּבָרָה** no. 2 pastum egit, ut germ. *Trift a verbo treiben*), quanquam non deserta et sterilis. (Syr. **ଦେବାର**, **ଦେବାର** id.) Joël II, 22: **וְיָרַא אֲשֶׁר־בְּדָבָרְךָ וְיִרְאֶה תְּחִזְקָתְךָ** *virent prata pascui*. Ps. LXV, 13: **וְבְּדָבָרְךָ** *stillant pinguedinem s. fertilitatem prata pascui*. Jes. XLII, 11: **וְעַל־דְּבָרְךָ** *pascuum cum urbibus suis*. Jer. IX, 9. XXIII, 10. Joel I, 19. **וְיָרַא דְּבָרְךָ** Ind. I, 16. Ps. LXXXIII, 1 vocatur regio *inculta* ad occasum lacus Asphaltitis, in qua sex urbes (Jos. XV, 61), cuiusque singulæ partes a locis vicinis alia nomina accepérant, ut **תְּמִימָה** et Sam. XXVI, 2, **תְּמִימָה** et XXIV, 2, **קִרְמָה** et 2 Chr. XX, 20. Vide Relandi Palaest. p. 375 sqq. LXX ferme ubique **ἐν οὐρανοῖς**.

2) *desertum*, regio vasta, arida, arenosa et sterilis (Jes. XXXII, 13. XXXV, 1. 6. XLII, 28. XLIII, 20. L, 2), certe inculta et spinis sentibusque obruta (Ind. VIII, 7), solitaria (Iob. XXXVIII, 26) et invia (Jes. XLIII, 19), plana (sed vide tamen Jer. IV, 11. XII, 12), ferarum (Ps. CII, 7. Mal. I, 3. Thren. IV, 3) et Nomadum domicilium (Jer. III, 2). Etiam de *regione vi vastata* Jes. XIV, 17. LXIV, 9 (cf. aethl. **ΘΑΛΑΣΣΑ**: desolato acifidiorum, ruina, rudera, unde novum verbum **ΘΑΛΑΣΣΑ**: *vastatus*, *desertus* fuit, **ΔΑΙΜΟΝΙΟΣ**: desolavit); **וְיָרַא דְּבָרְךָ** Joël II, 3. IV, 19. — Cum art. **דְּבָרָה** generativus est *desertum* loquenti proximum, **זָהָרְךָ** ita dictum (Cant. III, 6. VIII, 5), creberim desertum *Arabia* spec. Sinaiticum Gen. XIV, 6. XVI, 7. Ex. III, 1. XIII, 18. Num. XXXIII, 6. Dent. XI, 21. Iob. I, 19 et saepè, cuius singulæ partes nominibus propriis distinguuntur (v. **מְשֻׁבָּת אֶתְבָּשָׂר**, **מְשֻׁבָּת אֶתְבָּשָׂר**, **מְשֻׁבָּת אֶתְבָּשָׂר**). Metaph. Ilos. II, 5: **בְּדָבָרְךָ** *feci eam* (mulierem) *ceu desertum* i. e. nudissimam, omnibus eam privavi. Jer. II, 31: **בְּנֹתָה** *בְּנֹתָה* *בְּנֹתָה*

num desertum fui Israëlitis? i. e. num sterilem me præbui, frustra me coli iussi? IX, 11. Jcs, XXVII, 10.

3) poët. *loquendi instrumentum* (a בָּבֶד locatus est), os. Cant. IV. 3: פְּנֵי תְּמִימָה os tuum est suave (parallel. labia tua). LXX. λαβάται Hieron. cloquim et ita Rabbini. Sed oratio commixta membrum quoddam exterritum tantum non flagitat, ut recte vidit Alb. Schultensius (Opp. min. p. 245), quanquam *linguam* intelligi (coll. مَقْولٌ قال) et l. c. inter mulieris Veneres referri mihi non persuasit Vir magnus.

שְׁבַת verbum in V. T. immunitum, prob. i. q. gr. et lat. **δένω**, **δεψέω**, **dapsō**: subagit massam, tractando et premendo mollem reddidit. Affinia sunt, sed forma emollita, **שָׁבֵת** (cf. **לִבְנָה** et **לִבְנָה** al. s. litt. ۱), et **שְׁבַת** **שְׁבַת** subigere massam, **שׁ** et **שׁ** permutatis (v. ۲), arab. **دَفَنَ** glabra mollities. Inde

דִּבְשׁ c. Suff. **דִּבְשָׁ** m. *mel*, ita dictum utpote massa
subacta et mollis. (Arab. **دِبْسٌ** et **دِبْسٌ** mel dactyorum
et apum, **دَبْسٌ** mellis venditor, melit. *dibsi* flavus i. e.
mellei coloris. Chald. **תַּמְבֵּרָה**, syr. **تَمَبَّرَةٌ**, unde **تَمَبَّرَةٌ**
placenta mellita [nisi est gener. placenta, a subigendo dicta].
Hos. III, 1 pro **צְבָנָה**. Zab. **לְמֹתָה**, **לְמֹתָה** et **לְמֹתָה**,
Cod. Nas. III, 294 mel, posterius etiam placenta, panis
dulcis, v. Norberg. Lexid. p. 4*i*. In Gracis ex hoc
nomine semitio pendet **τιθαρίσσων** mellicifio Od. 13,
106). Ex. XVI, 31. Iud. XIV, 8. 2 Reg. XVIII, 32,
1 Chr. XXXI, 5. Ez. XVI, 13, 19. Prov. XIV, 18,
XVI, 24. XXIV, 13. XXV, 16 ect. Praeter mel com-
mune ab apibus domesticis confectum sunt aliae eius
species, ut a) mel silvestre (*μέλι ἄγρου* Math. III, 4),
ab apibus agrestibus paratum et ex arboribus cavis (1 Sam.
XIV, 26 sqq.) rupinimique fissuris defluens, unde Dent.
XXXII, 13. Ps. LXXXI, 17: **דְּרוֹרֶתֶת שְׁבָתָן בְּצָבָתֶךָ** *melle*
ex rupibus satiabo te (male enim Böchartus iunxit **רָבֶּת**
שְׁבָתָן rupes mellis). Cf. Steph. Schulzii, Mamudrelli,
Marithi testimonio ap. Oedmannum, verm. Sammlungen
VI, c. 20 p. 136, neque audiendi, qui mel silvestre non
ab apibus profectum, sed succum dulcem, Mammac similem,
ex arborum foliis destillantem esse volebant, v. Wesseling ad Diod. XIX, 9*i*. Salmas. homonym. *hyles*
iatricae p. 254 et contra Roscium. ad Boch. Hieroz. III,
375. b) mel ex dactylis expressum (Jos. bell. jud. 5, 3.
Celsii Hierob. II, 462 sqq.), quod pluribus locis, max.
Deut. VIII, 8. 2 Chr. XXXI, 6 adhibent Rabbini et
Celsius 1. c. sed male et practer necessitatem. c) mel
uvarum i. e. mustum ad tertiam vel dimidiat partem
decoctum, gr. *ἄγρια, σίδηος, σίδηος οἶνος*, lat. *defru-
tum, sapo* (Diosc. V, 9. Plin. 14, 11. Virg. Ge. I, 296),
ital. *musto cotto*, arab. *Dibs*, pers. *Duschab* (Olearii itin.
pers. p. 577), quod hodieque ex Palæstina, *maxima ex*

Hebronis vicinia, in Aegyptum exportari solet (Russel natural hist. of Aleppo p. 20. Shaliv's Travels p. 35q). Atque hoc (observante J. D. Michaëli in Suppl.) intelligendum videtur Gen. XLIII, 11 (Aegyptus enim optimo melle annixit etiam, quam Palæstina, abundat) et Ez. XXVII, 17.

Passum inunguntur *mel et lac*, utpote deliciae natura sponte oblatae (Jes. VII, 8, 22, ubi vide Comment. nostrum), unde formula in describenda Palaestinae fertilitate tritissima: **שְׁבַדְתָּ בְּבֵבֶן עֲמֹקָתָא טְהֻרָתָא** terra affluis lacte et melle Exod. III, 8, 17. XIII, 5. XXXIII, 3. Lev. XX, 24. Num. XIII, 27. XIV, 8. XVI, 13, 14. Deut. VI, 3. XI, 9. XXVI, 9, 15. XXXI, 20. Jos. V, 6. Jer. XI, 5. XXXII, 22. Ez. XX, 6, 15, it. **שְׁבַדְתָּ בְּבֵבֶן עֲמֹקָתָא טְהֻרָתָא** Deut. VIII, 8. **שְׁבַדְתָּ בְּבֵבֶן עֲמֹקָתָא טְהֻרָתָא** 2 Reg. XVIII, 32 (cf. Euripid. Bacch. 112. Theocr. V, 124 sqq. Ovid. Metam. 1, 111, 112). Poët de dulcissimo sermone dicitur Canticum IV, 11: *mel et lac sub sunt linguae tuae*, cf. quae ex poëtis græcis laudat Bochartus II, p. 524, qui de melle in universum videndum p. 518—531 (T. III. p. 374 sqq. ed. Lips.).

רַבְבָּעַת f. 1) *gibbus cameli* Jes. XXXX, 6. Significatio ex contextu satis certa est et a Chald. Syr. Vulg. expressa (LXX enim omiscentur), sed etymon dui Philologorum incognita exerunt, quorum prudentissimi quique ignorantiam fassi sunt. Rabbini emin relinquenda Raschii opinio, qui gibbum ita dici putat, quod oneribus laevis melle allito sanctet (v. Buxtorf. Lex. Talmud. p. 500. 1112); nec magis satisfacit Majus, qui tuber ita dici potuisse censem, quia onere erosum et quasi decorticatum appareat, coll. arab. **رَبَّبَعَةٌ** decorticatio, croso. Equidem nihil dubito, quin dictum sit a *mollitie* (v. rad.) carnis et adipis, si quidem gibbus massam continet carnis adipisque tactu molliculam et facile subigendam, ossibus plane expertem (v. quae egegide observavit Burckhardt de Beduiniis et Wehabis p. 367 ed. germ.). Olim putabam, **רַבְבָּעַת** a **רַבָּעַת** ductum pr. *alveare* notare, idque propter similitudinem ad camelii gibbum translatum esse, ut *οὐιζός* alveare, dein acervus quivis: sed illud nunc praefero. Addo coniecturam andiculam nuper mecum communicatam, **רַבְבָּעַת** permutatis et transpositis litteris dictum esse pro **רַבְבָּעַת**, **רַבְבָּעַת** i. q. **רַבְבָּעַת** acervus. — 2) n. pr. oppidi Sebulonitarum Jos. XIX, 11, prob. in montis gibbo siti (*ut Gamala* testes Josepho a forma montis camelio simili).

רַבֵּשׁ n. pr. *viri* (fort. mellitus, mellis instar dulcis) 1 Chr. IV, 3.

primariam habent. Ex hebreacis cf. ፳፻፷, ex indogermanicis *τέγος*, *στέγω*, *tego*, germ. *dachen*, *decken*. Id refertur 2) ad *multitudinem* et *copiam* omnia obtengentem

(cf. *turba numerosa* a ፳፻፷ *textit*, *كَثِيرٌ* *ingens multitudo*, itidem a *legendo*). Ita semel in verbo *multiplicatus*, *auctus est*. Gen. XLVIII, 16: ፳፻፷ የዕለም የብር የኩራ የኩራ ስለም ተሸጠል፻ሁም. Vulg. *crescant*. Onk. *ut pisces maris multiplicantur*. Inde

፲፻፷ m. *piscis*, ita dictus ut mirifice se multiplicans (cf. ፲፻፷ *piscis* a rad. ፲፻፷) Jon. II, 11. Semel scribitur ፲፻፷ Nethem. XIII, 16, Aleph (notante ianu Masora) superfluo vel potius male praepter analogiam posito, ut in ፲፻፷ 2 Sam. XI, 1, quum Kamez in hoc ve., ubi pisces non pescatorem notat, purum sit. — Plur. ፲፻፷ 1 Reg. IV, 33. Eccl. IX, 12, estr. ፲፻፷ ፲፻፷ pisces maris Gen. IX, 2. Num. XI, 22. Iob. XII, 8. IIab. 1, 14 al. Inde natum novum verbum denom. የ፲፻፷ *piscari* q. v.

፲፻፷ fem. antecedentis, id. Deut. IV, 18. Jon. II, 2, sed plerumque collect., ut ፲፻፷ እኔ ሂሳቦች, Gen. I, 26, 28. Ex. VII, 18, 21. Num. XI, 5. Jes. L, 2. Ez. XXIX, 4, 5. XLVII, 10. Ps. CV, 29*.

፲፻፷ pr. diminut. *pisculus*, dein charitable *piscis carus* et *venerandus*, cf. quae de uso diminutivorum in rebus sacris egregie disputavit Jac. Grimm, deutsche Gramm. III, p. 665. cf. ፲፻፷ *Dagon*, n. pr. idoli Philistacorum, quod Gaza (Iud. XVI, 23 sqq. cf. Comm. 21) et Azoti (1 Sam. V, 1 sqq. 1 Chr. X, 10, cf. 1 Macc. X, 83. XI, 4), colebatum (sed vide etiam ፲፻፷ ፲፻፷), capite manibusque humanis, reliquo corpore pisces referens (1 Sam. V, 4). Simillima erat figura Dercetūs sive Atergatis (quod syriace ፲፻፷ scriptum fuisse putem i. q. ፲፻፷ *piscis* inserto r, non ፲፻፷ i. e. ፲፻፷, ut vulgo volunt post J. D. Michaëlem ad Castell. Lex. syr. p. 975), deae itidem pisciformis Ascalone cultae, de qua Diod. Sic. II, 4: αἴτη δὲ τὸ μὲν πρόσωπον ἔχει γυανούς, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν ὡρίζει, neque non Oannis, Del marinī, artium literarum doctoris apud Babylonios, de quo vide Berossum p. 47 ed. Richter, cf. de piscium in Syriae littore cultu Scleidenm. de Dis Syris II, 3. Creuzer Symbolik T. II §. 12. Quod Philo Byblus ap. Euseb. praep. ev. 1, 10 Dagonem agriculturæ inventorem et doctorem fuisse docet (p. 36; *Ιαΐών* ὡς ἱστι *Στέτων*, p. 57: ὁ δὲ *Ιαΐών*, ἐπειδὴ ἐγένετο καὶ ὄφος, ἐξῆδε Ζεὺς ἴσιότος), id ex etymo pendit vix et ne vix quidem admittendo (፲፻፷ a ፲፻፷) et Graculi ingenium sapit, probat tanien Bochartus in Hieroz. I, p. 44.

፲፻፷ De significatione verbi ambigitur, quamvis nomen ፲፻፷ satis certum sit. Alii, ut Rabbini nomulli, *magnitudinis* et *clitionis* potestatem ei tribuant, ut vicinum sit radici ፲፻፷. Abulvalides: معنى الارتفاع والشتات بالمعنى كارتفاع الـ دـهـ الدـي هو البـنـدـ وـالـعـلـمـ والـاشـتـهـادـ

catum habet elationis et late conspicui, sicut tollitur ፲፻፷, quod notat vexillum et signum et cippum (quam cippi notionem unde habeat Abidw. et cuimodo loco applicet, me quidem fugit, forte Cant. II, 4). Alii, ut Naminga (diss. Lugd. II p. 916) et Muntingha ad Ps. XX, 6, quos olim sequabar, micandi et splendendi via primariam censem et ፲፻፷ vexillum a splendendo dictum esse, coll. arab.

፲፻፷ inauravit, quod vero non a splendendo ductum est, sed ab obducendo et tegendo. Alii denique, ut Io. Ern. Faber ad Harmari Observatt. I, 418 sq., ፲፻፷ vexillum (vulum) a tegendo dictum censem, coll. arab. دجلٌ *textit*, *obduxit* (vide radd. affines sub v. ፲፻፷), inde mentitus est, fecellit, pr. tecte egit. Ut dicam quod sentio, equidem in primis sentientia inclino, maxime propter verba Ps. XX, 6: *oranus de salute tua*, ፲፻፷ אֶלְעָזָר אֶלְעָזָר et *exaltabitur* i. e. gloriabitur de nomine dei nostrī, ubi ፲፻፷ idem videtur quod שָׁרָא אֶלְעָזָר, שָׁרָא קָרְבָּן caput tollere, quod gaudentis est et lactantis de salute Iob. X, 5. Zach. II, 4. LXX. μεγαλυθρόμεθα, Vulg. magnificabimur, quo verbo Alex. saepe uitum pro ፲፻፷ Ps. XXXIV, 31. XXXIX, 22. Sed alii haec aliter accipiunt. Recentiorum plurimi, ut Geierius, Rosenmüller, de Wettius: *vexilla erigimus* vel *iactabimus*, more triumphantum: ex Rabbinis praecevit A. Esra: רֹאשׁ דָגְלָנוּ, non Chaldaeus, apud quem שָׁרָא: non est reddendum cum Buxtorio: *vexilla erigimus*, sed *instruimus aciem*, ut Jarchius: הַחֲאַסְמָנָה. Muntinghius ex conjectura etymologica supra proposita: *splendebimus* i. e. gloriabitur, exultabimus. — Part. pass. ፲፻፷ *instar verilli clatus s. eminus, insignis, conspicuus*. Cant. V, 11 de iuvene: תְּהִלָּה בְּקָרְבָּן ፲፻፷ *instar verilli eminus ex myriadibus*. LXX. ἐξεκορύφων i. e. ex cohorte (λόχος) selectus. Aqu. ἐξελεγένεος. Symm. ἐπιλεκτος. Syr. ፲፻፷

Niph. Cant. VI, 4, 10: תְּהִלָּה אַיִלָּה formidabilis (es, o amica) *sicut verillata* i. e. cohortes sub vexillis in ordines distributæ. Alex. ὡς τετωμένα. Symm. ὡς τάχατα παρεψιθόλοι. Sistitur autem puella h. l. nptoe victrix, quae oculis suis (Comm. 5) amatorum animos vulneret et captivos faciat. Similiter Arabum poëtae virginum oculos gladiis telisque, cilia arcibus comparant, quibus amatores vulnerarent adeoque interrimant, v. Reiske ad Taraph. p. 131. Tograi carmen vers. 21, 27, 28 ed. van der Sloot, Jones de poësi asiat. p. 120, 163, 176. Bohlen de Motenabio p. 52.

፲፻፷ e. Suff. ፲፻፷ pl. ፲፻፷ estr. ፲፻፷ *vexillum* s. signum militare, idque manus teriarum tribuum (minora enim singularium tribuum מִנְחָה vocabantur) Num. I, 52. II, 2, 3, 10, 17, 18, 25, 31, 34. X, 14, 22, 25, et praeterea in Cod. Sam. Gen. XLIX, 10: כְּבָנָן דָגְלָנוּ in melio vexillorum i. e. turmarum eius, pro vulg. ፲፻፷, v. ፲፻፷. De origine vide ad rad. Quac Judaeorum magistri commenti sunt de imaginibus, quibus quatuor illa vexilla ornatae fuerint, legat, qui volet, ap. Pseudojon. ad Num. II, 2. Carpzov. apparatus antiqu. cod. s. p. 667 sqq. cf.

Bocharti Hieroz. I p. 355. 773; nec magis audiendus Harmarus (Beob. iib. den Orient I p. 416 sqq.), qui בְּגָדֶנַּת non vexilla, sed signa ignea s. lucernas portatiles fuisse putabat, bene refutatus a Fabero, editore eius theotisco, qui vexillum significatum vindicat. Cacterum praeceptor Gr. Venet. (ἱ οὐρανοῦ) et Arabum Imp. (السماء) vett. interpres omnes non vexillum intelligent, sed cohortem militum sub uno vexillo militarium (cf. lat. vexillum Tac. hist. 1, 70, 2, 1. Stat. Theb. 12, 782, pers. ἀπὸ Band, vexillum, legio, germ. Fähnlein, de manu militum, addo arab. كَوْهْرَة cohors viatorum, fort, ab hebr. בְּגָדֶן), neque negari potest, a multorum locorum contextu id minime alienum esse. Alex. Symm. Theod. ράχη, ἐγενόντα. Vulg. turma. Onk. בְּגָדֶן i. e. τάσις, σύρ. حَمَدَة agmen. Saad. حَمَادَة i. e. statio, ubi milites subsistere incumbunt. — Metaph. Cant. II, 4: תְּבִלֵּת וְבִלְתֵּן et verillum cuius super me est amor i. e. sequior vexillum amoris, quod milii praefert amicus meus, ut milites signum militare sequuntur neque iniquam deserunt. Frigide Hugius (de Cant. canticorum p. 46) tegmen penile intelligit, quod super spissa gestatur in Oriente, cf. Nieb. itin. I, tab. 28. Denon itin. Aegypti tab. 105.

127 rad. inusitata, quam idem notasse suspicor atque
333 texit. Inde

¶ est. **¶** m. *frumentum*, dictum a tegendo, quod ad multitudinem facile transfertur, cf. **¶** no. 1. 2. Sunt, qui ab ipsa radice **¶** deducant, ut **¶** a rad. **¶**, sed forma constructa **¶** arguit Non radicale. Dicitur de frugibus terrae, quae ex aristis nascuntur, ut triticum, far, hordeum, Neh. V, 2. 3. X, 10. XIII, 5. 12. Ps. IV, 8. Hos. 9, 1. Joël 1, 10. 17. Zach. IX, 17 al. Sacpe immitur musto et oleo in describenda fertilitate Palaestinae Gen. XXVII, 28. Dent. VII, 15. XI, 14. XII, 17. XIV, 25. XVIII, 4. XXXIII, 51. XXXIII, 28. 1 Reg. XVIII, 32, cf. Jes. XXXVII, 17. *Et pane inde confecto Thlren.* II, 12. IXX, στότος τε et trigesies, praeterea πρωτός Neh. XIII, 22. λέγοτος Ps. LXXXVII, 28, τριητή LXIV, 10.

בְּנֵי *sicut ova pullosque*, Jer. XVII, 11: אֲבָדֶת **בְּנֵי** *perdix sovet ova*, *nec peperit ea*: sic qui *divitias facit* i. e. sibi comparat et non iure. (בְּנֵי, גַּד cf. 1 Sam. VII, 1-7. I-v, V, 18). Jes. XXXVII, 15 de serpente pullis incubante. Vulg. in intropte loco *fovere*, Saad. ap. Jes. חַנְכָּה incubuit pullis ovisque, et ita verbo בְּנֵי utuntur etiam Chaldaici, ut Job. XXIX, 14, ubi Targ. בְּנֵי pro בְּנֵי. Fovendi autem significatus ductus est a *colligendo*, *coacervando* (*ova*), quia radieis chaldaeae notio primaria est (vie. בְּנֵי), unde גַּד **בְּנֵי** acervus in Targ. saepius, zab, Itbp. congestus est, בְּנֵי emulsus. Ita iam LXX. Jer. arr̄iּwzr. Chald. שְׁבִיבָה congregat. — Quae J. D. Michaëlis in Supplenum, p. 394 et in Animadversas, ad Jer. I, c. de hac radice commentarii est, recte iam refutavit Rosem. ad Bocharti Hieroz. II, 632 ed. Lips., addo Schmurrini animadvy. ad Jer. I, c.

מִל i. q. **מִלָּה**, **מִלְתָּא** (q. v.) *mamma*. Nonnisi in dual. constr. **מִלְתָּא** Ez. XXIII, 3, 8, 21. Prov. V, 19. In contextu chaldaeo repertur Jes. XXXII, 12 Targ.

Hithpa. הִתְפָּא pro *הַתְּפָא* pr. *propulit se*, i. e. *lente incessit*. a) de mocrentibus i. q. סָבֵבָה 1 Reg. XXI, 27. Jes. XXXVIII, 15: סָבֵבָה *lente incadem omnes annos meos*, more mocrentum, qui afflictionis praeteracta memoria minquam deponunt. b) de his, qui in solem pompa incendunt. Ps. XLII, 5: סָבֵבָה יְהוָה *principedebam iis ad dominum Dei*. סָבֵבָה pro סָבָבָה, dativus autem co referendum est, quod poeta instar praesul s. choragi populo quasi viam praeclarerat. Veteres interpres in alia omnia absunt, unius Symm. διαβατας γραπει gestabor per multitudinem, qs. in humeri eius incendam.

Sunt qui legant: מִזְרָחַ in Pl., ducebam eos, nec spernenda haec scriptura, quanquam facilior. Ita Aqu. προβάθρας ζεν αὐτοῖς.

מִזְרָחַ (arab. مَرْسَى جُنُسُسُ, iocus, مَرْسَى gladius obtusus et contra acutus) 1) n. pr. populi cum regione cognomine, Rhegma (רֵגְמָה) euskhitica oriumdi Gen. X, 7. 1 Par. I, 9. Ez. XXVII, 15. Rhegma in littore maris persici sitam fuisse, iufra monstrabimus, neque alibi Dedana quacrenda, in qua cum Bocharto (Phal. IV, 6), J. D. Michaële (Spicil. I, 201) aliisque agnoscimus siuns persici insulan מִזְרָחַ, apud Syros מִזְרָחַ? (Peschito pro ubique habet מִזְרָחַ?) dictam, in regione Arabum Cataren-sium (קָטָרָא, Cataraci nomades Plinii VI, 28, קָטָרָא Ptolem.), de qua v. Assemanum in bibl. orient. III, P. I. p. 146, 153. P. II. p. 181. 560. 564. 604. 744. et Büschingii Asiam p. 562. Atque insulas huius siuns, quanquam nunc desertas et parum cognitas, in universum tantum non omnes olim Phoenicum coloniis ac mercatura indica florisse (cf. Ez. XXVII, 15. XXXVIII, 13), satis constat (v. Ibn el Wardi et Kazwini ap. Wahlium in deser. Asiae p. 639. Niebuhr Arabien p. 308 sq. Heeren's Ideen I, 2, p. 227. 419, ibique Sectzen). Cacterum non liquet, quo siuns persici insula hoc Dedanae nonum apud veteres gesserit (v. d'Anvillii, Niebuhr, Delislis mappas): d'Anvillii ex auctoritate Odoardi Barbosa (Ramusio raccolte I, 288) eam ponit in littore Omanorum extra fructum Harmoziae: alii unam et tribus insulis Bahrein, quae in Delislis mappa appellatur Dehroon (alibi Daraan, Deroan), alii insulam Cathema in septentrionali siuns persici parte sitam significari coniuncti (v. Wahl. I. c. Heeren I. c. 238).

2) populus Arabiac septentrionalis Ketûra oriundus Gen. XXV, 3, Idumaeis vicinus (Jer. XLIX, 8. XXV, 23. Ez. XXV, 15), itidem mercatura exercens (Jes. XXI, 13). Eusebius in locis: Ιαδάρ, ἐν τῇ Ἰδουμαΐᾳ, ἡς Ιερεμίας παύσιται τῇ Φιλάρῃ (Hieron. a Metallofeno) ὃς ἀπὸ σημίτων δ', ποδὸς βοῦρος. Sita igitur erat metropolis huius tribus in vicinia urbis Φαινοῦ (פְּנַיְם), Petram inter et mare mortuum. — Quam utraque haec Dedana Sebae (סְבָא) inngatur Gen. X, 7. XXV, 3, in utroque loco et in omnibus omnino locis bibliis minus eundemque populum fuisse, Vateri (ad Gen. X, 7) est sententia haec tens forsitan probanda, ut inam alterius coloniam esse, vel fines eius (nomadum institutissime more) a siun persico ad Idumaeam usque patinisse concedas. C. He parag. מִזְרָחַ Ez. I. c. — N. gent. pl. מִזְרָחַ Jes. I. c.

Μίζης n. pr. populi a Javane i. e. a Graecis originem ducentis Gen. X, 5. Modo gemina est scriptura (quam praeter codd. hebr. longe plurimos tenuerit Chald. Vulg. Arab. Syr., et in loco parallelo 1 Par. I, 7 codd. hebr. 35, editi. 29, LXX. Complut. Ald.), non iustum erit, Dodonam cogitare, antiquissimam Epîri urbem cum

oraculo (v. Strabo VII. p. 504—507 Ahmelov.): magis tamen placet Μίζης Rhodii (q. v.), quam scripturam exhibent Cod. Sam., LXX. et ipse textus receptus 1 Chr. I, 7. De lectionis varietate vide quae accurate notavit J. D. Michaëlis in spicileg. I p. 115 sqq. Adde quod LXX etiam pro Μίζης Ez. XXVII, 15 habent Ρύδας.

בְּנֵי מִזְרָחַ m. chald. aurum i. q. hebr. בְּנֵי q. v. Dan. II, 32. III, 1. Esr. VII, 15. 17. St. emphat. בְּנֵי מִזְרָחַ, ut נָבָתָן בְּנֵי מִזְרָחַ Dan. III, 5. 7. 10. 12. 18. נָבָתָן בְּנֵי מִזְרָחַ V, 2. 3. 4. et בְּנֵי Esr. V, 14. VI, 5. VII, 18.

בְּנֵי מִזְרָחַ אָגָּרָה. Jes. XIV, 4. Modo sana est scripture, est denom. praecedentis ve. aramei in modum part. III. formatum, pr. aurum faciens i. e. exigens, *auri exactrix*, non iustum Babyloniae epitheton (parall. מִזְרָחַ), vel *accrueus*, *aerarium auri* (Juda b. Karisch ms. بَيْت مَلِكَ الْمُعْتَدِلِينَ), ita ut מִזְרָחַ siuns, מִזְרָחַ simetur: quanquam illud praefero cum Kinchio et Aben Isra. Sed nonnullae Verss. antiqnae (Chald. נָבָתָן מִזְרָחַ) violentia impii, Saad. ظُفَّافَاتُ timiditas, cf. سَرْعَة IV. terruit, syr. سَرْعَة timuit; non LXX. οἰστονόδαστής et syr. مُخْرَبَة exactor. Vulg. tributum, quae etiam vulgatum liberius ita exprimere poterant) legisse videtur בְּנֵי מִזְרָחַ oppressio, quod ipsum exstat in edit. Thessalon. 1600: eaque lectio et facilitate sua et parallelismo (cf. III, 5 ubi verba בְּנֵי et בְּנֵי similiiter sibi respondent) ita commendatur, ut nescio an alteri praeferenda sit cum J. D. Michaële (bibl. orient. XI, 153. XIV, 148. XVIII, 99) al.

בְּנֵי in Chethibh מִזְרָחַ m. pl. chald. Esr. IV, 9 n. pr. populi inter Susacos et Elymicos commemorati, cuius colonia ab Assyriac regibus in Samarian deducta est. Ex auctoribus graecis primus Herodotus (I, 125) commemorat Ιάορς inter Persae gentes vitam nomadicam excutes (ac Dahi paganum notat, a pers. מִזְרָחַ מִזְרָחַ pagus, non servum, ut statuit Görres introd. ad Ferdusim p. XXXII), ex Orientis monumentis Zendavestam in Jeschts Sadés, v. Zendavestam Anquettii T. II. p. 283 (II, 269 ed. germ.). Domesticis corum sedes erant ab oriente mari Caspium, ita ut passim Scythis annumerentur. Strabo XI p. 508 Casanb. τοὺς δὲ οἴν τὴν ἀποστεղματικότεροι τὸ Κάσσιον πέλαγος παροικῶντες νομίδοις, οἱ Ιάος τὴν προσαγορεύοντο, τοὺς ἐποικοδομήντας Ηὔροις, p. 511: τούς δὲ προσεώντας τοῖτων (sc. Daharam) μᾶλλον Μασσαγέτες καὶ Σάκας ὑπολέγοντο. Plin. VI, 17. Mela I, 2. III, 5 §. 6. Virg. Aen. VIII, 4 a fine: indomiti Dahae et pontem indignatus Araxes. Noli autem credere cum Cellerario in not. orbis ant. II, 829, et Lorsbachio, Archiv f. morgenl. Litt. II. p. 274 aliisque, Dahas illos septentrionales a Dahis Esrac et Herodoti diversos fuisse. Namque hi iudem, qui Curt. IV, 12 in exercitu Darii dimicantes Arachosis

et Suisius iunguntur, postea in exercitu Alexandri VIII, 14 cum Scythis copulati occurserunt. In regionis illius dotibus fuisse Sericum pretiosissimum, ostendit ve. syr. סְרִיכָה (Iob. XXVIII, 18 Pesch.), quod sericum pretiosum interpretatur Isa bar Ali, v. Lorsbachium l. c.

דָּרְבָּן rad. in Kal inusit. Arab. دَرْبَنْ et دَرْبَنْ est supervenit obruitque aliquem subito malum, calamitas,nox (hist. Tim. p. 18 Gol., exercitus hostilis, ibid. p. 91, 310. Abulpharag. hist. dyn. 375, دَرْبَنْ et dominus دَرْبَنْ ingens calamitas, infortunium, v. Schult. Opp. min. p. 298). Origo autem mihi esse videtur in obnubescendo (ut دَرْبَنْ idem fere sit quod دَرَدَ, ubi vide) et stupore (cf. دَرْبَنْ, دَرْبَنْ), ut دَرْبَنْ pr. sit stupefactus (cf. vit. Sadad. p. 7), دَرْبَنْ calamitas stuporem iniiciens. Ita

Niph. Jer. XIV, 9: דָּרְבָּן אֲשֶׁר vir stupefactus, subito infortunio attonitus, ut bene Kimchius: שֵׁנְיוֹ בַּאֲשֶׁר נִבְחָרָה בְּלֹא שְׁנָאָתָה. Addit vernacularum (hispan.) asperduto. LXX. ἐπιρρὼν, quasi legeretur דָּרְבָּן.

דָּרְבָּן i. q. דָּרְבָּן (cf. ad litt. דָּרְבָּן) pr. in orbem ivit, maxime eclesteriter (cf. etiam דָּרְבָּן), syr. ئِسْرَىٰ mola, arab.

دَرْبَنْ (درَنْ) tempus, seculum, pr. orbis temporis. Inde 1) de cursu citato (das Jagen) equi Nah. III, 2, et equitus (v. دَرْبَنْ), pr. in orbem egit (egit se), quod facere solent, qui equos exerceant et domant et qui in hippodromo creare huncuntur. Nah. I. 1. c. דָּרְבָּן LXX. τάξις θύσιων, quod bene reddit Arabs (hie enim in prophetis Graeca, non Syriaca, exprimit, ut vult Schnurrerus l. c.) الخُصُّ اُتْرَاكَى equus totutin incdens. Syr. equus fugiens. Chald. دَرْبَنْ equi subsultans, gallopinge Rossae (quid sit saltus lumentorum, docemus s. v. דָּרְבָּן). Cf. Bochart. Hieroz. I, p. 97. Michaëlis Supplém. p. 401. Schnurreri diss. phil. crit. p. 80.

2) de diuturnitate: duravit diu, vide ad דָּרְבָּן no. 2. Inde דָּרְבָּן.

דָּרְבָּן f. cursus concitatus equitis. Ind. V, 22: דָּרְבָּן ob cursum citatum, citatum (citatissimum) ḥeroum (equitum) eius. דָּרְבָּן h. l. equiti tribuitur, neque audiendum Schnurrerus, qui דָּרְבָּן h. l. equos interpretatur, ut ap. Jeremiah, v. h. v. LXX. σπουδὴ λατερον λογοῖ αὐτῶν. Vulg. fugientibus impetu et per præceps ruentibus fortissimis hostium.

דָּרְבָּן m. arbor in Libano crescentes Jes. XLI, 19, LX, 13. Vulg. (cap. XLI) ulmus. Chald. دَرْبَنْ, quod Kimchius interpretatur دَرَشَ i. q. arab. سَلَسْ platani species. Malim robur, illicem, pr. enim arborē firmam, durataram notat, a דָּרְבָּן no. 2, cf. ئَرْبَنْ. Vulgo pinum

reddebant: quod vindicare studet Io. Simonis argumentis usus parum hærele validis. Ne hoc quidem certum, LXX Jes. XI, 1 reddidisse πλῆν, non enim liquet cui vocabulo hebreo græcum respondet. V. Celsii Hierob. II, p. 271, et comment. nostrum ad Jes. XI, 19.

דָּרְבָּן dominus, v. in דָּרְבָּן.

דָּרְבָּן i. q. דָּרְבָּן (q. v.) tabuit, languit. Hiph. causat. languorem iniecit, de morbo. Part. pl. f. דָּרְבָּנוֹת Lev. XXVI, 16.

דָּרְבָּן ursus, v. דָּרְבָּן s. r. דָּרְבָּן.

דָּרְבָּן m. 1) tabes. Ita Cod. Sam. Deut. XXVIII, 66, ubi textus vulgaris habet دَرْبَنْ. 2) n. pr. a) oppidi in finibus Moabitarum, a Gaditis conditi i. e. restituti Num. XXXII, 34, unde Dibon-Gad XXXIX, 45, deinde Rubenitis concessi Jos. XIII, 9, 17, postea a Moabitis occupati Jes. XV, 2. Jer. XLVIII, 18, 22. Hodieque ruderia eius in planicie a septentrione Armonis sita antiquum nomen Dibân gerunt, v. Burckhardtii itin. Syriæ II, p. 633 ed. nostræ. Sectzen in Zachî Correspondenz XVIII, p. 432. Legh in Macmichael Journey p. 212. Semel (Jos. XV, 19) permittat litteris ב et כ scribitur דָּרְבָּן, ut alludatur voci דָּרְבָּן. b) oppidi in tribu Judæe Nhem. XI, 25, quod دَرْبَنْ scribitur Jos. XV, 22.

דָּרְבָּן et **דָּרְבָּן** piscari, rad. secundaria dueta a דָּרְבָּן piscis (rad. דָּרְבָּן). Jer. XVI, 16: דָּרְבָּן et piscabuntur eos. Inde

דָּרְבָּן m. piscator Ez. XLVII, 10 et Jer. XVI, 16 Chethibh.

דָּרְבָּן f. piscatio. סִירָה דָּרְבָּן harpagones piscatorii. Am. IV, 2: hamis abripimini דָּרְבָּן קְרָבְרָה קְרָבְרָה et liberi vestri harpagonibus piscatoris, imagine a bellinis domandis repetita, quarum haribus hamii et annuli iniiciebantur. Cf. Jes. XXXVII, 29. Cur piscatorii hamii memorentur, intelligis ex Ez. XXIX, 4. Job. XI, 26 cf. Oedmanni verbi Sammlungen aus der Naturkunde V, 5. Solebant enim pisces maiores iam captos ex annulis suspenses, quibus narcs perforabant, in aquam denuo immittere.

דָּרְבָּן m. piscator Jes. XIX, 8 et Jer. XVI, 16 Keri.

דָּרְבָּן i. q. זַרְזָר et דָּרְבָּן (q. v.) effervesco, de aqua. Inde דָּרְבָּן no. 1. olla. Transfertur 2) ad animi pectorisque commotiones (syr. ئَوْسَنْ turbavit, perturbavit, agitavit, Ethip. agitatus est, ئَوْسَنْ conturbatio), maxime amorem, inde amare, vie. דָּרְבָּן, זַרְזָר. Unde דָּרְבָּן, זַרְזָר al.

¶ 77 m. 1) *olla*, in qua aqua effervescit (v. rad. no. 1) et carnes coquuntur. 1 Sam. II, 14. Job. XIII, 11. Plur. פְּרִזְבָּתָן 2 Par. XXXV, 13. (Syr. et zab. פְּרִזְבָּתָן alienum, פְּרִזְבָּתָן *olla magna*, sam. פְּרִזְבָּתָן *ollac*, pro hebr. פְּרִזְבָּתָן). Inde

2) quodvis vasculum, spec. *corbis*, fructibus ferendis
Jer. XXIV, 2 (LXX. *πόλιασθεντος*), bauinatioris Ps. LXXXI,
7. LXX. *ζόγων*. Plur. בְּגָג 2 Reg. X, 7. LXX.
չուտալու.

לְדוֹן, rare defective **לְדוֹן** Lev. X, 4, c. Suff. **לְדוֹנָה**, et defective **לְדוֹן**, **לְדוֹן** Lev. XX, 20. Jer. XXXIII, 7 1) *amor max. de amore sexuum, in solo plurali usitatum*, **לְדוֹנָה**, **לְדוֹנָה** pr. *amores, blanditiae amatoriae*, Liebksungen. Cant. I, 2 (parall. oscula). IV, 4. 10. Ez. XVI, 8: **לְדוֹנָה actas amoris**, *qua virgo viro mature est.* XXIII, 17: **לְדוֹנָה שְׁבַבְתִּשְׁבַּח**. Prov. VII, 18: **לְדוֹנָה age!** *inebrie- mur amoribus.* Cf. Driessens in dissert. Lingd., p. 1101 sqq.

נְדָבֵן et נְדָבַן et posterior quidem scriptura constanter in Paral., ap. Esraim, Nchemiam, Zachariam (XII, 7, 8, 10, 12, XIII, 1), raro in aliis libris Hos. III, 5. Am. VI, 5. IX, 11. Ez. XXXIV, 23. Cant. IV, 4. 1 Reg. III, 14 (dilectus, part. pass. a נְדָבַן no. 2, cf. Waw mobile in syr. ئَدَبَن) n. pr. *Davides* (gr. Δαύιδος et Δαύιδος, quanquam prius praferendum, arab. دَعْوَى), Isaei Bethlemitae filius natu minimus (1 Sam. XVI, 14), pulchritudine (XVI, 12. XVII, 34) et corporis viribus (XVII, 34)

insignis, ex vita pastoricæ umbra (XVI, 11) in anulum Sauli vocatus et armiger (XVI, 21), mox praefectus militum (XVIII, 12 sqq.) regisque gener factus (XVIII, 20 sqq.), post varios casus Saulo mortuo, primum Hebronem a Judaeis (2 Sam. I, 1 sqq.), dein septembris post et Isboseth occiso ab universo populo rex Israhel renuntiatus (V, 1 sqq.); bellis feliciter gestis, quibus imperii fines eximie promoti sunt (v. J. M. Hasil regni Davidici et Salomonici descriptio, ed. 2. Norinib. 1714 fol.), non magis quam carminibus sacris a se compositis et ad citharam (בִּנְזֵבֶת) decantatibus nobilis. De vita eius v. 1 Sam. XVI usque ad finem libri secundi. 1 Chr. XII — XXX, cf. Encyclop. germ. s. v. David (auctore Hiltzig). Wineri Realwörterb. h. v.; ingenium et mores eius probabiliter adumbravit Joseph. Arch. VII, 15, §. 2. Psalterii carmina in inscriptionibus hebreis ei tribununtur LXXIV, videbunt Ps. IIII — IX, XI — XLI, LI — LVI, LXVII — LXXX, LXXXVI, CI, CIII, CVIII — CX, CXXII, CXXXIV, CXXXI, CXXXIII, CXXXVIII — CXLV, quibus inscriptionses graecae LXX interpretatum addunt Ps. XXXIII, XLII, XCII, XCIV — XCIX, CIV. — Meton. זָרַע dicitur pro זָרָב s. זָרָב posteris Davidis Hos. III, 5, adeoque pro uno Messia, Davidis nepote i. q. זָרָב Ez. XXXIV, 23, 24, XXXVII, 24. בְּתַת שָׁמָן est arx regia gentis Davidicae Jes. XXII, 9 (poët. etiam זָרָב dicta Jes. XVI, 5), alibi familia regia, a Davide originem ducentes Jes. VII, 2, 13, Jer. XXI, 12. אַסְכָּר solium Davidis et posterorum eius Jer. XIII, 13, XXII, 2, 4, 30. בְּרַכְתָּה urbs Davidis i. e. Hierosolymorum pars superior in monte Zionis sita 2 Sam. V, 7, 9, 1 Reg. III, 1, 3, 11, 15, 26. Nahum. III, 15, NIH, 72.

דָּרְהָה, **דָּרְהָה** f. *anita*, spec. patris soror Ex. VI, 20, patrini uxor Lev. XVIII, 14. **XX**, 20.

דָּרְהָה (i. q. **דָּרְהָה** ad amorem, amicitiam pertinens) n. pr. quod gesserunt 1) tribunos militum Davidis 1 Chr. XI, 12, et 2 Sam. XXIII, 9 Keri, ubi Chethibh habet **דָּרְהָה**. 2) avis Tholae indicis Ind. NSX, 1. 3) vir Beth-
hemita 2 Sam. XXIII, 24. 1 Chr. XI, 26.

דָּבְרֵי־הָרֶב (pro amor Jehovae) n. pr. viri
o Chr. XX. 57

רָקִים pr. adj. cum terminatione chald. pro **רָקֵם**, non nisi in pl. m. **רָקִים** (cf. **רָקֵם** pl. **רָקִים**)
1) *coctorius, coquinarius* (a rad. no. 1), inde olla

coquaria, adeoque *corbis* (cl. 777 no. 1, 2) Ier. XXIV, 1.
2) *amatorius* (a rad. no. 2), pl. *poma amatoria* (Liebespfel) Gen. XXX, 13—16 i. c. *pomula Mandragorae* (Atropae Mandragorae Linn. Mandragorae vernalis Bertolon.), *herbac foliis magnis, betae similibus, radice rapac similis inferiori bipartita et quadammodo humanam speciem imitante philtris parandis adhibita, floribus albis et subrubicundis, pomisque flavis, odoratis* (Cant. VII, 14. Augustin. c. Fanum XXII, 57. Steph. Schulz Leitungen des Höchsten V p. 197) et esu idoneis (Maritiūm, p. 564), parvi ovi magnitudine (Burckhardtii itin.

Syriae p. 441), quae a Maio ad Iulium fore maturescunt, et quibus tum vim soporiferam (in proverbio erat: ἀπὸ γαρδυγῶν ψυχέαται Linnei, Timon §. 2 Demosth. encom. §. 36), tum efficiant in rebus amatorum tribuebant et hodieque in oriente tribuntur (Steph. Schulz et Maijili l. i. e. c. Maundrell in Pauli collect. itin. orient. I, 80):

نَفْلَةُ الْجِنِّ، نَفْلَةُ الْشَّيْطَانِ^١ unde Græcis *Circeea*, arab.

dicta sunt, ipsaque Venus a Græcis Μανδραγόρης cognomina est (v. Hesych. h. v.). Diocorid. IV. 76: Μανδραγόρης . . . οἱ δὲ Κύπειοι κατέστη, ἐπιδίδοσιν ὑπὸ τῆς φύσεως τηνα ποιήσαντες . . . οἱ δὲ αὐτοὶ οἱ μὲν τις θήρες, οἱ μὲν . . . φύλα τῶν συγκρίνονται καὶ μεμόντες, βοσκοῦσιν τὰ φράγματα τοῦ ποταμοῦ, γεγενέναι δὲ τοῖς γῆσι, τὰ δὲ πάντα μέτα μήτη, μίσθιος (sortis) ἀποφεύγοντες, οὐδέποτε εἴσωσιν, ἐν οἷς καὶ κεράνειος, οὐρανοίς αὔτοις, οὐδὲ τις τις θεός, ἀντιπατεῖσκενειν οὐδὲ λέγει, μάλιστα ταῦτα τοῖς Σαπφαίραις, ἔρθοντες κεράνειν ταῦτα τοῖς γένεσι. Τοῦ δὲ λόγουρος καὶ λεζέσιον . . . φύλλα εἰσὶ μεταφορά, λεζάνια, λεπίαι, καθάπερ τετράποδα. τοῦ δὲ μῆτης διτέλεσσα, γροζόστοι τῇ γροῦῃ, εἶναι διειδῆ λόγορος τινος· ἡ καὶ εὐθύτερης οἱ ποιάσις ποιῶντος ἐπωνυμοτάτη, ad quem locum Sprengelius in comment. docet, priorem speciem esse Mandragoram autumnalem Bertolon., posterioriorem, quae Gen. et Cant. intelligenda est, Mandragoram officinalem eiusdem, de tertia quadam (quac fortasse Belladonna est) v. Theop. hist. plant. V, 2 ibique Sprengelium, Plin. II. N. XXV, 13 (9+): odor gravis ei (suco), sed radiceis et malo gravior. Adde de superstitionibus Orientalium et Occidentalium circa hanc plantam, germ. *Arauna* dictam i. e. omnisciam d'Herbelot biblioth. orient. s. v. Asterenk (أَسْتِرِنْك) i. e. radix Mandragorae ἀρθροζύμης, Aldunzii Lex. germ. et Calmeti Lex. bibl. v. Araum, G. C. Horstii Zauberbibliothek VI p. 309 sqq. et IV, p. 55 sqq.

Qui secus sentiunt, vel Mandragoram odoratam esse negant (Menahem: מַנְחָה בְּדִבְרֵי נָאָתָן) invitatis multorum testimoniis, vel vim aphrodisiacam ei abiudicant (Plat. sympos. III q. 652, Aben Ezra: וְכֹדֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲלֵיכֶם), quod non multum refert, modo illi vulgo tributa est: in ea definienda autem in alia omnia abeunt. *Raschius* Jasminum reddit (גְּזַנְבָּשׁוּת מִשְׁמָרָת לְבָנָה), *Lutherus* lilia (ad Cant., nam in glossa ad Gen. „niemand weiss, was es seyn soll“) consentienti Pfeiffero in dubiis vexatis I, 173 sqq.; *Celsius* (Hierobot. I, 1 sqq.) *Sidram* s. lotum Cyrenaicum, v. contra Michaelam in Supplm. p. 410 sqq. et al Lowthiops. p. s. p. 639 Lips. Oedoniamnum in veru. Sammlungen V, p. 94; *Ludolfus* (in hist. acthiop. I, 9 et comment. ad hist. p. 144) et *Simonis* in diss. דָּדָאִים, זְרוּעָה et שָׁהָה, que Arcano formarum annexa est) siccum indicant s. Musam paradisiacam, arab. مَوْرَى; *Clericus* (ad Gen. l. c.) anomun, quod odoratum est et fructus iavarum instar profert; *J. E. Faber* (in Rosenm. Morgenland ad Gen. l. c.) inconnutum speciem odoratam (v. supra); adeoque fuit, qui Dudaim omnino plantam esse negaret, et Gen. atque Cant. l. l. c. e. corbeis florum intelligendas esse coniceret (v. G. T. Stegeri tractatum de Dudaim in Rosenm. Report. exeget. II p. 45 sqq.); sed talia retulisse sufficit.

דָּבָר (i. q. דָּבָר) n. pr. tribuni militum Davidis
1 Par. **XXVII**, 4, alibi **דָּבָר**, v. lac voce no. 1.

2) *aeger animi, tristis fuit.* (Syr. **لُوْز** afflictus, miser fuit, doluit. Aph. affixit, **لُوْز** miser, infelix, **لُوْز** afflictio, miseria. Zab. **لُوْز** doluit). Vide **לְוַזָּה** litt. b.

لَامِنْت fem. **لَامِنْتَة** adj. *languidus*, a; a) pr. de mulieribus menstruatibus. Lev. XXV, 33. XX, 18. Inde **لَامِنْتَة** Jes. XXX, 22 menstruantur quid i. e. pannus sanguine menstruo pollutus, qui h. l. dicitur de re foedissima et maxime immunda. Apud Arabes in proverbio est **أَفَلَمْ يَرَى حِجَّةً** magis immundum quam menstrua (Hariini Cons. XL p. 446 de Sacy). LXXX. ἔδωκε ἀποστρημένης. b) *aeger*, de animo Thren. V, 17. *affectus* ibid. I, 13.

לְגַדֵּל adj. verbale (formae intensivae **לְגַדֵּל**) *admodum* *languidus, aeger,* de corde Jes. I, 5. Jer. VIII, 15, Thren. I, 22.

מִלְּגָד m. (nomen actionis formae לְגַדֵּת) languor,
morbus Ps. XLI, 4. In statu constr. מִלְּגָד in loco vexato
Iob. VI, 6: num comedunt sale non coquenda, num sapor
est in oleore fatuo? 7. taedet me talia tangere, בְּגַדְתָּה
מִלְּגָד et hanc sunt sicut languor cibi mei i. e. his similis est
cibus meus languidissimus, insipidus, insulsus. Cibo
languido et insipido autem Iobus significat sec. Hebraeos,
Alb. Schultensium al. amicorum, spec. Eliphasis, orationes
insulsas, vel, quod praefero cum Rosemühlero, Eich-
hornio al. calamitatem suam vix tolerabilem, cf. figuram
Orientalibus familiarem, qua comedere, gustare aliud
dicunt pro hanc illamque fortunam experiri, v. לְגַדֵּן no. 3.
Non multum abhudit, quod olim (cum Coccejo) מִלְּגָד
fostidia cibi mei interpretabar, i. e. cibum meum fastidio-
sum; habetque haec quoique interpretatio, quo se defen-
dat, siquidem בְּגַדְתָּה dr. de rebus foedis immundis ideoque
fastidium moventibus: sed illud tamen nptote certius et
simplicius magis placet. Non male etiam Umbreitus:
sicut morbus cibi mei i. e. morbus meus, qui cibus meus est.
— Rabbi Juda, quem sequitur Schultensius, מִלְּגָד pluralem
estr. esse statuit a בְּגַדְתָּה languida: sed recte iam Kimchius
illud praefert. Plures interpretum conjecturas parum
probabilis recensuit et diuidicavit Rosenmüllerus ad h. l.,
novamque ipse adiecit, quam non magis probare possumus.
Et enim מִלְּגָד dictum esse censem pro בְּגַדְתָּה sicut, coll. בְּגַדְתָּה
בְּגַדְתָּה Ind. VI, 5, pro quo VII, 12 dicitur בְּגַדְתָּה. Sed
fac, quod probari non potest, מִלְּגָד esse contractum ex nostro
מִלְּגָד, i. e. non simpliciter valet sicut, sed secundum
copiam (v. מִלְּגָד, rad. מִלְּגָד), quod ad hunc locum non qua-
drat: nam non de copia cibi conqueritur, sed de taedio,

quod moveat. Neque hoc placet, quod Rosenmüller ad etymon illustrandum adiecit, γι pro γι h. l. similis usus esse atque Arabum substantia rei; quo passim pleonastice utuntur, γι γι مل substantia opum, pro ipsis opibus; nam γι γι pr. est fem. a γι, et comparandum est hebreo הַת, מִת.

מִלְאָקָה m. *languor, morbus.* Cstr. **מִלְאָקָה** VII, 15, pl. estr. **מִלְאָקָה** XVIII, 60. Sed **מִלְאָקָה** 2 Sam. X, 4 est a sing. **מִלְאָקָה**, v. rad. **מַלְאָקָה**.

רָבֵבַת in Kal inusit., vic. radd. **רָבֵבַת**, **רָבֵבַת**, *pepoplit,* *trusit.* Arab. **رَبِّبَتْ** abiectum reddidit, subingavit et intrans. vilis, abieictus fuit (verworfen seyn) v. Schult. Imp. Joctanid. p. 26. vit. Muhammed. ed. Gagn. p. 121. Conj. II. subingavit, VI. proicit, abieicit.

Hiph, הַפְתָּה 1) *propulit*, *extrusit* Jer. LI, 34. — 2) *purgavit* (*remotis sordibus*), *velut altare* 2 Par. IV, 6. Ez. XL, 38, *culpam caedis perpetratae* Jes. IV, 4.

تُنْدِرُ i. q. **تَنْدِي** (q. v.) *tundere, contundere, comminuere* Num. XI, 8. Arab. **ذَانِي**, **مَذَانِي**, **لَبِسْ** *lapis super quo aliquid comminuitur et teritur.*

מְדֻבָּה f. *mortarium* Num. l. c.

* * *

Dent. XIV, 18, de qua tres existant interpretum sive sententiae, sive conjecturae. Una est Sadducacorum, qui cum gallinam vulgarem intellegenter, ab eius esu abstinebant: altera Alexandrini, Vulgati et Arabum, qui upupam reddunt: tertia interpretis Syri et Claldaco-
rum, quorum ille **غَلَّوْنَى** gallus silvestris, hi
נְבָרֶן נְבָרֶן pr. faber petrac i. e. qui in saxis nidum aedi-
ficat [et idem valere videtur **אַנְחָלִין** interpretis Samari-
tani], quo nomine *uregallum* (Anerhalin) designari
voluit Talmudici (v. Buxtorfi Lex. h. v.), Elias Levita
al., *attagenam* nonnulli recentiores. Ex his tertiam
optem, ut quac prae reliquie commendatur etymo, sive
cum Bocharto hoc ve. comflatum putabis ex **תְּמֵד** i. q. دیک
gallus, et **תְּמֵד** i. q. aram. **תְּמֵד** petra, sive, quod praet-
ulerim, ex **תְּמֵד** i. q. **מֵד** dominus et **תְּמֵד** petra (facessant
enim reliquae derivations, ut Jo. Simonis ex **مَكْوَبَة** gallus
et **مَكْوَبَة** eni stercoris notionem tribuit coll. **مَكْوَبَة** sterens ex-
cavxit, et J. D. Michaelis ex **مَكْوَبَة** et chald. **مَكْوَبَة** ambra,
inde avis ambra prædicta, quo upupam ironice (!?) designari
conset: quanquam insicias ire non possim, etiam upupam
(quam περιστούς ὄρνις vocat Aeschylus ap. Arist. hist.
animal. IX, 49, Graeci recentiores ἀγριούρνιος) potuisse
galli silvestris nomine appellari, quae Bocharti et Rosen-
müller est sententia. V. Bocharti Hieroz. II, p. 343—49.

T. III p. 107 Lips. Rosenmüller bibl. Naturgesch. II p. 324 sqq. — In cod. Sam. in utroque loco hoc nomen scribitur דָוִד, דָוִדָת, דָוִדָתָה, quae quidem varietas pendere videtur ex molliore forma vocabuli נֶנֶּה. Habent enim Aramaici etiam נֶנֶּה littus, quod idem esse volunt atque נֶנֶּה.

נֶנֶּה rad. inusit. i. q. נֶנֶּה no. 1. obmutuit, siluit. Arab. كَمْ quievit, inde mansit, perseveravit in aliqua re. II. quicquid reddidit, sedavit, نُكْ permanens, qui-escens, v. Dschaularii et l'iruzabadi glossas ap. Scheidium ad Cant. Hiskiae p. 15. 17. 18.

נֶנֶּה f. 1) silentium, locus silentii, poët. de orco Ps. XCIV, 17. CXV, 17. — 2) n. pr. tribus et regionis Ismaéliticæ in Arabia Gen. XXV, 14. 1 Chr. I, 30. Jes. XXI, 11, laud dubie eundem, quae hodie دوّمة الشندل Duma saxea, et دوّمة الشامية Duma syriaca vocatur (nam exstat etiam دوّمة العربي Duma Iracensis). Ea in confiniis deserti Syriaci et Arabiae propriae (عرق) sita et arce munitionis instructa est. Apud Abulfedam (ed. Gagnier p. 50) designatur sub gr. 65 longit., 31 latitudinis, in d'Anvillii mappa sub 58° longit., 29°, 30° latitudinis. Ptolemaeo (p. 363 ed. Basil.) Λορκαθα vocatur. Vide Jakuti Lex. geogr. v. دومه, quod excepterunt Gagnier ad Abulf. I. c. (et inde Michaëlis in Suppl.) et Treytagius ad hist. Halebi p. 53. Niebuhrum Arabiam p. 344. Comment. nostr. ad Jes. I. c. — LXX. ap. Jes. Λόρκαλα, neque alter Jarchius, Vitrunga, Rosenm. ad Jes., quibus נֶנֶּה ibi videtur nomen mere symbolicum, quo' designetur Idumaea mox ad silentium redigenda i. e. delenda: frigide si quid video.

נֶנֶּה f. 1) adj. fem. (a masc. inusit. נֶנֶּה) silens, tacita. Ps. LXII, 2: רַצֵּחַ תְּהַנֵּה דָוִד נֶנֶּה לְךָ Deo silens est anima mea, i. e. tacite et quiete auxiliū eius expectat. — 2) abstr. (instar nominum in נֶנֶּה) silentium, et adv. tacite Ps. XXXIX, 3, inde a) quies, remissio doloris Ps. XXII, 3. b) fiducia in Deum, quae querelis abstinentis facite auxiliū eius expectat. Ps. LXV, 2: רְקִדְתְּךָ תְּבִרְכֵנִי tibi (debetur) fiducia, laus.

נֶנֶּה m. 1) subst. silentium. Hab. II, 19: אֲגַם lapis silentii, i. e. silens, mutus. — 2) adv. tacite Jes. XLVII, 5. Thren. III, 26: כָּבוֹד נֶנֶּה bonum est, ut expectet homo, idque tacite.

* * *

דָוִדָתָה v. נֶנֶּה.

נֶנֶּה vel נֶנֶּה prob. idem quod arab. نَهَنْ med. Waw intrans. humiliem, inferiorem esse, unde نَهَنْ inferius, نَهَنْ praep. infra, sub (angl. down). Radd. vicinac

sunt نَهَنْ vilis, vilior fuit, unde نَهَنْ mundus, vita mundana, quippe coelesti inferior et vilior, hebr. נֶנֶּה, unde נֶנֶּה fundamentum, basis, dein נֶנֶּה, quod instar Hiphil verbī nostri (sec. Ewaldum in gr. hebr. נֶנֶּה est pro נֶנֶּה) est trans. subiace sibi, imperare, iudicare.

Verbum semel legitur in loco difficulti Gen. VI, 3: נֶנֶּה non humiliabitur spiritus meus in homine in perpetuum i. e. natura mea coelestis et divina, quam creando homini inspiravi (Gen. II, 7), non in perpetuum in corpore mortali, utpote in habitatione sibi indigna, habitabit. Veteres interpres tantum non omnes verbum נֶנֶּה habitandi vel manendi sensu accepterunt. LXX. οὐ μὴ καταπιεῖν (cod. vett. καταπιεῖται) τὸ πνεῦμα μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς δις τῷ αἰώνᾳ. Vulg. non permanebit. Syr. et Saad. non habitabit, neque opus est, aliam scripturam iis tribuire, vel בְּרוּ manabit ex usu Arabum (cum Cappello, Crit. sacra lib. 4, c. 4. §. 11), vel בְּרוּ habitabit (cum Ilgenio, in Paulus Memorabilien VII p. 132, qui hoc adeo vulgata anteferendum existimat), vel נֶנֶּה (verbum enim יָבַץ gracco μένω exprimitur Ind. XIX, 9): vel aliam radicis significationem arcessere, ut verbi syri בְּרוּ (Fulleri Miscell. V, 4): videntur enim liberius sensum magis quam verba expressisse (v. Buxtorfii Antier. p. 639. J. D. Michaëlis in Suppl. p. 422).

Rabbinorum et recentiorum plerique נֶנֶּה idem esse statunt atque נֶנֶּה (Symm. οὐ καρεῖ τὸ πνεῦμα μου τοῖς ἀνθρώποις. Gr. Venet. οὐ καρεῖ . . . ἐν τῷ ἀνθρώπῳ), idque bilariani accipiunt. Alii a) sensu arguendi, litigandi, quasi idem sit quod Niphal נֶנֶּה, ut Josephus Kimchius (ap. Davidem filium in Lex.): spiritus meus coelestis, quem homini inspiravi, non in perpetuum in lice versabitur cum corpore: is enim non delectatur libido corporis, corpus autem trahitur ad libidines bestiarum etc., Raschius: non amplius mecum iurgabit et contendet spiritus meus propter hominem, vel at recentiorum plerique (Fulleri Miscell. V, 5. Rosenmüller, in Comment. ampl. ad Gen. I. c. et de Vers. persica Pent. p. 19): non litigabit spiritus meus in perpetuum cum hominibus i. e. ego (נֶנֶּה) non amplius docendo, admonendo, arguendo litigabo cum genere humano, nihil enim profeci, sed vindictam statim exsequar. Sed litigandi potestas, quae pendet ex significacione reciprocā coniugationis Niphal, in Kal adiunxit non potest. Multo magis probanda b) regnandi potestas, quam alii (Rosenm. in Schol. min. et Maurer. ad h. I. Buttmann iib. den Mythus der Sündfluth p. 1+ sqq. ed. 2) adhuc et nos ipsi adhibuiimus (Lex. min. edit. 1—3): spiritus meus non in perpetuum regnabit in homine, eadem sententia, quam nos supra proposuimus. Optent lectores, nam נֶנֶּה etiam iudicandi et imperandi potestatne habuisse, praeter nomina נֶנֶּה, נֶנֶּה, אֲגַם arguit

Niph. נֶנֶּה litigare, disceptare nostr. rechten (pr. recipr. indicare se invicem conf. נֶנֶּה, arab. حِدْيَة iudicavit, Conj. III. IV. disceptavit). Part. 2 Sam. XIX, 10.

הָנֶם Job. XIX, 29 in Keri i. q. נֶם in Chethibh,
iudicium.

נְדָבָן c. Suff. defect. נְדָבָן, c. Praefl. נְדָבָן, נְדָבָן (ubi reliquarum personarum Suffixa accedunt, utimur plurali, ut נְדָבָן, נְדָבָן v. infra) m. *dominus*, a indicando et imperando dictus, cf. rad. נַדֵּת. (Desideratur in linguis cognatis, praepter phoeniciam. In hac nobilissima inscriptio bilinguis Melitarum reperta, de qua supra p. 224, his verbis orditur: אָמֵן בְּעֵד רְדָבָן נְדָבָן i. e. (נְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן) domino nostro, Melicertae, domino s. deo tutelari Tyri, et Adonis (quod Hesych. interpretatur זִבְוֹס) in nomine idoli abiit, v. נְדָבָן. Lingua chaldaea vestigium eius servavit in n. pr. נְדָבָן. Apud Zabios נְדָבָן de Sole usurpatur, sed hoc ex hebr. נְדָבָן repetitum). Dicitur a) de possessore. 1 Reg. XVI, 14: נְדָבָן נְדָבָן dominus i. e. possessor *montis Schomron* (de pluri. v. infra). b) de hero servorum Gen. XXIV, 12. 14. 27. 35—37. 42. 49. 65. XXXIX, 2. 7. 8. 16., de marito uxoris (cf. נְדָבָן, gr. οὐρανός γυναικός, nostr. Eheherr) Gen. XVIII, 12. Am. IV, 1 (sec. quosdam), de rege, ut domino civium Jes. XXXVII, 9. 12 (pl. XXVI, 13). c) de praefecto et moderatore. Gen. XLV, 8: נְדָבָן נְדָבָן ... אֲנָשָׁה Comm. 9: נְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן Ps. CV, 21 (construir sicut. dat. ut נְדָבָן, et ceteros tu), de quoquecumque, qui aliis imperat. Ps. XI, 5: אָמֵן נְדָבָן quis nobis imperabit? Inde de Deo, mundi possessore et moderator, qui vocatur נְדָבָן אָמֵן Jos. III, 11. 13. Ps. XCIV, 5. Zach. IV, 14. VI, 5. Mich. IV, 13., et zur לְזֹבֵר יְהוָה Ex. XXXIII, 17, poët. sine art. נְדָבָן Ps. CXIV, 7, et adiectis aliis nominibus divinis, נְדָבָן נְדָבָן Ex. XXIII, 17. XXXIV, 23, תְּהִלָּה נְדָבָן נְדָבָן Jes. I, 21. III, 1. X, 16. 33. XIX, 4.—**נְדָבָן** dominus mi! honoris causa compellabantur non solum nobiliores omnesque quibus reverentia debita erat, veluti patres Gen. XXXI, 35, doctores et prophetae reg. VI, 5, maxime principes et reges (נְדָבָן נְדָבָן 2 Sam. XIV, 9. 1 Reg. III, 17 et sexentes), sed omnes omnino, quibus honorem habere placet Gen. XXIII, 6. 11. 15. XXIV, 18. XXXII, 19. XXXIII, 8. 13—15. Iud. IV, 18, et frequentior eius usus ad sermonis urbanitatem pertinat, ut in formulis נְדָבָן יְהוָה Gen. XLIII, 20. XLIV, 18. Num. XII, 11. 1 Sam. I, 26. נְדָבָן יְהוָה Gen. XLII, 10. 1 Sam. I, 15 (non Monsieur: no, Sir), נְדָבָן יְהוָה 1 Sam. XXII, 12. Passim addiuntur nomina propria, ut נְדָבָן יְהוָה mi domine Moses! Num. XI, 28. נְדָבָן יְהוָה 1 Reg. XVIII, 7 (cf. נְדָבָן יְהוָה dominus meus Joubas, de absente 2 Sam. XI, 11). Solebant etiam blandius et submissius locuturi pro secundae personae pronominis dicere נְדָבָן et in omni oratione tertia persona uti pro secunda, ut Gen. XLIV, 19: גַּדְעֹן־תָּמָן נְדָבָן יְהוָה dominus meus quæsivit ex scribis suis, tu ex nobis quæsivisti. XXXIII, 15: dominus meus scit, tu scis. Comm. 8. 14. 15. XLIV, 7. 9. 16. XLVII, 18. 1 Sam. XXV, 28. 41. XXVI, 18. 2 Sam. I, 10., cf. נְדָבָן et נְדָבָן. Caeterum utebantur vocabulo נְדָבָן, utpote forinula fixa et immutabili

(cf. syr. אֲמֵן et gall. Monsieur) etiam, ubi plures loquebantur et expectare possis נְדָבָן (quod semel habes 1 Sam. XXVI, 16). Num. XXXII, 25: רְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן servi tui facient, quac dominus meus ubet. Comm. 27. XXXVI, 2. Gen. XLVII, 18.

Plor. נְדָבָן utitur 1) pluraliter: *domini* Jes. XIV, 13 c. verbo plurali. נְדָבָן נְדָבָן dominus dominorum, de Deo Dent. X, 7. Ps. CXXXVI, 3. Atque ita cum Suff. 1 pers. pl. נְדָבָן *domini mei!* Gen. XIX, 2 (18) v. infra ad נְדָבָן. Sed longe frequentius 2) singulariter (in plurali excellentiæ). 1 Reg. XXII, 17: הַנְּדָבָן נְדָבָן אָבִי *hi dominus caret*. Mal. 1, 6. Cum adj. singulari Jes. XIX, 4: הַנְּדָבָן נְדָבָן *dominus durus*. Atque ita constanter in statu constr. נְדָבָן, et cum Suff. (præter נְדָבָן), ut נְדָבָן dominus tuus Gen. XXIV, 51. XLIV, 8. 1 Sam. XXVI, 15. 2 Reg. II, 5. 5. 16. נְדָבָן Ps. XLV, 12. Jes. LI, 22, נְדָבָן dominus eius Gen. XXIV, 9. XXXIX, 2. 3. 7. 8. 16. 19. XI, 7. Jes. XXXVII, 4, נְדָבָן Ex. XXI, 4. 8. Iud. XIX, 26. 27. נְדָבָן dominus noster 1 Sam. XXV, 14. נְדָבָן 1 Sam. XXVI, 16. 2 Sam. II, 5. 7. Jes. XXXVII, 6, נְדָבָן Gen. XL, 1. Iud. III, 25. 2 Sam. X, 3. 1 Reg. XII, 27. Am. IV, 1. Zeph. 1, 9 atque sic constanter, pro vario ve. usu supra exposito. Exempla sunt: נְדָבָן נְדָבָן dominus s. herus Josephi Gen. XXXIX, 20, נְדָבָן נְדָבָן dominus et praefectus terrae XLIII, 30. 33. Ps. XLV, 12 de coniuge regio: נְדָבָן אָבִי is est dominus tuus. נְדָבָן נְדָבָן 1 Reg. I, 3. נְדָבָן נְדָבָן Ps. VIII, 2. 10, et simpl. נְדָבָן de Deo Ps. CXXXV, 5. CXLVII, 5. Neh. VIII, 10. De Plurali נְדָבָן v. statim.

נְדָבָן (per Kamez) *Dominus*, ubique (teste Masora 134 locis) *zur* לְזֹבֵר de Deo, præcipue (atque in Pentateculo, ni fallor, semper), ubi Deum submisse allocutus, velut Gen. XVIII, 30: אָמֵן נְדָבָן נְדָבָן. 31. 32. Ex. XXXIV, 9: נְדָבָן נְדָבָן תְּהִלָּה נְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן si modo tueri gratiam in oculis tuis, *Dominus, eat Dominus in medio nostrum*. Num. XIV, 17, inde saep in formulis נְדָבָן יְהוָה Ex. IV, 10. 13. Jos. VII, 8. Iud. VI, 15. XIII, 8, נְדָבָן נְדָבָן Neh. I, 11. נְדָבָן Jer. I, 6. IV, 10, et ubincunque precès ad Deum fundantur. Dau. IX, 19 ter: נְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן נְדָבָן Comm. 7. 8. 9. 15. 16. Gen. XV, 2. Dent. III, 23. IX, 26. Dein etiam, ubi de Deo sermo est, in sermone tum pedestri tum sublimiore, max. in sequore Hebraismo 1 Reg. XIII, 10. XXII, 6. 2 Reg. VII, 6. XIX, 23. Esr. X, 3. Ps. LXVIII, 10. Jes. 6, 8. VIII, 7. XI, 10. Thren. I, 14. II, 1. 2. 5. 7. 18—20. III, 31. 36—38. Dan. I, 2. Ez. XVIII, 25. 29, saep additis aliis nominibus divinis, ut נְדָבָן נְדָבָן Jer. II, 19. נְדָבָן נְדָבָן Dan. IX, 13, max. נְדָבָן (in texuto masoretico נְדָבָן נְדָבָן, v. נְדָבָן) Jes. XI, 10. Jer. II, 22. VII, 20. Ez. II, 4. III, 11. 26. V, 6. 8. VI, 3. 11. VII, 2. 5. XI, 7. 16. 17. XII, 10. 19. 23.

28. XIII, 3. 8. 18. 20. XIV, 1. 4. 20. XV, 6. XVI, 3. 36. 59 et plus quam centies apud eundem.

De terminatione זנ non una est Grammaticorum sententia. Plerique, ut Kimchius (in Lex.), Simonis, J. D. Michaelis, Storrius (observatt. p. 99), Schroederus (institut. hebr. p. 115), quibus ipse accessi in Lexx. et Lgb. p. 524 cum Winer (p. 225), ut pluralem excellentiae notare censem, coll. pluralibus זנ Jer. XXII, 14, זנ Jes. XIX, 9 et plurali excellentiae זנ: adhibito Kamez pro Patach, ut discernatur ab זנ (domini mei). Aliis, ut Gussetio (in Comment. Ling. hebr. p. 17), Ewald (gramm. hebr. p. 299) זנ est suffixum plurale, ut זנ sit i. q. זנ, sed singulariter accipendum (ut זנ rel.) pr. dominus meus, in quo tamen pronomini posses- sivi vis paulatim evanescit (sicut in syriaco זנ dominus mens, dein Dominus, et gall. Monsieur). Atque in hanc sententiam ego quoque nunc inclino, his ductus argumentis: a) Suffixum esse זנ, admodum probabile fit ex verbis זנ mi Deus et mi domine Ps. XXXV, 25. Quod enim affixum est in priore nomine, vix aliud esse potest in secundo. b) in Peritanecho (v. supra) superstitionem habemus usum antiquiorem et primigenium, ex quo ve. Adonai nominis Deum alloquentes utebantur. c) זנ nungam cum articulo venit, quem in pedestri certe oratione desiderares, si זנ simpliciter esset i. q. זנ (quod ipsum nunquam זנ, יְהוָה, de Deo occurrit), זנ. Occurri solet: זנ ubique pluraliter esse dominus mei, nunquam dominus meus, mi dominus. Immo sciel tantum cum plur. construitur Gen. XIX, 2: in duobus aliis locis Gen. XVIII, 3 et XIX, 18 flagitante contextu est singulare: dominus mi! et videtur in his locis antiquissimi usus, ex quo etiam homines ita compellabantur, vestigia superesse. Falso enim, quod Masorethae his locis addunt זנ et propterea זנ scribunt; nam Gen. XVIII, 3 Abrahamus Deum nondum cognoverat, et XIX, 18 Lothas non Deum alloquitur, sed angelorum unum. β) „, Deum ipsum se vocare זנ, Jes. VIII, 7 et Iob. XXVIII, 28.“ Sed in utroque loco insignis est scripturae varitas (apud Iobnum longe plerique codd. et edit. veit. habent זנ, ap. Jesaiam 8 codd. Kennicott.) et quod in textu est זנ hand dubie fluxit ex consuetudine Iudecorum. pro זנ efferendi זנ. — Alias sententias, velut זנ formativum esse, vel זנ conflatum esse ex זנ et זנ = זנ (v. Danzium, Stockium) et referre et refutare taedet. Nomina propria inde formata sunt:

בֵּשֶׁכִּיְהַן (dominus Beseci) nomen tituluse regis urbis Canaanae Besec. Ind. 1, 5 — 7.

הַרְמֹנִיְהָן (dominus institiae) n. pr. Hierosolymorum regis Cananitic. Jos. X, 1. 3.

יְהֹוָה־בְּנֵי־הָן (Jehova [est] dominus meus) n. pr. Adonijahⁱ filius Davidis et Haggithae (2 Sam. III, 1), ob seditionem contra patrem et Salomonem fratrem motu

suppicio affectus 1 Reg. I, 8 — II, 25, idem appellatur זנ I, 5. 2 Sam. III, 4. — 2) 2 Par. XVII, 8. — 3) Neh. X, 17. Idem Est. II, 13 appellatur זנ (dominus hostium). Cf. VIII, 13. Neh. VII, 18. Gr. Ιωνίας.

בְּנֵי־הָן v. זנ no. 3.

דָּלָדָן (dominus altitudinis) n. pr. viri, qui sub Davide et Salomonē operis regis praefectus erat. 1 Reg. IV, 6. Paulus andacius contractum est in זנ 2 Sam. XX, 24. 1 Reg. XII, 18, בְּנֵי־הָן 2 Par. X, 18.

בְּנֵי־יְהֹוָה (index, vel: quem iudicari Deus) n. pr. viri Neh. III, 7.

בְּנֵי־רִיךְ m. 1) contentio, lis, rixas (v. rad. in Niph.) Prov. XV, 18. XVI, 28. XVII, 14. XXII, 10. XXVI, 20. XXVIII, 25. XXIX, 22. Hab. 1, 3. נְכֻזָּה בְּנֵי־רִיךְ Jer. XV, 10 vir, quemcum contendit et litigat universa terra, omnium obiurgationibus expositus. (Aliud est גְּזַרְתָּה בְּנֵי־רִיךְ 2 Sam. XXI, 20, v. rad. גְּזַרְתָּה). Plur. בְּנֵי־רִיךְ (nisi legere mayis בְּנֵי־רִיךְ, legitur etiam ubique tantum in Chethibh, addito Keri בְּנֵי־רִיךְ) lites Prov. XXIII, 29, inde בְּנֵי־רִיךְ vir rixosus ib. XXVI, 21, בְּנֵי־רִיךְ XXI, 9. 18. XXV, 24. XXVII, 15. — 2) n. pr. urbis regiae Canaanae Jos. XI, 1. XII, 19.

בְּנֵי־סַלְטָרָה Arab. سلطه med. Waw Conj. II. desiliit, descendit ex loco superiore in inferiorem. It. med. Je: petulantem exsultavit (auspringen), fugit, subduxit se (entspringen), hinc illuc nota fuit res sub manu palpantis v. c. glandula (hin und her springen), quae omnia a saliendo ducta sunt, قيصي vir, cui nemo par est, pr. qui e manu adorantis elabitur, der einem Jeden entschlüpft. (Quae in Lexicis, etiam hodie, paulo confusius traduntur, recte iam digresserat Schult. ad Iob. p. 1197). Syr. (in N. T. pro σαρτάω Lue. I, 41. 44. VI, 23) et zab, ئ ز saltavit, exsiliit, chald. زن (v. Buxt. p. 516), und ئ ز caprea, Lacon. διστα capra. Radix autem ئ ز molliore pronuntiatione orta est ex imitatu زن (cf. زن, زن; زن, زن et quae disputavimus s. litt. 1), qua salatio etiam in linguis germ. et slavicis exprimitur: tanz-en, ital. danza, gall. danser, angl. to dance, bohem. tance, polon. taniec. Addit Adelungius in Lex. teuton. IV, 530 „arab. tanza“, prob. significans verbum ئ ز judibrio habuit, ئ ز judibrium: quod num hue pertinet non defini. — In V. T. sciel Iob. XL, 14: בְּנֵי־גְּדֹלָה וְנֵזֶבֶת et ante eum (crocodilum) exsultat pavor: solent enim trepidationem et pavorem saltatione comparare cf. Ps. XXIX, 6. Languide Alex. τελέσαι (γαρ).

לִבְנָה verbum Hebreis vix usitatum, tritissimum Chaldaicis, Syris, Samaritanis, apud quos valet *speculari, inspicere, circumspicere, prospicere*. Pa. **לִבְנָה**; et Aph. **לִבְנָה** id. — Legitur semel in cod. Sam. Gen. XIV, 14, ubi pro verbis hebreis **וַיַּרְאֵנִים** Sam. habet **וַיַּרְאֵנִים**, lego **לִבְנָה**: *lustravit* (LXX **λύθησεν**), cf. sam. **לִבְנָה** Gen. XVIII, 16, XXVI, 8. Ex. XIV, 24 (pro hebr. **לִבְנָה**). Non plane spermenda haec lectio, quare quamvis vulgata, caepit difficiliter, ferri potest, v. **לִבְנָה**. — **לִבְנָה** Dan. II, 35 pro **לִבְנָה** pertinet ad rad. **לִבְנָה** q. v.

רְקָמַת pr. part. (more aramaco formatum, ut סְפָאֵת
לֹקֶם, emphat. סְפָאֵם) *speculans*, inde *specula*, *turris*
speculatoria, quales in oppugnandis, urbibus extrudere
solebant tum ad speculum, tum ad lapides ex ballistis
in urbem coniiciendos, πύροις φορτωτοῖ Athen. turres
ambulatoriae Vitruv. X. 19 dictae, hebraice alias בְּחִזְבָּן
Jes. XXIII, 13. Sexies legitur in formulis הַדְּבָרִים יְהוָה
exstruxit speculas (collect.) *contra urbem* 2 Reg. XXV,
1. Jer. LII, 4. Ez. IV, 2. XVII, 17. XXI, 27, et חֲנִינָה
בְּשָׁמָן XVI, 8. Respondet syr. מְסֻדָּה *specula*, quo
Syrus interpres utitur Ez. XVII, XXI, XXVI, et Barhebr.
de oppugnanda urbe p. 266: *exstruxit turrem* מְסֻדָּה
in speculum, idemque ex vett. interpretibus expressum
LXX (*προεγκώνεις* propagacula Ez. IV, XXVI, βελοστά-
τους stations ballistarum Ez. XVII, XXI). Vulg. *muni-
tiones*. Accedunt Kimchim, Jarchins. — Ex recenti-
ribus a) *J. D. Michaelis* singularis (פְּנַיְמָה) igitur intelligit
murum, quo obsidentes urbem circumvallabant. Circum-
vallationsmū (LXX *περιτίχος* 2 Reg., Chald. בְּקָרְבָּן,
Syrus tribus locis **וְכָלְמָדָה** i. e. gr. γράμμωνa locus
sudibus munitus), aliudque etymon arecessit ab arab.
دَان IV. circumdedit, cinxit, مَدَنْيَةْ *circus*: sed etiamsi
quis singulariter ad vivum rescenans unam tantum munitionem
admittere velit, ei tamen etymon supra ex lingua
aramaco propositum retinendum erit. b) Jo. Simonis
(Lex. ed. 1. 2) *arietem* reddit s. machinem ad commi-
nendos muros coll. chald. אַרְתָּה Dan. II, 35, quod est a
rad. פְּרַת. Sed fac, פְּרַת esse participium Iunis radicis
more Syrorum formatum (טְמַת a טְמַת), acdificandi ve-
(פְּרַת) arietibus minus aptum videtur, quam turribus.

¶ ۱) *circumire*, *in orbem ire*. Arab. دَرْجَةٌ med.
Waw Conj. I. III. VIII. X circumivit, gyrum egit. Conj.
II. IV. circumverit, كَوْرَدْ gyrus, orbis, periodus, دَرْجَةٌ
id., دَرْجَةٌ rotundus. Vicinae radd. sunt حَرَقَةٌ (v. litt. ۲),

Eindeit. pag. 82. Ea refertur in hac rad. tum ad res rotundas (v. **כָּלָב**, **כָּלָבָה**), tum ad tempus, quod in orbem it (רוֹת, chald. **וְרֹתָה**). Ad posterius cf. in linguis indogerminicis ḏ̄r̄os diurnus, lat. *durus*, *durare*.

2) *commorari, habitare*, ut chald. Ps. LXXXIV, 11; sec. Jo. Simonem, quia primae habitationes fuerint rotundae et in rotundum extrectae „, unde lat. urbs sec. Varro-
nem et Isidorum ab orbe, et gr. πόλις a πόλεω, arab. قرٌّ
oppidum, vicus et كُوٰنْتَ urbs similiter a rotunditate“, vel, quod equidem praefero, quia circumventi et se convertenti notio ad divertendi et habitandi significatum in-
flexa est, cf. פָּרָס, בָּבָל, בָּבָר.

רַבֵּד chald. *habitare*. Fat. רַבְּדָה Dan. IV, 9. 18. Part. pl. רַבְּנִים, in Ker. רַבְּנִים Dan. II, 38. VI, 26. III, 31. In Targg. saepe addit. רַבְּנִי habitator, incola, אַרְבָּד habitatio, caula. Syr. מְבַשֵּׁל habitavit, מְבַשֵּׁל habitatio. Sam. מְבַשֵּׁל et מְבַשֵּׁל habitavit, zab. בֹּשֶׁל habitaculum, לְבֹשֶׁל hospitium, v. Norbergii Lexid. p. 39.

רַבָּת m. 1) *orbs.* Jes. XXIX, 3; **רַבָּתָה** *velut orbis,* circum circa. — 2) *pila.* Jes. XXII, 18. — 3) *rogas,* striae lignorum rotunda, alibi **רַבָּתָה**, Ezech. XXIV, 5 (cf. V. 9).

רְבָבָה et רְבָבָה pl. רְבָבָה (ter in formula רְבָבָה רְבָבָה Ps. LXXII, 5. CH, 25. Jes. LI, 8) et רְבָבָה (gen. masc., unde רְבָבָה דָּרְבָּה lob. XLII, 16) c. Suff. דָּרְבָּה, דָּרְבָּה con. 1) *actas hominum*, *Maschenalther*, *Generation* (LXX *periodus constantia*; *gredū*), utpote *periodus amorum*, a rad. דָּרְבָּה no. 1, cf. קַרְבָּה tempus, seculum a circumiecto (v. דָּרְבָּה), קַרְבָּה tempus a verbo קָרַב circumivit, קַרְבָּה couversio, periodus fortunae. (Ipsi קַרְבָּה sunt qui anni motionem tribuant, v. schol. ad Hesir. p. 303 de Sacy: sed vulgo habitationem notat, v. no. 2. Syr. et zab. קַרְבָּה, chald. רְבָבָה, aeth. **RBC**: i. q. hebr.). Ecl. I, 1: אֵת קַרְבָּה דָּרְבָּה una actas discidit, altera venit. Deut. XXXIII, 3, 4, 9: שְׁמַרְתָּךְ קַרְבָּה וְרְבָבָה actus decima, actus tertia. VII, 9: קַרְבָּה mille actates. רְבָבָה metas sequens, postera. Ps. XLVIII, 14. LXXXIII, 4. CH, 19. Deut. XXIX, 22, קַרְבָּה id. Ps. CIX, 13. Joel 1, 3. בְּדִירְכֶּךָ a generatione ad generationem i. e. per omnes generationes. Jes. XXXIV, 10, דָּרְבָּה id. Ex. XVII, 16. Speciatim est a) *actus ventura* Ps. XXII, 31. LXXI, 18, creberrime in plur. רְבָבָה actates venturae, posterae, v. c. Lev. XXIII, 43. קַרְבָּה נְגַדְּלָה sciant actates vestrae venturae i. e. posteri vestri XXII, 3. Num. IX, 10: אֲוֹרְבָּה כְּבָבָה robis vel posteris vestris. XV, 14, max. in formula legislatioris קַרְבָּה Lev. III, 17. XXIII, 14, 31, 41, 45. Gen. VII, 7, 9, 12. Ex. XII, 14, 17. XVI, 32, 33.

Poët. in hunc sensum magis frequentant plur. periphrasticum דָּרְךָ omnes actates Ps. LXI, 7 et קַרְבָּה, v. c. בְּשֹׁשֶׁן דָּרְךָ gaudium omnium actatum Jes. LX, 15. דָּרְךָ דָּרְךָ in actatibus (omnibus futuris) Ps. XC, 1, plenius בְּבִלְתֵּן דָּרְךָ דָּרְךָ Ps. XLV, 18. Esth. IX, 28. Exod. III, 15. Joel IV, 20. et קַדְשָׁה קַדְשָׁה Ps. LXXXVII, 9. LXXXVII, 6. Jes. XXXIX, 7. Thren. V, 19 ad omnes actates Intusas קַרְבָּה קַדְשָׁה Ps. X, 6. XXXIII, 11. CXII, 2. Jes. XIII, 20. Jer. I, 39, קַדְשָׁה קַדְשָׁה Joel II, 2. Deut. I, 55. H, 14, 16. קַדְשָׁה קַדְשָׁה omnes actates (v. supra) cf. syr. مَدْرَسَةً مَدْرَسَةً Barhebr. p. 438. Sed utuntur etiam hūb. de actate praeterita. Jes. LVIII, 12. LXI, 4: דָּרְךָ דָּרְךָ ruina multarum actatum, quae multas dirumptae et disiectae fuerint. Deut. XXXIII, 7: בְּזִבְחָה דָּרְךָ דָּרְךָ de actatibus praeteritis. Caeterum Hebrei, pariter atque nos, hominum actata vulgo triginta ad quadragesima annos tribus videntur (v. Job. XLII, 16), sed patriarcharum longaeorum tempore centum (Gen. XV, 16 cf. comm. i i et Ex. XII, 40); et similiter apud Romanos seculi vocabulum antiquitus hominum actatem significasse, postea ad centum annorum spatium translatum esse docet Censorinus de die natali cap. 17.

Meton. notat homines aliquip actate degentes (in quibus exemplis intpp. arabici ponunt حَيٌّ, cf. ad hebr. נֶזֶק). Num. XXXII, 13: זָרַת הַמִּלְחָמָה usquidem consumta est tota actas. Deut. II, 14: דָּבָר הַיּוֹם hōmēt ha-yom. Hoc haec actas prava Deut. I, 35. Addit exemplis supra (litt. a) iudicata. Inde aa) sequi, genit. *aqueales alicuius*. Gen. VI, 9: בָּרוּךְ הוּא קָדוֹשׁ וְתִבְרֵעַ integer (integerimus) erat inter aquales suos. Jes. LIII, 8: מְגֻדָּל *aqueales eius*, bb) Neglecta actatis notione saep est genus hominum, in bonam partem Ps. XII, 8. XIV, 5. LXIV, 6. LXVII, 15. CXII, 2, in malam partem Deut. XXXII, 5: דָּבָר יְשָׁפֵךְ Comm. 20. Jov. VII, 29: רַב גַּבְּרָלָת genus cui irascitur Deus. Ps. LXVIII, 8. Prov. XXX, 11—14 (ubi LXIX εὐερονεζούσι).

2) *habitatio*. (Arab. **دَرْ** id. nempe aedificia cum atrio, it. regio. Mefit. *dár* domus, familia, *dár el bnyt* coenobium virginum. Chald. **רַבָּתְּ**, **רַבָּתְּהַ** *habitatio*, max. casa pastorum, cauda ovium). Ps. XLIX, 20: **רוֹרֵתְּ** *domus patrum eius i. e. sepulcrum*. De tentorio, *ut corporis humani imagine Jes.* XXXVIII, 12. Inde

3) n. pr. v. דָּרֶךְ.
דָּרֶךְ (i. q. **הַדָּרֶךְ** habitatio) Jos. XVII, 11, et
Indd. I, 27. 1 Par. VII, 29, plene **הַדָּרֶךְ** (excelsum,
fortasse promontorium Dorac) Jos. XII, 23, **הַדָּרֶךְ**
1 Reg. IV, 11 et **הַדָּרֶךְ** (excelsa Dorae) XI, 2, gr.
Διάφορος, τὰ Δόρηα et ἡ Αἴγα (v. Steph. Byz. h. v.) n. pr.
urbis regiae Cananæcorum (Jos. XI, 2. NH, 23), dein
Manasitis tributariae (XVII, 11. Ind. Reg. Chron. I. l. c.
.c.), sed in finibus Issacharitarum ad mare mediterraneum
in vicinia montis Carmel, *in nono millario Caesarea*
pergentibus Ptolemaïdem (Hieron.)¹¹ sitac. Ab
Antiochö Sidete oppugnata (1 Macc. XV, 11—25) dein

a Gabinius restaurata et portu instructa est (Jos. Arch. XIV, 10, XV, 13, XVI, 4 §. 4), Phoeniciae uribus passim annunciatæ (contra Ap. II, 9). Ubiens de ea citat Steph. Byzantius v. *Jugos*, unde haec excorribimus ex Claudiu Iulii Phoeniciu, libro tertio p. 117: *μετὰ Καναάρων Ιόνος κεῖναι βρύσια πολίχην.* *Φωτικήν* αἰτιώντα, ὅτι τὸ εὐποροῦσαν τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πορφύραν γένος ανερέθιτες, καίδες αὔτης φύσιον μαρτυρῶνται περιβαλλόμενοι πόλεσσιν, οἱ πάντες αύτοῖς τῆς Ιονίας, την οἰκουμένην τῆς πέτρης, τῷ πάντοι τραχυπέλεον κύτων τὰ τίγη πατεῖντο, καὶ τὴν ἔρησιν γεινόντος τε παρακλήσιον ἔθετο, ἐπινήργον αὐτὴν τῇ παιδίῳ γλώσσῃ. Ἰάρα παλαίτετο, οἱ δὲ Ἐλληνες ἀριστοὶ τῆς οἰκουμένης πολεούμενοι, κατέβαντα (τὸ ἀρχόντια) Ιάρον τὴν πόλην.⁴⁴ Plinio *Dorum vocatur V, 17. De historia eius plura dabuntur Belandi Palaestina p. 738—41. Le Quien Oriens Christianus III p. 374. Hodiis ibi est vicus *Tartara s. Tortura dictus* (fortasse *جور*, mons Dorac) v. d'Arriveux merkwürdige Nachrichten II p. 11. Buckingham Travels p. 123, corrupte alibi *Tantura*, v. Martii itam p. 341. Utramque formam, *جور* et *جور*, habes itam in n. pr. *جور*.*

אֶלְוֹן semel legitur Dan. III, 1: בְּבִירַת הַדָּן אֶלְוֹן in planicie Duræ in provincia Babylonia. Si indicare fecit ex aliis exemplis, in quibus **הַדָּן** sq. genit. legitur, ut **חַדְרָה** גְּדוּלָה, **חַדְרָה** גְּדוּלָה (v. supra p. 232), **אֶלְוֹן** censendum est oppidum Babylonie, cui vicina erat illa planities. Atqui duo memorantur oppida, quae Nescudaciezari tempore Babylonie accensisæ esse possunt: unum ad Euphratem et Chaborae ostium, Cereusio et Zaithae vicinum, ubi tumulus erat Gordiani (Amian. XXIII, 5 §. 8 et XXIV, 1 §. 5: „Dura deserta, marginibus annis imposita.“ Polyb. 5, 48: *τερπίζει Μεσοποταμίαν ἐν Αττίγων*. Zosim. III, 14. Isid. Charac. p. 4, quia a Graecis eam Europum appellatam esse prodit); alterum trans Tigrudem, hanc procul ab Apollonia (Polyb. V, 52, 66), in cuius vicinia Iulianus mortuus est (Amian. XXV, 6 §. 9). Utrum h. l. intelligatur, non definitio; at nentrum ita a Babylone remotum erat, ut ad provinciam eius pertinere non poterit. Si de appellativa potestate queraris, **אֶלְוֹן** est vel i. q. hebr. **הַן** no. 2 habitat, vel i. q. **הַן** orbis, circulus, fort. septum in orbem extructum, v. infra LXX.

Ex vett. interpp. Syrus, Vulg. et Theod. nomine proprium esse censuerunt, et hic quidem redditit *Ιερούλα*, scil. *Ιερούλα*, probabiliter significans eius nominis planitatem in Susiana. πεδίον *Ιερούλα* οὐταντὸν τὸ Νικηφόρειον καὶ τὸν *Καστρόν* Ptolem. VI, 3. LXX. περιβόλοι reddunt q. e. locus muris septus, sec. Hieron. locus conclusus, vivarium, sec. Syr. Hexapl. ﴿בְּמִזְבֵּחַ בְּצָבֵא﴾ locus septi. Gr. Venet. ἡνὶ πεδίῳ πολιτείας (coll. nomine δέδη no. 3). Nugae sunt Talmudistarum de mortuis in valle Dura in vitam revocatis (Cant. VII, 9 Targ.), neque lenius ex geographia illustrari potuit, quod idem habent (Sandelin fol. 92 verso): *רַב יְהוָה נִמְרָב עַד כְּבָשׂ*

dicit R. Johanan: a fluvio tamarisci usque ad Rabbath est vallis Dura. — Recentiorum plerique Duram n. pr. ipsius planitiei esse consent, in qua Babylon urbs sita erat (v. Gen. XI, 1): sed vix milii persuadet, planitiem, quae metropoliu undique cingebat, designari potuisse verbis לְבֵבֶן יְהוּנָה: quae, si quid video, locum paulo remotorem, ciuidem tamen provinciae arguant. Plane ficticium autem, quod Hävernickium ad Dan. I. e. אֲרָגָן in linguis aramaicis *planitem* significare docet: de Aramaicorum enim tali usu nil constat, Hebreis autem et Arabibus دَرْبُ الْأَرْضِ orbem, gyrum notat, nunquam *planitem rotundam*.

מְדוֹר chald. *habitat*. Cum Suff. נְדוֹרָה, נְדוֹרָה, נְדוֹרָה Dan. IV, 22. 29. V, 21. In Targg. saepe pro נְדוֹרָה, נְדוֹרָה.

מְדוֹרָה chald. id. Cum Suff. נְדוֹרָה, נְדוֹרָה Dan. II, 11.

מְדוֹרָה f. *rogus* i. q. נְדוֹרָה no. 3. Jes. XXX, 33. Ez. XXIV, 9.

מְדוֹרָה chald. pr. *circinus*, inde *perpetuitas*, *perpetuum* i. q. hebr. מְדוֹרָה. In Targg. saepe in genitivo postponitur, v. c. אֲרָגָן חַלְבָּה i. q. מְדוֹרָה Exod. XXIX, 42 (v. Buxtorf. p. 2566, qui male retulit ad rad. מְדוֹרָה), dein adv. usurpatum pro: *iugiter*, *perpetuo* Ex. XXVIII, 30, atque ita אֲרָגָן Dan. VI, 17. 21 cf. Hab. I, 17 Targ. Rabbini inde formant verbum מְדוֹרָה, continuare, continuo aliquid facere, ut בְּקִרְבָּה בְּקִרְבָּה.

מְשֻׁבֵּשׁ Mich. IV, 13 et **מְשֻׁבֵּשׁ** Deut. XXXV,

1) conterere, max. calcando, inde *conculcare*. Job. XXXIX, 15: תְּשַׁעַרְתָּה תְּשַׁעַרְתָּה et (quod) bestiae agri ca (ova) conculcant. Jes. XLII, 15; max. hostes. Hab. III, 11: וְאַתָּה רֹשֵׁךְ אַתָּה in *ira* sua conculcat Deus gentes. Mich. IV, 13: surge, conculca, filia Zionis. 2) *triturare frumentum*, quod faciunt boves pedibus illud excedentes. Jer. L, 11: אַתָּה בְּבָבָקָר vitula triturans. Hos. X, 11. Deut. XXV, 4. Etiam de hominibus boveni triturantem plastrumque (v. מְבוֹבָר, חַרְבָּה) agentibus. 1 Chr. XXI, 20: בְּבָבָקָר שְׂמָחָה et Ornan triturabat triticum. Jes. XXVIII, 28 (v. de hoc loco s. v. קְרַבָּה). Transferuntur 3) ad crudelē supplicium, quod Hebrei subinde a captiuis sumebant, quos spinis impositos tribulis ferreis triturabant. Ind. VIII, 7: אַתָּה קָצֵץ קָצֵץ בְּבָבָקָר triturabo corpora vestra vilibus spinis deserti et tribulis. 2 Reg. XIII, 7. Am. I, 3. Ad rem cf. Ind. VIII, 16. 2 Sam. XII, 31. Prov. XX, 26. (Emollitā media radicali r hæc radix orta est ex שְׁבָבָה q. v. cf. sub litt. 2. Congruunt arab. مَسْبِسْ conculeavit terram pedibus vit. Salad. p. 23 a. Ispahi. p. 10. Abulf. Ann. IV, p. 636. lm. 13, homines in bello v. Tim. I, p. 612. II, p. 116 Mang.; trivit frumentum in area; مَدْلُوسْ tribulum. Aramaica v. infra. — Forma affinis est شَبَابَةَ).

Niph. שְׁבָבָה, inf. estr. شَبَابَةَ pass. no. 1. *concuicatus* est. Jos. XXV, 10.

Hoph. pass. no. 2. Jes. XXVIII, 27.

שְׁבָבָה chald. i. q. hebr. no. 1. Dan. VII, 23. In Targg. saepe et conculeandi et triturandi potestate: apud Talmudicos accedit tercia assucessendi, a terendo ducta. Syr. شَبَابَةَ conculeavit. Sam. شَبَابَةَ est defatigatio pr. attritio v. Carm. Sam. p. 44.

שְׁבָבָה m. trituratio, inde *tempus triturandi* Levit. XXVI, 5.

שְׁבָבָה m. 1) *species dorcadis* a saliendo et saltando

dieta: videtur enim radix שְׁבָבָה calcare adoptata potestatem verbi vicini שְׁבָבָה saltare, unde chald. אַשְׁבָּה caprea, dorcas. Dent. XIV, 5. Ex vett. palnam tribuerim Chaldaeos-Samaritano, qui vc. harmonico usus reddit שְׁבָבָה שְׁבָבָה = אַשְׁבָּה caprea. LXX. πύραγος i. e. dorcadis species in Aegypto et Africa degens, a clibanis albis vel cinereis dicta, Pygarga Linn. Herod. 4, 192. Aelian. 7, 19. Plin. 8, 53: videtur autem interpres שְׁבָבָה duxisse a שְׁבָבָה cinis. Syr. et Chaldaei אַשְׁבָּה, אַשְׁבָּה oryges, Arabes duo editi أَشْبَابَيْهِ caprea montana, duo inediti ap. Bochartum أَشْبَابَيْهِ oryx. Plura dederunt Bochartus in Hieroz. II, P. 270 ibique Rosenm.

2) n. pr. a) filii Seuri ac regionis idumaeae nomen eius gerentis Gen. XXXVI, 30, 31. 1 Chron. I, 38, b) nepotis Seuri Gen. XXXVI, 25. 1 Chr. I, 41.

שְׁבָבָה f. pr. trituratio, inde pro concr. *trituration*, metaph. de populo conculetio, oppresso. Jes. XXI, 10: שְׁבָבָה קְרַבָּה i. e. o gens mea, quae nunc a Babylonis conculta es, ut fruges in area solent.

שְׁבָבָה de eius radice nihil constat, Talmudicus est cisterna (v. Buxtorf. p. 522). Inde

שְׁבָבָה (duae cisternae) Gen. XXXVII, 17 et شَبَابَةَ

(id. forma contractio, cf. 1gb. p. 536) 2 Reg. VI, 13 n. pr. vici in vicinia planitiei Jesreel s. Esdrelon, qui etiam Eusebii et Hieronymi tempore supererat in duodecimo a Sebaste milliario versus aquilonem. Judith III, 9: ... Εσθόλων αληγοίν τῆς Ιωταίας, ἐξ οὐρανού τοῦ ποτών τοῦ μεγάλου τῆς Ιορδαίας. Sed quid ὁ πότων ὁ μέγας? Litteras hebraicas شَبَابَةَ, quae legendarie erant شَبَابَةَ = πεδίον, interpres graecus legerat πεδίον = πότων cf. Alex. Jes. X, 15 et Relandi Palaestinam p. 743. Iudea autem h. I. de universa Palaestina dicitur. Firmatum hoc etiam loco parallelo IV, 6: ἀνίσταται Εσθόλων καὶ ποτώσιον τοῦ πεδίου τοῦ πλησίον Ιωθαίαν. VII, 18.

שְׁבָבָה tritus, impulit ad lapsum, stossen, umstossen. (Arab. دَحَا) id. v. Dschauh. ap. Schultens ad Job. p. 1101, etiam de coitu, ut ضَرَبَ et alia feriendi verba v. شَبَابَةَ, syr., chald. et zab. شَبَابَةَ, أَشَبَّهَ id. Trudendi

autem, feriendi impellendie notionem habes in plurimis verbis, quarum syllaba primaria est חַדָּה, ut חַדָּה, חַדָּה, חַדָּה, חַדָּה, cf.

חַדָּה, חַדָּה, חַדָּה, חַדָּה, חַדָּה, חַדָּה, cf. similes familias s. v. חַדָּה et חַדָּה). Ps. XXXV, 5: חַדָּבֶלֶת חַדָּה et angelus Jehovah tradet eos. CXVIII, 13: חַדָּבֶלֶת חַדָּה impulisti me, ut caderem. CXL, 5. — Ps. LXII, 4: חַדָּבֶלֶת חַדָּה murus subversus.

Niph. pass. detrusus est. Prov. XIV, 32: malitiae sua detruditur impius i. e. perit, in pernicie ruit, cf. fut. חַדָּה Jer. XXIII, 12. Sed Part. plur. estr. חַדָּה, ut חַדָּה, rectius referunt ad חַדָּה q. v.

Pu. pract. חַדָּה impulsi sunt ad lapsum. Ps. XXXVI, 13.

חַדָּה f. pl. חַדָּה chald. concubina, pellax, a חַדָּה coivit cum femina, v. supra in rad. Dan. VI, 19: חַדָּה et concubinas non passus est coram se introduci. Ita ex recentioribus primus MOSERUS in Lex. hebr. (sed falso etymo nsns, a pers. חַדָּה doch i. q. חַדָּה dochter filia) et BERTHOLDIUS, quem deinceps secuti sunt reliqui omnes. Et recte quidem. Ex vett. interpretibus vero proximi sunt R. Nathan, Jaceaides, R. Levi, Aben Esra, qui חַדָּה instrumentum pulsatilia reddunt (a חַדָּה), et Saadias, qui puellas pulsatrices et cantrices modo probari possit, radicem חַדָּה in hunc sensum acceptam esse. Alis חַדָּה est i. q. חַדָּה gaudium, quod itidem ad musicam referunt; inde intpp. hebr. חַדָּה. Reliqui et contextu utemque coniectant cibos reddunt. Theod. חַדָּה (non חַדָּה, ut Berth. et qui cum quasi somniis exscribit, Hivernickius); hoc enim non est ve. gracuum, et si esset, vestimenta notaret, ab חַדָּה, non cibos). Syr. Vulg. id. Gr. Venet. τράπεζα. Hand melius ex recentioribus LUD. DE DIEU in animadv. et SCULPT. in Opp. min. pag. 325 suffitum interpretantur, coll. arab. دَخْنَى suffitus, a دَخْنَى fumavit II. sufflavit: unde enim Wav mobile in دَخْنَى? Neque tolerari potest, quod Haveri statuit, دَخْنَى ortum esse ex دَخْنَى, I indutio in d, n emolito in v.

חַדָּה, in pausa חַדָּה m. impulsio ad lapsum, inde lapsus pedum. Ps. LVI, 14. CVI, 8.

חַדָּה m. lapsus, ruina Prov. XXVI, 28.

חַדָּה incerta radix i. q. חַדָּה, cf. arab. حَدْنَى impulit tritusque. Inde fut. Niph. חַדָּה Jer. XXIII, 12. Sed, modo חַדָּה scribis, potest ad חַדָּה referri.

חַדָּה chald. timuit. Cstr. sq. חַדָּה (cf. hebr. חַדָּה) Dan. V, 19. Part. חַדָּה formidabilis Dan. II, 31. VII, 7. (In Targg. cereberrime pro hebr. חַדָּה. Syr. حَدَّهُ id. sq. حَدَّهُ, unde حَدَّهُ formidabilis, حَدَّهُ timor. Sam. et zab. id. Etiam apud Arabes حَدَّهُ est fugit, recessit, timuit, sq. حَدَّهُ. Antiquitus idem fuisse

videtur quod hebr. חַדָּה serpuit, suspenso gradu incessit, quod faciunt timidi, furehans schlischen).

Pa. חַדָּה terruit. Dan. IV, 2.

חַדָּה rad. innit. Arab. حَدَّخَ funnavit, حَدَّخَ coloris fuit sumosi et ad nigrum vergentis. Inde

חַדָּה Ez. IV, 9 i. q. arab. حَدَّخَ (non حَدَّخَ, ut apud ETCIOPORNUM et WIVERUM), syr. حَدَّهُ (Barhebr. p. 371. ASSEMAYI bibl. or. IV, 501) panicum (gr. μελίνη, ἔλιος) Dioscorid. II, 120), frumenti s. leguminum genus (v. Colum. II, 7 coll. 9), cuius grana coloris fuscii vel subnigri (v. rad.) granorum oryzae magnitudine in Italia, Syria et Aegypto pulmento, farinae, et deficien- tibus melioribus frugibus etiam pani adlibebantur (Cae- b. civ. II, 22. Barlebr. l. c. cf. Ezech. l. c.). Videtur tamen ve. hebraicum et arabicum etiam milium complecti (gr. κέρασος, arab. وَرْسَ, جَادِرْسَ), Panico simillimum, sed granae flavis et minoribus. Ita LXX κέρασος, quod Arabs reddit حَدَّخَ, Vulg. milium. KIM- CUTES حَدَّهُ, solentque tantum non omnes interpretes et Lexicographi etiam milium reddere. Vid. CELSII Hierobol. I, pag. 453—59. OEDMAXX verm. Sammull. T. V. p. 92. NIEBUHRII Arabia p. 295. FORSKALII Flora aegyptiaco-arabica p. 174.

חַדָּה protrusit, propulit, impulit, vic. rad. חַדָּה, quam vide. Part. pass. חַדָּה impulsi, inde properantes. Esth. III, 15. VIII, 14. Targ. codem verbo usum חַדָּה. Niph. חַדָּה: impulit se, inde properavit. 2 Chron. XXVI, 20, sq. חַדָּה loci Esth. VI, 12.

חַדָּה pl. f. pr. impulsiones, protrusiones ad lapsum, inde lapsus, cf. חַדָּה, חַדָּה. Ps. CXL, 14: virum violentum venatur calamitas חַדָּה ad lapsus, ita ut saepe labatur et in pernicie ruat. Bene ad sensum LXX εἰς ταῦτα θόρακα. Vulg. in intritum, neque aliter Syr. et Chald.

חַדָּה trusit, pressit, ut sit in magna turba Joël II, 8. Part. חַדָּה oppressor (populi). Jud. II, 18. (Verbo- rum affinissimum serie in v. s. rad. חַדָּה. Arab. حَدَقَ repulit, abegit, دَحِيقَ reiectus, unde quadril. حَدِيقَ trusit a tergo comp. ex حَدَقَ et عَقَبَ Aram. سَفَعَ?, حَدָّهُ repulit, expulit, repudiavit. Ithpa. حَدَّهُ pressus, op- pressus est. Congruit gr. διώσω).

חַדָּה chald. A) pronomen relativum indeclinabile i. q. hebr. حَذَّ, qui, quae, quod; qui, quae, quae. (Ortum hoc relativum ex demonstrativo הַזֶּה, quod ipsum passim relative usurpat. Abiecto i. inde natum הַזֶּה praef. in Targg. et 2 Syrorum. Paulo plenius est aeth. II, quod

B) Abit in *coniunctionem*, ut hebr. בְּשָׁנָה litt. B et
 ۲۰, et notat ۱) *quod*, post verba sciendi Dan. II, 8. 9.
 III, 18. IV, 6, videtur III, 27 et similis potestatis senten-
 tias, ubi latine etiam acc. e. inf. ponunt Dan. II, ۴:
 וְאֵת שֶׁבֶת כִּי אַתָּה בְּעֵד הָעָם וְאֵת
 וְאֵת שֶׁבֶת כִּי אַתָּה בְּעֵד הָעָם וְאֵת
 verum est, *Dicum vestrum esse deum deorum*. (Cf. hebr. זֶה שֶׁבֶת lob. XII,
 2), IV, 20: et *quod* (۷) videt rex angelum . . . . 21.
 eius rei *hace est interpretatio*, cf. Comm. 23, 24.
 ۷) ex eo tempore quo, ex quo (tempore) Dan. IV,
 23. Esr. V, 12. — ۲) *ut*, post verba petundi Dan. II,
 16. 18, mandandi III, 10. 29. VI, 8. 27, it. de fine
 et consilio Esr. V, 10. — ۳) *eo quod*, *quia*. Dan. II,
 20. 25. 37. IV, 31. 34. VI, 24. — ۴) *nam si* i. q.
 דְּבָרָךְ Dan. II, 9 Theod. *אָמַר oīr.* (Sed alind est ۷) ۷
 Esr. IV, 16 *quid si*, *quod ad duas sententias refertur*.
 ۴) Praemittit orationem rectae, ut זֶה, בְּרִית Dan. II, 25:
 וְאֵת dirit ei זֶה תְּמִימָה זֶה repertus est vir cet. Comm.
 37. V, 7. VI, 6. 14. — ۵) Praepositionibus postpositi-
 tum, his coniunctionem potestatem tribuit, v. זֶה נֶעֱשָׂה,
 זֶה בְּרִית קָלְלָה קָלְלָה s. vec. נֶעֱשָׂה בְּרִית קָלְלָה De
 ۷) ۷) ۷) ۷) ۷) ۷) ۷) ۷)

Cum Praef. קָרְבָּן i. q. hebr. **כִּי** **שָׁאַל** *quam*, sq. praet. Dan. V, 20. VI, 11, 15, participio III, 7.

דַּיְנָה (locus *auri* i. e. auro abundans, quae ellipsis haud infrequens est in lingua arabica vulgari et melius

tensi, cf. Vers. über die maltesische Sprache p. 9) n. pr. loci auriferi in deserto Sinaitico, nescio an eiusdem, qui hodieque *Dhechb* (plene *Mirah el Dhechb* porticus anni) vocatur et ad littus occidentale sinus Acanthianus situs est, v. BURKHARDTI itin. Syriac p. 847 et 1057 ed. nostr. LXX. *Katophrίνετα*, Ald. κατό τὰ ζούσια, quod ita declarat Eusebius: ὅπου ἐστὶ ζούσιον φυγήματος ἡπλακές ἐπὶ τῆς ἐρήμου μὲν ἡμέρων ὅδης ἀπέξοτα τοῦ ὕδους Χωρίζ .... λέγεται δὲ ἐμπάντιν (lege ex Hieron. ἐν Φωνοῖ in Phaenomeno Cleric., cf. πρώτη) γαλοῦ μετάλλους τὸ πειστὸν παράκτισθαι ὥστε ζούσιον μετάλλουν.

פִּישָׁרְיָה piscari, v. **פִּישָׁרְתָּה**.

377 v. ibid.

לְבָשֵׂר et **לְבַדִּים** rad. unusit. et incerta. I) fort. i. q.
aud. **לְבָשֵׂר** (v. litt. **לְבַדִּים**) *obscuri coloris fuit* (neque vero
fuit quod dedit **סִמוֹנִי**) Mischna Negaim cap. 1.
לְבָשֵׂר, p. 503, unde derivant **לְבַדִּים** atramentum.

II) sec. Jo. SIMONEM i. q. **הַרְאָה**, **אֲדֹם** multus fuit, evasit, unde **רַ** copia (ut **רַ** **בְּגִיאָה**, **חַזְקִיָּה** = **חַזְקָה**). Dici etiam possit **רַ** per aphoresin dictum esse pro **רְאָה**, formae **רְאֵה**, **רְאֵת**, **רְאֵשׁ**. Sed haec omnia valde incerta; quoniamque de significatione nominis satis constat.

I estr. 7, c. Suff. סְעִיר 1) subst. *sufficientia*, *suffat magna copia*, inde adv. *satis*. Esth. I, 18: וְבָרֵךְ תַּזְכִּיר וְלֹא תַּזְכִּיר et insolentiae et rixarum erit *quantum satis*. Malachi. III, 10: *confundam vobis benedictionem* רְאֵת בְּרֵת usque ad defectum sufficientiac, *nsque dum consumata erit abundancia mea: quod quam fieri non possit, sententia est: in aeternum*, cf. Ps. LXXII, 6. (Jo. SIMONIS bene ad sententiam: ultra quam satis est, sed quonodo hoc ex verbis eliceretur, epidein non video). Qui sequitur, genitivus plurimum rem personamne designat, cui sufficit aliquid. Lev. V, 7: סְעִיר 7 quantum sufficit ad agnum emendum (non, ut SIMONIS ed. 1-4: *quot sufficiunt ad agnum comedendum*). XII, 8, XXV, 28. Deut. XV, 8: וְהַקְרֵב קָרְבָּן quantum sufficit inopine eius sublevandae. Jes. XL, 16: וְהַקְרֵב קָרְבָּן quantum sufficit holocausto offerendo. Ex. XXXVI, 5: וְהַקְרֵב קָרְבָּן plus quam sufficit ad opus. Neh. V, 8: וְהַקְרֵב קָרְבָּן quantum in nobis erat: pro viribus, cum Suff. Prov. XXV, 16: וְהַקְרֵב quod tibi sufficit. Ex. XXXVI, 7: וְהַקְרֵב iis sufficiens. Obad. sat. 5. Jer. XLIX, 9. Rarius genitivo id significatur, cuius sat magna copia adest. Prov. XXVII, 27: וְהַקְרֵב בְּנֵי לְבָנָה satis lactis caprini.

2) Statui estr. ⁷ saepius praemittuntur praecipiti, unde novae oriuntur præcipi. composite, in quibus omnibus tamen sufficientiae copiaque potestas plus minusve servata est.

a) בְּדוּ secundum copiam, pro ratione. Indd. VI, 5: innumeri בְּדוּ אַרְבָּה בְּדוּ אַרְבָּה, pro quo legitur בְּדוּ אַרְבָּה. VII, 12. Deut. XXV, 2: בְּדוּ בְּשִׁיטֹו pro criminis eius ratione.

b) γῆ id. secundum multitudinem, copiam (cf. 722, litt. f), unde sq. inf. quoties, quotiescunque, 1 Sam.

XVIII. 30: מְנֻחָה וְנִמְנַחָה et factum est, quoties expeditionem faciebant. Cf. I, 7. 1 Reg. XIV, 28: מְנֻחָה וְנִמְנַחָה et factum est, quoties rex veniebat eis. Jes. XXVIII, 19. Jer. XXXI, 20. 2 Reg. IV, 8. Etiam sq. verbo finito, ubi suprl. מְנֻחָה. Jer. XX, 8: מְנֻחָה וְנִמְנַחָה quoties loquor, it. sq. nomine, ubi ellipsis est, nñ Jer. XLVIII, 26: בְּבֵית מְנֻחָה וְנִמְנַחָה quoties verba tua de eo incident (cf. XXXI, 20). Jes. LXVI, 23: מְנֻחָה וְנִמְנַחָה וְנִמְנַחָה quoties novilunio venit in novilunio suo i.e. tempore suo et quoties novilunium sabbato suo i.e. tempore suo, quovis novilunio et sabbato; atque sic מְנֻחָה וְנִמְנַחָה quotannis 1 Sam. VII, 16. Zach. XIV, 16. 2 Chr. XXIV, 5.

c) מְנֻחָה a) secundum copiam i. q. מְנֻחָה et מְנֻחָה (cf. ב no. 13), inde quoties, Job. XXXIX, 25: מְנֻחָה וְנִמְנַחָה quoties tuba inflatur. β) ad sufficiendum alie, (cf. ב no. 10) i.e. ut satis habeat, pro aliquo, et proprio quidem, ubi cibi est mentio. Natu. II, 13: מְנֻחָה pro catalis suis. In altero hemisticchio: מְנֻחָה מְנֻחָה. Habi. II, 13: laborarunt populi מְנֻחָה in pavulum ignis, et nationes laborarunt מְנֻחָה in vanum, incassum. Jer. LI, 58 (ubi eadem verba). Germ. für das Feuer, für Nichts. Absurde Jo. Siwoxis מְנֻחָה reddit: quantum requiritur, ut aliquid frustra sit, et מְנֻחָה quantum materiae ignis requirit: quod in recentissima etiam edit, correctum non esse miror. — Nusquam מְנֻחָה, quod VATERIS olim docebat (gramm. hebr. p. 315), est forma mere poët. pro ב.

d) מְנֻחָה comp. est ex ב, מְנֻחָה, י, v. מְנֻחָה. — Plura exempla non existant.

מְנֻחָה f. avis quedam rapax et impura (Dent. XIV, 13) in locis desertis gregatim habitans (Jes. XXXIV, 15), cuius phares existant species (Dent. I. c. additur מְנֻחָה). Quod ad etymon attinet, BOCHARTUS (Hiero. II, p. 166, 9^a) parum feliciter conseruat מְנֻחָה atramentum et propterea vulturum nigrum i.e. vulgarem intelligit: equidem non haesitans radicem statuo מְנֻחָה, Aleph geminato in Jod mutato (cf. syr. مَنْهَى Pa. مَنْهَى, et arab. Elif geminatum, quod instar duplicitis Waw pronuntiatur, DE SAUCY gramm. I §. 110 ed. 2), ita ut מְנֻחָה eiusdem originis sit atque subst. מְנֻחָה et avem celestis volantem denotet: quanquam ea re species non accuratius definitur. Ex veteribus LXX in Dent. (cum Cod. Samar.) omittunt, ap. Jes. מְנֻחָה (fort. מְנֻחָה accipientes pro מְנֻחָה, מְנֻחָה), suffragante, quod mireris, SAADIA (পাল অপ্রাপ্তি ap. Paulum). Vulg. milvus.

Syr. et Chald. codem ve. usi مَنْهَى, مَنْهَى, quod posterius Arabs Job. XXVIII, 7 مَنْهَى reddit i.e. milvum (v. FORSKALII deser. anim. p. 1). Eodem vocabulo utitur SAAD. in Pent. Occurrit tamen BOCHARTUS I. c., milvum neque gregatim, neque in locis desertis vivere (contra Jes. I. c.), et propterea etiam nos vulturum speciem (alia venit nomine מְנֻחָה) intelligere malimus: hos enim et gregales esse et deserticolas, omnes consentiunt (Arist. hist. anim. VI, 5. IX, 11. Gesnerus p. 785).

מְנֻחָה m. (formae מְנֻחָה) atramentum. Jer. XXXVI, 18.

Chald. מְנֻחָה, syr. (2 Cor. III, 3. 2 Joh. 12, 3 Joh. 13 pro gr. μέλαν) et zab. (Cod. Nas. II, p. 4i) מְנֻחָה id. sed arab. مَنْهَى atramentarium Har. V p. 148. VI, 228 Schult., quod etiam Persae adoptarunt sub forma مَنْهَى, unde دُوَيْدَار دُوَيْدَار atramentarium tenens, manus in aula regia. De cetero nihil certi definio. Nigri coloris notio sub his litteris carent Semitae. neque huc referri debebat syriacum מְנֻחָה daemon (Micu. suppl.), quod est pers. مَنْهَى, zend. diw, sanscr. deva, coll. lat. divus, sed obscuri tamen coloris significatio est in rad. מְנֻחָה v. supra.

מְנֻחָה v. מְנֻחָה דָמָר rad. מְנֻחָה

מְנֻחָה fut. מְנֻחָה pract. מְנֻחָה 1) regere, moderari. (Pr. ut videtur, subiungere, subiungare, causat. radicis מְנֻחָה q. v., qs. pro מְנֻחָה). Cetero, c. acc. 1 Sam. II, 10. Zach. III, 2: domum meam moderobitis.

2) iudicare i. q. מְנֻחָה, sed crebrevis in sermone pojeticio. Regendi ministrum et indicandi notiones, ut in disciplina Orientis, ita in linguis eius areto coherent, cf.

מְנֻחָה, it. مَنْهَى et مَنْهَى, Gen. XLIX, 16: מְנֻחָה מְנֻחָה Dan iudicat populum suum; siuepius de Deo, populum sumi omnesque gentes indicate 1 Sam. II, 10: מְנֻחָה מְנֻחָה אֶת־אֶת־מְנֻחָה Ps. VII, 9. IX, 9. L. 4. LXXXII, 2. XCVI, 10. Jes. III, 13. Pro varietate negotiorum iudicis, qui versator modo in sotibis puniendis, modo in insontibus absolviendis et tuendis, iudicare aliquem spec. dicitur a) pro dominare, punire sotem, zeraugheir. Gen. XV, 11: gentes, quibus servient. מְנֻחָה מְנֻחָה exo punium. Job. XXXVI, 31: מְנֻחָה מְנֻחָה יְהוָה nam his (pluvia, fulmine) iunit gentes. Sq. ב Ps. CX, 6: מְנֻחָה מְנֻחָה poenam exercet inter gentes. b) huius causam insontis et oppressi. Prov. XXXI, 9: מְנֻחָה מְנֻחָה tuere causam miseri et eponi, max. de Deo, oppressorum et populi sui patrono. Gen. XXX, 6: מְנֻחָה מְנֻחָה Deus tuitus est causam meam. Deut. XXXIII, 36: מְנֻחָה מְנֻחָה Ps. LIV, 3. LVIII, 6. Plenius dicitur מְנֻחָה מְנֻחָה Jer. XXI, 12, et ב מְנֻחָה Jer. XXII, 16: מְנֻחָה מְנֻחָה יְהוָה יְהוָה V, 28.

3) litigare i. q. מְנֻחָה, sq. מְנֻחָה. Eccl. VI, 10.

Niph. v. מְנֻחָה.

Frequentissima et frequentior, quam in lingua hebraica, haec radix est in linguis cognatis. In Targ. est מְנֻחָה, imp. מְנֻחָה et מְנֻחָה, fut. מְנֻחָה, מְנֻחָה iudicavit, pro hebr. מְנֻחָה et מְנֻחָה. Itape. pass. sed Itape. מְנֻחָה litigavit. Syr. מְנֻחָה id. مَنْهَى pass. מְנֻחָה iudicium, causa, lis. Zab. id. Arab. rexit, imperavit; iudicavit, deminavit; it. vilem, contemptum redditus qs. מְנֻחָה (v. מְנֻחָה), et submissit se (cf. מְנֻחָה), مְנֻחָה regnum, iudicium, ritus.

Synonyma magis etiam usitata sunt מְנֻחָה et مְנֻחָה. Aeth.

תְּרֵבֶת: dominatus est, **תְּרֵבֶת:** iudex, **תְּרֵבֶת:** iudicium. Ex linguis semiticis petitum hom. δίκαια consilia, artes, armen. **תְּרֵבֶת** dico iudicium.

¶ 17 m. *iudicium* i. q. טְרֵבֶת solium iudicii, tribunal Prov. XX, 8. Spec. a) *locus iudicii, forum*, Jes. X, 2: טְרֵבֶת גְּנַעַת הַדָּבָר ut *depellant de iudicio* (vel *de iure* litt. e) *tenues*. — b) *causa forensis, lis*, quae indicatur. Deut. XVII, 8. Prov. XXIX, 7. XXXI, 5. 8. 'אֲנָשָׁה causam alie. egit (v. verbum), 'אֲנָשָׁה id. Ps. IX, 15. CXL, 13 (cf. 'אֲנָשָׁה נָשָׁה Deut. X, 18 et chald. קְרֵבֶת). Collect. *lites, litigatio* Prov. XXII, 10. — c) *culpa, crimen*, quod indicatur (i. q. טְרֵבֶת Jer. LI, 9. Iz. VII, 23). Cf. arab. طَرْبَقَ debitum. Job. XXXVI, 17: וְתִשְׁפַּךְ תְּרֵבֶת רַבָּה יְהֹוָה וְתִשְׁפַּךְ et si *culpam impium* *impler*, *culpa et poena se excipient*. **UMBREITIUS** interper (in Comment. ed. 2) locum ita interpretatus est, ut גְּנַעַת primum de impio Iobi iudicio circa Deum et providentiam, deinde de iudicio divino in Iobum pronuntiato intelligeret, haec sententia: si te adimples iudicio impii, iudicium (Dei) et poena mox se excipient. Sed גְּנַעַת inquit nomen dicitur de sententia vel arbitrio privati hominis et vereor ut recte dici possit: impleri aliisque iudicio („wenn du dieh erfüllst mit des Frevels Urtheil“), pro imbutum esse haec vel illa sentendi cogitatione ratione: cum contra bene hebraice dicatur *implere culpam s. crimen* i. e. perficere, consummare Gen. XV, 16. — d) *sententia iudicis*. Ps. LXXVI, 9: וְתִשְׁפַּךְ יְהֹוָה וְתִשְׁפַּךְ — e) *ius*. Esth. I, 7: וְתִשְׁפַּךְ וְתִשְׁפַּךְ qui peritis sunt legis et iuris. — Plura non exstant.

¶ 17 chald. 1) *iudicium*, meton. de iudicibus, cf. جَيْوَانْ summus senatus. Dan. VII, 10: בְּבָבָל *iudices* considerabant. V, 26. — 2) *ius, iustitia*, in Targg. saepissime pro hebr. טְרֵבֶת. Dan. IV, 31: וְתִשְׁפַּךְ אֲנָשָׁה eius viae sunt *ius*. Dan. VII, 22: וְתִשְׁפַּךְ אֲנָשָׁה כִּי תְּרֵבֶת et (donec) *ius redditum est sanctis Altissimi*. Comm. 26. — 3) *poena*. Esr. VII, 26: וְתִשְׁפַּךְ וְתִשְׁפַּךְ לְבָבָךְ וְתִשְׁפַּךְ poena sumatur ab eo.

¶ 17 (index cf. Gen. XLIX, 17, sed ab auctore Gen. XXX, 6 declaratur quasi sit i. q. *iudicatus* a Deo. θεόζωντος Jos. Arch. I, 19 §. 7) n. pr. quod gessit 1) *Dan*, filius Jacobi et Billiae pellicis Gen. XXX, 3—6. XXXV, 25, auctor tribus Israëlitae eius nomen gerens (¶ 17 Gen. XLIX, 16, 17, וְתִשְׁפַּךְ Ex. XXXI, 6. ¶ 17 וְתִשְׁפַּךְ Num. I, 38. VII, 66. Iud. I, 34. XVIII, 2 sqq.). Assignaverat ei Josta regionem maritimam circa Joppen cum septendecim oppidis (Jos. XIX, 41—46), quae tamen Philistacorum et Amoritarum incursionibus sensim valde immunita esse videtur (Iud. I, 34. 35. 1 Sam. V, 10. 2 Reg. I, 2), ita ut fallatur Josephus, qui Danitarum fines ab Azoto usque ad Doram patuisse docet (Antiqu. V, 1 §. 22). — 2) oppidum in radicibus Libani (Iud. XVIII, 28) et termino boreali totius Palaestinae (unde formula: עֲדָתְךָ צָדָקָה יְצָרָתְךָ, v. p. 176 A) Deut. XXXIV, 1.

Jer. IV, 15. 16. VIII, 16, teste **EUSEBIO** quarto a Panade lapide cunctibus Tyrum sita, olim טְרֵבֶת dicta (Iud. XVIII, 29), sed a colonia *Danitarum* occupata novumque nomen sortita (quo auctor *Genesios* iam in historia Abrahami utitur, v. cap. XIV, 14), idololatriæ sedes famosa (Iud. XVIII, 4—6. 13—20. 1 Reg. XII, 28—30. 2 Reg. X, 29. Am. VIII, 14). — Cum He parag. 2 Sam. XXIV, 6: וְתִשְׁפַּךְ אֲנָשָׁה et venerunt *Danum proper* . . . (?). In verbis mendum inesse videtur et vide sitne reponendum טְרֵבֶת in silvam. Vulg. *silvestria*. — ¶ 17 Ez. XXVII, 19 v. suo loco s. litt. Waw.

¶ 17 n. gent. **Danita**, ex tribu Dan oriundus. Collect. קְרֵבֶת tribus *Danitarum* Iud. XIII, 2. XVIII, 1. 30.

¶ 17 et **דָנִיאֵל** (v. Ez. I, e. no. 2) (index Dei i. e. qui Dei nomine ins dicit, vel: index divinus, qualis apparuit Daniel propheta in hist. Susanna) n. pr., quod gesserunt 1) filius Davidis 1 Par. III, 1, qui alio nomine דָנִיאֵל q. v. — 2) propheta nobilissimus, cuius fata memorata digna et victimina continentur in libro eius nomen gerente. Nimirum invenis a Nebucadnezare una cum rege aliisque proceribus Babylonecum abductus, in aula regia educatus et *Belsazari* (טְרֵבֶת בֶּלֶסָזָר q. v.) nomen adeptus, mox somnio regis feliciter explanante praefectus magorum (Dan. II, 48) adeoque Cyro regnante amicus regis factus est (VI, 1): ab acqualibus perfectum sapientiae et pictatis exemplaribus habitus, v. Ezech. XIV, 14. 20. XXVII, 3 (hand enim probabile, quod Bleekius coniicit, hunc diversum esse ab eo, qui in libro Danielis celebratur). Jos. Arch. X, 21 §. 7. — 3) sacerdotis tempore Esrae, Esr. VIII, 2. Neh. X, 7.

¶ 17 m. *iudex* 1 Sam. XXIV, 16. In st. estr. ¶ 17 (Kamez praeter normam corrupto) Ps. LXVIII, 6: וְתִשְׁפַּךְ index i. e. patronus *iudicarum*, cf. rad. no. 2 litt. b.

¶ 17 chald. id. Esr. VII, 25. Syr. ﻢَنِيرٌ id. ﺔَرِبَّ (iudicata i. e. absoluta, vindicata) n. pr. filiae Jacobi et Leae Gen. XXX, 21, a Sichemo Hœvita stuprata, a fratribus ὑπομητήσιοι crudeliter vindicata cap. XXXIV.

¶ 17 m. pl. chald. n. pr. populi Assyriaci in Samarian traducti Esr. IV, 9, quod ex *Geographia Orientis* hucusque illustrari non potuit. Nihil est, quod coniectat SCHULTHESSIUS, Paradies p. 363.

¶ 17 m. 1) *lis, contentio*, tantum in pl. גְּנַעַת Prov. XVIII, 18, estr. גְּנַעַת נִזְחָם, 13. Alibi in Keri, ubi Chethibh habet סְגִּנְתָּה, v. גְּנַעַת p. 329.

2) *Midian* (gr. Μιδιάν, arab. مَدْيَن), n. pr. filii Abrahemi et Keturæ natu quarti Gen. XXV, 2, et gentis Arabicae ab eo oriundae in complures tribus distributae (v. ibid. comm. 3), quae varias regiones occupaverunt. Et una quidem Midianitarum pars in peninsula Sinaïtica, Aegyptum inter et montem Sinaï habitabat (גְּנַעַת צָרָב Ex.

H, 15. III, 1. XVIII, 1; altera trans Iordanem Meabitis vicina Gen. XXXVI, 55; a Mose (Num. XXII, 1. XXV, 6, 14—18. XXVI, 2 sqq.), deinde a Gideone debellata et devicta (Ind. VI—VIII, cf. יְהוָה יְהוָה Jes. IV, 4, et X, 26. Ps. LXVIII, 10. Hab. IV, 7). Cf. infra Eusebius. Passim Ismaelitis accenseri videntur Gen. XXXVII, 26. cf. commun. 28, 36. Iud. VII, 12 cf. VIII, 22, 24, a quibus tunc alibi distinguuntur cf. Gen. XXV, 2—4 coll. 12—18. Caeterum et camelis aleidis operam dabant (יְהוָה יְהוָה Jes. LX, 6 cf. Iud. VII, 12) et mercaturam exercerant inter Palaestinam et Aegyptum Gen. XXXVII, 26. Duplum Midianitatem bene distinxit Eusebius: *Μιδαίην* (HIERON. Midan) λόγιον ... τινά δι ἐλέσθαι τοῖς Μιδαίοις (quae h. l. archissimo significatu de regione Iudeacae vicine accepit) πούρος ρότοι εἰς ἵδρυμα τῶν Διαγενῶν τοῖς λούσθαις γαλακτῷ εἰς ὀντόδια ... ταῦται δέ ταῦτα ἡ γῆ ταῖς ταῖς θεραπείαις Λούσθαις γαλακτῷ εἰργάζεται (Hieron. addit: iuxta Arnonem et Areopolin). *ἡδὲ τὸν τούτος οὐκούνα δέλτωνα*, sed prior illa fortasse est *Μιδαίην* Ptolemaei. *Midian* Abulfedae (Gagn. p. 42. Rommel pag. 77). Edicū (Clim. III, p. 5) et recentiorum (v. SEETZEN in Fundgruben des Orients I p. 45, v. ZACH Correspondenz XIV p. 165) ab oriente sinus Adaniacii, emi regione certe in V. T. Midianitas non tribuantur. — N. gent. est יְהוָה Num. X, 29. f. יְהוָה Num. 15, pl. יְהוָה Gen. XXXVII, 28, semel contr. בְּאֶרְבָּה ibid. commun. 56.

תְּבִנָה f. recentioris Hebraismi vocabulum (v. chald.) pr. *indictum*, *jurisdiction*, inde 1) *provincia*, *diocesis*, quae praefecti s. prorogis jurisdictioni et imperio pareat, cf. ethiop. **መጥቃቅ**: *territorium*, *districtus* a **የጥቃቅ**: *judicavit* (arab. et syr. **مَدِينَةٌ**, **مَدِينَةٍ** *urbem* notat).

Saepissime dicitur de Persiae provinciis s. satrapiis Esth. I, 1. 16. 22. II, 3. III, 8. 12. 14. IV, 3. 11. VIII, 9. 11. 13. IX, 28 etc., v. c. Elymaiae Dan. VIII, 2, quarum praefecti vocantur **תְּבִנָה** יְהוָה ib. 3. VIII, 9. IX, 3, cinque tituli viri etiam in Samarie regno memorantur (cf. Reg. XX, 14 sqq.). **תְּבִנָה** יְהוָה *filii provinciarum* (de plur. v. Graum. hebr. 106; 3) vocantur Israelitae exiles, qui in Persiae provinciis habitaverant Esr. II, 1. Neh. VII, 6. **תְּבִנָה** יְהוָה Neh. XI, 3 praefecti exilium. — 2) ampliore significatu *regio*, *terra*, de Aegypto Dan. XI, 21. Thren. I, 1: **תְּבִנָה** *principes inter terras*, parall. **תְּבִנָה** יְהוָה Ez. XIX, 8. Ecel. II, 8 (cf. Esr. IV, 13). V, 7.

תְּבִנָה chald. i. q. hebr. no. 1 *provincio*. Dicitur de provinciis imperii Babylonici Esr. IV, 15. velut **תְּבִנָה** Babylonica provincia (arcione significatu, div. a regno Babylonico). Dan. II, 48. 49. III, 1. 12. 30. Esr. VII, 16. **תְּבִנָה** *חֲדָר* Judaea provincia Esr. V, 8. **תְּבִנָה** יְהוָה Esr. VI, 2. **תְּבִנָה** יְהוָה praefecti provinciarum Dan. III, 2. 3.

תְּבִנָה m. chald. *bia*, ut **תְּבִנָה** יְהוָה haec domus Dei

Esr. V, 17. VI, 7. 8. 12. **תְּבִנָה** V, 16, fem. **תְּבִנָה** haec, v. c. **תְּבִנָה** haec mrs Esr. IV, 15. 15. 16. 18. 21. **תְּבִנָה** V, 8. In Targ. frequentatur **תְּבִנָה**, **תְּבִנָה**, **תְּבִנָה** pro hebr. **תְּבִנָה**. Primum ortum est ex hebr. **תְּבִנָה** et **תְּבִנָה** (de quo vide sub pl. **תְּבִנָה** p. 91 B), posterius ex **תְּבִנָה** haec (p. 309 A) et **תְּבִנָה**. In lingua arabica respondet **تَبْنَى**, ortum ex demonstrativo **تَ** = **تَ** cum suffixo **أَنْ** personae, et fem. **تَبْنَى** in lingua vulg. v. Dombay gramm. manu. §. 15. it. ethiop. **ጥቃቅ፡ ዘዴቅ፡ ቤት፡ ከዴቅ፡ ከተ፡ ከተ**. In utroque sexu adhibent etiam **תְּבִנָה** q. v.

תְּבִנָה i. q. **תְּבִנָה** addita syllaba **תְּבִנָה**, quae eadem existat in formis **תְּבִנָה** p. 91 B et **תְּבִנָה** p. 196 B, et sec. fo. Siuoxen omnia est addito **תְּבִנָה** chord. hic. **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** haec mago Dan. II, 31. **תְּבִנָה** (quod nomen aliibi fem. est) hoc contra VII, 10. 21.

תְּבִנָה in Kal innit. i. q. **תְּבִנָה** *contusus*, *contritus* est, vicinum verbis **תְּבִנָה**, **תְּבִנָה**, **תְּבִנָה** contundit, communit. Sed radd. arabicae **تَبْنَى**, **تَبْنَى** et **تَبْنَى** quas lendant Etienneius et Winerus ad SIM. Lex. h. v. ficticiae sunt: et prior quidem profecta ex falsa analysi ve. **תְּבִנָה**, quod neque est a **תְּבִנָה**, neque pulverem significat, sed a **תְּבִנָה** et collem arenæ depressionem notat, pr. adj. fem. a mase. **تَبْنَى**. Ita etiam in utroque loco Corani, mimirum 7, 140 (141 Marac.), ubi de monte Sinai: **تَبْنَى** **جَهَنَّمَ** **fecit** **عَلَيْهِ** **تَبْنَى** **Dens** **collem** **depressum**, et 18, 98 (99), ubi eadem de muro Gugi et Magogi. Male caim et ex conjectura Marceverus sura septima: redditum cum atritum et communitum, et undevicesima: reducit illum in pulverem communitum.

תְּבִנָה Ps. CXLIII, 3, 2 pers. **תְּבִנָה** LXXXIX 11 (intrinque more verborum **תְּבִנָה** et formae **תְּבִנָה**) 1) *contundit*, *contrit*, Ps. LXNII, 3: **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **praegn.** **contusum** **prosternit** **viam meam**, Ps. LXXXIX, 11. Job. VI, 9: **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **utinam** **Dens** **me contundet**. IV, 19: **habituatores casuarum argillaceorum** (homines) **שְׂאָלָה** **שְׂאָלָה** **שְׂאָלָה** **שְׂאָלָה** **quos conterunt** i. e. qui conteruntur, consumuntur *velutinea*, vel. sec. plurimos, *sicut a tinea*, quod vereor ut probari possit. — Jes. LIII, 10: **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** **Jehovae placuit**, *cum-contundere*, *aegrum fecit* **cum**. Ita pleniter. Malum fere: *Jehovae placuit* *aegrum fecit* *vulnus eius* i. e. J. placuit aegrum facere vulnus eius, lethale vulnus ei infligere (cf. Mich. VI, 13), constructione *אוֹרְדְּתָה*, **תְּבִנָה** reddi potest *contusio* s. *vulnus eius*, sive a **תְּבִנָה** infinitivo vim nominis habente, sive a **תְּבִנָה** cum Dag. forti euphonico (Lgb. p. 87). — Metaph. a) *contundit* aliquem *verbis* in disputatio, Job. XIX, 2: **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** et (quousque) *contundit* *me* *verbis*? b) *oppressit* pauperem Jes. III, 15. Ps. XCIV, 5, maxime in foro Prov. XXII, 22. Cf. **תְּבִנָה**.

2) conculcavit pedibus. Thren. III, 34.

Pt. 1) contusus est, de homine plagis obruto Jes.
LIII., 3, *de brachio Iob. XXII, 9. 2) metaph. perensus,*
afflictus, morbro profligatus est, nostr. niedergeschlagen
seyn Jes. XLIX, 10. Jer. XLIV, 10.

Niph. i. q. Pu. no. 1. Jes. LVII, 15.

Hithpa, fut. ~~ss̄~~ pass. Pi. no. 1. Iob. XXXIV, 25, et metaph. (vide Pi. no. 1 litt. b) Iob. V, 4.

אַתָּה adj. intensivum 1) *contusus, contritus*, et subst. *contritum*, poët. pro *pulcre*. (Cf. aethiop. **የቀቅ፡** *communitus, it. communatum, pulvis, arena*. Sed made provocari ad arab. **أَتَاهُ**, supra vidimus ad rad. in Kal.). Ps. XC, 3: **אַתָּה־דְּרֵךְ־יִשְׁעָה־בְּלַעַת** *redigis hominem in palverem*. — 2) metaph. *afflictus* Jes. LVI, 15 (ubi iungitur **בְּלַעַת**). Plur. **בְּלַעַת־אֲנָשָׁה** (*Kamech praeceptor morem abiecto*) Ps. XXXIV, 19. — Deut. XXII, 2 in codd. germanus **אַתָּה** legitur pro **אַתָּה**, quod vide s. rad. **אַתָּה**.

בְּשִׁבְעָה i. q. **אַנְגָּל** *contusus est.* In Kal semel legitur
 Ps. X, 10 Chethibb: **אַנְגָּל** (vel **אַנְגָּל**) **וְנִגְרָד** et contusus
 corruit (miser), Keri **וְנִגְרָד**. Chaldaeus, Jarchius, et
 ex recentioribus SCHYRNERUS bacce verba ad insidiatorum
 referunt, hoc sensu: *conterit se* i. e. contrahit, colligit
 se, ut delitescat, more venatorum *et deprimit se*, quae
 interpretatio ferri possit in verbo **אַנְגָּל** coll. lob. XXXVIII,
 39, sed vix potest, si nostri verbi usum reputas.
Pi. i. q. **אַנְגָּל** *contudit, contrivit.* Ps. XLIV, 20.
 LI, 10: **אַנְגָּל** **מִתְּבָדֵל** fac exultent ossa mea quae

בְּפִזְרָת וַיַּדְרֹךְ יְהוָה
Niph, contritus est, Ps. XXXVIII, 9; **לְגַזְעֵל**
langueo et contritus sum. Metaph. de animo Ps. LI, 19:
בְּשֶׁבֶת וְבְּשֶׁבֶת
animus fractus et contritus i. e. prouis ad
restitutionem. Inde

בְּקָרָם m. *contusio, collisio* (*fluctuum*), hinc *fragor*.
Ps. XCIII, 3: בְּקָרָם תַּלְתֵּן flumina fragorem
suum. Cf. arab. بَرْتُلُتُدْ trusit. VI. *collisit*, et
בְּקָרָה VI. *colluctari*, ^{וְקָרָה} pingna. Nihil bona frugis
 habent vett. interpres, quos examinavit J. D. MICHAEL-
 LIS in Suppl. p. 444.

ذَوْرٌ rad. *inuisit.*, arab. **ذَوْرٌ** *contudit*, *contrivit* (v. Dschauh. ap. W. Schröed. ad Ps. N. p. 221 sq.). *comminuit*, i. q. **ذَوْرٌ**, **ذَوْرٌ**, **ذَوْرٌ**. Cf. **ذَوْرٌ** et *quae observavimus* ad **ذَوْرٌ**. *Et linguis occident.* confero gr. **δάζω**, **δάζων**, pr. *communio*.

homo mendax odit castigantes eum. Luth. *cine falsche Zunge hasset, der ihn straft*, nec sane obstat hinc interpretationi, quod ἡ τριβος reliquis locis intransitive accipitur. Bene ad sensum iam LXX: γινόσθαι γερδῆς πουεῖ ἐλλήθευτ, favetque alterum hemistichium: οὐ blan-
dum partū ruinam. Qui vulgarem significavit retinunt, ut ROSENMEULLERUS, interpretantur: *lingua falsitatis odit contritos suos*, non quod mali quidpiam ipsi contule-
rint, sed quod existimat, se odio haberi ab iis^c, vel cum JUNIO, DATHIO, ZIEGLERO *attritos accipiunt pro atte-
rendis*, in hunc sensum: *lingua mendax odit a sc atten-
dos*, sententia satis icinata. Nec melior prodit sententia,
si enim ABEY ESRA, KIMCHIO, MERCCERO, IO. SIMONI
dictum statutus pro בְּגָדָה, אַבְּגָדָה contritus, afflictus
(format בְּגָדָה rad. בְּגָד, coll. בְּגָדָה pro בְּגָד Num. XII, 3),
quod ipsum vir licet et longius petitum est. Cacternum
ABEY ESRA inverso ordine reddebat: *linguam mendacom
odit attritus*.

2) *contritus* hinc *afflictus*, miser Ps. IX, 10. X, 18. LXXIV, 21.

נְצָרָה f. *contusio, contritio*. Dent. XXIII, 2: **נְצָרָה**
נְצָרָה *vulnus i. e. castratus contention sc. testum.*
 LXX. θυλαγή, quo significatur peculiari castrandi modus,
 etiamnum, ut accepimus a medicis Gracis, in Oriente
 usitatus, quo puerorum tenellorum testiculos in aqua
 calida emollitus contendo extirpant. Vulg. *enrutilus*
attritus testiculis. Cacterum pro **נְצָרָה** l. e. in codd. Ger-
 manorum constanter legitur **נְצָרָה** (forma ad Aramaicissim
 inclinans et in Pentatecho minus probanda), solentque
 Iudaci ex huins loci scripture codices germanos ab hispa-
 niciis discerner. v. de Rossi ad h. l.

מִזְרָחַ chald. i. q. hebr. **מִזְרָחַ** *mominuit, recordatus est.*

Syr. Sam. ۱۷، ۲۴ id. Inde

רֵבֶת m. pr. *mas*, ut hebr. **רֵבֶת**, syr. **لِبَّهُ**, spec. *mas ovium, aries*. Plur. **רֵבֶתָּה** Esr. VI, 9. 17. VII, 17. Cf. syr. **لِبَّهُ** *aries, plenius* **لِبَّهُ** *mas ovium* Barhebr. p. 422, lin. 5., sam. **λύγτη**, adde gr. **λύγην** *mas, coll. δύγην, δύγης aries, et pers.* **لِبَّهُ** *mas, dein aries, caper.*

דָּבָרָן emphat. **דָּבָרְךָה** m. *commentarius*, res memoriæ prodita in actis publicis consignata Esr. VI, 2, vide de h. l. p. 272 A.

לְבָרֶךְ m. id. Esr. IV, 15: **כָּפֵר בְּבָרֶךְ** *liber commentariorum* i. e. acta publica regni a cancellario [hebr. **לְבָרֶךְ**, chald. **אַבְּרֶךְ**, grec. **λεγένδη**] 2 Reg. XVIII, 18) publica auctoritate consignata. Cf. Job. XIV, 17 Targ. (Syr. **لَبَرِقْ** memoria, v. c. de memoriis martyrum, monumentum. In cod. Nasor. II, 46 memoratur **لَبَرِقْ** (liber commentariorum).

אַלְעָגָה Exod. II, 19 in Sam. cod. i. q. וְלֹא q. v.

אַלְעָגָה salit, sq. וְלֹא transsiliit Zeph. I, 9. (Radix linguis cognatis ignota, praepter chaldaeam, in qua וְלֹא Gen. XLI, 11 Jon. legitur pro exsilire s. exire fecit. Caeterum coniicere possit, eam litteris emolitis ortam esse ex rad. וְלֹא, et proprie notare terram pulsare pede.

Pi. id. Jes. XXVII, 6: וְלֹא גָּלַגְלֵל וְלֹא וְלֹא tunc salit cervi instar claudus, sq. וְלֹא Cant. II, 8, sq. acc. 2 Sam. XVIII, 30 et Ps. XVIII, 30: שָׁוֹר — וְלֹא וְלֹא cum Deo meo muros transsili. (Cf. arab. سَرْعَةَ med. Waw: assilivit, saltavit, et ascendit murum).

אַלְעָגָה 1) i. q. וְלֹא peperdit dcorsum, pendulus fuit cf. arab. سَرْعَةَ Conj. V. i. q. וְלֹא de ramis dependentibus (v. Dschauh. ap. SCHULT. ad Prov. XX, 5) et aethiop. ΚΛΑΦΩ: libravit, peperdit it. aptus, conveniens fuit, pr. appensus fuit, nam ita haec significaciones sunt concordanter. V. וְלֹא.

2) pendere fecit, i. e. demisit urnam in putum, hausit. (Arab. سَرْعَةَ et سَرْعَةَ, syr. פְּלִי id.) Ex. II, 16, 19. Metaph. Prov. XX, 5: aqua profunda est consilium in animo viri, וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא ut tamen prudens id exhaustum.

Pi. hausit, extraxit (ex puto), metaph. liberavit. Ps. XXX, 2: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא te extollam, nam me liberasti. De forma וְלֹא Prov. XXVI, 7 v. ad וְלֹא.

לָבֶן (pro וְלֹא) pr. pendulus, nutans, inde valva ianuae, ut quae suspensa nutat et ultra citroque movetur. Semel legitur metaph. valva labiorum. Ps. CXLI, 3: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא custodi valvam labiorum meorum. Cf. וְלֹא וְלֹא Mich. VII, 5, וְלֹא וְלֹא Job. XLII, 5, וְלֹא וְלֹא στρογγυλος Eurip. Hippol. 882, addit. Galist. praepl. p. 12. Longe frequenter est fem. וְלֹא valva, q. v. Aliud vide וְ. rad. וְלֹא.

לָבֶן i. q. וְלֹא et וְלֹא valva, ianua. Inde e. Suff. וְלֹא Jes. XXVI, 20 Keri, ubi Chethibh babet וְלֹא. Inde

Dual. וְלֹא וְלֹא estr. וְלֹא וְלֹא e. Suff. וְלֹא וְלֹא valvae bifores, maxime maiores, ut urbis, templi, portae. Deut. III, 5. 1 Sam. XXIII, 7. 2 Chr. IV, 21, VIII, 5. XIV, 6. 1 Reg. VII, 50. Jes. XLV, 1. Jer. XLIX, 31. Ez. XXXVIII, 11. Mal. I, 10. De foribus domus privatae Jos. II, 19. Iud. XI, 31. Iacob. XII, 4. Job. XXXI, 32. וְלֹא וְלֹא בְּבִזְבִּין ponere, statuere fores Jos. VI, 26. 1 Reg. XVI, 31. Metaph. fores volvi, quae pluviam demittunt (alibi וְלֹא וְלֹא) Ps. LXXXVIII, 26. Job. III, 10: וְלֹא וְלֹא fores uteri incl. XLII, 6: וְלֹא וְלֹא fores faciei eius (lances crocodili). XXXVIII, 8: mare foribus conclusit, cf. V. 10. Zach. XI, 1: operi, Libane, fores tuas i. e. aditus ad interiora montis, ut vastationi patescant.

לָבֶן f. (non comm., ut volunt BUXTORIUS in

thes. gr. p. 74 et Jo. SIMONIS h. v., nam 1 Reg. VI, 32 et 2 Reg. XVIII, 16, ad quae loca aliquis provocaverit, nihil probant, v. gramm. hebr. §. 144, not. 1) i. q. וְלֹא et וְלֹא valva s. tabula ianuae, dein ipsa ianua. Ex. XXI, 6. Deut. XV, 17. Differt a וְלֹא, quod ostium notat valva clausum (sed v. 1 Reg. VI, 31). Prov. XXVI, 14: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא ianua vertitur super cardine suo. Iud. IX, 22: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא pulsantes ianuam. Hinc dicunt וְלֹא וְלֹא ianam clausit Gen. XIX, 6, 10. 2 Reg. IV, 5, 33. VI, 32. Jes. XXVI, 20, וְלֹא וְלֹא ianuam pessulo clausit 2 Sam. XIII, 17, 18. וְלֹא וְלֹא וְלֹא 2 Reg. IX, 3, 10. וְלֹא וְלֹא בְּבִרְכָה Gen. XIX, 9. וְלֹא וְלֹא בְּרָכָה pone ianuam Jes. LVII, 8. Ubi valvae bifores exprimendaes, plerumque utuntur Duali וְלֹא וְלֹא (v. וְלֹא), sed etiam singularis utramque valvam complectitur, v. 1 Reg. VI, 34: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא duac valvae alterius ianuae versatiles erant. Minus accurate Ez. XLII, 24 וְלֹא sum of valvis singulis, tum de ianua positum est: וְלֹא duac valvae erant singulis ianuis, utraque versatiles, duac valvae priori ianuae, duac valvae posteriori. De operculo arcæ 2 Reg. XII, 10. — Metaph. Cant. VIII, 9: si ianua est soror nostra i. e. si procis eam admittimus facilem se præbet.

Dual. וְלֹא וְלֹא v. וְלֹא.

Plur. וְלֹא וְלֹא estr. וְלֹא וְלֹא fem. (quoniam Nch. XIII, 19 praecedente verbo legitur וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא) 1) valvae sive ianuae sive portæ. 2 Reg. VI, 31: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא כָּרְבָּתָה וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא et fores sanctuarii fecit valvas ex ligno oleastri. Ez. XLII, 24 (v. ad Sing.) וְלֹא וְלֹא וְלֹא valvae portæ 1 Sam. XXI, 14. 1 Chr. XXII, 3. וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא statuit valvas portarum Nch. VI, 1, cf. III, 1, 3, 6, 13—15. VII, 1. Inde 2) foræ, ianua, ut coenacim. Ind. III, 23—25, templi 1 Sam. III, 15, 2 Reg. XVIII, 16. 2 Chr. XXVIII, 24. XXIX, 5, 6. Nch. VI, 10. Jes. XLV, 2. Prov. VIII, 35 et sapientia. Metaph. Ez. XXVI, 2: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא effracta est ianua populum i. e. Hierosolyma, forum quasi et emporium populum. 3) columnæ voluminis s. libri, a similitudine ianuae dictæ, ut lat. a similitudine columnæ. Cf. gr. αὐλίδες i. q. αὐλίδες valvae ianuae. Jer. XXXVI, 23: וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא וְלֹא tres quattuorve columnæ. Scribebantur enim volumina et hodieque scribuntur ea, quorum in synagogis usus est, lineis non per longitudinem totius chartæ vel pergameni deductis, sed in pluribus areas divisis, ut sint latera paginarum in libris complicatis. Nuper KOSEGARTEV in Ephemerid. lit. Irenens. 1823 no. 155 capita intelligere malebat coll. rabb. נָבָע, arab. بَابَ, pers. پُر, quae portam et caput libri notant, sed vaticinia ab ipsis auctoribus vix et ne vix quidem in capitla divisa sunt.

Caeterum וְלֹא Ps. CXLI, 3 et וְלֹא possint etiam ad radicem וְלֹא revocari, ita ut וְלֹא porta, et וְלֹא debilis, pauper unum idemque ve. sit, utrumque a primaria significatione penduli et nutantis: certe non obstat וְלֹא non dagessatum, cf. U u 2

m. *hastrum*, *situla aquae hamiedae* Jes. XL, 14. Arab. ^{سِتْلَةٌ} *situla*, ex corio vulgo confecta, it. *amphora et omne vas*, quo haestratur aqua, cf. NIEBUHRII deser. Arabiae p. XXXVII. ^{سِنْدَلٌ} *srna parva*. (*Formae* ^{سِنْدَلٌ} et ^{سِنْدَلٌ} [*rectius* ^{سِنْدَلٌ} et ^{سِنْدَلٌ}] apud EICHORN-
NIUM et WINERUM pluralia sunt fracta). Zab. ^{سِتْلَةٌ} *situla*.

מְלָא m. id. Num. XXIV, 7: **מְלָא** מִצְבֵּה **מְלָא** manat aqua ex situolis eius, i. e. larga erit posteritas eius, metaphora ab aqua de situla destillante ad semen virile translata, ex nostro sensu obscena, sed Orientalibus familiaris, cf. **מְלָא**, **מְלָא**, **מְלָא** et Jes. XLVIII, 1. In altero hemistichio **מְלָא** **מְלָא** **מְלָא** (doljav) est a duali **מְלָא** (lastrum enim bina esse solent). Methog etiam in penultima servato.

מִצְרַיִם (quem Jehova extraxit i. e. liberavit) n. pr. complurimum virorum post exilium viventium, 1) vii Serubabelis coaevi. Esr. II, 60. Neh. VII, 62. 2) patris Semjabe, Nhemiae acquisiti Neh. VI, 10. 3) filii Eljōe-nai, ex posteris Davidis et Serubabelis 1 Chr. III, 24.

בְּנֵי־הָרָבִיב (id.) n. pr. 1) viri ex proceribus Iudeae tempore Zedeciae Jer. XXXVII, 12. 25. 2) sacerdotis 1 Chr. XXIV, 18.

רָמִים non nisi in pl. **רָמִים** sive *rami, palmites*, ita
dicti utpote penduli et nutantes. Jer. XI, 16. Ez. XVII,
6. 23. XXXI, 7. 9. 12. Cum Süss. **רָמִים** XVII, 7.
سَرْمَدَى id. ibid. Adde arab. vulg. **سَرْمَدَى** modit. *dylje*
ritis. HOGEST descr. Maroco, p. 363. VASSALLI p. 17.
NÖRNBERGII in Lexid. p. 41 recenset etiam nasor. **سَرْمَدَى**
virgulta, quod vero incertissimum est.

תְּבַבֵּת *turbavit aquam pedibus.* Ez. XXXII, 2. 13.
 LXX. *ταράσσω, τατατεύω.* Syr. **תְּבַבֵּת**? Pe. et Pa.
 perturbavit, conturbavit, exagitavit. Ethipa. pass. **תְּבַבֵּת**,
 turbidus, de liquoribus, **תְּבַבֵּת**? id. de animo. Chald.
תְּבַבֵּת perturbatus est, pavit. Pa. turbavit, terruit. **תְּבַבֵּת**
 pavor. Etiam ex lingua nasoraca NORBERGUS citat
תְּבַבֵּת perturbavit, sed sine exemplo. Vide autem
 sitne **תְּבַבֵּת** eiusdem stirpis atque gr. *ταράσσω*, unde
ταρασσός, ταρακός, ταραχή.

reddebat: *debilia sunt crura claudi*. ABB. SCHURR. situlas agunt (i. e. more sitularum pendula sunt) crura ex clando, et CRR. B. MICHAELIS, quia omni sequitur: *auferte crura a clando et sente cito dicatum, quod est in ore stulti, nescii accepimus pro 5577 imp. Pi. a 5577 hauiendi, inde tollendi significatur, coll. Formulis latinis *huncire pectus, latus, ventrem*, et arab. غَلَبَهُ هَانِسْتَ, surripuit. Præciverant LXX, ἀφέσαι πορφύρα σκελῶν. Sed universus ille significatus in Hebreis perquam incertus est (in lingua Nasoræ omnia locum habet videtur, v. NORI, lexis, p. 41), quam ipsam ob causam GRIMM necedere non possumus, cui נָבָתַן est nomen (pro נָבָתַן) elevationem notans, hac sententia: *erector crurorum*, i. e. salatio quae a clando fit, et *parabola in ore stulti res sunt sibi similes*. Latif. *Wie einm Krüppel das Tanzen, also steht dem Narren an von H. eisheit redet.**

2) *languias*, *debilis fuit*. Syr. נָבָתַן defecit (male in utraque Castelli editio legitim fuit). Pa. diminut. Ethpe. diminutus est. a) de aqua languida et vadosa, Jes. XIX, 6: נָבָתַן מִזְרָחָה בְּמִזְרָחָה languida et aerea facta sunt flumina Azegy' (cf. Iulianus languidum Hor. Ind. 2, 1, 1, aqua languida Liv. 1, 4). b) de hominibus in tenui conditione versentibus Ps. LXXXIX, 8. CXVI, 6: נָבָתַן יְהֹוָה languidas eram meque salvavit. CXLII, 7 (cf. arab. نَبَّالَةٌ vallis, humiliis, attinens fuit). c) de oculis desiderio languidis Jes. XXXVIII, 11: נָבָתַן עֵינָיִם languebant oculi mei ad coelum i. e. languescentes et præ desiderio paene deficientes oculi mei coelum intuebantur. Cf. similiter phraseon οὐδὲ τὸ πόνον οὐδὲ τὸ θάνατον τοῦ φίλου τὸ τὸ πένθος. Cæterum J. D. MICHAELIS in Supplém. p. 412 his verbis male adhibet arab. نَبَّالَةٌ limis oculis adspexit, ut amantes facere solent.

Niph. pass. no. 2. *dilectitas est*, de populo Ind. VI, 6: נָבָתַן כָּלְבָהָה כָּלְבָהָה et *valde debilitati sunt Israëliæ a Philistiniis* (cf. 2 Sam. III, 1). Jes. XVII, 4: נָבָתַן כָּלְבָהָה deficit gloria Jacobi.

נָבָתַן, in Pausa נָבָתַן (Prov. XXII, 9. Jes. XXV, 4, etiam c. Sakeph Exod. XXIII, 3) adj. *debilis, infirmus*, 2 Sam. III, 1: *Daciles in dies invaderebat et familia Sauli נָבָתַן* (sic) *magisque debilitate est* (cf. Ind. VI, 6). Ind. VI, 15: נָבָתַן נָבָתַן *familia mea est infirmissima filiorum suorum*. Spec. a) *tenuis, maver*, de vaccis Gen. XII, 19, de Absalone praec libidine macerescente 2 Sam. XIII, 4: נָבָתַן נָבָתַן cur tu adeo macrescis? b) *tenuis* sorte et conditione, *pauver, humili*. Ex. XXIII, 5. XXX, 15. Lev. XIV, 21. NIX, 15. 1 Sam. II, 8. Ps. XLI, 2. CXIII, 7. Job. V, 16. XXXIV, 25. Prov. X, 15. XIV, 31. XIX, 4. 17. XXI, 15. XXII, 9. 16. 22. XXVIII, 11. 15. Am. V, 11. Jes. XXV, 4. Opp. נָבָתַן Ruth III, 10. נָבָתַן Job. XXXIV, 15. נָבָתַן Jer. V, 4 coll. 6. Copulatur cum נָבָתַן Ps. LXXXII, 15. LXXXII, 4. צְבָה Prov. XXVIII, 3. נָבָתַן Zeph. III, 12. Sæpe in plur. נָבָתַן Job. XX, 10. 19. XXXI, 16. Prov. X, 15.

XXVIII, 3, 8. XXIX, 7. 14. Jes. X, 2. XI, 1. XV, 3. XXVI, 6. Am. II, 7. IV, 1. VIII, 6. נָבָתַן נָבָתַן Jer. XXXIX, 10. LXX, plurimique reddigit אֶבֶן, אֶבֶן, passim תְּאֶבֶן. — Alind נָבַת vel נָבַת vide sub rad. נָבַת. Sed male nomilli, ut Eichorniæ ad Sim. Lex., 27, 27. Ex. XXII, 5. Lev. XIX, 15 dicitem notare solebant, a יְהֹוָה dovitias concessit Deus. Sententia enim est, indicet probum nullo partium studio duci, neque diviti favere propter dona, neque pauperi propter misericordiam.

נָבָתַן 1. pr. *res pendula, tenuis, tenue quid, spec. 1) filia levior, licet, quo textum iugo alligatum est*. Jes. XXXVIII, 12: נָבָתַן נָבָתַן a liu me ascindit, iugo mortis a texture pefta, qui opus absolutum a iugo abscondit. (Tahmid. נָבָתַן filamentum, peniculamentum, de his implicatis pedibus gallinas circumvolvit Baba Kama c. 2 Gem.). 2) *comæ pendula*. Cant. VII, 6, ubi Vulg. coma capitisi. קִרְבָּה נָבָתַן קִרְבָּה. Minus bene LXX. נָבָתַן נָבָתַן, Syr. נָבָתַן id., et Symm. נָבָתַן קִרְבָּה οὐν 3) *tenuis, paupertas, pro conu. pauperes*. Inde נָבָתַן נָבָתַן 2 Reg. XXIV, 14 et נָבָתַן XXV, 12. Jer. XL, 7. Phn. נָבָתַן נָבָתַן Jer. LI, 15 et נָבָתַן נָבָתַן V, 16 id.

נָבָתַן (debilis, delicate, cf. melit. *dlyle* دليلة putella mollis et pulchra, it. n. pr. quod poëtae Melitenses frequentant de amasia, ut Daphne, Chloc) n. pr. mulieris Philistæa, quam Simson amabat. Ind. XVI, 4—18. LXX. *Jacobæ*, sive librariorum mundo (*I pro 24 scribenum*), sive litteris d et l permutatis, v. נָבָתַן.

נָבָתַן rad. inusit. Arab. نَبَتَ lingnam exseruit. Chald. נָבָתַن encurbita (fort. oblonga, lingnae similis). Unde

נָבָתַן (ager encurbitus) n. pr. oppidi tribus Judæ. Jos. XV, 38.

נָבָתַן fut. נָבָתַן 1) *stillavit*. (Chald. et syr. id., et chald. etiam נָבָתַן. Arabice دَلَقَ est lente incessit, serpsit VII. fluxit: videtur autem prius a stillandi et leniter fluendi potestate profectum esse, cf. נָבָתַן et arab. stillavit, lente fluxit, دَلَقَ et huiusmodi phras. Cæterum haec radix est ex onomatopœia et litterac *dp. tp. dep. dlp* stillandi sonum imitatur, ut in nostr. *to drop*, *Drop*, *tropfen*, cf. sanscr. *tip* stillare, hebr. נָבָתַן, in arabicis دَلَقَ stillavit, syr. نَبَتَ). De domo Eccl. X, 18: נָבָתַן נָבָתַן *domus stillat*, pluviam per tecti canes intromittit. 2) *lucrimavat* (oculus). Job. XVI, 20: נָבָתַן נָבָתַן נָבָתַן *ad Deum lucrimat oculus manus*. Metaph. Ps. CXIX, 28: נָבָתַן נָבָתַן *h. c. mat. anima mea*. Cf. נָבָתַן no. 3. Inde

קָרְבָּה m. *stillicidium*. Prov. XIX, 13. XXVII, 15.
קָרְבָּה n. pr. filii Hamani. Esth. IX, 7.

קָרְבָּה fut. קָרְבָּה 1) *arsit, flagravit.* (Syr. chald. sam. id. Arabes varios usus metaphoricos habent ex primario flagrandi usu pendentes, ut **דָּקֵף** instigavit equitatum, ut incursionem faceret, nostr. *anfeueru* VII, irruit in homines equitatus cf. infra no. 2, c, forsitan etiam **דָּקֵף** discretus promptusque fuit ad loquendum. Cacterum longius petita est A. SCHULTENSIUS de hac rad. disputatio etymologica ad Prov. XXVI, 23, et praeter omnem linguae usum in SIMONIS Lex. ed. 3 et 4 verbo (בָּקַר) flagrandi ardendiisque significatio tribuitur. In linguis occidentalibus respondet gr. *λέγωμα* pr. flagrare, splendere, quod ad videndi potestatem transfertur. Cf. קָרְבָּה). Ps. VII, 11: עֲזָבָה קָרְבָּה sagittis suas ardentibus facit, b. e. iaculaatur sagittas ardentes. Sq. 2 conflagrat, accedit Obad. 18.

2) Ardenti autem potestas varie transfertur a) ad amoris et amicitiae ardorem. Prov. XXVI, 30: טָמֵן קָרְבָּה labia ardentina i. e. sermones amorem ardentiissimum prae se ferentes vel simulantes. — b) ad angorem. Ps. X, 2: גַּעַת קָרְבָּה שְׁקָדְמָה אֶתְּנָאָבָה ubi superbit impius, aestuat i. e. pavet, anxius, sollicitus est pauper. *Aestum* et *aestuandi* notionem transferri ad animum anxiu et sollicitum praeferunt. Jes. XIII, 8. Ps. XXXIX, 4 et haec ipsa vocabula latina ostendunt קָרְבָּה aestus, et angustiae, aethiop. **חִרְמָה**: acutitudine affectus est, **חִרְמָה**: anxius, aeger, **חִרְמָה**: dolor parturientis, coll. hebr. קָרְבָּה. Ab ipso verbo קָרְבָּה Aethiopes habent **ΧΡΑΠΔΑΦΑΦ**: tremunt, commota est terra, **ΡΑΠΔΑΦΑΦ**: agitatio (aestus) maris et terrae motus. Alii, ex signif. litt. e. interpretantur: *persecutionem patitur pauper*. — c) ad persecutions ardorem, unde קָרְבָּה ardenter persecutus est (sermone incolarum superioris Germaniae nachfeuern) cf. arab. قَرْبَنْتُ, it. ardenter impetum fecit in hostem. Gen. XXXI, 36: בָּקַר quod me acriter persequeris. 1 Sam. XV, 53, sq. acc. id. Thren. IV, 19: נְקָרְבָּה יְהִי רֹאשָׁה קָרְבָּה super montes nos insectantur.

Hiph. *incendit* Ez. XXIV, 9, *calfecit* (vium). Jes. V, 11: קָרְבָּה יְהִי vium *calfecit eos* i. e. vino incalescunt.

קָרְבָּה chald. *arsit*. Dan. VII, 9.

קָרְבָּה f. *febris ardens*. Deut. XXVIII, 22.

קָרְבָּה i. q. קָרְבָּה in cod. Sam., ubi Ex. XV, 16 legitur pro קָרְבָּה.

I. קָרְבָּה similis fuit, similis factus est Jes. XLVI, 5, sq. 2 Jes. I, 9. Ps. LXXXIX, 7. Clu, 7. CXLIV, 4.

Cant. II, 9. VII, 8, קָרְבָּה Ez. XXXI, 2, 8. 18. Cum Dat. pleonast. Cant. II, 17: דָּקְנָה דָּקְנָה קָרְבָּה similis sis, mi dilecte, dorecali. VIII, 14.

Niph. i. q. Kal sq. acc. Ez. XXXII, 2: קָרְבָּה בְּנֵי נְצָרָה iconi iuxeni inter gentes similis factus eras. Reliqua exempla pertinent ad no. II.

Pi. קָרְבָּה 1) comparavit, assimilarit, sq. נָא Jes. XL, 18. 25, נָא XLVI, 5. Cant. I, 9. Thren. II, 13: קָרְבָּה קָרְבָּה, קָרְבָּה quid tibi compar? Inde parabolus proposuit i. q. לְשָׁבָד, לְשָׁבָד. Hos. XII, 11: בְּרוּ בְּרוּ בְּרוּ בְּרוּ בְּרוּ בְּרוּ בְּרוּ בְּרוּ per prophetas parabolus proposui. (Ita melius contexta ibi, quam perdidisti i. e. exitum annuntiavi). 2) animo sibi informavit, opinatus est. Ps. L, 21: תְּהִלָּה קָרְבָּה קָרְבָּה arbitrabaris, me esse tui similem. Esth. IV, 13: נָא ne opineris in animo tuo. Jes. X, 7. 3) animo induxit, proposuit, meditatus est facere aliiquid. Num. XXXIII, 56. Jes. XIV, 24. Ind. XX, 5: גָּדוֹלָה בְּגָדוֹלָה me interire meditati sunt. 2 Sam. XXI, 5: אָבָה אָבָה קָרְבָּה קָרְבָּה חָאשָׁה vir, qui nos perditurus erat et qui meditabatur contra nos se. perniciens. 4) recordatus est. Ps. XLVII, 10: קָרְבָּה קָרְבָּה recordanar, Deus, gratiam tuam.

Hithp. 1 fut. קָרְבָּה Jes. XIV, 14 similem se fecit, sq. 2.

Ex linguis cognatis haec similitudinis potestas frequentatur in dialectis aramaicis, chaldaica, syriaca, samaritana, nasoraea, spec. Syri habent Pe. קָרְבָּה similis fuit, Pa. קָרְבָּה comparavit, Ethpa. קָרְבָּה pass., it. קָרְבָּה assimilavit, a קָרְבָּה. Arabes hoc significatu habent unum nomen קָרְבָּה imago, idolum Ibn Dorcid v. 41, inde poët. de femina pulchra, v. Abulfedae ann. T. III. p. 310 ibique Reiski. Hariri cons. XLV ed. DE SACCV p. 521.

קָרְבָּה chald. *similis fuit*. Part. קָרְבָּה Dan. III, 26, f. קָרְבָּה VII, 5.

קָרְבָּה sanguis, v. sub rad. קָרְבָּה p. 27. Aliud vulgo putatur.

בָּקַר similitudo, in loco impedito Ez. XIX, 10: בָּקַר קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה mater tua est instar vitis, instar tui, quae plantata est ad aquas. KIMCHIO enim קָרְבָּה est i. q. קָרְבָּה, quod etiam vertendo exprimit Targ. cum Jarchio. Sed verba vix sana esse possunt, et hanc scio an pro בָּקַר reponendum sit בָּקַר (..instar vitis in vina tua), quod ipsum Calmeto placuisse video: saltem nihil est, quod occurrit Hubantius, בָּקַר ברוך sine exemplo esse. Ipse coniecit legendum קָרְבָּה similis est, Targ. בָּקַר אֲבָנָה כְּבוֹד.

בָּקַר f. (minquam masc., nam קָרְבָּה Ez. I, 16. X, 10 reddendum: species unius, non species una)

1) similitudo, imago, i. q. syr. קָרְבָּה. Gen. I, 26: faciamus homines בָּקַר כְּבָשָׂה in imagine nostra,

secundum similitudinem nostram, cf. V, 1, 3. *genuit filium ad similitudinem et imaginem suam*, et supra pag. 173 A. 2 Chr. IV, 3: קָרְבָּה דִּינָם *imagines boum, boves ficti, fusiles*. Jes. XL, 18: קָרְבָּה דִּינָם *qui simile ei comparabit?* — 2) exemplar, 2 Reg. XVI, 10. — 3) species. Ez. I, 16: קָרְבָּה אֲלֵהֶת *species unius erat quatuor illis*. Comm. 10, 13. Sq. genit. *species aliquis est species alii similis*, ubi resdescibuntur in sonnac vel in visione minus distincte visae. Ez. I, 5: קָרְבָּה אֲלֵהֶת et in ea erat species quattuor animalium. h. c. species quadam quattuor animalibus similis. V, 26: et super firmamento ..... קָרְבָּה אֲלֵהֶת *erat species solii, et super specie solii erat aliiquid instar speciei humanae*. Comm. 22, 28, VIII, 2, X, 1, 21. Dan. X, 16: קָרְבָּה אֲלֵהֶת et ecce! aliiquid instar speciei humanae teligit labia mea. — Inde 1) adv. instar. Jes. XIII, 4, קָרְבָּה id. Ps. LVIII, 5. Ez. XXIII, 15.

דְּבָרִים id. *similitudo*. Ps. XVII, 12: קָרְבָּה *similitudo eius ut leonis*. Cf. Cor. Sur. 2, 17: מְקֻלָּם *similitudo corum ut eius, qui ignem accendere studuerit*, et ita sexcenties.

II. קָרְבָּה i. q. קָרְבָּה et קָרְבָּה 1) *siluit, quietit*. Jer. XIV, 17: oculi mei in lacrimas effunduntur interdiu et noctu קָרְבָּה nec quoque quiescunt. Thren. III, 49: קָרְבָּה oculus meus effunditur, nec quiescit. Eodem contextu Thren. II, 18 legitur קָרְבָּה. — 2) causat. finem fecit rei, inde perdidit (cf. קָרְבָּה, קָרְבָּה, no. 4), impr. vastavit, destruxit. Hos. IV, 5: קָרְבָּה vasto matrem tuam i. e. patriam tuam. Jer. VI, 2: o pulchra et delicata קָרְבָּה vasto filiam Zionis i. e. te (cf. Gen. V, 1. Ps. XLV, 6). Hieronymus quidem interpretatur: *speciosae et delicate assimilavi filiam Sion, neque alter Syrus, sed קָרְבָּה in Kal comparandi significatus nusquam reperitur. Possit quidem cum VENEMA קָרְבָּה (pro קָרְבָּה) in altera persona fem. accipere, in hanc sententiam: pulchrae et delicate similis es, o filia Sion, sed oratio contexta illi interpretationi magis faveat.*

Niph. *excisus est, periit*, de hominibus. Hos. X, 15: קָרְבָּה חַדְשָׁה דְּבָרָה幔 excisus est manus excisus erit rex Israëlis. Jes. VI, 5: קָרְבָּה חַדְשָׁה חַדְשָׁה ben mithi! nam perco; de britis Ps. XLIX, 13, 21, de populis Obad. 5. Zeph. I, 11. Hos. IV, 6 (7), et urribus Jes. XV, 1. Jer. XLVII, 5. Hos. X, 7. Caeterum in omnibus, quae laudavimus, exemplis legitur praeteritum, in futuro utuntur formis קָרְבָּה, קָרְבָּה, quae sunt Ni. verbi קָרְבָּה.

Not. *Similitudinis et quiescendi potestas in haec rad. conciliari possint*, si cum Philologis Batavis verbis קָרְבָּה, קָרְבָּה primariam complanandi significacionem tribueres, quae tum ad notionem *placi*, hinc *acqui, aquilis, similis*, tum ad *quietem* transferri poterat. Sed haec ipsa

complanandi significatio in his radicibus mihi nequaquam primaria esse videtur (v. ad קָרְבָּה).

דְּבָרִים i. q. קָרְבָּה m. *quies*. Jes. XXXVIII, 10: קָרְבָּה in quiete dierum meorum intrabo ora portas i. e. eo vitac tempore, quo iam tranquille et quiete regnare poteram. Depingitur, ut bene Scheidius (ad cant. Hiskiae p. 19) „felicissimus status, quo depulso et divinitus devicto Assyrio, securissime et lautissime in abundantia omnium honorum copia Ezechias regnum Judaeum temerit.“ Simplicissimam hanc interpretationem a me in Comment. ad h. l. commendataam ex WINERO (Lex. p. 229) atque MAURERO (ad h. l.) etiam probatam ipse iam SCHEIDIUS proposuerat, l. c. p. 17—19, utpote forte maiore se simplicitate commendantem⁴⁴ quam ea, de qua postea dicimus, quanquam non provocans ad usum vocabuli קָרְבָּה, quod maximum in hac re habet momentum. Alii קָרְבָּה subsistendi significato accipiunt, vel a) de media vita humanae actate, qua vitae cursus quasi subsistere videatur (v. BOETTHIUS in Wineri Zeitschrift II, 1 p. 96) i. e. florente virili auctate [quod alibi est קָרְבָּה] Job. XXIX, 1], coll. loco parallelo Ps. CH, 25: קָרְבָּה נְזָבֵן קָרְבָּה: vel b) de tempore, quo sol in medio coelo subsistere videtur i. e. meridie, propterea קָרְבָּה, σταδιογράμμα dicto (v. rad. קָרְבָּה), in candem sententiam: *in meridie dicrum meorum*, coll. formula arab.

دְּבָרִים subsistit sol in culmine coeli (v. SCHEIDIUS l. c. p. 14 sqq., quem sequuntur ROSENKRANZ, HITZIGIUS al.): utrumque non male. quanquam paulo longius petutum. — Ante SCHEIDIUM plerique redebant in excisione dicrum meorum i. e. vita mea excisa, praeante انخلات و دمیر معنی اینکه آنها می‌گذرند و می‌میرند significatio est: excisio et mors), KIMICHIO (חַדְשָׁה), JARCHIO al., frigide, et invito usu nominis קָרְבָּה. — Ex vett. intpp. solus Theodotion linguae usum secutus est reddens ὄψη, reliqui e contextu fere conjecturant facientes Alex. ἐν τῷ ἦψῃ τῷ τῷ ἡμέρῶν μω, ad quae verba Hieron. „LXX excelsum interpretari sunt ob literae similitudinem, Rame pro Dame legentes“. Vulg. *in dimidio dicrum meorum*. Sed Aqu. Symm. ἐν ἀσθετική et Targ. (quasi leguntur) בְּרוּרִי יְמִין קָרְבָּה.

לְבָרָה m. i. q. praece, quies. Jes. LXII, 6: קָרְבָּה ne quiescatis 10s, neque quietem concedatis ei (Dico). Ps. LXXXIII, 2: קָרְבָּה נְאָזֵן De s, ne sis tranquillus i. e. noli tranquille et nihil agens vexationes nostras spectare et auxilium differre (cf. קָרְבָּה, קָרְבָּה).

דְּבָרִים pract. קָרְבָּה, imp. et inf. קָרְבָּה fut. קָרְבָּה pl. קָרְבָּה

Ex. XV, 16. Job. XXIX, 21. Ps. XXXI, 18. Thren. II, 10 (more chaldaico) i. q. קָרְבָּה et קָרְבָּה no. II 1) *siluit, tacuit*. Lev. X, 3: קָרְבָּה קָרְבָּה et tacuit Aharon. Thren. II, 10, III, 28. Ez. XXIV, 1: קָרְבָּה Vulg. ingemisce tacens. Sq. 2) *siluit alieni* i. e. silens audivit aliquem. Job. XXIX, 21: קָרְבָּה siluerunt consilio meo. Inde קָרְבָּה

שְׁמַרְתָּךְ silens i. e. patienter et cum fiducia eius auxilium exspectavit Ps. XXXVII, 7. LXII, 6; cf. שְׁמַרְתָּךְ sq. קָרְבָּן — 2) stupuit, obstupuit i. q. בָּשַׂרְתָּךְ. (Aethiop. קָרְבָּן: stupescit, פָּרָסָה: obstupuit, סָפָרָסָה: stupefaciens, stupendus, it. stupendum, miraculum). Dicitur de admirante Ex. XV, 16: קָרְבָּן בְּגִדְעֹן in magnitudine potentiae eius stupuit instar lapidis (cf. בָּשַׂרְתָּךְ Hab. II, 19); simulque dolente, Ies. XXII, 2: יְשַׁבֵּבְתָּךְ obstupecsite i. e. obstupecitis, incolae litoris (sc. Tyri). — Silentum autem voce, apud Hebreos sue pro latius patient, et de eo etiam dicuntur, qui non tantum a loquendo, sed ab agendo quoque abstinet (cf. שְׁמַרְתָּךְ, בָּשַׂרְתָּךְ), inde est δῆμος quietus, cessavit, Ps. IV, 5. Iob. XXXI, 31: מְרַחֲנֶת נֵלֶת שְׁמַרְתָּךְ quietus fuisse, neque foras exiisse. Thren. II, 18: קָרְבָּן בְּגִדְעֹן ne coxet pupilla oculi tuū, ne flere desinat. Iob. XXX, 27: שְׁמַרְתָּךְ בְּגִדְעֹן יְשַׁבֵּב viscera mea astuant, ne que cessant. Jer. XLVII, 6, it. substitit. Jos. X, 12: בְּגִדְעֹן שְׁמַרְתָּךְ שְׁמַרְתָּךְ sol, subsistit Gleone! V, 13: שְׁמַרְתָּךְ בְּגִדְעֹן et sol substitit. I Sam. IV, 19. (Cf. arab. كَلْمَنْتُ Conj. H, de sole in coelo subsidente, v. supra ad קָרְבָּן). — Denique 4) est ad silentium et quietem redactus est, videlicet perditione et morte, Ps. XXXI, 18: קָרְבָּן בְּגִדְעֹן ad silentum redicti in orcum detraduntur. Cf. Ili. et N.

Po. שְׁמַרְתָּךְ ad silentium redigit, compescuit. Ps. CXLVI, 1.

Hiph. שְׁמַרְתָּךְ ad silentium redigit Jer. VIII, 14, quod vulgo explicat perditum, sed vide ad Niph.

Niph. שְׁמַרְתָּךְ plur. שְׁמַרְתָּךְ (Jer. XXV, 57), fut. שְׁמַרְתָּךְ; I Sam. II, 9. Jer. XLIX, 26, I, 30, it. שְׁמַרְתָּךְ Jer. XLVIII, 2, 4. q. Kal no. 4, ad silentium redactus est, excusus est, perit (de hominibus). I Sam. II, 9: שְׁמַרְתָּךְ שְׁמַרְתָּךְ impiū percant in tenebris. (Pro שְׁמַרְתָּךְ in multis codd. שְׁמַרְתָּךְ sine Dag. fortis, quae scribendi ratio ferri potest et exemplis non caret. v. gramm. hebr. pag. 124 not. *) ed. XI). Jer. XLIX, 26, I, 30, J.I, 6; v. statu est regio. Jer. XXV, 57. XLVIII, 2. Hinc referunt etiam Jer. VIII, 14: canimus in urbes munitas שְׁמַרְתָּךְ ibique percamus, interitum exspectamus (הַשְׁמַרְתָּךְ pro שְׁמַרְתָּךְ). שְׁמַרְתָּךְ שְׁמַרְתָּךְ nam Jehova, deus noster, perficit nos i. e. (auctore SENČERERO) nos perdere decrevit. S. I praestat, שְׁמַרְתָּךְ habere pro fut. Kal, et verba ita interpretari: canimus in urbes munitas ibique quieti simus, nam Jehova, deus noster, ad quietem nos redigit i. e. in amorem calamitatis tandem silere et tacere vel auxilium divinum vel poenas ab eo decretas expectare nos docuit. Bene Vulg. et sileniam illi, nam Deus silens nos fecit.

In linguis cognatis Arabes habent شَمَرَتْهُ delevit, perdidit, et شَمَرْهُ tranquillus fuit, inde mansit, perseveravit. شَمَرْهُ aqua tranquilla. Aethiopis stupendi significativa (v. supra ad Kal no. 2), quae omnia a silendo ducta sunt. Belgarum quidem etymologi, ut ALB. SCHURR. Clav. dial. p. 223, ad lob. p. 108. SCHEID, ad cant. Hispiae p. 148sqq. variorum בְּשַׁמְרָה, בְּשַׁמְרָה et בְּשַׁמְרָה originem querunt in complanando,

quam vim praeter alias habet arab. شَمَرْهُ, idque translatum volunt 1) ad fluctus, stieptins, voces post motum residentes, complatas, ad quietem silentiumque compositas, 2) alio flexu ad perditionem et excidium, quatenus solo acquantur, complanantur, quae excindimus*. Sed haec arbitraria sunt longiusque repetita, atque primaria vis trium illorum verborum est potius mutum esse, quod referunt tum ad silentium et quietem, tum ad stuporem et admirantis et stupidi, tum denique ad vastationem et excidium, quandoquidem quae vastantur, deserta sunt et perirent, ea silent et quiescent (cf. شَمَرָة). Radix enim nostra onomatopoetica et latissime patens in aliis quoque linguis propaginis, pariter atque vicinam شَمَرָة, شَمَرָة, شَمَرָה et gr. μένω, sonumoris clausi (hm, dm) imitatur, canderemque viva primaria habeat شَمَرָة, שְׁמַרְתָּךְ aliaque in executiva (cf. DRECHSLER Grundlegung zur wiss. Construction des Sprach- und Wörterschatzes p. 59 sq.), ut eas nunc taceamus, in quibus oris clausi notio ad saporem (شَمَرָة), vel inediom (شَمَرָة), vel ad sonos frementes (שְׁמַרְתָּךְ, شְׁמַרְתָּךְ, شְׁמַרְתָּךְ, شְׁמַרְתָּךְ), vel denique in universum ad claudendi potestalem (v. شَمَرָة, شְׁמַרְתָּךְ etc.) relata est. Et græcae linguae stirpibus liniis familiæ est μένω, quod tum de ore, labiis, oculis clausis, tum de sonis ore clauso prolati frequentant (v. PASSOW Lex. gr. v. μῆν, μένω et quae ibi handantur); dein θαύμα, θάυμας = hebr. شَمَرָה, chald. شَمَرָة; lat. mutus (μῖθος, μίνω) et magis etiam in linguis german. dumm theotice = stupidus, angl. et anglosax. (quod ad originem proprius) = mutus, quod apud nos addito sibilo stann, cf. lat. stupor, stupidus, et nostr. stuanna, angl. to stun, gall. étoumer.

שְׁמַרְתָּךְ f. silentium, veluti ventorum, inde malacis Ps. CVII, 29. שְׁמַרְתָּךְ קָרְבָּן vox silentii i. e. tenuis, lenis 1 Reg. XIX, 12 et sic poet. per ḥe dār̄ ḥeṣ̄lob. IV, 16: שְׁמַרְתָּךְ שְׁמַרְתָּךְ silentium et vocem audiū i. e. vocem leuēm, susurrum, nisi mavisi: silentium erat et vocem audiū. LXX. Vulg. lenem auram intelligent.

שְׁמַרְתָּךְ f. vastatio. Ez. XXVII, 32: שְׁמַרְתָּךְ שְׁמַרְתָּךְ sic siue Tyrus, quae est sicut vastati i. e. ialis qualis unquam fuit nrbs ab hostibus vastata. Vide de ε intensive, h. v. no. 4. Quanquam hoc ferri possit, placet tamen conjectura HITZIGI (Ephemerid. Icneus. 1850, T. IV p. 575) שְׁמַרְתָּךְ legens („Tyrus vastata“): similiter iam HEBIGANITUS conjectrat שְׁמַרְתָּךְ, quod proprius etiam a scriptura vulgaris abest.

שְׁמַרְתָּךְ rad. inusit. Arab. شَمَرَهُ stercorevit terram. H. stercore consprecat locum pecus, homo domum, it. شَمَرَهُ stercorevit, شَمَرَهُ melit. den. el sterco. Posterior haec forma arguit, vicinum esse hoc ve. radicibus شְׁמַרְתָּךְ, شְׁמַרְתָּךְ, unde شְׁמַרְתָּךְ, שְׁמַרְתָּךְ sterco, et originem esse in forma rotunda et globosa steroris.

شְׁמַרְתָּךְ m. sterco, finus. (Arab. شَمَرَهُ, شَمَرَهُ, شَمَرَهُ).

spec. stercus globosum pecoris, קֶשֶׁת finetum). 2 Reg. IX, 37: *sicut stercus in superficie acri*. Eadem formula est Jer. VIII, 2. IX, 21. XVI, 4. XXV, 33, et ei similis Ps. LXXXIII, 11.

שְׁמֵן (i. q. קֶשֶׁת finetum) n. pr. oppidi Sebulonitarum. Jos. XXI, 55.

מִזְבֵּחַ (finetum) n. pr. oppidi in finibus Moabitanis. Jer. XLVIII, 2.

מִזְבֵּחַ f. 1) finetum. Jes. XXV, 10: *et Moab conculcabitur in loco suo וְיָמַרְתְּךָ וְיָמַרְתְּךָ וְיָמַרְתְּךָ* sicut conculcatur stramen in aqua fineti. Keri מִזְבֵּחַ וְיָמַרְתְּךָ in fineto. Sed illud praestat, cf. Comm. 11. — 2) n. pr. oppidi in tribu Benjamin, haud procul ab Hierosolymis. Jes. X, 31.

מִזְבֵּחַ (finetum) n. pr. oppidi in australi parte tribus Iudeæ. Jos. XV, 51.

לְקָנָעַת lacrimavit Jer. XIII, 17. Aram. et arab. لَعْنَى

id. Melit. *dammagh* id. etiam de vite stillante. Inde

לְקָנָעַת m. lacrima, metaph. de lacrima olivarum et uvarum i. e. de vino et musto (cf. gr. δάζωρ Theophr., arborum lacrimæ Plin. 11, 6). Ex. XXII, 29: לְקָנָעַת לְקָנָעַת LXX. ἀπογέας ἀκανθῶν καὶ ληστῶν. (Samaritan. לְקָנָעַת de praestantissima quacunque re frequentem, v. Gen. XLV, 8 et Cain, sam. a nobis edita III, 4. Melit. *dengha* est lacrima, gutta).

לְקָנָעַת f. lacrima, sed ubique coll. lacrimæ. LXX. לְקָנָעַת (Arab. لَقْنَاء lacrimæ, لَقْنَاء lacrina una. Similiter gr. δάζωρ a poëticis plerisque collect. usurpatum v. BERNARDIUM in synt. gr. p. 58 et ad Dionys. Perieget. 233). Thren. II, 18: לְקָנָעַת לְקָנָעַת fac descendant lacrimæ instar torrentis. Ps. XLII, 4: לְקָנָעַת לְקָנָעַת lacrimæ mihi instar fons sunt, nullo non die lacrimas fundo a pane quotidiano abstinent. cf. LXXX. 6: לְקָנָעַת לְקָנָעַת. (Ovid. Met. 10, 288: cura dolorque animi lacrimaque alimenta fuere). Jer. XIII, 17: לְקָנָעַת oculus meus descendit in lacrimos (v. לְקָנָעַת). IX, 16. XIV, 17. — Ps. VI, 7. XXXIX, 13. LVI, 9. CXVI, 8. CXXVI, 5. Jes. XVI, 9. XXV, 8. XXXVIII, 5. (2 Reg. XX, 5). Jer. VIII, 23. XXXI, 16. Thren. I, 2. Ez. XXIV, 16. Mal. II, 13. Eccl. IV, 1.

לְקָנָעַת rad. inuisit. Arab. لَعْنَى perdidit, exitio dedit. Syr. لَعْنَى miratus est, obstupuit. Aethiop. **Ῥωζί:** miserit. Sed aliam originem habet

לְקָנָעַת n. pr. urbis in deserti syriaci regione fertili Damascum inter et Euphratem a Salomonē conditae 1 Reg.

IX, 18 Keri (quod tamen multi codd. et complices editt. vett. in textu habent, Chethibh est לְקָנָעַת). 2 Chr.

VIII, 4. Hodieque ea لَعْنَى appellatur, gr. et lat. *Hadrugā* et *Hadrugā* Joseph. Antiqu. VIII, 6, §. 1, *Palmira* Plin. 5, 26 Hard., quo iam Hieronymus usus est i. e. Quod ad etymon attinet, לְקָנָעַת dictum videtur pro لَعْنَى i. e. locus palmarum ferax. Arguit hoc tum aliud nomen urbis לְקָנָעַת, idque probabilitate antiquius et minus usitatum

2 Reg. I. e. Chethibh, tum forma لְקָנָעַת passim apud

Arabes obvia pro لَعْنَى (v. Schultensii ind. geogr. ad vit. Saladini v. Tadmor), tum denique forma graeca et latina *Hadrugā*, *Palmira*, quac partim significacionem nominis semitici reddere, partim formam imitari videtur (contra Arabes Hispani *Palmam*, Hispaniae urbem Cordubam inter et Sevillam, قَدِيم appellabant, v. CASIRI bibl. Escorial. I, p. 32): et nihil momenti habet, quod Motenabbins (in DE SACR chrest. arab. I, 359) ad aliam derivationem et lingua arabica (أَنْدَلُبِتْ) perdit) alludit. — De historia urbis Salomonem inter et Pliniūm nihil memoriae proditum. Hic vero ita (I. e.): „Palmira nobilis urbs situ, divitias soli et aquis amoenis, vasto undique ambitu arenis includit agros ac velut terra exenta a rerum natura, privata sorte (i. e. sui iuris) inter duo imperia summa, Romanorum Parthorumque, et prima in discordia semper utrinque cura.“ Postea seculo post Chr. tertio ab Odenato et Zenobio magnifice exornata et imperii sedes facta, ab Aureliano vastata, a Diocletiano autem magnum partem restituta est. Cf. CELLARIUS dissertatione de imperio Palmyreno, Halae 1692, 1708, 4. eiusl. not. orb. nat. II, 366. Rossmüller bibl. Alterthumsk. I, 2 p. 274 sqq. Rudera eius Arabibus iam celebrata (v. Abulf. deser. Arabiae p. 35 ed. Gagn.) iconibus elegansissimè expressa et descripta dedit ROB. Wood the Ruins of Palmyra, otherwise Tadmor in the desert, Lond. 1753 fol. max., titulos aramaeos gracosque, qui magno numero in his ruinis reperti sunt, explicuerunt BARTHELEMY in Reflexions sur l'Alphabet et la Langue, dont on se servoit autrefois à Palmyre, Paris 1754 et JO. SWINTON in Philos. Transactions T. XLVIII. Ipsum urbis nomen modo plene ibi scribitur حَدْرَعَة (mscr. V) modo defective حَدْرَعَة. v. Swinton I. c. p. 753.

לְקָנָעַת, bis לְקָנָעַת (Dagesch fortis more Syriorum in Resch resoluto, v. נָא) 1 Chr. XVIII, 5, 6, semel לְקָנָעַת 2 Reg. XVI, 10 n. pr. *Damascus*, urbs nobilissima Syriae, arab. قَدِيمَةٌ وَمَسْكَنٌ, syr. مَسْكَنٌ;

(Pesch. Barhebr.), forte לְקָנָעַת (v. Castelli Lex. syr. ed. Mich. p. 204). Qued ad originem nominis attinet, ut ridicula taccam veterum commenta (Phil. Opp. T. I. p. 480 Mang. cf. Michaelis suppl. 455). JO. SIMONIS (Onomast. V. T. p. 139) id compositum censet ex פְּתַחַת

rubuit et ^{רָבַד} chald. et syr. 'rubuit, arab.' transpositis litteris ^{حُكْمَةٌ} terra rubra, ut ^{קְשָׁמָד} terram rubram notet: Arabum philologi id nominis ei datum putabant a celeritate, quae in ea adificanda adhibita sit, coll. ^{دَمْتَقْ} prope ravit, strenuus fuit, ^{دَمْتَقْ} ^{دَمْتَقْ} velox, expeditus, strenuus (v. Alb. Schult. ind. geogr. ad vit. Salad. v. Damascus): equidem malim a strenuitate s. industria in artibus et mercatura exercendis. Sita erat hanc urbs antiquissima (Gen. XIV, 15. XV, 3) ad radices Antilibani (v. Cant. VII, 4) in planicie magna et amoenissima ^{الغَوْنَدَةِ} dicta, comprehendens rivisque (v. ^{رَهْبَنَةِ}, ^{رَهْبَنَةِ}) irrigua. A Davide expugnata (2 Sam. VIII, 5, 6, 1 Par. XVIII, 5 sqq.) Salomon regnante libertatem recuperavit, sedesque regni facta est a Resone (v. ^{رَسُونَةِ}) conditi Reg. XI, 24, cuius reges (Benhadad I, II, Ilasæl, Benhadad III, forte Hadach, v. ^{رَهْبَنَةِ} p. 218, ^{رَهْبَنَةِ}, ^{شَهْبَنَةِ}) bellis cum regno Samaritanō gestis claruerunt, donec regnante Rezino (v. ^{رَزِينَةِ}) Tiglatpileser, Assyriæ rex, Damascum imperio suo subiecit civibus eius ad mare Caspium tradidit, anno ante Chr. 710, (2 Reg. XVI, 9. Jes. VII, i. 8. VIII, 4. X, 9. XVII, i. 3. Am. I, 3 — V, 27). Urbs tamen nequaquam vastata (ut male Vulg. 2 Reg. XVI, 9) Jeremiæ adhuc et Ezechielis tempore florebat (Jerom. XLIX, 23, 24, 27. Ez. XXVI, 18. XLVII, 16 — 18. XLVIII, 1) et etiamnum est in opulentissimis anterioris Asiae urbibus. De historia eius vid. J. C. J. WALCHII antiquit. Damascinae illustrata. Jen. 1757. 4. BUESCHINGI Asia p. 363, АЕМ. ROEDIGERUS in Encyc. univers. T. XXII s. v. Damaskus, de eiusdem situ GÜL. Tyrius XVII, 3. Abulfedæ tab. Syriae cd. Kölner pag. 100. Edrisii Syria ed. Rosenm. in Analect. arab. III, 9, et ex recentioribus POCOCKE DESCRIPT. Orientis II, p. 174 sqq. ed. germ. NIEBUHRII III, II, tab. 51, O. V. RICHTERI AVALLABRÆTON in den Orient. p. 138, 140, 151.

V. *KEIL* Wiedahit in der Orient. 150. 119. 171.
 2) i. q. קַשְׂתָּה שָׁמֶן vel קַשְׂתָּה דָמָסְכָּה *Damascenus* Gen. XV. 2, ut וְקַשְׂתָּה Hos. XII, 8 pri. *קַשְׂתָּה*. Integrum locum illustravimus s. v. קַשְׂתָּה, rad. קַשְׂתָּה.
קַשְׂתָּה (sec. codd. panus multos קַשְׂתָּה et קַשְׂתָּה, v. DE ROSSI schol. crit.) panus multos *Damascenus*, isque sericens, artificioso textus, qui hodieque in linguis occidentalibus ab urbe Damasco denominatur (angl. et dan. *Damask*, ital. *Damasco*, gall. *Damas*, gerin. *Damast*). Amos III, 12: sedentes *Sumariae* . . . קַשְׂתָּה קַשְׂתָּה in panno *Damasceno strati*, auf dem Damast des Ruhebettes. Idem ve. litteris varie permutatis et transpositis reperitur apud Arabes. Usitissima forma est ⁵ كَمْفَس *Amrulk.* 12 Lett.
 (10 Hengst.) *Hamas*, ed. Freitag p. 276. 556, it. *Jes.* III, 24 (pro gr. μεσανάρρων) 1 Sam. II, 18. 2 Sam. VI, 14 (pro syr. ئَسْكَنَةً), quae in Kamuso p. 760 ita explanatur: . . . الْأَبِيسُورُ أَوْ الْقَفَّةُ أَوْ الْمَدْعَسُ . . .

اد الکتان کالبد مقلای و قوب مقدمس مسوسج به i. e. *seri-*
cum generatim aut e folliculis factum, ex quibus iam eru-
perunt papillones (Floretscede), aut vestis serica picta,
aut byssus. Dicitur etiam دَمْقَاسْ, et vestis tali serico
*texta مَدْمَقَسْ. Tebrizius ad Ilamas. I. e. *sericum album**
interpretatur, sed tale, ni fallor, intelligendum, eni-
flores aliaeve figurae intextae sunt more Damasceno, weiss
Damast. Alibi (p. 867) in Kamiso recensentur formae
دَمْقَانْ et دَمْقَنْ, et praterea a Tebrizio et Susenio ad
Anirulk. I. e. مدمسق et الدَّمْسَقُ, qnorum prius, nec
non دَمْصَانْ دَمْصَفْ et دَمْسَانْ etiam a GOLIO ET CASTELLO
laudantur sub auctoritate Kamusi, in quo tamen has for-
mas desidero (cf. Freytagii Lex. II, p. 57). Quicquid
est, mihi non dubium, ista vocabula arabica, acque ae-
hebraeum et supra ex linguis occidentalibus laudata, a
nomine Damasci urbis ducta esse, quae hodieque pannis
bombycinis sericisque artificiose textis celebratur. Mer-
cimum a patria denominatarum varia dedimus exempla v.
درَعَةُ, et contra neque in lingua arabica huius quadri-
litteri originem facile monstraveris neque probari potest.
VATERI sententia ad h. I., qui vc. arabicum persicam ori-
ginis et ex دَمْسَقْ et درَعَةُ sericum conflatum esse censebat.
Quod enim دَمْسَقْ filium notet, id sine auctoritate dixisse
videtur, et درَعَةُ (Floretscede) Arabiam, non Persiam,
agnoscit patriam, quanquam Persae hoc vc., quod كَمْ
scribunt, civitate donarunt.

Interpres hebrei, auctore Aben Esra, propria h. l. angulum interpretantur, quae mera est conjectura ex verbis praecedentibus. **תְּבִנָה** **תְּבִנָה** dueta, nisi forte conferendum arab. **تَبَدِيد** abdidit, occulavit. III. latuit.

13 chald. pron. demonstrativum, nonnisi in st. emphatis, **הַ** i. q. hebr. **הָ**, sed utriusque sexus: **hic**, **hacce**, **hoc**. Ponitur vel separatum Dan. II, 28: **הַנְּסִינָה — הַנְּשִׁׁׁמָה** somnium tuum — hoc est. 36. V, 22: **הַנְּסִינָה — הַנְּשִׁׁׁמָה** omne hoc novisti, vel cum substantivo, cui plerisque postponitur, ut **הַנְּסִינָה** hoc mysterium II, 18. 30, 47, **הַנְּסִינָה אֶבְקָרָה** haec scriptura V, 7, 15, 24, **הַנְּסִינָה** hic Daniels VI, 4, 6, adde Esr. V, 3, 9, 12, 13. VI, 11, 15 — 17, 24, sed passim etiam praeponitur, ut **הַנְּסִינָה** Esr. V, 4. (In Targg. frequentatur **הַ**, **הַנְּסִינָה**, **הַנְּשִׁׁׁמָה** pro **הָ**, **הָנְסִינָה**, **הָנְשִׁׁׁמָה** quis? In lingua melitensi est **dān**, **dāna** hic, **dān**, **dāna** hacce, **dāvn**, **dāvna** hi, et saepe praefixa syllaba **hy**, **hydān**, **hydān**, **hydāvn**, v. Vassallus gr. melit. p. 147. Ortiae autem sunt haec formae ex simplici **הָ** addito Nun, ut in **הַנְּסִינָה**, **הַנְּשִׁׁׁמָה**, **הַנְּסִינָה**.

C. praepositt. a) בְּהָנָה sicut hic Dan. III, 29, *sicut hoc i. e. hoc ita*; Esr. V, 7; כְּבָבֵד *ita scriptum erat*, Jer. X, 11, בְּמִזְבֵּחַ *verbum tale*, Dan. II, 10. (In Targg. בְּרִיבָבֵד *ita*). — b) בְּמִזְבֵּחַ *propterea* Esr. III, 15. IV, 15.

VI, 11. — c) מְנַתְּנֵהָ postea. Dan. II, 29, 45. — d) מְנַתְּנֵהָ בְּלֹבֶן v. 22.

מְנַתְּנֵהָ rad. inusit., quam *liquecendi* potestatem habuisse censem, pariter atque מְנַת (quae tamen forma deperdata est), מְנַת, וְזֹאת. Verba enim med. Nun saepe significazione congrunt eum verbis med. Waw, eius rei exempla dedimus ad litt. Waw.

מִלְאֵל Ps. LXVIII, 3 (Mile). XCIVII, 5. Mich. I, 4 (Milra), in pausa מִלְאֵל Ps. XXII, 13 m. *cera*, a liquefaciendo dicta. Haec enim vera origo vocabuli, de qua desperaverunt J. D. Michaelis (Suppl. 456), Eichhornius, *H. inerus*, futilia autem sunt, quae de origine coniecerant Scheidius et Simonis, quorum illa confort arab. מִלְאֵל stabilit, firmavit rem (*cera a „firmitate s. concretione“*), hic adeo arcessit arab. מִלְאֵל אֲלָגָה flexilis fuit. Cacterium formae מִלְאֵל (Milel) et מִלְאֵל (Milra). מִלְאֵל eodem modo indicandae atque מִלְאֵל (Milel et Milra) et מִלְאֵל, de quo vide infra rad. מִלְאֵל.

מִלְאֵל rad. inusit. Arab. مَلَأَ susurravit. Inde

מִלְאֵל n. pr. oppidi in tribu Judae. Jos. XV, 49.

* * *

מִלְאֵל (fort. pro מִלְאֵל יְהוָה dominus i. e. locis directionis, i. e. praedonum latibulum, cf. نَبِيٌّ praedatus est) n. pr. oppidi Idumaeorum Gen. XXXVI, 32, 1 Chr. I, 43.

מִלְאֵל rad. inusit. i. q. arab. مَلَأَ vocavit, cuius vestigia habes in nomini. pr. מִלְאֵל וְet

מִלְאֵל (invocatio Dei) n. pr. viri. Num. I, 14, VII, 42, pro quo II, 14 legitur מִלְאֵל.

מִלְאֵל, מִלְאֵל v. מִלְאֵל.

מִלְאֵל extinctus est. (Syr. et chald. מְנַת, מְנַת id.

Pa. et Aph. extinxit, מְנַתְּנֵהָ extinctio. Vicinum est hebr. מְנַת. Pr. de lucerna Prov. XIII, 9: מְנַתְּנֵהָ רְבָה lucerna impiorum extinguitur i. e. fortuna corum perit, cf. proverbium arab. مَنْدُخُورُ اشْفَاعَ سُرْجَانْيَ مala fortuna extinxit lucernam meam i. e. perdidit spes opesque meas (v. Schult. ad Job. XVIII, 5). Prov. XX, 20, XXIV, 20. Job. XVIII, 5, 6. XXI, 17. Translate de interitu hostium Jes. XLIII, 17, et de aqua extincta, v. Niph.

Niph. *extincta est* i. e. exaruit aqua (cf. extinguere aquam Liv. V, 16, succum Curt. VI, 4, manumas i. e. exsecare Plin. XXIII, 2). Job. VI, 17: מְנַתְּנֵהָ

מְנַתְּנֵהָ oestu eius extinguuntur (iivi) et evanescunt de loco suo.

Pu. *extinctus est* hostis Ps. CXVIII, 12.

מִלְאֵל rad. inusit. Arab. مَلَأَ III. dolum struxit. دَفَلَ IV. decepit, دَغَلَ dolus, dolosus, cf. دَجَلَ. Sed sam. מִלְאֵל est i. q. מִלְאֵל timuit.

מִלְאֵל (timor, veneratio) n. pr. regis Gen. XIV, 1. LXX. *Gigylus* (גִּיגְלָה).

מִלְאֵל rad. inusit., quae *trudendi*, inde *impingendi* potestatem habuisse videtur (*stossen, anstoßen*). Arab. مَلَأَ obnuit sancium et interfecit, pr. ferit, transit ad labandum (niederstossen), cf. radd. affines II. III. irruit in sancium cum necaturus, مَلَأَ trusit, pepulit, מִלְאֵל pulsavit, it. מִלְאֵל trusit, מִלְאֵל disputit. Inde

מִלְאֵל in pausa מִלְאֵל m. *offendiculum*, in quo quis impingit (Anstoss), ozavdaw. Ps. I, 20: *sedes et in fratre loqueris מִלְאֵל קָרְבָּן et filio matris tuac ponis offendiculum*, ci ponis lapidem in quo offendat vel laqueum in quo irretiatur i. e. ei struis insidias. Bene LXX. κατὰ τοῦ ῥιὸῦ τῆς μητρός σοι ἐλθεῖς οζάνδων. Vulg. adversus filium matris tuae ponebas scandalum. Targ. refinet: مَلَأَ يَمْبَر. — Hebraci interpres interpretantur מִלְאֵל infusio, meram conjecturam secuti ex altero membro dictum. Juda ben Karisch: תְּפִסְיָה נְגֻעָה וְעַזְבָּן וְדָלָה הַלְּקָחָה فِي التְּלָבוֹן וְالשְׁנָהָה כְּשִׁירָה significatio eius est obtrectatio et opprobrium et accusationes. Saepe reperitur hoc vc. in Gemara et in Mischna. J. D. MICHAELIS (Suppl. p. 457) מִלְאֵל reddit vulnus vel ipsum telum (ab arab. مَلَأَ) idque ad obtrectationes referri censet. Sed illud praefero utpote iam Versionis alex. auctoritate firmatum.

מִלְאֵל 1) pulsavit (iannam) Cant. V, 2 cf. Hithpa. LXX. ζοϊώ. 2) *propulit acieris gregem* Gen. XXXIII, 13. LXX. *zataadaw*. (Arab. مَلَأَ celeriter incessit, pr. propulsus est). De origine, quod est in trudendo, v. ad rad. מִלְאֵל.

מִלְאֵל part. מִלְאֵל certatim (hanc enim vim in conj. Hithp. h. l. messe censco) pulsantes forces Iud. XI, 22. Inde

מִלְאֵל n. pr. stationis Israëlitarum in deserto, Num. XXXIII, 12. SEETZENIUS (in v. ZACH. monatl. Correspond. XXVII, p. 71) confert locum *el Tobbach* dictum.

מִלְאֵל rad. inusit. Arab. مَلَأَ, faram. مَلَأَ, مَلَأَ palma.

הזכיר — נאכל

Gen. II, 14 in cod. Sam., v. ፳፻፲፻.

ନେପାତ f. Gen. X, 27. 1 Chr. I, 21 n. pr. regionis Arabiac Joctanitae, prob. palmiferae, quales plures in Arabia reperuntur. Ac nobile quidem palmum statim in Arabiac felicis aditu erat, grasse Φοαγίστων dictum (Diod. II, 41. Ptol. 6, 7), nimis tamen a reliquo Joctanidum flibus remotissimum: non displicet propterea Boch AR-
TUS qui (Phaleg II, 22) Mimaceorum regionem intelligit, palmarum proventa feracem (Strabo XVI, p. 776 Casaub.
Plin. 6, 28). Quum Δέσι Tigriden notet, J. D. MICHAELIS (spicileg. II, 176) Iunius fluvii accolas intel-
ligere volebat: sed in Arabia quaerendi omnes Joctanitae

תְּלַבֵּד *pract.* **תָּבֵד**, *fut.* **תִּבְדֹּה** 1) *contudit, comminuit,* spec. *triturondo.* (Rad. onomatop. cui vicinae sunt **תְּבַדֵּבֶת**, **תְּבַדֵּבֶת**, **תְּבַדֵּבֶת** et **תְּבַדֵּבֶת**, **תְּבַדֵּבֶת** q. v. Arab. **تَبَدَّل** I. II. IV. *tundendo fregit et intrans. tenuis fuit instar pulveris, subtilis, gracilis, **تَبَدَّل** farina, **تَبَدَّل** pulvis tenuis.*

hac radice ntuntur, unde **ذغوغ** boves asinique tritantes. Ad rem observandum est, eqnos bovesque tritantes ad cursum citatiorem impellendos esse, ne grana comminuantur. CHARDIN Voyages III, p. 103: „die ganze Kunst besteht darin, dass man das Korn schon und nicht zermalmt.“ — 2) *communitus*, *tenuis* fuit. Ex. XXXII, 20: **קָרְבָּן שְׁמַעְנָה וְתִמְמָנָה** et *communit* (eum), *donec tenuis esset* pulvris instar. Deut. IX, 21. — 3) *tennis*, *gracilis* fuit, v. adj. 26, it. *subtilis* fuit, v. 27.

Hiph. פָּתַח i. q. Kal no. 1 *communiuit*, v. c. *altaria, idola,* 2 Reg. XXIII, 15: *et excelsum communiuit in pul- verem.* Comm. 6. 2 Chr. XV, 16. XXXIV, 4. Inf. פְּתַח adv. *tenuiter* (*pulveris instar*). Exod. XXX, 36. Metaph. Mich. IV, 13: *et comminuet multas gentes.* Inf. פְּתַח 2 Chr. XXXIV, 7. Fut. c. Suff. פְּתַחֲנָה pro פְּתַחֲנָה 2 Sam. XXII, 43.

Hoph. pass. *Jes.* XXVIII, 28, v. Kal no. 1.

פָּתַח chald. id. *communitus est*; in Peal tantummodo
פָּתַח Dan. II, 35.

Aph. פָּתַח *communuit*, in 3 pract. fem. פָּתַחְתִּי Dar. II, 34, 45, pl. פָּתַחְתִּים (in Pausa) Dan. VI, 25, fut. פָּתַח Dan. II, 40, 44, c. suff. סְפָּתַחְתִּים VII, 23. Part. פָּתַחְתִּים II, 40, f. פָּתַחְתִּים VII, 7, 19. Syr. Pe. Pa. et Aph. *communuit*. Edhpe. pass., **לְסֹאֵךְ** mola trusatilis, **לְסֹאֵךְ** mortarium.

XXI, 20 (cf. arab. مَدْعُوقٌ ^{مَدْعُوقٌ} plutiſi laborans, quo voca-
bulo h. l. ntitur etiam Arabs Erpen., ^{كَفْ} febris hectica,
cf. supra de usu acthiop. s. rad. no. 1). Sed Syrus reddit
پَرْوَسْ parvus, pusillus (cf. acthiop. **¶ΦΦ:** parvus,
puer, filius). Gr. Venet. σταυρόδης, prob. rigidus, qui
num alternumve membrum rigidum s. exsiccatum, tabi-
dum habet. Alii, ut Vulg. (*lippus*), Onk., Saad. (أخْفَشْ
Insciosus), Kimchius, vitium oculorum intelligunt, coll.
tahi. ^{لَبَّى} quod pelliculam oculo superinductam denotat
(Bechor. c. 6). Denique LXX ἔγκλως i. e. qui faciem
habent solis ardore incutatum (mit Sommersprossen).

דָּקַר fut. **דָּקַר**: *transfodit, confodit aliquem gladio, hasta, gladio interemit.* (Syr. **دَكَرَ** et **دَكَرَ** pupugit, transfodit, cornu petiti. Sam. i. q. hebr. Talmud. **דָּקְרָה** virga acuta). Num. XXV, 8. Iud. IX, 5 t. 1 Sam. XXXI, 4. 1 Par. X, 4. Zach. XIII, 3. Sed Zach. XII, 10: *transfodere, metaph. dictum est pro maleficere, conviciari, cf. **דָּקְרָה**, **דָּקְרָה**, quanquam sunt, qui proprio id accipiunt.*

Niph. pass. Jes. XIII, 15.

נְזֵן n. pr. *viri* 1 Reg. IV, 9.

רְגָלֵב n. pr. centurionis regis Joh. 2 Reg. IX, 25.
 Quod ad etymon attinet, **רְגָלֵב** (de quo minus recte egimus p. 181 B) est pro **רְגָלֵב** filius transfoßionis i. e. transfōssor, **רְגָלֵב** enim aequē ac **רְגָלֵב** in nominibꝫ (p. 175 A) decurſatur in **רְגָלֵב** praeſum, unde Syrus h. l. **רְגָלֵב**.
 Sie **רְגָלֵב** pro **רְגָלֵב** Danita, **רְגָלֵב** pro **רְגָלֵב** filius litis, litigatōr. **רְגָלֵב** pro **רְגָלֵב** **רְגָלֵב** filius linguae, loquax, **רְגָלֵב** filius circumſisionis, **רְגָלֵב** filius exultationis, **רְגָלֵב** filius picturæ, **רְגָלֵב** filius malitiae, **רְגָלֵב** filius pacis, quae omnia candem analogiam sequuntur, ut corrigitā ſunt, quae supra (litt. b) de horum nominum etymo diximus.

يُنْوَى لِعَنْمَرٍ بِلَعْنَمَرٍ pro **بَلَعْنَمَرٍ**,
يُنْوَى لِحَارَتٍ pro **بَلَحَارَتٍ**, يُنْوَى لِعَجَانٍ pro **بَلَعْجَانٍ**
v. Tebrizi ad Hamasa p. 3 Freyt.

מִזְקָרֹת pl. f. *confessiones gladii*. Prov. XII, 18.

אָנֹתֶה rad. *in usit.* Arab. **رَوْبُلِيتْ**, *repulit, repulit, max.*
malum. Exempla ex Corano (3, 162, 13, 22, 24, 8,
28, 54) dedit J. D. MICHAELIS in Suppl. 462. Addit.
Tograi 34. Vicina sunt **رَوْبُلِيتْ** malum, **رَجْعَة** impudit,
repulit. Inde

אָבְרָהָם m. *aversatio, abominatio.* Dan. XII, 2; *hi ad dedecus נִזְנָהָרָה שְׁמַרְתָּךְ ad ignominium aeternam.* LXX et Theod. *αἰδοζένει.* Svt. **אָבְרָהָם**). Et

מְלֹא כָּל־בָּרוּךְ m. Jes. LXVI, 24 *quod abominationi est.*

سَجِدَ rad. inusit. i. q. arab. سَجْدَة acuit, med. E. accentus fuit. II. IV. acuit. Aeth. quadril. **RCNP:** fixit, confixit sagitta, iacula tus est.

דָּרְבָּן m. (lege *dorban*, de Metheg v. Lgb. p. 43) *stimulus* boum, *ပွဲတံ့ချော်*. 1 Sam. XIII, 21. Quod utramque hanc formam non *dorbon*, *dorban* (ad formam **דָּרְבָּן**), sed *dā'r'bon*, *dā'r'ban* effundunt esse volentat Ewaldus in gramm. hebr. p. 143 (praeceunte *Jo. Simoni* in Lexici edit. 1—3) id tacite iam ab codem revocatum in gramm. min. §. 159, 214. Etenim Dag. Iene in **דָּרְבָּן** non magis necessarium, quam in **דָּבָרָן** Esth. VIII, 6 (vitiosum enim **דָּבָרָן**, quod in novissimam Lex. Simon, editionem irrepsit), *דָּבָרָן*, *דָּרְבָּן*, et pro-nuntiandum esse *dorban* arguit etiam salmud. *דָּרְבָּן* (v. infra). Caeterum Maimonides et Bartencora ad Mischna

Kelim c. 9, §. 6 recte ita distinguunt inter דָּרְבֵּן et מִלְּפָדֵן,
 ut מִלְּפָדֵן sit baculus iustitiae, cuius capiti inluxus sit
 aculeus ferreus מִלְּפָדֵן dictus (v. Surenhuis Mischnah VI
 pag. 51). Colligitur hoc parum ex etymo utrinque
 vocabuli, partim ex verbis Mischnae l. c. מִלְּפָדֵן שְׁבַע אֶת הַדָּרְבֵּן
 i. e. si stimulus absorberit aculeum i. e.
 aculeum sibi inluxum habet. R. Tanchum in Lex. Mor-
 schid ms. .... المُفْخَسُ والمُبَيْنُ الذي يغرس في
 درבן ... دربن به الدواب والحداد وغيره وسمى دربن

جَرْد rad. inusit. Arab. **جَرْس** gressus est, ivit,
med. E. gradatim ascendit. V. VII. gradatim processit,
جَرْجَة, **جَرْجَة**, **جَرْجَة** scala, per quam ascenditur.
Melit. *taraz* gradus, scala. Syr. Pa. **كَرْبَلَة** gradatim in-
cessit, **كَرْبَلَة** gradus scalae, sam. **كَرْبَلَة** id. **كَرْبَلَة**
Chaldaeis significare videtur praeceps et asperum
montis cacumen, ad quod nonnisi gradatim ascenditur.
A. SCHULTES Opp. min. p. 213. Vicinum est **كَرْبَلَة**.
Inde

מַרְכָּבָה f. *mons praeruptus*, ad quem per gradus ascenditur; gr. *κίριαξ* v. c. *κίριαξ Τρύπων*, nostri. Felsensteige, Felsenstreppe. Cant. II, 14 (in altero membro δέ). Iz. XXXVII, 20 (parall. **מִזְבֵּחַ**, **מִזְבֵּחַ**). LXX, ap. Ez. *զարպեց*. Alii *turron murumicem* reddiderunt. LXX in Cant. *πορτιζόων*. Chald. Syr. ap. Ezech. id. Similiter Vulg. in Cant. *maccria*, ap. Ez. *sepes*. Syr. in Cant. **לֶאָס** id.

דָרְיוֹשׁ *Darius*, gr. *Δαρεῖος*, n. pr. complurium Mediae Persiacque regum. In V. T. memorantur
 1) **דָרְיוֹשׁ מֶלֶךְ** *Darius Medus* Dan. XI, 1, chald. וְ
 אֲמַתְּךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, plenus δὲ πληθυντής καὶ ΙΧ, 1,
 qui Babyloniae potitus est (VI, 1). Cyrimum in imperio
 successorem habuit (VI, 29). Hunc esse Cyaxarem (II),
 Astyagis filium et successorem. Cyri avunculum, qui
 Astyagem inter et Cyrus Mediae imperium tinebat, ita
 tamen ut homo imbellis et mollitici deditus Cyro uteretur
 exercitus duce regnique vicario (v. Xenoph. Cyrop. I, 5,
 IV, 5§. 8, 18, 27, 31, 53, V, 1, 5), inter veteres iam Josephi
 fuit sententia (Arch. X, 11 §. 4: ἦργον τοῦ Σταθμάρος τοῦ,
 ἔργον δὲ πατέρος τοῦ Ἐλλήσιον ἐπάλιτον ὄντος), quam
 docte vindicavit L. OTTERHAUS in specil. hist. chronol.
 p. 263 sqq., BERTHOLDI ad Dan. pag. 843 sqq. et

magno consensu sequuntur recentiores. Occurrat forte aliquis, Cyaxaris apud unum Xenophontem mentionem inici, huius vero auctoritatem labefactari cum aliorum, tum praeceps Herodoti silentio, qui Cyrus Astyagis ipsius successorem faciat (1, 127 sqq.). Sed solcere Herodotum praetermisis mediocribus hominibus ex longa regum serie nonnisi unum alterumque memorare reliquis eminentiorem, et aliunde constat et ipsa Babyloniae historia docet, ex qua unius Nitocris reginae mentionem initit, reliquos reges omnes usque ad Labynetum ne Nebucadnezare quidem excepto silentio transit (1, 185—187). Eximie praeceps Xenophontis auctoritas firmatur veribus Aeschili, Pers. 762—65, qui ita de Mediae Persiaeque regibus: Μήδος γὰρ ἦρ ὁ πάντων ἱερῶν στρατοῦ (Astyages), οὐδέποτε δὲ εἰσίσθιν παῖς τὸν ἐγών γένεται.... Τόιος δὲ αὐτῷ Κύρος, εὐδαιμονος ἀνὴρ κ. τ. λ. Accedit adeo locus Abydeni (ap. Euseb. in chron. armen. 1 p. 61 Auch.), quanquam perbrevis et subhoscurus, in quo Darii nomen expugnatori Babyloniae tribui videtur: „Darius rex de regione depulit aliquantulum (Babyloniae regem)“¹⁴, v. HENGSTENBERG Beytr. z. Einl. in das A. T. I pag. 50. Qui secus sentiebant, vel Astyagem ipsum intelligebant, ut Syncellus in chronogr. p. 332 Cedrenus in chron. p. 142, MARSHAMUS in canone chron. p. 604 sqq., vel Astyagis fratrem quandam aliunde ignotum, quem Cyrus Babyloniae praefecerit, ut nec VIGNOLES in chronol. de l'hist. sainte II, 495 al., vel denique, quod nullam prorsus veritatis speciem habet, *Darium Hystaspis filium*. Caeterum LXX semel (Dan. VI, 1) pro شیر دار posuisse videtur Ἱηραζόρχης ὁ τῶν Μῆδων, reliqua autem verba ad *Jugion* referunt, quoniam شیر دار alibi reddunt satis constanter. — 2) *Darius*, *Hystaspis* filius, qui Pseudo-Smerdus inter et Xerxes Persiae imperium tenens per triginta sex annos, secundo imperii sui anno Judaeis templi restituendi veniam dabant. Esr. IV, 5, 24. V, 5—7. VI, 1, 12—15. Hagg. 1, 1. II, 10. Zach. I, 1. 7. VII, 1. — 3) *Darius Persa* (دریا پرسا) Neh. XII, 22 i. e. (modo haec a Nehenia scripta sunt) *Darius Nothus*, filius Artaxerxis Longimanus, qui Persiae fasces temuit 425—406 a. Chr. Sed Josephus (Ant. XI, 7. 8) quae apud Neheniam narrantur ad Alexandri M. et *Darii Codomannum* tempore refert, quem propterea h. l. intelligent GROTIUS, CLERICUS al. Vide JAHN Archael. II, 1 p. 278. PRIDEAUX Zusammenhang des A. u. N. T. I, p. 404 sqq.

Forma nominis nostri in V. T. obvia non multum differre videtur a gemina eius specie in veteri lingua persica, quae teste Strabone (XVI p. 785 Casaub.) erat *Jugāzīs*, nisi mayis ibi cum CASAUBONO et SALMASIO (Exercit. Plin. p. 405) legere *Jugātīs*, vel quod prae-tulerim *Jugāzīs* cum J. D. MICHAELI in Supplenum. p. 461 (v. tamen infra ad ۱۷۲۷)؛ et in inscriptionibus Persepolitanis cuneiformibus (v. NIEBUHRU itin. II, tab. 21) GROTEFENDO interpretate (v. Heerenii Opp. hist. T. XI p. 317) scribitur *Darheusch* vel *Darjeusch*, ex interpretatione ST. MARTINI (Journal asiatique, fevrier

1823) *Darciousch*, *Darciouousch*. Ctesias id scribit *Jugātīs*. Persae recentiores eum regem appellant دریا پرسا et دارب، abiecta, ut videtur, terminatione ش، quae in multis nominibus persicis promiscue additur et abicitur „ut آراش vexatio، دریش et آراش pretium, dignitas آسای quies، اسپریش et آسایش totus, compleatus, mal et mulesch expectatio, pusch et puschesch tegumentum, afuria et afurisches creator, chanda et chandisch risus, char et choresch cibus ect. (SIMONIS onomast. p. 585)“¹⁵, addit chör et choresch (چهار) sol, atque ita *Darab* et *Darabesch* s. *Daravesch* (دریا پرسا). — De significacione eius plures sunt veterum recentiorum sententiae. Una est Herodoti VI, 98: διάται κατὰ θάλαττα γιώσου .... *Jugētōs* ἱρέας (cod. Archiep. ἱρέας) i. e. coērctor, quam vindicant BOCHARTUS (geogr. s. p. 61) aliisque coll. pers. دریا پرسا coērctio (v. CASTELL. et MENNISK.), BOHLEXIUS (Ephemerid. lit. Halensisibus 1834 no. 116 pag. 518) coll. sanser. *dhārī* firmiter tenens [adde persicum دریا پرسا = دارنده tenens]: altera Hesychii, qui *Jugētōs*, inquit, ινό Ηρακλῶν ὁ γρόνιας, ἐπὶ δὲ Φαραὼν έποιον, quae convenit cum verbo persico *dārjastan* intelligere, imp. دریا پرسا (v. SIMONIS I. e.). Ex recentioribus AXQUETIL DU PERROS (v. Zend-Avesta ed. Kleuker II p. 49) Darii nomen corruptum putabat ex duobus vocabulis zendicis *Easter-eñesh* i. e. qui in aqua fuit vel qui in aqua repertus est, idque refererbat ad *Darium Codomanum*, quem puerum expositum fuisse constat; alii, ut d'HERBELOT (bibl. orientale v. *Dara*) *Dara* proprie regem notare statuunt, quod veror ut ex linguae usu probari possit; sed habent omnino *Dara* et *Darab* in lingua persica recentiore significaciones, quae nomini proprio explicando adhiberi possunt: est enim i. q. *tenus* (v. supra) dein *robur*, *potestas* et propterea epitheton regum. In lexico پر عان (Calcuttae 1818 fol.) p. 368 ita declaratur: دارا .... نام پنداده مشهور است صند دارنی امیر باشد و او را داراب نیز نویند و او در زمان سکندر کشند شد و دارای امغرو پسر است و معنی دارند خم عیست و اشاره پنات باری تعلی و تکیه از پنداده عن دارا est nomen regis noti, *Darii maioris*, qui etiam *Darab* vocatur [*Darii Codomanus*]: is tempore Alex. M. interfectus est. Et *Dara minor* est filius eius. Est etiam i. q. دارنده *tenens* [part. a. *tenere*, habere] designat naturam summi creatoris (Tenens, Omnitentis) et epitheton regum .... دارب .... و معنی شر و فخر و شمار و شودت و خودنمایی i. e. *Darab* .... notat etiam potestatum et robur et abitudinem et vim et ostentationem sui ipsius (magnificentiam). Idem valet دارا. Eadem fere et maximum partem iisdem verbis dat lexicon regis Oudensis هجت Kulsum s. septem maria dictum (Lucknowie in India 1822 VII Voll.) T. II. p. 156. Caeterum facile patet, non audiendos esse, qui punctorum hebraicorum aucto-

res erroris accusarent, maliisque קָרְבָּה leger*, ex auctoritate scripturae græccæ *Lagōs* (v. quos landat *Simeonis* in arcane formi, p. 665): Hebraicorum cuius scriptura persicæ similior quam græcca.

תְּרוֹת Esr. X, 18 v. sub rad. שָׁדֵד Pi.

תְּרוֹת fut. קָרְבָּה pedibus calcavit, nostr. *treten*. Spec. 1) תְּרוֹת Thren. I, 15. Neh. XIII, 15, קָרְבָּה Jes. LXIII, 2, תְּרוֹת ib. LXIII, 3, קָרְבָּה Job. XXIV, 11 calcavit torcular ad exprimendum vinum oleumque, it. קָרְבָּה בְּשִׂירִים קָרְבָּה calcavit vinum in lacibus Jes. XVI, 10, קָרְבָּה Mich. VI, 15, et absol. קָרְבָּה (keltern) Ind. IX, 27. Jer. XXV, 30. Transfertur ad hostes uirum instar concubitus Thren. I. e. Jes. LXIII, 3 (cf. Apoc. NIX, 15: καὶ αὐτὸς παῖς τὴν ἡγεμονίαν τοῦ οὐρανοῦ τῆς θυμοῦ τῆς ὥρης τοῦ θεοῦ), et codem referendum locus Ind. V, 21: תְּרוֹת קָרְבָּה concubabas, anima mea, robur i. e. concubabam hostes robustos, ut bene Chadd.

2) תְּרוֹת קָרְבָּה calcavit arcum i. e. pede imposito tenuit, quod facere solent, ubi arcus praegrandis est et validus (v. Diod. Siec. 3, 8 de Aethiopibus: *καθόλικον τοιαῦτα . . . ἐτάπειρον δὲ στενάκιον τούτους ταραχήσασθαι, οἷς τοξίστων μέν τοι πολὺ αγοράσθαισι*). Arian. Ind. XVI: αἱδὲ οἱ μὲν πέζοι αἰταῖσθαι τόσον τὸ ἔποντα λαύχεις τῷ γονοτρίᾳ τῷ τόσον· καὶ τοῦτο κάτιον ἐπὶ τὴν τὴν θύετας τοῦ πολεμοῦ τῷ δοστέρῳ ἀντιθέτες οὔτως ἐπιτίθενται, τὴν νερούν ἐπὶ μέρᾳ δύοισι αἰαγεύσθεται. Curt. 8, 11, 19, cf. Ovid. Metam. 5, 383. Am. I, 1, 23. Jarchi ad Ps. XI, 2: שְׁנָן דְּרוֹבָה גַּזְבָּה קָרְבָּה תְּמִימָה רְגִזָּה: neque debebant alias eius locutionis explicaciones casque parum probabiles anquirere interpretes, ut *GUSSETIUS* (Comment. ling. hebr. pag. 360) qui קָרְבָּה b. l. cundi significatu sumi coniecat, „ire fecit arcum, sagittauit“, et J. D. MICHAELIS (Suppl. 466), qui prehendendi significatum Syris et Arabibus usitatum [sed cum tamen secundarium ab assecundo ductum, v. infra] adhibere mavult, ut vertendum sit: prehendit arcum. Ps. VII, 13. XI, 2. XXVII, 14. 1 Chr. V, 18. VIII, 10. 2 Chr. XIV, 7. Jes. V, 28. XXI, 15. Jer. XLVI, 9. L, 14. 29. LI, 3. Thren. II, 4. 12. Metaph. Zach. IX, 13: קָרְבָּה יְחִי יְחִי קָרְבָּה tanquam arcum tendo mihi *Iudum* i. e. Juda mihi erit instar arcus bene tensi, profligandis hostibus cum adhibeo. Neglecta locutionis origine dicitur etiam קָרְבָּה tendere sagittas. Ps. LVIII, 8. LXIV, 4, ut gall. non solum dicunt *tirer l'arc*, sed etiam *tirer la flèche*, atque adeo *tirer un oiseau*. — LXX. τείνω, ἐτείνω.

3) pedibus calcavit viam locumque cuncto, ingrediendo. Constr. a) sq. לְאַלְמָנָה קָרְבָּה — קָרְבָּה non calcant . . . super lumen *Dagonis*, sic treten nicht auf die Schwelle des Dagonstempels. Ps. XCII, 13: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה super leonibus et riperis incedet se. salvus. De formula עֲרָם לְאַלְמָנָה v. קָרְבָּה no. 2

(rad. בָּה). b) sq. א einen Ort, Weg betreten. Deut. XI, 21, 25: בְּהַקְרֵב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־הַמִּזְבֵּחַ omnis locus, quem calcinari planda pedis vestri. Comm. 25. I, 36. Jos. I, 3. XIV, 9. Jes. LIX, 8. Mich. V, 4: בְּאַלְמָנָה בְּאַלְמָנָה si pedibus attingit politia nostra, wenn er unsere Paläste betrifft. Comm. 5. — Hab. III, 18: בְּכָל־מֵרֵס calcas mare (ingredieris in mari) equis tuis, ubi ante מִצְרָיִם omnis videbatur in instrumenti, qua de re disputavimus in gramm. hebr. §. 135, 1, not. 3 (ed. 10, 11). c) sq. acc. lob. XX, 15: *via* קָרְבָּה שְׁמָךְ קָרְבָּה quam terunt seculisti, in qua ingrediuntur seculisti. d) sq. א progressus est ex aliquo loco. Num. XXIV, 17:

Hiph. 1) causat. Kal no. 3 fecit ut ingrediatur, ingredi iussit. Jes. XI, 15: *Jehova dividet annem* (Euphratem) in septem rivulos קָרְבָּה קָרְבָּה et efficiet, ut in eo incidere possint calcis, ministrum stercoris, vix madefactis. Sq. א ingredi iussit in via, duruit in via Jes. XLII, 16, sed plenarius metaph. Ps. CVII, 7: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה ducit eos in via recta, CXIX, 35. Jes. XLVIII, 17. Prov. IV, 11. Ps. XXV, 5: בְּמִזְרָחָה קָרְבָּה fac ut incadam in veritate tua. V, 9. — 2) i. q. Kal a) no. 1 calcavit arcum i. e. fruges in area Jer. LI, 33; b) no. 2 tendit arcum, sed metaph. Jer. IX, 2: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה tendunt linguam suam velut arcum suum ad mendacium (קָרְבָּה ex Chaldaismo pro קָרְבָּה, v. Lgb. p. 322); c) no. 3 ingressus est viam, poët. c. acc. Job. XXVIII, 8. — 3) i. q. arab. קָרְבָּה et syr. Aph. assecutus est aliquis, cf. nostr. jemanden betreten, sq. accus. Ind. XX, 13.

Syr. chald. et zab. קָרְבָּה, קָרְבָּה i. q. hebr., apud Syros in Elipe. et Aph. etiam de triturando, quod fit pedibus calcando, קָרְבָּה tritura; atque de concebitu, unde קָרְבָּה concubina. Aph. assecutus est. Sam. יְתִיר trituratio. Longius ab origine abest arab. קָרְבָּה assecutus est, inde prehendit, maxime Conij. IV. vide plurima exempla ap. Castellum. Apud Aethiopes primariae significationis vestigium est in **פְּרַצְתָּא**: limen, a calcando, et **פְּרַצְתָּא**: durus fort. calcatus. Finimta sunt קָרְבָּה, קָרְבָּה; via, gr. τρέζω; adeoque קָרְבָּה, קָרְבָּה trit. frituravit, et in linguis occidentalibus *terro*, δρόμων, nostr. *treten*, in quibus cunctis litterae initiales *tr* imitantur sonum pedis firmius solo impositi, maxime calcando aliquid frangentis, TReTen, zertreten.

קָרְבָּה utrinque sexus vc. (m. Dent. XIV, 24. XVII, 16. XXVIII, 7. 25. 1 Sam. XXI, 6. Prov. XIV, 12. Ez. XVIII, 14, f. Ps. I, 6. CXIX, 33. Deut. I, 22. Esr. VIII, 2 et in cod. Sam. etiam Deut. XXVIII, 7. 25) c. Suff. קָרְבָּה pl. קָרְבָּה estr. קָרְבָּה

1) pr. ingrediendi, cundi actio, *itio*, inde iter, quod quis facit (*Gang, Wsg*, den jemand macht, als Handlung). Gen. XXIV, 42: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה si prosperare vis iter meum, 27. 40. 56. XXVIII, 20: si Deus mecum est et

custodit me קָרְבָּה in hoc itinere. XLII, 25. XLV, 21. 23. Ex. XXIII, 20. XXIII, 3. Jos. IX, 11. Iud. XIX, 9. Iob. VI, 18. 2 Sam. XI, 10: אַתָּה קָרְבָּה אֲלֹהִים nonne de itinere venis? 1 Reg. XIX, 7: קָרְבָּה בְּנֵי כָּנָן longum tibi est iter. Jes. LVII, 10: קָרְבָּה בְּנֵי כָּנָן a longo itinere fessa es. קָרְבָּה in itinere (unferwegen) Gen. XLII, 38. Ex. IV, 24. XVIII, 8. 2 Sam. XI, 10. — קָרְבָּה iter facere Iud. XVII, 8 gr. ποιεῖν ὁδὸν Marc. 2, 25, ποιῶντας ὁδόν Herod. 7, 40, קָרְבָּה id. Gen. XXVII, 20. Prov. VII, 19. — 1 Reg. XVIII, 27: קָרְבָּה יְהוָה pr. habuit iter, fuit ei iter faciendum, nostr. erat hattic einen Weg zu machen, ist ausgegangen. — יְהוָה קָרְבָּה unus dei iter (quattuor fere milliaria germanica continua), v. J. M. HARTMANNI prolegg. ad Edrisii Africam p. 116. 118. ROSENTHAL. Alterthumskunde I, 1, p. 161.) Num. XI, 51. 1 Reg. XIX, 4: צִדְקָה קָרְבָּה trium dierum iter Gen. XXX, 36 cf. XXXI, 23. Ex. V, 5.

2) via, qua inceditur, קָרְבָּה, i. q. קָרְבָּה q. v. נֶגֶד ad s. iuxta viam Gen. XXXVIII, 21. 1 Sam. XXIV, 3. XXVI, 3. Istr. VIII, 31, poët. קָרְבָּה Gen. XLIX, 17. נֶגֶד et iuxta vias Jer. III, 21; sed קָרְבָּה in ipsa via (mittens auf dem Wege) Num. XXII, 22. 23. 31. 34. קָרְבָּה et קָרְבָּה bivium (v. פָּגָ, פָּגָר). קָרְבָּה, קָרְבָּה viam sternere, munire (v. sub his verbis), addo קָרְבָּה viam facere, cod. sensu Jes. XLIII, 16, קָרְבָּה XLIII, 19. — Dicitur קָרְבָּה ire viam Deut. I, 31. Iud. II, 17. et ita post alia verba eundi sq. acc. velut קָרְבָּה קָרְבָּה Num. XXI, 31, קָרְבָּה בְּמִצְרָיִם Jos. XIII, 18 (cf. GESSETTI Comment. p. 363), sed etiam קָרְבָּה קָרְבָּה incedere in via, Joel II, 17: בְּפָנָן קָרְבָּה אֲשֶׁר יָמַר incedunt quisque in via sua. Jes. XXX, 21. XXXVII, 29. 34. LVI, 2. Jer. XLII, 3; קָרְבָּה כִּי decedere de via Ex. XXVII, 18, קָרְבָּה detinendre de via (v. נֶגֶד). — De loco pervio et ad iter apto Jes. XLIX, 11: קָרְבָּה הַיּוֹם לְבָבְךָ omnes montes meos facio viam, i. e. facile pervios. Comm. 9: קָרְבָּה in viis (regionibus apertos, opp. carceri) passentur. De spatio ad cundum Num. XXII, 26: פָּגָ omnes קָרְבָּה non erat via (spatum) ad cedendum.

Sequitur genitivus a) loci a) ad quem via ducit (cf. de similis usi Atticorum Valck, ad Hippolyt. 119. Seidler ad Electr. 171), ut קָרְבָּה נֶגֶד via ad arbores vitae Gen. III, 24, בְּרֵשֶׁת קָרְבָּה XVI, 7, בְּרֵשֶׁת קָרְבָּה קָרְבָּה Ex. XIII, 17, cf. Gen. XXXV, 19. Deut. I, 2, 19. 40. II, 1. 8. III, 1, in pl. קָרְבָּה קָרְבָּה Thren. I, 4. נֶגֶד קָרְבָּה via ad orem Prov. VII, 27, קָרְבָּה קָרְבָּה XIV, 12. XVI, 25. In accus. vim fere praepositionis induit: in via ad, versus, germ. gen. Num. XXI, 34: קָרְבָּה קָרְבָּה ascendebant Batanacam versus pr. ascendebant viam Batanaeae s. in Batanacam. Deut. 4, 19: pergratim deserunt קָרְבָּה קָרְבָּה versus montanum Amoritarum. Num. XXI, 1. 5. Deut. II, 8. Jos. II, 7. VIII, 15. XIII, 18. 2 Sam. XVIII, 23. 1 Reg. XVIII, 45. Jer. LII, 7. — Potest etiam integra sententia in Genitivo ponit, ut Iob. XXXVIII, 19: וְאַתָּה קָרְבָּה קָרְבָּה ubi est via in locum

quo habitat lux? Comm. 24, nbi vulgo supplent רְאֵשׁ. — De acc. loci v. infra. β) loci ad quem I. iuxta quem via est. Jes. VIII, 23: בְּנֵי קָרְבָּה via maris i. e. regio ad mare (Galilaeum) sita. — b) eius, cuius est via, qui in ea incedit. רְאֵשׁ קָרְבָּה via aquilae Prov. XXX, 19. קָרְבָּה via regia i. e. publica, militaria Num. XX, 17. XXI, 22, קָרְבָּה קָרְבָּה via aquilae Pro. XXX, 19. קָרְבָּה in itinere suo, in via sua consueta perrexit (scines Weges gehen) Gen. XIX, 2. XXII, 2. Num. XXIV, 25. Jos. II, 16. Iud. XVIII, 26. XIX, 9. 1 Sam. I, 18. XXVI, 25. 1 Reg. I, 19, similiter קָרְבָּה קָרְבָּה reddit ad viam suam 1 Sam. XXV, 12. קָרְבָּה קָרְבָּה convertit se ad viam suam i. e. suam ipsius viam secutus est Jes. LIII, 6. LVI, 11. — Jos. XXIII, 14: אַנְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה co viam omnium hominum i. e. viam ad inferos. 1 Reg. II, 2. — Locis ad quem via ducit, ponitur etiam in Accusativo addito He paragogico (gr. ὅπου ἦσθι, ἦσται) ut קָרְבָּה via in septentrionem, i. e. septentrionem versus Ez. VIII, 5, קָרְבָּה קָרְבָּה XXI, 2. קָרְבָּה קָרְבָּה XL, 6. Semel interposito alio verbo Hos. VI, 9: אַנְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה in via ad Siceiman trucidant. — Ex significatione prima pendet

3) tropicus vocabuli usus pro agendi ratione, ex trita metaphora, qua itio referatur ad actiones hominum (der Wandel pro das Handeln, quorum prius pr. significat pedibus incedere, posterius minibus tractare, cf. not.) Gen. XIX, 31: non est vir in terra, qui nobiscum coeat קָרְבָּה קָרְבָּה more omnium hominum, Prov. XXX, 19: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה quod vir agit cum pueris, significantur mysteria tori. Spec.

a) vita, vivendi, sententiæ agendique ratio tum hominis tum Dei (Jes. LV, 8: בְּנֵי קָרְבָּה קָרְבָּה אָנָּה), in sing. et plurali. a) de homine, in Sing. Jes. XL, 27. Iob. XVII, 10. 36. XXIII, 10. Jer. XXXII, 39. 2 Chr. VI, 25 et saepe. קָרְבָּה קָרְבָּה Prov. II, 20, קָרְבָּה IV, 14, קָרְבָּה XII, 15, קָרְבָּה XVI, 3, קָרְבָּה קָרְבָּה IX, 6. קָרְבָּה יְהוָה fructus i. e. commoda vel incommoda ex vita ratione nostra I, 31. קָרְבָּה קָרְבָּה bene curavit (non neglexit) vitæ sue rationem 1 Reg. II, 4. VIII, 25. Ps. XXXIX, 2. קָרְבָּה קָרְבָּה de Jehova: repedit ei vitæ rationem Ez. IX, 10. XI, 21. XXII, 31, it. קָרְבָּה קָרְבָּה Jer. XVII, 10. — In Plur. Iob. IV, 6. XXII, 3. XXXI, 4. XXXIV, 21. Prov. V, 21. XVI, 2, 7. Jer. XXXII, 19. Ez. VII, 3. 4. XVI, 47. 61. XXIV, 14. Hagg. I, 5. 7 cet. Ps. CXXXIX, 3: בְּנֵי קָרְבָּה קָרְבָּה omnes viue meac i. e. omnia studia et consilia mea tibi accurate nota sunt. קָרְבָּה קָרְבָּה bene agere Jer. VII, 3. 5. XVIII, 11. XVI, 15. קָרְבָּה bene componere vitam suam 2 Chr. XXVII, 7. Passim servata viæ imagine, ut בְּנֵי קָרְבָּה קָרְבָּה vitam agendique rationem alie. sequi et imitari 1 Reg. XV, 26. 34. XVI, 2, 19. XXII, 23. 2 Reg. VIII, 18. 27. XVI, 3. 2 Chr. XI, 17. XX, 32. XI, 6. 13, et בְּנֵי קָרְבָּה קָרְבָּה 7 v. c. קָרְבָּה קָרְבָּה 2 Chr. XVII, 3. XXI, 12. XXII, 3. XXVIII, 2. XXXIV, 2, prius etiam sq. plur. ut בְּנֵי קָרְבָּה מְלֵיכָה וְשָׂרָל 2 Reg.

XVI, 5. 2 Chr. XXI, 6, et posterius sq. sing. v. 2 Chr. XVII, 3. Dicitur etiam **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** sectatus est, quae animus eius appetebat Eccl. XI, 9. Jes. LVII, 17 (cf. Num. XV, 39). — β) de Deo. Duplice autem sensu usurpatum formula *via Dei, viac Dei*. Significat ea primum *agendi rationem Deo probatam*, quam pri homines sequuntur, in sing. ut **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** Iob. XXIII, 11. Ps. XXXVII, 31. Ps. XXVII, 11: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** doce me, Iehova, viam tuam, V, 9: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** reser **בְּנֵי־בְּנֵי** complana ante me viam tuam, fac ut facile procedam in via a te praescripta. XXV, 9. LXXXVI, 11. Jer. V, 4, 5, 2 Reg. XXI, 22, et in plur. Jes. II, 3. (Mich. IV, 2). Ps. LI, 13, max. in formula **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** sequi vias Dei i. e. vitam gerere Deo probatam Deut. VIII, 6. X, 12. XI, 22. XIX, 9. XXVI, 17. XXVIII, 9. XXX, 16. Jos. XXII, 5. 1 Reg. III, 14. VIII, 58. XI, 33. Ps. LXXXI, 14. Jes. XLII, 24. Zach. III, 7. it. **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** Ps. XVIII, 22. Syn. est **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** Ps. CXIX, 27. Dein notat etiam *agendi rationem*, quam Deus ipse sequitur, das Handeln Gottes, wie Gott handelt (**בְּנֵי־בְּנֵי** Matth. XXII, 16. Act. XVIII, 26. **בְּנֵי־בְּנֵי** Act. XIII, 10). Ps. XVIII, 51: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** Dei via est *integra*. Dent. XXXII, 4. Iob. XXI, 31. XXXVI, 23, pl. Hos. XIV, 10. Ps. CXLV, 17, et spec. *operationem Dei* in creando et conservando mundo (das *Wirken Gottes*). Prov. VII, 22: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** Iehova creavit me *primitias operationis eius*, als den Erstling seines Wirkens. Plur. *opera Dei* Iob. XXVI, 14. XL, 19 (14).

b) *Deum colendi ratio, cultus Dei, religio*. Amos VIII, 4: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** cultus Beersabae i. e. idolatria. Ps. CXXXIX, 21: **בְּנֵי־בְּנֵי** cultus idolorum et ibid. **בְּנֵי־בְּנֵי** cultus antiqui temporis i. e. verus et genuinus cultus patrum s. patriarcharum, cf. **בְּנֵי־בְּנֵי** Jer. XVIII, 15 et **בְּנֵי־בְּנֵי** VI, 16. — Passim est

c) passive: *sors, quam aliquis experitur, nostr. wie es jemandem geht*. Gen. XXXI, 35: *mos s. sors mulierum mihi*, euphemismus pro. menstrua patior, Luth. es geht mir nach der Weiber Weise. (Cf. talmud. **בְּנֵי־בְּנֵי** consuetudo sc. mulierum, de menstruis). **בְּנֵי־בְּנֵי** secundum sortem, quam Aegyptii experti sunt Jes. X, 24. Ps. XXXVII, 5: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** Iehovae commite sortem tuam. Iob. VIII, 19 et servata viac imagine Iob. III, 22. Am. II, 7. Plur. Ps. X, 5: **בְּנֵי־בְּנֵי־בְּנֵי** יְהוָה prospera est sors corum omni tempore.

Quod *viae* ve. in lingua Hebraea ad vivendi, agendi et Deum colendi rationem s. *morem* et *religionem* referatur, id in permultis aliis sit eius significationis vocabulis Semiticis. Ita **صَرِيق** via, pec. recta, vera religio Cor. 4, 166, سَبِيلٌ via, على سَبِيلٌ modo, ratione, سَبِيلٌ via, religio Cor. 4, 76 — 78. 83. 136. 165. 9, 24. 12, 108, مَدْعَبٌ via, vivendi ratio, secta, religio v. Tim. II, 64.

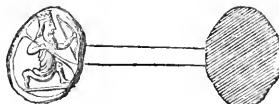
994 Mang. Abulf. Ann. II, 266. III, 534, ^{مَنْجَح} via regia, pro genuino Dei cultu Cor. 5, 52, صَرَاطٌ, سَيِّرَةٌ, سَلَبٌ via, it. modus, ratio. Aethiop. **፳፻**: **፳፻፻**: via it. modus et ratio, plur. **፳፻፻፻**: vias, mores; **፳፻፻**: ratio, mos, indeoles, pr. via a **የኢትዮጵያ**: migravit, **፳፻፻፻**: incessus, vitae ratio. Sam. **፳፻፻፻** de religione, v. Carm. Sam. in Anecdott. Orient. I, p. 99. Ita etiam pers. **مَرْد** via, sexcenties de religione in Pend-Namch, **مَرْد** vir pius. Sin. **dao** via, recta via, inde virtus, **king** ire et agere, **king-dao** viam ire i. e. recte agere. Graeci dicunt γράμμης ὁδὸν mentis ratione Eupipid. ὁδοῖς ὁδοὶ ἵεται Thucyd., max. apud Stoicos ὁδὸς ἐστι πλούτος, ἐπολαιπόλατρος, ἐξήγειρα certa aliqua ratione aliquid excogitare, consere, redargere, v. **GATAKERUR** de stylo N. T. cap. 32. De religione christiana dicitur ὁδός Act. IX, 2. XIX, 9, 23.

בְּנֵי־בְּנֵי m. *locus qui calcatur*. In st. estr. **בְּנֵי־בְּנֵי** locus qui calcatur planta pedis Deut. II, 5 (cf. Deut. XI, 24. Jos. I, 3).

דָּרְכָּוֹן, nonnisi in pl. **דָּרְכָּוֹנִים** 1 Par. XXIX, 7. Esr. VIII, 27 *darius*, moneta Persarum aurea, c. Aleph prosthetic pro simplic. **בְּנֵי־בְּנֵי**, quod est in Mischna (Baba bathra 10 §. 2. Schekalim 2 §. 1, 4, ubi male nonnulli **דָּרְכָּוֹנִים** legunt, vide Lex. Arisch), cf. syr. **مَدْبُونَ**? Barhebr. p. 207. Assoman. bibl. or. II, 274. Pesch. ap. Esr. I, 1. c. [errore enim niti videtur, quod habet Ferrarii nomencl. syr. p. 830 **مَدْبُونَ**, quanquam litterarum ordo docet, ab ipso Lexicographo ita scriptum esse], a qua forma proficiscitur gr. et lat. *dareuzōs*, *darius*. Alibi **מְדָבָדָל** q. v. Vulg. *solidos reddit*, LXX in Par. γοργοῦς. — De origine vocabuli in vetere lingua persica quaeadmodum facile conscient erudit (neque audiendi, qui a gr. *douazui* reputant, ni FULLERUS in Mischell. VI, 12. WASERUS in Crit. sacris VI p. 1017), sed de analysi et significacione eius non una est sententia. Aliis enim, idque nobis prae caeteris placet, a) **בְּנֵי־בְּנֵי**, **בְּנֵי־בְּנֵי** est diminutivum a **בְּנֵי**? quod *Darium* notare videtur, si vera est scripture vulgaris *Jugūzis* apud Strabonem (XVI p. 587, sed cf. supra v. **داريان**); *Darcon* s. *Dericin* igitur qs. *Dariolus*, apertissimum nomen monetae imagine regis ornatae (v. LONSBACH Archiv II, 278. BERNSTEINII Barhebr. illustr. pag. 49); alii b) **בְּנֵי־בְּנֵי** compositum videtur ex **בְּנֵי** Darius, et **בְּנֵי** vultus, ut **بَنْزَارِي** كَوَافِرْ كَوَافِرْ, كَوَافِرْ, كَوَافِرْ (Lorsbach I. c.), vel c) ductum a pers. **درگاه** aula regia (pr. locus portae), addita terminatione semitica **ن**, ut monetam *anlican* s. regiam notet (Simonis Lex. ed. III, p. 42); vix enim memoratu dignus **SALMASIUS** (de usuri p. 216), qui idem esse putat atque pers. **درگاه**, quod et gr. *douazui* ortum. Haud minor est veterum recentiorumque dissensus de origine huius monetae ut ita dicam histo-

rica, quanquam in eo fere consentiunt a Dario quodcum rege eam nuncupata esse. Illeschytus enim a Dario, Persarum rege, eas appellatas esse censem (cf. Herod. IV, 66), sed Harpocration: ἔλληνοι δὲ δαρεῖοι οἱ τὸν ὁστὸν πάσοντες λέγουσιν οὐδὲν εἶπον πάσθεντος, et iūdem fere verbi Suidas: . . . οὐδὲν εἶπον τύδον παλαιοτέρον πασιλέων (cf. Schol. ad Aristoph. Eccles. 545 (58), quos Darium Medium s. Cyaxarem his verbis significare censem PRIDEAUX, VITRINGA (observ. sacrae II p. 308) al. Modo probari possit, quod docet D'HERBELLON (v. *Dara*). *Dara* appellative regem notare, *daricus* etiam monetam *regiam* in universum notare possit (Wineri Reallex, I, p. 292); sed certa illius usus vestigia desunt. Quicquid est, haec moneta, quemadmodum apud Gracces (v. Athen. XII p. 534), ita apud Judaeos in usu erat post exilium (Esr. VIII, 27), et auctor Paralipomenón (1, 29, 7) Davidis adeo opes ad daricos revocatas computat. Auri Darici a metalli puritate celebrabantur (v. Herod. I, e.), sed argentei etiam existabant et iudeique existant, talesque in Talmude I. e. intelligendi.

Quod ad pondus attinet et valorem, Harpocration et Suidas s. h. v. aureo attico (*χαροσοῦς*) daricum exaequant, cui fere convenit, quod exempla in numophylacio Parisino extantia a BARTHELEMI et GOSELINO explorata 28¹ Francos gallicos valent (v. Mémoires de l'acad. XXI, p. 24). CORAY ad Plut. Parall. V, p. 416). Hodie darici cum aurei, tum argentei summae sunt raritatis, neque tamen temporum cursu plane perierunt, quod temere contendit J. D. MICHAELIS (Supplém. p. 471), rei numismaticae parum peritus. Asservantur exempla in Museo Vindobonensi et in numophylacio Parisiensi, de quibus v. Mlus. Caesar. Penbrockianum P. I. tab. 1, no. 2. P. II. tab. 75. SESTINI lettere numismatich. T. III, pag. 146. tab. III, no. 7 et MIONNET deser. des medailles antiques T. V. p. 610—648. In his aliis caput regis tiara ornatum, aliis regem currui insidente, aliis sagittarium exhibent, qui flexo uno genio dextra hastam tenet, sinistra arcum praetendit (cf. Plut. Lacon. apophthegm. p. 211). Quod sequitur specimen ligno incisum, ex MIONNET opere modo laudato (Recueil des planches, tab. 36, no. 1), repetitum est:

Quaedam ex his exemplaribus litteras habent persicas characteri tamen phoenicio saepe similes (v. Miromet. I. e. tab. 29), unum etiam graecam inscriptionem *ΙΥΘΑΙΩΡΗ*, unde recte colligitur, haec in urbibus imperio persico subiectis signata esse. Cf. ECKHEL doctr. nummorum vett. Vol. I, pag. 551. BRUSSON de regio Persarum principatu, ed. 1595, pag. 277. Nihil fere bona frugis dabunt J. D. Michaelis Supplém. p. 469.

דָּרְכָמָן nomini pl. *darici* Esr. II, 69. Neh. VII, 70, 71, 72 i. q. אֲדָרְכָמָן. (Duo codd. Esr. VIII, 27 pro אֲדָרְכָמָן have אֲדָרְכָמָן). Verisimilium etymon dedit BÖHLEXIUS (symb. pag. 22) a pers. *Darii* arcus; sagittarii enim imaginem referre hos nummos, nime summam vidimus (v. נְצָרָאָן). Plut. apophthegm. lacon. I. e. τοσότην ἐπίσημον εἶχεν.

דָּרְכָנָן i. q. دَرْكَنَانْ Damascus q. v. Adde talmud. حَرَبَنْانْ quod R. Tanchum interpretatur *pruna*. Proprie sunt pruna *Damascena*.

בְּרָחֵל chald. i. q. hebr. בְּרָחֵל *brachium*. Pl. e. Suff.

בְּרָקָן Dan. II, 32. In Targg. sing. בְּרָקָן emphat. בְּרָקָן e. Suff. בְּרָקָן Plur. בְּרָקָן Gen. XLIX, 24, בְּרָקָן Hos. VII, 15. Syr. בְּרָקָן id.

בְּרָאָף id. ascito Aleph prosthetic. בְּרָאָף *cum brachio* i. e. robore Esr. IV, 23. In Targg. Kamez correpto בְּרָאָף, בְּרָאָף. Inde

בְּרָאָף (validum, de urbe nimita) n. pr. 1) metropolis veteris Batanaeum Num. XXI, 33. Dent. I, 4. III, 1, 10. Jos. XII, 4, quae postea Manassitis assignata est Jos. XIII, 12, 31. LXX. Ἐδραί, Ἐδραιν. Eadem est atque *Adras*, de qua Enescius v. Astaroth: παράκτιται δὲ ἐν τῇ Βαταναῇ Ἀδραὶ πόλις τῆς Ἀσταροθοῦ ἡ απὸ σημεῖον ἐξ (sc. ab Astaroth). ἦ δὲ Ἀδραὶ τῆς Βόσπορος διάστριχε σημεῖον κεῖται, et Ἀδραὶ Ptolemai (V, 17); dein non infrequens eius mentio est in Actis Conciliorum, erat enim sedes episcopi (v. RELANDI Palest. p. 547 sqq.), et in historia expeditionum sub crucis signo susceptiarum, quarum tempore civitas Bernardi a Stampis nuncupata est (Guil. Tyr. hist. XVI). Arabum Geographis appellatur بَرَاعَة v. Abulfedae Syriam p. 97. Nubiem p. 134, coll. Michaelis Suppl. pag. 28 sqq., hodie *Drāa*, v. *Sectenium* in v. Zach Correspondenz XVIII, 355. Bureckhardti itin. I, 385. O. v. Richter Wallfahrt pag. 172. Buckingham Travels II, 146. Quae ad hanc urbem pertinent, male a nonnullis Geographis translata esse ad urbem Hadra (ברָאָף Zach. IX, 1) nuper ostendit Hengstenbergius (Christologic II, p. 92 sq.). — 2) oppidi Naphtalitarum. Jos. LXIX, 37.

בְּרָאָף n. pr. v. בְּרָאָף.

בְּרָאָף rad. imisit., chald. i. q. بَرَأَ sparsit, arab. بَرَأَ festinavit. Inde

בְּרָאָף n. pr. viri Esr. II, 56.

בְּרָאָף rad. in verbo imisit. pr. onomat. torsit, drehen (vic. radiei בְּרָאָף alisque, quis ibi laudavimus, adde

*táqros, togreíō, germ. Dorl, drille, trillen, trillern), arab. Conj. IV. fusum celeriter torsit mulier, ^{كَوْرَد} fusus, ^{كَوْرَد} mulier fusum celeriter torquens, hebz. 1) *volarit in gyrum avis* (fort. etiam onomat., ut nostr. *purren*), unde ^{كَوْرَد} hirundo, a gyrido dicta; it. celeriter in orbem ivit equus (cf. ^{كَوْرָה}), arab. ^{كَوْرِي} equus velox. Motus celer refertur 2) ad *micandi* et *radiandi* significatum, arab. ^{كَوْرَد} radiavit lucerna, ^{كَوْرَد} lucerna, ^{كَوْرَد} stella radius, ^{كَوْرָה}, ^{كَوْرָه} margarita (quoniam haec a rotunditate quoque dicta esse possit), et ^{كَوْرָה} pro ^{كَوْرָה} regio lucida. A radiando denique est 3) *radiatin fluxit lac, sanguis, pluvia* (arab. ^{كَوْرָه} ap. GOIUM et FREYTAGIUM no. 1—3, ^{كَوْرָه} copia lactis), inde *libere se effudit* (v. ^{كَوْרָה} no. 2, 3): it. *luxuriavit, exuberavit* herbo (arab. ^{كَوْرָه} v. Freytag no. 5), v. ^{كَوْرָה}. Panlo aliter has significations dispescueram in Comment. ad Jes. LXVI, 11 a *micandi* significatu proficiscens: hic tamen secundarius esse videtur.*

^{كَوْرָה} *אֲלָמָּה נֶגְמָּה*. Esth. I, 6 lapis quidam pretiosus pavimentis in regia Xerxis adhibitus. Arab. ^{كَوْرָه} collect. ^{كَوْرָه} vc. est perfreqnens, *margarita* notans, maxime maiores (v. BOCHARTI Hieroz. II, p. 712 et TEIFASCHIUM de gemmis ed. RAVII p. 46, 77, 78), a fulgendo et radiando dictas, ut ^{كَوْرָه} margarita a ^{كَوْرָה} (SCHULT. ad Har. 2, p. 108, 109), quod vocabulo hebreo adhibens BOCHARTUS I. e. pavimenta gemmis marginatisque distincta ab Asiamorum luxu non aliena esse observat (p. 716 sqq.). Praeiverat Paraph. chaldaeus: ^{كَوْرָה} ^{كَوْרָה} ^{كَوْרָה} *margarita in arcibus* (piscatoris) *maris magni*. Malim tamen non *margaritas ipsas intelligere*, sed *marmoris genus margaritis simile*, velut alabastri genus, quod vocatur *Perlenmutterstein*, vel ipsum matricem *margaritarum* (*Perlenmutter*). Ita LXIX, *אַרְנוֹת מִזְוָז*. Apud Talmudicos ^{כְּרָבָה} est *אַרְנוֹת*, lapis lychinites, gemmae species noctu luccens. Vide in universum BOCHARTUM I. e. p. 708—719. T. III, pag. 639 sqq. Lips. Inde

^{كَوْرָה} (*unio sapientiae*, comp. ex ^{كְּרָבָה} et ^{كְּרָבָה} = ^{كְּרָבָה}, ^{كَوْرָه} sapientia) n. pr. viri sapientiae actate Salomonis vel paulo ante degentis, 1 Reg. IV, 31. (V, 11), in loco gemino 1 Chr. II, 6 (contr. vel corrupte) ^{كَوْرָה}.

^{كְּרָבָה} m. 1) volatus celer, gyratio, concur. avis in gyrum volans, spec. *hirundo* Ps. LXXXIV, 4. Prov. XXVI, 2. Ita Hebrai interpretari cum Gr. Venet. in Prov. et Lutherio, et etymo favente (apud Arabes in proverbio est *خَفَّتْنَفْ* γύραντος *hirundines*) et parallelismo membrorum, nam utroque loco in altero membro est ^{كְּרָבָה} passer. Occurri possit, *hirundinem* etiam alio

vc. ^{كְּרָבָה} designari, campique interpretationem vett. interpratum auctoritate destitui. Hi enim in Prov. generatim avem, in Ps. *turtorem* (coll. ^{كَوْرָه}) reddunt, quod eccetus BOCHARTUS (II, p. 51. T. II, 590 Lips.) columbae ferae speciem, *turtorem* vel *palumbum* intelligit, provocans ad etymon a *libertate* ductum (v. no. 3) coll. arab. ^{كَوْرָه} quod *columbam liberam* i. e. feram notat. Sed ad utramque tamen V. T. locum *hirundo* aptior videtur, neque tanta videtur vett. interpratum auctoritas, qui tum fluctuant ipsi tum ^{كְּרָבָה} confunditc videntur cum ^{كְּרָבָה}. *Torsk aliis* (deser. animalium p. 10) inter migratorias Alexandriæ aves memorat quandam nomine *Dauri*, ^{كَوْرָه} quae venit cum dactylis matueretur. fine Octobris, ex Aegypto superiore, hisque consumatis post tres menses abit¹¹, campique esse posse Hebraeorum ^{كְּרָבָה} suspicabatur J. D. MICHAELIS (Suppl. p. 47): sed ne hoc quidem constat, quibusnam litteris arabicis illud nomen scribatur, ^{كَوْرָه} an ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه}, nec debebat satis dubitanter a Michaeli proposita pro certis habere Zieglerus ad Prov. I. e.

2) *fluxus largus et liber* (v. rad. no. 3). Ex. XXX, 23: ^{בְּנֵי יִשְׂרָאֵל} ^{בְּנֵי} ^{מִירָה} ^{qua sponte} (nulla incisione facta) *effluxit*, i. e. praestantissima. Inde

3) *libertas*. ^{כְּרָבָה} ^{כְּרָבָה} libertatem annunciat servis, captivis Jes. LXI, 1. Jer. XXXIV, 8. 15. 17, ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه} Lev. XXV, 10. ^{كְּרָבָה} ^{كְּרָבָה} annus manumissionis (servorum) i. q. annum iubilaei Ez. XLVI, 17.

^{كَوْرָה} ^{كְּרָבָה} (pro ^{كְּרָבָה}, cum ^{كְּרָבָה} formativo) *plaga australis*, pr. regio lucida, aprica (v. rad. no. 2), opp. ^{كَوْرָه} regioni caligine tecta (cl. *πηγός ἡδὸς τοῦ ἡλίου τε Ήλιον* II, 12, 239. Od. 9, 26, 13, 240 opp. *πηγός ἥψηστος* Od. 9, 26, 12, 81). Deut. XXXIII, 23. Ecel. I, 6. XI, 3. Ez. XXI, 2. XI, 24. 27. 28. 44. 45. XII, 11. XLII, 12. 13. 18. Poëta de vento australi Iob. XXXVII, 17. LXX *άρνος*, semel *λίθη* Deut. I. e. — C. B. MICHAELI (in diss. de notione superi et inferi §. 15) ^{كَوْرָه} pr. est defluxus (coll. ^{كְּרָבָה} no. 3), inde *locus defluxus*, *locus inferior*, qualcum anstrum ab Hebrais habitum esse ibidem probatum it, opp. ^{كَوْרָه} quod a speculando et prominendo dictum sit (rad. ^{كְּרָבָה}), sed etymon supra propositum magis placet. Ipsa *dellendi* descendendique notio nostrae radici gratia tribuitur.

^{كְּרָבָה} m. *tribulus, spinac genus*, quod in arvis succrescit fringibusque nocet. Bis legitur collect. Gen. III, 18: ^{كְּרָבָה} ^{كְּרָבָה} Hos. X, 8. LXX. *τριβολοι* i. e. tribuli, planta spinis horrens in agris crescens (tribulus terestris Linn. aut Fagonia) Theophr. hist. pl. 6, 5. Diosc. 4, 15. cf. Virg. Ge. I, 154: Ioliani tribulique fatigant triticeas messes. Plin. H. N. 18, 17. Syr. interpres eodem vc. ^{كَوْرָه}, quo etiam in N. T. utitur pro *ἄζαρθα* Mt. VII, 16 et *τριβολοι* Hebr. VI, 8 (nisi ordo dicti ibi transpositus est). Bar Ali in Ms. Lugd. et ap. LUD. DE DIEU ad Gen. et Hebr. I, 1. c. e. ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه} ^{كَوْرָه}

quae vix sana sunt. Malim: العوسج الدردر et وبقال الدردر المحسك, quod posterius vulgare tribul nomen est, ut reddendum sit: rubus, spina, et ut aliū volunt tribulus. Saadias Gen. I. e. retinet دردر, idemque teste CASTELLO (Heptagl. col. 770) habet prophetarum Versio arabica Oxon. (Seldeniana) Jes. XXXIV, 13, ignorant tamen

Firuzabadi et Dschauhahri lexx., nam دردر arab. et pers. ulmus hue non pertinet. Onk. et Pseudojon. אַתְּדִין, Sam. כְּבָרָן, quod utrumque spinis notat. Rabbinorum non nullis est eadem herba spinosa, quae alibi כְּבָרָן numeratur (Barten. ad Okezin 3 §. 2), prob. arab. عَكْوبٌ carduus hortensis. R. Tanchum: مَعْلُومٌ أَنَّ دَرَدَرْ نَوْعٌ مِّنَ الشَّوْكِ وَقَالُوا أَنَّ الْعَكْوبَ الَّذِي زَعْرَةُ الشَّكَاعَةِ dardar esse spinarum genus, et sunt qui dicant esse i. q. عَكْوبٌ quod est flos cardui. Vide CELSII Hierobot. II p. 128—137. FULLERI Miscell. VI, 1.

tractat lanam, manibus terit), sive pedibus (v. infra observationem etymologicam de usu Arabum et Aramaeorum); sed ex usu loquendi Hebraeorum

1) quaequivit Ez. XXXIV, 6, sq. acc. rei Lev. X, 16, sq. הָרָשׁ Job. X, 6: sq. רָחֵל (nostr. nach etwas suchen) Job. XXXIX, 8. Maxime in formula Deum quaequivit i. e. Deum adiit precibus, opem ixi imploravit. 2 Chr. XVI, 12: ciam in morbo suo נָאַתְּ אֶלְךָ דָּרָשׁ נָאַתְּ Dei operam non implorabit, sed misericos consulens (cf. no. 3). Deut. IV, 29: et inuenies (Deum) בְּכָל־בָּבֶבֶל כְּבָרָן erga hunc, qui cum implorat. Ps. XXXIV, 8: Deum imploravi et exaudiuit me. CV, 4. 1 Chr. XV, 13. XXI, 30. 2 Chr. XII, 14. XIV, 2, 3. 7. XV, 2. 12. XIX, 3. XX, 3. XXII, 8 (9). XXVI, 5. XXX, 19. XXXI, 21. Jes. LXV, 10. Am. V, 4. 6. Ilus. X, 12. Jer. X, 21. XXIX, 12. Zeph. I, 6. Saepē de piiorum hominum Deum invocandi conseruandū et i. q. Deum pie coluit, veneratus est. נָאַתְּ erga hunc pii cultores Dei Ps. IX, 11. XXII, 27. XXXIV, 9. XXXIV, 11. LXIX, 33. Passim additur בְּכָל כְּבָרָן Ps. CXIX, 2. 10. 2 Chr. XXII, 8. Deut. I. e. Alibi maxime in sequiore Hebraismo, dr. sq. הָרָשׁ 1 Chr. XXII, 19. 2 Chr. XV, 13. XVII, 4. 5. XX, 3. XXXI, 21. XXXIV, 5. Esr. IV, 2. VI, 21. semel sq. נָאַתְּ Job. V, 8, ut arab. كلب لى امى quaequivit ad Deum i. e. Deum imploravit (cf. VIII, 5 et Jes. XI, 10). Refertur etiam ad numina, quae audeant atque implorant cultores eorum 2 Chr. XXV, 15. 20. Jer. VIII, 2, sq. הָרָשׁ Dent. XII, 30. Saepē copulatur cum syn. מְקֻבֵּץ (q. v. no. 1). Opponitur נָאַתְּ

וְאַתְּ invenire Deum i. e. ab eo exaudiri Jer. XXIX, 13. 2 Chr. XV, 2. — Part. pass. Ps. CXI, 2: magna sunt Dei facinora קְרָבָה לְבָבֶל הָרָשׁ quaevisa (inventa, v. Niph.) ab omnibus diligenteribus eum. Sententia est, maxima quaque Dei facinora ab eo obtineri precibus plororum, non non a עֲזֹבָה sed a עֲזֹבָה. — LXX constanter עֲזֹבָה tor յְהֹוָה.

2) adiit locum, frequentavit eum (einen Ort besuchten), sq. acc. 2 Par. I, 5. Am. V, 5, sq. בָּבֶל Deut. XII, 5. Part. pass. שָׂרֵה יְהֹוָה בָּבֶל urbs frequentata, celebrata Jes. LXII, 12.

3) quaequivit ex aliquo, percontatus est Iudd. VI, 29. Dent. XIII, 15. XVII, 4, 9, c. acc. pers. et rei, de qua percontantur, 2 Par. XXXII, 31: בָּבֶל הָרָשׁ ad percontandum de miraculo. 1 Par. XXVIII, 9, בָּבֶל כְּבָרָן נָאַתְּ omnia corda perquirit examinat Jehova, it. נָאַתְּ 2 Sam. XI, 3: בָּבֶל נָאַתְּ quaequivit de muliere, בָּבֶל 2 Par. XXXI, 9. Ecl. I, 13. Spec. oraculum petuit ab aliquo, consultit aliquem, ut Deum, prophetam c. acc. Gen. XXV, 22. Ex. XVIII, 15. 2 Reg. XXII, 13. Jes. XXXI, 1. LVIII, 2. Jer. XXVII, 7, 1 Reg. XXII, 5. (2 Chr. XVIII, 4), it. idola, incantatores, medicos, sq. נָאַתְּ (pr. percontatus est ap. aliquem) 1 Sam. XXVII, 7. 2 Reg. I, 2. 1 Par. X, 14. 2 Chr. XVI, 12. XXXIV, 26, 28 (percontatur adiit aliquem) Jes. VIII, 19. XI, 10. XIX, 3. Deut. XVIII, 11, נָאַתְּ Ez. XIV, 7, נָאַתְּ 2 Chr. XXXI, 9, בָּבֶל בָּבֶל (ex libro Jehovae) Jes. XXXVII, 16. Prophetā, per quem Dei oraculum petunt, ponitur c. נָאַתְּ 1 Reg. XIV, 5, נָאַתְּ 2 Reg. III, 11. VIII, 8. 1 Reg. XXII, 7, 2 Chr. XVIII, 7, נָאַתְּ Ez. XIV, 7, v. c. 1 Reg. I, e. venit mulier Jerebami בָּבֶל נָאַתְּ oraculum petitura a te de filio suo. Is, pro quo oraculum adiutur, estr. praevio נָאַתְּ Jer. XXI, 2.

4) postulavit, poposcit Ez. XX, 40, e. acc. rei et נָאַתְּ pers. Deut. XXII, 2. XXIII, 22. Mich. VI, 8. Absol. poposcit panem, mendicavit. Ps. CIX, 10: בָּבֶל כְּבָרָן mendicant procil a domum suarum rudiebibus. It repetit, sq. נָאַתְּ Ez. XXXVII, 10, adeoque vindicavit, ultus est. נָאַתְּ בָּבֶל sanguinem repetit ab aliquo i. e. eadem ultus est (cf. נָאַתְּ) Gen. IX, 5. XII, 22. Ez. XXXIII, 6. Ps. IX, 13, absol. Ps. X, 4: בָּבֶל non vindicat Deus, comm. 13. Deut. XVIII, 19: et qui verbis meis morem non gerit .... בָּבֶל רָשׁ ob eo poscam, hunc puniam.

5) operam dedit aliqui rei, studuit, sectatus est rem (cf. נָאַתְּ studuit), ut iustitiam Jes. I, 17. XVI, 5, bonum Am. V, 14. Prov. XI, 27, legem divinam Ps. CXIX, 45. 156. 1 Par. XXVIII, 8. Esr. VII, 10. בָּבֶל בָּבֶל saluti aliquius studuit Deut. XXIII, 7. Esr. IX, 12. Jer. XXIX, 7, נָאַתְּ בָּבֶל בָּבֶל Jer. XXXVIII, 4. פְּנָצְתָּה בָּבֶל. Hinc curavit, curam rei gessit. Sq. accus. Dent. XI, 12: נָאַתְּ בָּבֶל עַמְּקָה terra cuius curam gerit Jehova. Job. III, 1: ne curet cum Deus desuper. 1 Chron. XIII, 3. Ezech.

XXXIV, 8, sq. ፩ Ps. CXII, 5: וְאֵת שָׁרֵךְ גָּמָס nemo curat vitam meam; Jer. XXX, 14, 17, sq. וְאֵת curam gessit alic., animum advertit ad aliquem (Acht haben auf jem.). 2 Chr. XXIV, 6: וְאֵת שָׁרֵךְ מִנְחָה וְאֵת קָרְבָּן וְאֵת quidni animum advertit ad Levitas, ut afficerent eet.

Niph. טְרֵבָה inf. absol. טְרֵבָה (pro טְרֵבָה) Ez. XIV, 3, 1 fut. וְאֵת 1) pass. no. 1. iuvare et adire se passus est, aditus praeuit alicui. sq. וְאֵת, inde exaudivit eum. Ez. XXIX, 5: וְאֵת שָׁרֵךְ טְרֵבָה מִן exaudirem eos? XX, 3, 31. Jes. LXV, 1: וְאֵת שָׁרֵךְ טְרֵבָה exaudiri etiam non potentes. Addito acc. rei potestibus concessae Ez. XXXVI, 5 (cf. וְאֵת c. acc. — 2) lustratus est i. q. וְאֵת 1 Chr. XXVI, 31. LXX. ἐπεστάλησαν. Vulg. per-cessisti sunt. Targ. טְרֵבָה. — 3) pass. no. 4. sanguis repetitus s. vindicatus est. Gen. XLII, 22.

Pi. inf. וְאֵת Esr. X, 16, modo scriptura geminata est (3 codd. וְאֵת), pro טְרֵבָה, cf. ad rad. וְאֵת.

Quamvis quaerendi significatus, si V. T. usum spectas, primarius ei (practer locum Prov. XXXI, 15) unicus haberi possit (LXX. ferme ubique ζύγιον, ζύγιζειν, ζυγίζειν), origo tamen est in terendo sive manibus, sive pedibus, et quaerendi notio ducta est a palpando et circumuendo, ut in syn. טְרֵבָה. Syr. טְרֵבָה est: trivit, cal- cavit viam, trituravit, et metaph. inquisivit, studuit, disputavit. Arab. طَرِيفٌ trivit v. e. vestem (unde طَرِيفٌ vestis detrita Abulf. Ann. II, 252), metaph. trivit libros, studuit, didicit et trans. docuit. Aeth. ΡΖΗΙ: studiose compositus liberum. Media radicali r in vocalen emollita (v. ad litt. γ) e nostra radice erit est וְאֵת, quae primariam notionem servavit: utramque formam habes in linguis germanicis: dreschen, belg. dörsschen, germ. inf. doschen. Vicinas radd. commemoravi s. v. וְאֵת. Variam per particulas constructionem huius verbi peculiaris dissertatione illustravit C. ATTRIVILLIUS, in sylloge dissertatt. ed. Michaelis no. 19.

טְרֵבָה m. sermo, commentarius, nt saepe in Rabbinismo, a significatione translata concionandi et interpretandi, quae ducta est ab inquirendo et in oratione quasi discurrendo (un discours). Arab. طَرِيفٌ commentarius, liber. 2 Chr. XXIV, 27: בְּרֵבָה תְּרֵבָה commentarius in librum Regum, intellige commentarium historicum, paralipomena continentem. XIII, 22: בְּרֵבָה תְּרֵבָה commentarius Iddonis prophetae; tales intellige commentarios quales Caesar scripsit.

טְרֵבָה germinavit, gramine viruit Joël II, 22. LXX. وَهَوْتَرَوْ. Arabes hanc potestatem habent in rad. طَرِيفٌ i. e. prima plantarum germina produxit terra. طَرِيفٌ pri- mun terrae germen, وَادِيسْ planta germinans, مُوْدُوسَةْ germinibus tecta terra.

Wjh. germen produxit terra Gen. I, 11. Idem comm. 12 repetitum vocabulo usitatoe וְאֵת.

וְאֵת m. prima terra germina, gramen tenerum, herba tenera, gr. χλόη / ut quinquās Alex., alibi χλόης, βοτάνη, οὐνά Jes. LXVI, 14, prata vestiens pluviisque riganda Deut. XXXII, 2, 2 Sam. XXIII, 1, bestiarum deliciae Job. VI, 5. וְאֵת viror herbae Ps. XXXVII, 2. Jes. XXXVII, 2^a. Distinguitur וְאֵת i. e. gramine adultiore, messi maturo Prov. XXVII, 2^a, item ab וְאֵת herba adultiore et semen concepiente Gen. I, 11, 12. Ex hoc ipso loco præterea colligitur, וְאֵת usurpari præcipue de gramine, quod semine (saltēm conspicio) carat, herbisque temnioribus, quales in agris non cultae sponte et sine semine nasci credebantur (Theophr. de caus. plant. I, 5) bestiis magis quam hominibus cibum præstitutae. Itenim comm. 29, 30 et IX, 3 non וְאֵת, sed וְאֵת herba vices (intelligere olera) hominibus pro cibis assignatur, et 2 Reg. XIX, 26 inunguntur: וְאֵת וְאֵת וְאֵת. Male vero LXX. et Vulg. Gen. I, c. verba וְאֵת וְאֵת inuenimus reddunt βοτάνην χλότον, herbam circu- tem neque calendarum adiuvare debebant nonnulli recentiores coll. comm. 29, 30, cuina loci alia est ratio. Jarchius ad Gen. I, c. inter וְאֵת et וְאֵת idem discrimen statuit, quod inter gall. herbe et herbage, nimirum illud de singulis plantis et oleribus dici, hoc multarum herbarum compunctionem et quasi vestimentum designare, quo campus induatur (cf. arab. طَرِيفٌ ap. Golum), ut recte dicatur וְאֵת non יְאֵת וְאֵת; quae vero observatio synonymiae accurate constitutae non sufficit. (Chald. וְאֵת id. Syr. transp. וְאֵת et וְאֵת herba verna, unde וְאֵת וְאֵת de tempore verno Barhebr. p. 560. In Cod. Nas. hoc significatu habes וְאֵת, quod male ad rad. וְאֵת restituit NORBERGUS in Lexid. pag. 4. Cf. præ eaeteris cod. Nazar. II, 38: et profert terra וְאֵת וְאֵת וְאֵת pinguedo cibi).

Pi. 1) pinguis fuit et factus est. De homine Deut. XXXI, 20. (Arab. سَمِعَ id. וְאֵת et וְאֵת inter se permutatis Conj. II. pinguem redditum cibum, וְאֵת pinguedo cibi). 2) pinguis redditum lactu nuntius pingua reddit ossa, medulla qs. implet ossa, vires auget. Ilinc uexit Ps. XXIII, 5. (Arab. سَمِعَ ininxit pice camelum). 2) pinguem declaravit Ps. XX, 4: וְאֵת וְאֵת holocaustum tuum pingue h. e. acceptum habeat. (Ad וְאֵת parag. pro וְאֵת cf. 1 Sam. XXVIII, 15. Prov. XXIV, 14. Jes. I, 11, 12). Sec. Kimchium (denom. a וְאֵת coll. no. 3) in cineres religat Deus, nimirum igne coelitus domisso cf. 1 Reg. XVIII,

—————
טְרֵבָה pinguis fuit et factus est. De homine Deut. XXXI, 20. (Arab. سَمِعَ id. וְאֵת et وְאֵת inter se permutatis Conj. II. pinguem redditum cibum, וְאֵת pinguedo cibi).

Pi. 1) pinguis redditum lactu nuntius pingua reddit ossa, medulla qs. implet ossa, vires auget. Ilinc uexit Ps. XXIII, 5. (Arab. سَمِعَ ininxit pice camelum). 2) pinguem declaravit Ps. XX, 4: וְאֵת וְאֵת holocaustum tuum pingue h. e. acceptum habeat. (Ad וְאֵת parag. pro וְאֵת cf. 1 Sam. XXVIII, 15. Prov. XXIV, 14. Jes. I, 11, 12). Sec. Kimchium (denom. a וְאֵת coll. no. 3) in cineres religat Deus, nimirum igne coelitus domisso cf. 1 Reg. XVIII,

¶ 4. 36. 3) (denom. a *τεῖτη*) *a cineribus purgavit.* Exod. XXVII. 3. Num. IV. 15.

Pu, pass. *Pi*, no. 1 *pinguefactus est*, de terra sanguinis pinguedine rigata *Jes.* XXXIV, 7 (cf. *Hor. Carm.* II, 1, 29; quis non latino sanguine pinguior campus? *Virg. Ge.* I, 491), de hominibus *Prov.* XXVIII, 25, et bis quidem tribuitur animae (v. *πεπ* no. 2 fin.) XI, 25. XIII, 4 (cf. *Jer.* XXXI, 11). Pinguefieri autem tribus his locis metaph. dr. pro opulentum fieri, ditescere, v. *πεπ* no. 3.

¹¹ *Hothp.* ၂၇၈၁ pro ၂၇၇၉ *pinguedine oblitus est gladius*
Jes. XXXIV, 6.

پنگی adj. ۱) *pinguis* (de solo) Jes. XXX, 23.
 ۲) *succosus* (de arboribus) Ps. XCII, 15. Sic *pingues*
ficus i. e. *succosae* Hor. Sat. 2, 8, 88. ۳) *dives*,
opulentus. Ps. XXII, 30. **پنگی** *pingues terrae* i. e.
ddives. Eodem modo transflunt **پنگی** et **سوسن** pinguedo
 ad fortunam lautam et opinam, v. H. A. SCHULTENS ad
 Elnawabig p. 117. Meidan. prov. p. 48, it. gr. *πίνγιος*,
 lat. *pinguis* Hor. Od. 2, 12, 22.

פִּינְגָּוֹלֶה m. c. suff. פִּינְגָּוֹלֶה 1) *pinguelo* Iud. IX, 9, meton. de cibo pingui, lauto Ps. XXXVI, 9. LXIII, 6. lob. XXXVI, 16. Jes. LV, 2. Jer. XXXI, 14; *fertilitas, libertas*, Ps. LXV, 12.

2) *cinis*. isque *pinguis*, qualis ex hostiis combustis in altari (Lev. I. 16; IV. 12, VI. 3. 4; 1 Reg. XIII. 3. 5) et e cadaveribus in rogo combustis (Jer. XXXI. 40) oritur, *Fettasche*. Vides, quomodo differat ab ~~regn~~ q. v. Cinere autem iam veteres ad prata et arva pingue facienda usos esse doct. Plin. XVII. 9.

¶ f. Esth. III, 15. IX, 14 estr. ¶ IX, 13. II, 12
 (ubi nonnulli codd. ¶, quod non probo) pl. estr. ¶ I, 18. III, 8. c. Suff. ¶ III, 8., sequioris Hebraismi et Chaldaicis in v. (1) *manūlīm* (regis Persarum), *edictum* VIII, 36. Esth. I, 8. II, 8. III, 14 seqq. IV, 3. 8. VIII, 13 seqq. 17. IX, 1. 13 seqq. Inde

2) lex, quippe ex manu late regio pendens Esth. I,
19. II, 12. III, 8. IV, 11, 15, et collect. leges, ius (i.
q. בָּבֶל). בְּבֵבֶל בְּבֵבֶל יְהוָה Esth. I, 15. 15.

3) Scorsum fractare placet locum plurimis interpretum conjecturis vexatum Deut. XXXII, 2; et *venit* (Deus) *de myriadibus sanctis* תְּבָנָה שָׁמֶן מִזְרָחָה, ubi tamen permulti codi, maxime in *textu* (v. DE ROSSI scholia critica ad l. l.) תְּבָנָה imitum scribunt, nonnulli etiam per *Patach* תְּבָנָה, duo *Sami* שָׁמֶן מִזְרָחָה. Ex *vulgari* ve. nostri significazione redditi potest: *a dertra eius ignis lex mandatum iis* (Israelitis) futurus, idque referri vel ad columnam ignem, quae populum proficisci et subsistere iubebat viamque per desertum monstrabat (cf. infra תְּבָנָה q. פְּתַחַת a monstrando), vel ad fulgura (Ps. I, 2, 3; Heb. III, 5), quibus Deus utitur ministris (Ps. CIV, 4; CXLVIII, 8) mandato suo populo patrefacturus. Minus certe placet *ignis legis* i. e. fulgura inter quae lex populo promulganda erat (coll. Comm. 4). Ex vett. *legis*

potestatem retinuerunt Vulg. (*lex ignea*), Saad. Targg. Aben Ezra, Luth., sed per hypallagen vix et ne vix quidem admittendam. Multi tamen vel alias anquisiverunt interpretationes, vel de contextu emendando cogitaverunt. In illis est **LEXZIUS** (in diss. Lugd. p. 1010), qui ḥרְבָּה a radice ḥרֵב derivandum idem esse volebat quod ḥרְבָּה de columna etiam usurpatum (malum certe ḥרְבָּה i. q. ḥרְבָּה de manu monstrare intelligere); ex his nominandi Alexandrinus, **GENDOFSTUS**, et imper. **BOETTCHERUS** (Proben attestament., Schriftterklärung p. 1-5). Et Alex. quidem verba nostra reddit: *Ἐν δέσμῳ αὐτῶν ἀγγέλοι μετὰ αὐτῶν*, procul dubio legens ḥרְבָּה שִׁׁירָה pr. **fortes** (תְּרוֹשָׁה enim derivabat a ḥרְבָּה coll. יְרַבָּה) cum eo: eadem scripturam secutus Geddesius שִׁׁירָה (תְּרוֹשָׁה) *torrentes* interpretatur, et imbre intelligi ad theophanicae descriptionem pertinentes, Boettchers **חַדְּבָּה** vel **חַדְּבָּה** legit, idque compositum esse coniicit ex שִׁׁירָה et חַדְּבָּה vel חַדְּבָּה incalitio fulminum, a rad. **חַדְּבָּה**, coll. n. pr. **חַדְּבָּה** (q. v.), ut sententia sit: *c dextra eius ignis incalitio* (Schießfeuer) i. e. fulgura *ad eos missus*. Eadem vero haec sententia, apertissime sane, in vulgari quoque scriptura inest, sicutidem **Ex** pro **חַדְּבָּה** esse potest *iactio s. incalitio* a rad. **חַדְּבָּה** iecit (v. infra notam etymol.); eamque interpretationem, quam nemini in memori venisse miror, equidem omnibus reliquis practulerim, tum quia hac adoptata ex vulgari scriptura sensus apertissimus prodit, tum quia hac ratione **חַדְּבָּה** eiusdem originis esse statuitur, atque **חַדְּבָּה** et **חַדְּבָּה** *fons*, v. infra. Plura etiam interpretationes et Criticorum pericula dubia A. Tu. HOFFMANN in Comment. in Deut. XXXIII (Lips. 1822) p. 20 sqq.

Addre armen. *Դաստիարակութեան* (SCHROEDERI thes. ling. armen. p. 223). In lingua syriaca ve. nostrum saltem rarissimi usus fuisse et vix civitatem nactum videtur. In syriaca enim Versione librorum Esther, Esrae et Danielis hebraicum et chaldaeum ḥ̄ pro variis eius significationibus redditur **هَذِهِ** mandatum, **هَذِهِ** lex et **هَذِهِ** ins, semel tantum, Dan. II, 9 **אַתְּ-הַנְּתִינָה-לִי-הַדָּבָר** Syrus interpres reddit: **هَذِهِ** **أَنْتَ**, **هَذِهِ** **مُو**, una est sententia vestra et his verbis explicandis inservire solebat Bar Ali hac glossa: **هَذِهِ** عَرَقَنْ (عَرَقَنْ) **أَنْتَ** **هَذِهِ** **دَوْلَةٌ** dato est voluntas sive consilium, arabice *consilium*, *executio rei* et una linea interiecta (cave enim hanc ad nostram glossam pertinere putes) **هَذِهِ** **نَفْسِكَمْ** **هَذِهِ** **نَفْسِكَمْ**.

datum est pars sive pars vestra. Vides, fluctuare Glossographum inter duas significaciones ve, obscuri, *mandati et voluntatis* (v. infra de Danielis loco) et peius etiam Bar Bahul (apud Michaelem p. 215), qui קְרֵבֶל interpre-tatur קְרֵבֶל; quod *vobis accidit*. Caeterum persicam vocis originem primi suaserunt LA CROZE et BURTEVENS ap. J. D. Michaelem in suppl. p. 487, quem deinceps sequuntur tantum non omnes. Commendatur ea vocabulo קְרֵבֶל (q. v.), quod in syllabam exit manifesto persicam, neque tamen necessaria est. Acquiesci enim potest in etymo, quod proponunt C. B. MICHAELIS (lumin. svr. §. 31) et Jo. SIMONIS (Lex. ed. 1. 2) a rad. קְרֵבֶל fecit, pro קְרֵבֶל (formae קְרֵבֶל), ad ponendi significatum translato (cf. קְרֵבֶל no. 2. et lat. iacere fundamento): statuere etiam potes, קְרֵבֶל pariter atque קְרֵבֶל in Iliph. ad monstrandi docendique vim relativa esse, et קְרֵבֶל pro קְרֵבֶל plane cinsdem originis esse atque קְרֵבֶל, quae monstrandi vis egregie accommodata est ad I. I. Deuteronomii. Adde quae supra conieimus de ve, קְרֵבֶל Deut. XXXIII, 2, nec non chald. קְרֵבֶל fontem (de quo pag. 332) dictum esse posse ab aqua ejaculata. Necne huic origini obstat chald. קְרֵבֶל, quod vocabulum hibridum esse potest, ut simile קְרֵבֶל manifesto est. — Fuisse etiam, qui קְרֵבֶל contractum concenserunt ex קְרֵבֶל testis est J. D. Michaelis in Suppl. I. c., quibus equidem non grammaticas leges opposuerim (v. קְרֵבֶל p. 222), sed nimis discrepantem intrausque vocabuli significatum. KANTHO (bibl. Untersuchungen II, p. 136 sqq.) קְרֵבֶל dictum videbatur pro קְרֵבֶל a rad. קְרֵבֶל.

Hc (חַ) quinta alphabeti littera, nbi numeri nota est, *quinq̄ue* significans. Nomen quid significet, malo ignorare, quam conjecturas sequi longius petitas, ut EWALDI (gramm. crit. pag. 15), cui חַ est i. q. arab. حَوْلَى locus depresso, hiatus, rima, quam referri existimat figurā phoeniciā, quae talis est: חַ, חַ.

Vicinum est 1) reliquis gutturalibus, speciatim ו lenius (vide pag. 2) et מ fortius prolat, ita quidem, ut מ plerunque emolliat in ו, idque magis etiam in ו, vide חַתָּה et חַתָּה vident in somnio, חַתָּה et חַתָּה tacuit, חַתָּה et חַתָּה i. q. חַתָּה fregit, חַתָּה concepit coll. חַתָּה exarsit, חַתָּה et חַתָּה intumuit, חַתָּה i. q. חַתָּה firmus, munitus est, חַתָּה et חַתָּה felicit, خَبَش, خَبَش, خَبَش congregavit, in altera radicus sede חַתָּה et חַתָּה, חַתָּה et חַתָּה splenduit, canduit, חַתָּה et חַתָּה voravit, edit, חַתָּה et חַתָּה vendidit, חַתָּה et חַתָּה rotundus fuit, חַתָּה apicus fuit, חַתָּה et חַתָּה no. II fluxit, cf. ex

תְּחִדְלָה chald. f. i. q. hebr. 1) *edictum, decretum regis* Dan. II, 13, 15. — Evident perent verbū II, 9: *וְכִי* *סְמֻנִּים* *מִילִּי* *יְמִינִּים* תְּחִדְלָה וְתְּחִדְלָה Vulg. una est de *robis sententiā* i. e. idem de *vobis omnibus decretrum est*, nimurum, ut bene Alex., θαύτων περιγένεσθαι. Luth. so geht das Recht über euch, cf. ex recentioribus GEIERUM et C. B. MICHAELI. Alii, ut BERTHOLDUS, quos olim sequebar, reddunt: *una est sententia iusta* i. e. unum est consilium vestrum sc. fallacia et mendacia mihi dicere. Sed usquam praeterea קְרֵבֶל de privati hominis consilio dicitur: inter haec duplicum tenorem huius loci interpretationem etiam Versionis Syrae interpres dubi haeserunt (v. supra). 2) *lex* Esr. VII, 26 et collect. *leges*, ius Dan. VI, 9, 13, 16, Iude 3) *ius divinum, religio* Esr. VII, 12, 21, 25, 26, Dan. VI, 6, VII, 25. Apud Rabbinos דֵת הַבְּרִית וְהַתְּהִלָּה est religio Christianorum, דֵת הַבְּרִית religio Arabum s. Muhammedanorum.

Hבְּרִית pl. קְרֵבֶל chald. Dan. III, 2, 3 *legis periti, iudices*. Conflata est vox ex קְרֵבֶל lex et pers. בְּרִית, בְּרִית, que syllaba possessivis formandis inseruit (v. קְרֵבֶל p. 296). In lingua pehlvevia est *Datauher index* (v. ANQUETIL DE PERON Zend-Avesta III, p. 499), pers. بَرِيْتَسْ index, contr. ex دَارِيْلَار, cf. دَارِيْلَار institiae dator, epith. Dei.

Hוֹלֵךְ (vel a קְרֵבֶל Deut. XXXIII, 2 addita terminazione וֹלֵךְ, vel *fontanus*, a קְרֵבֶל = וֹלֵךְ) n. pr. viri, qui cum Koracho contra Moscen coniurabat Num. XVI, 1. XXVI, 9. Deut. XI, 6. Ps. CVI, 17.

aramaeis et arabicis חַתָּה, חַתָּה incurvavit se, חַתָּה, חַתָּה coccus, خَبَقَ et خَبَقَ vinum, قَبْلَ et قَبْلَ رَحِيفَ vinum, خَبَقَ et خَبَقَ cornugavit, خَبَقَ et خَبَقَ, sam, هَلَّعَ altus fuit, cf. gerim. hoch fem. *höhe*, Gesicht, Geschichte, Zucht, Flucht a verbis sehen, geschehen, ziehen, fliehen, et in lingua vulgari *zach* pro zähе, *Floch* pro *Flock* et. Inde factum, ut etiam verba חַתָּה quiescentia, utpote saepē ex verbis חַתָּה orta (v. c. חַתָּה arab. حَكَّ hebēs fuit, חַתָּה medicatus est, v. EWALDI gramm. p. 420) non raro eiusdem potestatis sint, atque חַתָּה, vide radd. חַתָּה et חַתָּה, חַתָּה et חַתָּה, חַתָּה et חַתָּה, חַתָּה et חַתָּה, חַתָּה et חַתָּה al. — Passim etiam permutatur 2) cum palatinis, vide חַתָּה et חַתָּה, חַתָּה et חַתָּה, et 3) cum sibilantibus. Quemadmodum spiritus asper Gracorum saepē respondet s. Latinorum, velut in *sex*, *trīa septem*, *ēptō scro*, *ākkōma salio* et. ita etiam, sed raro, ia

Inginis semiticis v. c. סְלַקְתָּ et سَلَكَ ivit, נִצְחָיוֹן aram. וְיָצַא et וְיָצַר et quae sunt his similia.

Saepius **ה** littera emollitur in quiescibiles, speciatim
1) in *Jod*, tum in prima radicali, ut **הַנָּתָן** et **הַקְרָבָה** et
הַמִּלְחָמָה, tum in media, v. **הַמִּלְחָמָה** et **הַמִּלְחָמָה**; ornavit, **הַדְּבָרָה** et
הַדְּבָרָה, **הַדְּבָרָה** et **הַדְּבָרָה**, **נְפָאָה** et **נְפָאָה** cruda fuit caro, **נְגָדָה** i. q.
sepius oblitus est, neglexit, cf. **בְּשָׁבֵבָה** pro **בְּהִיאָבָה** et **gern**,
blühen, **Mühle**, in Saxonia **blöjen**, **Mühe**, et
similem permutationem litterarum **ב** et **ב** (pag. 2). Eam
ob causam quaque pariter atque **ב**, **ב**, syllabae primariae
praecopitum trilitteris formandi inservit, vide **הַדְּבָרָה**
i. q. **הַדְּבָרָה**, **הַדְּבָרָה** a stirpe **הָרָה**, **הַדְּבָרָה** a stirpe **רָהָרָה**
i. q. **רָהָרָה**, **רָהָרָה**, reissen. 2) in **Waw**, maxime in media radice,
ut **הַסְמָךְ** sam. **וְאַיִל** congregavit, **בְּרִים** לְבִקְבִּים et **לְבִקְבִּים** Libyes,
אֲשֶׁר אֲשֶׁר contr. **אֲלֹהִים**, quanquam, ut nunc se habent linguae
semiticae, forma durior per **ה** in dialectis recentioribus et
aramaeis frequentior est. Cf. **בּוֹשָׁת** aram. **הַתְּהִלָּה**, **לְהַלְלָה**

¶, ְ, ִ (de quarum formarum diverso usu videtur notam), littera nominibus et pronominibus, raro verbo, praefixa, decurrentia ex pleniore ְ, arab. ְ, in lingua vulg. nonnumquam ְ v. CAUSSIN grammaire p. 59. 60. App. p. 4. 5. 11. 14, in lingua phoenicia ְ et ִ, unde in nominis Gaditanis ְ and ִ, v. KORR Bilder und Schriften II, 210 (cf. vicinum ְ, ִ p. 94).

¹⁾ pr. pronomen demonstrativum, *hic*, *haec*, *hoc*, ut δός, οἱ, τὸ apud Homerum et saepe apud Herodotum.

Ita in formulis **בְּיֹום**, **בְּיֹמָה**, **בְּיֹמָת** hoc die i. e. hodie, **בְּיֹמָה** ha-
vice Exod. IX, 27, **בְּיֹמָה** hac nocte Gen. XIX,
34 cf. 35, **בְּיֹמָה** eo tempore, eo fere tempore, zu der
Zeit. De aliis exemplis disputavimus in gramm. min.
§. 108, not. v. c. Ps. XIX, 10: *leges Iehovae sunt
veritas . . . . . 11. בְּיֹמָה* ea sunt *preciosissime* cœt. Ps.
CIV, 3. Jes. XL, 22. Raro a) relativo praemissum est,
ut *is*, *ea*, *id.* 2 Reg. VI, 22: **בְּיֹמָה** יְמִינְךָ תַּחֲנֵן
cos, quos captivos fecisti gladio et arcu tuo, vel b) ipsius
relativi vices gerit, adeoque verbo praefixum est, sed
nomini in sequiore Hebraismo. Jos. X, 24: *praefecti bel-
latorum* בְּלִיאוֹרִים *qui cum eo invenerunt*. Esr. VIII, 25:
rusa, עֲרָשָׂה *qui obtulerat rex et ministri*
cens. X, 14, 15. 1 Par. XXVI, 28. XXIX, 17, 36. Dan.

VIII, 1. (Similiter ^{وَلِ} pro ^{نَذْعَى} verbis et praepositionibus praemittitur, v. DE SAX gramm. I p. 793 [992 ed. 2]). — Abit deinde

2) in *articulum definitum*, ut gr. δ, ι, ρ, in quo vel ponendo vel omittendo similes leges sequuntur Hebrei, atque Gracci et nostrates, de quibus videndi libri gram-

matici (Lgb. p. 652 sq. Gramm. §. 107 — 109 ed. 11. EWALDI gramm. p. 566 sqq.). Unum locum, de quo nuper in utramque partem disputatum est, sed strictum et negligitum, ut fit, ubi ex paucis exemplis indicatur (v. WISERI Lex. p. 239. EWALDI gramm. hebr. p. 568, et contra Grambergum Religion des A. T. I, p. 12), nunc diligenter tractatum pristinis observationibus addere placet. Quaecumque enim est et ab aliis pernegatum, ab aliis affirmatum, num articulus definitus aliquando pro indefinito ponи possit? Respondendum est: nunquam articulum definitum pro indefinito positum recte dici posse; multas tamen notiones ab Hebreis definite cogitari et exprimi, quae in lingua greeca, germanica, gallica indefinite accepta articulo carent, quemadmodum recentiorum etiam linguarum usus haec in re saepe variat, et nominativum in lingua gallica ex singulis quodam linguae idiomate multa cum articulo efficiuntur, quae in germanica cum non admittuntur. Sic Gallice eleganter dicitur: nous aurons aujourd’hui la pluie, soyons le bien venu, il a la mémoire bonne, l'esprit inquiet, in quibus locutionibus cunctis ex nostris linguis usi articulus ne ferri quidem posset. Iam quid Hebreorum usus in hac re habeat peculiare, ad classes quasdam revocare placet, quae tamen maximum partem eo redeunt, ut articulus rebus notis praefigatur (Apollon. de synt. 1, 6: τὸ ἄρθρον προσηγορίσας γνῶσιν διλοτ, et ibid. ἄρθρον, οὐ ἔμμετός ἔστιν ἡ ἀναρροά, cf. 2, 3: ίδιωμα ἀναρροάς προστιθέμενον προσώπουν δείτερη γνῶσις. Cf. quae egregie disputata sunt in ПЛАНТИРИС Hermes I, p. 178 ed. germ.). Articulo igitur, secus atque nostratione fert consuetudo, muniriuntur

b) nomina abstracta, ut gr. τὸ πόλιτον, τὸ ἵππον, nominatum nomina virtutum et vitiorum (cf. gall. *la* modestie convient à la jeunesse, *la* superstition engendre Ferreau, ubi nos plerisque sine art.). בָּבֶל הַמְּלָאָכִים Jer. XXIII, 14, cf. II, 19. XVI, 4. 5. Jes. XXIX, 21. Prov. XXV, 5: בָּבֶל הַמְּלָאָכִים יְהוָה (quoniam frequentius in his articulus omittuntur): maxime nomina malorum et calamitatum, ut נְזָקָה חַרְבָּה sit perire Jes. XLI, 17. L, 2. Iud. XV, 18; בָּבֶל הַכֹּסֶת (nos indefinite Blindheit, sed definite die Pest, die Blattern) Gen. XIX, 11: *per-
cussit eos בָּבֶל הַכֹּסֶת*. Jes. XLV, 16: בָּבֶל הַכֹּסֶת יְהוָה (in die Schmach, ut nos: in das Verderben), cf. XXXII, 19: בָּבֶל הַנְּשָׁתָה תְּנִשָּׁאָה (in die Niedrigkeit sinkt die Stadt). XLVI, 2: בָּבֶל הַרְבָּעָה דָּבָר, XLVII, 5: בָּבֶל אָזֶן, cf. LX, 2.

c) Longe frequentissimus autem est articuli usus post comparandi particulam, quandoquidem comparatio non nisi cum reliis sat notis institui potest, cf. nostr. flink wie der Vogel in der Luft, wie der Fisch im Wasser, weiss wie der gefallene Schnee. Sic קָרְבֵּן Jes. LIII, 6, Ps. XLIX, 15, וְיִצְחָק Jes. LIII, 7, קָרְבֵּן XI, 7, LNV, 25, Job. XL, 15, קָרְבֵּן Jes. I, 18, LI, 8; קָרְבֵּן Job. XVII, 8, XIV, 2, קָרְבֵּן קָרְבֵּן sicut coccus Jes. I, 18, קָרְבֵּן Ps. LV, 7. Quam late hoc pateat, exemplis ex uno Tresiae libro petitis monstrare placet. V, 24: קָרְבֵּן קָרְבֵּן. V, 25: קָרְבֵּן. V, 28: קָרְבֵּן et קָרְבֵּן cf. LXVI, 15. Jer. IV, 15: Jes. X, 14: קָרְבֵּן, XIII, 8: קָרְבֵּן (et ita semper in hoc vc. Ps. XLVIII, 7, Jes. XLII, 14, Jer. VI, 24, XXX, 6, XLIX, 21, Mich. IV, 9, 10), XIV, 17: קָרְבֵּן (cf. XXVII, 10, Jer. IX, 11, Hos. II, 5), XXII, 18: קָרְבֵּן sicut psila (cf. XXIX, 5), XXIV, 20: קָרְבֵּן sicut ebrini cet. vide XXXN, 17, 20, XXXIV, 4, XXXV, 6, XXXVIII, 14, XLI, 15, XLII, 13, XLIII, 17, XLIV, 22. (Similiter Arabes dicitur קָרְבֵּן hi sunt sicut lapides, wie die Steine, קָרְבֵּן אֲחָמָר wie der Esel, ubi nos: wie ein Esel, קָרְבֵּן עַנְּדָס ridet sicut de grandine i. e. ridens ostendit dentes grandini similes). Unum monemus, ibi articulum plerunque omitti, ubi nomen comparationi adhucbitum adiectivo vel alia re satis definitum est. Cf. וְיִצְחָק Jes. X, 14 sed קָרְבֵּן XVI, 2: וְיִצְחָק Ps. I, 4 sed קָרְבֵּן קָרְבֵּן Jes. XXIX, 5. קָרְבֵּן קָרְבֵּן XXX, 28. שְׁמַרְתָּ בְּתַתְּמַלְתָּךְ Ex. XVI, 31, 31, שְׁמַרְתָּ בְּתַתְּמַלְתָּךְ Ps. XVII, 10, שְׁמַרְתָּ בְּתַתְּמַלְתָּךְ XVII, 8. — Ponitur etiam articulus, ubi integra sententia comparativa est, ut Ind. XIV, 6: dilaceravit locorum קָרְבֵּן קָרְבֵּן quasi dilaceraret hominum. XVI, 9: קָרְבֵּן קָרְבֵּן אֲשֶׁר קָרְבֵּן quasi rumpetur filium stupie.

Minus ignotum d) articulo delectari Collectiva (Lgb. p. 655), recte praeterea e) observatum a nonnullis, articulum ibi ponit, ubi accusatum nomen Suffixo definitum erat (cf. DE SACY gramm. arab. II, §. 482, 1), ut si mulier maritum suum zet' ئۆزۈر maritum vocat, servus herum suum der Herr. Sic Prov. VII, 19: שְׁמַרְתָּ בְּתַתְּמַלְתָּךְ maritus meus, Jer. III, 19: quomodo ponam te בְּתַתְּמַלְתָּךְ inter filios? pro בְּתַתְּמַלְתָּךְ filios meos, Jes. IX, 6: בְּתַתְּמַלְתָּךְ קָרְבֵּן pro קָרְבֵּן, comm. 2 קָרְבֵּן pro קָרְבֵּן, neque abler expedientium videtur בְּתַתְּמַלְתָּךְ Jes. VII, 14, quod cum Hebreis et CROTIO explicò דְּבָרָה.

His ita expositis non est, quod inoneam, nullum non nomen articulo munitum demonstrative accipi posse, atque adeo debere. Ad exempla quod attinet, quae olim in contraria sententiam laudaveram (Lgb. p. 655), haec ita expedienda sunt: בְּתַתְּמַלְתָּךְ I Sam. XVII, 34 leo, ut notus et perpetuus gregis hostis, cf. δέ λύτρος Joh. X, 12, arab. أَنْتَ بِكَلْبِي أَنْتَ بِكَلْبِي Exod. II, 13 putens illas regionis, בְּתַתְּמַלְתָּךְ Num. XI, 27 puer, qui in castis servum agebat, et similiter בְּתַתְּמַלְתָּךְ Gen. XLV, 15 fugitiivus, nempe unicus, qui evaserat. Alia quadam exempla, in quibus forte aliquis offendat, haec sunt I Sam. XVII, 8: ecce

ego sum קָרְבֵּן, nempe is, qui certamen singulare ingressurus est, cf. בְּתַתְּמַלְתָּךְ שָׂא Comm. 3, Gen. VII, 6: הַפְּתַח אֶת־מִזְבֵּחַ תְּנַפְּשֵׂת opeavit Noachus fenestram arcu, er üffnete das Fenster der Arche, ubi noli inde colligere, unicam fuisse arcæ fenestram, quoniam etiam nos dicamus: er ging an das Fenster, er stand *om* Fenster, etsi multas habeat domus. XLI, 42: torquem auream (כְּבָשָׂר כְּבָשָׂר) cello circumposuit, er hing ihm die goldene Kette um, vel eam qua ipse ornatus fuerat, vel quae novi numeris insigne erat (nostr. er hing ihm den Orden um). Similiter XLII, 23: בְּתַתְּמַלְתָּךְ צְבָא (der bey solchen Verhandlungen gewöhnliche Dohmetscher). Jes. LXI, 33: בְּתַתְּמַלְתָּךְ בְּתַתְּמַלְתָּךְ בְּתַתְּמַלְתָּךְ בְּתַתְּמַלְתָּךְ der Rinder-Öpfer ist ein Menschenmörder, der Schlächter von Schäfern ist ein Hundewürger. Quare possit, cur vee, בְּתַתְּמַלְתָּךְ, בְּתַתְּמַלְתָּךְ articulo munita sint, בְּתַתְּמַלְתָּךְ et בְּתַתְּמַלְתָּךְ non sint. Causa est, quod bonum oviamque mactatores re vera existebant et quasi digito intendi potenter a scriptore, homicidae et canum immolatores h. l. nonnisi finguntur comparationis causa. Satis recte praetera praecepit a Grammaticis, praedictum orationis articulum non admittere (cf. קָרְבֵּן תְּזַהְּרֵת וְתְּזַהְּרֵת קָרְבֵּן) cf. Gramm. §. 108, 3. De locis Iud. XIV, 6, XVI, 9 supra iam dictum est.

Not. De vocalibus etiam litterae הַ subiiciendis paulo accuratius, quam vulgo factum, praecepere invat. Vulgo igitur 1) ante litteras non gutturales habet Patach sq. Dag. Forti, בְּתַתְּמַלְתָּךְ; 2) gutturales Dag. forte non admittunt, sed diversa est harum ratio, nimis a) ante וְ, quod geminationem plane respuit, Patach ubique producitur in Kamez, ut נָאָרָת, נָאָרָת, נָאָרָת, non aliter ante רְ, ut בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת, et saepè etiam ante זְ et זָ, ut בְּרָזָה, בְּרָזָה. Contra b) doriores gutturales הַ et הָ geminationem quandam admittunt, quamquam Dagesch fortis a Grammaticis non notatum (quemadmodum nos vocabula sicher, verglichen cum gemino fore ch appellamus), canique ob causam syllaba correttior servat Patach, ut בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת, sed vide tamen וְ Gen. VI, 19 (diserte notante Masora). c) Ubienique autem gutturalis Kamez habet, Patach (ut saepè aliibi, vide gramm. hebr. §. 27, not. 2 ed. 10 et 11) transit in Segol, maxime ante הַ, ut בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת; ante וְ et זְ in monosyllabis est Kamez (sec. canonem litt. a), ut בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת, Segol nonnisi in bisyllabis vel trisyllabis, ubi tonus magis versus finem depropriet, בְּרָאָרָת (quoniam בְּרָאָרָת), גְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת, בְּרָאָרָת.

הַ, הָ, הֶ (de quarum formarum origine et usu diverso vide not.) Adv. interrogandi, ut arab. הַ praefixum, primo sententiae vocabulo praesigi solitum, decursum ex pleniore בְּ (q. vide no. 2).

1) simplicem interrogationem, eamque rectam, indicans, ut lat. — ne. Job. II, 9: בְּלֹא־בְּלֹא קָרְבֵּן קָרְבֵּן קָרְבֵּן num animalum advertisti ad servum meum Jobum? Ex. X, 7.

2) in interrogatione indirecta: *num*, *germ*, *ob* (cf.

Ex no. B, 2), post verba explorandi Ex. XXXVI, 4. Iudg. II, 22, videndi Exod. IV, 18, Gen. VIII, 8, Ps. XIV, 2, experiendi Deut. VIII, 2, XIII, 4 (cf. dubito an). Ubi disiunctiva est propositio sq. **בְּ** Gen. XVIII, 21, vel **בְּ** Num. XIII, 18: et *intemini terram et populumך-בָּן-בְּנֵי-אֶתְנָה קָרְבָּן* utrum fortis sūt an remissus, utrum magnus an parvus sūt numero.

Praesigitur aliis particulis, ut מְהֻנָּה, vide מְהֻנָּה; מְהֻנָּה, vide מְהֻנָּה; נְמַנָּה, vide נְמַנָּה.

Not. Haec interrogandi particula, pariter atque **ה** demonstrativum, originem dicit a **הָנָה**, **הַ** demonstrativo, ut plurima interrogandi voc. in aliis etiam linguis propriis affirmativa vel negativa sunt, et potestatem interrogativam postea deumini induerunt, cf. affirmativa hebr. **כִּי**, **וְ**, syr. **لَئِنْ**, arab. **إِنْ**, gr. **η** (v. Passow h. v.), negativa **אֵין** (ex **אֵין**. vide Append.). lat. **ne**, nostr. **nicht wahr?**

Ad formam quod attinet a) ante litteras neque gutturales neque Schwa simplice munitas He interrogativum habet Chateph-Patach, חַטֵּף-פָּתָח (vividus enim interrogatio nis sermo efficit, ut magis etiam, quam in demon strando decurta retetur ve.); rayo b) eandem formam habet atque He art., בְּקָרֶב Lev. X, 19, maxime ante litteras Schwa munitas בְּקָרֶב Gen. XVII, 17, XVIII, 21, XXXVII, 32. Sic etiam cum Art. congruit c) ante gutturales, בְּקָרֶב, et d) ante gutturales Kamez munitas, בְּקָרֶב, בְּקָרֶב. Vide plurima exempla ap. NOLDIUM in concord. part. p. 856 sq.

哉! chald. interj. *ecce!* Dan. III, 25. Syr. **ܐܼܾ,**

arab. حَاءٌ et حَاءٌ ecce, cedo, unde etiam fem. et plur.
هاء، هاء، هاء.

NUN hebr. et chald. id. Gen. XLVII, 23. Ez. XVI, 43. In lingua chald. plen. Dan. II, 43: נָאֵן ecce sicut est. Ita sacre syr. **סְגִיר**.

¶¶¶¶ interj. lactantis sonum imitans, *cia, evax,* nostr. *juchhe!* Jes. XLIV, 16, quae adeo equo tribuitur Iob. XXXIX, 25 (v. p. 120, A), max. exsultantis de easu inimici Ps. XXXV, 21, 25. XL, 16. (LXX, 1). Ez. XXXV, 3. XXVI, 2. XXXVI, 2.

הַב imp. verbi q. v.

הַבְּהָבִים v. rad. יִדֶּבֶת dedit.

רְבָל fut. **רְבַל** pr. 1) *spiravit, exhalavit.* (In
na arabica nihil simile. Qnum in nonnullis formis
vatis verbī **רְבִיל** sit notio *carnis turgentis*, ALB. SCHU-
SUS ad Hamas. p. 38 et in ep. ad Menk. I. p. 68 —
originem quasivit in *turgore inflato*, quod nimis artifi-
cium. Syllaba primaria est **רְבָ-**, cui pariter atque

vicinis בָּבֶה, בָּבֶבֶה, יְבָבֶה, Inest spirandi potestas, quae passim ad aspirandi, cupiendi et ainaudi significatum transfertur.

Vide radd. בָּבֶה, בָּבֶבֶה, בָּבֶבֶה, בָּבֶבֶה, חַטֵּת. In linguis indo-germ, respondet gr. ἀερός flare, unde adscito 1, ut in *habal*, αἰθός tibia, αἴθι locus aëris pervius, αἴθη, lat. *halo*, germ. *haw-* en spirare, et addita aspiratione *Huch*, *Hauch*, alleman. *bug* mens. Vide FULDA germ. Wurzelwörter p. 225. Transpositis litteris habes sanser. *wād*, nostr. *wēh-* en. Inde בָּבֶבֶה halitus, isque cum saepe de re vana usurpatum, 2) *vane egit, locutus est*, 2 Reg. XVII, 15: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה *sectabantur vanitatem* i. e. idolatriam et *vane agebant*. Jer. II, 5. Iob. XXVII, 12: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה cur tam vana proloquimini? it. *vanae spei fuit*. Ps. LXII, 11: בָּבֶבֶה אֲלֹת בָּבֶבֶה *in rapina spem vanam ne collocetis*.

Hiph. ad vana i. e. ad idolorum cultum *seduxit* Jer. XXIII, 16.

לְבָבֶה c. Suff. בָּבֶבֶה; plur. בָּבֶבֶה estr. בָּבֶבֶה 1) *halitus*, *spiritus*, de leni aura Jes. LVII, 13. (Bene Vulg. *aura*. Minus apte LXX *zūrāyīs*). Saepius de *halitus oris*. (Kimchi: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה). Aqu. ἄτμος, Symm. ἄτμος, quod quidem vc. Sap. 7, 23 syr. *transfertur* מְבֻטָּה. Prov. XXI, 6: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה *halitus dispulsus*, ein verwechter Hauch. Ps. CXLIV, 4: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה homo *halitus similis est*. Ita plerumque de re cito evanescente, fluxa, caduca. Iob. VII, 16: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה *nam halitus sunt dies mei*. Prov. XIII, 11: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה *opes halitus citius evanescunt*. XXI, 6. XXXI, 30. Ps. XXXIX, 6. 11. LXII, 10. Eccl. XI, 10: *nam inuenit et vita aurora halitus sunt*. I, 2: בָּבֶבֶה omnia sunt *halitus* i. e. vana, fluxa, caduca. II, 19: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה *etiam hoc vanum*. I, 14. II, 11. 17. 23. 26. III, 19. IV, 4. 7. 8. V, 9. VI, 2. 9. 11. VIII, 10. XI, 10. XII, 5. Passim hacc vita vc. dr. בָּבֶבֶה VII, 15, בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה IX, 9. VI, 12. Indo nata significatio *rei vanae et inanis* Thren. IV, 17. Jer. X, 3. 8. et adv. *vane, inaniter, frustra*. Iob. IX, 29. XXI, 34. XXXV, 16. Jes. XXX, 7. Ps. XXXIX, 7. Zach. X, 2. Jes. XLIX, 4. LXX. μάταυρος, μάταυρος, et adv. μάταυρος. Spec. dicitur de idolis, nptoe vanis et nihil valentibus, corumque cultu 2 Reg. XVII, 15. Jer. II, 5. — Plur. בָּבֶבֶה vanitates. Jer. X, 8. Eccl. V, 6, spec. idola Deut. XXXII, 21. 1 Reg. XVI, 13. XVII, 26. Jer. XIV, 22. Ps. XXXI, 7: אֲלֹת בָּבֶבֶה *vana idola*. Jon. II, 9. בָּבֶבֶה Jer. VIII, 19.

2) *exhalatio, vapor, nebula, caligo*, quae perspicie non potest. Eccl. VI, 4 de abortu: *nam in nebula venit et in tenebris discessit*, a nomine visus. XI, 8: אֲלֹת בָּבֶבֶה futurum quodque est *nebula* i. e. tenebris obvolutum. VIII, 14.

3) n. pr. *Abel*, Adami filius natu secundus, a vita brevitate prob. dictus. Gen. IV, 2 sq. LXX. Αβέλ. Vulg. Abel. Syr. אַבְּאֵל. Arab. حَبِيل.

Ex linguis cognatis *halitus* significationem habent Syri,

v. supra, sed raro: praeterea Nasoraci נְבָבֶה, מְבֻטָּה de *halitu oris*, Norb. Lexid. p. 47. Similiter Targumistae Ps. XC, 9 et Talmudistae אַבְּרָבֶנְדָּה de *halitu oris*, neque non de exhalatione carnis, stagni, v. Buxtorf. p. 590. Caliginis significatu (no. 2) Nasoraci habent לְבַטָּה, quod ex nostro ortum videtur.

לְבַבֶּה i. q. בָּבֶבֶה no. 1. *halitus*, inde *vanitas*, forma chaldaizante סְמִינָה בָּבֶבֶה *vanitas vanitatum* Vulg., de *re vanissima*. Ecel. I, 2. XII, 8.

לְבַבֶּה pr. lapideus (qs. בָּבֶבֶה ab בָּבֶבֶה i. q. בָּבֶבֶה lapis), inde plur. בָּבֶבֶה Ez. XXVII, 15 Keri, in Chethibah סְמִינָה בָּבֶבֶה ligna ebena, pr. ligna qs. lapidea. Steinholz, a duritate dicta (quod quidem etymon tam manifestum, ut de alio, nedum de exotico, vix anquiris). Servatius est nomen semiticum in lingua gr. et lat. ἔθνος, ebenum (quibus verbis utuntur Ezech. I, c. Symmachus, Vulg.): ex græca reditum terminatione in arab. et pers., ubi scribitur. Plurali utuntur Hebreaci, quia eiusmodi ligna in perticas (qályazéts Græci vocant v. Herod. 3, 97. Pollux VII, 33 §. 9) disecta exportare solebant nautæ, cf. סְמִינָה, בָּבֶבֶה. Teste Ezechiele I, c. ebena una cum ebore a Dedanitis Tyrini advehabantur: nascuntur autem tum in Aethiopia, tum in India, et apud veteres magni pretii erant, v. Theophr. hist. pl. IV, 5. Dioscorid. I, 130. Plin. H. N. VI, 30 §. 35. XII, 4 §. 8. 9 et ex recentioribus BOCHARTEM in Hieroz. II, p. 140, II, 714 Lips. FULLERI Miscell. VI, 14. SALMASII exercit. Plin. pag. 725 sqq. WAHL Ostindien II, p. 795.

לְבַבֶּה secuit, disseccuit i. q. arab. حَرَقَ Semel legitur Jes. XI, VII, 13 Keri: סְמִינָה בָּבֶבֶה qui coelum disseccant ad auguria captanda, horoscopi causa, i. e. augures, astrologi. LXX. ἀστρολόγοι τοῦ ὀγκωροῦ. Vulg. augures coeli. Chethibah: שְׁמִינָה (שְׁמִינָה). Vide Comment. nostr. ad Jes. II, 351 sq. Alis בָּבֶבֶה est i. q. حَرَقَ scivit, sunt etiam qui legi velint קְרַבְתָּה, coll. קְרַבְתָּה comm. 10.

אַגְּבָה Esth. II, 3 et אַגְּבָה Comm. 8. 15 n. pr. eunuchus in aula Xerxis. In lingua chaldaica אַגְּבָה rubrum notat, in lingua zendaica eghe malum (v. Anquetil du Perron Zendavesta T. III. p. 433).

אַגְּבָה rad. Hebreis inusit. Arab. أَجْبَهُ est i. q. אַגְּבָה arsit IV. accedit, أَجْبَهُ i. q. أَجْبَهُ ardor ignis. Iud. IX, 49. Melit. heggeg accedit, excitavit, inflammavit. Inde

אַגְּבָה in. *astus, fervor animi*. (Melit. heggeg fervor, ardor animi, sollicitudo). Ps. XXXIX, 4: בָּבֶבֶה בָּבֶבֶה in fervore meo exardescit ignis. Inde vox astuantis

Ps. V, 2. Veteres interpres tum *clavorem* reddunt (LXX. Vulg. Ps. V) ex contextu coniunctis, tum *meditationem* (LXX. Vulg. Ps. XXXIX) coll. סְנָאָתָן, quemadmodum Rabbini quoque סְנָאָתָן idem valere statuunt atque סְנָאָתָן. Adde Syros, quibus סְנָאָתָן est imaginatus est, prob. a meditando. Haec sententia adoptata Ps. V reddere possit *suspitionem*, Ps. XXXIX *frenitum*, *strepitum*, sed hoc posterius tamen orationi contextae minus accommodatum est.

I. סְנָאָתָן fat. סְנָאָתָן 1) *murmuravit*, *susurravit*, *fremuit* (idem fere quod סְנָאָתָן), de fremitu leonis praedam nacti (gr. ἐπαρχόμενος; *rugire* est στρέψει, βορχθόναι) Jes. XXXI, 4, de leoni tonitru (vid. סְנָאָתָן Iob. XXXVII, 2), de mussitatione incantatorum (vid. Hiph.), de strepitu citharae (vid. סְנָאָתָן Ps. IX, 17. XCII, 4), de murmur columbae Jes. XXXVIII, 14. LIX, 11, de genitu ac suspirio hominis (*οὐλώσειν*) Jes. XVI, 7. Jerem. XLVIII, 31.

2) poët. *locutus est*, a) absolute (*sonum edidit*) Ps. CXV, 7: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה אֶל non loquuntur (sommum edidit) *guttura suo*, b) e. acc. rei, v. c. סְנָאָתָן *fraudem locutus est* Iob. XXVII, 4, סְנָאָתָן *fraudem* Jes. LIX, 3, סְנָאָתָן Pro. VIII, 7, סְנָאָתָן Ps. XXXVII, 30; hinc eccenit, celebravit (sicet dicere, רְבָג). Ps. XXXV, 28: סְנָאָתָן סְנָאָתָן גַּזְבֵּל *lingua mea celebrat iustitiam tuam*, LXXI, 24. Tribuit palato Pro. I, c., guttura Ps. CXV, 7, linguae Ps. XXXV, 28, nec male observat Gussetius (h. v.), quanquam sermone barbaro: „non reperitur cum parte magis extrinsecus, nempe סְנָאָתָן, et sic aliquam servat intrinsecitatem, aliquatenus affinem meditationi (malum: mussitationi).“

3) *meditatus est* (propr. secum colloctus est mussitans et submissa voce, quod saepe facere solent meditantes, cf. סְנָאָתָן, סְנָאָתָן, it. syr. et nasor. סְנָאָתָן v. e. Cod. Nasar. I, 192: מִסְמָמָה מִסְמָמָה מִסְמָמָה mussitat in eo meditatio et ratiocinatio), sq. 2 aliquid (über etwas nachdenken). Jos. I, 8: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה et *meditaberis*, eom (legem) noctes diesque. Ps. I, 2. LXIII, 7. LXXVII, 15: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה meditor omnia opera tua, CXLIII, 5. (Syn. סְנָאָתָן). Absol. Pro. XV, 28: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה cor iusti meditatur ad respondendum. It. recordatus est alicuius rei sq. acc. Jes. XXXIII, 18: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה cor tuum recordatur terroris. Ac sensu malo *machinatus*, molitus est. Ps. II, 1: רְבָג בְּלֹעֲלָה (cur) nationes moliantur vana i. e. vanam seditionem? Pro. XXIV, 2. Jes. LIX, 13. LXX. plerumque μεκέτων.

Po. inf. סְנָאָתָן i. q. Kal no. 2. Jes. LIX, 13.

Hiph. part. pl. סְנָאָתָן mussantes i. e. fatidici, carmina murmurantes, vel gementes, nimiriū præstigiatores, existimare submissam vocem manū imitantes. Jes. VIII, 19. LXX. οἱ ἐξ τῆς κοιλίας φωνήσουσι.

Syris et Nasoracis סְנָאָתָן est meditatus est, syllabatim legit. Pa. meditatus est. Ethpe. legit. סְנָאָתָן meditatio. Legendi significatus, maxime syllabatim legendi, ut idiotae et tirones facere solent, ductus est leni murmure, quemadmodum Rabbini quoque סְנָאָתָן idem valere statuunt atque סְנָאָתָן. Adde Syros, quibus סְנָאָתָן est imaginatus est, prob. a meditando. Haec sententia adoptata Ps. V reddere possit *suspitionem*, Ps. XXXIX *frenitum*, *strepitum*, sed hoc posterius tamen orationi contextae minus accommodatum est.

—
תְּנָאָתָן m. 1) *frenitus tonitru*. Iob. XXXVII, 2. 2) *genitus*, *suspitum* Ez. II, 10. 3) *cogitatio* i. q. סְנָאָתָן. Ps. XC, 9: *consumimus annos nostros* בְּלֹעֲלָה celeriter instar cogitationis. Cf. Hom. Od. 7, 36: ἦτε ωτία μοι περὶ, ἡ τόπη, et Theognis v. 979: αὐτὰ γὰρ ὅτε νόμοι παρέστησαν ἔγκαστοι οἵδη. Al. ut *susprium*. Mire LXX. Vulg. Syr. sicut aranea.

תְּנָאָתָן f. (e. Kamez impuro) *cogitatio*. Ps. NLIX, 4.

תְּנָאָתָן v. supra סְנָאָתָן.

תְּנָאָתָן m. estr. סְנָאָתָן, e. Suff. סְנָאָתָן Ps. XIX, 15. Thren. III, 62 1) *strepitus citharae*. (Vid. rad. no. 1. Cf. סְנָאָתָן Jes. XIV, 11). Ps. XCII, 4: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה ad *strepitus cithara factum*, LXX. μετ' ὑδάτες εἰς κιθάρας. Ps. IX, 17 signum musicum est בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה *cantus citharae*, pausa, que cantor canto intermisso solis fidibus canere iubetur. LXX. ὑδάτη διαράματος, neque alter Symm. Aqu. Vulg. — 2) *meditatio* Ps. XIX, 15, *machinatio* Thren. III, 62 (cf. Ps. II, 1).

II. סְנָאָתָן i. q. סְנָאָתָן no. II. *amotus fuit* (cf. סְנָאָתָן et סְנָאָתָן), transit. *amovit*. Prov. XXV, 4: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה separe scoriis ab argento. Inf. absol. iubendi significatu. Symm. záðaige. Vulg. aufer. V. 5. (Al. legunt h. I. סְנָאָתָן Hiph. verbū סְנָאָתָן). Huc etiam referenda sunt verba Jes. XXVII, 8: בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה בְּלֹעֲלָה abducit (illos) turbine vehementer die Euri. Bene Kimchis רְבָג. J. D. Michaeli (Suppl. 493), qui amovendi significatum huic radici abindicabat sine causa idonea, ab hoc loco interpretando plane abstineendum erat.

—
תְּנָאָתָן rad. unusit., unde

תְּנָאָתָן Ez. XLII, 12 conveniens, *aptus*, *commodus* (de via). In Targg. et apud Talmudistas frequentatur סְנָאָתָן et סְנָאָתָן idoneus, decens (de verbis), honestus (de

vita et moribus), חָנָן honestas. De origine nihil definio. Fortasse litteris emolliitis ortum ex חָנָן indicandi potestate.

חָנָן rad. innisit. Arab. חָנָן fugit, deseruit patriam suosque, unde חָנָן fuga Midammedis, cogn. חָנָן timuit. Inde

חָנָן (finga) n. pr. *Hagar*, ancilla Sarae, ex Aegypto oriunda, mater Ismaelis, a domina postmodum *fugata* Gen. XVI, 1. XXV, 12. Gr. Ἡγαρ Gal. IV, 24.

חָנָן 1 Par. XI, 38. XXVII, 31 pl. חָנָנים Ps. LXXXIII, 7 et חָנָן הַדָּבָר, חָנָן הַמִּזְבֵּחַ 1 Par. V, 10, 19. 20 *Hagraci*, n. pr. populi arabici, qui cum tribibus transjordanensibus bellum gessisse fertur (1 Par. V, 10 sqq.). Nullus dubito, quin idem sit, qui arabice isdem litteris scribitur חָנָן (non חָנָן ut apud MICHAELM., LICH-

HORNUM, WIVERUM), ad sinum persicum in regione Bahrein habitans (Geogr. Nub. 122. Abulf. Arab. p. 48 Gagn. ibique Jakut). **NIEBUHR** Arabien p. 339—42, 279a. Eratosthenis ap. Strab. XVI p. 767 (ubi cum Nabathaeis et Chaulotaeis [חָנָן; חָנָן] copulantur), et Ptolemaei V, 19 qui eos Bataneis vicinos facit, 279a. Dionys. Perieg. 956, non diversi illi, si quid video, a *Gerrhaicis*, populo mercaturâ florentissimo, cuius metropolis ibi sita erat, ubi nunc el-Ahhsa (Strabo p. 766. Diod. Sic. III, 42. HEEREN Ideon T. I, 2, p. 111, ed. 4). Ex veteribus praecertim Arabs Polyl., qui Ps. I, c. gr. Ἀρωγοὶ reddit χαρχεῖ i. e. teste Dsehauhario gentil.

irreg. a חָנָן, et fortasse Syrus, qui in Psalmis בְּנֵי חָנָן forte בְּנֵי vel בְּנֵי *Gerrhaic*. Praeter simum geographicum nostrae sententiae favet etymon cum historia eius gentis egregie conveniens. Namque חָנָן dicti sunt a *judgingo*, sicut Vandali et Suevi a vagando, *Gerrhaicos* autem Χαῖδατος γεγάδας nuisse docet Strabo I, c. Occurrit aliquis, regionem Bahrein a Gilcaditide insto remotiorem esse, atque Pliniūm *Agracos* et *Gerrhaeos* duos diversos populos facere (VI, 28): is tamen memor sit, et *Hagraeos* quippe institores et tribus transjordanenses utpote nomades ultra fines errare solitos esse, et Pliniū hand satis magnam esse in his rebus anoritatem. Hebreorum plurimi חָנָן interpretantur filios *Hagar* s. Arabes Ismaelitas, Targ. in Paralip. (cf. HOTTINGER hist. orient. p. 8) ridicule *Hungaros* reddit. Neque hi audiendi, qui Ps. I, c. alium populum intelligent atque in Paralipomenis collato arabico חָנָן, Arabia Petraea oppido (SCHÜLT. ind. geogr. v. Errakimum, Abulf. Arab. edit. Rommel p. 81), et magis etiam falluntur, qui חָנָן Petram esse volunt, ut RELANDUS in Palaestina p. 933.

חָנָן m. plur. chald. regis amici, ministri, Staatsräthe, Cesare. Dan. III, 24. IV, 33. VI, 8, et III, 27 supremi regis amici. Quod ad etymon

attinet, 'vix dubitaverim, quin sit chald. חָנָן duxes, gubernatores praedicto Hebreorum, qui cum ipso ve. ita coahuit, ut origo eius in oblivionem abiecta', paniter atque Arabum artiuscum cum nonnullis ve. hebreis coahuit, v. 18 p. 92, 93. Vulgo compositum putant ex רבְּבָר et חָנָן durxit, quod minus placet. Ex syllaba חָנָן (coll. חָנָן) conicias, persicae originis esse hoc ve., sed חָנָן quid significet, non facile dixeris.

חָנָן rad. innisit. Arab. חָנָן pr. *fregit, rupit* (vie. חָנָן), apud Hebr. translate *erupit in lactes clamores* (cf. חָנָן חָנָן), unde חָנָן, חָנָן. Similis ad sonum translatio apud Arabes, cf. חָנָן barritus camelī, vox gravis et crassa, חָנָן sonus fluctuum in littore se frangentium, חָנָן fragor.

חָנָן m. i. q. חָנָן clamor lactus, iubilatio. Ez. VII, 7: חָנָן חָנָן lactus clamor in montibus, cf. Jes. XVI, 9, 10.

חָנָן id. *iubilum* a) vindemiatorum et torculariorum Jer. XXXV, 50. XLVIII, 33. b) militum, qui ad pugnam procedunt Jer. LI, 14. Apud Jesaiam (XVI, 9, 10) intraque ratio sibi opponitur. Comm. 9: חָנָן חָנָן in messem tuam incidit iubilatio (non messorum sed hostium). Comm. 10: ... calcator non calcat חָנָן חָנָן iubilum eius cessare iussi.

חָנָן n. pr. 1) idoli Syrorum (v. pag. 218 A. s. v. חָנָן), quod lat. *Adodus* appellatur. 2) filii Ismaelis 1 Par. I, 30. Eadem scriptura ex auctoritate cod. Sam., 3 et codd. et 12 editi., Onk. (in compluribus codd.) et Gr. Veneti reponenda videtur Gen. XXXVI, 39 pro vulgari חָנָן. 3) regis Idumaeorum Gen. XXXVI, 35, 36. 1 Par. I, 46, 47. 4) viri Idumaci, qui seditionem populi sui contra Salomonem excitabat 1 Reg. XI, 14—25. Semel is חָנָן scribitur Comm. 17.

חָנָן n. pr. (cuias auxilium est *Hadad* s. Adodus) *Hinduscer*, rex Syriae Zobensis, aquilis Davidis, a quo tribo prodiis fugatus est. 2 Sam. VIII, 3—12. 1 Reg. XI, 23. Alibi (2 Sam. X, 16, 19, 1 Par. XVIII, 3 sqq. NIX, 16, 19) hoc nomen scribitur חָנָן, quam scripturam etiam 2 Sam. VIII. taenunt 51 codd., LXX (Ἄργαζης, al. Ἄργαζης) et Josephus (Ἄργαζης Archael. VII, 5). Sed contra etiam in Paralipomenis accuatores nonnulli codd. scribunt חָנָן, quod procul dubio genuinum est.

חָנָן n. pr. semel obvium Zach. XII, 11: *illo die magnus erit planetus Hierosolymis* חָנָן חָנָן sic ut planetus *H.* in valle Megiddantis, quae verba ita explicat Hieronymus: *sicut planetus*, „qui quondam fuit in urbe Adadremmon in campo Mageddon. Adadremmon ..... mbs est iuxta Jezrealem, quae hoc olim vocabulo nuncupata est et hodie vocatur Maximianopolis in campo Mageddon, in quo Josias .... vulner-

ratus est [cf. 2 Reg. XXIII, 29. 2 Par. XXXV, 23]“. Adde eundem ad Hos. I, 5. Et recte quidem, ut videtur. Sed aliter Targ. quod ita se habet: „secundum planetum Ahabi, filii Omri, quem interfecit Hadadrimmon, filius Tabrimmon, et secundum planetum Josiae, quem interfecit Pharaon claudus in campo Megidduntis.“ Existimavit Chaldaeus, Hadadrimmon esse nomen regis Syri, qua sententia adoptata *planetus Hadadrimmois* esset planetas ob cladem ab Hadadrimone quadam acceptam, sed hae historiae fide destituta sunt. Cacterum et *Hadad* et *Rimmon* (q. v.) sunt idolum Syrorum nomina. De Maxianianopoli, quam itin. Hieros. 17 mill. abesse dicit a Caesarea, 10 ab Esdrelone, v. RELANDI Palaest. p. 891. LE QUIEN Or. Christ. III, 305.

תְּרֵ (pro תְּרֵ, תְּרֵ, inbilatio Jehovae) n. pr. tribuni militum Davidis 2 Sam. XXIII, 30, quod 1 Par. XI, 30 seribitur תְּרֵ.

תְּרֵ i. q. תְּרֵ (cf. תְּרֵ et תְּרֵ, תְּרֵ et תְּרֵ) *tenebit*, *dirxit* (manum ad aliquid), semel legitur Jes. XI, 8. (Arab. رَأَى recta duxit, viam monstravit, syr. ئَتَّى, arab. رَأَى via, mos, gr. ὤδός). Inde

תְּרֵ (pro תְּרֵ quem Jehova ducit) n. pr. viri 1 Chr. II, 4.

תְּרֵ (Milēl) pro תְּרֵ n. pr. *India* Esth. I, 1. VIII, 9. Syr. ئَتَّى, arab. رَأَى (cui opponitur سَنَدُ), aeth.

וְזֶרֶבֶת: id. In Zendavestae libro (Vendidad, farg. I, T. I, b. p. 270 Anq.) India vocatur *Haptē Hcando* India septentrionalis. Videatur hoc nomen ab Indo fluvio profectum (ut gr. Αἵραντος pr. Nilum significat), sanscr. *Sindhu* i. e. fluens, in aliis dialectis *Hindu* (Asiat. Researches III, p. 48). Vide v. BOHLEY das alte Indien p. 9, 17. WAIIL Vorder- und Mittelasien I, p. 359 sqq.

תְּרֵ humi prostratum *conculeavit*, *contrivit*, semel obvium lob. XL, 12: כַּדְבָּרְתָּה יְמִינְךָ תְּרֵ. Aben Esra et Kimchius interpretantur verbo כַּדְבָּרְתָּה, R. Levi רַבָּשׁ, תְּרֵ. Radd. vicinae sunt תְּרֵ, תְּרֵ, אֲגָדָה. Arab. قَاعَ teste Kamuso est i. q. عدم diruit domum.

תְּרֵ rad. inusit. Arab. قَاعَ *evertit*, *destruxit* (domus) pr. solo *aeguavit*, unde תְּרֵ scabellum, pr. solum.

תְּרֵ chald. Pa. תְּרֵ, ئَتَّى in frusta discidit, syr. ئَتَّى pass., ئَتَّى, nasor. מְכוֹט membrum. Cf. arab. قَاعَ celeriter secuit, festinanter comedit (einhausen). Iude

תְּרֵ chald. *frustum*, syr. مَوْتَنْ membrum. תְּרֵ Dan. II, 5. III, 29 gr. μέλη ποιεῖ 2 Macc. I, 16 διαφέλειστο Alex. Dan. III, 29, ψευτογράφος διαπλή Herod. 3, 13, ئَتَّى Barhebr. p. 218 lin. 19, ئَتَّى ئَتَّى כְּמַתָּה Dan. II, 5 Pesch. (v. CUR. B. MICHAELIS de suppliciis capitalibus Hebraeorum §. 23. ST. EV. ASSEMANI acta martyrum orient. 1, pag. 327) frustulatum conseidere, supplici genus compluribus populis antiquis usitatum, ut Hebreis 1 Sam. XV, 33, Persis Diod. 17, 83, Aegyptiis Herod. 1. c.

תְּרֵ ubique sq. תְּרֵ scabellum pedum, nunquam non metaph. Jes. LXVI, 1: *orbis terrarum scabellum est pedum tuorum*. Ps. CX, 1: donec hostes tuos fecero scabellum pedum tuorum. Spec. scabellum Dei appellatur area foederis, super qua praesens esse credebatur Jovis numen. 1 Par. XXVIII, 2. Ps. XCIX, 5. CXXXII, 7. Thren. II, 1. LXX. quater ἐποπόθω, 1 Par. στάσις ποδῶν, Ps. CXXXII τόπος οὗ ἔστησαν οἱ πόδες.

תְּרֵ rad. inusit. Talmud. saliit, subsiliit, festinavit.

תְּרֵ plur. כַּדְבָּרְתָּה m. *myrtus*, ita dicta (ut nonnulli putant), quod saliat i. e. celeriter crescat, ut salix sec. Verruum a saliendo (v. Isid. Orig. 17, 7) Neh. VIII, 15. Jes. XLII, 19. LV, 13. Zach. I, 8. 10. 11. V. CELSIUS Hierob. P. II p. 17 sqq. (Arab. قَاعَ id. in dial. Jemenitarum v. Kamusum p. 812, ap. reliquos Arabes et vulgo hacte arbor vocatur قَاعَ Avie. Dioso. et in Vers. arab. I. l. c. e. Praeposterum enim quod CELSIUS l. c., EICHORNUS et WIVERNUS قَاعَ Arabiae felicis incolis tribuunt).

תְּרֵ (myrtus, cf. nomina gr. *Myrto*, *Myrsine*, *Myrtium*, Myrtessa, Myrtle, Myrtopnoia) n. pr. quo prius appellabatur virgo Judaica posthac Esther dicta. Esth. II, 7. Fortasse idem nomen est Ἡρόσα (filia Cyri) Herod. 3, 133. 134.

תְּרֵ fut. תְּרֵ c. Suff. תְּרֵ Num. XXXV, 20

1) *trudit*, nostr. *stossen*. (Chald. תְּרֵ id. Vicinas radd. v. ad תְּרֵ). Sq. accus. Num. I, c. תְּרֵ תְּרֵ בְּנֵי si per odium trudit (impellit) cum. Comm. 22. Ezech. XXXIV, 24. Addito תְּ loci lob. XVIII, 18: תְּרֵ תְּרֵ בְּנֵי אֶרְאָרָר detrudent cum ex luce in tenebras. Jes. XXII, 19: detruo te de statione tua. Hinc trudendo prostravi (umstossen, niederstossen) Jer. XLVI, 15. LXX. ωθέω, ἀπωθέω, δυσθέω.

2) *repulit*, *removit* (zurückstossen). 2 Reg. IV, 27. Prov. X, 3: תְּרֵ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּרֵ libidinem impiorum repellit (Deus).

3) *extrusit*, *expulit* (verstossen, ausstossen), ut hostes coram Israelitis, sq. acc. et תְּרֵ בְּנֵי Deut. IX, 4, VI, 9. Jos. XXIII, 9.

הַבְּרִיר 1) pr. *tumescit*. (Arab. **تُمْسِرُ** *tumidus*, *tumescere* *tumescit et intrans*, **حَدَرَ** *intumuit*. Cf. v. **רַעֲזָה**). Part. pass. **הַבְּרִיר** *tumefactus*, *tumidus*. Jes. XLV, 2: **אֹשֵׁר** *loci tumida edita complanabo*. LXX. **λόγη** *μανίδιον*, nisi hi forte legerunt **הַבְּרִיר** (*cf.* Micha II, 9: *הַבְּרִיר לְמִצְלָה* LXX. *λόγεων αὐτοῖς*). *Tumulos montes dicit etiam Ovid. Amor. 2, 16, 51.*

Transfertur 2) ad superbum Jes. LXIII, 1: **הַבְּרִיר** *tumilus* i. e. *superbus in vestitu suo*, parall. **בְּבָבְשָׂוֹת** LXX. ex signif. no. 3: *μέγας ἐν στολῇ*. Vulg. *formosus in stola sua*, *quod etiam ferri possit*, sed male J. D. MICHAELIS coll. **הַבְּרִיר** *ferbit vinum reddit: fervens in vestibus* i. e. *cuius vestes fervente musto vel sanguine conspersae sunt*.

3) ad ornatum (*amplic enim sunt vestes pretiosiores Orientalium*), *hinc decoravit*, *ornavit* (pr. de vestium ornato, v. **הַבְּרִיר**), *honoravit*, c. c. a. Ex. XXIII, 3, sq. 'בְּבָבְשָׂוֹת' *vultum alicuius honorare* Lev. XIX, 32: *et honorabis vultum sensis*, idque pro *savere alicui partibus eius tenero studere* (*in iudicio*), *sicut* **בְּבָבְשָׂוֹת** Ex. I. e. Lev. XIX, 15.

Niph. pract. pl. in Pausa **הַבְּרִיר**: *honorati sunt* Thren. V, 12 (cf. Kal no. 3).

Hithp. *honorem sibi sumsit*, *gloriatus est*. Prov. XXV, 6.

הַבְּרִיר chald. Pa. *honoravit* Dan. IV, 31, 34. V, 23. In Targg. Lev. XIX, 15, 32 et syr. **בְּבָבְשָׂוֹת** id.

הַבְּרִיר m. 1) *ornamentum*, *ornatus*, *decus*, pr. de vestium cultu. (Syr. **בְּבָבְשָׂוֹת**, **בְּבָבְשָׂוֹת** id. **בְּבָבְשָׂוֹת** *decorus*, *illustris*, **בְּבָבְשָׂוֹת** *splendor*, *gloria*). Ez. XVI, 14: **בְּבָבְשָׂוֹת** *בְּבָבְשָׂוֹת* Prov. XXXI, 22: **שְׁוֹר** **בְּבָבְשָׂוֹת** *splendōr et ornacimōtūm* i. e. *splendidum et ornatum est vestimentum eius*. Jes. LIII, 2: **בְּבָבְשָׂוֹת** **בְּבָבְשָׂוֹת** *הַאֲרָבָן* *בְּבָבְשָׂוֹת* *בְּבָבְשָׂוֹת* *neque forma et neque ornatua*, *quorum prius ad pulchritudinem corporis pertinet, posterius ad vestium cultum*. Plur. **בְּבָבְשָׂוֹת** *הַבְּרִיר* *ornamenta sancta* i. e. *vestes sacrae, festivae Ps. CX, 3 (cf. שְׁבָט תְּדָרְתָה)*. Dein varie transfertur. Prov. XX, 29: **בְּבָבְשָׂוֹת** *שְׁבָטָה* **בְּבָבְשָׂוֹת** *ornatus scum est canities*. Jes. XXXV, 2: **בְּבָבְשָׂוֹת** *בְּבָבְשָׂוֹת* Lev. XXIII, 40: **בְּבָבְשָׂוֹת** *fructus arborum pulchrarum*, int. *fructus nobiliores*, see. Hebreos mala citrea, see. Josephum (Ant. III, 4 §. 4) mala Medica. Spec. dicitur a) *de splendore et magnificencia Dei*, quo sensu saepc copulantur **הַבְּרִיר**, ut Ps. CIV, 1: **בְּבָבְשָׂוֹת** *הַדָּבָר* 1 Par. XVI, 27. (Ps. XCVI, 6). Iob. XL, 5, cf. **בְּבָבְשָׂוֹת** *בְּבָבְשָׂוֹת* Ps. CXLV, 5, **בְּבָבְשָׂוֹת** Jes. II, 10, 19, 21. Adeoque tribuitur voci Dei Ps. XXIX, 4: **בְּבָבְשָׂוֹת** *בְּבָבְשָׂוֹת* *לֹא* *voce Jehovae (tonitu) est magnificum*, atque Dei facinoribus Ps. XC, 16, CXL, 3. b) *de regio cultu* Ps. XXI, 6. XLV, 4, 5) et *splendore principum et nobilium*. Dent. XXXIII, 17. (Ps. VIII, 6). c) *de splendore urbis* Ez. XXVII, 10. Thren. I, 6.

הַבְּרִיר *honor*, *gloria*. Ps. CXLIX, 9: *בְּבָבְשָׂוֹת il gloriis erit omnibus piis eius*.

הַבְּרִיר id. sed non nisi semel in st. estr. (syr. **בְּבָבְשָׂוֹת**). Dan. XI, 20: *בְּבָבְשָׂוֹת* *qui mittit exactorem per decus regni* i. e. per Palæstinam utpote praestantissimam regni partem cf. **בְּבָבְשָׂוֹת** Comm. 16. Ad verba cf. Zach. IX, 8, ad rem 2 Macc. III, 1 sqq. BERTHOLDIUS **בְּבָבְשָׂוֹת** h. l. ex Gracismo *tributum, censem reddere* volebat coll. gr. **τιμή**, sed Gracismos viis usquam in contextu V. T. hebraeo reperias, v. hist. Ling. hebr. p. 61.

הַבְּרִיר n. pr. v. **בְּבָבְשָׂוֹת** no. 2.

הַבְּרִיר chald. i. q. hebr. **בְּבָבְשָׂוֹת**. C. suff. **הַבְּרִיר** Dan. IV, 27. (Decet hoc ve. in Concordantiis et Lexicis).

הַבְּרִיר, nonnisi estr. **הַבְּרִיר** i. q. **הַבְּרִיר** *ornamentum, decus*. Prov. XIV, 28: **בְּבָבְשָׂוֹת** *בְּבָבְשָׂוֹת* *in multitudine populi est ornamentum regis*. Alibi **בְּבָבְשָׂוֹת** i. q. **הַבְּרִיר** (v. supra) Ps. XXIX, 2, XCVI, 9. 1 Chr. XXVI, 29. 2 Chr. XX, 21.

הַבְּרִיר Gen. X, 27. 1 Chr. I, 21 n. pr. *populi Arabiaci felicis gente Joctanidarum*, de qua definicenda desperat J. D. MICHAELIS (Spicileg. II, 162). Nobis vix dubium est, quin intelligendi sint *Adramitae* (*Ἄδραμιται*), quos in ora Arabiaci astralli Homeritas inter et Sachalitas (lat. 11°—14°, long. 82°—90°) ponit Ptolemaeus (VI, 7). Plinius (VI, 28 s. 32): *pars corum* (*Sabacorum*) *Atramitae*, *quorum caput Sabota*, *LX templa muris includens*. . . . *Atramiti in mediterraneo iungunt Minaei, mare accolunt et Elamitae*. Alibi (XII, 14 s. 30) minus accurate: *in medio ius* (*Arabiaci*) *fere sunt Atramitae, pagus Sabacorum, in monte excelsa, a quo octo mansionibus distat regio corum thurifera, Saba appellata* et. Supra enim eos mare accolere significaverat. Apud Geogr. Nubiensem (p. 52 sq.) memoratur quidem Hadhramita in provinciis Arabiae, sed inter Jemamani et Basram sita, neque h. l. adhucbenda. Nostrae sententiae faveat Cod. Sam., qui **הַבְּרִיר** scribit. LXX Gen. in plerisque libris *'Οδοῦσσα*, quod non ad lectionis varietatem refendum, sed ad morem Gracorum M in fine vocum orientalium omnitemum. *Adramitas* vero a Chatramotitis i. e. incolis regionis *הַבְּרִיר* (q. v.) a Ptolemaeo et Plinio male distingui, illudque nomen ex hoc corruptum esse, quae SALMASIUS (ad Solimum p. 490) et BOCHARTI (Phaleg. c. 17) est sententia, mihi parum probable. Caeterum Bochartus, *Adramitas* non statuens, **הַבְּרִיר** *Drimatos* Plinii l. e. ad fretum persicum habitantes esse censem.

הַבְּרִיר v. **בְּבָבְשָׂוֹת**.

הַבְּרִיר interiectio dolentis i. q. **בְּבָבְשָׂוֹת**. Semel sq. dat. **בְּבָבְשָׂוֹת** Ez. XXX, 2.

הַבְּרִיר v. **בְּבָבְשָׂוֹת**.

הַבְּרִיר m. **הַבְּרִיר** f. *is*, *ea*, *id*, pron. tertiae personae, cuius plur. est **בְּבָבְשָׂוֹת**, **בְּבָבְשָׂוֹת**, in f. **בְּבָבְשָׂוֹת**, **בְּבָבְשָׂוֹת**, de quibus

alibi. In Pentatecho 877 etiam sexum femininum complectitur et ponitur pro 877, quod notante Masora ad Gen. XXXVIII, 25 nonnisi undecies in eo legitur, Gen. XIV, 2, XX, 5, XXXVIII, 25, Lev. II, 15, XI, 39, XIII, 10, 21, XVI, 51, XXI, 9, Num. V, 13, 14. Singula exempla dedit NOLDIUS in concordat. pag. 228 sqq. 250 sqq. 255 sqq. Qui puncta adscribant, hoc Pentatecheni idiomia minus agnoscentes, ubiquecumque 877 ad femininum refertur, vitium latere opinati scribebant 877, proprie 877 legendum esse significantur: et Samaritanorum adeo Critici 877 ubique in contextum ruperunt. Praeter Pentatechum 877 ter exstat i Reg. XVII, 15, Iob. XXXI, 11, Jes. XXX, 33. Contra textus masoreticus habet 877 Ps. LXXXIII, 16, Iob. XXXI, 11, Eccl. V, 8, ubi 877 neutriliter ad masculina refertur, et Hebrei malebant 877.

Quod ad usum attinet, hoc pronomen, pariter atque
lit. is, personam renue demonstrat modo memorata
vel ex praecedentibus sat notam. Differt igitur a τι =
οὗτος, hic, quod ubique rem praesentem et proximum
quodque demonstrat, et ξέριος ille, quod remotius, quan-
quam de utroque dici potest, et in gracieis pronominibus
congruit cum αὐτός Er., nisi quod οὐταν etiam sensu emphasi-
ponitur: maxime in casibus obliquis, unde Suffixa τι, οι,
η, ητις constanter in Vers. alex. redduntur αὐτοῦ, αὐτῷ,
αἰτοῦ. Ponitur autem

2) *gravius et cum emphasi quadam*, v. c. ita ut nomen antegressum denovo excipiat. *Jes.* XXXIII, 22: *יְהוָה נָאֹת כִּי־בַּתְּרֵבָה יְהוָה רָאָתָה* *Jova rex noster, is salvabit nos.* XXXVIII, 19: *בְּעֵדֶת דְּבָרָיו* *XXXIV, 16. XLVII, 10. LIX, 16. LXIII, 5. Iob. XXVIII, 28. Gen. XV, 4:* *בְּעֵדֶת דְּבָרָיו* *בְּעֵדֶת דְּבָרָיו* *לְפָנָי* *qui exhibit ex visceribus tuis,* *is heres tuus erit.* III, 12. XXIV, 7. XLIV, 17, et in aliis exemplorum generibus, velut Gen. XIII, 1: *Abramus . . . יְהוָה נָאֹת* LXX. *אַתָּה זֶה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ* XIV, 15. XIX, 36. XXIV, 54. Iud. I, 6. Jos. VI, 17. Iud. XI, 48. — Gen. IV, 4: *בְּאָתָה מֵת הָאָדָם* LXX. *זֶה זֶה* *זֶה* *אֲתָּה*. Comm. 22. XIX, 39. XX, 7, 20. XXII, 24. — Gen. XX, 5: *בְּעֵדֶת דְּבָרָיו* *בְּאָתָה* *nomen ipse mihi dixit?* Jes. LIII, 4: *אֲלֹפָה אֲלֹפָה* *חַמְבָּחָד* *morbos nostros ipse tulit.* Comm. 11: *בְּכָל־בְּאָתָה* *בְּעֵדֶת דְּבָרָיו* *בְּעֵדֶת* *peccata nostra ipse portat.*

Spec. a) אָהָר = *aīrōs* in nominis formulis ad Deum referuntur, minime *Illum*, qui solus adorandus, qui solus inuidum creavit et gubernat. Ps. XXIII, 8: דָּבָר אֲמַרְתִּי יְהוָה. Iob. V, 18: שָׁמְרוּ אֶת־אָהָר. Ps. XLIV, 22. Jes. XXIII, 16. Dent. XXXII, 39: רֵדֵת אָהָר תְּדוֹרֵת קָרְבָּן quod ego Ille, nec praeter me ullus deus. Jes. XLIII, 10: וְאָהָר הָיָה שְׂמֵךְ עַל־כָּךְ Jer. V, 12: abnegant deum et dicunt: אָהָר non est Ille. Ita in nom. pr. קָרְבָּן (cuius deus Ille), אָבִיךָ (cuius pater Ille), quamquam non audiendi sunt, qui ut *etiam* propterea inter nomina Dei referunt (*v. quis laudet Jo. SIMONIS in Onomast. p. 549.*) Cf. potius *aīrōs* et ἐξειρόν in N. T. de Iesu Christo, et tritum illud αἴτης ἥγα. — Contra eo utuntur b) contemptum. 2 Chr. XXVII, 22: וְאָהָר הָנִיחַ אֶת־עַמּוֹת iste rex Ahasuerus, cf. gr. lat. *aīrōs, iste*. — Est c) i. q. δὸς αἴτης, idem. Ps. CII, 28: וְאָהָר הָנִיחַ tu (manes) *idem*, in altero membro: anni tui non deficitur. LXX. οὐ δὲ ὁ αἴτης εἶ. Jes. XLVIII, 12: וְאָהָר מִנְחָה נָתַן אֶת־עַמּוֹת ego sum illem, ego sum *prīmūs* et ego postremus. NLI, 4. XLIII, 13. XLVI, 4. Sunt, qui haec exempla referant ad litt. a, sed hoc praestat. — d) nomini postpositum i. q. αἴτης ipse. Jes. VII, 14: חִזְקִיָּהוּ אָהָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל propterea Dominus ipse (LXX. Κίγιος αἴτης) vobis dabit signum, in quo quidem exemplo אָהָר = αἴτης idem valet quod sponte, vobis etiam non poscentibus, nosti. von selbst cf. PASSOVIM v. αἴτης 1, 3. WAIHL clav. N. T. 1, 68. WINEKI gramm. N. T. p. 64. Saepius etiam post pronomina נָתַן (Jes. XII, III, 25), הָנִיחַ et *et cetera*, quibus addito אָהָר maior quadam vis et emphasis additur. Jer. XLII, 12: הָנִיחַ אָהָר הַתְּהִלָּתָן et Tu impunis eris? XIV, 22. Ps. XLIV, 5: הָנִיחַ אָהָר הַתְּהִלָּתָן Tu es rex meus, Doms! 2 Sam. VII, 28; 1 Chr. VII, 26. Neh. IX, 6: וְאָהָר הָנִיחַ הַתְּהִלָּתָן Tu, o Jova, solus creasti cet. — Jes. L, 9: וְאָהָר הָנִיחַ יְהָוָה Quis tandem damnobit me? Gen. XXVII, 33: הָנִיחַ אָהָר טָהָר Tu quis tandem illa, qui venatus es? Iob. IV, 7. XVIII, 19. XVII, 3. XLII, 2. (Eadem modo nomini εἰμί v. AGRICOLA hist. §. 86 II)

(Eodem modo ponimus syr. ss. v. AGRELLI supp. §. 60. i.). De formula **תְּהִלָּה** י. ו. ה. ۳۵.

Gen. XXVIII, 11. אָנֹתֶת תְּהִלֵּת֙ ea nocte XXXII, 14. XXXII,
22, וְאַתְּ בָּבֶן eo tempore Mich. III, 4, et sexentesies
אָנֹתֶת תְּהִלֵּת co die, tum in libris historicis de die modo
memorato Gen. XV, 18. XXVI, 32. XXX, 35. XXXIII,
16. XLVIII, 20. Ex. V, 6. VIII, 18. XII, 8. XIV, 30.
XXXII, 28. Deut. XXI, 25. XXVII, 11. XXXI, 17. 18.
22, tum in prophetis de die modo praenuntiato, maxime
ap. Jesaiam et Zachariam, v. Jes. II, 17. 20. III, 7. 18.
IV, 1. 2 (cf. II, 12). V, 30. VII, 18. 20. 21. 23 (cf.
Comm. 17). X, 26. 27 (cf. Comm. 16). XI, 10. 11.
XII, 1. 4. XVII, 4. 7. 9. XIX, 16. 18. 19. 21. 23. 24.
XX, 6. XXII, 8. 12. 20. 25. XXIII, 15. XXIV, 21.
XXV, 9. XXVI, 1. XXVII, 1. 2. 12. 13. XXVIII, 5.
XXIX, 18. XXX, 23. XXXI, 7. Jer. IV, 9. Ez. XXIII,
38. 59. XXIV, 26. 27. XXIX, 21. Zach. IX, 16. XI,
11. XII, 5. 6. 8. 9. 11. XIII, 1. 2. 4. XIV, 4. 6. 8.
9. 13. 20. XIV, 21. LXIX ubique ἐπὶ ἡμέρας ἑσπέρας. In
libris historicis temporis, de quo cummaxima narratum
est (אָנֹתֶת תְּהִלֵּת), passim opponitur tempus, quo haec
litteris mandata sunt a scriptore (מִתְּחִזְקִיָּה), ut in formula
מִתְּחִזְקִיָּה בְּרוּ חֲסֵן תְּהִלֵּת יְהוָה תְּהִלֵּת Gen. XXVI,
32 cf. 33. 1 Sam. XXVII, 6, cf. XXX, 25. 2 Reg.
XV I, 6. Caeterum passim, quanquam raro, in his exam-
plis pronomen articulo caret, ut אָנֹתֶת תְּהִלֵּת Gen. XIX, 33.
XXX, 16. XXXII, 23. 1 Sam. XIX, 10, אָנֹתֶת תְּהִלֵּת
Gen. XXXVIII, 2r.

Inde factum est, ut haec pronomina passim ipsius verbi substantivi vices explant. Ita saepè post relativum Gen. VII, 2: ex omnibus animalibus הַאֲשֶׁר נִשְׁׁבָּרְאָה בְּמִזְרָחָה וְבְמִזְרָחָה, Ps. XVI, 3: soneti קָרְבָּן הַתְּבִשֵּׂלָה qui in terra sunt, Ruth, IV, 15, Ecel. VII, 26, Gen. XVII, 12, Lev. XI, 39, et alibi, velut Ps. L, 11: וְנִמְלָא תְּבִשֵּׂלָה הָאָהָרָן nam Deus est index Gen. XLII, 26: שְׁבָעַת תְּבִשֵּׂלָה שְׁבָעַת תְּבִשֵּׂלָה שְׁבָעַת תְּבִשֵּׂלָה septon rucbar pulchrae sunt

septem anni, et *septem aristae pulchrae sunt septem anni*, cf. Comm. 27 fine, ubi pro *anno* est *annus*. Gen. XLVII, 16, Ies. I, 13, XXIX, 6, Ecel. I, 10, 23, V, 18. Sunt quidem, qui in utrinque generis exemplis vim pronominiis integrum manere censeant, et in illis *anno* *et* *annus* reddant: *qui* est [non: *qui est*], *annus* pro mera relationis nota accipientes; in his subiectum in nominativo absoluto positum statuant, et reddunt Ps. I, 11: *nam Deus, index is est, sive: quod ad Deum attinet, is est iudex*, et Gen. I, e. *septem rurcoae pulchrae, septem anni haec sunt*. Sed fac, de his exemplis et similiibus recte ita statui (et re vera in his nominis origines habemus eius usus, qui in linguis cognatis tam late patet), existant alia, in quibus non poteris non usum pronominiis pro verbo substantivo agnoscere, quicunque ab argutis alienus est. Expende quoque sequuntur. Gen. XI, 2: *הַיְהוּ נָשָׁרִים בְּבָדֵק קַדְשָׁן* *qui sunt (sibi volunt) hi septem agni*; XXV, 16: *בְּבָדֵק הַיְהָן הַיְהָן* *hi sunt filii Ismailis*. Zech. I, 9: *mostrabam tibi הַיְהָן הַיְהָן* *qui sunt hi*, cf. *הַיְהָן* IV, 5, 15, max. Zeph. II, 12, ubi *הַיְהָן* adeo ad alteram personam refertur: *הַיְהָן הַיְהָן הַיְהָן* *etiam vos Aethiopae gladiis confissi critis, coll. Ies. V, 11: פְּנֵי יְהָן הַיְהָן הַיְהָן nos sumus servi Dei*. Adde usum reliquarum linguarum semiticarum, in quibus eiusmodi locutiones adinodium tritae sunt, v. c. in Syriacis Matth. V, 15: *كُنْتُمْ مُّكْرَبِينَ أَفَلَا يَعْلَمُونَ* *vos estis sal terrae*. Comm. 14: *כֹּלְבָּל tu es ec. v. SCHAAFII Lex.*

syr. v. כֹּלְבָּל, HOFFMANNI gr. *syr. p. 514*, AGRELLII suppl. *syr. syn. §. 85. no. 3, 4*, in Arabicis v. DE SACY gramm. arab. II, §. 197. 198. 1995 ed. 2, max. in Aethiopicis, ubi **כֹּלְבָּל** = *anno* sexcenties ponitur pro *sum, es, est*, neque alia usitata est verbum substantivum exprimendi ratio, v. LUDOLPHI gr. aeth. p. 85. 135 ed. 2. — Docte et accurate de pronomine nostro disputavit PAEUS in JAHNII neuen Jahrb. für Philologie und Pädagogik IV, p. 199 sqq. In duobus tamen mihi falli videtur vir doctus, primum quod *anno* respondere docet gr. ζεῖν, *ille* et ad remotius ubique referri (contra JO. SIMONIS ed. 1. 2 docebat, *anno* notare „personam vel rem praesentem, quam tanquam praesentem digito quasi monstramus“): dein quod pronomen unquam pro verbo substantivo positum esse negat et pernegat (v. no. 4).

Quod ad formam attinet, in linguis semiticis respondent
synt. **כָּנְ** f. **כָּנְ**, sam. **כָּנְ**, **כָּנְ** et **כָּנְ**, **מָנְ**,
arab. **هَوَ**, **هَوَ**, vulg. **huē**, **hiē** (v. CAUSSIN gramm. arabe
p. 51. 55), melit. **hua**, **huae**; **hia**, **hiae** (v. VASSALLI
gr. melit. p. 146), aethiop. **ወቃቃ፡ ውቃቃ፡** addita
syllaba **ቃ፡ ቃ፡**, quae vim demonstrandi habet, ut in lat.
iste. Litteram **ש**, quam abicerunt Syri, non paragogi-
cam esse et otiosam, sed radicalem, recte observat Ewaldus
in gr. hebr. p. 1-6. sonumque eius etiam in lingua arabi-
ca, maxime vulgari, vocula **ንግድዎች** exprimi, modo
vidimus. Simile est e in germ. **sie**, **wie**, **die**. Sed etiam

A a a

Hebrei abiecko & scribunt nomm. pr. אַבְּכָה al. et fortasse Jer. XXIX, 23 Chethibh, quod legendum videtur קְרַבְּכָה. Caeterum idem pronomine personale existat in linguis indogermanicis, ut in pers. وَيْ, وَيْهِ, وَهُوَ, وَهُنَّ, abiecko h (ut apud Aethiopes), gr. ὁ, ἡ (ho, hi), it. ʔ, v. BUTTMANNI gramm. max. I, pag. 290, et in diall. ho, hu, hue, hua, he, hei, v. FULDA germ. Wurzelwörter p. 223. 224, cf. SCHMITTHENNER Ursprachlehre p. 228.

אֲנָשִׁים m. **אֲנָשִׁי** f. chald. i. q. hebr. *is*, *ea*, *id.* Dan. II, 22. VI, 11. 17. Saepe inclusio verbo substantivo: *is*, *ea*, *id est.* Dan. II, 9. 20. 28. 32. 47. VI, 5, adeoque pro verbo substantivo IV, 27: **בְּבָבֶל** בְּבָבֶל אֲנָשִׁים דְּאֲנָשִׁים nonne hacc est Babylon magna?

אָנָּה chald. i. q. **תְּנִתֵּן** q. v.

הָדָר *splendor, maiestas*, v. rad. **הָדַר**.
הָדְרוּתָה n. pr. v. rad. **הָדַרְתָּה**.

سِرِير pr. spiravit. (Arab. سَرِير flavit ventus, aura,

אָרָה aér, aura. De syllaba primaria **הַב** **בְּ**, **בָּ**, quae spirandi potestatem habet, v. ad **בְּבִגְנָה**). Refertur primarius hic significatus 1) ad haliitum animantium, inde vixit (v. **בְּהַנְּחָה**, **בְּהַנְּחָה**), et in linguae usn fuit, i. q. vulgare **בְּהַנְּחָה**. Apud Aramaeos haec verbi forma (**בְּהַנְּחָה**, **לֹסֶת**) pro verbo substantivo longe usitatissima, apud Hebreacos poëtis tantum et recentioribus scriptoribus propria est satisque raro obvia. Eam tamen vulgari forma **בְּהַנְּחָה** antiquiore et primitiyanam esse, vel ex eo colligas quod haec ipsa forma originem onomatopoëticam præ se fert. **בְּהַנְּחָה** igitur ortum est ex **הַנְּחָה**, ut **הַנְּחָה** ex **הַנְּחָה**, quod quidem posterius primarium videtur. Part. **הַנְּחָה** Neh. VI, 1; וְאֵת הַנְּחָה בְּלָשׁוֹן נָמָת בְּגַדְלָה et tu ihs rex cris. Eœl. II, 22: בְּלָשׁוֹן קָדְשָׁךְ quid homini est in omni labore eius? Imp. **הַנְּחָה** Gen. XXVII, 29, f. **הַנְּחָה** Jes. XVI, 4. Fut. apoc. **הַנְּחָה** Eœl. XI, 3 pro **הַנְּחָה** ex **הַנְּחָה** coll. syr. **לֹסֶת** v. Lgb. 428. — Praeterea imp. **הַנְּחָה** in cod. Sam. ponitur pro hebr. **בְּהַנְּחָה**, **בְּהַנְּחָה** Gen. XIII, 2. XXIV, 60, XXVII, 29. EX. XVIII, 19. XXIV, 12. XXXIV, 2.

2) *adspiravit* ad aliquid, *cupivit*, *desideravit* i. q. אָנֹחַ (arab. خَوْيَى enpivit, amavit, voluit), unde אָנֹחַ no. 1 *cupido*. Quae significatio ubi magis etiam intenditur, fit
3) *præccps ruit* in aliquid, *decidit ex alto*, *periret*
i. q. خَوْيَى. Iob. XXXVII, 6: שְׁאֵלָהּ יְמִינָהּ הַוָּה פֶּלֶשׂ גָּדֵל מִן־יְמִינָהּ nivi enim dicitur, *rue in terram*. Vulg. — ut descendat in terram. Vide SCHULT. ad Prov. X, 3 et MICHAELIS in Suppl. p. 512. Sed LXX sec. signif. 1. γίνονται γάρ, et ita etiam Syr. Chald. Caeterum nonnulli libri habent, alii sed pauciores רַע, hoc et הַר ex Chaldaismo.

רִנָּה fut. **רִנָּה** et **רִנָּה** (Dan. II, 40. VII, 23) chald. i. q. hebr. **רִנָּה** no. 1. et **רִנָּה** *fuit*. Praeteritum saepe imitatio participis, qui vulgaris est aoristi circumscribendi modus, v. c. **רִנָּה** **רִנָּה** *ridebas* Dan. IV, 7, **רִנָּה** **רִנָּה** *in* **רִנָּה** *ibat* IV, 26 cf. IV, 10. V, 19. VI, 4. 11. 15. VII, 2. 4. 13. Esr. V, 11 ect. Futuro passim praeponitur **ל** (q. v.), quo facto praeformativum elicetur, v. c. **אָמַת** Dan. VI, 3, **רִנָּה** IV, 22, pl. **רִנָּה** *nt* sunt, ut essent II, 43. VI, 2. 3. 27. Esr. VI, 10, 25, **וְרִנָּה** V, 17. Cf. WINERI gramm. chald. §. 44, 4 et ad **ל** part.

הַזָּה f. *casus adversus, calamitas.* Jes. XLVII, 11.
Ez. VII, 26. Vide rad. no. 3.

הַנְּגָן f. Verb. Pi. 1) *cupiditas*, *cupido*, a rad. no. 2. idem quod **הַרְאֵת**. Prov. X, 3: **חִרְבָּה שְׁמַרְתָּ הַנְּגָן** *epidinem malorum repellit*. Parall. **כְּרָבָץ שְׁמַרְתָּ** Mich. VII, 3: **שְׁמַרְתָּ הַתְּבִשָּׂה** LXX. **υπαράγειον ψυχής αὐτοῦ**. Vulg. *desiderium animae suae*. Spec. in malam partem, de prava epidine. Ps. LII, 9. (Arab. **حُبُّى** *cupido*, voluntas. Melit. *hevva* est amor, pr. *cupido*).

2) *ruina, casus*, a rad. no. 3. (Arab. ^{كُوئِيْ} et ^{كُوئِيْ} ^{كُوئِيْ} كَوْيَهْ), significatione eleganter Iuditor a poëta arabico in Elnawabig no. 83). Ubique in Plur. *casus adversi* (Unfälle), *calamitates, pernicies*. Ps. LVII, 2: בְּדַבֵּר הָיוֹת donec transierit pernicies. XCII, 3: בְּדַבֵּר הָיוֹת *pesis perniciose*. XCIV, 20. Prov. XIX, 13. Iob. VI, 2. XXX, 13 (sed in duabus locis postremis Keri habent ^{הָיוֹת}). Dein: calamitates quas quis alius parat, *iniuria, sclera*. Ps. V, 10: קְרַבְתִּי *intimum* corum *sclera* est. XXXVIII, 13: קְרַבְתִּי *loquuntur* *sclera*. LII, 4. LV, 12. Prov. XI, 6. XVII, 4: תְּחַזֵּן גָּלֶשׁ *auscultans linguae sclerorum*. Iob. VI, 30.

תְּהִנָּה, quod ad hanc rad. refertur Ex. III, 14 v. sno loco, ubi etiam nomm. pr. a syllaba **תְּהִנָּה**, יְהִנָּה ordientia.

רְהֹתָה v. רְהֹתָה

יהוָה v. יהוֹא

הַיּוֹם יָמֵנוּ

arab. **هَوَى**, aram. **הָוֵא**, **הָוֹתָא**, **הָוֹתָר**, gr. *oīat*, *oī*, lat. *vae*, *heu*, *cheu*, *heus*, *hei*. 1) dolentis: *heu!* 1 Reg. XIII, 30: **חָזַקְנָה הָוֵה** *heu fratrem meum!* Jes. XVII, 12; Jer. XXII, 18. XXX, 7. XXXIV, 5. 2) minitantis: *vae!* sq. nominativ. (qui pro vocativo est, v. infra LXX) Jes. I, 4: **אֲבִיךָנָה יְהָוָה** *vae populo peccatori!* V, 8. 11. 18. 20. 21. 22. X, 1. 5. XXVIII, 1. XXIX, 1. 15. XXX, 1. XXXI, 1. XXXIII, 1. XLV, 10. Am. V, 18. VI, 1. Nah. III, 1. Hab. II, 6. 9. 12. 15. Zeph. II, 5. Jer.

XXII, 13. XXIII, 1. Ez. XXXIV, 2. Zach. XI, 17, 22 Jer. XLVIII, 1, 22 14, 27. Ez. XIII, 3, 2 XIII, 18, 3) acclamantis: *heus! he!* Jes. XVIII, 1 (sed v. Boettcheri spece. p. 148). LV, 1, bis וְאַתָּה Zach. II, 10. Plura non existant. — LX, plerumque *oīāt*, raro *oīā*, utrinque sq. nominativo, qui pro vocativo est (FISCHER ad Weller. III, 1 p. 319), velut Jes. I, 21: *oīāt oīā loz̄ōr̄t̄s Ȳs̄oāl̄.*

וְאַתָּה id. Am. V, 16.

וְאַתָּה chald. *ivit*, i. q. *וְאַתָּה*, ex quo ortum est littera I emolita, v. ad litt. Waw. Fut. A (quod praeter hanc rad. in verbis יְנִזְבֵּחַ non reperitur) *וְאַתָּה* Esr. V, 5, VI, 5, VII, 13. Inf. וְאַתָּה VII, 13. Eadem formae, Fut. et Imp., in Targg. reperiuntur, pro praet. utuntur verbo וְאַתָּה. Sunt qui conferant *וְאַתָּה* properavit, quod huc non pertinet.

וְאַתָּה commovere, perturbare, vic. radd. *וְאַתָּה*, *וְאַתָּה*. Deut. VII, 23: *וְאַתָּה גָּזַעַתְּךָ בְּבָבֶלְךָ et perturbabūt̄ eos per- turbationē magna.*

Niph. fut. *וְאַתָּה* (non *וְאַתָּה*, ut apud Simonem ed. 1—4) v. *וְאַתָּה*.

Hiph. *strepitum fecit*, Lerninen machen, toben (cf. טְרֻמְדָּה, Ruhe halten), de multitudine strepente Micha II, 12, de animo inquieto Ps. LV, 3: *הַבְּהִרְתָּךְ שְׁנָתְךָ אָרוֹן circumvagor in querela mea et saxiūm (nostr. ich möchte toben).*

מִהוּמָה f. 1) *perturbation*, Verwirrung, Bestürzung. Deut. VII, 23. XXVIII, 20. 1 Sam. V, 9. XIV, 2. Jes. XXII, 5. Ez. VII, 7. *מִהוּמָה* perturbation a Domino immissa Zach. XIV, 13. *מִהוּמָה* *מִהוּמָה* perturbation, quam timor mortis incutit (cine tödliche Verwirrung, ein Todes-Schrecken) 1 Sam. V, 11. 2) *tumultus* (Getümmel). Ez. XXII, 5: *מִהוּמָה רַבָּתָה plena tumultus*, Prov. XV, 16: *praestant pauca cum piestate quam magnus thesaurus* בְּזָבְדָּה *cum tumultu*, intelligenda videtur vita turbulenta et inquieta divitium (Sans und Brans). Al. *מִהוּמָה* interpretatur de perturbatione et inquietudine eorum, qui toti sunt in divitis suis conservandis. Plur. *מִהוּמָה* Am. III, 9. 2 Chr. XV, 5.¹

מִהְוָם plur. *מִהְוָם*, utrinque sexus vc. (m. Iob. XXVIII, 14, sed fem. saepius Gen. VII, 11. XLIX, 25. Ez. XXXI, 4) idque poetico sermoni pacie proprium, *magna vis aquarum* (Wassermenge, Wassermasse, Fluth), a strependo dicta, spec. *mare*, *oceanus* Gen. VIII, 2. Iob. XXVIII, 14. XXXVIII, 6, 30. Ez. XXVI, 19. XXXI, 15. Jon. II, 6. Hab. III, 4, plenius *מִהְוָם* Gen. VII, 11. Ps. XXXVI, 7. Am. VII, 4. Jes. LI, 10. Rarior de alia *multitudine aquarum*, ut de aquis, quae terram recens tegebant Gen. I, 2. Ps. CIV, 6, de aqua subterranea, unde oriuntur fontes, rivi, flumina Gen. XLIX, 25: *aqua quae infra cubat*. Dent. XXXIII, 13, adde Ps. XLII, 8 in descriptione

cataractae: *אֲלֹת קְרָבָה מִקְרָבָה aquac aquas vocant*. Ez. XXXI, 4: *הַרְבָּתָה רַבָּתָה aqua multa eam (arborum) crescere fecit*. Iob. XII, 26.

Plur. המותה 1) *fluctus maris* Ex. XV, 5. 8. Ps. XXXIII, 7. LXXVII, 17. LXXVIII, 25. CVI, 9. Prov. III, 2. VIII, 24. Jes. LXIII, 13. 2) *abyssi, voragine* eius (Tiefen des Meeres) Ps. CVII, 26. CXXXV, 6. CXLVIII, 7. Sed זְמָרָה תְּהִרְתָּה Ps. LXXI, 20 suut *voragine terrae aqua replata*, atque ita Deut. VIII, 7: זְמָרָה מִזְמָרָה, inclusus quam Vulg. qui pro *valibus* dat *fluviorum abyssi*. — LXX paene ubique יְהִרְשָׂסָס, pl. יְהִרְשָׂסָס, quod non solum notat locum fundo carentem, sed in veteribus lexx. etiam declaratur יְהִרְשָׂסָס, יְהִרְשָׂסָס יְהִרְשָׂסָס עַמְּגָרָתָה, πολὺ πλῆθος ὑδάτων, v. SCHLEYSENTH. Ihes. I, p. 5. Ex. XV, 5 redditur πότερος et V, 8 τὸ χίπαυμα. Targg. et Syrus ubique retinent οὐρανόν αβύσσον, οὐρανόν αβύσσον, οὐρανόν αβύσσον, quod quidem posterior Pesch. in N. T. adhibet pro οὐρανός Luc. VIII, 31. Apoc. IX, 1. 2. 11, sed usurpatum etiam de magna vi aquarum, ut Ephr. Opp. I, p. 116 זְמָרָה, מִזְמָרָה, מִזְמָרָה propter copiam aquarum, que terram tegebant. Etiam in contextu persico تَبَعُّمَهَا, تَبَعُّمَهَا retinuit Pentatechius interpres Persicus, et propterea in Lex. persico consignavit CASTELLUS col. 192, sed re vera persicum ve. non est, eaque parent lexx. Burhani Kati et Hoff Kulsum. Caeterum Kinchilius זְמָרָה explicat: *כִּירְמָה הַמִּבְּשָׂרִים וּרְבָּרִים* בְּבָלָם.

מִלְּאָה in Kal inosit. Arab. مِلْأٌ levis, facilis fuit (cf. vic. מִלְּאָה no. 2). Congruit lat. *vanus*. Conj. II. IV. X levem dixit rem, vilipendit eam.

Hiph. *leviter egit* (leichtsinnig handeln). Deut. I, 41: *מִלְּאָה קְרָבָה קְרָבָה* *leviter egistis ascendendo montanum*, ihr handelt leichtsinnig und zog hinan cet. Alii, ut LUD. DE DIEU et J. D. MICHAELIS in suppl. 516: *vilipendisti* monitum divinum *ascendendo*, coll. מִלְּאָה Num. XIV, 44, quod vero respondet verbo *מִלְּאָה* in Deut. Comm. 43. Cacterum in hoc verbo interpretando in alia omnia abibant vett. intpp. (Gr. συναγωνιστές ἀραιάτες. Vulg. pergeretis in montem) et Hebraei, qui מִלְּאָה esse volunt: *dixit* מִלְּאָה. Veram rationem monstrauit LUD. DE DIEU ad h. l., A. SCHULTESS in opp. min. p. 154. MICHAELIS 1. c.

מִלְּאָה m. ¹⁾ *facultates, opes*, dictae a facilitate, ut lat. *facultas a facilis*, et contra عَسْرَةً عَسْرَةً difficultas, paupertas. (Arab. مَلْأَةٌ lenitas, commoditas, quies, هَنْدَةٌ

facilitas, commoditas). Prov. III, 9. XI, 4. XIII, 1. XIX, 4. 14. XXVIII, 8. 22. XXIX, 3. Cant. VIII, 7. Ez. XXVII, 12. 18. 26. Ps. CXIX, 14. קְנֻתְּנָהָן הַנִּנְחָה opes pretiosae Prov. I, 13. XII, 27. XXIV, 4. קְנֻתְּנָהָן הַנִּנְחָה opes pulchrae VIII, 18. בְּנֻתְּנָהָן opes multae XIII, 7. קְנֻתְּנָהָן בְּנֻתְּנָהָן VI, 31. In st. estr. קְנֻתְּנָהָן הַנִּנְחָה opes divitiae XI, 15. XVIII, 11. — Ps. XLIV, 13: קְנֻתְּנָהָן נְאָזֶן gratis, nullo pretio. Plur. קְנֻתְּנָהָן Ez. XXVII, 33. — 2) adv. large, satis. Prov. XXX, 15. 16. LXX. ὥσται, et ita etiam Chald. Syr. .

נִנְחָה m. mensura liquidorum, sextam partem Bathi (נְבָתָה) s. duodecim logos (טָבָת), teste Josepho (Arch. I, 9 §. 4) ὅντα γένους Απρούσιος continens: γενοῖς autem sive γενοῖς i. e. congiis sex sextarios continebat. Ex. XXX, 24. Ez. XLV, 24. XLVI, 5. 7. 11. קְנֻתְּנָהָן (Ilin instum) Lev. XIX, 36. קְנֻתְּנָהָן Num. XV, 9. 10. XXVIII, 7. קְנֻתְּנָהָן מִשְׁלָשֶׁל ibid. Comm. 6. 7. XXVIII, 7. קְנֻתְּנָהָן בְּנֻתְּנָהָן Ex. XXIX, 40. Levit. XXIII, 13. Num. XV, 4. 5. XXVIII, 5. 7. 14. קְנֻתְּנָהָן בְּנֻתְּנָהָן Ez. IV, 10. XLVI, 14. De etymo nihil definitio. Dicitum volumen *Hinc in levitate*, sed non adeo levis et exigua erat hanc mensura, siquidem teste Festo (v. *publica pondera*) congiis Romanorum aqua vel vino plenus decem fibras pendebat.

הַר mons v. בָּרָה, rad. בָּרָר.

הַנִּשְׁעָנָה v. rad. שָׁעָן.

הַתְּהִתָּה v. תְּהִתָּה.

הַנִּוְתָּרָה (vic. נִנְחָה) somnia vidi, deliravit in somniis. Scemel legitur de canibus dormientibus, part. pl. בְּנֻתְּנָהָן Ios. LVII, 10. LXX. ἐνυπνίῳθενοι. Aqu. γενναζόμενοι. Symm. ἐγεννατωται. Vulg. videntes raya, (Arab. حَذَّى et deliravit in loquendo, max. ex morte, 1 Ahdul. Ann. IV, p. 528. Tim. 318 Göl. Rhazes de variol. 196, idemque valet talmud. בְּנֻתְּנָהָן BUXTORF. h. v. Plura dabit BOCHARTI Hieroz. I, p. 680).

הַנִּזְבָּה lamentatio v. rad. נִזְבָּה.

הַנִּיאָה hebr. et chald. ea, vide נִיאָה.

הַנִּידָּה v. בָּרָה.

הַנִּזְבָּה fut. נִזְבָּה apoc. נִזְבָּה c. Waw conv. נִזְבָּה, inf. absol. נִזְבָּה Ez. I, 3. 1 Reg. XIII, 14 et נִזְבָּה Num. XXX, 7. estr. נִזְבָּה Gen. XVIII, 18. Ruth 1, 13, semel more chaldaeo נִזְבָּה Ezech. XXI, 15, c. Praef. תְּהִתָּה, יְהִתָּה, imp. נִזְבָּה, part. f. נִזְבָּה Ex. IX, 3.

1) accidit, eventus (nostr. vorfallen, sich zutragen, geschehen). De origine vide infra not. Ex. XXXII, 2:

nescitum, נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן quid est acciderit. Eccl. III, 22: נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן quia accident (evenient) post cum. Ies. XIV, 24: קְנֻתְּנָהָן בְּנֻתְּנָהָן אֲשֶׁר quomodo molidor, ita accidet. 1 Reg. XIII, 32.. Cf. Niph. — שְׂמֹחָה בְּנֻתְּנָהָן Eccl. VII, 10. i. q. gr. τὸ μέλον ὅτι; Joh. XIV, 34: wie geschiehet es, dass —? Saepe in formula: נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן accidit (pervenit) efflatus Jehovae ad aliquem pag. 316. (cf. lat. fama accidit, accidit ad aures alic. Liv.), et absol. נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן נִזְבָּה Jes. XIV, 28. Sed longe cerebrum est נִזְבָּה (zaū ἔχετο) et וְכַدְלֵל es tring sich zu, es geschehe, quod sexentes in libris historicis, ubi sequitur notatio temporis, ab initio sententiae ponitur, v. c. Cen. XXII, 1: נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן XXIII, 1: נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן XXVI, 32: נִזְבָּה קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן קְנֻתְּנָהָן Gen. XXVI, 8: שְׂמֹחָה בְּנֻתְּנָהָן יְהִי רָכֶב יְהִי שְׂמֹחָה בְּנֻתְּנָהָן יְהִי רָכֶב Jos. IV, 1: יְהִי רָכֶב יְהִי שְׂמֹחָה בְּנֻתְּנָהָן יְהִי שְׂמֹחָה Temporis metafora, ut intelligitur ex exemplis modo lundatis, varie exprimitur, acutu praep. ו sq. inf. Gen. XXIV, 30. XXXIX, 10. Ex. XVI, 10. XXVIII, 8. 9. Num. XI, 25. XVI, 31. Jos. IX, 1. X, 1. 20. 24. XI, 1. 1 Reg. I, 21. V, 24. VIII, 54. IX, 1. NH, 21. 20. XIII, 4. XIV, 6. XV, 21. 29. XVI, 11. 18. XVIII, 17. 29. XIX, 13. XXI, 15. 16. 27. XXII, 32. 33. 2 Reg. II, 9. III, 15. IV, 6. 25. V, 7. 8. VI, 20. 30. VII, 18. IX, 22. X, 25. XIX, 1. XXII, 11. ו sq. inf. Gen. XXXV, 17. 18. XXXVIII, 28. XXXIX, 13. 15. 18. 19. Num. X, 35. XV, 19. XVII, 7. Ind. I, 14. III, 27. XIII, 20. 1 Reg. VIII, 10. XI, 15. XVIII, 36. 2 Reg. XVII, 25, ו sq. pract. Gen. XXIV, 22. 52. XXVII, 30. XXIX, 16. XXXVII, 23. XLII, 13. XLIII, 2. Ex. XXXII, 16. Jos. IV, 1. Ind. III, 18. VIII, 33. XI, 5. 1 Sam. VIII, 1. XXIV, 2. 2 Sam. XVI, 16, ו sq. pract. Gen. VI, 1. XXVII, 1. XLIII, 24. Exod. I, 21. XIII, 15. Jos. XVIII, 15. Ind. I, 28. VI, 3. XVI, 16. 25. 2 Sam. VI, 15. VII, 1. XIX, 26, 2 Reg. XVII, 7 (quod quidem exemplum iesiro memoratu perdigum, quia sententiae interiectae ex parte ו pendinges undecim commata occupant, ut apodosis sequatur demum comm. 18 cf. 1 Sam. XXV, 2—4: וְנִזְבָּה וְנִזְבָּה וְנִזְבָּה וְנִזְבָּה), neque nos sine verbo, ut וְנִזְבָּה Ex. II, 11. 23. יְהִי שְׂמֹחָה Gen. XXII, 1. XXV, 11. XXVII, 7. XI, 1. XLVIII, 1 et similibus formulis Ex. XII, 29. 41. 51. XIV, 24. XVI, 5. 13. 22. 27. XVIII, 15. NIX, 16. XXXII, 30. XL, 17. Num. X, 11. XVII, 53. Deut. IX, 11. Ind. I, 1. VI, 25. IX, 33. 42. XI, 1. 5. XIII, 20. XV, 1. XVI, 14. 2 Sam. I, 1. II, 1. VIII, 1. X, 1. XIII, 1. XXI, 18 ect. ect. Notationem temporis et loci habes Exod. IV, 24: וְנִזְבָּה וְנִזְבָּה In N. T. respondet formula זָהָרְאֵת וְנִזְבָּה זָהָרְאֵת v. WAHLII cl. I, p. 773. 774, syr. וְנִזְבָּה Matth. 11. c., o ζόστο Luc. I, 59 et sine particula Luc. V, 17 (v. AGRELL suppl. p. 65). — Haud minus frequens est usus formulae זָהָרְאֵת et accidet, ubiquecumque de rebus futuris

agitur, maxime sequente temporis notatione, Jes. VII,
 18: **וְשָׁמַרְתָּ** בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל et eveniet eo die, sibilabit
Deus. Ex. XII, 25: **וְיֹאמֶר** אֱלֹהִים
 et eveniet, ubi veneritis in terram .... custodiatis, spec-
 sq. Ex. XII, 26, XIII, 5, 11, 14, XXII, 26, Num.
 XIX, 52; Deut. XI, 29, XV, 16, XXVI, 1, XXX, 1
 (codem contextu sexcenties sine **וְ**) Deut. XI, 31, XII,
 21, XIII, 13, XIV, 24, XV, 7, 13, XVI, 6, XVII, 2,
 8, 11, XVIII, 21, XIX, 11, 16, XX, 1, v. XV, 12
 coll. 13; commun. 16 coll. 21), Ind. XII, 5, 1 Sam. 1, 4,
 XVII, 48, 28 (modo tempus, modo conditionem notante)
 Ex. IV, 8; Deut. VIII, 19, M, 13, XX, 11, XXI, 14,
 XXV, 2, XXVIII, 1, 15, Ind. VI, 2, 1 Sam. XXII,
 23, 2 Sam. XI, 20, 2 **וְ** et 2 sq. inf. Deut. XVI, 18,
 XX, 2, 9, Ind. II, 19, 25, v. sine verbo, **וְ** בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 Jes. VII, 21, 23, N, 20, 27, XI, 10, 11, XVII, 1,
 XIV, 21, XXVII, 12, 15. Passim etiam sine temporis
 notatione alia quadam sententia interiecta Hos. II, 1:
 .... **וְ** שְׁמַרְתָּ .... **וְ** שְׁמַרְתָּ .... **וְ** שְׁמַרְתָּ .... **וְ** שְׁמַרְתָּ ....
 Deut. XVIII, 19: **וְ** שְׁמַרְתָּ **וְ** שְׁמַרְתָּ .... **וְ** שְׁמַרְתָּ ....
 XX, 11, XXI, 3, Ind. VII, 4, 17, XI, 31, XIX, 30,
 1 Sam. XVII, 25, 2 Sam. XV, 35; Jes. IV, 3, XXIV,
 18, adeo repetito verbo **וְ**, ut Jes. III, 24: **וְ** שְׁמַרְתָּ
 et accidet, pro odoribus crit factor. II, 2,
 VII, 23, XVI, 2. Cf. de his formulis etiam Ew. vult gr.
 p. 516, 562. Corrigendum autem, quod ipse de iisdem
 obiter agens praecepit ed. 1 et in lex. min., et inde
 adoptaverat WIVERNUS (p. 250, 42) **וְ** בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 esse: **accidet ut**, nam **וְ** בְּנֵי numquam non ad senten-
 tiam interiectam pertinent.

2) factus est (werden). Spec. a) i. q. *exstisit*, *orta* est res (entstehen). Gen. 1, 5: **וְהַיְתָ אֶרְ�אָרְךָ תֵּהֶן** *sicut lux et facta est lux.* Comm. 6. Jes. LXVII, 12: **וְהַיְתָ אֶת-אָדָם כִּי-הַלְּכָה omnia facta sunt** i. e. *orta*, existimuntur. Sq. ½ ex aliqua re. Gen. XVII, 16: **וְהַיְתָ בְּלִבְנֵי צִבְאֹת** *rebus reges populorum ex ea orientur*, nascentur. Iacob. III, 20: **וְהַקְרִיב אֶת-אָדָם כִּי-הַלְּכָה omnia sunt ex pulvere orta.** — b) *factus est res* (opp. irrita cecidit). Jes. VII, 7: **וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ** *et non ratum erit et non fiet*, sq. ½ auctoris Jes. XIX, 15: **וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ** *et non fiet ab Aegyptio ullum opus.* — Constr. aa) sq. acc. *factus est aliquid*. Gen. XIX, 26: **וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ et facta est columna salis.** IV, 20, 21. **וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ et facta est vespera factum est manu dies natus**, es wurde Abend und Morgen zu Einem Tage. — bb) in tandem sententia sq. ½ Gen. II, 7: **וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ** *factus est homo animans virum.* Comm. 24, IX, 15, XVII, 4, 16, XVIII, 18, XXXII, 11. Ex. II, 10, IV, 4, 9. Jes. I, 22, 31. V, 9. VII, 23. X, 17. XL, 4. — Sed cc) **וְהַשְׁבִּית alieui**, jemanden werden pro zu Theil werden. Jes. XVII, 21: **וְהַשְׁבִּית אֶת-עֲמָלֵךְ urbes Arvör** *grecis obtingent.* XXXIII, 18. LVI, 7. Job. XXX, 31: **וְהַשְׁבִּית luteti obigit cilthara mea;** spec. de muliere dicunt: **וְהַשְׁבִּית alieui obigit viro in conjugem** (*וְהַשְׁבִּית* quod

passim additum Num. XXXVI, 3), *missit ei* Num. XXXI, 7, XXXVI, 3. Deut. XLI, 15. XXIV, 2. Iud. XIV, 20. XV, 2. Ruth I, 15. Jer. III, 1. Hos. III, 3. Cf. syn. **בְּרִית זָהָב** Barhebr. 255, 419, — (dd) **בְּרִית מְשֻׁבֶּת** factus est instar alie, et similia factus est. Gen. III, 5: **בְּרִית מְשֻׁבֶּת** et eritis deo similes. Comm. 22. Ps. I, 3. Jes. XIV, 19. Cant. I, 7. Dein *idem expertus est atque aliquis* (er ist geworden wie ein anderer pro es ist ihm ebenso ergangen, cf. gall. je ne sais pas ce qu'il est devenu = wie es ihm ergangen ist, was aus ihm geworden ist, gr. *τις γέλοντες* Schaeferi mitem. pag. 98 et aethiop. **Ἄθηνα:** **Υἱός Α:** quomodo es, pro quomodo vales? wie geht es dir? Jes. I, 9: **בְּרִית מְשֻׁבֶּת** instar Sodomitarum facti essemus i. e. horum sortem experti essemus. Gen. XVIII, 25: **בְּרִית מְשֻׁבֶּת** ut si it probus sit ut improbus i. e. ut candeo sortem experiantur probi et improbi. Num. XVII, 3. Sam. XVII, 36. Jes. XVII, 3. XXIV, 2. 17. XXVII, 4. XXIX, 7. XXX, 15. Hos. IV, 9. Iob. XXVII, 7. Eccl. VI, 3. Cf. Jes. X, 9. XX, 6, quibus locis ~~בְּרִית~~ omission est.

unice necessarium (cf. Comm. 4. 7) accipiimus haec verba, in quibus frustra laborarunt interpres (v. Hengstenberg Christologie II, 278, 279, qui his maxime verbis deceptis initium oracula in sensum alienum detorquet): ita quidem ut prophetae, non orationi Dei ea tribuanus. Cf. עֲלֵיכֶם no. 2, b.

Not. Hagg. II, 16 pro מִתְּרוֹבָדָה, quod commoda sententia caret, quomodo cumque se frequent interpretes, cum Alexandrino interprete (*tīresi ḥāre*) legendum videtur i. e. pro מִתְּרוֹבָדָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל coll. מִתְּרוֹבָדָה pro מִתְּרוֹבָדָה, מִתְּרוֹבָדָה pro מִתְּרוֹבָדָה Ez. VIII, 6; et committit 15 inungendum, quo facto sententia aptissima prodibit.

Niph. נָהָר (tamen in Pract. et Part.) i. q. Kal, sed rarioris usus, 1) *accidit, evenit*. Ind. XIX, 30: אָנָה כוֹנָה תְּמִימָה תְּמִימָה non accedit neque risum est tale quid. Et codem contextu XX, 3. 12. Deut. IV, 32. Jer. V, 30. Ez. XXI, 12. XXXIX, 8. Nch. VI, 8. Dan. XII, 1. — 2) *factus est*. Part. fem. נָהָרָה volūm quod factū est, ein Wunsch, der geschenkt ist i. e. expletum, cf. V, 12, ubi respondet נָהָרָה. Similiter Zach. VIII, 10 de mercede concessa. Sq. נָהָרָה factus est aliquid Deut. XXVII, 9, addito נָהָרָה de auctore facti Reg. XII, 24: סְמִינָה כְּבָדָה נָהָרָה a me facta est haec res. I, 27. 2 Chr. XI, 4. — 3) *fili*. Joel II, 2: populus magnus et fortis נָהָרָה נָהָרָה qualis non fuit ab aeterno (cf. exempla no. 1 laudata). Bis aduncta notione rei absolute et praeterita, ut in illo: *suimus Troes*. Dan. II, 1: גָּדוֹלָה כְּבָדָה נָהָרָה somnus fuerat ei i. e. actum erat de somno eius, nostr. der Schlaf war dahin fur ihm, es war geschenkt nun seinem Schlaf, גָּדוֹלָה pro גָּדוֹלָה, נָהָרָה, v. נָהָרָה no. 4, e. Bene Theod. δέ προς αὐτοῦ ὀπεῖσθαι οὐ πάντα. LXX. ἐγένετο cod. sensu (cf. γίνομαι ἄπο, §5). Vulg. fugit ab illo. Cf. VI, 19. Falsulantur autem, qui גָּדוֹלָה pro גָּדוֹלָה accipiunt, et ridicule nonnemo: somnus qui super eo erat eccidit i. e. anfugit. Dan. VIII, 27: נָהָרָה נָהָרָה confectus fui (actum erat de me, vires defecerunt) et agrotavi, nostrates dicunt: ich war dahin, war fertig. Vulg. langui et agrotavi. Al. cadere factus sum i. e. in lectum cecidi, je tombai malade, cf. syr. مَوْدَدَةَ صَلَّى gr. πάτιειν εἰς ζότηρ.

Not. In linguis cognatis eum nostro verbo convenit aram. נָהָר, לֹסֶת, quo etiam Hebraei utuntur, sed raro

(v. נָהָר): contra verbum substantivum Arabum est كَانْ, Aethiopum ΥΛΦ: Caeterum omnes consentiunt, verbi substantivi notionem abstrusiorē esse, quam ut primitiva videri possit, et recte propterea de origine verborum נָהָר et נָהָר anquisiverunt. Paene recepta opinio est, primam significacionem esse in cadendo (coll. عوْيِي ruit, deedit), unde derivata sit *accidenti*, *contingendi* (cf. pers. اَنْتَادَنْ cadere, accidere), dein *orienti* et denique *existendi* potestas: neque repugno, potest etiam provocari ad nomen derivatum נָהָר i. q. נָהָר. Sed videant tamen etymi scrutatores, siue potius נָהָר et נָהָר forma extemata pro נָהָר, נָהָר vixit, et existendi notio dueta a vivendo. Pavet

insignis utrinque verbi in universa structura similitudo, possintque, ea adoptata, significaciones ita dispesci: 1) *existit, fuit* (a vivendo) a) absol. (v. supra no. 3, e) b) cum praedicato, 2) *ortus est, factus est* (ins Leben treten), inde 3) *contigit, evenit*. Occurrī possit, *existendi* adeoque *vivendi* significatum in senioribus maxime libris frequentari (v. no. 3, e); sed etiam alibi in his primitivac significaciones servatae et revocatae sunt (v. 58). — Apud Arabes *existendi* notio in verbo نَهَرْ a stando ducta est (coll. hebr. نَهَرْ), in linguis indogerm. varia verba hanc vim habentia a durandi, manendi potestate dueta videntur, v. SCHMITTHEXER deutsche Elymol. p. 115.

נָהָר f. i. q. נָהָר no. 2 *calamitas*. Bis legitur Job. VI, 2. XXX, 13 in Keri. Vide not. etym. ad rad.

נָהָר quomodo? i. q. נָהָר p. 79 A. Bis legitur 1 Chr. XIII, 12. Dan. X, 17. Perfreqens est ve. in Chaldaismo, sam. نَهَرْ, quae forma etiam in Cod. hebraco - sam. exstat Gen. XXXIV, 31 (pro sicut) citra interrogacionem.

נָהָר v. נָהָר אֲנָבָת p. 9 B.

נָהָר v. נָהָר.

נָהָר n. pr. v. rad. נָהָר p. 117 B.

נָהָר v. נָהָר.

נָהָר Gen. XXVII, 36 legitur in cod. Sam. pro נָהָר, quod alibi (XXXIX, 15) in Vers. Sam. redditur أَنْبَاطْ i. e. syr. لَوْبَطْ ita, sic, itidem. Ex eodem illo ve. nostrum ortum videtur, obiecta in fine littera ט, v. Comment. nostram de Pentatecho sam. p. 55.

נָהָר rad. inusit. prob. i. q. נָהָר (litteris transpositis) et נָהָר (multum) continuuit, inde amplus, spatiōsus fuit. Arab. quadril. جَمِيلٌ magnus, procerus fuit, inde سَكِيلٌ qnaevis res magna, alta, et magnae molis, ut equus procerus, planta adulta, spec. acclifitum sublime, templum, خَبِيلٌ mulier proceria. Kamüs p. 1566.

נָהָר m. et f. (Jes. XLIV, 28) pl. absol. נָהָר Hos. VIII, 14, sed estr. נָהָר e. Suff. נָהָר נָהָר Joel IV, 5 *acclifitum magnum et amplum, palatum* Ps. CXLIV, 12. Hos. VIII, 14. Am. VIII, 3. Nah. II, 7. נָהָר palatia eburnea Ps. XLV, 9. נָהָר נָהָר Jes. XIII, 22. Spec. 1) נָהָר ark regia 1 Reg. XXI, 1. 2 Reg. XX, 14. Ps. XLV, 16. Prov. XXX, 28. Dan. I, 4. 2) נָהָר i. q. נָהָר palatum Jehovae, templum 2 Reg. XVIII, 16. 2 Par. XXVI, 16. XXVII, 3. Esr. III, 10. Jer. VII, 4. XXIV, 1. L, 28. Ez. VIII, 16. Hagg. II, 18. Zach. VI, 14. 15, passim נָהָר נָהָר palatum sanctum Jovae Ps. LXIX, 1. Jon. II, 5. 8, et zur נָהָר Neh. VI, 10. 11. Zach. VIII, 9. Ez. XLII,

הנִזְקָנָה

8, poët, etiam sine art. בְּבִיר Jes. XLIV, 28. LXVI, 6. Sed passim יְבִרָה dicitur etiam a) de tabernaculo Iudee-
ris, que ante templum extremitum iacebat in Sam. I, 9, III, 5, Ps. V, 8. b) de coelo. Ps. XI, 4. XVIII, 7; (2 Sam. XXII, 7). XXIX, 9. Mich. I, 3. Hab. II, 13. c)
sensu arctiori aedis Hiclosomitanae pars maior et
occidentalibus, inter adytum (בְּבִיר) et vestibulum (בְּבִיר),
b) רַבֵּשׁ צָרָ' בְּזֹעֲרִי, conveniens cum corpore s. navis
templorum Christianorum. Cum art. בְּבִיר 1 Reg. VI,
5, 33. VII, 50. 2 Chr. III, 18. IV, 7, 8, 22. Jes. VI,
1. Ez. XLI, 1, 4, 15, 20, 21, 23, 25. plenius בְּבִיר בְּבִיר
1 Reg. VI, 3. LXX. Vulg. retinunt ῥαβός, templum,
rectiorebus Sanctum vocant, opp. Sancto Saeculorum.
Errorre nascitur, quod WINERUS (Lex. p. 251) בְּבִיר
sanctum sanctorum fuisse scribit. (Congruunt præter arab.)
55. قَبْلَهُ quod spec. de templis Christianorum usurpatur teste-

Kamno l. c., syr. **پَلَاطِنَ**, et aeth. **U.P.T.N.A.**: palatiuum, templum, hodie spec. de augustiori ecclesiae loco s. sanctuario, v. STEPH. SCHULZ Leitungen des Höchsten V. p. 6. LUDOLFI hist. aethiop. III, 6, 25 et Comment. p. 366, 367. Lex. p. 8).

הַיּוֹם, emph. אֶת־הַיּוֹם c. Suff. סְבִבָּה chald. i. q. hebr. *palatium* 1) regis, *regia*. אֲדֹנָה דְּרֵשָׁה הַבָּהָרָה Dan. IV, 1. V, 5. VI, 19. אֲדֹנָה בְּרֵשֶׁת id IV, 26. Inde pro-*aula*, tanquam sede imperii Esr. IV, 14 (וְחַדְשָׁה). 2) dei i. e. *templum*. מִזְבֵּחַ תְּמִימָה בְּרֵשֶׁת templum Hiero-*solymitanum* Dan. V, 2. Esr. V, 14. 15. VI, 5. אֲדֹנָה בְּרֵשֶׁת id Esr. V, 14. בְּרֵשֶׁת אֲדֹנָה בְּתָה בְּתָה Dan. V, 3 (abi-*gabriel*). אֲדֹנָה arctiore sensu ponitur, quam dominus Dei).

admirans est, obstupuit, it. in sopore fuit (betäubt seyn),
שְׁמַרְתָּ *stupor et sopor*, v. Kamüs I, pag. 691,
adde R. Jonam ap. Kinnelnum, qui interpretatur
שְׁמַרְתָּ admiratio magna. Originem, quam ALB. SCHULT.
ad Job. XIX, 3 in *rigendo* ponendam suspicabatur, sed
ulterius anquarendum censens, euidem posse malum in
tundendo, *obtundendo* a syllaba primitiva **הַ**, **הַ**, **הַ**, in
qua tundendi, caedendi potestas inest, coll. verbis vicinis
הַ, **הַ**, **הַ**.

Hiph. obtudit, stuporem incusit (betäuben, überläben). Job. XIX, 3: וְלֹא כִּי תַּבְּשֵׂר בָּהּ וְלֹא sine pudore obtunditis me sermonibus impudentibus et contumeliosis, schamlos überläbt ihr mich, ut recte KROMAYERUS, SCHULTENS. in animadverss. p. 42, קְדֻשָּׁתְּךָ בְּעִירְךָ pro (cf. יְהוָה בְּרֵית Jer. IX, 2). Ex vett. non male Alex. ὅτι παρεπένθει με ἐπίτελον δεινόν et Hieron. et non crudeliter opprimes me, sed Targ. וְלֹא תַּבְּשֵׂר בָּהּ i. e. partum studiosi estis contra me, coll. קְדֻשָּׁתְּךָ des. III, 9, quod redditur קְדֻשָּׁתְּךָ et Deut. I, 17. XVI, 19 Targ. Syr. קְדֻשָּׁתְּךָ contrastatis me, quasi esset a קְדֻשָּׁתְּךָ

תְּהִכָּרֶה vel **תְּהִכָּרָה**, **קְדֻשָּׁה** *essel* est contristatus. Sed fut. III. a **תְּהִכָּרֶה** vel **תְּהִכָּרָה** : **זְכַר** a **תְּהִכָּרֶה** vel **תְּהִכָּרָה** : **זְכַר**.

נבר הברה v. rad.

— 1 —

לְ 1) plenior form

¶ 1) plenior forma *articuli* (pr. pronominis demonstrativi) apud Hebr. vulgo קָרְבָּן, littera ק proximac inserta, v. Igb. p. 197 et supra p. 360 A. Respondet art. Arabum קָרְבָּן, cuins etiam in Hebraismo vestigia existant, pag. 92, 93. Ipsum Iamed servatum est in קָרְבָּן, קָרְבָּן i. q. קָרְבָּן (v. קָרְבָּן): vicina sunt קָרְבָּן, קָרְבָּן hi, hac, haec, lat. *ille, ollus* [cf. arab. كَرْبَلَةُ, كَرْبَلَةُ], ex quibus formis etiam hoc apparet, 1 addita littera geminari. Vide קָרְבָּן.

2) particula interrogandi, arab. ﻗُلْ, unde ortum est interrogativum, v. pag. 361, 362, ibique notam p. 362 B. Plena forma semel legitur Deut. XXXII, 6 ex scriptura Nchardescensium, qui sic verba distrahunt: ﺃَلْكَمْ بِرْرَهْ بَرْهَنْ رَسْنَى, reliqui ﺕَرْبِيَةَ, v. DE Rossii var. lect. II, p. 65. Illud si probas, ﻷَنْ copulatum est c. acc., ut plerunque, v. 362 no. 2.

terribilis ultra eum. — נִמְלָא לְכָלְלָה (ut לְכָלְלָה, לְכָלְלָה) praepl. *ultra*, קְשֻׁרֶת הַמִּלְאָה ultra Damascum. Am. V, 27. Gen. XXXV, 21. Jer. XXII, 19. — 2) de tempore. 1 Sam. XVIII, 9: תְּמִימָה אֲמֵת הַמִּלְאָה ab eo die et deinceps. Lev. XXII, 27. Num. XX, 23. Ez. XXXIX, 22. XLIII, 27. (Cf. syr. סְמִינָה מְמָנָה, סְמִינָה מְמָנָה, סְמִינָה מְמָנָה, סְמִינָה מְמָנָה abhinc et deinceps, סְמִינָה מְמָנָה ab illo tempore et deinceps, v. AGRELLI suppl. pag. 302. 303). — Inde formatum verbum denomi. in

Niph. part. נִמְלָאָה remotum, collect. pro remotis. Mich. IV, 7.

בְּלֹגָה. Vestigium huius rad. exstat in

הַלְּבָנוֹנִי (lego נִמְלָאָה), quod Cod. sam. habet Ex. XXX, 34 pro hebr. גָּלְבָּן galbanum. Forma ad Aramaicum inclinat, cf. נִמְלָאָה ap. Pseudojon. et Targ. Hieros. et מִלְאָה apud Syrum I. c. הַ scriptum est pro ex licentia Samaritanis consueta, ut talmud. גָּלְבָּן pro נִמְלָאָה.

הַלְּבָנוֹן, הַלְּבָנוֹן, הַלְּבָנוֹן hic, hacc v. הַ.

הַלְּבָנוֹן et הַלְּבָנוֹן (v. Lgb. §. 113, gr. p. 77) part. נִמְלָאָה, inf. absol. נִמְלָאָה, cstr. נִמְלָאָה c. Suff. נִמְלָאָה Deut. VI, 7. XI, 19, raro נִמְלָאָה Num. XXII, 14, 16. Ecel. VI, 8, נִמְלָאָה VI, 9, Imp. נִמְלָאָה, נִמְלָאָה, c. He parag. נִמְלָאָה et aliquoties נִמְלָאָה Num. XXII, 13. Ind. XIX, 13, 2 Chr. XXV, 17, raro a נִמְלָאָה, ut נִמְלָאָה Jer. LI, 50. Fut. נִמְלָאָה, c. Way convers. נִמְלָאָה, in Pausa נִמְלָאָה Iob. XXVII, 21, נִמְלָאָה Gen. XXIV, 61, XXXV, 34. Job. VII, 9 al. semel c. Job נִמְלָאָה Mich. I, 8 (proper נִמְלָאָה, cui copulatur), raro et poët. etiam נִמְלָאָה Iob. XIV, 26, XVI, 6, XX, 25. Ps. XCII, 6. Jer. IX, 3, נִמְלָאָה Iob. XVII, 1, XXIII, 8, נִמְלָאָה Job. XII, 1. Ps. LXXXVI, 14, et bis נִמְלָאָה Ex. IX, 23. Ps. LXXXIX, 9 (cf. no. 6)

1) *iuu.* incessit. (In linguis cognatis Chaldaic et Syri habent Pa. נִמְלָאָה, נִמְלָאָה, illi etiam fut. נִמְלָאָה Ps. CXXVI, 6 Targ., sed raro, crebrius contr. קְרַבָּה q. v., Arabes عَلَى peremudi significatu, v. no. 4. Finimiae radd. evidenter נִמְלָאָה ſozouia et litteris transpositis נִמְלָאָה misit.) 1 Sam. XVII, 39: נִמְלָאָה . . . . נִמְלָאָה נִמְלָאָה et coepit ire . . . . et dixit: non possum ire in his (armis), ita armatus. נִמְלָאָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה quattuor pedibus, manibus incessit Lev. XI, 27, 42, נִמְלָאָה נִמְלָאָה et ventre incessit Gen. III, 15. — Jes. VI, 8: נִמְלָאָה נִמְלָאָה quis ibit pro nobis? i. e. quis erit nuntius et interpres noster? Job. XXXVIII, 55. — Saepc. sq. gerundio, ut נִמְלָאָה נִמְלָאָה ivit ad tondendum Gen. XXXI, 19. נִמְלָאָה נִמְלָאָה — ad vocandum 1 Reg. XXII, 13. Ind. VIII, 1. IX, 9, 11, 13. 1 Sam. X, 2. 1 Reg. XXII, 13,

paulo alter Gen. XXXV, 32: תְּמִימָה אֲמֵת הַמִּלְאָה ecco co ad morientum i. e. quotidie moriendo periculo exponor, obviam eo morti, nisi mavis simpliciter: je m'en vais mourir, mox moriar. Sq. alio verbo finito passim redundare videtur, maxime in populari sermone Job. I, 4: קְרַבָּה שְׂמַחַת נִמְלָאָה nostr. sic gingen hin und stellten ein Mahl an. Gen. XXXV, 22: תְּמִימָה אֲמֵת הַמִּלְאָה קְרַבָּה XXXVIII, 11. Ex. II, 1. Deut. XXXI, 1. Jos. IX, 1. XXIII, 16.

Construitur a) sq. נִמְלָאָה hominis, quem quis petit eundo. Num. XXII, 37: נִמְלָאָה נִמְלָאָה 1 Sam. XVII, 44: נִמְלָאָה Gen. XXVI, 26. Ex. VII, 15. XIX, 10, 2 Reg. III, 13. Prov. VI, 6, passim sensu hostili (cf. נִמְלָאָה 4) 1 Sam. XVII, 33. 2 Par. XI, 4, it. de loco, quem petunt. Gen. XXII, 2. Deut. XIV, 25. XXVI, 2. Jos. XXII, 9. Ruth II, 9. 1 Par. XII, 20, 2 Par. XX, 37. Ps. CVII, 7. Ecel. VII, 2, X, 15. Jon. I, 2. — b) sq. נִמְלָאָה loci, qui petitur, max. in his formulis, נִמְלָאָה domum suam petit 1 Sam. X, 27. XXIII, 18. 1 Reg. I, 53, נִמְלָאָה 2 Deut. XVI, 6. Ind. XIX, 9. XX, 8, יְמִינָה יְמִינָה Ind. XIX, 28. 1 Sam. II, 20. XIV, 48, adde 1 Par. IV, 42. 2 Par. VIII, 17. Jes. LX, 3: נִמְלָאָה קְרַבָּה, raro de persona Gen. XXIV, 56. — In caedein sententiam c) sq. accus. cum Ille parag. Gen. XXVII, 2: נִמְלָאָה קְרַבָּה נִמְלָאָה 10. XXIX, 1. XXXVII, 17. 1 Reg. XVII, 9, 2 Reg. V, 25, et sine eo 2 Par. IX, 21: שְׁמַעַת נִמְלָאָה naves Tartessum potentes. Ind. XIX, 18. 1 Reg. II, 8. XIV, 2. Jer. XXXVII, 12. Hos. VII, 4. Ps. CXXII, 1. Addito נִמְלָאָה (nota acc.) Ind. XIX, 18. Sed sq. acc. nudo est etiam: *pervertere, peragravare* locum. Dent. I, 19: תְּמִימָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה peragravimus totum desertum. II, 7. Job. XXIX, 3. Jes. I, 10. Dicitur etiam נִמְלָאָה ire viam v. נִמְלָאָה no. 2. De formulis נִמְלָאָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה v. נִמְלָאָה . . . d) sq. נִמְלָאָה Gen. XXII, 5. Ind. XIX, 18. 1 Sam. IX, 9. 2 Reg. VI, 2, et c) raro sq. נִמְלָאָה Jer. III, 18 (v. נִמְלָאָה no. 3). 2 Sam. XV, 20: נִמְלָאָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה quidem ibo, quocunque via me feret (cf. 1 Sam. XIII, 13), praescritum, ubi locus altior petitur. Jer. III, 6: נִמְלָאָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה petit cu omniem montem altum. Sed etiam de eundo super via. Ind. V, 10: נִמְלָאָה נִמְלָאָה . . . f) נִמְלָאָה est a) ire, incedere in loco, v. c. קְרַבָּה נִמְלָאָה ivit in deserto, s. peragravit desertum Jos. V, 6: נִמְלָאָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה קְרַבָּה נִמְלָאָה XIV, 10. Ind. XI, 16, 18. 1 Reg. XIX, 4, נִמְלָאָה נִמְלָאָה (v. נִמְלָאָה), נִמְלָאָה in platea Thren. IV, 18, נִמְלָאָה נִמְלָאָה 1 Reg. XVIII, 5, adde 2 Sam. II, 29. Ps. XXII, 4. 1 Chr. XVII, 8. נִמְלָאָה נִמְלָאָה transit ignem Jes. XLIII, 2. 3) ivit in locum, petit locum (v. נִמְלָאָה no. 10), et intravit in eum. Jes. XXXVIII, 10: נִמְלָאָה נִמְלָאָה נִמְלָאָה intrabo in portas orei. נִמְלָאָה נִמְלָאָה ivit in captivitatem (v. נִמְלָאָה rad. נִמְלָאָה), נִמְלָאָה נִמְלָאָה id. Jes. XLVI, 2. Jer. XX, 6. Thren. I, 18 et saepc. נִמְלָאָה נִמְלָאָה ivit in deducens Jes. XLV, 16 (ex duobus novissimis formulis autem intelligis, quam inania sint, quac disputat Hengstenbergius ad Zach. XIV, 2, ubi negat נִמְלָאָה valere:

2) metaph. *vixit*, aliquam vitac rationem secutus est (v. חָרַב no. 3). Perfrequis est formula: חָרַב בְּנֵי, vestigia alie, sequi vita et moribus (v. חָרַב no. 3, a), neque non γάρ τοποθέτει την sequi statuta Dei Ez. V, 6. 7. XI, 12. 20. XVIII, 17. XX, 13. 16. 21. XXXVI, 27, γάρ την παραστήσει XXXVI, 24. Ps. LXXXIX, 31, γάρ την παραστήσει 2 Chr. XVII, 4, καὶ τοῦτο γίγνεται Jer. XLIV, 10. XXXII, 23. Ps. LXXVIII, 10. Dan. IX, 10 (cf. arab. سَلَكَتْ فِي مَعْبُودَةِ آلهَةٍ أَخْرَى بَلْ كَمْ يَعْمَلُ إِلَهٌ إِلَّا يَعْمَلُ بِمَا يَعْمَلُ). Etiam in decreto Deo vit. Tim. I p. 62 Mang.), בָּאָרוֹר וְהַזֶּה Neh. II, 5, γάρ τοποθέτει Neh. V, 9, γίγνεται οὐδέποτε Mich. IV, 5. It. בָּאָרוֹר וְהַזֶּה Ps. XXVI, 1. 4. 11. Prov. X, 9. NIX, 1. XXVIII, 6, ple-
nius γάρ την παραστήσει, τοποθέτει γάρ την παραστήσει 1 Reg. II, 4. III, 6. XVI, 23. IX, 4. 2 Chr. VII, 17, et in malam partem
הָבִרְכָּה Jer. XXIII, 14, בָּאָרוֹר וְהַזֶּה in perviciacia
cordis Jer. XIII, 10, בָּאָרוֹר וְהַזֶּה 1 Reg. XV, 3. XVI,
31. 'אֲתָּה בְּנֵי הָבִרְכָּה qui vivit secundum consilium alie. Ps. I, 1 cf. Mich. VI, 16. Ps. LXXXI, 13. 2 Chr. XXII, 5.
Poët. etiam cum acc. (quemadmodum dicitur קָרְבָּן וְהַזֶּה et
הָבִרְכָּה). Jer. XXXV, 15: אַזְכָּר בְּנֵי הָבִרְכָּה iustum vitam
dilegens. Mich. II, 11: בָּאָרוֹר וְהַזֶּה vitam degens in
reto (i. e. rebus vanis) et mendacio. Prov. VI, 21:
בָּאָרוֹר וְהַזֶּה qui vivit in oris perversitate i. e. qui, dum
vivit, perseverat in sermonibus perversis. Jes. LVII, 2:
בָּאָרוֹר וְהַזֶּה qui ambulat rectam viam. (Cf. arab. سَلَكَتْ فِي السَّبِيلِ ivit vias rectas, vit. Tim. II p. 120). Etiam
addito adj. ut οὐδεὶς τὴν πατέλην vivens integre. Ps. XV, 2. Prov.
XXVIII, 8.

3) Saepe dicitur de inanimatis. Eunt igitur naves (cf. arab. حَرْبَى) encurrunt, de nave Cor. 2, 159) Gen.
VII, 8. 2 Reg. XXII, 46. Jes. XXXIII, 21, rotae Ez.
I, 19. X, 16, luna in coelo Job. XXXI, 26, vox Jer.
XLVI, 22, umbra solarii 2 Reg. XX, 9, epistolae (i. e.
mittuntur) Neh. VI, 18 (sq. זָהָב ad alio), rumores 2 Par.
XXXVI, 8, adeoque termini (cf. gr. ἡδόνη PASSOW litt. c) Jos. XVI, 8. XVII, 7, sed max. aquae, flumina. Gen.
II, 14: בָּרָא אֱלֹהִים קָרְבָּן וְהַזֶּה Jos. IV, 18: בָּנְצָרְבָּן — בָּנְצָרְבָּן ibant (aqua Jordanis) super omnes ripas fluis.
1 Reg. XVIII, 35. Eccl. I, 7. Jes. VIII, 6. 7 (cf. Virg. Aen. 8, 726: Euphrates ibit iam mollior undis, et in
universum gr. ἔρχομαι ap. PASSOV. no. 5, b, arab. حَرْبَى
encurrunt et fluxit). Ad Cant. VII, 10 v. s. v. בָּנְצָרְבָּן Poët. autem dicitur aliquid *ire s. fluere aliqua re* i. e.
magnum vim eius fundere (Gramm. hebr. §. 135, 1 not. 2,
cf. BERNARDIUS synt. gr. p. 110), sq. accus. Joel IV,
18: בָּבֶל תִּכְלֹבְנָה תִּשְׁעַטְנָה וְהַזֶּה collis eunt s. fluent lacte, בָּבֶל
et omnes valles Iudea fluent (abun-
dant) aqua. Ita intellige etiam Ez. VII, 17. XXI, 12:
בָּבֶל תִּפְרַחְנָה וְהַזֶּה Vulg. omnia genua fluent aquis,
quae Hieronymus recte declarat: pavoris magnitudine
urina polluit genua. Recte etiam LXX: πάντες μηδού-
μοντεσθέσθαι ιρωθεῖ, Chald. et Syr. cum Ephraemo,
sed inde δὲ Ερράοντο: παραφθύοντας οἱ ὄντος, quanquam
lumen sequuntur recentiorum plerique. Ad illam locutionem

nom cf. Jer. IX, 18 Targ. עַמְּנָא וְעַמְּנָה כְּלֵבֶת orbes oculorum nostrorum fluunt aquis.

Passim pleonastice additur dat. דָּבָר (דָּבָר = s'en aller, ital. andarsene), quod maxime sermonis familiaris fuisse videtur. Cant. IV, 6: הַבְּרִיאָה בְּלִבְנָה cam ad montem myrrae, Jer. V, 5. In imp. בְּלִבְנָה Gen. XII, 1. XXXII, 2. בְּלִבְנָה Cant. II, 10, 13.

4) Spec. est i. q. *abit*, *discessit*, quo sensu opponitur verbo אָזַב (v. exempla s. rad. אָזַב no. 2 init.), quanquam etiam אָזַב de discessu dici potest (v. אָזַב no. 3) et בָּקַר veniendi significatu [v. supra, 1, a]. 1 Sam. XV, 27: *verit se Samuel בָּקַר ad cunctum*, discedendum. X, 9. Cstr. sq. בָּקַר de aliquo loco I Reg. II, 41, בָּקַר 1 Sam. X, 2. XIV, 17, אָזַב Jer. III, 1, אָזַב Ecel. VIII, 3, אָזַב Ind. VI, 21 ab aliquo. De rebus Iob. XVI, 6: הַבְּקָרָה quid a me abit? i. e. (dolor) a me non abit. 2 Reg. V, 26: בָּקַר בָּקַר אֲלֹהִים non abicit animus meus i. e. mea vaticinandi vis, nisi mavis interrogative accipere cum LXX: *οὐχὶ οἱ παρθενοὶ μητέρες μετὰ σοῦ;* Passim per euphem. de morte. Gen. XV, 2: בָּקַר בָּקַר ego decedam sterilis. Ps. XXXIX, 14. 2 Chr. XXI, 20. (Sic apud Arabes دَرْجَةٌ مُّهْمَى عَبْرَى عَلَكَ حَلْكَةٌ قَصْرَى, nota ut abit et mortuus est, plenus مُّهْمَى سِيَاهَى ivit viam niam, syr. دَرْجَةٌ recessit, migravit (ex hac vita), aethiop. ቀዢ፡፡ et አቶ፡፡ id. gr. βαῖω Jacobs ad Antiph. gr. II, 2, 238, ὀβγυατ̄ pro ὥνιζω, Festus: „abitionem antiqui dicebant mortem.“ Apud nostros unitas fratrum mortem appellare solet *den Heimgang*, discessum ad suos). It. *perit*, de hominibus Iob. XIX, 10. XIV, 20 (arab. حَلْكَةٌ), *eranit*, de nube Iob. VII, 9. XXVII, 21, de halitu Ps. LXXXVIII, 39.

5) Singularis formula est: בָּקַר בָּקַר בָּקַר uit cundo et loquendo i. e. ivit et inter cundum locutus est 2 Reg. II, 11. Ita 1 Sam. VI, 12: בָּקַר בָּקַר בָּקַר ierunt cundo et mučiendo. Jes. III, 18: בָּקַר בָּקַר בָּקַר cunt cundo et trepidando, cunt passibus trepidi, sic gheen einher und trippeln. 2 Sam. III, 16. Jos. VI, 9. Ps. CXXVI, 6. Jer. L, 4. Ind. XIV, 9. Etiam ita, ut posterius verbum in pract. ponatur Jos. VI, 13: אָזַב בָּקַר בָּקַר ibant cundo et (tubas) inflabant. 1 Sam. XIX, 23. Eadem locutio frequentius in aliis verbis cundi, ut בָּקַר אָזַב בָּקַר 2 Sam. XV, 30, בָּקַר אָזַב אָזַב XVI, 5 cf. 1 Reg. XX, 37. Jer. XII, 4¹.

Sed in nostro verbo hoc est singulare, ut *ire* etiam translate usurpetur pro *procedere*, *progredi* in aliqua re, *incrementa capere*. Triplex occurrit structura a) c. inf. pleon. בָּקַר et participio vel adj. verbali alterius verbi. Gen. XXVI, 13: בָּקַר בָּקַר pr. *procedebat procedendo et adolescebat* i. e. procedebat quotidie in adolescendo, magis magisque adolescebat. Ind. IV, 24: בָּקַר בָּקַר בָּקַר בָּקַר et manus Israëlitarum gravior indices facta est in Jabinum, 1 Sam. XIV, 19. 2 Sam. V, 10: בָּקַר בָּקַר בָּקַר XVIII, 25. b) Loco בָּקַר prioris haud raro ponitur verbum ipsum, quo continetur actio incrementa capiens. Gen. VIII, 3: בָּקַר

magis magisque difflauit. XII, 9, rato etiam ita ut pro priore בָּקַר ponatur בָּקַר Gen. VIII, 5: בָּקַר בָּקַר magis magisque descrecet aquae. c) c. partic. בָּקַר et partic. verbii alterius. 1 Sam. XVI, 41: בָּקַר בָּקַר et magis magisque appropinquabat Philistocis. Et sine priore בָּקַר 1 Sam. II, 26: בָּקַר בָּקַר תְּמִימָה בָּקַר et Samuel puer indies magis adolescebat ac proficibat, 2 Sam. III, 1: בָּקַר בָּקַר וְבָקַר דָּבָר אֲזָבָה בָּקַר בָּקַר Davides usque fiebat fortior, et domus Sauli usque debilior. XV, 12. Esth. IX, 4. Jon. I, 11. Prov. IV, 18. 2 Par. XVII, 12. Etiam ita ut pro priore בָּקַר ponatur בָּקַר 2 Chr. XVII, 12: בָּקַר בָּקַר בָּקַר. Cf. gallicum: *la maladie va toujours en augmentant et en empirant*, morbus magis magisque ingravescit. — Similiter ratione incrementa rei indicantur Ps. LXXXIV, 8: בָּקַר בָּקַר בָּקַר ibuit a robore ad roborem, validiores usque et fortiores sunt inter cundum. Cf. Jer. IX, 2 (3): אָזַב בָּקַר אָזַב בָּקַר a sceler ad seclus prodiguerunt Ps. CXLIV, 13.

6) intens. cito latus est, grassatus est. Ex. IX, 23: בָּקַר בָּקַר et ignis ferrebat in terram, Feuer führ zur Erde. Ps. LXXXIII, 9: בָּקַר בָּקַר בָּקַר lingua corum grassatus in terra. XCII, 6: בָּקַר בָּקַר בָּקַר prestis, quae in tenebris grassator. Ecel. VI, 8: בָּקַר בָּקַר grassatio animac i. e. impetus eius alia et alia usque adeptens. Sed hoc frequentius in Pi., v. no. 4. Etiam in Kal ha significacione ubique formae fortiores (בָּקַר, בָּקַר) adhibentur sunt.

7) בָּקַר imp. c. He parag. non solum valet: *i. vade*, abi Num. X, 29 et saepc. sed abit in particulam excitandi: *age!* (cf. gr. ἦλι pro ἦλι II, 4, 362). Gen. XXXI, 44. Num. XXII, 6. Ind. XIX, 11. 1 Sam. IX, 10. Prov. VII, 18. Neh. VI, 7 al. Etiam ubi mulieres compellantur (pro בָּקַר) Gen. XIX, 32. De forma דָּבָר v. supra. Plur. בָּקַר agite! Gen. XXXVII, 20. 1 Sam. IX, 9. 2 Reg. VII, 4. 9. Jes. II, 3, 5. Jer. XVIII, 18. XLVIII, 2. Hos. VI, 1. Mich. IV, 2. Jon. I, 7. Ps. XCIV, 1. Neh. II, 17. LXX. δέργο, δέρτε.

LXX verbum בָּקַר plerumque reddunt verbo πορεύομαι (plus quam octingentes), cum comp. διαπορεύομαι, ἐπιπορεύομαι, πολυπορεύομαι (בָּקַר בָּקַר), συνπορεύομαι (בָּקַר); it. ἐπόμαι et sapient αἰσχομαι, neque non διάπομαι, ἐπίσπομαι, ἐπίσχομαι; ὀδύμαι, ἀπόδυμαι; βαθύο (max. imp. βָּקַר, βָּקַר pro בָּקַר); δέρται (semel diuītēs, περιδέρται); ἀραβάται, ἐπιτάται, ταρατάται, πορεύομαι ect. v. CONC. KIRCHERI Concord. p. 1204.

Niph. בָּקַר pr. *abruptus est*, hinc abit, eranit (de umbra). Ps. CIX, 23.

Pi. i. q. Kal, sed (practer 1 Reg. XXI, 17) ubique poët. (Chaldaic et Syris usitatissimum), spec. 1) i. q. Kal no. 1. *irit*, *incesat*. Ps. CXV, 7 (ubi tribuitur pedibus). Sq. adj. et adv. incessit hoc illo tempore culti Iob XXX, 28. XXXVIII, 7. 1 Reg. XXI, 2² (cf. Kal litt. 1). Sq. q. Ps. CXXXI, 1: בָּקַר בָּקַר אֲלֹהִים non ingrediens magnas. — 2) i. q. Kal no. 2. v. c. incessit (i. e. vixit) יְמִינָה Ps. LXXXVI, 11, יְמִינָה Ez. XVIII, B b b 2

9. בְּאֹר קִנְיָה Ps. LXXXIX, 11, קָרְבָּה אֶתְרָה Prov. VIII, 20, בְּכָרֵב (i. e. sui animi cupiditatibus indulgere) Eccl. XI, 9, — 3) i. q. Kal no. 3. de inanimatis, ut rivis Ps. CIV, 10, navibus CIV, 26. — 4) intens. i. q. Kal no. 6, cito ferri (einherrfahren), de sagittis Hab. III, 10, de Deo qui super alas ventorum fertur Ps. CIV, 3. It. *grassatus est*. Thren. V, 18: *vulpes ibi grassandur*. Part. קָרְבָּה grassator i. e. latro. Prov. VI, 11. Paral. יְמָשָׁא. Cf. קָרְבָּה, לְסָע incessit, invasit, latrocinus est.

Hiph. קָרְבָּה (a קָרְבָּה), raro קָרְבָּה Ex. II, 9 et part. pl. בְּקָרְבָּה pro בְּקָרְבָּה Zach. III, 7 (a קָרְבָּה et more quidem Chaldaeo cf. Dan. III, 25) 1) ire fecit, fecit ut iret aliquis Lev. XXVI, 13. Job. XII, 17, 19, inde *duxit* c. acc. pers. Prov. XXV, 29. Jes. XLII, 16. XLVIII, 21 et קָרְבָּה loci, in quo quis ducitur Deut. VIII, 2, 15. XXIX, 5. Jes. LXIX, 13. Jer. II, 6, 17, it. קָרְבָּה loci, quo quis ducitur Jer. XXXI, 9, neque non קָרְבָּה 1 Reg. I, 38. 2 Reg. XXV, 20 (cf. קָרְבָּה Jer. LII, 26). Ez. XXXVI, 12, c. acc. Hos. II, 14, c. He parag. 2 Chr. XXXVI, 6. Part. בְּקָרְבָּה duces, comites Zach. III, 7. — 2) canat. Kal no. 3. *fluere fecit aqua* Ez. XXXII, 14. — 4) abire fecit, a) *abducit*, sq. קָרְבָּה 2 Reg. XXIV, 15, *abstulerit, asportavit*. Ex. II, 9: קָרְבָּה נְגַדְּלָה עֲזֵזָה aufer hunc puerum. Zach. V, 10. Eccl. X, 20. Trop. 2 Sam. XIII, 13: נְגַדְּלָה וְגַדְּלָה קָרְבָּה quo auferam ignominiam meam? quo abeam cum ignominia mea. b) *recedere fecit, repulit* (aqua) Exod. XIV, 21. c) *perire fecit, perdidit* Ps. CXXV, 5.

Hithpa. קָרְבָּה 1) pr. *ivit sibi* i. e. sui commodi suave voluptatis causa, für sich herumgehn, inde *ambulavit* (περιπατέω). Gen. III, 8. 2 Sam. XI, 2. Esth. II, 11. Ps. XI, 9, sq. Ex. XXI, 19. Job. XXXVIII, 16 et קָרְבָּה loci Job. XVIII, 8. 2 Sam. XII, 2, poët. etiam c. acc. (ut in Kal קָרְבָּה) XXII, 14: בְּקָרְבָּה ambulat in fornici coeli; it. *ambivit, circivit*. Gen. XIII, 17. 1 Sam. XXXX, 31. Job. I, 7. Zach. I, 10, 11. VI, 1. 1 Chr. XVI, 20. Ps. CV, 13, *incessit* Ps. XXXV, 14. XLIII, 2. Sq. קָרְבָּה *praecessit* i. e. duxit, rexit 1 Sam. XII, 2, sq. קָרְבָּה *ivit, versatus est* c. aliquo 1 Sam. XXV, 15. Perrard dicitur 12 pro: *abit* Ind. XXI, 24, et nunquam ita ut addatur locus ad quem itar, in quam sententiam ponitur Kal. V. etiam GUSSETUS p. 391. — 2) trop. (ut Kal et Pi. no. 2) *vitam degit, viris* hac illava ratione (cf. arab. شَهِي Cor. 25, 6) Ps. XXXIX, 7. בְּקָרְבָּה, בְּקָרְבָּה Ps. XXVI, 3. CI, 2. Prov. XX, 7. XXIII, 31, בְּקָרְבָּה בְּקָרְבָּה Zach. X, 12 (cf. in Kal Mich. IV, 5) et contra בְּקָרְבָּה (ambulare in culpis i. e. contemnere, renum esse) Ps. LXVIII, 22. בְּקָרְבָּה ambulavit coram Deo i. e. qs. sub oculis et auspiciis Dei, Deo insipiente et probante, vitam degit Deo probatam (cf. קָרְבָּה, s. בְּקָרְבָּה) Gen. XVII, 1. XXIV, 40. XLVIII, 15. 1 Sam. II, 30. 2 Reg. XX, 3. Ps. CXVI, 9, et גַּדְּלָה קָרְבָּה cum Deo ambulavit i. e. cum securus est in vita et moribus Gen. V, 22, 24. VI, 9 (cf. Hebr. XI, 5), adie 1 Sam. II, 35 ubi *ambulare coram Uncto Dei* dicitur de sacerdote regi divinitus instituto

morem gessiro. — 3) i. q. Kal no. 3. *fluxit, de vino* Prov. XXIII, 31. — 4) i. q. Kal no. 6. et Pi. no. 4. *grassatus est*. Part. קָרְבָּה grassator i. e. latro. Prov. XXIV, 34.

קָרְבָּה chald. i. q. hebr., sed in Kal raro. Utuntur enim Targg. pro eo verbis קָרְבָּה et קָרְבָּה.

Pa. part. קָרְבָּה קָרְבָּה ivit, sq. קָרְבָּה loci. Dan. IV, 26. *Aph.* part. קָרְבָּה קָרְבָּה intrans. *ambulantes* Dan. III, 25. IV, 34.

קָרְבָּה m. 1) *iter, via* (aram. אַקְרָבָה, אַקְרָבָה, אַקְרָבָה), dein coner. iter faciens, viator. 2 Sam. XII, 4. — 2) *flumen*. 1 Sam. XIV, 26: שָׁבֵךְ קָרְבָּה flumen mellis. Cf. rad. no. 3.

קָרְבָּה chald. *rectigal*, quod a viatoribus exigitur. Esr. IV, 13. 20. VII, 24. LXX. *q̄όρος*.

קָרְבָּה m. *gressus*. Semel plur. קָרְבָּה gressus mei. Job. XXIX, 6.

קָרְבָּה f. nonnisi in pl. 1) *gressus* (militum ad pugnam cunctum) Nah. II, 6, spec. *pompa* Dei Ps. LXVIII, 25. 2) *viac*. Ilab. III, 6: בְּקָרְבָּה שְׁלֵמָה נְבָרֵת antiquis (quas antiquitus ingressus erat) *incedit* Deus. Trop. *agendī ratio*. Prov. XXXI, 27: הַכִּבְדָּה שְׁלֵמָה נְבָרֵת (attendit ad) *vias domus sue* i. e. res suas domesticas. 3) *commactus*, viatorum catervae Job. VI, 19.

קָרְבָּה m. 1) *iter Neh.* II, 6. בְּקָרְבָּה תְּפַלֵּשׁ קָרְבָּה iter trium dierum Jon. III, 3. 4) *ambulacrum*, via ad ambulandum. Ez. XLII, 4. — De בְּקָרְבָּה v. rad. III.

קָרְבָּה f. *processio, pompa*. Pl. Neh. XII, 31.

קָרְבָּה 1) *sonuit acute, clare, nostr. hallen, cf.*

vet. germ. sup. *hellan*, et verba his finitima *gellen* vet. *kellan*; *schallen*, *schellen* vet. *scellian* timire (לְשָׁאֵם). Inde Pi. קָרְבָּה. Sonus acutus, splendidus (cf. vox splendida Cie. Brut. 55) transfertur 2) ad splendorem luminis: *splenduit*, germ. *helle seyn* (arab. لَمْعَة splendere coepit nova luna. Conj. V. exsplenduit nubes fulgere, nituit vultus, v. Dschauli, ap. J. W. SCHROEDER ad Ps. X. p. 52). Inf. קָרְבָּה (formae קָרְבָּה Jer. V, 26) c. suff. קָרְבָּה. Job. XXIX, 3: קָרְבָּה splendens ea, lucerna eius: suffixo ante substantivum redundantem coll. XXXIII, 20. Ez. X, 3. Ita A. SCHULT. ROSEVM. WINERUS. Aliis, ut MERCIERO, SEB. SCHMIDIO, JO. SIMONI ed. 1—3, EWALDO (gr. hebr. p. 471) *praeceunte Chaldaeo* (כְּרָבָבָה:בְּ) *est* Hiphil pro קָרְבָּה co (Deo) *lucere iubente lucem suam*, cui sententiae facet quidem frequentior verbi usus in Hiph., obstat autem syncope He litterae certis indubitate exemplis non firmata. Inde 3) *splendorem praese tulit*, tum cultu externo tuu verbis grandiloquis, *gloriatus est*, glänzen wollen, prahlten. Ps. LXXXV, 5: קָרְבָּה נְגַדְּלָה ne gloriemini, ne iactetis vos. Part. קָרְבָּה *superbit*, insolentes. Ps. V, 6. LXXXIII, 3. LXXXV, 5. — 4) *stolidus*

suit. Vid. Po. Quo quis enim magis gloriabatur, co-
sacris scriptoribus videbatur stultior esse (cf. 2 Cor. XI,
16 sqq. XII, 6. 11), quemadmodum contra modestus
quisque sapiens habebatur et pius. Cf. נָבָע. Ita iam Jo.
Simonis ed. 1. 2., nisi quod addit, posse etiam stultitiae
significationem aliunde petitam esse, nimirum ab arab.
وَلَّ erravit, quod non probo. Sed minus etiam apte

Eichhornius ad Simm. ed. 3. נָבָע ducit a נָבָע luna, et
pr. lunaticum esse vult.

Pi. 1) cecinìt (v. Kal no. 1), max. laudes alieniis,
cantu laudavit, losingens, *iuratio* (ut passim reddunt
LXX, velut 2 Par. XXIX, 30. XXX, 21. Ps. XXII,
23). Plerumque sq. acc. נָבָע נָבָע laudavit Deum
hymnis in eum decantatis Ps. XXII, 27. CXVII, 1.
CIXIX, 16. CXLV, 1. Jer. XX, 31. Jes. LXI, 9. LIV,
10. נָבָע נָבָע Joël II, 9. Ps. LXIX, 31. LXIV,
21. CNIII, 1. CXLVIII, 5. 13 (semel: de rege hymnis
celebrato 2 Chr. XXIII, 12), sed in recentiore Hebraismo
saepius sq. נָבָע נָבָע 1 Chr. XVI, 36. XXIII, 5.
XXV, 3. XXIX, 13. 2 Chr. V, 13. XX, 19. 21. XXIX,
30. XXX, 21. Esr. III, 11 al., sq. 2 Ps. XLIV, 9 (cf.
formula נָבָע נָבָע, נָבָע נָבָע). Additur נָבָע (laudavit
Deum) instrumentis musicis 1 Chr. XXIII, 5, cf.
Ps. CL, 3—5. נָבָע carminibus Davidis 2 Par.
XXIX, 30. Etiam absol. *hymnos cantavit* 1 Chr. XXIII,
15: נָבָע נָבָע VII, 6. VIII, 14. 1 Chr. XXIII, 5.
Neh. XII, 24. Poët. tribuitum coelo et terris Ps. LXIX,
35, lunae et stellis CXLVIII, 3. 4. Frequens est for-
mula נָבָע נָבָע laudate Jehoyan Ps. CIV, 36. CV, 45.
CVI, 1. 48. CXI, 1. CXII, 1. 9. CXIII, 1. CXV, 18.
CXVI, 19. CXVII, 2. CXXXV, 1. 3. CXXXVIII, 21.
CXLVI, 1. 10. CXLVII, 1. 20. CXLVIII, 1. 14. CXLIX,
1. 9. CL, 1. 6. (Arab. نَبَعَ id. id. sq. نَبَعَ p. et נَبَعَ instr. Syr.
וְשׁ Luc. II, 20). — 2) *landavit* in universum. Prov.
XXVII, 2: נָבָע נָבָע נָבָע laudet te alias, non tuum
os. XXVIII, 4. XXXI, 28. 31. Cant. VI, 9. Sq. נָבָע
Gen. XII, 15: נָבָע נָבָע נָבָע et collaudarunt eam
Pharaoni. Eodem pertinet Deut. XXIX, 18 in cod. Sam.
נָבָע נָבָע i. e. נָבָע נָבָע rupes landans te (Vers. sam.
נָבָע נָבָע) pro hebr. נָבָע נָבָע. — 3) *intrans.* gloriatus est,
sq. נָבָע aliquo. Ps. LVI, 5: נָבָע נָבָע נָבָע de Deo
glorior, de verbo eius. Comm. 11., sq. נָבָע נָבָע 3: נָבָע
נָבָע נָבָע gloriatur impius ob libidinem animae
suae.

Pu. 1) pass. Pi. no. 1. Part. נָבָע *landandus, cele-
brandus.* Ps. XLVIII, 2: נָבָע נָבָע נָבָע magnum est
Dominus et valde laudandus. XCVI, 4. CNIII, 3. CXLV,
3. XVIII, 4 (2 Sam. XXII, 4): נָבָע נָבָע נָבָע cum
qui laudandus est invoco, Iehovam. 2) pass. Pi. no. 2.
Prov. XII, 8. Part. נָבָע pro נָבָע laudata (urbs)
Ex. XXVI, 17. — Sed נָבָע Ps. LXXVIII, 63 v. sub
rad. נָבָע.

Po. נָבָע fut. נָבָע causat. Kal no. 4 1) *stultum*

reddidit Ecl. VII, 7: נָבָע נָבָע *quæstus iniquus*
(lucri cupido) *stultum reddit sapientem* (cf. ad sententiam
Ex. XXIII, 8). — 2) *stultitiae arguit*, als Thoren hin-
stellen. Job. XII, 17. Jes. XLIV, 25: נָבָע נָבָע
augures stultitiae arguit. — *Paul.* part. נָבָע נָבָע *insanus,*
pr. *insanus factus, furore percitus.* Ps. CI, 9: נָבָע נָבָע
in me insanientes (ut נָבָע). Ecl. II, 2.

Hiph. fut. נָבָע 1) causat. Kal no. 2 *splendere fecit*
(lucem). Jes. XIII, 10. Job. XI, 10. De loco Job.
XXIX, 3 v. Kal no. 2. 2) *lucem sparsit, lucit* i. q.
נָבָע, Licht verbreiten. Job. XXXI, 26.

Hithpa. 1) pass. Pi. *laudari* Prov. XXXI, 30.
2) *gloriari, se iactare*. Reg. XX, 11. Prov. XX, 14: נָבָע נָבָע נָבָע discedit, tum gloriatur (de re vili pretio
cinta). Sq. נָבָע gloriari de aliqua re. Ps. XLIX, 7: נָבָע
נָבָע נָבָע *de magnis diritiis gloriantur.* Jer. IX, 22:
נָבָע נָבָע נָבָע *de magnis diritiis gloriantur.* Jer. IX, 22:
נָבָע נָבָע נָבָע Ps. LIII, 5. XCVII, 7. Prov.
XXV, 14. XXVII, 1. Spec. נָבָע נָבָע gloriari de
Deo cuiusque praesidio et tutela. Ps. XLIII, 3. LXIV, 11,
אֶלְעָזָר CV, 3, נָבָע נָבָע שְׁגָדָת Jes. XLI, 16. — Ps.
CVI, 5 sequitur נָבָע, quod tamen cum velbo arctius
iunctum non est.

Hithpo. *insanum se gessit*, 1) *insanivit, velut ebrio-*
tate Jer. XXV, 16. LI, 7. — Nah. II, 5: נָבָע נָבָע נָבָע
insanum currus, cum impetu agitantur. Jer. XLVI, 9.
L, 38: נָבָע נָבָע נָבָע *praegnanter dictum; insanum*
confidunt idolis. 2) *simulavit insaniam* 1 Sam. XXI, 11.

נָבָע נָבָע (canens, laudans) n. pr. viri Ind. XII, 13. 15.
נָבָע נָבָע plur. נָבָע נָבָע *laudationes (Dei)*, dies festi
propter peractam messem celebrati Lev. XIX, 24. Ind.
IX, 27.

נָבָע נָבָע Jes. XIV, 12 sec. LXX. (Ενσηρός). Vulg.
Targ. Rabbini. Luth. *stella lucida* i. e. Lucifer. Recte,
sive orationem contextam sive etymon spectas, additur
enim נָבָע נָבָע et apud Chaldaeos quoque Lucifer vocatur
נָבָע נָבָע, apud Arabes نَبَعَ i. e. splendida stella.
Quod attinet ad grammaticas rationes, נָבָע נָבָע dictum est
pro נָבָע (verbale Pi. a נָבָע) *splendorem spargens*, neque
est quod cum Hitzigio aliquis legas נָבָע (ad formam
נָבָע נָבָע). Alibi נָבָע est Imper. Hiph. verbi נָבָע:
cuila, lamentare (Iz. XI, 17. Zach. XI, 2), quod
alii, nt Aqu. Syr. Hieron., hinc etiam loco adhucit, sed
minus accommodate ad parallelismum. Plura dedimus in
Comment. ad h. I.

נָבָע נָבָע, nomini pl. נָבָע נָבָע f. *stultitia, insania* (v.
rad. Po.) Ecl. I, 17. II, 12. VII, 25, inde *improbitas*
IX, 3 (cf. נָבָע).

נָבָע נָבָע f. *insania.* Fortius esse vocabulum, quam
potest, apparet ex Ecl. X, 15: *intium verborum est stu-
ltitia* (נָבָע), sed *finis corum נָבָע נָבָע* הַלְּוִי.

נָבָע נָבָע (qui Deum celebrat) n. pr. 1) viri tribus
Judea 1 P. IV, 16. 2) 2 P. r. XXIX, 12.

הלוּס — מהלך

לְבָשֵׂר מִלְחָמָה m. *laudatio*. Prov. XXVII, 21: בַּתְּרַבְּתָן כְּבָרֶבֶת אֲשֶׁר quod *confiatorum* est argento et catus auro, id vir sit ori laudationis ipsius i. e. ipsum laudanti, nimil tandem diligenter examinet. Ita praenuntiante ALB. SCHULTENSIO (v. Comment. ad h. l. no. IX. X.) in lex. min. dedi ed. 1—5 probantibus UMBRETTIO, WIXERO al., idque etiamnum sententiarum parallelismo unice accommodatum videtur, quem negligunt quicunque ḥ. l. pro ratione reddunt. Ili ḥ. נְצָרָה vel passive accipiunt, hoc sensu: ut aurum et argentum probantur liquatione, sic vir probatur pro ratione laudis suac i. e. prout landes sibi ab aliis tributas aquo animo ferre potest (C. B. MICHAELIS), vel active, in hanc sententiam: . . . . . pro ratione cuius quid ipse laudat i. e. cognoscitur vir ex rebus, quas landat, amat, in delicia habet (EICHEN, ROSENTH., BOETTCHER in specie p. 20). Multas intpp. sententias v. ap. SCHULT. et GEIERUM.

בָּדָשׁ (landatio Dei) n. pr. 1) patriarchae ex posteris Sethi Gen. V, 12. 2) Neh. XI, 4.

תְּהִלָּה f. 1) *cantatio laudis* (das Lobsingen) 2 Chr. XX, 12: בְּרִית מְדִינָה בְּרִית וּבְמִזְבֵּחַ. Ps. C, 4, inde *canticum laudis, hymnus* (Lobgesang). Ps. CXLVII, 1, Sq. 5 Ps. LXI, 4: בְּרִית תְּהִלָּה *hymnus in decum nostrum*, LXV, 2, sed sq. 5 auctoriis Ps. CXLV, 1: בְּרִית *hymnus Davidis*. C. Suff. בְּרִית *hymnus meus* Ps. XXII, 26. LXXI, 6. Plur. בְּרִיט *hymni* Ps. XXII, 4 et בְּרִיט, quomodo inscribitur Psalterio. Inde *laudatio, laus, max. quec cantando celebratur*. Ps. CVI, 12: בְּרִית *שְׁמַרְתָּ* cantant *laudem eius*. Ps. XXXIV, 2: בְּרִית *תְּהִלָּתוֹ* בְּרִית, LXVI, 2, 8. Plur. *laudes* Ps. LXXXVIII, 4. Jes. LX, 6. LXIII, 7. Meton. pro *re laudata, celebrata*. Deut. XXVI, 19: ut te faciat אֱלֹהִים וְגַלְלֶת *laudatum, celebrem, splendidum*, cf. Jer. XIII, 11. XXXIII, 9. Zeph. III, 19, 20. Jes. LXII, 7: בְּרִית נָתָת *הָרָשָׂעָה* Jer. LI, 4 Babylon appellatur בְּרִית *תְּהִלָּה* celebrata in universa terra, et XLIX, 25 Ille so-lyma תְּהִלָּה יְהִי.

נָהָרֶת f. אַתְּ. **נָגֹן**, Job. IV, 18: **נָגֹן** בְּגִינֵי נָהָרֶת. **נָהָרֶת** et **angulis suis tribuit improbitatem**. LXX. **οροθόνη** τι. Vulg. **prudum quid**. Hieron. **pravitatem**. Targ. **אֲשֶׁר־עֲשָׂתָה** **inqūitatem**. De cymo verum dñi viderunt interpres Hebrei, quibus **נָהָרֶת** est fem. a **נָהָרֶת**, **הָרֶת** a rad. **הָרֶת**,

דָגֵשׁ, בְּבִזֶּה, בְּבַזֶּה, בְּבַזֶּה, a radd. סְלִכָּה, נְלִכָּה, שְׂרִכָּה, Dagesch in fem. abiecto, quia in re ostendere non debebant A.B. SCHULTENSIUS ad h. l., J. D. MICHAELIS in suppl. 557 cf. gramm. hebr. §. 67, no. 11, coll. סְלִכָּה (a סְלִכָּה) f. נְלִכָּה v. Lgb. 503. Proprie igitur *stultitiam* valet (v. rad. in Po.), dein *improbatum, pravitatem*, cf. שְׁרִכָּה וְתִלְכָּה Ecl. IX, 3. Kimchi: הַלְכָּדָה הַלְכָּדָה ..... נְנִינָה וְתִלְכָּה וְתִלְכָּה ..... אֲלַהֲהָה (a הַלְכָּדָה significatione stultitiae coll. Ps. LXXXV, 5, litteris imperfectis). Sed prius omnium SAADIAS in Scholio ms. ad h. l. הַלְכָּדָה פִּשְׁרָתָה לְאָהָן עַנְדֵי מִשְׁתָּחֹת מִן וְהַלְכָּלָה בְּדַמָּה וּמִבְּקֻשְׁתַּת הַלְכָּה בְּדַמָּה וּמִבְּקֻשְׁתַּת הַלְכָּה בְּדַמָּה ..... וְמִתְלָאָה בְּלַעַת הַלְכָּה ..... מִן תְּבַשֵּׁסָה עַל הַלְכָּה i. e. הַלְכָּה explico defectum, quia de mea sententia ductum a הַלְכָּה Po. *insanus fuit*, sed non apto esset insaniatio notio in angelis. .... Simile quidam labes in nomine סְלִכָּה a radice סְלִכָּה. Ex recentioribus post COCCHEJUM, J. H. MICHAELIEM hanc interpretationem a me in Lex. min. ed. 2, 3. revocatae secuti sunt UMBREITIUS al. Alli interpres non memores, נְלִכָּה etiam sine قبیل دagesch a סְלִכָּה legitime duci, vel referabant ad arab. سَلِكْهُ vanus (quod ipsum valde incertum), ut A. SCHULT., vel ad سَلِكْهُ stultus, fatuus, ut ROSENMEULLERUS, vel ad سَلِكْهُ arab. سَلِكْهُ error, unde وَعَلَى error (v. SENNURBERI diss. phil. crit. p. 241), ut נְלִכָּה dictum sit pro سَلِكْهُ, سَلِكْهُ, سَلِكْهُ, سَلِكْهُ, سَلِكْهُ, sic contra נְלִכָּה, נְלִכָּה, נְלִכָּה, سَلِكْهُ, سَلِكْهُ, سَلِكْهُ. Sed prius illud et simplicius et certius est.

לְלוּלָהּ f. *laulationes*. Exstat hoc ve. Dent. XXXII. 10 sec. scripturam Cod. Sam.: בְּהַלְלוּתָה יְשִׁיבָה, quod esserendum **לְלוּלָהּ** in laulationibus posuit eum i. e. gloriosum reddidit eum. Ita enim interque interpres sam. פְּלִוָּה וְפְּלִוָּה וְפְּלִוָּה. بالمدح يجده مجعله.

Vide Comment. de pent. Sam. p. 43.

תְּלַקֵּד fat. O (Ps. LXXIV, 6) 1) *tudit*, *scrit*,
percussit. (Reperitur in sola lingua hebreaca, namque
 sine ulla auctoritate **Sententia**, in ind. ad Prov. etiam ara-
 bico **تَلَكَّدَ** tundendi notionem tribuit. Eius significatio
 tamen ex scientiarum nexu in omnibus locis satis certa
 est. Accedit vett. Verss. in plurimis certe exemplis. et
 inania sunt, quae dubitando et conjectando disputavit J.
 D. MICHAELIS in suppl. p. 540—49). Ind. V, 26: **בָּשָׂר כָּתָבָה תְּלַקֵּד** percussit **סִיסְרָם**. Ps. LXXIV, 6. CXLI, 5: **כָּתָבָה תְּלַקֵּד** percussit **מֵי יָמָן**. Prov. XXIII, 35. Jes.
 XLII, 7: **בָּשָׂר כָּתָבָה** qui **תְּלַקֵּד** incedem. pr. **בָּשָׂר כָּתָבָה** **גָּוֹזֶן**. De
 accentu mutato v. Lgb. p. 175. 308. De ungula equi
 terram pulsante (cf. arab. **تَلَكَّدَ** tudit malleo, et terram
 pulsavit equus) Ind. V, 22. Metaph. **בָּשָׂר כָּתָבָה** Jes.
 XXVIII, 1 *vino percussi*, prostrati, de ebris, cf. lat.
 percussus tempora Baccho Tibull. 1, 2, 3. qui se percus-
 sit flore Liberi Plaut. Cas. 5, 5, 16, *mero sauciis Mart.*

3, 68, 4, 66. Justin. 1, 8, 24, 8, et similes locutiones Graecorum et Arabum, ut ὁροῦσις, ὁροῦσις, it. عَنْ تَكَّهُ perscrit, et عَنْ يَرْجِعُ interfecit, de vino qui aliquem prostravit. عَنْ أَكْلَهُ prostratus poculo. Vide Comment. nostr. ad Jes. I. c. Adde gr. ταργάζω Od. 21, 295. Jacobs ab Anthol. p. 170, pers. عَنْ دَمْهُ capite percussus, de ebrio. 2) contudit, diffigit. Jes. XVI, 8. 3) dissolutus, dissipatus est (exercitus), nostr. sich zerstört, i Sam. XIV, 16: מִלְבָדֶה תַּפְצֵץ et itūt (exercitus) et dissipatus est.

מְלָאֵךְ m. pr. pulsatio s. ictus pedis locum quasi monstrans, quo veniendum est. Iude adv. 1) *huc*. Ruth II, 14: מְלָאֵךְ שָׁאֵל accede huc. 1 Sam. XIV, 38, 40. Ex. III, 5: מְלָאֵךְ קָנָה ne accedas huc. Ind. XVIII, 3: מְלָאֵךְ קָנָה q. XX, 7. 1 Sam. X, 22. Ps. LXXXIII, 10. מְלָאֵךְ 12 huicunque 2 Sam. VII, 18. 1 Chr. XVII, 16. 2) hic. Gen. XVI, 13. Cf. δέρη no. 1, 2. — LXX. ῥῶε, ἡταῖθα. (Arab. قَلْمَنْ adesum, quod declinatur more Imperativorum, f. عَمِيمٍ. Arabes tantum Hedschazenses علم in utroque genere et numero usurpant).

מְלָאֵךְ (ictus) m. pr. viri 1 Par. VII, 35.

מְלָאֵךְ f. malleus Ind. V, 26.

מְלָאֵךְ m. gemmac, eiusque durac, species a tundendo dicta (v. rad.) Ex. XXVIII, 11, 18. XXXIX, 11. Ez. XXVIII, 11. Plerique vett. interpres reddere videntur (transposita autem sunt gemmarum nomina in Vers., ut pro certo diei non possit, quomodo singula sibi respondent, vt. tamen BELLEMANNU de Urim et Thummim, Berol. 1823, ad p. 88 sqq.) ὄνυξ, ὄνυχος, onychinus, quod probat Bellermannus l. e. p. 47. Pers. Exod. XXVIII, Aben Esra, Luth. adamantem redditum, quod vindicare studet BRAUNUS (de vest. Sacred. II, 13) adamantis adeo nomen a מְלָאֵךְ derivans; parum probabiliter, 1) quia ita nemo antiquiorum intpp. 2) adamas alio nomine venire videtur עֲרֵז q. v. 3) adamantis sculpiens ars non tantum antiquitatis fuit. Apud Graecos prima huins gemmæ mentio est apud Theophrastum. Cf. M. PINDERT de adamante comment. (Berol. 1829) §. 3—8.

מְלָאֵךְ pl. f. percussiones, plagae Prov. XVIII, 6. XIX, 29.

מְלָאֵךְ et **מְלָאֵךְ** pron. 3 pers. plur. m. ii, *aerol*. Ortum est a sing. مَلَأَ addito ة, nota pluralis, unde pr. مَلَأَ (arab. مَلَأَ), dein مَلَأَ, cf. مَلَأَ pl. مَلَأَ, arab. أَنْتَمْ. Utrinque formae eadem fore frequenter (v. NOLDI concord. p. 266 sqq.), prior tamen frequentior est in Pentatecho aliisque libris historicis, posterior in libris poetis et propheticis: ubiquecumque מְלָאֵךְ in Pentatecho legitur, cod. Sam. dat מְלָאֵךְ. Caeterum passim מְלָאֵךְ etiam copulatur cum femininis Zach. V, 10. Ruth I, 22.

De usu eius idem valet, quod supra observatum est de sing. مَلَأَ. Est igitur 1) ii, nostri sic, sine emphasi. Gen. XXXVII, 16: מְלָאֵךְ הַיְהוּ אֶת־אֶתְּנָהָרָן. XLIV, 1; et saepe ita sq. part. in designando tempore praesente Ex. V, 8. VI, 27. XIV, 3. 2) cum aliqua emphasi: *aerol*. Ps. XXXVII, 9: מְלָאֵךְ יְשִׁיבָה נְבָדָלָה יְהָרָגָה יְהָרָגָה XXIII, 1. XLIII, 3. Gen. XLIV, 21. — Gen. XLIII, 35: מְלָאֵךְ בְּרִירָה בְּרִירָה VII, 14. XLIII, 35. 3) cum substantivis, addito articulo, ut in formula מְלָאֵךְ (LXX ἐν τοῖς ἱερῶν Εὐαγγελίος) Gen. VI, 3. Ex. II, 11. Deut. XVII, 9. et rarius et מְלָאֵךְ מְלָאֵךְ Joel III, 2. IV, 1. Zach. VIII, 23. 4) a) includit verbum substantivum: *sic simil*, Gen. III, 7: sciebant מְלָאֵךְ עַמְּקָם, XXXIV, 23. Ex. V, 23. Jes. XXVII, 19. LVI, 8. LVI, 25 et. b) ponitur pro ipso verbo subst. sunt. Gen. XXV, 16: מְלָאֵךְ הַיְהוּ h̄i sunt filii Ismaelis. XXXIV, 21. Ps. XVI, 3. Zach. I, 9. IV, 5. v. ad מְלָאֵךְ no. 4, etiam cum fem. Cant. VI, 8: מְלָאֵךְ הַנְּבָדָלָה, adeoque pro secunda persona. Zeph. II, 12: vos quoque, Achiope, מְלָאֵךְ gladi meo perfossi critis.

Cum Praef. haec periperuntur formulae a) מְלָאֵךְ, מְלָאֵךְ (saepc), seuvel מְלָאֵךְ Num. XVI, 16. b) מְלָאֵךְ Ezech. XXVII, 1. Hab. I, 16 i. q. vulg. מְלָאֵךְ. c) מְלָאֵךְ 2 Sam. XXIV, 3. Ecel. IX, 12 et מְלָאֵךְ Jer. XXVII, 32 sicut illi, sicut illa i. e. talia (cf. מְלָאֵךְ 2 Reg. XVII, 13). d) מְלָאֵךְ Jer. XIV, 16 i. q. מְלָאֵךְ e) מְלָאֵךְ Ecel. XII, 12. Jer. X, 2. Sed מְלָאֵךְ Ez. VIII, 6 est pro מְלָאֵךְ, v. מְלָאֵךְ — Fem. est מְלָאֵךְ, מְלָאֵךְ q. v.

מְלָאֵךְ Dan. II, 34. 35. III, 22, alibi

מְלָאֵךְ chald. i. q. hebr. מְלָאֵךְ 1) ii, sed ubique in accus. cos, quomodo differt ab מְלָאֵךְ (q. v.). Dan. II, 3: מְלָאֵךְ et contrivit cos. Esr. IV, 10: מְלָאֵךְ et habitare fecit cos. 23. V, 5. 12. 14. 15. VII, 17. 2) pro verbo subst., adeoque 1 pers. Esr. V, 11: מְלָאֵךְ nos sumus.

מְלָאֵךְ fat. מְלָאֵךְ rad. onomatop. *fremuēt* (*brummen*), nostr. *sunnen*, vel potius antiqu. *hummen*, angl. *to hum* de *fremuēt* apum, unde germ. *Hummel*. (Vicius radd. sunt מְלָאֵךְ, מְלָאֵךְ q. v. arab. حَمْمَلَ murmuravit, susurravit, id. et similis significans מְלָאֵךְ). Male Schult. ad Prov. I, 21 primariam potestatem ponit in aestuando, I. D. Michaëlis in fluendo, coll. عَمِيمٍ fluxit, quod seeminarium est). Dicitur 1) de voce animalium nonnullorum, ut de *fremuēt* ursi Jes. LIX, 11, canis marientis Ps. LXIX, 7. 15, de genitu turturis Ez. VII, 16. Transferunt ad suspria hominum Ps. IV, 18. LXXVII, 4, quae ursorum et columbarum genitum comparantur Ez. VII, 16: מְלָאֵךְ בְּרִירָה אֶתְּנָהָרָן sicut columbae vallium genunt omnes. Jes. LIX, 11: מְלָאֵךְ בְּרִירָה בְּרִירָה geminus instar ursorum omnes.

2) de strepitu citharae (cf. germ. *Hummel* de citharae quodam generi) Jes. XVI, 11 (cf. XIV, 11), aliorum instrumentorum musicorum Jer. XLVIII, 36, pluviae

1 Reg. XVIII, 41, fluctuum Ps. XLVI, 4. Jes. LI, 15. Jer. V, 22. XXXI, 35. LI, 55, populi turbulenti et tumultuantis Ps. XLVI, 7. LIX, 7. LXXXIII, 3. 1 Reg. I, 41, enīus strepitū passim cum fluctuum tumultu comparatur: Jes. XVII, 12: תְּנִזְנֵת בְּבֶתֶר תְּמִתְתֵּחַ. Jer. VI, 23. L, 42. תְּמִתְתֵּחַ urbs strepera Jes. XXII, 2. Plur. תְּמִתְתֵּחַ poēt. loca strepēta i. e. plateae Prov. I, 21: תְּמִתְתֵּחַ שָׁמֶר in capite platearum streperarum, cf. Comm. 20. Tbreb. II, 19. Sed Vulg. in capite turbarum (economum turbulentarum), quod minus placet. — Prov. XX, 1: רְבָבָה תְּמִתְתֵּחַ מִשְׁרָב irritor viuum et strepitū facit temtem. Cf. Zach. IX, 15: בְּכִיְתִּי כִּי־יְמִינִי.

3) de tumultu interno animi inquietū, curis, sollicitudine, misericordia agitat. Ps. XLIII, 6, 12: וְאַתָּה־תְּמִתְתֵּחַ quid tumultuaris mihi (anima mea)? v. ad 12 no. 1, b. Jer. IV, 19: וְרָבָה תְּמִתְתֵּחַ tumultuaris mihi animus. It. sq. 6 et 12 obiect. Jer. XXXI, 20: וְלֹא־תְּמִתְתֵּחַ בְּכָתָבְךָ propterea commota sunt viscera mea in cum (Ephraim), misereor eius. Cant. V, 4: וְלֹא־תְּמִתְתֵּחַ geru dixeris: mein Herz klopft ihm entgegen. Absol. XXXIX, 7: תְּמִתְתֵּחַ frustra curis agitantur. Hic motus interius interdum a poëta cum strepiti instrumentorum musicorum (no. 2) comparatur, quemadmodum l'ousteau s. narrat, in mari pacifici insulis misericordiam latratum s. fremitum viscerum vocari. Jes. XVI, 11: וְאַתָּה־תְּמִתְתֵּחַ viscera mea pro Moabo strepuit citharae instar. Jer. XLVIII, 36: וְרָבָה תְּמִתְתֵּחַ מִזְרָבְךָ כִּי־בְּלֹבֶד cor meum pro Moabo tibiarum instar strepit.

Hinc 4) de homine ob animi inquietudinem circumvagante, ut de muliere adultera Proy. VII, 11: וְתַהֲרֵךְ אֶת־עַדְךָ IX, 13.

תְּמִתְתֵּחַ vel תְּמִתְתֵּחַ nonnisi in Plur. e. Suff. תְּמִתְתֵּחַ pro opes eorum. Ez. VII, 11: אֵלֶּה סְפָטָהָה אֶת־תְּמִתְתֵּחַ nihil ex illis (remanebit), neque ex multitudine (populo) eorum, neque ex opibus eorum. Paronomasia verborum תְּמִתְתֵּחַ, תְּמִתְתֵּחַ, תְּמִתְתֵּחַ vocabuli rariores vel arcessit vel recens hebi ansam videtur dedisse. Interpretes hebrei putant esse ex pron. תְּמִתְתֵּחַ geminato, q. d. תְּמִתְתֵּחַ תְּמִתְתֵּחַ אֶלְגַּי neque ex illis qui ab ipsis sunt, i. q. liberis, posteris. Ita Targ. תְּמִתְתֵּחַ אֶלְגַּי, et in cod. Alex. additum: זָהָאֵת אֶלְגַּי עַתְּתֵּחַ. Ex recentioribus Scheidius (schematis, philol. pag. 176) interpretatur heroes eorum, coll. תְּמִתְתֵּחַ magno corpore vir. Sed illud unice verum.

תְּמִתְתֵּחַ Gen. XIV, 5 n. pr. regionis, in qua habitabant Snsaci (סְנָסָא), in Ammonite vel vicinia eius quarendae. 7 Codd. sam. et Hieron. (in quaestionebus) legunt תְּמִתְתֵּחַ.

תְּמִתְתֵּחַ m. (semel fem. Iob. XXXI, 34) 1) strepitū imbris 1 Reg. XVIII, 41, canticorum Ez. XXVI, 13. Amos V, 23; maxime multitudinis 1 Sam. IV, 14. XIV, 19. תְּמִתְתֵּחַ strepitū, tumultus urbis Jes. XXXII, 14. תְּמִתְתֵּחַ id. Iob. XXXIX, 7. Inde 2) ipsa multitudi in omnibus 1 Reg. VIII, 11. XXXII, 12. 16. 24—26.

2 Chr. XIV, 10 al. קָלְלָה strepitū multitudinis Jes. XII, 4. XXXIII, 3. 1 Sam. IV, 14. 1 Reg. XX, 13. 25. Dan. X, 6. בְּמִתְתֵּחַ magna copia hominum 2 Chr. XIII, 8. XX, 2. 12. 15. Jes. XVI, 14. Dan. XI, 11. 13, sed תְּמִתְתֵּחַ Job. XXXI, 34 est multitudine (nostr. die grosse Menge), vulgo. תְּמִתְתֵּחַ multitudine festum celebrans Ps. XLII, 5. תְּמִתְתֵּחַ 1 Sam. VI, 19. 2 Reg. VII, 13. בְּמִתְתֵּחַ Ez. XXX, 10. XXXII, 8. אֲלֹהִים תְּמִתְתֵּחַ Ez. XXXX, 15 (multitudo Thiebarum). בְּמִתְתֵּחַ Gen. XII, 4. 5. טְמִתְתֵּחַ 7. Jes. XVII, 12 populorum copia. בְּמִתְתֵּחַ turbam numerum 2 Par. XI, 23. Impr. de copiis militum Ind. IV, 7. Dan. XI, 11. 12. 13. It. aquarum copia Jer. X, 13. LI, 16. Plur. בְּמִתְתֵּחַ populi turbae (Volkshaufen) Joël IV, 14. Ez. XXXII, 20. — LXX plerumque: πλῆθος, ὥχλος. Adeo 3) multitudine opum, divitiae. Ps. XXXVII, 16. Eccl. V, 9. Jes. LX, 4: בְּמִתְתֵּחַ divitiae maris. Jer. III, 23: בְּמִתְתֵּחַ divitiae (proventus) montium. Meton. divites (parall. בְּמִתְתֵּחַ) Jes. V, 13. 14, v. L. DE DIEU ad h. l. Vulgo plebec intelligunt, invito contextu max. Comm. 14. LXX septies: πλοῦτος, 4) animi commotio. Jes. LXIII, 15: תְּמִתְתֵּחַ בְּמִתְתֵּחַ pr. commotio viscerum tuorum i. e. misericordia tua, cf. rad. no. 3.

תְּמִתְתֵּחַ (copia) nomen prophet. urbis in valle sitae, ubi caedes Magogi futura sit Ez. XXXIX, 16.

תְּמִתְתֵּחַ f. strepitū (citharae). Jes. XIV, 11.

תְּמִתְתֵּחַ rad. inusit. Arab. قَمْل continuo pluit (v.).

SCHEDIUS in diss. Lugdd. p. 954), vic. hebr. תְּמִתְתֵּחַ. Sed origo est in strependo, quam vim habent תְּמִתְתֵּחַ, תְּמִתְתֵּחַ, fort. תְּמִתְתֵּחַ, apud Arabes spee, de strepitu imbris (cf. תְּמִתְתֵּחַ 1 Reg. XXXIII, 41). Hinc

תְּמִתְתֵּחַ et תְּמִתְתֵּחַ f. strepitū, i. q. קָלְלָה. Ez. I, 24: תְּמִתְתֵּחַ קָלְלָה cunctis קָלְלָה cunctis illis strepitū (audiebatur) velut castrorum tumultus. (Cf. קָלְלָה Jes. XIII, 4. XXXIII, 3. 1 Reg. XX, 13. 28, imprimis Dan. X, 6). Jer. XI, 16: אֲלֹהִים תְּמִתְתֵּחַ קָלְלָה magno strepitu ignem ci (oleum) admivit. J. D. MICHAELIS (suppl. 555) sonum imbris copiosioris h. l. translatum vult ad similem ignis ardentes sonum, sed pluendi et imbris significatio ipsa a generaliori strependi potestate ducta est.

תְּמִתְתֵּחַ fut. תְּמִתְתֵּחַ c. Waw conv. תְּמִתְתֵּחַ i. q. תְּמִתְתֵּחַ

i) perturbavit, conturbavit. (Vicinum est תְּמִתְתֵּחַ et origo est in sono fremente populi turbulenti et tumultuantis, sive ad hostibus turbati et perturbati. Arab. قَمْل muravit, susurravit, قَمْل susurro, قَمْل et قَمْل instigavit

immentum v. hebr. no. 3, praeterea Conj. VII. VIII. sollicitus, anxius fuit, a primaria potestate perturbationis

et ἀνοίγεις. Aeth. Τρήμα: id. Adde קָמֵם med. Je. IV. dispersit hostes (Deus). Pallanter qui originem

ponunt in fluendo, liquefaciendo, ut Ath. Schult. in Origg. hebr. 1, cap. 5, Vindic. p. 28 sqq. J. D. MICHAELIS in suppl. 555, quos sequitur EICHORNIVS ad Sim. Lex.). Saepe de Hostis conturbante et fugante, Ex. XIV, 21: מִצְרָיִם כָּבֹד כָּבֹד וְעַזְעַזְעַן et turbavit (Deus) exercitum Aegyptiorum. XXIII, 7. Jos. X, 10. Ps. CXLIV, 6: בְּקָרֶת קָרֶב תֵּשֶׁב mitte sagittas tuas et conturba eos. Ps. XVIII, 15. 2 Chr. XV, 6: הַדְּבָרִים אֲמָתָה מִתְּחִזְקָה Deus conturbabat eos omni miseria. Inde 2) peritus extinxit, delovit. Deut. II, 15: בְּקָרֶת קָרֶב תֵּשֶׁב קָרֶב ad eos delendos ex castris usque ad interitum. Esth. IX, 24 (ubi copulatur cum בְּקָרֶת). Jer. LI, 31 (iuxta בְּקָרֶת, inde Schult. l. c. male: concoxit). A primaria conturbandi potestate est etiam 3) initiorit, impulit. Jes. XXVIII, 28: בְּקָרֶת בְּקָרֶת impulit rotos currus sui.

Niph., fut. $\Xi\Xi\Xi$ conturbata est civitas, terra (rumore
sparsio) Ruth 1, 10. 1 Sam. IV, 5. 1 Reg. 4, 15. Jo.
SIMONIS hanc formam, quam $\Xi\Xi\Xi$ scribit invitis codd. et
editi, male ad verbum $\Xi\Xi\Xi$ retulit.

כָּלֵל (exitium) n. pr. viri 1 Chr. I, 39, pro quo legitur

גַּדְעֹן Gen. XXXVI, 22.

תְּמִ rad. incerta, unde ex vulgari analogia dicitur

Infer. e. Suff. **מִתְּנַדֵּר**. Ezech. V, 7: **מִתְּנַדֵּר נָא כְּבָשָׂר** propterea quod *tumultuamini* i. e. Deo obstreptis *magis quam gentes*. R. Menahem b. Seruk ap. Jarchium aliique interpretates Hebrei et Christiani **תְּנַדֵּר** radicem esse statuentes secundariam ortam ex nomine **תְּנַדֵּר**, quod analogia minime destitutum (ut volebat J. Simonis), quum et alibi passim litterae serviles in radicibus abierint, v. **תְּנַדֵּר, תְּנַדֵּת, תְּנַדֵּב** al. Contra erant, qui etiam **תְּנַדֵּר** dueabant a radice, ad formam **תְּנַדֵּת** (v. Abulwalidem). Sed potest etiam nulla ratione habita nominis **תְּנַדֵּר** radici **תְּנַדֵּק** strependi significatio tribui, quae est in vicinis **תְּנַדֵּק, תְּנַדֵּק, תְּנַדֵּק**. Ceterum talis radix pendet ex sola anciortate punctorum vocalium, et modo legas **תְּנַדֵּר** sensus prolibit facilissimus: *propter tumultum vestrum maiorem quam genitum est.* Male ali, ut Kimchius: *quia multiplicati estis, vel active: quia multiplicasti se, mala, peccata.* Non placet etiam **EV. SCHEIDUS** (spec. observatt. ad V. T. cap. 1), qui arcessit arab. **تَنَدِّر** (litteris l et n permutatis) dilluxit, divagatus est, ut sensus sit: *quia libere divagati estis magis quam gentes*, nam fluendi potestas ipsa secundaria est et a strepido ducta.

☿ n. pr. *nobilis Persae*, propter insidias Judaeis struetas famosi. Esth. III, 1 sq. (In etymo definendo olim Jo. Simonem sequitur, qui coll. pers. *☿ unicum, scilicet* verit. Sed *☿* nil est nisi adv. *ita*, tantummodo, *volum*. Magis placet sanscr. *hemēn* Mercurius planeta).

* * *
קְרֵבֶת vel sec. Chethibh: **קְרֵבָה** chald. Dan. V,
 7. 16. 29 *monile*, alibi sine He prostheticō **קְרֵבָה** v. Onk.

Gen. XL, 42, it. بُخْرَة (BUXTRON p. 1228). Respondet syr. مَكْتَبَةً (quod Bar Ali et Bar Bahil reddunt طوق collarē) et gr. παράζης (quo h. l. utetur LXX et Theodotion, cf. Aqu. 3 Esr. III, 6, Symm. Gen. l. c.), παράζον, πάρον, it. παράζον, παράζων, quae cuncta diminutiva sunt a πάρος, πάρων, πάρης, vocibus maxime doricis, unde ipsum lat. monile (v. Polyb. 2, 51; Pollux 5, 16, in tpp. gr. V. T. apud BIELEM et SCHLEUTNERUM, adde SCHIFFERUM de torquibus p. 22, 23). De syllaba *ik*, *k*, *ke*, terminazione diminutiva Persarum et Germanorum v. JONES persian gramm. p. 106, GRIMMUS gramm. germ. III p. 6-6. GROTEFELD in Encycl. univ. art. Diminutiva, simplex autem mani etiam sancser. monile significat. Caeterum non improbabilis multorum opinio, monili notionem secundariam esse, et man. mon proprie lum significare in collarī gestataū (cf. بُخْرَة). Apud Persas quidem hodiernos lumen vocatur س، sed Nun primitivum abiectum esse produnt gr. μάρ, μίρη, dor. μάρα, goth. mana, lat. mensis, nostr. Mahr, Mond, GEDDESUS ad Ex. XXV, 22 male comparabat lat. manica a manus, س proprie armillam notare censuit.

שְׁמַרְתָּ rad. *inuisit* i. q. **שְׁמֹרָה**, **שְׁמֹרָה**, quae dicuntur de *leni strepitu* (cf. **שְׁמַרְתָּ**, **שְׁמַרְתָּ**, **שְׁמַרְתָּ**, **שְׁמַרְתָּ**) variis generis, ut cunctum, sarmentorum et ramorum inter se commixtorum et se frangentium (Knicken des Reisholzes), v. LUD. DE DIEU ad Jes. LXIV, 1. ABL. SCHILT. origg. hebr. 1, e. 2. §. 20. 21, cf. transp. **שְׁמַרְתָּ** fregit rem aridam, sarmenta, **שְׁמַרְתָּ** sarmenta (cf. **שְׁמַרְתָּ** stipula arida, a **שְׁמַרְתָּ** fregit) v. Kamüs II, 1710. Tebrizy ap. Reiskum ad Tar. p. 50. Cor. 18, 45. 54, 31. Ilme

תְּמִימִים m. pl. Jes. LXIV, 1 *sormenta*. Optime Saad. retinuit **تَمِيمٌ**, et Abulwalides interpretatur: **تَمِيمٌ** i. e. *herba sicca*. R. Parchon: **تَمِيمٌ** *spinac aridae*. Perperam vestigia eorum deserit Kimchius, cui radix est **תְּמִימָה**, v. quae contra observat AL SCHÜTZ 1 c.

רַבְתָּן rad. Hebraic *inuisit*. Arab. **فَرَجَ** *fluxit aqua* cursu effuso, **שְׁמַרְגָּדֵל** *pluvia*, imber. Vide quae uberioris exposuit Ex. SCHEIDUS in diss. Lingl. p. 958 sqq. Origo hanc dubie in *strependo* (cf. **שְׁמַרְגָּדֵל**), ut in **שְׁמַרְגָּדֵל**, quae radix ex nostra orta est, litera *r* emulita in *l*. Ex eadem profectum videtur gr. **θύμφασ**, lat. *imber*. Cf. etiam **שְׁמַרְגָּדֵל** *fluxit*. Inde

בְּמִזְרָחָה pl. f. *flumina s. vortices, gurgites aquarum*, Ps. CXI., 11. Vicinium est arab. بَرْجَةٌ *gurgites*, v. SCHEIDUM l. c. Ex veteribus interpretibus verum vidit R. PARCHON: אֲשֶׁר תַּחֲלֹם בְּהַזְקָה וּבְזֵבֶחַ C. S.

est *effusio torrentium*, quae *decurrunt cum impetu et aceto*. Symmachus, Hieron. et Hebracorum plures *foveas* interpretantur, et *תְּבָרֶה* a Talmudicis ita usurpari observat Kimchius. Posit etiam hoc ferri, modo *foveas* intelligi *aqua plena*, sed fortasse Talmudistarum usus ex nostri demum loci interpretatione repetitus est.

I. תְּ, sq. Makk. תְּ Num. XXIII, 9, 24. Iob.

VIII, 19. XXXI, 35. XXXIII, 12 (v. Mas. ad Num. 1. c. Tympii annot. ad Nold. n. 1157) 1) Adv. seu interj. demonstrandi: *en*, *ecce!* (Voce cognata sunt סֵךְ q. v. litt. A., arab. ظَهِيرَةٌ ecce, عَنْتَ عَنْتَ hic, gr. ἦρ, ἤτι = πεπτός, ἤτιδε = πεπτός, lat. en, it. chald. תְּ, תְּנִינָהּ, תְּנִינָהּ pron. demonstr. hic, haec, hoc. Pronomina enim et adverbii demonstrandi saepe eodem vel simili ve. exprimuntur, cf. תְּנִינָהּ, תְּנִינָהּ ecce, et תְּנִינָהּ hic; נַי ubi et أَيْ quis? Fallitur autem STORRIUS de anal. et synt. p. 346, qui תְּ ecce statuit idem esse quod תְּ pl. f. *eae*, *ea*) Gen. III, 22. IV, 11. XI, 6. XV, 3. XIX, 34. XXVII, 11. XXIX, 7. XXX, 34. XXXIX, 8. XLVII, 25. Iob. VIII, 19. ect. Frequentius est תְּנִינָהּ q. v.

2) Abit in particulam interrogandi: *num*, certe in interrogatione obliqua, *an* (ob.) Jer. II, 10: תְּ רָאָה וְתַּבְּרֹא וְתַּבְּרֹא videte, num talē quid factum sit. Cf. chald. תְּ no. 2. Particularum demonstrativarum in interrogativas facilis transitus, cf. hebr. תְּ, סֵךְ litt. B., adde arab. ظَهِيرَةٌ ecce! et *quum* pract. temp. ظَهِيرَةٌ ecce! et *quum* futuri temporis, syr. ظَهِيرَةٌ ecce, quod interrogative usurpat in nonnullis formulis, ut ظَهِيرَةٌ ظَهِيرَةٌ nomme? lat. *cequid?* pro *en quid* vel *ecce quid?* Contra KIMCHIUS negat, תְּ ipsum esse interrogativum, et interrogandi notam omissam esse statuit. Ita ille in libro rad. p. 116: תְּ הַדָּחָה בְּזָאת בְּרוּךְ שָׁאכָה אֲלֹהִים שְׁהָרָה הָן בְּרוּךְ אָם כִּי שָׁוֹבְבָה רַבִּין יוֹמָי אֲבָל לְךָ תְּשִׁיבוּת קַרְבָּן הַדָּבָר בְּחַבְרִיו וְאַתָּה עַזְנֵן הַשָּׁאכָה אֲלֹהִים. Laudat COCELIUS in Lex. et similiter disputat KOESTERUS l. c. (vide no. 3). Sed fac hanc esse locutionis originem, tamen, ut nunc se habet usus loquendi, תְּ revera est interrogandi vox.

3) part. conditionalis i. q. סֵךְ litt. C, *si*, ut chald. תְּ, syr. ظَهِيرَةٌ, in recentioribus potissimum libris ad Chaldaismum deflectentibus. 2 Par. VII, 13: תְּ אַצְבֵּר הַצְבָּאָה si cludo coelum etc., sequitur בְּרַכְתְּ בְּרַכְתְּ תְּמִימָה, Iob. XI, 23. Jes. LIV, 15. Jer. III, 1, praeterea in Cod. Sam. Gen. XXX, 38. Num. XXII, 11. XXIII, 20: תְּ אַבְדֵּל אַשְׁבָּנִי אַבְדֵּל בְּרַכְתְּ לְקַחְתְּ quum ad benedicendum assumptus sim, benedicam, neque revocabo. Dent. IV, 32. Vide Comment. nostr. de Pent. Sam. p. 38, 57. LXX etiam alibi (Gen. IV, 23) passim redditum εἰ. Quomodo ora sit haec ve. potestas, vides iam in his Pentateuchi

locis Lev. XXV, 20: *quid edamus anno septimo* אַל־עֲשֵׂה nan ecce non scrimus i. q. nisi scrimus. Ex. VIII, 22. Adde תְּנִינָהּ extr. Cf. EWALDI gr. p. 500 et contra STORRIUM de anal. p. 448. KOESTERI Erläuterungen p. 93.

תְּנִינָהּ chald. i. q. hebr. 1) *ecce!* utique Dan. III, 17. 2) *an*, *utrum* (ob.) Esr. V, 17. 3) *si* Dan. II, 5, 6. III, 15. 16. 18. IV, 24. V, 16. Esr. V, 26. Ubi geminatur: *sive*, *sive* VII, 26.

תְּנִינָהּ (Milel) adv. loci. a) *hic*, *horsum* (ex תְּ ecce, hic, et תְּ parag. loci) Gen. XV, 16. XLV, 5, 8, 13. Jos. II, 2. III, 9. NVIII, 6. Ind. XVI, 2. 2 Sam. V, 6. 14. Jes. LVII, 3 al. תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ hic illuc Jos. VIII, 20. 2 Reg. II, 8. 1 Sam. XX, 21: תְּנִינָהּ נִנְחָה a te horsum i. e. *citra te*, opp. תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ, v. תְּנִינָהּ פְּרַדְתָּנָה hucusque Num. XIV, 19. 1 Sam. VII, 12. *hic* 2 Sam. XX, 16. 2 Reg. VIII, 7, de tempore: *adhuc*, *hucusque* Gen. XV, 16. XLIV, 28. Ind. XVI, 13. 1 Sam. I, 16. 1 Paralip. IX, 18. XII, 29. Ps. LXXI, 1. Jerem. XLVIII, 47. Contr. dicitur תְּנִינָהּ, תְּנִינָהּ q. v. sub rad. תְּנִינָהּ. b) *hic* (arab. ظَهِيرَةٌ), ubi ה mere demonstrativum est Gen. XXI, 23, repetitum *hic*, *illie* Dan. XII, 5. תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ hic illie 1 Reg. XX, 40. (Melite hyunn, hymn, hymne illie, illie VASSALLI p. 237).

תְּנִינָהּ (Milra), rapo תְּנִינָהּ Gen. XIX, 2 i. q. תְּנִינָהּ c. ה parag. viii demonstrativum habente (ut ظَهِيرَةٌ, ظَهِيرَةٌ), part. demonstrandi *en*, *ecce!* Inservit tum personis, rebus locisque, tum actionibus monstrandis. Gen. XI, 19: תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ en in mulierem tuam, XVI, 6. XVIII, 9: תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ בְּתַּתְּנִינָהּ ecce in tentorio est. XX, 15. 16. I, 29: תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ do vobis omnem herbam etc. maxime in descriptiōibus et in alaciore orationis genere, ubique novum quiddam digito quasi monstratur Jes. V, 7. 26. XVII, 14. XXXVII, 36. XXXVIII, 8. 17 et sexcenties, persaepe in visionibus Ez. I, 4: וְגַם אַתָּה אַתָּה רְוחַקְתָּה אַתָּה וְבָנָה et vidi, et ecce! ventus venit de aquilone. II, 9. VIII, 2. 4. 5. 10. 14. 16. X, 1. 9. XI, 1. Zach. I, 8. 18. IV, 2. VI, 1. 12. VII, 7. 9. et in somniis Gen. XL, 9: תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ תְּנִינָהּ in sonni meo, ecce ritus ante me. Comm. 16. XLII, 2. 3. Jes. XXIX, 8 cf. Dan. II, 31. VII, 5. 6. Passim est etiam excitantis Ps. CXXXIV, 1: תְּנִינָהּ בְּרַכְתְּ agite! celebrate Dominum.

Ubi res monstranda pronomine personali continetur, hoc suffigitur (ut ap. Plaut. eccecum pro ecce eum) his formis: תְּנִינָהּ ecce me (pronomen enim in accus. cogitandum, cf. Gr. §. 25) Gen. VI, 17. IX, 9. Ex. VIII, 17. IX, 18. ect. in Pausa תְּנִינָהּ Gen. XXII, 1. 11. XXVII, 1, et תְּנִינָהּ XXII, 7. XXVII, 18; תְּנִינָהּ ecce te XX, 3, semel תְּנִינָהּ 2 Reg. VII, 2. f. תְּנִינָהּ Gen. XVI, 11; תְּנִינָהּ ecce eum, ecceum Num. XXIII, 17, תְּנִינָהּ ecce nos Jos. IX, 25, in Pausa תְּנִינָהּ Iob. XXXVIII, 35, תְּנִינָהּ Gen. XLIV, 16. L, 18; תְּנִינָהּ Deut. 1, 10, תְּנִינָהּ Gen. XLVII, 1. — תְּנִינָהּ ecce me! תְּנִינָהּ ecce nos! formula est, qua respondent vocati, se adesse vel praesto esse testatum. 1 Sam. III, 5: יְהִי קָרְבָּן תְּנִינָהּ 4. 6. 8.

g. Gen. XXII, 1, 7, 11, XXVII, 1, 8, XXXVII, 13.
Num. XIV, 40. Iob. XXVIII, 35. Jes. VI, 8. II, 6.
LVIII, 9. LXV, 1, ita etiam **אָמַר** Iob. IX, 19. (Syrus
אָמַר).

Præterea **אָמַר** cum Suff. in oratione vividiore
saepissime praemittuntur participio, ubi hoc pro verbo
finito est, maxime pro futuro. Gen. VI, 17: **אָמַר** אֱלֹהִים
אָמַר ecce **אֶלְעָלָגָת** sum diluvium (pr. ecce me adiunctio-
rum). XX, 3: **אָמַר** אֱלֹהִים ecce te moriturus
es, inde perspecte in vaticinis. Jes. III, 1, VII, 14,
XVII, 1, XXXIX, 8. Jer. I, 15. II, 35. V, 15. VI,
19, 21. VIII, 17. IX, 6, 11. X, 18. XI, 11, 22. XII,
14. XVI, 9, 16. XVIII, 11. XIX, 3, 15. XX, 4. XXI,
4. XXII, 2, 15. XXIV, 16. XXVII, 16. XXX, 10;
sed etiam pro præct. Gen. XXXVII, 7. 1 Par. XI, 25,
et praesente Gen. XVI, 14. Ex. XXXIV, 11. Rarius
sequitur verbum finitum, mutata persona, ut Jes. XXVIII,
16: **דָּבַר** אֱלֹהִים ecce me, qui fundarēt. Sine verbo in for-
mula: **דָּבַר** אֱלֹהִים ecce me contra vos (v. **בְּ** p. 103 B,
no. 4), **דָּבַר** אֱלֹהִים נִצְחָה Jer. XXIII, 30—32.
Denique observandum: a) Quædammodum apud Syros
אָמַר interrogative dicitur pro nonne? (v. J. D. MICHAELIS gr. syr. p. 298. AGRILLI suppl. p. 293) ita **אָמַר**
additur post interrogativum **אָמַר** Iob. II, 13: **אָמַר** אֱלֹהִים
אָמַר nonne ecce hoc a Jeḥovā? Eundem syriscum
magis etiam imitatum N. T. Act. II, 7: **οὐτὸς** ἴδιος **νόμος**
οὐτὸς εἶσα **οὐτὸς** λαύστρες Γαλιλαῖος; et Alexandrini qui pro
hebr. **אָמַר** ponunt **οὐτὸς** θῶν (Vulg. nonne ecce) 1 Sam.
XXIII, 19. b) Ponitur ante sententias conditionales,
omissa particula conditionali, velut Lev. XIII, 6: *inspiciat
cum sacerdos . . . אָמַר* אֱלֹהִים **הַנְּתָנוּ** et ecce si pallida est
plaga. 5, 7. 8, 9, 13, 17. Deut. XIII, 15. XIX, 18.
Cf. 17 no. 3.

H. **יָהּ** pron. pers. 3 pers. pl. fem. *cac.* Nomissi c. Praef. p^r Gen. XIX. 29. XXX. 26. 37. Lev. X. 1. Num. XVI. 7, ubi vide Masoram, al. (alibi **יְהָ**), יְהָ Ez. XVIII. 14, יְהָ Ez. XVI. 47 (ubi nunquam יְהָ, יְהָ). Sed יְהָ est adv. *propterea* i. q. יְהָ Ruth I, 13 et differt a יְהָ is. V. chald.

פְּתַח chald. 1) *propterea* Dan. II, 6, 9; IV, 24, cf. hebr. Ruth, I, 13. Transit 2) in particulam adversativam (plane ut hebr. **פְּתַח**, q. v. sub rad. **פָּתַח**) *nihilominus*, *tamen* Esr. V, 12, *praevia negatione: sed* (sonder) Dan. II, 30, nisi Dan. II, 11, III, 28, VI, 8.

מִלֵּל (Milēl) i. q. **מִלְלָה** no. II c. He parag. *eae*, Gen. XLII, 19, c. Art. 1 Sam. XVII, 28, it. *ipsae, al'ra'* XXXIII, 6. Saepe inclusu verbo substant. Gen. VI, 21; **מִלְלָה**, vel pro eo XLII, 26: **מִלְלָה בְּבָבָה** **מִלְלָה**, **מִלְלָה בְּבָבָה** 27. Cum Praefit. **מִלְלָה** Lev. V, 22, Num. XIII, 19, **מִלְלָה** Lev. IV, 2. Jes. XXXIV, 16, **מִלְלָה** Ez. I, 5, 23, **מִלְלָה** Gen. XLII, 19. Iob. XXIII, 11 (sic ut haec = eiusmodi). **מִלְלָה בְּבָבָה** nostr. so und soviel 2 Sam. XII, 8.

Unus pr. viri, a cuius filii nominata est vallis

filiorum Hinnom, de qua vide p. 280 B. Etymon incertum. Jo. Simeonis dicit ab arab. حنون *Hinnom* arguta voce gemuit, flevit, ut vallis *Hinnom* dicta sit a fletu puerorum ibi immolatorum, sed *Hinnom* pr. non vallis, sed virorum nomen erat, qui illam regionem possidebant. Fortasse حنون pr. idem erat atque حنون gratiosus.

שְׁנָא rad. inusit. et incerta. Arab. شَنَع inflexit, demisit se i. q. شَنَعَ. Inde

ՀԵՂ n. pr. urbis vel regionis ab Assyriis expugnatae
Jes. XXXVII, 13. 2 Reg. XVIII, 31, XIX, 13, ubi
copulatur cum **ՀԵՂԱ**, **ՀԵՂ**. Post BESCHINGUM (geogr.
Asiac p. 352) plerique *Hennam* eandem urbem esse putant,
quae apud Abulfedam **ՀԵՂ** appellatur, ad Euphratis ripas
sita (v. Abulf. Mesop. in N. Repert. III p. 33. Assem.
bibl. or. III, 2, p. 71^a), sed nuper HIRZIGIUS (ad Jes.
I. c.) **ՀԵՂ** *terram depresso notare* (v. rad.) et regionem
ad Euphratis ostia sinni persico vicinam notare comiecit,
quac fortasse Phoenicum (**ՀԵՂ**) patria fuerit (Her. I, 1).
Non fiquet. Plura vide in Comment. ad h. 4.

מִתְּבָא fit. Hiph. **מִתְּבַּא** silere iussit, sedavit Num. XIII, 36. Cf. nostr. *hissen*, gr. *αἴσθω*. Induratis litteris inde natum **מִתְּבַּא** q. v.

בָּקַע fut. **בָּקַעַת** 1) *vertit*, ut patinam 2 Reg. XXI,
 13, placentam Hos. VII, 8. **בָּקַעַת** *vertit manus*, manus i. e. retro flexit viam 1 Reg. XXII, 34.
 2 Reg. IX, 23; 2 Par. XVIII, 33, sed **בָּקַעַת** *manum suam vertit in aliquem*, ad plagas ei infligendas
 Thren. III, 3. **בָּקַעַת** *vertit exercitum coram aliquo* i. e. fugit ab eo Jos. VII, 8. Concise dicta sunt
 Ex. X, 19: **בָּקַעַת** *הַמִּזְבֵּחַ et vertit Jehova ventum occidentalem* i. e. verso vento adduxit ventum occiden-
 talem, er wandte dahir. — Intrans. *vertit se* (*ut ὅργε-
 γεσθαι et ap. Hom. etiam ὅργεται*, lat. *reverti et revertor*),
 2 Chr. IX, 12: **בָּקַעַת** *הַמִּזְבֵּחַ, praegn.* 2 Reg. V, 26:
בָּקַעַת *בְּצֶבֶב צְבָא שָׁמָן* *convertit se vir* (*postquam des-
 cenderat de curru suo* (coll. Comm. 21). Inde *terga verit,*
fugit Iud. XXI, 39, 41. Ps. LXXXVIII, 9.
 2) *eruerit, subverit*, ut currum Hagg. II, 23 (den-
 Wagen umwerfen), tentorum Iud. VII, 13: **בָּקַעַת**

נִזְבְּנָה ilque subvertit, ut summa ima fierent (kehrte das Unterste nach oben), urbes Gen. XIX, 21, 25 (cf. arab. مُنْتَفِقَةً subversae zat' ḥṣṣōr de Sodoma et Gomorrah).

Cor. IX, 71. LIII, 53. LXIX, 9). Deut. XXIX, 22. Jer. XX, 16. Thren. IV, 6 (sq. אֶל Am. IV, 11), montes Iob. IX, 5. XXVIII, 9, terra 2 Sam. X, 8. 1 Chr. XIX, 3; adeoque homines i. e. prostravit Prov. XII, 7. LXX. zataσθησαντο.

3) convertit h. e. mutavit (verwandeln). LXX. μεταστρέψω, μεταβάλλω. Ps. CV, 25: אֲשֶׁר מִבְּקָרֶת יְבָשָׂה convertit cor eorum ad odium populi sui. Lev. XIII, 55: עֵת שְׁעָרָת אֶת-עַמּוֹת קָרְבָּן וְאֶת μacula non mutavit speciem suam. Jer. XIII, 23: num Aethiops mutant cutem suam? Brevis dicta sunt Iob. XXXVII, 25: תְּזַבֵּחַ mutant noctem sc. in diem. Ps. XLI, 4: גַּדְעֹן קָרְבָּן וְאֶת-עַמּוֹת בָּשָׂרָה nostr. all' sein Krankliegen verwandelst du sc. in Gesundheit. Plerumque sq. acc. et בְּ mutavit aliquid in al. Ps. LXVI, 6: הַשְׁׁבָּרְךָ מִי הַשְׁׁבָּרְךָ mutant mare in siccum. XXX, 12. LXVIII, 41. CV, 29. CXIV, 8. Deut. XXIII, 6. Neh. XIII, 2. Jerem. XXXI, 15. Amos V, 7. 8. VI, 12. VIII, 10. Praegn. 1 Sam. X, 9: רָבָּה בְּלָבָּה וְלָבָּה וְmutavit ei Jehovah alium animalium i. e. mutavit pristinum animalium et dedit aliud novumque. Zeph. III, 9: הַרְבָּה בְּלָבָּה וְלָבָּה וְmutabit gentibus labium purum, dabo purum pro impuro. — Intrans. (ut no. 1) mutatus est in aliquid, sq. acc. (cf. Wixent Gramm. d. N. T. p. 192). Lev. XIII, 3: אֲשֶׁר בָּרְךָ בְּלָבָּה pili in mucula facili sunt albi. Comm. 4. 10. 15. 20. Ps. CXIV, 8: בְּלָבָּה בְּלָבָּה בְּלָבָּה qui rupem vertit in lacum.

4) pervertit v. e. verba alie. Jer. XXIII, 36. De Jes. XXIX, 16 v. קְרָבָה.

Niph. קְרָבָה inf. absol. קְרָבָה Esth. IX, 1 (1) versus est, vertit se. Ez. IV, 8: vincio te restibus, et non vertes te ab uno latere ad alterum. Ps. LXXXVIII, 57 (pro: terga vertit, fugit). Thren. I, 20: בְּקָרְבָּן קְרָבָה vertit se cor meum in visceribus meis, de vehementi doloris et miseracionis affectu, cf. Hos. XI, 8 (ubi pro בְּקָרְבָּן est בְּלָבָּה, v. 1, b). Prov. XVII, 20: בְּלָבָּה קְרָבָה versutae linguae est (cf. arab. قَرَبَه i. q. قَدَّسَه mendax Cor. XLV, 6, قَدَّسَه mendacium Cor. XXIV, 11, 12). Sq. בְּלָבָּה vertit

se aliquo Jos. VIII, 20 (de exercitu), sq. בְּלָבָּה contra aliquo Iob. XIX, 19, sq. בְּלָבָּה ad aliquo. 1 Sam. IV, 19: קְרָבָה בְּלָבָּה convertit se dolores ad cum i. e. eam incessebant cf. Dan. X, 16. — Verti ad aliquem passim etiam est i. q. transferri in eum; sq. בְּלָבָּה Ies. LX, 5: בְּלָבָּה קְרָבָה בְּלָבָּה si ad te transferunt apes maris, sq. בְּלָבָּה Thren. V, 2, — 2) pass. Kal no. 2. ererti, subverti, de urbe Jon. III, 4, terra Iob. XXVIII, 5, — 3) converti, mutari Iob. XX, 14, sq. בְּl in aliquid Ix. VII, 15, 17. Lev. XIII, 16, 17. 1 Sam. X, 6. Iob. XXX, 21. XLI, 20. Jes. XXXIV, 9. LXIII, 10. Joel III, 4. Thren. V, 15, plenus בְּ — בְּ Esth. IX, 22,

et c. accus. Lev. XIII, 25. Jer. II, 20. Passim absolutus est: in peius mutari. Dan. X, 8: קְרָבָה בְּלָבָּה color faciei meas mutatus est i. e. pallui, cf. gr. τρέπεται ψόδος Hom. mutatur color, de eo qui pallescit, nostr. sich verwandelt Ps. XXXII, 4. Plenius dicitur Jer. XXXX, 6: קְרָבָה בְּלָבָּה נִסְתְּרָה.

Hoph. קְרָבָה sq. בְּl vertit se contra aliquem, cum adortus est Iob. XXX, 15.

Hithpa. 1) vertit, convertit se. Gen. III, 24: בְּבָרְךָ בְּלָבָּה gladius continuo se vertens i. e. micans. Vulg. versatilis. De urbe se vertente i. e. qs. ambulante in caelo Iob. XXXVII, 12. 2) convertit i. e. mutavit se. Iob. XXXVIII, 14. 3) provolvit se Iudd. VII, 13.

In linguis cognatis hanc radicem habent Syri, Chaldaei paulo amphore etiam significavit. Pa. chald. respondit, syr. versavit. Aph. redditit, reduxit, restituit, raro Arabes, quibus بَلَّهُ est i. q. حَمْقَا stulta, perversa (cf. קְרָבָה), مَنْجَقَتْ et مَنْجَقَتْ se vertens in incessu i. e. vacillans, nimis rum qui propter debilitatem recta linea incedere non potest (cf. بَلَّهَ). Vertendi convertendi cet. sensu hū frequentant بَلَّهُ, quod habent etiam Chaldaei et Nasoraci.

קְרָבָה et קְרָבָה m. inversum i. e. contrarium Ez. XXXVII, 14. Rabī. קְרָבָה et contrario.

קְרָבָה perversio mentis, stultitia. C. Aff. Jes. XXIX, 16: בְּקָרְבָּה o perversitatem vestram! Duidum recte ita Jo. Simonis ed. 1—3. Aliis est inf. nominascens, a קְרָבָה, quod non licet per Dagesh leni in בְּ.

קְרָבָה f. eversio, subversio Gen. XIX, 29. V. rad. no. 2. Perversionis significatu legitur Deut. XXXII, 20 in Cod. Sami. בְּקָרְבָּה דָּרָה, lege דָּרָה pro hebr. דָּרָה, בְּקָרְבָּה.

קְרָבָה מִזְבְּחָה adj. curvus, contortus Prov. XXI, 8, de via. Opp. בְּרָאָה. Vide supra de usu Arabum.

קְרָבָה מִזְבְּחָה f. subversio, eversio, בְּקָרְבָּה Dent. XXIX, 22. Jer. XLIX, 18, et pass. בְּקָרְבָּה subversio ab hostibus facta Jes. I, 7. More verbalium struitur e. casei verbi, nunc quidem accens. Jes. XIII, 19: בְּזַבְּדָה אֲתָּה בְּקָרְבָּה sicut eversio Sodomae a Deo facta. Jer. L, 10. Am. IV, 11.

קְרָבָה f. pr. torsio, distorsio i. q. nervus, ciprus s. lignum duplex, cui collum, manus pedesque captivi ita inscrebantur, ut curvus sedere cogeretur et neque collum tollere, neque manus pedesque mouere posset, alibi בְּ, gr. ζύλος, ζύγων (a zénto curvo), quod ita declarat Schol. ad Arist. Plut. 476: εἰσῆρα δὲ ζύγων παρὰ τὸ τοῦ δεσμῶν ἀναζύγεσθαι ζύγει, διπλῶς ἡμα καταζύγειον, τῇ τε τοῦ ιουζίδων πέδων, καὶ τῷ μηδαμῶς ἀνατίνειον δίτρασθαι. ἢ ἦλιος ζύλος ἔστιν ἐπιτεθέντα εἰς τοὺς τελείας τοῦ κατεύθυντον πολιτικοῦ εἰς γεωργίαν ἀνατίνειον. Eodem modo Jos. Kimchi ap. filium in libro rad. et pater

meus scribit, esse duo ligna, in quorum medio sit locus pro collo inserendo, ita factus, ut captivi collum indant. Plura dabunt BOCHARTUS in Hieroz. I, p. 691, intpp. ad Act. XVI, 21, et ad Hesych. et Suidam v. *κίρων*. Etiam in Anglia hoc poenac genus valde usitatum erat. Jer. XX, 2, 3. XXIX, 26. Hieron. *nervus*, et in Comment. vinculi lignei genus, cui pedis captivi inservabant. Symm. *μαυαντίγορος* i. στρεψθετός γορος. Chald. **אֲמָרְבָּד** (a **מָרְבָּד** = **צִנְטוֹ**) *cypus*. (LXX, *καταύπάξις* i. e. cloaca subterranea). 2 Chr. XVI, 10: **מִצְרָבְּתָה תְּרֵבָה** *domus nervi* i. e. carcer in quo nervus est. LXX, *γνήσαι*. Syr. id. — Male nonnulli interpres Hebraici **מִצְרָבְּתָה** carcerem ipsum esse voluerunt, contra etymon et struuntur loci Jer. XX, 2. — Jo. SIMONIS ed. 1—3' interpretabatur ergastulum insanorum (Tollhaus) coll. **שְׁמַנְתָּן** stulta, verendum autem, ut alia multa taceamus, ut Hebraei iam illo tempore carceres solis rabiosis destitutos habuerint.

מִצְרָבְּתָה f. pl. *perversitates, stultitia* Dent. XXXII, 20. 2) *fraudes, fallacia*. Prov. II, 11. 11. VI, 14. VIII, 15. X, 31. 32. XVI, 28. 30. XXIII, 35.

מִצְרָבָה rad. inuisit. prob. i. q. **חַמְנָה** et **חַמְנָה** (**חַמְנָה** et **חַמְנָה** permutatis) *firmus et munitus* *sicut* (vic. hebreo **מִצְרָבָה**), unde **חַמְנָה** *mumentum, arma, aeth.* **מִצְרָבָה**: *ferrum, spec. gladius* (Ind. IV, 15), pl. *ferramenta*, v. LTDOLF. Comment. ad hist. aeth. p. 205. Lex. aeth. p. 289. Inde

מִצְרָבָה m. Ez. XXIII, 24 (nbi tamen plures libri **מִצְרָבָה**) *arma, ut bene Targg. et Kimchis. Talmudicis **מִצְרָבָה fasciculum** (lini viridis) notat* (v. Succa fol. 12 verso), unde suspicati sunt, posse illud ap. Ezech. fasces et corbes notare, quos struendis aggeribus adhuc in bello (gall. fascines, nostr. Faschinen): sed hoc longius petutum.

מִזְרָבָה mons, v. **מִזְרָבָה**.

מִזְרָבָה fut. **מִזְרָבָה** *interfecit*, creberrimi usus vc. LXX plerumque *ἀποτέλεστον*, rarius *ἀναρέσων*, *θιαράτων*, *զօրեան*. (In linguis cognatis nihil simile, nisi arab. **جَحْر** tumultuatus est, **جَحْر** seditione cum caede. SCHULT. ad Prov. I,

32 hoc thema valere notat *minutatim caedere, concidere*, sed sine ullo argumento. Vide autem situe eiusdem originis atque nostr. *würgen*. Refertur a) ad homines, et usurpatur tam de homicidio inter privatos (de quo saepius etiam **מִזְרָבָה**) Gen. IV, 8 sq. Ex. II, 14, quam de caede hostium in bello Jes. X, 4. XIV, 20. Jos. X, 11. XIII, 23, et de caede quacunque 1 Reg. XIX, 10 sq. 2 Reg. XI, 18. Esth. IX, 6, sive gladio committitur Exod. XXII, 23. 2 Sam. XII, 9. Am. IV, 10, sive saxo coniecto Deut. XIII, 9. Ind. IX, 54. Inde tribuitur etiam pesti Jer.

XVIII, 21, cf. Ps. LXXVIII, 34, *viperae Iob. XX, 16, adeoque poet. moriori Iob. V, 2 (cf. lat. encarcare).* De morte violenta dicitur (opp. **מִצְרָבָה** de morte, quae morbis est, efficit) Jes. XIV, 30. b) ad bestias Jes. XXVII, 1, inde pro *mactarit* Jes. XXII, 13. Metaph. c) refertur adeo ad plantas. Ps. LXXXVIII, 4: **כְּבָדָה כְּבָדָה** *interficit grandine item coram*. Cf. **כְּבָדָה** Iob. XIV, 8, et quae observabimus infra h. v. Virg. Ge. IV, 330: *felices interface messes*. Cstr. plerumque c. acc., ratio sq. 2 Sam. III, 30. Iob. V, 2. Ps. CXXXV, 11. CXXXVI, 19, 20, et sq. 2, quod est *caedem fecit inter 2 Par. XXVIII, 9, Ps. LXXVIII, 31* (cf. 2 no. 2), alibi cum 2 instrumenti Jos. X, 11. 2 Sam. XII, 9. XXIII, 21.

Niph. pass. *occisus est*. Ez. XXVI, 6. 15. Thren. V, 21.

Pu. id. Jes. XXVII, 7. Ps. XLIV, 23.

מִצְרָבָה m. *occisio, casus* Jes. XXVII, 7. XXX, 25. Ez. XXVI, 15. Esth. IX, 5. Prov. XXIV, 11, et

מִצְרָבָה f. id. **מִצְרָבָה נָסָע** grec mactandus Zach. XI, 4, 7 (cf. verbum Jes. XXII, 13). **מִצְרָבָה אַנְזָע** vallis caedis Jer. VII, 34. IX, 6. **מִצְרָבָה צָע** dies caedis Jer. XII, 3.

מִצְרָבָה 1) *concepit mulier, gravida facta est*. LXX.

στηλλειψιάρω, ἐν γυστοὶ λαυρίνω, ἐν γυστῳ ἵζω. (Carent hac radice linguae sororiae. Origo hand dubie in exar-
descendo prae libidine, et **מִצְרָבָה** gutturali emollita ortum ex
מִצְרָבָה exarsit, cf. **מִצְרָבָה**). Gen. XVI, 5: **מִצְרָבָה אֶת־צְדָקָה**. Jes. XXVI, 18: **מִצְרָבָה נָסָע** **מִצְרָבָה צָע** *concepimus, parturimus et quoniam parvemus, ventus erat*. Gen. IV, 1: **מִצְרָבָה** et *concepit et peperit Cainum*, et perspice in eadem formula 17. XVI, 4. XXI, 2. XXV, 21. XXIX, 32. 33. 34. 35. XXX, 5. 7. 17. 19. 23. XXXVIII, 4. 18. Exod. II, 2. 1 Sam. I, 20. II, 21. 2 Sam. IV, 17 ect. Part. **מִצְרָבָה concipiens**, poet. de genitrice, matre Cant. III, 4. Hos. II, 7. Statuunt praeterea intpp. Hebraei. Plur. **מִצְרָבָה** quasi per zeugma (cf. arab. **عَنْتَلٌ** uterque pater de parentibus) de parentibus dici Gen. XLIX, 26, sed vide sub vc. **מִצְרָבָה** — 2) metaph. *animo concepit, hinc meditatus est, molitus est aliquid* (cf. **מִצְרָבָה**). Ps. VII, 15: **מִצְרָבָה שְׁמַעְלָה מִצְרָבָה** *concepit malum et peperit fraudem*. Iob. XV, 35. Jes. XXXIII, 11. LIN, 4, cf. 13.

Plane de nihilo est, quod nonnulli (vide intpp. ad Iob. III, 3, quibus adde Saad. ms. qui reddit: **مُرْجِلٌ**)

hunc verbo etiam pariendi significatum tribuerunt, provocantes ad 1 Par. IV, 17: **אַתְּ־מִצְרָבָה תְּהִרְבָּה**: ibi enim partus mentio omissa est.

Pu. **מִצְרָבָה** pass. *concepitus est*. Iob. III, 3: *et (preat) nox, quae dirxit רְבָבָה מִצְרָבָה conceptus est mas*. Bene SCHULTENS: „Inducitur nox illa (in qua lobus con-

הרשות — תרעה

ceptus sit) quasi conscientia mysterii et exultans ob spem prolis virilis.⁴⁴

Po, inf. absol. הַרְחֵב Jes. LIX, 13 i. q. Kal no. 2.

הָרָה adj. nonnisi fem. **הָרָה** *gravida*. Ex. XXI, 22, 1 Sam. IV, 19. 2 Sam. XI, 5. Jes. XXVI, 17, sq. **בְּ** *viri*, ex quo concepit Gen. XXXVIII, 18, 25. **וְ** *participi* habet, et propterea copulata cum **הָרָה**: **הָרָה** **כִּי** **תִּהְרַחֲךְ** *ecce tu gravida eris et paries filium* Iud. XIII, 5, 7, et **כִּי** **תִּהְרַחֲךְ** *et paries filium* Gen. XVI, 11 coll. Jes. VII, 14. — **מִלְּכָה** **הָרָה** *gravida* partu vicina 1 Sam. IV, 19. **לְמִלְּכָה** **הָרָה** *gravida* in perpetuum Jer. XX, 17. — Plur. **רוֹתָה** Am. I, 13. Cum Suff. **הָרָה**, **הָרָה** *רוֹתָה* (formae dagessandae) 2 Reg. VIII, 12, XV, 16. Ex interpretibus Hebraicis R. LEVI ad utrinque locum et in similibus (Am. I, 15. Hos. XIV, 1) **מִרְבְּלָשָׁן** **הָרָה** non (*mulieres*) *gravidas* interpretatur, sed **כְּבָשָׂר** *הָרָה* *turus validas structas in montibus*, quasi sit pl. fem. a **הָרָה**. Non mulieres *gravidas* a militibus fissa, sed turres aresve expugnatas ibi designari statuit. Consentit GUSSETIUS p. 403, 401, neque obslat verbum **הָרָה** (q. v.), sed manifesto obslat oratio contexta 2 Reg. VIII, et Hos. I, c. et nemo non videt, omne hoc interpretandi artificium ab apologetico Judacorum tam immanis sacvitiae opprobrium a maioribus avertendi studio profectum esse.

הַרְחִיב (formae dagessandae) i. q. הַרְחֵב, nonnisi fem. pl. c. Sust. הַרְחִיבָה *gravidae eius* Hos. XIV, 1. Cf. בְּרִיב Ps. CXVIII, 3, קַוִּיחָה Prov. XXI, 27.

רָזֵב m. *conceptio* Ruth IV, 3. Hos. IX, 11 et cod. Sam. Gen. III, 16.

ההר ו. הרהר

תְּרֵם rad. inusit. i. q. רָם, **תְּרֵם** *altus frut.*
Arab. **تَرْمَة** magnificat, extulit, unde **تَرْمَة** pyramis, aedi-
ficiun altum. Inde

כָּרְמֵל (elatio, ad formam **שִׁלְמֵד**, vel montans, a **הַר** adiecto **מֵלֵךְ**) n. pr. regis canaanitici Jos. X. 33.

מְלָא (clatus) n. pr. viri 1 Par. IV, 8.

הַרְמֹן i. q. **אָרְכָּת** *arr., palatum*, de aree hostili. Am. IV, 3: **הַרְמֹן** **בְּקִרְבֵּי** **הַרְמֹן** *et proicitimini h. c. captivae contumeliose abducimini in oreum hostilium, non intrusive, nisi mavis cum LXX. Synon. Hieron. Syro et uno codice effervescentia **בְּקִרְבֵּי** (v. de Rossi schol. crit.). **הַרְמֹן** idem esse quid **גַּזְבָּנָה** statuum praeceptorios **KIMCHIUS**, **GUSSETIUS**, arab. **جَنَاحَة** confort **GOLIUS** in Lex. arab. p. 2538. De reliquis interpretationi et Criticorum periculis haec habeas. a) Ex vett. Synon. Syr. Chald. **Armenian** reddunt, vel montes **Armeniae**.*

quod vindicare studet BOCHARTES in Phaleg I, 3 p. 22, 23, cui הַנְּבָאֵת compositeum videtur ex הַר וְהַנְּצִיָּה i. q. עֲדָן. Ab eo dictis addi possit, ut מִצְרַיִם chalda, pro Armenia dici. b) In Targg. (Iob, I, 12, II, 7) et Talmude הַנְּצִיָּה est mandatum regnum (Firman), quod ipsum ignotae originis ve. h. I. JARCHIUS adhibet, hoc sensu: abiciens anuctoratem i.e. fastum paene regnum; invita sententia et accentu vocis הַנְּצִיָּה, quod in penultima est, et He locale arguit. c) VATERUS *Hermonem* montem intelligi volebat, ut הַנְּצִיָּה idem sit quod הַר יְהוָה vel cum nonnullis coadi, legatur הַר הַרְמֹנוֹת. Paula andacius d) imper Hertzogius (Begr. der Kritik pag. 152) legendum conicit: הַנְּצִיָּה הַרְמֹנוֹת הַרְמֹנוֹת הַרְמֹנוֹת הַרְמֹנוֹת tructis Hudadrimmonem versus i.e. Maximianopolin, oppidum planitie Megiddonis (de quo v. suo loco). Pavet ei quodiammodo scriptura interpres Alexandrinii: ἀποδύσῃ τινες εἰς τὸ ὄρος τὸ Ρόμανας (הַנְּצִיָּה הַרְמֹנוֹת); sed oppidum famam illud exiguum (modo late extitit, quod solo Hieronymo credimus) vix satis aptus fugae terminus fuerit.

קָרֵס fut. **קָרַבְתִּי** Job. XII, 14. Jes. XXII, 19 et

Ex. XV, 7. 2 Reg. III, 25 diruit, destruxit, cin-
reissen, niederreissen. (Significatio primaria inest in syllaba
ca, quae acque ab עֲרָבָה et gr. ὑάσιος, ὑάτια nostr. reissen
lacerandi, rumpendi, diruendi potestatem habet, et ono-
matopoetica est. Cf. עֲרָבָה, חַדְרָה, it. עֲרָבָה, סָדָק abreissen,
abbrechen, עֲרָבָה, בְּדָקָה, שְׁבָחָה in etwas reissen, ritzen,
kratzen, עֲרָבָה, adeoque עֲרָבָה pr. an sich reissen cet. Arab.
خَرَبْسٌ est contundit mortario, unde مَهْرَبْسٌ mortarium, it.
verax fuit, pr. einhaeu, sed vie. خَرَبْرَقَدْرَتْ خَرَبْرَقَدْرَتْ dilace-
ravit. Proprie et plerumque est 1) diruit dominum Prov.
XIV, 1, parietem Ez. XIII, 14, altare Ind. VI, 25.
1 Reg. XVIII, 30. XIX, 10, 11, turres Ez. XXVI, 4,
moenia XXVI, 12, urbes et munimenta Jes. XVII, 18,
2 Sam. XI, 25. 2 Reg. III, 25. 1 Chr. XX, 1. Saepe
opponitur חַדְרָה Jer. XLV, 4: אֵלֶּה הַרְבָּה אֲשֶׁר בְּנָה
כֹּאֵל! quae exstruxi, ego diruam, I, 10, XXIV, 6, XXXI,
28. Mal. I, 4. Iob. XII, 14. LXN plerumque צָהָגָיְתָה, צָהָגָיְתָה, ter צָהָגָיְתָה. Translate Prov. XXIX,
4: rex iustitiae stabilis regnum, נְהִירָה תְּרִבְגִּוֹתָה sed qui largitione amat I. e. rex iniustus diruit per-
dit illud. (Sententiam loci plane non coperunt, qui
verbō חַדְרָה h. I. more corrumperiunt potestatem tribunt.
Regnum comparatur aedificio, quod rege insto stabilitur,
regi ininsto subruuntur et corrunt). Dein est 2) excusit
dentes (ausreissen). Ps. LVIII, 7: אַתָּה כָּרְבָּהָר שְׂעִירָה
Deus! excute dentes in ore corum. De formula
Arabum: rumpat Deus os tuum, v. quae observavit
REISKE ad Arnulf. Ann. I, 166, 5) de hominibus: de-
cussit, deturbavit aliquem de statione sua (herunter-
reissen von seiner Stelle) Jes. XXII, 19, deturbavit,
coruplit ex sedibus suis Jer. XLII, 10. Ps. XXVIII, 5
(epp. טְבַזָּה, quod vid. no. 1, b) Ex. XV, 7. 4) Elliptica
est locutio: נְהִירָה diruto muro irripit ad aliquem.

Ex. XIX, 21: וְאֵלֶּל אֱלֹהִים כִּי נְגַדְּלָה אֲלֹהִים ne irrumpant ad Jechovam.
Comm. 24.

Niph. pass. no. 1 d'evitus, destrunctus est, de dominibus, moenibus, mibibus Ps. XI, 3. Prov. XI, 11. XXIV, 21. Jer. XXXI, 39. Joel I, 17. Ez. XXX, 4. XXXVI, 35. 56, etiam de montibus XXXVIII, 20.

Pi. i. q. Kal no. 1. Ex. XXXIII, 21. Jes. XLIX, 17.

כְּבָשָׂעַת אֲגַדְּתָה, idque dubia auctoratis Jes. XIX, 18, ubi plurimi libri miss. et editi, consentientibus Aqui. Theod. Syr.: חַדְּשָׁתְּנַחֲמָדָה בְּבָשָׂעַת אֲגַדְּתָה ex vulgari usu linguae: urbs eversans vocabitur una (harum quinque urbium) i. e. ex idiomate quodam Jesu diruetur harum urbium una, cf. ad אֲגַדְּתָה Niph. Qui hanc scripturam probabant, Judaei Palaestinenses, eam referabant ad Leontopolin, cinesque templum ipsis invisum, cuius destructionem L. I. praedici censebant: atque huius ipsius urbis nomine his verbis significari volebat C. IKEVIUS (dissertat. philol. crit. no.

XVI), coll. קְרֻשָׁה dilacerator, vorax i. e. leo. Sed multo probabilius est scriptura כְּבָשָׂעַת q. v. Plura disputavimus in Comment. ad h. l.

הַרְבָּה f. quod dirutum est, domus divitiae, tantum in pl. c. Aff. יְהִי־הַרְבָּה Am. IX, 11.

הַרְבָּה f. dirutio, destructio Jes. XLIX, 19.

הַר c. art. הַרְבָּה, הַרְבָּה, c. He locali הַרְבָּה Gen. XIV, 10, sed הַרְבָּה Gen. XII, 8. XIX, 17. 19 cet. pl. הַרְבָּה estr. הַרְבָּה, c. art. הַרְבָּה m. mons, nomen primitivum ad analogiam verb. med. gen. idque frequentissimum. (In reliquis linguis Semiticis non usit., congruit autem gr. ὄρος, slav. gora, coll. max. הַרְבָּה.) מְרוּבָה הַרְבָּה mons altus Jes. XXX, 25. XL, 9. LVII, 7. הַרְבָּה mons calvus Jes. XIII, 2. Saepe addito nomine proprio, ut בְּצִירָה הַרְבָּה הַרְבָּה, בְּצִירָה הַרְבָּה, הַרְבָּה שְׁמָרוֹן הַרְבָּה שְׁמָרוֹן, הַרְבָּה הַבְּנִינָה, הַרְבָּה הַבְּנִינָה, הַרְבָּה הַבְּנִינָה, contra ubique postponitur in הַרְבָּה הַרְבָּה mons Hor (v. הַרְבָּה). b) mons (arcu) perditoris, Babylon. Jer. LI, 25. — Mons Dei (הַרְבָּה דֵּין הַרְבָּה) appellatur a) Sinai vel Horeb, utpote Jehovae sedes Ex. III, 1. IV, 27. XVIII, 5. XXIV, 23. Num. X, 33. 1 Reg. XIX, 8. (הַרְבָּה אֶלְעָזֶר). b) Zion, propter templum in Moria, parte Zionis, conditum Gen. XXII, 14. Ps. XXIV, 2. Jes. II, 3. Zach. VIII, 3. Ez. XXVIII, 16, plenus גְּדוֹלָה Jes. II, 2, et הַרְבָּה Jer. XXVI, 18. Mich. III, 12, creberimē הַרְבָּה שְׁמָרוֹן הַרְבָּה sanctus Ez. XXVIII, 14, inde c. suff. הַרְבָּה שְׁמָרוֹן הַרְבָּה, Ps. II, 6. XV, 1. XLIII, 3. XLVIII, 2. Jes. XI, 9. LVI, 7. LVII, 13. LXV, 11. Jer. XXXI, 23. Joël IV, 17. Obiad. 16. Passim etiam de Hierosolymis Jes. LXVI, 20. Dan. IX, 16 (ubi additum לְבָשָׂרָה). c) semel est epitheton montis Batanae (הַרְבָּה רַבָּה) i. e. Hermonis, utpote montis praecalti Ps. LXVIII, 16. — Cum art. הַרְבָּה pro contextu est mons proximus quisque, spec. Sinai Ex. XIX, 2 sqq. XXIV, 4. 12. 15. 17. 18.

XXVI, 30. XXXII, 1. 15. 19. Dent. IV, 16. IX, 3, Libanus i Reg. V, 15, mons olivarum vel montes Hieronymi vicini Jes. XXII, 5 et poet. הַר sine art. de Zione Dent. XXXIII, 19. (Sam. טַבָּה). Ps. LXXVIII, 54. Ex. XXV, 17. — Plur. הַרְבָּה Gen. VIII, 19. 20. VIII, 5. XXII, 2. et. הַרְבָּה fundamenta montium Ps. XVIII, 8. שְׁמָרָה aves montium Jes. XVIII, 6. הַרְבָּה Ez. VI, 2. 3. XIX, 9. XXXIII, 28. XXXV, 1. 4. 8. XXXVIII, 8. 21. XXXIX, 2. 4. 17. Montes Dei itidem de montibus terrae Israeliticae Jes. XIV, 25. XLIX, 11. LXV, 9. Zach. XIV, 9. De religione veterum. max. Hebraeorum, qua montes sanctos habebant nomen inquit sedes, vide quae disputavimus ad Jes. II, p. 316 sqq. et in praef. ad GRAMBERGII librum: die Religionsideen des A. T. p. XV sqq. In prophetis frequens mentio est sacrificiorum idolis in montibus oblationum, v. Jes. LVII, 7. Jer. III, 6. XVIII, 16. Ez. VI, 13. XXII, 9. Hos. IV, 13.

2) Collect. montes, montanum, regio montana. Jos. XIV, 12. XVII, 16. 18. Additis nomin. pr. הַרְבָּה, הַרְבָּה, persaepe הַרְבָּה הַרְבָּה tractus montanus in tribu Iudeae (v. הַרְבָּה), et שְׁמָרָה הַרְבָּה regio montana Ephraimit (v. שְׁמָרָה). הַרְבָּה זָרָה שְׁמָרָה pro contextu est a) montana regio, medianam fere totius Palaestinae pars temare mediterraneum inter et Jordaniem occupans Gen. XII, 8. Jos. IX, 1. XI, 2. 3. 21. XII, 8. XIII, 6, III. Dent. III, 25; b) montannum Iudae antiquitus Amorites habitatum Num. XIII, 29 (וְאַתֶּן לְעָזָר). Luc. I, 39. 65). Dent. I, 2. 41. 43. Jos. II, 16. 22. X, 6. 40. XI, 16. 17. Ind. I, 9. 19. 1 Sam. XXIII, 14. Jer. XVII, 16. 17. קְרֻבָּה הַרְבָּה Jer. XXXIX, 44. XXXXIII, 15. c) regio montana ab oriente maris mortui Gen. XIV, 10. XIX, 17. 19. 30 (וְאַתֶּן לְעָזָר) Judith V, 15).

Nomin. propria sunt: a) הַרְבָּה (mons solis) oppidum Samaritanum Ind. I, 35. b) הַרְבָּה, v. שְׁמָרָה.

הַר et הַר 1) forma præsa et minus usitata pro mons, ὄρος. Gen. XLIX, 26: הַר צָרָה (lege צָרָה) montes aeterni, in altero hemistichio שְׁמָרָה שְׁמָרָה colles aeterni. Masoretas quidem verba illa efferi voluerunt apte quidem poterant vocari שְׁמָרָה Zach. XIII, 13 (nam שְׁמָרָה et parere significat et gignere), sed non שְׁמָרָה concipientes. Ex vett. veram sententiam praeconierunt LXX reddentes שְׁמָרָה ὄρον ποιάνων, et Cod. Sam. scribens שְׁמָרָה, ex recentioribus can seculi sunt J. D. MICHAELIS in suppl. 572, DATHIUS, ILGEVIUS, VATERUS, WINERUS, MAURERUS, al. Vide de Pent. Sam. p. 33 et SCHUMANNUM ad Gen. I. e.

2) n. pr. duorum montium, quorum a) unus ad Idumaeae fines est, una statione et dimidia distans a mari mortuo versus meridiem. Ad eius radices sita est Petra

(חֶרְמָה). EUSEBIUS: Οὐδεὶς ἔν τοι τελευτὴ Μαρίον, πλησίον Ηέρως πόλεως. Num. XX, 22—27, XXI, 4, XXXIII, 37, 38, 41. XXXIV, 7, 8. Deut. XXXII, 50. Ab Aharon, qui in eo mortuus est, hodieque vocatur جَبَلُ نَبِيٍّ عَلَرُونْ (mons Aharonis prophetae), vel جَبَلُ دُنْ (Dominus noster Aharon). V. LEGH in MACMICHAEL Journey p. 220—222, 231. BURCKHARDT itin. p. 715, 716. b) alter in septentrionalibus terrae sanctae finibus situs est, inter mare mediterraneum et Hamatham, in boreali parte Libani. Num. XXXIV, 4, 7. Scriptores iudaici cum eundem esse putabant atque Amanam (אַמָּן) v. LIGHTFOOT Opp. II, 219, quod male intelligens Hieronymus (ad Ezech. XLVII. T. III, pag. 1060 Martian.) Hebraeorum terrae sanctae terminos ad Amanum et Taurum montes extensis perhibet. Cf. MICHAELIS suppl. 568. Parum probabilitatem RELANDUS (Pal. p. 119) חֶרְמָה appellative accipit: τὸ assurgere montis (sc. Libani).

חֶרְמָה (montanum, forma chaldaizans pro fem. חֶרְמָה) n. pr. regionis in regno Assyriaco 1 Chr. V, 26, prob. Mediae magnae i. e. septentrionalis, hodie عَلَنْ الْجَمْ جَمْ vel عَرَقْ اَعْجَمْ عِرَاقْ اَعْجَمْ (Irak Persicum, quae terra montana est, propter arabice etiam المَجْبَلِ montanum dictum, pers. كُوَعْسَتَانْ, quod idem valet. De Hebraeorum Gracorumque consuetudine, nomina geographica peregrina in suam linguam convertuntur v. חֶרְמָה, 72 Ηλιούστοις al. Vide BOCHARTI Phaleg III, c. 14. WAHL Asiēn p. 541 sqq., ROSENMEULLER Alterthumskunde I, 291, 95. Geographorum arabicorum, ut Ibm Hankali, Jakuti, Kazwini, Abulfedae, Iraceae Persicae descriptions v. in P. J. UYLENBROECK diss. de Ibm Hankali, cum descriptione Iraceae Persicae, Lugd. Bat. 1822, 4. Ex illis Bochartus *Ariac et Ariorum nomen*, quod Media Medique antiquitus gessisse feruntur (Herod. 7, 72), a nostro חֶרְמָה derivat, sed nescio an illud potius genuinum et domesticum Medorum nomen sit (v. Zendavesta II, p. 301 ed. germ.).

חֶרְמָה i. q. חֶרְבָּה mons. In singulari nominis e. Suff. חֶרְמָה Jer. XXVII, 3 et חֶרְמָה (qs. a חֶרְבָּה) Ps. XXX, 8. בְּחֶרְמָה Gen. XIV, 6, Jer. I. c. אֲזֵלְהָ בְּחֶרְמָה modum meum. (i. e. Zionem) *cum agro . . . in praedam tradō*, in membro parallel. חֶרְמָה excelsa tua cum peccato i. e. cum idolis. (MUNTINGHUS in diss. Lugd. reddit: maledictio meo in agro, coll. חֶרְבָּה = חֶרְמָה, quod non proho). Ps. I. c. חֶרְמָה בְּחֶרְמָה constitueras monti meo robur i. e. firmiter muniveras montem meum, figurato pro: me, inaccessae munitionis instar, omnibus praesidiis tutum praestiteras, cf. de has montis imagine SCHULT. ad Ham. p. 462, ad Job. 386. Plur. estr. חֶרְמָה poēt. pro חֶרְמָה (ut χερμα pro χερμα). נִצְחָה Ps. XXXVI, 7, חֶרְמָה montes sancti (de Hierosolymis), Ps. LXXXVII, 1, cf. קְרָנָה Ps. CXXXIII, 3, חֶרְמָה Num. XXXIII, 7. Deut. XXXIII, 15 (ubi cod. Sam. habet vulgare חֶרְבָּה) et חֶרְמָה Hab. III, 5 montes aeterni, adde Ps. I, 10. LXXVI, 5. Cant. IV, 8. Forma absol. חֶרְמָה apud Talmudicos in usu erat.

חֶרְמָה 2 Sam. XXIII, 33 et חֶרְמָה Comm. 11 (montanus) n. pr. incola regionis montanae vel Judacae vel Ephraimitiae.

חֶרְמָה v. חֶרְמָה p. 147 B.

חֶרְמָה (montanus) v. בֵּית חֶרְמָה p. 194 B.

חֶרְמָה (id.) n. pr. a) fratriis Abrahami Gen. XI, 26, 27. b) viri Levitae 1 Par. XXIII, 9. Sed בֵּית חֶרְמָה v. p. 194 B.

* * *

חֶרְמָה chald. cogitavit (pr. mente concepit, vice radicie חֶרְמָה) in Targg., unde חֶרְמָה cogitatio (ibid.). In V. T. exstat forma

חֶרְמָה m. pl. cogitationes, de visionibus somniantium (coll. גְּדוּלָה II, 29. 30. IV, 16). Dan. IV, 2. Syr. בְּשָׁׂׂם phantasma, imaginatio.

חֶרְמָה cod. Sam. Gen. VIII, 4 pro אַרְבָּט q. v. p. 155 A.

חֶרְמָה (fort. i. q. חֶרְמָה pinguis) n. pr. m. 1 Par. XI, 34, in loco gemino נִצְחָה 2 Sam. XXIII, 32.

חֶרְמָה n. pr. spadonis in aula Xerxis. Esth. IV, 5. Bohnenius confert חֶרְמָה veritas.

חֶרְמָה c. derivatis חֶרְמָה, חֶרְמָה v. sub rad. חֶרְמָה

חֶרְמָה rad. in Kal inusit. i. q. arab. خَرَقَ fregit, confregit, rupt. (vie. radd. חֶרְמָה, חֶרְמָה), inde sq. خَرَقَ irrupt, irruit in aliquem.

Po. Ps. LXII, 4: שְׁאָלָה תְּהִלָּה כִּי חֶרְמָה quousque irruit in virum? Bene Alex. ἐπιτιθέσθε εἰς ἄρχοντα. Vulg. irruit. Liberius Aqu. ἐπιτιθέσθε, quem sequitur Hieron. insidiamenti. Targ. בְּחֶרְמָה tamultum inimici.

חֶרְמָה pugnatis, rixamini. Ex vett. interpretibus rad. חֶרְמָה statuit etiam ABULWALIDES, sed idem etiam verbi arab. significacione arcessit, ita disputans: اذا شبيه

باللغط العرق اعني بقوله خط الرجل بنقطين على الذي اذا اكثرا الكلام فترجمة الكلام الى منى تفتقرون على الناس اي ego illud comparo vocabulo detinutum s. vexationem? Idem probat KIMCHIUS his verbis: פְּרָשׁ ר' גָּמָה הָאָרְבָּה לְשָׁוֹבֵב עַל בְּנֵי אֶדְם בְּרִיאָה . וְבְנֵי חֶרְמָה אל-גְּרָבָה בְּשִׁירָה בְּדָרִים (Editt. haben apud Abulwalides. S. PAGINIS Kimchium reddens dedit:

insidiāmī; pro perperam legens הארכו). Sed nostrae interpretationi (quam editam Moses), magis favet verbum **אַחֲרֵי** in altero hemistichio. Minus probandi, qui radicem statuunt **הָמָם** coll. arab.

med. Waw et Je clamavit, hoc sensi: quosque acclamahitis vero, ut J. D. MICHAELIS, ROSENTHAL, al., vel arab. قل intulit malum, grassatus est, ut voletat JO. SIMONIS.

IV^{aw}, sexta alphabeti littera, ubi numeri nota est, i. q. *sex*. Nomen γ, passim etiam γγ scriptum, *clavum uncum* nota (v. infra h. v.), eius similitudinem vel hodierna lnius elementi figura refert. Antiqua in monumentis phoeniciis obvia hinc similis est, ita tamen ut uncus superne maior sit, v. Inser. Melit. bilinguem hu. 2.

nostr. *Mord.* Similiter in linguis europacis *dulcis*, gall. *doux*, *caballus*, *cheval* pl. *chevaux*, *falus* gall. *flux*, it. angl. *warm*, *dark*, *talk*, *walk*, quae effervuntur *wäm*, *däh*, *tak*, *wük*.

1) mere copulativum, atque inservit copulandis et
verbis (גַּם־לִבְרָתִים) Gen. 1, 1, 2: וְהַיְתָא בְּרֵית Gen. 1, 2) et
sententius, maxime orationi continuandae Gen. 1, 2: וְהַיְתָא בְּרֵית
בְּרֵית. De usu eius in connectendis
singulis verbis notandum:

a) ubi tria, quattuor vel plura nomina verbave connectuntur, aut singulis copula interponuntur Gen. VI, 21. Ex. XXV, 4. Deut. XII, 18. XIV, 5. 26. XV, 14. 1 Sam. XIII, 20. Jes. LI, 19. aut posterioribus tantum praeponuntur, velut tertio, si tria sunt Gen. XIII, 2. Ex. XXVIII, 19. Dent. IV, 13, si quattuor sunt, tertio et quarto Deut. XVIII, 10, si quinque, tertio, quarto et quinto 2 Reg. XXIX, 5: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּעֲשֶׂה כָּל־זְבֻחָתֶךָ וְלֹא תַּעֲשֶׂה בְּנֵי אֱבָן**, aut, quod a nostra conductus est remotius, prioribus tantum inseritur, ut Ps. XLV, 9: **וְלֹא תַּעֲשֶׂה בְּנֵי אֱבָן**. *myrra et aloë et cassia.* Comm. 5. Deut. XXIX, 22. Job. XLII, 9. Jes. I, 13. De copula plane omissa, deinde vocibus et formulis asyndetis v. Lgb. 842. *EWALDI* gr. §. 554 no. 5.

b) Passim duo nomina copulantur per Waw, quorum prius genus designat, alterum species, vel certe posterius iam in priore continetur, ubi lat. dixeris: *et speciatum, et nominatum quemlibet, et praeципue.* Ita saepe **יהָנָה וְרִנָּה**.

Juda et nominatio Hierosolyma Jes. I, 1. II, 1. XXXVI, 7. Jer. XVII, 25. XIX, 7. XXIX, 2. Dan. IX, 7. Zach. I, 9. 2 Reg. XVIII, 22. XXIII, 1. 2 Par. XXIV, 23. XXXIV, 3. 5. 29. XXXV, 24. XXXVI, 4. 10. Esr. X, 7. et codem modo Ps. XVIII, 1: *ex potestate omnium hostium eius (Davidis) et speciebat ex potestate Sauli*. Jes. IX, 7: *Ephraim et in his incolae Samariae*. Jos. II, 1: *specie terram et Hierichuntum*. Dan. I, 3. Rarius præponit nomen specialius, scilicet *Hierosolyma et (reliquia) Juda* 2 Reg. XXIII, 2. Zach. XIV, 21. *Zion et Hierosolyma* Jes. XXIV, 23. Jer. XXI, 7: *in manum Nebuchadnezzari et in manum hostium (reliquorum)*. Ita lat. *Poeni et Hannibal* Just. 29, 3 et *Hannibal et Poeni* Liv. 21, 40; *Virginius et (reliqui) tribuni* 3, 25, cf. *Fritzschead Matth.* p. 562. 786. *Iaxundi Turselli*, II p. 481. 81.

c) Copula interiecta est vocabulis alibi per appositionem iunctis, ubi lat. *isque*, et *quidem*. 1 Sam. XXVIII, 3: **בְּהַרְחָה וְבְּעִירָה** in *Rama*, *eaque urbe patria eius*. XVII, 4: **וְלֹא יָדַעֲתָם** (ubi tamen uncertainum, utrum *רַצְמָה* et *לְקַרְבָּה* idem valeat). Chald. Dan. IV, 10: **כִּי־כָּרְבָּשׂ** *custos (angelus)* et *sanctus*, *isque sanctus*. Sed plenimque tamen haec copulae vis est, ut vocabulo, cui praemittitur, sive adiectivum est sive adverbium sive alia formula, aliquid ponderis accedit. 2 Sam. XIII, 20: **וְלֹא־יָבַדְתָּ** *הַנְּזֵבֶת* *הַנְּזֵבֶת* et *sedit Thamar eaque solitaria*. Ps. LXVIII, 10: **וְלֹא־יָבַדְתָּ** *תְּאַתָּה* *peculium tuum* i. e. *populus tuus* *idque satiscens* *viribus* *destitutum* (v. de l. B. Boettcher spec. p. 86). Thren. III, 26: *bonum est ut exspectet* **בְּרוּגָה** *idque tacite*. Jes. LVII, 11: *nonne ego sitii* **לְבָבָךְ** *idque ab aeterno*. Am. III, 11: **אֶל־עַדְתְּךָ** *אֶל־חַדְתְּךָ* *hostis aderit et tuto quidem circuitu terrae*. IV, 10: *ascendere feci foetorem exercituum vestrorum* **בְּגָדָבְךָ** *cumque in narcs vestras*. Jer. XV, 13: *tuas opes praeclae exponam* **בְּתַדְבֵּר** *idque propter omnia peccata tua*. Ecol. VIII, 2. Dau. IX, 25. 1 Par. IX, 27. (Ita arab., Ham. Schult. 320, lat. et Cie. Mil. 25: *te enim iam appello et ea voce, nt me exaudire possis*. Tac. Ann. I, 1: *inde consilium militi, panca de Augusto et extrema tradere*. Tusc. 3, 20: *et laudat, et sape, virtutem, it, gr. zai, v. quac lauda Handii Tursell. II, 411).*

d) Copula passim etiam ita connectit duo vocabula, sive nomina sunt sive verba, ut in unam notionem coalescant. a) In nominibus hæc eius figuræ (*Ἐν διὰ δύον* vocant *Grammatici*) vis est, ut posterius nomen priori definiendo inserviat eodem modo, quo vulgo genitivus solet. Gen. I, 14: *כְּרָנֶת כְּרָנֶת* in signa et tempora i. e. in signa temporum. III, 16: *אֲגַבֵּה מִלְאַמְתָּן* et *גְּבוּלֹתְךָ* tuam i. e. molestias gravitatis tuae. *מִן־* favor et fides s. constantia (*Gnust und darin Festigkeit*) i. e. favor constans (v. § 228). Sed potest etiam praeponi nomen definiens, ut 2 Chr. XVI, 11: *אֲרוֹמָתְךָ* aromata et species (*Geürze und zwar verschiedene Arten derselben*) i. e. species aromatum. Job, X, 17: *אֲגִמְנָתְךָ* successiones et agmina i. e. agmina continuo sibi succedentia, se excipiencia. Caeterum video quo abusivo in statuenda hac figura disputat WIVERNUS in diss. de hypallage et Hendiadys. Erlang. 1826. 4. Similiter

β) duo verba copula connectuntur, quorum posterius priori subiungitur, et saepius quidem in inf., gerundio, vel verbo finito omissa copula ponitur (Gramm. §. 159), videntur Esth. VIII, 6: **רָאָה לְבָדָק הַדְבִּירָה** quomodo potero et spectabo? quomodo potero spectare? Cant. II, 3: **לְבָדָק כִּי תְּכַסֵּחַ** cupio sedere, cf. **לְבָדָק יְהוָה** Jos. VII, 7, saepe ita ut prius verbum in nostris linguis adverbio redatur, v. e. **פָּרָא בְּרוּךְ** addidit et sumis i. e. sumis itemum Gen. XXV, 1. **רָאָה לְבָדָק** redidit et fudit, fudit itemum XXVI, 18. **רָאָה לְבָדָק** denuo edificabitur Dan. IX, 25, **רָאָה לְבָדָק** converti me et vidi i. e. vidi porro, deinde Eccl. IV, 1. 7. (Ita germ. dicimus: er fang an und las, pro zu lesen, ich bin im Stande und thue es, per-
saepe autem ita Syri, **وَكَفِي** ausus est et fecit: pro
ausus est facere, **وَكَفِي** coepit facere, **وَكَفِي** visus
est esse, Agrellii suppl. §. 22). Sed potest etiam, ut
fert utriusque verbi ratio, postponi verbum, in quo
adverbium vis inest v. e. Jes. LXVI, 11: **עַל טָعַת** et satie-
mini i. e. ad satietatem (cf. arab. **وَكَلَلَ** inclinavit et
diu fecit i. q. **وَكَلَلَ** diu fecit inclinationem, diu
inclinavit. EWALDI gr. arab. §. 729). Satietas enim ex
sugendo denuno proficiscitur (cf. Jes. LIII, 11. XXVI,
11), quemadmodum in exemplis supra laudatis redditus ad
actionem ipsam actionem praecedit.

e) Copula utuntur etiam Hebrei, ubi personae primariae subiectum personae resve minis graves, et lat. utuntur praep. *cum*, ipsi Hebrew alibi accusaturus **בְּ** et **בָּ** particulis. Esth. IV, 16: **אַתָּה נִשְׁרֵךְ אֶת־אֶתְנוֹתָךְ** ego cum ancillis meis icinabo i. q. **בְּנִירְכָּתָךְ** Jer. XXIII, 7: **קָרְבָּנָךְ בְּשִׂירְכָּתָךְ** conserco contra te perditores, quenque cum armis suis, ubi dici poterat **בְּנִירְכָּתָךְ**. Gen. III, 24: **כְּרוּבָּנָךְ וְלִמְעָנָךְ** gladio micanis i. e. cum gladio undo et micanite. Ad horum similiusunque locorum analogiam vett. interpres accepisse videntur locum difficilem 1 Sam. XIV, 18: **בְּאֶת־אֶרְכָּתָךְ** illo tempore **בְּאֶת־אֶרְכָּתָךְ** Vulg. cum filiis Israel. Syr. et Chald. **מְלָכָתְךָ**, **מְלָכָתְךָ**. Sed vix et ne vix quidem **בְּ** cum in tali contextu ferendum erit, et malo vel cum Alex. reponere **בְּאֶת־אֶרְכָּתְךָ** **בְּאֶת־אֶרְכָּתְךָ** **יְהוּדָה**, vel cum IUBIGANTIO et MAUBERO **בְּבָנָי־יְהוּדָה**, cum filiis Israel, quanquam etiam **בְּ** hoc sermonis nexus insolentius (v. **בְּ** no. 18). (De **בְּ** concomitantia cpro مع v. DE SACY anth. gr. p. 533).

f) Ut lat. *etiam*, *simul* ponitur in hac formula Pentateuchi et Josue ab interpretibus vel neglecta vel obliterata. Num. XXXIV, 6: **וְאַתָּה תִּשְׁכַּח** תְּמִימָה בְּבֵית הָעֵדָה וְאַתָּה תִּשְׁכַּח בְּבֵית הָעֵדָה וְאַתָּה תִּשְׁכַּח בְּבֵית הָעֵדָה et quod ad terminum occidentalem attinet, erit vobis mare magnum *simul terminus*, vel *etiam pro termino*, so diene euel das grosse Meer zugleich zur Gränze.

Gracee dixeris: ἔτι δέ τις .... καὶ ὅμοι, arab. **لَهُ**. Deut. III, 16: **וְאַתָּה תִּשְׁכַּח בְּבֵית הָעֵדָה אֶת אֲרֹנוֹן וְאֶת יָם עַשְׂקָע ad rivum Arnonis, usque ad medium rivi, qui *simul terminus* est. Comm. 17. Jos. XIII, 23: **וְאַתָּה תִּשְׁכַּח בְּבֵית הָעֵדָה וְאַתָּה תִּשְׁכַּח בְּבֵית הָעֵדָה et erat terminus Rubenitarum Jordanes, qui****

simil terminus erat. Comm. 27: *הַגְּדוֹלָה גַּדְּבֵל Jordanes*, qui *simil limes erat.* Et ita XV, 12, 47. Copiula posita ratio in his exemplis manifesto eadem est. Mare magnum, Jordanes, Armonis rivus non termini limites erant proprie dicti, qualibus duae provinciae tribusve separantur, sed nonius terminorum vires sustinebant, erant igitur *simil termini*, *etiam pro termini* (sic waren zugleich mit Grenzen). Ex vett. optime Alex. apud Jos. qui omisso redidit: *Ιορδάνης ἦγετο, et ita ibid. Vulg. Syrus, Arabs, sed non bene Targ. in Pent. et Jos., Syr. Saad. in Pent. et terminus eius sc. maris, Jordanis, quod apto sensu caret, ut mireris, id placuisse etiam Rosemuellero et Mantero ad Jos. I. c. Plerisque verba mendosa visa sunt. CLERICUS ad Jos. XIII, 23: *fines Rubenitarum finit ab occasu Jordines et fines aliumde memorati, quae tamen sibi ipsi minus satisfaciunt, ut meenda in textu inesse suspectetur. Quam medelam adhibuerint Critici Sanaaritani, vidimus in Comment. de Pent. Sam. p. 42. Adele Hubigantum ad Num. et Deut. I. c. Sed nil dubium, quin omnia sana sint**

II, 11 diebus singulis, cf. arab. **أَحْوَالٌ وَأَمْوَالٌ** singulis vicibus Schult. Imp. Joct. p. 154. Apud Syros usitator est oratio dissoluta s. asyndeta v. **أَغْرِيلِي** suppl. §. 67. Caeterum apud Hebreos haec formulæ senioris actatis scriptoribus magis propriae.

i) *etiam disiunctive* ponit, pro aut (v. NOLDIUS p. 285. BOCHARTUS in Hieroz. I, p. 755. GUSSETES in Lex. p. 408 et imper. EWALDES gramm. cr. 652. WINE-
URUS in Lex. 267) id magnopere cōrēendum et vix
uno probabili exemplo nūfiter. Ut taceam, quae Noldii

concessit mira *έρωτις*, in exemplis a Winero landatis Deut. III., 24. Jer. XLIV, 28 γε est simpliciter et; 2 Sam. XXIV, 13, ubi correlata sunt οὐαὶ καὶ δι, distinctio inest in εἰς, non in copula; Prov. XX, 20 codem modo indicandum atque Exod. XXI, 17; 1 Sam. XVII, 34 verba οὐαὶ καὶ δι iam Vulg. quidem reddidit: *venit leo vel ursus*, LXX Complut. ζεόν ή οὐαίσ (quod quidem secutus sum s. p. 168 B) probante et vindicante Bocharto I. c., sed parum felicitate, et dulcum verum vidit Kimchius qui interpretatur, *leo et cum ursa, isque cum ursa, cui minime obstat verbum sing.* v. supra litt. c., max. Esth. IV, 16. — Exod. XXI, 15, 17 verba *percutens patrem suum et matrem suam morietur et maledicens patri suo et matri sue morietur*, ita intelligenda sunt, ut verbum singulatum unicumque legis membro applicetur, *qui percutit patrem et qui percutit matrem*. Ibid. XII, 5 reddi quidem potest: *בְּנֵי קָרְבָּלָה וְאַתָּה ex ovibus vel ex capris sumatis* (agnim paschalem), sed pr. est: *et ex ovibus et ex capris cum sumere licet*.

k) De usu eius, quo duos imperativos copulat, quorum posterior promissionem minasve continet, v. Gramm. §. 127, 2. V. e. Gen. XLII, 18: *hoc facite et vivite* i. e. et tum vivetis. Cf. Joh. VII, 52: *έγειρων τον ζωντανόν*, et tritum illud: *divide et impera*.

2) de usu eius comparativo v. infra ff.

In sententis connectendis longe eruberrime inservit verbis inter se copulandis et orationi continuandae, quo pertinet etiam usus Waw conversivi s. relativi (v. infra). De speciiore usu hacc notam:—

De speciebus non haec notandum.
aa) Passim, sed raro et variis ob causas, Copula etiam ab initio orationis collocatur, a) ab initio nonnullorum librorum Ex. I, 1. 1 Reg. I, 1. Esr. I, 1, in quibus antecedentium librorum historiae continuantur. β) bis (2 Reg. V, 6. X, 2) ἡτοι ab initio epistolae ponitur, omissa ut volunt salutatione cum exordio (cf. arab. **لَهُمْ** **أَنْتُمْ**) v. Vatablum ad h. l., et Ewaldum gr. p. 655. Sed de ἡτοι ab initio posito adi etiam infra no. 4, et de *et copula ab initio epistolarum* (Cic. ad fam. 10, 1, 15, 62) et carminum (Ovid. Am. 3, 8. Prop. 1, 17) Handii Tursell. II. 494, cf. 492, 493. γ) Ex. II, 23: *et dixit (Jethro) filius* (quae adventum Mosis nuncia- verant) **εἰδέτεις** *et ubi illus?* Ita saepe *et Latinorum*, v. Han- dium I, c. p. 493 no. 14. — Alia vide infra no. 4.

ad Jer. II, 7, qui tamen plura laudat quae aliorum pertinent.

cc) Copula incipit apodosin, maxime ubi haec paulo disertius notanda videtur, ut germ. da (cf. arab. ف, v. DE SACT gr. arab. II, §. 701, 702, 701 cd. 2, praecipue praecedente ل و syr. o in apodosi post ف quum, و عَلَى quoniam, و عَلَى postquam, AGRELLI suppl. p. 294). Ita praecedente ف (ut persaepe arab. ف sq. ف ne SACY I, §. 1204) Gen. XIII, 9: حَتَّىٰ يَأْتِيَ الْمُرْسَلُونَ إِنِّي أَنَا مُبِينٌ ف si sinistram petere vis, ego dextram petam, si dextram, ego sinistram. Ps. LXXXVIII, 34: حَتَّىٰ يَأْتِيَ الْمُرْسَلُونَ إِنِّي أَنَا مُبِينٌ ubi interficiat eos, quereretur eum. Lev. V, 1. XXV, 8. Deut. XXI, 14. XXV, 7. Iud. IV, 8. Ruth III, 13. Jer. V, 1. XIV, 18. Thren. III, 32. Nah. III, 12. Iob. X, 14; praecedente ي 1 Sam. XV, 23, ي 22 Deut. VII, 12, ي Gen. XXIX, 15. Jes. XXVII, 18, 2 Par. XXIV, 20, ي cum inf. Gen. III, 5. Ez. XXXIII, 18: ي كَذَّابٌ بَشَّارٌ Cf. in N. T. οὐδεὶς λούσει Luc. VII, 12. Act. X, 17. Copulam etiam in his exemplis proprie esse particulum temporis et orationem continuans, vel ex eo apparet, quod in eandem sententiam, sed paulo fortius etiam, utuntur ي particula (p. 58 inf.), ut lat. tunc, Cic. fam. 10, 6: hacc si ages et senties, tum eris etc. Off. 3, 8.

Crcro et non sine vi ponitur etiam post verba et sententias absolute positas, maxime tempus designantes Ex. XVI, 6: מִבְּרֹכֶת קָרְבָּן וְרֵשֶׁת, tum scilicet, am Abend, da solle ihr erfahren. Lev. V, 16: מִבְּרֹכֶת קָרְבָּן וְרֵשֶׁת et postridic, tum reliquac eius comedantur. Prov. XXIV, 27: מִבְּרֹכֶת קָרְבָּן postea, tum acdificabis dominum tuum, hernach, da baue dem Hauss. Gen. XL, 9: אַתָּה בְּמִצְרָיִם וְאַתָּה בְּמִצְרָיִם XLVIII, 7. Jer. VII, 25. — Eodein pertinent exempla, in quibus copula in media sententia subiectum inter et praedictatum ponitur, ita quidem ut orationem imperfectam assumat. Variis hoc fit modis, α) ita ut subiectum praemittatur quidem, sed praedictato praeponatur copula. Prov. XXIII, 24: כִּי שְׂמֹחַת בְּבָקָר יְלִדָּה qui sapientem generavit, es gaudente potest, quod gravius dictum quam omisso Waw: pater sapientis gaudente potest. XXXI, 28: תְּמִימָה תְּמִימָה maritus eius, is laudat eam, ihr Mann, der preiset sie. 1 Sam. XXV, 27: hoc douum . . . . detur hoc (הַתְּבִנָה) puoris, qui sequuntur dominum meum. Gen. XXII, 14. Ex. XII, 15. Iob. XXVIII, 5. XXXVI, 26: קָרְבָּן וְרֵשֶׁת auni eius, hi numerari non possunt, scirent Jahre, da ist kein Zählen. β) ita ut sententia ordiatur a praedictato, quod sit, ubi huic vini addere placet. 2 Sam. XV, 34: וְאַתָּה בְּקָרְבָּן servus patris tui, hoc ego olim eram. Iob. IV, 6: קָרְבָּן וְרֵשֶׁת הַתְּבִנָה spes tua, haec est integritas vitae tuae i. e. in vita tua integra spes tua reposita esse potest. (Ita arab. أَنَّ الصَّدِيقَ يَعْلَمُ إِنْ كَفِيلٌ iustus, is sum). γ) praemissio obiecto, ad eius pondus augendum. 2 Sam. XXII, 41: بَعْدَ أَنْ يَعْلَمَهُمْ

hostes meos, eos delebam, cf. Ps. XVIII, 41 ubi copula deest. Num. XXIII, 3: קָרְבָּן וְרֵשֶׁת (Arab. أَنَّى يَفْرَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ رَبِّهِ وَبَيْرَهُ) dominum tuum, cum honora, أَنَّى يَفْرَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ رَبِّهِ (Arab. أَنَّى يَفْرَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ رَبِّهِ وَبَيْرَهُ) me, timete me, v. EWALD gr. arab. II, p. 270). Etiam δ) post subst. cum adiectivo absolute positum, hunc in modum 1 Sam. II, 13: קָרְבָּן וְרֵשֶׁת קָרְבָּן וְרֵשֶׁת ubi sacrificabat, veniebat puer sacrificante i. e. si quis sacrificabat, veniebat puer sacrificatis, cf. Gen. IV, 15 (ubi deest copula).

dd) Copula exaggerandi vim habet, ut gr. ταῦτα, lat. et adeo, et contra etiam diminuendi (nostr. auch nur): nimirum, utrumque enim profisciscitur ex eadem illa particulae potestate, qua aliquantum ponderis addit his, quibus praemissa est. α) Iob. V, 19: ε σερ ἀγωγία servabit te, et adeo in septem non lacet te malum. Sic in similis sententia Prov. VI, 16. XXX, 15, 18 sqq. 21 sqq. 29 sqq. Am. I, 3. 6. 9. 11. Cf. Igb. p. 702. — Inde auget vini particularum, ut ي 21 et citam (p. 294 A), ي 22 et accedit quod (und nocti dazu), ي 23 ي 24 et contra, ي 25 ي 26 et nihilominus et. Diminuens est β) Iob. XXI, 6: ي 27 ي 28 ي 29 ي 30 ي 31 et vel recordor, contremisco, wenn ich auch nur daran denke, schaudere ich. Cf. Od. I, 58. οὐέρος ζατόντος ἀποθεώσαστο τούτου (auch nur den Rauch). PASSOV. lex. no. 8. Ita ي 21 et ne quidem. Deut. XXVIII, 29: vinum ne bibas ي 22 ي 23 et ne colligas quidem.

ee) Copula necnuntur duo verba actiones designantia, quae codem tempore facta esse dicuntur, ubi lat. utimur part. quum. Gen. VII, 6: נֹאכָחַ sexcentos natus erat annos et diluvium accidit, quum diluvium accideret. Jes. LI, 15: רְגִזְעַת הַמִּזְרָחָה compescens mare, ubi tumultuantur fluctus eius. Iud. II, 21: quae Josua reliquit et mortuus est, pro: quum morceretur.

ff) Interponunt sententia inter se comparandis, ad similitudinem significandam, quemadmodum particula ي spec. etiam sortis communio et aequalitas significatur (v. ي no. 1, e. f. g.). Waw adaequations vocant Grammatici, lat. reddas: et ita. Iob. V, 7: ad acrumnas natus est homo, et ita filii fulguris (i. e. aves rapaces) alte volant, pro: sicut aves rapaces alte volant. XIV, 19: lapides cavunt aquae, et fluctus eius auferunt pulverem terrae et aquam, et ita spem hominis auferunt. XII, 11. XXXIV, 3. Prov. XXVI, 9. (Cf. sine copula Jer. XVII, 11). Omititur etiam praedictatum et res sibi similes copula simpliciter connectuntur. Prov. XXV, 25: aqua frigida in terra sicca se, dulcis est et ita mucus bonus ex terra remota. Similiter in singulis verbis copula significatur sortis communio et aequalitas (cf. p. caeteris ي 1. e.) 1 Sam. XII, 15: erit manus Dei ي 26 et contra vos et contra maiores vestros i. e. sicut contra maiores vestros. Ita iam Chald. Syrus. (LXX pro ي 26 legunt ي 26 ي 27 ي 28 ي 29 ي 30 ي 31 ي 32 ي 33 ي 34 ي 35 ي 36 ي 37 ي 38 ي 39 ي 40 ي 41 ي 42 ي 43 ي 44 ي 45 ي 46 ي 47 ي 48 ي 49 ي 50 ي 51 ي 52 ي 53 ي 54 ي 55 ي 56 ي 57 ي 58 ي 59 ي 60 ي 61 ي 62 ي 63 ي 64 ي 65 ي 66 ي 67 ي 68 ي 69 ي 70 ي 71 ي 72 ي 73 ي 74 ي 75 ي 76 ي 77 ي 78 ي 79 ي 80 ي 81 ي 82 ي 83 ي 84 ي 85 ي 86 ي 87 ي 88 ي 89 ي 90 ي 91 ي 92 ي 93 ي 94 ي 95 ي 96 ي 97 ي 98 ي 99 ي 100 ي 101 ي 102 ي 103 ي 104 ي 105 ي 106 ي 107 ي 108 ي 109 ي 110 ي 111 ي 112 ي 113 ي 114 ي 115 ي 116 ي 117 ي 118 ي 119 ي 120 ي 121 ي 122 ي 123 ي 124 ي 125 ي 126 ي 127 ي 128 ي 129 ي 130 ي 131 ي 132 ي 133 ي 134 ي 135 ي 136 ي 137 ي 138 ي 139 ي 140 ي 141 ي 142 ي 143 ي 144 ي 145 ي 146 ي 147 ي 148 ي 149 ي 150 ي 151 ي 152 ي 153 ي 154 ي 155 ي 156 ي 157 ي 158 ي 159 ي 160 ي 161 ي 162 ي 163 ي 164 ي 165 ي 166 ي 167 ي 168 ي 169 ي 170 ي 171 ي 172 ي 173 ي 174 ي 175 ي 176 ي 177 ي 178 ي 179 ي 180 ي 181 ي 182 ي 183 ي 184 ي 185 ي 186 ي 187 ي 188 ي 189 ي 190 ي 191 ي 192 ي 193 ي 194 ي 195 ي 196 ي 197 ي 198 ي 199 ي 200 ي 201 ي 202 ي 203 ي 204 ي 205 ي 206 ي 207 ي 208 ي 209 ي 210 ي 211 ي 212 ي 213 ي 214 ي 215 ي 216 ي 217 ي 218 ي 219 ي 220 ي 221 ي 222 ي 223 ي 224 ي 225 ي 226 ي 227 ي 228 ي 229 ي 230 ي 231 ي 232 ي 233 ي 234 ي 235 ي 236 ي 237 ي 238 ي 239 ي 240 ي 241 ي 242 ي 243 ي 244 ي 245 ي 246 ي 247 ي 248 ي 249 ي 250 ي 251 ي 252 ي 253 ي 254 ي 255 ي 256 ي 257 ي 258 ي 259 ي 260 ي 261 ي 262 ي 263 ي 264 ي 265 ي 266 ي 267 ي 268 ي 269 ي 270 ي 271 ي 272 ي 273 ي 274 ي 275 ي 276 ي 277 ي 278 ي 279 ي 280 ي 281 ي 282 ي 283 ي 284 ي 285 ي 286 ي 287 ي 288 ي 289 ي 290 ي 291 ي 292 ي 293 ي 294 ي 295 ي 296 ي 297 ي 298 ي 299 ي 299 ي 300 ي 301 ي 302 ي 303 ي 304 ي 305 ي 306 ي 307 ي 308 ي 309 ي 310 ي 311 ي 312 ي 313 ي 314 ي 315 ي 316 ي 317 ي 318 ي 319 ي 320 ي 321 ي 322 ي 323 ي 324 ي 325 ي 326 ي 327 ي 328 ي 329 ي 330 ي 331 ي 332 ي 333 ي 334 ي 335 ي 336 ي 337 ي 338 ي 339 ي 340 ي 341 ي 342 ي 343 ي 344 ي 345 ي 346 ي 347 ي 348 ي 349 ي 350 ي 351 ي 352 ي 353 ي 354 ي 355 ي 356 ي 357 ي 358 ي 359 ي 360 ي 361 ي 362 ي 363 ي 364 ي 365 ي 366 ي 367 ي 368 ي 369 ي 370 ي 371 ي 372 ي 373 ي 374 ي 375 ي 376 ي 377 ي 378 ي 379 ي 380 ي 381 ي 382 ي 383 ي 384 ي 385 ي 386 ي 387 ي 388 ي 389 ي 390 ي 391 ي 392 ي 393 ي 394 ي 395 ي 396 ي 397 ي 398 ي 399 ي 399 ي 400 ي 401 ي 402 ي 403 ي 404 ي 405 ي 406 ي 407 ي 408 ي 409 ي 409 ي 410 ي 411 ي 412 ي 413 ي 414 ي 415 ي 416 ي 417 ي 418 ي 419 ي 419 ي 420 ي 421 ي 422 ي 423 ي 424 ي 425 ي 426 ي 427 ي 428 ي 429 ي 429 ي 430 ي 431 ي 432 ي 433 ي 434 ي 435 ي 436 ي 437 ي 438 ي 439 ي 439 ي 440 ي 441 ي 442 ي 443 ي 444 ي 445 ي 446 ي 447 ي 448 ي 449 ي 449 ي 450 ي 451 ي 452 ي 453 ي 454 ي 455 ي 456 ي 457 ي 458 ي 459 ي 459 ي 460 ي 461 ي 462 ي 463 ي 464 ي 465 ي 466 ي 467 ي 468 ي 469 ي 469 ي 470 ي 471 ي 472 ي 473 ي 474 ي 475 ي 476 ي 477 ي 478 ي 479 ي 479 ي 480 ي 481 ي 482 ي 483 ي 484 ي 485 ي 486 ي 487 ي 488 ي 489 ي 489 ي 490 ي 491 ي 492 ي 493 ي 494 ي 495 ي 496 ي 497 ي 498 ي 499 ي 499 ي 500 ي 501 ي 502 ي 503 ي 504 ي 505 ي 506 ي 507 ي 508 ي 509 ي 509 ي 510 ي 511 ي 512 ي 513 ي 514 ي 515 ي 516 ي 517 ي 518 ي 519 ي 519 ي 520 ي 521 ي 522 ي 523 ي 524 ي 525 ي 526 ي 527 ي 528 ي 529 ي 529 ي 530 ي 531 ي 532 ي 533 ي 534 ي 535 ي 536 ي 537 ي 538 ي 539 ي 539 ي 540 ي 541 ي 542 ي 543 ي 544 ي 545 ي 546 ي 547 ي 548 ي 549 ي 549 ي 550 ي 551 ي 552 ي 553 ي 554 ي 555 ي 556 ي 557 ي 558 ي 559 ي 559 ي 560 ي 561 ي 562 ي 563 ي 564 ي 565 ي 566 ي 567 ي 568 ي 569 ي 569 ي 570 ي 571 ي 572 ي 573 ي 574 ي 575 ي 576 ي 577 ي 578 ي 579 ي 579 ي 580 ي 581 ي 582 ي 583 ي 584 ي 585 ي 586 ي 587 ي 588 ي 589 ي 589 ي 590 ي 591 ي 592 ي 593 ي 594 ي 595 ي 596 ي 597 ي 598 ي 599 ي 599 ي 600 ي 601 ي 602 ي 603 ي 604 ي 605 ي 606 ي 607 ي 608 ي 609 ي 609 ي 610 ي 611 ي 612 ي 613 ي 614 ي 615 ي 616 ي 617 ي 618 ي 619 ي 619 ي 620 ي 621 ي 622 ي 623 ي 624 ي 625 ي 626 ي 627 ي 628 ي 629 ي 629 ي 630 ي 631 ي 632 ي 633 ي 634 ي 635 ي 636 ي 637 ي 638 ي 639 ي 639 ي 640 ي 641 ي 642 ي 643 ي 644 ي 645 ي 646 ي 647 ي 648 ي 649 ي 649 ي 650 ي 651 ي 652 ي 653 ي 654 ي 655 ي 656 ي 657 ي 658 ي 659 ي 659 ي 660 ي 661 ي 662 ي 663 ي 664 ي 665 ي 666 ي 667 ي 668 ي 669 ي 669 ي 670 ي 671 ي 672 ي 673 ي 674 ي 675 ي 676 ي 677 ي 678 ي 679 ي 679 ي 680 ي 681 ي 682 ي 683 ي 684 ي 685 ي 686 ي 687 ي 688 ي 689 ي 689 ي 690 ي 691 ي 692 ي 693 ي 694 ي 695 ي 696 ي 697 ي 698 ي 699 ي 699 ي 700 ي 701 ي 702 ي 703 ي 704 ي 705 ي 706 ي 707 ي 708 ي 709 ي 709 ي 710 ي 711 ي 712 ي 713 ي 714 ي 715 ي 716 ي 717 ي 718 ي 719 ي 719 ي 720 ي 721 ي 722 ي 723 ي 724 ي 725 ي 726 ي 727 ي 728 ي 729 ي 729 ي 730 ي 731 ي 732 ي 733 ي 734 ي 735 ي 736 ي 737 ي 738 ي 739 ي 739 ي 740 ي 741 ي 742 ي 743 ي 744 ي 745 ي 746 ي 747 ي 748 ي 749 ي 749 ي 750 ي 751 ي 752 ي 753 ي 754 ي 755 ي 756 ي 757 ي 758 ي 759 ي 759 ي 760 ي 761 ي 762 ي 763 ي 764 ي 765 ي 766 ي 767 ي 768 ي 769 ي 769 ي 770 ي 771 ي 772 ي 773 ي 774 ي 775 ي 776 ي 777 ي 778 ي 779 ي 779 ي 780 ي 781 ي 782 ي 783 ي 784 ي 785 ي 786 ي 787 ي 788 ي 789 ي 789 ي 790 ي 791 ي 792 ي 793 ي 794 ي 795 ي 796 ي 797 ي 798 ي 799 ي 799 ي 800 ي 801 ي 802 ي 803 ي 804 ي 805 ي 806 ي 807 ي 808 ي 809 ي 809 ي 810 ي 811 ي 812 ي 813 ي 814 ي 815 ي 816 ي 817 ي 818 ي 819 ي 819 ي 820 ي 821 ي 822 ي 823 ي 824 ي 825 ي 826 ي 827 ي 828 ي 829 ي 829 ي 830 ي 831 ي 832 ي 833 ي 834 ي 835 ي 836 ي 837 ي 838 ي 839 ي 839 ي 840 ي 841 ي 842 ي 843 ي 844 ي 845 ي 846 ي 847 ي 848 ي 849 ي 849 ي 850 ي 851 ي 852 ي 853 ي 854 ي 855 ي 856 ي 857 ي 858 ي 859 ي 859 ي 860 ي 861 ي 862 ي 863 ي 864 ي 865 ي 866 ي 867 ي 868 ي 869 ي 869 ي 870 ي 871 ي 872 ي 873 ي 874 ي 875 ي 876 ي 877 ي 878 ي 879 ي 879 ي 880 ي 881 ي 882 ي 883 ي 884 ي 885 ي 886 ي 887 ي 888 ي 889 ي 889 ي 890 ي 891 ي 892 ي 893 ي 894 ي 895 ي 896 ي 897 ي 898 ي 899 ي 899 ي 900 ي 901 ي 902 ي 903 ي 904 ي 905 ي 906 ي 907 ي 908 ي 909 ي 909 ي 910 ي 911 ي 912 ي 913 ي 914 ي 915 ي 916 ي 917 ي 918 ي 919 ي 919 ي 920 ي 921 ي 922 ي 923 ي 924 ي 925 ي 926 ي 927 ي 928 ي 929 ي 929 ي 930 ي 931 ي 932 ي 933 ي 934 ي 935 ي 936 ي 937 ي 938 ي 939 ي 939 ي 940 ي 941 ي 942 ي 943 ي 944 ي 945 ي 946 ي 947 ي 948 ي 949 ي 949 ي 950 ي 951 ي 952 ي 953 ي 954 ي 955 ي 956 ي 957 ي 958 ي 959 ي 959 ي 960 ي 961 ي 962 ي 963 ي 964 ي 965 ي 966 ي 967 ي 968 ي 969 ي 969 ي 970 ي 971 ي 972 ي 973 ي 974 ي 975 ي 976 ي 977 ي 978 ي 979 ي 979 ي 980 ي 981 ي 982 ي 983 ي 984 ي 985 ي 986 ي 987 ي 988 ي 989 ي 989 ي 990 ي 991 ي 992 ي 993 ي 994 ي 995 ي 996 ي 997 ي 998 ي 999 ي 999 ي 1000 ي 1001 ي 1002 ي 1003 ي 1004 ي 1005 ي 1006 ي 1007 ي 1008 ي 1009 ي 1009 ي 1010 ي 1011 ي 1012 ي 1013 ي 1014 ي 1015 ي 1016 ي 1017 ي 1018 ي 1019 ي 1019 ي 1020 ي 1021 ي 1022 ي 1023 ي 1024 ي 1025 ي 1026 ي 1027 ي 1028 ي 1029 ي 1029 ي 1030 ي 1031 ي 1032 ي 1033 ي 1034 ي 1035 ي 1036 ي 1037 ي 1038 ي 1039 ي 1039 ي 1040 ي 1041 ي 1042 ي 1043 ي 1044 ي 1045 ي 1046 ي 1047 ي 1048 ي 1049 ي 1049 ي 1050 ي 1051 ي 1052 ي 1053 ي 1054 ي 1055 ي 1056 ي 1057 ي 1058 ي 1059 ي 1059 ي 1060 ي 1061 ي 1062 ي 1063 ي 1064 ي 1065 ي 1066 ي 1067 ي 1068 ي 1069 ي 1069 ي 1070 ي 1071 ي 1072 ي 1073 ي 1074 ي 1075 ي 1076 ي 1077 ي 1078 ي 1079 ي 1079 ي 1080 ي 1081 ي 1082 ي 1083 ي 1084 ي 1085 ي 1086 ي 1087 ي 1088 ي 1089 ي 1089 ي 1090 ي 1091 ي 1092 ي 1093 ي 1094 ي 1095 ي 1096 ي 1097 ي 1098 ي 1099 ي 1099 ي 1100 ي 1101 ي 1102 ي 1103 ي 1104 ي 1105 ي 1106 ي 1107 ي 1108 ي 1109 ي 1109 ي 1110 ي 1111 ي 1112 ي 1113 ي 1114 ي 1115 ي 1116 ي 1117 ي 1118 ي 1119 ي 1119 ي 1120 ي 1121 ي 1122 ي 1123 ي 1124 ي 1125 ي 1126 ي 1127 ي 1128 ي 1129 ي 1129 ي 1130 ي 1131 ي 1132 ي 1133 ي 1134 ي 1135 ي 1136 ي 1137 ي 1138 ي 1139 ي 1139 ي 1140 ي 1141 ي 1142 ي 1143 ي 1144 ي 1145 ي 1146 ي 1147 ي 1148 ي 1149 ي 1149 ي 1150 ي 1151 ي 1152 ي 1153 ي 1154 ي 1155 ي 1156 ي 1157 ي 1158 ي 1159 ي 1159 ي 1160 ي 1161 ي 1162 ي 1163 ي 1164 ي 1165 ي 1166 ي 1167 ي 1168 ي 1169 ي 1169 ي 1170 ي 1171 ي 1172 ي 1173 ي 1174 ي 1175 ي 1176 ي 1177 ي 1178 ي 1179 ي 1179 ي 1180 ي 1181 ي 1182 ي 1183 ي 1184 ي 1185 ي 1186 ي 1187 ي 1188 ي 1189 ي 1189 ي 1190 ي 1191 ي 1192 ي 1193 ي 1194 ي 1195 ي 1196 ي 1197 ي 1198 ي 1199 ي 1199 ي 1200 ي 1201 ي 1202 ي 1203 ي 1204 ي 1205 ي 1206 ي 1207 ي 1208 ي 1209 ي 1209 ي 1210 ي 1211 ي 1212 ي 1213 ي 1214 ي 1215 ي 1216 ي 1217 ي 1218 ي 1219 ي 1219 ي 1220 ي 1221 ي 1222 ي 1223 ي 1224 ي 1225 ي 1226 ي 1227 ي 1228 ي 1229 ي 1229 ي 1230 ي 1231 ي 1232 ي 1233 ي 1234 ي 1235 ي 1236 ي 1237 ي 1238 ي 1239 ي 1239 ي 1240 ي 1241 ي 1242 ي 1243 ي 1244 ي 1245 ي 1246 ي 1247 ي 1248 ي 1249 ي 1249 ي 1250 ي 1251 ي 1252 ي 1253 ي 1254 ي 1255 ي 1256 ي 1257 ي 1258 ي 1259 ي 1259 ي 1260 ي 1261 ي 1262 ي 1263 ي 1264 ي 1265 ي 1266 ي 1267 ي 1268 ي 1269 ي 1269 ي 1270 ي 1271 ي 1272 ي 1273 ي 1274 ي 1275 ي 1276 ي 1277 ي 1278 ي 1279 ي 1279 ي 1280 ي 1281 ي 1282 ي 1283 ي 1284 ي 1285 ي 1286 ي 1287 ي 1288 ي 1289 ي 1289 ي 1290 ي 1291 ي 1292 ي 1293 ي 1294 ي 1295 ي 1296 ي 1297 ي 1298 ي 1299 ي 1299 ي 1300 ي 1301 ي 1302 ي 1303 ي 1304 ي 1305 ي 1306 ي 1307 ي 1308 ي 1309 ي 1309 ي 1310 ي 1311 ي 1312 ي 1313 ي 1314 ي 1315 ي 1316 ي 1317 ي 1318 ي 1319 ي 1319 ي 1320 ي 1321 ي 1322 ي 1323 ي 1324 ي 1325 ي 1326 ي 1327 ي 1328 ي 1329 ي 1329 ي 1330 ي 1331 ي 1332 ي 1333 ي 1334 ي 1335 ي 1336 ي 1337 ي 1338 ي 1339 ي 1339 ي 1340 ي 1341 ي 1342 ي 1343 ي 1344 ي 1345 ي 1346 ي 1347 ي 1348 ي 1349 ي 1349 ي 1350 ي 1351 ي 1352 ي 1353 ي 1354 ي 1355 ي 1356 ي 1357 ي 1358 ي 1359 ي 1359 ي 1360 ي 1361 ي 1362 ي 1363 ي 1364 ي 1365 ي 1366 ي 1367 ي 1368 ي 1369 ي 1369 ي 1370 ي 1371 ي 1372 ي 1373 ي 1374 ي 1375 ي 1376 ي 1377 ي 1378 ي 1379 ي 1379 ي 1380 ي 1381 ي 1382 ي 1383 ي 1384 ي 1385 ي 1386 ي 1387 ي 1388 ي 1389 ي 1389 ي 1390 ي 1391 ي 1392 ي 1393 ي 1394 ي 1395 ي 1396 ي 1397 ي 1398 ي 1399 ي 1399 ي 1400 ي 1401 ي 1402 ي 1403 ي 1404 ي 1405 ي 1406 ي 1407 ي 1408 ي 1409 ي 1409 ي 1410 ي 1411 ي 1412 ي 1413 ي 1414 ي 1415 ي 1416 ي 1417 ي 1418 ي 1419 ي 1419 ي 1420 ي 1421 ي 1422 ي 1423 ي 1424 ي 1425 ي 1426 ي 1427 ي 1428 ي 1429 ي 1429 ي 1430 ي 1431 ي 1432 ي 1433 ي 1434 ي 1435 ي 1436 ي 1437 ي 1438 ي 1439 ي 1439 ي 1440 ي 1441 ي 1442 ي 1443 ي 1444 ي 1445 ي 1446 ي 1447 ي 1448 ي 1449 ي 1449 ي 1450 ي 1451 ي 1452 ي 1453 ي 1454 ي 1455 ي 1456 ي 1457 ي 1458 ي 1459 ي 1459 ي 1460 ي 1461 ي 1462 ي 1463 ي 1464 ي 1465 ي 1466 ي 1467 ي 1468 ي 1469 ي 1469 ي 1470 ي 1471 ي 1472 ي 1473 ي 1474 ي 1475 ي 1476 ي 1477 ي 1478 ي 1479 ي 1479 ي 1480 ي 1481 ي 1482 ي 1483 ي 1484 ي 1485 ي 1486 ي 1487 ي 1488 ي 1489 ي 1489 ي 1490 ي 1491 ي 1492 ي 1493 ي 1494 ي 1495 ي 1496 ي 1497 ي 1498 ي 1499 ي 1499 ي 1500 ي 1501 ي 1502 ي 1503 ي 1504 ي 1505 ي 1506 ي 1507 ي 1508 ي 1509 ي 1509 ي 1510 ي 1511 ي 1512 ي 1513 ي 1514 ي 1515 ي 1516 ي 1517 ي 1518 ي 1519 ي 1519 ي 1520 ي 1521 ي 1522 ي 1523 ي 1524 ي 1525 ي 1526 ي 1527 ي 1528 ي 1529 ي 1529 ي 1530 ي 1531 ي 1532 ي 1533 ي 1534 ي 1535 ي 1536 ي 1537 ي 1538 ي 1539 ي 1539 ي 1540 ي 1541 ي 1542 ي 1543 ي 1544 ي 1545 ي 1546 ي 1547 ي 1548 ي 1549 ي 1549 ي 1550 ي 1551 ي 1552 ي 1553 ي 1554 ي 1555 ي 1556 ي 1557 ي 1558 ي 1559 ي 1559 ي 1560 ي 1561 ي 1562 ي 1563 ي 1564 ي 1565 ي 1566 ي 1567 ي 1568 ي 1569 ي 1569 ي 1570 ي 1571 ي 1572 ي 1573 ي 1574 ي 1575 ي 1576 ي 1577 ي 1578 ي 1579 ي 1579 ي 1580 ي 1581 ي 1582 ي 1583 ي 1584 ي 1585 ي 1586 ي 1587 ي 1588 ي 1589 ي 1589 ي 1590 ي 1591 ي 1592 ي 1593 ي 1594 ي 1595 ي 1596 ي 1597 ي 1598 ي 1599 ي 1599 ي 1600 ي 1601 ي 1602 ي 1603 ي 1604 ي 1605 ي 1606 ي 1607 ي 1608 ي 1609 ي 1609 ي 1610 ي 1611 ي 1612 ي 1613 ي 1614 ي 1615 ي 1616 ي 1617 ي 1618 ي 1619 ي 1619 ي 1620 ي 1621 ي 1622 ي 1623 ي 1624 ي 1625 ي 1626 ي 1627 ي 1628 ي 1629 ي 1629 ي 1630 ي 1631 ي 1632 ي 1633 ي 1634 ي

sc. similes sunt, Elnawabig, ed. H. A. Schult. no. 3.
Carmen Tograi v. 2).

gg) Praemittitur sententiis per parenthesis insertis (ut lat. *et ante parentheses* Liv. 29, 23 §. 4; ut accentum cupiditate [et sunt ante omnes Numidae barbaros effusi in venerem] sensit etc.), ubi etiam relativo locus erat (v. quae de intima necessitudine inter copulam et relativum bene disputavit HARRISIUS, Hermes p. 66 ed. germ.). Gen. XLIX, 25: בָּאֵבֶד גַּם־יְמִינֶךָ וְתָרְנֵךְ וְגַם־בְּרוּכָה תְּבָרֵךְ וְאֵלֹהֶיךָ תְּבָרֵךְ (isque adiuvit te) et ab omnipotente (isque benedixit tibi), venient benedictiones coeli desuper et, quae non bene explicit Winerus p. 268; und er hat chendadurch (?) dir geholfen. — Iob. XXIX, 12: nam opem ferrebam misero רְוָיָה et orphano cui non erat auriliator. Omissa copula sententia eadem esset. Jes. X, 10. XIII, 14. Ps. LV, 20.

2) Praemittitur etiam sententiis *adversativis*, et lat.
reddi potest *sed*, et *tamen*, *quum tamen*, quanquam hoc
tenendum, vim adversativa magis in ipsarum sententiariarum
argumento inesse et verborum collocatione significari,
quam *et* particula: ubi enim oppositio fortius exprimenda
est, particulis intutur proprie adversativis, ut *אַזְכֵר*,
אֶתְנָא, *אֶתְנָא*. Cant. I, 5: *בְּנֵי־בְּנָה שְׁמַרְנָה nigra ego*, et
תְּלִשְׂחָה pulchra. Gen. II, 16, 17: *de omnibus arboreis*
horti comedes, *וְבִנְצָרְתָּ הַדְּבָרִים* *scd de*
arbore cognitioris boni et mali, *de ea non comedes*. XVII,
21. XXXI, 7. XLII, 10; *בְּשָׂר אֲכֵל* *וְאֶת־בְּנֵי־בְּנָה* *לֹא*
מִינִימָה, domine mi, *sed servi tu*i* venerunt ad cibum emendum*.
Eccl. I, 4. Hos. I, 7. Jud. XVI, 15: *cum dicis te amare*
me נָאֵן תְּדַבֵּר *et tamen cor tuum non est mecum?* Ruth
1, 21. Iob. VI, 26: *num verber arguere molimini*, *וְלֹא־רָאָה*
quant tamen in ventos abeant verba desperati? Ubi
subiectum sententiae est pronomen personale, hoc
praeponi solet. Gen. XV, 2: *בְּהַר־קָרְבָּן וְאֶת־הַלְּבָנָה* *קָרְבָּן*
quid dabis mihi, *quum tamen orbis abituras sim?* Ita
XVIII, 13, 27. Ex. VI, 12, *וְאֶת־Jes. XLIX, 21,*
*תְּלִשְׂחָה Neh. II, 2. Ps. XXII, 4. L, 17, *וְהַרְחֵךְ Jes. X, 7.**

13. 15. Saad. Jes. XLV, 9, وَأَنْتَمْ Cor. 3, 101. EWALDI
 gr. arab. §. 730. Similiter lat. *et*, v. HANDEL Tursell.
 II p. 494 sqq. Apud illos haec exempla pertinent ad وَأَنْتَمْ
 quod dicunt **وَأَنْتَمْ** Waw qualitatis, quod praeponitur
 sentientis conditionem statimque rei describentibus, v. e.
*dixit isque stans pro quum stare, ne inter-
 fuscite feras قَالْ وَأَنْتَمْ حِرْمَةٌ dum estis in sacris*, v. DE SACK
 gr. ar. I §. 1213, cuius usus etiam ab Hebraismo non

alienus est **v.**, v. c. Gen. XXV, 29, 2 Sam. IV, 7 et Roonda gr. hebr. §. 520 not. 530, 531).

Passim lat. recte veritut^r eti^m, etiam^s (ut ap. Arabes, v. Ewaldii l. c.), sed z est nihil nisi ei, etiam omissa conditionalia particula. Job, XV, 5: nam os tuum docet culpam tuam בְּשָׁעַרְךָ וְבְדִלְךָ וְכַאֲשֶׁר־כַּאֲשֶׁר eti^m eligis sermonem astutorum. Mal, II, 11; cf. Jes, XXXII, 7: כְּפָנֵיךְ אֱמֹנָה etiam^s pauper loquitur institum (ubi z sq. inf. valit quam, si).

3) ponit autem sententias *causulas*, i. q. nam. Gen. XX, 3: *ecce tu moriturus es propter malum tuum, quam summisisti*, *לְכַדְתִּים נָמָתָה* nam haec maritum habet. VI, 17. Ps. VII, 10. LX, 15: *da nobis auxilium contra hostem, nam* (י) *vanum est auxiliu hominum*. Ies. III, 7. XXXIX, 1. Ita etiam arab. *ج* redditur *nam*, *cum* Ewaldi gr. ar. II, 269 med., ubi disertius locuturi ponunt *كَذَنْ*. Sed pendet etiam hoc ex usu copulativo (cf. germ. *denn* et *dann*) v. Gen. XXVI, 12. *Isaacus fructus percepit centuplos* *לְכַדְתִּים נָמָתָה* *nam benedixit ei Deus*, pr. et ita benedixit ei Deus.

5) ante sententias *finales* et *consecutivas*: *ut, ita ut,*
sq. *futuro*, eoque plerumque apocope vel paragogico,
ubi praecessit sententia, quae continet sive mandatum (*Gen.*
XCVII, 4. *XLII*, 31. *XXXIV*, 12. *1 Sam.* *XV*, 16),
sive petitionem (*Iob. X*, 20. *Iud. XVI*, 28), sive inter-

rogationem (1 Reg. XXII, 7; Jes. LII, 26; Ier. IX, 11), sive spem (Jer. XX, 10), v. c. Gen. XLII, 31: *adduc fratrem tuum minorum* בְּנֵי־הַמְּלֵאָה ut videam, Jud. XVI, 28: *robora me hac una vice* בְּנֵי־הַמְּלֵאָה ut vindictam sumam, 1 Reg. XXII, 7: *nonne praesto est propheta* בְּנֵי־הַמְּלֵאָה ut percontemur ex eo. Plura vide Lgb. p. 873. Planè easdem leges sequuntur Arabes in ponendo וְ sq. futuro nasbato consilium indicante, v. DE SACY II, §. 56, cf. I, §. 1201, 3. 1212. II, §. 1114. EWALD gr. ar. §. 628.

6) ante sententias, quae pendent e verbis videndi, dicendi, ubi vulgo locus est coniunctionis relativae (וְ), quae vero etiam omitti potest (Gr. §. 152, 4, d). Ita post scire Gen. XLVII, 6, inrare Jos. II, 12, ominari Gen. XXX, 27, irasci Gen. XVIII, 32; Jes. LXIV, 4, et sine verbo Jes. XLIII, 12: *vos testes mei* estis בְּנֵי־הַמְּלֵאָה *me esse Deum*. (Comm. 10 eodem locu: אַתֶּם בְּנֵי־הַמְּלֵאָה). Thren. III, 26: בְּנֵי־הַמְּלֵאָה, cf. Comm. 27, ubi בְּנֵי. Num. XIV, 21: בְּנֵי־הַמְּלֵאָה per me (iuro) quod cet.

De *Waw conversivo* Praeteriti, quod mere copulativum est, v. Lgb. 296, 97. EWALDI gr. cr. 292, 517 sqq. ROORDA gr. hebr. §. 533 sqq.

In universum autem etiam de usu copulae hebraeae dici possunt, quae de copula latina *et* bene observat HAX-MIUS, Tursell. II, 468: „Grammatici .... duplice hoc erro duci solent, quod huic particula multiplicem significationem, quae semper una est, tribunt, et quod variam notionem compositarum formam et conditionem ad ipsam particulam transferunt. .... Quare si quid est in hac re observandum, positum id est in vario notiorum coniunctarum genere, et in singulari modo sententias coningendi, qui quibusdam in partibus aliis est apud veteres Latinos (et Hebreos) quam apud nos.“ De vario usu copulae apud Arabes praeferit libros grammaticos saepè laudatos v. Kamus p. 1970 (de copula וְ) et 1974 (de פְּ), DE SACY anthol. gramm. p. 72, 73, 177, 181, 217, 248.

De origine dissentunt. Aliis enim Waw primitivum, aliis aliunde ductum videtur, vel a וְ clavis, pr. conniunctio (STORRII obscrv. 337. HEZEL gramm. hebr. p. 57), vel וְ quod copulativum esse dicunt Lev. IV, 23, 28 (J. D. MICHAELIS gr. hebr. 161 cf. EWALDI gr. p. 652 not.). Si quid definitendum in re tam obscura, suadente universa linguae analogia (v. וְ, וְ, וְ) in Storrii sententiam concesserim, ex qua etiam Waw relativi (וְ) forma facile explicari possit.

Aliquando וְ in Chethibh omissum est, ubi in Keri adest, ut Jes. LV, 13. Dan. II, 43. Prov. XXIII, 24. XXVII, 24. Job. II, 7. Thren. II, 2, 5. III, 5, 7 et vice versa 2 Sam. XVI, 10. 2 Reg. XI, 1. XVI, 17. Ier. IV, 5. V, 5, 24. XXVIII, 1. Prov. XXIII, 24. Thren. IV, 12. Dan. IX, 5. Neh. IX, 17 (Simonis).

וְ, ante gutturales וְ, *Waw* quod vocant *conversivum* futuri in praeteritum (בְּנֵי־הַמְּלֵאָה) vel *relativum*, בְּנֵי־הַמְּלֵאָה et *interfiebat*. De usu eius v. Gramm. §. 126, 3 et uberioris EWALDI gr. crit. p. 539 sqq. ROORDA gr. §. 533 sqq. De origine eius disputationem libris grammaticis

diudicandam relinquo. Tres autem potissimum sunt Grammaticorum sententiae. Una est J. D. MICHAELIS, HEZELLI, quam adoptavi et explicui Lgb. §. 87, consentientibus WIVERO (Lex. p. 269), M. STUARTO al., ex qua וְ ortum sit ex verbo substantivo הַמְּלֵאָה, ita ut primus plene dictum sit בְּנֵי־הַמְּלֵאָה fuit (ut) *interfiebat*, dein abiecto וְ (quod etiam Syri in hoc ve. suppressum, יְסִיר) בְּנֵי־הַמְּלֵאָה contr. בְּנֵי־הַמְּלֵאָה (ut הַמְּלֵאָה contr. הַמְּלֵאָה) coll. בְּנֵי־הַמְּלֵאָה, בְּנֵי־הַמְּלֵאָה fuit (ut) *interfiebat* pro *interfiebat*, et aeth. **וְאַפְּ:** **פְּמַטְּפָה:** *baptizabat*; Waw conversivum autem includat etiam copulativum (בְּנֵי־הַמְּלֵאָה pro בְּנֵי־הַמְּלֵאָה, quod nusquam reperitur). Altera, quam post alios (v. SINOVIS introd. p. 220) nuper commendavit EWALDUS (gr. cr. p. 539), בְּנֵי־הַמְּלֵאָה ortum esse statuit ex הַמְּלֵאָה. De tercia (JAUX gr. hebr. ed. 3. p. 215 sqq. 465 sqq. EWALDI gr. min. §. 475. BOETTCHERI spec. p. XII.), in quam nunc fere inclino, וְ origine non differt a וְ, sed est nihil nisi forma eius paulo fortior (cf. בְּנֵי, בְּנָה), notans: *et tum, et porro, congruens fere cum arab. فְּ*. Vide quae modo de origine Waw copulativi dicta sunt.

וְהַ n. pr. loci arabici esse videtur EZ. XXVII, 19: **וְהַ** n. pr. loci arabici esse videtur EZ. XXVII, 19: **וְהַ** n. pr. loci arabici esse videtur EZ. XXVII, 19: **וְהַ** Wedan et Javan necum affirunt ad mercatus tuos. Waw initiale ibi radicale esse, non copulativum, observat J. D. MICHAELIS (spicileg. geogr. II, 168), quum in toto hoc capite nusquam Waw cop. primo nominis proprio ab initio aut versus aut sententiae praeponatur. Quod vero deinde conicit (l.c. et suppl. 578), **וְהַ** legendum **וְהַ** = **וְהַ** (mo²du¹ل) duo rivi esse urban Arabiac felicis جَهَنَّمَ Dschohla etiam urhem duorum fluviorum appellata, quia ad duos fluvios sita sit, id valde incertum. Equidem vereor ut omnino sana sint verba hebraea.

וְהַ rad. immisit. i. q. **וְהַ** dedit. Inde

וְהַ vox dubia, semel obvia Num. XXI, 14. 15: propterea dicitur in libro bellorum *Jehovae*: **וְהַ** בְּנֵי־הַמְּלֵאָה נְשָׁרֶת בְּנֵי־הַמְּלֵאָה וְהַמְּלֵאָה Waheb in Supha, et torrentes Arnonis et refluxus torrentium et. Quanquam omnis hic sermo, utpote ex medio libro quodam desperito deprontus, abruptus est et perobscurus, perquam tam probable, *Waheb in Supha* esse locum in confinibus Moabitarum et Amoritarum, et וְהַ acc. notam, ut ante nomina sequentia. Ita etiam Abuwafides et R. Parchon p. 15. 16. Quod CLERICUS conicit eundem esse locum, qui Comm. 18 וְהַ vocatur (nam וְהַ est i. q. hebr. וְהַ), in medio relinquo; universum autem locum bene illustravit de Rossi, schol. erit. p. 15. Codd. Rossiani undecim cum aliquot Kennicottianis iunctum scribunt **וְהַהְהָאָה**, quod etiam Kinebhs in accuratis libris se reperire testatur et a VATERO al. redditur: *dedit sc (Jehova) in turbine*, sed parum apte ad contextum. cui accedit quod maior ac

melior codicum pars, cod. Sam., et Verss. antiquae tuncatur scripturam receptam.

נָגֵן, nomini pl. **נָגִינִים**. Ex. XXXVIII, 28, estr. נָגֵן Ex. XXVII, 10, 11. XXXVIII, 10, 11, 12, 17 c. suff. נָגְנִים XXVI, 32, 37. XXVII, 17. XXXVI, 36, 38. XXXVIII, 19 m. *clarus, uncinus, parvulus*, i. e. de clavis ex quibus tentori sacri vela suspendantur. Ex vell. retinui Onkelos, LXX, quinque *אַזְבָּחָה*, scilicet *אַזְבָּחָה*, sed male sexies *אַזְבָּחָה* capitula, quomodo etiam Syrus (بَسْطَة) et Samarit. (בְּרַבָּה). Bene autem Saad. **נָגְנִים** quod non est, ut in Polyglottis et apud CASTELLUM, capitella, sed annuli (cf. pers. نَجْنِينَ et قَرْنَى annulus iannae), et Gr. Venet. πάτακοι. — Perantiquum fuisse vocabulum videtur, quod postea in desuetudinem abiit, ut ex eo colligas, quod scriptores recentiores pro eo alio verbo utantur (**תְּרוּגָה**), et iam Alexandrinus interpres in eius significatu reddendo fluctuat. Originem eius ultra ipsius scribendi artis origines ascendere, illud arguit, quod nomen dedit *Waw* litterae (v. supra), quae ex alphabeto Phoenicum etiam ad Graecos transit, in quorum alphabeto antiquissimo sexta littera erat *Bau* (*F*), vulgo Digamma aeolicum. Retinuerunt et figurata et ordinem eius Latini (*F*) pontestate paullum immutata (*f* enim durus quam *Waw*): ciecerunt ex litterarum serie Graci, retinuerunt tamen, ubi litteris utebantur pro notis arithmeticis, in quibus sextum locum occupabat ἐπίσημος *Bau* (*F*). Vide SCALIGERUM ad Euseb. Chron. p. 112, 115 sq. BUNIERUM in diss. de priscis Gracorum Latinorumque litteris, post Montefalconii palacogr. gr. p. 56.

בָּיִלְעָד rad. Hebraic inusit. arab. **بَزْرَ** *portavū*, unde **بَزْرِيز** *Wazirūs*, pr. negotiis publicis onustus (cf. *baiulus*, ap. mediī acvi scriptores de legatis regiis, *chargés d'affaires*, unde nostr. *bailliſ*, ital. *bailo*), metaph. portavit onera aliena, poenas huius Cor. VI, 16-1. XXXV, 19. XXXIX, 9, pass. criminis gravatus est, peccavit Conj VII. crimen

commisit, **בָּזֶר** crimen, v. locum Sunnae ap. Schult. ad

Har. 5, p. 129 et Schult. ad Prov. XXI, 8. Peccatum enim Sennit omnis est improbo homini impositum (Ps. XXXVIII, 4. Jes. LIII, 11), unde et **בָּזֶר**, *אֶגְלֹת tollo, pro condono. Ilinc*

תְּרוּגָה m. *crimine onustus*. Prov. XXI, 8: **תְּרוּגָה תְּרוּגָה** *tortuosa est via viri criminibus onusti*. Ita post LUD. CAPPELLUM, ALB. SCHULTENS, J. F. SCHELLING, UMBREITUS al. et recte quidem. Vocabulo raro paroemias usus esse videtur ob paronomasicum inter **תְּרוּגָה** et **בָּזֶר** in altero membro. Rabbin. quos sequuntur ex nostris tibus quicunque offendunt in nomine a Waw inchoante (sed v. **תְּרוּגָה**) reddunt: *tortuosa est via viri et aliena i. e. haud recta, sed viceror ut **בָּזֶר** de via recte dici possit, et magis etiam dubium num *vīr* h. l. de viro impio recte accipiatur.*

תְּרוּגָה (pers. **تَرْوِيْج** *purus pr. albus, nostr. *welſ*, cui congruit etiam **تَرْوِيْج**, *پارچه album esse*) n. pr. pers. filii Hamani nata minimi. Esth. IX, 9.*

בְּנֵי i. q. **בְּנֵי** *peperit*. Arab. **بَنِي**. Inde

בְּנֵי m. *proles* Gen. XI, 30 (sam. **בְּנֵי**) et

בְּנֵי m. id. 2 Sam. VI, 23. Keri cum codd. occidentibus exhibet **בְּנֵי**.

בְּנֵי rad. inusit. i. q. **בְּנֵי** *torpuit, debilis, mansuetus fuit*, unde ducent **בְּנֵי** columba. Inde

בְּנֵי n. pr. viri. Esr. X, 36. Malim legere **בְּנֵי**.

בְּנֵי (fortasse i. q. **בְּנֵי** additamentum meum) n. pr. viri Num. XIII, 14.

בְּנֵי n. pr. viri i Par. VI, 13 illud tamen mendosum, ut videtur, namque Vs. 18 et i Sam. VIII, 2 pro codem est **בְּנֵי**.

בְּנֵי (pers. **بَنِي**, femina pulra) n. pr. *Wazchit*, Xerxis uxor et regina, a marito tertio imperii anno dimissa. Esth. I, 9—19. II, 1—17.

סָיִן, septima alphabeti littera, ubi numeri nota est, i. q. *septem*. Nomen eius **סָיִן** i. q. syr. **سَيْن** (armen. **զէն** zen arma) *telum* notat, teloque haec littera in monumentis phoeniciis similis est. Abiecto Nun vocatur

etiam **בְּנֵי** pl. **בְּנִים** (Mischna Schabbath 12, 5. II p. 47 Surenb.), unde gr. *Zēta* (ex emphat. **בְּנִים**), it. arab. **بَنِي** plenius **بَنِي** (v. Notices et extraits VIII, p. 46), aethiop. *Zai*.

Quod ad pronunciationem attinet, proprie est *ds*, sed saepe etiam neglecto sono dentali *s* leni. LXX propterea

plerumque reddant littera ζ, ut בְּבִרְכָּה Zorqas, בְּבִרְכָּה Zorqas, בְּבִרְכָּה Zorqas, וְבִרְכָּה Tāja, rarius transposito sibilo sd, ut אֲבִזֵּבְשָׁא Eshdōas cf. pun. Hasdrubal (חַדְרֻבָּל). Sed radices hebraeae et habentes in lingua graeca et latina plerumque scribuntur per σ, σ, v. צְבָא σερו, צְבָא συκְסָלוֹ, צְבָא σרו, צְבָא לְחוֹם, צְבָא מְלָגָה.

In lingua arabica duplex illa pronuntiandi ratio diversis elementis exprimitur. Alia enim vocabula, in quibus et efferebatur ds, arabice scribuntur littera ז (Dsal), ut נַאֲצָה, נַאֲצָה mactavit, נַאֲצָה נַעֲבָב aurum, et in lingua aramaea abieicto sibilo habent ?, ?, ut נַאֲצָה, נַאֲצָה, נַאֲצָה (cf. dor. ἄσαλος pro ἄσαλος, ἀσαύριν pro ἀσαύριν): alia, quorum et dentalem sonum abiecerat, arabice habent ג, et apud Aramacos retinuent Zain, ut נַאֲצָה, נַאֲצָה luxit, נַעֲרָע, נַעֲרָע seminavit et cetera, quanquam etiam ז (aram. ג) et utpote litterae cognatae inter se permutantur, v. c. בְּדַר, בְּדַר, בְּדַר, aram. בְּדַר, בְּדַר, בְּדַר sed גְּדַל auxiliatus est; גְּדַל, גְּדַל amputavit, adde גְּדַל et גְּדַל scriptis, et גְּדַל contensis. Raro autem Aramaci habent sibilantem ג, ubi Hebraici dentalem, v. c. נַאֲצָה aram. נַאֲצָה stillavit, נַאֲצָה aram. אֲנָצָה apis: soli Nasoraci amaut sibilum, eumque retinunt, ubi reliqui habent d, ut נַאֲצָה lupus, נַאֲצָה aurum, נַאֲצָה memoria. Aethiopes ut Hebraici habent H צָא pro ג et ז, v. c. צָא בְּנָר H תְּאַזָּה: et רְאַזָּה H תְּאַזָּה.

Litterae finitimae sunt: a) Zade (ts), quae littera durior passim mitigatur in ?, maxime recentiore linguarum acetate, velut צְבָא apud seriores et in Aramaismo צְבָא, צְבָא apud seriores et Aramacos צְבָא parvus fuit, צְבָא aram. צְבָא, צְבָא commicatus, צְבָא aram. צְבָא iustus fuit, צְבָא et צְבָא, צְבָא splenduit. Ita etiam צְבָא mitigatum in צְבָא, צְבָא in צְבָא, צְבָא in צְבָא, ubi praeterea notandum, et amare viciniam litterae ג, palatinarium molissimae, ut contra copulari amant צְבָא, צְבָא, minime צְבָא, צְבָא (v. gramm. hebr. §. 30, 2). b) Samech et Sin, quae pronunciatione non multum differebant a ?, si meritis sibilus erat, v. c. צְבָא et צְבָא recedere, צְבָא et צְבָא exsultavit, צְבָא evellit, צְבָא et צְבָא saccus, צְבָא צְבָא contensis, צְבָא ligavit et transl. צְבָא sibi proposuit, צְבָא fregit, adde צְבָא et צְבָא, צְבָא et צְבָא al. Maxime notandum δ Hebraeorum apud Arabes saepe abiisse in ?, ut גְּרָגִין גְּרָגִין גְּרָגִין rescenuit. צְבָא חַרְמָה constrinxit, צְבָא חַרְמָה, צְבָא cf. خَرْمَة squama. c) Datheth, v. pag. 305, A., raro etiam Tet, v. c. צְבָא et צְבָא (utrumque forte ex obsoleto חַדְתָּה), צְבָא arab. צְבָא perfor-

ravit. Praeterea δ) Resch, v. c. קְרָב et קְרָב radios sparsit, קְרָב et קְרָב clausit (nasum) arab. حَنْمَنْ وَ حَنْمَنْ خَرْمَر et خَرْمَر superbit, adde קְרָב et קְרָב et hiscum verborum in קְרָב et קְרָב Ezech. VII, 13. Perfrequis haec permutatio in Persismo, عَوَارِي عَوَارِي tentorium conventus, شَكْرَتْ et شَكْرَتْ vitriolum, et in Latinismo, v. c. Furius et Fusius, honor et honos, arbor et arbos, quaero et quaco, gero sup. gestum (v. Schneideri gr. lat. I, 1, 312). — De sibilantium cognitione cum 77 v. p. 360 A. Adde יְהִי et יְהִי fulvus fuit, instar aurii, unde sit

בְּנָה rad. inusit. quam cum BOCHARTO (Hieroz. III, c. 10) idem fuisse suspicor atque בְּנָה, בְּנָה flavus, fulvus fuit, instar aurii, unde sit

בְּנָה m. *lupus* (arab. نَبِيب, melit. dib, syr. مَأْدِن,

أَمْدَنْ, zab. لَهْلَت id., aeth. **וְהַפְּאָה**: lupus et epic. lupus), a colore flavo et fulvo dictus, ut goth. *wulfs*, lat. *vulpes*, nostr. *Wulf* (vulpis autem et lapi nomina primi- tuis cadem erant) itidem a colore *fulva* (eiusdem originis sunt *fulvus*, *flavus*, *fahus*, *folb*, et *gilhus*, lat. nedd. *giallus*, *helius*, *elvus*, nostr. *gelf*, *Gelf*) ad quod quidem etymon recte aestimandum probe tenendum, regiomum orientalium et australium lupos et magnitudine corporis et pilorum colore ad vulpem propria accedere. HOEST Beschr. v. Fes p. 294: Füchse gibt es zwey Arten, تعلب *Tälcb* die den europäischen gleichen, und نَبِيب *Dib* welche kurze Haare haben, und wie Hunde ausschen. SWAW itin. p. 151 vers. germ. der Dib ist von einer dunkleren Farbe als der Fuchs, aber beynahm von derselben Grösse. Quam lupi speciem Oppianus (Cyneget. 314 sqq.) λύκος ζεόπτεον appellat, probabiliter est *canis aureus* (Gold-wolf) nostrarum. Vulgo dicunt a נַבְיב terruit, sed hoc a lapi significatu ductum, ut נַבְיב et נַבְיב lupus similis, improbus fuit, timuit lupum, נַבְיב damnum a lupo passus est (cf. A SENUIL, ad Ispahan. p. 7), quemadmodum etiam goth. *wilwan* rapere magis dictum putem a *wulfs*, quam contra. Gen. XLIX, 27. Jes. XI, 6. LXV, 25. Phr. בְּנָה Ez. XXII, 20, estr. בְּנָה lupi ves- pertini, vespera praedatum exentes. Hab. I, 8. Zeph. III, 3 et בְּנָה Jer. V, 6 et. λύκοι ρίζηγοι Oppian. Cyneget. 3, 266, ρίζην γοι ibid. 1, 440 et Virg. Ge. 3, 537: non lupus .... gregibus nocturnis obambulat. In universum v. BOCHARTO Hieroz. III, c. 10. — 2) n. pr. principis Midianitici Iud. VII, 25. VIII, 3. Ps. LXXXIII, 12.

בְּנָה haec, v. נַי.

רָבַב rad. inusit. i. q. arab. **نَبْتَبْ** fluctuvavit, oscillavit, motitavit se in aëre, de insectis volatilibus, cf. **رَبَّ** reptavit in terra, de reptilibus. Prins gemm. vertere possit: in der Luft wimmeln (schwärmen), posttere: auf der Erde wimmeln. Vicina sunt præterea **תְּבִבָּה**, **תְּבִבָּה**. Inde

¶ n. pr. *viri* Esr. X, 28. Neh. III, 20 *Keri*, sed fortasse mendose scriptum pro **¶**, ut Esr. II, 9. Neh. VII, 14 legitur.

דָּבַר donavit, rad. semel in V. T. obvia Gen. XXXX, 20, ubi Lea Sebulone nato: **דָּבַר יְהוָה אֲשֶׁר יָפֵת** donavit me Deus, donavit me dono pulchro, quibus verbis (namque d et l litterae sunt finitimae, v. ad 2) alluditur nomini **דָּבָר**, qui in re etiam vocabuli paucis rario-ris arcessiti causa posita esse videtur, quanquam frequen-
tioris in veteri lingua usus testes habentur nomini, propria inde derivata (practer ea, quae statim sequuntur **דָּבָר**, **דָּבָר אֲשֶׁר**, **דָּבָר אֲשֶׁר**). De significatu egregie consentiant et vett.
intpp. et linguae cognatae. Ex illis LXX, δέδογται δέ θεός μοι δόμηρον κατόρ. Onk. דָּבָר. Syr. et Pseudoj. rad.
דָּבָר refinem, aptote in sua etiam lingua usitatam (v. infra). Vulg. dotavit me Deus dote bona, et in candem sententiam Saadias, uterque ex speciectori uso vocabuli apud Syros.

In linguis cognatis generaliori dandi et erogandi significative habent Nasoraci et Palmyreni. Ced. Nasor. III, p. 86, lin. 5. **أَنْهَا يُنْهَى أَنْهَا يُنْهَى** homines fraudulentio inanis verba dabunt. Ita etiam Inscr. Palmyr. IV lin. 5, **أَكْمَل** Inscr. III, cf. nomina propria palmyrenia inde derivata, ut **بَذَّالَة** i. q. **بَذَّالَة** Theodorus Inscr. IV, 1, et **بَذَّارَة** (quem dedit Baal, de **بَذَّار** = **بَذَّار**, p. 224 B) Inscr. II. Apud Syros paulo specialior dandi usus regnasse videtur. Versio simplex i. e., ut diximus, retinuit **أَعْدَدْ أَكْتَافْ أَعْدَدْ** quibus declarandis haec inservit Bar Alii glossa: **أَجْيَزْ الْأَخْرِ**.

723 m. *donum*. *ibid.*

תְּדִין (*dōnāvit eūm sc̄. Deus*) u. pr. *complurium virorum* 1) 1 Par. II, 36. 2) 1 Par. VII, 21. 3) *ibid.* XI, 41. 4) 2 Par. XXIV, 26. In loco gemino 2 Reg. XII, 22 est **תְּדִין**.

דָּנוֹן (dono datus sc. a Deo) n. pr. viri 1 Reg. IV, 5.

תְּבִזָּה (id.) n. pr. *viri Esr.* VIII, 14 Chethibh.

רַגְלֵי (dono data) n. pr. matris regis Joakim
2 Reg. XXII, 36 Keri, sed Cheth. est **רַגְלָי**.
Ecc.

יְהוָה (prob. pro **יְהוָה** domum Jehovae) n. pr. complurium virorum 1) Jos. VII, 1, in loco parallelo 1 Par. II, 6 **יְהוָה**. 2) 1 Par. VIII, 19. 3) 1 Par. XXVII, 27. 4) Nch. XI, 17.

נָבָעַד (domum Dei) u. pr. viri Neh. XI, 14, gr. Σωβδυάλιον Mace. XI, 17.

זָבְדָּא (donavit cum J^ehova) Zebedacus (græce Ζεβδαῖος) n. pr. complurim virorum 1) i Par. VIII, 15.
2) ibid. Comin. 17. 3) XII, 7. XXVII, 7. 4) Esr. VIII, 8. 5) X, 20. Syr. זָבְדָּא.

זְבָדִיחַת (id.) n. pr. virorum 1) 1 Par. XXVI, 2.
2) 2 Par. XVII, 8. 3) XIX, 11.

מְקַטֵּה 1) *mactavit.* (Arab. **مَكْتَبَةٌ**, syr. **مَكْتَبَةٌ**, sam. **מְקַטֵּה**, zab. **מְקַטֵּה** et **מְקַטָּה**, aeth. **Μεκτίθη**: Vicinum
पक्षः. Vide sitne eadem radix in gr. σφάσσω, σφάσσω,
nimurum Σφάσσω). Gen. XXXI, 51. Deut. XII, 15.
1 Sam. XXVIII, 24. 1 Reg. XIX, 21. Ez. XXXIV, 3,
sqq. $\frac{1}{2}$ pro aliquo 2 Par. XVIII, 2. Ez. XXXIX, 17.
Eodem referri potest **מְקַטֵּה** **מְקַטָּה** Deut. XVI, 2 sqq. macta-
pascha.

2) spec. *ad sacrificandum mactavit*, *sacrificavit*, *immolavit* (LXX. *γένω*, *γένονται*). Cstr. sine casa Ecl. IX., 2, plerumque sq. acc. sacrificii, v. c. *חַזֵּב* 1 Sam. I, 21, II, 19, *שְׁבִלָּתְךָ* *חַזֵּב* *שְׁבִלָּתְךָ* obtulit sacrificia eucharistica Lev. XVII, 5, X, 8. Deut. XXVII, 6, 1 Reg. VIII, 13, etiam de immolando hominibus 1 Reg. XIII, 2, Ps. CVI, 37. Ez. XVI, 20. Passim additur *loci*, in quo sacrificium offeratur Ps. XXVII, 6, Jes. LXV, 3, 2 Chr. XXXIII, 17, vel *בְּ* (super quo) Ex. XX, 24, 1 Reg. XIII, 2 (*sed aliud est* Ex. XXXIII, 18: *ne offeras sanguinem victimarū* *בְּ* *בְּ* *ad fermentatum*, *cum fermentato*), et saepius etiam *בְּ* *cius*, cui sacrificium offeratur, sive Deus est Ex. VIII, 25. XIII, 15. XXII, 19, 1 Sam. XV, 15, 1 Reg. VIII, 63 et persaepe, sive idola Deut. XXXIII, 17, 2 Chr. XXVIII, 23, rarius *בְּ* 1 Reg. VIII, 62, 2 Par. VII, 4. Lev. IX, 4. Non de sacerdotibus usurpat victimas hostias mactantibus, sed de iis, qui suis sumptibus sacra faciunt Numb. XXII, 40. Deut. XII, 21. XXVII, 6, 1 Sam. I, 4 et saepe. Caeterum *חַזֵּב* *חַזֵּב* et *הַקְרָבָה* non solum proprie est (Lev. XXIX, 27): obtulit sacrificium eucharisticum, sed etiam metaph. gratias Deo obtulit instar sacrificii Ps. L, 11, 25. CIV, 22, CVI, 17.

Pi. πεῖται fut. πεῖσθαι sacrificavit, i. q. Kal no. 2. 1 Reg. XII, 32, sed plerumque iterative de sacrifici consuetudine 1 Reg. III, 2. 3. XXII, 44. 2 Reg. XI, 8. XII, 4. XIV, 4. XV, 4. XVI, 35. Hos. IV, 13. 14. XI, 2. XII, 12, et *multas victimas sacrificavit* 1 Reg. VIII, 5. 2 Par. V, 6. (Arab. *سقى* multum sacrificavit).

זְבַח m. c. suff. **זְבַחֲתִים** estr. **זְבַחָה** pl. **זְבַחָה**, c. suff. **זְבַחָה** etc. semel **זְבַחָה** Hos. IV, 19 1) *mactatio* (ein Schlachten). Jes. XXXIX, 6: **יְזַבֵּחַ לְהֹוָה בְּצִבְרָה** nam mactationem i. e. caedem *Jehova instituit Bozrak*. Jer. XLVI, 10. Ez. XXXIX, 17. **קְרֻבָּה** institut mactationem (caedem) Zeph. I, 7. Inde *carnes animalium mactatorum, epulac*, Gen. XXXI, 51. **קְרֻבָּה** epulæ paschæ Exod. XII, 27 cf. XXIV, 25. Prov. XVII, 1: **קְרֻבָּה** *epulac rixosac.*

2°) *sacrificium* (Opfer), tum de *sacrificandi actu*
 (Lev. XIX, 6: **בְּעֹלֶת בָּרָךְ**), tum de hostia et victimam,
 quae mactatur. Ps. LI, 18: **אֵל הַחֲדֵשׁ כִּי כִּי** *non cupis*
sacrificia. Ies. I, 11: **כִּי כִּי רַב בְּזַבְדָּל**. 1 Sam. XV,
 22. Prov. XV, 8. XXI, 33. Hos. VI, 7 et saepe.
בְּזַבְדָּל sacrificia debita, rite oblata, v. **קָדֵשׁ**. **בְּזַבְדָּל**
 sacrificia Deo placentia Ps. LI, 19. **בְּזַבְדָּל** sacrificium
 obtulit v. **בְּזַבְדָּל**, idem valet **בְּזַבְדָּל** Jer.
 XXXIII, 18, **בְּזַבְדָּל** Eccl. IV, 17. Opponitur tum
בְּזַבְדָּל sacrificium incursum 1 Sam. II, 29. III, 41. Ps.
 XI, 7. Ies. NIX, 21. Dan. IX, 27, tum **בְּזַבְדָּל** holocau-
 stum Ex. X, 25. Lev. XVII, 8. Num. XV, 3. 5. 8. Jos.
 XXII, 26. 28. 29. 2 Reg. V, 17. Jer. VII, 22. XVII,
 26 cet. ita ut **בְּזַבְדָּל** sacrificia notet ex parte tantum concre-
 mandam, quorum major pars in epulis sacrificialibus come-
 debatur, qualia praecipue erant sacrificia eucharistica,
 inde sexentes **בְּזַבְדָּל** **בְּזַבְדָּל** Lev. III, 1. IV, 10 cet.,
בְּזַבְדָּל **בְּזַבְדָּל** (v. **בְּזַבְדָּל** rad. **בְּזַבְדָּל**). Saepe etiam dicitur de
 sacris magnis et sollemnis (**בְּזַבְדָּל** **בְּזַבְדָּל**) Iud. XVI, 23.
 2 Reg. X, 19), quae cum epulis sacrificialibus coniunctae
 erant 1 Sam. IX, 12. 1 Reg. VIII, 62, **בְּזַבְדָּל** **בְּזַבְדָּל**
 sacrum annum 1 Sam. I, 21. II, 19. XX, 6, **בְּזַבְדָּל** **בְּזַבְדָּל**
 sacrum gentile XX, 29 coll. IX, 12. 13. XVI, 3.
 (Arab. **ذَبْحٌ** et **ذَبْحٌ** quod mactatur et sacrificatur, hostia,
لِهَذِهِ id.).

3) u. pr. regis Midianitici Iud. VIII, 5. Ps. LXXXIII, 12.

מִזְבֵּחַ estr. **מִזְבֵּחַ** c. Suff. **מִזְבֵּחַ** 1 Reg. VIII, 31, plur. **מִזְבְּחֹת** m. *altare* (arab. **مَذْبُح**, syr. **مَذْبُح**) Levit. I, 9. 13. 15. 2 Chr. XXIX, 22 cet. LXX. **θυσιαστήριον**, **rariis βωμός**. De exstruendo altari dicunt **לְמִזְבֵּחַ** Gen. VIII, 20. XII, 7, **לְמִזְבֵּחַ** XXXV, 1. 3. 2 Par. XXVIII, 24, **לְמִזְבֵּחַ** 1 Reg. XVI, 32. 2 Reg. XXI, 3. 1 Par. XXI, 18. Additio geniti: a) **materialis**, **velut בָּרֶזֶל** Ex. XX, 24, **בָּרֶזֶל** **בְּשָׂלָל**, 25. Jos. VIII, 31. b) **nominis**, **cum exstructum est altare**, **nt בְּמִזְבֵּחַ** Lev. XVII, 6. Nam. XII, 27. XVI, 21. Deut. XXVI, 4 cet. et **בְּמִזְבֵּחַ** **בְּי** Ind. VI, 25. 28. 30. c) **quo significatur sacrificii species**. Nimurum in sacrario Mosaico et Salomonico erant a) **בְּמִזְבֵּחַ תְּבִרֵךְ** altare holocaustorum Ex. XXX, 28 s. **בְּמִזְבֵּחַ תְּבִרֵךְ** altare acenum Ex. XXXIX, 39, in vestibulo positione; b) **בְּמִזְבֵּחַ תְּבִרֵךְ** altare suffusum Ex. XXXX, 27. XXXI, 8 s. **בְּמִזְבֵּחַ** altare aurum XXXIX,

38. XL, 5. 26 1 Reg. VII, 48 in navi templi (בְּבִזְבֵּן). In Plurali persaepe de altaribus idolorum Jes. XVII, 8. XXVII, 9. 2 Reg. XXI, 3. 4. 2 Chr. XIV, 2. XXXIII, 3. XXXIV, 4 ect.

בָּבֶל 1) pr. de nostra quidem sententia i. q. בְּבִזְבֵּן

rotundus fuit, rotundum fecit, unde talmud. בָּבֶל, בְּבִזְבֵּן sumus, isque rotundus, conglobatus, ut caprarium, came-
lorum, syr. et arab. بَلْ, بَلْ. Alias conjecturas v.

apud J. D. MICHAELIS in suppl. qui primariam potesta-
tem ponit in declinando, divertendo, quod ad habitationem
translatum sit, coll. בָּבֶל med Waw declinavit sol, et N. G.
SCHROEDERUM in Observati. phil. ad Ps. loca p. 32 sqq.
qui forendi notionem primariam putat, unde stercorandi,
dein amoris significaciones ductae esse possunt: parum pro-
fecto probabiliter. Nec feliciora, quae tentat Boettcherus
peric. pag. 61. — 2) *habitavit* (cf. בְּבִזְבֵּן no. 2). Gen.
XXX, 20: בְּבִזְבֵּן habitabit me i. e. cohabitabit mecum
maritus meus adiuncta notio concubitus. Habitandi
enim verba copulata cum acc. cohabitacionem notant, v.
בְּבִזְבֵּן. Vulg. *mecum erit*. Chald. *erit habitatio mariti
mei apud me*. Abulfalides: يَسِّعَنْكَ, addens illud brevi-
tatis et elegantiae causa dictum pro יְסִיבֵן עַזְבֵּן.

בָּבֶל et בְּבִזְבֵּן m. 1) *habitatio, domicilium*, v. c.
Dei. 1 Reg. VIII, 13: בְּבִזְבֵּן בְּבִזְבֵּן בְּבִזְבֵּן extruxi
locum domicili tibi. 2 Par. VI, 2. Jes. LXIII, 15. Prae-
torea Ps. XLIX, 15: corpus corum consumetur in orco
לְבִזְבֵּן ita ut non sit domicilium ci i. e. ut non perduren-
t, sed putredine absumatur corpus eius. Hab. III, 11:
הַבְּבִזְבֵּן כְּבָדָה שְׁמַרְתָּ שְׁמַרְתָּ sol cu[m] luna subsistit in domicilio suo,
i. e. suum locum in ecclis obtinet. Cf. quae observavimus
ad בְּבִזְבֵּן. Ad בְּבִזְבֵּן paragogicum in בְּבִזְבֵּן, quod mere de-
monstrativum est, cf. gr. hebr. §. 93, 1. b. Lgb. §. 154
not. 3. adde בְּבִזְבֵּן = בְּבִזְבֵּן. WINERUS confert וְזֹבֵר לְזֹבֵר
Mc. II, 1 et similia, sed haec postius pertinent ad בְּבִזְבֵּן litt.
B. — 2) n. pr. viri. Iud. IX, 28.

בְּבִזְבֵּן, זְבוֹלָן, זְבוֹלָן (habitatio, v. Gen. XXX,
20) n. pr. 1) filii Jacobi natu decimi, quem ex Lea
suscepit Gen. XXXV, 23. XLVI, 24 et tribus ex co-
uriundae Num. I, 9. 30. 31. VII, 24. X, 16. Deut.
XXXIII, 18. Iud. I, 30. IV, 6. 10. V, 14. 18. Ps.
LXVIII, 28. Jos. IX, 1 cet. cinius fines in septentrionali
Palæstinae parte, inter Naphtalitas, Asceritas, mare medi-
terraneum (Jos. XIX, 11, cf. Gen. XLIX, 13) et lacum
Gennesareth (Jos. Ant. V, 1 §. 22) describuntur Jos.
XIX, 10—16 coll. Jos. Ant. I. c., ita tamen ut nonnulli
obscuritatis supersit (v. RELANDI Palaest. p. 159. ROSENKR.
Alterth. II, 1, 297). LXX. Zaþorvhár. Vulg. Zabulon,
ad formam בְּבִזְבֵּן, unde etiam N. gent. בְּבִזְבֵּן Num.
XXVI, 27. Iud. XII, 11. 12.

2) Quae Jos. XIX, 29 memoratur בְּבִזְבֵּן in confiniis
Asceritarum et Sebulonitarum, plerisque (v. RELANDI Palaest.

p. 129. 1062. ROSENKR. I. c. II, 2. p. 67 et ad Jos. I. c.)
est urbs minuta eius nominis prope Ptolemaiden a Josepho
memorata (bell. jud. II, 18 §. 9: פְּלִילָה וְצָבְרָה וְבְּבִזְבֵּן
פְּלִילָה וְצָבְרָה וְבְּבִזְבֵּן), sed vide possi-
tive ipsa tribus Sebulon intelligi. Certe sine ulla causa
etiam Ind. XII, 11. 12 ad hanc urbem referunt Rosenm.
I. c. Winerus in lex. bibl. p. 629.

בְּבִזְבֵּן chald. emit, comparavit sibi, persaepe in Targg.

Pa. vendidit. Syr. בְּבִזְבֵּן emit, Pa. vendidit, בְּבִזְבֵּן ven-
ditio. Sam. et Zab. id. In V. T. semel Dan. II, 8:
certo scio בְּבִזְבֵּן תְּמִימָה נְבָדָל מִבְּבִזְבֵּן הוּא vos tempus lucrari velle (dass
ihr Zeit gewinnen wollt), quoniam videtis, exiisse a me
mandatum (supplicii) i. e. tergiversando et cunctando
moras nectitis, quoniam non ignoratis, que sorte vos maneat.
LXX. et Theod. ὅτι ζεῦρον ἵπταις ἐξαγοράσσετε. Vulg.
quod tempus redimitis. Conferunt ἐξαγοράσσεται οὐ ζεῦρον
Eph. V, 16. Col. IV, 5, quod tamen sensu a nostro diverso
est: tempore temporisque opportunitate sedilo uti. Alienum
etiam a nostro loco emere tempus. Cic. Verr. I, 3.

בְּבִזְבֵּן (entus) n. pr. viri Esr. X, 43.

בְּבִזְבֵּן rad. inusit. Sam. et zab. i. q. בְּבִזְבֵּן purus, pel-
liculus fuit, unde בְּבִזְבֵּן purus, בְּבִזְבֵּן puritas, בְּבִזְבֵּן
purus, בְּבִזְבֵּן puritas; et apud Syros Arabesque
בְּבִזְבֵּן (zab. בְּבִזְבֵּן), בְּבִזְבֵּן, בְּבִזְבֵּן, בְּבִזְבֵּן, vitrum,
crystallus (SCHILT. Opp. min. p. 62). Translate ad
sonum clarum et acutum inde est aran. בְּבִזְבֵּן, בְּבִזְבֵּן cam-
pana, tintinnabulum. Vicinum est chald. בְּבִזְבֵּן clarus,
nitidus fuit. Inde hebr.

בְּבִזְבֵּן (formae בְּבִזְבֵּן a בְּבִזְבֵּן) m. *pellicula uvae*, upote
claro et vitri instar pellucida. Num. VI, 4: בְּבִזְבֵּן בְּבִזְבֵּן
בְּבִזְבֵּן a vinacis usque ad pelliculam non comedit i. e.
neque vinaca, neque pelliculam. Pluralem בְּבִזְבֵּן cadem
sententia labes in Mischna Maaser. 5 §. 4. Orla 1 §. 8.
Ex vett. interpretibus retinuerunt hoc ve. Hebraco-sam.

בְּבִזְבֵּן, et Saad. בְּבִזְבֵּן (quod deest in lxxx. nostris, mani-
festo tamen significatu): recte interpretati sunt Gr. Venet.
Σύρης (folliculus). Onk. בְּבִזְבֵּן id. Arabs Erp. قُصْرَة
cortex. Kimchius: בְּבִזְבֵּן, sed male LXX. Vulg.
acinos, quam potestatem habet בְּבִזְבֵּן q. v. Idem tamen
habet Pesch. בְּבִזְבֵּן quod Bar Ali explicat حَمْضَهُ اَعْنَبْهُ
ossicula uvae i. e. acini. Significatio vel ex etymo satis
certa, neque erat quod in ea definienda tantopere fluctua-
ret J. D. MICHAELIS in suppl. Minus feliciter etiam
LUD. DE DIET ad Num. I. c. בְּבִזְבֵּן carnem uvaram interpre-
tatur coll. aeth. **בְּבִזְבֵּן**: caro.

זה

תְּרֵבָה m. perraro cum nomine fem. ut Jos. II, 17: **תְּרֵבָה** שְׁבַע
et fort. Ind. XVI, 28, f. **תְּרֵבָה** (pro **תְּרֵבָה**, a mase.
תְּרֵבָה = **תְּרֵבָה**), rarius **תְּרֵבָה** Eccl. II, 2. 24. V, 15. 18. VII,
23. IX, 13. 2 Reg. VI, 19. Ez. XL, 45 (cf. **תְּרֵבָה** no.
4, c) et **תְּרֵבָה** Hos. VII, 16. Ps. CXXXII, 12 (quo loco
relat. est, v. no. 2), semel **תְּרֵבָה** cum He demonstr. (ut
in **תְּרֵבָה**) Jer. XXVI, 6 Chethibh, commun. **תְּרֵבָה** et Phur.
תְּרֵבָה, **תְּרֵבָה** (quac vide suis locis)

primam struendi rationem (litt. aa) refert (1 Reg. XIV, 4: *hic est dies* vel ad tertiam (litt. cc, v. infra no. 3, a); mimurim Jos. IX, 12: *ibi panis Vulg. en., panes* (da, das Brot!). Esr. I, c. חַדְבֵּן מִן *nunc tempum*, sed legitimum esse illam, quam nos statuimus, structuram et *revera* pronomen esse sine ellipsis verbi substantivi manifestum est ex Jos. IX, 12: *וְיָהִי הַיּוֹם הַזֶּה hic panis noster* coll. Comm. 13: *וְיָהִי הַיּוֹם הַזֶּה hi uteri vini*. Ps. LXXXIII, 12: *חַדְבֵּן מִן* vide hos scelestos. Ihab. I, 11: *בְּתַחַן מִן* *hoo* *rbur eius*.

Præterea notandum: **aa**) repetitum: **הִי — הִי** est: **hic, ille; unus, alter** Iob, I, 16, 1 Reg. XXII, 20, Ps. LXXXV, 18, **הַנִּי, הַנִּי** 1 Reg. III, 16, **הַנִּי הַנִּי unus** ad alterum Exod. XIV, 20, Jes. VI, 3, **— bb)** Vivide demonstrans est, ubi pronominiibus interrogativis additur, ad vim corum augendam. Jes. LXIII, 1: **אָתָּה תְּנִזְנֵן נִזְנֵן** qui est **iste veniens?** Iob, XXXVIII, 2: **הַנִּזְנֵן בְּנֵי נָהָר quis iste**

qui obscurabat consilium Dei? XLII, 2. Idem est **אָנֹתְךָ** (v. 87 no. 2, d). Esse autem **תִּזְבַּח** in hac formula revera pronomen, non adverbium (no. 3), arguit locutio paulo fortius etiam interrogans **תִּזְבַּחַנָּה** **נַעֲמָה** **כִּי** **qua** **is** **iste? Jer. XXX, 21. Ps. XXIV, 10 (fortius quam **תִּזְבַּחַנָּה** **כִּי** **Comm.** 8), in qua **אָנֹתְךָ** verbi substantivum vicem sustinet (v. 87 no. 4).**

Tueruntur, qui **תִּזְבַּח** etiam indefinite dictum censerent pro **תִּזְבַּחַנָּה** **אֵלֶיךָ**. Sic enim incepit nova oratio i Sam. XVII, 12: **תִּזְבַּחַנָּה** **בְּנֵי** **יִשְׂרָאֵל** Vulg. *David autem filius viri Ephrati*, enim in superioribus mentio non facta. Sed certissimum est, pericopam i Sam. XVII, 12—31 reliquiae narrationi ex alio quodam fonte insertam esse, in quo Isai tam mentio facta erat, v. DATHIUM et MAUERAD ad h. — **תִּזְבַּח**, quod i Sam. XVII, 31 est in Chethibah, band dubie incendosum est pro **תִּזְבַּח**, neque debebat interpretandi artificis vindicari a NANNINGA in diss. Lugdd. p. 914.

2) rarius et nomini poët. ponitur pro relat., ut germ. *der pro welcher*, dimit pro wouit (cf. 57 no. 1, b, chald. 7, quod ortum ex 57, it. **תִּזְבַּח** hic, arab. **عَذْلُكُمْ** qui). Ps. CIV, 8: **סְדֵךְ** **בְּנֵי** **בְּנֵי** **הָהָרֶב** **בְּלָשָׁן** *ad locum quem illis fundasti*, destinasti. Prov. XXIII, 22. Iob. XV, 17. Ps. LXXVIII, 54. Et hoc quidem significat, aque ac **בְּלָשָׁן**, **תִּזְבַּח** indeclinabile videtur, ponitur certe pro plur. Iob. XIX, 19. Semel (pro plur. fem.) legitur **תִּזְבַּח** Ps. CXXXII, 12. Pro nota relationis (ut **בְּלָשָׁן** A, 2) Ps. LXXIV, 2: **בְּנֵי** **בְּנֵי** **הַר** **צִוָּה** *mons Zion, in quo habitas*. Jes. XXV, 9. — Exod. XIII, 8 **תִּזְבַּח** redditum *is qui*, sed est nomini demonstr. relat. omisso, cf. arab. **كَمَا** **كَانَ** **بِأَيْنَ** *quid hoc quod vidisti?*

3) est Adv. demonstrandi. a) loci: *hic* Gen. XXVIII, 17. Num. XIII, 17. **הַיְמָן** *hinc et hinc*, utrinque Num. XXII, 24. Jos. VIII, 33. **הַיְמָן** et **הַיְמָן** **quis?** **הַיְמָן** **הַמֵּnde?** v. pag. 78, 79. Sacips etiam est nostr. *da* (*ibi*), lat. passim reddens en. Ps. CIV, 25: **סְדֵךְ** **תִּזְבַּח** *da* (*ist*) *das Meer*, en mare. Ind. V, 5: **בְּנֵי** **הַר** *Sinai*, en Sinai montem. Jes. XXIII, 13, et substantivis, pronominibus, particulis postponitur. Dan. X, 22: **הַיְמָן** *nostr. mein Herr da*, dominus mens, quem dixit quasi monstr. Gen. XXVII, 21: **אָנֹתְךָ** **בְּנֵי** **הַהֲנָדֵד** **num tu iste** (*du da*) *sis filius meus Esau*, nec *ne?* Vivide demonstrantis est **תִּזְבַּח** *siche da!* Cant. II, 8. 1 Reg. XIX, 3. Sunt qui in plerisque his exemplis sententia non multum mutata vim pronominalem retinunt, ut: *hoc est mare, dominus meus iste*, neque magnopere repingo, sed plurimis tamen locis, ut Ind. V, 5. Jes. XXIII, 13 illa ratio accommodationis.

b) temporis: *nunc, iam*, gr. δέ Mich. V, 4: **הַיְמָן** **נַעֲמָה** **et iam erit pars.** 1 Reg. XVIII, 24: **הַיְמָן** **הַיְמָן** **נַעֲמָה** *nunc novi.* **הַיְמָן** *nunc ipsum*, **וְרָא** δέ Ruth II, 7. 1 Reg. XVII, 24. Saepe numeralibus praemittitur, max. tempus indicantibus, et significat ei qui scribat satis iam magnum videri numerum vel temporis spatium. Gen. XXVII, 36: **הַיְמָן** **הַיְמָן** *iam bis.* XXXI, 38: **הַיְמָן** **הַיְמָן**

iam riginti annos. Comm. 41. XLIII, 10. XLV, 6. Num. XIV, 22. XXII, 28. 32. XXIV, 10. Deut. VIII, 2, 4. Iudd. XVI, 15. Zach. VII, 3: **בְּנֵי** **בְּנֵי** **הָהָרֶב** **בְּנֵי** *iam tot annos.* 2 Reg. V, 22. Etiam in his formulis vis pronominalis retineri possit et transferri: *hoc se*, quod effluxit temporis spatium, iam riginti anni sunt, ex quo et., *das sind schon zehn Jahre*, dass et., latinis: *hi sunt riginti anni*, cf. gr. τότερος ἢ τέταρτος τοῦ τοῦ Demosth. Olynth. III, §. 4. Reddiderunt etiam LXX Gen. XXXI, 38, 11: *υπάτη ποι εἰπούση ἦτη*, XLV, 6: *τοῦτο γὰρ δέ τεταρτος ἦτος*, et Targg. *בְּנֵי* **בְּנֵי** **הָהָרֶב** **בְּנֵי** *hi sunt riginti anni*, **בְּנֵי** **בְּנֵי** **הָהָרֶב** **בְּנֵי** *hi sunt duo anni.* Sed alii veteres et aliis locis **תִּזְבַּח** adverbialiter reddunt, velut Syrus constantes **חָכְמָה** ecce, LXV. Vulg. Gen. XXVII: *ἰδοὺ δέ τεταρτος τοῦτο*, en altera vice (cf. Luc. XIII, 18: *ἰδού δέκα καὶ δύο τοῦτο*), cap. XLII: *ἴδη δέ*, *τιν* *τις* *αλλαγή*. Saad. ubique **כִּי** *iam*, et etiam veteres Hebraeorum ita cogitasse ve. 57, ex eo rebus colligas, quod ante pluralem indeclinata mansit: nimis enim durum videtur: *hoc est riginti anni*.

c) neglecta significatio loci et temporis, passim additur interrogativis, quo viam carum augent, ut **תִּזְבַּח** **הַמֵּnde tandem?** *τί ποτε;* Gen. XXVII, 20, *cur tandem?* Iud. XVIII, 21. 1 Reg. XXI, 5, **תִּזְבַּח** **הַמֵּnde** *cur tandem?*

Gen. XVIII, 13. XXV, 22, arab. **كَمَا**.

4) Cum praeposit. a) **תִּזְבַּח** *in hoc sc. loco, hic* (cf. no. 3, a) Gen. XXXVIII, 21. Ex. XXIV, 14, translate ad tempus, *tunc* Esth. II, 13: *sed* **תִּזְבַּח** *ea lege* (v. 2 no. 20), **תִּזְבַּח** **בְּלָשָׁן** (v. ibid.), **תִּזְבַּח** *propterea* 2 Par. XIX, 2 (v. 2 no. 16, b).

b) **תִּזְבַּח** *propterea, unde* **תִּזְבַּח** **אָנֹתְךָ** *quare?* Jer. V, 7. Sed **תִּזְבַּח** Gen. II, 23. Iob. XXXVII, 1, est: *hauc, per hoc*.

c) **תִּזְבַּח** *qui sicut hic est, tolis* Gen. XLII, 38, quod *sicut hoc est, tale* Jes. LVIII, 3. Iem. **תִּזְבַּח** *sicut hoc* i. e. *tale* Jes. LXVI, 8, et: *ita, similiter* Iud. VIII, 8. 1 Reg. VII, 37. 2 Par. XXXI, 20, **תִּזְבַּח** id. Gen. XLV, 23. **תִּזְבַּח** **הָהָרֶב** *sic et sic* Iud. XVIII, 4. 1 Reg. XIV, 5, *et sic hoc et sicut illud* 2 Sam. XI, 25, **תִּזְבַּח** **הָהָרֶב** *sic et sic* 2 Sam. XVII, 15. (Arab. **كَمَا**).

d) **תִּזְבַּח** **אָנֹתְךָ** i. q. **לְגַדְלָה** p. 72 A.

e) **תִּזְבַּח** **בְּלָשָׁן** propterea Ps. XXXII, 6. Neh. XIII, 14. Idem est **תִּזְבַּח** **בְּלָשָׁן** Ex. IX, 16.

De linguarum cognatarum in hoc pronomine concordia haec habebas. Apud Arabes forma simplex pron. demonstr. est **ه**, raro **هـ** hic, fem. **هـى** haec, in fem. quoque **هـى**, **هـى**, **هـى**, **هـى**, plur. **أَهـى** (hebr. **תִּזְבַּח** q. v. p. 94). Hinc proxime cognatum est **هـ**, gen. **هـى** acc. fem. **هـى** plur. **أَهـى**, **أَهـى**, **أَهـى**, **أَهـى**, quod vulgo quidem redditur *dominus, domina; praeditus, a, um aliqua re*, sed re vera est pronomen, v. e.

(In Talmude ut hand raro exstat pro **ذى**, max. in compositis ut **رسا** quisnam. Sed plane ut Hebreici, Arabes Tajitae utebantur pro **الذى** nullo gen. et numeri discrimine. Vide FREYTAG Lex. II., p. 98. Tebrizi ap. SCHULTENS, ad Istar. II., pag. 75. Addo notam ms. РОСОКИИ ex eius commentario in Meidanii Proverbia, qui Oxonii asservatur. Ad Prov. 340: **الذى** علیهم **ذى** و **أى** venit super eos quod venit, haec annotata sunt: ... **ذى** in dial. tribus **ذى** idem valet quod **الذى**, unde

dicunt in plur. **نَحْنُ ذُو فَعْلَنَا كَذَا** nos sunus qui ita fecimus, et in sing. **هُوَ ذُو فَعْلٍ كَذَا** ille est qui ect. et etiam in fem. **إِلَيْهِمُ الَّذِي لَقِيَ عَلَى الْخَلْفِ بَعْدِ حَوَادِثِ الدُّورِ** illa est quae ect. Sensus paroeciae est **أَنَّا عَلَيْهِمُ الَّذِي لَقِيَ عَلَى الْخَلْفِ بَعْدِ حَوَادِثِ الدُّورِ** i.e. venit super eos illud quod venire solet super homines se. temporis vicissitudines et accidentia. Ita **نِسَابِرِيٌّ**.)

מִלְּדָה (Mildl) m. i. q. בֵּן. Bis legitnr Gen. XXIV, 65; בֶּן־בָּנָה, XXXVII, 19: בַּנְּיָה. somniator iste (contemtim). Respondet arab. أَنْدَى

quod tamen vim relativam nactum est. Conflatum est ex art. 52 (eius 1 proprie geminatum, cf. 52a) et 53, et dictum pro 52b, Schwa mobili sub littera geminata in vocalene plenaria mutato, ut geminatio magis perspicue audiatur, cf. 52c pro 52b. Falluntur autem, qui singularem pronomini formam 53, 54, 55 statuant, ut JO. SIMONIS ed. 1-3. Inde decretatum est

هَذِهِ *hic*, in scriptoribus Pentatecho posterioribus, c. subst. definito masc. Ind. VI, 20: **هَذِهِ الْمُكَبَّلُ**, 1 Sam. XVII, 26, 2 Reg. XXIII, 17. Zach. II, 8, fem. 2 Reg. IV, 28, scorsum sine subst. 1 Sam. XIV, 1. Dan. VIII, 16 (utrinque masc.). Praeterea in cod. Sam. Gen. XXIV, 65. XXXVII, 19 pro **هَذِهِ**. Eadem apocopen habent Arabes, qui pro **الَّذِي** etiam dicunt **هَذِهِ**, **أَنْذِلَ**, **أَنْذِلَتْ**, **أَنْذِلَتْ** **DE SACK** gr. I p. 335, neque non **هَذِهِ** in nummis pro **هَذِهِ**, v. FRAEHN recessio nummorum eufisor. I. p. 91. 100. 105. 106. 149. 178. 565. 593. 645.

גַּדְעָן (ex בְּנֵי et גַּד, pro גַּדְעָן cf. ad נַפְתָּחָה) i. q. נַפְתָּחָה Ez. XXXVI, 35 (c. subst. definito fem.). Ac nonnullae quidem edit., secuti ben Ascherum penultimate legunt גַּדְעָן (ut נַפְתָּחָה), alii ex scriptura ben Naphtali acute גַּדְעָן.

תְּהִבָּה rad. *inuisit.*, hand dubie idem notans quod
תְּהִבָּה *splenduit, flarus fuit* instar auri, v. *verbis תְּהִבָּה*,
תְּהִבָּה, v. ad *תְּהִבָּה*.

כְּבָדָה estr. **כְּבָדָה**, semel c. copula **כְּבָדָה** Gen. II, 12
 m. 1) *aurum*, dictum a colore flavo, ut **כְּבָדָה** argentum a
 colore pallido, cf. nostr. *Gold* a *gel* (*gelb*) *flavus*, pr.
 metallum *flavum*, facessat enim J. D. MICHAELIS conic-
 etura, qui ducit a **כְּבָדָה** abuit, evanuit. (Arab. **كَبْدَة**,
 syr. chald. **كَبْدَة**, **كَبَدَة**, zab. **كَبَدَة** id.) Gen. XXIV,
 22, 53. XXXVI, 39. Exod. III, 22 et persaepe.
 Amat articulum (v. **כְּבָדָה** no. 1, a), max. cum praefixis,
 v. c. Jos. XXII, 8, 2 Chron. II, 6, 13. IX,
 18. Esr. I, 4, 11. Jerem. X, 4. Jes. XL, 19. Prov.
 XVII, 3. XXVII, 21. XXVIII, 1. De auro puro, de-
 purato dicitur **כְּבָדָה** Exod. XXV, 11, 29, 31 sqq.
כְּבָדָה 1 Reg. X, 18 et **כְּבָדָה** q. v., **כְּבָדָה** 1 Chron.

XXVIII, 18, it. טָבַד בְּבָזֶה 2 Chr. III, 5, 8, נִגְוָר ז' et
בָּזֶה aurum pretiosum (q. v.), de auro aliis ignobilioribus
metallis temperato גָּמָר (v. תְּמָרֵשׁ). Pretiosissimum
auri genus erat aurum Ophiricum (v. אָפִירָה, אֲפִירָה,
אֲפִירָה). Poëtica aurii nomina sunt: קְרָבָה zoravās, בְּזָבֶן, sed
בָּזֶה aurii metalla (Gold-Erz) notat. — Ubi numerialia
præmittuntur, cogitando addendum נְצָבֶן, בְּזָבֶן v. c.
בָּזֶה גָּמָר decem (sicil.) auri Gen. XXIV, 22. —
Imaginem præbebat puritas Job. XXIII, 10, et inde
nobilitatis Thren. IV, 1. — 2) Metaph. de splendore
coeli auro, fortasse de ipso sole Job. XXXVII, 22
(cf. SCHULT. ad h. l. p. 1061); de oleo purissimo, aurii
instar splendido (nostr. hell wic Gold) Zach. IV, 12.

rad. *inuisit*, *nitendi*, *splendendi* potestatem habens, ut vicinae **תְּאֵנָהָן**, **תְּאֵנָהָן**. Arab. **جَلِيل** luxit, pulchra visa est res (Togr. 42. Tim. I, 536. II, 406 Mang.), lacte viruit floruitque planta, pass. **جَلِيل** gloriatus est, superbivit, **جَلِيل** pulchritudo faciet (v. **جَلِيل**), flos plantae (v. **جَلِيل**), cf. quae observavimus ad **תְּאֵנָהָן** p. 56 A, adde Ovid. Fast. 5, 563: vel quia purpureis *collet et versut floribus agri*, *lumina sunt nostros visa decere dies*, et versus arab. ap. Jones poës. asiat. p. 342: *hortus quem ornant flores splendidi instar stellarum*. Finitimum est **جَلِيل** (fortasse pro **رَبِيعي**, v. pag. 360 A) ornavit, pr. splendere fecit. V. *vestitus est* (*vestibus ornatus est*), **جَلِيل** habitus, vestitus [*ornatus*]. Syr. **جَلِيل** superbivit, pr. splendere voluit. Aph. fucavit faciem, pr. nitere fecit. Ethpa. *splendidus factus est*, **جَلِيل** *illustris*, zab. **جَلِيل** *splendor*. Inde

נִיר chald. m. *splendor* (contr. ex נִיר) Dan. II, 31, IV, 33. Plur. de colore faciei bello hilarique Dan. V, 6, 9: נִיר נִיר נִיר נִיר color eius immutabatur ei i.e. palluit. V, 16, VII, 28. Cf. hebr. cap. X, 8. (Syr. נִיר). Arab. ^{نَيْرٌ} id.).

§. 1) similiter a splendore (rad. **נָשׁ**). Cf. germ. *Lenz*, succ. *Glenz* ver, itidem a splendore dictum.

Frequentatur in omnibus linguis cognatis, syr. et zab.

أَلْيَا olea, arab. ^{سَعْد} oleum, ^{سَعْدَنْ} oliva, aethiop. **H.P.T.**: oleum et oliva, ex quibus migravit in copticam, ubi ΧΑΙΡΤ est oliva, in armenicam (Ἄλθη olea, oliva), et in hisp., in qua azytic oleum, azetytum olea. Originem, quam ignorare se fatentur Etymologi (v. J. D. MICHAELIS suppl., Jo. SIMONIS h. v.), mil dubitans quacero in rad. nostra **هَرْبَة**, **هَرْبَنْ**; et

بְּשִׁבְתָּךְ, ita ut ρήσι sit fem. a forma ρήσι et *splendorem* notet, quae potestas translata est (v. ad rad.) ad virorem et pulchritudinem „*sempor frondentis olivea*“ (Ov. Met. 8, 295. Theophr. hist. pl. 1, 15. Plin. XVI, 20), cf. Hos. XIV, 7: בְּכַד חֲדֹר וְגַדְעָן erit ut oleac splendor eius (הדר autem idem quod גַּדְעָן cf. Dan. VI, 9 et N, 8). Jer. XI, 16: יְהִי רָקֵב כִּי תְּאַמֵּן בְּפָרִי הַאֲרָר Sir. XXIV, 14: μη̄ ἐλαῖον εἰπεσθεὶς ἐν πεδίῳ, idque nunc magis placet, quam quod nuper suspicatus sum (Lex, man. p. 300), nomen referendum esse ad *splendens olei* (cf. רְחַצֶּה oleum a רְחַצֶּה splenduit, et בְּחַצֶּה Zach. IV, 12 de oleo pulchrido et splendente). Postquam vera origo in oblivionem abierat, ha littera pro radicali habita est: unde factum ut מְשִׁיב mase, gen. sit, et Arabes novum verbum inde formaverint: מְשִׁיב oleo condidit H. oleum proinavit. Cacterum de olea arbore adi CETSH Hierobot. II, p. 350 – 350.

VII. 19. זִיתָן (olea arbor, arab. زَيْتُون) n. pr. viri 1 Par.

בָּנִים (i. q. בָּנָה olea) n. pr. viri i Chr. XXIII, 8.
XXVI, 22.

לְחֵלָה rad. *perdubia*, in cod. Sam. Dent. XXXII,
24 pro **לְחֵלָה** (*serpentes*), ex permutatione gutturalium Samaritanis familiaris.

בְּתַחַת in Kal inusit. Arab. **فَعَمْ** foetuit, max. de rancidis, **فَحْسَرْ** foector, hircus. Melit. **zehem** odor foetidus. Syr. et zab. **לִפְסֹעַת**, **לִפְסֹעָתִי** id. apud Zabios de aqua

putridae odore (Cod. Nas. II, 200 lin. 18). Chald. sorduit. Pi. inquinavit, max. de sordibus pinguis et male olentibus, ut sudore, fimo. Origo est in pinguedine, cf. סְנִיר, syr. פָּנִים pinguis fuit.

Pi. *sordidum habuit*, ut sordidum aversatus est, fastidivit. Iob. XXXIII, 20: סְנִיר אַתְּ בָּאֵת fastidit eum, paucem. Suffixum πληθεράται v. Lgb. §. 193, 2.

סְנִיר (pinguedo, pinguis) n. pr. filii Rehabeami regis 2 Chr. XI, 19.

סְנִיר in Kal inusit. *splenduit, luxit* (vic. שְׁמֹרֶת). Arab. سَنْرَى splenduit, luxit, nituit (de vultu), IV. XI. floruit planta, פְּנִיר flos. Aeth. **HUZ**: superbivit (splendorem prae se tulit, cf. לְבָקָה no. 3). Aram. סְנִיר Pa. et Aph. splenduit, פְּנִיר, שְׁמֹרֶת lux, splendor, שְׁמֹרֶת coccineum (color splendens), sed saepius translate, v. infra ad HI. et NI. Cf. sanscr. sura splendidum, gloriosum esse.

Hiph. שְׁמֹרֶת 1) *illustravit* (syr. et chald. Aph. id.), sed ubique metaph. a) *docuit, edocuit* (cf. שְׁמֹר HI. no. 3 et subst. litt. f, adde סְנִיר luxit, it. doctus, edocitus est Barbebr. 451, פְּנִיר id. ibid. 453. Pa. docuit Ephr. II, p. 270. פְּנִיר doctrina, scientia, acthiop. פְּנִיר: IV. **KYDOL**: vituperavit, culpavit, pr. illuminavit), sq. acc. pers. 2 Par. XIX, 10, sq. dupl. acc. pers. et rel. Ex. XVIII, 20: פְּנִיר תְּהִלָּתְךָ פְּנִיר תְּהִלָּתְךָ et docetas eos statuta, b) *monuit, admonitionem aliquem, ut sibi caveat (warnen)* 2 Reg. VI, 10. Ez. XXXIII, 3, ut desistat a pravitate. Ez. III, 19, 20, sq. פְּנִיר dehortatus est al. ab aliqua re. Lev. XV, 31: פְּנִיר תְּהִלָּתְךָ פְּנִיר תְּהִלָּתְךָ et dehortandum improbum a vita sua improba. Sed HI, 17, XXXIII, 7: שְׁמֹר אֶת־תְּהִלָּתְךָ est admonitus eos meo nomine, meis verbis, nostr. von meinwegen. — 2) *intrans, splenduit, fulsis pr. lucem sparsit* i. q. שְׁמֹר Dan. XII, 3. (Chald. שְׁמֹר id.).

Niph. 1) *edocitus est* Ps. XIX, 12 (sq. פְּנִיר aliqua re), 2) *commonefactus est, admonitionem admisit, monitus parvus* Eccl. IV, 13. Ez. III, 20. XXXIII, 4—6, inde *cavus sibi* Eccl. XII, 12: שְׁמֹר נִצְחָה שְׁמֹר תְּהִלָּתְךָ et quod ultra ea est, mi fili, ab his *cave sibi*: פְּנִיר pendet ex שְׁמֹר, non ex verbo. (Chald. שְׁמֹר, syr. Ethpe. פְּנִיר praemonitus, catus est, cavit sibi, פְּנִיר, פְּנִיר admonitus, cautio, cautela. Arab. Conj. VIII. curam habuit rei, pr. catus fuit in ea).

פְּנִיר chald. id. Part. pass. שְׁמֹר commonefactus, catus. Lsr. IV, 22: שְׁמֹר — הַנִּזְנִין catus estote —

ne. Syr. פְּנִיר id. v. Hebr. XII, 15: שְׁמֹר תְּהִלָּתְךָ קָדְשָׁו וְנִמְלָאָתְךָ pro gr. ἐπισκοπούντες μὴ —. Δְּבָרִתִּי caute, adv.

פְּנִיר m. *splendor, coeli* Ez. VIII, 2. Dan. XII, 3. V. supra rad. Arab. سَنْرَى; zab. פְּנִיר id.

פְּנִיר 1) *fluere*. Pr. de aqua Ps. LXXVIII, 20:percussit rupem פְּנִיר et fluenter aquae. CV, 41. Jes. XLVIII, 21. Dicitur a) de sanguine mulierum menstruo Lev. XV, 25: פְּנִיר זָבֵב זָבֵב si fluit fluxus sanguinis eius, et de fluxu seminis s. gonorrhœa viri. Lev. XV, 2: זָבֵב זָבֵב זָבֵב זָבֵב vir quisquis est, si fluit fluxus ex pudendio eius. Fluere autem ex idiomatic linguae dicuntur res et personae, in quibus aliiquid fluit, vel unde aliiquid defluit. Inde part. פְּנִיר luens i. e. gonorrhœa laborans (LXX. γορόδρομος) Lev. XV, 4—13. 32. XXII, 4. Num. V, 2. 2 Sam. III, 29, fem. פְּנִיר mulier menstrua patiens Levit. XV, 19, cf. Comm. 25 fin. Impr. dr. de alluentia et redundantia, e. acc. rei, qua quid aliud vel redundant. Ex. III, 8: שְׁמֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל terra lacte et melle affluens. V. 17. XIII, 5. XXXIII, 3. Lev. XX, 24. Num. XIII, 27. XIV, 8. XVI, 14. Deut. VI, 3. XI, 9. 15. XXVII, 3. XXXI, 20. Jes. V, 6. Jer. XI, 5. XXXII, 22. Ez. XX, 6. Sinc. casu Jer. XLIX, 4: פְּנִיר בְּנֵי redundant vallis tua sanguine.

2) *diffluere, contabescere*. Thren. IV, 9. Vide de h. l. ad rad. פְּנִיר. (Aram. פְּנִיר, פְּנִיר fluere, diffluere, liquefieri. Arab. قَبَ contabuit fame, morbo. Zab. פְּנִיר, פְּנִיר fluxus. Radices vicinae sunt פְּנִיר fluere, פְּנִיר liquefieri, fluere. Origo esse videtur in liquefaciendo, vide ad פְּנִיר).

פְּנִיר m. *fluxus*, ut semenis virilis, gonorrhœa Lev. XV, 1—15, sanguinis menstrui Lex. XV, 16 sq.

פְּנִיר vel פְּנִיר 1) i. q. vic. שְׁמֹר effervesce, de aqua, onomat. ut nostr. *seiden*, angl. *to seeth*, gr. ζέω, unde ζέθως (*Sud, Absud*), cf. simile σίζω. V. Niph. et Hiph. no. 1. Inde redundant aqua fervens. Aeque ac gr. ζέω et lat. servco hoc

2) transfertur ad aestuosi animi intemperiantiam, insolentiam et proterviam (cf. פְּנִיר, arab. شَعْرَى et Schultens. Opp. min. p. 80). Inde *proterce*, insolenter egere in aliquem, sq. פְּנִיר Ex. XVIII, 11: שְׁמֹר אֶת־תְּהִלָּתְךָ in ea re, in qua protorce erunt (Acgypti) contra eos (Israëlitas), נִזְנִין Jer. I, 29: שְׁמֹר נִזְנִין כִּי nam contra Jehovam insolenter agit. Vide HI. no. 2. et nomina derivata.

Niph. part. פְּנִיר (a forma פְּנִיר, quanquam haec verba alibi in Niphal adoptant formam פְּנִיר cf. Lgb. p. 411; non enim est, quod radicem פְּנִיר statuas cum Kimchio, derivata.

Coccojo al.) *coctum*, *ferculum*. Gen. XXXV, 29. 2 Reg. IV, 38—40. Hagg. II, 12.

Hiph. 1) coxit (v. Kal no. 1), coquendo paravit, Gen. l. c. רָאַתְּנִי בְּקָרְבֵן et coxit Jacobus ferculum. LXX. ἤψησε δὲ Ἰακὼβ ἔργαν. Vulg. coxit autem Jacob pulmentum. Onk. אָלֶה הַבָּשָׂר.

Superbie et arrogantiæ notionem præter Hebreos habent etiam Chaldaci (v. statim) et Nasoraci, quibus **فَخُورٌ** est superbus, **فَخُورٌ** superbiæ, fastus, cf. syr. **فَخُورٌ** superfibivit, **فَخُورٌ** superbia, **فَخُورٌ** id. Ephr. I,

p. 42, arab. زَعْزَى superbivit (cinherstolziren). Quae Lexx. arabica sub his litteris habent, nimurum نَمْ med.

Je auxit, incrementa cepit, et **שׁ** med. Waw Conj. II.
 commecatu s. viatico instruxit, primo obtutu ab usu
 Hebracorum alieniora videri possint: sed intrunque a
 primaria effervescendi potestate profectum est. Nam
 quoque **שׁ** med. Je, quod saepe dicitur de fluviosis crescentibus
 et ultra ripas redundantibus (v. **اذ** التيل erexit Nilus
 Elmacin. III p. 289, **بِيَادِهِ التِّلِيْلِ** incrementum Nili Abul-
 pharag. dynast. p. 340. **بِيَادِهِ فِي الدَّجْلَةِ** ibid. p. 392) et
 transfert ad exercitus inundantes (Tim. p. 93., 348.
 Gol. I, 312. II, 600 Mang.), proprie notare videtur
 effervescre (v. **نَاهِكَمْانِي** praevid. s. 1, p. 15 sqq., nihil
 valent exempla a Hartmanno, lingu. Einl. p. 252 laudata); et ab eadem s. coquendi potestate etiam ductum esse potest
שׁ aram. **זָהָב**, **כְּדֵל** commecatu instruxit (zukochen zur
 Reise), **זָהָב**, **כְּדֵל**, **שׁ** commecatus, quanquam hoc etiam
 ad rad. **שׁ** referri potest.

תְּלִיל chald. Aph. inf. תְּלִילָה i. q. hebr. Hiph. no. 2.
proterve, insolenter egit. Dan. V, 20. In Targg. est
תְּלִיל, תְּלִילָה superbus, אֲגֹרֶז, אֲגֹרֶזָה superbia.

רָגֵב adj. verbale, *superbus*, *proterus*. Prov. XXI, 24: **רְגִבָּה** שְׁמֹן עַשֶּׂה בְּכַבְדָּה זָרָן זוּ גְּדוּלָה superbus et inflatus, *irvisor est nomen eius, agit in abundantia superbiae*. Pl. **רְגִבָּת** protervi Jer. XLIII, 2, spec. homines superbi et protervi, qui spreta legi divinae pios persequuntur Ps. LXXXVI, 14 (parall. **רְגִבָּת**). CXIX, 21. 51. 69. 78. 85. 122. Mal. III, 15. 19, neque aliter Ps. XIX, 14; **רְגִבָּתְךָ** שְׁמָךְ כִּי etiam a superbis serva i. e. futum praestra scribum tuum i. e. ab hominum protervorum et impiorum societate, ut bene Aben Esra, cf. verba sequentia:

ne dominentur in me, i. e. vim exercant in me; me ad flagitia seducant. (Kimchius affligitur h. l. neutraliter accipiunt: superba, superbe gesti i. e. peccata a sciente commissa, coll. נְזָבֵד Deut. XVII, 12, XVIII, 22, sed illud ad usum loquendi accommodatus). De Babylonis superbis et impiis Jes. XIII, 11, LXX. ἐπιστήμων Ps. CXIX. Jes. XLIII, θραύστες Prov., θραύσατε Jes. XIIII.

superbus. Ps. CXXIV, 5: **בְּגִיאֵת** חַדְרָה יְמִינָה
aquae superbae i. e. exastuentes. Ita saeppe Hebrei (v. **בְּגִיאֵת** Job, XXXVIII, 11 et **בְּגִיאֵת** Job, XL, 18) et Arabes, velut **بَحْرٌ زَاهِرٌ** mare superbum i. e. aestuans,
نَفِيرٌ زَاهِرٌ fluvius superbus i. e. Jordanes ntpote extra ripas
excrescens, **شَغِيْرٌ** superba fuit aqua Cor. 69, 11.
Tim. I, 40 Mang., **شَغِيْرٌ** Oxus aestuans **شَمَا** superbus
fuit, de fluvio intumescente Doreid. 222, **ظَلْمٌ** violentus
fuit, de mari Tim. I, p. 342. Cacterum in nostro vocabulo exastuandi potestas primaria est.

جَلِيلٌ rad. inusit. respondens arabiae *abdidūt*, *celarīt* v. c. arcum ab amico, spem ab herede Har. 43, p. 289 de Sacy, VII abdidit se, in angulum se recepit. Har. 38, p. 243 de Sacy. Inde

אַנְגָּלָס (hunc enim nominativum statuendum esse, fuse disputat Abulwalides h. v., coll. syr. ۱۴۵۱) f. *angulus*.
 (Arab. **أَنْجُلُس**: *angulus*, item *cella*, quam quās inhabitat,
 hist. Tim. II. pag. 880. lin. 13, spec. *cella monachi*
 ut gr. *γωνία* *Abulf.* Ann. 418 ed. Reiske p. 424. 426,
asylum, *Hoelest* Beschreib. von Maroco p. 125. Syr.
 ۱۴۵۱, sam. *بَذَرَة*). In V. T. de angulis altaris Zach.
 IX, 15, per meton. de *columnis angularibus* (cf. arab.
أَنْجُلُس, *angulus et columna angularis*). Ps. CXLIV, 12:
 בְּנֵי-יִהְוָה בְּנֵי-בָּנָה מִשְׁתְּבִרְתָּה
filiae nostrae sint *instar columnarum angularium* pulchre excisarum. Hac enim columnae
 F. F.

in quovis palatio et firmissimae sunt et elegantissimae. Cogita ante Caryatides in arte aegyptiaca frequentissimas. Aqu. ἡγετήρια. Vulg. quasi anguli. Ita etiam Iudearum interpres.

נְמַת pro **תְּמִתָּה** (ut **לְמִתָּה** pro **תְּמִתָּה**). Plur. **תְּמִתָּה cellae, promtuaria, in quibus aliquid reconditum.** Cf. **trad.** et **arab.** نَمَتْ Ps. CXLIV, 13. LXX. **τρεπάνη.** Hieron. et **Vulg. promtuaria.** Chald. **חַסְכָּרָן** thesauri. Syr. نَمَدْ (cf. Lac. XII, 3, 24). Hebraei interpres, quos recentiorum plurimi sequuntur, **angulos** interpretantur, et Michælîs **promtuarii** significatiōnem ab **angulo** derivat. Utrumque minus bene. Promtuarii enim significatus a notione radicis derivandus.

¶ rad. inusit. 1) *micare*, *radiare* i. q. מִכָּה (v. SCHROEDERI Observatt. ad origg. hebr. cap. VIII). Spec. *radiatum flucere*, de lacte uberic (v. יְמִינָה no. 1, cf. בְּרַכָּה no. 2. 3). 2) *movere se* (ut talmud.), inde יְמִינָה no. 2. — A prima miicandi potestate esse videtur talmud. יְמִינָה, it. lapis pretiosus (syt. פְּנִימָה) superbivit hnē minus pertinere videtur, v. ad יְמִינָה, et sine auctoritate sunt, quae passim laudantur in Lexx. ἐπιτιμητός superbivit, μίκης micuit), ab altera talm. יְמִינָה, יְמִינָה ramus, dictus ab agitatione.

מִזְרָחִים m. pl. n. pr. populi antiquissimi, trans Jordani habitantis Gen. XIV, 5, fortasse eiusdem atque מִזְרָחִים, quā erant aborigines Ammonitidis. LXX. οὐκέτι λαζαρίδες, neque aliter Syr. Onk. Sam., cuīs tamen etyma causam ignoramus. CLERICUS מִזְרָחִים interpretat gentem vagam (a מִזְרָחַ movere se), sed ex etymo tan̄ incerto nihil colligere licet. Minus etiam probandum, quod MICHAELIS suppl. 598 confert arab. مُزَرَّقٌ breves et crassi homines, nam مُزَرَّقٌ, مُزَرَّقٌ (ita enim hoc ve. scribendum esse docet Firuzabadius) est a حِلْبَةٌ et themate trilittero حِلْبَةٌ (حِلْبَةٌ) et pr. magnum cacabum notat, iocose tantum ad talis taurae homines translatum.

רַיִן vc. poët. 1) *radii lactis, lac ex pleno ubere radiatim et abundanter defluens, lactis ubertas* (v. rad. no. 1). Sic primigenia imagine servata Jes. LXVI, 11: *בְּעֵינָיו כְּבָשָׂר וְלִקְנָהָהָה וְלִקְנָהָהָה ut sugatis et delectemini lacte divitiarum eius i. e. abundantia, copia div. eius. Parall. קְנָהָהָה שֶׁרֶב. Cf. Comm. 16, ubi pro רַיִן eodem contextu et parallelismo est בְּעֵינָיו lac. Biblia Soncini, et nominili eodd. pro רַיִן scribuntur (cladl. splendor), atque ita ve. רַיִן declarat Kimchius, si originem spectas, non male. Vide praetor N. G. SCHROEDERUM, Origg. hebr. cap. 8 §. 24 KOCHERI quoque et nostram not. ad Jes. I.c. (In lingua melit. zożja mammam notat, teste VASSALLI p. 672. Iam quum Jes. I. c. pro רַיִן in altero membro sit רַיִן, suspicari possit etiam illud pr. mammam notare, et infinitum esse vcc. 77, 78. Nolum tamen vt nostrum*

secernere a ¹¹ no. 2 et ¹² vc. illud melitense fortasse ne arabicae quidem originis est, sed italicae ex *zizza*, *ciccia* mamma).

2) *quod moveatur*, was sich regt, was lebt und webt.
 Sie poet. יְמִינָה וְמִזְבֵּחַ de bestiis agrestibus Ps. L, 11. LXXX, 14, ut bene Syrus. Abuwaldahs: **دَحْشٌ وَحْيَانٌ** *ferae et bestiac.* Kimchius: **כָּלֶד חֲזִירָה שְׂדָה מְדֻבְּרִיָּה** *commune est bestiis agri deserticolis.* Ad etymon BOCHARTUS in Hieroz, I, p. 979. 980 bene confert gr. κινύδαλον bestia pro κινύδαλον et κινύπτειν a κινέσθαι, adde κινύρ a κινέω, πρόβατον a προβάινειν, arab. **كَبِشًا** quadrupes a **كَبِشٍ** ivit, aethiop. **Հընդ:** animal a **ԻՓՈՒԹՈ:** movit se, ivit. Nugae sunt, quod Targ. utroque loco gallum silvestrem interpretatur, Aben Ezra avem.

ণ n. pr. duorum virorum a) 1 Par. IV, 37.
b) 2 Par. XI, 20.

בָּנִים n. pr. *viri* i Par. XXIII, 11, cuius loco
Comm. 10 est **בָּנָי**.

רְבִנָּה (quem *movet* Deus, cui vitam motumque dedit Deus) n. pr. viri 1 Par. XXVII, 31.

בְּזִוָּה f. *postis ianuae portaeque*, in quo cardines eius moventur. Ex. XXI, 6. 1 Sam. I, 9. Jes. LVII, 8. Ez. XL, 21. XLIII, 8. XLV, 19. XLVI, 2. Plur. **בְּזִוָּות** Dent. VI, 9. XI, 20. 1 Reg. VI, 31 (ad quem locum vide p. 44 A.). 33. VII, 5. Prov. VIII, 34, **תְּבַשֵּׁר בְּזִוָּה**. Exod. XII, 7. 22. 23 (ubi distinguitur a תְּבַשֵּׁר superluminari). Ind. VI, 3. LXX σταθμός, et, quod idem valet (non limen), φλάν v. Od. 17, 221, cf. Hesychium, Suidam et SCHNEIDERI Lex. gr. (ed. 3) b. v.

לְבָב i. q. לְבָב no. 2. *effundere, profundere.*
Semel legitur Jes. XLVI, 6: *וְנִכְתַּב בְּבָבֵב הָרֹהֶב ki effundunt aurum ex trumenta i.e. prodigunt, cf. de hoc usu ḥ. demonstrati gramm. min. §. 108, not. (Vicinum hac significatio arab. عَلْبَد med. Je vilipensa est res IV. vilem habuit rem, v. Hiph.).*

2) *removere*, *amovere*, cf. arab. *Jí*; med. Waw et Je., *amovit*, et intrans. *abiit*, *désijit*, *defecit*.

Hiph. נִזְבֵּן (*pro נִזְבָּן*), forma ad Rabbinismum deflectedens, cf. radd. סַבְּבָן, נִזְבָּן, נִזְבָּן et gramm. min. §. 71, not. 9) *vilpedit*, cf. Kal no. 1, ibique usum Arabum. Thren. I, 8.

גָּלוֹת f. *remotio, amotio, discessio, nonnisi in st. estr. הַלְׁזִין* in acc. *cum remotione aliquinis*, quod abit in praep. *practer aliquem* (pr. quum discesseris ab aliquo) 2 Reg. XXIV, 14: **עֲדָדָה** קָרְבָּן *practer pauperes terrae*, et ita etiam **עֲדָדָה** (cum Jod parag. i. q. חָמֵן) *velut Deut. IV, 12: קָרְבָּן practer vocem.* I, 36. 1 Reg. III, 18. XII, 20. Ps. XVIII, 32. Semel est conj. *practerquam quod, שֶׁ* **שְׁאָלָה** Jos. XI, 13: **עֲדָדָה** *practerquam quod Iosua cernavat*

solan urbem Chazor. Cum suff. נָתַן praeter me (quoniam discesseris a me) Jes. LIV, 5. 21. Hos. XIII, 4, נָתַן
praeter to Ruth IV, 4. Jes. LXIV, 4, in pauca נָתַן
2 Sam. VII, 22. Jes. XXVI, 13. 1 Par. XVII, 20, נָתַן
praeter eam 1 Sam. XXI, 9.

נָתַן in Kal inusit. Chald. syr. sam. (אֲלֹת et לְפָנָיו)
zab. *alere, pascere, cibare.* Semel legitur in

Hoph. Jer. V, 8 Chethibhi: נָתַן טְבַעַת equi bene
pasti i. e. pinguis. In Keri est נָתַן טְבַעַת, de quo v. rad. נָתַן.

נָתַן chald. id. in Targ. pro hebr. נָתַן Gen. XLVII,
12, 15, נָתַן XLVIII, 15. Hos. XIII, 6.

Ithpc. Int. גָּזָן (alctur) Dan. IV, 9, cf. גָּזָן Gen.
XLI, 17, גָּזָן Hos. IX, 2 Targ.

גָּזָן meretrice, quod a nonnullis male redditur cau-
ponaria, v. rad. נָתַן.

גָּזָן m. *cibus, alimentum.* Gen. XLV, 23. 2 Chr.
XI, 23.

גָּזָן chald. id. Dan. IV, 9. 18, cf. Ps. CXCLXVI, 25
Targ. Syr. מְסֻמָּד, et chald. נָתַן id.

גָּזָן i. q. gr. σείω, σείω (cf. גָּזָן = νείω) pr.
concurre, agitare (v. Pil. et נָתַן), in Kal intrans.
agitari, spec. moveri, moveare se Esth. V, 9, commoveri,
tremere Eccl. XII, 3. (V. chald. Arab. زَعَجَ med. Je
intrans. mutavit, vacillavit, Har. VI p. 252 Schult.).

Pil. párt. גָּזָן agitans, dixerans. Hab. II, 7: subito
surgent rexantes te גָּזָן קָרְבָּן et expurgent exagitantes
te. (Aram. גָּזָן, נָתַן commovit, concensit, arab. زَعَجَ
agitavit arborem ventus, quo sensu etiam scribitur زَعَجَ
II. pass. commovit se, زَعَجَ agitatus, vehemens, de
vento Har. 3, p. 178 Sch., it. Ain emollito زَعَزَ com-
movit, terrefecit).

גָּזָן chald. tremere, timere, copulatur c. נָתַן, sq.
pl. גָּזָן, de timore regis Dan. V, 19, Dei VI, 27. Part.
pl. גָּזָן, Keri גָּזָן Dan. I. l. c. c. In Targg. est commo-
veri, contremiscere, pro גָּזָן Jes. VI, 4. VII, 2, גָּזָן
XIV, 9, גָּזָן XXIV, 19, spec. timore, pro גָּזָן Exod.
XIX, 16. Ithpal. גָּזָן contremuit, Aph. perterrefecit.
Syr. וְלִי movit, commovit se (v. Cast.), וְלִי commo-
tus est (gratia divina) Ass. III, 1. p. 179 b. Pa. וְלִי
commovit, concusset.

גָּזָן f. (c. Waw mobilis) *agitatio, dixeratio* (v.
rad. Pil.). Jer. XV, 4: גָּזָן בְּכֶל פְּנֵיכֶם גָּזָן
traxit eos dixerationi omnibus terrae regnis. XXIV, 9.
XXIX, 18. XXXIV, 17. 2 Par. XXIX, 8. Sed Keri in

omnibus his locis exhibet formam נָתַן, utpote prolatu
faciliorem q. v. — 2) *terror.* Jes. XVIII, 19: נָתַן נִזְבָּחַ et vel flammam audire terrori est. Iun-
genda sunt: נִזְבָּחַ נִזְבָּחַ רָק (non nisi rumore audire),
et, quas observavimus ad סָבָט p. 293 et סָבָט p. 89 A. (Syr.
נִזְבָּחַ, נִזְבָּחַ et cinctus נִזְבָּחַ commotio,
tumultus, tremor, timor, terror. Sam. נִזְבָּחַ et
נִזְבָּחַ id.).

גָּזָה f. litteris transpositis pro נִזְבָּחַ (ut נִזְבָּחַ pro
נִזְבָּחַ) *veratio, direxatio* Deut. XXVIII, 56. Ez. XXIII,
46, et praeterea Jer. XV, 4. XXIV, 9. XXIX, 18.
XXXIV, 17. 2 Chr. XXIX, 8 in Keri. Inde

גָּזָה (inquietus) n. pr. *viri* Gen. XXXVI, 27.
1 Chr. I, 42.

גָּזָה sudor, v. rad. גָּזַה.

גָּזָה (motio) n. pr. *viri* 1 Par. V, 13.

גָּזָה rad. inusit. prob. i. q. גָּזַה fluere, liquefactum
esse, cf. arab. وَذَفْ liquatus est, وَذَفْ liquatus
est, liquefendo stillavit وَذَفْ fluxit, et in linguis indo-
europaeis *sapo, sapo, nostr. Seife, Saft* (v. Adelungium
h. v.). Inde

גָּזָה (ut נִזְבָּחַ a rad. גָּזַה) f. pix, a fluendo et
liquefaciendo dicta (ut germ. Schmalz a verbo schmelzen
et قَسْرَانَ pix, a قَسْرَانَ stillatum fluxit) Exod. II, 3. Jes.
XXXIV, 9, cf. Mischna Schabb. c. 2. (Aram. נִזְבָּחַ,
נִזְבָּחַ Ex. I. c. et נִזְבָּחַ Jes. I. c. id., arab. زَفَتْ, unde

ortum novum verbum زَفَتْ pice illevit, ut قَسْرَانَ iacu-
latus est a قَسْرَانَ arcus, قَسْرَانَ a قَسْرَانَ (rad. גָּזַה), in quibus
exemplis cuiuscumque et primitus servile deinde in radice
abut.

גָּזָה (fluxus) n. pr. 1) duorum oppidorum in tribu
Judea, quorum alterum in australi eius parte situm erat
Jos. XV, 24, alterum in regione montana, ibid. Comm.
55. Hoc posterior postea a Relahabeamo munitum (2 Chr.
XI, 8) deserti vicino nomen dedit 1 בְּרֵבָן יְהוּדָה et 1 Sam.
XXIII, 14. 15. Gentilium est גָּזָה ibid. Comm. 19.
XXVI, 1. Vide Euseb. et Hieron. v. Zib, RELANDI
Palaest. p. 1064. 2) viri 1 Chr. IV, 16.

I. גָּזָה 1) *comprimere, exprimere.* (Syr. גָּזַה, גָּזַה
manu cepit. Arab. גָּזַה compressit spec. labium equi freno
vel capistro. Origo est in coartando, cf. vicinas radd.
גָּזַה, גָּזַה). Fuit. Iud. VI, 38: גָּזַה תְּרֵזָה וְלִזְבָּחַ et
expressit vellus. Job. XXXIX, 15: גָּזַה תְּרֵזָה וְלִזְבָּחַ et
(struthio) obliscitur non reputat, pedem ea (ova)
F ff 2

מזהר - זור

comprimere s. conterere cf. Jes. LIX, 5. *Intransit.* Pract. **הַרְאֵת** (de qua forma intransitiva y. Igb. p. 401). Jes. I, 6: **הַרְאֵת** (vulnus) non sunt compressa, expressa, sanguine purgata. — Part. pass. fcm. Jes. LIX, 5: **הַרְאֵת** et **קָרְבָּנָה** et **קָרְבָּנָה** s. contributum (ovum) finaliter in ioperam, i. e. ovo contrito excluditur vipersa. **הַרְאֵת** forma obtusior pro **הַרְאֵת** cf. Zach. V, 4. — Inde **הַרְאֵת**.

H. פָּתַח (cui vicinum דָּבָר et כָּרְבָּר, cf. de palatinis et sibilantibus inter se cognatis s. litt. ۲) ۱) *deflectere*, *recedere* (ut arab. فَرَّى med., Waw Conj. VI, VIII), sq. פָּתַח ab aliquo. Job, XIX, 15: זֶה בְּעֵדֶנִי נָתַן לִבְנֵי לֹא
prorsus recesserunt a me. Ps. LXVIII, 30: וְלֹא זֶה בְּעֵדֶנִי
non recesserunt a libidine corum i. e. non reliquerant carnem quam appeterant. Impr. recedere a Deo, a
via recte verique. Ps. LVIII, 1: זֶה בְּעֵדֶנִי נָתַן
recesserunt impii inde ab utero.

2) *alienum esse*. Part. זֶרֶת f. בָּהַר alienus, vario sensu, spec. a) *alius populi*, *alienigena*, *peregrinus* Ex. XXXV, 55. Iob. XV, 19: בְּקָרְבֵן בְּקָרְבֵן nec transit *peregrinus* per medium corum. Joël IV, 17. Hos. VIII, 12. זֶרֶת זֶרֶת *palmae peregrini* i. e. *peregrina* Jes. XVI, 10. בְּקָרְבֵן aquae *peregrinae* 2 Reg. XIX, 24. Jer. XVIII, 14. זֶרֶת נָלֵד *deus peregrinus* i. e. *peregrini populi deus domesticus*, apud Hebreos adveniens Ps. XLIV, 21. LXXXI, 10, ellipt. זֶרֶת Jes. XLIII, 12, pl. בְּקָרְבֵן Deut. XXXII, 16. Jer. III, 13. V, 19. — Plur. בְּקָרְבֵן *peregrini*, alias *populi homines* Jer. XXX, 8. Thren. V, 2, saepē adiuncta notionē *hostium*, *barbarorum* (cf. lat. *hostis* oīm i. q. *hūspes*, *peregrinus* Cic. Orl. 1, 12. Varro de Ling. lat. IV sub init., XII tabb. ap. Forellin., gr. ξένος apud Lacedaemonios *hostis*, teste Herod. 9, 11: ξένος ἔλλειπον [οἱ Αἰαζεδαιδώνι] τὸς βαρβάρων, ap. Ossianum *peregrini* saepe de hostibus; et contra sam. בְּקָרְבֵן *hostes*, pro *peregrinis*, v. Carni. sam. p. 62). Jes. I, 7: בְּקָרְבֵן XXV, 2. 5 (parall. בְּקָרְבֵן). LXI, 5. Jer. LI, 2. 51. Ez. VII, 21. XI, 9. XXVIII, 10. XXX, 12. XXXI, 12. Hos. VIII, 7. Cum Suff. בְּקָרְבֵן *hostes tui* Jes. XXIX, 5. Adeo de *adversariis* in eodem populo degentibus, *inimicis* Ps. LIV, 5 (coll. Comm. 2). Iob. XIX, 26: *oculi mei videbunt* (Deum) זֶרֶת et non tanquam *adversarium*. LXX, zai φύτις *ζέλλος* (cf. Prov. XXVII, 2), quod tamen paulo frigidius. — LXX *hostis* significatum habent Prov. VI, 1 (*ἐχθρός*), cf. XXII, 14 (*παράρροος*), Jes. XXV, 2, 5 (*ἀνεβίστης*), XVII, 10 (*αὐτοτος*), Jer. LI, 2 (*ἰδιοτητες*).

b) *alius familiæ, genit. בָּנֵי שְׂאָלָה vir alienus, ex aliena familiâ, opp. consanguineo, Deut. XXXV, 5, opp. patri familiæ Job, XIX, 15. Cf. etiam reg. III, 18. Plur. בָּנִים viri alieni (opp. marito) i. e. adulteri, moeche Jer. II, 25. III, 13. Ez. XVI, 32. Ita in fem. בָּנָתָה Prov. XI, 16. VII, 5 mulier aliena (i. q. בָּנָתָה VI, 29), alius viri uxor, etiam simpl. בָּנָתָה Prov. V, 3, 20, pl. XXII, 14. XXIII, 33 de adulteria moeche. LXX cap. V, 3: πόρνη. (*Adulterae* significatio etiam ita explanari possit, ut בָּנָתָה*

pr. sit mulier *deflectens*, *recedens* a fide coningali, cf.
 syr. et sam. **יְמִימָה** i. q. **מֵעַדְתָּה** mocharri, **بَعْدِي** pr.
 transiens dein meretrix, adultera, it. **אֲלָפָה** extraenea,
 extra dominum vagans i. e. meretrix, chald. **אֲלָפָה** Gen.
 XXXIV, 31, sed illud tamen accommodatus ad vilgarem
 ve. usum. Neque hoc huius loci est, quod observant,
 meretrices plurimum peregrinas fuisse v. Donat. ad Ter.
 Andr. 1, 13, 1), **בָּנָה בְּנֵי** filii alieni i. e. ex adulterio
 concepti, spuriis Ilos. V, 7; — ‘Saepe de quovis alio
 homine Prov. XI, 15: **בְּרִיתְךָ בְּרִיתָם** si spondet pro alieno.
 XIV, 16. XX, 16. XXVII, 15. Ibid. comm. 2: **בְּרִיתְךָ בְּרִיתָם**
 laudes te alias, non tuum os.

c) Ubi opp. sancto, legitimo est i. q. *illegitimus*, profanus. ἡγετέον ignis profanus, opp. igni sacro Lev. x, 1. Num. III, 4. XXVI, 61. ἡγετέον suffitus profanus (LXX. ἡραίσια ἐπέγον). Ex: XXX, 9. Saepe de hominibus profanis opp. sacerdotibus et Levitis. Exod. XXIX, 33. Lev. XXII, 10, 12, 13. XVIII, 4. Num. I, 51. III, 10, 38. XVII, 5. XVIII, 7.

d) translate i. q. *novus, inauditus* Jes. XXVIII, 21.
— De γῆ; Prov. XXI, 8 v. h. v. — LXX reddunt
ἄλλοτοιος, ἄλλονερις, scilicet ἄλλος Job. XIX, 27.

Alicium esse aliciu paulo fortius est 3) i. q. fastidio esse. (Arab. حُسْنٌ med. Je fastidivit, abhorruit). Iob. XIX, 17: *רָשְׁבָתִים הַרְאֵב וְרָעֵב animus meus sc. agitatus, commotus, impatiens* (cf. Prov. XXV, 28) *i. q. querela mea fastidio est uxori meac.* In altero membro: *et preces meac filii uteri mei.* Syrus: *أَلْهَمَتْنِي مُرْعَبَةُ دُوَّسٍ* alicum factus sum uxori meae. Hieron. *halitum meum exhorruit uxor mea, sed illud praefero, neque est, quod ex hoc exemplo novam et diversam radicem esse statuanus.*

Arabes a primaria deflectendi potestate habent etiam
visitavit aliquem, ^{سَيِّرَ} visitans, peregrinus, it. ^{وَدْرَ}
iniquitas, tyrannis, nude hostis et barbari notio duci pos-
sit, sed illud magis accommodatum ad significationum
seriem in lingua hebreaca.

Niph. נִיחַ; i. q. Kal no. 3, recessit. Jes. I. 4:

Hoph. part. מנוֹר *abalienatus* Ps. LXIX, 9:

נַּעֲמָה f. pro **נַּעֲמִים** (ut cod. Sam. et cod. Kennicotti 193) *fastidium* (v. rad. no. 3). Vulg. *nausea*. LXX. *νοσοφαγία*.

מַזְוֵר m. (a **צָר** no. I) *compressio, obligatio vulneris, transl. de medela vulneribus reipublicae adhibita Jer. XXX, 13, inde *vulnus, ulcus*, quod eo modo comprimitur et obligatur Hos. V, 13. Alii **צָרָצָר** a fastidii potestate dicunt (v. rad. no. 3), ut sit *ulcus putridum*, quod **VENEXEMA** ad Jer. I. c. revocat ad rad. **צָרָצָר** מַלְרָק corruptum sicut (ovum). Sed illud praestat. Aliud **צָרָצָר** v. sub rad. **צָרָצָר**. 1*

לְמַלְאָקֵת in Kal inusit. Arab. **لَمْلَأَ** et **لَمْلَأَ** removit, dimovit rem de loco suo, v. Har. I, p. 26, II, p. 102. Schult. Cor. 2, 90, 3, 182, vit. Salad. p. 55. Clodd. **لَمْلَأَ** est commoveri Deut. XX, 3 Jon. (modo scriptura vera) et removeri Job, VIII, 11 Targ. Syr. **لَمْلَأَ** motus est, abiit.

Niph. fut. הִנֵּה Ex. XXVIII, 28. XXXIX, 21: **אַתָּה** תְּשִׁלַּח אֶת־יְהוָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל et ne removetur pectorale ab humeris. LXX. *τίνα μή γέλασιν τὸ λογισμὸν ἀπὸ τῆς εἰσινδόσ.* Targ. **פְּרֹזֶרֶת.** R. Salomo explicat **הַנִּזְבֵּד** avulsio. Cod. Sam. utroque loco exhibet **הַנִּזְבֵּד** (הַנִּזְבֵּד) q. r. red. **מִצְרָיִם**.

Part. Hiph. huius rad. esset **נָמַת**: idque agnoscitur videtur Syrus in verbis Jes. XXIII, 10: **וְנִמְתֵּן**, **וְנִמְתֵּן**, quae reddit **לְמַתֵּן** **לְמַתֵּן** **לְמַתֵּן** non est amplius, qui te propellat. Sed vide **נָמַת** s. rad. **נָמַת**.

רְכִסֵּת 1) *rcpsit, scrspsit.* Part. **רְכָבֶת** in pulvere
repentes, poët. de serpentibus Deut. XXXII, 24. **רְכָבֶת**
id. Mich. VII, 17. (Chald. **רְכָבֶת** vernis, **רְכָבֶת** crux,
רְכָבֶת serpentes Deut. et Mich. I. I. c. c. et Jer. XLVI,
22 Targ. Syr. **רְכָבֶת** locusta repens, nondum alata. Sed
serpenti significatus etiam translatus est ad *fluxum*, unde
רְכָבֶת in Mischna (Mikvaoth cap. 5) rivi, flumina, et
רְכָבֶת zab. fluxit, **רְכָבֶת** fluxus. Arab. **رَكْبَل**; præter alia
valet *moratus* est, *tardigradus* fuit, itidem a reperdo,
unde **رَكْبَل** retromanens camelæ, et vicina sunt **دَحْل**
ingressus fuit foveam, abdidit se, pr. *irrepsit*, دَخْل
irrepsit, intravit, cf. ROEDIGERI ind. ad Locm. p. 18.
ADDE SCHUTZ ad lob. XXXI, 6. ED. POCOCKE ad Port.
Mosis p. 38).

2) *timuit*, pr. suspenso gradu accessit, i. q. aram. עַל בֵּן חֲנִינָה וְאֶרְאָה q. v. Iob. XXXII, 6: *propterea timet haec et reverbitur*.

נֶגֶל (serpens) n. pr. אַבְנֵל (lapis serpentis) saxum proprie Hierosolyma 1 Reg. I, 9. Targ. אַבְנֵל lapis speculae. Quac TAXCHM Hierosol. in comment. ms. de hoc nomine disputavit, v. apud ROEDIGERUM de libr. hist. interpretatione arab. p. 9.

תְּלִינָה rad. reliquis quoque linguis semiticis ignota,
unde

זָהָה n. pr. *viri* 1 Par. IV, 20:

Tum derivatis *servare*, *effervesce* v. **71.**

כָּלְבָן chald. *splendor* et כָּלְבָן nomen mensis, v. rad.

זִין, **זִינָה**, **זִינָה** v. rad. **זִין**.

זגש. זי' ג.

וַיְקֹרֶת *mallcoli* v. rad. **קָרֵת**

זִית *olea*, v. rad. **חַדֵּת**.

זִירָהָן et .

בָּהִ v. *ibid.*

Qui i. q. **et** *purus fuit,*

אָנֹשׁ כִּי
נְאָנֹחַ בְּנֵי אָנֹשׁ כִּי
an purus ero cum bilancibus improbis? (Arab.)
is fuit, inde pius, iustus fuit Cor. 24, 21. II. purum
edit 2, 123, purum pliunque censuit 2, 169,
زکىٰ
as, ingenuus. Syr. لَوْلَى Pa. Aph. purgavit, حَمَّدَ

purus, ingenuus. Syr. لـ, Pa. Aph. purgavit, لـ;

parus, mundus, sed **רָאשׁ** visit [unde LXX pro **רְאֵשׁ**]
רְאֵשׁ Ps. LI, 6], itidem a notione puritatis et iustitiae,
quandoquidem Victoria instae causa præmium, clades
impicta poena habebatur, cf. **רְאֵשׁ** Highl. Chaldaici
habent **רְאֵשׁ** persæpe in Targg. pro hebr. **רְאֵשׁ**, Pa. purga-
vit, expiavit i. q. **רְאֵשׁ**, adj. **רְאֵשׁ** purus, **רְאֵשׁ** purgatio,
et **רְאֵשׁ** sensu ethico impunis, innocens, instis fuit, in
Targg. **רְאֵשׁ** Pa. iustus, obliquo. Et **רְאֵשׁ**

Targg. pro **תְּאַזֵּן**; **תְּאַזֵּן** Pa. iustum declaravit. Et ita etiam Nasoraei **לְאַזֵּן** iustum fuit Pa. iustum declaravit. In linguis indo-europaeis respondet **άγρος**, **άγρος**, lat. sac-er.

Hithpa imp. pl. שָׁפֵת purgata vos Jes. I, 16, pro שְׁפִית ut שְׁפִית Ecl. VII, 16 pro שְׁפִית vel שְׁפִית. Ita Künchius, Jo. SIMONIS et recontiores plerique. In Lex. min. ed. 1—3 haec formam referabant ad Niphal verbi שָׁפֵת, eamque sententiam nuper revocarunt Hitzigius et MAUERERUS ad h. l.; erat tamen illa utique abiicienda (ut iam fecimus in Lex. man. lat.) propter toni rationem. Namque שְׁפִית (Milra) arguit rad. שָׁפֵת; Niph. a שָׁפֵת esset שְׁפִית (Milei).

רִצְנָה f. *puritas*, metaph. *innocentia*, *iustitia* Dan. VI, 23. In Targg. ponitur pro **מִתְּחִדָּה** Gen. XV, 6 et **מִתְּחִדָּה** XX, 5.

רָקֶם *purus fuit i. q. רָקֶם*. (Origō esse videtur in
claro et pellucido cf. vic. גַּם, it. חֲמֵן. Bene LXX. הָמֵן
Ex. XXXX, 34 reddunt *diagwūs*). Dicitur sensu physico
de nive Thren. IV, 7, sensu ethico Job. XV, 15: גְּמַנֵּב
נִזְבְּנֵב coeli non puri sunt in oculis eius. XXV, 5.

Hiph. purgavit, mundavit (manus) Job. IX, 30.

Niph. v. ८२१ Hithpaēl.

רְבָר (formae **תְּבִרְתָּה**) Exod. XXVII, 20. Levit. XXIV, 2 et **תְּבִרְתָּה** f. **תְּבִרְתָּה** Adj. **purus** a) sensu physico (pelliculus) de oleo Ex. XXVII, 20. Lev. XXIV, 2, de thure Ex. XXX, 34. (LXX. **διαφανής**) Lev. XXIV, 7. 2) sensu ethico, de homine Iob. VIII, 6. XXXIII, 9, de agendi ratione Prov. XVI, 2. XX, 11. XXI, 8, de oratione alic. Iob. XI, 4. XVI, 17.

תְּבִרְתָּה f. **vitrum** i. q. aram. **תְּבִרְתָּה**, **תְּבִרְתָּה**, arab. **جَلَاجِلٌ** (v. rad. **جَلَجَ**). Adde syr. **لَمَّا**, quod

vulgo quidem redditur alabastrum, pyxis aromatum, sed hand dubie **vitrum** valet). Semel legitur Iob. XXVIII, 17, ubi **vitrum** (non vile illud ut apud nos, sed pernixi apud veteres pretii, v. J. D. MICHAELIS hist. vitri apud Hebreos, in Comment. soc. Gotting. T. IV. p. a. 1754 et HAMBERGERI hist. vitri ex antiquitate eruta, ibid.) recte reddiderunt LXX. Vulg. Syrus. Alii, ut Symmachus, malunt **crystallum**, quem eodem vc. arabico **جَلَاجِلٌ** designari observat SCRULT. in Opp. min. p. 61. 62 (utrumque etiam complectuntur voce **بَرْلُور** pr. beryllus): sed hic dubius alias vocabulis hebraicis designatur, **תְּבִרְתָּה** Iob. l. c. vers. 18 et **תְּבִרְתָּה** q. v.

תְּבִרְתָּה (purus, innocens) n. pr. v. **תְּבִרְתָּה** (rad. **תְּבִרְתָּה**). Congruit **ταύρων** Luc. XIX, 2. 5. 8.

תְּבִרְתָּה fut. **תְּבִרְתָּה** 1) *meminisse, recordari, reminisci* (cf. de horum vcc. differentia Cic. Lig. 12, 35 et DOEDELENX lat. Synonymen und Etymologien I, 166), sq. acc. Gen. VIII, 1. XIX, 29 ect., rarius **תְּבִרְתָּה** Ex. XXXII, 13. Deut. IX, 27. Ps. XXV, 7. CXXXVI, 23. 2 Chr. VI, 42, **תְּבִרְתָּה** Jer. III, 16, sq. **תְּבִרְתָּה** Deut. V, 15. Iudd. IX, 2. Ps. LXXXIII, 35. 39. Iob. VII, 7. X, 9. Part. pass. **תְּבִרְתָּה** (act.) memor Ps. CIII, 14. Spec. est a) *reminisci, remuovere, servare*, in memoriam revocare. Opp. oblivisci. Gen. XL, 23: **תְּבִרְתָּה** שֶׁר שֶׁר אַלְמָנָה אַלְמָנָה וְתַּחֲזֵקְתָּה אַתָּה תְּבִרְתָּה et non reminiscetur Josephi principes pincernarum sed obliviscetur eum. Comm. 14. XLII, 9. Num. XI, 5. 1 Sam. XXV, 31. Eccl. IX, 15. Ps. XCIVIII, 3. Iob. XXI, 6. Jer. XLIV, 21 (syn. **תְּבִרְתָּה**) Esth. II, 1. Thren. III, 1. Ez. XVI, 61 ect., addito **תְּבִרְתָּה** אַל 1 Sam. I, 11 et contra אַל i. q. חַדְשָׁת Jes. LVII, 11. Ez. XVI, 22. 43. Saepe adiuncta notio curae: *denuo prospicere* alicui (i. q. **תְּבִרְתָּה**) Gen. VIII, 1. XIX, 29. XXX, 22. 1 Sam. I, 19. Ps. CXV, 12. Iob. XIV, 13. — b) *meminisse, memorare esse* i. e. memoria tenere Ps. IX, 13. XCVIII, 3. CV, 8. 42. 2 Par. XXIV, 22. Ex. XIII, 3: **תְּבִרְתָּה** אַתָּה **תְּבִרְתָּה** memor sis huius diei. XX, 8. Sq. inf. Ps. CIX, 16: **תְּבִרְתָּה** כִּי זָהָב. Ita memorare esse foederis Gen. IX, 15. Am. I, 9. 1 Chr. XVI, 15, legis Mal. III, 22, miraculorum divinorum 1 Chr. XVI, 2. Ps. CV, 5, max. Dei Neh. IV, 8. Ps. XLII, 7. Jer. LI, 50. Ez. VI, 9. Zach. X, 9. Jon. II, 8. — c) *memoriam rei recolere*,

reputare (bedenken). Deut. V, 15: *reputa, quod servus eras in Aegypto*. XV, 15. XVI, 12. XXIV, 18. 22. Iob. VII, 7: **תְּבִרְתָּה** reputa, *quod halitus vita mea*. XXI, 6: **תְּבִרְתָּה** אַתָּה. Jes. XLVI, 8: **תְּבִרְתָּה** reputata hoc et viri estote (parallel. **תְּבִרְתָּה** עַל לְבָבְךָ). Ps. LXXVIII, 39. CIII, 14. — d) *in memoriam revocata contemplari* i. e. recordari. Ps. CXIX, 55: **תְּבִרְתָּה** recordor noctu nomen tuum, Domine! 52. 143. LXIII, 7. — e) Sequ. dat. pers. et acc. rei: *meminisse* alienus rei vel in commodum vel in detrimentum alterius, *jemandem etwas gedachten*, in bonam partem sicut. pers. Neh. V, 19: **תְּבִרְתָּה** לְאַנְשֵׁי מִזְרָחָה לְאַשְׁר בְּמַעַמְּדוֹתָיו מִזְרָחָה, mi Deus, omnium, quae feci, ut ea aliquando remuneris. VI, 14. XIII, 22. 31, in malam partem XIII, 29. Jer. II, 2: **תְּבִרְתָּה** כִּי כִּי כִּי כִּי כִּי כִּי Ps. LXXIX, 8, sed mundo diversa est ratio locorum. Lev. XXVI, 43: *reminisceris in eorum gratiam foederis cum maioribus*. Ps. CVI, 45. — f) Refertur etiam ad res futuras, *ut reputare, et respicere, meminisse in formulis tritissimis respice finem, memento mori*. Thren. I, 9: *et non respicere reputavit finem*. Jes. XLVII, 7. Eccl. XI, 8. Inde *meditari, moliri aliquid*, auf etwas denken. Iob. XL, 32: **תְּבִרְתָּה** בְּלֹהָתָה denk an den Kampf, i. e. aggredere, para pugnam. XXXVI, 24.

2) *memorare, commemorare (ἐπιμνάμαι), mentionem facere personae vel rei*. Jer. XX, 9: **תְּבִרְתָּה** לְאַנְשֵׁי אֶדְעָה non memorabo eum (Deum) et non loquar amplius in nomine eius. Vide Niph. no. 2. Hipp. no. 2. Pluribus etiam locis, ut Iob. XXI, 6. Jer. II, 2, hanc potestatem adhibent ALB. SCHULTENS et VENEMA ad ea loca.

Respondet arab. **تَّبَرَّرَ** meminit, memoravit, narravit.

II. *in memoriam revocavit, admonuit, it. laudavit, ذَكَرَ* ذَكَرَ *memoria, commemoratio, laudatio*. Aethiop. **חַנְצָה:** meminit, recordatus est, **חַנְצָה:** memoria. Aram. **תְּבִרְתָּה,** אַל id. v. h. v. Adde zab. **תְּבִרְתָּה**. De origine v. ad **תְּבִרְתָּה**.

Niph. 1) pass. Kal no. 1. *in memoriam revocatus est* (os ist jemandem gedacht worden). Iob. XXIX, 10: **לְאַנְשֵׁי קָרְבָּן** אַל **תְּבִרְתָּה** non emio eius meminit amplius. Jes. XXIII, 16: **לְאַנְשֵׁי קָרְבָּן** אַל **תְּבִרְתָּה** ut tui memoria redcat. Esth. IX, 28: **תְּבִרְתָּה** דָּאַלְמָנָה זְנוּבָרִים גְּזַנְבָּרִים horum dicrum memores sint eosque celebrant (cf. Ex. XX, 8 et **תְּבִרְתָּה** no. 4). Ez. III, 19. Jes. LXV, 17. **לְאַלְמָנָה** **תְּבִרְתָּה** es wird jemandem etwas gedacht (v. Kal 1, litt. c), servatur memoria rei in alie. detrimentum. Ezech. XVIII, 22: **לְאַלְמָנָה** **תְּבִרְתָּה** אַל **תְּבִרְתָּה** XXXIII, 16.

2) pass. Kal no. 2 *memoratus est* (ore et lingua). Jer. XI, 19: **תְּבִרְתָּה** אַל **תְּבִרְתָּה** non nomen eius non memoratur ultra. Ilos. II, 19: **תְּבִרְתָּה** אַל **תְּבִרְתָּה** non memorabuntur amplius nominibus suis. Iob. XXVIII, 18: **רָאַבְוֹתָה** **תְּבִרְתָּה** אַל **תְּבִרְתָּה** coralia et crystallus non memorantur. Ez. XXV, 10. Ps. LXXXIII, 5. **תְּבִרְתָּה** אַל **תְּבִרְתָּה** memorari apud Deum

Ps. CIX, 14, et יְמִינָה נָמֵן Numb. X, 9. In aliis exemplis (Ez. III, 19. Zach. XIII, 2) dubitari potest, utrum
huc pertineant, an ad no. 1.

3) denom. a זְכָר: *masculus natus est.* Ex. XXXIV, 19: זְכָר omne pecus tuum quod natus est masculum. Cod. Sam. habet הַזְכָר in Hiph. (Arab. ذَكْر IV. masculum peperit femina).

Hiph. הַזְכָר inf. c. Suff. סְמִיכָה הַזְכָר Ezech. XXI, 24 1) memor fecit, in memoriam revocavit, memoriam conservavit, renovavit. Cstr. a) sq. acc. rei et זְכָר pers. Gen. XL, 14: זְכָר קָרְבָּן in memoriam me revoca Pharaoni. b) c. acc. rei, nulla mentione facta personae. 2 Sam. XVIII, 18: non est mihi filius אֶחָד בְּצָבָא זְכָר qui memoriam nominis mei conservet. Saepe dicitur קָרְבָּן renovavit memoriam peccati. 1 Reg. XVII, 18: קָרְבָּן אֲנָזְקָר וְזָכָר תָּבוֹא venisti ad me, ut peccati mei memoriam renovares (apud Deum) et filium meum interficies. Ez. XXI, 24. 28. XXIX, 16. Num. V, 15: קָרְבָּן fertum memoriae, revocans memoriam peccati (apud Deum) i. e. quod Deum criminis commissi vindicem et ultorem quasi provocat. c) c. acc. pers. Jes. XLIII, 26: זְכָר fac me memorem (virtutum meritorumque tuorum), crinnere mich an deine Verdienste. d) omissa mentione et rei et personae. Ita in inscript. Pss. XXXVIII. LXX: בְּזָכָר ad revocandam memoriam (suam apud Deum), quod non ineptum est ad argumentum horum carminum (cf. Ps. XXXVIII, 23. LXX, 2. 6). Al. simpliciter: ad landandum (v. no. 2). Aben Ezra hanc formulam statuit initium fuisse carminis deperditum, ad cuius modos hoc decantandum sit, sed hanc suam conjecturam ultra modum extenderet videtur. Spec. est aa) memoriae prodidit. Inde Part. זְכָר subst. memoriae prodens i. e. cancellarius, historiographus, annalibus regis praefectus, unus ex amicis et administris regis apud Hebreos, cuius erat, res gestas regis et historiam imperii conscribere. 2 Sam. VIII, 16. XX, 24. 1 Reg. IV, 3. 2 Reg. XVIII, 18. 37. 1 Chr. XVIII, 15. 2 Chr. XXXIV, 8. Jes. XXXVI, 3. 22. Idem munus memoriarum in aula regia Persarum et veterum (Herod. 6, 100. 7, 90. 8, 100) et recentiorum (v. CHARDIN voyage en Perse T. III pag. 327; T. V p. 258 ed. Langlès. PAULSEN Regierung der Morgenländer p. 279 sqq.), apud quos hic magistratus يَعْلَمُ نُوشْ Yaka Nuwisch appellatur, Romanorum tempore Arcadii et Honorii ac deinceps, ubi magister memoriae appellatus est, adeoque Sinensium (v. BARROW itin. II p. 8. 9 vers. germ.) LXX. ἐπὶ τῶν ἴποιανθάτων, it. ἐπίστρυγανθάραγος. Hieron. a commentariis. Commentarii ab his viris exarati erant הַזְכָרִים, et (v. רְאֵת). — bb) sacrificium memoriale (הַזְכָרָה) adoluit. Jes. LXVI, 3: בְּזָכָר קְרֵבָר thura adolens in sacrificium memoriale.

2) i. q. Kal no. 2 memoravit ore et lingua. (Arab. IV. memoravit, laudavit). Sq. acc. rei 1 Sam. IV, 18: זְכָר אֱלֹהִים בְּזָכָר אֱלֹהִים quum memoraret arcum Dei. Ex. XXIII, 13: לֹא קָרְבָּר אֱלֹהִים אֲלֹהִים. Jes.

XLIX, 1: זְכָר אֲשֶׁר הַזְכָר שְׂמֵחָה Addito זְכָר pers. Jes. XIX, 17, et זְכָר pers. Ps. LXXXVII, 4: זְכָר בְּבָבָל וְבְבָבָל memoro Aegyptum et Babylonem amicis meis, et sine acc. rei Jer. IV, 16: זְכָר לְבָבָל memorare i. e. nunciate (hoc) gentibus. Spec. commemoravit cum laude, laudavit, c. acc. 1 Par. XVI, 4. Cant. I, 4: זְכָר לְבָבָל landabimus amorem tuum prae vino. Ps. LXXXI, 16: זְכָר לְבָבָל זְכָר קָרְבָּן LXXXVII, 12. Jes. LXIII, 7, זְכָר קָרְבָּן Ex. XX, 24. Jes. XXVI, 12; זְכָר קָרְבָּן Jos. XXIII, 7. Ps. XX, 8. XLV, 18. Jes. XLVIII, 1. LXIII, 7. Am. VI, 10 cf. זְכָר קָרְבָּן it. 1 Par. XXVIII, 4, sq. זְכָר Jes. XII, 4: prae dicere, quod nomen eius excelsum. Semel pro: celebrari iussit (nomen) Exod. XX, 24.

3) i. q. Kal no. 1. meminit, pr. memoriam revocavit apud se ipsum. Gen. XL1, 9: אֲתָה בְּבָבָל זְכָר קָרְבָּן memini hodie.

רְבָּע m. mas, masculus. Dicitur de hominibus Gen. I, 26. V, 2. XVII, 10 sqq. XXXIV, 15 sqq. Jos. LXVI, 7. Jer. XX, 15. XXX, 6, et de bestiis Gen. VII, 3. Ex. XII, 8. 48. Lev. I, 3. 10. III, 1. 6. IV, 23 et saepe. Passim copulatur cum opp. בְּבָבָל זְכָר mas et femina Gen. I. I. c. e. Plur. בְּבָבָל mares Ex. XIII, 12. 15. Jos. V, 4. XVII, 2. Esr. VIII, 4—14. 2 Chr. XXXI, 16. Cf. verbum in Niph. 3.

Arab. ذَكْر id., etiam membrum virile, aram. זְכָר, زَكْر mas q. v. p. 328. De etymo ambigunt. Plurimi, ut Jo. Simonis, marem dictum volunt qs. memoriam parentum, quia parentum memoria per eum propagetur cf. 2 Sam. XVIII, 8. Magis placet, quod nuper BOETTCHERTS coniecit spece. p. 207, et זְכָר meminat et זְכָר mas esse a primaria pungeudi, fodiendi potestate, ita ut proprie idem valeat quod זְכָר, et memoria dicta sit a penetrando [vide prae caeteris verba Eccl. XI, 11],

زَكْر autem pr. membrum virile talique membro praeditum denotet, et oppositum sit nominis בְּבָבָל. Cf. etiam VENEMA ad Jer. XLIV, 16, LI, 50, qui itidem originem verbi זְכָר in acie ponit, secus atque ALB. SCHULT., de cuius etymo v. ad זְכָר no. 2. Vestigia primaria illius significatiois Boettcherus quaerit practerea in talmud. wormstichige Trauben), زَكْر,, acies, extrema pars rei BB. ap. Cast., arab. زَكْر acutior. Sed vereor ut haec satis certa sint. זְכָר redditur quidem: (gladius) acutus, et gladius secans, sed pr. esse videtur chalybeus, cf. سيف زَكْر gladius chalybeus. זְכָר ferrum durum, chalybs, זְכָר pars chalybea in securi et gladio: chalybis autem significatus a vi mascula ductus, metalla enim et gr. ἀρσενικά fortiora veteres mascula vocabant, gr. ἀρσενικά.

De syr. זְכָרָה Bar Bahlulum ipsum non consului, sed Bar Ali nihil tale habet: זְכָרָה aritem reddit et חַמְלָא מִצְמָה = פְּשָׁר רַקְמָה.

נְכָרָה i. q. זְכָרָה, nonnisi e. Suff. חַמְלָא מִצְמָה Deut. XX, 13, קְדֻשָּׁה Ex. XXIII, 17. XXXIV, 23. Deut. XVI, 16.

נְכָרָה n. pr. complurium virorum, v. Num. XIII, 4. 1 Chr. IV, 26. XXV, 2. Neh. III, 2. X, 13. XIII, 13.

נְכָרָה et זְכָרָה (Ex. XVII, 14. Jes. XXVI, 14. Prov. X, 7; ubi tamen alii codd. נְכָרָה, v. J. D. MICHAELIS not. crit.) e. suff. נְכָרָה m. 1) *memoria* (Audenken), arab. نَمْرُود. Sq. genit. et e. suff. memoria alicuius. Exod.

XVII, 14: אֶת־חַמְלָא מִצְמָה אֶת־זְכָרָה גַּזְבֵּן זְכָרָה memoriam Amaleci. Prov. X, 7: תְּהִלָּתְךָ זְכָרָה אֲזִיקָּה זְכָרָה Ps. IX, 7: זְכָרָה Deut. XXV, 19. XXXII, 26. Esth. IX, 25. Iob. XVIII, 17. Eccl. IX, 5. Ps. XXXIV, 17. CIX, 15. CXLIV, 7 (e. genit. temporis זְכָרָה עַזְבָּה memoria aeterna Ps. CXII, 6), sq. 5 Jes. XXVI, 14: זְכָרָה בְּלֹא־זְכָרָה תְּהִלָּתְךָ זְכָרָה perdis omnem memoriam corum. Ps. CXI, 4. — 2) *nomen*, quo memoramus, appellamus aliquem (aliquid) i. q. סְפָר. (LXX. ὄνομα Deut. XXV, 19, cf. J. D. MICHAELIS suppl. p. 615). Ex. III, 15: וְיָדְךָ זְכָרָה יְהוָה זְכָרָה hoc est nomen meum in sempiternum, sic ut nominabis per omnes aetates. Ps. XL, 5: קְדוּשָׁה זְכָרָה celebrare nomen eius sanctum. XCVII, 12. Hos. XII, 6: זְכָרָה יְהוָה זְכָרָה Iehova est nomen eius. XIV, 8: זְכָרָה בְּנֵי־בְּנֵינוּ זְכָרָה laus eius ut vitrum Libani (cf. Cant. I, 2). ALB. SCHULZ. ad Prov. X, 7 זְכָרָה h. l. odore acrem, fragrantiam reddit, eaque in re originem huius rad. ponit, cf. חַזְבָּר no. 1, bb adolevit, זְכָרָה et arab. زَكْرَهُ, cui fragrantiae odorem vindicare studet. Sed hoc posterius in locis a Sch. landatis ubique famam notat, de origine rad. autem v. ad זְכָרָה. — 3) *laus*, celebratio. Ps. VI, 6: וְיָדְךָ זְכָרָה אֱלֹהִים non est apud mortuos laus tui, non laudant icti mortui. CII, 13. (Arab. زَكْرَهُ fama, laudatio vit. Tim. I, p. 100 lin. 4. — 4) n. pr. viri 1 Chr. VIII, 31, qui etiam זְכָרָה appellatur IX, 37.

זְכָרָה in. estr. זְכָרָה Lev. XXIII, 24, etiam ante זְכָרָה in. estr. זְכָרָה Lev. XXIII, 24, etiam ante Ecol. I, 11. II, 16, plur. זְכָרָות Esth. VI, 1 e. suff. זְכָרָה Iob. XIII, 12 (a בְּרַכָּה) 1) *memoria* (Audenken). Ecol. I, 11: זְכָרָה אֲלֹהִים אֲלֹהִים non supererit memoria eorum. II, 16. Num. XVII, 5. XXXI, 54. Neh. II, 20. זְכָרָה alieni in memoriam esse i. e. sacre ut memoria (alicuius rei) apud aliquem vigeat, ex animo eius non discedat. Ex. XIII, 14. Jos. IV, 7. Zach. VI, 4, cf. Ex. XIII, 9 critique tibi signum super manu tua זְכָרָה et memoria (i. e. signum memoriale) inter oculos tuos i. e. in fronte tua. Paulus alter Num. X, 10: זְכָרָה et memoria (sacrificia illa) robis in memoriam coram Deo i. e. vobis vestrisque rebus Deo in

memoriam revocandi inservient (cf. Comm. 9). Exod. XXVIII, 29. XXX, 16. זְכָרָה fertum memoriae Num. V, 15. 18. זְכָרָה lapides memoriae, quomodo appellantur duae gemmae in fibulis humeralibus, quibus summi sacerdotis vestis ornata erat Ex. XXVIII, 12. XXXIX, 7. זְכָרָה זְכָרָה fertum memoriae condere i. e. propagare (liberis procreandis), sein Andenken stiften. Jes. LVII, 8 in descriptione scortationis: חַדְרָה זְכָרָה שְׂמָחָה זְכָרָה ponere ianam et postea memoriam tuam condis i. e. propagas. (Multas huius loci expositiones, sed parum probabiles, proposuit BOETTCHERUS, specie p. 205 sqq.). — 2) *res memoriae prodita* (gr. ἡμεμνησθαι, gall. mémoire). Ex. XVII, 14: זְכָרָה כְּבָשָׂה זְכָרָה scribe hoc memoriam causa in librum. Mal. III, 16, et pl. קְדֻשָּׁה זְכָרָה זְכָרָה Esth. VI, 1 liber memoriarum i. e. annales, in quibus res gestae a Cancellario (זְכָרָה) memoriae proditae sunt (cf. זְכָרָה). — 3) *sententia memorialis* (Denkspruch), ἀπόλυτην θεωρίαν Iob. XIII, 12. — 4) celebratio diei festi, solemnitas (cf. verbum Esth. IX, 28. Ex. XX, 8). Lev. XXIII, 24: זְכָרָה תְּהִלָּתְךָ זְכָרָה festum in memoriam rei celebratum).

זְכָרָה (famosus, celeber, vel pro זְכָרָה laus Dei) n. pr. complurium virorum, 1) Ex. VI, 21. 2) filius Asaphi 1 Par. IX, 15, pro quo זְכָרָה XXV, 2. 10. 3) Neh. XI, 9. 4) 1 Chr. VIII, 19. 5) ibid. Comm. 23. 6) ibid. Comm. 27. 7) 2 Chr. XXIII, 1. 8) ibid. XXVIII, 7. 9) 1 Chr. XXVI, 25. 10) ibid. XXVII, 16. 11) 2 Chr. XVII, 16.

זְכָרָה et זְכָרָה (enius Jehova meminit) n. pr. Zuzagias, Zacharias (arab. زَكْرَاهُ), de cuius variis formis v. FREYTAGII Lex. II, 245), permultis viris commune, inter quos principissimunt 1) rex Israëlis, filius Jerobeamii II., post sex mensium imperium anno a. Chr. 773 a Schallumo interfactus. 2 Reg. XIV, 29. XV, 8—11. — 2) filius Barachiae, Jesaiae acqualis Jes. VIII, 2 coll. Comm. 16. Potest is idem esse atque Zacharias ex familia Asaphi, Ezechiae acqualis 2 Chron. XXIX, 13; nequaquam qui 2 Chr. XXVI, 5 memoratur, propheta et Usiac acqualis, is enim, ut ex eodem loco appetat, rege superstite mortuus est. — 3) propheta, filius Jojadae, regante Joaso in atrio templi interfactus 2 Chr. XXIV, 20 sqq. Vix dubium, de eodem dicti Mt. XXIII, 35. 36, quanquam ibi (sive scriptoris, sive librariorum errore) filius Barachiae vocatur. Hieronymus: „In evangelio, quo utuntur Nazareni, pro filio Barachiae filium Jojadae reperimus scriptum.“ — 4) propheta regante Dario Hystaspis filio florens, cuius oracula in canone supersunt. Barachiae erat filius, Iddonis prophetae nepos Zach. I, 1. 7; quanquam Esr. V, 1. VI, 17 brevius זְכָרָה appellatur (זְכָרָה enim, ut זְכָרָה no. 4, h. l. nepotem notat). — De reliquis eius nominis viris v. 2 Reg. XVIII, 2. 1 Chr. V, 7. IX, 21. 37. XV, 18. 20. 24. XVI, 5. XXIV, 25. XXVI, 2. 11. 14. XXVII, 21. 2 Chr. XVII, 7. XX, 14. XXI, 2. XXIV, 20. XXVI, 5. XXIX, 1. 13. XXXIV, 12. XXXV, 8. Lsr. V, 1. VI, 14. VIII, 3.

11. 16. X, 26. Neh. VIII, 4. XI, 4. 5. 12. XII, 16: 35. 41.

הַנְּבִיר f. 1) inf. Hiph. formae araimaeae pro **אנָכֶרֶת**
in cod. Sam. Gen. IX, 16.

2) verbale Hiphil ab ea radicis significatione, quae supra no. 1, bb exposita est, pr. sacrificium *memoriale*, *in memoria revocans*, LXX. Vulg. μημόστρον, *memoriale*. Sic appellabatur ea tertorum pars, quae una cum thure in altari comburebatur, cuiusque suavis odor in coelum ascensio eius, qui sacrum obtulerat, memoriam numini commendare credebatur. Reliqua pars ferti in usum sacerdotum edebat. Lev. II, 2. 9. 16. V, 12. VI, 8. Num. V, 26. Sed Lev. XXIV, 7 etiam thus, quo panes appositi conspergebantur, ~~بَرْجِل~~ ^{بَرْجِل} nuncupatur. — Saad, interpretatur ^{بَرْجِل} i. e. odoramentum, suffimentum, quod nonnulli ita vindicant, ut radici ~~بَرْجِل~~ primam fragrandi et exhalandi potestatem tribuant (v. ad ~~بَرْجِل~~ no. 2). Sed cave credas, v. LUD. DE DIEU et ROSEMEAD, ad Lev. II, 2. Neque hoc probabile, quod J. D. MICHAELIS coniicit (suppl. p. 61), ~~بَرْجِل~~ gener esse sacrificium, coll. formula arab. ^{بَرْجِل} نُسْمَةُ مَذْبُورٍ super quo (cibo) nominatum est verbum Dei, quae in Corano pr. dicitur de cibis, pro quibus gratiae deo ante coenam actae sunt, et ellipt. ^{بَرْجِل} نُسْمَةُ مَذْبُورٍ de iis, quae sacrificata sunt.

חַזֵּק rad. inusit. fort. i. q. **חַזֵּק**, **חָזַק** hausit. Inde

יְזִילְיָהּ (quem *hauriat* i. q. servet deus) n. pr. viri i Chr. VIII, 18.

בְּ rad. inusit., (observante Jo. SIMONI) prob.

i. q. arab. ﻩﺎسِت *hausit* collatis vicinis ﺮَبْرَبْرَ, syr. ﻩَاسِت
hausit, chald. ﺮَبْرَبْ Jes. XXX, 14 Venet. ubi al. ﺮَبْرَبْ.
Inde

בְּזִבְחָנָה m. *fuscina*, qua caro ex alieno haeritur vel extrahitur. 1 Sam. II, 13. 14. LXX. *ζοέαγων*. Vulg. *fuscinula*. Longius petitus, quod J. D. MICHAELIS in suppl. originem ponit in lubricitate, qua fuscina per carnem transcat, coll. ^{sec.} lapsus pedis, cæpitatio, et omnino commenticium, quod LETTIUS ad Caab ben Soheir p. 131 radici ^{scilicet} radendi potestatem tribuit.

מִצְבָּח f. id. nonnisi plur. **מִצְבָּחוֹת** *fuscinac*, quae memorantur inter supellecitem altaris. Ex. XXXVIII, 3. Num. IV, 14. 1 Chr. XXVIII, 17. 2 Chr. IV, 16. Cum Suff. **מִצְבָּחוֹת** Ex. XXVII, 3.

שְׁלַל nostr. *schüttern*, *schütteln*, *schütten* (cf. vic.
בָּזָב et בָּזָבָה)

1) concusset, quassavit, v. Niph.

²⁾ *effudit, profudit* sacrum quasi exentiendo (anschütten, ausschütten) i. q. ² no. 1, inde *prodigus fuit*. Part. ^{τὸν} *prodigus* Prov. XXIII, 21, XXVII, 7, Deut. XXI, 20 (quod his copulatur *cum οὐδὲ potatos*). Aqu. Symm. Theod. *αρπαζούσας*. LXX. Deut. *αρπαζούσας*. Prov. XXIII *παριστάτως*, Prov. XXIII, 20: *רְצַחַת יְהוָה qui corporis sui prodigi sunt*, voluphiosi, voluptibus dediti. (Zab. VI lascive egit, quod copulatur cum scortando, Norberg. lexid. p. 56). Profundimus autem et abicitinus nominis eas res, quas vilpendimus, hinc.

3) intrans. *abiecius*, *vilius* fuit. Jer. XV, 19: וְאַתָּה
לֹא תִּפְרַשׂ כִּי־בְּזָבֵד אֶת־בָּנָךְ
si separas pretiosum a vili. Fem. וְאַתָּה
vilius. Thren. I, 11. (Arab. أَبْيَقَ, أَبْيَقَةً vilitas, abiectio
animi, أَبْيَقَةً, أَبْيَقَةً vilis, despectus; it. ^{أَبْيَقَةً} id. IV. vilem
habuit, أَبْيَقَةً vilis, despectus fuit. Syr. ^{أَبْيَقَةً} vilis fuit.
Aph. despexit).

Niph. בָּשַׁׂ (cf. de haec forma Lgb. §. 103, not. 7) concussus est, contremuit. Ies. LXIV, 2: בְּשִׁׂׂמְחָה תִּזְבַּחַת ante faciem tuam contremiscunt montes, ut bene Syr. Chald. (LXX. Vulg. ταῦτα οὐρανοί, deflucent, qd. sit a rad. בָּשַׁׂ). Non aliter intelligenda verba Ind. V, 5: דְּרַכְמָה בְּשִׁׂׂמְחָה contremuerunt montes, בְּשִׁׂׂמְחָה enim ibi dictum pro ^{אֲנָשָׁן} Lgb. 103, not. 15. Bene LXX ἐσκελέθησαν (gr. σκελέθω, στόλῳ adeo cunctis originis est atque hebr. בְּשִׁׂׂמְחָה), idemque exprimunt Chald. et Arabs Polygl. Vulgo sec. Vulg. montes diffuerunt a rad. בָּשַׁׂ, quem vero ubique stillandi fluctu-
dine vix habet, nimirum de eo dicuntur, quod dissolvitur,
(Arab. بَسَّ concussit terram Cor. 2, 209, 99, 1, قُرْسَلَةٌ terrae motus).

Hiph. הִנֵּה v. *rad.* הִנָּה.

רְלוֹתָה f. [1] sec. plerosque *vilitas*, *ignominia* (v. rad. no. 3). Ps. XII, 9: *circum circa ambulant impii* כִּי בְּ אֶלְעָלָבָנָתָן תַּחֲזֵקְנָהָן *quod vulgo redditur cum Kunchio: ubi exaltabuntur* (illi), *ignominia hominibus* (coll. Prov. XXVIII, 12. XXIX, 2), שְׁמָךְ pro שְׁמָךְ; apta quidem sententia, quamquam talis pronominis ellipsis idoneis exemplis firmari non potest (non plane congruant, quae laudavimus Lgb. 734). Certior igitur interpretatione Jarchii et Aben Esaie: *ubi exaltabitur ignominia hominum* i. e. ubi evcentur s. triumphabunt hi impii, qui *ignominia sunt hominibus*. Symmachus: οὗτοι ἐνθάδεσσιν οὐ εἰπεῖσθαι τῶν τριῶν τῶν ἀνθρώπων. Vilipendi significatum tuentur etiam LXX et Aquila. Illi καὶ τὸ ἔργος σου ἐποκύνωσας (sec. Fischerum spec. cl. Verss. gr. pag. 56 i. q. εἰπώσας negligis) τοὺς τριῶν τῶν ἀνθρώπων, legentes, ut videtur γῆται: hic καὶ τὸ ἔργος εἰπώσαμεν τοὺς τριῶν τῶν ἀνθρώπων. Sed possit etiam דָבָר ex primaria rad. potestate explicari: *tremor, terror*, ut sensus sit: *ubi surget terror hominibus*, ubi evcentur hi impii, qui terrorem incutunt hominibus, vel (admissa illa ellipsis): *ubi*

surgent, terror erit hominibus. Plura dabit ROSENTHAL ad Ps. 1. c.

מִלְבָדֶרֶת m. *flagella, palmites*, a motu tremulo dictae.
Jes. XVIII, 5. Vide rad. Niph. et cf. מַלְבָּדֵרֶת, בְּלָדֶרֶת,
בְּלָדֶרֶת.

بَلْجَدَ quadril. inusit., quod *acstuandi* potestatem habuisse videtur i. q. بَلْجَدَ, inserto ٥ (cf. Lgb. 863 et زَغْبَ lamagine praeditus fuit), minus apte enim J. D. MICHAELIS hoc quadrilitterum conflatum censet ex بَلْجَدَ et syr. بَلْجَدَ hauxit, aptius alii a بَلْجَدَ et زَغْبَ crenavit, sed haec radicis زَغْبَ potestas non satis certa est. Proprie enim valet: fissus fuit, et dicitur de eute fissa, max. ubi ustulata est, inde crenavit (igne pedes), v. Kamis I p. 1029 et quae disputavimus Ephem. lit. Ital. 1820 no. 123. Quae praeacta ad illam potestatem stabilitandam conferit Jo. SIMONIS ed. 1 – 3: „,arb. زَغْبَ VIII, ambusta et ustulata fuit entis, et زَغْفَلَ accendit“ errore nituntur. Etenim بَلْجَدَ non est „accendit“, sed „accendit lignum بَلْجَدَ“, et est denominativum ab hac arbore ductum; quae vero quadrilittero زَغْبَ ibi tribuitur significatio, ea non huic radici competit, sed radici زَغْبَ conj. VIII, et CASTELLI verba (p. 1054) confundisse videtur SIMOVIS cum J. D. MICHAELIS (suppl. p. 623). Tidem faciet Firuzabadius T. II p. 1262 (de arb. بَلْجَدَ), 1120 (de زَغْبَ) et T. P. 97

זמנה - זלזולים

שְׁלֵמָה (stilla) n. pr. ancillæ Leac, quæ Jacobo rit Gadum et Aserum. Gen. XXIX, 24. XXX, 9—XXXV, 26. XXXVII, 2. XLVI, 18. LXX. Ζείρα. Zelpha.

חַזֵּק pract. **חַזְקָה** Zach. VIII, 14 et **חַזְקָה** Jer. IV, 28, fut. **חַזֵּק** pl. **חַזְקָה** pro **חַזְקָה** (Lgb. p. 372. Gr. §. 66, not. 11, radix enim **חַזֵּק**, quam ali statunt, ficticia est)

- 1) pr. *uxravit*, *ligavit* i. q. vicinum **חַזְקָה**. (Arab. **حَزْكَة** ligavit, constrinxit, spec. capistro, **حَمَّامَة** funiculus, habena, capistrum. Vide SCHULT. ad Har. II, p. 70 et ad Iob. XVII, 11, melit. **zamm** tenuit, retinuit, cohibus. Aeth. **חַרְפָּה**: circulus naribus ferarum alligatus, itidem a capistrando. Chald. et zab. **מִזְבֵּחַ**, **לְבִזְבֵּחַ** frenavit, capistravit, unde **מִזְבֵּחַ** frenum. Finitima sunt **חַזְקָה** constrictus est, cohaesit, **חַזְקָה** colligavit, constrinxit, **חַזְקָה** annulo constrinxit narces ferarum, capistravit). Inde

colligavit, constrinxit it. firmo proposito fuit,
propositum firmum). Gen. XI, 6: *tūsc non erit prohibitum*
quicquid facere sibi proponent. Jer. LI, 12: *בְּאַתָּה תִּשְׁעַר בְּבָבֶל תְּמִימָנָה*
בְּבָבֶל תְּמִימָנָה תְּמִימָנָה. Thren. II, 17: *הַשְׁעֵר בְּבָבֶל*
בְּבָבֶל תְּמִימָנָה. Zach. I, 6; Jer. IV, 28. Prov. XXXI, 16:
מִתְּמִימָנָה מִתְּמִימָנָה meditatur agrum (emere cogitat) cum-
que accipit. Spec. malu meditatus est, molitus est. Ps.
XXXI, 14: *בְּבָבֶל תְּמִימָנָה*. Prov. XXX, 32: *בְּבָבֶל תְּמִימָנָה*
בְּבָבֶל תְּמִימָנָה et si malu meditatus es in aliquem, manum ad os,
tace de consilis tuis. Deut. XIX, 19. Zach. VIII, 14.

3) *insidiatus est*, sq. $\dot{\gamma}$ personæ. Ps. XXXVII, 12 :
רָאֵשׁ עַל־צְבָאָה *insidiatur impius iusto.*

כְּנָסָה m. *consilium, prepositum.* Cum Suff. **כְּנָסָה**
Ps. CXI, 9.
כְּנָסָה f. 1) *consilium, quod aliquis cepit, pr. quod*
aliquis *incuit* (v. rad. no. 1. 2). Primitigenia imago
servata est in verbis Job. XVII, 11: **אַתָּה תִּשְׁאַל כְּנָסָה** *consilia*
mea abrupta sunt, numerum instar funiculi plexi, cui com-
paratur consilium studiose excogitatum. (Simili imagine
Arabes: **حَذَمَ الْجُنُوبَ** constrinxit cingulum propositi,
vit. Tim. I, 90 (Mang.). Spec. de consilio malo. Prov.
XXIV, 9: **בְּנֵי חֲמֹר בְּנֵי נֶגֶד** *consilium stultitiae est pecca-*
tum. XXI, 27: *sacrificium impiorum abominationis est,*
בְּנֵי נֶגֶד בְּנֵי חֲמֹר *multo magis si cum consilio pravo (de*
faciore aliquo cogitatis) offert illud. Inde

121

2) *scelus*, *secele factum* Ps. XXVI, 10, CXIX, 150. Prov. X, 25. Maxime de peccatis ex impudicitia ortis, ut stupro, etiam violentio, et incestu. Lev. XVIII, 17 post leges contra matrimonio inter propinquos et consanguineos: וְאַתָּה תֹּאכֵל *hoc scelus est.* Lev. XX, 11. Iob. XXXI, 11 (quibus in locis J. D. MICHAELIS in suppl. p. 625 וְאַתָּה male de ipso incestu explicat, coll. וְאַתָּה nuptiae, וְאַתָּה clientela, foedus quo quis in clientelam recipitur, ut וְאַתָּה sit impotia cum uxore, quae in alie, clientela est, cuiusque pudicitiam defendere debet: per quam contorte). וְאַתָּה וְאַתָּה Levit. XVI, 43. Ezech. XXII, 9. Hos. VI, 9; plenius Ind. XX, 6: וְאַתָּה וְאַתָּה patratur *scelus et rem nefandam inter Israelitas.* וְאַתָּה וְאַתָּה mulier celesta Ez. XXIII, 44. Passim copulatur cum בָּתִים, בָּתָם Jer. XIII, 27. Ez. XXIII, 27. — Lev. XIX, 29. Ezech. XVI, 27. 43. 58. XXII, 11. XXIII, 21. 35. 48. XXIV, 13.
3) וְאַתָּה vivi Pro. XL, 5. 62. וְאַתָּה Par. XXIX, 12.

רִבְבוֹת מִזְמָה semel cum Ilc parag. Jer. XI, 15 pl. בַּרְבָּרִים
 f. 1) cogitatio. Ps. X, 4: בְּכָל־בְּרוּכָה אֱלֹהִים non est
 deus, ita omnes cogitationes eius. Spec. consilium. Job.
 XLII, 2: בְּרוּכָה אָבָד אֲלֹהִים non inaccessum tibi est con-
 silium, nil est, quod tibi immis arduum sit. Ps. XXXVII,
 7: בְּרוּכָה שֶׁלֶשׁ qui exequitur consilia sua (parall. בְּרוּכָה
 שֶׁלֶשׁ) i. e. cui prospere omnia cedunt. Al. cui prospere
 cedunt prava sua consilia. Nam plurimum dr. de consiliis
 pravis Ps. X, 2: הַשְׁׂעִיר בְּרוּכָה בְּרוּכָה, XXI, 12: הַשְׁׂעִיר
 בְּרוּכָה בְּרוּכָה. Job. XXI, 27. Jer. LI, 11: הַשְׁׂעִיר בְּרוּכָה
 Jer. XXXI, 20. XXX, 24. — Inde 2) insidiae, machina-
 tiones (Ränke). בְּרוּכָהvir insidiosus Prov. XII, 2,
 XIV, 17. בְּרוּכָה XXIV, 8. Adeoque scelus i. q.
 בְּרוּכָה Ps. CXXXIX, 20: הַשְׁׂעִיר בְּרוּכָה loquuntur contra te
 celeste. (In Targg. בְּרוּכָה machinations, pro בְּרוּכָה
 Job. XXI, 27. Ps. CXLVI, 4.) 3) i. q. חֵסֶד בְּרוּכָה (Prov.
 VIII, 12) consilium, prudentialia Prov. I, 4. III, 21, pl. בְּרוּכָה
 id. V, 2.

quadril. innisit. i. q. arab. **عجمة** onomatop. **summen**, murmuravit, fremuit, unde **عجمة** multitudo fremens. Vic. **عجمة nostrum** hummen, v. ad. rad. **عجمة**.

נִזְנָצִים m. pl. n. pr. gigantum Ammonitarum fines

¶ pr. *praeparavit*, *statut* vic. rad. **שָׁבֵת**. In Kal (vel Pi.) semel legitur Gen. XI, 6 in cod. Sain. *(שְׁבַת)* vel *(שְׁבַתְּךָ)* pro hebr. **שְׁבֵת** (i.e. **שְׁבַתְּךָ**) meditabuntur, *sibi proponent*. Samaritanum redolat haec scriptura, in quo **שְׁבֵת** usurpat pro **שְׁבֵת** Deut. XIX, 19. Cf. Comment. de Pent. sam. p. 55.

Pu. part. בָּרוּךְ statutus. בָּרוּךְ מִתְּמֻנָּה Esr. X, 14.
Neh. X, 35 et בָּרוּךְ מִתְּמֻנָּה XIII, 31 tempora statuta.
V. chald.

חַדְלָה chald. Pa, in Targg. paravit, praeparavit, destinavit ad aliquid, invitavit. Syr. et zab. invitavit. Arab. حَدَلَ III. praeinvitum tempus. Sam. Aph. convenit, praeparavit, constituit. Ithpa. (vel potius more hebr. Hithpa.) מִכְנָאֵת convenire inter se, pr. sibi invicem statuere, definire. In Targg. et Vers. Sam. passim pro מִכְנָאֵת (Ex. XXV, 22, XXIX, 42, XXX, 36. Num. X, 3. 4. Sam. addit Carm. sam. IV, 8, et Am. III, 3 Targ. וְיָרְאֶת אֲתָּה בְּבָרָךְ אֱלֹהִים אֲתָּה בְּבָרָךְ). Dan. II, 9 sec. Ker. קָרְבָּן מִכְנָאֵת קָרְבָּן הַמִּשְׁמָרָתָה וְבָרָךְ וְבָרָךְ verbum mendax et falsum concavum inter vos mihi dicere. Theod. σύνθεσθε. LXX. συρτιζασθε. Sed in Chethibh I. c. est Aph. (Haph.) מִכְנָאֵת (nisi maxis קָרְבָּן in Hithpa., v. 72) i. e. parasit, statutus, eaque scriptura, nuptio insonciator, praefrenda videtur. Ita in Targg. פְּרָאֵת praeparavit Gen. XXIV, 7 Jon. (pro: invitavit 1 Sam. XVI, 3), et in Vers. hebr. sam. saepius pro constituit Gen. XXIV, 14. NJI. 43.

וְיַדְתָּאֵל Dan. II, 16, alibi וְיַדְתָּאֵל VII, 12, emphat.
 וְיַדְתָּאֵל plur. וְיַדְתָּאֵל chald. m. 1) i. q. hebr. *tempus max.*
statutum. Dan. II, 16. וְיַדְתָּאֵל eodem tempore III, 7.
 IV, 33. Esr. V, 3. וְיַדְתָּאֵל נֶגֶע ad tempus
statutum Dan. VII, 22. — VII, 25: וְיַדְתָּאֵל תִּמְמָנָה וְיַדְתָּאֵל
 גָּגָג 2

זָמַר sperat se mutaturum tempora et legem. Dan. II, 21. (In Targg. persaepe pro hebr. זָמַר, nunquam pro זָמֵר, quod chaldaice redditur זָמַר, v. Buxtorf. p. 675). — 2) Plur. זָמְרִים i. q. hebr. זָמְרִים vices (Male). Dan. VI, 11: זָמְרִים tribus vicibus, ter. Ita saepius in Targg. cf. syr. أَصْنَافٌ, arab. وَقْتٌ tempus pl. vices, زَمَرٌ tempora et vices repetitae, زَمَرٌ repetitis vicibus vit. Tim. II, 566 Mang., زَمَرٌ et زَمَرٌ tempus, vicis (Ham. p. 328), acth. 2 **חַלְלָה**: tempus, pl. vices. Angl. three times, ter).

זָמֵר fut. זָמַר pr. ut videtur, carpsit (v. Pi. no. 2), spec. decerpst vitium sarmenta, putavit vitem. Lev. XXV, 3: אֶת־זָבָבָה בְּקָרָבָה. Comm. 4. (Arab. m et b permutatis زَبَبَ putavit vitem, زَبَبَ segmentum, portio, melit. zabar id. zabbâr putator, zabra putatio, segmentum. Sed origo esse videtur in carpendo et decerpendo. Vicina sunt זָבָבָה lana, ab abscedendo vel potius evellendo dicta, quandoquidem tonsores forficæ carpebant et vellebant potius quam abscedebant, et arab. زَبَبَ III. villosus fuit pannus pr. lana tectus fuit. Praeterea vid. Pi.).

Niph. pass. Kal putata est (vinea) Jes. V, 6.

Pi. 1) carpsit, carpendo abscidit, ut forficæ, inde part. זָמֵרъ plur. תְּזָמְרָה forficæ, ut ψάλις forfex a ψάλλω carpo, vello, v. infra. Quater legitur inter apparatus sacrum templi 1 Reg. VII, 50. 2 Reg. XII, 14. 2 Chron. IV, 22. Jerem. LII, 18, et intelligentiae videtur (cum Mosero al.) forficæ emunctoriae, quibus elychnia igne usita praecidabantur. Similiter cultros reddunt LUTHERUS, CLERICUS, MICHAELIS (suppl. 633), DATIUS, ex vett. LXX, 2 Chr. λαζίδες forcipes. Sed reliqui in alia omnia abeunt. Targg. retinent אֲלֹצָת, idque Kimchius interpretatur psalteria (פָּסָלְתִּירָה קָלְבָה כָּלְבָה), quod ipsum habet Vulg. apud Jerom., et inter recentiores calculo suo probarunt LUXIUS, TREMELLIUS, SIMONIS (Lex. ed. 1—3); psalteria vero a plororumque locorum contextu aliena (componuntur enim cum poculis, patenis, ollis rebusque similibus), neque facile poterant ex auro et argento confici. LXXX. 1 et 2 Reg. קָלְבָה, confundentes תְּזָמְרָה et תְּסָמְרָה. Vulg. fascinulae. Syr. 1 Reg. פְּנַחַדְתִּים, quod Arabs reddit **فَنَحَدَّة** candelabra prob. intelligens, 2 Reg. פְּנַחַדְתִּים Arabs مُصَانِع i. e. eola, Jerom. פְּנַחַדְתִּים lebetes.

2) carpsit fides, fides pulsavit, ψάλλειν (ut constanter reddunt LXX interpretantes), unde etiam eccinit ad citharae modos. (Chald. syr. id. Aethiop. **חַלְלָה**: eccinit, et sq. Π ον instr. pulsavit instrumentum. Longius ab origine abest arab. فَنَحَدَّة I. II. eccinit fistula aliquo instrumento, quod inflatur. Originem ita constituerunt ALB.

SCHULTENS ad Ibar. II p. 92 et ROB. LOWTHIUS de sacra poësi Hebracorum p. 36 ed. Lips., ut pr. sit incidenter orationem, protulit carmen ad numeros rhythmicos incisum coll. قَيْتَنْ carmen pr. sermo incisus a scenit, resuit, sed magis placet ratio supra proposita a carpendo, quan significavit Boctchlerus, spcc. p. 72). Ps. XCIVIII, 4. CVIII, 2. Is, qui carmine celebratur (non usurpat autem, nisi de Deo celebrando), ponitur praevio קָלְבָה Iud. V, 3. Ps. IX, 12. XXVII, 7. XXX, 5. XXXIX, 2. XLVII, 7. LXVI, 4. LXXI, 22. LXXV, 10. XCIVIII, 5. CI, 1. CIV, 33. CV, 2. CXLVII, 7. CXLIV, 9. CXLVI, 2. CXLIX, 3, طَلَبَ Ps. XVIII, 50. (2 Sam. XXII, 50). XCI, 2. CXXXV, 3; طَلَبَ Ps. LIX, 18, in acc. Ps. XXXX, 13. XLVII, 7. LVII, 10. LXVIII, 2. 33. Jes. XII, 5, addito طَلَبَ Ps. VII, 18. IX, 3. LXI, 9. LXVI, 4. LXVIII, 5. Sed dr. etiam קָלְבָה Ps. LXVI, 2, طَلَبَ طَلَبَ XXI, 14, et c. acc. carminis Ps. XLVII, 8: طَلَبَ طَلَبَ طَلَبَ. Passim additur קָלְבָה instrumenti Ps. XXXIII, 2. XCIVIII, 5. CXLIX, 3. Targg. constanter reddunt קָלְבָה (laudare), praeter paucos locos, quibus retinetur קָלְבָה.

3) saltavit (arab. سَلَّى), quod enim cantu modisque musicis coniunctum est (cf. קָלְבָה et קָלְבָה). Inde קָלְבָה.

זָמֵר m. chald. cantus instrumentorum musicorum Dan. III, 5. 7. 10. 15.

זָמַר m. chald. cantor. Ps. זָמַר זָמַר Esr. VII, 24. Arab. زَمَر psaltes, tibicen, fidicen.

זָמַר m. [1] Dent. XIV, 5, bestia ex cervorum et dorcadum genere, a saltu dicta (v. Pi. no. 3), sicut קָלְבָה a קָלְבָה = גְּזָזָה. Arab. زَمَر et سَلَّى saliit, saltavit doreas. Syrus Ζαμη i. e. caper silvestris (quod quidem vocabulum etiam ap. Ferrar. p. 46 et Novar. p. 235 obvium sollicitare non debebat MICHAELIS in suppl., max. eum Ζαμη etiam de capricorno zodiaci usurpetur, et Hebrew quoque habeant n. pr. קָלְבָה). Onk. et Jonath. אַגְּזָה, caprea silvestris. Camelopardalim s. girafam (גְּרָזָה) interpretantur LXX. Hieron. Gr. Venet. (Ζερόπους = גְּרָזָה), Persa. J. Jona, Kimchius, quod recte iam refutavit BOCHARTUS in Hieroz. T. II. p. 273—279, quum haec bestia interiori Aethiopie propria sit. Non felicis LUTHERUS alcen (Elendthier) interpretatur, quae septentrionales tantum regiones habitat.

זָמַר f. cantus, a fidium. Am. V, 23: תְּזָמְרָה מְצָוֵה. Meton. זָמְרָה זָמְרָה cantus terræ i. e. laudatisimi proventus eius. Gen. XLIII, 11. Cf. gr. δολῆμος carminibus celebratus i. q. celeber. HARTMANUS (ling. Einleit. p. 389) confert arab. سَلَبَ fructus: sed non est, quod hanc formulam a reliquo radicis usu divellamus.

Bene Kimchius: רֹוֹצֶחׁ לְבִרְךָ נְבִיטָב פִּירָה הָאָרֶץ. b) voices Ps. LXXXI, 3. XCVIII, 5. Jes. LI, 3.

זָמֵר m. (carmine celebratus, *αιδίμηος*, celebre) u. pr. 1) regis Israëlis, qui Elæ a se interfecto succedebat anno a. Chr. 930, 1 Reg. XVI, 9, 10, 2 Reg. IX, 31. Gr. Ζαυβόλι. 2) Simeonitarum phylarchæ Num. XXV, 11, 3) 1 Par. II, 6. 4) 1 Par. VIII, 36. IX, 42. — 5) videtur et Patron. esse a קָרְבָּן pro קָרְבָּן Jer. XXV, 25.

זָבָר (id.) n. pr. filii Abrahami et Keturæ, atque arabicæ gentis ab eo oriundæ Gen. XXV, 2. 1 Par. I, 32. Fortasse conferenda Zabram, urbs regia auctore Ptolemaco, Meccam inter et Medianam sita. Cf. זָבָר no. 5.

זָמֵרָה f. i. q. **זָמֵרָה** *cantus*, meton. obiectum cantici, laudis. Exod. XV, 27. **זָמֵרָה גָּדוֹלָה** gloria mea et carmen meum est Ichôva. Ps. CXVIII, 14. Jes. XII, 2.

זָמָרָה f. pl. c. suff. סָמְרָה Nah. II, 3 1) palmæ, flagellum vitis a putando dictum (v. rad. in Kal). Nunn. XIII, 23. Jes. XVII, 10. Nah. I, e. 2) generatum *sarcus*, *sarmentum*. Ez. XV, 2. VIII, 17: **דְּבָשָׂה שְׁמַרְתָּה** en sarcumentum naribus suis applicant; quibus verbis respicitur mos Persarum, qui solem orientem adorantes virgarum fasciculum Barsom (**בָּסָם**) dictum sinistra manu tenebant, v. Strabo XV p. 733 Casaub.: τὰς δὲ ἱποθύες ποιῶντες πολὺν χρόνον γάρδαν μηχανίων λέπτων δέσμους κατέχοντες. Cf. HYDE de rcl. vett. Persarum p. 343 (350 ed. 2), Zendavesta ed. ANQUETIL DU PERROON II, 552. De Judeorum, crepitum ventris intelligentium interpretatione non magis obscoena quam incepta et ridicula v. MICHAELIS SUPPL. p. 631.

זָמָרָה m. Cant. II, 12 *tempus, quo vites putantur*, de vere (ad formam **זָמֵרָה**, **זָמֵרָה** v. Lgb. §. 120, no. 5). Bene LXX et Gr. Venet. **καιρὸς τῆς τοῦτος**. Aqu. et Symm. **καὶ τίς κλαδεῖσθες**. Vulg. tempus putationis. Syr. **أَصْنَعَةً**. Chald. **قُرْتَكَ**. Sed Jarchius, Kimchius et recentiores plerique, ut J. E. FABER ad Harmari observat. I p. 32, **זָמֵרָה** de *avium canu* interpretantur, quod non minus accommodatum est ad contextum (sequitur: vox turtroris auditur in terra), modo ostendi possit, quod unquam de avium cantu dici: parum enim hinc facit, quod de voce struthiocameli maris usurpatur.

זָמִרָה (Jes. XXV, 5) pl. **זָמִרָה** *cantus*. Ps. CXIX, 5. 2 Sam. XXIII, 1. Spec. *hymnus, psaem*. Jes. XXIV, 16. Iob. XXXV, 10: *qui hymnos* (i. e. gaudium, laetitiam) *dat in nocte* (in infortunio); *cantus triumphalis* (tyrannorum) Jes. XXV, 5.

זָמִירָה (cantus) n. pr. m. 1 Par. VII, 8.

זָמָרָה *carmen*, idque *ad citharam decantatum* (LXX. ψαλμὸς), nonnisi in inscriptionibus Psalmorum, ubi variae sunt formulae. Plerumque sq. **זָמָרָה** *זָמָרָה* Ps. III. IV. V VI. VIII. IX. XII. XIII. XV.

XX—XXIII. XXIX. XXXI. XXXVIII. XXXIX. XL. LI. LXII—LXV. CXL. CXLII. קָרְבָּן בְּזָמָרָה Ps. L. LXXIII. LXXV. LXXVI. LXXIX. LXXXII. varius codem præmisso קָרְבָּן בְּזָמָרָה XL. CL. קָרְבָּן קָרְבָּן LXXVII. LXXX. קָרְבָּן קָרְבָּן XLVII. XLIX. LXXXIV. LXXXV. LXXXVII, vel sq. alio genit. קָרְבָּן קָרְבָּן C. Passim per appositionem inniguntur שָׁרָם קָרְבָּן (quorum prius specialius est, quam posterius) XXX. LXVII. LXVIII et XLVIII. LXXXIII. LXXXVIII. CVIII. Raro scorsum ponitur ut Ps. XCVIII. Syr. retinet קָרְבָּן מְמֻסָּדָה, arab. مَسْمُورٌ, Targ. קָרְבָּן חֲמָרָה.

זָמֵרָה *fornices* v. rad. Pi.

זָמֵרָה f. pl. *falces*, quibus vites putantur Jes. II, 4. XVIII, 5. Mich. IV, 3. C. suff. Joel IV, 10.

לִי v. **לִי**

לִי Pl. **לִי**, estr. **לִי** m. (Jes. VII, 4) *cauda animalium*. (Arab. لَيْلَى et لَيْلَةً, melit. *denb*, ethiop. **হেলো**: chald. **لَيْلَى**, **لَيْلَةً**, zab. **لَيْلَى**, syr. **لَيْلَى** id, et apud plerosque etiam translate de extremitate, sine rei, opp. capiti s. initio. Secundarium est verbum **لَيْلَى** pone sequitus est). Ex. IV, 4. Iud. XV, 4. Iob. XI, 16 (ubi ALB. SCHULTENS et omnes interpres, qui Behemoth elephantum esse volunt, eius probosciden intelligent, qui tanen alibi *nasus* اَنفٌ et خَرْمَن Tim. I, 416 vocatur, non *cauda*, quae nomis ad extrema quaque transferuntur). Metaph. *extremitas, extremitas rei*.

duae extremae partes titiuum Jes. VII, 4. Dein *vile*, *contemptum*, max. opp. **لَيْلَى** Dent. XXVIII, 13: *caput, non caudam, Ichôva te faciet*. Vs. 44. Jes. IX, 13: **لَيْلَى** *لَيْلَى* *caput et cauda* i. e. nobiles et ignobiles (quoniam aliter explicat Comm. 14, idque tamen pro spurio habendum). XIX, 15. (In eandem sententiam Arabes opponunt اَنفٌ وَذَنْبٌ *nasum et caudam*, ut in formula قَوْمٌ اَنفٌ وَالذَّنَب غَرِيْبٌ nonnulli erant nasus, alii cauda i. e. alii erant principes, alii plebeji, Cam. v. اَذْنَاب النَّاس اَذْنَاب النَّاس *caudæ hominum et simpl. اَذْنَاب* plebeji, infimi Tim. II, 682 Mang. Ut h. I. *caput et cauda* opponuntur in verbis Ibrahim ibn Adham apud DE SACY ad Har. XXIX p. 310. Inde verbum denom.

לִי **לִי** pr. *caudam laesit, abscidit*, translate *agenus extrellum* (arab. ذَنْبٌ vit. Tim. I, p. 308, unde مستَدِينَتِي).

qui in extremo agnue est. gr. οὐρά, οὐραγλία excrevit carpsit, abscidit. Deut. XXV, 18: *quomodo tibi occurrit* (Amalec) *in via* קָרְבָּן בְּזָמָרָה et abscidit omnes debiles post te, qui agmen tuum sequibantur. LXX. καὶ ἐζωψέ σον τὴν οὐραγίαν τοῖς ποτιώτας ὅπισθι cor.

פְּתַת fut. **פָּתַח** apoc. **פָּתַח** 1) *scortatus est.* Plerumque dicitur de muliere, sive nupta est (Ios. III. 3. Jes. LVII. 3), sive non est Geu. XXXVIII. 24. Lev. XIX, 29. XXI. 9. Dent. XXII. 21. Ios. IV. 13. 14. etiam de stupro violento, non voluntario i. q. *comprimi.* Am. VII. 17. Construiru sq. aces viri moechi Ez. XVI. 28, neque non sq. 2 (scortari cum) Ez. XVI. 17, נִשְׁׂרֵף XVI. 26. 28, נִשְׁׂרֵף pr. scortari sectando moochos, den Buhlen nachlaufen ibid. XVI. 34. Maritus contra, a quo scor dando deficit mulier adultera et scortatrix, ponitur praevio נִשְׁׂרֵף, pr. scortata est *iuxta* maritum, praeter maritum Ind. XIX. 2 (ubi non sollicitanda est scriptura). Ez. XVI. 15. Alias structuras v. no. 1. Raro dicitur de viris moochis, sq. נִשְׁׂרֵף (scortari accedendo ad mulierem). Num. XXV, 1: *וְלֹא תִּשְׁׂרֵף נְזֶבֶת כִּי־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִּשְׁׂרֵף כִּי־בְּנֵי אֶחָד* et coepit populus scortari cum filiabus Moabitarum. (Arah. ۲۳۵ pro ۲۳۴ moochus).

2) Saepius translate usurpatur, a) de idolatria et superstitionibus cum ea coniunctis. Rationem enim, quae Deum inter et populum Israëlitum intercedat, coninguimagine adumbrant prophetæ, ita ut populus alienos deos colens mulieri moecheas et adulteræ comparetur (v. Iles).

I. II. Ezech. XVI, XXIII). Falluntur enim, qui hinc linguae usum ab idolorum nonnullorum cultu impudico (וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת) repetitum existimant. Hos. IV, 15: וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת si tu scortaris (idola colis), Israel. Jer. III, 6, 8. Ps. CVI, 39. Ez. VI, 9: וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת cor eorum scortandum. Cstr. (pariter atque no. 1) sq. acc. idolorum Jer. III, 1, sed plerunque in hac formula: וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת scortari alienos deos sectando Ex. XXXIV, 15. Lev. XVII, 7. XX, 5, 6. Dent. XXXI, 16. 1 Chr. V, 25. Jud. II, 17. וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת Ind. VIII, 33, 34. וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת Lev. XX, 5 cf. Ez. XX, 30. Ind. VIII, 27. Semel tribuitur oculis Ez. VI, 9: וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת עַצְמָתְךָ תֹּנוּתָה שְׂכִירָה. Sie וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת scortari sectando necromantia Lev. XX, 6. Sed וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת est: scortari imitando exemplum populorum gentilium Ez. XXIII, 30, cf. Levit. XX, 5 et formulam נִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת scortari sectando cordis oculorumque impura desideria. Num. XV, 39. Deus, a quo uxor adultera deficit, ponitur praevio וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת Ps. LXXXIII, 27: וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת, וְנִשְׁאָרֶת Hos. I, 2, וְנִשְׁאָרֶת (pr. defecit, quae sub dominio eius fuerat) ibid. IV, 12 et וְנִשְׁאָרֶת Ez. XXIII, 5 (cf. Numb. V, 19, 29), וְנִשְׁאָרֶת Hos. IX, 1. — Ez. XVI, 15: וְנִשְׁאָרֶת נִשְׁאָרֶת scortata es non obstante nomine tuo, quod a me Deo marito tuo indutum habes, ut bene explicitur MANGERUS in diss. Lugdd. II, p. 1016. — b) de commerciis populorum gentilium inter se. De Tyro Jes. XXIII, 17: scortata est cum omnibus terrae populis cf. Nah. III, 4 et וְנִשְׁאָרֶת.

Part. *πέρι scortum, meretrice.* LXX ubique πόρνη.
Gen. XXXIV, 31, XXXVIII, 15. Lev. XXI, 14. Deut. XXXII, 19. Jos. VI, 22, 25. Prov. VII, 10. XXIII, 27. Jes. XXIII, 16. Mich. I, 7. Joel III, 3, plenus πόρνης. Lev. XXI, 7. Jos. II, 1. VI, 22. Iud. XI, 1. XVI, 1. Jerom. III, 3. Tzech. XVI, 30. XXIII, 4; translate de populo idolatriæ dedito Jer. II, 20, de urbe idola colente Jes. I, 21. Plur. πόρναι scorta 1 Reg. III, 16. XXII, 38. Prov. XXIX, 3. Ez. XVI, 33. Ilos. IV, 11. Nonnulli interpres, tum Judaci tum Christiani, perverso quodam rei apologeticæ studio ducti et *meretricis* mentione nonnullis certe in locis (Jos. II, 1 coll. Matth. I, 5. Jac. II, 25. Hebr. XI, 31. — Ind. XI, 1. XVI, 1. 1 Reg. III, 16) offensi, πόρνη in his mulierem cauponariam significare volunt, a rad. πορн cibare. Ita Targg. I. 1. c. et Ez. XXIII, 44 reddunt πόρνης i. e. gr. παρθένης quae diversorio quovis excipiebat, quibus accedit Josephus (Arch. 5, 1 §. 2: ὅτες ἐν τῷ τῆς Ρωμαίης καταυγώθω), R. Jona, R. Salomo, Levi ben Gerson, ex recentioribus FESSELITES in advers. sacris I, p. 173, alioquin apud PFEISTERUM in dubiis vexatis p. 323. Alii, in KIMENIUS, vcc. πόρνη et πόρνης non meretricem, sed concubinam significare volunt (v. Buxtorfi Lex. s. v. chaldaea): vel πόρνη passim etiam de femina gentili et extraenea usurpari credunt (Jo. Fr. FRITSCH de muliere peregrina apud Hebrewros minus honeste habita, Lips. 1744. 4. HERING in bibl. BREMENSII nova Cl. IV fasc. 2. p. 310). Sed graviter obstant non solum grammaticae rationes (cibatrix

enim a rad. חָנָן esset חָנָן, quandoquidem participia formaes חָנָן nonnisi a verbis intransitivis formantur, sed etiam mores illius aevi (v. חָנָן, quanquam a recentiorum Hebraeorum consuetudine hospitia non plane aliena sunt, v. חָנָן Jer. XLI, 17 et חָנָן וְלֹא חָנָן Lue. X, 34, talmud, חָנָן Kiddusch, i. 12. Aboda sara 2, 1, syr. חָנָן (campus). Vide MASUM, CLERICUM, J. D. MICHAELM ad Jos. I. e. Reete iam LXN ubique חָנָן habet, quod ipsum tamen Chrysostomus (serm. 2. de poenit.) et SCHLEUSNERUS (Lxx. v. חָנָן) חָנָן וְלֹא חָנָן interpretati sunt, perversitate perversi.

Pu. חָנָן scortatio facta est. Ez. XVI, 34: חָנָן אַל non te sectantur scortando (mocchi). Vide Kal no. 1 fin.

Hiph. חָנָן fut. apoc. חָנָן 1) ad stuprum seduxit Ex. XXXIV, 16. 2 Chr. XXI, 11, 13, scortari passus est Lev. XIX, 29. 2) intrans. ut Kal pr. stupra fecit Hos. IV, 10. 18. V, 3. 2 Chr. XXI, 13 (in verbis חָנָן חָנָן חָנָן).

In linguis cognatis est arab. חָנָן scortatus est, part. חָנָן scortator, חָנָן scortatrix, melit. zana id., chald. syr. חָנָן, חָנָן Pe. et Pa., חָנָן, חָנָן scortator, חָנָן scortum, aeth. חָנָן scortatus est, חָנָן scortum, sed Nun retinetur in חָנָן: semen concubitus Ludolf. p. 478. Origo esse videtur in semine spargendo, ita ut חָנָן acthiop. חָנָן eiusdem originis sit atque חָנָן (חָנָן, חָנָן) cf. gr. πορός pr. meiens, mingens i. e. semen emittens, v. POTT disquisit. etymol. p. 205. Apud Zabios חָנָן translate est: defecit a fide data.

חָנָן, nonnisi in pl. חָנָנִים m. 1) stupra, scortationes. Ez. XXIII, 11, 29. Gen. XXXVIII, 24: מִשְׁבֵּת חָנָן gravida ex stupris. Hos. I, 2: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי חָנָן mulier metricia et liber scortorii ex metricia nati. II, 6: בְּנֵי קָרְבָּן. IV, 12. V, 4. Cap. II, 4: חָנָן חָנָן חָנָן ut removat adulteria sua (i. e. vultum protervum, cf. Hor. Carm. I, 19, 7. 8) a facie sua (cf. Ez. VI, 9). — 2) Translate a) de idolatria 2 Reg. IX, 22. b) de commercio cum exteris nationibus. Nah. III, 4 de Ninive: חָנָן חָנָן חָנָן ob multas scortationes meretricis pulchrac .... חָנָן חָנָן חָנָן quae gentes vendidit i. e. in servitudinem tradidit scortationibus suis i. e. artibus calidis, cf. verbum Jes. XXIII, 17.

חָנָן f. scortatio, stuprum, ubique translate a) de idolorum cultu Jer. III, 9. XIII, 27. Ez. XXIII, 27. XLIII, 7. 9. Hos. IV, 11. VI, 10. b) de quavis perfidia in Deum, v. e. populi seditionis et queruli (v. supra zab.) Num. XIV, 33. Pl. Num. I. e.: חָנָנִים חָנָן חָנָן ferent perfidias vestras i. e. poenas vestras perfidiae luent. Jer. III, 2.

חָנָן f. id. scortatio, metaph. idolorum cultus. Ez. XVI, 26. 29. XXIII, 8. 17. Plur. e. suff. חָנָנִים חָנָן

Ezech. XVI, 15. 20. 25. 33. 34. 36. XXIII, 29. 35, חָנָן XXIII, 7. 11. 14. 18. 19. 43.

רְאֵנָה 1) rancidus fuit, foetuit, v. Hiph. (Arab.

رَئِنْهٗ et سَنْجٌ id. max. de oleo rancido, it. de aliis rebus, ut utre, cibo, homine squaldo, v. que laudat N. G. SCHROEDERUS in docta de hac rad. disputatione in Observatt. ad origg. hebr. cap. V, §. 3. Vicina sunt رَئِنْهٗ pinguis fuit, رَئِنْهٗ, رَئِنْهٗ foetuit, et in linguis indo-europeis non solum gr. ῥάγος, ῥάγης rancor, ῥάγης rancidus, ῥάγης fastidium movens, sed fortasse etiam lat. rancor, rancidus, s. et r permutatis. Quod Schroederus I. e. §. 3 sqq. primarium potestatem ponit in silendo coll. رَئِنْهٗ, spec. de aquis silentibus, stagnantibus, unde foetendi significatio orta sit, in medio re linquo: subdnbito tamen, quin foetendi potestas tam late pateat in linguis). Metaph. abominabilis fuit. Hos. VIII, 5: תְּרֻמָּה חָנָן חָנָן foetit vitulus tuus, Samaria i. e. abominationis est inibi. Cf. ρένε. Alii, ex vulgari verbi usu (v. no. 2): reicit vitulus tuus sc. populum i. e. causa est, cur reiciatur. Dein

2) trans. fastidivit, respuit, reicit. Hos. VIII, 3: בְּנֵי אֶחָדָה חָנָן respuit Israel bonum. Saepe de Jehova populum repudiante i. e. auxilio destituento. Ps. XLIII, 2: נְאָזֵן חָנָן cur reicit me? XLIV, 10. LX, 3. 12. LXXXVIII, 15. LXXXIX, 39. CVIII, 12. Thren. II, 7. Zach. X, 6. passim omisso accusativo Ps. XLIV, 21: חָנָן חָנָן חָנָן חָנָן expurgiscere! ne reicit in aeternum! LXXIV, 1. LXXVII, 8. Thren. III, 31. Sq. חָנָן repulit ab aliqua re. Thren. III, 17: שְׁמַעְכָּה חָנָן חָנָן repulisti a tranquillitate animum meum, abstulisti milii tranquillitatem.

Hiph. 1) i. q. Kal no. 1. pr. foctorem emisit. Jes. XIX, 6: תְּרֻמָּה חָנָן foctorem emittunt flumina, utpote deficiente aqua fulvula et vadosa. LXX. έπλευσαται οι ποταμοι. Vulg. deficient flumina. (Quod attinet ad formam חָנָן, ea, modo sana est, haberit possit pro denominativo ab adj. innatis חָנָן, ad formam חָנָן; sed probabiliter est conjectura J. E. HARARI ad Haranari observatt. II, p. 328, genuinam scripturam esse חָנָן, quae quidem forma chaldaizans a libraris declarata sit forma vulgari חָנָן, duplicum vero hanc scripturam postea coaliuisse in unam חָנָן. Similia exempla sunt: חָנָן n. pr. Neh. VII, 52 pro חָנָן; Esr. II, 50 Keri, ex חָנָן et חָנָן; סְכָנָן חָנָן Esr. II, 44 pro חָנָן Neh. VII, 47, ortum ex חָנָן et חָנָן. Causat. foctendum reddidit i. e. polluit, profanavit. 2 Chr. XXIX, 19: omnia vasa חָנָן חָנָן חָנָן חָנָן quae polluerat rex Ahos, cum regnaret. Alii: quae reiecerat i. e. reprobarerat, ab usu removerat. Bene LXX μαίνεται, Vulg. polluere.

2) i. q. Kal no. 2 reicit. 1 Par. XXVIII, 9. sq. חָנָן 2 Par. XI, 14: חָנָן חָנָן חָנָן חָנָן חָנָן nam repulerat eos Jarobeamus cum filiis a sacerdotio Jovae.

חַנּוֹן (fotidus, fort. locus palustris cf. rad. Hiph. no. 1) n. pr. 1) duorum oppidorum tribus Judae, quorum alterum in planicie sitiun erat Jos. XV, 34, alterum in montanis Comm. 56. Utrum sit Nch. III, 13. XI, 30, non constat. 2) viri 1 Chr. IV, 18.

חָנֵן rad. inusit. prob. i. q. חָנֵן (vic. hebr. חָנֵן) formavit, formam dedit, unde חָנֵן forma, species, חָנֵן regula, modus. Inde

חָנֵן m. forma, inde species, Art., Gattung (cf. a rad. חָנֵן), cuius originem se ignorare questi sunt etymici scrutatores, quanquam radicem esse חָנֵן, recte iam observavit J. D. MICHAELIS. (Chald. חָנֵן id. in Targg. pro hebr. חָנֵן, semel חָנֵן 2 Chr. XVI, 14 Targ. Syr. חָנֵן, חָנֵן, unde חָנֵן varii, diversi). Ps. CXLIV, 13: חָנֵן חָנֵן a specie ad speciem i. e. eiusvis speciei. (Mire Vett. introp. h. l. reddunt quasi sit i. q. חָנֵן, חָנֵן). Plur. חָנֵנים (quod neglecta origine analogiam verborum חָנֵן sequitur) 2 Chr. XVI, 14: חָנֵנים חָנֵנים aromata et species i. e. variae species aromatum, v. ad Vav copulat. no. 1. LXX. ἡρῷη μέγον.

חָנֵן chald. id. Plur. estr. חָנֵן Dan. III, 5. 7. 10. 15.

חָנֵן in Kal inusit. Syr. חָנֵן iceit sagittam, spec. longius proiecit (etiam translate: reiecit i. e. reprobarit libros, Assem. III, I p. 83), חָנֵן iactus, proiectio ulterior. Talmud. prosilit, iaculatus est, de rebus fluidis (spritzen), arab. litteris transpositis חָנֵן assiluit (equus), cui addit BOCHARTUS (Hieroz. I, p. 739), aeth. ΦΙΛΩΣ: quod in Vers. aeth. Cant. II, 8 exstat pro πηθῶν. Origo est in constringendo, coll. חָנֵן no. 1 et חָנֵן arab. חָנֵן substrinxit, syr. חָנֵן filum, quo onus constringitur, חָנֵן calcus, a constringendo dictus; quod spec. transfertur ad bestias, quae, dum saltum parant, pedes contrahunt, ut eo maiore nisi se proripiant (cf. חָנֵן, חָנֵן), sich zusamenziehen zum Sprunge, sich fortschmellen, it. ad sagittam iaculatum.

Pi. חָנֵן prosilit velmentinus (sich hervorschnellen). Deut. XXXIII, 22: *Dan est catus leonis חָנֵן בְּצִבְיָה qui prosilit ex Batanaea.* LXX. Vat. Επιτρόποιοι, Alex. Ald. Compl. ἐπιτρόποιοι Gr. Venet. ὑλεῖται. Arabs Ebr. يَقْرُرْ propriet se (v. supra). Abulwalides: חָנֵן חָנֵן معناه عندي يأشن ويخطى من كثرة (* غنم المتنببة وهذا اللفظ مجاز لقول الاولين ديه آن ذيخته فكان ترجمة ذيخته بيرمح ويذكى اشرا لان معنى آن ذيخته ان ارتكتبت

* Ita cod. Oxon.

de mea sententia est: gestit et exsultat de multitudine gregum Batanaeae. Eaque vox finitima est locutioni Talmudicae (Cholin fol. 37, 1) דִּירָא אֲזִינָה [sufficit, si prosilit facit sc. hostia mactata sanguinem ex vulnera]. Et est interpretatio eius: iaculatur et aluer est et lactabundus, quandoquidem אֲזִינָה valet, si prosilit. Hanc Abulwalides interpretationem isdem fere verbis refert etiam R. TANCHUM in Lex. Morschid, ita tamen ut ipse aliam probet, de qua חָנֵן in loco Talmudico valeat ronchum bestiac mactatae (الغصين والشخمير) et inde in Deut.: rugitum iconis חָנֵן בְּעֵקֶב (برعف). Salicendi contra significacionem habent etiam Abu Esra, et Kimchi: חָנֵן. Vulg. fluet lugriter de Basan, Ouk. terram eius (Dani) potant annes, qui fluunt ex Mathnan, a fluendi (sed pr. prosiliendi) significatu, qui est in Chaldaismo. Syr. صَدَقَهُ singit (ex scriptura חָנֵן pro חָנֵן).

חָנֵן pro חָנֵן (a singulari perduto חָנֵן pro חָנֵן) m. pl. 1) vincula, compedes, quibus vinciuntur captivi a constringendo, quae est primigenia radicis potestas. Vulgo ducunt a rad. חָנֵן, quac apud Talmudistas copulandi et metaph. obligandi potestatem habet, coll. chald. חָנֵן vinci Jes. LX, 11 Targ. Sed haec ipsa potestas secundaria videtur a nomine חָנֵן ducta, neque est, quod חָנֵן vinclorum et sagittarum significatio a se invicem seingamus, quum utrumque ex notione verbi חָנֵן supra exposita proficiatur. Multo minus audiendi, qui compedes a fundendo (v. rad. חָנֵן) dietas volunt. Ps. CXLIX, 8. Jes. XLV, 14. Nah. III, 10. Iob. XXXVI, 8. (Chald. חָנֵן id. 2 Sam. III, 34 Targ.).

2) malcoli, tela ardentia Prov. XXVI, 18, a חָנֵן proficiendi significatu, v. rad. Arab. חָנֵן temnis cuspi sagittae. Plures codd. Kennicotti et de Rossii יְהִינָּה et ita

חָנֵן f. pl. malcoli Jes. I, 11 pro חָנֵן, cuiusmodi exempla dedimus Lgb. p. 145, adde חָנֵן pro חָנֵן, חָנֵן pro חָנֵן Jes. XXIII, 1 pro חָנֵן et ex indo-germanicis mille et mile al. apud GRIMMIUM, gramm. germ. I, p. 15. Scripturam productiore amant Syri, apud quos חָנֵן est telum, fulmen Sap. V, 22. Ezech. I, 14. Cacterum de telis ardentibus v. Ammian. Marcell. 23, 4. WETSTEIN, et WOLFSKUS ad Eph. VI, 16.

חָנֵן Jer. XL, 1. 4 m. pl. i. q. חָנֵן (addito & prostheticō, quo carevit tamen Comm. i nonnulli libri apud KENNICOTT ET DE ROSSIUM) vincula, neque est quod arcensatur (cum ALB. SCHULT. ad Ham. p. 323) arab. חָנֵן coaretavt Ham. p. 336. Cum art. חָנֵן Jerem. I. c. Comm. 4, cum praef. חָנֵן Comm. 1.

חָנֵן in Kal inusit. i. q. חָנֵן (v. ad 7 p. 309 A) extinctus est. Semel legitur in

Niph. Iob. XVII, 1: חָנֵן חָנֵן dies mei extincti sunt. Tres codd. KENNICOTT ET NOVEM DE ROSSI. חָנֵן

Tang. סְבִּיבָּה. Syr. بَعْدَهُ 2. Nihili est, quod obiicit J. D. MICHAELIS (p. 638), non aptam esse phrasin: *dies existenti sunt pro existente est vita* (בַּיָּם כִּי תֵּיתֶל וְתִּתְּנִתֶּן): et parum apte CROMAERUS et J. D. Michaelis arecessito arab. بَعْدَهُ (brevis, vilis) reddunt: *dies mei abbreviati sunt*, quanquam idem, ex solo contextu coniuentes, exhibent Vulg. *dies mei breviabantur*, et Aben Esra.

בְּבִיבָּה fut. סְבִּיבָּה Num. XXIII, 8 et בְּבִיבָּה Prov. XXIV, 24 pr. *spumavit*. (Arab. بَغْمَةٌ Conj. V. *spumam* in ore agitavit camelæ, cum ira locutus est, v. SCHULT. ad Prov. p. 316. Eiusdem stirpis est Schaum, schäumen, angl. *to scum*, *to skim*, gall. écum, cf. etiam סְבִּיבָּה). Inde 1) *reverberante iratus est*. Ps. VII, 12: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה, saepe additis poenae notione, sq. acc. Mal. I, 4; Zach. I, 12: בְּבִיבָּה אֶשְׁר בְּבִיבָּה אֶשְׁר בְּבִיבָּה oppida Judæa, quæ iram tuam experta sunt. Jes. LXVI, 11; sq. בְּבִיבָּה Dan. XI, 30. Part. בְּבִיבָּה cui Deus irascitur Prov. XXIII, 14. 2) *exsecuratus est*, e. acc. Num. XXIII, 7: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה age! exsecrare Israël. Comm. 8. בְּבִיבָּה Imp. pro בְּבִיבָּה Lgb. pag. 170. Prov. XXIV, 24. Part. pass. Mich. VI, 10: modius iusto minor בְּבִיבָּה exsecrabilis est.

Niph. qs. pass. Hiph. *ad iram concitatus est*. Prov. XXV, 23: בְּבִיבָּה facies irata i. e. morosa. Vulg. facies tristis (cf. סְבִּיבָּה). Inde

סְבִּיבָּה c. Suff. בְּבִיבָּה pr. *spuma* (et ita fortasse Jes. XXX, 27: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה), inde *sacuitia*, *ira*. Hos. VII, 16: בְּבִיבָּה propter sacuitiam linguae corum, videlicet qua Deum lassunt. Alibi unquam non de *ira Dei*, quæ in puniendo populo suo cernuntur. Ps. LXXVIII, 49. CH, 11. Nah. I, 6: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה Jer. X, 10. בְּבִיבָּה saevitia iræ eius Thren. II, 6. בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה osfudit iram suam super al. Ps. LXIX, 25. Zeph. III, 8. Ez. XXI, 36. בְּבִיבָּה instrumenta iræ eius, de copiis hostilibus, quæ consilii divinis de populo suo puniendo exsequendis inserviunt. Jes. XIII, 5. Jer. L, 25. Meton. etiam de instrumento iræ. Jes. X, 5: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה baculus, qui est in manu corum, est instrumentum iræ meæ, quanquam etiam intelligi potest בְּבִיבָּה.

Etiam absolute בְּבִיבָּה (Dan. VIII, 19) et בְּבִיבָּה *iram* Dei significat Ihab. III, 12. Jerom. XV, 17: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה nam ira divina implicasti me i. e. diris vaticiniis iram divinam spirantibus. Speciem autem diei videtur de ira, qua Deus per certum quoddam tempus populo suo irascitur cumque castigat, postea eidem denuo propitius futurus (cf. Jes. LIV, 7, 8). Jes. X, 25: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה absolute est tempus irac. Dan. XI, 36: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה Jes. XXVI, 20: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה. Dan. VIII, 19: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה Antiochi IV, de quo in libris Apocryphi frequentatur ὥρη θεμοῦ, ὥρη μεγάλη, ὥρη τοῦ κυρίου 1 Macc. I, 64. II, 49. 2 Macc. VIII, 3, cf. θεμός τοῦ θεοῦ de exilio Bar. 2, 13.

בְּבִיבָּה fut. סְבִּיבָּה inf. e. suff. סְבִּיבָּה 2 Chr. XXVI, 19

1) *iratus est*, sq. בְּבִיבָּה Prov. XIX, 3, בְּבִיבָּה 2 Chr. i.e. (Syr. أَشْتَهِنَّ iratus pro hebr. סְבִּיבָּה 1 Reg. XX, 43. XXI, 4, cf. Sap. XI, 11 ubi est pro ἀπότομος severus, أَشْتَهِنَّ iracunde. Part. Ethp. مَلِكَةَ حَسْبَنَ pro ἀγανακτοῦντες Marc. XIV, 5. Sam. בְּבִיבָּה est flavit, inflavit Gen. II, 7, inde increpitum XXXVII, 10, cf. etiam chald. אֲבִיבָּה ventus vehemens, unde colligas, originem esse in anhelitu et fremitu iracundi, coll. חָרָר et בְּבִיבָּה. Sed ALB. SCHULTENSIUS ad Prov. XIX, 3 aestuandi vim originem proximam censem, et inde repetit etiam arab. ذَعْفٌ et ذَعْفٌ repen-

tina morte interfecit, impr. veneno, ذَعْفٌ venenum, ut veneni potestas ducta sit ab aucto interno, coll. אֲבִיבָּה. Titius ad hanc potestatem firmandam provocaveris ad syr. أَشْتَهِنَّ aucto percitus, combustus, crematus est Bar Bahul ap. Castell., coll. quadrilittero בְּבִיבָּה. Sed milihi prius praferendum videtur, quanvis etiam suspicari possis, סְבִּיבָּה idem valere quod בְּבִיבָּה et primam originem in *spumando* quadram esse, cf. גְּזָבָה בְּבִיבָּה Thren. II, 6 et פְּאַתְּ בְּבִיבָּה Jes. XXX, 30).

2) *morus*, *tristes*, *tetricus* fuit (cf. de significacione naru s. v. בְּבִיבָּה). Part. pl. בְּבִיבָּה tristes, tetrici. Gen. XI, 6: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה, cf. Comm. 7: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה Vulg. *tristes*, et Comm. 7 facies tristior. Bene Symm. V, 6: σωθισμόν (et ita LXX Comm. 7 πρόβωπον σωθισμού). Dan. I, 10: ne videat vultus vestros בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה magis tetricos quam iuvenum et. Theod. τὰ πρώτα παιῶν σωθισμὸν προφέτη τ. λ. Vulg. facies macilentes. Intelligunt vultus tristis ac tetricus idemque macilentes ex diuturno ieinio, cf. σωθισμόν Matth. VI, 16, et בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה Prov. XXV, 23.

בְּבִיבָּה adj. *iratus* 1 Reg. XX, 43. XXI, 4.

בְּבִיבָּה m. *furor*, *ira*, v. c. regis Prov. XIX, 12. 2 Chr. XVI, 10: בְּבִיבָּה בְּבִיבָּה nam in ira erat secum propter hanc rem, bellatorum 2 Chr. XXVIII, 9, Dei Mich. VII, 9. Jes. XXX, 30 (ubi סְבִּיבָּה ex etymo est anhelitus irac, see. alios auctus, spumatio irac), metaph. maris Jon. I, 15 cf. maris ira Ovid. Met. 1, 330. Val. Flacc. 1, 37, mare irascens Plin. 9, 36, iratum mare Hor. Epod. 2, 6.

בְּבִיבָּה fut. בְּבִיבָּה imp. בְּבִיבָּה i. q. בְּבִיבָּה (quod posterius antiquioribus libris paene proprium est, v. ad litt. 1), clamavit, vociferatus est, præcipue præ dolore, conquerendi et opem implorandi causa 1 Reg. XXII, 32. Thren. III, 8, v. c. de muliere parturiente Jes. XXVI, 17, saepe de universo populo ob communem quandam calamitatem lamentante Exod. II, 23. 1 Sam. IV, 13. V, 10. Jes. XV, 4. Jer. XXV, 34. XLVII, 2. XLVIII, 20. Ez. XXI, 17. XXVII, 30 (ubi passim copulatur cum בְּבִיבָּה) et. Hab. II, 11: בְּבִיבָּה אַבְנֵת ipse lupis ex pariete II h h

clamat sc. iniuriam, i. e. adeoque inamina de raptu et iniuria conqueruntur. — Esth. IV, 1: בְּלֹא קָרְבָּן וְלֹא קָרְבָּן et sustulit clamorem magnum et acerbum. Ez. XI, 13: בְּלֹא קָרְבָּן et clamorem magnum et acerbum. Ex. XXVIII, 12: בְּלֹא קָרְבָּן וְלֹא קָרְבָּן, cf. בְּלֹא קָרְבָּן קָרְבָּן. 1 Sam. XXVIII, 12. — Ubi sequuntur verba; quia quis clamando vel lamentando profert, vel interponitur verbum זֶבַע Ez. IX, 8: גַּם קָרְבָּן וְלֹא קָרְבָּן. 1 Sam. V, 10: בְּלֹא קָרְבָּן וְלֹא קָרְבָּן. XII, 10. XXVIII, 12, vel omittitur 2 Sam. XIX, 5: בְּלֹא קָרְבָּן וְלֹא קָרְבָּן קָרְבָּן. Hos. VIII, 2. Is., cuius auxilium imploratur, sive homo est (2 Sam. XIX, 20), sive, quod longe frequentius, Deus, ponitur praevio בְּלֹא Ind. III, 9: גַּם בְּלֹא אֲלֹא בְּלֹא בְּלֹא בְּלֹא בְּלֹא. Ps. CXLII, 6: בְּלֹא קָרְבָּן. Ind. III, 15. VI, 6. 7. X, 14. 1 Sam. VII, 8. 9. XII, 8. XV, 11. 2 Chr. XX, 9. Ps. XXII, 6. CVII, 13. 19. CXLI, 2. Hos. VII, 14. Jod. I, 14. Mich. III, 4. Jer. XI, 11. 12. Jon. I, 5, rarius sq. בְּלֹא Hos. VIII, 2. 1 Chron. V, 20, et accus. Jud. XII, 2: בְּלֹא אֲלֹא בְּלֹא בְּלֹא בְּלֹא בְּלֹא auxilium vestrum imploravi, sed non servasti me. Neh. IX, 28. Contra id, de quo conqueruntur s. eius causa lamentantur et auxilium implorant, ponitur praevio בְּלֹא Jer. XXXX, 15: בְּלֹא quid clamans ob ruinam tuam? Iob. XXXI, 38: בְּלֹא si propterea clamaveris ager meus, utpote fraude et rapina partus et legitimo possessori ablatus, בְּלֹא מִזְמָרָה. Ind. VI, 7, בְּלֹא Jes. XV, 5: בְּלֹא מִזְמָרָה בְּלֹא מִזְמָרָה בְּלֹא מִזְמָרָה. Ier. XLVIII, 31, בְּלֹא 1 Sam. VIII, 18, et accus. Hab. I, 2: בְּלֹא בְּלֹא בְּלֹא (quamdui) conquerar apud te de iniuria? Ier. XX, 8. Iob. XIX, 7.

Niph. pass. Hiph. no. 3 *convocatus est* Ind. XVIII, 22, 23, inde *congregavit se* Jos. VIII, 16. 1 Sam. XIV, 20. Ind. VI, 31: בְּלֹא קָרְבָּן וְלֹא קָרְבָּן et congregaverunt se *Abiesritas post cum* i.e. eius partes secundum. Comm. 35.

Hiph. 1) i. q. Kal *clamavit* (pr. clamorem edidit), *proclamavit* Iob. III, 7, *lamentatus, conquestus est* Iob. XXXV, 9 (sq. תְּבַעַת causae). 2) *vocavit, invocavit*, sq. acc. Zech. VI, 8. Quod ubi refertur ad multos, est 3) *convocavit* 2 Sam. XX, 4. 5. Ind. IV, 10. 13.

Respondet chald. syr. sam. קָרְבָּן (q. v.), בְּלֹא, פְּלֹאָה clamavit. syr. Aph. id., בְּלֹא בְּלֹא clamor. Arabes habent عَفْ (et نَعْفَ) clamavit, torruit, de sono graviore v. c. tuba vit. Tim. II, 670 Mang., mulavit, de lubone ibid. II, 258, בְּלֹא clamor.

קָרְבָּן chald. i. q. hebr. Dan. VI, 21, cf. plur. קָרְבָּנִים Ex. II, 23. XIV, 10 Targ.

קָרְבָּן f. *clamor*, isque maxime a dolore et luctu expressus Jes. LXV, 19. Jer. XVIII, 22. XX, 16. XLVIII, 4. 34. LI, 54. Ez. XXVII, 28. Esth. IX, 31, vel quo auxilium implorant Iob. XVI, 18. Prov. XXI, 13. Neh. V, 6. IX, 9. בְּלֹא קָרְבָּן clamor, qualiter de ruina s. alia quadam maiore calamitate tollunt (ein Zetergeschrey). Jes. XV, 5 (sec. HITZIGIUM ad Jes. XXXII, 5

per hyperbolēn, clamor tam vehemens, ut metinendū sit, ne aēr tali clamore concensus domos evertat coll. similibus hyperbolis 1 Reg. I, 40 et קָרְבָּן Jes. XXV, 4. Sed has facile feras, de illa statuere equidem dubito). — Sq. genit. בְּלֹא קָרְבָּן clamor ob Sodomitas, i. e. quem tollunt a Sodomitis vexati vel crudeliter habiti. Gen. XVIII, 20. — Semel de clamore incondito et iactabundo principis stulti Eccl. IX, 17.

נְגַדְּבָּל rad. in verbo non usitata i. q. בְּלֹא, sed recentiori linguae actati propria (v. ad בְּלֹא et בְּלֹא). Chald. et syr. זֶבַע parvus, paucus, diminutus est, in Targg. pro hebr. בְּלֹא, בְּלֹא, בְּלֹא. Aph. diminuit. זֶבַע parvus (v. infra), בְּלֹא paucitas, בְּלֹא בְּלֹא parvus, paucus, paucum. Arabes habent بَلْ بَلْ paucos pilos habuit (pr. temuis fuit), بَلْ بَلْ paucas opes habens.

נְגַדְּבָּל m. pr. adj. (v. chald.) *parvus, paucus*, inde *paulum, paululum*. Jes. XXVIII, 10. 13: בְּלֹא שָׁמֶן נְגַדְּבָּל *paulum hic paulum illic*. Adv. temporis *parumper, paulisper* Job. XXXVI, 2. (In Targg. pro בְּלֹא parvus et adv. pro בְּלֹא).

נְגַדְּבָּל chald. adj. i. q. hebr. *parvus, exiguis*. Fem. נְגַדְּבָּל (de cornu) Dan. VII, 8.

נְגַדְּבָּל m. *parvitas, paucitas*. Jes. XVI, 14. XXIV, 6: בְּלֹא נְגַדְּבָּל pauci homines. De tempore: בְּלֹא נְגַדְּבָּל Klein wenig (Zeit), admodum paulum (temporis) Jes. X, 25. XXIX, 17.

נְגַדְּבָּל rad. inusit. Arab. ذَغْرِي fragravit, max. de plantis graviter olentibus (al. de foctore hirci). Inde

נְגַדְּבָּל (odor gravis, fragrantia) n. pr. oppidi in limitibus Palaestinae septentrionalibus, semel legitur Num. XXXIV, 9, , Hieron. ad Ezech. XLVII scribit, Ibunt confinia usque ad Zephrona, quam urbem hodie Zephryum oppidum Ciliciae vocant. Sed nimis longe abest haec urbs a terra Israëlitica. RELANDI Palaestina p. 1064. Cf. de Hieronymi circa boreales Palaestinae terminos errore s. v. הַזְּבָּן no. 2.

נְגַדְּבָּל pix, v. rad. פְּגַדְּבָּל.

נְגַדְּבָּל vincola, sagittae, v. rad. פְּגַדְּבָּל.

נְגַדְּבָּל comm. (m. 2 Sam. X, 5. XX, 9. f. Jes. XV, 2. Jer. XLVIII, 37) *mentum barbatum* a) leonis 1 Sam. XVII, 35: בְּלֹא קָרְבָּן הַהְרָקְבָּן cum prehendi in mento (barbato). b) viri. Et in aliis quidem exemplis a) pr. *mentum intel-*

ligendum est. Lev. XIV, 9: *תְּרִיכָה אֶת־בָּשָׂר וְתַּדְבֵּר עַל־אֲנָשִׁים* *tolleat omnes crines*, *tum in capite,* *tum in mento.* Ez. V, 1: *accipias novaculaum בְּלֹבֶד תְּרִיכָה* *et canique transire facias super caput et men-
tum tuum.* Esr. IX, 3: *וְעַל־רָאשֵׁךְ שְׁבָר.* Ita saepius oppo-
nitur שְׁבָר Lev. XIII, 29, 30. Alibi β est barba. 2 Sam.
XX, 9: *פְּרֹחֶדֶת sinistra Joabi barbam Amasae,* *וְנַעֲקֹתֶת ut eam oscularetur* (cf. de more Orientalium, quo barbam
oscularuntur d'ARVIEUX Voyage p. 17, HARMARI Beob-
achtungen II, p. 6 ed. germ.). Ps. CXXXIX, 2. שְׁבָר
angulus barbae (Backenbart) v. שְׁבָד. Non solum
dicitur שְׁבָר הַמִּזְבֵּחַ (barbam rasi) 2 Sam. X, 4; Jer. XII, 5,
 Jer. XLVIII, 37 (adeoque שְׁבָר Jes. XV, 7),
 Jer. XLVII, 20 (quod etiam ad mentum referri possit
coll. שְׁבָר קְרֹב v. suprad.), sed etiam שְׁבָר germinat
2 Sam. X, 5, 1 Chr. XIX, 5. LXX ubique πέριστον.

(Arab. **ڏقڻ** et **ڏقڻ** est mentum, non barba, ut non nulli posuerunt, sed syr. **لِسَّة** mentum et barba, sam. **ڦِنْتَ** zab. **لِسَّة** barba. Denominativa sunt **ڏقڻ** mento innixus est, perennis in mento, **لِكَوْنَه** longiore mento praeditus, adeoque **ڏقڻ** verberavit in barbam i. e. maledixit in os, cf. gall. *rire dans la barbe*. In linguis indo-europacis respondet abieicto sibilo gr. *zorros*, *zētor*, quod intrinque et mentum est et barba, et ita germ. *Kinn*, anglosax. *cinn*, ap. Raban. Maur. *chinni*). Inde

fat. *senex* fuit, senuit. (Arab. ^{فُتْحٌ} decre-
pitus, cadens, senex. Senectutis autem significatus
ductus videtur non a barba, senectutis indice, ut volebat
Jo. SIMOXIS ed. 1. 2, sed a mento pendulo, coll.
camela cui luxus pendet mentum. Nescio autem sitne in
his etiam origo lat. *senex*, *senec-*, *senec-tus*, quod
vnlo absurde pro *seminex* dictum existimat. Gen.
XVIII, 12. XIX, 31. XXIV, 1. XXVII, 1. 2. Jos.
XIII, 1. 1 Sam. IV, 18. VIII, 1. 1 Reg. I, 1. 2 Reg.
IV, 14. Ps. XXXVII, 25: *בְּרִירָה בְּשֵׁנֶת*. Passim
ad angendam verbi vim additur *שָׁנֶת* (valde *senex* fuit)
1 Sam. II, 22. 2 Sam. XIX, 33. 1 Reg. I, 15, alibi
pro verbositate sermonis *שְׁנִים* אֲבָד actate proiectus
1 Reg. I, 1. Jos. XXIII, 1. 2 (cf. 1 Sam. XVII, 12, ubi
pro *שְׁנִים* אֲבָד itidem legendum videtur *שְׁנִים* אֲבָד
שְׁנִים 1 Cbr. XXIII, 1. Usurpatum etiam de mulieribus
Prov. XXIII, 22: *שְׁנִים נָהָרֶת*, Ruth. I, 12: *רַגְלֵי שְׁנִים*
אֲבָד. Gen. XVIII, 13. Synonymum *שְׁנִים* pr. välet
canus esse, cf. *שְׁנִים canus*, *senex*; *שְׁנִים* vetus fuit, non-
nisi de rebus usurpatum.

Hiph. senuit (pr. senectutem contraxit) Prov. XXII, 6, etiam de plantis, quae vigorem amittant Iob. XIV, 8, cf. Plin. XVIII, 28: senescunt prata. XV, 19: ficus senescens in arbore.

estr. **בָּנִים** Gen. XXIV, 2 pl. **בָּנִים** estr. **בָּנִים** in
sense^x. Vel adjective ponitur addito substantive, ut **בָּנִים**,
pater vester senex Gen. XIII, 27, **בָּנִים** אָבֶן Ind. NIX,
17, **בָּנִים** אָבֶן 1 Reg. XIII, 25, 29, **בָּנִים**
בָּנִים Ind. NIX, 22, vel scorsum substantive, ut
Gen. XIX, 4: **בָּנִים** וְבָנִים a puto ad senem i. e. et
pueri et senes, ad unum omnes. Jos. VI, 21. Esth. III,
13, **בָּנִים** וְבָנִים Jes. XX, 4. III, 5. Thren. II, 21,
Jer. XXXI, 13, **בָּנִים** וְבָנִים Jer. et canus
2 Chr. XXXVI, 1. — Prov. XVII, 6: **כַּפְרָה** corona
כַּפְרָה corona serum sunt filii filiorum. XX, 29:
כַּפְרָה ornomentum serum est canitis. — Passim
plenus dicitur **בָּנִים** **בָּנִים** senex et satur vitae Gen.
XXXV, 29, **בָּנִים** XXV, 8, **בָּנִים** **בָּנִים** senex
et auctae proiectus Ind. NIX, 16, **בָּנִים** **בָּנִים** Jer.
VI, 11. Sq. **בָּנִים** comparative Job. XXXII, 4: **בָּנִים**
בָּנִים nam ipso (Elihu) auctae seniores erant illi. —
בָּנִים senior familia eius (Abrahomi) i. e. natu
maximum servorum, qui rei familiaris praeceptor, domino
praeacteris carus et familiaris Gen. XXIV, 2, ita in
plur. **בָּנִים** de senioribus inter auticos Pharaonis Gen.
L, 7, Davids 2 Sam. XII, 17 l. q. **בָּנִים** (v. n. 9, p. 103 a).

seigneur, sicur, hisp. señor, angl. sir, quae cuncta sunt a lat. senior, in lingua pers. خواجہ senex, dein doctor, magister, dominus, v. d'HERBELOT v. Khuagch, prae caeteris autem in lingua sinica, in qua regis Administris etiam iuvenes appellantur senex pater, magnus senex pater, A. REMUSAT gramm. chin. §. 319). Metaph. de populo sene i. e. senio confecto et debilitate Jes. XLVII, 6. — Pl. fem. senio nomen velutae Zach. VIII, 4.

זָהָב m. *senectus* Gen. XLVIII, 10.

זָהָב f. *senectus* Gen. XXIV, 36. 1 Reg. XI, 4. XV, 23. Ps. LXXI, 9. 18. Metaph. de populo Jes. XLVI, 4 (cf. XLVII, 6).

זָהָב m. pl. id. Gen. XXI, 2. 7: *כִּי בְּלֹדָתֵי בָּן* *quod peperi filium senectuti eius i. e. ei seni.* XLIV, 20. **זָהָב** filius in senectute genitus Gen. XXXVII, 3. (De huius formae denominativis v. Lgb. §. 122, no. 13).

זָהָב *erexit* (v. chald.), translate *solatio erexit,* *solatus est afflictum.* Ps. CXLVI, 18: *יְהֹוָה זָהָב בְּקָרְבָּם:* *Jehova erigit afflitos.* CVL, 14.

זָהָב chald. *erexit, sustulit, inde suspendit maleficum in palo.* Esr. VI, 11: *et sublatu[m] affigatur ad illud [lignum], non, ut BUXTORIUS interpretatur: in erecto [ligno] delectatur i. e. suspendatur, נָהָר* enim ad hominem pertinet, non ad lignum. In Targg. non raro valet *erexit* (pro hebr. אָשַׁף), dein suspendit, *in crucem egit* Esth. VII, 11. IX, 13 Targ. sec., אָשַׁף patibulum, crux ibid. VII, 10 Syr. Pe. Pa. *erexit, elevavit.* Ethpe. crucifixus est, **זָהָב** crucifixus, *נְהַדֵּךְ qui in cruce agit.* Zab. *erexit.*

זָהָב i. q. *קְרָם percolavit, liquavit sacco liquatorio, inde purgavit* a) *vimum* (v. Pu.). b) *metalla Iob. XXVIII, 1: אֲגַזְתָּה וְלָקָם et fodina est auro, quod purgant.* (Hoc significatur congnunt σάκκος, σάκος cilicium, panus liquatorius, σακκέω, σακκεύω, σακκίω, lat. *saccus, saccare* i. e. *vimum percolare* Martial. 2, 40, eadem stirps est in *seichen, seigen, seigern*, vc. proprio de metallis, fortius sickern). 2) *fudit, effudit in univ., ut gall. couler a lat. colere.* Iob. XXXVI, 27: *אָרוֹן לְאַזְרָעָה גְּזָבָן fundunt* (guttæ) *pluviam* quæ orta est *ex iapone eius.* (Chald. זָהָב purgavit aurum, argentum. In lingua syr. arabica, actiop. percolandi significatus certe in derivatis superest, velut زَهْبَ vinum recens percolatum, et زَهْبَ uter vini, follis, fort. saccus v. A. SCHULT. ad Ham. p. 323. epist. 1 ad Menk. p. 43 sqq. aeth. **תְּפִלָּה**: uter, syr. **لَهَدَّهُ** sacrus picatus vino ferendo, MASTUS ap. Cast. — Apud Talmudicos זָהָב valet etiam ligavit, copulavit, unde

in Lex. mammali et percolandi potestatem duxi [percolatio enim in sacco liquatorio firmiter adstricto] et nomina קְרָם, אֲגַזְתָּה, אֲגַזְתָּה vinacula: sed verbum illud talmudicum ab his denum nominibus derivatum horumque radix esse videatur זָהָב.

Pt. זָהָב liquavit, purgavit aurum Mal. III, 3.

Pu. *liquefatum est* vinum i. e. faciebus (סְמֻקְמָה) purgatum, defacatum (cf. σακχίζειν οἶνον, σακχίσεις = οἶνος διέληστέρος Poll. VI, 2) Jes. XXV, 6, metallum i Chr. XXVIII, 18. XXIX, 4. Ps. XII, 7.

זָהָב אֲגַזְתָּה v. rad. זָהָב.

זָהָב *alicinus, v. rad. זָהָב.*

זָהָב *margo, v. rad. זָהָב.*

זָהָב *nausca, v. rad. זָהָב.*

זָהָב rad. עַנְדָּא λεγομένη, in Pu. Iob. VI, 17, ubi

de rivis per hiemem aqua repletis, sed per aestatem deficiuntibus dicitur: *בְּצָבָת זָהָב בְּצָבָת* Vulg. *tempore quo fruerunt dissipati, perierunt.* Potiores interpretandi rationes cum auctoribus recensere invat Kimchi verbis: *זהב נִכְשָׁה* פְּרָבָר דְּבָרָרִי רְבוּתִי נִכְשָׁה לְפָרָשָׁה אֶחָת כְּלָמָר בְּעֵת שְׁחָרָה אֶחָת נִגְרָת בְּנֵרָה הַחִיא נִכְשָׁה וּרְבִיבִים פְּשִׁיחָה פְּרָשָׁה לְשָׁן כְּלָמָר שְׁמַבְּצָן וּכְסָא כְּסָסָא נִמְיָה אֶסְרָה מִשְׁוּם דְּרָזִיבָה כְּלָמָר שְׁמַבְּצָן וּכְסָא הַאֲדָרִישָׁה מִן הַחֲרָף וּבְמִינְיָה הַחֲרָף גְּנִינָה כְּלָמָר תְּאָסָר יְהֹדָה אֲפִירָה הַחֲלָבָט וּגְנִימָה מִלְשָׁן צְוּמָת הַגְּדוּלָה בְּרָבָרִי רְבָתִינוּ וְלִזְמָתָא אֲסִיפָת הַגִּידָוִת. וּרְבִיבִים פְּרָשָׁה קְרָבוּ כְּמַנוּ וּגְרוּבָה כְּלָמָר שְׁמַבְּצָן נִכְשָׁה שְׁתָחָמָנוּ נִכְשָׁה כְּבָרוּ כְּבָרוּ כְּבָרוּ שְׁמַבְּצָן נִכְשָׁה נִעְכָּרְבָּט i. e. potest explicari collato talmudico מִזְרָב canalis, per transpositionem, ut sententia sit: quo tempore vides eos effusos instar canalis, eodem tempore perierunt. Rabbi Saadia ei tribuit frigoris potestem, collato dicto talmudico: solium argenteum dicitur prohibitum propter quod refrigerat (כְּרָזָב), et ita instituit interpretationem: tempore hiemis et frigoris congregantur omnes rivi convallium, namque גְּנִינָה congregandi sensu accipi, coll. talmudico גְּנִינָה הַגִּידָוִת i. e. congregatio (trium) nervorum (in genu). Denique Mose Gekilia accipit pro בְּצָבָת, nimurum, quo tempore incalcent, peribunt, sicut in altero hemisticchio, ubi incalcent exsistunt loco suo. Missa Saadia interpretatione sententia contorta, de prima et tertia sententia, quarum neutra contemnda, paulo accurritus videamus. De illa comparatur chald. **תְּפִלָּה** effundere, diffluere, unde זָהָב fusorium, litteris transpositis בְּצָבָת canalis, arab. زَهْبَ fluxit aqua, زَهْبَاب et litteris transpositis مَزَاجَاب canalis: neque tamen enim Kimchio [et R. Levi] reddiderim: quo tempore videbis eos instar canalis effusos, sed: quo tempore simulatque diffluerent (aqua nive liquefacta arietæ), perierunt s. deficiunt (rivi), sobald sich das Schne-

wasser verlaufen hat, verschwinden sie, ut fere HOTTINGERUS et CROMAYERUS, ex vett. interpretibus Vulg. (v. supra). De hac (MOYSIS GEKATILIAE) interpretatione, quam praeiverunt Targ. (תְּבִשֵּׁבָן non ambusi sunt, neque creverunt, neque dissipati sunt, sed exsiccati sunt: a rad. טְבִשֵּׁבָן, coll. טְבִשֵּׁבָן גְּזַרְגַּתְתָּא Gen. VIII, 1 pro טְבִשֵּׁבָן) et SYNTUS (קְוִינְטָה מְלָכָה quo tempore oritur super eos sc. sol), et sequuntur etiam R. SAMUEL b. ZEMACH, R. NATHAN, MERCERUS, COCCHEIUS, explicandum: quo tempore urantur i. e. solis ardorem experuntur, in quam sententiam ALII SCHULTENSII praeceptor hebraeorum בְּאַתְּ confert etiam arab. חֲרַב ferit, dein de solis ictu. Num reete ille arecesserit verbum arabicum, in medio relinquo, sed immerito J. D. MICHAELIS (suppl. 613) et litterarum permutationem obicit et sententiam rerum naturae non satis aptam, novam ipse explicationem propositurus, quam deinceps secuti sunt plurimi (EICHENHORIUS, ROSENKR., UMBREITIUS) et ipse secutus sum (ed. 1. Lex. man. ed. 1—4) a syr. אַזְקֵט coactavat, constrinxit, אַסְטֵל strictus, coactatus, בְּצֵב septima fecit gregi, fortasse coactavit gregem, ut vertendum sit: quo tempore coactantur rivi, i. e. ripis suis, super quos exundaverant antea, continentur, mox percunt. Re vera copia magis quam inopin explicationem satis probabilium laboramus. Equidem in priorem illam fere inclino: neque huic opponi potest, quod observat Michaelis, fluendi potestatem secundariam esse et a canali (בְּרֹאב) ductam, eius enim potestatis alia quoque vestigia, eaque certissima, supersunt in radd. cognatis בְּרֹאב et בְּרֹאב.

זְרַבָּל v. rad. זְרַעַת.

זְרַעַת rad. innat. Syr. זְרַעַת seminavit, talmud. זְרַעַת arbores putavit, frondibus ramisque privavit, זְרַעַת luxurias arborum. Inde

תְּבִשֵּׁבָן n. pr. vallis (Num. XXI, 12) et rivi in ea fluentis (Deut. II, 13, 14) in finibus Moabitum ad orientem maris mortui. Dubitari potest ntrum intelligendus sit rivus salicuum (תְּבִשֵּׁבָן תְּבִשֵּׁבָן Jes. XV, 7) in australi maris mortui extremitatem influens terminumque Moabitum australem constitutus, hodie Wadi el-Ahsa (أَحْسَاء) (v. BURCKHARDT itin. Syriæ p. 674. 1066 ed. nostr.), an Wadi Kerrek (كُرَكَ), qui in radicebus montis Kerrek oriundus inter illum rivum et Arnonem in medium fere mare supra dictum se exonerat. Prior sententia esse videtur Jonathani, qui Num. 1. c. reddit: תְּבִשֵּׁבָן דְּמֶרְכָּבָה וְתְּבִשֵּׁבָן vallis, quae abundat salicibus et rore marino et mandragoris [תְּבִשֵּׁבָן] rescripti ex auctoritate Buxtorfi in Lex. p. 773, pro mendoso צְרַעַת, quod est in Polygl. Lond., צְרַעַת salicem esse, non vimina, ut vult Hitzigius loco citando pag. 13, et צְרַעַת esse salicis speciem in festo tabernaculorum adhibitam ibid. docetur, fort. est rosmarinus, alibi צְרַעַת salix maris] et Deut. הַהְנָה vallis coribum, quae ex virginis salicis sunt (coll.

אַנְגָּדוּת ap. Buxt.), ex recentioribus ROSENKRUELLERI, bibl. Alterthumsk. III, p. 54, posteriori ipse proposui in mappa terrae Moabiticae (ad Jes. XV. XVI) et vindicavit Hitzigius (Jonas Orakel üb. Moab, p. 12). Haud enim probabile, Wadi el-Ahsa tribus nominibus appellatam fuisse apud Hebreos (אַהֲסָה חַדְּחַת חַדְּחַת Am. VI, 14 et 22), Wadi Kerrek ne uno quidem; cui accedit, quod Numerorum et Deuteronomii loci non favent rivo terminum constituenti, qualis est Wadi-el-Ahsa.

זְרַעַת 1) sparsit, dispersit. (Arab. زَرَعَ sparsit semen, dispersit ventus pulverem Cor. 18, 143, ventilavit. Syr. et chald. זְרַעַת, אַסְטֵל, aethiop. HΖΡ: et HΖΩ: id. Vicina sunt, quae spargendi vihi habent omnia, verba זְרַעַת, זְרַעַת, זְרַעַת no. II, it. זְרַעַת, arab. زَرَعَ زَرَعَ sevit, consevit terram, زَرَعَ sparsum semen, زَرَعَ canus fuit, pr. canicie sparsus, cf. زَرَعَ, it. زَرَعَ sparsit terram. In linguis indogermanicis respondent sause. stri dissipare, σπρέω, et ad sibilum addito p et t sancor. stri sternere, στρέω, streuen, sternō; σπρέω, spargo, goth. spreihā i. e. spargere, sprühen, Sprau. Ex. XXXII, 20: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְנָה וְאֶתְנָה et sparsit super aquam. Num. XVII, 2. Jes. XXXX, 22. Impr.

2) ventilavit Jes. XXX, 24. Jer. IV, 11. Ruth. III, 2: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְנָה וְאֶתְנָה en ille ventilat aream hordeos reptam. Transfertur ad hostes dispersendos Jer. XV, 7: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְנָה et ventilabo eos ventilabro. Jes. XLI, 16. Ez. V, 2.

3) expandit (ut lat. arbores dicuntur ramos spargere, cornua se spargere in ramos cet. Plin. 16, 33. 34 fin., cf. hebr. צְרַעַת sparsit et expandit), unde צְרַעַת spithama, v. Pu.

Niph. dispersus est Ez. VI, 8 (ubi קְרֹתְּבָה est more nominalum pluralum pro קְרֹתְּבָה). XXXVI, 19.

זְרַבָּל 1) sparsit Mal. II, 3: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְנָה spargam (i. e. sparsum coniiciam) stercus in vultus vestros. Prov. XV, 7: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זְרַבָּל labia sapientum spargunt sapientiam, deinde dispersit, v. c. ossa Ez. VI, 5, max. populum 1 Reg. XIV, 15. Zach. II, 2. 4. Jer. XXXI, 10. Ll, 2: mittam e Babylone זְרַבָּל hostes, et dispergent eam, saepè בְּנֵי יִשְׂרָאֵל dispersit (populum) inter gentes Lev. XXVI, 33. Ps. XLIV, 12, צְרַבָּל in terras (hostiles) Ez. XII, 15. XX, 23. XXII, 15. XXIX, 12. XXX, 23. 26. Ps. CVI, 27. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל in omnes ventos Jer. XLIX, 32. Ez. V, 12. XII, 14. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל Jer. XLIX, 36. — Prov. XX, 8: rex — dispergit vultu suo omnes malos.

2) spec. ventilavit. Prov. XX, 26: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ventilat impios rex sapiens. Atque hinc

3) evenilitarit, excusit, ideoque exploravit. Ps. CXXXIX, 3: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי me ambulantem et decumentem explorasti. Hieron. evenilitasti. LXX. ἐξηγείασες.

Syr. *nosi*. (Significatio translatâ est in arabico دَرِي cognovit, unde tritum illud دَرِي لا nescio). Hebrei interpres verbo סְבִבָּה h. l. *cingendi*, circumdandi potestatem tribunt, ducant illam a nomine רַי limbus, margo, canique h. l. ad cognoscendi vim translatam statuit A.

SCHULT. in animadvv. coll. arab. أَخْتَارَ *einxit* sc. بِعَدِمِ
scientia sua, pro cognovit, cognitum habuit Cor. Sur. 2,
18. 8. 49; sed a γι (rad. **דָּבֵר**) via huius formae deno-
minativum duci possit, et non est quod verbo nostro in
unum loco originem prorsus diversam tribuanus.

גָּדוֹלָה

שְׁפָתָה f. (אַתְּ שְׁפָתָה, ut **שְׁפָקָה**, **שְׁפָתָה** a **תְּהִלָּה**) *spithama*, dieta a digitis *sparsis* i. e. *expansis* (v. rad. no. 3), ut germ. *Spanne* a verbo *spannen*, gr. *σπιθαμή* a *σπάνω* i. q. *επτίθω*. Jes. XL, 12, alibi *meusura*, eaque trium palmorum (**תְּהִלָּה**). Ex. XXVIII, 16, XXXIX, 9, 1 Sam. XVII, 4. Ez. XLIII, 13. Ex vett. interpp. hoc ve-
retinunt Targg. (**שְׁפָתָה**, **שְׁפָתָה**), Syrus (123), quod habet
etiam Barhebr. p. 535), et eodem praeterea utuntur Tal-
midici et Zabii (123 in masc. Cod. Nas. 1, 29 i);
videtur adeo in linguis aegyptiacam transisse ve- scitum,
semiticæ certe originis videtur aegypt. **ΤΕΡΤΩΝ**,
quod spithaman valit teste DE SACY in Description de
l'Egypte VI, p. 39. LXX et Josephus (Antiqu. VI, 9,
§. 1) ubique *σπιθαμήν* reddunt, Saad. شفاف, in uno Vul-
gato offendere possit, qui *palmum* reddit, sed maiorem
hand dubie *palmum* intelligens duodecim digitorum, spitha-
mam aqualem (Vitriv. 3, 1): Hieronymus enim in com-
mentario ad Jes. XL, 13 etiam gr. *σπιθαμή*, reddit *palmus*.

וְרַבָּבֵל (pro **וְרַבָּבֶל** in Babyloniam diuersus, vel pro **וְרַבָּבֶל** in Babylonia genitus) *Scrubabek* (LXX. *Zoogpatech*, et ita Matth. I. 12. 13. Luc. III. 27), n. pr. viri ex posteris Davidis, quo ducit prima Iudeorum exumaria colonia in patriam reddit Esr. III. 2. IV. 2. 3. V. 2. Neh. VII. 7. XII. 1. 47. Hagg. I. 1. 12. 14. II. 2. 4. 21. 23. Zach. IV. 6—10.

מִבְּנָה m. *retilabrum* Jes. XXX. 24. Jer. XV. 7.
Arab. et aram. **مَبْنَى**. **مَبْنَى** id.

מִזְרָח part. pi. *dispersens*, pl. **מִזְרָחִים** Iob. XXXVII,
9 *sparsores*, *dispersentes*, poët. de *ventis borealibus*.

quippe qui nubibus dispersis frigus afferant serenum. Bene Kinchius: רוחות נושבות וזריזות venti flantes et dispergentes, quem sequuntur *Coccoeus* et *ALB.* SENTIENTES. Addere poterant, etiam arab. ^{ذريات} *dispersentes* Cor. 51, 1 et ^{رسام} رؤامس, رؤمسات id. de ventis dici.

Vulg. *Arcturus.* LXX ἀρκοτίου, ubi tamen repoden-
dum videtur cum LAMB. BOSIO (Prolegg. in LXX cap. 3.)
ἀρκοτία vel ἀρκοτίος. Aben Esrae et J. D. Michaëli
arity idem esse videtur quod כָּרְנוֹת et sidus quoddam
boreale denotare, sed non est quod ad tales configuramus
coniecturas. Plures dabit Th. HYDE in Syntagm. dissert.
I, p. 89 sqq.

מזרות v. rad. **צָרָ**

fat. יְרֻחָם 1) *ortus est sol.* (Pr. est radios
sparsit, cf. vic. יְרֻחָם, יְרַבֵּל. In linguis cognatis haec
 radix varie mutata est, apud Arabes et Aethiopes inde
 ortum شَرْقَ وَسْطٌ, apud Aramaeos חַדֶּשׁ, حَدَبَ,
 r et n permutatis. Nuper nonnemo comparavit lat. *surgo*,
 sed hoc est pro *sursum ago*, cf. *pergo*). 2 Sam. XXIII,
 4, 2 Reg. III, 22, Job, IX, 7, Ps. CIV, 22, Ecl. I, 5,
 Nah. III, 17, שִׁמְשָׁה חַדֶּשׁ oriente sole Ind. IX, 33,
 Jon. IV, 8. Sq. 2 pers. ortus est sol alii c. i.e. solem
 orientem vidit Gen. XXXII, 32, sq. סִיר Ex. XXII, 2;
 יְרֻחָם שְׁמַעַת הַיּוֹם כִּי si sol ortus est super cum (furem)
 i.e. si sole iam orto deprehenditur. Tribuitur etiam luci
 Jes. LVIII, 10, Ps. CXII, 4, splendori Dei Jes. LX, 1.
 2. Deut. XXIX, 2.

2) Transfertur a) ad lepram in ente exoriente
 2 Par. XXVI, 19, in derivatis etiam b) ad foctum ex
 utero erumpentem (v. חַדָּה et Gen. XXXVIII, 30) et
 c) ad plantam progerminantem i. q. חַדָּה, v. חַדָּה. (Ita
 لَعْنَى ortus est sol, dicitur etiam de dente pronicante,
 de pianta germinante et geminante, unde لَعْنَى geminae
 palmarum).

¶גָּרְתִּי, m. 1) *ortus lucis* Jes. LX, 3. 2) n.pr. *virorum filii* Iudee ex Tamare nunc suscepti Gen. XXXVIII, 30. Num. XXVI, 20. c) Num. XXVI, 13, pro quo ali **¶גָּרְתִּי**. 1 Chron. VI, 6. 26. e) 2 Chron. XIV, 8. Graec. *Zuod*.

וְרֹאשׁ patron. a חַדֵּשׁ no. 2, a. Num. XXVI, 13. 20.
V. שָׂבָט.

זְהִיבָּה (eui Jehova ortum dedit), v. rad. no. 2, b
n. pr. **וְעוֹרָם** 1) 1 Chr. V, 32. VI, 36. Esr. VII, 4,
pro quo **זְהִיבָּה** 1 Chr. VII, 3. 2) Esr. VIII, 4.

אָזְרָה (pro **אֶזְרָעֵל** cum **אַזְרָחִית** & **prophetico**) 1) *arbor indica-
gena*, necdum in aliud solum transplantata et propterea
laetius virescentia, dicta ab oriendo i. e. progerminando.
v. rad. no. 2, c. Ps. XXXVII, 35: *vidi impium violentum*

נורה *qui diffundebat se instar arboris indigenae laete virens.* Simili imagino utuntur Arabes in voce *عرْبَة*, *arboreus semper virens*; Dschauharius h. v. (ap. MUSTIQUHUM ad Ps. l. c.): *نَسْرَةُ الْمَشْجُورِ الْأَذْدَى* ۝ فَرْلَانْ باقيا في الأرض ولا يذهب وجمعه *عرْبَة* ويشهد به ابنك من الناس غال مهيل

خلع الملوكي وسار تحت لوایه
شجر العری وعرایر الاقام

i. e. *נָרָה* *dicitur de arbore, quae manens in terra non dimovetur, nec transplantatur. In Plur. est נָרָתִים. Translate dicitur de nobilissimis populi. Dicit Mohalhel*

deponit reges et sunt sub vexillo eius

arbores indigenae et culmina populorum.

Addit quae observavimus ad rad. *נָרְאֵת* p. 144 A. IXX. Vulg. *zēdōs*, *cedrus*, nimirum legebant *אַרְאָה* pro *נָרָה*, quod calculo suo probare non debebant HUANGAETIUS, KOEHLERUS al.

2) indigena, de hominibus, opp. *peregrino* (*רֹאשׁ*). Exod. XII, 49. Levit. XVI, 29. XVII, 15. XVIII, 26. XXIII, 42. XXIV, 16. 22. Num. XV, 13. 29. 30. Jos. VIII, 33. Ez. XLVII, 22. Plenius *אַרְאָה* *אַרְאָה* Ex. XII, 19. 48. Num. IX, 14.

נָרָה n. patron, *Esrachita*, qui ex posteris Esrachi (*הַרְאָה*) est, de Ethano 1 Reg. V, 11 (IV, 31). Ps. LXXXIX, 1, et de Hemanio Ps. LXXXVIII, 1. Uterque commemoratur 1 Chr. II, 6 in posteris Serachi (*הַרְאָה*), filii Iudee, et *הַרְאָה* idem esse videtur atque *הַרְאָה*: cacterunt ille viri, Ethan et Heman, alibi inter Levitas et praefectos cantorum recensentur 1 Chr. XV, 1-19 cf. ea de re BERTHOLDI introd. in V. et N. T. p. 1974 et quae contra observavimus in Ephemerid, litt. Ital. 1816, EB. p. 646.

נָרָתִים c. art. 1 Chr. XXVII, 8 prob. pro *גָּדְעָן*, נָרָתִים q. v. *אֲנָרִים*.

נָרָתִים m. (cui *Jehova ortum dedit*) n. pr. duorum virorum 1 Chr. VII, 3, v. *נָרָתִים*. 2) Neh. XII, 42.

נָרָתִים m. *ortus solis*, sed ubique de oriente s. *cocli* *plaga orientalis*. Ps. CIII, 12. Dan. VIII, 9. Am. VIII, 12 cet. *נָרָתִים* terra orientalis Zach. VIII, 7. *נָרָתִים* porta orientalis (Hircosolymorum) Neh. III, 29. *נָרָתִים* forum orientale 2 Chr. XXIX, 4. Sq. genit. *נָרָתִים* ab oriente Hierichunti Jos. IV, 19, *נָרָתִים* 1 Chr. VI, 63, *אֶנְגָּרָה* *נָרָתִים* 4, 39, et codem sensu sq. *נָרָתִים* ab oriente altaris 2 Chr. V, 12, *נָרָתִים* ab omni latere orientali Gileadi 1 Chr. V, 10. — Cum Praepositt. a) *נָרָתִים* orientem versus Neh. III, 26. 1 Chr. XII, 15, semel *נָרָתִים* 2 Chr. XXXI, 14. b) *נָרָתִים* ex oriente, ex terris orientalibus Jes. XLI, 2. XLIII, 5. XLVI, 11. Dan. XI, 44. Ps. CVII, 3, et ab oriente = ad orientem, in parte orientali

(v. *נָרָתִים* no. 3, c) Jos. XI, 3. XVII, 10, et ita paulo plenius *בְּבִזְבִּחַת* *בְּבִזְבִּחַת* *בְּבִזְבִּחַת* ab oriente ad occidentem Ps. I, 1, et ab oriente = in orientali parte Num. XXI, 12. Ind. XX, 43. — Addit c) in accus. *הַרְאָה* orientem versus 1 Chr. IX, 24. Neh. XII, 37, et *בְּבִזְבִּחַת* Deut. IV, 47. Jos. I, 15. XIII, 5. XIX, 12. 27. 34 et d) addito *בְּבִזְבִּחַת* parag. *בְּבִזְבִּחַת* id. Exod. XXVII, 13. XXXVIII, 13. Num. II, 3. III, 38, *בְּבִזְבִּחַת* Deut. IV, 41. Jos. XII, 1. Ind. XXI, 19.

נָרָתִים i. q. *נָרָתִים* et *נָרָתִים* (q. v.) *fluxit*, idque vehementius, *inundavit*. Scenel in Kal. Ps. XC, 5: *נָרָתִים* *נָרָתִים* *נָרָתִים* *inundas eos* i. e. inundando abripis, *somnium sunt*.

Po. causat. *fluxit*. Ps. LXXVII, 18: *נָרָתִים* *נָרָתִים* *נָרָתִים* *nubes fundunt aquas*. Targ. demittunt (*הַרְאָה*) *aquas nubes*. Syr. *נָרָתִים* *נָרָתִים* *stillant aquas* (duplici errore J. D. Michaelis suppl. 646. 647 Syro tribuit scripturam *נָרָתִים*, citatae Ps. XC pro LXXVII).

Bene iam Kimchius et Aben Esra fluendi inundandique potestatem (*הַרְאָה*) verbo tribuant, tunc ex derivatis tum ex verbis cognatis satis certam: neque audiendus J. D. Michaelis, qui Ps. XC abruppendi s. resecandi vim adhibet, coll. abrupta fuit res. Non placent etiam ALB. SCHULT. ad Israh. p. 12. ad Har. p. 81. 82. A. DRIESSEN in diss. Lugd. p. 1096, qui fluendi potestatem ab aestuando et ardendo esse volunt, coll. arab. *חַרְמָה* arsit, effervescit, et lat. *torrentis a torrente*. Quod autem WIFERUS (Lex. 291) excitat syr. *נָרָתִים* illuxit, et zab. *אֲנָרִים* Ethpe. effusus, diffusus est, id perperam factum: syriace nihil tale significat, in lingua nasoraca vero *אֲנָרִים* non est effusus, diffusus est, sed, ut exempla a Norbergio (Lexid. p. 58) citata inculeant arguant, *אֲנָרִים*, *אֲנָרִים* (quod ad hanc rad. vix traxeris) agitatus est, contremuit.

נָרָתִים m. *imber*, isque vehementior et inundans. Jes. IV, 6 (ubi copulatur cum *נָרָתִים*). XXX, 30. XXXII, 2. *נָרָתִים* imber cum grandine Jes. XXVIII, 2. *נָרָתִים* imber in montibus cadens Job. XXIV, 8. קָרָב *נָרָתִים* imber parietis i. e. tam vehementis et cum tempestate conunctus, ut parietes evertat. Jes. XXV, 4.

נָרָתִים f. *fluxus semenis*, de equis admissariis. Ez. XXIII, 26.

נָרָתִים pro *נָרָתִים* dictum esse statuebant nonnulli intpp., ut SAADIAS (סָאַדִּיָּה), ABEN ESRA, MICHAELIS, LOWTHUS al. in verbis Jes. I, 7: *נָרָתִים* *נָרָתִים* *נָרָתִים* *quae reddere malebant: velut subversio imbris s. torrentis*, quam *velut subversio hostium*, quin revera subversio ab hostibus facta describatur. Sed de tali usu *נָרָתִים* particulae v. hac voce no. 5.

שְׁפֵרָה fut. יַזְרֵעַ 1) *sparsit, dispersit* i. q. הַרְאֵת, קְרֹב (v. ad **הַרְאֵת**). Zach. X, 9: אַזְרִיכֶם בְּפְנֵיכֶם dispersam eos inter gentes.

2) *semen sparsit, sevit, seminavit* (arab. et melit. حَرَثُنَ, syr. ܚܻܻܻ, aeth. **HCΟ:** et **HCΑ:** id.). Constr. حَرَثُنَ absol. Gen. XXVI, 12: חַדְרָא אֲמָרָא קְרֹבָה וְאַזְרִיכָה. Lev. XXV, 11. Iud. VI, 3. Mich. VI, 15: אָלֶף חַרְבָּא הַרְאֵת אֲמָרָא. Eccl. XI, 4. Ps. CXXVI, 5. Jes. XXVIII, 24. XXXVII, 30. Part. עַדְיָה sator Jes. LV, 10. Jer. L, 16. Addito עַדְיָה loci Jes. XXXII, 20: מִצְרָאָה קְרֹבָה וְאַזְרִיכָה qui seruit ad omnes aquas, in loca irrigua, נָא Jer. IV, 3: תְּרוּעָה לְאַלְמָנָה נָא no seratis inter spinas. Semel c. acc. temporis Lev. XXV, 22: תְּרוּעָה אַתָּה קְרֹבָה וְאַזְרִיכָה et (si) seritis anno octavo (nostr. das achte Jahr) cf. Lgb. 685 not. i. Adde Plin. 23, 1: Si statim bina stadia ambulentur. Aen. 8, 94. — b) c. accus. seminis sparsi, v. c. חַדְרָא קְרֹבָה triticum seminavit Jer. XII, 13. Hagg. I, 6: הַרְאֵת טְהֵרָה וְאַזְרִיכָה. Lev. XXVI, 16. Eccl. XI, 6. c) c. accus. agri: *conseruit* Gen. XLVII, 23: אַזְרִיכָה תְּרוּעָה וְאַזְרִיכָה conseruite agrum. Ps. CVII, 37. Ex. XXIII, 10. Lev. XXV, 3. 4. Jer. II, 2: תְּרוּעָה אַלְמָנָה terra non consista. d) c. gem. acc. semenis et agri. Lev. LXIX, 19: אַלְמָנָה תְּרוּעָה agrum tuum ne conservas heterogeneis. Deut. XXII, 9. Jes. XXX, 23. Iudd. IX, 45: תְּרוּעָה תְּרוּעָה וְאַזְרִיכָה et *conseruit eam* sale. Jerem. XXXI, 27: תְּרוּעָה תְּרוּעָה וְאַזְרִיכָה אַזְרִיכָה וְאַזְרִיכָה ... אַזְרִיכָה conseram domum Israelis et domum Judee semine humano et semine quadrupedum i. e. eam angebo hominibus et pecudibus immitissime. De loco Hos. II, 25 v. infra ad **שְׁפֵרָה**. Semen sparge dicunt etiam ipsa planta semen ferens Gen. I, 29, cf. 12. — Metaph. dicunt a) *seminare iustitiam* Prov. XI, 18, et contra nequitiam XXII, 8, pravitatem Iob. IV, 8, ventum Hos. VII, 7 i. e. bonis malisve actionibus praemia poenaves sibi parare: ubi opponitur messis imago, cf. Gal. VI, 8 ibique intpp., adde similes loentiones Arabum, ut **كَنْزٌ نَّرِعَةٌ لَّهُ حَمَدٌ** qui serit simultates, metit calamitates Elnawab. no. 13. من نَّرِعَةٍ لَّهُ حَمَدٌ لا حَمَدٌ بِعَنْبَا qui serit spinas, non metet uynam vit. Tim. II, p. 754. Paulus alter Ios. X, 12: כְּפָרְךָ שְׁפֵרָה קְרֹבָה בְּפִי תְּרוּעָה serite vobis secundum iustitiam, metite secundulum (Dei) favorem. β) Ps. XCIV, 11: קְרֹבָה אָרוֹן תְּרוּעָה lux i. e. felicitas sparsa para ita iusto.

3) *serit* i. q. *plantavit*, c. gem. acc. Jes. XVII, 10: בְּרִיא palmitae peregrina *conquisti eam*.

4) A *spargendo* (no. 1) profisciscitur etiam *expansendi* potestas (cf. **הַרְאֵת** no. 3, **שְׁרָב** no. 1, 2, lat. *spargere brachia* pro expandere Val. Flacc., *sparsae manus* i. e. *expansae* Virg.). Hinc **שְׁפֵרָה** brachium, unde denominativum **שְׁפֵרָה** invasit, occupavit IV. brachiis prehendit.

Niph. 1) *dispergi*. Ez. XXXVI, 9. 2) *seri* Lev. XI, 37, *conseri* (de agro) Deut. XXI, 4. XXIX, 22.

Trop. Nah. I, 14: לא זְרֵעַ מִלְכָה מִלְכָה non seminabitur de nomine tuo amplius i. e. nomen tuum non amplius propagabitur. 3) *conseri* i. e. fecundari, de muliere Num. V, 28: כְּפָרְךָ שְׁפֵרָה זְרִיכָה et *fecundabitur semine* i. e. fertilis erit, problem concipiet et pariet. (Eadem imagine ntuntur Romani Lucret. 4, 1100: et mulierib[us] conserat arva, Virg. Ge. 3, 135: genitale orrum, et Arabes, Cor. Sur. 2, 222, ubi mulieres cum agris comparantur).

Pu. pass. Kal no. 2. Jes. XL, 24.

Hiph. 1) *semen facit* i. e. protulit, genuit planta. Gen. 1, 11: קָשְׁבַ בְּגַתְיָה עַדְיָה, cf. comm. 29, ubi eodem contextu בְּגַתְיָה. 2) *semen concepit mulier, fecundata est*. Lev. XII, 2, cf. Niph. no. 3. (Sed cod. Sam. h. l. habet Niph., ut Num. V, 28).

שְׁפֵרָה, estr. עַדְיָה, semel עַדְיָה Num. XI, 7, c. Suff. עַדְיָה, plur. c. Suff. עַדְיָה (1 Sam. VIII, 15)

1) *satio* (das Sien, Besien). Gen. XLVII, 24: בְּגַתְיָה עַדְיָה zum Besien des Ackers, quae etiam plantationem comprehendit (v. rad. no. 3). Jes. XVII, 11, inde *sementis* i. e. tempus serendi Gen. VIII, 22. Levit. XXVI, 5.

2) a) *semen* (syr. شَمَنْ), arab. زَرْع, aeth. **HCΟ:** et **HCΑ:** id.), tum plantarum, tum arborum, tum segetis Gen. I, 11. 12. 29. XLVII, 19. Lev. XI, 37. XXVI, 16. Dent. XXII, 9. Eccl. XI, 6 et saepc. Jes. V, 10; 16. Dent. XXII, 9. Eccl. XI, 6 et saepc. Jes. V, 10; 16. Chomer decem modii *seminis*. בְּגַתְיָה עַדְיָה semen traxit i. e. sparsit, v. קְרֹבָה. v. קְרֹבָה. Ex. XVI, 31: בְּגַתְיָה עַדְיָה semen coriandri albi. b) *qua ex semine oriuntur, segetes, sata* 1 Sam. VIII, 15. בְּגַתְיָה עַדְיָה segetes terrae Lev. XXVII, 30, opp. fructibus arborum. Zach. VIII, 12: בְּגַתְיָה עַדְיָה segetes crunt (segetes) pacis i. e. incolumes, tutae; *proventus agri* Iob. XXXIX, 12 (15). Jes. XXIII, 3. Pariter atque lat. *semen*, dicitur etiam c) de *viviradice* (Ableger, Schössling) arboris vel vitis. Ez. XVII, 5: בְּגַתְיָה עַדְיָה et sumisit de semina terra de malleolis, viviradicibus terrae idque posuit in terra cet. — Jer. II, 21: ego plantavi te vitem generosam בְּגַתְיָה עַדְיָה totam semenis veri i. e. indolis genuinae. (Varri. 2, 2: videndum ut boni semenis pecus habeas. ibid. cap. 3: melioris semenis eae caprae, quae bis pariunt).

3) *semens virile* Lev. XV, 16 sqq. XVIII, 21. XIX, 20. XXII, 4 (cf. verbum in Hiph. no. 3, Hiph. no. 2), inde; quod ex semine oritur, a) *proles, soboles hominum, posteri* Gen. XII, 7. XIII, 15. 16. XV, 5. 13. 18. XVI, 10. XVII, 7. 9. 10. XXI, 13. XXII, 17. 18. XXIV, 7. 60. XXVI, 3. 4. 24. XXVIII, 4. 14. XXXII, 13. XLVIII, 4. 11. XXXV, 12. XXXVIII, 9. Iob. V, 25 et persaepe. Gen. III, 15: et ponam inimicitiam inter te (serpentem) et inter mulierem, וְיַרְאֵת וְיַרְאֵת et inter prolem tuam i. e. serpentes (absurde veteres Theologici, diabolum, utpote serpentis prolem) et prolem eius i. e. genus humanum. Ps. XXII, 31: וְיַרְאֵת וְיַרְאֵת posteri colent eum. Jes. LIII, 10: וְיַרְאֵת וְיַרְאֵת videtur posteros, **בְּגַתְיָה** excitavit alicui semen, posteros, de leviratu

(v. **בָּנִים**). Dr. etiam de uno filio, si quidem haec tota aliquis progenies est, Gen. IV, 25. 1 Sam. I, 11: **בָּנֵי עֲבֹד** proles mascula. **בָּנָה** proles prols tuas i. e. nepotes tui Jes. LIX, 21. **בָּנָה** proles a Deo promissa Mal. II, 15 (see. alios, ut Lit. DE DIEU, proles, quae Denim colet). Jes. LVII, 3: **בָּנָה** proles adulteri eius quae scortatur i. e. scorti. **בָּנָה** proles Abrahami Ps. CV, 6. Jes. XLII, 8. Jer. XXXIII, 25, **בָּנָה** Lev. XXI, 21. XXII, 4, **בָּנָה** 2 Reg. XVII, 20. Neh. IX, 2. Jes. XLV, 25. Jer. XXXI, 36. 37, Jer. XXXIII, 22. — b) **stips, gens, familia**. **בָּנָה**, **בָּנָה**, stirps regia, regio semine orti 2 Reg. XI, 1. 2 Reg. XXV, 25. Jerem. XLII, 1. Dan. I, 3. Dan. IX, 1: **בָּנָה**: **e gente Medica**, **בָּנָה** gens sancte Ester. IX, 2. Jes. VI, 13. — c) **gens hominum**, haud quidem codem semine ortorum, sed moribus sibi similiuntur et quasi fratrum. **בָּנָה** Jes. LXV, 23, **בָּנָה** Prov. XI, 21, **בָּנָה** Ps. LXIX, 37, sapientia in malam partem (gr. *γένεσις* Mt. III, 7. XII, 37. nostr. Brut, race), ut **בָּנָה** Jos. I, 4, **בָּנָה** Ps. XXXVII, 28, **בָּנָה** Jes. LVII, 4. Cf. **תְּהַלֵּם**. (De prole usurpatrice etiam gr. *οὐραγία* v. PROCHEX. de puritate styli V. T. §. 109 et CERN. SIGR. GEORGII vindiciae N. T. ab Hebraismis p. 87, cf. WISERI, gr. N. T. p. 13, lat. **semen**, nt semina Phoebi, de Aesculapio, semen Lyci infandum Senec., syr. **لَعْنَى**, v. c. **مَعْصِمٌ** **بَلْ** proles, gens Tschingischani Barhebr. 438, **لَعْنَى** **لَعْنَى** semina immunditiae i. e. spuri, ex scortatione orti Assom. III, 1 p. 389, arab. **لَعْنَى** semen, it. posteri, posteritas).

רָבֶּה chald. i. q. hebr. no. 3, litt. b *semen*, pro *stirpe, gente.* Dan. II, 43. In Targg. minus usitatum, in quibus passim usurpatur **רָבֶּה** pro **רַבֵּעַ** = **רְבָּעִים**.

זרע *z̄r̄u* utriusque sexus vc. (persaepe f. Jes. LIX, 16. Zach. XI, 17, rarius masc. Jes. XVII, 5. LI, 5, maxime signif. no. 2, a. Cf. Lgb. p. 470) pl. **זרות**, *z̄r̄ot*, ubi brachia notat f., ubi exercitus m. Dan. XI, 31, rarius **זרע**, estr. **זרע** e. masc. Gen. XLIX, 24. Jes. LI, 5. Dan. XI, 51.

1) *brachium* ab expandendo dictum (v. rad. no. 4), ut *בְּנֵי* spithama, *בְּנֵי* Sam. I, 10. Cant. VIII, 6. Jes. XVII, 5. XL, 11 et. maxime anterius (v. *בְּנֵי*), in animalibus *armus*, *בָּגָזֶל* Num. VI, 19. Deut. XVIII, 3. (Arab. ^{جَنْزِيرٌ} *ganzir*, inclit. *drygh*, aram. *עֲנָזֵר*, *עֲנָזֵר*).

brachium, it. cubitus, mlha, aeth. **כְּחַזְוֹתִ' :** id. Ludolf. p. 476). Jes. XLIV, 12: כָּהֵן רֹבֶר brachio suo robusto, lob. XXVI, 2: נָשָׁנָה רֹבֶר brachium robore carens. — Spec. nota formulas: a) confringere brachium alie. i. e. robur eius frangere, v. רְבִזֵּעַ, שְׁבֵעַ, et quae observavimus p. 268 B. — b) brachium mecum mihi open tulit i. e. mea ipsius virtute victoriam reportavi, v. שְׁבֵעַ;

Hiph. — c) **רְגַדְתָּךְ** brachium altum s. sublatum i. e. minax (hominum improborum) Iob. XXXVIII, 15. — d) **רְגַדְתָּךְ** brachium exprorectum, plerumque copulatum cum **רְגַדְתָּךְ** et tribuitur Deo, ad significandam potentiam eius in populo servando tenuisse promtum et efficacem Deut. IV, 31, VII, 19, IX, 29, XI, 2, Ex. VI, 6, 2 Reg. XVII, 36, Ier. XXXII, 17, 21, Ps. CXXXVI, 12, sed Ier. XXII, 5 ad creationem refertur. Similiter brachium nudatum Jes. LII, 10, Ezr. IV, 7, **bra-**
chium robustum Ps. LXXXIX, 11, Jes. LXII, 8, et simili, **brachium** Dni Jes. LI, 5, LIII, 1, Ps. LXXI, 18, Ioh. XL, 9, pl. **brachia** Dni Deut. XXXIII, 22.

2) Trop. est a) *robur, vires, potentia.* 2 Chron. XXXII, 8: יְרוּחָם כִּי־בַּעֲדֵךְ *potentia humana.* בְּרֵזֶב cum robore Ps. LXXXVII, 16. בְּרֵזֶב כִּי־בַּעֲדֵךְ *vires manuum eius.* Gen. XLIX, 24. Inde *militum viri, copiac, exercitus.* גַּזְרָה magna vis copiarum Ez. XVIII, 9. pl. בְּרֵזֶב et בְּרֵזֶב Dan. XI, 15. 22. 31 (cf. βραζίον πένσον Judith IX, 7, et chald. בְּרֵזֶב q. v.). Male autem *MICRAELIS* suppl. p. 652 Comm. 22 brachia s. alveos illuvii interpretatur). — b) *violentia.* Job. XXXV, 9. בְּרֵזֶב כִּי־בַּעֲדֵךְ violentus Job. XXII, 8. — c) *robur,* quod alieni praebemus cum adiuvando, inde *praesidium, auxilium.* Ps. LXXXIII, 9: בְּרֵזֶב כִּי־בַּעֲדֵךְ הַנְּדָר אַעֲשֵׂה *auxilio sunt filii Lothi.* Jer. XVII, 5: בְּרֵזֶב שְׁמָךְ קַיְמָךְ qui carnem (i. e. mortales) facit *praesidium suum.* Ez. XXXI, 17: בְּרֵזֶב כִּי־בַּעֲדֵךְ et adiutores eius sedent in umbra eius. Jes. XXXIII, 2: בְּרֵזֶב sis auxilium eorum. Inde *adiutor, socius.* Jes. IX, 19: בְּרֵזֶב שְׁרֵץ עַמְּךָ unusquisque carnem socii sui vorat, cf. Jer. XIX, 9, ubi pro בְּרֵזֶב est بְּרֵזֶב. LXX. cod. Alex. ἀδελφός. Targ. בְּרֵזֶב. (Eadem imagine utuntur Arabes et Syri. His חַדְרָה בְּרֵזֶב brachii est adiutor BB. ap. Cast., illis خَدْدَه brachium ita usurpatur. Har. 15 p. 127 de Sacy مُلْكَ أَرْدَى الْمَدْعُورِ الْأَعْصَمِ quum fortuna confregisset brachia, ad quae Schol. ap. Sch. ad Job. 60i: الْأَعْصَمِ أَي الْأَعْوَانِ الْأَنْتَسِيرِ brachia sunt opitulatores et adiutores. Vit. Tim. I p. 28 Mang.: fidem date وَعَدْنَا لِنَبْرَا لِنَعْدَنَا futuros dorsum et brachium i. e. praesidium et adiutores. Cor. 18, 49. Inde خَدْدَه I. III. opitulatus est. Contra سَاعِدْنَا brachium pr. est fulcitor, adiutor, a rad. سَعَدْنَا, Har. IV p. 41 erat mihi brachium, adde Meidan, prov. 490 بالساعدين تفتش الكتفين brachii apprehendunt manus, quod dicitur ubi duo viri se invicem adiuvant et Freytag Lex. III, p. 172).

זְרֻעָה (verbale Pi.), nonnisi in pl. **זְרַעַת** *sata* i. e. plantae, *viridia, olera*, qualia in semieiuino comeduntur, opp. carni cibisque delicatioribus Dan. I, 12, pro quo Comm. 16 **דְּרִישָׁה**, a sing. **זְרֻעָה**. Maimonides in **הַבְּשָׂרָה** cap. 1. **דְּרִישָׁה** triphcia esse statuit, primo **כְּלָאֵסֶת**

זרען — זרען

ut triticum, hordeum, speltam, dein קְנִיתָ legumina, ut fabas, lentes, denique זֶרַעֲנִיתָ semina hortensis, quibus modo integri agri conserantur, מִינֵי זֶרֶשֶׁת modo araeole minores, מִינֵי וּרְקֹות. LXX. ὄπορα. Syr. retinet κεντάρια.

זְרֻעָה (verbale Pi.) id. *satum*, Lev. XI, 37, pl. *זְרֻעִים* olera hortensia Jes. LXI, 11.

זרוע. זרענימ.

אַזְרוֹעַ i. q. רָגֵעַ cum Aleph prosthetic (cf. chald. **רָגֵעַ**) m. *brachium* Jer. XXXII, 21, de brachio anteriori (opp. *brachio superiori*). Iob. XXXI, 22. Idem valet etiam lat. *brachium* *uxr'* ἔξοχην. Cels. 8, 1. 10. 3.

לְאַלְמָנָה יְהוּדָה 2 Reg. IX, 10, alibi semper **יְהוּדָה**, cum
He locali **יְהוּדָה** Jos. XIX, 18 (pro **יְהוּדָה** quod Deus
scvit s. plantavit) n. pr. 1) oppidi Issacharitarum Jos.
XIX, 18 (non Manassitarum, ut post Eusebium et Hieron.
in Onom. ex recentioribus Simeonis in Onomast. al.)
1 Sam. XXIX, 11. 2 Sam. II, 9 (ubi fortasse est totius
provinciae nomen) IV, 4. 1 Reg. IV, 12, in quo regia
sedes Ahabi et Joram i Reg. XVIII, 46. XXI, 1. 23.
2 Reg. IX, 10 sqq. X, 1 sqq., unde **לְאַלְמָנָה** Hos. I,
4 de sanguine ab Ahabo et Jehu ibi fuso. In vicinia nubis
erat fons 1 Sam. XXIX, 1 (prob. idem, qui Tubania
appellatur a Guil. Tyro 22, 26): ipsa autem sita in lata
planicie **לְאַלְמָנָה** Jos. XVII, 16. Iud. VI, 33. Hos. I,
5 dicta (postea **רֹהַמֶּה נְדוֹלָה** **לְאַלְמָנָה** Judith I, 8, et
צָרָת **לְאַלְמָנָה** **נְדוֹלָה** 1 Mac. XII, 49, bodie
pascutum lili Amer. v. BURKHARDT itin.
II, 579). Pugnus in ea commissus nobilis (Ind. VI, 33.
1 Sam. XXIX, 1. XXXI, 1 sqq.), in qua magna elatione
populi futuram (**לְאַלְמָנָה** Hos. II, 2) praedicet
Hoseas (1, 5). Teste Euseb. sita erat inter Legionem
et Seythopolin, a qua sec. itin. Hierosol. decem milia
passuum abfuit. Apud LXX nomen scribitur **Τερασσή**,
Compl. **Τερασσή**, **Τερασσά**, Vulg. **Jeṣrāl**, apud Jose-
phum **Τερασσία** Arch. 9, 6 §. 1—4 et **Τερασσή** 8, 13
§. 6, semel (ibid.) **Τερασσή** **της Λέωνος** (al. **Λέωνος**) πόλις,
et nude **πόλις** **Τερασσή** 8, 13 §. 8 (ubi tamen discrepant
codd., vide ad 9, 6 §. 1 et RELANDI Palaest. p. 602.
603), apud Eusebium **Τερασσή**, in itin. Hierosol. **Strada**,
Guil. Tyrii tempore (v. l. c.) illud **parrum Geri-**
nium nuncupatum est. N. gent. est **Τερασσή** 1 Reg. XXI,
1 sqq. 2 Reg. IX, 21, 25, fém. **τερασσή** 1 Sam. XXVII,
3. 2 Sam. III, 2, et **τερασσή** 1 Sam. XXX, 5. 2 Sam.
II, 2. Ab hac urbe et a magna clade, quam ibi futuram
praedixerat (I, 5), Hoseas filio suo tum temporis nato
Jesrūlī nomen dedit (1, 4), et hinc ipsum postea una
cum fratre **לוֹ-עֲמִים** et sorore **לוֹ-רֻחָם** (II, 24, 25)
imagines fecit populi post poenas et dispersionem in
patram revocandi (II, 2) novisque beneficiis augendi.
Sic intelligenda verba ab interpretibus male vexata II, 24:
terra exaudiens frumentum et mustum et oleum, et haec

(terre dona) exaudient Jesreilem, i. e. terra coelo fecundata (V. 23) Jesreeli denuo proventum suum offret. Pergit vates allusione ad Jesreilem facta V. 25 : **הַנְּצָרָה הַגְּדוֹלָה** hunc autem plantabo in terra, et denuo amabo Lo-Ruchamam (non-amatam) et populum vocabo Lo-Anni (non-populum) i. e. universum Israëlis populum, qui tribus prophetae liberis significatur, denuo plantabo, amabo, minique tanquam proprium vindicabo. **אֶלְעָזָר** h. l. estr. e. fem. tanquam collect., ut Ephraim Jes. XVII, 10, 11 al. — 2) oppidi in montanis Iudea Jos. XV, 56; — 3) filii Hoscae (de quo vide no. 1) et aliis viri 1 Chr. IV, 5.

fluxit. rad. inusit. idem valens quod **זרב** et **זרם**.
 Arab. **ذرف** fluxerunt lacrimae, lacrimas fudit oculus
 Amralk. 20. vit. Salad. p. 173, **ذَرْفٌ** aquae fluentes.
 Syr. **لَهَبَسْ** imber, pluvia vehementis, in Vers. syra pro
لَهَبَسْ Iob. XXIV, 8. Jes. IV, 6. XXV, 4, adde Bar-
 hebr. 491: **لَاهَبَسْ لَاهَبَسْ** pluvia et imber vehe-
 mens. Inde quadril.

זְרִיזָה (prima radicali inter alteram et tertiam denso inserta, cf. זְרִיזָה a rār, et zab. צְבַשׁ et צְבַשׁת accedit) m. *irrigatio*. Ps. LXXII, 6: וְגַדֵּל בְּנָרֶךְ צְבַשׁ בְּבָבִירֶךְ descendit instar pluviae super grāmen detonsum, sicut guttae quae sunt *irrigations terrae*, irrigantes terram. Ita LXX. στάλαντας επὶ τὴν γῆν. Vulg. *stillantia super terram*, it. Syr. et Challd. Consentit praetor Aben Esrah KIMCHIUS, qui laudato loco talmudico (Joma p. 87 A): כְּמָתָה וְדוֹצָא מִתְּאֵן רְאֵשָׁתְּבָשָׂר (לְשׁוֹן טְבִיבָה וְלְזָהָב) tribuit. Idem tamen laudat aliarn eamque tunc temporis vulgarern interpretationem, quam ipsius verbi restringere placet: *est herba detonsa et succisa*. *Particula* צְבַשׁ *in altero hemistichio repetenda est* [v. exempla Jes. XXX, 1, XXVIII, 7, XLIV, 28], quasi plene *legeretur* צְבַשׁ נִזְנִית. *Rabbi* בְּנָרֶךְ צְבַשׁ נִזְנִית *ferrum quod incidit*. Nec displiceret haec ratio, quae parallelismo eximie commendatur, modo de incendiis nisi certius constaret.

תְּבִירָה sparsit, ut vicinae radices תְּבִירָה, a) res aridas, ut pulverem 2 Par. XXXIV, 4, fuliginem Exod. LX, 8, 10, primas Ez. X, 2; b) saepius res liquidas

(sprengen, sprützen), ut aquam Num. XIX, 13. Ez. XXXVI, 25, sanguinem Ex. XIV, 6. XXIX, 16. 20. Lev. I. 5. 11. III, 2. 8. 13. VII, 14. VIII, 19. XVII, 6. 2 Chr. XXIX, 22. XXX, 16. XXXV, 11. Sq. נֶגֶת sparsit super al., de rebus aridis Job. II, 12, de liquidis Num. XVIII, 17. 2 Reg. XVI, 15. Ez. XLIII, 18. Semel intrans. Hos. VII, 9: וְנֵגֶת בְּקָרָב שִׁבְעָה בְּשָׂבָע etiam canities ei inversa est, canescere coepit. Spargendi vocabulum in eadem re frequentauit Romani et Arabes. Prop. 3, 4, 21: sparserit et nigras alba senecta comas, arab. نَجَّسْ sparsit, med. Kesr. canuit anteriore capitis parte pr. conspersus est canis capillis, inde نَجَّسْ f. نَجَّسْ sincipite canescens, نَجَّسْ canities sincipitis, v. quae laudat Dschah. in spec. Scheidiano p. 88, it. نَجَّسْ sparsit, et canuit in sincipite. (In reliquis linguis semiticis haec radix rarior usus est. Arabes verbo نَجَّسْ utuntur tantum in re chirurgica de clystere iniiciendo, von Einsprützungen in den After, v. Avic. ap. Castell., unde نَجَّسْ syringa, instrumentum chirurgicum. In Targg. vel retinetur נֶגֶת, vel pro eo ponitur נֶגֶת Job. II, 12 et Ex. XXIV, 6. XXIX, 20 Jon. Syr. نَجَّسْ dispersit Ephr. I, 523. In Vers. Sam. נֶגֶת Ex. XXXVI, 36 est pro hebr. نَجَّسْ).

מִנְגָּד m. pl. נֶגֶדים Zach. XIV, 20, estr. נֶגֶדי Am. VI, 6, saepius נֶגֶדי c. suff. Ex. XXVII, 3 pr. vas unde spargitur (sanguis victimarum), phiala s. patra sacrificia Num. IV, 14. VII, 13. 19. 25 sqq. Ex. XXXVIII, 3. 1 Reg. VII, 40. 50. 2 Reg. XXV, 15. 2 Chr. IV, 11. 22. Jer. LIII, 18. 19. De cratero vini Am. I. c. LXX ferme ubique נֶגֶדים. Arabs Ebr. Num. VII, 13 sqq. retinuit نَجَّسْ, sed alia eius vc. auctoritate in lingua arabica careamus.

I. נֶגֶת pr. sparsit i. q. arab. نَجَّسْ, vic. radd. נֶגֶת,

נֶגֶת, נֶגֶת. Inde

Po. נֶגֶת sternutavit, quod sit muci particulas e naribus dispergendo (ita gr. lat. πτυχω, πτυχεῖν, sternuo itidem a spargendo, cf. σποῖσθαι, σπένδειν, sanscr. sri, stri spargere). 2 Reg. IV, 35: וְנֶגֶת בְּקָרָב צָרָב שְׁבָעָה שְׁבָעָה זְרַעַת peccatum quod lob. XLI, 9 Targ. Venet. habet pro hebr. נֶגֶת נֶגֶת. Recte propterea Kimchius laudato lobii loco נֶגֶת נֶגֶת i. e. sternutatio. Targ. vulgo נֶגֶת נֶגֶת, sed rectius Venet. אֲסְתְּרוֹת. Reg. נֶגֶת, quod idem Targ. ponit etiam Job. I. c. pro hebr. נֶגֶת. — Vulg. oscitavit, Syr. نَجَّسْ id. ex mera conjectura. Arabs (qui in hac libri parte ipsa hebracea expressit): شَرُّ بَعِينَيْهِ شَرُّ بَعِينَيْهِ mictavit oculis suis, coll.

arab. نَجَّسْ mordere, arte oculos comprimere (v. no. II). In eadem sententiam incidit nulla Arabis mentione facta

Michaëlis in suppl. p. 653, sed non est quod a priore illa interpretatione recedamus.

II. נֶגֶת rad. inusit. i. q. arab. نَجَّسْ constrinxit, ut fibulis, infibulavit vestem, praeterea momordit, arte compressit oculos, vellicavit pilos. vic. rad. נֶגֶת no. I, neque non נֶגֶת et נֶגֶת. A quadrilittero נֶגֶת (v. נֶגֶת) apud Chaldacos et Zabios ortum est novum trilitterum נֶגֶת cinxit.

נֶגֶת m. limbus, margo (a constringendo et cingendo dictus) mensae, arcæ foederis Ex. XXV, 11. 21. 25. XXX, 3. XXXVII, 2. 11. 12. 26. Cum suff. נֶגֶת XXX, 4. XXXVII, 27. (Respondet syr. نَجَّسْ torques, collaris: quod vero arabico نَجَّسْ limbi, marginis, orae potestatem tribuant GIGGEIUS et CASTELLUS, id valde suspectum, quoniam ille habeant Lexicographi domestici).

מִנְגָּד (verbale a Pilp. נֶגֶת) constrictus, cinctus, semel legitur Prov. XXX, 31, ubi inter quattuor animata pulchra incessu memoratur: וְנֶגֶת נֶגֶת succinctus lambis, quibus verbis describi videtur ephus bellator fibulis lorisque in limbis ornatus (cuius generis plures in anaglyphis

Persepolitanus conspicuntur), cf. arab. تَحْبُوْت adstrictus sec. Firuzabadum i. q. نفس القوى equus fortis, et succinctus veredus Mart. 14, 86. Ita post JUNIUM, TREMELLUM et FULLERUM (mischl. sacr. 5, 12), BOCHARTUS in Hieroz. I, p. 103, ALB. SCHULTENS ad Prov. I. c., ROSENmuellerus ad Boch. et ad Prov. et recentiores plerique. Ex veteribus intpp. plerique gallum gallinaceum intelligunt, ita dictum ab animo acri et alacri, quo militis instar ad pugnam accincti inter gallinas incedat. LXX. ἀκέτιος ἐπιφερατῶν θρήλειος εἰπίζος. Aqu. Theod. ἀλεξαργόν νότῳ. Vulg. gallus succinctus lumbos, et ita etiam Targ. Syr. Arabs, Josephus Kimchi al. Sed hoc longius pettum, nec melius, quod alii canem gallum s. leporarium, vertagam (Windhund) interpretantur, utpote limbis constrictis i. e. tenuibus praeditum (Gr. Venet. λαγουρόν, KIMCHIUS, LEVI BEN GERSON, DAV. KIMCHI, LUTH. : Wind von guten Lenden): alii apud Aben Esram aquilam, adeoque apem, cuius lumbi cincti i. e. insecti sint. LUDOLFUS in hist. aethiop. 1, c. 10 p. 150 et SIMONIS in peculiari exercit, ad calcem Arcani form. p. 688 sqq. Zebram intelligent dictum a stri s. fasciis quibus totum eius corpus ornatum est, quod tamen animal, utpote interiori Africæ proprium, in illa quaternione non expectaveris, cui accedit quod haec asini silvestris species non lumbos, sed universum corpus habet striatum, et a gressu superbo vix celebrari potest. Plura dabunt FULLERUS, SIMONIS I. l. c. c.

נֶגֶת n. pr. uxoris Hamani Esth. V, 10. VI, 13. SIMONIS in Onomast. p. 587 stellam Veneris interpretatur coll. pers. زَوْجَيْهُ زَوْجَيْهُ, زَوْجَيْهُ, et praeterea confert

Zuq̄tū, quae teste Hesychio est Ἡρεμίς Persarum. Mahmūd cum BOHLENIO (symb. p. 36) conferre pers. زر ser aurum, addita terminazione ش (cf. شَرَّقَة): sed ne huic quidem coniecturæ multum tribuendum est.

זָרַת *spithama* v. rad. **זָרַה**.

אַתְּ rad. inusit. fortasse i. q. aram. **אַתְּ** = **אָתָּה**
germinavit, unde

Cheth חַת, octava Hebraeorum littera, ubi numeri nota est i. q. octo. Nomen huius elementi, cuius figura in monumentis phoeniciis et in nummis Hebreorum est 日 (unde Gracorum *H*), probabiliter *septum* notat, a rad. حَتَّى circumdedit, cinxit, **ח** et **ת** inter se permutatis. Respondet nomen litterae aethiopicae **ሐ** Haut. EWALDUS (gr. hebr. p. 16) huius litterae nomen ducit a „פְּרָאֵס תְּחִזֵּקְנָה pera a **ח** circumdare“, sed neque talmud. בְּרִיאָה Buxt. p. 748 sacculus, uter (pimirum cibarius victui ferendo, a rad. חַת) repetit **ח**, neque hoc circumdandi potestatem habet, sed circumvolitandi: male autem tam recentis anoritatis vocabulum antiquissima litterarum appellationi adhibueris.

Quod ad pronunciationem attinet, haec littera inter gutturales durissima, antiquitus modo lenius prolate esse videtur, instar duplicitis *h*, modo durior fortiusque instar litterarum *kh*, quod quidem duplex elementum Arabes et Aethiopes duabus figuris postea disreverunt, mimimirum ح, **ه** (Haut) = *hh* et خ (Harm) = *hh* (quoniam apud Aethiopes postea hoc discrimine denuo neglecto et pronunciatione emollita utrumque *h* pronunciat), canique ob causam eadem radix hebraica in lingua arabica saepe dupliciter scribitur, ut حَخْ interficit, arab. رَسْحَ وَرَسْحَ confregit, communis. Saepius tamen varia unius radicis hebraeae significations in lingua arabica haec duplice pronuntiandi ratione distinguuntur, ut حَدَّةَ 1) lacer- vis fuit (arab. حَلْفٌ trans. laevem, calvum fecit, totondit); 2) laevigavit, formavit, fixnit (arab. حَلْفٌ fixxit, creavit); حَنْكَةَ 1) perforavit (arab. حَلْكَةَ Conj. I. V.); 2) aperuit, solvit (arab. حَلَّ), v. radd. בְּרַבָּה, בְּרַבָּה, בְּרַבָּה. Cf. Leb. p. 16. Gramm. §. 6, 2 not.

Ex duplicit illa pronunciatione porro explicandum, quod LXX interpres aliquę scriptores græci in nominibus propriis π Hebraicorum aliorumque Semitarum modis litteris durioribus χ et ζ exprimunt, modo spiritu aspero.

נְשָׁי n. pr. *viri* Esr. II, 8. X, 27. Neh. VII, 13. X, 15.

זָהָם n. pr. v. sub rad. **זָהָה**.

שְׁתִיר (fort. i. q. **שְׁטֵר** stella) n. pr. eunuchi Xerxis
Esth. I, 10.

lenique adeoque mera vocali, v. c. בְּנֵי נָהָר, בְּנֵי חַדְדָא
gr. Κάδδαι, πατέρες 2 Par. XXX, 1, חַדְדָתָ תְּמִימָה
Gen. XXII, 24, הַלְּבָנִים קָדוֹמִים Strab., הַגְּוֹשֶׁת חֲזָרָה,
et contra בְּנֵי אֶגְרָיָן, גּוֹיִם אֶגְרָיָן Jos., הַדָּבָר אֶתְּנָה
הַיְּהוּדִים, שְׂמָךְ אֶתְּנָה (Οἰνούσιοι Maneth.), הַשְׁמָרָה
Αλְמָסָתָא in N. T., אֶלְעָזָר Azelus Justin. 36, 2 (cf. in
punicis לְחַנְבָּל Hannibal, gr. Ἀρρύβας): adeoque in codem
nomine utraque nobis pronunciandi ratio occurrit, ut
בְּנֵי רָחִיב et בְּנֵי רָעָב, הַבָּנָה כָּהָרָה וְכָהָרָה et
בְּנֵי רָעָב al. (v. BOCHARTI Hieroz. III. p. 261), ut facile intelligas,
quonodo factum ut nomen syriacum שְׁמָרָה in N. T. modo
שְׁלָמָאָת scribatur Matth. X, 3, modo קָלְטוּנָה Joh.
XIX, 25 cf. LIGHTFOOT Comment. ad Act. I, 13. Eadem est ratio radicum vocabulorumque hebraeorum,
quae linguis semiticis cum indo-europacis communia sunt,
v. c. קָרְבָּן (rad. קָרְבָּן), שְׁמָרָה קָרְבָּנוֹת, קָרְבָּנָה
תְּרוּמָה, קָרְבָּנוֹתָא, הַבָּנָה קָרְבָּנוֹת, בְּנֵי קָרְבָּנוֹת
scabo, שְׁמָרָה, et contra בְּנֵי אֶלְעָזָר, בְּנֵי אֶעָזָר
אֶלְעָזָר, בְּנֵי אֶעָזָר, בְּנֵי אֶעָזָר, anglo, קָרְבָּנוֹתָא, uncus,
קָרְבָּנוֹתָא et קָרְבָּנוֹתָא.

Cum alius litteris non ita saepe permittatur. Permutatur tamen 1) cum alius gutturalibus, maxime ח v. pag. 359, rarius cum & p. 2, et 2, vide שָׁמֶן adhac sit, קְרַב וְקַצְבֵּן angustus fuit, רְגַב et **לְפִזְעִין**: esurivit, נְמַזְבֵּחַ et **וְסֹבֵבִי**: iniuriam fecit, cf. *Hitzig* ad Jes. VI, 30. 2) vicimum est palatinus a) litterae א of נָהָר, הַלְּא et לִלְאֵן in orbem ivit, הַדָּר et דְּרַדְרָה, צָהָב, תְּנַנְּן, עֲרַבְתִּים syr. b) casus; c) litterae כ, cf. תְּהִנְתֵּן et תְּהִנְתֵּן, בְּבָר et בְּבָרָה, חַבְלָה, בְּכָבְדָה, שְׁרֵךְ et **מִזְמְרָה**: monumentum sepulcrale; d) litterae ק, ut יְהִרְבָּה ortus est sol, קְצֵר et **קְצֵרָה**: brevis fuit. 3) similitibus, אַלְפָה et אַלְפָה lapsus est, lubricus fuit, בְּרָה aeth. **וְהַמְּוֹעֵן**: decussit, excussit.

Passim, pariter atque **א** et **ה**, trilitteris praemissum quadrilitteris formandis inservit, v. **לְנִירָה**, **לְמַתָּה**, **לְחַבְּרָה**, Lgb. 863. BOCHARTI Hieroz. II, p. 380.

חַבָּה in Kal inusit. i. q. חַבָּה *abscondit.* Arab. خَبَّأَ I. II. abscondit, occultavit, V. VIII. pass., v. Dschauhar. in Sebeidii spec. pag. 61, it. خَبَّأَ extinxit (pr. abscondit) ignem, X. occultavit se. Aeth. ΧΩΨΑΙ: id. Cognatae sunt radd. אֲכַחַת, חַבָּה, חַבָּה et origo est in *tegendo*, cf. خَفَّا I. IV. occultavit, pr. *texit*.

Niph. אֲכַחַת, inf. אֲכַחַת, חַבָּה I. Reg. XXII, 25. 2 Reg. VII, 12, semel חַבָּה Jer. XLIX, 10 *abscondit se, latuit* Gen. III, 10. Iud. IX, 5, 1 Sam. XIX, 2. Jer. XLIX, 10. Dan. X, 7. Job. XXIX, 8: אָגְדֵּה וְאָגְדֵּה רַקְבָּה וְרַקְבָּה videlicet me iuvens et abscondebat se i. e. retro cedebat reverentia et pudore pleni, et similiter Comm. 10: רַקְבָּה וְרַקְבָּה rox principum abscondebat se i. e. conticicebat, vocem continebat proceres verecundia atque modestia ducti. Locus, in quo quis occultatur, ponitur praevio z. Jos. X, 16. 2 Sam. XVII, 9, 2 Reg. VII, 12. Am. IX, 5, quem petit se absconditurns, praevio נִזְבֵּן 1 Sam. X, 22 (cf. Jos. X, 27 et II, 16, ubi estre e. נִזְבֵּן et נִזְבֵּן). Sq. inf. vim habet adverbii *clam* (ut καρθάριον sq. part.) Gen. XXXI, 27: חַבָּה בְּלֹבֶד חַבָּה נִזְבֵּן square *clam aufsigisti?* Semel est i. q. *itum esse a periculo*, nostr. geborzen syn. Job. V, 21: נִזְבֵּן אֲכַחַת שְׁמַט a flagello linguae tutus criv.

Pu. id. pr. *ad occultandum sc coactus est* Job. XXIV, 4. Hiph. אֲכַחַת occultavit Jos. VI, 17 (ubi חַבָּה est 3 praet. f. cum He parag. pro חַבָּה) 25. 1 Reg. XVIII, 13, 2 Reg. VI, 29. Jes. XLIX, 2. — *Hoph.* pass. Jes. XLII, 22 (sq. z. loci).

Hithp. i. q. Niph. Gen. III, 8. 1 Sam. XIV, 11. XXIII, 23. 2 Reg. XI, 3, 1 Par. XXI, 20, 2 Par. XXII, 12, sq. z. loci 1 Sam. XIII, 6. XIV, 22. 2 Par. XXII, 9, et omisso z. Job. XXXVIII, 30: אָגְדֵּה יְמִים נִזְבֵּן sicut lapide abscondunt se aquae.

חַבָּה m. *latibulum.* Jes. XXXII, 2: חַבָּה חַבָּה latibulum in quo tui sunt a vento. Syrni. ἀποζηρψίᾳ πετεῖαστος.

חַבָּהִים m. pl. *latibula.* 1. Sam. XXIII, 23.

חַבָּה amarit, semel legitur Deut. XXXIII, 3: חַבָּה נִזְבֵּן etiam amat tribus (Deus). Ita omnes Verss. vett., etiam Alex., quanquam hic liberius: זָעַם לְגַדְעָאוֹתָו הַלְּאָוֹתָו. Arab. حَبَّ I. III. X. id. حَبَّ, حَبَّ, حَبَّ et حَبَّ.

amor, حَبَّ amatus, melit. *khabb*, syr. مُدْتَ Pe. et Pa. Originem nuper Fasius posuit in *tegendo*, protegendo, cf. אֲכַחַת, חַבָּה, חַבָּה, unde sit etiam חַבָּה *gremium*; equidem malum in fovento s. calefaciendo, quod sit afflato calido, nostr. hegen und pflegen, insbesondere durch wärmenden Anhanch, cf. حَبَّ flavit, spiravit, it. libidine actus est, et plura de vi et potestate syllabae חַבָּה, חַבָּה, חַבָּה s. v. חַבָּה p. 362, 363. Manifestum huius originis vestigium est in syr. et zab. מְדֻת exarsit ignis, מְדֻת incendium, ardor, nimurum a sufflante.

חַבָּה c. suff. חַבָּה *sinus, gremium*, in quo foventur; Job. XXXI, 33. Chald. אֲכַחַת חַבָּה id., sam. אֲכַחַת id.

חַבָּה (dilectus) u. pr. socii Mosis Num. X, 29. Iud. IV, 11, qui alibi חַבָּה, גַּדְעָן appellatur, v. h. v.

חַבָּה i. q. אֲכַחַת *abscondit.* Semel intrans. חַבָּה absconde te Jes. XXVI, 20.

Niph. inf. חַבָּה, v. אֲכַחַת. Sacpius haec verbi forma comparet in cod. Sam., ut Sacpius pro אֲכַחַת Gen. III, 10, pro חַבָּה III, 8 et et pro אֲכַחַת XXXI, 26.

חַבָּה (latibulum) n. pr. oppidi a sinistro i. e. a septentrione Damasci, semel legitur Gen. XIV, 15, cf. Χωρά Judith XV, 5 et IV, 4 (ubi tamen equidem scribere malum Νόγα i. e. el-Ghor, Syr. ܐܳܰܰ). Eusebius in Onomast. v. Χωρά hoc oppidum idem esse putat atque Κοτζάρη, Νόγα, quod est Batanaeum oppidum, Nazaracorum et Ebionitarum sedes (Epiphanius, adv. haeres. p. 123, 126, 142, 291. Euseb. h. eccl. 1, 7); sed male, quoniam hoc ab austro Damasci situm sit et sat magno spatio ab eadistet, illud a septentrione; et minus etiam forenum, quod RELANDUS (Palast. pag. 727) Chobam *Caucabam* (គុកប) esse suspicatur, arem in monte, qui Tibériadi impedit (v. SCHULT. ind. ad vit. Salad. v. *Cauchebu*) atque GRIMMIES (in mappa Palast.) Chobam facit *Kau-kabam* vicum ab austro Damasci (ВІСКИАНДТ itin. II, 548). Quod vero TROILO (oriental. Reischbесhr. p. 581) a septentrione Damasci memorat vicum hodie superstitem *Choba*, id mihi valde suspectum, quoniam eundem faciat Ebionitarum sedem, et alii (v. BESCHINGH Erdbeschhr. p. 368 ed. 3) hunc locum *Jobar* appellant.

חַבָּה (quem Jehova occultat i. e. tuetur) n. pr. viri Esr. II, 61 pro quo מְבָדֵל Neh. VII, 63.

חַבָּה m. *velamen.* Hab. III, 4. חַבָּה (absconditus i. e. protectus, verbale part. Niph.) n. pr. viri 1 Par. VII, 34.

חַבָּה (occultus, verbale part. Niph.) n. pr. viri Num. XIII, 14.

חַבָּה fut. חַבָּה fuste decussit, excusset a) poma olivasque de arbore Deut. XXIV, 20. Jes. XXVII, 12, b) frumentum excusset baculo Iud. VI, 11. Ruth II, 17. (Arab. حَبَّة I. VIII. fuste decussit folia ex arbore, حَبَّة folium decussatum. Latius patet apud Syros et Chaldaea حَبَّة, مَهْبَة, quod non solam ponunt pro hebri. חַבָּה, sed etiam pro concusset Marc. IX, 18, 20 Pesch. Aeth. hac significacione habent ΗΩΠΩΣ, π in sibilum mutato).

Niph. pass. Kal litt. b. Jes. XXVIII, 2.

חֶבְלָה fut. חֶבְלָה Deut. XXIV, 6, saepius חֶבְלָה Ex. XXII, 25. Deut. XXIV, 17, pl. חֶבְלָה, in Pausa חֶבְלָה Iob. XXIV, 3. 9.

1) *ligavit, funem adstrinxit, contorsit, unde חֶבְלָה funis.* (Arab. حَبْلٌ fune strinxit; quae verbi significatio abest quidem a Golio, sed vide Firuzabad. p. 1219, it. retia tetendit, حَبْلٌ funis, chorda, vineulum, it. frenum, حَبْلٌ rete, decipula. It. حَبْلٌ fut. O. ligavit.

Cognatae radd. sunt חֶבְלָה, חֶבְלָה, it. I et r permutatis חֶבְלָה, חֶבְלָה, atque media radicali emollita חֶבְלָה, cf. p. 393 A). Part. חֶבְלָה pr. constringens, colligans, poët. pro *fune*. Ita intelligendum nomen parabolicum baculi s. pedi Zach. XI, 7. 14 nimurum *pedum ligaminum s. funium*, i. e. foederis, quo fracto irritum fit foedus fraternum.

Comm. 14. Cf. arab. حَبْلٌ foedus, حَبْلٌ foedus init. LUD. DE DIEU: „Nos vertimus foederatos. Nam حَبْلٌ non modo *funem*, sed et in Alcorano saepe *foedus* significat [v. c. XLVI Cor. 3, 97, plur. حَبْلٌ Cor. 20, 69], quia solemnis Orientalibus ritus est, *funem* nectere seu nodare, quem *foedus* ineunt, quod حَدَّ dicunt Arabes, et eundem rursus endare, seu nodum dissolvere, quinum *foedus* frangunt, quod تَفْعِن ipso dicitur.“ Ex vett. Alex. Symm. Aqu. ὥστηνος, Vulg. *funiculus*, ex recentioribus ita CALVINUS, FULLERUS (Misc. 6, 17) al., quorum nonnulli tamen חֶבְלָה legunt, praeter necessitatem. Alii, ut Buxtorfus in viñdd. p. 557, interpretantur: (baculus) *perdendum* (v. Pi. no. 2) vel *dolorc efficientium* (v. Pi. no. 1) i. e. irae et severitatis, opp. baculo חֶבְלָה i. e. gratiae et clementiae, Luth. *der Stab Wehe* (opp. Stab *Sanft*): sed prorsus invita orationis serie, ex qua appetit, hanc baculum pariter atque priorem beneficiorum divinorum, non pectorum symbolum esse. Varias veterum et recentiorum interpretationes collegit et diuidit Jo. GE. ABICUT in diss. de baculo iucunditatis et corruptum, Lips. 1704, repetita in Thes. theol. philol. novo I, p. 1092 sqq.

2) *pighore obligavit aliquem, nostrum, jemandan pfunden* (cf. germ. *Pfund*, germ. inf. *Pand*, lat. *pignus*, quae eiusdem originis esse atque *binden*, *Band* didum monstrarunt Etymologi, v. ADELUNGII III p. 705. Arab. حَبْلٌ mutuo dedit, حَبْلٌ aes alienum, foenus, v. Kamus. p. 1434, syr. حَبْلٌ debitum, usura, foenus, chald. حَبْلٌ (id.). Inde a) *pignus accepit* vel *potius abstulit* ab aliquo. Iob. XXII, 6: חֶבְלָה חֶבְלָה יְהִי nam *pignora abstulisti a fratribus tuis gratis* i. e. temere, praeter ius et Iegem. Prov. XX, 16. XXVII, 13. b) *cepit, abstulit rem pro pignore c. acc. rei*. Deut. XXIV, 6: חֶבְלָה אֲנַגְרֵת ne capiat pro *pignore molam*. Comm. 17. Exod. XXII, 25. Iob. XXIV, 3. Ez. XVIII, 16. Eodem perinet Iob. XXIV, 9: חֶבְלָה יְהִי pro חֶבְלָה נָאָרֶת.

quae super pauperem sunt i. e. vestes pauperis *pro pignore auferunt*, v. חֶבְלָה, a, a. Am. II. 8: חֶבְלָה, חֶבְלָה vestes *pro pignore ablatae*.

3) *pervertit, et intrans, perversus, pravus fuit; prave egit i. q. חֶבְלָה, חֶבְלָה.* (Syr. Pa. *prave egit*. Aethiop. חֶבְלָה: *fraus, dolus, חֶבְלָה*: defraudavit, pr. perverse egit). Neh. I, 7: חֶבְלָה חֶבְלָה *prave egimus in te*, quae optime reddidit Arabs: أَنْ أَتَسْدِدَنَا أَغْفَلْنَا بَيْنَ يَدَيْكَ cece prava fecimus opera nostra ante te. Iob. XXXIV, 31: חֶבְלָה חֶבְלָה אֲנַגְרֵת Deo dicendum est: *pertuli poenas lui non amplius prave agam*. R. Levi: חֶבְלָה אֲנַגְרֵת non perdite agam, et ita Kimchi, Sal. ben Melech, ex recentioribus MERCERUS, GROTIUS, ROSEN-MUELLERIS al. Vide Pi. no. 2, in quo haec significatio frequenter. Sunt, ut GUSSETIUS in Lex. pag. 443, 444, ALB. SCHULTENSIUS ad Iob. I. c., quibus nuper accessit Hengstenbergius (Christol. II, p. 232), qui *prave agendi* significatum coniugationi Kal abindicent, et utriusque loco *pignerandi* potestatem adhibent, modo diverso. Apud Neh. I. c. Gussetius proprio exponit: *pignora cepimus tibi*, quod in lege veitum, Schultensis: *pignore tibi obstricti tenemur ad poenas*, Iob. I. c. Gussetius Deo haec verba tribuens: *condonavi, non capio pignora*, Schultensis verba Iobo tribuens (quod praestat): *num Deo dicere licet: accepi cuius pignus non cepi i. e. quanquam pignore (i. e. criminis, iniuria) ad poenam luendam obligatus non sum, coll. dictione Arabum חֶבְלָה omnis anima in eo quod patrat pignerata est (Cor. 74, 41), et aliis, velut: omnis homo morti est pigneratus, omnis maleficius pigneratus est poena. Omnia, si quid video, longius petita, neque illa est causa idonea, cur hinc coniugationi abindicemus significacionem, quae ex primaria radicus potestate facile profluit (vide observationem etymol.), in Pi. et manifesta est et satis frequens, et praeterca Aramaicorum usus firmatur, cf. ad Pi. Ni., חֶבְלָה no. 3, et chald. חֶבְלָה prave factum).*

Niph. pass. Pi. no. 2 *perditus est, pessum ivit*. Prov. XIII, 13: *qui spernit verbum admonitionis חֶבְלָה perdetur sibi*. Opp. חֶבְלָה. Ad חֶבְלָה cf. חֶבְלָה Ez. XXXVII, 11. Sed Schultensis: ei oppignerabitur sc. ad poenam, quod non placet, v. ad Kal no. 3. Pracivit tamen quodammodo Vulg. ipse se in futurum obligat.

Pi. 1) i. q. Kal no. 1. *torsit*, inde cum *tormentis et doloribus enixa est, peperit* (cf. חֶבְלָה et cogn. חֶבְלָה, חֶבְלָה). Cantic. VIII, 5: חֶבְלָה חֶבְלָה חֶבְלָה ihu te enixa est mater tua. Metaph. *peperit (calamitatem)* Ps. VII, 15. (Syr. חֶבְלָה, zab. חֶבְלָה id.). Quum Ps. I. c. sequatur חֶבְלָה conceptus, Michaelis in suppl. 657 ad tollendum τόπερον πρότερον חֶבְלָה idem valere censem quod arab. حَبْلٌ concepit, cuius tamen significacionis in usu Hebraeorum nullum vestigium exstat.

2) *evertit, disturbavit, disicit (um- und umwenden, zerstören), inde vastavit vineam* Cant. II. 15, terram

regionibus amoenis, cf. Jos. XVII, 5. Ps. CV, 11: *faciām Cāyanacēam נְכַנְתָּה בְּכָבֵד terrā hereditāriū vestrām*. Ps. LXXXVIII, 55, 1 Chr. XVI, 18. Deut. XXXII, 9: *מִתְחַדֵּה בְּכָבֵד Jacob est hereditas eius (Dei). Iude β) universe tractus terrae. Jos. XIX, 29. בְּכָבֵד Deut. III, 4. 15. 14. בְּכָבֵד tractus maritimus Zeph. II, 5.*

6. — γ) *laqueus, pedica.* (Arab. حَبْلَة id., حِبَّة decipula, rete. Lebid. 55, حَبْلَة I. VIII. retia tetendit, reti cepit). Ps. CXIX, 61. CXL, 6. Job. XVIII, 10. בְּאֹתֶל בְּכָבֵד Ps. XVIII, 6. 2 Sam. XXII, 6, בְּכָבֵד Ps. XVIII, 5. CXVI, 3 laquei orci, mortis. Fingitur enim orcus venatoris instar laqueos tendere et insidiias struere hominibus, cf. formulam arabicam: اَحْتَبِلُ الْمُوتْ فِي حَبْلَيْهِ وَنَفَرَتْ بِهَا حَبْلَةٌ مِّنْ آنَدْفُورِ حَبْلَاهُ.

poëta vetus in Div. Hudeil.

posuistis ei rete infornuti circumretiens. Notatum ibi a Scholiaste ..... dicitur rete retum de prodigioso infornu-
nio, nec non homine vallo et scelesto, qui et serpens

serpentium. In Lexico Golii habes حَبْلٌ malum, intel-

lige infornutionis gravius, دَاعِبٌ, ut Gjardarius explicat. ¹¹

2) Cothurnus est Aeschyl. Prom. vinct. 1071: μῆδε ποὺς Στίτις θροσεῖσα Μέντηνα τέρχεται, μῆδε ποτ' εἰπε... θ' οὐ Ζεύς ἔντις εἰς ἀγωγάς Πήδην εἰσέβαλε.... εἰδὼν τοῦ.... θεὸς ἀγωγάτος δίκτυον Στίτις Εὐαίσκεθάσεων ¹² ήπ' αὐτοῖς. Idem Agam. 366 dabit muris Troiae iniectionum αἰγαλῶν δίκτυον et μέγαν γέγαγον Στίτις πανάλότων. Iterum vers. 1124. 1125 δίκτυον Πίδων, quanquam ibi aliud adhuc subdit, ob quod et Clytaenimestra λόρετος ή στρεψος, η στρεψατο γάρον vocatur, quippe quae fatali veste irreticerit virum, ab adultero mactandum. Haec omnia habent aliquid proverbiale. Tritum quoque έντις ἀρχίτονος ίζην Lucian. I, 767, et έντις ἀρχίτονος γέροντα p. 462. Plat. Lucull. p. 493. Eurip. Med. 1278. Philo. 982. 861. 629. Id Aeschylus cothurnate exultit Pers. 99: παρθένας διόροτον εἰς ἀρχότατα, ὅπερ ὀτε ἀταρ γεγένεται. ¹³ Laqueos pec-
catis habes Prov. V, 22. — δ) funis, quo vntuntur pro
freno Job. XL, 20.

2) caterva hominum (eine Bande, Rotte) 1 Sam. X, 5. 10. Cf. פְּרָגָן no. 3. LXX. γέρως.

3) *perditio, rustatio* (cf. Pi. no. 2) Micha II, 10, ubi bene Syr. et Vulg.

לְבָבָה m. *pignus* Ez. XVIII, 12. 15. XXXIII, 15, cf. rad. Kal no. 2.

חַדְתָּה I. id. Ez. XVIII, 7.

חַדְבָּה f. chald. *prava factum, ecclesus* Dan. VI, 23. v. rad. Hebrew. Kal no. 3.

לְבָבָה m. *malus nauticus*, ita dictus a funibus quibus religatur. Semel legitur Prov. XXIII, 34 de ebro: *et eris sicut cubans in medio mari לְבָבָה בְּשָׂבֵב בְּשָׂבֵב sicut cubans in capite mali nautici i. e. in carchesio.* Ita R. SAADIAS ap. Kimchium, SCHULTENSIUS, ROSENTHAL. al. Posit etiam *funis magnus, funis ancorarius* intelligi, ut לְבָבָה sit forma intensiva pro לְבָבָה, לְבָבָה, et sententia sit: *eris ut iacent in capite funis ancorarii*, sed illud magis placet. Kimchius: „, R. Jona interpretatur rem (int. sedem pensilem) ex funibus factam, natantem super aqua, ubi bituminant navem, et ex qua agnoscunt locum bituminandum: qui in ea iacet, in magno periculo est.“ Veteres intpp. omnes liberius reddunt. Vulg. sicut spotus gubernator omisso clavo. Gr. Venet. ἡσὶ καθένδον ἐν ζητὶ καλός. Chald. ut nauta dormiens in navi. Contextum minus perpendisse videtur Ewaldus (gr. hebr. p. 210), qui *oreum* intelligit, utpote *perdenteum* (v. rad. no. 3).

לְבָבָה m. 1) *ligans* i. e. funis, v. Kal no. 1. — 2) (denom. לְבָבָה funis nauticus) *nauta*. Ez. XXVII, 8. 27-29. בְּבָבָה רָב princeps nautarum, nauclerus Jon. I, 6.

תְּחַדּוּלָה et תְּחַדּוּלָה pl. f. 1) *gubernationes* (deum a לְבָבָה funis nauticus, לְבָבָה nauta) Job. XXXVII, 12 (de imribus Deo gubernante in caelo circumactis), maxime reipublicae Prov. XI, 14. 2) *ars gubernandi*, inde *consilium prudens*, in bonam partem Prov. I, 5. XX. 18. XXIV, 6, *consilium callidum* in malam partem XII, 5.

לְבָבָה f. Cant. II, 1. Jes. XXXV, 1 *flos praten-sis*, quem modo *lilium* interpretantur vett. intpp. (LXX. Vulg. Targ. ap. Jes.), modo *narcissum* (Targ. in Cant. טִקְרָבָה, leg. طَكْرَبَة, Saad. Abulw. التَّرْجِيمَسُ), modo *rosam* (Kimchi, Aben Esra, Gr. Venet. Luth.). Posteriorius protinus abiciendum est, περι enim florem esse e bulbō prufulantem, arguit etymon, sive לְבָבָה conflatum putabis ex עַבְדָּה acer et לְבָבָה bulbus (Ewald, ad Cant. I. c.), sive ortum ex עַבְדָּה praemissa gutturali π, quae saepius quadrilitteris formandas inservit (v. supra p. 436 B). Intelligi possit (cum IKENIO, de lilio Saronitico. Bremae 1728) *lilium*, quanquam huius alia appellatio existat מְלָכָה, vel (cum BOCHARTO in Hieroz. I, 533. 34 et CELSTIO in Hierobot. I, 488) *narcissus*; sed verum haud dubie dedit Syrus interpres ap. Jes., qui vocabulo harmonico reddit מְלָכָה i. e. testibus Lexicographis Syris, quorum verba dedimus et explicavimus in Comment. ad Jes. I. c., *colechicum autumnale*, *flos prutenis* isque auctumnalis, croceo similis, coloris albi et violacei *bulbis venenosis* proveniens.

תְּבִזְבֵּנָה n. pr. viri Jer. XXXV, 3. Appellat. fort. lucerna Jehovae, a chald. אֲגִזְבָּה lampas et πή, praeponito π, v. תְּבִזְבֵּנָה, לְבָבָה.

קְבָּד 1) *implicuit, complicitus (manns)*, de homine pigro. Eecl. IV, 5. (Arab. حَكِيمٌ pr. plexuit, inde con- texuit, مُجْبَسٌ constictus, inde fortis. Aeth. ἀπλεξόμενος: i. q. hebr. litteris transpositis, b et p permutatis. In hebreis vicinum est קְבָּד). 2) *amplexus est aliquem*, e. acc. 2 Reg. IV, 16, absol. Eecl. III, 5.

Pt. קְבָּד i. q. Kal no. 1. *amplexus est* Eecl. III, 5, sq. acc. Gen. XXIXII, 4. Prov. IV, 8, V, 20. Cant. II, 6: *מִתְּחִזֵּקְנָה dextra eius me amplectitur*. VIII, 3, sq. dat. Gen. XXIX, 15. XLVIII, 10. *Amplexus rupem* Job. XXIV, 8 et *amplecti sterco* Thren. IV, 6 dicitur pro his incombente eam lecto.

קְבָּדָה m. *complicatio manuum*, quae inertium est. Prov. VI, 10. XXIV, 33.

קְבָּדָה (amplexus, similiis forma est קְבָּדָה) n. pr. *Habacuci prophetae Hab. I, 1. III, 1. LXX. Ἀμβυσσόρι* (Compl. Ἀμβυσσόρι) et ita hist. Bel. comm. 32 sq., quae forma orta est ex hebreo קְבָּדָה, duplice b in קְבָּדָה mutato (cf. *Ambubaca tibicina Hor. ex syr. אַמְבָּבָא*) et K depravato in M (v. Hieron. in praef. ad Hab.).

קְבָּדָה pr. *ligavit, colligavit* (vie. rad. בָּדָה, ubi vide, cf. קְבָּד et קְבָּר) v. Pi. *Inde*

1) *coniunxit*, sed in Kal intrans. *coniunctus est, cohæsisit*, sq. קְבָּד Ex. XXVI, 3: *quinq[ue] aulæ sint* קְבָּדָה אֲחֻזָּה אֲחֻזָּה קְבָּדָה *coniunctæ inter se*. XXVIII, 7. XXXIX, 4; de aliis Cherubim Ez. I, 9, 11. *Inde consociatus est*. Gen. XIV, 3: *כִּי כֹל הָרָבָּה הַבָּרָבָּה כִּי hi omnes convenierunt consociati in vollem Siddim.* Part. pass. Hos. IV, 17: *וְשָׁבָתָה בְּבָרָבָּה consociatus cum idolis.* (Syr. مُؤْمِنْتُ *consociavit*. Aeth. ζωγρός et ζωγρός: *coniunctus, consociatus, concors fuit. ζωγρός: connexus*). Vide קְבָּד c. fem., קְבָּר no. 1 et קְבָּרָה.

2) *fascinavit*, i. e. *incantationibus et artibus magiciis*, quae nodis magicis ligandis exercebantur (lat. ligare ligulam, gall. nouer l'aiguillette), *vinxit* et *conclusit* aliquem (aliquid), gr. *καταδένω* (*καταδένειν*), βασανίζω i. e. fascino (a fasci), nostr. *bannen*, i. q. *binden*, cf. plurima verba ligandi, quae in re magica usurpantur, ut arab. عَلَّقَ *ligatio magica*, مُهْرَبَ *magice vincetus* (Germ. a Silesia fabr. p. 453), sam. مُهْرَبَ *ligatio, incantationis species* Num. XXIII, 23 cf. Castell. annot. samarit., aeth. ζωγρός: *vinxit in arte magica* Lud. p. 340, opp. ζωγρός: *de solutione fascini* Hen. cap. 8, v. intpp. ad Virg. Ed. 8, 77. MILLI disserrt. VIII §. 10. 14. SALMÁS, ad Solin. p. 766. — Ita Ps. LVIII, 6 de *incantatore serpentum קְבָּדָה קְבָּדָה, et Deut. XVIII, 11 post alia magiae genera: קְבָּדָה קְבָּדָה, quod Pseudojon. explicat עַזְזֵתְךָ בְּבָרָבָּה וְאַבְרָהָם קְבָּדָה qui vincunt et fascinant serpentes.* Sunt, qui usum verbi nostri in re magica non a ligando ducant, sed a verbo arab. شَرْبَرْ scivit, quando-

quidem sapiendi vce. ad eiusmodi superstitiones transferuntur (cf. קְבָּד, arab. عَفْت): sed non est quod aliumde arecessamus, quod ipsa nostra radix offert, cui accedit quod Deut. Ps. II, cc. speciale incantationis genus tantum non flagitant. Cf. ex derivatis קְבָּד no. 2.

3) *virgis, lineis notatus est, virgulatus, variegatus est* (gestreift seyn). Arab. حَمْرَة II vestem striatam fecit, حَمْرَة vestis striata, pass. حَمْرَة striata est cutis, nimurum verberum vestigis vibicibusque notata. Kamus p. 491. Inde קְבָּד vibex, et קְבָּדָה virgulae in pelle leopardi. Cf. Schultz. ad Har. V, 156, 157. Vulgo etiam hanc radicis significacionem a primo ligandi s. copulandi significatu secerunt, ita ut Eichhornius tres, Winerus duas diversas radices in hac nostra coahuisse statuat, sed *striatus* nihil aliud est atque *fasciatus*, *tenuis notatus* (gleichs. gebändert), cf. קְבָּד striatus, ab קְבָּד ligavit.

Pt. קְבָּד causit. Kal no. 1 1) *coniunxit, connexuit, aulaea* Ex. XXVI, 6 sqq. XXVII, 10 sqq., sq. קְבָּד Ex. XXVI, 6. 2) *consociavit*, 2 Par. XX, 36: קְבָּדָה *et consociavit cum secum i. e. societatem cum eo init.*

Pt. קְבָּד, semel קְבָּד (Ps. XCIV, 20) 1) *coniunctus est* Ex. XXVIII, 7. XXXIX, 4, et Eecl. IX, 4 Ker. Ps. CXXII, 3 de Hierosolymis restitutus: קְבָּדָה קְבָּדָה קְבָּדָה *sicut urbs, quae invicta sibi est invicem* i. e. cuius קְבָּדָה sicut urbs, quae invicta sibi est invicem sunt, cf. קְבָּד Neh. III, 38 et arab. عَرِيش comiunxit, compedit, inde struxit dominum Cor. 7, 13. 16, 68. Vulgo interpretantur: cuins aedificia arete inuncta sunt sine interstitiis ob hominum frequentiam, et opp. vicis, quorum domus dispersae sunt interiectis hortis; quod frigidius videtur. 2) *consociatus est*. Ps. XCIV, 20: קְבָּדָה קְבָּדָה *tibi consociatum solium scelestum?*

Hiph. i. q. Kal no. 1. *actere, serere verba, maxime inania, falsa, cf. קְבָּד אַדְמָה שְׂבָעָה* Ps. CXIX, 69 Targ. pro hebry. קְבָּד אַדְמָה. Iob. XVI, 4: *בְּבָבָלָה בְּבָבָלָה נְכַרְמֵן* contra vos verba se. inania, mendacia. *Vestro exemplo.* Offendunt interpres tantum non omnes in קְבָּד voci praefixo, quod paulo uberioris explanare placet, simili modo in altero hemistichio occurrunt: קְבָּד אַדְמָה שְׂבָעָה, praeteritis bis codem capite. V. 9: קְבָּד אַדְמָה שְׂבָעָה, 10: *בְּבָבָלָה בְּבָבָלָה*. Scilicet Hebræi in pluribus formulis modo accusativum ponunt ex verbo actio pendente, modo verbum absolute ponunt cum קְבָּד instrumenti. Ita שְׂבָעָה quassavit capit. זָבֵר τְּנֵגָדֵל Ps. XXII, 8. CIX, 25. Thren. I, 15 et קְבָּד שְׂבָעָה (nostr. mit dem Kopfe schütteln) ut h. I.: קְבָּד שְׂבָעָה (die Zähne knirschen) Ps. XXXV, 16. XXXVII, 12. CXII, 10 et קְבָּד שְׂבָעָה frendere dentibus, mit den Zähnen knirschen Iob. XVI, 9; adeoque, quae longius absunt a nostra dicendi consuetudine, non solem קְבָּד שְׂבָעָה expandere manus Ies. I, 15. XXV, 11. LXV, 2, sed etiam manus בְּבָבָלָה Thren. I, 17 q. d. expansionem facere manus; item קְבָּד שְׂבָעָה latum facere labio Ps. XXII, 8, קְבָּד שְׂבָעָה latum facere ore Iob. XVI, 10. cf. XXIX, 23.

Hithp. חתַר et (per Syriasmum) חתָרָא consociavit sc. sq. בְּ cum aliquo 2 Chr. XX, 35, 37. Dan. XI, 6. Inf. Syrorum more formatus seu Verba Hithpaël est חתַרְתָּ. Dan. XI, 23 consociatio, sq. חתָרָא.

רְבָבָה, c. suff. **רְבָבָה**, pl. **רְבָבִים** **estr.** **רְבָבָה** **socius**,
isque operis Ies. XLIV, 11, belli Iud. XX, 11, criminis
Ies. I, 25: **רְבָבָה** **socii** **furum** (cf. Prov. XXVIII,
24), dignitatis Ps. XLVII, 8: **רְבָבָה** **prae sociis tuis** i. e.
reliquis regibus (cf. Barhebr. p. 328). Saepc de amico
Cant. I, 7; VIII, 13, adiutore Eccl. IV, 10. Sq. 5
(cf. **לְהַדֵּן**, **לְעַזֶּן**, **qādōs tor**, **έναργός tor**) Ps. CXIX,
63: **לְהַדֵּן** **לְעַזֶּן** **שְׁפָט** **רְבָבָה**. Prov. I, 6.

רְבָרָת f. *socia, coniux*, Mal. II, 14.

חֶבְרָה chald. i. q. hebr. **כְּבָרָה**. Dan. II, 13, 17, 18,

הַבָּרֶה chald. f. *socia*, dein i. q. *הַזְוֹת* *altera* Dan. VII, 20.

הַבָּרִים i. q. **הַבָּר** (forma intens.) *socius*. Pl. **הַבָּרִים** socii i. e. piscaiores, qui piscaturae causa societatem interrunt. Iob. XL, 30. Vide s. v. **בְּרָה**.

חַבּוֹר (coniunctus, consociatus) n. pr. *Chaboras*, Mesopotamicus fluvius, qui ortus prope *Iitis* et *Ain* (ita unanimi consensu Arabes, sec. Ptolemaicum in montibus Masius, in quibus non Chaboras oritur, sed Hiermasius, خَبُورٌ, حَمَاسٌ, حَمَّاصٌ postea in Chaboram influens) ad Circesimum in Euphratrem se effundit 2 Reg. XVII. 6. XVIII. 11. 1 Chr. V. 26, apud Ezechielem בְּקָרֶת I. 3. III. 15. 23. X. 15. 22. Priorē scribendi rationē habet in arab. خَابِرٌ ap. Abulf. Edris. Jakutum, posteriore in syr. خَابِرٌ et خَابِرَةٌ Assem. II., p. 222. 226. LXX prius effuerunt Αἴβιος, posterius Χοθάρος, et ita in scriptoribus profaniς Χαθάρος Ptolem. 5. 18, reliqui sine X, Αἴβιον Strab. XVI. p. 748 Casaub. (ita omnes codd., musquam Αἴβιόνδης, Αἴβιος, quod Straboni tribuit WINERTS, Realwörterb. p. 253), Αἴβογος Steph. Byz. v. Πέτρα, Αἴβωνas Evagr. hist. eccl. 5, 9, Aboras Ammian. Marcell. 23, 11 (cf. Vales. ad Ammian. 14. 3. Fuller. miscell. 4, 3). Est etiam alias fluvius cognominis (خَابِرٌ) ad ditio- nem Mosul pertinens et ab oriente in Tigridem influens (v. Schult. ind. geogr. ad Salad. v. Chaboras), et fuerunt

propterea, ut SCHULT. l. c., Cnr. B. (cuins verba Simonis Onomastico adscripta dabit Dindorfii Lex. I, p. 855) et J. D. MICHAELIS suppl. p. 665, JAHNUS in Archael. I, p. 17, qui distinguunt inter **הבר** et **הַבָּרְךָ**, et priorem Assyriac fluxum esse suspicentur; WAHLIUS adeo (Vorder- und Mittelasien p. 708, 709, 718), quem sequuntur in Lexx. EICHORNUS et WINEUS (qui tamen meliora dedit in Lex. bibl. l. c.), ambos in Assyria querit: sed utrumque sine causa idonea. Caeterum ad 2 Reg. XVII, 6 cf. quae supra disputavimus s. v. **תִּמְאָה** p. 276 A.

הַבּוֹרָה Jes. LIII, 5 et **הַבּוֹרָה** f. *vibex*, plagarum vestigium lividum in cute remanens (Strieme), v. rad. in Kal no. 3. Gen. IV, 23. Exod. XXI, 25. Jes. I, 6. Phur. Prov. XX, 30. Ps. XXXVIII, 6: **הַבּוֹרָה** *sanie diffundit vibices mei.* Kimchi ᄀ bene explicat plagam, ex qua sanguis non effluit, sed una cum pure collecto sub cute tenetur. LXX. *μάλακη.* (לְמַעַן sec. Cast. *vulnus*, cicatrix, sed nescio an rectius *vibex*).

בָּבֶר m. 1) *societas*. Ios. VI, 9: **בָּבֶרְתִּים** in malam partem: *sodalitium sacerdotum*, Prov. XXI, 9: **בָּבֶרְתַּה** *domus socialis*, XXV, 24. — 2) *fascinatio* (Bann) Dent. XVIII, 11. Plur. **בָּבֶרְתִּים** Jes. XLVII, 9, 12. — 3) n. pr. *plurimum virorum* a) Gen. XLVI, 17, pro quo **בָּבֶרְתִּים** Num. XXVI, 45. b) Iud. IV, 11, 17. c) 1 Chr. VIII, 17. d) IV, 18. A litt. a est patron. **בָּבֶרְתִּים** Num. XXVI, 45.

סָבִבָּה f. *societas*, in malam partem *sodalitium* Job.

חֶבְרוֹן (consociatio) n. pr. *Chebron* (LXX. Χεβρόν) 1) urbs Canaanitarum antiquissima, in regione montana ab austro Hierosolymae (a qua 22 millibibus distabat, v. Euseb. v. Ἰερολ.) sita, prius עֲרָבָה אַ-תִּירָה dicta (q. v. Jos. XIV, 13 — 15), septem annos ante Tanin Aegyptiorum exstructa (Num. XIII, 22 cf. Jos. h. jud. IV, 9 §. 7), in cuius vicinia Abrahamus vitam degere solcbat Gen. XIII, 18. XXIII, 2, 19. XXXV, 27. XXXVII, 14, tempore Josuae sedes regis Jos. X, 3. 5. 23. XII, 10, ab Hebreis expugnata et familiae Calebii lib. XIV, 13 — 15. XV, 13. 14. Jud. I, 9. 10, dein sacerdotibus tributa Jos. XXI, 11, et urbs asyli facta Jos. XX, 7. Post septem primos imperii annos Davidis regia erat 2 Sam. II, 1. 11. III, 2. V, 5. 1 Reg. II, 11, postea a Rechabaeo munita 2 Par. XI, 10. Post exilium (Neh. XI, 25) in Idumaeorum potestatem cessit (1 Macc. V, 65), in bello iudeico a Romanis occupata et incendio vastata est (Jos. bell. jud. IV, §. 7). Post conditum imperium Hierosolymitanum sedes facta est episcopalis *St. Abraham* dicta, cum quo congruit nomen eius hodiernum أَخْلِيلٌ, i. e. (oratorium) amici sc. Dei i. e. Abrahami (v. Sur. 4, 124. 25, 30), plene مسجد أَخْلِيلٍ oratorium amici (Dei) Abrahami, Ibn el Wardi ap. Kochlerum ad Abulf. Syr. p. 185, apud Abulfedam (Syr. p. 87) eadem بيت حَمْرَانٍ.

appellatur. *Hebran* (חַבְרָן) *BURKHARDTI* (itin. Syr. 1, 166), quod eum nostrō confudit *WENERUS* (Realwörterb. ed. 2 p. 558), in Auranitide situm est. Plura dabunt *RELANDUS* in Palæst. p. 209 sqq. *ROSENMEILL*. Alterthunsk. II, 2 p. 298.

2) Est nomen complurium virorum a filii Kahath, nepotis Levis Ex. VI, 18. Num. III, 19. 1 Par. VI, 3. 18. XV, 9. XXIII, 12, 19. b) viri in stemmate Iudee 1 Par. II, 12, 15. A priori est patron. חַבְרָה Numa. III, 27. XXVI, 58. 1 Par. XXVI, 23. 30. 31.

חַבְרָה f. iunctura, Ex. XXVI, 4. 10.

חַבְרָה f. pl. vulgo *maculae* pardi Jer. XIII, 23. LXX. *ποιζόμενα*. Targ. *סְכָנָה* scuta variegata cius. Malim *virgas*, *striis* (v. rad. *nō*, 3) leopardi, ita ut *בָּקָר* etiam leopardum (striatum, non maculatum) noteat. Caeterum arab. حَبْرَة non soluē de striis dicitur, sed etiam

de maculis, unde حَبْرَة a pulicibus punctus.

חַבְרָה f. iunctura, pr. locū quo res alteri adiungitur (v. rad. no. 1), veluti aulaeorum Ex. XXVI, 4. 5. XXXVI, 11. 12. 17, partium epomidis ib. XXVIII, 27. XXXIX, 20.

חַבְרָה pl. f. pr. part. Pi. *iungentes*, *copulantes*
1) *trabes* ligiae ad copulandum 2 Par. XXXIV, 11.
2) *fibulae* ferreæ 1 Par. XXII, 3. . .

חַבְבָּה fat. *שְׁבַבָּה*, pl. et cum Suff. *שְׁבַבָּהִים*, *שְׁבַבָּהִים* Hos. VI, 1, semel *שְׁבַבָּה* Iob. V, 18 1) *ligavit*, *obligavit*, *circumligavit* Ez. XXVII, 24, spec. a) tiaram. Exod. XXIX, 9: *וְשִׁבְבַּעַת* *שְׁבַבָּה* et *circumligia* *אֶת* *tiaras*. Lev. VIII, 13. Ez. XXIV, 17. Jon. II, 6: *סִירְבָּשָׁה* *אלָגָה* *circumligata* *est* *capiti* *meo*, est ornatum et tanquam tiara capitis mei. De ornamento capitis etiam intelligenda sunt verba Ez. XVI, 10: *שְׁבַבָּה* *שְׁבַבָּהִים* i. e. tiara byssina caput tuum ornavi; ut recte Chaldaeus, quum LXX. Vulg. Syr. contra locum de cingulo byssino intelligent. b) *obligavit* *vulnus*. Iob. V, 18: *בַּיִתְשְׁבָּהּ* *is* *cuim* (Deus) *vulnerat* et *obligat* *vulnera*, illi medetur. Jes. XXX, 26. Ez. XXX, 21. Hos. VI, 1. Sq. 2 (ut *בְּשָׁבָבָה*) Ez. XXXIV, 4: *שְׁבַבָּהִים* *אֲלֹת* *תְּמִימָה* *וְלֹא* *et vulneratum non obligatis*. 16. Jes. LXI, 1: *שְׁבַבָּהִים* *מְלִיכָּה*. Part. *שְׁבַבָּהִים*, qui vulneribus reipublicae mederi possit Jes. III, 7.

2) *stravit* inuenta, quod fit elittellis alligandis, sq. acē. iumenti. Gen. XXII, 3: *וְשָׁבַבָּהּ* *שְׁבַבָּהִים* et *stravit* *asinum* *suum*. Num. XXII, 21. Ind. XIX, 10. 2 Sam. XVI, 1. XVII, 23. XIX, 27. 1 Reg. II, 40. XIII, 13. 23. 27. 2 Reg. IV, 24.

3) *clausit*, *conclusit*. (Syr. *مَسْتَعِفَ* conclusit, inclusit, incarcerated v. c. Barhebr. 232, *مَسْتَعِفَ* claustrum, career, arab. حَبْس id. حَبْس career). Iob. XL, 13 (8):

שְׁבַבָּהִים *fiacionem* *corum* (vel *personam corum*) *claudere* in *occulto* in tenebris orei.

4) *imperio coīcuit*, *imperavit* (cf. *אָכַז* no. 1, 3). Iob. XXIX, 17: *שְׁבַבָּהִים* *num etiam*, *qui ius odit*, *imperare potest?* *KIMCHI*: *שְׁבַבָּהִים* *אֲבָבָהִים* *אֲבָבָהִים*. Similiter *ABEN ISRA*, R. LEVIS, ex recentioribus *SEB. SCHMIDUS*, *ROSENMI. al.* *Imperiū* potestatem tuentur etiam LXX, qui Jes. III, 7 *שְׁבַבָּהִים* reddunt ḥaqiyā. Alii, ut J. H. MICHAELIS: *num etiam*, *qui ius odit*, *obligabit* s. sanabit? i. e. res humanas et terrestres curabit, ut Deus facit? Denique *SCHULTENSIUS*, quem sequuntur *UMBREITIUS*, *WENERUS*, *אֲבָבָהִם* iram esse statuit, et ita interpretat: *num iram*, *qui ius odit*, *coīcabit?* Sed priorem structuram tunc locus parallelus XL, 8. 9 (*כָּבֵד* — *קָרְבָּן*): em accedit quid obiectum verbi vix ita collocari poterat. Vett. etiam intp. omnes *אֲבָבָהִם* pro particulae habent.

Pi. 1) i. q. Kal no. 1, b. Ps. CXLVII, 3: *שְׁבַבָּהִים* *obligat* i. e. samat *dolores corum*. 2) i. q. Kal no. 3 *obstruit*. Iob. XXVIII, 11: *שְׁבַבָּהִים* *הַרְחֵבָה* *a* *fletu rivos cohicit metallicus*, i. e. aquam subterrānam in puteis destillans obturat. Alii, ut *REIMARIUS*: *ex fletu fluvios colligit* i. e. ex guttis destillantibus colligit maiora fluenta ad faciendo corrinos, sed dubito, num *שְׁבַבָּהִם* (*colligavit*, non *collegit*) ita usurpatum sit.

Pu. *obligatum est* (vulnus) Jes. I, 6. Ez. XXX, 21.

חַבְבָּה rad. inusit. prob. *coxit* panem. *Aethiop. צְפָנָה*: *panis* pro *צְפָנָה*: a rad. *צְוָה*: pinsuit panem, *צְוָה*: pistor, arab. *خَبَّان* *خَبَّان* panis coxit, *خَبَّان* et *خَبَّان* permuntatis. Ex linguis indo-europaci Jo. *SIMONIS* conserit *ἔψω* (rad. *heps*), *βάταύος* coquio. Inde

חַבְבָּה m. pl. *cocita*, *frixa* in sartagine (*סְרָגִין*). 1 Par. IX, 31: *סְרָגִין* *הַרְחֵבָה* *בְּבָבָהִים*. Vulg. praefectus erat coram quae in sartagine frigebantur. Paulus explanatus LXX. *ἐπὶ τῷ ἔργῳ τῆς οὐρανοῦ τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἑρόου*. Intelligunt enim fortuna quod in sartagine frixum (*סְרָגִין* *בְּבָבָהִים*) quotidie offerabantur a sacerdote magno. Lev. VI, 13 sqq. De codem in Mischna usurpatur *בְּבָבָהִים*, ut *Menach. 11, §. 3: בְּבָבָהִים* summi sacerdotis, *Joma 2 §. 3: בְּבָבָהִים* *בְּבָבָהִים* simila et frixa et vinum, *Tamid 1, §. 13: בְּבָבָהִים* *עִשְׂרָה* *בְּבָבָהִים* *בְּבָבָהִים* *בְּבָבָהִים* constituerunt facientes frixa, ut facerent frixa. Ibid. 3, §. 1. 4 §. 3. Videtur autem *בְּבָבָהִים* dictum esse pro *בְּבָבָהִים*, ut *בְּבָבָהִים* 1 Reg. VI, 18 pro *בְּבָבָהִים* *flores*, *בְּבָבָהִים* Jes. I, 22 in nonnullis libris pro *בְּבָבָהִים* *scorie*, *בְּבָבָהִים* Gen. XX, 3 pro *בְּבָבָהִים*. Vulgo *בְּבָבָהִים* *sartagines* esse volunt. eti *בְּבָבָהִים* reddunt: opus sartaginum, in quam sentientiam singularem statuere possis *בְּבָבָהִים* pro *בְּבָבָהִים* (cf. *בְּבָבָהִים*): sed illud prafero, v. Sheringham ad *Joma* l. c. (Surenh. II, 214).

מַחְבָּה f. (Ez. IV, 3) contr. ex **מַחְבָּה**, *sartago* Lev. II, 5. VI, 14. VII, 9. 1 Par. XXIII, 29. Ez. l. c.,
Arab. **مَحْبَّة** apud Arabem Erp. Lev. I. c. Melit. *makhbez* sartago, v. VASSALLI p. 449. Male radicem ponunt **خَبَّتْ** humili, planus fuit, ut notet vas plannum, non profundum (Jarchi); vel ad eo **מַחְבָּה**, ut sit scutella abscondita i. e. aperta (Aben Esra), quod quidem posterius refellitur et forma **מַחְבָּה** (non **מַחְבָּה**) et cognato **מַחְבָּה**.

אָמַן v. ad rad. **אמֵן**.

جَبَ rad. inusit. Arab. **جَبَ** *velavit*, v. Bocharti
Hicroz, III, 154 Lips. Inde ducent

277 m.) Jacquin, secund. slate.

מִתְּבֵדֶל מ. 1) *locusta*, eaque alata et esculenta (Lev. XI, 22), ita dicta, ut volvut, quia terram operariet, vel solem coquenque obvelet (v. ROSENM. ad Bochart. I. c.). Sed aliud etymon propositus CREDNERUS ad Joël, pag. 309. Nimirum intp. Sam. Lev. I. c. pro hebr. בָּקָר habet צַדְקוֹת quod salicentem reddere possit, coll. בָּקָר, בָּקָר: ex illa autem forma quadrilittera dein ortum esse consensu hebr. בָּקָר extrusor, cf. בָּקָר pro בָּקָר. 2 Chr. VII, 13. Ecel. XII, 5: בָּקָר בָּקָר molesta est (seni) locusta, quia agre ab illo manducatur et concoquuntur, quamquam grati saporis. Antecedunt et sequuntur esculenta (amygda et capparis): possit tamen et cicadae cantus utpote seni ingratis intelligi. Caeterum alias prorsus significations vocabulo nostro h. l. vindicant Chaldaeos cum Hebraeis, et BOCHARTUS in Hieroz. III, p. 334 sqq. Ille verba reddit: בָּקָר בָּקָר אֲכֻזָּה וְבָקָר intumescent tali pedum tuorum (quod in scribus fit) v. de בָּקָר quod pr. gressus notat, dein *pedum malloscum*, dividentes crus a pede, Bochartum I. c. p. 338. Buxtorf. 177: accedit Aben Esra, cui בָּקָר est בָּקָר talus, cf. Hieronymum in comment., qui eiusdem potestatis mentionem facit hanc dubie auctore magistro suo hebreo. Hac adscita significacione reddi possit: *molestus s. gravis fit talus*, i. e. gravior, tardiorque fit sensi incessus (schwerfällig wird der Knöchelchen). In candem sententiam Bochartus intelligit *caput femoris* s. costae i. q. arab. بَكْرَةٌ, dual. بَكْرَاتٍ utrumque femoris caput, verbaque reddit: *grave fit femoris caput*. Equidem et Hebracorum et linguae arabicae auctoritatem detrectare non ausim: in vulgari tamen vocabuli potestate acquiesci posse putem. Varias loci interpretationes collegenter Roscm. ad Boch. I. c. et Winzerm. ad h. l. in Comment. theol. ed. Rosem. I, 1 p. 91. Plur. הַבָּקָר Num. XIII, 35, (ubi cod. Sam. pro בָּקָר habet הַבָּקָר); legi בָּקָר, quod idem valet). Jes. XL, 22. — 2) n. pr. viri Esr. II, 46.

תַּחֲנֹן (locusta) n. pr. viri Esr. II, 45, etiam **תַּחֲנָן** Nch. VII, 48.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל pr. in orbem ivit (vicinum rad. בְּנֵי), inde
1) saltavit, tripudiavit 1 Sam. XXX, 16. Kimchi:
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִרְקַדְוּ וְבִזְנוֹתָן וְבִזְרַבְדָּה בְּשִׁפְתָּחָה.

3) *vertigine corruptus est*, de ebris Ps. CVII, 27, de pavido, v. *אָמַר*.

פְּנִים, estr. et sq. נֶגֶד, c. art. נְגֵדָה, accedente praef. נְגֵדָה, c. suff. נְגֵדָה, pl. נְגֵדָה m. 1) *festum* Deut. XVI, 14. 1 Reg. VIII, 65. Ps. LXXXI, 4 et saepe נְחַנְתָּה (y. נְחַנְתָּה) et נְחַנְתָּה celebravit festum Deut. XVI, 10. 12. 1 Reg. XII, 32. Esr. III, 4; VI, 22. *Festum* *Jehovae* celebratum est נְחַנְתָּה אֱלֹהִים Exod. XXXII, 5, et נְחַנְתָּה תְּהִלָּה Ind. XXI, 19, sed dicuntur etiam נְחַנְתָּה נְחַנְתָּה insti-
nuit festum pro filiis Isr. 1 Reg. XII, 31. Praecipua festa erant: נְחַנְתָּה תְּהִלָּה Ex. XXIII, 15 etiam נְחַנְתָּה מְdictum XXXIV, 25; נְחַנְתָּה נְחַנְתָּה ib. 22. שְׁרִירָה נְחַנְתָּה ib. XXIII, 16; et נְחַנְתָּה נְחַנְתָּה Lev. XXIII, 34 s. נְחַנְתָּה נְחַנְתָּה Ex. I, c. — נְחַנְתָּה נְחַנְתָּה est pro contextu *pascua* Jes. XXX, 29 cf. נְחַנְתָּה נְחַנְתָּה Mt. XXVII, 15. Joh. Y, 1, et festum tabernaculorum 1 Reg. VIII, 2 (2 Par. V, 3). XII, 32. Neh. VIII, 14. Ez. XLV, 25. — Plur. נְחַנְתָּה festa Jes. XXIX, 1. Nah. II, 1. Amos V, 21. VIII, 10. Ez. XLV, 17.

2) meton. *sacrificium festivum, victimam*. Ps. CXVIII,
27: אַל־תְּרַדֵּךְ בָּשָׂר בְּבָשָׂר לִגְתֵּת victimam funibus. Ex. XXIII,
18: בְּנֵי־חֶרֶב adeps victimac meac. Mal. II, 3. Cf. מְלֹאת
2 Chr. XXXX, 22.

אַתָּה more chaldaeo pro **תִּתְּנַחֲזֶה** (quod habent 6 codd. et 2 edit.) *pavor, terror, inde causa pavoris* Jes. XIX, 17, v. rad. no. 3. LXX. **γόρησθαι**. Hieron. *pavor*. Chald. **אַתָּה** id. Kimchi: **תִּתְּנַחֲזֶה** **בְּרֵבָד** **בְּגָבוֹן**. In altero membro est **תִּתְּנַחֲזֶה**. Minnus apta ALB. SCHULTEXII (animadvv. ad h. 1.), MICHAELIS (suppl. p. 667) al. interpretatione recensuit et concellivit Rosenm.

חַגָּעֵס (festivus i. q. **חַגָּה**, forma chaldaizante) n. pr. *Haggacus*, propheta Serubabelis et Darii Hystantis coaevus Esr. V, 1. VI, 14. Hagg. I, 1. 3. 13. II, 1. 10. 13. 14. 20. LXX. *Ἄγγειος*. Vulg. *Aggacus*.

גָּד (id.) u. pr. filii. Gad Gen. XLVI, 16. Num. XXVI, 15. Patron. **גָּדֵל** (pro **גָּדָל**) ibid.

תְּחִנָּה (festum Jechovae) n. pr. viri 1 Par. VI, 15.
תְּמִימָה (festiva) n. pr. uxoris Davidis, matris Adoniae 2 Sam. III, 4, 1 Reg. I, 5, 11, II, 13, 1 Par. III, 2.

卷一

تِرْيُوز rad. inusit. i. q. arab. تِرْيُوز sq. تِرْيُوز i. q. تِرْيُوز configut ad aliquem, Tiruz. (nam Dschaudt hoc non adnotavit), unde تِرْيُوز refugium. Inde

חַנְגָּוִי m. pl. estr. חַנְגָּוִי *refugia petrarum*, de fissuris s. speluncis, in quibus columbae nidos faciunt Cant. II, 14, de summis petrarum verticibus, qui hostiis huius inaccessi sunt Obad. 3, Jer. XLIX, 16, Ita A. Schut. ut in Animadv. ad Jes. XIX, 17 et Micu. suppl. 6° 2, in quam sententiam etiam vulgo conferunt syr. ،، مَعْلَمَةٌ مَعْلَمَةٌ، rupe, praecepsum Cast.“ Id vero incertum: nam quod Iob. XXX, 7 legitur pl. חַנְגָּוִי pro hebr. חַנְגָּה, ab Arabe quidem redditur חַנְגָּוִי aerotria, sed vide sitne illud potius i. q. مَعْلَمَةٌ مَعْلَمَةٌ spinac. — SCHUTTERERUS ad Obad. 1. c. conserue maynult חַנְגָּה tractus, regio, a rad. חַנְגָּה constituit in loco, ita ut חַנְגָּה sint regiones petrarum, quod paulo languidius putem. Ex veteribus aliis rimis s. foramina petrarum reddunt (Obad. LXX. διαλ. Vulg. scissurae; Jorem. LXX. τρυπαια, Vulg. cavernae, Cant. foramina, Syr. חַנְגָּה, Kimchi: בְּקָשָׁה), quod probat Ewaldus ad Cant. coll. חַנְגָּה fudit, laceravit, sed ad Obad. et Jorem. hoc minus aptum: aliis vertices (Chald. Obad. et Jorem. אֲמָתָה, Syr. Obad. חַנְגָּה munimenta, Jer. מִצְבָּה vertices): neutrum genuinam vocabuli viam exprimere videtur.

קָנַל rad. inusit. Arab. **كَلْ** subsultim incessit, more cornicis, coryi, perdiecis, vel hominis compedibus vincti. Ortum videtur hoc trilitterum ex quadrilittero **קָנְרָה** ecto **ל**, cf. ad **בָּנָה**. Vicinum est syr. **كَلْمَنْ** claudicavit. Inde

נַּקְרָה (perdix, arab. نَكْرَة v. FORSKALII Fauna p. 7. HOEST descr. Marocc. 296, syt. פֶּרֶד Ephr. ad Jer. XVII, 11. Sir. XI, 31) n. pr. multicris. Num. XXVI, 33. XXVII, 1. XXXVI, 11. LXX. Ἔγκά, cod. Alex. Ἀλύδα. Cf. נַּקְרָה בְּנֵי p. 194 B.

suos. — b) sq. accus. vestis, cinguli, gladii, quo quis cingitur (more verborum induendi, ut **בָּגַד**), velut **הַנְּשִׁבָּה** cinxit se sacco s. veste lugubri (ein Trauerkleid *umgütern*) 2 Sam. III, 31. Jes. XV, 3. XXII, 12. Jerem. IV, 8. XLIX, 3. Thren. II, 10. Tzech. VII, 18. XXVII, 31. **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** gladio se cinxit (das Schwert *umgüten*) 1 Sam. XVII, 39. XXV, 13. Ps. XLV, 5 (ubi additum **רוּחָה** **רוּחָה** super seumur) cf. Deut. I, 41. Translate Ps. LXV, 13: **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** **יְלִינְבָּלֶה** **יְלִינְבָּלֶה** cinguntur colles, LXXVI, 11: **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** **רְלִיּוֹתִים** **רְלִיּוֹתִים** reliquis irac cinge te i.e. extrema tua iniuste te. CIX, 19. Part. act. 2 Reg. III, 21: **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** **בְּכָלְכָלָה** ab omnibus cinctis cingulo i. e. armis gerentibus. Part. pass. **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** cinctus i. e. induitus humerali 1 Sam. II, 18 cf. 2 Sam. XX, 8. Ind. VIII, 11, sq. genit. Joël I, 8: **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה**. Per ellipsis dicti sunt here Joël I, 13: **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** cingimini (sacco et lugete, sacerdotes). In uno Kennicotti codice additur **מִלְחָמָה**, in alio quodam **מִלְחָמָה**. 2 Sam. XXI, 16: **הַמְּלֵאָה** **הַמְּלֵאָה** **וְאַתָּה** **וְאַתָּה** isque cinctus erat novo gladio. Recte ita supplement Vulg. Syrus cum Arabe, cf. Scheidius in diss. Lugd. pag. 970. Male Chalda. Theod. novo cingulo. Perraro cum **מִלְחָמָה** Lev. XVI, 4: **בְּמִלְחָמָה** **בְּמִלְחָמָה**. — c) sq. dupliciti accus. pers. et cinguli (ut **רוּחָה**, **שְׁבָדָה**). Exod. XXIX, 9: **מִתְּפִירָה** **מִתְּפִירָה**. Lev. VIII, 13, etiam c. acc. p. et **מִלְחָמָה** Lev. VIII, 7. — d) absol. **cinxit** se. 1 Reg. XX, 11: **מִלְחָמָה** **מִלְחָמָה** **בְּגִלְעָדָה** ne glorietur accinctus sicut discinctus, nemo triumphum canat ante victoriam. Ez. XLIV, 18. Eodem pertinet 2 Sam. XXII, 46: **מִתְּפִירָה** **מִתְּפִירָה** praegn. **accincti** prodeant ex claustris suis: quod tamen minus aptum ad orationem contextam, si quidem accingi est in pugnam prodeuntium (1 Reg. XX, 21), non in ditionem se traduentum. Praefenda igitur scriptura **מִלְחָמָה** Ps. XVIII, 46, coll. Mich. VII, 17. Hos. XI, 11 ex qua nostra denun orta esse videtur. Posit quidem etiam nostra auctore Kremio in similem sententiam explicari: **claudicant ex claustris suis coll.** syr. **שְׁבָדָה** claudicavit, sed parum verisimile, verbum frequens **שְׁבָדָה** semel acceptum esse significatio a vulgari usu aliena.

גִּנְגָּל m. *cingulum*. 2 Sam. XX, 8. Prov. XXXI, 24. C. Suff. 1 Sam. XVIII, 4.

פָּנָרֶה f. *cingulum militum*, 2 Sam. XVIII, 12.

1 Reg. II, 8. 2 Reg. III, 21, mulierum Jes. III, 24, lugentium (quo saccus alligatur) ib. XXXII, 11. Plur. subligacula pudendis velandis Gen. III, 7.

מִתְגַּדֵּר f. *cinctura (vestis lugubris)* Jes. III, 24.

تَجْزِي 1) *acutus* *suit.* (Arab. **خَافِر** *fut.* I *id.*,
unde **خَافِر** *acies ferri*, *mucro*, **خَافِر** *acutus*, **خَافِر**

acentus, max. de ferro, aeth. תְּהִרְתָּה ferrum, Vicinæ radd. sunt תְּהִרְתָּה incidit, secuit, תְּהִרְתָּה fit, adeoque תְּהִרְתָּה, תְּהִרְתָּה, cf. eacer, scindo, ὁρῶντα rad. σχίδει, pers. scindere, تְּהִרְתָּה i. q. angl. to cut). Fut. A. Prov. XXVII, 17 v. Iiph.

2) metaph. acer, vehemens, eacer fuit, arab. تְּהִרְתָּה fut. O. vehemens fuit, durus in ira, pugna (cf. plura synn. similiter translata, ut gr. ὀστέος, γόνως, lat. acer, syr. مُنْتَهٍ, aeth. ΟΛΗΣ: acens, velox). Hab. I, 8 de equis Chaldaeorum: תְּהִרְתָּה אֲלֹהִים aciores sunt lupis respernit. Describitur animus acer et praecepis, quo in hostiles acies luporum instar irrumti equi, cf. genus acre luporum Virg. Ge. III, 24b, ari gaudent equo Aen. 4, 156. LXX. ὀστέογοι. Vulg. velociores, quod vim vocabili hebrei non exhaustit. Parall. celeriores sunt pardis.

Quum arab. تְּהִרְתָּה de visu etiam aento dicatur (انصر), qui et lupis et equis tribuitur ab Arabibus, sunt qui تְּהִרְתָּה h. l. indicatam velint (Senult. Opp. min. p. 348), quod tamen longius petitum est et vel parallelismo convellitur.

Hiph. acut. Prov. XXVII, 17: תְּהִרְתָּה בְּבָרוּל גַּדְעֹן ferrum acutum in ferro, et vir acutus vulnerum i. e. obtutum, aciem mentis et ingenii socii sui. תְּהִרְתָּה est fuit. A. Kal pro דְּבָרָה; תְּהִרְתָּה ut קְרָב. Num. XXX, 3, נְחָשָׁה Ez. XXXIX, 7. Vide Lgb. §. 38, 1. 103, not. 14.

Hoph. תְּהִרְתָּה exactus est gladius. Ezech. XXI, 14. 15. 16.

תְּהִרְתָּה adj. acutus, tantum in fem. תְּהִרְתָּה ubique de gladio. Ps. LVII, 5. Prov. V, 4. Jes. XLIX, 2. Ez. V, 1. — Aliud est תְּהִרְתָּה unus, v. p. 63.

תְּהִרְתָּה (acumen, nisi potius idem valet quod numen Aramaeorum) n. pr. filii Ismaëlis Gen. XXV, 15. Par. I, 50.

תְּהִרְתָּה adj. acutus (cf. תְּהִרְתָּה, תְּהִרְתָּה). Inde Iob. XLI, 22 (21) de scutis crocodili: תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה i. e. acutæ testarum i. e. testæ acetæ. Cf. XLII, 7 et Lgb. p. 678. Eodem modo apud Aelian. hist. anim. 10, 24 scuta crocodili dicuntur similia esse ὀπτήρων κυρτηρών. — Symm. σιδίρια τέκτονος, Theod. σιδίριον τέκτονος, legentes תְּהִרְתָּה ferramenta fabri, cf. תְּהִרְתָּה ferrum acutum, sed nihil necesse a vulgari scriptura recedere.

תְּהִרְתָּה (acus, fort. scopulus v. infra) n. pr. oppidi Benjaminitarum Neh. XI, 34, in vicinia Lyddae et Onus Esr. II, 33. Neh. VII, 37, prob. אֶתְמָה, quae in Sephela ponitur i Mace. XII, 38. XIII, 13 cf. Jos. Ant. 13, 6 §. 5: אֶתְמָה לְהִיא הַיְסֵד הַשְׂמֵלָה תְּהִרְתָּה, i. q. יְסֵדָה וְהַשְׂמֵלָה תְּהִרְתָּה. 15 §. 2. bell. jud. 1, 9, 1.

תְּהִרְתָּה fut. apoc. תְּהִרְתָּה gauvisus, laetus est. (Chald. אֶתְמָה, syr. תְּהִרְתָּה id. Adde sam. et zab. et ex indogerm. γαῦθιον, γαῦθιον, gaudeo, fortasse etiam ἡδος, dor. ἡδος delicie, et ἡδεῖ. Sed nihil tale significat arab. خَدِي quod habent EICHENRIEUS et WIXERUS: neque cum PARTMANNO, lingv. Eind. p. 248, origo verbi quacri potest in splendore (cf. SMONIS ad rad. תְּהִרְתָּה), nam rad. תְּהִרְתָּה, ut scribendum erat pro תְּהִרְתָּה, neque in locis citatis neque alibi laevoris et splendoris potestatem habet). Ex. XVIII, 9 (sq. נְצָרָה rei). Iob. III, 6: תְּהִרְתָּה בְּנֵי אָז na gaudet illa nox inter dies anni; ubi singitur pulchra nox de se ipsa gaudere.

Pi. exhilaravit, e. acc. Ps. XXI, 7.

תְּהִרְתָּה f. gaudium, vc. chaldaizans. 1 Par. XVI, 27. Neh. VIII, 10.

תְּהִרְתָּה chald. id. Esr. VI, 16. In Targg. saepe. Syr. תְּהִרְתָּה, תְּהִרְתָּה id.

תְּהִרְתָּה (quem Deus exhilarabit) n. pr. viri 1 Par. V, 24.

תְּהִרְתָּה (quem Ichova exhilarabit) n. pr. duorum virorum a) 1 Par. XXIV, 20. b) XXVII, 30.

תְּהִרְתָּה emphat. תְּהִרְתָּה chald. pectus i. q. hebr. תְּהִרְתָּה. Ex. XXIX, 26 Targ. Syr. תְּהִרְתָּה id. Plur. תְּהִרְתָּה Dan. II, 32. Nomina membrorum plurali numero delectari constat, v. Gr. hebr. §. 106, 2.

תְּהִרְתָּה et תְּהִרְתָּה Ind. V, 7. 1 Sam. II, 5, fut. תְּהִרְתָּה, in pausa תְּהִרְתָּה Iob. X, 20, e. He parag. תְּהִרְתָּה XVI, 6, pl. תְּהִרְתָּה, in pausa תְּהִרְתָּה, conv. תְּהִרְתָּה Gen. II, 8. Ex. IX, 33.

a) cessavit, desitū (de origine v. infra). Constr. sq. gerundio Gen. XI, 8: תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה et desierunt extrahere urbem. XLI, 49. 1 Sam. XII, 25. XXIII, 13. Ind. XX, 28 (opp. תְּהִרְתָּה perrexit). Ruth I, 18. Prov. XIX, 27. Jer. XLIV, 18, impers. Gen. XVIII, 11: תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה שְׁלָמָה תְּהִרְתָּה, poët. sq. inf. mudo Jes. I, 16: תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה destitute male agere, et nomine verbali Iob. III, 17: רָגְבָה תְּהִרְתָּה designunt tumultuari. Ubi absolute ponitur est a) cessavit (aliquid), esse desitū. Ex. IX, 34: תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה cessavit pluvia et grandio. Comm. 29. 33. Jes. XXIV, 8, it. i. q. defecit (fehlen) Deut. XV, 11: אֶתְמָה אֶתְמָה non deficit pauper, nicht wird es an Armen fehlen. Ind. V, 7: תְּהִרְתָּה תְּהִרְתָּה deficiebant duces, es fehlte an Führern. Iob. XIV, 7: תְּהִרְתָּה אֶתְמָה propagines eius non deficient. Prov. X, 19. b) cessavit (a labore), otiatus est, seriatus est. 1 Sam. II, 5: תְּהִרְתָּה esurientes feriabantur, opp. strenue labrabunt. (SCHEIDUS ad Cant. Hisk. p. 57 esurientes

carnosi sunt, ex usu Arabum, de quo vide infra, quem tamen nolim hunc loco adlibere). Job, XIV, 6: לְבָבֶן עֵינָיו יַחֲזִק oculos averte ab eo, ut ferietur i. e. quiescat, aliquamdiu quiete fratur. Ind. V, 6: מִתְהַדְּרָן לְבָבֶן seribantur vias i. e. erant hominibus vacuae meta hostium (cf. Jes. XXIII, 8).

2) desistit ab (aliquo, ab aliqua re), a) sq. لَبَّا pers. i. q. missum fecit aliquem. (Opp. detinere, persequei eum). Exod. XIV, 12. Job. VII, 16: לְבָבֶן לְבָבֶן desiste a me, fac me missum, noli amplius me persequiri. 2 Paral. XXXV, 21: לְבָבֶן רְמָמָת לְבָבֶן desiste a Deo i. e. noli amplius ei adversari. Omissio لَبَّا Job. X, 20: pauci sunt dies mei לְבָבֶן desistat igitur (Deus a me exagitando). Ind. XV, 7: deinde desistam a Philistaeis exagitandis. Am. VII, 5. Jer. XLI, 8. b) missum fecit hominem (olim dilectum et amice habitum) i. q. deseruit. Job. IX, 14: missum me faciunt cognati mei. V. infra adj. لَبَّا no. 3. c) missum fecit rem (suscepit, prius sedulo tractatam), abiecit eam, etwas aufgeben, darauf Verzicht leisten. 1 Sam. IX, 5: מִתְהַדְּרָן לְבָבֶן לְבָבֶן לְבָבֶן ne desistat pater meus ab asinabus, ne eas missas faciat. Ind. IX, 9 sqq. Jes. II, 22: לְבָבֶן לְבָבֶן לְבָבֶן missus facie homines i. e. mittre vanum fiduciam in hominibus repositam. (لَبَّا post imp. redimbat, ut 2 Par. XXV, 16. XXXV, 21). Omissio لَبَّا Ps. XLIX, 9: לְבָבֶן לְבָבֶן desistit in aeternum (a consilio fratris redimendum). Comm. 8. — d) sq. لَبَّا ante inf. 1 Reg. XV, 21, inde cavit sibi ab aliqua re facienda Exod. XXIII, 5 (v. de hoc loco s. v. بְּבָבֶן).

3) misit, omisit aliquid facere, non fecit (etwas lassen, unterlassen), opp. fecit. 1 Reg. XXII, 6. 15: לְבָבֶן בְּאָה .... לְבָבֶן num camus .... an mittimus i. e. non eamus? gehen wir, oder lassen wir es? Ez. II, 5: בְּאָה לְבָבֶן בְּאָה sive audient, sive non audient. Comm. 7. III, 11. 27. Jer. XL, 4. Job. XVI, 6: si loquor .... לְבָבֶן et si non loquor. Zach. XI, 12. Sq. gerundio Num. IX, 13: מִתְהַדְּרָן תְּשַׁקְּפָה לְבָבֶן et qui omittit celebrare pascha. Dent. XXIII, 23. Ps. XXXVI, 4. Jer. LI, 30.

Not. Ind. IX, 9. 11. 13 ter legitur לְבָבֶן (num missum faciam?) mendose, ut videtur, pro לְבָבֶן (in Kal) vel לְבָבֶן (in Hiph., omissio He interrogativo), quod nonnulli eodd. exhibent (v. J. II. Mich.), quanquam conj. Hiphil praeterea nullum vestigium extat. Simile exemplum esse videtur לְבָבֶן (vastae, desertae) Ez. XXXVI, 35. 38, ubi expectes לְבָבֶן, et Segol ante (לְבָבֶן) in לְבָבֶן, לְבָבֶן (menses, mensibus), de quibus formis v. EWALD gramm. min. §. 127, 2 et vir doct. in Ephem. Jen. 1830 IV, 370: quorum neuter tamen satisfecit in explicanda vocali o in לְבָבֶן, בְּבָבֶן.

Primaria huius radicis significatio est pendulus, flaccidus, debilis fuit, quae potestas inest in syllaba לְבָבֶן (vide supra ad لְבָבֶן) et refertur ad remissionem operis. Respondet arab. حَدْنٌ „debilis, flaccidus fuit“ Gol. ex Maruphide, coll. V. laxus deorsum peperdit. De حَدْنٌ forte

dubitaveris, enm illius auctoris non satis certa fides, sed de Conj. VI ita Dschauharius: تَحْدَنَتْ رِجْلًا أَيْ ضَعْفًا ..... حَدْنَلُ مَلِكُ الْمُلْكَيْنَ ..... حَدْنَلُ مَلِكُ الْمُلْكَيْنَ i. e. قَوْنِيْجْ كَسْبَه Conj. VI. debili fuit pes, auctore Tscha: flacci pedes cum infirmitate manuum (quae usdem verbis habet Kannusp. 1135, sed omissa auctoritate poetæ), item اَحْدَنَ الْمَفْعُومَ i. e. قَنْ حَدْنَلْ senio fractus et debilitatus. Ad candem notionem

pertinet حَدْنَلْ mulier habens crura et brachia carmosa (pr. pendula), it. حَدْنَلْ quod quidem valet (v. Dschauhar. ap. Scheid. ad cant. Hisk. pag. 55, qui de hoc etymo doce disputavit p. 53 sqq.). Addit melit. hyyel torpuit, vigorem auisit. Translate apud Arabes est Conj. I. VII: derelictus, ope destitutus fuit (cf. supra 2, b). II. ope destituit. VI. destituerunt se invicem; حَدْنَلْ amicum destituens, حَدْنَلْ destitutus, v. quae laudant LETTE ad Ind. V, 6 in diss. Langd. p. 614, et SYPKENS ibid. p. 928. Addit, nam per frequens est hoc ve., Ispah. pag. 22. Abdul. Ann. I, 316. 384. 386. 464.

لְבָבֶן adj. verbale m. 1) desinens esse (v. rad. 1, a). Ps. XXXIX, 5: scire cupio לְבָבֶן לְבָבֶן quando desinam esse, quando moriar. Chald. אַבְּבָבֶן לְבָבֶן לְבָבֶן. 2) omittens aliquid facere, non faciens (v. rad. no. 3). Ez. III, 27. 3) intrans. destitutus ab amicis, i. q. arab. حَدْنَلْ (v. rad. no. 2, b, et supra de usu Arabum). Jes. LIII, 3: לְבָבֶן לְבָבֶן destitutus ab hominibus. (Syimm. θάλασσος ἀρδεῖον).

لְבָבֶן m. orcus Jes. XXXVIII, 11, vel utpote locus otii et quietis (cf. لَبَّا لَبَّا et rad. 1, b), vel i. q. mors, qua esse desinunt (v. لَبَّا no. 1), inde locus mortuorum, vel denique a prima significacione flaccidi et debilitatis locus flaccidorum i. e. manum (لَبَّا) v. Scheid. ad cant. Hisk. I. c.

لְבָבֶן (pro לְבָבֶן feriae Dei) n. pr. viri 2 Par. XXVIII, 12. —

لَبَّا rad. inuisit. i. q. pupugit v. c. ferro, حَدْنَلْ cui cognatae sunt حَدْنَلْ acidus fuit, de aceto, حَدْنَلْ acute vidit, inde حَدْنَلْ pupilla.

لְבָבֶן m. Mich. VII, 4 et لَبָבֶן Prov. XV, 19 spinac genus. Mich. I. c. optimus eorum est instar spinac, probissimus instar sepis. Prov. XV, 19: via pigris est لَبָבֶן instar sepis spinac. Arab. حَدْنَلْ spec. est melongena spinosa, pomum Hierichuntis, in Phoenicia crescent, fructus producens magnitudine nucleus inglandis, sed nomen hebraicum latius patuisse et maiores etiam spinas comprehendisse videtur sepiibus adhibendas, in quibus melongenae nullus usus est. Plura de verss. antiquis, et de planta حَدْنَلْ dabit CELSIUS in Hierob. II, p. 35—46.

תְּהִלָּה n. pr. *Tigris* fluvius Gen. II, 14. Dan. X.

4. Aramacis vocatur תְּהִלָּה, عَدْلٌ, arab. دَجْلَةُ, كَجْلَةُ,

simplex igitur forma est תְּהִלָּה, cui in lingua hebraea praecipuum est תְּהִלָּה acer, velox, unde תְּהִלָּה pr. *Tigris* velox. Ignorasse enim videntur Hebraci, ipsius nomen proprium תְּהִלָּה acie et velocitatis potestatem habere; cuius generis pleonasmum ex eodem fonte coorti passim in linguis obvii sunt, ut *תְּהִלָּה תְּהִלָּה* (pr. rex rex), nostr. *L'Alcoran* Josephus (Ant. I, 1, 3), qui תְּהִלָּה interpretatur μετά στράτητος ὄσι, primae syllabae vim recte assecurans est, secundae et tertiae non item. Meliora dedit Plin. 6, 27, qui de Tigride: ipsius qua tardior fluit (nomen) *Diglito* [תְּהִלָּה], unde concitat a celeritate *Tigris* incipit vocari. Ita appellant Medi *sagittam*.⁴⁴ Vana quidem distinctio inter *Diglito* et *Tigrim*, nam prius est nomen aramaicum, sed posteriora confirmant Strabo 11 p. 527: Μήδων τίγρας καιούρτων τὸ τόξευμα. Curt. 4, 36: „itaque a celeritate qua defluit *Tigris* nomen est inditum. quia persica lingua *Tigrim sagittam* vocant“ cf. rapidus *Tigris* Hor. Carm. 4, 14, 16. Atqui in iodierna lingua persica (et in euodia) et sagitta et *Tigris* fluvius תְּהִלָּה *Tigr* appellatur, in lingua zendiaca *Tedjer* (*Tedjerem* scribit *Anquetil du Perron* II, 439, ubi nescio an em sit terminatio accusativi), in pehlevico *Tedjera* est *flarius* („ileuve, courant“), *tagur* celer, *sansen*, *tigra acutus*, *velox* a rad. *tilsch* acuere (v. *Bohlen* de ling. zend. p. 48): quae omnia hinc in modum conciliaverimus. Genuina vocabulni forma in lingua medo-persica fuisse videtur *Teger* i. e. *sagitta* et *flarius* *celer*, utrumque a celeritate, unde partim ortum gr. *Tigros*, quod origini proximum, partim litteris varie emollitus et contractis semit. *Dekel*, *Digla* et neo-pers. *tr*: eiusdem originis esse potest *tigris*, bestiae nomen. — Ad veteres illorum locorum interpretes obiter anno, תְּהִלָּה quod Vers. sam. habet pro תְּהִלָּה *tigridem* bestiam notare, coll. chalda. תְּהִלָּה *tigris*. — Cod. Sam. Gen. I. e. pr. תְּהִלָּה habet תְּהִלָּה, lege תְּהִלָּה, quae est simplex nominis forma, v. supra.

תְּהִלָּה i. q. syr. et zab. תְּהִלָּה (chald. תְּהִלָּה) cinxit, circumdedit, et in malam partem obsedit. (Radicum cognatarum, in quibus enucleis cingendi, circumdandi potestas primaria inest, magnam vim habet lingua hebraea, velut תְּהִלָּה, תְּבִרָא; תְּבִרָא, תְּבִרָא; תְּבִרָא, תְּבִרָא; תְּבִרָא). Eadem radicum propagata regnat in linguis occidentalibus, et modo rem septentio modo spatium septum designat, cf. lat. med. *cadaram*, ital. *caturata*, nostr. *Gatter*, *Gitter*, et litteris transpositis χάρτος, *hortus*, nostr. *Gart*, *giuten*, it. *Garten*, *Hürde*, slav. *gorod* urbs munita. Sub his litteris Arabes habent تَهْلِيلَ velum, cortina, a circumdando, deinde latibulum quodvis et inde تَهْلِيلَ commoratus est. II. VIII. abdidit se. Aeth. *Z.P.Z.* habitavit, v. Lind. p. 286. Ex illo primario significatu explico Ez. XXI, 19: בְּנֵי תְּהִלָּה בְּנֵי gladius qui cos

undique obsidet, iis circumqnaque insidiatur. Abulvalides: תְּהִלָּה אֲשֶׁר אַחֲרֶה אֵי אַמְּנָתָה ut latibula ingrediens, id est insidiabunda, et Kimchi: הַבְּנִים הַבְּנִים הַבְּנִים, utque insidiantis potestatem repetens a latendo in penetralibus, cf. בְּנִים sedit, habavit et וְנִסְבֵּת insidiatus est. Vett. interpp. reddunt: gladius terrens eos, quasi קָרְבָּה sit i. q. תְּהִלָּה.

תְּהִלָּה estr. תְּהִלָּה, e. suff. תְּהִלָּה קָרְבָּה estr. m. *conclavis*, max. interius, *penicrale* Geu. XLIII, 30; Ind. XVI, 9, 12. Ps. CV, 30. Deut. XXXII, 25 (ubi תְּהִלָּה est in conclavibus, opp. חַדְקָה foras), in quo dominunt (plenus תְּהִלָּה תְּהִלָּה Ex. VII, 28, 2 Sam. IV, 7, 2 Reg. VI, 12. Eccl. X, 20, תְּהִלָּה תְּהִלָּה 2 Reg. XI, 2, 2 Par. XXII, 11) et aegroti iacent 2 Sam. XIII, 10, 1 Reg. I, 15, in quo mulieres habitant Cant. III, 4, ubi thalamus est Ind. XV, 1, Joël II, 16. Cant. I, 4, et promptuaria Prov. XXIV, 4, ubi numen adorant (Jes. XXVI, 20), praecipue idola (Ez. VIII, 12). תְּהִלָּה בְּזַבְּדָה תְּהִלָּה כְּבָדָה תְּהִלָּה ire a conclave refrigeratorium Ind. III, 24. תְּהִלָּה בְּזַבְּדָה תְּהִלָּה כְּבָדָה תְּהִלָּה a conclave, dicitur de homine latibulum quacrente in intimis conclavibus 1 Reg. XX, 30. XXII, 25, 2 Par. XVIII, 24, cf. 2 Reg. IX, 2, ubi תְּהִלָּה בְּזַבְּדָה תְּהִלָּה כְּבָדָה תְּהִלָּה est: duxit in unum conclave.

Metaph. תְּהִלָּה Job. IX, 9 conclavia s. promtunaria venti australis, in modum speluncarum Acoli (LXX. ταῦτα Νότον cf. תְּהִלָּה אַגְּרָתָה XXXVIII, 22), unde XXVII, 9: תְּהִלָּה תְּהִלָּה תְּהִלָּה ex conclavi (venti) *venit* *turbo*. (A. SCHULTEIN IX, 9 intelligit „sidera in meridianam mundi partem penitus abdita“, et XXVII, 9 תְּהִלָּה interpretatur austrum, utpote ecclii partem nubibus clausam, observans Arabes verbo خدر uti de nubibus et pluvias velo, v. e. خدر IV. pluvia nubisque obvelatus fuit dies i. e. pluviosus fuit, يوم خدر dies veli i. e. nubibus obvelatus, pluviosus; sed in lingua hebraea ubique *conclavis* et *penicralis*, musquam veli vim habet. Magis placent: *penicralia austri* i. e. coeli plagae australes et remotissimae, cf. جَنَاحَةَ الْمَدِينَةِ). תְּהִלָּה penitralia pectoris Prov. XVIII, 8. XX, 27. 30. XXVI, 22. תְּהִלָּה penitralia mortis i. e. orci Prov. VII, 27.

תְּהִלָּה n. pr. perobscurnum, ut plurimi volunt, urbis vel regionis Syrae. Zach. IX, 1: בְּנֵי יְהוָה תְּהִלָּה תְּהִלָּה תְּהִלָּה effatum verbi Dei pronunciatum est in terram Hadrachi, et Damascus est locus quietis eius sc. verbi divini. Ex veteribus Cyriillis: γῆ δὲ Αδράς χώρα πον πάντος ἐστὶ γεννὰ τὴν ἡγεμόνη, ἡς γένεται Παλαιῶν, ἡτοι ἐστὶν Ἐπιφέρεια, τὸν Ἀντιοχεῖαν προστοπέα βουλεῖ, Theodoretus: Αδράς πάλις ἐστὶ τῆς Ιαβέλης, prae caeteris autem R. Jose apud Jarchium: „dicbat illi Rabbi Jose, filius Damascenae mulieris, in disputatione: coolum et terram super me invoco: natus sum Damasci, estque locus aliquis cuius nomen est Hadrachi“, cui addunt testimonium Josephi Abbassi, hominis Transjordanensis, qui 1768 Gottingae commoratus, et a J. D. MICHAELI interrogatus, nossetne urbem תְּהִלָּה, respondebat, esse eius nominis urbem, decimo forte a Damasco milliari

desertum versus, nunc parvam, sed olim maiorem, multa de eius regibus et principibus narrare Arabes, Terri etiam gigantum sedem fuisse, et Muhammedem ex ea ortum esse. **Hos** vero omnes, et nominatum quidem R. Josen atque Josephum Abassi, ante oculos habuisse urbem *Adraa*, *Adraga*, arab. *أَدْرَاجَة* (hebr. אֲדָרָגָה v. pag. 354), monstravit Hengstenberg (Christol. II, p. 92 sqq.); cuius disputationi in eo etiam assentior, quod קָרְבָּלָה vel urbis vel provinciae Syriae nomen fuisse omnino negat. Namque persuasum mihi est, urbis nedium provinciae nonne vix et ne vix quidem prorsus interire potuisse: nonnullis autem حَلْوَى nec vela est nec vestigium apud Arabum Geographos, quotquot evolvi, evolvi autem impressos omnes, manuscripts non paucos. Nihile tamen magis probanda ipsius interpretatio, qua cum Hieron. Kimchi, Jarchio קָרְבָּלָה acutum et mollem (coup. ex קָרְבָּלָה et קָרְבָּלָה) interpretatur, quamquam non cum his Messian, sed regnum Persicum intelligit. Ut dicam quod sentio, prae cacteris placet conjectura BLEEKII nuper coram mecum communicata, qua קָרְבָּלָה nomen regis quinquaginta Damasceni censetur, a quo ipsa Damascus poët, terra Hadrachi appellata sit. Unus enim regis nomen facile interire poterat: totius regionis non ita. Quid vero si eius regis vestigium superesse statuamus in his Justini hist. 36, 2: „post Damascum Aduelus (אֲדָוֵלָה), mox Adores .... reges (Damasci) fuere“? Unum obici possit, Adorem probabilius Hadadesarem vel Hadar-esarem (הַדָּדֶסֶר, הַדָּדֶר) esse; sed facilis tamen Adores oriantur ex קָרְבָּלָה, quam ex קָרְבָּלָה. In similiem opinionem incidit HIERON. VAN ALPHEN in dissert. de terra Hadrach et Damasco (Traj. 1723, 8, et in UGOLINI thes. VII no. 20), qui קָרְבָּלָה Atergatin s. Derecto, idolum Syrorum, esse conicit, et terram Hadrach itidem Damascum interpretatur. Sed, ut alia tecum, difficile dictu fuerit, quo sensu קָרְבָּלָה de Derecto dicatur, de cuius orthographia syra iam supra (p. 320 A) sententiam nostram diximus. — Ex vett. intpp. LXX. γῆ Σεθούς, Targ. סְתֹוּךְ סְתֹוּךְ terra australis (prob. coll. Job. IX, 9. XXXVII, 9).

שְׁמַעַן in Kal inuisit. *novus* fuit. (Arab. شَمَاعَن novus, recens fuit. IV. recens protulit, sed Conj. III. IV etiam polivit ensim. Atque in secundo, caedendo, poliendo primariam eius potestatem esse, non male observarunt Etymologi, v. disserit. Lingd. p. 936. Eiusdem enim familiae est atque רְדָה, קָרְבָּלָה, et novitatis significatus ab acuto, polito, splendido proficisci videtur, cf. 2 Sam. XXI, 16. Aram. מְלָקִי id. q. v. Aeth. θερηπόν: innovavit, θερηπόν: *novus*).

Pi. *renovavit*, velut aedificia, oppida 2 Paralip. XXIV, 4. Jes. LXI, 4, altare 2 Par. XV, 8, it. dies alie. Thren. V, 21, regnum 1 Sam. XI, 14, animi indolem Ps. LI, 12, testes (i. e. novos quotidie protulit) Job. X, 17.

Hithp. *renovavit se* Ps. CIII, 5.

שְׁמַעַן m. שְׁמַעַן f. adj. *novus*; v. c. de plantastro, tribulo 1 Sam. VI, 7. Jes. XLI, 15, utre Jos. IX, 13. Job. XXXII, 19, veste 1 Reg. XI, 29, de domo Deut. XX, 8, porta Jer. XXVI, 10. XXXVI, 10, de novo rege Ex. I, 8, nova uxore Deut. XXIV, 5, de canine Ps. XXXIII, 3. XL, 4. XCVI, 1. XCVIII, 1. CXLIV, 9. CXLIX, 1. Jes. XLII, 10, nomine Jes. LXII, 2, foedore Jer. XXXI, 31, animo Ez. XI, 19. XVIII, 31. XXXVI, 26 ceter. De השְׁמַעַן רְגָנָן 2 Sam. XXI, 16 v. רְגָנָן litt. b. שְׁמַעַן בְּנֵי שְׁמַעַן filii novi, aliunde adsciti, peregrini (filii novi). Ov. Fast. 1, 510) Deut. XXNII, 17. Ind. V, 8. Saepè est *recens*, *cornu* de frumento (opp. רְגָנָן) Lev. XXVI, 10 cf. Cant. VII, 14, *inunditus* Hecl. I, 9: שְׁמַעַן תְּמַלֵּךְ שְׁמַעַן נִילָה nihil novi est sub sole. שְׁמַעַן novi quid Jes. XLII, 19, pl. שְׁמַעַן nova, inaugura XLII, 9. XLVIII, 6.

שְׁמַעַן m. (semel constr. more femininorum Gen. XXXVIII, 2 i in verbis שְׁמַעַן שְׁמַעַן, pro בְּשְׁמַעַן שְׁמַעַן) 1) *novidium*, dies quo primum conspicitur nova luna, a quo orditur mensis lunaris, et qui veteribus Hebraicis (pariter atque Graecis et Romanis Macrobi. Sat. 1, 15. Spencer legg. rit. p. 805) festus erat. Num. XXVII, 11 sqq. Am. VIII, 5. 1 Sam. XX, 5. 18. 21. Ex. XIX, 1: שְׁמַעַן שְׁמַעַן tertio novidio i. e. calendis mensis tertii. Hos. V, 7: שְׁמַעַן שְׁמַעַן iam novidium absunt eos i. e. novilunio tempore absuntur erunt. Plur. שְׁמַעַן novidia (sacpe copulantur cum sabbatis, festis) c. art. שְׁמַעַן (pro שְׁמַעַן), cum praef. שְׁמַעַן, 2 Par. II, 3. VIII, 13. XXXI, 3. Esr. III, 5. Neh. X, 34. Jes. I, 13. 14. Ez. XLV, 17. XLVI, 5.

2) *mensis* isque lunaris, a novilunio incipiens (per saepem). Cf. syn. שְׁמַעַן שְׁמַעַן ein Monat Zeit (v. שְׁמַעַן). שְׁמַעַן filius mensis, i. e. mensem aetate agens (v. יְמֵנוֹ no. 10). In antiquissimis libris menses tantummodo secundum numeros distinguuntur, ut *mensis primus* et ellipt. *primus* Gen. VIII, 13, *mensis secundus* VII, 11, *mensis septimus* VIII, 4. Lev. XXIII, 11, *mensis decimus* Gen. VIII, 5, raro addita sunt alia nomina, ut בְּשְׁמַעַן שְׁמַעַן (v. בְּשְׁמַעַן); postea sensim nisi recepta videntur nomina max. partem chaldaica, ex quorum numero in V. T. reperiuntur hæc: 1) קָרְבָּלָה q. v. 2) גָּזָה; 3) נְזָבָן; 6) בְּנָבָן; 7) בְּצָבָן דָּאָבָן 1 Reg. VIII, 2; 8) בְּלָבָן; 9) גְּזָבָן; 10) בְּבָבָן; 11) בְּצָבָן; 12) רְגָנָן, quoniam etiam his nominibus pro prius passim additur numerus ordinalis Zach. I, 7. Esth. VIII, 12. Vide CARTOZOVI APPARAT. p. 357 sqq. J. D. MICHAELIS de mensibus Hebraeorum in eiusd. COMMENT. BREMAG. 1-69. no. 11. Singuli mensium dies hinc in modum indicantur: Gen. VIII, 13: שְׁמַעַן שְׁמַעַן primo mense, uno i. e. primo die mensis. VII, 11: שְׁמַעַן שְׁמַעַן die septimo decimo mensis. VIII, 14, Ex. XII, 3. XVI, 1. XI, 2. Levit. XXIII, 5. 27. 32. Jer. II, 21: שְׁמַעַן שְׁמַעַן in mense eius i. e. quo mense asinæ silvestres solent maris appetitu fervore inventum cum.

3) v. pr. mulieris. 1 Par. VIII, 9.

רְחוֹת שׁ 2 Sam. XXIV, 6: אָרוֹן הַקְהִימָת קֶרֶשׁ, n. pr. regionis, de qua nil constat, et vix pro sano habendum.

חַדֵּשׁ chald. i. q. hebr. שָׁנָה novus fuit. Inde

חַדֵּשׁ adj. *novus, novum* Esr. VI, 4. In Targg. saepe. Syr. ְלִבְנָה id.

אֲנוֹנָה v. חַדֵּשׁ.

חַדֵּשׁ *reum esse vel fieri.* In Kal inusit. In Targg. persaepe pro hebr. סְמָךְ, אֲשָׁר. Syr. מְדֻבָּר debitor, rens, arab. حَلْبٌ peccavit, delinquit, حَدَّ, حَدِيبٌ, حَدِيبٌ peccatum, crimen. Sed primaria potestas est in *debito* et *obligatione* (v. בְּהָ), ut recte observat HARTMANN, Ling. Einl. p. 296.

חַדֵּשׁ *reum fecit.* Dan. I, 10: רְאֵשׁ־רְאֵשׁ חַדֵּשׁ coput mecum reum facitis regi, quod bene ita reddidit Alex. צָעִיד וְנִזְבְּנֵס וְתַּגְּזִילְנָהּ.

חַדֵּשׁ m. *debitum* (cf. הָוב 2 Reg. IV, 7 Targ., talm. debet, obstrictus est Berach. 9, 5. Terumoth 3, 1 et saepe, syr. حَدَّ, حَدِيبٌ pro gr. ὀφειλούει Luc. XVII, 10). Ez. XVIII, 7: הָוב חַדֵּשׁ *pignus suum pro debito*, pro vulgariter חַדֵּשׁ הָוב (pignus pro debito suo, ut חַדֵּשׁ XVII, 27 pro חַדֵּשׁ חַדֵּשׁ). Male de hoc loco egit Hirzicus (Ερμην. Ιων. 1830, IV p. 373), *חַדֵּשׁ debitorum* (חַדֵּשׁ) notare censens: serpulos facile eximat locus parallelus XVI, 27.

חַדֵּשׁ v. rad. חַדֵּשׁ.

חַדֵּשׁ *circulum describere, circinare.* (Syr. et zab. cirenuvit, חַדֵּשׁ cireulus, gyrus, orbis. Cognatae radd. sunt חַדְּגָה et syllabā primariā in fine anct̄הָרָה, it. גַּרְגָּ; paulo remotiores קַחְ, קַחְתָּ, קַחְתָּ). Iob. XXVI, 10: כְּרֹת פְּצַח גְּלָגְלָל terminum circinavit super aquas i. e. sinibus certis circumdedit maria, Oceanum. Intelligi videtur margo rotundus orbis terrarum, in quo inniti eredebatur hemisphaerium coeli, qua de re iisdem fere verbis Prov. VIII, 27: חַדֵּשׁ חַדֵּשׁ חַדֵּשׁ.

חַדְּגָה m. *orbis, sphæra*, de orbe terrarum Jes. XL, 22, de hemisphaerio coeli Prov. VIII, 27 (v. supra). Iob. XXII, 14.

מְחַדְּגָה f. *circinus* Jes. XLIV, 13.

1) i. q. arab. حَدَّ deflexit, declinavit a re, sqq. عَنْ, v. multa exempla ap. Castell. II. nodos fecit, حَدَّ nodus in baculo, in cornu capri montani. Inde דְּרִיכָה frans *aenigma*, *parabola*. Ab hac significatione ductum est,

2) denom. חַדֵּשׁ חַדֵּשׁ aenigma proponere (pr. flectere, ein Rätsel schlingen, wie einen Knoten). Iud. XIV, 12, 13, 16, *parabolam proponere* Ez. XVII, 2.

חַדְּגָה f. pr. *implexum, perplexum, spec.* 1) *frāns* pl. חַדְּגָה *frāndes, insidiae* Dan. VIII, 23. Vide ad rad. בְּאָךְ, addic *στραγγαῖ* *frāndes, malac artes, γέλαστας, a حل.*

2) *oratio inflexa, perplexa* (*περιπλοκή*) λόγων Eurip. Phoen. 497, στραγγαῖ λόγων Sap. VIII, 8, στραγγαῖ παραβολῶν Sir. XXXIX, 2, cf. Aesch. Prom. 610: οὐδὲ ἐπιλέκτων αἰνίγματ' ἀλλ' ἀπλῷ λόγῳ a) *aenigma* (cf. חַדְּגָה, et arab. حَدَّ aenigma, a لَغْز IV. distorts sermoneum). Iud. XIV, 12. De aenigmate proponendo dicunt *הַדְּרִיכָה* (v. supra rad. no. 2), de solvendo חַדְּגָה XIV, 18, חַדְּגָה XIV, 12, 15, 17, 19, quae ita differunt, ut prius sit recte assequi, posterius indicare solutionem. b) *sententia max, perplexior et aenigmatica* Prov. I, 6; c) *parabola* Ezech. XVII, 2; d) *carmen* Ps. XLIX, 5. LXXVIII, 2. e) *oraculum* Num. XII, 8. Cf. HARTMANN ling. Einl. 255.

חַדְּגָה f. chald. *aenigma* Dan. V, 12. Syr. ְלִבְנָה, unde novum verbum ְלִבְנָה אֲשָׁר מְדֻבָּר aenigma proposuit.

חַדְּגָה rad. in Kal innsit. 1) pr. *spiravit*, i. q. חַדְּגָה,

חַדְּגָה, quae formae enictae ex haec tamquam ex communi fonte profluentes: cf. quae de syllaba primaria *har* חַדְּגָה, חַדְּגָה, חַדְּגָה, חַדְּגָה, חַדְּגָה, spirandi potestate varie inflexa, quae in ea inest, observavimus s. v. חַדְּגָה. Inde

2) *vixit* i. q. חַדְּגָה, cf. חַדְּגָה. Quae de origine verborum חַדְּגָה et חַדְּגָה, quae ponenda sit in notione *introrsum flectendi* („die Grundsylbe ρω malt nämlich ein mit angestrengtem Streben rund auf einen Punkt hin Gebeugtes, etwas mit zuneigender Strebkraft besonders in sich selbst Gekrümmtes bilden“) commentus ne dicam nugatus est BOETTCHERUS, apud eum Specie. p. 83 sqq. legat eique credit qui velit. Arab. حَوْيَ, ad quod unum forte provoces (nam pudoris vim nemo facile cum Boettchero a retro flectendo profectam existimabit), omnino est V. in gyrum convolutus est serpens, unde حَوْيَ gyrus rei in se corvolutae, pl. intestina: sed hæc secundaria sunt, ducta a حَوْيَ, حَوْيَ, حَوْيَ animal, spec. *serpens*: neque ullum eius potestatis vestigium est in Hebraismo (de חַדְּגָה v. infra no. 2).

Pi. חָנָה pronunciarit, indicarit ve. pot. pro pedestri regn. (Aram. v. statim, arab. transp. حَنَّ, id., at حَنَّ arab. حَنْ). Genuina vis est efflarit, unde pronunciarit, fortasse proprie de rebus arcaniis, quae quis temere effutti; sec. Boettcherum p. 85 pr. fecit in corpus inclinaret ad al., zu Wahrnehmung mit Leib und Seele sich hinneigen, zum Anhören. Anschien sich hinbeugen lassen, quae et ab introrsum flectendi vi et ab usu huius verbi prorsus aliena sunt). Sq. acc. rei lob. XXXII, 10: בְּשַׁעַד חָנָה וְנִזְמָן pronunciatio sententiam meam etiam ego. Accedit dat. pers. Ps. XIX, 3, sed saepius accus. lob. XXXII, 6: בְּשַׁעַד וְנִזְמָן, inde e. suffl. XV, 17. XXXVI, 2.

חָנָה chald. inusit.

Pa. חָנָה i. q. hebr. חָנָה indicarit e. acc. rei Dan. II, 4, et ፩ pers. ib. 24, sed saepius cum acc. pers. ib. 11. V, 7. Persaepe in Targg. Syr. מְבַטֵּח id., מְבַטֵּח demonstratio, מְבַטֵּח demonstratio, argumentum, exemplum.

Aph. (s. Ilaph.) fut. חָנָה inf. חָנָה חָנָה id. e. acc. rei Dan. II, 6. 7. 10. V, 15, e. dat. pers. II, 6. 27, e. acc. p. II, 6. 9. In Targg. haec coniugatio non usitata est.

חָנָה f. 1) vita i. q. חָנָה. Inde n. pr. primae mulieris, utpote matris omnium viventium (חָנָה כָּלָל) Gen. III, 20, IV, 1. Bene LXX III, 20: Ζωή, et ita Josephus et Philo. Alia eaque falsa nominis interpretatione collegit Fabric. in cod. pseudop. V. T. 1, 103 LXX graece scribit Εἶα (cf. αὐτὴν Εἴσιος) et ita in N. T.

2 Cor. XI, 3. 1 Tim. II, 13. Vulg. Hcva. Arabs حَوْيَا.

2) *vicus, pagus* Num. XXXII, 41, inde גָּרְגָּרֶת, τείχος Jairi, quomodo vocabatur Batanaea vel pars eius a Jairo, filio Manassis, qui eius regionis vicos occupaverat Num. I. c. Deut. III, 14. Jos. XIII, 30. Sed teste Iud. X, 4 coll. 1 Reg. IV, 13 hoc nonen gesserunt trigrante urbes Gileaditidis a Jairo indice ita cognominatae: quia quomodo inter se conciliaverint viri doeti, vide ap. ROSENMI., bibl. Alterth. II, 1 p. 279. Conferunt vulgo arab. حَوْيَا tabernaculum Arabum campestrium, plures dominis inter se propinquae, et huius atque hebrei vocabul originem ducent a حَوْيَا in gyrum se flexit. CLERICU ad Num. XXXII, 41. FABER Archaeol. p. 158. Equidem, ve. arabicum (quippe non ricum, sed tabernacular notans, a nostra igitur disputatione alienius) nil euran hebrei originem quaero potius in vivendo alieni i. e. commorando, habitando, cf. angl. to live vivere pro habitate, nostr. — leben in immumeris nomin. pr. oppidorum et vicorum, veluti *Aschersleben* = Ascaniae gentis vicus sanscr. was esse et commorari, habitare).

חָוֹת (paganns, a חָנָה no. 2, pro חָנָה) *Hevity*, collect. *Hevityae* (LXX. Εἴσιος), populus Canaaniticus, ad radices Hermonis et Libani (Jos. XI, 3. Iud. III, 3),

practerea Sichemi quoque (Gen. XXXIV, 2) et ad Gibonem (Jos. IX, 1. 7. XI, 19) degens, Davidis adhuc tempore superstes 2 Sam. XXIV, 7. 1 Reg. IX, 20, saepe una cum aliis gentibus Canaanis commemoratus Ex. III, 8, 17. XXIII, 23, 28. XXXIII, 2. XXXIV, 11. Deut. VII, 1. XX, 17. Jos. III, 10. XII, 8. XXXIV, 11.

חָנָה f. verbale Iliph. declaratio, indicatio sententiae lob. XIII, 17.

חָנָה אֲנִי chald. f. (pr. inf. Aph.) indicatio Dan. V, 12.

יְהָאֵל (pro לְאֵל חָנָה, quem Deus virum servet, hoc certe aptius videtur quam: quem Deus indicabit cf. לְאֵל) n. pr. viri 2 Chr. XXIX, 14.

חָנָה בְּנָה n. gentil. aliunde non cognitum, exspectes certe חָנָה.

חָנָה rad. inusit. prob. i. q. חָנָה configere, et permutatis, ut saepe. Inde facile duci potest

חָנָה m. refugium, inde portus. Ps. CVII, 30: et ducit eos חָנָה וְלֹא אֶל ad portum desiderii corum. LXX. οὐδὲ ληφέται γελάματος αὐτῶν. Vulg. in portum voluntatis corum. Syr. حَانَةٌ نِسْكَانَةٌ. Chald. حَانَةٌ نِسْكَانَةٌ. Ps. LXXXIX, 26 Turg., et حَانَةٌ نِسْكَانَةٌ Num. XXXIV, 6 Jon. Eodem vocabulo Targumista et Tamidistac praeterea utuntur de finibus (Gebiet) lob. V, 10, de platea (pro חָנָה Thren. II, 19. IV, 14), de urbe (Tamid cap. 4), et similiter Hebraici interpres fluctuant in ve. biblico interpretando. Kimchius: significat vel urbem, vel terrae tractum, vel terminum. Beatus pater meus ad hanc radicem refert etiam lob. XXIV, 1: ḥanot meus in quod ḥan sit i. q. حَانَةٌ, in quo حَانَةٌ sit i. q. حَانَةٌ. Ita חָנָה i. e. i. q. حَانَةٌ, collato arab. حَوْيَا. Ad urbis significatum conferri potest syr. حَانَةٌ, de quo ita Bar Ali: Mechusc sunt parvae urbes; et termini tractus arab. حَانَةٌ tractus terrae Dschauhi, حَانَةٌ ora, margo Gol. ex Marph. v. SCHURERI dissert. pag. 495 sqq. Evidem vulgarem portus significacionem praefero ex etymo supra a me proposito illustrandam.

חָנָה v. חָנָה.

חָנָה spinæ v. rad. חָנָה.

חָנָה chald. sucre, consuere. In Targg. חָנָה pro חָנָה, et pro eodem טְבָח Gen. III, 7, cf. Ez. XIII, 18. Syr. חָנָה id. Arab. طَبَح med. Je consult, خَيْط filum.

תְּלִבָּה m. *filum* Iud. XVI, 12. 1 Reg. VII, 15. Jer. LII, 21. תְּלִבָּה שְׁלֵשֶׁת הַלִּבָּה *filum triplex* Eccl. IV, 12. הַלִּבָּה *filum coccineum* Cant. IV, 3, collect. Jos. II, 18. Proverbialiter dictum est Gen. XIX, 23: וְהַלִּבָּה בְּדַבֵּר נָגֵן *negus filum neque corrigiam calcei* i. e. nē minimam quidem et vilissimam remi. Congruū lat. *neque hilum* i. e. neque filum (Luer. 3, 784. Enn. ap. Varr. I. l. 4, 29), unde *nihil*, et eodem proverbio intutur Arabes v. c. in Hamas. 404 Schult. قَلْمَنْ تَرَ مِنْ رَأْيٍ فَتَبَلَّا. *at illa consilii ne hilum quidem cernit* i. e. consilii inops est, *et la-
غَنْيَ عَنْكَ فَتَبَلَّا وَلَا فَتَبَلَّا* *ne hilum quidem lucrati sunt a-
te* Kamus p. 1516 (de qua pharsi minus accurate retule-
runt Giggeius III, 843 et qui cum sequitur Castellus col.
3102). Similes locutiones arabicas v. apud JAHNITUM, gr.
arab. p. 87.

חוֹלָה rad. iuns., de cuius significacione nihil definitio. **חוֹלָה** (חַוְילָה) legitur in cod. Sam. Gen. X, 23 pr. n. pr. חַוְילָה q. v.

חוֹלִילָה *Chavila*, n. pr. 1) tractus Arabum Jectanitarum (Gen. X, 29, 1 Par. I, 23), in sinibus orientalibus Ismaelitarum (Gen. XXV, 18) et Amalecitarum (1 Sam. XV, 7). Intelligo *Xavatolos* Strabonis (XVI, p. 728 Casaub.) Nabathaeis et Hagrenisibus vicinos, ad sinum Persicum habitantes, in cuius littore Niebuhrius (Arabia p. 342) Chawilae oppidum regionem (حَوْيَلَةً) recenset. Malo autem propter locos Gen. et 1 Sam. Chayilan in his regionibus quaerere, quam cum BOCHARTO (Geogr. s. lib. 2 cap. 28), NIENHORST (I. c. p. 270), MICHAELI (spicil. 202. suppl. 685) conferte regionem خَوَلَانْ Haulan Nubiensi (Clim. 2 part. 5, p. 55, 56 Rom.) comminorata tam media via inter Samam et Meccam in Tehama sitam. V. SCHULTENS Parad. p. 105 sq.

2) regionis Cuschitarum (Gen. X, 7. 1 Chr. I, 9) in Aethiopia quaerendae. Mihi intelligendi videntur *Avalitae* ad Avalitem simum (hodie *Zeila*) habitantes, a meridie freti Bab el Mandeb dicti (Plin. 6, 28. Ptolem. 4, 7), eademque videtur iam Saadias sententia fuisse, qui ter in Genesi pro *הַר זָהָב* posuit *زَيْلَةً* = *زَيْلَةً* = *Zeila*. BOCHARTUS (l. c. IV, cap. 11) Chamlotaeos intelligit (de quibus no. 1): J. D. Michaelis l. c. regionem *سَانَاء* Sanaac vicinam (Niebuhrri Arab. pag. 286): sed Cuschitae extra Africam nobis minus certi videntur.

3) Prior illa **ହୀଲା** (no. 1), ni fallor, viam monstrabit ad inveniendam terram **ହୀଲା** **ପାରିଷଦ୍ଧା** **ବର୍ଣ୍ଣ** Gen. II, 11 (Sam. ntpote in n. pr. omittit artieulum), auro, margaritis (vulgo: bdellio) et onyche feracem, **Pischorne** (probabiliter Indo) circumfluan, siquidem **ହୀଲା** etiam Gen. X, 29 Ophirae et Sabae, terris anfractuosis, iningitur, atque, utpote ad mare persicum sita, Indiae vicina est. Intelligenda est, si quid video, **India**, ex usu loquendi **veterum**,

quatenus haec Arabiam australem et septentrionalem includit, de eius situ et limitibus neque Græcis antiquioribus, neque Hebreis accuratis constabat, ita ut essent, qui Actiopiam ad eam Indiae nomine appellarent. V. ASSEM. T. III. P. II. p. 568—70. TURNEBI Adversaria XXI, 9. LUDOLEF comment. ad hist. actiop. lib. 1. c. 1. no. 23. p. 77. BORLEII India p. 9. (Contra etiam *Arabia felix* usurpatum pro India Diod. i. 15. 3, 64). *Indianum redditum ex vett. Pseudojon. et Targ. Hieros. Gen. X. 7. 29, ex recentioribus CASTELLUS in Heptagl. ad Quibus Pischon Araxes est, ut Michaelis (Suppl. 686 sq.), ad Chavilam, parum probabiliter conferunt antiquum Chivaliscorum populum ad mare caspium, a quo caspium mare Russis *Chvalinskje More* dicitur (Büschings Magazin f. neue Historie und Geogr. XVI, p. 287 sq.): qui pro Phaside pugnat, ut Relandus, Rossmüllerus (bibl. Alterthumskunde I, 302), Colchidem intelligent, coenque in nomine reliquias hebreas חבל קספין sibi inventae videantur. Conf. 172.*

לְתַחַת et לְתַחַת fut. לְתַחַת et לְתַחַת (sed hoc frequen-
 tius), apoc. לְתַחַת Jer. LI, 29, לְתַחַת Ps. XCVII, 4,
 לְתַחַת 1 Sam. XXXI, 3, imp. לְתַחַת Mich. IV, 10, pl.
 לְתַחַת Ps. XCVI, 9, inf. absol. לְתַחַת Ez. XXX, 16 pr.
 torquere, vertere, circumagere, et intrans. torqueri, verti,
 circumagi. (Arab. حَالَ med. Waw: conversa, mutata
 sunt res, II. vertit, mutavit, حَوْلَ circum, حَوْلَ annus,
 حَوْلَ, حَوْلَ, حَوْلَ versutus, v. SCHULT. ad Ilam. pag.
 11 sqq. J. W. SCHROEDER ad Ps. X. p. 97—103.
 Cognacae radd. sunt לְתַחַת in orbem ire, saltare, לְתַחַת et לְתַחַת
 w. volvere, v. Lex. man. p. 24 et thes. append., gr.
 θέω, εἰθέω, ιττώ: praeterea לְתַחַת cf. p. 459 A). Inde
 1) saltare in orbem (cf. לְתַחַת). Ind. XXI, 21. Cf.
 Pil. no. 1 et nomen לְתַחַת.
 2) torqueri, contorquari, in aliquid (geschwungen,
 geschleudert werden), inde irrucere, pr. de gladio, Ilos.
 XI, 6: וְרָאָה תִּרְצַח תְּחַזֵּק torquegladium in urbes eius, de
 urbine Jer. XXX, 23: turbo לְתַחַת רְשִׁיבָתָם נֶלֶךְ irruct
 in caput impiorum. XXIII, 19, et translate 2 Sam. III,
 9: וְיָמָר אֶת־נֶלֶךְ לְתַחַת iruet (caedes Abneri) in caput
 oppidi. Thren. IV, 6: סְבִבָּה תְּחַזֵּק נֶלֶךְ ei non immisces
 nisi manus, sine mannum (humanarum) ope. (Idem valeat
 hoc in Targg., quae propterea hoc verbum retinent Ilos.
 1 c. et Jer. XXX, 23; Ez. XXX, 4 pro רְצַח תְּחַזֵּק ponunt
 Ios. et Jer. IV, 20, XLIV, 6 est formula: ecce
 prior meus לְתַחַת נֶלֶךְ irruit super hunc locum, cf.
 Dent. XXXII, 26. Ez. XX, 21. 1 Reg. VIII, 46 et
 Juxt. Lex. chald. p. 719. In lingua arab. cf. حَالَ insiluit
 in equum, sich aufs Pferd schwingen. IV. irruit in ali-
 quam flagello feriens, sq. على pers., et acc. [Taraph. 42]
 ne non بِ flagelli pr. die Geissel schwingen über jem. cf.
 de duplice haec constructione ad verbum בְּלַת Ill. Conj. V.
 desiluit de equo in equum).

3) *torqueri doloribus, dolere.* (Cf. בָּקַר Pi. no. 1.) In linguis indogerim, ad hanc significacionem prope accedit nostr. *Quaal*, ap. Notk. *chala dolor.*) Jer. V, 3. Max. de parturientibus. Jes. XXIII, 4: לֹא תְהִנֵּן וְאֶלְעָזָר לֹא non parturivimus, neque peperi. XXVI, 18: הַלְּבָדָן בְּבוֹא בְּלִבְנָה רַבָּה parturivimus, quam parvem, ventus erat. XIII, 8, LXV, 1. LXVII, 7, 8. Mich. IV, 10. Adeo pro *parvere*. Jes. XLV, 10: *vae ei qui dicit patri: quid generasti?* et matri: *תְּמִימָה-תְּמִימָה quid parturivisti?* Vide Pil. Metaph. *dolere* propter aliq. rem., sq. 2 Mich. I, 12: בְּבָדָן הַלְּבָדָן dolet propter bonum (ablatum).

4) *tremere, contremiscere*, a tremore parturientis, cf. no. 3, קָרְבָּן, et קָרְבָּנָה. Ps. LV, 5; צַדְקָה יְמִינָה, Jes. XXIII, 5; בְּצַדְקָה בְּצַדְקָה, Ez. XXXI, 16; צַדְקָה הַתָּהָר, Zach. IX, 5, etiam de inanimatis, LXXVII, 17. XCVII, 4. Hab. III, 10, sq. יְמִינָה eius, qui tremorem inentit 1 Sam. XXVI, 3. 1 Par. X, 3, צַדְקָה Dent. II, 25. Joel II, 6. Jer. V, 22. Ps. XCVI, 9. צַדְקָה Ps. CXIV, 7. 1 Par. XVI, 30.

5) *firmum, robustum esse*, unde ^{حَلَّ} vis, robur. Verba enim ligandi, torquendi referuntur ad robur, v. ad ^{حَلَّ} no. 3. (Arab. حَلَّ med. Waw. vi polluit, potens, validus fuit. Gol. ex Maruph., ^{حَلَّ} vires v. Tim. II, 674. ^{حَلَّ} robur, ^{حَلَّة} potestas Cor. 4, 10. Aethiop.

ΣΡΑ: fortis fuit, valuit, **Σ.ΡΔ:** robur, **Σ.ΡΔ:** validus, fortis, robustus. Aram. **רָבָּה**, **רָבָּה** roboravit. Ethpa, roboratus est, fortiter egit. Ps. X, 5: **אַתָּה תִּרְבֹּזֶה** firmae sunt viae eius i. e. prospere cedunt res eius. Iob. XX, 21: **בְּרוּךְ יְהוָה** **שֶׁ** non firma erit non duratura est felicitas eius. Alex. **οὐτὸς ἀρθρίσεται**. Syr. Ar. non durabit. A durando est

6) manere, inde praestolari (ut sic. Στάνει). Gen. VIII, 10 (cf. Comm. 12). SCHULTENS ad Prov. XXI, 7: „Sciatur ..... illud morari sub Στάναι το τορκωδεῖο εσπροστεῖο, πλανε ut στρέγει; itemque ἔλαρρεια, quod apud Hesych. inter alia est λίγεια, θύραι, ἀνατασθεῖα, οργυζεισθεῖα, ή δυντζεια; quae verba omne genus moras amplectentur.“

Hiph. causat. 4. *tremere fecit* Ps. XXIX, 8. — *Hoph.* fut. $\Sigma\tau\eta$ pass. no. 3. *in lucem editus est*, poët. de creatione terrae jes. LXVI, 8.

Pil. בָּנָה 1) i. q. Kal no. 1. Ind. XXI, 23. — 2) causat. Kal no. 3: *parturire fecit* Ps. XXIX, 9, deinde i. q. *parturivit*, *peperit* Iob. XXXIX, 1 (4). Jes. LI, 2: בְּנַתְּךָ נָתַתִּי ad Sarcan, quae *peperit* vos; et translate *creavixi*, *genuit*, *finxit*. Deut. XXXII, 18: יְהֹוָה בָּנָה Deus creator tuus. Ps. XC, 2. Prov. XXV, 25: בָּרֶcas gignit pluviam. XXVI, 10: בְּנֵי־בָּנָה בְּנֵי magister creat omnia (opp. qui stultum conductic, conductic transentes); i. e. artifex peritus omnia bene perficit, ein Meister bringt Alles zu Stande. Bene edund. Luth. ein guter Meister macht ein Ding recht, aber wer einen Hümpler dinget etc. In alio omnia absent recentiorum plurimi, — 3) i. q.

Kal no. 4. *contremuit* Iob. XXVI, 5. — 4) i. q. Kal no. 6. *exspectavit*, sq. ȝ Iob. XXXV, 14. — Alind ȝְנָן est Po. rad. ȝְנָן.

Pul. pass. Pi. no. 2. *natus est*. Ps. LI, 7: בָּנֵן נִבְנָה. Job. XV, 7: בָּנֵן חַטֹּאת נִבְנָה. Prov. VIII, 24, 25.

Hithpal, הִתְהַלֵּל 1) pass., Kal no. 2, contorqueri, geschlendert werden; inde *irruere*, de turbine Jer. XXIII, 19, — 2) *torqueri* (doloribus, metu) Job. XV, 20 del impio heantionimorumeno, — 3) i. q. Kal no. 6, Pl. no. 4, *expectavit*, sq. 2 Ps. XXXVII, 7.

Hithpalp. בְּנֵי־בָּרֶךְ doluit (metaph.) Esth. IV, 4.

לְבָנָה n. pr. regionis Aramaeae Gen. X, 23, ubi
interque cod. Sam. לְבָנָה. Josephus (Ant. I, 6 §. 4) לְבָנָה (ut pro Ὀρεός recte repositū Havercampius) ponit
in Armenia, in qua est נֹזֶבּוֹרִיַּה, provincia, ex
BOCHARTI conjectura h. I, intelligenda (Phaleg 2, cap. 9);
MICHAELIS (spicileg. II pag. 155) mavult *Odeleyriam*,
coll. בָּנָה vallis, SCHULTHESSIUS (Parad. p. 282) Mesopota-
miae partem australēm, ab arena dictam; sed eystim
in his rebus non magna est anctoritas. Probabiliter Rosen-
muellerus (Alterthuisk. II, 309) confert tractum *Huleh* حُلَّة
(Burckhardtii itin. I p. 8) Jordani fontibus
vicinum, ad quam sententiam commandandan provocare
possidit ad Saadiam حُلَّة reddentem, est tamen hic tractus
iusto minor et ad Aramaeac vix pertinetur. Non liquet.

In verbis Iob. XXIX, 18: *cum nido meo expirabo*
בְּנֵי־עַמָּךְ et sicut arcum multiplicabo dies interpretes Hebrei *phoenicem* aveum intelligent, quem in suo genere unicum post annorum DIX actuum senescentem ex casia thurisque surculis nidostruere in coqure accensu cremari fabulabantur (v. Plin. 10, 2. Ovid. Met. 15, 391 al.); adeo codd. Babyloni discriminis causa scribunt **בְּנֵי־עַמָּךְ**, et nescio an cudentem traditionem exegetiam scutient sint LXX reddentes: *οὐτεγά στέλεχος γαύτων: τούτη γραπτή βιώσω Ηρόν:* et sicut palma multiplicabo dies, que-

ut nunc se habent verba, ad palmam quidem referenda sunt utpote arborem vivaceam, fortasse tamen ex eadem illa interpretatione (הַלְּוִיָּה) profecta sunt ab interprete male intellecta, nisi cum Tychsenio, (ad Physiol. Syr. p. 98) statuere mavis στρῖπος esse librarii cuiusdem glossa. Caeterum omne hoc interpretamentum profectum videtur a conjectura ingeniosa magis quam vera ex verbis: *cum nido meo moriar ducta: neque est quod a vulgari significatu formae חיל (v. supra) recedamus.* Plura disputavit BOCHARTUS in Hieroz. III, 809 sqq. Lips., qui quidem ipse Hebraeorum conjecturam probat, addit Schultens. animadv. et Comment. ad h. l.

חיל estr. הַלְּוִיָּה, pl. הַלְּוִיּוֹת, c. suff. סְמִינֵי חיל Jes. XXXI, 6 1) *vis, robur* (v. rad. no. 5, addit syr. et zab. מְלָא vis, virtus exercitus, מְלָא כָּבֵד fortis, potens). Ps. LXXXIII, 12. LXXXIV, 8. Deut. XXXIII, 11. Prov. XXXI, 3: *ne des mulieribus robur tuum.* Zach. IV, 6 (ubi copulatur cum חֶלְבָּה et de viribus humanis dicitur, opp. חֶלְבָּה). הַלְּוִיָּה viribus anctus est Iob. XXI, 7. הַלְּוִיָּה (v. חֶלְבָּה). *Robur arboris* poët. dicitur fructus eius Iob. II, 22 (cf. Iob. XXXI, 39). Plur. vires Ecl. X, 10. Sed maxime de *fortitudine bellica*. הַלְּוִיָּה fortis se præstítit Num. XXIX, 18. Ps. LX, 14. CVMH, 14. CXVIII, 15, 16 (de alia hiuus formulae potestate v. no. 3). הַלְּוִיָּה miles strenuus (v. שׁבָּז p. 262, no. 1, b). הַלְּוִיָּה, pl. הַלְּוִיָּה vir fortis, strenuus Ind. III, 29. XX, 44. 46. 1 Sam. XXXI, 12. 2 Sam. XI, 16. XXIII, 20 Keri. XXIV, 9, iron, de potatoribus strenuis Jes. V, 22, allegor. fort. de pedibus Ecl. XII, 3 (sec. Chald. de brachis). הַלְּוִיָּה id. 1 Sam. XVIII, 17. 2 Reg. II, 16. 2 Sam. II, 7; הַלְּוִיָּה וְהַלְּוִיָּה estate viri strenui. XIII, 28. XVII, 10. 1 Reg. I, 52. — *Inde*

2) *vis bellica* i.e. *copias, exercitus.* (Cf. שָׁבָּז no. 2, a, gr. δέρας, v. Wahlii al. no. 4, Sturzii Lex. Xenoph. hh. vv., λαζίς Aesch. Pers. 12, Xenoph., lat. *vis militum, vires* Liv. saepe de copiis; Simonis confert gr. ἐλῆι, οἵη = έπιτη turma militum ali. ἀλλάω = έπειτα), Ex. XIV, 28. 1 Reg. XX, 2. 2 Reg. VI, 15. Dan. XI, 7 et saepe, etiam plene אֲלֹהִים הַלְּוִיָּה (nostr. Heeresmacht). 1 Par. XX, 1. 2 Par. XXVI, 13. De magno exercitu dr. הַלְּוִיָּה 2 Reg. VII, 6. Ez. XVII, 17, כְּכָל הַלְּוִיָּה 2 Reg. VI, 14. הַלְּוִיָּה רַשֵּׁב dux exercitus 2 Sam. XXIV, 2, pl. הַלְּוִיָּה ibid. 4, et סְמִינֵי הַלְּוִיָּה 1 Reg. XV, 20. 2 Reg. XXV, 23. Passim arctiore sensu de *pedibus* dici videtur (v. שָׁבָּז no. 1, 1) et copulatur cum *equiibus et curribus bellicis* Exod. XIV, 9. 17. XV, 4. 2 Reg. VI, 14. Ies. VIII, 22. Neh. II, 9. — Poët. de *expeditione bellica*. Ps. CX, 3: הַלְּוִיָּה die militiae tuac i. e. quo in bellum egredieris. — Dicitur etiam de alia *vi hominum* Ezech. XXXVII, 10, v. c. de magno comitatu regiae Sabacae 1 Reg. X, 2, cf. etiam 1 Sam. X, 26 (ubi al. explicit נְהַלְּוִיָּה, opp. נְגַדְּלָה).

3) *opes, bona, divitiae*, quibus aliquis valet polletque (nostr. Vermögen, gr. δίνυας Sturzii Lex. Xenoph.

h. v., lat. *vires pro opibus* Gronov. Observatt. 4, 24) Gen. XXXIV, 29. (Onk. סְמִינֵי, sed Alex. *mancipia* intelligit) Ps. XLIX, 11. LXII, 11. Iob. V, 5. XV, 29. XX, 15. 18. XXXI, 25. Jes. VIII, 5. Jer. XV, 13. XVII, 3. Zeph. I, 13 cet. בְּנֵי הַלְּוִיָּה opes gentium Jes. LX, 5. 11. LXI, 6. בְּנֵי הַלְּוִיָּה id. X, 14. בְּנֵי הַלְּוִיָּה et Ruth IV, 11. Prov. XXXI, 29. Ez. XXVIII, 4. בְּנֵי הַלְּוִיָּה vir opibus pollens (v. שְׁבָּז no. 1, d). — Plur. בְּנֵי הַלְּוִיָּה opes. Jes. XXX, 6. — LXX saepe πλοῦτος.

4) Translate ad annum est *virtus, bonitas* (nostr. Bravheit, Tüchtigkeit, cf. etiam *frömm*, quod olim *fortem* notabat, v. Adel. II, 320). בְּנֵי הַלְּוִיָּה viri boni. Gen. XLVII, 6 (Ju. 1. i. q. strenui, industriæ). Exod. XVIII, 21. 25. בְּנֵי הַלְּוִיָּה mulier proba Ruth. III, 11. Prov. XII, 4. XXXI, 10. בְּנֵי הַלְּוִיָּה vir probus 1 Reg. I, 52, pl. Jud. XVIII, 2. בְּנֵי הַלְּוִיָּה id. (v. שְׁבָּז no. 1, c).

חַלְדָּה chald. estr. הַלְּוִיָּה c. suff. סְמִינֵי Dan. III, 20 m. i. q. hebr. 1) *vis, robur*. Est. IV, 23. הַלְּוִיָּה viri fortes Dan. III, 20. הַלְּוִיָּה clamavit vehementer III, 4. IV, 11. V, 7. 2) *exercitus*. III, 20. אֲלֹהִים הַלְּוִיָּה i. q. שְׁבָּז IV, 32. — In Targg. saepe pro גַּלְדָּה, חַלְדָּה.

חַלְמָה (ad formam הַלְּוִיָּה) Jes. XXXVI, 2, et הַלְּוִיָּה (de lectionis varietate circa scriptiōnē plenam et defectivām v. Mich. suppl. 736) pr. i. q. הַלְּוִיָּה, inde

1) *exercitus* 2 Reg. XVIII, 17. Jes. XXXVI, 2, semel הַלְּוִיָּה Obad. 20. Eodem referunt Ps. X, 10 sec. Keri: בְּנֵי הַלְּוִיָּה quod redditum: multitudine (v. שְׁבָּז no. 2 fin.) afflictorum, sed praestat sequi Chethibh, v. חַלְמָה, rad. הַלְּוִיָּה.

2) *munitio*, spec. pars quaedam munitiorum, nimurum *antemurale* s. murus minor et exterior fossam ambiens, una cum pomerio. Thren. II, 8: סְמִינֵי הַלְּוִיָּה. 1 Reg. XXI, 23: *canes vorabunt Isoram* לְאַלְמָנָה הַלְּוִיָּה in pomerio Jesreilis (sed in loco parall. 2 Reg. IX, 36 נְגַדְּלָה) 2 Sam. XX, 15: *aggerem fecerunt contra urbem* הַלְּוִיָּה qui pertinebat usque ad antemurale (vel pomerium), et omnes, qui cum Joabo erant, laborabant in diruendo muro. Nah. III, 8. Ps. XLVIII, 14 (v. חַלְמָה). CXXII, 7. LXX ter (et præterea Ez. XLII, 20. XLVIII, 15 pro הַלְּוִיָּה) it. anon. gr. Ps. CXII ποτείζουσι, semel πετήτεος Jes. XXVI, 1, Symm. bis in Ps. πεφύλακος. Vulg. bis *antemurale* (cf. Hieron. ad Jes. XXVI, 1). Kimchius: *Magistri nostri hoc ve. interpretantur murum minorem, qui ante minorem est. Interrogatus quid sit סְמִינֵי הַלְּוִיָּה Rabbi Chanina respondit: murus et filius muri.* Et ita Syrus ap. Jes. שְׁבָּז 12. At vero præter murum minorem etiam pomerium comprehendere hoc ve., confici videtur ex 1 Reg. et 2 Sam. 1. c., cui accedit quod apud Talmudistas נְגַדְּלָה legitur pro pomerio templi si de spatio, quod templi murum ambiat (v. לאנְגַּדוּת Opp. II, pag. 193 cf. Faber Archaeol. p. 289). Ipse Kimchius etiam aliam proponit sententiam, Coccoeo et J. D. Michaeli (suppl. 735 sqq.)

probatam, de qua נִיר pr. *vallis sit* (chald. אֲנֵיְרָה), dein fossa, quam firmant coll. חֶרְבָּי circum; sed illud tamen simplicius, ut *monumentum significatus a robore dactus sit*. — Vulgo huc referunt Hab. III, 19: *Jova Dominus נִיר est monumentum meum*, sed quidni: *robur meum?*

נִיר f. Ps. XLVIII, 14 sec. scripturam vulgarem i. q. נִיר no. 2, sed 18 codd. exhibent מִיר (a נִיר), quod ipsum exprimit LXX. Vulg. Syr. Chald. Hieron., idque praestat.

טָרֵל m. *tremor* (v. rad. no. 3) Ex. XV, 14, max. parturientis, cui ingentem timorem comparare solent. Mich. IV, 9: מִיר נִיר נִיר נִיר. Ps. XLVIII, 7. Jer. VI, 24. XXII, 23. L, 43.

חַיְלָה f. *dolor, tormentum* Iob. VI, 10, v. rad. no. 2.

חַלְמָן (arenosum, a חַלְמָה et מְן—) et נִיר n. pr. 1) oppidi Moabitarum Jer. XLVIII, 21; 2) oppidi sacerdotalis in montanis Judae Jos. XV, 5t. XXI, 15, quod quidem posterius נִיר scribitur. Cf. נִיר.

חַלְמָן (fortis) n. pr. viri Num. I, 9. II, 7.

חַלְמָה 2 Sam. X, 16 (1 Kennic. חַלְמָה) c. IIe locali חַלְמָה, Chethibh חַלְמָה (3 codd. חַלְמָה) Comm. 17 n. pr. loci inter Jordaniem et Euphratem, pugna Davidis cum Hadadesare nobilis, de quo præterea nihil constat. Quid sit חַלְמָה, iam Paralipomenon auctorem latuisse videatur, qui in loco parallelo (1 Chr. XIX) V, 16 omittit verba חַלְמָה וְלֹא, et V, 17 pro חַלְמָה ponit חַלְמָה: LXX dant V, 17 Xalquix (multi codd. Xalay), V, 18 Alkay, unde Jos. (Ant. VII, 6 §. 3) effinxit regem Mesopotamiae Xalquay dictum.

חַלְמָה n. pr. oppidi sacerdotalis in tribu Judæa 1 Par. VI, 43, quod apud Josuam נִיר appellatur, v. נִיר no. 2.

חַלְמָה m. *dolor parturientis, cum tremore coniunctus* (cf. ad no. 4 et נִיר). Nah. II, 11: חַלְמָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Jes. XXI, 3. quoniam comparari solet terror maximus Ez. XXXX, 4, 9.

חַלְמָה m. 1) *saltatio, chorea* (Reigentanz), quam saltabant puellas tympana pulsantes Jer. XXXI, 4, 13, etiam in sacris Ps. IL, 3. CL, 4. — Ps. XXX, 12: *mutasti luctum meum in choream*. Thren. V, 15. — 2) n. pr. viri 1 Reg. 7, 11.

חַלְמָה f. i. q. נִיר no. 1. *chorœa* Cant. VII, 1, pl. *chorœæ* Ex. XXXI, 19. Ind. XXI, 21, maxime ad victoriæ celebrandam institutæ Ind. XI, 34. 1 Sam. XVIII, 6. XXI, 12. XIX, 5.

Pind. Pyth. 1, 44, ab αἴω uro. Eiusdem originis est syr. نَفْعَلْيَه niger. Inde

טָרֵל adj. *niger, fuscus* Gen. XXX, 32. 33. 35. 40. חַמְתָּה f. *murus, v. חַמְתָּה*.

טָרֵל fat. חַמְתָּה Jerem. XXI, 7 et חַמְתָּה, חַמְתָּה, sed 1 pers. חַמְתָּה 1) misereri alienius, sq. נִיר Ps. LXXXII, 13: נִיר נִיר נִיר חַמְתָּה miseret cum tenuis et inopis. Refertur etiam ad res, quarum interitum facturamus dolemus. Jon. IV, 10: חַמְתָּה נִיר נִיר נִיר נִיר te miseret rictui emortui, et me non misreat Ninives dolenda? dir ist's leid um den Wunderbaum, und mir sollte es nicht leid than um Ninive? (cf. infra Gen. XLV, 20). Hinc 2) parcere, sq. נִיר Neh. XIII, 22: בְּרֵךְ חַמְתָּה parce mihi pro clementia tua, Jer. XXI, 7. Joel II, 17, absolv. Jer. XIII, 14. Ez. XXIX, 14. (Chald. חַמְתָּה id, חַמְתָּה misericordia, syr. حَمَّة sq. נִיר pepercit, v. Castell. adde Barhebr. 385. 41o, נִיר חַמְתָּה indulgentia, misericordia. Arab. حَمَّة fut. I sq. חַמְתָּה propitiatus, clemens, misericors fuit).

Caeterum in hac radice struenda observandum est, miserendi et parendi actum plerumque non tam ipsis hominibus, sed oculis tribui (ut alibi et robur et remissio manibus cf. קַרְבָּה, חַדָּה, contabescientia itidem oculis v. חַדָּה), 1) significatione misercendi et dolendi Gen. XLV, 20: סְמִינָה נִיר חַמְתָּה נִיר misereatur oculus vester supellecitis vestraci i. e. ne doleatis supellecitem relinquent; 2) parendi significatu Deut. VII, 16: חַמְתָּה נִיר נִיר не парcat иis oculus tuus i. e. ne parce iis. XIII, 9. XIX, 13. 21. XXV, 12. Jes. XIII, 18. Ez. V, 11. VII, 4. 9. VIII, 18. IX, 5. 10. XVI, 5. XX, 17 (Judith II, 11: οὐ γείσταν ὁ οὐρανός σον). Semel ellipt. 1 Sam. XXIV, 11: נִיר חַמְתָּה נִיר oculus meus tibi pepercit. Ex his colligas originem esse in oculis s. vultu clemente, misericorde, indulcente (cf. חַמְתָּה oculus misericordiae vit. Tim. 1, 512, נִיר חַמְתָּה id. Assem. III, 2 p. 113), et SCHULTEVSIUS (clav. dial. p. 263), STORRIUS (observv. 29, 30) al. חַמְתָּה pr. est oculos compressit, inde connivuit, indulxit, cf. nostr. nachlesm, durch die Finger schm., coll. חַמְתָּה oculos ex parte clausit (pr. consuit coll. חַמְתָּה), חַמְתָּה angustis oculis fuit, III compressit oculos acutioris visus causa vel solem intuens. Mili tamen probabilius, primariam vim esse in dolendo (i. q. talmud. שְׁמָר v. Buxtorf. h. y.) et נִיר pr. esse dolere propter (aliquem, aliquid).

טָרֵל littus, v. נִיר.

טָרֵל n. pr. vide ibid.

וְנִירָא rad. inusit. Syr. Pa. צַמֵּד cinxit, cf. צַמֵּם,

circundedit. (Quod praeterea Simonis cinsque editores laudent aeth. זָרָן circumdedit, ex Castello prob. petum, id delendum, si quidem קָרְבָּה פָּרָס: nihil aliud est atque observavit, v. Ludolf p. 61). Inde

זָרָן pr. paries, murus (i. q. זָרָן), dein spec, *latus exteriorius* (aedium), unde sibi opponuntur זָרָה וְזָרָה a latere interiori et exteriore (intrinsecus et extrinsecus), pr. a latere aedium et parietis, von der Haus-Seite und von der (äußern) Wand-Seite. Gen. VI, 14. Exod. XXV, 11. XXXVII, 2. Inde est

1) subst. *quidquid foris est*, max. extra domum, sed passim etiam extra conclave (2 Sam. XIII, 18. Neh. XIII, 8), extra urbem (Ios. VII, 1), extra castra (Deut. XXIII, 13). זָרָה נֶגֶד ab - extra domum (von ansser dem Hause, von draussen her) Iud. XII, 9. 2 Reg. IV, 3. זָרָה נֶגֶד (nach aussen hin) Ez. XLII, 9. זָרָה נֶגֶד hinauswärts ib. XLVII, 2. Inde

a) *platea*, ut quae *extra domum* est. Jer. XXXVII, 21: קָרְבָּה נֶגֶד plateau pistorum, quae Hierosolyma erat. IX, 20. Jes. LI, 23. Prov. VII, 12 (ubi opp. foro). Plur. קָרְבָּה plateae. Jes. V, 25. X, 6. XV, 3. XXIV, 11. Thren. IV, 5. 8. 14. Jer. VII, 17. XI, 6. XXXIII, 10. XLIV, 6 et saepc. קָרְבָּה in plateam Prov. V, 16. קָרְבָּה intum platearum Ps. XVIII, 43. Mich. VII, 10. Zach. IX, 3. X, 5. קָרְבָּה שְׁמָמָה שְׁמָמָה in quovis angulo platearum Jes. LI, 20. Nah. III, 10. Thren. II, 19. IV, 1. — 1 Reg. XX, 34: קָרְבָּה בְּבָבָל קָרְבָּה בְּבָבָל plateas fac ubi Damasci, sicut fecit pater meus Samaritac, exstine tibi domos integrasque plateas in urbe mea regia tanquam in proprio solo. (Al. fac tibi foro rerum venialium, unde vestigalia accipias; sed זָרָה distinguuntur a הַרְבָּה Prov. VII, 12. Grotius intelligit manitones et praesidia militaria in agro Damasceno condenda, invito linguae nsu: alii *pascua*, sed vix dicas: נֶגֶד קָרְבָּה facere sibi *pascua*, pro: uti *pascuis*, praeserfui quium קָרְבָּה non tam *pascua* significet, quam *deserta*).

b) quod extra urbem est, *campus*, *rus*, *ager* (cf. chald. רְבָבָה i. q. זָרָה et: campus, rus, Marc. I, 45: ἐπὶ τὴν λεγούσαν τόπους). Iob. XVIII, 17: זָרָה נֶגֶד נֶגֶד נֶגֶד non supererit nomen eius in rure. Parall. זָרָה נֶגֶד. Eodem pertinet קָרְבָּה foris i. e. in campis (proeliis), opp. קָרְבָּה in conclavibus. Deut. XXXII, 25. Thren. I, 20 cf. Mt. XXIV, 26: ἐν τῇ λεγούσῃ, ἐν τοῖς τρεπτίοις. — Plur. קָרְבָּה Iob. V, 10: קָרְבָּה נֶגֶד נֶגֶד demittens plurimam super campos. Parall. זָרָה נֶגֶד Prov. VIII, 26: קָרְבָּה נֶגֶד נֶגֶד dam nōndūm creata erat terra cum campis.

2) adv. *foris* Deut. XXIII, 14, unde זָרָה נֶגֶד foris (extra dominum) nata Lev. XVIII, 9, et *foras* Deut. XXIII, 13. Cum He parag. קָרְבָּה *foras* post verba motus Ex. XII, 46 (adlitur קָרְבָּה נֶגֶד). 2 Chr. XXIV, 8. XXIX, 16. Num. XXXV, 4, et poēt. *foris* (extra urbem) Jes. XXXIII, 7, et 1 Reg. VI, 6 (ubi tamen pr. est: nach

aussen hin). Cum art. זָרָה *foras* Neh. XIII, 8. Ind. XIX, 25, et c. He locali קָרְבָּה id. Gen. XV, 5. XIX, 17. XXIV, 29. XXXIX, 12. 13. 15. 18. Deut. XXIV, 11. Jos. II, 19 (ex domo in plateam). 2 Sam. XIII, 17 (e conclave); it. *foris* (nostr. nach aussen) 1 Reg. VIII, 8. 2 Par. V, 9.

Cum praepositt. a) זָרָה *foris*, extra tentorium Gen. IX, 22, extra domum (in platea) Ex. XXI, 19. Dent. XXIV, 11. 2 Reg. X, 24. Esr. X, 13. Job. XXXI, 32. Prov. I, 20. XXII, 13. Cant. VIII, 1. Jes. XLII, 2. Jer. VI, 11 et c., extra urbem Gen. XXIV, 31. Ios. VII, 1, — b) קָרְבָּה poēt. id. Ps. XLII, 7. Ez. XLII, 17. XLII, 7. קָרְבָּה (draussen hin) 2 Chr. XXXII, 5. — c) קָרְבָּה *foris* i. e. in campis (v. supra 1, b), extrinsecus (von aussen), opp. קָרְבָּה von innen. קָרְבָּה id. Ezch. XLII, 25. Sq. קָרְבָּה extra, post verba quietis, v. c. קָרְבָּה קָרְבָּה extra urbem Gen. XIX, 16. XXIV, 11. קָרְבָּה קָרְבָּה extra castra Ex. XXIX, 14. XXXIII, 7. Lev. VIII, 17. XIII, 46, בְּמִשְׁעָרָה קָרְבָּה 2 Reg. XXIII, 4 et saepc.; raro post verba motus 1 Reg. XXI, 13. קָרְבָּה id. Ez. XL, 44. — d) קָרְבָּה נֶגֶד *foras* (hinaus) Ez. XXXIV, 21. — e) קָרְבָּה נֶגֶד extra (post verba motus) nostr. *hinaus vor.* Lev. IV, 12: נֶגֶד קָרְבָּה זָרָה hinaus vor das Lager. 21. VI, 4. X, 4. 5. XIV, 3. XVI, 27. XXIV, 14, קָרְבָּה נֶגֶד Levit. XIV, 40. II, 45.

5) Abit in praepos. נֶגֶד זָרָה *praeter* (ansser). Eccl. II, 25: נֶגֶד זָרָה שְׁמָמָה נֶגֶד quis eruditus est et quis genio indulxit praeter me? LXX. πρέπει αὐτοῦ (pro כבשׂ) et ita Syr. סְמָמָה נֶגֶד, sed Targ. נֶגֶד רְבָבָה praeter me, cf. de chald. נֶגֶד quod in Targ. frequentatior pro נֶגֶד, נֶגֶד בְּבָבָל Buxtorf. pag. 317, de syr. et zab. Ephraem. III, 503. Norb. p. 22 Kimchi: נֶגֶד Aben Ezra: נֶגֶד. Jarchi: נֶגֶד. Ipsum nostrum זָרָה habes in Mischna Kilain 2, 5: הַכְּלָבָה חַדְשָׁה נֶגֶד קָרְבָּה totum praeter speciem unam, et ipsud Rabbinos in formula: הַיְהּ salvo honore eius. Fuerunt, qui sententiam illam minus idoneam indicarent, quoniam praeter Salomonem etiam alii genio indulserint, et propterea זָרָה comparative acciperent: magis quam ego. Ben Helech: טבְּרָה. Luth. wer hat fröhlicher gegessen und sich ergetzt denn ich? et ita Geirus, Noldius (Vindi. p. 880). Sed per lingue usum hoc vix licet, et san erit sententia, modo verbum cum emphasi pronunciatur quis vere genio indulsit? quis dicere potest, se enio vere induluisse, praeter me?

נֶגֶד m. *paries* Ez. XIII, 1. Arab. قَلْبَة id. .

נֶגֶד m. *atrium* f. adj. exterior, exteriuss. Opp. קָרְבָּה Ez. XLII, 17. קָרְבָּה קָרְבָּה atrium exteriuss Ez. X, 5. XI, 17. 31. XLII, 1. 14. XLVI, 20 et c. קָרְבָּה קָרְבָּה negotium exterrimum i. e. ivile (opp. sacro) 1 Par. XXVI, 29. Neh. XI, 16. — קָרְבָּה foris 1 Reg. VI,

29, 30, et ~~מִלְיכָה~~ (Milch) id. pr. nach dem Aeussern zu, 3 Reg. XVI, 18 id.

חַנְקָה rad. innisit. i. q. arab. circumdedit, amplexus est. Orta videtur ex **חַנְקָה**, **חַנְקָה** emollito, v. 393 A. Inde

חַזְבֵּן Ps. LXXIV, 11 Chethibh i. q. **קַדְבֵּן** sinus. Sed Prov. VIII, 29 **קַדְבֵּן** est pro **קָדְבֵּן** a rad. **קָדְבָּן**:

רִנָּה, raro רַנְתָּה Prov. XVII, 23, e. suff. נְתַנָּה Ps. XXXV, 13 et רַנְתָּה lob. XIX, 27 m. 1) *sinus* i. e. pectus cum brachii, ab *amplectendo* dictus (cf. רַנְתָּה Prov. V, 20), it. *sinus vestis* i. e. ea pars vestis, qua sinus tegitur. Exod. IV, 6, 7. Prov. VI, 27. XVI, 33. Nota formulae: a) בְּקַרְבֵּן סְבִבָּלָה cubuit in *sinu* (viri, mulieris, uxoris), de complexu venereo 1 Reg. I, 2. Mich. VIII, 5 cf. Gen. XVI, 5. 2 Sam. XII, 8. Prov. V, 20, unde קַרְבָּלָה טָבָל vir, in cuius sinu cubat i. e. coniux dilectus Deut. XXVIII, 56, et ita קַרְבָּלָה XIII, 7. XXVIII, 54. Sed b) *cubare in sinu* matris et nutrictae dicuntur etiam infantes Ruth IV, 16. 1 Reg. III, 20. XVII, 19, cf. Thren. II, 12. 2 Sam. XII, 3 de oviencia: *in sinu eius cubabant, eratque ei instar filiae.* Contra parentes dicuntur *in sinu gestare* infantes (קַרְבָּלָה אֲמָתָה) Num. XI, 12, unde Jes. XL, 11 de pastore: *in sinu gestat* (agnos tenellos). Alind tamen esse videtur Ps. LXXXIX, 51: *memento, o Deus, igaomiuita servorum tuorum* תְּאַשֵּׁשׁ קַרְבָּלָה ubi per sententiam vix licet interpretari: *quod in sinu gestavi populos multos*, quamquam dñiorum videtur vulgaris interpretatione: quod in sinu pertulit insignominium populorum multorum. (Cf. gr. εἰς κατέποντας Joh. I, 18, in sinu et complexu alic. esse Cie., in sinu gestare Ter.) — c) קַרְבָּלָה תְּמִימָה Jer. XXXIX, 18, קַרְבָּלָה Ps. LXXIX, 12, קַרְבָּלָה תְּמִימָה Jes. LVI, 6 rependit alicui in sinum (Deus actiones) et קַרְבָּלָה תְּמִימָה mensus est in sinum Jes. LXV, 7, id quod alibi est בְּקַרְבָּלָה Ind. IX, 57. 1 Sam. XXV, 39. Joel IV, 7, neque audiendus WYXERUS (Lex. p. 323), qui plenam mensuram hac formula significari docet non manu sed sinu vestimentis excipiendo coll. Luc. VI, 38: nihil enim alind in ea inest, quam aliiquid eo redire unde profectum sit, etiam locutionem Arabum חַבְרָה קַרְבָּלָה redit in ingulum eius, vit. Tim. I p. 30 Mang. cf. Willmeti Lex. arab. p. 16. Aliorsum pertinet Ps. XXXV, 13: תְּמִימָה קַרְבָּלָה וְתְּמִימָה קַרְבָּלָה et *precatio mea in sinum meum revertebatur*, i. e. contextu ferme flagitante: precabar capite in sinum inclinato id est ardentinissime. — Ad *sinum vestis* referuntur haec formulae: d) קַרְבָּלָה דְּרוֹם donum s. largitio in sinum (ingesta) Prov. XXI, 14 et קַרְבָּלָה donum ex sinu i. e. clam datum Prov. XVII, 23 (cf. lat. sinum laxare et sinum expedire, quod est minima expectantia Sen. epist. 119. Sen. Thyest. 430). Ps. LXXIV, 11: קַרְבָּלָה וְתְּמִימָה et *medio* sinu extrahe manum et *perde*. In sinu enim reconditor manus, dum nil asit. — Denique *sinus* est

etiam i. q. זְהָבָה. Job. XIX, 27: בְּזֶבַע תִּשְׁאַלְתָּהָי. Eccl. VII, q. בְּזֶבַע תִּשְׁאַלְתָּהָי.

2) metaph. est a) *sinus currūs* i. e. cava pars eius
1 Reg. XXII, 35; b) *sinus altaris* i. e. basis, fundamentum eius (הַבָּסָיס Lev. IV, 7), in quo altare quasi recumbit Ez. XLIII, 13, 17, plenus וְעַל־הַבָּסָיס Comm. 14. R. Levi: תְּמִימָה Targ. et alii ex Hebreis *medio in partem* intelligunt, Simonis cum partem, in qua ignis altior, utriusque repugnante contextu.

fut. **רָהִי** 1) *candidus fuit*, inde *palluit facies*.
 Jes. XXIX, 22: **אַתְּ כֹּהֵן קָדוֹם** *iam non palles et facies eius* i. e. non pudefactus erit. Etenim non crudescere tantum est hominis pars facti, sed etiam pallescere (v. Zeph. II, 1).
 LXX. **τόποις παραπλεκέται**. Targ. **בְּאַמְּנָנָה בְּשָׁעָרָה**.
 Saad. **אֲזַנְתָּן בְּשָׁעָרָה**.
 Arabic. **أَعْنَى وَمَنْ يَرْجُو**.
 Abulwalid: **لَا بِبِيَضِ وَلَا بِبَرْدَبِ**
 عو معنى فعل الاراديل **בְּנֵי הַוּרָה בְּרַבְבָּתָה** in *verbis Jes. XXIX,*
 22 **הַרְחֵב** idem valet quid in *verbis talmudicis*: *facies eius expalluit in multitudine*. Kimchi: *designat pudorem palliūtum, quia pallescit facies hominis, qui pudore suffunditur, et ita dicitur in Talmude (Sanhedrin fol. 107 recto): qui fecit ut pallescent facies socii sui coram multitudine.* Eadem formula est Berach. fol. 43 verso. Chethuboth fol. 67 verso. Facile igitur carmen conjectura a SECKERO et LOWTHO proposita **הַרְחֵב**, quamquam non incepta, quum **רָהִי** et **זָבֵב** saepe copulentur v.
 Jes. I, 29. Ps. XXXV, 4. 26. (Syr. **סְבִבָּה** albus fuit,
 Pa. Aph. dealbavit. **בְּזָבֵב** syr. et zab. albus, candidus,
סְמִינָה albedo. Chald. **רָהִי** id. Arab. med. quiesc.
 خَارَجَ **حَدَّاجَة** candidus fuit, de veste, oculo Conj. IX, id.

candidus, nitens, de cete. De permutatione verborum
מobil et quiese. v. Lgb. 407. Etiam apud Hebreos
haec forma est in nomi. **הַבָּשָׂר**, **הַבְּשָׂר**, et nomi. pr.
בָּשָׂר, **בְּשָׂר**).

2) translate: *splendidus, nobilis* fuit i. q. קָרְבָּה no. 2.
Vestigia huius significationis v. in הַרְבָּה, קָרְבָּה.

جَنْ m. *lintum candidum* et *subtile*. Esth. I, 6. VIII, 15. LXX. *βέρασος*. Saadias: **جَنْ** i. e. *sericum*.
Affine est **خَرْتَرْ** *sericum album*, v. Schroeder de vest.
p. 40. 215, unde **خَرْتَرْيَ** venditor *sericorum*, aethiop.
حَبْزَلْ: *bombycinum*, auctore Ludolfo p. 36. Aliud
v. s. rad. **حَبْزَلْ**.

הַר i. q. **הַרְ**. Plur. **הַרְ** poët. pro **הַרְ** panni
intei et byssini. Jes. XIX, 9. LXX. **βισσος**. Kimchi:
בִּשְׁבָת. Vulg. **subtilia**. Qui praefracte negant, **תֵּ**
esse terminacionem pluralis; quibus equidem accedere non
possunt, cum Verbruggo (de plurali numero §. 96) **תֵּ**
i. accipiunt pro terminacione adj. (ut in **הַרְ**), vel, ut
Hitzigius, formam **הַרְ** a **הַרְ** = **הַרְ**, **הַרְ** petitam
הַרְ.

ח' – חורבן

censem. Pluralem praepter Vulg. et Kinchium agnoscit etiam Targ. 1522.

הוֹר *foramen* v. rad. **חָרֵר**.

הר *nobilis* v. rad. חור

בָּנָר chald. *candidus*. Dan. VII, 9:

הַרְאִי (fortasse lintearius, ut arab. حَرْيَى) n. pr. viri i Par. V, 14.

הוֹרִי v. **הָרִי**, p. 366 A.

הַר in. *panis albus, similagineus*, prob. a **חָזֵר** quod *farinam album, similagineum* significasse videtur et terminatio **הַר**, Brot aus feinem Semmelnkern, Kuchen. Semel in V. T. legitur Gen. XL, 16: **חָזֵר קְבִּיאֵל** i. e. *canistra panis* (Brot-Körbe), sive panibus plena, sive in quibus vulgo panis portabatur. Sed praeterea in tractatu Mischchnico Edajoth 3 §. 10: **חֲנַן כְּנַן** *panes magni et panes albi* opponuntur panibus tenubibus **קְרַצְנָן** et a Maimonide explicantur **הַר קְרַצְנָן** *species panis magni*. Ex vett.

optime Saadias simili vocabulo unus خواری panis albus, farina alba, et similiter LXX. *zurā* χρωτιῶν. Aqu. *zógiros* γρέος. Vulg. canistra farinae. Syr. خاری alba. Gr. Venet. *zógiros* πελάρον. Onk. ἔρθητι γένεται. Et ita Jon. Sam. Alii ḥarā repetunt a ḥarā forāmen; et canistra intellegunt perforata, reticulata, quod frigidus videtur. Ita tamen Symm. *zurā* βαῖρυ: et candem interpretationem Kimchius ab albedinis potestate repetit, nimirum canistra ex viminiis albis et decoratis contexta intelligens. — Aliud ḥarā v. rad. ḥarā.

חוֹרָם (fort. nobilis, ingenuus, v. rad. no. 2) *Huram* n. pr. quod gessit 1) rex Tyrins, Davidis et Salomonis acqualis et amicus, qui foedere cum his regibus inito Davidi regiam, Salomoni templum et classem exstructo ligna et artifices misit. In Paralip. (1 Par. XIV, 1, 2 Paralip. II, 2, 11, 12, VIII, 2, 18, 21) nomen eius constanter (praeter 1, 14, 1 Cheth.) scribitur חָרָם, sed 2 Sam. V, 11, 1 Reg. V, 1—18, IX, 11, 12, 14, 27, X, 11 חָרָם. Plura de eo traduntur Dius et Menander Ephesius ap. Jos. c. Apion. 1, 17, 18, ubi idem Εἰρόνεος (חָרָם) appellatur, Abibalis filius, et patre defuncto 34 annos regnasse dicitur. Eandem formae varietatem habes no. 2.

2) artifex Tyrius ab Hiramo rege Salomonis missus
 2 Par. IV, 11, etiam נָבָעַ dictus 1 Reg. VII, 13, הִרְמֹן ib.
 Comm. 40. Idem dicitur 2 Par. II, 12 (in epistola Hirami ad Salomonem) נָבָעַ, et IV, 16 נָבָעַ, quod vulgo pleniorum nominis proprii formam esse volunt,
 appellative accipendam vel: *nobilis est pater meus, paterius* i. e. filius nobilis, vel *Hiram est pater meus* i. e. filius Hirami (vide de patre eius 2 Par. II, 13). Sed non negligendum videtur, in priore loco, ubi Hiramus rex loquitur, prima persona dici נָבָעַ, in posteriore, ubi scriptor, נָבָעַ; et propterea non displicet interpretatione J. FR. DE MEYER (der Tempel Salomo's, p. 49 sqq.), qui

הַרְמָם, **הַרְמָם** appellative accipit: II, 12: *Hurumam patrem meum* i. e. vel qui mihi a consilis est, vel magistrum meum, meinen Rathgeber, meinen Meister (cf. **בָּז** no. 4. 5), et IV, 16: *Hurumam pater eius*. Ita LXX II, 12, Vulg. utroque loco, Targ. **הַרְמָם** הַרְמָם H. **magister**, **מָגִיסְטֵר** II. **magister eius**. Ad priorem locum certe haec ratio egregie accommodata est, frigidior videtur in posteriore, ubi etiam LXX **בְּצָרָבָן** omisuntur.

3) viri Benjaminitae. 1 Par. VIII, 5.

הַנְּבָרֶת (nobilitas) n. pr. viri Adullamitae Gen. xxxviii, 1, 12.

I, 2, ו, ב, יירם

חירוט חנוך v. no. 2.

¶ rad. innisit, quam perforandi, cavandi vim habuisse monstrant nomina derivata, cogn. radd. נָסַת no. I, נָסַת no. III. Congruunt nonnulla derivata rad. חֲלֵר, ut
foramen ani, ostium fluminis.

הַר et **הַר** (Jes. XI, 8) 1) *foramen*, ut *viperae* Jes. XI, 8, inde de carcere subterraneo et pessimo (nostr. Loch) Jes. XLIII, 22, ubi **הַר** idem est, quod in altero hemisticchio **בְּצִדְקָתֶךָ**.

2) n. pr. *complurimum viorum* a) regis Midianitarum
Num. XXXI, 8. Jos. XIII, 21. 2) mariti Mirjamae,
sororis Mosis Exod. XVII, 10, XXIV, 14. c) i Chr.
II, 19, 50. IV, 1, 4, cf. II, 20. Ex. XXXI, 2. d) Nch.
III, 9. d) i Reg. IV, 8. — Aliud v. sub [leg.](#) 777

III, 9. c) 1 Reg. IV, 6. — Alia v. sub rad. **רָבַת**.
רָבַת et **רָבָה** Ez. VIII, 7 1) *foramen* 2 Reg. XII,
 10. Ez. I, 1, de fenestra Canticum V, 4, de cavo oculi Zech.
 XIV, 12. 2) *caverna* Job. XXX, 6. 1 Sam. XIV, 11,
 de luctu ferarum Nah. II, 13. — Alia v. sub rad. **רָבַת** et
רָבָה.

רַגְלָה (*troglogyta, cavernas habitans, a ḥeṭet et terminacione ḥeṭet*) n. pr. 1) populi, qui antiquissimo tempore montana Seir iupibus excavatis abundantia (v. BENECKENHARDT in litt. Syr. II, 201 sqq.) habitabat (Gen. XIV, 6), ab Edomitis postea pulsus est (Deut. II, 12, 22) Gen. XXXVI, 20—30. Phr. **רַגְלָה** Deut. II, 12. In reliquis locis sing. **רַגְלָה** collect. est positus. 2) complurimis virorum a) viri Horiae Gen. XXXVI, 22, 1 Par. I, 39. b) Num. XIII, 5. Alind **רַגְלָה** v. rad. **רַגְלָה**.

תְּהִרְרוֹת (terra cavernarum, a חַרְרָה = חָרָה et חַרְרָה) n. pr. regionis ab austro Damasci, inter Trachonitum, Gaulonitum (גָּלוּנָה) et Ituraeum sitae Ez. XLVII, 16, 18, a cavernis dictae, quibus ea regio abundat, gr. Αἰγαύιτις (v. LXX, l. c.) quae apud Josephum plerumque copulatur cum Trachoniti et Ituraea (Archaeol. 17, 11 §. 4. bell. jud. 1, 20 §. 4, 2, 17 §. 4). Nomen hebreum etiam in Talmude obvium est (v. LIGHTFOOT cent. geogr. ad Luc. 1), et congruit cum arabico حَرَرْتَهُ Abulf. Syr. p. 106, Schult. ind. geogr. v. Haman, quod hodieque in

usu est. Cf. RELANDI *Palaest.* pag. 105, prae cacteris autem uberiorum eius regionis descriptionem in BRACKHARDTI it. Syr. p. 111 sqq. 393 sqq. 416 sqq. ed. germ.

הַרְוָן (caverna), v. p. בֵּית הַרְוָן 195 A.

הַנִּימָם (duae cavernae) n. pr. oppidi Moabitum in clivo siti Jes. XV, 5. Jer. XLVIII, 3. 5. 34. Nom. gent. נְמֵם Neh. II, 19, 19.

לְמִתְרָם semel **לְמִתְרָם** (Ps. LXXI, 12 Chethibh)

¹⁾ *festinare*. (Arab. *فَسَدَ* med. Je tremble fuit. Est haec rad. ex onomatopœticis et sonum celerimi cursus imitatur, ut germ. *huschen*, transit. *haschen*, it. *hasten*,

Hast, hetzen. Vicina sunt arab. **هَوْمَى** movit, agitavit, excitavit ad alacritatem, hissen, hetzen; **هَذِهِ** id., e. a.

etiam ad advenire, 1 Sam., 19, 13; 2 Sam., 2, 12; 20, 1, 1; 21, 1, 1
agitavit, intrans, celer fuit, خَمْسَةٌ tūnūt, hebr. חַמְסָה
fugit, confusgit, خَمْسَةٌ, خَمْسَةٌ, خَمْسَةٌ q. v.). Constr. a) absol.
1 Sam. XX, 58, etiam pro cito advenire, adproperare Deut.
XXXII, 35. b) sq. خَمْسَةٌ: ad aliquid, Job. XXXI, 5.
(Forma خَمْسَةٌ in hoc loco est pro خَمْسَةٌ, c. Dag. fortí
occulto, coll. خَمْسَةٌ 1 Sam. XV, 19 et خَمْسَةٌ XIV, 32 Keri
pro خَمْسَةٌ a rad. خَمْسَةٌ, خَمْسَةٌ). c) sq. gerundivo: festinare ad
aliquid faciendum Ps. CXIX, 60. Hab. I, 8, it, dativo
nominis. Ps. XXII, 20: **خَمْسَةٌ** festina ad auxilium
michi ferendum, XNXVIII, 22. XL, 11. LXX, 2, LXXI,
12, et cadent sententia d) c) dat. pers. Ps. LXIX, 6:
خَمْسَةٌ Deus, succure mihi cito, CNLI, 1. Part.
pass. (potestate activa) festinus, Num. XXXII, 17.

2) Transfertur a) ad vehementiorem motum internum.

Iob. XX, 2; **בְּבָבֵבֶר הַמִּשְׁעָן** propter impetum s. fervorem meum in me i. e. quo agor, et inde b) ad animi passiones, voluptates et libidines. Ecl. II, 25: **שְׁגַנְתָּךְ נַחֲלָה** qd. quis epulatus est et quis genio indulxit? s. vita voluntatibus fructus est. Ex contextu tale quid certum, quamquam in isto verbi usu confirmando subsidia nostra non satisfaciunt. Veteres e contextu coniiciunt (LXX et Syr. quis edet et bibet? Vulg. quis deliciis afflit?) et linguae cognatae nihil offerunt, quod magnam lucem praebeat, nimil enim nisi scienti et dolenti patiendique significatum, cum magis in rad. **שְׁגַנְתָּךְ**, quam in **שְׁגָנָה**. Apud Rabb. est **שְׁגָנָה** sensus, de quinque sensibus, part. Ho. **שְׁגָנָה**, quod sensibus percipitur. sensibile, **שְׁגָנָה** id., aeth. **שְׁגָנָה**: sensus; arab. **شَجَنَ** itid. est: sensit, persensit IV. id.

Cor. XXI, 12, ^وintellectus Har. 4 p. 40 Sch., ^وخانه
seusus, quales quinque sunt, syr. ^ونفی id. Ephr. III, 181,
ubi haec sunt verba: ^ونفی ^وpostquam sensit
Abramus, Ucum esse cet. Dolendi, inde sollicite curandi
potestate ^ونفی perfrequnt est in Mischna (v. Buxtorf,
et Hartmann, in suppl. ad lex. nostr. e Mischna p. 130,
et in Wineri theol. Zeitschr. I, p. 58) et ita fit. ^ونفی

est Ps. LXXIII, 21 Targ. pro **עֲמָדָה;** patendi vim habet
syr. **מִסְתֵּבָה** passus est, unde **לְאַתָּה** etiam de animi passione,
לְאַתָּה 1 Thess. IV, 5 pro gr. **πάθος ἐπιθυμίας**.
Quae ubi accurate consideraveris, non multa ea profecto
suppeditabunt, quae usui biblico respondeant. Alii quidem,
ut H. Alb. Schult. (apud J. II. van der Palm ad
l. I.) a sententi potestate hanc derivant interpretationem:
quis sensibus indulxit? i. e. voluntatibus corporis, vel, ut
barbare dicunt, sensualibus, sed nulla existant exempla,
in quibus radd. **לְאַתָּה**, arab. **حَسْنٌ** ad voluptates referantur
ope sensuum perceptas. Alii, quos laudat Kimchius,
coll. talmud. **לְאַתָּה** hunc in modum interpretabantur: **לְאַתָּה** *quis magis
sollicite curat ut delicate vivat et etat et gaudet, quam ego?*
Hartmannus I. c. verba **לְאַתָּה** et **לְאַתָּה** mediae significacionis
fuisse et praeter *delendi* etiam *gaudenti* sensu significasse
suspiciatur, sed exemplis non probat: quod quam incertum
sit, in proumto positum est. Tuerunt propterea, qui de
scriptiua mutanda cogitent, ut v. d. PALM, qui tentat:
לְאַתָּה **לְאַתָּה** idque reddit: *quis laetus vivit quam ego?*
radici **לְאַתָּה** aut **לְאַתָּה** tribuenis potestatem arab. **لَهُ** et
لَهُ bona sorte et felicitate usus est. Quid milii in tanta
sentientiarum turba optandum videatur, supra iam dixi.
Similiter Kimchius, Geierus al. festinandi vim retinent,
has fere sententia: dem Vergnügen nachcilien, nachjagen.
Etiam nostrates celestir vivere dicunt eos, qui laute
vivunt genioquo suo indulgent (geschwind leben).

H. 1) causat. *accelerat* e. acc. Jes. V, 19: תַּמְבֹּרֶת
תַּמְבֹּרֶת *acceleret opus suum*. LX, 22. Ps. LV, 9: תַּמְבֹּרֶת
תַּמְבֹּרֶת *accelerarem fugam mihi* i. e. *celeriter auferem*.
2) i. q. *Kal festinavit* Iud. XX, 37. 3) *fugit* Jes. XXVIII, 16, ut contra fugiendi vocabula ad *celeritatem et festina-*
tionem referuntur, v. 23.

הַשְׁמֵן (festinatio) n. pr. (v. **הַרְמֵן**), unde patron. **הַשְׁמָנִים**, 2 Sam. XXI, 18. XXIII, 27. 1 Par. XI, 29. XXV, 4. XXVII, 11.

חַנְשׁ (*festivans*) n. pr. *Husai*, Davidis amicus eique in bello adversus Absalonem gesto a consilio 2 Sam. XV, 32, 57. XVI, 16—18. XVII, 5 sqq. 1 Par. XXVII, 53. 1 Reg. IV, 16.

בְּפִיכָּה (festinatio) n. pr. regis Edomitarum 1 Par. I, 45, defective **בְּפִיכָּה** Gen. XXXVI, 34, 35.

הַשְׁרִים (festinantes) n. pr. 1) filii Dani Gen. XLVI, 23, v. שָׁרֵם. 2) alius viri 1 Par. VIII, 12. 3) mulieris 1 Par. XIII, 8, 11.

חַיָּם *adv.* *sc̄c inanter.* Ps. XC, 10.

שׁוֹר rad. spuria a nonnullis posita propter formam
שׁוֹרָה Hab. II, 17, quae tenem est pro **שׁוֹרָה** a rad. **שׁוֹרָה**
q. x.

ח' — ח' —

fut. **הִנֵּה** apoc. **הִנֵּה** Mich. IV, 11 in Pausa
הִנֵּה Iob. XXIII, 9 1) *vidit, spectavit*, i. q. **הִנֵּה**, sed
 maximè in poëtico sermone. (Apud Aramaeos **לְמַעַן**, **אָמַר**,
אָמַר pertritus est pro hebr. **הִנֵּה**. Arab. **عَجْزِي** auguria
 cepit, horiolum est, quod nescio an ab Hebraeorum usu
 no. 1, b profectum sit. Origo fortasse est in *acie oculorum*,
 cf. **הִנֵּה**, cogn. **הִנֵּה** et quae ibi notantur. Ps.
 LXVI, 9; LVIII, 9. Prov. XXII, 29; XXIV, 32,
 Iob. XXIII, 9. Jes. XXVI, 11; XXXIII, 17, 20;
 XLVIII, 6. Spec. a) *Duum spectare* pr. dicitar de
 aspectu speciei divinae Exod. XXIV, 11 (Comm. 10 in
 eadem formula est **הִנֵּה**). Iob. XIX, 26. 27 (cf. XXXVIII,
 1): dein de iis, qui templum aduenti Ps. LXIII, 3. Sed
faciem Dei spectare est i. q. *Duum propitium habere*,
 imagine petita a regibus, qui eos tantum, quibus favent,
 ad se admittunt Ps. XI, 7; XVII, 15. b) **הִנֵּה** est vocabu-
 lum proprium de his, quae prophetarum menti divinitus
 obiciuntur, sive visionibus proprie dictis (Num. XXIV,
 4. 16. Ez. XII, 27), sive oraculis. Iob. I, 1: **אָמַרְתִּי**
הִנֵּה *effatum quod vidit Habacuc* i. e. quod hunc
 divinitus oblatum, patetfactum est. Jes. 1, 1: **הִנֵּה** *בְּנֵי*
הָרָה *בְּנֵי* **הָרָה** .... II, 1. XIII, 1. Am. I, 1.
 Mich. I, 1. **אָמַרְתִּי** **הִנֵּה** *mendacia, de falsis prophete-*
sis Ez. XIII, 6, 7, 9. 25. XXII, 28, **רְגֹזֶה** **הִנֵּה** id. Zach.
 X, 2. Sq. b pers. *visa divinitus patelacta pronunciavit*
 alieci, i. e. *vaticinatus* est alieci, Thren. II, 14: **אָמַרְתִּי**
הִנֵּה *בְּנֵי* **הָרָה** *vates tui tibi mendacia vaticinantur*. Ez. XIII,
 16. XXI, 34. Jes. XXXX, 10.

2) *adspexit*, *intuitus est* (anschauen), a) sq. בָּזַר Jes. XLVII, 13: בְּזִבְחָנָה קְוִיְבִּים הַהֲזִין qui stellas intuentur i. e. astrologi (cf. aeth. זָהָב: מְתֻמָּד: Hen. cap. 8, Lud. p. 131, pers. סְתַגְרָאֵסְטָן, max. cum voluptate, aspectu rei delectatus est Ps. XXVII, 4. Cant. VII, 1. Iob. XXXVI, 25. Mich. IV, 11. (Cf. בָּרֶקֶת no. 2). b) c. acc. *prosperitati rei* i. e. curavit reum (auf etwas sehen), cf. אָהָר no. 2, c. Ps. XVII, 2: שְׁמַעַנְתִּי נְשָׁמָנָה כְּלֹלָה תְּבוּנָה oculi tui proscipient iustitiae, sehen aufs Recht (cf. XXXVII, 37: אָהָרָה). c) *providit sibi* aliquid, i. e. *elegit sibi* (sich ausserischen), cf. אָהָר no. 2, f. Ex. XVIII, 21: לְאָהָר תְּבַעַר נְצָרָת וְנִשְׁׂרָת אֶת־תְּבַעַר אֶת־נְצָרָת אֶת־נְשָׁמָנָה locum eligis, ubi concubinas cum moechis.

3) Verbo nostro, pariter atque syn. נָתַן (no. 3), intuntr etiam a) de iis, quae alius sensibus percipimus, ut idem valeat quod *sentire* (v. נְתַנֵּנִ no. 3, a). Ita satis audaci metaphora de plantae radicibus, quae in terra lapidis sentunt i. e. in lapidibus offendunt Job. VIII, 17: בְּתַחַת לְבֹדֶשׁ וְלְבָדֶשׁ locum *lipidosem sentit* i. e. experitur. (Hebreorum quidam נְתַנֵּנִ h. l. idem esse volunt quod נְתַנֵּנִ in altero hemisticchio: *intricat se*, coll. נְתַנֵּנִ Dan. VIII, 5, quod redditum cornu perplexitatibus, perplexum. Sed frustra et sine ulla ratione). b) de iis quae vivendo experimur (erleben). Job XV, 17: שְׂמֹעֲנִים quae *exprertos sum*, ea narrabo. Ita *videre*

windictam Ps. LVIII, 11, videre dies iudicii in impios Iob. XXIV, 1.

Part, *mit* v. *infra*,

מִנְתָּח m. *pectus brutorum*, pr. pars antica, *aspectui* patens. Ex. XXIX, 26, 27. Lev. VII, 30, 31. VIII, 29. X, 15. Num. VI, 20. XVIII, 18. Plur. **מִנְתָּחִים** Lev. IX, 20, 21. (Chald. in pl. **מִנְתָּחִים** q. v.).

מִתְּבָרֵךְ m. 1) part. Kal *videns*, subst. *vates*, *propheta* (Scher), argenteo maxime actatis ve. i. q. בָּרוּךְ (quoniam copulatore 2 Reg. XVII, 13 Chethibh). 1 Par. XXIX, 29. 2 Par. IX, 29. XII, 15. XIII, 2. XXIX, 30. Cstr. דָּבָר הַנֶּה יְהוָה תְּבִרְכֵנִי 2 Sam. XXIV, 11 et דָּבָר הַנֶּה יְהוָה תְּבִרְכֵנִי 1 Par. XXI, 9. הַלְּבָד הַנֶּה יְהוָה תְּבִרְכֵנִי 1 Par. XXV, 5. 2 Par. XXIX, 25. XXXV, 15 vates Davidis, regis i. e. quem rex consulere solebat. Plur. בָּרוּךְ 2 Par. XXXIII, 18. Mich. III, 7. Jes. XXIX, 10 (ubi tamen בָּרוּךְ spurius videtur, v. comment. nostrum). XXX, 10.

(quod quidem ve. in Ms. fere تخلصنا به طلبيه ينظرنـا evanidum) i. e. non improbabile אقتראיה מנא חסונסטנדענעד Jes. XXVIII, 15 repeatas a קוזה videndi significatu et veritas: posuimus ei et cibitores, qui nos certiores facerent de appropinquatione eius (mortis), ut precebus cam averteremus. Kimchi: פירושו רבינו יהוה כן נבר שצנו זפה עס. שאל טוירגנו עת בווא וברכבה עחו נדחה אויה. Ipsi Kimchio est abstr. pro בזבז speculatio, specula, in eandem sententiam. Namque ad verba 2 Reg. XVII, 13 Keri: בזבז בזבז קלו חוויה ita commentatur: codem modo accipi potest Jes. XXVIII, 7, videlicet ita: speculum posuimus apud orcum et foculus fecimus cum eo, ne raperet nos.

נָבָא (vates) n. pr. viri prob. prophetae, qui historiam Manassis regis memoriae prodidit. 2 Par. XXXII, 19. Ita Vulg. Targ.; Kinchho **נָבָא** dictum est appellative pro **נָבָה** vates, prophetae, quod non probandum, quinque articulo careat.

וְנֹהָרִי (visio) n. pr. filii Nahoris Gen. XXII, 22.

הַנּוֹן m. 1) *visio*, ut הַנּוֹן הַנּוֹן visio nocturna (de somnio) Jes. XXIX, 7, spec. *visio divinitus* (tum in somnio, tum vigilantis) *oblata ad res futuras spectans* Thren. II, 9. Ez. XII, 27. Mich. III, 6. Ps. LXXXIX, 20. Dan I, 17. VIII, 1. 2. 13. 15. 17. 26. IX, 21. X, 14. XI, 1. בְּרֵשֶׁת הַנּוֹן visio mundana Jer. XIV, 14. פָּרָשָׂת Ez. XIII, 24. בְּבִזְבֻּחַ הַנּוֹן visio a proprio animo (propria phantasia) *oblata*, opp. *visioni divinitus oblatae* Jer. XXIII, 16. Inde 2) *oraculum quodvis*, etiam tale quod verbis, non imaginibus propheticis, continetur Ez. VII, 13. Dan. IX, 24. Hos. XII, 11. Hab. II, 2. 3. 1 Par. XVII, 15. Ita in inscriptionibus Obad. 1. Nah. I, 1, et collective. Jes. I, 1: 'הַנּוֹן הַנּוֹן oracula Jesiae .... quae vidit in diebus Ussiae' Jothami, Ahasi, Ezechiae, ex quibus verbis appetat, הַנּוֹן non ad unum oraculum (cap. 1), sed ad oraculorum collectionem, qualiscumque ea erat, referri. Quod vero 2 Par. XXXII, 32 laudatur, הַנּוֹן הַנּוֹן, in quo Ezechiae historia uberius enarrari refertur, pro nostra vaticiniiorum Jesaiorum collectione haberi non potest, v. comment. ad Jes. I p. 24. 25. — Passim 3) generatum est *revelatio divina* 1 Sam. III, 1. Prov. XXIX, 18.

תְּרוֹמָה f. *visio*, coll. *visiones*, oracula. 2 Par. IX, 29: **תְּרוֹמָה**, liber, in quo plura ad Salomonis historiam pertinentia relata erant.

תְּהִלָּה chald. f. *prospectus*. Dan. IV, 8: תְּהִלָּה קַחֲתָה
אֵתֶרֶק וְכֵן et *prospectus eius patet ad finem totius terrae*.
Comm. 17. Recte LXX. Syr. Vulg. *aspectus eius*. Sed
Theod. τὸν ξένον αὐτῷ εἰ. *amplitudo eius*. Gr. Venet.
οἱ ἔδοι i. q. ^{בְּ}צְוָעָר rami. Vers. hebr. **תְּהִלָּה**. Qnae inter-
pretatio unde sit, docet Kimchius: בְּנֵי צְבָא
תְּהִלָּה. Vide infra ad **תְּהִלָּה** Dan. VIII, 5.

הַנְּזָבֵן estr. קָמֶץ עִמּוֹרָה (Kamez impuro) Dan. VIII, 8. Jes. XXVIII, 18 f. i) *species*, max. magna et pulchra i. q. הַנְּזָבֵן. Dan. VIII, 5: קָמֶץ cornu speciei i. e. conspicuum, magnum. LXX. Throd. ζέγας ἡεροτόνος Vulg. cornu insigne. Syr. نَبَرْكَةٌ مُّبَارِكَةٌ (Sed Gr. Venet. οὐλός περιπλοκός). Aben Esra, Kimchi: קָרְבָּלָה cornu perplexum, a נְזָבֵן, cui implicandi significatum affingunt ex loco Job, VIII, 17, de quo vide supra). Comm. 8: בְּשָׂרָבְּנָתְּנָהְנָתְּנָה וְסָרְגָּבְנָתְּנָה et surgeant quatuor (cornua) conspicua. Sic enim interpretandum videtur propter

Comm. 5: sine quo statuere possis **רְאֵת** esse i. q. **רְאֵת** Ez. I, 5, 26, 28, et verendum: aliquid *instar* quattuor cornuum. Vide ad **רְאֵת** no. 3. Quod Michaelis suppl. p. 701 utroque loco legendum coniicit, **רְאֵת** acuminata (a rad. **רָאַת**), unde V. 5: cornu acuminatum, et V. 8: quatuor acuminata, id neque necessarium, neque a contexta commendatur.

2) *vivio prophethica* Ies. XXI, 2, inde *revelatio, lex* ibid. XXIX, 11, ideoque *fœdus*, cuius signum et conditio est lex (unde contra **רְאֵבָן** fœdus etiam de lege dicuntur, v. h. v. no. 2) XXVIII, 18, cf. **רְאֵבָן** Comm. 15 et s. h. v. supra no. 2. In altero hemisphilio est **רְאֵבָן**. Hitzigius *fœderis* significatum a visione s. oraculo ita repetit, ut in fœderibus iungendis oracula consulta esse, et oracula verbum ad fœdus transiisse sumat; quod minus placet. Facilius *fœderis* potestatem a notione *legis* proficiere, quae certa est XXIX, 11, quam a *visione*, manifestum est.

וְיֵרֶא (visio) n. pr. viri 1 Reg. XV, 18.

וְרָנִינָה Jes. XXII, 1, 5, 2 Sam. VII, 17, alibi cstr.
 וְרָנִינָה e. suff. וְרָנִינָה Zach. XIII, 4, pl. וְרָנִינָה vision
 a) nocturna, somnum. וְרָנִינָה Job. XX, 8, XXXIII, 15, pl. וְרָנִינָה IV, 13 et וְרָנִינָה VII, 14. b) propheticia,
 2 Sam. VII, 17. Zach. XIII, 4. Joel III, 1, וְרָנִינָה Jes. XXII, 5 (et inde Vers. 1) *vallis visionis* vel
 collect. *visionum* i. e. Hierosolyma, utpote sedes, patria
 et tanquam seminarium prophetarum et revelationis divinae
 Jes. II, 3. Luc. XIII, 33, in valle sita et montibus
 cincta Zione et Moria altioribus (Ps. CXXV, 2. Jer. XVI, 13. Phocas ap. Relandum Palaest. p. 839). Hieron.
 (Hierosolyma) haec enim civitas seminarium prophetarum
 est, in qua exstructum templum et visiones Dei multiplicatae sunt.

הַנְּצָרָה (quem Deus intutur i. e. curat) et נְצָרָה בְּנֵי־בְּנֵי־חֶן (Reg. VIII, 8, 15 *Hasaël*, n. pr. regis Syriae, qui inter Benhadadum II et III imperium tenebat (v. נְצָרָה 17 pag. 218 A), bellis cum *Joromo*, *Jehno* et *Joahaso*, Samariae regibus, feliciter gestis celebris 1 Reg. LXIX, 15, 17, 2 Reg. VIII, 8 sqq. IX, 14, 15, X, 32, XII, 18, 19, XIII, 3, 22 sqq. 2 Par. XXII, 5, 6. הַנְּצָרָה pro Damasco Am. I, 4. Apud Justin. 36, 2 eius nomen scribitur *Achylus*.

לְבָשָׂר (visus a Deo) n. pr. viri 1 Par. XXIII, 9.
לְפָנֵי (quem Jehovah infundatur) n. pr. viri Neh.

וְנִזְמָלָא (quem Dens intuetur) n. pr. complurium virorum i Par. XII, 4, XVI, 6, XXIII, 19.

הַנּוֹתֵן (quem Jehovah intetur) n. pr. viri Esr. X, 15.

מחזה f., *fenestra* 1 Reg. VII, 4, 5.

מִהְיוֹאָת (visiones) n. pr. *viri* 1 Par. XXV, 4. 30.

תִּשְׁלַח rad. *inuisit*. Arab. **تَسْلَحَ** I. VIII. *transfodit*, *transfixit telo*, **تَسْلَمَ** *incidit, sauciat, perforavit, melit.* *hazz* *incidit.* Vicina sunt **תִּשְׁלָח** q. v., **תִּשְׁלָה** al. Inde

תְּלֵוָם vel תְּלֵוֹן pr. telum, inde poët. קַלְבָּרְנִי telum tōntrūm, de fulgure Job. XXVIII, 26. XXXVIII, 25. Plur. בְּלֵוָתִים fulgura Zach. X, 1. Alia omnia habent Vers. vett., quās excusset Michælis in suppl. p. 705.

fut. **קָרַב** 1) *ligavit, constrinxit, spec. fortins,*
 v. Pi. (Arab. **حَرَبَ** et **حَرَبَ**) *constrinxit fune v.* Scheid.
 ad Cant. Hisk. p. 205—207, melit. *hazzak* id. Syr.
מִזְמַעַת *exinxit. Einsdem familiae sunt **καθάρισμα** et **καθάριση**, gr.*
λαζω, λαζων, λαζης, tum haerendi, tum roboris significatu. In Kal intrans. *constructus est.* Jes. XXVIII, 22: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** *ne firmius adstringantur vincula vestra.*
 Inde *firmiter adhaesit.* 2 Sam. XVIII, 9: **רַבָּחָק רַבָּחָק**
תְּלַבְּגָן *et adhaesit caput eius terribilino.* Metaph. **הַבּוֹרֶךְ**
 legi adhaesit, legis studiosus fuit 2 Par. XXXI, 4, sq. **בְּ**
 i.e. inf. adhaesit rei facienda i.e. perstinet in ea facienda.
 Deut. XII, 25: **בְּנֵי הָעֵדָה לְכָלָא** *dumtaxat in co-*
parsite, ut sanguinem non comedias. Jos. XXIII, 6. 1 Par.
 XXVIII, 5.

2) *firmavit*, *firmum reddidit*. (Verba enim ligandi, constrinendi, accingendi referuntur ad firmitatem et robur, quandoquidem lacertis constrictis lumbisque accinctis fortiores sinus, discinti remissiores. Vide radd.

וְשָׁפֵךְ, לֹא הָיָה, שָׁפֵךְ, it. שָׁפֵךְ ligavit, fortis fuit, **רִזְקֶת**, **רַבְקֶת**.
 IV ligavit, dein animum obfirmavit, cf. Schult. Opp. min. p. 101. Ez. XXX, 21: *et ecce non religatum est* (brachium fractum) .... **רַבְקֶת** שָׁפֵךְ שָׁפֵךְ **רַקְעַנְתּוּ** **לְעִמְצֵמָת**, ad prehendendum gladium. Sed longe frequentius est intrans, firmus fuit, et factus est. Dicitur a) de corporis valetudine: convaluit Ios. XXXIX, 1; b) de voluntate firma et stabili: 2 Sam. XXIV, 4: **רַבְקֶת** לֹא **חֲדַבְתָּ** בְּרַכְתְּךָ **רַבְקֶת** **מְנֻמָּד** firmum man- sit verbum regis ad Joabum, 1 Par. XXI, 4. c) de imperio: confirmatum est. 2 Reg. XIV, 5: **רַבְקֶת** **הַמְּנֻמְדָה** **מְנֻמְדָה** confirmation est imperium in manus eius. 2 Par. XXV, 5. d) in malam partem: obfirmatum est cor. Ex. VII, 13. 22. VIII, 15. IX, 35.

Metaph. animo firmo et imperterritu fuit. Sic in formula cerebrina פָּתַח fortis sis animo (פָּזֶה) 2 Sam. X. 12, 2 Par. XXV. 8, Jes. LII. 6, Hagg. II. 4, Ps. XXVII. 11, פָּתַח פְּתַח Dan. X. 19, plenus פָּתַח פְּתַח Jos. I. 6, 7, 9, 18, 1 Par. XXII. 13, מִתְּמֻנָּה פָּתַח 1 Par. XXVIII. 10, 20, quibus passim additur פָּתַח פְּתַח 2 Par. I. e., plus פָּתַח 2 Sam. XIII. 28, Ps. XXXI. 25, פָּתַח פְּתַח Deut. XXXI. 6, Jos. X. 25, 2 Par. XXXII. 7, פָּתַח אֲרֹנָה

2 Par. XIX, 11, addito נְבָרֵךְ Jes. XXXV, 4. Eadem sententia dicitur: *firmæ sunt manus alicuius*, i. e. fortis animo fuit. Iud. VII, 11: נְבָרֵךְ תִּהְעַזְבֶּן et tunc *forti animo crisi*. 2 Sam. II, 7. XVI, 21. Ez. XXII, 14. Zach. VIII, 9. 13.

3) *fortem fecit, corroboravit*, inde *adiuvit* 2 Par. XXVIII, 20. Sed alibi semper intraus. *fortis fuit et factus est, valuit*, de populo, qui viribus anguetus Deut. XI, 8. Esr. IX, 12. Dan. XI, 5, de rege 2 Par. XXVI, 15. Sq. 72 praevaluuit alieni 1 Sam. XVII, 50. 2 Sam. X, 11. XIII, 14. 1 Reg. XX, 23. 1 Par. XIX, 12 (cf. 2 Reg. III, 26), sq. 22 id. 2 Par. VIII, 3. XXVII, 5. Dan. XI, 5, e. acc. 1 Reg. XVI, 22. Jer. XX, 7. (Syr. ^{sq.} ~~sq.~~ sq. acc. praevaluuit).

4) *gravis*, *vehemens* *fuit* et *factus est*, nt de fame ingravescente Gen. XLII, 56. 57. XLVII, 20 (sq. ๕๒). 2 Reg. XXV, 3. Jer. LII, 6, de verbis duris et vehementibus Mal. III, 13. Sq. ๕๒: *gravius ursit aliquem*, *insistit ei* Ex. XII, 33. Ez. III, 14: ~~בְּרִבְרִיבָה~~ ~~בְּרִבְרִיבָה~~ *כִּי־גַּדְעָה* *מֵלֵךְ*. Cf. manus Domini instituti mibi i. e. fortiter me impedit. Cf. infra section no. 2.

Pi. פִּי 1) causat. no. 1. *adstrinxit cingulum alieni*, *cinxit cum* i., sq. dupl. acc. viri et cinguli Ies. XXII, 21, sq. acc. membra cingendi Nah. II, 2: בְּגַדֵּךְ תָּמִיד.

2) firmavit, firmum redditum (v. Kal no. 2), v. c. aliquid clavis Jes. XL1, 7. Jer. X, 4, malum fumibus Jes. XXXIII, 25, paxilos tentoriis Jes. LIV, 2, cf. Ps. CXLVII, 3, spec. refecit aedes ruinosas 2 Reg. XII, 7. 8. 9. 13. 15. XXII, 5, 6. 2 Paralip. XXIV, 5, 12. XXXIV, 8, 10, sq. b) 1 Par. XXVI, 27, absol. (aedes) refecit, restituit (sich wieder anbauen) Neh. III, 19, munivit arcem, munimenta 2 Par. XI, 11. 12. XXVI, 9. XXIX, 5. XXXII, 5. Translate est: a) sanavit aegrum Ez. XXXIV, 4. 16 (v. Kal no. 2, a). b) in malam partem: 'בְּכָל־פִּתְּחֹת obfirmavit animum alic. (das Herz jem. verstockten)' Ex. IV, 21. IX, 12. X, 20. 27. XI, 10. XIV, 4. 8. 17. Jos. XI, 20. בְּכָל־פִּתְּחֹת obfirmavit faciem suam i. e. contumacem se praestitit. Jer. V, 3. — Ps. LXIV, 6: בְּכָל־בָּרֶךְ בְּכָל־קָרְבָּן obfirmavit apud sc male facta, sic festigavit bec sich böse That. c) Crebra est formula: בְּכָל־פִּתְּחֹת firmavit manum, manus alic.. scil. alloquio, i. e. animum ei addidit hortando et monendo, animum eius firmavit Iud. IX, 24. Jer. XXIII, 14. Ez. XIII, 22. Job. IV, 3. 1 Sam. XXIII, 16: בְּכָל־בְּנֵי־עֲמָקָם firmavit animum eius cum Deo i. e. deum ei monstrans adiutorum rerumque stuarum vindicem. בְּכָל־פִּתְּחֹת manus eius firmavit, i. e. animum conit. Ies. XXXV, 3.

maris stas in aqua, 11. amissum caput. *Job. XXI, 17;*
Neh. XI, 18. Etiam omissa manus mentione dicitur: *fir-*
mare aliquem sc. alloquio Dent. I, 38. Jes. XLI, 7. Dan.
X, 18, 19. q. 2 ad aliquid 2 Par. XXXV, 2.
3) confortavit, *roboravit* aliquem (*stärken*). *Iud. III,*
12. XVI, 28. 1 Par. XXIX, 12. 2 Par. XI, 17 (novis
copis, nostr. verstärken). *εὐπόρησεν πάτην* corroboravit
brachia alic. (*Deus* i. e. vires eius auxit *Ios. VII,*
15. Ezech. XXX, 24. Inde *adivit* aliud (i. q. in Kal-

2 Par. XXVIII, 20). 2 Par. XXIX, 31: מִתְּהִלָּה וְמִתְּהִלָּה eos adiuabant fratres coram Levitae, Esr. VI, 22. (Cf. vit. Salad. p. 219: et comites mihi dedit נֶכֶר וְנֶכֶר עַל נֶכֶר ad corroborandam manum meam ad hoc ad me adiuuandum). Sq. 2 Par. I, 6: omnes vicini בְּרוּךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא firmabunt manus eorum (i.e. donabunt eos) vasis aureis (cf. 2 Ex. 25; 1 Reg. IX, 11; Esr. I, 4).

Hiph. קִנְחֵה 1) firmiter adstrinxit rei, inde adiunxit. Propriam verbi vim habes in formula: בְּקִנְחֵה manum tuam adiunxi alicui rei i. e. prehendit rem (cf. gr. λόγω τενει, it. ἐπέβιντι τινί). Gen. XXI, 18: גַּעֲמֵד בְּקִנְחֵה manus tuam adiunge ei i. e. prehendit eum manu. Dein: בְּקִנְחֵה prehendit aliquem Dent. XXII, 25, Ind. XI, 25, 29; Prov. VII, 13, 2 Sam. XIII, 11, 2 Par. XXVIII, 15; Jos. IV, 1, aliquid v. e. vestes alic. 2 Reg. II, 12, 1 Sam. XV, 26; Zach. VIII, 23, pedes 2 Reg. IV, 27, caput 2 Sam. II, 16, cornua altaris upote asyli 1 Reg. I, 50, (cf. Jos. XXVII, 5: נִצְבֵּה בְּקִנְחֵה), aures canis Prov. XXVI, 17, scipionem 2 Sam. III, 29, ubi prehendens scipionem est sexus baculo se fiducios, cf. Job. VIII, 15. Persae dicunt: בְּקִנְחֵה prehendit manus alic., max. ad eum ducentum et sustentandum Gen. XIX, 16, Ind. XVI, 26; Jos. LI, 18, spec. de Deo pios ducente et sustentante Jos. XLII, 6, XLV, 1, Job. VIII, 20. Rarior struitur sq. 2 Sam. XV, 5, בְּקִנְחֵה Job. XVIII, 9, poët. sq. accus. Jos. XLII, 9, 13; Jer. VI, 23, 24; VIII, 21, L, 43; Ps. XXXV, 2, בְּקִנְחֵה Ez. XVI, 49; Zach. XIV, 13 (ubi manus alic. prehendere est i. q. manus conserere cum eo). Mich. IV, 9: בְּקִנְחֵה prehendit te dolor. Sed contra Jer. XLIX, 24: בְּקִנְחֵה בְּקִנְחֵה prehendit terrorrem, cf. יְמִינָה no. 1, b. (Sic lat. dicunt ignis comprehendit lignum, et contra domus comprehendit ignem).

Prehendere, tenere aliquem, aliquid, passiu est a) i. q. retinere Ex. IX, 2; Ind. VII, 8; XIX, 4, 2 Reg. IV, 8; Jer. L, 33. b) potius est (regno), sq. acc. Dan. XI, 21: מִתְּהִלָּה בְּקִנְחֵה potitur imperio blanditiis. Fortasse Comm. 7 (sine casu). c) capere, complecti aliquid (in sich fassen, halten), de vase i. q. בְּקִנְחֵה 2 Par. IV, 5.

2) adhaesit alicui, velut Deo Jos. LXIV, 6, diis alienis 1 Reg. IX, 9, 2 Par. VII, 22, iustitiae, innocentiae Iob. II, 3, 9; XXVII, 6, sapientiae Prov. III, 18, disciplinae IV, 13, foederi Jos. LVI, 4, 6, et contra fraudi Jer. VIII, 5, sq. acc. נְסָעֵת קִנְחֵה Mich. VII, 18; sq. נְסָעֵת pers. adhaesit alicui, partes alicuius secutus est Neh. X, 30.

3) firmavit, inde a) refecit, instauravit aedificia ruinosa Neh. V, 16; Nah. III, 14; Ez. XXVII, 9, 27, omisso accus. Neh. III, 4: בְּקִנְחֵה נְסָעֵת ad latus eorum (domum tuam) instauravit, et ita Comm. 7 — 32. b) confirmavit imperium 2 Reg. XV, 19.

4) fortē fecit, corroboravit Ez. XXX, 25; 2 Sam. XI, 25; בְּקִנְחֵה נְסָעֵת fortē sic pugnam tuam contra hanc urbem et diruc cani. Jer. LI, 12: בְּקִנְחֵה נְסָעֵת corroborate angete custodiam. Inde a) intrans.

invalidit, vicit (cf. lat. robur facere, ital. far forze) 2 Par. XXVI, 8; Dan. XI, 7, 32. b) adiuvit sq. 2 Lev. XXV, 35; Ez. XVI, 49, sq. acc. XXX, 25. Part. קִנְחֵה adiutor Dan. XI, 1, sq. acc. V, 18, 6.

Hithpa. 1) confirmatus est, saepe de novo rego, cuius imperium firmatur 2 Par. I, 1, XII, 13, XIII, 21, XVII, 1, XXI, 4; confirmavit se i. e. vires colligit Gen. XLVIII, 2; Ind. XX, 22, animos cepit Num. XIII, 20, 1 Sam. XXX, 6 (ubi additur: מִתְּהִלָּה). 2 Par. XV, 8; XXIII, 1, XXV, 11; XXXII, 5; Esr. VII, 28; Dan. X, 19. — 2) fortē se praestit̄ 1 Sam. IV, 9, 2 Sam. X, 12, 1 Reg. XX, 22, sq. נְסָעֵת contra aliqui, 2 Par. XIII, 7, 8, sed sq. נְסָעֵת cum aliquo i. e. adiuvit cum 2 Sam. III, 6, et ita sq. נְסָעֵת 1 Par. XI, 10, 2 Par. XVI, 9; Dan. X, 21.

בְּקִנְחֵה m. בְּקִנְחֵה f. adj. 1) firmus, in malam partem obfirmatus, Ez. III, 7: בְּקִנְחֵה תְּהִלָּה בְּקִנְחֵה obfirmata frontis et animi obduratio, II, 4; III, 8, inde durus Iob. XXXVII, 18; Ez. III, 9.

2) fortis, validus Ps. XXXV, 10 opp. debili Num. XIII, 18; Jos. XIV, 11, aegro Ez. XXX, 22, it. potens Jes. XXVII, 2; Am. II, 14; Ez. XXVI, 17; Jes. XL, 10: בְּקִנְחֵה taquum fortis veniet, cf. 2 no. 17; in malam partem violentus Iob. V, 15. Crebrā est formula בְּקִנְחֵה manus valida, quae tribuitur a) hominibus et est i. q. vis armata Ex. III, 19; VI, 1, Num. XX, 20 (ubi copulatur cum בְּקִנְחֵה), frequentius b) Deo, de vi divina Dent. III, 21; VII, 19; XI, 2, XXXIV, 12, 1 Reg. VIII, 42, max. in populo suo liberando conspicua Ex. XIII, 9; XXNII, 11; Dent. IV, 34; V, 15; VI, 21; VII, 8; IX, 26; XXVI, 8; Ps. CXXXVI, 12; Jer. XXXII, 21; Ez. XX, 33; 34; Dan. IX, 15; Neh. I, 10, ubi copulatur passiu cum בְּקִנְחֵה, נְסָעֵת, בְּקִנְחֵה Jer. XXI, 5.

3) vehementes, de vento Ex. X, 19, 1 Reg. XIX, 11, de morbo 1 Reg. XVII, 17, de famie 1 Reg. XVIII, 2, de sonu tubae Lx. XIX, 16.

בְּקִנְחֵה adj. invalescens Ex. XIX, 19; 2 Sam. III, 1.

בְּקִנְחֵה m. robur, idque pro auxilio. Poët. קִנְחֵה de Deo Ps. XVIII, 2.

בְּקִנְחֵה m. id. Am. VI, 13; Hagg. II, 22; נְסָעֵת בְּקִנְחֵה i. q. בְּקִנְחֵה manus valida Ex. XIII, 3; 14, 16.

בְּקִנְחֵה f. nomen actionis 1) invalescere, fortē et potentē fieri, quām robur nactus esset, invalesset 2 Par. XII, 1; XXVI, 16; Dan. XI, 2: בְּקִנְחֵה שְׁרָגָן בְּקִנְחֵה et ubi invaluerit diritū suis. 2) graviter urgere, impellere; subst. impetus, Jos. VIII, 11: בְּקִנְחֵה in impetu manus (Dei) i. e. vis divinae, impellente me spiritu divino, בְּקִנְחֵה, in invictu. Cf. rad. no. 4, ibique Ez. III, 14. Bene Chald. בְּקִנְחֵה בְּקִנְחֵה in impetu propheticæ.

בְּקִנְחֵה f. 1) vis, vehementia. בְּקִנְחֵה per vim, violenter, 1 Sam. II, 16; Ez. XXXIV, 1; vehementer, valde

Jud. IV, 3. VIII, 1. Jon. III, 8. 2) *refectio* (aedium)
2 Reg. XII, 13, cf. verbum Pi. no. 2.

חִזְקִיָּה (validus) n. pr. viri 1 Chr. VIII, 17.

חִזְקִיָּה et חִזְקִיָּה (robur Jehovae i. e. a Jova datum, q. d. germ. *Gottward*) n. pr. gr. Ἐξεχίας, lat. *Ezechias*, quod gerunt 1) rex Iudee, filius Ahasi, pietate ergo Deum insignis, idolatriae infestus, quo regnante Sanherib, Assyriac rex, Judacum invasit cum exercitu, qui magnam partem peste intererit. Regnabat autem ab anno 728 ad 699 a. Chr. 2 Reg. XVIII—XX. 1 Par. IV, 21. 2 Par. XXIX, 18 sqq. XXX—XXXII. Jes. XXXVI—XXXIX. Prov. XXV, 1. Jer. XXVI, 18. Nomen eius scribitur etiam חִזְקִיָּה (pro חִזְקִיָּה, חִזְקִיָּה, more derivatorum futuri, ut חִזְקִיָּה pro חִזְקִיָּה) Hos. I, 1. Jes. I, 1. — 2) unus ex Sophonias prophetae maioribus, quem nonnulli eundem esse arbitrantur, atque Ezechiam regem Zeph. I, 1. Vide HUETI demonstr. evang. p. 512 Lips. et quae contra observavit Rosem. in prolegg. ad Zephani. 3) 1 Chr. III, 23. 4) Neh. VII, 21. X, 18.

חִזְקִיָּה (pro חִזְקִיָּה, חִזְקִיָּה, quem Deus corroborabit, Patach correpto in Segol, cf. חִזְקִיָּה Ex. XXXIII, 3 pro חִזְקִיָּה Gr. §. 25, not. 1) n. pr. 1) prophetae nobilissimi, qui in prophetarum canone tertius est, filii Busi sacerdotis. Una cum Jechoniu rege in exilium abductus in Iudeorum colonia ad Chaboram vixit snaque vaticinia edidit usque ad annum sextum decimum post Hierosolyma a Nebucadnezare expugnata (Ez. XXIX, 17). Ez. I, 3. XXIV, 24. LXX. Ἐξεχίας et ita Sir. XLIX, 8 (10). Vulg. Ezechiel (cf. חִזְקִיָּה, Ἐξεχίας, Ezechias). Luth. graeca imitatus Hesekiel. Ἐξεχίλος, tragediarius scriptor, hominem Iudaean, fortasse Alexandrinum, laudat Clem. Alex. Strom. I, 344 Sylb. cf. Euseb. praep. evang. IX, 28. 29. 2) sacerdotis 1 Par. XXIV, 16.

חִזְקִיָּה v. חִזְקִיָּה no. 1.

חִזְקִיָּה n. pr. viri aetate Ahasi 2 Par. XXVIII, 12.

חִזְקִיָּה rad. inusit. Chald. et syr. חִזְקִיָּה, מְנֻסֵּה rediit, circumvivit, volvit. Arab. حَزْكِيل̄ angustos (porcinos?) oculos habuit, quod nescio an denominativum sit.

חִזְקִיָּה m. *porcus*, sec. nonnullos a volutando dictus vel a forma rotunda et terete. (Syr. מְנֻסֵּה, arab. حَزْكِيل̄) quod Ibn Said aliique Arabes ap. Boch. in Hieroz. I, 696 dictum volunt a حَزْكِيل̄ angustos oculos habuit, alii conflatum censem ex hoc verbo et حَزْكِيل̄ foetuit. Videatur tamen forma hebraea vetus et genuina esse, postea inserto Nnn diuincta, et utrumque verbum arabicum possit a nomine illo ductum esse). Lev. XI, 7. Deut. XIV, 8. Prov. XI, 22. בְּשַׂר חִזְקִיָּה sangnis porcinus Jes. LXVI, 3 et חִזְקִיָּה

caro porcina LXV, 4. LXVI, 3. חִזְקִיָּה porcus silvestris, aper Ps. LXXX, 14.

חִזְקִיָּה (porcus) n. pr. viri 1 Par. XXIV, 15. Neh. X, 21.

חִזְקִיָּה (quem reducat Dens, fut. Hl. parag. a חִזְקִיָּה) n. pr. viri 1 Par. IX, 12. Num forte legendum חִזְקִיָּה?

חִזְקִיָּה uncus v. rad. חִזְקִיָּה.

חִזְקִיָּה fut. חִזְקִיָּה 1) pr. aberravit a scopo iaculator (opp. metam attigit, feriit), v. Hipp. no. 1, pede erravit et lapsus est (Prov. XIX, 2: אֲפָגָלְתָּם חִזְקִיָּה בְּבָשָׁר וְאַתְּ qui festinat pedibus, labitur, cf. Hithpa. nō. 1 et חִזְקִיָּה no. 1) germ. fehlen, verschlcken, spec. fehlschiessen, fehlstreten. (Eadem origo est in arab. حَخْطَى aberravit a scopo, opp.

صَابَ scopum feriit, v. Dschauharium in spec. a Scheidio edito p. 67—71, et gr. ἀμαρτίαν, de telo II, 10, 372. 4, 491, de via Od. 7, 292). Opp. חִזְקִיָּה attigit, inventit, nostr. treffen. Prov. VIII, 36: אֲפָגָלְתָּם חִזְקִיָּה qui a me aberrat, nocet vita suac. Opp. אֲפָגָלְתָּם V, 35. lob. V, 24: lustras pascuum tuum אֲפָגָלְתָּם et nihil desideras, nihil deest, omnes pecudes adsunt. (Hoc significata congruit aethiop. ΤΡΑΧΑ: non repedit, non habuit, defuit ei, caruit re, nostr. fehlen, sed ΤΡΑΧΑ: peccator, quod ab illo segregare non debebat Lindof Lexic. aeth. p. 288. Comment. ad hist. aeth. p. 205).

2) peccavit (pr. pede aberravit et lapsus est in virtutis tramite, cf. gr. ἀμαρτίαν, nostr. sich vergelhn, fehlen, einen Fehlritt begchen). Syr. chald. מְנֻסֵּה, אֲפָגָלְתָּם, arab. حَخْطَى, melit. khata id. lob. I, 22. II, 10. 1 Sam. XXVI, 21. Jes. XLIII, 27 et persaepe תָּאֲפָגָלְתָּם peccare peccatum Lev. IV, 3. 28. 35. V, 6. 10. XIX, 22. 1 Reg. XV, 30. XVI, 19. 2 Reg. XXI, 17. Ez. XVIII, 24. XXXIII, 16, חִזְקִיָּה חִזְקִיָּה commisit magnum peccatum Exod. XXXVII, 21. 30. 31. Ezech. XVI, 51: אֲפָגָלְתָּם חִזְקִיָּה וְאַתְּ חִזְקִיָּה. Constr. a) sq. חִזְקִיָּה, in quem peccatur, ut in Deum Gen. XX, 6. XXXIX, 9. Ex. XI, 16. XXXII, 33. Jos. VII, 20. 1 Sam. II, 25. VII, 6. Ps. LI, 6. Jer. L, 14 ect., regem Gen. XX, 9 XI, 1. Ind. XI, 27. 1 Sam. XIX, 4. XXIV, 12. Jer. XXXVII, 18, patrem Gen. XLIII, 9. XLIV, 32, proximum quemcunque 1 Reg. VIII, 31. Sed b) persona resve, in qua peccatum (woran, wodurch man sich versündigt), ponitur praevio אֲפָגָלְתָּם Gen. XLIII, 22: גַּדְעֹן אֲפָגָלְתָּם ne peccetis in pueri. 1 Sam. XIX, 4: בְּרוּךְ הַיְהוָה אֲפָגָלְתָּם אֲפָגָלְתָּם אֲפָגָלְתָּם אֲפָגָלְתָּם ne peccet recto in seruo suo דָּוִיד, is enim non peccat in te, contra te. — Levit. V, 22. IV, 23: peccatum eius, בְּשַׂר אֲפָגָלְתָּם Neh. IX, 29: בְּשַׂר בְּשַׂר בְּשַׂר בְּשַׂר in legibus tuis peccabant, leges tuas violabant, versündigten sich an deinen Gesetzen.

Construitur etiam sq. נָבָת rei Lev. V, 5. Num. VI, 11. Neh. XIII, 26. c) Instrumentum, quo peccatur, ponitur praevio אֶל Ps. XXXIX, 2: אֲלֵל בְּשָׁמָר. — Praegnans constructio est in his Lev. V, 16: שְׂמֹחַת רְאֵת אֲלֵל quod surripiendo peccavit de rebus sacris. Part. נָבָת peccator Prov. XI, 31. XIII, 22. XIV, 21; נָבָת (forma chal.) Eccl. VIII, 12. IX, 18. Jes. LXV, 20.

3) reus factus est alicuius rei, sq. acc. Lev. V, 7: שְׂמֹחַת רְאֵת אֲלֵל offerat pro sacrificio, cuius reus factus est, duos turtures, cf. V, 11: אֲלֵל אֲלֵל רְאֵת נָבָת. Prov. XX, 2: נָבָת מִתְּבָרֵךְ vnde ritue sue fit reus, vitam in discrimen adducit, cf. Hab. II, 10. Gen. XLIII, 9: nisi eum reduxero, וְנָבָתְךָ reus ero i. e. culpam seram per omnem vitam.

Cacterit ita inlectitur haec radix, ut passim formas mutetur a verbis נָבָת. Pract. 3 fem. נָבָת pro נָבָת Ez. V, 16 (cf. Lgb. p. 718 et Maurer, ad h. I.). Part. נָבָת et נָבָת (v. supra no. 2), pl. נָבָת Sam. XIV, 33, fem. נָבָת Ez. XVIII, 4, 20. Inf. נָבָת Exod. IX, 34 et נָבָת Gen. XX, 6, c. aff. נָבָת Ez. XXXIII, 12.

Pi. נָבָת 1) *luit peccatum*, sq. acc. Gen. XXXI, 39: אֲלֵל אֲלֵל אֲלֵל ego luebum illud, damnum praestabam, pro נָבָת. Inde 2) *sacrificium expiatoriorum obtulit*. Lev. VI, 19: תְּבֻנֵּת אֲלֵל אֲלֵל הַמְּבָרֵךְ sacerdos illud (sacrificium exp.) offerens ultimam elemosinam comedat. IX, 15: אֲלֵל וְאֲלֵל et offret cum (hircum) tanquam sacrificium piaculare. Quod quoniam fiat sanguinem altare versus sparagendo, intelligis qui sit 2 Par. XXIX, 24: וְאֲלֵל תְּבֻנֵּת אֲלֵל purgeant sanguinem eorum versus altare ad expiandum. 3) *expiavit*, sacro rito mundavit i. q. רְאֵת (quocum passim copulatur Ez. XLIII, 20), velut homines Num. XIX, 19. Ps. LI, 9, vasa, templum, altare Exod. XXIX, 36. Levit. VIII, 15. XIV, 49—52. Ezech. XLIII, 20, 22. XLV, 18, sq. נָבָת Ex. XXIX, 36. LXX. zaugaf. av.

Hiph. נָבָת 1) causat. Kal no. 1, *fecit ut a scopo aberraret* (sagitta, lapis fundae). Iud. XX, 16. Kimchi bene supplet: נָבָת sc. נָבָת. (Arab, conj. IV, v. supra ad Kal no. 1). — 2) causat. no. 2 *ad peccandum induxit* I. seduxit aliquem Jer. XXXII, 35, 1 Reg. XVI, 2, sq. et eius in quem peccaverit Ex. XXXII, 33, perspice in hac formula 1 Reg. XVI, 26: אֲלֵל שְׂמֹחַת אֲלֵל אֲלֵל רְאֵת וְאֲלֵל et in eius peccato, ad quod Israëlem seduxerat (de idolorum cultu). Comm. 30. XVI, 26. XXII, 55, 2 Reg. III, 3. X, 29. 31. XIII, 2, 6, 11. XIV, 24. XV, 9, 18. 23. 28. XXI, 16. XXIII, 15 et. — 3) *peccati reum fecit* Deut. XXIV, 4. Eccl. V, 5 (v. ad נָבָת no. 2), it. i. q. נָבָת reum declaravit, damnavit in foro Jes. XXIX, 21. — Pract. sine א: נָבָת 2 Reg. XIII, 6 Chethibah, inf. נָבָת et sine א Jer. XXXII, 35.

Hithpa. 1) i. q. Kal aberravit a via, de homine terore perculso et attonito, ideoque in praecipite fuga a via aberrante (cf. Jes. XXXI, 9 et lat. fugere praepter casum Ter. Phorm. 5, 2, 3). Iob. XLII, 17: אֲלֵל אֲלֵל רְאֵת נָבָת

prae terrore a via aberrant. Schult. in Opp. min. p. 94: „Ita נָבָת arab. est deviare, errare, Conj. 4 errare facit sapissime in Alcor, et amentavit, נָבָת error et attonitatem incertitudo et stupor, ecstasis prae metu. Sic sq. arabice est errare, unde נָבָת locus vastus in quo aberratur, hoc etiam ad mentem transfert, et notat attonitum, mente turbatum esse. Idem memini me observasse in verbo נָבָת apud Arabes, at memoriae nimis fructu locum adnotare neglexi.“ Cf. etiam aethiop. **ጥቃወል**: aufguit, subduxit se clam. — 2) reflex. Pi. no. 3. *expiavit* sc. Num. XIX, 12 sqq. XXXI, 19. 23. — Comm. 20 constr. sq. acc. hunc in modum: שְׂמֹחַת אֲלֵל וְאֲלֵל וְאֲלֵל וְאֲלֵל וְאֲלֵל וְאֲלֵל et expiabit vos quod attinet ad omnes vestes et omnes ies coriaceus i. e. mundabis omnes vestes et. quanquam Hithpa. non est re vera transitivum.

נָבָת (forma segolata) c. suff. נָבָת, pl. נָבָת Ecc. X, 4, estr. נָבָת (Kamez servato, Lgb. §. 130 not. 1) 2 Reg. X, 29. Ezech. XXXIII, 49, c. suff. נָבָת נָבָת Jes. I, 18 m. 1) *peccatum, crimen*. (Arab. نَبَتْهُ error data opera commissus). Hos. XII, 8: נָבָת נָבָת שְׂמֹחַת v. נָבָת no. 2. Ps. LI, 7: אֲלֵל אֲלֵל cum peccato concepit me mater mea i. e. concepit me peccatrix ex patre peccatore. נָבָת נָבָת peccatum morte dignum Deut. XIX, 15. נָבָת נָבָת peccatum morte dignum Deut. XXII, 26, cf. XXI, 22. נָבָת נָבָת mori pro peccato suo Num. XXXVII, 3. Dent. XIV, 16, 2 Reg. XIV, 6. נָבָת נָבָת peccatum suum luit (v. נָבָת 2, b), נָבָת נָבָת נָבָת peccatum luit propter aliq. Lev. XIX, 17. XXII, 9. Num. XVIII, 32. נָבָת נָבָת inimicibus aliqui peccatum Dent. XV, 9. XXIII, 22, 23. XXIV, 15. נָבָת נָבָת peccata idolis cultis commissa Ezech. XXXIII, 49. — 2) *poena peccati*, inde calamitas Thren. III, 39.

נָבָת m. (formae נָבָת, Kamez impuro) 1) *peccator*, non eo sensu, quo omnes peccatores sumus, sed homo peccando assuetus, peccato familiaris, ἀναγροτός. Saepe in pl. נָבָת. Gen. XIII, 13: כְּלָבָד נָבָת נָבָת. Jes. I, 28: נָבָת נָבָת נָבָת נָבָת. Num. XVII, 5. XXXII, 14. Ps. I, 1. 5. XXV, 8. XXVI, 9. LI, 15. CIV, 35. Prov. I, 10. XIII, 21. XXIII, 17. Jes. XIII, 9. XXXIII, 14. — 2) *qui peccatum luit*, reus. 1 Reg. I, 21. (Syr. נָבָת peccator).

נָבָת f. 1) *peccatum*. Ps. XXXII, 1. Saepius in hac formula: נָבָת נָבָת נָבָת Gen. XX, 9. Ex. XXXII, 30. 31. 2 Reg. XVII, 21. 2) *sacrificium pro peccato* Ps. XL, 7.

נָבָת f. 1) *peccatrix*, a masc. נָבָת Am. IX, 8. 2) i. q. נָבָת a) *peccatum* Ex. XXXIV, 7. b) *poena peccati* Jes. V, 18.

N n n

חטאת — חטם

תְּנִזְבֵּחַ chald. *sacrificium pro peccato* Esr. VI, 17
Keri. In Chethibh est **תְּנִזְבֵּחַ**.

תָּאֵתֶת somel **תְּחִזָּה** Num. XV, 24, estr. **תָּאֵתֶת**
 (pro **תָּאֵת**, a forma **תְּחִזָּה**) c. suff. **תָּאֵתֶת**, **תָּאֵתֶת**, sed
תְּחִזָּהַת Ex. XXXII, 30 pl. **תָּאֵתֶת** Job. XIII, 23, estr.
תָּאֵתֶת (pro **תָּאֵת**) et **תָּאֵתֶת**, c. suff. **תָּאֵתֶת**, **תָּאֵתֶת**
 f. 1) *aberratio, lāpus pedis.* Prov. XIII, 6 (v. rad. **תָּאֵת**).
 Edom **SCAULT.** aliquis referunt etiam X, 16, ubi malo
 interpretari: *merces iusti ad vitam, vitae sustentandae*
adhibetur, proventus impii ad peccatum malis usibus insu-
mitur; et XXI, 4, ubi sensus est: *lucerna splendor*
impiorum est peccatum.

2) *peccatum* (syr. פְּכַעַד id.) Gcn. IV, 7. Iob. X, 6. XIV, 16. XIII, 23. 1 Sam. XX, 1. Jes. VI, 7 ect. ect. Dicitur, pariter atque ἄτακτον, de singulis peccatis (inde sexenties in plurali), raro (quoniam hoc in nomine dagessato exspectes) de *peccandi consuetudine* (Sündigkeit, Sündhaftigkeit) Prov. XIV, 34. Jes. III, 9, הַמֵּת עַבְדָּךְ שָׁבֵךְ Ez. XXXIII, 14. 1 Reg. VIII, 35. Passim copulatur cum synonymis (in vulgari linguae usu non substituta a nostro vocabulo distinctis) נָגֵן (q. v.) Deut. XIX, 15. Iob. XIII, 23, עֲבֹד Gen. XXXI, 36. Ps. LIX, 4, נָגֵן 2 Par. XXXIII, 19, — נָגֵן חִרְשׁ impo-
nere aliqui culpmam peccati Num. XII, 11; condonare
peccatum est כְּאֶלְף, חִדְצָה, חִסְכָּה (q. v.), expiare כְּבָרְךָ — Ps. LIX, 13: כִּי־כִּי תַּחֲזַק peccatum oris corum, ore
commisum. אַתָּה נָגֵן aqua peccato lustrando i. q. נָגֵן
aqua Iustralis Num. VIII, 7. — Meton, etiam de
re per peccatum Dent. IX, 21. Hos. X, 8.

3) sacrificium pro peccato oblatum. Ex. XXIX, 14. Lev. IV, 1—35. VI, 17—23 al. 24—30. XIV, 22. 31. XV, 15. XVI, 9. Num. VIII, 12. XXVIII, 22. XXIX, 5. 11. 2 Reg. XII, 17. Neh. X, 34 et persapce. Quomodo hoc sacrificium differat ab ὁμόιῳ sacrificio pro delicto, non prorsus constat, v. quae disputavimus pag. 160 B. — Hos. IV, 8 de sacerdotibus impiis: *peccatum populi mei comedunt* (i. e. sacrificia pro peccato oblata) *et avidi sunt scleris eius*.

4) *pocna peccati* (v. פָּנָצֵד Jes. V, 18). Thren. IV, 6: בְּכָר תַּחֲצֵל poena Sodomi. Zach. XIV, 19: haec (cf. Comm. 17) crit poena Aegypti et pocna omnium populo-rum, qui non ascendent ad festum tabernaculorum, ubi plane impeta peccati significatio, quam adhibuit Heng-sterberg, ad l. l. Inde pl. calamitates Jes. XL, 2.

וְשָׁפֵט chald. *peccatum*, unde c. aff. שָׁפֵט Dan. IV. 24.

חטאת chald. *sacrificium pro peccato* Esr. VI, 17
Chethibbi

הנתקה

חַטָּב 1) *ecclit lignum, addito עַץ* Deut. XIX, 5, hoc omissio Ez. XXXIX, 10. Part. **חַטָּבִים** Deut. XXIX, 10, pl. **חַטָּבִים** 2 Par. II, 9 et **חַטָּבִים** Jos.

IX. 21. 23. 27. Jer. XLVI, 22 caedentes lignas. (Arab. حَلْبَنْتُ lignatus est, ^{حَلْبَنْ} lignum caesum, materia foci Cor. 72, 15. Aeth. **חַמּוֹן**: fudit ligna. Vicinum est אֲבָדֵן cecidit lapides, it. בְּזַבֵּן et quae ibi landantur).
 2) med. E. intrans. pr. *virgis caesus est*, inde *virgulatus, striatus*, fort. *acu pictus est* (gestrichelt, streifig seyn), cf. **חַבְרָה** no. 3. (Arab. حَلْبَنْ variegatus, versicolor fuit. IV. *striata* fuit *colocynthis*, ^{חַבְרָה} **חַבְרָה** *striatus*, de *colocynthide*, *asimo*, *pica*, ^{חַבְרָה} *colocynthis flava* *striis viridibus*, Kamüs p. 77. Syr. **خَلْبَنْتُ** sec. Barabbal. *vestis acu picta, tessellata*, pr., ni fallor, *striata*. Chald. **חַבְרָה** in Baal Aruch exponitur **חַבְרָה** figuris ornavit, spec. *fimbrias vestium filis sericis*. Conf. etiam **חַבְרָה**, chald. **חַבְרָה** *tapetum*, arab. **خَلْبَقَة** *pallium fimbriatum*).
 Inde part. pass. PROV. VII, 16: *stragulis stravi lectum meum* (אֶת־בְּנֵי־צִבְרָה ^{חַבְרָה} *virgulatis filo Aegypti*: ubi **חַבְרָה** est *adjectivum referendum ad* **חַבְרָה** (forte a sing. אֶת־בְּנֵי־צִבְרָה). Kimchius **חַבְרָה** male interpretatur *ligna* (*lecti afflatae excisa*).

Pu. part. pass. pulchre *excisus* (de statuis). Ps. CXLIV, 12.

מִבְנָה rad. inusit. Syr. **מִבְנָה** fudit, eruit, arab. **خَيْرَ** sculpsit, scripsit. Inde

אֲשֶׁר־בָּאָתָּה (fossio) u. pr. *viri* Esr. II, 42. Neh. VII, 45.

חִטָּה *triticum*, v. rad. **חִטָּה**.

קַדְמָל *rad.* innisit. Arab. **خَنْدَل** *pendulus, laxus*
fruit, vic. **הַדְמָה**. Inde

בָּשְׁרֵל (vacillans) n. pr. viri Esr. II, 57. Neh. VII, 59.

כְּפָתַח obturavit os bestiae capistro, *capistravit* i.
q. arab. **خَفْمٌ** (poët. ap. Schroeder, origg. p. 47. Caab
23), unde **خَنَّامٌ** capistrum, chald. et talmud. **חַנְמָה**
annulus naribus immissus, **בָּזָה** nasus. (Cognata sunt
כְּפָתַח, **כְּפָתַח**, cf. **כְּפָתַח**, et **כְּפָתַח**, cf. quae de vi et potestate syllabae
בָּזָה et **בָּזָה** observavimus p. 344 B. In linguis indo-
german nostrae rad. vicinam est *domare*, *dämmen*, *zudämmen*,
zähmen). Metaph. Jes. XLVIII, 9: **הַלְּ-כִּבְשָׁׂׂא** capistro s. domo (iram meani) *contra te*,
ne perdam te.

קָרְבָּה fut. קָרְבָּה i. q. קָרְבָּה *repuit* mulieres Ind. XXI, 21, *diripiuit miserum* Ps. X, 9. Cf. cod. Nasor. 1, 328: קָרְבָּה כְּמֵתָה כְּמֵתָה מִלְּאָמֶת no diripiatis propter debita vestra inopes. (Chald. קָרְבָּה id. קָרְבָּה, אֲקָרְבָּה rapina, violentia, iniuria, pro hebr. צָבָה, אֲקָרְבָּה raptor.

Syr. et zab. قَرْبَةٌ, arab. خَنْقَةٌ id. Cor. 37, 10,

كَرْبَلَةُ rapina, violentia, كَرْبَلَةُ raptor, المَخَافِفُ raptor i. e. lupus, v. Schult. ad Prov. 297. J. W. Schroeder ad Ps. X p. 199 sq.

קָרְבָּה (raptus) n. pr. viri Esr. II, 54. Neh. VII, 56.

—
קָרְבָּה rad. inusit. Arab. خَنْقَةٌ (vic. radicibus קָרְבָּה, حَنْقَلٌ, aliisque, quarum syllaba primaria est *dal*, *tal*, *sal*, penduli, mutandi, vacillandi potestatem habens, v. ad קָרְבָּה p. 310 B) *vibravit* virgin, hastam (*schwecken*), motitavit caudam (*wedeln*), clumes (*schwänzen*) Saad. Jes. III, 16, iactavit manus inter cundum (Har. 17, 171 de Sacy), v. Alb. Schult. Iamas. p. 350. 51. epist. ad Menkon. II, p. 61.

קָרְבָּה m. *virga lenta* Prov. XIV, 5, *ramus, surculus* et metaph. *proles, prognatus* (cf. gr. θύλος, ἔρυξ, lat. *germen*) Jes. XI, 1. (Arab. خَنْقَةٌ ramus, syr. et zab. خَنْقَةٌ baculus, virga, seeptrum. Sam. קָרְבָּה id. Aleph et Chet inter se permutatis).

—
קָרְבָּה rad. inusit., fort. i. q. חַטֵּשׁ congregavit se (de populo). Inde

קָרְבָּה (congregatus) n. pr. virorum 1) 1 Par. III, 22. Esr. VIII, 2. 2) Neh. III, 10. 3) ib. X, 5. XII, 2.

—
קָרְבָּה virus v. rad. קָרְבָּה.

—
קָרְבָּה acnigma v. rad. קָרְבָּה.

—
קָרְבָּה inf. absol. קָרְבָּה Ez. XVIII, 9 et קָרְבָּה III, 21. XVIII, 28, estr. e. Suff. קָרְבָּה Jos. V, 8, e. Praef. קָרְבָּה Ez. XXXIII, 12, imp. e. Vav prael. קָרְבָּה Gen. XX, 7, pl. קָרְבָּה XLII, 18, fut. קָרְבָּה apoc. קָרְבָּה, קָרְבָּה

1) *vixit*, ve. usitatissimum. (De etymo v. infra). Constr. a) e. acc. temporis Gen. V, 3: בָּשָׂרְבָּה כְּמֵתָה וְלֹא־מִתְּבָּה et *vixit Adamus centum et triginta annos*. 6 sqq. XI, 11 sqq. I, 22. Eccl. VI, 3. 6. XI, 8. Job. XLII, 16. Jer. XXXV, 7. b) sq. אֲלֹכְיָה loci Thren. IV, 20; sed saepius rei, unde vivitur 2 Reg. IV, 7, et per quam

vivimus et valemus. Hab. II, 4: בָּשָׂרְבָּה כְּמֵתָה וְלֹא־מִתְּבָּה *iustus vivit (bene valet) probitatem sua*. Ezech. XX, 25. XXXIII, 12. Neh. IX, 29. c) sq. קָרְבָּה rei, qua sustentatur, v. קָרְבָּה no. 1, a, litt. γ. d) sq. קָרְבָּה vixit ultra aliquid, etwas überleben. Num. XXIV, 23: קָרְבָּה וְלֹא־מִתְּבָּה *qui non quis vivet ultra tempus quo haec patribat Deus?*

Vivere autem saepe dicitur a) pro bene vivere, valere, vigere. Deut. IV, 1. VIII, 1. XXX, 16. Prov. IV, 4. XV, 27. Huc referri potest laeta acclamatio: קָרְבָּה יְהִי vivat rex 1 Sam. X, 24. 2 Sam. XVI, 16. 1 Reg. I, 25. 31. 34. 39. 2 Reg. XI, 12. 2 Paralip. XXIII, 11. קָרְבָּה יְהִי vivat i. e. vigeat, hilare sit cor vestrum Ps. XXII, 27. LXIX, 33. bb) *vivum servari* (opp. occidi, mori). Jos. VI, 17: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה una Iahab meretrice rivata, superstes sit. Esth. IV, 11. Jerem. XXI, 9. XXXVIII, 2. Ezech. III, 21. XVIII, 9. 17. 21. 23. XXXIII, 11. 13. 16 ect. Passim additur מִתְּבָּה, ut Gen. XLII, 2: קָרְבָּה מִתְּבָּה ut vivamus, neque moriamur. XLIII, 8. Num. IV, 19. Contra קָרְבָּה non vivet est i. q. morietur, moriendum est ei, occidetur. Gen. XXXI, 32. Ex. XIX, 13. 2 Reg. X, 19. Zach. XIII, 3, et passim additur moriendi verbo. 2 Reg. XX, 1: קָרְבָּה מִתְּבָּה קָרְבָּה moriturus es, neque vives, non in vita servaberis. Jes. XXXVIII, 1. Plenior formula est: קָרְבָּה קָרְבָּה anima mea vivit i. e. vivus servor, non interior, non perco. Gen. XII, 13. XIX, 20. 1 Reg. XX, 32. Ps. CXIX, 175. Jes. LIII, 3. Jer. XXXVIII, 17. 20, cf. צְמַתְּתָא הַעֲזָבָה קָרְבָּה Judith VII, 27.

2) *revixit*. Job. XIV, 14: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה ubi moritur vir, num reviviscit? 1 Reg. XVII, 22. 2 Reg. XIII, 21. Jos. XXVI, 14. Ezech. XXXVII, 5 sqq. (cf. syr. קָרְבָּה pro ἀναζάω Luc. XV, 24. 32 Pesch.). Inde a) *convalevit*. (Cf. syr. קָרְבָּה Ethba. animatus est, dein: sanatus est, convalevit a morbo). Gen. XX, 7. Jos. V, 8. 2 Reg. VIII, 10. 14. XX, 7. Jes. XXXVIII, 21, sqq. קָרְבָּה ex morbo 2 Reg. I, 2. קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה VIII, 8. 9. b) *refocillatus est*, de fesso Ind. XV, 19: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה reddit animus eius et revixit i. e. refocillatus est; de tristi Gen. XLV, 27: קָרְבָּה קָרְבָּה קָרְבָּה et revixit animus Jacobi.

(Arab. خَنْقَةٌ, quae forma etiam in Hebraismo est, v. يَمْلَأُ).

—
קָרְבָּה Aeth. **מִלְּפָה**: syr. קָרְבָּה id. Origo est in spirando, quandoquidem animantium vita in spirando emittitur, cf. קָרְבָּה, et antiquior eius forma est קָרְבָּה q. v. Eadem origo est in gracco γάστη, ζεῦ, ζεύς, cui cognatum γάστη, γάστη spiro, et quad ap. Aesculym etiam de ventis spirantibus usurpatur. Hesych. γάστη, πνεῦ, Κέρκους· γάστερες, πνεύματα. ζεῦς, πνεύμα. Aliud etymon supra diadicavimus, v. קָרְבָּה, et simile hanc probabilius proponebit A. SENECA. ep. ad Menp. p. 89. ad Job. p. 125. cf. diss. Lugd. p. 90 i sqq. a contrahendo et compingendo, quod ad vigorem firmum et robur relatuum sit. Videant autem linguarum scrutatores, sintne eiusdem stirpis atque קָרְבָּה sanser. *dschiv* vivere, gr. βιώω, lat. vivo).

Pi. וְאֵת 1) *vivere iussit*, *vivificavit* aliquem, *vitam dedit* alicui. Iob. XXXIII, 4: וְאֵת שְׁמַעַת הַשְׁמַעַת spiritus Omnipotentis vitam mihi dedit. Mulier *vivificare* dictur semini sensi, ubi semen prolius ex eo elicit et ex eo concepit Gen. XIX, 32, 34, similiter Hos. XIV, 8: וְאֵת שְׁמַעַת vivificabit frumentum in terra deserta, agris demum cultis et semine sparsa. Metaph. a) Hab. III, 2: *Jehova, opus tuum vivifica* i. e. exsequere. b) *fecit, ut bene valoret, vigeret, floraret*. Ecel. VII, 12: וְאֵת שְׁמַעַת בְּרֹכֶת הַבְּרֹכֶת יְהוָה. Iob. XXXVI, 6.

2) *vivum servavit* aliquem (v. Kal no. 1, bb). Gen. XII, 12: *interficiens me* וְאֵת שְׁמַעַת et *te vivum servabunt*. Ex. I, 17, 22. Num. XXXI, 15. Jos. IX, 15. Iud. XXI, 14 (ubi opp. eaudi, unde וְאֵת שְׁמַעַת i. q. interfecit Exod. XXII, 17. Dent. XX, 16, i Sam. XXVII, 9, 11). Ps. XXXVIII, 19. CXXXVIII, 7 (ubi opponitur: perire passus est), inde de Deo res circatas conservante Deut. VI, 24. Neh. IX, 6. Jer. XLIX, 11. Plenius dicitur: וְאֵת שְׁמַעַת 1 Reg. XX, 31. Ez. XIII, 19, unde וְאֵת שְׁמַעַת conservavit vitam suam Ez. XXVII, 27, et i. q. sustentavit vitam ps. XXII, 30. וְאֵת שְׁמַעַת aluit i. s. sustentavit boves Jes. VII, 21, cf. 2 Sam. XIII, 3. 1 Reg. XVIII, 5. וְאֵת שְׁמַעַת conservavit semen Gen. VIII, 3.

3) *in vitam revocavit*, *vitae restituavit*. Dent. XXXII, 39. 1 Sam. II, 6. Ps. XXXX, 4, hinc a) *valetudini reddidit*, *sanorit* Hos. VI, 2, b) *refocillavit* (cf. nostr. *laben*, *cansat, a leben*) Ps. LXVI, 20. LXXXV, 7. CXIX, 25. 37. 40. 50. 88. 93. 107. 137. 149. 154. 156. 159 (cf. *ārañōēr* eodem sensi). c) metaph. *instauravit* urbe, 1 Par. XI, 8: וְאֵת שְׁמַעַת בָּאָבָּה וְאֵת שְׁמַעַת instaurabat Joabus reliquam partem urbis (practer Mille). *Verbo* וְאֵת *utilit*, *quia urbs dura quasi mortua est*; cui consentiant recentiores tantum non omnes. Similem metaphoram habes Neh. IV, 1. Contextum vix reputavit Fasius, qui imper interpretabatur: Joabus reliquias urbis incolas superstites esse sivit. Neh. III, 34: וְאֵת שְׁמַעַת בָּאָבָּה num vivificabunt lapides? num lapides disiectos coniungent in aedificatione. Metaphora petita est ab ossibus mortuis et disiectis denouo coniungendis, ut corpus vivum oriatur. Eodem modo transfertur syr. וְאֵת שְׁמַעַת vivificavit mortuos, dein וְאֵת שְׁמַעַת vivificavit (i. e. instauravit) ruinas, nova metaph. pro: collegit dispersa historiae fragmenta Assem. II, p. 312, cf. וְאֵת שְׁמַעַת p. 352. Addit Simonis gr. *ārañōēsēzēθai* instaurari Dio Cass.

Hiph. וְאֵת 1) i. q. Pi. no. 2. *vivum servavit* aliquem i. e. a) vitam concessit, non interfecit Num. XXII, 33. XXXI, 18. Jos. II, 13. VI, 25. XIV, 10. Iud. VIII, 19. 20. 2 Sam. VIII, 2. Ez. XIII, 22. b) perire non passus est, morti eripuit Gen. VI, 19. 20. XLVII, 25. L, 20, sq. וְאֵת XLV, 7.

2) i. q. Pi. no. 3. *in vitam revocarit*, *vitae reddidit*. 2 Reg. V, 7. VIII, 1. 5. Inde: *valetudini reddidit* Jes.

XXXVIII, 16, metaph. *refocillavit*, *refecit animum afflicti* Jes. LVII, 15.

תַּנִּינָה et אֲנָגָן chald. id. Dan. II, 4: אֲנָגָן אֲנָגָן נָבָתָה וְאֵת שְׁמַעַת vivere in aeternum, rex, solennis formula, qua reges salutantur. III, 9. V, 10. VI, 7. 22, cf. Neh. II, 3: אֲנָגָן וְאֵת שְׁמַעַת קָרְבָּן 1 Reg. I, 31. Judith XII, 4 et Adlani. var. hist. 1, 32: βασιλεὺς Ἀριαζέρην, δὲ αὐτῷ βασιλέων.

Aph. part. וְאֵת vivum servans, cf. syr. אֲנָגָן Dan. V, 19.

תַּנִּינָה adj. pl. f. תַּנִּינָה vividae, robustae, validae. Ex. I, 19. V, 7 no. 2.

אֲנָגָן f. (pro אֲנָגָן, formae תַּנִּינָה) chald. animal, bestia i. q. hebr. תַּנִּינָה Dan. IV, 13, euni תַּנִּינָה Dan. VII, 5, 7, emphat. אֲנָגָן ibid. 6, 11, 19, 23. plur. תַּנִּינָה VII, 3, emph. אֲנָגָן 12, 17, sed sapce etiam in sing. collective אֲנָגָן bestiae max. agrestes, feræ Dan. IV, 11, 12, V, 21, אֲנָגָן bestiae ruris II, 38. IV, 9, 18, 20, 22, 29.

וְיְהָוָה (virit Deus scc. Sim.) n. pr. viorum 1) 1 Par. XV, 18. XVI, 5. XXIII, 8. XXIX, 8, qui vocatur XV, 24. 2) XXVII, 32, 3) 2 Par. XXI, 2. 4) 2 Par. XXIX, 14 (ubi in Keri est אֲנָגָן), XXXI, 13. 5) ibid. XXXV, 8. 6) aliorum Esr. VIII, 9. X, 2, 21, 26. A no. 1 est patron. אֲנָגָן 1 Par. XXVI, 21, 22. Per Apharesim inde ortum

לְיְהָוָה (pro אֲנָגָן) n. pr. viri, qui Hierichuntem instauravit 1 Reg. XV, 34.

וְיְהָוָה (vivit Jehova) v. וְאֵת שְׁמַעַת no. 1.

תַּנִּינָה f. 1) *vitae conservatio*. Gen. XLV, 5: וְאֵת שְׁמַעַת ad vitam vestram servandam Deus me misit ante vos. 2 Par. XIV, 12: ecciderunt ex Cuschacis וְאֵת שְׁמַעַת וְאֵת ut nemo corum servarunt. Esr. IX, 8. 9. Simile est וְאֵת שְׁמַעַת. Inde *victus* Iud. VI, 4. XVII, 10, 2) esse videtur: *vivum quid, pars corporis in qua est caro viva s. cruda (rohe Stelle), dein plaga, vestigium, nota in eute.* Lyc. XIII, 10: וְאֵת שְׁמַעַת plaga carnis crudæ. 24: וְאֵת שְׁמַעַת בְּרֹכֶת דָּבָרָה וְאֵת שְׁמַעַת et si nota unctionis est macula alba. Syr. Chald. Saad. signum, notam reddunt, paene flagitante contextu, quod Simonis ita declarat, ut nos supra fecimus, ali repente וְאֵת שְׁמַעַת arabici وَهُنَّ. Nihil reperitur nisi 3 praet. Kal, masc. (de fem. vide infra) וְאֵת שְׁמַעַת omnes dies Adamî, quos vixit. XI, 12, 14: וְאֵת שְׁמַעַת et Schelach vixit triginta annos. XXV, 7. 1 Sam. XX, 31. — Gen. III, 22:

— i. q. וְאֵת vixit, sed verbum med. gem. instar arabici وَهُنَّ. Nil reperitur nisi 3 praet. Kal, masc. (de fem. vide infra) וְאֵת שְׁמַעַת omnes dies Adamî, quos vixit. XI, 12, 14: וְאֵת שְׁמַעַת et Schelach vixit triginta annos. XXV, 7. 1 Sam. XX, 31. — Gen. III, 22:

(ne forte) edat et vivat in eternum. Num. XXI, 8: זְהֹן מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים intuebitur eum et vivet i. e. convalescat, vivis manebit. 9. Ex. XXXIII, 20, Lev. XVII, 5 (nibi cod. Sam. זְהֹן). Deut. IV, 42. XIX, 4. Neh. VI, 11. Jer. XXXVIII, 2. Ez. XVIII, 15, 21. XX, 11, 13, 21. — זָהָר in his exemplis præteritum esse, non adiectivum (ut volebat Vaternus ad Gen. III, 22), inde a Kimchius statuebat Lexicographi et Grammatici, quos inspici, omnes et recte quidem, nam a) non solum præcedit verbum in præterito, sed in eadem formula, ubiquecumque præcedit futurum, ponitur זָהָר, זָהָרָה. Cf. Gen. XI, 12, 14 et V, 3, 6, 7, 9; Num. XXI, 8 et Ind. XV, 19, 1 Reg. XVII, 22, 2 Reg. XX, 7; Deut. IV, 42 et Comm. 33. b) præteritum זָהָר, quod in his exemplis desideraveris, in Pentateuchō misquam et non inspi in recentiore Hebraismo obvium est (Neh. IX, 29. Esth. IV, 11. Eccl. VI, 6. Jer. XXI, 9. XXXVIII, 2. Ez. XVIII, 23. XXXIII, 11). Similiter autem arab.

* in nomini in paucis formis, nominativum in 3 praet., sequitur analogiam verborum surdorum, in reliquis verborum گ. c) ubi adiectivum est زَاهِرٌ, praemittitur زَاهِرٌ, ut Gen. IX, 3: omne reptile زَاهِرٌ, in plur. Deut. IV, 10: omnes dies زَاهِرٌ زَاهِرٌ quos vivunt. XII, 1, 1 Beg. VIII, 40. Adiectivum est etiam, nbi copulatur cum زَاهِرٌ, ut Gen. XLIII, 7: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זَاهِרָה שָׁׁמֶן. 27, 28. XLV, 3, 26. 28. XLVI, 30. XXXV, 6. — 3 praet. f. est Ex. I, 16: شَاهِرٌ مَّا مَنْهُ شَاهِرٌ si filia illa, vivat. nbi expectes زَاهِرٌ. Simoni, quem sequitur Ewaldus (gr. min. §. 438) forma زَاهِرٌ imitari videtur analogiam verborum گ (immo گ), mili Dagesch eictuum videtur propter Pausam (gramm. §. 68, not. 11 *).

Saepe tribuitur Deo. Iob. XIX, 25: **אָנֹהֵן בְּבִיאָתֶךָ נַעֲמָנִים**, quod redemptor meus rarus est, Deum redemptorem meum superstitem esse et in causa mea efficacem.

sec probabiturum. Inde Deus appellatur יְהוָה (arab.
يَهُوَ) Vivus i. e. Dens Cor. 25, 60) i. e. Deus in aeternum vivens (pleniū זְמַרְתָּה יְהוָה Dan. XII, 7), potens, efficax, verus (opp. idolis utpote mortuis i. e. nihil valentibus Ps. CVI, 28). Jos. II, 10, Ps. XLII, 3, LXXXIV, 3. Hos. II, 1, זְמַרְתָּה יְהוָה 2 Reg. XIX, 4, 16, דְּבָרֵי יְהוָה Dent. V, 23, 1 Sam. XVII, 26, 38. Jer. XXIII, 36, v. max. Jos. I. c., Jer. X, 10: זְמַרְתָּה יְהוָה כִּי־עֲזָזֶל תְּהִגְּנֹב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, et 1 Thess. 1, 9: οὐδὲν λογοῦσαν οὐδὲν θεόντων, opp. νοῦς παντός Act. XIV, 15, 2 Cor. VI, 16. Solemnis formula iurandi est: יְהוָה יְהוָה vivus est Jehova i. e. per Deum vivum, ita vivus sit Jehova Ind. VIII, 19, Ruth III, 15, 1 Sam. XIV, 45, XIX, 6, XX, 21, XXV, 34, XXVI, 10, 16, XXVIII, 10, XXIX, 6, 2 Sam. IV, 9, XII, 5, XIV, 11, XV, 21 et saepe (sed usquam in Pentatecho), passim additae sententiae relativa, v. c. 2 Reg. V, 16: יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה, 1 Reg. II, 21: יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה, Jer. XVI, 14, 15, XXIII, 7: similiter יְהוָה יְהוָה יְהוָה יְהוָה, 2 Sam. II, 27, post. יְהוָה יְהוָה Job. XXVII, 2, et 17: יְהוָה יְהוָה vivam, ubi Jehova ipse fuit Numb. XIV, 21, 28. Jos. XLIX, 18. Jer. XXII, 24, Ezech. V, 11, XIV, 16, 18, XVII, 16, 19, XVIII, 3, XX, 3, 31, 33, XXXIII, 11, 27. XXXIV, 8, XXXV, 11. Zeph. II, 9, plenius זְמַרְתָּה יְהוָה ita vivam in aeternum Deut. XXXII, 40. Caeterum Ps. XVIII, 47, 2 Sam. XXII, 47 extra iuramentum est: vivus est Jehova, non, ut alii volunt, optantis: vivus sit Jehova. Ubi per homines resque creatas iuratur, ponunt יְהוָה (v. litt. B).

2) *vividus*, *vegetus* (v. סָנָן) 2 Sam. XXIII, 26
Chethribb, sed praestat Keri (שְׁנָן שָׁנָן), *valens*, *incolun-*
mis sec. nonnullos 1 Sam. XXXV, 6 (sed vide litt. B).

mis. sec. nominibus 1 Sam. LXXXI, 6 (sed vide Int. B.).

3) *vivus*, dicitur etiam de inanimatis, ut de planta Ps. LVIII, 10, de carne *eruda* 1 Sam. II, 15 (opp. *cocetae*) Lev. XIII, 14 sqq., de aqua *viva* i. e. fluvite: حَيْدَرٌ آنِيَّتْ aqua (opp. *stagnanti* et *putrescenti*, quae arab. مَاء رَافِدَنْ aqua mortua appellatur, it. مَاء نَاعِدْ لَا aqua sedens, aqua dormiens) Gen. XXVI, 19. Lev. XIV, 5, 6. 50. XV, 15. Num. XIX, 17. Cant. IV, 15. Jer. II, 15. XVII, 13. Zach. XIV, 8.

4) *reviviscens*, v. פְּנִים A, no. 2.

B) subst. *vita*. Lev. XXV, 56: **וְיִתְחַדֵּשׁ** *ut sit,*
 maneat, servetur *vita fratris tui apud te* i. e. ut vivat
 frater tuus apud te. (Kimchi **בָּה**, h. l. est 3 praet. = **וְיִתְחַדֵּשׁ**,
 ad formam **לְבָה**). 1 Sam. XXV, 6: **כִּי-יְחִידָה** *et*
dicatis ita: ad ritum i. e. ad salutem, salve. Videtur
 formula salutandi fuisse, cf. formulam arab. **حَيْلَةَ اللَّهِ**
 vivere te inbeat Deus, vcl **حَيْلَةَ اللَّهِ وَحْدَهُ** vivere inbeat

Deus vultum tuum, unde حَسِّي et حَسِّي salutavit. Ham. 3:42. Teblebi ad Har. 2, p. 63 Schult. (Kimchius iungit: et dicatis: ita ad vitam i. e. ita ut hodie valeas per omnem vitam, sed contra accentus. Al. et dicatis ita valenti, incompti (v. no. 2), quod minus placet, praesertim quan-

sequens oratio ordiatur a Waw). Eodem pertinet n. pr. אָרֶב בְּאַרְבָּר (putens vitae visionis) p. 175 B. Saepius in formula iurandi, ubincunque iuratur per res creatas (cf. supra A. no. 1), ut תִּשְׁעַר קְרֵב in acc. (non enim est, quod cum Wineri supplices קְרֵב per vitam Pharaonis Gen. XLII, 15. 16, נְהָרָת קְרֵב 1 Sam. I, 26, קְרֵב יְמִינָה, יְמִינָה קְרֵב 1 Sam. XVII, 55, קְרֵב יְמִינָה קְרֵב יְמִינָה קְרֵב Am. VIII, 14. Passim utraque formula copularum: קְרֵב קְרֵב 1 Sam. I, 23. XXV, 26. 2 Reg. II, 4. 6. IV, 30. Longe usitatior hac significatio est.

Plur. בְּנֵי חַיִּים (Iob. XXIV, 22) vita Gen. III, 14. 17. Deut. IV, 9. VI, 2. XVI, 3. XXX, 19. 2 Sam. XV, 21. Prov. XVIII, 21. XXII, 4. Jes. IV, 3, et persaepe in utroque orationis genere. בְּנֵי חַיִּים vita sempiterna Dan. XII, 2. בְּנֵי חַיִּים halitus vitae Gen. VI, 17, בְּנֵי חַיִּים; id. II, 7, et בְּנֵי חַיִּים רֹוח חַיִּים VII, 22. בְּנֵי חַיִּים Gen. XXIII, 1, plenus בְּנֵי חַיִּים נְבָרֵךְ בְּנֵי חַיִּים Gen. XXV, 7. XLVII, 9. בְּנֵי חַיִּים בְּנֵי חַיִּים Deut. XVII, 19. Jos. IV, 14. 1 Sam. I, 11. VII, 15 et. בְּנֵי חַיִּים arbor vitae eisque longioris et ἀστερίζοντι, q. arbor immortalitatis Gen. II, 9 (cf. III, 22. 24 et ad rem, quae in mythis Persarum traduntur de arbore *Hom* immortalitatem praebente v. Kleukeri Zendau. III, 206. 304, et in mythis Indorum de arbore *Anaret*, v. Rosenm. Morgenl. ad Gen. I. c.); metaph. arbor vitae i. e. felicitatis Prov. III, 18. XI, 30. XIII, 12. XV, 4, cf. οὐλὸν τῆς ζωῆς Apoc. II, 7. XXII, 2. 19. Inde a) *victus*, ut gr. βίος, lat. *vita* (Vechneri Hellenolex. 2, 5) Prov. XXVII, 27. b) *recreatio* Prov. III, 22. c) *prosperitas, salus* (cf. syr. בְּנֵי Luc. XIX, 9 pro graeco σωτηρίᾳ), *felicitas*, Ps. XXXIV, 13. Prov. VIII, 35. XII, 28. XVI, 15. XXI, 21. בְּנֵי חַיִּים via salutis II, 19. V, 6. XV, 24, בְּנֵי חַיִּים ibi. VI, 23. בְּנֵי חַיִּים fons salutis Ps. XXXVI, 10. Prov. X, 11. XIII, 14. XIV, 27. XVI, 22.

בְּנֵי chald. A) adj. i. q. hebr. *vivens, vivus*. בְּנֵי vivus in aeternum Dan. IV, 31 (cf. hebr. בְּנֵי חַיִּים XII, 7). בְּנֵי בְּנֵי Deus vivens (v. hebr.) Dan. VI, 21. 27. Plur. emphat. בְּנֵי viventes (homines), Dan. II, 30. IV, 14. — B) pl. בְּנֵי חַיִּים vita. Esr. VI, 10. Dan. VII, 12.

בְּנֵי f. A) adj. fem. a masc. בְּנֵי 1) *viva*, v. c. נְצָרָה avis viva Lev. XIV, 6. 7. 53, pl. נְצָרָה הַנְּצָרָה XIV, 4. 2) *reviviscens* (v. בְּנֵי no. 2). Ita in formula נְצָרָה Gen. XVIII, 10. 14. 2 Reg. IV, 16. 17 ubi revixerit hoc tempus (ex בְּ temporis particula, בְּנֵי c. art. et בְּנֵי, quod utpote praedicatum sententiae articulo caret) i. e. anno proximo hinc praeterlapsa (vere proximo, ut vult Ev. Scheidius ad Ibn Doreid 97), περιπλόκων ἐμφύεται Od. 11, 247. Tribus locis, id est praeter Gen. XVIII, 10 omnibus, additur בְּנֵי, בְּנֵי לְבָנָה hoc tempore, et Gen. XVII, 21 idem exprimitur his verbis: בְּנֵי הַנְּצָרָה בְּנֵי הַנְּצָרָה, quibus collatis de sensu formulae ambigi non potest, cf. praeterea ad rem 1 Sam.

I, 20. (In alia omnia abeunt interpretes. Vulg. *si vita comes fuerit*, Syr. Chald. 2 Reg. modo tu vives, Kimchi: לְבָנָה הוּא הַזָּהָר בְּשֵׂיחַ הַבָּאֵד בְּשֵׂיחַ. Luth. so ich lebe. — Al. tempore, quo filius vivet, Luth. ed 1; über ein Jahr, nach der Zeit die Frucht leben kann. — LXX. integrum phrasim קְרֵב קְרֵב קְרֵב קְרֵב transferunt 1 Reg. εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζῶσα, Gen. XVIII, 14: εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας et ibid. 10 etiam pro verbis קְרֵב ponunt καὶ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, contextum suppletiles ex Comm. 14, ut fallantur intpp. ad Rom. IX, 9, qui καὶ τὸν καιρὸν respondere existimant veribus hebreis קְרֵב קְרֵב. Nolim etiam cum Jo. Simoni eiusque editoribus ad formulam hebraecum conferre gr. χρόνον τῷ ζῶστι καὶ παρόντι Soph. Trach. 1159 Hern., quanquam verba Alexandrini interpretis inde illustrari possunt).

B) subst. *viva, vivum*, hinc *bestia, animal*. (Chald. בְּנֵי v. supra. Arab. بَنَى animal v. Freytag ex Div. Illedeil. spec. serpens, quod posterius secundarium). Gen. IX, 5. בְּנֵי חַיִּים animal impurum Lev. V, 2, בְּנֵי חַיִּים bestia fera Gen. XXXVII, 20. 33. בְּנֵי חַיִּים Ps. LXVIII, 31 bestia arundinis i. e. crocodilus. Plur. בְּנֵי Ps. CIV, 25. Jes. XXXV, 9. Ez. I, 5. Dan. VIII, 4, sed sapientiam in sing. collective, בְּנֵי חַיִּים omnia animalia Gen. VII, 14. VIII, 1. 17. 19. Usurpatum autem a) sensu amplissimo de omnis generis bestiis, etiam aquatilibus Gen. I. c. Lev. XI, 10 (cf. 46). b) de quadrupedibus et agrestibus et domesticis (בְּנֵי חַיִּים), opp. avibus. Gen. I, 28. Lev. XI, 2. 27. XVII, 13. Jes. LXVI, 1, plenias בְּנֵי חַיִּים Gen. I, 24. 30. IX, 2, 10, et בְּנֵי חַיִּים II, 19. 20. c) creberrime de animalibus agrestibus, opp. בְּנֵי חַיִּים Gen. VII, 14. 21. VIII, 1. 19, plenias בְּנֵי חַיִּים Gen. I, 25. 1 Sam. XVII, 46. Job. V, 22. Ez. XXIX, 5. XXXIV, 28, בְּנֵי חַיִּים Gen. III, 1. 14. Ex. XXIII, 11. 29. 2 Sam. XXI, 10. 2 Reg. XIV, 9. 2 Chr. XXV, 18. Job. V, 23. XXXIX, 15. XL, 20. Ps. LXXXIX, 2. Jes. XLIII, 20. Jer. XII, 9. Hos. IV, 3. Ez. XXXVIII, 20. XXXIX, 4 et. poët. בְּנֵי חַיִּים Ps. CIV, 11, בְּנֵי חַיִּים Ps. I, 10. CIV, 20, בְּנֵי חַיִּים Jes. LVI, 9; ita בְּנֵי חַיִּים bestiae feræ Lev. XXVI, 6. Ez. V, 17. XIV, 14. 20. XXXIV, 25, בְּנֵי חַיִּים bestiae gregatim viventes Zeph. II, 14. — De forma בְּנֵי cum Waw parag. quod, pariter atque Jod, statui constructo additur, v. Lgb. §. 127, 3. Gramm. §. 78. Ew. gr. §. 407.

2) *agmen hominum* (pr. *viva* collect. pro *vivis*, בְּנֵי נְצָרָה vivi, homines). 2 Sam. XXIII, 13: בְּנֵי נְצָרָה agmen Philistacorum, pro quo in loco parallelo 1 Par. XI, 15: בְּנֵי נְצָרָה agmen, comm. 11: בְּנֵי נְצָרָה בְּנֵי נְצָרָה agmen et congregaverunt se Philistaci in agmen. Inde poët. de populo Israëlitico Ps. LXVIII, 11: בְּנֵי נְצָרָה agmen tuum habitabat in ea, Aben Esra: בְּנֵי נְצָרָה. Raschi: בְּנֵי נְצָרָה.

Congruit arab. بَنِي tribus, spec. minor, pars maioris tribus, pr. turma, agmen, Schaar. Togr. 17. Amrulk. 4. Ham. 426. Kimchius in Lex. בְּנֵי idem esse statuit quod بְּנֵי vicus, et similiter Boettcherus (spec. p. 84)

2 Sam. et Ps. non hominum turbam, sed *castra* interpretatur, ab inflectendi potestate, quam verbis **חַיָּה** et **חַיָּה** tribuit. Sed neque tali etymo quidquam efficitur, neque locis parallelis i Par. XI, 15. 1 Sam. XVII, 1, in quibus **חַיָּה** non *castra*, sed agmen significat. Contra vide posse sint in hunc censum venire verba 1 Sam. XVIII, 18: **אֲלֹתֶלֶת** ubi paululum friget interpretatio: *quis ego, quis vita mea, familia patris mei in Isra'el, ut evadam gener regis?* et malim **שְׁמַעַן** interpretari: **אֵם** (v. supra **בַּיִת** Eccl.) *wer sind meine Leute? qui sunt propinquai mei, vel, quod eodem reddit, i. q. חַיָּה arab. חַיִּי family mea, ita ut **חַיָּה** declaretur sequentibus verbis.* Cf. NANNINGA in diss. Lugdd. p. 903. 904.

3) subst. *vita*, nonnisi poët. i. q. **נִימָם** Iob. XXXXIII, 18. 22. 28. Ps. CXLI, 3. Ez. VII, 13: **רוֹדֵר הַנֶּזֶת** et si adhuc *vita* (*anima*) corum inter vivos est, et si superstites sint. Sic in **חַיָּה** שְׁמַעַן c. art. **חַיָּה** שְׁמַעַן animal vitae i. e. vivum, v. שְׁמַעַן no. 4. Vita autem dr. de vigore, robore. Jes. LVII, 10: **אַתָּה כָּחֵץ חַיָּה** vigorum in manu tua adhuc innervus. Inde

4) i. q. שְׁמַעַן no. 2 *vis vitalis*, *anima*, cui tribuitur fames, sitis, taedium Iob. XXXXIII, 20 cf. 18. 22. 28. **אֲלֹתֶלֶת** XXXVIII, 39 i. q. שְׁמַעַן אֲלֹתֶלֶת animam explore i. e. satiare. Poët. שְׁמַעַן etiam dr. pro *animo*, ut שְׁמַעַן no. 3, cui praeferit alia etiam libido et sauginoletitia tribuitur Ps. XXVII, 12. LXI, 3). Ita interpretor Ps. LXXXIV, 19: **תְּרוּמָה שְׁמַעַן תְּרוּמָה** ne tradas animo sanguinoento hostium *turturum tuum* i. e. populum tuum innocentem.

חַיָּה f. *vita* 2 Sam. XX, 3.

חַיְלָה v. **חַיְלָה**. **חַיְלָה**, **חַיְלָה**, **חַיְלָה**, **חַיְלָה**, **חַיְלָה** v. rad. **חַיְלָה**.

חַנְןָה v. **חַנְןָה**.

חַיְצָן, **חַיְצָן**, **חַיְצָן** v. rad. **חַיְצָן**.

חַיְקָה sinus, v. rad. **חַקָּה**.

חַיְרָה, **חַיְרָה** v. rad. **חַרְבָּה**.

חַנְנָה festinare, v. rad. **חַנְנָה**.

חַנְנָה palatum, v. rad. **חַנְנָה**.

חַנְנָה *exspectavit*. (ALB. SCHULTENS ad Iob. III, 21 originem querit in nectendo, coll. arab. **حَكَنْ** nodum adstrinxit et lat. *moram nectere* ap. Senecam Trag. et Val. Flacc.). In Kal semel Part. estr. חַנְנָה Jes. XXX, 18 sq. **חַנְנָה** Ustatius est

Pi. id. Dan. XII, 12. 2 Reg. IX, 3, sq. **חַנְנָה** VII, 9, sq. **חַנְנָה** aliquid Iob. III, 21. Hab. II, 3. Ps. CVI, 13, sed max. **חַנְנָה** exspectavit Jchovam i. e. auxilium eius, spem et fiduciam suam reposuit in Deo Ps. XXXIII, 20. Jes. VIII, 17. LXIV, 3. Zeph. III, 8; sq. acc. Iob. XXXII, 4: **אֵלִיָּהוּ אַתָּה חַנְנָה** exspectabat Iobum verbis i. e. exspectabat finem sermonum Iobi. — Jes. XXX, 18: **אֵלִיָּהוּ אַתָּה חַנְנָה** exspectat Jchova ut robis propitiis sit i. e. differt poenam, ut poenitentiae locum relinquat. Inf. more chaldaeo **חַנְנָה** Hos. VI, 9.

חַנְנָה rad. inusit. cui *rubedini* potestatem tribuit ALB. SCHULTENS ad Prov. XXIII, 29, provocans ad Firuzabadum s. v. **حَكَلٌ**, cuius tamen glossam vir magnus minus recte accepit. Verba Kamusi (p. 1426 Calc.) ita se habent: **الْحَكَلُ مَا لَا يُسْمِعُ صَوْنَهُ كَتَلَرْ..... وَبِهِ الْجَمَّةُ**

في انكلام و حكل على اخبر أشكدر كحكل ..... واحتفل استند وتعلّم العجمية بعد العربية والحاكم الماخمر [المختمن] **حَكَلٌ** est cuius sonus non auditur velut parvac formae; ..... addito He **حَكَلَة** *peregrinum in sermoni*; **حَكَلٌ** sg. **عَلٰى** pers. i. q. **حَكَلٌ** i. e. confusus et obscurus fuit nuncius alicui, ita *Conj. IV*; ..... *Conj. VIII* i. q. **حَكَلٌ** fuit, et didicit barbaro loqui post linguam arabicam; **حَكَلٌ** est *vino ebrius* [vel sec. scripturam Kamusi turcici v. Freytagii Prolegg. ad Lex. arab. p. XI *obscure, per coniecturam dicens aliquid*]. Apparet ex his, verbi potestatem esse in *obscuritate*, tum soni, tum sermonis, tum nuncii, dici etiam (modo genuina est scriptura Calcutensis) de oculo caligante ebrii (v. **חַנְנָה**); et hand scio an cognatum sit verbo **חַנְנָה** denigravit (cf. Danzii interp. p. 9), cui Simonis addit **חַנְנָה**, unde **חַנְנָה** Schultens vero I. c. (quem secuti sunt Simonis ed. 1—3, Rosem., ad Gen. XLIX, 12 al.) arab. **حَكَلٌ** *Conj. IV*. VIII dñbia et obscura fuit res (pr. ni fallor, intricata fuit) eo sensu accipit, quem habet nomen **שְׁקָלָה**, **שְׁקָלָה**, videlicet rubedini, qua suffusum est album oculi, quod quam illegitimum sit, nemo non videt (v. ad hac a me iam in praef. ad Lex. min. ed. 2. p. XXXVIII disputata, Rosem. ad Prov. XXIII, 29. Koegarten in Ephemerid. Jen. 182 t, IV p. 51). Caeterum in lingua hebraea proprins, in lingua arabica translatus verbi significatus locum habuisse videtur.

חַנְנָה (tencbrosus?) n. pr. collis prope desertum Siph. 1 Sam. XXIII, 19. XXVI, 1. 3.

כָּלִיגָּן adj. *caligans*, de oculo ebrii vel bene poti. Gen. XLIX, 12: **כָּלִיגָּן בְּבֵין** *caligans oculis a vino*, quod h. l. in benam partem accipiendum de vini in tribu Iudea ubertate. Cf. supra arab. **كَلِيجَان**, quanquam eius

non satis certa fides. Ex vett. Onk. Saadias ap. Aben Esram, Kimchi *rubclinen* oculorum intelligent ex vino ortam, quod vero ex etymo probari non potest. Reliqui e contextu fere coniuncti. LXX. χαροποιοι οι ὡνται μετων εἰλοι οἴνου. Vulg. pulchriores sunt oculi eius vino.

הכָּלֹת f. *caligatio oculorum*, quae ex ebrietate oritur. Prov. XXIII, 29.

בְּנֵי נָחֶם (quem Jova conturbavit? sed hoc mali omnis esset: fort. pro **בְּנֵי נָחֶם** quem sapientem fecit Jova) n. pr. patris Nehemiae, Neh. I, 1, X, 2.

בָּתַח fat. **בָּבֶן**, *sapuit, sapiens fuit et factus est.*
 (Chald. syr. zab. sam. **בָּבֶן**, **לְמֹדֵב** id. et scivit, cognovit,
 arab. **حَكَمَ** scivit, sapiens, doctus fuit, it. indicavit,
 imperavit, **حَكْمٌ** **حَكَمَ** index, dominus, **حَكْمٌ** iudicium,
 imperium. Non male ALB. SCHULTENS. de defect. ling.
 hebr. §. 206 — 213 originem ponit in firmitate solida et qs.
 densitate, Derbheit, Tüchtigkeit, cf. arab. **حَكَمَ** firmiter
 solideque fecit aliquid IV. firmavit, immunitive reum, **N**
 firmus, bene firmatus fuit, et gr. *πεντάρις, πεντός*, quod
 proprie *densus, solidum*, dein *prudentem, cordatum* signi-
 ficat. Adde Hiltzic ad Jes. XI, 2). Deut. XXXII, 29,
 1 Reg. IV, 31. Iob. XXXII, 9. Prov. VI, 6. VIII, 33.
 IX, 12. XIX, 20. XX, 1. XXI, 11. XXIII, 19. XXVII,
 11. Eccl. II, 15. VII, 23, in malam partem, de prudentia
 civili (Tyri et Sidonis) Zach. IX, 2. Sq. acc. *sapienter*
comparavit aliquid. Eccl. II, 19: **רְבָבָה תִּשְׁאַלְתָּהּ וְלֹא־**
opes meae, quam cum labore et sapientia comparavi.

*Pi. sapientem fecit aliquem, sapientiam docuit. Iob. XXXV, 11. Ps. CXIX, 98. CV, 22: אֱלֹהִים יְחִידָה senes eius (Aegypti) sapientiam docuit (Josephus), ubi non bene SCHULT. l. c. §. 212 interpretatur *capistrat*, cōcēret, coll. אֲלֵי frenavit, cohūbit (parall. בְּזָבֶן).*

*Pu. part. סָמֵךְ sapientiam electus Prov. XXX, 24,
de incantatore artis suae perito Ps. LVIII, 6.*

Hiph. i. q. Pi. Ps. XIX, 8.

Hithpa. sapientem se gessit Eccl. VII, 16, in malam partem collidens se gessit (cf. gr. σογός i. q. νυρωθησος Eurip. Med. 409. Andromed. 937), sq. δι callide decepit aliq. Ix, I, 10.

פְּרִיטָה adj. i. q. gr. *σοφός*, spec. 1) *artium peritus*.
Jes. III, 3: פְּרִיטָה *peritus artificiorum*. XL, 20,
1 Par. XXIII, 10: פְּרִיטָה־לְבַדּוֹ בְּפָרָה. 2 Par. II, 6. 12. 13,
plenus פְּרִיטָה v. c. Exod. XXVII, 3. XXXI, 6.

XXXV, 10. 25. XXXVI, 1. 2. 8 (cf. hom. εἰδῶν πρωτεύεις). Jer. X, 9: **בְּרִכַּת סְמִיךָה** opus artis poritorum. Ibid. IX, 16: **בְּרִכַּת** (praeactae) **פּוֹרִיתָה** **סְמִיךָה** lamentationis. IV, 25: **בְּרִכַּת** **פּוֹרִיתָה** **סְמִיךָה** periti sunt malefacienti.

2) *sepiens*, i. e. *intelligens* (*γρούως*, *verständig*), ratione praeditus eaque utens Deut. IV, 6. XXXII, 6. Prov. X, 1. XIII, 1. Ios. XIV, 10 ceterum *consilii nuncquam expers* 2 Sam. XIII, 3. Jer. XVIII, 18; Jes. XIX, 11. XXIX, 14, *vita experientia eductio rerumque humanaarum* (Prov. I, 6. Eccl. XII, 11) et *divinorum peritus* (Gen. XLI, 8, hinc de *incantatoribus* et magis Ex. VII, 11 cf. chald. *בְּבָבֶל*), *iulicandi facultate pollens* (1 Reg. II, 9), *providus cautusque* (Eccl. II, 14: *בְּבָבֶל אֲשֶׁר-בְּבָבֶל*), *adeoque callidus* Iob. V, 13 (cf. Prov. VIII, 12. XIV, 18), *animi fortis sibiique constantis* Jes. XXXI, 2. *Quis fuerit virtutum ingeniique dotum, quas hoc ve. complectebantur Hebreici, ambitus, bene colliguntur ex eorum historia et moribus, quorum sapientia in proverbium apud eos abierat, ut Salomonis (1 Reg. V, 1 sqq.), Danielis (Ez. XXVIII, 3), Aegyptiorum (1 Reg. I c.). Sic Salomonis sapientia cernitur in iudicio acuminis (II, 16. X, 1 sq.), in plurimarum rerum maxime naturae cognitione (V, 15), in carminum sententiarumque coxia, quea vel ipse composuerat vel memoria tenebat (V, 12. Prov. I, 1), in recto de rebus humanis iudicio et; praeterea sapientia etiam rerum civilium peritiam (Jes. XIX, 11), vaticinandi, sonnia explicandi, incantandiarum (Exod. VII, 11. Dau. V, 11), prae cacteris autem *virtutem* (Ps. XXXVII, 30: *בְּבָבֶל אֲשֶׁר-בְּבָבֶל*, 8. Prov. X, 31) et *pitatem* (Ps. CXI, 10: *בְּבָבֶל אֲשֶׁר-בְּבָבֶל*, Iob. XXVIII, 28: *בְּבָבֶל אֲשֶׁר-בְּבָבֶל*). Prov. IX, 10. XV, 33) complectitur, cf. Umbreitii Comment. in Prov. p. III sqq. et ad 1, 7. *Ihumana maior et illustrior sapientia tribuitur angelis* 2 Sam. XIV, 20, Deo Io. IX, 4 cf. XXVIII, 1 sq. *Sedes eius ponitur in corde, hinc saepe *בְּבָבֶל** Prov. XVI, 23, et *בְּבָבֶל XI, 29. XVI, 21.* Saepe copulatur cum *בְּבָבֶל*: Gen. XLI, 33. 39. Deut. XV, 6. Reg. III, 12 (cf. Prov. XVI, 21: *בְּבָבֶל אֲשֶׁר-בְּבָבֶל*), *בְּבָבֶל Eccl. IX, 1; opp. *בְּבָבֶל*: Deut. XXXII, 6, *בְּבָבֶל* Prov. XVII, 28, *בְּבָבֶל Eccl. II, 14. VI, 18. *בְּבָבֶל* qui sibi sapiens videtur Prov. XXVI, 5. 12; XXXVIII, 1. Jes. V, 21.***

Pl. סְנָמֵן sapentes Eccl. IX, 17. XII, 11, de sapientibus (magis) ἀegyptiorum Gen. XLI, 8. Jes. XIX, 11. 12, Idumaeorum Obad. 8, Babyloniorum Jer. I, 35. LI, 57, Tyri et Bybli Ez. XXVII, 8. 9, Persarum Esth. I, 13. tet.

חִלְמִים chald. *sapientis*, in Targ. saepe pro hebr. חַדְרָה Plur. חַדְרִים Dan. II, 21, max. *sapientes* in aula regis versantes i. q. magi Daa. II, 13. 27. V, 15. חַבְשׁ ib. II, 12. 14. 18. 48. V, 3. אֲנָשִׁים חַבְשִׁים V, 8. (Syr. حَبْشَانَ, arab. حَبْشَانٌ, medieus).

חִכְמָה f. i. q. *σογία*, 1) *peritia artificis* Exod. XXVIII. 3, XXXI. 6, XXXVI. 1, 2, plenius **כֹּחַ** חִכְמָתָה

XXXV, 35. — 2) *sapiens*, de cuius notione v. plura & v. בְּבֵבָה no. 2. Iob. XI, 6. XII, 2. 12. XIII, 5. XV, 8. XXVI, 3 et saepe. Complectitur ea doctrinam variam Dan. I, 17, pietatem in Deum (Iob. XXVIII, 28); tributum imperatori Deut. XXXIV, 9; regi Jes. XI, 2, sublimior quedam et illustrioris hominibus impervestigabilis Deo Iob. XII, 13. XXVIII, 12 sq., sed בְּבֵבָה בְּבֵבָה 1 Reg. III, 28 est sapientia a Deo data. Copularum cum similis potestatis vocabulis, ut בְּבֵבָה Jes. XI, 2, בְּבֵבָה Ex. XXXI, 3. 1 Reg. VII, 14. בְּבֵבָה Jes. XXVII, 6; Ecel. IX, 10, בְּבֵבָה 2 Par. I, 10—12. Opp. בְּבֵבָה, בְּבֵבָה Ecel. II, 12. (Arab. سَبِيلْ, syr. سَبِيلْ id.).

סְבִּיבָה chald. *sapientia*. Dau. II, 30. נְזֶבֶת חַבְבָּה sapientia Dei V, 11. Emphat. נְזֶבֶת II, 20. 21. 23. (In Targg. etiam נְזֶבֶת, נְזֶבֶת).

טְבֵבָה i. q. בְּבֵבָה Ps. XLIX, 4. Cuius nomini sit hoc vocabulum, iam vigente lingua dubitasse videntur, copularum enim cum sing. (ut בְּבֵבָה) Prov. IX, 1, cum plur. XXIV, 7 et I, 20 (ubi בְּבֵבָה rectius pro plur. habetur, quam pro sing. parag.; sequitur tamen sing. בְּבֵבָה). Revera singulare esse videntur i. q. בְּבֵבָה (sec. Hitzigum, Begriff der Kritik p. 155, ortum ex *chochma*-ut, contr. *chochma*).

טְבֵבָה id. cum sing. Prov. XIV, 1.

טְבֵבָה (formae טְבֵבָה, sapiens) n. pr. viri 1 Par. XI, 1. XXVII, 32. In loco priori parallelo est
טְבֵבָה 2 Sam. XXIII, 8.

טְבֵבָה v. בְּבֵבָה rad. בְּבֵבָה.

טְבֵבָה profanus, v. rad. בְּבֵבָה.

טְבֵבָה (vic. בְּבֵבָה) 1) prob. trivit, it. stricuit, reiben, aufreiben, streichen, aufstreichen. (Arab. طَبِيقَةُ عَيْنِي collyrium, aufstreichen, percussit gladio, streichen; pellim detrahit, abstreifen, v. SENCIER, Origg. hebr. lib. I, c. 9).

2) *aegrotus fuit* pr. *attritus fuit* i. q. בְּבֵבָה no. 2. 3. Semel legitur בְּבֵבָה 2 Par. XVI, 12.

טְבֵבָה f. 1) *acruo ollae cupreae fort. a deterendo dicta.* Ezech. XXIV, 6. 11. 12. — 2) n. pr. mulieris 1 Par. IV, 5. 7.

טְבֵבָה monilia, a sing. בְּבֵבָה, rad. בְּבֵבָה.

טְבֵבָה, tantum in pl. בְּבֵבָה m. *morbis*. Deut. XXIX, 21. Ps. CII, 3. Jer. XVI, 1: בְּבֵבָה יְמִינָה morbus morborum mororientur i. e. morbis mororientur. Concr. XIV, 18: בְּבֵבָה יְמִינָה fine confecti.

בְּבֵבָה rad. inuisit. *pinguis fuit.* (Origo est in

Inbribitate rerum pinguium, quae notio inest in syllaba בְּבֵבָה, v. בְּבֵבָה. Ἐλεας, βούρρων, Κέρατος, θάυρος, στρατ. Hesych. Congruunt in linguis indoeuropaeis gr. θιάσια, θάυρος, θάυρος, θάγη, lat. *labi, lipus*).

בְּבֵבָה c. art. בְּבֵבָה estr. בְּבֵבָה Ex. XXIII, 19. XXIV, 26 (tanquam a בְּבֵבָה), c. suff. בְּבֵבָה m. *lac*, dictum a pinguedine Gen. XLIX, 12. Thren. IV, 7. Prov. XXVII, 27 cet. Speciatum est *lac recens et dulce* et differt a בְּבֵבָה lac spissum Gen. XVIII, 8. Jes. VII, 22. Prov. XXX, 33, quanquam alibi etiam de lacte spiso dici videtur, v. 1 Sam. XVII, 18: בְּבֵבָה אֲדָמָה et Ind. V, 25, ubi intelligendum videtur lac acidum nipte inebrians (Jos. Arch. V, 5. 4: γέλα δαγκυόνις λόγη, adde R. Tanchum et Kimelium ad h. l.). De formula בְּבֵבָה בְּבֵבָה יְמִינָה v. sub rad. בְּבֵבָה cf. Joël IV, 18. *Lac populorum sugere* poët. pro opibus corum pasci Jes. LX, 16. (Arab. حَلْبَةٌ حَلْبَةٌ حَلْبَةٌ id. unde حَلْبَةٌ mulxit lac, aeth. **ΗΛΩΝ**:

בְּבֵבָה et בְּבֵבָה (Jes. XXXIV, 6) c. suff. בְּבֵבָה m. 1) *pinguedo, adeps*, persaeca de adipे victimarum Lev. III, 3. 4. 9. 10. 15. 16. 17. IV, 8. 9. 19. 31. 35. VII, 3. 4. 30. 31. Deut. XXXII, 14. Jes. I, 11. XLIII, 24 cet., de adipе hominum Ind. III, 22. 2 Sam. I, 22. 1ob. XV, 27. Plur. בְּבֵבָה estr. בְּבֵבָה adipes Gen. IV, 4. Lev. VIII, 26. IX, 19. 20. 21. X, 15 cet. Metaph. *cōtinuum, praestutissimum* cuiusque generis. **בְּבֵבָה** pinguedo terae i. e. optimi eius fructus Gen. XLV, 18, וְבְבֵבָה Ps. LXXXI, 17. בְּבֵבָה בְּבֵבָה CXLVII, 1: *adeps tritici* (gr. αὐλαὶ περὶ quod Suidas interpretatur *ζίζαστον otior*, arab. بَرْبَرْ بَرْبَرْ cor tritici Meidan., cf. no. 2, 2, 3, medulla, ut purior meliorque rī pars, (خَلْبَةٌ كلْبَةٌ شَيْخَةٌ) בְּבֵבָה בְּבֵבָה Dent. XXXII, 14 (cf. Jes. XXXIV, 6) *adeps* rēnum tritici, i. e. triticiū optimum. Num. XVIII, 12: בְּבֵבָה כָּלְדָּיִנְהַרְמָה בְּבֵבָה כָּלְדָּיִנְהַרְמָה omnis adeps olei et omnis adeps masti et frumenti i. e. oleum, mustum et frumentum praestutissimum.

2) *cor*, itidem a pinguedine dictum, pariter atque בְּבֵבָה q. v. Ps. XVII, 10: בְּבֵבָה cor suum claudant, LXIII, 7: *prodit* c. corde *scelus* eorum (sec. scripturam אֲבָבָה, quam tinentur LXX. Syr.). Arab. خَلْبَةٌ pericardium, itidem a pinguedine dictum, quanquam sub rad. خَلْبَةٌ Arabes alia omnia habent.

3) n. pr. tribuni militis Davidis 2 Sam. XXIII, 29, pro quo 1 Chr. XI, 30 בְּבֵבָה et XXVII, 15 בְּבֵבָה.

בְּבֵבָה (pinguedo i. e. regio fertilis) n. pr. oppidi Aseritarum, Ind. I, 31.

בְּבֵבָה (pinguis, fertilis) n. pr. urbis Syriæ. gr. Χαλύβαρι, οινī generosi feraci, quod Tyrum adveniebat (Ez. XXVII, 18) et regum Persarum mensis apponiebatur

(Strabo XV p. 1068. Athan. I, 22: ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸ Χαλδαῖον μάρον οὐκον ἔπαιεν· ὃν φέρει Νομοθέτης καὶ Λαμπαδῆ τῆς Σφίδης γένεσθαι, Περσῶν αὐτῷθι κατα-
χυτενούσαν τῆς ἀπελέως). Selenius Nicator urbi *Ber-
rhœac* vel *Beroeac* nomen dedit (2 Mace. XIII, 4) a cognomine Macedoniae mbe, quod tamen apud ipsos Orientales mox in desuetudinem abiisse videtur: his enim haec urbs medio aeo celeberrima et etiamnum florentissima (v. Freytag selecta ex historia Halebi. Lutetiae 1819) arab.

حَلْبَةٌ, syr. مَدْكُوكَةٌ, appellatur (v. Abulf. Syria p. 118. Ibn el Wardi ibid. p. 187. Khalil ben Schahin in Rosem. Anall. III, p. 24. Golius ad Alferg. p. 270 sqq. ASSE-
MAXI T. III, 2 p. 716, v. *Alepus*, SCHULTENS ind. geogr. v. *Hulchum*. RUSSEL natural history of Alep I, p. 348), medii eius scriptoribus graecis *Xalæb* (Niceph. Chon. in Jo. Commeno c. 7. Niceph. Callist. 14, 39), hodie forma italica *Aleppo*, v. de ea RUSSEL l. c. T. I, POCOCO deser. Orientis II, 219 sqq. VOLNEY Voyages IV p. 172 sqq. — Mich. in Suppl. p. 718 sqq. urbem Kennesrin intelligi coniicit, quac a nonnullis *Aleppo vetus* vocatur, quod tamen non necessarium.

הַלְּבָנָה f. *χαλαζὴν*, *galbanum*, gummi graveolens (Virg. 3, 415. 4, 764) ferulæ galbaniferae in Syria et Arabia nascenti (Bubon gallanum Linn.). Ex. XXXIX, 34, cf. Theophr. hist. pl. 9, 7. Dioscor. 3, 97. Plin. 12, 25. Celsi Hierob. 1, 267 sqq. De scriptura cod. Sam. v. p. 377 A. Syr. מַדְקֹוקָה, quod Bar Bahlul explicat:
مَدْكُوكَةٌ مَادِكَوكَةٌ أَفْتَنَهُ مَادِكَوكَةٌ ..... كَعْبَةٌ فَتَنَهُ بَارِزَةٌ ..... مَادِكَوكَةٌ سَاطِقَةٌ, *galbanum*, pers. parzel ..... see. Bar Saruschai styrax recens.

בְּלֵגָן (pinguedo, locus fertilis) n. pr. oppidi Ascritarum Iud. I, 31.

בְּלֵגָן. Vulgo post BOCHARTUM (Hieroz. I, pag. 1030) duas diversas radices esse volunt, namam I) fodienti significatu, coll. syr. מַדְקֹוקָה *fodit* (v. infra glossam Bar-
bahluli ad 1, 267), unde דְּבָרָה talpa; II) alteram i. q. ^{אֲלָמָה} perennavit, sempiternum fuit (v. Dschaub. et Firuz. ap. Scheid. ad eant. III, p. 40—52. Sur. 2, 23. 37. 75).
الْمَلَأَةُ perennitas, aeternitas, unde explicitant دَرَّةٌ *vita tempus*. Sed دَرَّةٌ nunquam tempus perenne et duraturum significat, sed vitam humanam, nuptio fluxum et caducum, quod a دَرَّةٌ non bene repetitur; accedit quod ducatam diversae significations in una radice parum probabiles sunt. Evidenter de hac radice ita statuo, ut pro valent motum *lubricum* et *celerem*, nostr. *schlüpfa* i. q. دَرَّةٌ, دَرَّةٌ, unde et دَرَّةٌ *vita tempus fluxum*, breve et caducum (die schnell entschlüpfende Lebenszeit), et دَرَّةٌ *mustela*, a motu celere et agili dicta, ut chald. دَرَّةٌ دَرَّةٌ *mustela* a ultro citroque se egit, nisi mavis ab insinuando

se in foramen et foveam (vom *Hincinschlüpfen* in den *Schlupfwinkel*): hanc enim significationem habent Syri in verbo دَرَّةٌ Jes. XXXIV, 15. 2 Tim. III, 6 (pro gr. ζεύρω), Barhebr. 217 (ubi usurpatur de mulieribus exploratricibus in domos se insinuantibus), unde دَرَّةٌ insinuatio, دَرَّةٌ ingressus, irreptio; et Talmudici, apud quos דְּבָרָה (hincinschlüpfen) usurpatur de cultro, quod inter mactandum ita penetrat in carnem, ut plane abscondatur (v. FULLERI miscell. 3, 14. Buxtorf. p. 756), et de radicibus in terram se insinuantibus (Bava batra fol. 19, b) camque emollientibus et quasi suffidentibus. Nostrae autem radici *elabendi* atque *fugiendo* significata finitimae videntur דְּבָרָה, דְּבָרָה, דְּבָרָה, cf. etiam דְּבָרָה, דְּבָרָה, primaria enim potestas est in *lubrico* et *glabro*, quod inest in syllaba דְּבָרָה. Alia, ut MERCIERI, SCHINDLERI, FULLERI, דְּבָרָה et דְּבָרָה conciliandi pericula, v. apud BOCHARTUM I, c. 1, que tamen arbitraria sunt omnia.

בְּלֵבָה m. 1) *vita*, caue cito praeterlabens, fluxa et eaduca. Ps. LXXXIX, 48: *memento, Domine* (pro דְּבָרָה cum J. OLSHAUSEXIO conj. in V. T. p. 10 repono דְּבָרָה: quam eandem coniecturam iam anno 1824 mecum communicaverat STUNERUS Bernensis V. Cl.): דְּבָרָה דְּבָרָה quae sit *vita* i. e. quam brevis et fluxa sit. XXXIX, 6: דְּבָרָה דְּבָרָה. Iob. XI, 17: דְּבָרָה קִים הַלְּבָנָה meridie scremor surget *vita*. Inde 2) *hic mundus*, in quo vivimus, vitam transagimus, cuius res fluxae et eaducae sunt (q. d. diese Zeitlichkeit, opp. aeternitati). Ps. XLIX, 2: דְּבָרָה דְּבָרָה habitatores mundi, et XVII, 14: דְּבָרָה דְּבָרָה homines ex mundo i. e. rebus mundanis et terrestribus dediti, quare additur: דְּבָרָה דְּבָרָה. Bene Kimchius: טְבָל הַוְהָדָה בְּבָבָה. (Arab. سَعْيَ est: seculum, mundus, homines mundani).

בְּלֵבָה m. animal impurum, quod cum muribus copulatur, prob. *mustela* (Wiesel), a motu lubrico et celeri dicta, v. rad. Levit. XI, 29. Ita LXX. γαλῆ. Vulg. *mustela*. Jon. אֲלָמָה דְּבָרָה (vitioso in Polygl. אֲלָמָה דְּבָרָה) id. v. Bochart. I, p. 1022, syr. מַדְקֹוקָה id. (non felis, ut volbat Kirschius in pref. ad Barhebr. p. VIII, v. Lorsbach Archiv I p. 264). Gr. Venet. μιγαλή. (Reliqui, ut Onk. Sam. Saad. Arabs Erp. nomen hebraicum retinent). Atque ita דְּבָרָה apud Talmudicos de mustela usurpatur. His quac dedit Bochartus I p. 1027 addere placet glossam Tanchumi Hierosol., quae talis est: וְאַתָּה הַבְּנִים וְתִבְנֵל נִבְנֵי שָׁרֵךְ בְּשָׂרֵךְ בְּלֵבָה בְּלֵבָה מִתְּחַלֵּת מִתְּחַלֵּת וְעַוְעַוְעַת מִתְּחַלֵּת וְעַוְעַוְעַת מִתְּחַלֵּת. (Chilaim cap. 8) dicitur in interpretatione Mischnie, eam esse animal forma sua cani simile, sed illo minus et speciem vulpium (re vera mustela silvestris vulpeculae vel sciuro similis est). In illam interpretationem propterea consentiunt Hebraeorum plerique, ut Kimchius et Abulwalides.

מְשֻׁלָּה (mustela) n. pr. prophetissae tempore Josiae regis 2 Reg. XXII, 14. 2 Par. XXXIV, 22.

וְלִבְנֵי (vitalis, mundanus) n. pr. virorum 1) v.
בָּבֶן no. 2. 2) Zach. VI, 10, pro quo V. 14 סַבְּבָן
scribitur.

۲۷۱ ۱) pr. *polivit*, *trivit* i. q. *שָׁבֵן* et arab. حَلَّى
v. Schult. Origg. hebr. ۱, c. ۹ et Vindic. p. ۱۱۱ sqq., et
intrans, *laevis*, *politus fuit*. (Neque tamen primau originem
cum Schult. l. c. in terendo quasiverum, sed in *lævi*
et *glabro*, ut *שְׁבִרְךָ*, *שְׁבִרְךָ* vicinum sit verbo *שְׁבַרְךָ*, *שְׁבַרְךָ*, *שְׁבַרְךָ*,
adeoque *شَبَرَقَ* v. v.). Inde *شَبَرَقَ* mundus muliebris, a politura
dictius, syr. شَبَرَقَ dulcis, suavis (pr. *levis*) fuit,
Pa. ornavit, *شَبَرَقَ* suavis, et a soni dulcedine et suavi-
tate aeth. ΣΑΡΙ οccinit, unde hebr. *שְׁבַרְךָ*.

2) *viribus attritus*, *infirmus fuit*. Iud. XVI, 7 sqq. Jes. LVII, 10: **בְּכָל־כֵּן** propterea non *infirma es*, i. e. animum non despones. Inde

3) *agrotavit*. Gen. XLVIII, 1. 1 Sam. XXX, 13.
1 Reg. XIV, 1. 5. XVII, 17. 2 Reg. VIII, 7. 29. XX,
12. Jes. XXXIII, 24; XXXVIII, 1. XXXIX, 3.

Neh. II, 2. Ps. XXXV, 13, de morbo ex vulnero 2 Reg.
I, 2 (ubi የኩስ is fut. apoc. in pausa pro የኩስ). VIII,
29. 2 Par. XXII, 6. እኩስ ተቋርቃ ገር መዕሰ አነዱ 2 Reg.
XIII, 14. እኩስ ተቋርቃ ገር ተሸጋ ተብሩ ለመላየሁ 1 Reg. XV,
23. ተቋርቃ ስለሚ ዓይነ ለማግኘት Cant. II, 5. V, 8. ተቋርቃ
precus aegrum Ez. XXXIV, 4, 16. Metaph. ተቋርቃ
malum aegrum i. e. non facile sanabile Ecl. V, 12, 15.

4) doluit, dolorem sensit, quod aegrotorum est. Prov. XXIII, 35: וְלֹא תַּהֲרֵךְ בְּעִזָּתָךְ percūtient me, non doleo, dolorem non sentio. Eadem locutio der. V, 3. Metaph. sollicitus fūit, sq. וְלֹא 1 Sam. XXII, 8: וְלֹא תַּהֲרֵךְ בְּעִזָּתָךְ et nemo vestrum sollicitus est de me, und niemand von euch kränket sich meinetwegen. LUD. DE DIEU ad li. I. „In lingue ethiopica נְמָנָה aut נְמָה [נְמָה] significat sollicitum esse, sollicite cogitare, ut Mat. VI, 28: de vestimento quid nequaratis solliciti estis? Aethiopicus interpres נְמָה [נְמָה] et nomen נְמָה [נְמָה] sollicitudines Marc. IV, 19.“ Hactenus quidem bene: quod vero addit, aethiopicum נְמָה esse tristis fūit, lacit, in eo humani quid passus est vii doctes; non enim נְמָה hanc vim habet, sed נְמָה אֶתְמָה: cf. ipsa loca ab Lud. de Dicu laudata Mt. V, 4. IX, 15. Marc. XVI, 10. — Cf. Nish, no 3.

Niph. 1) *viribus attutus est*. Jer. XII, 13: וְאַתָּה
בְּגִזְעָן viribus attenuatur i. e. vires consumunt laborando,
nil proficiunt. — 2) *morbo affectus est* (krank werden)
Dan. VIII, 27. נִזְרָעַנְתֶּן vulnus aegrum, agre saudabile
Jer. XIV, 17. XXX, 12 cf. X, 19. Nah. III, 19, et
נִזְרָעֵל ellipt. id. Jes. XVII, 11: שְׁאָלָה נִזְרָעֵל
die vulneris aegri et doloris accerbi, v. Aben Esra et Kimchi
ad l. I. — 3) i. q. Kal no. 4. metaph. doluit, sollicitus
sicut propter aliqui, sq. נִזְרָעֵל Am. VI, 6.

Pt. נִזְבֵּן 1) *demulxit*, *permulxit* faciem alic., a prima radicum נִזְבֵּן et נִזְבֵּן potestate atterendi, abstergendi, stringendi, palpandi, v. ad נִזְבֵּן et cf. gr. *κηλέω* muleco, blandior, aeth. **חַלָּאֶפְתָּץ**: minus quod iudicis offertur corrumpeudi causa vel pro obtinendo sacerdotio, Ludolf. p. 29, 30. Ubiique piecè dicitur: נִזְבֵּן demulxit faciem alic. a) de blandiente, adulante, veluti regi, nobili Iob, XI, 19. Prov. XIX, 6. Ps. XLV, 13: *donis tibi adulantur ditissimi populorum.* b) נִזְבֵּן Dei gratiam imploravit Ex. XXXII, 11. 1 Sam. XIII, 12. 1 Reg. XIII, 6. 2 Reg. XIII, 4. 2 Par. XXXIII, 12. Jer. XXVI, 19. Zach. VII, 2. VIII, 21, 22. Mal. I, 9. Dan. IX, 13. Ps. CXIX, 53. (Cf. Iliad. 8, 371, 10, 454 sq., syr. **חַלָּאֶפְתָּץ** fricuit, conterut Ephr. 1, 226 Aph. mungorium se praebuit, concessit aliqui aliquid pr. adulatio est Barhebr. 420, 471, 606. Perquam in honeste

Arabes dicunt دَبْرَ حَكَّ pro morigerari, adulari,
DOEPKE ad Mich. Chrest. Syr. p. 163). 2) *aegrum*
fecit, morbo afficit. Sq. 2 Deut. XXIX, 21: *plagas*
huius terrae et morbos eius, וְבָדַדְתָּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל quibus
eam afficit Jehovah. Ps. LXXVII, 11: וְנִזְמַןְתָּ hoc
Omnis 2

acrum me fecit. Aliū: *hucc est precatio mea*, quasi plene dicatur נִזְבֵּן צְבָאָה, neque negari potest, eiusmodi ellipsis obiecti frequentis ferri posse, cf. מִלְחָמָה pro מִלְחָמָה.

Pu. debilis factus est (instar manuum orci) Jes. XIV, 10.

Hiph. pract. נִזְבֵּן (forma syriaca pro נִזְבֵּן) Jes. LIII, 10: *acrum fecit* vulnus Jes. I, c. Mich. VI, 13. Hos. VII, 5: נִזְבֵּן כְּבָשָׂרִים נִזְבֵּן princeps acrum faciunt calorem ex vino i. e. vino incandescentis morbum sibi contrahunt. Metaph. *acritudine affect* (animum) Prov. XIII, 12.

Hoph. debilis et aeger factus est (ex vulnera). 1 Reg. XXII, 34. 2 Par. XVIII, 33. XXXV, 23.

Hithpa. 1) *agrotavit* (prae moerore) 2 Sam. XIII, 2. 2) *acrotum se simulavit*, ibid. Vers. 5. 6.

נִזְבֵּן m. 1) *monile*, a poliendo dictum, v. rad. no. 1. (Arab. حَلْبَنْ mundus muliebris, tam ex metallo confectus tum ex lapidibus pretiosus, spec. monile, unde حَلْبَنْ monilibus ornavit, حَلْبَنْ monilibus ornata fuit mulier).

Prov. XXV, 12: חַטָּאת קְרָבָה חַלְבָּה Plur. מִזְבְּחָתָה pro מִזְבְּחָתָה (Lgb. p. 575) Cant. VII, 2. — 2) n. pr. oppidi Ascritarum Jos. XIX, 25.

נִזְבֵּן, in pausa נִזְבֵּן, cum suff. נִזְבֵּן, pl. מִזְבְּחָתָה Deut. XXVIII, 59. 2 Par. XXI, 15. Jes. LIII, 4 m. 1) *morbus* Deut. VII, 15. XXVIII, 61. 1 Reg. XVII, 17. 2 Reg. I, 2. XIII, 14. 2 Par. XVI, 12. XXI, 19. Jes. LIII, 3. Jer. VI, 7. XI, 19. 2 Par. XXI, 18: *Jehera percussit cum in visceribus אֶבְרָאָן נִזְבֵּן ad merkham non sanabilem*, ut agrotaret inquit sanari posset. De morbo ex vulnera Jes. I, 5. 2) *agritudo*. Eccl. V, 16: נִזְבֵּן fort. pro נִזְבֵּן, v. Lgb. p. 750. 3) *malignum*, *calamities* (ein Uebel). Eccl. VI, 2: בְּנִזְבֵּן ein böses Uebel.

נִזְבֵּן f. i. q. נִזְבֵּן no. 1. Hos. II, 15.

נִזְבֵּן v. p. 69 B.

נִזְבֵּן m. *morbus* Prov. XVIII, 14. 2 Par. XXI, 15. נִזְבֵּן (morbus, cf. ad formam part. Ni. נִזְבֵּן) n. pr. 1) *mulieris Num. XXVI, 53. XXVII, 1. Jos. XVII, 3. 2) 1 Par. VII, 18, ubi sexus incertus.*

נִזְבֵּן f. i. q. נִזְבֵּן *morbus* Ex. XV, 26. XXIII, 25. 1 Reg. VIII, 37. 2 Par. VI, 28.

נִזְבֵּן (agrotus, a voce נִזְבֵּן et terminatione יָה) n. pr. viri Moabitici Ruth I, 2. IV, 9. 10.

נִזְבֵּן (id.) n. pr. virorum 1) Ex. VI, 19. Num. III, 26. 2) 1 Par. XXIII, 23. XXIV, 30.

נִזְבֵּן m. pl. *morbi* 2 Par. XXIV, 25.

נִזְבֵּן f. *cithara*, qua fidibus canitur Ps. LIII, 1. LXXXVIII, 1, cf. aeth. צְבָאָה תְּהִימָה hymnus, carmen, a rad. צְבָאָה cecinit, צְבָאָה cantor, cf. Ludolf. pag.

272. Vide ad rad. no. 1. Quod ad formam attinet, נִזְבֵּן dictum est pro נִזְבֵּן, ad instar nominum נִזְבֵּן, נִזְבֵּן.

נִזְבֵּן (id.) n. pr. 1) filiae Ismaelis, uxoris Esavi Gen. XXXVIII, 9. 2) uxoris Rehabeami 2 Par. XI, 18.

נִזְבֵּן n. pr. provinciae assyriacae, in quam decem tribum pars a Salmanassare deportata est 2 Reg. XVII, 6. XVIII, 11. 1 Par. V, 26. Esse videtur קָדְעָזָרִי Strab. XI, p. 530 Casanb. XVI, p. 756, קָדְעָזָרִי ibid. XI, p. 503, קָדְעָזָרִי Ptolem. VI, 1, borealis Assyriae provincia ad Armenias fines et Tigrim fluvium (cf. BOERNARTI Phleg. 3, 14. MICHAELIS suppl. pag. 767). Teste ASSEMANO (bibl. or. III, 2 p. 418. 419. 753) etiam Holwan حَلْوَانْ, urbs quatuor aut quinque dierum itinere a Bagdado boream versus distans (v. d' Anvillei mappam 63—64° long. 34—35° lat.) syriace نَكْتَب appellatur, quod tamen ad nomen biblicum non retulerim. Cf. ad נִזְבֵּן.

נִזְבֵּן rad. אֲנָזֵס λειοπέρη in Hiph. 1 Reg. XX, 33: נִזְבֵּן אֲנָזֵס λειοπέρη. Apud Talmudicos נִזְבֵּן in Kal et Hiph valet *simpliter, absolute pronunciat, confirmavit* (v. Buxtorf. p. 762. Tarchin 9 §. 4. Kelm 6, 3), quo adhibito apte ad contextum explicari potest: *et properarunt vii euouig pronunciarie iussentrum num ab ipso?* i. e. studiose id egerunt, ut rex sententiam suam denio uno verbo declararet et confirmaret: נִזְבֵּן pro נִזְבֵּן cf. 1 Sam. XIV, 22. XXXI, 2. Lgb. 322. Arab. حَلْبَنْ est studiose contendit, inravit, quod tamen minus aptum est ad li. I. LXN. ἀνθεῖστο τὸν λόγον ἐξ τοῦ στομάτου αὐτοῦ. Vulg. rapuerunt verbum ex ore eius. Chald. צְבָאָה תְּהִימָה. Hi omnes ita interpretantur, quas scriptum sit נִזְבֵּן אֲנָזֵס, et נִזְבֵּן sit i. q. גְּלָבָה. Abdulwalides: حَلْبَنْ أَنْفَعَنْهُ أَيْ وَاحْتَلَسْوْعَ مَنْ i. e. arriperunt illud ab eo. Kimchius: בְּנֵי הַמִּזְבֵּן שְׁאָנִיר אֲזֵר דָוָה. — Reliquum linguarum cognitarum usus nihil supeditat, quod huic locutioni simile sit.

נִזְבֵּן rad. insit. Arab. حَلْكَنْ niger et metaph. infelix, miser fuit, ut حَلْكَنْ vita misera hist. Tim. II, 838, opus infaustum, v. Dschauhar. ap. J. W. Schroeder ad Ps. X p. 176. Schult. Opp. min. pag. 182. Nigredinis autem vis ad miseriam transfertur, cf. حَلْكَنْ أَسْوَدْ dies ater i. e. infelix. (Origo fortasse est in urendo, ita ut hæc radix litteris emollitis orta sit ex chald. حَلْكَنْ arab. حَلْكَنْ adussit, cf. סְמָךְ niger et סְמָךְ). Inde נִזְבֵּן (pro נִזְבֵּן) adj. quadril. (in fine additis נ and נ, v. Lgb. 865) miser, infelix. Ps. X, 8: צִוְיוֹן נִזְבֵּן שְׁאָנִיר אֲזֵר דָוָה

oculi eius insiliantur misero i. e. miseris, ut recte transstulerunt Alex. Aqu. Sym. Vulg. Chald. Syr. Radi-
cem קָרְבָּה iam ex Rabbiis agnoverunt Menahem, Kimchi: sed dubitari potest, num recte se habent vocales. Haec enim, quas textus masoreticus offert, pendet ex interpretatione Masoretarum (v. Mas. magnum ad Ex. VII, 27) et Jarchi pro קָרְבָּה (quod ipsum exhibent 3 codd. Kenn. et pauci Rossiæ) agmen tuum: in quadrilittero exspectes קָרְבָּה a simpl. קָרְבָּה. Ibid. Comm. 11: קָרְבָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, et pl. Comm. 10: קָרְבָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, fort. rectius קָרְבָּה, ubi Masoreta (cum 5 codd.) divisionem scribunt, et Hebraeorum plerique interpretantur: agmen contritum, deo בְּנֵי קָרְבָּה, a קָרְבָּה.

חַלֵּל 1) *perforavit, confosilit, transfoslit* (arab. حَلَّ I. V. id.) et intrans. *transfossus, vulneratus est*. Ps. CIX, 22: *בְּקָרְבֵן חַלֵּל יְהֹוָה* *vulneratum est cor meum in pectora meo.* Inde **חַלֵּה, חַלֵּת, חַלֵּה, חַלֵּה**. Cf. Pi. no. 10 and Po.

2) *aperuit, solvit.* (Arab. **حل** *solvit, exsolvit, dissolvit.* In linguis indogermin. congruit **χαλάω**). Cf. Pi. **High**.

3) denom. a הַלְּבָנִים: *tibia cecinuit*, v. Pi. no. 4. Ps. LXXXVII, 7: בְּהַלְּבָנִים שָׁרֵךְ et cantores pariter atque *tibicines*, ubi male Roscum. aliique reddunt *saltantes*, quasi esset a rad. בָּנָה.

Pi, 1) in q. Kal no. 1 *vulnacavit*. Ez XXXVIII, a.

17) q. Karlo. 1^a *Emendatio*. Bz. XXVIII, 9.
2) *soluti, dissoluti, ut fodus Ps. LV, 21. LXXXIX,*
55, quamquam hoc etiam ad no. 3 referri potest, nam
fodus res sacra est, idque qui profanat, etiam violat et
dissolvit.

3) *profanavit*, ab aperiendo, quae enim sacra habentur, plebis aditui non patent. (Arab. حَلَّ Conj. N. profanavit, violavit, vit. Tim. II, 29⁴ Mang., حَلَّ وَيْلٌ profanum et promiscuum. Syr. حَلَّ profanavit. Sic alia eiusdem potestatis verba a solvendo, aperiendo, revelando proficiscuntur, v. c. حَلَّ, يَسْلُو solvit, sam. حَلَّ profanavit, يَرْتَكِبْ profanans, حَلَّةْ rupit velum, revelavit, deinceps violavit sacra, violavit virginem). Proprie refertur ad res sacras, et profanari ac violari dicuntur sanctuarium Lev. XXI, 12. 23. Ps. LXXXIV, 7. Ez. XXVIII, 18. Zeph. III, 4. Dan. XI, 31 cet., res sacrae Lev. XIX, 8, sabbatum Ex. XXXI, 14. Neh. XIII, 17. 18. Ies. LVI, 2. 6. Ezech. XX, 16. 21. 24. XXII, 8. XXIII, 38, nomini Dei Ez. XXXVI, 22. Mal. I, 12, sacerdotibus Ies. XLIIII, 28, genis sacerdotibus Lev. XXI, 5, terra sancta Jer. XVI, 18. Ies. XLVII, 6, imperium iudaicum utpote sanctum Thren. II, 2, leges divinae Ps. LXXXIX, 32, foedus (v. no. 2), cubile patrii (utpote sacram) Gen. XLIX, 4; transferunt etiam

ad res pulchras et superbas Ies. XXIII, 9; **תְּהִלָּה** בְּנֵי
בְּנֵי קֶדֶם ut profanetur i. e. destruktur omnis spendor magnificientie, Ez. XXVII, 7 (cf. Ps. LXXXIX, 10). —
Additur **תְּהִלָּה** pers. Ez. XIII, 19; **תְּהִלָּה** תְּהִלָּה profanatur me populi meo i. e. autoritatem et sanctitatem meam apud populum in una violatio. — Praegnanter dictum est Ps. LXXXIX, 10: **תְּהִלָּה** תְּהִלָּה profanas
coronant eius (pronunciendo) in terram, LXXXIV, 7. Ez.
XXVII, 16; **תְּהִלָּה** תְּהִלָּה et profanari te diliciendo de monte Dei. — Spec. a) sacerdos dicitur profanare filium suum, ubi pudicitiam eius propositum. Lev.
XIX, 29 (cf. XXI, 7, 11). b) **תְּהִלָּה** est vicinum (usui sacro primum destinatum) rebus profaniis adhibuit. Lev. XIX, 35 i. e. fructus eius in proprio usum convertit Deut. XX, 6; XXVIII, 30. Jer. XXXI, 5. (Opp. est **מַעֲשֵׂה** ligavit, it. in usum sacrum convertit, usque
profano interdixit Conj. IV, II, 4). Cf. also **תְּהִלָּה**,
i. e. baldino in libro ecclesiastico Rom. I, 10.

Pu. pass. *Pi.* no. 1 *vulneratus* est Ez. XXXII, 26, pass. no. 3 *profunditus* est ib. XXXVI, 23.

Po. **¶** 253 vulneravit, transfudit, Jes. LI, 9: **¶** 254
¶ qui draconem (int. Aegyptum) co-fudit. Pass. **¶** 255
vulneratus Jes. LIII, 5. Alex. **¶** 256 vulneratur.

Niph. נִפְתַּח (ex נִפְתָּח) Ez. XXV, 3 pl. נִפְתָּח VII, 24, inf. נִפְתַּח XX, 9; 14, 22, c. suff. נִפְתַּח Lev. XXI, 4, fut. נִפְתַּח Jes. XLVIII, 11, נִפְתַּח Lev. XXI, 9 pass. Pi. no. 3 *profanatus est*, de templo Ez. VII, 24, nomine divino Jes. I, c. Ez. XXII, 16: נִפְתַּח נֶבֶל הַמִּזְבֵּחַ *profanata eris a te ipsa coram populis*. Lev. XXI, 2: נִפְתַּח יְהֹוָה ut *proflueatur*.

Hiph. בְּרֵת fut. signif. 1. 3 בְּרִית, sed signif. 2 (distinctionis causa) בְּרִית forma chaldaizante Lgb. §. 105, not. 14 (in inf. tenen בְּרִית) incipere eorum Gen. XI. 6, et præct. בְּרִית Deut. II. 31 (1) soluti, liberavit. Hos. VIII, 10: בְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת בְּרִית (populi hostiles) וְלֹא
רָבָּת eos mox וְהַעֲרֵת regis i. e. imperio molesto eius.
2) fregit (sicut datum) Num. XXXX, 3, et procul
vit (i. q. Pi. no. 3) Ez. XXXIX, 7. In quoque re co-

est נָתַן, נָתַתְּנָה.
 3) *incipit, coepit*, quod a *solve do et operi* ad
 ductum (v. Kal no. 2, ut complura syri, v. c. حَدَّدَ
 apernit, incepit, syr. פֹּסֵל solvit, aperuit, incepit, geru-
 eröffnen). Constr. sq. gerundio Gen. VI, 1: בָּנָה יְהוָה
 בְּרֵבֶד, X, 8. XI, 6. XII, 5. Deut. III, 27. Iud.
 XX, 40. 1 Sam. XIV, 36. 2 Reg. X, 52. XV, 37. 1 Par.
 CXVII, 24. 2 Par. XXXI. CXVIII, 5. Esth. VI, 13 et c.
 sq. inf. nudo Dent. II, 25. 51. Jos. II, 7. variis sq.
 verbo finito, Dent. II, 24: שָׁרַחֲנָה, 1 Sam. III, 12: בָּנָה
 בְּרֵבֶד *incipiendo et finiendo* i. e. ab initio usque ad finem,
 et adj. verbali 1 Sam. III, 2: תִּשְׁרַחֲנָה בְּנֵי
 עֵינָיו oculi eius
 cooperant esse hebetes. Adeo sq. subst. Gen. IX, 20:
 נָחָרָה אֶת־אֶת נָחָרָה Nouchus coepit agricola i. e. primus
 erat, qui agriculturam exercet, machte den Anfang als
 Landmann. Cf. Gramm. §. 139, 4.

Is (id), *a quo initium sit* (*bey dem man anfangt*), ponitur praevio ק. Gen. XLIV, 12, et יב Ez. IX, 6. Sed בְּהַתֵּא est etiam *initium fecit rei* (*anfangen mit etwas*). 2 Par. XX, 22: הַתֵּא בְּהַתֵּא וְהַתֵּא *initium fecerunt cantandi et laudandi*. Deut. XVI, 9.

Neutr. est *initium cepit*, *ortus est*. Num. XVII, 11: מִקְרָב cocepit plaga, orta est plaga. 2 Par. XXIX, 27: שֶׁר נֶחֱנָה.

Hoph. coepit est Gen. IV, 26, sq. gerundio.

לְלָל adj. m. 1) *confusus inde a vulneratus*, *sau- ciatus*, max. in bello. Iob. XXIV, 12: הַלְּלָל מִלְּלָל שְׁפָע. Ps. LXIX, 27. Jer. LI, 52, saepe etiam in sing. collect. Jer. LI, 52: לְלָל בְּכָבֵד קָרְבָּן אֲלֹהִים in omni terra eius gemunt vulnerati. Thren. II, 12. Ez. XXVI, 15. XXX, 24. b) *interfuctus*, a) *propri teli*, gladio confusus, max. in bello Jos. XI, 6. Iud. IX, 10 et persaepe. Dan. XI, 26: כְּלָבְדָּלְבָדְלָבְדָּל et caudent multi interfucti. Jer. LI, 4. 1 Par. V, 22. Etiam in sing. collect. Deut. XXXII, 42. Ez. VI, 7. XI, 6. XXVIII, 8. 23. XXX, 4. 11. Rarius de homine, qui privato homicidio periret Deut. XXI, 1. 2. 3. 6. Additur genit. tum instrumenti, כְּלָבְדָּלְבָדְלָבְדָּל confusio gladio Ez. XXXI, 17. 18. XXII, 20. 21. 25. 28. 32. Jer. XIV, 18, tum eius qui interfucti, כְּלָבְדָּלְבָדְלָבְדָּל a Jehova interfucti Jes. LXVI, 16. Jer. XXV, 33, tum populi eius cives interfucti sunt כְּלָבְדָּלְבָדְלָבְדָּל. 1 Sam. XVII, 52 cf. Jes. XXII, 2. Ez. XI, 6. XXXV, 8. β) audaci quadam translatione etiam de eo, qui fame, pesti, libidinibus periret. Thren. IV, 9: תְּבִיבָה תְּבִיבָה beatiores confossi gladio quam sumi. Jes. XXII, 2: תְּבִיבָה תְּבִיבָה אֲכָלְבָדְלָבְדָּל interfucti tui non gladio perierunt, sed fame, pesti. Prov. VII, 26 de adulteria: יְהִי יְמִינְךָ תְּבִיבָה תְּבִיבָה תְּבִיבָה תְּבִיבָה.

2) *profanus* Ez. XXI, 30. Fem. הַלְּפָנָה profanata i. e. meretrix Lev. XXI, 7. 14.

Fuerunt, qui nomini לְלָה etiam *militis* significacionem vindicare studenter, ut KENNICOTTUS (diss. I. super ratione textus hebr. V. T. ed. Toller p. 87—112) laudatis locis 2 Sam. XXIII, 18. Iud. XX, 31. Ps. LXXXIX, 11. Prov. VII, 26. Ezech. XI, 6. 7. 2 Sam. I, 19. 22. 25, et provocans ad Alex. interpr., qui 2 Sam. XXIII, 18 in cod. Vat. habeat στρατιώτας; cui assensi sunt Tingstadius (suppl. p. 64) et Malinus (Berichtsgesang p. 185), nisi quod ille hanc ve. potestatem repetebat ab arab. لَلْ et castra metatus est, لَلْلَلْ vir audax, hi, quod facilius ferendum, لَلْ active accepiebant i. q. *confessor* (cf. ad יְהִי p. 338). Sed mil ista disputatione levius, siquidem id, quod de Cod. Vat. scripture refertur, errore initum (vide edit. Holmesianam), et in omnibus locis laudatis nullus sit, in quo militis significatio optior sit, nedium necessaria, multi contra, quibus haec ita incepta est, ut per singula exempla id persequi taedeat (v. ad Jes. XXII, 2).

לְלָה m. 1) subst. *tibia*, a perforando dicta, Jes. V, 12. XXX, 29, pl. 1 Reg. I, 40. Inde denom. לְלָה no. 3.

2) adj. *profanus* (v. rad. Pi. no. 3) neutr. *profana- num*, inde cum He parag. הַלְּפָנָה (Milel) pr. ad *profana* i. e. *absit*, vox detestantis, de cuius etymo dubitate non debet Mich. in suppl. 776, nam respondet chald. הַלְּפָנָה profana haec tibi i. e. *absit* a te Gen. XVIII, 25 Targ., et talm. הַלְּפָנָה *absit a te*, ut ita agas. XLIV, 7. 17. Jos. XXIV, 16. 1 Sam. XII, 23, etiam sq. הַלְּפָנָה cum nomine Iob. XXXIV, 10: הַלְּפָנָה שְׁפָעָה *absit a Deo impetas*. b) sq. הַלְּפָנָה cum inf. Jos. XXII, 29, v. infra, c) sq. הַלְּפָנָה cum futuro Iob. XXVII, 5: שְׁפָעָה אֲלֹהִים אֲלֹהִים אֲלֹהִים *Vulg. absit a me, ut iustos vos esse iudicem*, pr. ad profana mundi, si iustos vos pronunciarem. 2 Sam. XX, 20: שְׁפָעָה אֲלֹהִים אֲלֹהִים *I Sam. XIV, 45* (ubi יְהִי omissum). Passim vis formulae ita angotatur, ut post הַלְּפָנָה addatur הַלְּפָנָה שְׁפָעָה יְהֹוָה pr. von Seiten Gottes betrachtet, inde mihi Rücksicht auf Gott, nostrum Gottesvullen (cf. שְׁפָעָה אֲלֹהִים, שְׁפָעָה דְּרוּם Deos, in formulis iurandi et admirandi, v. Passov. s. v. שְׁפָעָה A, 2, d; שְׁפָעָה autem sq. genit. respondet hebreo יְהֹוָה). 1 Sam. XXIX, 7: הַלְּפָנָה אֲלֹהִים אֲלֹהִים אֲלֹהִים *I Sam. XXVI, 11. 1 Reg. XXI, 3.* Et ita הַלְּפָנָה per deum meum 1 Par. XI, 19, sed 2 Sam. XXIII, 17 sine הַלְּפָנָה: אֲלֹהִים הַלְּפָנָה *absit a me, o Deus! ut hoc faciam*; ubi Chalda. tamen reddit, quasi legerit, הַלְּפָנָה, גַּם הַלְּפָנָה. Insolentior est haec structura Jos. XXII, 29: אֲלֹהִים אֲלֹהִים הַלְּפָנָה *absit a nobis per eum (Jehovam)*, ut peccemus contra Jehovam, et 1 Sam. XX, 9: שְׁפָעָה אֲלֹהִים אֲלֹהִים הַלְּפָנָה נְאָזֶן ..... שְׁפָעָה *absit a te, ut, si cognoverimus .... tibi non indicem*. Pro dat. personas detestantis h. l. additur dativus eius, in cuius commodum haec iurantur. — LXX μή γένοτο, bis ap. Iob. μή εἴη, μηδεπάσ, οὐδέποι, cf. de hac et similibus detestandi formulis, ut chald. שְׁפָעָה, syr. شَفَعَةَ, arab. حَلَّلَةَ Fulleri Miscell. II, 2.

לְלָה subst. *profumum* (opp. שְׁמָרָה). Lev. X, 10. Ez. XXII, 26. XLII, 20. XLIV, 23. XLVIII, 15. In genit. postponitur substantivis (pariter atque שְׁמָרָה) לְלָה שְׁמָרָה panis proflatum 1 Sam. XXI, 5, הַלְּפָנָה Comm. 6.

לְלָה f. *placenta*, ita dieta utpote perforata et puncta, quod fieri solet, ne bullae orientur Lev. XXIV, 5. Num. XV, 20. הַלְּפָנָה Lev. VIII, 26. Num. VI, 19 *placenta* non fermentata, שְׁמָרָה placenta panis Ex. XXIX, 23. Lev. VIII, 26. Plur. שְׁמָרָותה Exod. XXIX, 2. Lev. II, 4, cf. שְׁמָרָה.

לְלָה utrinusque sexus ve. (m. Jos. II, 18. f. Ezech. XL, 16. 26) *fenestra*, a rad. no. 1. Gen. VIII, 6. XXVI, 8. Jos. II, 15. 18. 21 ect. הַלְּפָנָה שְׁמָרָה prospexit e fenestra, v. יְהִי in append. Plur. שְׁמָרָותה Joel II, 9. Ez. XI, 25. estr. שְׁמָרָה 1 Reg. VI, 1, et שְׁמָרָה Cant.

II. 9. Ez. XL, 16. 25. 29. 33. XLI, 16. Obsoletorem pluralis formam habes Jer. XXII, 14: **בְּנֵי־הָעָם** et **אֶסְכִּים** sibi **fenestras** multas (ad palatum ornandum). Kimchius: **בְּנֵי־הָעָם**. Pluralem exprimunt etiam vett. intpp. omnes. In alia omnia abeunt, qui **—** terminationem pluralem esse negant, ut Verbruggius (de plurali numero §. 79), qui interpretatur: **fenestram** (o splendidum palati regii ornamentum!), Ewaldus, qui in gr. crit. p. 298 reddit: **fenestras meas** (qua, queso, sententia?), melius in gr. min. ed. 2 §. 339: **fenestras duplices ut — sit i. g. בְּנֵי —**; Boethierus (specie. p. 38): **fenestras plenus** (fenestrig, fensterrich), ut sententia sit: **et excidit sibi (cam) fenestrā plenām**, qua structura in tali oratione nol durius cogitari potest. — De **תְּמִימָה** **בְּנֵי־הָעָם** v. p. 77.

נֶרְחָה f. *caverna, foramen terrae*, semel legitur in Plur. Jes. II, 19. Targ. **נֶרְחָה**, de cuius usu ap. Judacos v. Buxtorf. 767. 68. Syr. **נֶרְחָה** *cavernae.*

بَلْعَمٌ fut. **بَلَعَمَةٌ** 1) *pinguis, fortis fuit et factus est,*
ut sit in pubertate, inde spec. *puber factus est.* (Arab.
حَلْمٌ I. V *pingnis fuit, pinguescere coepit, de infante,*
pecnde, *lacerta.* VIII. ad pubertatem pervenit, **حَلْمٌ**
pubertas, حَلْمٌ animal pingue. Lexicographos Arabum dedit

Scheid. ad Jes. XXXVIII p. 140, 141. Apud Syros est validi, valetudinis potestas, de qua v. ad Hipp. Cognata sunt ebald. אַבְלָד et אַבְלָד fortis, robustus fuit, אַבְלָד, אַבְלָד fortis, robustus, מִבְּלָד robur, prae cacteris antem גָּלֵם puber factus est, inde libidinosus, coquendi cupidus fuit. Origo autem est in pinguedine [cf. בְּלָדָה], quae refertur ad fortitudinem, v. גָּלֵם. Job. XXXIX, 4 (7) de ibicibus: אַבְלָדָה וְבְּלָדָה roborantur adolescent et puberes sunt filii (pulli) corium. Cf. Hipp. no. 1.

2) *somniavit*. (In hac significatione *cum* priore illa concilianda magnopere laborarunt viri docti: esse enim concilianda, arguebant linguas cognatas, quae somnium iisdem litteris scribunt, atque pinguedinem, arab. *مَنْدِب*, aeth. *θάλας*: syr. *خَلَقَ*. Ac *Schultensio* ad *Har.* VI pag. 279 somnum dictum videbatur a convolvendo et

concrescendo, *Jo.* *Simoni* a crassitudine, „quia ab humoribus sive vaporibus crassis somnus et insomnia oriuntur solent, v. Arist. de somno et vigilia c. 3,“ quae quam longe arcessita sunt, nemo non videt. Ad veram rationem inventandam haec glossae viam monstrabunt: ^{وَلِمْ} pubertas, somnium, visio; ^{وَلِمْ} somnum, visio, concubitus in somnio, pollutio; ^{وَلِمْ} nocturnam pollutionem passus est, somniavit, vidit in somnio; VIII. id. et ad pubertatem pervenit, intelligens factus est, ^{وَلِيمْ} pinguis, it. intelligens, mansuetus, ^{وَلِمْ} politus est in somnio, ^{وَلِمْ} pollutio in somnio. Significat enim haec radix, ut supra no. 1 vidimus, pariter atque ^{وَلِمْ}, pubertatem canique aetatem, qua iuvenes coquendi appetitum sentientes somniis libidinosis vexantur, unde generalior somniandi vis profecta est. A pubertate potestate praeterea est intelligentia, mansuetudo, opp. petulantiae puerili, das verständige Wesen des mannbaren Alters). Gen. XXVIII, 12, LXI, 1. Jes. XXIX, 8. Ps. CXXVI, 1: *בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּרָמֶשׁ* eramus sicut somniantes, i. e. tanta erat praescens nostra laetitia, ut dubitaremus, num vera esset, an in somnio percepta. Saepe dicitur ^{וְלֹא} Gen. XXXVII, 6, 10. XL, 8. LXI, 15. Iud. VII, 13. Jer. XXIII, 25. Dan. II, 3. Quandoquidem autem somnia ad res futuras saepe referabantur et a munitione missa credebantur (Joel III, 1. Num. XII, 6). ^{וְלֹא} somnis somnia est i. a. votos, horioli Dent. XIII, 12. ^{וְלֹא}

Hiph. 1) fortē fecit, inde sanavit, sanitati restituīt (aegrum Deus). Ies. XXXVIII, 16. Cf. Kal no. 1. (Syr. مَدْكُورٌ Pe. et Ethpc. convuluit, sanitati restitutus est. Aph. sanavit, Ettaph. pass., مَدْكُورٌ sanus, valens, مَدْكُورٌ sanitas).

2) cansat. Kal no. 2. *somniare fecit*. Part. pler. בָּרַחֲבֵד (a sing. בָּרַחְבֵּד). Jer. XXIX, 8: *neque aurum
præbatis somnis vestris בָּרַחְבֵּד נָשָׂא* que vos
somniare facitis vos, quae ex vestra phantasia orta, non
a numine missa sunt, secundum illud Terentii: *somniat
ea quae vigilans vult*. Aliis Hiph. est i. q. Kal, Alex.
יְמִינְתֶּה בְּרַחְבֵּד.

לְלוֹלָה m. pl. **סְמִרְנָה** somnium, Gen. XXXVII, 5 sqq. XL, 9 sqq. et persaepe. **סְמִרְנָה** somnium nocturnum Gen. XX, 3. XXXI, 21. De somniis aegri Iob. VII, 14, sed sapcius de somniis ex communione opinione fatidicis et divinitatis immisso Num. XII, 6. 1 Reg. III, 5. Iob. XXXIII, 15. Somnium praebet imaginem rei cito evanescentis Iob. XX, 8. Ps. LXXXIII, 20. Dicitur etiam pro *nugis* Eccl. V, 6, et concr. fortasse pro *nugatore* Comm. 2.

חֲלָם n. pr. v. **חַלְמָה**.

חַלְמָה chald. i. q. hebr. חַלְמָה somnium. Dan. IV, 2, VII, 1. Emphat. אֲשֶׁר II, 4 sqq. IV, 3—5. 15. 16. VII, 1. Plur. חַלְמֹתָה V, 12.

חַלְמָה f. ἄστ. λεγόμ. Job. VI, 6 multis interpretum coniecturis vexatum, quorum tamen plurimi in co recte consentiunt, commixtum orationem cibum quemdam insulsum et insipidum flagitare. Et enim talis est: *Nun comeditur insulsum sine sole, an sapor est חַלְמָה בְּרֵבָה in saliva ....?* — Potiores sententiae sunt: 1) Targum Rebbinis חַלְמָה interpretantur = גַּלְמָה vitellum ovi, ut saliva vitelli sit albumen ovi. Targ. duplum habet versionem, una est: אֲשֶׁר חַלְמָה נְצָבָה in albumine ovi et vitello (sed legendum אֲשֶׁר חַלְמָה vitelli), altera אֲשֶׁר חַלְמָה in saliva vielli. Saad. ms. et Abulwalides لَعْبَ أَنْبِيَقَ saliva ovi, prior addita haec glossa: لَعْبَ أَنْبِيَقَ مِنْ قُوَّةِ الْحَلْمَى وَهُوَ مَذْبَحَتٌ وَهُوَ فِي الْأَشْلَامِ لَعْبَ أَنْبِيَقَ i. e. 'ה' sunt ova, secundum dictum tabmud. סְמִינָה וְבְּדִין, i. Syria autem latum ovi appellatur חַלְמָה. Num haec satis accurate sint ferme dubitem, accutinus Kimchius: est latum ovi, et ita in Tabmude (Cholin fol. 61, 1): בְּדִין וְבְּדִין כְּבָדָה חַלְמָה chelbon est exterius, chelbon interius: idque ita appellatur, quia cibus piceus est. (Addit idem: Medicus R. Isaac הַלְמָה interpretatur salivam sanitatis, quia sal'va homini sine sauro sit, in saliva acvi autem iustit unum e. o. quatuor acrionimis in corpore eius regnabitus). Ex recentioribus assensu sunt permitti, neque deest etymon vitello satis aptum, quam מְלָא vel pingueleinem ovi, vel rorar ritale significare possit. Acquiescit igitur potest in hac sententia, quamquam 2) non contempnenda est altera, eaque Syri interpretis: حَلَمْكَمْ كَلَمْكَدْ, quam Arabs reddit: حَلَمْكَمْ كَلَمْكَدْ in saliva (oleris) fatu i. e. portulaceae.

Portulaca enim s. porcillacea est oleris genus fatuum et insipidum, foliis crassis et pinguisibus succo aquoso repletus, qui saliva eius apte appilari poterat, nisi portulacae coacte insulam invocare ita dictum existimabimur. Huius oleris fatuum separem apud Arabes in proverbium abiisse docet non solum appellatio حَلَمْكَمْ olearum fatuum (v. lexx.) sed etiam formula proverbialis حَلَمْكَمْ حَلَمْكَمْ magis fatuus quam portulacea (v. Golius ad sent. arab. no. 81. Miedianii prox. ed. II. A. Schult. no. 541. pag. 219, ubi bene notentur Arabes in origine et significacione proverbii indicandis Iudeo-orientalibus): et simili proverbio apud Graecos et Romanos frequentant πυργίον λάζαρον, πύτων (olus iners et sine sapore Plin. 29, 22), unde πύτων, βλιτάς, βλαχονήσις Arist. Nub. 99^a do homine fatuo, bliteus Plaut. Trinul. 4, 4, 1. τεττάνη πυργά Arist. Ran. 913 pro insipide dictis, bezoard et lachanizo pro languo Octav. ap. Suet. Oct. 87. Vocabulum syrum حَلَمْكَمْ eam plantam significasse, facile credimus interpreti eius arabico, eisque in vocabulo antiquo maior apud me fides, quam senioris acvi Lexicographorum apud

Barbahludum, qui (ipsa corum verba mox edam et iberius explicabo in Aeneo-orient. fasc. II) partim althacem interpretantur, partim anchusum s. lithospermum. Syrum vero interpretentur חַלְמָה recte interpretatum esse portulacam, hanc quidem probari potest talmudico חַלְמָה, quod itidem althacem esse (non oleris genns) ibid. docebo, sed non male comparabis acth. חַלְמָה: olus, unde חַלְמָה: olera collegit, nec deest probabile etymon, sive a foliis pinguis dictam existimabis portulacam (cf. חַלְמָה: פְּרָקָה: genus oleris a pingine dictum), sive a fatuitate: potest enim חַלְמָה somnolentia reddi, hinc fatuitas (cf. Eccl. V, 2, 6), et translate cibus fatuus, insulsum, ut gr. μαρός ap. Dioscoridem de radicibus insipidis usurpatur. 3) Veterum auctoritate destituitur eorum sententia, quibus 'ה' est i. q. arab. حَلَمْكَمْ lac coagulatum, et חַלְמָה saliva coaguli i. e. serum lactis (v. Hottung, smegma orient. p. 152. Arnoldi ap. II. Alb. Schult. in Vers. Iobi p. 184). — Cibum etiam intelligit Vulg. his verbis: *aut potest aliquis gustare, quod gustatum effert mortem?* 'ה' compositum ratus ex חַלְמָה חַלְמָה, quod quam fatuum sit, facile appetat. Il antea interpretes, qui cibum intelligi negant, חַלְמָה somnolentiam reddunt, inde fatuatem, et sermones fatuos interpretantur. Pracivit Alex. εἰ δὲ τὸ ἔτος γένεται ὑπάνθια κερός; quem secuti sunt ALB. SCHULT., J. D. MICHAELIS, ILGENIUS (de natura et indole Iobi p. 145) coll. gall. bavarior pr. salivare, dein fatilia et absurdia loqui; sed contextus haec vix admittit.

חַלְמָה (in pauca Mill. v. Lgb. p. 178) f. nomen gemmarum in pectorali summi sacerdotis Ex. XXVIII, 19. XXXIX, 12, sec. LXX. Vulg. ἀμέθυστος, amethystus (non ἀζάρης, ut habet Wineri Lex. pag. 331, quod respondet hebr. בְּזָבָן), gemma violacea, ita dicta, quod cibritatem a gestantibus depellere credebatur (v. Anthol. gr. IV, 18. Plin. 37, 9. Marbod. de gemmis c. 4: ,contrarius cibritati'). A simili commento haec gemma apud Hebraeos nomen accepisse videtur חַלְמָה verbale III. a בְּזָבָן, auctore Kimchi, quia sonnia inducit gestantibus. Syr. Onk. Psuedoj. oculus vitilli, quod eandem gemman significare videtur. Plura dabunt Braunius de vestitu sacerd. II, 16. Bellermann Uriim und Thummim p. 55.

חַלְמָה m. patron, a nomine aliunde non cognito Jer. XXIX, 24, 31, 32. —

חַלְמָה n. quadrilitt. silcr, lapis durus Iob. XXVIII, 9. Ps. CXIV, 8. Jes. L, 7. חַלְמָה חַלְמָה petra lapidis durissimi Dent. VIII, 15 et constr. צָרָחָה חַלְמָה lapis petrae XXXII, 13. Respondet arab. خَلْمَسْ, quemadmodum scribendum esse docet Kamis pag. 753 scribitque etiam Freytagis pro خَلْمَس apud Gigg. et Cast., i. e. pyrites. Compositum esse volunt ex חַלְמָה firmus, durus fuit et حَسْ validus, constans fuit, sed haec significaciones non satis certae. Malum originem quaerere in glabritic, quea

significatio inest in radd. tantum non omnibus a בַּת ordinibus, v. בַּתְּתָה, בַּתְּתָה, בַּתְּתָה (pinguedo enim a glabritie), בַּתְּתָה, בַּתְּתָה, בַּתְּתָה. Configuum est gr. κατάσις, adeoque siles. Caeterum LXX adiective reddunt ἀπρόσωπος, semel στερεός Dent. XXXII, 15, atque ita Kimichius קִרְכָּה קַח firmus et fortis.

שְׁלֹפֶת fut. מְלָכָה i. q. מְלָכָה, מְלָכָה nostr. schlüpfen, angl. to slip, de motu celeri, max. in via laevi et lubrica, qui latine uno verbo dici vix potest, ex parte respondet labi c. derivatis. (Origo est in notione lacritatis et lubrici, quae inest non solum in radd. a בַּת ordinibus, v. שְׁלֹפֶת, sed etiam in syllaba בַּתְּתָה, בַּתְּתָה, v. בַּבְּתָה et quae ibi laudantur, בַּתְּתָה, מְלָכָה, מְלָכָה, gr. ἀλέλω, nostr. slip, schleifen, schlüpfen, lat. abiecto sibilo labi). Inde 1) praeerlapsus est, cito transitū (vorüberschlüpfen). Iob. IX, 11: מְלָכָה בְּנֵי גָּזָן בְּנֵי קָרְבָּן praeerlabitur, cumque non animadiverto. IV, 15: מְלָכָה בְּנֵי קָרְבָּן ventus ante faciem meam praeerlapsus est. IX, 26. Cant. II, 11: מְלָכָה בְּנֵי גָּזָן pluvia praeerlapsa est; inde abit 1 Sam. X, 3, periti Jes. II, 18, migravit legem (nostr. über das Gesetz hinwegschlüpfen, dah. übertreten). Jes. XXIV, 5. (Arab. خَلْقَةٌ transgressus est legem).

2) perlapsus est (durch etwas schlüpfen), pertransiit, sed non nisi causat. transire fecit, inde a) perforavit (cf. arab. خَلْقَةٌ pertransiit, et perforavit Iob. V, 26 Ar.). Ind. V, 26: מְלָכָה בְּנֵי גָּזָן perlavorat tempora eius (LXX. διλύωσεν, Vulg. perforans. Chald. Syr. תְּבַדֵּל, צְבָדֵל). Iob. XX, 24: מְלָכָה בְּנֵי גָּזָן perlavorat cum arcus aeneus se. sagittis missis. b) succrescere fecit nova germina (neue Sprossen durchkommen, durchschlüpfen lassen), inde reviruit, virut planta. Ps. XC, 5: מְלָכָה בְּנֵי קָרְבָּן mane viret instar graminis. Comm. 6. Metaph. Hab. I, 11: מְלָכָה בְּנֵי גָּזָן tunc revirescit (renovatur) animus.

3) intensive: celeriter latu est, invasit, de flumine Jes. VIII, 8., de vento XXI, 1; de Deo hostiliter invadente Iob. XI, 10.

4) mutatus est, qs. pass. Pi. et Hl. no. 3. Ps. CII, 27.

Pi. mutavit, permutavit (pr. transire fecit), ut vestes Gen. XLII, 14. 2 Sam. XII, 20. Ita Syr. v. infra.

Hiph. 1) i. q. Pi. mutavit, ut vestes Gen. XXXV, 2. Ps. CII, 27, mercede Gen. XXXI, 7, 41, permutavit (vertauschen), pecudem. Lev. XXVII, 10.

2) causat. Kal no. 2, b. revirescere fecit arborem. Jes. IX, 9: מְלָכָה faciem, ut colvi succrescant i. e. in domorum lignearum locum palatia cedrina erigemus. Intrans. reviruit arbor Iob. XIV, 7. Addito מְלָכָה: innovavit vires suas, novas vires cepit Jes. XL, 31. XII, 1, et sine eo Iob. XXIX, 20: מְלָכָה מְלָכָה arcus in manu mea revirescet.

I linguis cognatis ad usum biblicum proxime accedit aeth. ΣΛΑΓ: praeerlapsus est, transiit, max. de rebus fluxis et vanis, v. Ludolf. p. 272. Arab. خَلْفَ Conj. I praeter alia est: fugit, sed frequentius: successit, quod

pertinet ad no. 2, b. III. transgressus est legem. IV. plu- mas mutavit avis. Syr. مُكْتَفَى mutavit. Ethpe. pass. Aph. reviruit, مُكْتَفَى novum germen. Apud Chaldaeos est: transiit, sed saepius: mutatus est.

שְׁלֹפֶת chald. practeriit, tempus Dam. IV, 13. 20. 29.

שְׁלֹפֶת m. 1) subst. permutatio, inde praep. pro, loco i. q. مُكْتَفَى. Num. XVIII, 21. 31. 2) n. pr. oppidi Naphtalitarum Jos. XIX, 33, ubi codd. et edit. discriminis causa מְלָכָה, v. J. H. Michaëlis.

שְׁלֹפֶת pr. abitio (v. rad. no. 1), spec. talis, qua alios relinquit, inde mors parentum, qui liberos post se relinquent. Arab. خَلْفَ II. retro et post se reliquit (quod faciunt cito practerentes), max. moriens uxorem, liberos Ham. 416. Marc. XII, 19, 20. Act. XVIII, 19. Inde Prov. XXXI, 8: מְלָכָה גַּם filii relieti i. q. מְלָכָה. Optime ex vett. Symm. τιοὶ τὸν ἀποζουέντων, et Jarchius, ex recentioribus ita Schultensius, qui tamen orphanos inde dictos existimat, quod ope vicaria indigent, quin Arabes orphanos ita alloqui soleant: خَلْفَ أَمَّا عَلَيْكَ vicem tibi praestet Deus, et اللَّهُ خَلِيقَةٌ وَاللَّهُ sit Deus vicarius patrii tui, quod longe arecessitum.

שְׁלֹפֶת f. 1) mutation. Ps. LV, 20 de impiis hominibus: וְאַתָּה תְּהִלֵּל בְּנֵי קָרְבָּן quibus nullae sunt mutations, apud quos mutatio et emendatio morum non est speranda. Spec. dicitur de vestibus. 2 Reg. V, 5: מְלָכָה בְּנֵי קָרְבָּן decem mutationes vestium i. e. vestes decies mutantiae, decem insti ornatus (angl. dixeris ten changes) 22, 23. Ind. XIV, 12, 13, etiam addito מְלָכָה Gen. XLV, 22, et omissa vestium mentione Ind. XIV, 19. Vestes autem saepius mutatas in deliciis habuisse Graecos et Orientales sat is constat, v. εὐαγγελίον Od. 8, 219, γιρίονες ἐπηγοροῖ 14, 514 et Niebuhrī itin. I. p. 182. 2) alternac vices (Abwechslung), spec. de militibus alternis vicibus vigiliis servantibus (das sich Ablösen der Soldaten), unde metaph. Iob. XIV, 14: ὅννες dies militiae meae expectarem, מְלָכָה בְּנֵי קָרְבָּן donc venirent succedentes mihi, donc missa esset statio mea: misera enim conditio in orco molestissim comparatur militis in vigilia constituti. Alibi de agmina recente in defatigatorum locum succedente. N, 17: מְלָכָה אֲגִמָּה בְּנֵי קָרְבָּן ḥād̄ ḥād̄ ḥād̄: vices et agmina contra me i. e. agmina continuo sibi succedentia me operuant. De similibus operarum vicibus 1 Reg. V, 28 adv. alternis vicibus. (Cf. arab. خَلْفَ in locum alie. successit, vide Fröhle ad Ibn Foszlan p. 131, 135).

שְׁלֹפֶת m. cultor mactatorius, secessita, semel in pl. מְלָכָה Esr. I, 9, cf. syr. مُكْتَفَى, rabbin. מְלָכָה culter. Dictus antea cultor a transeundo (v. rad. no. 2, 3), transit enim cultor carnem, quam dissecat, transit etiam novacula super caput mentisque, quae radit (schlüfft durch das Fleisch, schlüfft über die Wange), unde مُكْتَفَى

rasit, cf. קָרְבָּר כְּנָזֶבֶר. Bene Vulg. *culti*, et ita etiam intpp. hebraei, sed LXX. Syr. *vestes mutatoriae*, quod ab hoc contextu alienum. Parum probabiliter etiam LETTIUS ad carm. Debora p. 163 *vasa intelligit sanguini hauriendo*, a *אֲשֶׁר* hanxit, et Michæli in suppl. vasa libatoria, a permutatione, quia vinnum ex maioribus in minora infunditur.

מִתְּחִפּוֹת pl. fem. *capillorum plerus* (Haarflechten, Zöpfe) Ind. XVI, 13, 19, ubi ita omnes vett. vers. Plectendi significatio non multum distat a *mutando* et *permutando* (v. Kal no. 4, Pi. III. no. 1): et vestigium eius est etiam in Arabismo **خَلِيفٌ** contortus, convolutus.

לְלִבְנָה fut. **לִבְנָה** (Jes. XX, 2) 1) *extraxit*. Thren. IV, 3: **שְׁדֵךְ** תְּנִזֵּן בְּבָבְעָד שְׁדֵךְ *ad eo thoes extrahunt mammam pullos lactantes*, spec. *exxit calcem* Dent. XXV, 9. 10. Jes. XX, 2 (addito **לְלִבְנָה**). (Respondet hoc significatu arab. **خَلْعٌ** exxit vestem, calcem, **وَ** **يَ** permutatis, v. Cor. 20, 12. Saad. Dent. I. c. et plura ap. Schroederum de vest. mul. hebr. p. 212. 213. SIMONIS ed. 1. 2. confert los, *lōsen*, *lassen*; *luxus*, *lareare*).

2) *subtraxit*, *subducit* sc. sq. **לִבְנָה** Ios. V, 6: *cunt ad quaerendum Deum*, neque *invenient cum* **לִבְנָה** *subduxit se iis*, cf. nostr. *abzichu* pro discdere. LXX. Alex. ἐξέλαβεν αἱ ἀετῶν, Vat. ἐξέλαβεν. Vulg. ablatus est ab iis. Syr. **لَمْ يَرْجِعْ إِلَيْهِ مَنْ**. Kimchi: **בְּפָדוֹר** (Arab. **خَلْعٌ** discessit a loco, Gol. ex Maruph. Schneltens. in el. dial. p. 290 et Schroeder. I. c. conferunt **خَلْعٌ** manum retraxit ab aliqua re hist. Tim. 90 Gol.).

3) Part. pass. **לִבְנָה expeditus**, de milite, qui removit impedimenta ad pugnam se *expedivit* et *accinxit* (cf. expedire se ad pugnam Liv. 38, 21, expediri ad bellum Tae. hist. 2, 99, *cingitur*, certe *expedit se* Plaut. Amph. 1, 1, 152. Syr. **مُكْفِرٌ** armatus Barhebr. 219 fin. ult., *accinctus ad opus*, **لَوْحَمْ مُكْثُرٌ** aggressio operis, alacritas ad opus). Jos. VI, 7: **עַתְּנִיר אֶלְעָזָר בֶּן־נָבָר אֶל־מִילִיטָרָם** et milites armati (die Streiter) *incident ante arcum* Dci. 9, 13. Num. XXXII, 21, 27. 30. 32. Dent. III, 18, 2 Par. XXVIII, 12, plenus **לְבָבָקָר וְלִבְנָה** Num. XXXII, 29, אֶלְעָזָר ה Par. XII, 23, pl. אֶלְעָזָר וְלִבְנָה Num. XXXI, 5. Jos. IV, 13. 1 Par. XII, 24. 2 Par. XVII, 18. **לְבָבָקָר וְלִבְנָה** armigeri Moabi Jes. XV, 4 i. q. נָאָבָד בְּלִבְנָה Jer. XLVIII, 41. LXX. *ἐναπλούενος*, item *παλλήτης*, πολεμοτής, μάχων, εἰσώρος (Jos. IV, 13). Syr. **فَلَمْ يَمْدُدْ** armati. Cf. Niph. no. 1, III. — Kimchi est denom. a **לְבָבָקָר**, unde interpretatur: **לְבָבָקָר בְּבָבָקָר** *הַגָּרָר* he; sed utrinque potius eiusdem originis esse videtur; J. D. Michæli in suppl. 797 et Eichhorn ad Sim. Lex. *delectus* (qs. *extractus*) ad bellum, quod ad plurimos locos parum aptum. *E.xpedire se*, quod maxime in *succingendo* cernitur

(sich aufschürzen), recte reddiderunt iam BUXTORFIUS, Jo. SIMONIS ed. 1. 2. al., *expedire* autem non multum abest ab exendo, liberando.

Pi. 1) intens. a) *exxit* vestes alieni per vim i. e. *spoliavit* aliquem c. ace. pers. (Syr. **لَمْ يَمْكُرْ** Pe. et Pa. id.

Act. XIX, 37. Col. II, 8. Ephr. II, 450, *ράπινα*. Arabes hac notione habent **خَلْعٌ** rapuit, abripuit). Ps. VII, 5: **לְמִזְרָחָה צָרָרָה צָרָרָה** et si *spoliavi cum*, qui hostis meus erat immixtus, ut recte LUD. DE DIET. Cf. **לְמִזְרָחָה**. Similiter N. G. SCHROEDER ap. Muntingham: *si regno spoliare conatus sum ....*, quanquam illud simplius. Spoliandi significatum probat etiam Jarchi. Targ. **לְמִזְרָחָה** *pressi*, *urst*, **לִבְנָה** accipiens pro **לְמִזְרָחָה** aut **לְמִזְרָחָה**. (Contra Kimchius per parenthesis: liberavi potius hostem meum). b) *extraxit*, *evellit*, ut lapides ex pariete Lev. XIV, 40. 43. (Saad. retinet **خَلْعٌ**, quo etiam de membris se luxantibus utuntur).

2) *liberavit* aliquem e periculo, c manu hostium, c. ace. pers. Ps. VI, 5: **لَمْ يَأْتِ** **لَمْ يَأْتِ** **لَمْ يَأْتِ** XVIII, 20 (2 Sam. XXII, 20). XXXIV, 8. L, 15. LXXXI, 8. CXIX, 153. Iob. XXXVI, 15, et **لَمْ** periculi Ps. CXVI, 8: **لَمْ يَأْتِ** **لَمْ يَأْتِ** **لَمْ يَأْتِ**. CXL, 2. (Arab. **خَلْصٌ** I. II. servavit a malo, X. id., sq. من يَدِي hist. Tim. 16. 320 Gol. Conj. V. pass.).

Niph. 1) pass. Kal no. 3. expeditus est, *expediū* et *accinxit* sc ad pugnam et bellum. Num. XXXII, 17: *et accinximus nos festinanter*. 20. XXXI, 3: **לְמִזְרָחָה** **לְמִזְרָחָה** **לְמִזְרָחָה** *accingant se viri e medio vestro* — 2) pass. Pi. no. 2. *liberatus est* et periculo. Ps. LX, 7. CVIII, 7.

Hiph. *expeditum*, *alacrum redditum*, ut ossa Jes. LVIII, 11. Kimchius: pinguia reddit, laudata formula liturgica **רְצָא** **רְצָא**, sed etiam haec interpretanda: alacres nos reddere.

לְמִזְרָחָה dual. *lumbi* Iob. XXXI, 20, ubi *accingunt se*, quo *expeditiores* sint (das Glied, wo man sich aufschürzt), v. rad. no. 3, sec. SIMONEM in Lex. Iaxior et quasi solutor corporis pars (cf. **לְבָבָקָר**), Weiche, vel de alia ciud. coniectura in Arc. form. p. 158 pars validior et acrior (cf. **לְבָבָקָר**) a rad. **לְבָבָקָר**, r in 1 emollito coll. chald. **لَمْزَقَ**, syr. **لَمْزَقَ** *lumbi*, quod posterius magis probandum, nam **לְבָבָקָר** non *femur*, *ilia* significat, ut **לְבָבָקָר**, sed *lumbos* i. q. **לְבָבָקָר**. Inde **לְבָבָקָר** einxit lumbos suos Iob. XXXVIII, 3. XL, 7, cf. Jes. XXXII, 11. V, 27. XI, 5. *Exire ex lumbis* alic. dicitur pro gigi ab aliquo Gen. XXXV, 11. 1 Reg. VIII, 19. 2 Par. VI, 9. — Jer. XXX, 6: *quare video omnes viros manus ponere super lumbos*, *instar parturientis*, dolere instar parturientis, quae manibus dolorem in lumbis reprimere studet?

לְבָבָקָר (liberatio) n. pr. *virorum* 1) 1 Par. II, 39. 2) 2 Sam. XXIII, 26, pro quo **לְבָבָקָר** 1 Par. XI, 27. XXVII, 10.

הָלֹן f. *exuviae*, quae hosti intersecto exuuntur
2 Sam. II, 21, pl. Iud. XIV, 19.

הָלֹן pl. f. *vestes splendidae, festivae*, quae domi exuebantur, vel quae depositis vilioribus inducabantur, cf. arab. خَلْفَ non solum: exuit vestem, sed etiam splendida ueste induit, ornavit aliq., **הָלֹן** uestis splendida, pretiosa, spec. acu pista, v. Schroeder de vest. p. 206 sqq. Jes. III, 22. Zach. III, 4.

קְלָבִי fut. **קָלֵבְנָה** 1) *glaber, laevis fuit.* (Arab.

חַלְקֵף et **חַלְקֵף** id. **חַלְקֵף** act. *formavit, finxit, creavit, propr. laevigavit, cui cogn. est* חַלְקֵף *crimes totundit, propr. glabrum fecit caput, mentum. Glabritie autem significationem habent plurimae stirpes a gl ordientes, maxime glc etiam in linguis occidentalibus, ut γαλός, γάλαξ silex glaber, calculus, γάλαξ homo laevis, blandus = קָלָבִי no. 2, γάλαξ eius vis primaria in tactu est, γλάνσ, γλάζος, lat. *glacies, glaber, gladius, glisco, gluten; nostr. glatt, gleiten, Glas, gleissen* = glänzen, cf. hebr. קָלָבִי, جَلَّا politv etc.). Metaph. blandus fuit, de corde Hos. X, 2, de ipsis hominibus Ps. LV, 22.*

2) *divisit, partitus est*, maxime sorte Jos. XIV, 5. XVIII, 2. XXII, 8. (Ductum hoc, ut bene observat Alb. Schult. in clav. dial. p. 294, a nomine קָלָבִי, quod proprie lapillum glabrum, dein sortem denotat, coll. chald.

קָלָבִי lapillus computatorius, sors, **קָלָבִי** id. Secundarium est arab. **חַלְקֵף** destinavit, praedestinavit Kam. p. 1261, aethiop. **ቀልቀዻ**: numeravit, amnumeravit, **ቀልቀዻ**: numerus, sors Lud. 272, cf. aram. **אֲמַתְּמָה** sors, **אֲמַתְּמָה** ager sorte divisus, hereditas, **רְכָב pars, portio**. Spec. *partiti sunt inter sc.* 2 Sam. XIX, 30: *tu et Ziba רְכָבֶת־מִזְמָה אֲמַתְּמָה partiamini agrum inter vos.* 1 Sam. XXX, 24: *אֲמַתְּמָה־רְכָב pariter (inter sc) partiantur i. e. aequis portionibus.* Prov. XVII, 2: *medios inter fratres partitum hereditatem i. e. cedamus cum fratribus portionem habebit, cf. 1ob. XXVII, 17.* Sq. **כִּי** cum aliquo partitus est Prov. XXIX, 21; sq. **ז** alieni imperitiv Deut. IV, 19. XXIX, 25. Neh. XIII, 13, sq. **ז** rei. 1ob. XXXIX, 17: *הָלֹן כִּי־הָלֹן נִזְבֵּן neque imperitiv ei de sapientia.* Praegnante dictum est 2 Par. XXIII, 18: *הָלֹן וְהַר־בְּרוּךְ קָלָבִי שָׁאָל quos in classes divisos Davides praefecerat domum Jechorae, cf. 1 Par. XXIV, 4 et קָלָבִי.*

3) *spoliavit, a קָלָבִי no. 2.* 2 Paralip. XXVIII, 21: *Ahasus spoliavit domum Dei et domum regis et principum.* Bene LXX. *וְהָלֹן תֵּאֵן אֶלְעָזָר קְדוּשָׁךְ וְתֵאֵן domus enim dicitur pro opibus ibi asservatis, v. קָלָבִי no. 12.* Vulg. *spoliata domo Dei.* Alii ad verbum: *divisit domum Jechorae et domum regis et principum*, idque concise dictum

volunt pro: summis pecunias partim ex templo, partim ex ipsius et principum palatiis.

Niph. 1) *divisus, distributus est.* Num. XXVI, 53. 55. 2) *divisit sc.* 1 Reg. XVI, 21: **כָּלָבִי קָלָבִי אֶלְעָזָר tunc temporis populus Israëliticus divisit se in duas partes.** Praegn. 1ob. XXXVIII, 24: *ubi est via arbor קָלָבִי unde dividit se lux, unde oritur lux et dispergit se ad illustrandam terram.* Gen. XIV, 15: **כָּלָבִי קָלָבִי divisit se super eos i. e. copiis divisus impetum fecit in eos.** — 1 Par. XXIII, 6. XXIV, 3 *triplex est in codd. et edit. scriptura (v. Minchat Schaj et J. H. Mich. not. crit.). Una est קָלָבִי, quam ita declarat Kimchius: *Patach parvum (Segin) est pro Patach magno (Patach) propter Kamez sub Chet, et forma regularis esset קָלָבִי (fut. Kal).* pro qua dictum sit קָלָבִי, inde קָלָבִי altera קָלָבִי in Pi., tercia קָלָבִי in Niph., quae in edit. recentissimas recepta, tamen a contextu alienissima est, qui talis est: *הָלֹן קָלָבִי זָר וְקָלָבִי et distribuit eos Davides in classes, parvumque aptum, quod Simoni placuit, Niphah esse i. q. alibi Hithpa, distribuit sibi.* Mili seribendum videtur קָלָבִי (pro קָלָבִי), unde facili errore ortae קָלָבִי et קָלָבִי.*

Pi. 1) *partitus est, divisit* Ez. V, 1, inde *distribuit* v. c. praedam Gen. XLIX, 27. Ex. XV, 9. Ind. V, 30. Ps. LXVIII, 13, terram Jos. XIX, 51. Joël IV, 2, veluti de victore terras hostiles militibus suis distributio Ps. LX, 8. Dan. XI, 39. **כִּי־הָלֹן קָלָבִי** praedam partitus est *cum aliquo, i. e. in victoriae et praedae societatem venit* Prov. XVI, 19. Jes. LIII, 12. Sq. **ז** ante plur. *distribuit* aliquid inter plures. Jos. XIII, 7. XVIII, 10. 2 Sam. VI, 19. 1 Par. XVI, 3. Jes. XXXIV, 17, et rellex. *distribuerunt aliquid inter sc.* 1 Reg. XVIII, 6: **כִּי־הָלֹן קָלָבִי־הָלֹן et distribuerunt terram inter sc.** Ps. XXII, 19. Ez. XLVII, 21. Sq. **ז** ante sing. *attribuit aliqui aliquid.* Jes. LIII, 12: **כָּלָבִי־לְלָל קָלָבִי tribum ei sortem inter potentes.** Omissio dat. Job. XXI, 17: **וְאָבִקְרָבִי־הָלֹן קָלָבִי** (quoties) dolores iis tribuit in ira sua? — 2) *dispersit* Gen. XLIX, 7. Thren. IV, 16.

Pa. divisus est, terra Am. VII, 17, praeda Jes. XXXIII, 23. Zach. XIV, 1.

Hiph. 1) *trans.* Kal no. 1 *laevem fecit, laevizavit* (de artifice) Jes. XL, 7. Metaph. *laevem fecit linguam Ps. V, 10. Prov. XXVIII, 23, lacria fecit verba Prov. II, 16. VII, 5 i. e. blanditus est, etiam omisissis his accus.* Prov. XXIX, 5: **הָלֹן־בְּלָדָן קָלָבִי־בְּלָדָן vir blandiens alteri.** Ps. XXXVI, 3: **הָלֹן־בְּלָדָן קָלָבִי־בְּלָדָן blanditur sibi ipsi in oculis suis**, de homine improbo.

2) *Dubias potestatis est in his Jeremieae XXXVII, 12: et exiit Jeremias ad cundum in terram Benjamin קָלָבִי קָלָבִי* i. e. sec. Vulg. Chald. Syr. *ut hereditatem inde peterer in medio populo,* erat enim propheta ex hac tribu oriundus (1, 1). Non male autem Kimchius, Rosenm. aliquique קָלָבִי h. l. evadendi significatu accepint, qui ex laevitatis potestate facile profluit (cf. בְּלָדָן, בְּלָדָן) coll. קָלָבִי קָלָבִי 1 Sam. XXIII, 28, ut sententia sit: *ut inde*

subducet se in medio populo, vel in medium populum,
um sich von da unter dem Volke zu verlieren.

Hithpa, (inter se) *partiri*, sq. acc. Jos. XVIII, 5.

פָּגַן adj. 1) *lacvis, glaber*, de viro (opp. piloso, hirsuto) Gen. XXVII, 11, de monte Jos. XI, 17. XII, 7, ubi **מִזְרָחָה** (mons glaber s. *calvus*) est n. pr. montis in vicinia montani Idumaeorum. Metaph. *blandus*, de ore, palate meretricis Prov. V, 3. XXVI, 28. — 2) *lubricus*, inde *fallax*. Ez. XII, 24: **לְבָבֶךָ** *divinatio fallax*, i. q. **בְּזֵבֶבֶךָ** XIII, 7. Utroque loco **לְבָבֶךָ** **בְּזֵבֶבֶךָ** sunt neutraliter posita, pr. *divinatio fallacie*. Hieron. *ambigua*. Syr. **لَوْكَلْ**, **لَوْكَمْ** (quo codem uitur Syrus Dan. XI, 34 pro *παραλλήλοις*).

רְגֵד chald. *pars, portio*, Dan. IV, 20, 12: בָּשָׂר אֲבָשָׂר בְּשָׂרֶב בְּשָׂרֶב אֲבָשָׂר *cum bestiis portio eius in herba terrae i.e. una cum bestiis herba vescetur*, Esr. IV, 16. Cf. רְגֵד et Pesch, 2 Cor. VI, 15.

קָרְבָּן c. suff. קָרְבָּן pl. קָרְבָּנִים cstr. קָרְבָּן Hos. V, 7,
 semel c. dag. cuphon. קָרְבָּנִים Jes. LVII, 6 pro קָרְבָּן (cf. קָרְבָּן et קָרְבָּן, neque est quod קָרְבָּן refers ad קָרְבָּן)
 1) lacvor, laevitas, metaph. blandities Prov. VII, 21.
 Propria vis est in Jes. Isaiae LVII, 6 de idolorum culto-
 ribus: קָרְבָּן גָּזָב וְסַב בְּמֵת קָרְבָּנִים תְּלִבְתִּים קָרְבָּנִים, quae Targ., Aben
 Esra, Künchius interpretantur: *cum lacvorbis torrentis* (i. e. lapidibus glabris torrentis, ex quibus idola facitis
 coll. סַב קָרְבָּן 1 Sam. XVII, 40) *est pars tua* i. e. cum
 idolis lapideis tibi commercium est (cf. בְּלֹא קָרְבָּן infra
 no. 2, litt. b), *hi, hi sunt sors tua*, i. e. sunt munina
 vestra, quae ad colendum sortiti estis (cf. קָרְבָּן no. 2, c).
 Ascensi sunt ex recentioribus Grotius, Lowthius, Roscini,
 Boettcherus (specie p. 203) favetque huic interpretationi,
 quod sequitur: קָרְבָּן קָרְבָּנִים בְּמֵת etiam iis libasti libinom
 (ubi קָרְבָּן durioris referas ad קָרְבָּנִים Comm. 5), quanquam
 lacvores s. laeves torrentis de silicibus insolentius dictum
 est, et solo fortasse lusu verborum excusat, quem
 captavit scriptor in verbis קָרְבָּן et קָרְבָּנִים. Alii, quos ipse
 sectus sum in Comm. quibusque nuper assensus est Hitzig-
 ius (im kahlen Thale ist dein Theil) ita interpretantur:
in lacvorbis vallis est pars tua, hi, hi sunt sors tua i. e.
 in vallum recessibus calvis, arboribus vacuis, commer-
 cium habetis cum idolis vestris: namque vallum mentio
 iam praecesserat Comm. 5 (טְבָנָה). Neque contemenda
 haec sententia, quanquam propter sequentia verba et
 solecum usum vocabuli קָרְבָּן (vn. no. 2, c) de obiecto
 cultus divini in illam nunc magis inclino.

בְּשִׁבְעָה תְּחִזְקִים *septem portiones* Jos. XVIII, 5. 6. 9. **רְכֻבָּתָן** *aequis portionibus* Deut. XVIII, 8. Dicunt de portione sacrificii Levitis concessa Lev. VI, 10, de portione praedae Gen. XIV, 21. Num. XXXI, 36. **1 Sam. XXX, 24** (unde de ipsa praeda Iob. XVII, 5: **וְיַדְעֵם וְיַדְעֵם** *praedae i. e. praedatoribus predit amicos.* Hab. I, 16), maxime hereditatis Jos. XIV, 4. XV, 13. XVIII, 7: **לְכֹתֶב בְּנֵי** *Levitae portionem non accipient*

3) spec. pars agri (Stück Land), inde *ager*, v. אָגֵר, no. 2. 2 Reg. IX, 10, 36, 37, poët. *terra continens*, opp. mari Am. VI, 1, 4. (Respondet chalda. litteris transpositis אַגְּרָה, acth. **אֲגָרָה**: *ager*, arab. أَرْضٌ *arvum bonum*, cf. Αράδιανός, *xoxor* (μέταποτε) Act. I, 10.)

4) n. pr. filii Gileadi Num. XXVI, 30. Jos. XVII,
cuius patron. est גַּלְעֵד Num. I. c.

לְכַלֵּם f. i. q. **לָכִיט** 1) *lacitus, lacror* Gen. XXVII, 16, pl. *viac laeves, lubeiae* Ps. LXXXIII, 18. Metaph. **לְשׁוֹן** **לְכַלֵּם** *laevor linguae* i. e. blandities Prov. VI, 24. **לְבָדָק** **לְכַלֵּם** *labia blanda* Ps. XII, 3. + pl. **לְקַלְּטָה** id. Jes. XXXV, 19.

2) *pars*, *portio*, max. hereditaria. Deut. XXXIII,
21. Ier. XII, 10. Iob. XXIV, 18. Addito ~~et~~ portio
agri (Stück Land) Gen. XXXIII, 19. Ruth II, 3. IV, 3.

Jos. XXIV, 32. 2 Sam. XXIII, 11, eodem omissio id. 2 Sam. XIV, 30. 31. XXIII, 12. 2 Reg. III, 19. 25. IX, 21. 26. 1 Par. XI, 11. Am. IV, 7.

3) אֶת־מִצְרָיִם קְלָתָה ager gladiorum, n. pr. loci ad Gibeonem 2 Sam. II, 16. b) קְלָתָה oppidum Levitarum in agro Ascritarum Jos. XIX, 25, pro quo קְלָתָה XXI, 31.

קְלָתָה pl. מִקְלָתָה blanditiae Dan. XI, 32.

קְלָתָה f. division, partitio 2 Par. XXXV, 5.

נֵהֶה (pro נֵהֶה pars Jehova) n. pr. viri Neh. XII, 15.

הַלְּבָדִים et הַלְּבָדִים (pars Jehovae i. e. Deo peculiari modo attributus) *Hilkias* n. pr. 1) pontificis maximi regnante Josia 2 Reg. XXII, 8. 12. 2) patris Jeremieae Jer. I, 1. 3) patris Eljakimi 2 Reg. XVIII, 18. 26. Jes. XXII, 20. XXXVI, 3. 4) 1 Par. XXVI, 11. 5) Jer. XXIX, 5. 6) 1 Par. VI, 30. 7) Neh. VIII, 4. LXX. Xezius.

קְלָתָה pl. f. מִקְלָתָה 1) loca lubrica, Ps. XXXV, 6. Jer. XXIII, 12. 2) fraudes, deli Dan. XI, 21. 34.

חַלְמָה f. c. suff. קְלָתָה pl. מִקְלָתָה 1) lacivitas, hinc evasio, fuga v. rad. *Uph.* no. 2). Inde n. pr. קְלָתָה petra evasionum 1 Sam. XXIII, 28. — 2) sectio, classis s. ordo, pars (Abtheilung), velut populi Israhelitici Jos. XI, 23. XII, 7. XVIII, 10. Ez. XLVIII, 29, exercitus 1 Par. XXVII, 1 sqq., sacerdotum Levitarumque XXIV, 1. XXVIII, 13. 2 Par. V, 11. VIII, 14. XXIII, 8. XXXI, 2. XXXV, 4. 10. Neh. XI, 36.

חַלְמָה נִכְרָתָה chald. tantum in pl. מִקְלָתָה ordines (Levitarum) Esr. VI, 18.

חַלְסָה 1) fut. מִקְלָתָה prostravit, vicit. (Arab. حَلَسْ stravit, unde حَلَسْ stratum, pulvillus in clitelis camelii v. N. W. SCHROEDER ap. H. A. Schult. ad Iob. p. 189, חַלְסْ strenuus, fortis, pr. prosternens). Ex. XVII, 13: חַלְסָה אֲשֶׁר־יְהוָה־יְהוָה־יְהוָה־יְהוָה et prostravit Josua Amalekitas. (LXX. ἐργάσατο. Vulg. fugavit. Syr. et Onk. כָּלַז, בָּרַע fregit. Saad. كُرد praecepsit. Kimchi: שְׁבָרָם וְשְׁבָרָם). Inde מִקְלָתָה clades. Sq. נִזְבָּה Jes. XIV, 12: בְּגִיאָה הַשְׁלָתָה prosteriores gentes vel regnans in gentes prostratas, ubi in particula נִזְבָּה latet superandi subiectio vis (cf. nostr. siegen über). Kimchi: particula נִזְבָּה additicia, et poterat scribi etiam sine ea. Vulg. qui vulnerabat gentes. Targ. qui interficiebat inter (בְּ) gentes. In lingua talmud. מִקְלָתָה est proiecit (quod non multum abest a prosternendo), velut pecuniam Githin 74, sortem, unde מִקְלָתָה sors Schabb. 148, quod huic loco adhibent Saad. תְּאַסְּהָם qui sortem iacicias de gentibus. Juda ben Karisch:

ملطي المغارة على انقباب من قول المشهد iaciens sortem super gentes, secundum dictum talmudicum. Tanch. Hieros. in Lex. Morschid: بنفر علىهم أسلفهم والقرعة أي آئيم في حكمه يقسمهم كيف أراد ويفتحهم كيف شاء proicit sortem super eos i. e. sunt in potestate eius, diridit eos prout vult, et perdit eos pro libitu. Apud Syros contra مُكْفَّهَ sec. B. Bahlulum بِعُصْبِيَّهُ proiectus, contentus, quo huic loco adhibet Syr. reddens مُكْفَّهَ contennens (gentes) probatque Michaelis in suppl. coll. etiam arab. حَسْلَهَ et خَسْلَهَ contentis. Nobis autem in prima illa interpretatione utpote simplicissima et certissima acquiescendum videtur. Plane arbitriarum autem, quod imper dedit Hitzigius: qui expandebas ramos super gentes (coll. מִקְלָתָה, quod praecepsit): fac enim, quod paucis placeat, arboris imaginem esse servata et acc. ramos suppleri posse, neque expandendi vis in hac rad. probari potest, neque protegendi notio (quae in hac imagine inesset) huic loco apta est.

2) fut. מִקְלָתָה intrans, debilis, caducus, confectus est, pr. prostratus est. Iob. XIV, 10: מִקְלָתָה גְּבֻרָה sed vir moritur, atque confectus est, ita actum est de homine mortuo, ut nunquam reviviscat, secus atque planta, quae revirescit. Cf. מִקְלָתָה. (Chald. מִקְלָתָה debile esse, debilitari, fut. מִקְלָתָה Jes. II, 11. 17 Targ. Aph. debilitari, מִקְלָתָה debilis, remissus, abstr. אַמְּלָתָה, אַמְּלָתָה, מִקְלָתָה. Syr. مُكْفَّهَ debilitatus est, miser, de qua potestate dubitate non debebat J. D. Michaëlis in suppl. et ad Cast., v. Barhebr. p. 17. 233, et Bar Bahl., enus verba mox edam in Anecd. fasc. 2).

מִקְלָתָה m. debilis Joël IV, 10 (opp. כָּרְבָּה). Vulg. infirmus. Vide rad. no. 2.

מִקְלָתָה f. clades, pr. prostratio hostium. Exod. XXXII, 18.

מִקְלָתָה soccer, v. rad. מִקְלָתָה.

מִקְלָתָה calidus, Hamus, Aegyptus, v. מִקְלָתָה.

חַמְרָה rad. unusit. Arab. حَمَرَه spissum, durum fuit lac, حَامِنَه crassus, durus, de sanguine. Primaria cius vis esse videtur in concrescendo, cf. rad. מִקְלָתָה et quae de potestate syllabae מִקְלָתָה, מִקְלָתָה, מִקְלָתָה disputamus ad מִקְלָתָה. Inde

חַמְרָה f. semel מִקְלָתָה (eiceto 8) Iob. XXIX, 6 (et Deut. XXXII, 14 cod. San.) 1) lac spissum, diversum a מִקְלָתָה lacte dulci et recenti. Gen. XVIII, 8: מִקְלָתָה נְתָנָה לְאַבְרָהָם בְּרָאָה מִקְלָתָה וְמִקְלָתָה et propter copiam lacticis, quod praecebunt greges, comedet lac spissum. Iud. V, 25 (ubi Joseph. Arch. 5, 6:

γάλα διερθοός οὐδη̄, tale enim vim inebriandi habet. 2 Sam. XVII, 29, sed poët. etiam de quovis lacte Job, XX, 17. XXIX, 6. Deut. XXXII, 14. Ita etiam in formula: *lacte et melle vesci* (שֶׁבֶת לְבָשָׂת וְלְבָשָׂת) Jes. VII, 15, 22, de his qui terram habitant ab hostibus vastatam agri frugibus carentes.

2) *caserus*, qui fit ex lacte coagulato sero expresso. Prov. XXX, 33: *וְיֵצֵא חַבֵּב יְזִיאָה כְּבָשָׂת נָמֵן* *nam pressio lactis producit cascum.*

Cacterum in hoc ve. definiendo valde dissentunt interpres. Ac plurimi quidem a) *butyrum* reddunt. LXXX constanter βούτυρον (quod Arabs ap. Jes. reddit بَرْجَة), Vulg. *butyrum*, neque alter Aqu. Symm. Theod. ap. Jes. et Gr. Venet. in Gen. et Prov. (fort. etiam Saad. et Syr., v. ad litt. b). Consentunt ex recentioribus BOCHARTUS in Hieroz. I, 473, ibique Rosenm., HARMARUS observatt. I, p. 264, sed v. contra J. D. MICHAELIS in suppl., WARWEROS in Repertorio XV p. 180. qui recte quidem observarunt, *butyrum* apud Graecos et Romanos in vita communii non usitatum et in re medica tantum adlibitum fuisse (Diosc. 2, 65. Plin. 28, 9. Galen. X): sine causa tamen sumsemit, id etiam Hebreis, utpote oleo olivarum uteribus, ignotum fuisse, quum Aegyptus butyrum habeat habeantque hodie Arabes etiam Palaestinenses (v. d'ARVIEUX, SHAW, MARITI, HASSELQUIST al. ap. Oedmannum. verum. Sammlungen VI p. 141. ROSENM. Morgenland III p. 27. IV p. 164. BURCKHARDT iib. die Beduinum p. 47). Quicquid est, *butyrum* in millo V. T. loco necessarium, plerisque inceptum esse, concedent omnes. Alii b) *florem lactis* intelligunt (Rahm, Sahne). Jarchi ad Gen. XVIII, 8: *pinguedo lactis* (בְּלֹבֶן), *quam de eius superficie colligunt*, atque ita iam Chaldae, qui plerisque locis reddit *לְבָנָה pinguedo*, semel in Iudea. בְּלֹבֶן *pinguedo lactis coagulata*, ap. Job. et Pseudo-Jon. Gen. et Deut. בְּלֹבֶן, אֲבָנָה (dictum a cohaerendo, q. d. *cutis lactis*); denique Saad. et Arabs Erpen. in Pent. et Jes. סְמִמָּה (quod *florem lactis* et *butyrum* significat): fortasse etiam Syrus, qui ubique reddit vocabulo harmonico ἱζούμων, quod arabicus interpres libri ludicum et Samuelis (Syriaca reddens in his libris) reddit قَسَّم. Ex recentioribus consentunt Vitringa et Hitzig ad Jes. VII, 15, neque negandum est, *לְבָנָה* etiam *florem lactis* (v. plur.) comprehendere, non tamen excluso coagulo, ut appareat ex Prov. I. c. iisque locis, ubi poët. de quovis lacte ponitur. c) *Lac coagulatum* dedit nūnus interpres Sam. בְּלֹבֶן, cf. hebr. בְּלֹבֶן.

Plur. בְּלֹבֶן *flores lactis*. Hunc pluralem de mea sententia habes Ps. LV, 22: וְיֵצֵא חַבֵּב יְזִיאָה | *lacuaria flore lactis* (fort. *butyro*) sunt *ora eorum*, ut in altero membro: בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן. Recte enim iam Kimchius observavit, *הַמִּדְבָּר* scriptum esse pro *הַמִּדְבָּר*, ut cod.

R. 368, vel בְּלֹבֶן (coll. גַּחְמָה), Chirek vel Zere in Patach mutato propter sq. Chateph-Patach, cf. בְּלֹבֶן pro *ברָהָבָס* Ind. V, 28, שְׁבָרָבָס Ps. LI, 7 et similia. Favet parallelismus (לְבָנָה) et praciverunt Chald. et Symm. λειτέρα βούτυρον τὰ στόματα αἰτῶν. Vulgo בְּלֹבֶן nomen plurale esse statubant a בְּלֹבֶן ductum, hoc sensu: *lacvia* sunt *butyraea* l. *laccea* verba oris eorum: cui obstat vel forma absolinta, quum exspectes וְיֵצֵא חַבֵּב יְזִיאָה.

תְּלִבְתָּה fut. בְּלֹבֶן, semel בְּלֹבֶן, unde בְּלֹבֶן Jes. LIII, 2 1) concupivit, appetiit. (Chald. id. Arab. حَمَدَ est: laudavit). Ex. XX, 17: בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן אֲלֹת ne concupiscas domum proimi tui. XXXIV, 24. Deut. V, 18. VII, 25. Jos. VII, 21: בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן concupivi et sunisi ea. Mich. II, 2. Prov. VI, 25. 2) *delectatus est aliqua re*. Jes. I, 29: בְּלֹבֶן אַלְמָם אַלְמָם *terebinthi*, quibus delectati estis. Ps. LXVIII, 17: בְּלֹבֶן אַלְמָם אַלְמָם *mons*, quo delectatus est Deus, ut cum habitatet. Prov. XII, 12, addito dat. Prov. I, 22: בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן שְׁבָרָבָס et (quantidu) *irrisores irrisione delectabuntur?* pr. desiderabunt sibi irrisiōnēm?

Part. pass. בְּלֹבֶן desideratum, desiderabile, hinc quod aliqui carissimum est. Iob. XX, 20. Ps. XXXIX, 12. בְּלֹבֶן Jes. XLIV, 9 *deliciae eorum* i. e. idola (cf. Dan. XI, 37).

Niph. part. בְּלֹבֶן 1) *desiderabilis*, hinc *suavis, iucundus* Gen. II, 9. III, 6. 2) *preciosus* Ps. XLIX, 11. Prov. XXI, 20.

Pi. i. q. Kal no. 1. Cant. II, 3: בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן in *cuis umbra sedere cupio*, ut bene Aben Esra. Cf. de hac diuorum verborum structura s. part. 1, no. 1, d. β p. 394 B.

תְּלִבְתָּה f. 1) *desiderium*. 2 Par. XXI, 20: אֲלֹת בְּלֹבֶן discessit nemine desideratus. LXX. ἐπορεύθη οὐκ ἐν έπαινῳ (ex usu loquendi Arabum, v. supra), it. *quod desideratur, deliciæ*. 1 Sam. IX, 20: בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן בְּלֹבֶן omnes deliciæ Israhælitarum. Hag. II, 7. Dan. XI, 37: בְּלֹבֶן deliciæ mulierum, flagitante contextu idolum a mulieribus Syris studiose cultum (cf. Jes. XLIV, 9), nt Astarte, Anatias s. Nanaea (2 Macc. I, 13. 14 cf. Comm. nostr. ad Jes. II p. 337 sqq.). Aliis בְּלֹבֶן est i. q. שְׁבָרָבָס 2 Sam. I, 26, invito contextu et usu huius radicis, aliis (ut Bertholdto) *deliciæ mulierum sunt liberi eorum*. Sed numen aliquod his verbis significari, apparent ex sequentibus בְּלֹבֶן-בְּלֹבֶן.

2) *pulchritudo, amoena, praestantia*. בְּלֹבֶן terra pulchra, amoena Jer. III, 19. Ps. CVI, 24. Zach. VII, 14. בְּלֹבֶן Ez. XXVI, 12. בְּלֹבֶן קְרָבָה Jer. XII, 10. בְּלֹבֶן שְׁבָרָבָס res aspectu pulchrae Jes. II, 16.

בְּמַזְבֵּחַ vas praestans, pretiosum Jer. XXV, 34. Ios. XIII, 15. Nah. II, 10. Dan. XI, 8. 2 Par. XXXII, 27. XXXVI, 10.

בְּמַזְבֵּחַ וְבְמַזְבֵּחַ f. pl. res pretiosae Dan. XI, 38. 43. בְּמַזְבֵּחַ כְּלֵי, בְּמַזְבֵּחַ pulchrae vestes, vasa pretiosa Gen. XXVII, 15. 2 Par. XX, 25. בְּמַזְבֵּחַ cibus delicatio (a quo ieiunantem se abstine oportet) Dan. X, 3. בְּמַזְבֵּחַ שָׂאָל Vs. 11. 19 et omisso בְּמַזְבֵּחַ IX, 23 vir carus, deliciae (coeli).

בְּמַזְבֵּחַ (suavis) n. pr. viri Gen. XXXVI, 26, pro quo 1 Par. I, 41 perperam scriptum est בְּמַזְבֵּחַ.

בְּמַזְבֵּחַ estr. בְּמַזְבֵּחַ, pl. בְּמַזְבֵּחַ estr. (Chateph-Patach sub gutturali) 1) desiderium, et quod desideratur, deliciae, בְּמַזְבֵּחַ quod oculi tui desiderant, deliciae oculorum tuorum. 1 Reg. XX, 6. Ez. XXIV, 16. 21. 25. Plur. Thren. II, 1. Sq. genit. deliciae aife. Jes. LXIV, 10. בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ deliciae uteri corum i. e. proles iis carissima Ios. IX, 16. — 2) pulchritudo, venu-
tas. Cant. V, 16: בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ. — 3) res pretiosa. Plur. Jes. LXIV, 10. Joel. IV, 5: בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ pretiosa mea pulchra. 2 Par. XXXVI, 19: בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ vasa eius pretiosa. Thren. I, 10.

בְּמַזְבֵּחַ, nonnisi plur. בְּמַזְבֵּחַ m. deliciae Thren. I, 7, pretiosa ibid. 11 (ubi in Chethibh plene scribitur בְּמַזְבֵּחַ).

בְּמַזְבֵּחַ rad. imisit. 1) coniunxit (cf. בְּמַזְבֵּחַ et magnum vim radicum, quarum syllaba primaria est בְּמַזְבֵּחַ, בְּמַזְבֵּחַ, בְּמַזְבֵּחַ, coniungendi potestatem habentium s. v. בְּמַזְבֵּחַ), spec. affinitate iunxit. Inde בְּמַזְבֵּחַ socer, בְּמַזְבֵּחַ soerus.

2) muro cinxit, pr. coecuit, continuuit aliquid (zusammenhalten), quod a coniungendo proficiscitur. Arab. بَعْلَى prohibits, defendit, tuitus est. Inde בְּמַזְבֵּחַ, n. pr. בְּמַזְבֵּחַ. — De בְּמַזְבֵּחַ Gen. XXX, 39 v. rad. בְּמַזְבֵּחַ.

בְּמַזְבֵּחַ, nonnisi c. suff. בְּמַזְבֵּחַ, בְּמַזְבֵּחַ (ad analogiam nominum בְּמַזְבֵּחַ, בְּמַזְבֵּחַ) m. socer, pr. affinis. v. rad. no. 1. Gen. XXXVIII, 13. 25. 1 Sam. IV, 19. 21. (Arab. بَعْلَى socer, propinquus uxoris vel mariti, aethiop. בְּמַזְבֵּחַ socer, תְּמַזְבֵּחַ: socer, תְּמַזְבֵּחַ: affinitatem contraxit, gener factus est, sam. οὐεῖ socer, it. sponsus. Respondet gr. γαμήλος pro γαμέλος socer, gener, sponsus, affinis, a γάμος, γαμέω, cf. ad בְּמַזְבֵּחַ. — Aliud בְּמַזְבֵּחַ v. rad. בְּמַזְבֵּחַ. — Fem. est

בְּמַזְבֵּחַ f. (ad formam בְּמַזְבֵּחַ q. v.) socrus. (Arab. بَعْلَى, aeth. בְּמַזְבֵּחַ: id.). Cum suff. בְּמַזְבֵּחַ, בְּמַזְבֵּחַ

Ruth I, 14. II, 11. 18. 19. 23. III, 1. 6. 16. Mich. VII, 6.

בְּמַזְבֵּחַ aestus, venenum, v. rad. בְּמַזְבֵּחַ.

בְּמַזְבֵּחַ pro בְּמַזְבֵּחַ lac spissum, v. rad. בְּמַזְבֵּחַ.

בְּמַזְבֵּחַ (cuins affinis est ros i. e. rori affinis, instar roris recreans, cf. בְּמַזְבֵּחַ) n. pr. uxoris Josiae regis 2 Reg. XXIII, 34. XXIV, 18. Jer. LII, 1. In duobus posterioribus locis in Chethibh est בְּמַזְבֵּחַ.

בְּמַזְבֵּחַ f. murus (v. rad. no. 2), de muro urbis Dent. III, 5. XXVIII, 52. Jos. VI, 20. 1 Reg. III, 1. IX, 15. Neh. III, 15. 27 sqq. Am. I, 7. 10. 14. Jes. XXXVI, 11. 12 ect. ect., raro aliarum aedium Tlren. II, 7. בְּמַזְבֵּחַ קָרְבָּה paries muri (die Seite der Mauer). Jos. II, 15. Translate Exod. XIV, 22: וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה בְּמַזְבֵּחַ וְבְמַזְבֵּחַ et aquae illis erant murus a dextra et sinistra. 1 Sam. XXV, 16: וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה בְּמַזְבֵּחַ 'erant nobis murus s. praesidium et propugnaculum. De puella casta et accessu difficult. Cant. VIII, 9. 10.

Plur. בְּמַזְבֵּחַ moenia 2 Reg. XXV, 10. Ps. LI, 20. Jes. XXVI, 1. XLIX, 16. LX, 10. 18. LXI, 6. Jer. LI, 12 et persape. Constr. e. adj. et verbo plur. Dent. XXVIII, 52. Jer. L, 15. Ez. XXVI, 10, semel fortasse cum sing. (quatenus muri urbem cingentes manu seriem continuam efficiebant) Jer. LI, 58: בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ, ubi Hieron. murus Babylonis latissimus, et ita LXX. Syr. (conf. ad rem Herod. 1, 179) ubi frigidis reddas cum Chaldaeo: moenia Babylonis amplac, cf. Jer. I, 18: ego hodie te facio urbem munitam .... et moenia aenea, cf. XV, 20, ubi in eadem formula singularis est. Inde formatus est

Dual. בְּמַזְבֵּחַ duo moenia, in formula בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ inter duo moenia 2 Reg. XXV, 4. Jes. XXII, 11. Jer. XXIX, 4. LII, 7. Ita appellatur locus ab occasu Hierosolymorum, in quo fons Siloae cum piscinis hortisque regis extra moenia situs, sed altero muro exteriori (v. 2 Par. XXXIII, 14. Neh. III, 15) cinctus, qui hostem aquis intercluderet, v. intpp. ad Jes. I. e.

בְּמַזְבֵּחַ (monumentum, arx) n. pr. Homath, semel בְּמַזְבֵּחַ Hamath magna Am. VI, 2, urbs nobilissima Syriae ad Orontem sita, in borealis Libani radicibus (Ind. III, 3. Zach. IX, 2. Jer. XLIX, 23. Ez. XLVII, 16 sqq.), enni territorio בְּמַזְבֵּחַ בְּמַזְבֵּחַ dicto 2 Reg. XXIII, 33. XXV, 21. Jer. XXXIX, 5. LII, 9 (i. Macc. XII, 25), in quo sita erat Ribla, et quousque (non ad urbem) pertiebant boreales Palæstinæ limites Num. XIII, 21. XXIV, 8. Jos. XIII, 5. 1 Reg. VIII, 65. 2 Reg. XIV, 25. Am. VI, 14. 1 Par. XIII, 5. 2 Par. VII, 8. Ez. XLVIII, 1. Antiquissimi temporibus populi canaanitici (בְּמַזְבֵּחַ) scelerat Gen. X, 18, tempore Davidis regi parebat cum Hebreis confoederato 2 Sam. VIII, 9 sqq. 1 Paral. XVIII, 9 sqq., postquam ali-

quandiu ipsis Hebreis subiecta fuerat (2 Par. VIII, 4; 2 Reg. XIV, 28), tempore Hiskiae ab Assyris expugnata est (2 Reg. XVII, 24. XVIII, 34. XIX, 13. Jes. X, 9. XXXVI, 19. XXXVII, 13). A Syriae Macedonibus *Erigáuria* appellata est (Jos. I, 6 §. 2: .... Ἐριγάρη καλογένειν, Μακεδόνες δ' αὐτήν *Ἐριγάνειαν* ἄρ) ἐν ταῖς ἀπόγονοις ἐπώνυμοισιν. Theodoret. paest. 22 ad 2 Reg. δ' Ακίνας ἴσηνεσσον *Εριγάθην* *Ἐριγάνειαν* τῆς Σριντζ. Hieron. Onom. v. Aemath, cf. Ptolem. 5, 15. Plin. 5, 19), sed apud Orientales vetus et domesticum nomen actatum tulit, et etiamnum arabice حِمَاء scribitur. Secundo p. Chr. tertio decimo Abulfeda, geographorum Arabum coryphaeus, Hamathae princeps erat, suamque urbem descripsit p. 108. 109 cf. 149. 191 Syriae ed. Koehler, haec quoque inspergens: وَلِيْلَةَ ذَكْرِ فِي كُتُبِ اسْرَائِيلِيْنِ اسْرَائِيلِيْنِ *caque memoratur in scriptis Israëlitarum.* Hodieque uribus primariis Asiae turcicae annumeratur, v. POCOCKE deser. Or. II, 209 sqq. BURKHARDT itin. Syriae I, 249. O. v. RICHTER Wallf. p. 237 et in universum BOCHARTUM geogr. sacr. p. 307. MICHAEL. specil. II, 52 sqq. Quanquam mirum videri possit, in re tam manifesta errari potuisse, non defuerunt tamen inter veteres et recentiores, qui diversissima quaque tentarent. Ac Pseudoj. Num. XIII, 21. Targ. Illeios. ibid. XXXIV, 8. Syrus i Par. XVIII, 9 *Antiochiam* reddit, utpote recentioris Syriae metropolis, ex patribus nonnullis *Emesam*, Syri recentiores *Apameam* intelligi statuebant (v. ASSEMANI T. II. praef. v. Apamea): Ἡλιοπόλιν esse coniicbat KOEHLERUS (ad Abulf. Syriam 1. c.), ipse RELANDUS l. c. *Epiphianiam* intelligereolebat, utpote a terrae sanctae limitibus nimis remotam: at vere monuit Michælis l. c., terrae sanctæ fines non urbem, sed territorium eius attigisse. — Nom. gent. est γηράθη Gen. X, 18.

וְהַמִּי (pro **בָּחֵן** quem Jehova defendit, tuctur) n. pr. viri 1 Par. VII, 2.

לָכְתָּה ^ל rad. inusit. Chald. incurvavit, inflexit se, humi procubuit, in Targg. pro hebr. **לָכְתָּה**. Inde
لَقْرَتَه m. Lev. XI, 30 lacertae species. LXX. *σαίγα*.
Vulg. lacerta. Syr. **لَقْرَتَه** id. Saad. et Arabs Erp.
جَمَدْجَدْجَة chamameleon. — Gr. Venet. (*γρεότρος*) cum Rabbinis *limacen* intelligit, et ita voculbo utuntur Hebrei recentiores (parab. vulp. p. 74), sed a contextu id alienius. — Caeterum in etymo definiendo neque BOCAUTES placet (Hieroz. 2, p. 500 Lips.), qui **لَقْرَتَه** repetit a talmud. **لَقْرَتَه** terra arenosa, et propterea lacertam inteligit in *arena degentem*, arab. **لَقَرَّة**, videtur enim illud v. ortum ex gr. *λύκθος*: neque J. SIMONIS, qui lacertam *venenatum* interpretatur, coll. **لَقْرَتَه** iu percutitus est

(quod nihil probat) et **ΙΔΩΝ** ira, venenum (i. q. **ΙΔΩΝ**), quod est a rad. **ΙΔΩΝ**.

הַמְּחֹזֶק (fort. i. q. syr. **مُوْجَنِقُ** propugnaculum)
n. pr. oppidi in tribu Judae Jos. XV, 54.

מְשֻׁבֵּל fut. **מְשֻׁבֵּל** inf. **מְשֻׁבֵּל** Ez. XVI, 5 *mansuetus*,
mitis fuit. (Arabes litteris transpositis **حَلْمٌ** *mitis, cle-*
mens fuit, حَلْمٌ **μανσούτινος**, **حَلْمٌ** *mansuetus. Origo*
est in mollitie, et primaria significatio servata est in gr.
ἀμαλός, ἀμιλός, ἀπιλός. Inde
 1) *misericors est, sq. נָכַר* pers. Exod. II, 6. 1 Sam.
 XXIII, 21. — 2) *peccaret, absol.* Job. VI, 10: **נִגְזַּבְתָּה**
אֲלֹת in dolore, qui non pareat. XVI, 13. XXVII,
 22. Prov. VI, 34. Thren. II, 21. III, 43 (passim copu-
 latur cum **עָזָב** Jer. XIII, 14. Ez. VII, 4. 9) al., sq.
 נָכַר 1 Sam. XV, 3. 9. 15. 2 Sam. XXI, 7. 2 Par. XXXVI,
 15. 17. Jer. XV, 5. Joël II, 18. Zach. XI, 5. Mal. III,
 17, sq. נָכַר Jes. IX, 18 (19). Jer. LI, 3, it. *peccaret*
rebus, parce usus est, sq. נָכַר Jer. L, 14: **עַתָּה** **אֶל** **אֶל**
ne parcat is sagittis, נָכַר c. inf. 2 Sam. XII, 4: כִּי **נִגְזַּבְתָּה**
וְנִגְזַּבְתָּה Job. XXI, 13. Ezech. XXXVI, 21: *parcum*
nominis meo sancto, honori eius consulam.

חִמּוֹל (clementiam expertus) n. pr. viri Gen. XLVI,
12. 1 Par. II, 5. N. gent. חִמּוֹלִי Num. XXVI, 21.

כָּלְמַדְתִּיל f. *clementia* (Dei) Jes. LXIII, 9. — Gen. XIX, 16: **וְנִזְמַן תְּמַבֵּחַ** Vulg. *eo quod parceret Dominus illi.*

حَمْنَى caluit, incaluit. (Arab. حَمَنَ calfecit et fut.
A calida fuit aqua, حَمْنَى balneum calidum, حَمْنَى thermae

cf. حمى ferbit dies. Syr. حميم calidus fuit. Aph. سخافه calefecit, سخافه aestus, calor, cf. سخافه incaluit. Melit. hamham calefecit, hamum calor magnus. Vicinum est حميم. Pract. סחט Ex. XVI, 21: שָׁמַר תְּמִימָה Jes. XLIV, 16: בְּשֵׁבֶת הַמִּימֵּן evas! calfio. Metaph. Ps. XXXIX, 4: בְּשֵׁבֶת הַמִּימֵּן incaluit cor meum in pectore meo, de ira occulta. Imperf. זָהָר es es wurde ihm warm, incaluit. 1 Reg. I, 2. Ecl. IV, 11. — Fut. זָהָר, זָהָר, calefacit se, incalescit Jes. XLIV, 15, 16. 2 Reg. IV, 5*i*, it. Int. A. זָהָר calefit (Dent. XIX, 6), זָהָר Ezech. XXIV, 11, pl. זָהָרים Hos. VII, 7 incalscunt (libidine). Imperf. זָהָר (es wird ihm warm) 1 Reg. I, 1, זָהָר Ecl. IV, 11. Fuerunt qui has formas referant ad זָהָר, sed hoc praestat, cf. pract. זָהָר fut. זָהָר. — Inf. זָהָר (v. infra), semel זָהָר, unde cum suff. זָהָר (cf. הוֹזָהָר, הוֹזָהָר) ad calefacendum se Jes. XLVII, 17 (quo nou-
nulli referant etiam Job XXX, 4, male).

Niph., part. נִפְחַד (ad formam v. Lgb. §. 103, not. 8) *calefacti*, *accensi* sc. libidine Jes. LVII, 5, sq. בָּן (in idola).

Pi. calefecit (ova) Iob. XXXIX, 14 (17).

12. **בָּשָׂר** 1) adj. *calidus*, de pane recens cocto Jos. IX,
12. Plur. **בְּשָׂרִים** de vestibus sole calefactis Job. XXXVII,
17.

2) n. pr. *Hamus*, Noachi filius natu tertius et minimus Gen. V, 32, VI, 10, VII, 13, IX, 18, 22, eniū posteri, *Hamitac*, Gen. X, 6—22 australes potissimum terrae regiones, ut Aegyptum, Aethiopiam, præterea etiam Cananæam s. Phœniciam occupasse peribentur, apte ad nomen eius, quod *calidum* (qs. *Arlōnā*) significat. Poët. סָרֵן הַמִּזְרָחָה *terra Hami* Ps. CV, 23, 27, CVI, 22 et סָרֵן הַמִּזְרָחָה LXXXVIII, 51 *tentoria Hami* spec. *Aegyptum* designant, quia locionte intentes veteres Hebrei probabiliter Hamum, Noachi filium, cogitabant, revera tamen genuino et domestico *Aegypti* nomine intabantur paullulum ad hebraeæ linguae similitudinem inflexo. Hieron. quaest. ad Gen. IX: *unde in praescuti (LXX) Chan transtulerunt, pro eo, quod est Ham, a quo et Aegyptus usque hodie Aegyptiorum lingua Ham dicitur.* Plutarch. de Iside et Osiride §. 35: ἐπὶ τῷ Αἴγυπτῳ ἐν τοῖς μάλισται μελάγγειν ὡρῶν, μάζη τῷ μέλιν τοῦ ἀράθιανοῦ. Χρύσιαν κατόπιν. In lingua enim copticæ

Aegyptus appellatur ΧΑΙΛΙΣ, in dialecto sahidica ΧΗΛΕΣ, quae vocabula nigredinis potestatem habent a memphit. ΧΑΛΕ, ΧΑΛΕΗ niger, theb. ΚΑΛΕ, unde ΠΧΗ-
ΑΕΣ ΙΒΔΑ nigrum oculi; Aegyptum autem μελάγγεον esse, certatim testantur veteres, Herod. 2, 12. Virg. Ge. 4, 23, cf. JABLONSKI Opuscul. ed. te Water 1, p. 401 sqq.
CHAMPOLLION L'Égypte sous les Pharaons 1 p. 104. In inscript. Rosettensi hoc vocabulum plus quam decies (lin. 1. 6. 7. 8. 11. 12. 13) legitur, et a Champollione, Akerblad. Spohnio pronunciatum *chimb*, v. AKERBLAD lettres

à Silv. de Sacy sur l'inscription de Rosette p. 33—37.
SPOX de lingua aegypt. II, 20.

הַ 1) *infinit.* Kal., *incolescere*, Jer. LI, 59: **בְּקָרֶת**
ubi inculerint (vino et libidinibus). 2) *calor*, max.
solis, dici. **חַדֵּחַ** *calente die i. e. tempore meridiani*.
 Gen. XVIII, 1, 2 Sam. IV, 5, **חַדֵּחַ** *calente die i Sam. XI, 9,*
ibid. Gen. VIII, 22. **לִבְנָה** *calore* נִבְנָה *ibid.* Neh. VII, 3,
cf. Gen. VIII, 22. Job. XXIV, 19. Jes. XVIII, 1; it-
calfactio Hagg. I, 6.

אֱשֹׁתָה (aestas Dei) n. pr. viri 1 Par. IV, 26.

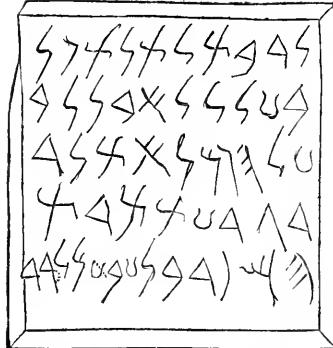
חַםְרָן (calidus, aprius) n. pr. 1) oppidi Ascritarum Jos. XIX. 28. — 2) oppidi Nimbatalitarum 1 Par. VI. 61.

In his est 1) lapis Melitensis, enius apographum ex schedis Academiae Parisiensem necum communicavit CL. STEPH. QUATREMÈRE (v. praef. ad Lex. min. ed. 2a p. XXXI) et postea lapidi inscriptum edidit HAMAKERUS, Miscell. Phoenic. tab. 3, no. 1, in quo lin. 3—5 haec littera leguntur:

9 L . . .
X Y W A L S
. . . . 4 9

citra controversiam legendarum: בְּבִיאַת הָמָר אֶבֶן, quae equidem interpretor: בְּבִיאַת הָמָר בְּבִיאַת הָמָר Domino Solari lapidem, non cum Hamakero (1, c. p. 39): בְּבִיאַת הָמָר בְּבִיאַת הָמָר Baalim (stelam) solarem lapideam.* Nam utrum 2) in inscriptionibus Punicis Humbertianis ab Hamakero editis (Lugd. Bat. 1822. 4) בְּבִיאַת הָמָר eodem modo iunctum reperitur. Licet integrum apponere inscriptionem tertiam, maxima parte illasam ideoque reliquias explicatu tutiorum cum interpretatione nostra alibi uberioris vindicanda, quac in multis consentit cum ea quam proposuit Quatremière in Nouveau Journal Asiatique 1828 p. 15 sqq. (cf. quae prius tentavi Ephemerid. Ital. 1826 no. 111 et contra Hamaker. 1, c. p. 106 sqq.).

^{*)} Integrum inscriptionem is ita legit: *posuit Nolcia, dominus Elalensium, expiandi causa Baali columnam lapidam, quoniam incircumcisus est sermone.*

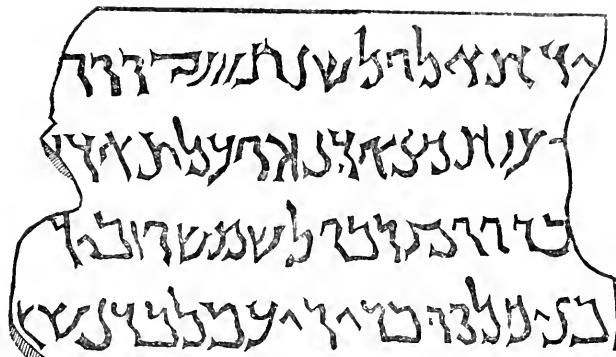
Litteras ita lego et dispesco:

לרבנן חלה ול
בענין לארכנו ב
על חניכ אשביד
ר גדישתרת

Baali Solari. T'orens est Ebed-Moloch, filius Haschman, filius Ebed-baal, et in secunda, quoad ex laesa eius superficie offici potest.

superficie eius potest; לְרַבֵּת חָלָם וְ
לְאַדְנָן בְּגִילָנוּ
אֲשֶׁר נִדְרָא כְּהַדְשָׁנוּ
et quae reliqua sunt, denique in *quinta*
אֲשֶׁר .....
בְּגִילָנוּ

Paulo aliter 3) in inscriptione Palmyrenae Oxonii asservata (CHANDLER marm. Oxon. P. II. tab. IV no. IX, KOPP Bilder und Schriften der Vorzeit II p. 133), eius quantum lineae priores ita se habent

id est:

יריח אליל שצח CCCLX .. עז החנינה דנא וועלתא דנא
(ב) בדור וקורבו לנטבש וזיביד
באו מטלחה גרא ווועסיגן גרא ווועסיגן

mense Elil anni 360 ... hanc statuan solarem (fort. hunc obeliscum) et hoc altare fecerunt et obtulerunt Soli atque donarunt filii Hatchis, filii Jeribel, filii Nasi et ceteri ad quem locum provocare poterat HAMAKERUS, qui subintelleto ՀՀ սկզբան տաւան սոլարեա interpretatur;

De eiusmodi statuarum figura si quaeris, bene iam SPENCERUS l. c. sect. 3 observavit, imagines solis antiquissimas apud Aegyptios, Syros et Phoenices formae conicae vel pyramidalis fuisse in modum flammæ surgentis (v. Herodian. V. 3 §. 10 de statua Elagabali i. e. Solis: *Αἴρος δὲ τὸν ἑστιότος, καίωντες περιφέροις, λίγον εἰς ὅβητα ταυτοῖς αὐτὸν σχήμα μάκαρα τε τὰ γραῖα.* Mag. Tyr. dissert. VIII p. 87 Markl. Plin. 36, 8 al. ap. Jablonskium Panth. aegypt. III, prolegg. §. 34), eniā generis figuræ etiam in monumentis, velut in nummis Iamœniis comparent (v. Hamakerum l. c. p. 119, 130), et nescio an idem significare voluerit Gr. Venet. vocabulo ἀπόκριτον ἀπόκριτες i. e. in aciem excentes, obelisci (al. ἀπό, et βραύω, cf. *λειζιάνας* a *ἀπό*, lux et *βραύω*). Caeterorum vero etymo ita confirmato facile cerebhis aliis de his ut origine coniecturis, velut LORSBACHII (Ephemerid. Jen. 1815 no. 59) a pers. *خالد* similitudo, imago Cast. Lex. pers. col. 89, 213, Rosenmüller a *لـ* tuitus est, unde *Oman* nomen tutelare, cuiusque statua, Adelungii (Mithridat. I p. 159) a pers. *oman* sacer ignis, et quæ sunt reliqua.

Γένη (thermae) n. pr. oppidi Naphtalitarum in vicinia Tiberiadis (**τηραί**) Jos. NIX, 35, apud Joseph. (bell. jud. 4, 1) *Ἀγωνίς*, quod ipse interpretatur *Θεάτης*, cf. Archæola. 18, 3. RELANDI. Palaest. 301. 703. **LIGHTFOOT** Opp. II p. 224. Non diversum videtur

הַכְּבָדָה דָּאָר, quod Jos. XXI, 32 inter oppida asyli apud Naphtalitas recensetur.

כְּנָסִי fut. **כְּנָסֵי** (non **כְּנָסָה**, ut ap. Buxtorf. al.)

1) *violenter egit, violenter oppressit, iniuriam intulit pr.*
acer, vehemens, hinc violentus fuit i. q. v. no. 3, a. a.

(Arab. حمیس in bonam partem, fortis, strenuus, constans fuit, حمیس = virtus bellica, cf. דְּרָכֵי). Jer. XXII, 3. Prov. VIII, 36: *qui peccat in me נִזְבַּח הָבָשׂ, is iniuriam facit nocet vitam suam*. Job. XXI, 27: *וְנִזְבַּחַת יְמִינֶךָ כְּלֵל הַמִּזְבֵּחַ, consilia vestra, quibus me opprime rultis*, die Plini, wie ihr mich schlagen wollt. נִזְבַּחַת legem violavit Iz. XXII, 26. Zeph. III, 4. 2) *violenter destruxit, reuelit (sepm)* Thren. II, 6, sibi aevillit Job. XV, 35: *בְּבָרֶךָ נִזְבַּחַת, instar avelli oblit i. e. deficit was acerbas,*

Niph. violenter tractatus est Jer. XIII, 22 h. l., id quod alterum membrum demonstrat, violenter nudatus est.

בְּמִנְחָה m. 1) *inuidia*, iniuria Gen. VI, 11, 15; **בְּמִנְחָה** 1ob. XVI, 17: **בְּמִנְחָה** נֶאֱלֵת quamquam iniuria non erat in manibus meis, manibus meis non adhaeret casque polluebat (cf. 1 Par. XII, 17). — Jes. LIX, 9. LIN, 6). XIX, 7. Ps. XI, 5. XXV, 19. XXVII, 12. LV, 10. Prov. XXVI, 6 et saepe. Passim copulantur **בְּמַעַן** Jer. VI, 7. XX, 8. Ez. XLV, 9. Am. III, 10. **בְּמַעַן** Hab. I, 3. — **בְּמַעַן** Ps. XVIII, 49. Prov. III, 31 et **בְּמַעַן** 2 Sam. XXII, 49. Ps. CXL, 2. 5 vir violentus. **בְּמַעַן** 27. testis iniuria i. e. falsus Ix, XXIII, 1. Deut. NIN, 16; pl. Ps. XXXV, 11. **בְּמַעַן** armi violentiae Ps. XLIN, 5. **בְּמַעַן** מִשְׁמָר sedes violentiae Ps. LXIV, 20. — **Genitivus** et **Suffixum** tum ad eum referuntur, qui iniuriam infert, tum ad eum, qui patitur. Prioris generis sunt **בְּמַעַן** iniuria eius i. e. quam intulit Ps. VII, 17. **בְּמַעַן** LMIII, 3 cf. Ez. XII, 19, posterioris **בְּמַעַן** iniuria milii illata Gen. XVI, 5, **בְּמַעַן** מִלְחָמָה Jod. IV, 19, adde Iudd. IX, 24. Obad. 10. Hab. II, 8¹ et Jer. LI, 35. (Sic in hoc ipso *iniuria* vocabulo Romani v. c. Caes. bell. gall. I, 30: pro veteribus Heltiorum iniuris populi Romani i. e. populo Romano

illatis, ubi vide intpp., adde Heinrich ad Cic. part. inedit. p. 21). — 2) quod *vi et iniuria partum est*. Am. III, 10. Plor. בַּרְבָּרָה גַּם vimim inique partum Prov. IV, 17.

כְּבִירָה m. Lev. XI, 16. Dent. XIV, 15 avis impura, a violentia et iniuria dicta (v. rad.), antore BOENARTO (Hieroz. II, p. 830 sqq. Lips.) struthio mas, etiam apud Arabes violentus, inique appellatus (ثامن في T. Versionibus arabicis creberrime respondet hebreo כְּבִירָה), a crudelitate in pullos (cf. Job. XXXIX, 14 sqq. Thren. IV, 5), qua sententia adoptata praecedens כְּבִירָה in sensu strictiori de struthione femina accipendium est: nonnullarum autem bestiarum marces atque femellas diversis nominibus appellari satis constat (gr. hebr. §. 105, 1). Ex veteribus alii (LXX. γλαῦς. Vulg. noctua. Onk. γλαῦ. Gr. Ven. νυκτόραξ) noctuan reddunt, quod defendit OEDMANUS vern. Samml. II p. 44 coll. arab. حمّش ungubis vulneravit, alii *hirundinum* (Jon. Targ. Hieros. Saad., cf. Judaeos Orientales ap. NIEBUHRUM, descr. Arabiae p. 42 praef.), Hebraci interpres *avem rapacem* in genere.

כְּבִירָה Ex. XII, 39 fat. כְּבִירָה ibid. 34, inf. כְּבִירָה Hos. VII, 4 *acer fuit*, vicin. rad. כְּבִירָה. Refertur

1) ad gustum, et est *acidus fuit* (arab. حَمْسَى, syr. سُمْكَى talmud. Hiph. id.), spec. de pane fermentato Ex. Hos. II ec. (syr. شَرْبَل, chald. שְׁבָלָה fermentatus est), de aceto (v. צְבָרָה), it. *salsus fuit* (v. וְצָבָרָה).

2) ad visum: *acuti coloris fuit* i. e. *splendidi*, qui fulgore suo oculos perstringit, max. de rubore splendente (hoehroth.). Part. pass. Jcs. LXIII, 1: שְׁבָרָה splendida resti i. e. rubra, purpurea, qualem imperatores gestabant (Aelian. var. hist. 6, 6. Val. Max. 2, 6) vel etiam sanguine tincta (Apoc. XIX, 15). Ita LXX. ἐπίθημα ἱεριῶν, Syr. Abulwalid. et Kimchi, cf. סְבָרָה Comm. 2. BOENARTUS in Hieroz. I p. 114: „בְּשֶׁבֶרְיָה vi et iniuria partum,” v. rad. no. 3. Ita Targ. כְּבִירָה Ferri quidem possit vulgaris fermentati significatio, sed illud ad contextum aptius.

14, et de purpura πορφύρα ἐγνθάνει και ὅστειον Plut. Cat. min. 6 (opp. μέλισσων), γουνιζής ὅστειον Aristoph. Pac. 1172. ὅστειον και τηλαντειον Aelian. hist. anim. 4, 46, lat. fulgens murex Aen. 9, 614, purpurae lumen Stat. silv. 4, 5. Ita hebr. כְּבִירָה coccaus est a כְּבִירָה splenduit, chald. قَبَرَةٌ, syr. مَدْفَعَةٌ أَبْرَاهِيمَةٌ splenduit, cf. arab. قَبَرَةٌ acutus fuit, splenduit; قَعْدَةٌ secuit, et summe flavus fuit al. Hacc ipsa rad. כְּבִירָה apud Syros Ethipa. est *erubuit*, حَرَقَةٌ pudor, pr. rubor genaram i Tim. II, 9. Hebr. XII, 28.

3) Translate ad annum est a) *vehementer, violenter egit*, ut cognatum כְּבִירָה, inde part. כְּבִירָה violentus Ps. LXXI, 4, cf. כְּבִירָה et כְּבִירָה no. 2. (Tahmid. حَرَقَةٌ raptor, violentus. Aeth. Οὐραῖος: *injustus, violentus fuit, iniuria affectit, ς et π permutatis*). b) *acerbus fuit, de dolore, v. Hithpa.*

Hiph. part. fem. כְּבִירָה intrans. *acidum* (pr. quod acidum saporem edit), *fermentatum* Ex. XII, 19. 20.

Hithpa. exacerbatus est i. e. ira, dolore percitus гр. παροξύσθαι. Ps. LXXII, 21: כְּבִירָה cf. Act. XVII, 16 παροξύσθετο τὸ πτεῖρα αἴτοι. Abulwalid: ترجمته جمع فوادي اي اغتصب وحذى تقول العرب اذى دار غضبان explicto: *acidum est cor meum i. e. irascor. Eodem modo Arabes quoque dicunt: acidum reddidit aliquis cor suum, ubi iratus est. Cf. chald. Pa. dolorem attulit Prov. X, 1, Aph. exacerbavit ibid. XXV, 8. XXVIII, 7 Targ., in lingua nasor. de acrimonia irae, v. Norberg, p. 70. Lat. *acria corda et iracundam mentem coniungit* Laev. 3, 295, *iram acrem* dicit id. 3, 142. 5, 400, *acuum habet in pectore* Plaut. Pseudol. 2, 4, 49, *peracescit pectus* Anhal. 3, 4, 9, totum in fermento esse, pro iratum esse Merc. 5, 3, 3.*

כְּבִירָה adj. 1) *fermentatum* Ex. XII, 15. XIII, 3. 7. XXIII, 18. XXXIV, 25. Lev. II, 11. VI, 10. VII, 13. XXII, 17. Deut. XVI, 3. 2) Am. IV, 5 prob. i. q. כְּבִירָה vi et iniuria partum, v. rad. no. 3. Ita Targ. כְּבִירָה Ferri quidem possit vulgaris fermentati significatio, sed illud ad contextum aptius.

כְּבִירָה m. *violentus* i. q. כְּבִירָה, v. rad. no. 3, a (cf. כְּבִירָה et כְּבִירָה, נָרָה et נָרָה, נָרָה et נָרָה Lgb. 487). Jes. I, 17: כְּבִירָה נָרָה ducite in viam virtutis violentum, oppressorem. Abulw. אֲחִידָה הַפְּלִיטָה. Kimchi: חַרְרִיכָו נָרָה. Contra vett. interpres tantum non omnes reddunt: *felicem redditie restituire oppressum*. LXX. ἀρισταὶ ἀδίστοις. Vulg. subveniente oppreso, et ita Chald. Syr. Saad., neque magnopere repugno, forma enim intransitiva (כְּבִירָה) passivam viam induisse potest. BOCHARTUS (Hieroz. I, p. 113) confert arab. حَمْسَى vir acidus corde sec. Kamusum i. q. مَنْجِيْرَةٌ فَاسِدَةٌ eo mutatus et corruptus, qua figura Gracci nebulonem כְּבִירָה (Aristoph. Equ. 335), Roniani *rappam* appellant (Hor. sat. 1, 1, 10 i. 2, 12. Plin. 14, 20 §. 25).

שְׁלֹמָה adj. *salvus*. Jes. XXX, 21: שְׁלֹמָה בְּשָׂרֶב *far-rago salsa* i. e. sale conspersa, quam oves et iumenta in deficitus habent (v. J. H. VOSSIUM ad Georg. p. 631), ut proverbio dicant Arabes, dulce pabulum (**خَلْلَةٌ**) esse camelorum panem, acidum esse pro bellariis (**فَصَنِيَّةٌ**). Solent autem orientales, ut pecudis camelorum uite stomacho fastidienti subveniant, pabulo herbas salsuginosas (**حَمْنَتْ** Salsola Kali) admiscere, unde **حَمْنَتْ** I. herbanam salsam comedit IV. tales apposuit, **حَمْنَتْ**, **حَمْنَتْ** camelus ea vescens. V. Boch. Hieroz. I. e. Harmari observatt. 1, 49. Transfertur ad pabulum quodvis delicatius (v. **حَمْنَتْ** Abulf. Syr. p. 96, 104, 107), atque ita Kimchi quanquam veri etym. ignarus: *interpretatur B. Jona purum et bonum: cipuc simile vocabulum habent Arabes, qui pabulum pecudis praestantius appellant* **חֵמֶר**, **חֵמֶר** punctato. *Est igitur pabulum pingue.*

שְׁלֹמָה m. *acetum*. Num. VI, 3. Ruth II, 14. Ps. LXIX, 22. Prov. X, 26. XXV, 20. (Chald. **אֲשָׁמָה** et **עֲשָׂה**). LXX. **λόσος**, sed Prov. X **λυκασ**, Syr. **لِّسْدَه** i. e. uva immatura, quonodo Baal Aruch interpretatur etiam talmud. **שְׁלֹמָה**; sed vulgaris significatus et b. l. et Ps. LXIX, 22 (ubi Michaëlis reddit: *omphacium, vinum acerbum*) non inceptus.

שְׁלֹמָה 1) *circuivit*, cogn. rad. **קָבַת**. Vide *Hithpa.*
2) *vertit se ad discedendum*. Cant. V, 6: בְּרֵךְ קָבַת בְּרֵךְ amicus meus vertit se, discessit. Aqpi. **אֶלְאָוֶר**, **אָגִילָאָר**. Symm. **ἀπορίας παρίστηειν**. Vulg. *declinaverat, transierat*. Kimchi: **כָּבֵד**. (Reliquae linguae cognatae hanc significacionem ignorant: potest tamen inde dictum esse arab. **حَمْنَتْ** demens fuit, pr. *perversae mentis fuit*, cf. **חֵמֶר**, **חֵמֶר**).

Hithpa. *vertit se, circuivit*, inde *circumvagatus est*. Jer. XXXI, 22.

שְׁלֹמָה m. *circutus*. Cant. VII, 2: חֵמֶר וְבָנָה שְׁלֹמָה circuitus femorum tuorum est instar moniliū, quae tuberibus constant. Pingitur puella **שְׁלֹמָה**. Gr. Venet. **αἱ περιστάμενοι σοι**. Kimchi: **כְּלָבָה** כְּלָבָה כְּלָבָה. Cf. REISKE ad Motanabb. 26, 8. BOHLEN ad eund. p. 51.

שְׁלֹמָה 1) *aestuavit, fervuit*. (Arab. **حَمْرَ** I. II. IV. fermentavit, VIII. fermentatus est, it. *fervuit* *vinum*. Armen. **խմոր** *chmuor* fermentum). De aestu maris Ps. XI, VI, 4: בְּרֵךְ שְׁלֹמָה, **שְׁלֹמָה**, *fremunt, fervent aquæ eius*. De vino Ps. LXXV, 9: *nam poculum est in manu Jovae* **שְׁלֹמָה** et *vinum fervet* i. e. recens infusum spumat et ebullit. Sed Kimchius, Mich. Rosenm. al. *vinum rubet*,

rubilat (v. Prov. XXIII, 31) cf. no. 2. Vide pass., **שְׁלֹמָה** *vinum*, **שְׁלֹמָה** no. 1.
2) *rubuit*, a fervendo, aestuando, inflammando. (Arab. **حَمْرَ** conj. IX et XI rubuit, conj. I med. E ira exarsit (vir). Conj. II rubro colore scripsit, **أَحْمَرٌ** ruber, **أَحْمَرٌ** rubedo, **أَحْمَرٌ** ardor vehementissimus: **حَمْرَ** erubuit, pudore affectus est. Cogn. est **حَكْفَرٌ** erubuit). Ita sec. nonnullos de vino Ps. LXXV, 9 (cf. no. 1). Inde sec. **שְׁלֹמָה** **בְּרֵךְ** **בְּרֵךְ** no. 2.

3) *tumuit*, itidem ab aestuando et effervescente: quae enim aestuant, ut mare, fermentum, uetus, ea intumescunt. Inde **שְׁלֹמָה** no. 3, **שְׁלֹמָה**, **שְׁלֹמָה** tumulus, aerius.

4) *denom. a* **שְׁלֹמָה** *bituminavit, bitumine obliterit* Ex. II, 3.

Pass. gem. formae *Poala*, **שְׁלֹמָה** *aestuavit* (gihren, brausen), de visceribus hominis valde commoti (cf. **שְׁלֹמָה** no. 3, **שְׁלֹמָה**) Thren. I, 20. II, 11, de facie lacrimarum aestu inflammata Iob. XVI, 16. (Hiunc generis formas geminatas in linguis semiticis ibi potissimum adhiberi, ubi motus celo significandus est, multis exemplis ostendit H. HUFFELD in Exercitatio. aethiop. p. 27, 28).

שְׁלֹמָה m. **λύγαλτος** (ut bene LXX), *bitumen*, quod prope Babylonom, in vicinia maris mortui et in eiusdem fundo ex fontibus subterraneis olei vel picis fervidae instar ebullit, postea solis calore concrescit et in superficie maris mortui colligitur, quod inde *lucus asphalites* vocatur (v. Tac. hist. 5, 6. Strabo XVI, p. 713, 763 Casanb. Diod. 2, 48, 19, 98, 99. Curt. 5, 16. Abulf. Syria p. 12, et quae ex recentiorum itineratorum commentariis collegit Rosenmüller, altes und nenes Morgenland I, no. 24, 31, cf. Secten in Zechii Correspond. 18 p. 313. Bureckhardt Syr. p. 664). Gen. XI, 3. XIV, 10. Ex. II, 3. Arab. **شَلَمَة**.

שְׁלֹמָה Dicitur est vel ab effervescente et ebulliendo ex fontibus (v. Gen. XIV, 10), a rad. no. 1, vel a rubidine, praestantissimum enim rubet. Diod. 1, 99: ἀσφαλτος διαγίγα ἡ Ιονδεῖν τῆς λαστῆς ζετι δὲ καὶ ἡ πορφυρεῖσθαι στίλβωσα ..... γενέσαι καὶ ἐπ Φονίζη καὶ ἐπ Σιδον καὶ ἐπ Βαριλῶν καὶ ἐπ Ζαχίθη. Aben Eista ad Ex. I. e. חֵמֶר בְּאַרְבָּה בְּדָמָה בְּדָמָה chemar est *Intum rubrum glutinosum, quod reperitur in terra Israëlitica*. Adde Avicennam, Serapionem al. apud Boehchart. Phaleg 1, 11. Utiebant autem asphalto partim in navigis bituminandis (Exod. I. e. cf. Jos. bell. jud. 4, 8 §. 4. Buckingham Travels in Mesop. p. 316), partim pro caemento et lithocolla in moenibus Babyloniis latericiis asphalto coniunctis Herod. 1, 179. Plin. 35, 51).

שְׁלֹמָה m. *vinum*, a fervendo et fermentando dictum (arab. **شَلَمَة**, **شَلَمَة**, syr. **شَلَمَة**, **شَلَمَة**), non a rubidine, quae arab. **شَلَمَة** scribitur, ve. poët. Deut. XXXII, 14. Jes. XXVII,

2: כְּרֶם הַקְּרָר vinea vini, ubi tamen ed. Sonc. v. d. Hooght cum LXX. Targ. (v. DE Rossi ad h. l.) כְּרֶם הַקְּרָר vinea amœna (cf. Am. V, 11), quam scripturam defendit Hitzigius ad h. l.

גַּלְגָּל chald. emphat. גַּלְגָּל chald. vinum. Esr. VI, 9. VII, 22. Dan. V, 1. 2. 4. 23. In Targg. saepe.

גַּמְלֹן m. (semel cum fem. 2 Sam. XIX, 27 pro asina i. q. גַּמְלָא) asinus (arab. جَمْلَانِ, chald. גַּמְלָא et

אֲגַמְלָא, syr. أَجْمَلْ مَوْلَى وَأَجْمَلْ مَوْلَى, sam. Աղմալ id., hung. szamar), a colore subrubro dictus, qualis non solum onagri, sed saepius etiam asini vulgaris et domestici est in regionibus australibus, et a quo hisp., burro, burrico (ruber, cf. περιόνος, περιόνος) vocatur, v. etiam גַּמְלָא. Gen. XII, 16. XXII, 3. 5. XXIV, 35. XXXII, 6. Ex. XIII, 13. XXI, 33. XXII, 5. 8. 9 ect. Utebantur asinis veteres Iudei tum ad onera ferenda (Gen. XLII, 26. XLV, 23, unde מַכְלֵל נִבְנָה 1 Sam. XVI, 20 asinus pane omnis). tum ad arandum (Jes. XXX, 24. XXXII, 20. Iud. XXII, 10), sed præcipue iis veluti solebant, nec plebeji soli, sed etiam nobiliores (Iud. X, 4. XII, 11. 2 Sam. XVII, 25. 1 Reg. XIII, 13. 23. 2 Reg. IV, 22. 24, quanquam vulgo neque reges neque in bello Zachi. IX, 9), et quin illarum regionum asini nostri pulchriories fortioresque sint, iis maior etiam, quam apud nos, honor habent solebant. Nihil igitur offensionis habet comparatio Issachari cum asino fortis (v. גַּמְלָא) Gen. XLIX, 14 (cf. II, 5. 55 sqq., Mervan II Chalifa adeo cognomentum asini Mesopotamiae חַמְרָא אַחֲרָיו nactus est, v. Freytag Hist. Halacha p. 59), quanquam apud Graecos ὄνος πρὸς λίγα, Romanos (Ter. Heaut. 5, 1, 3. Plaut. 1, 2. 4. Cic. Pison. 30), Aegyptios, Persas (v. Frithu ad Ibn Fozlan p. 92) stupiditas et vilitas asini in proverbium abiit. V. BOCHARTI Hieroz. I p. 182 sqq.

2) i. q. גַּמְלָן acarus, quae forma riarior fortasse propter paronomasiam arecessita est Iud. XV, 16 (17): בְּמַלְלָא תְּמַלְלָא בְּמַלְלָא maxilla asini (cecidit) acaruum, immo duos aceros.

3) n. pr. viri Ilevitae Patriarchis aequali Gen. XXXIII, 19. XXXIV, 2. Jos. XXIV, 32. Ind. IX, 28.

גַּמְלָן f. i. q. גַּמְלָן no. 2 acarus; q. v.

גַּמְלָן m. 1) aestus (undarum) Hab. III, 15, cf. גַּמְלָן no. 1.

2) argilla. lutum, a rubro colore (v. rad. no. 2), de argilla figuris Jes. XXIX, 16. XLV, 9. LXIV, 7. Jer. XVIII, 4. 6 (cf. Iob. XXXIII, 6), ad consignandum Iob. XXXVIII, 14 (arab. قَنْبَقْنَمْ), de luto, unde lateres fuit et quo pro cacoem utinuntur in domibus exstruendis Gen. XI, 3. Ex. I, 14. Iob. XIII, 12. Nah. III, 14 (unde גַּמְלָן גַּמְלָן domus luteae Iob. IV, 19), de luto coenoque platearum Jes. X, 6. Iob. X, 9. XXX, 19, unde imaginem praebet copiae Iob. XXVII, 16.

3) tumulus, acervus (v. rad. no. 3) pl. חַמְרָא Ex. VIII, 10, inde Chomer, mensura aridorum, decem Bathos continens Ley. XXVII, 16. Jes. V, 10. Hos. III, 2. Ez. XLV, 11. 13. 14. Apud scriorū etatis scriptores eadem appellatur חַמְרָא, q. v. Plur. חַמְרָא Num. XI, 32.

גַּמְלָן v. גַּמְלָן.

جَمْلَانِ Deut. XIV, 5. 1 Reg. V, 3 arab. حَمُور animal ex genere cervino, coloris subrubri, cornibus serratis intus plenis, quae quotannis proicit, prob. cervus dama. V. BOCHARTI Hieroz. I p. 910 sqq. II, 280 sqq. Lips. OEDMANN VERIN. Sammlungen I p. 30 sqq.

I. פִּינְגִּיָּה rad. inusit. pinguis fuit, unde פִּינְגִּיָּה abdomen. Arab. est حَمِيَّش adeps Kam. p. 826, sed multo usitatius transpositis litteris حَمِيَّش adeps, شَحْرَق pinguis, obesus fuit, it. حَمِيَّش pinguis evasit post macihi.

II. פִּינְגִּיָּה rad. finitima radicibus פִּינְגִּיָּה et פִּינְגִּיָּה i. q. arab. حَمِيَّس acer, strenuus fuit in proelio. II. IV. ad iram incitavit. XII. iratus fuit. V. durum et contumacem se gessit (in religione et) in bello, حَمِيَّس حَمِيَّس fortis, bellicosus, حَمِيَّس حَمِيَّس virtus bellica, cf. حَمِيَّش iratus fuit, حَمِيَّش ira accedit, quae cuncta ab acrimoniae potestate proficiuntur.

Inde part. pass. plur. חַמְלָא (ut in optimis libris Hispanicis legitur, in aliis edit. et miss. חַמְלָא, v. J. II. Michaëlis et bibl. Mant. ad h. l.) i. e. acres, strenui, aiores ad pugnandum Exod. XIII, 18 (Cod. Sam. חַמְלָא חַמְלָא). Jos. I, 11. IV, 12. Ind. VII, 11 (cf. quod eodem contextu legitur חַמְלָא Jos. IV, 13 coll. 12. Num. XXXII, 30. 32). LXX. Jos. I, 14 εὐπόροι, 4, 12 διεστρατέψονται, et ita Arabs Erp. Ex. حَمَالَة parati,

Ar. Jos. I, 14 حَمَالَة id. Plerique ex veteribus redunt armatos (Aju. in Ex. ἐρωλημένου. Syrm. μαθωλημένου. Gr. Venet. ὀνήλημένου. Vulg. ubique armati. Syr. حَمَالَة. Onk. et Jon. حَمَالَة. Arabs Jos. 4, 12 حَمَالَة, quod Abuwalides, Kimchius, R. Tanchum ita explicant, ut sit constricti ea parte corporis, quae פִּינְגִּיָּה appellatur, sicuti פִּינְגִּיָּה, quod idem derivant a פִּינְגִּיָּה. Abuwalides: مشدودى آنچى دى خاصىرى. Tertia quædam sententia est eorum, qui coll. i. e. agmen instrellum pr. quinquepartitum, nimur acie media, agmine primo et extremo et ultraque ala constans (v. POCOCKE ad port. Mosis p. 54 sqq. REUSKE ad Abulf. Ann. III, 4-6 not., v. DIEZ Denkwürdigkeiten T. I.

p. 122) explicant: *disposita acie*, ut Saad. مسخعين
instructi, suo loco dispositi, et forte Theod. in Exod. πεπλατισθεις (pr. quintum agentes) nisi est i. q. πυγμα-
ζουροι ad quinque digitos numerati (quod Cœcijo pla-
cuit). Sed illud et orationi contextae et linguae rationibus
maxime accommodatum videtur. Plura dabant Fulleri
Miscell. 5, 2. Michaël suppl. 835.

Significationes no. I. II. ita conciliari et a se invicem derivari possint, ut a *pinguedine* profiscatur *fortitudinis* et *roboris* potestas (cf. בְּגָדִים i. q. בְּגָדָה, et בְּגָדָה de militibus robustis Ps. LXXXVIII, 31; Jes. X, 16); fortasse tamen *arimoniae* et *alacritatis* vis, quae ad II. c. aprior est quam robors, veribus בְּגָדִים et בְּגָדָה accessita est.

III. חַמְבֵּשׁ estr. שָׁנֶה f. et שָׁנֶתֶת estr. שָׁנֶתֶת m. numerale cardinale, *quinq̄ue*. (Arab. خَمْسَةُ, كِبْرٌ, in reliquis linguis cognatis شَنَه, syr. سَنَه, aethiop. ይጋስ፡ ይጋስ፡) In linguarum stirpe indo-germ. hoc numerale est sanscr. pantschan, zend. et pehlev. peantche, pandj, pers. پانچ, gr. πέντε, acol. πέντε, quae cumeta cum semitico in duabus posterioribus radicalibus congrunt: palatianam vero pro labiali habens etiam in lat. *quinque* [ζέρξε], ut πέντε, καὶ οὐκ λύπης, τάπος εψυχ, οὐκανα sequor etc.). Forma absoluta plerumque precedit nomen, ut שָׁנֶה Gen. XLV, 6, שָׁנֶתֶת Ex. XXVII, 1, שָׁנֶתֶת Ex. XXI, 37, שָׁנֶתֶת Num. XI, 19, rarius sequitur, idque in recentiore Hebraismo שָׁנֶתֶת בְּרִאָה 1 Par. IV, 52, שָׁנֶתֶת אֲרֹנָה 2 Par. III, 11, 12, 15. Forma constructa ubique praeponitur, sed in certis tantum formulis, ut שָׁנֶתֶת quingenti (sexcentes), שָׁנֶתֶת Ind. XX, 45, 1 Sam. XVII, 5, Esr. I, 11, et ubi sequitur nomen determinatum שָׁנֶתֶת Ex. XXVI, 3, 9, XXXVI, 10, 16, שָׁנֶתֶת קְרֻבָּה Jos. X, 16, 17, 22, 23, Ind. XVIII, 7, 14, 15, שָׁנֶתֶת קְרֻבָּה Num. XXXI, 8, Jos. X, 5, XIII, 3, Ind. III, 3, 2 Sam. XXI, 8. *Quindecim* est msec. שָׁנֶתֶת Lev. XXVII, 7 et שָׁנֶתֶת Ind. XVIII, 10, 2 Sam. XIX, 18, et fem. שָׁנֶתֶת Gen. V, 10. Exod. XXVII, 15. — In diebus mensis numerandis שָׁנֶתֶת est etiam *quintus*, ut שָׁנֶתֶת הַמִּזְבֵּחַ (die) *quinto meus* Ez. I, 1, 2, VIII, 1. — Ut numerus septuaginta saecula sacer est et rotundus, ita nonnumerous

gyptiorum sacrae sicut et rotundata, haec nomina quia
quintuaginta annis Jes. XVII, 6. XXX, 17, maxime, ut
obseruare licet, in rebus aegyptiacis Gen. XLII, 34.
XLV, 22. XLVII, 2. Jes. XIX, 18 i. q. repetitum
videtur a religiosis Aegyptiorum, Indorum aliorumque
populorum orientalium, in quibus quinque planetae minor-
es, quinque elementa et potestates elementares sacrae
habebantur (cf. *tertia* sacrum Basilidianorum Iren. adv.
haeres. 1, 23. Epiphani. I. p. 68 Colou.).

Plur. קְנָעֵגֶת *quinquaginta*, c. suff. קְנָעֵגֶת, קְנָעֵגֶת
quinquaginta tuī, eius 2 Reg. I, 9—12. קְנָעֵגֶת בַּ
prefectus quinquaginta (militum), πεντεκόσιος Ex.
XVIII, 21, 25, 2 Reg. I, 9—14, los. III, 3 (obs. I, D.

Michaëlis suppl. p. 83° sine causa munus civile intelligit, quale omnino erat *χιλιάρχον* apud Persas et Macedones). Inde.

בָּקָר *Pi.* q. d. *quintarit* aliquem i. e. quintam redi-
tum partem exegit ab aliquo. Gen. XLII. 34, et

I. שְׁבִיעַת m. *pars quinta* (ut שְׁבִיעָה quarta pars, a שְׁבִיעָה, שְׁבִיעָה). Spec. quinta redditum pars, quam Aegyptii pro tributo solvebant Gen XLVII, 26. Sed

II. שָׁבֵן m. *abdomen* 2 Sam. II, 25. III, 27. IV, 6. XX, 10 est a שְׁבִּן no. I. Fluctuant veteres interpres (LXX. ψᾶνα. Vulg. *inguin*, semel *latus*, Targ. נַקְדָּה נַעֲשָׂה, Kimchius cum reliquo Hebraico: *costa quinta*), sed pro *abdomine* est et etymon et Syrus, qui l. c. 3, 27. 4, 6 voce harmonica reddit **لَعْنَدَهُ**, quan Arabs interpretatur **لَعْنَد** (plura v. ap. Bar Bahl. in Anecd. or. fasc. 2), adde aeth. **λαυδίνη**: quod pontitur pro *pītāna* et præterea mulieribus significat Lindoll. p. 31, et talia. שְׁבִּין pinguedo ventris, abdomen (Cholin 49, 2). Ex vcc., quae laudavimus, semiticis ortum videtur lat. *omusum*.

הַמִּשְׁוֶה f. **הַמִּשְׁוָהִים** m. **הַמִּשְׁוָהִת** f. **הַמִּשְׁוָהִים** et **הַמִּשְׁוָהִת** f. nummrale ordiale, *quintus, quinta* Gen. I, 25, XXX, 17, Lev. XIX, 25, Num. VII, 36 et persapce. *Iam saepe ellipt. quinta pars* Gen. XLVII, 24. *Iev. V, 16, XXVII, 15.* Plur. irreg. **הַמִּשְׁוָהִים** (cf. **הַמִּשְׁוָהִת**) Lev. V, 24.

حَمْنَة rad. *inuisit*. Arab. **حَمْنَة** *calidus fuit dies*,
med. E. *corruptus est*, de aqua, *butyro all.*, unde
حَمْنَة et **حَمْنَة** *nter*, et res in eo rancida facta; nisi
potius radix illa secundaria est et ab his demum nominibus
ducta, radix primaria autem **حَمْنَة** *calidus fuit*, unde
عَصَمَ pro *Kaz*. Vel a **حَمْنَة** vel a **حَمْنَة** est

יָמַר fut. **יָמַרְתָּ**, sed apoc. **יָמַרְתָּ** 1) *inclinavit, inflexit sc.* (Vicinæ radd. sunt **יָמַר** et **יָמַרְתָּ**. Arab. **يَمِرَّ** inflexit, inclinavit, metaphor. propensus fuit, cf. SCHEID. in diss. Lund, p. 682 et svu. **يَمِرَّ**). Iud. XIX, 9: **יָמַרְתָּ**

טְנִינָה *en inclinationem dici*, diem iam inclinantem.
V. חֲנָה.

2) *concedit*, tentorium posuit (cf. οὐλαία καὶ οὐλόν). Num. I, 51: חֲנָה תְּנוּתָה ubi tentorium consideret i. e. demittitur, figuratur. Gen. XXVI, 17, sed saepius (de pluribus) *castra posuit*, *castra metatus est* Exod. XIII, 20. XVII, 1. XIX, 2, sq. εἰ loci Gen. XXVI, 17: בְּרֵבֶד חֲנָה חֲנָה Num. XII, 16. XXI, 10—13. XXXIII, 5 sqq. 1 Sam. XIII, 16, בְּאַב (ad, prope) Ex. XIV, 9. Num. II, 5. 12. 27. 1 Reg. XVI, 15, בְּאַי Jos. XI, 5, בְּבָבָב (cirea aliqu.) Num. I, 50. 53. 1 Sam. XXVI, 5. Iob. XIX, 12. Spec. a) dicunt sensu hostili: יְשִׁיבַת חֲנָה castra metatus est contra urbem, i. e. *oppugnavit, obsedit* eam (syr. ﻋَلَى زِمْرَهُ, ﻋَلَى كَدَّهُ Barhebr. 243, ﻋَلَى دَفْعَهُ).

Jos. X, 5. 31. 34. 2 Sam. XI, 1. 2 Sam. XII, 28. 2 Reg. XXV, 1. 2 Par. XXXII, 1. Jes. XXIX, 3. Jer. L, 29. LII, 4, etiam sq. εἰ Ind. IX, 50, adeoque cum acc. Ps. LIII, 6: חֲנָה obsidens tc. (Kimchi: חֲנָה חֲנָה) Ps. XXVII, 3. Dicunt etiam חֲנָה pro oppugnare hostes Ind. VI, 4. Contra b) בְּאַבְנָה תְּחַנֵּן defundit, tuitus est aliquem ab aliq. Zach. IX, 8: חֲנָה יְרֵאָה בְּאַבְנָה defundam domum meam ab exercitu (hostili). Cf. Ps. XXXIV, 8. — Translate dicitur de locustis Nah. III, 17.

3) poët. *habitavit* (ut בְּאַבְנָה de domo). Jes. XXIX, 1.

טְנוֹת f. *fornix*, cella, taberna (chald. אֲגָּרֶת et γένεκη), syr. ﻣَوَاعِدَة taberna mercatoris, *Gewölbe*, arab. حَانُوتُهُ, (ab incurvando dicta (v. rad. no. 1)). Plur. מִלְמָעָן (ita enim rectius v. d. Hooght al., quam חֲנָה, cf. מִלְמָעָן, תְּמִימָן) Jer. XXXVII, 16: et venit Jeremias בְּאַבְנָה, בְּאַבְנָה in carcere subterraneum et in fornices (die Gewölbe), intellige subterraneos. Sic vulgo sec. Targ. et Hebracos (Vulg. in ergastulum, Aqu. εἰς τὰ ἐργαστήρα, Symm. εἰς τὸν συγκλεπόν), nec male. Paulum tamen ad contextum aptius Ev. Scheidii expositio in Diss. Lugdun. p. 988, qui cippos intelligit nervosque curvos et obtortos, in quibus distortus sedebat captivus, alibi דְּבָרָה בְּאַבְנָה dictos (v. pag. 388. 389), gr. κείτω, coll. arab. حَانُوت lignum inflexum cypripi sellaeque.

טְנוֹת f. *hastu*, ita dicta utpote *flexilis* et lenta (cf. arab. ظَرْبَةٌ hasta, a ظَرْبَةٌ flexilis, mollis, lensus fuit). 1 Sam. XIII, 19. XXI, 9. XXVI, 16. 22. Ps XLVI, 10. LVII, 5 cet. LXX. plerisque locis δάγκινον. Intelligitur hasta maior (טְנוֹת נָבָרֶת בְּנָבֶרֶת) 2 Sam. XXI, 19. 1 Par. XI, 23. XX, 5), constans hastili ligneo (טְנוֹת עֲזָבָן 2 Sam. XXII, 7) et cuspide ferrea (טְנוֹת חֲטָבָה, טְנוֹת Job. XXXIX, 23. 1 Sam. XVII, 7, טְנוֹת קָרֵב Nah. III, 3), et distinguitur a iaculo (טְנוֹת) 1 Sam. XVII, 45. Iob. XXXIX, 23. quanquam etiam hasta sua iacula tur Saulus 1 Sam. XVIII, 10. XIX, 10. — Plur. מִלְמָעָן 2 Par. XXIII, 9, et תְּמִימָן c. suff. בְּאַבְנָה Jes. II, 4. Mich. IV, 3 (ubi spec. intelliguntur cuspides hastae).

חֲנָה utriusque sexus ve. (fem. Gen. XXXII, 9 חֲנָה, ubi tamen cod. Sam. חֲנָה, Ps. XXVII, 3, alias m.) estr. בְּאַבְנָה, c. suff. בְּאַבְנָה Deut. XXIII, 15. XXIX, 10, בְּאַבְנָה Am. IV, 10. בְּאַבְנָה Num. V, 3. Jos. X, 5. XI, 4. Iud. VIII, 10, et fortasse etiam 1 Sam. XVII, 1. 53. XXVIII, 1. XXIX, 1 (ubi vett. interpretes et Kimchi in pl. interpretantur: agmina eorum) cf. Gramm. §. 90, 9 1) *castra*, tum militum Jos. VI, 11. Iud. VII, 10 sqq. VIII, 11. 12. XXI, 8. 1 Sam. IV, 3. XIV, 15. 19, tum nomadum Gen. XXXII, 21. Ex. XIV, 19, inde de castris Israëlitarum in deserto Exod. XXXII, 19. 26. XXXIII, 7. 11. Lev. XIV, 8. Num. IV, 5. 15. V, 2. X, 34. XI, 9. 30. 31 et sexentes in quatuor posterioribus Pentateuchi libris. Inde 2) *exercitus*. בְּאַבְנָה הַחֲנָה Exod. XIV, 19. Jos. VI, 18. 1 Sam. XXVIII, 19, בְּאַבְנָה מ' Ind. VII, 15, בְּאַבְנָה מ' 1 Sam. XVII, 46. XXVIII, 5. VIII, 10, בְּאַבְנָה m., inde תְּמִימָן בְּאַבְנָה *exercitus Dei* dicuntur angeli (alibi אַבְנָה מִלְמָעָן) Gen. XXXII, 3, et fort. etiam 1 Par. XII, 22. בְּאַבְנָה מִלְמָעָן בְּאַבְנָה, cf. Dan. VII, 10; alibi Israëlitae 2 Par. XIV, 12, et poët. locustae a Deo missae Joel II, 11. — De quovis agmine (Heereszug) Gen. XXXII, 8. L, 9. — LXX. forme ubique παρεμβολή.

In plur. triplex est forma: a) מִלְמָעָן *castra* (mebrare Lager) Num. XIII, 19. Sed בְּאַבְנָה casta singulare sunt (v. supra). b) בְּאַבְנָה m., inde תְּמִימָן בְּאַבְנָה casta Gen. XXXII, 8. 11. Num. II, 17. 32. X, 2. 5. 6. 25. 1 Sam. XVII, 4. Ez. IV, 2. Zach. XIV, 15. בְּאַבְנָה תְּמִימָן atria, in quibus sacerdotes castra qs. posuerant 2 Par. XXXI, 2. c) בְּאַבְנָה, a sing. בְּאַבְנָה s. v. בְּאַבְנָה no. III, et Lgb. p. 537) Cant. VII, 1 ibique de *exercitu colesti* (חֲנָה) s. angelis (cf. Gen. XXXII, 3), quibus chorae tribuit poëta, ut alibi cantica (Iob. XXXVIII, 7). Cf. n. pr. בְּאַבְנָה, quod alii etiam Cant. I. c. intelligent, satis frigide.

גְּרָאָה־חֲנָה (castra Dani) n. pr. loci ad Kiriaeth-Jearim in tribu Iudea Iud. XVIII, 12.

חֲנָה (castra, v. בְּאַבְנָה pl. litt. c., sec. Gen. XXXII, 3) castra s. agmina angelorum) n. pr. oppidi in confiniis Gaditarum et Manassitarum ad boreale littus Jaboci haud procul a Jordane (Gen. I. c. 2 Sam. II, 29) siti, Levitis postea concessi Jos. XIII, 26. 30. XXI, 38. 2 Sam. II, 8. 12. 29. XVII, 24. 27. 1 Reg. II, 8. IV, 14, cf. RELANDI Palaestina 882.

גְּרָאָה (pro בְּאַבְנָה castra) n. pr. virorum 1) Num. XXVI, 35. 2) 1 Par. VII, 25. A priori est יְחִינָה Num. XXVI, 35.

גְּרָאָה pl. *castra*. 2 Reg. VI, 8, ubi cum suff. בְּאַבְנָה, pro תְּמִימָן cf. גְּרָאָה Ps. CXXXII, 12. Kimchio est singulare pro תְּמִימָן (cf. תְּמִימָן, חֲנָה).

חַנְקָה rad. innisit. i. q. חַנְקָה et חַנְקָה (q. v.) *anxit* (cf. gr. ἄγχω, *ang-o*, *enge*), *angustum fecit*, inde *suffocavit*, et *intrans*, *angustus fuit*. Huius radicis haud dubie sunt haec duo nomina, quorum originem ignorare se fassi sunt plurimi etymologi, v. Mich. suppl. 714 (nam a rad. חַנְקָה acutum esse, quam ponit Simonis ed. 1—3, pl. חַנְקָה repeti non potest, et monstrum radicis esset חַנְקָה):

חַנְקָה Ex. XXXV, 22, c. suff. חַנְקָה, pl. חַנְקָה (Dag. fort. implicito Lgb. §. 38, 1; contr. ex חַנְקָה, ut חַנְקָה ex חַנְקָה, חַנְקָה ex חַנְקָה, חַנְקָה ex חַנְקָה v. litt. γ p. 393 A. inf.) 1) *uncus* (ἄγρος, ὄργος, Ḥaken cf. חַנְקָה) s. *annulus*, per narces bestiarum ferarum transmissus, cui frenum alligatum est, cuiusque ope os bestiae *contrahunt*, refractarie spiritum praeccludunt, ipsamque secum trahunt, quorum volunt. Ez. XIX, 4: *duxerunt cum* (leōnem) *uncinis in terram Aegypti*, Comm. 9. Et ita de Pharaone XXIX, 4: *indam uncinos maxillis tuis . . . et extraham te ex flumine tuo*, de principe Cog XXXVIII, 4, et 2 Reg. XIX, 28. Jes. XXXVII, 29, ubi ad Rābācū: *ponam uncinum meum in naribus tuis et frenum meum in labiis tuis*. Inde 2) Ex. XXXV, 22, ubi חַנְקָה est in mundo mulierib[us], esse potest *annulus in naso gestatus*, quo posito חַנְקָה, quod sequitur, esset *inauris*. Non male autem Kimchi חַנְקָה *spinulum fibulam* interpretatur, qua vestis mulierum conseritur: *הַחֲלֵי שׂוֹרֶת כְּבָשׂ וְצַדְכָּרֶת שְׁתִי כְּבָשׂ שׂוֹרֶת וְצַדְכָּרֶת* חַנְקָה *ornamentum instar acus, quo perforant et iungunt duas oras indusii sub gutture*. Talis enim acus uncino similis est, et etiam cogn. חַנְקָה spindula notat, qua veteres passim pro fibula utebantur (v. Tac. Germ. 17, cf. gall. *spingle*, nostr. *Spendel*, a spinula, v. MEXAGII origg. gall. p. 703). Vett. interpres male armillas reddunt.

Ez. XXIX, 4 Chethibh pro חַנְקָה legitur חַנְקָה i. e. חַנְקָה, ad analogiam verborum חַנְקָה, quasi radix esset חַנְקָה. Videtur enim ipsos veteres vera radix nominis latuisse, ita ut in formis eius singulis huc illuc fluctuerent, cf. ad ve. בְּאַפְּנָה p. 8 A.

חַנְקָה (pro חַנְקָה, ut חַנְקָה pro חַנְקָה) m. 1) i. q. חַנְקָה *uncus*, quo per narces transmissis pisces maiores iam capti iterum in aquam demittebantur, *hamus* (v. OEDMANXI verm. Samul. fase. 6 p. 51 sqq.). Job. XL, 26 (21). Simili instrumento utebantur in captiis vincendis (v. CASTELLI Lex. heptagl. 1155). 2 Par. XXXIII, 11: **חַנְקָה** חַנְקָה חַנְקָה et *captivum fecerunt Manassem uncinis*, additur: *et vincerunt eum vinculis*. LXX. ἐν δέσμοις. Vulg. *catenis*. Targ. נְגַדְּלָה חַנְקָה fort. ἐν γαύλοις v. Buxt. p. 1095. Kimchi: חַנְקָה compeditus. Luth. mit Fesseln. Minus apte alii: *cōfīrunt eum in spinis (latentem)*.

2) *spina* (ab unci similitudine) Prov. XXVI, 9, inde *durus* 2 Reg. XIV, 9. 2 Par. XXV, 18, collect. *vepres*, *dancia* Job. XXXI, 40. Jes. XXXIV, 13. Hos. IX, 6. Plur. חַנְקָה חַנְקָה (Waw mobilis) 1 Sam. XIII, 6. Cf. CELSII Illicrob. I, 477 sqq. (Syr.

arb. حَنْكَه prunus, sec. Lexicographos prunus hortensis et Persica, sed pr. fortasse silvestris et aculeata, v. intp. syrum et arabicum 2 Reg. XIV, 9).

חַנְקָה fat. pl. חַנְקָה 1) *conditiv* cadaver (cimbal-samirem), more Aegyptiorum. Gen. L, 2. 26. (Arab. حَنْكَه I. II. IV. bonis odoribus conditiv mortuum, حَنْكَه odoramentum, quod mortui causa paratur. Syr. حَنْكَه 2) *conditiv* cadaver Barhebr. 130. Assemani bibl. or. II, p. 262).

2) *maturavit fructus*. (Arab. حَنْكَه maturuit pabulum canellimum dictum, quae est planta amara et salsa, foliisque albicavit. IV. matura et messi apta fuit seges, fructus protulit planta *مِعْتَ* appellata). Cant. II, 13: **חַנְקָה** חַנְקָה חַנְקָה *ficus maturavit grossulos suos* i. e. maturos habet grossulos. Sed plerique veteres intpp. protrudendi vim exprimit. LXX. ἐξερίζειν. Aqu. πολόβαθε. Gr. Venet. πολότενε. Vulg. extulit, et ita Hebrei ad usum Talmudicum provocantes. Abuwalid: טְבֻוָּה פְּרוּזָה. קְשָׁרָה בְּזָהָר בְּשָׁהָר חַנְקָה אֵי בְּבָדָה. נְפֻוּרָה בְּפָלָקָה וְנְפֻוּרָה בְּבָדָה. וְבָדָה רְזָלָה שְׁבָטָה הַבָּבָה. וְבָדָה רְזָלָה שְׁבָטָה הַבָּבָה. docit dicuntur de fructibus, qui producent et conspicui sunt, antequam perfecta est maturitas eorum, et ita in Talmude: *arbor, cuius fructus producent*. (Locos Talmudis utpote in Baal Aruch non annotatos accuratis excitare nequero). Adde protrusio vitium, quando gemmas protrudunt (Buxtorf. p. 794). Neque negari potest, id ad contextum aptius esse, siquidem de primo vere agitur, in quo sicut grossulos protrudit, non maturat; quanquam linguarum cognitarum usu haec significatio probari non potest.

Condiendi et *maturandi* significations ita conciliari possunt (v. Lex. min. consciente Rosenmüller, Winer), ut poēt. arbor dicatur *condire fructus* i. e. maturare, idque magis placet, quam quod EWALDUS ad Cant. I. e. *maturandi* potestatem a rubendo repetit (cf. arab. حَنْكَه rubuit corium), quod cum condiendi vi non facile conciliaveris. Sed nihil certi definitio, quum ipsa maturandi vis non satis certa sit.

חַנְקָה m. pl. *conditura* cadaverum, inde *tempus condituræ* (in modum nominum tempus indicauum, ut חַנְקָה חַנְקָה חַנְקָה). Gen. L, 3.

חַנְקָה pro חַנְקָה (arb. حَنْكَه, syr. حَنْكَه ; pl. حَنْكَه id. cf. chald.) f. *triticum* (LXX. πνόης, quinque σπένος), R r r

fortasse a colore subrubro (arab. حَنْدَر rubuit), sec. alios, quod sit frumentum γλυκάζων et quasi conditum, in sing. de segete tritici Ex. IX, 32. Deut. VIII, 8. Iob. XXXI, 40. Ies. XXVIII, 25. Joël I, 11 (pl. de granis q. v.), sed grana tamen intelligenda sunt in formula חַנִּינֵי חַנִּינֵי (v. בְּנֵי) adeps tritici Ps. LXXXI, 17 et בְּנֵי חַנִּינֵי Deut. XXXII, 14, pro quo dicitur quoque בְּנֵי חַנִּינֵי Ps. CXLVII, 14.

Plur. בְּנֵי חַנִּינֵי ubique de granis tritici (de uno grano habes sing. חַנִּינֵי Mischna Chilaim 1 §. 9) 2 Sam. IV, 6. XVII, 28. 1 Par. XXI, 23. 2 Par. II, 9. 14. Jer. XLII, 8. Ez. XXVII, 17. Inde dicunt בְּנֵי חַנִּינֵי Jer. XII, 13. בְּנֵי חַנִּינֵי 1 Par. XXI, 20. בְּנֵי חַנִּינֵי Ind. VI, 11. בְּנֵי חַנִּינֵי Gen. XXX, 14. Ind. XV, 1. בְּנֵי חַנִּינֵי Ezech. XLV, 13. בְּנֵי חַנִּינֵי 2 Par. XXVII, 5. בְּנֵי חַנִּינֵי Ex. XXIX, 2. בְּנֵי חַנִּינֵי Cant. VII, 3. Per Chaldaicum בְּנֵי חַנִּינֵי Ez. IV, 9.

חַנִּינֵי chald. pl. *triticum*. Esr. VI, 9. VII, 22.

חַנִּינֵי inf. חַנִּינֵי fut. pl. et e. suff. חַנִּינֵי, חַנִּינֵי
1) anxit et intrans. *angustus fuit*, *enge seyn i. q. חַנִּינֵי*,
חַנִּינֵי, q. v. Inde חַנִּינֵי pro חַנִּינֵי, arab. حَنْنَى fauces (cf. בְּנֵי column a. vic. בְּנֵי, et בְּנֵי suffocavit).

2) denom. a חַנִּינֵי fauces, palatum, pr. *לִבְנֵי* or *ori indidit aliquid*, *gustandum dedit*, dein ex metaphora satis tria, qui sapor ad intellectum referunt (v. בְּנֵי et Iob. XII, 11) a) *imbiui aliquem aliquia re*, *edocuit* (cf. חַנִּינֵי ori indidit aliquid, it. edocuit). Prov. XXII, 6: *edoc puerum secundum viam eius*, pro ratione morum et indolis. Transfertur adeo ad res inanimatas, inde b) *initiavit aedes* Deut. XX, 5, templum 1 Reg. VIII, 63.

2 Par. VII, 5. LXX. ἡγαντίων. (Arab. حَنْكَة I. II pr. res dulces manducavit et palato frienit puer, dein translate I. II. VIII expertum reddidit virum actas, et Conj. I. intellexit, cf. SCHÜLT. ad Prov. 1. e. Quod aethiop. חַנִּינֵי: reddiderunt *sensit*, idonea auctoritate non mititur, v. Ludolfi Lex. aethl. p. 44, plane falsum autem, quod addiderunt, *sapuit*, *seusus percepit*).

חַנִּינֵי n. pr. (initiatus vel initians) gr. Ἔρούς 1) filius Caini primogenitus Gen. IV, 17, cuius nomen etiam urbi a patre conditum inditum. Cf. ROSEVM. bibl. Alterthumsk. I, 1 p. 218. 2) Methusalec pater, propter pietatem post 765 annorum vitam in coelum translatus (Gen. V, 18 — 2 cf. Sir. XLIV, 16. Luc. III, 37. Hebr. XI, 5). Ex non, nisi etymo conjecturam facientes recentiores Judaei non solum nobilissimum prophetam antediluvianum, sed etiam hic rarum et doctrinam inventorem cum fixerunt (Cor. XIX, 57. 58. HOTTINGERI Ennacis disp. I, 3 sqq. FABRICI c. d. pseudopigr. I, 160 — 223. II, 55 — 61. al. quos laudat VINERUS, Realwörterb. I, 562), propter ea que libros ei supposuerunt (vid. epist. Judaei comm. 12.

The book of Enoch the prophet, by RICHARD LAURENCE. Second edition. London 1833): reconserunt has fabulas Arabes, quibus اَنْجِلُون vocatur, v. HOTTINGERI thes. philol. p. 85 sqq. d' HERBELOT bibl. or. p. 310, cf. in universum Encyclop. germ. Sect. II T. V p. 400 sqq. art. Henoch auctore A. G. Hoffmanno et eiusd. das Buch Henoch, P. I. Jena 1833. Cacterun cum narratione biblica mire consentit traditio Phrygum de rege Annaco (al. Nannaco) trecentos annos nato, pietate insigni, Denicalonis diluvium aequalibus praedicente, v. Steph. Byz. v. Ιζόνιον. Snid. v. נָרְבָּזָס, cf. Buttmanni Mythologus I, p. 176. 3) filius Rubeni primogenitus, Gen. XLVI, 9. Exod. VI, 14. 4) Midiani filius Gen. XXV, 4. Patron. a no. 3 est בְּנֵי Num. XXVI, 5.

חַנִּינֵי m. pr. *initiatus*, inde *expertus*, *probatus* i. q. arab. حَنْنَى مَحْتَنِكَ مَحْتَنِكَ, حَنْيَكَ cf. حَنْنَى prudencia, quam quis aetate et experientia nanciscitur. Gen. XIV, 14: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי אֲלֹוֹת רְגָנָן eduxit probatos suos (probatae virtutis et fideli servos), in domo natos. Bene Saad. حَنْنَى, Jon. אֲלֹוֹת עַיְלָמָר חַנִּינֵי pueros suos bellum assuertos. Onk. Syr. Arabs. Erp., Sam. solim pueros reddunt pr. discipulos, tirones, cf. Kimchi: הנְּרוּת שָׁחָק כְּבָדָה וְאַזְּבָדָה.

חַנִּינֵי f. *initiation*, arae Num. VII, 11. 2 Par. VII, 9, moenium Neh. XII, 27, dominus Ps. XXX, 1, inde sacrificium *initiationis* Num. VII, 11. 84. 88. LXX. ἡγαντίων, ἡγαντίων.

חַנִּינֵי chald. id. *initiatio templi* Esr. VI, 16. 17, statuae Dan. III, 2. 3.

חַנִּינֵי c. suff. חַנִּינֵי m. *palatum* cum parte inferiore oris, quae illi respondet, *interna pars oris*, *fauces* i. q. חַנִּינֵי, v. rad. no. 1. (Arab. حَنْكَة, syr. حَنْكَة id. cf. حَنْكَة maxilla. Chald. حَنْكَة and dual. حَنْكَنْيَة gingivae, v. Buxt. p. 795). Palatum pr. dictum intelligitur in hac formula: interna pars oris in his Iob. XXXIII, 2: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי דְּבָרָה. XXX, 15: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי. Est autem a) instrumentum gustandi Iob. XII, 11. XXXIV, 3, cf. VI, 30. Prov. XXIV, 13. Ps. CXIX, 103. b) instrumentum loquendi et vocis. Prov. VIII, 7: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי nam veritatem loquitur os meum. V, 3. Iob. XXXI, 30: אֲלֹוֹת חַנִּינֵי non passus sum peccare os meum, cf. Hos. VIII, 1: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי לֹא ad os tuum buccinam! — Ad sermonem referunt etiam Cant. V, 16: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי palatum eius dulcedines et VII, 11: בְּרֹהֶב חַנִּינֵי palatum tuum sicut vinum dulce, sed vereor ne rectius VAN KOOTEX (observatt. ad Cant. Ultral. 1774 p. 16), cui haec honeste dicta videntur de saliva osculis recepta, cf. DOEPKE ad Cant. IV, 11. LETTE ad Amrulk. Moall. p. 160.

חַדְבָּן f. *hamus*, quo piscium fauces contrahunt eosque suffocant (cf. פַּתַּח, פַּתַּח a rad. חַדְבָּן) Jes. XIX, 8. Iob. XL, 25. Hab. 1, 15. (Chald. וְחַדְבָּן id.). Radix chald. חַדְבָּן fixit, infixit, quae ponitur in Simonis Lex. ed. 3 et 4, plane ficticia est. In lingua talmud. ea scabendi potestatem habet).

חַדְבָּן rad. inusit. et dubia, unde

חַדְבָּן (fortasse corruptum ex חַדְבָּן) n. pr. viri Jer. XXXII, 7. 9.

חַדְבָּן quadril. חַדְבָּן λεγόντι. Ps. LXXXVIII, 47: et occidit grandine vites eorum et sycomorus eorum חַדְבָּן. LXX. Vulg. Saad. (apud Kimichium), Abulwaldes (arab. مَقْعَدٌ) pruinam reddunt, Aben Ezra lapides grandinis, quod tamen etymologicis rationibus firmari non potest. Non magis potest locustae genus, sec. R. Chasan ap. Aben Esram et R. Salomonem. Non displicet autem J. D.

Michaëlis suppl. 816 *formicas* explicans, coll. arab. חַדְבָּן formicæ, חַדְבָּן formica, cui praepositum est חַדְבָּן, cf. חַדְבָּן. Cf. BOCHARTI Hieroz. III p. 255 Lips.

חַדְבָּן Gen. XXXIII, 5. Thren. IV, 16, et defect. חַדְבָּן Ex. XXXIII, 19, c. Suff. חַדְבָּן Gen. XXXIII, 11, חַדְבָּן 2 Sam. XII, 22 Keri, fut. חַדְבָּן et more perfectorum חַדְבָּן Am. V, 15, prius c. Suff. חַדְבָּן Ps. LXVII, 2. CXXIII, 2, חַדְבָּן Jes. XXVII, 11. Iob. XXXIII, 24, sed c. Suff. 2 pers. חַדְבָּן pro חַדְבָּן Gen. XLIII, 29. Jes. XXX, 19; inf. absol. חַדְבָּן Jes. I, c., estr. c. Suff. חַדְבָּן Jes. XXX, 18 et חַדְבָּן Ps. CII, 1 (quod Kimichio, Buxtorfus al. est inf. Pi. pro חַדְבָּן), imp. c. Suff. חַדְבָּן, חַדְבָּן, semel חַדְבָּן Ps. IX, 14 (ubi ali libri חַדְבָּן imp. Pi.)

1) *propensus fuit*, hinc *propitus fuit*, favit alieni, misertus est alicuius. (Arab. حُبَّ amore, misericordia affectus est erga aliquem, sq. عَلَى, عَلَيْهِ Conj. IV. V id. חַדְבָּן misericors. Syr. حَمْدَةٌ i. q. hebr. Ethipa. gratiam, misericordiam nactus est, it. supplicavit, חַדְבָּן clemens, misericors, חַדְבָּן clementia, gratia. SCHULT.

ad Iob. 479, ad Prov. 383 coll. arab. חַדְבָּן somum stridulum edidit arens, camela in pullum Golii adag. p. 71, originem ponit in sono illo amorem et affectum significante, et verbum pr. onomatopœticum esse statuit. Malim חַדְבָּן esse i. q. חַדְבָּן propensus esse). Constr. absol. Jes. XXX, 19 (sq. חַדְבָּן causae), plerunque sq. acc. pers. Ex. XXXIII, 19: חַדְבָּן חַדְבָּן propitus sum, cui propitus esse volo. Thren. IV, 16: חַדְבָּן חַדְבָּן et serum non miserebantur. Prov. XIV, 31: חַדְבָּן חַדְבָּן honorat eum (creatorem), qui miseretur pauperis. Gen. XXXIII, 11, 2 Sam. XII, 22. Ps. CIX, 12. Prov. XIX, 17. XXVIII,

8 et. חַדְבָּן misericordia mei Ps. IV, 2. VI, 3. IX, 11. XXV, 16. XXVII, 7. XXX, 11. XXXI, 10. XII, 5. 11 et. חַדְבָּן misericordia nostri Ps. CXIII, 3. Jes. XXXIII, 2. LXX. ἔλατος, οὐδὲ ποτε.

2) *gratificatus est*, donavit alicui aliquid, sq. dupl. acc. pers. et rei. Gen. XXXIII, 5: liberi חַדְבָּן חַדְבָּן quos Deus gratificatus est seruo tuo. Ps. CXIX, 29. Ind. XXI, 22: חַדְבָּן חַדְבָּן donare nobis eis, חַדְבָּן refertur ad puellas, ut חַדְבָּן חַדְבָּן, cf. Lgb. §. 193. 2. Cum solo acc. pers. Prov. XIX, 17, absol. Ps. XXXVII, 21, 26: חַדְבָּן חַדְבָּן חַדְבָּן. — Ad Iob. XIX, 17 v. חַדְבָּן.

Niph. חַדְבָּן (ad formam חַדְבָּן a rad. חַדְבָּן, חַדְבָּן, v. Lgb. p. 371) miserandas fuit Jer. XXII, 25, pass. Ps. 2.

Pi. *gratum fecit* (cf. חַדְבָּן no. 2, חַדְבָּן). Prov. XXVI, 25: gratum reddit vocem suam i. e. amice, blande loquitur.

Po. 1) i. q. Kal no. 1. Prov. XIV, 21. 2) miserratus est, doluit. Ps. CII, 15.

Hoph. i. q. חַדְבָּן חַדְבָּן Erbarmen, Gnadefinden, Prov. XXI, 10. Jes. XXVI, 10.

Hithp. misericordiam imploravit, inde deprecatus est, supplicavit alicui, max. Deo, regi, sq. ½ pers. Esth. IV, 8. VIII, 3. Iob. IX, 15. XIX, 16. Hos. XII, 5, חַדְבָּן Gen. XLII, 21. Dent. III, 23. 1 Reg. VIII, 33. 47. 2 Reg. I, 13. Ps. XXXX, 9. CXIII, 2. Iob. VIII, 5, et חַדְבָּן 1 Reg. VIII, 59. IX, 3. 2 Par. VI, 24. Additur accus. precum. 1 Reg. VIII, 59. IX, 3. LXX. δέοματι.

חַדְבָּן chald. misertus est, sq. acc. Inf. חַדְבָּן Dan. IV, 24.

Hithp. supplicavit, sq. חַדְבָּן Dan. VI, 12. (In Targg. in utraque coningatione crebrius).

חַדְבָּן (misericors, nisi potius abbreviate dictum pro חַדְבָּן quoniam Jehovah dedit, cf. nostr. Johannes, Hans, arab. dimin. حَمْدَنْ a حَمْدَنْ pro حَمْدَنْ n. pr. complurium virorum i) tribuni Davidis 1 Par. XI, 43. 2) VIII, 38. IX, 44. 3) VIII, 23. 4) Jer. XXXV, 4. 5) aliorum Eser. II, 46. Neh. VII, 49. VIII, 7. X, 11. 23. 27. XIII, 15. Gr. Αἰραρός, nomen pontificis max., qui in N. T. Αἴρετος.

חַדְבָּן (enīs miserter Dens) n. pr. 1) regis Ammonitarum 2 Sam. X, 1. 1 Par. XIX, 2. 2) Neh. III, 30. 3) ibid. 13. Cf. punicum Hanno.

חַדְבָּן m. adj. *benignus*, misericors. de Deo Exod. XXII, 26. Ps. CXVI, 5. Plerunque componitur eum חַדְבָּן 2 Par. XXX, 9. Neh. IX, 1. 3) Ps. CXI, 4. CXII, 1. CXLV, 8. Joel II, 13. Jon. IV, 2, et חַדְבָּן Ex. XXXIV, 6. Ps. LXXXVI, 15. CIII, 8. LXX. ἔλευσις.

חַדְבָּן f. *gratia*, misericordia Jer. XVI, 13.

חַדְבָּן (quem Deus donavit) n. pr. viri, a quo utpote conditore vel possessore nomen habet חַדְבָּן חַדְבָּן

turris Hierosolymitana in orientali muri parte, hanc procul a porta oviuum Jer. XXXI, 38. Zach. XIV, 10. Neh. III, 1. XII, 39.

תְּהִנָּה (apoc. pro **תְּהִנָּה**, sec. Simonem: gratificatus est mihi sc. Deus) n. pr. 1) prophetae, patris Iehu 1 Reg. XVI, 1. 2 Par. XVI, 7. XIX, 2. XX, 34. 2) fratris Nhemiae Neh. I, 2. VII, 2. 3) 1 Par. XXV, 4. 25. 4) Esr. X, 20. Neh. XII, 36.

תְּהִנָּה (quem Jehova donavit) n. pr. virorum, quod gessit i)dux exercitus regis Usiae 2 Par. XXVI, 11. 2) 1 Par. XXV, 23, cf. **תְּהִנָּה** Comm. 4. 3) Jerem. XXXVI, 12.

תְּהִנָּה (id.) n. pr. 1) prophetae mendacis, Jere- miæ aequalis Jer. XXVIII, 1 sq. 2) socii Danielis, postea Sadrach nominati Dan. I, 6. 7. II, 17. 3) aliorum 1 Par. III, 19. VIII, 24. Esr. X, 28. Neh. III, 8. 30. VII, 2. X, 24. XII, 12. 41. Jer. XXXVII, 13. Inde gr. *Avaria* Tob. V, 12.

תְּהִנָּה c. suff. **תְּהִנָּה** m. 1) *gratia, favor, benevolentia* (LXX. *γέρασ*). Ecl. IX, 11. X, 12. Zach. IV, 7: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *gratia, gratia ei i. e. favent ei Deus et homines.* **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *gratia bona* Prov. XXII, 1. Nota has locutiones: a) 'תְּהִנָּה' **תְּהִנָּה** *concentus est favorem alieni, gratiam inuit apud aliquem* Gen. VI, 8. XIX, 19. XXXII, 6. XXXIII, 8. 10. XXXIV, 11. XXXIX, 4. XLVII, 25. Ex. XXXIII, 12. 16. 17. Numb. XI, 11. Dent. XXIV, 1. 1 Reg. XI, 19, saepè his formulis: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** si modo tu mihi faves 1 Sam. XX, 29. 2 Sam. XV, 25. Esth. V, 8. VIII, 3. VIII, 5, et urbanius etiam: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** Gen. XVIII, 3. XXX, 27. XLVII, 29. L, 4. Exod. XXXIII, 13. XXXIV, 9. Num. XI, 15. XXXII, 5. Ind. VI, 17. 1 Sam. XXVII, 5, quia formula utuntur urbani et submissi petentes; et **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** utinam mihi favetas Ruth II, 2. 13. 1 Sam. I, 18. 2 Sam. XVI, 4. Sine casu **תְּהִנָּה** *gratiam inire* Prov. III, 4. XXVIII, 23. Jer. XXXI, 2. Eadem sententia dicunt b) in recentiore Hebraismo: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** Esth. II, 15. V, 2, et sq. **תְּהִנָּה** II, 17. c) **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *favorem conciliavit alieni apud alium.* Ex. IIII, 21: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *et favorem conciliabio huic populo apud Aegyptios*, XI, 3. XII, 36. Gen. XXXIX, 21, et absol. **תְּהִנָּה** Prov. III, 34. Spec. est *misericordia*. Zach. XII, 10: *effundo super dominum Davidis . . . .* **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *spiritum favoriss. misericordiac et supplicatiois, et intuebantur in me, quem confuderant i. e. cui maledixerant.* (In Lex. min. edit. 2—4 auctore de Wettie **תְּהִנָּה** h. I. preces interpretatus sum, quasi idem sit quod **תְּהִנָּה**, cf. **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה**, probante WIXERO in Lex.; sed misericordiae potestas ad hunc contextum aptior).

2) **gratia** i. q. suavitatis, venustas, pulchritudo (Anthonth), quae gratiam conciliant. Prov. XXXI, 30: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** XI, 16: **תְּהִנָּה** **mulier venusta.** V, 19: **תְּהִנָּה** **ruficarpa pulchra**; vox blandientis mulieri venustae. — Ps. XLV, 3: **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *gratia* (*suvitas*) *cōfīsa est super labia tua* (cf. *χάριν κατεψηλ*

Od. 2, 12 al.), de sermone suavi cf. Prov. XXII, 11. Eccl. X, 12. — **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *lapi pulcher i. e. pretiosus,* gemma Prov. XVII, 8, **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *corolla pulchra I, 9. IV, 9.*

3) n. pr. viri Zach. VI, 14, sed Vers. 10 eodem contextu legitur **תְּהִנָּה**. Vulgo statuant, hunc virum binominem fuisse, sed alius haec nomina allegorica sunt, alii denique de textu emendando cogitarunt. Equidem nil definire ausim.

תְּהִנָּה i. q. **תְּהִנָּה** no. 2. Semel legitur Iob. XLI, 4 (3): **תְּהִנָּה** **תְּהִנָּה** *gratia i. e. pulchritudo armaturae eius (crocodili).* **תְּהִנָּה** *contractum ex* **תְּהִנָּה** *(ad formam* **תְּהִנָּה** *), eadem lege, qua* **תְּהִנָּה** *ex* **תְּהִנָּה**, *scilicet ex* **תְּהִנָּה**, cf. chald. **תְּהִנָּה** et **תְּהִנָּה** Gen. VI, 8 Jon. Eandem vocis derivationem agnoscunt etiam vett. interpres, quanquam invito contextu eam ad misericordiam et preces referunt, ex Rabbinis Kimchius, coll. 12, 22; 13, 20; 14, 20; 15, 20; 16, 20; 17, 20; 18, 20; 19, 20; 20, 20; 21, 20; 22, 20; 23, 20; 24, 20; 25, 20; 26, 20; 27, 20; 28, 20; 29, 20; 30, 20; 31, 20; 32, 20; 33, 20; 34, 20; 35, 20; 36, 20; 37, 20; 38, 20; 39, 20; 40, 20; 41, 20; 42, 20; 43, 20; 44, 20; 45, 20; 46, 20; 47, 20; 48, 20; 49, 20; 50, 20; 51, 20; 52, 20; 53, 20; 54, 20; 55, 20; 56, 20; 57, 20; 58, 20; 59, 20; 60, 20; 61, 20; 62, 20; 63, 20; 64, 20; 65, 20; 66, 20; 67, 20; 68, 20; 69, 20; 70, 20; 71, 20; 72, 20; 73, 20; 74, 20; 75, 20; 76, 20; 77, 20; 78, 20; 79, 20; 80, 20; 81, 20; 82, 20; 83, 20; 84, 20; 85, 20; 86, 20; 87, 20; 88, 20; 89, 20; 90, 20; 91, 20; 92, 20; 93, 20; 94, 20; 95, 20; 96, 20; 97, 20; 98, 20; 99, 20; 100, 20; 101, 20; 102, 20; 103, 20; 104, 20; 105, 20; 106, 20; 107, 20; 108, 20; 109, 20; 110, 20; 111, 20; 112, 20; 113, 20; 114, 20; 115, 20; 116, 20; 117, 20; 118, 20; 119, 20; 120, 20; 121, 20; 122, 20; 123, 20; 124, 20; 125, 20; 126, 20; 127, 20; 128, 20; 129, 20; 130, 20; 131, 20; 132, 20; 133, 20; 134, 20; 135, 20; 136, 20; 137, 20; 138, 20; 139, 20; 140, 20; 141, 20; 142, 20; 143, 20; 144, 20; 145, 20; 146, 20; 147, 20; 148, 20; 149, 20; 150, 20; 151, 20; 152, 20; 153, 20; 154, 20; 155, 20; 156, 20; 157, 20; 158, 20; 159, 20; 160, 20; 161, 20; 162, 20; 163, 20; 164, 20; 165, 20; 166, 20; 167, 20; 168, 20; 169, 20; 170, 20; 171, 20; 172, 20; 173, 20; 174, 20; 175, 20; 176, 20; 177, 20; 178, 20; 179, 20; 180, 20; 181, 20; 182, 20; 183, 20; 184, 20; 185, 20; 186, 20; 187, 20; 188, 20; 189, 20; 190, 20; 191, 20; 192, 20; 193, 20; 194, 20; 195, 20; 196, 20; 197, 20; 198, 20; 199, 20; 200, 20; 201, 20; 202, 20; 203, 20; 204, 20; 205, 20; 206, 20; 207, 20; 208, 20; 209, 20; 210, 20; 211, 20; 212, 20; 213, 20; 214, 20; 215, 20; 216, 20; 217, 20; 218, 20; 219, 20; 220, 20; 221, 20; 222, 20; 223, 20; 224, 20; 225, 20; 226, 20; 227, 20; 228, 20; 229, 20; 230, 20; 231, 20; 232, 20; 233, 20; 234, 20; 235, 20; 236, 20; 237, 20; 238, 20; 239, 20; 240, 20; 241, 20; 242, 20; 243, 20; 244, 20; 245, 20; 246, 20; 247, 20; 248, 20; 249, 20; 250, 20; 251, 20; 252, 20; 253, 20; 254, 20; 255, 20; 256, 20; 257, 20; 258, 20; 259, 20; 260, 20; 261, 20; 262, 20; 263, 20; 264, 20; 265, 20; 266, 20; 267, 20; 268, 20; 269, 20; 270, 20; 271, 20; 272, 20; 273, 20; 274, 20; 275, 20; 276, 20; 277, 20; 278, 20; 279, 20; 280, 20; 281, 20; 282, 20; 283, 20; 284, 20; 285, 20; 286, 20; 287, 20; 288, 20; 289, 20; 290, 20; 291, 20; 292, 20; 293, 20; 294, 20; 295, 20; 296, 20; 297, 20; 298, 20; 299, 20; 300, 20; 301, 20; 302, 20; 303, 20; 304, 20; 305, 20; 306, 20; 307, 20; 308, 20; 309, 20; 310, 20; 311, 20; 312, 20; 313, 20; 314, 20; 315, 20; 316, 20; 317, 20; 318, 20; 319, 20; 320, 20; 321, 20; 322, 20; 323, 20; 324, 20; 325, 20; 326, 20; 327, 20; 328, 20; 329, 20; 330, 20; 331, 20; 332, 20; 333, 20; 334, 20; 335, 20; 336, 20; 337, 20; 338, 20; 339, 20; 340, 20; 341, 20; 342, 20; 343, 20; 344, 20; 345, 20; 346, 20; 347, 20; 348, 20; 349, 20; 350, 20; 351, 20; 352, 20; 353, 20; 354, 20; 355, 20; 356, 20; 357, 20; 358, 20; 359, 20; 360, 20; 361, 20; 362, 20; 363, 20; 364, 20; 365, 20; 366, 20; 367, 20; 368, 20; 369, 20; 370, 20; 371, 20; 372, 20; 373, 20; 374, 20; 375, 20; 376, 20; 377, 20; 378, 20; 379, 20; 380, 20; 381, 20; 382, 20; 383, 20; 384, 20; 385, 20; 386, 20; 387, 20; 388, 20; 389, 20; 390, 20; 391, 20; 392, 20; 393, 20; 394, 20; 395, 20; 396, 20; 397, 20; 398, 20; 399, 20; 400, 20; 401, 20; 402, 20; 403, 20; 404, 20; 405, 20; 406, 20; 407, 20; 408, 20; 409, 20; 410, 20; 411, 20; 412, 20; 413, 20; 414, 20; 415, 20; 416, 20; 417, 20; 418, 20; 419, 20; 420, 20; 421, 20; 422, 20; 423, 20; 424, 20; 425, 20; 426, 20; 427, 20; 428, 20; 429, 20; 430, 20; 431, 20; 432, 20; 433, 20; 434, 20; 435, 20; 436, 20; 437, 20; 438, 20; 439, 20; 440, 20; 441, 20; 442, 20; 443, 20; 444, 20; 445, 20; 446, 20; 447, 20; 448, 20; 449, 20; 450, 20; 451, 20; 452, 20; 453, 20; 454, 20; 455, 20; 456, 20; 457, 20; 458, 20; 459, 20; 460, 20; 461, 20; 462, 20; 463, 20; 464, 20; 465, 20; 466, 20; 467, 20; 468, 20; 469, 20; 470, 20; 471, 20; 472, 20; 473, 20; 474, 20; 475, 20; 476, 20; 477, 20; 478, 20; 479, 20; 480, 20; 481, 20; 482, 20; 483, 20; 484, 20; 485, 20; 486, 20; 487, 20; 488, 20; 489, 20; 490, 20; 491, 20; 492, 20; 493, 20; 494, 20; 495, 20; 496, 20; 497, 20; 498, 20; 499, 20; 500, 20; 501, 20; 502, 20; 503, 20; 504, 20; 505, 20; 506, 20; 507, 20; 508, 20; 509, 20; 510, 20; 511, 20; 512, 20; 513, 20; 514, 20; 515, 20; 516, 20; 517, 20; 518, 20; 519, 20; 520, 20; 521, 20; 522, 20; 523, 20; 524, 20; 525, 20; 526, 20; 527, 20; 528, 20; 529, 20; 530, 20; 531, 20; 532, 20; 533, 20; 534, 20; 535, 20; 536, 20; 537, 20; 538, 20; 539, 20; 540, 20; 541, 20; 542, 20; 543, 20; 544, 20; 545, 20; 546, 20; 547, 20; 548, 20; 549, 20; 550, 20; 551, 20; 552, 20; 553, 20; 554, 20; 555, 20; 556, 20; 557, 20; 558, 20; 559, 20; 560, 20; 561, 20; 562, 20; 563, 20; 564, 20; 565, 20; 566, 20; 567, 20; 568, 20; 569, 20; 570, 20; 571, 20; 572, 20; 573, 20; 574, 20; 575, 20; 576, 20; 577, 20; 578, 20; 579, 20; 580, 20; 581, 20; 582, 20; 583, 20; 584, 20; 585, 20; 586, 20; 587, 20; 588, 20; 589, 20; 590, 20; 591, 20; 592, 20; 593, 20; 594, 20; 595, 20; 596, 20; 597, 20; 598, 20; 599, 20; 600, 20; 601, 20; 602, 20; 603, 20; 604, 20; 605, 20; 606, 20; 607, 20; 608, 20; 609, 20; 610, 20; 611, 20; 612, 20; 613, 20; 614, 20; 615, 20; 616, 20; 617, 20; 618, 20; 619, 20; 620, 20; 621, 20; 622, 20; 623, 20; 624, 20; 625, 20; 626, 20; 627, 20; 628, 20; 629, 20; 630, 20; 631, 20; 632, 20; 633, 20; 634, 20; 635, 20; 636, 20; 637, 20; 638, 20; 639, 20; 640, 20; 641, 20; 642, 20; 643, 20; 644, 20; 645, 20; 646, 20; 647, 20; 648, 20; 649, 20; 650, 20; 651, 20; 652, 20; 653, 20; 654, 20; 655, 20; 656, 20; 657, 20; 658, 20; 659, 20; 660, 20; 661, 20; 662, 20; 663, 20; 664, 20; 665, 20; 666, 20; 667, 20; 668, 20; 669, 20; 670, 20; 671, 20; 672, 20; 673, 20; 674, 20; 675, 20; 676, 20; 677, 20; 678, 20; 679, 20; 680, 20; 681, 20; 682, 20; 683, 20; 684, 20; 685, 20; 686, 20; 687, 20; 688, 20; 689, 20; 690, 20; 691, 20; 692, 20; 693, 20; 694, 20; 695, 20; 696, 20; 697, 20; 698, 20; 699, 20; 700, 20; 701, 20; 702, 20; 703, 20; 704, 20; 705, 20; 706, 20; 707, 20; 708, 20; 709, 20; 710, 20; 711, 20; 712, 20; 713, 20; 714, 20; 715, 20; 716, 20; 717, 20; 718, 20; 719, 20; 720, 20; 721, 20; 722, 20; 723, 20; 724, 20; 725, 20; 726, 20; 727, 20; 728, 20; 729, 20; 730, 20; 731, 20; 732, 20; 733, 20; 734, 20; 735, 20; 736, 20; 737, 20; 738, 20; 739, 20; 740, 20; 741, 20; 742, 20; 743, 20; 744, 20; 745, 20; 746, 20; 747, 20; 748, 20; 749, 20; 750, 20; 751, 20; 752, 20; 753, 20; 754, 20; 755, 20; 756, 20; 757, 20; 758, 20; 759, 20; 760, 20; 761, 20; 762, 20; 763, 20; 764, 20; 765, 20; 766, 20; 767, 20; 768, 20; 769, 20; 770, 20; 771, 20; 772, 20; 773, 20; 774, 20; 775, 20; 776, 20; 777, 20; 778, 20; 779, 20; 780, 20; 781, 20; 782, 20; 783, 20; 784, 20; 785, 20; 786, 20; 787, 20; 788, 20; 789, 20; 790, 20; 791, 20; 792, 20; 793, 20; 794, 20; 795, 20; 796, 20; 797, 20; 798, 20; 799, 20; 800, 20; 801, 20; 802, 20; 803, 20; 804, 20; 805, 20; 806, 20; 807, 20; 808, 20; 809, 20; 810, 20; 811, 20; 812, 20; 813, 20; 814, 20; 815, 20; 816, 20; 817, 20; 818, 20; 819, 20; 820, 20; 821, 20; 822, 20; 823, 20; 824, 20; 825, 20; 826, 20; 827, 20; 828, 20; 829, 20; 830, 20; 831, 20; 832, 20; 833, 20; 834, 20; 835, 20; 836, 20; 837, 20; 838, 20; 839, 20; 840, 20; 841, 20; 842, 20; 843, 20; 844, 20; 845, 20; 846, 20; 847, 20; 848, 20; 849, 20; 850, 20; 851, 20; 852, 20; 853, 20; 854, 20; 855, 20; 856, 20; 857, 20; 858, 20; 859, 20; 860, 20; 861, 20; 862, 20; 863, 20; 864, 20; 865, 20; 866, 20; 867, 20; 868, 20; 869, 20; 870, 20; 871, 20; 872, 20; 873, 20; 874, 20; 875, 20; 876, 20; 877, 20; 878, 20; 879, 20; 880, 20; 881, 20; 882, 20; 883, 20; 884, 20; 885, 20; 886, 20; 887, 20; 888, 20; 889, 20; 890, 20; 891, 20; 892, 20; 893, 20; 894, 20; 895, 20; 896, 20; 897, 20; 898, 20; 899, 20; 900, 20; 901, 20; 902, 20; 903, 20; 904, 20; 905, 20; 906, 20; 907, 20; 908, 20; 909, 20; 910, 20; 911, 20; 912, 20; 913, 20; 914, 20; 915, 20; 916, 20; 917, 20; 918, 20; 919, 20; 920, 20; 921, 20; 922, 20; 923, 20; 924, 20; 925, 20; 926, 20; 927, 20; 928, 20; 929, 20; 930, 20; 931, 20; 932, 20; 933, 20; 934, 20; 935, 20; 936, 20; 937, 20; 938, 20; 939, 20; 940, 20; 941, 20; 942, 20; 943, 20; 944, 20; 945, 20; 946, 20; 947, 20; 948, 20; 949, 20; 950, 20; 951, 20; 952, 20; 953, 20; 954, 20; 955, 20; 956, 20; 957, 20; 958, 20; 959, 20; 960, 20; 961, 20; 962, 20; 963, 20; 964, 20; 965, 20; 966, 20; 967, 20; 968, 20; 969, 20; 970, 20; 971, 20; 972, 20; 973, 20; 974, 20; 975, 20; 976, 20; 977, 20; 978, 20; 979, 20; 980, 20; 981, 20; 982, 20; 983, 20; 984, 20; 985, 20; 986, 20; 987, 20; 988, 20; 989, 20; 990, 20; 991, 20; 992, 20; 993, 20; 994, 20; 995, 20; 996, 20; 997, 20; 998, 20; 999, 20; 1000, 20; 1001, 20; 1002, 20; 1003, 20; 1004, 20; 1005, 20; 1006, 20; 1007, 20; 1008, 20; 1009, 20; 1010, 20; 1011, 20; 1012, 20; 1013, 20; 1014, 20; 1015, 20; 1016, 20; 1017, 20; 1018, 20; 1019, 20; 1020, 20; 1021, 20; 1022, 20; 1023, 20; 1024, 20; 1

primunt, quod ferri potest, modo interpreteris: et preces meae sunt ad filios u. m., non potest, si קְרָבֵה pro i. praet. Kal accipitur, quum supplicandi vis in Kal locum habere non possit (cf. tamen arab. ﺗَحْنُونْ questus est, prae desiderio ingenuit) et i. praet. esset Miel. Ex parte hoc vidit Kimchins, qui hunc in modum interpretatur: *animus meus fastidio est uxori meae et illis ipsis favo et quos amo, filiis uteri mei,* וְאַתֶּם שְׁנִינוּ וְאַתֶּה בְּלֹנֶר. Aliis קְרָבֵה est nova rad. קְרָבֵן = X. foetorem emisit, unde קְרָבֵן rancidus, ut vertendum sit: foetor filiis uteri mei. Evidem in supra proposita interpretatione (v. Lexx. min.) acqueverim, eique assensi sunt *Hincrue* et saltem ex parte *Umbretius.*

3) n. pr. *Hanna*, Samuelis mater 1 Sam. I, 2 sqq. II, 1. Cf. gr. Ἀννα Luc. II, 36, pun. *Anna*, soror Didonis. A ην est.

חַנְתָּן (gratiosum) n. pr. oppidi Sebulonitarum Jos. XIX. 14.

תְּנִסְתָּרָה f. 1) *gratia, misericordia* Jos. XI, 20. Esr. IX, 8. — 2) *preces, supplicatio* (v. rad. in *Hithpa.*) 1 Reg. VIII, 30. 52. IX, 3. Ps. VI, 10. LV, 2. CXIX, 170. Saepe copulatur cum **תְּנִזְבָּח** 1 Reg. VIII, 45. 49. 2 Par. VI, 29. 35., v. praeterea formulam **תְּנִזְבָּח** **תְּנִזְבָּח** et **תְּנִזְבָּח** **תְּנִזְבָּח** s. v. **תְּזַבֵּחַ**. Plur. **תְּנִזְבָּחוֹת** 2 Par. VI, 30. — 3) n. pr. viri 1 Par. IV, 12.

Σεπτή Jes. XXX, 4 n. pr. urbis aegyptiacae, apud Aegyptios Σινές, Σινά, Εζίνα diæta, arab. اَسْنَى (Edrisi Africa ed. Hartmann p. 152), aethiop. **አስኅን**: (v. LUDOLF. Lex. p. 327. KIRCHERI vocab. copt. p. 210), Gracis *Heracleopolis*, Ἡρακλέων πόλις. Sita erat in Aegypto media ibique in insula, quam ab oriente alluebat Nilus, ab occidente Menbi canalis. Num eadem sit, atque *Ἄρεος* Herod. 2, 137, in medio relinquo. Vide ET. QUATREMFRÉ Mémoires sur l'Égypte T. 1, p. 500, 501. CHAMPOLLION l'Égypte sous les Pharaons p. 309, et quas observavimus in Comment. ad Jes. I. c.

בְּלֹא Jer. XXIII, 11, fat. בְּלֹא 1) polluit, contaminavit i. q. בְּלֹא; Jer. III, 9: בְּלֹא־תִּשְׁעַטְתָּ polluit ea (Juda) terram scortatione. Vulg. contaminavit terram. Syr. בְּלֹא לְעֵדֶת. 2) intrans. pollutus, contaminatus est, veluti caede. Ps. CXL, 38: בְּלֹא־מִשְׁעָנָה et pollutus.

Hiph. polluit, contaminavit terram, sanguine. Num. XXXV, 33: קָרְבָּן כִּי תַּעֲשֶׂה כִּי תַּעֲשֶׂה..... זֶה כִּי תַּעֲשֶׂה כִּי תַּעֲשֶׂה ne contaminabis terram — nam sanguis contaminat terram, (Ita Vulg. Syr. Arabs uterque. Sam. retinet verbum). Jer. III, 2. Inde *imundum* i. e. ethnicum fecit aliquem, ad ethnicissimum seduxit. Dan. XI, 32 de Antiochae Epiphane: desertores foederis οὐκέτι παρεθνησαν ethnicos faciet blanditiis. (Ita syr. in N. T. saepe ethnici Mt. VI, 17; X, 5. XVIII, 17. Marc. VII, 26. Joh. VII, 35. 1 Cor. V, 1, 12ος μεταβολή religio ethnica. Aeth. ἡγετος: haereticus).

nam ita pleraque Verss. veteres (LXX in verbo semper μανεσθαι, μανεσθαι, γονοτριπτεῖσαι), in his Syrus, qui Jer. XXIII, 11 eodem verbo utitur, alibi verbo بُنْتَ hebr. בָּנַת polluit, quod ipsum verbo nostro cognatum est (cum rursum galat prolatum ad gutturaliter naturam paullum accedit, cf. בְּנַת decerpit). Consentit Abdulwadid: معنى البنس والتلوبت significatio

*est immunditi *et sordium.* Apud Arabes حنفیٰ est unum
Deum et veram religionem colens, quod quomodo ortum
sit bene explicat Mich. I. c. p. 851.*

עַמְּתִּים m. *impius* (pr. *immundus*). Job. VIII., 13. XIII., 16. XV., 34. XVII., 8. XX., 5. XXVII., 8. XXXIV., 30. Prov. XI., 9. Jes. IX., 16. X., 6. Plur. Jes. XXXIII., 14. cstr. Job. XXXVI., 13 : בָּזֶבֶן. Ps. XXXV., 16. LXX. ἀσέβις, ἀργος, παράνομας; bis ἐποκατίης (v. supra) ad rad.

מִשְׁנָה m. *impietas* Jes. XXXII, 6.

חִנְכָה f. id. Jer. XXIII, 15. LXX. μολυσμός.

קָנֵג in Kal. inusit. pr. *angustus fuit, enge scyn,* eiusdem stirpis atque **קָנֵג**, **קָנֵג** (**קָנָג**), **קָנֵג** (**קָנוֹג**), et in linguis occident. **կָնְגָן**, **արացի**, **ango**, **angustus**, **enge** (**Zange**, **Zwang**). Inde

Pi. strangulavit, suffocavit (aliquem leo), ḫṣṣu (würgen), πνίω Nah. II, 13. (Arab. خنق Mt. XIII, 7. XVIII, 28 et saepe. VIII. suspendit se XXVII, 5, aeth. ζζΦ: Lud. p. 283, syr. ظلم id.).

Niph. strangulavit se 2 Sam. XVII, 23.

מְחַנֵּק m. *suffocatio* (parall. **מִגְבָּר**). Iob. VII, 15.

תְּדַבֵּר rad. in Kal innisit., eui tum benigitatis, tum (per antiphrasin) probri et opprobrii potestatem tribunt. Primaria potesta, si quid video, est in acer studio, quo quis fertur, quod, pariter atque in נִזְבָּן, transfertur 1) ad amorem, studium erga aliquem (v. Ilithpa, et רְבָּנָה no. 1); 2) ad aemulationem, invilidum (arab. حَسْدٌ invidit, حَسْدٌ invidia), inde odium et opprobum (v. נִזְבָּן no. 2 et Pl.). Cf. SIMONIS ed. 1. 2. Prima origo nescio an sit in acie, cf. de syllaba חֶם, פֶּמֶת s. vv. נִזְבָּן, רְבָּנָה. SCHULT. ad Prov. p. 323 et al. coll., arab. حَسْدٌ confluxit lac in ubere, et progerminavit planta, eam ponit in turgore et libertate, unde sit ubertas benignitatis et caritatis. Simile quid coniicit Aben Esra ap. Kimchium in Lex.

Pi. probro, contumelia affectus Prov. XXV, 10. (Syr. **غَمَّ** id. Ethip. probris affectus est v. Cast., Zab. id., in Targg. **רַבָּה** pro hebr. **רַבָּה** conviciatus est, **غَمَّ**

invidia oppressus, it. *adamatus* v. Bar Ali ap. Hotting.
de creat. p. 15).

Hithp. benignum se praestitit Ps. XVIII, 26. Cf. Kal no. 1.

חָרֵב adj. pr. *nbiqie in bonam partem: studiosus*
alicuius (jēm. *geneigti*), hinc (v. *הַדְבֵּר* no. 1, a—c) a) *be-*
nevolus, benignus in homines. Ps. XII, 2. XVIII, 26.
חָרֵב נִזְבֵּן malevolus Ps. XLIII, 1. Eodem pertinent verba
 Iob. XXXIX, 13, ubi poët. de avi dicitur, ita quidem
 ut eiconiae s. avi piae (*הַדְבֵּר* חָרֵב) alludatur. Verba sunt:
ala struthionum exsaltat, אֲבָדֶת חָרֵב נִזְבֵּן אֲנָמָת num pennae
eius pia est et pluma eius? i. e. sed non (*eiconiae instar*)
 pia est in pullos. *Nam duriter tractat pullos* etc. b) *pius*
 in Deum. Ps. XXXII, 6. LXVII, 2. Mich. VII, 2.
 Pl. Ps. CXLIX, 1. 5. Sq. dat. הַבְּרִיר *pius in eum*
 (Deum) Ps. IV, 4, sed *sacipis* sq. genit. *אֲרִישׁ* *pius*
 tui eulor (Levi) Deut. XXXIII, 8. *Sacpe* in pl.
 c. suff. *בְּרִיר* *pius* *mei* Ps. L, 5. *חָרֵב* LII, 11. LXXIX,
 2. CXXXII, 9, 1. *חָרֵב* XXX, 5. XXXI, 24. XXXVII,
 28. LXXXV, 9. XCIV, 10. CXVI, 15. CXLVIII, 14.
 CXLIX, 9. Prov. II, 8. Thren. III, 32. Sed *חָרֵב*
pius *eius* (*Hierosolymac*) Ps. CXLII, 16. c) *de Deo:*
misericors, gratiae plenus. Jer. III, 12. Ps. CXLV, 17.

רְכֵבֶת f. nomen avis immundae Lev. XI, 19.
 Deut. XIV, 18, et migratoriaie Jer. VIII, 7, in altis
 arboribus nidsificantis Ps. CIV, 17, cf. Zach. V, 9, a
 pietate ductum. Recte observat BOCHARTUS (Hieroz.
 P. II. lib. 2. c. 29), *avis piac* nomen in
 pullos et pietatem in parcutes certatim celebrant veteres
 (v. Arist. hist. anim. 9, 3. Aelian. hist. anim.
 3, 23. 10, 16. Plin. 10, 23. Horapoll. Hierogl. 2,
 55, unde verbum ἀρτειαγένης de retributione amoris et
 beneficiorum Aristaeen. epist. 1, 25), cui etiam reliqua
 convenientur de *chasiada* dicta, v. FULLERTI misc. sacr. 6,
 10. Ex veteribus interpretibus pauciores *ciconiam* redunt
 (Vulg. Jer., Gracci anonymi ap. Olympiodor. ad
 Iob. XXXIX, 13), in iis tamen Syrus reddens
 sec. Bar Bablulum (v. Anecd. or. II) *ciconia* et fortasse
 Targg. in Pent. Jer. Zach. סְרִירָה pr. alba (sec. nomillus
 milvus albus). Plures *ardeam* interpretantur (Aqui. ubique,
 LXX. Pent. Ps. Symm. et Theod. ἔγωδις), quae
 itidem pietate laudant Aelian. hist. an. 3, 23, quamque
 propterea intelligere malunt Mich. in suppl. Oedmannius
 verm. Sammlungen V c. 6; alii (Vulg. Jer. Zach.,
 Saad, et Arabs Erp. in Pent. قَرْقَعَةٌ, سَقْرَعَةٌ, Kimchi al.)
milvum, upupam ect. (v. Bochart. I. e. c. 28), sed
 praeferrenda *ciconia*, nisi forte statuendum, שְׂרִירָה et
ciconiam et *ardeam*, aves sibi similes et eiusdem significasse.
 De verbis lib. XXXIX, 13 x. קַרְבָּל littera

לְסֶדֶת c. suff. pl. לְסֶדֶת estr. לְסֶדֶת pr. *studium* (v. rad.); inde

1) in bonam partem: *studium erga aliquem, amor, benignitas, clementia, spec.*

Davidis). בְּרָב הַגְּדוֹלָה pro multa gratia sua Jes. LXIII, 7. Thren. III, 52 Keri.

d) Meton. quod gratiam conciliat: *pulchritudo*, *decor*
i. q. ပုဂ္ဂ no. 2. Jes. XL, 6. LXX. δόξα et sic 1 Petr.
1, 24.

2) in malam partem *studium contra aliquem, invidia, hinc probrum* (v. rad. no. 2). Prov. XIV, 34, Lev. XX, 17. (Syr. **לְמֹשֶׁה** probrum, contumelia, chald. **חַדְרָה** et **חַדְרָתָה** in Targg. saepc pro **חַדְרָה**).

5) n. pr. m. 1 Reg. IV, 10,

הַמָּנִיחַ (quem Deus amat) n. pr. filii Scrubabel
1 Par. III. 20.

שְׁפֵתָה fat. **שְׁפֵתָה**, rarius **שְׁפֵתָה**, **שְׁפֵתָה** Ps. LVII,
2 (ubi alii libri Chateph-Segol). XCI, 4 1) configit
aliquo, sq. **בָּלֶכִי**. (*Origo est in fugiendo*, cf. vi.
שְׁפֵתָה et quae libi landavimus. Longe arcessimus, quod
tentat ALB. SCHULTEVS. ad Har. II pag. 58. VI
pag. 271, **שְׁפֵתָה** esse ab arab. **شَفَّةٌ** lacinia, ora vestis,
et pr. valere, apprehensa vestis lacinia se in tutelam alie-
tradidit). Iud. IX, 15: **שְׁפֵתָה שְׁפֵתָה וְעַמְּךָ** *venire, fugio in*
umbram meam. Metaph. Jes. XXX, 2: **בְּמִזְרָחָה בְּמִזְרָחָה** *לְבָשָׂוֹת*

ad confugendum in umbram (tutelam) *Aegypti*. XIV, 32; *ad eam (Zionem) confugiunt miseri terrae*. Sacrius *confunduntur* *terram* *zionitam* *in* *zionem* *psalmi* XXXVI, 8. LVII, 2, יְהִי כָּבֵד בְּנֵי אֶתְנָא *confunduntur* *terram* *zionitam* *in* *zionem* *psalmi* XCII, 4, וְיַעֲשֵׂה כָּבֵד בְּנֵי אֶתְנָא *confunduntur* *terram* *zionitam* *in* *zionem* *psalmi* LXI, 5 *confugere* *in tutelam Iehovae*. *Inde inde* בְּנֵי אֶתְנָא *confiduntur* *terram* *zionitam* *in* *zionem* *psalmi* LXVII, 1 *fiduciam* *repositum* *in Iehova* (LXX, πειθω). בְּנֵי אֶתְנָא — Deut. XXXII, 37: בְּנֵי אֶתְנָא Ps. VI, 1: בְּנֵי אֶתְנָא בְּנֵי אֶתְנָא. II, 12, V, 12. VII, 2. XVIII, 3. 31. XXV, 20. XXXI, 2. XXXIV, 25. XXXVII, 40. LVII, 2. LXIV, 11 et. Prov. XXX, 5. Jes. LVII, 15. Nah. I, 7, וְיַעֲשֵׂה Zeph. III, 12. Absol. Ps. XVII, 7: בְּנֵי אֶתְנָא *servans* *confidentes* ei. Prov. XIV, 32: *instus Deo confidit etiam in morte sua*, etiam moriens, moribundus. — *Passim* reperiuntur formulae diductiores servatae Jod, ut 3 fem. בְּנֵי Ps. LVII, 2, בְּנֵי Deut. I, c. וְיַעֲשֵׂה Ps. XXXVI, 8;

תְּצִוָּה f. *refugium, fiducia.* Jes. XXX, 3, sq. **לְצַדֶּקָה**
ut in verbo.

תְּסַח (fort. pro **תְּסַחֵת** configiens ad Jehovam, cf. **תְּסַחֵת**) n. m. xiii. 1 Par. XVI. 38. XXVI. 19.

מְתַחֵל estr. **מְתַחֵל** c. suff. **מְתַחֵל** Ps. LXII, 8 et
LXXI, 7, **מְתַחֵל**, **מְתַחֵל** XIV, 6. Jes. XXVIII,
15 in. **refugium**. Jes. XXV, 4: **מְתַחֵל** **מְתַחֵל** **refugium ab**
imbre. Job. XXIV, 8: **מְתַחֵל** **מְתַחֵל** **sine refugio a tem-**
pestate. Ps. CIV, 18. Jes. IV, 6. **מְתַחֵל** **refugium**,
quod praebet mendacium. XXVIII, 15. 17. Sacre de
Deo, et varia quidem structura, velut **מְתַחֵל** **מְתַחֵל** Ps.
LXII, 8. LXIII, 28. **מְתַחֵל** **מְתַחֵל** XLVI, 2. LXI,
4. LXII, 9. Prov. XIV, 26. Joel IV, 16. **מְתַחֵל** **מְתַחֵל** LXXXI,
7. LXXXII, 28. XLCI, 9. CXLI, 6.

לְחַדֵּשׁ *absumsit, depavit locusta.* Deut. XXVIII,

38, cf. Targ. l. c. et Nah. III, 16. Propria vis est in *abscindendo* (cf. vice. radd. נִכְרָה, נִכְרָה, r. emollito in l, cf. נִכְרָה), cf. arab. خَلَقَ (צָבֵר et i permutatis) secuit, resecuit, chald. consumsit, absumsit v. e. אַמְּתָה כָּלְבָדָה absunta est pecunia Gen. XLVII, 15 Targ. Hier., inde finem habuit, cessavit, it. syr. et chald. ablactavit i. e. absidit, prohibuit ab ubere. Sam. et zab. Pe. et Ithpa. absindi, excendi, consummari.

לְחַדֵּשׁ m. *locusta*, pr. vorax (forma passiva, quae vim intrinsecum induit, cf. טְבָדֵךְ, טְבָדֵךְ, טְבָדֵךְ; טְבָדֵךְ, stachelic, stachelnd, inde spina, אַמְּתָה = אַמְּתָה, fort. בְּזִבְדֵּךְ), sec. Michaëlem consummatus, adulitus (v. rad.). Copulatum cum אַמְּתָה Reg. VIII, 37. 2 Par. VI, 28. Ps. LXXXVIII, 46, בְּזִבְדֵּךְ (bruchos) Joel II, 25, cum utroque et בְּזִבְדֵּךְ ib. 1, 4, בְּזִבְדֵּךְ Jes. XXXIII, 4, et certam locustae speciem designare videtur, quam vero vis quisquam definit. Itaque sine idonea causa MICHAELIS suppl. 862 gryllo-talpam, OEDMANUS (II, 158) cimicem acyptium, G. O. TRENSEX (ad DEL Rio de locustis p. 91. 92) gryllum verrucivorum LINN. intelligent. Cf. BOCH. Illeoz. III, 256 Lips. CREDNER ad Joel p. 308. LXX bis ἀπολέσις, 2 Par. βροῦτος (sed hoc est בְּזִבְדֵּךְ), reliquis locis ἀποσθήσις, quod plane rölliendum.

לְחַדֵּשׁ fut. בְּזִבְדֵּךְ pr. *clausit, obturavit* (cf. vicinas radd. בְּזִבְדֵּךְ, בְּזִבְדֵּךְ, בְּזִבְדֵּךְ, it. בְּזִבְדֵּךְ). Spec. os Deut. XXV, 4: בְּזִבְדֵּךְ שָׂוֹר תְּבֻלָה אֲלֵי ne obturato os bovis trituantis, nares Ez. XXXIX, 11: בְּזִבְדֵּךְ הַיְהָ אֲתָה תְּבֻלָה וְעֵגֶל obturabit nares transcurrentia sc. foetore sno, quem cadavera exhalabunt. Ita MENAHEM BEN SARUK ap. Jarchium, KIMENIUS (his verbis: סְתָמֵת הַבְּרִבְרָם שָׁלָא וְבָרָבָה אֲשֶׁר הַבְּרָבָה שָׁלָא וְבָרָבָה לְבִבְרָה מִתְּבָרָה בְּשָׁלָא וְעֵגֶל) interpretantur: claudet illa transcurrentes i. e. prohibebit a transundo multitudine cadaverium (cf. supra Kinchium), in quam sententiam conferre possit حَدَّثَنَا إِنَّمَا يَعْرِفُ بِعَبْرَةِ مَوْلَى وَهُوَ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْرَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَةِ مَوْلَى عَبْרَתָה, *constringo*, *restringo*, *restrinxo*, *restrinxo*.

constringendo, quod refertur ad robur, v. بְּזִבְדֵּךְ; est enim finitimum radd. בְּזִבְדֵּךְ, בְּזִבְדֵּךְ, m. mitigato in n).

2) opibus valuit (v. بְּזִבְדֵּךְ), inde coacervavit opes,

recondidit in thesauro. (Arab. خَزِينٌ id., unde גְּזִבְדֵּךְ horreum, hisp. magazen, unde gall. magazin. Chald. نَجَّادَه horrea).

Niph. coacervatus est Jes. XXIII, 18.

לְחַדֵּשׁ chald. 1) *fortis* fuit (sacpe in Targg.), unde גְּזִבְדֵּךְ.

2) possedit, in Targg. in Pe. et Aph.

Aph. (vel potius more hebraco Hiph.) possedit. Dan. VII, 18, 22.

לְחַדֵּשׁ m. *fortis, robustus* Am. II, 9, *potens collect.*

potentes (civitatis) Jes. I, 31.

לְחַדֵּשׁ m. potens (de Deo) Ps. LXXXIX, 9. (Chald., syr. sam. id.).

לְחַדֵּשׁ emphat. אֲזִבְדֵּךְ chald. robur, potentia Dan. II, 37, IV, 27.

לְחַדֵּשׁ m. opes, v. rad. no. 2. Prov. XV, 6. XXVII,

24. Jer. XX, 5. Ez. XXII, 25, thesaurus, abundantia, Jes. XXXIII, 6: יְמִינָה בְּזִבְדֵּךְ abundantia salutis. In altero membro est גְּזִבְדֵּךְ.

In linguis occidentalibus eiusdem originis sunt σάκτω, scabo, squama, nostr. schabon, schuppen, Schuppe, Scherbe, Schiefer, schaufeln, in quibus cunctis sibilans praeedit, ut in hebr. et arab. גְּזִבְדֵּךְ, arab. اَسْكَافٌ, سَكَافٌ.

Inde Quadril. בְּזִבְדֵּךְ part. pass. בְּזִבְדֵּךְ Ex. XVI, 14

desquamatum, decorticatum, i. e. squamis simile, etwas Schuppenförmiges, wie Abgeschupptes. Ita recte ex vett.

Chald. גְּזִבְדֵּךְ, syr. אֲסְקָפָה, Arabs Erp. سَقْمَة, cinsque

interpretationis meminit etiam Kinchius. Mere conjecturaliter est, quod Gr. Venet. Saadias, Kinchius reddunt: rotundum, globosum, Vulg. pilo tusum, neque ferendum, quod Michaëlis suppl. p. 869 interpretatur: nivis in morem concrescens, coll. „خَشْفَ نَيْنَ“ frigore concrevit.“

Nam concrescendi notio mere secundaria est, et

خَشْفَ نَيْنَ dura, aspera (ut in magno frigore),

a scabritie et asperitate nomen habet, quam vim supra huic radici vindicavimus. Imde

לְחַדֵּשׁ m. chald. emphat. אֲזִבְדֵּךְ testae, opus siglinum

Dan. II, 33 sq. Arab. et syr. v. supra.

לְחַדֵּשׁ 1) *fortis*, robustus fuit, unde גְּזִבְדֵּךְ, גְּזִבְדֵּךְ. (Syr. et chald. גְּזִבְדֵּךְ, גְּזִבְדֵּךְ id. Origo est in colligando,

חֶסֶר fat. חֶסֶר pl. חֶסֶר pr. חֶסֶר immunit, decurravit

(vic. radd. חֶסֶר, חֶסֶר, חֶסֶר, cf. חֶסֶר, לְמַעַן), sed non nisi intrans. 1) *imminutus est, deficit*, de aqua imminuta Gen. VIII, 3. 5. 1 Reg. XVII, 11: חֶסֶר חֶסֶר קְרֹבָתָה *ampulla olei non deficit* i. e. oleum non imminutur, it. *deficit, deficit*. Eccl. IX, 8: חֶסֶר אֲלָמָן קְרֹבָתָה *unguentum super capite tuo ne deficit*. Sq. 2 default alicui. Deut. XV, 8 (cf. Eccl. VI, 2). — 2) *caruit, indiguit* re, sq. acc. (more verborum copiae et inopiae) Deut. II, 7: חֶסֶר אֲלָמָן *non caruisti ultra re*. VIII, 9. Ps. XXXIV, 11. Prov. XXXI, 11. Cant. VII, 3. Jes. LI, 14. Jer. XLV, 18. Ez. IV, 17. Inde Gen. XVIII, 28: חֶסֶר חֶסֶר יְמִינָה וְיְמִינָה *fortasse decurunt ad quinquaginta iustos quinque*, pr. fortasse ecurunt quinquaginta iusti quinque (iustis). Absol. *indiguit, inopia laboravit*. Ps. XXIII, 1: חֶסֶר אֲלָמָן רְאֵת חֶסֶר. Prov. XIII, 25: חֶסֶר חֶסֶר יְמִינָה אֲלָמָן. Neh. IX, 21. (Arab. חֶסֶר et חֶסֶר iacturam fecit, damnum passus est Cor. 6, 12. 7, 8, amisit rem. II, IV, damno afficit, חֶסֶר חֶסֶר, חֶסֶר iactura, damnum. Aethiop. חֶסֶר: defecit, ut hebr., quanquam saepius: vilis pr. parvus, imminutus fuit. Syr. חֶסֶר i. q. hebr. defecit, deficit, egredit, et i. q. arab. iacturam fecit).

Pi carere iussit, curavit. Ps. VIII, 6: טְבֻלָּה חֶסֶר חֶסֶר fecisti, ut homo non multum careret praे Dō, ut Dō non multum inferior esset, sq. חֶסֶר rei Eccl. IV, 8.

Hiphi. 1) causat, *fecit, ut desset* (felden, mangeln lassen), sq. dupl. acc. Jes. XXXII, 6. 2) intrans. *inopia laboravit*. Ex. XVI, 18.

חֶסֶר adj. verbale, *carens, indilgens aliqua re*, sq. acc. 1 Reg. XI, 22. Eccl. X, 3: חֶסֶר חֶסֶר intellectu suo caret, sq. חֶסֶר VI, 2: חֶסֶר חֶסֶר caret nulla re, quae animo suo placeat, eri entbeht keiner Sache für seine Seele (für seinen Lebensgenuss). Sq. genit. 1 Sam. XXI, 16, חֶסֶר חֶסֶר pane carens 2 Sam. III, 29. Prov. XII, 9, חֶסֶר חֶסֶר intellectu carens, vecors VI, 32. VII, 7. IX, 4. 16. X, 13. XI, 12. XII, 11. XV, 21. XVII, 18. XXIV, 30, et subst. *recordia* X, 21. (Syr. חֶסֶר חֶסֶר insulsitas). חֶסֶר חֶסֶר XXVIII, 16.

חֶסֶר chald. adj. *deficiens, mancus, de pondere iusto levior* Dan. V, 27. (Syr. חֶסֶר egens, carens).

חֶסֶר m. *inopia* Prov. XXVIII, 22. Iob. XXX, 3.

חֶסֶר m. id. חֶסֶר חֶסֶר inopia omnium rerum Deut. XXVIII, 48. 57. חֶסֶר חֶסֶר Am. IV, 6.

חֶסֶר חֶסֶר n. pr. viri 2 Par. XXXIV, 22, pro quo in loco parallelo 2 Reg. XXII, 14 est חֶסֶר חֶסֶר.

חֶסֶר רָנוֹן m. *defectus* (das Mangelfaste). Eccl. I, 15.

בְּחֶסֶר, בְּחֶסֶר m. 1) *defectus, penuria rei*. בְּחֶסֶר חֶסֶר defectus illius rei Ind. XVIII, 10. XIX, 19. 2) *quiequid tibi deest* XIX, 20 cf. Deut. XV, 8. 2) *inopiu, cestus*. Prov. VI, 11. XXVIII, 27. XI, 21: חֶסֶר חֶסֶר tantummodo ad cestatum, non alio eventu, quam ut quis ad egestatem redigatur. XIV, 23. XXI, 5. XXII, 16. חֶסֶר חֶסֶר egens XXI, 17. Plur. חֶסֶר חֶסֶר (nonnulli libri קְרָבָתָה) XXIV, 34 (cf. VI, 11).

חֶסֶר i. q. חֶסֶר, חֶסֶר *texit*. Semel legitur in

Pl. addito חֶסֶר teete egit res i. e. *perfide egit* (v. ad rad. חֶסֶר). 2 Reg. XVII, 9: חֶסֶר חֶסֶר שְׁרָבָתָה נְבָנָה חֶסֶר et perfide egervint Israelite res, quae non rectas erant, in Jehovah i. e. perfide agentes in Jehovah patrarent res ect. Plurimi interpretantur (v. Poli synopsis ad h. l.): clam egerunt, teete egerunt, quod minus quadrat, ob sequentia: et adedificarunt sibi excolsa ect. Ex contextu utcumque arrepta sunt, quae habent vett. intpp. (v. Mich. suppl. 871), nec meliora than Abdulwadius, Kimchius, et ipse Michaelis l. c., nam חֶסֶר non est gener, concinnavit, sed concinnavit mystacem, barbam, pr. rasit.

חֶסֶר i. q. חֶסֶר no. I *territ, velavit, ut caput* 2 Sam. XV, 30. Jer. XIV, 4, faciem Esth. VI, 12. VII, 8. (Syr. חֶסֶר operuit, Pa. intens. obvolvit, velavit, arab. חֶסֶר I. II. IV. abscondit, occultavit).

Pl. obliterit argento, auro, ligno, sq. dupl. acc. 2 Par. III, 5. 7. 8. 9. Ita chald. Pe. et Aph. Ex. XXV, 11. XXXVI, 34 Targ. — De חֶסֶר Jes. IV, 5 v. חֶסֶר rad. חֶסֶר.

חֶסֶר fat. חֶסֶר pr. 1) *subsiliuit* (vic. radd. חֶסֶר, et חֶסֶר, praeterea חֶסֶר no. II, arab. خَسَر, دُخَنْ خَسَر quae omnes subsiliendi vim habent. Prima tamen origo est in *incurvare et contrahendo se*, quod est saltum paramatum, cf. חֶסֶר, חֶסֶר, et חֶסֶר). Refertur ad terrorem et trepidationem (aufspringen vor Schrecken) cf. Iob. XXXVII, 1. Ps. XXIX, 6, germ. schrecken pr. subsilire, unde locusta Heuschrecke saliendo, ut חֶסֶר, it. transp. חֶסֶר tremuit = חֶסֶר subsiliuit. Proprie de eo dicitur, qui *prae terrore assilit ad fugam capessendam*. Sic 2 Sam. IV, 4: חֶסֶר חֶסֶר חֶסֶר et factum est, quam assiliret ad fugam capessendam, et Iob. XL, 23 (18): *et tumet fluvius חֶסֶר אֲלָמָן non assilit ad fugam capessendam*, sed securus manet (חֶסֶר). 2 Reg. VII, 15 Kerit: חֶסֶר חֶסֶר חֶסֶר quam abiecerunt Syri, quam fugam capessent. (Vide infra arab.). Inde 2) *pavuit, pavore et metu perculsus est*. Deut. XX, 3 (ubi copulatur cum חֶסֶר). Ps. XXXI, 23: חֶסֶר חֶסֶר חֶסֶר cogitabam in pavore meo. CXVI, 11.

Sss

Niph. *fugam capessivit*, *pavide fugit*. 1 Sam. XXIII, 26: הַאֲשֶׁר צָבָא תְּכִלָּתְךָ יְהוָה וְיָדְךָ ei *Davides fugam capessivit*, ut evaderet Saulo. Ps. XLVIII, 6. CIV, 7.

Arab. حَفَّ est: trusit impunitque, ad festinationem hortatus est. Sed origini propior est conj. V. ad surgen-
dum et insilendum paratus est. VIII. cum impetu erupit,
insiluit, v. Schnlt. ad Hlar. I, p. 31. Pro trepidandi vi
Castellus laudat Abusaideum ad Deut. I. c.

جَهَنْ م. *fuga trepida*. Ex. XII, 11: et comedetis
pascha ḥeññat nostr. auf der Flucht, i. e. more fugientis,
festine. Deut. XVI, 3. Jes. LII, 12.

חַפְנָה rad. inusit. Arab. حَفَنْ *ultraque manu cepit*,
utramque manum explevit. Origo est in curvo et caro,
vicinae radd. sunt حَفَنْ (q. v.), حَفَنْ, et primaria syllaba
حَفَنْ, حَفَنْ. Inde (nam verbum potius denom. est)

جَهَنْ, tantum in dual. حَفَنْ pugnus uterque Prov.
XXX, 4, حَفَنْ حَفَنْ quantum utramque pugnum implet
(die beyden Fäuste voll). Ex. IX, 8. Lev. XVI, 12.
Ex. X, 2. 7. Ecel. IV, 6. (Aram. حَفَنْ, arab. حَفَنْ,
aeth. حَفَنْ; et حَفَنْ id. Transpositum est πνύμα,
pugnus).

חַפְנָה (fort. *pugil*, *pugnator*) n. pr. filii Eli 1 Sam.
I, 3. II, 34. IV, 4.

I. חַפְנָה i. q. חַפְנָה et נְאַחַת *texit*, sq. נְעַזָּה (cf. חַפְנָה),
hinc *proterit* Deut. XXXIII, 12: כִּי־הַרְחֵב־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חַפְנָה cum
protgens perpetuo. LXX. σωτησεν αὐτοῖς. Onk. גַּזְבָּה. (Aq.
Vulg. παυσάσει, in thalamo commorabitur, qs. esset denom.
a חַפְנָה). (Arab. حَفَّ operuit [veste], inde tuitus est,
defendit. II. VIII. id. Tegendi potestas inest in syllaba
חַפְנָה, ut in cognatis חַבָּה, חַחָה, חַבָּה, cf. praefer. חַבָּה et
חַפְנָה radd. חַבָּה et חַבָּה abscondit, חַבָּה fovi, a tegendo
et calefaciendo; حַבָּה, حَفَرْ, كَفَرْ, غَفَرْ, et חַבָּה *texit*, حַבָּה Jes.
XXXI, 5, בְּבָבָה, הַבָּה ect. item חַבָּה, חַבָּה, in quibus
Nun et Lamed syllabac primariae inserta sunt, ut in حَبْلָة,
حَبْلָة ect.). Inde

חַבָּה f. 1) *tegumentum*. Jes. IV, 5: בְּבוֹד־בְּבָבָה super splendida quaque ibi erit tegumentum, i. e. protegentur ea omnia. LXX. σκεπασθήσεται, neque tamen necesse, חַבָּה accipere pro Pn. verbi חַבָּה, ut fecimus in Comment. Inde 2) lectus superne obvelatus,
torus, *thalamus* Ps. XIX, 6. Joël II, 16. 3) n. pr. viri
1 Par. XXIV, 13.

חַבְּרָה (tegumenta) n. pr. virorum 1) Gen. XLVI,
21, alias חַבְּרָה. 2) 1 Par. VII, 12. 15.

II. **חַפְנָה** friicut; detersit, inde lavit, ablui.

Syr. حَفَنْ سُمْدَنْ frictio, detersio, lotura, pec. capitis, talmud.
חַפְנָה friicut, rasit, pexit, unde חַפְנָה pecten, instrumentum
rasorium, אַגְּלָה scopae, et translate ad aquam נְאַמְּנָה
inundatio Prov. XXVII, 4, cf. syr. حَفَنْ impetus aquae
Ps. XXXII, 6 pro hebr. حַבְּשָׁה, cf. Castelli Lex. ed.

Mich. p. 270. Arab. حَفَّ 1. VIII. rasit barbam pilosę
que (vir, mulier). Inde

חַפְנָה adj. *versus*, inde mundus sensu ethico. Job.
XXXIII, 9. LXX. ἄμεμπτος. Sed Targ. etymon ex-
primens: حَفَنْ lotus.

חַפְנָה m. littus maris, quippe quod a mari raditur et ab-
luitur, sicut ساحل ساحل detergit, et حَفَنْ a حَفَنْ

rasit. Arab. حَفَنْ et حَفَنْ est latus, ora, margo, vide-
liecit maris (Tim. 25a Gol. II, 26a Mang. Abulf. Syr.
p. 77. 81 in cod. Paris.), fluvii (ind. geogr. ad Sal. v.
Alkalira, Bira, Küs). Ubique additur חַפְנָה Deut. I, 7.
Jos. IX, 1. Jer. XLVII, 7. Ez. XXV, 16, חַפְנָה Ind.
V, 17, תְּמִימָה Geu. XLIX, 13. LXX. παραλία, παρα-
θαλάσσα, Vulg. maritima, littus, Syr. et Targ. حَفَنْ, حَفَنْ,
Arabes plerumque ساحل, Jarchius (ad Gen.
49) gall. marge (v. arab.). **Kimchius**: est locus, ubi
naves abscondunt se a ventis s. portus, vel est labium maris,
a verbo حَفَنْ in Mischna (Beza cap. 5 init.): Nasiracus
non fricabit (حَفَنْ) capit suum terrā, antequam concin-
navit capillum, et (Nidda fol. 66, 2): mulier, quae
peccit se interdiu et lavit se noctu. Est autem i. q. חַבָּה
radere se, gall. peigner. Littus autem ita dictum, quia ibi
radunt naves. Ab eodem est حَفָنָה. Prior opinio propterea
falsa, quod portus nonnullis locis (Deut. Jos. I. c.)
plane ineptus: posterior radicem bene indicat, sed etyma
rationem male declarat.

חַפְנָה fnt. حَفَنْ et حَفَنْ (utrumque signif. 1. 2,
sed signif. 1 tantum prius)

1) *flexit*, *incurvavit*. (Arab. حَفَنْ flexit, inflexit
lignum, cf. حَفَنْ depressit v. c. Deus superbum. Vici-
num est حَفָنָה incurvavit, contraxit se, cf. ad حَفָנָה). Job:
XL, 17: حَفָنָה حَفָنָה *flexit caudam suam*.

2) intrans. et metaph. *propensus fuit* a) in aliquem,
propitius fuit alicui, *delectatus est* aliquo (cf. حَفָنָה flexit
et intrans. *propensus*, *propitius fuit*, *amavit*), v. c.
muliere (cam amavit), sq. Gen. XXXIV, 19: حَفָנָה
בְּבָבָה. Deut. XXI, 14. Esth. II, 14, *propitius fuit*
viro, amico 1 Sam. XVIII, 22. XIX, 1. 2 Sam. XX,
11, Deus homini Num. XIV, 8. 2 Sam. XV, 26.
1 Reg. X, 9. Ps. XVIII, 20. XXII, 9. XL, 12. Jes.
LXII, 4. Mal. II, 17; *delectatus est* aliqua re 2 Sam.
XXIV, 3. Jes. LVI, 4. LXV, 13. LXVI, 4 v. c. *idolis*

Jes. LXVI, 3, auro XIII, 17, rebus divinis Ps. CXII, 1. Esth. VI, 7: כִּי־בַּבָּבָה שְׁרֵךְ־לְבָבָה cuius honore delectatur rex i.e. cuius honoris consule vult, quem vult honoribus ornare. Comm. 11. Etiam sq. acc. Ps. XI, 7: כְּבֹזֶה נְשָׂא כְּחַנְמָה sacrificia et fertis non delectaris. IJ, 8, 18, 21. Iob. XXI, 14. Jes. I, 11. LVIII, 2. Hos. VI, 16. Mich. VII, 18.

b) ad aliquid facendum, voluit, sq. gerundio Deut. XXV, 8: כְּבֹזֶה נְשָׂא כְּבֹזֶה נְלֹא nolo eam ducere. Comm. 7. Iud. XIII, 23. Ruth III, 13. 1 Sam. II, 25: כְּבֹזֶה נְלֹא כְּבֹזֶה. 1 Reg. IX, 1. Iob. IX, 3. Ps. XL, 9, post. etiam sq. inf. nudo Iob. XIII, 3: גַּדְעָן נְלֹא כְּבֹזֶה contendere cum Deo volo, cupio. XXXIII, 32: כְּבֹזֶה יְשַׁׁבֵּן nam te iustificare volo, cupio (cf. Ps. XXXV, 27), sq. verbo finito ἀστινθέως Jes. XLII, 21. LIII, 10. Ellipt. Ps. CXV, 3: כְּבֹזֶה נְשָׂא כְּבֹזֶה facit, quacunque vult sc. facere, agit pro arbitrio. CXXXV, 6. Cant. II, 7: ne expurgescias dilectam גַּדְעָן שׁד donec volet sc. expurgisci. III, 5.

נְבָזֶן pl. cstr. נְבָזֶן Ps. XXXV, 27. XI, 15, sed נְבָזֶן Ps. CXI, 2 (cf. סְבָזָה ו. סְבָזָה no. 1 fin.) adj. verbale 1) qui delectatur aliqua re, amans rem. Ps. V, 8: אַתָּה נְבָזֶן נְבָזֶן יְהוָה qui vitam amat XXXIV, 13. XXXV, 27. CXI, 2. Sq. gerundio Neh. I, 11: כְּבֹזֶה תְּהַבֵּשׁ מִצְבָּה. It. cupiens rem. Ps. XL, 15: כְּבֹזֶה רְגַדְתָּ. XXXV, 27. Mal. III, 1: nuncius socius נְבָזֶן כְּבֹזֶה שְׁרֵךְ quod vos cupitis, optatis.

2) volens. 1 Reg. XXI, 6: כְּבֹזֶה נְבָזֶן si tu vis. XIII, 55. נְבָזֶן שׁד animus volens, lubricus. 1 Par. XXVIII, 9.

נְבָזֶן c. suff. נְבָזֶן m. propensio in aliquid (*Wohlfallung*, Lust an etwas), inde favor, amor, studium alic. rei. Prov. XXXI, 13: כְּבֹזֶה נְבָזֶן שְׁמַעַן sic arbeitet mit Lust ihrer Hände, ita ut manus eius labore delectari videantur. Frequens est formula: בְּנֵי נְבָזֶן (גָּזָן) שְׁמַעַן delectatur (non delectatur) aliquid. Eccl. V, 3. XII, 1. Mal. I, 10, taliqua re 1 Sam. XV, 22: כְּבֹזֶה נְבָזֶן בְּשִׁׁירָה num Jova delectatur holocaustis? XVIII, 25. Jer. XXII, 28. XLVIII, 38. Hos. VIII, 8. Similiter Ps. I, 2: אַתָּה נְבָזֶן כְּבֹזֶן XVI, 3. Concr. quod placet alieni. נְבָזֶן כְּבֹזֶן quidquid ei placchet 1 Reg. X, 13 cf. 2 Sam. XXIII, 5. Spec. a) beneplacitum, voluntas. נְבָזֶן כְּבֹזֶן (exsequitus est) quod Deo placet, voluntatem Dei 1 Reg. V, 8, 9. Jes. XLIV, 28. XLVI, 10. XLVIII, 14 pl. נְבָזֶן כְּבֹזֶן LVIII, 13. b) pulchritudo, amoenitas, decor (cf. נְבָזֶן no. 2, נְבָזֶן no. 1, d). נְבָזֶן יְמִינָה lapides pulchri i.e. pretiosi Jes. LIV, 12. נְבָזֶן יְמִינָה terra amoenata Mal. III, 12. Plur. נְבָזֶן res pulchrae, pretiosae Prov. III, 15. VIII, 11. c) desiderium. Ps. CVII, 30: כְּבֹזֶן נְבָזֶן portus ab iis desideratus. Iob. XXXI, 16.

A studii significatu proficiscitur 2) negotia, rei significatio, recentiori maxime Hebraismo peculiaris. Eccl. III, 1: גַּדְעָן־כְּבֹזֶן תְּמָם et tempus sumus est cuivis rei, i.e. omnia sunt fluxa et caduca, nihil stabile et aeternum. 17.

V, 7: יְמִינָה לְבָבָה כְּבֹזֶן noli mirari eam rem. VIII, 6. LXX. πρόσημα. Origines huius significatio habet his fere in locis Jes. LIII, 10: תְּבֹזֶבֶת כְּבֹזֶן res Jehovae feliciter procedunt in manu eius. XLIV, 28. LVIII, 3, 15. Iob. XXI, 21: גַּדְעָן כְּבֹזֶן quid ei rei cum domo sua post mortem suam? pr. ei studiu in domum suam (v. supra). XXII, 3: קְדֻשָּׁה כְּבֹזֶן צְדָקָה num Dei res agitur, si iustus es? Parall. עֲבֹז מְשָׁמֵן. (Simile est Syrorum حَفْرٌ res, negotium a حَفْرٌ i. q. حَفَّهُ voluit, arab. حَفَّهُ res, a حَفَّهُ voluit, حَفَّهُ arab. vulg. res, negotium, a حَفَّهُ petit.

נְבָזֶן כְּבֹזֶן כְּבֹזֶן (in qua oblectatio mea, qua delector) n. pr. matris iugis Manassis 2 Reg. XXI, 1, cf. Zionis nomen symb. Jes. LXH, 4.

I. נְבָזֶן fut. נְבָזֶן 1) fodit, cavavit. (Arab. حَفَّهُ 2) X. fodit terram, حَفَّهُ putens, focea, حَفِيرٌ sepulcrum. Syr. fodit, حَفَّهُ; مَدْعُومٌ fossa. Media emollita inde ortum حَرَبَ, cl. p. 393 A. In lignis indorum, fodendi potest litteris transpositis est in verbis γαύων, γάρπτων, graben, praemissio sibilo eCriBo, r collitio γλάγων, γλίγων, sCalPo, sCulPo). Constr. absol. Jer. XIII, 7, e. acc. fodit lœvam Eccl. X, 8. Ps. VII, 16: אַתָּה כְּבֹזֶן כְּבֹזֶן fodit et excavat cam, puteum Gen. XXI, 30. XXVI, 15 sqq. Num. XXI, 18, it. effodit aliquid, ut aquam Ex. VII, 24. Iob. III, 21: אַתָּה כְּבֹזֶן כְּבֹזֶן et effuderent eam (mortem) præ thesauris, si possent, et terra effuderent mortem cupidis, quam thesauros subterraneos. Sq. 2. instr. Deut. XXIII, 14. Poet. de equo bellatore Iob. XXXIX, 21 (24): כְּבֹזֶן כְּבֹזֶן fodunt in campo i. e. quietis impatiens pedibus, cavant tellurem (Virg. Georg. 3, 87, 88)¹⁴, cf. Boch. Hieroz. I, 75, 76 Lips. et Schult. ad l. c., Apud Arabes, magnos talium captatores, hinc fodens dicta absolute ungula equina. In Hamasa قَنَقَةَ دَمَنَسَمْ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّرَ حَفَّרَ حَפְּרָה

2) crux, exploravit, rimatus est. (Verba fodendi ad explorandi et quaerendi vim transferri, iam vidimus v. נְבָזֶן no. 3, adde תְּבֹזֶבֶת fodit, et scrutatus est; נְבָזֶן chald. et sam. fodit, hebr. וְבָזֶן quaesivit; pers. כְּבֹזֶן fodere et studiose inquirere). Iob. XXXIX, 29 (32) de aquila: לְבָזֶן הַכְּבָזֶן inde (de rupe) explorat preclam. Sq. acc. exploravit terram Dent. I, 22. Jos. II, 2, 3.

הַכְּרָב (fovea, punctus) u. pr. 1) urbis regiae Canaanitarum Jos. XII, 17, fortasse eiusdem quae alibi **הַכְּרָבָה** appellatur XIX, 13, in tribu Sebulonis. Ex locis nonnullis talmudicis apud REELANDUM Palast. p. 718, 719 apparel, **הַכְּרָבָה** non longe abfuisse a Sippori. Sed **הַכְּרָבָה** 1 Reg. IV, 16, quae copulatur cum **הַכְּרָבָתָה**, in agro Iudeæ quaerenda videtur.

2) plurimum virorum a) filii Gileadis Num. XXVI,
32, 33. XXVII, 1. Jos. XVII, 2. b) tribuni Davidis
1 Par. XI, 36. c) 1 Par. IV, 6. Patron. no. 1 **רְבָבָה**
Num. XXVI, 32.

הברים (duae foveae) n. pr. oppidi Issacharitarum
Jos. XIX, 19.

II. **בָּנֶה** fat. **בָּנֵה**, plur. **בְּנֵי** in pause **בָּנֶה**
erubuit, pudore suffusus est ve. mere poët., quod
paene ubique copulatur cum בָּנֶה. (Arab. **بَنَى**, aeth.

¶ 44. syr. id. Vicinum est **הַצָּרָה** no. 2, arab. **خَرْبَةٌ** erubuit prae pudore, m et p permittatis, ut sapce). Plerumque de pudore ex spe et fiducia irritis Mich. 11, 7. Iob. VI, 20, praecipue eorum, qui aliorum interitum speraverant Ps. XXXV, 4, 26. XL, 15. LXX, 3, et ipsi intereunt LXXXIIII, 18. Jer. XV, 9. L, 12. Est etiam eorum, quibus cedendum est maioribus Jes. XXIV, 23. — Iob. XI, 18: **שְׁבֵתָה נָעַם** pudore suffusus

tunc *secure habitabis*, cf. Comm. 17, cuius posterius hemistichium eodem modo struendum. (Al. coll. arab.

¶ protexit, passive: *protectus eris*, cuius significatio-
nis alind vestigium in Hebraismo non reperitur. Al. ex
signif. 1: *fodies fossam circum te et secure habitabis*).
Triibuitur faciei Ps. XXXIV, 6. Sq. τ_{α} rei, quae spem
fecellit Jes. I, 29.

Hiph. 1) i. q. Kal Jes. LV, 4. De inanimatis,
quae splendore privata lugent XXXIII, 9. 2) pudenda
fecit, turpiter egit i. q. שׁבֵּת no. 3. Prov. XIII, 5.
XIX, 26.

חֶפְרִי n. pr. *Hophra*, rex Aegypti, Nebucadnezaris
aequalis Jer. XLIV, 30 (cf. XXXVII, 5. 7. Ez. XXIX,

3, ubi idem sub communii Pharaonis appellatione latet).

LXX. Οὐαροῦ (i. e. ΟΥΑΒ ΦΡΗ sacerdos solis sec. Jablonskium, Opusc. ed. te Water T. I p. 444, cf. Ηετεροῦ), Οὐάροις Clem. Alex. I, 352 Sylb., Οὐάροις Maneth. apud Jul. Afric. et Syncell. (Routh rel. sacr. II, 147), cuius haec sunt verba: Οὐάροις ἔτη ιώ'. δὲ προσέργων ἀλούσης ἀπὸ Ασσυρίων Ἰερουσαλήμ οὗ τῶν Ἰουδαίων ἄπλοισι. Apud eundem est octavus regnus dynastiae vice-similis sextae, quae est Saïtarum secunda, procul dubio idem quem Herodotus (2, 161, 162, 169. 4, 159) et Diodorus (1, 68) Aprim (Ἄπριμος) nuncupant, Psammis filium. Caeterum Herodotus et Manetho (Euseb. chron. arm. I, p. 219 Anch.) I. e. eius imperio viginti quinque, Diod. viginti duos, Syncellus I. e. nonnisi unde-viginti annos tribuit.

פָּנִים fut. pl. **פָּנִים** pr. fodit, LXX Ps. LXXXVI,

τοῦ σκαλπέων. (Chald. et sam. סְקָלֵב id. v. Gen. XXVI, 21. 22. 32 Targ. fortasse vie. verbo' רַקְבָּנִי no. I, r et s permittatis v. p. 400 B.) Sed ubique translatum *investigavit* (v. Pi.), v. c. sapientiam Proverbiis II, 4, *explorauit* v. c. infima pectoris Proverbiis XX, 27, vitam suam Threni III, 40, *excogitavit* (ausgrübeln) Ps. LXIV, 7: תְּמֻלֵּעַ נֶסֶתְּךָן excogitant sclera. LXX. ἐρευνάω, ἐσερευνάω. (Literis transpositis chalda. שְׁקָלֵב inquisivit, scrutatus est, arab. شَكْلَبُ,

Niph. pernix *gatus* est. Qbad. 6.

Pi. pereverstigavut, absol. Gen. XXXI, 35. XLIV, 12. 2 Reg. X, 23, sq. acc. 1 Reg. XX, 6 (domum). Zeph. I, 12 (urbem); *investigavit* (delitescentem), jemanden ausforschen, ausfinden 1 Sam. XXII, 23. Absol. Ps. LXXVII, 7: *בְּרִיאָה יְמִינָה ani'mus me'us scrutatur.*

Pu. 1) quae situs est; inde quaerit se passus est, occultavit se. Prov. XXVIII, 12: **אָמַת קְוִים רֹשֶׁת וְחַטֵּבָה** ubi surgunt iniqui, occultant se homines. Cf. 28, ubi eodem contextu **הַרְחֵב**, et Hithpa. 2) excoigitatus est Ps. LXIV, 7: **וְחַטֵּב כְּנָסָה** consilium excoigitatum.

Hūthpa. pr. quaeri se passus est, inde occultavit se
(v. Pu. no. 1); spec. *aliam speciem induit veste mutata*

שְׁבָד m. *consilium excogitatum* Ps. LXIV, 7, v.
Kal et Pu, no. 2.

لَبِسْتُ pr. *solutus, liber, expeditus fuit*, opp. *ligato, coacto*. Hinc 1) *res solutas vel expeditas huius stravit, prostravit* (v. **لَبَسَ**). Arab. خَفَشَ II. *prostratus*. 2) *prostratus, ideoque infirmus, debilis fuit*, qs. *viribus solutis*. Cf. **لَبَسَ**. Arab. خَفَشَ id. II. *infirmum fuit corpus, خَفَشَ imbecillitas, لَبَسْ imbecillus*). Inde **لَبَسَ**, **لَبَسَ**. 3) *manu misit, liberum dimisit* (*seruum*). Arab. خَفَشَ *libere se effudit*.

שְׁבָט m. stratio, semel Ez. XXVII, 20: **שְׁבָט-יְהוּדָה**

PRÉM f. *libertas*. Ley XIX, 29. v. rad. no. 3.

ישָׁבֵן i. *liberis leviterat, 20, v. Iad. no. 3.*
ישָׁבֵן adj. (pr. a. subst. **שְׁבַעַת** = **שְׁבַעַת**, cum terminatio-
 natione adj. →) pl. **שְׁבַעַת** 1) *prostratus, infirmus*
Ps. LXXXVIII, 6. 2) *liber, oppos. servo et captivo*
*Iob. III, 19: יְהִי־אֶלְעָזָר שְׁבַעַת דָּבָרָיו et servus liber a domino
 suo.* 3) *liberum i. e. manu misit, libertum fecit Deut. XV, 12, 13.*
 18. *Jer. XXXIV, 14 i. e. Iob. XXXIX, 5, pl. שְׁבַעַת שְׁבַעַת*
dimisit (eos) liberos Jes. LVIII, 6. Jer. XXXIV, 9, 11.
 16. **שְׁבַעַת הַצְּדָקָה** id. *Ex. XXI, 26, 27.* **שְׁבַעַת אֲנָזָן**
manu missus est (v. נָזָן). 3) *immunis ab oneribus publi-
 cis 1 Sam. XVII, 25.*

חַדְשָׁוָת et חַפְשִׁית f. *infirmitas, morbus*, unde
boscomium 2 Reg. XV, 5. 2 Par. XXVI,
21. JUDA BEN KARISCH ad hanc locutionem observat: Arabes vocant *domum*, in quam se recipiunt viduas tempore
luctus, חַפְשָׁת (in cod. נְסֵחָתָן et ita edidit Schaurerus
in Eichh. Bibl. III, 970; sed legendum videtur נְסֵחָתָן אֲלֹכֶל אַלְכֶל,
الْحَفْشَةُ domus infirmarum). KIMONI: ita dicta est haec
domus, quia in ea segregati sunt ab hominibus et quasi
liberia societas eorum. Rabbi Jonas interpretatur domum
parvam, ex usu Arabum, qui domum parvam appellant
חַפְשָׁת [חַפְשָׁת] domus parva].

Niph. incisus est in rupem, sq. ∞ Iob. XIX, 24
(de littorio).

הַמְבָרֵךְ שׁוֹר הַמִּזְבֵּחַ אַתֶּם אֲלֵיכֶם
*intuemini in rupem, ex qua exerci estis i. e. in proavos,
 ex quibus progenitum estis cf. 2 et XLVIII, 1.*

Hiph. i. q. Kal litt. b. Jes. LI, 9: בְּנֵי נָגַד
caedens Rahab i. e. Aegyptum.

לְבִזָּה m. *caesio lapidum*, vel *lapicidina*, ut chalda. שְׁבָרֶת. **לְבִזָּה** lapides caesi, vel lapides lapicidinac. 2 Reg. XII. 13, XXII. 6, 2 Par. XXXIV. 11.

לְשָׁבֵת fut. **לְשָׁבֵת** conv. **לְשָׁבֵת** i) pr. *dissecurit*, ut
cogn. **لَمْ يَكُن**, q. v. Vide **لَمْ يَكُن** no. 1. (Chald. et syr. **لَمْ يَكُن**,
لَمْ يَخْرُجْ excidit. Arab. **خَصَّى**, non **خَصَّى** ut ap. Castell.
col. 1356, et acthiop. **እቃዕስ**: castravit, pr. executit,
አቃዕስ: asciavit. Sed **ሁለተኛ** est prohibuit, nostr. ab-
scheiden)

2) *divisit*, spec. a) in duas partes. Gen. XXXII, 8: **וְיָצַרְתָּ אֶת־עֵינָיו וְיִשְׁבַּתְּנָאָתָךְ בְּצָבָא**. Exod. XXI, 35. Praegn. Num. XXXI, 42: *et de dimidio Israelitarum de militibus i. e. quod omnes in duas partes dividendo ceperat.* Sq. **בְּנֵי ... בְּנֵי** — *divisit et distribuit inter (duos) Num. XXXI, 27.* — Poët. Ps. LV, 21: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** — *non dimidiabunt dies suos i. e. ne dimidiant quidem vitas partem attigent.* Kimchi: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** — *ad. Praegn. Jes. XXX, 28: בְּנֵי צָדְקָה עַד כִּי-לְמַעַן ad collum dividit (fluvius hominem) i. e. ad collum usque ascendas in duas quasi partes dissecat hominem (cf. VIII, 9).*

b) etiam in plures. Gen. XXXIII, 1. Iud. VII, 16. IX, 43, sq. נֶצֶב distribuit inter Iob. XL, 30 (25). Kimchis: כִּי נִנְחֵל חַזְקָה אֲוֹן שָׁהָר הַחַזְקָה בְּשָׂוֹת וְאַתְּ נֶצֶב.

Niph. *divisus est*, *divisit se*, aqua in duas partes 2 Reg. II, 8. 14, populus in duo regna Ez. XXXVII, 22. Eodem pertinet fut. apoc. מִצְבָּן pro מִצְבָּן Dan. XI, 4.

מִצְבָּן inf. nominasc. *divisio*, inde *medium*. כִּי מִצְבָּן Ex. XI, 4, et sine יְהִי Iob. XXXIV, 20. Ps. CXIX, 62 media nocte.

חַצְבָּן (1 Reg. III, 25. XVI, 21), saepius חַצְבָּן (formae מִצְבָּן) estr. נֶצֶב c. suff. נֶצֶב 1 i. q. נֶצֶב *sagitta*, a dissecando dieta (v. rad. no. 1) 1 Sam. XX, 36—38. 2 Reg. IX, 24.

(2) *divisio* (v. rad. no. 2), inde *dimidium*, *dimidia pars*, v. c. sanguinis Ex. XXIV, 6, mensurae Num. XV, 9. 10, populi 2 Sam. XIX, 41, tribus Jos. IV, 12. XII, 2. 5. XIII, 7 et persaepe (nam נֶצֶב longe frequentius quam מִצְבָּן). נֶצֶב ulna una cum dimidia Ex. XXV, 10, מִלְבָד נֶצֶב וְחַצְבָּן Dan. XII, 7. 1 Reg. XVI, 21: נֶצֶב נֶצֶב נֶצֶב נֶצֶב Vulg. tunc *divisus erat populus Israëlis in duas partes*. C. Sull. נֶצֶב dimidia pars nostrum 2 Sam. XVIII, 3, חַצְבָּן Jes. XLIV, 16. 19. — In nummis Maceabaeorum נֶצֶב de dimidio siue usurpat, v. BAYER de nummis hebraeo-samarit. p. 171. Inde

3) *medium* (cf. نَصْف dimidium et medium) 2 Sam. X, 4. נֶצֶב נֶצֶב media nocte Ex. XII, 29. Iud. XVI, 3. Ruth. III, 8, נֶצֶב נֶצֶב in medio coelo Jos. X, 13. נֶצֶב in media vita mea Ps. CII, 25, cf. Jer. XVII, 11.

חַצְבָּן הַמְּנֻהָה (medium locorum quietis) n. pr. viri 1 Par. II, 52, unde patron. נֶצֶב נֶצֶב 54.

נֶצֶב נֶצֶב (quem Deus tribuit) n. pr. filii Naphtali Gen. XLVI, 24, quod 1 Par. VII, 13 scribitur נֶצֶב נֶצֶב. Nom. gentil. נֶצֶב נֶצֶב Num. XXVI, 48.

מִצְבָּן f. i. q. נֶצֶב no. 2. *dimidium*, sed non nisi bis legitur Nuni. XXXI, 36. 43.

מִצְבָּה f. i. q. נֶצֶב 1) *dimidium* Ex. XXX, 13. Lev. VI, 13. Num. XXXI, 30. 42. 47. 1 Reg. XVI, 9. 1 Paral. VI, 46 ect. (sed longe frequentius est נֶצֶב). 2) *medium* (dici) Neh. VIII, 3.

נֶצֶב rad. inusit. quae primam *roboris et firmitatis* potestatem habuisse videtur, ut cogn. נֶצֶב, נֶצֶב, et arab. نَصْف firmus, innitus fuit, unde حَصْن arx. Quod praeterea habent Arabes حَصْن in ulnis gestavit (puerum), fovi, educavit, et Aethiopes נֶצֶב: nutritiv, educavit, id secundarium videtur, et denom. a

נֶצֶב m. i. e. *ulna*, *brachium* (a roboro dictum). Ps. CXXIX, 7: (gramen) quo manum non implet messor, neque brachium colligans manipulos, et

נֶצֶב m. *ulna*, in qua pueri gestantur, *sinus* Jes. XLIX, 22, inde *sinus vestis* (LXX. ἀραβόλη) Neh. V, 13. Arab. حَصْن ulnae, sinus (in Vers. arab. saepe pro gr. κύλπος), aeth. נֶצֶב: sinus, unde נֶצֶב: fidei alienius commisit, pr. in sinum dedit).

חַדְבָּן chald. *durus*, *asper fuit*. Aph. אַחֲדָבָן אַחֲדָבָן syr. et zab. *obsfirmavit faciem*, *מִסְתְּבָן* מִסְתְּבָן impudentia. Propriam verbi (quod cogitatum est radici נֶצֶב q. v.) vim praeterea intelligis ex his: מִסְתְּבָן מִסְתְּבָן testa, erinaeus (ab asperitate), حَصْن scabiosus fuit, dein I. IV. firmi iudicij fuit, X. dura et adversa fuit fortuna, حَصْن scabies. In V. T. bis de mandato regio *duro et severo*. Dan. II, 15: אַחֲדָבָן בְּנֵי קָרְבָּן קָרְבָּן quare mandatum tam durum a rege datum? (LXX. περὶ τίνος δογματικῶν πυρών; Theod. ἀναδέσ. Venet. δόγμα ἀνάδεσ. Vulg. crudelis. Hebr. תְּרִזְבָּה. Syr. حَصْن). III, 22: quoniam mandatum regis severum erat. (Theod. ἐπερίσσει. Venet. ἀνάδεσ. Reliqui cum Vulg. urgebat, LXX. ἡπειρ. Hebr. גַּזְבָּה. Syr. حَصْن). Praeterea in Targ. Ecl. X, 5: quantum mali in mundo per mandatum errore datum quod erit severo (חַדְבָּן) contra virum idque ab imperante! Quam veterum vers., pars cap. 3 exprimit et recentiores plerique adoptarunt, urgendi et accelerandi notio, in ipsa radice parum praesidi habet (non multum enim valet arab. حَصْن) celeriter transit equus. IV. celeriter incessit), sed severitas mandati in eo perficiendo celeritatem postulat camque simul complectitur.

נֶצֶב 1) pr. *scidit*, *abscidit*, *discidit*, *incidit*. (Talmud. dissecuit, unde נֶצֶב ascia, translate: distinxit, discrimen fecit. Secundi autem caedendie potestas propria est syllabae נֶצֶב, quae in pluribus radicibus reperiatur ab ea ordinientibus, ut בְּנֵי, נֶצֶב q. v.; chald. syr. arab. נֶצֶב, נֶצֶב messuit, נֶצֶב putavit arborem; aeth. נֶצֶב = נֶצֶב brevis fuit. Landem vim habent syllabae cognatae נֶצֶב v. נֶצֶב, o. נֶצֶב, it. נֶצֶב, נֶצֶב, v. ad נֶצֶב, cf. נֶצֶב et נֶצֶב in append.). Primaria vis superstis in נֶצֶב, נֶצֶב no. 1 sagitta, a findendo; in n. pr. נֶצֶב נֶצֶב (amputatio palmae): a concidendo et comminuendo (aeth. נֶצֶב: immunit, decrescere, נֶצֶב: parvus fuit, נֶצֶב: parvus, exiguis, tennis) est

۷۴ no. 2. glarea: *abscindendi vis superstes in Pu.* —
Inde

2) *dixit*, et *intrans. divisus est.* (۷۴ III. IV.
portionem dedit alieni. VI. inter se partiti sunt portiones,
۷۴ portio, ap. Arab. Polygl. sapce pro ۷۴. Cacterum

dividendi significatnm nolim cum SCHULT. Opp. min. 91
et SCHÜRRERO dissert. p. 56 repete a nomine ۷۴ sagitta, quandoquidem sagittis non alatis res distribuendas
sortiri soliti sint Arabes pagani [Sur. 5, 4. 91, 3, 39,
unde سهم sagitta, ۷۴، ۷۴ sagitta implumis et sors, adde
Ez. XXI, 26], sed a primaria secandi, dissecdandi signifi-
catu. Prov. XXX, 27: *locutus non est rex, ۷۴ آنچه ۷۴ et circum tamen omnes divisi i. e. agnitive partio* (cf.
Gen. XIV, 15). LXX. στρατιών ἀρχή οὐδὲ κελεύοντος
εἰπάτος. Hieron. egreditur universa per turmas suas.
(Amputandi dividende potestatem etiam ali vario modo
adhibuerunt, velut Kimchius: *amputantes i. e. comedentes*
herbas et arbores, et Gr. Venet. εἰπάτοντας λίνα; Bochartus Hieroz. III, 27 et SCHULT. ad h. l. *dividens*
sibi *præcladem*, quae minus apta sunt, et plane abiundantia
corum sententiae, qui a certo linguae usu plane recedunt,
veluti HUNTRI a ۷۴ instigavit, SCHÜRRERI in dissert.

p. 106 a ۷۴ a celeriter ivit al. cf. ROSEN. ad Boch. l. c.).

Pi. part. ۷۴ Ind. V, 11 vel *dividentes se,*
praedam (sec. SCHÜRRERU cf. Jes. IX, 2. XXXIII,
23. Ps. LXVIII, 13), vel secundum Hebreos,
LUT. LETTUM al. *sagittarii*, ut denom. sit a ۷۴.
Hoc posterius præfero propter chald. نَجْدَةَ الْمُجَاهِدِينَ
iaculantes sagittas, quod legitur Ind. V, 8 Targ.
Vagas aliorum conjecturas compilare piget. Sed adscri-
bere placet R. Tanchumi observationem ad verba يَقْبِلُونَ
وَيَتَبَاهَّونَ, quae ostendit, iam a veteribus
tentata esse, quacunque ex etymo elici posse videbantur:
قبيل الله من ۷۴ التي في الأحساء اي الماشيين بين مساقي الما
يرغعون اصواتهم بمنتهى الله وحمدده استطاعوا بفتح
الله وتباينه وقبيل ان مذاهب من هنا الاختلاف اي بدل
ما كانوا عذبيين السلاح ولو في الحرب صار عندهم اسلح
يبلغون به حين النزف والغزاج كما تبلي الاجناد والاما ان
يسيروا ويفرجوا والقوس والنشاب معهم نعف وسرور يتضيرون
به لزيادة انساناتهم وتفرجتهم وقبيل صوتهم بالتنبيه والشك
عند اجتماعتهم من ۷۴ ۷۴ ۷۴ اي مجتمع مختلف وقبيل
متنازعين من ۷۴ ايها اي صحبائهم عند قسمة الملا
اصلاح المسايقی Repetunt a ۷۴ glarea, et interpretantur:
ambulantes (in glarea) inter hausta tollunt vocem ad deum
celebrandum et laudandum, ciusque open et auxilium implorandum. Alii sunt *sagittarii*, a ۷۴ ۱ Sam. XX, 21, hac sententia: *pro eo quod antea (Comm. 8) armis expertes fuerant,*
etsi in bello, nunc arma gerunt ad lusum tempore recreationis
et oblectationis, quemadmodum solent milites et praefecti

ambulantes et otio indulgentes secum habere arcum et sagittas
ioci causa iisque venari animi causa. Alii interpretantur:
vix corum deum laudat et prædicat, ubi congregati sunt, a
۷۴ Prov. XXX, 27 quod est congregatus. Alii denique
sunt sortientes, iterum a ۷۴ sagitta, et intelligunt
vocem eorum, qui aquam dividunt et optant hausta.

Pu. absensus i. e. absolutus, exactus est (de numero
mensiunc). Iob. XXI, 21.

۷۴ m. 1) i. q. ۷۴ sagitta. Plur. ۷۴ sagittae
tuæ, poet. pro fulminibus Ps. LXXVII, 18 (nisi haec
forma est a sing. ۷۴ = ۷۴, cf. ۷۴, ۷۴ al.). Kimchi:
כְּבָרֶב אֲגֹז בָּרֶב, addit et aliam interpretationem coll.
no. 2.

2) *glarea*, a comminuendo dicta (v. rad. no. 1)
Prov. XX, 17. Thren. III, 16. (Syr. ۷۴ مُرَجِّعٌ, arab.
۷۴, aeth. ۷۴: id.).

۷۴ c. suff. ۷۴ pl. ۷۴ m. *sagitta*, a secundo
dicta, cf. gr. αγίστη i. q. βέλος α σιγίτην. (Aeth. ۷۴: id.) 1 Sam. XX, 20 sq. 2 Reg. XIII, 18. Jes. VII, 24
et saepe. ۷۴ יְמִינָה icet sagittas 2 Reg. XIX, 32, et
۷۴ יְמִינָה icet sagittis 2 Par. XXVI, 15, ۷۴ יְמִינָה sagit-
tam direxit (v. ۷۴), ۷۴ ۷۴ tendit sagittam, pro arcum
cum sagitta (v. ۷۴). ۷۴ ۷۴ sagittarii Gen. XLIX,
22. — ۷۴ ۷۴ ۷۴ ۷۴ ۷۴ (Chethibhi) est *cuspis*
ferrea hostiae, sed in Keri et locis similibus 2 Sam. XXI,
19. 1 Par. XX, 5 legitur ۷۴ lignum, *hostile*: idque
contextui unice accommodatum. Errant enim, qui ۷۴
candem viu habere et ligneam hastae partem notare posse
poscent.

Poët. sagittæ Dei sunt a) *fulgura*. Hab. III, 11:
בְּאַתְּ אֲנָדָר כְּבָרֶב Ps. XVIII, 15, cf. ۷۴ no. 1, ۷۴, et
arab. سَجِيدَةٌ sagittæ breves, fulmina Cor. 18, 38.
b) *mala*, calamities hominibus inflictae. Iob. VI, 4:
۷۴ sagittæ Dei sunt in me, corpori meo infixæ
sunt. Deut. XXXII, 23: סְכָנָה אֲצָבָת sagittæ meas
consumat in eos, calamities quasunque iis immittant
(cf. 42). Ps. VII, 14. XXXVIII, 3. XCII, 5. Thren.
III, 12. Ez. V, 16: חַטָּאת הַמְּלָאָכִים הַמְּלָאָכִים הַמְּלָאָכִים ubi
immisca iis sagittas famis perniciose. Bene KOENLE-
WUS (observat. ad loca selecta s. cod. p. 50) ad Thren.
I. c. postquam contulit II. 1, 50 sqq., haec annotat:
,,At frequentior est eadem imago apud poetas Arabicos.
نبیعی غرض اینجا تنبیعی متانابی carm. 61, 12: هَذِهِ الْمُجَاهِدِينَ هَذِهِ الْمُجَاهِدِينَ ubi
(lege قتبیعی) posuerunt me metam sagittariorum, qui
me collidunt, et carm. 158, 10: احقر على من ربته
ان teges illum, in quem noctes (infortunia) tela
conciunt? item 99, 1: اذعن الناس اغراض لذا انهم
optimi hominum sunt scopi sagittis hiis temporis. “
Minus hoc pertinet, quod idem confert
iactus vagi fortunæ Har. 1 init. — Semel sagitta dicitur
de vulnere, quod sagitta Dei inflit. Iob. XXXIV, 6:

אֲגָרָם aegrum est vulnus meum. (Contra ap. Enipr. Iphig. Taur. 314) tela appellantur τραύματα ἐπόντα vulnera advolantia. Oratio gravis et alto descendens in pectora hominum enim sagitta acuta comparatur. Jes. XLIX, 2 cf. Pind. Olymp. 2, 159. 160. 9, 17. vit. Tim. 2, 888, alibi (Jer. IX, 7) lingua maledicta dicitur esse instar sagittae vulnerantis.

חַצְנָן הַמֶּרֶת Gen. XIV, 7 et חַצְנָן הַמֶּרֶת 2 Par. XX, 2 (patitio palmae, nam ab usū Tinguae hebraeae aliena sunt, quae Boenhardtus Hieroz. 1, 720 coniicit, *tuguria palmeti* coll. خَصْبَانِ casae ex arundine factae, vel *locus irriguis* palmarum ferax coll. خَصْبَانِ locus arboribus et aqua abundans, ibid. II, 813, similiter tamen Saad. خَصْبَانِ silva densa palmarum) n. pr. oppidi in deserto tribus Judae siti, palmetis suis nobilis (Jos. Arch. 9, 1, 2. Plin. II. N. 5, 7), postea נִזְנֵן dicti (2 Par. I. c.), q. v. Jude Onk. מִזְנֵן, et Sam. פְּלָגָה i. e. rivus hodi.

חַצְנָן rad. inusit. 1) circumdedit, circumvallavit, sepsit. Arab. circumdedit, obsedit Cor. 9, 5, حَصَنٌ sepimentum, munimentum, castellum (persaepi), aethiop. **חַחָזֶל**: circumvallavit, **חַחָזֶל**: vallum. Cognata sunt حَسْنٌ scelnsit, prohibuit, حَدَّبَ sepimentum, caula, stabulum, et حَسْنٌ habitatio fixa (pr. septa, muro circumdata), حَسْنٌ fixum et stabile domicilium habens. Plura vide ad rad. חַרְבָּה.

2) viruit (v. יָמַרְתָּ), arab. خَصَرَ viruit (arvum, seges), خَصَرَ viridis, خَصَرَ color viridis, ольхъ viride. Quotquot sunt Etymologi hanc peculiarem radicem esse statunt cum priore illa nullo cognitione vinculo coniunctam, ideoque ḥaz̄eh *chors*, *mansio* et ḥaz̄eh *gramen* utpote diversa vocabula cithis romanis discreveruntur. Verum utrinque nemix tandem me docuit gr. γέρως, quod pariter atque ḥaz̄eh *aulam*, *cohortem*, dein *pascum*, et *pecudis pabulum*, *gramen* significat (v. PASSOV. h. v.), et quo Alex. interpres paene constanter reddit *ve*, hebraicum. Itaque etiam in hebreo vocabulo *pabuli* graminis significatio a prima illa *pascui* repetenda est (cf. max. Jes. 34, 13, ubi in altero membris פְּשָׁעֵת), et *coloris viridis* notio in verbo arabico profecta est a *gramine* et *porro* (grasfarben, grasgrün, lauegrün), non contra. Videam præterea viri docti, sinte eiusdem originis ḥaz̄eh, gr. γέρως (*ehors*, *gramen*) et sanscr. *harit* viridis.

חַרְבָּה estr. חַרְבָּה utrinque sexus (cf. infra adiectiva) pl. חַרְבָּה estr. יָמַרְתָּ, et חַרְבָּה estr. חַרְבָּה (sed signif. 3 nonnisi prius usitatum) pr. locus septus, inde 1) *arcu*,

impluvium, *chors* (Hof), *domus privatae* Ex. VIII, 9. 2 Sam. XVII, 18. Neh. VIII, 16. חַרְבָּה area carcereis (Wachthof) Jer. XXXII, 2, 12. XXXIII, 1, XXXVIII, 6. Neh. III, 25. 2) *atrium* a regiae 1 Reg. VII, 8, 9, 12. Esth. II, 11. IV, 11. VI, 4. b) tabernaculi sacri Exod. XXVII, 12 sqq. XXXV, 17. 18. XXXVIII, 9 sqq. XXXIX, 40. XL, 8, templi Salomonei, quorum duo erant (2 Reg. XXI, 5), alterum *interius* (חַחָזֶל Ez. XL, 28. 32. XLIII, 5 et תְּמִימָה 1 Reg. VI, 36. VII, 12. Ez. X. 3. XI, 31. XLIV, 21. 27), etiam *atrium sacerdotum* 2 Par. IV, 9, *atrium superiorius* Jer. XXXVI, 10, *atrium novum* (v. RELAND. antiqu. sacr. p. 54, quo ali *atrium mulierum* intelligunt, cuius vestigia tamen in templo Salomoneo desunt v. LIGHTFOOT Opp. T. I. 592) 2 Par. XX, 5; alterum *exterius* (חַחָזֶל Ez. Ezech. X, 5. XL, 17. 31. XII, 7, 14, sed pro ḥaz̄eh חַחָזֶל הַחַרְבָּה קָרְבָּה) Plur. *חַרְבָּה* Jes. I, 12. Ps. LXV, 5. LXXXIV, 11 ect. LXX. αἰλῆν, 3) *villa*, *parvus vicus* (Gehöfte). LXX. ἔπαιλις, κάμη. Lev. XXV, 3: אַתָּה תְּהַבֵּחַ בְּתַתְּכֶם אֶת־בְּתַתְּכֶם domus vicorum, qui muro carent. Saepe de villis viciniisque, qui in agro urbis siti sunt Jos. XIII, 23. 28. XV, 32 sqq. XVI, 9. XVIII, 24. 28. XIX, 6, 7, 16. 23. 30 sqq. 1 Par. IV, 33. Neh. XI, 25. XII, 29, differunt וְבָבָה Jos. XV, 17. Etiam de vicis Nomadum Gen. XXV, 16. Jes. XLII, 11, cf. Ps. X, 8; שָׂדֵה בְּשָׂדֵה sedet in insulis vicorum, quae imago repetita est a nomadibus rapinam exercentibus.

Inde sunt haec nomina oppidorum vicorumque:

1) חַרְבָּה (vicus Addaris) oppidum in confinitis Idmamacrum et tribus Judae Num. XXXIV, 4, brevis ḥaz̄eh appellatum Jos. XV, 3.

2) חַרְבָּה (vicus fortunae) in australibus tribus Judae Jos. XV, 27. V. RELANDI Palaest. p. 707.

3) חַרְבָּה סְבָה Jos. XIX, 5 (vicus equitatus), et ḥaz̄eh סְבָה 1 Par. IV, 31 (vicus equorum) in tribu Simeonis.

4) חַרְבָּה Ez. XLVII, 17 et נִזְנֵן XLVIII, 1. Num. XXXIV, 9, 10 (vicus fontium) in Palaestinae finibus septentrionalibus.

5) חַרְבָּה שְׁפָחָה (vicus vulpis) Jos. XV, 28. XIX, 3. 1 Par. IV, 28. Neh. XI, 27 in tribu Simeonis.

6) חַרְבָּה (pagus medius) Ez. XLVII, 16 in finibus Auranitidis.

7) plur. חַרְבָּה statio Israëlitarum in Arabia Petreca Num. XI, 35. XII, 16. XXXIII, 17. Deut. I, 1. Cf. BURCKHARDTI itin. Syriea p. 808, germ.

חַצְרָה (septum, castellum, i. q. arab. حَصَنٌ) n. pr.

1) urbis regiae Cananitarum Jos. XI, 1 sqq. XII, 19. Iud. IV, 2, postea Naphtalitis tributae Jos. XIX, 36, ad lacum Samochonitin sitae (Jos. Arch. 5, 5, 1). A Salomone munita 1 Reg. IX, 15, a Tiglathpileser expugnata est 2 Reg. XV, 29. — 2) oppidi in australibus Judae

Jos. XV, 23. — 3) alias ibidem siti, etiam נְרָבָה dicti, Comm. 25. 4) oppidi Benjaminitarum Nchem. XI, 33. 5) regionis arabicae plura regna continentis, unde נְרָבָה קָרְבָּה Jer. XLIX, 28. VITRINGA (ad Jes. I, p. 621) *Petram* intelligi conicit utpote in orbe exstructam, sed hacc est נְרָבָה.

תְּצַוֵּר תְּרֻבָּה (castellum novum, Neuburg) n. pr. oppidi in australibus Iudea Jos. XV, 25.

תְּצִיר 1) i. q. נְרָבָה locus septus, chorus, αὐλή, γόργος. Poët. Jes. XXXIV, 13: erit mansio thoum חֶצְבָּרָה נְרָבָה chorus s. pasuum struthionibus. Andacius etiam XXXV, 7: נְרָבָה אֲמָתָה תְּצִיר תְּצִיר domicilium cannae et aruadini, cf. חֶצְבָּרָה no. 7.

2) gramen (v. rad. no. 2 et quae ibi observavimus), *pecudis*, *pabulum* 1 Reg. XVIII, 5. Job. XI, 15. Ps. CIV, 14. CXLVII, 8. Prov. XXVII, 25. Jes. XV, 6. XLIV, 4. Ut ipse solis ardore facile exarescant (facilius autem arescit gramen tectorum Ps. CXXIX, 6. Jes. XXXVII, 27) imaginem praebet fortunae fluxae et caducas Job. VIII, 12. Ps. XXXVII, 2, et in universum vitae humanae Jes. XL, 6. 7. 8. LI, 12. Ps. XC, 5. CIII, 15. Spec. *porrum*, olus gramini simile, in Aegypto frequens adeoque pro sacro habitu (Juv. 15, 9. Prudent. cor. 10, 261, 267; contra Symm. 2, 250). Num. XI, 5. LXX. Vulg. πόρα, porri. Onk. Syr. Saad. codem vc. nisi תְּצִיר, תְּצִיר, תְּצִיר, v. CELSII Hierobot. II, p. 263 sqq.

תְּצִיר (inclusus, cirenumvallatus) n. pr. 1) filii Ruben Gen. XLVI, 9. Ex. VI, 14. 2) filii Perez Gen. XLVI, 12. Ruth IV, 18. Graec. Εὔγενοι Mt. I, 3. Patron. est נְרָבָה Num. XXVI, 3. oppidi in tribu Iudea Jos. XV, 3. 25. Cf. תְּצִיר no. 3.

תְּצִיר (id.) n. pr. tribuni militum Davidis 2 Sam. XXIII, 35 Chethibh. In Keri et 1 Par. XI, 37 תְּצִיר.

תְּצִיר הַכְּבָדָה et תְּצִיר הַכְּבָדָה f. *tuba*, qua populus convocabatur ad bellum Hos. V, 8 (parallel. נְרָבָה, quod hoc contextu frequentius, cf. VIII, 1 et saepius) et variis generis signa (v. נְרָבָה, נְרָבָה) dabantur a sacerdotibus Num. X, 2—10. XXXI, 6. 2 Paralip. XIII, 12, 14, quae praeterea inflari solebat in publica lactitia 2 Reg. XI, 14. 2 Par. XXIII, 13, max. a sacerdotibus in sacris solemnibus 1 Par. XIII, 8. XV, 21. 28. XVI, 42. 2 Par. V, 12. 13. XXIX, 26—28. Esr. III, 10. Neh. XII, 35. 41. Ps. XCIVIII, 6, in panegyri sacra 1 Par. XV, 24. XVI, 6, et propterea in supelleotide sacra recensetur 2 Reg. XII, 14. Copulatur cum נְרָבָה, v. c. Ps. I, c. נְרָבָה קָרְבָּה, 1 Par. XV, 28. 2 Par. XV, 14, unde recte colligunt JAHYNIUS (Arch. I, 1 p. 505) al., haec instrumenta diversa fuisse, cf. quae de horum nominum permutatione minus accurata concurrunt Talmudici (Schabb. 36, 1. Suce. 34, 1); trium rerum nomina permuta sunt, ex quo vasta est domus sanctuariorum. תְּצִיר הַכְּבָדָה שִׁירָת יְהוָה תְּצִיר הַכְּבָדָה vocarunt tubam et tubam buccinam i. e. utrumque nomen prius bene distinctum postea confuderunt (minus recte

enim hoc dicto utilius CREDNERUS ad Joël II, 1, cui נְרָבָה est vocabulum vilius et sequioris Hebraismi propter (שְׂפָרָה). Quoniam distinctae fuerint, docent idem Hebrei (v. Buxtorf. Lex. talmud. p. 816), quibus נְרָבָה est tuba recta, נְרָבָה buccina more cornu implexa, et ideo modo distinguunt Hieronymus, 'א plerumque *tubam*, 'בָּ Buccinam rediens (quorum vocabulorum discrimen ita, ut diximus, definit Veget. de re milit. 3, 5) et hunc in modum disputans ad Hos. I. c. 1, *buccina* pastoralis est et cornu recurvo efficitur: unde proprie hebraic *Sophar*, graece ζεγάλη appellatur. *Tuba* autem de aere efficitur, vel argento, qua in bellis et solemnitatibus concurrebant, Consentit Josephus, qui (Arch. 3, 12, 6) de נְרָבָה (quam tamen οὐδέποτε reddit) ita: εἰσὶ δὲ τουτά τινες πύρ ἐπὶ τύγαρων ὀλίγῳ λεῖτον· στοὺς δὲ τούτους πύρου πυρρίγαι, πυρρίζουσα δὲ ἔλασις δούσιν ἐπὶ τῷ σύμμαχῳ πρὸς ἴσωντι πρείμασι, εἰς κύδονα τοῦτον ἀλλάζει παρατηλίσιος τελεῖ. ἀσθεσίᾳ κατέσται ταῦτα τούτων γένοται. Recta denique sunt tubae sacre in arcu Titii conspicuae (v. RELANDIUS de spoliis templi Hieros. in arcu Titii conspicui c. 12).

Radicem plurique consentunt esse נְרָבָה, sive נְרָבָה dictum putant pro *tuba* (Simonis ed. 1. 2. Ewald. gr. p. 242) coll. נְרָבָה pro נְרָבָה al., sive formatum existimant ad analogiam conj. XII Arabum (عَنْبَرٌ), v. HACCIANXI praeccid. s. p. 251 sqq. MICH. suppl. 893. JAHY arab. Gramm. 172 al.), sed de significacione ambigunt. SIMONIS tubam dictam volebat a sono varie inciso et fracto (אַחֲרֵי incidit); MICH. I. c. a. חַדְרָה praescens fuit IV. praesentem stitit, adesse insit, ut tuba pr. sit adesse iubens, convocans (cf. Num. I. c.); EWALDO (I. c.) pr. est *tenuis, angusta*, quam vim radiceis apud Hebreos et Arabes frustra queras. Mili vix dubium (cf. CREDNER. I. c.), hoc vc. onomatopoei, esse et tubae sonum fractum (das Schmettern) imitari, ut lat. *tarantula* in versu Enni, quem servavit Serv. ad Virg. Aen. 9, 503, nostr. *trarara*. — Ab hoc nomine ductum est verbum

תְּצִיר tubam inflavit (trompeten). Legitur in Part. בְּצִיר (צִיר צִיר) 1 Par. XV, 24. 2 Par. V, 13. VII, 6. XIII, 14. XXIX, 28 Chethibh, ubi in Keri semper altero צ abiecto est צִיר צִיר (צִיר צִיר Part. Pi.) ex ieiuna formae illius insolentioris correchone, contra analogiam nominius נְרָבָה. — 2 Par. V, 12 est תְּצִיר, quod in mendo cubare videtur.

תְּצִיר (atrium mortis) m. Gen. X, 26. 1 Par. I, 20 Arabiae felicis regio ad mare Indicum sita, Arabibus hodieque حَصَمُوت, حَصَمُوت (rarior) حَصَمُوت v.

GAGNIER ad Abulf. Arabiam p. 14) dicta, thure, myrra et aloë feras, sed barbara dialecto (unde חַמְרָה barbaric locutus est) et acris insalubritate (unde nomen, v. DSCHANHARI h. v. cf. Arrian. Peripl. 9, 7. Agatharch. 10) famosa. Eratostheni ap. Strabonem (XVI, p. 768 Casaub.)

T t t

ea regio *Xatrapotitis*, incolae *Xatrapotiti* appellantur, Ptolemaeo (VI, 7 p. 178 Bert.) *Xatrapotitis*, in Cod. Coislin. *Xatrapotitis*, Plinio Chatramotitae (VI, 28): neque cum his confundendi *Adramiticus*, quos בְּדָרֶךְ Hebracorum esse vidimus s. h. v. Descriptionem regionis praeceptor Strab. l. c. dabunt Abulfeda Arabiac p. 45 Gagn., Geogr. Nub. p. 26. Makrizius in Rinkii et Vateri arab. Lešeb, p. 101—103, Niebuhr. descr. Arabiae p. 283—294. — In 4 Codd. Sam. legitur קַרְמֹתָה cum Jod compaginis.

רְקַבֵּת in Kal inusit. i. q. **רָקַבְתִּי** pr. *incidit* (hauen), inde *insculpsit* (Pu. no. 1), *delineavit*, *pinxit* (Pu. no. 2, v. **רָקַבְתִּי** no. 2), it. *rastro q/fodit* (auf-hauen), v. *Hithpa.*

Pu. part. פְּרִזְבָּת 1) *insculptum* 1 Reg. VI, 35. 2) *de-lineatum, pictum* Ez. VIII, 10, cf. XXIII, 14.

Hithpa. terran rastro effudit, anflicken, einen Graben aufwerfen. Ita ex significatu primario explicuerim Iob. XIII. 27: וְאַתָּה בְּצִדְקָתֶךָ שְׁרֵךְ בְּצִדְקָתֶךָ circa radices pedum meorum effodisti terram, s. fossam fecisti, ut procedere nequeam, i. e. viam mihi obstruxisti cf. XIX. 8. Thren. III. 7. Vulgo: circa rad. p. m. delineasti i. e. designasti pedibus meis, quoque progradientur.

חִקְרָה pr. *eccidit, incidit* (nostr. *hacken*, angl. to *hack*, cf. radd. *vicinas et حَقَّ, حَتْفِيقَ* et *حَكْبَكَ*) *percessit gladio, hauc mit dem Schwerte, sed notices habet secundarias certi, veri, iustique, repetitas a nomine קָרַבְתִּי*). Spec. 1) *incidit*, ut sepulcrum in iupem (parall. קָרַבְתִּי) Jes. XXII, 16, *insculpsit litteras et figuras in tabulam*, sq. קָרַבְתִּי tabulac Jes. XXX, 8. Ez. IV, 1. Inde 2) 1. q. קָרַבְתִּי, *delineat, pinxit*. Ezech. XXIII, 14: *imagines Chaldaeorum בְּשֶׁרֶת כְּקָרְבָּן pictas minio*. Sq. קָרַבְתִּי rei, in qua pingitur Jes. XLIX, 16. 3) *statuit*. Prov. XXVII, 27: *בְּהֵמָה קָרַבְתִּי*. Comm. 29: *בְּהֵמָה קָרַבְתִּי statuerat columnas terrae*. הַיְנָה pro קָרַבְתִּי, cf. Granum, §. 66, not. *), et infra Hophal et קָרַבְתִּי. Translate *erexit index*. Jes. X, 1. Part. קָרַבְתִּי *index, dein dux, princeps populi* Iud. V, 9, q. cf. טָבֵשׂ.

Pu., part. ~~ပြည့်~~ *statutum*, *lex* Prov. XXXI, 5.

Hoph., fut. שָׁׁמַן (pro שָׁׁמַן v. Kal no. 3) pass. Kal no. 1. *insculptus est* (sq. נִצְחָן) Job, XIX, 23.

Po. i. q. Kal no. 3 *statuit*, *decrevit*. *Prov.* VIII, 15. Part. פָּקַדְתָּה statuens (der., das Ordnende), inde a) *legis lator*, de Mose Dent. XXXIII, 21, de Deo Jes. XXXIII, 22, *dux*, *princeps* i. q. פָּקַדְתָּה *Iud.* V, 1*i.* b) *sceptrum*, *insigne docum et imperatorum* (q. d. *dus* Ordnende, Herrschende, Instrument des Ordneins und Herrschens), quae significatio, quamquam veteribus ignota et a nonnullis recentiorum in dubium vocata tribus his locis adhibenda videtur: *Gen.* XLIX, 10 (ubi in altero membro est פָּקַדְתָּה,

ferri tamen possit ducis significatio. *Scoptrum reddunt Herderus, Justi al.*). Num. XXI, 18: *putex, quem foderunt principes eius (Israëlis), caravant nobiles populi* אֲשֶׁר־בָּנָם *sceptro, scorpionibus suis, ubi* אֲשֶׁר־בָּנָם *fere parallelismi in modum declarare videtur prius קְרַבְתִּים*. (Jarchius: 'כִּי interpretatur קְרַבְתִּים כִּי לֹא ad mandatum legislatoris i. e. Mosis, Clericus: *cum legislatore, quorum quidem neutrum placet*). Ps. LX, 9: *עֵמֶק מִזְרָחָךְ Juda* erit *sceptrum meum* (in altero membro: 'אֲשֶׁר־בָּנָם de galea'), ubi al. quidem: *Juda dux meus i. e. ex Juda mihi prodibunt duces, sed minus apte ad sententiam.*

לְקַדֵּם, nonnisi in plur. estr. תְּקַדֵּמָה decreta (indicis) Jes. X, 1. Ind. V, 15 (ubi alluditur simili vocabulo תְּקַדֵּם). Comm. 16, v. בְּקַדֵּם).

רְנֵה sq. Makk. - רְנַת, c. suff. נָמֵן, נָמֵן, sed נָמֵן Lev. X, 13, בְּנֵי חֶת Ex. V, 14, נָמֵן Ps. LXXXIV, 11 Chethibh, pl. נָמֵנִים estr. נָמֵן et נָמֵן Ez. XX, 18 pr. statutum definitum. Spec. 1) demensum, pensum, sive laboris Ex. V, 14. Prov. XXXI, 15, sive cibi et virtus Gen. XLVII, 22. Prov. XXX, 8. Ezech. XVI, 27. 2) terminus, times definitus. lob. XIV, 5. XXVI, 10. XXXVIII, 10. Prov. VIII, 29. Jer. V, 22. הַלְּבָדָה sine termino, in infinitum Jes. V, 14. Inde 3) tempus statutum Job. XIV, 13. Mich. VII, 11. 4) statutum, lex (perspecte). Gen. XLVII, 26: הַלְּבָדָה וְזֹבֵחַ שְׂמִינִי idque fecit Josephus statutum. 1 Sam. XXX, 25: הַלְּבָדָה וְזֹבֵחַ שְׂמִינִי כִּי תְּהִלֵּת אֱלֹהִים בְּצָלָמָה. Ps. LXXXI, 5: כִּי תְּהִלֵּת אֱלֹהִים בְּצָלָמָה. In sing. etiam collect. de summa legum i. q. שְׂמִינִי (ut nos Iuda Mosaicus, de iure Mosaeo) Ex. XV, 25. טְבֻשֵׁת קָרְבָּן שְׂמִינִי it. הַלְּבָדָה (de Deo) Ps. XCIN, 7. CXLVIII, 6. טְבֻשֵׁת קָרְבָּן Esr. VI, 10. הַלְּבָדָה migravit legem Jes. XXIV, 5. In Plur. leges, max. divinæ hominibus dataæ (arab. حُكْمُنَى leges divinæ) Dent. IV, 5. 8. 14. XI, 32. XII, 1 ect. (saepe eum סְמִינִי Lev. XXVI, 46. Deut. IV, 8. Mal. III, 22, וְתוּבוֹ Neh. III, 19. IX, 11), de quarum observatione dicuntur קָרְבָּן שְׂמִינִי Dent. VI, 24. XVI, 12. XVII, 19. 1 Par. XXII, 13, הַר שְׂמִינִי 1 Reg. III, 14. IX, 4, הַר קָרְבָּן Ez. XI, 12. XXXVI, 27. De legibus, quas natura sequitur Job. XXVIII, 26. Ps. CXLVIII, 6. Est etiam a decreto Dei Ps. II, 7, unde c. Suff. קָרְבָּן quod in me decreatum est Job. XXIII, 14. Sed Job. XXIII, 12 קָרְבָּן est decreeum meum, quod ipse decrevi: כִּי אֲנַת תְּבִרְכָּה בְּעֵד קָרְבָּן, ubi non est quod cum Alex. Vulg. legas: קָרְבָּן in simo meo. b) il quod aliqui ex lege debetur, pars statuta, legitime debita (cf. arab. حُقْرَفَ v. diss. Lugdpp. p. 708). גְּנִיעַת הַר קָרְבָּן pars statuta olei Ez. XLV, 14. Ex. XXIX, 28: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָסְכָה וְנָסְכָה וְנָסְכָה וְנָסְכָה et erit Ahaaron filiusque eius statutum perpetuum a filiis Israël. Lev. VII, 34. X, 15. Num. XVIII, 8. II, 19. c) mos, consuetudo i. q. טְבֻשֵׁת no. 2, e. Iud. XI, 39. 2 Par. XXXV, 25: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָרְבָּן וְגַדְעָן feceruntque eas (elegias in Josiam)

morem inter Israëlitas i. e. fecerunt, ut in populi consuetudinem recipentur, vulgo a populo decantarentur.

תְּרֵא I. i. q. קָרְבָּן no. 4 *lex, statutum*. In sing. tantum de una legi Num. IX, 14. XV, 15. Ex. XIII, 10, v. c. תְּרֵא lex de paschate Ex. XII, 43. תְּרֵא statutum legis Num. XIX, 2. XXXI, 21, תְּרֵא XXVII, 11. XXXV, 29. Creberima est formula: תְּרֵא קָרְבָּן (erit hoc) lex aeterna generationibus eorum (futuri). Ex. XXVII, 21. Lev. III, 17. VII, 36. XI, 51. XVII, 7. XXIII, 14. 31. 41. XXIV, 5. Num. XV, 15. XVIII, 25 ect.

Plur. *leges*, v. c. תְּרֵא קָרְבָּן Ez. XLIII, 18. 'תְּרֵא XLIV, 5. קָרְבָּן קָרְבָּן hebdomades legum i. e. legitimae messis Jer. V, 21. Formulae frequentes sunt: 'תְּרֵא קָרְבָּן Lev. XVIII, 5. 26. XIX, 57. XX, 8. 22. 'תְּרֵא קָרְבָּן XX, 13. XXVI, 3. Ez. V, 6. XX, 16. 'תְּרֵא Deut. XI, 1, et contra 'תְּרֵא 2 Sam. VII, 19. סִירְבָּן Ez. XX, 24. Saepè copulatur cum 'תְּרֵא קָרְבָּן, 'תְּרֵא Deut. VIII, 11. XI, 1. XXVIII, 15. 45. XXX, 10. 16. De legibus coeli, naturæ Iob. XXXVIII, 33. Jer. XXXI, 55. XXXIII, 25. It. *mores*, v. c. קָרְבָּן 1 Reg. III, 3. קָרְבָּן קָרְבָּן Mich. VI, 16. קָרְבָּן קָרְבָּן sequi mores gentilium i. e. idolatriam Lev. XX, 23. 2 Reg. XVI, 8.

תְּרֵא n. pr. oppidi in confiniis Aseritani et Naphatalitarum Jos. XIX, 54, pro quo קָרְבָּן scribitur 1 Par. VI, 60.

תְּרֵא fut. קָרְבָּן (Iob. XIII, 9) *scrutatus est, per-scrutatus est, investigavit, exploravit*, pr. intima terræ, de metallico Iob. XXVIII, 5 cf. קָרְבָּן Ps. XCIV, 4. (Origo est in fodendo, cf. רַבָּן, קָרְבָּן). Spec. *exploravit* terram Ind. XVI, 25 1 Par. XIX, 3, cibum potumque (gustavit) Prov. XXIII, 30; *investigavit* causam alic. Prov. XXV, 2 (רַבָּן). Iob. XXIX, 16 (רַבָּן). XXXII, 11 (רַבָּן); animalium et voluntatem alic. 1 Sam. XX, 12: 'תְּרֵא קָרְבָּן יְהוָה Vulg. si investigavero sententiam patris mei, de Deo Jerem. XVII, 10: 'תְּרֵא קָרְבָּן Ps. XLIV, 22. Iob. XIII, 9. Ps. CXXXIX, 1: *dives sibi sapiens uidetur קָרְבָּן לְדֹבֶד sed pauper intelligens cum perspicit*. LXX. *zetai, iuouetai*. Aqu. Theod. ἐξηρύσα. XVIII, 17; *exploravit* suam ipsius vitam Thren. III, 40. It. *investigando accusatus est* Iob. V, 27: קָרְבָּן קָרְבָּן perverstigavit (Deus sapientum). XXVIII, 27. Absol. Deut. XIII, 15. Ez. XXXIX, 14.

Niph. *investigatus est* Jer. XXXI, 37. 1 Reg. VII, 47: קָרְבָּן קָרְבָּן non investigabile erat pondus aeris, i. e. ponderari ei numerari non poterat. 2 Par. IV, 18. Jer. XLVI, 23, cf. קָרְבָּן.

Pi. i. q. Kal. Eccl. XII, 9.

תְּרֵא m. 1) *investigatio*, veluti causæ Iob. XXXIV, 24: *frangit potentes קָרְבָּן נִסְתָּחַם* causa non cognita, quandoquidem ei non opus est longa quaestione. Prov. XXV, 3:

לְבָנָה cor regum impervestigabile. Jes. XI, 28. Iob. V, 9: בְּבָנָה facit magna, et quæ investigari non possunt i. e. innumerabilia, cf. IX, 10. XXVI, 26. Ps. CXIV, 3. — בְּבָנָה Ind. V, 16 sunt *quaestiones, disquisitiones animi* huc illuc illustrantes, quales in consultationibus et deliberationibus sunt, adeoque contentiones et altercationes notare possunt, sicut apud Arabes plura scrutandi verba (תְּרֵא, קָרְבָּן, קָרְבָּן) ad disputationem referuntur, v. Seni Cr. Opp. min. p. 162. Observa autem verborum insinu in his Ind. V, 16: *ad rivos Rubenitum בְּבָנָה בְּבָנָה magna erant consulto- tiones animi* i. e. dum deliberabat populis, praetera nihil, et Comm. 15: בְּבָנָה בְּבָנָה magna erant decreta animi i. e. praeclares et magnanimes consilia ceperunt. Hoc sibi vult vates. Rubenitas initio quidem magnamina quaque episise consilia, sed tandem domi mansisse otiosos, et dum res patriæ in discrimine versarentur, in vanis deliberationibus acquevisse. Inde

2) quod *investigando comparatur, cognoscitur*. Iob. VIII, 8: בְּבָנָה אֲבָנָה, hinc *intimum* alic. rei. בְּבָנָה penetralia maris XXVIII, 16, קָרְבָּן i. q. תְּרֵא בְּבָנָה τοῦ θεοῦ. XI, 7. (Cf. Ephr. II, 319: homo cognoscit *καταπέμπειν καταπέμπειν* quae explorari possunt in mari et terra, i. e. secreta maris et terræ).

Dubiae interpretationis sunt verba Prov. XXV, 27: בְּבָנָה בְּבָנָה comedere nimium mellis non est bonum *scilicet* בְּבָנָה, quæ ad verbum esse possunt et *investigatio honoris* i. e. *nimium honoris studium* (cf. rad. קָרְבָּן Iob. XXVIII, 3 et similem usum Iob. III, 21), non est *honor* (negandi particula ex superioribus repetita v. Lgb. p. 852). Sed molestum est Suffixum in בְּבָנָה, et praestabilit vocibus alter divisis scribere: בְּבָנָה בְּבָנָה *nimium studium honoris* est *sine honore*, cf. ad תְּרֵא Gen. XXVII, 39. Jes. XIV, 19. Iob. XI, 15. XXI, 9. Eodem modo singula vocabula dispescunt ARVOLDUS, sed alia sententia: *contentus honoris* prolixiscitur *ex honore*, collato arab. تَرْبَنْتَ, contempsit, cuius significationis tamen alia vestigia in Hebraismo desiderantur. Alia interpretandi pericula, sed magnam partem duriuscula, dabunt SCHULT., ROSENTH., UMBREITIUS ad h. l.

תְּרֵא i. q. קָרְבָּן no. 2. *absconditum, intimum, קָרְבָּן* Ps. NCV, 4.

תְּרֵא nobilis, v. קָרְבָּן.

תְּרֵא i. q. קָרְבָּן foramen, v. rad. קָרְבָּן.

תְּרֵא i. q. קָרְבָּן foramen, v. rad. קָרְבָּן.

תְּרֵא vel תְּרֵא rad. inusit. Arab. خَرَقَ caccavit,

alvum depositum, v. obsecnum magis quam honestum. Hanc ob causam ubique derivatum eius in contextu sacro legitur, in margine vocabulum honestius ab Hebraeorum Criticis positum est.

תְּרָאִים m. pl. *stercora, excrementa.* Jes. XXXVI, 12. In margine honestus vc. **תְּרָאֵץ** legitur, eni vocales huius vocabulo substratae sunt.

תְּרֵוֹנוֹם pro **הַרְאִי יָגְנִים** *stercora columbarum*
 2 Reg. VI, 25 Chethibh, idque proprie accipendum
 videtur, minime enim incredibile, homines diuturna
 fame pressos *stercora columbina* comedisse (cf. CELSUS
Hierobot. II, p. 52). ROSENmuELLER ad Bocharti *Hieroz.*
 II, p. 573); quanquam possit improprie cibus quidam e
regno vegetabili designari, ut apud Arabes *stercus passerinus* (العفارين)
 dicuntur de herba Kali, et in officinis nostris
excrements diaboli (Teufelsdreck) de asa foetida. Vide
 BOCHARTI *Hieroz.* II, p. 580 sq., collato tamen CELSIO
 II, p. 233, 234, qui recte docet, Bochartum in co-
 errare, quod *stercus columbarium* passerinum ab Arabi-
 bus pro *cicer friso* frequentari contendit. Alias con-
 jecturas, v. c. FULLERI (Miscell. 6, 22), qui alvum et
 viscera columbarium intelligit, VERBRUGGI (de nominis
 hebr. plurali numero p. 7, 8), cui **הַרְאִי יָגְנִים** (הַרְאִי יָגְנִים),
 sunt *paniculus*, dimin. a **הַרְאִי** (q. v. rad. **הַרְאִי**), v. apud
 BOCHARTUM l. c. 572—589 Lips. In Keri 2 Reg. I. e.
 est **דְּרַבְּגִים** de quo vide p. 311 A.

מִקְרָאַת f. *cloaca, latrina*, pl. **מִקְרָאֹת** 2 Reg. X,
27 Chethibh, ubi Keri habet מִקְרָאָת. Arab. مَقْرَأَةٌ id.

2) *vastatus est*, de terris, urbibus (loca enim secca facile sunt vasta, v. Jes. XLII, 15, XLVIII, 21). Jes. XXXIV, 10 de Idumacae: *הַמִּזְרָחַ תְּבַקֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְרָחַ תְּבַקֵּחַ*. Jer. XXIX, 9; Ex. VI, 6. XII, 20, de sacrariis Am. VII, 9. *Transfertur ad populos* (cf. Reg. XIX, 17); *excusis, extinctus est* Jes. LX, 12, et act. *extixit, delevit* Jer. L, 21, 27.

3) *obstupuit*, stupore corruptus est. Jer. II, 12: **בָּאֵד** בְּשִׁמְעָה וְרֹאֵה כִּי מַה אֶזְעָזֵל גָּמָגֵשׂ מַשְׁׁ, ubi idem valet quod verba **בָּאֵד**, **בָּאֵד**. Utramque, *vasti et stuporis*, protestatem habes etiam in verbo **בָּאֵד**: causa autem in eo quaerenda, quod loca deserta silent, stupor autem a silendo dictus, v. **בָּאֵד**, **בָּאֵד**. Caeterum ad Jeremiac verba annotandum, pro **בָּאֵד** (formae **בָּאֵד**, Ez. XXXII, 20) observante Abulwalide et Kimichio legi etiam **בָּאֵד** Imp. Pi., quod tandem minus probandum.

Primariam verbi potestatem habent etiam Graeci in *xúggw* exsicco, ad no. 2 cf. arab. خَرَبَ vastavit, خَرَبَ

vastatus, desertus, incolitus fuit locus. Conj. II. IV.
vastavit, desolavit. Eiusdem originis est حب I. III. IV.

bellum gessit, *syr.* vastavit, occidit, trucidavit,
et: occisus est, *بَرْجَ* bellum, pugna.

Pu. pass. Kal no. 1 *cxsiccatus est.* Iud. XVI, 7. 8.

Hiph. 1) *exsiccavit* 2 Reg. XIX, 24. Jes. XXXVII,
25. L. 2. I. 10. Jer. LI, 36. 2) *vastavit*, terras,
urbes Iud. XVI, 24. Ez. XIX, 7. Zeph. III, 6, *extin-*
xit populos Jes. XLIX, 17. 2 Reg. XIX, 17: **הַרְאָצָם**
בְּכָל־**הָרָקֶדֶת** **וְנִתְמַשֵּׁרָה** **הַגּוֹיִם** **וְתַתְמַשֵּׁרָה** **הַגּוֹיִם**
*extinxerunt reges Assy-
riæ populos et terram eorum vastarunt.* Quomodo siccitas
notio relata sit ad vastationem, bene intelligis ex his Jes.
XLII, 15: **אַחֲרֵיכֶם הָרִים וְגַבְעֹתָיו** **אַזְבָּנֶת**, **devasto montes. et colles,**
parall. **אַזְבָּנֶת**.

Hoph. pass. III. no. 2. Ez. XXVI, 2. XXIX, 12.
Inf. absol. הַחֲרֵב 2 Reg. III, 23.

חרב chald. *exsiccatus*, *vastatus cst.*, v. Targg.

Ho. (more hebraco) *excisa, vastata est* (urbs) *Esr.*

רָבֶת fem. **רָבֶתְהָ** adj. 1) *siccus* Lev. VII, 10. Prov. I, 17. 2) *vastatus* Jer. XXXIII, 10. 12, de urbe II. 3. 17, domo Hagg. I, 4. 9. Phir. c. art. (pro **רָבֶתְהָ**, v. ad **רָבֶתְלִי** p. 447 A) Ezech. XVI, 35. 38.

הַרְבֵּה c. suff. **הַרְבָּה** pl. **הַרְבּוֹת** estr. **הַרְבּוֹת** f. (ita
saepc cum adj. v. c. **הַרְבָּה** **הַרְבָּה** Ps. LVII, 5,
Num. XXII, 23. 31. Jos. V, 13, **הַרְבָּה** ח' **הַרְבָּה** Jos. XXVII,
1, et cum verbo Ps. XXXVII, 15; exempla Ind. III, 22.
Zach. XIII, 7 explicanda sunt ex canone Gr. §. 144 not. 2
exposito)

1) *gladius*, a vastando dictus, v. rad. no. 2, ve-
creberrimum. LXX. ἥριστα, μάχαιρα, σίγος. (Arab.
حَرْب, syr. حَرْب, challd. אַחֲרָה id., unde gr. ἥριπη
gladius curvus et falcatus, quali hodie Orientales sacre
utinuntur, cf. Boch. Hieroz. III, 720 (Lips.). Frequentes
sunt formulae: חֶרְבָּה חֶרְבָּה 2 Sam. XII, 9, 2 Reg. XIX,
37. Jerem. XX, 4. XXVI, 23. Ezech. V, 2, et זָבֵחַ חֶרְבָּה
percussit (aliquem) gladio Dent. XIII, 16. XX, 13.
Jos. VI, 21. X, 28. 1 Sam. XXII, 19. 2 Sam. XV,
14. Jer. XXI, 7, et sexcenties; חֶרְבָּה חֶרְבָּה Jos. XIII,
22 occidit gladio; נִכְנָס חֶרְבָּה Num. XIV, 3. 2 Sam.
III, 29. Ps. LXXXVIII, 64. Jes. III, 25, חֶרְבָּה נִכְנָס
Jes. VIII, 24, חֶרְבָּה נִכְנָס Jer. XI, 22. Ez. VII, 15 occisus
est gladio. *Gladium educere ex vagina (cane)* est חֶרְבָּה.

שְׁמַרְךָ, תְּהִלָּתֶךָ, כְּבָשֶׂךָ, quae vide. **כְּבָשָׂעֵן** peccata gladio (i. e. morte) digna. Iob. XIX, 29. Poet. lingua maledicta comparatur cum gladio acuto Ps. LVII, 5, Deo tribuitur gladius, quo impios trucidat Dent. XXXVII, 41. Jes. XXVII, i. XXXIV, 5. Ps. VII, 13, gladius autem vorare dicitur hostes, hostium carnem (v. **לְבָשָׂעֵן** no. 2). Transferuntur.

2) ad alia instrumenta secantia, et dicuntur etiam de *cultro*, quo circumcidunt Jos. V, 2, 3, de *noracula* Ez. V, 1, de instrumento ferro, quo lapides caedunt Ex. XX, 22, de *secribus*, quibus utuntur in diruendo terris, Ez. XXVI, 9. Poët. de dente falcato hippopotami Job, XL, 19: **הַלְּבָדֶן שָׁׂמֵחַ בְּשִׁנָּיו** creator eius obtulit ei gladium, cf. Nicand. theriac. 566 et Nonn. Dionys. 26, qui eidem bestiae *harper* tribuntur.

3) Deut. XXVIII, 22 בְּרַחֲנָה ponitur inter plura nomina morbos segetis aliaque fertilitatis impedimentis designantia, et Vulg. Saad. Kimchi *siccitatem* interpretantur, apte ad contextum. Nescio tamen an scribendum sit בְּרַחֲנָה. Alii

bellum interpretantur coll. arab. حرب، ad quam significacionem huius nominis vindicandam *Eichornius* (ad Sim. Lex.) laudat Gen. XXXI, 26. Ex. V, 3. Lev. XXVI, 6. Jer. XIV, 12. 13. 15. 16., in quibus enim *gladii* significatio manifesta est. Ad Gen. I, e. monuisse sufficiat, קרב ביהר esse captivos gladii i. e. a militibus gladios tenentibus captos, gr. αἰχμαλώτος, quamquam nos dicimus *Kriegsgefangene*. — Ad 2 Par. XXXIV, 6 v. חרב no. 3.

הַר הָרָב et **הַרְבָּה** (sicca, desertus) n. pr. *Horeb*, clivus humilior montis Sinai, a quo meridiem versus ad montem Sinai (جَبَل مُوسَى) proprie sic dictum (hodie جَبَل مُوسَى) ascenditur. Ad occasum utrinque est mons St. Catharinae (de tripli hoc montani Sinaitic acuminis BUESCHINGII Asien p. 600 sqq. et quae annotavimus ad BECKHARDTITIN. Syriæ p. 873 sqq. 1077. 1078). Ex. III, 1. XVII, 6. Deut. I, 2. 6. 19. IV, 10. 15. V, 2. IX, 8. XVIII, 16. XXVII, 69. 1 Reg. VIII, 9. XIX, 8. 2 Par. V, 10. Ps. CVI, 1. III, 22. Gr. Χωρίς Sir. XLVIII, 7.

בְּגַם m. 1) *siccitas* Ind. VI, 37. 39. 40. Jer. L, 38, sp̄c̄ de nūm̄ terræ siccitate, quac̄ sterilitate parit Hagg. I, 11, de ardore febrili Job, XXX, 30, *dein acutus*, solis, qui siccitat̄ causa est, Gen. XXXI, 40. Jes. IV, 6. XXV, 4. 5. Jer. XXXVI, 30. XXXVI, 30. — 2) *dē-solatio*, *vastitas* Jes. LXI, 4. Jer. XLIX, 13. Ez. XXIX, 10. Zeph. II, 14.

תַּרְבָּה (forma dagessanda pro **תַּרְבָּה**) f. ubique e. art. **תַּרְבָּה** siccum, terra secca opp. aquis fluvii marisve (cf. **תַּרְבָּה**) Gen. VII, 22. Ex. XIV, 21. Jos. III, 17. IV, 18. 2 Reg. II, 8. Hagg. II, 6.

הַרְבָּה f. pl. **הַרְבּוֹת** c. art. **הַרְבּוֹת** Ez. XXXIII, 24. XXXVI, 10, 33, c. Pracf. **הַרְבּוֹת** **הַרְבּוֹת** XXXIII, 27. XXXVI, 4, sed sine art. **הַרְבּוֹת** XIII, 4. XXVI, 20
1) *siccitas*, pl. *loca siccata* Jes. XLVIII, 21. — 2) *dc-*

solutio, castitas. Saepe in hac locutione Lev. XXVI, 31: קָרְבָּן תְּמִימָה וְתַּחֲנֵן et *oppida vestra desolata faciunt*, Ez. XXV, 19, XXXV, 4, et in similiter Jer. VII, 31: עַמְּלֵךְ תְּמִימָה וְתַּחֲנֵן, cf. XXII, 5, XXV, 11, 18, XLIV, 6, 22 ect. Plur. קָרְבָּנִים loca vastata, ruinæ, CH, 7. Ez. XIII, 4. XXXIII, 21, 27 ect. קָרְבָּנוֹת ruinas s. loca vastata restituit. Jes. LVIII, 12, LXI, 4. Ez. XXXVI, 10, 33. XXXVIII, 12. Mal. I, 4, קָרְבָּנוֹת id. Jes. XLIV, 26, sed paulo altere Job. III, 14: pariter atque reges et principes terras נְזָבֶת קָרְבָּנוֹת qui ruinæ sibi aedificant i. e. aedificia splendida mox tamen ruinæ futura (die grosse Steinhaufen aufbauen), quae verba sunt lobii de vanitate rerum humanarum conquerentis, (MICHAELI in suppl. p. 905 קָרְבָּנה h. l. sunt i. q. קָרְבָּנוֹת adyta, templo, II. A. SENIUS, al. conclavia regia coll. arab. كَرْبَلَةٌ concclave regium: utrumque invito lingue

usu. Illam nostram interpretationem iam edit. 1. proposi-
tam calculo suo probarunt **UMBRETTIUS**, **WIXENT** al.).
בְּקַרְבָּן הַרְבָּה עֲזֵזָה ruinae aeternae
Jes. LII, 9, **בְּקַרְבָּן הַרְבָּה עֲזֵזָה** ruinae vestitae,
quae in aliis minae*iacentur* Jes. LVIII, 12; LXI, 4. **בְּקַרְבָּן הַרְבָּה עֲזֵזָה**
ruinae divitium, sunt domus dirutae divitium V, 17.
בְּקַרְבָּן הַרְבָּה עֲזֵזָה ruinae vestitae et desolatae Ezech.
XXIX, 19.

חַרְבָּוֹן pl. estr. m. חַרְבָּיִן *siccitas, aestus (aestatis)*
Ps. XXXII, 4.

הַרְבּוֹנָה Esth. I, 10 et VII, 9 (sec. BORLEXIUM pers. **חֲרֵבָנָי** asinarius) n. pr. cunechi Xeraxis.

¶ *gix, levón, Ps. XVIII, 46 tremuit, trepidavit.*

(Chald. אַתְּ רֶטֶבֶד, trepidatio, timor, v. Deut. XXXII, 25, ubi Targ. pro **תָּרְבֵּת** ponit **תָּרְבֵּת**. Stirps primaria est רֶטֶבֶד, quae aequo atque רֶטֶב motus tremulos indicat, v. ad רֶטֶבֶד, רֶטֶבֶד, רֶטֶבֶד). Verba sunt: **תָּרְבֵּת** **תָּרְבֵּת** **תָּרְבֵּת** et **תָּרְבֵּת** *c. claustris suis* i. e. trepidi excent ex minimentiis caequo mihi tradunt cf. Mich. VII, 17. Hos. XI, 11. Ita iam Kimichi, Jarchi, Aben Ezra, apte ad praecedens רֶטֶבֶד. Ex recentioribus FELLERTS (Miscell. 6, 17) et J. D. MICHAELIS in suppl. 909, collato arab. **تَرَبَّد** excent *ex claustris suis*, sed hoc dilutius. Praeiverat Chald. **نَزَّلَتْ** i. e. migrant, deportantur, efficiuntur. In loco parallelo 2 Sam. XXII, 46 est **תָּרְבֵּת**, quod etiam h. l. tenuerit 9 codd. Ken. et 17 Ross., neque non LXX. Vulg. Pesch. (*claudicant*): sed illud contextui longe accommodatus.

لَرْجَل quadril. inusit. i. q. arab. **سَاحِل** sahit, saltavit equus, locusta, tolutum incessit (galloppire), v. Fribuzad, ap. Schult. ad lob. p. 1130. Est a trilltero **لَرْجَل**, siquidem saltatio et trepidatio saepe hissem

verbis exprimitur (v. Ps. XXIX, 6. Iob. XXXVII, 1) cf. nostr. schrecken i. e. safire (unde Heuschrecke), et terrere, terrey. Electo ḥ inde ortum נַחַת q. v. Inde

לְחֶרְבָּה m. locustae species alata esuque idonea Lev. XI, 22, a saltando dicta (v. rad.) cf. قَصْدَهُ، قَصْدَهُ locusta a صَعْدَهُ saliit, gr. ἀτταζός, ἀττάσθος ab ἄττω, ἄττω, nostr. Heuschrecke a schrecken safire, v. Adelung, h. v. no. 3. it. dan. hoppe (equa) a verbo happen, hūpse. Memoratur præterita in Mischna (Schabb, fol. 67) בְּרִקְעָתָה, quod Abulwaldiis interpretatur קְרֵבָתָה, בְּרִקְעָתָה ovium locustæ. — Arab. حَرَبَلَة agmen equorum et locustarum, veneruntur حَرَبَلَة i. e. equo vecti (zu Pferde), حَرَبَلَة (et n permutatis), locustæ genus impenne, gr. ἀπόγανος Dioces. 2, 57. “Gol. Diocoridis verba sunt: ἡ δὲ ἑπούμενη ἀρχή ἀπόγανος ἡ ὡρὰ ἀπόγανος ἔστι τοῦ περιβολίουνος· ἀπόγανος αυτὸν est vocabulum punicum i. q. talmud. ልርቃቃ, syr. ልርቃቃ pedes (itis). Idem nomen videtur (forte حَرَبَلَة) locustæ genus sine aliis Casir. bibl. I, 320 A. — Syr. Saad. ve. hebraicum refinent, LXX. ἀπόγανος, locustarum genus. V. Boch. Hieroz. III, p. 257 Lips. Mich. supplenum. 910.

———
חֶרְבָּה (Jes. XIX, 16) fot. 1) tremuit, contremuit, trepidavit. Ex. XIX, 18: אָמַד חֶרְבָּה בְּלֹא-לְבָדָה. Alibi semper de hominibus, perterritus est. (LXX saepè ξέπλιται, ξεργάωσα). Ex. XIX, 16: בָּקָשׁ בְּלֹא-לְבָדָה תְּרַמֵּם תְּרַמֵּם. Gen. XXVII, 33: בְּלֹא-לְבָדָה תְּרַמֵּם תְּרַמֵּם. Ruth. III, 8. 1 Sam. XIV, 15. Jes. X, 29. XIX, 16. XXXII, 11. XLI, 5. Ez. XXVI, 16. 18. XXXII, 10. Am. III, 6. Passim tribuitur cordi 1 Sam. XXVIII, 5: וְלֹא-לְבָדָה. Iob. XXXVII, 1: וְלֹא-לְבָדָה proper hoc contremiscit cor meum. Passim constr. praegn. a) sq. בְּלֹא Gen. XLII, 28: וְלֹא-לְבָדָה לֹא שָׁא שָׁא תְּרַמֵּם trepide converterunt se ad se invicem dicentes; b) sq. וְלֹא-לְבָדָה secutus est aliquem 1 Sam. XIII, 7. c) sq. וְלֹא-לְבָדָה trepide obviam ivit aliqui. 1 Sam. XVI, 4: וְלֹא-לְבָדָה מִנְחָה מִנְחָה trepide ei obviam invenerunt seniores urbis. XXI, 2. Minus bene auti: festinauter ei obviam invenerunt.

Transfertur 2) ad festinationem (cf. חֶרְבָּה Hos. III, 5 et lat. *trepidae* Virg. Aen. 9, 114, arab. عَجَزٌ v. POCOCKE ad Hos. I. c. SCHULT. Opp. min. p. 265). Sq. לְבָדָה trepide i. e. festinauter accurrit ex loco. Hos. XI, 10. 11. 3) ad curam. 2 Reg. IV, 15: בְּלֹא-לְבָדָה תְּרַמֵּם תְּרַמֵּם ecc! impendisti nobis onus curam istam. (In reliquo linguis semiticis nihil est usui biblico simile præter arab. עֲגַזְזָה verecundus fuit, præ pudore conticuit, quod a trepidando profectum est. In ipso Hebraismo cognata videntur אַרְבָּה et fort. עֲגַזְזָה).

Hiph. terruit, perterritus. Iud. VIII, 12. 2 Sam. XVII, 2. Ez. XXX, 9. Sæpe hoc nexus Lev. XXVI, 6:

וְלֹא-לְבָדָה שְׁאַכְבִּיתָס et nemo terrificat i. e. a nemine turbati, tuto et securi. Iob. XI, 19. Jes. XVII, 2. Jer. VII, 33. XXX, 10. XLVI, 27. Ez. XXXIV, 28. XXXIX, 26. Mich. IV, 4. Nah. II, 12. Zeph. III, 13.

חֶרְבָּה adj. 1) trepidus, timidus Iud. VII, 3, sq. לְבָדָה eius cui timens 1 Sam. IV, 13. 2) Transfert ad timorem Dei et pietatem. Esr. X, 3: מִתְּרַמֵּם בְּלֹא-לְבָדָה timentes s. reveriti mandatum dei nostri, cf. IX, 4. Jes. LXVI, 2: בְּרִקְעָתָה qui verbum meum reveratur, sq. לְבָדָה comm. 5.

חֶרְבָּה (terror), unde חֶרְבָּה (fons terroris) n. pr. fontis loci ei vicini in vicinia Jesreel et montis Gilboa Iud. VII, 1. Gentil. est חֶרְבָּה 2 Sam. XXIII, 25.

חֶרְבָּה esir. pl. חֶרְבָּה Ezech. XXVI, 16. 1) trepidatio, terror. Gen. XXVII, 33 (vid. rad.). 1 Sam. XIV, 15. Jes. XXI, 4. Jer. XXX, 5. Dan. X, 7. Sq. genit. eius qui terrorem inicitus Prov. XXIX, 25: בְּלֹא-לְבָדָה timor hominum. 1 Sam. XIV, 15: בְּרִקְעָתָה terror a Deo incussus, gr. dixeris δέσμων Hasmón, δαιμόνιος φόβος Pind. Nem. 9, 63. Phur. Ez. XXVI, 16: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּות שָׁמֶן — 2) cura 2 Reg. IV, 13, v. rad. no. 3. — 3) n. pr. stationis Israélitarum in deserto Num. XXXIII, 24. —————

חֶרְבָּה fut. חֶרְבָּה, apoc. חֶרְבָּה, חֶרְבָּה (Jes. XXIV, 6 pertinet ad חֶרְבָּה) 1) arsit, exarsit, cogn. חֶרְבָּה q. v. (Vestigium eius in Arabismo videtur حَرَبَة ardor in gutture, pectore, capite ex ira vel dolore). Vide חֶרְבָּה no. 1. In verbo ubique de ira (nt plura ardendi verba, velut חֶרְבָּה, חֶרְבָּה, חֶרְבָּה, cf. קָרְבָּה ignis, de ira Har. 1, 34, חֶרְבָּה exarsit prima eius, pro ira eius Har. 3 p. 156 Schult.) et his quidem formulatis: a) בְּלֹא-לְבָדָה exarsit ira alie. Ex. XXII, 24. XXXII, 22. XXXIX, 19. Num. XI, 10. Dent. XXXI, 17. Plerumque sq. בְּ (in aliquem). Gen. XXX, 2: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּה et exarsit ira Jacobi in Babelam. XLIV, 18: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּה exarsit in servum tuum. Iob. XXXII, 2, 3, saepè de Deo Ex. IV, 14. XXXII, 11. Num. XI, 33. XII, 9. Dent. VI, 15. VII, 4. XI, 17. Jos. XXIII, 16. 2 Sam. XXIV, 1. 2 Reg. XXIII, 26. Jes. V, 25. Hos. VIII, 5 cct. Rarius sq. בְּ Num. XXIV, 10, et לְבָדָה Zach. X, 3 eius, cui irascuntur. b) Imper. בְּלֹא-לְבָדָה exarsit aliqui ex embranthe jemandem, pro: iratis est. Vulgo supplet: ira. Gen. IV, 5: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּה XVIII, 30: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּה Comm. 32. XXXI, 36: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּה XXIV, 7. 1 Sam. XV, 11. XX, 7. 2 Sam. XXII, 8. Neh. III, 33. IV, 1. V, 6. Jon. IV, 9. Sq. לְבָדָה causæ 2 Sam. XIX, 43: בְּלֹא-לְבָדָה חֶרְבָּה חֶרְבָּה חֶרְבָּה c) חֶרְבָּה exarsit in oculis eius, quandoquidem ira in oculis flagrantibus vulnus torvo conspiciens est. Gen. XXXI, 35. XLV, 5. — Passim haec formulæ tristitiae potius quam irac affectus designant (2 Sam. VI, 8, 1 Par.

XIII, 11) eamque ob causam etiam ab interprete Alexandrino redduntur verbo ἵπνοιον (Gen. IV, 5, XXXIV, 7, Neh. V, 6, Jon. IV, 5, 9) cf. de harum notiomum cognitione s. v. חָרְבָּה, חָרְבָּה Hithpa.

2) *iratus est*, sq. חָרְבָּה Hab. III, 8.

Niph. part. pl. חָרְבָּה: *irati*, sq. ε pers. *Jes.* XLJ, 11, XLV, 24. — חָרְבָּה *Cant.* I, 6 v. rad. חָרְבָּה.

Tiph. חָרְבָּה fut. חָרְבָּה 1) *exardescere fuisse*, sivit iram. *Iob.* XIX, 11, sq. חָרְבָּה. 2) *studiose fecit*, egit, sq. alio verbo finito. *Neh.* III, 20: חָרְבָּה חָרְבָּה אֲזֶנְבָּה post cum magno studio (accedit) *instaurauit Baruchus*, vel: *cum aemulatus instauravit eet*.

Tiph. fut. חָרְבָּה (ad formam חָרְבָּה) *aemulatus est*, *studiose contendit* *Jér.* XXII, 15, sq. חָרְבָּה ε aliquo *Jer.* XII, 5; חָרְבָּה אֲתָה חָרְבָּה קָרְבָּה וְיָהָה *Vulg.* *quomodo contendere poteris cum equis?* *Syr.* חָרְבָּה, quod idem valet, cf. חָרְבָּה contendit, it. litigavit, pugnavit, חָרְבָּה contendit, altercatus est. *Aph.* חָרְבָּה aptavit, arcessit ad pugnam.

Hithpa. fut. apoc. חָרְבָּה (cf. חָרְבָּה, 2 *Sam.* XIII, 5 a rad. חָרְבָּה) *iratus*, *indignatus est* *Ps.* XXXVII, 8, sq. ε pers. *ibid.* *Comm.* I: חָרְבָּה חָרְבָּה נְאָזֶן ne *irascaris propter maleficas*, 7. *Prov.* XXIV, 19. In omnibus his exemplis dicitur de ira, quae ex invidia et zelotypia nascitur.

חָרְבָּה m. 1) *ardor*, concr. de re ardente *Ps.* LVIII, 10. Alibi semper חָרְבָּה est *ardor irae*, eiusque divinae Num. XXV, 4, XXXII, 14. 2) Par. XXVIII, 11. *Esr.* X, 14. *Jes.* XIII, 15. *Jer.* IV, 26 cet., saepe in his formulisi: בְּבָשָׂר חָרְבָּה אֲזֶנְבָּה חָרְבָּה immisit iram suam in — *Iob.* XX, 23. *Ps.* LXXVIII, 19, גַּעַד רְאֵבָה חָרְבָּה reddit ira divina ab aliquo, et גַּעַד רְאֵבָה שֶׁב שֶׁב redi Deus ab ira sua (v. חָרְבָּה), חָרְבָּה חָרְבָּה effudit, lactis expletiv iram suam i *Sam.* XXVIII, 18. *Hos.* XI, 9. Semel tribuitur gladio *Jer.* XXV, 5. 2) *ira*, sine חָרְבָּה, ubique de ira divina *Ix.* XV, 7. *Neh.* XIII, 18. *Ps.* II, 5. *Ez.* VII, 12, 14. Plur. חָרְבָּה Ps. LXXXVIII, 17.

חָרְבָּה m. addito חָרְבָּה: *ardor iree*. Tribuitur Deo Dent. XXIX, 23. Thren. II, 3, hominibus (quo differt ab חָרְבָּה) *Exod.* XI, 8. 2 *Paral.* XXV, 10. *Jes.* VII, 4. Passim *tristitiae* sensum includit (v. ad rad. no. 1) *1 Sam.* XX, 34.

חָרְבָּה lorica, thorax (θώραξ), quae linteae esse solebat (Herod. 3, 47, cf. Λαροθόραξ II, 2, 529), pr. vestis militaris, armatura, cf. rad. in *Tiph.* ibique usum Syrorum. *Ex.* XXVIII, 32. XXXIX, 23.

חָרְבָּה rad. inusit., cogn. חָרְבָּה, pupugit, hinc perforavit, transfixit. Arab. חָרְבָּה perforavit v. c. conchas, margaritas, gemmas conserendas, חָרְבָּה conchulae consertae,

חָרְבָּה gemma omnisque res conserta, v. SCHUBERTI bibl. arab. p. 53. *Schub.* ad Isphahan, p. 15. *Syr.* חָרְבָּה conseruit gemmas, it. verba. Ad prius cf. Barhebr. 187, lin. 2, *rava aurea et argentea* חָרְבָּה חָרְבָּה *conserta lapidis pretiosi*, 217, lin. 5, max. 187, lin. 9: חָרְבָּה חָרְבָּה מִלְּבָד מִלְּבָד monile *conserta lapidis pretiosi*, 598, lin. 10: חָרְבָּה חָרְבָּה מִלְּבָד מִלְּבָד *cingula conserta hyacinthi alliisque gemmis*, inde חָרְבָּה monile. Talmud. חָרְבָּה perforavit, conseruit, unde חָרְבָּה monile, *L'EMPEREUR clav.* talmud, p. 4, it. series verborum, rhythmus. Inde

חָרְבָּה חָרְבָּה m. pl. *monilia ex gemmis, margaritis aurive globulis conserts facta*. *Cant.* I, 10, LXX. חָרְבָּה.

חָרְבָּה rad. inusit. pr. *rasit*, *scabit*, onomatopoët. nt cogn. חָרְבָּה, inde *inediti*, *insculpsit*, cf. חָרְבָּה, חָרְבָּה, gr. *zagóōam*, *zagóttu*, pers. חָרְבָּה et חָרְבָּה, in linguis recentioribus *grattare*, *gratter*, *to grate*, *to scratch*, geru. *kratzen*. Ita syr. חָרְבָּה incidit, scalpsit, Ethipa. pass., חָרְבָּה incisura, stigma, arab. חָרְבָּה decorticavit v. c. *tragacantham*, destrinxit folia rami, sculpsit gemmam, tornavit, longum tenitemque fecit, quae omnia sunt a radendo et scabendo, unde חָרְבָּה tormus, caulum, חָרְבָּה conus apud Mathematicos: exempla largi mani dedit summissus SCHROEDERUS de vestit. pag. 291 sqq. Sam. formavit, fixxit, modo sana sunt verba, quae Cast. ex Lit. Dam. excitat: חָרְבָּה חָרְבָּה *formavit* (Deus mundum) *sicut caelo*. Inde חָרְבָּה, bis in plur. חָרְבָּה crumenae, marsupia, quibus pecunia reconditur, prob. a forma longa, terete et cono inverso simili, arab. חָרְבָּה et חָרְבָּה Abulph. dyn. p. 46. Ar. Erp. Deut. XXV, 13. Abu-Isaac ap. Schroed. I. c. 295. 2 Reg. V, 23: חָרְבָּה בְּשָׁבָב et ligavit duo talenta argenti in duo marsupia. LXX. חָרְבָּה (al. φελάζω). Vulg. sacci. *Jes.* III, 22, ubi marsupia elegantiiora in mundo muliebri recensentur. Ita Kimchi: חָרְבָּה בְּשָׁבָב כְּרָטָב, Abarbenel, Luth. (Beutel), ex recentioribus SCHROEDERUS I. c. p. 282, qui hanc interpretationem uberiori vindicavit. Vulg. *acus crivales*, Targ. אַבְּבָב fibulae, cui assentiebantur FULLERUS (missell. 5, 10), BOCHARTUS (Hieroz. I, 331), VITRINGA ad *Jes.* I. c. al., provocantes ad styls (חָרְבָּה acusque similitudinem, et comparantes gr. *zaharíus* a *zaharos*). Sed priori sententiae favet locus 2 Reg. I. c. *Thecas acum reddit Junius et Tremellius.*

שְׁלֵגֶת m. *stylus, scalprum*, quo litterae ligno lapi-dive insculpuntur. (Arab. شَلْجَة *tornus* 1 Reg. VII, 9 Arab.). Jes. VIII, 1: *accipe tabulam magnam גִּבְעָה וְלַבְנָה et scribe super ea stylō hominis* i. e. scriptura vulgaris s. litterarum figuris vulgaribus, v. שְׁלֵגֶת p. 118. Landem significationem vulgo adhibent Ex. XXXII, 4, ubi de vitulo aureo fingendo: *et accipit e manibus eorum (inaures) נְסָבָת בְּהָרֶת אֲתָנוֹ שְׁלֵגֶת* quae ita interpretantur: *et formavit illud (aurum) scalpum vel torno et fecit inde vitulum fusilem.* LXX, ἔτινος αὐτῷ ἐν τῷ γωγίδι, et ita Gr. Venet. Onk. Sam. Kimchi. Sed repugnat ordo narrationis: non enim vitulus ope styli delineari poterat, antequam fusus esset, cui accedit quod נְסָבָת nosquam est figurae ope eaci exarare, sed materiam formare. Nescio igitur an praeferenda sit interpretatio Jonathani, cui accesserunt BOCHART. Hieroz. I, 334. SCHROEDERUS l. c. p. 289: *et ligavit illud (aurum a mulieribus acceptum) in marsupium*, cf. verbi similitudinem 2 Reg. V, 23: בְּשִׂנְיָה הַרְאֵת — בְּשִׂנְיָה; חָרְט i. q. חָרְטָה. Tertia quaedam sententia est eorum (Saad. Arab. Eyp. Aben Esra), qui בְּשִׂנְיָה typum reddunt: *et formavit illud aurum* *in typo*, quam vero ex etymo non facile probaveris. Non magis audiendi GUSSETIUS (p. 268), qui styli significationem pro rorsus eliminaturus etiam Jes. VIII, 1 interpretatur: *sum tibi vestem magnam et scribe super ea in cista*, cf. Schroederum l. c. p. 293.

חָרְטָה, nomini in pl. חָרְטָה sapientium magorumque genus apud veteres Aegyptios, qui somniis interpretandis operam dabant Gen. XL, 2, 21, artibusque magicis miracula patrabant Exod. VII, 11, 22, VIII, 3, 1, 15, IX, 11, etiam ad magos Chaldaeos translatum Dan. I, 20, II, 2 (v. chald.), itidem in somnis interpretandis versatos. Bene observat MILLIUS (dissertat. select. no. 13, §. 1 sqq.), חָרְטָה esse cum sacerdotum aegyptiorum ordinem, qui Graecis ἱερογλυφατές vocabatur (Clem. Alex. VI, 633 Sylb. Numenius ap. Euseb. præp. evang. 9, 8, ubi Jannes et Jambres ἱερογλυφατών principes vocantur. Lucian. Philopseid. §. 34. Cf. JABLOVSKII Panth. aegypt. Prolegg. p. 91 sqq. CREUZERI Symbolik und Mythologie I, p. 215), litterarum rerumque arcanarum scientia insignem, dignitate secundum (primus enim ordo prophetarum erat), eique sententiae et etymon favet et Alex. interpretis auctoritas. Hic enim Gen. XLI, 11 reddit לְשִׁנְיָתָה, quo vocabulo Luciaus l. c. interpretatur ἱερογλυφατές, quodque sacramorū portentorumque interpretum significat (v. Hesych., Ruhken, ad Timaeum p. 80): nullum autem probabilius etymon, quam quod Michaëlis proposuit suppl. 923, a שְׁלֵגֶת insculpsit vel שְׁלֵגֶת stylus et שְׁלֵגֶת sacer fuit, ut sit scriba sacer, scripturarē sacre (i. e. hieroglyphicæ) peritus = ἱερογλυφατές. Haud inepta quidem eorum opinio, qui Hebraeos Iis litteris simile quoddam vocabulum aegyptiū imitatos esse suspicuntur (cf. קָרְבָּן, קָרְבָּן, קָרְבָּן), et auctore quidem JABLOVSKIO (l. c. et Opusce. ed. te-

Water I p. 401) Ἔρχωμαι i. e. ὁ πάντας δύναμις, thamnaturgus, ex ΕΡ facere et ΧΑΙΜΩ δύναμις, vel IGN. ROSSIO (Etymol. aegypt. p. 366) ΣΑΡΕΚΤΩΜΑ i. e. custos secretorum: sed observandum tamem, haec vocabula non veterum usu confirmata, sed recentiorum denum conjectura composita esse. In hebreæ igitur origine statuenda acquisies potest, neque audiendi GUI-JONES (de poësi asiat. p. 139 Lips.), qui accerit arab. خَرْبَن nasi pars eminentior, translate princeps populi, et TH. HYDEUS (de rel. vett. Persarum p. 379 ed. 2), cui שְׁלֵגֶת est pers. خَرْبَن chyredmand (non chardaman), quemadmodum scribit Michaëlis l. c.) sapientia praeditus. Namque linguam persicam recentioriem tam antiquo vocabulo coequo ad res aegyptiacas pertinente male adhibueris, et nemo non videt, Dauicis esse illud ipsum Pentateuchi vocabulum, cui aliud et novum etymon adhiberi non potest. — Vett. interpres plurimique generalioribus intutus vocabulis. LXX (praeter duos locos iam laudatos) ἐπανιδού, καμουζόι. Vulg. harioli. Kimchi: חָרְטָה דְּבוּרָה, et ita Vers. Venet. γενεθλιαλόν. Aben Esra: חָרְטָה תְּוֻדָּה הַרְאֵת וְהַלְוֹדוֹת כְּדָבָר. Antiquiorum interpretum conjecturas dabunt FULLERİ Miscell. 5, 11. AUG. PREIFFERT dubia vexata ad Ex. VII, 11. HOTTING. thes. philol. p. 57.

חָרְטָה chald. id. Dan. II, 10. פְּלָרָה II, 27. IV, 4. 6. V, 11.

בְּשִׂנְיָה verbnn ἄπ. λεγόμ. Prov. XII, 27: חָרְטָה צִידָה

a) Hebrei interpres ex Chaldaismo (v. infra) urendi, adurendi et inde assandi significationem adhibent variis modis (v. KIMCHIUM in Lex. et DE ROSSIUM in Var. lect. ad h. l.), sed parum idoneis. Dum modo assandi, certe torrendi significatio probari possit, apte explicaveris: non assabit ignavus ferinam suam i. e. homo ignavus et desidiosus nunquam poterit lucro exoptato, nihil enim sine labore acquiritur (in altero hemistichio est: pretiosae opes obtinent sedulo), רָצַח וְאַנְשָׁשׁ לֹא יִתְפַּנְחֵה מִזְמָדָה fraudulentus (v. חָרְטָה no. 2) non coquit praedam suam. Juda b. Karisch: נָא יִמְצַחֵּן אֲנָשָׁה רָצַח non maturat mendax cibum suum, der Falsche kocht seine Speise nicht gar. Tutius tamen erit b) חָרְטָה cum C. B. MICHAELI alisque irrecenti significatione accipere, quae firmatur derivato שְׁלֵגֶת cancelli, pr. retia, clathri, et cogn. גַּרְגָּל plectrū, texuit, cui fortasse addendum aeth.

כְּרָזָה: cepit in bello, praedam egit (in quo כ servile est, cf. כְּרָזָה a בְּנָה, כְּרָזָה a גְּזָה). Ita LXX, ὅτε ἐπεισῆσται θύμον. Vulg. inventet. Chald. et Syr. קְרָזָה capiet, consequetur. c) A. SCHULT. coll. arab. كَرَازَه movit, excitavit, reddit: non ciuit venationem suam, sed qui feram e cubili excitavit, ea nondum potitus est.

תְּרֵבָה chald. *adustus est*, v. Targg. Syr. מִשְׁׂמַח adussit, torruit, arab. حَرَقَ med. A. ussit, med. E. ustus est.

Ithpa. תְּרֵבָת adustus est (de capillis) Dan. III, 27.

תְּרֵבָה m. cancelli, clathri fenestrarum, pr. retia, opus reticulatum, v. ad rad. litt. b. Cant. II, 9. Chald. אֲדָרָבָה in Targg. pro תְּרֵבָה. LXX. δίκρινα. Gr. Venet. φωτόφορος. Vulg. cancelli. Male EWALDUS ad h. l. confortat ^{וְ} חַרְבָּה foramen, nam hoc est potius fissura vestis laceratae.

—
תְּרֵבָל rad. inusit. prob. i. q. תְּרֵבָה ussit (cf. תְּרֵבָה et תְּרֵבָה). Aeth. ἄδηλα: pro ἄδηλα: adussit. Indo

תְּרֵבָה m. Job. XXX, 7. Zeph. II, 9 pl. חַדְלִים Prov. XXIV, 31 *spinac, rubi, rhamni*, ab urendo dicti, ut *urtica* ab urendo, et arab. حَرَقَ ussit. *Urtica* tamen ipsa intelligi nequit, quum minor sit, quam ut homines sub ea congregentur, ut est apud Job. l. e. Quale spinae rubive genus intelligatur, definiti non potest. V. CELSII Hierobot. II, 164 sqq.

—
תְּרֵבָה pr. *clausit* (cf. תְּרֵבָה rete no. 1) 1) spec. *nasum oclusit, contraxit*. Inde part. תְּרֵבָה Lev. XXI, 18 qui *naso contracto s. depresso est, sinus*. LXX. κολοβόθρων i. e. μυζούρων. Gr. Venet. αἴρως. Vulg. parvo *naso*. (Arab. حَرَقَ) peroravit isthmmum narium et annulum traiecit camelio, pr. *nasum contraxit*, cf. תְּרֵבָה et *permutatis* حَرَقَ q. v.).

2) *prohibuit a communii usu, deo sacrauit* (opp. תְּרֵבָה). Arab. حَرَقَ prohibuit, pec. a communii usu, II. *sacrum reddidit*. IV. *devotum* حَرَقَ ^{وَ} *sacrum, adytum* it. *gynaeceum*. Aeth. ἄδηλος: illicitum esse censuit, ἄδηλος: vetuit, prohibuit, cf. Ludolfi Lex. p. 34. Vide Hiph.

Hiph. תְּרֵבָה 1) *consecravit, derovit* (acth. ἄδηλος: anathemate notavit). Deo, ita quidem ut redimi non possit Lev. XXVII, 28. Mich. IV, 13. In bellis interneccinis contra Cananeos hunc in modum devovebantur urbes, quae captae hominibus bestiisque ad unum omnibus occisis funditus delebantur, hinc 2) *interacione delevit, extirpavit* urbes, populos (Luth. verbaenam) Num. XXI, 3. Deut. II, 31. III, 6. VII, 2. XIII, 16. XX, 17. Jos. II, 10. VIII, 26. X, 28. 35. 37. 40. XI, 21. Iud. I, 17. XXI, 11. 2 Par. XXXII, 14 Jes. XXXVII, 11. Jer. LI, 3. Dan. XI, 44 ect. Nonnumquam additur בְּתֵבָה Jos. XI, 12. 1 Sam. XV, 8. Formula בְּתֵבָה יְהֹוָה Jer. I, 21 depingere videtur hostem perpendos persequentem (cf. בְּתֵבָה 1 Reg. XIV, 10. XXI, 21). Poët. ipse Deus dicitur aliquid interneccioni devovere, i. e. *devotum extirpare*. Jes. XXXIV, 2. Jer. XXV, 9, adeoque manimata

Jes. XI, 15: לְשׁוֹן כְּנָצְרוֹבָה יְהֹוָה אֶת תְּרֵמָה et devorabit i. e. siecabit Jehovah suum maris aegyptiacum (cf. Ps. CVI, 9. Jes. I, 2), ubi male dixeris, הַתְּרֵבָה esse i. q. תְּרֵבָה. LXX. ἀπάθεματω, ἐξόσογενιο, rarius ἀγαρέω, ἀπόλλημα.

Ho. תְּרֵבָה *devotus est, consecratus est* Esr. X, 8, de hominibus i. q. *Deo devotus et occisus est* Ex. XXII, 19. Lev. XXVII, 29.

תְּרֵבָה (devotus, sacer) n. pr. oppidi Naphtalitarnm Jos. XIIX, 38. In plurinis editi. legitur תְּרֵבָה, sed illud praeferrendum c. Jos. Athia, Clodio al.

תְּרֵבָה pro תְּרֵבָה (i. q. חַרְבָּה sinuus) n. pr. viri Esr. II, 32. X, 31. Neh. III, 11.

תְּרֵבָה, semel תְּרֵבָה (Zach. XIV, 11) e. Suff. חַרְבָּה, חַרְבָּה pl. תְּרֵבָה 1) rete, piscatoris et aucipis, a claudendo dictum, v. rad. no. 1. (Chald. id.). Hab. I, 15—17. Ez. XXVI, 5. 14. XXXII, 3. XLVII, 10. Metaph. retia de illecebri mulierum Eecil. VII, 26.

2) *deratio rei ad internectionem, anathema*. Zach. XIV, 11. Mal. III, 24: *ne percutiam terram anathemate*. אֲשֶׁר תְּרֵבָהvir interneccioni a me devotus 1 Reg. XX, 42, תְּרֵבָה 22 Jos. XXXIV, 5. תְּרֵבָה interneccioni devotus XLIII, 28, cf. Jos. VI, 18. Saepe coner. res deo devota sine opere redēctionis (si animata erat, occidenda) Lev. XXVII, 21. 28. 29. Num. XVIII, 14. Deut. VII, 26. XIII, 18. Jos. VI, 17. 18. VII, 1 sqq. 1 Sam. XV, 21. Ez. XLIV, 29. LXX plerisque locis ἀπάθεμα.

תְּרֵבָה (devotio, locus devotus Num. XXI, 3) n. pr. urbis regiae Canaanitarum Num. XIV, 45. XXI, 3. Jos. XII, 14, in australi parte tribus Iudea Idumeis vicinae Jos. XV, 30, postea Simeonitis concessae XIX, 4. 1 Par. IV, 30. Prius תְּרֵבָה dicta est Iud. I, 17.

תְּרֵבָה (i. q. חַרְבָּה, חַרְבָּה prominenis montis vertex, pr. ut videtur *nasis montis*, cf. انف الجبل nasus montis, promontorium; aliud etymon a devovendo et anathemate v. in libro Henochi VII, 8 cf. Hilarium ad Ps. CXXXIII ap. RELANDUM, Palaeast. p. 323) n. pr. *Hermon* (LXX. Ἡρόν) ingum Antilibani praealtum nivibus tectum (unde אַתָּה טוֹב Num. XXXIV, 8 Targ. Deut. IV, 48 San.), quod ab australi eius parte egressum ad orientem excurrevit, ita ut Jordanes inter Antilibanum et Hermonem orietur Jos. XI, 3. 17. XII, 1. 5. XIII, 5. 11. Ps. LXXXIX, 13. CXXXIII, 3, hodie *Dschebel el Scheikh* et austrum versus *Dschebel el Heisch* appellatum (v. SEETZEN in Zachii Correspond. XVIII, 430. BURCKHARDTI itin. Syriae I, 448), pluribus montibus constans, propter eas in pl. תְּרֵבָה Ps. XLII, 7. Teste Deut. III, 9. IV, 48 haec montana etiam אַתָּה, ab Amoraeis רְבָה, a Sidonis גְּרִינְגָּה appellata sunt, quanquam 1 Par. V, 23. Cant. IV, 8 *Hermon* et *Senir* a se invicem distinguuntur et vulgaris loquendi usus fluctuasse videtur. Plura vide apud RELANDUM, Palaeast. p. 323 sqq.

תְּרֵמָה (contr. ex חַרְבָּה sinuus *naso*) n. pr. viri Neh. III, 10.

חָרָשׁ m. *falx messoria, quadril. conflatum ex resecuit et reddidit*. Deut. XVI, 9. XXIII, 26.

חָרָא n. pr. *Carrae*, v. **חָרָה**.

חָרָם n. pr. v. **חָרָם**.

חָרָנְפֵר (fort. pro **חָרָגֵר** a **חָרָגֵר** ronchissavit et anhelavit) n. pr. *viri* i Par. VII, 36.

חָרָשׁ et **חָרָשׁ** rad. inusit. 1) i. q. **חָרָשׁ** *scabitus, scalpisit*, et intrans. *asper fuit*, II. *asperum fecit*, أحْرَشْ *asper, de scabie nondum illita; خَرَشْ I. III. VIII. scaber fuit*. Cf. ad **חָרָקִי**. Inde **חָרָשׁ** no. 1, **חָרָשׁ** testa, et **חָרָשׁ** figina.

2) fort. *siccus, aridus, calidus fuit*. Asperitas enim notio ad res *torridas, aridas* (cf. Ps. XXII, 16: *siccām interpretantur, LXX κρίγη*, Vulg. *prurigo*. Saad. **خَرَشْ** no. 2).

חָרָקִי m. 1) *scabies, a scabendo dicta (nostr. Krätz von kratzen)* Deut. XXVIII, 27, ubi copulatur cum **בָּרָק** itidem scabiem significante. Onk. et Kimchi **כָּרָקָה** scabiem *siccām* interpretantur, LXX κρίγη, Vulg. *prurigo*. Saad. **خَرَشْ** pruriens, scabies.

2) *sol*, ve. *rarius, quanquam indubiae significationis (inanis enim conjectura Neumannii, astrognot. Benenngungen des A. T. I p. 50, qui *arcturum, مَحَارِسْ* intelligi contendit) Ind. VIII, 13. Iob. IX, 7., cum He parag. **חָרָקִי** Ind. XIV, 18 (cf. **חָרָקִי**, **חָרָקִי**). De etymo ambiguitur. Hitzigius (ad Jes. XIX, 18) statuit, **חָרָק** pr. *orbem* (*solis*) esse, die Sonnenschibe, a scabendo, fabricando dictum (v. rad. no. 1), ut gerin. Scheibe a verbo *schaben* (v. Adelung. h. v., quanquam ab aliis derivatur a *schieben*, v. Schmittener deutsch. Wb. h. v.): Simonis derivatab ab accendendo et ardendo coll. arab. **חָרָשׁ** irritavit, item accendit, حرث movit iguem (das Feuer stören), quae ad ardendi potestatem probandum parum faciunt: mibi quid videatur (*modo semiticum est vocabulum*) iam supra (rad. no. 2) significavi, possit etiam significacionem cognati **חָרָר** adoptasse (r et s permutatis, v. r.). Quid vero si idem hoc vocabulum esse statuamus atque **שָׁרָק** (*Cyrus*) *sol?* Quidquid est, certus exploratusque *solis* significatus adhibendus etiam loco vexato Jes. XIX, 18, ubi **חָרָקִי** est in 16 codd., nonnullis edit. et expressum a LXX. Compl. (Ιεροσόλευτος, quod Arabs reddit *عَنْ أَشْمَسْ*), Symm. (πάλιν ἡμέρα), Vulg. (*civitas solis*), Saadia (فُرْيَة حَرَقْ), testesque habet Talmidistas in Menachot fol. 110 A. Intelligenda enim, quidquid statues de authentia loci, *Heliopolis*, Aegypti urbs, alibi **חָרָקִי** (p. 52) et **חָרָקִי** dicta (quod ipsum Cod. 490 Ross. habet in margine) eaque scriptura praferenda est alteri **חָרָקִי**, **חָרָקִי**, de qua v. pag. 391.*

Aliæ etiam interpretationes, in quas incidere possit, v. e. *urbem testam* (חָרָקִי = שְׂרָבָה) esse Ostracinem (v. Hieron. ad h. 1.) vel Daphnen figinas habentem (Jer. XLIII, 9); vel **חָרָקִי** esse *custodian, protectionem, salutem*, coll. arab. (خَرَقْ) in formula tria **خَرَقْ مُحَمَّد** urbs (a Deo) custodita, parum probabiles. Quod vero in 6 eodd. est, **שְׂרָבָה** *sh'rb anathematis*, a librariis profectum videtur templum in Aegypto extinctum internectioni devotum esse significatur, eique scripturæ oppositum, quam Alex. expressit: πάλιν Αστέλει i. e. **חָרָקִי**. Vide Comment. nostr. ad h. l.

חָרָט m. *testa* Iob. II, 8. XLI, 22. Jes. XXX, 14. Ez. XXVII, 34. חָרָט *vas* testaceum Lev. VI, 21. XI, 33. XIV, 5, 50. XV, 12. Num. V, 17. Jer. XXXII, 14, pro quo poët. etiam **חָרָט** Prov. XXVI, 23. חָרָט *figulus, inde חָרָט יְזָרְבָּהּ* lagena figula Jer. XIX, 1. De re arida Ps. XXVII, 16: חָרָט בְּשָׁבָבָהּ, de re vili Jes. XLV, 9: **חָרָט אֲדֹם** חָרָט *testa apud testas terrae*, quomodo appellatur homo eum creatore suo deceptaturus. — De n. pr. **חָרָט** v. **קִרְבָּהּ**. (Arab. شَبَابْخَرْ) seria vini, خَرَقْ vini seriam ex opere figlino fecit. Gol. ex Maruph.).

חָרָטָה *testa*, v. **חָרָטָה**.

חָרָסֶת f. *figlina* sc. officina, *Töpferey*, in qua sunt vasa testacea, a **חָרָקִי**. Inde **חָרָסֶת** porta figlinæ (Luth. Ziegelthor). XIX, 2 Chethibh, porta Hierosolymorum vali Hinnom vicina, a figuræ dicta ibi habitantibus (cf. ad **חָרָקִי** Zach. XI, 13). Targ. **חָרָסֶת** **אֲדָרְבָּהּ** *porta stercoris*, neque tamen confundenda (ut fecit Jarchius) cum *porta strigillini* **חָרָסֶת** **חָרָקִי**, quae ab occidente urbis erat. Quod l. e. in Kérit est

חָרָשִׁת vel idem valet, vel *lutum figlinum*, ut in Mischna, ח'olin fol. 85 a: **בְּרִיךְ וְבְּרִירָה וּבְלִבְנָה** tegunt calce aut luto aut latere. Male nonnulli, ut Buxtorius, **חָרָשִׁת** *solarem* interpretantur, et **חָרָשִׁת** portant orientalem esse volunt.

חָרָשִׁת rad. inusit. Syr. Ethpa. astutus fuit, **מִנְצָה** astutus. Arab. **خَرَقْ** fudit. Inde

חָרָשִׁת (fort. astutia) n. pr. *viri* i Par. IX, 41, quod ib. VIII, 35 **חָרָקִי** scribitur.

חָרָקִי fut. **חָרָקִי**, Iob. XXVII, 6. Jes. XVIII, 6
1) *carpsit, decerpit*. (Arab. **خَرَقْ** decerpit, collegitque fructus. Congruit lat. *carpo*, et *praemissio* sibilo german. *scarf, scharf* cf. **חָרָקִי**, מִנְצָה acer fuit. Cognata sunt **חָרָקִי**, **חָרָקִי**, **חָרָקִי**, cf. ad **חָרָקִי**). Inde **חָרָקִי**, **חָרָקִי**, tempus, quo fructus decerpuntur, auctumnus (v. Schult. ad Iob. p. 802), et ab hoc

۹) denom. *auctumnum* (et hiemem) *transegit*, *hie-mavit*, *خَيَّأَ*. Jes. XVIII, 6: *בְּנֵי־חַדְרָן־בְּנֵי־חַדְרָן* et *omnes bestiae agri super eo hemisautem*, ut recte Chāld. Hieron. Luth. Opp. *خَرْبَة* acastem transigit (اَنْجَل). Etiam verbum arab. *خَرْفَ* multas habet significations a *خَرْبَة* ductas et denominativas. Syrus, Abarbel, AURIVILLIUS (dissertat. p. 368) al. ex vulgari verbi potestate (no. 3) interpretantur: *bestiae agri probro afficiunt ea* (cadavera) i. e. ea contentem propter minimam inuiditudinem (coll. *خَرْبَة* in altero hemisticchio), sed neque sententia apta est, neque facile intelligas, quid sibi velit *خَرْبَة* partula.

3) translate *carpit conviciis*, *convictus est*, *probris affectis* (cf. ↗ *carpit*, trop. laesit aliquem, falso accusavit). Sq. acc. Ps. LXIX, 10. CXIX, 42. Prov. XXVII, 11. Iob. XXVII, 6: זָרַעֲתָךְ בְּדִין אֶת־בְּנֵי־אָבִיךְ non probris affectis cor meum (conscientia mea) illum ex diebus meis, i. e. non poenitet me illius diei, quem vixerim. Frequentius hoc significatur est.

Niph. Lev. XIX, 20: שָׁאֵל תִּדְרֹךְ כַּחֲשָׁשׁ, quod recte vertunt Onk. Jon. Saad. et Hebrei: *ancilla desponsata viro*, coll. talmud. *הַדְרָגָה* i. q. *הַדְרָגָה* desponsata, Buxtorf. p. 832. Est enim ad verbum: viro proiecta, tradita, concessa. Ita arab. *المرأة* *لِخَصْنٍ* *لِهِ*, vilis redditia est alieni mulier i. e. potestati et arbitrio eius concessa Abulph. dyn. p. 208¹, eadem sententia *المرأة* *لِيُذْكَرَتْ لَهُ* vilis ei facta est mulier, cf. *الوَلَدَةَ* *جَعَلَهُ* vilim fecit rem i. e. tradidit eam in alienam potestatem Cor. 67, 15 cf. 36, 71, 72, v. ALB. SCHULT. I. e. p. 143 — 147.

הַרְבֵּה (carpens) n. pr. viri i Par. II, 51.

נְהִירָה (i. q. pluvia auctumnalis) u. pr. viri
Neh. VII, 24. X 20. Pro eo Esr. II, 18 legitur יְמִינָה,
quod itidem pluviam auctumnalem significat.

אַתְּ m. *auctumnus, tempus, quo poma carpunt* (v. rad. no. 1), arab. **خَرْبَقْ**, v. Schult. ad Iob. XXIX, 4, cf. nostr. *Herbst*, germ. vet. sup. *herpist*, quod proprio vindomiam significat. Plenimque etiam hiemem complectitur, et **אַתְּ** **אָסֵת** *aestas et auctumnus integrum annum constituant*. Gen. VIII, 22. Ps. LXXIV, 17. Zech. XIV, 8. De ipsa *hieme* Prov. XX, 4, unde **הַדָּבָר** *domus hiberna* Ier. XXXVI, 22. Am. III, 15. Sed alio flexu metaph. dicitur de maturitate juvenili et virili Iob. XXIX, 4: **אַתְּ** **עֲזָבָן** *in diebus auctumni mei* i. e. aetatis virilis, qua honore et gloria apud omnes florebam. Ita Gracci utuntur syn. **διάθροισιν**. Pind. Isthm. 2, 7: 8: **ὅς τις ἐών
ζαΐς εἰχει Αγροδίτης εὐθύρον πράσινον ἀδισταν-
τιόνων**. Nem. 5, 10: **οὐαρά γένεις κώνεις τέσσαρα ματέρες
οὐαράνθις διάθροισιν** i. e. nondum laingo genas vestiens pubertatem prodebat: similiter ap. Aesch. suppl. 1005, ubi agitur de Danaidum pulchritudine, cui metuendum sit in terra peregrina: **τέλον διάθροισιν δ' εἰσι τέλευτος οὐαράνθις**, cui responderet Vers. 1022: **ἔμεις δ' διάθροισιν οὐαράνθις εἴ-
θάσσοιται, πάτερ**, et lat. *auctumnus* Ovid. Metam. 15, 202: *auctumnus posito fervore inventae maturus*, Hor. Od. 2, 5, 10, 11. Ita SENTLT. ad h. l. et ad usum recte iam Symm. **Ἐν ἡλέας νεύτητος μον**. Vulg. In diebus adolescentiae meac. Kimchi: **כִּנְגַּרְוִתְּ**. Sententia et contextu certa et necessaria, fuerint tamen, qui can alter declararent. MICHAELIS (suppl. 939) has proponit opiniones „a) contra nostrum morem ab autumno Hebrei annum incipiebant, unde siebat, ut *auctumnalia*, fructus, pluviae, alia, illis *πρώτηα prima* essent; veralias serotina *וְתִמְמָה*. Hinc et fructus praecoces aut primitivi Chaldaei Talmudicisque ipso hoc vocabulo sunt **וְתִמְמָה** (Buxtorfi Lex. col. 852). Hinc ergo et primitiva potuerunt dici inventa. b) Posit

et eadem ab agno חַרְפָּה nomen habere: vel
c) quod mili verisimilimum, ab acie a prima, quam
verbō subiectis, acuendi et aciei significatiōne, ut idem
sit graecū ἄκη acies, summum, iuuentus, unde ἀκαδίς
iunvens actate floreas. Sic quidem non solam significet
adolescentiam, sed et inventam virilem, totumque floren-

tissimum vitae tempus complectatur.¹⁴ Ex his prima certe et tertia sententia non contemnda videri possit. Quod vero ad primam attinet, civili anni computatio apud Hebreos, qua a mense Tisri novum annum incipiunt, eaque recentioris originis (v. de Wette Archaeologia der Hebreer §. 174), in haec re non magnam vim habere poterit, chalda, autem גְּרָרָה fruges potius *hinc males* significat, ut triticum, et nil probat in haec quæstiōne. Facilius feras tertiam, quanquam magis placent, quae supra auctore Schultensis propositum est. Caeterum notata dignum, LXX tribus locis Gen. VIII, 22. Ps. LXIV, 17. Zach. XIV, 8. תְּהִזֵּב transferre.

הַרְבָּה f. *probrum, opprobrium, contumelia,* 1) *contumelia ierborum, maledictio, convicia* (Schmitzung, Hohn), quibus aliquem carpunt. Thren. III, 61: תְּהִזֵּב שְׁמַעֲנֵת הַרְבָּה audevi convicia corum. Jer. LI, 51. Ps. LXIX, 21: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה בְּרָהָרָה maledictio vulnerat cor meum. Iob. XVI, 10: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה בְּרָהָרָה cum contumelias percutiunt genas meas. LXIX, 12. Formula: נִלְבְּשֵׂת תְּהִזֵּב שְׁבָרָה est a contumelias ingressit in aliq. Ps. XV, 3, sed etiam b) pertulit contumeliam propter aliq. Ps. LXIX, 8. Jer. XV, 15, sine נִלְבְּשֵׂת Mich. VI, 16. Ad priorem significatum refero locum ab interpretibus mire vexatum Zeph. III, 18: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה tales in quos contumelias ingerebant (ein Gegenstand des Hohns), תְּהִזֵּב ingestio, pro coner. ii in quo ingenerunt. (DAN. A COELEN: sicut onus illi opprobrium fuit i. e. Sionitis inter alienigenas degentibus oneris instar incunibul gentium opprobrium: sed nil dubitandum, quin vera ex formula נִלְבְּשֵׂת תְּהִזֵּב explicare sint). Sq. genit. eius, qui contumelias ingredit. Zeph. II, 8: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה בְּרָהָרָה it. בְּרָהָרָה Neh. V, 9, אֶדְם Jes. LI, 7. Ez. XVI, 57, e. suff. Neh. III, 36. Hos. XII, 15. Dan. XI, 18, et eius, qui contumeliam subit Ps. LXIV, 22: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה בְּרָהָרָה memento contumeliarum ab impiis in te connectarum. Plur. תְּהִזֵּב contumelias Ps. LXIX, 11.

Meton. homo vel res, qui (quae) probro, contumelia afficitur (Gegenstand des Hohns). Ez. XXII, 4: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה faciam te opprobrium gentibus. Ps. XLIV, 14: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה לְנוּמָת Neh. II, 17: תְּהִזֵּב שְׁבָרָה קְרָבָה כְּשַׁבְּדָה אֶל Ps. XXXI, 12. LXXXIX, 4. LXXXIX, 42. CIX, 25. Jer. XXIV, 9. XXIX, 18. XLII, 18. XLIV, 8. 12. Ez. V, 15. Jœl II, 17. 19. Jer. VI, 10: אֶדְם יְהִזְבֵּב verbum Dei illi erat opprobrio (war ihnen Gegenstand des Hohns). XX, 8. Sq. genit. סְדָא תְּהִזֵּב Ps. XXII, 7, תְּהִזֵּב XXXIX, 9.

2) *probrum, ignominia alieni allata* (Schimph., Schmach, die jemandem angehauen worden, Schande, die auf ihm ruht), *nota alicui iniusta, labes alicui inspersa*. Gen. XXXIV, 14: וְאֶת הַאֲתָה תְּהִזֵּב בְּרָהָרָה idque imponam tanquam opprobrium universo Israëli. תְּהִזֵּב beret in removit ignominiam ab al. 1 Sam. XVII, 26, וְאֶת הַתְּהִזֵּב id. Ps. CXIX, 22, וְאֶת תְּהִזֵּב Jes. IV, 1. Gen. XXX, 23. תְּהִזֵּב ignominia

tectus est Ps. LXXXI, 15. Sq. genit. eius, eni incumbit ignominia. תְּהִזֵּב הַPs. LXXXIX, 51, עַמְּךָ תְּהִזֵּב Jes. XXV, 8, תְּהִזֵּב Gen. I, c. 2 Sam. XIII, 13 it. גְּרָה תְּהִזֵּב ignominia famis i. e. corum qui fame laborant, famelicorum Ez. XXXVI, 30, וְאֶת גְּרָה תְּהִזֵּב ignominia inde ab Aegypto adhaerens Jos. V, 9, גְּרָה ignominia inventutis meae Jer. XXXI, 19, וְאֶת גְּרָה ignominia aeterna Ps. LXXXVIII, 66. Jerem. XXIII, 40. Plar. תְּהִזֵּב Dan. XII, 2. — LXX constanter ὑειδος, διειδουσ, scemel αἰταζόν.

3) pudenda ut gr. αἰταζένη Jes. XLVII, 3, ubi in altero membro est בְּרָהָרָה.

תְּהִזֵּב fut. בְּרָהָרָה 1) pr. secuit, incidit (v. infra).

Inde תְּהִזֵּב segmentum. Spec. a) incidit in cutem, leviter vulneravit. (Arab. حَرَمَة vulnerus quod cutem paullum laedit, حَرَمَة tale vulnus in capite, v.

SCHULTENS. ad Prov. p. 253 ibique Schol. Nahhasi, in quo octo genera vulnerum capitatis distinguuntur, inter quae حَرَمَة fissio cutis). Part. תְּהִזֵּב fuisse, leviter vulneratus Lev. XXII, 22, ubi copulatur cum שְׁבָרָה factus membris, quod fortius est. Veterum interpretum nonnulli speculatori dant. LXX. γλωσσάτητος. Saad. مِتْوَرَة cauda truncata. Jonath. palpbris laesis. Abulwalides: תְּהִזֵּב زَمْ أَعْلَى المُبْتَور حاجب العين خاصية اى المُستَقْوَنة او المُشْقَوَة

لَقْوَلَة الْهَرِيزْ تَلْعَبْ شَلْعَنْ شَلْعَنْ شَلْعَنْ opinanatur Sapientes (Talmudistac), תְּהִזֵּב esse propri laesum in velo oculi (i. e. palpbris) i. e. ruptum aut fissum, secundum verba Talmudis (Bechoroth fol. 39): fissus fissura oculi, quae pungendo, aut abrumpendo aut disrumpendo orta est, quae paene iisdem verbis repetit R. Tanchum in Lex. Morschid, et similiter Jarchins et Kimiebius, nisi quod hi addunt: labii fissum. Causa huius interpretationis esse videtur in talmidico עַר palpebrae pr. fissura oculi (v. Baal Aruch h. v., omission enim hoc vc. a Buxtorio). Sed contextus tamen de leviore vulnere quoenam cogitare iubet, atque ita Arabs Erp. مَفْطُوحَة سَمْدَة, similiter Vulg. cicatricem habens. — b) fodit, v. תְּהִזֵּב no. 1.

2) acuit, cupidavit. Tantum in formula proverbiali Ex. XI, 7: וְאֶת תְּהִזֵּב כָּל־עַמְּךָ יְשַׁׁדֵּד ad omnes Israëlitæ ne canis quidem cupidabit linguam suam, i. e. nemo vel leviter eos offendet vel irritabit. Jos. X, 21: וְאֶת חֶרְבָּה בְּבָנָי וְשַׁׁבְּדָה אֶת שְׁבָרָה est: adeo unus homo, vel unicus homo, cf. de tali usu ל particulae (quam paullo imprudentius abiiciunt libigant. et Maurerus) Deut. XXIV, 5. 2 Par. VII, 21. Ecel. IX, 4. Adde Judith XI, 13 (19): וְאֶת גְּרָה זְלָבָן תְּהִזֵּב וְאֶת אֶלְעָנָבָן oov, ubi auctor libri (quem hebraica lingua scripsisse nullus dubito) scripsrat גְּרָה, Vulg. matire, quod tamen sensum magis, quam propriam verbis hebraic potestatem exprimit. Perbene Jarchi:

רָבַע. Dilatius Kimchius: גַּם בְּלֹא דְּגַנְּז, nil autem infelicius quam quod disputat Mich., in suppl. q. 919 ita explicans: omnibus Israëlitis ne canis quidem linguan pendulam habebit i. e. morietur, coll. arab. حُرْصٌ cupiditate vel amore periret. (Arab. خَبِيْسٌ superior pars cuspidis in laecea. „Quid? quod خَبِيْسٌ cuspidavit pro cuspidavit linguan frequentatur pro exsere eam ad mendacium, ad elusionem insultationemque. Sic Aleor. Sur. 10, 67 de idololatri: non sequuntur nisi opinacionem دَلْيَهُمْ إِذْ خَصُوصُوا nec quidquam nisi cuspidant i. e. micerent linguae acumunt. Recurrit Sur. 43, 19 et alibi.“ Schult. ad Prov. p. 251. Locutione biblicae præterea simile est Cor. 60, 2: erunt vobis hostes وَبَسْتَعَا لَيْسَتُمْ أَيْدِيهِمْ وَأَسْتَعْنُهُمْ et extendent contra vos manus suas et linguas suas ad malum). Indo γαρά no. 2.

Accedunt significatus improprii 3) decedit, definit. 1 Reg. XX, 40: haec est sententia tua כִּי־תְּרֵזֶת tu ipse eam tulisti. Abulwaldies: תְּרֵזֶת עַל נִפְשָׁךְ tibi ipsi sententiam tulisti. Iob. XIV, 5: יְמִינְךָ אֶת־הַרְאֵת ubi definiti sunt dies vitæ eius. Jes. X, 22: גַּם־יְמִינְךָ exiitum decreatum est. Cf. Ni. et γαρά no. 3.

4) Ab accendo est: acer (de sapore), acidus fuit (cf. arab. حُرْصٌ Kali, herba acida et salsuginosa, nude acimi, et

5) acer i. e. strenuus, sollers fuit (nos: sichi's auer werden lassen). Inde adj. חֲדָרֶת strenuus q. v. et semel in verbo 2 Sam. V, 21: חֲדָרֶת אֲנָוֹת tunc strenuus esto i. e. festina. In loco parallelo 1 Paral. XIV, 15: אֲנָוֹת וְחֲדָרֶת, quac sententiam utcunque, non accurate, redunt. V. hist. ling. hebr. p. 41. Plane autem abiciendum, quod tentat Michaël. in suppl. q. 46: tunc accipe omen, coll. arab. حُرْصٌ divinavit. (Arab. حُرْصٌ avide cupivit, aviditate et studio impulsus fuit, sq. على q. d. scharf auf etwas seyn Cor. 4, 128, 12, 103, 16, 39. In N. T. Vers. arab., ut ex Castello discere licet, ponitur pro σπειδόντω Petr. III, 12, σπονδύζει Eph. IV, 5, 1 Thess. II, 17. 2 Tim. IV, 21. 2 Petr. I, 10, 15, φλογοφούμαι 2 Cor. V, 9, σπονδώ Luc. XI, 35. II. avidum reddidit, incitavit. VIII. concupivit, studiuit, sollers fuit, حُرْصٌ studium, aviditas, حُرْصٌ avidus Cor. 9, 129. Cognatum est حُרْصٌ avide cupidus fuit, deperivit, med. A sollers fuit. Conj. II. instigavit, accendit ad pugnam, sq. على Cor. 8, 66).

Niph. part. כְּהַרְאֵת estr. decissum, decretum, maxime de poena a Dño decreta. Dan. XI, 36: כְּהַרְאֵת nam poena decreta peragitur, dein in formula כְּהַרְאֵת exitium et decretum (Dei). Jes. X, 23. XXVIII, 22. Dan. IX, 27: כְּהַרְאֵת נִגְנְזָה הַרְאֵת בְּלֹא שְׂבֻעָה. (Male Michaëlis in suppl. q. 45 et Bertholdius ad Dan. I. c. כְּהַרְאֵת

excidium interpretantur, cum sit decretum Dei de excidio). Dan. IX, 26: כְּהַרְאֵת שְׁבֻעָות הַרְאֵת decretum vastationum i. e. vastationes decretae.

Primam huius verbi potestatem esse in secundo, inde foliendo accendit, unde significations translatae facili negotio profluentes, dudum recte viderunt Etymologi et veteres (Abulwaldies: دَلْعَهُ وَحْفَرُهُ et recentiores (v. SCHULT. ad Prov. p. 250 sqq. SIMONIS in Lex. al.). Congruunt radd. cognatis כְּהַרְאֵת, כְּהַרְאֵת, כְּהַרְאֵת it. γέρα, γέρα (ubi vide plura), præcivit adeo Alex. interpres, qui quatuor locis reddit ὑερίπονα Prov. XXI, 5. Jes. X, 23. XXVIII, 22. Dan. IX, 27. Unus J. D. Michaëlis in suppl. pag. q. 40 sqq. de illa radice potestate dubitavit utpote in reliquis linguis cognatis non existente, nimoque dubitandi studio ductus in hac radice tractanda in alia omnia abit. Errasse autem virum magnum, et etiam radd. arabicarum حُرْصٌ, حُرْصٌ significations ex illa primaria potestate profletas esse, observavimus in Praefat., ubi vide. Male etiam Kimchius, nunc quidem Abulwaldis vestigia deserens, in plurimis certe exemplis verbo morendi potestatem (לְצַוֵּן הַיְמָה) tribuit.

לְצַוֵּן chald. lumbus, inferior pars dorsi, cui cingulum circumligatum, i. q. hebr. סְמִינָה (לְ and רְ permutatis), a rad. no. 5, v. סְמִינָה. Chaldaci eo utuntur in sing. (Deut. XXXIII, 11, 2 Reg. I, 8) et in plur. חֲצִינָה (Ex. XXVIII, 42. Iob. XL, 11), neque aliter Syri, qui singularem צַוֵּן (iecto Resch) frequentant pro dorso (Rom. XI, 10, v. CASTELLI Lex. SYR. ed. Michaëlis p. 316). Sic Dan. V, 6: חֲצִינָה כְּהַרְאֵת וְכְלָבָד וְכְלָבָד dorsi eius soluta sunt i. e. articuli dorsi, vertebrae ei conciderunt, præc terrorre collapsus est. Male SIMONIS annotat, sing. ibi dici pro plurali vel duali, quod sequi non debebat C. a Lengerke ad Dan. I. c.

הַרְאֵת m. (Kamez puro, v. Am. I, 3) part. pass. 1) incisus, fossus (v. rad. no. 1, b), inde a) fossa ubi munietur. (Chald. חֲדָרֶת id. Bab. קַמְאָה c. 5, ubi varia fossarum genera recensentur). Ita Dan. IX, 25: per sexaginta duas hebdomadas כְּהַרְאֵת וְכְלָבָד iterum acclificabunt plateas et fossa; quae h. l. etiam vallum et reliqua munimenta includere videtur. Verbum חֲדָרֶת in feminino ponitur propter usum collectivum vocabuli חֲדָרֶת (v. Gen. VI, 16. Gramm. hebr. §. 105, 3, c), et per se zygma etiam ad fossam referuntur. Ita veteres omnes. LXX et Theod. Ald. οἰζοδοι, θήσεις πλατεία ταὶ αὐτοί τοις. Ms. Vatic. τάχος. Vulg. rursum acclificabitur plateas et muri. Gr. Venet. σαύκη (fossa). R. Tanchum in Lex. Morschid:

قد تقدم بمعنى الحرث فمعنى الحرث في المثلثي الحرث ومحفر فيسمى الحذرثي الحرث . وبنهاية المثلثي الحرث والحرث ينبع في عود أو جلد أو في حديط ومحفر بمعنى الحرث . شذوذ الحرثي بالفتح . الترجمة انتصت شاء ع شذوذ الحرثي فمحفر دعوه نشيدرين هوت بن كل حرث وحرث

dictum, ἄρχεινδι et σολιδι potestatem habere. Inde fossa urbem circumdans ad eam muniendam appellatur ρύρων in verbis Dan. IX, 25, ubi ἡρών τοῦ ἀρχέων sunt fora et fossae. Ita in Talmude: σολιδοὶ φόσσαι in terra arida. Praeterea fissura in ligno aut in corio aut in muro aliisque rebus appellatur ἡρών v. c. tres fissuræ in phylacteriis, secant tres incisuras in forma lignæ (phylacterii), et transmittunt filum per singulas fissuras. Kimchi: *הַרְוָתָה הַרְוָתָה בְּאַרְצָה . וְכֵן כִּבְשָׁנָה הַרְוָתָה . הַרְוָתָה נִשְׁאָם*

תְּמִשְׁנָה: φόσσαι inter duas chortes, fossae angustæ, ciusque generis plura. Quod nuper Hertzigius tentavit (Studien und Kritiken 1833 p. 150): iterum edificabuntur plateæ, idque decretum est (coll. Jes. X, 22, v. supra rad. no. 3), sed in angustiis temporum, hebraice exprimendum fuisse: ρύρων αγορα, fossæ vero significatio, quæ et linguae chaldaæ locorumque Talmudicorum auctoritate et veterum interpretationi unanimi consensu nititur, temere in dubium vocari non debebat, ut nuper fecit C. a Lengerke ad h. l. Firmatur eadem praeterea collato arab. حَرْوَنْ munitio, locus munitus. Caeterum graviter impedit Bertholdus ad Dan. p. 658, qui fori significationem commendaturus confert arab. حَرْوَنْ „forum in quo venditnr“, hoc vc. enim est „forum in quo venditnr i. q. أَسْنَانْ حَرْوَنْ“ Kali, planta salsuginosa“ minime forum quodcumque.

b) poët. *aurum*, pr. *fossum*, *effossum*, *fossile*. Ps. LXVIII, 14: יְרָקָן flaredo auri. Prov. VIII, 10. 19: קָרְבָּן et sapientia pretiosior auro (ubi copulatur cum גָּזֶן). III, 14. XVI, 16. Zach. IX, 3. De etymo pervariae sunt sententiae. Jo. SIMONI dictum videtur a colore acuto (v. ad גָּזֶן no. 3, add. עֲטַף secuit, et intense flauit), alii quod avide appetatur ab omnibus (v. rad. no. 5), ALB. SCHULTENSO ad Prov. pag. 252 est aurum sponte ex terra effissum, quale in Arabiae arenis reperitur (Diod. 2, 93. 3, 125), MICHAELI adeo (suppl. 950) peregrinum et a gr. χρυσός repetitum videtur hoc vc., quæ longins petita. Quod supra dedimus, etymon, iam COCCERO aliisque probatum, fortasse can ob causam dislocuerit, quod *effossum*, *fossile* quodvis metallum vocari possit. Sed quidni statuumus, hoc vocabulum pr. generatum *metallum*, *aes* notasse, et poët. ad metallum illud pretiosissimum relatum esse (cf. גָּזֶן), quemadmodum nos de *metallo* loquentes saepè zur ἔσογιν aurum, argentum et pecuniam intelligimus. Caeterum revera *aurum*, non gemmas aliasque res pretiosas hoc ve. notari, ut nonnulli ap. Kimchium volebant, appareat ex Ps. I. c. et Prov. VIII, 19. Num eiusdem originis sit χρυσός, in medio relinquo.

2) *acutus* (v. rad. no. 2), inde epith. poët. *tribuli*, instrumenti rustici, quo utuntur ad tritrandum, plenus גָּזֶן tribulum acutum Jes. XXI, 15, et inde omisso substantivo eadem sententia Jes. XXVIII, 27. Iob. XXI, 22: יְרָבֵר הַרְוָתָה στενῖ (crocodilus) *tribulum* in

lulum, intelliguntur scuta eius aspera et squamosa, tribuli lapidibus ferramentisque similia, quæ facies bellua in coenum imprimis, cf. Bochartus in Hieroz. III p. 761. BERGUS ap. Rosenm. prostrernit acumina in lulum, coll. cuspis hastarum, contra certum linguae hebraeæ usum. Plur. חַרְבָּזָן Am. I, 3. De huius instrumenti fabrica v. בְּנוֹג.

3) *decisum*, inde *iudicium* (v. rad. no. 3). Job IV, 14: חַרְבָּזָן בְּבָקָר in valle iudicii i. e. poenae. LXX. οὐ τῇ κοιάδι τίς δίκης. Theod. — τίς κρίσεως. Syr. צְדָקָתָה, Chald. צְדָקָתָה בְּלָגָג. J. D. Michaëlis (l. c. 949) in hac radice tractanda male scepticum agens de iudicij significazione temere dubitans: *vallis tribuli*, in qua collectum frumentum tribulo trituretur, coll. messis imagine Comm. 13 (18).

4) *dagessandæ*, pro *χρυσόν* 1) *acer* (v. rad. no. 5), inde *sollers*, *sedulus*. Prov. XII, 27: חַרְבָּזָן אַתְּ מִלְחָמָה sec. ROSENMI.: et opes hominis pretiosæ sunt s. obtingunt sedulo, qua vero in interpretatione displicet ἄρχεινδι pro ἄρχεινδι acceptum, et אַתְּ hoc contextu redundans et languidum. Malim igitur cum Jarchio et Kimchio verbis transpositis scribere: חַרְבָּזָן אַתְּ מִלְחָמָה opes hominis seduli sunt pretiosæ, vel cum J. B. KOENLEBO (Repert. litt. bibl. et orient. II, p. 269) חַרְבָּזָן אַתְּ מִלְחָמָה opes pretiosæ sunt viri seduli. XXI, 5. Plur. חַרְבָּזָן Prov. X, 4. XII, 24. XIII, 4. — 2) *n. pr. socii* Manassis regis 2 Reg. XXI, 19.

m. 1) *segmentum, τμῆμα*. 1 Sam. XVII, 18: בְּמִלְחָמָה decem segmenta lactis (spissi) s. casei mollis. LXX. τονιγαλίδες τοῦ γάλακτος i. e. teste Hesychio τμήματα τοῦ ὄπαλοῦ τρόφος. Vulg. formellæ casei i. e. casei in formellis expressi. Chald. Syr. צְדָקָתָה Abulwadies: يمكن ان يكون يعني به القصع المتخذة من الصال و هو *fortasse ea vocē designatur segmentum τοῦ* م. 2) *lac spissum*. Tanchum Hierosol. ad 1 Sam. I. c. הרישׁ ההַלְבָּדָה قضע גְּבִינָה קְמָא תְּלִילָה תְּרִזְבָּה בְּמִלְחָמָה *وְבִין* הַלְבָּדָה *وقبل* قضاع اللبن التي تجمد في الترجمون *وְבִין* *اللبن* *لأن ذلك لا ينبع ولا وجده نعدد ولا يليضا اى لا يمكن لشخص كبير عشر قضاع لين جامد او خاتر فكونه *fortasse ea vocē designatur segmentum τοῦ* lac spissum. Targum Hierosol. ad 1 Sam. I. c. Secundum alios sunt frustula lactis, quod exarunt in ubere, quale vocatur colostrum, quod non placet, quoniam tale quid non numeratur neque ad numeros referatur, praeterea quia viro nobili vix offeras decem frustula lactis siccata et densi: caseus igitur probabilior. Ita etiam nobis videtur. Ignorasse tamen videtur R. Tanchum, colostra i. e. primum lac, quod statim post partum edunt pecudes, densum et facile coalescens, in summis nobilium deliciis fuisse, v. Martial. 13, 38, quam ob causam adeo in blanditiis amantium est: inueni mel ....*

mea colostra, meus mollieulus caseus (Plaut. Poen. 1, 2, 174). — Caeterum γάρ τι casei significatio exstat in Parab. vulp. p. 20, eique congruit καί γε caseus mollis.

Kam. p. 883 (non كريبي per Dad., ut scribi vult Eichhornius p. 615). Casuum ex lacte acido factum (v. rad. no. 4), intelligit SIMONIS coll. ὅρνιος τρόπος vel ὅρνιος τρόπος, talis cæsus apud Siculos. Aha omnia tentat Mich. in suppl. q57, q58.

רִנָּאכְתָּוֹם pl. *vinacea, grana uvarum*, semel legitur Numb. VI, 4: **רִנָּאכְתָּוֹם בְּגַד** אֲלֵי **רִנָּאכְתָּוֹם**. ג esse *pelluculum uvas supra docimus h. v. p. 403.* videamus iam deinde **רִנָּאכְתָּוֹם**, alio uvas elemento. LXX. **στίλψια** reddunt i. e. flores, uvas expressas, Syr. **بَرْسَدَة** id., Vulg. *uvana passam*, quibus vero, utpote in ג definiendo aberantibus, non multum fidei habendum. Reliqui omnes vel *acinos*, *acinos vinacos* (die Weinberrenkerne) interpretantur (Gr. Venet. **τὰ γύμνωτα**, quod vc. gracium, ut obiter anno, est syr. **بَرْسَدَة** acinus, ortum ex hebr.

جَرْصَنْ granum. Onk. אַרְבָּהָהָרָה grana uvae. Saad. جَرْصَنْ Arabs Erp. نَوْيٍ id. Kimchius: הַגְּרִישִׁים הַפְּנִירִים (the grana interiora); vel *uras immaturas*. Ita certe intp. Sam. حَدَّدَنْ رُبَّلْ حَمَّادَهُ, quod respondet arab. حَسْرَهُ *uva immatura* Rhaz. 50. 52. 60. 68. 72. 110. 166, unde حَدَّدَنْ

cibus inde paratus p. 48 ibique Channing, et idem vocabulum esse videtur atque hebreum, adeoque ex eo ortum litteris transpositis, in et iu permutilatis. Iam vero praepter V. T. eius mentio est in Mischna, ibique, quod sciām, in quattuor locis, quaorum tres priores ambiguū videri possunt et tam *acinos* quam *was immaturas* admittere, quartus autem *acinos* significari probat. In primo ipsi Talmudistae de significacione ambigunt. Nasir. 6 §. 2: *reus est propter vinum scorsum, et propter uas scorsum, propter חרבן seorsum, et propter בזבז scorsum.* Quanguam R. Eliezer dicit, non *reus* est, donec conciderit duos חרבן. Quid sunt חרבן et quid בזבז? חרבן sunt exteriora (חיצונית), בזבז sunt interiora, dicit R. Juda, sed J. Jose dicit: ne fallaris, in tintinnabulo (בזבז) pecudis exteriorius est גן, interiorius לובב. Evidenter neutri horum multum tribuerim, quum prior in *חרבן* explicandis manifesto spectet similitudinem eius cum *חיצונית*, posterior ג' componat cum גן campana, quod non minus falsum. Alter est Orla 1 §. 8: *שְׁלָמָה תַּחֲזִיק וְתַהֲרֹךְ גְּנִינִים וְהַדְּגָמִים שְׁלָמָה וְתַהֲרֹךְ גְּנִינִים וְהַדְּגָמִים וְתַהֲרֹךְ שְׁלָמָה* utrare immaturae et grana et *pellicula* et *lorae* corum (*רְבָרָה*) lora est potus acidus ex *vinacis* paratus, v. Buxtorf. h. v.). Tertius Aboda sara 2 §. 4, ubi בזבז memoriabantur modo recentes, modo acidae. Gravissimum autem quartus, in quo sola *uaruna grana* intelligi possunt, ap-

R. TANCHUM in Lex. Morschid v. זגנָן (quae fere totidem
verbis repetita sunt v. (הַרְצִין):
עֲדֵן שׁוֹנֵל הַעֲנֵב בְּהַרְצִין וְעַדְן שׁוֹנֵל
עֲמִיבָר וְעַדְן עֲשֵׂר הַעֲנֵב בְּהַרְצִין וְעַדְן הַחֲרֵן שׁוֹנֵל הַחֲרֵן
פְּנִימָה שֶׁבְּשִׁירָה הַתָּה וְשִׁירָה וְהַרְצִין בְּבִיטָלָה.
וְאֵלֶּن בְּעֵטָה
הַנָּס יַעֲתֵיד אֵלֶּנ הַרְצִין הַכְּשֵׁר וְהַדְּבָרָה לְקַיֵּם אֶלְעָל שׁוֹנֵל
זָגָן i. e. אַלְמִינָה סְמִינָה בְּנִדְנִיל הַדְּבָרָה וּמִשְׁאַבְדִּין
sunt facies uvarum (pr. sputum uvarum, quod eas come-
dentes exspunt), postquam expressae sunt, pelliculae
carum, ut Num. II, 4, et הַרְצִין est granum carum, ut
in loco Talmudis: dum serit triticum et hordeum et gra-
num uvae est in gluma eius. Sunt quidem, qui firmiter
credunt, הַרְצִין esse pelliculam et זָגָן esse granum, sed prius
verum ob rationem (dictum probans) iam memoradam et
huius similes. Consentit Baal Arouch, his verbis:
הַרְצִין הַתָּה הַגְּרִישִׁים הַפְּנִימִים וְהַדְּבָרָה גַּשְׁתָּה הַחֲדָבָד
i. e., הַרְצִין sunt grana
interiora, ex quibus fit flora. Sunt igitur acini, cui inter-
pretationi favet etiam etymon ab acido (v. rad. no. 4),
siquidem ex his grani potius acidus parabatur. Nescio
tamen an hoc ve, etiam de uvarum immaturarum bacca
dictum sit, sicut lat. acini sunt baccae et grana uvarum,
unde profectus esse videtur usus Samaritanorum et Ara-
bum in verbo حَسْبُم.

חַדְרָב rad. inusit. *valide constrinxit funem i. q.*
 arab. transpositis litteris **חַדְרָב** et **חַמְרָב**, **חַדְרָב** et **חַמְרָב**. **חַדְרָב** et **חַמְרָב** HIL-
 LERUS et SCHULT. in institut. id conflatum putabant ex
חַדְרָב et **חַמְרָב** (?), mili vetus et genuina forma fuisse
 videtur **חַדְרָב**, caque conflata ex tripliteris **חַדְרָב** acer fuit,
 et **חַדְרָב** contraxit, occlusit, unde **חַדְרָב** et **חַמְרָב** acriter
 contraxit, cum vi constrinxit. Inde

רָגְבַת pl. **רָגְבָתִים** f. 1) *vincula* valide adstricta Jes. LVIII, 6. Inde 2) *tormenta*, *dolores* Ps. LXXIIH, 4. Cf. **רָגֵב** et **רָגֶב** no. 3.

κρύπτει fut. **κρύπτην striduit, frendauit dentibus, rad.**
onomatopoët. (Arab. حَرَقَ, syr. نَمُعَ, id., لَعْنَدَ, stridor, frendor dentium Mt. VIII, 12. XIII, 42 al. Zub. id. Congruit gr. *ζογίω*, aor. *ἴζηγορ*, cuius radix est *KPII*). Dicunt **κρύπτει κράχη** Job. XVI, 9, alibi **κρύπτει κράχη** (v. quae disputavimus ad **κράχη** Hiph.), ut nos mit den Zähnen knirschen et die Zähne knirschen Ps. CXII, 10 (ubi est impī fureom apprimitis), sq. **ξύνει** Job. I, c. Ps. XXXV, 16, XXXVII, 12. Thren. II, 16 (ubi est iram exuvientis in aliquem eique militantis). LXX. *ζογίων τοὺς θύρας*.

רָעֵית 1) *aruit*, *arefactus est*. Iob. XXX, 30: וְאַתָּה
רָעֵית ḥֶרְחֶרֶת בְּבָבָלָן תִּשְׁאַל
os meum arefactum est calore, cf. Niph.
no. 1, it, *הַרְחֵבָה*, *הַרְחֵבָה*. (Syr. ^{בְּ} aruit praec calore,
rancum fuit in gutture, *רָעֵיתָם*, *רָעֵיתָם* دَمْدَمَةٌ raucedo gut-
turus. Cognata sunt *הַרְחֵבָה*, *הַרְחֵבָה* no. 2, lat. *arco*). —

2) *arsit, adustus est, ab arido, cf. lat. areo et ardeo.*

(Chald. id., arab. حَرَقْ forbuit, incauit, aeth. **חָרֶב:** aestuavit, unde **חָרֶב:** ardor febris, it. litteris emolitis **חָרֶבָה:** adusit. Ad ardendi significatum cf. **חָרֶב, חָרֶבָה, חָרֶבָת:** حرַב, germ. ant. *har, her, hyr* ignis, unde *Herd* focus, olim *herstas* i. e. locus ignis, *harsten* ad ignem torre). Dicitur de metallo aestuante Ezech. XXIV, 11: **חָרֶבָת:** חָרֶבָת, de hominibus aestu absunitis Jes. XXIV, 6: **חָרֶבָת:** חָרֶבָת, ubi חָרֶב accentu Paschita postpositivo minuitum est Millel (ad rem cf. Joël I, 18—20). Praeter contextum vulgariter semel legitur in Cod. Sam. Ex. XXII, 23, ubi pro hebr. חָרֶב est חָרֶב. Illebat diaequeat חָרֶב pro feminino verbi חָרֶב, Aramaeis familiari, idque legibus grammaticis contrarium putabat.

3) i. q. arab. حَرَقْ pro حَرَقْ nobili stirpe natus, liber, ingenuus fuit, syr. حَرَقْ libertum fecit, chald. חָרֶב id. Origo esse videtur in candore, puritate, splendore hominis, qui nulla macula obfuscatur. Inde חָרֶב.

Niph. חָרֶב Jer. VI, 29. Ez. XV, 4 et חָרֶב (cf. נָהָרָה a נָהָרָה, חָרֶב a נָהָרָה) Ps. LXIX, 4 pl. חָרֶבָת Cant. I, 6, in pausa חָרֶב Ps. CI, 4 fut. חָרֶב, חָרֶב Ez. XV, 5. XXIV, 10 1) arcfactus est. Ps. LXIX, 4: חָרֶב רֹאשׁ חָרֶב arcfactum est guttur meum. CIH, 4: חָרֶב בְּנָוֹת ossa mea arcfacta sunt instar sarmamentorum. 2) adustus est. Jer. VI, 29: חָרֶב adustus est follis (ubi aliis non bene: anhelat follis, ut sit 3 praet. rad. חָרֶב, v. Maurer, ad h. l.). Ez. XV, 4, 5. XXIV, 10. 3) irā exarsit. Cant. I, 6: filii matris meae יְהִי חָרֶב, irā exarserant in me. Formam חָרֶב Kimchius, Michælis (suppl. 844) derivant a חָרֶב coll. fut. apoc. יְהִי, cui favet usus verbi חָרֶב Ni. sq. 2: exarsit in al., obstat vero forma in Niphal simili carens; alius, ut Kleukero et Ewaldio ad h. l. est Pi. a חָרֶב, quod minus etiam probandum, quum rad. חָרֶב in verbo usitata non sit; esse Ni. a חָרֶב, argunt formas supra laudatae חָרֶב, pl. in pausa חָרֶבָת, cf. similimum נָהָרָה Ez. VII, 24 a נָהָרָה. Ita nunc etiam Ewaldus gr. hebr. p. 147 ed. 2.

Pil. חָרֶב accedit (item) Prov. XXVI, 21.

חָרְבִּים m. pl. loca arida, sole adusta, v. rad. no. 1. Jer. XVII, 6.

חָרֶב, nonnisi in pl. חָרֶבָת, semel הַוּרִים (Echl. X, 17) m. nobiles, primores, v. ad rad. no. 3. Echl. I, c. o beatam terram, חָרֶבָת-חָרֶבָת cuius rex filius nobilium, nobili stirpe natus est (v. infra syr. et chald.). De nobilibus Idumaeorum Jes. XXXIV, 12, alibi de nobilibus Iudei 1 Reg. XXI, 8. 11. Jer. XXVII, 20. XXXIX, 6. Neh. II, 16. IV, 13. V, 7. VI, 17. VII, 5. XIII, 17. (Arab. حَرَقْ liber, opp. servo Cor. 2, 173, nobilis, ingenuus. Syr. حَرَقْ et حَرَقْ id. Chald. חָרֶב id., unde חָרֶב in Targ. pro حَرَقْ, it. חָרֶב Lev. XIX, 20 Jon. Sam. תְּמִימָה et תְּמִימָה liber, libertus.

Abstractum est חָרֶב, חָרֶבָת, אַלְאַצְמָה, quod quidem vc. etiam in nimmis Maccabaeorum, spec. Simeonis legitur, quorum haec est epigrapha: חָרֶב רְזָבָה [anno N. N.] libertatis Ilierosolymorum, v. F. P. BAYER de nimmis hebreo-sam. tab. 6 no. 1, 5, חָרֶב רְזָבָה tab. 3, no. 1—4, defective חָרֶב tab. 2, n. 5—7).

חָרֶב v. חָרֶב p. 264.

חָרֶב (i. q. حَرَقْ aridus, sitibundus) Haran n. pr. 1) oppidum Mesopotamiae tempore Patriarcharum (LXX Χαράριον, cf. Act. VII, 2) Gen. XI, 31. XII, 5. XXVII, 43. XXVIII, 10. XXIX, 4, postea ab Assyriis expugnatum 2 Reg. XIX, 12. Jes. XXXVII, 12, mercaturam exercens cum Tyriis Ezech. XXVII, 23 (quo loco J. D. Michælis, qui in toto hoc commate tractando falsam sequitur hypothesis, Arabiae felicis urbem intelligit, حَرَقْ الشَّرِقِينِ Assem. II, p. 562). Græcis et Romanis hoc oppidum Κάρησις, Κάρρας appellatum est et clade ibi a Crasso accepta apud eos nobilitatum (Plut. vit. Crass. 25, 27. 28. Dio Cass. 40, 25. Plin. 5, 24. Ammian. 23, 3. Ptolem. 5, 18, cf. MANBERTI geogr. V, 2 p. 280 sqq.): apud Syros et Arabes antiquo nomine حَرَقْ (Assem. ind. geogr. ad bibl. or. T. II. et T. III. P. II. h. v. cf. Bar Bahlul v. Aram, Thes. p. 152 A), حَرَقْ (Abulf. Mesop. in Novo Repert. III, p. 15. Schult. ind. geogr. v. Charrae. Gol. ad Alfrag. p. 249. Michael. suppl. 930 sqq.), quod etiamnum in usu est, v. Niebuhrii itim. II, p. 410. — 2) vir quidam 1 Par. II, 46.

1) חָרֶב ardens Deut. XXVIII, 22. LXX. ορεγίασθαι. Vulg. ardor. Syr. حَرَقْتَلَمْ. V. rad. in Pi. Minus bene Saad. حَرَقْ paralysis sc. pulmonum. 2) n. pr. viri Esr. II, 51. Neh. VII, 53.

חָרֶב, sec. alias codd. חָרְבִּיה (qui aridus erat) n. pr. viri Neh. III, 8.

2) חָרֶב n. pr. viri 2 Reg. XXII, 14, quod 2 Par. XXXIV, 22 חָרֶב scribitur.

חָרֶב v. pag. 522.

חָרֶב testa v. rad. חָרֶב.

חָרֶב שְׂרֵפָה v. ibid.

חָרֶב fut. רָחַבְתִּי et רָחַבְתִּי (v. no. 3. 4) 1) incedit, insculpsit literas tabulae, gr. χυρόσσω, χυρίττω. (Radd. vicinae sunt חָרֶב, חָרֶב, חָרֶב, quas vide. Reliquarum linguarum cognitarum usum ad singulas significations annotavimus. Ab incendo est syr. حَرَقْ iugulavit). Jer. XVII, 1: חָרֶב לְפָנֵיךְ insculpta in tabulam cordis coram.

2) fabricatus est, ex metallo 1 Reg. VII, 14, ligno, lapidibus (v. חָרֶב), c. accus. materiae 1 Reg. I, c. Metaph. machinalis est mala Prov. VI, 14. XIV, 22

הנץ

(nbi semel per zeugma etiam טב רשותה), sq. נג contra aliquem III, 29: **הַבָּרֶךְ לֹא תִּתְּרַכֵּת**. Ita lat. *fabricari* fraudem Plant. Asin. I, 1, 89, *doli fabricator* Virg. Aen. 2, 264, *xuxi tezeyer*, δόλον τείχους Hom. Hesiод, *τεράσσω* machinor, *τεξτορ* machinator, *τεκτώνθαι μήτερ* II, 10, 19. (Apud Chaldaeos, Syros et Aethiopes transfertur ad *malos artes, artes mágicas*, unde פְּרָטָן, מְגַנֵּן, וְמַלְעָן, וְמַחְאָן incantator, magnus, מְגַנֵּן ars magica. Aethiop. **አክሮ**: beneficii, s. incantationis genus, unde በርበሳ፡ **አክሮ**: Lev. XIX, 31, XX, 6 et **ዘዕሪ**: Deut. XVIII, 20 incantator pro ክንጋጌዎች, **አክሮ**: Ex. VII, 11.

3) fut. שָׁרַתְּ aravit (arab. حَرَثٌ aeth. ἀράτης id., حَارِتٌ arator, agriculta, مُحْرَثٌ aratrum), dicitur de bovis arantibus Iob, I, 14, et de aratore (שָׁרֵת Am. IX, 13) Jes. XXVIII, 24, Prov. XX, 4, c. eccl. agri Reg. XIX, 19. Pss. CXXIX, 3: טָבַע בְּדַעַת בְּבִזְבֵּן בְּבִזְבֵּן in dorso me ararunt aratores i. e. dorsum verberibus, quasi colum arato, prosciderunt. Sq. 2 iumenti Deut. XXII, 10. Am. VI, 12, Ind. XIV, 18: נִשְׁאָרֶת בְּבִזְבֵּן כְּאֲגָרָת בְּבִזְבֵּן קְנָזָת nisi arassetis vitula mea, non assecutus essetis aximiga meum, dictio proverbialis pro: nisi meo ipsius auxilio usi essetis cet., in qua nescio an spectetur trita metaphora, qua verba secandi et arandi referuntur ad inquirendi, perscrutandi significatum, v. ad רְגֵב, שְׁמֵךְ, שְׁמֵךְ. Chald. nisi per uxoren meam perscrutatis essetis. Metaph. arare, inarare nequitiam (Unheil einackern), ut alibi serere malum est hoc parare futuro tempor, opp. metere calamitatem Iob. IV, 8. Hos. X, 13: עֲבֹתָה רְשֵׁעָה קְאַרְבָּה.

4) fat. שָׂרֵדֶשׁ *surdus fuit* (cf. שְׂרֵדֶשׁ *surdus*) Mich. VII, 16, et

5) *mutus fuit* (quod saepe pendet ex surditate et cum ea coniunctum est), *obmutuit*, *siluit*. (Syr. ﻢَوْتُ).

med. E., arab. خُرْس id. أَخْرُس mutus. *Origo* est in caedendo, tundendo, et שְׁרָף pr. est obtusus, stampf, stumpfsinnig, ut χωρός mutus et surdus a ζότειν, et germ. *stumpf* eiusdem originis atque *stampf*. Vide SENULUS ad Prov. III, 29. *Alilis שְׁרָף* dictus esse videtur is, cui lingua auditusque praeccisis sit). Ps. L, 3: *venit Deus noster שְׁרָף נִזְבֵּן neque silet* i. e. non desunt tonitrua adventum eius nunciantia. Plerunque de Deo dicitur precibus hominum non respondente, i. e. homines non exaudiente (opp. נִזְבֵּן). Ps. XXXV, 22: רַא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ כְּרִיסָה omnia), dominic, ne sileas. XXXIX, 13: שְׁרָף שְׁרָף שְׁרָף. LXIII, 2, CIX, 1. Sq. מִזְבֵּחַ שְׁרָף שְׁרָף שְׁרָף. Ps. XXVIII, 1: בְּצֻבָּעַ שְׁרָף שְׁרָף ne silcas a me, ne silens avertas te a me. Caeterum exempla laudata docent et recte observarunt interpres, שְׁרָף de eantum obmetuentes dici, que ab aliquinis arbitrio profundi.

ciscitur, et ita differre ab בָּקָר, quod significat eum, qui natura et necessitate mutus est. Cf. sam. בְּרוֹתָבָר silenceum Dei, de tempore quo auxilio suo hominibus deesse videtur. Vide Carn. sam. 4, 4.

Niph. aratus est Mich. III, 12. Jer. XXVI, 18, de
urbe Hierosolymitana prorsus evertenda.

Hiph. 1) i. q. Kal no. 2. *Metaph.* *machaerus est* malum, sq. Σ contra aliquem. 1 Sam. XXIII, 9.

X, 27: *surdus fuit* (pr. *surdum egit*), i. q. Kal no. 1. 1 Sam. 3: *בִּזְהָרֶשׁ et erat quasi surdus*, *surdum egit*.

3) a) causat. Kal no. 5: *silere fecit, ad silentium rediget*. Job. XI, 3: בְּזַרְבָּדְךָ מִקְרָבֶךָ num commenta tua vives.

tiros ad silentium redigunt? ut Chald. Rosenm. al. Quoniam vero causativa vis praeterita non reperiatur, possit etiam ita struere cum Kimchi: *nun viri quales nos tacite ferent et audient commenta tua?* ita ut **תְּזַבֵּחַ** accusativo casu accipiatur, et idem sit quod **בָּשַׂר**. — b) *siliv* (pr. Stillschweigen halten, beobachten) Gen. XXIV, 21. XXXIV, 5. 2 Reg. XVIII, 36 (Jes. XXXVI, 21). Neh. V, 8. Esth. VII, 4. Prov. XI, 12. XVII, 28: **בָּשַׂר** etiam *stultus*, ubi *silet*, *soviens* habetur. Iob. VI, 24. XXXIII, 31. 33. *Passim* ita, ut opponatur querelis fundendis 2 Sam. XIII, 20. Iob. XIII, 19. Jes. XLII, 14: *silebam*, *continebam me*. Jer. IV, 19; sed Ps. XXXII, 3 silentium opponitur liberae confessioni. Spec. a) sq. 5 est: *tacitum ferre* aliquid (zu etwas schweigen), *taciti praeferire*, concedere aliquid Num. XXX, 5. 8. 12. 15; b) sq. acc. *tacere* aliquid, de aliqua re. Iob. XLII, 4: **תְּזַבֵּחַ אֶל מִנְחֹתֶבוֹ** de membris eius. 7) sq. 72 *silere* ab aliquo, praegn. *silere* et ab eo impugnando desistere. Iob. XIII, 13: **תְּזַבֵּחַ וְאֶלְמָנָה**, cf. Jer. XXXVIII, 27; **תְּזַבֵּחַ וְאֶלְמָנָה** et *taciti desistebam* ob eo violando (cf. infra sub litt. c). Sed 1 Sam. VII, 8, ubi populus ad Samuelem: **תְּזַבֵּחַ לְךָ נָבָז**, reddendum est: *ne tacite invitas te a nobis*, ita ut non invoces Iehovam i.e. ne desis nobis in Deo invocando. 8) sq. 68 pr. *silere* et aures praebere aliqui. Jes. XLII, 1: **תְּזַבֵּחַ וְאֶלְמָנָה**. — Saepo latius patet et dicitur de eo, qui non solum a quoquendo, sed etiam ab *ogendo* abstinet: *ut egit (oppositioni), quietus mansit* (sich ruhig, unthätig verhalten). Exod. XIV, 14: **תְּזַבֵּחַ וְאֶלְמָנָה** Iehova pugnabit pro vobis et vos quieti eritis. Esth. V, 14. Sq. gerundio 2 Sam. XIX, 11: **תְּזַבֵּחַ וְאֶלְמָנָה** quare tam segnes estis in educendo regem? De Deo, qui tacite fuit neque punit peccata. Ps. L, 21: *talia fecisti et tacebam*. Zeph. II, 17: **תְּזַבֵּחַ וְאֶלְמָנָה** silet (Dens) *pro amore suo* i.e. tacite fecit peccata. Kimchi: **שְׁתָק** על פְּשָׁעֶיךָ שְׁעִשָּׂת כִּרְבָּנָה.

Hithpa, quietum se continuit Iud. XVI. 3.

חֶרְבָּן (formae dagessandae, pro **שְׁרַבָּה**) estr. חֶרְבָּן (v. infra, cf. שְׁרַבָּה Ez. XXVI, 10) 1) *sculptor lapidum* Ex. XXVIII, 11.

²⁾ *artifex*, *faber*, a) *lapidarius*, plene יְדָרֶשׁ
2 Sam. V, 11. 1 Par. XXII, 15; b) *ferri et aeris* (Schmidt),
X. x.

Metallarbeiter) 1 Sam. XIII, 19. 2 Reg. XXIV, 14. Jer. X, 9. Hos. VIII, 6. XIII, 2 cest., plene בְּרִכָּה שְׁמַעְיָה Jes. XLIV, 12, plur. בְּרִכָּה שְׁמַעְיָה 2 Par. XXIV, 12; c) lignarius Jer. X, 3, plene בְּרִכָּה שְׁמַעְיָה Jes. XLIV, 12, pl. 2 Reg. XII, 12. 1 Par. XIV, 1. Metaph. בְּרִכָּה שְׁמַעְיָה fabri permicui Ez. XXI, 36.

שָׁרֵךְ (formae **לִשְׁבַּת**) adj. pl. **שָׁרְכָּתִים** *surdus* (v. rad. no. 4) Ex. IV, 11. Lev. XIX, 14. Ps. XXXVIII, 14. LVIII, 5: **שָׁרֵךְ** **נִזְקָה** *vipera surda*, quae incantatorem audire non videtur, neque ei morem gerit. De hominibus, qui Deum prophetasque non audiunt Jes. XXIX, 18. XLII, 18. 19. XLIII, 8.

שְׁמָרַת m. 1) *fabricatio*, *opus fabrile*. Inde שְׁמָרַת vallis *fabricationum*, prope Hierosolyma 1 Par. IV, 14. Neh. XI, 35. — 2) *artificium*, in malam partem de *praestigiis*, v. ad rad. no. 2. Jes. III, 3: חֲבֵבַת שְׁמָרַת *peritus artificiorum* i. e. *praestigiarum*, sequitur שְׁמָרַת *incantator peritus*. Ita Chald. *Lud. de Dieu* al., contra LXX, Vulg. Syr. Saad. *fabrum* *pörithum* intelligent. — 3) *silentium* (rad. no. 5) et adv. *tacite* Jos. II, 1. — 4) n. pr. *viri* 1 Par. IX, 15.

שְׁרָפָה m. pr. part. Kal verbi שָׁרַף no. 1. 2 *secan, fabricans, dein instrumentum, quo securatur. Gen. IV, 22: Tubalkain תָּבָלָקִין וְרָבֵבָה שְׁרָפָה קָשְׁפָה qui mallebat (malleo fabrefaciebat) variis generis instrumenta aenea et ferrea, der hämmerte allerhand Werkzeug aus Erz und Eisen. Vulg. qui fuit malleator et faber in cuncta opera aeris et ferri. Jacchi: תָּבָלָקִין וְרָבֵבָה שְׁרָפָה כֹּל אוֹכְנוֹתָה מִקְשָׁתָה acenus et polieus omnia instrumenta opificii aeris et ferri. Kimchi: בְּבָבָה כְּבָבָה כְּבָבָה.*

שְׁרֵךְ m. *silva* à caedendo dicta. (Chald. אַשְׁרָה, sam. **אַשְׁרָה**, π in $\aleph$ emollito, id., talm. אַשְׁרָה id., אַשְׁרָה densa arborum, unde verbum שְׁרֵךְ qs. silvescere, in silvae morem crescere, de radicibus Iob. VIII, 17 Targ. pro hebr. שְׁרֵךְ). Jes. XVII, 9: שְׁרֵךְ בְּנֵי גַּגְגָה sicut adcidencia deserita (ruinae) in silva. Ez. XXXI, 5. Cum Ille parag. שְׁרֵךְ 1 Sam. XXIII, 16, quod adeo cum praepositi retinetur השְׁרֵךְ Comm. 15. 18. Pl. שְׁרֵיכָת 2 Par. XXXVII, 4.

אַשְׁרָנִים (chald. incantator, magus) n. pr. viri Esr. II, 52. Néh. VII, 54.

תְּמִימָה f. 1) *fabricatio lignorum, lapidum* Exod. XXXI, 5. XXXV, 33. **תְּמִימָה** ה n. pr. oppidi in Palæstina boreali Ind. IV, 2, 13, 16.

חרוֹשׁ m., *aratio* Gen. XLV, 6, *tempus arandi* gr. ἀροτός Ex. XXXIV, 21, *arvum arandum* 1 Sam. VIII, 12.

רָחֵל fem. **רָחֵלִית** adj. Jon. IV, 8: **רָחֵלִית קְדֻשָּׁה** curia tranquillus i. e. aëre immoto acustuosus et fervidus, ein schwüler Ostwind, Chald. **אַקְדָּקָה**. Non bene Abdulwahides: ventus, qualis flat tempore arandi, id est frigidus et siccus; nam ventus frigidus exoptatus magis

tempore aestatis, quam plantis metuendus. Neque melius Kimchi: ventus tam fortis, ut surdos reddat homines.

מְהֻרְשָׁת et **מְהֻרְשָׁתָה** f. 1 Sam. XIII, 20 duo agricolarum instrumenta, eaque secantia, quorum nescio an alterum *vom̄crem* (arab. **مُحَكَّأَتٍ**, a rad. **حَرَشَ**)

קְרַבָּה i. q. שְׁקָרָה q. v. *insculpsit, incidit, in tabu-*
lam Ex. XXXII, 16. Chald. קְרַבָּה id. Jer. XVII, 1. Ex.
XXXII, 16 Targ. Syr. Համա excavavit. Arab. خَرَطْ
perforavit. Inde

חֶרְשָׁת (caesio, dein i. q. חֶרְשָׁה silva) n. pr. silvae in montanis Iudee 1 Sam. XXII, 5.

קָשְׁתִּים fut. קָשְׁתָּה, sed semel קָשְׁתָּה Iob. VII, 11
pr. *tenuit, continuuit, cogn. radici קָשַׁת q. v.* Iob. XVI, 5:
קָשְׁתְּךָ רֹאשְׁךָ רֹאשׁ et solarium labiorum meorum continuaret s.
sustineret vos (sollte euch halten, aufrecht erhalten).
Parall. קָשְׁתְּךָ קָשְׁתְּךָ. Sed plerumque 1) retinuit sq. קָשֵׁת ab
aliqua re a) cohibuit ab ea. Gen. XX, 6: בָּאָבֶן קָשְׁתְּךָ קָשְׁתְּךָ
לְיִחְבְּרֵת וְלִמְדְּרֵת et ipse ego cohibui te a peccando in me,
1 Sam. XXV, 39: בְּדָבָרֶךָ קָשְׁתְּךָ עֲבֹדָה נָזָת et (qui) servum suum
cohibuit a malo patrando. Ps. XIX, 14 (a peccatis proae-
reticis). Iob. XXXX, 10: רַק קָשְׁתְּךָ אַל נָזָת a facie mea
non cohibebant sputum. Et absol. omissa mentione rei, a
qua quis retinetur et cohibetur. 2 Sam. XVIII, 16: שָׁבַע אָבֶן קָשְׁתְּךָ nam Joabus cohibuit populum sc. a
persequendo. Prov. X, 19: גַּרְגְּרֵת קָשְׁתְּךָ cohibens labia sua
sc. a sermone inani, et ita XVII, 26. Iob. VII, 11. Jes.
LVIII, 1: clama pleno gutture קָשְׁתְּךָ ne cohibe sc.
guttur, vocem. LIV, 2. b) denegavit aliqui aliquam rem
Gen. XXIX, 9: אָמַר אָבֶן קָשְׁתְּךָ שְׁנִית
אָל נָזָת denegat mihi nihil nisi te, quia uxori eius es. XXII, 12:
אָל נָזָת neque denegasti mihi
filium tuum unicum, cf. Comm. 16, ubi deest קָשְׁתְּךָ Poet.
Pss. LXVIII, 50: שְׁנִית קָשְׁתְּךָ אָל נָזָת non denegabat
morti animam corum. c) retinuit, cohibuit a periculo
i.e. servarit. Iob. XXXIII, 18: בְּאָבֶן קָשְׁתְּךָ קָשְׁתְּךָ
cohibet animam eius a sepulcro. Inde

2) *peperit*, a) *rebus* (*nostr.* *sparen*). Sq. acc. Prov. XIII, 24: בְּנֵי שָׁבֵת קָרְשָׁה qui parcit virgae suae, odit filium suum, etiam c. inf. Prov. XXIV, 11: הַקְרִישׁ אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בָּנָתָיו רֹמָם קָרְשָׁה quae ita strenua sunt: *ne parcas*, servare qui abripiuntur ad mortem et mutant

ad mactationem i. e. ne tibi parcas, ne deses et ignavus sis, ubi vitam ab hoste vel tyrannis in disserimen vocatam servare potes. Addito διεις, cui reservamus (wofür wir aufsparen). Iob. XXXVIII, 23: ἀρχὴ τοῦ περιπέμψαντος qui pareit (pecunia) plus iusto. Reg. XXI, 26. b) personis (germ. schonen). Sq. acc. 2 Reg. V, 20: επειδή πεπειράτης dominus meus Naaman Syro ἀρχὴ τοῦ περιπέμψαντος et non accepit ab eo, quae attulerat. Absol. Esr. IX, 13: ἀρχὴ τοῦ περιπέμψαντος πεπειράτης nobis, nos puniens infra peccatum nostrum. Jes. XIV, 6. — Perdulimus est, quod haec referunt Ez. XXX, 18: יְהוָה קָרְבֵּן cohibebit dies sc. lucem suam, ut interpretantur Kimchius et Jarchius coll. exemplis no. 1, a, quod hoc contextu durius. Praestabit igitur cum pluribus libris mss. et editis scribere קָרְבֵּן, quod exprimunt veteres omnes. (Syr. עַמְלָתִים) continuit, cohibuit, immunem fecit, sq. חֲסֵד a periculo Barh. 328. Chald. קָרְבֵּן subtraxit, diminuit, קָרְבֵּן diminutus, exilis.

Niph. pass. no. 1, *cohibus est* (dolor). Iob. XVI, 6.
2) pass. no. 2, *h. parcitur alieni*. Iob. XXI, 3o.

נָשַׁת fut. נָשַׁתְּ (q. v.) pr. i. q. נָשַׁתְּ (q. v.) *decortic-*
cavit, ut arborei. Joel I, 7: **נָשַׁתְּ קָרְבָּן** *decorticat eam*
(vitem, sicutum) locusta. Cf. נָשַׁתְּ. Inde foliis nudavit.
 Ps. XXIX, 9: *et nudat silvas* (vox Dei, tonitru). Inde
 2) *retexit velum*, sq. acc. veli. Jes. XLVII, 2:
נָשַׁתְּ *retega symtta tua et tegam super faciem tuam* (cf.
 Nah. III, 5). Sq. acc. pers. membrive: *retecto velo*
nudavit aliquem, aliquid. Jes. LIII, 10: *Jehova nudavit*
brachium suum sanctum, quod est militum ad pugnam
exeuntium. Ez. IV, 7. Jer. XLIX, 10: **אָנֹכִי נָשַׁתְּ** *ego nudabo Esavum*, additur: *retegam latibula eius, ut*
abscondi non possit. Jes. XX, 4: **הָנָשַׁתְּ נָשַׁתְּ** *nudati natibus,*
morte syriaco pro te נָשַׁתְּ.

XXX, 14. Hagg. II, 16. (Habent quidem Arabes **حُسُوف** perennis aquae in terra arenosa putens, sed huius origo est a **حُمَّة** demersus est, delituit in terra).

נָud-u-tus (nudatus) n. pr. viri Esr. II, 43. Nch. VII, 46.

חַצְבָּנָה m. pr. *segregatum* (qs. *decorticatum*, de summo haustum, v. rad. no. 1. 3). Semel de parvo grege, qui a maiore *segregatus est.* 1 Reg. XX, 27: **חַצְבָּנָה** LXX *δέο ποιήσαντες*. Vulg. *duo parvi greges caprarium.* Chald. **חַצְבָּנָה גְּדוֹלָה**. Abulwaldes: **خَطْبَانٌ** i. e. duo greges minores resceti, quod vocabulum arabicum et etymo et significacione congruit. Vide praeteren sitne significatus hebrei vestigiam in quadril. arab. **حَقْرَة** et **حَقْلٌ** *parvus grex.* Invito contextu BOCHAR-

tus (Hieroz. I, p. 705 Lips.) interpretari volebat: *duos himnulos capreorum*, coll. ~~hymnulus~~ himnulus, capreolum; sed etymon, quod unum in recepta interpretatione desiderabat Vir magnus, satis probabile supra indicavimus.

מִתְשַׁׁחַט m. *decorticatio*, adv. *decorticando* (arbo-rem) Geui. XXX, 37.

fut. בָּשַׂר (sed בְּשִׁיר Ps. XL, 18. בְּשִׁיר
XXXV, 20) 1) putavit. (Primaria significatio est sup*a*
putandi, nostr. rechmen, v. Pi. in quo saepe primaria
significatio servata, v. Lgb. 242. Arab. حَسِبَ suppu-
tavit; putavit, opinatus est; aestimavit. Syr. سَمِعَتْ,
aethiop. ማጥበ፡ et ማዘበ፡ id. Caeterum videant
cruditi, siue supputandi, rationes subducenti notio for-
tasse repetita a miscendo, arab. خَشَبَ وَشَبَ miserit,
unde בְּשָׁה polymitarius, esse possit artificiose miscens fili
coloresque. Suspicari etiam possis cum SIMONI v. בְּשָׁה,
primam potestatem esse in ligando, neciendo et inde pro-
fectum esse cogitandi et machinandi significatum, cf. בְּשָׁה;
sed fac excoigitandi et machinandi vim hoc modo explicari
posse, putandi, supputandi vis via poterit). Jes. X, 7:
בְּשָׁה כִּי כִּי בְּשָׁה אָנָּשׁ כִּי
putavit aliquem esse aliquid, habuit aliquem pra aliquid
(וְלֹא־סְגָדָה וְלֹא־אֵיכָה), sq. ace. et בְּ Gen. XXXVIII,
15: מִתְּנִזְנֵן בְּשָׁה־בְּשָׁה et putavit eam meretricem. 1 Sam. I, 13:
בְּשָׁה־בְּשָׁה וְלֹא־בְּשָׁה־בְּשָׁה et Eli putabat eam ebriam, 1ob. XIII,
24: קָרְבָּן בְּשָׁה־בְּשָׁה XIX, 15. XXXIII, 10. XXXV, 2.
XLJ, 19, 21, sq. dupl. acc. Jes. LIII, 4, sq. acc. et בְּ
XIX, 11, — Absol. aestimavit et quidem magni;
magni fecit (achten pro hochachten), sq. acc. Jes. XIII,
17: בְּשָׁה־בְּשָׁה אֲשֶׁר־בְּשָׁה qui argentum non aestimat,
XXXIII, 8. LII, 3. Mál. III, 16: בְּשָׁה־בְּשָׁה qui nomen
cius aestimat. (Rabbini. בְּשָׁה vir aestimatus, honoratus).

2) imputavit alicui aliquid, sq. 3 pers. et acc. rel.
2 Sam. XIX, 20. Ps. XXXII, 2: *beatus vir* בָּרוּךְ נָסַר
נִזְמָן כִּי יְהוָה non imputat peccatum. Gen. XV, 6:
נִזְמָן כִּי שְׁאֵלָתְךָ idque Deus ei imputavit tanquam honeste
factum (cf. Ps. CVI, 31). Ellipt. dictum videtur Ps. XI,
18: *ego pauper misericordus* נִזְמָן כִּי שְׁאֵלָתְךָ dum Dominus mihi
imputabat sc. peccata (cf. Comm. 13 et ad rem XXXII,
3—5), nisi mavis; sed Dominus molitus mihi sc. auxili-
lum, salutem, consulti milii, cf. no. 3. Kimchius al.
Deus me magni fecit (v. no. 1).

3) cogitavit (denken), — a) excoxitavit, meditatus est, velut instrumenta musica Am. VI, 5, opera ingeniosa (cf. **רְבָעָה**) Ex. XXXI, 4, unde Part. בְּשָׁן artifex spec. machinarum bellicarum artifex (*ingeniosus* vocant medio ayeo, v. DU CANGE Gloss. III, p. 1432), it. 2 Par. XXVI, 15, *textor ingeiusus* Vulg. *plumarius*, cuius *textura* appellatur בְּשָׁן תַּפְאֵגָה Vulg. *opus plumarium*. Exod. XXVI, 1. 31. XXVIII, 6. 15. XXXVI, 8. 35. XXXIX, 3. 8. Intelligitur autem eiusmodi pannus, cui variis coloris, etiam aureae argenteaque figurae, velut flores, &c.

fructus, aves artificiose intextae erant, in Babylonia maxime usitatus (v. בְּתַחַת אֶזְרָקָה Jos. VII, 21), diversus a בְּתַחַת, בְּתַחַת q. e. opus polynymum, ex diversi coloris filii textum, sed sine figuris, v. BRAUNIUM de vestitu sacerdotum. 1 §. 267 sqq. FULLERI Miseill. 1, 20. Saepius b) sqq. gerundio: cogitavit, molitus est aliquid facere. Ps. CXL, 5: יְמִינֵךְ בְּתַחַת־בְּבָבְךְּ שָׁעָרֵךְּ qui cogitant everto gressus meos. 1 Sam. XVIII, 25. Jer. XVIII, 8. XXVI, 3. XXXVI, 3. Thren. II, 8. Iob. VI, 26. Semel plenus 2 Sam. XIV, 14: תַּחַת־בְּבָבְךְּ בְּבָבְךְּ cogitat, se non propositurum. c) in malam partem: תַּחַת־בְּבָבְךְּ בְּבָבְךְּ molitus est consilia prava contra al. Esth. VIII, 3. IX, 25 (et omissis בְּבָבְךְּ Comm. 24). Jer. XI, 19. XVIII, 11, 18. XXIX, 11. XLIX, 30. Dan. XI, 25, sq. לְאֵל Jer. XLIX, 20, L, 45. עַל־בְּבָבְךְּ Mich. II, 3. Nah. I, 11, cf. Gen. L, 20: תַּחַת־בְּבָבְךְּ בְּבָבְךְּ מִתְּנִשְׁתָּבֵב בְּבָבְךְּ vos moliti estis in me malum, sed Deus id veritatem in bonum.

Niph. 1) pass. Pi. no. 1. computatus, supputatus est. 2 Reg. XXII, 7: תַּחַת־בְּבָבְךְּ שָׁבֵת אֵל קָרָב sed ne computetur cum its pecunia, rationem pecuniae ne redditant, annumeratus est sq. ב Jos. XIII, 3, ל 2 Sam. IV, 2. — 2) pass. Kai. no. 1 habitus est pro — Prov. XVII, 28: etiam stultus, modo silet, שָׁבֵת sapientia habetur. Gen. XXXI, 15: וְאֵל קָרָב בְּבָבְךְּ nonne peregrinac habitac sumus ab eo i. e. instar peregrinarum habitae? Neh. XIII, 13. Sq. ב haber instar alie, acquiparari aliqui. Iob. XVIII, 3: תַּחַת־בְּבָבְךְּ גָּדוֹלָה quare habeamur instar pecoris? XLI, 21. Num. XVIII, 27. 30. Ps. XLIV, 23. Ios. VIII, 12 (inde similem esse Jes. V, 28); sq. ב id. 1 Reg. X, 21. Thren. IV, 2. Jes. XXIX, 17. XXXII, 15. Sq. ב Jes. 22: שָׁבֵת בְּבָבְךְּ cuinam rei hic acquiparandus est i. e. quanti hic aestimandus est? sq. ב Ps. LXXXVIII, 5 cf. λογίζεσθαι μετά τοις Luc. XXII, 37. — 3) pass. Kal. no. 2 imputari aliqui, sq. ב Lev. VII, 18. XVII, 4. Num. XVIII, 27. Ps. CVI, 31.

Pi. 1) computavit, supputavit. Lev. XXVII, 18: בְּבָבְךְּ שָׁבֵת et computat ei sacerdos pecuniam secundum annos. XXV, 27. 50. 52. XXVII, 23. Sq. ב (תַּחַת) computavit, rationes subduxit cum al. 2 Reg. XII, 16. 2) aestimavit, magni fecit. Ps. CXLIV, 3. 3) reputavit (bedenken). Ps. LXXVII, 6: בְּבָבְךְּ יְמִינֵךְּ שָׁבֵת reputo dies prisci temporis. CXIX, 5g. 4) cogitavit; meditatus est. Ps. LXXIII, 16: תַּחַת־בְּבָבְךְּ וְאֵל קָרָב בְּבָבְךְּ שָׁבֵת meditabar, ut hoc intelligerem. Sq. acc. Prov. XVI, 9: וְאֵל קָרָב בְּבָבְךְּ cor hominis meditatur viam suam, opp. sed Deus dirigit passum eius. In malam partem Prov. XXIV, 8: וְאֵל קָרָב בְּבָבְךְּ שָׁבֵת Dan. XI, 24, sq. ל Hos. VII, 15. Nah. I, 9. Metaph. de inanimatis. Jon. I, 4: בְּבָבְךְּ קָרָב בְּבָבְךְּ שָׁבֵת navis in eo erat ut frangeretur. LXX. τὸ πλοῖον ἐπισύνευε τοῦ συντριβῆναι.

Hūhpā, annumeravit se, sq. ב. Num. XXIII, 9. — LXX plerumque λογίζομαι, cuius compositis διαλογίζομαι, συλλογίζομαι, ἐδιλογίζομαι, προλογίζομαι, passim δοκέω, γίγνομαι, διανόω.

בְּבָבְךְּ chald. i. q. hebr. no. 1. Dan. IV, 32: omnes incolae terrae נְבָבְךְּ הַלְּכָה pro nihilo aestimantur.

בְּבָבְךְּ (cogitans, meditabundus) n. pr. virorum 1) 1 Par. IX, 14. Neh. III, 23. XI, 15. 2) Neh. III, 11. X, 24.

תַּחַתְּבָן (aestimatus i. q. בְּבָבְךְּ e. art. Aramaicorum, vel aestimatio) n. pr. filii Scrubabelis 1 Par. III, 20.

בְּבָבְךְּ m. cingulum summi sacerdotis, quo humerale eins (אֶפְרַיִם) colligabatur, plene אֶפְרַיִם Ex. XXVIII, 27. 28. XXXIX, 20. 21. Revera cingulim, neque vero aliam humeralis partem (v. VATERUM ad Ex. XXVIII, 8) intelligi, appetat e verbis Ex. XXIX, 5: וְאֵל קָרָב בְּבָבְךְּ בְּבָבְךְּ coll. Lev. VIII, 7: וְאֵל קָרָב בְּבָבְךְּ אֲתָּה בְּבָבְךְּ בְּבָבְךְּ Inde inde אֲתָּה בְּבָבְךְּ cingulum adstrictio eius Ex. XXVIII, 8. XXXIX, 5. Cingulum etiam constanter reddunt Josephus (צְוָנִי) Arch. 3, 7 §. 6), Chald. (נְבָבְךְּ), Syr., Arabi interque. Jarchi: בְּבָבְךְּ Cf. BRAUNIUM de vestitu sacerdotum. II. §. 441 sqq. Dictum videtur ab opere plumario (v. rad. no. 3, b), quo universum humerale, sed maxime fortasse cingulum, ornatum erat: quanquam etiam statuere possis, בְּבָבְךְּ transpositis litteris dictum esse pro 50. שָׁבֵת (a rad. שָׁבֵת), حِسْمَس cingulum.

בְּבָבְךְּ m. 1) intelligentia, ratio Eccl. VII, 25. 27. IX, 10, ubi copulatur cum אֶתְבָּבְךְּ, חִסְמָס. Vulg. ratio. (Chald. נְבָבְךְּ, syr. نَبَابُكَنْتُونْ: supputatio, ratio, nostr. Rechnung).

2) *Hesbon* (LXX. Ἔσθον) n. pr. urbis ab oriente Jordanis, quae olim Sihonis, Amoritarum regis, regia fuerat (Num. XXI, 26 — 30. Deut. I, 4. II, 24. 26. 30. III, 2. 6. IV, 46. XXIX, 6. Jos. IX, 10. XII, 2. 5. XIII, 17. Ind. XI, 19) et metropolis (unde oppida Hesbonis Jos. XIII, 17. Ind. XI, 26), postea Rubenitis Num. XXXII, 37. Jos. XIII, 17, sed (utpote in Rubenitum et Gaditanum confiniis sita) sec. Jos. XXI, 39 Gaditis tributa, Levitis habitata Jos. XXI, 39. 1 Par. VI, 66, poster Moabitum oppidis annumerata Jes. XV, 4. Jer. XLVIII, 2 (ubi etymo alluditur). Piscinae eius memorantur Cant. VII, 5 (cf. Seetzen, Burckhardt, Legh II. cc.). Apud Josephum urbs Ἔσθον, et regio circinariaens Ἔσθοντις appellatur Arch. 12, 4 §. 11, Eusebio in Onomast. h. v. et Ptolemaeo Ἔσθον et ita in numero Caracallae apud ECKHELUM, doctr. numm. III p. 503. Arabes Ἐσβονίας memorat Plin. II. N. 5, 11, coll. Eusebio I. c. cui Ἔσθον est επίσημος πόλις τῆς Ἀραβίας.

Apud Arabes ea (أَسْبُونْ) appellatur (Abulf. Syria pag. 17. Schult. ind. geogr. h. v.) et ita etiamnum, vide SEETZES in v. Zach. Correspond. XVIII p. 431 sqq. BURKHARDT in itin. Syriæ II p. 623. BUCKINGHAM Journey II, p. 108.

הַבְּהֵן pl. תְּבֵהֵן m. (Ecel. 1. e.) 1) *machinae bellicae spec. tormenta*, *ballistae* (cf. בְּהֵן no. 3, b cf. *ingenium*, quod media latinitate *ballistam* pr. *machinam* *ingeniose fabrefactam* notat v. Tertullian. de pallio cap. 1, unde dicebant *ingeniare* urbem i. e. *machinis oppugnare*, *ingeniosus*, *ingeniator*, gall. *ingenieur*). 2 Par. XXVI, 15. LXX. μηχανα. Vulg. *machinae*. Juda ben Karisch confert **חַשְׁבָּדָת** sagittae breves, sed parum apte. 2) *artes*, *machinationes*. Ecel. VII, 29.

הַבְּרִירָה (quem Jehova magni facit) n. pr. complurimum Levitarium 1) Par. VI, 30. 2) IX, 14. Neh. XI, 15. 3) 1 Par. XXV, 3. 19. Esr. VIII, 19. 4) 1 Par. XXVI, 30. XXVII, 17. 5) Esr. VIII, 24. Neh. XII, 24. 6) Neh. III, 17. X, 12. XI, 22.

הַבְּרִירָה (i. q. praecedens, ex quo hoc ortum videtur, יְמִינָה mutato) n. pr. viri Neh. X, 26.

הַבְּרִירָה (id.) n. pr. virorum 1) Neh. III, 10. 2) IX, 5.

הַבְּרִירָה et **הַבְּרִירָה** Ex. XXXV, 33. 2 Par. II, 13 estr. תְּבֵהֵן pl. תְּבֵהֵן estr. תְּבֵהֵן f. 1) *opus ingeniosum* (v. rad. no. 3, a). Exod. XXXI, 4: בְּהֵן תְּבֵהֵן ad *excogitandum opera ingeniosa*, XXXV, 33: תְּבֵהֵן תְּבֵהֵן. Comm. 32. 35. 2 Paral. XXVI, 15: בְּהֵן תְּבֵהֵן *opus ingeniatoris* (v. בְּהֵן no. 1). — 2) *quod aliqui meditatur molitur machinatur*; *consilium* (*Absicht*, Vorhaben, Plan) 2 Sam. XIV, 14. Job. V, 12. XXI, 27. Ps. XXXIII, 10. 11. XCIV, 11. Prov. XII, 5. XV, 22. XIX, 21. XX, 18. XXXI, 5 cet. *De consiliis Dei* Ps. XL, 6. XCII, 6. Jes. LV, 9. Jer. XXIX, 11. Mich. IV, 12. — Gen. VI, 5: בְּהֵן אֲלֹהִים omne consilium, quod meditabatur cor eorum, cf. 1 Par. XXVIII, 9. XXIX, 18. Spec. de consilis pravis v. c. נָגָף תְּבֵהֵן Prov. VI, 18. Jes. LIX, 7. Jer. IV, 14. תְּבֵהֵן Ez. XXXVIII, 10. Esth. IX, 25 et simpl. בְּהֵן Esth. VIII, 3. 5. De formula תְּבֵהֵן כִּי v. בְּהֵן no. 3, c. LXX. plerunque λογισμός, διαλογισμός.

הַבְּרִירָה fut. תְּבֵהֵן siluit. (Rad. onomatopoët. cogn. נָגָף q. v. Non enim placet ALB. SCHULT. ad Hamas. p. 314, cui תְּבֵהֵן est i. q. תְּבֵהֵן farsit, referit, quod relatum sit ad altissimum silentium, quum velut offascinato ore reticetur, φυστόσθαι). Ecel. III, 7. Jes. LXII, 1. 6. De inanimatis Ps. CVII, 29: תְּבֵהֵן תְּבֵהֵן. Dicitur non solum de *non loquente*, sed etiam de *non agente*, max. de Deo, qui preces piorum non exaudit, et non fert auxilium expectatum. Jes. LXIV, 11: nun silebis nosque tanto-pere affliges? LXV, 6. Sq. תְּבֵהֵן Ps. XXVIII, 1: תְּבֵהֵן בְּנֵי רִבְבוֹת; תְּבֵהֵן בְּנֵי רִבְבוֹת;

Hiph. 1) causat. *silere iussit*, *sedavit*, sq. בְּ Neh. VIII, 11. 2) intrans. i. q. Kal. (cf. שְׁרַהְבָּה, טְרוֹהָה). 2 Reg. II, 3. 5. VII, 9. Ps. XXXIX, 3: תְּבֵהֵן תְּבֵהֵן silebam procul semotus a rebus prosperis et laetis i. e. miser et infelix tacitus lugebam. Al. silebam etiam de bonis

rebus i. e. nihil omnino loquebar, prorsus tacebam, sed תְּבֵהֵן post verba *silendi* nunquam indicat rem, de qua quis silent. Pariter atque Kal. etiam de nihil agente. Ind. XVIII, 9. Jes. LVII, 11: תְּבֵהֵן וְצִוְּתָה אֵין תְּבֵהֵן nonne sileo idque a longo tempore? i. e. nomine continuo me, colibeo iram? XI, 14. 1 Reg. XXH, 3: תְּבֵהֵן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ Vulg. et negligimus tollere eum de manu regis Syriæ? — תְּבֵהֵן Job. XXXI, 5 pertinet ad rad. שְׁמַח, nisi vide.

— **הַבְּרִירָה** chald. 1) *necessarius fuit*. Esr. VI, 9: תְּבֵהֵן et quae necessaria sunt. (In Targg. non reperitur. Sed syr. מְכֻסֵּת est: aptus, utilis fuit, Ethpa. usus est aliquo re. מְכֻסֵּת utilities, commodum, necessitas.

— **הַבְּרִירָה** vocabula usitata, Lexicon, v. Comment. nostr. de Bar Ali et Barbahlule p. 9). 2) *necesse habuit*. Dan. III, 16: תְּבֵהֵן תְּבֵהֵן תְּבֵהֵן אֲנָהָנָה גַּדְעָן תְּבֵהֵן אֲנָהָנָה, cf. ad forman part. praeſ. cum Patchai Dan. II, 5. 8. V, 25. Theod. et LXN. ob γέρανος ἔρωτες ἡμεῖς εἰπή τῆς ἐπιταγῆς ταῖς ἀποφύσισιν οὐ. Vers. hebr. בְּרִירָה אֲנָהָנָה. Interpret. hebrei: צְרִיכָן אֲנָהָנָה. Inde

הַבְּרִירָה f. *necessitas*, sq. genit. *quae necessaria sunt* alicui rei Esr. VII, 20.

— **הַבְּרִירָה** fut. תְּבֵהֵן *obscurus*, *obscuratus est*, *tenebris obvolutus est*. (Chald. תְּבֵהֵן, syr. شَرْبَد id. Arab. حَسْبَد est: asper, spinosus fuit, de tribulis, hordeo, erinaceo, et transfusit ad odiun in aliquem, sec. SCHULTENS. ad Job. III, 4 pr. horruit, quod in lingua hebræa ad tenebris horridas relatum sit). Dicitur de luce solis Job. XVIII, 6. Ecel. XII, 2. Jes. V, 30. XIII, 10, de stellis Job. III, 8, de die Ez. XXXX, 18 (sec. nomullos codi, v. תְּבֵהֵן), de oculis caligintibus Ps. LXIX, 24. Thren. V, 17, cf. Ecel. XII, 3 (cf. תְּבֵהֵן in Targg. non solum de oculo tabescente Ps. VI, 8, sed etiam de membris tabescientibus Ps. XXXI, 11, et ita apud Rabbinos, v. Bux. 812), de colore corporis Thren. IV, 8, de terra, quae locustis obnubilatur Ex. X, 15.

Hiph. 1) *obscuravit*. Am. V, 8: תְּבֵהֵן תְּבֵהֵן diem obscurat, ut nox fiat, sq. בְּ VIII, 9: תְּבֵהֵן וְתְּבֵהֵן et obscurat terram. Metaph. Job. XXXVIII, 2: תְּבֵהֵן יְמִינָה קָשָׁה תְּבֵהֵן קָשָׁה quis iste, qui consilium meum obscurat verbis insipientibus i. e. reprehendit, qs. splendor eius officere studet. 2) intrans. *obscurus fuit* (pr. caliginem fecit). Ps. CV, 28. CXXXIX, 12. Jer. XIII, 16.

— **הַבְּרִירָה** pl. תְּבֵהֵן adj. *obscurus*, *ignobilis* Prov. XXII, 29. Chald. אֲנָהָנָה, אֲנָהָנָה panper, egenus, in Targg. pro בְּלֵה, v. Bux. 812. 813.

— **הַבְּרִירָה** c. suff. תְּבֵהֵן Ps. XVIII, 29 m. *tenebrae*, opp. נָגָף luci. (Syr. شَرْبَد id.). Gen. I, 2. 4. 5. 18. Ex. X, 21. 22. Ps. XVIII, 12. CIV, 20. CV, 28. CXXXIX,

11. 12. Jes. V, 20. XLV, 7. LIX, 9 et saepe. Poët. ponitur etiam pro concreto Job. III, 4: מִשְׁנָה קְשָׁרֶת נָאָתָה hic dics sit tenebrae i. e. tenebricosus. Passim adduntur synonyma, ea fortiora: קְשָׁרֶת קְשָׁרֶת Job. III, 5. XXXIV, 22. Ps. CVII, 10. 14. קְשָׁרֶת קְשָׁרֶת Joël II, 2. Zeph. I, 15. Saepe de loco tenebricoso, ut de carcere (subterraneo) Jes. XLII, 7: קְשָׁרֶת habitatores tenebrarum i. e. carceris tenebrosi. XLVII, 5. XLIX, 9. קְשָׁרֶת אֲזֹרְבָּדָה thesauri tenebrarum i. e. in tenebris, thesauris subterraneis reconditi XLV, 3; de oreo Job. XVII, 15. Ps. LXXXVIII, 3 coll. Job. X, 21, ubi oreus appellatur קְשָׁרֶת קְשָׁרֶת קְשָׁרֶת dies in oreo transigendi Eccl. XI, 8. Metaph. est a) miseris, infortunium (opp. רָאֵס litt. e.) Jes. IX, 1. Job. XV, 21: קְשָׁרֶת בְּשָׁבֵת קְשָׁרֶת אֲלָמָן אֶל non sperat se evasurum ex infortunio 23. 30. XX, 26: קְשָׁרֶת כְּלָבָן קְשָׁרֶת כְּלָבָן omne infortunium servatum est thesauris eius. XXIII, 17. Thren. III, 2. Mich. VII, 8. Am. V, 18. 20. Zeph. I, 15. Servata tenebrarum imagine Ps. XVI, 11: Jehovah deus meus קְשָׁרֶת collustrat tenebras meas i. e. res adversae meas sublevat. b) ignorantia. Job. XXXVII, 19, cf. XII, 22. 25. Cf. Eccl. II, 14: קְשָׁרֶת כְּלָבָן קְשָׁרֶת כְּלָבָן (Arabes dicunt اللَّهُمَّ لَا تُكْسِبْنَا بِالْكَسْبِ الْمُكْسُوبِ tenebrae errorum.) c) tristitia. Eccl. V, 16. d) improbitas. קְשָׁרֶת via tenebrarum Prog. II, 13 opp. viis rectis s. virtutis, cf. τὸ στόρως Joh. III, 19, τὰ ἔργα τοῦ στόρωτος Rom. XIII, 12. Eph. V, 11 et praecipue Job. XXXVIII, 13. 15. Jes. XXIX, 15.

קְשָׁרֶת chald. id. Emphat. אֲשָׁרָה Dan. II, 22.

קְשָׁרֶת f. id. Gen. XV, 12. Jes. VIII, 22. Ps. LXXXII, 5, semel קְשָׁרֶת קְשָׁרֶת Ps. CXXXIX, 12. Plur. קְשָׁרֶת Jes. L, 10.

קְשָׁרֶת vel קְשָׁרֶת (Zere puro), cstr. קְשָׁרֶת (sine D. leni) Ps. XVIII, 12: קְשָׁרֶת יְמִינָה tenebrae aquarium i. e. nubium.

קְשָׁרֶת f. id. Mich. III, 6: קְשָׁרֶת בְּכָבֵב קְשָׁרֶת et tenebrae vobis circumfusae erunt, ne vaticinemini. Nonnulli libri קְשָׁרֶת, ut sit 3 præct. sem. impers., obscurum erit vobis: sed illud commendat nomen קְשָׁרֶת in membro gemino.

קְשָׁרֶת m. tenebrae. Jes. XXIX, 15. Ps. LXXXVIII, 19: קְשָׁרֶת noti mihi sunt tenebrae h. e. eos non amplius video, subtraxerunt se oculis meis, deseruerunt me. Ita iam Kimchi et Aben Ezra, intellecto ו ante קְשָׁרֶת, quo vero non opus est. Favet alterum membrum: elongasti a me amicum et socium. Trop. de miseria Jes. XLII, 16.

Pl. קְשָׁרֶת loca obscura, tenebricosa Ps. LXXXVIII, 7. LXXIV, 20: קְשָׁרֶת קְשָׁרֶת latibula terrae. Spec. de oreo Ps. CXLII, 3. Thren. III, 6.

לְשָׁנָה in Kal inusit. *tenuem, debilem fecit*, vel *tenuis, debilis fuit*, cogn. rad. שָׁנָה no. 2. Cf. chald. Arabes in quatuor radicibus حَسْل حَسْل حَسْل حَسْل habent notionem *vilitatis* et *vilipendendi*, quae a tenuitate proficiuntur; origini proximum et حَسْل debiles, viliores, حَسْل debilis. Quod praeterea habent Syri et Chaldaei لَسْنٌ سَلْنٌ cogitavit, excogitavit, itidem a subtilitate profectum est, cf. كَوْكَبْ كَوْكَبْ كَوْكَبْ.

Niph. part. مَلْسَنْ debilitati, fessi (in exercitu) Deut. XXV, 18. LXX. κοπιῶντες. Vulg. lassi. Saad. مَرْجَفِينَ defatigati. Erp. مَعْيَفِينَ debiles.

לְשָׁפֵךְ chald. *tenuem fecit*, inde *communis*, contudit. Dan. II, 40: *ferrum* أَلْتَقَنْ كَوْكَبْ contundens et communis omnia. Syr. لَسْنٌ communis. (Talmud. in Il. extenuavit, malleo diduxit, أَلْتَقَنْ hordenn exorticatum, pr. communis, syr. لَسْنٌ malleavit, pr. tenuis fecit, malleo diduxit).

לְשָׁפֵךְ rad. inusit. Arab. حَسْم 1) pinguis fuit,

2) magnum famulitum habuit (pr. dives, opulentus fuit). Cognata sunt pinguedinis significatae tripli litterarum transpositione a) شَنَه no. I, ubi vide; b) حَسْم pinguis fuit; c) لَسْنٌ unxit, pinguedine illevit.

לְשָׁפֵךְ (dives, opulentas, arab. حَسْم magni familiti vir) n. pr. viri Esr. II, 19. X, 33. Neh. VII, 22. VIII, 4. X, 19.

لَسْنٌ v. لَسْنٌ.

لَسْنٌ (pinguedo, solum pingue) n. pr. oppidi in tribu Iudei, Jos. XV, 27.

لَسْنٌ (id.) n. pr. stationis Israëlitarum in deserto. Num. XXXIII, 29.

لَسْنٌ, semel in pl. كَوْكَبْ كَوْكَبْ كَوْكَبْ كَوْكَبْ pingues i. e. divites, magnates. Ps. LXVIII, 32: كَوْكَبْ كَوْكَبْ كَوْكَبْ كَوْكَبْ venient magnates ex Aegypto. Bene ad sensum Kimchius: אֲשָׁרָה גְּדוּלָה וְגָדוּלָה, et recte iam PFEIFFERUS (dubius vexatis ad h. l.) contulit arab. حَسْم [et حَسْم] see.

Dschauhar. vir magnus et magni familii, pr. ni fallor, vir pinguis, conf. حَسْم حَسْم حَسْم famulitum, servi, pr. pinguedo, opulentia alienius. Eadem significationem haberes, si حَسْم حَسْم idem esse statueres quod حَسْم, addito ح (cf. كَوْكَبْ i. q. كَوْكَبْ al.), sed illud commendatur tum nominibus hebreis حَسْم, حَسْم, حَسْم, tum linguae arabicae usu, aliudque eius vocabuli vestigium est in n. pr. حَسْم حَسْم, quod gessit avus

Mattathiao (*Jos. Arch.*, XII, 6 §. 1) et postea universo Macabaeorum familiae tributum est. Vett. interpres plerique solam coniecturam secuti sunt, ut LXX. Vulg. Syrus, qui legatos reddunt, Symm. ἐξαριστές (?), Aqu. ἐπανάρχους (quasi αὕτη), Targ. refinuit נְשָׁרִים, quod est ipsum ve. hebreum. Ex. Rabbini nonnulli n. pr. populi ignoti esse statuebant, ut Abulwalides: *הַשְׁבִּיבָא*

نفر و ربها كانت قبيلة من الأمم *turba, sed fortasse est gens quaedam*, Menahem ben Saruk al., quibus assentitur Mich. suppl. 972, *جندقين* incolas urbis aegyptiacae اسموفين i. e. Hermopolites magnae, aegypti. **Georus** (v. Abulf. Aegyptus ed. Mich. p. 222—225). QUATREMEUR Mémoires sur l'Egypte I, 490. CHAMPOUX L'Egypte sous les Pharaons II, 151) esse coniuncti, parum probabilit. Minus etiam ferendum, quod suscit Ewaldus (gr. crit. p. 520) hoc ve. repetens ab arabico *خشم nasus* „*nasus*“, quod ad principem relatum sit, ut *أَنفُ nasus, princeps;* tale enim nomen ignorat lingua arabica, quamquam **خشم** est magni nasi homo, **خشم** fregit cartilagines nasi, hoc enim eiusdem familiae atque **خشم**, v. **كذب**; et nugatorum, quod tentat Boettcherus (spec. p. 144), qui ex potestate syllabae **ئى** (= presshaft zusammenziehlich) est: **festinantes**, „innerlich presshaft Edige.“

* * *

הַשְׁלָמָן m. metalli genus splendidum, Ezech. I, 4: גָּאֵלֶת הַשְׁלָמָן בְּצִין הַחֲשִׁיבָה תְּבוּנָה. Comm. 27: גָּאֵלֶת הַשְׁלָמָן בְּצִין וְבְצִין כְּבָרְכָה. VIII, 2: תְּבָרְכָה הַשְׁלָמָן כְּבָרְכָה. BOCHARTO in docta de hoc ve. disputatione (Hieroz. III, 876—893 Lips.) hoc ve. compositum videtur ex שְׁלָמָן = שְׁלָמָן aes, et talmud. שְׁלָמָן, אַשְׁלָמָן aurum, ut נְצָרָת pro שְׁלָמָן sit aces auro mixtum χαλκογύρισον, quale in India Calembac appellatur (Rosem. Morgenl. 692), aut certe aurum splendore et colore aurum referens, χαλκός χρυσοειδής, וְבָזָק תְּבָרְכָה Esr. VIII, 27 (non *aurichalcum*, quod quidem vocabulum neque ortum est ex aurum et χαλκότ neque aes significat euro mixtum, sed est i. q. ὄρεζαλκος aes montanum, et apud antiquiores scriptores orichalcum scribitur, v. Beckmann ad Arist. mirab. ancul. p. 132, 133). Lauda Bochartus pro *auri* significazione Baal Aruch b. v. cuius haec sunt verba: בְּכָרְכָה פְּרִיכָה פְּרוֹשָׁה הַבָּשָׂר בְּכָרְכָה ..... בְּאַשְׁלָמָן בְּכָרְכָה פְּרִיכָה זְהָב בְּכָרְכָה זְהָב שְׁלָמָקְטָן כְּנָן הַאֲרַץ מְבָלָל אַמְּצָאוּ וְבְלָשׁוֹן שְׁלָמָקְטָן אַחֲרָב Chethuboth fol. 67: „hic quare versamus in auro fracto?“ id est auro (ex fodinis) eruto. .... , Rab Asche dicit בְּכָרְכָה ..... hoc est aurum plenum (purum), quod colligitur ex terra, ex fodina eius et arabice vocatur תְּבָרְכָה (aurum nativum malleo non subactum, v. plura de hoc ve. p. 230 B). Sed obstat primum, scripturam in textu Talmudico non certum esse: in editt. eum (quod iam notavit Buxtorf. p. 1214) pro אַשְׁלָמָן, quod habet Aruch, legitur שְׁלָמָן בְּכָרְכָה Dein aurum rude in tali contextu, ubi aurum acri additur ad splendorem eius augendum. minus aptuum fuerit,

Quum praeterea Ezech. I, 7 eodem contextu legatur
 וְאֵת לֹא־מִלְכָה: *aes laeve*, וְאֵת שָׁמֶן in candem sententiam explicandum videtur, videbile a וְאֵת et וְאֵת, quam syllabam non solum mollifici sed etiam lievioris et glabritissimi potestatem habuisse ostendunt radices bene multat ac ea ordinetur, ut וְאֵת, וְאֵת, مַלְכָה, מַלְכָה, molle, *mollis*, et praeuiissa gutturali וְאֵת (v. וְאֵת). — LXX. interpretantur ἡκτερον, Vulg. *electrum*, quibus verbis non succinum intelligendum, sed metalli genus fulgor suo insigne, auro constans cui quinta pars argenti admixta est (Posid. ap. Strab. 3, p. 146 Casaub. Pausan. 5, 12. Plin. 33, 4 s. 23. Bochartum l. c. p. 876. Schneider et Passov. in Lexx. h. v. Buttmann über das *Electron*, in eiusdem Mythol. II, 337 sqq.). Rabbinorum nugas, qui וְאֵת nonnem angeli esse volunt, contractum ex tribus verbis וְאֵת וְאֵת וְאֵת animalia iuxta loquuntur verbo memorasse sufficiat. Cacterum videant viri docti, possitne γαύδισθαι φύσις, quod Apoc. I, 15 eodem contextu legitur atque וְאֵת, in candem sententiam explicari, et ortum credi ex γαύδισθαινων *aes splendidum*.

حُسْنٌ rad. inusit. i. q. arab. *pulcher* *suit*.
Conj. II. IV. ornavit. (In lignis occidentalibus fortasse eiusdem stirpis est goth. *skeinan* *fulgere*, unde angl. *scheen* fulgidus, germ. sup. *sköni*, nostr. *schön* *pulcher*). Indeed,

נְשֵׁי m. *ornamentum pectorale* summi sacerdotis apud Hebraeos, forma quadrata spithaniae longitudine et latitudine ex opere plumario (v. נְשֵׁה no. 3, a) factum, ab exteriore parte duodecim gemmis, quibus singulariter tribuum nominis insculpta erant, ornatum, intus cavum, in quo spatio inerant sacrae sortes (בָּרֶכֶת מִזְבֵּחַ, v. pag. 54, 55), quarum ope sacerdos in gravioribus causis Dei oraculum consulere solebat, unde plenius נְשֵׁה הַתְּרוּמָה ornamentum iudicii (Exod. XXVIII, 15, 29, 30). In quattuor angulis erant totidem annuli aurei, et superiore bus quadem catenulae infixaee erant fundis aureis in humero iunctae, ex inferioribus vittae procedebant, quibus pectorale humerali alligabatur. Vide BRAUNUS de vestitu sacro hebr. II cap. 7. Ex. XXVIII, 4, 6, 15, 22 sqq. XXXV, 27. XXXIX, 5 sqq. Lev. VIII, 8. LXII semel πεποιηθεῖσαν Ex. 28, 4, Symm. Ley. VIII, 8 δύοτον receptaculum, alibi LXX. A. S. Theod. λόγιον sive λογίτον i. e. ad oraculum pertinentis, plene λόγιον τῆς κρίσις (el. Sir. XLV, 10), sive usum huius ornamenti in consulendis oraculis spectantes, sive πεποιηθεῖσαν explicantes ex simili בְּשֵׁם quod λόγιον transfuerunt Ex. XXIX, 5, coll. בְּשֵׁם λογίουαι, בְּשֵׁם, בְּשֵׁם λογίουאָס. Vulg. Alexandrinum secutus: *rationalē rationale iudicii*. Targ. retinet נְשֵׁה. Saad. נְשֵׁה parva torica. Luth. *Amtschillelein*.

PUT pr. coniunxit (cogn. **PUN** no. 1. 2. q. v., adde SCHEID. ad cant. Ilisk. p. 201 sqq.) et intrans. (pro **PUN**) coniunctus fuit, adhaesit, v. Pi. Sed ia Kal-

ubique metaphorice 1) *adhaesit* alicui i. e. summo amore
eum amplexus est, sq. 2 (q. d. affixus est ei Cie. ad
Quint. 3, 1). De amore in puellam (v. infra de usu
Arabum) Gen. XXXIV, 8: **בְּמִזְבֵּחַ תָּמִיד תְּשִׁיבֶנָה** Deut.
XXI, 11, in Deum Ps. XCI, 14; *Dei in homines* Deut.
VII, 7: **בְּמִזְבֵּחַ תְּמִיד תְּשִׁיבֶנָה קָשְׁתָּה** X, 15. Constructio
praegnans est in his Hiskiae ap. Jes. XXXVIII, 17:
בְּמִזְבֵּחַ תְּמִיד תְּשִׁיבֶנָה קָשְׁתָּה וְאַמְانָה et amans vitam meam extraxisti
ex fovea perditionis, ubi non est quod cum Hubigantio
legatur: **בְּמִזְבֵּחַ תְּמִיד תְּשִׁיבֶנָה** prohibuisti, vel cum Scheidio verbo
קָשְׁתָּה retrahendi, cohibendi significatus tributari, coll. hebr.
קָשְׁתָּה arab. **خَسْقَةٌ** خَسْقَةٌ. 2) Sq. gerundio: *placuit ei*,
aliquid facere. 1 Reg. IX, 19: **בְּבֹנוֹת בְּלֵבָבָךְ קָשְׁתָּה שְׁרָפָה**. 2 Par.
VIII, 6. (Arabes verbi hebrei potestatem habent in
rad. **عَسَق** *adhaesit*, assiduns, deditus fuit rei, sq. ب, ب,
et **عَشْق** amore puellae flagravit pr. *adhaesit* puellae, ب
et **عَاشَق** **عَاشَق**, **عَاشَق** amasius, معشوق
amatius. Ita bene iam Schult. in clav. dial. p. 301, cuius
vestigia describere non debebat Scheid. l. c. p. 197 sqq.
Chald. **שְׁמַעַת** ponitur pro hebr. **שְׁמַעַת** ligavit, alligavit, spec.
(*ophiumpum* numento).

Pi. trans. Kal no. 1 *coniunxit* Ex. XXXVIII, 28.
Pu. pass. *Pi.* ibid. XXVII, 17. Inde

רַשְׁתָּה c. Suff. **רַשְׁתָּה** m. *desiderium, deliciae* 1 Reg. IX, 1. 19. Jes. XXI, 4: **רַשְׁתָּה נֹתֶן**; *nox desiderii mei, a me desiderata.*

חַשְׁקִים, **חַשְׁוֹקִים** m. pl. *iuncturæ* i. e. *perticæ*, quæ in tabernaculo sacrō columnis atria superne coniungendis inserviebant et ex quibus atrae suspensa erant. Ex. XXVII, 10, 11. XXXVI, 38. XXXVIII, 10 sq.

רָדִיעַיִם m. pl. *radii rotae*, quibus modiolus et apsis coniunguntur (Speichen des Rades, angl. spokes of the wheel). 1 Reg. VII, 33.

^جrad. ^جinusit. Arab. حشر congregavit, unde ^جcongregatio, agmen, ^جخشر et ^جخشر locus congregationalis. Kimchius cognatum existimat ^جخشر et originem ponit in ligando, non male. Inde

הַשְׁרָה קִים הַשְׁרָה estr. congregatio aquarum 2 Sam. XXII, 12, poët. de nubibus. In loco gemino Ps. XVIII, 12 est קִים הַשְׁרָה caligo aquarum (quod LXX et Syr. sequuntur etiam 2 Sam.), sed illud praefерendum utpote exquisitus. Chald. aquae fortes, sed Vulg. cibrans aquas, ex significacione radicis apud Chaldaeos, quam adhibet etiam Jarchius et ad guttas aquae pluviales referit. Congregandi vim recte iam commendavit Abulwalides his verbis: **الكثير من الماء** **والغير منه والماء في كلام العرب الماجتمع الذي يحيى**

مکشر i. e. copia pluviae et abundantia eius, et **لacs** in lingua arabica est lacus, ubi congregant se homines.

הַשׁוֹרִים m. pl. *modiolus rotae* (Nabe des Rades; nave of the wheel), in quo radii congregantur. 1 Reg. VII, 33: חַשְׁקָרֶת וְחַשְׁקָרֶת *radii et modiolus carum.* Vulg. *modioli.* Non bene LXX et Syr. πραγματία (fabrica) ἀττάν, مَنْسَبْهُ pulchritudo earum. Quod unde sit, intelliges ex his Abulwalidis: השׁוֹרִים בְּרוּכָתָה וְרוּסָתָה הדקנָתָה הנְּצָבָתָה וְחוּמָגָןָס וְאַרְגָּנָה יְבִידָה וְרוּסָתָה הדקנָתָה הנְּצָבָתָה וְחוּמָגָןָס לְכוֹל הָרָב הַשְׁרֵטָה הסְּנָן אֵי דְּתַכְנֵתָה וְלֹכֶל אַיְשָׁאָם לְלֹפֶט מִן הַאֲذָן וּמִן قָדְרַת וְרִישׁ הַסְּוּלָם הַשְׁרֵטָה הַחֲרֵב הַאֲשָׁקָן מִן הַשְׁנִין i. e. ሂ ornatus et subtilis fabrica earum. Significare vult copita carum tenuia et subtilia et prominentia, idque finitimum dictioni arabicae حَشَرَتُ السِّنَانَ attenuavisi cuspidelem i. e. acui eam, et alii dictioni, quam adhibent de eo quod temne est in auribus et mensura pennarum sagittae, videlicet حَشَرٌ. Quae tamen non probo. Nam cuspidiandi significatus, de quo vide Kamüs p. 499 et Freytag Lex. I, 383, manifesto est a congregando, coēcendo, ut lat. dicunt: falso coēcere. Auris cuspida est proprie collecta.

سُقْرَن rad. inusit. Arab. حَشْ est *foenum dedit* pro pabulo, sed hoc est denominativum a حَشْبِشْ *foenum siccum: primaria significatio est in Conj.* IV. *exsiccatus est, siccus fuit.* Inde

שְׁבָד m. *gramen siccum, foenum*. In st. absol. Jes. XXXIII, 11 (ubi copulatur cum שְׁבָד), estr. V, 24: **שְׁבָדָה** *foenum flamma corruptum, flagrans*. (Fortasse congruit sanscr. *kaksh* *foenum*, Bopp glossar. p. 41).

רַקְמָה fut. נִזְקָה a) cepit ignem, abstulit prunas de foco. Sq. יְצָר foci Jes. XXX, 14: non superest testa qua aspernas ignem de foco. Prov. VI, 27, sq. בְּבָסֵיס, in quo ignis asportatur: מִשְׁנָה אֶת שְׁנָה קָרְבָּן נִזְקָה נִזְקָה num asportabit aliquis ignem in situ suo? int. simili vestimenti. Praegn. XXV, 22: רְאֵת לְבָבְךָ תְּמִימָה תְּמִימָה כִּי בְּבָבְךָ תְּמִימָה תְּמִימָה nam prunas tu auferas et coacervas super capite eius (cf. v. b. לְבָבָךְ). Inde בְּבָבָךָ batillus. Targg. ve. hebreum retinunt, et eodem modo usurpatum in Mischna, Joma 4, §. 3: arripuit thuribulum, ad caput altaris ascendebat, prunas hinc inde vertebat הַדְּבָרָה בְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל et depromisit de favillis (al. prunis crassioribus) interioribus, §. 4. בְּכָל יְמֵי חִינָה בְּשָׁלָבָב וּבְעַרְבָה בְּחֹן שֶׁזֶבֶב omnī die depromebat (ignem) bailla argenteo et infundebat in aureum. Talmud. Schabb. 82, A: בְּאַרְבָּה כְּחַדְוָה ad capiendum ea ignem, et arborum prehensionis ignis. Duos alios locos

addit Tanchum in Lex. Morschid: שֶׁנָּא יְהֹוָה בְּגַדְכִּים . אֵת שֶׁנָּא בְּתַחֲתָה, idque explicat: جُرْفُ النَّارِ وَجُرْفُ بَيْنَ النَّارِ وَبَيْنَ الْمَجْوِهِ النَّارِ مُوَخَّدٌ فِي النَّارِ بَهْتَهِ ceipit ignem et excitavit eum, et pala s. batillus quo capitur ignis, appellatur حَرَقَةٌ. b) scuel, ut videtur: prehendit (hominem). Ps. LII, 7: لَكُوكَنْ وَلَكُوكَنْ vulgo: prehendet te et erellet te ex territorio. Plerique auctore Kimchi hacte ita conciliant, ut radice generali copiendi, prehendendi significatum tribuant (הַחֲזִקָּה), modo ad homines, modo ad ignem relatum, qua sententia adoptata حَرَقَةٌ = حَرَقَةٌ tercia radicalis emollita potest ortum cogitari ex حَرَقَةٌ. Contra sunt iam inter veteres, qui locum Ps. LII, 7 a reliqui seceri iubant, velut Chald. qui حَرَقَةٌ interpretatur فَرَغِتِكَ فَرَغِتِكَ فَرَغِتِكَ frangit te, probante Jarchio, Abendana al., sive حَرَقَةٌ accipiunt pro حَرَقَةٌ, sive ita legere malunt: quo facto حَرَقَةٌ componi possit eum aeth. צְפִיָּה: accusus est, צְפִיָּה: accedit, צְפִיָּה: lucerna, lampas. Sed prius illud praefendum. Parum apte etiam שְׁכָלָת, ad Prov. VI, 27 coll. arab. طَعَنْ contorsit, contorquendo plexuit, حَرَقَةٌ reddit: contorsit et constipavit ad commodius capiendum et auferendum, et حَرَقَةٌ dictum esse vult ab oris superne contortis et replicatis; nec placet REISIUS in Act. crud. 1749. p. 12 cf. Schult. epist. 2. ad Menk. p. 52 sqq. Hartmann. ling. Einl. p. 225, qui confert حَرَقَةٌ sparsit pulverem (ut in luctu), unde حَرَقَةٌ foramen muris, tumulus talpac, a terra sparsa; quod ad unum locum Prov. XXV, 22 utimque aptari possit, a reliquo usu satis alienum est. — Ad Niph. huius rad. nonnulli refrebant حَرَقَةٌ Prov. XVII, 10, quod est a حَرַقָּה q. v.

כְּרָבָב pl. כְּרָבָב f. 1) instrumentum vel vas, in quo prunae tum auferabantur a foco tum portabantur, et thura incendebantur, thuribulum, accra, eaque, ut bene observat Jarchius ad Num. IV, 9, batillo similis, ab anteriore parte aperta (Kohlenschaukel, non Kohlenbecken), qua de re multis disputat Gussset, in Comment. p. 555. Lev. XVI, 12: אַתְּ נִשְׁאַבְתָּה בְּתַחְתָּה בְּתַחְתָּה batillus plenus prunarum. Ex. XXVII, 3. XXXVIII, 3. Lev. X, 1. Num. IV, 9. 14. XVI, 6 sqq. XVII, 2. 1 Reg. VII, 50. 2 Reg. XXV, 15. Sed 2) Ex. XXV, 38. XXXVII, 23, ubi חַדְרָה pertinent ad supellecitem candelabri, auctore Alex. et Vulg. sunt ἐποθέταται, vasa, ubi, que emunctoria sunt, extinguantur, apte ad contextum (praecedunt enim forlices. emunctoria) et usum vocabuli: talia enim ἐποθέταται carbonum quasi receptacula erant.

כְּרָבָב (decurtatum ex חַדְרָה prehendens) n. pr. viri 1 Par. VI, 20. 2 Par. XXIX, 12. XXXI, 13.

כְּרָבָב in Kal inuisit. Chald. et rabb. secuit, et metaph. decidit, decrevit (cf. צְרָבָה, בְּרָבָה), unde קו הַחַדְרָה line secans. حَرَقَةٌ, حَرَقَةٌ, حَرَقَةٌ segmentum, et usq. translatu argumentum decernens, evidens. Esth. IV, 5 Targ. ad verbum oris eius حَرَقَةٌ حَرَقَةٌ حَرَقَةٌ

decernebantur negotia regni. Cognata sunt verba a syllaba צְרָבָה, צְרָבָה ordientia, v. צְרָבָה. In V. T. semel legitur

Niph. decretus est. Dan. IX, 21: שְׁפָטָה decreta sunt super populum tuum, cl. ad nsum verbi singularia Gramm. §. 140, 1, b et C. B. Michaëlis ad h. 1. Thiod. συνετηθέντων, quod Theodoretus explicat έποικιασθέντων καὶ ἔργοντων, cf. συντίτων Rom. IX, 28. 1 Reg. XX, 40 (pro צְרָבָה). Gr. Venet. τέλετρια. LXX. ἐποιήσαν, Kimchi explicat: حَرَقَةٌ, et confert talmud. בְּשָׂר הַרְבָּה segmentum carnis. Male Vulg. abbreviatæ sunt. Minus scite etiam JAUNIUS (apphermen. 1, 129) coll. arab. حَرَقَةٌ properantus incessit: septuaginta septimum deproporant super populum tuum. Unde enim, ut reliqua taceam, usus coniugationis Niphal?

לְחַדְרָה in Kal inuisit. fasciis ligavit, obvoltit a) vulnus, v. חַדְרָה; b) infantem recens natum, v. Pu. et Hoph. Arabes habent خَنْدَل tegmen, latibulum leporis, in verbo translatam significationem fallendi, et occultandi (cf. حَرَقَةٌ). Cognatum est حَرَقَةٌ جَدْلَة torsit, plexuit, v. p. 265.

Pu. et Hoph. Ez. XVI, 4: حَرَقَةٌ حَرَقَةٌ fasciis non obvoluta es.

לְחַדְרָה f. fascia Job. XXXVIII, 9, ubi nubes mare recens cratuum obvolentes poët. cum fascia pueri recens nati comparantur. Zab. פְּלָשָׁה id. Cod. Nas. 1, 136.

לְחַדְרָה m. fascia vulneri obligando. Ez. XXX, 21.

لَحَّادَة (latibulum) n. pr. oppidi in Syria Damascena praeter Ez. XLVII, 15. XLVIII, 1 non memorati.

לְחַדְרָה fut. חַדְרָה: 1) pr. clausit, vicinum aliis verbis claudendi, ut בְּרָבָה, בְּרָבָה, בְּרָבָה cf. p. 344. Vide Pi. Hiph. Kimchi: בְּרָבָה סִגְנָה. Male Simonis originem ponit in notando, v. in Pi. ad Job. XXIV, 16. (Sam. פְּלָשָׁה clausit Gen. VII, 16. Arab. خَنْدَل IV. obsevavit. Aeth. צְפִיָּה: clausus, seclusus fuit, צְפִיָּה: sigillum, et claustrum).

2) spec. sigillo clausit, signavit, obsignavit. (Chald. syr. zab. id. Arab. خَنْدَل I. H. aeth. צְפִיָּה: id. Cognata forma est עַתְּמָה: quae idem valet. Etiam gr. σηματίζει sigillum est a φέρειν clando). Constr. a) sigillace. Jes. VIII, 16: חַדְרָה מִתְּמָה obsigna oraculum. Part. בְּרָבָה obsignatus. Cant. IV, 12: חַדְרָה גַּמְלָה fons obsignatus, de puella casta et intemerata. Deut. XXXII, 3+: חַדְרָה obsignatum est (decretem) in thesauris meis. Job. XIV, 17: חַדְרָה מִתְּמָה חַדְרָה obsignatum in crux mea est peccatum meum i.e. poenae reservatum (cf. Hos. XIII, 12). Solebant autem veteres multas res, velut portas,

Y y y

ולכברם צו נסחביין ארך עילוי
ולחתם חונן נסחביין ולישת קדרות קדרות

ad consummandum delictum et ad complenda peccata, et ad expiadum seclus et reducendam iustitiam antiquam, et ad implendam visionem et prophetiam et ad ungendum Sanctum sanctorum. Binae enim sententiae ex lege parallelismi sibi ita respondent, ut tria paria oriantur (*omnia turbat Haecvernicus*, qui ternas copulat sententias et primam quartae, secundam quintae, tertiam sextae respondere putat), in quorum primo et tertio est בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, sed in priore tantum in Chethibh, et ita ut de scriptura merito dubitetur. Pro Chethibh בְּנֵי יִשְׂרָאֵל testes habemus Theod. (*οργαζόμενοι ὄντες*) et forte etiam Alex., ubi vulgo שָׁעֲרִים, pro quo tamen cum Athanasio et Theodoreto reponendum videtur οργαζόμενοι; Keri בְּנֵי יִשְׂרָאֵל exprimunt Syr. et Vulg., idque tenuunt et locus parallelus VIII, 23 (בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) et בְּנֵי יִשְׂרָאֵל in altero membro cf. Jes. XVI, 4. XXXIII, 1. In tertio sententiarum pari *completere visionem et prophetiam* (i. e. prophetam) est *implere*, ad exitum perducere, cf. בְּנֵי אֶسְרִים I, 1. Dan. XII, 7, וְאַתָּה 1 Reg. II, 27, et minus bene ab aliis explicatur *confirmare*, quandoquidem sigillo impresso pacta confirmantur (*v. supra*), coll. σηραγγίζειν Joh. III, 33. VI, 27.

Hiph. i. q. Pi. scim legitnr Lev. XV, 3: אֶל הַהְרָמָה בְּזִבְחָה רֹגוֹרֶה שְׁבֵךְ sive obstruxerit carnem suam a fluxu i. e. obstructa sunt pudenda eius, ita ut sponte fluere non possint.

םְגַדֵּל chald. i. q. hebr. *obsignavit*, sq. acc₂ et **ןָעֲנָדָה** annuli signatorii. Dan. VI, 18.

חֲתִימָה m. c. suff. **מְגַדֵּל** 1) *sigillum*. (Arab. **خَاتَمٌ**) et **מְגַדֵּל**, nunquam **خَاتَمٌ**, quod monstrum formae bis est in Simonis editt. 3 et 4). 1 Reg. XXI, 8. **מְגַדֵּל** sculptura sigilli (Siegelstecherarbeit), v. **חֲתִימָה**. Iob. XLII, 7: **אֶת־חֲתִימָהּ וְנִזְבְּחָהּ** clausus quasi *sigillo firmo*. XXXVIII, 14: **בְּכֹל־חָתְמָהָהָה** convertit se (terra aurora illustrata) *sicut argilla sigilli*, i. e. in terra prius tenebris nocturnis obvoluta nunc fulgente aurora emergunt et conspicuas sunt montium, silvarum, arborum formae, scient figurae sigilli argillae impressi; additur: **בְּכֹל־חָתְמָהָהָה** et adstant omnia tangunt vestre pretiosa ornata. Quoniam lapis signatorius plerumque annulo inclusus erat, **חָתָם** annulum signatorum significat, et propterea ponitur

de re, quae in simmo pretio habetur Cant. VIII, 6. Jer. XXII, 24. Hagg. II, 25. Solebant autem veteres annulos non in dígito solum gestare (Jer. I, e.), sed etiam e funiculo suspensos in pectoro Gen. XXXVIII, 18, ut etiammō solent Orientales (v. Hosenm. Morgenl. I, 138), — 2) n. pr. virorum a) i Par. VII, 32. b) XI, 44.

תְּבִשָּׂתָה f. i. q. בְּתִשְׁתָּה no. 1. Gen. XXXVIII, 25.

שְׁבָתָה in cod. Sam. Gen. XXXVIII, 18, 25 pro hebr. שְׁבָתָה, שְׁבָתָה. Samaritanismū sapit hæc forma, v. cod. hebr. sam. Ex. XXVIII, 11, 21, 36. XXXIX, 6, 14. 30.

תְּבִשָּׂתָה 1) *filiam collocavit, nuptum dedit* (verheyathen). Inde part. Kal שְׁבָתָה sacer isque pater uxoris (pater enim mariti vocatur שְׁבָתָה), qui nuptum dedit, in matrimonium commisit filiam. שְׁבָתָה sacer Mosis Ex. III, 1. IV, 18. XVIII, 1—27. Num. X, 29. Ind. I, 16. IV, 11. Fem. שְׁבָתָה soors, mater uxoris. Dent. XXVII, 23. 2) in matrimonium duxit, *heyrathen*. Inde שְׁבָתָה, שְׁבָתָה.

Hithpa. affinitatem inuit cum aliquo, ita quidem ut filiam eius in matrimonium ducat, aut filiam suam ei uxori det (non: sororem eius ducat), sq. شَبَّهُ Gen. XXXIV, 9: شَبَّهَتْ شَبَّהَתْ affinitatem inuit nobiscum, i. e., ut statim additur: *filias vestras date nobis, et filias nostras ducite vos.* 1 Reg. III, 1, 2 Deut. VII, 3. Jos. XXIII, 12. 1 Sam. XVIII, 22: شَبَّهَتْ שְׁבָתָה הַקְרָבָה שְׁבָתָה i. e. fias gener regis. 23. 26. 27. Esr. IX, 14, 2 2 Par. XVIII, 1.

Arab. Conj. III. affinis factus est alieni uxore sua, شَبَّهَنْ affinitas ab uxoris parte, شَخْصُونْ شَخْشَنْ id., شَبَّهَنْ omnis propinquus a parte uxoris, soecr. gener. Præterea eadem radix apud Arabes est Conj. I. circumcidit infantem, شَخْصَنْ circumcision, locus circumcisionis, شَخْصُونْ infans circumcisus. Has antem

significationes communī vinculo inter se cohaerere docet non solum Exod. IV, 25, de quo mox, sed etiam شَبَّهَنْ Conj. I. convivium instruxit nuptiale et propter circumcisionem infantis, شَخْصَنْ شَخْصَنْ convivium propter circumcisionem institutum. De prima et genuina origine si quaeris, equidem *absindendi*, *circumcidendi* potestatem primariam putaverim, cuius aliud vestigium est in شَخْصَنْ deminuit, شَخْصَنْ abscissio, coll. radd. شَבֵּה, شְׁבָתָה alisque a syllaba *kat* ordientibus; circumcisionis autem solemnitas deinceps ad similem nuptiarum celebritatē translata est.

שְׁבָתָה m. qui in matrimonium duxit natam alieni, gr. γυμνός, inde 1) respectu sponsae, sponsus. Ps. XIX,

6. Jes. LXI, 10. LXII, 5. Jer. VII, 34. XVI q. XXV, 10. XXXIII, 11. Joel II, 16. Memorabilis locus est Ex. IV, 24, ubi de Mose cum uxore et filio ex Arabia in Aegyptum redeunte ita narratur: et quem iter faciens esset in deversorio, Deus invisi in eum שְׁבָתָה שְׁבָתָה et necem ei paravit i. e. gravissimum morbum ei immissit, ita ut morti proximus esset, idque ut ex sequentibus intelligitur, propter omisssam filio circumcisonem. 25:cepit igitur Zippora cultellum et circumcidit praeputium filii sui שְׁבָתָה שְׁבָתָה et tetigit pedes eius sc. Mosis pedes tetigit sanguine, qui est expiandi ritus et dixit: tu mihi sponsus sanguinum. 26: Et desistit (Deus) ab eo (Mose). 28: שְׁבָתָה שְׁבָתָה sponsus sanguinum autem dixerat cum respectu circumcisionis. Quærunt, quis sponsus sanguinis vocetur? utrum filius, an Moses? Qui Mosen intelligent, eum ita ab uxore vocari existinant utpote sponsum s. maritum morti proximum sanguine filio circumcidit, atque ita Onk. Jon. Saad., GLASSIUS (thet. sacr. I, 12), FRISCHMUTH de circumcisione Zippora, in thes. theol. philol. I, 288 sqq. BOSESM. al. Sed rectius filiolum ita appelleas censenda est Zippora. Ex his, quæ supra disputavimus de etymo et usu Arubam, satış appetat, שְׁבָתָה esse posse et sponsum et puerum circumcisionis (in utrinque honorem dies festus celebraebatur, poterat etiam circumcisione, utpote signum foederis Deum inter et infantem iungendi, cum matrimonio comparari): hic autem שְׁבָתָה appellatur, quoniam foedus circumcisionis sanguine fuso initur. Aben Ezra: שְׁבָתָה דְּשָׂבָתָה אֲשֶׁר יָצַא מִזְבֵּחַ molierum, filium, ubi circumciditur, appellare sponsum. Ita etiam Abulwalides, Kimchi (qui integrum locum bene enarrat in Lex.), ex recentioribus MENDELIDES, SPENCERUS de legg. I, 5 s. 5. POOCOCKE ad Port. Mosis p. 52 sqq. et Hebreacris recentiorum plerique. Plura dabunt Delying in obs. ss. II, p. 156, FRISCHMUTH, SPENCER II, cc.

2) respectu parentum, gener. Sq. genit. شَبَّهَنْ 1 Sam. XXII, 14. Gen. XIX, 12, 14. Ind. XV, 6. XIX, 5, alibi sq. شَبَّهَنْ شְׁבָתָה (cf. شְׁבָתָה, شְׁבָתָה, شְׁבָתָה, شְׁבָתָה, شְׁבָתָה) 1 Sam. XVIII, 18. Neh. VI, 18. XIII, 28.

3) affinis 2 Reg. VIII, 27.

שְׁבָתָה f. nuptiae Cant. III, 11.

שְׁבָתָה fut. شَبَّهَنْ i. q. شَבֵּה rapuit, corripuit (mōre leonis). Job. IX, 12: شَبֵּה שְׁבָתָה שְׁבָתָה ecce raput (Deus), quis cum repellat?

שְׁבָתָה m. rapina, pot. pro coner. raptor, praedo. Prov. XXIII, 28: etiam illa (meretrix) שְׁבָתָה שְׁבָתָה insidiatur sicut praedo. Arab. شَبَّهَنْ est mors, quod nostro loco adhibet F. J. Schelling, non bene.

פָּרַת 1) *fodit, perfodit.* (In sola lingua hebr., cogn. radd. **רְבֹה**, **רְבֹשׁ** q. v.). Cstr. a) c. acc. **חִנֵּר** perfodit domos, irrupit in eas, de fure Iob. XXIV, 16. b) sq. **בְּקָרֶת** **חִנֵּר**, perfodit, perruptum murum Ez. VIII, 8. XII, 5. 7. 12; it, *irrupit* in aliquid. Am. IX, 2: **אֲלַבְּשָׂבֵב** **חִנֵּר** **וְכָל** si *irrumpunt* in orcum. 2) *fodit* mare remis, *remigavit*. Jon. I, 13: **שְׁמַשְׁתָּמֵן** **חִנֵּר** Vulg. et *remigabat* iuxta. Chald. **אֲלַבְּשָׂבֵב** **חִנֵּר** **וְנָשַׁעַת**. Cf. "arare aquas Ov. Trist. 3, 12, 36, scindere freta Metam. 11, 468.

מִחְרָבָה f. *irruptio nocturna furis* Exod. XXII, 1.
Jer. II, 34.

תְּרִתָּה fut. **תְּרַתֵּה** pl. **תְּרַתְּתָה** 1 Sam. II, 10. Jer. X, 2. XVII, 18. XXIII, 4 (ad formam **נִיר**, **לְקֹדֶשׁ**, **מִזְבֵּחַ**, **עֲמָלֵךְ**, quae male passim pro fut. Niph. habentur) ⁱ⁾ *fractus est.* (Cognatum radd. **תְּרִתָּה**, **שְׂמִתָּה**, it. **שְׁבִרָה** fregit). Jes. VII, 8: **תְּרִתָּה** **כְּרָבָבָה** **תְּרִתָּה** **frangetur Ephraim**, ut populus esse destinat. Ll, 6: **תְּרִתָּה** **אֲלֹת** **תְּרִתָּה** **יְתִיעָתָה** **mea non frangetur** i. e. non debilitabitur, non desinet.

2) Metaph. *consternatus est*, *pavit*. Qui enim gravi
terrore corripiuntur, *fractis* qs. genibus corrunt, *sie*
brechen zusammen. (Solent propter ea verba frangendi ad
terremotum et pavorem referri, ut בְּקַשׁ, lob. XLI, 17, cf.
אָז *fuerit*, אָז *mota fracta est*, *mutterit*, אָז *fuerit* II.

كَسْر fregit III. consternavit, **مَكَاسِر** consternatio, pers. شکسته metus, a شکسته frangere, frangi.

SCHULT. Opp. min. p. 93. Hace ipsa radix حَتَّ IV. est: pudorem concepit, erubuit ex aliqua re, sq. من vel عن). Jes. VIII, 9: **מְבָרֵךְ אַתָּה** armate vos et consternamini, i. e. parate bella, tamen mox consternabimini, pavebitis; Heet bella pareatis, tamen pavidi fugietis, cf. de hoc dupliciti imperativi usu Gramm. heb. §. 127, 2, b. Obad. 9: **נִזְבְּךְ תְּבִרְכֶּנּוּ** parent heroes tui, Theman. Jer. L, 36: **בְּרֹכְתָּהּ** הַר, parall. **בְּרֹכְתָּהּ**.

Saepe copulatur cum **שׁנִי**. Deut. I, 11; **בְּנֵי** אֶתְרָאַתְּ בְּנֵי
הַמְּלָאָכָה *ne timcas et ne expavescas*. Jos. X, 25; **בְּנֵי** אֶתְרָאַתְּ בְּנֵי
בְּנֵי. Deut. XXXI, 8. Jos. I, 9. VIII, 10. i Par.
XXII, 13. XXVIII, 20. 2 Par. XX, 15. 17. XXXII, 7.
Jer. XXIII, 4. XXX, 10. XLVI, 27. Sq. **בְּנֵי** Jer. I,
17. Ez. II, 6. III, 9. **בְּנֵי** Jes. XXX, 31. XXXI, 4. 9. LI,
7. Jer. X, 2.

Alibi copulatur cum בָּזֶבֶשׂ, et significat animi perturbationem ex pavore (Verwirrt- und Verzagten aus Furcht, Schrecken), sicut illud ex spe irrita. Jes. XX, 5: וְאַתָּה כִּי־בָּזֶבֶשׂ כְּנֹשֵׁת כְּנֹשֵׁת consernati erunt et erubescerunt ab spem in Aethiopia repositam. Jer. VIII, 9: וְאַתָּה כִּי־בָּזֶבֶשׂ כְּנֹשֵׁת erubescerunt sapientes, perturbati erunt et capientur. XVII, 18: וְאַתָּה כִּי־בָּזֶבֶשׂ אֲנָשִׁים אֲנָשִׁים pudenter persecutores mei, neque pudescem ego; perturbent illi, neque perturber ego. L, 2: וְאַתָּה כִּי־בָּזֶבֶשׂ כְּנֹשֵׁת כְּנֹשֵׁת

תְּהִלָּתָה יְצַדְּקָה הַתְּבִשָּׁתָה capta est Babylon, pudescens Bel, perturbatus Merodach, pudescens eius simulacula, perturbata cius idola. XIV. 4. XLVIII. 1. 20. 39. Ies. XXXVII. 27: וְאֵת כְּזֹבֶן בְּשָׂמֶחָה. 1 Sam. II. 10. Adeo de consternatione, quae ex pudore proficiscitur ut alibi צְבָא. Iob. XXXIII. 15: וְאֵת גָּזָן בְּזָהָר consternati sunt, neque amplius respondent, videlicet pudescens, quoniam superatos se vident.

Not. Forma **הַחֲרֵב** alibi est fut. Kal rad. **הַחֲרֵב**, quod vide, et eodem pertinere videtur **הַחֲרֵב** lob. XXI, 13.

Niph. נִפְחָד (cf. נַחֲדָה a נַחֲדָה, נִפְחָד a נִרְחָב) i. q. Kal no. 2. *pavit.* reveritus est, sq. נִמְנָדֵד Mal. II, 5: נִמְנָדֵד אֶת־תְּהֻנָּה יְהוָה. — Eadem forma נִפְחָד est Ni. et Pi. a rad. נִפְחָד, ubi vide; male enim a Kimchio, Buxtorfio al. נִפְחָד, 2 Sam. XXII, 35, Ps. XVIII, 35, נִפְחָד Ps. XXXVIII, 3 ad hanc rad. referuntur.

Pi. 1) intrans. (signif. intens.) *fractus est* Jer. LI, 57 (de areu), cf. 1 Sam. II, 4. 2) cansat. Kal no. 2. *terruit.* lob. VII, 14: וְהַחֲזִקֵּת בָּהּ מִותָּה et somniis terres me.

Hiph. הַחַת *Int. c. suff.* הַחַת *Jer. I, 17, יְחִינָה* *Iob. XXXI, 34, יְחִינָה* (*pro נֶחֱן*) *Hab. II, 17, sentinel more*

תִּתְהַרְתָּ m. *consternatio*, *terror* Iob. VI, 21. Eadem forma est Gen. IX, 2 in cod. Sam., ubi pro תִּתְהַרְתָּ scribitur תִּתְהַרְתָּ.

¶¶ mi. 1) adj. *fractus* (de arcu) 1 Sam. II, 4,
metaph. *consternatus*, *pavidus* Jer. XLVI, 5. 2) subst.
pavor, *timor*. Job. XLI, 25. Cum suff. מְנֻחָה *pavor*
vestri, quem vos incutitis Gen. IX, 2.

כָּנָעַן n. pr. filii Canaan Gen. X, 15, unde **כָּנָעַן** XXIII, 5 sqq. XXV, 10, XLIX, 32 et **כָּנָעָן** plur. **כָּנָעָנים** (LXX, *Xerrouas*) *Chittaci*, gens Canaanica Gen. XXV, 9. XLIX, 29, 30, quae in vicinia Hebronis et Amoraeorum in montanis degebat Gen. XXIII, 7. Num. XIII, 29. Jos. XI, 3, passim etiam magis ad septentrionem Ind. I, 24 sqq., persaepe una cum aliis gentibus Canaanicorum memorata Exod. III, 8. 17. XIII, 5. XXIII, 23. 28. XXXII, 2. XXXIV, 11. Deut. VII, 1. XX, 17. Jos. III, 10. IX, 1. XII, 8. XXIV, 11. Ind. III, 6, 1 Reg. IX, 20. Nehem. IX, 8, imperantibus regibus adeoque post exilium superstes 1 Sam. XXVI, 6. 2 Sam. XI, 3 sqq. XXIII, 29. Esr. IX, 1, propriisque regibus parvens 1 Reg. X, 29. 2 Reg. VII, 6, nisi **כָּנָעַן** duobus his locis ampliori sensu de regibus Canaanicis dictum est, ut **כָּנָעַן** אֶלְאֵן Jos. I, 4 de universa Palaestina, cf. **כָּנָעַן** p. 122 A. — *Malices Chittaeae* appellantur **כָּנָעַן** Gen. XXVII, 16, et **כָּנָעַן** 1 Reg. X, 1.

תִּפְאֵרֶת f. *pavor, terror* Gen. XXXV, 5.

תְּרִמֵּת f. id. (pr. vi formae: formidolositas, timi-

ditas, a ^{רְאֵת} no. 2) *pavor*. Ez. XXXII, 23. 27: בָּשָׂרֶת בְּשָׂרֶת
pavor herorum i. e. quem heroes incutunt, et ita enim
suff. בְּשָׂרֶת Comm. 24 sqq. XXVI, 17.

תָּמִיד pl. **תָּמִידִים** adj. *pavidī, timidi.* Eecl. XII, 5: **תָּמִידִים** *pavidī* (sunt senes) *in vīo*, timent ne pedem offendant et labantur. Hieron. et Vulg. formidabunt. Aqu. *τρόμας τρομήσονται*. Venet. *timiguius* (fort. *timiguo*). Alis est subst. haec sententia: *terrores iis in via LXX. θέρπει*, sed forma **תָּמִידִים** vim concretam habere solet, abstractorum formas est **תָּמִידָה**.

בְּתַחַת f. pr. *fractio*, inde 1) *excidium, ruina*, Ps. LXXXIX, 10; שָׁמֵן בְּתַחַת וְתַחַת orces eius fascisti ruinas, Prov. X., 14; בְּתַחַת כְּבָשָׂר XIV., 14; בְּתַחַת יְהוָה in defectu populi est *ruina principis*, XII., 3. XVIII., 7. 2) *consternatio, pavor* Prov. X., 15; *terror* ib., X., 29; עֲלֹת בְּתַחַת וְתַחַת et *terror maleficis*, XXI., 16. Jes. LIV., 14. Jer. XVII., 17; בְּתַחַת יְהוָה ne sis mili *consternatio* i. e. *causa consternationis*, ne simas me *consternari*, cf. XLVIII., 39.

T^{et}, nona alphabeti littera, ubi numeri nota est, i. q. *noven*, unde ٩ + 6 scribitur pro ١٥. Nomen ipsum huins elementi *serpentem* denotat (arab. سَرْپَنْتُونَ serpent), huiusque figuram haec littera in plurimis Semitarum alphabeticis refert (v. Koppii Bilder und Schriften der Vorzeit II §. 366).

Ad pronunciationem quod attinet, ω est t cum quadam gulae rasura prolatum (t' commode scribas), diversum a π et aspirato (th, θ) et raphato s. tenui (t , τ): pariter aspera p , k' in fine palati ad gulam prolatum sono differt a σ et aspirato (ch, χ) et raphato s. tenui (k , κ). Contra Ewaldi opinionem, qui ω litteram vere aspiratam esse demonstratum ivit in gramm. hebr. p. 26, bene iam disputavit Hufeldius in eius libri censura (Hermes T. XXXI, pag. 9, 10). Provocaverat ille a) ad Gracorum ϑ , quod nomine ($\omega\tau$, $\vartheta\tau\alpha$) et loco, quem in alphabeto obtineat, concordet cum ω , et haud dubie aspiratum sit. Sed litterae gracciae necunque tantum semiticis respondent, et tantum abest, ut ab illarum pronunciatione subtiliora pronunciationis hebraeae praecelta repeterem possumus, ut nonnullae vim et naturam suam planc mutaverint ($\pi = E$; $\pi = H$; $\nu = O$; $\sigma = A$); b) ad arab. ω , quod itidem sonum habeat semigutturalem. Recte, sed hic non confundendus erat cum aspiratione. — Vulgaris ratio nititur etiam auctoritate LXX interpretationi, qui ω exceptis paucissimis exemplis (unicum 2 Sam. V, 16 tandem video ab **HAUTMANO** ling. Einleitung pag. 63 et

idem repetitum ab Ewaldō l. c.) constanter redditum per τ., Τιτος Σαρανας, πατερ Τιτος, απότολης Τιτος εκάστος; et contra consuetudine Syrorum, pro graeco *T* ubique τ., pro Θ constantem Λ ponentium, ut Τιτος εως μονίστηκε, *Titoς* καρδιά. Eadem ratio valet in radicibus hebraicis, quae in linguis occidentales transierunt, veluti τροδο, πατέρων, tingo, πατέρων schalten.

לְאֵת chald. *laetus fuit*, sq. by Dan. VI, 24. Syr.
לְאֵת id. v. **לְאֵת** no. 3.

טבעת — טאנא

אָמַן v. rad. **אָמַן**.

תְּבַשֵּׁב (fortasse i. q. **תְּבַשֵּׁבָה** celebris) n. pr. oppidi ad Abel-Mecholam in tribu Ephraim siti Iud. VII, 22.

מְכַבֵּה 1) *mactavit* (*pecus*) Ex. XXI, 37 (XXII,
1). Deut. XXVIII, 31. Jer. XI, 19. XXV, 34. LI, 40,
spec. ad esum Gen. XLIII, 16. 1 Sam. XXV, 11. Prov.
IX, 2. De mactatione ad sacrificium intituntur verbo cognato
מְקַבֵּח q. v. (Syr. **مَكْبُوكٌ**) *mactavit*. Ethp. *vulneratus est*.
Aeth. **مَكْبُوكٌ**: *mactavit*, *ingulavit*, arab. **مَكْبُوكٌ** *coxit*,
assavvit, cf. **مَكْبُوكٌ** p. 201 A). — 2) *occidit*, *trucidat*
homines Ps. XXXVII, 14. Thren. II, 21. Ezech.
XXI, 15.

מְאַתָּה m. *mactator*, hinc 1) *coquus* 1 Sam. IX, 23.
 24. (Arab. ^{مُكَافِرٌ}, syr. ^{مُنْكَرٌ} id.) — 2) *carnifex*,
 inde *satelles regius*, cuius erat, iussu regis supplicia sume-
 re a maleficiis. **מְהֻבֶּה דָּרֶשׁ** Gen. XXXVII, 36, XXXIX,
 1, XL, 3, 4, XLI, 10, 12 et in recentiore Hebraismo בָּרְבָּרִים
מְהֻבֶּה 2 Reg. XXV, 8 sqq. Jer. XXXIX, 9; 11, XL,
 1—5, XLI, 10, XLIII, 6, LII, 12 sqq. *praefectus car-
 nificium i. e. satellitum s. prætorianorum.* Apud Aegyp-
 tios in eius domo erat cancer publicus (Gen. XI, 3),
 apud Chaldaeos Nebusardan, qui hoc munere fungeban-
 tur, exercitus regii parti præcerat Jer. XXXIX, 13, LII,
 15. Non bene LXX ex signis no. 1. δοκιμάστερος.

חַדְבָּה chald. i. q. hebr. no. 2 *carnifex*, hinc *satelles regius*. **חַדְבָּה בֶּן** *praefectus satellitum*, eius erat supplicia sumere a sotibus. Dan. II. 14.

טְבַחַת f. *coqua*. 1 Sam. VIII, 13.

הַבָּשָׂר m. c. Suff. **הַבָּשָׂר** 1) *mactatio pecudis, lanientia.* Prov. VII, 22: **אֲבָבָה הַבָּשָׂר** *sicut bos it al mactationem s. ad lanientiam.* Jes. LIII, 7; LXV, 12, it. *caedes* Jes. XXXIV, 2, 6. Jer. XLVIII, 15. L, 27. Ez. XXI, 30. 33. — 2) *pecudes mactatae, epule inde paratae.* Prov. IX, 2. Gen. XLIII, 16, cf. **הַבָּשָׂר** no. 1. — 3) **בְּ** n. pr. **filii Nahorius.** Gen. XXII, 24.

מַכְתָּב f. i. q. masc. **מַכְתָּב** 1) *mactatio, laniena* Ps. XII, 14, 23. Jer. XII, 3. 2) *pecudes mactatae et epulae ex iis paratae* 1 Sam. XXV, 11.

סִירַיָּה n. pr. oppidi Syiae 1 Par. XVIII, 8, quod in loco geninno 2 Sam. VIII, 8 **סִירֵי** scribitur. Vide sub h. v. p. 200 B.

מִתְבָּחַ m. *mactatio*, *cacdes*. Jes. XIV, 21.

Niph. pass. *intinctus*, *immersus* est Jos. III, 15.

טְבָוִלִיָּה m. pl. *tiorae, mitrae*. Ez. XXIII, 15: בְּרַגְגָּה בְּמִתְּרוֹתֶה בְּקָרְבָּה בְּקָרְבָּה luxuriantes mitris in capitibus suis. LXX. cod. Alex. τιράς πατερά. Vulg. *tirae tintae*, et ita interpretantur etiam Hebrei, *tirae a coloribus, quibus tintae sint, dictas esse statuentes* (cf. supra de usu arab.). Non contemendum hoc, sed nescio tamen an rectius Jo. SIMONIS *tirae significatur* repeat ab aeth.

מִפְלָא: involvit, fasciis obvolvit, cf. פְּנַזֵּחַ, תְּפַלֵּחַ.
טְבָלֵי הָרָה (quem Jehova immersit, iustavit) n. pr.
viri 1 Par. XXVI, 11.

בָּשֵׁן 1) pr. *immersit, impressit in materiam mol-*
*lem, ut lutum, hinc sigillum *impressit, obsignavit*, unde*
סִגְנָה sigillum. (Syr. immersit, impressit, signavit pecu-
niam Barhebr. 207. Arab. ضَعَ sigillum impressit, signa-
vit pecuniam. Vicinum est بَشَّقَ, صَبَغَ intinxit, immersit,
*aethiop. **ለምሮ**: id, itemque **ለጋብ**. Syllaba enim
 primaria est בָּשֵׁן, quae etiam in linguis germanicis *profundatius*
et immergendi potestatem habet, cf. goth. *diup*;
*nostr. deep, tief; it. *doufan*, *taufen*, *stippen*, ital.*
tuffare. Graeci habent δένω et emollita labiali δένω.*
 2) intrans. *immersus, submersus est*, ut in lutum, foveam,
 sq. בָּשֵׁן Jer. XXXVIII, 6: יְמִינָה וְמִינָה בַּעֲמֹד וְJeremias
immersus est in lutum. Ps. IX, 16: תַּשְׁלַח נַגְמָן גַּם שְׁרָה
immersunt gentes in foveam, quam fecerunt. LXIX, 3.
 15. Thren. II, 9: אֶל-אֶלְעָזָר שְׁלָמִים demersa in terram
 sunt portae eius. Impropte 1 Sam. XVII, 49: וְהַתְּבִנֵּן
אַפְתָּן קְרָבָן et lapis immersus i. e. infixus est in frontem
eius.

Pu, i. q., Kal no. 2, Ex. XV, 4.

Hoph. id. *Jer. XXXVIII, 22. Hiob XXXVIII, 6:*
אָמַת אֶת־בְּנֵי־הַבָּשָׂר super quid immersa sunt fundamenta eius? *Proy. VIII, 25.*

תְּגִילָה pl. **תְּגִילֹת** estr. **תְּגִילָה** f. 1) *sigillum, annulus signatorius* (arab. **كَلْبَرْ**), a viris et mulieribus in

manu dextra gestatus (Jer. XXII, 24. Sir. XLIX, 15, secusisse atque Gracius Romanisque v. Gell. X, 10. Schroeder de vest. p. 184) Exod. XXXV, 22. Num. XXXI, 50. Esth. III, 10. VIII, 8. 10. Ies. III, 21. Annulo signatorio tradendo reges imperii summam alicui committere solebant Gen. XLI, 42. Esth. III, 10. VIII, 2. 1 Macc. VI, 15. Curt. X, 5. PAULUS Regierung der Morgenländer p. 297. ROSENM. Morgenl. I, p. 192 sqq. — (2) annulus quisivs, etiam sigillo carens, ut de annulis, quibus area foederis gestabatur Ex. XXV, 12sqq. XXVII, 7. XXXVII, 3, de annulis pectoralis XXVIII, 28, de annulis, quibus asseres tabernacula conseruit erant XXVI, 24.

נְבָשֹׁת (annuli) n. pr. viri Esr. II, 43.

כָּבֵר rad. inusit. prob. i. q. **אַגְּבֵר** *aggesit*, coaccer-
vavit, cf. sam. **כָּבֵר**, **כָּבֵר**, aeth. **כָּבֵר**: mons,
quae omnia fortasse indurata media radicali orta sunt ex
כָּבֵד mons, v. litt. ב p. 171. Inde

מִזְבֵּחַ m. *locus editus, fastigium.* Bis legitur Ind. IX, 37: **מִזְבֵּחַ קָדְשׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** (V. 36: מִזְבֵּחַ קָדְשׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) descendant of *fastigio terrae*. Ez. XXXVIII, 12: **מִזְבֵּחַ קָדְשׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** qui habitant *fastigium terrae* i. e. *terram sanctam*, quam reliquis terris eminenter sibi singebant Hebreici, cf. **מִזְבֵּחַ קָדְשׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** pro terra Israëlitica VI, 2, XXXIX, 28. XXXV, 12. XXXVIII, 8. Talmudicis **מִזְבֵּחַ** est *umbilicus*, qs. *fastigium ventris*, et ita LXX. Vulg. utroque loco interpretantur: **ծաղկած թէս թէս, umbilicus terrae,** probantibus Kinchio, R. Tanchum ad b. I. et recentioribus plerisque, qui modo *elatiorem*, modo *medium* terrae partem intelligent. Sed quanquam **מִזְבֵּחַ** et **מִזְבֵּחַ** eiusdem originis est, malim utroque loco *fastigium* reddere, quam *umbilicum*, quod ab illo orationis genere paullo alienius videtur.

תְּבַשֵּׁב mensis Hebraeorum decimus, a Januarii usque ad Februarii novilunium patens. Esth. II, 16. Isdem litteris **תְּבַשֵּׁב** scribitur hic mensis in inscr. Palmyr. I. apud SWINTON in Philos. Transactions XLVIII p. 691. Praeterea simile est nomen quinti mensis apud Aegyptios a d. 20 Dec. ad 20 Januarii, ut iam observavit Hieron. ad Ez. XXXIX, 1: „Decimus mensis, qui Hebreis appellatur Tebeth et apud Aegyptios *Tybi*, apud Romanos Jauarius.“ Scribitur is coopt. **ΤΥΒΙ** la Croze lex. p. 107, arab. **طَوْبَة**, gr. $\tau\beta\iota\beta\iota$ et $\tau\eta\beta\iota$, v. J. ALN. FABRICI Menolog. p. 16. 22. 26. Treschov. deser. codd. Vindob. p. 129. De etymo nihil definio, quam vix dici possit, cuiusnam linguae vocabulum sit.

בָּנֵן fut. **בָּנֵה** 1) *nituit, splenduit*, cogn. radd.
רְבָּנָה. Vide **בָּנֵה** no. 1, **בָּנֵה**. (Syr. **בָּנִים**
meridies, chald. **בָּנִים** id., persian **בָּנִים** splendor lucis).

2) *purus*, *mundus fuit*, *evasit*, opp. *غَيْرُ*. (Arab. *غَيْرُ* *purus*, *mundus fuit*, *spec. a menstruis* Cor. 2, 22; cogn. *جَنِيرُ* *manifestus*, *conspicuus fuit*, *طَهُورٌ* *meridies*. Aeth. **ΔΦΟΥΣ**: *purificavit*, *abluit se aqua*). Dicitur a) *sensu physico*, *mundatus est a lepra* 2 Reg. V, 10. 12. 13. 14. b) *sensu levitatis*, *de hominibus et rebus*, *qui
bui ex lege immundities inhaerebat* Lev. XI, 32. XII, 8. XIII, 6. 34. 58. XIV, 8. 9. 20. 53. XV, 15. XVII, 15. XXII, 7. Num. XIX, 12. 19. XXXI, 23. 24. sq. 72 v. c. Lev. XV, 28: *מְוֹנָדָה מִן הַמְּוֹנָדָה* *mundus est a fluviis suo*. XII, 7. c) *sensu morali* (opp. *sordibus peccati*). Ps. LI, 9. Jer. XIII, 27. Ez. XXIV, 13. XXXVI, 25. Sq. 72. Prov. XX, 9: *בְּשֵׁם יְהוָה יְהוָה*, *sed alio sensu* Job. IV, 17: *בְּשֵׁם יְהוָה יְהוָה* *in mundus est vir coram
creatore suo*? pr. de sententiis creatoris cf. 12 no. 2, e.

Pi. נָבַע fut. נָבָעַ 1) *purgavit* a) physique, ut metallum a scorii Mal. III, 3, coelum a imbibitu Job. XXXVII, 21, terram a cadaveribus Ez. XXXIX, 12, 16; b) *iniquos*, ut terram templumque ab idolorum sordibus aliisque rebus inmundis 2 Par. XXIX, 15, 16, XXXIV, 5, 8, Ezech. XXXVII, 23, a rebus peregrinis utpro profanis Neb. XIII, 30, *Iustravit* aliquem Lev. XIV, 11, Levitas inaugrandos Num. VIII, 6, 7, 15, 21, altare Ezech. XLIII, 26; c) ethice, ut homines a peccatis Jer. XXXIII, 8, Ez. XXIV, 15, XXXVI, 33, cf. Mal. III, 5, 2) *purum*. *mundum declaravit*, sensu levitudo Lev. XIII, 6 sqq. XIV, 7, 11, 48. XVI, 19, 30, ethico Ps. LI, 4 sq. t(a peccato).

Pu. part. f. מַנְדָּתָה *mundata* (de terra) Ez. XXII, 24.

Hithpa, הַתְּפִאָה et הַרְפָּאָה: 1) *mundavit, lustravit se,* de his qui immundi fuerint et ad sacra accessui sunt. *Lev.* XIV, 4 sqq. *Num.* VIII, 7. 2. *Par.* XXX, 18. *Esr.* VI, 20. *Neh.* XIII, 30. XIII, 22, etiam ad sacra gentiliuin *Jes.* LXVI, 17, vel qui abieciit idolorum sordibus ad ecclesiam accedunt. *Gen.* XXXV, 2. 2) *purgavit se a peccato,* sqq. 72 *Jos.* XXII, 17.

רָהַב m. **estr.** בְּדָבָר Hab. I, 13, בְּהָרָה f. adj.
purus, spec. a) *mundus*, opp. *sordido*, de veste Zach. III, 5, de loco Lev. IV, 12, VI, 4, X, 14, Num. XIX, 9, de aqua Ez. XXXVI, 25. b) *non mixtus*, *non adulteratus*, persaepe de auro Ex. XXV, 11 sqq., XXVIII, 36, XXXVII, 6 sqq. 1 Par. XXVIII, 17. 2 Par. III, 4, IX, 17. lob. XXVIII, 19 ect. c) *sensu levitico*, opp. *pollutio*, *contaminatio*, de hominibus et rebus Lev. V, 19, X, 10, XI, 36, 37. XIII, 13 sqq. Num. IX, 13, XVIII, 11, 13. Deut. XXIII, 11. 1 Sam. XX, 26. Jes. LXVI, 20 ect., biné de animalibus puris i. e. *esculentis*. Gen. VII, 2, 8. VIII, 20. Lev. XIV, 4, XX, 25. Deut. XIV, 20. **רָהַב קָרְבָּן** sacrificium purum Mal. I, 11. d) *sensus moralis*: *purus*, *immaculatus*, *imminutus a vitio*, lob. XIV, 4: אֲמַנְתָּךְ רָהַב קָרְבָּן quis nobis dobit *jurum ex impuro*? i. e. ubi, terrarum invenies hominem purum, qui omnes ex impuris progeniti sint? **רָהַב כְּפָר** cor purum Ps. LI, 12. Inde *imminutus ab errore*. Ps. XIX,

אֲבָרֹת יְהוָה, parall. אַגְּדָה XII, 7: אֲבָרֹת יְהוָה, ill. *Deo placens* (*impura enim abominatur Deus*). Prov. XV, 26: *Deus abominatur machinationes mali*, *et bene dicere debet et pura* (*Deo placentia*) sunt *verba suavia* i. e. *gratiae, favoris plena.*

רְהִטָּה (Cholem puro) estr. - רְהִטָּה i. q. קַרְבָּה m. puritas puritas mannum i. e. innocentia Job. XVII, 9 (cf. arab. ضَارِغَةُ النَّيْابَةِ purus veste i. e. innocent Dschanh.). בְּקָרְבָּה puritas cordis Prov. XXII, 11 Keri.

נִטְרָה m. 1) *nitor, puritas, aetheris.* Ex. XXIV, 10.
2) *purificatio.* Lev. XII, 4, 6.

הַר m. *splendor*, maiestas, cf. rad. no. 1. Ps. LXXXIX, 45: **בְּנֵי־הָרָה** **בְּנֵי־הַשְׁמִינִי** **desinere facis splendorem eius.** Verbum **בְּנֵי־הָרָה** sq. **בְּנֵי** constructum habes Ezech. XXXV, 10, ad cuius loci normam h. l. reddendum pr. **desinere facis**, *ut non amplius sit splendor eius*; vel, quod malum, est constructio praeguans pro: **desinere facis et detrahis de splendore eius.** Cacterum quum nomina forme **הַר** incertae auctoritatis sint, vide sitne potius trajecto Schweb legendum **הָרָה**, a vulgari **הָרָה**. Magis nunc scilicet hoc, quam quod olim (Lgb. p. 87) conieci Aben Esram et Kimchimi secutus, Dagesch in hoc ve. euphonium et **בְּ** formativum esse, ita ut **הָרָה** **בְּנֵי־הָרָה** (quod in nonnullis codd. est) sit pro **הָרָה** **בְּנֵי** a nomine **הָרָה**.

הַרְחָה fem. 1) *puritas*, sensu ethico 2 Par. XXXX,
19: **שְׁמִינִית הַרְחָה** *puritas sancta*, q. d. immaculata, intem-
erata; 2) *purification*. Lev. XIII, 7, 35, XIV, 2, 32,
Num. VI, 9. 1 Par. XXIII, 28. Neh. XII, 45. **דֵּין הַרְחָה** *sanguis purificationis*, a quo puerpera est purificanda.
Lev. XII, 4, 5.

אָמֵן v. **אָמַנְתִּי**, rad. **אָמַן**.

בָּן plor. נְבָב Nunn. XXIV, 5. Cant. IV, 10
 tantum in pract. (pro futuro utantur forma בָּנָיִם, a בָּנָיִם)
 1) bonus fuit. (Chald. syr. id., sed in adiectivo usitatissim,
 quam in verbo. In verbo habent in Pe. בָּנָיִם, בָּנָיִת
 Iactus fuit, Pa. בָּנָיִם, בָּנָיִת paravit, praeparavit, Aph.
 benefit. Arab. نَابَ med. Je. bonus, suavis,
 iucundus fuit, spec. de eo, quod iucundum olfactu,
 طَيِّبَةَ طَيِّبَةَ كَيْبَةَ كَيْبَةَ odoramenta, quanquam non est,
 quod odorati significat primarium habeas cum Hart-
 manno, lingv. Einleit. pag. 295. Boettcherus, specie,
 p. 155, nostrum ve. eiusdem originis esse putat, atque
 germ. derb i. q. firmus, fortis, validus). Singulas eius
 notiones variosque usus exposuimus in adj., quod longe
 frequentius. In verbo (practer duo exempla pluralium)
 nomini 3 pract. sing. בָּנָיִם (formae בָּנָיַת) usitata est, et
 his quidem formulisi a) בָּנָיִם bene est mihi, bene mecum

actum est. Deut. V, 30. XV, 16. XIX, 13. Num. XI, 18. Ecl. IX, 4, it. bene me habeo, bene valeo 1 Sam. XVI, 16. 23. Sq. נָגִיד id. 1 Sam. XX, 12. Iob. XIII, 9: תְּבוֹנֵן num bene (vobis) cedet, si —. De loco Iob. X, 3 vide litt. b. b) יְחִינַּת בָּבָן bonum est in oculis meis i. e. placet mihi Num. XXIV, 1. In seniorior aceratis libris sq. נָגִיד 1 Par. XIII, 2. Esth. I, 19: אֲבָדֶלְתָּם תְּבוֹנֵן-יְהִינַּת si regi placet. III, 9. V, 4. 8. VII, 3. Neh. II, 5. 7, cf. Esr. V, 17, semel sq. נָגִיד lob. X, 3: תְּבוֹנֵן num tibi placet? Vulg. Chald.

3) *hilaris, lactus* fuit (qui usus vocis apud Syros.

viget cf. adj. no. 2, a.) maxime de corde. 1 Sam. XXV, 36. 2 Sam. XIII, 28. Esth. I, 10.

Hiph. בָּנַת, 2 pers. שְׁבִיבָה 1 Reg. VIII, 18, 1 pers.
אֶז. XXXVI, 11, lat. *shibba* 1) *bene fecit aliquid*
1 Reg. I. c. 2 Par. VI, 8, sq. gerundio 2 Reg. X, 30;
benefici, beneficia contulit. Ez. XXXVI, 11. 2) *pulchrum*
fecit, ornavit Hos. X, 1, vel *paravit* ut syr. *شَبَّقَ*.
3) *kilarem fecit* Eccl. XI, 9. *Frequentius utuntur forma*
בָּנַת a rad. בָּנָה.

טָהָרָה A) Adj. fem. טָהָרָה 1) *bonus, a, um, ἀγαθός,* vario sensu, velut **טָהָרָה** **תְּרֵאָה** *terra bona* i. e. fertilis Ex. III, 8. Num. XIV, 7. Deut. I, 35, III, 25. IV, 21, *ager bonus* Ez. XVII, 8, *pascuum bonum* XXXIV, 14, *arbor bona* i. e. frugifera 2 Reg. III, 19, *sucus bona* (i. e. recentes) Jer. XXIV, 2, *arista bona* Gen. XLI, 24, 26, *pecus bonum* i. e. sanum, pingue Lev. XXVII, 10 sqq. cf. Gen. XVIII, 7. XXVII, 9 (opp. עֲזָבָה Gen. XLI, 27); *aurum bonum* i. e. purum, non adulterinum Gen. II, 12. 2 Par. III, 5. 8. Sq. עַמְלָה melior, melius. 1 Sam. I, 8. Cum art. passim pro superl. *optimus.*

וְעַדְכֶּם הַטוֹבִים oleae vestrae optimae 1 Sam. VIII, 14. 16. בְּגִידָךְ הַבּוֹבִים 1 Reg. XX, 3.

a) quicquid sensibus placet, i. q. *iucundus*, *gratus*, *suavis*, a) *gratus aspectu*, *pulcher*, *καλός*, de hominibus Gen. VI, 2. Ex. II, 2. 1 Sam. IX, 2, plenius טבר, בָּרוּךְ בַּבְּרִיאָה Gen. XXIV, 16. 2 Sam. XI, 2. Esth. I, 11. II, 3, 7. וְתַבְּחֵר תְּאֵרֶת Reg. I, 6, וְתַבְּחֵר תְּאֵרֶת 1 Sam. XVI, 12 (cf. gr. καλός δέμιος Od. 17, 307): it. de rebus, velut *specimina pulchritudinis* Jes. V, 9, *תְּחִזְקֵנָה pallium pulchrum* Jos. VII, 21, *specimina pulchritudinis* Joel. IV, 5 (10). — β) *gratus auditu*, v. c. טבר טבר oratio pulchra, ornata (de carmine) Ps. XLV, 2. — γ) *suavis olfactu*, *odoratus* (cf. arab. طَبَقْ odoratus fuit, v. x. בָּרוּךְ בַּבְּרִיאָה unguentum odoratum Jes. XXXIX, 2. Ps. CXXXIII, 2. Cant. I, 3. קָדוֹם בְּרִיאָה calamus odoratus Jer. VI, 20. — δ) *gratus sapore*. טבר טבר Gen. II, 9. III, 6. Prov. XXIV, 13: וְתַבְּחֵר תְּאֵרֶת שְׁבָעָה comede mel, nam suave (dule) est. Cf. קָדוֹם viuum savoritatis i. e. suave Cant. VII, 10. — ε) *in universum*, Gen. XLIX, 15: וְתַבְּחֵר תְּאֵרֶת vidit, quietem *iucundum esse*. Ps. LXXXII, 28: וְתַבְּחֵר תְּאֵרֶת קָדוֹם ad Deum accedere mili*iucundum est*. LXXXIV, 11. XCII, 2. CXXXIII, 1.

Inde creberiusque פֶּסֶת בַּבְּנֵי qui (quod) alieni placet Num. XXIV, 1. Dent. VI, 18, max. in his formulis Gen. XVI, 6: הַנְּצָרָה בְּנֵי i. e. age cum ea pro arbitrio tuo. et NIX, 8: הַנְּצָרָה בְּנֵי agite cum illis pro arbitrio. Jes. IX, 23. Iud. X, 13. Esth. III, 11. VIII, 8. Jer. XXVI, 14. In recentioribus libris pro עֲמֹקָה frequentantur נְצָרָה, v. c. Ecl. VII, 26: נְצָרָה שְׁמָךְ qui Deo placet. II, 26; et נְצָרָה Deut. XXIII, 17 cf. Job. X, 3.

b) *utilis, aptus, salubrē.* Gen. I, 4: תְּבַדֵּל אֱלֹהִים וְאֶת־בְּנֵי־אָדָם כִּי־בְּנֵי־אָדָם Comm. 10, 12, 18, 21, 25, 31. הַנְּצָרָה consilium bonum i. e. salubre 2 Sam. XVII, 7, 14. — Gen. II, 18: בְּנֵי־בְּנֵי־הָרָקָעָה נְצָרָה נְצָרָה non bonum est hominum esse solum. XXIX, 19: וְאַתָּה תְּבַדֵּל בְּנֵי־הָרָקָעָה תְּבַדֵּל בְּנֵי־הָרָקָעָה praestat eam dare tibi, quam eis. Sq. 2 Ruth II, 22, 2 Sam. XVIII, 5. Sq. dat. pers. הַנְּצָרָה bonum si utile salubre est aliquid Ind. IX, 2. Ps. CXIX, 71. Ecl. II, 3. VIII, 15. Ex. XIV, 12: הַנְּצָרָה בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה praestat nobis Aegyptis parere, quam mori in deserto. Num. XIV, 3. Sq. 2 pers. id. Ecl. II, 24.

c) *magnus, multus, largus,* ut lat. bonus cum nominibus, quae quantitatem significant, velut bona pars, bona copia. Ita merces bona Ecl. IV, 9. diuinum bonum Gen. XXX, 20, quaestus bonus Prov. XXXI, 18. הַנְּצָרָה senectus bona i. e. valde proiecta, summa Gen. XV, 15. XXV, 8 (cf. lat. bona aetas, de ea quae ad senectudem vergit). — Ps. LXIX, 17: בְּנֵי־הָרָקָעָה nam nulla est gratia tua. LXIII, 4. CIN, 21. (Syr. בְּנֵי multum, valde, vehementer).

d) *igitur a)* de hominibus: *bonus, probus, honestus (gutgesinnt),* moribus probis et integris 1 Sam. II, 26. Prov. II, 20. XII, 2. XIII, 22. XIV, 14, 19. Ecl. IX, 2, max. *benignus, benevolus (gütig),* sq. הַנְּצָרָה aliquem 1 Sam. XXV, 15, max. de Deo Ps. XXV, 8. XXXIV, 9. LII, 11. LIV, 8. LXXXVI, 5. C, 1. CXVII, 1, unde השׁמֵן הַנְּצָרָה Jehova, qui benignus est 2 Par. XXN, 18, sq. dat. Ps. LXIII, 1: בְּנֵי־הָרָקָעָה CXLV, 9. Ecl. VIII, 10. Thren. III, 25. — הַנְּצָרָה qui benigni oculi est, qui benignitatem vultu prodit (cf. בְּנֵי) i. e. benignus, misericors. Prov. XXII, 9. LX. הַנְּצָרָה וְתֹזֵב. Vulg. qui pronus est ad misericordiam. Ita de verbis: בְּנֵי verbum benignum Prov. XII, 28. בְּנֵי־רָמָה 1 Reg. II, 7. — β) *bonus, rectus,* velut bona pars recta cause bona 2 Sam. XV, 3. it. aliquid boni (v. בְּנֵי no. 2, c). בְּנֵי יְהוָה Jer. VI, 16 et הַנְּצָרָה 1 Sam. XII, 23. XXV, 21. 1 Reg. VIII, 36 via recta (opp. בְּנֵי הַנְּצָרָה Ps. XXXVI, 5. Prov. XVI, 20); בְּנֵי־הָרָקָעָה orbita recta Prov. II, 9; leges bonae Ps. CXXI, 59. — Job. XXXIV, 4: videamus בְּנֵי־הָרָקָעָה quid rectum (verum) sit. בְּנֵי נְצָרָה non bonum, non rectum Prov. XVIII, 5. XX, 23. Saepe subst. בְּנֵי בְּנֵי in litt. B, 1 et הַנְּצָרָה.

' 2) *is cui bene est, quo cum bene actum est,* inde a) *lactus, hilaris,* de hominibus (addito נְצָרָה), בְּנֵי בְּנֵי 1 Reg. VIII, 66. בְּנֵי בְּנֵי Ecl. IX, 7; de temporibus,

ut בְּנֵי Esth. VIII, 17. IX, 19, 21 et בְּנֵי Ecl. VII, 14 dies boni i. e. lactus, festus (el. bonus dies Ovid. Fast. 1, 72), בְּנֵי־הָרָקָעָה שְׁמָךְ i. e. bona tempora (ut Cie. pro domo c. 1), dies festi, huius. Zach. VIII, 19. b) *felix, fustus, prosper,* de hominibus Jes. III, 10. Jer. XLIV, 17. Ps. CXII, 5: בְּנֵי אָבִיךְךָ felix est tu. (Cf. syr. 2 בְּנֵי־הָרָקָעָה o beatitudines tuas — i. q. hebr. בְּנֵי v. Mt. V, 2 sqq.). Am. VI, 2: descendite in nrbem Gath הַנְּצָרָה תְּבַדֵּל בְּנֵי־הָרָקָעָה num feliciora sunt his regni? De rebus, ut בְּנֵי dies fustus 1 Sam. XXV, 8, 27. בְּנֵי־הָרָקָעָה mutius bonis i. e. fustus 1 Sam. II, 24. Prov. XV, 30. XXV, 25. בְּנֵי־הָרָקָעָה טְבַדֵּל id. 2 Sam. XVIII, 27. בְּנֵי־הָרָקָעָה verbum bonum i. e. fusta mutius Jos. XXI, 15. XXIII, 14, 15. 2 Reg. XX, 19.

B) subst. (quo sensu etiam dicitur בְּנֵי־הָרָקָעָה) 1) *bonum, rectum, honestum, τὸ καλόν,* sensu ethico Prov. XI, 27, inde *бонус*, *бонус* bene egit, honeste vixit Ps. XIV, 1, 3. XXIV, 15. XXVII, 3, 27, sq. בְּנֵי bene egit enim aliquo Gen. XXVI, 29. Ps. CXIX, 63: בְּנֵי־הָרָקָעָה Am. V, 15. בְּנֵי הָרָקָעָה Ps. XXXVIII, 21. בְּנֵי־הָרָקָעָה Am. V, 14. בְּנֵי אָבִיךְךָ Mich. III, 2. בְּנֵי־הָרָקָעָה Prov. XIV, 22 (v. בְּנֵי). בְּנֵי־הָרָקָעָה scire quid bonum sit quid malum i. e. sapere, v. בְּנֵי no. 5, b.

2) *bonum,* quod alieni contingit. Job. II, 30: *bonum accepimus a Deo.* Hos. VIII, 3: בְּנֵי־הָרָקָעָה repudiavit Israel bonum, quod sibi configerat. Spec. 6: *beneficium,* de singulis beneficiis. Ps. XXXVII, 11: בְּנֵי־הָרָקָעָה non carent ullo bono i. e. beneficio divino. LXXXIV, 12. Prov. XVIII, 22: בְּנֵי־הָרָקָעָה נְצָרָה qui nactus est mulierem (qualis esse debet), *nactus est bonum* II, 27. Collect. bona i. e. beneficia divina. Ps. CIV, 28: *aperis manum tuam* בְּנֵי־הָרָקָעָה *satiuantur beneficis tuis.* Prov. XII, 14. Ps. CVII, 9. — β) *bona, opes* (Güter, Glücksgüter). Job. XXII, 18: בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה implet domos eorum opibus. 1 Reg. X, 7: בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה addidisti sapientiam et opes ad famam i. e. superant famam sapientia et opes tuae (ubi male וְרִאשֵׁת aliisque בְּנֵי ad bonitatem moraliter referuntur). — γ) *res bona* i. e. prosperae, secundae (gute, glückliche Umstände). Ps. XXV, 13: בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה XXVII, 11: בְּנֵי־הָרָקָעָה Add. formulæ: בְּנֵי־הָרָקָעָה Ps. IV, 7. XXXIV, 13. Job. VII, 7, 8: בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה Ecl. II, 1 rebus secundis fructu. בְּנֵי נְצָרָה id. Prov. XIII, 2; בְּנֵי נְצָרָה Prov. XVI, 20. XVII, 20, בְּנֵי־הָרָקָעָה nactus est salutem XXVIII, 10; בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה fausta mutavit Jes. III, 7. בְּנֵי־הָרָקָעָה p. 31 A. בְּנֵי־הָרָקָעָה בְּנֵי־הָרָקָעָה fausta vaticinatus est super 1 Reg. XI, 8, 18, בְּנֵי־הָרָקָעָה fausta interpretatus est i. q. sominium interpretando fausta mutavit Gen. XL, 16. בְּנֵי־הָרָקָעָה adprecatio salutis Ps. XXI, 1. — נְצָרָה bene est muli Ps. CXIX, 71. Thren. III, 27. בְּנֵי־הָרָקָעָה ut bene sit nobis, iis Deut. VI, 24. X, 15. Jer. XXXII, 59.

3) n. pr. regionis transjordanicae Ind. XI, 3. 2 Sam. X., 6., probabiliter *Taibor* (Vatic. *Taibor*) 1 Macc. V, 19. *Ostiba* Ptolemaici, quam confert Simonis in Onom. p. 235, nimis a Palaestina remota, quam ut de ea cogitari possit: idemque dicendum de *Taibch* a septentrione deserti Palmyreni (d'Anville L'Euphrate et le Tigre p. 36).

C) Adv. *bene*, *zoātōs* Ruth III, 13. 1 Sam. XX, 7.
2 Sam. III, 13. 1 Reg. II, 18. Eodem sensu usurpant
formulam: **בְּרוּךְ בָּשָׂר** *bona* est *res* i. e. *res bene* se habet
1 Reg. II, 38. 42. XVII, 24.

טוֹב אֶלְגִּיה n. pr. *viri* 2 Par. XVII, 8.

טוֹב subst. m. 1) *bonitas*, Ps. CXIV, 66: טֹב בְּעֵד; *bonitas intellectus s. iudicij* i. e. indicium bonum, rectum, gute Einsicht. Sacre de *bonitate s. benignitate Dei* Ps. XXV, 7. XXXI, 20. CXLVI, 7. Jes. LXIII, 7. Concr. *bona* i. e. opes, dicitur Dent. VI, 11. 2 Reg. VIII, 9., res pretiosae Gen. XXIV, 10. Ps. XXII, 30. Sq. gentil. *bonum, optimum* ad. rei i. e. optime eius pars, Gen. XLVII, 18: אֶת־בָּרוּךְ אֱלֹהִים עַמְּךָ בָּרָךְ. Comm. 20. Spec. a) טֹבָה sunt *optima terrae cuiusdam dona*, i. e. praestantissimi fructus, quos terra gignit. Gen. XLV, 13: *decem asini* מִצְמָצָע טֹבָה אֲשֶׁר־בָּאָדָם. Gen. I, 19: טֹבָה אֲשֶׁר־בָּאָדָם. Jer. II, 7: טֹבָה שָׁׂמֶן וְאַבְשָׁלָן. V, 7. Neh. V, 36, cf. 25. Esr. IX, 12. b) *הַנְּחָתָה optima Dei munera*, quea pro benignitate sua largitu hominibus, internumera naturae, fruges, viuum, oleum, greges. Jer. XXXI, 12: בְּעֵד־בְּעֵד תְּהִנֵּה אֶת־בָּרָךְ יְהוָה כִּי־בְּעֵד־בְּעֵד תְּהִנֵּה אֶת־בָּרָךְ יְהוָה. 14: אֶת־בָּרָךְ יְהוָה כִּי־בְּעֵד־בְּעֵד. Hos. III, 5. Eodem pertinet Ps. XXVII, 13: נְחַנֵּת בְּרָאָתָה לְבָרָךְ, et LXV, 5: דְּבָרָךְ בְּרָאָתָה, ubi dominus Iehovah est universa natura, prout uarii instar commenatus largi manu suppeditans.

2) *pulchritudo, formositas* (v. adj. טָבַד A. 1, litt. a, a). Hos. X, 11: תְּהִלָּתְךָ טָבַד pulchritudo colli eius, collum eius pulchrum, it. *decor, maiestas divina.* Ex. XXXIII, 19: יְהִי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ בָּרָא-תְּבִרֵא, Zach. IX, 7 (ubi copulatur cum יְהִי).

3) טֹב לֶב *hilaritas cordis, lactilia* (v. A, 2 litt. a). Deut. XXVIII, 47. Jes. LXV, 14.

בְּנֵוֹת אֶצְקִים תַּחֲלֵץ קָדוֹשׁ 4) *salus*, *felicitas* (v. adj. A, 2, b). Iob. XX, 21, XXI, 16. Prov. XI, 10:

טָהַר A) Adj. *fam. bona, pulchra*, v. **טָהַר** litt. A.
B) neutr. subst. *bonum* i. q. **טָהַר** litt. B, 1, 2, opp.
טָהַר **טָהַרְתִּי** in bonum i. e. in bonam partem Neh. V, 19; *memento mihi hoc, mi Deus*, **טָהַרְתִּי** *in bonam partem* i. e. int mili propterea faves et bene facias. XIII, 31, et similiter affili in formulis mediis accuratius definienti Ps. LXXXVI, 17. Jer. XIV, 11. XXIV, 6. Esr. VIII, 22. Spec. i) *bonum*, quod alii conseruum, *beneficia*. Ita in crebris formulis **טָהַרְתִּי** Ex. XVIII, 9. Num. XXIV, 13. Iud. VIII, 32. IX, 17. 1 Sam. XXIV, 19, 2 Par. XXIV, 16. **טָהַרְתִּי** **טָהַרְתִּי** Gen. XLIV, 4. Ps. XXXV, 12. XXXVIII, 21, cf. 1 Sam. XXIV, 19.

בְּקָרְבָּן בְּטַוְתָּךְ בְּגִזְעֵי (quam) parasti beneficio tuo populo misero.

2) *bonum*, quod ait enim contingit a) *felicitas*, *salus*, v. c. **הָרְחַבְתִּי** videre *bonum* i. e. felicitate, tempore felici frui. Iob, IX, 25. XXII, 21. Eccl. V, 17. VI, 6, idem valet **הָרְחַבְתִּי** **בְּנֵי** Iob, XXI, 25. Ps. XVI, 2: **בְּנֵי** **בְּנֵי** **בְּנֵי** **בְּנֵי** *bonum* *incuri* s. felicitas, salus mea non supra te i. e. ut bene Geieris, nihil supra te astimo. **ΒΟΕΤΣΗ-**
RUS (spec. p. 41) ex signif. litt. b. (*omnia*) *bona mea* nou supra te. b) *bona, opes*. Eccl. V, 10. Ps. LXV, 12: **בְּנֵי** **בְּנֵי** **בְּנֵי** **בְּנֵי** **בְּנֵי** *annus opum tuarum s. manerum tuorum*, i. e. quó mortales opibus tuis (i. e. fertilitate, frugum ubertate) cumulis, cf. בְּנֵי Ps. CIV, 28.

3) **בָּוֹנָה** sq. genit. bonae alic. virtutes, das Gute an jemandem Neh. VI, 19. — Benignitatis potestas, quam Iudei formae passim tribuant, in locis Ps. LXV, 12. LXVIII, 11 non inest, v. supra.

תֹּבֵא et תֹּבֵא gr. *Tobiās*, *Tobias* (v. Iligen ad librum Tobiae cap. I, 1) n. pr. post exilium frequens
1) Neh. II, 10, IV, 1. 2) Esr. II, 60, Neh. VII, 62.
3) Zach. VI, 10, 14.

בָּן chald. *bonus*, i. q. hebr. **בָּן**. Dan. II, 32. Esr. V, 17: **בָּן אֲמַלְכֵי-יִשְׂרָאֵל** **בָּן** *si regi bonum videtur i. e. acceptum est.* Cf. **בָּן** Esth. I, 19. III, 9.

בָּאֵל in Pausa לְבָבֶב (bonus est Deus, forma syrisans pro טוֹבָבַבָּן, cf. טוֹבָבַבָּן) n. pr. 1) hominis ignobilis, cuius filio Syri et Epiphraimite solium Hierosolymitanum destinaverant Jes. VII, 6, cf. Comment. nostr. ad h. l. 2) praefecti pers. in Samaria Esr. IV, 7. Cf. Tauuלִי Tob. I, 1.

בָּנוֹן בָּן בְּרַאֲזָן (pro **בָּן בָּן bonus s. benignus est Rimmon, deus Syrorum, v. h. v. rad. בְּרַאֲזָן**) n. pr. patris Benhadad, regis Syriae i Reg. XV, 18.

תְּבַשֵּׂע 1) i. q. arab. **كَوْسِي** *convolvit, contorsit, hinc novit.* Exod. XXXV, 25, 26. (Rabb. טוֹרָה, netio, אֲרָנָכָה aranca, a nendo dicta. Chald. et syr. אֲרָנָה, גַּל assayit, quod fit versando carnes).

2) i. q. arab. **تَوْيٌ convolutus est** sc. visceribus i. e.
famem passus est, jejunavit, unde **فَسَاءَ تَوْيٌ fames**,
 et **famelicus**. Viscera enim complicata et convoluta escentribus tribunt Arabes. Ibar. Cons. 3 p. 142
 Schult. **تَوْيٌ يَا الْاحْشَاءِ عَلَى التَّوْيِيِّ complicatum viscera super inedia.** Cons. 9 p. 90 de Sacy: **ثَوَيْتُ الْحَشْيَ complicauit viscera super famem quinque dies.** Cons. 5 p. 122 Schult. **جَوَيْتُ الْحَشْيَ عَلَى التَّوْيِيِّ** cui ardent viscera super inediem complicata. Teblebi ap. Schult. ad Cons. 3 p. 136: **complicatio**

(أَنْجُو) est funes, quoniam viscera, quem referta sunt cibo, explicantur; sed, quem vacua sunt cibo, compli- cantur alii super aliis. Adde poët. ap. Schult. ad Ioh. p. 8-5 et defect. ling. hebr. p. 36. Simili imagine famelico tribuntur viscera cohaerentia, Ham. Schult. p. 408; خند نشون انسوسوف وانتصق انعا- neant, et viscera cohaerent. Cf. قوى contortus est 2) famelicius fuit, نكط Conj. V. contorsit se, fames vehemens.

ἰεινόν (ad formam **εἰεῖν** a **εἰεῖν**) f. chald. *iciunium*,
adv. *iciunando* i. e. cibo non sumto Dan. VI, 19. Etiam
Syrus retinet **ἰεινόν**, quod utpote in lingua syriaca parum
usitatum Ephraemus explicat **ἵεσθαι**, LXX. *ἱέσθητε*.
Theod. **ἔδειτος**.

בְּנֵי נְתֻמָּה m. *netum*. Ex. XXV, 25.

أَبْدَعَ *obduxit*, *obcivit*, velut parietem calce Lev. XIV, 42. i Par. XXIX, 4, oculos, ne videant Ies. XLIV, 18 (ubi praet. **מִזְבֵּחַ** pro **מִזְבֵּחַ**), sq. dupl. acc. Ez. XI, 10: (*populus*) *exstravit murum*, **בָּעֵד שָׁמֶן בָּעֵד** *אֶת-כָּל-בָּהָר* et *ecce hi* (*prophetae*) *cum obducunt cæmenta* i. e. piavani securitatem populi manibus oraculis firmant et angent, imagine petita a muro fragili, cuius lacrimas aliquis calce obtegit et dissimulat, non explet et firmat. V. 11 — 15. XXII, 28. (Arab. **فَلَعْنَاح** *inquinatus est*, *Conj.* II contaminavit, sed pr. oblevit, *obduxit* rebus pinguis et sordidis, nostr. beschnieren. Kamus p. 328: **كَبِيْرَةَ** *obduxit* *cum obesitas* *id est* *implivit* *cum adipe et carne*. Orta autem videtur nostra radix ex diuore **מִזְבֵּחַ** [cf. ad *Haw* p. 393], cuius propria potestas est in *stringendo*, *strechendo*, quod referunt ad oblinendi viam, bestreichen. Ex lignis occidentalibus cf. **τέγωνον**, *tengo*, nostr. *tünchen* i. e. *oblinere*.

Niph., pass., inf. נִפְתַּח Lev. XIV, 43, 48.

enim **प्राची** exponit *iactus vagis fulminum*, tonitruum, imbrum coll. **प्राची** hoc illuc eravit et per terram vagatus est, etiam de sagitta aberrante (v. Har. Cons. 1 p. 4) et talmud. **प्राची** *circulatus est verba*, hic quod magis placet, *nubem coll.* **प्राची** nubes alta, a **प्राची** obscura fuit nox. Ut salvis sit parallelismus loci Ps. 1L 8, vel putaverim Comma 36 transpositum esse, vel ad Iobum referendum esse, hac sententia: *quis rebus tuis indidit hanc sapientiam?* se, qua omnia illa tam bene cognita et perspecta habes, cf. vers. 20, 21.

טִיחַ m. *tectorium*, Tüinche, Ez. XIII, 12.

לְשָׁבֵת rad. inusit. Arab. **لَحْوَتْ** i. q. **جَمِيع** collectit, fortasse pr. convocabat inflato cornu, nam **צִבְעָה** est sonitus cornu.

لَعْنَةٌ m. *lutum*. (Aeth. ۸۹۰; *lutum*, arab. ^{لَعْنَةٌ} ^{لَعْنَةٌ}) *Intum in ima piscina collectum*, a) *coenam* (Koth, Schlamm), quale est in plateis Ps. XVIII, 15. (2 Sam. XXII), Mich. VII, 10, Zach. IX, 3, X, 5, in imo mari Jes. LVI, 20, in ipsa cisterna vel carcere subterraneo Jer. XXXVIII, 6, in iripa Nili Job. XLII, 21. Præchet imaginem calamitatis Ps. LXIX, 15. Pleonastice vel emphaticè dicitur **لَعْنَةٌ** ^{لَعْنَةٌ} Ps. XI, 3. b) *argilla*, qua uitior sigillus. Jes. XLII, 25. Nah. III, 14. Inde ortum verbum denom. in Pilp.

לְמַנְטָב *latum erexit.* Semel legitur Jes. XIV. 26: **לְמַנְטָבֶת** *erream eam (Babylonem) ericruncula interiecionis* i. e. eam prorsus evartam. non aliter ac si verendo sublatâ eset cf. 1 Reg. XIV, 14; XXI, 21, 2 Reg. XXI, 13. Apud Talmudicos exstat forma **לְמַנְטָב** Roseh hasschana sol. 26, 2, praeterea **לְמַנְטָב** ap. Kimchian ad Jes. IX, 1 et **לְמַנְטָב** exercitio ap. cundem ad Jes. XXVIII, 17. **CASTELLUS** (Lex. heptagl. col. 145) landat etiam arab. **لَمْتَب** erexit R. Da.¹³ quod ignorant tamen reliqui Lexicographi, neque apud Kimchian reperi. Hl. cc. Nostrum **לְמַנְטָב** velud omnino est transpositis litteris pro **לְמַטָּב**, vel addito **א**, ut **ר** in **לְמַטָּב** sextam partem delit a **מַטָּב** (minus epita, saltem incerta, exempla a Hitzigio landata **לְמַטָּבֶת** Ez. I, 15 a **מַטָּבֶת**, **לְמַטָּבֶת** XXXIX, 2 a **מַטָּבֶת** rexit). Aliud etymon proposui in Comment. ad Jes. I, 1, **לְמַנְטָב** derivans a rad. **מַטָּב** cuius derivatum **לְמַטָּבֶת** a Dschahario explicatur **לְמַטָּבֶת** latum (Scheid. spec. p. 148); sed hoc tamen incertius. — Ab illo verbo est nomen

כְּרִיכָּלָם m. *cerviculum* Jes. I. c. Kimchius et Jarchius annotant, Hebrorum magistros ignorasse, quid sit **כְּרִיכָּלָם** ap. Jes. I. c., donec audivissent mulierem dicentem: **אַתָּה כְּרִיכָּלָם נָשָׁה** *sive cerviculum et cerve domini.* Erat igitur vocabulum rarius idque palebicum.

טול in Kal inusit. Arab. طَلَّ med. Waw longus, procerus fuit. II. produxit, in longum extendit. IV. id. طَلَّ longitude, طَلَّ longior, procerior, longissimus (vir).

Hiph. طَلَّ prostravit, proiecit (der Länge nach hinwerfen, pr. longum fecit; nam iacentes longiores esse videamus, quam stantes), in terram Ez. XXXII, 4, proiecit hastam i Sam. XVIII, 11, XX, 23, cecit e terra (צְבָאֵל) Jer. XVI, 13) in aliam (צְבָאֵל Jer. XXII, 26), e navi in mare (צְבָאֵל) Jon. I, 5, 12, 16, immisit ventum Jon. I, 4: צְבָאֵל נִזְבְּנָה רְמָחֵל בְּנָה.

Hoph. طَلَّ 1) prostratus est. Ps. XXXVII, 24: طَلَّ ubi eadit, non prosteratur i. e. non totus quantus est prosteratur, non prostratus aciebit, sed facile surget. Iob. XLII, 1: طَلَّ يَوْمَ أَنْتَ طَلَّ nonne rel ad conspectum eius prosteratur? 2) electus est e terra Jer. XXII, 28; proiecta est sors Prov. XVI, 33.

Piph. طَلَّ i. q. Hiph. prostravit, proiecit. Jes. XXII, 17: طَلَّ תְּמִימָדָה יְהוָה יְהוָה proiecit te proiectione viri i. e. virili, forti, non quasi طَلَّ vere genitivus sive ex طَلَّ pendens, est enim pr. apposito ad طَلَّ יְהוָה: Jehova proiect te proiectione tanquam vir i. e. more viri, more virilis. Aliis, ut BOETTCHEI in WIXERI Zeitschrift II, 76 sqq., Hirziozo, طَلَّ est vocativus: o vir! o mortal! v. طَلَّ no. 1, litt. d. (Chald. طَلَّ proiecit, cecit max. in exilium, pass. electus est in exilium v. Buxt. p. 862. Zab. طَلَّ pro طَلَّ, NORBERG. Lexid. p. 85. Sam. pro طَلَّ, طَلَّ, طَلَّ Deut. XVI, 19, XIX, 14. Num. XXXII, 13).

طَلَّ طَلَّ projectio Jes. XXII, 17, v. rad. Pilp.

טוף rad. inusit. Arab. طاف circumvivit, obivit circum rem, unde طائف circuitor, vigil nocturnus. Inde

טולטוחה pl. f. (pro طَلَّ طَلَّ, sicut طَلَّ طَلَّ pro طَلَّ طَلَّ, طَلَّ طَلَّ syr. طَلَّ طَلَّ Lgb. 869) ligamenta, fasciae, spec. ligamenta pretoria Judacorum, seruis طَلَّ طَلَّ (v. Buxt. Lex. chald. p. 1734), gr. γριλατζία Math. XXIII, 5 i. e. schedae membranaceae, quibus inscriptae erant variae legis Mosaicae sententiae (Ex. XIII, 1—10, 11—16. Deut. VI, 4—9. XI, 13—21), quasque Iudei fronti (طَلَّ طَلَّ) carpoque sinistro alligatas inter precandum gestare solebant Exod. XIII, 16. Deut. VI, 8. XI, 8. (Chald. طَلَّ طَلَّ, طَلَّ طَلَّ armilla 2 Sam. I, 10, frontale Esth. VIII, 15. Ez. XXIV, 17, 23). Etymon supra propositum iam dedit FULLERUS in miscell. s. 5, 7; male alii reputunt a طاف, cui ligandi significatum perperam tribuunt, vel ex Aegypto etymon arcet, sunt a طوت manus, et طولت sculpere, astabre effingere v. JABLONSKII Opuscul. I, 347. Veterum interpretationes colligit Mich. in suppl. p. 1009—1011. De re ipsa v. M. BECK de Judacorum ligamentis pretoriis

Jenae 1764. 4. SPENCER de legg. ritualibus 4, 4. CARROZOV. apparat. p. 190 sqq. intpp. ad Matth. l. c.

טול rad. inusit. circumire, circumdare i. q. طَلَّ no. 1, ubi vide. Arab. طَلَّ طَلَّ vices i. q. طَلَّ طَلَّ med. Je volavit, fort. gyrvat avis.

טור m. 1) paries circumductus, septum Ez. XLVI, 23. (Arab. طَلَّ limes, طَلَّ طَلَّ septum). — 2) series, ordo, velut gemmarum Exod. XXVIII, 17 sqq. XXX, 10 sqq., lapidum caesorum 1 Reg. VII, 12, trabium 1 Reg. VI, 36. VII, 4, 12, malorum punicorum VII, 42 ect. Struunt sqq. genit. v. c. طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ 1 Reg. VI, 36, طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ VII, 2, et accusativo (v. Lgb. §. 172, 2), veluti طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ طَلَّ ibid. VII, 42, 2 Par. IV, 3, 13.

טיריה f. 1) i. q. טור no. 1. Ezech. XLVI, 23. 2) locus septus inro s. pariete, inde a) arx Cant. VIII, 9, b) septum, pagus Nomadum Gen. XXV, 16. Num. XXXI, 10. 1 Par. VI, 39 (51). Ez. XXV, 4, poët. de habitatione Ps. LXIX, 26. (Syr. طَلَّ طَلَّ septum, caule, ovile).

טור (formae קִוּם, prob. i. q. טיריה, pagus Nomadum) n. pr. Jetur, Ismaelis filius Gen. XXV, 15. 1 Par. I, 31, cinsque posteri, Ituraea trans Jordaniem ad radices Hermonis habitantes 1 Par. V, 19, ubi posteri i. Ituræa (Luc. III, 1), arab. جِيَادُور dicta, v. Abulf. Syr. p. 97. BURKHARDTI itin. Syr. p. 447, ibique mappam geogr. alteram. Quanquam fines Ituræae proprii ita definiuntur sunt, ut a septentrione habeat partem agri Damasceni, ab oriente Trachonitem (cl. Ledeschia) et Auranitiden (v. חֲרֵן), ab austro Gaulanitum et Batanacum, ab occidente Hermonem montem, tamen hoc nomine passim minus accurate nisi sunt, ita ut Ituraea modo Trachonitem complectatur vel aliud eius nomen videatur (Euseb. v. Ἰτύραια, d'Anville geogr. ancienne abrégé II, 188), modo pro Galonitide et Auranitide dici (cf. Luc. III, 1 et Jos. Antiqu. 17, 13. Jacut. in praef. ad Kochleri Syrian), modo omnes illius regionis montanae populos comprehendere videatur (v. Strabonem XVI, 2 §. 10, 18. Plin. 5, 25 cf. Mammert. Geogr. VI, 1 p. 313), latrociniiis quac exercabant infames (κυνόγονος πάτητος Strab. I. c. §. 20), arcus et sagittarum usi peritos (Cic. Philipp. 2, 8, 44. Virg. Ge. II, 448. Lucan. Pharsal. 7, 230. 514. Vibius Sequester p. 144 ad. Hessell.). Plura dedit FA. MUENTERUS in progr. de rebus Ituræorum ad Luc. III, 1. Hafniae 1824, 4., in quo præter alia docte disputata multæ inscriptiones in illis regionibus repertæ exhibentur et explicantur.

טור chald. m. mons, rupes i. q. hebr. طَلَّ. Dan. II, 35, 45. Syr. طَلَّ طَلَّ sam. zab. M. Etiam arab. طَلَّ طَلَّ

est mons, spec. Sinai Cor. 19, 53. 95, 2, sed hoc ex lingua aramaica petitum.

כְּנֵסֶת cum *impetu volarit*, *praeclum petit* aquila,
pr. futudit, cf. nostr. *stosser*, vox propria de avibus
rapacibus, unde *Stösser*, *Stossvogel*, angl. *to tess*. Job.
IX, 26: כְּנֵסֶת תַּשְׁבִּחַ וְתַּפְּרִדָּה. (Congruit syr. כְּנֵסֶת de
volatu aquilae, accipitris, pro hebr. כְּנֵסֶת Jer. XLVIII,
10; XLIX, 22. Pa. Deut. XXXIX, 11. Job. XXXIX, 13,
כְּנֵסֶת volatus sublimis, vhemens, it. chald. כְּנֵסֶת de quan-
tis volutis Gen. I, 21 Jon. Ps. LV, 7, XC, 10. Job. XX,
8. Job. XXXIX, 18 (21). Jes. XXX, 5, כְּנֵסֶת pro כְּנֵסֶת
Gen. XV, 11 Targ. Hieros. Zab. part. כְּנֵסֶת, כְּנֵסֶת
volitans, כְּנֵסֶת volatns, Norb. p. 80. Arabes quoque
vestigium eius servarunt in phrasib: ما ادْرِي ابْن شَوْسَر بَعْدَ ابْن
ذَهَب بَعْدَ نَصْرِي quorsum avolarit cum eo i. e. quorsum
avexerit eum (Kamis p. 753). Qui recte haec observat
ALB. SCHLTER, ad Job. I, c. minus bene originem querit
in agilis, levis fuit.

دَحِيَّ in Kal. inusit. Arab. **دَحِيَّ** expandit Cor. 91, 6, complanavit, extendit se, pronum stravit hominem, med. Kesr. expansus fuit, procubuit. **دَحِيَّ** se extendens et expandens. Cognatum est **دَحِيَّ** et **دَحِيَّ** expandit. V. et VIII. expansus est, it. **دَحِيَّ** expandit.

Pil. part. מִזְבֵּחַ מְלָאכָה (cf. מִזְבֵּחַ Hithpal, מְלָאכָה, tercia radicali geminata, Lgb. p. 252, 43) tendentes arcum i. e. sagittarii. Gen. XXI, 16: מִזְבֵּחַ מְלָאכָה longe descendendo sicut tendentes arcum i. e. intra arcus iactum, LXX. μαζόθερος τοσούρ πολύρ. ALB. SCHULT. ad lob. p. 1101 originem querit in trudendo et impellendo sc. sagittam, cf. מִזְבֵּחַ IV. proiecit, מִזְבֵּחַ impulit, proiecit, v. c. de imbre, de equo glaream proieciente. Est haec propria et genuina potestas radicis arabicae מִזְבֵּחַ (nam expandendi vis petit a מִזְבֵּחַ): quum vero Gen. I. c. מִזְבֵּחַ scribatur, non מִזְבֵּחַ. et sequatur *arcus*, non sagittia (quoniam non nescio, neglecta locutionis origine dici מִזְבֵּחַ, pro מִזְבֵּחַ רֹאשׁ), malo in extendendi origine aquiescere.

תְּהִלָּה, unde repetunt **הֵז** Jes. XLIV, 18, v. **תְּהִלָּה**.

נִתְרַת contrivit, comminuit, sq. acc. Ex. XXXII,
20. Deut. IX, 21, spec. frumentum molia, moluit. Ind.
XVI, 21 de Simone in pistrinum dato: נִתְרַת תְּמִימָן בְּבֵית
תְּמִימָן. Num. XI, 8: נִתְרַת בְּבֵית יְהוָה. Jes. XLVII, 8 de
Chaldaea sub imagine mulieris: נִתְרַת תְּמִימָן. Genitalis comminendi significatus obtinet in hac formulâ

contrivit personam (non faciem) pauperis, metaph. pro oppressus, divexavit cum Jes. III, 15 (cf. נָסַע); molendi vis adhuc loco lob. XXII, 10: מְלֹאֵת נִשְׁבָּתָה molat alteri uxori mea i. e. sit eins molatrix i. e. abiecissima serva (Exod. XI, 5. Jes. XLVII, 2) cadenque pollere, quem sensum flagitat alterum membrum: מְלֹאֵת נִשְׁבָּתָה et Conn. 9, nam δι' ὃν τις ἀρνεῖται, διὰ τοτε χωλεύει (Sap. XI, 10). LXX. ἀγέναι ἐγε-
ζαὶ γένει τοι εἰσάγει, per euphemismum, nisi legendum ἀτέλη molat, in δὲ Ιεροτ. (Drusii quæst. in l. c.). Vulg. scortum alterius sit uxoris mea. Chald. צְבָדָה concubum cum alio uxori mea, pr. servat, ministret ei. Hebrei autem interpres molendi verbum de ipso concebuti dici existimant, et: molat alteri sensu obsceneo accipiunt pro: permolatur a viro alieno, quam verbi vim adhibent etiam locis Iud. XVI, 21 et Thren. V, 15 (ubi etiam Hieron. adolescentibus impudice abusi sunt). Conferre possit usum obsceneum verbi פְּלָנָע Theocr. 4, 58 ibique Schol., molere, permolare feminam Plaut. Tricul. 2, 2. Mil. glor. 2, 2. Hor. 1, 2, 35 (alias permolere uxores). Petron. sat. 23 ibique intpp. Auson. epigr. 71, 125, sed molendi verbum ubique soli viro tribuitur. (Arab. قَسْبَنْ moluit, aram. צְבָדָה id. Aeth. Φενίζ: farina, a molendo dicta).

מִלְאָה m. *mola manaria*. Thren. V, 15: **מִלְאָה** **וְלֹא** **יַעֲשֶׂה** *iurenes molam portant*, cui laberi durissimo pacie succumbunt, sequitur: **וְלֹא** **יַעֲשֶׂה** *et pueri cum ligio (quod portant) vacillant*. Al. *iurenes ad molendam capiunt s. abripant, in quam sententiam, cui adversatur etiam parallelismus, nescio an scribendum fuisse*.

בְּהִנָּה f. id. Eccl. XII, 4.

מָלְטִירֶס pl. f. *molitrices* i. e. dentes molares. Arab.
مَلْتَرِيز *dens molaris*. Geel., XII, 3.

— **انهله** rad. inusit. Syr. **انهله** *anhelavit* sub onere, item *in exonerando ventre*, radix sonnum imitans, ut nostr: *trenchen*, **أنهله** gemitus ex pondere, item *anhelitus* sonorus ventrem exonerantis, cf. **أنهله** magno conatu alvum exonerans. Arab. *anhelavit*, ex alto spiritum duxit, et **أنهله** cum gemitu *anhelavit*, de muliere parturiente, unde **أنهله** **جحش** *peperit* cum mater (pr. *anhelavit eum pariens*) et **أنهله** **جحش** *عنه* **جحش** *eod. sensu*; de eo, qui magno nisu alvum exonerat, tenesmo laborat, inde **جحش** tenesmo laboravit cum diarrhoea et dysenteria, **جحش**, **جحش**, **جحش**; dysenteria. Aeth. **أنهله**: *rugivit*. Inde

טְבַשׁ m. pl. *tumores ani*, mariscæ haemorrhoidales tenesmo in alvo deiiciendo protrusæ 1 Sam. VI, 11. 17, et præterea Deut. XXVIII, 27. 1 Sam. V, 6. 9. 12. VI, 4. 3 in Keri pro Chethibh טְבַשׁ, sive hoc vocabulum honestius videbatur, sive, quod præfero, usitatus erat et facilius intellectu. 1 Sam. V, 6: טְבַשׁ אֲנָשָׁן וְעַל־כֵּן וְעַל־כֵּן et percussit eos tumoribus ani. 9: טְבַשׁ אֲנָשָׁן וְעַל־כֵּן et promicuerunt iis tumores. 1 Sam. VI, 17: טְבַשׁ אֲנָשָׁן וְעַל־כֵּן et haec sunt mariscæ aureas, quas obtulerunt Philistaci Jovae, cf. 4. 5. Ex interpretibus antiquis alii morbi genus intelligent, ali membra ipsum agrotum. Ita Aqñ. זְבַשׁ תְּמִימָנִית עַזּוֹס, Symm. περιέντως τῆς θύρας i. e. diarrhoea. Jos. (Arch. 6, 1 §. 1) διστοργία. Saad. in Deut. et Abulw. بوسيرو mariscæ haemorrhoidales. Arabs. 1 Sam. V, 9 (quoniam Syriaca ῥανιδαὶ reddens), حَمْرَى diarrhoea, dysenteria; sed LXX αἱ ὕδαι, Symm. τὰ ρυπαῖα, Vulg. secretior pars natum, ani aurei, Syr. 1 Sam. V, 6: ρανιδαὶ καρκίνη, quod Arabs reddit: חַרְבָּתִים טְבַשׁ בְּשָׂרִים חַרְבָּתִים טְבַשׁ חַרְבָּתִים percussit eos plaga in sedibus i. e. in natibus ipsorum, consentiente Bar Bahilulo (v. Auedott. orient. fasc. 2. v. ְבַשְׁמָה). Eadem est BOCHARTI sententia in Hieroz. I, p. 382 Lips., cui טְבַשׁ est podex, a verbo רְבַשׁ teste Arith i. q. טְבַשׁ claudere, constringere, σφίγγειν, unde γάνθι σφίγξιό podex. Manifesto tamquam repugnat Deut. I, c. qui morbi nomen flagitat. V. PULLERUS in Miscell. sacris 5. 3. KANNE die goldenen Averse der Philister. Norimb. 1820. Cf. infra s. v. טְבַשׁ.

טְבַשׁ chald. m. *argilla*. Dan. II, 41. 43: אֲגַדְּתָה testa argillacea. (Syr. et arab. طُبَشَ intum, argilla, unde verbum طُبَشَ med. Jeluto illevit, ex luto formavit. Vicina sunt طُبَشَ, طُبَشَ, q. v.).

טְבַשְׁתִּים sarsit, assut. (Chald. טְבַשְׁ id.) v. Pa:

Part. pass. טְבַשְׁ maculosus, maculas habens maiores panno assuto similes (cf. germ. *Fleck* quod et macula notata et panni frumentum assutum i. q. Flicke, unde flicken). De precore Gen. XXX, 32 sqq. De טְבַשְׁ מִתְבָּשָׁלָה sacellis consultis v. p. 188 B.

Part. pa. מִתְבָּשָׁלָה מִתְבָּשָׁלָה calcei sartii Jos. IX, 5.

טְבַשְׁתִּים v. טְבַשְׁ, rad. טְבַשְׁ.

טְבַשְׁתִּים rad. inusit. i. q. טְבַשׁ recens fuit. cf. gr. θάλλος. Ortum videtur r. emollito e rad. טְבַשְׁ q. v.

טְבַשְׁתִּים m. *agnus tenellus*. 1 Sam. VII, 9. Jes. LXV, 25. (Arab. طَبَشَ foetus eminunque generis, impr. pullus

dorcadis recens natus Lebid. 7, Zohir 3, f. طَبَشَ Har. cons. XI, aeth. טְבַשׁ: hodus, טְבַשׁ: capella, syr. طَبَشَ puer, طَبَشَ puella, طَبَشَ infans, iuventus. Sam. טְבַשׁ puer. Notum illud servatoris ταῦληα πορφύρα Marc. V, 11.

טְבַשְׁתִּים id. tantum in plur. טְבַשְׁתִּים pro יְמִינָה (cf. Lgb. 575) agnelli, Jes. XL, 11. Idem est u. pr. loci in tribu Iudei Sam. XV, 4, pr. (locus) agnorum, pro pleniore טְבַשְׁתִּים. Vide טְבַשְׁ.

I. טְבַשְׁתִּים, arab. طَبَشَ, aethiop. ከቃለ፡ litter humectavit terram ros, pluvia, ቨቃለ፡ madidus. Inde طَبَشَ ros.

II. טְבַשְׁתִּים i. q. طَبَشَ no. III, arab. طَبَشَ H. obumbravit, inde teicit, obturit. طَبَشَ umbra, طَبَشَ protectio, praesidium. Chald. طَبَشَ et طَبَشَ obtexit, syr. طَبَشَ id. طَبَشَ, طَبَشَ tectum, tugurium, umbraclum.

Pi. طَبَشَ terit impr. trabibus, continxavit (alibi طَبَشَ) Neh. III, 15, cf. Gen. XIX, 8: طَبَشَ طَبَشَ.

Pip. طَبَشَ est a طَبَشَ, q. v.

טְבַשְׁתִּים chald. i. q. hebr. no. II. Aph. طَبَشَ umbram captavit Dan. IV, 9. (Arab. طَبَشَ umbrosus fuit. IV. id. et umbram captavit).

طَبَشَ in pausa طَبَشَ c. suff. طَبَشَ m. ros, (Arab. طَبَشَ ros, pluvia tenuis. Aeth. טְבַשׁ: syr. طَبَشَ id.) Gen. XXVII, 28. 39. Exod. XVI, 13. 14. Num. XI, 9. Iud. VI, 37 sqq. Iob. XXIX, 19. Cant. IV, 2. Zach. VIII, 12 cet. Copulantur طَبَشَ طَبَشَ 1 Reg. XVII, 1. 2 Sam. I, 21. طَبَشَ طَبَشَ receptacula roris Iob. XXXVIII, 28 v. طَبَشَ. Ḥ. طَبَشَ Jos. XVI, 19 v. Ḥ. Ḥ. Ḥ. p. 56. Hos herbas irrigans imaginem praebet rei recreantis, salutiferae Deut. XXXII, 2: طَبَشَ طَبَشَ طَبَشَ. Prov. XIX, 12: طَبَشَ طَبَشَ طَبَشَ sicut ros super herbam est gratia eius (regis). Hos. XIV, 6: طَبَشَ طَبَشَ طَبَشَ. Ps. CXXXIII, 3, alibi guttae roris de magna multitudine dicuntur. 2 Sam. XVII, 12. Ps. CX, 3: طَبَشَ طَבَشَ طَبَشَ ex utero auro- rae tibi procedit ros inventus tue i. e. inventus numerosa et vegeta instar guttarum roris matutini ad bella tua gerenda progettatur. Sic etiam Mich. V, 6 dicitur: erit residuum Jacobi inter populos טְבַשְׁ טְבַשְׁ טְבַשְׁ sicut ros a Jehovah, et sicut guttæ imbris super herbâ, i. e. numerosum erit instar roris et guttarum imbris, ubi alii minus bene: erunt instar plantarum a rore irrigatarum. Ros matutinus de re cito evanescere Hos. VI, 4. XIII, 3.

طَبَشَ m. chald. id. Dan. IV, 12. 20. 22. 30. V, 21. In Targg. saepius.

טְבַדָּה rad. inisit. Aram. טְבַדָּה, טְבַדָּה, arab. طَبَدَه, ethiop. ቴፋይ፡ opprimit, viam intulit. Inde

טְבַדָּה (oppressio) n. pr. oppidi in tribu Iudee Jos. XV, 21; ex Kimchii alteriusque sententia idem quod et Sam. XV, 1. טְבַדָּה (agnelli) appellantur.

טְבַדָּה (oppresso) n. pr. viii Esr. II, 42. Neh. VII, 45. XI, 19. XII, 25.

טְבַדָּה fat. טְבַדָּה inf. טְבַדָּה Lev. XV, 52. XVIII, 20. 23. XIX, 34. XXII, 8. Ez. XXII, 3. XLIV, 25. 1) *immundus fuit*. OPT. טְבַדָּה. (Syr. טְבַדָּה, quod analogum verborum gutturalium sequitur, polluit, טְבַדָּה, non טְבַדָּה, pollitus fuit. Chald. id. sed raro. Originem monstrat chald. et ethiop. טְבַדָּה መቻቻ, immersit, inflexit, unde nostra rad. orta, טְבַדָּה in g. εἰς τὸ πλωτόν. Est igitur טְבַדָּה pr. quod immersum est in lutum, inde pollutum et contaminatum. Plura vide ad rad. טְבַדָּה. Maxime de immunditia levitica et hominum et bestiarum (a quarum carnibus abstinentia erat Levit. XI, 1—31), et rerum, ut aedificierum, vasorum Lev. XI, 24—30. XII, 2. 5. XIII, 14. 46. XIV, 36. 46. XV, 1—26. XIX, 11 sqq. XXII, 4. 6. ceter. 2) *pollutus, contaminari* se, sqq. טְבַדָּה re Ps. CVI, 39. Ez. XXII, 4. Adde exempla supra ad infinitum laudata.

Ni. טְבַדָּה non nisi in praet. et part. (pro fint. utuntur Hithpa. טְבַדָּה) *polluit se*, ut mulier adulterio Num. V, 13. 11. 20. 27. 28, populus scortatione s. idolatria Jer. II, 23. Ilos. V, 3. VI, 10. Res. qua quis polluitur, ut idola, ponitur praevio טְבַדָּה Lev. XI, 43. XVIII, 24. Ez. XX, 7. XXIII, 30. טְבַדָּה ib. XX, 31. In praet. omisso טְבַדָּה scribitur טְבַדָּה Lev. XI, 43, part. pl. טְבַדָּה (a sing. טְבַדָּה) Ez. XX, 30. 31.

Pi. טְבַדָּה 1) *pollutus, contaminari* aliquid i. e. a) *profanavit* v. c. nomen Dei Ezech. XLIIII, 7. 8, sacrarium Levit. XV, 31. XIX, 13. 20. XX, 3. Jerem. VII, 50. XXXII, 54. Ez. V, 11. XXIII, 38. Ps. LXIX, 1, terram sceleribus et idolatria Num. XXXV, 34. Dent. XXI, 23. Jer. II, 7. Ez. XXXVI, 18, crines Nasiraei Num. VI, 9, se ipsum (טְבַדָּה) Lev. XXI, 44. Singulare est, quod instrumenta idolatriae, ut excelsa (טְבַדָּה), altaria, idola *polluti* dicuntur, ubi removenter, dirimuntur a Jehovahe sectatoribus 2 Reg. XXIII, 8. 10. 13. 16. Jes. XXX, 22. Causam intelligis ex 2 Reg. XXIII, 6. 14. 16. 20: solebant enim, ut ipsae reliquiae et ruinae idolorum destructorum idolatrias ipsi in posterum abominationi essent, res immundas, velut ossa mortuorum, his adnovere. — b) *viliavit, stoperavit* feminam, virginem Gen. XXXIV, 5. 13. 27. Ez. XVIII, 6. 11. 15. XXII, 11. XXXIII, 26. — 2) *immundum declaravit* aliquem sacerdos Lev. XIII, 3. 8. 11 sqq. — 3) *se contaminari* passus est Ez. XX, 26.

Pu. part. *pollutus* Ez. IV, 14.

Hithpa. nonni fat. טְבַדָּה (in praet. utuntur conjugatione Niphil) *polluit se* Lev. XXIII, 1. Ilos. IX, 1, sqq. טְבַדָּה rei, qua quis polluitur Lev. XI, 43. XVIII, 24. 30. Ez. XX, 7. 18. XXVII, 23, item sqq. טְבַדָּה tactu patens tum mortuorum ibid. comm. 11. cf. Ez. XLIV, 25.

Hothpa. טְבַדָּה id. Dent. XXIV, 1.

טְבַדָּה f. הַטְבַדָּה estr. טְבַדָּה adj. *impurus, irmundus* opp. טְבַדָּה (Lev. X, 10. XI, 47. Dent. XII, 15. 22. XV, 22. Ez. XXII, 26), a) *sensa levitatis*, de hominibus lev. XIII, 11. 13. 36. 44—46. 51. 55. XV, 2. Num. XIX, 13. 15. 20. spec. טְבַדָּה Hagg. II, 13 et טְבַדָּה טְבַדָּה Num. V, 2. IX, 6. 7. 10. impurus s. pollutus cadavere, טְבַדָּה טְבַדָּה immunda monstrosa Ez. XXII, 10; de bestiis (quarum esu abstinentiam erat) Lev. V, 2. VII, 21. XI, 4. 5. 7. 38. Dent. XIV, 8. 10. 19, cibis Ind. XIII, 4. Ez. IV, 13. Ilos. IX, 3, dominibus (lepra corruptis) Lev. XIV, 44 aliisque locis Lev. XIV, 40. 41. 45. — Thren. IV, 15: טְבַדָּה טְבַדָּה טְבַדָּה recedit; *impurus* hic est, *acclamant illis*, cf. Lev. XIII, 45. — b) *sensu ethico*. Iob. NIV, 4. טְבַדָּה טְבַדָּה impuris labiis i. e. qui labiis peccavit, sermonibus blasphemis, maledicibus cet. labia contaminavit Jes. VI, 5. טְבַדָּה טְבַדָּה quae male audit, infamis Ez. XXII, 5. Inde de gentilibus (cf. טְבַדָּה, ἀροας) Jes. XXXV, 8. LH, 11. טְבַדָּה טְבַדָּה terra impura i. e. gentilis opp. sanctae Am. VII, 17.

טְבַדָּה f. Mich. II, 10 (qua forma saepius pro infinitivo utuntur) et

טְבַדָּה f. *impuritas, immunditas, pollutio* a) *sensu levitatis* Lev. V, 3. VII, 20. 21. XIV, 10. XV, 22. 30. XVIII, 19. XXII, 3. Num. XIX, 13. 2 Sam. XI, 4. טְבַדָּה טְבַדָּה impuritas incastrorum Lev. XV, 26. Ez. XXXVI, 17, it. *res immunda* Ind. XIII, 7. 11. 2 Par. XXIX, 16. b) *sensu ethico*, de impuritate, quae sceleribus contributur, maxime adulterio, scortatione, idolatria Lev. XVI, 16. 19. Thren. I, 9. Ez. XXII, 15. XXIV, 13. XXXIX, 24. טְבַדָּה טְבַדָּה טְבַדָּה pollutio mulieris, quae adulterio a viro deficit Num. V, 19. טְבַדָּה טְבַדָּה spiritus impurus, agitans prophetas mendaces Zach. XIII, 2. Inde de impuritate gentium Esr. VI, 21. IX, 11. Plur. estr. טְבַדָּה Lev. XVI, 16. 19. Ez. XXXVI, 25. 29.

טְבַדָּה vulgo idem censetur quod טְבַדָּה. Semel legitur in

Niph. Iob. XVIII, 3: *quare reputamur instar bestiarum* טְבַדָּה טְבַדָּה *immundi facti* (reputati) *sumus in oculis vestris* i. e. tuis. Jobe, tunc simillimum. Immunditas dicta esse possit pro impietate (cf. XIV, 4), idque referri ad XVII, 10. 11. Vulg. *scordamus*. Targ. טְבַדָּה immersi i. e. polluti sumus (v. ad טְבַדָּה). Sed aliam rationem ingredientur Kimchii cum aliis Rabbinis (v. M. Tercerni ad l. c.), probante Schultens. Umbrelio al., quibus טְבַדָּה est i. q. טְבַדָּה, טְבַדָּה, טְבַדָּה i. e. obturavit, syr. arab. טְבַדָּה, טְבַדָּה obturavit puteum (v. ad טְבַדָּה),

hac sententia: *obturati* (sc. corde i. e. stolidi) *sumus in oculis vestris*. Favyet parallelismus, quandoquidem **מִצְרַיִם** bruta facilis quam bestias impuras cogitare inbet, nec non series orationis (cf. comm. 2), et simile etymon spectarunt iam LXX redentes *αετωπιζαν*. In hanc sententiam et ego inclino, quanquam non probo Kimchiūm, qui etiam **מִצְרַיִם**: Levit. XI, 43 ad obturandi potestatem referit.

מִצְרַיִם fut. **מִצְרַיֵּם**: *abscondit*, *occultavit* (de origine v. infra) Jos. II, 6. Iob. XXXI, 33, spec. sub terra, *defodit* Gen. XXXV, 4. Ex. II, 12. Jos. VII, 21, 22. Jer. XIII, 3. 6. 7. XLIII, 9. **טוֹבָה מִצְרַיִם** abortus defossus Iob. III, 16. Spec. a) saepe dicitur: **מִצְרַיִם occultavit rete**, i. e. rete tenet, quia rete tensum humo aliisve rebus occultari solet, ne animadvertant bestiae capienda Ps. IX, 16. XXXV, 8, sq. **לְמִצְרַיִם** XXXV, 7, ubique metaph. pro insidiis struit alieni. Idem est **בְּמִצְרַיִם** Ps. CXL, 6. CXLI, 4. Jer. XVIII, 22, cf. Ps. LXIV, 6. Iob. XVIII, 10. b) sq. **בְּמִצְרַיִם recondidit** i. e. *reservavit* alieni i. q. **בְּמִצְרַיִם** Iob. XX, 28: **מִצְרַיִם וְאֶתְנָחָה omnis generis calamitates reconditae (reservatae) sunt thesauris eius.** (Al. omnes calamitatis reconditae sunt in thesauris suis, quod Rosenm. explicat: ei depositae sunt in thesauris, minus bene Umbreitus: omnium calamitatum causa in thesauris positae est). Observa lusum verborum in voce, cognatio **מִצְרַיִם** et **מִצְרָא**. Similis est Dient. XXXIII, 19: **מִצְרַיִם וְאֶתְנָחָה occulissimū thesaurorum arcanae (int. vitrum).** c) Facete dictum Prov. XIX, 21: **מִצְרַיִם וְאֶתְנָחָה נִזְגַּר manū suā al scondit in paropsidem.** Egregie pingitur manus hominis pugni tarde atque in paropsideum se immergens.

Part. **מִצְרַיִם** *abseunditum* i. e. tenebrae Iob. XL, 13. Hiph. i. q. Kal. 2 Reg. VII, 8.

Primaria huius radicis potestas est in *immerzendo*, quae vis inest in plurimis radicibus a syllaba **מִצְרַיִם** (בְּמִצְרַיִם) ordinibus, quae partim ipsam immersendi, intingendi potestatem retinuerunt, partim ad *abscondendi* et *polluendi*, *contaminandi* vim translatea sunt. Primariam vim habes in chald. **מִצְרַיִם** immersit, intinxit, **מִצְרַיִם** id. syr. **מִצְרַיִם** tinxit, intinxit. Ethp. submersus est, aeth. **מִצְרַיִם**: baptizatus, pr. mersus est: *abseundendi* potestatem in **מִצְרַיִם** chald. **מִצְרַיִם**; aram. **מִצְרַיִם**, **מִצְרַיִם**, arab. **مِصْر** *abscondit*, pecc sub terra; **מִצְרַיִם** immersit et abscondit; **מִצְרַיִם** lateus, absconditus, chald. **מִצְרַיִם** thesaurus absconditus; denique *polluendi* vis in hebr. **מִצְרַיִם**, fort. **מִצְרַיִם**; syr. **מִצְרַיִם** foedavit, polluit; **מִצְרַיִם** vitiavit puellam, pr. **מִצְרַיִם** immunditia, sordes, menstrua mulieris. In linguis indo-germanicis congruunt *contaminatio*, *intamino*, *attamino*, in quibus rad. *taman*, quae Hebreis est *abscondit*, *polluendi* potestate venit, ut hebr. **מִצְרַיִם**. Ad **מִצְרַיִם** præterea cf. paene synonymum **מִצְרָא**. Arab. **مَفْنُون**, quod

ignorant Lexica, huic linguae vindicavit TRAEHN de Musco Spreviz. p. 75 ex Abulf. Ann. II, 226 et Chro-nico inedito.

מִצְרַיִם pl. **מִצְרַיִם**, st. estr. **מִצְרַיִם** Jes. XLV, 3 m. 1) locus, ubi aliquid absconditum, defossum est, impr. *prontuarium subterraneum* in agro, in quo frumentum recondebant Jerem. XL, 8. Plin. 18, 30. Hirt. de bell. afr. 65. Varro de re rust. 2, 57. Eiusdem generis granaria subterranea, gr. *σιρός* dicta, in Africa, Cappadocia usitata erant et hoc die usitate sunt apud scenitas in Africa et Melite insula, arab. **مَهْبُر** dicta cf. Boch. Hieroz. III, 487 Lips. Shaw itin. p. 139. Hoest. deser. Ies et Marokos 126. lib. nostr. Versuch über die maltesische Sprache p. 61.

2) *thesaurus subterraneus* Prov. II, 4. Iob. III, 21. Jes. XLV, 3, et universe *thesaurus* Gen. XLIII, 23. (Per contractionem inde ortum chald. **מִצְרַיִם**, syr. **مَنْكَوْدَمْ**, sam. **מִצְרַיִם** divitiae, in N. T. *μακαρών*, *μακαρίων* Mt. VI, 21. Luc. VI, 13. XVI, 9, quod male derivare solent ab **מִצְרַיִם** q. d. creditum Dei, vel cui fudit homo, et peccat etiam ludent sam. **מִצְרַיִם** manens, sibi constans, quod ortum ex **מִצְרַיִם**. Haec sunt fortasse in littera ו raro excidente: sed quidni hoc factum statuamus, maxime in sequiore lingua actate, cum ו in Hitpba. saepe excidat, ו etiam ab initio abiiciatur cf. **מִצְרַיִם** et **מִצְרָא** inimicia, **מִצְרַיִם** gr. *παλάθη*.

מִצְרַיִם m. *corbis* Deut. XXVI, 2. 4. XXVIII, 5. 17. Chald. **מִצְרַיִם** id. Cognata sunt **מִצְרַיִם** corbis, **מִצְרַיִם** plexnit, unde **מִצְרַיִם** corbis, et **מִצְרַיִם**, **מִצְרַיִם** corbes. De origine v. ad rad. **מִצְרַיִם** no. 2.

מִצְרַיִם in Kal inusit. Syr. et zab. **מִצְרַיִם** pollutus, inquinatus est i. q. hebr. **מִצְרַיִם**, q. v. Ethp. id. Pa. inquinavit, **מִצְרַיִם** impurus, sordidus, **מִצְרַיִם** impuritas, sordes. Chald. **מִצְרַיִם** inquinavit. Semel legitur in

Pi polluit, inquinavit (pedes lotos) Cant. V, 3.

מִצְרַיִם i. q. **מִצְרַיִם erravit**. In linguis aramaicis hacc radicis forma usitatissima, **מִצְרַיִם**, **מִצְרַיִם**, **מִצְרַיִם** erravit, **מִצְרַיִם** error, idolum, arab. **مَسْرِي** et **نَغْرِي** erravit, aeth. **מִצְרַיִם**: idola coluit, **מִצְרַיִם**: idolum.

Hiph. in errorem induxit Ez. XIII, 10.

מִצְרַיִם fut. **מִצְרַיִם sustavit**. (Chald. syr. zab. **מִצְרַיִם**, id. Arab. **مَعْنَى**, aeth. **מִצְרַיִם**: id. De origine

vide ad **תְּמִימָה** pag. 344). Gustare autem est 1) *saporem explorare* (kosten). Iob. XII, 11: תְּמִימָה לְכַדֵּק הַקְּרָבָה XLIII, 3. 2) *libare, delibare, paullulum comedere* (kosten) 1 Sam. XIV, 24. 29. 43. 2 Sam. III, 35. Jon. III, 7: תְּמִימָה נְאֹתָהּ יְאֹתָהּ 3) *gusto, sapore percipere* (schmecken) 2 Sam. XIX, 36. Inde 4) *metaph. mente percepit, sensit.* Ps. XXXIV, 9: בְּזַבְּדָה וְלֹא־בְּזַבְּדָה טְבַעַת טְבַעַת sentire et videte, Deum esse benignum. Prov. XXXI, 18: בְּזַבְּדָה טְבַעַת טְבַעַת sentit ea, bonum esse quaestum suum.

תְּמִימָה chald. id. v. Targg.

Pa. gustandum s. comedendum dedit Dan. IV, 22. V, 21.

תְּמִימָה m. 1) *gustus, sapor cibi* Num. XI, 8. Jer. XLVIII, 11. Iob. VI, 6. (Arab. ^{جَعْم} id.).

2) *metaph. sapor pro iudicio, ratione* (ut lat. *sapere, sapientia, sapientia et contra insipida*, aeth. **סְמִינָה**: sapor, iudicium, ratio) 1 Sam. XXV, 33. Ps. CXIX, 66. Iob. XII, 20: תְּמִימָה רְכָב הַשָּׁמֶן mulier insipida, insulsa Prov. XI, 22. תְּמִימָה רְכָב mutavit rationem i. e. dementem se simulavit Ps. XXXIV, 1. תְּמִימָה רְכָב qui prudenter respondent. Prov. XXVI, 16.

3) *ex usu chald. sententia, decretum regis Jon. III, 7. Vide chald.*

תְּמִימָה m. chald. i. q. hebr. no. 3 *decretem, mandatum* Esr. VI, 14. Frequentius est

תְּמִימָה m. chald. 1) *sapor, spec. suavis.* Dan. V, 2: אֲתָא תְּמִימָה in sapore rini i. e. postquam sapore vini delectari et largius bibere cooperant, nostr. als ihnen der Wein zu munden begonnen hatte, als sie in den Geschmack des Weines gekommen waren. Ad sensum non male LXX ἐνψούμενος ἀπὸ τοῦ οὐροῦ. Vulg. iam temulentus.

Ephraemus Syrus: ἡ μέτα της λαστικής hilarius factus in vino bibendo. Male autem Bertholdus: beym ersten Trunke. — 2) *ratio.* Dan. II, 14. אֲתָא תְּמִימָה rationem reddere Dan. VI, 3. בְּלֹא תְּמִימָה rationem habere al. rei Dan. III, 12. — 3) *sententia, dictum regium.* Dan. III, 10. 12. 29. בְּלֹא תְּמִימָה mandatum dare. Esr. IV, 19. 21. V, 3. 9. 13. VI, 1. VII, 13. De causa diiudicanda Esr. V, 3. בְּלֹא תְּמִימָה penes quem est imperium, praefectus regius Esr. IV, 8. 9. 17. In libro Esr. apocrypho 2, 25: ὅταν προσπάθεια γράφων et Jos. Arch. 11, 2: ὅταν προσπάθεια γράφων. Eandem interpretationem sequuntur Kimchius et Sal. b. Melech, redentes γράψων, quia in libris Regg. בְּלֹא תְּמִימָה et יְמִינָה codem modo copulantur, quo h. l. בְּלֹא תְּמִימָה לְכַדֵּק et יְמִינָה. Sed בְּלֹא תְּמִימָה erat potius praefectus provinciae i. q. יְמִינָה cf. Esr. V, 3. VI, 6.

תְּמִימָה plur. Gen. XXVII, 4 sqq. et **תְּמִימָות** Prov. XXIII, 3. 6 *cupediae, cibi sapidi.* Apposite ad Gen. I. c. SCHULT. ad Prov. I. c. observat arab. ^{مُتَفَعِّل} spec. dici de carne ferina, quam in delicis habent Nomades, et pulmentis ex ea paratis, unde part. IV.

תְּמִימָה est epitheton poët. arcus, pr. delicias (carnem ferinam) praebens, et مُتَفَعِّل part. pass. IV. venator preda potitus (cf. epist. 2 ad Menk. p. 78).

I. **תְּמִימָה** transfodit gladio. (Arab. ^{كَعْن} id., ^{كَعْن} ^{كَعْن} transfodit gladio.

confossus, ^{كَعْن} ictus, quae iam Aben Ezra ad Jes. I. c. contulit. Chald. Pa. id.).

Pu. pass. Jes. XIV, 19: תְּמִימָה הַכְּרָב transforsi gladio, LXX. ξεκατητητίνοι μαχαίραις.

II. **תְּמִימָה** oneravit immeta Gen. XLV, 17. (Aram: ^{תְּמִימָה}, ^{תְּמִימָה} onustus fuit, ^{תְּמִימָה} onus, sarcina, ^{תְּמִימָה}, ^{תְּמִימָה} onustus, onus ferens. Zab. id. Arab. شَعْن VIII in camelo sedit, ^{شَعْن} camelus onustus, شَعْنَة plumentum camelinum Lebid. 12. Amru v. g. Cf. ^{تَمَّ}.

III. **תְּמִימָה** pariter atque **תְּמִימָה** expandit et intrans. **expansus, latus fuit.** Nostram radicem habent Syri ^{تَمَّ} expandit, ^{تَمَّ} et ^{تَمَّ} ^{تَمَّ} expansio, arab. ^{تَمَّ} plenum fuit vas ad redundantiam, nostr. gestrichen voll seyn. Plura vide ad **תְּמִימָה**. Quod Chaldaei et Achthiopes habent, **תְּמִימָה**: planus, manus complosit, denominativum est a **תְּמִימָה** palma, manus, et eiusdem originis est ^{تَمَّ} صَفَقْ, صَفَقْ, **تَمَّ**. Plura dabunt SCHULT. ad Ham. p. 317. SCHROEDER de vestitu p. 253. 263.

Pi. **תְּמִימָה** 1) *expandit* (manu). Jes. XLVIII, 15: *et dextra mea expandit coelum.* 2) *deponit, a* **תְּמִימָה** no. 1: *in palmis* (lat. dicunt in ulnis) *gestavit* (parvulos). Thren. II, 22: בְּלֹא תְּמִימָה רְבָרָה שְׂמָנָה. Alter Kimchi: „sensus habet educandi (בְּרֹר), ita enim facere solent pulchri, ut palmis eos stringant et membra expandant, quotiescumque fascili eos involvunt.“ Vide חַדְבָּה.

תְּמִימָה m. 1) *pr. manus expansa, palma, sed ubique pro palmo s. mensura quatuor digitorum* 1 Reg. VII, 26. 2 Par. IV, 5, cf. Jer. LII, 21. Hieron. 1 Reg. I. c. reddit tres uncias s. pollices, quae quatuor digitis (sicut idem interpretatio Ex. XXV) aquales sunt. Ps. XXX, 6: בְּלֹא תְּמִימָה en! palmares fecisti dies meos i. e. perbreves. 2) *in architectura mutuli,* i. e. lapides eminentes, quibus trabeum capita sustinentur (Kragsteine). 1 Reg. VII, 9: תְּמִימָה רְבָר בְּלֹא תְּמִימָה LXX. ἐξ τοῦ θεμέλιου ἔστι τὸν γενόν, δο ἐπο τὸν γενόν γλάστρας (جلدات trabs), γοργόν (i. e. cymatium, nostr. Sims) δὲ παρ' Ἑλληνι λέγοντον, adde quae egregie disputat SCHNEIDERES in Lex. gr. ed. 3 p. 285. 286. Vulg. usque ad summittatem parietum.

פְּלָט m. i. q. פְּלָט no. 1 *palmus* Exod. XXV, 25. XXXVII, 12. Ez. XL, 5. 43. XLIII, 13.

טְבָרִים m. pl. nom. verbale a **הַבָּרָה** no. 2 *gestatio puerorum*. Thren. II, 20.

תְּחִזְקָנָה f. Ruth III, 15 pl. **תְּחִזְקָנָה** Jes. III, 22
vestis ampla mulierum, palla. Vide SCHROEDER de vestitu
e. 16.

בְּנֵי apud Talmudicos: assuit, agglutinavit, com-
pegit (v. Buxst. p. 901); vicinum radd. רַבָּע consumit et
no. 2 agglutinat. In V. T. ubique metaph. נִבְנֵה consult, concinnavit mendacia cf. δόλος γάντει,
sneu dolos (v. plura eius generis s. v. רבָא p. 145). Cf.
arab. نَفْلُهُ cum eura instituit sermonem. Ps. CXIX, 69:
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּבִנֵּה שְׁמַךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
conciannim super me mendacia protervi.
Targ. אֶרְאָתָּה שְׁמַךְ הַבָּרָא (v. ad בְּנֵי Ill.). Job. XIII, 4:
אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל תְּבִנֵּה שְׁמַךְ
sed vos estis concinnatores mendacii.
Vulg. fabricatores mendacii. Ellipsis est in his Job. XIV, 17: אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל et concinnas (i. e. fingis falsas crimina-
tiones) propter iniuritatem meam i. e. culpam mean falsis
criminacionibus anges, quasi sententiam flagita prius
membrum: עֲשֵׂה אֶת־רֹוֹרֶה וְבִזְגָּעָה olsignatum in marsupio est
crimen meum. Ad verba scilicet locum simillimum Dent, I, 1
Jon. אֶרְאָתָּה שְׁמַךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל concinnasti contra cum
(Jehovah) reba mendacia, ubi tamen נִבְנֵה alter struitur.
Totius loci sensum turbat UMBREITIUS, qui coll. נִבְנֵה
interpretatur: obtegis super peccatum meum, pr. colorum
inducis peccato meo: neque verba eam interpretationem
admittunt. Nam נִבְנֵה est immersit, intinxit aliquid in
fluidum spec. colorem, sq. à coloris, non: induxit colo-
rem super aliquid. Significationem addendi ad aliquid iam
Symm. expressit Job. XIII, 4: προστίθεσθε ψεύσαι,
candemque spectavit Alex. Ps. l. c. reddens: ἐπιγένεται
εἰς εὖς ὕδατα. Syr. multiplicata est (כְּבָשָׂה) contra me
ininstitia.

טְבִיכָּה Jer. LI, 27, pl. c. suff. קָרְבָּן Nah. III,
 17 *dux bellicus, princeps*, apud Assyrios et Medos, vocabulum haud dubie assyriacum medicinum et ex linguis cum sanscrita cognatis explicandum, id quod vel compositionis ratio docet, in qua nomen regens alteram partem occupat. Posterior enim vocabuli pars **דָּךְ** prob. est semiticum **דָּקֵשׁ** princeps, quod etiam in nominibus babylonicis satis frequens es, cf. *Belsazar, Nebucadnezar, Nabopollassar* ect. Quid valeat prior eius pars, *taf'*, *top*, ex lingua zendiaca fortasse olim docebimur accuratis: ex hodiernis linguis qui conjecturam fecerunt, vel contulerunt **تَابُوسْ**, unde **دُخْلِيَّة** dux bellicus (*BOULENNI symb. p. 20*), vel, quod minus placet, **تَاب** altitude, unde **تَابُوسْ** princeps altus. ROSENMI. (ad Nah. I. c.) primam vocabuli partem vel hebr. **הַעֲלָמָה** *familia*, vel arab. **كَابِيَّة** *turba hominum*, agmen esse statuit, sed quominus pro semitica habeatur vox, ut diximus, compositionis ratio impedit:

quam ipsam ob causam displicet etiam N. G. SCHROEDERUS, cui **בְּסֶר** est *phalanx* comp. ex **טָפֵן** concepit et **דַּסְר** densus fuit, unde **דִּסְרָה** phalanx densius constipatus: accedit quod phalanxis significatio ad illos locos minus apta est. C. B. MICHAELIS ad Jer. l. c. **בְּסֶרֶת** litteris transpositis idem esse constat quod *satrapa*, pers. **שָׁרֵב** probante SIMONI et J. D. MICHAELI: sed *satrapam* in V. T. scribi **בְּסֶרֶת** supra vidimus h. v. — Caeterum ducis s. principis significatio vel ex eo certa est, quod **בְּסֶרֶת** recentioribus Iudacis angl. nobilioris nomen factum est (Deut. XXVIII, 12 Jon. 1).

עֲנֹגֶת chald. pl. עֲנֹגִים m. *anguis hominum* Dan. IV, 30, et bestiarum VII, 19. Hebr. עֲנֹגֶת. Syr. עֲנֹגֶת et עֲנֹגֶת unguis, zab. עֲנֹגֶת pro עֲנֹגֶת unguibus laceravit, arab. عَنْجَرْ ظُفْرُ unguis, ظُفْرُ fut. I. unguibus vulneravit. Et in hoc quidem verbo origo vocabuli quaerenda est, videlicet in *scalpendo, radendo* (kratzen), quae notio inest in radd. עֲנֹגֶת no. II, עֲנֹגֶת, ظُفْرُ, et unguis dicti a scalpendo, non a tegendo extremos digitos, quod vult Jo. SIMONIS coll. aethiop. **מִזְזָה**: textit domum, עֲנֹגֶת circundedit.

פִּינְגִּיָּה pinguis, obesus fuit, metaph. hebes, iners fuit, cf. hebr. פִּינְגִּי III. Jes. VI, 10, gr. παγκες ος τας τέρατας, παγκες τινα μυνισθη, lat. pinguis, pingui Minerva, arab. فِينَجَنْ invenis obesus, it. iners, fatus. Semel legitur Ps. CXIX, 70: פִּינְגִּי בְּהֵלֶב פִּינְגִּי pingue instar adipis est cor corum i. e. tan hebes et sensu carens, ut non intelligat praestantia legis eaque detectetur. Opp. אַגְּזָה מִזְזָה. (Chald. פִּינְגִּי id. פִּינְגִּי insipiens, stultus, חֲסָדָה stultitia. Sam. וְIV, lego פִּינְגִּי vel פִּינְגִּי, stultitia. Syr. פִּינְגִּי est foeditas, pollutione, itidem a pinguedine, pinguedo enim vestibus rebusque ligneis illata in sordes abit (cf. helvet. schmutzig sordidus, etiam de rebus pinguis).

תְּרֻסִּת trusit (quod quidem verbum latinum easdem radicales habet atque hebraicum, *trd*), hinc continuo scutens est alterum, Prov. XIX, 13, XXVII, 15: תְּרַסְתָּה stillicidium trudens i. e. continuo stillans, in quo gutta guttam trudit. (Arab. تَرْسِيَةٌ trusit, propulit, IV. res consecuta est aliam, processit serie, profluxit, unde مُزْدَهَّةٌ عَبِيبَنْ fountes iuges, et عَادَ مُسْتَدَرَّةٌ consuetudo perpetua, quod ex interpretatione arabica Chrysostomi laudat Schult. ad Prov. I. c. Chald. syr. sam. תְּרַסְתָּה, תְּרַסְתָּה, תְּרַסְתָּה extrusit, expulit, fugavit.

תְּרַסְתָּה chald. protrusit, propulit, cecidit. Dan. IV, 22. 29. 30. In Targg. saepius, pro hebr. תְּרַסְתָּה.

תְּרַזְבָּה (propellens) n. pr. mulieris Idumeae Gen. XXXVI, 39.

תְּרַזְבָּה rad. innisit. i. q. תְּרַזְבָּה recens fuit. Arab.

et تَرْسِيَةٌ id., aeth. **פִּזְזָה**: crudus, non coctus.

Origo esse videtur in *decerpere*, et תְּרַזְבָּה (תְּרַזְבָּה, תְּרַזְבָּה) pr. i. q. תְּרַזְבָּה decerpit, תְּרַזְבָּה resecuit, de fructibus, ramis, foliis. Cf. תְּרַזְבָּה decerpit, et تְּרַזְבָּה recens fuit. Inde

תְּרַזְבָּה adj. f. **תְּרַזְבָּה** recens, de vulnera Jes. I, 6, de asini maxilla Iud. XV, 15. Congruit (recte observante

Kimchi ad Iud. I. c. et Aben Ezra ad Jes. I. c.) arab. تَرْسِيَةٌ recens. „Sic Avicenna lib. 2 [p. 121 Rom.] de ovis غَصْلُ الْمُرْقَى optimum est recens. Alibi apud cundem غَصْلُ الْمُرْقَى est butyrum recens, et اللَّحْمُ الْمُرْقَى caro recens, et in Ps. Savar. Ps. LXXXIX, 6: طَارِقٌ لِّسْمَنَ الْمُرْقَى est recentis graninis viror.“ Boch. Hieroz. I, p. 171 Lips.

תְּרַזְבָּה in Kal innisit. Arab. ضَرَح Conj. I. IV. VIII est: recedit, proicebit, coniecit, Firuz. ap. H. A. Schult. ad Iob. p. 215. Har. Cons. IV, p. 238. Hebraice semel legitur in

Niph. Iob. XXXVII, 11: אָגָּה בְּרִירָה תְּרַזְבָּה quod explicari potest etiam in pluvia proiecit vel praecepit dat nubem (Deus), ut exhibatur imago ipsarum nubium vi imbris descendenter (Wolkenbruch), vel descendere visarum. Magis enim hoc placet, quam quod Roseum dedit: etiam seruitus (vide יְמִין p. 238) dispellit nubem, diversa enim videtur dispellendi et praecepientis significatio, quae quidem posterior sola locum habet. Verum enim vero cum على est etiam iniecit, impausit, quod bene conspirat cum significazione nominis תְּרַזְבָּה onas apud Hebreos et Chaldaeos, nec lobii loco incepunt est, modo vertas: etiam pluvia onerat nubem. Ita ex Hebreis Sal. ben Melech: תְּנִזְנִזְנֵר הַמְּבָרֵךְ וְהַמְּבָרֵךְ יְכִבְרֵוּ גָּרוּם הַמְּטָר significantus grauitas et molestia, et interpretatio eius: etiam irrigatione onerat nubem — aggravat copia pluviae. Chald. vocem retinet بَرَحَة. Cum sequente hemistichio bene hic sensus coheratur, modo explicet: (modo) pluvia onerat nubem (Deus), (modo) dispellit nubem lucis suae i. e. fulgoris, vel pluviae suae (cf. אָגָּה). Eundem significatum agnoscit Symm. έπιθέσαι i. e. onerat, et LXX. zatazillosai, vel zatazillosai pro quibus nescio an legendum sit zatazillosai impletib. Sensu quidem caret uterque hic interpres attamen veram verbi significacionem sibi aliunde notam expressse videtur.

תְּרַזְבָּה m. onus, molestia. Deut. I, 12. Jes. I, 11. (Chald. תְּרַזְבָּה labor, defatigatio, תְּרַזְבָּה defatigavit se labore, aethiop. ει et ω permutatis **תְּרַזְבָּה**: fatigatus est).

תְּרַזְבָּה rad. innisit, prob. i. q. תְּרַזְבָּה decerpit, coll. resecuit. Inde

תְּרַזְבָּה pr. resectio, pars resecta (der Abschnitt, die Stelle wo ein Zweig vom Baume frisch abgeschnitten ist), inde initium. Inde (quoniam de hac origine nil certi statuo) i) antequam, sq. fut. de re praeterita Ex. XII, 34: sustulit populus masam suam תְּרַזְבָּה תְּרַזְבָּה antequam fermentaretur. Jos. III, 1. Ps. CXIX, 67, de praeterita in futuro Jes. LXV, 21: תְּרַזְבָּה יְהִיא אֶתְכָּלְמָדָן integrum vocaverint, ego respondebo. Crebrius hoc significat: est

טַבְּשָׁה. 2) *nondum*, sq. praet. Gen. XXIV, 15. 1 Sam. III, 7, crebrus sq. fut. de re praeterita Gen. II, 5. Ex. X, 7. Jos. II, 8. 1 Sam. III, 3.

Cum praepositi. A) טַבְּשָׁה 1) *antequam*, priusquam, sq. praet. Ps. XC, 2: יְמִין תְּבַשֵּׁשׁ וְנִירְבָּהּ *antequam montes nati erant*. Prov. VIII, 25; sq. fut. in significazione futuri Gen. XXVII, 4: אֲנָכָם *antequam moriar*. XLV, 28. Jes. VII, 16: עַתְּ הַזָּגָר קָאָסָה אֲוֹסָה בְּשָׁבָעָה. VIII, 4. XLII, 9. LXVI, 7: תְּהִלָּה כְּלִיל בְּשָׁבָעָה 2 Reg. II, 9. Ps. XXXIX, 4. Iob. X, 21: תְּלִבָּה בְּשָׁבָעָה *antequam ibo*; et praeteriti (ubi praecessit praeteritus et in narrationibus) Gen. XXVII, 33: אֲבָדָה בְּשָׁבָעָה *antequam venires*. XLI, 50. Ex. I, 19: תְּלִבָּה בְּשָׁבָעָה וְאַלְיָזָר בְּשָׁבָעָה *priusquam veniunt ad eas obsecrices, iam pèperunt*. Ibid. XIV, 18. Ruth III, 14. 1 Sam. II, 15. 2 Reg. VI, 32. Jer. I, 5: sanctificavi te, אֲנָכָם *antequam exires*; sq. inf. Zeph. II, 2: תְּהִלָּה בְּשָׁבָעָה; sq. subst. Jes. XXVIII, 3: עַתְּ בְּשָׁבָעָה *antequam messis est* (pr. in nondum — messis, quo tempore nondum messis est). Zeph. I. c. bis pleonastice additur negandi particula: אֲבָדָה לֹא בְּשָׁבָעָה, plane ut nos dicimus: ehe er nicht kommt.

B) טַבְּשָׁה i. q. טַבְּשָׁה Hagg. II, 15. Cf. זָה in formula טַבְּשָׁה אֲנָכָם Jer. XLVI, 10. (In linguis cognatis haec particula non usitata; sed Poeni habent *bythym* i. e. *betrem* vel *temet* pro *antequam* Plaut. Poen. V, 1, 5 *bythym motyhn = betrem motuim*).

טְּרֻבָּה i. q. טַבְּשָׁה Ruth III, 14 Chethibh.

טְּרַבָּה fut. הַרְבָּה Ps. VII, 3. L, 22. Hos. V, 14 et Gen. XLIX, 27 1) *decerpit* (vid. radd. הַרְבָּה, בְּרַבָּה cf. gr. θρύνω), inde arab. تَرْبَقْ recessus fuit (frisch abgebrochen), hebr. הַרְבָּה, הַרְבָּה no. 1.

2) *discerpit*, *dilaniavit* fera Gen. XXXVII, 33. XLIV, 28. Deut. XXXIII, 20. Ps. XVII, 12. XXII, 14. Ez. XIX, 3. 6. Mich. V, 7. Nah. II, 13. Transfertur ad milites hostesque feroces Gen. XLIX, 27. Ps. VII, 13, adeoque ad Deum Ps. L, 22: בְּלֹא אֱלֹהִים הַרְבָּה. Hos. V, 14. VI, 1. Tribuitur etiam irac hominum Am. I, 11, et Dei Iob. XVI, 9: הַרְבָּה אֲשֶׁר. De Iob contra se ipsum saeviente Iob. XVIII, 4: אֲנָכָה בְּשָׁבָעָה qui se dilaniat in ira sua. (Chald. id. sed saepius: quassavit, collisit, quod habent etiam Syri).

Niph. pass. no. 2. Ex. XXII, 12. Jer. V, 6.

Pu. id. Gen. XXXVII, 33. XLIV, 28.

Hiph. *cibum discerpere* i. e. comedere fecit (hominem). Prov. XXX, 8: הַטְּרִיפִי לְלַטְמָה חַזְקָה.

הַרְבָּה adj. *recens*, de folio Gen. VIII, 11, v. rad. no. 1. Arab. شَارِف novus, *recens*, translate de rebus reeens gestis.

הַרְבָּה 1) *folium viride, frons recens*, a decerpendo (v. rad. no. 1). Ezech. XVII, 9. Chald. syr. אֲבָדָה id.

2) *animal dilaceratum, praedae ferae*. Geu. XLIX, 9. Num. XXIII, 24. Ps. CIV, 21. Iob. IV, 11. XXIX, 17. XXXVIII, 39. Jes. V, 29. XXXI, 4. Ez. XXII, 26. 27. Am. III, 4. Nah. II, 13. III, 1. Transfertur ad praedam militum (Nah. II, 14) et latronum, unde הַרְבָּה montes praedae i. e. praecatorum, latronum, unde rapinas faciunt. Ps. LXXXVI, 5.

3) *cibus bestiarum* Iob. XXIV, 5, et hominum Ps. III, 5. Prov. XXXI, 15. Mal. III, 10, cf. verbum in Hiph.

הַרְבָּה f. collect. *dilaniatum, pecudes dilaniatae* (a feris) Gen. XXXI, 39: הַרְבָּה אֲנָכָה לְלַטְמָה. Levit. XXII, 5: הַרְבָּה אֲנָכָה וְבְּרָה. Ex. XXII, 12. Levit. VII, 24. XVII, 15. Ez. IV, 14. VII, 24. XLIV, 31. Nah. II, 13.

* * *

הַרְבָּה chald. Esr. IV, 9 n. pr. populi, ex quo Assyria reges coloniam in Samiam deduxerunt. LXX Ταργαλαῖον. Non male JUNIUS contulit *Tarpyros* ab oriente Elymaceorum habitantes (Ptolem. p. 148: ἀρκτικώτερον ἔχοντα τὴν Ἐλυμάδα, ἵστηται πόλις ἀνατολικὰ κατέχουσα *Tarponoi*), qui hoc ipso Esrae commate memorantur. „Apud Strabonem 1 p. 757 occurunt, sono utenique concinentes, *Tarponites* ad paludem Macotidis, Sindos inter et Sittacenos. Posit pro his dici, in vicinia corum esse alias gentes, quarum in hoc versu nomina invenire, si velis, possis, Σπιταρηνοίς, Αθόροις. Regio sine dubio Assyriis paruit, in candem Israëlitarum colonias deduccentibus.“ Mich. suppl. p. 1037. Evidem nil certi definio.

J Gesenius, Friedrich Heinrich
.831 Wilhelm
Cat Thesaurus
t.l.
cop.?

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
